POSTERIORA EGIDII. EXPOSITIO EGIDII ROMANI SUPER LIBRUM POSTERIORUM...

Egidio : Romano, Aristoteles

Digitized by Google

¶ Excellentiſſimi artium ⁊ ſacre theologie doctoris dñi Egidij Romani Archiepiſcopi bituricenſis ordinis eremitarum ſci Auguſtini i libros poſteriorum Ariſt. expoſitio.

VEnerabili viro ex anglorũ ſpectabili ꝓſapia oriũdo dño ſtephano ḋ nwulai frater Egidius romanus ordinis eremitarum ſci Auguſtini ſalutẽ i eo q̄ eſt fons ſapie ⁊ itellectus. In 2°. rethoricorum phs volẽs de nobilitate aliqualem notitiã tradere honoris amatiuã ipam eẽ deſcripſit. Cũ ḡ de nũero bonorum honorabiliũ ſciam opinemur. decet nos q̄dam moueri ſolertia ad capeſſendã phicã diſciplinã. ⁊ maxie qñ ſil' cũ nobilitate generis ↄcurrit mẽtis iduſtria ⁊ perſpicacitas itellectus. Quare ſi me veſtra nobilitas rogauit q̄tenus id modicũ. qḋ ad expoſitionẽ libri poſteriorum ediderim tꝑibus retroactis cura ꝑuigili cõſũmarem. tãto vos magis oñditis origine nobilẽ ⁊ alo generoſum q̄to ꝑfatus liber iter ceteros alios itellectũ humanũ clari⁹ ⁊ certi⁹ dirigit in abdita ſciarum. ad qḋ zelo veſtre dilectiõis eximio vna cũ vtilitate rei publice iclinat⁹: annuẽte altiſſimo editionem proſequar ꝓut veſtra excellens generoſitas poſtulauit.

Philoſophus in tertio ḋ aia volens oñdere modum cognoſcẽdi itellectus nr̃i ait. ꝙ oꝫ aũt potentia eſſe cognoſcens in ipſo. ſi v̄o alicui ineſt ↄriũ ipſe ſemetipſum cognoſcit ⁊ actu eſt ⁊ ſeꝑabile eſt. Ex q̄bus v̄bis ſufficiẽter inueſtigare poſſum⁹ neccitatem dyalectice. ſpãlr libri poſteriorum quẽ hẽm⁹ p̄re manibus. Nã ſup illo v̄bo phi. in. 2. meta. malũ eſt ſil' q̄rere ſciam ⁊ modũ ſciẽdi vult cõmentator ꝙ modũ ſciendi appellet logicã ſine q̄ nõ põt eẽ aliqs inſtructus in aliq̄ ſcia: q2 vt ibidem innuit logica eſt q̄dam via ad ceteras ſcias. q̄re dyalectica de q̄ itendim⁹ ſmonẽ facere eſt magis mod⁹ ſciendi q̄ ſcia. Nã nõ eſt neceſſaria logica ꝑꝑ res ſcitas ſꝫ ꝑꝑ nr̃m modũ ſciẽdi. p̄nt enim res ſciri abſq3 logica. nam ſbe ſeꝑate q2 nõ intelligũt cũ diſcurſu vt ſciãt res nõ indigent logica q̄re logica magis eſt dcã modus ſciendi q̄ ſcia: q2 nõ tm̃ ꝑꝑ res ſcitas ſꝫ ẽt ꝑꝑ nr̃ꝫ modũ ſciẽdi neccẽ fuit logicã inuenire. cũ modus cognoſcẽdi noſter ſit in potentia. q2 vt dictũ eſt intellect⁹ nr̃ eſt potẽtia cognoſcẽs. oꝫ ex potẽtialitate intellectus nr̃i inueſtigare cãm q̄re neceſſe fuit inuenire dyalecticã. ḡ q2 itellect⁹ nr̃ eſt cognoſcẽs in potẽtia. ⁊ q2 in actibus rõnis ẽ potentialitas admixta. põt ibi cadere malũ ⁊ error. ¶ Ne ḡ ꝑꝑ potẽtialitatem admixtã male rõcinemur ⁊ erremus in actib⁹ rõnis iuẽta fuit logica q̄ eſt hꝫ act⁹ directiua. vñ ⁊ phs dicit in. 2. meta. loquens de errore ⁊ malo ꝙ malũ nõ eſt abſolutũ a rebus exñtib⁹ in potẽtia. ⁊ ſubdit ibidem. ꝙ malũ nãlr eſt poſt potẽtiã. ⁊ idẽ ibidẽ ait. ꝙ in rebus que ſunt eterne ⁊ q̄ ſunt actu nõ eſt aliqḋ malũ oĩno neq3 error. Itaq3 ſicut amoto priore tollit̃ poſterius. ſic amota ipſa potẽtia tollit̃ oẽ malũ ⁊ ois error: q2 vt pꝫ ꝑ habita. malũ ⁊ error nãlr ſunt ex potẽtia. Si ḡ dyalectica iuenta ẽ ne erret̃ in actibus rõnis: cũ hꝫ error nõ poſſit originẽ ſumere niſi ex potentialitate intellectus noſtri. bene dictũ eſt: ꝙ q2 intellectus noſter eſt potentia cognoſcẽs: iḋ põt in ſuo actu errare: ad obuiandũ neceſſe fuit logicã inuenire. h ḡ eſt qḋ ait phs loquens de intellectu nr̃o. q2 oꝫ eſſe potẽtia cognoſcens ⁊ in ipſo oꝫ eẽ potẽtialitatẽ quãdã. Si v̄o alicui itellectui ineſt ↄriũ huius qḋ nõ ſit potẽtia cognoſcẽs ipſe hꝫ itellectus ſeipſum cognoſcit ⁊ actu eſt ⁊ ſeparabile a potẽtialitate ⁊ in eius itellectu nõ põt aliqs error incidere. Tota igitur cauſa quare indigemus dyalectica tanq̄ via ad alias ſcias. ſumitur ex potentialitate intellectus noſtri: ex qua potentialitate põt admiſceri error in actibus rõnis. Quare ſi ex potẽtialitate intellectus noſtri oꝫ inueſtigare neceſſitatẽ dyalectice. iuxta triplicẽ potẽtialitatẽ quã i intellectu noſtro conſpicimus. poſſumus tres eſſentiales ptes aſſignare dyalectice. Nã intellectus noſter ꝑmo eſt in potentia: q2 nõ ſtatim cum intelligit genus intelligit dr̃iam: nec ſtatim cũ intelligit dr̃iam intelligit ſp̃ẽm. ne ḡ in hꝫ cõceptionibus erret̃ neceſſe fuit vt patebit tradere ſciam libri p̄dicamẽtorum. Scḋo intellectus noſter in potẽtia: q2 nõ ſtatim cũ intelligit ſubiectum intelligit p̄dicatum ne ergo in cõiungendo p̄dicatũ ſubiecto. ⁊ ne in formando enũciationẽ erretur. neceſſe fuit iuenire ſciam libri pheremenias. in quo de enũciatione tractat̃. Tertio itellectus noſter eſt in potentia: q2 nõ ſtatim intellectis ꝑncipijs intelligit ↄcl'ones. iḋ ne in ſillogiçando. ⁊ ne inducẽdo ↄcluſiones ex ꝑncipijs error accideret: neceſſe fuit inuenire illam partem logicie traditam in arte noua. vbi de oĩ ſillo tradit̃ noticia. Primo ergo intellectus noſter eſt in potẽtia: q2 non ſtatim cũ intelligit genus intelligit dr̃iam: nec ſtatim cũ intelligit differentiam intelligit ſp̃ẽm ꝓpter qḋ errat in intelligẽdo ſimplicia ⁊ in formãdo diffinitionem. Nã lꝫ circa itellectũ ſimpliciũ nõ ↄtingat error ꝑ ſe. accidit tñ ibi error ꝑ accñs ꝓut in ipſo intellectu ſimplicium rõne modi intelligẽdi hꝫ ibi eẽ q̄dã cõpoſitio q̄ ẽ duplex. Nam intelligẽdo ſimplicia ⁊ formãdo diffinitionẽ ꝑmo cõiungimus dr̃iam generi ⁊ cõſtituimus diffinitionem. 2° adaptamus diffinitionẽ cõſtitutã diffinito: ⁊ intelligim⁹ rei q̄ditatẽ. Poterit ergo in talib⁹ eſſe error: vel q2 debitam dr̃iam nõ cõiungimus debito generi: vtputa ſi latum adderemus linee: vel q2 debitã diffinitionẽ nõ addimus debito diffinito: vtputa ſi diffinitionem vnius rei adaptaremus alij. ⁊ qḋ dictum eſt de diffinitiõe intelligendum eſt de omni deſcriptione. Nã ⁊ in deſcriptione contingit error: vel q2 deſcriptionem non debite formamus: vel q2 eam non debite adaptamus. Si ergo ſtatim cũ intelligimus genus intelligeremus differentiam nõ erraremus in formando diffinitionem: ⁊ ſi ſtatim intellecta differentia intelligeremus ſp̃ẽm nõ erraremus in adaptãdo diffinitionem debito diffinito. Et ſicut contingit errare in diffinitione dupliciter. vel q2 diffinitionem non debite formamus: vel q2 eam nõ debite adaptamus. ſic etiam ↄtingit errare dupliciter in deſcriptione: vel q2 deſcriptionem nõ debite formamus: vel q2 eã nõ debite adaptamus. ⁊ q2 intelligendo ſimplicia ⁊ intelligendo ſignificata terminorum ſemꝑ formamus nobis aliquem vnum conceptum qui cõceptus in habentibus diffinitionẽ eſt diffinitio. iuxta illud. 4. meta. Rõ quã ſignat nomen eſt diffinitio: in non habentibus aũt diffinitionem eſt aliquid loco diffinitionis: q2 eſt aliqua deſcriptio. i hꝫ deſcriptionib⁹ quas format itellectus in intelligendo ſimplicia poteſt errare: vel q2 non debitum conceptum format. vel quia debitum cõceptum nõ aptat debite quiditati. nec debitam diffinitionẽ debito diffinito. ¶ Sed ſi intellect⁹ noſter nõ eẽt itelligẽs in potẽtia. ſtatim cũ itelligeret genus vel qḋcũq3 cõe itelligeret ea ꝑ q̄ debite põt ↄtrahi: ⁊ nõ erraret i formãdo diffinitiões: nec in formãdo quoſcũq3 conceptus ⁊ q̄ſcumq3 deſcriptiones. ⁊ ſi ſtatim cũ format ſibi cõceptus aliquos: intelligeret q̄ditates quarum ſunt

illi ɔceptus: ſicut non erraret in formādo conceptum ſic non erraret in adaptādo ɔceptus rebus. Quare ſi intelligēdo ſimplicia ꝓpter potētialitatē intellect⁹ noſtri errare poſſumus. vel qꝛ non debite formamus ɔcept⁹. vel qꝛ cōcept⁹ formatos non debite adaptamus. ne erraremus in īformādo in mēte nr̄a ɔceptū ſubē. ⁊ cuiuſlꝫ ꝑdicamēti. ⁊ ne erraremus in adaptādo hꝫ ɔcept⁹ formatos qditatib⁹ vt qꝛ forte conceptū qn̄titatis ⁊ id qđ ſignificat hoc noīe qn̄ti adaptem⁹ qͣlitati vl' aliꝫ ꝑdicamēto nec͂e fuit tradere ſciam libri predicamētoꝝ p quā regulā in formando nobis cōceptus de .10. ꝑdicamētis. ⁊ in adaptādo hꝫ ɔcept⁹ formatos debitis ꝑdicamentis docemur. fuit ḡ neceſſe tradere doctrinā lib. p̄ritoꝝ: qꝛ ibi docet qd ſignat noīe cuiuſlibꝫ p̄riti. ex q̄ doctrina poſſumus nobis debitos conceptus formare de his. ⁊ hꝫ ɔcept⁹ formatos rebus qbus cōpetūt: poſſumus debite adaptare ¶ Eſt tn̄ diligenter notādū. ꝙ qꝛ intellectus nō ſic fertur in quiditates rerū ſimplr. vt intellectus ſubaꝝ ſeparataꝝ: imo circūloquit hꝫ qditates. ⁊ ꝓprias dr̄ias rerū neſcit ꝓpriis rationibus noiare. iō nō ſolū intellecto gn̄e ſtatiꝫ nō itelligit dr̄iam īmmo intellecta dr̄ia nō ſtatim intelliget rē cuius eſt illa dr̄ia. Nā ſi qͣdrupes ponat dr̄ia aīalis. poſſet ⁊ decupes dr̄ia aſſignari forte .n. multa ſunt aīalia hn̄tia .10. pedes. attn̄ qꝛ bipes ⁊ qͣdrupes ⁊ decupes ſunt circūlocutiones differentiaꝝ: nō oꝫ ꝙ q intelligit has dr̄ias ꝙ cognoſcat aīalia habētia .10. pedes. ¶ Uiſo qūo itelligit. qꝛ eſt potentia cognoſcens. ⁊ nō ſtatim cū intelligit genus intelligit dr̄iam. nec ſtatim cū intelligit dr̄iam intelligit illā rē cuius eſt dr̄ia. ꝑꝑ qđ pōt errare in itellectu ſimpliciū ⁊ in ſignificationibus terminoꝝ. iō neceſſe fuit cōponere librū p̄ritoꝝ vbi oſtēditur qd ſignificat noīe cuiuſlibꝫ p̄riti. reliq̄ de levi patēt. Nā planū eſt qūo intellectus noſter eſt in potentia: qꝛ nō ſtatim cū intelligit ſubm intelligit ꝑdicatum. ꝑꝑ qđ pōt errare in formādo enūciationē. iō neceſſe fuit cōponere librū ꝑhyermenias. vbi de enūciatiōe tractatur. Tertio vt dicebat: intellect⁹ noſter eſt in potētia: qꝛ nō ſtatim cū intelligit ꝑncipia intelligit ɔclōnes. iō in ſillogiçando ꝑmo neceſſe fuit ɔponere libros artis noue. vbi agit de ſillo. ⁊ ſpecialr neceſſe fuit librū poſteriorum cōponere quē habemus pre manib⁹: vbi agit de ſillō demonſtratiuo qui eſt ſillus apodicticon .i. faciens ſcire. Pꝫ igit ꝙ qꝛ intellectus noſter eſt potentia cognoſcens. ⁊ qꝛ pōt errare in ɔceptu ſimplici ⁊ cōponēdo ⁊ diuidēdo ⁊ et diſcurrendo. iō neceſſe fuit logicā inuenire qn̄tū ad librū predicamentorū ne erraret in ſimplicibus conceptibus ⁊ qn̄tum ad librum perhyermenias ne erraret in enunciationibus. ⁊ qn̄tum ad libros artis noue ne erraret in argumentationibus. Sed ſi alicui intellectui ineſt ɔtrarium. vꝫ. ꝙ non ſit potentia cognoſcens. ille eſt actu ens: qꝛ ſeparabilis a rebus mālibus: ⁊ non eſt forma corporis. hꝫ itaqꝫ intellectus: qꝛ non eſt potentia cognoſcēs nō errabit ī intellectu ſimpliciū. nec intelliget componendo ⁊ diuidendo. nec intelliget diſcurrendo. ꝓpter qđ non indigebit logica vt per eam habeat ſciam de rebus. Tota igitur cā neceſſitatis logice accipienda eſt ex modo intelligendi noſtro. cum ergo dyalectica ſit modus ſciendi. ⁊ ꝓpter ſcire ſit inuenta. eo q· ſit via ad ceteras ſcientias: licꝫ tota dyalectica ſit neceſſaria. potiſſime tamen neceſſari⁹ eſt iſte liber vbi agitur de ſillogiſmo demonſtratiuo faciente ſcire. ex quo pꝫ quid ſit ſubiectum huius libri. ⁊ q̄ ſit cauſa materialis: qꝛ tamen hic principaliter intendit de demonſtratione. demōſtratio ſiue ſillogiſmus demōſtratiuus pōt poni hic mā vel ſubiectū. efficiens aūt formalis vel finalis patere poſſunt per ea que cōmuniter in principiis librorum traduntur.

His viſis ad intelligentiā doctoꝝ qͣdā cōia dubitamus. Cū ḡ hic liber ſit de demſtratione ⁊ demonſtratio ſit ſillus faciens ſcire. Dubitaret forte aliquis. vtꝝ per demonſtrationē aggeneret ſcia. ⁊ vr̄ ꝙ nō: qꝛ ſcia idē eſt qđ certa cognitio. cū certior ſit cognitio ꝑncipioꝝ q̄ ɔclonū: qꝛ ꝑꝑ qđ vnūqđqꝫ tale ⁊ illđ magis. Si ergo per demonſtrationē aggeneretur certa cognitio cū certior ſit cognitio ꝑncipioꝝ q̄ ɔclonū eſſent ꝑncipia demonſtrabilia. qđ falſum eſt. ¶ Preterea illud qđ maxime facit ad errorē nō vr̄ aggenerare ſciam. ſꝫ hec eſt dr̄ia inter intellectū ⁊ ſenſum ſm cōmētatorē in .2. de aīa. qꝛ intellectus nō errat circa itelligibilia cōia ſꝫ circa ꝓpria. ſenſus aūt ecōtrario nō errat circa ſenſibilia ꝓpria ſꝫ circa cōia. igit cū demōſtratio ſit ex ꝓpriis ⁊ erga propria maximus error accidet. nō vr̄ ḡ ex talib⁹ aggenerari ſcia ſed magis ignorantia. ¶ In contrariū eſt ꝑhs q demonſtrationē vocat ſillū apodicticon .i. facientē ſcire. ¶ Dōꝫ. ꝙ vt infra dicetur. Scire opinamur vnūqđqꝫ cum cām cognoſcimus. ⁊ qm̄ illius eſt cauſa. ⁊ ꝙ non contingit alr ſe habere. Si ergo aliquis ſillus nō aggeneret ſciam hoc eſt vel qꝛ non ꝓcedit ex cauſis: ſꝫ ꝓcedit ex qbuſdā ꝓbabilibus: ⁊ ex qbuſdā ſignis: vel ſi ſillꝰ accipit cām: non accipit cām: q̄ ſit ꝓpria illius: ita ꝙ nō ꝓcedit ex ꝓpriis. ſꝫ ex qbuſdā cōibus. illud ergo qđ aggenerat ſciam. non ſolum dꝫ eſſe cā: ſꝫ ēt dꝫ eſſe ꝓpria cā huius. 3° non aggeneratur ſcia per ſillm: qꝛ ſi accipitur ibi cā ⁊ cā ꝓpria: nō tn̄ accipit cā per ſe ⁊ imediata: q̄ de neceſſitate īfert effectū: ⁊ que nō pōt aliter ſe hr̄e: ſꝫ cū oia iſta ɔcurrāt. ſ. ꝙ ibi eſt ꝓceſſus ex cauſis ⁊ ex cauſis huius .i. ex ꝓpriis: ⁊ ex cauſis q̄ nō ɔtingunt alr ſe hr̄e. ⁊ ꝙ poſite ponūt effectum cuiuſmodi ſunt cauſe p ſe ⁊ imediate: oꝫ ex tali ꝓceſſu aggenerari ſciam. ⁊ qꝛ oia iſta ɔcurrunt ad demſtrationem: qꝛ demſtratio eſt ex cāis ɔclonis veris ꝑmis ⁊ imediatis: oꝫ demſtrationē eſſe ſillꝫ apodicticon .i. aggenerantem ſciaꝫ. ¶ Qđ vero obiiciebat: ꝙ ſi certa cognitio hr̄et p demſtrationē: cū ꝑncipioꝝ ſit certa cognitio. ꝑncipia eēnt demſtrabilia. Dici dꝫ: ꝙ vt patebit nō oīs certa cognitio hr̄ per demſtrationem: ſed ſolū hr̄ p demſtrationē certa cognitio cōclonū. q̄ ꝓprie vocat ſcia: nō aūt hr̄ p demſtrationē certa cognitio ꝑncipioꝝ: qꝛ hꝫ cognitio: vt ibi patebit nō meret ſcia dici: ſꝫ itellect⁹. ¶ Qđ vō vlteri⁹ arguebat: q circa ꝓpria maxime cōtingit errare. Dici dꝫ: ꝙ rō arguit oppoſitū: nō ꝓpoſitū. Nā ars ē circa difficile ⁊ circa id circa qđ ɔtingit errare: iō oportuit eſſe artem de demſtratione ⁊ per demſtrationē ne circa talia erraremꝰ. ¶ Ulterius dato ꝙ p demſtrationē ſic ſit ſcia: qꝛ ꝓcedit ex cāis ꝓpriis ⁊ immediatis q̄ ſciam cānt. Dubitaret forte aliqs: vtrū de demſtratione ſit ſcia ⁊ videt ꝙ nō: qꝛ vt dr̄m eſt ſcia eſt p demſtrationē. ſi ḡ de demſtratiōe eſſet ſcia: ſciret demſtratio per demſtrationē ⁊ alia demſtratio p demſtrationē. ⁊ ita eſſet ꝓceſſus in īfinitū: qđ eſt incōueniēs. ¶ Preterea vt cōmuniter arguit: nō eſt idē organū ⁊ ſubm: videmus .n. in arte fabrili ꝙ martellus q eſt organū p qđ faber agit: eſt res alia ⁊ dr̄ns ab eo qđ per martellū efficit: ⁊ ab eo qđ ſubiicit actioni martelli: ſemꝑ ergo inſtrumētū eſt dr̄ns ab eo circa qđ verſatur actio inſtrumēti: qꝛ tūc idē ageret in ſeipſum: q̄re ſi demōſtratio eſt inſtrumentū: per qđ ſcimus: nō poterit demſtratio eſſe ſubiectum in ſcia. nec poterit eſſe id de quo eſt ſcientia: non ergo erit ſcia de demonſtratione. ¶ In cōtrarium eſt ꝑhs q tradit artem demōſtrandi. eſt ergo ars ⁊ ſcia de demſtratione. Dicendum ꝙ ſi vera eſſet poſitio Auic. forte de facili poſſemus ſatiſfacere queſtioni. ponit .n. Auic. ꝙ in actibus anime non eſt inconueniens ire in infinitū: vt ſi ꝑ aliquē actū intelligēdi intelligo aliqd: ⁊ ꝑ aliū actū intelligēdi itelligo me in,

telligere. Rurſus etiā ꝑ aliū actū intelligo me itelligere:
⁊ ſic ſcḋm eū in actibus rōnis pōt eſſe ꝓceſſus in infinitū.
Et q̄ demōſtrare ⁊ arguere ⁊ ſillogiçare ⁊ oīno diſcurre-
re ab vno in aliḋ ſunt actus rōnis. Jō forte diceret aliq̄s
ꝙ per demōſtrationē hr̄ ſcia de demōſtratione. ⁊ de illa
demōſtratione hr̄ ſcia ꝑ demōſtrationē. ⁊ ſic in infinitū.
Sȝ hꝫ dcm̄ ſtare nō pōt. q̄ nō vr̄ Ari. hūc modū tenuiſ-
ſe: ꝙ tradat ſciam de demōſtratione ꝑ demōſtrationem
aliā. ⁊ de illa ꝑ illā: ⁊ ſic in infinitū. ¶ Amplius cū infini-
tū ſit ignotū: vt dr̄ ꝑmo phyſicoꝝ. ſi eſſet ſic ꝓceſſus in in-
finitū nihil oīno ſciremus. nā ſi nō poſſumus certificari
de demōſtratione niſi ꝑ demonſtrationē aliā: nec de illa
niſi ꝑ aliā ⁊ ſic in infinitū. cū terminari nō poſſit. nunq̄
poſſemus venire ad finē. ꝙ haberemus certitudinē aliq̄
de arte demr̄andi. Propter hoc dr̄ alr̄ a q̄buſdā. ꝙ ſicut
faber cū vno martello facit aliū martellū: ita ꝙ ibi mar-
tellus eſt organū actionis ⁊ eſt illud qḋ actioni ſubijcitur.
nō tn̄ eſt idē martellus q eſt organū ⁊ q ſubijcit̄ actioni.
nec eſt in martellis ꝓceſſus in infinitū. ſicut aiunt. ꝑ de-
mr̄ationē eſt ſcia de demr̄atione. nō tn̄ eſt eadē demon-
ſtratio hec ⁊ illa. nec eſt in demr̄ationibus ꝓceſſus in infi-
nitū. Sȝ nec hoc ſufficit: q̄ ſi faber per aliquaȝ actionem
fabricaret oēm martellū. nō poſſet illam actionē agere
cum martello: q̄ tunc ille martellus ſeipſum efficeret. igi-
tur cum in hoc libro detur ars de oī demonſtratione. non
poterit hoc fieri ꝑ demonſtrationem: q̄ tunc illa demō-
ſtratio ſeipſam demonſtraret. ¶ Sciendū eſt. ꝙ ſi ꝓpriū
organū logici eſſet demr̄atio: ſicut eſt ſillus dyalecticus
vel ſillus ſimplr̄ ſumptus ſicut forte ꝯgrue ſuſtineri poſ-
ſet. ꝙ dyalecticus ſillogiçādo docet ſillogiçare. ſic ꝯgrue
ſuſtineri poſſet ꝙ demōſtrando docet demōſtrare. ⁊ ꝙ ꝑ
demonſtrationem habetur ſcia de demōſtratione. Ueꝝ
q̄ ꝓpriū inſtr̄m logici nō eſt demōſtratio. poſſumus di-
cere ꝙ docens demonſtrare nō demōſtrat. niſi forte per
accn̄s inq̄tum docens demonſtrare adducit demōſtra-
tiones aliquas gr̄a exempli. exēpla aūt nō ſunt de neceſſi-
tate artis. Dicam⁹ ergo. ꝙ propoſita dubitatio ſumit ori-
ginem ex falſa imaginatione. imaginatur. n. ſic q̄rens ꝙ
docens demonſtrare demonſtret: ſȝ ſuppoſito ꝙ docens
demonſtrare non demonſtraret. vt in ꝓſequēdo patebit
rōnes ſuperius facte ſunt ſolute. ⁊ non habet dubiū qḋ
queritur. ¶ Ulterius dubitaret forte aliquis. dato ꝙ ars
demonſtrandi non doceatur demr̄atiue. vtrum ars ſillo
giçandi doceat̄ ſillogiſtice. ¶ Dōm. ꝙ duplici via inue-
ſtigare poſſumus. ꝙ ſillogiçando addiſcim⁹ ſillogiçare. ⁊
primo per id qḋ videtur in alijs artibus. 2° per id qḋ hȝ
intellectus ſpāle preter alias potentias. Primū ſic pȝ. vi-
demus ꝙ fabricando fabri ſimus. ⁊ citariçando artē cita-
riçandi addiſcimus. ergo a ſimili formādo ſillōs ⁊ ſpecu-
lando qualiter formantur ſillī artē ſillogiçandi addiſci-
mus. Scḋo hoc idem pȝ ꝑ id qḋ hȝ intellectus ſpāle ꝑter
potentias alias. nā intellectus eſt ſupra ſe ꝯuerſiuus. In-
tellectus. n. nō ſolum intelligit ſe. ſed etiā intelligit ſe in-
telligere. ⁊ eodem actū quo intelligit: intelligit ſe itellige-
re. q̄ ſi hoc eſſet alio ⁊ alio actu: tūc eſſet abire in īfinitū.
Standum eſt ergo in ꝑmis: vt eodem actu quo intelligit
aliquid. intelligat ſe intelligere illud: ⁊ q̄ ſillogiçare ⁊ diſ-
currere ſunt actus rōnis ⁊ intellectus ideo nō ſoluȝ intel-
lectus ſillogiçat: ſed etiam cognoſcit ſe ſillogiçare. ⁊ eodē
actu quo ſillogiçat: ſe ſillogiçare cognoſcit. ſillogiçando
.n. poterit cognoſcere ſe ſillogiçare. ⁊ poterit artem ſillo-
giçandi addiſcere. ¶ Ulterius dato ꝙ ſillogiçando poſ-
ſumus diſcere ſillogiçare. Dubitaret forte aliquis: quia
videtur ꝙ fuerit ſuperuacuum inuenire logicam. nā cuȝ
alie ſcie ſillogiçant. ⁊ ſillogiçando poſſumus addiſcere ar-
tem ſillogiçandi. vr̄ ꝙ addiſcēdo alias ſcias poſſum⁹ ad-
diſcere artem ſillogiſticā quā logica tradit ſuperuacuum
ergo fuit ꝑꝑ hoc logicā inuenire. ¶ Dōm. ꝙ duplici via
inueſtigare poſſumus. ꝙ neceſſariū fuit logicā inuenire.
nō obſtāte ꝙ ſillogiçando addiſcim⁹ ſillogiçare. Prima
via ſumitur ex facilitate addiſcēdi. 2° ex cōplemēto do-
ctrine. Primā tangit pħs in. 2. meta. vbi ait. ꝙ nō eſt bo-
nū ſil̄ querere ſciam ⁊ modū ſciendi. ſi. n. addiſcendo alī
ſcias ⁊ ſillogiçando in alijs ſcientijs vellemus artē ſillo-
giçandi addiſcere. tūc ſimul quereremus ſciam ⁊ logicā
que eſt modus ſciendi. ⁊ q̄ docet ſillogiçare. ⁊ q̄ male na-
ti ſumus ad addiſcendū. ⁊ intellectus noſter naſcit̄ quaſi
tabula raſa: ⁊ multū tēpus apponit in ignorantia. iō val-
de difficile ē ei addiſcere quodcūqȝ illoꝝ ꝑ ſe ⁊ valde eſt
difficile intellectui addiſcere logicā ꝑ ſe. ⁊ ēt eſt ei difficile
addiſcere alias ſcias ꝑ ſe. Si aūt addiſcere vellet ſimul
logicā cū alijs ſcientijs. nō ſolū hoc eſſet ei difficile: ſȝ quo-
dāmodo īpoſſibile. vn̄ cōmentator ſupra 2ᵐ meta. expo-
nens illud verbū pħi. q. nō oȝ ſil̄ querere ſciam ⁊ moduȝ
ſciēdi. i. logicaȝ. ait ꝙ cū homo addiſcit logicā cū ad inuē-
tione aliaꝝ ſciaꝝ. tunc nō addiſcit hanc nec hāc. i. tūc nō
addiſcit logicā nec alī ſcias. ergo ꝓpter poſſibilitatē ⁊ faci-
litatē addiſcendi nec̄e fuit logicā inuenire. vt nō ſil̄ q̄rere-
mus ſciam ⁊ modū ſciēdi. ¶ Scḋa via ad hoc idem ſu-
mitur ex cōplemento doctrine. nā lȝ ſillogiçando addiſci-
mus ſillogiçare. tn̄ q̄ ſcire eſt cognoſcere cāē ⁊ principia
rei. nō ꝑfecte poſſumus ſcire artem ſillogiçandi: niſi ſcia-
mus ſillogiſmum reducere in ſuas cauſas. ⁊ in ſua princi-
pia. ⁊ q̄ ꝑncipiū ſillogiſmi: cuiuſmodi eſt dici de omni ⁊
dici de nullo: ⁊ ea ex q̄bus ꝯſtat ſillogiſmus docet logica.
⁊ nō alie ſcie. ideo ad cōpletioneȝ artis ſillogiſtice neceſſe
fuit logicam inuenire. ¶ Ulterius. dato ꝙ neceſſarium
fuerit logicam inuenire. Dubitabit forte aliquis. vtrum
ſit ſil̄e de inuentione logice ⁊ de inuentione aliaꝝ ſciaꝝ:
¶ Dōm ꝙ ſicut in alijs ſcientijs ex admirari inceperūt
phari. ⁊ videndo effect⁹ inceperūt inueſtigare cāē: vt vidē-
do eclipſim ceperunt inueſtigare cām eius. qua inueſti-
gata habuerūt ſcientiam de eclipſi. ſic antiqui ſapientes
videntes ꝙ intellectus ad quālibet rem inuenit rōnes ⁊
argumenta. ceperūt ineſtigare quo modo itellect⁹ arguit.
⁊ quo modo ſillogiçat. ⁊ conati ſunt inuenire principia et
elementa ſillogiſmoꝝ. quibus inuentis inuenerūt arteȝ
ſillogiçandi. eſt ergo q̄odāmodo ſimile de inuentione lo-
gice ⁊ aliarum ſcientiarum. ¶ Ulterius autem cum lo-
gica ſit de conceptibus ⁊ actibus rōnis cum videamus ꝙ
actus rōnis ⁊ intellectus diuerſificatur ſcḋm diuerſa que
format intellectus in intelligendo. Nam in intelligendo
ſimplicia format diffinitionem. in intelligendo ꝯpoſita
format enunciationē. in diſcurrendo aūt ab vna ꝓpōne
ad aliā format rōnē ⁊ ſillogiſmū. Dubitaret ergo aliquis
vtrū ſit ſil̄e de intellectu ꝓut itelligit ſimplicia ⁊ format
diffinitionem vel cōceptū aliquē loco diffōnis. ⁊ ꝓut in-
telligit cōpoſita ⁊ format enūciationē. ⁊ ꝓut diſcurrit ⁊ fa-
cit ſillm̄. ¶ Dōm ꝙ q̄ſtū ad pn̄s ſpectat dicere poſſum⁹
ꝙ quodāmodo eſt ſil̄e q̄ſtum ad hec oīa. nam ſicut in in-
tellectu ſimplicium eſt dare aliqḋ qḋ ſtatim per ſeipſm ſe
offert intellectui: per cuius intellectū ceteri alij cōceptus
formant̄. hꝫ aūt ſcḋm Auic. eſt ens ⁊ eſſe. nam ꝑmum qḋ
īprimit̄ menti nr̄e: vt ipſe ait eſt ens ⁊ eſſe. q̄cquid po-
ſtea intellectus cōcipit ⁊ quicquid intelligit habet intelli-
gere per ens ⁊ eſſe: ⁊ q̄ ſic eſt. ergo in intellectu ſimpliciū
eſt dare aliqḋ qḋ ſtatim īprimitur in intellectu: ⁊ per illḋ
cetera alia ſiunt intellecta. ſic etiam ⁊ in intellectu ꝯpoſi-
toꝝ ⁊ in formando enunciationes ꝯuenit hoc idē. nā cete-
ras ꝓpōnes intelligimus ꝑ cōes animi ꝯceptiones quas

dignitates vocant. dignitates autē ipſas intelligimus
intelligendo hāc dignitatē ꝙ nō cōuenit aliqd ſil' eē ⁊ nō
eſſe. fundat̄ enim hec dignitas imediate ſuper ipō ente
⁊ ſuper ipſo eſſe: qꝛ ſicut ens ⁊ eſſe eſt de intellectu oīum
ſimpliciū ſic hec enūciatio ⁊ hec ꝓpoſitio q̄ imediate fun-
dat̄ ſuper ipſo ente eſt de intellectu ceterarū ꝓpōnū. ſic
ergo in enunciationibus eſſe cōtingit qꝛ cetere enūciatio-
nes roborāt̄ur ⁊ reducūtur ad enūciatiōes ṗmas que vo-
cant̄ cōes animi cōceptiones. Cōes autē animi cōceptio-
nes reducuntur ad ꝓpōnē hāc qꝛ nō ꝯtingit ſil' eſſe ⁊ non
eſſe. hec aūt ꝓpō nō reducit̄ in ꝓpōnē aliam: ſꝫ in ſeipa
eſt manifeſtiſſima ⁊ hꝫ cām ſue v̄itatis. Si autē reducit̄
hec ꝓpoſitio nō reducitur in intellectū ꝯpoſitoꝝ: ſꝫ redu-
citur in aliqd ſimplex vt in ens ⁊ eſſe. ſic poſſumus aliquē
ſill'm formare in quē pīt reduci oēs ſillī. ille aūt ſillus nō
reducet̄ in vlteriorē ſillum vt ſi hec ſunt ṗncipia forma-
lia ſilli. dici de oī ⁊ dici de nullo ſi fieret vnus ſill's ꝯtinēs
hec formalia ṗncipia. in illū ſillum reducerētur oēs ſilli.
verputa ſi fieret talis ſillus. in qbuſqꝫ ſill'is eſt ṗncipiū di-
ci de oī ⁊ dici de nullo illi ſunt pfecti ſillī. ſꝫ in oībus ſill's
prime figure formatis ſm ꝯiugationes vtiles eſt ṗncipiū
dici de oī vel dici de nullo. g̃ oēs tales ſunt cōgrui ⁊ pfe-
cti ſillī. pp qḋ quodāmō oīno eſt ſimile de intellectu com
poſitoꝝ quo formant̄ enūciatiōes ⁊ de intellectu diſcur-
ſiuo quo formant̄ ſillī. nā ſicut oēs enūciationes reducū-
tur in enunciationes ṗmas. i. in cōes animi cōceptiones.
Cōes aūt enūciationes ṗme reducunt̄ in hāc qꝛ nō cōue
nit aliqd ſil' eſſe ⁊ nō eē. hoc aūt nō reducit̄ in enūciatio-
nem aliquā: ſꝫ cōtinet in ſeipſam eſſe ⁊ imediate fundat̄
in ente qḋ eſt de intellectu oīum alioꝝ. ſic oēs alij ſilli re-
ducunt̄ in ſillos ṗme figure. ſilli aūt ṗme reducuntur in
illum ſillum quē formamus q ꝯtinet ṗncipia formalia
oīum ſilloꝝ. ille aūt ſillus ſeipſo facit fidē ⁊ hꝫ in ſeipſo
cām ſue v̄itatis ⁊ nō reducit̄ in aliquē aliū ſillum. ſꝫ redu
citur in dici de oī ⁊ de nullo. q̄ principia ſunt partes illius
ſilli. ⁊ ſm ſubam ingrediunt̄ illum ſillum. ſicut hec ꝓpō
ꝙ nō ꝯtingit ſil' eſſe ⁊ nō eſſe. nō reducit̄ in ꝓpōnē aliā:
ſed reducit̄ ſolum in ipſo eſſe qḋ eſt pars illius ꝓpōnis. ⁊
ſm ſubam ingreditur ꝓpoſitionē illam. bene dictū eſt g̃
ꝙ ſicut qꝛ eſſe eſt de intellectu oīum alioꝝ. ideo ꝓpō illa
que ex ipſo eſſe ſumitur roborat oēs alias ꝓpōnes. ipſa aūt
nō reducitur in aliam: ſꝫ hꝫ in ſe ipſam cauſam ſue verita
tis. ⁊ hꝫ id per quod oīa alia roborantur. ſic ſillus ille for-
matus de principijs formalibus ſillī continet artē ſillo-
giçandi ⁊ non reducitur in alium ſillum: ſed oēs alij redu
cuntur in ipſuꝫ. pꝫ ergo qūo quodāmodo ſimile eſt de cō-
ceptu ſillogiſtico ⁊ de alijs cōceptibus. pꝫ etiam ꝙ ſillogi
çando pōt tradi ars ſillogiſtica ⁊ ꝙ per ſillum pōt haberi
ars de ſillogiſmo. nec tn̄ ibit in infinitum. qꝛ eſt de neceſ-
ſitate ad aliquē ſillum deuenire qui nō reducetur in aliū
ſillum. ſed ſeipſo facit fidē. ⁊ habebit in ſe ṗncipia robo-
rantia oēs ſillos. ſicut lꝫ per ꝓpoſitionē pbetur alia ꝓpō.
tn̄ nō itur in infinitum. ſed eſt deuenire ad aliquā ꝓpōnē
que nō reducitur in ꝓpōnem: ſed ſeipſa facit fideꝫ. nō. n.
probatur p ꝓpōnem aliaꝫ q̄ꝫ per ſeipſam. hꝫ. n. in ſeipſa
ipm eſſe ⁊ fundat̄ in ipſo ente qḋ eſt rō q̄re cetera cogno-
ſcantur. ❡ Ulterius aūt qꝛ intellectus humanus nō ge-
ſcit. Dubitaret forte ꝙ nō videt̄ poſſibile ꝙ p ſillogiſmū
tradatur ars de ſill'o: qꝛ vt ſuperius arguebatur. ſi aliqs fa
ber fabricaret oēm martellaꝫ nō poſſet per martellū ali-
quē oēm martellum fabricare: qꝛ tunc ille martellus fa-
bricaret ſeipſum. g̃ a ſimili cū tradēs artē ſill'i doceat cō-
ſtruere oēm ſillum. ⁊ cum in huius arte ꝓbetur forma ca
ſuſibꝫ ſill'i. nō pōt hoc fieri p ſillum: qꝛ tunc in illo ſill'o
forma illius ſillī ꝓbaret̄ in forma ſuipſius. qḋ videtur in

conueniens: qꝛ ſemp qḋ agitur ⁊ per qḋ agitur debent eſſe
diſtincta: qꝛ diſtinctū dꝫ eſſe organū p qḋ fit actio ⁊ id qḋ
actioni ſubditur: qꝛ nō pōt idē agere in ſeipſ. ❡ Dōm. ꝙ
lꝫ per aliquē martellū nō poſſit fabricari oīs martellus.
eſt tn̄ aliqs ſillus qui ꝓbat ⁊ roborat oēm ſillum vt pꝫ in
in ſill'o facto. vt ſi diceret̄. in qbuſcūqꝫ ſill'is eſt ṗncipium
dici de oī vel de nullo. illi ſunt pfecti ⁊ cōgrui ſill'i. ſed in
omnibus talibus ſill'is eſt hꝫ. g̃ ⁊c. iſte ſillus roborat oēs
ſillos. qꝛ in oībus ſill'is eſt ṗncipiuꝫ dici de oī vel dici de
nullo. vel ſunt reducibiles ad hꝫ ſillos. roborat ēt hic ſil-
logiſmus ſeipſum ⁊ in hoc ſill'o ēt eſt huius ṗncipiū. poſſu
mus aūt duplicem viā aſſignare quare in opibus exterio
ribus nō poſſumus inuenire aliquid qḋ agat in oē tale: vt
nō poſſumus inuenire martellū q fabricet oēm martel-
lum. in actibus tn̄ rōnis poſſumus inuenire aliqd cuius
actio ſe extendat ad oē tale. put poſſum' inuenire aliquē
ſillum q roboret quēlibꝫ ſillum. Prima via ſumitur ex
parte potentie agentis. ſecunda ex parte actus eliciti ab
ipſa potentia. Prima via ſic pꝫ. nam potentie corporales
⁊ omnes virtutes organice non ſunt ſupra ſe conuerſiue.
⁊ qꝛ talia nō agunt in ſeipſa ea que ab ipſis ꝓcedunt non
ſunt ſupra ſe conuerſiua nec agunt etiā in ſeipſa. ⁊ qꝛ incō
ueniēs eſt talia agere in ſeipſa. incōueniens eſt inuenire ali
quē martellum qui fabricet oēm martellum. qꝛ tunc ille
martellus cum ſit qd corporale fabricaret ſeipſum ⁊ age
rent corporalia in ſeipſa: qḋ eſt incōueniēs. ſed nō eſt icon
ueniens reperire aliquā rōnem q̄ roboret quālibet rōnē:
qꝛ rō eſt ſupra ſe conuerſiua: ideo qḋ a rōne ꝓcedit pote-
rit eſſe contra ſe cōuerſiuum ⁊ hr̄e actionē in ſeipm: ⁊ non
erit inconueniēs: vt dicebat̄ inuenire aliquē ſillogiſmuꝫ
qui roboret quēlibet ſillogiſmū: nec eſt inconueniēs inue
nire aliquā rōnē q̄ roboret q̄libet rōnē: qꝛ ſillogiçare ⁊ rō
cinari ſunt actus rōnis ⁊ intellectus qui eſt potētia ſupra
ſe cōuerſiua. In his ergo que intellectus facit. vel in hiis q̄
ꝓferunt̄ in voce. vel in his q̄ ſcribūtur: qꝛ talia ſunt ſigni-
ficatiua coꝝ q̄ ſunt in mente: poterit hic modus inueniri ꝙ
reperiat̄ aliqd tale cuius actio ſe extendat ad oē tale. ⁊ g
ꝯñs ſe extendat quodāmodo ad ſeipſuꝫ. ergo vt ſuperius
tangebatur ex parte ipſius intellectus qui eſt potentia ſu
pra ſe conuerſiua declaratur qḋ querit̄. ❡ Scḋo declara
tur hoc idem ex parte actus eliciti ab intellectu. Nam cū
organum per qḋ agitur eſt res aliqua: ⁊ id qḋ agitur per
illud organum eſt etiam res: oꝫ eſſe realem drīam inter
organum agens ⁊ rem actam. ſed cauſa ipſius per qḋ agi
tur eſt res rōnis ⁊ eſt actus a rōne elicitus. ⁊ illud ad qḋ
ſe extēdit actus illius organi eſt etiā qd rōnis: ſicut inter
res querimus drīam realē. ſic inter ea q̄ ſunt qd rōnis ſuf
ficit ſm rōnē drīaꝫ q̄rere. ſi ergo aliqs ſillogiſmus ſeipm
roborat ſufficit illū ſillogiſmum a ſeipſo ſm rōnē differre
vt eſt organū ⁊ ſubiectum. ⁊ vt eſt qd roborans ⁊ qd robo
ratū. igitur qꝛ ſillogiſmus eſt qd rōnis ⁊ qḋlibꝫ ſill'o quo-
dāmodo docemus ſillogiçare: ⁊ qdā ſillus eſt aliquo mō
ſupra ſe conuerſiuus. completa tn̄ ars ſillogiçandi conti
netur in ſillogiſmo hn̄te in ſe ṗncipia formalia ſilloꝝ
⁊ per illum ſillogiſmū roborantur omnes alij ſillogiſmi.
❡ Ulterius aūt: qꝛ adhuc intellectus hoīs nō quieſcit.
Dubitaret forte aliqs. qꝛ videt̄ oīno inconueniens ꝙ ali
qs ſillogiſmus ſeipſum roboret. qꝛ cū roborans ſit noti'
roborato idē eſſet notius ſeipſo: qḋ eſt icōueniēs. ❡ Dicē-
dum ꝙ in cognitione cōcluſionum vel eoꝝ q̄ cognoſcun-
tur per alia hoc eſt verū: ꝙ probans eſt notius probato. ⁊
manifeſtans eſt notius manifeſtato. in cognitione autē
principiorum veritatem non habet quia ṗncipia ſeipſis
faciunt fidem. ⁊ per ſeipſa ſunt manifeſta: ⁊ quia ſillus
formatur ex principijs formalibus ſillogiſmoꝝ. etiam

continens ꝓ̄ncipia illa habet rõnem ꝓ̄ncipij ⁊ elementi in arte ſilogiſtica. nõ. n. eſt inconueniẽs ꝙ hꝰ ſillus roboretur ⁊ cõfirmet̃ ⁊ faciat de ſeipſo fidem. ꝑ ſeipm. i. ꝑ principia cõcepta in ipſo. poſſumus aũt hoc manifeſtare per ſile. qḋ videmus in denolatione incõplexoꝝ. q2 ſpecialis ꝓprie loquẽdo ſeipſa nõ denominãt. q2 albedo ꝓprie nõ eſt alba. nec curſus currit nec motus mouet̃. generalia aũt ſeipſa denoiant. q2 bonitas eſt bona. ⁊ magnitudo eſt magna. ⁊ entitas eſt ens. ſic ⁊ in ꝓpoſito rõnes facte in terminis ſpecialibus ſeipſas nõ roborãt. facte aũt in generalibus pñt ſeipſas generare. ſicut generalia ſeipſa denominant l3 ſpecialia ſe ꝓprie nõ denominẽt. ❡ Ulterius aũt dubitaret forte aliqs cũ ars ſillogiſtica poſſit tradi per ſillogiſmũ quare ars demõſtratiua nõ poſſit tradi per demõſtrationẽ. ❡ Dõm ꝙ duplici via inueſtigare poſſumus ꝙ docens ſillogiçare põt ſillogiçare. ⁊ ars ſillogiſtica põt tradi per ſillium. docens aũt demõſtrare nõ demonſtrat. ⁊ ars demõſtratiua nõ põt tradi per demõſtrationẽ. Prima via ſumit̃ ex parte artis demõſtratiue. ſcḋa ex parte logici tradentis artẽ demõſtrãdi. Prima via ſic p3. nã ars demõſtratiua ſe extendit ad oẽm demõſtrationem. Nõ. n. traderet̃ ars demõſtrandi niſi daret̃ noticia de omni demõſtratione. Ille aũt ꝗ docet oẽm demõſtrationẽ. o3 vt vtatur terminis cõibus cuilibꝫ demõſtrationi: ſed ꝑ cõia nõ eſt demõſtratio. ergo tradẽs artẽ demonſtrandi nõ demõſtrat. diceret. n. logicus tradendo artem demõſtratiuã ꝙ demõſtratio eſt ex ꝓprijs ⁊ ex veris. his aũt oẽs ſpãles artifices vtunt̃. quelibꝫ. n. ſcia demonſtratiua ex ꝓprijs ⁊ veris eſt. ſed hec ꝓcedit ex his ꝓprijs. ⁊ ex his veris. illa aũt ex alijs ꝓprijs ⁊ ex alijs veris. dicere aũt demonſtrationez eſſe ex ꝓprijs ⁊ ex veris. eſt ꝓcedere per cõmunia cuilibet diſciplibe. ⁊ q2 arguens per communia nõ demonſtrat. cum demonſtratio ſit ex ꝓprijs ⁊ veris: tradens artem demõſtrandi nõ demõſtrat. ❡ Secunda via ad hoc idez ſumit̃ ex parte logici tradẽtis artẽ demonſtrandi. nã qḋlibet agens agit ſm organa ſibi debita. cum ergo organũ logici nõ ſit demonſtratio: logicus nõ põt tradere artẽ de demonſtratione per demõſtrationem: q2 tunc ageret per nõ ꝓpriũ organũ. ſicut ꝗ quelibꝫ ars agit opera ſibi debita per ꝓpria organa. ⁊ q2 non vtit̃ organis alterius artis. vt cũ ꝓpriũ ſit artis edificatiue facere domũ. nõ tñ facit eã cum organis artis ſutorie. ſic q2 demonſtratio eſt actus rõnis vel eſt conſtituta per rationis actuꝫ: logicus qui circa talia verſatur docet demõſtrationẽ cõponere: ⁊ tradit artẽ demõſtrandi: nõ tamẽ facit eam per demõſtrationẽ. q2 vt in proſequendo patebit demõſtratio nõ eſt inſtrumentũ eius. tñ q2 nõ repugnat ſillogiſmo ꝙ fiat per cõmunia: cũ etiam q2 ꝓpriũ organuꝫ logici eſt ſillus. logicus põt tradere artẽ de ſillo ꝑ ſillum eo mõ quo eſt ſuperius declaratũ. S3 q2 demonſtrationi repugnat ꝙ fiat ex cõibus: ⁊ logici nõ eſt ꝓprium organũ demõſtratio: nõ poterit logicus tradere artẽ de demonſtratione per demonſtrationez qḋ declarare volebamus. ❡ Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 videtur ꝙ logicus tradit artem de demõſtratione per demõſtrationẽ. ⁊ videtur ꝙ organum eius ꝓpriũ ſit demõſtratio. na3 per demonſtrationẽ ꝓbat̃ debita paſſio de debito ſubiecto per debita ꝓ̄ncipia. gratia. n. exẽpli loquẽdo dicamus ꝙ hoc modo ꝓcedit logicus: nã cum in libro prioꝝ ſubiectuꝫ ſit ſillogiſmus. ꝓbat logicus in libro illo de hoc ſubiecto. i. de ſillogiſmo hanc paſſionem que eſt de neceſſitate concludere per hec ꝓ̄ncipia. v3. per dici de omni ⁊ de nullo. ꝓbat̃ ergo ibidem ꝙ proprium ſit ſillogiſmi de neceſſitate manifeſte ꝯcludere per illa ꝓ̄ncipia que cõtinet. Nã ⁊ ſi in alijs argumẽtationibus vbi nõ reſeruant̃ expꝛẽſſe illa ꝓ̄ncipia. ſequit̃ de neceſſitate cõcluſio. tñ nõ ſequitur ſic mãifeſte ſicut ſequit̃ in ſillis illis formatis ꝑ illa ꝓ̄ncipia. ⁊ qḋ dictũ eſt de libro ꝓ̇oꝝ reſpectu ſilli veritatẽ vĩ habere de libro poſterioꝝ reſpectu demõſtrationis. Nam in libro iſto ſubm eſt ſillus demõſtrationis de quo ꝓbatur hec paſſio ꝙ aggenerat ſcia3 ⁊ ꝙ eſt faciẽs ſcire ꝑ hec ꝓ̄ncipia. q2 eſt ex ꝓ̄mis veris ⁊ imediatis cauſiſq3 cõcluſionis. ❡ Dõm ꝙ duplici via inueſtigare poſſumus ꝙ hꝰ ꝓceſſus facti a logico nõ ſunt demõſtrationes. In demõſtratione. n. ſunt duo cõſideranda v3 ea ex ꝗbus demõſtratio ſit que ſunt quaſi demõſtrationis cã. hꝰ aũt ſunt ꝓ̄ncipia cuilibet diſcipline. 2ᵒ in demõſtratione ꝯſiderãdũ eſt qḋ ex demonſtratione cauſat̃. ⁊ hic eſt demõſtrationis effectus. huiꝰ autẽ eſt efficere aggenerare ſciam. ſillogiſmus enim demonſtrationis cõſiſtens ex ꝓprijs aggenerat ſcia3 in aia noſtra qḋ eſt demõſtrationis effectus. ❡ His viſis p3 ꝙ logicus tradens artẽ de demõſtratione nõ demõſtrat. tum q2 tradit artẽ per cõmunia. tũ etiam q2 per artẽ traditã non aggenerat in nobis ſciam ſ3 modũ ſciẽdi docet. n. logicus ꝙ demõſtratio eſt ex ꝓprijs ⁊ ex veris: in ſpeciali tamẽ que ſunt illa ꝓpria ⁊ que ſunt illa vera determinare non ſpectat ad logicũ: q2 ipſe nõ vtitur ſpãlibus terminis. hoc. n. nomen ꝓpriũ eſt nomẽ ſcḋe intentionis. ⁊ eſt cõe ad oia propria. v3 ad ꝓpria quibus vtitur geometra. ⁊ ad ꝓpria quibus vtitur ariſmetricus: ⁊ etiam ad ꝓpria aliarũ ſciẽtiaꝝ. dicere ergo demõſtrationez eſſe ex ꝓprijs ⁊ non deſcendere ad ſpãlia ꝓpria. nõ eſt ꝓcedere ꝑ ꝓpria ſ3 ꝑ communia. ergo ſi conſideramus ea ex quibus demonſtratio cõſtituit̃: p3 ꝙ ars tradita a logico de demõſtratione ⁊ ratio illa quã format logicus de demõſtratione faciẽda nõ eſt demõſtratio: q2 eſt ꝑ quedã cõia tradita. Rurſus ſi cõſideremus id qḋ per demõſtrationez efficit̃. p3 ꝙ ars demonſtrandi ꝑ demõſtrationẽ nõ tradit̃. nam ſcire demõſtrationẽ ⁊ ſcire ſill'3 vt eſt applicabilis ad res demõſtratas ⁊ ſillogiçatas nõ eſt ſcire aliqḋ in ſe: ſed eſt ſcire modũ ꝑ quẽ debemus ſcire. ꝑ artẽ ergo demõſtrandi ⁊ ſillogiçandi nõ aggenerat̃ in nobis ſcia ſed modus ſciẽdi. vñ ⁊ ipſa logica a phõ in ſcḋo metaphyſice modus ſciẽdi eſt appellata. ars ergo illa per quã tradit̃ ars demõſtrandi vel noticia de demonſtratione: tum q2 ꝓcedit ꝑ quedam cõia. tum q2 nõ aggenerat in nobis ſciam ſed modum ſciendiꝫ nõ eſt per demõſtrationez tradita. nec de demõſtratiõe per demonſtrationẽ habet̃ noticia. ❡ Quod vͦo arguebatur ꝙ logicus ꝓbat hãc paſſionem efficere ſciam de hoc ſubo. v3. de demõſtratione ꝑ hec ꝓ̄ncipia: q2 ꝓcedit ex ꝓprijs ⁊ veris. propter hoc ꝙ formabit logicus hꝰ rationẽ. quicqḋ ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs aggenerat ſciam. demõſtratio eſt hꝰ. ergo ⁊c. p3 ꝙ hec ratio nõ eſt demõſtratio: q2 termini quos aſſumit ſunt cões cuilibꝫ ſcientie ſpeciali. nam quelibet ſcia ſpecialis demonſtrat. quelibet ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs. per quelibet talem proceſſum nõ aggenerat̃ in nobis ſcia. nõ ergo quelibꝫ ꝓbõ alicuius de aliquo ꝑ aliqua ꝓ̄ncipia eſt demõſtratio niſi hoc fiat per ꝓprios terminos qḋ nõ facit logicus ſemꝑ. n. tã dyalecticus ꝙ̃ rhetoricus ꝓcedit per quedam cõia. iuxta illud phi in principio rhetorice. ambe. n. v3. dyalectica ⁊ rhetorica ſunt de talibus quibuſda3 que cõmuniter quedãmõ oiu3 ẽ cognoſcere ⁊ nullius eſt ſcire determiate. ❡ Ulterius aũt ꝙ logicus nõ vtatur demonſtratione dubitaret forte aliquis. verum ſpectet ad cũ tradere artẽ de demonſtratione ⁊ docere demõſtrationẽ ꝯponere. ❡ Dicenduꝫ ꝙ ſicut videmus in alijs artibus ita ſuo mõ poſſumus in logica arbitrari. videmus enim in arte fabrili ꝙ multa organa fabricat ⁊ cõponit quibus nõ vtitur. fabricat. n. faber vomerem quo non vtitur ipſe: ſed agricola fabri-

cat etiam actum quia nõ vtitur ipſe:ſed ſutor.cū.n.ars fa
brilis verſetur circa ferrū tanq̄ʒ circa ꝓpriā mām ad eaʒ
ſpectat ↄſtruere omne qḋ eſt ex ferro.nõ tñ ꝙ vtat̃ oībus
organis ex ferro ↄſtructis.cū.n.organū ſit aliqḋ ad fineʒ
ordinatū illa organa ferrea q̄ fini fabrili ſunt inutilia:cuiuſ
modi eſt actus vel qḋcūqʒ aliḋ qḋ nõ pōt dura ſcindere.
fabricauit ea faber eo ꝙ ſiūt ex ferro.nõ tñ vtet̃ eis.q2 nõ
ſunt vtilia ſuo fini.ſʒ ſicut ars fabrilis eſt circa ferrū tāq̄ʒ
circa ꝓpriā mām:ita dyalectica eſt circa actus rõnis.vel
circa ea que per actus rõnis ſunt cõſtituta tanq̄ʒ circa ꝓ
priam mām.q2 ſicut ſpectat ad artē fabrilē verſari circa
omne ferrū ⁊ fabricare qcqd ex ferro cõponit̃.ſic ſpectat
ad logicū verſari circa oēs actus ⁊ rõnis ⁊ circa oīa que ꝑ
hꝰ actus ſunt cõſtituta.nõ tñ vtet̃ logicus oībus talibus
ſicut nec faber omni organo ferreo.q2 cū demonſtrare ⁊
ſillogiçare oīno ad actus rõnis ꝑtineat lʒ logicus nõ vtat̃
demonſtratione.ad ipſum tamē ſpectat tradere arteʒ de/
demonſtratione.⁊ vniuerſalr de omni ſillogiſmo.℄ Ul
terius aūt dato ꝙ logicus nõ vtat̃ demõſtratione.tradit
tñ demõſtrationis arteʒ. ℄ Dubitaret forte aliqs vtrum
aliqs alius artifex a logico poſſit tradere arteʒ. ⁊ videtur
ꝙ rhetor poſſit hꝰ artem tradere.nā ſi logicus tradit artē
de demonſtratione:q2 logica verſat̃ circa rationis actus
vel circa ea que per hꝰ actus ſunt cõſtituta.cū etiaʒ circa
talia verſet̃ rhetorica:videtur ꝙ ad rhetorē pertineat tra
dere artē demõſtrādi. ℄ Preterea de enthimemate de
terminat logicus ⁊ rhetor.⁊ etiam de exēplo determinat
vterqʒ.qḋ ideo videt̃ veritatē habere q2 arguere ꝑ exem/
plū ⁊ enthimema ſpectat ad rationē.⁊ q2 circa ea que rõ
nis ſunt verſatur tam dyalecticus q̄ʒ rhetor ideo de eis
vterqʒ determinat.ergo a ſimili cū arguere per demon/
ſtrationē ⁊ per ſillogiſmū ſpectet ad rationē.tam ad dya/
lecticū q̄ʒ ad rhetorē:eo ꝙ vterqʒ eoꝝ ſunt artifices rõna/
les:ſpectabit determinare tā de demonſtratione q̄ʒ de ſil
logiſmo.artē ergo demõſtrandi ⁊ ſillogiçandi nõ ſolū tra
det dyalecticus ſed etiam rhetor. ℄ Dõm ꝙ ſi vera eſſet
opinio Tulij qui totū negociū rhetoricū viſus eſt colloca
re ſub negocio politico:non haberet difficultatē qḋ queri/
tur.q2 tunc rhetor non eſſet artifex rõnalis nec ſpectaret
ad eū determinare de actibus rõnis:ſed cum ſm phm ⁊
ſm veritatem rhetorica ſit aſſecutiua dyalectice.⁊ ſit ma
gis quedam dyalectica q̄ʒ quedam politica.⁊ vterqʒ tam
rhetor q̄ʒ dyalecticus ſit de quibuſdam cõibus:⁊ ſint arti
fices rõnales.videt̃ eſſe rõnalis queſtio quare nõ vterqʒ
determinat de demõſtratione.cū demõſtrationē ↄſtrue/
re ⁊ oīno ſillogiçare ad rõneʒ ꝑtineant. ℄ Sciendū ergo
ꝙ cū noſtruʒ intelligere ſit cū diſcurſu.⁊ cū nõ poſſimus
habere ſcientias rerum niſi per rõnes ⁊ argumēta.vt pōt
patere per habita.ne arguēdo etiaʒ rõcinādo erraremus
oportuit de ipſa rõne ⁊ argumētatione inuenire artem.⁊
q2 rõnes ⁊ argumēta applicabilia ſunt tā ad ſpeculatiua
⁊ ad artes ſcientificas ⁊ ſubtiles q̄ʒ etiam ad agibilia ⁊ ad
artes morales ⁊ practicas.ideo oportuit quaſi duplicem
dyalecticā inuenire.vnā que deſcenderet in artes ſpecula
tiuas ⁊ ſubtiles.⁊ hec cõmuni noīe appellata eſt logica.⁊
aliam que deſcēderet in artes morales ⁊ practicas. ⁊ hec
vocata eſt rhetorica que dicit̃ eſſe aſſecutiua dyalectice.
q2 eſt quaſi quedā groſſa dyalectica.tradere ergo artem
arguendi in ſcientijs moralibus vt in politica ⁊ ethica ſpe
ctat ad rhetorē.Attamen ſi arguat in illis ſcientijs.cum
rhetor ꝓcedat ex cõmunibus.politicus ꝓcedat ex ꝓprijs:
erit rhetor qdam ſophiſta politicus.ſic tradere artem de
monſtrandi ⁊ tradere artē arguendi in ſcientijs ſpeculati
uis ſpālibus ſpectabit ad dyalecticū.Attamen ſi dyalecti
cus velit arguere in illis ſcientijs. ꝓprijs ſi per quedam

cõmunia qbus ipſe vtitur velit ꝓbare ↄcluſiões geome
tricas:vt ſi vellet per cõmunia ꝓbare circuli quadratu/
ram erit dyalecticus ſophiſta geometra:ſicut rhetor ar/
guēs in politica erit ſophiſta politicus. ℄ Hoc viſo pʒ qd
ſit dicendū ad queſtionē ꝓpoſitā.nā ſi rhetorica eſt q̄dā
groſſa dyalectica ⁊ eius eſt tradere modū arguēdi in ſciē
tijs moralibus ⁊ groſſis.cū hꝰ ſcie ꝓcedāt ſupficialr.⁊ ty/
po.i.exēplariter:eo ꝙ actus humani nõ cadūt ſub vna re
gula.nec de hꝰ actibus de qbus ſunt tales ſcie pñt demõ/
ſtrationes ↄſtitui nõ ſpectabit ad rhetorē tradere artem
de demſratione. ℄ Qḋ vero arguebat̃ ꝙ rhetorē artifex
rõnalis pʒ.q2 rhetorica eſt q̄ſi quedaʒ groſſa dyalectica.
vñ nõ ſpectat ad ipſum tradere de oī mõ arguēdi.ſʒ ſolū
determinabit de illis arguendi modis ꝑ quos arguimus
ſuperficialr ⁊ typo.hꝰ aūt ſunt exēplū ⁊ enthimema.nõ
aūt demõſtratio ⁊ ſillogiſmus. ℄ Qḋ vō vlterius argue/
bat̃ ꝙ de enthimemate determiīat rhetor ⁊ dyalecticus.
ergo pari rõne poterit determinare vterqʒ de demõſtra/
tione:dici dʒ ꝙ nõ eſt ſilr:ſʒ qualr nõ ſit ſilr.⁊ q̄uo vter/
qʒ poterit determinare de enthimemate:⁊ nõ de demõ/
ſtratione cū exponet̃ paſſus ille habitus circa ꝑncipium
huius libri ꝙ rhetorice ꝑſuadēt ꝑ exēpla ⁊ enthimemata
apparebit. ℄ Ulterius aūt dato ꝙ ad rhetorē nõ ꝑtinet
tradere artē demõſtrādi.Dubitaret forte aliqs vtꝝ hoc
poſſit ꝑtinere ad artifices ſpāles.⁊ vī ꝙ ſic.q2 fabricando
fabri ſimus:⁊ cithariçando addiſcimus cithariçare:qua/
re cū alie ſcie demonſtrēt.ergo in alijs ſcientijs ars tradi/
tur demonſtrandi. ℄ Dõm ꝙ cū ſcire ſit per cām nõ ſuf/
ficit demonſtrare ad hoc ꝙ tradat̃ ars demõſtrandi niſi
reducat̃ demõſtratio in ſuas cās.cū ergo quelibʒ ſcia ſpe
cialis demonſtret opʒ ꝙ id qḋ eſt cauſa demõſtrandi nõ
ſit ſpāle alicui ſcie:ſed ſit commune ad omnes ſcias.vt ſi
hoc mõ reducit̃ demõſtratio in ſuas cauſas ꝙ ſit ex pro/
prijs ⁊ veris ꝓcedere.ex ꝓprijs ⁊ veris nõ eſt ſpāle alicui
ſcie:ſed eſt cõe cuilibet arti:quare cuʒ ars demonſtrandi
nõ poſſit tradi per terminos ſpāles:ſed ꝑ cões eo ꝙ cõmu
ne ſit cuilibʒ ſciētie demonſtrare:tradere artē demõſtrā/
di nõ ꝑtinebit ad aliq̄ʒ ſciam ſpālē:ſed hoc erit opus arti
ficis cõis. ℄ Eſt ergo diligenter notandū ꝙ ſicut aliqua
inſtrumenta ferrea cuiuſmodi ſunt vomer ⁊ acus faber
cõponit:ſʒ nõ vtit̃.aliqs aūt artifex cuiuſmodi ſunt agri/
cola ⁊ ſutor eis vtit̃:ſed nõ componit.aliqs aūt nec vtit̃
nec cõponit.q2 multe ſunt artes que nõ fabricant acum
nec vomerē nec vtunt̃ illis.Sic ⁊ circa demõſtrationem
dicere poſſumus ꝙ aliqs artifex vt logicus tradit artē de
mõſtrandi.⁊ tñ demõſtratione nõ vtit̃.aliqs aūt artifex
vt qlibʒ artifex ſpecialis demõſtratione vtit̃.nec tñ tra/
dit artē demõſtrādi eo ꝙ ars demõſtrādi nõ niſi ꝑ cões
terminos tradi pōt.qbꝰ vti nõ ꝓprie ſpectat ad artifices
ſpāles. ℄ Rurſus cū demonſtratio ꝑtineat ad actus rõ/
nis tradere arteʒ demonſtrandi nõ ꝓprie ſpectat niſi ad
artificē rõnalē.nā ſicut ſolus faber eo ꝙ ipſe verſet̃ circa
mām ferreā hʒ fabricare organa ferrea lʒ nõ oībus orga
nis ferreis vtatur.ſic ſolus artifex rõnalis hʒ tradere ar/
tē de demõſtratione.⁊ de alijs q̄ ſunt ꝑ actꝰ rõnis ↄſtitu/
ta.licʒ ipſe nõ oībus talibus vtat̃.Artifex ḡ rõnalis cuiuſ
modi eſt logicꝰ tradit artē demõſtrandi.nõ tñ demõſtra
tiõe vtit̃.Artifex aūt realis ſpālis cuiuſmodi ē geometri
cus ariſmetricꝰ.⁊ qlibʒ talis demõſtratione vtit̃.artē tñ
demõſtrandi nõ tradit.ſʒ artifex realis cõis cuiuſmodi
eſt metaphiſicus nec ꝓprie demõſtratione vtitur:nec ar/
tē demõſtrādi tradit:nā hꝰ artifex q2 cõis eſt ideo ꝓprie
demonſtratione nõ vtit̃:cum demõſtratio ſit de ꝓprijs.
℄ Rurſus q2 hꝰ artifex nõ eſt rõnalis ſed realis.iō artē
demonſtrandi non tradit.ipſe enim metaphiſicus ꝓprie

nõ demõſtrat. niſi velimus accipere demonſtrationẽ lar
ge ꝓ omni certa cognitiõe. qḋ maxime cõpetit metaphi
ſico. Metaphiſici.n. nõ eſt demõſtrare. ſ; eius eſt declara
re q̄ditates ac rerũ eſſentias. ¶ Ulteriꝰ aũt dubitaret for
te aliq̄s. q꞉ videt̃ incõueniẽs ꝙ aliq̄s det artẽ demõſtrã
di ⁊ tñ nõ dmõſtret. nã ſi fabricãdo fabri ſimꝰ. ⁊ citbari
ʒãdo addiſcimꝰ citbariʒare. oʒ ꝙ demõſtrãdo addiſcamꝰ
artẽ demr̃andi. ḡ cũ tradere artẽ demr̃andi idẽ ſit qḋ do
cere demõſtrare. cũ non videat̃ poſſibile ꝙ aliq̄s doceat
artẽ demõſtrãdi niſi demr̃ando. q꞉ nõ aggenerant̃ babi
tus niſi ꝑ actus cõgruẽtes babitui: nõ videt̃ poſẽ ꝙ logi
cus det artẽ demõſtrãdi: ⁊ tñ dãdo bꝫ artẽ nõ demõſtret
nec demõſtratiõe vtat̃. ¶ Dõm ꝙ in arte eſt cõſiderare
duo. aliq̄d qḋ eſt formale. ⁊ aliq̄d qḋ ẽ m̄ale. vt in arte do
mificãdi q̄d formale eſt ibi ordo lapidũ ⁊ ordo eoꝝ q̄ do
mũ ꝯſtituit. m̄ale aũt ſunt ibi lapides ipſi videmus aũt
ꝙ ſi bomo eſſet inſtructus in arte domificãdi ⁊ ſciret con
grue ordinare lapides in domo cũ videamus aliquos la
pides eẽ molles ⁊ aliquos duros. ⁊ ex mollibus fit domꝰ
debilior ⁊ ex duris fortior ſi ille inſtructus ſic in arte do
mificandi nũq̄ꝫ feciſſet domũ ex lapidibus duris. ad boc
ꝙ ſciret domũ ex lapidibus facere nõ opꝫ ꝙ aliq̄s doce
ret eũ artem domificandi. nec ꝙ domificaret coram eo.
ſ; ſufficeret ꝙ oſtenderet qui ſunt lapides duri dicens ꝙ
ex eis fortior fit domus. nã domificare ex lapidibus du
ris nõ differt a domificare ſimplr̃ niſi in m̃a neceſſaria.
⁊ ſillogiʒare ex propꝛijs ⁊ veris. qḋ facit demr̃atio de qua
determinat̃ in boc libro poſteriorum: nõ differt a ſillogi
ʒare ſimplr̃ de quo determinat̃ in libro prioꝝ niſi in ma
teria. addit enĩ ſillus demonſtratiuus ſupra ſillum ſim
pliciter neceſſitatẽ materie. poſtq̄ꝫ q̄s eſt inſtructus in libro
prioꝝ. ⁊ ſcit artẽ ſillogiʒandi quãtũ ad id qḋ eſt formale
ad boc ꝙ diſcat demõſtrare nõ oʒ ſillogiʒare: ſ; ei ſufficit
ꝙ m̃a oſtẽdet̃ ex qua ꝯſtat demõſtratio. tũc.n. cũ arte ſil
logiʒãdi quã didicit in libro prioꝝ ⁊ cũ cognitiõe m̃ae de
mõſtratiue de qua dicet̃ in libro poſterioꝝ bẽbit ſufficiẽ
ter artẽ demr̃andi. vñ ⁊ pbus potiſſime venat̃ in h̃ libro
oſtendẽs ex q̄bus cõſtat demõſtratio. docens ꝙ ꝯſtat ex
primis ⁊ veris imediatis cauſiſq; ꝯclõnis. Propter qḋ pꝫ
ꝙ ſi docens ſillogiʒare ſillogiʒat: q꞉ ibi tradit̃ ars ſillogi
ʒandi q̄ꝫtũ ad id qḋ eſt ibi formale. quã artẽ nullus poſſet
addiſcere niſi ſillogiʒaret in mẽte vel in voce. tñ docens
demonſtrare nõ oʒ ꝙ demõſtret: q꞉ demonſtratio ſupra
ſillogiſmuꝫ ſimplr̃ nõ addit niſi neceſſitatẽ materie. Co
gnita ḡ arte ſillogiʒandi ad boc ꝙ detur ars demonſtran
di ſufficit determinare de materia ex quã demonſtratio
cõſtat. Dans ergo arteꝫ demõſtrandi nõ demõſtrat nec
demõſtratiue vtit̃ niſi per acciñs gr̃a exempli. que exem
pla nõ ſunt de neceſſitate artis nec ſunt ꝑ terminos qui
bus vtit̃ logicus: ſed quibus vtunt̃ alij artifices. ¶ Ulte
rius autem cum demonſtratio reducat̃ in ſuas cauſas ⁊ in
ſua p̄ncipia ⁊ aliter nõ poſſit tradi ars demonſtrandi niſi
ſciẽdo cauſas ⁊ elemẽta demõſtrãdis q̄ cãe ⁊ elementa
ſunt p̄ma vera ꝓpꝛia ⁊ imediata: q꞉ ex tal̄ bꝫ cãtur demõ
ſtratio cum in traditione buius artis poſſit formari que
dam rõ ⁊ q̄d ĩ ſillogiſmus vt dicat̃: quicũq; ſillogiſmus
conſtat ex primis veris ꝓpꝛijs ⁊ imediatis eſt demonſtra
tio ⁊ eſt ſillogiſmus faciens ſcire. ſillogiſmus qui tradit̃
in boc libro eſt bꝫ ḡ ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrũ
bic ſillogiſmus qui põt formari in tradendo artẽ demon
ſtrandi ſit demõſtratio vel ſillus tbopicus. vel quis ſillo
giſmus debeat noĩari. Nõ aũt dici põt ꝙ bꝫ ſillogiſmus
factus ſit ſillus ſimplr̃ de quo determinat̃ in libro p̄oruꝫ
cum applicatus ſit ad aliquid ſpãle: nec etiam dici põt ꝙ
ſit ſillus tbopicus: q꞉ bꝫ ſillus non eſt neceſſarius: ſed eſt
vt in pluribus. ſillus autẽ ſic factus eſt neceſſarius: q꞉ ar
guit de neceſſitate bꝫ rõnem factã demr̃ationeꝫ eẽ: nec
etiaꝫ dici põt ꝙ ſit ſopbiſma: q꞉ tunc peccaret in forma ⁊
non ꝯcluderet. relinquit̃ ḡ ſic demr̃atio. ergo tradens ar
tem demr̃andi demõſtrat. ¶ Dicendũ ꝙ ſm cõmẽnta
torem logicus poteſt ꝯſiderari dupl̃r. vel vt docẽs. vel vt
vtens. ſi ꝯſiderat̃ vt docens. ſic quodãmõ eſt artifex ſpã
lis ⁊ eſt de ſpeciali aliquo: q꞉ eſt de actibus rõnis. vel de
bis q̄ per bꝫ actus ꝯſtituimus. boc ḡ modo tradit artẽ ſil
logiʒandi determinãs de ſillo qui ſillus ad rationẽ perti
net ⁊ per actũ rationis cõſtituit̃. boc mõ ẽt tradit artẽ de
monſtrandi. nã per demr̃ationem arguere pertinet ad ra
tionẽ: ⁊ artificis rationalis eſt bꝫ artẽ tradere. ¶ Cum ḡ
tradẽdo talem artem logicus aliquas rationes format: ſi
querat̃ cuiuſmodi ſunt ille rationes. Dicendũ eſt ꝙ ſicut
logica ꝓpꝛie non eſt ſcientia: ſed modus ſciendi. ſic ille ra
tiones nõ ꝓpꝛie ſunt demõſtratio: ſed docent modũ de
mõſtrandi. quãtũcũq; ergo logicus cõſideret̃ vt docens.
⁊ quãtũcũq; ſm ꝙ bꝫ faciat neceſſarias rationes: q꞉ non
omnis neceſſaria ratio eſt demr̃atio. ſ; illa que ꝓcedit ex
ꝓpꝛijs cuiuſlibet diſcipline ⁊ q̄ aggenerat in nobis ſcien
tiam: rõnes quas tradit logicus ſunt vt eſt docẽs ⁊ vt tra
dit artẽ demõſtrandi ⁊ ſillogiʒandi. tum q꞉ bꝫ rõnes ꝓ
cedunt ex q̄buſdã cõibus. tum etiã q꞉ nõ in omnibus ag
generãt ſcientiã: ſed modũ ſciẽdi demr̃atiões dici nõ de
bent niſi forte acciperet̃ large demr̃atio pro omni neceſ
ſaria ratione. ſm quẽ modũ loquendi demonſtrat etiam
metaphyſicus: q꞉ multas infallibiles rationes facit. pꝛope
ergo loquẽdo artifices ſpãles demonſtrant: q꞉ illi proce
dunt ex ꝓpꝛijs alicuꝰ ſpecialis diſcipline. Artifices vero
cões non pꝛopꝛie demonſtrant niſi accipiatur demõſtra
tio large pro omni neceſſaria ratione ſiue ꝓcedat ex com
munibus ſiue ex ꝓpꝛijs ſiue aggeneret ſciẽtiã ſiue modũ
ſciẽdi. Patet ergo ꝙ rationes logici vt tradit artẽ demõ
ſtrandi ⁊ ſillogiʒandi nõ ſunt demr̃ationes. l; poſſint ali
quo mõ ad demr̃ationem reduci. ſicut modus ſciendi re
ducit̃ ad ſciẽtiã. ⁊ ſi logicus nõ demr̃at vt eſt docẽs mul
to magis nõ demr̃at vt eſt vtẽs: q꞉ ſm ꝙ bꝫ non vtit̃ ſil
logiſmo demr̃atiuo: ſed tbopico. ¶ Cũ ḡ querit̃ q̄les ra
tiones ſunt ille que formari poſſunt ex eo ꝙ logicꝰ tradit
arteꝫ demr̃andi. ⁊ ex eo ꝙ eſt docẽs. patet ꝙ l; nõ ſint ſil
logiſmi ſimpliciter: q꞉ ſunt applicati ad aliq̄ꝫ materiam.
⁊ l; nõ ſint rationes tbopice: q꞉ de neceſſitate cõcludunt.
⁊ l; nõ ſint ſopbiſmata: q꞉ tunc fallerẽt. nõ tñ ſunt demõ
ſtrationes pꝛopꝛie. tamẽ ad demõſtrationem reducunt̃.
ſicut modus ſciendi reducit̃ ad ſcientiaꝫ: ⁊ poſſunt appel
lari demõſtrationes largo mõ quo demr̃ eſt. ¶ Ulterius
aũt cuꝫ logicus poſſit ꝯſiderari vt eſt docẽs ⁊ vt eſt vtẽs.
⁊ vtroq; modo rationes formet. Dubitaret forte aliquis
vtrũ idem aggeneret̃ in nobis ꝑ rõnes factas a logico vt
eſt docens ⁊ vt eſt vtens. Dicendũ ꝙ logica eſt de actibꝰ
rõnis applicabilibus ad res. ꝓut ḡ logicꝰ determinat de
ipſis actibus rõnis vel de bis q̄ per bꝫ actus ꝯſtituunt̃. ⁊
ꝓbat de eis debitas paſſiões per debita p̄ncipia dicit̃ eẽ
docens. ſic tñ ſe bñs nõ dr̃ ꝓpꝛie demr̃are. tum q꞉ ꝓcedit
ex quibuſdã cõibus. tum etiã q꞉ non aggenerat ſcientiaꝫ:
ſed modũ ſciendi. ſed ꝓut bꝫ rõnis actus applicat ad ali
quas res ⁊ format ſillogiſmũ de alijs rebus dr̃ eẽ vtẽs.
¶ Cum ḡ querit̃ vtrum idem aggeneret̃ per rõnes logi
cas vt eſt vtẽs ⁊ vt ẽ docẽs dici oʒ ꝙ nõ. nã ſicut geome
triã docet geometra. ⁊ ariſmetricus ariſmetricaꝫ. ſic logi
cus vt eſt docens docet logicã. ⁊ q꞉ logica nõ eſt ſcientia:
ſ; modus ſciendi: iõ logicus vt ẽ docẽs aggenerat in men
te per rõnes ſuas nõ ſciaꝫ: ſed modũ ſciẽdi. vt aũt ẽ vtẽs
q꞉ vt bꝫ eſt ꝓpꝛium inſtrm̃ eiꝰ eſt ſillus tbopicus ex quo

aggenerat̃ opinio. ſi ɔſideraret̃ p rõnes quas facit nõ agge
nerat ꝓpe ſciam in nobis nec modũ ſciẽdi: ſʒ opionẽ. Di
camus ḡ ꝙ per rõnes factas a logico aliqñ aggenerat̃ in
nobis ſapiẽtia. aliqñ ſciẽtia. aliqñ modus ſciẽdi. aliqñ opi
nio. aliqñ fides. aliqñ ſuſpitio. aliqñ deceptio. aliqñ igno/
rantia. ¶ Differt aũt ſapiẽtia a ſciẽtia ⁊ a mõ ſciendi. qꝛ
ſapiẽtia ẽ per cãs cauſaꝝ ⁊ p cãs altas put ꝓcedit meta/
phiſic⁹. Scia aũt eſt p cãs inferiores ⁊ ꝓprias put ꝓce/
dũt alij artifices. Modus aũt ſciẽdi nõ eſt de ipis reb⁹. ſʒ
magis eſt de actib⁹ rõnis p quos circa res vtimur. Opio
aũt differt a fide ⁊ ſuſpitiõe: qꝛ ſuſpitio eſt īfra fidẽ. fides
īnfra opionẽ. Ideo qñ ea p q̃ manuducimur ad aſſentiẽ/
dũ alicui ſunt q̃dã repñtatiões ⁊ q̃dã metaphore put p/
cedit ars poetica: dicunt̃ ſolũ aggenerare ſuſpitiões: ſʒ ſi
ille pſuaſiões ſint validiores put ꝓcedit ars rhetorica q̃
validius arguit q̃ʒ ars poetica. dicunt̃ pſuaſiões ille agge
nerare q̃dã credulitatẽ ⁊ q̃dam fidẽ. ita ꝙ p fidẽ quã ag
generant rõnes rhetorice firmius adheremus q̃ʒ p ſuſpi/
tionẽ quã aggenerant manuductiones poetice. Rurſus
ſi in mã ꝓbabili fierent adhuc rõnes validiores q̃ʒ rheto
rice ⁊ poetice cuiuſmodi ſunt rõnes dyalectice aggenera/
bunt opinionẽ que eſt fortior ⁊ validior q̃ʒ fides rhetori/
ca ⁊ ſuſpitio poetica. Deceptio aũt differt ab ignorantia:
qꝛ qlibet defectus a ſcientia dr̃ ignorãtia: ſed defectus cũ
latẽtia dr̃ deceptio. ĩõ ꝓprie fallacie dicunt̃ decipere q̃ ſi
mul cũ cã nõ exiſtentie hñt cãm apparẽtie. habent. n. fal
lacie ſimul latentiã cũ defectu. ¶ His viſis dicamus ꝙ
rõnes metaphiſicales q̃ ſunt p cãs cauſarũ ⁊ q̃ ſunt p cãs
altas aggenerãt ſapiẽtiã. demõſtratiões vo que ſunt per
cãs ꝓprias cuiuſmodi ſunt rõnes ſcientiaꝝ particulariũ
aggenerant ſciaꝫ. rationes que logicales ſunt vt eſt docẽs.
aggenerant modũ ſciendi. rõnes vo logicales vt eſt vtẽs:
nõ aggenerãt modũ ſciẽdi. ſed opinionem. rõnes rhetori
ce aggenerãt fidẽ. poetice ſuſpitionẽ. fallacie deceptionẽ.
falſigraphus aũt ꝓcedit ex ꝑncipijs diſcipline male itel/
lectis. ⁊ ſilloꝫ ignorantie qui ꝓcedit ex oppoſitis ꝑncipio
rum aggenerant ignorantiã. ¶ Ulteri⁹ aũt cũ ſilloꝫ tho
picus ſit ſillꝫ applicatus ad res. ⁊ ſillꝫ demrãtiu⁹ ſit ap
plicatus ad res. ⁊ cũʒ logicus vt eſt docens ſit de ipſis acti
bus rõnis ſm ſe: vt eſt vtens ſit de actibus rõnis applica
tis ad res. Dubitaret forte aliquis quare dyalecticus vt
eſt vtens. ⁊ vt applicat actus rationis ad res vtit̃ potius
ſillo thopico q̃ʒ demõſtratiõe. ¶ Dicendũʒ ꝙ lʒ rõnem
habẽs arguat per quedã cõia. cũ cõia ſint q̃ſi locus ianue
in domo que ſũt ꝑuia cuilibet rõnẽ habẽti. arguere tñ ex
proprijs nõ eſt cuiuſqꝫ: ſʒ ſciẽtis. ⁊ qꝛ cõia ſic ſe tenent ex
parte rõnis. ⁊ in ea videtur ferri ⁊ intellectus ⁊ rõ ſm ꝙ
huiꝰ. Et qꝛ ad eundẽ ad quẽ ſpectat determinare de ali/
quo: ſpectat determinare de eius annexo cũʒ cõia ſic ſint
annexa rõni. ad eũdẽ artificẽ vt ad dyalecticũ ad quẽ ſpe
ctat determinare de actibus rõnis ſpectat p q̃dã cõia ar/
guere ad ea q̃ ſunt cuiuſlibʒ diſcipline. ꝙ ergo oẽs habẽ/
tes rõneꝫ. i. oẽs hoies faciũt ſine arte: in hoc dyalectic⁹ q
eſt artifex rõcinalis facit per modũ artis. vñ ⁊ phꝰs ait i
ꝑmo elencoꝝ. ꝙ oẽs ſine arte participant id de quo arti/
culariter eſt dyalectica. cũ ḡ oẽs arguãt. ⁊ oẽs p q̃dã cõia
ad qõlibet ꝓpoſitũ faciãt rõnes. dyalectici eſt tradere ar
tẽ demrãtiõis ⁊ arguẽdi vt eſt docẽs. ⁊ eius p q̃dam cõia
eſt applicare modos arguẽdi ad qõlibet ꝓpoſitum vt eſt
vtẽs. ꝓcedere aũt ex ꝓprijs nõ eſt dyalectici: qꝛ ꝓpria nõ
ſe tenent ex parte rõnis. ⁊ circa ea non debet verſari arti
fex rationalis: qꝛ circa ꝓpria maxime errat ratio niſi per
ſtudiũ ⁊ per ſcientiam regulet̃. ¶ Cũ ergo querit̃ quare
dyalecticus vt eſt vtens ⁊ vt applicat actus rõnis ad res
magis vtit̃ ſillo thopico q̃ʒ demrãtiuo. pʒ ꝙ cũʒ cõia ſint

ex parte rõnis magis q̃ʒ ꝓpria: ⁊ cũ artificis rõnalis ma/
gis ſit ꝓcedere ex cõibus q̃ʒ ex proprijs organis: logici vt
eſt vtens nõ erit ſilloꝫ demrãtiuus qui ꝓcedit ex ꝓprijs:
ſed thopicus qui ꝓcedit ex cõmunibus. Logicus ergo vt
eſt docens docet logicam que nõ eſt ſcientia. ſed modus
ſciendi. igit̃ vt eſt docẽs nõ aggenerat ſciẽtiã: ſed modũ
ſciendi. vt eſt vtens aggenerat opinionẽ. Igit̃ nec ſic nec
ſic proprie loquẽdo vtit̃ demrãtione. qꝛ demrãtio ꝓprie
ſumpta nõ aggenerat modũ ſciẽdi nec opinionẽ. ſʒ ſcien/
tiã. ¶ His viſis ad expoſitionẽ lr̃e accedamus.

Omnis doctrina ⁊ omnis diſcipli
na intellectiua ex ꝑexiſtenti fit co/
gnitiõe. Manifeſtũ ẽ aũt hoc ſpe/
culantib⁹ in oẽs. mathematice. n.
ſciẽtiaꝝ p hũc modũ fiũt: ⁊ aliarũ
vnaqueqꝫ artiũ Silr̃ aũt ⁊ circa orones q̃ p ſyl
logiſmos ⁊ q̃ p inductionẽ. Utreqꝫ. n. p pᵯ⁹no
ta faciũt doctrinã. he q̃dẽ accipiẽtes tanq̃ʒ a no
tis: ille vo demõſtrantes vlẽ per id qȯ eſt ma
nifeſtuꝫ ſingulare. Silr̃ autẽ ⁊ rhetorice pſua
dent. aut. n. per exemplũʒ qȯ eſt inductio: aut
per enthimema qȯ quidã eſt ſillogiſmus.

¶ Scđm modum cõem exponendi huic libro ſiue huic
operi nõ ꝑmittit̃ ꝓhemiũ. Nã cõiter dicit̃ ꝙ phꝰs p ea q̃
dixit in ꝑncipio libri ꝑoꝝ ꝓhemiçauit nõ ſolũ q̃ʒtũ ad li
brũ ꝑoꝝ. ſʒ etiã q̃ʒtũ ad librũ poſteriorum. dixerat enĩ in
ꝑncipio illius libri. ꝙ ꝑmũ oportebat dicere de quo erat
intentio. qꝛ de demõſtratiõe. deinde determinãdũ erat
qd erat ſillogiſmus ⁊ qs eſſet pfectus ⁊ qs iperfectus. p h
ḡ qȯ dixit. ꝙ determinãdũ erat de demõſtratiõe ꝓhemi
çauit ad librũ poſterioꝝ. per hoc vero qȯ ſubdit ꝙ deter/
minãdũ eſt qd ſit ſillogiſmus ⁊ qs pfectus ⁊ qs iperfect⁹.
ꝓhemiçauit ad librũ ꝑoꝝ. Unde cõiter aiũt ꝙ hic liber
nõ eget ꝓhemio. ſed totũ quod hic dicit̃ pertinet ad ptẽʒ
executiuã. Sʒ hoc nõ videt̃ ſufficere. nam ſm phm in. 3°
rhetoricoꝝ. ꝓhemiũ eſt q̃dam ꝑuiatio ad ſequẽtia: ſʒ nõ
obſtante ꝙ cõia ſunt q̃dã ꝑuiatio ad ſpãlia: etiam vnum
ſpãle eſt ꝑuiatio ad aliud. Nõ ḡ obſtãte ꝙ in libro ꝑoꝝ
in quadã generalitate fecerit preuiationeꝫ quandam ad
hũc librum dicẽdo ꝙ volebat de demõſtratiõe tractare.
etiã in hoc libro facit quãdam ſpãlẽ ꝑuiationẽ ⁊ quoddã
ſpãle ꝓhemium ad ea de qbus eſt executurus. Imo ſi bñ
ɔſideremus quod dicit̃ in libro ꝑoꝝ magis eſt continua
tio ad dicẽda q̃ʒ ſit ꝓhemiũ. valde. n. eẽt inſufficiens pro/
hemiũ huius libri dicere ꝙ intentio ſua eſt circa demon
ſtrationẽ ⁊ diſciplinã demõſtratiuã. Si ḡ volumus phm
de inſufficientia rephendere preter id quod dixit in libro
ꝑoꝝ in quo ꝓprie nõ ꝓhemiçauit ſed magis ſe cõtinua
uit ad hũc librum. dicere cogimur ꝙ huic libro ꝑmitit̃
ꝓhemiũ ſpãle in quo facit ſpãlẽ ꝑuiationẽ ⁊ ſpãlem ma/
nuductionẽ ad ſequẽtia ⁊ ad ea de qbus eſt executurus.
ergo iſte liber ſicut ⁊ alij libri diuiditur in duas partes. in
prohemium ⁊ tractatũ. ſcđa ibi. (Scire aũt opinamur.)
¶ Ad euidentiã ꝑme partis ſciẽdũ ꝙ vt antea dicebat:
ꝓhemium eſt q̃dam ꝑuiatio ad ſequẽtia. nã vt dicitur 3°
rhetoricoꝝ. oportet locũ facere in aĩa future oroni. nam
ſicut oportet preparare mãm ad ſuſceptionem forme. ita
oportet ꝑparare aĩam ad ſuſceptionẽ doctrine. ⁊ maxĩe
itelligẽdum eſt cũ aĩa eſt indiſpoſita ⁊ hʒ diſpões ɔrias
ad doctrinã illaꝫ. Cũ ḡ tota itẽtio eius qȯ traditur in hoc
libro ſit determinare de ſillogiſmo demõſtratiuo p quẽ
addiſcimus ſcientiaꝫ: duo ſunt que ad hoc nos potiſſime

indiſpoſuit Heracliti opinio ⁊ Platonis. Voluit.n. Heraclitus vt habet .4. metaphiſice. ꝙ nihil ↄtingeret ſcire/ huius etiā opinionis dicunt fuiſſe Academici. Plato āt voluit ꝗ ↄtingeret aliqͥd ſcire: ſꝫ hᵒ ſcia nō aggenerabat in nobis per ſillm demōſtratiuū. ſed erat nobis impreſſa ab ydeis ſiue a formis ſeparatis. Seruiebāt.n. ydee Platoni ad duo. ad ſciaꝫ.ſ.⁊ ad generationē. ab illis.n. ydeis ⁊ ab illis ſeparatis formis deriuabant forme in mā ſenſibili. ⁊ etiā fluebant ſpēs in animā noſtrā. put ḡ ab illis ydeis fiebāt forme in mā faciebāt ad ḡnationē. ſed put cābant ſpēs in aīas nr̄as faciebāt ad ſciam. Anima ḡ ſꝫ Platonē in ſui creatiōe erat plena ſpēbus: q̄s influebāt in eā forme ſeparate. per corporis tn̄ ſenſus excitabat ad ſciēdū per illas ſpēs. Noſtrū ḡ adiſcere ſm Platonē erat qddā reminiſci. Q̄cūqꝫ ḡ harū opinionū vera eēt: ſuperuacua eēt doctrina huius libri. Nā ſi non ↄtingeret ſcire vt ponebat Heraclitus: vel ſi ſcia non aggeneraret ſillm demōſtratiuū: ſꝫ p influētiā ydearū: vt dicebat Plato ſuperuacuū eēt tradere noticiā de demōſtratione tanq̄ de ſillo faciēte ſcire. ſicut ḡ ſi mā eſſet indiſpoſita ad formā: oporteret illas diſpōnes tollere vt forma induceret. ſic ſi aīa ꝓpter dicta Platonis ⁊ Heracliti eſt īdiſpoſita ad ſuſceptionē hui⁹ doctrine. opꝫ pͥus illas indiſpōnes tollere q̄ tractet de hac doctrina. ¶ Eſt tn̄ diligenter notandum. ꝙ ſicut in mā q̄tū ad introductionē forme nō ſufficit remouere indiſpōnes oppoſitas niſi introducant in ea ꝓpoſite diſpōnes. ſic ſi volumus bene ꝓhemiꝫare ⁊ facere bonā ꝑuiationē ad ſuſceptionē doctrine ſequētis nō ſufficit ab aīa remouere diſpōnes oppoſitas: niſi īducant in ea diſpōnes ꝓpoſite. ¶ Duo ḡ facit phs pͥncipalr in hoc ꝓhemio: qꝛ primo ꝑducit in aīa diſpōnes ꝓpoſitas: oſtēdēs quō per ſillm demōſtratiuū cōtingat ſcire. 2° remouet indiſpōnes oppoſitas oſtēdēs: ꝙ nec veruꝫ eſt ꝙ nihil addiſcim⁹ vt dicebat Heraclitus: nec ēt verū eſt ꝙ noſtrū addiſcere ſit qddā reminiſci vt dicebat Plato. ibi ſcđa. (ante aūt q̄ꝫ ſit inducere) ¶ Ad euidētiā aūt pͥme partis ſciēdū eſt. ꝙ tota cā q̄re neccīū eſt de demōſtratōe tractare eſt: qꝛ nos addiſcim⁹ cum diſcurſu. ⁊ noſtra ſcia fit ex ꝑexiſtēti cognitiōe. ita ꝙ ex ꝑcognitione vnius venimus in cognitionē alterius. ⁊ hoc eſt qddā diſcurrere ⁊ qddā ſillogiꝫare. Quare ſi nos intelligimus cū diſcurſu ⁊ volumus hoc mō ſciam acq̄rere. neccīus eſt nobis ille diſcurſus qui facit ſcire. hᵒ aūt eſt ſillus demōſtratiuus. nā p ſillm demōſtratiuū ſicut per alios ſillos diſcurrimus a ꝑmiſſis ad ↄcluſionē. ſꝫ hoc hꝫ ſpāle hic diſcurſus ⁊ hᵒ ſillus: qꝛ per hᵒ diſcurſum ⁊ per hᵒ ſillm acquirit in nobis ſcia: ſed per alios ſillos ⁊ alias rōcinationes: ⁊ p alios diſcurſus aggenerat in nobis opinio vel aliquid aliud. vt in ꝓbabilis dicebat. ¶ Poſſet ergo ſic formari ratio. quicūqꝫ intellectus in acquirendo ſciam diſcurrit ⁊ adiſcit ex ꝑexiſtēti cognitiōe ille intellectus in acquirēdo ſcienciā indiget ſillo demōſtratiuo: vel qđ idem eſt indiget diſcurſu faciēte ſcire. ſed hᵒ eſt intellect⁹ noſter. ergo ⁊c. Tota ergo cauſa quare neceſſariū eſt tradere ſcientiā de ſillo demōſtratiuo: qui eſt faciens ſcire: eſt. qꝛ nullā acquirimus ſciam. nec eſt aliq̄ doctrina: nec aliqua diſciplina in nobis q̄ nō acquirat ex ꝑexiſtēti cognitiōe. vel qđ ideꝫ eſt q̄ nō acq̄rat cū quodā diſcurſu. Nā ꝓcedere ex cognitiōe vnius ad cognitioneꝫ alterius qddam diſcurrere eſt igit cū nihil ita diſponat aīam noſtrā. ⁊ nihil nos reddat ita auidos ad volēdū habere ſciam de demōſtratione: ſicut ſi ſciuerim⁹ quāta ſit neceſſitas ſilli demōſtratiui ad acquirendam ſciētiā. cū hᵒ neceſſitas ex hoc ſumat ortū qꝛ intelligimus cū diſcurſu: ⁊ qꝛ noſtra doctrina ⁊ nr̄a diſciplina ex ꝑexiſtēti fit cognitione. iō phs volens diſponere aīam noſtram: ⁊ reddere nos auidos ad volendum ſcire doctrinā traditā in hoc libro declarat. ꝙ oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina ex ꝑexiſtenti fit cognitione. ¶ Duo ergo facit in prima parte ꝓhemij. qꝛ primo ꝑponit ⁊ declarat hanc ꝓpoſitionē. ſ. ꝙ (oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina ex ꝑexiſtenti fit cognitione) 2° ad maiorē manifeſtationeꝫ ꝓpoſiti declarat que ſunt ille ꝑcognitiōes que ſunt neceſſarie ad ſcientiā acquirendā ibi. (dupliciter aūt neceſſarium eſt precognoſcere). Circa primuꝫ duo facit: qꝛ pͥmo ꝑmittit ꝑfatā ꝓpoſitionē tanq̄ vlr manifeſtam. 2° declarat quod dixerat ibi (mathematice.n. ſcientiarū.) ¶ Dicit ergo ꝙ (oīs doctrina ⁊ omnis diſciplina itellectiua ex preexiſtenti fit cognitione. manifeſtum eſt autem ſpeculantibus in omnes) quaſi dicat ꝙ hec ꝓpoſitio ꝓpoſita eſt vlr manifeſta. ⁊ ꝙ manifeſtum eſt hoc ſpeculantibus in omnes ſcias ꝙ omnis doctrina: ⁊ oīs diſciplina intellectiua fiat ex ꝑexiſtenti cognitione. ¶ Dubitaret forte aliquis quō ex hac ꝓpōne habet ꝙ ad acquirēdā ſcientiam neceſſariū ſit tradere artē de ſillo demonſtratiuo. Dicendū. ꝙ quicūqꝫ intellect⁹ itelligit ⁊ cognoſcit ex ꝑexiſtenti cognitiōe ſuū intelligere ē cū diſcurſu. Oīs aūt diſcurſus ⁊ oīs rōcinatio reducit ad ſillogiſmū. ſicut iperfectū reducit ad perfectū. ergo in acquiſitiōe ſcie idigem⁹ ſillo. ſꝫ cum nō oīs ſillus aggeneret ſciam: ſꝫ ſolū ſills demōſtratiuus. ſequit ꝙ in acq̄ſitione ſcie indigeamus ſillogiſmo demonſtratiuo. Breuiter ergo recapitulātes dicamus. ſi oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua fit ex ꝑexiſti cognitione. ⁊ q̄cq̄d ex ꝑcognitiōe vnius ꝓcedit in cognitiō alterius ſuus ꝓceſſus eſt arguēdo ⁊ rōcinādo. oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina acquirit arguēdo ⁊ rōcinādo. ſed cum ſcia dicat doctrinā ⁊ diſciplinam nō q̄libet: ſed doctrinam ⁊ diſciplinam perfectā. oꝫ ꝙ ſi oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua fit ex ꝑexiſtenti cognitione ⁊ acq̄rit arguendo ⁊ rōcinādo cū ſcia que dicit doctrinā ⁊ diſciplinam perfectā acq̄rat per ꝑfectā argumētationē ⁊ rōcinationē. qꝛ cū ſillus ſit perfecta argumētatio. ⁊ iter ſillogiſmos demōſtratiuus ſillogiſmus hꝫ rōneꝫ ꝑfectiōis: ſcia q̄ doctrinā ꝑfectā ⁊ diſciplinā nolauit ex ſillo demſtratiuo acquiret. ¶ Ex ꝓpoſitiōe igit premiſſa ꝙ oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina ex ꝑexiſti fit cognitione. manifeſte ↄcludit ꝙ ſillus demōſtratiu⁹ eſt neceſſari⁹ in acq̄ſitiōe ſcie. ⁊ qꝛ nihil nos ita facit auidos: nec ita nos diſponit vt velim⁹ inſudare circa artē demonſtrandi: ſicut ſcire ꝙ oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua ex ꝑexiſti fit cognitione. iō phs volēs facere quādā ꝑuiationē ad doctrinā ſequētē ⁊ volēs diſponere aīam nr̄am ad ſuſceptionē doctrine ſequētis ꝑmittit hāc ꝓpōnē. ꝙ oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina ⁊c. ¶ Ulterius autē dubitaret forte aliq̄s quō oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua fit ex ꝑexiſti cognitiōe. ¶ Dōm ꝙ oīs cognitio itellectiua vel eſt ↄcluſionū vel eſt pͥncipioꝝ. Concluſiones āt ꝑſciunt in pͥncipijs. pͥncipia aūt ꝑſciunt via ſenſus memorie ⁊ experiētie. Cognitio ḡ cōcluſionū ꝑſupponit cognitōeꝫ pͥncipioꝝ. Cognitio āt pͥncipioꝝ ꝑſupponit cognitōeꝫ ſenſus memorie ⁊ expientie. nō ḡ ait phs ꝙ oīs cognitio ex ꝑexiſti fiat cognitione. qꝛ tūc eſſet abire in infinitū. ēt hec ꝓpoſitio eſſet manifeſte falſa: qꝛ ſenſus ſtatim fert in ſuum obiectū. ſimplr ḡ loquēdo cognitio ſenſitiua nō fit ex ꝑexiſti cognitione. pꝫ ḡ ꝙ oīs cognitio itellectiua ſiue ſit ↄcluſionū ſiue pͥncipioꝝ cognitionē aliquā aliā ꝑſupponit. ¶ Eſt tn̄ diligenter notandum ꝙ lꝫ de oī cognitiōe itellectiua v̄itatē hēat ꝙ fit ex ꝑexiſtēti cognitōe. phs tn̄ hāc ꝓpōnē nō aſſumit niſi ꝓpter cognitionē cōcluſionū que ꝑſupponit cognitiōem ꝑmiſſarum ⁊ ꝑcognoſcit in premiſſis. nā ⁊ rōnes oēs q̄s adducit ad ꝓbādū itentum ſuū ſunt de cognitōe ↄcluſionū

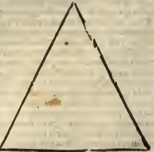
que pſupponit cognitionē pmiſſarum: ⁊ precognoſcitur in pmiſſis. nā ⁊ rōnes ſue quas adducit ad pbādū intentū ſolū de cognitiōe ꝯclonū arguūt. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliqs. vtrū ꝓpoſitio ꝓpoſita veritatē hēat nō ſolū in ſcia quā quis habuit addiſcēdo: ſ; ēt quā qs h; l inueniēdo. Dōm ꝙ aliqui auſi ſunt aſſerere ꝓpōnē aſſumptā ſolū veritatē hre i his que qs nouit addiſcēdo: nō aūt in his que qs nouit iueniēdo. qđ dupli͛r conant̄ oſtēdere. pmo ex ꝓpōne aſſumpta: q2 phus hic loquit̄ de doctrina ⁊ diſciplina. doctrina aūt ⁊ diſciplina vident̄ noiare ſciaꝫ ꝓut ē addiſcēdo acqſita: nō aūt ꝓut eſt ꝑ inuētionē habita. Ruſus ad hoc idē addunt qđ phus in pcognitiōibus ait. vult. n. phus ꝙ pcognoſcēdū eſt tā de ſubo ꝙ̄ de paſſione qd eſt qđ dicit ꝑ nomē. in ſcia aūt inuenta nihil opꝫ pſupponere de pcognitiōe noīum: q2 illa nō habet̄ ꝑ ſermonē. Relinquit̄ ḡ intelligēdū eē ꝓpōnē aſſumptā ſolū de ſcia: quā qs nouit addiſcēdo: nō āt de ea quā qs nouit inueniēdo. ¶ Notādū ꝙ de vtraq; ſcia veritatem h; qđ dicitur debemus. n. imaginari ꝙ pcognitio que requirit̄ in ſciēdo aliquid ſe h; quaſi via. ipſa aūt res ſcita per pcognitionē illā ſe h; quaſi terminus. ergo ſi aliquis inueniret aliquā viā eundi per aliquē locum: ⁊ vellet alios ad illuꝫ locū perducere: oporteret ꝙ per illā viā: per quā ducit ſeipſum duceret alios: aliter autē poſſet errare. per illā ḡ eādem viā: per quā inueniēs duxit ſeipſum ad cognitionēꝫ alicuius cognitionis: oꝫ q᷑ ducat̄ ⁊ diſcens. quare ſi diſcēs ducit̄ ex pexiſtēti cognitione: etiā inueniens habuit aliqꝫ pcognitionem ex qua venatus eſt cōcluſionem intentā. Dicamus ergo ꝙ doctrina ⁊ diſciplina ſic differūt: q2 doctrina eſt facere aliuꝫ cognoſcere. diſciplina eſt cognitionem ab alio ſuſcipere. Inuēiēs ergo ſcientiā nō addiſcit ab alio. poteſt tñ aliquē docere. ei ergo pōt competere doctrina: ⁊ nō diſciplina: ſed habens ſciam nō inueniēdo: ſ; addiſcēdo ei cōpetit diſciplina. Hec ergo tria verba. ſ. ꝙ oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua ſignificant̄ accipienda ſunt vt dicamus ꝙ doctrina referenda ſit ad noticiam habitā inueniendo: q2 ſic ſciēs potuit aliū docere. Diſciplina vero referenda ſit ad noticiā habitā addiſcēdo: q2 ſic ſciens ab alio ſcientiā accipit. quod vero ſubdit̄ intellectiua additū eſt ad differentiā cognitiōis ſenſitiue quā nō opꝫ ex pexiſtēti cognitione originē ſumere ille. n. qui ex admirari incepit phari ⁊ admiratus eſt de eclipſi incepit inueſtigare cauſam eclipſis: ⁊ habere ſciam eius: niſi habuiſſet pcognitionē eclipſis: nō inueſtigaſſet cām eius. oīs ḡ noticia intellectiua: ſiue ſit habita inueniendo: vt poſſit eā alijs tradere ⁊ dicat̄ doctria: ſiue addiſcēdo ſit habita: vt ſit ab alio accepta ⁊ dicat̄ diſciplina. duꝫ tñ ſit intellectiua ex pexiſtēti ſit cognitiōe. ⁊ q2 vt pꝫ per antedicta ex eo ꝙ in ſcia nr̄a neccīa eſt pcognitio arguit̄ neceſſitas ſill͛: demōſtratiui. phus aſſumēs hanc ꝓpōnē ꝙ oīs doctrina: ⁊c. declarauit quāta ſit neceſſitas hui⁹ doctrine ⁊ quā neccīa ſit ars demōſtrādi. argumēta aūt facta in contrariū in ſequēti qōne ſoluent̄. ¶ Deinde cū dicit. (Mathematice. n. ſciaruꝫ: ⁊c.) declarat qđ dixerat. dixerat. n. ꝙ hec ꝓpoſitio oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina ex pexiſtenti ſit cognitiōe manifeſtū aūt erat ſpeculātib⁹ in oēs artes. iđ declarat quō oēs artes ꝓcedūt arguēdo. cū ḡ qcūq; arguit aliqd pmittit: ⁊ aliqd ꝯcludit: ſ; oēs artes ꝓcedūt arguēdo. oēs ꝓcedūt ex pexiſti cognitiōe: q2 oēs ex cognitione ei⁹ qđ pmittūt ꝓcedūt in cognitionē eius qđ ꝯcludūt. ¶ Ad cuius euidētiā ſciēdū ꝙ oēs artes ſpeculatiue: vel ſunt reales ⁊ merent̄ dici ſcie. vel rōnales ⁊ merent̄ dici modus ſciēdi. ¶ Rurſus ſcie rōnales ꝙ̄tum ad pñs ſpectat due ſūt. ſ. dialectica ⁊ rhetorica. Phus ḡ volēs oñdere h in oībus hre veritatē ꝙ oēs artes ꝓcedūt arguēdo: ⁊ ꝙ ex pexiſtēti cognitiōe noticiā faciunt. tria facit. q2 p̄ ꝓbat h in mathematicis: ⁊ in alijs realib⁹ ſcientijs. 2°. ꝓbat h in orōnib⁹ dialecticis. 3° in rhetoricis. 2° ibi. (Silr āt ⁊ circa oēs ſcias.) 3° ibi (Silr aūt ⁊ rhetorice) Cōtinuet̄ ḡ ſic. hn̄ dico ꝙ (Oīs doctrina ⁊ oīs diſciplina intellectiua ex pexiſtēti ſit cognitiōe) ⁊ hn̄ ēt dico ꝙ (manifeſtū ē h ſpeculātib⁹ in oēs ſcias: q2 mathematice ſciarū ꝑ hūc modū ſūt) ꝙ. ſ. arguūt ⁊ ꝓcedūt ex pexiſti cognitiōe: vt ex p̄ cognitiōe pmiſſaꝝ ꝓcedūt in cognitionē ꝯclonis (⁊ vnaqueq; aliarū artiū) ſupple per hūc modū ꝓcedit. ¶ Notādū āt ꝙ artiū qdā ſunt practice. vt fabricatiua vel ſutoria: ⁊c. hō qdā ſunt ſpeculatiue: vt mathematica. nālis ⁊ metaphyſica. Iſte. n. eſt triplex modus eēntialis phie: vt dr̄. 6. metaph. vꝫ. nālis mathematicus ⁊ diuinus. Cum ḡ phus ait ꝙ mathematice ⁊ vnaqueq; aliarū artium per hūc modū ſunt: pōt hoc ſolū referri ad ſcias ſpeculatiuas vt ſit ſenſus ꝙ mathematice ⁊ vnaqueq; aliarum ſcientiarum ſpeculatiuarū per hūc modū ſūt: ꝙ ꝓcedūt arguēdo ⁊ noticiā faciūt ex pexiſtenti cognitione. alio mō pōt exponi de artibus metaphyſicis: vt ſit ſenſus. ⁊ metaphyſice ſciarū. i. ſcie ſpeculatiue: ⁊ vnaqueq; aliarū artiuꝫ practicaꝝ per hūc modū ſūt ꝙ ꝓcedūt ex pexiſti cognitiōe. nā vt themiſtius exponit nō ſolum artes ſpeculatiue. ſed etiaꝫ practice ⁊ ēt metaphyſice ex pexiſti cognitiōe fiunt: q2 nō eſt poſſibile vt ipſe ait aliquē addiſcere arteꝫ cementariā a magiſtro ſuo niſi p̄us cognoſcat muruꝫ ⁊ lapides. oīa ḡ hec ex pexiſti cognitiōe fiūt. ¶ Dubitaret forte aliqs de hac ꝓbatiōe phi. vꝫ. n per alias ſcias ꝓbare ꝓpōnē quā hic aſſumit in arte logica. ſunt ḡ alie ſcie regule logice. cuius ꝯriū ipſe ponit in pncipio thopicoꝝ dicēs hoc eē ꝓpriū ⁊ maxime ꝯuēiēs dyalectice ꝙ ad oluꝫ methodorū pncipia viā hꝫ. ¶ Dōm ꝙ pſuppoſito nr̄o mō ſciendi ꝙ intelligim⁹ cū diſcurſu. ⁊ acqrim⁹ ſciam arguēdo dyalectica q̄ docet artē arguēdi erit regula ⁊ inſtrumentuꝫ ad alias ſcias. tñ rōne exēploꝝ vel a poſteriori ⁊ inductione vt inducēdo in alijs artib⁹ pñt eē alie artes in iuuamētū logice: vt cū logic⁹ aliquā ꝓpōnē accipit exēplariter vel inductiue iuuari poſſum⁹ ad cognitioneꝫ ꝓpoſitionis illius qn̄ in alijs ſcientijs cernim⁹ ſic eē. Philoſophus ergo ꝓponēs hāc ꝓpoſitionem. ꝙ oīs doctrina ⁊c. oſtēdit eam veraꝫ eſſe per id qđ videt̄ in alijs artibus declaratis: ꝙ ⁊ alie artes ꝓcedant hoc mō exēplariter ⁊ iductiue. ⁊ a poſteriori declarat intentū: non ḡ ex hoc habet̄ ꝙ per alias ſcias logica regulet̄. ¶ Deide cū dicit. (Silr aūt ⁊ circa orōnes) manifeſtat hoc idem in orōnibus dyalecticis dicens ꝙ. (Silr aūt) fit notitia ⁊ ꝓcedit̄ arguendo ex pexiſtēti cognitiōe. (Circa orōnes) .i. ꝓpōnes dyalecticas. (que ſunt per ſillos: ⁊ q̄ ſūt ꝑ inductionē: vtreq; .n.) .i. oēs orōnes dyalectice tā ille que ſūt ꝑ ſillos ꝙ̄ ēt ille q̄ ſunt ꝑ inductionē. (doctrinā faciūt ꝑ p̄us nota) .i. ex pexiſti cognitiōe. ⁊ ſubdit ꝙ. (Hę qdem) .i. orōnes ſillogiſtice ſūt (accipientes tanq̄ a notis) intellectui. (ille vero) .i. orōnes inductiue ſunt. (demonſtrantes vle per id ſingulare qđ eſt manifeſtū) ſenſui. ¶ Notādū aūt ꝙ cuꝫ quattuor ſint ſpēs argumētationū. ſ. ſills. iductio. enthimema: ⁊ exēplum. Sills ⁊ inductio efficaciores ſūt exēplo ⁊ enthimemate: q2 enthimema eſt qdam diminut⁹ ſillus. ⁊ exēplū eſt quedam diminuta inductio. ¶ Notandum etiam ꝙ cū rhetorica ſit aſſecutiua dyalectice. ⁊ ꝑ ꝯñs ſit quedam groſſa dyalectica: organa rhetorice ⁊ inſtrumenta ei⁹ per q̄ arguit: debent eſſe qdā modi arguēdi groſſi. organa vero dyalectici debēt eē modi arguēdi efficaciores ⁊ violētiores. modi ḡ arguendi per quos dyalecticus arguit ſunt ſillus ⁊ inductio. rhetorici vero ſūt exēplū ⁊ enthimema. Phus ergo volens oſtendere orationes dyalecticas pro

cedere ex p̄exiſtēti cognitiōe. oſtēdit hoc in ſillis ⁊ in idu
ctionib⁹. eo ꝙ his modis arguit dialectic⁹ ⁊ illa ſūt inſtrā
dialectici. ¶ Nōdū ēt ꝙ q̄cūq̄ aliqd p̄ſupponēdo aliō
ꝓbat: ꝓcedit ex p̄exiſtēti cognitiōe: ⁊ ex prius noto. vt ex
noticia ei⁹ qð p̄ſupponit tradit noticiā eius qð ꝯcludit. ⁊
q2 ſillus p̄ſupponit p̄miſſas. p̄ſupponit ēt aliquā ꝓpōnez
vlem notā intellectui. Inductio vō p̄ſupponit ſingularia
nota ſenſui. Et ſic tā ſillus q̄ȝ inductio ꝓcedit a p̄us notis:
⁊ a p̄exiſtēti cognitiōe. Sȝ ſill's ꝓcedit a p̄miſſis q̄ ſuppo
nunt ēē note itellectui. vn̄ ꝓcedit a notis ſ̄m intellectū.
Inductio vō ꝯcludit vl'e. i. ꝓpōnē vlez ꝑ id ſingulare qð
ē manifeſtū ſenſui: vt ſi notū ſit ſenſui ꝙ ſoꝛ. currit. plato
currit. ⁊ ſic de ſingulis ꝯcludet̄ ꝑ iductionē hec ꝓpoſitio
vl'is ꝙ ois hō currat. ¶ Deinde cū dicit (Silr aūt ⁊ rhe/
toꝛice) ꝓbat hoc idē in oꝛonib⁹ rhetoꝛicis. intēdit ăt talē
rōnē. oꝛones rhetoꝛice ꝓcedūt ex p̄exiſtēti cognitiōe: q2
arguūt ꝑ ſillum vel ꝑ iductionē. Cū ḡ rhetoꝛica arguat ꝑ
ēthimema ⁊ ꝑ exēplū: ⁊ cū enthimema ſit q̄dā ſill's. ⁊ exē
plū ſit q̄dā inductio rhetoꝛica fiet ex p̄exiſtēti cognitiōe
hoc eſt ḡ qð ait ꝙ (ſilr aūt ⁊ rhetoꝛice). ſ. fiūt ex p̄exiſtēti
cognitiōe q2 (ꝑſuadēt. n. aut ꝑ exēpla qð eſt inductio: aut
ꝑ enthimema qð vere eſt ſill's.) ¶ Notādum aūt ꝙ hec
ꝓpō. ois doctrina ⁊c. veritatē hȝ nō ſolū in ſcientijs: ſȝ ēt
in modis ſciēdi: q2 mathematice q̄ ſūt ſcie: ⁊ dialectica ⁊
rhetoꝛica q̄ ſūt modi ſciēdi hoc mō ꝓcedūt. ¶ Notādū
ēt ꝙ p̄dicta ꝓpoſitio nō ſolū veritatē hȝ in his q̄ ꝯcludū/
tur ex neceſſitate ⁊ aggenerāt ſciaz vt in mathematicis:
ſȝ ēt veritatē hȝ in his q̄ arguūt ꝓbabilr ⁊ aggenerāt opi/
nionē: vt in dialecticis: ⁊ ēt in his q̄ ꝑſuadēt ⁊ aggenerāt
fidē vt in rhetoꝛicis. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs quō exem
plū eſt inductio. Dicēdū ꝙ iductio accipit oia ꝑticularia
vt ſoꝛ. ⁊ plato: ⁊ ſic de ſingulis. ḡ ois hō. ſȝ exēplū eo ꝙ ſit
organū rhetoꝛis. ⁊ fiat de actibus hūanis. ⁊ de mā moꝛa/
li que ꝑꝑ incertitudinē māe nō pōt accipe oia ſingularia:
ſȝ aut ex vno ſingulari p̄cludit aliud ſingulare. aut nō ex
oibus ſȝ ex multis ſingularib⁹ ꝯcludet aliqð ſingulare: vt
pȝ ex p̄ rhetoꝛicoꝝ. vtputa ſi aliqs ſit petens munitiones
in aliq̄ ciuitate. ⁊ qs velit ꝓbare ꝑ exēplū ꝙ ille tyranni
çabit. dicit Dyoniſi⁹ in ſyracuſa petijt munitiōes ⁊ tyran
nizauit. ḡ exēplo huius pȝ ꝙ iſte petēs munitiōes tyrāni
çabit. vel ſi hērem⁹ multa ſingularia efficacioꝛ eēt argu/
mētatio ꝑ exēplū: vt ſi argueremꝰ ſic. Dyonyſius petens
munitiōes in tali ciuitate tyrāniçauit. alius etiaȝ alibi ſi/
militer fecit: ⁊ ali⁹ alibi ꝟ idē egit. exēplo oīum illoꝝ pȝ
ꝙ iſte petēs munitiones tyrāniçabit. Cū ḡ ꝑ exēplū ſem/
per ꝯcludat̄ aliqd de aliquo ꝑticulari: ipoſſe eſt ꝙ in vno
argumēto per exēplū accipiant̄ oia ꝑticularia tū q2 eſt
ibi incertitudo māe. ⁊ actus humani nō cadunt ſub vna
regula: ⁊ nō pōt ibi accipi ꝓpō vl'is. tū etiā q2 opȝ in argu
endo per exēplū non poni in p̄miſſis illud ꝑticulare de q̄
dȝ aliqð ꝯcludi: vt ſi vis ꝓbare per exēplū ꝙ ſoꝛ. accipiēs
munitiones tyrāniçabit: nō accipies hoc ſingulare ſoꝛ. q2
tūc ꝓbares idē per idē: ſȝ accipies ſingularia. in vno ḡ exē
plo in p̄miſſis nō p̄nt accipi ſingularia oia: ſed in multis
exēplis poſſent oia accipi: ⁊ q2 inductio ꝓcedit ex oībus
ſingularib⁹ vnū exēplū ſinglr nō ē iductio. ſȝ exēpla plu/
ralr iductio eē p̄nt. iō p̄hus loquēs de exēplis pluralr ait
ꝙ rhetoꝛ ꝓcedit ꝑ exēpla. qð eſt iductio. ¶ Vlteri⁹ autē
foꝛte dubitaret aliqs quō enthimema vere eſt ſill's. Dicē
dū ꝙ nō ē ꝑ ſe dr̄ia īter enthimema ⁊ ſilluȝ: q2 enthimēa
ꝓcedit ex vna ꝓpōne ꝓlata: ⁊ ex alia reſeruata in mente.
ſillus vō ꝓcedit ex duabus ꝓpōnib⁹ ꝓlatis: ⁊ ſ̄ȝ ethymo
logiā nōis dicat̄ enthimema: q̄ſi itra mētē: q2 alterā ꝓpō
num reſeruat in mēte. Sȝ eēntialis dr̄ia īter enthimema
⁊ ſilluȝ ſumit̄. q2 rhetoꝛ magis deſcēdit in ſcias moꝛales
iō enthimema qð ē ſill'z rhetoꝛis eſt applicabile ad māȝ
moꝛalē ⁊ groſſā. Dyalectic⁹ vero magis deſcēdit in ſcias
ſpeculatiuas. ⁊ iō ſillus q̄ eſt organuȝ dyalectici ē magis
applicabilis ad mās ſpeculatiuas ⁊ ſubtiles. Rationū ḡ
rhetoꝛicarū p̄ſupponit̄ eē auditoꝛ tot⁹ ppls: q2 act⁹ moꝛa/
les ⁊ agibilia ſunt toti pop'lo exponēda. ⁊ q2 tot⁹ poꝑ l's eſt
q̄d groſſuȝ. auditoꝛ rōnū rhetoꝛicarū itelligit̄ eē groſſus:
vt dr̄ p̄ rhetoꝛicoꝝ. ⁊ q2 groſſus auditoꝛ nō ita pōt ꝯcipere
multa ſicut vnū. iō in rhetoꝛicis ꝯgruentius arguit̄ ex vna
p̄miſſa q̄ȝ ex plurib⁹. Eſſentialis igr̄ dr̄ia īter enthimema
⁊ ſillum ſumit̄ ex mā ad quā applicat̄. vt q2 enthimema
eſt applicabile ad māȝ moꝛalē ⁊ groſſaȝ. ſillus vō ad ſpe/
culatiuā ⁊ ſubtilē. Sȝ ex hac differētia ſequit̄ aliud ꝙ ſil/
logiſm⁹ fit ex plībus p̄miſſis. enthimema vō ꝑꝑ auditoꝛē
groſſuȝ ꝯgruētius fit ex vna p̄miſſa ꝓlata: ⁊ ex alia reſer/
uata in mēte. ¶ Hoc viſo dicamus ꝙ ꝑꝑ groſſitudinem
auditoꝛis enthimema nō ſolū ꝓcedit ex vna ꝓpōne: ſȝ ēt
ꝓcedit ex ꝑticulari ad ꝑticulare: vt aliqs i ꝑp'lo enthime/
mate argueret. iſte deuicit olimpia. ḡ iſte coꝛonabit̄. con
ſtat ăt ꝙ multa talia enthimemata valēt vnū vl'e ȝ ſilluz
vtputa ſi ſic argueret̄. q̄cūq̄ȝ vicit agonē coꝛonalē dȝ co/
ronari: ſed ois vincēs olimpia vincit agonē coꝛonalem. ḡ
ois talis dȝ coꝛonari. Iſte ăt ſill's ꝯſtituit̄ ex multis enthi
mematibus: vt ex his. plato vicit olimpia: ḡ dȝ coꝛonari.
martin⁹ vicit olimpia. ḡ dȝ coꝛonari. ⁊ ex alijs ꝯſilib⁹ en
timematib⁹ fiet vn⁹ vl'is ſillus. Quātū ḡ ad maioꝛē ꝓpō
nē q̄ reſeruat̄ in mēte: vt ꝙ ois vincēs agonē coꝛonalē dȝ
coꝛonari ꝯcoꝛdāt enthimema ⁊ ſill's: ſȝ q̄tū ad minoꝛem
ꝓpōnē: q2 enthimema eſt circa hāc māȝ groſſam ſenſibi
lē ⁊ ꝑticularē: cū multa ꝑticularia faciūt vnū vl'e: ſic mul
ta exēpla p̄nt eē vna vl'is iductio. ſic mlta enthimemata
p̄nt eē vn⁹ vl'is ſillus. ¶ Uel poſſum⁹ alr r̄ndere ꝙ cū lr̄a
nr̄a hēat enthimemata qð vere eſt ſill's: foꝛte coꝛrupta ē
lr̄a. nā alia lr̄a hȝ: qð q̄dā eſt ſillus. tūc eſt lr̄a plana vt di/
camus ꝙ enthimema eſt ſill's q̄dā. i. ſillus diminutus vt
exponit themiſtius coꝛruptio aūt hec foꝛte ꝯtigit ex hoc:
q2 foꝛte trāſlatoꝛ in exēplari cū deberet ibi eē q̄dā iuenit
q̄dē in loco de q̄dā. ⁊ ita ꝓ q̄dem trāſtulit vere: ⁊ dixit qð
vere eſt ſillus: cū deberet dicere qð q̄dā eſt ſillus. Quali/
tercūq̄ȝ tn̄ dicat̄ pȝ q̄lr lr̄a eſt ſaluanda. ¶ Ulterius foꝛ/
te diceret aliqs: verū de enthimemate poſſit ſe itromittere
logicus: ⁊ videt̄ ꝙ nō: q2 ſi de enthimemate poſſet tracta
re logicus circa qð verſat̄ rhetoꝛ. ḡ ⁊ de arte demōſtrādi
poſſet ſe intromittere rhetoꝛ: circa quam verſat̄ logicus:
cuius oppoſitum ſuperius dicebat̄. ¶ In cōtrarium eſt
p̄hus l fine ſc̄di p̄oꝝ. vbi determinat de enthimemate ⁊
exemplo. Cū ḡ liber p̄oꝝ ꝑtineat ad logicā de talibus po
terit logicus tractare. ¶ Dōm ꝙ logicus determinat de
ſill'o ⁊ inductiōe tanq̄ȝ de ꝓprijs inſtr̄is. ⁊ de enthimema
te ⁊ exemplo tanq̄ȝ de his que ſunt q̄dā defectus eoꝝ.
Nā exēplū eſt q̄daȝ defectiua iductio. ⁊ enthimema eſt
q̄dam defectiuus ſillus. nā defectus ad nām priuationis
reducit̄: ſicut ergo rectum eſt iudex ſui ⁊ obliqui. ⁊ deter/
minās de recto poteſt determinare de obliquo: ⁊ de oī eo
qð a recto deficit. ſic logicus determinans de inductione
⁊ ſill'o pōt ēt determinare de exēplo ⁊ enthimemate p̄ut
ab illis deficiūt. itaq̄ȝ de exemplo ⁊ enthimemate deter/
minabit rhetoꝛ per ſe. logic⁹ vō determinabit de his p̄ut
ſunt q̄dam defectus inductionis ⁊ ſilli: ⁊ q2 qð eſt ꝑ ſe eſt
potius eo quod eſt per aliud: multo plura poteſt determi
nare ⁊ determiāt rhetoꝛ de exēplo ⁊ de enthimemate q̄ȝ
faciat logicus. Rhetoꝛ ergo nō poteſt ſe intromittere de
arte ſillogiçandi ⁊ demonſtrandi. q2 tūc eleuaret ſe ſupra
ſe ⁊ ageret vltra ſuam ſpeciem. ſed logicus poteſt deter
minare de enthimemate ⁊ exemplo. quia hec faciendo

nō trāſgredit̄ limites ſuos eis nō determinet de his ſm
ſe:ſed put ſunt defectus ſillogiſmi ⁊ inductionis:⁊c̄.

**¶ Dupliciter autē neceſſariū eſt p̄cognoſcere.
Alia nāq3 q2 ſunt prius opinari neceſſe ē: alia
vero quid eſt qd̄ dicit̄ intelligere oʒ. Quedā
autē vtraq3: vt qm̄ omne qd̄ eſt aut affirmare
aut negare
verū ē q2 ē.
Triāgulū
āt qm̄ hoc
qd̄ ſignat:
ſ3 vnitatē
vtraq3 qd
ſignat ⁊ q2
eſt nō enim
ſilr horū
vnūqdq3
manifeſtū
nobis eſt.**

Triangulus

¶ Poſtq̄ phūs premiſit hāc p̄poſitionē q̄ oīs doctrina ⁊
oīs diſciplina eſt ex p̄exiſtēti cognitiōe. In pte iſta deter
minat q̄ ſunt p̄cognitiōes ille. ¶ Sciēdū ḡ q̄ in oī ɔclu
ſione demōſtratiua p̄bat̄ aliqua paſſio de aliquo ſubō:⁊
p̄ aliq̄ p̄ncipia. igit̄ ē ibi ɔſiderare paſſionē q̄ p̄bat̄. ſubʒ
de quo p̄bat̄:⁊ p̄ncipia per q̄ p̄bat̄. ¶ Rurſus p̄ncipia p̄
que probat̄ aliq̄ paſſio de ſubō. vel per q̄ ɔcludit̄ q̄libet
ɔcluſio ſunt in duplici gn̄e:q2 q̄dā ſunt extrinſeca:⁊ nō in
grediunt̄ ſillm ſm ſubām: ſ3 ſm virtutē vt dignitates.
q̄dā aūt intrinſeca ⁊ ſm ſubām demōſtrationē īgrediun
tur ⁊ ſilliʒ: vt p̄miſſe. ¶ P̄hūs ḡ volēs determinare de
p̄cognitiōib⁹ duo facit:q2 p̄mo determinat de p̄cognitio
nib⁹ q̄ntū ad ſubm ⁊ paſſionē:⁊ ēt q̄ntū ad dignitatē q̄ eſt
p̄ncipiū extrinſecū:⁊ nō īgredit̄ demōſtrationē ſ3 ſubā3
ſ3 ſm vtutē. Scd̄o determinat de p̄cognitionib⁹ q̄ntū ad
p̄miſſas q̄ ſm ſubām ingrediunt̄ ſillm. ex quo pōt pate
re tota intētio phī in hac pte. Intēdit. n. q̄ oīs diſciplina
fit ex p̄exiſtēti cognitione. vt patuit in p̄cedenti lectione.
¶ Rurſus hē p̄cognitiōes ſunt de ſubō:paſſiōe:dignita
te ⁊ p̄miſſis: vt patebit ī p̄ſequēdo. Ex toto ḡ p̄ceſſu fiat
vna talis rō. Ad quicqd reqrit̄ p̄cognitio ſubiecti paſſio
nis dignitatis ⁊ p̄miſſarū:ad illud reqrit̄ ordo ſillogiſti
cus:ſed ad q̄libet diſciplinā acqrendā reqrunt̄ hē preco
gnitiōes. ḡ ad acqſitionē cuiuſlibet ſcie neceſſarius eſt ſil
logiſmus. ¶ Tūc ḡ arguat̄ vlterius. q̄ ſi ad acqſitionē
ſcie eſt neceſſarius ſillis oʒ q̄ ille ſillis ſit faciēs ſcire. nā
ſillis nō faciēs ſcire nō erit neceſſari⁹ ad acqſitionē ſcie
ſed ſillis faciēs ſcire eſt demōſtratio. ḡ ad acqſitionē ſciē
tie eſt neceſſaria demōſtratio. Multū ergo debemus dī
ſponere aīam noſtrā:⁊ multū debem⁹ eē auidi ad adiſcē
dam hāc doctrinā vbi tradit̄ ars demōſtrādi: cū demō
ſtratio ſit neceſſaria in acqſitiōe ſcie. ¶ Notandū eſt tn̄
diligenter q̄ ɔclō p̄bāda ɔſtat ex ſubiecto ⁊ paſſione. Dā
do ḡ p̄cognitiōes de ſubiecto ⁊ paſſiōe ⁊ dignitate ⁊ pre
miſſis dat p̄cognitionē de ɔclōne p̄banda:⁊ de p̄ncipijs
intrinſecis:q2 p̄miſſe ſunt p̄ncipia intrinſeca. dignitates
v̄o extrinſeca. ¶ Notandū ēt q̄ in cognitione cuiuſlibet
ɔclōnis eſt iſte ordo neceſſarius. nā ſiue ex cognitiōe illa
aggenerer̄ ſcia ſiue opinio:ſiue fides dʒ hr̄e p̄cognitionē
aliquā de ɔclōne:⁊ hoc q̄ntū ad ſubm ⁊ p̄dicatū. ſiue qd̄
idē eſt q̄ntū ad ſubm ⁊ paſſionē: vel q̄ntū ad minorē ⁊ ma
iorē extremitatē. nā ɔclō ex his ɔſtat. Rurſus eſt hēda
p̄cognitio de dignitate. ⁊ etiā de p̄miſſis. Attn̄ ſi ex cogni
tiōe illi⁹ ɔn̄is aggenerat̄ ſcia. hē ordo p̄cognitionū redu
cet̄ in demſtrationē. ſi v̄o aggnet̄ inde opīo reducet̄ in ſil
logiſmū thopicū. ſi āt fides in entimema rhetoricum. Ex
his ḡ q̄ h̄ dīr de p̄cognitiōe pōt argui q̄ ad acqurēdā co
gnitionē de q̄libʒ ɔclōne eſt necīa aliq̄ argumētatio:vel
aliqs ſillis. ¶ Notādū aūt q̄ ſi ad acqrēdā cognitionē
cuiuſlibet ɔn̄is eſt necīa aliq̄ argumētatio ⁊ aliqs ſillis.
ḡ ad acqrēdā cognitionē ſcientificā eſt necīus ſillis de
mōſtratiu⁹ q eſt ſciētificus ⁊ faciēs ſcire. Ad acqrēdā aūt
de ɔclōne aliq̄ cognitionē opiatiuā. tūc reqrit̄ ſillis tho
picus q eſt ſillis opinatiu⁹ ⁊ faciēs opinari. Itaq3 p̄ut va
riant̄ modi cognoſcēdi variant̄ ⁊ modi arguendi:p̄ quos
de ɔclōne aliquā noticiā facim⁹. ¶ His viſis videam⁹
vñ venit ſermo p̄mus: ⁊ dicam⁹ q̄ phūs volēs determi
nare de precognitionibus:p̄ q̄s pōt patere necītas ſilli de
mōſtratiui ⁊ cuiuſlibet modi arguēdi: duo facit: q2 p̄mo
determinat de p̄cognitiōib⁹ ſubiecti ⁊ paſſiōis ex qb⁹ cō
ponit̄ ɔclō p̄bāda. ⁊ ēt determinat de p̄cognitiōe digni
tatis p̄ quā hʒ p̄bari ɔclō:tanq̄ per p̄n̄ᵐ extrinſecū ⁊ cōe.
2° determinat de p̄cognitiōib⁹ p̄miſſaꝝ per q̄s hʒ p̄bari
ɔcluſio tanq̄ p̄ p̄ncipia itrinſeca ⁊ p̄pa. ſcd̄a ibi (Eſt aūt
cognoſcere.) Circa p̄mū tria facit:q2 p̄mo p̄mittit diuer
ſos modos p̄cognoſcēdi. 2° de illis diuerſis modis exem
plificat. 3° aſſignat hui⁹ diuerſitatis cāʒ:ſe ūda ibi. (Aut
qm̄ oē) tertia ibi. (Nō. n. ſilr hoꝝ.) ¶ Cōtinuet̄ ḡ ſic. di
ctū eſt q̄ opʒ p̄cognitionē p̄cedere ad acqrendā noticiā
de q̄cūq3 ɔclōne. hē aūt p̄cognitiones ſunt due ſ. q2 eſt. ⁊
qd eſt. Ideo ait q̄ (duplr aūt neceſſariū eſt precognoſce
re. alia nāq3 p̄us) q̄ ſciamus ɔcluſionē p̄bādā (neceſſe ē
opinari:q2 ſunt: alia v̄o opʒ intelligere qd eſt qd̄ dr̄ p̄ no
men:q̄dā aūt vtraq3.) ¶ Deinde cū dicit. (Ut qm̄ oē.)
Exemplificat de p̄dictis oñdens q̄ de dignitate opʒ p̄ſci
re q2 eſt:de paſſione oportet p̄ſcire quid eſt qd̄ dr̄:de ſubō
vero oʒ preſcire verūq3. vʒ. q2 eſt:⁊ qd eſt:ideo ait (vt qm̄
omne qd̄ eſt verū eſt aut affirmare aut negare). i. de hac
dignitate q̄ de quolibet eſt negatio vel affirmatio vera
(q2 eſt). i. opʒ p̄ſcire q2 eſt (triāgulū aūt). i. q̄ntū ad triā
guluʒ ſiue q̄ntū ad paſſionē opʒ p̄ſcire (qm̄ qd hoc ſignifi
cet. ſ3 vnitatē). i. q̄ntū ad vnitatem q̄ ſe hʒ vt ſubiectum
(vtrunq3). i. opʒ ſcire vtrunq3. i. (qd ſignificat. ⁊ q2 eſt.)
¶ Deinde cū dicit. (Nō tn̄ ſilr) aſſignat cām h⁹ diuerſi
tatis oñdens q̄re ſunt diuerſe p̄cognitiōes. vel q̄re diuer
ſimode p̄cognoſcunt̄ dignitas ſubm ⁊ paſſio. Intēdit āt
talē rōnē: q̄cūq3 nobis nō ſilr manifeſtant̄ nō ſilr p̄co
gnoſcunt̄: ſubm paſſio ⁊ dignitas ſunt hē ḡ ⁊c̄. ¶ Conti
nuet̄ ergo ſic. bene dico q̄ dignitas ſubm ⁊ paſſio nō ſilr
p̄cognoſcunt̄ (enī) pro q2 (vnūqdq3 hoꝝ non ſilr eſt no
bis manifeſtū) ⁊ p̄ ɔn̄s nō eſt ſilr p̄cognitū. ¶ Notāduʒ
aūt q̄ ipſa p̄cognitio q̄dam cognitio eſt: ⁊ p̄ ɔn̄s eſt q̄dā
manifeſtatio. q̄ ḡ nō ſunt ſilr manifeſta nec ſilr cognita
nō ſunt ſilr p̄cognita. q2 ſi eſſent ſilr p̄cognita eēnt ſilr co
gnita ⁊ ſilr manifeſta. ¶ Notandū ēt q̄ cū dignitas ha
beat rōnē cōplexi ſubm ⁊ paſſio rōnē3 icōplexi. Rurſus
cū paſſio hēat rōnem accntis: ſubm vero ſit id cui paſſio
accidit:q2 non ſilr ſunt nobis nota ⁊ manifeſta acciden
tia ⁊ qbus accidunt ⁊ cōplexa ⁊ icōplexa. iō vnūqdq3 eo
rum. vʒ dignitas paſſio ⁊ ſubm nō eſt nobis ſilr manife
ſtum. ⁊ per ɔn̄s nec ſilr p̄cognitū. ¶ Circa hāc aūt parti
culam dubitādū eſt de p̄cognitionib⁹ q̄uo accipiēde ſint
hē p̄cognitiones: q2 eſt. ⁊ qd eſt. ¶ Dubitādum ēt eſt de
exemplis. nā ſi nō dubitat̄ de hoc exemplo. q̄uo de quoli
bet verū eſt affirmare vel negare ſe hēat vt dignitas: du
bitat̄ tn̄ q̄uo triangulus ſe habeat vt paſſio ⁊ vnitas vt
ſubm. ¶ Primo ḡ dubitat̄ de p̄cognitionib⁹. ⁊ eſt q̄ſtio

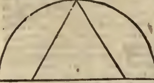
vtrū qd eſt ſit pcognitio. ⁊ videt̃ ꝙ nõ: q2 ſcire qd eſt. eſt ſcire diffõnē rei: eo ꝙ diffinitio ſit ſermo explīuus qditatis ⁊ eēntie. Scire aūt quid ſubiecti ⁊ qd paſſionis nõ eſt hr̃e pcognitionē: ſ3 magis eſt hr̃e pfectā ſciam. nā diffinitio eſt mediū ꝯcludēdi paſſionē de ſubõ. hõ aūt diffinitio que ponit̃ eē mediū. vel eſt diffinitio ſubiecti vel paſſiõis vel cōprehendēs vtrūq3: q2 ſciēs qd ſubiecti ⁊ qd paſſionis. i. ſciēs diffõnē vtriuſq3: nõ ſolū hēbit pcognitionē de ꝯcl'one in qua ꝯcludit̃ paſſio de ſubõ. ſed hēbit pfectam ſciam de eo. nõ ergo qd eſt d3 poni pcognitio. i. diminuta cognitio: ſ3 magis d3 dici pfecta noticia. ⁋ Dōm ꝙ hec qõ pōt ſolui p v̄ba que tāgit Themiſti⁹ in cōmēto. ait. n. ꝙ duplex eſt ꝙ qd eſt. ⁊ duplex ē diffinitio. v3. diffinitio q̄ ſignificat nomē quo noiat̃ res: ⁊ diffõ ſignificās ſubam rei qd eſt. ⁊ ait ꝙ nõ o3 vt putem⁹ ꝙ hec diffinitio ſit illa imo inter has diffinitiones eſt differentia magna valde. qõ declarat: q2 vt dicit intētionē quā ſignificat nomē ia3 intelligit qui nõ ꝯtēplat⁹ eſt in aliqua doctrinarū. nā pueri ⁊ indocti qui nõ ſunt inſtructi in aliqbus diſciplinis intelligūt qd eſt qõ dicit̃ p nomē: vt cū pcipit̃ eis ꝙ vocēt hoīe3 nõ adducūt equū. ⁊ idē Themiſtius ſubdit cū pcipitur eis ꝙ portent puluinar nõ afferūt aquam. pueri ḡ ⁊ ydiote intelligūt qd eſt qõ dicit̃ p nomē: ⁊ formāt ſibi in intellectu aliquem cōceptū de ſignificatiõe nois qui ꝯceptus poteſt dici quid nois. Scire tñ qd rei ⁊ cognoſcere diffinitionē indicantem ſubſtātiam vniuſcuiuſq3 ⁊ ſcire diſſoluere rem in ſua pncipia diffinitiua nõ eſt puerorū nec ydiotaru3: ſed eorum qui exercitati ſunt in ſcientijs.

⁋ Dicemus ergo ꝙ conceptus que3 format ſibi intellectus de rebus: ⁊ de his que audit vel pōt eſſe q̄da3 cognitio incōpleta per quā ſcit diſtinguere vna3 rem ab alia ⁊ vnū ſignificatū ab alio ſicut pueri ſciunt ⁊ ydiote q̄ diuerſis noībus diuerſa intelligūt ⁊ ſciūt qõlibet nomen in ſuum ſignificatum referre. ⁊ talis cōceptus dicitur eſſe qd nois: qui ſolū eſt quedā cognitio ſupficialis ⁊ incōpleta. Scdõ. intellect⁹ de rebus pōt ſibi formare cōceptū cōpletum: vt nõ ſolū ſciat nomē referre in ſuū ſignificatu3 qõ dicit̃ eſſe qd nois. ſed etiā ipſum ſignificatū ſciat reſoluere in ſua ꝓpria pncipia ⁊ ſciat inde formare diffõnē q̄ dr̃ eē quid rei. Sūt aūt multe alie dr̃ie īter qd nois ⁊ qd rei vt in ꝓſequēdo patebit. Ad pñs tñ ſufficiat hec dr̃ia ꝙ qd nois eſt referre nomē in ſuū ſignificatū. qd v̄o rei ē ſibi formare ꝯceptū in intellectu: nõ ſolū p quē referat̃ nomē in ſuū ſignificatū ſ3 ēt per quē reſoluit̃ ſignificatū in ſua pncipia propria. ⁋ Cū ergo Ariſto. ait ꝙ op3 tam de ſubiecto q̄3 de paſſione pſupponere quid eſt. nõ intelligit de quid rei ſ3 de qd nois. vt p3 ex mõ loquēdi ſuo. ait. n. ꝙ op3 preſcire qd eſt qõ dr̃ per nomē. cū ḡ arguit̃ ꝙ ſcire qd eſt: eſt ſcire diffinitionē ⁊ hr̃e pfectā notitiam: arguit̃ de qd rei qõ nõ eſt precognitio. ⁋ Ulterius aūtē dato ꝙ qd eſt ſit precognitio. Dubitaret forte aliqs vtru3 ſit precognitio vna vel plures. ⁊ videt̃ ꝙ ſit precognitio plures. na3 ſicut ſe h3 qd rei vnius ad qd rei alterius. ita vt videtur ſe h3 quid nois vnius ad qd nominis alterius. ſed qd rei ſubiecti eſt oīno diuerſum a qd rei paſſionis. ḡ ⁊ quid nois vnius oīo differt a qd nois alterius. Scire ḡ qd eſt de paſſione ⁊ ſubiecto q̄tūcunq3 intelligamus de qd nominis nõ erit precognitio vna ſed plures. Ad idem videtur facere verba phi in. 7. metaph. qui loquens de diffinitione ſubſtantie ⁊ accidentis ait ꝙ diffinitio ſiue quod quid eſt dicitur multis modis. ⁋ In cōtrarium eſt: q2 ſi qõ quid eſt eſſet precognitio plures: tunc eſſet tripliciter precognoſcere. v3. quid ſubiecti. qd paſſionis. ⁊ q2 eſt. cui⁹ oppoſitum habet̃ in lr̃a. nā l3 ſint tria pcognita dignitas paſſio ⁊ ſubiectū. ſunt tñ due pcognitiões ⁊ eſt duplr̃ pcognoſcere. ⁋ Dōm. ꝙ vt p3 p habita qd nois dicit̃ qñ formamus nobis cōceptū in itellectu per que3 referrimus nomen in ſuū ſignificatu3. ⁊ hec cognitio eſt valde diminuta ⁊ icōpleta. qd v̄o rei eſt qñ vlterius in cognitiõe pcedimus ⁊ nõ ſolū p intellectū referim⁹ nomē in ſuum ſignificatū ſ3 etiā ipm ſignificatū reſoluimus in ſua ꝓprie pncipia. ⁊ hõ cognitio reſpectu poris cōpleta ⁊ pfecta meret̃ dici. ⁋ Quātū ḡ ad pmū motiuū qōnis nõ eſt differētia inter qd ſubiecti ⁊ paſſiõis. q2 ſicut vno ſimplici nomine noiamus ſubm ita vno ſimplici noīe noiamus paſſionē. nõ. n. dicemus ꝙ q̄tum ad qd nominis ſubm hēat qditatē ſimplicē. paſſio v̄o p additamēta de quo eſt diffuſus ſermo in. 7. metaph. mater. n. cū docet puerū cognoſcere hominē qõ h3 rõnē ſubiecti ⁊ cognoſcere album qõ h3 rõnē accñtis ſenſibilr oñdēdo h ⁊ h docet cognoſcere vtrūq3. referre ḡ nomē in ſuū ſignificatū qõ ſciūt facere ydiote ⁊ pueri nihil eſt aliud niſi cognoſcere diuerſitate3 rerū. ⁊ ſcire nomina referre rebus quibus ſunt impoſita. ⁊ q2 hoc ydiote ⁊ pueri non alr̃ faciunt in ſuba ⁊ accidente. nec ſciunt pp̄ ſcire qd nois cognoſcere dr̃iam inter accidens ⁊ ſubm. hõ autē pcognitio que eſt qd nois licet ſit m āliter plures: q2 cōpetit paſſioni ⁊ ſubõ. formalr̃ tñ eſt quodāmõ vna. qd ergo nois. d. vnū modū cognoſcendi. ſ3 qd rei qõ nõ ſolū refert nomē in ſuū ſignificatū: ſed ēt reſoluit ſignificatu3 in ſua pncipia. iõ hoc qõ dicit qd rei magnā dr̃iam h3. nam pncipia ſube nõ ſunt niſi ſuba iõ nihil ingredit̃ diffinitionē ſube: qõ nõ ſit de eēntia eius. ſed pncipia accidentis non ſolū ſunt accñtia: ſed ēt ſuba. ideo accñs h3 diffõnem per additamēta. ⁊ aliqd igredit̃ diffõne3 eius qõ nõ eſt de eſſentia ipſius: q̄re ſi qd rei eēt pcognitio: nõ eſſet idē modus pcognitionis: nec eadē pcognitio quid paſſiõis ⁊ qd ſubiecti. ⁊ maxime ſi ſub3 illud eſſet ſuba. ſ3 q2 pcognitio: nõ eſt quid rei ſed quid nominis. ⁊ q̄tu3 ad hoc quaſi eſt idem modus in ſubſtantia ⁊ accidente. ideo qd eſt qõ dicit̃ eſt pcognitio vna: l3 multa ſint pcognita. ⁋ Quādo vero arguit̃ ꝙ eadē eſt rõ de quid rei ⁊ qd nois ⁊ ꝙ eodē modo ſe h3 qd rei ad quid rei ſicut quid nois ad qd nois: p3 eſſe falſu3: q2 in multis nõ eſt alius modus cognitiõis q̄tū ad cognitionē incōpletā de qbus ſi velimus hr̃e pfectā cognitionē diſtinguemus vnūqõq3 eo2 ⁊ erit alius cognitionis modus. ⁊ q2 quid nois dicit cognitionē incōpletā: qd rei ꝯpletā. nõ valet ſi idem eſt quodāmõ modus diffiniēdi q̄tū ad quid nois ꝙ idē ſit modus diffiniendi q̄tū ad quid rei. q̄tū eni3 ad qd nomis nõ differt modus diffiniēdi in his ⁊ in illis. dato tñ ꝙ eēt ibi aliqua modica dr̃ia: intellectus tñ qñ modicum deeſt accipit qõ nõ deeſſet: vt vult phus. 2⁰ phyſicorū. ideo q̄tum ad quid nois ⁊ maxime apud logicum q nõ ita ad ꝓfundū ⁊ ad ꝓpria ingredit̃ dicet̃ eē vnus ⁊ idem modus. Qõ vero arguebatur vlterius de phõ in. 7⁰ metaphyſice nõ eſt ad ꝓpoſitū: q2 ibi loquit̃ de qd rei nõ de qd nois. ⁋ Ulterius aūt dubitaret aliqs circa qd eſt vtrū cōpetat dignitati. ⁊ vr̃ ꝙ ſic: q2 vt ſepe ſepius dictu3 eſt. hic non agit̃ de quid rei. ſed de qd nois ⁊ de qd eſt qõ ſignificat̃. vnde ⁊ phus in lr̃a cu3 pus locutus eſt de hac pcognitione quid eſt qõ dr̃. ſtatim poſt hāc eandē pcognitionē vocat qd eſt qõ ſignificat: q̄re cū de oī voce ſignificatiua poſſumus ſcire quid eſt qõ dr̃. ⁊ quid eſt qõ ſignificat. de q̄l3 orone ꝯtingit ſcire qd eſt qõ dr̃: cu3 q̄libet orõ ſit vox ſignificatiua vt pōt haberi ex primo perhyermenias: de dignitate ḡ que eſt q̄dā orõ ſiue q̄dam ꝓpoſitio ⁊ eſt vox ſignificatiua cōtingit ſcire ꝙ quid eſt. ⁋ In contrariū eſt phus volens ꝙ de paſſione ſolū pcognoſcēdu3 eſt qd eſt: de dignitate ſolu3: q2 eſt. de ſubiecto v̄o vtrūq3. ⁋ Dōm ꝙ qdam ſimpliciter ꝯcedūt ꝙ de dignitate nõ

pōt ſciri qd eſt. dicūt enī ꝙ hoīs albi ⁊ etiā nullius cōplexi eſt diffinitio: ideo aiunt cū dignitas ſit q̄dā enūciatio ⁊ ſit q̄dā cōplexū. eius nō pōt p̄cognoſci qꝺ qd eſt. ſʒ hi p̄ tāto a veritate deuiāt: qꝛ nō loquit̄ hic pħs de qd rei ſʒ de qd noīs. Cōplexa aūt cū nō dicāt vnā ſubam ⁊ vnam eſſentiā: eoꝝ nō eſt diffinitio dicens qd rei p̄ quā indicat̄ rei ſuba. tamē quid noīs: ⁊ qd eſt qꝺ ſignificat̄ cōtingit eē̄ ipſorū cōplexoꝝ: ⁊ etiam ipſarū orōnuʒ: cū orō ſit vox ſignificatiua. Un̄ q̄tū ad p̄ſens ſpectat p̄ter differentiam quā tetigit Themiſtius: ⁊ quaʒ fuimus diffuſe p̄ſecuti in q̄ſtione prima. Inter qd noīs ⁊ qd rei poſſumus triplicem differentiā aſſignare iter hāc diffinitionē ⁊ illā quā tāgit pħs in .2. huius. Prima differētia eſt. qꝛ diffinitio quid rei ſimplr̄ loquēdo eſt ſubſtātiarū. ſi aūt eſt accidentium hoc nō eſt ſimplr̄: ſʒ per additamēta: ſed diffinitio de qd noīs ſimplr̄ loquendo etiā eſt vtrorūq;. nā ydiote ⁊ pueri qui inſtruunt̄ in quid noīs: lʒ ſciant qd ſignificetur noīe albi: ⁊ qd noīe hoīs. neſciunt albū habere rōnē accidētis ⁊ dependēs a ſubſtātiā. iō accidētia vno ſimplici noīe noīnant̄: ſicut ⁊ ſubſtātie. Diffinitio ergo dicens quid noīnis in accidētibus nō p̄prie ē p̄ additamēta: nec eſt p̄ dependētiā ad ſubſtātia. ⁊ cū intelligimus accidēs a ſubſtātia depēdere hoc nō eſt ſolū ex eo ꝙ referim⁹ nomen in ſuū ſignificatū. ſed ex eo ꝙ rem ſignificatam referim⁹ in ſua p̄ncipia: ſed reʒ ſignificatam in ſua p̄ncipia referre hoc nō eſt ſiſtere in quid noīs: ſed eſt p̄cedere ad qd rei. accidentia enī ex vi diſpōnis quid noīs nō habēt diffinitionem p̄ additamēta. Scōa dr̄ia iter qd noīs ⁊ qd rei ē: qꝛ nō ſolum quid noīs pōt eſſe ſimpliciter accidētiuʒ. ſʒ etiam quid noīs pōt eſſe nō entiū: vt ſi dicā hyrcoceruus poſſum ſcire qd ſignificatur noīe hyrcocerui: vt qꝛ ſignificat animal compoſitū ex hyrco ⁊ ceruo: vel ex equo ⁊ ceruo. ſi ergo in rerū nā nullū aīal eſt tale: nec pōt eē̄ ſciētia de hyrcoceruo qd noīs: neſciā tñ qd rei. Tertia differētia qꝛ quid noīs pōt eſſe cōplexoꝝ. vñ dicit̄ in .2. poſterioꝝ. ꝙ illyas. i. tota hiſtoria troiana pōt hr̄e qd noīs: nō auteʒ qd rei. qꝛ vt dr̄ .7. metaphi. hoīs albi ⁊ etiā nullius cōplexi pōt eſſe diffinitio. hʒ ergo cōplexū qd noīs: vt pʒ ex ſecūdo huius. pʒ hoc idē ex hoc qꝺ dicit̄ .7. metaphi. ꝙ diffinitio hr̄is quid nominis pōt competere ipſis metris. vel vt hʒ alia littera vna magna hiſtoria pōt hr̄e quid noīs. Auget̄ ḡ difficultas q̄ſiti cū hic loquit̄ pħs de diffinitiōe qd noīs q̄uo hāc p̄cognitionē negat pħus a dignitate cū ⁊ dignitatē: ⁊ qꝺlibet cōplexū h⁹ diffinitionē habere poſſint. ¶ Sciendū ergo ꝙ lʒ quelibet dignitas ⁊ quelibet oratio poſſit habere quid nominis. tñ complexum nō habet quid nominis ratione ſui ſed ratione incōplexorum. qꝺ duplr̄ eſſe contingit. p̄mo ſi ipſi complexo imponatur vnū nomē ⁊ nominetur illud complexum per incomplexum vt ſi toti hiſtorie troiane imponeret̄ vnum nomē ⁊ vocaret̄ illyas: poſſeʒ ſcire quid ſignificat̄ nomine illyas: qꝛ ſignifica t̄ hiſtoria troiana: tunc ergo complexū habet quid nominis nō rōne ſui ſʒ rōne nominis impoſiti. Secundo hoc contingit rōne icōplexorū contentorum in locutione complexa. vt homo currit non eſt vox ſignificatiua niſi qꝛ p̄tes eius ſunt ſignificatiue. q ḡ ſcit qd ſignificat hō. ⁊ qd currit. ſcit qd ſignificat hō currit. Cū ḡ pħus ait. ꝙ de ſubiecto ſciendū eſt qd eſt ⁊ etiam de paſſione. i. de predicato. intelligit ꝙ de oībus terminis icomplexis quibus indigemus ad aliquam argumentationem vel ad aliquam demōſtrationē opʒ nos ſcire qd ſignificatur nomine illorum terminorum. Et ſi dicimus ꝙ de incomplexis oportet nos ſcire quid nominis fruſtra adderetur ꝙ oporteret nos precognoſcere hoc de complexis cum quid nominis per ſe competat incomplexis non complex. nec habeāt qd nominis cōplexa aliud q̄ƺ habeāt incōplexa. Cū ergo dubitatuʒ ſit de hac p̄cognitione qd eſt eſſet vlterius dubitandū de hac p̄cognitione qꝛ eſt. ⁊ etiā dubitandū eſſet de exemplis in littera tactis. ſed de his omnibus diſputabitur in ſequentibus.

¶ Eſt autē cognoſcere alia quidem p̄ri⁹ cognoſcētē: quorūdā āt ſil' accipere noticiā: vt q̄cūq; ɔtingūt eē̄ ſub vlib⁹ quorum habent cognitionē. Qꝺ enim oīs triangulus hʒ tres angulos duobus rectis equales preſcinit. Quod vero

¶ Triangulus in ſemicirculo.

hic q ē in ſemicirculo triangul⁹ ſit ſil' inducēs cognouit. Quorūdaʒ in hoc modo diſciplina eſt ⁊ nō per mediū vltimū cognoſcitur: quecūq; enim ſingularium contingunt eſſe ⁊ non de ſubiecto aliquo.

¶ Poſtq̄ƺ determinauit de p̄cognitiōib⁹ ſubiecti ⁊ paſſionis ex q̄bus ɔſtat ɔcluſio cuius ſciā q̄rit̄. ⁊ determinauit de p̄cognitione dignitatis per quā eſt illa ɔcluſio probanda tanq̄ƺ per medium extrinſecum ⁊ cōmune. ¶ In parte iſta determinat de precognitionibus premiſſaruʒ per quas eſt p̄banda concluſio tanq̄ƺ per p̄p̄ria p̄ncipia ⁊ intrinſeca. ¶ Ad cuius euidentiam ſciendum eſt ꝙ ſemper premiſſe ſm̄ ꝙ hꝫ. ſunt prius note cōcluſione: ſed nō quelibet premiſſarum eſt ſemper prius nota tempore: ſʒ maior ſemper eſt p̄us nota tēpore. minor aūt ſi notuʒ ſit eam eſſe ſub maiori eſt p̄us nota concluſione natura ⁊ ſimul tempore: vt ſi velim ſcire ꝙ triāgulus in ſemicirculo hʒ tres formabo talem ſillogiſmū. oīs triangulus habet tres. hec figura deſcripta in ſemicirculo eſt triangulus. ḡ hʒ tres. maiorem aūt p̄poſitionē huius ſillogiſmi per lōga tempora poſſum ſcire anteq̄ƺ habeā de cōcluſiōe noticiam: vt ſi ſcio oēm triāgulum hr̄e tres nō opʒ me ſcire ꝙ ille qui eſt in ſemicirculo ſit hꝫ. qꝛ poſſum ſcire in vlī ⁊ ignorare in particulari vt dr̄ in .2.° p̄riorum: vt poſſum ſcire oēm mulam ſterilem ⁊ credere hanc hr̄e in ventre. ergo poſſum ſcire maiorē ꝙ oīs triangulus habet tres ⁊ ignorare concluſionē ꝙ hic qui eſt in ſemicirculo habeat tres. ſed ſi addam minorem maiori per quam minorem inducitur particulare in ſuum vle: ſimul ſic inducens cognoſco ɔclōnem. In ſillo itaq; prius facto maior cognoſcitur p̄us tempore concluſione: minor aūt nō cognoſcit̄ tp̄e p̄us. ſʒ nā. Pħus ergo in determinando hos modos p̄cognoſcendi p̄miſſas ante ɔcluſionē tria facit. qꝛ primo diſtinguit hos duos modos oſtendens ꝙ aliqua p̄cognoſcit̄ ante concluſionē p̄us tēpore: vt maior. aliqua ſimul tempore ⁊ p̄us nā vt minor: exēplificat 2.° de illis modis. 3.° ne videat̄ inconueniens ꝙ aliqua cum conclōne ſil' tp̄e cognoſcat̄. ⁊ declarat q̄ ſunt illa q̄ ſimul tp̄e cognoſcunt̄. ſecūda ibi (Qꝺ eni oīs.) tertia ibi (Quorūdaʒ. n. h̄ mō) Dicit ḡ ꝙ (Eſt āt cognoſcere. alia q̄dē cognoſcunt̄ p̄us) ſu. tp̄e vt maior. (quorūdā āt) ē (accipe notitiā) cum ipa cōclōne (ſimul) ſu. tp̄e ſed p̄us nā. ⁊ hoc q̄tū ad minorē. Et exponit que ſunt illa que ſimul tp̄e cognoſcunt̄ cum conclōne dicēs. (vt) ſu. ſimul tp̄e cognoſcunt̄ cū ɔclōne. (q̄cunq; ɔtingūt eſſe ſub vlib⁹ quoꝝ hn̄t cognitionē) ſu.

ꝙ ſint ſub vniuerſalibus. ¶ Notādum aūt ꝙ ad hoc ꝙ
minor cognoſcat̄ ſimul tpe cū ɔ̄cluſione. oꝫ ꝙ in illa mi
nori accipiat̄ aliqd ſub vli. ⁊ ꝙ notū ſit illud eſſe ſub vli.
vt ſi dicaꝫ: ois triāgulus hꝫ tres. nō duꝫ ſcio hāc ɔcluſionē
ꝙ ille qui eſt in ſemicirculo habeat tres. ſed ſi adiūgo mi
norē maiori dicēs. ille qui eſt i ſemicirculo eſt triāgulus.
ſtatim ſcio ꝑfatam ɔcluſioneꝫ. vꝫ. ꝙ habeat tres. in illa
ergo minori aſſumpta accipit̄ aliqd ſub vli. Rurſus oꝫ
notū eſſe ꝙ ille q eſt in ſemicirculo ſit triangulus. qꝛ ſi nō
eſſet notū non eſſet manifeſta ɔcluſio. vꝫ. ꝙ hr̄et tres. Ad
hoc ergo ꝙ minor cognoſcat̄ ſimul cum ɔcluſione oꝫ ꝙ
aliquid accipiat̄ ſub vli. ⁊ ꝙ notum ſit illud eē ſub vli. vt
pꝫ in exēplo prehabito. His autēꝫ ɔ̄currentibus ſtatiꝫ
apparet ɔcluſio. ideo ait phūs ꝙ illa ſimul cognoſcuntur
cum ɔcluſione quecunqꝫ ɔ̄tingit eſſe ſub vlibus quoruꝫ
habent cognitionē. i. de qbus notum eſt ſupple ꝙ ſint ſub
vlibus. ¶ Deinde cuꝫ dicit. (Hō. n. ois qdē) exēplificat
de illis duobus modis precognitionis. oñdēs ꝙ aliq̄ ꝑco
gnitio eſt prius tpe. aliqua ꝑus nā. qꝛ maior poteſt cogno
ſci prius tpe. minor vero ſimul tpe ⁊ ꝑus nā. iō ait (ꝙ ois
quidē triāgulus hꝫ tres duob⁹ rectis equales). i. hāc ꝓpo
ſitionē q̄ eſt maior añ ɔcluſionē (ꝑſciuit). i. ꝑus ſciuit ſup
ple tpe (ꝙ vero hic qui eſt in ſemicirculo ſit triāgulus). i.
hāc ꝓponē q̄ eſt minor (īducēs) etiā adiūgēs eaꝫ maiori
(cognouit) eā cū ɔ̄cluſione (ſimul) ſupple ⁊ tpe pri⁹ nā.
¶ Deide cū dicit (Quorūdā. n. hoc mō) ne credat̄ eē in
ɔ̄ueniēs ꝙ aliqua cognoſci poſſint ſimul tpe cuꝫ ɔclone
declarat que ſunt illa que ſic cognoſcunt̄. dicēs (quorun
dā. n. eſt hoc mō diſciplina). vꝫ. ꝙ ſimul cognoſcunt̄ cuꝫ
ɔclone. ⁊ in talib⁹ (vltimū). i. minor extremitas (cogno
ſcitur) ſupple eē ſub vli (nō ꝑ medium) ⁊ exponit q̄ ſunt
illa ⁊ dicit ꝙ talia ſunt (q̄cunqꝫ iā ɔ̄tingūt eē ſingulariū
⁊ nō de ſubiecto aliquo) ſupple dicūr. ¶ Notādum aūt ꝙ
nō ſemꝑ minor eſt ſil tpe nota cū ɔclone. nā vt pōt patere
ꝑ habita ſi in minori accipiat̄ aliqd ſub maiori. ⁊ non ſit
notū illud ſic acceptū eē ſub maiori non erit ſtatim nota
ɔclo: vt ſi dicerē. ois triāgulus hꝫ tres. ⁊ nō eēt notū ꝙ il
le q eſt in ſemicirculo eēt triāgulus: imo indigeret adhuc
aliquo medio ⁊ aliq̄ ꝓbatione ad oñdēdū ſic eſſe. nō ſta
tim eēt nota ɔclo. ideo ait ꝙ quorūcūqꝫ eſt hoc mō diſci
plina vltimū cognoſcit̄ eē ſupple ſub ſuo vli non per me
diū. q. d. ꝙ ad hoc ꝙ minor hēat hanc diſciplinā: ⁊ ſint ſil
nota cū ɔclone oꝫ ꝙ vltimū. i. minor extremitas cogno
ſcat̄ nō ꝑ medium aliud: ſꝫ ſtatim notū ſit eā ɔtineri ſub
ſuo vli. ¶ Nōndū ēt ꝙ ad hoc ꝙ vltimū ſic ɔtineat̄ ſub
ſuo vli reqrit̄ vt nō indigeamus aliquo alio medio ſillo
giſtico ad ꝓbādū eā eſſe ſub vli: ſꝫ ſolū ad hoc ſufficiat ſo
lus ſenſus: vt ꝙ hic q eſt deſcriptus in puluere ſit triāgu
lus nō indigemus medio ſillogiſtico: ſꝫ ipſe ſenſus idicat
ſic eē. ideo phūs volēs declarare qñ vltimum. i. minor ex
tremitas cognoſcat̄ eē ſub ſuo vli nō ꝑ mediuꝫ ſillogiſti
cū. ait ꝙ quecūqꝫ ɔtingit eē de nūero ſingulariū: ⁊ nō di
cunt̄ de aliquo ſubiecto ſupple ſolo ſenſu indicant̄ eſſe ta
lia: ⁊ ad illa nō indigem⁹ medio ſillogiſtico. ¶ Notādū
etiā ꝙ nō īdigere medio ſillogiſtico pōt ɔtingere duplr.
vel qꝛ eſt imediata. vel qꝛ vt dcm̄ eſt ad hoc ſufficit ſolus
ſenſus. igit̄ ſi minor ſit ꝑticularis cum ꝑticulariū ⁊ indi
uiduorum per ſe perceptiuus ſit ipſe ſenſus. vel ſi minor
ſit immediata. vtputa ſi hec eſt imediata: ꝙ equilaterus
eſt triangulus. ⁊ non indigemus ad hoc aliquo medio: ſꝫ
ſtatim innoteſcit nobis ſic eſſe. quecunqꝫ harꝫ minorꝫ ac
cipiat̄ ſub maiori erit ſil nota cuꝫ ɔclone. vt ſi dicat̄. ois
triāgulus hꝫ tres. hic particularis qui eſt deſcript⁹ in pul
uere eſt triāgulus. ſtatim ſciet̄ ɔclo ꝙ hꝫ tres. nec idigebi
mus ad hoc aliquo medio: ſed ipſe ſenſus ſufficienter in
dicabit de hoc ꝑticulari ꝙ ſit triangulus. Rurſus ſi non
accipiat̄ in minori triangulus ꝑticularis: ſꝫ dicat̄ equilate
rus eſt triāgulus poſito ꝙ hec minor ſit īmediata ſtatim
erit nota ɔclo ꝙ hꝫ tres. ¶ Notādū ēt ꝙ lꝫ duob⁹ modis
minor ſit ſil nota cū ɔclone. vel qꝛ eſt ꝑticularis vl qꝛ eſt
immediata. ſufficit tñ phō exēplificare de altero horꝫ. vt
exēplificare de ꝑticulari qđ nō dr̄ de aliquo ſubō ad hoc
ꝙ pateret q̄lr minor cū ɔclone pōt eē tpe ſil nota. ¶ No
tandū ēt ꝙ lꝫ cā poſſit ſil eē tpe cuꝫ effectu. vt ſil ſunt ter
re interpoſitio ⁊ eclipſis: tñ nā ſemꝑ cā ꝑor eſt effectu. q̄re
cū ꝑmiſſe ſint cā q̄re cognoſcat̄ ɔclo q̄libꝫ premiſſarꝫ nā
prius eſt nota ɔclone. ſꝫ maior eſt ꝑus nota nā ⁊ tpe. mi
nor aūt poterit ſic accipi ꝙ erit ꝑus nota nā tm̄. ¶ Poſt
q̄ꝫ dubitauimus de ꝑcognitiōe qđ ē ſꝫ ordinē ꝑeparatuꝫ.
reſtat dubitare de cognitiōe qꝛ eſt. ¶ Dubitat̄ ḡ vtrꝫ de
ſubiecto ⁊ dignitate oporteat ꝑcognoſcere qꝛ eſt. dōm ꝙ
cū de nō ēte nihil ꝓbari poſſit eo ꝙ nō ens: nec ſunt dñe
nec ſunt ſpēe: nec ēt paſſiones. Rurſus cū ex falſis cāliter
nulla vitas ɔcludat̄. qꝛ vt ꝓbat̄ in. z. ꝑor. ex falſis ſeqtur
verꝫ nō ꝓꝑ qđ. ſꝫ qm̄ oꝫ de ſubō ꝑſupponere qꝛ ſit alr. n. ꝫ
eo nō poſſet aliq̄ ꝓbari paſſio. ¶ Rurſus de dignitate ꝑ
quā ꝓbat̄ paſſio de ſubō oꝫ ꝑſupponere qꝛ eſt. i. oꝫ ꝑſuppo
nere ꝙ illa dignitas ſit va: qꝛ cāliter ex falſis non ſeqtur
verꝫ. falſum. n. nō pōt eē cā veri. igit̄ qꝛ eſt erit ꝑcognitio
tā ſubi q̄ꝫ dignitatis vt auctor in lr̄a tāgit. ¶ Ulterius āt
dubitaret forte aliqs dato ꝙ qꝛ eſt ſit ꝑcognitio ſubiecti
⁊ dignitatis. vtrꝫ debeat dici ꝑcognitio paſſionis. ⁊ videt̄
ꝙ ſic. qꝛ ſi phi ex admirari ceperūt philoſophari vt vidē
tes paſſiones ſolis ⁊ lune ceperūt inueſtigare cāa. ꝑus co
gnouerūt qꝛ eclipſis ineſt lune q̄ꝫ ſcirēt cām eius. cū ḡ ſci
re ſit ꝑ cām añq̄ꝫ hr̄ent hu⁹ ſciaꝫ nō ſolū ſciuerūt qđ eſt
luna ⁊ qꝛ eſt luna. ſꝫ ēt cognouerūt qđ eſt eclipſis. ⁊ qꝛ eſt
eclipſis. erit ergo ipſius paſſionis precognitio qꝛ eſt. ¶ In
ɔ̄trariū eſt phs in lr̄a: qui hꝫ precognitionē nō attribuit
paſſioni: ſed ſubō ⁊ dignitati. ¶ Dōm ꝙ ɔ̄iter ponitur ⁊
magni hāc poſitionē ſecuti ſunt: ꝙ cum accn̄tis eſſe ſit in
eſſe. ⁊ cū ieſſe paſſionis ɔ̄cludat̄ ꝑ demr̄ationē: qꝛ eſt paſ
ſio. i. qꝛ ineſt ꝑcognitio eſſe nō poterit. ſed hoc eſt iſufficiē
ter dcm̄. pꝫ enim ꝙ phi viderunt eclipſim lune nec tm̄
ſciebant hoc demr̄atiue: qꝛ ignorabant cām eius. inueſti
gata aūt cā potuerūt demr̄atiue ɔcludere qđ ꝑus admi
rabant̄. ergo qꝛ eclipſis eſt: ⁊ qꝛ eclipſis ieſt lune demon
ſtrationem ꝑceſſit ⁊ eſt ꝑ demōſtrationē ɔcluſa. aliter tñ
⁊ alr. qꝛ hꝫ inherentia paſſionis in ſubō vt admirata ⁊ vt
ignorata cā potuit demr̄ationem ꝑcedere etiaꝫ inueſtiga
ta ꝑ cām potuit eſſe ꝑ demōſtrationem ɔ̄cluſa. Nō ergo
eſt hn̄ dcm̄ ꝙ qꝛ eſt nō eſt ꝑcognitio paſſionis ⁊ non pōt
demr̄ationeꝫ ꝑcedere cū habeat per demr̄ationē ɔcludi.
qꝛ vt pꝫ alr ⁊ alr ɔ̄ſiderata pōt demr̄ationē ꝑcedere ⁊ ꝑ
demr̄ationē ɔ̄cludi. imo vt videtur niſi demr̄ationē ꝑce
deret ⁊ niſi eſſet precognita nō fuiſſet ꝑ demr̄ationē ɔclu
ſa. nam ⁊ ipſi phi niſi fuiſſent admirati ⁊ niſi ꝑcognouiſ
ſent: qꝛ luna eclipſat̄ nō inueſtigaſſent cām eclipſis ⁊ nō
demonſtraſſent eclipſim de luna. ¶ Eſt ergo diligenter
notādū ꝙ phs de ꝑcognitionibus determinās nō inten
dit dicere qđ poſſit contingere ſꝫ qđ neceſſe ſit eē. de ne
ceſſitate enim in oi paſſione ꝓbanda de ſubō oꝫ ꝑcogno
ſcere qđ eſt ſubm ⁊ qꝛ eſt ſubm. oꝫ etiam ꝑcognoſcere qđ
intelligit̄ noīe paſſionis. tamen qꝛ paſſio eſt vel qꝛ paſſio
ineſt alicui ſubō non oꝫ ꝑcognoſcere: lꝫ hoc aliquādo poſ
ſit contingere. vt ſi ſciatur qđ eſt habere tres ⁊ neſciā hāc
paſſionē ineſſe triāgulo poterit mihi demr̄atiue probari:
qꝛ ei talis paſſio ineſt. ⁊ ſilr ſi nunq̄ꝫ vidi lunaꝫ eclipſari:
nec ſciā ꝙ luna eclipſetur. dū tñ ſciā qđ importat̄ noīe
eclipſis poterit mihi demonſtratiue oñdi ⁊ per cām mihi

poterit pateſieri ꝙ eclipſis lune ꝯpetit. phs ergo volens
determinare de ꝓcognitionibus ſimplr: ſine qbus nõ põt
diſciplina ⁊ ſcia aliqua adipiſci. ait ut ꝙ de ſubo oꝫ ꝓco
gnoſcere qd ⁊ qz. qz ſine his precognitiõibus nulla paſſio
de ſubiecto ꝑ demõſtrationẽ ſciri poterit. de paſſione aũt
oꝫ preſcire qd ẽ qd dicit: qz ſi ignoremus qd ẽ qd dicitur
noie eclipſis: nullã ſciaꝫ de eclipſi habere poſſem⁹. qz aũt
eſt eclipſis. vel qz eſt queciiqꝫ paſſio nõ oꝫ ꝓſcire. nã lꝫ poſ
ſit cõtingere: ꝙ aũt demõſtrationẽ añ notitiã cãe poſſu-
mus ſcire paſſionẽ ineſſe ſubiecto: tñ qz nõ oꝫ ſemꝑ ſic eẽ
ſed abſqz tali notitia põt ꝑ demõſtratiõnẽ ꝯcludi: iõ qz eſt.
nõ ponit ꝓcognitio paſſionis. argumẽtũ aũt ꝯ hoc factuꝫ
ſolutũ eſt ꝑiam dicta. ¶ Ulterius aũt dato ꝙ qz eſt paſ-
ſionis nõ ſit precognitio ſimplr. Dubitaret forte aliquis
vtrũ poſſit dici ꝓcognitio in ſcia inuẽta. ⁊ videt ꝙ ſic per
argumentũ ſupius factũ. nã ſi ſcia inuẽta fuit ꝑ admira-
tionẽ ⁊ pbi ex admirari ceperũt philoſophari: pus vide-
rũt: qz luna eclipſat: ⁊ qz nubes tonat: ⁊ qz cetere hõ paſ-
ſiones iſunt ſuis obiectis ꝙ̃ inueſtigarẽt cãs. in talib⁹ ḡ qz
paſſio ieſt ꝓceſſit demõſtrationẽ ⁊ meruit dici ꝓcognitio. Di
cẽdũ ꝙ ſm cõmẽtatorẽ in aliqbus non eadẽ ſunt nobis
ꝑus nota ⁊ ſimplr. vel qd idem eſt: nõ eadẽ ſunt nob ꝑus
nota ⁊ nãe. In aliqbus ãt ſunt eadẽ nobis ꝑus nota ⁊ na-
ture. vel ſimplr in nãlibus. aut vbi ꝑ effectũ ꝓcedim⁹ ad
cognitionẽ cauſaꝝ: ⁊ vbi ꝑ admirari iceperũt pbi philoſo
phari. alia ſunt prius nota ſimplr. ⁊ alia ꝑus nota nob. nã
cauſe ſemꝑ ſunt note ꝑus ſimplr ꝙ̃ rũ ad nãm. in talibus
n. cãciõ nõ ſunt note nobis ꝑus: ſꝫ effect⁹: ſꝫ in mathema
ticis nõ oꝫ ſic eẽ. inuẽtor. n. ꝓpõnuꝫ geometricaꝝ nõ ꝑus
vidit ꝙ anguli triãguli erãt eq̃les duobus rectis. ⁊ de hac
viſiõe admiratus incepit inueſtigare cãm. imo ꝑus cogno
uit cãm. vel prius cognouit ꝙ angulus extrinſecus vale-
bat angulos duos itrinſecos. ⁊ poſtea ex hac cã cognouit
illã paſſionẽ ineſſe triãgulo. ¶ Cũ ḡ querit vtrũ ſaltẽ in
ſcia inuẽta qz ẽ paſſio ſit ꝓcognitio. dici oꝫ ꝙ in ſcia iuẽta
vbi ꝑ admirari incepim⁹ philoſophari ⁊ vbi per effectus
venimus in cognitionẽ cauſaꝝ ſemꝑ qz eſt paſſio: vel qz
ineſt ꝓcedit cognitionẽ cãe: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓcedit demõſtrationeꝫ.
iõ vt dicebat in talib⁹ inherẽtia paſſiõis ẽ ꝓcognita: ⁊ eſt
ꝑ demõſtrationẽ ꝯcluſa. alr tñ ⁊ alr: qz vt admirata ẽ preco
gnita: ⁊ ꝑ cãm inueſtigata ẽ ꝑ demõſtrationẽ ꝯcluſa: ſꝫ ſi ſit
talis ſcia inuẽta ꝙ ibi ꝑ effect⁹ nõ ꝓcedim⁹ in cognitõeꝫ
cãe: ſꝫ magis ꝑ cãm in cognitionẽ effectuũ. nõ oꝫ aũt de-
mõſtratorẽ ꝓſcire inherẽtiã paſſionis. igit qz eſt paſſio vl qz
ineſt. nõ eſt ponẽda ſimplr ꝓcognitio. qz hoc nõ ẽ neceſſa-
riũ in acq̃ſitione ſcie. lꝫ aliqñ ſic ſe hr̃e cõtingat. ¶ Ulte-
rius aũt dubitaret forte aliqs vtrũ qz ẽ ſit ꝓcognitio plu-
res vel vna. ⁊ vr ꝙ ſit ꝓcognitio plures. nam qz ſm phm
oꝫ ꝓcognoſcere tã de ſubiecto ꝙ̃ de dignitate: cũ ḡ ſubm
dicat qd incõplexũ. dignitas qd cõplexũ. ⁊ eẽ videat oio
dici equoce de cõplexo ⁊ icõplexo qz ẽ nõ erit ꝓcognitio
vna. nã eẽ cõplexi ⁊ maxie eẽ enũciatõis idẽ ẽ qd verũ eẽ.
qz circa cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ ẽ vitas ⁊ falſitas: qz vt dr
in ꝑncipio ꝑhyermenias. ⁊ vt habet in. 3. de aia in ſimplĩ
cibus aũt nõ ſic accipit eẽ. qz vt dr in. 3. de aia indiuiſibi-
lium igit itelligẽtia in his eſt circa q̃ nõ eſt falſuꝫ nec ve-
rum. cũ ergo eẽ oino diffor̃miter ſumat in ſimplicib⁹ ⁊ i
enũciationib⁹. qz eſt ſubiectũ ⁊ qz eſt dignitas nõ poterit
eſſe ꝓcognitio vna. ¶ In cõtrariũ eſt. qz ſi nõ eẽt ꝓcogni
tio vna: tũc eẽnt tres ꝓcognitiones. Dicẽdũ ꝙ qd ẽ eſſe ꝓ
cognitionẽ vnã ſufficiẽter oñdim⁹ ꝓpter hoc ꝙ loqtur ħ
de qd noĩs nõ qd rei: ſed qũo qz eſt precognitio vna cum
hec ſe extẽdat ad dignitatẽ ⁊ ad ſubiectũ ⁊ ꝑ ꝯñs ad ꝯple
xũ ⁊ incõplexũ ſaluare ẽ valde difficile. Propter qd ſciẽ-
dũ ꝙ phs in ꝑncipio ſcdi hui⁹. de his de qb⁹ dicit eẽ qua-
tuor qõnes in ꝑncipio hui⁹ ꝑmi dicit eẽ duas ꝓcognitões.
ponit. n. infra in ſo eẽ qõnẽ duplicẽ circa qditatẽ ⁊ dupli
cẽ circa eẽ. nã vna qõ ẽ de qditate ſimplici quã vocat qd
eſt. ⁊ alia ẽ de qditate ꝯpoſita ſiue ꝺ qditate paſſiõis quã
vocat ꝑꝑ qd eſt. in paſſione. n. idẽ eſt qd eſt. ⁊ ꝑꝑ qd eſt. vt
ipſemet ait. nã ſi querat qd ẽ eclipſis lune dicet ꝙ ẽ ꝑua-
tio luminis obiectu terre. Et ſi q̃rat ꝑꝑ qd eſt eclipſis lu
ne dicet ꝙ ꝑꝑ ꝑuationẽ luminis ſit cãta. de qditate ergo
ſimplici. i. de qditate ſubi. vt qd ẽ hõ aut celũ. ⁊ de qditate
cõpoſita: vt de qditate paſſiõis. vt ꝑꝑ qd eſt eclipſis aut
tonitruũ: facit duas qõnes. ħ aũt de qd ſubi ⁊ qd paſſiõis
dicit eẽ ꝓcognitionẽ vnã. ſic ẽt in ꝑncipio ſcdi de eẽ facit
qõnes duas ſic de qditate. nã dic eẽ vnã qõnẽ de eẽ ſim-
plicium ſiue de eẽ ſuboꝝ quã vocat ſi ẽ. vt ſi eſt hõ aut celũ.
aliã qõnẽ dic eẽ de eẽ ꝯpoſitoꝝ ſiue de eẽ paſſiõis quã vo
cat qz eſt. Uidet ḡ quõ qd ſimpliciũ ⁊ qd cõpoſitoꝝ ſiue
qd ſubi ⁊ qd paſſionis faciũt ꝓcognitioneꝫ vnã ⁊ qõnes
duas. ſi ꝯſiderent ꝓhabita videre nõ ẽ difficile. qz vt ſũt
precognitio dñt qd noĩs: ſꝫ vt ſunt qõ dñt magis qd rei.
qz qõnes vt de his logt phs ſunt eq̃les nũero his q̃ vere
ſcimus. ydiotaꝝ ⁊ pueroꝝ ẽ ſcire qd noĩs. peritoꝝ aũt ⁊
expertoꝝ in diſciplina eſt ſcire qd rei: vt põt haberi a the
miſtio in ꝑncipio cõmẽti ſuꝑ hoc libro. cũ ḡ qd noĩs q̃ſi
eodẽ mõ accipiat in accñtibus ⁊ ſubſtãtijs. nõ aũt qd rei
erit de qd noĩs vna ꝓcognitio ⁊ duplex q̃ſtio: ſed ſi ſic di-
cimus augemus qõnis difficultatẽ: qz ſi qd eſt. eſt aliquo
mõ idẽ paſſionũ ⁊ ſubiectoꝝ. cũ eſſe nõ ſit idẽ enũciatio
num ⁊ terminoꝝ. qz eſt vt eſt ꝓcognitio dignitatis que ẽ
enunciatio. ⁊ qz eſt vt eſt ꝓcognitio ſubiecti qd eſt q̃dam
diffinitio ⁊ qdã termin⁹ nõ erit ꝓcognitio vna. ¶ Scien
dum ergo ꝙ ſicut oſtendimus qd eſt eẽ ꝓcognitiõeꝫ vnã
⁊ queſtiones plures diſtinguẽdo de qditate. ita circa eſſe
dicemus eſſe ꝓcognitionẽ vnã ⁊ qõnes plures diſtinguẽ-
do de enunciationibus. nam alique enunciationes ſe ha
bent vt ꝑncipia ⁊ dignitates. alique vt cõcluſiones: que
ſi cõparent ad intellectũ hãc dñiam hñt: qz in dignitates
⁊ ꝑncipia trahit intellect⁹ ſimplici itnitu. ideo dr. 6°. ethi
coꝝ ꝙ ad ꝑncipia nõ eſt rõ. ſimplr enim abſqꝫ diſcurſu ⁊
abſqꝫ rõne ſiue abſqꝫ rõcinatiõe fert intellect⁹ in dignita
tes ⁊ ꝑncipia. in cõcluſiones võ fert cum diſcurſu diſcur-
rendo a ꝑncipijs ad eas. ⁊ qz qd quid eſt. eſt ꝓpriuꝫ obm
intellectus. vt dicit in 3° de aĩa. cũ potentie poſſint ꝑ ſe ⁊
immediate ferri in ſuũ obm. intellectus ꝑ ſe loquẽdo im-
mediate fert in qditates. ad ſimplicia ergo ⁊ ad dignita
tes q̃ſi eodẽ mõ ꝯpat intellectus: qz hec ⁊ illa q̃ſi ꝑmo ſe
offerũt intellectui. nã ſtatim cũꝫ terminos cognoſcimus
principijs aſſentimus. vt hr̃ in ꝑmo huius. ⁊ qz ex ꝑte in-
tellectus noſtri cognitio dignitatũ ſic eſt inata ⁊ cõnexa
cognitioni ſimpliciũ: logicus qui eſt artifex rõnalis ꝯſide-
rat talia vt ſe tenẽt ex parte itellectus: vt plane innuit cõ-
mentator ſupra. 7°. meta. vbi dat dñiam iter diffõnẽ ꝯſi-
deratam a logico ⁊ a metaphyſico. cũꝫ ſit tãta affinitas
ex parte itellectus noſtri. cũꝫ fert in ſimplicia ⁊ in digni-
tates. qz ſtatim intellectis terminis ſimplicibus dignita
ti ꝯſentit. circa eſſe ſubiecti qd eſt quid ſimplex. ⁊ eſſe di-
gnitatis qd eſt qd ꝯplexũ: vna precognitio aſſignatur. lꝫ
ergo ſit aliud eſſe ſimplicium ⁊ cõplexoꝝ: tñ q̃tum ad il-
la cõplexa que ſtatim ſe offerũt itellectui ꝓpter affinita-
tem quã hñt cum ſimplicibus vt referũtur ad intellectũ
vnam precognitionẽ poterũt habere cũꝫ illis. habẽt ergo
compoſita cum ſimplicibus quodãmodo vnã precogni-
tionem. non aũt habẽt vnã queſtionẽ: qz queſtio cum ſit
dubitabilis ꝓpoſitio non eſt ꝓprie circa ꝑncipia que gli-
bet ꝓbat audita. ſed magis eſt circa ꝯcluſiones. ⁊ qz qua
ſi ꝑ oẽm modum aliter fertur intellectus in ꝯcluſiones ⁊

in pncipio. Iō circa esse simpliciū ꝛ cōpositoꝝ sunt due qōnes ꝫ possit eē pcognitio vna. ¶ Possum⁹ āt hāc veritatē aliter declarare. dicemus. n. ꝙ qꝛ est subꝫ non accipit qꝛ est subꝫ simplr ꝛ absolute. vt est aliqua res alicui⁹ pdicamēti: sed accipit qꝛ ē subꝫ res. s. talis de q̄ pnt pbari ppꝛietates ꝛ passiones. igr̄ qꝛ est incōplexi siue ipsi⁹ subi qđ est gd icōplexū sic acceptū. multū accedit ad qꝛ est cōplexi. nā sic qꝛ ē cōplexi ē verificari pdicatū de subo. sic qꝛ est subꝫ est scire qꝛ ē res talis de quo pnt verificari ppꝛietates ꝛ passiones. vñ dicit in qōne sequēti ꝙ oꝫ accipere large qꝛ est. ꝛ hoc ḡ mō qꝛ est subi ꝛ dignitatis vel cōplexi ꝛ icōplexi nō faciūt nisi vnā pcognitionē. nō. n. differūt nisi sicut verificari passionē de subo q̄tū ad qꝛ est. ꝛ ipsi⁹ dignitatis. ꝛ sic posset verificari hoc de hoc q̄tū ad qꝛ est subi: nā tūc dicimus scire qꝛ est subm qn̄ scim⁹ ipaꝫ eē rē talē de q̄ passiones verificari pnt. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliqs vtꝝ possit assignari vna cōis cā quare gd subi ꝛ passionis faciūt pcognitionē vnā. ꝛ qꝛ est subi ꝛ dignitatis faciūt ēt pcognitionē vnā. cū ergo ꝫ quālibꝫ precognitionū sunt duo pcognita: q̄re nō sunt quatuor pcognitiōes. due subi ꝛ vna dignitatis ꝛ alia passiōis. ¶ Dicendum ꝙ cuꝫ assignare sint diuerse cause possumus ad hec oia vnā cōmunez causaꝫ assignare dicēdo ꝙ hic subiectū non accipit pro substātia tm̄ imo ipꝫ accidens pōt esse subiectū. qꝛ qđ est accidēs vnius pōt eē subꝫ alterius ꝛ qꝛ accidens pōt habere rōnem subiecti vt hic de subiecto loquimur cū ipsa passio sit accidens sic amplificādo rōnem subiecti oportuit amplificari rōnem ipsius quid. vt sic large sumeret gd subiecti: ꝙ etiam accidētia tale gd habere possint. ꝛ qꝛ sic accipiendo gd subiecti vt se extendit ad gd accidētis etiaꝫ ipse passiōes habēt hō gd ꝛ gd subiecti ꝛ gd passionis vnā pcognitionē faciunt. Ex hac etiam rōne pōt accipi causa: q̄re qꝛ est subiecti. ꝛ qꝛ est dignitatis est pcognitio vna. nā si subm hic acceptū extendit se ad ipsa accidētia sicut oportuit ita large accipe gd est vt in hoc ipsa accn̄tia cōuenirent: ita oꝫ sic large accipe qꝛ est vt hoc ipsis accidētibus cōpetat. ꝛ qꝛ eē accidētiuꝫ est esse cōplexoꝝ: vt qꝛ est eclipsis idē est qđ qꝛ eclipsis alteri inest. quare si sic sumendū est hic esse subi vt ad ipsa cōplexa se extendat. ergo qꝛ est subiecti ꝛ qꝛ est dignitatis lꝫ dignitas sit gd cōplexū poterit esse pcognitio vna. ¶ Ulterius aūt dato duas esse pcognitiones qꝛ est ꝛ gd est. dubitaret forte aliqs. vtrū he pcognitiones requirantur in scia habita inueniendo sicut in habita addiscēdo. ¶ Dicendū ꝙ ad hoc cōiter videtur has pcognitiōes nō esse necessarias in scia inuenta ꝙ vt dicitur: pꝫ ex vbis phi. nā phs ait ꝙ ois doctrina ꝛ ois disciplina ex pexistenti fit cognitione. ḡ loqt de scia que habet addiscēdo ꝛ docendo: nō aūt inueniendo. ¶ Rursus idē ait: ꝙ oꝫ pcognoscere gd est qđ dr̄ per nomē. In scia aūt per inuentionē habita nō oꝫ vti sermone: ꝫ ex ipsis rebus accipit. ergo ibi non oꝫ pcognoscere gd est qđ dicit. Sꝫ hec via stare non pōt: nā themistius in suo cōmēto vt supra dicebat. exponens ꝙ ois doctrina ꝛ ois disciplina ex pexisti cognitiōe fit. ait hoc veritatē habere ēt in his que hō cogitat apud semetipsuꝫ. cōstat aūt ꝙ ḋ hisdē pcognitiō ib⁹ phs loquit de quibus superius facit mētionē. cū ait. ois doctrina ꝛc. immo exponēs phs quō ois doctrina ꝛ ois disciplina ex pexistēti cognitiōe fit. ait de hꝫ pcognitiōe q⁹ est duplex qꝛ est ꝛ quid est. q̄re si illa pexistēs cognitio: vt pꝫ per themistiū requirit in scia inuenta. sequit ꝙ qꝛ est ꝛ quid est ēt in scia inuēta requirunt. ꝫ si nunq̄ hoc ex textu phi haberet: pꝫ tñ vꝛꝫ eē qđ dr̄. nā si aliquis admirās eclipsim lune vellet eius inuestigare cām ꝛ inueniret sciaꝫ de eclipsi dicēs ipsam esse p interpositionē terre. si inueniēs hanc sciam ignorasset qꝛ luna est. ꝛ nesciuisset gd est luna nunq̄ fuisset circa hāc sciam sollicitus ꝛ nequaq̄ inuenisset eaꝫ. Qđ ergo obycit ꝙ phs logt de oi doctrina ꝛ oi disciplina. ergo vr̄ log de scia p doctoreꝫ in discipulū tradita. hꝫ aūt est scia nō inueniēdo habita. ꝫ addiscēdo acqsita. dici dꝫ ꝙ p verba illa phi nō excludit scia inuēta nam sciaꝫ inueniens pōt aliū illā sciam docere. ꝛ ita illa scia inuēta erit doctrina lꝫ ergo scia inuenta nō mereat dici disciplina: qꝛ nō est addiscēdo habita pōt tñ dici doctrina qꝛ docendo pōt cōicari imo nisi scia inuēta eēt doctrina nulla scia eēt disciplina. qꝛ nisi inueniēs aliū docuisset nunq̄ aliqs ab aliquo didicisset. nā qui disc̄it ab alio addiscit. tūc quero de illo alio a quo didicit vtꝝ habuit sciaꝫ discēs vel inueniens. pmus ergo docēs nō fuit discēs. sed fuit inueniens. ꝛ qꝛ tpe phi adhuc erāt in memoria pmi philosophātes planū est q⁹ a pmis philosophantib⁹ ꝛ demū sciam inuenientibus cōicata est scia discētibus. si ḡ docere idē ē qđ aliȷ sciaꝫ tradere ꝛ addiscere idē est qđ ab aliquo sciaꝫ accipere p ātonomasiā scia inuenta dꝫ dici doctrina. qꝛ per illā est pncipalr alijs scia cōicata. Scia aūt ab aliquo acqsita dꝫ dici disciplina. qꝛ hoc itelligit noīe discipline vt. s. ab alio sit accepta Bona ergo erit expositio supius tradita: vt dicat ois doctrina. i. ois ars inueniēdo habita que antonomatice doctrina dici dꝫ. ꝛ ois disciplina. i. ois ars ꝛ ois scia addiscēdo acqsita ex pexistenti fit cognitione. ¶ Quod vō vlterius addebat. ꝙ phs ait hanc pcognitioneꝫ eē gd est qđ dr̄ ꝙ in scia inuēta nō hꝫ locū: cū ibi non sit necessarius sermo. dici pōt. ꝙ gd est qđ dr̄ est idē ꝙ gd est qđ sentit. nā cū audimus nolare lapidē eundē cōceptū formam⁹ nobis in intellectu nr̄o quē formamus cū sensibilr lapidē videm⁹. imo hoc mō matres docēt pueros gd noīs cū sensibilr ostdūt eis ꝙ hoc vocat lignū hoc lapis. hoc ferrū. eundē ḡ cōceptū quē formauerint sit i vidētes lapidem formāt sibi postea cū lapidē audiunt nolari. gd est ḡ qđ dr̄ est idē cū gd est qđ sentit. ¶ Hoc viso dicamus ꝙ qꝛ est ꝛ gd est sunt pcognitiōes nō solū in scia habita addiscēdo ꝫ ēt inueniendo. ꝫ i scia hita addiscēdo ꝛ p sermonē sunt pcognitiōes: qꝛ est qđ dr̄ ꝛ gd est qđ dr̄. In scia vero habita p inuentionē ꝛ p sensuꝫ sunt pcognitiōes qꝛ est qđ sentit ꝛ gd est qđ sentit. ꝫ qꝛ est qđ sentit ꝛ gd est qđ sentit sunt eedem pcognitiōes cū qꝛ est quod dicit ꝛ gd est qđ dicit. qꝛ de nullo scimus gd est qđ dr̄ de quo non formemus aliquē cōceptū in intellectu. nihil āt est in intellectu qđ pus nō fuerit aliquo modo in sensu: vel per se vel per suum sile. vel p suas pres. vel p suū effectū. Sic ergo accipiēdo large qđ sentit ꝛ qđ fuit in sensu idē est scire quid est qđ dr̄ ꝛ scire gd est quod cadit sub sensu. ¶ Ulterius aūt qꝛ intellect⁹ hoīs nō quiescit. dubitaret forte aliquis quō idē sit gd est quod dr̄ ꝛ gd est quod sentit vel qđ fuit in sensu. Dōm ꝙ scia nostra cāutura rebus: ꝛ ab effectus est representatiuus cāe ea q̄ sunt in intellectu ꝛ ipsi cōceptus quos formamus nobis in mente sunt signa eoꝝ que sunt in reb⁹. Rursus qꝛ hōs cōceptus exprimimus per noīa ꝛ p voces. qꝛ ea que sunt in voce sunt signa eoꝝ que sunt in aīa. nō est igit alius cōceptus q̄ significat p voces ꝛ qui est signū reꝝ q̄ aliquo modo fuerūt in sensu. Idē ergo cōceptus in mente formatus repñtat gd est quod sentitur vel gd est qđ fuit in sensu. ꝛ etiam ille idē cōcept⁹ dat nobis itelligere gd est quod dr̄ ꝛ significat p voces. ꝛ qꝛ eedem sunt he pcognitiones cū illis. ꝛ ideꝫ est scire qꝛ est ꝛ gd est quod dr̄ cū qꝛ est ꝛ quid est quod sentitur vel qđ aliquo modo fuit in sensu. ideo phs nominando illas nolauit istas: ꝛ determinando de illis non exclusit istas. Quod ergo obycit ꝙ in scia inenta nō indigemus significatis vocū. dici dꝫ ꝙ indigemus sensu. ꝛ illi cōcept⁹ quos

formamus nobis de rebus quarū ē ſcia ꝛ que fuerunt in
ſenſu ſūt illi idē quos ꝑ voces ſignificam⁹. ꝛ qd ē qꝺ dr̄ ē
idē cū qd ē qꝺ ſentit̄ vel qꝺ fuit in ſenſu. ℂ Ulteri⁹ aūt
dubitaret forte aliqs de ordine iſtaꝝ ꝑcognitionū. vtruꝫ
q2 eſt ꝑcedat qd eſt vel ecōuerſo. ℂ Dōm ꝙ in ſcia inue/
niēdo habita magis q2 ē vr̄ ꝑcedere qd ē. in ſcia vo addi/
ſcēdo acqſita vr̄ eē ordo ꝯrius. nā ꝑma acqrit̄ ꝑ ſenſus. z⁹
per ſermonē. ꝑ ſenſum aūt ſtatim ꝑcipim⁹ q2 eſt. poſtea
cogitam⁹ qd eſt. in ſermone aūt ecōtrario. q2 oꝫ nos ꝑ ſci
re qd ē qꝺ dr̄. poſtea cogitam⁹ ſi id ſit. vt ſi noiatur nobis
hyrcocerū⁹. ꝑ oꝫ nos ſcire qd ſignificat̄ h nomine poſtea
oportebit nos cogitare vtꝝ qꝺ ſignificat̄ illo noīe ſit al/
qd in reꝝ nā. in ſcia ḡ q̄ acqrit̄ ꝑ ſenſuꝫ cuiuſmodi ē ſcia
inuenta ꝑcognitio q2 ē ꝑcedit ꝑcognitionē qd eſt ſꝫ i ſcia
habita ꝑ ſermonē ꝑcognoſcere qd ē qꝺ dr̄ ꝑcedit ꝑcogni
tionē q2 eſt. ꝛ q2 ſcia habita ꝑ ſermonē eſt ſcia addiſcēdo
habita. bene dictum eſt ꝙ in hac ſcientia ꝛ illa ſm has
precognitiones eſt ordo conuerſus. ℂ Eſſet aūt vlterius
dubitādū de exēplis ſupi⁹ habitis ꝛ de modis ꝑcognoſcē
di in pria lectōe traditis. ſꝫ de his in ſcḋa lectōe dicet̄.

ℂ Anteq̄ꝫ autem ſit inducere: aut ſillogiſmum
accipe quodaꝫ quidē modo fortaſſe dicēdū eſt
ſcire: mō aūt alio nō. qꝺ eniꝫ neſciuit ſi eſt ſim
pliciter; hoc quodam modo ſciuit: vt ꝙ duos
rectos habet ſimplr̄. ſꝫ manifeſtū eſt qdem ꝙ
ſic qdem ſcit: ſimplr̄ aūt nō ſcit. Si vero non
memnonis ābiguitas ꝯtingit: aut .n. nihil di/
ſcet: aut que nouit. Non .n. ſicut quidā argu
mentanē ſoluere dicendū eſt. Nunqd ſciuiſti
oēm dualitatē: qm̄ eſt par aut non. dicente aūt
attulerunt: quādā dualitatē quā nō opinatus ē
eſſe. Soluunt .n. non dicētes cognoſcere oēm
dualitatē pareꝫ eſſe ſꝫ q̄ꝫ ſciunt ꝙ dualitas ſit:
ꝛ etiam ſciunt cuius vere demſtarionē habent
ꝛ cuius acceperunt. Acceperunt autem nō de
omni cuius vtiq3 ſciunt ꝙ triangulus aut nu/
merus ſit: ſed ſimplr̄ d̄ omni numero ſit ꝛ triā
gulo. Neq3 .n. vna ꝓpō accipit̄ hmōi qꝺ quā
tu noſti numeꝝ aut quā tu noſti lineā rectam
ſꝫ de oi Linea recta

Sed nihil opinor prohibet qm̄ eſt quod adi/
ſcat ſic ſcire: Eſt aūt ſic ignorare. Incōueniēs
autē nō eſt ſi ſcit quodāmodo ꝙ adiſcit. Sed
ſi hoc modo vt inquātum adiſcit ꝛ ſcit.

ℂ Dicebat̄ ſuperius ꝙ ſicut oꝫ materiā ꝑparare ad ſuſci/
piēdā formam ita per ꝓhemium preparanda eſt anima
ad ſuſcipiendos ſermones de qbus in executione tracta/
tur. Materia aūt duplr̄ preparat̄ ad formā. vꝫ in inducē
do diſpōnes ꝓpoſitas: ꝛ remouendo oppoſitas. quare cū
ꝓhē diſpoſuit aīam audientiū ad ſuſcipiendā doctrinam
de demonſtratione oſtēdendo ꝙ neceſſaria ſit demōſtra
tio ad ſciam acqrendam. In parte iſta remouet ea q̄ poſſēt
nos indiſponere ſi vellem⁹ hō ſciam acqrere. hec autem
impedimēta ſunt opiniones oppoſite. nā ſicut ſcire q̄ꝫ ne/
ceſſaria ſit demōſtratio nos diſponit vt velim⁹ ſcire ar/
tem demōſtrandi ſic opiniones ponētes ꝙ nō ſit neceſ/
ſaria demōſtratio in acqſitiōe ſciēte nos indiſponūt ꝛ di

ſtrahūt ne de demōſtratione curemus. Duplr̄ aūt eēt ſup
flua ars demonſtrandi. ꝑ ſi nō ꝯtingeret ſcire: vt dicebat
Heraclitus. ſcḋo ſi cōtingeret ſcire: ſꝫ nō ꝑ demōſtratio/
nē vt poſuit plato. iō in parte iſta remouent̄ iſte opinio/
nes oppoſite. circa qꝺ duo facit. q2 ꝑmo determiat q̄ꝺdaꝫ
veritatē. z⁹ ex veritate determinata ſoluit ad opiniones
ꝯrias ibi. (Si vero n̄ memnonis). Dicit ḡ ꝙ (ante q̄ꝫ
ſit inducere aut accipe qd eſt ꝑ ſillum quodā qdē mō for
taſſis dōm eſt ſcire. mō aūt alio nō. qꝺ .n. neſciuit ſi ē ſim
pliciter hoc quodāmō ſciuit). q. d. cōcluſio anq̄ꝫ ſit oſſa
per iductionē ꝛ ꝑ ſillm aliquo mō ignorat̄ ꝛ aliq̄ mō ſcit̄
ignorat̄ aūt ſimplr̄ ꝛ indiſtincte ꝛ in ꝓpria forma: ſcitur
aūt in ſuis principijs quodāmō ꝛ ſm quid. ideo ſubdit ꝙ
triangulus (hꝫ duos rectos ſimplr̄. ſed manifeſtum eſt ꝙ
dem ꝙ) hoc ꝙ triangulus hꝫ ſimplr̄ (ſic quidem ſcit) .i.
quodāmodo (ſimplr̄ aūt nō ſcit). ℂ Notandum ꝙ ſicut
per tranſmutationē ꝛ motū inducit̄ forma ſic ꝑ demon/
ſtrationē ꝛ ſillm acquirit̄ ſcia. eſt .n. demōſtratio q̄dam
via in ſciaꝫ ſicut motus ad formā eſt via in formā. res ḡ
vt ſunt in ſuis cāis ſunt quodāmodo. an̄ ergo q̄ꝫ res ſit ꝓ/
ducta in eſſe ꝛ anq̄ꝫ habeat eſſe ſimplr̄ eſt quodāmō. q2 ē
in ſuis cauſis. ſic ſcimus ꝑncipia. ꝛ anteq̄ꝫ ex illis deduca/
mus cōcluſiones. hō ꝯcluſiones ſunt ignorate ꝛ note: ſūt
ignorate ſimplr̄ ꝛ in ſe. ſunt note quodāmō in ſuis cauſis.
ℂ Notandū ēt ꝙ id qꝺ habet eſſe ſimplr̄ pōt eſſe notū
quodāmō. nā lꝫ triangulus ſimplr̄ hēat duos rectos. an̄
tn̄ q̄ꝫ hoc ſit demſtatione ꝓbatū nō eſt notum ſimplr̄ ſed
quodāmō. iō ait ꝙ hoc triangulus ſimplr̄ duos hꝫ rectos
an̄ demonſtrationē eſt notū ſic .i. quodāmō ſimplr̄ auteꝫ
nō eſt notū. ℂ Deinde cū dicit (Si vo nō) Ex veritate
premiſſa ſoluit ad opiones oppoſitas. circa q tria facit. q2
q2 ꝑmo ponit hō opiones. ſcḋo ad opiniones illas addu/
cit falſam ſolutionē. z⁹ ex veritate determinata dat ſolu/
tionē verā. ſcḋa ibi. (Nō eni ſicut.) tertia ibi. (Sꝫ nihil
vt opior.) Cōtinuat̄ ergo ſic. bene dcm̄ eſt ꝙ ꝯclō anteq̄ꝫ
ſit oſſa ꝑ iductionē vel ꝑ ſillum eſt aliquo mō ſcita ꝛ ali
quo mō ignorata (ſi vero nō) .i. ſi nō ponat̄ ſic eē (ꝯtigit
ābiguitas memnonis) hoc .n. poſito vl̄ nō ꝯtigit addiſce
re: vt ponebat Heraclit⁹ q negauit ſcire. vel niꝫ addiſce/
re eſt reminiſci. vt ponebat Plato. iō ait ꝙ ſi nō ſic dicat̄
(diſcit .n. nihil) q̄ꝫtū ad Heraclitū (aut) diſcit (q̄) prius
(nouit) ꝛ ſiu diſcere eſt reminiſci q̄ꝫtum ad platonem.
ℂ Dubitaret forte aliquis. vñ ſeqt̄ hec ꝯña ꝙ ſi an̄ idu/
ctionē ꝛ ſillogiſmū ꝯclō nō eſt ſcita quodāmō. vel nihil
addiſcim⁹ vt ponebat Heraclitus. vel addiſcim⁹ que iā
prius nouim⁹. ꝛ nr̄m diſcere eſt reminiſci vt ponebat pla
to. Dicendum ꝙ de rebus poſſumus loq triplr̄ accipien/
do rem large: put entia apud aīam ēt dnr̄ res. nā q̄dam
ſunt in ſeipſis. q̄dā in ſuis cauſis. q̄dā vo ſolū apud aīam
vt chymera ꝛ hyrcocerus. ea aūt q̄ ſunt in ſeipſis hn̄t eē
ſimplr̄ ꝛ in actu. q̄ vo ſunt in ſuis cauſis ſunt quodam mō
ꝛ in potētia. q̄ vo nō ſunt in ſe nec in ſuis cauſis. nec ſunt ī
actu nec ſunt in potētia. Si ergo nlle res eēnt quodāmō
ꝛ in ſuis cauſis. ꝛ ſi nihil eſſet in potētia. vel nullo modo
eſſet motus vel eſſet motus ad ea que ſunt in actu. Ut ḡ
ſeruemus rōnē motus oꝫ ꝙ inter eſſe in actu ꝛ eſſe nullo
modo ſit dare eē mediū: qꝺ eſt eſſe in potētia. ad ea ergo
que nullo mō ſunt non eſt motus. nec ad ea que ſunt ſim
pliciter ꝛ in actu: eſt motus: ſed motus eſt ad ea que non
ſunt ſimplr̄ in actu. ſed ſunt quodāmō ꝛ in potētia. ante ḡ
q̄ꝫ ſit motus ꝛ an̄ q̄ꝫ materia moueat̄ ad formaꝫ nec eſt
dicendum ꝙ forma illa ſit nullo mō nec ꝙ ſit ſimplr̄ in
actu. ſed eſt via media: q2 forma illa nō eſt in ſe nec eſt
ſimpliciter in actu: ſꝫ ī ſuis cauſis: ꝛ quodāmō in potētia
ſic ꝛ in ꝓpoſito cū demſtatio ſit q̄dā via ad acqrēdā ſciaꝫ.

ſicut motus ad formā eſt q̄dā via ad acgrēdā formā.con
cluſio aūt q̄ p demōſtrationē ſit nota.nō eſt dōm q̄ ſit nullo
mō ſcita.nec eſt dōm q̄ ſit ſcita ſimplr ⁊ in actu:ſꝫ dāda
eſt via media q̄ ꝯclo illa nō eſt ſcita ſimplr ⁊ in actu:ſed
quodāmodo in potētia:q̄re ſicut ſi ab eē regulariter tolle
ret via media vt q̄ nihil eēt quodāmō ⁊ in potētia. ſed
vel q̄dlibet eēt ſimplr ⁊ in actu vel nullo mō:ſequeretur
q̄ vel nullo mō eēt motus vel eſſet motus ad ea que ſunt
ſimplr ⁊ in actu.ſic etiam ⁊ ſi a ſcire rep̄ tolleret via me/
dia vt q̄ nihil eēt ſcitū quodāmō ⁊ in potētia.vel nullo
mō cōtingeret addiſcere.⁊ tūc incurreremus in errorem
Heracliti.vel addiſceremus ea q̄ nouim⁹ ⁊ ea q̄ ſciuim⁹.
⁊ ſic icurrerem⁹ in errorē platonis.bona ḡ eſt ꝯña pħi q̄
ſi nō eēt verū qd iā determinatū eſt ⁊ ſi nō eēt dare vias
mediā.vꝫ.q̄ ꝯclo ꝓbāda nec ē oīo ſcita nec oīo ignorata.
vel nihil addiſcerem⁹ ſi ꝯclo eēt oīo ignorata vel addiſce
remus q̄ iā nouim⁹ ſi eēt ſimplr ſcita. ¶ Notādū ḡ ad in
tellectū lr̄e q̄ plato ꝯſueuit ſuos libros ītitulare diſcipu/
lis ſuis.fec̄ ḡ quēdā librū quē vocauit Memnonē a q̄dā
ſuo diſcipulo ſic vocato.ibi āt hec ābiguitas tangit̄.vꝫ.q̄
nihil addiſcimus:ſꝫ nr̄m addiſcere ē reminiſci.⁊ q̄ icon/
ueniēs eſt nihil addiſcere.iō volebat plato q̄ addiſcim⁹
q̄ nouim⁹ ⁊ q̄ iā ſciuim⁹ ⁊ nr̄ꝫ diſcere eſt reminiſci. ¶ No
tandū ēt platonē h̄ mō ꝓbare intētū.nā ſi alicui oīo im/
perito in geometria ꝓponerent̄ geometrica p̄ncipia ipſe
ꝯcederet ea:⁊ ſic deducēdo ex p̄ncipijs ꝯnes ſꝑ ille cōcede
ret eas:hoc nō eēt niſi ſciret illas.ḡ vel nihil addiſcit hō
vel addiſcit q̄ iā nouit.ſꝫ q̄ūo ſoluēdū ſit ad dubitatiōeꝫ
platonis in ꝓſequēdo apparebit. ¶ Deide cū dicit.(Nō
.n.ſicut)ad dubitatiōnē iductā iducit ſolutionē falſam.
Ad cuius euidētiā ſciēdū eſt q̄ q̄dā volētes ſoluere ad du
bitationē platonis iducebāt quādā aliā dubitationē ⁊ ex
ſolutiōe illius dubitatiōis volebāt ſoluere dubitationeꝫ
platonis.Tria ḡ facit.q̄ p̄mo p̄mittit hō dubitationē.2°
ad dubitationē illā adducit falſaꝫ ſolutionē.3° illā falſaꝫ
opinionē iprobat.ſcda ibi.(Soluūt.n.)tertia ibi.(Et ēt
ſciunt).Dicit ergo(nō.ergo)ſupple ſic(dōm ſit q̄dā ar/
gumentant̄)vel conant̄(ſoluere)dīt.n.nunq̄d ſciuiſti
oēꝫ dualitatē q̄ṁ par eſt.aut nō(dicēte aūt hoc).i.cōce/
dente(attulerit quādā dualitatē quā non eſt opinatus
eſſe). ¶ Notādū aūt argumētū hoꝝ in hoc cōſiſtere. vt
ſi aliq̄s hr̄et dualitatē in manu abſconſam.poſſet alterī
dicere.ꝓbo q̄ tu ſcis vtꝝ numerus quē habeo in manu
ſit par vel impar.nā tu ſcis oēm dualitatē eē parē.nume
rus quē hēo in manu eſt dualitas.ergo ſcis numeꝝ queꝫ
hēo in manu eē parē.Eſt.n.hic fallacia accn̄tis.naꝫ ſicut
nō valet cognoſcis coriſcū.coriſc⁹ eſt veniens.ḡ cogno/
ſcis venientē.q̄ accidit coriſco q̄ ſit veniēs inc̄gitū a te
cognit⁹ eſt.ita ſi ſcis oēꝫ dualitatē eē parē nō oꝫ q̄ nume
rū quē habeo abſconſuꝫ in manu ſcias eē parē lꝫ iſte nu/
merus ſit dualitas.nā dualitati inc̄gitū ſcit̄ a te q̄ ſit par
accidit ei.⁊ extraneum eſt ab ea q̄ ſit abſcōſa in manu.
¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ūo ex ſolutiōe huius dubitatio
nis pōt ſolui ad dubitationē platōis. ¶ Dōꝫ q̄ ex hac du
bitatione vr̄ ſeq̄ q̄ addiſcam⁹ q̄ p̄us nouim⁹.nā ſi ſcim⁹
oēꝫ dualitatē parē eē ⁊ addiſcim⁹ q̄ hec dualitas ſit par:
addiſcimus qd p̄ ſciebam⁹.q̄re cū plato hoc itenderet ꝓ/
bare q̄ nr̄m diſcere eſt reminiſci:⁊ q̄ addiſcim⁹ que p̄us
ſciebamus.ſi ſoluat̄ ad dubitationē ꝓpoſitā vr̄ ſolutū eē
ad dubitationē platonis. ¶ Aduertēdū ergo q̄ſtū ad pre/
ſens ſpectat q̄ dupl̄r pōt ꝯtingere q̄ ſciamus oēꝫ dualita
tem eē parē.⁊ tn̄ lateat nos hāc dualitatē parē eē. primo
ſi h̄ latentia ſumat̄ ex parte ſenſus vt ſi q̄s hr̄et in manu
dualitatē abſcōſam ignorare poſſet numeꝝ illū abſcōſuꝫ
in manu eē parē.q̄ lateret ſenſui nūeꝝ illū eē dualitatē:
expanſa aūt manu ⁊ viſo nūeꝝ illū dualitatē eē ſtatiꝫ ſci
rem⁹ nūeꝝ illū eē parē.Scdo hō latentia poſſet ſumi ex
p̄te intellect⁹ vt poſſet q̄s ſcire oēm dualitatē eſſe parē.tn̄
ignoraret q̄ntā partē denarij nūeri parē eē:q̄ forte neſci/
ret q̄ q̄nta pars denarij ſit dualitas. Jtaq̄ ſi ſcis omnem
dualitatē eſſe parē ⁊ lateat te hō dualitatē parē eſſe.ſiue
hec latentia ſumat̄ ex parte ſenſus ſiue ex parte itellect⁹.
ſi poſtea addiſcas hāc dualitatē parem eē videris addi/
ſcere qd p̄us ſciebas.q̄ q̄ ſcit oēm ſcit ⁊ hāc.cum q̄dlibet
p̄ticulare ꝯtineat̄ ſub ſuo vl̄i.Et q̄ vt dicebat̄ intēdebat
hoc plato ꝯcludere q̄ addiſcerem⁹ q̄ p̄us ſciebamus. cuꝫ
etiam hoc ꝯcludat hec dubitatio.ſoluta hac dubitatione
videbat̄ his q̄ hō dubitationē inducebāt ſufficienter ſolu
tum eſſe ad dubitationē platonis. ¶ Deinde cum dicit.
(Soluunt.n.)ad hō dubitationē inductā adducit falſaꝫ
ſolutionē dicens(ſoluūt.n.dicētes nō cognoſcere omneꝫ
dualitatē parē eſſe:ſꝫ q̄ quā ſciūt q̄ ſit dualitas). ¶ No
tandū aūt hō ſolutionē eē nō p intereptionē.nā cū dr̄
tu ſcis oēꝫ dualitatē eē parē ſoluūt hāc ꝓpōnē eē falſaꝫ.
tu ſcis oēm dualitatē eē parē.hec.n.ꝓpō.vt dicūt ſimplr
ꝓlata eſt falſa:ſꝫ ē ibi hec ꝯditio addēda tu ſcis oēꝫ dua/
litatē eē parē quā ſcis eē dualitatē.⁊ q̄ ſic eſt.nō ḡ ſequit̄
q̄ ſcias numerū quē habeo abſcōſuꝫ in manu eē parē:q̄
neſcis illū numeꝝ dualitatē eē.ſic ēt hoc mō potes igno/
rare q̄ q̄nta pars denarij ſit par:q̄ potes ignorare q̄ q̄n/
ta pars denarij ſit dualitas. ¶ Notādū ēt q̄ hi ⁊ platoni
ci oīno tenebant vias oppoſitas.volebat.n.plato q̄ ſi ſci/
mus oēm dualitatē eſſe parē ⁊ addiſcimus hāc parē eſſe
addiſcimus qd ſimplr ſcimus.hi aūt quos hic Ari. iducit
volentes ſoluere ad dubitationē platonis.dīt nos addi/
ſcere qd oīo ignoramus.ideo ſoluebant p interemptioneꝫ.
pħs vero vt patebit:q̄ tenet viā mediā ſoluit per diſtin/
ctionē dicens q̄ ꝯclo ꝓbanda nec eſt oī mō ſcita vt dice
bāt platonici.nec oī mō ignorata vt dicebant hi qui dubi
tationē platonis conabant̄ diſſoluere. ¶ Deinde cū dic̄.
(Et etiam ſciūt)improbat hō ſolutionē falſam.circa qd
duo facit ſm̄ q̄ dupl̄r iprobat eaꝫ.nā p̄ improbat ipſam
ex parte ꝯcluſionis.ſcdo ex p̄te p̄miſſaꝝ ibi(Nec.n.vna)
¶ Ad euidētiā p̄me partis ſciendū q̄ ſolutio data ī hoc
cōſiſtebat q̄ tu neſcis oēm dualitatē eſſe parē.ſꝫ ſcis oēꝫ
dualitatem eē parē quā ſcis dualitatē eē.hoc aūt ē falſuꝫ
q̄ cuꝫ accipias demſ̄ationē de oī dualitate q̄ ſit par.⁊ cō
ſciam hēas eius cuius demſ̄ationē accipis:ſimplr ⁊ abſq̄
additiōe alicuius cōditionis poſſumus cōcedere q̄ nos
ſcimus omnem dualitatem parē eſſe.⁊ q̄ nos ſcimus oēꝫ
triangulum hr̄e tres.ideo ait q̄(ſciunt q̄dem cuius vere
demſ̄ationē hn̄t ⁊ cuius)demſ̄ationē(acceperūt.accepe
rūt aūt)demſ̄ationē(nō de in oī cuius vtiq̄ ſciunt q̄ ſit
triāgulus aut)q̄ ſit(numerus.ſed ſimplr de numero oī
⁊ triangulo)q̄re ſi demonſtratio cōcludit nō de oī q̄ ſcit
eſſe hoc.ſꝫ de oī ſimplr cōcedēdū eſt te ſcire de oī ſimplr.
¶ Notādū aūt q̄ cū demſ̄atio ſit ſillꝰ faciens ſcire oꝫ
te talem ſciam hr̄e qualē demſ̄ationē facis.hr̄ ergo dcīſ
eſt q̄ cū demōſtratio ſit de oī ſimplr nō de omni qd ſcis
eſſe hoc.q̄ tu ſcis de oī ſimplr non de oī qd ſcis eſſe hoc vt
ꝓpoſita ſolutio oñdebat. ¶ Deinde cum dicit(Neq̄.n.
vna)oñdit hoc idem ex parte p̄miſſarum.nā non ſolum
cōcluſio cōcluditur de oī ſimplr:ſed etiā p̄miſſe accipiūt
de oī ſimplr.q̄re ſi talē habes ſciam q̄les accipis premiſ/
ſas ⁊ qualē ꝯcludis cōcōnē cū cōclo cōcludat̄ de oī ſim
plr ⁊ p̄miſſe accipiant̄ de oī ſimplr ſciam habebis de oī
ſimplr.iō ait q̄(nec.n.vna ꝓpō).i.nulla ꝓpō ſiue nulla
premiſſaꝝ(accipit hō q̄ quē tu noſti numeꝝ.aut quē tu
noſti rectā lineā ſꝫ de oī).i.accipit de oī ſimplr. ¶ Dein/
de cū dicit.(Sꝫ nihil ꝓhibet vt opinor)dat veram ſolu/

tionē oſtēdens ꝙ ↄclō ꝓbanda nō eſt ſimplr̄ ſcita vt dicebat plato. nec eſt oī mō ignorata vt dicebāt ſolnētes ad opinionē platonis. (ſʒ nihil ꝓhibet vt opinoꝛ. q̄m qḋ addiſcit ſic eſt ſcire eſt aūt ſic ignorare) iō ſubdit ꝙ (non. n. eſt incōueniens ſi ſcit quodāmō qḋ addiſcit: ſed) ſupple incōueniens eſt (ſi hoc mō addiſcit vt inquātū ſcit) addiſcimus ḡ ꝙ ſcimus ſed nō addiſcimus vt ſcimus. q2 qḋ ſcimus quodāmō ⁊ in potētia addiſcim⁹ ſimplr̄ diſtīcte ⁊ in actu. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſit v̄a opinio platonis vt vtrū noſtrū diſcere ſit reminiſci. ¶ Dōm ꝙ querere. vtꝝ noſtrū addiſcere ſit reminiſci eſt querere vtrūʒ noſter itellectus habeat ſibi ſpēs a ſua ꝓductione cōcreatas vt viſus eſt ſenſiſſe plato: vel naſcat̄ vt tabula raſa in qua nihil eſt pictū. vt v̄r velle Ariſto. Propter ꝙ ſciendū ꝙ nō eſt modus philoſophandi noſter vt noſtra cognitio incipiat ab itellectu. ſ. vt ꝑ itelligibilia ad h̄ ſenſibilia deſcendamus qḋ cōſonat ꝓhie platonis. ſed modus philoſophandi noſter eſt ꝙ noſtra cognitio icipiat a ſenſu vt per ſenſibilia in intelligibillia manuduci poſſimus. qḋ cōſonat ꝓhie Ariſt. Uidemus aūt ꝙ in his ſenſibilibus inueniunt̄ duo gn̄a corpoꝝ. q̄dā ſuprema vt celeſtia. quedaʒ infima vt ſunt in ſpera actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ. celeſtia āt corpora ſunt q̄ſi plena formis. q̄ libʒ. n. corpus celeſte ē q̄ſi plenū forma. q2 nō eſt in potētia ad vlteriorē formā: ſed hʒ in ſe formā ꝑficientē ⁊ cōplentem totū ſue materie appetitū. hec aūt corpora īfima nō ſūt ꝑfecte plena formis ſed ſunt in potētia ad vlteriorē formā. ſicut ergo in corporalibus inuenimus hos duos gradus. ſic ſi per ſenſibilia intelligibilia volumus oſtendere debem⁹ in ſubſtātijs intellectualibus hos duos gradus arbitrari. q2 quedā ſunt quaſi ſupreme vt intelligētie. quedaʒ q̄ſi īfime vt aīe humane. intellectus ḡ noſter poſſibilis vt vult cōmentatoꝛ in. 3. de aīa. tenet infimū gradū in gn̄e ſubaꝝ ſeparataꝝ. Intelligentie ergo tenentes ſuperiorē gradū erunt plene formis ⁊ in ſui cōcreatione habebūt formas ſibi cōcreatas ꝑ quas itelligāt. iuxta illud in libro de cauſis. oīs intelligentia eſt plena formis. Anime vō in gn̄e itellectualiū gradū infimū tenētes nō ſunt plene itelligibilib⁹ formis: ſʒ ſunt in potētia ad hᵒ formas. cū ergo q̄rit̄ vtꝝ noſtruʒ diſcere ſit reminiſci vt poſuit plato. vel intellect⁹ nr̄ a ſui creatione nō ſit plenus ſcīa ⁊ ſpecieb⁹: ſʒ ſit q̄ſi tabula raſa. vt poſuit Ari. ⁊ ſit in potētia ad ſciam ⁊ ad intelligibiles formas. pʒ ꝙ per ea que vident̄ in his ſenſibilib⁹ aliq̄ mō manuducimur in hanc veritatē ꝙ ſicut corpora hec paſſibilia tenentia gradū infimū in genere corpoꝝ non ſunt plena formis: ſʒ ſunt in potentia ad formas ſenſibiles. ſic anime que ſunt cōiuncte corporibus paſſibilibus tenent infimū gradū in genere ſuſtantiaꝝ intellectualiū a ſui cōcreatione nō ſunt plene formis intelligibilibus: ſed in potentia ad hᵒ formas. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qualr̄ poſuit plato ꝙ fieret in nobis ſcīa. ¶ Dōʒ ꝙ plato quodāmodo vocē propriā ignorauit. ↄdixit eniʒ quodāmodo poſitioni ſue. nā in generatione formarum ſenſibiliū habuit poſitionem ꝓpriam diſcordantem ab opinione anaxagore. In generatione aūt formarū intelligibiliū quaſi icidit in anaxago. poſitionē. Poſuit. n. anaxagoras ꝙ forme nāles latitabāt in mā ⁊ per agens nāle qḋ ibi latitabat fiebāt in manifeſto. ita ꝙ nlla forma imꝑmebat̄ materie que ꝑus nō eſſet in ipſa. Plato autē nō ſic poſuit: ſed poſuit ydeas dationes formarum ita ꝙ agentia particularia ſolum diſponebāt materiam ad ſuſceptionē forme ⁊ ab ydea ſeparata inducebat̄ forma in materiā. ſm̄ igit̄ poſitionem eius in formis naturalibus nō poſuit plato latitationem formarum. ſʒ dixit has formas nāles eē quaſdā participatiōes ideaꝝ. ⁊ induci hᵒ formas ab agente particulari diſponente. ⁊ ab ydea ſeparata formā ꝑncipalr̄ iducēte. In formis aūt itellectualib⁹ quaſi poſuit latitationem formaꝝ ⁊ incidit in pōnē anaxagore. nā ſicut anaxagoras poſuit formas nāles ꝑexiſtere in mā añ gn̄ationē. ſic poſuit plato ſpēs itelligibiles ꝑexiſtere in aīa añ addiſcere ⁊ añ doctrinā. ꝑ ſtudiū ergo ⁊ per exercitiū ſm̄ platonē non cāuſatur in nobis ſcīa ſʒ ſolū remouent̄ ipedimenta ⁊ hō reducit̄ in memoriaʒ ſcie q̄ preexiſtit in aīa. ſicut ſm̄ anaxagorā ꝑ gn̄ationē ⁊ ꝑ motū nō cāuſatur forma in mā: ſed oēs forme in mā ꝑexiſtūt. ⁊ per tranſmutationē ⁊ motū tollunt̄ impedimenta ꝑ que latentes forme appere nō pnt. Sʒ ꝙ hec poſitio platonis nō ſit rōnalis ⁊ nō cōcordet his q̄ apparēt in ſenſu ꝑcedēs qḋ declarauit. ¶ Ulterius forte diceret aliqs quō ↄclō vel qcqd addiſcim⁹ añ addiſcere ē aliquo mō ſcitū ⁊ aliquo mō ignoratū. ſicut v̄r ꝓhs in lr̄a tangere. ¶ Dōm ꝙ huius qōnis v̄itas tota ex qōne ꝑcedēti dependet. naʒ ſi ſcīa ⁊ ſpēs itelligibiles eēnt añ addiſcere nō deberemus ↄcedere ꝙ nullo mō ſint in aīa. nec ꝙ ſint ibi ſimplr̄ ⁊ in actu. ſed cōcedēda eſt via media ꝙ nō ſint ibi ſimplr̄ ⁊ in actu. ſed ſint ibi quodāmō ⁊ in potētia. ſic forme ſenſibiles añ tranſmutationē ⁊ motū hoc medio mō ſunt in materia. pʒ q̄lr̄ ſit ad qōnē ꝓpoſitā rn̄dendū. nā ſʒ ↄmētatorē. 12. metaphyſice. oē qḋ eſt aliqd in potētia ē illḋ aliquo mō. vn̄ ibidē ait ꝙ agens nāle nō extraheret formas de potētia māe niſi hᵒ forme eēnt in mā. ſic oīs effect⁹ eſt in ſua cā. ſic qcqd aīa addiſcit ē aliq̄ mō in aīa ⁊ añ addiſcere. ¶ Propter qḋ ſciendū ꝙ oīs noſtra noticia vel ſe extēdit ad ꝑncipia vel ad ↄclones. ꝑncipia aūt ſūt nota i lūie intellect⁹ agētis. ↄclones aūt ſunt note in ꝑncipijs. nā ad ꝑncipia nō eſt rō. vt dr̄. 6ᵒ ethicoꝝ. nec indigem⁹ rōne ⁊ ſtudio ad cognoſcēda ꝑncipia. ſed ad cognoſcēdū ea ſufficit lumen itellect⁹ agentis. ſūt. n. ꝑncipia ſicut ꝑ ſe nota ⁊ ſtatim ea ꝓbamus audita. ſtatiʒ. n. aſſentim⁹ eis cū ſe offerūt lumini itellect⁹ agētis. ſcitis. n. ſignificatiōib⁹ terminoꝝ vt ſcito qd importat̄ noīe toti⁹ ⁊ qd noīe ꝑtis ſtatim ↄcedimus ꝑ lumē intellect⁹ agētis nobis inſitum oē totū eē maius ſua ꝑte. ꝑncipia aūt v̄tute ↄtinent̄ i lūie intellect⁹ agentis. ↄclones vō v̄tute ſūt in ꝑncipijs. q2 ſicut per lumē itellect⁹ agentis ꝑncipijs aſſentimus ſic ꝑ ꝑncipia mediāte hᵒ lūie ↄclones cognoſcim⁹ ſciēdo ḡ ꝑncipia aliquo mō ſcimus ↄclones nō ſimplr̄ ⁊ in actu: ſʒ quodaʒ mō ⁊ i potētia. ſic hn̄do lumē intellectus agētis quodaʒ mō dicimur ſcire ꝑnᵃ nō ſimplr̄ ⁊ in ſe. ſʒ quodā mō ⁊ in potētia. ḡ añq̄ ſit iducere aut accipe ꝑ ſillm. vno mō dōʒ eſt ſcire. alio mō nō. nā nō ſcimus ſimplr̄ ⁊ in actu. ſʒ q̄dā mō ⁊ in potētia. ḡ platonici errabāt dicētes ↄclonēʒ ante addiſcere ſimplr̄ eē ſcitā. Et iprobātes opīonē platonicā nō minus a v̄itate deuiabāt dicētes. hᵒ ↄclonē nullo mō eſſe notā ſed eſſe oī modo ignoratā. Et iō tenēda eſt via Ari. media. ꝙ qcqd ſcimus aliquo mō eſt ignotū: q2 nō ē ſcitū ſimplr̄ ⁊ in actu. ⁊ añ addiſcere eſt aliquo mō notū. q2 in lumie itellectus agentis vel in ꝑncipijs eſt ſcitū quodā mō ⁊ in potētia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de exēplis ſupius poſitis. q2 ibi dr̄ triangulū habere rōnem paſſionis. Sʒ ↄ. ſubm ⁊ paſſio vident̄ hr̄e modū oppoſitū. cū ḡ triangulus ſit ſubm: q2 de triangulo ꝓbat̄ ꝓpria paſſio. nō v̄r ꝙ ipſe triangulus poſſit hr̄e rōnē paſſionis. Dōm ꝙ vt pʒ ex ꝑmo phicoꝝ. qḋ vere eſt nulli accidit. ſuba vero q̄ v̄e eſt nullius pōt eſſe accn̄s. ideo ſube nō eſt demr̄atio. vt dr̄ 6ᵒ meta. q2 quod vere eſt ſubſtantia non pōt eſſe alicuius paſſio. Sed liʒ ſubſtantia non poſſit eſſe accn̄s alicuius. tn̄ qḋ vere eſt accidens alicui⁹ pōt eē ſubʒ alterius: vt ſuperficies que vere accidit corpi: eſt tn̄ ſubiectuʒ coloris: q2 ꝓpriū eſt ſupficiei vt dr̄ in thopicis. paſ

mū locū eſſe coloꝛis. ſic ēt triāgulus pōt eſſe paſſio alicu iuſ ſubi nō obſtante ꝙ ipſe ſit ſubm alicuius paſſionis. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō vnitas hꝫ rōnem ſubi. ¶ Dōm. ꝙ ſm quoſdā pħs ponēdo exēplū de digni tate paſſione ⁊ ſubō eſt locut⁹ de pma dignitate. pma paſ ſione: ⁊ pmo ſubō. nā cū ait ꝙ oē affirmare aut negare ve rū eſt poſuit exēplū de pma dignitate qꝛ pma dignitas ē: de quodlibꝫ affirmatio vel negatio vera. cū vō logꝫ de triangulo poſuit exēplū de pma paſſione. nam pma ꝓpō geometrie eſt ſup datā lineā ꝯtingit triangulū eqlaterū collocare. ⁊ ſicut ſup datā lineā pōt collocari triāgulus eq laterus. ſic vt pꝫ geometriā ſcientibus ſup quālibꝫ lineā datā collocari pōt quelibꝫ ſpēs triāguli. triangulus ḡ ſim plr ſumptus pōt eē paſſio pma ꝓbata in geometria de hꝫ ſubō. vꝫ de data linea. ſilr cū locut⁹ eſt pħs de vnitate lo cutus eſt de pmo ſubō: qꝛ pmū qḋ ſubycit in ariſmetrica eſt vnitas. ſed ſic adaptādo exempla pħi valde videntur eſſe diſſuta. vt qḋ triangulus accipiat ꝓ paſſione ꝓbata in geometria. vnitas vero ꝓ ſubō ſuppoſito ī ariſmetrica. nā ſi exēpla nō ſunt de ſuba artis. ⁊ ſi ea ponimus non vt ita ſint ſꝫ vt ſentiāt q addiſcūt: ꝯgruētiora tn̄ ſunt exēpla cū ponunt apta ⁊ ꝯiuncta ꝙ̄ cū ponunt inepta ⁊ diſſuta. Propter qḋ ſciendū ꝙ lꝫ triangulus circulus: ſupficies. quadratū. ⁊ cetera talia ꝓpꝛie reperiant in ꝯtinuis. tranſ ferunt tn̄ talia ad numeros. qꝛ qdā numeri ſunt ſupficia les qdā circulares. ⁊ qdā q̄drati qdā triāgulares. Quadra tus. n. numerus eſt q ꝯſtituit ex ductu numeri in eqlem numerū. ſic in ꝯtinuis q̄dratū fit ex ductu linee in ſeipaꝫ vl in equalē lineā. q̄ternarius ḡ eſt numerus q̄dratus: qꝛ fit ex ductu binarij in binariū: ⁊ nouenarius eſt quadrat⁹: qꝛ fit ex ductu ternarij in ternariū. Superficialis vero nu merus appellat q fit ex ductu numeri nō in ſeipm nec in numerū eqlem ſꝫ in numerū inequalē. ſenarius ḡ erit nu merus ſupficialis. qꝛ fit ex ductu binarij nō in ſeipm ſed in numerū aliū vt in ternariū. nā ſic in ꝯtinuis q̄cunqꝫ li nea in q̄cūqꝫ lineā ducta facit ſupficiē. ⁊ ſic in diſcretis qcūqꝫ numerus in quēcūqꝫ numeꝝ ductus facit numeꝝ ſupficialē. verū qꝛ ſi ducat numerus in ſeipſum vel in nu merū eqle hꝫ ꝓpꝛiū nomē ⁊ dr̄ q̄dratū. ſi ducat in nume rū ineqlē retinebit ſibi nomē cōe ⁊ dicet ſupficialis. Cir cularis āt numerus eſt q in ſe ductus ſp in idē finit ſic in ꝯtinuis circulatio eſt ab eodē in idē terminatio. qnarius eſt numerus circularis: qꝛ in ſe multiplicat⁹ ſp finit in qn qꝫ ita ꝙ eſt ibi ꝓceſſus a qnqꝫ in qnqꝫ vt ab eodē in idē. nā qnqes qnqꝫ faciunt vigintiqnqꝫ ⁊ qnqes vigintiqnqꝫ ſunt cētū vigintiqnqꝫ. ⁊ ſi in īfinitū fiat hꝫ multiplicatio per qnqꝫ ſemꝑ finiet ī qnqꝫ. Triangularis aūt nūer⁹ ē q deſcriptus modū triāgularē hꝫ. fit aūt numerus triangu laris ex ſeriato ordine numeroꝝ. vt ſi ſupra vnū ꝯſtitua tur dualitas fierent tria pūcta ad modū trianguli. ⁊ ſi ſu pra dualitatē ꝯſtituat ternarius. vt ꝙ deſcribant primo tria poſtea duo. vltimo vnū erit etiam hꝫ deſcriptio triā gularis. ſemꝑ ḡ ꝓcedēdo ſeriatim in numeris habebim⁹ deſcriptionē triangularē. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ lꝫ oēs paſ ſiones numeroꝝ poſſint aliquo mō ꝓbari de vnitate eo ꝙ vnitas vt dr̄ in ariſmetrica ī v̄tute ⁊ in potentia ſit ois numerus potiſſime tn̄ triāgulus videt eſſe ꝓpꝛietas vni tatis. qꝛ ſeries numeroꝝ ex additione vnitatis creſcit. q̄ re cū triangulus in nūeris nihil ſit aliud ꝙ ſeries nūero rū ordinate deſcripta. cum hꝫ ſeries ſpāliter ex additione vnitatis fiat. hec paſſio q̄ eſt triangulus potiſſime adapta tur huic ſubiecto quod eſt vnitas. Si ergo triangulus ꝓ babitur de vnitate: vt dicamus ꝙ ꝓpꝛium ſit vnitatis ex ſui additione conſtituere ſeriem numeroꝝ ⁊ triangulum facere. triāgulus ſic ꝯſtitutus ſe hēbit tanꝙ̄ paſſio. vnitas aūt tanꝙ̄ ſubm. de quolꝫ aūt affirmatio vel negatio tanꝙ̄ dignitas. nā ſi per additionē vnitatis nō ꝯſtitueretur hꝫ triangulus nō eſſet de quolꝫ affirmatio vel negatio v̄a: īmo vnitas nō eēt vnitas. nā cū de rōne vnitatis ſit ꝙ fa ciat numeros excreſcere ſeriatim. ſi aūt hꝫ nō faceret iaꝫ nō eſſet vnitas. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs de ꝑcognitionib⁹ qualiter accipiant ⁊ qualr ſumunt. ¶ Di cendū eſt. ꝙ ꝑcognoſcere idē ē ꝙ pꝛius cognoſcere. illud ḡ qḋ eſt ꝑcognitū eſt pꝛius cognitū. ⁊ qꝛ ſilr pōt eē aliqd pꝛius ⁊ aliqd cognitū qḋ eſt pꝛius nā ⁊ eſt pꝛius tpe ⁊ aliqd cognitū qḋ eſt. aliqd vero qd eſt. iō ꝑcognitiōes quaſi aſſignantur quattuoꝛ. due ex pte pꝛioꝛitatis qꝛ aliqd ē cognitū pꝛius tpe vt maioꝛ. aliqd vero ⁊ ſi nō pꝛius tpe: tn̄ pꝛius nā vt minoꝛ. ⁊ de hꝫ ꝑcognitionibus ſumptis ex pte pꝛioꝛitatis ſm tpe ⁊ nāꝫ determinat ī illa pte. Eſt aūt ꝑcognoſcere aliā qdē pꝛius. Sic ēt diſtinguunt due ꝑcognitiōes ex pte cognitio nis vt ſi ꝯtingit cognoſcere de aliquo qꝛ eſt. de aliq̄ vō qd eſt ꝯtinget ēt ꝑcognoſcere. erūt ḡ due ꝑcognitiōes ſumpte ex pte cognitionis. ſic ſunt due ꝑcognitiōes ſumpte ex pte pꝛioꝛitatis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō hꝫ ꝑcogni tiōes adaptari debeāt. ¶ Dōꝫ. ꝙ vt pꝫ ꝑ bita ī ol demrā tiōe ē tria ꝯſiderare. vꝫ paſſionē q̄ ꝓbat. ſubꝫ de q̄ ꝓbat. ⁊ pꝛincipia ꝑ q̄ ꝓbat. hꝫ aūt pꝛincipia diſtinguunt. qꝛ q̄daꝫ ſunt extriſeca ⁊ nō igrediunt demrātiōeꝫ ſm ſubaꝫ ſꝫ ſꝫ v̄tutē vt dignitates. q̄dā vō ſūt intrinſeca ⁊ igrediunt de mrātiōeꝫ ſm ſubam vt pmiſſe: vt pꝫ aū ex l̄ra: he ꝑcogni tiones ſic adaptant: qꝛ ō dignitate oꝫ ꝑcognoſcere qꝛ ē. i. qꝛ ē v̄a. de paſſione vō oꝫ ꝑſupponere qd ē qḋ dr̄ ꝑ nomē. de ſubō vō oꝫ ꝑcognoſcere vtrūqꝫ. ſꝫ de pmiſſis aſſignabi mus alios modos ꝑcognoſcēdi. nō. n. dicem⁹ ꝙ de pmiſ ſis oꝫ ꝑcognoſcere qd ē. qꝛ hꝫ eſt icōplexoꝝ: nec de eis ꝓpꝛie eſt ꝑcognoſcere: qꝛ ē. qꝛ hoc ē dignitatū. nā ſic ſignificatio cōplexoꝝ ⁊ enūciationū depēdet ex ſignificatiōe icōple xoꝝ ⁊ termioꝝ. ſic qꝛ eſt ⁊ v̄itas pmiſſaꝝ depēdet ex qꝛ ē ⁊ ex v̄itate dignitatū. neutra haꝝ ꝑcognitionū erit ꝓpꝛia pmiſſaꝝ: ſꝫ pmiſſe qd ē qḋ ſignificat nō hēbūt a ſe ſed a termis icōplexis: qꝛ ē āt ⁊ ꝙ v̄e ſunt hēbūt a dignitatib⁹ ⁊ a cōib⁹ animi cōceptiōibus adaptabimus aūt ipſis pmiſ ſis ꝑcognitiones ſumptas ex pte pꝛioꝛitatis vt dicamus ꝙ maioꝛ cognoſcat pꝛius ꝙ̄ ꝯcluſio tēpoꝛe: minoꝛ vero ⁊ ſi nō tempoꝛe: natura tamen cognoſcitur pꝛius.

¶ Scire aūt opinamur ſimplr vnūqḋqꝫ ſꝫ nō ſophiſtico mō qḋ eſt ſcḋm accñs cum cāꝫ ar bitramur cognoſcere propter quaꝫ res eſt ⁊ qm̄ illius eſt cā. ⁊ nō ē ꝯtingere hoc alr ſe hr̄e. Manifeſtuꝫ eſt igit ꝙ huiuſmodi aliquid ſit ſcire. ⁊ nāqꝫ ſcientes ⁊ nō ſcientes hi qdē opi nantur ſic ſe hr̄e. Scientes autē ⁊ ēm habent. Quare cuius eſt ſcia ſimplr hoc īpoſſibile eſt aliter ſe habere. Siquid igit eſt ⁊ alius ſcien di modus vt poſterius dicemus. Dicimus aūt ſcire ⁊ ꝑ demōſtrationē itelligere. Demō ſtrationē aūt dico ſyllogiſmum apoditicon. i. facientē ſcire. Sꝫ apodyticon dico ſcḋꝫ quē ī hñdo ipꝫ ſcimus. Si igit eſt ſcire vt poſuim⁹ neceſſe ē ⁊ demōſtratiuā ſciam eſſe ex veris ⁊ pꝛimis ⁊ imediatis ⁊ notioꝛibus ⁊ pꝛioꝛibus cauſiſqꝫ ꝯcluſionis. Sic. n. erūt ꝓpꝛia pꝛinci pia ei qḋ dm̄rāt. Syllogiſmus qdē erit ⁊ ſine his. demrātio vero nō erit non. n. faciet ſciam.

¶ Poſito pͥhemio ⁊ oñſa neceſſitate ſilli demõſtratiui. In
pte iſta vt dicebaẗ exeq̃tur de intẽto ⁊ determiat de ipo
ſillo demõſtratiuo. ¶ Ad cuius euidẽtiã ſciendũ ẽ q̃ ſicut
circa ipſos ſillos ſimplr ſumptos nõ ſufficit ſcire gñatio-
nẽ ſilloꝝ: nec ſufficit ſcire quõ ſilli fiant niſi habeam⁹ po
teſtatẽ faciendi ſillos: vt vult phs in pͥmo pͥoꝝ. in illo ca-
pitulo. quõ aũt ydonei erim⁹. ſic ẽt circa ſillum demõſtra
tiuũ arbitrari debemus q̃ nõ ſufficit ſcire qd ſit demõſtra-
tio. nec ſufficit ſcire ex quibus ⁊ ex qualib⁹ demõſtratio fiat
niſi habuerim⁹ ptãtẽ faciendi demõſtrationẽ. potiſſime aũt
hẽmus ptãtẽ faciẽdi ſillum ⁊ demõſtrationẽ. ſi ſciuerimus
inuenire mediũ tã in ſillis q̃ĩ demõſtrationib⁹. Tota ergo
illa ps executiua vbi phs de demõſtratione determiat di-
uidiẗ in ptes duas. q: pͥmo determinat qd ſit demõſtratio ⁊
ex qb⁹ ⁊ qualibus habeat eẽ demõſtratio. 2° determinat de
medio demõſtratiõis. in quo dat nobis aliquo mõ ptãtem
demõſtrationẽ facere. ſcda ibi (Q̃ões aũt ſunt equales nu
mero). Circa pͥmũ duo facit. pͥmo determinat de demõſtra-
tione abſolute. oñdẽdo qd ſit ⁊ ex q̃libus ſit. 2° determi-
nat de demõſtratione cõparatiue cõparando demõſtrationez
pp qd ad demõſtrationẽ q: ⁊ demõſtrationẽ vlem ad particu-
larẽ ibi (Sʒ q: dr̃ q: ⁊ pp qd ſcire.) ¶ Ad euidẽtiã aũt
pͥme ptis ſciendũ eſt q̃ nõ ſufficit ſcire demõſtrationẽ debe
re eẽ ex pͥmis veris ⁊ imediatis niſi ſciuerimus q̃lia ſunt
illa va pͥma ⁊ imediata. verũ ſint de oĩ. verũ ſint p ſe. vtꝫ
ſint ſm q̃ ipſum. verũ ſint neccĩa. Propter q̃ pͥma ps di-
uidiẗ in ptes duas: q: pͥmo oñdit qd eſt demõſtratio oſten-
dens demõſtrationẽ eẽ ex veris pͥmis ⁊ imediatis. 2° decla
rat q̃lia ſint illa va pͥma ⁊ imediata ibi (Q̃m aũt eſt alr
ſe hr̃e.) Declarare aũt qd eſt demõſtratio nõ poſſumus niſi
ſciuerimus qs eſt finis demõſtratiõis. nã demõſtratio ẽ qõdã
organũ ⁊ qõdã inſtrũm. rõ aũt organi ⁊ inſtrumẽti ſumẽ-
da eſt p cõparationẽ ad finẽ: vt ſi finis ſerre eſt ſecare du
ra. p cõparationẽ ad hũc finẽ diffiniem⁹ ſerrã. ſ. q̃ ẽ inſtru
mentũ ferreũ. ⁊ dẽtatũ. ſic ẽt in oĩbus inſtrumẽtis acci-
pienda eſt diffinitio p cõpationẽ ad finẽ. finis aũt demõ
ſtratiõis eſt ſcire. iõ p cõparationẽ ad ſcire ſumenda eſt
diffinitio demõſtrationis. tria g̃ facit. q: pͥmo diffinit qd eſt
ſcire: 2° cõparat ſcire ad demõſtrationez. 3°. ex cõparatione
facta aſſignat demõſtratiõis diffinitionẽ. ſcda ibi (Dicim⁹
aũt ſcire p demõſtrationẽ) tertia ibi (Si igiẗ eſt ſcire.) Cir
ca pͥmũ duo facit. q: pͥmo diffinit qd eſt ſcire. 2°. manife-
ſtat qõ dixerat ibi (Manifeſtũ eſt igiẗ q̃ hõ.) Dicit g̃ q̃
(ſcire opinamur aũt vnũqõq3 ſimplr ⁊ nõ ſophiſtico mõ
qõ eſt ſm accñs): q. d. q̃ ſcire q̃ itẽdimus diffinire eſt nõ
quocũq3 mõ ſʒ eſt ſcire ſimplr non ſophiſtice nõ p accñs.
hõ ãt ſcire eſt (cũ arbitramur cãm cognoſcere pp quã res
eſt ⁊ q̃m illi⁹ eſt cã ⁊ nõ ẽ ꝯtigere h̃ alr ſe hr̃e.) ¶ Notã̃
aũt q̃ vt Themiſtius inuit ſcire multiplr ſumi põt. vʒ.
cõiter. ppͥe: ⁊ magis ppͥe. Cõiter aũt poſſum⁹ dici ſcire
aliqd q̃lrcũq3 cognoſcimus illõ ſiue p ſigna ſiue alr. Sʒ
ppͥe dicimur ſcire aliqd q̃ñ cognoſcimus aliqd demõſtra-
tiue. ſʒ demõſtratio eſt duplex. vʒ. demõſtratio q: q̃ ſit p effect⁹
vel p cãs remotas. ⁊ demõſtratio pp qd. q̃ ſit p cãm ppͥã ⁊
imediatã. Propꝯſſime aũt dicimur ſcire q̃ñ ſcim⁹ non
quocũq3 mõ nec p q̃ſcũq3 demõſtrationẽ ſʒ q̃ñ ſcim⁹ p de-
mõſtratiõez potiſſimã. ¶ Notã̃ ẽt q̃ oĩa alia ſcire ordi
nanẗ ad h̃ ſcirẽ ⁊ hõ ſcire ẽ ppͥe finis. nã finis hʒ rõnẽ ter-
mini ⁊ q̃etis. q̃re q̃diu ſcim⁹ aliqd p ſigna ñ q̃eſcim⁹: nec
q̃eſcim⁹ cũ ſcim⁹ p cãz remotã vl' p effect⁹. ſʒ tñ q̃eſcit in-
tell's nr̃ q̃ñ ſcit p cãz ⁊ p talẽ cãz q̃ ñ vlteri⁹ ꝯtigat q̃rere
q̃re cũ h̃ ſit ſcire potiſſimũ. ⁊ cũ ad hõ ſcirẽ ordiẽ demõſtra-
tio potiſſima volẽs phs p finẽ q̃ ẽ ſcire aſſignare diffõnẽ
demõſtratiõis ñ determinauit de ſcire quocũq3 mõ. ſʒ õ ſci
re potiſſimo qõ hʒ rõez finis vt ẽ p dicta manifeſtũ. ¶ No

tandũ ẽt q̃ cũ aliqd diffinimus eſt ibi duo aſſignare. vʒ.
id qõ ſe tʒ ex parte diffinitionis ⁊ id qõ ſe tʒ ex pte diffini-
ti. totũ hoc g̃ ſcire aũt vnũqõq3 ſimplr nõ ſophiſtico mõ
qõ eſt ſm accidẽs ſe tʒ ex pte diffiniti. q: ſcire ſic ſumptũ
eſt ſcire quod intendit diffinire. cũ vero ſubdit cum ar-
bitramur cauſam cognoſcere. ⁊ totũ illud quod ſequitur
ſe tenet ex parte diffinitionis: quaſi dicat. q̃ ſcire ſic acce
pti eſt hec diffinitio cãm cognoſcere ⁊c̃. ¶ Dubitaret for
te aliquis vtrum ſcire ſit per cauſam. ¶ Dicendum eſt
q̃ cum ſcia noſtra cauſatur a rebus. in noſtro ſcire q̃tum
ad preſens ſpectat eſt tria conſiderare. vʒ. potentiaʒ intel
lectiuam in qua eſt ſcientia. obiectũ a quo cauſatur ſcia
per modum. ⁊ modum agendi ſm quem cauſatur ſcia in
intellectu. ¶ Triplici ergo via venari poſſumus diffi-
nitionem hic datam de ſcire quantum ad hanc particu-
lam per cauſam eſſe bonam ⁊ decentem. poſſumus eniʒ
triplr oſtendere q̃ in diffinitiõe ipſi⁹ ſcire oꝫ cadere cãz.
prima via ſumitur ex parte modi ſm quem ſcia cauſaẗ
in intellectu. ſcda ſumiẗ ex parte itellectus in quo hõ ſcia
cauſatur. tertia ex parte obi a quo cauſaẗ. Prima via ſic
pʒ nã ſi ſcia noſtra cauſatur a reb⁹ oꝫ res pͥus eẽ a qbus
ſcia noſtra cauſatur igitur ſi ſcia noſtra pͥſuppõit res eẽ. ⁊
ſm q̃ ſunt res ſic agunt in aĩam ⁊ cãnt ſciaʒ in intellectu
oꝫ q̃ res ſicut ſe hʒ ad eẽ ita ſe habeat ad cognoſci. vt põt
hẽri ex 2°. meta. q̃ ergo nõ hñt ſufficienter eẽ p ſe ſʒ p aliõ
nõ hñt ſufficienter cognoſci per ſe ſed p aliud. effect⁹ ergo
ſicut nõ hñt eẽ niſi per cãs. ita nõ hñt ſufficienter cogno-
ſci niſi per cãs. bñ ergo dictũ ẽ q̃ ſcire eſt p cãm cognoſce
re. Scda via ad hoc idẽ ſumiẗ ex parte ipſius intellectus.
nã ſi ſcia in intellectu noſtro cãtur a rebus nõ põt intelle-
ctus noſter q̃eſcere niſi feratur in res a qb⁹ hõ ſcia cãtur.
dependet ergo ſcia noſtra a rebus. ſʒ cũ res cãte depende
ant a ſuis cauſis cũ nihil dependẽs q̃diu dependet poſſit
dependentiã tollere ſi p intellectũ ferramur in res cãtas
nõ q̃eſcimus p intellectũ niſi ipſas res cãtas referram⁹
in ſuas cauſas a qbus dependẽt. ⁊ q: q̃diu nõ q̃eſcimus
per intellectũ nõ pfecte ſcimus: nõ eſt perfecte ſcire effe-
ctus niſi referrantur in ſuas cauſas. Tertia via ſumiẗ ex
parte obiecti intellectus. nã obiectum intellectus eſt veꝝ
verum aũt in q̃dam adeq̃tione ꝯſiſtit: vt tunc dr̃ verum
aurum q̃ñ adequatũ eſt ſuis pͥncipijs. ⁊ q̃ñ hʒ q̃cqd eſt de
rõne auri: nõ ergo poſſumus cognoſcere aliqd eẽ veꝝ au
rum niſi ſciuerimus ipm referre in ſua pͥncipia ⁊ ſciueri-
mus ipm hr̃e q̃cqd eſt de rõne auri. q: ſi nõ ſciẗ niſi veꝝ.
⁊ veritas effectuũ nõ ſciẗ niſi adeq̃tio hõ fiat ⁊ niſi fiat
relatio in ſuas cãs bñ dcm̃ ẽ q̃ ſcire eſt p cãz cognoſcere:
vtꝝ aũt ſit aliqs alius modus ſciendi in ſequẽtibus appa
hit. ¶ Ulteri⁹ aũt dato hñ dcm̃ eẽ q̃ ſcire eſt p cãm cog-
ſcere pp quã res eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ oporte
at ibi addere ⁊ q̃m illius eſt cã. ¶ Dõm q̃ hic diffiniẗ
ſcire nõ qõcũq3: ſʒ ſcire potiſſimũ qõ cõpetit intellectui
nr̃o. Intellect⁹ aũt noſter ſiue intellect⁹ hũanus. vt ſupra
dicebaẗ eſt potẽtia cog̃ſcẽs: ita q̃ nõ ſtatim cognita cã co
gnoſcit effectũ: ſicut nõ ſtatim cognito ſubõ cog̃ſciẗ pͥdi-
catũ. ſi g̃ modus cognoſcẽdi nr̃ ſilis eẽt mõ cognoſcendi
ſubaꝝ ſepataꝝ: vt q̃ intellectus noſter nõ cõponeret nec
diuideret: ſʒ ſtatim cognito ſubõ cognoſceret pͥdicatum:
nec ẽt diſcurreret: ſʒ ſtatiʒ cognita cã cognoſceret effectũ:
cũ dr̃ q̃ ſcire eſt p cãz cognoſcere forte fruſtra addereẗ ⁊
q̃m illius eſt cã. nam hoc poſito ſtatim cognita cã ſciretur
cuius ẽ cã. ſʒ cũ intellectus nr̃ poſſit cognoſcere id qõ ẽ cã
⁊ ignorare id cuius eſt cã. ad cognitionẽ rei pfectã nõ ſuf
ficit cognoſcere cãm niſi appliceẗ cã ad effectũ. oꝫ ergo
cognoſcere cãz ⁊ q̃m illius eſt cã. qõ declarare volebam⁹
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtꝝ oporteat ibi adde

re ꝙ nõ ↄtingit aliter ſe habere. Dicendū ꝙ aliqñ eſt cā
per accidēs: vt ſi edificatoꝛ eſt cā dom⁹: ⁊ edificatoꝛ ē mu
ſicus: ſeqꝛ ꝙ muſic⁹ ſit cā dom⁹. ſꝫ illō qḋ ē ꝑ accñs ↄtin
git nõ eē. cū ḡ muſic⁹ ſit cā ꝑ accñs nõ ſufficit ſcire muſi
cū nec ſufficit ſcire muſicū referre ī hāc cāꝫ qḋ ē dom⁹ ad
hoc ꝙ habeam⁹ ſciam de domo: qꝛ hꝰ eſt cā ꝑ accñs nec
facit ꝑfecte ſcire: qꝛ ↄtingit aliter ſe habere. ḡ ad perfecte
ſcire opꝫ cām cognoſcere: ⁊ qꝛ illius eſt cā. ⁊ oꝫ hāc cāꝫ eē
ꝑ ſe. ita ꝙ nõ ↄtingat aliter ſe hr̄e. ¶ His viſis ad euiden
tiā littere notādū ꝙ tria tangunt̄ in littera ex parte ipius
ſcire qḋ diffinit̄: ⁊ tria ex parte diffinitiõis correſpõdētia dī
ctis trib⁹. qḋ ſic oſtēdit̄. nā aliqñ intellect⁹ ē in pura igno
rātia: vt qñ nihil eſt in eo ſcriptū. cū āt nouit cās aliquas
ſcit quodāmõ illa quoꝝ ſunt cāe. dico aūt quodāmõ: qꝛ
ſcire cām ⁊ nõ applicare ipam ad effectū nõ eſt ſcire effe
ctū ſimplr̄: ſꝫ eſt ſcire quodāmõ ⁊ in potētia. naꝫ ſicut res
nāles q̄diu ſunt in ſuis cauſis ſūt quodāmõ ⁊ in potētia.
qñ aūt applicant̄ actiua paſſiuis ſūt in actu ⁊ ſūt ſimpli
citer. ſic q̄diu ſiſtim⁹ in ipſa cā ſcim⁹ effectus illius cauſe
quodāmõ ⁊ in potētia. qñ aūt applicamus cām ad effe
ctum: tunc ſcimus effectū ſimplr ⁊ in actu. ḡ p̄mo ſciende
ſunt cauſe: ⁊ tūc ſcim⁹ quodāmõ vnūqḋq;. 2° ſunt appli
cande ad effectus: ⁊ tūc ſcim⁹ vnūqḋq; ſimplr. 3° hꝰ cau
ſe ſunt ſumēde per ſe: ⁊ tūc ſcimus nõ ſophiſtico mõ qḋ ē
ſm accidēs. Scire ḡ ꝙ hic diffinit̄ eſt ſcire vnūqḋq; ſim
pliciter nõ ſm accidēs. ¶ His aūt tribus poſitis ex par
te diffiniti correſpõdēt tria poſita in diffinitiõe: vt dicamus
ꝙ cū ſic ſcire p̄mo reqrit̄ cauſam cognoſcere vt ſciamus
vnūqḋq;. 2° opꝫ ſcire qꝛ illius eſt cauſa vt applicemus
cauſam ad effectum. ⁊ ſciam⁹ vnūqḋq; ſimplr. 3° oꝫ ꝙ nõ
ↄtingat aliter ſe hr̄e vt hꝰ cāe ſint ꝑ ſe vt ſciamus vnūqḋ
q; ſimpliciter ⁊ nõ per accidēs. ¶ Notādū etiā ꝙ pōt hꝰ
adaptatio aliter fieri vt hec v̄ba inducta ſint per modos
arguendi per quos aggñat̄ ſcīa. Propter quod ſciēdū ꝙ
accipiendo ſciētiā large pro oī noticia. dicere poſſumus
ꝙ q̄tū ad p̄ſens ſpectat: quadruplr̄ aggenerat̄ in nobis
noticia aliqua. p̄ per ſigna ⁊ per aliqua probabilia. 2° per
cauſam remotā. 3° per effectus. 4° per cām ꝓpriam ⁊ im
mediatā. nā hꝰ noticia que aggenerat̄ in nobis vel agge
neratur per ſillum dyalecticū: ⁊ tūc aggenerat̄ ꝑ ſigna ⁊ ꝓ
babilia. vel aggenerat̄ ꝑ demõſtrationē qꝛ. ⁊ hoc ē dupli
citer: qꝛ vel eſt per cām remotā vel per effectus. vel q̄nto
aggenerat̄ per demõſtrationē potiſſimā: ⁊ tūc aggenerat̄
per cām ꝓpriā ⁊ imediatā. Ideo in diffinitiõe p̄tacta tria
tangunt̄: vt ſeparet hoc ſcire qḋ eſt per ꝓpriam ⁊ potiſſi
mam cām a ſcire: qḋ eſt per effectus: ⁊ per cām remotā:
⁊ per ꝓbabilia. iō ait ꝙ ſcire de quo hic intēdim⁹ eſt cām
cognoſcere ꝓpter quā res eſt ad differentiam de ſcire: qḋ
nõ eſt per cām ſed per effectus: ⁊ qꝛ illius eſt cā ad diffe
rentiā de ſcire qḋ eſt per cām remotā. cā aūt remota non
eſt ꝓp̄e cā hui⁹: ſꝫ ꝓprie eſt cā alteri⁹. ex ↄſequēti aūt pote
rit eſſe cā hui⁹. 3° ſubdit ꝙ hoc nõ ↄtigit alr̄ ſe habere ad
dr̄iam de ſcire qḋ eſt per ꝓbabilia vl̄ ꝑ ſigna que ↄtingūt
aliter ſe hr̄e. ¶ Notādū ꝙ ſignāter dicit ꝙ ſcire ē ꝑ cau
ſam cognoſcere propter quā res eſt ad dr̄iam de ſcire qḋ
eſt ꝑ effectus. nā lꝫ effect⁹ poſſit eſſe cauſa in inferēdo. qꝛ
effectus pōt de neceſſitate inferre illā cām. nõ tñ effect⁹
eſt cā in eēndo. ¶ Notandum ēt ꝙ hoc qḋ dr̄. ſcire vnū
qḋq; ſimplr̄ nõ ſophiſtico mõ adaptat̄ alr̄ ſm quoſdam
q̄ nos adaptauimus. Propter qḋ ſciendū ꝙ ſcire aliqd
quodāmõ q̄tū ad p̄ſens ſpectat duplr̄ pōt ↄtingere. p̄i
mo ſi ſciat̄ in ſua cauſa āteq̄ illa cauſa adaptet̄ effectui.
2° ſi ſciat̄ in ſuo toto p̄uiſq̄ in illo toto cognoſcant̄ diſti
cte ptes. 3° ſi ſciat̄ aliqd in ſubiecto ſuo vt ſi cognoſcat ali
qs coriſcū ⁊ ex hoc arguat̄ cognoſcere venientē eo ꝙ ac
cidat coriſco venientē eſſe: ſcire ḡ qḋ hic diffinit̄ eſt ſcire
vnūqḋq; nõ ī ſua cā tm̄ ⁊ in potētia: ſꝫ in ſe ⁊ in actu. ē ſci
re ēt vnūqḋq; ſimplr̄: nõ ī ſuo toto tm̄ ⁊ ↄfuſe: ſꝫ ī ſe ⁊ di
ſtincte. eſt etiā ſcire vnūqḋq; nõ ꝑ accñs ⁊ ſophiſtice ⁊ in
ſuo ſubō: ſed in ſeipſo ⁊ ꝑ ſe. hec aūt adaptatio lꝫ in ſeipſa
bona ſit. ↄditiões tñ ſe tenētes ex pte diffiniti nõ ſic ridēt
ↄditiõib⁹ ſe tenētibus ex pte diffõnis ſicut in adaptatiõi
bus alijs: ꝓꝑ qḋ adaptatiões alie cenſende ſunt potiores.
¶ Notandū ēt ꝙ lꝫ in hac diffõne data de ſcire ſint tria
attēdēda vt referāt ad ipm diffinitū. poſſumus tñ in ipſa
diffinitiõe q̄tuoꝛ ↄſiderare q̄ accipiēda ſunt in ſcīa. nā ſi
volum⁹ ſcire. p̄ ↄſiderāda eſt ſuba cauſe ſiue ipſa cā. 2° illa
cā oꝫ eē ꝓpa ⁊ imediata. 3° oꝫ eſſe relata ad effectū: qꝛ vt
dicebat̄ q̄diu ſiſtimus in cā ⁊ nõ referim⁹ ipſam ad effe
ctū neſcit̄ effect⁹ ſimplr ⁊ in actu: ſed ſm qd ⁊ in potētia.
4° oꝫ eſſe illa cā cōq̄ta effectui ita ꝙ ipoſſibile ſit aliter ſe
habere ꝙ poſita tali cā ponat̄ talis effectus. hoc eſt ergo
qḋ dicit ꝙ ſcire ē ꝑ cām cognoſcere q̄tū ad ſubaꝫ cāe: ꝓꝑ
quā res eſt q̄tū ad imediationē cāe. ⁊ qꝛ illius eſt cā q̄
tū ad relationē cāe. qꝛ tūc ſcimus cām: ⁊ qꝛ illi⁹ eſt cā qñ
cāꝫ ad effectū referrim⁹: ⁊ ꝙ nõ ↄtingit alr̄ ſe hr̄e q̄tū ad
equationē cāe. qꝛ tunc eſt cā cōq̄ta effectui qñ ſe inuiceꝫ in
ferunt. ⁊ qḋ impoīe eſt alr̄ ſe hr̄e qꝛ poſito vno ponat̄ ⁊
aliud. ¶ Deinde cū dicit. (Manifeſtū igit̄ eſt) declarat
qḋ dixerat. Circa ꝙ tria facit: qꝛ p̄ oñdit diffõnē de ſcire
eſſe bene aſſignatā. 2° ex his q̄ dixerat de ſcire ↄcludit q̄
le ſit ipm ſcibile. 3° ne credat̄ ꝙ oē ſcire ſit tale q̄le eſt ſci
re qḋ eſt diffinitū: inuit eſſe aliū modū ſciēdi a mõ ſciēdi
p̄tacto: ſcḋa ibi. (Quare qdē cui⁹.) tertia ibi. (Si quideꝫ
igit̄) Dicit ergo. (Manifeſtū igit̄ ē ꝙ ſcire qdē ſit aliqd
hꝰ) ſu. ſicut eſt diffinitū. (nanq; nõ ſcientes ⁊ ſcientes.)
ſupple eſtimant ſe ſcire ſi habeant hāc cām: ⁊ ſubdit ꝙ (hi
quidem) .i. neſcientes ipſi (opinant̄ ſic ſe habere) .i. eſti
mant ſe hr̄e cām (ſcientes aūt cām habent.) ¶ Notan
dum āt vim declarationis hui⁹ in hoc conſiſtere ꝙ illud
eſt ſcire qḋ habentes oēs ſe ſcire exiſtimāt. ſed oēs habē
tes vel habere credentes cām mõ quo dictum eſt exiſti
mant ſe ſcire. ergo bona eſt diffinitio de ſcire. ⁊ ſcire eſt ꝑ
cām modo quo dictum eſt. ¶ Notādū ēt ꝙ neſcientes
credentes ſe tamen ſcire aliter cōparant̄ ad cām ⁊ aliter
ſcientes vere. nā neſcientes credentes ſe ſcire nõ hñt cāꝫ
ſed opinant̄ ſe hr̄e. ſcientes vero nõ ſolum credūt ſe hr̄e
cām: ſed etiā habent. Ideo ait ꝙ hi quidem .i. neſcientes
opinant̄ ſe habere ſic .i. ſe habere cām ſcientes aūt cām
habent. ¶ Notandum etiā ꝙ ſicut in alijs paſſionib⁹: ⁊
in alijs accñtibus idem eſt quid ⁊ ꝓpter qd: vt qd eſt ecli
pſis eſt ꝑuatio luminis in luna obiectu terre: ⁊ ꝓpter qd
eſt eclipſis ꝓpter ꝑuationem ⁊c̄. ſic etiā diffinitio data de
ſcire eadem eſt ↄtinēs qd ⁊ ꝓpter quid: vt qd eſt ſcire ē ꝑ
cām cognoſcere ꝓpter quaꝫ res eſt ⁊c̄. ⁊ propter quid eſt
ſcire ꝓpter cognoſcerē ꝑ cāꝫ ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs:
qꝛ videtur phūs inconuenienter declarare diffinitionem
datam de ſcire. nam cum diffinitio cōſtet ex genere ⁊ dif
ferentijs de his oñdere debuit diffinitionem predictā bñ
aſſignatā eſſe: eo ꝙ accipiat ꝓpriū genus ⁊ ꝓprias differē
tias vel in accidētibus ꝓbāda eſt diffinitio ꝙ ſit bñ data
eo ꝙ accipiat ꝓpriū ſubiectū. hic aūt nec ſic: nec ſic ꝓba
tur diffinitio eſſe bene aſſignata. ſed oſtēdit̄ ꝙ bñ diffini
tum ſit ſcire: qꝛ oēs cōiter opinant̄ tale eſſe ſcire q̄le ē dif
finitum: ¶ Dicendū ꝙ vt Themiſtius inuit nos nõ indi
gemus in hoc loco niſi vt ſciamus ꝙ hꝰ eſt ſcire vt narra
uimus. diffinitio ergo hic data de ſcire eſt qd eſt quod ſi
gnificat nomen ⁊ qd importat̄ ꝑ hoc nomē ſcire. nam dif
finire ſcire realiter vel diffinire ipſum vt eſt q̄dam res ⁊
quidam habitus aīe hoc magis ꝑtinet ad artificē realē.

hꝫ nõ ẽ logicus:ſꝫ diffinire ipm̃ ſm̃ intẽtionẽ ſui noīs:vt
gd̃ īportet ꝑ hoc nomẽ ſcire:hoc põt ptinere ad artificez
rõnalẽ:vt ad logicũ. Logic⁹.n.ꝫ ſit artifex rõnalis. tñ qꝛ
ad eũ ſpectat tradere artẽ demõſtratiõis cũ demõſtratio
ordinet ad ſcire ſpectabit ad ipm̃ ꝓut tradit hꝫ artez de/
clarare gd̃ īportat ꝑ hoc nomẽ ſcire. ⁊ qꝛ phs ait in .2.to
pi. ⁊ vt cõiter dr̃ vtẽdũ ẽ noībus vt plures vtunt̃ diffõnẽ
datã de ſcire q̃ eſt gd̃ ſignificat̃ ꝑ h̃ nomẽ ſcire oſtẽdit bñ
aſſignatã eẽ ex eo ꝙ oẽs cõiter tã ſciẽtes q̃ȝ ignorãtes opi
nant̃ tale eſſe ſcire q̃le eſt diffinitũ. ¶ Ex hoc aũt patere
põt q̃re phs ait ꝙ ſcire opinamur vnũqodqꝫ. nõ at̃ ait qd̃
ſcire eſt vnũqodqꝫ: ⁊ ſubdit cũ cãꝫ arbitramur cognoſcere.
nõ dicit cũ cãm cognoſcim⁹. nã vt dcm̃ eſt ipe ītẽdit diffi
nire ſcire ꝑ id qd̃ oẽs cõiter tã ſciẽtes q̃ȝ ignorãtes apphẽ/
dunt de hoc ſignificato ſcire. Et qꝛ tã ſcientes q̃ȝ neſcien/
tes nõ ſciũt vnũqodqꝫ: ſed pñt ſe opinari ſcire: ⁊ tã iſti q̃ȝ il
li nõ hñt cãm: ſed pñt arbitrari habere cãm. idõ non ait ꝙ
ſcire eſt vnũqodqꝫ ſꝫ ꝙ ſcire opinamur. ⁊ nõ ſubdit cũ cãꝫ
cognoſcimus ſꝫ cũ arbitramur cognoſcere. ¶ Deinde cũ
dicit. (Quare gdẽ cuius.) qꝛ dixerat q̃le ſit ipſiꝫ ſcire ex
his que dixit de ipſo ſcire ꝯcludit q̃le ſit ipſꝫ ſcibile: dicẽs.
(Quare gdẽ cui⁹ ſimplr̃ eſt ſcia hoc ipoſſibile eſt aliter ſe
hñe) .q.d.ꝙ ſi ſcire eſt per cãm neceſſariã nõ ꝯtingẽtẽ ali
ter ſe habere oꝫ ꝙ ipm̃ ſcibile: ⁊ id cui⁹ eſt ſimplr̃ ſcientia
ſit gd̃ neceſſariũ nõ ꝯtingens aliter ſe habere. ¶ Notan
dum aũt ꝙ ipm̃ ſcire hꝫ duplicẽ eẽntialẽ cõparationem.
vnam ad cãm per quã eſt. aliaꝫ vo ad obiectũ de quo eſt.
idõ in diffõne data de ſcire aliqd tangit̃ ptinens ad cauſaꝫ
per quã eſt ſcia. aliqd vo ptinẽs ad obiectũ de quo ẽ ſcia. ⁊
aliqd ptinens ad vtrũqꝫ. nã cũ dr̃ ꝙ ſcire ẽ ꝑ cãm cogno
ſcere: ꝑꝑ quã res eſt: tangit̃ ipa cã per quã eſt ſcia. cũ vero
ſubdit̃: ⁊ qm̃ illi⁹ eſt cã: tangit̃ obiectũ ſiue ſcibile de quo
eſt ſciẽtia. cũ vo addit̃ ꝙ nõ cõtingit aliter ſe hñe. tangit̃
vtrũqꝫ. nã ⁊ ſcibile oꝫ eſſe neceſſarium. ⁊ cã per quã ẽ ſcia
oꝫ eſſe neceſſaria ita ꝙ vtrũqꝫ ꝓut referunt̃ ad ſcire non
ꝯtingat aliter ſe hñe. ¶ Notãdũ etiã ꝙ cũ ſciẽtia ⁊ quili/
bet habit⁹ ſortiat̃ ſpẽm ex obiecto opꝫ ꝙ q̃le eſt ſcire tale
ſcit ſcibile ⁊ ecõuerſo. igit̃ ſi ſcire ſimplr̃ eſt per cãm non
ꝯtingentẽ aliter ſe habere: opꝫ ⁊ ipm̃ ſcibile: cui⁹ ẽ ſimpli
citer ſcia ꝙ nõ poſſit aliter ſe hñe. ¶ Dubitaret forte ali/
quis qꝛ videt̃ hoc eſſe falſum ꝙ nihil ſit ſcibile: niſi ꝙ nõ
põt alr̃ ſe hñe. nã de ipſis corruptibilibus: ⁊ de ipſis mobi
libus: de ipſis alr̃ ſe hñtib⁹ eſt ſcia nãlis. ¶ Dicẽdũ ꝙ de
hoc diffuſius diximus in his q̃ edidim⁹ ſuꝑ phicis. ad ꝑ/
ſens aũt ſcire ſufficit ꝙ ipſis tranſmutabilib⁹: ⁊ ipſis va/
riabilib⁹ ineſt aliqd neceſſario: qꝛ neceſſariũ eſt tranſmu
tabilia tranſmutari: ⁊ corruptibilia corrũpi: qꝛ oẽ corru/
ptibile de neceſſitate corrũpet̃. ꝓut g̃ iſtis inſunt aliq̃ ne/
ceſſario de iſtis eſt ſcia. ita ipſa trãſmutabilia vt cõparan
tur ad ſcire neceſſaria dici pñt. ¶ Deinde cũ dicit. (Si
quid igit̃.) qꝛ diffinierat ſcire ſimplr̃ ne aliqs crederet
nõ eſſe aliũ modũ ſciẽdi a mõ ꝑdicto inuit eẽ aliũ ſciẽdi
modũ: dicẽs. (Si qdẽ igit̃ ⁊ alr̃ ẽ ſciẽdi modus vt poſte/
ri⁹ dicet̃.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſi ſcire ſumat̃ large ad oẽm
noticiã neceſſariã: tũc ipſa noticia ꝑncipiorum eſt q̃dã ſcia.
ſic ẽt poſſumus extẽdere nomẽ ſciẽtie ad ipſum ſcire per
effectũ. de iſtis ergo modis ſciẽdi vt de noticia ꝑncipiorum:
⁊ de ſcire ꝑ effectũ: ⁊ per cãm remotã poſteri⁹ determina/
bit̃. ꝓprie tñ ſũpto ſcire nõ ꝯtigit ſcire niſi eo mõ q̃ dcm̃
eſt. ¶ Deinde cũ dicit. (Dicim⁹ aũt ſcire.) cõparat ipſiꝫ
ſcire ad ipſam demõſtrationẽ. Ad cuius euidẽtiã ſciẽdũ
eſt ꝙ ſcire duplr̃ cõparat̃ ad ipſam demõſtrationẽ. ꝑ qꝛ ẽ
finis eius 2° qꝛ eſt ei⁹ effect⁹: idõ duo facit: qꝛ ꝑ cõparat ſci/
re ad demõſtrationẽ vt ẽ finis ei⁹. 2° vt eſt effectus ipſius
ibi. (Demõſtrationẽ aũt dico.) Dicit ergo (dicim⁹ at̃ ſci/
re ꝑ demõſtrationẽ intelligere) .q.d. ꝙ ſcire nõ eſt aliud
q̃ȝ intelligere veritatẽ per demõſtrationẽ. tũc g̃ ſupplẽda ẽ
lra: qꝛ cũ ſic ſit ſcire eſt finis demõſtratiõis. ¶ Notãdũ
at̃ ꝙ inſtrumẽtũ nõ eſt finis: ſꝫ ẽ aliqd ordinatũ ad finẽ.
id g̃ ad qd̃ ordinat̃ inſtrm̃ ẽ finis inſtri. Et qꝛ demõſtra/
tio ẽ qdã organũ ⁊ qdã inſtrm̃ quo vtit̃ intellectus ad
intelligẽdã veritatẽ ꝯcluſionũ: oꝫ ꝙ ipm̃ ſcire ad qd̃ ordi/
nat̃ demõſtratio: ⁊ qd̃ eſt ꝑ demõſtrationẽ ſit demõſtra/
tionis finis. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ hic phs nõ diffinit ſcire ni
ſi gratia demõſtratiõis. idõ poſtq̃ȝ diffiniuit ſcire cõparat
ipm̃ ad demõſtrationẽ oſtẽdẽs ipm̃ eẽ demõſtratiõis fi/
nẽ. ¶ Deĩde cũ dicit. (Demõſtrationẽ aũt dico) cõparat
ſcire ad demõſtrationẽ ꝓut eſt demõſtratiõis effect⁹. d.
(demõſtrationẽ aũt dico ſillm̃ apodicticon. i. ſciẽtialẽ ſi
ue faciẽtẽ ſcire) igit̃ ſi demõſtratio ẽ ſillus faciẽs ſcire. g̃
ſcire nõ ſolũ ẽ finis: ſꝫ ẽt eſt effect⁹ demõſtratõis. ⁊ ſubdit
ꝙ appellat ſillum ſciẽtialẽ. d. (ſciẽtialeꝫ aũt ſillum dico
ſm̃ quã) demõſtrationẽ ſiue ſm̃ quẽ ſillum (in habẽdo
ipm̃) hꝫ ſillꝫ (ſcimus) ſupple ꝑ ipm̃. ¶ Notãdũ aũt ꝙ
ſcialis ſillus vt cõiter dicit̃ põt dici duplr̃: vel q̃ vtit̃ ſcia:
vel qꝛ aggenerat ſciam. multis. n. ſillis vtit̃ ſciẽtia aliq̃ q̃
nõ aggenerat ſciam vt metaphiſica ſm̃ cõmẽtatorẽ vtit̃
multis rõnib⁹ logicis. Demrãtio g̃ dr̃ ſillus ſcialis nõ ſo/
lũ qꝛ ea vtit̃ ſcia: ſꝫ qꝛ aggenerat ſciẽtiaꝫ ⁊ facit ſcire: ⁊ qꝛ
ſic eſt ſcire eſt demõſtratiõis effect⁹. ¶ Dubitaret forte
aliqs: qꝛ cũ finis ſit cã cãꝝ: vt dicit cõmentator ſuꝑ ꝑmũ
phyſicorum: ⁊ cũ cã ⁊ effectus videant̃ opponi: ſcire ſi eſt de
mõſtratiõis finis erit demrãtiõis cã: nõ ergo eſſe poterit
demrãtiõis effectus. ¶ Dõm ꝙ in eodẽ gñe cãe nõ ẽ idẽ
cã ⁊ effect⁹. ſꝫ in diuerſis generib⁹ nõ ẽ incõueniẽs: nã vt
dr̃ in ꝑn⁹ qnti meta. q̃dã ſũt cãe ſibi inuicẽ vt exercitiũ eſt
cã ſanitatis ⁊ ſanitas exercitij: ſꝫ nõ eodem mõ. i. nõ ſm̃
idẽ gen⁹ cãe. nã vt dr̃ ibi. hec. i. ſanitas eſt cã exercitij tan
q̃ȝ cõplementũ. i. tanq̃ȝ finis. Exercitiũ vo eſt cã ſanitatis
tanq̃ȝ ꝑncipiũ motus. ſic ⁊ in ꝓpoſito. ſcire eſt demõſtra/
tiõis cã in genere cãe finalis. demõſtratio vo eſt cã ſciẽtie
in genere cãe efficientis. qñ g̃ finis põt ꝑexiſtere vel ꝑexi
ſtit his que ſunt ad finem: tunc hꝫ finis reſpectu eorũ q̃
ſunt ad finem ſic habet rõnem finis ꝙ non hꝫ effectus:
vt ꝑma cauſa vel primum ens qd̃ eſt finis oĩum entiũ: qꝛ
ꝑexiſtit ceteris entibus ſic eſt finis entium ceterorum ꝙ
non eſt effectus alicuius entis. ſed cum finis non ꝑexiſtit
his que ſunt ad finem poteſt effici ⁊ cauſari per illa: vt qꝛ
ſanitas nõ ꝑexiſtit potioni poteſt per potionẽ induci ſm̃
quẽ modũ eſt ſanitas cã potionis ⁊ potio ſanitatis. ſꝫ nõ
in eodẽ genere cauſe. ſic ⁊ in propoſito: qꝛ neſcimus ante
demõſtrationẽ qꝛ ſcire non ꝑexiſtit demonſtrationi. igit̃
per demonſtrationẽ efficit̃. Erit g̃ ſcire cã demonſtratio/
nis. ⁊ demõſtratio cã ſcire: ſed nõ in eodem genere cauſe.
¶ Deinde cũ dicit. (Si igitur eſt ſcire) declarato quid
ſit ſcire ⁊ oſtenſo qualr̃ ſcire cõparat̃ ad demõſtrationẽ.
In iſta parte ex his que dixerat de ipſo ſcire cõcludit qua
lis debeat eſſe demonſtratio. ⁊ aſſignat diffinitionem de/
monſtrationis. Circa qd̃ duo facit: qꝛ primo aſſignat hꝫ
diffõnẽ. 2° cũ declarat ⁊ ꝓbat ibi. (Sic. n. erunt ꝑncipia)
Dicit g̃ (Si igit̃ ſcire ẽ vt poſuim⁹. neceẽ eſt demonſtrati
uam ſciam eẽ ex veris ⁊ ꝑmis ⁊ imediatis notioribus ⁊
ꝑorib⁹ cauſiſqꝫ ꝯcluſionis. ¶ Notandum ꝙ cũ finis iponat
neceſſitatẽ his q̃ ſunt ad finẽ cũ ſcire ſit finis demrãtionis.
oꝫ demõſtrationẽ habere oẽs cõditiones tactas. qꝛ aliter
nõ faceret ſcire ¶ Tale ẽ g̃ hoc dictũ phi ſicut ſi diceret̃
ꝙ cũ finis ſerre eſt ſecare opꝫ eam eẽ ferreã ⁊ dẽtatam qꝛ
aliter dura ſecare nõ poſſet. Sed cũ finis demõſtratiõis
ſit ſcire opꝫ eaꝫ eẽ ex veris ⁊ habere oẽs ꝯditiões tactas.
qꝛ aliter nõ poſſet habere ſciam. ¶ Notãdum ẽt ꝙ ait ſi

tale eſt ſcire vt poſtrimus: qꝛ ſcire nõ potiſſimũ põt agge-
nerari p̃ demſ̃ationẽ: qꝛ q̃ põt p̃cedere p̃ effectus ſ3 ſcire
potiſſimũ ⁊ tale ſcire q̃le poſtrimus ⁊ q̃le ẽ diffinitũ non
põt hr̃i niſi p̃ demſ̃ationẽ q̃ p̃cedit p̃ cãs. ⁊ q̃ ſit ex vis. ⁊
q̃ hẽat oẽs ↄditiões tactas. ¶ Deinde cũ dicit (Sic. n. ẽ
p̃ncipia) declarat diffinitionez datã. Circa qḋ duo fac̃. qꝛ
p̃mo declarat eã in gn̄ali. ſc̄do in ſp̄ali ib'. (Verũ q̄dem
igit̃.) In p̃ma parte intẽdit talẽ rõnẽ. Quicq̄d facit ſcire
p̃ p̃ncipia p̄pria ipſius ſcibilis oʒ ꝙ ſit ex vis p̃mis. d̄mſ̃a-
tio aũt eſt hᵒ. qꝛ facit ſcire per p̄pria p̃ncipia rei. g̃ ẽ ex vis
p̃mis. ⁊c̃. De hac aũt rõne nõ ponit niſi v̄tutẽ mediȷ. d. ꝙ
(ſic. n. ſunt p̄pa p̃ncipia ei' qḋ demſ̃at̃). q. d. ꝙ ſi demſ̃a-
tio ſit ſic ꝙ hẽat ſu. oẽs cõditiões tactas. vt ꝙ ſit ex veris
p̃mis ⁊c̃. tunc ſunt in ea p̄pria p̃nᵃ ei' qḋ demſ̃at̃. i. ei' qḋ
ſcit̃. Tũc g̃ ẽ ſupplẽda rõ ꝙ cũ debeat demſ̃atio p̃cede-
re p̃ p̄pria p̃ncipia ipſi' ſcibilis qḋ demſ̃at̃ oʒ ꝙ ſit ſic ſic̃
dcm̄ ẽ. i. ꝙ hẽat oẽs ↄditiões tactas. ⁊ ſubdit ꝙ (ſillis q̄-
dẽ erit ſine his). i. ſine p̄prijs p̃ncipijs rei. põt. n. fieri ſil-
logiſmᵘ aliq̄s. puta ſillũs dyaletic'. ſine his. i. ſine p̄prijs
p̃ncipijs ⁊ abſq3 eo ꝙ ſit ex p̃mis ⁊ imediatis (demſ̃atio
aũt nõ erit) ſine talibus (quia) tũc non faciet ſcientiam.

Erum quidẽ igitur oportet eſſe: qm̄
quod noneſt non eſt ſcire. vt ꝙ dya-
metros ſit ſimetros. Ex primis aũt
⁊ indemõſtrabilibᵘ eſt: eo ꝙ nõ ſciet
non habens demonſtrationem ipſorum. Sci-
re. n. eſt quorum demonſtratio eſt non ſecun-
dum accidens habere demonſtrationez. Cau-
ſas quoq3 ⁊ notiores oʒ eſſe ⁊ priores. Cau-
ſas quidem: quoniã tunc ſcimus cũ cauſas co-
gnoſcimus ⁊ priores ſi vere cauſe ſunt notio-
res nõ ſolũ altero mõ intelligẽdo: ſed in ſcien-
do: qm̄ ſunt. Priora aũt ⁊ notiora dupliciter
ſunt. Nõ. n. idem eſt priᵘ natura ⁊ ad nos priᵘ.
Neq3 notius natura ⁊ nobis notius. Dico aũt
priora ⁊ notiora ad nos p̄xima ſenſui. Sim-
pliciter autẽ priora ⁊ notiora q̃ lõgis. ſunt aũt
lõgiora q̄dem vniuerſalia: maxime aũt p̄xima
ſingularia ⁊ opponuntur hec adinuicem. Ex
primis autẽ eſt qḋ ex p̄prijs principijs eſt. idẽ
enim dico primũ ⁊ principium.

¶ Poſita diffi-
nitione demõ-
ſtratiõis ⁊ oñ-
ſo diffinitionẽ
illam bene eẽ
aſſignatã. In
parte iſta de-
clarat particu-
las in diffini-
tione demon-
ſtrationis po-
ſitas. circa qḋ
tria facit: qꝛ p̃-
mo dclarat ꝙ
demonſtratio

debet eſſe ex veris. 2ᵒ ꝙ ex primis ⁊ immediatis. 3ᵒ ꝙ de-
bet eſſe ex prioribus ⁊ notioribus. ſc̄da ibi. (Ex primis
autem.) 3ᵃ ibi. (Cauſas quidez notiores.) Dicit ergo (ꝙ
verum quidem igit̃ oʒ eẽ) qḋ demſ̃at̃: (qm̄ qḋ non eſt:
nõ ẽ). i. nõ ↄtigit (ſcire. vt ꝙ diametros ſit ſimetros). i.
ſit ↄmẽſurabil' coſte. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrũ opor-
teat eſſe qḋ demſ̃at̃. ⁊ vr̃ ꝙ nõ: qꝛ d̃ roſa põt hẽri ſcia nul-
la roſa exñte. ridiculũ. n. eẽt dicere q' hñs ſciaz d̃ roſe p̃-
deret ſuã ſciam roſa corrupta. ¶ P̃. Euclides dat in geo-
metria ſuã ſciam de corp̃e. 12. pẽtagonoꝝ eq̃liũ collocabi-
lium in ſpera. forte nullũ ẽ tale corpᵘ in quo ſint. 12. pẽtha-
gona ſic eq̃lia ꝙ poſſint ſic collocari in ſp̃a: q' ſi ſp̃a attin-
gat angulũ vni' pẽtagõi. ꝙ attigat oẽs angulos oĩuz pen-
tagonoꝝ. ¶ In ↄriũ ẽ phũs volẽs ꝙ illḋ qḋ nõ ẽ nõ ↄtin-
git ſcire. ⁊ aſſerẽs ꝙ oʒ eẽ qḋ demſ̃at̃. ¶ Dicẽdũ ꝙ q̃tũ
ad p̃ris ſpectat dupl'r poteſt dici de aliquo ꝙ ſit. vel qꝛ eſt
actu ens vel qꝛ eſt res p̃dicamẽti. Si g̃ q̃rat̃ vtꝝ oporteat
res eẽ actualr̃ ad hoc ꝙ de eis ſit ſcia. pʒ ꝙ nõ p̃ rõnes ta-
ctas: qꝛ poſſumᵘ hr̃e ſciaz de roſa nulla roſa actualr̃ exñ-
te: ⁊ poſſumᵘ hr̃e ſciaz de corp̃e. 12. pẽtagonorũ nullo tali
corp̃e exñte: imo cũ per intellectuz abſtrahimus res ab hõ
actuali exñtia ⁊ itelligimᵘ eas ſ3 ſuã q̄ditatẽ icõueniẽs
eſt dr̃e ꝙ de nulla re poſſit eſſe ſcia niſi actualr̃ exiſtat. ac-
cidit. n. rei vt eſt ſcibilis ⁊ vt ad itellectũ ↄpat̃ q' actualr̃
ſit. cuʒ dcm̄ ſit ꝙ res ſic accepta abſtrahat̃ p̃ intellectũ a
ſuo actuali eẽ. S3 ſi q̃rit̃ vtꝝ oporteat qḋlibet ſcibile ſal-
tẽ eẽ rẽ aliq̄ꝫ p̃dicamẽti dato ꝙ actualr̃ ñ exiſtat. dici oʒ
ꝙ ſic. Nã cũ ſcia nõ ſit niſi de ente: vt plane vr̃ hic velle
phũs. ⁊ ens p̃ ſe diuidat̃ in. x. p̃dicamẽta: vt vult phũs. 5ᵒ
meta. oʒ qḋlibet ſcibile eẽ rẽ aliq̄ꝫ alicui' p̃dicamẽti. res aũt
collocant̃ in p̃dicamẽto nõ p̃ ſuũ actuale eſſe: ſ3 p̃ ſuã q̄di-
tatẽ. q̄ditas aũt intelligit̃ aliq̄d in potẽtia ad eẽ actuale.
q̄ditatẽ g̃ hñt nõ ſolũ q̃ actualr̃ exiſtũt ⁊ q̃ ſũt in ſe ⁊ ſunt
cõiũcta ſuo actuali eẽ. ſ3 etiã dñr hr̃e q̄ditatem ⁊ ſunt res
predicamenti ⁊ pñt intelligi ab itellectu ⁊ eẽ q̄d ſcibile q̃
nõ ſunt in ſe nec hñt actuale eẽ. ſ3 ſũt in ſuis cauſis ⁊ pñt
eẽ. Eſt. n. triãgulus res p̃dicamẽti. ⁊ hr̃i dcm̄ eſt ꝙ ſuperfi-
cies triãgularis eſt in predicamento q̃ntitatis ⁊ eſt ſpẽs
q̃ntitatis ↄtinue dato q' nulla talis ſuperficies eſſet. Ea
aũt q̃ nec ſunt in ſe nec in ſuis cauſis. ſ3 ſolũ ſũt entia apḋ
aĩam: vt tragelaphus ⁊ chymera: nõ ſũt ſcibilia nec ſunt
res alicuius p̃dicamenti. pʒ g̃ q̃liter oporteat eſſe ens qḋ
ſcitur. Et per iam dicta ſoluta ſunt argumẽta. ¶ Vlteriᵘ
aũt dato ꝙ nõ oporteat ſubʒ eẽ actualr̃ exñs: ⁊ ſuffic̃ ꝙ ſit
res p̃dicamẽti ⁊ ꝙ ſit ſm̃ ſuã q̄ditatez ad hoc ꝙ de eo ſit
ſcia. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtꝝ oporteat paſſionez p̃-
bandã de ſubõ actualr̃ exiſtere ad hoc ꝙ de ea ſit ſcia. ⁊
videt̃ ꝙ ſic. qꝛ per demſ̃ationẽ ↄcludit̃ paſſionem ineſſe
ſubõ. ſed non ineſt aliq̄d alicui niſi habeat actuale eſſe. g̃
nulla paſſio de ſubiecto probatur niſi actualiter exiſtat.
¶ In ↄtrariũ eſt qꝛ ſubiecto nõ exñte actualr̃ opʒ ꝙ nec
actualr̃ exiſtat paᵒ: quare ſi poteſt haberi ſcia de ſubiecto
nõ actualr̃ exñte habebit̃ de paſſione dato ꝙ actualiter
nõ exiſtat. ¶ Dicẽdũ ꝙ cum quod q̄d eſt ſit obiectuz in-
tellect': ⁊ res ſcite ↄſiderent̃ ſm̃ ſuã q̄ditatẽ nõ ſm̃ ſuum
actuale eẽ. ſicut abſtrahimus ſubiectũ a ſuo actuali eſſe.
⁊ intelligimus ip̃ʒ ſm̃ ſuã q̄ditatẽ. ſic abſtrahimus ⁊ paſ-
ſionẽ de ſubõ p̄bãdã. Si g̃ q̃rat̃ q̃l'r oporteat eſſe paſſio-
nez ad hoc ꝙ de ea ſit ſcia. ⁊ ꝙ poſſit de ſubõ probari. di-
ci oʒ ꝙ cum paᵒ cauſet̃ a principijs ſubi ⁊ oriat̃ a ſubõ. ſic̃
ſufficit ad hoc ꝙ ſubm̃ ſit quid ſcibile ꝙ habeat eſſentia-
leʒ ordinẽ ad ſuas cãs. ſic ad hoc ꝙ paᵒ ſit q̄d ſcibile ⁊ ꝙ
poſſit p̄bari de aliquo ſubõ ſufficit q' hẽat eẽntialẽ ordi-
nẽ ad ſubm̃ illḋ. nullo. n. triãgulo exñte demſ̃abit̃ de eo
hr̃e tres co ꝙ hᵉ paᵒ hẽat eẽntialẽ ordinẽ ad ip̃m. ¶ Vl-
terius forte dubitaret aliq̄s de quo eẽ intelligit phũs cũ
ait ꝙ eẽ oʒ qḋ ſcit̃. ¶ Dõm ꝙ oẽ eẽ de quo hic logt̃ phs
eſt idẽ qḋ eẽ verũ. hic eni intẽdit phũs p̄bare ꝙ demſ̃a-
tio ſit ex veris v̄itas aũt hʒ eẽ circa ↄpõnẽ ⁊ diuiſionẽ. vñ

τ phus.5.meta.ait.ꝙ vno mõ dicitur ens qđ ſignificat q̄litatẽ pdicamẽtoꝝ.alio mõ ens qđ ſignificat veritatem rei.τ cũ dicimus aliqđ eſſe ſm pħm demõſtrabimus ſuã veritatẽ. cũ dicimus aliqđ nõ eſſe demõſtrabimus ſuã falſitatem. put ergo eē vel nõ eſſe ſumitur in ꝓpõnib⁹ put dicit veritatẽ ꝓpõnũ vel enũciationũ ſumitur hic eſſe cũ dicitur ꝙ opʒ hic eſſe qđ ſcitur. Propter qđ ſciendũ ꝙ eſſe in ꝓpõnibus non notat actualem exiſtentiam:ſed notat habitudinem pdicati ad ſubm. hoc.n.vbũ eſt put copulat pdicatũ cũ ſubiecto τ put eſt nota dicendi de alio nõ dicit ipſam actualẽ exiſtẽtiã:ſʒ ꝯſignificat quãdam cõpoſitionẽ τ quãdã habitudinem predicati ad ſubiectũ quã ſine cõpoſitis nõ eſt intelligere. Cũ.n.dicitur qđ eſt pluuia. τ reſpõdetur pluuia eſt aq̃ guttatim cadens. vera eſt hec locutio etiã pluuia nõ exiſtẽte.nã cũ dicitur pluuia eſt aq̃ guttatim cadens:nõ eſt intellectus ꝓpõnis ꝙ pluuia hẽat actuale eē nec ꝙ actualiter exiſtat:ſʒ ꝙ hoc pdicatũ aqua guttatiz cadẽs hʒ ſe ꝑ habitudinem ad ſubm qđ eſt pluuia.hoc ergo mõ oʒ eſſe qđ ſcitur τ dmõſtratur.τ hoc mõ oʒ demõſtrationẽ eē ex veris:qꝛ in ꝓpõnib⁹ ex q̄bus demõſtratio ꝯſtituitur pdicata hñt ꝑ ſe ordinẽ ad ſubiecta. Cũ.n.dico triãgulus hʒ tres duo ẽ ꝓpõ.τ nõ eſt intellect⁹ ꝓpõnis ꝙ triãgulus actualiter exiſtat:ſed ꝙ hec paſſio hñs tres habeat ꝑ ſe ordinẽ triãguli. demõſtratio ergo ẽ ex veris τ eſt ex his q̃ ſunt put eē dicit per ſe habitudinẽ pdicati ad ſubm. nõ aũt demõſtratio eſt ex falſis nec ex his que nõ ſunt:qꝛ nõ eſt ex his q̃ hñt oppoſitã habitudinẽ ad ſubm. vt qꝛ ſimetrũ hʒ repugnãtiam ad dyametrum nõ eſt quid ſcibile nec cadit ſub ſcientia ꝙ dyametrum ſit ſimetrum coſte. ¶ Ulterius aũt forte dubitaret aliqs de ꝓbatione Ariſto. vult.n.probare ꝙ demõſtratio ſit ex veris. ipſe.n.ait. oʒ verũ eſſe qđ ſcitur τ qđ demõſtratur. Cũ ergo verũ poſſit ꝯcludi ex falſis. vt pʒ ꝑ pħm in ſcđo prioꝝ. quãtũcũqʒ verũ ſit qđ demõſtratur τ verũ ſit qđ ſcitur. poterit tñ demõſtratio eſſe ex falſis. Dicendũ ꝙ ſillogiſmus eſt conſequentia quedam in qua pmiſſe habent ſe vt antecedens τ concluſio vt ꝯñs. Conſtat aũt ꝙ ſi antecedens eſt ꝙ de neceſſitate cõſequens eſt. ſic τ in omni forma ſillogiſtica ſi pmiſſe ſunt vere ꝯclo de neceſſitate eſt vera. nõ tñ oʒ ꝙ ſi antecedens nõ eſt ꝙ cõſequẽs non ſit. põt.n. ꝯtingere ꝙ nõ ſit antecedẽs τ tñ ſit conſequẽs. vt ꝙ nõ ſit homo τ tamẽ ſit animal. ſic nõ opʒ ſi premiſſe ſunt falſe ꝙ de neceſſitate ꝯclo ſit falſa. põt.n. ex falſis ſequi verũ. τ ſimul cum falſitate premiſſaꝝ poteſt ſtare veritas concluſionis. ¶ Aduertendũ tamen ꝙ vt idem pħus tradidit in ſcđo prioꝝ. ꝙ lʒ ex falſis poſſit ſequi verum hoc non eſt ꝓpter quid:ſed qꝛ. falſitas.n. pmiſſaruʒ nõ eſt cauſa veritatis ꝯclonis. ipſum.n. nõ eſſe antecedẽtis non põt eſſe cauſa quare ſit conſequens: poteſt.n. contingere ꝙ nõ ſit homo τ tamen animal ſit:ſed tamẽ ipm non eſſe hominem nõ põt eſſe cauſa ꝙ ſit animal. ſed accidit ſic eſſe. ſic τ in ꝓpoſito poteſt contingere ꝙ premiſſe nõ ſint vere:ſed ſint falſe. cõcluſio autem ſit vera. ſed hoc nõ eſt propter qđ nec eſt aliter. ſed erit qꝛ ita accidit. concluſio ergo vera nõ põt ſequi ex pmiſſis falſis tanq̃ ex cauſa. igitur ſi qđ demõſtratur eſt verũ τ hõ verum infert cauſaliter ex pmiſſis:qꝛ demõſtratio facit ſcire. τ in demõſtratione pmiſſe ſunt cã ꝯclonis: oʒ pmiſſas eſſe veras. Bona ẽ ergo rõ pħi ꝙ ſi verũ eſt qđ demõſtratur τ verũ eſt qđ ſcitur oʒ demonſtrationẽ eſſe ex veris. qꝛ cauſaliter τ ꝓpter quid verũ nõ põt concludi niſi ex veris. ¶ Ulterius aũt forte dubitaret aliqs:quare impoſſibile ſit diametrũ eſſe ſimetrũ coſte. ¶ Dicendũ ꝙ ſimetrũ idẽ eſt qđ cõmẽſurabile. illa ſunt cõmenſurabilia q̃ cõicant in aliqua vna menſura. ſi ergo eſſet aliqua vna linea q̄ntumcũqʒ eſſet modica. q̃ mẽſuraret diametꝝ poſſet ꝯmẽſurare coſtã vel econuerſo eſſent coſta τ diameter ꝯmẽſurabilia. τ hẽret ſe diameter ad coſtã ſicut aliqs numerus ad aliquẽ numerũ. nã ſi aliq̃ vna linea menſuraret vtrũqʒ:oporteret ꝙ illa linea in aliquo alio nũero ꝯtineatur in diametro τ in aliquo alio nũero in coſta. vt ſi linea vnius palmi menſurat diametꝝ τ coſtã: vt forte qꝛ diameter ẽ q̄nqʒ palmaꝝ τ coſta q̄tuor: hẽbit ſe diameter ad coſtã ſicut q̄nqʒ ad q̄tuor. vel ſi illa linea ſit in aliquo alio nũero in diametro τ in aliquo alio nũero in coſta: hẽbit ſe diameter ad coſtã ſicut ille numerus ad aliũ nũerũ: τ q̄dratũ diametri ſe hẽbit ad q̄dratũ coſte ſicut q̄dratũ illi⁹ nũeri ad q̄dratũ illi⁹ alterius numeri. Quare cũ quadratũ diametri ſit duplũ ad quadratũ coſte vt ꝓbatur in penultimo Euclidis: poſſet inueniri aliqs nũerus quadrat⁹ q diuideretur in duo equalia quadrata: qđ ẽ impoſſibile. Cũ ergo dicitur ꝙ diameter de neceſſitate eſt incõmẽſurabilis coſte. intelligendũ eſt de coſta quadrati hñtis latera equalia. nã in ſupficie hñte latera inequalia põt diameter eſſe cõmenſurabilis coſte. qꝛ lʒ ſit impoſſibile inuenire numeꝝ quadratũ q poſſit diuidi in duo quadrata equalia. põt tñ reperiri nũer⁹ aliqs quadratus q diuiditur in duo quadrata inequalia. vt.25.eſt numerus quadratus τ diuiditur in.xvi.τ.ix. quoꝝ ẽt q̄lʒ ẽ quadratus. igitur in ſupficie a.b.c.d. coſta.a.b.ſit quatuor pedũ τ coſta.b.c. ſit triũ pedũ. diameter.a.c.eſt ꝯmẽſurabilis cuilibet iſtaꝝ coſtarũ τ erit q̄nqʒ pedũ. pes ergo mẽſurãs diametrũ.a.c. menſurabit vtrãqʒ coſtã. equabitur.n. quadratũ diametri.a.c. q̄drato vtriuſqʒ coſte: τ hẽbit ſe ad vtrũqʒ q̄dratũ ſicut numerus ad nũerũ. vt ſic.xxv.ad.xvi.τ ad.ix. cũ ẽt diameter ponatur.v.pedũ τ.v.in ſe ductũ faciat.xxv. coſta ãt maior ponatur.iiij.pedũ q in ſe ducti faciũt.xvi. coſta aũt minor ponatur triũ pedũ q in ſe ducti faciũt.ix. habebit ſe q̄dratus diameter ad q̄dratũ coſte maioris ſicut.xxv.ad.xvi. ad q̄dratũ ẽt minoris ſicut.xxv.ad.ix. q̃ duo q̄drata duaꝝ coſtaꝝ.vʒ.xvi.τ.ix. cõſtituunt.xxv. qđ eſt q̄dratũ diametri. reperitur ergo cõmẽſurabilitas inter diametrũ τ coſtã ſi ſint coſte inequales: nõ aũt ſi ſint equales. hui⁹ aũt rõ eſt ſupius tacta vʒ. ꝙ põt inueniri aliqs numer⁹ quadrat⁹ q põt diuidi in duo quadrata inequalia. nequaq̃ aũt inueniri põt q̄drat⁹ aliqs nũer⁹ q in duo q̄drata equalia ſcindi poſſit. ¶ Deinde cũ dicit. (Ex pmis aũt) oſtẽdit demõſtrationẽ debere eſſe ex pmis τ immediatis. dicẽs ꝙ (ex pmis aũt τ indemõſtrabilib⁹) .i. ex pmis τ immediatis oʒ eē ſu. dmõſtrationẽ (qꝛ nõ ſciret nõ hñs demõſtrationẽ ipſoꝝ) .i. ꝑ ipſa. vʒ. ꝑ pma τ immediata. τ ſubdit cãm. d. ꝙ (ſcire eſt) ſupple ꝑ eã (quoꝝ) .i. ꝑ q̃ (eſt demõſtratio) ſupple ꝑ ſe pmo. τ addit ꝙ (τ nõ ſm accñs habere demõſtrationẽ.) quaſi dicat ꝙ ſcire ẽ per demõſtrationẽ per ſe. τ per cãs ꝑ ſe. τ nõ per dmõſtrationẽ per accidens nec per cauſas per accidens. ¶ Notandum ꝙ poſſet hec ratio ſic formari: ſine quibus nõ ꝯtingit ſcire ex illis oʒ demõſtrationẽ eſſe. ſed ſine pmis. τ immediatis nõ ꝯtingit ſcire. ergo ex pmis τ immediatis opʒ demõſtrationẽ eē. ideo ait ꝙ nõ ſciret. i. nõ ꝯtigeret ſcire ſi nõ hñs demõſtrationeʒ ipſoꝝ. i. per ipſa. i. per prima τ immediata. ¶ Notandũ aũt ꝙ demõſtratio fit ex aliquib⁹ pmiſſis. tunc quero vtrũ ille pmiſſe ſint indemõſtrabiles τ ſi ſint pme τ immediate vel nõ. ſi ſint indemonſtrabiles habetur intentũ. ſi aũt pñt demonſtrari vel habetur demõſtratio õ eis vel nõ. ſi ſint demõſtrabiles τ nõ demõſtrantur. ergo ſunt ignorate. ignoratis aũt pmis ignoratur ꝯclo. nõ ergo cõtingit ſcire per aliqua demõſtrabilia niſi habeatur eoꝝ demonſtratio. ergo ſemper demõſtratio vt faciat ſcire opʒ ꝙ ſit ex indemõſtrabilibus. qꝛ nõ generatur intellectus. nec aggeneratur in nobis ſcia ſimpliciter niſi ſit deuentum vſqʒ ad indemõſtrabilia. Jõ dr in pmo thopicoꝝ. ꝙ demõſtratio eſt ex primis τ veris: aut ꝑ ea q̃ ſunt pma τ vera ſumpſerũt ori

ſinē. demōſtratio ergo vel eſt ꝑ indemōſtrabilia īmediata vel eſt per demōſtrabilia ad indemōſtrabilia reducta. ¶ Notādū etiā ꝙ ſi dicat̄ ꝙ demōſtratio ē ex indemonſtrabilibus ver ē ꝓpō. qꝛ ſemꝑ eſt ex indemōſtrabilib⁹. vel imediate ſi ipſe pmiſſe ſunt demonſtrabiles. vel mediate. qꝛ ſi pmiſſe ſunt demōſtrabiles vt faciāt ſcire opꝫ eas ad indemōſtrabilia reducere. ¶ Rurſus ſi dicat̄ ꝙ demōſtratio pōt eſſe ex demōſtrabilibus vt ad indemōſtrabilia reducant̄ vera eſt ꝓpoſitio. Dupl'r ergo poterit legi lr̄a pħi. pmo vt h̄ qḋ dico referat̄ ad pma idemōſtrabilia. vt ſit ſenſus. bn̄ dico demōſtrationē debere eſſe ex pmis ⁊ idemōſtrabilibus qꝛ non ſciet nō h̄ñs demōſtrationē ipſoꝝ. i. ꝑ ipſa pma ⁊ indemōſtrabilia. nā ſcire eſt ꝑ pma ⁊ indemonſtrabilia quoꝝ. i. ꝑ q̄ eſt demōſtratio per ſe ⁊ nō ꝑ accn̄s. alio mō hoc qḋ dico ipſoꝝ pōt referri ad ipſa demōſtrabilia ꝓut ad indemōſtrabilia reducant̄. vt ſit ſenſus ꝙ demōſtratio ē ex pmis ⁊ indemonſtrabilib⁹: qꝛ nō ſciet aliqs ſupple ꝑ demōſtrabilia. ⁊ nō h̄ñs demōſtrationē ipſoꝝ. Jō ſubdit. ꝙ ſcire ē ſupple ꝑ ea q̊ꝝ demōſtratio ē h̄re demōſtrationē. eo ꝙ ꝑ ſe. ⁊ nō h̄ere dm̄ſtrationē ſm̄ accn̄s. q. d. ꝙ ꝑ demōſtrabilia nō eſt ſciētia niſi de ipſis demr̄ābilib⁹ h̄ereſ demr̄ātio: ⁊ oꝫ ꝙ h̄ꝫ demr̄ātio ēt ſit ꝑ ſe nō ꝑ accn̄s oꝫ demr̄ābilia demr̄ari ⁊ ad idemr̄abilia reduci ſi ex eis debeat eē demr̄ātio. ſemꝑ ḡ eſt demr̄atio ex idemōſtrabilib⁹ vel mediate vel imediate. ¶ Notādū ēt ꝙ ſi fiat demr̄atio ex demōſtrabilib⁹. vt pꝫ. oꝫ illa demr̄ābilia demōſtrari. Sed ſi fiat demōſtratio ꝑ ſe ⁊ ꝑ cauſas cū in talibus nō ſit abire in infinitū. oꝫ tādeꝫ ad indemr̄abilia deuenire. Ad remouēdū ḡ ꝓceſſuꝫ ꝑ accn̄s ſm̄ quem poſſemus demr̄are nec vnq̄ꝫ deueniremus ad pma ⁊ ad indemr̄abilia ait ꝙ ſcire eſt nō per accn̄s habere demōſtrationē. ¶ Deide cū dicit. (Cauſas quideꝫ notiores.) oſtendit ꝙ oꝫ demōſtrationem eſſe ex pꝛoꝛibus ⁊ notioꝛib⁹. Circa q̄ duo facit. qꝛ primo ponit hoc generaliter ⁊ cōmuniter. ſcḋo ſpāliter ibi. (Eſt aūt pncipiū demōſtratōis.) Circa pmū tria facit. qꝛ pmo adducit vnā quādā rōnē cōem. ꝙ opꝫ demr̄ationeꝫ eē ex pꝛoꝛib⁹ ⁊ notioꝛibus. ſcḋo exponit quō ſint accipiēda pꝛoꝛa ⁊ notioꝛa. tertio remouet quādā dubitationē que poſſet ex dictis origineꝫ ſumere. ſcḋa ibi. (Prioꝛa autē ⁊ notioꝛa.) tertia ibi. (Ex primis autem.) In prima parte intēdit talem rationem. Quicquid eſt per cauſas q̄ vere cauſe ſunt ſemꝑ ē ꝑ prioꝛa ⁊ notioꝛa. demr̄ātio ē per cauſas q̄ vere cauſe ſunt. ḡ ⁊c. Jdeo ait. (Cauſas qḋē oꝫ notiores eē ⁊ pmas cās qḋem.) q. d. ꝙ cāe non ſunt ſolū notiores: ſꝫ ēt cauſe ſm̄ ꝙ cauſe ſunt pꝛie vel prioꝛes: ſꝫ (qm̄ tūc ſcimus cū cauſas cognoſcimus ſi vere cāe ſunt ⁊ prioꝛes ⁊ notiores) ſm̄. opꝫ eē (nō ſolū alio mō intelligēdo) qḋ ſūt (ſꝫ in ſciendo: qꝛ ſunt.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſm̄ expōnē cōeꝫ cauſa per ſe loquēdo eſt notior effectu. nō ſolū quātū ad qḋ ē: ſꝫ ēt quātum ad qꝛ eſt. vt ſi vis ſcire eclipſim ſolis. nō ſoluꝫ opꝫ te ſcire qḋ eſt lune iterpoſitio. ſed ēt qꝛ eſt hui⁹ iterpoſitio: qꝛ luna interponit̄. Poſſumus tn̄ alr̄ dicere ⁊ foꝛte melius vt dicamus ꝙ effectus facit aliquid inferre cauſe ꝓpꝛie. ſed nō facit ad eſſe effectus. ergo eſt cā cāe ſolū alio mō. vꝫ. q̄tū ad inferre. ſed nō eſt cā: qꝛ eſt. i. q̄tum ad eē. ſꝫ cāe ſi cāe vere ſunt: ſunt cauſe effectuū non ſolū altero modo: vt qꝛ per cās poſſumus intelligere effect⁹ ⁊ poſſumus ꝑ eas effectus ↄcludere ⁊ iferre. ſꝫ ēt ſunt cāe: qꝛ ſunt. i. quātum ad eſſe notiores ergo ſunt cāe effectib⁹: qꝛ ſunt cāe vtroqꝫ mō ⁊ quātū ad iferre ⁊ quātū ad eē. ¶ Deinde cuꝫ dicit. (Prioꝛa aūt ⁊ notioꝛa.) exponit quō ſunt accipiēda prioꝛa ⁊ notioꝛa. Circa qḋ duo facit: qꝛ primo diſtiguit de pꝛioꝛi ⁊ notioꝛi. ſcḋo declarat diffinitiōis membra ibi. (Dico aūt pꝛoꝛa.) Dicit ergo ꝙ (pꝛoꝛa ⁊ notioꝛa ſunt dupl'r) vꝫ. quo ad nām ⁊ quo ad nos. Jō ſubdit ꝙ (nō. n. idē eſt pꝛius nā ⁊ ad nos) i. quo ad nos (nec) ē dicere idē (notius nā ⁊ notius nobis.) ¶ Notādū aūt ꝙ cū dupl'r dicat̄ prius ⁊ dupl'r noci⁹. vꝫ. quo ad nām ⁊ quo ad nos. demr̄ātio ſimpliciter q̄ eſt ꝑ veras cās ſemꝑ procedit ꝑ prioꝛa ⁊ notioꝛa ſimpl'r quo ad nām. nō aūt ſemꝑ ꝑ pꝛoꝛa ⁊ notioꝛa quo ad nos. ¶ Notādū ē ꝙ ſꝫ cōmētatoꝛeꝫ ſuꝑ p⁰ phycoꝝ. In mathematicis eſt notioꝛ quo ad nos cā q̄ꝫ effectus. in nālibus aūt econuerſo. Scḋm ergo hūc modū loquēdi in demōſtratiōib⁹ mathematicis ꝓcedimus ꝑ prioꝛa ⁊ notioꝛa vtroqꝫ mō ⁊ quo ad nām ⁊ quo ad nos: qꝛ idē ē ibi pꝛius ⁊ notius nā ⁊ nobis. In nālib⁹ āt lꝫ vt plurimū fiāt demōſtratōes nō potiſſime: ſꝫ ꝑ effect⁹. tn̄ ſi inſtituat̄ oꝛdo ſcīe ei ꝑ eſt a pncipio queſtionū ⁊ fiat demōſtratio ꝑ cām fiet ꝑ notius nāe nō nobis. bn̄ ergo dcm̄ ē ꝙ nō eſt idē prius ⁊ noci⁹ nature ⁊ nobis: lꝫ ſit idē i aliqbus vt in mathematicis. nō tn̄ ē idē in oībus: qꝛ nō ē idē in nālib⁹. ¶ Deide cū dicit. (Dico autē pꝛoꝛa.) Exponit q̄ dixit oñdēs q̄ ſunt prioꝛa ⁊ notioꝛa nobis ⁊ que nature dicēs (dico aūt pꝛoꝛa nobis ⁊ notioꝛa proxima ſenſui notioꝛa aūt ſimpl'r) ⁊ quo ad nāꝫ (que lōgius ſunt) ſupple a ſenſu. Et ſubdit ꝙ (ſūt aūt quedam lōgioꝛa) a ſenſu maxime (vl'ia. proxima āt) ſenſui (ſingularia) ⁊ ſubdit q̄ (opponunt̄ hec adinuicē.) nā ſi nō eſt idē eſſe longinquum ⁊ ꝓpinquuꝫ: ⁊ ſi longinquitas ⁊ ꝓpinquitas h̄nt quādā repugnātiaꝫ ⁊ quādā oppōnem adinuicē. oꝫ adinuicē habere quādam repugnātiaꝫ pꝛius nā ⁊ prius nobis. cū vnū ſit ſingulare ⁊ ꝓpinquū ſenſui aliud vniuerſale ⁊ remotū a ſenſu. ¶ Dubitaret foꝛte aliquis: qꝛ videt̄ ꝙ phs ſit ſibi ↄrius hic ⁊ in pmo phyſicoꝝ. ⁊ ēt in ſcḋo meta. nam in pꝛimo phycoꝝ vult ꝙ ſint nobis nota magis confuſa. i. vl'ia. ⁊ in ſcḋo meta. vult ꝙ quedā ſe h̄nt ſicut locus ianue in domo quē nullus ignorat. qḋ exponēs ↄmētatoꝛ ait q̄ h̄ꝫ ſūt ꝓpōnes maxime vl'es. ḡ tā in p⁰ phycoꝝ q̄ꝫ in 2⁰ meta. vr̄ velle ꝙ ſūt nobis pꝛius nota magis vl'ia. hic aūt ꝙ magis ſingularia. Dicendum ꝙ eē aliqḋ notius ⁊ pꝛius quo ad nos pōt dupl'r intelligi. vel in eodē gn̄e cognitiōis. vel abſolute ⁊ ſimpl'r. Si in eodē gn̄e cognitionis vera eſt ſn̄ia libri phycoꝝ. qꝛ taꝫ apud intellectū q̄ꝫ apud ſenſum ſunt pꝛius nota ↄfuſa magis vt apud itellectū ſunt prius nota magis cōfuſa. i. magis vl'ia: apud ſenſum ꝟo ſunt pꝛius nota magis ↄfuſa. i. ea que ſūt particularia magis confuſa. i. magis vl'ia. vt pꝫ. qꝛ ſi a remotis aſpicimus aliquid prius cog oſcimus ꝑ ſenſum ꝙ eſt aliquod coꝛpus. poſtea ꝙ eſt aliquod aīal. ⁊ poſtea ꝙ eſt aliquis homo. ꝑ intellectum ꝟo prius cognoſcimus ꝙ eſt coꝛpus. poſtea ꝙ ē animal. poſtea ꝙ eſt homo. Cōſtat autem q̄ coꝛpus eſt vl'ius q̄ꝫ aīal ⁊ aīal q̄ꝫ homo. ⁊ aliquod coꝛpus eſt particulare vl'ius q̄ꝫ aliquod aīal vel q̄ꝫ aliquis homo. bene ḡ dictū eſt ꝙ i eodē gn̄e cognitionis ſenſitiue ⁊ ēt itellectiue ſunt nobis nota cōfuſa magis. Sꝫ ſi q̄ſtio nō arctet̄ ad alterū genus cognitionis. vt nō dicat̄ qḋ ē nobis notius ſm̄ intellectū vel ſm̄ ſenſum. ſed abſolute q̄rat̄ que ſunt notioꝛa. vera eſt ſn̄ia que hic tradit̄. nā cuꝫ nr̄a cognitio incipiat̄ a ſenſu: ⁊ ſenſus non iudicet nec apprehendat niſi particularia ſequit̄ ꝙ ſūt nobis pꝛius nota particularia q̄ꝫ vl'ia. lꝫ ſm̄ nām quod qḋ eſt ⁊ vle ſit pꝛius ⁊ notius particulari. Ex h̄ aūt patere pōt quō demr̄ationes mathematice procedūt nō ſolū ex prioꝛibus quo ad nām: ſed etiā ex pꝛoꝛibus quo ad nos. Exponendum. n. eſt quo ad nos. i. quo ad nr̄am cognitionē intellectiuā. qꝛ intellectui nr̄o ibi prius ſe offerunt cauſe q̄ꝫ effectus. ſed ſi intelligat̄ quo ad nos abſolute ⁊ ſimpl'r nō eſt verū. qꝛ tūc ꝓcederent mathematice ex particularib⁹ cū abſolute loquēdo nr̄a cognitio incipiat a ſenſu. ⁊ ſimpl'r loquēdo ſūt nobis particularia prius nota. videmus autem ſic non

eſſe: qꝛ mathematice nõ ꝓcedunt inductiue ⁊ a poſteriori buſ: ſed demõſtratiue ⁊ a ꝑorib⁹. ¶ Deinde cũ dicit. (Ex primis aũt) remouet quãdã obiectionẽ q̃ ex habitis poſſet hñe oriri. oſtenderat. n. demõſtrationẽ eẽ ex his pri mis ⁊ imediatis priorib⁹ ⁊ notioribus. nõ aũt oſtenderat q̃ſi ſit ex cauſis ↄcl'onis. i. ex ꝓprijs principijs. iõ ad hoc remouẽdũ ait. (Ex p̃mis aũt ẽ) .i. ex quo demõſtratio eſt ex primis. ſequit ſi. (qḋ ex ꝓprijs principijs eſt. Idẽ. n. di co primũ ⁊ principiũ.) ¶ Notãdum aũt ꝙ ſm pħm 2° metha. ſemꝑ i omni genere illud qḋ ẽ p̃mũ ⁊ qḋ eſt maxie tale ẽ cauſa ⁊ principiũ omniũ eoꝝ q̃ ſunt poſt: ⁊ qꝛ p̃mũ hꝫ rõnẽ cauſe ⁊ principij. ⁊ idẽ eſt p̃mũ ⁊ principiũ. ergo ex quo ꝓbatũ eſt ſupra q̃ oꝫ demõſtrationẽ ꝓcedere per p̃ria ⁊ nõ ꝑ accñs ſꝫ ꝑ ſe. ſufficiẽter oſtẽdebaẽ ꝙ demõſtra tio ꝓcedit ꝑ ꝓpria principia: qꝛ ꝓcedit ꝑ ꝓpria prima.

¶ Eſt aũt principiũ demõſtratiõis ꝓpoſitio ime diata. Immediata aũt ẽ qua nõ eſt altera prior. Propoſitio aũt ẽ enũciatiõis altera ps vnius de vno. Dyalectica qdẽ ẽ ſimilr accipiẽs qᷓlibet. Demõſtratiua aũt determinate alteꝝ: qm̃ veꝝ ẽ. Enũciatio aũt ↄtradictionis quãlibet partem. Cõtradictio aũt eſt oppoſitio cuius nõ eſt me dium ſecũdũ ſe. Pars aũt cõtradictiõis q̃ aliqḋ de aliquo eſt affirmatio eſt. Que vo eſt aliqḋ ab aliquo negatio eſt. Immediati aũt ſyllogi ſtici principij poſitionẽ quidẽ dico quã nõ eſt mõſtrare: ſed ponere: neqꝫ neceſſe eſt habere aliquẽ docẽdum. Quã vero neceſſe eſt habe re docendũ quẽlibet dignitatẽ vel maximã ꝓ poſitionẽ. ſunt. n. q̃dã huiuſmodi. hoc. n. maxi me in huiuſcemodi conſueuimus nomẽ dice re. Poſitionis aũt que quidẽ eſt q̃libet partiũ enunciationis accipiens: vt dico eſſe aliqḋ aut non eſſe ſuppoſitio eſt. Quare vero ſine hoc diffinitio eſt. diffinitio. n. poſitio q̃dã eſt. Po nit. n. arithmetic⁹ vnitatẽ indiuiſibilẽ eſſe ſecũ dum q̃litatem. Suppoſitio aũt nõ eſt. Id. n. ꝙ quid eſt vnitas ⁊ eſſe vnitatẽ nõ eſt idem.

¶ Poſtq̃ pħus aſſignauit vnã rationẽ cõem ꝙ demõſtra tio eẽt ꝑ priora ⁊ notiora: qꝛ erat per cauſas. In iſta parte adducit ad hoc idẽ rõnes ſpãles. qꝛ. n. primo ꝓbauit con ſeruatim ⁊ ꝑ vnã rõnẽ. in iſta pte ꝓbat diuiſim ⁊ per plu res rõnes. Iõ duo facit ſm ꝙ duo ꝓbare intẽdit. nã pri mo ꝓbat ꝙ demõſtratio ſit ex priorib⁹. ſcḋo ſit ex notio ribus ibi. (Oꝫ aũt oꝫ credere.) Circa p̃mũ duo facit. qꝛ primo ꝓbat ꝙ demõſtratio ſit ex priorib⁹. ſcḋo manife ſtat ⁊ declarat quedã de q̄bus fecerat mẽtionẽ ibi. (Pro poſitio aũt enũciatiõis.) In prima pte intẽdit talẽ rõnẽ. cuiuſcũqꝫ ſillogiſmi ẽ principiũ ꝓpõ imediata q̃ nõ ẽ alte ra ꝑor. ille ſill'us ꝓcedit per ꝑora: ſꝫ ſillogiſmi demõſtrati ui ſiue demõſtratiõis eſt hꝫ principiũ. g ⁊c. Fundaẽ aũt hec rõ ſuꝑ duabus ꝓpõnibus. quaꝝ p̃ma eſt ꝙ principiũ demõſtratiõis ſit ꝓpõ imediata. ſcḋa aũt ẽ ꝙ imediata ꝓpõ ẽ qua nõ eſt altera prior. Ex his aũt duab⁹ ꝓpõnib⁹ manifeſte ↄcludiẽ demõſtrationẽ eẽ ex priorib⁹: hoc ẽ ergo quod ait ꝙ (ẽ aũt principiũ demõſtratiõis ꝓpoſitio imediata.) ⁊ ſubdit ꝙ (imediata aũt) ꝓpõ (eſt q̃ nõ eſt altera prior.) Tũc ergo eſt ſuppleẽda rõ ꝙ oꝫ demonſtra tionẽ eẽ ex priorib⁹ cũ ſit ex ꝓpõnibus imediatis q̄b⁹ nõ ſunt alie priores. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ꝓpõnes q̃ ingrediunẽ demonſtrationẽ poſſint eẽ imediate. ⁊ videẽ ꝙ nõ: qꝛ cũ quedã ꝓpoſitiões igrediãẽ demõſtrationẽ ſm ſubſtãtiã vt p̃miſſe. quedã vo ingrediãẽ ſolũ ſm vtutẽ vt dignitates. nulle ꝓpõnes igrediẽtes demonſtra tionẽ ſm ſubſtãtiã pñt eẽ imediate cũ habeãt alias ꝓ poſitiões vt dignitates que ſunt priores ipſis. ¶ In ↄ̃riũ ẽ pħus volẽs demõſtrationẽ eẽ ex primis veris ⁊ ime diatis. ¶ Dicẽdũ ꝙ cũ dicimus imediata ꝓpõ q̃ nõ eſt altera prior: nõ eſt intelligẽdũ hoc abſolute ⁊ ſimpliciter: ſed gloſandũ eſt qua nõ eſt altera prior. i. ꝑ quã poſſit de mõſtrari. vñ pħus cũ primo dixiſſet q̃ oꝫ demõſtrationẽ eẽ ex primis ⁊ imediatis. volẽs hoc ↄ̃clarare. ꝓbat ꝙ oꝫ aũt demõſtrationẽ eſſe ex primis ⁊ idemõſtrabilib⁹. ꝓ eodẽ ergo accipit primũ ⁊ indemõſtrabile. pñt g p̃miſſe eẽ imediate q̃uiſcũqꝫ dignitates q̃ dicunẽ maxime ꝓ põnes ſint p̃ores illis. nã ꝑ hꝫ dignitates nõ pñt eẽ demõ ſtratiões: cũ dignitates ſint ꝓpoſitiões cõmunes. ⁊ dmõ ſtratio nõ ſit ꝑ cõia. ſed per ꝓpria. ¶ Ulteri⁹ forte dubi taret aliqs verũ ſint ꝓpõnes imediate dignitates que nõ igrediunẽ demõſtrationẽ niſi ſꝫ vtutẽ. ⁊ vr̃ ꝙ nõ: qꝛ ime diatũ ſonat idẽ qḋ ꝓximũ. illa aũt ſunt imediata alicui q̃ ſunt ꝓpiqua ⁊ ꝓxima illi. dignitates g q̃ nõ ſunt p̃cipia ꝓxima: ſed ſunt p̃cipia vlia ⁊ remota imediate ꝓpõnes dici nõ debẽt. ¶ Dicendũ ꝙ duplex eſt p̃cipiũ. ↄplexũ ⁊ icõplexũ. dignitates g ſunt p̃cipia ↄplexa. termini aũt ex quibus cõponunẽ dignitates pñt dici p̃cipia icõple xa. ex terminis g ⁊ p̃cipijs icõplexis fiunt ꝓpõnes que ſunt p̃cipia ↄplexa. ex ꝓpõnib⁹ aũt ↄcludunẽ cõcluſio nes. Dignitates g ⁊ vlr oẽs ꝓpõnes p̃miſſe reſpiciũt ter minos tanq̃ p̃cipia. ↄcl'ones tãq̃ p̃cipiata. Immedia tũ g qꝛ idẽ ſonat qḋ ꝓpriũ ⁊ ꝓximũ duplr põt accipi. vel qꝛ eſt ꝓpinquũ p̃cipijs. vel qꝛ ꝓpiquũ ↄcluſionibus. Di gnitates g ſunt ꝓpõnes imediate: qꝛ veritas dignitatum eſt valde ꝓpinq̃ p̃cipijs icõplexis: ⁊ eſt valde ꝓxima ſi gnificatis terminoꝝ. ſtatĩ. n. cũ ſcimus qḋ eſt qḋ dr̃ ꝑ no mẽ ⁊ ſtatĩ cũ itelligimus ſignificata terminoꝝ ↄcedim⁹ dignitatẽ verã eſſe. Immediatus g ꝓut hic de imediato loqnitr nõ eſt accipiendus ex pte poſterioris. vt dicatur illa ꝓpõ imediata q̃ nõ hꝫ aliã poſteriorẽ vel q̃ eſt valde ꝓpinq̃ poſteriori. ſed accipiẽdũ ẽ imediatũ ex pte p̃oris vt dicaẽ illa ꝓpõ imediata que nõ hꝫ aliquam priorem. Immediatũ. n. ſonat qḋ ſine medio. ſine medio aũt põt dici aliqḋ duplr. vel qꝛ nõ hꝫ aliud mediũ ꝑ quod ꝓbeẽ ſꝫ ſeipſa eſt nota. vel qꝛ nõ hꝫ mediũ ꝑ quod probet con cluſionẽ: ſed per ſeipſam ꝓbat ⁊ infert ↄcluſionẽ ſuam. dignitates ergo ſunt ꝓpõnes imediate. qꝛ nõ hñt mediũ ꝑ quod ꝓbenẽ: ſed ſeipſis ſunt note. p̃miſſe aũt ſunt ime diate. qꝛ non habẽt aliud medium per quod probẽt ⁊ ife rant ↄcluſionẽ illã. Dignitates g ſunt ꝓpõnes imediate. qꝛ nõ habent mediũ ꝑ quod ꝓbentur. ſed ꝙ ſeipſis ſunt note. nõ aũt ſũt imediate ꝙ ſint ꝓxime ↄcl'oni ⁊ non per aliud mediũ ꝓbent ⁊ ↄcludãt ↄcl'onẽ aliquã. Sunt. n. di gnitates reſpectu ↄcl'onũ demõſtrataꝝ. ſicut ẽ virtus ſo laris reſpectu pullulationis plãtaꝝ. nã ſicut virtus ſola ris nũq̃ eſt imediatũ p̃cipiũ pullulatiõis. ſed hꝫ virtus mediãte vtute pullulatiua facit arbores pullulare. vtus ergo pullulatiua intelligiẽ eſſe q̃ſi media iter vtutẽ ſolarẽ ⁊ actũ pullulãdi. ſic nunq̃ dignitates ſunt imediatũ prin cipiũ ↄcludendi ↄcluſionem demõſtratiuã. qꝛ nunq̃ di gnitates ingrediunẽ demõſtratiuã ſm ſubam. Sũt ergo p̃miſſe q̃ſi q̃ media iter dignitates ⁊ cõcluſionẽ. ita ꝙ dignitates mediãtibus p̃miſſis ↄcludũt ↄcl'onem demõ ſtratiuã. ſunt ergo dignitates ꝓpõnes imediate ⁊ ꝓxime. nõ qꝛ ſint ꝓxime concluſioni ꝓbãde. ſed qꝛ ſunt ꝓxime

terminis ꝛ pncipijs incóplexis. ¶ Ulterius aũt dato ꝙ di-
gnitates poſſunt dici ꝓpõnes imediate mõ quo dcm̃ eſt.
Dubitaret forte aliqs vtꝫ eo mõ poſſint dici ꝓpoſitiões
imediate dignitates ꝛ pmiſſe. Dicendũ ꝙ q̃ſtũ ad pſens
ſpectat triplicẽ differẽtiã aſſignare poſſumus inter ime-
diationẽ dignitatũ ꝛ pmiſſarũ. Prima dñtia eſt qꝛ oẽs
dignitates ſunt ꝓpõnes imediate: qꝛ nõ hñt mediuꝫ per
qꝺ demõſtrenẽ. ſꝫ nõ oẽs pmiſſe cuiuſcũqꝫ demõſtratio
nis ſunt imediate: qꝛ nõ hñt mediũ ꝑ qꝺ demõſtrenẽ. di
cebaẽ .n. ſupra demrãtionẽ eſſe ex pmis ꝛ imediatis vel
ex his q̃ ex pmis ꝛ imediatis ſumpſerũt originẽ. pmiſſe
ergo i demrãtiõe nõ ſemꝑ ſunt ꝑ ſe ꝛ imediate. ſꝫ ſufficit
ꝙ eas ſciamus reducere in pmas ꝛ imediatas. ꝛ ꝙ ex ta
libus pncipiũ ſumpſerunt. Scða dñtia eſt ꝙ dignitates
ſunt imediate: qꝛ nõ hñt alias pores abſolute ꝛ ſimplr: ꝛ
maxime dignitas illa: de quolibꝫ affirmatio vel negatio
ſimplr ꝛ abſolute ẽ ꝓpõ por. ꝛ nulla eſt por illa imo oẽs
alie ꝓpões firmanẽ ꝛ roboranẽ ꝑ ipam. ſꝫ nulla pmiſſa
alicuius demõſtratiõis eſt ſic imediata ꝙ ſimplr ꝛ abſo
lute nullã habeat ꝓpõnẽ porẽ. nã dignitates ſũt ꝓpões
pores qbuſcũqꝫ pmiſſis. ſed vt dicebaẽ pmiſſe in demõ-
ſtratiõib' pñt eſſe imediate. nõ ꝙ abſolute nullas habeãt
pores. ſed qꝛ nõ hñt aliqs pores ꝑ qs valeãt demõſtrari.
Tertia dñtia eſt. qꝛ pmiſſe pñt eſſe duplr imediate. naꝫ
pñt eſſe imediate ex parte pncipioꝝ. vt qꝛ eſſe pñt ita ꝓ-
pinque pncipijs ꝙ nõ pñt demõſtrari. 2° pñt eſſe imedia
te ex pte ꝯclonũ: qꝛ poſſunt eſſe ita ꝓpinque alicui ꝯclo-
ni: qꝛ ingrediunẽ demõſtrationẽ ſm ſubam ꝙ imediate
inferunt ꝯclonẽ illã. dignitates aũt pñt dici hoc mõ ime
diate: qꝛ ſunt indemõſtrabiles. nõ aũt pñt dici imediate
ꝙ ſint ꝓxime ꝛ ꝓpinq̃ cõcluſioni que ꝯcludiẽ. nã ſi ex di
gnitatib' ꝛ cõibus ꝓpoſitiõibus fieret ſillus aliqs ita ꝙ
dignitates ꝛ cões propoſitiões ingrederenẽ ſm ſubaꝫ ſil
logiſmũ illũ vt põt patere per habita. hꝫ ſillogiſmus nõ
eẽt demõſtratio. qꝛ ꝓcederet per cõia ꝛ nõ per propria.
¶ Deinde cũ dicit. (Propoſitio aũt enunciationis eſt)
qꝛ mentionẽ fecerat de ꝓpõne imediata dicẽs eã eẽ de-
mõſtratiõis principiũ iõ ad declarationẽ dictoꝝ duo fa
cit. qꝛ primo determinat de ipſa ꝓpoſitione. ſcðo de ime
diato principio ibi. (Immediati aũt principij.) Ad eui-
dentiã prime partis ſciendũ ꝙ in diffinitiõe ꝓpoſitiõis
poniẽ enũciatio. in diffinitiõe enũciatiõis poniẽ ꝯdictio
nõ ergo põt qs ſufficiẽter determinare de ꝓpõne niſi de
terminet de enũciatiõe. nec de enunciatiõe niſi determi
net de ꝯdictiõe. volens ergo pꝰus determinare de ꝓpoſi
tione tria facit. qꝛ primo determinat de ꝓpõne. ſcðo de
enũciatiõe. tertio de ꝯdictiõe. ſcða ibi. (Enunciatio vo)
tertia ibi. (Cõtradictio aũt). Pria ps diuidi põt in ptes
duas. qꝛ pmo diffinit quid eſt ꝓpoſitio. ſcðo diuidit pro-
poſitionẽ in dyalecticã ꝛ demõſtratiuã ibi (Dyalectica ſi-
militer.) Dicit ergo ꝙ (ꝓpõ eſt altera pars enunciatiõis
vnũ de vno) ſu. ſignificãs. ¶ Deĩde cũ dicit. (Dyalectica
ſimiliter) diuidit ꝓpõnẽ in dyalecticã ꝛ demõſtratiuã di
cens ꝙ (dyalectica aũt) propõ (eſt ſimilr) .i. indifferẽter
(eſt accipiẽs qualibꝫ) ſu. partẽ ꝯdictiõis. ꝛ ſubdit ꝙ (de-
mõſtratiua aũt determinate) accipit (alterã parteꝫ: qm̃
verum eſt) ſu. qꝺ demõſtrator accipit ¶ Notandũ aũt
ꝙ illa ẽ imediata ꝓpoſitio qua nõ eſt altera por. ꝛ illud ẽ
imediatũ pncipiũ quo nõ eſt aliud pncipiũ pus. pꝰus er-
go fecerat de trib' mentionẽ. vꝫ. de principio demõſtra-
tionis de ꝓpõne ꝛ de imediato. ſed hoc quod dico ime-
diatuꝫ poteſt copulari vel cũ ꝓpoſitione. vel cũ pncipio.
ideo pꝰus ad declarationẽ dictoꝝ determinat ꝛ de pro-
poſitione ꝛ de imediato principio vt in diuidẽdo diceba-
tur. ¶ Notandum etiã ꝙ imediatũ principiũ eſt in plus

q̃ imediata ꝓpoſitio. nã omne qꝺ nõ demõſtraẽ ſiue ſit
propoſitio ſiue ſit diffinitio põt dici imediatũ principiũ.
Immediata ergo ꝓpoſitio eſt duplex. dignitas ꝛ ſuppoſi
tio. ſed imediatũ principiũ eſt triplex. vꝫ. dignitas ſuppo-
ſitio ꝛ diffinitio. Cũ ergo hoc qꝺ dico imediatũ poſſit co-
pulari tam cũ ꝓpõne q̃ cũ principio: qꝛ ẽ dare imediatã
ꝓpõnẽ ꝛ imediatũ pncipiũ: voluit tñ pꝰus diuidere ime
diatũ pn̄ pori' q̃ imediatã propõnẽ. qꝛ in plus ẽ imedia
tũ pn̄ q̃ imediata ꝓpõ. ¶ Notãdũ ꝙ ẽ differẽtia iter
dyalecticũ ꝛ demõſtratorẽ. nã vt dẽ circa pncipiũ primi
thopicoꝝ. demõſtratio .i. demõſtratiu' ſillus ẽ ex veris.
dyalecticus aũt ſillus ex ꝓbabilib'. cũꝫ ergo ſemꝑ altera
ps ꝯdictiõis ſit vera: altera falſa: demõſtrator: qm̃ ſemꝑ
accipit verũ: ſemꝑ accipit alteram partẽ determinate: iõ
ait ꝙ demõſtratiua ꝓpoſitio ẽ accipiẽs determinate al-
terã partẽ ꝯdictiõis. Cuius rõ ẽ qm̃ demonſtrator ſemꝑ
accipit veꝝ: ꝛ demõſtratiuuſ ſillogiſmus ſemꝑ eſt ex ve-
ris. dyalecticus vo: qꝛ ſillogizat ex ꝓbabilibus. cum queli
bet ps ꝯdictiõis aliquo mõ poſſit eẽ ꝓbabilis. vt ꝓbabi-
le erat ꝙ medea diligeret: qꝛ fuit mater. ꝛ ꝙ nõ diligeret
qꝛ fuit iterficiẽs: iõ dyalecticus hꝫ viã ad vtrãqꝫ pte ꝯdi-
ctiõis: iõ in lr̃a dẽ ꝙ dyalectica ꝓpoſitio eſt accipiẽs ſilr .i.
idifferẽter quãlibet partem ꝯdictiõis. ¶ Dubitaret for-
te aliqs quõ eſt ꝓpoſitio altera pars enũciatiõis. ¶ Dõꝫ
ꝙ ſi hñ videre velimus quõ propõ eſt altera pars enũcia
tionis videnduꝫ eſt quõ differũt ꝓpoſitio ꝓblema ꝛ enũ
ciatio. Sciẽdũ eſt ꝙ propõ idem eſt qꝺ q̃ſi pro alio poſi-
tio. vñ ipe pmiſſe q̃ ordinanẽ ad aliud vt ad ꝯclonẽ ꝓpõ-
nes dici debent. ꝓblema vo eſt illud de quo eſt queſtio ꝛ
ad qꝺ ordinanẽ ꝓpões. ꝓpões g̃ ſũt pmiſſe. ꝓblema-
ta aũt ſunt ꝯcluſiones. ꝛ qꝛ ſilli ſunt ex pmiſſis ꝛ ſunt de
ꝯcluſionibus vel ad ꝯcluſiones. Ideo dẽ in pncipio thopi
corum ꝙ orões ſillogiſtice ſunt ex ꝓpõnib' de proble-
matib'. ſiue ſunt ad ꝓblemata. Inde eſt ergo ꝙ ſunt eq̃
lia numero ex ꝛ de eodẽ ex qb' ſunt orões ſillogiſtice .i.
pmiſſe. ꝛ de qbus ſũt ſilli .i. problemata. Ois .n. ꝓpõ põt
eẽ ꝓblema ꝛ oẽ ꝓblema ꝓpõ. qꝺ .n. ẽ pmiſſa in vno ſillo
põt eẽ ꝯclo in alio ꝛ ecõuerſo. ꝛ ſi hoc nõ eſt veruꝫ in de-
mõſtratiuis. qꝛ ſũt q̃dã ꝓpões indemonſtrabiles q̃ ita
ſunt demõſtratiõis pncipia ꝙ nõ pñt eẽ demõſtratiõis
ꝯclo: indubitãter tñ verũ ẽ in dyalecticis. nã dyalectica ad
oĩuꝫ methodoꝝ pncipia ẽ viã hñs. vt i eodẽ pmo thopi-
coꝝ ſcribiẽ. nulle g̃ ſũt pmiſſe ꝛ nulla ſunt pncipia q̃ non
poſſint dyalectice ꝓbari ꝛ q̃ nõ poſſint eẽ dyalectici ſilli cõ
cluſio. g̃ dyalectice loquẽdo eadẽ orõ aliter ꝛ aliter ꝯſide
rata põt eſſe pmiſſa ꝛ ꝯclo ꝛ ꝓpõ ꝛ ꝓblema. ¶ Aduertẽ
dũ tñ ꝙ differũt ꝓblema ꝛ cõclo. nã ꝓblema ẽ vt aliqd
ꝓponiẽ tanq̃ dubitabile. cõclo aũt eſt vt illud dubitabi-
le ꝑ ſillum ꝯcludiẽ. ꝓblema g̃ vtrãqꝫ partem ꝯdictiõis
accipit qꝛ qꝺ dubitabile dẽ ſub vtraqꝫ parte ꝯdictiõis ꝓ-
poniẽ. Ideo pmo thopicoꝝ ſcribiẽ ꝙ ſi dicas: putas vtꝝ
animal greſſibile bipes ſit diffinitio hoĩs vel nõ. ꝓble
ma fit. Problema g̃ cũ ſit q̃dam orõ dubitabilis vtrãqꝫ
partem accipit. ſꝫ ſi debeat illa orõ dubitabilis ꝑ ſillꝫ cõ-
cludi oꝫ ꝙ ꝯcludaẽ altera pars ꝯdictiõis nullus .n. talis
ſillus eſt vnus ꝛ idẽ qui ſimul vtrãqꝫ partẽ ꝯdictiõis con
cludat. nã elencus ſi vtrãqꝫ partẽ ꝯdictiõis ꝯcludat non
eſt ꝓprie ſillus vnus ſꝫ magis eſt ſilli plures. erit g̃ ꝯclu-
ſio altera ps ꝓblematis: qꝛ ꝓblema ꝓponit dubitationẽ
ſub vtraqꝫ parte ꝯdictionis: ſed ꝯcludit cõcluſio alteram
partẽ tñ. ¶ Dicamus ꝙ ſicut ꝯcluſio eſt altera pars ꝓ-
blematis: ſic ꝓpõ eſt altera pars enũciationis. nã ſic orõ
q̃ dꝫ eẽ ꝓblema dyalecticũ anteq̃ cõcludaẽ ꝑ ſillum pro
poniẽ ſub vtraqꝫ parte ꝯdictionis. qñ aũt actu per ſillum
ꝯcludiẽ oꝫ alterã partẽ ꝯcludi. Sic enunciatio dyalectica

que oꝫ eſſe ꝓmiſſa vel oꝫ eſſe ꝓpō oꝫ ſub vtraqꝫ pte ꝯdictionis ꝓponi. qñ aūt actu igredit̃ ſillogiſmū. oꝫ alterā ꝑtē ꝯdictionis accipere. erit ḡ ꝓpoſitio q̄ dicit orōnē ꝓmiſſam vt igrediat̃ ſillogiſmū pars enūciatiōis. ſicut ꝯcluſio q̄ dicit orōnē vt actu ꝯcludit̃ ꝑ ſillogiſmū: ꝙ ē ꝓblematis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs ꝙ ꝓpō dyalectica nō vr̃ differre a ꝓpōne demr̃atiua. nā vt eſt ꝑ ꝓcedentia manifeſtū. ꝓpoſitio quātūcūqꝫ ſit dyalectica dicit enūciationē vt actu igreditur ſillogiſmū. hec. n. eſt altera pars ꝯdictionis tm̄. nā vtraqꝫ pars ꝯdictionis ſil' vnuꝫ ⁊ eūdē ſillogiſmū non pōt igredi. ergo ꝓpoſitio dyalectica nō eſt accipiēs quālibet partē ꝯdictiōis ſꝫ alterā tm̄: ⁊ qꝛ demr̃atiua etiam alteram partē tm̄ accipit nō videt̃ differre hec ab illa. ¶ Dicendum ꝙ q̄ſtū ſpectat ad pn̄s differre videt̃ ꝓpoſitio dyalectica a ꝓpoſitiōe demr̃atiua. ſicut futuꝝ ꝯtingēs dr̃t a futuro nc̄cio. In futuro. n. contingēti nūq̄ ſil' verificabitur vtraqꝫ pars ꝯdictiōis. naꝫ vel erit cras nauale bellū vl' nō erit. vel icidet̃ tunica vel nō incidet̃. nō. n. pōt ſimul eē ⁊ nō eē bellū nauale: nec pōt ſimul tunica incidi ⁊ nō incidi. ergo oꝫ in futuris ꝯtingētibus verificari alterā partē ꝯdictionis tm̄. ſicut ⁊ in futuris neceſſariys. aliter tm̄ ⁊ aliter. qꝛ in futuris neceſſariys eſt determinata veritas. ⁊ oꝫ verificari alteram ꝑtē determinate. vt ſi dicā. cras orieť ſol vel nō orieť. oꝫ verificari hanc partē determinate ꝙ erit ſolis ortus. ſed in futuris ꝯtingētibus lꝫ oporteat ſolū vnā partē ꝯdictionis vificari: non tm̄ eſt hoc determinate. nō. n. dicere poſſum ꝙ oio ⁊ penitus tunica incidet̃ nec ꝙ non incidet̃. ſꝫ pōt incidi ⁊ nō incidi. Sic ⁊ in ꝓpoſitio tā ꝓpoſito dyalectica q̄ꝫ ēt demonſtratiua accipit alterā partē cōtradictionis. ſꝫ demōſtratiue accipit alterā partē determinate: eo ꝙ ſemꝑ accipit veꝝ. ſed dyalectica lꝫ accipiat alterā partē tm̄. non tm̄ accipit eam determinate. qꝛ poteſt accipe tā ꝑtem verā q̄ꝫ falſam: dū tm̄ accipiat eā ſub rōne ꝓbabili. Differt ergo enūciatio vel ꝓblema dyalecticū a ꝓpoſitiōe vl' vel ꝯcl'one demōſtratiua. qꝛ enūciatio vel ꝓblema dyalecticū accipit vtrāqꝫ partē ꝯtradictiōis. ꝓpoſitio vō dyalectica accipit alterā partē cōtradictionis. ſed indeterminate: qꝛ poteſt accipere hāc vel illā. Sed ꝓpoſitio demr̃atiua accipit alterā parteꝫ ꝯdictionis determinate: qꝛ opꝫ demr̃ationē accipere partē hāc. vꝫ. veraꝫ. qꝛ nullo modo poteſt accipere partē illā. i. falſam. ꝓpoſitio ergo demr̃atiua erit: ſi determinate dicat̃ hoc eſt vel hoc nō eſt. ꝓpoſitio vero dyalectica eo ꝙ non accipit determinate alterā partē erit ſi cū dubitatione ⁊ formidine alterius partis ꝓferat̃. vtputa ſi dicat̃ eſt ne hoc vel eſt ne aīal greſſibile bipes diffinitio hōis. ꝓblema aūt dyalecticū ſi non ſoluꝫ cū dubitatione ꝓferat̃: ſed etiam ſi alterā partem ꝯtradictionis compꝛehēdat. vtputa ſi dicat̃. putas vtrum aīal greſſibile ⁊ bipes eſt diffinitio hōis vel non. pꝫ ḡ qualiter differt ꝓpoſitio dyalectica a demr̃atiua. ⁊ qualiter hec ab enūciatione ⁊ ꝓblemate diſtinguūt̃. ¶ Deinde cū dicit. (Enunciatio vō) diffinit quid eſt enunciatio. d. ꝙ (enūciatio non q̄ꝫlibet partē ꝯtradictionis.) ſꝫ accipit. ¶ Notandū aūt ꝙ enunciatio accipit quālibet partē contradictionis. ⁊ ꝓpoſitio dyalectica accipit q̄ꝫlibꝫ partē cōtradictionis. aliter tamen ⁊ aliter. qꝛ enunciatio accipit q̄ꝫlibꝫ partē ſimul. Sed ꝓpoſitio dyalectica dr̃ accipere quālibꝫ partē: non qꝛ accipiat vtrāqꝫ partē ſimul. ſed qꝛ accipit alterā partē indeterminate. poteſt. n. dyalectica ꝓpoſitio accipere q̄ꝫcūqꝫ partē ꝯtradictionis vult: cū habeat dyalecticus viā ad vtrāqꝫ partē cōtradictionis. bene ergo dem̄ ē ꝙ ꝓpoſitio eſt altera pars enūciationis cum enunciatio poſſit accipere vtrāqꝫ partē ſimul: qꝛ vtraqꝫ pars ꝯtradictionis poteſt enunciari. ꝓpoſitio vero accipiat alteraꝫ partē ꝯdictionis tm̄: Poſſumus. n. enūciare ꝙ oīs hō eſt aīal vel nō eſt aīal: ſꝫ nūq̄ ꝓpōnes ingredientes ſillogiſmū accipient̃ hoc mō. vt dicamus. oīs hō eſt aīal. vel nō eſt aīal. ⁊ oē riſibile eſt hō vel non eſt hō: ſed altera pars enūciationis affirmatiua vel negatiua ingredit̃ ſill'm. ¶ Deinde cū dicit. (Cōtradictio aūt.) diffinit q̇d eſt cōtradictio. ⁊ ēt diffinit vel deſcribit q̇d eſt cōtradictionis pars. vt q̇d eſt affirmatio ⁊ q̇d eſt negatio. d. ꝙ (ꝯdictio aūt eſt oppoſitio cuius nō eſt mediū ſm ſe) ⁊ ſubdit (pꝰ aūt ꝯdictionis q̄ eſt aliq̇d de aliquo) i. q̄ ꝓdicat̃ aliq̇d (ē affirmatio) i. vocat̃ ꝓpoſitio affirmatiua (q̄ vocat̃ aliq̇d ab aliquo) i. pars ꝯdictionis q̄ remouet aliq̇d ab aliquo (negatio eſt) i. vocat̃ negatiua ꝓpoſitio. ¶ Notandū aūt ꝙ ꝯdictio hꝫ duas ꝑtes affirmationeꝫ vꝫ ⁊ negationem. ſed affirmatio eſt q̄ ꝓdicat aliq̇d de aliquo. negatio vero que remouet aliquid ab aliquo. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄n̄o cōtradictio ſit oppoſitio vel ſit ſpēs oppoſitionis: cuius nō eſt mediū ſm ſe. ¶ Dicendum ꝙ illud eſt ſm ſe tale ꝙ eſt maxime tale ⁊ q̇d eſt ꝑ oēm modum tale ⁊ eſt cauſa ⁊ ratio quare q̇dlibꝫ aliud ſit q̇d tale: nam illud q̇d eſt ſm ſe tale ⁊ q̇dē maxime tale eſt ratio oium alioꝝ. vt ignis qꝛ eſt maxime calidus eſt ratio ⁊ cā oium calidoꝝ. Cetera. n. alia intātū ſunt calida inquantū participant nām ignis vt pōt patere ex ſcdo metha. contradictio ergo dr̃ non hr̄e mediū ſm ſe. qꝛ ꝑ oēm modū caret medio ⁊ eſt ratio q̄re aliqua participāt aliq̇d de carentia medij. Propter q̇d ſciendū ꝙ q̄ſtū ad preſens ſpectat: duplex eſt mediū. vꝫ. mediū ſm formā ⁊ mediū ſm ſubm. additur aūt ab aliq̇bus ⁊ tertius modus medij. vꝫ. ſꝫ tpꝰ. ſed hoc in idē quodāmodo incidit cum medio ſm ſubm. Scdm ergo hūc modū loquendi dicemus ꝙ ꝯtraria mediata ꝑ omnē modū hn̄t mediū tam ſm formaꝫ q̄ꝫ ſm ſubm: cōtraria vō immediata ⁊ oppoſita ꝓuatiue aliquo modo hn̄t mediū ⁊ aliquo mō non hn̄t medium: qꝛ non hn̄t mediū ſm formā: ſed ſm ſubm contradictoria vero ſunt ꝑ omnē modū immediata: ⁊ nullo mō hn̄t mediuꝫ nec ſm formā nec ſm ſubm. nā album ⁊ nigrū q̄ dicunt̃ cōtraria mediata hn̄t mediū ſꝫ formā: qꝛ reperit̃ media forma ⁊ color medius inter album ⁊ nigrū vt fuſcū ⁊ pallidū. hn̄t etiā mediū ſm ſubm: qꝛ reperit̃ ſubm aliq̇d q̇d eſt oino abſqꝫ colore: qꝛ nec eſt albū nec nigꝝ: nec ēt aliquo colore coloratū vt aer ⁊ aqua ⁊ hꝰ corpora dyaphana. Contraria vō imediata non hn̄t mediū ſm formaꝫ: qꝛ nō reperit̃ forma media nec diſpō inter ſanū ⁊ egruꝫ. niſi forte vellemus loq̇ modo medicoꝝ ponentiū diſpoſitionē quādā quā vocāt neutꝝ eſſe mediā inter ſanitatē ⁊ egritudinem. ꝓpter q̇d dicunt medicinam eſſe rectum regimen ſanoꝝ ⁊ egroꝝ ⁊ neutroꝝ. Eſt tm̄ inter ſanum ⁊ egrum mediuꝫ ſm ſubm: qꝛ reperit̃ ſubm aliq̇d q̇d nec eſt ſanum nec egrum vt lapis ⁊ ferrum. Sic etiā ꝓuatiua non hn̄t medium ſm formam. qꝛ inter vitam ⁊ mortem. inter cecum ⁊ videnteꝫ non eſt media forma. eſt tm̄ ibi medium ſm ſubm. qꝛ reperitur ſubꝫ aliq̇d q̇d nec eſt cecum nec eſt videns: vt lapis ⁊ etiam catulus an̄ noueꝫ dies. Contradictoria vero nullo modo hn̄t medium nec ſm formam. qꝛ non reperit̃ forma media inter affirmationem ⁊ negationem. nec etiam ſm ſubm. qꝛ non reperitur ſubm aliquod: de quo non verificet̃ affirmatio vel negatio. imo etiaꝫ de ipſo nihilo verificat̃ hoc vel illud. Contradictoria ergo dicuntur eſſe ſm ſe immediata. qꝛ ſunt per omnem modum immediata. ⁊ nullo modo reperitur medium inter ipſa. ⁊ etiam ſunt ratio quare alia aliquid participant de immediatione. naꝫ in aliqs oppōnibus reperit̃ aliquis modus immediationis inquātum in eis reſeruat̃ aliquid de ꝯdictione. vt inquantū vnū op

poſitoꝝ habꝫ rōnem affirmatiōis.aliud vo negationis. ¶ Deīde cū dicit.(Jmmediati aūt ꝑncipij)determīat de imediato ꝑncipio.¶ Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdū eſt ꝙ ſicut determinādo de ꝓpōne ꝑus diffinīuit qd eſt ꝓpō: ⁊ poſtea diuiſit ꝓpōnē in dyalecticā ⁊ demōſtratiuā.ſic determinādo de ꝑncipio imediato forte ꝑiꝰ determinādū eſſet qd ē hɔ ꝑncipiū.poſtea diuidēdū hɔ ꝑncipiū in ſuas ptes.attn̄ ꝓ iam dicta eſt aliquo mō poteſt factū qd ē imediatū ꝑncipiū.nā cū ſupius declarabaī qd eſt imediata ꝓpō.⁊ dicebaī ꝙ hɔ ꝓpoſitio eſt qua nō eſt alia pōr aliq̄ mō oſīdebaī qd ē imediatū ꝑncipiū.nā imediatū principiū eſt quo nō eſt alteꝝ ꝑus. Jn determinādo ergo d̄ imediato ꝑncipio nō diffiniuit ſed ſolū diuiſit ī ſuas partes. Circa qḋ duo facit.qꝛ pͥo diuidit imediatū ꝑncipium in dignitatē ⁊ poſitionē.ſcḋo diuidit poſitionē in ſuppōnē ⁊ diffinitionē ibi.(Poſitionis aūt) Dicit ḡ ꝙ (imediati aūt ꝑncipij ſillogiſtici)ſꝫ.vnū mēbꝛū vel vnā partē (dico poſitionē quā nō eſt)·i·nō ꝯtingit (mōſtrare)qꝛ ē indemōſtrabilis.(nec neceſſe eſt eā hr̄e aliquē docēdum.) aliud ſꝫ.mēbꝛū vł aliā ptē ꝑncipij imediati (quā neceſſe eſt hr̄e quēlibet docendū)·i·quēlibet diſcipulū.(dignitatē vel maximā ꝓpōnē)ſꝫ.voco.q.d.ꝙ ſilī demrātiui duplex eſt ꝑncipiū imediatū.vnū qḋ vocaī poſitio: qḋ nō ē neceſſe hr̄e quēlibꝫ diſcipulū:nec ēt pōt demōſtrari.aliḋ vero qḋ vocaī dignitas:q̄ eſt idemōſtrabilis:ſed neceſſe eſt eā hr̄e quēlibꝫ docēdū.⁊ ſubdit ꝙ (ſunt aūt q̄dā ꝓpoſitiones: q̄ ſunt hɔ)·i·q̄ ſunt ita per ſe note ꝙ neceſſe eſt eas hr̄e quēlibet docēdū.⁊ addit ꝙ (hē.n.maxie in huiuſcemodi ꝯſueuimꝰ nomē dr̄e).q.d.ꝙ hē.n.ꝓpōnes q̄ ſunt tales in hɔ ꝓpōnibꝰ ꝯſueuimꝰ dicere nomē maxime.i.oſ ſueuimꝰ eas appellare noīe maxime.¶ Notādū ꝙ dignitas ⁊ poſitio ꝯueniūt ⁊ differūt.ꝯueniūt qdē qꝛ tam dignitas q̄ꝫ poſitio nō pōt demrāri.vtraqꝫ.n.eſt ſilī demrātiui ꝑncipiū imediatū ⁊ idemōſtrabile.differūt aūt qꝛ poſitionē nō eſt neceſſe hr̄e quēlibet docēdū.i.quēlibet diſcipulū.dignitatē vō neceſſe eſt hr̄e.¶ Notādū ēt ꝙ ponit circa finē ſecūdi elencoꝝ ꝑncipia ſunt minima q̄titate ⁊ maxia vtute.imo q̄to ꝑncipia ſunt vliora tāto paucioꝛa nūero ⁊ maioꝛa vtute.igiī cū dignitates ſint valde ꝓpōnes ⁊ multa ſunt vtute.bene ḡ dcm̄ eſt ꝙ hɔ vles maxime vocari debēt.qꝛ ad multa ſe extēdūt: ꝯſueuimꝰ nomē maxie dicere.¶ Dubitaret forte aliqs quō dignitates neceſſe ē hr̄e quēlibet docēdū.poſitionē aūt nō eſt neceſſe hr̄e.¶ Dōm ꝙ ſm cōmē.in.ꝫ.de aīa itellectus ⁊ ſenſus in vitate reꝝ mō oppoſito ſerunī qꝛ itellectꝰ non errat circa cōia.tn̄ errat circa ꝓpa.ſenſus aūt ecōtrario. qꝛ nō errat circa ꝓpria.errat autem circa cōia. apud intellectū ḡ q̄ ſunt cōia ſunt q̄ſi nota ⁊ māifeſta.qꝛ ſunt velut locꝰ ianue in domo quē nullus ignorat.ſtatī ḡ cū icipimus hr̄e rōnis vſuꝫ offerūt ſe itellectui nr̄o hɔ cōia.nam ſm Auicē.ꝑmū qḋ imꝑmiī itellectui nr̄o eſt ens.⁊ eē hɔ ḡ termini cōes vt ſunt ens.totū.pars.eq̄le ⁊ iequale ⁊ cetera hɔ ſtatim imꝑmanī itellectui nr̄o.⁊ ſtatī cū icipimꝰ hr̄e rōnis vſuꝫ hoꝝ termioꝝ rōnes cognoſcimꝰ.Et qꝛ dignitates ⁊ vitates eaꝝ fundate ſunt in cōibus hoꝝ terminoꝝ.iō ſtatim cū icipimꝰ hr̄e rōnis vſum ſunt nobis aliq̄ mō note huiuſmodi dignitates.Et quia puer ante rōnis vſum nō pōt eſſe auditoꝛ ſcie.⁊ nullus pōt aliquē docere ſciam anteq̄ꝫ hēat rōnis vſum.iō ꝑus oꝫ diſcipulū docendum eſſe inſtructū in huiuſmodi cōibus q̄ꝫ adiſcat aliq̄ꝫ ſciam.pōnem aūt nō neceſſe eſt hr̄e quēlibet docēdum. nā hɔ pōnes fundate ſunt in rōibus ſpecialiū terminoꝝ: quas nō oꝫ ꝑſcire quēlibet docēdū.poſſumus.n.hr̄e rōis vſum.⁊ poſſumus fieri diſcipuli anteq̄ꝫ ſimus īſtructi circa propria: ⁊ ideo nō oꝫ nos ꝑſcire poſitiones. Jnſtruēdus ergo in geometria nō oꝫ ꝑſciī ꝙ recti anguli ſunt equales lꝫ hoc demrāri nō poſſit:ſed ſit poſitio ī ſcia ꝑfata.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtruꝫ dignitas ⁊ poſitio ſint eodē mō imediatū ꝑncipiū ſilī demrātiui.¶ Dōm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita cum dignitates ſint ex termīs cōibus.poſitiones vero ſint magis ex termīs ſpālibꝰ.⁊ cū cōia ſint ꝑoꝛa ſpālibꝰ neceſſe eſt dignitates eſſe ꝑoꝛes poſitionibꝰ.iō vt ſupꝛa declarabaī dignitates ſunt indemōſtrabiles: quia ſimplr nō hn̄t aliquas ꝓpoſitiōes ꝑores.poſitiones vero nō ſūt idemōſtrabiles ꝙ nullas hēant ꝓpoſitiōes ꝑores. ſꝫ dr̄r indemōſtrabiles qꝛ nō hn̄t aliq̄s ꝓpōnes prioꝛes: ꝑ q̄s in illa ſcia in qua ſunt poſitiōes valeāt demrāri. igiī cꝫ idē ſit imediatū qḋ nō hr̄e aliqd ꝑus:cū nō eodē mō hoc ꝯueniat dignitatibus ⁊ poſitionibꝰ diuerſimode dr̄r imediata ꝑncipia hec ⁊ illa.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtruꝫ oēs poſitiōes ſint eodē mō idemōſtrabiles. ¶ Dcḋm ꝙ oēs poſitiōes ſunt indemrābiles ī illa ſcia ī q̄ dr̄r eē pōnes.qꝛ ſi ibi demrārenī:n̄ ponerenī nec ſupponerenī. verūtn̄ ſunt aliqe poſitiōes in aliqua ſciētia que nō demōſtrantur in illa ſcia nec in alia.vt ꝙ anguli recti ſunt equales ſupponitur in geometria.nec tn̄ hoc in aliq̄ alia ſcia demonſtraī.ſed ꝙ de pūcto ad punctū contingit rectā lineā ducere:lꝫ ſupponaī in geometria tn̄ demōſtraī in ſcia nāli.demrāt.n.in 6ᵒ phiſicoꝝ ꝙ pūctus pūcto nō eſt ꝯtinuus nec ꝯtiguus:nec ꝯūr ſe hn̄s. imo vt ibi declaraī inter quelibet duo pūcta ē dare lin:eā mediā: lꝫ de pūcto ad pūctū rectā lineā ducere:qꝛ lꝫ ibi ducere illam rectā lineā que ibi cadet in medio.¶ Deinde cū dic.(Poſitōis aūt)ſubdiuidit poſitionē in ſuppoſitionē ⁊ diffinitionē.Circa qḋ duo facit.qꝛ ꝑmo facit qḋ dictū eſt.2ᵒ aſſignat drīam inter illa.vꝫ.diffinitionē ⁊ ſuppōnē.ibi (diffinitio qdē poſitio eſt) Dicit ergo ꝙ (poſitiōis autē) duplex eſt membꝛuꝫ vel duplex eſt pars.illa ergo (q̄ quidē eſt accipiēs q̄libet)·i·q̄cūq; ꝑtiū enūciatiōis (vt dico aliqd eē vel nō eē ſuppoſitio eſt.que vō)nec ꝑit (ſine h) ·i·ſine eſſe vel nō eſſe.(dico)·i·voco (diffōnē).¶ Deinde cū dicit.(diffinitio qdē poſitio eſt)dat drīam īter diffinitionē ⁊ ſuppoſitionē.d.ꝙ (diffinitio qdēꝫ eſt poſitio qꝛ ponit ariſmetricus vnitatē eē hoc)·i·eſſe aliqd indiuiſibile (ſm q̄titatē.)⁊ ſubdit ꝙ (ſuppō aūt nō eſt).q.d.ꝙ lꝫ diffō ſit poſitio:nō tn̄ eſt ſuppoſitio.qꝛ (id.n.eſt qd eſt vnitas ⁊ eſſe vnitatē non idem eſt.)ſuppoſitio ergo dicit hoc eſſe vel nō eſſe vt dicit vnitatē vel qḋcūq; aliud eſſe vel nō eſſe.diffinitio vō nō dicit hoc eſſe vel non eſſe ſed dicit qd eſſe hoc:vel qd nō eē.diffinitio ergo differt a ſuppoſitione.¶ Dubitaret forte aliqs quō diffinitio accipiī ſine eſſe vel nō eſſe.Dicendū ꝙ ſm quoſdaꝫ diffinitio vt eſt poſitio nō accipiī cum eſſe vel nō eſſe.ſꝫ hoc ſtare nō pōt:qꝛ diffinitio nō eſt poſitio niſi vt cōparaī ad diffinitū:vt pꝫ per phm̄:qꝛ exēplificās de diffinitione quō ſit poſitio ait ꝙ ponit ariſmetricus vnitatē eſſe aliqd indiuiſibile ſm quātitatē.hec ergo diffinitio eſſe aliquid indiuiſibile ſm q̄titatē nō eſt poſitio niſi vt cōparaī ad vnitatē ⁊ vt poniī vnitas eē aliqd tale idiuiſibile.cum ergo diffinitio nō poſſit cōpari ad diffinitū niſi mediāte eē vel nō eſſe oꝫ ꝙ ad diffinitionē vt ē poſitio ꝑtineat eſſe vel non eſſe.¶ Sciēdū ergo ꝙ in oībus oꝫ ꝑmo in intellectu ꝯcipere qd ē qḋ dr̄ ⁊ qd ē qḋ ſignificaī.⁊ oꝫ nos ꝑ ꝑſcire quid eſt vnitas qd pūctus ⁊ qd cetera hɔ.⁊ cum ſcimus quid ē qḋ ſignificaī:eſt vlterius ſciendū vtruꝫ illud ſit aliq̄ res ꝑdicamētīr:⁊ vtrū ꝯueniat ei hec ꝓprietas vel illa.igiī h verbū eſt vt cōiter dr̄ pōt ſumi cōpoſitiue vł expoſitiue. cōpoſitiue in ꝓpōe vt cū dico vnitatē eē vel nō eē.expoſitiue vō poniī in diffinitōe vt cū dr̄ qd eſt vnitas.eſt hoc vel illud:dr̄t aūt eē acceptū expoſitiue vel cōpoſitiue:qꝛ

acceptum expoſitiue ꝓprie loquēdo:nec verū nec falſum
dici:eē.n.expoſitiue ſumptū ipſis nō entib⁹ ꝯuenire pōt.
vt ſi dicaṫ qd ē pluuia.ꝛ qd ſignificaṫ noīe pluuie.ſi rñ/
detur ꝙ eſt aq̄ guttatī cadēs:nec dico pluuiā eē nec dico
eā nō eē.de ipſa.n.chymera pōt dici qd eſt qḋ ſignificaṫ.
diffō ḡ dr̄ eē poſitio.qꝛ nō ꝓbaṫ:ſꝫ dr̄ eē ſiue eē vel nō eē.
nō ꝙ nllo mō accipiat eē.ſꝫ qꝛ nō accipit ſūptū cōpoſiti
ue ſꝫ expoſitiue.iō pħs volēs dare drīaꝫ iter diffinitionē
ꝛ ſuppōnē ait ꝙ nō ē idē qd eſt vnitas ꝛ vnitatē eē: qꝛ nō
eſt idē eē ſūptū expoſitiue qḋ facit diffō.ꝛ ſūptū cōpoſiti/
ue qḋ facit ſuppoſitio.❡ Triplr̄ ḡ erit pncipiū imediatū.
vꝫ dignitas diffō ꝛ ſuppoſitio.dignitas ēt dr̄ ab aliqͥs qꝛ
ē pncipiū magl vle ꝛ cōe.diffinitio vō ꝛ ſuppō ſūt magis
pncipia ſpālia ꝛ ꝓpa. ❡ Ruſus diffō drt a ſuppōne.qꝛ
cū ſuppō ſit q̄daꝫ ꝓpō accipit eē ſūptū cōpoſitiue.ꝛ iō ve
rū vl̓ falſuꝫ ſignificat.ꝛ qꝛ qḋ ſupponiṫ:oꝫ verū vl̓ falſū ſi
gnificare.iō hꝫ pncipiū ſuppoſitio dr̄.diffō vō qꝛ eē non
accipit ſumptū ꝯpoſitiue ſꝫ expoſitiue.iō nō dr̄ ſuppō qꝛ
ꝓprie nō ſignificat verū ꝛ falſū:ſꝫ dr̄ poſitio qꝛ nō ꝓbaṫ.

❡ Quoniā aūt oportet credere ꝛ ſcire rem in
huiuſmodi habendo ſillogiſmū queꝫ vocaui/
mus demōſtrationē. Eſt autē hoc ꝙ ē ea ſcire
ex qͥbus eſt ſillogiſm⁹.neceſſe eſt nō ſoluꝫ pre/
cognoſcere prima aut q̄dā:ſꝫ etiā magis hoc.
ſemꝑ.n.propter quod vnūquodqꝫ tale ē illud
magis eſt:vt ꝓpter quod amamus:illud ma/
gis amicuꝫ eſt. Quare ſiquidē ſcimus per pri
ma ꝛ credimus:illa qͥdem ſcim⁹ ꝛ credimus
magis.qm̄ ꝓpter illa ꝛ poſteriora.

❡ Poſtq̄ pħs oſtēdit demōſtrationeꝫ eē ex priorib⁹. In
hac parte declarat ꝙ opꝫ eā eſſe ex notiorib⁹ oñdēs mul/
tiplici rōne ꝙ principia ſunt notiora.ꝛ magis vera ꝯclo/
ne.Circa qḋ duo facit.qꝛ primo fac qḋ dictuꝫ eſt.2° remo
uet erroreꝫ quorūdā q poſſet ex priorib⁹ habere ortuꝫ ibi.
(Quibuſdā igiṫ qͥd.) Circa primū tria facit ſꝫ ꝙ tres rō
nes adducit ad ꝓpoſitum.hñt.n.ſe principia q̄tū ad pñs
ſpectat in triplici hitudine ad ꝯclonē.nā pmo ꝑ pncipia
inoteſcit nobis ꝯclo.2° principia ſunt prius nota ꝯclone.
3° principia firmius addiſcim⁹ q̄ ꝯclones.primo ergo ꝓ
bat principia eē magis nota.qꝛ ꝑ ea innoteſcit ꝯclo.2° qꝛ
prius ſunt nota.3° qꝛ firmi⁹ adheremus principiis q̄ ꝯclo
ni.ſcḋa ibi.(Nō pōt aūt credere) tertia ibi.(Magis aūt
debentē.) Circa primū duo facit.qꝛ primo ꝑmittit rōneꝫ
ꝓpoſitā.2° declarat qḋ dixerat ꝛ infert ꝯclonē itētaꝫ ibi.
(Ut ꝓpter qḋ amamus) in prima aūt parte inċdit talē
rōneꝫ.ꝓpter qḋ vnūquodqꝫ ꝛ illud magis.ſi ſcimus nos
ꝯclones propter principia.ergo principia magis ſcimus.
In hac aūt rōne ſic ꝓcedit.qꝛ primo ponit minorē vt ꝙ
ꝯclones ſunt note ꝓpter principia.2° ponit cōcluſionem
vt ꝙ pncipia ſunt magis nota ꝯcluſione. vltio ponit ma
iorem.vꝫ.propter qḋ vnūquodqꝫ ꝛ illud magis. Dicit er/
go (qm̄ aūt opꝫ credere ꝛ ſcire reꝫ).i.ꝯcluſionē aliquā ꝓ
bandā (in habēdo hꝫ ſill'm quē vocam⁹ demōſtratiōeꝫ)
ꝛ ſubdit (eſt aūt hoc).i.ꝯtingit hoc.vꝫ.ſcire ꝯclonē (ꝙ)
ꝓ qꝛ (eſt).i.ꝯtingit (ſcire ea ex qͥb⁹ eſt ſill'o).i.ſcire prin/
cipia.q.d.ꝙ nos credimus ꝛ ſcimus rem cōcluſam qꝛ ha
bemus demōſtrationeꝫ:ꝛ eſt.i.ꝯtingit ſcire hoc.i.ꝯcluſio
nem qꝛ ſcimus pncipia ex quibus eſt ſill'o demōſtratiu⁹
minor hec eſt vt ꝙ ꝯcluſio eſt nota ꝓpter principia ꝛ ſub
dit ꝙ (neceſſe eſt nō ſolū precognoſcere prima).i.princi
pia (aut oīa aut q̄dā:ſꝫ etiaꝫ magis hoc).i.ꝯclonē.vꝫ.ꝙ
principia nō ſoluꝫ ſunt pri⁹ nota q̄ ꝯclones:ſed ēt magis

nota.ſeqͥtur.n.(ꝓpter qḋ vnūquodqꝫ magis illud ēſt)
hoc eſt magis vt ꝙ ꝓpter qḋ vnūqḋqꝫ ꝛ illud magis.for
metur aūt ratio vt antea formabaṫ. ❡ Deinde cū dicit
(Ut ꝓpter qḋ amamus) declarat quod dixerat ꝛ infert
ꝯclonē intentā.cōtinueṫ aūt ſic lr̄a.bene dico ꝙ propter
qḋ vnūqḋqꝫ ꝛ illud magis.qꝛ (ꝓpter qḋ amamus) ſu.ali
qd (illud eſt magis amatū).i.illud magis amamus.nā
vt exēplificat Themiſtius ſi amam⁹ magiſtrū ꝓpter pue
rum:ḡ puerū magis amam⁹.ſic ēt ſi ſcimus ꝯclones pro/
pter pncipia ergo pncipia magis ſcim⁹. Ideo ſubdit infe/
rens ꝯclonē itētā.d.(q̄re ſiqͥdē ſcim⁹ ꝛ credim⁹) ſu.ꝯclo
nes (pma).i.principia (magis ſcim⁹ ꝛ credim⁹ illa).i.pn
cipia (qm̄ ꝓpter illa).i.ꝓpter pncipia (ꝛ poſteriora).ſup
ple ſunt ſcita. ❡ Dubitaret forte aliqͥs vtrū vitatē hēat.
ꝓpter qḋ vnūqḋqꝫ tale ꝛ illud magis.Et videtur ꝙ nō.
qꝛ ſi hoc eſſet vlīs ꝓpō ꝓpter qḋ vnūqḋqꝫ tale ꝛ illḋ ma
gis.cū ſit aliqd albū ꝓpter albedinē ergo albedo eēt ma/
gis alba.ꝛ cū ſit aliqd calidū ꝓpter calorē eſſet calor ma
gis calidus.hoc aūt negamus.nā lꝫ poſſimus hr̄e bonum
intellectū ꝙ albedo ſit alba ꝛ ꝙ calor ſit calidus.qꝛ Au/
guſtinus vult in.7.de tri.ꝙ nō abuſiue dr̄ candor candi
diſſimus ſequendo viaꝫ pħi qui vult pdicationē denoia/
tiuā hr̄e repugnantiā ad pdicationē eēntialē: ita qḋ ſi p/
diceṫ aliqd de aliquo eēntialr̄ nō pdicabiṫ de illo denoia
tiue.nā circa pncipiū ſecūdi thopicoꝝ vult pħs nō hrī di
ctū eſſe albedinē colorari vel ambulationē moueri.Si
ergo albedo nō eſt colorata ſeqͥṫ ꝙ nō ſit alba: qꝛ qḋ nō
eſt coloratū nō eſt albū.ꝛ idē pħs ibidē ait:ꝙ nullū gen⁹
predicaṫ denoiatiue de ſpē.cuius rō ibidē inuiṫ ꝙ cū ge
nus pdiceṫ vniuoce ꝛ eſſentialr̄ de ſpē nō pdicaṫ de illa
denoiatiue illud genus.Si ergo albedo de ſeipſa pdicaṫ
eſſentialr̄:qꝛ nulla eſt eēntialior pdicatio q̄ qñ idem de
ſeipſo pdicaṫ.ſi ergo qḋlibꝫ de ſeipſo predicaṫ eſſentialr̄
ſequiṫ ꝙ nihil de ſeipſo pdicaṫ denoiatiue.lꝫ ergo aliqd
ſit albū ꝑꝑ albedinē ſequēdo viā pħi:nō vr̄ ꝙ poſſimus
inferre ꝙ albedo eſt magis alba. ❡ Dōm ꝙ ſꝫ quoſdaꝫ
hec ꝓpō veritatē hꝫ in cauſis efficiētib⁹ nō in cauſis for/
malib⁹.ſꝫ hoc nō vr̄ verū:qꝛ aliqͥs eſt calidus ꝑꝑ motuꝫ
nō tñ mot⁹ eſt magis calidus. ❡ Propter hoc dixerunt
alij ꝙ hec ꝓpō vitatē hꝫ in cāis vniuocis nō equocis. ſꝫ
nec hoc vr̄ verū:qꝛ ignis genitus eſt calid⁹ ꝑꝑ ignē gene
rātē:nec tñ i igne genito eē oꝫ minorē calorē q̄ i igne ge
nerāte.ſꝫ eē.n.eē eque calidus ignis genit⁹ ſicꝫ ignis generās:
ꝛ tñ ignis generās reſpectu ignis geniti ē cā vniuoca nō
equoca.cū ꝯueniāt in noīe ꝛ diffōne. ❡ Propter ħ dixe/
rūt alij ħ vitatē hr̄e tā in cāis vniuocis q̄ equocis.nā cū
cā ſit potior effectu:ſi ſit cā vniuoca illud nomē magis p/
dicaṫ de cā q̄ de effectu:vt ſi aliqͥs eſt calidus ꝓpter ignē
ſeqͥṫ ꝙ ignis ſit magis calidus.Si aūt ſit cā equoca tunc
lꝫ nō ꝯueniat ei illud.cōuenit ei tñ aliqd excellenti⁹ illo
vt ſi aliquid eſt calidū ꝓpter ſolē licet in ſole nō ſit calor
formaliter.eſt tñ in eo lux vel aliqua alia q̄litas excellē/
tior calore ꝑ quaꝫ hꝫ calorē inducere. Sꝫ niſi ampli⁹ dr̄
caṫ aliquid nec hoc veritatē hꝫ.nā cū ignis habeat aliuꝫ
ignē generare ꝛ ſit cauſa vniuoca eius.nō tamē dicebaṫ
ꝙ ignis generās ſit calidior igne generato.nec aliqͥs hō
qui ſit pater eſt rōnabilior filio ſuo lꝫ filius ꝑ patrē rōna
bilē adipiſcaṫ nāꝫ:qꝛ ſic ſi etiā motus eſt cā equiuoca ca/
lidi.licet aliqd ſit calidum ꝓpter motuꝫ nō tñ motus eſt
magis calidus.nec oportet ꝙ vniuoca ſit aliqua qualī/
tas excellētior calore. ❡ Propter hoc dōm ꝙ cuꝫ ꝓpter
denotet aliquē ordinē eſſentialē ꝛ importet quādā prin/
cipalitatē cū diciṫ ꝓpter quod vnūquodqꝫ ꝛ illud magis
veritatē hꝫ in illis que hñt ordinē eſſentialē ꝛ q̄ nō ſunt
cā ꝑ acc̄ns ꝛ iſtrumētalis ſꝫ magis ſunt cā ꝑ ſe ꝛ principa

lis. ita q̇ pp̄ qḋ vnūqḋqȝ ⁊ illud magis. q2 ſi aliqd eſt cā pꝛicipalis ⁊ ꝑ ſe. vel hȝ illḋ magis vt i cāis vniuocis. vel hȝ aliqd excellēti⁹ vt i cauſis alijs. Cū ḡ dr̄ q̇ ſi aliqd eſt albū pp̄ albedinē ergo albedo eſt magis alba. pȝ q̇ nō oȝ ſꝑ eē eūdē modū p̄dicādi: vn̄ n̄ valet. ſi aliqd eſt calidū pp̄ ſolē. ḡ ſol ē magis calidus: ſȝ debem⁹ arguere ſi aliqd ē calidū pp̄ ſolē. ḡ vel ſolē magis calidus. vl' ē i ſole aliqd excellēti⁹ calore. ſic ⁊ i ꝓpoſito ſi aliqd ē albū pp̄ albedinē. ergo vel ē albedo magis alba vel ē i albedie aliqd excellēti⁹ albo. hoc pȝ verū eē q2 excellētioꝛ ē p̄dicatio eēntialis p̄dicatiōe dnoīatiua. cū ergo albedo ſit albedo ⁊ p̄dicet̄ de ſeipa eēntialr̄. excellēti⁹ ē hoc q̄ ſi albedo eēt albi. ⁊ p̄dicaret̄ de ſe denoīatiue. Semꝑ. n. q̄liſcūqȝ cā ſit. cū tn̄ ſit cā p̄ncipalis ⁊ ſit ibi oꝛdo eēntialis iueniem⁹ q̇ vel ē cā magis talis: vel ē excellētioꝛ tali. ¶ Qḋ vo vlteri⁹ arguebat̄ q̇ aliqd ē calidū pp̄ motū. ḡ mot⁹ ē magis calidus. ¶ Dōȝ q̇ mot⁹ ſi ē cā caloꝛis magis ē cā inſtrālis q̄ p̄ncipalis. nā agēs aliqḋ mediāte trāſmutatione ⁊ motu pōt formā itroducere. mot⁹ ergo ⁊ trāſmutatio ſūt q̄ſi iſtr̄a alicui⁹ agētis ad itroductionē forme. mot⁹ ergo i itroductiōe forme vel eſt cā ꝑ accn̄s. vt cū mot⁹ nō ꝑ ſe oꝛdinat̄ ad formā vel eſt cā organica ⁊ inſtr̄alis: in qbus nō oȝ v̄itatē h̄re ꝓpōnē ꝑtactā. Qḋ vero 3° obijciebat̄ q2 ignis generat ignē ⁊ ignis gn̄atus ē calidus pp̄ ignē generātē. pȝ q̇ inter ea q̄ ſunt eiuſdē ſpēi nō pt̄ eē oꝛdo eēntialis. hec ergo ꝓpō nō hȝ v̄itatē iter ignē ⁊ ignē: ſȝ iter ignē ⁊ ignita. Ignita. n. ſunt calida pp̄ ignē. q2 intn̄ ſunt calida inq̄tū participāt nām ignis. ignis ḡ eſt magis calidus q̄ ignita. In cauſis ergo pꝛicipalib⁹ ⁊ ꝑ ſe habētib⁹ oꝛdinē eēntiālē hȝ v̄itatē ꝓpō tacta. ⁊ q2 p̄ncipia ſunt cā pꝛincipalis ⁊ ꝑ ſe q̄re cōcluſio cognoſcat̄. ⁊ notitia cōclonum eſſentialr̄ depēdet a notitia p̄ncipioꝝ: iō in ꝓpoſito valet ꝓpō aſſumpta q̇ ſi ꝯclones ſunt note pp̄ principia q̇ principia ſunt magis nota. Eſſet aūt vlterius dubitandū. q̇ ph̄us ait in littera q̇ opoꝛtet p̄cognoſcere principia eē magis nota aut omnia aut quedā. ſed de hoc in ꝓſequendo queretur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non pōt autē credere magis q̄ȝ ſcit: q̄ nō cōtigunt: neqȝ ſciēs neqȝ meli⁹ diſpoſit⁹ q̄ȝ ſciēs Accidit autē hoc niſi aliqs credētiuȝ ꝑ demōſtrationē p̄cognouerit. Magis credere neceē pꝛicipijs aut oīb⁹ aut qbuſdā q̄ȝ ꝯcluſioni.

¶ Ponit ſcḋaȝ rōnē q̇ principia ſunt magis nota q̄ ꝯcluſio. Eſt aūt hec rō ducēs ad ipoſſe. foꝛmet̄ aūt ſic. ſi principia nō eēnt magis nota q̄ ꝯclo. ſeq̄ret̄ q̇ qs magis vel eq̄liter cognoſceret ꝯclones q̄s nō nouit q̄ pꝛicipia q̄ nouit: ſȝ hoc ē ipoſſe. q2 ipoſſe ē q̇ aliqs vl' ſciēs vl' meli⁹ diſpoſit⁹ q̄ ſciēs cognoſcat magis cōclones q̄s nō nouit q̄ pꝛicipia q̄ nouit. ergo ipoſſe eſt q̇ pꝛicipia non ſint magis nota q̄ ꝯclones. hoc eſt ergo qḋ ait q̇ (nec ſciēs nec melius diſpoſit⁹ q̄ ſciēs) ſi cōtingit aliquē eē talē q̇ ſit melius diſpoſit⁹ q̄ ſciēs (nō pōt aūt magis credere q̄ nō cōtingūt) ſu. ſciri ab ipſo. vl' vt hȝ alia lr̄a q̄ nō exiſtūt ſu. ſcita ab ipſo. ⁊ his ſu. q̄ ſcit. q. d. q̇ nec ſciēs nec meli⁹ diſpoſit⁹ q̄ ſciēs non pōt magis credere nec pōt magis cognoſcere ea q̄ nō ſcit. ⁊ q̄ nō ꝯtigūt ipm̄ ſcire q̄ ea que ſcit. Et ſubdit (accidet aūt hoc). i. continget illud impꝛe q̇ aliqs nō credet magis his q̄ nouit q̄ his q̄ nō nouit (niſi aliqs credētiū). i. de numero credētiū aliq̄ ꝯclonē (ꝓpter demōſtrationeȝ p̄cognouerit). i. magis cognouerit ſu. ipſa pꝛicipia. Et q2 eſt ſic. ne accidat nobis tale icōueniēs. oȝ ꝯcedere q̇ (neceē magis credere pꝛincipijs aut oīb⁹ aut qbuſdā q̄ ꝯcloni.) ¶ Notādū ēt q̇ ait q̇ aliqs de numero credētiū vel aliqs credēs ꝯcloni ꝓpter demōſtratōeȝ

opȝ p̄cognoſcere. i. magis cognoſcere ſu. pꝛicipia. q2 ſi aliqs crederet ꝯcloni. nō pp̄ demr̄ationē ſȝ q2 ꝑ ſenſuȝ vidiſſet ſic eē n̄ opoꝛteret q̇ magis ſciret pꝛicipia q̄ ꝯclones. Sȝ ḡ nō credit ⁊ neſcit ꝯclonē niſi ꝑ demr̄atiōeȝ ⁊ ꝑ pꝛincipia: opȝ q̇ magis credat ⁊ magis ſciat pꝛicipia q̄ ꝯclonē. ¶ Notādū ēt q̇ ſi neſcio ꝯclonē niſi ꝑ p̄ncipia. principia cognoſco ꝑ ſe. ꝯclo aūt ſm̄ ſe ꝯſiderata nō ē mihi nota niſi vt refert̄ i pꝛicipia. q̄re ſȝ hāc ypotheſim ꝯclo ſm̄ ſe ſit mihi ignota. p̄ncipia aūt ſint mihi nota. ſi nō magis crederē p̄ncipijs q̄ ꝯcloni non magis crederē his q̄ noui q̄ his q̄ nō noui. qḋ ē ipoſſe. q2 nec ſciēs neqȝ meli⁹ diſpoſit⁹ ſi aliqs ſit talis nō pōt magis credere his q̄ nō ꝯtigūt ab ipo ſciri q̄ his q̄ ſcit. ¶ Notādū ēt q̇ pꝛicipia p̄cognoſcunt̄ ꝯcloni. pr̄e ḡ eē pꝛicipia nota ⁊ ꝯclo ignota. ſi ergo nō magis crederem⁹ pꝛicipijs q̄ ꝯcloni poſſem⁹ nō magis credere his q̄ ſcim⁹ q̄ his q̄ neſcimus qḋ eſt impoſſe. ¶ Notādū ēt q̇ hec oīa poſſum⁹ clari⁹ oñdere. nā cū dr̄ i lr̄a q̇ nō pōt qs magis credere q̄ nō ꝯtingūt ſciri ab ipſo q̄ q̄ ſcit. i. q̄ ea q̄ ſcit. pp̄ qḋ dcm̄ h̄re vult q̇ ſi hō nō magis crederet pꝛicipijs q̄ ꝯcluſiōi ſcite ꝑ pꝛicipia accideret hoc incōueniēs q̇ qs crederet magis his q̄ nō ꝯtingunt ſciri ab ipſo q̄ eis q̄ ſcit. Totū ergo hoc dcm̄ pōt referri ad ipſas ꝯclones vt ſit ſenſus: q̇ ſi nō crederemus pꝛicipijs magis q̄ ꝯcloni ſcite ꝑ p̄ncipia ſeq̄ret̄ q̇ eque vel ēt magis crederem⁹ his q̄ nō ſcim⁹. i. ꝯcloni vt nō eſt ſcita q̄ his q̄ ſcim⁹. i. q̄ ꝯcloni vt ē ſcita. nō. n. eſſe poſſet q̇ eq̄ vel magis credim⁹ ꝯcloni q̄ pꝛicipijs niſi ꝯclo poſſet eē ꝑ ſe nota ſine p̄ncipijs. ſȝ qḋ ē ꝑ ſe tale ē magis tale q̄ qḋ ē ꝑ aliud. hac ypoteſi ſtāte ꝯclo vt eſt ꝑ ſe nota ſm̄ quem modū ē ignota eēt magis nota q̄ vt ē nota ꝑ p̄ncipia: ſm̄ quē modū hȝ cognoſci. Alio mō pōt exponi text⁹ vt non totū hoc dcm̄ referat̄ ad ꝯclonē: ſȝ vna ps referat̄ ad p̄ncipia. ⁊ alia ad ꝯclones. vt ſit ſenſus q̇ ſi nō magis crederem⁹ principijs q̄ ꝯclonib⁹ ſeq̄ret̄ hoc incōueniens q̇ eq̄ vel magis crederem⁹ ꝯcloni quā nō nouim⁹ q̄ p̄ncipijs q̄ nouim⁹. nā ſi nō crederem⁹ magis p̄ncipijs q̄ ꝯcluſiōibus eēt ꝯcluſio ꝑ ſe cognoſcibilis ⁊ eēt cognoſcibilis ꝑ pꝛicipia. nā q2 ꝯcluſio ſemꝑ ꝑ ſe ⁊ ꝓprie ē cognoſcibilis ꝑ pꝛicipia: ſȝ q2 ponit̄ q̇ nō poſſum⁹ magis credere pꝛicipijs q̄ ꝯcluſioni: ex hoc ſeqtur q̇ concluſio hēat aliquā cognitione quā nō hȝ a pꝛicipijs. erit ergo ꝯcluſio nota per ſe ⁊ ꝑ aliud. ⁊ vt eſt nota ꝑ ſe hȝ notitiā eēntialē cū principijs ⁊ q2 eē notū ꝑ aliud eſt aliquō eē notū. ꝯcluſio q̄ ponit̄ ꝑ ſe nota ⁊ ꝑ aliud erit magis nota q̄ ea q̄ ſm̄ rectum oꝛdinē cognoſcēdi ſunt ſolū ꝑ ſe nota. Cū ergo ꝯcluſio de loquēdo ꝑ ſe ſit ignota ſi nō crederem⁹ magis principijs q̄ ꝯcluſioni. ꝯclo vt ē ꝑ ſe nota ſm̄ quē modū ē nobis ignota eēt nobis credibilis magis q̄ ipſa pꝛicipia q̄ ſūt nobis nota. Tota ergo rō q̄re ſeqtur ſi nō credim⁹ magis pꝛicipijs q̄ ꝯcluſioni: q̇ credim⁹ magis vel eq̄ ꝯcluſioni quā nō nouim⁹ q̄ pꝛicipijs q̄ nouim⁹: ſumit̄ q2 ex hoc ſeqtur q̇ ꝯcluſio ſit ꝑ ſe nota ſm̄ quē modū ē ignota. ¶ Notandū ēt q̇ ſicut prima rō fundabat̄ ex eo q̇ ꝑ principia ſcimus ꝯcluſionē ſic hec ratio ſuſcipit fulcimentuȝ ex eo q̇ tpe vel nā pri⁹ ſcim⁹ principia ⁊ p̄ſciēdo notitiaȝ venim⁹ in cognitionē ꝯcluſionis. vel poſſum⁹ dicere q̇ q̄ſi idem fulcimētuȝ ſuſcipit hec ⁊ illa. vtraqȝ. n. oſtendit principia magis eē nota q̄ ꝯcluſio eo q̇ ꝑ ipſa ꝯcluſionē cognoſcimus. differt aūt hec ratio ab illa q2 hec ē ad ipoſſibile. illa eſt oñſiua. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs. q2 ph̄s in p̄cedenti ratione ait q̇ oȝ p̄cognoſcere ⁊ magis nota eē oīa principia aut q̄dā. ⁊ ēt in hac ratiōe repetit idē. d. q̇ oīb⁹ p̄ncipijs aut qbuſdā neceē magis credere q̄ ꝯcloni. ¶ Dōm q̇ in cognitōe ꝯcluſionū q̄tū ad pꝛīa ſpectat ē attēdere q̄druplicē diuerſitatē. Eſt. n. ibi diuerſitas principioꝝ. ⁊

hec ē duplex. q2 q̄dā ſunt ꝑncipia extrinſeca vt dignitates.
q̄dā intrinſeca vt ꝑmiſſe. Rurſus ꝑmiſſe ſunt due maioꝛ
⁊ minoꝛ. ex pte igr̄ pꝛīcipioꝝ ſunt due diuerſitates. Ter/
tia diuerſitas ē ex parte modi cognoſcēdi. q2 ꝯcluſio ali/
qua pōt cognoſci vel ꝑ ſenſuꝫ: vt q2 vides lunā eclipſari.
vl̕ ꝑ rōnē q2 ſcis ꝙ ibi īterpōit̄ terra. Quarta diuerſitas
ē ex pte ſciaꝝ. q2 aliq̄ ꝯclo ꝓbat̄ ꝑ aliq̄ ſciaꝫ ſubalternā/
tē. aliq̄ vō ꝑ ſubalternatā. Qđ ḡ phs ait ꝙ oꝫ ꝓcognoſce/
re oīa pꝛīcipia aut q̄dā. vel pōt referri ad diuerſitatē ꝑnci
pioꝝ: vl̕ ad diuerſitatē ꝑmiſſaꝝ: vl̕ ad diuerſitatē modo/
rū cognoſcēdi vel ad diuerſitatē ſciaꝝ. Si referat̄ ad di/
uerſitatē ꝑncipioꝝ. tūc erit ſenſus ꝙ ad ꝓbationē alicuꝰ
ꝯclōnis ꝯcurrit ꝑncipiū ꝑ ſe notū vt dignitates. ⁊ pꝛinci/
piū nō ꝑ ſe notū vt mediū demrātōis qđ īgredit̄ demra/
tiōeꝫ ſm̄ ſubāꝫ. videmꝰ. n. ꝙ ad ꝓbatōeꝫ huiꝰ ꝯcluſiōis.
triāgulus hꝫ tres. ꝯcurrit hoc principium. que vni ⁊ eidē
ſunt equalia. ⁊ concurrit hoc mediū. q2 hꝫ angulū extrin/
ſecū equalētē duobꝰ extrinſecis. ꝑmū pꝛīcipiū ē ꝑ ſe notū
aliud vō vr̄ eē eq̄ ignotū ſicut ꝯcluſio. nā ignorās geome
triā eq̄ dubitabit de angulo extrinſeco ſicut de hr̄e tres: ⁊
eq̄ dubitabit vtꝝ triāgulus hēat hōi angulū. ſil̕r vtꝝ hēat
tres. oꝫ ḡ ꝓcognoſcere oīa pꝛīcipia aut q̄dā an̄ ꝯcluſionē
q2 ſi nō ꝓcognoſcimꝰ oīa vt ſi nō ꝓcognoſcimꝰ ꝑncipia ꝓ
pꝛia igredientia demrātionē ſm̄ ſubām: ꝓcognoſcimꝰ tn̄
q̄dā pꝛīcipia vt dignitates. q̄ īgrediunt̄ ſm̄ vtuteꝫ. Scđo
hoc pōt exponi referēdo hoc ad diuerſitatē ꝑmiſſaꝝ. di/
cebat̄ enī ſupꝛa ꝙ maioꝛ ꝓcognoſcit̄ tpe ꝯcluſiōe. ſꝫ q̄tū
ad minorē ſil̕ īducēs cognouit tpe. ergo ⁊ ſi nō precogno
ſcunt̄ oēs ꝑmiſſe. q2 nō oꝫ ꝙ ꝓcognoſcat̄ minoꝛ: ꝓcogno
ſcunt̄ tn̄ q̄dā: q2 ꝓcognoſcit̄ maioꝛ. In ſillis aūt demrati
uis ꝓcognoſcunt̄ maiores tpe nō minores. Tertio mō pōt
exponi lr̄a referēdo hec ad diuerſitatē modoꝝ cognoſcē
di. nā vt dicebat̄ aliq̄n ꝯcluſio aliq̄ cognoſcit̄ ꝑ ſenſuꝫ vt
q2 ſic vides eē aliq̄n cognoſcit̄ ꝑ rōne ⁊ ꝑ ꝓpꝛia ꝑncipia.
Cū ḡ cognoſcit̄ ꝑ ſenſuꝫ nō oꝫ ꝑncipia eē ꝓcognita vt ſi vi
des ſole eclipſari. ⁊ ex hoc ſcis eē eclipſim ſolis nō oꝫ te ꝓ
cognoſcere īterpoſitionē lune: ſꝫ ſi ꝑ rōnes ⁊ ꝑ ꝓpꝛia ꝑnci/
pia habes notitiā de eclipſi ſolis opꝫ te illa pꝛīcipia pꝛeco
gnoſcere ꝑ q̄ ſolis eclipſis cognoſcit̄. pꝛīcipia ḡ oꝫ ꝓcogno
ſcere. ⁊ ſi nō oīa. i. ſi nō q̄tū ad oēm modū cognitiōis. tn̄
oꝫ te ꝓcognoſcere q̄dā. i. q̄tū ad quēdā modū. nā ſi nō oꝫ
te ꝓcognoſcere pꝛīcipia ꝓut noſti ꝯcluſionē mō ſenſitiuo
vt ꝑ viā ſenſus. oꝫ tn̄ te ꝓcognoſcere ea ꝓut noſti ꝯcluſio/
nē mō rōcinatio ⁊ ꝑ ꝓpꝛia ꝑncipia. Quarto mō pōt expo
ni lr̄a qđ dr̄ referēdo ad diuerſas ſcias. nā lꝫ ſcia ſubalter
nās ⁊ ſupioꝛ reſoluat̄ vſq3 in ꝑncipia ꝑ ſe nota. ſcia tn̄ ſu
balternata ⁊ īferioꝛ nō ſp̄ reſoluit̄ vſq3 in ꝑncipia ꝑ ſe no
ta: ſꝫ aliq̄n reſoluit̄ vſq3 in pꝛīcipia q̄ in ſupiori ſcia ſunt ꝓ
bata. ꝯcluſiōes ergo ꝑſpectiue ꝓbant̄ ꝑ aliq̄ pꝛincipia no
ta in ꝑſpectiua ⁊ ꝑ aliq̄ ꝑncipia nota in ſupiori ſcia: vt in
geometria. ❡ Ad ſciendū ḡ aliq̄ ꝯclōnē perſpectiuā. ⁊ ſi
nō oꝫ ſcire oīa ꝑncipia. q2 aliq̄ pꝛīcipia ꝓſupponit ꝑſpecti/
uus q̄ ſꝫ ꝙ hōi neſcit illa. oꝫ tn̄ ꝓſcire q̄dā q2 oꝫ ꝓſcire pꝛin
cipia illa q̄ in ꝑſpectiua ſcia ſunt ꝓbata. ❡ Ex oībꝰ ergo
his pōt vna talis vitas declarari. ꝙ ſi ꝯcluſio nō ſit ſcita
via ſenſus ſꝫ ſit ſcita ꝑ ꝓpꝛia pꝛīcipia. ⁊ ꝑ demōſtrationē
oꝫ ꝓſcire vel oīa pꝛīcipia ꝑ q̄ ꝓbat̄ illa ꝯcluſio q̄tuꝫ ad
ſciam ſubalternātē vel ſaltē oꝫ ꝓſcire q̄dā q̄tū ad ſciam
ſubalternatā. vel alr̄ oꝫ ꝓſcire ſi non oīa ſaltē opꝫ pꝛeſcire
q̄dā: q2 oꝫ ꝓſcire dignitates. vel adhuc alr̄. oꝫ ꝓſcire etiam
tpe. ⁊ ſi nō oīa pꝛīcipia. q2 nō opꝫ ſic ꝓſcire minorē. tn̄ opꝫ
ꝓſcire q̄dā q2 oꝫ ꝓſcire dignitates ⁊ maiorē. nō ē. n. intelli
gibile aliquē per demōſtrationē ⁊ per ꝓpꝛia pꝛincipia co
gnoſcere ꝯcluſionē aliq̄ ⁊ nō magis aſſentire principijs
illis. Ideo cū vult phs oñdere pꝛīcipia eē magis nota. ſem/
per loquit̄ de notitia ꝯcluſionis. vt habet̄ ꝑ demrātiōeꝫ
⁊ ꝑ ꝓpꝛia pꝛīcipia. nō aūt vt habet̄ via ſenſus ⁊ ꝑ experiētiā.
❡ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtrū aliqs poſſet eē ma
gis diſpoſitꝰ q̄ ſciens: vt phs in lr̄a vr̄ innuere. ❡ Dōm ꝙ
ſm̄ quoſdā lꝫ ſit hn̄ dcm̄: tn̄ hoc dicit ꝓp habitū pꝛīcipio
rū. q2 hn̄s hitū pꝛīcipioꝝ ē melius diſpoſitꝰ q̄ ſciēs. i. q̄
habēs habitū ꝯcluſionū. Sed hoc nō ſufficere vr̄. nā cū
habitꝰ pꝛīcipioꝝ includit habitū ꝯcluſionū eo ꝙ ꝑ pꝛin
cipia cognoſcit̄ ꝯcluſio. nō vr̄ eē diſtinctio faciēda inter
ea q̄ ſe īſerūt inuicē ⁊ includūt. Propter qđ ſciēduꝫ ꝙ hoc
pōt tripl̕r v̄ificari. pꝛio vt referat̄ ad diuerſitatē modoꝝ
ſignificādi. 2º vt referat̄ ad diuerſitatē ſciaꝝ. 3º. vt refe/
rat̄ ad diuerſitatē ꝯplexionū. Pōt. n. ꝯtingere ꝙ aliqs
via ſenſus cognoſcat ꝯcluſionē aliquā vt eclipſim lune
q2 vidit lunā eclipſari. Rurſus pōt ꝯtingere ꝙ aliqs co
gnoſcat pꝛīcipia aliq̄. ⁊ tn̄ ignoꝛet ꝯcluſionē q̄ pōt ex illis
principijs elici vt aliqs poſſet ſcire motus orbiū celeſtiū
⁊ ſcire q̄n ſol ⁊ luna pn̄t hr̄e oppoſitionem in ſcita ita ꝙ
vnū ſit in capite draconis ⁊ aliud in cauda. ⁊ ſcire ꝙ ī tali
oppōne interponit̄ terra īter vtrūq3: ⁊ tn̄ nō ꝑpēdet quō
ex tali īterpoſitiōe cauſat̄ eclipſis. poſſumꝰ. n. ſcire ꝓp qđ
⁊ ignoꝛare q2 vt dr̄ in ca. de ſubalternatiōe ſciaꝝ. Sciēs
ergo pꝛīcipia ꝑ q̄ hꝫ fieri eclipſis ē meliꝰ diſpoſitꝰ q̄ q̄ ſcit
nō ꝑ ꝓpꝛia pꝛīcipia: ſꝫ via ſenſus cognoſcat ipſaꝫ eclipſiꝫ.
Scđo mō hoc pōt exponi q̄tum ad diuerſitatē ſciaꝝ. vt
pꝫ in ſcia ſubalternāte ⁊ ſubalternata ſicut medicina ſub
alternat̄ ſcie nāli. videmꝰ. n. multos ſciētes artē medici/
ne cognoſcētes vrinā ⁊ faciētes bonas curas ignorantes
tn̄ phiam nālē. Et videmꝰ multos nāles phos ignorare
medicinā. Cū ergo in ſcia ſubalternāte tradantur pꝛinci/
pia ſcie ſubalternate. ſciēs ſciam ſubalternātē hn̄s noti/
tiā pꝛīcipioꝝ eſt meliꝰ diſpoſitꝰ q̄ ſciens ſciam ſubalter/
natā hn̄s notitiā ꝯcluſionuꝫ. ❡ Nālis. n. phūs ignorans
medicinā eſt melius diſpoſitꝰ q̄ medicꝰ ignorās nālem
phiam. argumētū aūt factū in 3riū ſupponebat falſum
. vꝫ. ꝙ nō poſſit ſciri ꝯcluſio principijs ignotis: pꝫ. n. ꝙ ꝑ
ſciam ſubalternatā ⁊ ꝑ viā ſenſus pn̄t ſciri aliq̄ ꝯcluſiōes
quaꝝ principia ignoꝛant̄. ſꝫ illud ſcire nō ſit ſcire potiſſi/
mum: ſed ſit ſcire quodāmodo ⁊ ſm̄ qđ. ad ſcire. n. potiſſi
mū ſemꝑ reqrit̄ cognitio principioꝝ ⁊ cauſaꝝ. Simpl̕r
ergo loquēdo ꝯcluſiones ⁊ de ſe dr̄ ignote ⁊ non cogno/
ſcunt̄ niſi ꝑ principia vt ſupiꝰ dicebat̄. Tertio mō expo/
ni pōt referēdo hoc ad diuerſitatē ꝯplexionū. nā ille q̄ eſt
aptus mēte ⁊ mollis carne. dato ꝙ non ſit exercitatus in
ſcia eſt meliꝰ diſpoſitꝰ ad ſciēdū ꝓpter bonitatē comple
xionis q̄ durus carne ⁊ ſi ꝑ lōga tēpoꝛa ſtudio inſudaue/
rit. q̄litercūq3 tn̄ ꝯtingat ſiue ſit ſciēs ſiue ſit meliꝰ diſpo/
ſitus ſm̄ modos pretaxatos non pōt magis credere his
que nō nouit q̄ his q̄ nouit. Et q2 ſi nō magis credimus
principijs q̄ ꝯcluſioni ſcite ꝑ principia vt ē ꝑ hita mani
feſtū. magis crederemꝰ his q̄ nō nouimus q̄ his q̄ noui/
mus. cū ergo hoc 2ᵐ ſit īpoſſibile ē ēt īpoſſe ⁊ pꝛimū. vt ꝙ
nobis nō ſint principia magis nota. ❡ Deinde cū dicit.

**❡ Magis autē debētē habere ſciam ꝑ demon/
ſtratiōeꝫ. Nō ſolum oꝫ pꝛīcipia magis cognō
ſcere ⁊ magis ipſis credere q̄ ei quod demon
ſtrat. ſed neq3 aliud ipſo credibilius eſſe: neq3
notius oppoſitis pꝛīcipijs ex quibus erit ſillo/
giſmus 3rie deceptionis ſiqdem oꝫ ⁊ ſciētem
nō incredibilem eſſe ſimpliciter.**

❡ Adducit tertiam rōnē ſumptā ex eo ꝙ pꝛincipijs debe
mus firmiter adherere. Formet̄ aūt ſic rō q̄cunq3 ſim/
pliciter credit principijs ⁊ firmiter adheret eis nō ſolum

ſunt ei pricipia magis nota i vitate: ſʒ ēt oppoſita pncipiorū ſūt ei magis nota i falſitate: ſʒ q̄libʒ oʒ pricipijs firmiter adherere. ergo ⁊c. hoc ē ḡ qđ ait (magis aūt) .i. ãplius q̄ʒ dcm̄ ſit dicere poſſum⁹ q̄ (debētē hr̄e ſciam p demr̄ationē nō ſolū oʒ pri⁹ pncipia magis cognoſcere ⁊ ipis magis credere) ſu. i vitate (q̄ʒ ei qđ demr̄at) .i. ɔclōni (ſʒ nec q̄ʒ ipo) .i. ab ipo (aliqđ pōt eē credibili⁹ nec noti⁹ oppoſitis pricipijs) ſu. i falſitate (ex qb⁹) oppoſitel pricipijs (erit ſillo ɔrie ḋceptōis) .i. ignorātie. Totū h̄ qđ dcm̄ ē ē ɔclo ꝓbāda. vʒ. q̄ oʒ pricipia eē magis nota i vitate ⁊ oppoſita magis nota i falſitate. Et ſubdit (ſiqdē oʒ ſcientē) ſimpliciter (nō icredibilē eē) ſu. pricipijs. hec ē rō p quā ꝓbatur. nā q̄ nō ḋbem⁹ eē icredibiles pricipijs ſʒ ḋbem⁹ firmiter adhererē illis. iō pricipia ḋbēt nobis eē magis nota i vitate ⁊ oppoſita i falſitate q̄ firmiter adherēs ⁊ ñ dubitās ḋ vitate alicui⁹ pricipij ñ dubitat ḋ falſitate oppoſiti. ¶ Notādū āt q̄ cū tres aſſignauerit rōnes q̄ magis debēt eē nota pricipia q̄ʒ ɔclo. i q̄libet rōne mētionē fecit ḋ ɔcluſiōe nota p demōſtrationē ⁊ p ſua pncipia: q̄ vt ſepe ⁊ ſepius dcm̄ eſt: ſi p viā ſenſus vel alr̄ q̄ʒ p demr̄ationē vel p ſua pncipia eſſet nota aliq̄ ɔclo in tali notitia nō oʒ eſſe magis nota pncipia q̄ʒ illā ɔclōnē. ¶ Notādū ēt q̄ differt ſillus falſigraphus a ſillo ignorātie vel a ſillo ɔrie deceptiōis. q̄ ſills ignorātie accipit oppoſita principioꝝ: vt ſi dicat geometer q̄ linee ducte de pūcto ad pūctū ſūt eq̄les. dicet ſills ɔrie deceptiōis q̄ hᷓ linee nō ſūt eq̄les. falſigraph⁹ tñ accipit eadē principia: ſʒ male itelligit illa vt ſi accipiat geometer q̄ linee ducte de pūcto ad pūctū ſūt eq̄les hoc idē pricipiū accipit falſigraph⁹ ad ꝓbādū circuli q̄drāturā. ſʒ geometer hʒ de hoc pricipio bonū intellectū. q̄ intelligit de lineis rectis. falſigraphus aūt hʒ intellectū puerſum q̄ intelligit de chorda ⁊ arcu. ⁊c.

¶ **Quibuſdam quidē igit̃ ꝓpter id qđ opʒ prima ſcire nō videt̃ ſcia eē ſimplr̄. Quibuſdam aūt eē qdē: oium tamē demōſtrationē eē. quorum neutrū neq̄ʒ verum neq̄ʒ neceſſarium eſt.**

¶ Poſtq̄ʒ oſtdit phs q̄ demr̄atio eſt ex primis veris. ⁊ declarauit q̄ ſcire eſt p demr̄ationē. In pte iſta vt dicebat̃ remouet quoſdā errores q̄ poſſent hr̄e originē ex p̄dictis. Sunt aūt hᷓ errores duo. Prim⁹ ē. q̄ nihil ɔtingit ſcire. nā ſi nō ē ſcire niſi p pria. ⁊ pria nō ɔtingit ſcire. q̄ vel nō eſt deuenire ad ipſa vel nō hñt cāſ p quas ſciant̃. vr̄ oīno ɔcludi q̄ nihil ɔtingit ſcire. Scđs error ē. q̄ oīuʒ ſit ſcia p demr̄ationē. hi. n. ſic errātes volētes ſaluare q̄ ɔtingat eſſe ſciaʒ: ⁊ q̄ ɔtingat ſcire: nō credētes q̄ poſſit eſſe ſcia niſi per demr̄ationē: ɔceſſerūt q̄ oīa pñt ſciri per demonſtrationē ⁊ q̄ cōtingat circulariter demr̄are. Tria ḡ facit q̄ p̄ narrat hᷓ errores. 2° adducit errorū rōnes. 3° ɔſtruit errores ipſos. ſcđa ibi (Supponētes. n.) tertia ibi (Nos aūt dicimus) Dicit ergo (Quibuſdā igit̃ qdeʒ pp id qđ oʒ prima ſcire nō videt̃ eē ſcia) .q.d. q̄ qdā negauerūt eſſe ſciam. q̄ cū oporteat ſcire prima. i. principia ad hoc q̄ ſit ſcia: ⁊ q̄ vt ꝓbabāt ipoſe eſt ſcire pria. iō vt dicebat̃ impoſſibile eſt aliqđ ſcire. Et ſubdit (q̄buſdā aūt) ſu. videbat̃ (oium qdē eē demr̄ationē) .q.d. q̄ alius error eſt q̄ oīa poſſunt demr̄ari (quoꝝ) .ſ. (neutrū nec veꝝ eſt neq̄ʒ neceſſariū) neutra. n. haruʒ opinionū vera eſt. ⁊ nulla earum eſt neceſſaria. i. nulla earum habet rationes neceſſarias. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Supponētes. n. nō eē oīno ſcire. hi in īfinitū volunt reduci tanq̄ʒ ſint vtiq̄ʒ ſciētes poſteriora ꝓpter prima: quoꝝ nō eē prima recte dicentes. Impoſſibile. n. eſt infinita tranſire.**

¶ Adducit hoꝝ erroꝝ rōnes ⁊ fulcimēta. Circa qđ duo facit. q̄ p̄mo oſtdit q̄uo fulciebāt errorē ſuū dicētes q̄ non ɔtingit ſcire. 2° declarat q̄uo defendebāt errorē ſuū dicentes q̄ poterāt oīa demr̄ari ibi (Quidā. n. q̄ ipſum ſcire). Circa primū duo fac̃. q̄ p̄mo oſtdit q̄uo aliq̄ ꝓbāt nō eſſe ſciam ſi in cāis ſit abire in infinitū. 2° declarat q̄uo negabāt eſſe ſciaʒ ſi ſit deuenire ad aliqua pria ibi (Et ſi ſtēt) In prima pte itēdit talē rōnē. vbicūq̄ʒ ē abire in infinitū nō ē deuenire ad aliq̄ pria ⁊ p ɔñs nec p pma ɔtingit ſcire poſteriora: imo h̄ poſito nihil ɔtingit ſcire. igit̃ ſi i cauſis ē abire in īfinitū nō ē deuenire ad aliq̄ pria nec p pria ɔtingit ſcire poſteriora. ⁊ p ɔñs nihil aliud ɔtigit ſcire. h̄ eſt ḡ q̄ ait (Supponētes. n. nō eē oīno ſcire. hi ad īfinitū volūt reduci) .i. volūt q̄ effect⁹ reducat̃ in infinitas cāſ (tanq̄ʒ nō ſint vtiq̄ʒ ſcientes poſteriora p pria) q̄ ſi ē procedere in infinitū in cāis nō eēt ibi dare aliqua pma p q̄ poſſint ſciri poſteriora. ideo ſubdit (quoꝝ) ſu. reductoꝝ in īfinitū vel quoꝝ īfinitoꝝ (nō eē pria recte ſūt dicētes. īpoſe ē. n. īfinita ptrāſire). ¶ Notādū aūt q̄ cū vltra p⁹ nō ſit ꝓceſſus: ſed ibi ſit ſtatus ⁊ ibi ſit finis. ſi in infinitis eēt deuenire vſq̄ʒ ad pria. īfinita hrēnt finē ⁊ ɔtigeret īfinita ptrāſire. Recte ḡ dñt dicētes īfinitoꝝ nō eſſe pria. q̄ ipoſe ē īfinita ptrāſire ⁊ in īfinitis ipoſe eſt vſq̄ʒ ad p⁹ deuenire. ¶ Notādū ē ēt q̄ ſi nō ē ſcire niſi p pria cūʒ in infinitis nō ſint aliq̄ pria poſito ꝓceſſu in īfinitū tollitur oē ſcire. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū hec ꝓpō ſit va. q̄ ſi in cāis eēt ꝓceſſus in infinitū q̄ tolleret̃ oē ſcire. Et vr̄ q̄ nō. q̄ ſicut res ſe hʒ ad eē ſic ſe hʒ ad cognoſci vt pʒ ex. 2. meta. ſʒ ſcđm opinionē phi pōt aliqđ eē ex īfinitis cāis. ḡ ſic pōt ⁊ cognoſci. nā ſi ſm opinionē phi. mūdus ē eternus. hūc filiū pceſſerūt īfiniti patres: ſʒ cūʒ q̄cq̄d ē cā cāe ſit cā cāti. nō ſolū pater ē cā filij: ſʒ au⁹ q̄ ē cā pris. ⁊ pau⁹ q̄ eſt cā aui. ⁊ ſic in īfinitū. Erit ḡ iſte fili⁹ ex īfinitis prib⁹. ⁊ p ɔñs pōt aliq̄ res eē ex infinitis cāis. ⁊ pari rōne poterit cognoſci. ¶ Dōʒ q̄ ſm cōmētatorē in. 8. phyſicoꝝ in cauſis p ſe nō pōt eē ꝓceſſus in infinitū: ſed in cauſis per accidens. Accidit. n. iſti martello q̄ pceſſerūt ipm infiniti martelli. ⁊ accidit iſti filio q̄ ſit ex īfinitis patrib⁹. ars enim fabrilis ⁊ quelibʒ ars hʒ finita organa. pōt tñ hr̄e īfinita per accñs. ſic ſol ⁊ hō ⁊ alie cauſe p ſe q̄ ɔcurrūt ad generationē hoīs ſūt finite. Scđm tñ viā phi. q̄ mūd⁹ ſit eternus ſucceſſiue fuerūt hoīes īfiniti. ſʒ hoc eſt p accidēs. q̄ ſi vnus hō poſſet durare in toto tpe non oporteret preceſſiſſe infinitos hoīes. nec eēt hic fili⁹ ex infinitis pribus. Cū ergo ſcia nō ſit p cāſ per accñs. ſed p cāſ per ſe: ſi impoſe eſt cāſ per ſe multiplicari in infinitū ipoſe eſt aliqđ ſciri ex īfinitis cāis. Verū aūt ⁊ via Ariſt. de eternitate mūdi ſit va oſtdim⁹ diffuſe in. 8. phyſicoꝝ. dato tñ q̄ vera eſſet infinitas cauſaꝝ: repugnaret ſcie: q̄ ēt ſm illam nō poſſunt eē īfinite cāe alicui per ſe ſed per accñs de quibus non cōſiderat ſcia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Si vero ſtent ⁊ ſint principia. hec ignota eē cum demonſtratio ipſoꝝ nō ſit quod vero dicunt eſſe ſcire ſolūʒ. Si. n. non eſt prima ſcire neq̄ʒ que ſunt ex eis eſt ſcire ſimpliciter neq̄ʒ proprie ſed ex conditione ſi illa ſint.**

¶ Adducit rōnem negātiū ſciaʒ ſi ſit ſtatus in cāis. Formet̃ aūt ſic rō. Ignotis primis nihil ſcit̃. Sed dato q̄ ſit ſtatus in cauſis. ⁊ q̄ oʒ deuenire ad aliqua pria. oʒ illa pma ignorare cū nō habeant cāſ per quas ſciant̃. illis ergo ignoratis nihil ſcit̃. hoc eſt ergo qđ ait. ɔtinuet̃ aūt lr̄a ſic. dcm̄ eſt q̄ ſi in cāis ſit ꝓceſſus in īfinitū q̄ nō ɔtingit ſcire (⁊ ſi ſtent) .i. ſi ſit ſtatus in cauſis (⁊ ſi ſint pricipia) .i. ⁊ ſi ſit deuenire ad aliqua pricipia (hec ignota eē) ſu. oʒ (cū

nõ ſit demſtatio ipſoꝝ).i.cũ pria nõ hñant cãs ꝑ q̃s ſciantur ⁊ demſtrent (qđ) ſu. ſcire ꝑ cãs ⁊ demſtratione (ſolũ dicũt eſſe vere ſcire. Si võ nõ eſt).i.ſi nõ ꝯtigit ꝑma ſcire, (neqꝫ q̃ ſunt ex ipſis nõ eſt).i.nõ contingit (ſcire ſimplr nec ꝓpe) Ignorãtis.n.ꝑmis nõ ꝯtingit ſcire alia ſimplr (ſed) ſi ſciunt̃ h̃ ẽ (ex ꝯditõe).i.ex ſuppõne (ſi ſint illa) .i.ſi ſint pria. ¶ Dubitaret forte aliqs dato ꝙ ignorẽt ꝑ'verũ poſſent ſciri alia. ⁊ vr̃ ꝙ ſic. nã geometer nõ reſoluit vſqꝫ in ꝑmã cãz nec ẽ aliq̃ geometrica demſtatio q̃ reſoluat vſqꝫ in ꝑmã cãz. ſꝫ ꝓbat̃ demſtatiue ꝙ triãgulus hꝫ tres. qꝛ hꝫ angulũ extrinſecũ. ⁊ oñdit̃ ꝑ demſtatione ꝙ ſuꝑ as quãlibet lineã põt qlibet triãgulus collocari. eo ꝙ ſuper qđcũqꝫ caput cuiuſlibet linee potes circulũ q̃tuz vis ſpatiũ occupãdo deſcribere. ſi g̃ ſcire ẽ ꝑ demſtatiões. ⁊ demõſtratio nõ reſoluit vſqꝫ ad ꝑncipia. g̃ põt eẽ ſcia ignoratis ꝑmis. ¶ Dõm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita. aliq̃ igrediunt̃ demõſtratione ſm ſubam. aliq̃ võ ſm v̓tute. q̃tuz ad ea q̃ ingrediunt̃ demſtatione ſm ſubam nõ fit reſolutio vſqꝫ ad oĩa ꝑma. qꝛ inter ꝓpõnes oĩs ꝑmas ꝑmũ locũ obtinet dignitates q̃ nõ igrediunt̃ demſtatione ſꝫ ſubam: ſꝫ q̃tũ ad ea q̃ igrediunt̃ demſtatione ſm v̓tute nihil ſcit̃ demõſtratiue niſi fiat reſolutio vſqꝫ ad ꝑma: vt pꝫ in ꝓpõnib' geometricis. nã ſi ꝑma ꝓpõ oñdit ſcđam. ſcđa tertiã. tertia q̃rtã ⁊ ſic deinceps neſcis q̃rtã niſi ſcias tertiã. tertiaꝫ vel ſcđam ſcire nõ potes niſi ſcias ꝑmã. ꝙ ſi tu ſcires ꝓpõnem quartã vl̃ tertiã ⁊ ignorares aliq̃s ꝑcedẽtiũ: vt tã gitur in lr̃a nõ ſcires illã ꝓpõne ſimplr. nõ.n.poſſes dicere ſimplr ꝙ tertia ꝓpõ eẽt v̓a: ſꝫ poſſes dicere ꝙ eẽt v̓a ſi ꝑcedẽtes ſunt v̓e. Erit g̃ hec reductio ꝙ ꝓpõnes reducũt̃ in ꝑmã ꝓpõne. ꝓpõ võ ꝑma reducit̃ in ſuppõnes. ſuppõnes aũt geometre vel petitões reducunt̃ in poſitões ſiue in cões animi ꝯceptões ſiue in dignitates. Nulla.n.ꝯclõ ꝑfecte ſcit̃ niſi fiat reductio vſqꝫ i ſuppõnes q̃ igredi pñt demſtatione ſm ſubam. ⁊ ipſe ſuppõnes nõ ſunt note niſi ſciat̃ quõ reducunt̃ in dignitates q̃ igrediunt̃ demſtatione ſm v̓tute. ipſe.n.dignitates nõ ſciunt̃ niſi ſciat̃ quõ reducũt̃ in hãc dignitate ſuꝑmã. q̃ ẽ de quolibet affirmatio. ꝑ h̃.n.ꝑn'' ⁊ hãc dignitate ſꝫ cõmẽtatore cetere dignitates alie roborant̃. hec ẽt dignitas. de quolꝫ affirmatio. q̃ ẽ ꝑncipiũ cõplexũ reducit̃ in ꝑncipiũ incõplexũ. vꝫ in ens vel in eſſe. Fundat̃.n.hec dignitas imediate ſuꝑ ipſo ente ſiue ipſo eẽ. ipm aũt ens ſiue ipm eẽ reducit̃ i ens ſiue in eẽ ꝑmũ. nihil g̃ põt ſciri ſimplr ignorato ente ꝑ.q g̃ ignorat hũc ordinẽ ⁊ neſcit ſic ſcita reducere ſciat ſe nihil ſcire. bñ g̃ dcm̃ eſt ꝙ cõmẽtator ait in. 7. meta. ꝙ nõ põt ſciri hec q̃ditas ſiue ꝑticularis demſtatiue ignorata ꝑma cauſa. nõ ergo ſcit̃ aliquid niſi ſciat̃ pria cauſa. ⁊ nihil ſcitur ꝑma cã ignota ſꝫ ad hoc ſcire non oportet ꝑſcire ꝑmã cãz ſm ſbãz nec qđ ẽ: ſꝫ ſufficit eã ſcire qm̃ ẽ cã ⁊ qꝛ ẽ. Qđ ergo arguit̃ ꝙ i demõſtratiõib' nõ fit reſolutio vſqꝫ ad ꝑmã cãz pꝫ ꝙ lꝫ nõ fiat talis reſolutio q̃tũ ad ea q̃ igrediunt̃ demſtatione ſm ſubaz: fit tñ q̃tũ ad ea q̃ igrediunt̃ demſtatione ſm v̓tute. ¶ Ulteri' forte dubitaret aliqs. vtꝝ oporteat dignitates ſic reſoluere vſqꝫ ad ꝑmã cãm. Et vr̃ ꝙ nõ qꝛ dignitates ſunt ille q̃s qlibet probat auditas. Sũt aũt dignitates q̃ſi loc' ianue i domo quez nll's ignorat. g̃ cũ dignitates ſint ſic i apto ſic ſe offerũt intellectui ꝙ qlibet itellecta ſignificatõe terminoꝝ ꝯfirmat eas v̓as eẽ. cũ nõ qlibet ſciat eas reſoluere vſqꝫ i ꝑmã cãz ad hoc ꝙ dignitates ſint note: ⁊ ad h̃ ꝙ aſſentiamꝰ eis nõ oꝫ ꝙ ſciamꝰ eas ſic reſoluere. ¶ In ꝯriũ ẽ qđ ſuꝑiori problemate dicebat̃. ¶ Dõm ꝙ quodãmõ ſic ꝯtigit de his dignitatib' ſicut ⁊ circa logicã videmꝰ ꝯtingere. Nã ydiote vtunt̃ arte dyalectica: ſꝫ ſine arte. videmꝰ.n.ydiotas ⁊ arguere ⁊ formare rões ad qõlibꝫ ꝓpoſitũ. cũ tñ modũ arguẽdi ⁊ rõcinãdi doceat logica. ydeotaꝝ ergo ẽ arguere ⁊ rõcinari: ſꝫ ydiotaꝝ nõ ẽ ſcire qs modus arguẽdi ſit: ſꝫ dyalecticoꝝ. ⁊ cũ ſill's iter argumẽtatiões ſit potior. dyalecticoꝝ eſt ſcire abſoluere ſillos in ꝓpõnes ⁊ terminos. ⁊ q neſciret hoc facere nõ mereret̃ dici dyalecticꝰ. ſic ⁊ in ꝓpoſito pñt ydiote ſcire q' totũ ẽ maiꝰ ſua pte. ⁊ de quolibꝫ oꝫ affirmatiõez vel negatõez eẽ verã: ſꝫ nllus ſcit has dignitates mõ ſciẽtifico vel ꝑ modũ artis niſi ſciat eas vſqꝫ ad minima reſoluere. Modꝰ ergo ſciẽficꝰ reqrit vt ſciamꝰ ꝯclõne quãcũqꝫ volumꝰ ſcire ſciẽtifice reſoluere i ꝑmiſſas. ꝑmiſſas i ſuppõnes. ſuppõnes in dignitates. dignitates oẽs i dignitate cõmuniſſimã. de quolibet affirmatio vel negatio. Dignitate aũt hanc debemus ſcire reducere in ens vel eẽ. ens aũt vel eẽ i ens ꝑmũ. q aũt hũc modũ reductionis ignorat lꝫ poſſit aliqua ſcire mõ ydiotarũ nihil tñ ſciẽtifice nouit. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quidam autez ꝙ ipſum quidẽ ſcire ſcit ⁊ cõfitent̃. per demonſtratione eni eſſe ſolum: ſed oĩum eſſe demonſtrationem nihil ꝓhibet ſm eos. Contingit enim circulariter fieri demonſtratione: ⁊ ex his que ſunt adinuicem.

¶ Ponit aliũ errorẽ. vꝫ. ꝙ oĩa ſciunt̃ demſtatiue ⁊ ꝙ ꝯtingit circulo demſtare. d. (q̃dẽ.n.) ſu. diñt (q' ipm ſcire ſit) .i.ꝯfitent̃ (ꝑ demſtatione. ſolũ.n.eẽ) ſu. ſcire (ſed ſm eos nihil ꝓhibet oĩum eẽ demſtatione. ꝯtingit.n.) ſm ipſos (circulariter demſtationem fieri) ſm.n.hos ꝯclões demõſtrant̃ ex principijs: imo ⁊ hoc.i.ꝑncipia (ex his).i.ex ꝯclõnibꝰ demſtrant̃ (que).ſ. ꝑncipia ⁊ ꝯclões (ſunt ſibi adinuicez) demonſtrabilia. poſitio ergo iſtoꝝ eſt ꝙ ſic.i. ꝯtingat aliquid ſcire ⁊ nihil ꝯtingat ſcire niſi per demonſtratione. volunt tñ ꝙ oĩum demſtatio ſit. ⁊ ꝙ ꝯtingat circulariter demõſtrare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nos aũt dicimꝰ: neqꝫ oẽm ſciam demõſtratiuã eẽ: ſꝫ imediatoꝝ indemõſtrabile eſſe.

¶ Improbat errores ꝑdictos. Circa qđ duo facit. qꝛ pꝛio i probat errorẽ ponẽtiũ ꝙ nihil cõtingit ſcire. 2° errorem ponẽtiũ ꝙ oĩa pñt ſciri ꝑ demſtatione: ⁊ ꝙ ꝯtingit circulariter demſtrari ibi (Circulatio quoqꝫ) Circa ꝑmũ duo facit. qꝛ pꝛio ꝓponit qđ itendit. 2° manifeſtat qđ dixerat ibi (Et ꝙ hec q̃dẽ) Dicit aũt (nos dicimꝰ nõ oĩum ſciaꝫ ꝑ demſtatione eſſe).i.nõ oĩa ſciri demſtatiue (ſed imediatorũ idemõſtrabile) ſu. eſſe ſcientiam. q.d. ꝙ immediata principia ſciuntur non per demonſtrationem ſed indemonſtrabiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc ꝙ neceſſarium ſit. quidez manifeſtũ eſt. Si enim neceſſe eſt quid eſt ſcire priora ex quibus eſt demõſtratio. Stant autem immediata aliquando hec priora indemonſtrabilia neceſſe eſt eſſe.

¶ Manifeſtat ꝙ dixerat. dixerat.n.ꝙ aliq̃ ſũt imediata. ⁊ ꝙ eoꝝ eſt ſcia: ſꝫ nõ ꝑ demſtatione. Jdõ duo fac. qꝛ pꝛio declarat ꝙ oꝫ deuenire ad aliq̃ imediata qbus non ſunt aliq̃ ꝑora. 2° oñdit quõ illoꝝ eſt ſcia ibi (Et hoc igit̃ dicimus) Dicit ergo ꝙ (hoc q̃dẽ) ſu. qđ dcm̃ ẽ (neceſſariũ ſit manifeſtũ ẽ) ex dicẽdis. oñdet̃.n.ꝙ ſunt aliq̃ imediata ⁊ ꝑma. ⁊ declarabit̃ quõ illoꝝ ſit ſcia. idõ ait (ſi.n.neceẽ eſt ſcire ꝑora ex qbꝰ eſt demſtatio. ſtãt aũt aliq̃n imediata) .i.oꝫ in talibꝰ nõ ire in infinitũ ſꝫ oꝫ in eis eẽ ſtatũ ⁊ deuenire vſqꝫ ad imediata. ⁊ ſubdit ꝙ (hec q̃dẽ priora ⁊ imediata neceſſe eſt idemſtabilia eẽ). ¶ Notandũ aũt ꝙ cũ in demõſtratiõe ꝓbet̃ paſſio de ſubiecto oꝑꝫ ꝙ ꝓbet hꝫ demõſtratione eẽ mediũ iter ſubm ⁊ paſſione ſiue inter

maiorē ⁊ minorē extremitatē. Et q꞉ īter duos terminos nō pūt eē īfinita media oꝫ ꝯuenire vſqꝫ ad imediata. nā ſi hoc ꝓbaꝛ ꝑ hoc ⁊ illō ꝑ aliud ibiꝛ ī īfinitū: ſꝫ oꝫ ꝯuenire ad aliud ꝙ ita imediate ſberet ſubō ꝙ īter illud ⁊ ſubm nō poſſit aſſignari aliqō mediū ꝑ qō poſſit demſari. dicere aūt eē īfinita media īter ſubꝫ ⁊ ꝑdicatū ⁊ īter queciqꝫ duo aliq̄. ē dicere īfinitū eē finitū. nā qcqd ē īter aliq̄ que ſunt termini ⁊ fines eius illud ē finitū. ḡ oē tale ē finitū ⁊ terminatum qō hꝫ fines ⁊ terminos. q̄re ſi īfinita eēnt īter aliq̄ duo: ſiue īter aliq̄s duos fines ⁊ termios īfinita eēnt finita ⁊ termiata: qō ē īpoſſibile. hī ergo dcīh eſt ꝙ huiuſmodi media ſtāt: ⁊ ꝙ eſt deuenire vſqꝫ ad imediata q̄ demonſtrari non poſſunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc igiꝛ ſic dicimus. ⁊ nō ſoluꝫ ſciaꝫ ſed ⁊ principiuꝫ ſcie eē qōdā dicimus. ipſa.n. cognoſcimus. inq̄ꝫuꝫ terminos cognoſcimus.

¶ Oſtēſo ꝙ eſt deuenire vſqꝫ ad imediata ꝑncipia. declarat q̄liter hꝰ ꝑncipia ſciunꝛ. d. (⁊ hoc igiꝛ dicimꝰ ſic) eē imediata (⁊) dicimꝰ ſu. eorū (nō ſolū eſſe ſciam ſꝫ ēt eſſe qōdā ꝑncipiū ſcie) Notitia.n. ꝑncipioꝝ nō ſolum mereꝛ dici ſcia: ſꝫ ēt principiū qōdā ſcie. nā ꝑ ꝑncipia cetera alia cognoſcunꝛ. ⁊ ſubdit. d. ſu. (hꝰ principia cognoſci inquantū terminos cognoſcimꝰ) ſcimꝰ.n. ꝙ oē totū eſt maiꝰ ſua parte ſi cognouerimꝰ terminoꝝ ſignificata ⁊ ſciuerimus qd īportaꝛ noie totiꝰ ⁊ qd īportaꝛ noie ptis. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū principiorū ſit ſcia. ⁊ vtrū poſſimus dīe nos ſcire ꝑncipia. ¶ Dōm ꝙ ſemꝑ motꝰ ille ſm quē primo ferꝛ potētia ſiue ſit habitualis ſiue actualis. ſortitur nomē potētie: eo ꝙ ſit potētie ꝓximꝰ. motꝰ āt aliꝰ ſortiꝛ nomē aliud qō pꝫ ex pte volūtatis. nā volūtas ꝑmo ferꝛ in finē poſtea ferꝛ in ea q̄ ſunt ad finē: ipſe aūt motus ad finē ⁊ ipſe appetitus finis eo ꝙ multū ſit proximus potētie ⁊ ſic imediatꝰ illi iō ſortiꝛ nomē potētie ⁊ dꝛ volūtas: motꝰ aūt in ea q̄ ſunt ad finē hꝫ aliud nomē. ⁊ dꝛ electio vt ꝑꝫ ꝑhꝫ in .3. ethi. volūtas ē finis. electio eoꝝ q̄ ſunt ad finē. Et ſicut ſe hꝫ ex pte volūtatis reſpectu finis ⁊ eoꝝ q̄ ſūt ad finē ſic ſe hꝫ ītells reſpectu ꝑncipioꝝ ⁊ ꝯclonū. nā ītellectꝰ imediate ferꝛ ī ꝑncipia. mediate aūt in ꝯclones ipſe ḡ motꝰ in ꝑncipia ⁊ ipſa cognitio ꝑncipioꝝ eo ꝙ ē ꝓxima ītellectui ⁊ eo ꝙ intellectus imediate ferꝛ ī illa ſortitur ſibi idē nomē cū potētia ⁊ dꝛ intellectus. ipſe ḡ habitus ꝑncipioꝝ ſiue ipſa habitualis cognitio eoꝝ dꝛ intellectus. cognitio aūt ꝯclonū dꝛ ſcia. ꝓꝑe ergo loquēdo ō ſcia ꝑncipia nō ſciunꝛ: ſꝫ ītelligunꝛ. tñ vt cōiter poniꝛ accipiēdo ſciam large ꝓ oī certitudinali cognitōe ꝑncipia ſciuntur. q꞉ certiſſime cognoſcunꝛ. imo hoc mō loq̄ndo ō ſcia principia non ſolū ſciunꝛ ſꝫ eorū notitia eſt ꝑncipiū ſcie. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō veꝝ ſit ꝙ ꝑncipia cognoſcimus: inq̄ꝫuꝫ terminos cognoſcimꝰ. ¶ Dicēduꝫ ꝙ ſicut ꝯtingit circa eſſe rerū cognitionem ꝯtingit enim aliqua entia eſſe ꝑ alia. aliq̄ vero eſſe ꝑ ſe. ⁊ ea q̄ ſunt ꝑ ſe ſunt cā q̄re ſunt ea q̄ ſunt ꝑ alia. ſic aliq̄ ſunt nota per alia aliq̄ ſunt nota ꝑ ſe. ⁊ ea q̄ ꝑ ſe nota ſunt: ſunt cā q̄re cognoſcunꝛ ea q̄ ꝑ alia cognoſcunꝛ. in oī.n. genere qō ē per ſe tale eſt cā ⁊ rō q̄re alia ſunt talia. Principia ergo cuiuſmodi ſunt ꝓpōnes maxie ſiue dignitates ſūt nota ꝑ ſe. i. per cām exñtē in ſe. in ſeipſis.n. habēt cām ſue notitie. cōponunꝛ.n. ex talibꝰ ḡnalibꝰ terminis ꝙ eoꝝ ſignificatōe nota ſtatiꝫ eis aſſentimꝰ. nā ſcito qd īportaꝛ ꝑ hūc terminū totū ⁊ ꝑ hūc terminū ps. ſcitis.n. rōibꝰ hoꝝ termioꝝ. vel ſcitis termis. i. diffōnibꝰ haꝝ dictionū. vt ſcito qd ē totuꝫ q꞉ ē tātūdē ⁊ ampliꝰ. i. ē tñ q̄ta eſt q̄ciqꝫ ps ſua. ⁊ adhuc ampliꝰ cogimur ad cognoſcēdū ꝙ totū ē maius ſua pte. q꞉ eſt tñ q̄ta eſt pars ⁊ adhuc amplius ⁊c̄.

¶ Circulo quoqꝫ qō īpoſſibile ſit demōſtrare ſimplr manifeſtuꝫ ē. Si vō ex priorībꝰ oꝫ demōſtrationē eē ⁊ notioribꝰ. Impoſſibile enim eadē ſimul ſibiipſis priora eſſe ⁊ poſteriora.

¶ Poſtq̄ꝫ pħs īpugnauit errorē dicentiū ꝙ nihil ꝯtigit ſcire. in pte iſta īpugnat errorē dicētiū ꝙ oīum ē ſcia per demōſtrationē: q꞉ ꝯtingit oīa circulo demōſtrare. Circa qō tria facit ſm ꝙ triplr īprobat hūc erroreꝫ. hoc.n. pō q̄dāmodo tria ponit. quoꝝ ꝑmū ē. q꞉ pōt circulo demōſtrari. 2ᵐ eſt ꝙ ꝑ hꝰ demſationē aggeneraꝛ in nobis ſcia. tertiū eſt ꝙ oīum ꝯtigit eē ſciaꝫ ꝑ hꝰ circularē demſationē. ꝑ ḡ īprobat ꝙ nō ꝯtingit circulo demōſtrare. 2° ꝙ ex hꝰ demōſtratione nō aggeneraꝛ ſcia. 3° ꝙ talis ſcia nō pōt eſſe oīuꝫ. ſcđa ibi. (Accidit aūt dicētibꝰ) tertia ibi (At vō neqꝫ hoc poſe) Circa ꝑmū duo faꝛ. q꞉ ꝑ ad ſuū ꝓpoſitū adducit q̄dā rōnē. 2° remouet quādaꝫ cauilloſaꝫ oñſioneꝫ ibi. (Niſi altero mō) Dicit ḡ (circulo quoqꝫ ꝙ īpoſe ſit demſari ſimplr manifeſtū ē. ſi vō ex ꝑoꝛibꝰ ⁊ notioribus oꝫ demſationē eſſe. Impoſe ē.n. eadem ſibi ipſis ſimul ⁊ priora ⁊ poſteriora eē) Confirmaꝛ aūt ſic rō. ſi ꝯtigeret circulo demōſtrare cū demōſtratio ſit ex ꝑoꝛibꝰ ⁊ notioribus: eadē ſibiipſis eēnt priora ⁊ poſteriora ⁊ magis ⁊ minꝰ nota. hoc eſt īpoſe. ergo ⁊ primū. ¶ Notādū autē ꝙ circulo demſare eſt ꝙ ꝑ ꝑncipiū oñdatur ꝯclō ⁊ econuerſo ꝑ ꝯcluſionē ꝑncipiū: vt ſicut in circulo itur ab eodē in ideꝫ. ⁊ ille idē punctus ꝗ priꝰ accipiebaꝛ ꝑncipiū poſtea accipiꝛ finis. ſic in circulari demſatiōe oꝫ ꝙ eaꝛ ab eodē in idē. vt eadē ꝓpō q̄ ꝑus fuit ꝑmiſſa. ⁊ habuit rōnē principij poſtea fiat ꝯclō ⁊ hēat rōeꝫ finis. Et q꞉ in demſationibꝰ ꝑncipia ſunt ꝑoꝛa ⁊ notiora ꝯcluſionibꝰ. q̄re ſi ab aliquo ꝯcludeꝛ aliqd. ⁊ poſtea circulariter ꝯcludeꝛ ab illo. idem reſpectu eiuſdē eēt ꝑncipiū ⁊ ꝯclō. ⁊ ꝑ ꝯñs eēt ꝑus ⁊ poſteriꝰ ⁊ magis ⁊ minus notū: qō eſt īpoſe. imo in circulatōe nō ſoluꝫ idē reſpectu eiuſdē ſit nūc ꝑncipiū nūc ꝯclō. ſꝫ ēt vt patebit: q꞉ ꝑ circularē ꝓceſſum ipſe ſeipſum ꝯcludit. nō ſoluꝫ idē reſpectu eiuſdē: ſꝫ ēt reſpectu ſuiipſius erit ꝑus ⁊ poſterius ⁊ minus ⁊ magis notū: qō eſt oīno abſurdū. Impoſe eſt ergo circulo demōſtrare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Niſi altero mō vt hec qdeꝫ ad nos illa vero ſimplr quo certe mō inductio facit notuꝫ. Si autē ſic eſt nō erit vtiqꝫ ſimplr bñ determinatum ſed dupliciter aut nō ſimplr altera demōſtratio ſit ex nobis notioribus.

¶ Remouet quādā cauilloſaꝫ rñſionē. ꝯtinueꝛ aūt ſic. dictū eſt ꝙ īpoſe eſt circulo demſare (niſi altero mō) i. niſi forte aliqs velit rñdere ⁊ dīe ꝙ ꝯtingit aliqd demſari circulariter ſed mō altero. i. diuerſo (vt hec qdē demonſtratio ſit quo ad nos. illa vero ſit ſimplr ꝙ vno mō). vꝫ. quo ad nos (iductio facit notū) q꞉ ꝓcedit ex ſingularibꝰ ⁊ ex ſenſibilibꝰ que ſunt nobis prius nota. hanc ḡ cauilloſam rñſionē remouet. d. (ſi aūt ſic ē). i. ſi ꝯtingit circulariter demſare ſꝫ mō diuerſo ⁊ altero (non vtiqꝫ erit ſimplr ſcire bñ determinatū) vl diffinitū (ſed duplr). i. opꝫ nos ꝯcedere ꝙ ſcire dicaꝛ duplr (aut) ſu. oꝫ nos cocedere ꝙ (altera demſatio q̄ ſit ex notioribꝰ nobis nō ſit ſimplr) ſu. demſatio. ¶ Notādum aūt ꝙ ſcire de quo hic loquiꝛ pħs ē ſcire potiſſimū. ⁊ demſatio potiſſima. nam ſi aliqd demonſtraret aliud potiſſime ⁊ econuerſo ſi illud demōſtraret ipꝫ nō potiſſime nec ꝑ demōſtrationem potiſſimā: nō eēt ibi ꝓꝑe circulatio: q꞉ nō eſſet ꝓceſſus ab eodē in idē eodē mō. imo alio ⁊ alio mō. Cū.n. figura circularis tota ſit vniformis nullā difformitatē in ſuis partibꝰ debꝫ hīe: ad circulationē non ſufficit ꝓceſſus ab eo-

dē in idē niſi hꝫ ꝓceſſus ſit vniformis. ¶ Notādū etiaꝫ ꝙ ꝓcedere ab eodē in idē ſm ꝓceſſuꝫ difformē nō negat phs qꝛ ꝑ cām cognoſcit̄ effect⁹ ꝛ ꝑ effectū cā: ſed difformiter eſt hoc: qꝛ ꝓceſſus a cā in effectū eſt demſ̄atio ꝓꝑ qd. ⁊ ecōuerſo aūt eſt demſ̄atio qꝛ. ſꝫ in hꝫ ꝓceſſu nō ē ꝓpe circulatio vt ē ꝑ habita manifeſtū. ¶ Notādū aūt ꝙ ſcire ſimplr̄ ꝛ ſcire potiſſimū qḋ fuit ſupra determinatū ꝛ diffinitū nō ē niſi vno mō. vꝫ. cognoſcere ꝑ cāꝫ ꝛ qm̄ illi⁹ cā eſt ꝛ ꝙ nō ꝯtigit alr̄ ſe hr̄e. Si ḡ hn̄ diffinitū ē qd ē ſcire ꝛ ſcire potiſſimū ſit ēt niſi vno mō. illa ḡ demſ̄atio q̄ ē ꝑ cām erit ſimplr̄ ꝛ potiſſima. Illa aūt q̄ eſt ꝑ effectū q̄ ad nos nō erit ſimplr̄ demſ̄atio. nō ḡ pōt aliqd demſ̄are aliud ꝛ ecōuerſo niſi varief ꝓceſſus ita ꝙ vna ſit demſ̄atio potiſſima. alia vō nō potiſſima. ꝛ qꝛ demonſtrare altero mō ꝛ variare ꝓceſſuꝫ īpedit circulationē. iō īpoſſibile eſt aliqd ꝓprie circulo demōſtrare. ¶ Notādū ēt vt cōiter ponit̄. ſill's dyaletic⁹ pōt eē circularis. qꝛ ſill's dyaletic⁹ ꝓcedit ex his q̄ ſunt nota nobis ꝛ ex ꝓbabilib⁹. ꝯtingit aūt idē eē min⁹ ꝛ magis notū q̄ ad diuerſos. vel ꝯtigit idē alr̄ ꝛ alr̄ acceptū eſſe magis ꝛ minus ꝓbabile quo ad nos. vt medea in eo ꝙ mr̄ erat magis ꝓbabile ꝙ diligeret. in eo aūt ꝙ interficiēs ꝙ odiret. nō variat̄ ḡ ꝓceſſus dyaleticus ḡ oꝫ eſſe ex ꝓbabilib⁹ ſi ꝑmiſſa fiat ꝯclō ꝛ ecōuerſo. qꝛ vtraqꝫ alr̄ ꝛ alr̄ accepta vel quo ad alios ꝛ ad alios ꝑt eē magis ꝛ minus ꝓbabilis: ſꝫ cū ꝓceſſus demſ̄atiuus ſit ex cauſis ſi ꝑmiſſa fiat ꝯclō ꝛ ecōuerſo oꝫ variari ꝓceſſū. poterit igitur ſill's dyaleticus eē circularis nō demſ̄atio. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū oporteat veraꝫ eſſe ꝯñam phi ꝙ nō ꝯtingit circulo demōſtrare. ꝛ ꝙ vnū ꝛ idē reſpectu eiuſdē nō poſſit eſſe ſimplr̄ ꝛ ſm nām magis ꝛ min⁹ notū. vr̄ ꝙ nō: qꝛ vt in. 5. meta. ſcribit̄. aliq̄ duo ſic ſe hr̄e poſſunt ꝙ vnū eſt cā alterius ꝛ ecōuerſo vt ſanitas eſt cā potionis. ꝛ potio ſanitatis. Si igit̄ ꝑ ſanitatē demonſtret̄ potio vt qꝛ talis eſt ſanitas iō oꝫ talē potionē eē. ꝛ ecōuerſo ſi ꝑ potioneꝫ demōſtret̄ ſanitas: vt qꝛ talis eſt potio iō ſic humores adeq̄t ꝛ efficit hꝫ ſanitatē. erit demſ̄atio circularis ꝛ q̄libet demſ̄atio erit potiſſima qꝛ q̄libꝫ ē ꝑ cāꝫ. qꝛ erit ex ꝑorib⁹ ꝛ notiorib⁹ ſimplr̄ ꝛ quo ad nām qꝛ ſꝑ noīe cāe īportari vr̄ aliqd prius ꝛ notius ſm nām: imo ſi vnū pōt eſſe cā alterius ꝛ ecōuerſo vr̄ ꝙ idē ſit pri⁹ ꝛ notius aliquo ſimplr̄ ꝛ quo ad nām: ꝛ econuerſo: qḋ negare phs videt̄. ¶ Dōm ꝙ in diuerſis generib⁹ cauſaꝝ vt ſupra dicebatur ꝯtingit idē eſſe cām alterius ꝛ ecōuerſo. vt potio ē cā ſanitatis in gn̄e cāe efficiētis ꝛ ſanitas eſt cā potionis in genere cāe finalis. In eodē aūt gn̄e cāe īpoſe eſt ꝙ idē ſit cā alterius. ꝛ ecōuerſo. ¶ Hoc viſo ſciēduꝫ ē ꝙ ſicut cā eſt potior effectu ꝛ imponit neceſſitateꝫ effectui nō ecōuerſo. ſic vnū genus cāe ē ſupra aliud. Et cā in vno genere īponit neceſſitatē cāe in alio gn̄e ꝛ nō ecōuerſo vt finis īponit neceſſitatē efficiēti. efficiēs forme. forma materie. ſic ergo ſi ꝑ cām oñdat̄ effectus erit demſ̄atio potiſſima. ſi aūt ecōuerſo nō erit potiſſima. ſic ſi ꝑ cāꝫ finaleꝫ oñdatur cā ꝑtinēs ad gen⁹ cāe efficiētis poterit eē demōſtratio potiſſima ſi aūt ecōuerſo nō erit potiſſima. ꝛ qḋ dictū eſt de fine reſpectu efficiētis intelligēdū eſt de efficiēte reſpectu forme. ꝛ dō forma reſpectu materie. potiſſima igitur demōſtratio nunq̄ eſt circularis. nec pōt aliqd oñdi ꝑ aliud ꝛ ecōuerſo niſi varief ꝓceſſus. ꝛ ꝑ ꝯñs īpediat̄ circulatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accidit autē dicētib⁹ circulo demſ̄ationeꝫ eē nō ſoluꝫ ꝙ nunc dictuꝫ eſt ſed nihil aliud dicere q̄ꝫ hoc eſt ſi hoc eſt: ſic eniꝫ facile eſt demōſtrare omnia.

¶ Oſtēſo hāc poſitionē eē nullā ſu. ꝙ ꝯtingat circulo demōſtrare. In ꝑte iſta dato ꝙ ꝯtingeret circulo demſ̄are oñdit hāc poſitionē eē malā. qꝛ ex tali demōſtratiōe non aggenerat̄ ſcia vt ꝑdicta poſitio aſſerebat. Circa ꝙ duo facit. qꝛ ꝑmo ꝓponit qḋ itendit. 2° declarat ꝓpoſitū ibi. (Manifeſtū ē aūt) Dicit ḡ (Accidit aūt dicētib⁹ circulo demōſtrationē eē nō ſolū illud) icōueniēs qḋ nūc dictū eſt. qꝛ cū ſit oñſuꝫ ꝙ nō ꝯtingit circulo demōſtrare: (ſꝫ) ſꝫ. accidit (aliud) incōueniēs ꝙ circulo demōſtrare (nihil eſt dicere aliud q̄ꝫ ꝙ hoc ē. ſi hoc eſt) .i. eſt. a. ſi eſt. a. ꝛ b. ſi eſt. b. (ſic aūt demōſtrare oīa eſt facile) .i. eſt ſupficiale ꝛ ſi ire ad ꝓfundū ꝛ nō aggenerare ſciaꝫ. ¶ Notādū aūt ꝯſuetudinē eē phi rōnes ſupficiales ꝛ nō ſciētificas appellare rōnes faciles. vn̄ in ꝑ de generatione ſcribit̄ ꝙ ex multis ſermonib⁹ indocti exiſtētiū entes. i. q ſunt idocti ꝛ neſciūt ſciunt multos ſermones ꝛ ad pauca reſpiciētes enūciant facilr̄. i. enūciāt debilr̄ ꝛ ſupficialr̄ ꝛ nō ſciētifice apud phm itaqꝫ facilis. i. leue idē ſonat: quod ſupficiale ꝛ non ſciētificū. igit̄ in ꝓpoſito cū ait ꝙ ſi ꝯtingeret demōſtrare circulariter tūc demōſtrare omnia eſſꝫ leue quod idem ſonat quod ſupficiale ꝛ nō ſcientificū. hi ergo ſic errantes nō ſolū peccabāt qꝛ dicebāt ꝙ ꝯtingit circulo demōſtrare: quod ē impoſſibile: ſed etiam errabant. qꝛ dicebant ꝙ ex tali demonſtratione aggeneretur ſcia. qḋ pꝫ eſſe falſum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtuꝫ autē eſt ꝙ hoc accidit trib⁹ terminis poſitis. ꝑ multos. n. aut paucos reflectere dicere nihil differt. per paucos aut ꝑ duos. Cum. n. ex neceſſitate. a. ſit. b. hoc autem. c. Cum igitur. a. ſit ex neceſſitate erit. b.

¶ Declarat qḋ dixerat. Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ꝙ demōſtratio circularis nihil aliud ē q̄ꝫ q̄dā argumētatio reflexa. In declarādo ergo ꝓpoſitū tria facit phs. qꝛ ꝑmo oſtēdit q̄uo habeat fieri ipſa argumētatio. 2° declarat q̄uo habeat fieri argumentatio reflexa. 3° manifeſtat principale intentū. vꝫ. q̄uo demſ̄are circulariter ꝛ arguere flexibilr̄ nihil aliud eſt q̄ꝫ ꝯcludere idē per ideꝫ. ꝛ dicere ſi hoc eſt hoc eſt. ꝛ demōſtrare oīa facilr̄. i. ſupficialr̄ ꝛ nō ſciētifice. ſcda ibi (Si igit̄ cū ſit. a.) tertia ibi (Ponat̄. a. in quo c.) Dicit ḡ (Manifeſtū eſt aūt qm̄ accidit hoc) ſꝫ. incōueniēs. qḋ dcm̄ eſt (tribus terminis poſitis reflectere quidem. n. per multos terminos vel per paucos dicere nihil differt) ꝛ ſubdit (cū ſit. a. ex neceſſitate eſt. b. hoc aūt cūꝫ ſit. b. eſt. c.) .i. de neceſſitate erit. c. i. ſeqtur. cum igit̄. a. ſit ex neceſſitate erit. c. In hoc ergo nos docuit diſcurrere a ꝑncipijs ad ꝯclonē: ſm quē modū ſi ex prio ſequit̄ ſcdm: ꝛ ex ſecundo tertiū ſequitur ꝙ ex primo ſequat̄ tertium: vel ſi ex. a. ſeqtur. b. ꝛ ex. b. c. ꝯñs ē quod ex. a. ſequitur. c. ¶ Notādū aūt ꝙ phs ꝓ eodē accipit. a. ꝛ. c. Intēdit eniꝫ vt patebit ſic arguere. ſi ē. a. eſt. b. ſi eſt. b. eſt. c. ergo ſi ē. a. eſt. c. ſed ideꝫ eſt. a. ꝛ. c. igit̄ ſi eſt. a. eſt. a. In demſ̄atione ḡ circulari ꝯcludit̄ idē ꝑ ideꝫ. demſ̄are ḡ circulariter nihil aliud eſt q̄ꝫ dicere ſi eſt hoc. eſt hoc. vt ſi ē. a. eſt. a. ſic ergo oīa demſ̄are ē facile. i. ſupficiale. ꝛ nō aggenerat ſciētiaꝫ. ¶ Notādū ergo ꝙ ſm intētionē phi. a. b. c. ſunt tres termini ꝛ ſunt duo. ſunt tres ſm vocē ſꝫ ſunt duo ſm rem qꝛ pro eodem accipit. a. ꝛ. c. iō aliqñ ait ꝙ nihil differt reflectere ꝑ paucos termios vt ꝑ tres: aliqñ ꝙ nihil differt reflectere per paucos vt per duos: qꝛ termini aſſumpti vt pꝫ per habita ſunt tres ꝛ duo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit̄ cuꝫ ſit. a. neceſſe eſt eſſe. b. hoc auteꝫ cum ſit erit. a. hoc enim inhereat circulo.

¶ Docet nos reflectere ſiue docet nos circulariter arguere dicens. (ſi igitur cum ſit. a. neceſſe eſt eſſe. b. hoc autē)

i.b.cum ſit eſt.a.hoc enim erit circulatio. ¶ Notandũ autẽ ꝙ cũ primo dixit ſi ẽ.a.eſt.b.ſi eſt.b.eſt.c.ergo ſi ẽ.a.ẽ c. docuit nos arguere.nunc autẽ cũ dic. ſi eſt.a.eſt.b.ꝛ ſi ẽ b.eſt.a.docet nos arguere circulariter.qꝛ hoc eſt arguere circulariter procedere ab eodẽ i idẽ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ponaṫ.a.in quo ẽ.c.b.igiṫ cum ſit.a.eẽ dicere eſt ipſũ.c. dicere.hoc autẽ ẽ:quoniã cũ ſit.a.ẽ c.ſ;.c. cuꝫ.a.idem ẽ quare accidit dicere circulo dicẽtes eẽ demõſtrationẽ nihil aliud niſi cũ ſit.a.eſt.a.ſic autẽ oĩa demrãre leue eſt.

¶ Poſtq̃ docuit nos flectere ꝛ docuit nos arguere circulariter:declarat quõ arguendo circulariter probaṫ idẽ ꝑ idẽ ꝛ facile eſt oĩa dmrãre.d.(ponaṫ.a.i quo.c.)i.ponaṫ ꝙ idẽ ſit.a.ꝛ.c.hoc poſito arguaṫ ſic(.b.igiṫ)ſu.eſt(cum ſit.a.)i.cũ ſit.a.eſt.b.(eẽ dicere)ſu.b.(eſt dicere ipſũ.c.) i.cum ſit.b.ẽ.c.(hoc autẽ ẽ)dicere(qm̃ cũ ſit.a.ẽ.c.).q.d. ꝙ ſi ẽ.a.eſt.b.ſi eſt.b.ẽ.c.ergo ſeqṫ de pmo ad vltimũ ꝙ ſi eſt.a.ẽ.c.(ſed.c.cũ.a.idẽ eſt.q̃re dicẽtes demrãtionẽ eẽ circulo accidit nil aliud dicere q̃ cum ſit.a.ẽ.a.ſic q̃dẽ demrãre oĩa eſt leue.) ¶ Notãdũ autẽ ꝙ ſi idẽ ẽ.c.ꝛ.a.ꝛ ad a.ſeqtur.b.ꝛ ad.b.ſeqtur.c.ſeqtur ꝙ ad.a.ſeqṫ.a.arguere circulariter nihil aliud eſt q̃ dicere ſi hoc ẽ.hoc eſt.vt ſi eſt.a.eſt.a.ſic autẽ demrãre oĩa ẽ leue.i.eſt ſupficiale ꝛ nõ ſcientificũ. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ poſſit ꝓbari idẽ ꝑ idẽ.ꝛ vĩ ꝙ ſic:qꝛ q̃ ſunt nota ꝑ aliud ꝓbanṫ ꝑ aliud.g̃ q̃ ſunt nota ꝑ ſe ꝓbanṫ ꝑ ſe.ſed multa ſunt ꝑ ſe nota.g̃ multa ꝓbanṫ ꝑ ſe ipſa vel ꝓbari poſſunt.ꝓbare ergo idem ꝑ idẽ ꝛ cõcludere idẽ ꝑ ſeipm̃ nõ eſt incõueniens. ¶ Dõm ꝙ ſicut accidit in cognitione ſenſitiua:vt puta in viſu ita ſuo mõ circa itellectũ ɔtingit.videmus.n. ꝙ aliq̃ ſunt viſibilia ꝑ aliud:vt ꝑ colorẽ ꝛ luceꝫ.aliqua ſeipſis offerunt viſui vt color ꝛ maxima lux.color.n.ꝛ ſi aliquo mõ deficia per ſe viſibili vel a viſibili primo.hoc eſt qꝛ nõ plene participat naturaꝫ lucis.ſed ẽ q̃dã lux obũbrata aut opacata.ipſa tñ lux offert ſe viſui ꝛ eſt ſeipſa viſibilis.ſic ꝛ in ꝓpoſito cõcluſiones cognoſcunṫ per principia.principia autẽ ꝛ potiſſime dignitates ꝛ ꝓpõnes maxime ſiue vles ſunt ſeipſis note.Statim.n.cum ſe offerunt itellectui noſtro aſſentimus eis.ſunt ergo alique ꝓpõnes note ꝑ ſe.ſi tamen ꝓprie loquẽdo ſunt aliq̃ ꝓpõnes ꝓbate.ꝑ ſe.nam ꝓbare nõ dicit qõcũq; cognoſcere.ſ; dicit cognoſcere cũ diſcurſu.hoc.n.ꝓprie eſt diſcurrere ſillogiſtice ab vno in aliud.Si ergo maximas ꝓpõnes ſine diſcurſu cognoſcimus ꝓpõnes hõ nõ ꝓprie ꝓbanṫ.qꝛ nõ itelligunṫ cũ diſcurſu.ſed pma facie ſe offerunt itellectui.ẽ ergo deuenire ad aliquas ꝓpõnes ꝑ ſe notas.ſed nõ ẽ deuenire ad aliq̃s ꝓpõnes q̃ ſeipſas ɔcludãt vel que ꝓprie ſeipſas ꝓbẽt.qꝛ tales ꝓpõnes nõ ꝓbanṫ.i.nõ itelligũtur cuꝫ diſcurſu.qõ ergo arguiṫ.qꝛ qõ eſt notũ ꝑ aliud ꝓbaṫ ꝑ aliud bene ſeqtiṫ.ſed qõ ſubiungiṫ.qõ eſt notũ ꝑ ſe ꝓbaṫ ꝑ ſe.non ſeqṫ.qꝛ quod eſt ꝑ ſe notũ nõ ꝓbaṫ. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ At vero nec hoc poſſibile ẽ niſi i his quecunq; alternatim ſe conſequunṫ ſicut ſunt ꝓpria.

¶ Oſtendit hos errores nõ ſolũ.qꝛ dicebãt ꝙ cõtingebat circulo demrãre ꝛ ꝙ ex tali demrãtione aggenerabatur ſcientia.ſed etiã errabãt qꝛ dicebãt oĩuꝫ eẽ hõ ſciẽtiam vꝫ.ꝑ demrãtionẽ circularẽ.Intẽdit autẽ talẽ rõnem.non poſſunt ꝓbari circulariter niſi q̃ ſunt conuertibilia ꝛ que ꝓbanṫ ſillogiſtice ꝑ primũ pme figure.ergo non oĩa poſſunt circulariter demrãri. ¶ Addncendo autẽ hãc rõneꝫ.q̃tuor facit.qꝛ pmo oñdit ꝙ ad ꝓbandũ aliqd circulariter reqriṫ ibi conuertibilitas terminoꝝ.ſcdo declarat ꝙ reqriṫ ibi ordo ſillogiſticus.tertio manifeſtat ꝙ opꝫ hoc fieri ſolum in pma figura.q̃rto ex omnibus his cõcludit ꝙ cũ oĩa nõ ſint cõuertibilia nec oĩa poſſent ſic ſillogiſtice ꝓbari:ꝛ ꝙ nõ oĩa:imo valde pauca ſunt illa q̃ poſſunt circulariter demrãri.ſcda ibi.(Uno q̃dẽ poſito.)tertia ibi.(Siq̃dem igiṫ ꝛ.a.)q̃rta ibi.(Quare qm̃ q̃ pauca) Dicit ergo(at vero neq; poſſibile eſt hoc).i.neq; eſt poſſibile ꝓbare circulariter(niſi in his q̃ alternatim ſe conſequuntur ſicut ſunt ꝓpria).i.niſi in his que ſunt conuertibilia.q.d.ꝙ ad probationem circularem reqritur conuertibilitas terminoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uno q̃dẽ poſito oñſuꝫ ẽ ꝙ nequaq̃ neceſſe ẽ aliqd eẽ alteꝝ. Dico autẽ vno ꝙ neq; termino vno neq; ꝓpoſitiõe vna poſita. Ex duab⁹ autẽ propoſitionibus primis ꝛ minimis ɔtingit:ſic quidẽ contingit ꝛ ſillogizare.

¶ Oſtendit ꝙ ad hõ ꝓbationeꝫ requiritur ordo ſillogiſticus.Dicit ergo.(Uno quidẽ poſito oſtenſuꝫ eſt)ſu.in poribus ꝙ(nequaq̃ neceſſe ẽ aliqd alteꝝ eſſe).i.aliqd alteruꝫ accidere vel aliqd alteꝝ ſeq.ꝛ ſubdit(dico autẽ q̃deꝫ vno qm̃ nec vno termino nec vna ꝓpõne poſita)ſu.ſeqṫ aliqd(ex duabus autẽ ꝓpõnib⁹ primis).i.ex duab⁹ pmiſſis(ꝛ minimis).i.ad min⁹(cõtingit)ſu.ſeq aliqd.(ſicut ɔtingit q̃dẽ ſillogiçare)poſſet g̃ rõ ſic formari.ad q̃libet ɔñtiã tã circularẽ q̃ aliã:eo ꝙ ex vna nihil ſeqṫ.reqrunṫ due ꝓpõnes ſiue due pmiſſe.ſ; ſic contingit ſillogiçare:ꝛ iſte eſt ordo ſillogiſticus.g̃ ad q̃libet ɔñaꝫ tã circularẽ q̃ aliã reqriṫ ordo ſillogiſticus. ¶ Notanduꝫ autẽ ꝙ ad oẽꝫ ɔñtiaꝫ reqriṫ ordo ſilliſtic⁹.ꝛ reqrunṫ due ꝓpõnes ꝛ tres termini.qꝛ oĩs ɔña vel eſt ſillus vel reducibilis ad ſillm̃. ¶ Dubitaret forte aliquis quõ vno poſito ſiue vna ꝓpõne ſiue termino vno nõ ſeqṫ aliqua ɔclo. ¶ Dõꝫ ꝙ ɔclo q̃cũq; ſit illa eſt aliq̃ habitudo alicuius pdicati ad aliqõ ſubm̃.ꝛ qꝛ nihil cõcludiṫ ꝑ ſeipm̃ oꝫ ꝙ ꝑ aliud.i.ꝑ mediũ terminũ cõcludaṫ hõ habitudo.ergo ꝑ habitudinẽ quaꝫ habent predicatũ ꝛ ſubiectũ ad mediũ terminuꝫ que habitudo ſumiṫ in pmiſſis.ꝓꝫ quã habitudinẽ habẽt predicatuꝫ ꝛ ſubiectũ inter ſe.qõ declaraṫ in cõcluſione.in premiſſis opꝫ.ergo accipe quã habitudineꝫ habet pdicatũ.i. maior extremitas ad medium ad hoc ꝙ inferaṫ concluſio.ꝛ quã habitudineꝫ habent maior ꝛ minor extremitas inter ſe.ex habitudine ergo quã hꝫ vtraq; extremitas ad mediũ ꝙ ſit in pmiſſis inferaṫ que ſit habitudo extremitatũ inter ſe:quod ſit in concluſione.quare ſi in premiſſis acciperẽ ſolum vna ꝓpõ nõ ſumereṫ habitudo medij ad vtranq; extremitateꝫ:ſed ad alteram tm̃.nõ ergo ex hoc poſſumus concludere que eſſet habitudo extremitatum inter ſe.igitur ſi debeat per medium trium inferri habitudo vtriuſq; extremitatis iter ſe qõ ſit in cõcluſiõe opꝫ ꝙ i pmiſſis accipiaṫ habitudo vtriuſq; extremitatis ad mediũ.ꝛ qꝛ ad hoc ad min⁹ reqrunṫ due ꝓpõnes nõ ſufficit vna.g̃ ex vna ꝓpõne nulla ſeqṫ ɔclo ſ; ad minus reqruntur due ꝓpõnes:ꝛ ad min⁹ reqrunṫ tres termini.qꝛ due ꝓpõnes: ex minus q̃ ex tribus terminis ɔſtare non poſſunt.bene ergo dictũ eſt ꝙ poſito vno.i.poſita ꝓpoſitione vna nihil ſeqṫ vt ẽ ꝑ habita manifeſtũ. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Siq̃deꝫ igiṫ ꝛ.a.ipſi.b.ꝛ.c.inhereat.ꝛ hoc adinuicẽ ꝛ ipſi.a.c.ſic quidem cõtingit ex alterutris monſtrare oĩa queſita i prima figura ſicut oſtenſum eſt in his que ð ſillogiſmo ſunt. Oſtenſum ẽ autẽ ꝙ in aliis figuris aut nõ ſit ſillogiſmus aut non de acceptis. Nõ autẽ pdicari eq̃liter nequaq̃ eſt monſtrare circulo.

¶ Oſtenſo q ad circularē cōſequentiā requirit̄ conuertibilitas terminorū ꝛ ordo ſillogiſticus. In pte iſta declarat q oꝫ hoc fieri ſolum in pma figura.d. (Si gdē igit̄.c.a. ipſi.b.ꝛ.c.inhereat) ſu. ꝯuertibiliter (ꝛ hoc ꝛ ipſi.a.inſunt adinuicē).i.cōuertibiliter. (ſic gdeꝫ ꝯtingit) ſillogiſtice (demr̄are ex alterutris).i.cōuertibiliter. (in prima figura.ſicut oñſum eſt in his q̄ ſunt i ſillogiſmo).i.i 2° priorꝫ (oñſuꝫ eſt aūt) i illo libro (q in figuris alijs) a pma (aut nō fit ſillogiſmus.) circularis. (aut nō fit de ꝓpōnibus acceptis).ſꝫ de alijs.oꝫ ergo talē ſillogiſmuꝫ fieri in pma figura ꝛ fieri ex terminis eq̄liter ꝑdicātibus.i.conuertibilibus. Jō ſubdit q (nō auteꝫ eq̄liter ꝑdicātia).i.ꝑ terminos nō cōuertibiles nequaq̄ꝫ eſt circulo demr̄are. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo ſolū in pma figura ꝛ ꝑ terminos cōuertibiles fit ꝓpō circularis.in alijs aūt figuris vel nō fit circulatio.vel ſi fit ad hoc non ſufficiunt ꝓpōnes accepte.ſꝫ oꝫ ſumere ꝓpōnes alias. ¶ Dōm q ad ꝑfectaꝫ circulationē oꝫ q ꝑ ꝯcluſionē ꝯcludat̄ vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaruꝫ ita q ꝑ vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaꝝ cōcludat̄ ꝯcluſio ita vt ſit ꝑfecta circulatio ꝛ ſit ꝓceſſus ab eodē in idē.pꝫ q ꝑ ꝯclonē cōcludat̄ vtraq̄ꝫ illaꝝ vt q ꝯclo cum cōuerſa minoris inferat maiorē.ꝛ cū ꝯuerſa maioris cōcludat minorē.qḋ nō pōt fieri niſi in terminis cōuertibilibꝰ.vt ponant̄ termini cōuertibiles homo.diſciplinabile.riſibile.ꝛ fiat talis ſillus. oīs hō eſt diſciplinabilis.omne riſibile eſt hō.g oē riſibile eſt diſciplinabile.ꝑ hanc aūt cōclonē cū cōuerſa minoris ꝯcludit̄ maior.vt omne riſibile eſt diſciplinabile.oīs hō eſt riſibilis.q̄ eſt cōuerſa minoris.g oīs hō eſt diſciplinabilis.q̄ fuit maior.ſic ēt cū cōuerſa maioris ꝛ cōclone cōcludit̄ minor vt oē diſciplinabile eſt hō.q̄ eſt conuerſa maioris.oē riſibile eſt diſciplinabile.q̄ fuit ꝯclo prioris ſillogiſmi.g oē riſibile eſt hō.q̄ fuit minor ſillogiſmi prioris.

¶ Hoc viſo pꝫ q in tertia figura nō pōt eē ꝑfecta circulatio.nā in tertia figura ſemꝑ cōclo eſt particularis.ꝛ opꝫ q aliq̄ ꝑmiſſaꝝ ſit vlis.nunq̄ꝫ aūt ꝑ particularem ꝓpoſitionē cōcludit̄ vlis.q̄re ſi in tertia figura ſit vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaruꝫ vlis nulla erit ibi circulatio nec ꝑfecta nec imperfecta.q2 neutra ꝑmiſſaruꝫ cū ſit q̄libꝫ vlis poterit ꝯcludi ꝑ cōcluſionē particularem. Si aūt altera ꝑmiſſaꝝ ſit vlis altera ꝑticularis ſaltē non poterit ibi eē circulatio completa.q2 nō poterit ibi cōcludi vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaꝝ.ꝑ cōclonē .n.ꝑticulareꝫ nō poterit cōcludi ꝑmiſſa vlis.ſic ētiā in ſcḋa figura nō pōt eē cōpleta circulatio.nam ſemꝑ in ſcḋa figura eſt cōclo negatiua:ꝛ altera ꝑmiſſaꝝ eſt affirmatiua ꝛ altera negatiua. non.n. pōt eē q in ſcḋa figura ambe ꝑmiſſe ſint negatiue.q2 tūc nihil ſeq̄ret̄.nec q ambe ſint affirmatiue:q2 tunc ſeq̄ret̄ cōclo affirmatiua.ꝛ argueret̄ a poſitōe ꝯñtis qḋ eſt pctm̄ in forma ſillogiſtica.ergo opꝫ alterā ꝑmiſſaꝝ eē affirmatiuam ꝛ alterā negatiuā.cuiꝫ cōclone.ergo negatiua ꝛ ꝑmiſſa negatiua nūq̄ꝫ pōt ꝯcludi ꝑmiſſa affirmatiua.nec ergo in tertia figura nec i ſcḋa ꝑ ꝓpōnes acceptas pōt eē ꝑfecta circulatio.q2 non pōt ibi cōcludi vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaꝝ. Si g debeat fieri cōpleta circulatio oporteret accipere aliq̄s ꝓpōnes ad hoc q cōcluderet̄ vtraq̄ꝫ ꝑmiſſaꝝ.qḋ quō fieri hēat i libꝰ priorꝫ hꝫ declarari. In ſola ergo pma figura pōt eē cōpleta circulatio. Rurſus hoc ſolū hꝫ fieri i prio pme.nā alij modi pme figure ſi ſunt vtiles vel cōcludūt cōcluſionē negatiuā vel particularē.ſi cōcludunt particularē nō pōt ibi fieri cōpleta circulatio ꝓpter id qḋ dictum eſt de tertia figura.ſi auteꝫ cōcludant negatiuā.non pōt ibi eē cōpleta circulatio ꝓpter ea que diximus de ſcḋa figura.vbi oſtendimus q q2 ibi eſt cōcluſio negatiua nō pōt eē ꝑfecta circulatio. In ſolo ergo pmo mō pme figure ꝛ per terminos conuertibiles habet perfecta circulatio fieri. ¶ Deinde cām dicit.

¶ Quare qm̄ pauca huiuſmodi in demōſtrationibus ſunt manifeſtum qdeꝫ eſt: qm̄ vanuꝫ eſt ꝛ impoſſibile ſic dicere ex his q̄ ſunt adinuicem eē demōſtrationē. ꝛ ꝓpter hoc cōtingit omnium eē demonſtrationem.

¶ Cōcludit ꝯ pōneꝫ ꝑtractā q dato q cōtingeret circulariter demr̄are ꝛ poſito q ex tali dmr̄atiōe generaret̄ ſcia: nō tñ oīa ſic ſcibilia ꝛ ſic demr̄abilia ſūt: imo cū hoc non poſſit fieri niſi i terīs ꝯuertibilibꝰ ꝛ ꝑ pᵐᵘᵐ figurā ſolū: imo ſolū ꝑ pmū pᵉ figure valde pauca ēēnt ſic ſcibilia.q2 vel de pauca ſūt talia.iō ait (q̄re qm̄ quidē pauca demr̄atōibus ſunt hōꝫ manifeſtū eſt aūt: qm̄ vanū ꝛ īpoſſibile ſit dicere demōſtrationē eē ex his q̄ ſūt aduiceꝫ).i.ex cōuertibilibus (ꝛ ꝑꝑ hoc) dicere q (cōtingit oīuꝫ eē dmr̄atiōeꝫ) cū nō oīa ſint cōuertibilia nec oīa poſſunt ꝑ pmū pme figure ꝯcludi. ¶ Notādū q nō negat hoc Ariſto.q̄n termini in demr̄atiōe ſint cōuertibiles cū demr̄atio potiſſima non poſſit fieri niſi in conuertibilibus terminis.negat tñ q nō oīa ſunt talia.nec oīa ſunt cōuertibilia.iō non oīuꝫ pōt eē demr̄atio ꝛ maxime demr̄atio circularis.de qua planū eſt q req̄rit terminos cōuertibiles cuius ꝯrium illi dicebāt aſſerentes oīuꝫ eē demr̄atiōeꝫ.ꝛ q oīa poterāt circulariter demr̄ari. ¶ Dubitaret forte aliquis quid faciat ad ꝓpoſitum ꝓbādum qḋ ſuꝑius ꝑmiſerat.vꝫ.q ex vno nihil ſeq̄tur. ¶ Dōꝫ q ex hoc dicto q vno poſito nihil ſeq̄tur: ſed req̄runt̄ ibi due premiſſe ad minus manifeſte habet̄ q ad omnem ꝯñtiaꝫ ſiue ſit circularis ſiue ſit alia req̄rit̄ aliquo mō ordo ſillogiſticus.ſillogiſtice autē non pōt fieri circulatio niſi in terminis cōuertibilibus.g req̄runt̄ ibideꝫ termini cōuertibiles.ꝛ q2 nō oīa ſunt conuertibilia.ergo manifeſte ex hoc cōcludit̄ intentuꝫ.vꝫ.q nō oīum ſit circularis demr̄atio.cuius ꝯrium ponebant ponentes q oīa contingit circulariter demonſtrare.

¶ Qm̄ autē impl'r eſt aliter ſe hēre cuiꝰ ē ſciētia ſimpl'r: ꝛ qm̄ neceſſariuꝫ vtiq̄ꝫ erit id eē ſcibile qḋ eſt ſcḋm demōſtratiuam ſciētiā. demonſtratiua autē eſt quā habemus in hn̄do demōſtrationem.ex neceſſarijs vtiq̄ꝫ ſillogiſmus demonſtrationis eſt. Accipienduꝫ igit̄ ē ex qbꝰ ꝛ qualibus demonſtrationes ſint.

¶ Poſtq̄ phs oñdit q demr̄atio eſt ex primis ꝛ veris. In parte iſta declarat ex qbus ꝛ ex qualibꝰ primis:ꝛ ex qbus ꝛ ex q̄libus veris habeat eē demr̄atio.non .n. ſufficit ſcire demr̄atiōeꝫ eē ex pmis ꝛ veris niſi ſciuerimus que ꝛ qualia ſunt illa prima ꝛ vera. In hoc g capitulo declarat illa prima ꝛ vera ex quibus eſt demonſtratio q̄ eſt qualia ſint.q2 debent eē de omni ꝑ ſe ꝛ ſm̄ q ipm̄. Poteſt tñ ꝛ aliter continuari hec ps ad ꝑcedentē.nā demr̄atio addit ſupra ſillm̄ ſimpliciter neceſſitatem materie.circa auteꝫ ipaꝫ neceſſitatē materie ſiue circa ipm̄ neceſſarium aliq̄ ſe habēt vt materialia aliqua vt formalia.naꝫ ipa pma ꝛ vera ſunt neceſſaria.ſed rō quare ſunt neceſſaria.q2 ſunt de omni ꝑ ſe ꝛ ſm̄ q ipſuꝫ.pma ergo ꝛ vera ſunt illa que ſunt neceſſaria.ſed de omni ꝑ ſe ꝛ ſm̄ q ipm̄ ſunt rō q̄re ſunt neceſſaria.ꝛ q2 ſemꝑ id qḋ eſt tale eſt quaſi materiale.illud autē qḋ eſt rō q̄re ſit tale eſt q̄ſi formale reſpectu eius.dicere poſſumus q per relationē ad neceſſariuꝫ vel ad neceſſitateꝫ mā̄e pma ꝛ vera ſunt q̄ſi mālia.de omni ꝑ ſe ꝛ ſm̄ q ipſum ſunt q̄ſi formalia. iō dicere poſſumus q preter formam ſillogiſmi ſimpl'r demr̄atio que addit ſupra hōꝫ ſillm̄ neceſſitateꝫ materie hꝫ principia mālia ꝛ aliq̄ formalia. Poſtq̄ ergo phus determinauit de his q̄

ſunt q̄re mālia reſpectu demr̄atiōis.qꝛ oſtēdit demr̄atiōnez eē ex p̄mis veris. In pte iſta dtermiat de bis q̄ formalia.oſidēs ex qbus ⁊ q̄lib⁹ vīs ſit demr̄atio. qꝛ ē de oi p ſe ⁊ ſꝫ ꝙ ipꝫ. Diuidit͛ aūt hec ps ī duas.qꝛ p̄mo declarat ex qb⁹ ⁊ ex q̄lib⁹ demr̄atio eſt.2° manifeſtat ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus nō ē ibi.(Si igit͛ demr̄atiua ſcia.(Circa p̄mū duo facit.qꝛ pmo ɔtinuat ſe ad dicēda.2° declarat de itēto ibi. (Primū igr̄ demr̄abim⁹.)In pria pte itēdit talē rōnez. ois ſillogiſmus dm̄ratiue pbās ɔclonē nečariā ē ex nečarijs.demr̄atio ē hm̄.igit͛ dm̄ratio ē ex nečarijs.⁊ ɔ dm̄ratiōes ſūt ex nečarijs.iō vidēdū ē ex qbus ⁊ ex q̄lib⁹ nečarijs ſūt demr̄atiōes.iō ait.(Qm̄ āt ipoſſe ē alr̄ ſe hr̄e cui⁹ ē ſcia ſimplr̄).i.p demr̄atiōez(id vtiqꝫ ſcibile qđ ē ſꝫ demr̄atiuā ſciaꝫ erit nečariū eē).q.d.q꜠ qꝛ ɔclo dm̄ratiōis ⁊ id qđ ſcit͛ p demr̄atiōez nō pōt alr̄ ſe hr̄e.iō oꝫ hm̄ ɔclonē ⁊ hm̄ ſcitū eē nečariū.Et ſubdit(demr̄atiua āt)ſu.ſcia (eſt quā hēmus in hn̄do demr̄atiōez.)demr̄atiua ḡ ſciētia ſiue demr̄atiua ɔcluſio non ſolū eſt nečaria.ſꝫ etiā eſt hita p demr̄atiōem.⁊ qꝛ ſic ē.(ex nečarijs itaqꝫ eſt ſillus demr̄atiōis)ſiue ſillus demr̄atiuus.⁊ qꝛ demr̄atiōes ſūt ex nečarijs.(accipiendū eſt igit͛ ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus)nečarijs(demr̄atiōes ſunt.)Notādum āt ꝙ pōt nečaria ɔclo ɔcludi p mediū ɔtingēs.ſꝫ hoc nō erit demr̄atiue.ſꝫ thopice ſiue pbabilr̄.demr̄atiua aūt ɔcluſio nečaria nō pōt ɔcludi niſi p mediū nečariū.Uolens ḡ pħs pbare ꝙ demr̄atio ſit ex nečarijs duo aſſumit.quoꝝ vnuꝫ eſt ꝙ ɔclo demr̄atiua non pōt alr̄ ſe hr̄e ⁊ eſt nečaria.2ᵐ vō eſt ꝙ hm̄ ɔcluſio habet͛ p demr̄atiōez.cuꝫ ḡ demr̄atiu⁹ ſillus ɔcludit demr̄atiue ɔcluſionē nečariā oꝫ demr̄ationez eſſe ex nečarijs.⁊ qꝛ demr̄ationes ſunt ex nečarijs accipiēdū eſt ex qb⁹ ⁊ q̄lib⁹ nečarijs hn̄t eſſe.ℭ Dubitaret forte aliqs.qꝛ vr̄ ꝙ in demr̄atiōe nō poſſumus accipe aliq̄ formalia ⁊ aliq̄ mālia.naꝫ cū tota forma ſillogiſtica tradat͛ i libro p̄oꝝ cū demr̄atio nō addat ſupra ſilluꝫ niſi nečitatē materie vr̄ ꝙ totuꝫ ſit qđ māle qđ addit demr̄atio ſupra ſillogiſmū ſimplr̄.⁊ qꝛ in lib° poſterioꝝ determinat͛ de demōſtratiōe q̄tū ad ea q̄ addit ſupra ſilluꝫ ſimpliciter:videt͛ ꝙ totuꝫ ſit qđ māle qđ h̄ de demr̄atiōe tradit͛.non ḡ diſtinguendū ē.q꜠ aliq̄ ſunt mālia aliq̄ formalia:q̄ h̄ de demr̄atiōe tradunt͛.ℭ Dōꝫ ꝙ ꝑut tradit͛ in 7°.meta.aliqua ſunt mālia reſpectu vnius q̄ ſunt formalia reſpectu alteri⁹.vt cuprum eſt qđ māle reſpectu circuli.⁊ eſt tn̄ qđ formale reſpectu circuli cuprei.naꝫ ſi diffiniret͛ circulus cupre⁹.cupꝝ poneret͛ in diffōne eius.circulus ḡ cupreus lꝫ ſit qđ māle reſpectu circuli ſimplr̄ in ipſo tn̄ circulo cupreo eſt aſſignare aliqđ formale reſpectu ei⁹.ſic licꝫ nečitas materie ſit qđ māle reſpectu ſillogiſmi ſimplr̄.circa ipſaꝫ tn̄ nečitatē materie.ſu.circa ipꝫ neceſſariuꝫ eſt aliqđ aſſignare māle ⁊ aliqđ formale.Dicebat͛.n.ꝙ p̄ma ⁊ vera ſunt nečaria.ſꝫ rō q̄re ſunt nečaria eſt:qꝛ ſunt de omni p ſe ⁊ ſm ꝙ ipſaꝫ.⁊ qꝛ ſemp id qđ eſt rō q̄re aliqđ ſit tale ē formale reſpectu ei⁹ vt antea dicebat͛.iō determinare de p̄mis ⁊ vis eſt q̄ſi determinare de nečario materialiter. determinare vō de omni ⁊ p ſe ⁊ ſm ꝙ ipm̄ eſt q̄ſi determinare de nečario formaliter.bene ḡ dictuꝫ eſt ꝙ ſupra oſidēdo pħꝰ demr̄ationez eſſe ex p̄mis ⁊ veris determinauit de neceſſario ſiue de demr̄atione q̄ſi materialiter. nunc aūt declarādo eā eſſe de omni p ſe ⁊ ſm ꝙ ipſuꝫ determināt de ea quaſi formaliter.ℭ Deinde dicit.

ℭ **Primū igit͛ determinādū quid dicimus d̄ omni ⁊ qđ per ſe.⁊ quid vniuerſale.**

ℭ Exequit͛ de intento oſidēs ꝙ ea ex qbus ē demr̄atio debent eſſe de oi:⁊ p ſe ⁊ debēt eē vl̄ia.ſ.debēt eē ſꝫ ꝙ ipꝫ. duo ḡ facit.qꝛ p̄ait ꝙ vult determinare qđ ē de omni qđ p ſe ⁊ qđ vl̄e.2° determinat de vnoquoqꝫ ibi.(De omni hoc dico.)Dicit ḡ.(Primum ergo demr̄abimus qđ dicimus eſſe de oi qđ p ſe ⁊ qđ vl̄e.)Deinde cum dicit.

ℭ **De omni qdeꝫ hoc dico qđ vtiqꝫ nō in quodā.in quodā autē eſt. nā quod aliquādo qdeꝫ ſic.aliquando vero non. vt de omni hoīe aīal. Si.n.veꝝ eſt dicere hominez veruꝫ eſt dicere animal.⁊ ſi nunc alterum ⁊ alterum.Et ſi in omni linea punctum ſimilr̄ eſt.**

ℭ Exequit͛ de vnoquoqꝫ iſtoꝝ.Circa qđ tria facit.qꝛ pmo determinat de omni.ſcđo de p ſe.3° de vl̄i.ſcđa ibi.(Per ſe aūt ſunt.)tertia ibi.(Uniuerſale āt dico.)Circa p̄muꝫ duo facit.qꝛ p̄mo determiat qđ ē dici de oi.ſcđo qđ dixerat pbat p quoddā ſignū ibi.(Signū ē aūt.)Dicit ergo ꝙ(de oi hoc dico qđ vtiqꝫ ē nō i quodā qdē ſic.quodā qdē nō.nec aliqñ ſic aliqñ aūt nō).q.d.ꝙ de oi de quo hic agit͛ reqrit vl̄itatē ſubiectoꝝ.qꝛ nō dꝫ eſſe in quodā ſic ⁊ in quodā nō.⁊ reqrit vniuerſalitatē tēpoꝝ.qꝛ nō dꝫ eſſe aliqñ ſic ⁊ aliqñ nō(vt de omni hoīe)predicat͛(aīal.)qꝛ ſi veꝝ eſt dicere aliqđ eſſe hoīeꝫ veꝝ eſt dicere eē aīal(⁊ ſi nūc alteꝝ).i.ſi nunc veꝝ eſt dicere alteꝝ.i.hoīeꝫ(nunc alteꝝ).i.veꝝ dicere alteruꝫ.i.aīal.(⁊ ſicut in omni linea eſt punctus.)⁊ ſu.ſicut in omni hoīe eſt aīal ſimpliciter ſic.eſt ibi dici de omni.ℭ Notanduꝫ aūt ꝙ aīal reſpectu hōīs hꝫ vniuerſalitatē ſubiectoꝝ ⁊ etiam vl̄itatē tēpoꝝ. Eſt.n.ibi vniuerſalitas ſubiectoꝝ.qꝛ de quocunqꝫ veruꝫ eſt dicere ꝙ ſit hō de illo veꝝ eſt dicere ꝙ ſit aīal.⁊ etiaꝫ vniuerſalitas temporū.qꝛ nunc ⁊ q̄ñcunqꝫ de aliquo verum eſt dicere ꝙ ſit hō de illo tunc eſt veruꝫ dicere ꝙ ſit aīal.ℭ Notādum etiā ꝙ ſicut de quocunqꝫ eſt veꝝ dicere ꝙ ſit hō eſt veꝝ dicere ꝙ ſit aīal.⁊ nunc ⁊ q̄ñcunqꝫ eſt veꝝ dicere ꝙ ſit homo tunc eſt veꝝ dicere ꝙ ſit animal ſic de quocunqꝫ eſt veꝝ dicere ꝙ ſit linea verum eſt dicere ꝙ in ea ſit punctus.⁊ nunc ⁊ q̄ñcunqꝫ eſt verum dicere ꝙ ſit linea tunc eſt veꝝ dicere ꝙ ſit punctus.Eſt ergo de omni dicendo.ois linea eſt punctata.ſic eſt dici de omni dicēdo.ois homo eſt aīal.vtrobiqꝫ.n.eſt tam vniuerſalitas ſuboꝝ q̄ꝫ tempoꝝ.ℭ Dubitaret forte aliqs.quō de omni de quo h̄ agit͛ ſe hēat ad dici de omni in lib° p̄oꝝ. ℭ Dōm ꝙ ad dici de omni i lib° p̄oꝝ nō reqrit͛ niſi vniuerſalitas ſuboꝝ.tunc.n.eſt de omni vt in p̄orib⁹ traditur q̄ñ nihil eſt ſub ſubiecto de quo p̄dicatū non dicatur. Sed de omni de quo h̄ agit͛ ſupra vl̄itatē ſuboꝝ reqrit vniuerſalitatez tēpoꝝ.Cauſa aūt huius ex hoc ſumi pōt. nā cuꝫ inueniat͛ duplex ꝓpoſitio de ineſſe vt pōt hēri ex p̄mo prioꝝ.vꝫ.vt de ieſſe ſimpliciter ⁊ de ineſſe vt nunc. Ex ꝓpōnibus de ineſſe vt nūc ⁊ ɔtingētibus pōt fieri ſillogiſmus thopicus.ſed ſillogiſmus demonſtratiuus non pōt fieri ex ꝓpoſitionibus ɔtingentibus nec ex ꝓpōnib⁹ de ineſſe vt nunc.ſed oꝫ ꝙ fiat ex ꝓpōnibus neceſſarijs ⁊ de ineſſe ſimpliciter.igit͛ cuꝫ ſillogiſmus traditus in libro priorū ſit in terminis cōibus ſit applicabilis tā ad ſillogiſmū demr̄atiuū q̄ꝫ ad thopicū oꝫ ꝙ de omni ibi traditū includat talē vniuerſalitatē q̄ reſeruet͛ in omni ſillogiſmo tā thopico q̄ꝫ demr̄atiuo.⁊ qꝛ ex ſolis p̄ticularibus nō ſeqtur ɔcluſio:ſi cōſideremus formā ſillogizādi oꝫ in omni ſillogiſmo eſſe aliq̄ꝫ ꝓpōnem vniuerſalē q̄ accipit vniuerſalitatez ſubiectorum q̄re ſi in omni ſillogiſmo in quo reſeruat͛ recta forma ſillogiſtica requiritur vniuerſalitas ſubiectoruꝫ.forma ſillogiſmi tradita i lib° p̄oꝝ q̄ ē applicabilis ad oēm modum ſillogizandi hanc vniuerſalitatē requirit.ſed demr̄atiuus ſillogiſm⁹ q eſt ex ꝓpōnibus nō ex qbuſcūqꝫ.ſed ex nečarijs ⁊ d̄ ineſſe ſimpliciter

⁊ vt includit ordinez ſilli demõſtratiui addit ſupra dici de omni vt icludit ordinẽ ſillogiſmi ſimplr vlitatez tẽpoꝝ. nã oẽ.a.eſt b. vt ẽ pncipiũ formale ſilli cõiter ſumpti iportat totũ ordinẽ hũc ſillogiſticũ ꝙ omne.a.diſponiẽ p.b.⁊ qcqd diſponiẽ p.a.diſponiẽ p.b. In hoc aũt iportaẽ ordo ſillogiſticus ĩ pma figura.naz ĩ pma figura ſubm diſponitur p pdicatũ in maiori ⁊ qcqd diſponiẽ p ſubiectũ in minori diſponiẽ poſtea p pdicatũ ĩ ↄcłone. pz ğ qd iportat. omne.a.ẽ.b. vt eſt pncipiũ formale ſilli cõiter ſumpti. ſz vt eſt pncipiũ formale ſilli demõſtratiui iportabit ordinem ſillogiſticũ cũ quadã nečitate mãe ⁊ vlitate tẽpoꝝ. iportabit.n. ꝙ omne ⁊ ſp.a.diſponiẽ p.b.⁊ qcqd diſponiẽ p.a.ſemp diſponiẽ p.b. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs cũ dici de oĩ poſſit eẽ pncipiũ mãle ⁊ formale tã ſilli cõiter ſumpti ꝙ̃ ẽt demõſtratiui. quõ ſit accipiẽdũ ſꝫ intẽtionẽ phi vtroqꝫ modo ſillogizãdi. ℂ Dicẽdũ ꝙ cũ in libro poꝝ magis tradatur forma ſillogiſtica. hic aũt pſupponatur talis forma. ſꝫ applicẽ ad neceſſariã mãm ⁊ demõſtratiuã. ſi volumus ire ſm mẽtẽ phi. videẽ dici de omni ſumẽdũ eſſe in lib⁹ poꝝ vt eſt pncipiũ formale ⁊ vt iportat ordinẽ ſillogiſticũ. in hoc aũt libro vr̃ ſumẽdũ eẽ magis vt ẽ pncipiũ mãle vt eſt idẽ ꝙ ,ppõ vlr nečaria importãs vlitatẽ tã ſubiectoꝝ ꝙ̃ tẽpoꝝ. ℂ Ulteri⁹ ẽt dato ꝙ dici d̃ omni vt ẽ pncipiũ demõſtratõis addat ſupra dici d̃ omni vt ẽ pncipiuz ſilli ſimplr. Dubitaret forte aliqs vtꝝ dici de oĩ vt eſt pncipiuꝫ ſilli ſimplr poſſit aliq̃ mõ addere ſupra dici de omni vt ẽ pncipiũ demõſtratiõis. Et vr̃ ꝙ nõ. qꝛ ſp poſteri⁹ addit ad pus nõ ãt ecõuerſo. Et ſemp minus vle addit ſupra maius vle ⁊ nõ ecõuerſo. ſꝫ dici de omni vt ẽ pn͞m demõſtratõis eſt poſteri⁹ ⁊ minus vle ꝙ̃ dici de oĩ vt eſt pn͞m ſilli ſimplr. hoc ğ addit ſupra illud ñ ecõuerſo. ℂ In ↄ̃riũ ẽ. qꝛ dici de omni vt ẽ pncipiũ ſilli ſimplr põt eẽ pncipiũ formale ⁊ icludere ordinẽ ſillogiſticũ vt ãt eſt pncipiũ demõſtratiõis põt eẽ pn͞m mãle ⁊ nõ icludere hũ ordinẽ. ğ aliqd põt dicere dici de omni ĩ lib⁹ poꝝ qd nõ dicet dici de omni ĩ lib⁹ poſterioꝝ. dicet.n. ordinẽ ſillogiſticum ⁊ poterit illud dici de omni ſupra iſtud addere hũ ordinẽ. ℂ Dĩcẽdũ ꝙ dici de omni ĩ h⁹ lib⁹.⁊ ĩ libro poꝝ cum vtrũqꝫ dicaẽ multiplr. ſꝫ ſm eundẽ modũ accipiaẽ vtrũqꝫ ſemp inueniemus ꝙ hoc addat ſupra illud ⁊ nõ econuerſo. vt rationes ,ppoſite oñdebãt. nã h dici de omni ſumptũ mãlr addit ſupra illud mãlr acceptũ. ⁊ acceptum formalr addit ſupra illud formalr ſumptum: ſꝫ ſi ſit difformis acceptio vt ſi ſumaẽ h dici de omni mãlr. ⁊ dici de omni ĩ libro poꝝ formalr tunc hoc addet ſupra illud ⁊ econuerſo. Qd ſi de hoc in nãlib⁹ exẽplũ q̃rimus dicemus ꝙ ſuba multiplr dr̃. dr̃.n. de forma ⁊ mã ⁊ de cõpoſito. ⁊ corp⁹ ẽt dr̃ multiplr, dr̃.n. de mã organica ⁊ de cõpoſito ex materia ⁊ forma. nã corpus qd eſt genus ſic̃ eſt corpus qd diuidiẽ in aiatuꝫ ⁊ ĩ inaiatum dic̃ qd ↄpoſitũ ex mã ⁊ forma. ſed corpus qd eſt altera ps cõpoſiti ſic̃ dicimus aial cõponi ex aĩa ⁊ corpore: põt dicere ipſam mãz organicã. Si ğ q̃raẽ vtꝝ corpus addat ſupra ſubam vel econuerſo. dicemus ꝙ ſi ſit vniformis acceptio corpus addit ſupra ſubſtãtiã nõ ecõuerſo. nã ſi corpus ſumaẽ mãliter ⁊ vt eſt altera pars cõpoſiti addit ſupra ſubaꝫ ,put ſubſtãtia ipſam materiã noiat. nã corpus ſic ſumptũ dicit materiam magis ↄ̃ctã ꝙ̃ dicit ſuba. ſic etiaꝫ ſi ſumaẽ corpus vt ẽ genus ⁊ vt dĩc̃ qd cõpoſitum ex mã ⁊ forma addit ſupra ſubam vt noiat hũ rẽ cõpoſitã: eo ꝙ ſuba noiat rem cõpoſitã magis ſub modo vli ꝙ̃ faciat corpus. ſed ſi ſit acceptio difformis vt ſumaẽ corpus ,put dicit materiaꝫ organizatã ⁊ accipiaẽ ſuba ,put dicit ↄpoſitũ ex mã ⁊ forma: tũc corpus addet ſupra ſubaꝫ. ⁊ ſubſtãtia ſupra corpus. nõ tñ eodem mõ. ſed corpus addet ſupra ſubam ratione ſpãlitatis. ſubſtãtia aũt addet ſupra corp⁹ rõne totalitatis. addet.n. corpus ſic ſumptũ ſupra ſubaꝫ: qꝛ dicit mãm orgãizatã quaꝫ nõ dicit ſuba ſꝫ ſe ſumpta in q̃cũqꝫ ſignificatiõe ſumaẽ. ſic ẽt ſuba addet ſupra corp⁹: qꝛ ſubſtãtia ſic ſumpta dic̃ rẽ totã: corp⁹ aũt ſic acceptũ ſolũ alterã ptẽ ↄpoſiti noiat. ℂ Hoc viſo pz veꝝ eẽ qd dicebaẽ. nã ſi dici de omni qd demõſtrationis ẽ pncipiũ ⁊ dici de omni ĩ libro poꝝ vniformiter accipiãẽ ſemp h addit ſupra illud. nõ ecõuerſo: ſed ſi accipiãẽ difformiter. vt ꝙ hoc accipiaẽ mãlr ,put nõ includit ordinẽ ſillogiſticũ: aliud v̾o accipiaẽ formalr ,put icludit ordinẽ ſillogiſticũ h⁹ addit ſupra illd. qꝛ iportabit nečitatẽ materie ⁊ vlitatẽ tẽpoꝝ: qd nõ iportat illd. ⁊ ẽt illud addit ſupra iſtud: qꝛ iportabit ordinez ſillogiſticũ qd nõ iportabit iſtud. Qd autẽ arguebaẽ: qꝛ ſemp poſterius addit ſupra pus. ⁊ minus vle ſupra magis vle nõ ecõuerſo. Dico veꝝ eſſe cũ ẽ vniformis acceptio. ſꝫ cũ acceptio eſt difformis põt hoc addere ſupra illud ⁊ econuerſo. vt eſt in ſuba ⁊ corpore patefactum. Deinde cum dicit.

ℂ **Signum aũt eſt. Náqꝫ inſtantias ſic proferimus ſicut de omni interroganti aut ſi in quodam non. aut ſi aliquando non.**

ℂ Probat qd dixerat per quoddã ſignum. dixerat.n. ꝙ dici de omni de quo hic agiẽ ⁊ qd eſt demõſtrationis pncipiuꝫ importat tam vniuerſalitatẽ ſubiectoruꝫ ꝙ̃ tẽpoꝝ. Ideo ait. (Signuꝫ aũt eſt) ſupple dici de omni de quo h agiẽ ꝙ importet vtrãqꝫ vlitatẽ. (nam ſi interroganti de omni ſic) .i. vtroqꝫ modo (inſtantias proferemus. aut ſi in quodam non eſt) .i. nõ eſt ibi vlitas ſubiectoꝝ (aut ſi aliquãdo non eſt) .i. non eſt ibi vniuerſalitas tẽpoꝝ. ℂ Notandũ aũt ꝙ ad dici de omni ⁊ ad ,pbationez vniuerſalẽ q̃ ẽ pncipium demonſtrationis duobus modis poſſumus inferre inſtãtias. vel ſi nõ eſt ibi vniuerſalitas ſubiectoruꝫ. ſed eſt in quodam ſic in quodam nõ. vel ſi non eſt ibi vniuerſalitas temporũ. ⁊ eſt aliquando ſic: aliquando non. ⁊ quia vtroqꝫ modo poſſumus inſtare contra hoc. dici de omni ſignũ eſt ꝙ dici de omni hic traditũ dicat vtrãqꝫ. videlicet vlitatem ſubiectorum ⁊ temporum.

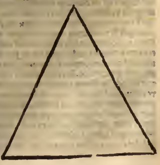
ℂ **Per ſe aũt ſũt q̃cũqꝫ ſũt ĩ eo qd qd ẽ: vt triãgulo ineſt linea ⁊ linee pũctũ. Suba. n. ipſoꝝ ex his eſt q̃ inſunt in rõne dicente qd eſt.**

ℂ Poſtꝙ̃ phus determinauit de omni. In parte iſta vt dicebaẽ determinat de p ſe. Circa qd duo facit: quia primo determinat de modis p ſe oñdẽs q̃tuor eſſe hũ modos. ſcdo qd dixerat adaptat ad demonſtratiõez declarãs q̃ illoꝝ modoꝝ demonſtratiõi ſunt vtiles ibi. (Que ergo dicunẽ in ſimplr ſcibilibus.) Ad euidẽtiã aũt pme ptis ſciẽdum ꝙ p ſe dic̃ habitudinẽ ad cãm. vñ ⁊ phs ⁵ meta. ca⁹ de p ſe ait. ꝙ p ſe ⁊ cã eq̃lia ſunt. In ipſo ergo p ſe accipiẽdus eſt reſpectus ad cãm. reſpectus aũt ad cãm põt accipi dupl̃r. vel poſitiue. vel negatiue vtroqꝫ aũtẽ mõ ſumitur p ſe. Diciẽ.n. p ſe non ſolũ p reſpectũ ad cãm poſitiue vt ꝙ ſit ibi eſſentialis hitudo ad cãm. ſꝫ ẽt dr̃ p ſe p reſpectum ad cãm negatiue vt dr̃ aliqd eſſe p ſe: eo ꝙ nõ hẽat cãm. vñ ⁊ ⁵ meta. cap. de p ſe. dr̃ ꝙ eſt illud p ſe qd non hꝫ aliq̃ cãm. Scdm hoc ergo potuerunt accipi modi per ſe. nam eſſentialis hitudo ad cãm ẽ multiplr: qꝛ vel ẽ ad cãm formalẽ vel mãlẽ vel efficiẽtẽ vel finalez. Sꝫ habitudo ad cãm efficiẽtez ⁊ finalez vt in ,pſequendo patebit nõ facit niſi vnũ modum per ſe. Erũt ergo quattuor modi dicendi per ſe. quoꝝ primus ſumiẽ p reſpectuꝫ ad cãm formalẽ. ſecũdus ad mãlez. tertius v̾o ſumiẽ per negationẽ cauſe vel p non hr̃e cãm. q̃rtus v̾o p reſpectum ad cãm efficientez ⁊ finalẽ. hec aũt ſic declaraẽ. Naꝫ pmus eſt

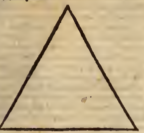
quādo diffinitio vel pars diffinitiōis ṗdicat̄ de ſubo in ṗmo ḡ mō ṗdicatur ȝ ē de rōne ſubiecti quod ptinet ad cāȝ formalē: qꝛ oēs ptes diffinitiōis ſunt forme. Eſt eni diffinitio ſmo declaratiu⁹ q̄ditatis ⁊ eēntie. q̄ditas aūt ⁊ eēntia ad cāȝ formalē ptinēt. Scḋs aūt modus eſt q̄ñdo p ſe paſſio ṗdicat̄ de ſubiecto: ⁊ qꝛ ſubiectū igredit̄ diffinitionē p ſe paſſiōis ſic ī ṗmo mō ṗdicatū p ſe erat de rōne ſubi: ſȝ ī ſcḋo mō ſubiectū eſt de rōne ṗdicati. hic āt ſcḋs modus ad cāȝ mālē pōt reduci: qꝛ ſubȝ reſpectu paſſiōis ſe hȝ vt mā ⁊ p ſe paſſio ī ſuo ſubo fundat̄ tā\q̄ȝ ī mā. Tertius modus idē ſonat ⁊ p eodē accipit eē p ſe qḋ nō eē in alio: ſȝ quē modū ṗme ſubſtātie ſunt p ſe: qꝛ oīa alia ſunt in primis. p̄la aūt dr̄ eē p ſe: qꝛ ſūt ī alijs. Inde eſt q̄ deſtructis primis nō pōt aliqd alioꝝ remanere. ſic. n. eē p ſe nihil aliud ſonat q̄ȝ eē h⁹ aliqd ⁊ p ſe exiſtere. ⁊ qꝛ albedo nec aliqḋ aliud accn̄s exiſtit p ſe. ſȝ ſuſtentat̄ in alio. ſic ēt qꝛ nec vl̄ia exiſtūt p ſe: ſȝ ſunt ī alijs ſeq̄t̄ q̄ ſola idiuidua prime ſubſtātie p ſe ſūt. illud ḡ eē p ſe q̄ſi ſumit̄ negatiue nō. n. ē ſenſus q̄ idiuidua prime ſubē ſint p ſe poſitiue: qꝛ ſūt ī ſeipſis ꝓbat̄. n. ī 4⁹ phicoꝝ q̄ nihil ē in ſeipō: ſȝ dr̄t prime ſubſtātie eē p ſe: qꝛ nō ſunt ī alijs: ſȝ magis alia ſūt in ipſis. Quart⁹ āt modus dicēdi p ſe ſumit̄ p cōparationeȝ ad cāȝ efficiētē ⁊ finalē nā qꝛ aliqd euenit q̄ cā nō ordinat̄ ad illud ⁊ q̄ ē pter itētionē dr̄ eē p accn̄s: ſȝ ſi cā ordinet̄ ad illud erit p ſe. vt ſi me ābulante coruſcat. h̄ fuit p accn̄s: qꝛ ābulatio mea nō ordinabat̄ ad coruſcatōeȝ. ⁊ ſi fodiēs ī terra vt faciat ſepulchrū īueniat theſaurꝫ h⁹ fuit p accn̄s qꝛ fuit pter itētōeȝ cāe. ſȝ ſi qs decollat aliquē vl̄ ſtrāgulat ipȝ ſi ex h̄ ſeq̄t̄ iterit⁹ eī⁹ nō ē p accn̄s: qꝛ ſtrāgulatio ⁊ dcolatio p ſe ordināt ad mortē. Interfect⁹. n. ſi itereat pp iterfectiōeȝ. i. pp ſtrāgulatiōeȝ vel pp aliud gen⁹ mortis nō ē p accn̄s: ſȝ p ſe. illud ḡ p ſe vr̄ diuidi ꝯ̄ fortunaȝ ⁊ caſum. Scḋȝ hoc ḡ diceret̄ eē p ſe q̄ ſūt ſȝ intētōeȝ cāe efficiētis. p accn̄s vō q̄ ſunt pter itentionem eī⁹. Et qꝛ qḋ in ordiē a cā efficienti ē finis oȝ q̄ ad intentionē cāe efficientis ꝯcurrat cā cā efficiēs q̄ agit q̄ȝ cā finalis quaȝ intendit ⁊ pp quaȝ agit. Ordo ḡ ad p ſe cām efficiētē ⁊ finalē facit hūc q̄rtū moduȝ. hñ itaq; dcm̄ eſt q̄tuor eē modos p ſe. quoꝝ primus. ſcḋs. ⁊ q̄rtus ſumūt̄ poſitiue. terti⁹ vō ſumitur quodāmō negatiue vt ideȝ ſonet eē p ſe qḋ nō eē ī alio. ¶ Hoc viſo dicamus q̄ hec lectio in q̄ agit̄ de modis p ſe diuidit̄ in ptes q̄tuor ſm q̄tuor modos dicendi p ſe. ſcḋa ps ē ibi. (Et in q̄buſcūq; ipoꝝ.) tertia ibi. (Amplius q̄cūq;.) q̄rta ibi. (Itē alio mō.) Dicit ḡ. (Per ſe aūt ſūt q̄cūq; ſunt in eo qḋ qd ē) i. q̄cūq; ptinēt ad diffinitiuam rōnē ita q̄ diffinitio ⁊ pars diffiōis ṗdicant̄ de diffinito p ſe. manifeſtat aūt qḋ dixerat p exēplū. d. (vt triangulo ineſt linea ⁊ pūctus linee) ſup. ineſt p ſe. (qꝛ ſuba eoꝝ) i. ſubalis diffinitio ipoꝝ tā trianguli q̄ȝ linee (eſt ex ipſis) i. ex lineis ⁊ pūctis. nā diffinitio trianguli ē ex lineis. diffinitio linee eſt ex punctis. Et ſubdit (⁊ q̄ iſunt in rōne dicēti qd eſt) q. d. q̄ nō ſolū pūctus ineſt p ſe linee: ⁊ linea per ſe triangulo. ſȝ vlr q̄. i. q̄cūq; iſunt in rōne dicēte qd ē. i. iſunt in rōne diffinitiua. ſu. p ſe dr̄r de diffinito. ¶ Notāduȝ aūt q̄ ſubſtātia. i. ſubalis diffinitio triāguli ē ex lineis: qꝛ in diffōne trianguli ponit̄ linea. Eſt. n. triangulus figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtēta. ſic etiā ſubſtantia. i. ſubalis diffinitio linee ē ex punctis: qꝛ in diffōne linee ⁊ maxime in diffinitiōe linee recte ponūt̄ puncta. nā cū nō ſit dare lineā infinitaȝ oȝ eā finiri p pūcta. Eſt ḡ linea lōgitudo ſine latitudine cuius fines ſiue cui⁹ extremitates ſunt duo pūcta. ¶ Notādū ēt q̄ in diffinitiua rōne q̄daȝ ſunt q̄ predicāt̄ in recto. quodā vō nō ē ṗdicatio ſimplr̄ in recto: ſȝ oȝ vel diffinitū vel diffinitiua poni in obliquo ad hoc q̄ vnū predicet̄ de alio. videmus. n. q̄ aīal ptinet ad diffinitiōeȝ hōis ⁊ ṗdicat̄ de hoīe in recto: qꝛ hō ē aīal linea vō itrat diffinitiōeȝ triāguli. ⁊ tn̄ nō ṗdicat̄ de triangulo ī recto: qꝛ triāgulus nō ē linea. ē tn̄ figura ī q̄ ē linea vel ē figura hñs lineas. ſic ēt pūctus itrat diffinitionem linee nec tn̄ pūctus ṗdicat̄ de linea in recto: qꝛ linea nō eſt pūctus: ſȝ eſt lōgitudo in q̄ ſunt pūcta vel hñs puncta. q̄libet tercū qꝫ tn̄ aliqd intrās diffinitionē alicui⁹ ṗdicet̄ de ipo vel in recto vel obliquo ſemꝑ cōparat̄ ad ipȝ p ſe. Et eſt ibi ṗmus modus dicēdi p ſe. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ videt̄ q̄ diffinitio ⁊ ps diffōnis nō ptineāt ad eundē modū dicēdi p ſe. nā de per ſe ſm primū moduȝ ⁊ ſcḋȝ nihil aliud eſt q̄ȝ q̄dā modus ṗdicādi. Tūc arguat̄ ſic. q̄ nō ptinent ad vnū ⁊ idē ṗdicatū nō ptinēt ad vnū ⁊ eūdeȝ moduȝ ṗdicādi. ſed diffinitio ⁊ pars diffinitionis vt ꝓbabit̄ dicūt aliud ⁊ aliud ṗdicatū. igit̄ nō dicunt eūdē modū ṗdicādi. ꝓbo aſſumptū. phs. n. circa ṗncipiū ṗmi thopico. diſtinguit q̄tuor ṗdicata. ſ. gen⁹: diffinitionē: ꝓpriū ⁊ accidens. ſed genus eſt pars diffinitiōis. ḡ ſi genus nō eſt idē ṗdicatū qḋ diffinitio ſeq̄t̄ q̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō dicāt idē ṗdicatū. ḡ multo magis nō dicūt eūdē modū ṗdicādi. ¶ In ꝯ̄riū eſt phs q̄ diffinitioneȝ ⁊ partē diffinitionis ordinat ī vno ⁊ eodē mō ṗdicādi. vȝ. ī ṗmo mō dicēdi per ſe. ¶ Dōȝ q̄ nō eſt icōueniēs q̄dā vno mō accepta collocari ſub vno mō q̄ alio mō ꝯſiderata ptinēt ad aliū ⁊ aliū modū. iō vt cōiter ponit̄ hꝫ ṗdicata pnt ꝯſiderari ſȝ q̄ſdā itent: ōis cōca q̄ ſūt maius eq̄le ꝯuerſiȝ ⁊ nō ꝯuerſiȝ. ſȝ hoc ḡ accipiūt̄ a logico q̄tuor ṗdicata ꝺ q̄bus agit̄ in thopicis. nā q̄cq̄d predicat̄ de alio vt ē ſubſtancia vel accidēs vel dicit eēntiā eius vel nō dicit eēntiā eius. ſi dicit eius eēntiā vel eſt in plus ⁊ nō predicat̄ ꝯuerſim. ⁊ tūc eſt genus. ſi aūt dicit eſſentiā ⁊ ē eq̄le ⁊ ṗdicat̄ ꝯuerſim ſic ē diffinitio. Quātū ḡ ad ea q̄ indicāt eſſentiam habemus duo ṗdicata quoꝝ vnū eſt in plus vt genus. aliud in eque vt diffinitio. Si vō hꝫ ṗdicatū nō indicet eēntiaȝ vel nō predicat̄ ꝯuerſim ⁊ tūc eſt accn̄s. vel ṗdicat̄ ꝯuerſim ⁊ tūc ē ꝓpriuȝ. Quattuor ḡ ſunt ṗdicata duo idicātia eēntiā. quoꝝ vnum ṗdicatur ꝯuerſim vt diffinitio. aliud nō ꝯuerſim vt genus. Et duo ſunt nō indicātia eēntiam. quoꝝ vnuȝ nō predicat̄ ꝯuerſiȝ vt accn̄s cōe. ⁊ aliud ꝯuerſiȝ vt ꝓpriuȝ. Omne ergo predicatū vel ē aliqḋ iſtoruȝ q̄tuor vel annectit̄ ⁊ reducitur ad aliqḋ iſtoꝝ. ſi ergo ꝯſideremus has intētiōes q̄ ſunt ṗdicari ꝯuerſim vel nō ꝯuerſim diffō ⁊ ps diffōnis nō dicunt ideȝ predicatū nec eundē modū predicādi. Sed ſi ꝯſideret̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō p predicari ꝯuerſiȝ vel nō ꝯuerſiȝ. ſed p predicari eēntialr̄ vel nō eſſentialr̄. ſic diffō ⁊ ps diffōnis pertinent ad eundē modū predicādi: qꝛ tā diffinitio q̄ȝ partes diffōnis eēntialr̄ predicant̄. ⁊ hoc mō ē hec ꝯſideratio vt ſub eodē mō predicādi collocant̄. ¶ Deide cū dicit.

Yſocheles ſeu egerus hñs duo latera eq̄lia tm̄.

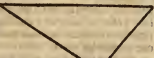
¶ Et quibuſcunq; eoruȝ que iſunt ipſis ipſaȝ in ratione iſunt quid ē demonſtrāti vt rectum ieſt linee ⁊ circulare ⁊ ipar ⁊ par

eqlaterus ſeu yſopleros habens tria latera equalia.

Scalenon ſeu gradatus habens tria latera inequalia.

numero ⁊ primum ⁊ cōpoſitū ⁊ yſocheles quid ē equilaterū. ⁊ ſcalenō idest altera parte longi⁹ ⁊ que omnibus his inſunt in ratione dicēte quid ē. hinc quidem linea ide numerus. Similiter autē ⁊ i alijs huiuſmodi vnumquodqꝫ per ſe eſſe dico.

¶ Determinat de ſcdo modo dicēdi per ſe. Circa quod duo facit qꝛ primo determinat de his q̄ dicūtur hoc mō per ſe. ſcdo de his que dixerat declarat q̄ ſunt illa q̄ dicunt̄ per accidens ibi. (Quecunqꝫ vō nālr̄.) Cōtinuet̄ aūt ſic. nō ſoluꝫ cōpetit predicari per ſe diffinitioni ⁊ partibus diffinitionis: imo cōpetit pdicari p ſe (⁊ q̄buſcunqꝫ ipſorū) i. de numero ipſoꝝ accidētiuꝫ (que inſunt ipſis) ſubiectis (⁊ ipſa) ſubā (inſunt in ratione) i. diffinitione (demōſtranti) i. indicanti (quid eſt) quaſi dicat ꝙ quecunqꝫ accidentia ſic ſunt in ſubiectis ꝙ tamē ipſa ſubiecta ſunt de ratione ipſoꝝ accidētiuꝫ ⁊ pertinēt ad diffinitionē que dicit quid eſt ipſoꝝ accidētiuꝫ. omnia hō accidentia inſunt per ſe ſubiectis illis (vt rectuꝫ ⁊ circulare) ineſt linee per ſe (⁊ par ⁊ impar ⁊ primuꝫ ⁊ compoſituꝫ ⁊ yſopleros quod eſt equilaterum ⁊ ſcalenon qđ eſt altera parte longius numero) i. inſunt per ſe numero. ⁊ ſubdit (⁊ que inſunt) i. ⁊ linea ⁊ numerus ſunt illa ſuba (que inſunt omnibus his paſſionibus enumeratis (inſunt) dico (in ratione dicente quid eſt) i. in ratione quiditatiua ⁊ diffinitiua. Quod autem linea ⁊ numerus ſint in rationibus omnium paſſionuꝫ predicatarum patꝫ q (huic quidem) i. recto ⁊ circulari (linea) i. ineſt linea. in diffinitione enim eoꝛuꝫ ſuſcipitur linea. (illic aūt) i. in diffinitione illoꝝ videlicet paris ⁊ imparis pꝛimi ⁊ compoſiti eqlateri ⁊ altera parte lōgioris (numerus) i. ſuſcipitur numerus. ⁊ ſubdit. (Similiter autēꝫ ⁊ in alijs huiuſmodi) i. in alijs ſubiectis que ſuſcipiuntur in rationibus ſuaruꝫ paſſionuꝫ (vnicuiqꝫ) ſu. termini ſubiectoꝝ (per ſe eſſe) i. in eſſe (dico) ſu. paſſiones ſuas. ¶ Dubitaret forte aliquis: qꝛ equilaterus ſiue yſopleros ⁊ ſcalenon quod eſt altera parte longius non videntur eſſe paſſiones nūeri: ſed magis vident̄ eſſe ſpēs trianguli. nā vt patꝫ in p̄ euclidis tres ſūt ſpēs triāguli. vꝫ. yſopleros ſiue eqlaterus habens tria eq̄lia latera. yſocheles ſiue equicrus hn̄s duo eq̄lia latera. ⁊ ſcalenon ſiue gradatus qđ ē triū inēq̄liuꝫ lateꝝ. ¶ Dicendum ꝙ ſm quoſdā hoc quod dicit̄ yſopleros ⁊ ſcalenon nō eſt referēdum ad numerum: ſed ad triāgulum: ſed hec videt̄ eſſe aſſumptio difficilioris qꝛ non videtur eſſe per ſe in ſcdo modo dicēdi per ſe quando ſpēs pdicat̄ de genere. nō. n. videt̄ ſpēs eſſe ꝓpria pa⁹ generis ſic q̄ hō nō ē ꝓpria paſſio aīalis nec vr̄ eē ſcdo modus dicēdi p ſe. aīal eſt hō. ſic nō vr̄ ſcdo modus dicendi p ſe ꝙ triāgulus eſt equilaterus niſi forte diceret̄ eqlateꝝ eſſe paſſionē triāguli. attn̄ qꝛ neſcim⁹ noīare ꝓprias ſpēs triangli noīamus eas p hꝫ paſſiones. ſic q̄n neſcimus noīare ꝓprias dr̄ātias circūloqmur eas p q̄daꝫ accntia. Sꝫ ⁊ h⁹ ſi veꝝ eēt nō videremur ire ad mētē phi: qꝛ cū h nlla mētio fiat de triāgulo: ſꝫ ſolū de linea ⁊ nūero vr̄ oēs p̄ſatas paſſiōes referēdas eē ad lineā vel ad nūeꝝ. ¶ Sciēduꝫ ergo ꝙ multe paſſiōes ꝯtinui trāſferunt̄ ad numeꝝ ⁊ q̄dratuꝫ ⁊ cubituꝫ lꝫ ꝓpē repiāt̄ in ꝯtinuis transferunt̄ tn̄ ad numeros. ſic ēt eqlateꝝ ⁊ altera pte lōgius lꝫ ꝓprie repiant̄ in ꝯtinuis trāſferūt̄ tn̄ ad numeros. ſꝫ hoc ergo dicemus ꝙ cuꝫ. 8. paſſiones ſint numerate due illaꝝ. vꝫ. rectum ⁊ circulare competūt linee. ⁊ linea ponit̄ in diffinitione illaꝝ: qꝛ rectuꝫ vt eſt paſſio linee pōt diffiniri ꝙ linea eſt cui⁹ mediuꝫ nō exit ab extremis: ſꝫ etiaꝫ circulare vt ꝯpetit linee eſt linea eq̄lr̄ curua ⁊ eque diſtās a centro. Relique vō paſſiōes. 6. vꝫ. par ⁊ ipar. primū ⁊ cōpoſituꝫ. eqlaterus ⁊ altera pte lōgius ſūt paſſiōes numeri. nā par eſt numerus in duo eq̄lia diuiſibilis. ipar vō qꝛ i duo eq̄lia diuidi nō pōt: numerus vō p̄mus eſt q nullo nūero ſed vnitate mēſurat̄. cōpoſit⁹ vō nūerus eſt q aliquo alio nūero mēſurat̄. nūerus vō eqlaterus dr̄ q fit ex numero ducto in ſe: vt q̄tuoꝛ qui fit ex ductu binarij in ſeipſuꝫ. dr̄ eniꝫ hic nūerus eqlaterus: qꝛ ſi deſcriberent̄ q̄tuoꝛ haberent̄ eq̄lia latera. qꝛ ex oī latere hr̄ent duo. ſic ēt oīs q̄dratus eſt nūerus eqlaterus qꝛ pōt talr̄ ſcribi. ꝙ ex oī pte hēbit eq̄lia latera. Nūerus vō altera pte longior dr̄ nūerus q fit ex ductu nūeri vnius in aliū. vt ſenari⁹ q fit ex ductu binarij in ternariū hꝫ vnū latus longi⁹ alio. ſi deſcriberet̄ ſenarius ex vno latere haberet tria ⁊ ex alio duo. Si eniꝫ deſcriberent̄ tres vnitates ⁊ ſub illis tribus vnitatib⁹ deſcriberentur tres alie vnitates facerent ſenarium. que vt patet non haberent equalia latera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecūqꝫ vero neutraliter inſunt: accidentia ſunt vt muſicum aut album animali.

¶ Oſtendit que pdicant̄ per accidens. d. (Quecūqꝫ iſunt naturaliter) i. neutro modo. qꝛ nec inſunt ſicut diffinitio vel pars diffinitionis ineſt diffinito. nec ſicut propria paſſio ſubiecto. (accidētia ſunt) i. pdicant̄ per accidens (vt muſicum vel album) ineſt homini vel (aīali) ¶ Dubitaret forte aliquis. qꝛ non videt̄ eſſe veꝝ qđ hic dr̄. vꝫ. ꝙ que nec predicant̄ ſicut diffinitio de diffinito nec ſicut ꝓpria paſſio ꝙ accidentia ſint nam ꝯtingit diffinitū de diffinitione pdicari. vt cum dr̄ aīal rōnale ⁊ mortale eſt hō. hic aūt nō pdicat̄ diffinitio de diffinito: ſed magis econuerſo. nec etiam predicat̄ ꝓpria paſſio de ſubo: quare diffinitum nō eſt ꝓpria paſſio diffinitionis. ergo ſi eſt per ſe cum diffinitio pdicat̄ de diffinito. querit̄ an ſit per ſe cuꝫ diffinituꝫ pdicatur de diffinitione. ⁊ ſi eſt p ſe cum ꝓpria paſſio predicatur de ſubiecto. queritur an ſit per ſe cuꝫ ſubiectum predicatur de ꝓpria paſſione. ¶ Dicendum ꝙ forte videtur aliquibus cuꝫ diffinitū predicatur de diffinitione eſt per ſe: ſed tranſit ad ſecundum moduꝫ. ⁊ ſi ſubiectum predicatur de paſſione eſt per ſe ſed redit in p̄mū. ſi ergo dicatur. homo eſt animal rationale ⁊ mortale. primus modus eſt per ſe: ſed ſi conuertatur hec propoſitio ⁊ dicatur. animal rationale ⁊ mortale eſt hō. videtur eſſe ſecundus modus. nā in p̄mo mō pdicatū eſt de rōne ſub

ſecti.In ſecũdo ſubiectum de rõe ꝓdicati.ſi igitur diffinitio predicat̃ de diffinito eſt ꝑmus modus:q2 tũc predicatũ eſt de rõne ſubiecti.ſ3 ſi diffinitũ ꝓdicat̃ de diffinitione videt̃ eſſe ſecũdus modus:q2 tunc ſubm eſt de rõne ꝓdicati ſic̃ in ſcḋo mõ.ſi dicat̃ naſus eſt ſimus eſt ſecũdus modus:q2 hoc ſubm eſt de rõne ꝓdicati.ſed ſi ꝯuertat̃ ſimus eſt naſus.videt̃ redire in ꝑmũ modũ:q2 hoc ꝓdicatũ eſt de rõne ſubiecti.ſ3 vt patebit in ſequẽti.q.ſi ꝑmus modus ꝑ ſe ꝯuertat̃ nõ fit ſecũdus modus.⁊ ſi ſecundus ꝯuertat̃ nõ redit in ꝑmum.Ut ḡ appeat veritas q̃ſiti.ſciendũ ꝙ ꝓdicatio ꝑ ſe ꝑſupponit ꝓdicatiõem directã.indirecta aũt ꝓdicatio nõ põt dici ꝑ ſe directe niſi dicat̃ forte ꝑ ſe ꝑ reductiõe3.nã cũ ſubiecti ſit mãe.denotare ãt ꝑtineat ad formã:id qḋ ſubijcit̃ in ꝓpõne h3 rõnẽ mãe.id vo qḋ aliud denotat ⁊ qḋ de alio dr̃ h3 rõne3 forme.nũq̃ itaq3 ẽ directa ꝓdicatio niſi ſubm hẽat rõnẽ mãe.⁊ ꝓdicatũ rõnem forme.q̃re ſi diffõ ꝓdicat̃ de diffinito cu3 diffinitio hẽat rõne3 forme eſt ibi ꝓdicatio directa ⁊ directe ⁊ ꝓꝑe poterit ibi eẽ modus dicendi ꝑ ſe:ſed ſi ecõuerſo fiat ⁊ de diffinitiõe ꝓdicet̃ diffinitũ:q2 tũc ſub3 hẽbit rõnem forme nõ erit ibi ꝓdicatio directa.⁊ ꝑ ꝯñs nõ erit ibi modus dicẽdi ꝑ ſe directe:ſed eſt ibi ꝑ ſe hoc eſt ꝑ reductiõe3.ſic ẽt in 2° mõ ſi de ſubiecto ꝓdicet̃ ꝓꝑa paſſio eſt ibi ꝓdicatio directa ⁊ directe põt aſſignari modus dicẽdi ꝑ ſe:ſ3 ſi ecõuerſo fiat vt de ꝓꝑa paſſione ꝓdicet̃ ſubm nõ erit ibi ꝓdicatio directa.q2 ſubm tunc non hẽbit rõne3 mãe:ſed forme ⁊ ꝓdicatũ nõ habebit rõne3 forme:ſ3 mãe.igit̃ cũ diffinitũ ꝓdicat̃ de diffinitione ⁊ cũ ſub3 ꝓdicat̃ de ꝓꝑa paſſione nõ eſt directe ꝑ ſe nec eſt ꝓꝑe ꝑ accñs.cum ſit ꝑ ſe habitudo ꝓdicati ad ſub3.dicimus ḡ tales ꝓpõnes eẽ ꝑ ſe nõ directe:ſ3 ꝑ reductionẽ.⸿ Ulterius forte dubitaret aliq̃s q̃re ꝑmus modus ꝑ ſe ꝯuerſus nõ fiat ſecũdus.hoc ẽ q̃re ſi diffinitũ ꝓdicat̃ de diffinitiõe q̃re nõ ẽ ibi ſecundus modus dicẽdi ꝑ ſe cũ ſub3 ſit tunc cã ꝓdicati.qḋ vt dicebat̃ ꝑtinebat ad 2ᵐ modu3.⸿ Sic etia3 dubitari poſſet q̃re ſcḋs modus ꝑ ſe ꝯuerſus nõ redit in ꝑmũ.nã ſi ſubm ꝓdicat̃ de ꝓꝑia paſſione vr̃ eſſe vt antea dicebat̃ ꝑmus modus dicẽdi ꝑ ſe cu3 predicatũ ſit ibi cã ſubiecti.⸿ Dicẽdũ ꝙ ad ꝑmũ modũ dicẽdi ꝑ ſe nõ ſufficit ꝙ predicatũ ſit q̃liſcũq3 cã ſubiecti:ſed op3 ꝙ hẽat rõnẽ cãe formalis.ideo ſi ꝯuertat̃ ſecũdus modus dicẽdi ꝑ ſe ⁊ ꝓdicet̃ ſubm de ꝓꝑia paſſiõe ꝓp hãc ꝯuerſionẽ nõ eſt ibi ꝑ ſe ꝑmus modus:q2 l3 cum ſubm ꝓdicat̃ de ꝓꝑia paſſione predicatũ ſit tũc cã ſubiecti:nõ tñ h3 rõne3 cãe formalis:ſed magis mãlis.ſic ẽt ſi diffinitũ predicat̃ de diffinitiõe nõ ẽ ſcḋs modus:q2 ad 2ᵐ modũ ꝑ ſe nõ ſufficit ꝙ ſubm ſit q̃liſcũq3 cã ꝓdicati:ſed req̃rit̃ ꝙ ſit cã mãlis.diffinitio aũt reſpcũ diffiniti ñ ẽ cã mãlis:ſ3 formalis poti⁹.⸿ Ulteri⁹ ãt forte dubitaret aliq̃s q̃õ cũ ꝯuertit̃ ꝑmus mod⁹ ⁊ ꝓdicat̃ diffinitũ de diffõne ⁊ ẽt cũ ꝯuertit̃ ſecũdus ⁊ ꝓdicat̃ ſub3 de ꝓꝑa paſſiõe ſit ibi modus dicendi ꝑ ſe ꝑ reductiõe3.⸿ Dicendũ ꝙ ſicut ꝑncipia ſunt in genere ꝑ reductionem.q2 ſunt in genere ꝑ ſua ꝑncipiata vt dicamus ꝙ iõ ꝑncipia ſunt in genere q2 ꝑncipiata ſunt in genere:⁊ ſi ꝑncipia ſunt in genere ꝑ ꝑncipiata cogimur ꝯcedere ea eẽ in eodẽ genere ĩ quo ſunt ꝑncipiata ſua.ſic̃ cũ diffinitũ ꝓdicet̃ de diffõne nõ ẽ ꝑ ſe niſi q2 ſua ꝯuerſa ꝑ ſe eſt.vt q2 cũ diffinitio ꝓdicat̃ de diffinito eſt ꝑ ſe.iõ ecõuerſo ſit cũ diffinitum predicat̃ de diffõne eſt ꝑ ſe.Sicut ergo cu3 aliqḋ eſt in genere ꝑ aliud ẽ in eodẽ genere in quo ẽ illud.ſic cum aliqḋ reducit̃ ad ꝑ ſe ꝑ aliud.o3 ꝙ reducat̃ ad idẽ ꝑ ſe in quo ẽ illud.Et q2 cũ diffõ predicat̃ de diffinito ẽ ꝑimus modus ſi ecõuerſo fiat reducet̃ ẽt ad ꝑmũ modum.Et qḋ dcm̃ eſt de diffõne reſpectu diffiniti intelligendum eſt de ꝑtibus diffinitiõis reſpectu diffiniti.vt ſi genus vel dñia predicat̃ de ſpẽ erit ꝑmus modus ꝑ ſe directe.Si aũt ecõuerſo fiat erit ꝑmus modus ꝑ reductione3 ſic ẽt ſi de ſubiecto ꝓdicet̃ ꝓꝑia paſſio erit ſecũdus modus ꝑ ſe directe.ſi ãt ecõuerſo fiat erit ſecũdus mod⁹ ꝑ reductiõe3.⸿ Ulterius cũ omne ꝑ accñs reducat̃ ad ꝑ ſe dubitaret forte aliq̃s ſi ꝑmus ⁊ ſecũdus mod⁹ ꝯuerſi ſint ꝑ ſe ⁊ ꝑ reductionẽ.⁊ q2 ẽt ꝓpõnes ꝑ accñs reducunt̃ ad ꝑ ſe:q̃ differẽtia eſt iter hos modos ꝯuerſos ⁊ ꝓpõnes per accñs.Dicendũ ꝙ aliqḋ põt reduci ad ꝑ ſe dupl'r vel rõne rei vl̃ rõne modi.ꝓpõnes aũt ꝑ accidẽs nõ ſunt ꝑ ſe directe:ſ3 ꝑ reductiõem rõne rei.q2 in ꝓpõnib⁹ ꝑ accñs inter ipſas res ſiue inter ipſa ꝓdicata ⁊ ſuba nõ ẽ eẽntialis hitudo.ſ3 modi ꝑ ſe ꝯuerſi reducũt̃ ad ꝑ ſe magĩ rõne modi ꝓdicãdi q̃3 rõne rei.ĩ talib⁹.n.ꝓpõnib⁹ bñ ẽ ꝑ ſe hitudo iter ꝓdicata ⁊ ſuba ⁊ iter ipſas res.nõ ẽ ibi tñ rect⁹ mod⁹ ꝓdicãdi.q2 ibi ſub3 ñ h3 rõnẽ mãe ⁊ ꝓdicatũ rõnẽ forme:ſ3 magĩ ecõuerſo vt eſt ꝑ habita manifeſtũ.⸿ Deinde cu3 dicit.

⸿ Amplius ꝙ nõ de ſubiecto dr̃ alio quodã vt ambulãs ⁊ albũ cum alte℞ quodam ſit ambulans ⁊ albu3.Suba vo ⁊ queciq3 hoc aliqḋ ſignificant nõ alte℞ aliqḋ ſunt quod vere ſunt.que quidem igit̃ non de ſubiecto ſunt per ſe dico.que vero de ſubiecto accidentia.

⸿ Determiat de tertio mõ dicẽdi ꝑ ſe:ꝙ idẽ eſt ſic ꝑ ſe eẽ qḋ eẽ aliqḋ ꝑ ſe extñs ⁊ nõ eẽ in alio:ſm que3 modũ loq̃ndi ambulãs vl̃ albũ nõ eſt extñs ꝑ ſe.ſ3 aliqḋ aliud exiſtit ꝑ ſe.vt ĩdiuiduũ ꝑme ſube qḋ dr̃ albũ.q2 in eo fundat̃ albedo:⁊ dr̃ ambulãs:q2 in eo eſt mot⁹ ambulatiõis.Idem eſt ḡ hoc eẽ ꝑ ſe qḋ eẽ hoc aliqḋ.iõ ait(Amplĩ⁹ dñr)ꝑ ſe(q̃cũq3 nõ dñr de alio quod ẽ ſu.o vt ambulãs ⁊ albũ.qḋ)ſu.dr̃(de ſubo quodã)⁊ nõ dr̃ ꝑ ſe eẽ(ſed)ſu.dicit̃(eẽ ambulãs ⁊ albũ.cũ alte℞ qdẽ)i.cu3 ſubm aliqḋ(ſit ambulãs ⁊ albu3.ſ3 ſuba)ſu.pma(⁊ qḋ)i.q̃cũq3(ſignificãt hoc aliqḋ nõ per alte℞ aliqḋ ſunt.ꝙ vẽ ſunt)q̃ſi d.ꝙ ꝑme ſube vere ſunt.i.exiſtũt ꝑ ſe ⁊ nõ ꝑ aliqḋ alte℞.Concludit ḡ ex dictis ꝙ(q̃ qdẽ igĩ nõ de ſubo ſunt.ꝑ ſe dico.q̃ vo ẽ ſubo)ſunt(accñtia)ſũt.i.ſũt ꝑ accñs.⸿ Notãdu3 aũt ꝙ mã ſubijcit̃ forme ⁊ inferiora ſubijciũt ſupiorib⁹.Illud ḡ nullo mõ dr̃ de ſubo:qḋ nec eſt forma inherens mãe.vel nõ eſt accñs inherẽs ſubo.nec eſt vle hñs iferiora.de q̃bus ꝓdicet̃ tanq̃3 de ſubis.vlia itaq3 non exiſtunt ꝑ ſe:ſ3 exiſtunt in alijs vt ĩ ſuis iferiorib⁹:nec accñtia exiſtunt ꝑ ſe:ſ3 exiſtũt in alijs vt in ſuis ſubis.nec forma materialis exiſtit ꝑ ſe:ſ3 exiſtit in alio vt in mã.nec materia exiſtit per ſe:ſed eſt ꝑs toti⁹ ⁊ exiſtit in toto.Sole ḡ pⁱme ſube q̃ non dñr de ſubo tanq̃3 ſupius de inferiori.nec dñr de ſubo tanq̃3 accñs de ſubo.nec ſunt ꝑs toti⁹ ſed ſunt ꝑ ſe exñtes.⁊ ſunt hoc aliqḋ.ꝑ ſe exiſtunt.reliqua aũt oĩa ſiue ſint vlia ſiue ſint accñtia vt albũ vel ambulãs nõ exiſtũt ꝑ ſe ſed ꝑ aliud.vt ꝑ ꝑmas ſubas.Iõ bñ dcm̃ eſt ꝙ pⁱme ſube q̃ nullo mõ dñr de ſubo ꝑ ſe ſunt.reliq̃ vo ſunt accidẽtia.i.ſunt per accidens.⸿ Dubitaret forte aliq̃s.q2 videt̃ hic velle phs ꝙ q̃cq̃d dr̃ de ſubo eſt accidẽs.videtur enĩ velle ꝙ oĩa illa a pⁱmis ſubſtãtijs ſũt accidẽtia.gña ergo ⁊ ſpẽs ſunt accñs.qḋ videtur eſſe falſu3.⸿ Dõm ꝙ eſſe accñs.i.eſſe per accñs põt intelligi dupl'r.vel rõe rei ꝙ ipſa res ſit accñs.vel rõne modi ꝙ habeat quendam modũ accñtalem.cũ.n.ſube ſit ꝑ ſe exiſtere q̃cq̃d nõ exiſtit ꝑ ſe ſed exiſtit in alio videt̃ habere quenda3 modum accidentale3.quare cũ ſole pⁱme ſube ꝑ ſe exiſtant.cetera alia ſunt in pⁱmis.Bene dictum eſt ergo ꝙ oĩa alia a pⁱmis ſunt accñtia.i.quodãmõ ſunt ꝑ accñs vl̃ rõne rei.vt q2 ipſa co℞ nã eſt accidens:vel ratione modi.vt q2 h3

quẽdã modũ accñtalẽ. Ipſa.n.gr̃a ⁊ ſpẽs q̃ñcũq; ſint ĩ predicamẽto ſubẽ eoipſo ꝙ nõ per ſe exiſtũt hñt quẽdaʒ modũ accñtalẽ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quõ dr̃ hic tertius modus ab aliis. ¶ Dõm.ꝙ h̃ modus dr̃ a p̃ ⁊ ſcd̃o in trib⁹. p̃.n. dr̃ qꝛ p̃mus ⁊ ſcd̃s modus ſunt modi per ſe predicandi. h̃ aũt ẽ modus p ſe ẽẽndi. in illis.n. eſt per ſe qꝛ p̃dicata hñt per ſe habitudinẽ ad ſubã. h̃ aũt dr̃ per ſe eo ꝙ ſe ſic hñs nõ ſit in alio. ſʒ p ſe ſit ⁊ p ſe exiſtat. Scd̃o dr̃ h̃ ab illis: qꝛ illi modi ſunt q̃ſi ↄplexi. ibi.n. per ſe dr̃ eo ꝙ alterũ p ſe habeat ordinẽ ad alterum: vt eo ꝙ paſſio hẽat per ſe ordinẽ ad ſubm: vel eo ꝙ diffinitũ p ſe habeat ordinẽ ad diffinitionẽ. hic aũt modus eſt q̃ſi icõplexus vt dicãẽ ĩdiuidua p ſe eẽ nõ ꝓpter ordinẽ queʒ habeant ad alterũ: ſʒ qꝛ per ſe exiſtunt. Tertio dr̃ h̃ ab illis qꝛ cũ per ſe dicat aliquo mõ habitudinẽ ad cãm in illis eſt habitudo ad cãm poſitiue vt in primo mõ reſeruatur habitudo cauſe formalis in 2°. mãlis. h̃ aũt eſt habitudo ad cãm negatiue vt dicãẽ ĩdiuidua eẽ per ſe non poſitiue ꝙ ſint in ſeipſis. qꝛ loquendo de rebus cauſatis nihil ꝓprie in ſeipſo eſt vt ꝓbaẽ 4°. phiſicoꝝ. ſʒ dr̃r p̃me ſubẽ vel ĩdiuidua eſſẽ p ſe. qꝛ nõ ſunt in alio ſicut in ſubõ: ⁊ in hoc differt tertius modus a 4°. qꝛ in hoc eſt habitudo ad cãm negatiue: ſed in 4° reſeruatur habitudo cauſe poſitiue: vt poteſt patere per habita ⁊ vt erit per ſequẽtia manifeſtum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Itẽ alio mõ ꝙ qd̃qd ẽ ꝓꝓ ĩpʒ ieſt vnicuiq; p ſe: qd̃ vero nõ ꝓꝓ ĩpʒ accñs ẽ: vt ſi ambulante corruſcat accñs eſt. Nõ.n. ꝓꝓ id qd̃ ambulat corruſcauit. ſʒ qd̃ accñs dicim⁹ hoc eẽ. Si ſvo ꝓꝓ ĩpʒ p ſe. vt ſi aliqd interfectuʒ interijt ſcd̃ʒ interfectionẽ. qm̃ ꝓꝓ id qd̃ interfectũ ẽ interijt: ſʒ nõ quod accidat interfectũ interire.

¶ Ponit quartũ modũ dicẽs (item alio mõ ꝙ qcq̃d ineſt vnicuiq; ꝓꝓ hoc ĩpm) .i. ꝓꝓ cãm aſſignatã (p ſe) .i. dr̃ eſſe per ſe. (qd̃ vero nec ꝓꝓ hoc ĩpʒ eſt accñs) .i. p accñs. q.d. ꝙ qñ in ꝓpõne exprimiẽ ꝓpria cã ꝓꝓ quã res eſt dr̃ eẽ p ſe. qñ aũt nõ exprimiẽ dr̃ eſſe p accñs. (vt ſi aliquo ãbulante corruſcauit accñs eſt. nõ enim ꝓꝓ hoc ꝙ ambulat corruſcauit) ambulatio.n. nõ eſt ꝓpria cã nec p ſe cã corruſcationis (ſed dicimus hoc p accñs eueniſſe. Si vero ꝓpter ipſum) .i. ſi exprimaẽ cauſa ꝓpter quã hoc contingit (per ſe) .i. erit per ſe vt ſi dicam: ꝙ (aliqd interfectuʒ interijt ſm̃ interfectionẽ) vt aũt innuit auerroys cõmẽtatoꝛ ſi dicaẽ ꝙ interfectũ interijt ſʒ ſtrangulationẽ vel ꝓpter ſtrangulationẽ hoc eſt per ſe (qꝛ ꝓpter illud ꝙ interfectũ eſt) vel ꝓpter id quod ſtrangulatuʒ eſt ſu. (interijt) .⁊ mortuũ eſt. interfectio enim ⁊ ſtrangulatio per ſe ſunt cã interemptionis (ſed nõ ꝙ accidat interfectũ interire) .q.d. ꝙ non eſt per accñs ꝙ interfectus moriaẽ ⁊ intereat ſed eſt per ſe. ¶ Notandũ aũt ꝙ hoc qd̃ dr̃. ſed nõ ꝙ accidat interfectũ interire pōt dupl'r exponi. p̃mo ſicut dictũ eſt vt ſit ſenſus ꝙ nõ eſt p accñs interire per ſe. 2°. pōt exponi vt ſit remotio cauillationis. poſſet.n. ↄtingere ꝙ aliqs infirmatus aliquo alio graui morbo vulneraẽ aliq̃ vulnere ⁊ moreretur non ex vulnere ſed ex morbo. illa g̃ interfectio ⁊ illa vulneratio eſſet per accñs cã mortis. morbus aũt per ſe. Ad remouendũ hãc cauillationẽ ait ſʒ nõ ꝙ accidat intefectũ interire. q.d. ꝙ interfectũ interijt propter interemptionem eſt per ſe: ita tamen ꝙ non accidat interfectum interire. nam tunc eſt hoc per ſe quando interfectus non propter aliud moriatur q̃ꝫ ꝓpter interfectionẽʒ. ¶ Dubitaret forte aliquis quomõ differt hic q̃rtus modus ab omnibus aliis. ¶ Dicendum. ꝙ vt patet per habita in hoc modo eſt habitudo cauſe efficientis vl' finalis ꝓꝓ ꝙ dr̃ a p̃mo vbi eſt habitudo cãe formalis: ⁊ a 2°. vbi eſt habitudo cãe mãlis: ⁊ dr̃ a 3°. vbi eſt negatio cauſe vel poſſumus dicere ꝙ primus ⁊ ſcd̃s modus ſunt modi per ſe predicandi. tertius aũt eſt modus eſſendi. hic aũt quartus eſt modus per ſe cauſandi. vt qñ in ꝓpõne exprimiẽ p ſe cauſa dr̃ eſſe hic quartus modus. Et hec de per ſe dicta ſufficiant cum laude dei.

¶ Que ergo dicuntur in ſimpl'r ſcibilibus p ſe ſic ſunt ſicut ineſſe predicantibus aut in eſſe ꝓpter ipſa que ſunt ex neceſſitate.

¶ Poſtq̃ꝫ p̃hs diſtinxit modos dicendi p ſe. In parte iſta declarat qui illoꝝ modorum dicuntur in ſimpl'r ſcibilibus ⁊ qui ſunt vtiles in demr̃ationibus. Circa qd̃ duo facit. qꝛ primo facit quod dictũ eſt. 2°. qddã qd̃ dixerat manifeſtat ibi (Nõ.n. ↄtigit) Dicit g̃ (Que g̃ dr̃r in ſimpl'r ſcibilibus) .i. que cõpetunt ſimpl'r ſcibilibus (ſic ſunt per ſe ſicut p̃dicantibus in eſſe aut q̃ ↄtingit in eſſe ꝓpter ea que ſunt ex neceſſitate) .i. ſunt neceſſaria. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃ illoꝝ modoꝝ per ſe adaptandi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia. ¶ Dõm ꝙ ſʒ quoſdã ⁊ magnos modi per ſe qui adaptãdi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia ſunt duo. vʒ. ſcd̃s ⁊ q̃rt⁹ ꝓut incidit cũ 2°. Linconienſis vero vr̃ velle duos etiaʒ modos adaptãdos eſſe ad per ſe ſcibilia: nõ tñ illos duos modos dixit eſſe 2m ⁊ q̃rtũ. ſʒ p̃mũ ⁊ 2m. huic ẽt ↄcordat auerroys cõmentatoꝛ dicẽs modos per ſe adaptãdos ad ſimpl'r ſcibilia eẽ duos. vnus qñ p̃dicatũ poniẽ in diffõne ſubi: ⁊ alius qñ ſubm poniẽ in diffõne p̃dicati. poſſet autem adinueniri ⁊ tertius modus dicẽdi vt diceremus modos p ſe adaptãdos ad ſimpl'r ſcibilia eẽ tres. vʒ. p̃mũ 2m ⁊ q̃rtũ: vel qꝛ nõ eſt incõueniens vnũ ⁊ idẽ al'r ⁊ al'r acceptũ eſſe vtile ⁊ nõ eſſe vtile ad ſimpl'r ſcibilia: poſſumus quartã opinioneʒ verificare vt dicamus oẽs quatuoꝛ modos p ſe adaptandos eẽ ad ſimpl'r ſcibilia. Amplius ⁊ q̃nta opinio poſſet hr̃e locũ vt diceremus ſolũ ſm̃ modũ adaptandũ eſſe ad ſimpl'r ſcibilia: imo vt in ſequentib⁹ q̃ōnib⁹ appebit hic mod⁹ loquẽdi cõſiderata ſerie textus Ar. vr̃ magis eẽ de intentiõe p̃hi. ¶ His g̃ prelibatis declarabimus q̃l'r p̃fate opiones veritati innitaẽ. ¶ Propter qd̃ ſciendũ ꝙ p̃ma opio dicens 2m ⁊ q̃rtũ modũ adaptandos eẽ ad ſimpl'r ſcibilia vr̃ hoc motiuo moueri. ait.n. ꝙ q̃rtus modus incidit cũ ſo. nã ꝓprie paſſiones nõ ſolum p ſe inſunt ſubiectis: ſʒ ẽt ſuba ſunt p ſe eaꝝ cã. ꝓut g̃ ꝓprie paſſiones inſunt p ſe ſubiectis eſt ibi ſcd̃s modus dicendi p ſe. ſʒ ꝓut ſuba ſunt eaꝝ cã p ſe eſt ibi q̃rtus mod⁹ Et qꝛ dicunt nõ eẽ p ſe ⁊ ſimpl'r ſcibile niſi ↄcl'onẽ demõſtratiuã. ⁊ in ↄcl'onẽ demõſtratiua ꝓbaẽ ꝓpria paſſio de ꝓprio ſubiecto. Cũ ergo adaptando ꝓpriã paſſionẽ de ſubo ſit ibi ſecundus modus ⁊ quartus p ſe. ideo ſm̃ ſic per ſe loquentes ſolum ſcd̃s ⁊ q̃rtus modus adaptandi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia. Sed vt in ꝓſequendo patebit q̃rtus modus vt incidit cum ſecũdo eſt idem ꝙ ſecundus: nec facit diſtinctum modũ ab illo: nõ.n. eſt ꝓprie dictũ ꝙ cũ ꝓbatur ꝓpria pa⁹ de ſubiecto ſit ibi ſecundus ⁊ q̃rtus modus. ſed tñ ſecũdus. Opinio aũt Linconi. ⁊ cõmẽ. vʒ. ꝙ p̃mus ⁊ ſecundus modus adaptandi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia ſic verificatur vt dicamus ꝙ ad ſimpl'r ſcibilia vl' ad demõſtrationẽ que facit ſcire ſimpl'r nõ ſolũ eſt neceſſaria ↄcl'o que ↄcludiẽ: ſʒ ẽt mediũ p qd̃ ↄcludiẽ: ⁊ qꝛ mediũ ĩ demõſtratione eſt diffinitio vt infra patebit. iõ ad demonſtrationem ſunt vtiles duo modi p ſe. vnus rõne ↄcl'onis. ⁊ alius rõne medij. Rõne aũt ↄcl'onis cõcurrit ibi ſecundus modus. nã in ↄcl'one ꝓbatur ꝓpria pa⁹ de ſubiecto qd̃ pertinet ad ſcd̃ʒ modũ dicẽdi per ſe. Rõne aũt medij

eſt ibi neceſſarius primus modus. nā p medio accipit diffi
nitio q pertinet ad primū modū. qd qualr verū ſit in 2°. cū
diſputabim⁹ qd ſit mediū in demōſtratione diffuſius de
clarabim⁹. Videmus. n. quō primus modus p ſe ptinet ad
mediū in demōſtratione. ſicut ſcōs modus ptinet ad con
cluſionē. Verū qz quartus modus nō eſt oīno repellēdus
qn ſit vtilis demſationi amplius poſſum⁹ declarare tres
modos eē vtiles. vz primū 2ᵐ ꝛ q̄rtū. ¶ Ad cuius euidētiā
ſciendū q aliud ē ɔclō demſationis. aliud mediū demſatio
nis. aliud pncipiū demſationis. nā q qd ē ſubi. i. diffinitio
ſubi eſt pncipiū oīs demſationis. vt dr in p de aīa. nō tn̄
diffinitio ſubi eſt p ſe ppriū mediū in oī demſatione. naz
vt infra declarabitur arguuntur demſationes nō p me/
dia ſed in poſt aſſumēdo. nō enim pnt eē plura media ad
vnā ɔclonē demſatiuā. nec etiā plures ɔclones demſati/
ue pnt demonſtrari p vnū mediū. qz ſi p vnū mediū poſ/
ſent plēs ɔclones oñdi eſſet demſatio p cōia ꝛ nō p ppa.
Eſt. n. de rōne pprie ppriū q ɔueniat ſoli. loquendo g de
medio ppo ꝛ potiſſimo vna ɔclo nō hȝ niſi vnū mediū. ꝛ
vnū mediū nō ɔcludit niſi vnā ɔclonē. igit cū de vno ꝛ
eodem ſubo probent multe paſſiones p ſe diffinitio ſubi
nō pōt eē ppriū mediū in demſatione. verū aūt poſſet eē
aliq̄le medium in demſatiōe declarabit in 2°. ad pñs aūt
ſufficiat ſcire q diffinitio ſubi lȝ pprie nō ſit mediū in de
mōſtratione. eſt tn̄ pncipiū oīs demſatiōis qz ſi mā ſuba
cū forma eſt cā oīum accñtiū q̄ ſunt in ea. ꝛ pncipia ſubi
ſunt pncipia oīum accñtiū. i. per ſe paſſionū cū de ſubo de
monſtret ppria paſſio: diffinitio ſubi q̄ continet pncipia
ſubi eſt pncipiū oīuz paſſionū. ꝛ p ɔñs eſt pncipiū oīs de/
monſtrationis. diffinitio g ſubi lȝ ſemper poſſit coaſſumi
medio in oī demōſtratiōe nō tn̄ eſt pprie mediū i demō
ſtratiōe ſȝ eſt pncipiū oīs demōſtrationis. ꝛ vt liceat exē/
plariter loq videm⁹ q pbat eclipſis de luna p interpoſi/
tionē terre. Eclipſis ergo q̄ eſt paſſio demſata de luna q̄/
tum ad pñs ſpectat pōt ɔparari ad tria. vz ad ſuū ſubm. i.
ad lunā. ad diffinitionē ſubiecti. i. ad diffinitionez lune. ꝛ
ad ſuā p ſe cāz. i. ad interpoſitionē terre. ſi ɔparet eclipſis
ad lunā. habet ɔclō demōſtrationis. qz in ɔclone ɔcludi
tur paſſio de ſubo. ſi vō cōparet ad diffinitionē lune ha/
betur pncipiū demſationis qz diffinitio ſubi eſt pncipiuz
oīs demſationis. ipſa enim diffō lune cōtinēs pncipia lu
ne eſt cā ꝛ pncipiū q̄re eclipſis ꝛ alie paſſiones iſunt lune.
ſȝ ſi cōparet ad interpōnē terre eſt ibi mediū demſatio/
nis. pncipiū g demſationis ɔtinēs diffōnē ſubi ptinet ad
primū modū p ſe. ɔclō vō demſationis ɔcludēs paſſionez
de ſubo cōtinet 2ᵐ modū. ſȝ mediū demſatiōis adaptās
per ſe cām ad p ſe paſſionē ptinet ad 4ᵐ modū. tres igit
erūt modi vtiles ad demſationē. vz. primus. ſcōs. ꝛ q̄rtus
ſed primus ē vtilis tanq̄ pncipiū demōſtratiōis. ſcōs tanq̄
ɔclō. q̄rtus tanq̄ mediū. Ex hoc appet q q̄rtus modus
per ſe de q̄ determīat phs quē diſtinguit ɔ 2ᵐ nō eſt idē
cum 2°. nam ſcōs modus cū aſſumitur p ſe ſubm. q̄rtus
vero cum aſſumitur p ſe cauſa que ſic eſt cauſa q non eſt
ſubm. vt ſi dicatur interfectus iterijt pōt eē ſcōs modus
ſi interitus ē per ſe paſſio iteremptī. Sȝ ſi dicam iterfect⁹
interijt ppter ſtrāgulationē eſt ibi q̄rtus modus ſed nō
eſt ibi pprie quartus modus ex eo q paſſio refertur ad
ſubȝ vt ex eo q interitus refert ad interemptionē. ſȝ ex
eo q refert ad p ſe cām vt ad ſtrāgulationē. ſtrangulatio
. n. nō eſt p ſe ſubm iterit⁹ ſȝ eſt p ſe cā q̄re iterit⁹ hēat eē ꝛ
fiat. Ex pdcis ēt apparere pōt q hꝫ modus loquēdi ſȝ quē
tres modi p ſe adaptātur ad ſimplr ſcibilia ē magis ɔple/
tus q̄ aliquis pdictoꝝ. verū qz intellect⁹ hoīs nō geſcit ſȝ
cogitat quare in hoc lib. vbi determīat de demſatione
que ſimplr facit ſcire diſtīguit quattuor modos p ſe ſi ſo/
lūz tres ſunt vtiles ad p ſe ſcibilia. ꝛ iō poſſum⁹ oēs quat
tuor modos ad p ſe ſcibilia adaptare. nā cū noſtra cogni/
tio incipiat a ſenſu. ꝛ interim aliq̄ ſenſibilia ſunt inq̄tuȝ
fundant in indiuiduis ꝛ ſubſtentātur in primis ſubſtātijs.
tertius g modus ſȝ quē dr aliqd p ſe eē inq̄tū p ſe exiſtit
ꝛ eſt hꝫ aliqd facit ad per ſe ſcire qz inde ſumit originē oīs
ſenſus cū nihil ſit ſenſibile niſi inq̄tū p ſuū ſubm ꝛ p pri/
mas ſubſtātias indiuiduationē ſuſcipit. Erit g hꝫ modus
quaſi via in demſatione ſicut ſenſus eſt via in ſciaȝ. Dice
mus g q ex 3°. mō per ſe ſunt res ſenſibiles. ex eo autē q
res ſunt ſenſibiles ꝛ ex ipſo ſenſu conſurgit admiratio qz
multa videmus ꝛ ſentimus quoꝝ cām ignoramus. ꝛ iō i
admiratione ſurgim⁹. ex admirari aūt incipim⁹ phari.
Oēs itaqȝ modi aliquo⁹. deſeruiūt demōſtrationi vt pri/
mus mod⁹ ſit. q. pncipiū demſationis qz q qd ē ſiue diffō
ſubi ē oīs demſatiōis pncipiū. ſcōs āt ſit demſationis cō
cluſio. qz in cōclone adaptat ppa pa⁹ ſuo ſubo. tertius vō
eſt. q. via in demſatione qz eſt via in ſciāȝ. Quartus autē
modus ſit demōſtratiōis mediū. qz in 4°. exprimit per
ſe cā paſſionis q̄ eſt demſationis mediū. oēs g q̄ttuor mo
di ſunt aliq̄ mō adaptabiles ad ſimplr ſcibilia. vt qz nos
diximᵘ q aliquo mō verificari poterit q ſolus vnus mo
dus. vz. ſecūdus eēt ad ſimplr ſcibilia per ſe adaptabilis.
¶ Propter qd ſciendū q eſſe adaptabile ad ſimplr ſcibi
lia pōt intelligi duplr: vel qz eſt ſimplr ſcibile. vel qz deſ/
uit ad ſimplr ſcibilia. ſimplr autē qd ſcibile eſt ſola ɔclō
demſatiōis. ſȝ deſeruit ipſi demſationi ꝛ valet ad ſciam
nō ſolū ɔclō: ſȝ ēt mediū ꝛ multa alia. q̄re ſi adaptari ad
ſimplr ſcibile idē ſonet qd eē ſimplr ſcibile ſol⁹ ſcōs mo/
dus p ſe ē adaptabilis: qz ſube nō eſt demſatio ſȝ ſolū p ſe
paſſionū ꝛ ppꝛioꝝ accñtiū ſūt demſationes. ex qb⁹ ɔſur/
git ſcōs mod⁹ p ſe. ¶ Sȝ ſi dicat adaptabile ad ſimplr
ſcibile qd aliquo mō deſeruit ſcibilib⁹ ꝛ eſt vtile ad ſciaȝ
ſic oēs modi p ſe ſūt aliquo mō ſic adaptabiles. Vt g in
ſūma oīa recoligamus q̄ dcā ſūt dicam⁹. Manifeſtū. n.
ex habitis q̄lr vnus ſolus modus per ſe vz ſolus ſcōs ada
ptabilis ē ad ſimplr ſcibile. pȝ ēt qualr duo modi ſunt ſic
adaptabiles. q duo modi ſm quoſdā ſūt ſcōs ꝛ q̄rtus. ſed
ſm auerroym ꝛ Lincon. hi duo modi ſunt primus ꝛ ſcōs.
Noſtra aūt opio eſt q tres modi. vz. primus ꝛ ſcōs ꝛ q̄rt⁹.
ꝛ ēt q oēs q̄ttuor aliq̄ mō adaptabiles ſunt ad ſimplr ſci/
bilia: qd quō verū ſit eſt p habita clarū ꝛ māifeſtū. ¶ Vl/
terius autem cum adaptari ad ſimplr ſcibilia ſm diuer/
ſorū ſnias poſſit intelligi qnqȝ modis vt vno mō expona
tur de ſcōo ꝛ q̄rto. alio mō de p ꝛ ſcōo tertio mō de trib⁹
modis. vz. de p ſcōo ꝛ quarto. Et quarto mō exponat de
oībus quattuor modis: ꝛ qnto mō vt exponat de ſolo ſo.
¶ Dubitaret forte aliqs: verū ſȝ has oēs diuerſitates poſ
ſit exponi textus Ar. ¶ Dōm q aliud eſt q̄rere verū oēs
he expoſitiōes fuerint de intellectu Ariſt. ꝛ querere an text⁹
eius ad hec oīa adaptari poſſit. Verū aūt phs hec omnia
intellexerit in ſequenti qōne determinabitur: ſed q eius
textus poſſit ad hec oīa adaptari in hac qōne monſtrabi/
mus. Primo enim ſi adaptari ad ſimplr ſcibilia intelli/
gatur de ſcōo ꝛ quarto ſic cōponet textus: q modi ꝛ acce
ptiones p ſe que dnr adaptabiles in ſimplr ſcibilibus ſic
ſunt aut ſicut in eſſe pdicantibus. i. aut qn ſubiecta ɔtigit
in pdicantibus eſſe. i. diffinitiones pdicatorū qd eſt ſcōs
modus: aut qn cōtingit ipſas paſſiones ineſſe pp ipſa ca.
i. ſubiecta: vel pp pprias cauſas: qd eſt quartus modus.
qz in quarto modo exprimit pprie cā pp quā res eſt: ꝛ ſȝ
quoſdā ipſum ſubiectū put eſt cauſa paſſionis conſtituit
quartū modum. Secūdo pōt exponi de primo ꝛ ſecundo
mō. ꝛ tūc erit ſecundus. per ſe ergo. i. ille acceptiones per
ſe que dicunt in ſimplr ſcibilibus ſic ſunt ſic pdicātibus

eſſentialr̄ qḋ ꝑtinet ad primū modū.nā diffinitio ĩdicat qd eſt eē ⁊ ṗdicat̄ ĩ eſſe q̇ditatiuo.q꞉ ṗdicat̄ ĩ qd ⁊ ſubdit aut q̄ ↄtīgit ĩeſſe ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ſubā.qḋ ꝑtinet ad 2ᵐ modū 3ᵒᵐ.pōt exponi ō tribus modis.de p̄mo ſcḋo ⁊ q̄rto:⁊ tūc erit ſenſus ꝙ ille acceptiones ꝑ ſe q̄ dn̄r in ſimplr̄ ſcibilibus ſic ſunt.aut ſic ṗdicantib⁹ ĩeſſe.i.ĩ ṗdicātib⁹ eēntialr̄ q̄tū ad p̄mū modū.aut q̄ ↄtīgit ĩeſſe ꝑꝑ ea.⁊ h̄ duplr̄.aut ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ſubā qḋ ꝑtinet ad 2ᵐ modū.aut ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ꝓprias cāſ ꝙ ꝑtinet ad q̄rtū modū.Quarto⁹.pōt exponi de oīb⁹ q̄tuor modis vt ſit ſenſus ꝙ acceptiones ꝑ ſe q̄ dn̄r in ſimplr̄ ſcibilib⁹.aut ſunt ſic ṗdicātib⁹ ineſſe.i.eēntialr̄ qḋ ꝑtinet ad p̄mū modū.aut ſic q̄ ↄtingit ineſſe ꝑꝑ ea.qḋ trib⁹ modis p̄t exponi.ṗ ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ſubā.qḋ ꝑtinet ad 2ᵐ modū.2ᵒ.ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ indiuidua ṗme ſubē qḋ ꝑtinet ad 3ᵐ modū.ipſa.n.indiuidua ſunt ꝑ ſe ſm̄ tertiū modum.⁊ oīa alia ſunt in ṗmis ⁊ ↄtingit oīa alia ĩeſſe ꝑꝑ ṗma.3ᵒᵐ.pōt exponi ſic ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ꝓprias cāſ qḋ ꝑtinet ad q̄rtū modū pōt ḡ exponi text⁹ Ariſto.de oīb⁹ q̄tuor modis lꝫ expō ṗter mentē eius eē videat̄.Quinto⁹.pōt exponi de ſolo 2ᵒ mō ſꝫ de hoc in ſequenti q̄ōne patebit.Ulteri⁹ dato ꝙ diuerſimode poſſit intelligi quō modi ꝑ ſe dn̄r in ſimplr̄ ſcibilib⁹.⁊ dato ꝙ oēs illi modi ⁊ oēs ille expōnes adaptari poſſint ad textū Ariſt.dubitaret forte aliq̄s q̄ fuerit mēs Ariſt.⁊ de q̄bus modis per ſe Ariſt.intellexerit. ⸿ Dōꝫ.ꝙ ſi ↄſideram⁹ tranſlationē nr̄am illa expō vr̄ fuiſſe de intentione Ariſt.ꝙ ſolus ſcḋs modus ꝑ ſe diceret̄ in ſimplr̄ ſcibilib⁹.nā vt eſt aliquo mō per hīta manifeſtū.tot⁹ iſte textus.vꝫ ineſſe ṗdicantib⁹ aut ineſſe ꝑꝑ ea q̄ ſunt ex neceſſitate.pōt referri ad 2ᵐ modū ꝑ ſe ad ꝓprias paſſiones.⸿ Ad cuius euidentiā ſciendū ꝙ q̄daꝫ ſunt ṗdicata ſubalia.q̄dā accn̄talia.Rurſus ṗdicata accn̄talia diſtinguunt̄.q꞉ q̄dā ſunt nālia ſic frigiditas ineſt aq̄.q̄dā quaſi violenta ⁊ ↄ nām ſunt ſic aq̄ caleſit ꝑ extrinſecū agens. Rurſus accn̄tia nālia diſtiguunt̄.q꞉ q̄dā ſequunt̄ formā ſimplr̄ ⁊ ṗncipia ſpēi vt accidētia ꝓpria ⁊ neceſſaria.quedā vo ſequunt̄ formā indiuiduataꝫ ⁊ ṗncipia ĩdiuidui vt accn̄tia cōia ⁊ ↄtingentia.Oīa ḡ accn̄tia vel ſunt ꝓpa vl̄ ſunt cōia ⁊ cōtingentia.vel ſunt extranea.ꝓpe ḡ paſſiōes differūt a trib⁹.q꞉ differūt a ṗdicatis ſubalib⁹.ab accn̄talib⁹ extraneis.⁊ ab accn̄tib⁹ cōtingentib⁹.vn̄ tria tanguntur in lr̄a.vꝫ.ꝙ tunc ſunt ꝑ ſe ſcibilia qn̄ ſuba hn̄t ineſſe ṗdicantibus.i.hn̄t eē in rōne ſuoꝝ ṗdicatoꝝ aut ipſa ṗdicata hn̄t ineſſe ꝑꝑ ea.i.ꝑꝑ ſuba que ṗdicata ſunt ex neceſſitate.hec ergo tria ꝙ ſuba ſunt de rōne ṗdicatoꝝ ⁊ ꝙ ṗdicata inſint ꝑꝑ ipſa ſuba ⁊ 3ᵒ.ꝙ ṗdicata ĩſint ex necītate nō cōpetūt niſi ſolū ꝑ ſe paſſionibus.ꝓpe itaqꝫ ⁊ ꝑ ſe paſſiōes differūt a ṗdicatis ſubalibus:⁊ ab accn̄tibus extraneis.⁊ ab accn̄tib⁹ cōtingentibus.nā ꝑꝑ hoc ꝙ ſuba ſunt de rōne ꝓpriarū paſſionū differūt a predicatis eſſentialibus q꞉ in talibus ſubiecta non ſunt de rōne predicatoꝝ ſed magis predicata ſunt de rōne ſuboꝝ.2ᵒ.ꝙ huius ꝓprie paſſiones ſūt propter ſuba ⁊ differūt ab accn̄tibus extraneis.ſed.3ᵒ.q꞉ proprie paſſiones inſunt ex neceſſitate ⁊ differunt ab accn̄tibus contingentibus.ḡ ſi cōſideretur vna tranſlatio totū pōt exponi de ꝓprijs 2ᵒᵐ.i.de paſſionibus.ſic etiā ſi cōſiderat̄ alia tranſlatio hoc ideꝫ ſonat vꝫ.vt ſit mens ṗhi de ſolo p̄mo⁹.nam vbi nos habemus ineſſe ṗdicantibus aut ineſſe propter ea altera lr̄a hꝫ q̄ inſunt in predicatis aut ecōtra ꝓpter ipſa ſunt.⸿ Ad cuius euidentiam ſciendū ꝙ in 2ᵒ.mō ꝑ ſe qn̄ ꝓprie paſſiones ṗdicantur de ſubis.ſi ↄparam⁹ ſubiecta ad ṗdicata ſuba inſunt predicatis.i.ſunt in predicatis q꞉ ſunt in rōne ⁊ intrant diffinitionē predicatoꝝ.ſi aūt ecōtra ṗdicata ↄparamus ad ſuba tunc predicata ſunt ꝓpter ea.i.ꝑꝑ ipſa ſuba.erit ḡ intentio Ariſt.ꝙ ille modus dicit̄ ꝑ ſe in ſimplr̄ ſcibilib⁹.i.eſt ſimplr̄ ſcibilis.⁊ cōcludit̄ demōſtratiue qn̄ ſuba cōparata ad ṗdicata ſunt in ṗdicatis vel cōtingit ineſſe ṗdicātib⁹ q꞉ ſūt ĩ rōe ⁊ ĩtrāt diffōnē ſuoꝝ ṗdicatoꝝ.i.ſuaꝝ paſſionū:aut econtra qn̄ ṗdicata cōparant̄ ad ſuba ſūt ꝑꝑ ipſa ſuba ⁊ ſunt de neceſſitate in ſubis.⸿ Deinde cū dic̄.

⸿ Non enim contingit non eſſe aut ſimpliciter aut oppoſita vt linee aut rectum aut obliquū ⁊ numero aut impar aut par.

⸿ Quoddā quod dixerat manifeſtat.dixerat.n.ꝙ proprie paſſiones in quarū diffinitionib⁹ ponunt̄ ſubiecta ⁊ que ſunt ꝓpter ipſa de neceſſitate ſunt in ſubiectis.ideo hic declarat quō hoc habeat veritatē.vꝫ.ꝙ talia de neceſſitate inſint.Circa qḋ tria facit.q꞉ p̄mo declarat quomō talia ſunt neceſſaria.2ᵒ.ꝓbat qḋ dixerat.3ᵒ.epilogat circa determinata.ſecunda ibi.(Eſt enim cōtrariū)tertia ibi(De omni quidem.)Ad euidentiam aūt prime partis ſciendum ꝙ aliqn̄ propria paſſio deſcribitur vno nomine.ſic habere tres dicitur propria paſſio trianguli.quando deſcribitur per duo oppoſita.ſicut par vel impar dr̄ propria paſſio numeri.ꝓpria ergo paſſio ō neceſſitate eſt in ſubō ſuo vel ſimplr̄ vt cum noīatur vno nomine:vel ſm̄ oppoſita vt cū nominat̄ ꝑ duo oppoſita.iō ait ꝙ hō ꝓprie paſſiones(non cōtingunt nō ineē:aut ſimplr̄)cū noīat̄ vno noie.(aut oppoſita)vt cū noīatur ꝑ vtriqꝫ oppoſitoꝝ.⁊ exemplificat quō ꝓpria pa⁹ aliqn̄ noīat̄ ꝑ duo oppoſita dicēs(vt linee)ſu.de necītate ineſt(aut rectum aut obliquum ⁊ numero aut par aut impar)⸿ Deinde cuꝫ dicit.

⸿ Eſt.n.cōtrariuꝫ aut priuatio aut cōtradictio in eodem genere vt par aut ipar in numeris ſꝫ ꝙ ſequit̄:quare ſi neceſſe eſt affirmare aut negare neceſſe eſt ⁊ q̄ ſunt ꝑ ſe ineſſe.De oi igit̄ ⁊ per ſe determinatum ſit hoc modo.

⸿ Probat qḋ dixerat dicēs.(Eſt.n.cōtrariū aūt priuatio aut ↄdictio in eodē genere)ſu.ſunt idē.hec.n.tria.ſ.ↄria immediata.oppoſita ṗuatiue.⁊ ↄdictoria in eodē gn̄e.i.in eodē genere ſubi ſiue reſpectu eiuſdē ſubiecti ſunt ideꝫ ⁊ equipollent(vt par ⁊ nō par in numeris).i.in genere numeroꝝ(ſm̄ qḋ)genus numeroꝝ(ſequit̄)hec pa⁹.ſup.in tali gn̄e ⁊ reſpectu talis ſubiecti par ⁊ nō par ſunt ideꝫ qḋ par ⁊ impar.(Quare ſi neceſſe eſt)de quolibꝫ(affirmare vel negare:q̄ ēt per ſe ſunt neceſſe ē ineē).i.de necītate inſunt.⸿ Dubitaret forte aliq̄s quō ↄtrariū ⁊ priuatio ſūt idē qḋ ↄdictio.⁊ ēt dubitādū eēt quō ↄn̄ia ṗhi valeat.ꝙ ſi de quolꝫ neceſſe eſt affirmare vl̄ negare ꝙ ꝓpe ⁊ ꝑ ſe paſſiones de neceſſitate ĩſint.⸿ Dōꝫ ꝙ vt dr̄ in.4.meta.ṗuatio ē negatio in ſubō.Eſt.n.dr̄ia inter ṗuationē ⁊ negationē vt in eodē 4ᵒ.innuit̄:q꞉ negatio nihil pōt.ſꝫ priuatio ṗſupponit aliā nām ſubam.Eſt ḡ negatio vlior q̄ ṗuatio:q꞉ negatio reſpicit qḋlibꝫ:imo de ipſo nō ente pōt verificari:ſꝫ ṗuatio reſpicit determinatū gen⁹ ſubyci bile ſiue determiatū ſubm:q̄re ſicut ſe hꝫ affirmatio ⁊ negatio ad qḋlꝫ:ſic ſe hꝫ ṗuatio ⁊ habit⁹ ad determiatū ſubiectū.igit̄ ſi de quolibꝫ verificat̄ affirmatio ⁊ negatio oꝫ ꝙ de determiato ſubō v̄ificet̄ ṗuatio ⁊ habit⁹:vt ſi par ⁊ ĩpar determiat ſibi hoc gen⁹ ſubi.vꝫ nūerū:ſic de quolibꝫ verificat̄ affirmatio vel negatio:vt ꝙ eſt par vel nō par:ita de determiato ſubō vt de nūero v̄ificabit̄ ṗuatio vel habitus vt ꝙ eſt par vel impar.⁊ ſic iuſtū ⁊ iniuſtū determinant ſibi determinatū ſubm:vt puta:q꞉ determinant ſibi hn̄s rōnis vſuꝫ:de quolꝫ verificabit̄ affirmatio vel negatio:q꞉ qḋlibꝫ vel eſt iuſtū vel nō iuſtū:de ipſo.n.lapide verificat̄ ꝙ nō eſt iuſt⁹.⁊ ēt de chimera vere dr̄ ꝙ nō ſit iuſta.nō tn̄ vere dr̄ ꝙ lapis ſit iniuſtus vel chimera ſit in

ſiſta: ſ3 de determinato ſubo. vt de bñte vtu3 rõnis vere dr̃ ꝙ ſit iuſtu3 vel iniuſtũ. Cũ ğ nõ h3 propria paſſio vnũ nomẽ. ſed denominatur ꝑ duo oppoſita ſicut rectũ ⁊ curuum dr̃ propria paſſio linee. ⁊ par vel impar paſſio numeri. de neceſſitate o3 de h⁹ ſubiectis verificari alterũ oppoſitoꝝ. Eſt ğ intentio pħi ꝙ de quolibꝫ verificat̃ affirmatio vel negatio. ğ de determinato ſubo verificabitur priuatio vel habit⁹: vt de numero par vel impar. de linea obliquũ vel rectũ. ⁊ qꝛ ſic eſt nõ ſolũ propria paſſio ineſt ſubiecto de neceſſitate qñ noiat̃ vno noie. vt hñe tres de neceſſitate ineſt triangulo: ſed ſic ẽt o3 de nec̃itate ꝑ ſe paſſionẽ ineſſe ſubo qñ noiat̃ ꝑ duo oppoſita vt par vel ĩpar neceſſe eſt ineẽ numero. ⁊ qḋ dcm̃ eſt de oppoſitis ꝓuatiꝰ intelligendũ eſt de oppoſitis ꝯrijs nõ de ꝯrijs ꝗbuſcũqꝫ ſed de ꝯrijs imediatis. nã ſic par ⁊ ĩpar ğ ſunt oppoſita ꝓuatiue determinãt ſibi numeꝝ: ſic ſanũ ⁊ egrũ ğ dñr ꝯria immediata determiãt ſibi aial habebũt ſe ꝯria imediata. vt ſanũ ⁊ egrũ ad determinatũ ſub3 vt ad aial: ſic affirmatio ⁊ negatio. i. ſic ſanũ ⁊ nõ ſanũ ſe hñt ad qðl3 Cũ ğ querit̃ quõ ſũt idẽ ⁊ quõ eq̃pollent ꝯria ꝓuatiua ⁊ ꝯdictoria dici põt ꝙ nõ eq̃pollent ſimplr̃ ſ3 in determiato ſubo qꝛ ſicut de quol3 neceſſe eſt vel affirmare vel negare ſic ð determinato ſubo neceſſe ẽ vificari alterũ oppoſitoꝝ ꝓuatiue vel alteꝝ imediatoꝝ ꝯrioꝝ. Quo aũt valeat ꝯña pħi ꝙ ſi nec̃e ẽ de quol3 affirmare vel negare nec̃e eſt de determinato ſubo vificari ꝑ ſe paſſionẽ dato ꝙ illa paſſio nõ noiet̃ vno ſimplici noie ſ3 noiet̃ ꝑ duo oppoſita eſt ꝑ habita manifeſtũ. vltimo epilogat circa determinata dicens (de oĩ gdẽ ⁊ per ſe determinatũ ſit hoc modo.)

¶ Uniuerſale autem dico quod cum de omni ſit ⁊ ꝑ ſe eſt ſcðm ꝙ ipſum eſt.

¶ Poſtq̃ pħs determinauit de oĩ ⁊ per ſe. in pte iſta determinat de vlĩ. Circa qð duo facit: qꝛ ꝑmo determiat quid eſt vle. 2°. declarat q̃liter circa vle ꝯtigit errare ibi. (Oz aũt ⁊ nõ latere.) Ad euidentiã aũt ꝑme ptis ſciendum ꝙ tunc eſt vle vt de vlĩ h̃ loquit̃ pħs qñ paſſio vlr̃ adaptat̃ ſubiecto. Duobus ğ modis ĩpedit̃ vle. vel ſit ſit particularitas ex parte ſubiecti. vt qꝛ ſubm eſt quid particularius paſſione vel ſi ſit particularitas ex parte paſſionis. vt qꝛ paſſio ſit ꝑticularioꝛ ſubiecto. videmus. n. ꝙ habere tres poteſt comparari ad figurã yſochelẽ ⁊ triãgulũ. Si ergo dr̃ figura hñe tres nõ eſt ibi vle. qꝛ paſſio eſt particularioꝛ ſubiecto. Si vͦ dicat̃ yſocheles h3 tres. non eſt ibi vle. qꝛ ſubiectum eſt particularius paſſione. Sed ſi dicat̃ triãgulus h3 tres. eſt ibi vle. qꝛ nõ eſt ibi ꝑticularitas ex parte ſubiecti nec ex parte paſſionis: imo paſſio ineſt vlr̃ ſubo: ⁊ ſubm vlr̃ paſſioni ſubijcit̃. nihil ergo eſt vle vt hic de vlĩ loq̃mur: q̃ q̃dã vlis adequatio paſſionis ad ſubm ⁊ ſubĩ ad paſſionẽ. Prima ğ pars eſt pñtis lectionis. ⁊ diuiditur in tres ptes: qꝛ ꝑmo declarat qd eſt vle. 2°. oñdit in ꝗbus nõ h3 eẽ vle vel quot modis ĩpediri põt vlitas. 3°. manifeſtat quõ h⁹ vlitas vtilis eſt demõſtatiõi. ſcða ibi (Ut duos rectos) hñe tertia ibi (Et demõſtatio ꝑ ſe.) Circa ꝑ^m duo facit: qꝛ ꝑmo proponit ꝙ intendit. 2°. probat qð dixerat ibi (Manifeſtũ igit̃.) Dicit ergo (vle aũt dico ꝙ cu3 ſit de omni ⁊ per ſe eſt ſm ꝙ ipm) q. d. ꝙ ad vle de quo h̃ intenditur tria req̃runt̃. v3. ꝙ ſit de omni: ſit per ſe: ⁊ ſit ſm ꝙ ipſum. ¶ Notandũ aũt ꝙ vle de q̃ h̃ agit̃ vt põt patere ꝑ habita nihil eſt aliud q̃ q̃dã vlis adequatio ſubiecti ad paſſionẽ ⁊ paſſionis ad ſubm. ⁊ qꝛ nũq̃ eſt ibi h⁹ adequatio niſi ſit de oĩ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum ideo hec tria conſtituunt vle de quo hic intenditur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum igitur eſt quecũqꝫ ſunt vlia ex neceſſitate inſunt rebus.

¶ Probat quod dixerat ſupra. Circa quod tria facit ſ3 ꝙ tria propoſuerat. nam ꝑ ꝓbat ꝙ vle ſit de oĩ. 2°. ꝙ ſit per ſe. 3°. ꝙ ſit ſm ꝙ ipſum. ſcða ibi (Per ſe autez) tertia ibi (Ule aũt) In ꝑma parte intendit talẽ rõnem. quecũqꝫ ſunt nec̃ia ſunt de oĩ. ſ3 vlia ſunt neceſſaria. ğ vlia ſunt de omni. De hac ãt rõne nõ ponit niſi minorẽ v3 ꝙ vlia ſũt neceſſaria dicens (manifeſtu3 igitur eſt ꝙ quecũqꝫ ſunt vlia de neceſſitate inſunt rebus.) i. vlia ꝑdicta ex neceſſitate inſunt vlibus ſubis ſuis. tunc ğ eſt ſupplenda ratio ꝙ ſi vniuerſalia ſunt ſic neceſſaria cũ talia ſunt de oĩ. vlia igitur ſunt de omni. ¶ Notandũ aũt ꝙ vniuerſalitas ꝓpõnis vel põt accipi rõne rei vel rõne ſigni ſi accipiatur ratiõe ſigni ſic omnis ꝓpõ in qua ponitur ſignũ vniuerſale eſt vniuerſalis. vt oĩs homo currit. ⁊ omne aial mouet̃ ⁊ cetere h⁹ vniuerſales ſunt ſed tũc eſt in ꝓpõne vniuerſalitas rõne rei: qñ ex ipſis rebus ſumitur rõ vniuerſalitatis: vt cum ſubm h3 vlem habitudinẽ ad predicatũ ⁊ ecõuerſo. hic ergo vbi traditur ars demõſtrandi ꝑ quã habetur ſcĩa de rebus magis intelligitur de vlĩ propõne ꝓut vniuerſalitas accipitur ex parte reꝝ quã ex pte ſignoꝝ. ¶ Dubitaret forte aliq̃s cum pħs diſtincte videatur loq̃ de per ſe ⁊ de oĩ vtru3 ſit aliud eſſe de oĩ q̃ de per ſe. ⁊ vr̃ ꝙ nõ. qꝛ ğ ſunt de omni ſunt per ſe nec̃ia: cũ nõ ſit de oĩ: ꝓut hic de oĩ agitur. niſi ſit ibi tã vlitas ſuboꝝ q̃ tẽpoꝝ: que ãt talia ſunt. ſunt neceſſaria. qꝛ que de oĩ ⁊ ſemꝑ inſũt nec̃io inſunt: ſ3 ğ ſunt nec̃aria ſunt ꝑ ſe. ğ que de oĩ ſunt per ſe. ¶ In ꝯriũ eſt pħs q̃ loquendo de vlĩ dat ei tres ꝯditiones diſtinctas. v3. ꝙ ſit de oĩ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ip3: qð nõ eẽt niſi hec tria adinuicẽ differẽt ⁊ ad ſe inuicẽ eſſent diſtincta. ¶ Dõm ꝙ aliqua ꝑdicata hñe neceſſariã habitudinẽ ad ſubiecta q̃tũ ad pñs ſpectat duplr̃ põt contingere ſm ꝙ duplr̃ poſſumus ꝑncipia aſſignare. ſ. ſpẽi ⁊ indiuidui. Si ergo illa neceſſaria habitudo cãtur ex ꝑncipijs iduidui: tũc eſt accidẽs inſeparabile ⁊ põt ide fieri ꝓpõ de oĩ: ſed illa ꝓpõ nõ erit per ſe. Si vͦ h⁹ neceſſitas cauſet̃ ex ꝑncipijs ſpẽi ſic h⁹ ꝓpoſitio nõ ſolũ eſſet de oĩ: ſed ẽt per ſe. Queliber ergo ꝓpoſitio nec̃aria põt eẽ de oĩ: ſ3 nõ q̃l3 eſt ꝑ ſe: ſ3 ſolũ illa ẽ ꝑ ſe vbi nec̃iatas cãtur ex ꝑncipijs ſpẽi. In plus eſt ergo de oĩ q̃ per ſe. qꝛ qcqd eſt per ſe eſt de oĩ. ſed nõ ꝯuertit̃. Quod vͦ arguebat̃ ꝙ ꝓpoſitio nec̃ia eſt per ſe nõ eſt veꝝ. p3. n. ꝙ nõ q̃libꝫ ꝓpõ neceſſaria eſt per ſe: ſed ſolũ illa vbi cãtur nec̃itas ex ꝑncipijs ſpẽi. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̃s q̃re q̃libꝫ nec̃itas põt facere ꝓpoſitionẽ ð oĩ. ⁊ tñ ꝓpoſitionẽ per ſe ſolũ põt facere nec̃itas cãta ex ꝑncipijs ſpẽi. ¶ Dõm ꝙ tunc eſt ꝓpoſitio ꝑ ſe qñ aliq̃ ꝓpa pa° ꝑdicat̃ de ſubo aliquo. inter paſſionez aũt ꝓpriã ⁊ paſſionẽ ꝑ accñs. ſiue iter ꝓpriũ ⁊ accñs ꝓut propriũ diſtinguit̃ ab accñte hec videtur eſſe dr̃ia. quia accidens reſpicit ꝑncipia indiuidui. ꝓpriũ aũt principia ſpẽi. vt vr̃ velle pħs in. 5° thopicoꝝ ſolu3 ergo illa nec̃itas que reſpicit ꝑncipia ſpẽi facit illã ꝓpoſitionẽ ꝑ ſe: quam intendit ꝯcludere demõſtratoꝛ. ꝙ ſi hoc lucidius q̃reret̃ p3 ꝙ illa ꝓpoſitio eſt per ſe que eſt ꝑ cãm ex̃itez in ſe. i. in ſua q̃ditate ⁊ in ſua eẽntia vel nã. ⁊ qꝛ ꝑncipia indiuidui ⁊ ſignificatio mãe ſunt aliquid ſupadditum eſſentie vel nature: ideo nõ dicitur cõpetere aliquid rei per ſe qð cõpetit ei per ꝑncipia indiuidui. qꝛ qð tale eſt non competit ei per ſe ſed magis per aliud additu3 ſibi. nigredo ergo q̃ eſt accidens inſeparabile coruo ⁊ ſequit̃ ꝑncipia indiuidui põt facere ꝓpoſitionẽ de omni: vt ſi ſemꝑ Coruus eſt niger hec eſt de oĩ. omnis coruus eſt niger. ſic ẽt eſt de oĩ. oĩs ethiops eſt niger. nõ tñ eſt per ſe. qꝛ nigredo ſequitur ethiopez rõne cõplexionis ⁊ rõne principioꝝ indiuidui. illa ergo paſſio competit rei per ſe que cauſat̃ ex ꝑncipijs ſue eẽntie vl ſue ſpẽi. que vero cauſat̃ nõ ex ꝑncipijs ſpẽi

ſ3 ex pncipijs idiuidui nõ ↄpetit rei ꝑ ſe ſ3 ꝑ aliud additũ ſibi. qꝛ vt dcm̃ ẽ idiuiduũ nõ ptinet ad ſpẽz vl' ad eẽntiã: ſ3 eſt aliud additũ eſſentie vel nãe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Per ſe autẽ ⁊ ſm ꝙ ipm̃ eſt idem eſt: vt ꝑ ſe linee ineſt punctum ⁊ rectitudo: ⁊ nãqꝫ ſ3 ꝙ linea ẽ. ⁊ triãgulo ſm ꝙ triangulus duo recti ↄtenhit ꝑ ſe triangulus duob⁹ rectis eq̃lis eſt.

¶ Oñdit quo vl'e de quo h' agiẽ eſt ꝑ ſe. Intẽdit aũt talem rõnẽ. Quicqd eſt ſm ꝙ ipſum eſt ꝑ ſe cum per ſe ſit idem ꝙ ſm ꝙ ipſum. ſ3 vl'e eſt ſ3 ꝙ ipm̃. vt ꝓbabiẽ. ḡ vl'e eſt ꝑ ſe. de hac aũt rõne nõ ponit niſi v̄tutẽ mediȷ. ſ. ꝙ ꝑ ſe ẽ idẽ ꝙ ſ3 ꝙ ipſ3. Ex quo manifeſte ſeqĩẽ ꝙ vl'e ſit ꝑ ſe. qꝛ vt ꝓbaẽ vl'e eſt ſm ꝙ ipm̃. iõ dicit (Per ſe aũt ⁊ ſ3 ꝙ ipſ3 eſt idẽ) qd̃ declarat ꝑ exẽplũ dicẽs (vt per ſe ĩeſt linee punctũ ⁊ rectitudo ⁊ nãqꝫ ſm ꝙ linea eſt) ĩtẽdit aũt in hoc exẽplo talẽ rõnẽ. linee ſ3 ꝙ linea eſt. i. ſm ꝙ ipſa eſt ↄpetit ei pũctus ⁊ rectitudo. ſ3 h' ↄpetit ei ꝑ ſe. ḡ idẽ eſt ſ3 ꝙ ipſ3 ⁊ ꝑ ſe. ſubdit aũt aliud exẽplũ dicẽs ꝙ (triãgulo ſ3 ꝙ triãgulus eſt duobus rectis) i. cõpetit ei hr̃e tres angulos eq̃les duobus rectis: ⁊ tñ hoc eſt ꝑ ſe. iõ ait (⁊. n. triangulus ꝑ ſe eſt eq̃lis duob⁹ rectis) i. h3 tres angulos equales duobus rectis. q. d. ꝙ triangulus ſm ꝙ triangulus. i. ſ3 ꝙ ipſ3 h3 tres angulos: ſ3 hoc cõpetit ei per ſe. ḡ idem ẽ ſ3 ꝙ ipſ3 ⁊ ꝑ ſe. tunc ergo eſt ſupplẽda rõ. cũ idẽ ſit ſm ꝙ ipm̃ ⁊ per ſe. vl'e vt patebit eſt ſm ꝙ ipm̃. ḡ eſt ꝑ ſe. ¶ Notandum aũt ꝙ alr̃ pũctus competit linee ꝑ ſe ⁊ alr̃ rectitudo. nam punctus cõpetit linee ꝑ ſe q̃tũ ad ṗmũ modum ſm quẽ diffinitio vel pars diffinitiõis ṗdicaẽ de re ꝑ ſe. nã ĩ diffinitione linee ponitur pũctus. rectitudo v̓o cõpetit linee ꝑ ſe q̃tũ ad 2ᵐ modũ: qꝛ ꝓpria paſſio eius. Exemplificauit ergo ph̃s de diuerſis modis dicendi ꝑ ſe. intẽdit. n. ſic arguere. in quolꝫ mõ dicẽdi ꝑ ſe qcqd eſt ſm ꝙ ipſum eſt ꝑ ſe. qd̃ non eſſet niſi idẽ eẽt hoc ⁊ illud. ḡ idẽ eſt ſm ꝙ ipm̃ ⁊ ꝑ ſe. vl'e itaqꝫ qd̃ eſt ſm ꝙ ipſum opꝫ ꝙ ſit per ſe. ¶ Dubitaret forte aliquis: vtꝝ idẽ ſit ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm̃ vt videtur ph̃s in lr̃a di. ere. ¶ Dõm. ꝙ ſm ꝙ ipm̃ ⁊ per ſe non ſunt ſimplr̃ idẽ: imo ſe hñt ſicut ſupius ⁊ inferius. naꝫ in plus eſt per ſe q̃ ſm ꝙ ipm̃. qꝛ idem eſt per ſe ꝙ per eẽm exñtẽ in ſe. ſ3 tñc eſt ſm ꝙ ipſuꝫ qñ illa cã eſt in eo ꝑciſa ⁊ adequata ⁊ ↄpetit ei ſm ꝙ huiꝰ. vt ꝑ ſe eſt hõ ſenſibilis qꝛ in ſe hõ h3 nãm ſenſibilem ꝓpter qd̃ h3 in ſe cãꝫ vt ſit ſenſibilis: ſ3 nõ eſt ſ3 ꝙ ipm̃ qꝛ huiꝰ cã nõ ꝑcidiẽ in hoīe nec adequaẽ in eo. imo eſſe ſenſibile cõpetit alijs ab hoīe. eẽ. n. ſenſibile non cõpetit hoi ſm ꝙ ipm̃: qꝛ nõ cõpetit ei ſm ꝙ hõ ſ3 ſm ꝙ aĩal. in plus eſt ergo eſſe ꝑ ſe q̃ ſm ꝙ ipm̃. iõ nõ eſt idem oĩno hoc ⁊ illud. nã multa ſunt ꝑ ſe que non ſunt ſm ꝙ ipm̃. ¶ Ulterius aũt dato ꝙ nõ oĩno ſit idẽ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm̃. dubitaret forte aliquis q̃re ph̃s dicat ꝙ idẽ ſit h ⁊ illd̃. ¶ Dõm. ꝙ ſ3 ph̃m. 7. ethico. totũ eſt magis ideꝫ parti q̃ pars toti. qꝛ quicquid habet pars pertinet ad totũ: ſed multa h3 totũ que nõ pertinent ad partẽ ⁊ in ꝑtibus q̃titatiuis totũ eſt de rõne ꝑtis qꝛ ſi diffiniretur ſemicirculus poneretur circulus in diffinitione ipſius. ps aũt non eſt de rõne totius. qꝛ ſi diffiniret̃ circulus ſemicirculus nõ ingrederet̃ diffinitioneꝫ eius. hec aũt que dicta ſunt de toto ⁊ partibus q̃titatiuis euidentius apparent de his que ſe habẽt vt ſuperius ⁊ inferius, nam ſuperius eſt magis idem ſuo inferiori. qꝛ eſt de rõne eius: q̃ inferius ſuo ſuperiori quod nõ eſt de rõne ipſius. habet. n. identitateꝫ cum aliquo ⁊ eſt idem illi quicquid pertinet ad rõnẽ ipſius. Superiora itaqꝫ ſunt eadẽ ſuis inferioribus. ⁊ ſunt de rõne eoꝝ. nõ autẽ econuerſo. Significanter ḡ ph̃s ait. ꝙ per ſe eſt idẽ qd̃ ſm ꝙ ipm̃. nõ autẽ econuerſo. nihil eſt igitur aliud eſſe idem vt hic ph̃s loqtur de eodẽ q̃ eſſe eẽntiale ei ⁊ eſſe de rõne eius ⁊ ꝙ illud non poſſit eſſe ſine eo. ⁊ qꝛ ꝑ ſe eſt de rõne eius qd̃ eſt ſm ꝙ ipm̃. ⁊ ſ3 ꝙ ipſ3 nõ põt eſſe niſi ſit ꝑ ſe. iõ dr̃ idẽ eẽ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſ3. h3 itaqꝫ ph̃s intentũ ſuũ: qꝛ ꝑ ſe eſt de rõne ei' qd̃ eſt ſ3 ꝙ ipſ3. ⁊ nõ põt eẽ aliud ſ3 ꝙ ipm̃ niſi ſit ꝑ ſe. vl'e ergo qd̃ eſt ſ3 ꝙ ipm̃ oꝫ ꝙ ſit ꝑ ſe. Ad hec aũt vadũt exẽpla ph̃i ꝓbant enim ꝙ quecũqꝫ cõpetunt linee ſm ꝙ linee competunt ei per ſe. ⁊ quecunqꝫ competunt triãgulo ſm ꝙ triangulus competunt ei per ſe. ex quibus vult cõcludere ꝙ quicquid eſt ſm ꝙ ipm̃ ꝙ ſit per ſe. Tũc ergo vt dictum eſt ſuppleatur ratio. vl'e ſm ꝙ patebit eſt ſm ꝙ ipm̃. ergo eſt per ſe. ¶ Deinde cum dicit.

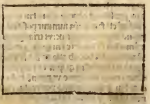
¶ Uniuerſale autem eſt tunc cum in quolibet ⁊ primo demonſtratur.

¶ Oſtenſo ꝙ vl'e ſit de omni qꝛ ex neceſſitate. ⁊ declarato ꝙ vl'e ſit per ſe qꝛ eſt ſm ꝙ ipſum. qꝛ idem eſt per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum. hic ꝓbat quod ſuppoſuerat. vꝫ. ꝙ vl'e ſit ſm ꝙ ipſum. ⁊ intendit tale rationẽ. qcquid eſt primo eſt ſm ꝙ ipſum. vl'e eſt ṗmo ergo vl'e eſt ſm ꝙ ipſuꝫ. de hac aũt rõne nõ ponit niſi virtutẽ mediȷ. vꝫ. qd̃ illud eſt vl'e quod monſtraẽ eſſe primo. ideo ait ꝙ (tũc aũt eſt vl'e qd̃ cum mõſtratũ eſt. vel cum monſtraẽ in quolibꝫ ⁊ ṗmo) tunc igiẽ eſt ſupplenda ratio: cum vl'e ſit ṗmo ⁊ idem ſit ṗmo qd̃ eſſe ſm qd̃ ipm̃ opꝫ ꝙ vl'e ſit ſm ꝙ ipm̃. erit itaqꝫ vl'e de omni per ſe ⁊ ſ3 ꝙ ipm̃. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ idem ſit primo ⁊ ſm ꝙ ipm̃: ⁊ videẽ ꝙ nõ: qꝛ ṗmo idẽ eſt qd̃ nõ per aliud vt infra diciẽ: tunc ergo arguaẽ ſic triãgulus h3 tres hoc eſt ſm ꝙ ipm̃: qꝛ cõpetit ei in eo ꝙ triangulus. tamen nõ videẽ ꝙ ſit primo: qꝛ cõpetit ei per aliud vt per hr̃e angulum extrinſecũ: non eſt ergo idem ſm ꝙ ipm̃ ⁊ ṗmo. ¶ Dõm. ꝙ vt hic ph̃s loquiẽ de primo ideꝫ eſt ṗmo ⁊ ſm ꝙ ipm̃: qꝛ qcquid cõpetit alicui ṗmo competit ei ſm ꝙ ipm̃ ⁊ econuerſo. nec eſt dr̃ia realis inter illa niſi forte ſit inter ea dr̃ia ſm rõnem ⁊ ſm modũ itelligendi ſicut eſt dr̃ia inter ens ⁊ vnũ. nã lꝫ oẽ ens ſit vnum ⁊ econuerſo: rõ entis ↄſiſtit in põne: ſed rõ vnius qd̃ ↄuertitur cũ ente cõſiſtit in negatiõe. nã q̃libꝫ res eſt hoc ⁊ nõ aliud. inq̃tum igiẽ eſt hoc dr̃ eẽ ens. ꝓut vero nõ eſt aliud vt ꝓut eſt indiſtincta a ſe ⁊ diſtincta ab alia dr̃ eẽ vna. ſic ⁊ in ꝓpoſito qd̃ cõpetit alicui ſm ꝙ ipm̃ cõpetit ṗ. S3 rõ eius qd̃ eſt ſm ꝙ ipſ3 ſumitur poſitiue. rõ vero eius qd̃ eſt primo ſumitur negatiue: vt triangulus h3 tres ſm ꝙ ipſ3 ⁊ ṗmo: ſed dr̃ hoc hr̃e ſm ꝙ ipſ3 ꝓut h3 hoc vt triãgulus. S3 qꝛ non h3 hoc ab alio dr̃ h hr̃e ṗmo. ergo hr̃e tres alr̃ ↄpetit triãgulo ſm ꝙ ipm̃ ⁊ vt cõpetit ei vt triangulus. ⁊ aliter competit ei ṗmo vt ꝓut nõ h3 hoc ab alio. differunt ergo ſm ꝙ ipm̃ ⁊ primo non realiter: qd̃ aliud ſit ṗmo qd̃ non ſit ſm ꝙ ipſum vel ecõuerſo: ſed differunt ſ3 modũ intelligendi ꝓut vnum ſumitur negatiue aliud poſitiue. Uel poſſumus dicere ꝙ vtrũqꝫ tam primo q̃ ſm ꝙ ipſ3 ſumitur poſitiue: aliter tamẽ ⁊ aliter. nam triangulus in eo ꝙ triangulus h3 tres. ⁊ eſt ratio q̃re alia hñt tres: ita ꝙ qcquid habet tres hoc ei competit. per triangulum igitur prout triangulus ⁊ in eo ꝙ triãgulus habet tres diciẽ hec paſſio ei competere ſm ꝙ ipſum: ſed prout eſt ratio quare omnia alia ſunt talia dicitur ei cõpetere ṗmo. hoc ergo qd̃ dicitur primo poteſt habere duplicem intellectũ. vnum negatiuum. alium poſitiuum. negatiue qdeꝫ ſumitur ṗmo ꝓut ſignificat idem qd̃ nõ ab alio vel nõ ꝑ aliũ. poſitiue vero ſumitur ꝓut idem ſignificat ṗmo qd̃ cẽ aliorum cãm. qualitercũqꝫ tamen ſumatur ṗmo pꝫ ꝙ non differt realiter a ſm ꝙ ipſum: ſed differt ſm rationem ⁊ ſm modũ intelligendi. ¶ Qd̃ vero obiciebatur ꝙ habere tres non competit triangulo primo: qꝛ competit ei per

aliud. vt ꝑ hr̄e angulum extrinſecū in ſequēti q̄ōne ſol uetur. ℭ Dubitaret fortaſſe aliqs vtꝝ ꝑmo ⁊ ſm ꝙ ipm ſint idē q̄ꝺ ꝯpetere alicui ꝑmo ⁊ ſm ꝙ ipſʒ qn̄ nō cōpetit ei ꝑ aliud ſʒ hoc ē eē imediatū. ḡ ⁊c. ℭ In ꝯriū eſt. q2 im mediata ꝓpō eſt q̄ nō eſt altera prior: ⁊ taliū nō ē demō ſtratio vt pōt patere ꝑ habita. ſʒ ꝙ triangulus hēat tres ſʒ hoc ꝯpetat ei ꝑmo ⁊ ſʒ ꝙ ipſʒ. tn̄ hoc hʒ alſ ꝓpōnē ꝑo res ⁊ pōt demōſtrari. ḡ ꝑmo ⁊ ſʒ ꝙ ipſʒ nō eſt idē ꝙ imme diatū. ℭ Dōm. ꝙ eſſe ꝑ ⁊ ſʒ ꝙ ipm eſt eſſe nō ꝑ aliud. ſʒ eſſe nō ꝑ aliud pōt intelligi dupl̄r. vel nō ꝑ aliud ſubm̄ vel nō ꝑ aliā cām. hr̄e ḡ tres cōpetit triāgulo nō ꝑ aliō q2 nō per aliud ſubʒ. nā nullū eſt ſubm̄ cui cōpetit ꝑ hec paſſio ꝑ triāgulo. imo cuilʒ alij cōpetit ꝑ triāgulū. tn̄ hn̄ cōpetit ei ꝑ aliud q2 cōpetit ei ꝑ aliā cām vt ꝑ hr̄e angulū extrin ſecū. verū tn̄ q2 hec cā orit̄ ex ꝑncipijs ſpēi nō ex ꝑncipijs indiuidui iō cōpetit ei ꝑ ſe. q2 ſicut q̄ꝺ cōpetit alicui ꝑ ſuā eſſentiā ⁊ ꝑ ꝑncipia ſpēi ɔr̄ ei cōpetere ꝑ ſe. ita ꝙ cōpetat ei ꝑ cām hn̄tē ortū a talibꝫ ꝑncipijs ɔr̄ ei ꝑ ſe cōpetere. Dicemus ḡ. ꝙ triangulū hr̄e tres cōpetit ei ꝑ ſe ⁊ ꝑmo ⁊ ſʒ ꝙ ipſʒ aliter ⁊ tn̄ ⁊ aliter. nā hec paſſio orit̄ ex ꝑncipijs trianguli ⁊ cōpetit triangulo in eo ꝙ triangulus ⁊ cōpetit alijs per triāgulū. ꝓut ergo orit̄ ex ꝑncipijs ſpēi triāguli vel hʒ eſſe ꝑ cām hn̄tē ortū a talibꝫ ꝑncipijs: ꝯpetit triā gulo ꝑ ſe. ſʒ vt cōpetit ei in eo ꝙ triāgulus cōpetit ei ſʒ ꝙ ipm Sʒ 3ᵒ ꝓut nō cōpetit triāgulo ꝑ aliud ſubm̄: ſʒ alijs cōpetit ꝑ triāgulū ɔr̄ triāgulo ꝯpetere ꝑmo. pʒ ḡ q̄uō acci piunt̄ ꝑ ſe. ꝑmo ⁊ ſʒ ꝙ ipſʒ ⁊ hec nō ſunt oīo idē q̄ꝺ im mediatū. nā tunc ꝓpō eſt imediata qn̄ paſſio ſic ſe hʒ ad ſubm̄ ꝙ nō cōpetit ei: nec ꝑ aliud ſubm̄ nec ꝑ aliam cām per quā poſſit demonſtrari. ideo ꝓpōnes imediate ſunt īdemonſtrabiles. ſed q̄ꝺ cōpetit alicui ſʒ ꝙ ipm ⁊ ꝑmo ſʒ non competat ei per aliud ſubm̄: pōt tn̄ ei cōpetere per aliam cām. iō talia poſſunt demonſtrari: imo potiſſima demōſtratio nō eſt niſi taliū. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Ut duos rectos hr̄e nʒ figure cuilʒ īeſt vlr̄ ⁊ tn̄ eſt demr̄are de figura ꝙ duos habeat. Sʒ non cuiuſlʒ figure eſt nʒ vtitur qualʒ figura demō ſtrans Qua drāgulus eniꝫ figura quidē eſt. non autē habet duobꝫ rectis eq̄les.

Quadrangulus.

ℭ Declarat in quibus non habet eſſe vlē vel q̄ꝺ idē eſt oſ dit quot modis īpeditur vlē. Ad cuius euidētiā ſciendū ꝙ hꝫ vlītas vt pʒ per iaʒ dicta ſumenda eſt ex parte reꝝ non ex parte ſignoꝝ tn̄. vt tunc ɔr̄ ꝓpō vlis qn̄ res ipſe hn̄t vlem habitudinem adinuicē vt q̄ꝺ ꝑdicatū ineſt vlr̄ ſubiecto ⁊ ſubm̄ ſubijcit̄ ꝑdicato vlr̄. dupl̄r itaqʒ pōt impediri hꝫ vlītas vel ex particularitate predicati q2 pre dicatum eſt particularius ſubō. vel ex ꝑticularitate ſubiē q2 ſubm̄ eſt particularius ꝑdicato. Duo ḡ facit ſʒ ꝙ du plr̄ impedit̄ vlītas. nam ꝑmo oſtendit q̄uō impedit̄ ex particularitate predicati. 2ᵒ declarat q̄uō ex particularita te ſubiecti ibi (Sʒ eq̄tibiarum) Cōtinuet̄ ḡ ſic. dictum eſt ꝙ vlē eſt de oī ꝑ ſe ⁊ ſʒ ꝙ ipſʒ ⁊ tunc vlē eſt qn̄ paſſio ineſt ſubiecto ſʒ ꝙ ipſum ⁊ oīno eq̄tur ſubiecto. Sed ſi ſubiectum excederet paſſionem ⁊ paſſio nō ineſſet cuili bet ſubiecto non eſſet vlē (vt habere duos rectos nec ineſt cuilibet figure vlr̄. ⁊ tn̄ eſt) .i. cōpetit (demr̄are de figura vt habeat duos) rectos (ſed non eſt cuiuſlʒ figure) .i. nō demonſtrat̄ hec paſſio de qualʒ figura nec demō ſtrans hanc paſſionē vtit̄ qualʒ figura. ⁊ iō ſubdit ꝙ (q̄ drangulus q̄dā figura eſt. ⁊ nō habet) angulos (equales duobus rectis). figura ergo hʒ tres. non eſt ꝓpoſitio vlis. quia hoc nō competit figure cuilibet: ſed hoc predicatuʒ eſt particularius ſubiecto. ℭ Notandū aūt ꝙ quadran gulus non habet angulos equales duobus rectis. immo habet eos equales quatuor rectis. Eſt enim quadrangu lus diuiſibilis in duos triangulos. quia ſi diuidatur ꝑ dya metruʒ ⁊ ducatur dyameter de angulo ad angulū fierent ibi duo trianguli. ſed anguli cuiuſlʒ triāguli valent duos rectos. ergo anguli quadranguli valent quatuor rectos. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sʒ equitibiarum hʒ q̄dē fortaſſe duobus re ctis equales ſʒ non primuʒ. ſʒ triāgulus prius. Nō igit̄ q̄dlʒ primuʒ monſtrat̄ duos rectos hr̄e aut q̄ꝺcunqʒ aliud huic primo īeſt vlē.

ℭ Secundo oſtendit quomodo īpeditur vlītas ex par ticularitate ſubiecti. nam ſi dico equicrus habet tres ſʒ omnis equicrus habeat tres. nō tamen hec eſt propoſitio vlis vt hic de vli loquimur: ſed impedit̄ vlītas hec ex ꝑti cularitate ſubiecti. q2 ſubʒ eſt ꝑticularius paſſione. ⁊ nō ineſt hec paſſio ꝑmo: imo ineſt triangulo ꝑmo: iō ait (Sʒ equitibiaꝝ) .i. equicruris. hec q̄dem figura (habet forte duobus rectis equales: ſed nō) eſt hic (ꝑmū) ideo nō eſt ibi vlē (ſed triāgulus) habet (prius) .i. habet ꝑmo. ⁊ ſub dit. (quodlibʒ igitur) .i. ſubm̄ (q̄ꝺ monſtratur primum habere duos rectos) idest habere hanc paſſionem. (aut q̄ꝺcunqʒ aliud) idest quecunqʒ alia paſſio monſtret̄ de ſubiecto ꝑmo (huic primo) .i. huic cui ineſt primo (ineſt vlē) ergo ad hoc vt ſit ſile oʒ paſſio ineſſe ſubiecto ꝑmo vt non impediatur vlītas ex ꝑticularitate ſubiecti: ⁊ oʒ ineſſe cuilibet ſubiecto: vt non impediat̄ vlītas ex parti cularitate ꝑdicati. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et demonſtratio per ſe huiuſmodi vlr̄ eſt. alioꝝ autē quodāmō ⁊ nō per ſe neqʒ non eſt vniuerſaliter ſʒ frequentius.

ℭ Oſtendit quomō hꝫ vniuerſalitas ſit vtilis ad demon ſtrationem: ꝓpter q̄ꝺ ſciendum ꝙ per ſe ⁊ ꝓprie paſſio nō demōſtratur niſi de ſuo ſubiecto vniuerſali: vt habere tres nō demonſtrat̄ niſi de triangulo. Si aūt demonſtra tur de alio vt de equicruri hoc erit per comparationem ad triangulum: ideo ait ꝙ (demonſtratio per ſe) ⁊ ꝓprie (eſt huiꝰ vniuerſalis) q2 non demonſtratur paſſio ꝓprie niſi de ſubiecto ſuo vniuerſali (alioꝝ aūt) ſubiectoꝝ (eſt quodāmodo non per ſe) idest non proprie nec vniuerſa liter vt equitibiaruʒ (nō vniuerſaliter eſt) .i. habere tres non demonſtratur de equitibiaꝝ .i. equicruri (vniuerſa liter ſed frequentius) idest ſed eſt frequētius .i. eſt in plus: vt habet alia tranſlatio. hec enim paſſio habere tres eſt in plus q̄ꝫ equicruris ⁊ eſt vniuerſalior eo. ℭ Notanduʒ autem ꝙ ſi demonſtrantur habere tres de triangulo q2 hoc eſt vniuerſale ſubiectum ipſius dicitur eſſe demon ſtratio vniuerſalis. Sʒ ſi demonſtretur de equicruri aut de alia ſpecie trianguli dicitur eſſe demonſtratio particu laris. ergo de triangulo demonſtratur hec paſſio vniuer ſaliter. ſed de alijs a triāgulo vt de equicruri vel de alijs ſpeciebus trianguli demonſtratur hec paſſio quodam modo: q2 demonſtratur particulariter: cum ſubiectuʒ ſit particularius paſſiōe. per ſe ergo demōſtratio eſt de ſubō primo ⁊ vniuerſali. ⁊ quia ſic eſt patet quomodo vniuer

ſaltem demonſtrationi ſit vtilis.

Oportet aūt nō latere qm̄ multotiēs cōtingit peccare ⁊ nō eſſe qd̄ demōſtrat̄ primuʒ vl'e ſcōʒ ꝙ videtur demonſtrari vniuerſale primum.

¶ Poſtq̄ pōs oñdit qd́ eſt vl'e ⁊ declarauit quot ꝯditiōes requirunt̄ ad vl'e. q2 requiritur ꝙ ſit de oī per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum. In parte iſta declarat quō ꝯtingit circa vl'e errare. ⁊ quō ꝯtingit decipi circa ipſʒ. Circa qd̄ duo facit. q2 p̄mo ꝓponit qd̄ intendit. 2° exeqtur de intēto ibi(Oberram⁹ aūt) Dicit ḡ ꝙ(Oʒ aūt nō latere qm̄ multotiēs ꝯtingit peccare) circa vl'e(⁊) cōtingit multotiens(non eē qd̄ demonſtrat̄ vl'e p̄muʒ ſm ꝙ videt̄ demr̄ari vl'e p̄mum.) ¶ Notādū aūt ꝙ malū nō pōt vitari niſi cognitū ſit. ne erremus ⁊ decipiamur circa vl'e oʒ declarat̄ quot modis contingit errare circa ipm̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Oberramus autem hanc deceptionem cuʒ autem nihil ſit accipere a ſuperiori extra ſingulare q̄ʒ ſingularia.**

¶ Exequit̄ de intento. Circa qd̄ tria facit. q2 p̄mo narrat quot modis ꝯtingit errare circa vl'e. 2° exemplificat de erroribus illis. 3° dat doctrinā ⁊ artē ꝑ quā poſſumus cognoſcere vl'e p̄mū. 2° ibi(Si vo aliqs demr̄abit) 3° ibi(Utrʒ aūt ſm ꝙ eſt triangulus.) Ad euidentiā p̄me ptis ſciēdū ꝙ circa aliqd́ vl'e vł circa aliqd́ cōe ꝯtingit errare tripl'r. p̄mo ſi cōe illud nō habeat ſub ſe multa inferiora actu: iō qd̄ oñſum eſt de ſupiori credit̄ oſtenſuʒ eē de inferiori. 2° ꝯtingit errare ſi illud cōe hʒ plura inferiora. attñ hu9 cōe eſt inoīatū. ⁊ q2 neſcimus noīare tale cōe qd̄ oſtendim⁹ de ſuis inferioribus credim⁹ oſtenſuʒ eē de hu9 cōi. 3° poſſumus errare: ſi aliqd̄ cōe hēat magnā ſilitudinem ⁊ magnā vicinitatē ad aliquā ſuā ptem vel ad aliqd̄ ſuū iferi⁹: ꝓpter qd̄ q̄ conueniūt ſupiori demr̄amus de inferiori. vn̄ aūt ſumunt̄ iſti errores. ⁊ q̄re tot ſint. in ꝓſequēdo patebit. Ad p̄ns tñ ſufficiat ſcire ꝙ hos tres narrat. Tria ergo facit. q2 p̄ determinat de errore p̄: 2° de 2°: 3° de 3°: 2ª ibi (Aut ſi qdē) 3ª ibi(Aut ꝯtingit eſſe) Dicit ergo(Oberramus aūt deceptionē hāc).i. ꝓpter deceptionē hanc (cuʒ aūt nihil ſit a ſuperiori accipere).i. ſub ſuperiori(extra ſingulare āt)ſu. ſi nihil ſit accipe aliđ(q̄ʒ ſingularia) alia aūt l'ra eſt planior vbi dr̄. ꝙ oberramus cum nihil ſit accipere a ſuperiori p̄ter ſingulare vel ſingularia. ¶ Notādū aūt ꝙ cōe actu nō hr̄e plura inferiora pōt intelligi dupl'r. vł ſi illud cōe ſit ſpēs ⁊ nō hēat actu ſub ſe niſi vnū ſingulare. vł ſi ſit genus ⁊ habeat ſub ſe actu multa ſingularia. ſed n ō hēat ſub ſe niſi vnā ſolā ſpeciē. ḡ erramus ſi ſub ſuperiori vel ſub cōi qd̄ eſt ſpēs nō ſit accipe niſi vnū ſingulare. vel erraremus ſi ſub cōi qd̄ eſt gen⁹ nō ſit accipe aliđ q̄ʒ multa ſingularia. nō aūt ſit ſibi accipe multas ſpecies. ¶ Notandū ēt ꝙ ſi nō eēt niſi vna ſpēs triāguli. vtputa ſi nō eēt niſi yſocheles: q2 nō viderem⁹ aliū triāgulū q̄ʒ yſochelē: crederemus ꝙ illud qd̄ demr̄at̄ de yſochele demr̄aret̄ de triangulo ſimpl'r. ⁊ illud qd̄ demr̄arent de yſochele in eo ꝙ yſocheles. crederem⁹ demr̄atū eē de triangulo in eo ꝙ triāgulus. h̄.n. poſito. ꝙ nō eēt actu niſi hec ſpēs triāguli q̄ eſt yſocheles: putarem⁹ ꝙ hr̄e tres q̄ ē ſim pl'r paſſio triāguli eēt ſimpl'r paſſio yſochelis. ⁊ ita erraremus circa ſubʒ vl'e. q2 crederem⁹ yſochelē eē p̄mū ⁊ vl'e ſubʒ de hr̄e tres. ⁊ qd̄ dictū eſt de genere ſi non haberet actu niſi vnā ſpēm. intelligēdū eſt de ſpē ſi non haberet actu niſi vnū indiuiduū. q2 hoc poſito ꝙ eēt ꝑ ſe ſpēi. crederemus eē ꝑ ſe īdiuidui. ¶ Notanduʒ ēt ꝙ ſi queratur vtrʒ in vna ſpē poſſit reſeruari genus. dici pōt ꝙ ſpēs pōt conſiderari dupl'r. vel vt hʒ eſſe in ſuis ꝑticularibus actu vel vt hʒ eſſe in ſuis cauſis. exiſtente.n. vna ſpē ſm eē qd̄ hʒ in ſuis particularibus ⁊ exiſtente illa ſpē vel exiſtentibus aliqs ſpēbus ſʒ eē qd̄ habēt in ſuis cauſis poterimus hoc mō ſaluare rōnem generis: nā ſi nulla ſpēs eēt ī actu. ſed ſolū haberet eſſe in ſuis cauſis poſſemus ſaluare rōnē generis. eēt.n. flos genus dato ꝙ nec roſa nec liliū nec aliqua ſpēs floris haberet eē in ſuis ꝑticularibus ſʒ ſoluʒ in ſuis cauſis. Sʒ ſi ſit vna ſpēs tm̄ vel in ſuis ꝑticularibus vel cauſis. alie vero ſpēs nec hoc mō nec illo eē habeāt nullo modo in tali vna ſpē poterit rō generis reſeruari. ¶ Dubitaret forte aliqs ī q̄ peccat h̄ error ꝯ vl'e. ¶ Dōʒ ꝙ peccat ꝯ hanc particulā que eſt ſm ꝙ ipm̄. dcm̄ eſt.n. ꝙ vl'e debet eē de oī ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm̄. ḡ ſi nō eēt niſi vna ſpēs triāguli crederemus ꝙ illa ſpēs eſſet vt dcm̄ eſt ſubiectū vl'e ⁊ p̄mū huius paſſionis qd̄ eſt hr̄e tres. ⁊ crederemus ꝙ illa paſſio cōpeteret illi ſpēi ſm ſeipam. ⁊ q2 hoc mō nō cōpetit. iō erramus circa ſubm̄ vl'e p̄mū cū credimus eſſe vl'e p̄mū qd̄ nō eſt. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Aut ſi eſt quidem ſed innominatum ſit ī differentibus ſpecie rebus.**

¶ Ponit 2ᵐ errorē dicēs ꝙ (aut)ſu. erramus(ſi ſit qdē)ſu. accipe ſub ſupiori plura inferiora(Sed) illud cōe vl'e(ſit inoīatū) ⁊ hu9 error eſt ſu.(in reb⁹ differentib⁹ ſpē.) ¶ Notandum aūt ꝙ qm̄ vl'e ⁊ aliqd́ cōe cui ꝯpetit aliq̄ pa⁹ p̄mo eſt inoīatū de leui erramus: q2 multotiens ꝓbamus paſſionē illā nō de ſuo ꝓprio ſubo: q2 eſt inoīatū: ſed de aliquo alio. ⁊ credimus illud eē ſubm̄ vl'e p̄muʒ qd̄ nō eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs ī quo peccat hic error ꝯ vl'e. ¶ Dōm ꝙ peccat ꝯ hāc particulā q̄ eſt ꝑ ſe: vtputa ſi nō eēnt niſi tria corpora in mūdo. vʒ ferrū lapis ⁊ lignū cum nihil ſit viſibile niſi corpus. eſſe viſibile nō ꝯpeteret niſi ferro lapidi ⁊ ligno. Si ḡ eē coloratum in quo conueniunt illa corpa ſm ꝙ ſunt viſibilia nō eſſet nobis noīatū ꝓbarem⁹ eē viſibile de oībus his corporibus ferro lapide ⁊ ligno vel de aliquo iſtoꝝ. ⁊ crederemus accipere ſubʒ ꝑ ſe ⁊ vl'e p̄mū. ⁊ acciperem⁹ ſubʒ ꝑ accn̄s. accidit.n. ſube ꝙ ſit viſibilis. igitur illud cōe in quo cōueniunt res differētes ſpē pōt eſſe nō vt genus: ſicͭ eſſe coloratuʒ hʒ ſe ad illa corpora de qbus fecimus mentionē. Iō ſi tale cōe ſit innoīatū ⁊ ꝓbet̄ paſſio de ipſis inferioribus accipiemus ſubm̄ per accn̄s: nō erit ḡ ſubm̄ vl'e p̄mū: q2 deeſt ibi ꝯditio q̄ eſt per ſe: ⁊ ſi dicat̄ ꝙ ꝯtigit aliqn̄ tale cōe eē genus. ideo ſi de ſuis inferioribus ꝓbet̄ paſſio non eſſet hoc per accn̄s: ſʒ per ſe. q2 q̄ ſunt gn̄is ꝑ ſe ꝯpetunt ſpēi dici dʒ ꝙ accidit ꝙ tale cōe ſit gen⁹. q2 vt patuit in exēplo ꝓpoſito pōt ꝯtingere ꝙ tale cōe nō ſit genus: quo poſito accipiet̄ ſubm̄ oīo ꝑ accn̄s vt in eodē exēplo patebat. Iō dōm ꝙ ſm hūc errorē nō accipit̄ ſubm̄ vl'e p̄mū. q2 peccat̄ ꝯtra hanc ꝯditionē que eſt per ſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Aut contingit eē ſic in parte totū in quo monſtrat̄. Eis eni q̄ ſunt in parte ieſt quidē dmonſtratio ⁊ de oī erit: ſed tm̄ non erit hmōi primi vl'r demōſtratio. Dico aūt h9 primi ſcōʒ ꝙ eſt demonſtratio cum ſit primi vniuerſalis.**

¶ Adducit tertiū errorē ſiue tertiā deceptioneʒ dicens ꝙ (aut)ſu. contingit errare ſi illud(in quo monſtrat̄).i. de quo monſtratur. ſu. pa⁹(ꝯtigit eē ſic totū in pte).i. ſic totū hn̄s magnā affinitatē ⁊ ꝓpinquitatē cum pte. nā tūc ſu. ꝓpter h9 ꝓpinquitateʒ totius ad ptē qd̄ eſt ptis attribueret toti. ⁊ paſſio que eſt partis ꝓbat̄ de toto cū credimus eē ſubm̄ vl'e p̄mū qd̄ nō eſt. iō ſubdit(eis.n.)ſu. totis(que ſunt in pte).i. que hn̄t magnā affinitatē ⁊ ꝓpinquitate cū pte(ieſt

qdē demſ̃atio).i.demonſtraf̃ qdem ex talibus totis q̃ ī ſunt ptib⁹ (⁊)ſu. talis demõſtratio (erit de oī).i.videbitur eſſe de oī(.ſed tñ)ſu. ſm̃ rei veritatem (demonſtratio)ſu.illa(nõ erit)ſu. de oī(huius pmi).i.hui⁹ ſubi qd ponit̃ vl'e pmū. ⁊ ex ponit ſe qd appellat vl'e primū dicens.(Dico aūt huius pmi ſm̃ q̄ eſt)vl'r(demſ̃atio.cū) demſ̃atio(ſit primi vl'is).q.d.q̄ iſtud appellat ſubm̃ vl'e pmū cui⁹ ē vl'is demſ̃atio cū demſ̃atio vl'is ſit ſemꝑ reſpectu vl'is pmi. ¶ Notādū aūt q̄ demſ̃atio particularis pōt eē reſpcū ſubi nõ vl'is. vt lz yſocheles q nõ ē ſubm̃ vl'e ⁊ pmū reſpectu huius paſſiōis q̄ eſt hr̃e tres tñ per demſ̃ationē pticularē pōt hᶜ paſſio demſ̃ari de h̄ ſubo. Sed vt in lr̃a tangit̃ vl'is demſ̃atio ſemꝑ eſt reſpcū ſubi vl'is ⁊ pmi. ¶ Notādū ēt q̄ multa tota vident̃ hr̃e maximā affinitatē ad ptes. Et multa ſuperiora hñt maximā ꝓximitatē ad īferiora. Crederet forte aliqs q̄ linea recta eo q̄ recta eſt ſup aliā lineā cadēs ſemꝑ caderet recte. ⁊ q2 linea ſup aliā cadēs facit angulū rectū ideo forte aliqs crederet q̄ oīs angulus rectiline⁹ eēt rectus. angulus itaqz rectilineus q eſt gen⁹ ad angulū rectū hz magnā affinitatem ⁊ ꝓximitatē cū ipſo. ſi g̃ ꝑꝑ hāc ꝓximitatē paſſio q̄ ꝯpetit angulo recto demſ̃aret̃ de rectilineo illa demſ̃atio eēt de oī.i.videret̃ eſſe de oī. tñ reſpectu anguli rectilinei qd ponit̃ eē ſubm̃ vl'e pmū non erit ſupple de oī. erit enim illa paſſio de oī reſpectu anguli recti. ſz nõ reſpectu anguli rectilinei. ¶ Dubitaret forte aliqs in quo peccat h̄ error 3 vl'e. ¶ Dōm. q̄ peccat in hāc pticulā q̄ eſt dici de oī. nam q̄uis q̄cūqz totū habeat ꝓximitatē ad partē nūq̄ paſſio partis reſpectu totius erit de oī. ꝑꝑ.n. hō ꝓximitatē videbit̃ forte eſſe d oī ſz nõ erit. Ex hoc aūt apparet numerus ⁊ ſufficientia haꝝ deceptionū vel hoꝝ erroꝝ. nā cū ad vl'e vt patuit in lectione pcedēti ꝯcurrere debēt tres ꝯditiones q2 nūq̄ eſt ſubz vl'e reſpectu alicuius paſſionis niſi ſit ibi de oī ꝑ ſe ⁊ ſm̃ q̄ ipm̃. in accipiēdo ſubz vl'e pmū poſſumus decipi ſm̃ tres ꝯditiones ꝓtactas ⁊ iuxta numerū haꝝ triū ꝯditionū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si igit̃ aliqs demſ̃abit q̄ recte qdē nõ intercidant videbit̃ vtiqz huiuſmodi eſſe demſ̃atio ꝑꝑ id q̄ ineſt rectis: nõ autē eſt niſi qdē qm̃ ſic eq̄les ſint fiat hoc mō. ſz aut ī quolz eq̄les.

¶ Exemplificat de prefatis erroribus. Circa qd tria fac̃ q2 pmo ponit exēplū de errore tertio: 2⁰ ponit exēplū de de pmo: ⁊ 3⁰ de 2⁰: ſcđa ibi(Et ſi triāgulus)tertia ibi.(Et ꝓportionale)Dicit ergo(ſi g̃ aliqs demſ̃abit qm̃ recte linee nõ incidūt).i.nõ ꝯcurrūt(videbit̃ vtiqz hᶜ eſſe demſ̃atio ꝑꝑ id).vz. q̄ hᶜ paſſio nõ ꝯcurrere vt ineſſe(rectis lineis: ſz nõ ē aūt)ſu. hᶜ demſ̃atio(niſi qd fiat h̄).i. fiat determinatio(qm̃ ſint ſic eq̄les).i.eq̄ diſtātes. ⁊ ſubdit(ſi aut eq̄les).i.ſi accipiant̃ linee eq̄les.i.eque diſtantes(in quolz)erit ibi de quolz: hoc eſt erit ibi de oī ⁊ erit demõſtratio vl'is. ¶ Notandū aūt q̄ ea que ſunt ſpeciei cōpetunt generi ſz non competant ei vl'r. eſſe.n. rōnale qd cōpetit homini: competit aīali non omni. ¶ Notandum ēt q̄ linee recte ſunt genus ad lineas equales.i.eque diſtantes. non concurrere autem eſt ꝓpria paſſio linearum eq̄ diſtantium. Si g̃ ꝓpter affinitatē quā habēt linee recte ad lineas eque diſtantes: ⁊ ſi propter hoc q̄ hec paſſio cōpetit lineis rectis q2 cōpetit lineis eque diſtantibus quaſi ibi recte vellemus hanc paſſionem demonſtrare de lineis rectis ſimplr̃ deciperemur ſm̃ 3ᵐ errorem q2 nõ erit ibi de omni quare ſi accipiantur linee equales.i.eque diſtantes erit ibi de quolibet.i.de omni. Sed ſi accipiantur linee recte ſimplr̃ non erit ibi de omni q2 non cōpetit oībus rectilineis hec paſſio que eſt non intercidere.i. nõ cōcurrere. ¶ Dubitaret forte aliqs quare eſt impoſſibile lineas eque diſtantes concurrere ēt ſi in infinitū ꝓtraherentur. ¶ Dōm. q̄ hec.q. ſoluit̃ ex his q̄ dr̄ ī geometria. nā vt oſtenditur ibi ſi lineas paralellas ſecet aliq̄ linea: verbi gratia ſi linea.a.b. eſt paralella ⁊ eque diſtans linea.c.d. ſi has duas lineas ſecet.e.f. faciet ex eadē pte duos āgulos equales duobus rectis. ſi g̃ pdicte due linee poſſent cōcurrere ad aliquē punctū ſit ille pūctus.g. habebit igitur triāgulus.e.f.g. tres angulos valētes plus q̄ duos rectos. qd eſt impoſſibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ſi triāgulus nõ eſſet aliud q̄ yſocheles videbitur vtiqz hui⁹ eſſe demõſtratio.

¶ Ponit exēplū de errore pmo qui eſt qñ cōe ſub ſe non hz plura inferiora. vt qñ genus non hz ſub ſe plures ſpēs. vel qñ ſpecies nõ hz ſub ſe plura īdiuidua. iō ait.(⁊ ſi triāgulus nõ eēt aliud q̄ yſocheles videret̃ vtiqz eſſe demõſtratio)ſm̃ q̄ yſocheles.q.d. q̄ ſi nõ eſſet alia ſpēs trianguli q̄ yſocheles poſſemus de leui decipi q2 h̄ poſito forte videret̃ nobis q̄ hr̃e tres poſſet demõſtrari de yſochele ſm̃ q̄ eſt yſocheles. qd eſt falſum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ꝓportionale qd ⁊ cōmutabilr̃ ē ſz q̄ numeri ſunt ⁊ ſm̃ q̄ linee ⁊ ſm̃ q̄ firma ⁊ ſm̃ q̄ tpa ſunt queādmodū ⁊ demſ̃atū ē aliqñ ſeorſum ꝯtingēs eē de oīb⁹ vna demſ̃atiōe mõſtrari. Sz ꝑꝑ id qd nõ eſt denoīatū aliqd ſcđm q̄ oīa hec vnū ſunt nūeri lōgitudies tpa firma ⁊ ſpē dr̃ia ſeorſum adinuicē accepta ſunt: nõ aūt vl'e mõſtrat̃: nõ.n. ſcđm q̄ linee ſunt: nec enim ſcđm q̄ tpa ſunt aut ſcđm q̄ nūeri inerat: ſed ſcđm q̄ hoc eſt qd vl'e ponunt eſſe.

¶ Hic vt dicebatur exemplificat de ſcđo errore. Circa qd duo facit. q2 p̄ facit qd dcm̃ eſt. ſcđo aſſignat rōnē eius qd dixerat ibi(nõ.n. ſm̃ q̄ triangulus)Circa pmū duo facit ſm̃ q̄ duo exēpla adducit ad ꝓpoſitū. nā p̄ exēplificat in q̄titatibus ꝓportionalib⁹. 2⁰ in ſpēbus triāguli ibi(Uñ ſi aliqs)Dicit g̃(⁊ ꝓportionale qd eſt ꝯmutabilr̃).i. hec paſſio que eſt ꝯmutabilr̃ ꝓportiōari ꝯtingit ſu. q̄titatib⁹(ſz q̄ ſūt nūeri ⁊ ſz q̄ linee ⁊ ſz q̄ firma ⁊ ſz q̄ tpa)oībus g his ꝯpetit hec paſſio. Oīa tñ iſta ſm̃ q̄ ꝯueniūt in hac paſſione nõ hñt nomē īpoſitū. Rurſus q2 de iſtis cōſiderāt diuerſe ſcie nõ fit vna demſ̃atio de his oībus: imo ariſmetrica ꝓbat hāc paſſionē ſolū de nūeris geometria de lineis. ⁊ ſic de alijs. Seorſuz g̃ in diuerſis ſciētijs ſunt diuerſe demſ̃ationes de hac paſſione. fieri tñ poſſet vna demſ̃atio de oīb⁹ his qb⁹ hec paſſio ꝯuenit. iō ait q̄(queādmodū demſ̃atū ē aliqñ ſeorſuz)⁊ diuiſim ſu. in diuerſis ſcientijs.(ꝯtingēs eſt).i. poſſe eſt(de oībus his demõſtrari)ſup. hāc paſſionē(vna demſ̃atiōe: ſz ꝑꝑ q̄ nõ eſt denoīatū)illud cōe ſu.(ſm̃ q̄ oīa hec ſūt vnū).vz.(nūeri longitudines tpa ⁊ ſolida)ſunt accepta adinuicē ſeorſum(⁊ ſpē dr̃ia).q.d.q. q2 inoīatū eſt id in quo vniunt̃ ⁊ cōueniūt nõ fit de his demſ̃atio vna ꝓut vniunt̃ in aliquo cōi: ſz magis fiunt de eis demſ̃ationes diuerſe ꝓut ſunt ſpē dr̃ia.i. ꝓut formalr̃ ſunt diſtincta ⁊ ꝓut ſunt ſeorſuz accepta. nūc aūt q2 ſic ſeorſum ſūt illa accepta nõ mõſtrat̃ vl'e q2 nõ accipit̃ ibi ſubz vl'e pmū:(nõ.n. linee ſm̃ q̄ linee ſūt aut ſz q̄ nūeri: ſz inherebat)hec paſſio(ſz ſm̃ q̄ ē hoc).i. ſz q̄ ē aliquod cōe ad oīa illa(qd ponūt).i. ponēdū eſt(eſſe vl'e).i. eſt ſubz vl'e pmū. ¶ Dubitaret forte aliqs qd ꝑmutatim ꝓportionari poſſit. ¶ Dōm q̄ ſi accipiantur q̄tuor numeri vel q̄tuor linee vel quatuor quecunqz q̄titates ſic ſe habet pma ad ſecundam ſicut

tertia ad quartã.poſſumus ꝑmutatim arguere ꝙ ſic ſe hʒ ꝓma ad tertiã.ſicut ſcḋa ad q̄rtã:vt ſic ſe hʒ.18 ad.9.ſicut.12.ad.6.poſſumus ꝑmutare ꝙ ſic ſe hʒ.18.ad.12.ſicut.9.ad.6.q2 ſicut.18.ↄtinet totũ.12.ꝛ medietatẽ eius ſic.9.cõtinet totũ.6.ꝛ medietatẽ ipſius ꝑmutatim ḡ ꝓportionari eſt facere de ſecundo tertium.ꝛ de tertio ſecundum.

❡ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrũ oibus quãtitatibus ↄpetat ↄmutabilr ꝓportiõari.❡ Dicẽdũ ꝙ ꝓportio eſt aliq̃ certa habitudo vni⁹ q̄ntitatis ad aliã.ꝓportionalitas võ eſt ſimilitudo ꝓportionũ.ſʒ vt ꝓbaẽ in.10.geometrie.alique q̄ntitates relate ad alias ſunt oino ſurde ꝛ icõmẽſurabiles:ꝛ actu:ꝛ potẽtia.imo ſi velim⁹ recte loqui:ſʒ oes numeri ſint adinuicẽ ꝓportionabiles.nõ tñ oẽs q̄ntitates ↄtinue ꝓportionanẽ adinuicem.imo q̃libet q̄ntitas ↄtinua hʒ q̄ntitates ſimetras ꝛ cõmẽſurabiles.aliquas võ aſimetras ꝛ ſurdas.❡ Cũ ḡ q̄riẽ vtrũ oib⁹ q̄ntitatib⁹ ↄpetat cõmutabilr ꝓportionari:dici dʒ:ꝙ oib⁹ q̄ntitatib⁹ nõ ſm ꝙ q̄ntitates ſunt:nec vt accipiunẽ ſimplr:ꝛ cõparantur ad quaſcũq3 q̄ntitates:ſʒ vt cõparanẽ ad q̄ntitates ſibi ꝓportionabiles.nã nulla q̄ntitas ẽ q̃ nõ hẽat aliquã q̄ntitatẽ ſibi ꝓportionabilẽ.❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrũ ſub his q̄ttuor q̃ tãgunẽ in littera cõprehẽdanẽ oia illa in quib⁹ poſſum⁹ arguere a ꝑmutata ꝓportiõe.❡ Dicẽdũ ꝙ nõ ſolũ in lineis:ſʒ ẽt in ſupficiebus:ꝛ nõ ſolũ in corpibus:ſʒ ẽt in motibus.verũ q2 vbi nos habemus lineas.alia võ littera hʒ lõgitudines:ſʒ ſi ꝑ lõgitudines vellem⁹ intelligere nõ ſolũ lineas:ſed etiã ſuperficies.ꝛ ꝑ tpa vellemus intelligere omnẽ q̄ntitatẽ ſucceſſiuã.per ea que tãgunẽ in littera cõprehẽdiẽ gegd põt cõmutabilr proportionari:q2 oẽ tale vel ẽ q̄ntitas diſcreta:ꝛ ſic itelligiẽ ꝑ numerũ vel eſt q̄ntitas ↄtinua ſucceſſiua.ꝛ ſic itelligiẽ ꝑ tpa vel ẽ cõtinua ꝑmanẽs:ꝛ ſic itelligiẽ per lõgitudines ꝛ firma.ita ꝙ per lõgitudines itelligamus lineas ꝛ ſupficies.per firma vero corpora.Uel poſſemus dicere ꝙ quidã dicere videnẽ vt per ea que tangunẽ in littera denẽ intelligi ſciẽtie que arguũt a ꝑmutata ꝓportione:q2 in tpib⁹ videẽ arguere aſtronomia.in numeris ariſmetrica.in lõgitudinibus geometria.in firmis nãlis phia.Uel poſſumus dicere ꝛ melius ꝙ nõ eſt incõueniẽs in eodem multas dictiones ↄcurrere.qui ergo de oibus his que tanguntur in lr̃a demõſtrare vellet paſſionẽ hãc que eſt proportionalr ↄmutari duplr deciperet.ꝓmo q2 in aliqs ab iſtis cõpetit hec paſſio.2⁹ ꝙ cũ oia illa nõ habeãt vnũ nomen ĩpoſitũ nõ fieret demõſtratio:vt cõueniũt in aliquo vno cõmuni:ſed vt ſeorſum accipiunẽ.ꝛ per ↄñs peccaret cõtra vniuerſale:q2 nõ acciperet ibi ſubiectũ vle ꝓmum.ꝛ q2 ex hoc phus hʒ intentũ q̄ntũ ad ꝓpoſitũ ſpectat ſufficit enumeraſſe que tangunẽ in littera.❡ Eſt etiam diligenter aduertendũ ꝙ exẽpla ponim⁹:nõ vt ita ſint ſed vt ſentiat qui adiſcit.❡ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrum oia hec habent vnũ nomẽ ĩpoſitũ.❡ Dicẽdũ ꝙ aliud eſt habere vnũ nomẽ impoſitũ quocũq3 mõ.aliud eſt habere vnũ nomẽ impoſitũ vt conueniunt in aliqua paſſione.habent eni oia iſta q̄ttuor que tangunẽ in lr̃a:vʒ.numeri lõgitudines:firma:ꝛ tpa vnũ nomẽ ĩpoſitũ:q2 oia ſũt aliquo mõ quãtitates.nõ tñ habẽt vnũ nomẽ ĩpoſitũ vt cõueniũt in hac paſſione q̃ eſt cõmutari proportionabilr q2 hoc nõ cõpetit eis vt ſunt q̄ntitates.vt in ſupiori q̄ne tãgebaẽ.Jllud ḡ vle ſubm ꝛ illud cõe cui per ſe ꝛ ꝓ cõpetit hec paſſio nõ hʒ vnũ nomẽ.ſed poſſum⁹ ipm circũloqui ꝛ vocare q̄ntitatẽ ꝓportionatã.❡ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrum ſit aliq̃ vna ſcia ad quã ſpectet ꝓbare hanc paſſionẽ de omnibus his que tangũẽ in lr̃a.videẽ ꝙ ſic.q2 ſi eſt vna ſcia que ↄſiderat de oibus iſtis põt ꝓbare hãc paſſionẽ de oibus eis.ſed nãlis phia conſiderat de oib⁹ his.ḡ ꝛc.❡ Dõm ꝙ lʒ oẽs ſcie ſillogiçẽt.ſola aũt dyalectica dat artẽ ſillogiçãdi.Sic lʒ mlte ſcie arguãt a ꝓportiõe mutata:ſolũ tñ ſcie mathematice ꝛ potiſſime mathematice nõ ſubalternate dãt artẽ de ꝓportiõib⁹:ꝛ oſtẽdũt q̃liter poſſumus ꝑ ꝓportões arguere:ꝛ q2 mathematice nõ ſubalternate ſunt ariſmetrica ꝛ geometria:cũ geometria nõ debeat ↄſiderare de numeris ꝑ ſe loquẽdo nec ariſmetrica de magnitudinibus.nulla ſcia ſpãlis eſt que poſſit hãc paſſionem de ſuo ſubo vli demõſtrare:ſed ſeorſum ſiunt tales demõſtratiões:vt in lr̃a tangiẽ.vtrũ tñ hoc poſſit ſpectare ad aliquã ſciẽtiã cõem nõ eſt ꝓſentis ſpeculatiõis oſtendere.❡ Deide cũ dicit.

❡ Propter hoc neq3 ſi aliqs monſtraret vnũquẽq3 triangulum demõſtratiõe aut vna:aut altera.qḋ duos rectos hʒ vnũquẽq3 yſochelẽ ſeorſuʒ ꝛ ſcalenõ:ideſt gradatuʒ nonduʒ cognouit triãgulũ:q2 duos hʒ rectos:niſi ſophiſtico modo.neq3 vle trianguli:neq3 ſi nullus eſt preter hoc triãgulus alter.

❡ Oñdit hoc idẽ in ſpẽbus trianguli dicẽs ꝙ (ſi qs demõſtraret vnũquẽq3 triãgulum aut demõſtratione vna aut demõſtratione alia ꝙ duos rectos habet) ita ꝙ demonſtraret (vnũquẽq3) triangulũ demõſtratione alia ꝛ ſeorſum vt ſi demonſtraret ſu.equilaterũ ſeorſum ꝛ gradatũ ſeorſum ꝛ yſochelẽ (nondũ cognit triangulum) ꝙ habet tres equales duobus rectis (niſi ſophiſtico mõ:nec) cognit (vle trianguli) i.non cognouit habere tres de triangulo vt eſt huius paſſionis ſubm vle ẽt ſi ſit (ſed nec nullus eſt alter triangulus ꝑter hoc) i.ſpẽs trianguli aſſignatas.❡ Notandũ tres eſſe ſpẽs trianguli vt alibi diximus.vʒ.equilaterũ yſochelẽ ꝛ gradatũ.nam ſi triangulus habeat oia latera equalia dr̃ equilater⁹.ſi duo dr̃ yſocheles.ſi oia inequalia dr̃ gradatus.❡ Notãdũ ẽt ꝙ habere tres poſſet demr̃ari vnica demonſtratione ꝛ ſimul de omnibus ſpẽbus his trianguli.poſſet etiaʒ de qualibet ſpẽ triãguli ſeorſum per ſe.ſed q̄ntis non ſit alius triangulus ab iſtis.nihilominus tñ ſiue demr̃areẽ habere tres de oibus his ſpẽbus ſimul ſiue de vnaq̃q3 ſeorſum nũq̃ tñ erit demr̃atio vlis nec accipieẽ ibi ſubm vle ꝓmũ cũ h ẽe tres nõ cõpetat niſi yſocheli nec eq̃latero nec gradato ſm ꝙ hõ ſũt ſʒ ſm ꝙ ſunt triãguli:de ſolo ḡ triãgulo demr̃ari poterit tanq̃ de ſubo vli ꝓmo.❡ Notãdũ ꝙ ſiue ſit noiatũ illõ cõe cui cõpetit paſſio ſic apparet in triãgulo reſpectu hr̃e tres.ſiue ſit innoiatũ ſic appꝫ in q̄ntitatibus ꝓportionalibus reſpectu ꝓportionabilr cõmutari ſemꝑ ẽ ibi error.ſi concludatur hõ paſſio de inferioribus ꝛ nõ de ſubiecto cõi:verũtamẽ q2 magis decipimur ſʒ hũc errorẽ qñ eſt cõe innoiatũ q̃ʒ qñ eſt noiatũ.iõ potiſſime ↄpunctus fuit hic error inter deceptiões circa vle qñ erat innominatuʒ ſubm cõmune.❡ Deinde cum dicit.

❡ Neq3 eniʒ ſcḋm ꝙ triangulus eſt cognouit neq3 omnem triangulum ſʒ aut ſcḋm numerum:ſcḋm ſpẽm autem non omneʒ:ꝛ ſi nullus eſt quem non nouit.

❡ Aſſignat rõnẽ eius qḋ dixerat.Ad cui⁹ euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ tũc eſt ſubm vle ꝓmũ qñ cõpetit ei paſſio cũ reduplicatione ſiue qñ cõpetit ei in eo ꝙ tale.ſʒ reduplicatio ẽ reſpectu alicui⁹ qḋ reduplicaẽ.Duo ergo facẽ.q2 ꝓ aſſignat cãm dicti reſpectu reduplicationis.2⁹ reſpcũ ei⁹ qḋ reduplicaẽ.ſcḋa ibi.(Qñ igiẽ nõ nouit.Cõtinuaẽ aũt ſic bene dico ꝙ ſi hr̃e tres gõ cõcludat de oibus ſpẽbus trianguli nõ ꝓpter hoc cognouit ſubm vle primũ.(nõ ẽ.cognit ſʒ

ꝙ triãgulus eſt: nec cognouit oẽm eẽ triãgulũ) ſu. formaliter (ſ; cognouit) ſm mãm (ſm ſpẽm aũt) ſu. formalr nõ. (nõ aũt omnez) ſu. triangulũ cognouit (⁊ ſi) p ↄ̃uis (nullus eſt) triãgulus (quẽ nõ nouit.) ℂ Dubitaret forte aliqs quõ in ↄcludẽdo hãc paſſionẽ de oĩbus ſpẽbꝰ triãguli ſcimꝰ eã de oĩ triãgulo ſm numerũ: nõ aũt de oĩ triangulo ſm formã. Dicẽdũ ꝙ illud eſt ſubm formale alicuius paſſiõis: qđ ẽ tale ſ; ꝙ tale. illud aũt ẽ ſubm mãle de quo ꝑdicaẽ ſubm formale: vt p; in exẽplo qđ ſupra poſuimꝰ: vt puta ſi nõ eẽnt niſi tria corpa: v;. ferrũ: lapis: lignũ q cogſceret oĩa iſta tria cogſceret oẽ viſibile: nõ tñ pp hoc cogſceret viſibile ſm ꝙ viſibile eſt. nec cogſceret viſibile formalr. nã ferrũ: lapis. lignũ non ſunt viſibilia formalr ſ; mãlr: nec ſunt viſibilia ſm ꝙ hm̃: ſ; vt ſũt colorata. Coloratũ itaq; eſt viſibile formalr ⁊ ſubm formale huiꝰ paſſionis. qđ eſt oẽ viſibile ẽ coloratũ. q ĝ ſciret oĩa corpa oẽ viſibilia ſciret oĩa viſibilia mãliter. ſed q ſciret oẽ coloratũ oẽ viſibile ſciret oẽ viſibile formalr. ſic ⁊ in propoſito. Cũ igiẽ gradatꝰ ⁊ eqlaterꝰ nõ habeãt tres niſi i eo ꝙ triãguli: q ſcit hãc paſſionẽ habere tres. de oĩbꝰ ſpẽbꝰ triãguli ſcit oẽ hñs tres ſm numerũ ⁊ ſ; mãm: nõ aũt ſm ſpẽz vel ſ; formã. ℂ Aduertẽdũ tñ ꝙ reduplicatio competit ſolũ ſubo formali. ex pte ĝ ipiꝰ reduplicatiõis reddiẽ hec cã dicti cũ oñdiẽ ꝙ demõſtrare paſſionẽ de inferioribꝰ nõ de ſubo cõi: vt hñe tres. demõſtrare de ſpẽbꝰ trianguli: nõ de triãgulo: nõ eſt demõſtrare ð ſubi vli ⁊ ꝑ. nec de ſubo cui cõpetit reduplicatio: qꝛ nõ fit demõſtratio ſm formã: ſ; ſm mãm. vñ ĝ dictũ ẽ ꝙ hec rõ ⁊ hec cã dicti i ex parte ipſius reduplicationis ſumpta eſt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Qñ igiẽ nõ nouit vlr: ⁊ qñ nouit ſimplr manifeſtuz qđ ſi idẽ eſſe inhereat triangulo ⁊ yſochelí: aut vnicuiq;: aut oĩbꝰ. ſi vo nõ idẽ ſemꝑ alteꝝ eſt aũt ſcđm qđ eſt triãgulus nõ nouit.

ℂ Aſſignat cãm dicti ex parte eius qđ reduplicaẽ: dicens. (Qñ igiẽ nõ nouit vlr: ⁊ qñ nouit ſimplr ẽ manifeſtum) ex dictis. (qꝛ ſi idẽ eẽ) i. eadẽ rõ (inhereat triãgulo) ſu. in cõi ⁊ eqlatero ⁊ aliis ſpẽbus triãguli (aut vnicuiq;) ſeorſum (aut oĩbꝰ) ſimul. q. d. ꝙ ſi eadẽ eſt rõ triãguli in cõi ⁊ ſpẽꝝ triãguli. aut hñe oĩum: aut vniuſcuiuſq; ꝑ ſe: tũc ſup. ſciẽdo hñe tres de oĩbꝰ ſpẽbus triãguli. vel de vnaq̃q; per ſe ſciemꝰ ⁊ de ipſo triãgulo. (Si vo nõ eſt idẽ ſ; ẽ alteꝝ) ſu. eſſe ⁊ altera rõ triãguli in cõi: ⁊ ſpẽꝝ eius ſic ſu. cognoſcẽdo hñe tres de ſpẽbꝰ triãguli (nõ nouit ſm ꝙ triangulus.) ℂ Notãdũ aũt q· qꝛ ſuperiora dĩnt rõne ab iferiorĩbus. iõ aliq̃ pñt cõpetere iferioribꝰ ſm ꝙ hm̃ que nõ cõpetũt ſupioribꝰ ⁊ ecõuerſo. vt ſi eadẽ rẽ dicit hõ ⁊ aĩal l homine: tñ hõ dicit iſtã rem magis ſpãlr ⁊ determinatẽ. aĩal vero magis gnãlr ⁊ cõfuſe. Oñdẽdere ĝ ꝙ demõſtrare habere tres de ſpẽbꝰ trianguli non eſt demonſtrare de ſubo vlr ⁊ ꝑ: qꝛ triãgulus q eſt ſubm vle ꝑmũ huiꝰ paſſiõis differt ſm rõnẽ a ſuis ſpẽbꝰ: eſt h̃ aſſignare cãm dicti ex pte eius qđ reduplicaẽ: qꝛ ꝓpter dĩam quã h; ſubiectũ reduplicatũ ad ſua inferiora paſſio que demõſtraẽ de ſupiori cũ reduplicatiõe de inferioribus cũ reduplicatiõe demõſtrari non poteſt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Utrũ aũt ſcđm ꝙ eſt triãgulus aut ſm ꝙ eſt yſocheles: ⁊ qñ ſm hoc ꝙ eſt primũ vle: cuiꝰ eſt demonſtratio manifeſtũ ẽ: qñ remoto iſtis primũ: vt ab yſochele eneo remoto triangulo inſũt duo recti: h̃ eneũ eẽ remoto yſocheles: h̃ nõ figura aut termino: ſed non primis. Cuius ergo primi. Si itaq; triãguli ꝑmo ẽ ⁊ ſm hoc ineſt ⁊ aliis ⁊ hꝰ vlr eſt demõſtratio.

ℂ Dat viã ⁊ artẽ quõ poſſumꝰ cognoſcere ſubm vle ꝑmũ. d. (Uteꝝ ãt ſ; ꝙ triãgulꝰ ẽ aut ſ; ꝙ ẽ yſocheles. ⁊ qñ ſ; h̃ ꝙ ẽ ꝑmũ ⁊ vle cuiꝰ eſt demonſtratio) q. d. ꝙ ſubm vle ꝑmũ ẽ illud cuiꝰ ẽ demõſtratio. Si ĝ volumꝰ de demonſtratione artẽ tradere videndũ eſt reſpectu huiꝰ paſſiõis q̃ eſt habere tres vtrũ ſit ſubm vle ꝑmũ triãgulus vel yſocheles (⁊ ſm h̃) i. ſm quãcũq; aliã paſſionẽ videndũ eſt qñ eſt ſubm vle ꝑmũ (manifeſtũ eſt) ſup. ſubm vle primũ per hanc. ſ. artẽ (qñ ablato inſit primũ) q. d. qñcũq; ablato ab aliis adhuc ineſt ei iſtud ẽ ſubm vle ꝑmũ. ⁊ exẽplificat ð hoc: dicẽs ꝙ (triãgulo eneo iſunt duo recti: ſed ablato) h̃ qđ eſt (eſſe eneũ) adhuc ſu. inſũt triãgulo duo recti (ſ; nõ) remota (figura aut termino) remota. ſ. figura ⁊ remoto termino: qđ eſt ꝑus q̃ figura: ⁊ poniẽ in diffinitione figure. ⁊ qꝛ figura eſt que termino vel terminis clauditur. remotis enim his vel remoto hñe tres ab his remoueẽ a triangulo (ſ; nõ ꝑmis) i. ſ; nõ ꝓpter hoc ↄpetit hñe tres figure vel termino tanq̃ ſubis ꝑmis ⁊ ſubdit (cuius ergo ꝑmi) ⁊ rñdet (ſi vtriq; triãguli ⁊ ſm h̃) i. ſ; ꝙ triãgulũ (ineſt aliis. ⁊ hꝰ vlr ẽ demonſtratio) ⁊ ſu. hoc eſt ſubm vle ꝑmũ. ℂ Notãdũ aũt maximã ⁊ breuẽ artẽ dediſſe phm in cogſcendo ſubm vle ꝑmũ qđ ẽ cã q̃re inſit illa paſſio oĩbꝰ aliis. nã ſp ꝑmũ in quolibet gñe eſt cauſa oĩum alioꝝ vt põt hẽri i. z. meta. ℂ Notãdũ ẽt ꝙ ad cognoſcẽdũ cui ꝑmo ⁊ qđ eſt illud qđ eſt cã: q̃re inſit oĩbus aliis duo ſunt attẽdẽda. ꝑmo ꝙ remoto ab eo remoueaẽ ab aliis. 2°. ꝙ inſit ei vlr. Ex quo ſequiẽ ꝙ hñe tres ineſt triangulo ꝑ. qꝛ ſi remoueaẽ hoc ab eo remoueẽ ab aliis ⁊ ineſt ei vlr. ⁊ ex hoc ẽt appet ꝙ hec paſſio nõ ieſt ꝑ iferioribꝰ nec ſupioribꝰ ad triãgulũ. inferioribꝰ vo vt triangulo eneo vel yſocheli nõ ineſt ꝑ: qꝛ l; inſit oĩ tali: tñ ſi remoueaẽ ab eis nõ remoueẽ ab aliis. Supioribꝰ aũt vt figure nõ ieſt ꝑ. nã l; ſit ibi iſta conditio ꝙ ſi remoueaẽ a figura remoueẽ ab aliis. qꝛ ſi nõ ẽ figura nõ eſt triãgulus. ⁊ ſi figura nõ h; tres nec triãgulus. deficit tñ ibi ↄditio alia. qꝛ nõ eſt in oĩ figura nec cõpetit ei vlr. phs ĝ dedit ꝑus hec duo documẽta. ſcđo ex his duobꝰ ↄcludit hãc artem ⁊ hoc documentũ ꝙ illud eſt ꝑ qđ ẽ cã q̃re iſit oĩbꝰ aliis. eẽ itaq; ꝑ cogſciẽ ꝑ eẽ alioꝝ cã;. eẽ aũt alioꝝ cãm cognoſciẽ ꝑ hec duo documenta q· remoto ab eis remoueatur ab aliis ⁊ ꝙ inſit ei vlr. ℂ Dubitaret forte aliqs cũ eẽ ꝑ ſe differat a ꝑ vtrũ aliquo mõ poſſit accipi ꝑ ſe ꝙ ſit idez qđ ꝑ. ℂ Dĩm ꝙ ſi accipiaẽ ꝑ ſe. i. ꝑ cãm extrĩcẽ l ſe vt cõiter phs accipit. ſic ꝑ ſe dĩt a ꝑ ⁊ ẽ in plꝰ q̃ eẽ ꝑ. nam ſm hũc modũ ꝑ addit ad ꝑ ſe adeq̃tionẽ cãe. Sic ĝ loquendo qcqđ eſt ꝑ eſt ꝑ ſe: qꝛ qcqđ h; in ſe cãm adeq̃taz h; in ſe cãm ꝑ ſe: ſ; nõ cõuertiẽ ꝙ oẽ ꝑ ſe ſit ꝑ: qꝛ nõ qcqđ h; in ſe cãm h; in ſe cãm adeq̃tã. S; ſi accipiaẽ ꝑ ſe ꝙ idẽ ſonet qđ nõ ꝑ aliud: tũc idẽ eſt ꝑ ſe qđ ꝑmo: qꝛ hoc eſt ꝑmũ cui alteri ꝑ ipm nõ ipſi ꝑ alterũ. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs cũ ꝑmum differat ab imediato vtrũ aliquo mõ poſſit accipi ꝑmum qđ ſit idem cũ imediato. ℂ Dĩm ꝙ ꝑmũ vt phs de eo cõiter loqtur idem ſonat qđ hñe cãm adequatã. ⁊ qꝛ qđ h; cãm adequatam reſpectu alicuius paſſionis illa paſſio non ineſt ei ꝑ aliud ſubiectũ: idem ſonat ꝑmũ qđ nõ ꝑ aliud ſubiectũ. ⁊ ideo hñe tres ineſt triangulo primo: qꝛ nõ ineſt ei ꝑ aliud ſubiectũ tñ ineſt ei ꝑ aliam cãm: qꝛ ineſt ei ꝑ hñe angulũ extrinſecũ. Sed illud eſt imediatũ qđ nec eſt ꝑ aliud ſubiectũ nec ꝑ aliã cãm. igitur qđ eſt ꝑmo põt eſſe demõſtratiõis ↄcluſio. qꝛ habet cãm alteram per qđ ꝓbeẽ. Sed qđ eſt imediatum licet poſſit eſſe demonſtrationis principium: non tñ põt eſſe demõſtratiõis concluſio. qꝛ nõ h; cãm alteraz per quã ꝓbetur. p; ĝ ꝙ ſi accipiaẽ ꝑmo ꝓut idem ſonat ꝙ non per

aliud ſubiectū differt pmū ab imediato. Sed ſi accipiaẗ pmo put idem ſonat q nullo mō per aliud vt dicaẗ idē eſſe pmo qð nec eſt per aliud ſubiectū: nec p aliam cām ſic idem eſt pmum quod imediatum.

¶ Si igiẗ eſt demonſtratiua ſcīa ex necījs principijs. Qð eni ſciẗ nō pōt aliter ſe habere.

¶ Poſtq̄ pħs oſtēdit ex qb⁹ eſt demr̄atio: qꝛ eſt ex de oī p ſe ꝛ ſm q ipȝ. In parte iſta vt ſupius dicebaẗ declarat ex qb⁹ nō eſt. ſiue ex qb⁹ nō hȝ eē: qꝛ ad pfectā traditionē artis nō ſufficit ſcire q̄ ɔcurrūt ad aliqd: ꝛ q̄ oȝ accipe: ſed ēt debem⁹ cognoſcere q̄ nō cōcurrūt: ꝛ a qbus oȝ cauere. pp qð ſciēdū ē q qꝛ demōſtratio ē de omni. oȝ cauere ab his q̄ pñt alr̄ ſe hr̄e. p qꝛ de oī vt de eo hic agit: vt ſupra diceba ẗ iportat vlitatē tēpoꝝ. g̃ qð eſt tale ē ſemp: ꝛ nō pōt alr̄ ſe hr̄e. 2° qꝛ demōſtratio eſt p ſe oȝ cauere ab his que ſūt p accñs. 3° qꝛ demr̄atio potiſſima: de q̄ hic agiẗ ē ſm q ipm oȝ cauere ab ex̄neis ꝛ corruptibilib⁹ ꝛ cōib⁹ accñtib⁹. Nā ea q̄ ſūt ſm q ipm ſunt ɔuenientia: ꝛ ſūt ppetua: ꝛ ſūt ppa. pħus g̃ in oñdēdo de qb⁹ nō eſt demr̄atio: ꝛ ex quib⁹ oȝ cauere qnqȝ facit. p̄ oſtēdit q demr̄atio nō eſt ex his q̄ pñt alr̄ ſe hr̄e. 2° q nō eſt ex his q̄ ſūt p accñs. 3° q nō eſt ex extraneis: qꝛ nō deſcēdit de gñe in genus. 4° q nō eſt ex corruptibilib⁹. 5° q nō ē ex cōib⁹. 2° ibi. (Accidētiū aūt nō per ſe.) 3° ibi. (Nō igiẗ ex alio gñe.) 4° ibi. (Manifeſtū aūt ꝛ ſi ſint.) 5° ibi. (Om̄ aūt ꝛ ſi manifeſtū eſt.) ¶ Circa pmū duo facit: qꝛ p̄ pmittit quādā ɔñaȝ ex qua habeẗ pncipalis intētio. 2° añs illi⁹ ɔñtis manifeſtat ꝛ pbat. ibi ſtatiȝ poſtea. (Que aūt p ſe ſūt.) Dicit ergo (ſi demōſtratiua ſcīa eſt ex nec̄arijs pncipijs. qð enim ſcitur nō pōt alr̄ ſe hr̄e.) ¶ Dubitaret forte aliqs in hoc dicto pħi qd ſe hȝ vt añs: ꝛ qd vt ɔñs: ꝛ qd vt ɔclō: ꝛ qd vt pmiſſe. Dicendū aliquos dixiſſe pħum hic intendere probare demonſtratiuā ſcīaȝ eſſe ex nec̄arijs: ꝛ hoc probat p hoc qꝛ qð ſciẗ ipoſſe eſt alr̄ ſe hr̄e. ꝛ forte illud qð induxit eos fuit q in textu poniẗ hec ɔiunctio eni q̄ eſt ɔiūctio cāliſ. ꝛ iō cū in textu dr̄ (qð eniȝ ſciẗ impoſſe eſt alr̄ ſe hr̄e:) qꝛ videẗ ibi eē redditio cauſe: ꝛ hȝ eē ſenſus q iō demōſtratiua ſcīa eſt ex nec̄arijs: qꝛ qð ſciẗ nō pōt alr̄ ſe hr̄e. ſȝ hec expoſitio nō ē recta: qꝛ nunq̄ȝ hec ɔdītio ſi poniẗ ad ɔñs ſequēs: ſȝ ſemp ad añs. ſi qs g̃ diceret. ſi igiẗ erit hō: ex neceſſitate eni erit aīal. hoc q dico ſi igitur erit hō ſe hȝ vt añs. ex neceſſitate eni erit aīal ſe hȝ vt ɔñs. talis eſt locutio q̄ tradiẗ in lr̄a. (ſi g̃ erit demōſtratiua ſcīa ex neceſſarijs) ſe hȝ vt añs. ꝛ tenet locū pmiſſarū. (qð eni ſciẗ non pōt alr̄ ſe hr̄e) hȝ ſe vt ɔñs: ꝛ tȝ locū ɔclōnis. pħus itaqȝ vult pbare q demonſtratiua ſcīa nō eſt ex his q̄ pñt alr̄ ſe hr̄e. Nā cū ſuperi⁹ oſtēdiſſet ex qbus ē demōſtratio ꝛ que oȝ accipere. in parte iſta vt dicebaẗ declarat de quib⁹ nō eſt: ꝛ a qb⁹ oȝ cauere. in declarādo g̃ hāc ɔclōnē intentam pħus pmittit hāc ɔñaȝ q ſi demōſtratiua ſcīa eſt ex nec̄arijs eſt ex his q̄ nō pñt ſe alr̄ hr̄e. iō infert⁹ p multas rōnes pbabit hoc añs q ſcīa demōſtratiua ſit ex neceſſarijs. nā hoc pbato probatū erit ꝛ hoc ɔñs: qð eſt pncipale intentum. vȝ q ſit ex his q̄ nō pñt alr̄ ſe hr̄e. ¶ Eſſet aūt vlterius dubitādū: q hec pars in q̄ oſtēdiẗ q demōſtratio nō eſt ex poſſibilib⁹ alr̄ ſe hr̄e nō videẗ differre a pte illa: vȝ qñ oſtēdiẗ q nō ſit ex corruptibilibus: ſed de hoc inferius diſputabitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aūt p ſe ſūt nec̄io iſunt rebus. hec. n. ſūt in eo qð qd ē qbuſdā. alia iſūt i eo qð qd ē pdicātib⁹ de ipſis: quoꝝ alterū oppoſitoꝝ neceſſe ē ieē. Manifeſtū ē qð ex hꝰ quibuſdā vtiqȝ ſit demōſtratiu⁹ ſilliſ. Oē eni aut ſic ē aut ſȝ accñs. Accñtia autē nō neceſſaria ſunt.

¶ Probat añs pdicte ɔñtie: vȝ. q demonſtratiua ſcīa ſit ex neceſſarijs: quo pbato manifeſtū eſt q ē ex his q̄ non pñt alr̄ ſe hr̄e: qð erat pdicte ɔñe ɔñs. Duo ergo facit. qꝛ p adducit multas rōnes ad oſtēdēdum q demōſtratiua ſcīa ſit ex neceſſarijs. 2° pbat quedā q̄ in rōnib⁹ illis ſuppoſuerat. ibi (Qð aūt ex nec̄arijs.) ¶ Circa pmū q̄ttuor facit ſm q q̄ttuor rōnes adducit ad ppoſitū. 2° ibi. (Aut ergo ſic dicēdū.) 3° ibi. (Sig^m āt ē.) 4° ibi. (Manifeſtū āt ex his.) In parte iſta itēdit talē rōnē. ea q̄ ſūt p ſe ſunt nec̄ia. ſȝ demōſtratio eſt ex his q̄ ſunt p ſe vt in pmo mō. vbi pdicatū poniẗ in diffōne ſubiecti vel demōſtratio eſt ex his q̄ ſūt per ſe in ſcđo mō: vbi ſubm̄ poniẗ in diffōne pdicati. ꝛ qꝛ talia ſunt ex neceſſarijs demr̄atio eſt ex nec̄arijs. iō ait. (Que āt ſunt per ſe nec̄io inſunt reb⁹. iō h̄ ſūt in eo q qd eſt) q̄tū ad pmū modū p ſe. vbi pdicatū ē q qd ē. i. ē diffinitio ſubiecti. ꝛ ſubdit q (alia) i. ſtr̄ba (inſūt in eo q qd ē qbuſdā pdicātib⁹ de ipſis) ꝛ hoc q̄tū ad 2^m modū vbi ſubiecta ponunẗ in diffinitione predicatorū: ꝛ hꝰ pdicata ſunt proprie paſſiones. ꝛ ſubdit (quorum) i. quoꝝ pdicatoꝝ vel q̄rū p ſe paſſionū (alteꝝ oppoſitorum neceſſe eſt ineſſe) ꝛ ɔcludit (manifeſtū igiẗ eē ē q ex hꝰ qbuſdā) i. ex talib⁹ ppōnib⁹ p ſe. (ſit ſillūs demr̄atiu⁹) nā (oē) qð eſt (aut eſt ſic) i. aut eſt per ſe (aut p accñs. accidētia aūt nō ſunt nec̄ia) tunc ergo ſupplēda eſt rō q cū accñtia nō ſunt nec̄ia ꝛ ea que ſunt per ſe ſunt nec̄ia. ergo demōſtratio que eſt ex his que ſunt p ſe erit ex nec̄arijs. ¶ Notandū aūt q ſi fiat talis demonſtratio. oīs figura plana hr̄ns angulū extrinſecū hȝ tres angulos. ſed figura plana trib⁹ rectis lineis ɔtēta hȝ angulū extrinſecū g̃ ꝛc. hic in maiori ppoſitiōe vbi hec paſſio hr̄e tres pdicaẗ de figura plana trib⁹ rectis lineis cōtēta q̄ eſt pprium ſubȝ eius. eſt ibi per ſe in 2° mō. ſȝ in minori ppōne vbi figura plana trib⁹ rectis lineis cōtēta q̄ eſt diffō triāguli pdicatur de triāgulo eſt ibi per ſe in pmo mō. cū g̃ demr̄atiuus ſillūs ſicut ēt alij ſilli cōſtet ex duob⁹ pmiſſis vna maiori ꝛ alia minori: qꝛ in maiori eſt ſcđus modus p ſe. in minori vō pmus. iō pħus ait q demr̄atio eſt ex his q̄ ſunt p ſe q̄tum ad pmū modū vbi pdicatū eſt q qd eſt ſubiecti ꝛ q̄tū ad ſm modū vbi ſubm̄ eſt q qd eſt pdicati. Sȝ q̄liter iſta p ſe accipianẗ in pmiſſis in 2° libro vbi determinabiẗ de medio demr̄ationis clarius apparebit. ¶ Notandū ēt q loquēdo de p ſe paſſiōib⁹ ait q alteꝝ oppoſitoꝝ nec̄e eſt ineſſe: qꝛ p ſe paſſio vel ē vno noīe noīata ſicut hr̄e tres eſt paſſio triāguli: ꝛ tūc ſimplr̄ loquēdo nec̄e eſt talē paſſionē ineē ſubiecto: vel denominaẗ paſſio p duo oppoſita ſicut dicimus q rectum vel curuum eſt paſſio linee: ꝛ tūc oȝ alteꝝ oppoſitoꝝ ineē. ſemp g̃ ea q̄ ſunt per ſe nec̄aria ſunt. ꝛ qꝛ demr̄atio eſt ex his q̄ ſunt per ſe erit ex nec̄arijs. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ea q̄ ſunt p ſe ſint nec̄aria vt in lr̄a dr̄. ꝛ videẗ q non: qꝛ eclipſis p ſe cōpetit lune. alr̄ nō poſſet demonſtrari de ea: ꝛ tñ nō ineē ei nec̄io: qꝛ nō ſp luna eclipſaẗ. ¶ Dōm q nec̄arium q̄tū ad pñs ſpectat pōt accipi tripl̄r vel ſub cōditiōe: ſicut neceſſe eſt hoīem currere dū currit: vel per relationeȝ ad cām: ſicut neceſſe eſt lunaȝ eclipſari interpoſita terra: vel ſimplr̄ ſicut neceſſe eſt celum moueri: ꝛ ſicut nec̄e eſt triāgulū habere tres. Ex primo aūt neceſſario nō ſit demōſtratio: ſȝ ſit ex 2° ꝛ 3°. Cū ergo diciẗ q eclipſis nō ieſt lune neceſſario: qꝛ nō ineſt ei ſp. dici dȝ q ineſt ei ſp p relationē ad cām. qꝛ ſp cū īterponiẗ terra luna eclipſaẗ: vel poſſumus dicere ſp: qꝛ ſicut riſibile eſt paſſio hoīs non diciẗ actum ſed aptitudinē: qꝛ hō nō ſp ridet: ſȝ ſp eſt apt⁹ natus ridere. ſic eclipſis eſt paſſio lune ꝛ diciẗ aptitudinē vt eſt eius

paſſio: τ nō actum: qꝛ nō ſemꝑ luna eclipſaſ: ſed ſemꝑ eſt apta nata eclipſari. ℭ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs quō ꝑmus modus τ ſcōs dicēdi ꝑ ſe dicāt habitudinē neceſſariā. ℭ Dicēdū φ in pmo mō vt ſepe ſepius dcm̄ eſt pdicatū ponit in diffōne ſubiecti. in 2°. vō ecōuerſo. diffinitio aūt ē illud qḋ formaſ ab itellectu intelligēdo rem. nunq̄ .n. pōt itelligi res ab itellectu ſine ſuis principijs diffinitiuis. eſt itaq̄ neceſſaria hitudo iter rē diffinitā τ pncipia diffinientia cū h ſine illis nō poſſit itelligi. in pⁱ g̊ mō ſubm hꝫ neceſſariā habitudinē ad pdicatū: ſicut res diffinita hꝫ neceſſariā hitudinē ad ſua diffinientia. in 2°. vō mō pdicatū hꝫ hitudinē neceſſariā ad ſubm τ ecōuerſo. ſꝫ nō eodē mō: qꝛ pdicatumꝰ hꝫ neceſſariā hitudinē ad ſubm q̄tū ad eē τ q̄tū ad intelligi: qꝛ ꝓpa paſſio nō ē: nec intelligi pōt ſine ꝓpo ſubō: ſubm vō hꝫ neceſſariā habitudinē ad pdicatū: nō q̄tū ad intelligi ſꝫ q̄tū ad eē. pōt .n. intelligi ſubm nō intellecta ꝓpa paſſione: ſꝫ nō pōt eē ſine ea. Cū g̊ ꝓpoſitio neceſſaria nihil aliud ſit q̄ neceſſaria habitudo ſubiecti ad pdicatū. pmus modus ꝑ ſe erit neceſſarius: qꝛ ibi ſubm q̄tū ad eſſe τ q̄tum ad intelligi hꝫ neceſſariā habitudinem ad pdicatū. 2ᵘˢ vō modus ē neceſſarius: qꝛ ſubm vt dcm̄ eſt ſine ꝓpa paſſione eſſe nō pōt: ſꝫ poſſit ſine ea intelligi. ℭ Deīde cū dicit.

ℭ Aut igiſ ſic dicēdum aut pncipiū ponentibꝰ qḋ demōſtratio neceſſarium ſit. Et ſi demonſtratū eſt aliter ſe hr̄e nō poſſe. Ex neceſſarijs igiſ oꝫ eē ſillogiſmū: ex veris qdē eſt τ nō demōſtratiue ſillogizare. ex neceſſarijs autē non eſt. ſed aut demōſtratiue. hoc autē propꝛium demonſtrationis eſt.

ℭ Adducit ſcdam rōnē ad hoc idē dicens (Aut g̊ ſic dicendum eſt) .vꝫ. φ iō demōſtratiua ſcīa eſt ex neceſſarijs: qꝛ ē ex his q̄ ſunt per ſe (aut ponētibꝰ nobis) .i. neceſſe eſt nos ponere (pncipiū) .i. hoc pncipio φ demōſtratio ſit neceſſaria (τ ſi demōſtratū) .i. demōſtratiue 2cluſuꝫ (nō eſt) .i. nō cōtingit poſſe alr ſe hr̄e: qꝛ g̊ ſic eſt (ex neceſſarijs oꝫ fieri ſillum) demōſtratiuū. nā (ex veris eſt) .i. 2tingit ſillogiẓare (ſed non demonſtratiue ſillogiẓare. ex neceſſarijs aūt nō eſt) .i. nō 2tingit ſillogiẓare nō demōſtratiue (ſed aut) .i. ſolum (demōſtratiue) ſillogiẓare ſu. 2tingit ex neceſſarijs. Et ſubdit φ (hoc aūt eſt ꝓpꝛiū demōſtratiōis) ſic ſillogiẓare τ ſic ꝓcedere. eſt aūt vis rōnis huius: φ qꝛ demōſtratū .i. demōſtratiue 2cluſuꝫ ē ex neceſſarijs: τ nō pōt alr ſe hr̄e. ideo pmiſſe ſūt neceſſarie: τ oꝫ demonſtrationem eē ex neceſſarijs. ſillogiẓare g̊ poſſumus ex extraneis: ſꝫ ꝓcedere ex neceſſarijs hoc eſt demonſtratiōis ꝓpꝛiū. ℭ Dubitaret forte aliqs. videſ φ illa maxima: τ iſtud qḋ dicit accipiendum eē ꝓ pncipio ſit falſuꝫ. vꝫ. φ ſi 2cl̄o ē neceſſaria φ pmiſſe ſint neceſſarie: vel φ demonſtratio eſt ex neceſſarijs: qꝛ hꝫ 2clōnē neceſſariā. nā ſicut ſe hꝫ verū ad verum ita videſ ſe hr̄e neceſſariū ad neceſſariū. ſed non valet ſi concluſio eſt vera. g̊ pmiſſe ſunt vere: qꝛ pōt ſequi verꝫ ex nō veris. ita a ſilī non videſ valere ſi conclō eſt neceſſaria. g̊ pmiſſe: qꝛ pōt ſequi vel cōcludi neceſſaria ex non neceſſarijs. ℭ Dicēdū φ ſi bene itelligatur lr̄a duplr ex iſto textu qō ſoluiſ. Propter qḋ ſciendū φ ex veris ſemꝑ ſeqͥſ veruꝫ. Sꝫ ex falſis non ſequiſ ſemꝑ verū: imo accidit φ veruꝫ ſequiſ ex falſis. hec g̊ eſſet bona 2ña in hoc modo ſillogiẓandi. ſemꝑ eſt cōclō vā: τ nō pōt eē nō vā. g̊ iſte modus ſillogiẓandi ſemꝑ ꝓcedit ex veris qꝛ ſi ꝓcederet ex falſis poſſet hr̄e 2clōnē nō verā. nā dcm̄ eſt φ ex falſis ſequiſ verū per accñs eſt: τ qḋ eſt ꝑ accñs pōt ſiue 2tingit nō eē. Sic in ꝓpoſito dicere poſſumus ſi 2clō demonſtrationis ſemper eſt neceſſaria: τ nō pōt eſſe nō neceſſaria. g̊ demōſtratio de neceſſitate ē ex neceſſarijs: qꝛ ſi nō eēt ex neceſſarijs poſſet habere cōclōnē nō neceſſariā. iō in lr̄a dr̄ φ ꝓpꝛiū ē demōſtratiōis ꝓcedere ex neceſſarijs. qꝛ ſu. ꝓpꝛiū ē eiꝰ hr̄e cōcluſionē neceſſariā. ſi g̊ fiat vis in h qḋ dicit ꝓpꝛiū eē demōſtratiōis ꝓcedere ex neceſſarijs. poſſumꝰ habere ſolutionē q̄ſiti: qꝛ nō eſt ꝓpꝛiū falſoꝝ cōcludere conclōnē verā: ſꝫ ꝓpꝛiū veroꝝ eſt: τ nō eſt ꝓpꝛiū cōtingētiū cōcludere concluſionē neceſſariā: ſꝫ eſt ꝓpꝛiū neceſſarioꝝ. ℭ Secūdo pōt hec q̄ſtio alr ſolui: vt dicamus φ ex cōtingentibꝰ pōt ſequi cōcluſio neceſſaria: ſꝫ nō ꝑ ꝗd ſꝫ qꝛ . cōtingentia enī nō pñt eſſe ꝑ ꝗd. nec pñt eſſe neceſſariorum cāe: τ ſi pñt eſſe cāe in inferendo: non tñ pñt eſſe cāe in eſſendo: τ qꝛ demōſtratio eſt ex cauſis nō ſolū q̄tū ad inferenduꝫ: ſed etiā q̄tū ad eſſe cū demōſtratio ſit ſillus faciēs ſcire. τ ſcire ſit ꝑ cāꝫ cognoſcere: per quā res ē: demonſtratiue nō poterit ſequi cōclō neceſſaria ex nō neceſſarijs: ſꝫ poſſit ſequi ſillogiſtice: ideo dr̄ in lr̄a φ cōtingit ſillogiẓari neceſſarium ex veris .i. ex non neceſſarijs: ſed non contingit demonſtrari: nunq̄ .n. demonſtratiue infert cōcluſio neceſſaria ex nō neceſſarijs. ℭ Deīde cū dicit.

ℭ Signum autēꝫ eſt φ demonſtratio ex neceſſarijs ſit: qm̄ inſtātias ferimus ſic ad opinantes dmōſtrare. qm̄ nō ſit neceſſe ſi opinamur: aut omnino contingere aliter aut rōnis cā.

ℭ Adducit tertiā rōnē ſumptā a ſigno .d. (Signum aūt ē φ demſtratio ſit ex neceſſarijs: qm̄ inſtātias ita ferimus ad opinātes demſtrare ſi opinamur aut olo 2tigere alr aut rōnis .i. diſputatiōis cā) e g̊ vis rōnis hꝰ: φ qꝛ ſic inſtamꝰ 2 opinātes demſtrare dicēdo φ nō arguūt ex neceſſarijs. iō ſignū eſt φ demſtratio ſit ex neceſſarijs. ℭ Notādū aūt φ multa dicimus gr̄a diſputatiōis que nō credimꝰ eē vā: τ iō q̄n inſtamus ei qui dicit ſe demſtrare: qꝛ nō arguit ex neceſſarijs: vel hoc dicimus. qꝛ ita credimus τ putamꝰ φ illa ex qbus arguit olo contingat aliter ſe hr̄e. vel hoc dicimꝰ cā rōnis .i. gr̄a diſputationis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Manifeſtuꝫ aūt ex his: qm̄ ſtulti bene opinati ſunt accipere principia ſi ꝓbabilis ſit ꝓpoſitio τ vera vt ſophiſte: quoniaꝫ ſcire ſciam eſt habere. Non .n. quod ꝓbabible eſt aut veruꝫ principiuꝫ eſt: ſed primum in genere: circa qḋ demōſtraſ τ verū non omne ſed propꝛiuꝫ.

ℭ Adducit ad hoc idē rōnē q̄rtā dicens. (Palā aūt ex his eſt: qm̄ ſtulti opinati ſunt accipere hr̄i pncipia demſtratōis ſi ſit ꝓpoſitio probabilis τ vera vt ſophiſte) ſu. faciunt. τ bene dicit φ tales ſūt ſtulti τ ſophiſte (qm̄ ſcire eſt ſciam hr̄e) ſuper demſtrationē. τ ſubdit (nō .n. qḋ ꝓbabile ē aut verū) eſt ſu. (pncipiū) demſtratiōis (ſꝫ pncipiū in gn̄e) illo (circa qḋ demſtraſ: τ verꝫ) ſu. eſt demſtrationis pncipiuꝫ (nō aūt omne) .i. nō oē pncipium τ verum eſt ſu. demſtrationis pncipiū (ſꝫ ꝓpꝛiū) nūc ergo ſuppleaſ rō. cū demonſtratio ſit ex pmis τ veris τ ꝓpꝛijs τ talia ſunt neceſſaria opꝫ demonſtrationeꝫ eſſe ex neceſſarijs. ℭ Notandum aūt φ ſophiſticum dici oꝫ quicqd apparet τ non exiſtit: τ qꝛ arguens ex ꝓbabilibus forte pōt apparere ſciens τ nō eſt: ideo merito dicit eſſe ſophiſta. ℭ Notandum etiā φ ꝓpōnes pme pñt appellari dignitates que ſunt ꝓpoſitiones cōes τ pmiſſe pñt dici pme q̄ ſunt ꝓpōnes pme. nam pmiſſe ſunt in demonſtratione ꝓpōnes pme τ indemonſtrabiles: vel ſu. ſumunt originē ex pmis τ indemonſtrabilibus. Si g̊ demonſtratio eſt circa aliquod genus: vel circa genus continui vt geometria. vel circa genus numerorꝫ: vt ariſmetrica opꝫ demonſtrationē eſſe ex primis

in illo genere nō ex ꝑmis cauſis. q2 talia nō ingrediunt̄ demōſtrationē ſm ſubam: ſ3 ex ꝑmis ꝓprijs.

¶ Quō aūt ex neceſſarijs oꝫ eē ſillium manifeſtū ex his eſt. Si enim non eſt habens rationem propter quid exiſtente demonſtratione nō eſt ſciēs. Sic autem vtiq3 ⁊ qō.a.de.c.ex neceſſitate.b.autem medium per qō demonſtratum eſt: ſed nō ex neceſſitate nō ſciunt propter qd. Non.n.eſt hoc ꝑꝑ mediū. hoc aūt cōtingit oīno nō eſſe: cōcluſionē aūt neceſſariam.

¶ In parte iſta vt dicebat̄ ꝑhus ꝓbat q̄dā q̄ ſūt ſuppoſita in rōnib' ꝓbabitis. Supponebant̄ aūt duo. vꝫ. ꝙ neceſſariū ex nō neccarijs demōſtrari nō poterat: ſ3 poterat ſillogiçari. Jō duo facit. q2 ꝑ oñdit ꝙ nō poſſit neccīū ex nō neceſſarijs demonſtrari. 2°. declarat ꝙ poſſit ſillogiçari ibi (Cū ḡ ɔclō.) ¶ Circa ꝑmū duo facit ſm ꝙ duas rōnes adducit ad ꝓpoſitū. 2° ibi. (Amplius ſi aliqs.) dicit ḡ (Quō āt ex neceſſarijs oꝫ eē ſillium) demōſtratiuū (manifeſtū eſt ex his).i. ex dicēdis (ſi.n. nō hñs rōnē ꝑꝑ qd demōſtratiōe exñte) ſu. ꝑ cām nō (ē ſciēs).q.d. ꝙ cū demōſtratio exiſtat ꝑꝑ qd ⁊ dicat cām. nō hñtes cām nō ſcimus. ⁊ exēplificat in terminis. d. (ſit āt vtiq3 .a.de.c.ex neccītate eē) .i. hec ɔclō. oē.c.eſt.a. ſit neceſſaria (.b.aūt medium ꝑ qō demōſtratū ē).i. ꝑ qō eſt demōſtrata ɔclō illa (nō ex neceſſitate).i. ſit ɔtingēs (nō ſciuit ꝑꝑ qd. nō.n.eſt B).i. eſt hec ɔclō (ꝑꝑ mediū: B qō ɔtingit nō eſſe).i. qdē nō ē neceſſariū (ɔclonē aūt) ſu. poſuim' (neceſſariā.) ¶ Notādū aūt vim rōnis hui' in hoc ɔſiſtere: ꝙ cū demōſtratio ſit ꝑ cām ⁊ ɔtingēs nō poſſit eē cā neccarij demōſtratiue: ⁊ ꝑ cām nō ſciret̄ ɔclō neccīa ꝑ mediū ɔtingēs. ¶ Notandū ēt ꝙ cā ꝑ quā ſit demōſtratio dꝫ eē ita ꝓpa: ⁊ ita īmediata paſſioni ꝙ poſita ea ponat̄ paſſio: ⁊ remota remoueat̄ paſſio. vt poſita iterpoſitiōe terre ponat̄ eclipſis lune: ⁊ remot a remoueat̄. ⁊ poſito angulo extrinſeco ponatur hñe tres: ⁊ remoto remoueat̄. moueri mediū ⁊ poterit nō eē: nō aūt poterit regit̄ ſi mediū ſit ɔtingēs ⁊ conclō neccīa poterit remoueri ɔclō. nec poterit nō eē. ḡ tale mediū nō pōt eē cā cōclonis: q2 eo remoto nō ꝓpter hoc remouet̄ cōclō. oīa aūt hec in lr̄a īuuint̄. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū ɔtingēs poſſit eē cā neceſſarij: ⁊ videt̄ ꝙ ſic: q2 ɔtingēs eſt hoīem vulnerari: ⁊ tñ ꝑ vulnerationē q̄ ē ɔtingēs inducit̄ mors q̄ eſt ꝑpetua. nā nāliter loquēdo mortui in eternū remanebūt mortui. ¶ In ɔ̄riū eſt ꝑhus q vult ꝙ ſcire cōclonē neceſſariā ꝑ mediū ɔtingēs nō eſt ſcire ꝑꝑ qd nec ꝑ cām. ¶ Dicēdū ꝙ loquēdo de cā īmediata ⁊ ꝓpria ⁊ ꝓxima cuiuſmodi ē cā quā aſſumit demonſtratio īpoſſe eſt ꝙ ɔtingēs ſit cā neceſſarij: q2 vt in notabilib' tāgebat̄ poſita tali cā ponit̄ effect': ⁊ remota cā remouet̄. Qō vero arguebat̄ de mortuo. Dicendum ꝙ vulneratio ⁊ oīs motus imediate eſt cā fieri. nō aūt īmediate eſt cauſa eſſe vel nō: ſicut edificatio in actu īmediate eſt cā ipſi' edificari: ſiue ipſius fieri domus. Et iō poſito edificatore in actu ex neceſſitate ponit̄ ipm edificari: ⁊ ipſum fieri ⁊ ecōuerſo. ⁊ remoto remouet̄: ita ꝙ ſi nō eſt edificatio nō eſt edificari: ⁊ ſi nō eſt factio nō eſt fieri. Sed nō valet ſi nō eſt edificator ꝙ nō ſit edificium. nā mortuo edificatore nō ꝓpter hoc deſtruit̄ domus. ſic ⁊ in ꝓpoſito. vulneratio eſt cā īmediata ipſius trāſmutationis q̄ trāſmutatio ē cōtingens ⁊ tranſiens ſicut vulneratio ipſa. vel poſſum' dicere ꝙ talia intelligēda ſunt in cauſis per ſe vulneratio autem in tm̄ eſt cā mortis ꝑut per cā ſit aliq̄ alteratio in corpore. alteratio aūt per ſe ordinat̄ ad introductionē forme. ex ɔ̄ñti aūt ⁊ q̄ſi per accidēs ordinat̄ ad expulſionez ɔ̄rij. licet ḡ forma expulſa in ꝑpetuum ſit expulſa. forma introducta nō eſt perpetua. nā q expellit formaꝫ viui aliquā formā introducit ɔ̄riā illi forme: ⁊ alteratio per ſe eſt cā forme introducte que perpetua eſſe nō pōt. Poſſum' etiā ⁊ alr̄ dicere ꝙ falſum ē ꝙ mortuū in eternū remaneat mortuū. nā nālr̄ pōt fieri viuum ex mortuo ⁊ ex boue mortuo nālr̄ pōt fieri bos viuus nō idē numero: ſed ideꝫ ſpē: ⁊ q2 nō eſt ſciētia de hoc particulari vel de illo: dicere poſſumus: ꝙ nec forma introducta ē ꝑpetua: nec ē neceſſariuꝫ ꝙ forma expulſa in ꝑpetuū ſit expulſa. pōt eni mā redire ſub eadē forma ſub q̄ ꝑus erat. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius ſi aliqs neſciuit reꝫ nunc habēs rōnē ⁊ ſaluatus ē ſalua re: nec ē oblit': nec pri' ſciuit. corrūpet̄ aūt vtiq3 mediū niſi ſit neceſſariū. quare habebit qdē rōnē re ſalua. neſciuit auteꝫ neq3 ergo prius ſciuit. Si vō nō corruptū eſt ɔtingit aūt corrūpi qō accidit vtiq3 erit poſſibile ⁊ contingēs: ſed eſt ipoſſe ſic ſe habētē ſcire.

¶ Adducit ſecūdā rōneꝫ. dicens. (Amplius ſi aliqs neſcit rē nunc).i. mō ⁊ tñ eſt (hñs rōnē ⁊ ſaluatus eſt: ⁊ ſalua re nō eſt oblitus nec prius ſciuit).q.d. ꝙ cuꝫ q̄tuor modis ⁊ nō pluribus perdat̄ ſcia. q2 vel perdit̄: q2 nō hꝫ rōneꝫ de eo. q2 decidit a mente tua rō vel perdit̄ per corruptioneꝫ tui. vel per corruptionē rei: vel per obliuionē q2 es oblit'. Iſtis ḡ ɔditiōib' manentib' qcqd nūc neſcis nunq̄ ſciuiſti. ⁊ q2 oīb' iſtis cōditiōib' manentib' ſi ꝑ mediū cōtingēs ſcis conclonē neceſſariā corrupto medio neſcis illā. ḡ nunq̄ ſciuiſti eā. iō ait ꝙ (corrūpet̄ āt mediū niſi ſit neccīū q̄re hēbis quādā rōnē ſalua re) ⁊ q2 ſu. ſaluat' eſt ipe ⁊ nō eſt oblit' (neſcit aūt) q2. ſ. corruptū eſt mediū (ḡ nec ꝑus ſciuit) ⁊ ſi dicat̄ ꝙ mediū nō eſt corruptū: pōt tñ corrūpi quo poſito ſeqt̄ ipoſſe. iō ait (ſi nō corruptū) ſu. eſt mediū (cōtingit aūt) ipm (corrumpi qō vtiq3 accidit) de corruptiōe medij (erit poſſe ⁊ ɔtingens: ſ3 ipoſſe eſt ſic ſe hñtem ſcire) ⁊ poſtea ſu. neſcire manētib' ɔditiōib' illis. ¶ Notādū āt ꝙ ꝑus ſcire ⁊ poſtea neſcire ē ꝑdere ſciam: ſ3 ſcia nō ꝑdit̄ niſi altero q̄tuor modoꝝ. ſic ḡ ſe hñte.i. manētibus oīb' illis q̄tuor ɔditiōib' ipoſſe ē ſcire aliqd ⁊ poſtea neſcire. ¶ Notādū ēt vim rōnis facte in B cōſiſtere: q2 ipoſſe eſt te ſcire neccīū ꝑ ɔtingēs: q2 ſi mediū ponit̄ contingens corrupto eo neſcies cōclonē. q2 nō ſcit̄ qō ē ꝑ id qō nō ē. cōcluſio ergo q̄ eſt neccīa nō ſcit̄ ꝑ mediū qō ponit̄ corruptū ⁊ ponit̄ nō eē. ḡ cū tu habeas rōnē ⁊ ſis ſaluat': ⁊ ſit ſalua res: ⁊ nō ſis oblitus. ḡ nō perdidiſti ſcientiam: ſed ſi neſcis ⁊ non perdidiſti ſcientiam. ergo nunq̄ ſciuiſti. igit̄ cū dicebas ſcire te per mediū ɔtingēs: neſciebas.

¶ Notandū etiā ꝙ poſſet aliter hec ratio formari vt dicamus ꝙ ɔclō neceſſaria ɔcluſa ꝑ mediū ɔtingēs nō aliter ſcitur medio exñte q̄ medio corrupto: ſ3 medio corrupto nō ſcitur. ḡ nec medio exñte ſcit̄. per mediū itaq3 cōtingens ſiue ſit ſiue nō ſit nō pōt ſciri cōclō neccīa. ¶ Notādū etiā ꝙ hec ꝓpoſitio ꝙ ɔclō neccīa cōcluſa ꝑ mediuꝫ ɔtingēs nō alr̄ ſcit̄ medio exñte q̄ corrupto: vificat̄ ꝑ ea q̄ tāgunt̄ in lr̄a. nā ſi ſcires medio exñte ⁊ neſcires medio corrupto. ḡ ꝑ corruptionē medij ꝑderes ſciam: ſ3 dcm̄ eſt ꝙ nō ꝑdit̄ ſcia niſi altero dictoꝝ q̄tuor modoꝝ. manētibus ergo illis q̄tuor cōditionibus ſciam nō perdidiſti. ſ3 neſcis medio corrupto ⁊ ſciam nō perdidiſti. ergo nunq̄ ſciaꝫ hūiſti ⁊ ſi nunq̄ ſciuiſti neſciuiſti medio exñte. vex̄ eſt ergo ꝙ non aliter ſciebas medio exñte q̄ nō exñte. q2 nec eo exñte nec nō exñte ſciebas. ¶ Dubitaret forte aliquis de his conditionib' per q̄s ꝑdit̄ ſcia vt ꝑhus innuit. ⁊ ꝑmo dubitat̄ de hac cōditiōe hñs rōnē vtrū ſtati cū ꝑdi/

2 6°

dimus aliquā rōnē pdam⁹ ſciā3.ꝛ videꝛ ꝙ nō.qꝛ forte
poſſet qs h̄re multas rōnes ad vnā ↄclōnē.nō ſtatiȝ ḡ cū
amitteret rōnē aliquā pderet ſciam illi⁹ ↄclonis:qꝛ rema
neret ſibi alia rō. Dicendū ꝙ loquēdo de rōnib⁹ potiſſi/
mis:p q̄s acq̄riꝛ ſcia ſimplr nō eſt niſi vna rō ad vnā cō
cluſionē.nā nālr loquēdo ꝛ ſ3 nālē originē ab vna cā im
mediata ſ3 vnū ꝛ eūdē modū nō pceditur niſi vn⁹ effect⁹.
iō habebiꝛ īferi⁹ ꝙ augenꝛ demonſtratiōes nō p media:
ſ3 in poſt aſſumēdo.ad hāc āt ↄclōnē ꝙ triāgulus h3 tres
nō ē niſi vnū potiſſimū mediū.v3.ꝙ h3 angulū extrinſe/
cū.q ḡ pderet ꝛ obliuiſcereꝛ hoc mediū ꝛ hāc rōnē ꝙ triā
gulus h3 angulū extrinſecū pderet ſciam hui⁹ ↄclonis: ꝛ
neſciret ꝙ hēret tres. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de
ſc̄da ↄditiōe q̄ eſt ꝛ ſaluat⁹ ē.vtrū pp h̄ ic corruptionē per
daꝛ ſcia.ꝛ videꝛ ꝙ nō:qꝛ remanent ſpēs in aīa:qꝛ poſtq̄
deſinim⁹ fantaſiari:imo cū itellect⁹ ſit vt⁹ im ālis ꝛ ſit lo
cus ſpē3:vt dꝛ i.3.de aīa.o3 ꝙ ↄſeruenꝛ ſpēs in itellectu:
ſic̄ res ↄſeruanꝛ in ſuo loco:q̄re l3 nō remaneāt ſpēs ſen/
ſibiles corrupto corpe:qꝛ ſenſus fundaꝛ in organo corpo
reo:tn̄ nō videꝛ cā q̄re nō remaneāt ſpēs in itellectu cor
pore corrupto:qꝛ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis eſt act⁹.pote/
rūt ḡ remanere ſpēs in aīa ſepata: ꝛ ita remanebit in ea
ſcia.Dicēdū ꝙ aliud eſt q̄rere vtrū3 remaneat ſcia in aīa
ſeparata: ꝛ vtꝝ hō amittat eā p mortē.planū ē.n. ipm cō
iunctū ſiue ipm hoīe3 q p mortē amittit eē ꝙ o3 perdere
ſciam.nā ſcie ꝛ cetere alie pfectiōes pſupponūt eē.q̄re o3
ꝙ hō ſit ſaluat⁹.ꝛ nō ſit corrupt⁹ ad h̄ ꝙ hēat ſcia3.qd ſit
āt de aīa ſepata Ariſt. nō itromiſit ſe.ꝛ vtrum remaneat
ſcia in aīa ſepata nō ē p̄ſentis ſpeculatiōis. ¶ Ulteri⁹ for
te dubitaret aliqs de tertia cōditiōe q̄ ē ſaluare:vtꝝ opor
teat rē eē ſaluā ad hoc ꝙ de ea habeaꝛ ſcia. ꝛ videꝛ ꝙ nō
qꝛ nulla pluuia exñte pōt aliqs habere ſcia3 de ea: ꝛ q h3
ſciam de florib⁹ ridiculū videꝛ ſi dicaꝛ ꝙ in hyeme cum
nō ſint flores ſciam ſuā perdat.Dicendū ꝙ in hyeme qn̄
corrūpunꝛ flores ſi ſic eē deſinerēt ꝙ nō plus eſſent: niſi
ſic̄ eſt chymera.de eis ſcia eē nō poſſet: ſ3 flores i hyeme
aliquo mō ſūt:qꝛ ſi nō ſunt in ſe ſūt tn̄ in ſuis cauſis.ꝛ plu
uia tpe ſiccitatis l3 nō ſit in ſe:eſt tn̄ in ſuis cauſis: ꝛ qꝛ ſci
re eſt per cām ſufficit talia ſic eē: vt de eis ſcia eē poſſit.o3
ḡ ꝙ aliquo mō ſit res ſalua:vel in ſe:vel in ſuis cauſis ad
h̄ ꝙ de ea ſit ſcia:q̄ oia in libro de gn̄atiōne diffuſius dixi
mus.poſſum⁹ tn̄ ꝛ alr ſoluere dicendo ꝙ ph̄us loqꝛ h̄ de
ſcia ꝓut dicit quācūq3 cognitionē certā ſm quē modū ꝛ
de ipſis pticularib⁹ vt ſunt ſub ſenſu dꝛ de eis eē ſcia.cor/
ruptis āt his:qꝛ nō vlteri⁹ ſūt in ſenſu: nō ē de eis vlteri⁹
ſcia.vn̄ ꝛ cōmētator.7.meta.ait ꝙ pticularia cū recedūt
a ſenſu nō habem⁹ de eis ſciam ſ3 opiōnē. ¶ Ulteri⁹ for
te dubitaret aliqs de ↄditiōe q̄rta q̄ eſt: ꝛ nō eſt oblit⁹. vi/
deꝛ.n.iſta ↄditio eē eadē cū p̄ma.nā idē ē hēre rōnē ꝛ nō
eē oblitū.Dicēdū ꝙ p̄ma cōditio referēda eſt ad mediū.
hec aūt cōditio q̄rta referēda eſt ad cōclōnē.nā ſi ſcirem
y ſoc̄heles h̄re tres de triāgulo p h̄re angulū poſſem amit
tere ſciam de hac cōclōne:vel qꝛ obliuiſcerer hāc rōnē ꝛ
h̄ mediū ꝙ triāgulus h3 āgulū extrīſecū.vel qꝛ obliuiſce
rer hāc ↄclōnē ꝙ triāgul⁹ h3 tres.pōt enī ↄtingere ꝙ ali/
quis ſciat cām: ꝛ tn̄ ignoret effectū.potero enī ſcire ꝙ triā
gulus h3 angulū: ꝛ tn̄ oblitus ero.ex h̄ cōcludere ꝙ habe
at tres.Ad ſcire enī nō ſufficit cognoſcere cām : ſ3 op3 ſci/
re:qm̄ illius eſt cā.q ḡ h3 rōnē demōſtratiuā cog̊ſcit cā3 ꝛ
q nō ē oblit⁹ effectū:ſ3 q ſcit ipm referre in ſuā cā3 cog̊ſcit
cām: ꝛ qm̄ illi⁹ ē cā. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs:vtrū
corruptio medij tollat ſciam. ꝛ vī ꝙ nō.qꝛ ph̄us inuit in
lr̄a ꝙ nō alr hēret aliqs ſciam de ↄclōne medio exñte q̄3
corrupto. ¶ In ↄtriū ē.qꝛ ſi o3 eē rē ſaluā ad h̄ ꝙ ſit ſcia
de ea multo magis o3 mediū ſaluū eſſe. Dicendū ꝙ aut

per corruptionē medij corrūpiꝛ res aut non. ſi corrūpiꝛ.
tūc hec cōditio contineꝛ ſub tertia cōditiōe:q̄ ē ꝙ res d3
eē ſalua. qō quō ſit itelligēdū ſupius eſt expꝛeſſum.ſi vō p
corruptionē medij nō corrūpiꝛ res:tūc tale mediū nō fa
cit p ſe ꝛ ꝓprie ꝛ imediate ad eē rei.iō nō alr ſciꝛ res tali
medio exñte q̄3 nō exñte.Eſt ḡ intentio ph̄i ꝙ ſi cōclō ne
ceſſaria cōcludaꝛ p mediū cōtingens. vel ſi ad effectum
neceſſariū aſſigneꝛ cā cōtingens. qm̄ aliqn̄ cōtingentia
ſūt:aliqn̄ nō ſūt.neceſſaria vō ſemp ſūt ꝛ in ſuo eē variari
nō pñt.eē vel nō eſſe talis medij nō variabit eſſe cōclō/
nis:ꝛ qꝛ res ſicut ſe h3 ad eē:ſic ſe h3 ad cog̊ſci: ſic̄ res ne/
ceſſarie nō alr ſunt rebus cōtingentibus exñtibus vel nō
exiſtentibus ſic cōclo neceſſaria nō alr ſcitur medio ↄtin
gente exñte vel non exñte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū3 igiꝛ cōcluſio ex neceſſitate quidē ē nihil
phibet mediū3 nō neceſſariū3 eē p qd̄ demon
ſtratū3 ē. Eſt enī ex nō neceſſarijs neceſſariū3
ſyllogizare ſicut ꝛ verum ex non veris. Cum
autem medium ex neceſſitate eſt : ꝛ ↄcluſio ex
neceſſitate ſicut ex veris verum ſemper.

¶ Declarat 2ᵐ ꝙ in p̄cedēti lectione p̄ſupponebaꝛ.v3. ꝙ
cōclō neceſſaria p mediū ↄtingēs nō poſſit demr̄ari:pōt
tn̄ ſillogiçari.Circa qō tria facit.qꝛ p̄mo facit qō dcm̄ eſt
2.º manifeſtat qō dixerat in terminis.3.º epilogat circa d/
terminata.ſc̄da ibi (ſit.n.a.de.b.) tertia ibi (qm̄ autē ſi
ſcit) Dicit ḡ (Cū ḡ cōclo ex neceſſitate ſit nihil ꝓhibet me/
diū nō nec̄iū eē:pp qō mediū eſt demr̄atū) .i. ſillogiçatū:
qō declarat p ſilē.d.q (ē.n.nec̄iū ex nō nec̄arijs ſillogiça
re ſicut ēt verꝫ ex nō veris) ꝛ ſubdit (ꝙ cū mediū ex ne/
ceſſitate eſt. ꝛ cōclo ex nec̄itate ē ſicut ex veris verū ſp.)
¶ Notādū aūt ſicut ſe h3 verū ad verū ſic ſuo mō ſe h3
nec̄ariū ad nec̄iū:iō ſicut ex veris ſp ſillogiçaꝛ verū ſic ſi
mediū eſt neceſſariū ↄclo ſp ē nec̄ia: ꝛ ſicut nō valet ſi p̄/
miſſe nō ſunt vere ḡ cōclo nō eſt vera.qꝛ pōt ſillogiçari
verū ex nō veris.ſic nō valet ſi p̄miſſe nō ſūt nec̄ie ḡ cō/
clo nō ſit nec̄ia:qꝛ pōt ſillogiçari neceſſariū ex nō nec̄a/
rijs. ¶ Notādū ēt ꝙ cū in lr̄a dꝛ ꝙ mediū p qō ē demr̄a
tū nec̄iū pōt eē nō neceſſariū ibi demr̄atū o3 ꝙ accipiaꝛ
large ꝓut idē ſonat ꝙ ſillogiçatū. ¶ Dubitaret forte ali
qs vn̄ ē h̄ ꝙ ſi p̄miſſe ſunt vere ꝙ ↄclo ē vera ꝛ nō ↄuer/
tiꝛ ꝛ ꝙ ſi cōclo nō ē vera p̄miſſe nō ſunt vere:nō tn̄ econ
uerſo.ꝛ qō dꝛ de vero vitatem h3 de nec̄io. ¶ Dōm ꝙ vt
alias tetigim⁹ ſillogiſmus eſt ↄña q̄dā ꝛ p̄miſſe ſe hñt vt
añs:cōcluſio vō vt ↄñs:ex ↄña aūt duobus modis cōtin/
git bn̄ arguere ꝛ duobus male.nā a poſitiōe añtis ꝛ a de
ſtructiōe ↄñtis eſt argumētatio bona.ꝛ a deſtructiōe añ
tis.ꝛ a poſitiōe ↄñtis mala. iō ſi p̄miſſe ſunt vere vel ne/
ceſſarie o3 ꝙ ↄclo ſit vera vel neceſſaria.qꝛ ſic arguim⁹ a
poſitiōe añtis vt ſi ſunt p̄miſſe eſt ↄclo. ¶ Rurſus ſi cō/
cluſio non eſt vera nec nec̄ia:nec p̄miſſe:qꝛ ſic arguim⁹ a
deſtructiōe ↄñtis.ſ3 nō valet.ſi p̄miſſe nō ſunt vere.ḡ nec
ↄcluſio.vel ſi nō ſunt neceſſarie ergo nec concluſio. qꝛ ſic
arguimus a deſtructiōe añtis:nec valet ſi cōcluſio eſt ve/
ra ergo ꝛ premiſſe:vel ſi eſt neceſſaria ergo ꝛ ille.qꝛ ſic ar/
guimus a poſitione ↄñtis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit.n.a.de.b.ex neceſſitate ꝛ hoc de.c.neceſ
ſe eſt ergo ꝛ.a.c.ineſſe. ergo eſſe.c.oē.a.eſt ne
ceſſarium:ſ3 cum nō neceſſaria ē ↄclo neq3 me
diū3 eē neceſſariū3 poſſe eſt. Sit.n.a.in.c. non
ex neceſſitate in.b.a. ꝛ hoc i.c.ex neceſſitate.a.
ergo in.c. ex neceſſitate erit ſed nō cōceſſum ē.

¶ Qō dixerat manifeſtat in terminis.d. (ſit enim.a.de.b.

ex neceſſitate) .i. hec ſit maior .oē .b. de nec̄itate eſt .a. (et hec) .i. b. (de .c.) ſu. p̄dicet̄ de neceſſitate (neceſſe igitur et a. ineſſe .c.) ſu. ex nec̄itate. ſi premiſſe ḡ ſunt neceſſarie de nec̄itate ↄclō eſt neceſſaria: q̄z ſi aňs eſt neceſſariū: et ↄñs. arguit̄ .n. ſic a poſitiōe aňtis. ſed cū nō ſit nec̄ia cōclō nec mediū poſſibile eſt eē neceſſariū qḋ p̄z in terminis. ſit .n. a. in .c. cōclō nō de nec̄itate eē .i. nō neceſſaria. in .b. aūt .a. et hoc .i. b. in .c. ex nec̄itate. ḡ et .a. in .c. ex nec̄itate erit (ſ₃ nō ↄceſſum eſt) .i. ſ₃ hoc fuit negatū .q. d. ꝙ nō pōt ↄcedi cōcluſionē nō eſſe neceſſariā ſi p̄miſſe ſunt neceſſarie: q̄z ex nec̄itate p̄miſſaꝝ cōcludit̄ nec̄itas cōclōnis cuius ↄ̄riū cōcedebas. ¶ Notādū aūt ꝙ hic p̄hs inuit duos bonos modos argr̄edi: videlicet a poſitione aňtis vt ſi premiſſe ſunt neceſſarie et cōclo. et a deſtructiōe ↄ̄ñtis: vt ſi ↄcluſio nō eſt neceſſaria nec p̄miſſe. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniā igit̄ ſi ſcit demōſtrare oȝ demōſtrationē hr̄e: aut non ſciet neq₃ p̄pter qḋ: neq₃ q̄z neceſſe eſt illud eē. ſ₃ aut opinat̄ neſciēs: ſi accipiat̄ tanq̄₃ neceſſarium nō neceſſarium: aut neq₃ opinabit̄. ſimiliter ſiue ſciat: q̄z per mediata ſiue p̄pter quid et per imediata.

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ ſi voluim⁹ ſcire demōſtratiue oȝ nos hr̄e demōſtrationē p̄ mediū neceſſarium alr̄ aūt nō ſciem⁹: nec pp̄ qḋ: nec q̄z: nec p̄ cāas imediatas: nec mediatas. iō ait (q̄ñ aūt ſi ſcit demonſtratiue oȝ hr̄e demōſtrationē) ſu. p̄ mediū neceſſariū (aut) ſup. ſi non h₃ talē demōſtrationē (nō ſcit pp̄ qḋ: nec ſcit q̄z nec̄e eſt eē id) .i. eē rē ſcitā (ſ₃ aut neſciēs opinabit̄) ſe ſcire (ſi accipiat) mediū (nō neceſſariū tanq̄₃ nec̄ium aut nō opinabit̄) ſe ſcire ſu. ſi nec accipiat mediū nec̄iū nec credat accipere nec̄iū et ſubdit ꝙ (ſilr̄) .i. vlr̄ (ſiue ſciat q̄z: p̄ mediata: ſiue pp̄ qḋ: et p̄ imediata) ſu. ſemp̄ hoc fiet p̄ mediū neceſſariū. ¶ Notādū ēt ꝙ oīs demōſtratio cōcludit ex neceſſitate. nā ſemp̄ nec̄e ē eē illud .i. eē rē ſcitā q̄ per demſ̄rationē ↄcludit̄. et iō ſiue ſit demſ̄ratio pp̄ qḋ ſiue q̄z. oȝ ſemper accipere mediū neceſſariū. alr̄ ēt nec ſic: nec ſic ſciet. ¶ Notādum ēt ꝙ demōſtratio pp̄ qḋ fit per cāas imediatas ſolū. demōſtratio v̄o q̄z fit p̄ mediatas. fit ēt aliter vt per effectus. ſ₃ de his oībus inferius plenius oſtendet̄.

¶ Accidētiū aūt nō p̄ ſe q̄ūo determinatū ē p̄ ſe qdē eē nō eſt ſcia demōſtratiua. Nō eni ex neceſſitate demonſtrare eſt concluſionem. Accidens enim ↄtingit nō ineſſe de tali dico accn̄te.

¶ Poſtq̄₃ p̄hus oñdit ꝙ dmōſtratio nō ē ex his q̄ p̄ntealr̄ ſe hr̄e. In p̄te iſta vt dicebat̄ dclarat ꝙ nō ē ex his q̄ ſūt p̄ accn̄s. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ꝙ vt alibi determin... ē duplex eſt accn̄s. ſeparabile: et inſeparabile. Tria ḡ facit: q̄z p̄ oñdit: ꝙ nō ſit demōſtratio de accn̄te ſep̄abili. 2° adducit rōnē ḡnalē ꝙ de nullo p̄ accn̄s ſit demonſtratio. 3° ſpecialr̄ deſcēdit ad accn̄s inſep̄abile. oñdēs ꝙ nec de tali p̄ accn̄s demōſtratio eē pōt. 2ª ibi (Qm̄ āt ex nec̄itate) 3ª ibi (Nec ſi ſemp̄ ſit.) ¶ Circa p̄mū tria facit. q̄z p̄mo oſtēdit de accidente ſep̄abili ꝙ nō ē dmōſtratio. 2° remouet quādā qōnē q̄ ſumit originē ex p̄dictis. 3° illā qōnem ſoluit. 2ª ibi. (Et tñ opponet.) 3ª ibi. (Op₃ aūt interrogare.) In p̄ma parte intendit talē rōnē. ea ex q̄bus ē demōſtratio ſunt nec̄ia et nō ↄtigūt nō eē. accn̄tia āt ſep̄abilia nō ſunt neceſſaria et ↄtingūt nō eē. ḡ et c̄. ideo ait ꝙ (accidentiū aūt nō per ſe q̄ūo qdē demōſtratū eſt p̄ ſe eē nō ē ſcia demōſtratiua: q̄z nō ex nec̄itate eſt demōſtrare ↄclōnē. nā accidēs (ſu. ſep̄abile (cōtingit nō eē. de tali .n. accidēte dico) .i. loq̄ ſcēdo in hac rōne de accn̄te tali qḋ ↄtingit nō eē et ē ſep̄abile. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ūo differat accn̄s a p̄prio. nā ſi ex p̄prio ſit p̄priū per ſe ex accidēte v̄o per accn̄s ad intelligendū ea que ponunt̄ in littera ſcire nos oȝ q̄ūo differt p̄priū ab accidēte. Dicendū ꝙ accidens vel h₃ cāam neceſſariā in ſub̄o vel nō h₃. ſi h₃ cāam neceſſariā: vel illa pertinet ad p̄ncipia ſpeciei: vel ad p̄ncipia indiuidui. ſi nō h₃ cāam neceſſariā ſic eſt accn̄s ſeparabile. ſi v̄o h₃ cāam neceſſariā et ſequit̄ p̄ncipia indiuidui ſic eſt accn̄s inſeparabile. ſed ſi cā eſt neceſſaria et orit̄ ex p̄ncipijs ſpeciei ſic eſt accn̄s p̄priū. nā ſumēdo accidens large et ip̄m p̄priū accidēs dici d₃. p̄priū ergo differt ab accidente ſeparabili per hr̄e cāam neceſſariā: et per habere ortum ex p̄ncipijs ſpeciei differt ab accidente inſeparabili.

¶ Ulterius forte dubitaret aliquis q̄ūo differat p̄priū ab accidente p̄ut cōparatur ad intellectū. Dicēdū ꝙ oē accidens tam ſeparabile q̄₃ inſeparabile pōt intelligi adeſſe et abeſſe preter corruptionē₃ ſubiecti: ſ₃ hoc de p̄prio fieri non poteſt: vt ſi nigredo eſt accidens ſeparabile vel inſeparabile coruo poteſt intelligi adeſſe et abeſſe preter corruptionem corui. ſed habere tres quod eſt proprium trianguli non poteſt intelligi adeſſe et abeſſe preter trianguli corruptionem. ¶ Ad cuius euidentiam ſciendū₃ ꝙ de accidēte ſeparabili nō h₃ dubiū q̄n poſſit intelligi abeſſe p̄ter corruptionē ſubiecti nō ſolū p̄ itellectū imo realiter ſeparat̄ p̄ter corruptionē ſubi. S₃ dubiū eē videt̄ de inſeparabili. cōtingit .n. oī accn̄ti ſiue ſit p̄priū ſiue ſit ſeparabile ſiue inſep̄abile ꝙ pōt itelligi ſub̄m nō itellecto tali accn̄te. nā cū ſubiectum ſit p̄us quolibet tali et prius poſſit intelligi non intellecto poſteriori pōt intelligi ſub̄₃ nō intellecto quocūq₃ accn̄te: ſ₃ aliud eſt itelligere ſubiectū nō intellecto accn̄te et intelligere ſubiectū cū ↄ̄trario accidentis: et aliud eſt intelligere ſub̄₃ et nō intelligere ip̄₃ ad eē et intelligere ip̄m abeē. poſſu₃ aūt intelligere ſub̄m cū ↄ̄rio accidētis inſeparabilis: vt poſſu₃ itelligere coruū albū: ſ₃ nō poſſum intelligere cū ↄ̄rio p̄prij: vt nō poſſu₃ intelligere hoiem hinibilē nec triāgulū hn̄tē q̄tuor. ſic ēt poſſū itelligere coruū eē ſeparatū a nigredine itelligēdo ab eo nigredinē abeē. S₃ h̄ de p̄prio itelligere nō poſſū. habent eni ſe iſta tria p̄ ordinē. nō itelligere ineſſe. intelligere abeſſe: et itelligere ↄ̄riū adeē. intelligendo eni ſub̄m nō oȝ ꝙ intelligat̄ p̄priū ꝙ nō intelligēdo ip̄m nō itelligo ip̄m ineſſe. ſ₃ falſum eſt ꝙ intelligā cōtrariū adeē vel ꝙ intelligā ip̄₃ abeē: vel ꝙ intelligā ip̄m ſepari a ſub̄o: ſ₃ etiā eſt oīo falſum ſi itelligā ↄ̄riū p̄prij adeſſe ſub̄o. Sed poſſu₃ intelligere accn̄s inſep̄abile abeē et ↄ̄riū eius ſub̄o ineē: qḋ ſic declarat̄. nā nigredo q̄ eſt iſeparabilis coruo nō orit̄ ex p̄ncipijs corui: q̄z nō orit̄ ex p̄ncipijs ſpēi: ſed orit̄ ex p̄ncipijs hui⁹ corui: q̄z forma corui h₃ eē in tali m̄ā ſic cōplexionata: iō cam cōcomitat̄ nigredo: et q̄z nō poſſum intelligere coruū nō intelligēdo p̄ncipia corui cum accn̄s inſeparabile nō p̄tineat ad p̄ncipia corui: ſiue intelligā h̄ accn̄s abeſſe: ſiue intelligā ↄ̄riū eius ineſſe q̄tum ad p̄ncipia cōia nō variabit̄ cōceptus quē hēo de coruo. nec p̄pter hoc intelligā coruū corruptū: ſed q̄z p̄priū corui qōcunq₃ ſit illud p̄tinet ad p̄ncipia corui nō poſſum intelligere h̄ p̄priū abeſſe niſi intelligā abeſſe et ip̄a p̄ncipia. q̄z nō pōt ſeparari p̄priū rei a re niſi ſeparēt̄ ab ea et ip̄a p̄ncipia ex q̄bus p̄priū ſumit ortū. et nō poſſū intelligere ↄ̄riū p̄prij ineſſe niſi hr̄et ↄ̄ria p̄ncipia. et q̄z intelligere p̄pria p̄ncipia a re abeſſe vl̄ ↄ̄ria adeē oporteret ꝙ intelligerē rē corruptā. Cū ḡ q̄rit̄ q̄ūo differat p̄priū ab accn̄te p̄ut cōparat̄ ad intellm̄: dico ꝙ cōuenit et differt. conuenit qdē q̄z ſicut tūc pōt itelligi ſubiectū nō itellecto accn̄te. ita pōt intelligi nō itellecto p̄p̄o. differt v̄o: q̄z accn̄s tā ſeparabile q̄₃ inſeparabile pōt intelligi abeſſe et cōtrariū

eius ineſſe abſq; ſubiecti corruptiõe accipiẽdo ſubm ĩ potẽtia: eo ꝙ tale accidẽs ĩptinẽs ſit ad pncipia ſpẽi: ſ3 ꝓ de ꝓptio dicere nõ poſſumus. ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Et tamen opponet fortaſſis aliqs cui⁹ cã hic oꝫ interrogare de his ſi nõ neceſſe eſt cõcl'onẽ eſſe. Nihil eniꝫ differt ſi aliqs interrogatus cõtingere: ⁊ poſteaꝫ dicat concluſionem.

ℂ Hic remouet quãdã qõnẽ ſumẽtẽ3 originẽ ex predictis d. (⁊ tñ fortaſſe opponet aliqs cui⁹ cã oꝫ ꝓ interrogare de his) .i. de hĩ ↄtingentibus (ſi nõ neceſſe eſt eſſe ↄcl'onẽ) ſu. ex his (nã nihil differt ſi aliqs) .i. ſi rñdens (interrogatus) vel ſup. nõ interrogatus (cõtingentia) vel .i. de cõtingentib⁹ (poſtea dicat) .i. opponẽs ꝓcedat ⁊ (dicat cõcluſionem) .q.d. ꝙ ex quo ↄcluſio ex ↄtingẽtib⁹ nõ eſt neceſſaria nõ expedit de ea interrogare cũ nõ ĩterrogeť cõcluſio ex neceſſitate ↄcludať. ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Oportet autẽ interrogare nõ tanq̃ neceſſarium eſſe ꝑꝑ iterrogata: ſ3 qḋ dicere neceſſe ẽ illa dicenti: ⁊ vere dicere ſi vera erunt q̃ ſunt.

ℂ Soluit dicẽs ꝙ (oꝫ aũt iterrogare nõ tanq̃ neceſſariũ eſſe ꝑꝑ iterrogata: ſ3) iterrogare oꝫ (eo ꝙ dicẽti illa) .i. cõcedẽti ꝓmiſſas (neceſſe eſt dicere) .i. ↄcedere ſu. ↄcl'onez (⁊ ſi vera ſunt q̃ ſunt ꝓmiſſa: neceſſe ẽ dicere vҫa) .i. ↄcedere eẽ ſu. q̃ ſũt ↄcluſa. ℂ Dubitaret forte aliqs quõ ſoluiť ex hoc qḋ ꝓpoſita. Dicẽdũ ꝙ in oĩ ſill'o ſi vҫa accipianť ſiue illa ſint ↄtingẽtia ſiue neč̃ia oꝫ ꝙ ꝓmiſſe ſint cãe ↄcl'onis q̃ntũ ad iferre: nõ tñ ſemꝑ oꝫ ꝙ ſint cãe q̃ntũ ad eẽ. in ſill'o eni ↄſtituto ex ꝓpõnib⁹ ↄtingẽtib⁹ ↄcl'o nõ eſt neceſſaria ꝑꝑ ꝓmiſſas q̃ntũ ad eſſe: q2 ↄtingẽtia nõ pñt eẽ cã neceſſarij q̃ntũ ad eſſe: ſed põt ibi eẽ neč̃itas q̃ntũ ad ĩferre. ıõ in lr̃a dr̃ ꝙ nõ ĩterrogať tanq̃ id qḋ cõcludiť .ſ. neceſſariũ eẽ ꝑꝑ iterrogata: q2 nõ eſt ibi neceſſitas q̃ntũ ad eſſe: ſ3 ıõ iterrogať: q2 dicẽti illa .i. ꝓmiſſas eẽ veras neč̃e ẽ dicere ↄcl'onẽ verã eẽ. ex ↄtingẽtib⁹ itaq; põt cãri neč̃itas illatiõis: nõ neč̃itas eẽndi ꝑꝑ interrogationẽ ḡ illã nõ habeť ꝙ ↄcl'o ſit neceſſaria abſolute: ſ3 habeť neč̃itas in ordine ad ꝓmiſſas ꝙ ꝑ hãc itaq; neč̃itatẽ illatiõis bonũ eſt iterrogare rñdentẽ: q2 ſi ↄcedit ꝓmiſſas oꝫ eũ ↄcedere cõcluſionẽ. diſtinguũt aũt alr ⁊ alr de neč̃itate ꝙ duplex eſt neč̃itas. ↄñtis ⁊ ↄñtie. neč̃itas qdẽ ↄñtis ẽ qñ ipm ↄñs in ſe ⁊ ſimplr ẽ neceſſariũ: vt ſi dicerẽ: ſi celũ moueť circulr ſtelle redibũt ad eũdẽ pũctũ. hoc .n. ſimplr ⁊ in ſe ẽ neceſſariũ: ⁊ ꝙ celũ moueať ⁊ ꝙ ſtelle ſic redeant. talis .n. neč̃itas ẽ in ſill'o demõſtratiuo ⁊ ꝓmiſſe neceſſarie ſũt ⁊ ſunt cã q̃re ↄcl'o ſit neceſſaria. alia eſt neč̃itas ↄñe cuiuſmodi eſt. ſi hõ currit hõ moueť. ↄſtat ãt ꝙ hoiẽ3 currere nõ eſt neceſſariũ nec etiã moueri. tñ hec ↄña ẽ neceſſaria ſi currit ꝙ moueať. nã curſus de neč̃itate ĩfert motũ: ⁊ talis eſt neč̃itas in ſill'o topico: vbi nec ꝓmiſſe ſunt neceſſarie: nec ſũt cã ꝙ ↄcl'o ſit neceſſaria: ſ3 ſũt cã ꝙ neceſſario inferať ↄña. ḡ ipſa eſt neceſſaria: ⁊ ꝑꝑ hoc ĩterroganť ꝓmiſſe: ⁊ ſi cõceduntť oportet ꝙ cõcl'o cõcedať. ℂ Deide cum dicit.

ℂ Quoniã autẽ ex neceſſitate ſunt circa vnũqḋq3 gen⁹ q̃cunq; ꝑ ſe ſunt: ⁊ ſcḋ3 ꝙ vnũqḋq; ẽ manifeſtum ẽ: qm̃ de his q̃ ꝑ ſe ſunt demõſtratiue ſcie ex talib⁹ ſunt: accidẽtia qdẽ .n. nõ neceſſaria ſunt. Quare non neceſſarium eſt concluſionem ſcire ꝓpter quid ſit.

ℂ Adducit quandã gñalẽ rõnẽ ꝙ de nullo ꝑ accñs ſit demõſtratio .d. (qm̃ aũt illa ſũt de neč̃itate circa vnũqḋq; gen⁹) .i. ex qbus ſu. ſit demonſtratio (q̃cũq; ſunt per ſe ⁊ ſm ꝙ eſt vnũqḋq;) .i. q̃ ſunt ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipꝫ (manifeſtũ eſt qm̃ ex his q̃ per ſe ſunt) hoc mõ (ſũt demonſtratiue ſciẽtie ⁊ ex talibus) ſu. ſunt demõſtratiões (accñtia quidem nõ ſũt neceſſaria) ſu. iſto mõ (q̃re) ſu. ex accidentibus (nõ eſt neceſſariũ ſcire cõcl'onẽ ꝓpter qd ſit) ⁊ ſu. nõ ↄtingit ex talibus demõſtrare. Formeť ḡ ſic rõ. Ex neceſſarijs circa vnũqḋq; genus q̃ ſũt ꝑ ſe: ⁊ ſm ꝙ ipſum ſunt demõſtratiões. accñtia vҫo nõ talia. ḡ ⁊c̃. ℂ Notandũ ãt ꝙ aliqñ neč̃itas ↄtingit ex ꝓncipijs indiuidui: ⁊ talis neč̃itas nõ eſt per ſe ⁊ ſm ꝙ ipꝫ: vel nõ eſt ꝑ ſe ⁊ ꝓmo. q2 nihil eſt per ſe ⁊ ꝓ ꝑ ſuã mãm ſed ꝑ ſuã formã. ea aũt ex qb⁹ ſit demõſtratio nõ ſunt neceſſaria ꝑꝑ ꝓncipia indiuidui q̃ ſe tenẽt ex pꝫte mãe: ſ3 ſunt neceſſaria ꝑꝑ ꝓncipia q̃ ſe tenent ex pꝫte forme. ıõ pħus nõ ait ꝙ demõſtratio ſit ex qbuſcũq; neceſſarijs: ſ3 ꝙ ſit ex neceſſarijs q̃ ſunt per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. ⁊ q2 illa accñtia nõ ſunt talia. ıõ ex his nõ cõcludiť aliqd demonſtratiue ⁊ propter quid. ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Neq; ſi ſꝑ ſit. nõ ꝑ ſe autẽ vt ſunt ꝑ ſigna ſilli. hoc eni per ſe nõ ꝑ ſe ſciet neq; ꝓpter qd. propter qd ãt ſcire ẽ per cãm ſcire. ꝓpter ipſum ergo oꝫ ⁊ mediuꝫ tertio: ⁊ primuꝫ medio ineẽ.

ℂ Adducit aliã rõnẽ q̃ ſpẽliter ꝓcedit de accidente inſeparabili .d. (neq; ſi mediũ ſemꝑ ſit nõ aũt ſemper per ſe niſi ſit cã ↄcl'onis vt ſunt ſilli per ſigna. hoc .n. ꝑ ſe) .i. hec cõcluſio q̃ poniť eẽ per ſe (nec ſciet ꝑ ſe nec) ſciet (ꝑꝑ qd) ẽ nã (ꝑꝑ quid aũt ſcire eſt per cãm ſcire) opꝫ itaq; ꝓmiſſas eẽ per ſe ſm ꝙ ipm ad hoc ꝙ ſciam⁹ ꝑ cãm ⁊ ꝓpter qd. ıõ ait ꝙ (ꝑꝑ ipm ergo oꝫ ⁊ mediũ ineẽ 3ᵒ) q̃ntũ ad minorem: q2 minor dꝫ eẽ per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm (⁊ ꝓmũ medio) q̃ntũ ad maiorẽ. q2 maior dꝫ eẽ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipꝫ ad hoc ꝙ fiat demõſtratio potiſſima ⁊ vt ſciamus ꝑꝑ qd. Formeť aũt ſic rõ. in his ex qbus demõſtratio ſit ꝓmũ ineſt medio ⁊ mediũ 3ᵒ ꝓpter ipm: ſed ea q̃ ſunt ꝑ accñs q̃ntũcũq; ſint ĩſeparabilia nõ ſunt talia. ḡ ⁊c̃. ℂ Notãdũ aũt ꝙ multa ſunt ꝑ ſe q̃ neſcimus per ſe ⁊ cãm. S3 per ſigna vt patet in hoc exẽplo cõiter poſito. nã per ſe eſt q' oẽ elementatũ ſit corruptibile. ſi qs ergo hoc q' eſt ꝑ ſe. v3. elementatũ corrũpi ſciret per hoc ſignũ: q2 videt ipm antiq̃ri ſciret hoc ꝑ ſe nõ per ſe nec per cãm: vt in lr̃a diciť: q̃ntis antiquari inſeparabilr ↄcomiteť rẽ elementatã. per hoc tñ nec per qḋcũq; aliud qḋ nõ eſt cã nõ põt aliqd potiſſime demr̃ari: ⁊ ſic ex talibus nõ põt ſieri demr̃atio potiſſima ex nullis ꝑ accidẽs q̃ntũcũq; ſint inſeparabilia demr̃atio potiſſima ſiet: q2 talia per ſe cãe eẽ nõ poſſunt. ℂ Notandũ ẽt ꝙ ſemper philoſophus vſq; nunc locutus eſt de demõſtratione potiſſima ⁊ ꝓpter quid: nam inferius determinabiť de demonſtratione q2: ⁊ per effectus ⁊c̃.

ℂ Non ergo eſt ex alio genere deſcendentẽ demonſtrare vt geometrã in ariſthmetica.

ℂ Poſtq̃ pħs oſtẽdit ꝙ demõſtratio nõ ẽ ex his que pñt aliter ſe hr̃e nec ex his que ſunt per accidens. In pꝫte iſta declarat ꝙ non eſt ex extraneis. circa qḋ duo facit: q2 primo ꝓmittit qḋ intendit. 2ᵒ declarat intentum ibi (Tria .n. ſunt) Dicit ergo (nõ igiť eſt ex alio genere deſcendentem demõſtrare) ſu. cõtingit (vt geometricuꝫ) ſu. nõ cõtingit demõſtrare (in ariſmetrica). ℂ Notãdũ aũt ꝙ q̃ſi ↄcludẽdo ait: nõ igiť eſt demõſtrare ex alio genere: q2 põt hoc concludi ex habitis. vñ continueť ſic lr̃a. dictum eſt demõſtrationẽ nõ eſſe ex his que ſunt per accñs: ſ3 ex his que ſunt per ſe: ⁊ q2 ſic ẽ. nõ igiť ẽ demõſtrare ex alio gñe: q2 talia eſſe per ſe nõ poſſent. ℂ Notãdum igitur ꝙ bene contingit deſcẽdere in id qḋ eſt quaſi ide3 genus vt deſcendit geometria in perſpectiuã. ſed nõ ↄtingit deſcẽdere in idem genus nec in aliud vt nõ aſcẽdit ꝑſpectiua

in geometriã. ⁊ q̄z in talib⁹ nõ ꝯtingit aſcendere ſz deſcẽdere iõ ſpũalem mentionẽ fecit de deſcẽſu: q̄z non ꝯtingit aſcẽdere in aliud genus. ꝯtingit tñ deſcendere in idez vt infra patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tria eni͂ ſunt in demõſtratiõib⁹ vnuz qdem qđ demõſtraꝛ ꝯclõ. Hoc autẽ ẽſt ꝙ alicui gn͂i ineſt ꝑ ſe. vnuz ãt dignitates. Dignitates autẽ ſunt ex qbus eſt dem õſtratio. Tertium autez genus ſubiectuz eſt cuius paſſiones ⁊ ꝑ ſe accidentia oſtendit demonſtratio.

¶ Exeqꝛ de intẽto. Circa qđ tria facit: q̄z ꝑ diſtinguit tria q̄ ꝯcurrũt ad demſ̄ationẽ. 2° oñdit ꝙ illoꝝ trium eſt cõe in demſ̄atione. 3° ex his ꝑlibatis declarat intẽtũ oñdens ꝙ nõ ꝯtingit in aliud gen⁹ deſcẽdere. 2ᵃ ibi (Ex qb⁹ qdẽ) tertia ibi (Quoꝝ aũt genus) Dicitq̄ ꝙ (tria ḡ ſunt in demõſtratõib⁹. vnũ qdẽ qđ demſ̄aꝛ ꝯclõ) i. paſſio q̄ de alio demſ̄aꝛ ⁊ ꝯcludiꝛ. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc aũt) i. hec paſſio (eſt que ineſt alicui generi) ſubiicibili. i. alicui ſubo (ꝑ ſe. vnũ aũt) ſcꝫ qđ ꝯcurrit ad demſ̄ationẽ ſunt (dignitates) ⁊ exponit qd vocat dignitates. d. ꝙ (dignitates aũt ſũt ex quibus demſ̄atio eſt) ⁊ ſequiꝛ ꝙ (tertiũ aũt) ſcꝫ qđ reqriꝛ ad demſ̄ationẽ (eſt genus ſubꝫ cui⁹) i. de quo demõſtratio oñdit (paſſiões ⁊ ꝑ ſe accn͂ia) q. d. ꝙ tria reqrunꝛ ad demonſtrationẽ. vꝫ. paſſio q̄ ꝯcludiꝛ. ⁊ dignitas ꝑ quã ꝯcludiꝛ ⁊ ſubm de quo ꝯcludiꝛ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ nõ ẽ deſcẽdere a genere in gen⁹ ſi vna ſcĩa accipiat eaſdẽ dignitates cũ alia. q̄z tales ſunt cões ⁊ diuerſe ſcie vtunꝛ eiſdẽ dignitatib⁹ ſz eẽt hõ deſcẽſus ſi accipet idẽ ſubm vel ſi vna ſcĩa intẽderet circa ſubꝫ alteri⁹ vt ſi geometria vellet demõſtrare de nũeris vel ſi accipiat eaſdez paſſiones. iõ ḡ phs diſtinxit de his trib⁹ vt ſciaꝛ ꝑ qd ſit deſcẽdere in aliđ genus. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄z vr̄ falſum vl̄ ſaltẽ inſufficiẽs eſſe qđ in lr̄a diciꝛ. nam ad demõſtrationẽ nõ ſolũ ꝯcurrunt tria imo q̄tuor ibi cõcurrũt. vꝫ. paſſio. ſubm. dignitas. ⁊ mediũ. ¶ Dĩm ꝙ ſicut in rebus nãlibus nõ ſequiꝛ effectus ex ſola cã vli q̄z ex ſolo ſole non eſt pullulatio ſed ex ſole tanq̄ ex cã vli ⁊ ex v̄tute pullulatiua tanq̄ ex cã ꝓxima ⁊ imediata arbores pullulant. ita ꝙ ſol ⁊ virtus pullulatiua ꝓducit ramos. ⁊ ſol ⁊ hõ generat hoiem. ſic ⁊ in effectib⁹ aliis. eodẽ aũt mõ ſe hꝫ in demſ̄ationib⁹: q̄z ſola dignitas nõ ſufficit ad ꝯcludendum paſſionez de ſubiecto. ſꝫ dignitas tanq̄ ꝓncipiũ cõe ⁊ diffinitio paſſionis tanq̄ mediũ ⁊ tanq̄ ꝓncipiũ ꝓximũ cõcludũt paſſionem de ſubo. q̄ aũt ſit illa paſſionis diffinitio ⁊ q̄liter hoc eſſe ꝯtingit in. 2. lib. plenius oñdeꝛ. Ex his ḡ fortificatur qđ q̄z ad demſ̄ationẽ ꝯcurrũt q̄tuor ⁊ nõ tria tñ. ⁊ ideo ſciẽdũ ꝙ mediũ reduciꝛ ad iſta tria vel ad aliqđ iſtoꝝ triũ. ⁊ iõ faciẽdo mẽtionẽ de his tribus ſatis dedit intelligere mediũ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quo mediũ reducaꝛ ad illa tria. Ad hoc aũt dixerũt aliq ꝙ reducitur ad dignitatẽ. ꝑ hãc aũt opinionẽ vr̄ facere: q̄z cã particularis cãe vli inititꝛ ⁊ ad illã reduci vr̄. ſed cum h̄ de deſcenſu in aliud genus nõ agiꝛ: q̄z nõ eſt deſcẽdere in aliđ genus ſi accipianꝛ eedẽ dignitates. eſt tñ deſcẽdere i aliđ genus ſi accipiatur idem mediũ: q̄z vna ſcĩa nõ vtiꝛ eiſdem medijs cũ alia: iõ in hoc loco non bñ ſe hꝫ reducere mediũ ad dignitatez. Dicemus ḡ ꝙ in extremis claudiꝛ mediũ ⁊ qui facit mẽtionem de extremis dat intelligere mediũ. faciendo ergo mentionẽ de ſubo ⁊ paſſiõe q̄ ſunt extrema dedit intelligere mediũ. ſunt. n. ſubiectum ⁊ paſſio extrema. q̄z in demõſtratõẽ ſubm eſt minor extremitas: paſſio vero maior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex qb⁹ qdẽ igiꝛ demſ̄atio fit ꝯtigit eadẽ eſſe.

¶ Oſtendit qd ſit cõe in demõſtratione. d. (ex qb⁹ qdem igiꝛ demõſtratio fit) i. dignitates (ꝯtingit eaſdem eſſe) In demõſtrationib⁹ ḡ diuerſaꝝ ſciaꝝ poſſunt eẽ eadem ꝓncipia cõia vt eedẽ dignitates. ¶ Notãdũ aũt ꝙ i aliđ ire eſt ire in rẽ differẽtẽ vt ẽ differẽs. ire aũt in rem cõuenientẽ vt eſt cõueniens nõ eſt ire in aliud: q̄z diuerſe ſcie ꝯueniũt q̄ntũ ad ꝓncipia cõmunia ſiue q̄ntum ad dignitates. differunt aũt q̄ntum ad ꝓncipia ꝓpria vt quãtum ad media ⁊ q̄ntum ad ſuba ⁊ q̄ntũ ad paſſiones: iõ nõ eſt ire in aliđ accipe eaſdẽ dignitates: ſꝫ v̄ſari circa eadẽ media vel ſuba. vel paſſiones hoc ẽ ire in aliud. q̄z h̄ eſt vſurpare ſibi qđ eſt alioꝝ. bñ ḡ fecit phs diſtinguendo de his: q̄z forte hec ſunt ꝑambula ad ſciẽdum qd ſit i aliud genus deſcendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quorum autẽ genus alteruz eſt: ſicut arithmetice ⁊ geometrice nõ eſt arithmeticaꝫ demõſtrationẽ ꝯuenire i magnitudinib⁹ accn͂tia niſi magnitudines numeri ſint. Hoc autẽ quẽadmoduz cõtingit in quibuſdã poſterius dicetur: ſꝫ arithmetica demõſtratio ſemper hꝫ genus circa qđ ſit demonſtratio ⁊ alie ſimiliter.

¶ Premiſſis qbuſdã ꝑambulis ad ꝓpoſitũ. In pte iſta vt dicebaꝛ declarat intẽtũ oñdens ꝙ nõ ꝯtingit i aliđ gen⁹ deſcẽdere. dicebaꝛ aũt tribus modis hoc ꝯtigere. vꝫ. rõe ſubiecti: rõne medij: ⁊ rõne paſſionis. ideo tria facit: q̄z ꝑ ꝓbat ꝙ nõ ꝯtingit deſcẽdere in aliud ex pte ſubiecti. 2° ex pte medij. 3° ex pte paſſionis. ſcđa ibi (Ex eodẽ aũt genere) tertia ibi (Neq̄ ſi aliqd ineſt lineis.) Circa primũ duo facit: q̄z ꝑ ꝑmittit rõnẽ. 2° ex rõne ꝑmiſſa ꝯcludit cõcluſionẽ intẽtã ibi (Quare aũt ſimplr̄) In prĩa pte intẽdit talẽ rõnẽ. q̄cq̄d nõ accipit accn͂ia ꝓprio ſubo nõ deſcẽdit de gñe in genus. ſed nulla ſcĩa dicit de ꝓprio ſubo accidẽtia alterius ſubiecti: ſꝫ ſolũ accipit accn͂ia ꝓprio ſubo. ergo ⁊c̄. igiꝛ ſi ſcĩa nõ intẽdiꝛ circa ꝓpriũ ſubm ex parte ipſius ſubiecti ſufficiẽter arguit ꝙ nõ deſcẽdit de gñe in genus. dicit ergo (quoꝝ aũt) i. q̄rũ ſciaꝝ (eſt genus alterum) i. eſt ſubꝫ diuerſũ (ſicut ariſmetrica ⁊ geometria) ſcꝫ. vna nõ deſcẽdit in aliã. ideo ait ꝙ (nõ. n. eſt ariſmetricã demſ̄ationẽ ꝯuenire) i. ꝯueniẽter demſ̄are (accn͂ia in magnitudinib⁹) i. nõ dꝫ ariſmetric⁹ deſcendere ad geometriã ⁊ oñdere ꝓpria accn͂ia de magnitudinib⁹ (niſi magnitudines ſint numeri) i. niſi ſubm geometrie ꝯtineret ſub ſubo ariſmetrice (hoc aũt quẽadmodũ ꝯtingit in qbuſdã) i. qualiter i qbuſdã hoc verificeꝛ ꝙ ſubm ſit ſub ſubiecto (poſterius) i. in ca. de ſubalternatõe ſciaꝝ (dicetur: ſed) nũc ſu. ſufficiat ſcire ꝙ (ariſmetrica demſ̄atio ſemꝑ hꝫ genus) ꝓpriũ (circa qđ ſit) ſu. demſ̄atio illa (⁊ alie) demſ̄atiões (ſilr̄) hñt ſu. genus ꝓpriũ. poſſet aũt ⁊ aliter ſic formari hec rõ. q̄cq̄d hꝫ gen⁹ ꝓpriũ circa qđ iſtiſtit nõ deſcẽdit a genere in genus. ſed ariſmetrica demõſtratio ⁊ alie demõſtrationes aliaꝝ ſciaꝝ hñt genus proprium circa qđ inſiſtũt. ergo ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs verũ magnitudines ſint numeri. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. q̄z vnum qđ eſt principium numeri nõ ſeparaꝛ a continuo: imo idem videtur eſſe tale vnum ꝙ ꝯtinuũ: ſed cõtinuum eſt idez ꝙ magnitudo. ergo ⁊c̄. ¶ Dicẽdũ ꝙ magnitudines ſunt numeri materialr̄ q̄z magnitudines pñt numerari: nõ tñ ſunt numeri formalr̄. ſic ẽt ꝯtinuũ ⁊ vnũ formalr̄ nõ ſũt idem. q̄z nõ accipiunꝛ ſcḋm eandẽ rõem: q̄liter aũt differũt vnũ ⁊ ꝯtinuũ in q̄õnibus reportatis ſub nobis in meta. diffuſius dixim⁹. Ad pñs aũt ſcire ſufficiat intẽtionẽ phi eẽ ꝙ ariſmetrica nõ deſcẽdit in magnitudines niſi magnitudines eſſent numeri ⁊ niſi geometria ſubalternaretur

ariſmetrice. ⁊ qꝛ hoc. ſu. nõ eſt ratio in illas nõ deſcẽdit.) ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs qꝛ vĩ hoc falſum ꝙ ſcia nõ deſcẽdat a gñe i genus. nã meta. deſcẽdit i alias ſciãs ⁊ pbat pncipia aliaꝝ ſciaꝝ. Rurſus dyalectica docz artẽ ſillogiçandi ⁊ hꝫ viã ad pncipia oium ſciaꝝ. ğ deſcẽdit in alias ſcias inq̃tũ docet eas ſillogiçare ⁊ ꝓut hꝫ viaꝫ ad principia eoꝝ. Ampli⁹ aſtronom⁹ ꝯſiderat de eclipſi. ſed cũ eclipſis ſit qd nãle. ğ ꝯſiderare ð ea vĩ ꝙ ptiẽat ad nãlem. deſcẽdit ğ nãlis in aſtronomiã. cũ aſtronom⁹ ca. vtaẽ his q̃ ad nãlẽ ptinent. ❡ Dicẽduꝫ. ꝙ hic eſt deſcẽdere de genere in genus aliud qñ intẽdet circa ea q̃ ſunt alterius ſcie. pbare aũt pncipia ſciaꝝ nõ ptinet ad ſcias ſpãles. īmo hoc ẽ ꝓpriũ meta. ſicut dare artẽ ſillogiçãdi ⁊ hr̃e vias pbabiles ad pncipia oium ſciaꝝ nõ ẽ alicui⁹ ſcie ſpãlis ſꝫ ẽ dyalectice. circa idẽ. n. vt circa ꝓbationẽ pncipioꝝ poterit ſtudare metaphiſicus ⁊ dyalectic⁹ ſꝫ metaphiſic⁹ hoc agit ſꝫ vitatẽ. dyalectic⁹ vo ſm̃ ꝓbabilitatẽ. metaphiſica ğ ⁊ dyaletica in hoc nõ trãſcẽdũt gen⁹ ꝓpriũ qꝛ nõ faciũt qð eſt aliaꝝ ſciaꝝ ſꝫ qð ad eas ſpectat. Qð vo arguit̃ de aſtronomia. dicẽdũ ꝙ eclipſim fieri ꝑ iterpoſitionẽ terre ſuppoñit aſtronomus a nãli. Ad nãlez eniꝫ ſpectat vel ī ſe vel in ſua cã vł vli vel in ꝓpria forma quõ ſtelle lumẽ habeant. ⁊ ſi poſſunt lumẽ ꝑdere q̃liter ⁊ q̃ꝫ ꝑ interpoſitionem terre fiat ec lipſis: vt q̃re fit i capite ⁊ cauda draconis ſpectat ad aſtronomũ. nõ ğ pbabit aſtronom⁹ ⁊ nãlis idẽ: nec ipſi ꝯſiderabũt de eodẽ. ⁊ ſi ꝯſiderabũt hoc nõ erit eodem mõ. poſſumus tñ aliter rñdere ꝙ aſtronomia ſubalternat̃ geometrie ⁊ nãli phie. nã res quas cõſiderat aſtronomia ſunt nãles. modus aũt ꝯſiderãdi eſt ibi metaphiſicus. iõ rõne reꝝ ꝯſideratarꝫ ſubalternat̃ phie nãli. rõne vo modi ꝯſiderãdi ſubalternat̃ geometrie: iõ arguere de deſcẽſu nãlis phie ad aſtronomiã nõ ẽ ad ꝓpoſitũ qꝛ hoc ſubalternant̃ illi. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quare autẽ ſimplr̃ neceſſe eſt ideꝫ eẽ genus aut ſic ſi debet demonſtratio deſcẽdere. aliter autem īpoſſibile eſſe manifeſtum eſt.

❡ Concludit ꝯcl'onem intentam. vꝫ. ꝙ nõ ẽ deſcẽſus i genus aliud niſi in genus qð eſt idem vel ſimplr̃ vel aliquo mõ. d. (q̃re aũt ſimplr̃ neceſſi eẽſt eeidem genus aut) neceſſe eſt ideꝫ (ſic) i. aliquo mõ (ſi dꝫ demõſtratio deſcẽdere alr̃ aũt) i. ſi ẽ alr̃ ⁊ nullo mõ ẽ idẽ (īpoſe eẽ) ſu. deſcẽdere (manifeſtũ eſt.) ❡ Notãdũ aũt ꝙ deſcenſus fit ſub genere ꝑdicabili qñ addit̃ aliq̃ dĩa hõ generi vt ex eo ꝙ addit̃ aliqua dĩa ipſi aiali fit deſcẽſus in ipſas ſpecies. ſic ẽt qꝛ genus ſubycibile. i. ſubiectũ põt pᵉdicari de aliqbus ideo põt fieri deſcẽſus ſub eo ꝑ additionẽ alicui⁹ dĩe. ſed iſta dĩa que addit̃ vel eſt ꝯueniẽs ⁊ eſt ꝯſtitutiua ſpẽi vel eſt extranea. ſi aũt ſit ꝯueniẽs ſicut eq̃litas laterũ eſt dĩa trianguli. ⁊ addita triãgulo ꝯſtituit triangulũ eq̃laterũ: tunc ideꝫ eſt genus ſimplr̃ ⁊ ptinet ad vnã ⁊ eandẽ ſciam. nã illa ⁊ eadẽ ſcia q̃ ꝯſiderat de triangulo cõſiderabit de eq̃latero. hoc ğ appellat phs deſcẽdere in idem genus ſimplr̃. ſ. ſi ꝑ ea que ſunt ꝓbata de triangulo deſcẽdere vellemus ad ꝓbanda aliq̃ de eq̃latero. ſed vt cõiter ponit̃ dĩa addita ſi ſit extranea nõ eſt ꝓpria dĩa. vñ viſuale nõ eſt dĩa ꝓpria linee. qꝛ nõ cõſtituit aliquaꝫ ſpẽm linee: nec oritur ex pncipijs vt eſt linea. ex tali additione cõſtituit̃ idem ſubm quodã modo ideo qꝛ geometria eſt de linea ſimplr̃ ꝑſpectiua vo eſt de linea viſuali. ideo ſi geometria deſcẽdit in ꝑſpectiuã nõ eſt deſcẽſus in idem ſubiectũ ſimplr̃: ſꝫ in idem quodã modo. duob⁹ ergo modis poteſt fieri deſcẽſus in idem genus vel in ideꝫ ſimplr̃ vt in partẽ ſubiectiuã. vel in idẽ quodã modo vt i ſciam ſubalternataꝫ. in oino vero aliud īpoſſibilis eſt deſcenſus. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Ex eodẽ igit̃ genere neceſſe eſt vltima ⁊ media eſſe. Si nãqꝫ nõ ſunt ꝑ ſe accñtia erunt.

❡ Oſtendit hoc ideꝫ ex pte mediy. Circa qð duo facit qꝛ ꝑ ponit hõ rõnẽ. 2⁹ ex rõne iducta ꝯcludit ꝯcl'onẽ intẽtã ibi (Propter hȝ geometrice) dicit ğ (ex eodẽ aũt gñe neẽe ẽ vltima ⁊ media. ſi nãqꝫ) ſu. hoc nõ fiat (nõ ſunt ꝑ ſe accidẽtia. ğ erũt) ꝯuniet̃ alr̃ ſic rõ. qcqd accipit ea q̃ ſunt ꝑ ſe ⁊ accipit media ꝯueniẽtia extnea nõ deſcẽdit de gñe i genus. ſed q̃libet ſcia ꝯſiderat ea q̃ ſunt ꝑ ſe ⁊ accipit mẽdia ꝯueniẽtia extraneis. ğ ⁊c. ❡ Notãdũ aũt ꝙ vltia vel extrema appellant̃ hic ſubꝫ ⁊ paſſio. vbi ğ nõ eſt mediũ eiuſdẽ generis ⁊ nõ eſt ꝯueniẽs ipſis extremis nõ erit mediũ ꝑ ſe ſꝫ ꝑ accñs. ex tali ğ medio nihil poterit demr̃ari. ❡ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat mediũ eſſe eiuſdẽ generis cũ extremis. ❡ Dõm. ꝙ ſi mediũ nõ eẽt eiuſdẽ generis cũ extremis vel hoc eſſet: qꝛ nõ ꝯueniret oino cũ paſſiõe. vel qꝛ nõ ꝯueniret nec eẽt ꝓpriũ ipſi ſubõ: vel qꝛ nõ ꝯueniret cũ vtroqꝫ. ſi ẽt nõ ꝯueniret cũ paſſiõe. qꝛ maior ꝓpõ ꝯſtat ex paſſione ⁊ medio eẽt maior ꝑ accñs. Si vo nõ ꝯueniret cũ ſubõ eẽt ꝑ accñs ꝓpõ mioꝛ. ſi aũt nõ cõueniret cũ vtroqꝫ ꝑ accñs eẽt vtraqꝫ. Et qꝛ demõſtratio vtrãqꝫ ꝓpõnẽ dꝫ hr̃e ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm mediũ cõꝑatũ ad vtrũqꝫ extremoꝝ dꝫ eis cõpetere ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. iõ dꝫ eſſe eiuſdem generis cũ extremis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Propter hoc ergo nõ ẽ geometre mõſtrare ꝙ contrarioꝝ ſit eadẽ diſciplina: ſed neqꝫ duo cubi vnus cubus ſint: neqꝫ ſcie alterius qð alterius ſit. Sꝫ aũt quecunqꝫ ſic ſe hñt adinuicẽ ⁊ ꝙ ſit alteruꝫ ſub altero vt ꝑſpectiua ad geometriam ⁊ cõſonantia ad arithmetricam.

❡ Concludit ꝯcl'onem intẽtã. vꝫ. ꝙ oĩs ſcia hꝫ genus determinatũ qð conſiderat vt dicebat hec rõ pria. ⁊ hꝫ media determinata circa q̃ verſat̃ vt dicebat hec rõ ſcõa. iõ nulla ſcia deſcendit in aliud genus nec ꝯſiderat ea que ſunt alterius ſcie niſi ſcia illa ſubalternaret̃ ei. ideo ait (ꝓpter hoc) i. propter rõnes iam dictas (geometre nõ eſt demõſtrare ꝙ ꝯrioꝝ eadem ſit ſcia) qꝛ hoc ſu. ſpectat ad dyalecticaꝫ vel ad metaphiſicã (ſed nec) geometre ſu. eſt oſtẽdere ꝙ (duo cubi ſunt vnus cubus) qꝛ hoc ſu. ſpectat ad ariſmetricã (neqꝫ alr̃ vel alteri) ſu. ptinet vel competit demr̃are (qð eſt alterius ſcie. Sed q̃cunqꝫ ſic ſe hñt adinuicem ꝙ ſit alteꝝ ſub altero) hñt ſu. cõtingit vnũ deſcẽdere in aliud (vt ꝑſpectiuã ad geometriã) ſu. ſe hꝫ qꝛ ſubalternatur illi (⁊ armonia ſiue ꝯſonãtia) i. muſica ſu. ſe hꝫ (ad ariſmetricã) qꝛ ſubalternat̃ ei. ❡ Notãdũ auteꝫ ꝙ ꝓbare ꝯriorum eſſe eandẽ diſciplinã põt ptinere ad dyalecticam ⁊ ad metaphiſicã: ſed dyalectic⁹ hoc oñdit ſꝫ ꝓbabilitatẽ ſiue ꝓbabilr̃. metaphiſicus vo ſm̃ veritatem. ❡ Notãdũ ẽt ꝙ duo cubi ſunt vnus cubus: qꝛ ſi cub⁹ ducat̃ in ſeipſum vel in aliũ cubũ ſp̃ reſultat numer⁹ cub⁹: dr̃. n. numerus cub⁹ q fit ex ductu alicuius nũeri in ſeipſꝫ bis: vt octo eſt nũerus cubus: qꝛ eius radix eſt duo. binarius. n. nũerus ductus in ſeipſꝫ bis facit octo. ſic ẽt vigintiſeptẽ eſt numerus cubus cui⁹ radix eſt tria. nã ter tria ter facit vigintiſeptem: duo ergo cubi ſunt vnus cubus: qꝛ ex octo ⁊ vigintiſeptẽ. qui ſunt duo cubi ſi vnũ ducat̃ i aliuꝫ reſultat idẽ nũerus cubus. nã octies vigintiſeptem faciet 216. q eſt numer⁹ cubus. ꝙ ſi hui⁹ cubi ſcire volumus radicẽ accipiant̃ radices duoꝝ pmoꝝ cuboꝝ ⁊ vna ducat̃ in aliam ⁊ hẽbit̃ radix h⁹ vnius cubi. nam radix de octo eſt duo ⁊ radix de vigintiſeptẽ ẽ tria ⁊ bis tria vł ter duo

faciunt ſex q̃ eſt radix illi⁹ ternꝫ cubi. nã ſepies ſex ſepies faciunt. 216. q̃ idẽ eẽt ſi acciperent̃ duo cubi eiuſdez q̃ntitatis vt ſi accipiant̃ octo ⁊ octo. nã octies octo faciũt. 64. q̃ eſt numer⁹ cub⁹ cui⁹ radix ẽ q̃ttuor naz quater quatuor quater faciunt. 64. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necꝫ aliſ ſi aliqd ineſt lineis non ſm q̃ linee ſunt ⁊ non inq̃ntum ex principijs ꝓprijs ſunt: vt ſi pulcherrima linearũ ſit recta: aut ſi cõtrario ſe habeat circulari. Non. n. eſt ſm q̃ ꝓpriũ genus ipſoꝝ eſt: ſꝫ inquãtuꝫ cõe q̃dda eſt.

¶ Adducit terciã rõnez ſumptã ex pte paſſionũ. d. (necꝫ .n. ſi aliqd) .i. ſi aliq̃ paſſio (ineſt lineis non ſm q̃ linee ſunt ⁊ nõ inq̃tũ illε ſũt) paſſiões (ex ꝓprijs pncipijs vt ſi recta linea ẽ pulcherrima lineaꝝ. aut ſi) recta linea (ↄ̃rio ſe hꝫ circulari) geometria ſu. cui⁹ ẽ ↄ̃ſiderare de lineis nõ ↄ̃ſiderabit de hꝫ paſſiõib⁹. nã ĝlꝫ iſtaꝝ paſſionũ (non ẽ) ſu. linee vt linea (ẽ ꝓpriũ gen⁹) .i. ꝓpriũ ſubm ipſoꝝ (ſꝫ inq̃tũ ẽ q̃dda) aliõ ſubꝫ (cõe) formet̃ .n. ſic rõ. q̃cqd nõ ↄ̃ſiderat niſi paſſiões q̃ iſunt ſubo ſm q̃ h⁹. ⁊ iſiſtit circa ꝓpriũ ſubm nõ deſcẽdit de gñe i gen⁹. ſꝫ nulla ſcĩa ↄ̃ſiderat niſi paſſiones q̃ iſunt vel ſubo vel ptib⁹ ſubi ſm q̃ hui⁹. g̃ ⁊c. ¶ Notãdũ q̃ cũ pulchritudo ⁊ ↄ̃rietas nõ ſolũ in ſunt linee recte ſꝫ ẽt iſunt multis alijs qꝛ repit̃ ↄ̃rietas in formis vel in albo ⁊ nigro ⁊ in multis alijs de q̃b⁹ non ↄ̃ſiderat geometra. ⁊ pulchritudo repit̃ in corpib⁹ vt de his nõ ↄ̃ſiderat mathematicus: iõ ↄ̃rietas ⁊ pulchritudo nõ ſunt paſſiones linee ſm q̃ huius. ſꝫ ſunt paſſiões alicuius ſubi q̃d eſt magis cõe ⁊ trãſcẽdit lineã. ⁊ trãſcendit ẽt ſubm geometrie. iõ i talib⁹ geometrã ↄ̃ſiderare nõ pt.

¶ Manifeſtũ autẽ eſt ⁊ ſi ſint ꝓpõnes vlẽs ex q̃bus eſt ſillogiſmus q̃d neceſſe eſt ⁊ concluſionem eſſe ꝑpetuam huius demonſtrationis ⁊ ſimplr̃ vt eſt dicere demonſtrationis.

¶ Poſtq̃ phs oſtẽdit demõſtrationez nõ eſſe ex potẽtib⁹ alr̃ ſe hr̃e nec ex eis q̃ ſunt per accñs nec ex ext̃neis. In pte iſta declat demõſtrationẽ nõ eẽ ex corruptibilib⁹. Circa quod tria facit. qꝛ pmo facit q̃d dcm eſt. 2⁹ q̃d dixerat de demſ̃rationibus adaptat ad diffinitiones. 3⁹ remouet quãdã demſ̃rationẽ circa freq̃ntia. 2⁹ ibi (Silr̃ aũt ſe hꝫ) 3⁹ ibi (Eoꝝ q̃ ſepe.) Ad euidẽtiã aũt pme ptis ſciẽdum q̃ demſ̃ratio ẽ de his q̃ ſunt de oĩ ꝑ ſe ⁊ ſm q̃ ipſuz. in declarando aũt demſ̃rationẽ nõ eẽ ex corruptibilib⁹ tria fac̃ ſꝫ q̃ triplr̃ oñdit. nã pmo oſtẽdit q̃ corruptibilia nõ ſunt ſꝫ q̃ ipm. 2⁹ q̃ nõ ſunt ꝑ ſe. 3⁹ q̃ nõ ſunt de oĩ. 2⁹ ibi (Non igit̃ eſt demſ̃ratio) 3⁹ ibi (Cũ .n. nõ vlr̃.) In pma pte intẽdit talẽ rõnez. q̃cũqꝫ ſillˢ accipit ꝓpões vlẽs ⁊ ſꝫ q̃ ipſꝫ ille ſillˢ ↄ̃cludit ↄ̃cl'onẽ ꝑpetuã ⁊ nõ ex corruptibilib⁹. demõſtratio eſt hꝫ. g̃ ⁊c. iõ ait q̃ (manifeſtũ ẽ aũt q̃ ſi ꝓpõnes ex q̃b⁹ ẽ ſillˢ ſunt vlẽs) .i. ſunt ſꝫ q̃ ipſꝫ (q̃ neceſſe eſt demſ̃rationis hui⁹) .i. demſ̃ratõis ſic ſe hñtis ⁊ tales ꝓpõnes accipiẽtis (ↄ̃cl'onẽ eẽ ꝑpetuã) ⁊ nõ eẽ ſu. ex corruptibilib⁹ (⁊ ſimplr̃ vt eſt dr̃e demſ̃ratiõis) neceẽ ẽ ſu. ↄ̃cl'onez ꝑpetuã eẽ. ¶ Notãdũ aũt vim rõnis h⁹ in hoc ↄ̃ſiſtere q̃ demſ̃ratio illa q̃ accipit ꝓpões vlẽs illi⁹ demſ̃rationis ẽ ↄ̃cl'o ꝑpetua: ſꝫ vt eſt ſimplr̃ dicere oĩs demſ̃ratio accipit vlẽs ꝓpões. g̃ oĩs demſ̃ratio cõcludit ↄ̃cl'onẽ perpetuã. ¶ Notãdũ ẽt h̃ phm ſic accipe vlẽ vt accipiebat ſupius cũ dicebat vlẽ aũt dico q̃d cũ ſit de oĩ ꝑ ſe ẽ ſm q̃ ipſꝫ. ꝓpões g̃ vlẽs appellat eas q̃ ſunt ſm q̃ ipſꝫ. ⁊ qꝛ ſi pmiſſe ſunt ſm q̃ ipſꝫ ipoſſe eſt ↄ̃cl'onẽ eẽ ex corruptibilib⁹. iõ demſ̃ratio q̃ tales ꝓpões accipit de corruptibilib⁹ eſſe non põt qꝛ demſ̃rari nõ pñt corruptibilia. ¶ Dubitaret forte aliqˢ. qꝛ vt h̃ caplm ⁊ h̃ pa eẽ oĩno idẽ cũ illa parte in q̃ oñdebat̃ q̃ demõſtratio nõ ſit ex his q̃ pñt alr̃ ſe hr̃e. nã q̃ pñt alr̃ ſe hr̃e ſunt corruptibilia ⁊ econuerſo. iſtõ .n. cap⁹ vr̃ oĩno ſuꝑfluũ. ¶ Dõm. q̃ h̃ duplici diſtĩctõe op⁹ ẽ. debem⁹ .n. diſtĩguere tã de ſubo q̃ꝫ de paſſiõe. nã ſubꝫ aliq̃d de quo ꝓbat̃ pa⁹ aliq̃ vel ẽ vlẽ vel ꝑticulare. Rurſus pa⁹ quã q̃s vult ꝓbare de aliq̃ ſubo vel ẽ ꝓpria paſſio ſic hr̃e tres cõperit triãgulo vel ẽ ext̃nea pa⁹ ſic pa⁹ q̃ ẽ vni⁹ ſubi eſt ext̃nea alteri ſubo. vt q̃ duo cubi ſunt vn⁹ cub⁹ lꝫ ꝑ ſe cõpetat nũeris eſt tñ ext̃neũ a ↄ̃tinuis. g̃ hꝫ paſſio nõ ẽ ꝓpria nec oĩno ext̃nea ſꝫ ẽ accñs ei⁹. q̃d pt ↄ̃tigere duplr̃. qꝛ vel ẽ accñs ſeꝑabile vel iſeꝑabile. de oĩb⁹ aũt his modis ſolũ ille eſt cõpetẽs demſ̃rationi q̃ñ de ſubo vli ꝓpria ⁊ ꝑ ſe paſſio oñdit̃. g̃ q̃tũ ad pñs ſpectat circa talia q̃druplr̃ errare poſſum⁹. pmo ſi de ſubo vli oñdant̃ accñia ſeꝑabilia. ⁊ huic ↄ̃dicebat p⁹ caplm cũ oñdebat̃ demſ̃rationem nõ eẽ ex his q̃ pñt alr̃ ſe hr̃e. Scdo poſſum⁹ errare ſi õ ſubiecto vli oñdant̃ q̃cũqꝫ accñia cõia ſiue ſeꝑabilia ſiue inſeꝑabilia. ⁊ iõ addebat̃ 2⁹ caplꝫ q̃ demſ̃ratio nõ ẽ ex his q̃ ſunt ꝑ accñs ẽt ſi illa ꝑ accñs ſp ſint ⁊ ſint iſeparabilia. Tertio poſſum⁹ errare ſi de ſubo aliquo vli ꝓbaret̃ paſſio extranea. ⁊ circa hoc v̄ſat̃ tertiũ caplm ſiue pa tertia cũ oñdebat̃ q̃ demſ̃ratio nõ eſt ex extraneis nec ꝓcedit de gñe in gen⁹. Quarto mõ poſſum⁹ errare ſi credim⁹ q̃ de ipſis ꝑticularib⁹ ⁊ de ipſis idiuiduis ſiue de ipſis corruptibilib⁹ poſſet eſſe ſcĩa. ⁊ circa hoc v̄ſat̃ lectio pñs. naꝫ de idiuiduis qꝛ ſunt corruptibilia nihil demſ̃ratiue oſtẽdi põt. taliũ .n. ꝑ ſe ⁊ ſimplr̃ nec ẽ ſcĩa: nec ẽt demſ̃ratio. ⁊ ſic pꝫ q̃ũo hec pa dr̃t a pte illa in q̃ oñdebat̃ demſ̃ratõez nõ eẽ ex his q̃ põt alr̃ ſe hr̃e. Poſſum⁹ tñ ⁊ alr̃ diſtĩguere hãc pte ab illa. qꝛ demſ̃ratio dꝫ hr̃e ꝑmiſſas nec̃ias ⁊ ↄ̃cl'onẽ. pars g̃ pma vbi oñdit̃ demſ̃rationẽ nõ eẽ ex potẽtib⁹ alr̃ ſe hr̃e pncipalr̃ vr̃ loq̃ de ꝑmiſſis: iõ ibi ſuppõnẽs q̃ illud q̃d ſcit̃ nõ poſſit aliter ſe hr̃e arguit demſ̃ratiuã ſciam eſſe ex neceſſarijs pncipijs ſiue ex neceſſarijs ꝑmiſſis hic aũt vbi oñdit̃ demſ̃rationẽ nõ eſſe ex corruptibilib⁹ pncipalr̃ videt̃ eẽ itẽtio h̃ ↄ̃cl'one. iõ hic ſuppõnẽs ꝑmiſſas eẽ vlẽs ⁊ ſm q̃ ipm arguit ↄ̃cl'onẽ eẽ perpetuã ⁊ incorruptibilẽ. vñ hec rõ q̃ ſi premiſſe ſunt nec̃ie q̃ ↄ̃cl'o eſt nec̃ia ⁊ q̃ ſi ↄ̃cl'o nõ ẽ neceſſaria q̃ ꝑmiſſe nõ ſunt neceſſarie arguit ſimplr̃ ⁊ gr̃a forme. ſꝫ rõ ſupi⁹ fcã. vꝫ. q̃ ſi q̃d ſcit̃ nõ põt alr̃ ſe habere ⁊ q̃ ſi ↄ̃cl'o ẽ nec̃ia q̃ ꝑmiſſe ſunt nec̃ie. non arguit ſimplr̃ ⁊ gr̃a forme: ſꝫ valet rõ illa gr̃a mãe h̃ q̃ agit̃. nã ↄ̃cl'o nec̃ia vt ibi dicebat̃ põt ↄ̃cludi ex nõ neceſſarijs ſillogiſtice: ſꝫ nõ põt ↄ̃cludi demſ̃ratiue. ⁊ iõ gr̃a materie de q̃ h̃ agit: vt qꝛ de demſ̃ratiõe agit̃. vꝫ. ſi qd ſcit̃ nõ põt alr̃ ſe hr̃e: vel q̃d idẽ ẽ ſi ↄ̃cl'o ẽ nec̃ia ꝑmiſſe erũt neceſſarie. qꝛ i tali mã vt in mã demſ̃ratiua ꝑ ꝑmiſſas nõ neceſſarias nõ pt ↄ̃cludi ↄ̃cl'o nec̃ias. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Nõ ergo ẽ demſ̃ratio corruptibiliũ. Nec ſcĩa ſimplr̃: ſed ſic eſt ſicut ſcdm accidens.

¶ Adducit ſcdaꝫ rõnẽ ad hoc idẽ. Formet̃ aũt ſic rõ. que cũqꝫ ꝑ ſe nõ cõparant̃ ad ſciaꝫ ⁊ ad demſ̃rationẽ illoꝝ nõ ẽ ſcĩa nec demſ̃ratio. corruptibilia ſũt hꝫ. g̃ ⁊c. Iõ ait (nõ g̃ eſt demſ̃ratio corruptibiliũ nec ſcĩa ſimplr̃: ſꝫ ſꝫ accñs) eſt ergo vis rõnis q̃ demſ̃ratio ⁊ ſcĩa eſt eoꝝ q̃ ſunt per ſe ſcibilia ⁊ demſ̃rabilia. corruptibilia non ſunt ꝑ ſe talia. ergo ⁊c. ¶ Notãdũ aũt hanc rõnez differre a pma: qꝛ pria ꝓcedit ex eo q̃ demſ̃ratio eſt ex his q̃ ſunt ſm q̃ ipſum. hec ẽt arguit ex eo q̃ demonſtratio eſt ex his que ſunt ꝑ ſe. ¶ Dubitaret forte aliqˢ q̃ũo corruptibiliũ eſt ſcĩa per accidens. ¶ Dõm q̃ ſic eſt loq̃ndũ de actiõe ſicut loquimur de eẽ ⁊ forma. nã nihil agit niſi vt ẽ in actu: nihil aũt eſt i actu niſi ꝑ ſuã formã ꝑ quã hꝫ eẽ ſic. g̃ loq̃ndum eſt

de act' &c vt loqmur de eē ⁊ forma. igiť cū ſcire intellige re ⁊ cetera talia ꝑtineāt ad intellectum ſi volumus ſcire quoꝝ eſt ſciā ꝑ ſe ⁊ que ꝑ ſe intelligunť videam' q̄lis ē forma q̄ in itellectu recipiť ⁊ q̄uo itells iformať per illā formā. cū ḡ forma recepta in itellectu. q̄ itells formať' itelligit ſit abſtracta a ꝯditionib' ꝑticularibus opꝫ q' itells ꝑ ſe ferať nō in rē ꝑticularē ſꝫ in rē ſic abſtractā. ⁊ qꝛ qditas dicit ipſam rē ſic ſine ꝯditionib' ꝯſideratā: qḋ quidez eſt ꝓpriū obiectū itellect': vt dr in. 3. de aīa. ſicut ḡ viſus eſt ꝑ ſe colorꝭ. ꝑ accñs vero lapidis vel ferri vel alicuius alterius corporis in quo eſt color ſic itellectus eſt ꝑ ſe ip ſius qditatis. particulariū aūt in qb' bꝫ eē qditas eſt quodāmodo itells ꝑ accñs. ⁊ qꝛ ꝑticulariū nō eſt ꝑ ſe ſciā. demōſtratio q̄ eſt ſills faciēs ſcire ꝑticulariū ſiue corruptibiliū ꝑ ſe eſſe nō pōt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Q ꝓ autē vlr ipſius nō eſt ſed aliquādo ⁊ ſic. Cum autē ſit neceſſe eſt alteram nō vlēm eſſe ꝓpōnē ⁊ corruptibilē quidem quare ⁊ ꝯcluſionē cū ſit non vlēm aut quādo hoc quidem erit. hoc aūt nō erit ex qb' eſt. Quare non erit ſillogizare vlr: ſed quoniam nunc eſt.

ℂ Adducit tertiā rōnē dicens q (illud qḋ nō eſt vlr ſꝫ eſt aliq̄n) q̄ntū ad ꝑticularitatē ſuboꝝ. (ipſius) ſu. nō ē ſciā nec demſtratio (cū aūt ſit) ſu. ipſa ꝯclō nō vlis ſꝫ ſit corruptibilis (neceſſe eſt alterā.) ꝓmiſſaꝝ (vlēm nō eē ⁊ eſſe qdem corruptibilē q̄re ⁊ cū ſit) i. cū ꝯtingat (ꝯclōnē nō eſſe vlēm aut hoc qdez ē) q ex qbus eſt ſillis (hec erit) ſu. vlis (hec aūt nō erit vlis (aut) ſu. neutra erit vlis (q̄re) hoc poſito (nō erit ſillogiꝫare vlr. ſꝫ qn̄ nūc ē) formetur āt ſic rō. q̄cūqꝫ nō hnt ꝓmiſſas vlēs ⁊ ď oī illa nō pñt demſtrari. corruptibilia ſunt hmōi ḡ ⁊c. ℂ Notādū q alr hic accipiť vle ⁊ alr in rōne prima. nā ibi accipiebať vle put erat idē q ſm q ipm. hic aūt accipiť put eſt idē qḋ de oī. ideo ſicut prima rō arguebat demōſtrationē nō eē corruptibiliū qꝛ ē ſm q ipm. ⁊ qꝛ ſcḋa arguebat hoc idez ex eo q eſt ꝑ ſe. iō hec 3ª rō arguit hoc idē ex eo q ē ď oī. ℂ Notādū ēt q de oī libro poſterioꝝ duo dicit vt ſupra diffiniſſe oſtēdimus. vꝫ. vlitatē tēpoꝝ q̄ nō oꝫ eſſe aliq̄n ſic ⁊ aliq̄n nō. ⁊ vlitatē ſubiectoꝝ qꝛ nō oꝫ eſſe in aliquo ſic in aliq̄ non. ideo pħs ait q id qḋ nō eſt vlr. i. qḋ nō eſt de oī. ſed eſt aliq̄n qꝛ nō eſt ibi vlitas tēpoꝝ ⁊ eſt ſic qꝛ forte nō eſt vlitas ſuboꝝ. ipſius igiť qḋ tale eſt non eſt ſciā ſu. nec demſtratio. ℂ Notādū ēt q ſi ꝯclō eſt falſa oꝫ q aliq̄ ꝓmiſſarū ſit falſa. ⁊ aliquā ꝓmiſſaꝝ eſſe falſam pōt verificari dupl'r. vel qꝛ vna eſt falſa ⁊ alia vera vel q ambe ſunt falſe ſicut etiā ſi ꝯcluſio nō eſt de omni nec vlis oꝫ q aliqua p̄miſſarū nō ſit de omni nec vlis. nūq̄ ergo concluditur ꝯcluſio que non ſit de omni niſi vel hec. ꝑ ꝓmiſſarū ſit de omni. altera aūt non ſit de omni. vel neutra ſit de oī. nā ſi vtraqꝫ ꝓmiſſaꝝ eēt de oī ⁊ concluſio eēt de oī ſicut ſi vtraqꝫ eēt vera ⁊ ꝯcluſio vera ⁊ ſi vtraqꝫ neceſſaria ⁊ concluſio neceſſaria. ℂ Notandū ēt intētionē pħi in hoc ꝯſiſtere qꝛ corruptibilia nō ſunt de oī quia nō ſunt vlia ſiue nō ſūt vlr in oī tpe nec ſunt ſꝑ talia. ḡ cum nō ſint de oī ſi ꝯcludunť oꝫ aliquā ꝓmiſſaꝝ nō eſſe de oī: q̄re talia nō ſillogiꝫanť vlr nec ſillogiꝫanť de oī ſꝫ ſillogiꝫanť vt nūc. ⁊ per ꝯñs nō ſillogiꝫanť demſtratiue. qꝛ in demſtratiōe oꝫ oēs ꝓmiſſas eſſe de oī. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Silr autez ſe habet ⁊ de diffinitione qm̄ eſt qdem aut demonſtrationis ꝑcipiū diffinitio aut demonſtratio pōne differēs ideſt aut concluſio quedam demonſtrationis.

ℂ Adaptat qḋ dixerat ad diffinitiones. ideo ait q (ſimilr ſe hꝫ de diffinitione) ſicut ſu. ſe hꝫ de demonſtratione qꝛ diffinitio nō eſt corruptibiliū ſic nec demōſtratio. cā aūt quare ſilr ſic hꝫ in diffinitione ⁊ demōſtratione eſt qꝛ demōſtratiōes hnt ꝑ ſe habitudinez ad diffōnes. iō ſubdit (qm̄ eſt qdē diffō aut ꝑncipiū demſtrationis aut eſt ipſa demōſtratio pōne dn̄s. aut eſt q̄daꝫ ꝯclō demſtrationis) tūc ergo eſt ſupplēda rō q cū diffō ⁊ demſtratio ſint ſic annexe ⁊ ſit tanta habitudo īter eas oꝫ q ſilr ſe habeat circa diffōnes ſicut circa demſtratōes. Eſt. n. diffō de oī ⁊ ē vlis ⁊ nō corruptibiliū ſicut nec demſtratio. ℂ Notādū autez q diffinitio vel dicit quid paſſionis tm̄. vel dicit ꝓꝑ qd tm̄ vel dicit qd ⁊ ꝓꝑ qd. Si dicit qd tm̄ eſt demſtratōis ꝯcluſio. ſi ꝓꝑ quid tantū eſt demonſtrationis principiū. ſed ſi dicit vtrūqꝫ eſt tota demſtratio poſitione dn̄s: vt ſi q̄rat qd ē ira diceť q ē accēſio ſanguis circa coꝛ. ⁊ ſi q̄ratur ꝓꝑ qd ſit ira diceť q ē ꝓꝑ appetitū doloris in inimicū vel ꝯtrariū. ꝑma ḡ diffō erit demſtratōis ꝯclō. ſcḋa vero erit principiū demſtrationis. ſed ſi he due diffinitiones cōiugantur erit vtualr tota demſtratio. Arguať ergo ſic. q̄cūqꝫ appetit dolorē in ꝯtrariū hꝫ accēſionē ſanguis circa coꝛ. iratus appetit dolorē hmōi ḡ hꝫ hmōi accēſionē. igiť accenſio ſanguis q̄ eſt diffō dicēs quid ire ꝯcludiť ꝓꝑ appetitū doloris in ꝯtrario que eſt diffinitio dicens ꝓꝑ qd. ſi ergo ex his diffinitionibus duabus fiat vna diffinitio tertia ⁊ dicať q ira eſt accenſio ſanguinis ꝓꝑ appetitū doloris in ꝯtrario. ꝑꝫ q hec diffinitio ꝯtinet ꝯclōnē demſtrationis facte. qꝛ ꝯtinet diffinitionē dicētem qd ⁊ cōtinet quedaꝫ mō p̄miſſas. qꝛ cōtinet diffinitionē dicentē ꝓꝑ qd. ergo virtualr eſt iſta tota demſtratio. ſed hec diffinitio cōtinens ſic totū differt a demōſtratōe poſitiōe. i. ordine ⁊ ſitu. qꝛ vt cōiter dr nō ordinata eſt in modo ⁊ figura. ℂ Dubitaret forte aliqs q̄re corruptibiliū ⁊ ꝑticulariū nō pōt eſſe diffō. ℂ Dicendū q diffinitio eſt inſtrumentū intellectus ad intelligendum. vbi dicit cōmētator. 7º meta. intellectus. n. volens intelligere ſignificata terminoꝝ format ſibi diffinitōes ſēꝑ ita q rō formata in mēte q̄ ſignificať ꝑ nomē extra poſitum eſt diffō. ſcire ergo ſi volumus quoꝝ ē diffinitio recurramus ad actū itelligendi ⁊ videamus qualiter intellectus intelligit. nihil aūt ab intellectu itelligiť niſi vt eſt in actu: ⁊ vt hꝫ analogiā ad formam. ⁊ inde eſt q oēs ptes diffōnis dicunť eſſe forme ⁊ hre analogiā a forma vt dr. 7. meta. q̄diu ḡ eſt deſcēſus ꝑ formā tā diu ꝓcedit diffinitio. qn̄ vero nō eſt vlteri' ꝓceſſus per formam: ſed per ꝯditiones mā̄e vlterius diffō nō ꝓcedit. ⁊ qꝛ a ſpē in indiuidua nō eſt deſcēſus per dñas formales: ſed per cōditiones mā̄e: ideo corruptibiliū ⁊ ꝑticulariū per ſe diffō eſſe non poteſt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Eoꝝ aūt q̄ ſepe fiunt demſtratōes ſūt ⁊ ſcie vt lune defect' manifeſtuꝫ eſt qdez qm̄ ſm q hmōi ſunt ſemꝑ ſunt. In q̄ntuꝫ āt nō ſemꝑ ſm partem ſunt. ſicut autē defectus. ſilr eſt in aliis.

ℂ Remouet quādā dubitationē q̄ poſſet hre originem ex ꝓdictis. dixerat. n. demſtrationē non eſſe niſi de his q̄ ſunt ſemꝑ. ꝯſtat aūt q demonſtrať eclipſis de luna cū tn̄ non ſemꝑ luna eclipſeť ⁊ tonare ſꝫ demſtrari ď nube cū tn̄ nō ſemꝑ nubes tonet. Ad hanc aūt dubitationē rñdet q talia put de eis ſunt demōſtratōes hnt eſſe ſꝑ. iō ait q (eorū aūt q̄ ſepe fiunt ſunt demſtratiōes ⁊ ſcie) ſu. nō vt ſunt ſepe ſed vt ſunt ſemper (vt defectus lune) ⁊c. (Manifeſtum eſt q ſm q ſunt hmōi) i. ſm q ſunt vniuerſalia ⁊ ſūt demonſtrabilia (ſunt ſꝑ: inq̄ntū aūt nō ſemꝑ ſunt: ſꝫ ſm partem) i. ſm ꝑticularia non ſunt demſtrabilia: ⁊ ſubdit ſicut eſt de defectu (ſilr eſt in aliis) quaſi dicat q ſicut eſt de

deffectū.i. de eclipſi q̄ non ſit demōſtratio de ipſa niſi in quātū eſt ſemp. ſilr eſt in aliis q̄ nō ſunt demōſtrabilia niſi inq̄ntū ſunt ſemp. ❡ Dubitaret forte aliqs quō talis eſt demōſtratio inq̄ntū hīt eſſe ſemp. ❡ Dicēdū q̄ in demōſtratione eſt tria ↄſiderare. vʒ. paſſionē que demōſtrat̄. ſubiʒ d̄ quo demōſtrat̄ paſſio. ⁊ cāʒ p̄ quā demōſtrat̄. oībus aūt his tribus modis oſtendere poſſum᷒ demōſtrationes fieri de reb᷒ vt ſunt ſemp. nā ſi ↄſideram᷒ ipm ſubm pʒ ſic eē vt dixim᷒. nā nō eſt demōſtratio de hac eclipſi q̄ eſt nunc vt dicit thomiſtus. nec de hoc particulari ſubo ſʒ ſit demōſtratio d̄ ſubiecto vlr ſumpto nō circūſcribēdo aliquā dr̄iam tpis. ⁊ tp̄s vlīa ſunt ſemp ⁊ vbiqʒ eo q̄ ſunt abſtracta ab hic ⁊ nūc ſi fieret demōſtratio de eo qđ eſt ſm p̄teʒ tpis vel d̄ eo qđ eſt ſm p̄te. i. de eo qđ hʒ p̄ticulare eſſe nō eēt demōſtratio eoꝝ q̄ ſunt ſemp. ſʒ cū in demōſtratione ſit abſtractio ab iſtis dicim᷒ demōſtrationē ſolū eē eoꝝ q̄ ſunt ſp. 2° h idem pʒ ſi ↄſideret̄ ipſa cā p̄ quā demōſtrat̄. nā nunq̄ eſt demōſtratio p̄ cām niſi ſit cā q̄ de neceſſitate īferat effectū. eclipſis ḡ lune ⁊ hʒ quo p̄ eſt demōſtratio ⁊ ſi nō ſp actualr exiſtunt ſunt ſemp in relatione ad cām. qꝛ ſemp poſita tali cā ſemper ponit̄ talis effect᷒ vt poſita īterpōne terre ponit̄ eclipſis. ḡ talia nō demōſtrant̄ vt ſunt ſm p̄tē tpis. i. vt ſunt aliqñ in ſe ↄſiderata. ſʒ put ſemp ſunt p̄ relationē ad cām. 3° hoc idē pʒ ſi ↄſideret̄ ipſa paſſio q̄ demōſtrat̄. poſſum᷒ .n. dicere q̄ ꝓprie ꝓpriū cui᷒ eſt p̄ ſe demōſtratio ineſt oī ſoli ⁊ ſemp. ⁊ ſi nō ineſt ſemp ſm actū ieſt ſemp ſm aptitudinem. ⁊ ſic accipit̄ vt ꝓpriū. vt ſicut hō ſemp eſt riſibilis ſʒ nō ſemp rideat ſic ſemp eclipſis pt demōſtrari d̄ luna. qꝛ ſemp eſt apta nata eclipſari ſʒ nō ſemp actu eclipſet̄ ⁊c̄.

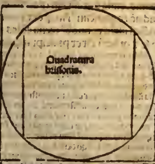
❡ **Qm̄ autē māifeſtū eſt q̄ vnūqđqʒ demōſtrare nō eſt: ſʒ aut ex vnoquoqʒ principioꝝ erit.**

❡ In p̄te iſta vt dicebat̄ oſtēdit p̄hs demōſtrationē nō eē ex p̄ncipiis cōibus: ſed ꝓpriis. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄ſo facit qđ dictū eſt. 2° gr̄a huius qđ dixerat declarat q̄ ſunt p̄ncipia cōia ⁊ q̄ ꝓpria ibi (Dico aūt) Circa p̄mū duo facit qꝛ p̄mo oſtēdit demōſtrationē nō eē ex cōibus ſʒ ſolū ex ꝓpriis. 2° īgrit vtrū hō cōia poſſent alicui ſcīe eē ꝓpa. 2° ibi (Sʒ hoꝝ p̄ncipia) Circa p̄mū tria fac̄ qꝛ p̄mo hāc vītate p̄mittit q̄ demōſtratio nō fit ex cōib᷒. 2° ad hanc vitatē ꝓbādā adducit multas rōnes. 3° ex rōnib᷒ adductis ↄcludit ↄclōnē intentā. ſcđa ibi (Si id qđ demōſtrat̄) tertia ibi (Quare ex his) dicit ḡ (qm̄ aūt eſt manifeſtū q̄ vnūqđqʒ nō eſt demōſtrare) ſu. ex quocūqʒ qꝛ nō ē demōſtrare ſu. ex cōibus (ſʒ erit) ſu. demōſtrare (ex vnoq̄qʒ p̄ncipioꝝ) .i. ex ꝓpriis principiis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Id qđ demonſtrat̄ ſic ſcdm q̄ ē. illud nō eſt oīno ſcire hoc quidē ſi ex veris ⁊ idemōſtrabilibus monſtretur ⁊ imediatis.**

❡ Adducit multas rōnes ad ꝓpoſitū. Ad cui᷒ euidētiam ſciēdū q̄ demōſtratio fac̄ ſcire ⁊ ea fac̄ ſcire p̄ ſe ⁊ ſʒ q̄ ipm. oʒ .n. q̄ id qđ ſcit̄ p̄ demōſtrationē ſciat̄ p̄ ea q̄ ſūt ſʒ q̄ ipſʒ. ḡ oʒ q̄ ſciat̄ p̄ ꝓxima qꝛ remota nō ſunt ſm q̄ ipſʒ. oʒ etiā q̄ ſciat̄ nō p̄ extranea qꝛ extranea nō ſunt ſm q̄ ipm. vlterī᷒ etiā oʒ q̄ ſciat̄ p̄ talia ꝓxima ⁊ p̄ talia nō extranea q̄ ſunt in eodē genere. i. q̄ p̄tineāt ad idē genus ſubi vel qđ idem eſt qđ ſint illi᷒ ſubi ſm q̄ ipm illud ē qꝛ q̄ nō ſunt ſubi ſʒ q̄ ſubm eſt nō ſunt p̄ ſe ⁊ ſʒ q̄ ipm. Quātū aūt ad p̄ſens ſpectat q̄tuor facit demōſtratio qꝛ facit ſcire. facit ſcire p̄ ꝓxima. facit ſcire nō p̄ extranea. ⁊ facit ſcire p̄ ea q̄ ſunt i eodē genere. volens itaqʒ p̄hs ꝓbare demōſtrationē nō eſſe ex cōibus ſʒ ex ꝓpriis q̄tuor facit ſm q̄ hoc q̄drupl̄r ꝓbat. nam p̄mo ꝓbat hoc ex eo q̄ demōſtratio facit ſcire. 2° ex eo q̄ facit ſcire per ꝓxima. 3° ex eo q̄ facit ſcire non p̄ extranea. 4° ex eo q̄ facit ſcire per ea que ſunt in eodem genere. 2° ibi (Eſt .n. ſic mōſtrare) tertia ibi (Nō .n. ↄtigit) q̄rta ibi (Quare ſi p̄ ſe.) In p̄ma p̄te intēdit talē rōnem. qđ facit ſcire oʒ q̄ ſit ex p̄ncipiis q̄ ſunt ſm id. i. ex ꝓpriis. demōſtratio facit ſcire. ḡ demōſtratio eſt ex ꝓpriis. de hac aūt ratione non ponit niſi virtutē medij. vʒ. q̄ ex q̄buſcūqʒ eſt demōſtratio oportet ſi eſſʒ ex veris ⁊ imediatis: ſi tn̄ nō eſſet ex ꝓpriis nō faceret ſcire. Continuet̄ aūt ſic. Bn̄ dico q̄ demōſtratio ē ex vnoquoqʒ p̄ncipioꝝ. i. ex ꝓpriis (ſi) p̄ qꝛ (id qđ demōſtratū ē) ſine (id qđ demōſtratur) oʒ ſu. q̄ demōſtret̄ p̄ tale p̄ncipiū (qđ ſit ſm q̄ eſt id.) q.d. q̄ oʒ fieri demōſtratio p̄ p̄ncipia (q̄ ſunt ſʒ q̄ illud) .i. ſm q̄ ipſʒ. aut ſu. ſi nō accipiant̄ talia p̄ncipia (hoc qđē) ſu. qđ demōſtrat̄ (oīno nō ē ſcire etiā ſi ex vīs ⁊ imediatis ⁊ in demōſtrabilibus demōſtraret̄) tūc ḡ ſupplēda eſt rō q̄ qꝛ p̄ncipia q̄ticūqʒ ſint v̄a ⁊ imediata: ſi tn̄ nō ſint ꝓpa nō faciūt ſcire. demōſtratio ḡ q̄ facit ſcire oʒ q̄ ſit ex ꝓpriis. ❡ Dubitaret forte aliqs q̄re oportet demōſtrationē eē ex ꝓpriis ⁊ q̄re ſi nō ſit ex ꝓpriis nō fac̄ ſcire. Et ē dubiū qđ dū eſſet q̄ō fieri poſſit q̄ aliqđ ſit ex veris ⁊ imediatis ⁊ nō ſit ex ꝓpriis. ❡ Dicēdū q̄ imediata ꝓpoſitio eſt q̄ non eſt alera p̄or vt in p̄cedētib᷒ dicebat̄. cōes ḡ aī ↄceptiōes ſiue cōes ꝓpōnes pñt dici ve imediate ⁊ idemōſtrabiles qꝛ non hñt alias ꝓpōnes p̄ores per quas demōſtrent̄. dato ergo q̄ per talia eſſet demōſtratio: qꝛ nō eſſet ex ꝓpriis non faceret ſcire. Ratio aūt quare nō ↄtigit ſcire p̄ cōia ſed p̄ ꝓpria hec eē poſſet. nā vitas ſp in q̄dā adequatione conſiſtit vt vitas q̄ ē in itellectu ↄſiſtit in adeq̄tione reꝝ itellectualiū ⁊ de tali v̄itate loquit̄ p̄hs cū ait 6° meta. q̄ verum ⁊ falſum ſunt in aīa. tūc .n. itellect᷒ eſt verus qñ adequat̄ ipi rei vt qñ ſic eſt in itellectu ſicut eſt in re. veritas aūt rei vr̄ ↄſiſtere in adequatione eius ad ſua p̄ncipia: vt tunc eſt verū argētuʒ qñ ibi eſt v̄a mā ⁊ vera forma argēti. non ergo poſſumus ſcire rei veritatē niſi ſcinerim᷒ ſua p̄ncipia q̄bus adequatur vt nō potes ſcire v̄itatem huius paſſionis nec potes plene cognoſcere hanc paſſionē niſi ſciueris ꝓpriuʒ ſubm ⁊ ꝓpriam cām q̄bus adequat̄: ⁊ qꝛ res non adeq̄tur p̄ncipiis cōmunib᷒: ſʒ ꝓpriis: ideo v̄itas cuiuſcūqʒ rei ſciri non poteſt niſi per p̄ncipia ꝓpria nō qꝛ cōia ſuperfluant: ſed qꝛ cōia ſine ꝓpriis de re nō cauſant ſufficientē notitiam. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Eſt enim ſic mōſtrare ſicut briſſo tetragoniſmū. i. q̄drangulationē. ſcđm ↄclōnē .n. demōſtrant̄ rōnes huiuſmōi ſʒ q̄ ⁊ alteri ineſt. vnđ ⁊ in aliis cōueniunt he rōnes non ꝓpriis. Nō itaqʒ ſm q̄ illud eſt ſcit ſed ſm accñs.**

❡ Adducit ſcđam rōnē ſumptā ex eo q̄ demōſtratio fac̄ ſcire ex ꝓximis. Formet̄ aūt ſic rō. quecūqʒ p̄ncipia non ſunt ꝓxima. ſicut erāt p̄ncipia per q̄ briſſo voluit q̄drare circulū. qꝛ hō p̄ncipia nō faciunt ſcire ſm q̄ illud: ſed per accñs. ḡ talia p̄ncipia nō eſt demōſtratio. ſʒ p̄ncipia cōia

non ſunt ꝓpria ⁊ nõ faciũt ſcire ſm ꝙ illud ſ; ꝑ accñs ḡ per ea nõ eſt dõratio. iõ ait ꝙ (eſtã. ſic demſare) ſu. aliquã paſſionẽ de ſubo ꝑ q̄dã. i. cõia (ſic briſſo mõſtrauit tetragoniſmũ. i. q̄dratũ) hoc eſt q̄draturã circuli (dmſant eni bõ rõnes) i. rõnes de circulo ſiue circuli q̄draturam (ſm cõem) i. ꝑ q̄dã cõia (ſm q̄ ⁊ alteri ineſt vñ ⁊ in alijs ꝯueniũt de rõnes nõ ꝓprijs) ꝓtñ. ⁊ q̄ nõ ꝯueniũt ꝓpriis nec ꝑ ea q̄ ꝯueniũt tm̃ ꝓprijs ſed per quedã cõia que cõueniunt alijs ideo ſu. (ꝗ ſcit) ꝑ tales rõnes (nõ vtiq; ſcit ſm ꝙ eſt illud) i. ſm ꝙ ipm̃ (ſed ſm accñs) tunc igĩ ẽ ſupplẽda rõ ꝙ cũ dcmſatio faciat ſcire ſm ꝙ illud. i. ſm ꝙ ipm̃ ⁊ nõ facit ſcire ꝑ accñs iõ ꝑ talia cõia non eſt demõſtratio. ¶ Notãdũ aũt briſſus q̄draſſe circulũ ꝑ hũc modũ q; p̃mo deſcripſit circulũ poſtea deſcripſit q̄dratũ infra circulũ qõ erat minus circulo ⁊ deſcripſit ẽt q̄dratũ extra circulũ; qõ erat circulo maius qb⁹ ꝑ̃actis arguebat ſic. circa qõcũq; repiĩ maius ⁊ minus repiĩ eq̄le. ſ; repiĩ quadratũ minus circulo vt qõ eſt infra ⁊ repitur q̄dratũ qõ eſt maius vt illud qõ eſt extra. ergo repitur eq̄le. ꝯſtat aũt per hanc rõnẽ ꝙ nihil ſcimus de quadratura circuli ⁊ qui ſciret per hanc rõnẽ nõ ꝓp̃ hoc ſciret q̄drare circulũ i. facere q̄dratũ equale circulo. naz maius ⁊ minus ſunt ꝑ̃ncipia valde cõia ⁊ trãſcẽdũt genus circuli ⁊ q̄drati imo trãſcẽdũt oẽ ꝯtinuũ: q; nõ ſolũ vna q̄ntitas eſt maior vel minor alia: ſed etiam vnus numerus eſt maior vel minor alio. ⁊ quia talia cõia non faciunt ſcire niſi forte ꝑ accñs iõ per ea non eſt demõſtratio. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ cõia faciũt ſcire ꝑ accñs. ¶ Dõm. ꝙ cum cõe nõ magis det intelligere hoc q̄ illud ſi nõ terminetur per ꝓpriũ accidit ei ꝙ magis applicet̃ huic q̄ illi. vt ſi qs q̄reret ſeruũ fugitiuũ ⁊ nõ h̃ret de eo cognitionẽ ꝓpriã ſ; haberet de eo cognitionẽ cõem. puta q; cognoſceret ſeruuz ſm eo ꝙ hõ ſi ꝑ hanc cognitionẽ vellet ire poſt ſeruũ fugitiuũ ⁊ ipm̃ inueniret cũ nõ magis ſit hõ ſeruus q̄ nõ ſeruus. ⁊ fugitiuus q̄ non fugitiuus valde eẽt ꝑ accñs ꝙ per talẽ cognitionẽ caperet ſeruũ fugitiuũ. per accñs ẽ. ergo ꝙ per cõia ſciant̃ ꝓpria. vel poſſum⁹ dicere ꝙ cũ ꝑ accñs quaſi idẽ ſit qõ per aliud ſiue illud ſit qõ non ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm̃ cũ ſcire aliqd ꝑ cõia nõ ſit ſcire ſm ſe ⁊ ſm ꝙ ipſuz. ſcire ꝑ talia põt dici ſcire per accñs. ¶ Deinde cũ; dicit.

¶ Non enim cõuenit demonſtratio ⁊ in aliud genus. vnũqdq; aũt ſm ꝙ accñs eſt cuz ſm illud nõ cognoſcim⁹ ſm ꝙ ẽ ex principijs illius inq̄ntũ illud ẽ vt duob⁹ rectis eq̄les h̃re cui ineſt ꝑ ſe ⁊ ꝙ dem̃ eſt ex principijs ipſius.

¶ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ demſatio non vadit in aliud genus nec facit ſcire ꝑ accñs. ꝯformet̃ aũt ſic rõ. qcq̃d nõ vadit in aliud genus nec facit ſcire ꝑ accñs ⁊ ex extraneis ſed facit ſcire ex ꝑ̃ncipijs illius rei ſm ꝙ eſt illa illud non eſt per cõia. demonſtratio eſt hm̃õ ꝗ ꝛc. iõ ait (non. n. ꝯtingit demõſtrationẽ) ire (in aliud genus) vel eẽ in alio genere. i. eẽ ex extraneis ⁊ per accñs. ⁊ ſubdit ꝙ (vnũqdq; ſcimus ſm illud vt qñ ſcim⁹ ſm ꝙ eſt ex ꝑ̃ncipijs illius inq̄ntũ eſt illud vt h̃re) angulos (eq̄les duob⁹ rectis cui ineſt ꝑ ſe qõ dem̃ ẽ) i. hec paſſio q̄ dem̃ ẽ (ex ꝑ̃ncipijs illius) ſu. demſari d;. q. d. ꝙ qñ ineſt aliq̃ paſſio alicui ſubiecto ꝑ ſe ex ꝑ̃ncipijs illius ſubiecti i. ꝑ̃ncipijs ꝑtinentibus ad illud gen⁹ ſubiecti d; illa paſſio demõſtrari. tũc ḡ ſupplẽda ẽ rõ q̄ cum demſatio nõ ſit ꝑ extranea ſ; ſit ꝑ ꝑ̃ncipia q̄ ſunt ſm ꝙ illud cũ cõia nõ ſunt talia ꝑ ea demõſtratio eẽ nõ põt. ¶ Notãdũ aũt ꝙ hec tertia rõ ⁊ ſcda h̃nt vnũ fundamentũ. nam q; demſatio eſt ex his que ſunt per ſe ⁊ ſ; ꝙ ipm̃. ideo eſt ex ꝓprijs vt innuebat ratio ſcda. ⁊ non eſt ex extraneis nec ex his q̄ ſunt ex alio genere vt innuit hec rõ tertia. ⁊ q; cõia nõ ſunt ꝓxima ſed extranea ideo ex talibus nõ eſt demſatio. ¶ Dubitaret forte aliqs q; vr̃ falſuz ꝙ cõia ſint extranea q; q̄ ꝑ̃dicant̃ de aliqbus ⁊ ꝯueniunt eis non ſunt extranea ſed cõia ꝑ̃dicant̃ de ꝓprijs vt ſuperiora de inferiorib⁹ ⁊ cõueniunt eis. ḡ ꝛc. ¶ Dõm. ꝙ hic appellatur extraneũ oẽ illud qõ ꝯtingit alicui ꝑ qõ poteſt fieri deſcẽſus in aliud genus. nã demõſtratio eſt de aliquo ſubiecto ⁊ inſiſtit circa illud ſubiectũ ⁊ nõ extendit ſe in aliud genus ſubiecti. ⁊ q; cõia nõ determinant̃ circa aliqõ ſpeciale ſubm̃ ſ; extẽdit ſe in aliud genus ſubi. ideo demſare per cõia nõ eſt demõſtrare ſm ꝙ illud. i. per ea que ſunt ſcdm̃ ꝙ illud genus ſubiecti ſed per ea que ſe extendunt in extraneum genus ſubiecti. demõſtrare ergo paſſiones de aliquo ſubiecto per cõia eſt demſare ꝑ extranea nõ ꝙ illa cõia nõ conueniãt illi ſubiecto vt rõ arguebat ſed cõia dr̃r extranea q; ſe extendunt in extraneũ genus ſubiecti quod demõſtratiõi non conuenit. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Quare ſi per ſe ⁊ illud ineſt cui ineſt neceſſe eſt mediũ in eadẽ ꝓrimitate ꝛc. Si vero nõ ſz ſicut armonica per arithmeticam. huiuſmodi autem demonſtrantur quidem ſimiliter.

¶ Adducit q̄rtã rationẽ ſumptã ex eo ꝙ mediũ d; eſſe in eodẽ genere ſiue in eadẽ ꝓrimitate cũ extremis. ⁊ ẽ hec rõ ꝑ locũ a minori. nã min⁹ vr̃ eſſe ꝙ ſcie ſubalternate ꝓcedãt ꝑ ꝑ̃ncipia ꝓpria ⁊ ꝑ ꝑ̃ncipia ꝓpria q̄ ſunt in eadẽ ꝓrimitate ſiue in eodẽ genere cũ extremis: ſ; cũ hẽ ſcie ſic ꝓcedãt ꝑ ꝓpria ⁊ nõ ꝑ cõia ꝯñs ẽ ꝙ oẽs ſcie demſatiue ꝑ ꝓpria ⁊ nõ ꝑ cõia ꝓcedãt. In hãc aũt rõnẽ; ſic ꝓcedit. q; ꝑ̃ ꝑ̃miſerit h⁹ rõnẽ. 2⁰ q; fecerat mẽtionẽ de ſcientijs ſubalternatis ⁊ ſubalternãtib⁹ ⁊ d̃rias inter illas ſbi. (Dimf aũt) dic̃ ḡ (q̄re ſi per ſe ineſt ⁊ illud) i. ⁊ illa paſſio ſubo ſu. (cui ineſt neceẽ eſt ⁊ mediũ in eadẽ ꝓrimitate) i. in eodẽ genere (eſſe) ſu. cũ extremis (ſi vero nõ) i. ſi aliqñ videatur eẽ ꝯtrariũ ⁊ nõ demſret̃ ſic (ſed) ſu. demſret̃ (ſicut armonica) i. ſup. ſicut muſica demſrat (ꝑ ariſmetricã. hõ aũt) i. q̄ ſunt hõ ⁊ q̄ ſunt talia (demſant̃ quidẽ ſilr̃). q. d. ꝙ q̄ ſunt hõ. i. q̄ ſunt armonica ⁊ q̄ ꝑtinẽt ad ſciaz ſubalternatam demſrant̃ ſilr̃ ſicut in alijs ſcientijs: q; ſcie ſubalternate q̄ntũ ad ea q̄ ſunt ea; ꝓcedunt ꝑ ꝓpria ꝑ̃ncipia ſicut ⁊ alie ſcie. tũc ſupplẽda ẽ rõ ꝙ ſi ſcie ſubalternate de qbus vr̃ minus ꝓcedũt ꝑ ꝑ̃ncipia nõ cõia: ſed per ꝓpria q̄ ſunt in eandem ꝓrimitate ⁊ in eodẽ genere ꝙ ẽt oẽs alie ſcie ſic ꝓcedãt. ¶ Dubitaret forte aliqs: q; vr̃ falſum ꝙ ſcie ſubalternate demõſtrẽt ſilr̃ per ꝑ̃ncipia ꝓpria ſicut ⁊ alie ſcie: q; alie ſcientie habẽt ſua principia propria ꝑ que demõſtrãt vel ꝓcedũt. ſed ſubalternate nõ videnẽ h̃re ꝑ̃ncipia ꝓpria: ſed ſumũt ꝑ̃ncipia alterius ſcie. ⁊ ſic vr̃ falſuz eſſe ꝙ ſemꝑ demſationes ſiãt ꝑ ꝓpria. ¶ Dõm ꝙ ſi volumus hm̃ videre q̄liter ſiat hẽ demſatio o; nos ꝑ exemplũ aliqõ ꝑſpectiuũ manuduci: vt̃puta ſi volet perſpectiuus ꝓbare hãc paſſionẽ de oculo ꝙ de re viſa videbitur oculũ dextrũ eſſe dextrũ ⁊ ſiniſtrum eẽ ſiniſtrũ qõ ꝓbabit per hoc ꝙ dextera pars rei viſe dyametraliter imprimit ſilitudinẽ ſuã in dexterã partem oculi ⁊ ſiniſtra in ſiniſtrã. ꝓbat̃ ergo paſſio perſpectiua vt talis viſio d̃ ſubiecto de quo ꝯſiderat perſpectiuus nõ per mediũ geometricũ ſed per mediũ ꝓpriũ: vt q; ſic ĩprimit de qbus impreſſionibus non ſe h; intromittere geometra. verũ tamẽ q; talis impreſſio ſic ſiat dyametraliter declarabit ꝑ ſilitudinẽ angulo; quã ſilitudinẽ ſpectat declarare ad geometrã. ergo in talibus aliqd eſt qõ eſt pure geometricũ; aliqd eſt qõ eſt pure ꝑſpectiuũ. aliqd aũt eſt qõ nõ eſt ꝑſpectiui in ſe ꝯſiderati ſed eius eſt vt ſubijcit̃ geometrie

nec eſt geometre ſimplr accepti ſ; eſt eius vt deſcēdit in perſpectiuā nā determinare de ſilitudine angulo℞ ſm ſe hoc eſt pure geometricū ꝓbare hꝰ viſionem de oculo per huius impreſſionē hoc eſt ꝑſpectificū. ſed ad ꝓbandum hanc impreſſionē eſſe talē ꝑ ſilitudinez angulo℞ non eſt aliud q̄ adaptare hoc qḋ determinatū eſt in geometria ad mām ſpālem vt ad oculum de quo cōſiderat ꝑſpectiuus. hāc aūt adaptationē facere nō ſpectat ad geometrā ſm ſe ꝯſideratū ſed eius eſt vt deſcendit in ꝑſpectiuam. ſic etiam hic faceret geometrica ſic adaptare ad ſpecialez mām nō eſt ꝑſpectiui vt perſpectiuus eſt ſed eius ē vt regulat̄ ꝑ ſuperiorē artificē. g̊ ſciām ſubalternatā vti ꝓpoſitionibus ſcie ſubalternātis nō eſt aliud q̄ ꝓpōnes alias ad ſpāles mās applicare. tunc g̊ ſubalternatas docet de ꝓpōnibus illis ad talē mām applicatis q: ita eſt quarūz ꝓpter quid ſuperior artifex demr̄abit. i hoc ergo ꝙ ſic applicat nō ꝓpria demōſtrat ꝑſpectiuus τ paſſio illa vt facere tales angulos nō eſt per ſe ipſius ſubiecti ꝑſpectifici nec eſt linee viſualis vt viſualis eſt ſed eſt magis linee ſ; abſtrationē ſumpte. ſed qn̄ paſſio eſt ꝑſpectifica τ ſubiectū ꝑſpectificū oʒ mediū ꝑſpectificū eſſe ita ꝙ τ ſcie ſubalternate quodāmodo demōſtrāt ex ꝓprijs ſicut τ alie g̊ ꝑ locū a minori ſi in his v̄ificat̄ ꝙ non ꝓcedunt ex extraneis nec ex cōibus ſed ex ꝓprijs. multomagis hoc v̄ificabitur in alijs. ea g̊ que ſūt geometrica τ adaptant̄ ad oculum non ſunt ꝑſpectiue ſm ꝙ huiuſ. τ que ſunt ariſmetricalia τ que adaptant̄ ad ſonum nō ſunt ſcie armonice ſm ꝙ huius. ideo pħs ſignanter ait ꝙ que ſunt huiꝰ ſiue que ſunt talia. i. q̄ ſunt armonica ſm ꝙ huius. vel q̄ ſunt ꝑſpectifica ſm ꝙ huius. τ vl̄r que ſunt ſcie ſubalternate ſm ꝙ ſunt ipſa q̄ ſunt talia demōſtrant̄ ſilr. i. demōſtrātur per ꝓpria ꝑncipia ſicut τ in alijs ſcientijs. nam ſi paſſio eſt ꝑ ſe ꝑſpectifica τ ſubm cui per ſe ineſt eſt ꝑſpectificum q: nec̄e eſt mediū ee᷑ in eadē ꝓpinquitate cū extrēis: neceſſe eſt ipſum eſſe ꝑſpectificū. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed differunt. ipſuz enim q: alterius ē ſcie. Subm eniz genus alterū eſt. ſ; ꝓpter quid ſuperioris eſt cuius per ſe paſſiones ſunt.

ℭ Q: mentionē fecerat de armonica q̄ eſt ſcia ſubalternata τ de ariſmetrica q̄ eſt ſcia ſubalternās idō dat dr̄iam inter has τ illas dicens (differūt aūt) ſcie ſubalternate a ſubalternātibus eo ꝙ (ipſum. n. q: eſt ſcie alterius). i. ſcie ſubalternate. τ ſubdit (ſubʒ. n.) ſu. ſcie ſubalternate (alterum genus eſt) ſu. a ſcia ſubalternante dicere g̊ ipm q: ē ſcie ſubalternate τ dicere (ꝑꝑ qd eſt ſcie ſuꝑioris cuiꝰ ſūt per ſe paſſiones.) ℭ Notādū aūt ꝙ ſubm ſcie ſubalternate eſt aliquo mō alte℞ genus a ſubo ſcie ſuꝑioris vt linea viſualis eſt aliquo mō alte℞ genus a linea ſimplr. ꝑſpectiuus igit̄ id qḋ eſt geometrice vt angulus trianguli eq̄lateri ſit tertia ps duo℞ recto℞ applicabit ad lineā viſualē vt ad oculū. τ dicit ꝙ talis angulus in oculo eſt tertia pars duo℞ recto℞. iſtud aūt qḋ nō ſpectat ad geometram ſm ſe ꝯſideratum q: nō hʒ ſe de oculo itromittere verūtn̄ q: hec paſſio. vʒ. eſſe tertiā ptē duo℞ recto℞ eſt linea℞ ſm abſtractionē ꝯſiderata℞. idō dicere ꝓpter quid ſpectat ad ſuꝑiorē artificē vt ad geometrā. hꝰ g̊ paſſiōes dicere ꝓpter qd nullo mō ſpectat ad ꝑſpectiuū ſ; dicere q: aliquo mō ſpectat ad geometrā τ aliquo mō ad ꝑſpectiuum. nam dicere ꝙ ſimplr ſpectabit ad geometrā cuius dicere eſt ꝓpter qd: ſ; dicere q: in hac mā ſit vt in oculo ſpectabit ad perſpectiuū vt ſubalternatur geometrie τ vt ꝓpoſitiones geometricas adaptat ad ſuam materiaz ſpecialem. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quare ex his manifeſtuz eſt ꝙ nō ſit demōſtrare vnūqḋq; ſimplr. ſed ſcḋm ꝙ ex ꝓprijs vniuſcuiuſq; principijs eſt. Sed horuz principia habēt cōe. Si hoc manifeſtū eſt ꝙ non eſt vniuſcuiuſq; ꝓpria principia demr̄are. erunt eni illa oiuʒ pricipia τ ſcia illo℞ ꝓpria oibus.

ℭ Ex rationibꝰ ꝑdictis ꝯcludit ꝯcluſionē intentā. d. (q̄re manifeſtū ex his). i. ex dictis (ꝙ nō eſt demōſtrare vnūquodq; ſimplr). i. quocūq; mō (ſed) eſt demōſtrare ſup. vnūqḋq; (ſm ꝙ eſt ex ꝑncipijs vniuſcuiuſq;). i. ex ꝓprijs ꝑncipijs. tūc ſeqtur pars illa (ſed horū ꝑncipia) in qua inquirit vtrū huiuſmodi cōia ſint alicui ſcie ꝓpria oſidens ꝙ ſunt ꝓpria metaphiſice cuius eſt ꝓbare ꝑncipia oium ſcientia℞. circa qḋ duo facit. q: primo facit quod dictum eſt. 2ᵒ cōcludit quedā correlaria que ſequuntur ex dictis ibi (Et enim ſcit magis) dicit g̊ (ſed principia horum). i. ha℞ ſcia℞ ſpāliū (hñt cōe) aliqua ꝑncipia cōia ſu. per q̄ probentur (Si aūt hoc manifeſtū eſt ꝙ nō ē vniuſcuiuſq;) ſcie ſpālis (ꝑncipia ꝓpria demr̄are) τ ſubdit (erūt. n. illa). ſ. ꝑncipia cōia (ꝑncipia oium) alioruz ꝑncipio℞ (τ ſcia illo℞) ꝑncipio℞ oium vt metaphiſica erit (ꝓpria oibus) illis ꝑncipijs cōibus. ℭ Notādū aūt intētione pħi ee᷑ ꝙ illa ſcia vt metaphiſica ꝓpe itēdere hēat de hꝭ ꝑncipijs cōibus. i. de hꝭ dignitatibus τ de hꝭ primis animi ꝯceptiōibꝰ ꝑ q̄ ꝓbant ꝑncipia alia℞ ſcia℞. ℭ Notāduz ēt ꝙ ſm verba textus poſſet ſic formari rō. q̄cūq; ſcia ꝓbat ꝑncipia ſcia℞ ſpāliū illa ſcia ē ꝓpa illis ꝑncipijs cōibus ꝑ q̄ talia ꝑncipia demr̄ant̄: metaphiſica eſt hꝭ. g̊ τc. 2ᵒ hec rō poſſet ſic formari. ſicut ſe hʒ. ſcia ſpālis ad ꝑncipia ſpālia ſic ſe hʒ ſcia cōis ad principia cōia. ſed ſcie ſpāles ſunt ꝓprie ꝑncipijs ſpālibus. g̊ τ cōis ſcia ē ꝓpria oibus ꝑncipijs cōibus. 3ᵒ poſſet formari ſic. ſicut hec ſcia ſpālis que eſt de hoc ente eſt ꝓpria his ꝑncipijs ſpālibus ſic ſcia cōis que eſt de ente cōiter ſiue que eſt de ente īeo ꝙ ens eſt ꝓpria his principijs cōibus: metaphiſica eſt hꝭ. g̊ τc. ℭ Notandū ēt ꝙ ſi ꝑncipia ſcia℞ ſpāliū non ꝓbant niſi per principia cōia cum arguere per principia cōia nō ſpectet ad ſcias ſpāles nō ſpectabit ad eas demonſtrare hꝭ ꝑncipia: ſ; hoc ſpectabit ad metaphiſicā que cū ſit ꝓpria his principijs cōibus ad ipſam pertinet demonſtrare ꝑncipia oium ſcia℞. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et nāq; ſcitur magis itelligēs ex ſuꝑioribus cauſis. Ex prioribus. n. nouit cum nō ex cāꝫ ſciat cauſas. Quare ſi magis ſcitur τ maxime τ ſcia illa erit magis τ maxime.

ℭ Cōcludit q̄dam correlaria q̄ ſequunt̄ ex dictis. ſūt. n. hꝭ correlaria tria iuxta tria q̄ dixerat in capl'is ꝑcedentibꝰ. dixerat. n. ſupra ꝙ ſcia ē ex neceſſarijs ꝑncipijs τ ex neceſſarijs cāis q̄ nō ꝯtingit alr ſe hr̄e. Ex hoc g̊ ſeqt̄ hoc correlariuz ꝙ ſcire eſt ꝑ cās. g̊ illa ſcia q̄ tradit altiores cās τ q̄ magis ꝓcedit per cās magis fac̄ ſcire. Rurſus dixerat ſuperius ꝙ ſcia nō deſcēdit in aliud genꝰ. vn̄ ꝯcludit qḋ neceſſe ē vel eē idē genꝰ ſimplr in quo deſcendit ſcia. τ hoc q̄tū ad ꝓprias ꝯclōnes illius ſcie. vel eſſe genus idē ſic. i. quodāmō q̄tū ad ſubalternatas ſcias. ſcia. n. ſubalternata aliquo modo ꝯuenit cū gn̄e ſubi cū ſcia ſuꝑiori. Ex h̄ g̊ ſeqtur hoc correlariuz ꝙ ſcia demr̄atiua vel nullo mō deſcēdit in aliud vel ſi deſcēdit aliquo mō in aliqḋ genus ſubiecti hoc eſt ſoluz in ſcias ſubalternatas. 3ᵒ dixerat ꝙ vnumqḋq; eſt demonſtrare non ex vnoquoq; principiorum ſed ex immediatis τ proximis. Ex quo ſequitur hoc correlariū ꝙ difficile eſt cognoſcere an ſciamus. q: ſi nō eſt ſcire niſi ex ꝑncipijs ꝓximis τ proprijs. q: difficile eſt

cognoſcere vtrū habeamus talia ꝑncipia difficile eſt cognoſcere an ſciamus. Scōm correlariū incipit ibi (Sed demōſtratio.) tertiū ibi (Difficile aūt eſt) Eſt ḡ p̄mum correlariū ꝙ q̄ itelligit ꝑ ſupiores cauſas ꝙ magis ſciet ⁊ magis itelliget. iō ait (Et enim ſcit magis itelligēs ex ſuperioribus cauſis) ꝙ̄ ſu. intelligēs ex iferiorib⁹. ⁊ ſubdit ꝙ (ex ſupiorib⁹. n. ſciuit cū nō ſciuit ex cauſatis) i. cum nō ſcit a poſteriori (nec ſcit cās) ꝑ cāta. i. ꝑ effectus. ſ; tūc ſcit ex ſupiorib⁹ qn̄ ſcit ex ꝑorib⁹ ⁊ qn̄ ſcit ꝑ cās effect⁹. vn̄ cōcludit (ꝗre ſi magis ſciuit) ſu. ille q̄ magis h; cās (⁊ maxime) ſciuit ſu. ille q̄ maxīe h; cauſas (ſcia illa ⁊ magis ⁊ maxie) ſu. erit ſcia q̄ ⁊ magis ⁊ maxime ꝯſiderat cauſas. ¶ Notādū aūt iuxta ꝯſideratōes traditas in thopicis ſicut ſimplr ad ſimplr ita magis ad magis ⁊ maxie ad maxie. Si ḡ ſcire eſt ꝑ cās. magis ſcire erit ꝑ magis cās. ⁊ maxie ſcire ꝑ maxie cās. ⁊ ſicut ſe h; ſcire ad ſcire. ita ſcia ad ſcientiā. ſi ḡ magis h; cās ē magis ſcire. ⁊ ſi maxie ē maxie ſcire. ḡ ſcia illa magis ⁊ maxie erit ſcia q̄ magis ⁊ maxie ꝯſiderat cās metaphīa ḡ magis fac̄ ſcire ꝙ̄ aliq̄ alia ſcia. q̄r magis ꝯſiderat cās ⁊ altiores cās. ſic etiā ſcia ſupior vt ſcia ſubalternās magis fac̄ ſcire ꝙ̄ ſcia iferior ⁊ ſubalternata. q̄r magis ꝯſiderat cauſas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed demōſtratio nō ꝯuenit in aliud gen⁹. ſ; niſi ſic demū ē geometrice in mechāicas vel machiatiuas aut ſpeculatiuas ⁊ arith. i armonicas.

¶ Ponit ſcōm correlariū. ſ. ꝙ demſ̄ratio nō vadit in aliō genus. ⁊ ſi vadit vel deſcēdit i aliō gen⁹ h̄ nō erit i aliō genus ſimplr ſ; ſolū h̄ erit in ſubalternās ſcias. iō ait. (Sed demſ̄ratio nō ꝯuenit) i. nō ꝯueniēter deſcendit (in aliud gen⁹. ſ; ſic demū ē) ſi demſ̄ratio deſcēdit i aliud h̄ erit ſolū in ſcientijs ſubalternatis. ſicut demſ̄ratiōes (geometrice) deſcēdūt (in mechanicas vl in machinatiuas. aūt i ꝑſpectiuas. ⁊ ariſmetrice in armonicas) ¶ Notandū eſt aūt ꝙ mechanice multa ſupponūt a geometria ſicut faciētes fundum in dolio ſupponūt ꝙ latus exagoni ſit medietas dyametri. hoc. n. mō fundat̄ doliū ꝙ ꝓportionat̄ circinū donec ſexies replicatū cōphēdat rotunditatē dolij ⁊ ſm ꝗ̄titatē poſtea circini ſit fundus dolij. qō ḡ geometria ꝓbat i 4° geometrie i ꝓpōne 3ª ꝙ lat⁹ exagoni ē medietas diametri hᶜ machinatiua ars vt faber lignarius ꝓſuppoīt. deſcendit ergo geometria in artes mechanicas. deſcēdit ēt in machinatiuas. machinatiua enim ars eſt q̄ facit machinas ⁊ q̄ erigit edificia ad quoꝝ erectionē multum valent demōſtratiōes geometrice ⁊ maxime ille q̄ ſunt de triangulis ⁊ de ꝓportione lateꝝ trianguloꝝ. Rurſus geometria deſcēdit in ꝑſpectiuā q̄r multa ſupponit ꝑſpectiuus q̄ geometra ꝓbat. ariſmetrica aūt deſcendit in armonicam. i. in muſicam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Difficile eni eſt noſſe ſi ſciuit aut nō difficile eſt noſſe ſi ex ꝓprijs vniuſcuiuſq; pricipijs ſcimus: aut nō ꝙ h̄ ē ſcire. Opinamur aūt ſi habeam⁹ ex aliq̄bus v̄is ſillm ⁊ primis ſcire. ſed hoc nō eſt: ſ; ꝓxima op; eſſe primis.

¶ Ponit tertium correlariū. v;. ꝙ difficile ē cognoſcere an ſciam⁹ q̄r difficile ē cognoſcere vtꝝ habeam⁹ ꝑncipia ꝓpria paſſionis quā intēdit ꝯcludere. iō ait (difficile eſt aūt noſcere ſi ſciuit) ſu. ꝑ demſ̄rationē (aut nō) cuius cā eſt q̄r (difficile. n. ē noſcere ſi ſcimus ex ꝑncipijs vniuſcuiuſq;) i. ex ꝑncipijs ꝓprijs (aut nō qō vere eſt ſcire) q. d. ꝙ nō eſt vere ſcire niſi ex ꝑncipijs ꝓprijs (nos autē; opinamur hoc) i. opinamur ſcire (ſi hēamus ſillm ex aliq̄bus veris) ⁊ ſup. opinamur ſcire (ex p̄mis) i. ex vlibus ⁊ cōib⁹ (ſ; hoc nō ē) i. nō ꝯtingit ſcire h̄ mō (ſ; o; ꝓxima eē p̄mis) i. o; eē ꝑncipia ꝓꝑa ꝓxima. i. ꝓꝑa p̄mis. l. cū p̄mis ⁊ cū cōib⁹. ſil. n. cū p̄mis ꝑncipijs cōib⁹ o; hr̄e ꝑncipia ꝓxima. i. ꝓpria cōia. n. nō faciūt ſcire ſine ꝓximis. ¶ Notandū aūt ꝙ ad ſcire nō ſufficit aſſumere quecūq; vera nec ſufficit aſſumere cōia ſ; ſil̄ cum cōib⁹ op; aſſumere ꝓpria ⁊ ꝓxima. ⁊ q̄r hoc eſt difficile cognoſcere vtꝝ talia ſint q̄ accipimus difficile eſt cognoſcere an ſciam⁹. ¶ Dubitaret forte aliq̄s ꝗre cōia ñ faciūt ſcire. ¶ Dō;. ꝙ ſicut res ſe h; ad eē ſic ſe h; ad cognoſci: ⁊ illū eūdē modū quē videmus in ꝓductiōe reꝝ videm⁹ ēt in cognitiōe ſcie. Sicut. n. ad ꝓductiōe; oliue nō ſolū ſufficit ſola v̄t⁹ ſolis q̄ eſt virtus cōis ad oīa gn̄abilia. ſ; reꝗrit̄ etiā v̄tus pullulatiua oliue q̄ eſt cā ꝓpria ei⁹ ⁊ tn̄ v̄tus pullulatiua nihil ageret niſi roborata ꝑ virtutē ſolis. ſic cōes aī cōceptiōes nō ꝯgenerāt ſciā;: ſ; o; ꝙ ibi ſint ꝑncipia propria. ipſa tn̄ ꝑncipia ꝓpria nihil ꝯcluderēt niſi roborata eſſent ꝑ cōia. Et ſi volumus magis hāc adaptationē extendere dicemus ꝙ ſicut v̄tus ſolis q̄ eſt v̄tus cōis vī forte ſufficere ad gn̄ādū aliq̄ iꝑfecta vt ad gn̄ādū ea q̄ ſūt ex putrefactione. ad gn̄ādū aūt aīalia ꝑfecta nō ſufficit v̄tus ſolis ſine ꝓprio ſemine ſicut ad gn̄ādū cognitionē imꝑfectā vt ad hoc ꝙ fiat in nobis opinio ſufficiūt cōia. Sed ad hoc ꝙ fiat in nobis cognitio ꝑfecta ⁊ ad hoc ꝙ ꝯgeneret̄ in nobis ſciencia ſimul cum cōibus requiruntur proxima ⁊ propria principia ⁊c̄.

¶ Dico aūt principia in vnoquoq; genere illa que cū ſint non cōtingit demonſtrare.

¶ Quia phs dixerat in ꝑcedētibus non eſſe ſciam ꝑ cōia ꝑncipia ſed per ꝓpria. In parte iſta vult determinare de ꝑncipijs tam cōibus ꝙ̄ ꝓprijs. Circa ꝙ tria facit. q̄r p̄mo diffinit ipſa principia. 2° diſtinguit ea. 3° oſtēdit quō ſcie ⁊ doctrine ſe habeāt ad illa. ſcōa ibi (Sūt aūt q̄bus) tertia ibi (Sunt aūt ꝓpria) Circa primū duo fac̄. q̄r p̄ diffinit ipſa p̄n⁹. 2° cōparat ea ad nō ꝑncipia ibi (Quidq̄d igitur) dicit. n. (dico aūt) i. diffō ſiue deſcribo eē (ꝑncipia in vnoquoq; gn̄e illa q̄ cū ſint nō ꝯtigit ea demōſtrare) ¶ Notādū aūt ꝙ illud eſt ꝑncipiū qō eſt indemſ̄abile ⁊ ſi eſt indemſ̄abile ſimplr eſt ꝑncipiū ſimplr. Si vō ſit indemōſtrabile in aliq̄ ſcia eſt ꝑncipiū in illa ſcia. ¶ Notandū aūt ꝙ nec demſ̄ant̄ ꝑncipia nec oppoſita ꝑncipiorū: nulla. n. falſa pn̄t demſ̄ari. falſu; q̄dē nec demſ̄rat̄ nec ſcit̄. q̄r nō eſt. ḡ ꝗ̄tū ad indemſ̄abile ꝯueniūt principia cū ꝓpōnibus falſis: ſ; ꝗ̄tum ad eſſe differunt. principia enī; ⁊ ea q̄ ſunt falſa ſunt indemſ̄abilia: ſed differūt hec ab illis: q̄r principia ſunt: falſa aūt nō ſunt: duo ḡ dixit de ꝑncipijs. v;. ꝙ ſunt ⁊ ꝙ indemſ̄abilia ſunt: put autē ſunt differūt a ꝓpōnibus falſis: put aūt ſunt idemſ̄abilia differūt a ꝯcōnibus veris. ¶ Notādū aūt ꝙ cū dicim⁹ illa eē ꝑncipia q̄ cū ſint ſunt indemſ̄abilia o; ꝙ ibi accipiat̄ eſſe ꝓ eſſe ſimplr. vel ꝓ eſſe ꝑ ſe: ſ; nō ꝓ eē ꝑ accñs nec ꝓ eē ꝯtigēter. ꝑncipia ḡ ſunt ⁊ ſē ſimplr ⁊ nō pn̄t demſ̄ari: vt ſunt dn̄t a falſis q̄ nō ſunt: vt ſunt ſimplr differūt ab alijs q̄ ſunt ꝯtingēter: vt ſunt indemſ̄abilia differūt a cōcluſionibus ꝑ ſe ⁊ neceſſarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicquid igitur ſignificent prima ⁊ que ex his ſunt accipiendum eſt.

¶ Cōparat ꝑncipia ad nō ꝑncipia. Circa qō tria facit. q̄r p̄ dat ꝯueniētiā iter ea. 2° dat dn̄a;. 3° qō dixerat ꝑ exēpla manifeſtat. ſcōa ibi (Quē autē ſint) tertia ibi (Quid vnitas) Eſt ḡ ꝯueniētia iter ꝑncipia ⁊ nō ꝑncipia: q̄r de oīb⁹ o; ſupponere q̄d ē qō dr̄ ꝑ nomē: iō ait (q̄dq̄d ḡ ſignificēt prima ⁊ que ſunt ex his) i. q̄ ſunt ex primis (accipit̄) i. ſupponit̄: vel accipiamus. i. ſupponamus. q. d. ꝙ in h̄ conueniūt ⁊ p̄ma ⁊ ea q̄ ſunt ex p̄mis ꝙ de eis ē accipe. i. ſup-

ponere q̄d ē q̄ſ ſignificat̄ p nomē.℄ Deinde cum dicit.

℄ Quod autē ſint principia neceſſe eſt accipe re. Alia vero demonſtrare.

℄ Dat dr̄ias iter p̄ncipia ⁊ nō p̄ncipia.d.(q̄ aūt ſint p̄nci-
pia neceſſe eſt accipe).i.ſupponere(alia vero demonſtra
re).q.d.q̄ hec ē dr̄ia iter p̄ncipia ⁊ alia:q̄ꝛ p̄ncipia ſuppo-
nimus eē:alia vō demr̄amus.℄ Deinde cum dicit.

**℄ Ut quid vnitas:aut quid rectū:⁊ quid triā-
gulus. Eſt autē vnitatē accipere ⁊ magnitudi
nem:altera vero demonſtrare.**

℄ Qd̄ dixerat manifeſtat p exēpla.d.(vt q̄d vnitas:⁊ q̄d
rectū:⁊ q̄d triangulus)ſu.accipim⁹.i.ſupponim⁹ q̄d illa ſi
gnificent:lȝ.n.vnitas ſit p̄ncipiū.triāgulus vō ⁊ rectū ſint
ea q̄ ɔcludunt̄ p p̄ncipia:tn̄ in hoc ɔueniunt vnitas cum
triangulo ⁊ recto:⁊ i hoc ɔueniūt p̄ncipia ⁊ nō p̄ncipia q̄
de vtriſq̄ ſupponim⁹ q̄d ſignificat nomē. Exēplificata ē
ḡ ɔuenientia p̄ncipioꝝ ad nō p̄ncipia. exēplificat autē de
eoꝝ dr̄ia.d.(eſt aūt accipe).i.ſupponere(vnitatē ⁊ ma-
gnitudinē)eē(altera aūt demr̄are)magnitudo ḡ q̄ ē p̄n
cipiū in geometria:⁊ vnitas q̄ eſt p̄ncipiū in ariſmetrica
illa ſupponunt̄ eē:alia aūt dm̄rant̄. q̄tū aūt ad eē diffe
rūt p̄ncipia a nō p̄ncipijs:q̄ꝛ p̄ncipia ſupponunt̄ eē:non
principia vō demr̄ant̄.℄ Notandū aūt q̄ ſi ariſmetrico
negaret̄ vnitatē eē nō h̄ret viā ad p̄bādū ɔ̄ negātes. Et
ſi geometrico negaret̄ magnitudinē eē non poſſet p̄bare
īntētū.⁊ iō talia tanq̄ p̄ncipia hō artifices p̄ſupponūt eē:
alia vero demr̄ant.℄ Dubitaret forte aliq̄s vtꝝ p̄n⁹ acci
piam⁹ eē vel q̄ idē ē vtꝝ oporteat nos aſſentire p̄ncipijs
vel poſſum⁹ negare ea. Et vr̄ q̄ poſſum⁹ negare principia
exēplo heracliti q̄ vt p̄ꝫ ex.4.meta.negauit h̄ p̄n̄ᵐ.d̄ q̄li-
bet ē affirmatio vl̄ nega⁹ va p̄ma p̄n⁹ ſe h̄ñt tanq̄ añs.cō
clō vō tanq̄ ɔn̄s.ſꝫ q̄ negat ɔn̄s negat añs.ḡ q̄ negat ɔclo
nē negat p̄ncipia.ſꝫ multi negāt ɔcl'ones credētes eas fal
ſas eē.ḡ ⁊c.℄ Dōm q̄ h̄ op⁹ ē q̄druplici diſtinctiōe.vna
diſtīctio ad ſoluēdū q̄ſitū erit talis.q̄ aliud ē negare ali-
q̄d eēntialr̄ ⁊ i ſe:⁊ aliō ē negare ipſuꝫ vt v̄tualr̄ ſuat̄ i ali
quo:⁊ vt ē i alio. Scḋa diſtīctio erit talis. q̄ aliud ē aliq̄d
negare p ſe aliud p accn̄s. Tertia talis erit.q̄ aliud ē ali-
q̄d negare directe ⁊ aliud idirecte Quarta talis erit q̄ ali
ud ē aliq̄d negare i oꝛe:⁊ aliud aliq̄d negare in corde.ſm̄
diſtīctiōes has ſoluit̄ q̄ ꝓpoſita.℄ Cū ḡ q̄rit̄ vtꝝ de ne
ceſſitate accipiam⁹ dignitates eē.vel q̄ idē ē vtꝝ de neceſ
tate aſſentiam⁹ eis vel poſſum⁹ eas negare.aut loqueris
eēntialr̄ ⁊ i ſe.aut vt ſūt v̄tualr̄ in aliq̄:⁊ vt ſuant̄ i alio.ſi
loq̄ris de dignitatib⁹ nō i ſe ſꝫ vt ſuāt̄ i alio ſic planū ē q̄
multi negāt eas:imo ois hō ſꝫ hoiēꝫ ꝓnūtit i aliq̄ falſū
loq̄ns:⁊ p ɔn̄s negat dignitates p ſe notas. nā q̄cūq̄ dicit
aliq̄ falſū vel dicit h̄ affirmatiue:⁊ tūc dicit eē q̄ nō ē.
vel negatiue ⁊ tūc dicit nō eē q̄ ē.ſꝫ q̄cūq̄ dicit eē q̄ nō
ē:vel nō eē q̄ ē dicit ɔ̄dictoria v̄ificari.ḡ q̄cūq̄ dicit ali-
q̄ falſū dicit ɔ̄dictoria v̄ificari.igit̄ hāc dignitatē q̄ ē.de
quolibꝫ ē affirmatio vel negatio.v̄e poſſum⁹ multotiens
negare ⁊ negam⁹ vt reſeruat̄ v̄tualr̄ in ꝓpōnibus alijs.
℄ Sꝫ ſi q̄rat̄ vtꝝ hāc dignitatē q̄ ē.de quolibꝫ ē affirma
tio vel negatio poſſum⁹ negare eēntialr̄ ⁊ ſꝫ ſubāꝫ ſuā ad
hoc valet ſcḋa diſtīctio:q̄ꝛ aut loq̄ris p ſe aut p accn̄s.ſi
p accn̄s ſic multi negauerūt ēt p ſe nota.multi eniꝫ hñtē-
tes aliq̄s rōnes q̄s neſciebant ſoluere negauerunt ea que
erāt nota:nō ſoluꝫ intellectui:ſꝫ ēt ſenſui:ſicut zeno nega
uit motū.videbat.n.zeno ad ſenſuꝫ q̄ ipſe ibat ad forum
⁊ q̄ equus currebat in ſtadio:tn̄ q̄ꝛ nō videbat̄ ei q̄ poſſꝫ
ponere motū niſi poneret infinita ptranſiri q̄ꝛ neſciebat
ſoluere hāc rōnē negauit motū.ſic ēt aliq̄s p accn̄s nega-
ret hoc principiuꝫ.de quolibet eſt affirmatio vel negatio
q̄ꝛ forte h̄ret aliquā rōnē quā neſciret ſoluere.ḡ i alio vt i
ɔcl'onib⁹ vel p aliud vt p ɔcl'ones poſſum⁹ negare p̄n⁹.nā
q̄cūq̄ negat ɔclōnē ex ɔ̄ñti negat p̄n⁹. Rurſus per accn̄s
vt p̄p aliquā rōnē quā neſcim⁹ ſoluere poſſum⁹ negare p̄n
cipia:⁊ eſt terti⁹ modus negādi p̄n⁹ lꝫ idirecte.ſicut Hera
clit⁹:vt p̄ꝫ ex.4.meta.negauit hoc p̄nᵐ de quolibꝫ ē affir
matio.aſſerēs q̄ nō ɔtingeret ɔ̄dicere:ſed hoc nō fuit di-
recte ſꝫ idirecte.credebat.n.entia eē i tāto fluxu q̄ ſtatim
cū q̄s diceret hoc ē ſtatiꝫ p̄p fluxibilitatē eoꝝ poſſet dice
re hoc nō ē.vn̄ iprobabat Heraclit⁹ ſic dicentē q̄ potera-
mus eādē aquā fluminis tāgere bis.dicebat.n.ipe q̄ nec
ſemel.ſicut ḡ ſꝫ Heraclitū p̄p fluxibilitatēꝫ aque eādem
aquā nō poſſum⁹ tāgere bis:ita ſꝫ eūdē p̄p fluxibilitatēꝫ
rerū de eadē re eode mō ſe habēte nō poteram⁹ loq̄ bis.
⁊ iō volebat q̄ ſtatiꝫ cū dixerim⁹ rē eē:ſtatiꝫ poteram⁹ di
cere nō eē.iſte ḡ negauit hec principia. de quolibet.ſꝫ in-
directe q̄ꝛ nō credebat directe ⁊ ꝓprie ɔ̄dictoria verifica
ri.Silr̄ 4⁹ mō p̄nt negari p̄ncipia oꝛe:q̄ꝛ q̄tūcūq̄ aſſētia
mus eis corde poſſum⁹ ea negare oꝛe.principia ḡ ⁊ potiſſi
me cōes ai cōceptiones corde ⁊ directe ⁊ p ſe ⁊ ſꝫ ſubam
negare nō poſſum⁹.oꝛe aūt indirecte ⁊ p accn̄s:⁊ non ſm̄
ſe ſed rōne ɔcl'onū q̄s negam⁹ nil p̄hibet principia nega
re.Cū ergo arguit̄ de Heraclito ſolutū eſt per iā dcā:q̄ꝛ il
le principiū iſtō:de quolꝫ affirmatio.directe nō negauit
ſed indirecte:nec negauit hō p̄ncipiuꝫ cū ſignificatiōe ꝓ-
pria ſed cum extranea.credidit.n.q̄ ad hoc q̄ v̄ificarent̄
ɔ̄dictoria de eadē re q̄ ſufficeret rē illā eē tante fluxibili
tatis q̄ ſtatim cū affirmaret̄ de ea aliq̄d ſtatiꝫ poſſet ne-
gari illud de ea. Qd̄ vō vlterius arguebat̄ q̄ q̄ negat ɔn̄s
negat añs:⁊ q̄ negat ɔclōnē negat principia p̄ꝫ.q̄ꝛ negare
p̄ncipia h̄ mō p̄nt.ſ.negam⁹ ɔcl'ones nō eſt negare prīci
pia ſm̄ ſe ⁊ ſꝫ ſubāꝫ:ſꝫ ſolū ꝓut v̄tualr̄ reſeruant̄ i ɔclo-
nibus:vel hoc non eſt negare p̄ncipia explicite ſꝫ iplicite.
℄ Ulterius dubitaret forte aliquis de eo q̄ in lr̄a dr̄ q̄
p̄ma op̄ꝫ accipe.i.ſupponere:alia vō demr̄are.ſꝫ p̄ma p̄n-
cipia ſunt ea que ſumunt̄ ex ipſo ente:vt q̄ ɔ̄dictoria nō
poſſunt ſil' eſſe va:⁊ q̄ oꝫ alterā p̄tē ɔ̄dictorioꝝ eē veram
alterā vō falſam.cetera vō alia poterant demr̄ari.ḡ q̄ oē
totū ſit maius ſua p̄te:⁊ q̄ q̄ vni ⁊ eidē ſunt eadēꝫ iter ſe
ſunt eadē ⁊ cetera hō poterant demr̄ari:q̄ꝛ non ſunt oino
p̄ma:ſed hñt alia p̄ora ſe.℄ In ɔ̄riū eſt:q̄ꝛ tales ꝓpōnes
ſunt cōes ai ɔceptiōes.ergo indemr̄abiles.℄ Dōm q̄ il
la dr̄r p̄ma in qua intellect⁹ fert̄ ſine diſcurſu.q̄cūq̄.n.
ꝓpōnes tales ſunt q̄ ſtatiꝫ cuꝫ ꝓponunt̄ intell's aſſentit
illis dr̄r p̄me.eſt.n.inter ipſas ai ɔceptiōes ordo vt ſicut
p̄mū app̄henſuꝫ ab itellectu ē ens ⁊ eē ita p̄ma cōis ai cō
ceptio eſt illa q̄ imediate fundat̄ in ipſo ente vel in ipſo
eē vt de quolꝫ oꝫ eſſe vel non eſſe.rō ergo p̄mitatis pōt ac
cipi ſm̄ ens ⁊ p̄tes entis ſicut inter ipſas animi ɔceptiōes
eſt ordo.q̄ꝛ illa q̄ fundat̄ in ipſo ente eſt p̄oꝛ illis que fun-
dantur in p̄tib⁹ entis.⁊ etiā pōt accipi rō primitatis vt di
cat̄ oē illud primum ē in q̄ fert̄ itell's ſine diſcurſu:ſm̄
quē moduꝫ oēs cōes animi ɔceptiōes ſunt ꝓpōnes p̄me
q̄ꝛ ſine aliquo diſcurſu ⁊ ſine aliq̄ rōne intellectus aſſen
tit eis.dicamus ergo vt melius appareat q̄ dicit̄ q̄ ſicut
ad vnā ⁊ eādē ſciam cōeꝫ ⁊ p̄mā vt ad metaph̄icā ptinet
nō ſolū ɔſiderare de ente:ſꝫ de p̄tibus entis.in hō tn̄ con-
ſideratione eſt ordo.q̄ꝛ principali⁹ cōſiderat metaph̄icus
de ente q̄ꝫ de p̄tibus entis.ſic cōes animi ɔceptiones ſunt
ille prime q̄ nō ſolū ſumunt̄ ex ente:ſed ex p̄tib⁹ entis.eſt
.n.cōis animi ɔceptio q̄ de quolibet op̄ꝫ eſſe vel nō eſſe
q̄ fundat̄ in ipſo ente ⁊ eſt ēt cōis animi conceptio q̄ oē
totū eſt maius ſua p̄te:q̄ fundat̄ in p̄dicamento q̄titatis
q̄ eſt pars entis.nam principales p̄tes entis ſunt figure
p̄dicamentoꝝ vt declarari hꝫ in.5⁹ meta.oēs ergo tales

ꝓpõnes q̃ ſunt in termis cõib⁹ de q̄bus ſpectat ↄſiderare
ad ſciaꝫ cões ſiue fundant̃ in ente ſiue in p̄tib⁹ entis ſunt
ꝓpõnes p̄me ⁊ dignitates ⁊ cões aĩ ↄceptiões. attñ inter
eas ẽ ordo: qꝛ rõ dignitatis ⁊ p̄mitatis p̄ncipalr̃ reſeruat̃
in cõi aĩ ↄceptiõe q̃ ſumit̃ ante q̃ĩ alijs q̃ ſumunt̃ de p̄ti
b⁹ entis. argumta aũt ſoluta ſũt p̄ ia dcã. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Sunt aũt q̄b⁹ vtimur ĩ dmõſtratiꝭ ſciẽtijs alia
quidẽ ꝓpria vniuſcuiuſq; ſcie alia vero cõia.

¶ Diſtinguit ẽt ipſa p̄ncipia. Circa qd̃ tria facit: qꝛ p̄mo fa
cit qd̃ dcm̃ eſt. 2⁹ r̃ndet cuidam tacite q̃õni. 3⁹ declarat qd̃
dixerat. 2⁹ ibi. (Cõia autẽ ſm̃). 3⁹ ibi. (Et ꝓpa p̄ncipia q̄
dem.) Dicit g̃ p̄ (ſunt aũt) ſ. p̄ncipia (q̄b⁹ vtimur in de
mſatiuis ſciẽtijs alia q̄dẽ ꝓpa vniuſcuiuſq; ſcie alia q̄dẽ
cõia). q. d. ꝙ p̄ncipioꝝ q̄b⁹ vtit̃ demſatoꝛ q̃daꝫ ſunt cõia
⁊ q̃dã propria. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõmunia eniꝫ ſ3 analogiã. qm̄ vtile eſt q̃tũ
cunq; in eo qd̃ ſub ſcia eſt genere.

¶ R̃ndet cuidaꝫ tacite q̃õni. diceret. n. aliq̄s eẽ ĩcõueniẽs
ꝙ demſatio vtatur cõibus p̄ncipijs cũ cõia trãſcendãt
ſubm̃ ꝓpriuꝫ: ⁊ qꝛ ſcia ſumit ſpẽm a ꝓpo ſubo ſi vteret̃
p̄ncipijs cõib⁹ trãſcẽdẽtib⁹ ſub3 ſuũ ageret vltra ſuã ſpẽꝫ:
qd̃ ẽ ĩcõueniẽs. ¶ Ad ſoluẽdã g̃ hãc obiectionẽ declarat
p̄hs qualr̃ ſcia demonſtratiua vtitur principijs cõib⁹ oñ
dẽs ꝙ nõ vtit̃ eis niſi ſm̃ analogiã ſm̃ ꝓportionẽ ꝓpꝛij
ſubi. id̃ ſic vtit̃ talib⁹ p̄ncipijs ſcia ſpẽlis ꝙ nõ tranſcẽdit
ꝓpriũ ſubꝫ: nec agit vltra ſuã ſpẽm. id̃ ait ꝙ (cõia ſ3 ana
logiã). q. d. ꝙ ſcia dm̃ſatiua accipit p̄ncipia cõia ſ3 analo
giã. i. ſm̃ ꝓportionẽ ſubi ꝓpꝛij ⁊ ſubdit (qm̄ vtile eſt q̃tũ
cunq; ẽ in eo gñe qd̃ eſt ſub ſcia). q. d. ꝙ vtile eſt ipſi gene
ri tantũ accipe de p̄ncipijs cõib⁹ q̃tũ ẽ ⁊ q̃tuꝫ ſpectat ad
gen⁹ ſubi qd̃ eſt ſub illa ſcia. dr̃ aũt gen⁹ ſubi eẽ ſub illa
ſcia: qꝛ ſubijcit̃ ↄſiderationi ipſi⁹ ſcie. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Propria p̄ncipia q̄dẽ vt lineã eẽ h⁹ ⁊ rectuꝫ

¶ Declarat qd̃ dixerat. Dixerat aũt tria. p̄ dixit ꝙ q̃dã ſũt
p̄ncipia ꝓpa. 2⁹ ꝙ q̃daꝫ ſunt cõia: 3⁹ dixit ꝙ de principijs
cõib⁹ tãtuꝫ accipit ſcia q̃tũ ſpectat ad gen⁹ ſubi ſui: ideo
tria facit: qꝛ p̄ declarat q̃ ſunt ꝓpa principia. 2⁹ q̃ cõia. 3⁹
oñdit qũo ſcia tãtũ accipit de p̄ncipijs cõib⁹ q̃tũ ſpectat
ad ſuũ ſubm̃. 2⁹ ibi. (Cõia autẽ vt ſi ab eq̄libus). 3⁹ ibi.
(Sufficiens autẽ.) Dicit g̃ ꝙ (ꝓpa p̄ncipia quideꝫ) dico
(vt lineã eſſe h⁹). vꝫ. longitudinem ſine latitudine (⁊ re
ctũ) ſ. eſſe h⁹. vꝫ. cui⁹ mediũ non exit ab extremis vel li
neã rectã eſſe illã q̃ tota ſub pũcto tegit̃. ¶ Notãdũ autẽ
ꝙ ꝓpe diffõnes ſpẽliũ terminoꝝ ſunt ꝓpa p̄ncipia ĩ ſcia
vtẽte illis termis. vñ ⁊ geometria ꝑ diffõnem circuli ꝓ
bat lineas exeuntes a centro eq̄les eſſe. vtit̃ g̃ geometria
diffõne circuli tanq̃ꝫ principio. ſicut ẽt vtit̃ diffõnibus li
nee ⁊ recti tanq̃ꝫ p̄ncipijs. lineã g̃ eẽ h⁹ ⁊ rectũ h⁹ eẽ ſunt
ꝓpria p̄ncipia in geometria. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõmunia aũt vt equalia ab equalibus ſi au
feras ꝙ equalia reliqua ſunt.

¶ Declarat q̃ ſũt p̄ncipia cõia. d. (Cõia aũt p̄ncipia) dico
(ſi ab eq̄lib⁹ eq̄lia detrahas eq̄lia reliq̃ ſũt). q. d. ꝙ cõia
p̄ncipia vocat cões aĩ ↄceptiões. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Sufficiẽs autẽ vnũq̃dq; iſtoꝝ: qm̄ ĩ gñe eſt.
Idẽ. n. faciet ⁊ ſi nõ de oĩb⁹ accipiat: ſ3 in ma
gnitudinib⁹ ſolũ: arithmeticus aũt ĩ numeris.

¶ Declarat tertiũ. vꝫ. ꝙ ſcia tãtũ accipit de iſtis p̄ncipijs
cõib⁹ q̃tũ facit ad ſubm̃ ſuũ. Format̃ aũt ſic rõ. id quo nõ
ĩdiget ſcia nõ accipit ſcia ſ3 vltra ſubm̃ ſuũ nõ ĩdiget ſci
entia. g̃ ⁊c̃. id̃ ait. (Sufficiẽs ẽ aũt vnũq̃dq; iſtoꝝ). i. p̄n
cipioꝝ cõiuꝫ (q̃tũcũq; in gñe eſt). i. q̃tũcũq; p̄tinet ad
gen⁹ ſubi. q. d. ꝙ ſcia nõ indiget vltra ſubm̃ ſuũ ſ3 ſufficit
ei tãtũ accipe de h⁹ p̄ncipijs cõib⁹ quãtũ p̄tinet ad genus
ſubiecti ſui. ⁊ ꝙ hoc ſufficiat p3 qꝛ (idem. n. facit) ſ. geo
metria (ſi nõ accipiat de oĩb⁹) equalib⁹ (ſed in magnitu
dinib⁹ ſolũ. ariſmetrica aũt in numeris). i. idem faciet ſi
accipiet in numeris ſolũ. ¶ Notanduꝫ aũt ꝙ qñ geome
tra vult arguere ꝑ illud principiuꝫ. ſi ab eq̄libus eq̄lia de
mas: ⁊c̃. nõ oꝫ ꝙ accipiat ipſuꝫ in tota ſua vl̃itate ſed ſuffi
cit ꝙ accipiat ipſuꝫ ↄtractũ ad magnitudines. nã cũ nõ intẽ
dit arguere niſi de magnitudinibus ſufficit q̄ dicat ſicut
ſi ab eq̄lib⁹ magnitudinibus eq̄les magnitudies demas
magnitudines remanẽtes eq̄les erunt. ⁊ ariſmetricus ac
cipiat hoc p̄ncipiũ ↄtractũ ad numeros: vt ſi ab eq̄libus nu
meris: ⁊c̃. ¶ Dubitaret forte aliq̄s qꝛ videt̃ falſuꝫ eſſe qd̃
hic ait p̄hs. nã in p̄ poꝝ loquens de h⁹ p̄ncipijs ait ꝙ opꝫ
ea accipe vl̃r. d. ꝙ debemus dicere ꝙ ſi a quibuſcũq; eq̄
libus equalia demas: ⁊c̃. nam ſi accipimus tale princip
ium particulariter vt ſi vellemus probare angulos inci
ſionis eſſe eq̄les: qꝛ remanent ex eo ꝙ ab eq̄libus demũ
tur eq̄lia ſi ad hoc ꝓbandũ accipiat̃ hoc p̄ncipiũ p̄ticula
riter ſi ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas: aut tu intelligis de eq̄lib⁹
angulis incĩſiõis aut de alijs eq̄lib⁹ ſi de alijs eq̄libus fa
cis ſillm̃ nõ ad ꝓpoſitũ. ſi de angul̃ ĩciſionis petis qd̃ eſt
in p̄ncipio: qꝛ aſſumis qd̃ vis ꝓbare. opꝫ g̃ accipe vl̃r ⁊ dic
eas quibuſcũq; equalibus equalia demas ⁊c̃. ¶ Dõm ꝙ
hoc p̄ncipiũ aſſumptũ ⁊ h⁹ p̄ncipia cõia aſſũpta opꝫ eẽ
vl̃iora q̃ꝫ cõclõ: ſed nõ opꝫ eẽ vl̃iora q̃ꝫ ſubm̃ ſcie vt ſi geo
metria vult ꝓbare de aliquibus lineis ꝙ ſunt eq̄les. ⁊ h̃
per iſtud p̄ncipiũ. ſi ab eq̄libus eq̄lia ⁊c̃. oꝫ h⁹ p̄ncipiũ ac
cipi vl̃iori mõ q̃ꝫ ↄclõ ſed nõ opꝫ accipi vl̃ius ꝙ ſubiectũ
geometrie: imo põt accipi infra ſubiectũ ſic. a q̄buſcunq;
eq̄libus lineis eq̄les demas ⁊c̃. ſubiectũ in geometria eſt
magnitudo. Cõſtat aũt ꝙ linea eſt infra magnitudineꝫ.
Ad ꝓbandũ g̃ de aliquibus lineis accipi põt hoc p̄ncipiũ
vl̃r ad oẽs lineas qd̃ faciendo erit p̄ncipium aſſumptum
vl̃ius q̃ꝫ cõclõ ſed nõ erit vl̃ius q̃ꝫ ipſuꝫ ſubiectũ geome
trie. Ad ſaluandã g̃ mẽtẽ p̄hi in libro poꝝ opꝫ h⁹ p̄ncipia
accipi vl̃iori modo q̃ꝫ ↄclõ. ad ſaluandã mentẽ eius in h̃
loco nõ opꝫ ꝙ aliqua ſcia vtat̃ talibus p̄ncipijs vltra ſuũ
ſubiectum. p̄ncipia ergo cõia debent accipi vl̃iori mõ q̃ꝫ
ↄclõ. ꝓpria aũt poſſunt accipi ↄuertibiliter: q̄re auteꝫ nõ
petat̃ id qd̃ eſt in p̄ncipio ſi accipiantur cõuertibiliter ꝓ
pria poſtea cũ diſputabimus de medio demonſtrationis
hoc oſtendetur. ¶ Deinde cum dicit.

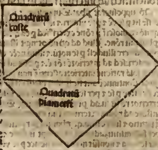
¶ Sunt aũt ꝓpria q̄deꝫ ⁊ q̃ accipiunt̃ eſſe circa
que ſcia ſpeculat̃ que ſunt ꝑ ſe. vt arithmetice
vnitates: geometria auteꝫ ſigna ⁊ lineas. Hec
enim recipiunt eſſe ⁊ hoc eſſe.

¶ Oñdit qũo ſcia ſe h3 circa talia p̄ncipia Ad cui⁹ euidẽ
tiã ſciẽdũ ꝙ in q̄l3 ↄclõne q̃tuoꝛ reqrunt̃ vel ↄcurrunt.
vꝫ. paſſio ſubm̃ ⁊ principia per q̃ probat̃ paſſio de ſubo. ⁊
h⁹ principia ſunt in duplici genere. qꝛ q̃dam ſunt ꝓpria ⁊
q̃dã cõmunia. duo ergo facit p̄hs: qꝛ p̄mo oſtẽdit quo ſcie
ſe habeãt circa ſubiectum ⁊ circa paſſioneꝫ ⁊ circa princi
pia communia. 2⁹ oñdit qũo ſe habeant circa propria ibi
(Si aũt ĩterrogatio ſillogiſtica ⁊ ꝓpoſitio ↄtradictiõis)
Circa p̄mũ duo facit: qꝛ p̄mo oſtendit ꝙ ſcie v̄ſant̃ circa
hec tria. vꝫ. circa paſſionẽ. circa ſubm̃: ⁊ cões dignitates.
2⁹ ſpecialiter determinat de ipſis cõibus dignitatib⁹ ibi
(Non eſt aũt ſuppõ neq; petitio). Circa p̄muꝫ duo facit
qꝛ p̄mo facit qd̃ dcm̃ eſt. 2⁹ dat dr̃iaꝫ inter ipſas ſcias ibi
(Quaſdã aũt ſcias) p̄ma ps diuidit̃ ĩ q̃tuoꝛ partes quia
primo oſtẽdit qũo demſatiua ſcia verſat̃ circa ſubm̃. 2⁹
qũo circa paſſionem. 3⁹ qũo circa dignitates. 4⁹ ex dictis
cõcludit ꝙ circa hec tria. vꝫ. circa ſubm̃ paſſiões ⁊ digni

tates verſaſ oīs demōſtratiua ſcia.2ᵐ ibi.(Hoꝝ aūt paſſiones.)3ᵐ ibi.(Qō aūt ſic demonſtrāt.)4ᵐ ibi.(Ois.n. demōſtratiua ſcia.)dicit ꝙ pmo(ſunt aūt ꝓpa q̄dē)ſup. ſubiecta in ſcia(que accipiunt eē)i.q̄ ſupponunſ eſſe in ſcia illa(circa que)ſubiecta(ſcia ſpeculaſ que ſunt ꝑ ſe)ſu.paſſiones illoꝝ ſubiectoꝝ(vt ariſmetrica vnitates)ſu.ſupponit eē(geometria aūt ſigna)i.pūcta(ꝛ lineas)eſſe ſu.preſupponit(Hec enim)i.ariſmetrica vnitates ꝛ geometria puncta ꝛ lineas(recipiūt reſpiciūt eē)i.ſupponūt ꝙ ſunt(ꝛ eſſe hoc)i.ſupponūt q̄d ſūt.oꝫ eni de ta libus ſupponere ꝙ ſūt ꝛ q̄d ſunt.❡ Notādū ꝙ de ſubiecto opꝫ pſupponere eē.i.ꝙ ſit.ꝛ eē hoc.i.q̄d ſit.❡ Notandū autē ēt ꝙ ſubiectū in ariſmetrica eſt numerus cuius ꝓncipia ſunt vnitates.ſi ḡ ariſmetrica de numero tanq̄ de ꝓpo ſubiecto pſupponit eſſe ꝛ q̄d ſit multo magis hec pſupponet de vnitatibus q̄ ſunt ꝓncipia numeroꝝ.ſic ēt ſubiectū in geometria eſt magnitudo cuius ꝓncipia ſunt puncta ꝛ linee.Eſt ergo geometria de magnitudine tanq̄ de ꝓprio ſubiecto quam pſupponit eē ꝛ q̄d ſit multo magis pſupponet hoc ō pūctis ꝛ lineis que ſunt ꝓncipia magnitudinis.declaratū eſt ḡ quō demonſtratiua ſcia ſe hꝫ circa ſubꝫ:ꝛ circa ꝑ ſe ſubī:q2 de eis pſupponit eē ꝛ eē hoc vel ſupponit de eis ꝙ ſunt ꝛ q̄d ſunt.❡ Deinde cū dicit:

❡ Hoꝝ autē paſſiōes ꝑ ſe q̄d q̄dē ſignificet vnaqueq3 accipiunt vt arithmetica quidē q̄d par aut impar aut q̄drangulus aut cubus:geometria verō q̄d rōnabile aut reflecti aut curuare.

❡ Oſidit quō ſe hꝫ demonſtratiua ſcia circa ꝑ ſe paſſiones dicēs(hoꝝ aūt)ſ.ſubiectoꝝ(paſſiōes ꝑ ſe)ſup.ſunt q̄rū(q̄d ſignificet vnāquāq3 accipiunt)i.pſupponūt ſu.demonſtratiue ſcientie(vt

ariſmetrica)pſupponit(q̄d ſignificat par vl ipar.ꝛ q̄dratus ꝛ cub⁹ geometria q̄dē)pſupponit q̄d ſignificet(rōnabile aut reflecti aut curuari.)❡ Notādū aūt ꝙ par ꝛ impar q̄drat⁹ ꝛ cub⁹ ſunt paſſiōes nūeri de q̄ conſiderat ariſmetricus.rōnalis vō ꝛ curuū aut reflexū ſunt paſſiones linee de q̄ ↄſiderat geometria.dr̄ autē linea rōnalis vt pꝫ in exēplo geometria de q̄ rōcinātur.q̄cūq3 ḡ linea ꝓpoſita ſm quā volum⁹ ſcire.ꝓpōnes aliaꝝ linearꝫ rōnalis vocabiſ.alie aūt linee cōmēſurabiles illis rōnales dicenſ:incōmēſurabiles vō irrōnales.❡ Notādū etiā ex eo qō pictū eſt declaratū eē quō demſtratiua ſcia ſe habeat circa per ſe paſſiones:q2 pſupponit de eis q̄d ſignificent:ꝛ quid eſt qō dicit per nomē.❡ Deinde cum dicit.

❡ Qō autē ſunt demōſtrāt ꝑ q̄dā cōia:ꝛ ex his que demonſtranſ:ꝛ aſtrologia ſimiliter.

❡ Oſtēdit quō demſtatiua ſcia ſe hꝫ circa ꝓncipia cōia.ſic enī ſe hꝫ dmſtatiua ſcia circa ꝓncipia:q2 ꝑ hō ꝓncipia cōia ſcdiūctis ꝓpꝛijs demſtranſ ꝑ ſe paſſiōes de ſubīs.Cōtinuatur aūt ſic ſra.dictū eſt ꝙ ariſmetrica ꝛ geometria pſupponūt q̄d ſignificent ꝑ ſe paſſiones(aūt)ꝑ ſꝫ.ſꝫ(ꝙ ſint)ſu.hꝫ⁹ ꝑ ſe paſſiōes nō pſupponūt imo(demſtrant ꝑ quedā cōia:ꝛ ex his q̄ demonſtranſ)i.ex ꝓpꝛijs(ꝛ aſtrologia ſilr).q.d.ꝙ nō ſolū ariſmetrica ꝛ geometria pſupponūt ō paſſiōib⁹ q̄d ſignificēt ꝛ demſtrant eas eē.i.ice ſubīs:ſꝫ ſilr aſtrolo⁹ ꝛ q̄cūq3 alia ōmſtatiua ſcia h̄ facit.❡ Notādū ꝙ id qō ē ꝯclo in vna demſtatiōe ē ꝓncipiū ꝓpꝛiū in alia vt ꝓmū ꝓncipiū ad ꝓbādū hr̄e tres de triāgulo eſt angulus extrinſec⁹ ḡ ꝓbaſ eē talis ꝑ lineā cadentē eque diſtātē in tertio latere.ḡ q2 ꝓncipia ꝓpa pñt eſſe ꝯcloneſ demſtatiomꝫ.iō ꝑhō ꝑ ꝓncipia q̄ demſtranſ intelligit ꝓncipia ꝓpa.pꝫ igiſ quō demſtatia ſcia negociaſ circa ꝓncipia cōia:q2 ꝑ hō ꝓncipia cōia ꝛ cū ꝓncipijs q̄ demſtranſ.i.cū ꝓncipijs ꝓpꝛijs demſtat ꝓpas paſſiones ō ſubīs.❡ Deīde cū dicit.

❡ Ois enī demōſtratiua ſcia circa tria eſt:ꝛ q̄cunq3 eē ponunſ.Hec autē ſunt gn̄a:cui⁹ ꝑ ſe paſſionū ſpeculatiua eſt:ꝛ q̄cunq3 cōes dicuntur dignitates:ex quib⁹ primis demonſtrāt:ꝛ tertiuꝫ paſſiones quarū quidē ſignificet vnaqueq3 accipiat.

❡ Ex his q̄ dixerat ait tria eē ꝓcognita circa q̄ vſaſ demſtatiua ſcia.(ois.n.demſtatiua ſcia circa tria eſt.q̄cunq3 ponunſ eē)ſu.ꝓcognita(hec ēt ſunt gen⁹)ſ.ſubiecti(cui⁹)ſubiecti ſcia(ſpeculatiua eſt per ſe paſſionū ꝛ q̄ cōes dicūſ dignitates)q.d.ꝙ aliq̄d circa qō vſaſ ſcia ſunt dignitates ꝛ exponit q̄d appellet dignitates.d.(dignitates autē ſunt ex q̄bus pmis)i.ex q̄bus vel ex pmis ꝓncipijs vnaq̄q3 ſcia(demſtat ꝛ tertiū)circa qō vſaſ ſcia ſunt(paſſiones q̄ꝝ q̄d ſignificet vnaq̄q3)ſcia(accipit)i.pſupponit.❡ Nōndū ꝙ lꝫ circa multa vſeſ ſcia tria tn̄ ſunt ꝓcognita circa q̄ vſaſ.tria ḡ ſunt q̄cunq3 ponunſ eſſe ꝓcognita circa que verſaſ demonſtratiua ſcia.vꝫ.ſubiectum.dignitas ꝛ paſſio.q̄liter aūt ſunt iſta ꝓcognita circa ꝓncipium huius libri oſtenſum eſt.❡ Deinde cum dicit.

❡ Quaſdam autē ſcientias nihil ꝓhibet ꝛ quedam eorum deſpicere vt genus non ſupponere eſſe ſi ſit manifeſtum;qm̄ eſt.

❡ Dat dr̄ias inter ipſas ſcias.❡ Circa qō tria facit.q2 pmo oſtendit quō ſcie differant circa ſuppoſitionem ſubiecti.2ᵒ quō circa ſuppoſitionē paſſionis.3ᵒ ex his q̄ dixerat concludit ꝙ lꝫ ſcie demſtatiue ſic differāt circa ſuppoſitū ſubiecti ꝛ paſſiōis tn̄ in h̄ oēs ꝯueniūt ꝙ circa tria ꝓcognita vſanſ.vꝫ.circa ſubꝫ paſſionē ꝛ dignitatē.ſcda ibi(Et paſſiōes nō ē recipere)tercia ibi.(Sed nec min⁹.)Circa pmū ꝯno facit:q2 pmo facit qō dictū eſt.2ᵒ aſſignat cām dcti ibi(Nō.n.ſilr manifeſtū)dicit ergo ꝙ(nihil ꝓhibꝫ quaſdā ſcias deſpicere)ſu.i.ſupponere(quedā hoꝝ vt genus)ſubiecti(non ſupponere eē ſi ſit manifeſtū qm̄ eſt)q.d.ꝙ in hoc differūſ ſcie demſtatiue:q2 q̄dā pſupponūt ſuū ſubm eſſe.q̄daꝫ aūt habēt ſubm ita manifeſtū ꝙ deſpiciūt ipm ꝛ pſupponiſ eē.❡ Notādū aūt ꝙ nulla ſcia ꝓbat ſimplr ſuū ſubiectū eſſe.ꝛ q2 nulla ꝓbat q̄libet pꝫ ſupponē.ſꝫ lꝫ q̄libet hoc mō pſupponat ſuūꝫ ſubm nō tn̄ q̄libet de hō ſuppō ne indiget facere mentionē ſpālē.ſꝫ illa q̄ nō hꝫ ſubm ita manifeſtū indigēt de eo facere ſpālem mētionē ꝙ pſupponaſ eſſe ſed q̄ ſubm habēt minus manifeſtum deſpiciunt de pſuppoſitione eius ſpālē mētionem facere.❡ Deinde cum dicit.

❡ Non enī ſimiliter manifeſtuꝫ eſt ꝙ numer⁹ ſit ꝛ ꝙ calidum ꝛ frigidum ſit.

❡ Aſſignat cām dicti.intēdit aūt talē rōnē:q̄ nō ſūt ſilr manifeſta nō ſunt ſimiliter pſupponenda:ſed nō ſilr omnia ſunt manifeſta:q2 q̄dam ſunt manifeſta intellectui q̄daꝫ ſenſui quedam magis quedam minus:non ergo omnia

ſunt ſilr pſupponēda. Cōtinuat᷑ aūt ſic bñ dictū eſt q̄ nō oēs ſcie ſilr mētionez faciunt de pſuppōne ſubi ſui: q2 nō oīa ſunt ſilr manifeſta. (nō eni ſilr manifeſtū ē qd ſit numerus ⁊ qd ſit calidū ⁊ qd ſit frigidū.) nā q̄ ſit numerus videt᷑ magis ꝓpinquū rōni. ⁊ q̄ ſit calidū ⁊ frigidū magis ſenſui. tātū g̊ habet᷑ ꝑ hec v̄ba q̄ cū nō oīa ſint eodem mō māifeſta: iō nō oīa eodē mō ſupponēda ſūt: nec oēs ſcie eodē modo ſe hñt ad ſupponendū ſubm ſ3 alique ſciētie eo q̄ habeāt ſubm minus manifeſtū dedignant᷑ de hoc ſpālē facere mētionem. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et paſſiones nō recipe ē qd ſignificent ſi ſint manifeſte. Sicut neq3 cōia nō recipe qd ſignificēt vt eq̄lia ab eq̄lib⁹ demere: qm̄ notum eſt.

ℂ Dat dr̄iam inter ſcias q̄tū ad paſſiōes. nā aliq̄ ſcie dedignant᷑ ſpālē facere mētionem qd ſignificēt paſſiones ſi ſignificata earū ſint valde nota. iō ait q̄ (paſſiōes nō eſt) .i. non ꝯtingit (recipe) .i. ſupponere (qd ſignificent ſi ſint manifeſte nec cōia recipit) .i. ſupponit (qd ſignificent qđ eſt ab eq̄lib⁹ eq̄lia demſtrare: qm̄ notū eſt.) ℂ Notādū ē q̄ ſicut q̄dā cōia ſunt nota. iō deſpicim⁹ ſpālē facere mētionē de ſuppōne cōi: nō vt qd ſignificēt vl' deſpicim⁹ de eis ſpālē mētionē facere i ſupponēdo q̄ vā ſint ſ3 abſolute aſſumim⁹ ea tāq̄ vā eo q̄ notū ſit ea vā eē. ſic aliq̄ ſcie eo q̄ affirmāt paſſiōes valde notas ꝯdignāt᷑ ſpālē facere mentionē ꝺ ſuppōne paſſionū qd ſignificēt. ſed abſolute aſſumūt ſignificata illaꝝ paſſionū tāq̄ nō. ℂ Deīde cū dic.

ℂ S3 nil min⁹ tria h̄ ſunt neccia: circa qđ demōſtratū eſt ⁊ qui demōſtrant᷑ ⁊ ex quibus.

ℂ Concludit ex dictis q̄ l3 ſcie ſic differant vt dcm̄ eſt: tn̄ demſtratiue ſcie in hoc ꝯueniūt: q2 negociant᷑ circa tria ꝑcognita. v3. ſuba: paſſiōes: ⁊ dignitates. iō ait q̄ (neq3 minus) vel vt h3 q̄dā tex⁹ (ſ3 nihilomin⁹ nā) .i. nālr. (tria ea ſunt) .ſ. ꝑcognita de qbus negociant᷑ ſcie. hec enim in tria ſunt. (vt circa q̄ demſtrant) .i. ſubiecta. (⁊ q̄ demſtrant᷑) .i. paſſiones. (⁊ ex quibus) .ſ. demonſtrant ſup. dignitates.

Non eſt autē ſuppoſitio neq3 petitio qđ neceſſe eſt per ſeipſū3 .ſ. dignitas ⁊ videri neceſſe eſt.

ℂ Poſtq̄ phs oſtēdit quō ſcientie demſtratiue ſe habeāt ad dignitates: ſuba: ⁊ paſſiōes. In pte iſta vt dicebat᷑ determinat de ipſis dignitatib⁹ vel de ipſis cōibus ꝯceptionibus ⁊ ſuppoſitionibus ⁊ petitionibus. Circa qđ tria facit: q2 p̊ ſepat cōes cōceptiones a ſuppōnibus ⁊ petitionib⁹. 2⁰ determinat ſpālr de hac cōi conceptione q̄ nō ꝯtingit ſimul affirmare ⁊ negare quō demſtratiōes ſe habeāt circa ipſa3. 3⁰ determinat vltīo de oīb⁹ cōibus conceptionib⁹ quō ſcie ꝯueniant ⁊ differant circa ipſas. 2⁰ ibi (Cōtingere aūt ſimul.) 3⁰ ibi (Cōicant aūt oēs ſcientie.) ℂ Circa p̊mū3 tria facit: q2 p̊mo ſeparat dignitates a petitionibus ⁊ ſuppoſitionibus. 2⁰ ſeparat petitiones a ſuppoſitionib⁹ ⁊ q̄ōnibus. 3⁰ ſeparat petitiones ⁊ ſuppōnes a diffōnibus. 2⁰ ibi (Quecunq3 igit᷑.) 3⁰ ibi (Termini ḡ.) ℂ Circa p̊mū3 tria facit: q2 p̊ ſeparat dignitates a ſuppōnibus ⁊ petitionib⁹. 2⁰ aſſignat rōnē dicti. 3⁰ qđdā qđ ſuppoſuerat probat. 2⁰ ibi (Non enī ad exterius.) 3⁰ ibi (Qm̄ neq3 ſillo.) Dicit ḡ (non eſt aūt ſuppoſitio neq3 petitio qđ neceſſe eſt eē ꝑ ſeipſam ⁊ neceſſe eſt videri) q.d. q̄ dignitas q̄ neceſſe ē eē ꝑ ſeipſam: ⁊ neceſſe eſt videri nō eſt ſuppoſitio nec petitio .ſ. differt ſup. dignitas a petitione ⁊ a ſuppōne. ℂ Notandū aūt q̄ h̄ eſt dupl'r deſcripta dignitas. v3. q̄ neceſſario eſt eē ꝓpter ſeipſam: ⁊ q̄ neceſſe eſt videri ꝓpter ſeipſa3. ꝯcloneſ eni ſūt neceſſarie ꝓpter p̊ncipia: ſ3 p̊ncipia ⁊ maxie p̊ncipia p̊⁹ cuiuſmodi ſunt dignitates ſūt neceſſaria ꝑ ſeipſa: q2 in ſeipſis hñt cāſ ſue neceſſitatis ⁊ ſue veritatis. ſigit ſic p̊n⁹ ⁊ maxie p̊ncipia p̊ma cuiuſmodi ſūt dignitates eſt neceſſe ꝑ ſeipſa videri: q2 ꝑ ſeipſa apparēt ⁊ vident᷑ eē vā ꝑ p̊ncipia p̊ma. ℂ Notādū q̄ ꝑ hec duo dignitas nō eſt petitio nec eſt ſuppō. nā petitiones ⁊ ſuppōnes poſſunt demōſtrari. ⁊ ideo nō ſunt neceſſarie ꝑ ſeipſas. Rurſus petitiones ⁊ ſuppōnes nō ſtatim ſe offerūt intellectui: ideo nō oꝫ q̄ aſſentiam⁹ eis ꝑ ſeipſas: nec q̄ videant᷑ nobis vere per ſe ipſas. bene ḡ dictū eſt q̄ id qđ neceſſe eſt ꝑ ſeipſum eē ⁊ ꝑ ſe ipſum videri cuiuſmodi eſt dignitas q̄ tale qd nō ē ſuppoſitio nec petitio. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Non eſt enim ad exterius rationē: ſed ad ea3 que eſt in anima.

ℂ Aſſignat rationez dicti. Formet᷑ autem ſic ratio. Illud qđ eſt ⁊ non refert᷑ ad exterius rationez: ſed ad ea3 que eſt in anima illud neceſſe eſt eſſe ꝑ ſe: ⁊ per ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppoſitio: dignitas eſt h̄ɱ. ḡ ⁊c̄. de hac aūt rōne ponit minorem in qua ſtat tota v̄tus medij. Continuat᷑ aūt ſic lr̄a. bene ḡ dictu3 eſt q̄ dignitas ē illud qđ neceſſe eſt per ſe eſſe ⁊ per ſe videri: ⁊ eſt id quod non eſt ſuppoſitio nec petitio cuius ratio eſt: quia (non enim eſt) idest nō refert. ſup. dignitas (ad rōnē exteri⁹ ſed ad eam q̄ eſt in aīa) illud. n. qđ nō ꝓbat᷑ nec cognoſcit᷑ ꝑ rōnem exteri⁹. ſed ꝑ ſolā rōnē q̄ eſt in aīa illud neceſſe eſt eē ꝑ ſe ⁊ ꝑ ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppō. ſ3 ſicut dcm̄ eſt h̄ɱ eſt dignitas. ḡ ⁊c̄. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Qm̄ nec ſillo. Semꝑ. n. ē inſtare ad exterius rōnem: ſed ad interius rōnem non ſemper.

ℂ Qđ ſuppoſuerat ꝓbat. Suppoſuerat. n. q̄ dignitas neceſſe ſit ꝑ ſe eē ⁊ ꝑ ſe videri. ⁊ iō non ſit petitio nec ſuppō: q2 nō cognoſcit᷑ ꝑ rōnē exteri⁹ ſed ꝑ eā q̄ eſt in aīa. h̄ eni3 ꝓbat tali rōne. Illud ad qđ nō ꝯtingit inſtare ⁊ cui nullus pōt ꝯdicere illud eſt ꝑ ſe notū. ⁊ illud neceſſe eſt ꝑ ſe eē ⁊ per ſe videri: ſed ad interiorē rōnē. ⁊ ꝑ ꝯñs ad ipſa3 dignitatē cui ꝑ ſolā rationē interiori aſſentit᷑ non ꝯtingit inſtare: ergo ⁊c̄. Continuet᷑ aūt ſic lr̄a. bñ dictū eſt q̄ dignitatez neceſſe eſt eē ꝑ ſe ⁊ per ſe videri: (qm̄ nec ſillogiſmus) nec exterior rō ſit ſu. ad ꝓbādū dignitatez (Semꝑ. n. ꝯtingit inſtare ad rōnez exterius: ſ3 ad rationē interius nō ſemꝑ) ḡ petitio ⁊ ſuppoſitio: q2 ꝓbantur per rationez exterius et per ſillogiſmu3. ideo ad ea ꝯtingit inſtare. ⁊ talia nō ſunt per ſe nota ⁊ non ſūt neceſſe ꝑ ſe eſſe nec ꝑ ſe videri: ſ3 dignitas cui aſſentit᷑ ſola rōne interiori ad eā non ꝯtigit inſtare ⁊ eā neceſſe eſt ꝑ ſe eē ⁊ ꝑ ſe videri. ℂ Dubitaret forte aliqs de p̊ma particula h⁹ lectionis. vl'. n. velle phs hic q̄ ideo dignitas nō ſit nec petitio nec ſuppō: q2 eā nō ſolum neceſſe eſt ꝑ ſe eē: ſ3 ēt ꝑ ſe videri. ideo eſt q̄ſtio q̄re dignitatez neceſſe eſt per ſe videri ⁊ non ſuppoſitionē nec petitionem. ℂ Dōm q̄ tripliciter vid inueſtigare poſſumus q̄re dignitas eſt ꝑ ſe nota ⁊ eā neceſſe eſt ꝑ ſe videri. ſuppō autē ⁊ petitio nō eſt ꝑ ſe nota ⁊ non eſt neceſſe ꝑ ſe eā videri. prima via ſumit᷑ ex ipſis terminis. ſcđa ex rōnibus terminorum tertia ex ipſo ordine ꝓpōnu3. p̊ma via ſic p3. nā dr̄t dignitas a ſuppōne ⁊ petitione q̄tū ad ipſos terminos ſiue q̄tum ad ipſa vocabula. q2 dignitas fit in terminis ⁊ in vocabulis cōibus. ſuppoſitio aūt ⁊ petitio in vocabulis ꝓprijs vt ſupponit ⁊ petit geometra angulos rectos eq̄les eē. quid aūt ſit angulus ⁊ qd rectū non ſunt vocabula cōia: ſed ꝓpria geometrie. cū ḡ intellis nr̄ p̊us ferat᷑ in cōia q̄ ꝓpria ꝓpōnes cōſtitute in terminis cōibus ſunt magis note intellectui q̄ ex terminis ꝓprijs. dignitates ḡ ſunt magis note intellectui ⁊ magis ꝑ ſe vident᷑ ⁊ ꝑ ſe cognoſcunt᷑ ab intellectu q̄ ſuppōnes ⁊ petitiōes. Scđa via ad idē ſumit᷑ ex rōne terminoꝝ. nā p̊ncipia cognoſcimus inq̄tum

rōnes termīnoꝝ cognoſcim⁹: vt cognito qd ē totū: ⁊ qd
ē ps ſcim⁹ ꝙ oē totū ē maius ſua pte. nā qlibet apphēdis
ꝑ hoc nomē totū tantū qͥtū eſt ps ⁊ aliqd vltra. ideo ſta
tim aſſentit ꝙ oē totū eſt mai⁹ ſua pte. ꝗto ḡ rō terminꝰ
magis ſupficialr apphenſa dat itelligere ꝑdicatū3 eē de
rōne ſubiecti tāto ꝑpō illa ē magis nota ⁊ citius ſe offert
itellectui ex eo ꝙ itellect⁹ ꝑus fert in ſupficialē rōnes vo
cabuli: ⁊ poſtea i ꝑfundā cognitiōe3 rei: ſed ad h̄ vt aſſen
tiam⁹ dignitatib⁹ ſufficit ſupficialr apphēdere rōnes ter
minoꝝ: ſ3 vt aſſentiam⁹ petitionib⁹ oz magis ꝑfunde in
tueri qditates reꝝ. Tertia via ad h̄ idē ſumit̄ ex ordine
ꝑpōnū. nā ꝑpōnes idemr̄abiles tenent ordinē ꝑmariū
demr̄abiles ſcḋariū. itellect⁹ ḡ ꝑus fert̄ in eas q̄ ſunt ma
gis note ꝑpōnes ꝑme ⁊ idemr̄abiles ꝙ̄ in eas q̄ ſunt ſcḋe
⁊ demr̄abiles. ⁊ q2 dignitates ſūt idemr̄abiles. ſuppōnes
aūt ⁊ petitiones pñt demr̄ari: illas neċe eſt eē ⁊ ꝑ ſe vide
ri. has aūt nō. In his ḡ trib⁹ differt dignitas a ſuppōne ⁊
petitiōe: q2 illa eſt in terminis cōib⁹ magis: hec in magis
ſpālib⁹ ſūt. Rurſus vt aſſentiam⁹ illis ſufficit magis ſu
pficialr aſpicere rōnes vocabuloꝝ: ſed vt aſſentiam⁹ iſtis
oꝫ ꝑfunde magis rōnes reꝝ itueri. 3⁹. illa eſt idemr̄abilis
⁊ hec pñt demr̄ari. ⁊ q2 itellectui ſūt magis nota cōia ꝙ̄
ꝑpa ⁊ itellect⁹ ꝑus fert̄ i cognitionē ſupficialē ꝙ̄ in ꝑfun
dā: ⁊ q2 ꝑus fert̄ in ꝑpōnes idemr̄abiles ꝙ̄ in ꝑpōnes de
mr̄abiles neċe ē dignitates ꝑ ſe videri ⁊ ꝑ ſe eē notas itel
lectui: ſ3 nō ſuppōnes vel petitiōes. ❡ Ulterius forte du
bitaret aliqs d̄ ſcḋo dicto pħi. dixit eni ꝙ dignitas nō eſt
ſiue nō refert̄ ad rōnē exteri⁹: ſcꝫ ad eā q̄ ē in aīa. ❡ Que
rant⁹ ḡ vtrū aliciu poſſim⁹ aſſentire ꝑ rōnē iteriorē q̄ eſt i
aīa cui nō aſſentiam⁹ ꝑ rōnē exteriorē. ⁊ vr̄ ꝙ nō: q2 ea q̄
ſunt in voce ſūt ſigna eoꝝ q̄ ſūt in mēte. rō ḡ exterior ē ſi
gnū rōnis iterioris. quicūqꝫ ḡ aſſentim⁹ ꝑ rōnē iteriorē
ſi illa iterior rō exꝑmat̄ in voce aſſentim⁹ eidē ꝑ rōnem
exteriorē. ❡ In 3riū eſt pħs. ❡ Dōm ꝙ vt pateat veitas
q̄ſiti ꝑ videndū quō cognoſcunt̄ ꝑncipia. 2⁹ declarādū erit
qd appellat rōnē q̄ eſt in aīa: ⁊ qd rōnē exteriorē. ❡ His
ḡ declaratis apparebit quō dignitati aſſentim⁹ ꝑ rōnem
iteriorē: ⁊ nō ꝑpē ꝑ exteriorē. ❡ Sciendū ḡ ꝙ 2clonib⁹
aſſentim⁹ ꝑ ſillm: accipim⁹ eni3 ꝑncipia ⁊ ſub illis accipi
mus ſubm ⁊ 2cludim⁹ 2clones. 2clonib⁹ ḡ aſſentim⁹ ꝑ
ſillm. ſ3 ipſa ꝑncipia iā nō hñt ꝑora ſe vt poſſint 2cludi
ꝑ ſillu3. nō eni3 idigem⁹ ſillo ad ſciēdū dignitates: ſed ſuf
ficit lumē itellect⁹ agētis nobis nālr iditū: vt cū offerun
tur nobis aſſentiam⁹ eis. vñ ⁊ 2mētator dicit eas nālr co
gnitas: nō ꝙ itellectui i ſui ꝑmordio ſit de eis aliqd nālr
impſſu3 cū itellcus nr̄ i ſui ꝑmordio ſit ſic̄ tabula raſa. ſ3
dicuntur nālr cognite: q2 ſine aliquo ſillo ſine aliquo di
ſcurſu ⁊ rōcinatiōe in ſolo lumie itells agētis nobis nālr
iditō note ſunt. Uiſo quō cognoſcunt̄ ꝑncipia. reſtat vide
re diiaꝫ inter rōnē iteriorē ⁊ exteriore3. ❡ Notādū ꝙ rō
ꝑt dici ipſa potētia itellectiua. vnde hō dr̄ aīal rōnale: ⁊
forma ei⁹ ſpecifica ē aīa intellectiua in q̄ radicat̄ itells ⁊
rō. Rurſus ꝑt dici ſills vel ipſu3 argumetū. vñ ⁊ cōi noie
cū qs facit bonū ſillu3 vel bonū arg⁹ dicimus eu3 feciſſe
bonā rōnē. qd ḡ eſt notū in lumine itells agētis: q2 tale lu
men eſt itrinſecū aīe dr̄ eē notū i rōe iteriori. qa ḡ rōnē
h3 ipſa aīa vt aſſentiat dignitatib⁹ h3 rōnē iteriorē. i. h3
lumē itells agētis qd eſt ei itriſecū ꝑꝑ qd aſſentit eis. ma
giſter ḡ nō facit rōnē exteriorē: nec fac̄ ſillu3 ꝑ que3 doce
at diſcipulū cognoſcere ꝑncipia: ſed ſolū ꝑponit ea diſcipulo
⁊ ipſe diſcipulus h3 apd̄ ſe rōnē iteriorē. i. lume3 intells
agentis: ꝑꝑ qd videt̄ dignitates veras eſſe. Rō ḡ exterior
appellat̄ ſills vel argumētatio reducibilis ad ſillu3. Ra
tio interior vocat̄ lumē itells nr̄i. 2clones vō ſunt note ꝑ
rōnē exteriorē. i. ꝑ ſillu3. ꝑncipia vō ꝑ interiorē. i. ꝑ lumen

itells. ❡ Ad vō arguit̄ ꝙ rō interior explicat̄ ꝑ rōne3 ex
teriorē dici d3 ꝙ ſills i mēte explicat̄ ꝑ ſillu3 i voce. ſills
aūt i mēte ꝑt dici iterior: q2 ē explicabilis ꝑ rōne3 exterio
re3. ſills aūt i voce ē rō exterior: q2 eſt exteri⁹ ꝑlat⁹. Sꝫ lu
mē intells nr̄i eſt rō iterior cāns ſimplicē aſſenſu3 aīe. eq
uocat̄ ḡ i rōne iteriori: q2 nō appellat̄ h̄ rō iterior ſills in
mēte ſ3 lumē itells agētis. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret ali
qs de 3⁹ dicto pħi. dixerat eni ꝙ eſt ſemꝑ iſtare ad rōnem
exteriorē ad iteriorē aūt n̄ ſꝑ. q̄rit̄ ḡ q̄ ſit cā hui⁹. ❡ Dōs
ꝙ rō iterior appellat̄ id qd appet nobis in lumie itellus
agētis. rō aūt exterior appellat̄ ſills ipſe vel in mente for
mat⁹ vel ꝑ vocē ꝑlat⁹. vterqꝫ eni3 pōt dici rō exterior. alr
tñ ⁊ alr. nā ſills i voce eſt rō exterior: q2 ē exteri⁹ ꝑlatus.
ſills aūt i mēte dr̄ rō exterior duplr. vel q2 ē ꝑ exteriore3
rōne3 explicabilis. vel q2 nō ē nobis nālr idic⁹ ſ3 ab extra
acqſitus. id ḡ qd ē notū in ſolo lumie itells dr̄ eē notū in
rōne iteriori duplr. ꝑ q2 hoc nō ē ſic explicabile ꝑ rōnem
exteriorē. 2⁹ q2 tale lumē eſt nobis nālr inditu3 nō ab ex
acqſitū. 3dicere ḡ rōni exteriori h̄ eſt 2cludere 3riu3 rō
nis facte vel ſilli facti. 3dicere rōni iteriori h̄ eſt hr̄e 3riū
aſſenſu3 ꝑ lumē intellect⁹ nr̄i: ⁊ q2 multi ſilli pñt formari
in mente ⁊ exꝑmi ꝑ vocē cuili3 ſillo 2tigit 3dicere ꝑ aliu3
ſillm vel vere vel ſaltem apparenter: ſ3 cum nō habeam⁹
niſi vnū lumen itells agentis nō oꝫ ꝙ ſi aſſentim⁹ ali
cui ꝑ tale lumē ꝙ ei poſſimus diſſentire per illud lumē.
nā non hēm⁹ niſi vnū ⁊ ide3 lumen. iō ſignanter loqt̄. q2
rōni exteriori ſꝑ 2tingit iſtare. q2 ſꝑ vni ſillo poſſim⁹ 3di
cere ꝑ aliū ſillm. rōni aūt iteriori nō ſꝑ. q2 q̄da3 ſūt ita no
ta in lumie itells agētis ꝙ nō poſſum⁹ diſſentire ꝑ tale
lumen: in aliqb⁹ ḡ lumē nr̄m vacillat qb⁹ aſſentit ex vna
pte ⁊ diſſentit ex alia: in aliqb⁹ vt in dignitatib⁹ nullo mō
dubitat vt eis nullaten⁹ diſſentire poſſit: dignitatibus. n.
ipſis ſm ſe ⁊ ꝑ ſe directe ⁊ corde nullaten⁹ poſſumus 3di
cere: vt ſupra declarauimus. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Queciiqꝫ igitur demonſtrabilia accipit eē
ipſe non demōſtrās. Hec vero ſi ꝑbabilia acci
piat diſcenti ſupponuntur non ſimplr ſuppoſi
tio: ſed ad illu3 terminu3. Si vero neqꝫ vnius
opinionis. ⁊ cōtrarie eſſe accipiat idem petit.
⁊ in hoc differunt ſuppoſitio ⁊ qō. Eſt enim
queſtio in contrarium dicentes opinioni.

❡ Dat diiam iter petitionē ſuppōnē ⁊ q̄ſtionē: ꝑꝑ ꝙ ſcien
du3 ꝙ ſuppoſitio accepta ꝑpē non differt ſolū a qōne: ſed
a petiōne. ſ3 accepta large ⁊ ſi dr̄t a qōne: tñ non dr̄t a pe
titione. Duo ḡ fac̄ pħs: q2 ꝑ determiat de ſuppōne ꝑpie
ſūpta ſepando eā a petitione ⁊ qōne. 2⁹ de ſuppōne large
accepta put̄ ē petitio eſt ſuppō ibi. (Aut ꝙ ſi aliqs) dicit
ḡ (q̄cūqꝫ ḡ demr̄abilia ſunt accipit eſſe ipſe nō demr̄ans
hec qdē ſi ꝑbabilia accipiat diſcenti) i. diſcipulo (ſuppo
nunt) i. ſuppōnes ſūt (⁊ nō ē ſimplr ſuppō: ſ3 ad illū tan
tu3) q. d. ꝙ ſi aliqs accipit ꝑpōnes demr̄abiles ⁊ non de
mr̄at eas ſi ille ꝑpōnes vident̄ ꝑbabiles addiſcēti ſunt
ſuppōnes non ſimplr: ſ3 ad illum cui vident̄ ꝑbabiles. ⁊
ſubdit ꝙ (ſi vero) ſcꝫ ipſe doctor (nec accipiat eſſe) i. nec
ſupponit eē id in quo eſt (opiōnis vnius aut 3rie) cum di
ſcipulo (idē petit) i. tunc eſt petitio. eſt. n. petitio vt pate
bit in notabilib⁹ acceptio ꝑpoſitionis ad quā diſcipulus
non ſe h3 nec ꝑ. nec 3. idem ḡ doctor qd ꝑus ſupponebat
accipiens qd erat probabile addiſcēti modo petit id acci
piens ad qd addiſcēs nec ſe h3 pro. nec 3. ⁊ ſubdit ꝙ (in
hoc dr̄nt ſuppoſitio ⁊ petitio ⁊ q̄ſtio). ⁊ ait ꝙ (eſt. n. qō in
3riu3 opiani addiſcētis). ❡ Notādū aūt ꝙ petitio ſuppō
⁊ qō in hoc 2ueniūt: q2 q̄libet eaꝝ ꝑt eē ꝑpō demr̄abilis

non demſtata. Cum ergo doctor ꝓponit aliquā ꝓpōnē demonſtrabilē diſcipulo anteꝗ̄ demſtret eam diſcipulus ſe pōt hr̄e ad ꝓpōnē illam tripl'r: qꝛ vel eſt opionis illi': ⁊ vr̄ ei ꝙ ꝓpō illa ſit vā vel nō ē opionis illi' nec ꝯ̄rie: qꝛ ſe hꝫ īdifferenter ad eā. vel eſt opionis ꝯ̄rie: ⁊ videt̄ ei ꝙ ꝓpō illa ſit falſa. Si p̄ mō vt ſi videret̄ addiſcēti ꝙ ꝓpō ꝓpoſita ſit vā: ⁊ tunc eſt ſuppō: ⁊ ſi nō eſt ſuppō ſimpl'r. ſaltē eſt ſuppō ipſi addiſcēti cui videt̄ ꝓpō illa vā. ſi aūt ſit 2° mō vt ꝙ addiſcēs ſe hēat īdifferēter ad illā ꝓpōnē: ⁊ nec eſt opionis illi': nec ꝯ̄rie: tūc ē petitio. ſꝫ ſi ſit tertio mō vt ꝙ addiſcēs ſit opionis ꝯ̄rie: tūc ē qō: qꝛ tūc addiſcēs de ꝓpoſitione illa ꝯ̄dicit doctori: ⁊ oꝫ ꝙ de ea verſet̄ qō inter doctorē ⁊ diſcipulum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ꝙ ſi aliquis demōſtrabile cū ſit accipiat vt vtatur nō demoſtrans ſuppoſitio eſt.

¶ Determinat de ſuppōne large ſūpta. nā ſuppoſitio ꝓp̄e ſūpta eſt ꝓpō demſtabilis nō demſtata ꝓbabilis addiſcēti. ſed ſuppō ſūpta large eſt qōcūqꝫ demſtabile qd̄ q̄s accipit. tn̄ nō demōſtrat ipm̄: ſiue illud ſit ꝓbabile addiſcēti ſiue non. ¶ Cōtinuet̄ aūt ſic lr̄a. Dictū eſt ꝙ ſuppō ꝓp̄e ſūpta eſt qōcūqꝫ qd̄ q̄s accipit demſtabile nō demōſtrās dū tn̄ (illō ſit ꝓbabile addiſcēti (aut) ſꝫ. ſuppoſitio large ſūpta eſt (ꝙ ſi aliq̄s demſtabile accipiat cūꝫ ſic accipiat ⁊ vtat̄ nō demōſtrans) ꝓpꝫ q̄cq̄d ḡ demſtabile ſic accipit̄ ꝙ nō demſtrat̄ nec ꝓbat̄ illud (eſt ſuppō) loquēdo large de ſuppōne ſiue illud ſit ꝓbabile addiſcēti ſiue nō.

¶ Termini ergo nō ſūt ſuppōnes. nihil. n. eſſe aut nō dicunt: ſꝫ in ꝓpōnibus ſuppoſitiones.

¶ Poſtꝗ̄ auctor oſtēdit quō differūt dignitates a ſuppōnib': ⁊ a petitiōibus. ⁊ quō dr̄nt ſuppōnes a petitionibus; In pte iſta declarat quō dr̄nt ſuppōnes ⁊ petitiōes a diffinitiōib'. ⁊ duo facit ꝓ ꝙ dupl'r ꝓbat ꝙ diffōnes nō ſūt petitioes nec ſuppōnes. 2° ibi. (ſimplr' ſuppō ⁊ petitio.) Circa qd̄ duo facit: qꝛ p̄ oſtēdit ꝙ ſuppōnes nō ſūt diffōnes. 2° ne aliq̄s crederet ꝙ artifices ſpāles ꝓcedūt ex ſuppōnib' falſis: vt geometra q̄ videt̄ ſupponere eē rectū: qd̄ nō ē rectū: ⁊ eē vni' pedis qd̄ nō eſt vni' pedis obſtat ꝙ i talib' nō ē falſitas (ibi (nec geometria.) Circa p̄mū duo facit: qꝛ p̄ facit qd̄ dc̄m ē. 2° aſſignat rōnē dicit ibi. (Termini ſūt nō.) Dicit ergo. (Termini igit̄) i. diffōnes (nō ſunt ſuppōnes. nihil eni eē vel nō eē dicūt) q. d. ꝙ ſuppōnes dicūt aliqd̄ eē vel nō eē. diffōnes aūt nō. ideo differūt hec ab illis. Et ſubdit (ſꝫ in ꝓpōnibus) ſūt ſꝫ. (ſuppōnes) q. d. ꝙ iſꝫ diffōnes ꝓꝫ ſe nec dicūt eē vel nō eē. in ꝓpōnib' tn̄ i. put diffōnes aſſumūt̄ in ꝓpōnib' pñt eē ſuppōnes: ⁊ debēt eſſe vel nō eē. ¶ Notādū ꝙ hec lr̄a. ſꝫ in ꝓpōnibus ſunt ſuppōnes pōt exponi dupl'r. p̄ vt dictū ē. videlicꝫ ꝙ iſꝫ diffinitiones ſm̄ ſe nō ſūt ſuppoſitiones tn̄ in ꝓpōnib' i. vt de eis fiunt ꝓpōnes poſſūt eē ſuppōnes. Alio mō pōt exponi ſic ꝙ ſuppōnes ſūt in ꝓpōnib' i. ſūt propoſitiones. modus. n. loquendi phī ē ꝙ qn̄ vult loq̄ de aliquo pticulr̄ non dicit illud eſſe tale: ſed eē i tali: vt pꝫ i p̄ peryermenias vbi volēs loqui non de vocib' vlr̄. ſed de vocib' q̄buſdā: vel de vocibus ſignificatiuis ait. ſunt ḡ ea q̄ ſūt i voce. i. q̄dā voces ſignificatiue q̄ ſunt in voce: ſicut pars in toto: vel ſicut ſpēs in gñe. ſic eſt in ꝓpoſito. Suppoſitiones ſunt in ꝓpoſitionibus. i. ſunt quedaꝫ ꝓpoſitiones. ſunt. n. ſuppōnes in ꝓpōnib' ſic pars i toto: ⁊ ſic ſpēs i gñe. Eſt ḡ intētio phī ꝙ cū ſuppoſitiones ſunt in ꝓpoſitionib' i. ſunt q̄dā ꝓpōnes: ⁊ dicūt rē eſſe vel nō eē. termini aūt. i. diffinitiones non ſunt q̄dā ꝓpoſitiones: nec dicunt rē eē vel nō eſſe. iō diffōnes nō ſunt ꝓpōnes. ¶ Dubitaret forte aliq̄s verū veruꝫ ſit ꝙ hic ait phūs ꝙ diffinitio ñ dicit rē eſſe vel nō eſſe. videt̄ ꝙ non: qꝛ illud qd̄ eſt ꝓpꝛiū diffōni nō pōt remoueri a diffōne: ſed hoc ē ꝓpꝛiū diffōni vt indicet qd̄ eſt eē rei vt patere pōt ex. 6. topicoꝝ. ḡ ⁊c. ¶ Dicēdū ꝙ eē pōt capi dupliciter. vꝫ: vt ꝯpetit cōplexis ⁊ incōplexis. eē aūt ⁊ ēē nō eē cōpetit ipſis cōplexis dupl'r. vꝫ ſꝫ veritatē: ⁊ ſꝫ falſitatē: ⁊ ſꝫ affirmationē: ⁊ ſꝫ negationē: dicunt̄ autē cōplexa eſſe cū ſunt vera: ⁊ nō eē cum ſunt falſa. vel dicunt̄ eſſe cū ſunt affirmatiua: ⁊ nō eē cuꝫ ſunt negatiua. has aūt diſtinctiones de eſſe ⁊ nō eē ſatis inuit phūs in p̄ peryermenias cū ait ꝙ eſt enunciare: ⁊ ꝙ eſt eſſe: ⁊ ꝙ eſt nō eē: ⁊ ꝙ nō eſt eſſe: ⁊ ꝙ non eſt non eē. tunc eni enūciat̄ ꝙ eſt eē qn̄ qd̄ eſt veruꝫ affirmat̄: ⁊ tūc ꝙ eſt non eē qn̄ qd̄ ē verū negat̄: ⁊ tunc ꝙ nō eſt eſſe qn̄ qd̄ eſt falſum affirmat̄. ⁊ tunc ꝙ non eſt non eē qn̄ qd̄ eſt falſuꝫ negat̄. Ex his autē diſtinctionibus ſufficienter poteſt patere veritas queſiti. naꝫ cū phūs ait in topi. ꝙ diffinitio indicat eſſe. loquitur de eſſe incomplexoꝝ. cum vero hic ait ꝙ nec dicit eſſe nec non eſſe loquit̄ de eē ⁊ non eē cōplexoꝝ. diffinitio eniꝫ cuꝫ ſit quiddā concept' rei incomplexe nec eſt affirmatiua nec eſt negatiua. ideo nec dicit eē vel non eē put eſſe vel nō eē dicūt affirmationē vel negationeꝫ. Cū eni diffinitio non ſit ꝓpō: qꝛ hoc ē de rōne ꝓpōnis ꝙ dicat eē vel non eſſe ⁊ ꝙ ſit affirmatiua vel negatiua ipſi diffinitioni ſcd̄m ſe talia competere non poſſunt. Rurſus ſi eſſe vel nō eſſe nō accipiant̄ ꝓ affirmatione ⁊ negatione ſed ꝓ vitate ⁊ falſitate cū circa cōpōnē ⁊ diuiſionē ſit veritas ⁊ falſitas. vt hr̄ in ꝑperyer. ⁊ cum indiuiſibiliū intelligētia ſit in his circa q̄ nec eſt veꝝ nec falſum. vt hr̄ in 3° de aīa: cuꝫ diffinitio ſit qd̄ ſignificat̄ noīe incōplexi. qꝛ vt hr̄. 4. meta. rō quā aſſignat nomē eſt diffinitio: in diffōne ꝓprie nō enunciat̄ nec veritas nec falſitas. eē ḡ ⁊ nō eē cōplexoꝝ ſiue accipiant̄ ꝓ affirmatione vel negatione ſiue ꝓ veritate ⁊ falſitate ꝓp̄e loq̄ndo non ꝯpetūt diffinitiōi ſꝫ ꝓpōni. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ſuppōni cū ſuppō ſit q̄daꝫ ꝓpō. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s ſi diffinitio nō indicat eē cōplexoꝝ ſed icōplexoꝝ: cuiuſmodi ſit illō eſſe icōplexoꝝ qd̄ idicat. ¶ Dōm ꝙ icōplexa pñt ſm̄ triplicē eē ꝯ̄ſiderari. vꝫ. vt ſunt in ſe. ⁊ vt ſūt i ſuis p̄ncipijs. ⁊ vt ſunt ſecundum apprehenſionem noſtram: vt ſunt in ſe ſic dicuntur habere eſſe actuale. vt ſunt in ſuis principijs ſic a q̄buſdam dicunt̄ hr̄e eſſe eēntie. a q̄buſdam eē ꝑdicamentale. a q̄buſdam eē q̄dditatiuū. nulla. n. roſa exiſte acta adhuc remanet roſa in ſuis cāis ⁊ in ſuis p̄ncipijs nam ſi deſineret roſa ſm̄ actuale eſſe ⁊ oīo deſineret ſcd̄m eē qd̄ hꝫ in ſuis cauſis ⁊ in ſuis p̄ncipijs nō plus eēt roſa aliqd̄ ꝙ̄ chymera: ſed quia remanet roſa in ſuis p̄ncipijs q̄ñcūqꝫ roſa nō actu exiſtat nihilominꝰ roſa dīc̄ certaꝫ eſſentiaꝫ ⁊ certā naturā aptaꝫ natā cauſari ex certis cāis ⁊ certis p̄ncipijs: ⁊ qꝛ roſa dicit reꝫ determinate eſſentie ⁊ determinate nāe oꝫ ꝙ dicat reꝫ determinati gñis ⁊ determinate ſpēi. ⁊ ſi dicat rē determinate eſſentie ⁊ determinati generis oꝫ ꝙ dicat rē aptā nataꝫ eſſe oꝑm intellis nō qꝛ intellectus ſolū hoc fac̄. ſꝫ qꝛ iſtud quod ſignificat̄ noīe roſe eſt tale qd̄ qd̄ de ſe ſignificat quādā naturam ⁊ eēntiā determinati generis ⁊ determinate ſpēi. chimera ḡ ⁊ hircoceruus: qꝛ nec ſunt i ſe nec in ſuis p̄ncipijs nec ſignificat determinatā nāturam vel eſſentiaꝫ nec ſunt res alicuius ꝑdicamenti: iō non dicunt̄ hr̄e eē eēntie ꝑdicamentale. iō ſolū habent eē apud aīam ⁊ ſunt ſignificata aīe. roſa ḡ vt ſignificat determinatā eēntiā ⁊ naturaꝫ dr̄ hr̄e eē eſſentie vt dicit reꝫ determinati ꝑdicamēti dr̄ habere eſſe ꝑdicamentale ⁊ vt eſt oꝑm ⁊ nō ſignificatum intellis dr̄ hr̄e eſſe q̄ditatiuū. vel put roſaꝫ cōſideramus ſm̄ ſua p̄ncipia eſſentialia dicimus eaꝫ ꝯ̄ſiderare ſm̄ eē eēntie. put vero cōſideramus ipſam ſm̄ talia p̄ncipia eēntialia cuiuſmodi ſunt genus ⁊ differētia dicimus eē ꝯ̄ſiderare

ſʒ eē p̄dicamētale: ſʒ ꝑut ↄſideramus ipſaʒ ſʒ talia p̄nci pia eēntialia: ⁊ ſʒ ꝙ eā eē obm̄ itellect⁹ ſic dicim⁹ ↄſidera re ipāʒ: ſʒ eē q̄ditatiuū: ⁊ q̄ꝛ ſʒ eadē p̄ncipia itegratus eēn tia ei⁹ reponit̄ in p̄dicamēto ⁊ eſt obm̄ itellect⁹ ſm̄ eadē p̄ncipia alr̄ ⁊ alr̄ ↄſiderata hʒ roſa eē eēntie p̄dicamētale ⁊ q̄ditatiuū. ſʒ ꝙ roſa ſignificet determiatā eēntiā aptaʒ natā itegrari ex talib⁹ p̄ncipijs. vel ꝙ roſa dicat rē ðtermi nati p̄dicamēti: vl̄ ꝙ ſit ſignificatū: ſʒ obʒ itellect⁹ nō oʒ ꝙ roſa ſit i ſe ⁊ i actu: ſʒ ſufficit ꝙ ſit in ſuis cauſis. iō eē q̄ ditatiuū ⁊ p̄dicamētale vt ↄſuetū ē appellari eē eēntie cō petit roſe. nulla roſa exiſte i actu. roſa ēt nō exiſte dr̄ roſa h̄re eēntiā: nō eēntiā q̄ actu ſit: ſʒ eēntiā q̄ pōt ſignificari ⁊ itelligi: quā eēntiā ſignificādo dr̄ eē res determiati p̄di camēti ⁊ eē obm̄ nō ſignificatū itellect⁹. ¶ Cū igit̄ q̄rit̄ cuiuſmodi ē illud eē incōplexoꝝ qd̄ dicit diffō. dici oʒ ꝙ nō eſt eē actuale. pōt. n. diffiniri pluuia q̄ ſit aq̄ guttatim cadēs nulla pluuia exiſte. ¶ Sʒ ſi q̄rat̄ vtꝝ tale eē ſit eē p̄dicamētale vl̄ eē eēntiale diſtiguēdū ē ex diffinitiōe: q̄ꝛ illa diffō vel dicit q̄d rei: vel dicit q̄d nois tm̄. ſi q̄d rei tūc eē qd̄ dicit talis diffō ē eē eēntiale: vel eſſe p̄dicamētale: vel eē q̄ditatiuū. nā nūq̄ȝ diffō dicēs q̄d rei ↄpetit alicui: niſi illō ſignificat determiatā eēntiā ⁊ nāʒ ⁊ niſi ſit res p̄dicamēti: ⁊ niſi ſit obm̄ ⁊ nō figmētū itellect⁹. Sed ſi diffinitio dicit q̄d nois tm̄ nō oʒ ꝙ eē qd̄ dicit talis diffō ſit eē eēntie vel eē p̄dicamētale vel eē q̄ditatiuū. ſʒ ſufficit ꝙ ſit apud aīal tm̄. nā diffō q̄d nois pōt eē eoꝝ q̄ nō ꝓpe ſunt obta itellectus ſʒ ſunt ei⁹ figmēta. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Termini aūt nō: ſʒ ſolū intelligere opʒ. hoc autem nō ēſt ſupponere niſi ⁊ audire ſuppoſitionez aliquis dicat: ſed quorumcunqʒ exiſtētium in eo qd̄ illa ſunt fit concluſio.

¶ Aſſignat rōnē dicti. pp̄ qd̄ ſciēdū q̄ circa diffōnes ⁊ circa incōplexa ē ſimplex itelligētia. nā rōnes ⁊ diffōnes in mēte ſignificant̄ p̄ noīa ⁊ p̄ voces exteri⁹ ꝓlatas. ſicut ḡ ſe hʒ audit⁹ ad voces incōplexas ſic ſe hʒ intells ad diffōnes incōplexoꝝ. ſicut ḡ audire icōplexa nō eſt ſupponere q̄ꝛ ſuppōnes nō ſunt voces icōplexe: ſʒ ſūt ꝓpōnes ex q̄b⁹ ↄcludunt̄ ↄcl'ones. ſic diffōnes ipe q̄ ſunt rōnes incōplexoꝝ ſuppōnes dici non debent. Cōtinuet̄ aūt ſic lr̄a. dcm̄ ē ꝙ ſuppōnes ſunt i ꝓpōnib⁹. i. ſunt ꝓpōnes (termi aūt) i. diffōnes (nō ſu. ſunt (in ꝓpōnib⁹) i. nec ſūt ꝓpōnes. ⁊ p̄ ↄñs nō ſūt ſuppōnes (ſʒ ſolū oʒ itelligere) i. circa diffinitiones eſt itelligere ſolū. i. ē itelligere ſimpl'r vel itelligētia ſimplex (hoc aūt nō ē in ſuppōnē niſi ⁊ audire) ſu. ſimplicia (dicat aliqs eē ſuppōnez.) ſi ḡ eſt audire voces ſimplices nō dicim⁹ eē ſuppōnes. ſic ēt diffōnes: q̄ꝛ ſūt ea q̄ ſignificāt voces ſimplices ſuppōnes dici nō debent (ſʒ) ſu. ſuppōnes ſunt ille (quorūcūq̄ȝ exiſtiū) i. ſunt de numero quorūcūq̄ȝ exiſtiū (in eo ꝙ illa ſunt fit ↄcl'o) q̄ſi. d. ꝙ ſuppōnes ſunt ð numero taliū exiſtiuz. i. ſunt de nūero taliū exiſtiū ꝙ ꝑūt eē p̄miſſe ad ↄcludendū ↄcl'one aliq̄ȝ. ⁊ q̄ꝛ talia ſic exiſtia nō ſunt diffōnes. ſʒ ꝓpōnes ſeq̄t ꝙ ſuppōnes nō ſunt diffōnes ſed ꝓpōnes. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Neqʒ geometra falſa ſupponit ſicut q̄daʒ affirmāt dicētes ꝙ nō opʒ falſo vti geometraʒ: mentiri autē dicētez vnius pedis eſſe nō vnius pedis: aut rectā ſcriptam non rectam eſſe: ſed geometra nihil cōcludit ſm̄ hanc lineam quaʒ ipſe poſuit. ſed que per hoc oſtendunt̄.

¶ Q̄ꝛ mentionē fecerat de ſuppōnib⁹ ne crederet aliquis ꝙ demr̄ator vtat̄ ſuppōnib⁹ falſis eo ꝙ geometra videt̄ ſupponere ⁊ dicere eſſe rectū qd̄ non eſt rectuʒ. ⁊ eē vnius pedis qd̄ non eſt vnius pedis. ideo oñdit ꝙ in talib⁹ non eſt falſitas. dicit. ḡ. (Nʒ geometra falſa ſupponit ſic q̄dā affirmant dicētes ꝙ non oʒ geometrā) vti falſis (mētiri aūt) dicūt ipm̄ geometrā (dicentē) lineā eē ſup. (vnius pedis q̄ non eſt vni⁹ pedis: aut rectā ſcriptā recte non eſſe rectā) i. q̄ non eſt recta. q. d. ꝙ quidam ſic arguunt ↄ geometraʒ ꝙ geometra non dʒ vti falſo. ⁊ tm̄ vtit̄ falſo ⁊ mētit̄. Ad quod ſoluendum ſubdit ꝙ in hoc non eſt falſitas geometre. q̄ꝛ ipſe non demr̄at de linea ſcripta in puluere. ſʒ de ea que intelligit̄ per illam. ideo ait (ſʒ geometra nō ↄcludit) ⁊ non demr̄at (ſcdm̄ lineā hāc quā ipſe poſuit) ideſt deſcripſit ⁊ protraxit in puluere (ſed de ea que oſtēditur) ideſt intelligit̄ per hanc. i. per lineam illam deſcriptam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius aūt petitio ⁊ ſuppō ois aut ſicut totuʒ ē aut ſicut in pte. Termini aūt neutri hoꝝ.

¶ Poſtq̄ȝ oñdit ꝙ diffō nō ſit ſuppō. q̄ꝛ nec dicit eſſe nec non eē. hic oñdit hoc idez. vʒ. ꝙ diffinitio non eſt ſuppō. nec ēt petitio alia rōne. q̄ꝛ nec eſt vl'is nec particularis. Circa qd̄ duo facit. q̄ꝛ p̄mo facit qd̄ dcm̄ eſt. 2⁰ q̄ꝛ mentionem fecerat de vl'i oſtendit quō demr̄ator vtatur vl'i. ibi (Spēs q̄dem igit̄) dicit ergo. (Amplius petitio ⁊ ſuppō ois) i. quelʒ petitio ⁊ ſuppoſitio (aut eſt ſicut totum) i. vl'is (aut ſicut in pte) i. pticularis. (termini autez) i. diffinitiones (hoꝝ neutꝝ) i. nec ſunt vl'es nec pticulares: ſi ergo diffinitiones nec particulares nec vl'es ſint ⁊ oēs petitiones vel ſuppoſitiones ſunt vl'es vel pticulares ſequitur ꝙ diffinitiōes nec ſunt ſuppoſitiones nec petitiones.

¶ Dubitaret forte aliquis: q̄ꝛ videtur falſuʒ eſſe ꝙ diffinitio non ſit vl'is. nā illud qd̄ de neceſſitate ineſt oī illud ē vl'e. ſʒ diffinitio de nec̄itate ineſt omni. vt pōt hꝛi ex 6. thopi. ergo ⁊c̄. ¶ Dōm ꝙ diffinitio eſt id qd̄ ſignificatur per nomen. q̄ꝛ rō quam ſignificat nomen eſt diffinitio: videamus ergo q̄d ſignificat nomen: ⁊ tunc videbimus q̄d per ſe ⁊ primo exp̄mat diffinitio. hanc aūt. q. q̄d nomē ſignificat. q̄rit ph̄s in. 8. meta. cum querit vtꝝ nomen ſignificet formaʒ an aggregatū. ⁊ ait ꝙ ſignificat vtrunq̄ȝ: ſed pp̄ quādā attributionez. i. p̄. quādā analogiā ſiue p̄ pi9 ⁊ poſterius: vn̄ cōmē. vult ꝙ nomē p̄us ſignificet formam ſecundario aggregatū. nomē ḡ p̄ncipalr̄ ſignificat ipſam nām ⁊ ipſam eēntiā rei. ſi aūt ſignificat aggregatum vel ſuppoſitū hoc eſt ex ↄñti ꝓut in illo ſuppoſito ⁊ in illo aggregato reſeruat̄ illa eēntia ⁊ nā. diffinitio ḡ q̄ꝛ eſt id qd̄ ſignificat̄ per nomen eſt expſſiua per ſe ⁊ p̄ illius eēntie ⁊ nature. ſi autez ſignificat ⁊ exprimit ipſa aggregata ⁊ ipſa ſuppoſita hoc eſt ex ↄñti prout in eis reſeruat̄ talis eſſentia ⁊ nā. ḡ cum hoc ſignū vl'e ois diſtribuat p̄ ipſis ſuppoſitis: ⁊ ēt cum ſigna pticularia ipſa ſuppoſita exp̄māt diffinitio nec eſt vl'is nec particularis. q̄ꝛ p̄ ſe ⁊ p̄ nō exp̄mit ſuppoſita ſʒ nāʒ vel poſſum⁹ alr̄ ſoluere ꝙ vl'itas ⁊ particularitas ſunt ↄdiōes ꝓpōnis ſic ēt eē. i. icē p̄dicatū ſubo vel nō eē. i. nō incē ſunt ↄditōes ꝓpōnis. ⁊ q̄ꝛ diffō nō eſt ꝓpoſitio. ſuppō aūt ē ꝓpō: iō ſuppō dicit eſſe vel nō eē vt dicebat rō p̄ma: ⁊ eſt vl'is vel particularis: vt dicebat hec rō ſcda. diffinitio aūt q̄ꝛ has ↄditiōes nō hʒ nō eſt ſuppō ⁊ ēt nō eſt petitio: q̄ꝛ ⁊ petitio cū ſit ꝓpō iſtas eaſdē hʒ cōditiōes in quib⁹ differt ſuppoſitio a diffinitione. Qd̄ vero obijcit ꝙ diffinitio de neceſſitate ieſt omni. dici debet ꝙ ex hoc non plus habetur niſi ꝙ ex diffinitiōe ⁊ diffinito pōt formari vl'is ꝓpoſitio. ipſa tm̄ diffinitio in ſe nec eſt ꝓpō vl'is nec particularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Spēs q̄dez igit̄ eſſe aut vnum aliquid extra multa nō neceſſe eſt ſi: demr̄atio erit.

¶ Quia mentionem fecerat de vl'i inueſtigat quō vl'e eſt

neceſſariū vel vtile demſtatori. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciendū ꝙ ipſe mentionē fecerat de vli ꝑut ꝓpō vlis dr̄. nanq̄ tn̄ ꝓpō eſſe ꝓpō vlis niſi accipiat aliquē terminū cōem ꝛ vlē: qꝛ hoc ſignū oē. qḋ facit ꝓpōnē vlem ꝓpe ꝛ directe nō pōt addi termino diſcreto: ſꝫ termino cōi ꝛ vli. inueſtigat ḡ h̄ de vli: nō de vli ꝓpōne: ſed de vli qḋ ſignificat̄ ꝑ terminū incōplexū. ¶ Propter qḋ ſciēdū ꝙ circa vle fuit duplex opio. vna platonis qui poſuit ſpēs ydeas ſeparatas ab his ꝑticularib⁹: ꝛ dixit eas eſſe vlia rerū. alia opio de vli fuit Ariſt. dicentis ꝙ vle nō erat ſeparatū a multis: vt poſuit plato: ſꝫ erat vnū in multis ꝛ de multis. Tria ḡ facit ph̄s: qꝛ p̄ oſtendit ꝙ demōſtratori nō ē neceſſariū vle ſeparatū: vt poſuit plato. 2°. ꝙ eſt neceſſariū vle ꝙ ſit vnū in multis ꝛ de multis: vt poſuit ipſe Ariſt. 3° aſſignat rōnē dicti. 2ª ibi (Eſſe tn̄ vnū) 3ª ibi. (Oportet tn̄ aliud) dicit ergo (ſpēs quidem igit̄) .i. ydeas eſſe ſicut plato poſuit (aut eſſe vnū aliqḋ ꝑter multa) .i. ſeparatū a multis: ſic̄ plato poſuit (nō neceſſe ē ſi demſtratio erit) .i. nō neceſſe ē eē ad hoc ꝙ demſtratio ſit. q.d. fruſtra ſunt ſpēs ꝛ ydee ꝛ ylia que poſuit plato. talia enī ſunt fruſtra ad ſciaꝫ: qꝛ ſine talib⁹ pōt ſcia ꝛ demonſtratio eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſſe tn̄ vnū de multis verū dicere eſt neceſſe. Non enī erit vle niſi hoc ſit. Si vero vle nō ſit medium non erit. Quare neq̄ demſtratio.

¶ Ait ꝙ licet ad demſtrationē non ſit neceſſariū vle qḋ ſit vnū ſeparatū a multis: eſt tn̄ neceſſariū vle ꝙ ſit vnū de multis. iō ait (eſſe tn̄ vnū de multis) .i. eē vle qḋ ſit ꝑdicabile vnū de multis (verū eſt neceſſe dicere) verū ē enī ꝙ neceſſe eſt dicere: ꝛ neceſſe eſt ponere tale vnū ꝑdicabile de multis ad hoc ꝙ ſit demonſtratio cuius cā eſt qꝛ (nō enī erit vle niſi hoc ſit) .i. niſi ſit tale vnū ꝑdicabile de multis nō erit vle. (Si vero vle nō erit: nō erit medium) ſ. demſtrationis (q̄re nec demſtratio) igit̄ ſine vli qḋ poſuit plato pōt eſſe demſtratio: ſed ſine vniuerſali qḋ eſt vnū ꝑdicabile de multis nō pōt eſſe mediū demōſtratiōis: ꝛ ꝑ ꝯñs nec demonſtratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oportet itaq̄ aliqḋ vnū ꝛ idē de pluribus eſſe nō equiuocū in demonſtratione.

¶ Aſſignat rationē dicti oſtendens ꝙ ſine tali vniuerſali nō pōt eſſe medium demonſtrationis. ideo ait. (oportet nanq̄ vnū aliqḋ ꝛ idē de plurib⁹ nō equocū) .i. non equoce. ſꝫ ſm̄ rōnē vnā (in demſtratione) ſ. eſſe mediū. cū igitur hec ſit rō vlis ꝙ dicat̄ de plurib⁹ non equoce opꝫ eſſe vle qḋ eſt mediū in demſtratione. ¶ Notādū aūt ꝙ ſm̄ formā ſillogiſticā oꝫ ꝙ ſemꝑ aliqua ꝑmiſſarū ſit vlis. cū ḡ in q̄libet ꝑmiſſarū ponat̄ mediū: oꝫ mediū de plurib⁹ ꝑdicari: ꝛ opꝫ hoc nō equoce: qꝛ ſi equoce diceret̄ nō eſſet ibi vera forma ſillogiſtica ꝛ mediū ſic dictū de pluribus non eēt vnū. nō enī eſt idē canis q̄ dr̄ de celeſti ſydere: ꝛ de latrabili aīali. ſillogizās enī in equoco ſillogizat in q̄tuor terminis: qꝛ mediū eſt duo termini. ſi ḡ mediū oꝫ eſſe vnū: ꝛ oꝫ ꝑdicari de plurib⁹: qꝛ al̄r non pōt ſumi vl̄r opꝫ ꝙ mediū ſit ꝑdicabile de plurib⁹ nō equoce: ꝛ qꝛ hec eſt rō vlis de quo locutus ē ph̄s ſine tali vli nō ſolū nō ē mediū demōſtratiuū: ſꝫ ēt non eſt mediū ſillogiſticum.

¶ Non cōtingere autē ſimul affirmare ꝛ negare: neq̄ vna recipit demonſtratio. ſed aut ſi indigeat monſtrare concluſionem ſic.

¶ Ut dicebat̄ ph̄s in parte iſta ſpāliter deſcendit ad hoc ꝑncipiū qḋ non ꝯtingit ſimul affirmare vel negare quō demſtrationes vtunt̄ eo. Circa quod duo facit: qꝛ primo ꝑponit qḋ intēdit. 2° declarat ꝓpoſitū ibi. (Oſtendere autē accipientibus) dicit ḡ ꝙ (nō enī ꝯtingere ſimul affirmare vel negare neq̄ vna) .i. nulla (recipit demſtratio) ſ. oſtenſiua (ſed aut) ſ. recipit hoc ꝑncipiū (ſi indigeat demſtrare cōcluſionē ſic) .i. negatiue vel ad ipoſſ. ¶ Notandū aūt ꝙ hoc ꝑncipiū in ſua totalitate ꝙ non ꝯtingit ſimul affirmare ꝛ negare poteſt aſſumere demſtratio oſtēſiua tn̄ non aſſumit ipſuꝫ: qꝛ nō idiget eo ſub hac forma. indiget aūt ipſo: vel poteſt idigere demſtratio ad ipoſſ. poteſt enī ꝯtingere ꝙ negantē mihi veritatē aliq̄ꝫ duco ad hoc ipoſſ. ꝙ nō ſit verū hoc ꝑncipiū ꝙ nō cōtingit ſimul affirmare ꝛ negare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oſtēdit̄ autē accipiētibus primū de medio ꝙ verū ſit affirmare. negare autē non verum. mediū autē nihil differt eſſe ꝛ nō eſſe accipere. Similiter autem ꝛ tertium.

¶ Declarat ꝓpoſitū. Circa qḋ duo facit ſꝫ ꝙ duo ꝓpoſuerat. qꝛ ꝑmo oſtēdit ꝙ hoc ꝑncipio nō indigeat demſtratio oſtēſiua. 2° declarat ꝙ hoc ꝑncipio idigere pōt demſtratio ad ipoſſ. ibi. (Omne aūt affirmare aut negare que ad impoſſ.) ¶ Ad euidētiā aūt prīe ptis ſciēdū ꝙ volle declarare quō demſtratio oſtēſiua non indigeat hoc ꝑncipio eſt oſtēdere ad qḋ pōt deſeruire tale ꝑncipiū demſtratiōi oſtēſiue. ſi n. ſciuerim⁹ de aliquo ad qḋ deſeruit ꝛ ē ꝓficuū alicui rei: ſtatiꝫ ſcire poterim⁹ ſi illa res idigeat eo. Oſtēdit ḡ ph̄s ad qḋ deſeruit ꝛ ad qḋ ē ꝓficuū tale ꝑn̄m demſtratiōni oſtēſiue. Tria ḡ facit: qꝛ ꝑmo ait quō demſtratio oſtēſiua vteret̄ tali ꝑncipio ſi acciperet ipſū. 2° qḋ dixerat declarat in terminis. 3° aſſignat rōnem dicti: ſcḋa ibi (Si. n. aſſignet̄) tertia ibi (Cuꝫ aūt eſt.) Dicit. ergo (Oſtēditur aūt ſic accipientibus ꝑmum de medio ꝙ verū ſit affirmare: negare aūt nō verū: mediū aūt nihil differt) .i. nō oꝫ (accipere eē ꝛ non eē. ſil̄r autem ꝛ tertium) .q.d. ꝙ ſi demſtratio oſtenſiua vteret̄ hoc ꝑncipio in ſua totalitate vteret̄ eo ad primū. i. ad maiorē extremitatē q̄ dr̄ de medio. nō aūt vteret̄ eo nec coniungeret ipm̄ ad mediū nec ad tertium. i. ad minorē extremitatem. ſi fieret. n. talis ſill̄s. de quolibet hoie vere affirmatur ꝛ falſe negat̄. vel qḋ idem eſt. ois hō eſt aīal ꝛ non eſt nō aīal. calias eſt hō. ḡ eſt aīal ꝛ nō eſt non aīal. hic aūt affirmatio ꝛ negatio ponunt̄ ad aīal qḋ eſt maior extremitas. non ad hominē qui eſt medius terminus. nec ad caliam qui eſt minor extremitas.

¶ Notandum aūt ꝙ totus ſill̄s ordinat̄ ad cōclōnē. Si ergo demonſtratio oſtēſiua idiget hoc ꝑncipio hoc eſt ꝑꝑ cōclōnem. affirmationem aūt ꝛ negationē poni in cōclōne vel hoc erit ex parte ꝑdicati: vt ꝙ cōcludat̄ ꝙ verum ſit caliam eſſe aīal ꝛ falſum ſit non eſſe aīal: vel qḋ idem eſt ꝙ cōcludat̄ ꝙ calias ſit aīal ꝛ non ſit non animal. vel hoc erit ex parte ſubiecti: vt ꝙ concludatur ꝙ calias ꝛ ſi calias ſit animal: ꝛ non ſit nō aīal. Ad hoc autem ꝙ affirmatio ꝛ negatio cadat in cōclōne ex parte ꝑdicati ſuffic̄ ꝙ affirmatio ꝛ negatio ponat̄ ad maiorē extremitatem: non autē oꝫ ꝙ ponat̄ nec ad medium nec ad tertiū. i. ad minorem extremitateꝫ. Ad hoc aūt ꝙ ꝯcludat̄ ꝙ calias ſit aīal ꝛ non ſit nō aīal ſufficit ꝙ in ꝑmiſſis ponat̄ affirmatio ꝛ negatio ad maiorem extremitateꝫ: vt pꝫ in ſill̄o ꝑdicto propoſito. ſed dices ꝙ tu vis concludere affirmationem ꝛ negationē in cōclōne nō ſolum a ꝑdicato: ſꝫ ēt a ſubiecto. dices. n. ꝙ vis cōcludere hoc totum: ꝙ calias ꝛ non calias ſit aīal ꝛ nō ſit nō aīal. ꝛ iō dices ꝙ opꝫ ꝙ affirmatio ꝛ negatio ponat̄ ad medium ꝛ fiat talis ſill̄s. hō ꝛ non homo vt leo vel aſinus qui eſt non homo eſt aīal ꝛ non eſt non aīal. calias eſt homo ꝛ nō eſt non aīal: ꝛ non calias: vt puta leo eſt non homo. ergo calias ꝛ non calias eſt aīal. ꝛ non eſt non aīal. ſi enim homo ꝛ non hō eſt aīal ꝛ non eſt non aīal opꝫ ꝙ calias qui eſt homo ꝛ aliqḋ non

callias veputa leo vł aſinus ꝗ nõ eſt hõ ſit aīal ⁊ nõ ſit nõ aīal ergo ad hoc ꝙ cõcludat̃ affirmatio ⁊ negatio in cõcłone tã ex parte ſubiecti q̄ꝫ ex parte p̄dicati opꝫ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponant̃ ĩ p̄miſſis tã ad maiorē extremitatē q̄ꝫ ad mediū: vel ſi nõ ponit̃ ad mediū oꝫ ꝙ ponat̃ ad maiorez extremitatē ⁊ fiat talis ſillo. oīs hõ eſt aīal ⁊ nõ eſt nõ aīal. calias. ⁊ ē nõ calias. veputa plato eſt hõ. ergo calias ⁊ nõ calias eſt aīal ⁊ nõ eſt nõ aīal. Falſum ꝗ dicit pħs ꝙ ſi demõſtratio oſtẽſiua vtit̃ hoc p̄ncipio ꝙ vtit̃ eo ad maiorē extremitatē ⁊ nõ ad mediū nec ad tertiū. ❡ Sciendū ergo ꝙ ad hoc ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludat̃ in ꝯcłone ex pᵗᵉ p̄dicati ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̃ in p̄miſſis ex pᵗᵉ maioris extremitatis vt ſufficit ꝙ hõ ſit aīal ⁊ nõ ſit nõ aīal. ad hoc ꝙ calias ꝗ eſt hõ ꝯcludat̃ eē aīal ⁊ nõ eē nõ aīal. ſꝫ ſi volumus affirmationē ⁊ negationē ꝯcludere ex pᵗᵉ ſubĩ nõ oꝫ ꝓp̄ hoc ꝙ accipiat̃ affirmatio ⁊ negatio in p̄miſſis: ſꝫ ſufficit ꝙ mediū ſit ĩ minus q̄ꝫ maior extremitas vt ſufficit ꝙ hõ ſit in minus q̄ꝫ aīal. ſi. n. hõ ē in minꝰ q̄ꝫ aīal nõ ſolū hõ ē aīal ⁊ nõ eſt ñ aīal: ſꝫ ēt nõ hõ erit aīal ⁊ nõ erit nõ aīal ⁊ ſi hõ ⁊ nõ hõ ē aīal. ⁊ nõ eſt nõ aīal. calias ⁊ nõ calias erit aīal ⁊ nõ erit ñ aīal. vel ſi mediū nõ ē ĩ minꝰ q̄ꝫ maior extremitas ſufficit ꝙ minor extremitas ſit in minꝰ q̄ꝫ mediū. nā dato ꝙ hõ nõ eēt ĩ minꝰ q̄ꝫ aīal. ſi tñ calias eēt ĩ minꝰ q̄ꝫ hõ ꝯcludet̃ in ꝯcłone ꝙ calias ⁊ nõ calias ſit aīal ⁊ nõ ſit nõ aīal. nā ſi calias ē in minꝰ q̄ꝫ hõ calias ⁊ ñ calias ē hõ. nā ſi oīs hõ ē aīal ⁊ nõ ē nõ aīal. ⁊ calias ē ĩ minꝰ q̄ꝫ hõ ſeq̄t̃ ꝙ calias ⁊ nõ calias ſit hõ. ⁊ ſi calias ⁊ nõ calias ſit hõ ſeq̄t̃ ꝙ calias ⁊ nõ calias ſit aīal. ⁊ nõ ſit nõ aīal. ad hoc ꝗ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludat̃ ex pᵗᵉ p̄dicati ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio ĩ p̄miſſis ponat̃ ad maiorē extremitatē. Sꝫ ad h̄ ꝙ ꝯcludat̃ ex pᵗᵉ ſubĩ nõ oꝫ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̃ ĩ p̄miſſis: ſꝫ ſufficit ꝙ mediꝰ terminꝰ accipiat̃ in minus q̄ꝫ maior extremitas vł minor extremitas ſumat̃ ĩ minꝰ q̄ꝫ mediū. ⁊ q̄ꝛ q̄ꝫcūq̄ꝫ hoꝝ ponat̃ ſiue ꝙ mediū ſit ĩ minꝰ q̄ꝫ maior extremitas ſiue ꝙ mior extremitas ſit in minꝰ q̄ꝫ mediū ſp̄ ꝯcludit̃ affirmatio ⁊ negatio ex pᵗᵉ ſubĩ. vt ꝙ calias ⁊ non calias ſit aīal. q̄ꝛ ꝗ illa duo idē ꝯcludūt pħs ñ exeq̄t̃ niſi ď altero eoꝝ. vꝫ. ꝙ mediū accipiat̃ ĩ minꝰ q̄ꝫ maior extremitas. ❡ Deide cū dic̃.

❡ Si. n. aſſignet̃ de quo homine dicere verum eſt eē aīal quāuis nõ homine veꝝ. Sed ſi ſolum hominez aīal eſſe omne nõ aīal aūt nõ. Erit enī verū dicere calliā ⁊ nõ calliā eſſe animal non animal aūt non.

❡ Qđ dixerat declarat in terminis. dixerat. n. ꝙ ſufficit affirmationē ⁊ negationē poni ad maiorē extremitatem. nõ oꝫ aūt ſm̄ eū ꝙ ponat̃ ad mediū vel ad minorē extremitatem. iđ ait (ſi. n. aſſignet̃ de quo hoīe veꝝ eſt dicere aīal) .i. ſi ponat̃ hoīez eē aīal qđ veꝝ eſt dicere (q̄uis ⁊ nõ hoīez veꝝ) .i. q̄uis veꝝ ſit dicere nõ hoīem eſſe aīal (ſꝫ ſi ſolū oē) .i. vłr. (hoīem eē aīal) ſu. dicimus (nõ aīal aūt nõ) .q. d. ꝙ q̄uis hõ ⁊ nõ hõ ſit aīal ⁊ non ſit nõ aīal nõ oꝫ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̃ ad hoīez ſꝫ ſufficit ꝙ ponat̃ ad aīal ad hoc ꝙ ꝯcludat̃ affirmatio ⁊ negatio tã a pᵗᵉ ſubĩ q̄ꝫ a pᵗᵉ p̄dicati vt ꝙ ꝯcludatur ꝙ calias ⁊ non calias ſit aīal ⁊ nõ ſit nõ aīal. iđ ait ꝙ ſi ſolum accipiamꝰ hoīem eē) .i. vłr (eſſe aīal. nõ aīal aūt nõ erit. tñ veꝝ ď caliā ⁊ nõ caliā aīal. nõ aīal aūt nõ) ❡ Deinde cū dicit.

❡ Cauſa autem eſt ꝙ primum non ſolum de medio ſed ⁊ de alio ꝓpter id quod ⁊ de pluribus. Quare ſi neq̄ꝫ mediū ⁊ idem eſt ⁊ non idem ad ꝯcluſionem nihil differt.

❡ Aſſignat rõnē dicti aſſerēs q̄re oꝫ affirmationē ⁊ negationē nõ addi ad mediū. ſufficit. n. ꝙ mediū ſit in minus q̄ꝫ maior extremitas. ad h̄ ꝙ affirmatio ⁊ negatio cõcludat̃ tã ex pᵗᵉ ſubĩ q̄ꝫ ex pᵗᵉ p̄dicati iđ ait (cā aūt ē) ſu. ꝙ ñ oꝫ addere affirmationē ⁊ negationē ad mediū (ꝙ) .p. q̄ꝛ (p̄mū) .i. maior extremitas dr̃ (nõ ſolū de medio: ſed de alio ꝓp̄ id qđ ⁊ de pluribꝰ ē .i. ꝓp̄ id qđ oꝫ maiorē extremitatē eē in plus q̄ꝫ mediū (q̄re) oꝫ ſu. h̄ poſito ꝙ maior extremitas ſit in plus q̄ꝫ mediū neq̄ꝫ (ſi mediū ⁊ idē ē ⁊ nõ idē) .i. neq̄ꝫ ſi mediū accipiat̃ affirmatiuū ⁊ negatiuum (ad ꝯcłonē nihil differt) .q. d. ꝙ ſuffic̃ affirmationē ⁊ negationē addere ad maiorē extremitatez: nõ oꝫ ꝙ addat̃ ad mediū ſꝫ ſi ſolū mediū eſt in minus q̄ꝫ maior extremitas vel minor extremitas ſit ĩ minꝰ q̄ꝫ mediū. ad ꝯcłonē nihil dr̃t. hiis. n. duobus nõ erit dr̃ia ĩ ꝯcłone qn̄ ꝯcludat̃ affirmatio ⁊ negatio tã ex pᵗᵉ ſubĩ q̄ꝫ ex pᵗᵉ p̄dicati. ⁊ qđ dictū ē de medio reſpcū maioris extremitatis itelligēdū eſt de miori extremitate reſpcū medij: q̄ꝛ ſi mediū nõ eēt in minus q̄ꝫ maior extremitas. dū tñ minor extremitas eſſet in minus q̄ꝫ mediū idem fieret. pħs tñ cā breuitatis dixit hoc ⁊ aſſignauit cām ex pᵗᵉ medij nõ ex parte minoris extremitatis. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Omne aūt affirmare ⁊ negare que eſt ad impoſſibile demõſtratio accipit. ⁊ hoc neq̄ꝫ ſemper vniuerſaliter ſed quātum ſufficiēs eſt in genere. Sufficiens autem eſt in genere. Dico aūt genere vt circa quod genus demoſtrationes ſunt ſicut dictum eſt prius.

❡ Oñdit que demõſtratio indiget h̄ p̄ncipio dicēs (Oē aūt affirmare aut negare q̄ eſt ad ipoſe demõſtratio accipit) .i. demõſtratio ad ipoſe idiget hoc p̄ncipio ⁊ accipit (⁊ hoc neq̄ꝫ ſemꝑ vłr) .i. nõ accipit hoc p̄ncipium in ſua cõitate (Sꝫ q̄tū ſufficiēs ē in gn̄e) .i. inq̄tū req̄rit genꝰ ſubiectū ſui. ⁊ exponit ſe dicēs (dico aūt in gn̄e. vt circa qđ genus demõſtrationē facit ſicut dictū eſt p̄us) dicebat̃. n. p̄us ꝙ ſufficit de hꝫ p̄ncipijs cõibus accipere tñ q̄tū req̄rit genus ſubĩ circa qđ demõſtrationē facimus. ❡ Dubitaret forte aliq̄s q̄re demõſtratio oſtẽſiua nõ idigeat hoc p̄ncipio. ⁊ videt̃ ꝙ indigeat. nā oīs v̄itas ꝑ hoc p̄ncipiū roborat̃. ſi ergo demõſtratio oſtẽſiua cõcludit aliquā v̄itatē. ergo indiget hoc p̄ncipio. ❡ Dõm ꝙ res coipſo ꝙ hꝫ eſſe determinatū ex eo eſt hoc ⁊ non aliud. ⁊ ex eo ſi de ea eſt affirmatio v̄a erit negatio falſa. ex eo ergo ꝙ noīa ſignificāt determinatas res. ⁊ res dicūt determinatas eēntias ⁊ nāas ſumūt hoc p̄ncipiū determinatū. de quolꝫ affirmatio vel negatio vera. ꝗ ergo bñ intelligit ꝙ determinata ſignificatio terminoꝝ ⁊ determinata nã reꝝ facit ad v̄itatē cuiuſlibet ꝓpõnis vere ſufficienter itelligit q̄uo q̄libꝫ ꝓpoſitio vera roborat̃ ꝑ hoc p̄ncipium. de quolibet affirmatio vł. veꝝ eſt ergo ꝙ hoc p̄ncipiū aliq̄uo roborat veritatez cuiuſlibet. ⁊ aliquo mõ ſm̄ veritatē ingredit̃ q̄ſlibꝫ demõſtrationē. nõ tñ oꝫ ꝙ ſm̄ ꝓpriā formā ingrediat̃ demõſtrationē ⁊ maxime demõſtrationē oſtẽſiuā. qui. n. vult arguere aliqđ oſtẽſiue nõ oꝫ ꝙ accipiat ſił vtranq̄ꝫ partē ꝯtradictionis ſꝫ ſufficit ꝙ accipiat alterā partē: nec opꝫ ꝙ ꝯcludat vtranq̄ꝫ partē ꝯtradictionis: ſed ſufficit ꝯcludere aliquā partē ꝯtradictionis ſolam vt ſufficit verum eſſe dicere hominem eē aīal. hec. n. cognitio dat intelligere ſufficienter ꝙ falſum ſit dicere ipm̄ nõ eſſe aīal. ꝗ. n. ꝯcludit ꝙ homo eſt aīal. ꝯcludit etiā ꝙ nõ eſt non aīal. nā nõ eſſe nõ aīal intelligit̃ per eſſe aīal: ſicut obliquum per rectum. vel ſicut p̄uatio per habitū ⁊ negatio per affirmationē. demõſtratio ergo oſtẽſiua non indiget hoc p̄n-

cipio vt ꝙ ſimul accipiat vtranqꝫ partē. ⁊ qꝛ non indiget ideo non accipit. ⁊ ſi accipere dēt accipere modo quo dictum eſt vt affirmationē ⁊ negationē poneret ad maiorē extremitatē nō ad mediū nec ad minorē: ſꝫ lꝫ demōſtratio oſtēſiua nō indiget. ad īpoſſibile aūt pōt idigere. qꝛ poſſumus ducere aduerſariū ad hoc īpoſſibile ꝙ nō eſt de quolꝫ affirmatio vel negatio: ſꝫ ꝯtingit ſil' affirmare vel negare. Qñ ergo ad tale impoſſibile ducimus aduerſariū opꝫ ſillogiçare ꝯcludēdo ſil' affirmationē ⁊ negationē. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō indigemus ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̄ ad maiorē extremitatē. ¶ Dōm ꝙ idigere h' ꝑncipio in demōſtratione oſtēſiua pōt itelligi dupl'r vel ad vitatē declarādā. vel ad ꝯdictionē ꝯcludēdaꝫ. Ad vitatē aūt addiſcēdā vel declarādā nō idigem⁹ qꝛ ſufficienter exprimit̄ vitas ꝑ alterā partē ꝯdictiōis: ſꝫ ad ꝯdictionē ꝯcludēdā poſſum⁹ idigere qꝛ ſi volum⁹ ꝯdictiōeꝫ ꝯcludere opꝫ ꝙ ꝯdictio ſumat̄ in ꝑmiſſis. ¶ Sed ſciendū ꝙ nō ꝑ ꝯ oſtēſiue ꝯdictio ꝯcludi vere vt ꝙ vī talis demōſtratio ꝯcludat vtrāqꝫ partē ꝯdictiōis eſſe verā. ſic .n. ꝯcludere vtrāqꝫ pt̄ē ꝯdictiōis ſpectat ad demōſtratiōeꝫ ad īpoſſe qꝛ īpoſſe eſt h̄ eē. ſꝫ ſi ꝑ demſ̄ratiōnē oſtēſiuā concludem⁹ alterā pt̄ē eē verā ⁊ alterā falſaꝫ ſic quelꝫ hoīeꝫ veꝝ eſt eē aīal ⁊ falſuꝫ eſt nō eē aīal. ⁊ qꝛ calias ē hō ꝯcludimus de calia alterā pt̄ē ꝯdictiōis eē verā. vt ꝙ veꝝ ſit ipꝫ eē aīal ⁊ alterā falſaꝫ vt ꝙ falſuꝫ ſit ipm̄ nō eē aīal. ḡ ad ꝯcludēdā ꝯdictionē poſſum⁹ idigere ipſo ꝑncipio mō quo dcm̄ eſt. ⁊ qꝛ hō ꝯcl'o ꝯdictiōis nō fit niſi ponēdo ꝯdictionē ad maiorē extremitatē pꝫ ad talē extremitatē ponēda eſſe. ¶ Aduertēdū ḡ ꝙ cū demſ̄ratio ſit organū ſcientificū ⁊ ſit inſtr̄m manuducēs nos ad ſciam ⁊ veritatē cū demſ̄ratio oſtēſiua nō idigeat iſto ꝑncipio nec idigeat accipere vtrāqꝫ partē ꝯdictionis ſil' ad vitatē ſciēdā pꝫ ꝙ talis demſ̄ratio ſimpl'r loq̄ndo nō idiget vtrāqꝫ pt̄ē ꝯdictionis ſil' accipere cū ipſa ſpāl'r ordinet ad vitatē. pōt aūt indigere ſm̄ qd. vt ſi velit vtrāqꝫ pt̄ē ꝯdictionis ꝯcludere. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. cū aliq text⁹ hēant. cōtigere aūt ſil' affirmare ⁊ negare. neqꝫ vna recipit demſ̄ratio veꝝ talis textus ſaluari poſſit. ¶ Dōm ꝙ ſi habeatur lr̄a negatiua vr̄ eē clarior text⁹. vꝫ. ꝙ h̄ ꝑncipio q̄tū ad vtranqꝫ pt̄ē ꝯdictiōis. ⁊ nō cōtingit ſil' affirmare ⁊ negare. neqꝫ vna .i. nulla demſ̄ratio. ſ. oſtēſiua indiget ſimpl'r. ꝑt aūt indigere demſ̄ratio ad īpoſſe: ſed ſi habeat̄ lr̄a affirmatiua bona eſt lr̄a. nā ſi cōtingere ſil' affirmatiue ⁊ negatiue eſt īpoſſe. demſ̄ratio ḡ ad īpoſſe pōt vti hoc ꝑncipio iſto modo ꝙ ducat ad hoc incōueniēs ꝙ ꝯtingit ſil' affirmare ⁊ negare. ſꝫ neqꝫ vna demſ̄ratio oſtēſiua vteretur iſto ꝑncipio hoc mō ꝙ ꝯtingit vtrāqꝫ partē ꝯdictionis eē. ſꝫ ſi oſtēſiua demſ̄ratio vtat̄ hoc ꝑncipio vtet̄ hoc mō eo ꝙ cōtingit alterā partē eē alterā nō eſſe vt ſi ꝯtingit hoīem eē aīal affirmare eē veꝝ hoc negare ꝯtigit eſſe nō veꝝ. ⁊ ad hūc modū multū videt̄ ire textus Ariſt. eqꝫ ḡ bona lr̄a vel melior eſt affirmatiua q̄ꝫ negatiua. vt ꝙ habeat̄ in text. ꝯtingere aūt ſil'. videt̄ melior lr̄a q̄ꝫ ſi habeat̄ nō ꝯtingere. q̄uis vtraqꝫ ſaluari poſſit. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. q̄re affirmatio vel negatio non debeat poni ad medium vel ad minorem extremitatem. ¶ Dōm ꝙ vt dicebatur aſſumere hoc ꝑncipiū q̄tūꝫ ad vtranqꝫ partē ꝯtradictonis poſſumus indigere dupl'r. vel ꝑꝑ adipiſcendā veritatē. vel ꝑꝑ ꝯdictoneꝫ ꝯcludēdā. poſſumus addere tertium membꝝ ꝙ vtatur hoc principio propter ꝯcl'onē narrādā propter veritateꝫ aūt demōſtratio oſtēſiua nō indiget hoc ꝑncipio ꝑpter ꝯcludendaꝫ ꝯtradictionē pōt indigere. vt hoc fiat ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponatur ad maiorem extremitatē. tūc ergo ꝯcludet̄ affirmatio ⁊ negatio ex parte ꝑdicati concludetur .n. ꝙ veꝝ ſit dicere caliā eē aīal. ⁊ falſuꝫ nō eē aīal. vel ꝯcludet̄ ꝙ calias ſit aīal ⁊ nō aīal: ſꝫ ſi affirmatio ⁊ negatio poneret̄ ad mediū vel ad minorē extremitatē ꝯcluderet̄ affirmatio ⁊ negatio ex pt̄e ſubi. vt ꝙ diceret calias ⁊ n̄ calias eſt aīal. vel nō eſt nō aīal. ſꝫ hoc nihil ad cōtradictionē. qꝛ calias ⁊ nō calias eſt aīal nō eſt ꝯdictio. ⁊ calias ⁊ nō calias nō eſt nō aīal nō eſt ꝯdictio. eē .n. aīal ⁊ nō eē aīal eſt ꝯdictio ſed calias ⁊ nō calias eē aīal nō eſt ꝯdictio affirmatio ḡ ⁊ negatio neqꝫ eſt ponēda ad mediū neqꝫ ad minorē extremitatē. qꝛ nec facit ad veritatē nec ad ꝯdictionē. facit tn̄ ad variationē cōcluſionis. qꝛ aliud eſt ꝯcludere ſolum de calia: ꝙ ſit aīal. ⁊ aliud d̄ calia ⁊ n̄ calia ꝙ ſit aīal. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ ꝯcludere affirmationē ⁊ negationē ex pt̄e ſubi pōt dupl'r fieri. vno mō ꝙ medium ſumat̄ in min⁹ q̄ꝫ maior extremitas vel minor extremitas l' min⁹ ſumatur q̄ꝫ mediū. Alio mō ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̄ vel ad mediū vel ad minorē. Uult tn̄ ph̄s ꝙ h̄ magis dꝫ fieri vt ꝙ poſſumus ꝯcludere affirmationē ⁊ negationē ex parte ſubi. vt ꝙ calias ⁊ nō calias ſit hō ⁊ nō ſit nō hō ſumendo mediū in min⁹ q̄ꝫ affirmādo ⁊ negādo mediū. vl' ſumendo minorē extremitatē in minus q̄ꝫ affirmando ⁊ negando ipſam. ⁊ qꝛ magis reſeruatur forma ſillogiſtica ſi mediū ſumat̄ in minus q̄ꝫ maior extremitas ⁊ minor extremitas in minus q̄ꝫ mediū. imo in hoc in nullo derogatur forme ſillogiſtice: ſed ſi affirmatio ⁊ negatio ponat̄ vel ad mediū vel ad minorem extremitatē derogamus forme ſillogiſtice. ſic enim faciēdo nō facim⁹ ſillogiſmū vnum. ſed quodam modo plures.

Ommunicāt autem omnes ſcientie ſm̄ cōmunia: communia autē dico quibus vtuntur tanq̄ꝫ ex his demonſtrantes: ſed non de quibus demonſtrantur vel demonſtrant.

¶ In parte iſta vt dicebat̄ ponit ph̄s quō ſcie cōueniāt ⁊ differant circa cōia. Diuidit̄ aūt hec ꝑs in duas pt̄es. qꝛ ꝑmo oſtendit quō cōueniāt ſcie circa cōmunia h'. 2° declarat quō differāt circa ipſa ibi (Et dyalectica) Dic̄ ḡ (cōmunicāt aūt oēs ſcie circa cōia) ⁊ ſubdit (cōia aūt dico q̄bus vtunt̄) ſ. ſcie oēs (tāq̄ꝫ ex his demōſtrātes ſed nō de q̄bus demōſtrant̄ nec que demonſtrāt) ¶ Notandū aūt ꝙ circa principia pōt ſe hr̄e aliq̄ ſcia tripl'r. vꝫ. probādo aliquid per ipſa. ꝑbando ipſa. ⁊ probando aliquid de ipſis. Circa hunc aūt actum q̄ eſt probare aliquid ꝑ ipſa ꝯueniunt omnes ſcie. qꝛ oēs ſcie accipiūt h' cōia. ⁊ ꝑbāt aliqd ꝑ ipſa: ſꝫ q̄tū ad hunc actū q̄ eſt ꝑbare ꝑncipia vel ꝑbare aliqd de ꝑncipijs differūt ſcie cōes a ſcientijs ſpecialibus. nam ſcie ſpāles nec poſſunt ꝑbare ꝑncipia nec aliqd de ipſis ꝑncipijs. metaphiſica aūt que eſt ſcia cōis ꝑbat ipſa principia ſm̄ ꝙ poſſibile eſt: ⁊ probat aliqd de principijs. ꝑbat .n. ꝙ nō poſſumus talibus ꝑncipijs diſſentire corde: vel ꝑbat de eis ꝙ nō poſſumus oppoſita eorūꝫ mēte cōcipere. ſic etiam ⁊ dialectica q̄ aliquo mō eſt ſcia cōis hꝫ viā ad ꝑbandū ipſa principia. qꝛ vt dicitur in pⁱ thopicorum q̄ dialectica ꝙ ad oīum methodoꝝ ꝑncipia viam habet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et dialectica omnibus ē ⁊ ſi aliqua vniuerſaliter tentet monſtrare communia: vt quod eſt omne affirmare aut negare aut quod ē eq̄lia ab equalibus aut quelibꝫ talium.

¶ Aſſignata conuenientia inter ſcias circa communia. hic aſſignat differentiaꝫ inter ipſas. Circa quod duo facit. qꝛ ꝑmo facit qd̄ dictū eſt. 2° ſeparat dialecticā ab aliqs ſcientijs ibi (Sꝫ dialectica) Dic̄ ergo (dialectica oībus) ſ. ꝑu

cipijs veriꝰ ꝓbando ipſa. vt (oibus) .i. de oibus principijs pōt ꝓbationē facere (et ſi aliq̄) alia ſcia ſu. vt metaphyſica (tentet mōſtrare cōia) cuiuſmodi ſunt (vt qđ eſt) .i. ꝯtingit (oē aut affirmare aut negare aut qđ eſt ab equalibus equalia demere aut taliū q̄libꝫ) q̄ſi dicat ꝙ dialectica et q̄dā alia ſcia vt metaphyſica hꝫ viā ad ꝓbādū huiꝰ pncipia cōia cuiuſmodi ſunt. de quolibet affirmacio. et ſi ab equalibus eq̄lia demas cetera q̄ remanet eq̄lia ſunt. et cetera talia cōſimilia. ¶ Notādū ꝙ pncipia et cōes animi ꝯceptiones nō pnt ꝓbari ſimplr̄ et per ꝓpria. pnt tn̄ ꝓbari inductiue et a poſteriori et ꝑ quedā ꝓbabilia. vel pnt ꝓbari huic vl̄ illi. nā qs haberet ꝓ maiori incōueniēti negare aliqđ ſenſibile q̄ negare hoc pncipiū. de quolꝫ affirmare. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ metaphyſica poſſitꝰ ſe intromittere de ipſis principijs. ¶ Dōm ꝙ de ipſis cōibus et de ipſis pncipijs vt inferūt ꝯclones intromittunt ſe ſcie ſpāles. ſed de ipſis pncipijs ſm ſe nō poſſunt ſe intromittere ſcie ſpāles: ſed ſcia cōmunis vt metaphyſica pōt ſe intromittere de ipſis pncipijs ſm ſe eo mō quo poſſe ē poteſt ea ꝓbare vel pōt aliqđ de ipſis ꝓbare. cuius ratio eſt qꝛ methaphyſica eſt de ipſo ente et de partibus entis. qꝛ ergo hȩc cōia pncipia ſumunt̄ vel ex ipſo ente: vt patꝫ de pncipio illo ꝙ de quolꝫ oꝫ eſſe vel nō eſſe. hec. n. ex ipſo ente vel ex ipſo eſſe ſumitur: vel talia pncipia ſumuntur ex partibus entis: nā ꝙ oē totū ſit maius ſua parte. et ꝙ ſi ab equalibus equalia demas que relinquunt̄ ſunt equalia. talia. n. pncipia ſumuntur ex ipſa quātitate q̄ eſt pars entis. nam ens per ſe diuidit̄ in figuras pdicamentoꝝ vt declarari hꝫ in. 5. meta. metaphiſica ergo q̄ eſt de ente et de partibus entis pōt per ſe ītromittere de hꝫ pncipijs. qꝛ talia vt dcm̄ eſt: vel ſumunt̄ ex ente vel ex ptibus entis. alie ergo ſcie ſpāles ſunt ſcie tm̄. qꝛ ſunt ſolū de cōcloñibus. ſi aūt ſunt de pncipijs hoc eſt ſolū ꝑ relationē ad concluſiones. ſed metaphiſica eſt ſcia et intellectus. nam ſcia ꝓprie eſt cōcluſionū. intellectus vero pncipioꝝ. metaphiſica aūt eſt ſcia et itellectꝰ. qꝛ eſt de ꝯclonibꝰ et de pncipijs. vnī philoſophus in. 6. ethycoꝝ. loquēs de ſapiētia. i. de metaphiſica. ait ꝙ oꝫ ſapiētē. i. metaphiſicū nō ſolum q̄ ſunt ex pncipijs ſcire ſed circa pncipia veꝝ dicere. ideo ꝯcludit ibidem ꝙ erit vtiqꝫ ſapia intellectꝰ et ſcia. tangit aūtē phūs ibidē. 6. ethycoꝝ q̄tuor circa ſapientiā ex q̄bꝰ poſſumus arguere qꝛ ipſa ſit intellectus et ſcia. oꝫ. n. metaphiſicū nō ſolū ſcire que ſunt ex pncipijs ꝓpter qđ meret̄ nomen ſcie: ſed ēt ſpectat ad ipſum veꝝ dicere circa ipa pncipia ꝓpter qđ meret̄ nomē intellectꝰ. eſt. n. vna cōditio ſapie vt tangit̄ in. 6. ethycoꝝ. ꝙ ipſa eſt virtus artis. i. attingit vltimū in arte. vt tūc dicit̄ ſapiēs latbomus quando attingit in arte illa. ergo tūc eſt ſapiēs ſimplr̄. qn̄ attingit vltima ſimplr̄. vltima aūt ſimplr̄ ſunt ipſa pncipia. ergo ſpectat ad metaphiſicā veꝝ dicere circa ipſa vl̄ia et circa ipſa principia et ſicut poſſibile ē ſpectat ad eandē ꝓbare et declarare ipſa. Scđa cōditio ſapientie quā tangit phūs ibidē eſt ꝙ ſapientia nō eſt circa partē ſed circa totū. vnde dicimus vt ibidē iducit̄ deū nō foſſorē nec aratorem ſed ſapientem. foſſor. n. et arator eſt qui eſt induſtris circa aliqđ particulare negociū: ſed ille eſt ſimplr̄ ſapiens q̄ eſt induſtris vl̄r circa oīa. cū ergo oīa reducant̄ ad pncipia nō pōt eſſe quis induſtris vl̄r circa oīa niſi ſit induſtris circa ipſa pncipia et niſi ſpectet ad eundē verū dicere circa ipa pncipia. metaphiſica ergo que iter ſcias humanitꝰ inuenta e eſt ſimplr̄ ſapia: eo ꝙ ſit vl̄r de oibuſ: hꝫ conſiderare de ipſis pncipijs. Tertia cōditio ſapiētie ibidē tradita eſt ꝙ ſapientia eſt certiſſima ſciaꝝ. cū ergo tota certitudo cōcluſionū ſit ex pncipijs illa eſt certiſſima inter ſcias q̄ hꝫ ꝯſiderare de pncipijs ipſis et ad quaꝫ ſpectat ipſa pncipia ꝓut eſt poſſibile declarare. et qꝛ metaphiſica eſt ſic certiſſima et etiam ſapientia ipſa ſicut poſſibile eſt pōt tentare et mōſtrare pncipia vel aliqđ de pncipijs. Quarta ꝯditio ſapientie ibidē tradita eſt ꝙ ipſa eſt q̄ſi caput habens. eſt eniꝫ ipſa directrix oīum aliaꝝ ſicut caput dirigit oīa mēbra. et qꝛ directio et regulatio eſt ꝑ pncipia ſpectat ad metaphiſicā circa ipſa pncipia vere dicere et ſpectat ad eā ſicut poſſibile eſt ꝺclarare et mōſtrare ea. et ſpectat ad ipaꝫ mōſtrare et declarare aliq̄s ꝓprietates circa ipſa vt q̄libet ea ꝓbet audita: vel ꝙ nō poſſumus mente aſſentire eorum oppoſitis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sed dyalectica non eſt ſic diffinitoꝛum quorundam nec generis alicuius vnius eſt. non. n. interrogaret. demonſtrantem eniꝫ non eſt interrogare ꝓpter id quod oppoſitoꝛuꝫ eſſe nō demonſtrat idem: oſtenſum autem hoc eſt in his que de longiſſimo ſunt.**

¶ Separat dialecticā ab alijs ſciētijs dicēs (Sꝫ dyalectica nō eſt ſicut quorundā diffinitoꝝ. nec eſt alicuius vniꝰ generis) .i. dyalectica non eſt circa aliq̄ determinata nec eſt determinati generis. (nō. n. interrogare) .i. ſi eet determinati gn̄is (demſtantē. n. nō eſt) .i. nō ꝯtingit (interrogare ꝓpter id qđ nō demōſtrat idē eē oppoſitoꝝ) .i. nō ꝓbat oppoſita circa idē vl̄ nō ꝓbat de eodē vtrāqꝫ ptem ꝯdictionis (oſtſuꝫ ē aūt hoc in his q̄ de ſillogiſmo ſunt) .i. in libro prioꝝ. Circa pncipiū. n. illius libri agit̄ de hac mā. dyalectica aut qꝛ ꝓcedit per quedam ꝓbabilia hꝫ viā ad ꝓbandā vtrāqꝫ partē ꝯdictionis. iō interrogat. qꝛ quecūqꝫ pō neget̄ ei vel q̄cq̄d ponit aduerſarius ꝓbabilr̄ pōt icedere circa ipm. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ dyalectica ſit diffinitoꝝ vel alicuius generis determinati. et videt̄ ꝙ ſic. qꝛ illa eſt de ſillogiſmo. et eſt etiā de actibꝰ rationis. ſed iſta dicit determinatū genus. g̊ et. ¶ Dōm ꝙ dyalectica ꝓprie nō eſt diffinitoꝛuꝫ nec eſt determinati gn̄is nō ꝙ ſit ipſa ꝓprie et p̊ de toto ente ita ꝙ ipm ens in q̄tū ens ſit ſubm in dyalectica: ſed dyalectica vt dicebatur in arguēdo eſt de actibꝰ rōnis: ſꝫ nō eſt de eis ꝓut ſūt q̄d determinatū. ſed magis eſt de eis vt ſunt q̄d indeterminatū et vt ſunt aliqđ applicabile ad oēs res. nā ipſi actꝰ rationis poſſunt cōſiderari duplr̄. vꝫ. ꝓut ſunt quedā res vt habēt determinatū ſubm. et ſic determinare de actibꝰ rōnis ſpectat ad phm̄ ꝯſiderare. et ad librū de anima vbi agit̄ de ipſa ſubā aīe. et de potētijs eius. et de actibꝰ ipſius. Alio mō pnt ꝯſiderari actus rōnis vt ſunt quedam organa aīe. et vt ſunt applicabiles ad ipſas res quaſcunqꝫ de q̄bus volumus habere ſciam. et ſic de actibus rōnis eſt logica vbi tradit̄ forma arguēdi et ſillogiȥandi. que forma arguendi et ſillogiȥandi eſt quaſi applicabilis ad omneꝫ mām. De eiſdē ergo actibꝰ rōis eſt dyalectica et naturalis phia: ſed nāl'is phia eſt de eis vt ſunt quedā determinate res. logica vō eſt de ipſis magis vt ſunt indeterminatum q̄d et vt ſunt applicabiles ad oēs res. de ipſis ergo actibꝰ rōnis vt ſunt quedā res eſt ſcia: ſed vt ſunt quedā organa applicabilia ad res de q̄bus volumus habere ſciam: non eſt ꝓprie ſcientia: ſed eſt modus ſciendi. et ipſi actus rōnis ſic accepti non ſunt ꝓprie determinati gn̄is. qꝛ ſunt applicabiles ad omne genꝰ. Ex his ergo apparet ꝙ naturalis philoſophia eſt ſcia. et eſt determinati gn̄is: qꝛ conſiderat de hꝫ actibus vt ſunt res. et vt ſunt determinate res. dyalectica vero nō eſt ſcia: ſed modus ſciendi. qꝛ nō ꝯſiderat de hꝫ actibus vt ſunt quedā res. ſꝫ magis vt ſunt modus ſciendi. et quedā organa ad ſciendum. Qđ vero arguitur ꝙ dyalectica eſt determinati generis et eſt de actibus ra/

tionis pꝫ ꝙ dyalectica ex hoc nō eſt determinati generis qꝛ vt dictū eſt ipſa eſt de hꝫ actibus vt ſunt qd indetermi/natum vt ſunt applicabiles ad oē gen⁹. ¶ Dubitaret fortē aliqs quō vitatē hꝫ dcm̄ phi ꝙ ſi dyalectica eēt determinati gn̄is ꝙ ipſa nō iterrogaret. ¶ Dōm ꝙ ſi dyalectica eēt determinati gn̄is ꝓcederet ex his q̄ ſunt ꝑ ſe ꝛ ex neceſſarijs. qꝛ vō nō eſt determinati gn̄is ꝓcedit ꝑ q̄daꝫ cōia ꝛ ꝓbabilia. Et qꝛ ipoīe eſt vtrāqꝫ ptē ꝯdictiōis eē verā ꝛ neceſſariā. ſcie q̄ ſunt determinati gn̄is. qꝛ ſunt ex veris ꝛ neceſſarijs nō habēt viā arguēdi ad vtrāqꝫ ptē ꝯdi/ctionis. iō tales ſcie de ſuis ꝓpoſitionib⁹ nō interrogāt ſꝫ ꝓcedunt ex his tanq̄ ex veris ꝛ neceſſarijs. dyalectic⁹ vō qꝛ vt dcm̄ eſt ꝓcedit ꝑ ꝓbabilia. ꝛ ꝑ ꝓbabilia poſſumus vtrāqꝫ ptē ꝯdictiōis ↄcludere: iō ipſe iterrogat. Sꝫ ſi dyalectica eēt determinati gn̄is. qꝛ tunc ꝓcederet ex veris ꝛ neceſſarijs. iō hoc poſito nō interrogaret: qꝛ non haberet viam ad ↄcludēdū vtrāqꝫ partē ꝯdictionis: cū nō ſit poſſibile vtranqꝫ verā eē. demrātor ergo qꝛ ꝓcedit ex veris ꝛ neceſſarijs ꝛ imediatis cauſis ↄclonis nō iterrogat. ſed interrogat dyalecticus q ꝓcedit ex ꝓbabilib⁹ ꝛ cōibus.

¶ Si aūt idē eſt ſillogiſtica iterrogatio ꝛ ꝓpoſitio ↄtradictōis. Propoſitiones aūt ſunt ſecūduꝫ vnāquāqꝫ ſciaꝫ ex qb⁹ eſt ſillogiſmus. Secundū vnāquāqꝫ erit vtiqꝫ aliq̄ iterrogatio ſcibilis. et qb⁹ q ē ſcōꝫ vnāquāqꝫ ſciaꝫ ꝓprius ſit ſillogiſmus.

¶ Poſtq̄ phs determinauit quō ſcie ſe habeāt circa cōia hic determinat quomō ſe habeant circa ꝓpria. Circa qd mouet qōnes q̄ poſſunt hic ortū ex ꝓcedentibus ꝛ ſoluit illas ibi (Quā q̄ ſunt geometrice interrogatiōes.) ¶ Ad euidentiam aūt pme partis ſciendū ꝙ ꝓprioꝝ quedam ſpectant ad opponētē. quedā ad rn̄dētē. quedā ad vtrūqꝫ. ad opponētē ſpectat ꝓponere ꝛ interrogare. ad reſpondē/tem reſpōdere. ad vtrūqꝫ aūt ſpectat diſputare. phs ergo determinās de ꝓprijs vniuſcuiuſqꝫ diſcipline tria facit. qꝛ pmo oſtendit ꝙ quelibet ſcia hꝫ ꝓprias ꝓpōnes ꝛ ꝓ/prias interrogationes que videntur ſpectare ad opponentem. 2° ait. ꝙ hꝫ ꝓprias rōnes q̄ vident̄ ſpectare ad rn̄dētem. 3° oſ̄dit ꝙ hꝫ ꝓprias diſputationes que vident̄ ſpe/ctare ad vtrūqꝫ. ſcđa ibi (Nec eſt omneꝫ vtiqꝫ) tertia ibi. (Si aūt diſputat.) Circa pmū tria facit. qꝛ primo oſ̄dit ꝙ ſcia hꝫ ꝓprias ꝓpoſitiones ꝛ iterrogationes. 2° ſubdi/uidit ipſas interrogationes. 3° oſ̄dit vſqꝫ ad quē terminū interrogatiōes hꝫ ſe extendāt. ſcđa ibi (Sꝫ ex qbus autē demonſtrat̄) tertia ibi (Et de his qdē rōnē) Circa pmuꝫ duo facit. qꝛ pmo facit qđ dictū eſt. vꝫ. ꝙ quelibet ſcia hꝫ ꝓprias interrogationes ſicut hꝫ proprias paſſiones. 2° ex hoc ↄcludit ꝙ nō quelibet interrogatio eſt cuiuſlibꝫ ſcie vt ꝙ nō quelibꝫ interrogatio eſt medicinalis nec quelibꝫ geometrica ibi (Manifeſtū eſt itaqꝫ) Dicit ergo ꝙ (ſi interrogatio ſillogiſtica) ſcꝫ. eſt que eſt ad vtrāqꝫ partē ꝯdi/ctionis (ꝛ ꝓpō ꝯdictionis) .i. ꝓpō accipiēs alterā partem ꝯdictionis (eſt idē. ꝓpōnes aūt) ſcꝫ. ſunt ꝓprie (ſcḋm vnā/quāqꝫ ſciam ex qbus eſt ſill’s vtiqꝫ ſcḋm vnāquāqꝫ ſciētiā erit aliqua interrogatio ſcibilis) ſcꝫ. ꝓpria (ex qbus) qdē interrogationibus ſcibilib⁹ (ſcḋm vnāquāqꝫ ſciam ſit ſill’s ꝓprius) ¶ Notandū aūt q interrogatio ſillogiſtica eſt ꝓprie de ↄclone ꝛ eſt ad vtrāqꝫ partem ꝯdictionis: ſꝫ ꝓpoſitio ꝛ maxie ꝓpō demōſtratiua eſt determinate ad alterā ptē ꝯdictiōis. ¶ Notādū ēt q illud idem qđ eſt iterrogatio ꝛ qđ eſt ↄclo in vno ſill’o demonſtratiuo pōt poſtea eſſe ꝓpō in alio ſill’o demōſtratiuo. hoc ergo mō idē eſt interrogatio ſillogiſtica que eſt ad vtrāqꝫ partē cōtra

dictionis ꝛ ꝓpō demōſtratiua que eſt determinate acci/piens alterā partē cōtradictionis. ¶ Notandū ēt q phs hoc mō intendit arguere. vult .n. ꝓbare ꝙ q̄libet ſcia de/monſtratiua hꝫ ꝓprias iterrogationes. qꝛ hꝫ ꝓpoſitiones ꝓprias. nā ſi in ſcia idē eſt ꝓpō ꝛ iterrogatio: ꝛ ſcia demō/ſtratiua hꝫ ꝓprias ꝓpōnes qꝛ ꝓcedit ex ꝓprijs pncipijs ex qbus ↄſtituit ſill’m. ↄn̄s eſt ergo ꝙ ſicut ſunt ꝓpe ꝓpōnes in vnaquaqꝫ ſcia ex qbus fiūt ꝓpꝛij ſill’i ſꝫ illā ſciaꝫ ſicut ſunt in qualibꝫ ſcia ꝓprie iterrogatiōes ex qb⁹ pn̄t fieri ſill’i i vnaquaqꝫ ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vr̄ phs ſibi ꝯdicere. dixerat .n. ſupra q demōſtrantem non eſt .i. nō ↄtingit iterrogare. hic aūt loquēs de ſcientijs de/mōſtratiuis ait ꝙ ſunt ibi ꝓprie iterrogatiōes ſicut ꝛ ꝓ/prie reſponſiones. ¶ Dōm ꝙ demōſtrator iterrogat ꝛ nō interrogat. interrogat de ↄclonib⁹ ſꝫ nō iterrogat de pmiſ/ſis. dyalecticus aūt pōt iterrogare de vtriſqꝫ. demōſtratori aūt ſi negent̄ ↄclones hꝫ viā ad demōſtrādū eas iō pt interrogare de ipſis ſed ſi negant̄ ei pncipia nō hꝫ viā ad ꝓ/bādū ea. i. nō dꝫ iterrogare de ipſis: ſꝫ dꝫ ea aſſumere tanq̄ per ſe vera. ¶ Aduertenduꝫ tn̄ ꝙ lꝫ tā dyalecticus q̄ demōſtrator poſſint iterrogare d̄ ↄclone: alr̄ tn̄ ꝛ alr̄. qꝛ dyalecticus pōt iterrogare de ↄclone vt ꝓbet vtranqꝫ parteꝫ ꝯdictionis. demrātor vō ſic pōt iterrogare de ↄclone vt ↄcludat alterā partē tn̄. vꝫ. ptē verā. Duplr̄ ḡ dr̄ iterrogatio dyalectica a demrātiua. pmo qꝛ dyalecticus pōt tā de ↄclonibus q̄ de pmiſſis iterrogare demrātor vero interrogat ſolū de concluſionibus. Rurſus dyalecticus ſic interrogat vt quecūqꝫ pars neget̄ ſi velit poſſit oppoſitū cōcludere. demrātor ergo ſic interrogat vt nō niſi partem verā demrāre poſſit. vn̄ dicimus demōſtratorē nō iterrogare qꝛ nō interrogat de pmiſſis nec de pncipijs. vel dici/mus eū nō interrogare qꝛ nunq̄ ſic iterrogat vt q̄cunqꝫ partē dictā ↄcludere poſſit ſed ſolū partē verā monſtrare pōt. ¶ Ulterius aūt dubitaret aliqs de eo qđ dr̄ in lrā ꝙ ſunt interrogatiōes ſcibiles in vnaquaqꝫ ſcia ex qb⁹ fiūt ſill’i ſcḋm illā ſciam. Cōtra. demōſtratiua interrogatio non eſt pmiſſa ſed ↄclo. cū ergo ex ↄclonib⁹ nō fiant ſill’i ſed ad ↄclones: ex interrogationibus nō fient ſillogiſmi ſed ad interrogationes. ¶ Dicendū ꝙ duplex eſt demrātio. oſtenſiua. ꝛ ad ipoīe. in demrātione oſ̄ſiua demōſtrator nō interrogat de pmiſſis ſꝫ aſſumit eas vel tanq̄ ꝑ ſe notas: vel tanq̄ ex ꝑ ſe notis oſtenſas. tn̄ pōt ſi vult interrogare de ↄcluſionibus. ſꝫ non eſt inconueniēs ꝙ id qđ eſt cōcluſio in vna demrātione ſit pmiſſa in alia demrātione. ex interrogationib⁹ ḡ pn̄t fieri ſill’i demrātiui: qꝛ ex iterrogationib⁹ ꝛ ↄclonibus demrātionū ꝓcedentiū pn̄t fieri ꝑ/miſſe ꝛ ꝓpōnes demrātionū ſequētiū. in demrātione āt ad ipoīe pꝫ magis eē vex qđ dr̄. ¶ Propter qđ ſciendūꝫ ꝙ demrātor lꝫ poſſit iterrogare de ↄcluſiōe demrātiōis oſ̄ſiue. tn̄ ſi vult pōt abſqꝫ iterrogatione ꝓcedere. pōt .n. aſſumere pmiſſas ꝛ ↄcludere ↄclonē itentā. ſꝫ in demrātione ad ipoīe eſt q̄ſi neceſſariū interrogare. iterrogat .n. demrātor de ↄcluſione quaꝫ vult ↄcludere per ipoſſibile: vex ↄcedat eā aduerſarius vel nō: quā ſi ↄcedit hꝫ itentū ſi vero negat aſſumit id qđ aduerſari⁹ ponit ꝛ cōcludit ex eo ad ipoſſibile. ex quo ipoſſibiliter concluſo redit ſup id qđ aduerſarius dixerat. ꝛ oſ̄dit eē falſum dictū aduerſarij ꝛ vex eē ſuū ꝓpoſitū. ḡ in demrātione ad impoſſibile quodāmodo ex iterrogationib⁹ fiunt ſill’i qꝛ ex eo q iterrogat̄ aduerſarius. ꝛ ex eo qđ aduerſarius dat fit ſillogiſ/mus ad ↄcludēdū ipoſſibile ſemꝑ ḡ in demrātiōe ad impoſſibile demrātor iterrogat d̄ ↄcluſiōe quā vult ꝓbare: ſꝫ ſi neget̄ illa ex oppoſito ei⁹ qđ pōt dici iterrogatio qm̄ data fuit ab interrogato aduerſario ex tali interrogatiōe. ꝛ ex eo ꝙ aduerſarius interrogatus dedit ↄcludit̄ impoīe

propter qḋ deſtruiť qḋ aduerſari⁹ ɔceſſit ꝛ aſtruiť qḋ demōſtrator īntēdit. pȝ ergo qūo ex īterrogationib⁹ fiunt ſilli demōſtatiui tā oñſilai ꝗ̄ ad ipoſe. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifeſtum ergo ꝙ nō ois īterrogatio geometrica erit neqȝ medicinalis: ſilr aūt ꝛ in alijs.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ nō quelȝ interrogatio cuiuſlȝ ſcie ita ꝙ nō q̄lȝ interrogatio eſt geometrica nec q̄libȝ ē medicinalis. iō ait (Manifeſtū eſt itaqȝ ꝙ nō ois īterrogatio erit vtiqȝ geometrica nec medicinalis. Silr autē ꝛ in alijs) ſciētijs ſu. ſc hȝ ꝙ nō quelibȝ īterrogatio eſt cuiuſlibȝ diſcipline. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed ex q̄bus aut demōſtrať aliqḋ de q̄bus geometria eſt aut ex eiſdē demonſtrātur geometrice ſicut in ſpeculatiua. ſilr aūt in alijs.

¶ Poſtq̄ oñdit ꝙ q̄libȝ ſcia hȝ ſuas īterrogatiōes ꝛ ſuas ꝓpōnes ſubdiuidit ꝛ diſtinguit hꝰ īterrogatiōes ꝛ ꝓpōnes oñdens quot modis pōt dici ꝓpō vł īterrogatio geometrica vel alicuius alteri⁹ ſcie. pōt .n. hoc dici dupłr vel reſpectu illi⁹ ſcie. vel reſpectu ſcie ſubalternate: vt poteſt dici ꝓpō geometrica vel q꞉ ꝑ eā aliqḋ ꝓbet geometria. vel q꞉ ꝑ eā nō aliqḋ ꝓbet geometria ſȝ eā ſolūȝ declarat. ꝓbat tñ ꝑ eā aliqḋ ꝑſpectiua. Continuet aūt ſic. nō oēs ꝓpoſitiones ſunt geometrice (ſed) dīr ꝓpōnes geometrice dupłr. aut (ex q̄bus demōſtrať aliqḋ de q̄bus eſt geometria) .q.d. ꝙ dīr ꝓpōnes geometrice ex q̄bus demōſtrať aliqḋ in geometria (aut) ſu. ſunt ꝓpōnes geometrice ſi (ex eiſdē demōſtranť geometrice) ergo in ſcia inferiori ꝛ ſubalternata (ſicut ſpeculatiua) vel ꝑſpectiua. ¶ Notādūȝ aūt ꝙ nō eſt ꝓpō geometrica niſi ſit in terminis geometricis. tñ q꞉ ꝑſpectiuus multa aſſumit que ſunt declarata in geometria: ideo cōtingit aliqñ ꝙ aliqḋ eſt ſolū ɔclō in geometria qḋ poſtea eſt ꝓncipiū in ꝑſpectiua. illa ḡ ɔclō geometrica quā aſſumit ꝑſpectiuus vt ꝓncipiūȝ pōt dici ꝓpō geometrica. q꞉ ꝛ ſi ꝑ eā nihil ꝓbet geometra ſȝ ſolūȝ ꝑ ipāȝ ɔcludat. ꝓbať tñ ꝑ eā aliqḋ geometrice in ꝑſpectiua: iō ſiue ex geometricis ꝓbeť aliqḋ in geometria ſiue ſi ex eiſdē geometricis ꝓbeť aliqḋ in ꝑſpectiua quocūqȝ mō ſiat ꝓpōnes geometrice dici pñt. ¶ Dubitaret forte aliqs q꞉ vř falſum eē qḋ hic pħs ait ꝙ aliud eſt ꝓpoſitio aliud eſt īterrogatio ſicut aliud eſt ꝑmiſſa ꝛ aliḋ eſt ɔclō. Illud ḡ ꝑ qḋ demōſtratur aliqḋ in ꝑſpectiua lȝ poſſit eſſe interrogatio ꝛ ɔclō geometrica. nō erit tñ ɔclō geometrica: ſed erit ꝓpoſitio ꝑſpectiua. ¶ Dōm ꝙ ſemꝑ organuȝ agit in virtute ſuperioris agētis. ꝑſpectiu⁹ ergo vt accipit aliqḋ a geometria eſt organū ꝛ inſtrm̄ geometrie. ideo ſignanter ait pħs ꝙ ex eiſdē aliqḋ oſtēditur geometrice in ꝑſpectiua. nā perſpectiua non pōt aliqḋ demōſtrare ex geometricis niſi demōſtret geometrice. i. niſi demōſtraret in virtute geometrie. ſicut ḡ id qḋ facit organū in virtute ſuperioris agentis magis efficiť a ſuperiori agente ꝗ̄ ab organo. q꞉ cā primaria plus eſt influens ꝗ̄ ſcḋaria. ita illud qḋ demōſtrat perſpectiuus geometrice vel ꝑ geometriā magis demōſtrat per geometriā ꝗ̄ per ꝑſpectiuam. accipiamus ergo enūciationem que eſt qḋ cōmune ad ꝓpoſitionē ꝛ ɔclonē. diceť ergo enūciatio geometrica q̄ ſit in terminis geometricis: ſed hec enunciatio geometrica diceť geometrica ꝓpoſitio qñ per eā aliqḋ concludit geometrice. nā hoc ſonat ꝓpoſitio quaſi ꝓ alio poſitio. vñ ꝑmiſſe ſunt per ſe ꝓpoſitiones q꞉ ſunt poſitiones ꝓ alio. i. pro cōcluſione. cū ergo geometria dicať ɔcludere dupłr. vel in ſcia ꝓpria vel in ſcia ſubalternata. Qꝫ autēȝ id qḋ ɔcludiť in ſcia ꝓpria vt in geometria ɔcludat geometra nō eſt dubiū. etiam id qḋ concludiť per enunciationem geometricam in ꝑſpectiua dubium eſſe non debet quin illud plus cōcludat geometra ꝗ̄ ꝑſpectiuus q꞉ plus agit principale agēs ꝗ̄ inſtrumentū. erit ergo ꝓpō geometrica ois enūciatio per quā ɔcludit aliqḋ geometra vel in propria ſcia vel in ſubalternata. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et de his quidem rationem contingit ponēdam eſſe ex geometricis principijs ꝛ cōcluſionibus: ſed principiorum non ponendam rationem eſſe geometre ſecundum ꝙ eſt geometria. ſimiliter autem ꝛ in alijs ſciētijs.

¶ Oñſo qūo ſcia q̄libȝ demōſtratiua hȝ ꝓprias īterrogationes ꝛ ꝓpōnes. ꝛ declarato quot modis dř ꝓpō geometrica vel ſm̄ quācūqȝ aliam ſciam. hic vult oñdere vſqȝ ad quē terminū ſe extēdūt tales ꝓpōnes ꝛ interrogationes. nā terminus eſt cū deuentū eſt ad ipſa ꝓncipia. illa .n. nō interrogantť nec reddiť de eis rō in ſcia ſpāli. iō ait (Et de his q̄dē) .i. de cōclonib⁹ vel (de his q̄dē) ſu. q̄ demōſtranť i geometria (ꝛ rationē ponendaȝ eē ex geometricis ꝓncipijs ꝛ cōcluſionibus. ſȝ principioꝝ rō ponēda nō eſt geometre) .i. a geometra (ſȝ ꝙ geometra. Silr aūt ꝛ in alijs ſcientijs) nulla .n. ſcia ſpālis reddit rōnē ſuoꝝ ꝓncipioꝝ. terminus ḡ in talibus eſt cū deuentū eſt ad ꝓncipia. talia enim nō vlterius īterroganť nec reddiť de eis vlteri⁹ rō in ſcia ſpāli niſi forte reddať i ſcia ſupiori vel in ſcia cōi. ¶ Notandū ergo ꝙ de interrogationib⁹ .i. de ɔclonib⁹ reddiť rō ꝑ ꝓpōnes ſiue ꝑ ꝑmiſſas. ɔclones ḡ reſoluunť in ꝑmiſſas. ꝑmiſſe aūt ille ſi hñt ꝓpōnes ꝑores i illa ſcia reſoluunť ꝛ reddiť de eis rō ꝑ alia ꝓncipia vel ꝑ alas ꝑmiſſas. totiēs aūt ſit talis reſolutio cōclonū in ꝑmiſſas, ꝛ totiēs reddiť talis rō de ɔclonibus ꝑ ꝑmiſſas donec deuentū ſit i ipā ꝓncipia q̄ nō reſoluunť i alia nec reddiť de eis rō in illa ſcia: ſȝ ibi eſt ſtatus ꝛ terminus. ¶ Notandū etiā qḋ ait ꝙ de his q̄ demonſtranť in geometria reddiť rō ex geometricis ꝓncipijs ꝛ ɔclonib⁹. q꞉ qḋ eſt ɔclo in vna demōſtratione pōt eē ꝓncipiū in alia. ex talibus ḡ q̄ ſunt ꝓncipia ꝛ ɔclones pōt reddi rō de his q̄ demonſtranť in geometria. vel pōt aliter exponi. nā vt dcm̄ eſt qḋ eſt ɔclo in demōſtratione vna pōt eē rō ꝛ ꝓncipiū in alia demōſtratione. tñ hꝰ ɔclones nō ꝑfecte reddant rōnē alicui⁹ alteri⁹ niſi ipſe reſoluanť in alia. i. in ꝓncipia. ḡ nō ex ɔclonib⁹ tñ ſȝ ex ɔclonib⁹ ꝛ ꝓncipijs i aliq̄ ſcia reddiť rō ō his. i. de oīb⁹ illis ſu. q̄ demōſtranť in illa ſcia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Neqȝ oēm eſt itaqȝ ſcientem interrogationē interrogare: neqȝ ſecundum omne interrogatū reſpondere de vnoquoqȝ: ſed que ſunt ſecūdum ſcientiam determinatam.

¶ Oñdit ꝙ q̄libȝ ſcia hȝ ꝓprias rñſiones dicēs (itaqȝ nec eſt) .i. nō ɔtigit (vnūquemqȝ ſciētē īterrogare oēm interrogationē nec ſm̄ omne īterrogatū rñdere de vnoquoqȝ: ſed que ſunt ſm̄ ſciam determinatā) .q.d. ꝙ ſicut ſcia hȝ proprias īterrogationes ita hȝ ꝓprias rñſiones. ꝛ ſicut nō ſpectat ad ſciam aliquā ſpālē interrogare q̄libȝ interrogationē ita nō ſpectat reſpondere ad qḋlibet īterrogatuȝ nec rñdere ad qḋlibȝ reſponſuȝ: ſed talia modeſtāda ſunt ſm̄ ꝙ reqrit ſcia determinata in qua ſiunt hꝰ interrogationes ꝛ reſponſiones. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt diſputat aliquis cuȝ geometra ſm̄ ꝙ geometra manifeſtum eſt qm̄ ꝛ bene ſi ex his aliquid demonſtret: ſi vero nō: nō bene.

¶ Poſtq̄ oñdit ꝙ q̄libȝ ſcia hȝ ꝓprias īterrogationes ꝛ ꝓpoſitiones q̄ ſpectant ad opponentē. ꝛ qḋ hȝ ꝓprias rñſiones q̄ ſpectāt ad rñdentē nūc oñdit ꝙ hȝ ꝓprias diſputationes q̄ ſpectāt ad vtrūqȝ. Circa qḋ duo facit. q꞉ ꝑmo facit

quod dictū eſt. 2° ꝓbat quod dixerat ibi. (Manifeſtum eſt aūt) Dicit ḡ (Si aūt diſputat) ſu. geometra (cū geometra) ſ3 ꝙ geometra māifeſtū eſt ꝙ bn̄ ſu. diſputat (ſi ex his) ſu. q̄ ſunt ꝓpria geometrie (aliqd demr̄at ſi vero nō) .i. ſi nō diſputat geometrice (nō bn̄) .q.d. ꝙ geometra h3 ꝓpriā diſputationē. v3. geometricā diſputationē3: ideo ſi diſputatur cū geometra geometrice bene fit ſi non male. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Manifeſtu eſt aūt qm̄ nō arguit geometra3 ſed aut ſecundum accidens.

⸿ Probat qđ dixerat. Circa qđ duo facit: ꝑm ꝙ duplr̄ ꝓbat intētū. ſcđa ibi (Quare nō vtiq3.) In pma pte itēdit talē rōnē. q̄cūq3 nō arguit geometrā nō bn̄ diſputat cum geometra. ſ3 nō diſputās geometrice ſi arguit geometrā niſi forte per accñs. ḡ talis nō bn̄ diſputat cū geometra. ð hac aūt rōne ponit ſolū minorē vbi ſtat tota vtus medij. d. (manifeſtū) ſu. eſt ꝙ nō eſt bonū diſputare nō geometrice cū geometra (ꝙ) ꝑ q2 ſu. ſic diſputās (n̄ arguit geometrā ſed aut) ſu. ſi arguit eū hoc eſt (ꝑm accñs) ⸿ Notandū aūt ꝙ diſputās non geometrice: vtputa diſputans muſice ꝑ ſe pōt arguere muſicū. ſi aūt arguit geometrā h̄ erit ꝑm accñs. vt puta ſi ꝯtigat eū eē geometrā ⁊ muſicū: quo poſito ex quo arguit̄ ꝑ ſe muſic⁹: ⁊ ille muſic⁹ eſt geometra ſeq̄t̄ ꝙ arguat̄ geometra ꝑ accñs. ꝑ ſe. n. nō pōt argui nec redargui nec increpari geometra ꝑm ꝙ hui⁹: ſi nō ſciat ridere in nō geometricis nec ex hoc arguitur nec ꝓbatur ꝙ neſciat geometriā. ⸿ Deinde cū dicit.

⸿ Quare nō vtiq3 erit ī nō geometricis de geometria diſputandū. Latebit enim praue diſputantē. ſilr̄ aūt ⁊ in alijs ſe habet ſciētijs.

⸿ Adducit ad hoc idē rōnē ſcđam. Formet̄ aūt ſic rō. in q̄cūq3 ſcīa latet praue diſputantē illa diſputatio nō ē ſ3 illā ſciam vel illa diſputatio nō fit bn̄ ꝑm illā ſciam. ſed diſputās de geometria ī nō geometricis. i. in his q̄ nō ſūt propria geometrie latebit artē geometricā ſu. tunc praue diſputātē. ergo talis diſputatio nō bn̄ fit ꝑm talem arte3. de hac rōe ponit minorē vbi ſtat tota vt⁹ medij. d. (Quare nō vtiq3 erit diſputādū de geometria in nō geometricis) i. in his que nō ſunt ꝓpria geometrie (latebit. n.) ſu. tūc (praue diſputantē) i. latebit ⁊ nō poterit cognoſci per geometriā in tali diſputatiōe vt3 praue vel bn̄ diſputetur (Silr̄ ⁊ in alijs ſciētijs ſe habebit) .q.d. ꝙ ſicut non debemus diſputare de geometria in nō geometricis ⁊ in alijs q̄ nō ſunt propria geometrie. ſilr̄ ⁊ in alijs ſciētijs debem⁹ diſputare niſi in his q̄ ſunt ꝓpria vniuſcuiuſq3 ſcīe. ⸿ Notandū aūt ꝙ ars debet eſſe regula oium eo3 que pertinent ad illam artē. ſicut ergo per regulam cognoſcit̄ quid bene ⁊ qđ male omnium dependētium ab illa regula ſic per artem aliquā vt per geometriā debemus cognoſcere omnia que ſpectant ad ipſam vtru3 praue vel bene fiant illa. ⁊ q2 diſputatio cuiuſlibet artis eſt maxime de ſpectantibus ad ipſam artem non bene diſputatur ſcđm aliquam artem niſi cognoſci poſſit per illam artem vt3 praue vel bene diſputetur.

⸿ Quonia3 autem ſunt geometrice interrogationes nōne ſunt ⁊ nō geometrice?

⸿ Poſtq̄3 auctor oñdit q̄uo artes doctrinales ſe habēt circa ꝑncipia ꝓpria. In pte iſta circa artes ipſas doctrinales mouet quaſdam q̄ōnes ⁊ ſoluit. Circa qđ tria facit. q2 primo mouet hās q̄ōnes. 2° ſubiungit q̄ōnū ſolutiones. 3° ad cōmendationē artiū doctrinaliū oſtēdit ꝙ in talibus artib⁹ accidūt pauciores deceptiones q̄3 in alijs. ſcđa ibi (Scđ3 geometriā aūt) 3ª ibi (Hec aūt ſūt vt videre) Circa ꝑmū tria facit. ſ3 ꝙ tres q̄ōnes mouet. q2 ꝑmo mouet q̄ōnes de ꝯclōnibus. 2° de ꝑmiſſis. 3° de ipſis ſillīs. 2ª ibi (Et ꝑm vnāquāq3) tertia ibi (Et vt3 ꝑm ignorantiam) Dicit ḡ (Quī aūt ſunt interrogatōes) i. ꝯclōnes (geometrice nōne ſunt ⁊ nō geometrice?) Eſt ergo ꝑma qđ ꝙ cū ſint alique interrogatiōes geometrice vt ille q̄ ꝯcludunt̄ ex ꝑncipijs geometricis vt3 ſint alique interrogationes nō geometrice. ⸿ Dubitaret forte aliqs q2 vr̄ iſta qđ nulla eſſe. nā ſatis eſt per habita manifeſtū ꝙ quelib3 ars h3 ꝯclōnes ⁊ iterrogatiōes ꝓprias ſicut h3 ꝓprias ꝑmiſſas. ⁊ ꝓprias ꝓpōnes. Rurſus h̄ ēt ſatis apparet ꝑ aliđ dcm̄ ſuperius ꝙ nō ois iterrogatio eſt geometrica. fruſtra ḡ hic querit̄ vt3 ſint alique n̄ geometrice iterrogatōes. ⸿ Dicendū ꝙ iterrogationes ad geometriā ꝑtīt ſe hr̄e q̄druplr̄ nā alique ſunt interrogationes q̄ ſequunt̄ ex ꝑncipijs geometrie. ⁊ ſunt in geometria. aliq̄ v̄o ſequunt̄ ex principijs geometrie. ſed nō ſunt in geometria: ſed in arte alia. aliq̄ v̄o nec ſunt in geometria nec ſequunt̄ ꝓprie ex principijs geometrie. ꝑtīt tn̄ videri ex principijs talibus ſequi. aliq̄ v̄o nec ſunt in geometria nec ſequunt̄ ex ꝑncipijs geometrie: nec habēt apparentiā ꝙ ſequant̄ ex talibus ꝑncipijs. ꝯclōnes. n. geometrice quedā ſunt in geometria. ⁊ ſequūtur ex ꝑncipijs geometrie. veru3 q2 ex ꝑncipijs geometrie nō ſolū ꝯcludunt̄ ꝯclōnes geometrie ſed etia3 ꝯcludunt̄ multe ꝯclōnes ꝑſpectifice: ꝯclōnes ille ꝑſpectifice que cōcludunt̄ ex ꝓpōnibus geometricis nō ſunt in geometria. ꝯcludūt tn̄ ex ꝓpōnibus geometrie. Eſt aūt aſſignare tertiū modū circa talia ariſmetrica in multis h3 affinitate3 cū geometria. q2 q̄lib3 eſt de q̄titate: l3 vna ſit de q̄titate cōtinua vt de magnitudine. alia de diſcreta vt de nūero. ꝓpter hanc aūt affinitatē que eſt inter vtraſq3 vtuntur eīdē ꝑncipijs cōibus: vt ꝙ oē totū eſt maius ſua parte. ꝙ ſi ab equalibus eq̄lia demas. ꝙ que vni ⁊ eidē ſunt eadē. ⁊ ceteris talib⁹. Rurſus que ſunt vni⁹ trāſferunt̄ ad aliā. vt quadratū cubū ſolidū circulare q̄ ꝓpria ſunt magnitudini transferunt̄ ad numeros. ⁊ dicitur numerus eſſe cubus quadratus ſolidus ⁊ circularis. ꝓpter hanc ergo affinitate inter geometriā ⁊ ariſmetricā poſſet videri multis ꝙ interrogationes ⁊ ꝯclōnes muſice que ſequunt̄ ex ꝑncipijs ariſmetrice ꝙ ſequerent̄ ex ꝑncipijs geometrie ita ꝙ interrogatio muſica eēt aliquo mō geometrica. qđ falſum eſt. ꝙ ſi aſſeras verū eē eo. ꝙ eiſdem ꝑncipijs cōib⁹ vtatur hec ⁊ illa: iō dicas ꝙ ſi ſequit̄ ex ꝑncipijs vnius ꝙ ſequit̄ ex ꝑncipijs alterius. q2 eadē ſunt ꝑncipia cōia hic ⁊ ibi. ſic dicens deciperis per fallaciam accñtis. q2 ꝑncipijs cōibus in ſua cōitate nō vtit̄ nec hec nec illa: ſ3 quelibet accipit de eis q̄tū regrit genus ſubi ſui. cōcluſiones ergo muſice q2 ſequūt̄ ex ꝑncipijs cōib⁹ applicatis ad numeros: nō aūt ad magnitudines. iō tales ꝯclōnes ſi reducunt̄ in ariſmetricā extraneu3 eſt ab eis ꝙ reducātur in geometriam. tales ḡ ꝯclōnes ⁊ tales interrogationes. v3. muſice. ⁊ ſi videant̄ alicui eſſe geometrice: ꝑm v̄itatē aūt nullo mō ſunt geometrice. q̄rto aūt mō ſe poſſunt habere iterrogationes. q2 nec ſunt in geometria nec ꝯcludunt̄ per ꝑncipia geometrie nec vident̄ eſſe in tali arte nec cōcludi ꝑ ꝑncipia talis artis: notum aūt erat per ꝑcedentia ꝙ erant interrogationes alique non geometrice vt ille q̄ nec erant in terminis geometricis nec cōcludebant̄ ꝑ ꝑncipia geometrica nec videbant̄ eē talia nec cōcludi ꝑ talia. ſed nondum notū erat vt3 eſſent interrogatiōes geometrice vel nō ille que l3 non cōcludant̄ ꝑ ꝑncipia geometrie poſſet tn̄ videri alicui ꝙ cōcluderent̄ per talia ꝑncipia cuiuſmodi ſunt interrogationes muſice. ꝓꝑ hoc bonum fuit de talibus mouere q̄ōnē. ⸿ Ulterius forte dubitaret aliquis. vt3 ois iterrogatio geometrica poſſit di

ci ꝓpoſitio geometrica ⁊ e cõuerſo. ⁊ qḋ dictũ eſt de geometrica ꝓpõne ⁊ interrogatione itelligendũ eſt de ceteris ſpãlibus artibus. ¶ Dõm ꝙ ꝓprie loquendo aliqua enunciatio eſt geometrica ꝓpoſitio ⁊ geometrica iterrogatio. aliq̃ eſt ꝓpõ geometrica ſed nõ eſt iterrogatio geometrica. aliq̃ eſt geometrica iterrogatio ⁊ põt dici ꝓpõ ñ geometrica vt ꝙ triangulus habeat angulũ extrinſecũ eſt interrogatio geometrica. qꝛ ꝯcludit̃ ꝑ ṗncipia geometrica ⁊ eſt ꝓpõ geometrica. qꝛ hec q̃ eſt ꝯclõ vni⁹ demſtationis accipit̃ vt ṗmiſſa ⁊ vt ṗncipiũ alterius demſtationis. hr̃e. n. angulũ extrinſecũ vt ꝓbat̃ ꝑ lineaꝫ cadẽtem eque diſtãtẽ 3⁹ lateri. ⁊ ꝓbat hr̃e tres. vt g̃ ꝓbat̃ ⁊ ꝯcluditur geometrica ſic eſt interrogatio geometrica. ſed vt probat ⁊ ꝯcludit aliqḋ ſic eſt ꝓpõ geometrica: ſed de pũcto ad pũctũ rectã lineã ducere decet ſic ẽ ꝓpõ geometrica. qꝛ ꝓprie nõ eſt geometrica iterrogatio: ſꝫ magis ẽ iterrogatio nãlis. geometra. n. multa ꝓbat ꝑ hoc ṗncipiuꝫ. de pũcto ad pũctũ: rectã lineã trahere. iõ põt dici ꝓpõ geometrica. verum qꝛ geometria nõ hꝫ vñ ꝓbet ꝙ dcm̃ eſt nõ interrogat de eo. iõ nõ ꝓprie eſt interrogatio geometrica. põt tñ eẽ interrogatio nãl' qꝛ nãlis de h̃ iterrogare põt. qꝛ põt hoc ꝓbare. ꝓbat. n. ꝙ iter q̃lꝫ duo pũcta cadit linea media. ſic ẽt põt eẽ iterrogatio geometrica ſi geometra eã ꝓbat ⁊ ꝯcludat. ⁊ tñ nõ erit ꝓpoſitio geometrica ſi per eã nihil ꝓbet. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et que ſcḋm vnãquãqꝫ ſciaꝫ ⁊ q̃ ſcḋm ignorãtiaꝫ quãlibet geometrice ſunt.

¶ Mouet ſcḋam q̃õnẽ de ṗmiſſis. d. (Et ſm vnãquãqꝫ ſciam quelibꝫ). ſ. ꝓpões (ſm ignorantiã nõ geometrice ſunt). i. ſunt ne geometrice tales ꝓpões: Eſt g̃ qḋ vtruꝫ ꝓpões. i. quecũqꝫ que ſunt ſm ignorantiã ſꝫ vnãquãqꝫ ſciam: vtputa ꝓpões ſꝫ ignorãtiã geometrie ſi nõ ſunt geometrice vel ſi ſũt geometrice. ¶ Notãdũ aũt ꝙ q̃dã ſunt ꝓpões geometrice ſꝫ ſciaꝫ gometrie vt paralellas nõ ꝯcurrere. angulos rectos eq̃les eẽ. ⁊ tales ꝓpões ſũt vere: q̃s ſciẽs geometriã ponit ⁊ cõcedit. aliq̃ vero ſunt ꝓpoſitiones ſꝫ ignorantiã geometrie vt oppoſita eis. vꝫ. vt paralellas. i. lineas eq̃ diſtãtes cõcurrere. angulos rectos ineq̃les eſſe. tales. n. ꝓpões ſunt falſe ⁊ ſunt ſm ignorantiã geometrie. qꝛ nll's aſſentiret eis niſi ignoraret geometriã. de talibus g̃ que ſunt ſm ignorantiã geometrie queritur vtꝝ ſint geometrice vel nõ. ⁊ qḋ dcm̃ eſt de ꝓpõnibus ſm ignorantiã geometrie intelligendũ eſt de ꝓpõnibus ſꝫ ignorãtiã aliaꝝ artiũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vtruꝫ ſecundũ ignorantiam ſit qui ex oppoſitis ſillogiſmus aut paralogiſmus.

¶ Mouet tertiã q̃õnem de ipſo ſill'o. d. (⁊ vtꝝ ſillus ſm ignorantiã q eſt ex oppoſitis) ṗncipioꝝ queſtio eſt. ſ. vtꝝ ſill's talis q eſt ſꝫ ignorantiã (ſit ſillus aut ꝑalogiſmus) ¶ Notandũ aũt ꝙ ſicut ex ꝓpoſitionibus que ſunt ſcḋꝫ ſciam geometrie fiunt aliq ſill'i ita ex ꝓpoſitionibus que ſunt ſm ignorantiã q̃ fiunt ex oppoſitis ṗncipioꝝ. ⁊ ex oppoſitis veritati pñt fieri aliq ſill'i. queritur g̃ de illis ſill'is vtꝝ ſint ſill'i vel ꝑalogiſmi. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Scḋm geometriã aũt aut ex alia arte, vt muſica eſt interrogatio non geometrica.

¶ Soluit queſtiões ṗdictas. Circa quod tria facit. ſm ꝙ tres q̃õnes ꝓpoſuit. ṗmo ergo ſoluit queſtionẽ ṗmam. 2⁰ ſcḋam. 3⁰ tertiam. ſcḋa ibi (De geometria aũt) tertia ibi (Jn doctrinis aũt) dicit ergo (ſꝫ geometriã aũt) ſup. nõ ſunt muſice iterogationes (aut) ſu. que (fiũt ex alia arte vt muſica interrogatio nõ geometrica) ſu. eſt. ¶ Notandum aũt ꝙ ſpãlem mentionẽ fecit hic de muſica. qꝛ cum muſica ſubalternetur ariſmetrice ꝓpter affinitatem ariſmetrice ad geometriã poſſet aliqs credere ꝙ muſice iterrogationes que ꝯcludunt̃ ꝑ ṗncipia ariſmetrice nõ eſt ãt dubiũ ꝙ ſunt aliqne iterrogatiões nõ geometrice. ſꝫ talibus affinib⁹ põt dubiũ eẽ. iõ philoſophus dete[…] hanc q̃õnẽ ait tales iterrogationes nõ eẽ geometricas vt interrogatões muſice ñ ſũt geometrice. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ De geometria paralellas ſubire opiari geome[…]metrica quodammodo eſt ⁊ non geome[…] alio modo.

¶ Soluit ſcḋam q̃õnem vtꝝ ꝓpoſitiones ſm ignorãtiaꝫ geometrie ſint geometrice vel nõ. ⁊ ait ꝙ ſunt aliquo mõ geometrice aliquo mõ nõ. Circa qḋ duo facit. qꝛ ṗ dat h⁹ ſolutionẽ. 2⁰ ſolutionẽ datã declarat ⁊ manifeſtat ꝑ ſill'e ibi (Dupl'r. n.) Dicit ergo (de geometria aũt) vt ẽ qꝛ adinuicem (ꝑalellas ſubire). i. ꝯcurrere (opinari geometrica quodammõ eſt ⁊ nõ geometrica alio mõ) ¶ Dubitaret forte aliqs q̃ũo ꝑalellas ꝯcurrere opinari ſit geometricũ vno mõ. ⁊ nõ geometricũ alio mõ. ¶ Dõm ꝙ geometricum põt dici dupl'r ſm mãm ⁊ formã. Jllud eſt geometricum ſm mãm qḋ ſit in terminis geometricis. Jllud ẽ aũt talis ſm formã qḋ ordinat̃ ⁊ cõponit̃ mõ geometrico. nã in ꝓpõne termini ſe hñt vt mã. qui g̃ dicit ꝑalellas cõcurrere: qꝛ loquit̃ in terminis geometricis loquit̃ propoſitionẽ geometricã ſm mãm. qꝛ termini ex q̃bus compoſita eſt hꝰ ꝓpoſitio ſunt geometrici. nõ aũt loquit̃ propoſitionem geometricã ſm formã. qꝛ ꝓpõ illa nõ eſt ordinata mõ geometrico. geometra. n. nõ diceret ꝙ hoc ṗdicatũ cõcurrere dẽret cõponi cũ paralellis: imo magis deberet remoueri ab eis. nõ. n. diceret geometra paralellas ꝯcurrere: imo diceret oppoſituꝫ. diceret. n. paralellas non cõcurrere. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Dupliciter enim eſt hoc ſicut arithmon: qḋ eſt ſine rithmo. altera quidem non geometrica eſt in non habendo. altera vero in praue habẽdo ⁊ ignorantia huius que ex huiuſmodi principÿs contraria eſt.

¶ Qḋ dixerat manifeſtat ꝑ ſill'e. d. (dupl'r. n. eſt hoc). i. dupl'r eſt nõ geometricũ (ſicut) ſu. dupl'r dr̃ (ariſmon qḋ eſt ſine riſmo) vel ſine rithmo: ⁊ expõit ſe dicẽs (altera q̃dẽ) ſu. ꝓpoſitio (nõ geometrica ẽ in nõ hñdo). i. in nihil habendo de geometria. qꝛ nec eſt geometrica ſꝫ mãm nec ſm formaꝫ ſicut ariſmon põt dici illud qḋ nihil hꝫ de riſmo (altera vo) ſu. ꝓpoſitio dr̃ non geometrica (in praue habẽdo) vt illa que hꝫ terminos geometricos. ſꝫ hꝫ eos praue ordinatos ⁊ compoſitos (Et ignorantia). i. ꝓpõ ſꝫ ignorantiam (q̃ ex huꝰ ṗncipÿs) ſu. male ordinatis (eſt cõtraria vitati ⁊ ſcie geometrice hoc eſt). i. eſt hoc mõ nõ geometrica nõ ꝙ nihil habeat: ſꝫ qꝛ praue hꝫ. nõ ꝙ nullo mõ ſit geometrica: ſꝫ qꝛ ẽ prauo mõ geometrica. ¶ Notandũ aũt ꝙ ariſmon. i. ſine riſmo ⁊ ſine cõſonantia dici põt vel qḋ nullã hꝫ cõſonantiã vel qḋ prauã hꝫ. ſic ⁊ non geometricã dici põt vel ꝙ nihil hꝫ de his que ſpectãt ad geometrã vel qḋ praue hꝫ. ¶ Notandum ẽt ꝙ ꝓpõ ſm ignorãtiã eſt ex ṗncipÿs. i. ex ṗncipÿs ꝯ̃rio mõ ſumptis. ⁊ ex ṗncipÿs oppoſitis vitati. iõ talis ꝓpõ eſt ꝯtraria vitati ⁊ ſcie. ꝓpoſitio. n. ſm ſciaꝫ eſt ṗncipiũ veꝝ ⁊ eſt ex terminis bñ cõpoſitis ⁊ ordinatis. ꝓpõ aũt ſꝫ ignorantiã ẽ ṗncipiũ falſum. ⁊ eſt ex ṗncipÿs praue ꝯpoſitis ⁊ ordinatis. ¶ Notandũ ẽt ꝙ ipſi termini ſunt ṗncipia ꝓpoſitionis. ꝓpoſitio ergo q̃ eſt ex terminis hꝰ. i. ex terminis male adinuicem cõpoſitis ⁊ ordinatis dicet̃ eſſe ex ṗncipÿs hꝰ. i. male ꝯpoſitis ⁊ ordinatis. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ ex hoc eſt ſolu

ta ſcḋa qḋ .nā cū querebaẗ vtꝝ ꝓpōnes ſm ignorātiam geometrie debēt dici geometrice vel nō geometrice dici dꝫ ꝙ dici debēt nō geometrice nō ꝙ nihil habeant. ſꝫ qꝛ prauē habēt. ℂ Dubitaret forte aliqs cū ꝓpō ſꝫ ignorā/tiā geometrie ſit geometrica vno mō: nō geometrica alio mō. q̄re phs potius appellat eam nō geometricā q̄ȝ geo/metricā ⁊ q̄re in loquēdo de hꝫ ꝓpōne potius diſtinguit de non geometrica q̄ȝ de geometrica. ℂ Dōm ꝙ id qḋ ē tale ſm mām eſt tale ſm qd. qḋ aūt eſt tale ſm formaꝫ eſt tale ſimplr̄. qꝛ ġ ꝓpō ſm ignorantiā geometrie ē geo/metrica ſꝫ mām. qꝛ cōponiẗ ex terminis geometricis. iō eſt geometrica ſm qd. qꝛ vō nō eſt geometrica ſꝫ formā qꝛ eſt male ordinata ⁊ ꝯpoſita ſm illos terminos: iō non eſt geometrica ſimplr̄. ⁊ qꝛ ab eo qḋ eſt ſimplr̄ dꝫ fieri de noīatio: iō talis ꝓpō ſimplr̄ dici dꝫ nō geometrica. phs ġ in determinādo de tali ꝓpōne debuit diſtinguere de geo/metrico qḋ ꝯpetit ei ſimplr̄. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ In doctrinis autem non eſt paralogiſmus. ſimiliter ſic in dialogis eo ꝙ medium ſit ſemꝑ duplr̄. ⁊ de hoc enim omni. ⁊ hoc iterum dr̄ de alio omni. ꝙ aūt p̄dicaẗ nō dr̄ omne.

ℂ Soluit queſtionē tertiā oſtendens ꝙ ſilli facti ex ꝓpoſi/tionibus ſm ignorantiaꝫ debēt dici poti⁹ ſilli q̄ȝ ꝑalogiſ/mi. iō ait ꝙ (in doctrinis aūt). i. in ſciētijs doctrinalibus (nō eſt ſimplr̄ paralogiſm⁹). i. nō cōmittiẗ in talib⁹ ſciē/tijs ꝑalogiſmus (ſicut in dyalecticis eo ꝙ ꝑ mediū) ſup. vnum ⁊ idē (ſit ſꝑ duplr̄). i. ꝯpareẗ ad duo. ſ. ad maioreꝫ ⁊ minorē extremitatē (⁊ de hoc. n. omni). i. de omni me/dio ſu. dr̄ ⁊ predicaẗ maior extremitas (⁊ iteꝝ hoc). i. me/diū (diciẗ de omni alio). i. de omni minori extremitate (qḋ aūt p̄dicaẗ nō dr̄ omne) ℂ Notandū aūt ꝙ ſignuꝫ vlē poniẗ ad ſubm: nō aūt ad p̄dicatū. nulla ꝓpoſitio eſt vā ſi p̄dicatuꝫ vniuerſalr̄ ſumaẗ. in maiori ergo ꝓpoſitio/ne vbi mediuꝫ ſubycitur maior extremitas dr̄ de oī me/dio. Signū ergo vlē poniẗ ad mediū qḋ ibi ſubycitur. nō aūt ad maiorē extremitatē que p̄dicatur. in minori vō ꝓ/poſitione mediū dicitur de oī minori extremitate ita ꝙ ibi ſignū vniuerſale oē ponitur ad minorē extremitatē q̄ ſubycitur nō ad mediū qḋ p̄dicaẗ. volēs ergo phs redde/re cāꝫ quare ſignū vlē omne nō ponaẗ in maiori ꝓpōne ad maiorē extremitatē nec in minori ad mediū: ait ꝙ id qḋ p̄dicaẗ nō dr̄ oē. ⁊ ideo oē nō dꝫ addi ad predicatū. ſꝫ ad ſubm. ℂ Notandū etiaꝫ vim rationis phi in hoc ꝯſi/ſiſtere ꝙ in doctrinis ſiue fiant ſilli ex ꝓpoſitionib⁹ ſcien/tie ſiue ex ꝓpoſitionibus ignorantie illi ſillogiſmi nō ſūt paralogiſmi ſicut i dyalecticis. ꝙ nō ſint paralogiſmi pꝫ. qꝛ ſeruant modū ⁊ formā ſillogiſticā. modus autē ⁊ for/ma ſillogiſtica tolliẗ vel qꝛ non ſillogiçamus in trib⁹ ter/minis: vel qꝛ illos tres terminos nō ordiamus ſꝫ modū ⁊ figurā. ergo cū in doctrinis ex qbuſcūqꝫ ꝓpōnibus ſillo/giçemus ſiue ex ꝓpoſitionibus ſcie ſiue ignorātie ſi ſillo/giçamus in tribus terminis ⁊ ſeruemus modū ⁊ figuraꝫ qꝛ maior extremitas dicitur de omni medio. ⁊ mediū de omni minore extremitate. ſic ergo faciendo nō facimus paralogiſmū ſed ſilliꝫ. ſoluta eſt ergo tertia queſtio. nā cū diciẗ vtꝝ ſilli facti ex ꝓpoſitionibus ſm ignorantiā ſint ſilli vel paralogiſmi pꝫ ꝙ tales ſilli lꝫ peccent in mā. qꝛ accipiūt ꝓpoſitiones falſas. nō tñ peccant in forma quia erant in tribus terminis. ⁊ ſeruabūt modū ⁊ figurā ſillogi/ſticā: ideo nō erūt paralogiſmi. qꝛ paralogiſm⁹ diciẗ ſilliꝫ peccantē in forma. ſilli ergo ſi nō habeāt aliud malū nec aliud pctm̄ niſi qꝛ ſunt ex ꝓpoſitionibus ignorantie pecca/bant in materia ⁊ nō in forma ideo nō erūt paralogiſmi. ℂ Dubitaret forte aliqs quare p̄dicatū nō dr̄ oē. ⁊ q̄re ſi/gnū vlē nō dꝫ addi ad p̄dicatū. ℂ Dōm ꝙ predicatum tenet locuꝫ forme. ſubm vō locū māe. res aūt ſemꝑ ꝯſtat ex tota forma ſua lꝫ nō ſꝑ cōſtet ex tota ſua mā. vñ in. 7. meta. ſcribiẗ ꝙ forma nō diuidiẗ niſi ꝑ mām. dr̄. n. albe/do ꝑ ſuꝑficiē qꝛ ſuꝑficiēs ē ſubm albedinis. tota tñ ratio albedinis ⁊ tota diffinitio albi reſeruatur in q̄libꝫ ꝑte ſuꝑ/ficiei. ⁊ qḋ vidēmus in naturis reꝝ ita in ipſis ꝓpoſitio/nib⁹ vt tenēt hūc modū eē dꝫ. ſi ġ fiat talis ꝓpoſitio. oīs hō eſt aīal. qꝛ hic oīs hō ſubyciẗ aīali oꝫ ꝙ aīal diuidatur ſꝫ diffinitionē oīs hoīs. ita tñ ꝙ tota rō p̄dicati ⁊ totum id qḋ poniẗ in p̄dicato reſeruabiẗ in quolꝫ hoīe. totū ġ p̄/dicatū diceẗ de qualibꝫ parte ſubi. erit ġ ſenſus oīs hō eſt aīal. ſor. eſt aīal. calias eſt aīal. ⁊ ſic de quolibꝫ. ſic ġ dicere/tur. oīs hō eſt oē aīal. vel oīs hō eſt omne riſibile. oporte/ret ꝙ totum p̄dicatū vt totū hoc oē aīal vel oē riſibile di/cereẗ de quolibꝫ ſingulari hoīe. eſſet ergo ſor. oē riſibile. ⁊ qꝛ hec ſtare nō poſſunt: ideo qḋ predicaẗ nō dr̄ omne ⁊ ſi/gnum vniuerſale ad predicatum addi nō debeꝫ.

ℂ Hec autem ſunt vt videre eſt intellectu: ſꝫ in rationibus latet vtrum omnis circulus figu/ra ſit. ſi autem ſcribatur manifeſtum eſt. quod autem ſunt carmina circulus: manifeſtuꝫ quo/niam non eſt.

ℂ Poſtq̄ȝ auctor circa doctrinales ſcias ꝓpoſuit quaſdaꝫ q̄ōnes. ⁊ ſoluit. In ꝑte iſta vt dicebaẗ ad cōmēdationem ſciaꝝ doctrinaliū oſtendit ꝙ in eis nō fiūt deceptiōes ſi/cut in alijs. ℂ Ad cuius euidentiā ſciendū ꝙ in deceptio/nibus eſt hic ordo ꝙ in aliqbus magis decipiẗ hō ꝑ aliū vt in fallacijs in dictiōe. in aliqbus vō nō min⁹ ꝑ ſeipm̄ vt in fallacijs extra dictionē put vult phus i elencis. duo ergo facit phs ſm ꝙ duplr̄ cōmēdat ſcias doctrinales. nā p̄mo cōmendat eas. qꝛ min⁹ decipiẗ hō in eis ſꝫ deceptio/nes illas ſm q̄s magis decipiẗ ꝑ aliuꝫ. 2° ꝙ minus deci/piẗ in eis ſꝫ deceptiones illas ꝑ q̄s nō min⁹ decipiẗ a ſe/ipſo ibi. (Contingit aūt quoſdā) Propter p̄mū ſciendū ꝙ qs pōt magis decipi ꝑ aliuꝫ in aliqbus duplr̄. p̄ ex ꝑte reꝝ de qbus arguiẗ. 2° ex ꝑte modi arguēdi. duo ġ facẗ ſꝫ ꝙ his duob⁹ modis oñdit ꝙ min⁹ decipimur in doctrina/libus q̄ȝ in alijs. ſcḋa ibi (Nō oꝫ aūt inſtantiā) vel poſſu/mus alr̄ diuidere ⁊ plani⁹. dicem⁹. n. ꝙ tria facẗ phs i p̄nti lectione ſm ꝙ triplicē dr̄iaꝫ dat inter ſcias doctriales. i. inter ſcias mathematicas q̄ ꝑ antonomaſiā dr̄ doctria/les: ⁊ ſcias alias ex qb⁹ trib⁹ dr̄ijs ſeq̄t ꝙ in doctrinali/bus min⁹ decipimur q̄ȝ in alijs. Prima dr̄ia ē ꝙ doctria/les ſcie magis ſe offerūt itellectui q̄ȝ alie: ⁊ in eis magis arguim⁹ ſenſibilr̄ q̄ȝ in alijs. Scḋa ē ꝙ in doctrialib⁹ nō iſtam⁹ niſi vlr̄: nō aūt iſtam⁹ ibi ꝑticulariter ſicẗ ⁊ in alijs. Tertia eſt ꝙ in doctrinalib⁹ arguim⁹ magis ꝯuertibilr̄ q̄ȝ in alijs. ſcḋa ibi (Nō oꝫ aūt inſtātiā) tertia ibi (Cōtingit aūt quoſdā) In p̄ma ꝑte itēdit talē rōnē. Quecūqꝫ ma/gis ſe offerunt itellectui. ⁊ in qbuſcunqꝫ magis ſenſibilr̄ arguim⁹ in illis min⁹ decipimur. doctrinales vel mathe/matice ſunt hꝫ ġ ⁊c̄ iō ait (Hec aūt). i. mathematice do/ctrinales (ſunt vt videre itellectu) vel vt habet aliq tex/tus: vt eſt videri ad intellectū. q. d. ꝙ mathematice ita ſe offerunt itellectui ꝙ nō latēt intellectū ſꝫ ſunt q̄ſi videre ad ipm̄ (ſꝫ in rōnibus). i. in argumētationibus (latet vtꝝ oīs circulus ſit figura) in argumentationib⁹ poterit nos latere ⁊ poterimus decipi ⁊ poterit nobis cōcludi ꝙ poema ſit circulus (ſi at̄ ſcribaẗ) ꝙ ſi arguaẗ mō mathe/matico propter hoc ġ ille modus arguendi eſt ita ſenſi/bilis (manifeſtuꝫ eſt aūt ꝙ carmina nō ſunt circulus. ma/nifeſtuꝫ) ſup. ſtatim erit (ꝙ non eſt) ſu. poema circulus. ℂ Notandū aūt duo eē tacta ꝓpter q̄ minus decipimur

in mathematicis que arguūt ſenſibiliter ⁊ per deſcriptiones factas in puluere ꝙ̄ in alijs ſcientijs que arguunt per ratiōes.i.per argumentationes factas ſolū in voce. pmū eſt ꝙ mathematice ita ſe offerūt intellectui ꝙ quaſi intellectus videt eas. Secundū eſt qꝛ ſenſibiliter arguunt ꝙ nō poſſumus.ita decipi in eis poſſet.n.quis decipi in alijs ſciētijs per equiuocationez ſic.omnis circulus eſt figura. poema homeri eſt circulus.ḡ eſt figura. ¶ Notādū etiā ꝙ in equiuocatiōe cum ſit fallacia in dictione magis decipimur per aliū.in talibus ergo deceptiōibus decipimur minus in doctrinalibus ⁊ hoc ex parte reruꝫ traditarū q̄ ita ſe offerūt intellectui ⁊ q̄ ſunt tales q̄ poſſumus in eis: ita ſenſibiliter demōſtratiōes facere. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re mathematice ita ſe offerūt intellectui. ¶ Dōꝫ ꝙ noſtrū intelligere nō eſt ſine fantaſia ſiue ſine imaginatiōe.vt ꝓbatur 3° de aīa.⁊ qꝛ nō eſt ſine imaginatione nō eſt ſine ꝯtinuo.iō dicit̄ in libro de memoria.ꝙ noſtꝝ intelligere eſt cū ꝯtinuo ⁊ tēpore.qꝛ ḡ ꝯtinuū ⁊ q̄tū magis ſe offerūt imaginatiōi.⁊ iō magis ſe offerunt intellectui.demrātiones ergo mathematice q̄ ſunt de q̄titate magis ſunt nobis note ⁊ magis certe.iō dicit cōmētatoꝛ ſup ſcdm meta.ꝙ tales ſunt certe in pmo gradu certitudinis:imo in talib⁹ vt idē vult in pmo phyſicoꝝ ſunt magis note nobis cauſe q̄ effect⁹.ita ꝙ eadē ſūt pus nota nobis ⁊ nature q.n.vidit ꝙ triāgulus hꝫ tres pus vidit q̄ hēbat angulū extrinſecum de quo dubitare nō pōt ſciētes geometriā.⁊ tn̄ hēre angulū ē cā de hēre tres.ḡ tum qꝛ mathematice ſunt ita ꝓportiōate imagini.tū etiā qꝛ in eis ē notioꝛ cā q̄ effectus.iō talia maxīe ſe offerūt intellectui nr̄o ⁊ pauciores deceptiōes accidūt in ipſis q̄ accidāt vl in nālibus.vel in metaphyſicalib⁹ vel etiā in logicalib⁹. ⁊ qḋ dictū eſt de ꝯtinuo qḋ ita ſe offert intellectui intelligendū eſt ⁊ de numero.nā ⁊ numerus de quo conſiderat ariſmetricus cāutur ex diuiſione ꝯtinui. ¶ Deīde cū dic.

¶ Non oꝫ aūt inſtantiā in ipm ferre ſi ſit ꝓpoſitio inductiua.ſicut.n. ꝓpō eſt q̄ nō ē ī plurib⁹. nō.n.erit in oībus.ex vlibus autē eſt ſill'us.

¶ Dat ſecūdam dr̄ntiaꝫ inter doctrinales ſciētias ⁊ alias qꝛ in eis nō inſtat̄ particulariter.ſed vliter tn̄. Arguat̄ ḡ ſic.in quibuſcūqꝫ nō inſtat̄ niſi vliter tn̄ in eis accidit minoꝛ deceptio.ſꝫ doctrinales ſunt hꝰ.ḡ ⁊c̄. in hac aūt rōne ſic ꝓcedit.qꝛ pmo ꝓbat inſtātias doctrinales eē vles.2° aſſignat rōnē dicti vel ꝓbat qḋ ſuppoſuerat ibi. Maniſeſtum ꝙ neqꝫ.) Dicit ergo ꝙ (nō opꝫ aūt in ipm).i. cōtra ipm demōſtratoꝛem (ferre inſtātiā ſi ſit ꝓpoſitio inductiua).i.particularis (ſicut.n.nec ꝓpoſitio eſt) ſu.doctrinalis (que nō eſt in pluribus.nō.n.erit in oībus).q.d.ꝙ ꝓpoſitio doctrinalis dꝫ eſſe in oībus.⁊ qꝛ dꝫ eē in omnibus opꝫ ꝙ ſit in pluribus.⁊ qꝛ dꝫ eſſe in pluribus non pōt eſſe inductiua.i.particularis. ꝓpōnes ergo ⁊ inſtantie doctrinales ſunt in pluribus ⁊ etiam in oībus.qꝛ ſunt vles.non ergo ſunt inductiue ⁊ particulares. Quod autez ſint vles pꝫ qꝛ (ex vlibus autē eſt vel ſit ſillogiſmus) ſu. doctrinalis. ¶ Notādum aūt ꝙ in his in qbus ſi eſt in vno eſt in omnibus ſi nō eſt in vno ē in nullo. minus poſſumus decipi q̄ in his in quibus in aliqbus eſt in aliqbus nō. Et qꝛ tales ſunt doctrinales vbi nō debent dari inſtātie particulares.iō ⁊c̄. ¶ Notandū etiā vim ratiōis phi in hoc cōſiſtere.q̄lcſcūqꝫ ſunt ꝓpōnes tales ſunt inſtātie. ſed ꝓpōnes doctrinales ex quibus ſit ſill'us doctrinalis ſunt vles ergo ⁊ inſtantie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maniſeſtū aūt ē: qm̄ neqꝫ inſtātia ē.eedē.n. ſunt ꝓpōnes ⁊ iſtātie.quā.n.ferūt inſtātiā.hec erit vtiqꝫ ꝓpō aut dialectica aut demrātiua.

¶ Aſſignat rōnē dicti vel ꝓbat qḋ ſuppoſuerat dixerat.n. ꝙ inſtātie doctrinales.qꝛ ꝓpōnes ibi aſſump[...]te vniuerſales ſunt cui⁹ rōnē aſſignat.d. (Maniſeſtū ꝙ neqꝫ inſtantia ē) ſu.pticularis in doctrinalib⁹ cū ꝓpōnes ſūt ibi vles. (eadē.n.) vel vt hꝫ alia lr̄a.(eedē.n.) eadē ḡ enūciabilia vel eedē enūciatiōes (ſunt ꝓpōnes ⁊ iſtātie) qꝛ.(quā.n. ferūt inſtātiā) aliqs ꝯ aduerſariū (hec vtiqꝫ ſiet ꝓpō) ſu. p ſe (aut dyalectica aut demrātiua).q.d.ꝙ ī dyalecticis ⁊ in demrātiuis eedē ſunt ꝓpōnes ⁊ inſtātie. ꝓbatū ē ḡ qḋ fuerat ſuppoſitū.vꝫ.ꝙ eedē ſint ꝓpōnes ⁊ iſtātie vbi nō ſunt ꝓpōnes particulares nec inſtātie particulares erūt. ¶ Notādū aūt ꝙ ſicut in equiuocatiōibus hō decipit̄ magis cū alio ḡ cū ex pte reruꝫ traditarū qꝛ doctrinales magis ſe offerūt intellectui.tū etiā ex pte modi arguēdi: vt qꝛ nō iſtamus ī doctrinalibus pticulariter minus poſſumus decipi p aliū in doctrinalib⁹ q̄ in alijs. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄ eſt cā q̄re in doctrinalib⁹ nō ē inſtare pticulariter. ¶ Dōm ꝙ vt dcm̄ eſt in talib⁹ ſūt magis note cāe q̄ effectus.vbi.n.ſunt magis noti effectus q̄ cāe vt in nālibus ꝯtingit aliqn̄ ꝓcedere ex ſignis ⁊ ex his q̄ ſunt p accidēs.talia aūt nō ſp ſunt de omni nec vliter. iō ꝯtingit in talib⁹ pticulariter iſtare.ſꝫ in mathematicis vbi ſunt magis note cāe q̄ effectus ꝓcedimus ex his q̄ ſunt p ſe.ea āt q̄ ſunt p ſe ſunt in omni.oppoſita vō ſunt in nullo. Si.n.ē p ſe ꝙ aīa ſit imoꝛtalis ſi vna eſt imoꝛtalis oēs ſunt imoꝛtales.⁊ ſi oppoſitū eius qḋ eſt p ſe ꝙ anima ſit moꝛtalis ſi vna eſt moꝛtalis nulla eſt imoꝛtalis.in talibus ergo ꝓpōnes ⁊ inſtātie ſunt vles ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cōtingit autē quoſdaꝫ nō ſillogiſtice dicere ꝑꝑ hoc ꝙ accipiunt vtriſqꝫ inherētia: vt ⁊ ſcenes facit ꝙ ignis in multiplicata analogia ſit ⁊ nāqꝫ ignis cito ḡnatur vt dicit. ⁊ hec eſt analogia. Aliqn̄ qdem igit̄ ſillogizare nō cōtingit ex acceptis.aliqn̄ vō ꝯtingit ſed nō videtur.

¶ Dat tertiā dr̄ntiaꝫ inter ſcias doctrinales ⁊ alias qꝛ doctrinales arguūt magis cōuertibiliter q̄ alie. ⁊ iō minus eſt deceptio in eis q̄ in alijs.duo ḡ facit.qꝛ pmo oſtendit q̄ō in talib⁹ accidit deceptio.⁊ ex eo ꝙ arguimus a poſitione ꝯñtis.nam nō accidit deceptio ex tali argumentatione niſi in nō ꝯuertibilibus.2° oſdit ꝙ doctrinales arguūt ꝯuertibilr ꝓpter qḋ talis deceptio non contingit illis ibi.(Si āt eēt impoſſe) in pma pte ponit q̄ō decept⁹ fuit qdā ph'us ſcenes. qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis. volebat.n ꝓbare ꝙ ignis ḡnaret̄ in multiplicata pportione.arguebat aūt ſic. Quicqd ḡnatur in multiplicata ꝓportiōe ḡnat̄ cito.ignis generat̄ cito.ḡ ⁊c̄.cōſtat āt ꝙ nō ſillogiçabat qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis.iō ait.(Cōtingit autē quoſdā nō ſillogiſtice dicere ꝓpter id ꝙ accipiūt inherētiā vtriſqꝫ).i. qꝛ arguūt ex vtriſqꝫ inherētib⁹ hoc eſt ex vtriſqꝫ affirmatiuis ſu.ī ſcda figura (vt ſcenes facit q̄ ignis ſit).i.ḡnat (in multiplicata analogia) hec ē ꝯclō quā intēdebat ꝓbare (⁊ nāqꝫ ignis cito generat̄ ſic dicit) hec eſt minoꝛ (⁊ hec analogia).i.analogia ē hec ſiue eſt hoc.i.ē id qḋ cito ḡnat̄ .hec ē maioꝛ.vꝫ.ꝙ multiplicata analogia eſt hoc.i. generat̄ cito. ignis generat̄ cito. ergo ⁊c̄.⁊ ſubdit ꝙ (aliqn̄ qdē igit̄ ſillogiçare nō ꝯtingit ex acceptis aliqn̄ ꝯtingit.ſꝫ nō vr̄).i.nō ſit eudēs ſill'us quia nō ſeruat̄ ibi foꝛma ſillogiſtica. ¶ Notādum autē q̄ ſcenes fuit deceptus arguendo ex puris affirmatiuis nō tn̄ ſemp in tali argumentatiōe ſit deceptio. ſed aliqn̄ ſit ibi deceptio.aliquando non . ⁊ aliquando ſit ibi ſillogiſmus aliqn̄ nō.naꝫ qn̄ arguimus in materia ꝯuertibili

fit ibi ſillus z nō decipimur. ſed qn̄ nō arguimus in ꝯuer
tibilibus decipimur z nō fit ibi ſillus. ¶ Notādū etiā q̄
generari in multiplicata analogia ſiue in multiplicata ꝓ
portiōe eſt q̄ q̄titas generata excedat q̄titatē corruptā
z qꝛ ignis eſt rariſſimū corpoꝝ. iō ſemꝑ generat̄ multipli
cata analogia. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū qḋ generat̄
in multiplicata analogia generet̄ cito. ¶ Dōm q̄ id qḋ
generat̄ in multiplicata analogia ē magis formalis. naꝫ
elemēta magis m̄ālia plus hn̄t de mā̄ z minus de forma
vn̄ minus hn̄t de dimēſionibus terminatis z minus oc
cupāt de loco. elemēta v̄o formalia magis hn̄t de forma
z plus de loco z plus hn̄t de dimēſionibus terminatis. z
qꝛ quāto in maiori q̄titate eſt agēs z magis formale tan
to plus agit z velocius ꝯuertit z quāto in minori q̄titate
eſt patiēs z q̄to eſt magis m̄āle tanto z magis ſubycitur
actioni agētis z citius ꝯuertit̄ in ipm̄ z accipit formam
eius. z qꝛ generatū in multiplicata analogia ē in maiori
quātitate z magis formale. illud v̄o ex quo generatur eſt
in minori q̄titate z magis m̄āle. iō in talibus eſt gn̄atio
velox z cito. qꝛ tota cā velocitatis in trāſmutatiōibus eſt
ex dn̄io agentis ſupra patiēs. z qꝛ in talib⁹ paſſum multū
ſubycit̄ dominio agentis: eo q̄ in eo ſit m̄ālitas z pauci
tas. in agente v̄o formalitas z exceſſus. iō eſt ibi genera
tio cito niſi per accidens impediat̄. ¶ Ulterius forte du
bitaret aliq̄s vtrū talis argumētatio ſit in materia ꝯuer
tibili vt vtrū conuertant̄ hec adinuicē q̄ id q̄ generatur
multiplicata analogia vt in multiplicata ꝓportiōe gene
ret̄ cito z ecōuerſo. ¶ Dōm q̄ in talibus hoc eſt per ſe q̄
generatio cito fiat ex dn̄io agentis ſupra paſſum. ſꝫ hꝰ do
miniū poteſt contingere nō ſolū ex multiplicata analo
gia ad paſſum. ſed etiā ex remiſſione qualitatū actiuaruꝫ
z paſſiuarum ipſius paſſi z ex aere fit cito generatio z aer
cito corrūpitur vt generet̄ inde cito aliqḋ. qꝛ hꝫ multum
remiſſas q̄litates actiuas z paſſiuas. decipiebatur g̊ ſce
nes qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis in mā̄ nō conuerti
bili pōt. n. propter nimiam paſſibilitatē aeris ex aere cito
generari aqua. qꝛ aqua generata ad aerē corruptum non
ſe habebit in proportiōe multiplicata ſed magis in dimi
nuta. qꝛ ex decem pugillis aeris gn̄abitur vnus pugillus
aque. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis de eo qḋ ph̄s
innuit q̄ in ꝯuertibilibus fiat ſillus ſed nō videt̄. ¶ Di
cendū q̄ ſi fiat ſillus ex puris affirmatiuis in ſcḋa figura
nō eſt ibi forma ſillogiſtica. ſꝫ eſt reducibilis ad formaꝫ.
qꝛ ſi ꝯuertat̄ maior z ꝯuertat̄ vl'iter qḋ poterit fieri ꝓ
pter conuertibilitateꝫ terminoꝝ. vl'is. n. affirmatiua pōt
conuerti in vl'em affirmatiuā gratia materie vt quando
ſunt termini ꝯuertibiles. ꝯuerſa ergo maiori ſtatim erit
ſillus in mō z figura. qꝛ erit in primo per ſe. ſillus ergo fa
ctus ex puris affirmatiuis in ſecūda figura ſi ſint termini
conuertibiles dr̄ eſſe ſillus. qꝛ de facili pōt reduci ad for
mam ſillogiſticam dicit̄ tamē apparere z non videri. qꝛ
res apparet z videt̄ z manifeſtat̄ eē talis per formā ſuā.
ergo qꝛ ibi nō reſeruat̄ forma ſillogiſtica nō apparet eſſe
ſillogiſmus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autē impoſſibile eēt ex falſis veꝝ mōſtra
re facile vtiq̄ꝫ eſſet ſoluere. ꝯuerterent̄. n. ex ne
ceſſitate. ſit. n. cōcluſio. a. eſſe. hoc autē cuꝫ ſit
ea vtiq̄ꝫ ſunt que noui: quoniam ſunt vt. b. ex
his demonſtrabo quod illud eſt.

¶ Oſtendit q̄ in doctrinalibus nō accidat talis deceptio
qꝛ arguunt ꝯuertibiliter. Propter qḋ ſciēdū q̄ doctrina
les ſcientie quātū ad p̄ns ſpectat tripl'r arguunt conuerti
biliter. vꝫ. ex parte cauſe. ex parte veritatis z falſitatis ꝓ
poſitionum. z ex parte terminorū. Ex parte cauſe arguūt
ꝯuertibil'r. qꝛ arguūt ex cā̄ eq̄ta. nō. n. hn̄t niſi vnū mediū
ad vnā ꝯclōne z nō eſt niſi vna ꝯclo vnius medy qḋ nō
eēt niſi mediū illud eſſet cā eq̄ta ꝯclōnis q̄ cā eq̄ta de ne
ceſſitate ꝯuertit̄ cū ſuo cā̄to. Scḋo arguūt ꝯuertibil'r ex
p̄te v̄itatis z falſitatis ꝓpoſitionū. nā demōſtratiua ſcia
tales p̄miſſas aſſumit q̄ ſi ſunt vere de neceſſitate eſt ve
ra ꝯclo z ecōuerſo. z ſi ſunt falſe de neceſſitate ē falſa cō
cluſio z econuerſo. Tertio arguūt ꝯuertibil'r ex p̄te termi
norū. qꝛ accipiūt terminos conuertibiles. in potiſſima. n.
demr̄atiōe oēs termini ſunt ꝯuertibiles. Tria ergo facit
ph̄s ſm̄ q̄ tripliciter oñdit q̄ demr̄atiue ſcie arguūt cō
uertibiliter. nā p̄mo oñdit hoc ex p̄te v̄itatis z falſitatis ꝓ
pōnū. 2° ex parte terminoꝝ. 3° ex p̄te eq̄tionis cauſe. ſcḋa
ibi. (Conuertunt̄ aūt.) tertia ibi. (Augent̄ āt.) Cōtinuet̄
aūt ſic. ꝓpter arguere ex puris affirmatiuis in ſcḋa figura
accidit deceptio. qꝛ nō ꝯuertunt̄ p̄miſſe cū ꝯclōne ſm̄ ve
ritatē z falſitatē. qꝛ p̄nt eſſe p̄miſſe falſe z cōclo v̄a. (ſi aūt
eēt impoſle ex falſis mōſtrare verū facile vtiq̄ꝫ eēt reſol
uere) ſꝫ. ꝯclōnē in ſua p̄ncipia ſine deceptiōe (ꝯuerterē
tur. n. ex nec̄itate) ſꝫ. ꝯclo cū p̄miſſis quātū ad veritatē z
falſitatē: qḋ declarat in terminis. p. (ſit. n. a. eē) i. ſit iſta
ꝯclo q̄ ponat̄. a. eſſe ſꝫ. ꝯcluſum p. b. (hoc āt cū ſit ea vti
q̄ꝫ ſunt q̄ noui: qm̄ ſunt) i. ſunt p̄miſſe q̄ debent mihi eſſe
note (vt. b.) q. d. q̄ ſi eſt ꝯclo vt ſi eſt. a. ſunt p̄miſſe vt eſt
. b. per qḋ cōcluſum eſt. a. iō ait q̄ (ex his) i. ex. b. ſiue ex
p̄miſſis (mōſtrabo qm̄ eſt illud) i. qm̄ ē. a. ſiue qm̄ ē ꝯclo
z ſic ſꝫ. nō accidet deceptio. ¶ Notādū aūt q̄ in demr̄a
tiuis eſt ꝯuertibilitas p̄miſſaꝝ ad ꝯclōnē. ita q̄ ſi p̄miſſe
ſunt vere z ꝯclo z ecōuerſo. ibi. n. ex falſis nō pōt ſeq ve
rū. iō in doctrinalibus nō poſſumus decipi arguendo ex
affirmatiuis in ſcḋa figura. ¶ Notandū ēt q̄ p̄miſſe de
bent eſſe magis note q̄ꝫ ꝯclo. iō ph̄s ſupponēdo ꝯuerſio
nē ꝯclōnis ad p̄miſſas vtit̄ hoc mō loquēdi. q̄ ſi eſt. a. i. ſi
eſt ꝯclo ſunt q̄ noui qm̄ ſunt. i. ſunt p̄miſſe que debēt eſſe
mihi note q̄ ſint. Si g̊ eſt. a. ſunt p̄miſſe ſiue eſt illud per
qḋ cōcludit̄. a. v3 puta eſt. b. ſi per. b. ꝯcludit̄. a. ¶ Dubita
ret forte aliq̄s quō hꝫ veritatē qḋ hic ph̄s innuit. vꝫ. q̄ ſi
ex falſis nō poſſet mōſtrari verū nō poſſemus decipi ar
guēdo ex affirmatiuis in ſcḋa figura. ¶ Dōm q̄ ſi fiat ta
lis ſillus hō eſt aial. aſinus eſt animal. g̊ aſinus eſt hō. iō
ꝯtingit deceptio. qꝛ ſic ſe hꝫ hō ad aial. q̄ pōt eē falſuꝫ q̄
ſit hō. z tn̄ erit verū q̄ ſit aial. vt falſuꝫ eſt de aſino q̄ ſit
hō. z tn̄ ē veꝝ q̄ ſit aial. ſꝫ ſi de quocūq̄ꝫ eēt falſum q̄ eēt
hō eēt falſum q̄ eſſet aial nūq̄ꝫ accideret talis deceptio.
eēnt. n. termini ꝯuertibiles. in terminis g̊ nō ꝯuertibili
bus ſi ſeruet̄ forma ſillogiſtica z fiat ſillus ex puris affir
matiuis in ſcḋa figura. z ex veris ſeq̄t̄ falſuꝫ vt pꝫ in ſillo
nūc facto. ſi āt ſeruet̄ forma ſillogiſtica ex falſis ſeq̄t̄ ve
rum ſic. oīs hō eſt aial. oīs aſinus eſt hō. ergo oīs aſinus ē
aial. eadē. n. cā eſt q̄re ex veris ſequit̄ falſum ſi nō ſeruet̄
forma ſillogiſtica. z ex falſis verū ſi ſeruet̄ hꝰ forma. ſi g̊
ex falſis nō poſſet ſeq verū ſemꝑ eſſent termini ꝯuertibi
les z nūq̄ꝫ accideret deceptio. ſꝫ ſi ſic dicimus incidimus
in quādā veritatē. ſꝫ nō ꝓpter hoc hēmus recte menteꝫ z
intētionē ph̄i. vult. n. ph̄s q̄ ſi ex falſis nō poſſet ſeq ve
rū q̄ nunq̄ꝫ accideret deceptio arguēdo ex puris affirma
tiuis in ſcḋa figura. hoc ergo declaret̄ quō ſit propter qḋ
ſciendum q̄ ſi nō poſſet ex falſis ſequi veꝝ ſemꝑ eſſet bo
nus ſillus ex puris affirmatiuis in ſcḋa figura. z iō nunq̄ꝫ
deciperemur. hoc. n. poſito nō poſſent eē p̄miſſe vere niſi
eſſet cōclo vera. q̄ ſi tu dicas q̄ in ſcḋa figura arguendo
ex affirmatiuis p̄nt eſſe p̄miſſe vere z conclo falſa ſtatim
ꝯcedis q̄ ex falſis poſſit ſeq verū. in quacūq̄ꝫ. n. materia
arguendo ex affirmatiuis in ſecūda figura ex veris ſequi
tur falſum in illa mā̄ arguēdo ſm̄ formā ſillogiſticaꝫ ex

falſis ſequiť verũ. qꝛ ſi accipiať ꝯcl'o falſa cum maiori ⁊ concludať minor erit forma ſillogiſtica. vt ſi dicatur. oīs hō eſt aīal. oīs aſinus eſt aīal. ergo oīs aſinus eſt hō. hic ex veris ſequiť falſuꝫ ⁊ accidit deceptio in ſcd̾a figura in his terminis poſitis ex qbus veris ꝯcludiť falſuꝫ nō ſillogiſtice ex falſis ꝯcludeť verū ſillogiſtice accipieť ꝯcl'o falſa cū maiori ꝯcludeť minor q̄ eſt v̾a ſic. oīs hō eſt aīal oīs aſinus eſt hō. ergo oīs aſinus eſt aīal. nō ergo ex falſis poſſet ſequi verum ex puris affirmatiuis in prima figura vbi ſic arguere eſt bene ſillogiȥare nunq̄ꝫ ex veris poſſet ſequi falſum ex puris affirmatiuis in ſecunda figura. hoc eſt ergo qd̄ ph'us ait q̄ niſi ex falſis poſſet ſeq veruꝫ reſolueret ꝯcluſio in p̄miſſas ſine deceptiōe. hoc. n. poſito nō deciperemur arguēdo ex puris affirmatiuis in ſcd̾a figura. tunc. n. conuerteretur qꝛ eſſent termini conuertibiles qd̄ patet. nam hoc poſito valeret. ſi premiſſe ſunt concluſio eſt. ⁊ ſi ꝯcluſio eſt premiſſe ſunt. qꝛ ſi poſſet concluſio eſſe abſque eo q̄ eſſent premiſſe poſſent eſſe p̄miſſe falſe ⁊ concluſio vera. ergo ex falſis poſſet ſequi verum. qd̄ eſt ꝯtra ypotheſim. hac ergo ypotheſi ſtante ex concluſione inferentur p̄miſſe ⁊ ex p̄miſſis concluſio. qd̄ nō poſſet eē niſi eēnt termini ꝯuertibiles. vt ſi ex homine infero animal. qꝛ valet. hō ergo aīal. ſi ex aīali poſſet inferre hominem ⁊ valeret aīal. ergo hō de neceſſitate hō ⁊ aīal eſſent termini conuertibiles. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ **Conuertunť aūt magis q̄ ſunt in mathematicis: qm̄ nullū accn̄s recipiunt. ſed in hoc differunt ab his q̄ ſunt in dialecticis ſꝫ diffōnes.**

ℂ Oſtendit q̄ in mathematicis nō eſt deceptio. qꝛ arguūt ex terminis ꝯuertibilibus. iō ait (Conuertunť ergo magis q̄ ſunt in mathematicis: qm̄ nulluꝫ accidēs recipiūt) .q.d. q̄ mathematice magis arguūt in terminis conuertibilibus. qꝛ recipiūt ea q̄ ſunt per ſe ⁊ nō ea que ſunt p accidens. ⁊ ſubdit q̄ (in hoc differunt ab his que ſunt in dyalogis) .i. ī dyalecticis qꝛ ſi. dyalectica accipit multotiēs q̄ ſunt p accidēs. mathematica v̾o nō. (ſꝫ diffinitiōes) q̄ ſu. ſunt per ſe. ℂ Notādū aūt q̄ hoc z^m dcm̄ eſt redditiuum cauſe p̄mi dicti. naꝫ ſi dicať hō eſt aīal. hic ex falſis pōt ſeq verū. qꝛ pōt eē aliquid q̄ nō ſit hō. ⁊ tn̄ ſit aīal. ſꝫ ſi accipiať diffinitio hōis ⁊ dicatur. aīal rōnale eſt hō. hic ex falſis nunq̄ꝫ poteſt ſeq verum. qꝛ nihil pōt eſſe animal rōnale qd̄ nō ſit hō nec econuerſo. demſ̄tator ergo q̄ accipit ea que ſūt p ſe ⁊ accipit diffōnes. iō non accidit ei deceptio. qꝛ arguit in mā ꝯuertibili. Rurſus non accidet ei deceptio qꝛ nunq̄ꝫ ſic arguēdo ex falſis ꝯcludet verū ex puris affirmatiuis in p̄ma figura. nec ex v̾is falſum ex puris affirmatiuis in ſcd̾a figura. In p̄ma ergo parte oſ̄debat q̄ doctrinalis nō decipiť arguendo ex puris affirmatiuis in ſcd̾a figura pp̄ ꝯuertibilitatē v̾itatis ⁊ falſitatis p̄miſſa rū ad ꝯclonē. hic aūt oſtēdit q̄ nō decipiť propter ꝯuertibilitateꝫ terminoꝝ vt qꝛ accipit diffōnes ⁊ ea que ſunt per ſe: nō aūt ea q̄ ſunt p accn̄s. vna tn̄ ꝯuertibilitas arguit aliā ⁊ vna declarat aliā. ℂ Deīde cū dicit.

ℂ **Augenť aūt nō p media. ſꝫ in poſt ſumēdo vt .a. de. b. h̄ aūt de. c. iterū hoc de. d. ⁊ h̄ in īfinitū.**

ℂ Oſ̄dit q̄ in doctrinalib' nō accidit deceptio qꝛ arguūt ex adequatiōe cauſe. intendit. n. talē rōnem. rōnes ille q̄ augenť nō p media. ſꝫ in poſt aſſumēdo ⁊ in latus ille arguunt ex adequatiōe cauſe ⁊ in eis nō accidit deceptio ſi arguať ex ipſis affirmatiuis in ſcd̾a figura. demſ̄tationes ſunt hm̄. ergo ⁊c̄. hec autē rō fundata eſt ſup his ꝓpōnib' q̄ rōnes demſ̄tatiue augenť nō p media. ſꝫ ī poſt aſſumēdo ⁊ in latus. Duo ergo facit. qꝛ p̄mo ꝓponit q̄ demſ̄tationes augentur non per media. ⁊ declarat quō augentur in poſt aſſumendo. z° declarat. quō augentur in latus ibi. (Et in latus.) Continuetur autem ſic. dictū eſt q̄ in demonſtrationibus nō accidit deceptio. tum qꝛ arguunt ex conuertibilitate premiſſarum ꝯcluſionē. tum etiam qꝛ arguunt ex conuertibilitate terminorum. hoc etiaꝫ patet qꝛ arguunt ex conuertibilitate cauſe ad effectum. demonſtrationes ergo potiſſime ſemper arguunt ex cauſis eq̄tis. in talibus. n. nō eſt niſi vnum medium ad vnam concluſioneꝫ. qd̄ pꝫ qꝛ (augentur aūt) ſu. demōſtratiōes (nō p media. ſed in poſt aſſumendo vt. ſi. a. de. b hoc autē de. c. idē hoc de. d. ⁊ hoc in infinitū). Iſto mō ꝓcedūt demonſtratiōes in īfinitū. ℂ Dubitaret forte aliq̄s quō augenť demſ̄tatiōes in poſt aſſumēdo in infinitū. ℂ Dōm q̄ augere demſ̄tationes in poſt aſſumēdo pōt intelligi tripliciter. p̄mo accipiēdo ſubm̄ ſub ſubiecto z° accipiēdo ſubiectū poſt ſubm̄. z° accipiēdo paſſionē poſt paſſionem. Primum ſic pꝫ. ſi hr̄e tres ꝯpetit triāgulo. ⁊ ſub triāgulo ſumať yſocheles. ⁊ ſub yſochele ſumať triāgulus. q̄ ē in ſemicirculo. vnū aūt eſt medium ad ꝓbandū hr̄e tres. vꝫ. hr̄e angulū extrinſecum. ita q̄ nō augenť per media demōſtrationes. ſed augentur in poſt aſſumēdo vt accipiendo ſubm̄ ſub ſub̄o vt accipiendo yſocheleꝫ ſub triangulo. nā ſi triangulus hꝫ tres: ⁊ yſocheles eſt triāgulus yſocheles hꝫ tres. iterū poterimus multiplicare hꝰ demſ̄tatiōes accipiendo ſub yſochelis triāgulū qui eſt in ſemicirculo. nā ſi yſocheles hꝫ tres triāgulus in ſemicirculo ē yſocheles: ſequiť q̄ hēat tres. ſi ergo. a. dr̄ de. b. i. hr̄e tres de. b. i. hr̄e tres de triangulo. ⁊ b. de. c. i. triangulus de yſochele. ⁊ .c. de. d. i. yſocheles de triāgulo qui eſt in ſemicirculo. a. i. hr̄e tres diceť de oībus iſtis. toties ergo multiplicabunť demonſtrationes in poſt aſſumendo quoties contingit accipere ſubm̄ ſub ſubiecto. exponemus ergo q̄ demonſtratiōes in poſt aſſumēdo vadūt in infinitū. i. vadunt totiens quotiēs ꝯtingit accipe ſubm̄ ſub ſubiecto. erit ergo talis ꝓceſſus ⁊ talis multiplicatio demſ̄tationū in infinituꝫ. i. nō finieť niſi finiať deſcenſus ⁊ niſi finiať acceptio ſubiecti ſub ſub̄o. z° mō pōt exponi accipiēdo ſubiectum poſt ſubm̄. ꝓbabimus. n. q̄ vnitas eſt ps aliquota oīs numeri. qꝛ aliquotiens ſumpta reddit oēm numeꝝ. vnū eſt ergo medium ad ꝓbandū q̄ vnitas ſit ſemꝑ aliquota ps oīs numeri. qꝛ aliquotiens ſumpta reddit oēm numerū. multiplicabunť ergo hic oēs demſ̄tationes nō p mediuꝫ qꝛ vnum eſt mediū ad hāc ꝯcluſionē: ſꝫ multiplicabunť in poſt aſſumendo. i. in aſſumēdo numerū poſt numerū. ſic. vnitas eſt ps aliquota oīs numeri. binarius ē nūerus ergo eſt pars aliquota binarij. trinarius ē numerus. ergo eſt pars aliquota trinarij. ⁊ hoc mō in poſt aſſumendo ad litteram vadūt demſ̄tatiōes in infinitū. qꝛ in īfinitū multiplicanť ſpēs numeroꝝ. Aſſumere ergo poſt pōt intelligi dupl'r. vel ſm̄ ordinē p̄dicati vel ſm̄ ordinē ꝯſtituentis ad conſtitutū. ſm̄ ordineꝫ p̄dicati ſic accipiť poſt cum accipitur ſubm̄ ſub ſubiecto. qꝛ in ordine predicati ſubiecta ſunt poſt p̄dicata. ⁊ inferiora ſunt ſub ſuperioribus. ſed accipiendo poſt ſm̄ ordinē conſtituentis ad ꝯſtitutuꝫ ſic accipiť poſt cum accipiť numerus poſt numerū. qꝛ nūerus prior eſt ꝯſtitutiu' numeri poſterioris ⁊ eſt pars eius. Si ergo. a. eſt conſtitutiuum de. b. vt binarius conſtitutiuus trinarij. ⁊. b. de. c. vt trinarius conſtitutiuus quaternarij. ⁊ ſic in infinitum multiplicatur demōſtratio. tertio modo poteſt exponi accipiendo paſſionē poſt paſſionē. nam a ſubiecto fluunt paſſiones vna mediante alia vt habere tres fluit a triāgulo per habere angulū extrinſecū p lineā cadenteꝫ eque diſtantē tertio lateri. augenť ergo demſ̄tationes non per media. qꝛ ad vnā ꝯclonē eſt vnū mediuꝫ ⁊ ad habere tres eſt vnum medium. videlicet habere an

gulum. ꝛ ad habere angulum vnum medium: videlicet linea cadēs. ē ḡ augmentū demſ̄ationū nō ꝑ mediū. ſȝ in pͦ aſſumēdo qꝛ ꝓbabiꝰ paſſio ſeqñs ꝑ paſſionē ꝓcedētē ꝛ iteꝝ alia ſequēs ꝑ ꝓcedētē ꝛ ħ in infinitū. i. ħ nō finieꝰ donec finiatꝰ ordo paſſionū. ſi ḡ. a. eſt cā de. b. vt linea cadēs de hr̄e āgulū. ꝛ. b. de. c. vt hr̄e angulū de hr̄e tres. ꝛ. c. de. d. vt hr̄e tres forte ē cā alterius paſſiōis. ſꝫ vna paſſio probabit aliam paſſionem de ſubō ꝛ augebunꝰ demōſtratiōes in poſt aſſumēdo. i. in aſſumendo paſſionē poſt paſſionē. Aduertēdū tn̄ ꝙ hi duo modi augēdi demſ̄atiōes. vꝫ. accipiēdo ſubm ſub ſubō ꝛ paſſionē poſt paſſionē ſūt magis directe ad factū. nā aliꝰ modus īcidit ī modū illū quo augmētanꝰ demſ̄atiōes in latus. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et in latus vt. a. de. c. ꝛ de. e. vt eſt numerus quantus aut infinitus aut finitus. ꝛ hoc autem in quo ſit. a. impar numerus quātus in quo. b. impar numerus in quo ſit. c. eſt vtriqꝫ. a. de. c. ꝛ eſt par quātus numerus in quo ſit. d. par numerus in quo eſt. e. eſt ergo. a. de. e.

¶ Oſtendit qūo augenꝰ demonſtrationes in latus. d. (Et in latus) augenꝰ demonſtratiōes (vt. a.) i. hec paſſio. a. (de. c. ꝛ de. e.) i. ꝓbabiꝰ de. c. ꝛ de. e. (vt eſt numerus qͣtus) qui ſi. eſt (finitus aut infinitus. hoc autem in quo ſit. a.) i. iſta paſſio finitus aut infinitus ꝗ debet probari de numero qͣto intelligaꝰ per. a. (ꝛ impar numerus qͣtus) i. impar eſt numerus qͣtus (in quo. b.) i. qͣtus itelligaꝰ per. b. (impar numerus in quo. c.) i. ipar numerus itelligaꝰ per. c. (eſt itaqꝫ. a. de c.) probatū eſt ergo. a. de. c. vult etiā ꝓbare. a. de. e. dicēs (ꝛ par numerus qͣtus in quo ſit. d.) q. d. ꝙ par eſt numerus qͣtus: ꝛ qͣtus ꝙ predicaꝰ de pari intelligaꝰ ꝑ. d. variat aūt hic terminos. qꝛ pͥus qͣtus intellexit ꝑ. b. eſt ergo vt ait qͣtus in quo. d. (par numerꝰ in quo eſt. e. eſt ergo. a. de. e.) ¶ Notādū aūt ꝙ finitus ꝛ infinitus eſt paſſio numeri ꝛ eſt vnū mediū ad ꝓbādum paſſionē hanc de numero. vꝫ. eſſe numeꝝ qͣtū. qꝛ rō finiti ꝛ infiniti qͣtitati ꝯgruit. hic ergo augenꝰ demſ̄ationes nō per media. ſȝ pn̄t augeri in latus. nā ſi diuidaꝰ nūerus ex vno latere cadere par ꝛ ex alio impar. par ergo ꝛ impar nō ſe hn̄t in poſt aſſumendo: ſȝ ſe hn̄t in latus qꝛ vnū cadit ex vno latere ꝛ aliud ex alio. hoc mō multiplicabūtur hic demſ̄ationes in latus qꝛ ꝓbabiꝰ hec paſſio finitū aut infinitū de pari ꝛ de impari. Diſponemus aūt hoc in terminis hoc mō. ſit hec paſſio finitū aut infinitū. a. ipar nūerus. c. par. e. ꝓbabiꝰ. a. de. c. ꝛ. de. e. ꝑ numerū qͣtum ꝛ fient īde duo ſillͥ. ita ꝙ in pͥmo ſillō nūerus qͣtus ſignificabiꝰ per. b. ſic. omne. b. eſt. a. i. oīs numerus qͣtus eſt finitus aut infinitus. omne. c. eſt. b. i. oīs impar numerus ē numerus qͣtus. ergo omne c. eſt. a. i. oīs numerus impar eſt finitus aut infinitus. ꝓbatū eſt ḡ. a. de. c. i. finitum aut infinitū de impari. ꝓbabiꝰ. a. de. e. i. finitū aut infinitū ꝺ pari ꝑ idē mediū. vꝫ. per eſſe numeꝝ qͣtū. verūtn̄ hoc mediūꝫ qḋ pͥus ſignificabaꝰ per. b. mō ſignificabiꝰ ꝑ. d. dicēmus. n. ꝙ omne. d. eſt. a. i. oīs nūerus qͣtus eſt finitus aut infinitus. omne. e. eſt. d. i. oīs numerus par eſt numerus qͣtus. ergo omne. e. eſt. a. ꝓbatū eſt ḡ. a. i. finitum aut infinitū de. c. ꝛ de. e. i. de pari ꝛ de impari ꝛ augmentate ſunt demſ̄ationes nō ꝑ media ſȝ aſſumēdo in latus. ¶ Notādum aūt ꝙ ſpēs numeroꝝ vt binarius trinarius. ꝛ ſic de alijs ſȝ ſint in latus qͣtum ad lineā ꝓdicamētalē. qꝛ ſi ordinareꝰ ꝓdicamentū qͣtitatis oīa iſta caderent ex latere in eadē linea. ſunt tn̄ hec in poſt aſſumēdo ſꝫ rōnē ꝯſtituentis ꝛ ꝯſtituti. qꝛ vnū iſtoꝝ ſe hꝫ vt pͥus ꝛ vt cōſtituēs vt nūerus vnitati ꝓpinquior. aliud vt poſteriꝰ ꝛ vt ꝯſtitutum vt numerus ab vnitate remotior. tn̄ de pari ꝛ impari nō poſſumus ħ dicere. hec. n. nullo mō ſe hn̄t in poſt aſſumēdo ſȝ ſolū ſe hn̄t ex pte numeri tanqꝫ cadentes ex latere. ¶ Notādū ēt ꝙ ſiue augeanꝰ demſ̄atiōes in pͦ aſſumēdo vt cū accipiꝰ ſubꝫ ſub ſubō vel paſſio poſt paſſionē vel ꝯſtitutū poſt ꝯſtituēs ſicut cū accipiꝰ numerꝰ poſterior poſt numeꝝ priorē ſiue augeanꝰ demſ̄atiōes in latus vt cū augenꝰ ꝑ ſpēs cadētes ex latere ꝛ ex equo diuidētes genus erit vnū mediū potiſſimū ad vnā paſſionē vt ad hr̄e tres nō ē mediū potiſſimū niſi hr̄e angulū. ꝛ ad hr̄e āgulū nō ē mediū potiſſimū niſi linea cadēs eqͥ diſtās ꝛ ad ꝓbādū nūeꝝ eē finitū aut īfinitū nō ē mediū niſi nūerꝰ qͣtꝰ ꝙ ſi acciperꝰ aliud mediū. vt ſi ad hr̄e tres acciperetꝰ ꝓ medio triāgulus nō acciperꝰ mediū potiſſimū. triāgulus. n. nō ē ꝓpͥe mediū ſȝ ſubꝫ. imo ſi ſolū nͦ ē niſi vnū mediū potiſſimū ad vnā paſſionē. ſȝ ēt nō eſt niſi vnū ſubm potiſſimū vniꝰ paſſiōis. nā ꝛ ſi multe paſſiōes pn̄t eē eiuſdē ſubī ſm̄ quēdā ordinē. qꝛ vna erit ꝑ aliā nūqꝫ tn̄ erūt multa ſubā potiſſima eiuſdē paſſiōis. ſȝ ꝺ his oībꝰ ī ſcdō dicetꝰ plenius.

¶ Sed qꝛ differūt qꝛ ꝛ ꝓpter qd ſcire primum qdē in eadeꝫ ſcientia ꝛ in hac dupliciter. Vno quidem modo ſi per nō mediū ſit ſillogiſmus. Non. n. accipiꝰ prima cauſa. ſed que eſt ꝓpter quid ſcientia ſecundū primam cauſam.

¶ Hec pars diuidebaꝰ ꝫ totū ꝓcedens. dicebaꝰ. n. ꝙ pħus pͥmo determinabat de demſ̄atione in ſe ꝛ abſolute. ſecūdo determinabat de ea comparādo vnā demſ̄ationē ad aliā. ꝛ qꝛ pōt patere ex dictis qūo accipiēda ſunt capitula in ꝓcedentibus ꝛ quot ꝛ q̄ facit pħus in determinādo de demſ̄atione ſm̄ ſe. volumus aūt totū reſiduū huius pͥmi libri diſtinguere in ſua capla ꝛ oñdere q̄ ꝛ quot facit pħs in determinādo de demſ̄atione cōparādo vnā ad aliam. diuidiꝰ aūt totus iſte ſequens liber in ſex capla ſiue in ſex ꝓncipales ptes. qꝛ pͥmo ꝯparanda eſt demſ̄atio ꝓpter qd ad demſ̄ationē qꝛ vt eligamus nobis demſ̄ationē ꝓpter qd q̄ maxime facit ſcire. 2ͦ qꝛ non ſufficit ſcire qūo ſe hꝫ ꝓpter qd ꝛ qꝛ. nec ſufficit ſcire qūo ꝓpter qd maxime facꝰ ad ſciam vbi ſciuerimus in q̄ figura ordinādā eſt demſ̄atio ꝓpter qd vt maxime hēat hunc effectū ꝛ maxime faciat ſcire. eſt. n. ordinādā in pͥma figura. qꝛ per illā maxime contingit ſcire. 3ͦ nō ſufficit ſcire qd eſt demſ̄atio ꝓpter qd q̄ maxime facit ſcire nec ſufficit ſcire in qua figura eſt ordinanda talis demſ̄atio vt maxime faciat ſcire. ſed ne deuiemus a ſcientia ꝛ a ſcire opꝫ nos ſcire ꝛ cognoſcere oppoſitū demſ̄atiōis. vꝫ. ſillm̄ ignorātie qui hꝫ nos decipere ꝛ facit nos neſcire ꝛ ignorare. non. n. bñ pōt ſciri vnū oppoſitoꝝ ignorato reliquo. non ḡ bene pōt ſciri demōſtratio que eſt ſillogiſmus ſcientie ignorato ſillō oppoſito qui eſt ſillꝰ ignorātie. 4ͦ dato ꝙ ſciuerimus oīa iſta adhuc poſſumus credere ꝙ iſta eēnt impoſſibilia ꝛ ꝙ impoſſibile eſſet ſcire: eo ꝙ nō eēt ſtatus nec in ꝓdicamētis nec in cauſis. iō ſicut ne deciperemur ꝛ ne deuiaremꝰ a ſcire oportuit determinare de ſillō ignorantie. ſic ne reputaremus ꝙ impoſſibile eſſet ſcire oportuit determinare de ſtatu ꝓdicamētoꝝ ꝛ cāꝝ ꝛ ꝙ nō ſit in talibꝰ in īfinitū abire. 5ͦ qꝛ demſ̄atio nō ſolum diuidiꝰ in demſ̄ationeꝫ qꝛ. ꝛ ꝓpter qd. ſed etiā in demōſtrationē vleꝫ ꝛ particularem affirmatiuā ꝛ negatiuā oſtēſiuā ꝛ ad impoſē. iō nō ſufficit comparaſſe demōſtrationē qꝛ. ad demōſtrationē ꝓpter qd niſi etiā cōparenꝰ oēs he demōſtrationes adinuiceꝫ. 6ͦ qꝛ oīa iſta ſunt propter ſcire. ideo non ſufficit de omnibus his tractaſſe niſi cōparenꝰ ipſa ſcire ꝛ ipſe ſcie adinuicem. ergo iſte pͥmus liber ſequens diuidiꝰ qͣſi in ſex capitula vel in ſex partes ꝓncipales. nā in pͥmo cōparat demōſtrationē ꝓpter qd. ad demonſtrationeꝫ qꝛ. vt eligat

ſibi demõſtrationē ꝓpter qd que maxime facit ſcire. 2° oſtēdit in qua figura eſt ordinãda talis demõſtratio vt maxime faciat ſcire. 3° determinat de oppoſito demõſtrationis. i. de ſillo ignorãtie ne cõtingat nos decipi ⁊ ne deuiemus a ſcire. 4° ꝓbat ꝙ ē ſtatus in ꝑdicamentis ⁊ in cãis ne credamus ꝙ ſit impoſſibile ſcire. 5° qꝛ determinauerat de demõſtratiõe qꝛ ⁊ ꝓpter qd. determinat de demõſtratiõe particulari ⁊ vli. vel affirmatiua ⁊ negatiua. oſtēſiua ⁊ ad impoſſibile. vt doceat nos oẽs modos demõſtrandi ꝑ quos aliquo mõ cõtingit ſcire. 6° ⁊ vltimo. qꝛ oĩa iſta ſunt ꝓpter ſcire cõparat ipſas ſciãs adinuicē ⁊ determinat de ipſo ſcire. ſcḋa ibi. (Figuratiū aūt magis faciēs ſcire.) tertia ibi. (Ignorãtia aūt nõ ſm negationē.) q̄rta ibi. (Eſt aūt ſillus oĩs ꝑ tres terminos.) q̄nta ibi. (Cū aūt ſit demõſtratio alia quidē ꝑticularis.) ſexta ibi. (Certior aūt eſt ſcĩa ⁊ prior.) Quõ ſi circa eſt nobis ſemꝑ bimēbrē diuiſionē facere vt has ꝑtes magis artificialr̄ ſumamus. dicemus ꝙ poſtq̄ auctor determinauit de demõſtratiõe in ſe. In hac parte iſta determinat de demõſtratiõe cõparãdo vnã ad aliã. Circa q̇d duo facit. qꝛ pmo cõparat demõſtrationē ad aliã. 2° cõparat ſciaꝫ ad ſcientiam ibi. (Certior aūt eſt ſcĩa ⁊ prior.) Circa pmū duo facit. qꝛ pmo cõparat demõſtrationē qꝛ ad ꝓpter qd vt eligat ſibi demõſtrationē illã q̄ magis facit ſcire. 2° ꝓbat ꝙ ſit ſtatus in ꝑdicamentis ⁊ in cauſis oñdens ꝙ in talibus nõ ē in infinitum abire ne credatẽ ꝙ impoſſibile ſit ſcire ibi. (Eſt aūt oĩs ſillus ꝑ tres terminos.) Circa pmū duo facit. qꝛ pmo facit q̇d dcm̄ ē. determinat. n. de demõſtratiõe qꝛ ⁊ de demõſtratione ꝓpter qd q̄ maxime facit ſcire. 2° determinat de oppoſito demõſtrationis. vꝫ. de ſillo ignorãtie. ne cõtingat nos decipi ⁊ ne ꝑ ignorãtiã deuiemus a ſcire ibi. (Ignorãtiã nõ ſꝫ negationē.) Circa primū duo facit qꝛ vt dcm̄ eſt. pmo comparat demõſtrationē qꝛ ad demõſtrationē ꝓpter qd. vt eligat demõſtrationē proter qd que maxime facit ſcire. 2° oñdit in q̄ figura eſt ordinãda talis demõſtratio vt maxime faciat ſcire ibi. (Figuratiū aūt magis faciēs ſcire.) Intẽtio ḡ pme partis eſt cõparare demõſtrationē qꝛ ad demõſtrationē ꝓpter qd. vt doceat nos quõ per hãc demõſtrationē ⁊ ꝑ illã cõtingit ſcire. Circa q̇d duo facit. qꝛ pmo cõparat demõſtrationē qꝛ ad demõſtrationē ꝓpter qd in eadem ſcĩa. 2° in diuerſis ſcientiis ibi. (Alio aūt mõ differt ꝓpter qd.) Circa pmū duo facit. qꝛ pmo cõparat demõſtrationē qꝛ ad demõſtrationē ꝓpter quid. ⁊ dat diuerſos modos demõſtratõis qꝛ. ſcḋo exequitẽ de modis illis ibi. (Ut ꝓpter ſunt planete.) Circa pmū duo facit ſm ꝙ dupli̇r diſtinguit qꝛ a ꝓpter qd. ibi. (Alio vero mõ.) Dicit ḡ. (Sed differt ſcire qꝛ ⁊ propter qd. ꝑmū quidē in eadē ſcĩa ⁊ in hac) i. ⁊ in eadeꝫ ſcĩa (dupli̇r.) ſu. ſumitẽ hec differentia (vno quidē mõ ſi nõ ꝑ non mediū) i. per cãm imediatã. (fiat ſillus. nõ. n. accipitẽ cã pma) i. cã ꝓpria ⁊ imediata. (Sꝫ ſcĩa q̄ eſt ꝓpter qd eſt ſm primaꝫ cãm) i. ſm cãꝫ primã ⁊ imediatã. q. d. ꝙ vno mõ differt qꝛ a ꝓpter qd. ſi fiat demõſtratio nõ per cãm imediatã. ſed remotã. talis. n. ſcĩa nõ eſt ꝓpter qd. ſed ſcĩa que ē ꝓpter qd eſt per cãm pmã. i. per cauſam imediatã que primo. i. ꝓximo attingit effectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio vero mõ nõ per media quidē. ſed nõ per cãm ſed per cõuertentiã ⁊ per notius. Nihil. n. ꝓhibet eque predicãtiū notius eſſe aliquando nõ cãm. Quare per hãc erit demonſtratio.

¶ Dat aliã differentiam inter qꝛ ⁊ ꝓpter qd. dicens. (Alio vero modo differt.) ſu. qꝛ a ꝓpter qd (per nõ media quideꝫ. ſed per nõ cãm) q. d. ꝙ vno modo differt qꝛ a propter qd qñ vtraqꝫ accipit cãm ſed qꝛ accipit cãm mediatam. ꝓpter qd vero imediatam. Alio vero modo differt qꝛ a ꝓpter qd nõ per mediatū ⁊ imediatū ſed per cãm ⁊ non cãm. vt ſi qꝛ arguat nõ per cãm ſed ꝑ effectū. ꝓpter qd aūt arguat ꝑ cãm (ſed per cõuertentiã ⁊ per notius) q. d. ꝙ lꝫ qꝛ arguat per nõ cãm. qꝛ arguit per effectū põt tñ arguere ꝑ cõuertẽtiam ⁊ ꝑ notius. qꝛ effectus põt eſſe cõuertibilis cum cã: ⁊ põt eẽ nobis notior q̄ cã idõ ſubdit ꝙ. (ꝓhibet. n. nihil eq̄ ꝑdicãtiū) i. cõuertibiliū (notius aliqñ eẽ nõ cãm) i. effectū ſu. q̄ cã (q̄re ꝑ hãc) i. ꝑ hõ nõ cãm vel ꝑ hõ effectū notiorē (erit) i. eẽ poterit (demõſtratio). ¶ Notãdū aūt ꝙ ad hñ facere oĩa debēt cõcurrere ad deficere aūt nõ oꝫ in oĩbus deficere: ſꝫ defectū ē aliqd ſi ſolū ĩ vno deficit. ſꝫ tūc eſt magis defectiuū qñ in oĩbus deficit. Ad demõſtrationē ꝓpter qd duo reqrunẽ ⁊ opꝫ ambo illa cõcurrere. vꝫ. ꝙ talis demõſtratio ſit per cãm ⁊ ꝙ ſit per cãꝫ imediatã. i. ꝓpriã ⁊ cõuertibilē. igitẽ erit demõſtratio qꝛ. vel ſi nõ eſt ꝑ cãꝫ ſꝫ per effectū vel ſi eſt per cãm nõ tñ per cãm imediatã ⁊ cõuertibilē. Poſſet etiã eſſe ⁊ tertiꝰ modus qꝛ vt ſi deficeret in vtriſqꝫ ꝙ nec ſit per cãm. ſꝫ ꝑ effectū nec ſit ꝑ effectum ꝓpriū ⁊ cõuertibilē. oĩs ergo demõſtratio vel eſt per cãm vel eſt per effectū. per cãm dupliciter. vel per mediatã vel ꝑ imediatã. ⁊ per effectū dupliciter. vel ꝑ effectū ꝓpriū ⁊ cõuertibilē vel per effectū nõ ꝓpriū ⁊ nõ cõuertibilē cū ḡ q̄tuor modis poſſit eſſe demõſtratio. vno mõ eſt demõſtratio ꝓpter qd cū eſt demõſtratio per cãm imediatã. tribꝰ aliis modis erit demõſtratio qꝛ. ¶ Notãdū ēt ꝙ cū phūs aſſignauerit duos modos in illis duobus modis cõprehẽditẽ tertius. nã ſi eſt vnus modus qꝛ. q nõ accipit imediatum. eſt alius modus qꝛ. qui nõ accipit cãꝫ. oꝫ ꝙ ſit tertius modus qꝛ. qui deficit in vtriſqꝫ. i. qui nõ accipit cãm nec immediatū. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū demõſtratio qꝛ. faciat ſcire. ⁊ videtẽ ꝙ nõ. qꝛ ſcire ē ex pmis vẽis ⁊ imediatis cauſiſqꝫ cõcluſionis. cū ergo demõſtratio qꝛ. nõ hēat has cõditiones videtẽ ꝙ nõ faciat ſcire. ¶ In cõtrariū eſt phūs q diſtinguit ſcire qꝛ. a ſcire ꝓpter qd. ¶ Dõm ꝙ demonſtratio qꝛ. facit ſcire. ſꝫ illud ſcire nõ eſt ſcire potiſſimū. ⁊ ideo nõ oꝫ ꝙ hēat oẽs cõditiões. ſed ſufficit ꝙ aliquo modo participet cõditiones illas q̄ requirunẽ ad ſcire. nã ſcire per effectū imediatū. ⁊ cõuertibilē ē ſcire aliquo mõ ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex pẽoribus ⁊ notioribus ⁊ ex cãis cõcluſionis. demõſtrãs. n. ꝑ effectū ꝓpriū demõſtrat ex vẽis. qꝛ verū eſt talē effectū eſſe. ⁊ demõſtrat ex imediatis: qꝛ ex quo effectus eſt ꝓprius hꝫ ſe imediate ad cãm. demõſtrat ex pẽoribꝰ ⁊ notioribus nõ ſimpli̇r. ſꝫ quo ad nos nūq̄ eſt. n. demõſtratio per effectus niſi effectꝰ illi ſint pẽores ⁊ notiores nobis. demõſtratio ergo ꝓpter qd. demõſtrat per pẽora ⁊ notiora ſimpliciter. demõſtratio aūt qꝛ ꝑ pẽora ⁊ notiora nobis. In mathematicis autē vbi cãe ēt ſunt quo ad nos notiores effectibus nulla demõſtratio eſt ꝑ effectus: nulla. n. eſſet demonſtratio ꝓbare hr̄e angulū extrinſecū ꝑ hr̄e tres. nã hoc eſt enim demõſtrare. vꝫ. patefacere ⁊ declarare. nullo aūt mõ patefacit nec declarat q̇d non eſt notius ſimpli̇r ⁊ quo ad nos. ideo in mathematicis demonſtratiões oſtēſiua per effectū nõ demonſtratẽ cã. in nãlibus aūt hꝫ locuꝫ tales demõſtratiões vbi vtplurimum effectus ſunt notiores cauſis. demõſtrare ergo per effectū ꝓpriū cãm ꝓpriã vel immediatã eſt demõſtrare ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex pẽoribꝰ ⁊ notioribus quo ad nos ēt. hoc demõſtrare eſt ex cauſis cõcluſionis nõ ex cauſis in eẽndo ſed ex cauſis in inferendo. effectus. n. nõ eſt cã ꝙ cã ſit ſed põt eſſe cã ꝙ cã inferatẽ ⁊ concludatẽ. oñſum eſt ergo quõ demõſtratio ꝑ effectū cõuertibilem facit ſcire ex pẽoribꝰ ⁊ notioribus. demõſtratiões vero qꝛ per cãm remotã vel per effectū nõ cõuertibilē nõ faciunt ſcire affirmatiue ⁊ ꝙ hoc ſit. ſed negatiue. ⁊ ꝙ hoc non ſit tñ eo ipſo ꝙ aliquo modo faciunt ſcire aliqd pticipãt de conditionibus q̄ reqrunẽ ad ſciẽdū ⁊ ſm hoc pñt dici demõſtratiões nõ ſimpli̇r ſed ſm qd. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ꝙ ꝓpe ſunt planete ꝓpter id ꝙ nõ ſintil lant. ſit igit̃ in quo .c. planete. in quo .b. nõ ſin tillare. i quo .a. ꝓpe eẽ. verꝫ eſt igit̃ .b. de .c. di cere. planete .n. nõ ſintillant. ſed ⁊ .a. de .b. non ſintillãs .n. ꝓpe ẽ. hoc aũt accipit̃ aut ꝑ inductio nẽ aut ꝑ ſenſum. neceſſe eſt ergo .a. ipſi .c. ineẽ. q̃re demõſtratũ eſt ꝙ erratice ꝓpe ſunt.

¶ Exequit̃ de oĩbus his modis ſꝫ quos differt q᷑ a ꝑꝑ qd. Circa ꝙ tria facit ſm ꝙ tribus modis põt fieri demr̃atio q᷑. nã ṗmo determinat de demr̃atiõe q᷑ q̃ fit ꝑ effectũ cõ uertibilẽ. 2° de ea que fit ꝑ effectũ nõ ꝯuertibilẽ. 3° de ea que fit per cãm remotã. ſcđa ibi. (In q̇bus aũt media.) tertia ibi. (Amplī° in q̇bus mediũ. (Circa ṗmũ duo fa cit ſm ꝙ duo exẽpla adducit ad ꝓpoſitũ. ſcđa ibi. (Iteꝫ ſic lunã.) Circa ṗmũ tria facit. nã ṗmo ponit hui° demr̃a tionẽ q᷑. 2° oñdit ꝙ talis demõſtratio nõ ẽ ꝑꝑ qd. 3° do cet eã reducere ad ꝑꝑ qd. ſcđa ibi. (Hic igit̃ ſilliſ.) tertia ibi. (Cõtingit aũt alterũ.) Dicit ḡ. (Ut ꝙ ꝓpe ſint planete ꝑꝑ id ꝙ nõ ſcintillãt) ſu. eſt demr̃atio q᷑. exponit aũt hãc demr̃ationẽ in terminis. d. (ſit in quo .c. planete) .i. pla nete ſit minor extremitas (in quo .b. nõ ſcintillare) .i. nõ ſcintillare ſit medi° terminus (in quo .a. ꝓpe eſſe) .i. ꝓpe eſſe ſit maior extremitas (verꝫ ḡ erit dicere .b.) .i. nõ ſcin tillare (de .c.) .i. de planetis. (planete .n. non ſcintillant) hec eſt minor. (ſed .a.) .i. nõ ſcintillare (de .b.) .i. de ꝓpe eſſe ſu. ꝑdicat̃ (nõ ſcintillãs .n. ꝓpe eẽ) ſu. ꝯtigit. hec ẽ ma ior. ⁊ ſubdit (hec aũt) maior. ſ. ꝓpõ (accipiat̃ ꝑ inductio nẽ aut ꝑ ſenſuꝫ) q̃ accepta ⁊ ꝯceſſa (neceẽ eſt ḡ .a.) .i. prope eſſe (ineẽ ipſi .c.) .i. planetis. (q̃re demr̃atũ ẽ ꝙ erratice) .i. planete (ꝓpe ſũt) iſta ẽ ꝯclo. formet̃ ergo ſilliſ ſic. oẽ .b. ẽ .a. .i. oẽ nõ ſcintillãs ꝓpe eſt. oẽ .c. ẽ .b. .i. oẽs planete nõ ſcintillant. ḡ oẽ .c. eſt .a. .i. oẽs planete ꝓpe ſunt. ¶ Notã dũ aũt ꝙ q̃to res remotior ẽ tãto min° põt ibi figi viſus. ſtelle ergo fixe q᷑ ſũt remotiores q̃ꝫ planete nõ vr̃ nobis ꝙ planete ſcintillãt ſicut ſtelle fixe. Qđ .n. corpus aliqđ ſcin tillet põt ꝯtingere dupl'r. vel ſꝫ vitatẽ. q᷑ alique ſcintille fluũt ab illo corꝑe ſicut apparet in igne. vel ſm apparẽtiã tũc nõ erit ꝓpter defluxũ corꝑis. erit ḡ ꝓpter defluxum viſus. viſus igit̃ defluit ⁊ non bene figit̃ in illo corpore. ⁊ iõ dr̃. videt̃ ꝙ ſcintillet. Aduertẽdũ tñ ꝙ dr̃ viſus non fi gi in corpore nõ q᷑ radij exeant a viſu ⁊ attingant corpus ⁊ illi radij ſint inſtabiles. ſꝫ q᷑ ſpẽs multiplicat̃ a corꝑe ⁊ recipit̃ in viſu ⁊ ſpẽs illa recepta nõ hꝫ tantã fixionẽ in oculo ſi deriuet̃ a re remota q̃tũ habet ſi deriuet̃ a re ꝓ pinq̃. ¶ Notandũ ẽt ꝙ ſemꝑ debemus arguere a notis. ſi ergo arguimus a cã ad effectũ arguim° a notis ſimpl'r. aut q̃ſi ecõuerſo oꝫ ꝙ arguamus a notis ſm nos. nota aũt ſm nos ſunt accepta ꝑ inductionẽ vel ꝑ ſenſum. ⁊ q᷑ in ṗ dicto ſillo vbi ꝓbamus ꝓpe eẽ de planetis ꝑ nõ ſcintilla re arguimus ab effectu ad cãm oꝫ ꝙ maior. vꝫ. ꝙ oẽ non ſcintillans ſit ꝓpe in q̃ ſtat tota v̄tus ſilli ſit nota nobis ⁊ ſit accepta ꝑ inductionẽ vt ꝙ in multis ꝑticularib° ħ ſit iõ arguamus hoc eſſe ſimpl'r vel oꝫ ꝙ ſit accepta ꝑ ſenſuꝫ ꝙ ſentiamus ſic eſſe. ꝓpõnes .n. note nobis aliq̃ ſunt acce pte per ſenſum vt ꝙ eclipſat̃ ſol. q᷑ videm° ipm ſenſibil'r eclipſari. aliq̃ ſunt accepte ꝑ iductionẽ vt ꝙ aĩalia modi cũ villẽtia ſũt colica. q᷑ videmus in multis ſic eẽ. ¶ No tandũ ẽt ꝙ id qđ ſemꝑ mouet̃ vno motu eſt regulare. id aũt qđ mouet̃ diuerſis motib° eſt q̃ſi irregulare. põt ḡ di ci irregulare in motu qđ nõ ſequit̃ vnũ modũ mouendi. vel põt dici irregulare in motu id qđ mouetur ꝯrie ab eo qđ eſt regula oĩs mot°. planete ergo dicunt̃ erratice q̃tũ ad motũ vel q᷑ mouent̃ diuerſis motibus. vel q᷑ mouen tur motu ꝯrio motui ṗmi mobilis. qui motus ṗmi mobi lis eſt rõ ⁊ regula omnis motus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hic igit̃ ſillogiſmus nõ eſt ꝓpter qd. ſed q᷑. nõ .n. ex eo ꝙ nõ ſintillant prope ſunt: ſed pro pter id ꝙ prope non ſintillant.

¶ Oñdit talẽ ſilliſm nõ eẽ ꝓpter qd. q᷑ nõ eſt ꝑ cãm. ſꝫ ꝑ effectũ dicens. (Hic igit̃ ſilliſ nõ eſt ꝑꝑ qd ſꝫ q᷑. nõ .n. ex eo ꝙ nõ ſcintillãt ꝓpe ſũt) ſu. planete. .i. nõ ſcintillare nõ eſt cauſa de ꝓpe eẽ. (ſed ꝓpter id ꝙ ꝓpe ſunt nõ ſcintil lant) .i. ꝓpe eẽ eſt cã de nõ ſcintillare. ¶ Deinde cũ dicit̃.

¶ Cõtingit aũt ⁊ ꝑ alterꝫ alterꝫ demõſtrare ⁊ erit ꝑꝑ qd demõſtratio. vt ſit .c. erratice .b. in quo ꝓpe eẽ .a. nõ ſintillare. eſt igit̃ ⁊ .b. in .c. q̃re ⁊ in .c. .a. ⁊ in .b. .a. qđ ẽ nõ ſintillare: ⁊ erit ꝑꝑ quid ſillogiſmus. accepta .n. eſt primo cauſa.

¶ Docet reducere hanc demr̃ationẽ q᷑ ad propter qd. de monſtrat̃ .n. ibi cauſa per effectum. ⁊ ideo eſt demonſtra tio q᷑. ꝯuertat̃ ergo ⁊ demonſtret̃ alterũ per alterũ. .i. effe ctus per cauſam. ⁊ erit ꝓpter quid. ideo ait. (Cõtingit aũt mõſtrare alterũ per alterũ) q. d. ꝙ nõ ſolũ mõſtrat̃ cau ſa per effectũ ſed etiam ꝯtingit mõſtrare alterũ ꝑ alterũ .i. effectũ ꝑ cãm. (⁊ tunc erit ꝓpter quid demonſtratio vt ſit in .c. erratice) .i. erratice ſiue planete ſint minor extre mitas (in quo .b. ꝓpe eſſe) .i. ꝓpe eẽ ſit medius terminꝰ. (in quo .a. nõ ſcintillare) .i. nõ ſcintillare ſit maior extre mitas (eſt igitur .b.) .i. ꝓpe eſſe (in .c.) .i. in planetis. iſta eſt minor ꝙ planete prope ſunt. ⁊ (q̃re ⁊ in .c.) .i. in plane tis (eſt .a.) hoc eſt non ſcintillare. hec ẽ ꝯclo (⁊ in .b.) .i. in ꝓpe eſſe (eſt .a. qđ eſt nõ ſcintillare) iſta eſt maior. (⁊ erit ꝓpter qd ſilliſ. accepta eſt igit̃ ṗma ⁊ immediata cã. (For met̃ ergo ſic ſilliſ. oẽ .b. eſt .a. .i. oẽ qđ ꝓpe eſt non ſcintil lat. .c. eſt .b. .i. planete ꝓpe ſunt. ergo .c. eſt .a. .i. planete non ſcintillant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Item ſic lunaꝫ demonſtrant quod per incre menta circularis ſit. Si quidem igitur ipſius quia factus eſt ſillogiſmus.

¶ Adducit aliud exẽplũ ad ꝓpoſitũ. Circa ꝙ tria facit: q᷑ ṗmo ponit hõ exemplũ oſtendens ꝙ ibi eſt demõſtratio q᷑. ſcđo docet reducere demonſtrationem quia ad ꝓpter qd. tertio que dixerat de demr̃atiõe q᷑ exponit in termi nis. ſecũda ibi. (Ecõuerſo ḡ poſito.) tertia ibi. (Sit igit̃ luna i quo .c.) ¶ Dicit ergo. (Itẽ ſic) .i. per demr̃atiõeꝫ q᷑ (demr̃ant lunã ꝙ ſit circularis ꝑ incremẽta) .i. ꝓpter incremẽta vt q᷑ creſcit ⁊ augmentat̃ in lumine circulari ter (ſic quidẽ igit̃) ſu. faciẽdo demõſtrationẽ de luna (fa ctus eſt ſilliſ) .i. facta eſt demr̃atio (ipſius q᷑.) non aũtẽ ſu. ꝓpter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ecõuerſo aũt poſito medio ipſius ꝓpter qd ſillogiſmus. nõ .n. ꝑꝑ augmenta circularis eſt. ſꝫ q᷑ circularis ẽ accipit augmẽta huiuſmodi.

¶ Docet reducere hãc demr̃ationẽ q᷑ ad ꝑꝑ qd. d. (Econ uerſo aũt poſito medio ipſius ꝑꝑ qd) ſit ſu. demr̃atio. q. d. ꝙ ſi nos demonſtramus de luna circulare ꝑ hoc mediuꝫ q᷑ auget̃ circulariter in lumine facimus demr̃ationem q᷑. ſed ſi ecõuerſo acciperemus mediũ vt ꝙ demr̃aremꝰ de luna augmẽtari in lumine circulariter. q᷑ ẽ circularis faciemus demr̃ationẽ ꝓpter qd. cuius cã eſt. nam (nõ .n. ꝓpter augmẽta circularis eſt) .i. non q᷑ augmentat̃ luna in lumine circulariter. iõ circularis ẽ. ſed ecõuerſo. iõ ait. (ſed q᷑ circularis eſt recipit augmẽta hõ) .i. augmentat̃ in lumine circulariter. cũ ḡ eſſe circulare ſit cã receptiõis

luminis circulariter. ſi volumus facere demõſtrationem ppter qd oʒ φ pbemus augmentũ circulare luminis de luna per hoc φ eſt circularis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Luna ſit in quo.c. in quo.b. augmentum in quo.a.circularis.

¶ Exponit hanc demõſtrationẽ in terminis. ſʒ nõ exponit eã vt eſt demõſtratio pp qd. ſʒ vt ẽ qꝛ. iõ ait (ſit luna in quo.c.) i. ſit minor extremitas (augmentari in lumine circulariter in quo.b.) i. ſit mediꝰ terminus (circularis ſit in quo .a.) i. ſit maior extremitas. Formet aũt ſic ſilliſs. omne .b.ẽ.a. i. oẽ qd augmẽtaẽ in luie circulariter ẽ circulare. c. ẽ.b. i. luna augmẽtaẽ in luie circulariter. g̃.c.ẽ.a. i. luna eſt circularis. hec aũt eſt demõſtratio qꝛ. demõſtrat.n. cã p effectũ. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ circularitas lumis arguat circularitatẽ corporis. ꝛ vr̃ φ nõ. qꝛ ſi ſint foramina ĩ aliq̃ domo ꝛ p foramina illa iret lux ſolis. ſʒ foramina non ſint circularia lux tñ ſolis intrãs p foramẽ hẽbit formã circularẽ. g̃ per foramẽ nõ circulare igredit̃ lumẽ circularẽ hñs figurã vt p pſpectiuos pbat. g̃ ſicut circularitas luminis nõ arguit circularitatẽ foraminis in quo recipit̃: ſic vr̃ qꝛ in luna recipit̃ lumẽ circulariter nõ ppter hoc arguit φ ipſa ſit circularis. ¶ Dĩm φ oẽ qd recipit̃ in aliq̃ recipit̃ p modũ rei recipiẽtis vt aq̃ recepta in vaſe hʒ formã vaſis in quo recipit̃ nec eſt poſſe φ aq̃ reciperet in loco circulari ꝛ nõ hr̃et formã circularẽ. opʒ.n. tale formã hr̃e locatũ q̃le hʒ locus ꝛ ecõuerſo. qd aũt ſit cã huius vtrum qꝛ locꝰ eſt talis forme vel ecõuerſo in hñi terminabilibꝰ termino ꝓprio q̃le eſt locatũ talis ẽ locus. in fluxibilibus aũt q̃lis eſt locus tale eſt locatũ. ꝛ qꝛ accñs nõ hʒ p ſe eſſe niſi in ſubo opʒ φ accipiat modũ ſubi vt tñ ſit accñs q̃tũ eſt ſubm ꝛ illiꝰ figure ſit accñs cuius eſt ſubm vt q̃ta eſt ſupficies tãta eſt albedo. ꝛ illiꝰ figure cuiꝰ eſt ſupficies. q̃tũ ergo eſt corpus illuminatũ tãta erit lux recepta ĩ corpe ꝛ iõ illius figure cuius eſt corpus illuminatũ erit lux recepta in eo. ¶ Sʒ forte dices in ſupficie circulari põt ẽẽ albedo nõ circularis. qd ſi ɔtingeret nõ tota ſupficies eſſet ſubm albedinis. hoc g̃ ɔtingere poſſet ſi in ſupficie circulari poſſet accipi ps q̃drata in q̃ fundaret̃ albedo quo poſito albedinis q̃drate p ſe eẽt ſubm ſupficies q̃drata non circularis. Semp ergo verũ ẽ φ q̃tũ eſt ſubm albedinis tãta eſt albedo ꝛ q̃tũ eſt corpus qd ſubijcit̃ receptioni luminis tantũ eſt lumẽ receptũ in ipſo. ꝛ cuiuſcũqȝ figure ẽ vnũ ꝛ aliud. cũ ergo corpus circulare hẽat nõ ſolũ totam ſupficiẽ circularẽ. ſʒ ẽt q̃libʒ pars ſupficiei hẽat circularitatẽ ꝛ ſit pars circulatiõis oʒ φ corpꝰ circulare qd recipit lumen φ recipiat ipm circulariter. ꝛ ſi augmentat̃ in tali receptiõe φ augmẽtet̃ mõ circulari. erit g̃ demõſtratio ppter qd. ſi ex circulatiõe corporis arguimus circulationẽ receptionis luminis. ꝛ erit qꝛ ſi ecõuerſo. infallibiliter autẽ poſſumus cã ex circulatiõe corpis arguere circulationem receptionis luminis q̃ ecõuerſo. cũ vo dr̃ de pſpectiuo dicendũ φ in ipſo foramine nõ rotũdo recipit̃ lumen ſm formã foraminis: qd pʒ qꝛ ſi ppe foramen ponat̃ obſtaculũ faciet lumen ſm formã foraminis. vñ ꝛ pſpectiuus vult φ nõ ſit lumen rotũdũ p foramẽ nõ rotũdũ niſi a remotis. in ipſo g̃ receptiuo recipit̃ lumẽ ſm formã recipiẽtis. qꝛ g̃ luna ẽ rotũda recipit̃ in ea lumẽ ſm formã rotũdã. a poſteriori ergo ꝛ p effectũ ex rotũditate receptiõis luis poſſumus arguere rotũditatem corpis lune. cã aũt q̃re a remotis p foramẽ nõ rotũdum apparet forma luminis rotũda põt ſumi ex pte corpis luminoſi. nã qꝛ corpus luminoſum rotũdũ eſt lʒ a ꝓpinquo foraminis teneat lumen formã foraminis. a remotis vo redit ſicut poſſe eſt ad formã corporis a quo ꝓcedit pſpectiuus tñ videt̃ hoc attribuere pfectioni luminis ꝛ q̃tũ eſt poſſe lux rõne ſue pfectiõis in formã pfectã i. in circularẽ tẽdat. Sʒ ſiqs ɔſiderat q̃liter ſiũt emiſſiões radiorũ a rotundo corpe videbit φ anguloſitas foraminis nõ ĩpedicet. qn lumẽ emiſſũ a nõ rotũdo corpe a remotis ad rotũditatẽ redeat. lʒ a modica diſtãtia poſſit ab hoc impediri. ¶ Deide cũ dicit.

¶ In qbꝰ aũt media nõ ɔuertunt̃ ꝛ ẽ notius φ nõ eſt cã qꝛ demõſtratur ꝛ non propter quid.

¶ Determinat de demõſtratiõe qꝛ fcã per effectũ nõ ɔuertibilẽ. d. (In qbus aũt media nõ ɔuertunt̃) cũ extremis (ꝛ ẽ notius qd nõ eſt cã) ſu. q̃ cã ſi fiat demõſtratio per talẽ nõ cãm magis notã ſiue per talẽ effectũ magis notũ (qꝛ qdẽ demõſtrat̃. ſʒ pp qd nõ.) ¶ Notãdum aũt φ in demõſtratiõe facta p effectũ effectꝰ ẽ ibi tãq̃ mediũ. ſi g̃ talis effectus accipiat̃ trãſcendẽs ꝛ nõ ɔuertibilis cũ extremis erit ibi demõſtratio qꝛ. nõ ppter quid. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ effectus põt ẽẽ nõ ɔuertibilis cũ cauſa ꝛ quõ p effectũ poſſumus arguere tanq̃ p mediũ tranſcendens. ¶ Dĩcʒ φ vnus effectus põt ſequi ex multis cauſis vtputa deſiccare põt eſſe effectus ſolis ꝛ ignis. talis ergo effectus q̃ efficit̃ ex multis cauſis excedit q̃libet illarum cauſarũ. ꝛ ſi ſit talis effectus notior ſua cã. vt ſi notius eſt mihi φ aliqd ſit deſiccatiuum q̃ φ ſit ignis poterimus arguere a tali effectu ad ſuam cãm nõ affirmatiue. qꝛ eſt trãſcendẽs. ſʒ negatiue. dicemus.n. qcqd nõ deſiccat nõ eſt ignis. hoc nõ deſiccat. ergo ꝛc. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ in qbus mediuʒ extra ponit̃. ꝛ in his .n. ipſiꝰ qꝛ nõ ppter qd demõſtratio ẽ. nõ.n. dr̃ cã vt q̃re nõ reſpirat paries. qꝛ nõ eſt aial.

¶ Determinat de demõſtratiõe qꝛ q̃ fit p cãm remotã. Circa qd tria facit. qꝛ p̃ oñdit quõ fiat demõſtratio qꝛ. 2ᵒ qddã qd ſuppoſuerat pbat. 3ᵒ oñdit quo ordinãda ſit talis demõſtratio ſm formã ſillogiſticã. ſcda ibi. (Si.n. hoc nõ reſpirãdi.) tertia ibi. (Sillius aũt ſit.) Dic̃ g̃ (in qbꝰ mediuʒ extra ponit̃) i. ãplius in qbꝰ cã accipit̃ p medio ꝛ iſtud mediũ ponit extra. qꝛ accipit̃ cã trãſcendẽs (ꝛ in his ipſiꝰ qꝛ nõ pp qd. demõſtratio ẽ. nõ.n. dr̃ cã.) ſu. ꝓpa nõ trãſcẽdens (vt) ſi dicat̃. (q̃re nõ reſpirat paries) ꝛ reddit̃ cã (qꝛ nõ ẽ aial) nõ ẽẽ aial ẽ cã remota nõ reſpirãdi. iõ ſi fiat talis demõſtratio p cãʒ remotã erit qꝛ nõ pp qd. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ Si.n. hoc nõ reſpirandi cauſa eſt oʒ eſſe aial cãʒ reſpirãdi. vt ſi negatio cauſa eſt ipſius nõ eſſe affirmatio eſt eſſe. ſicut ſine menſura eſſe calida ꝛ frigida nõ ſanandi cã eſt: qꝛ cũ menſura eſſe cauſa eſt ſanãdi. ſimilr̃ aũt eſt ſi affirmatio ipſius eſſe negatio eſt nõ eſſe. In his autem ſic demonſtratis qd dictũ eſt nõ contingit. nõ enim omne animal reſpirat.

¶ Probat qd ſuppoſuerat. ſuppoſuerat.n. φ in talibus nõ reddit̃ cã adeq̃ta ꝛ ꝓpa. ſʒ remota ꝛ trãſcẽdens: qd pbat .d. (Si.n. hoc) i. ſi nõ ẽẽ aial (nõ reſpirãdi cã eſt oʒ aial ẽẽ cã reſpirãdi vt ſi negatio eſt cã ipſius nõ ẽẽ affirmatio eſt) cã ipſius (eſſe ſicut eſſe ſine menſura frigida ꝛ calida eſt cauſa nõ ſanandi tũc eſſe cũ hʒ mẽſura ẽ cã ſanãdi.) ergo ſi negatio eſt cã negationis ꝛ affirmatio affirmationis. (Silr̃ aũt eſt) ſu. ecõuerſo (ſi affirmatio ẽ cã (ipſius eſſe) i. ipſiꝰ affirmatiõis. (negatio ẽ cã (ipſiꝰ nõ eſſe) i. negatiõis: ꝛ ſubdit. (In his aũt ſic demõſtratis) vʒ. cũ demõſtramus p cãm remotã ꝛ cũ pbamus parietẽ nõ reſpirare. qꝛ nõ eſt aial (nõ contingit qd dictũ eſt.) nã ſi nõ aial eſſet p ſe cauſa reſpirandi. omne aial ergo reſpiraret. qd falſum

eſt.bene ergo dcm̄ ē q̄ in talib⁹ nō ɔtingit qđ dcm̄ eſt.vȝ. q̄ negatio ſit cā negatiōis ⁊ affirmatio affirmationis: qꝛ (non.n.oē qđ reſpirat aial)ſu.eſt.¶ Dubitaret forte ali quis vtrū affirmatio ſit cā affirmatōis ⁊ negatio ſit cā ne gatiōis. videt̄ q̄ nō.qꝛ gdē per ſe eſt q̄ oē albū diſgregat nō tn̄ per ſe eſt q̄ oē nō albū cōgreget. ¶ Dōm q̄ q̄lis ē effectus talis eſt cā.effectus ergo poſitiuus hꝫ cām poſiti uā.⁊ negatiu⁹ negatiuā.Si ḡ affirmatio per ſe eſt cā affir matiōis vbicūq̄ nō erit affirmatio erit negatio cāe. vbi cūq̄ eſt negatio cāe ſi eſt cā per ſe eſt negatio effectus.ḡ ſicut ad cām ſeq̄t̄ effectus ita ad negationē cāe in his que ſunt cāe per ſe ſeq̄t̄ negatio effectus. In talib⁹ ergo ſicut poſitio cāe eſt cā poſitionis effectus.vel ſicut affirmatio ē cā affirmationis.ſic negatio cāe erit cā negationis effect⁹. Aduertendū tn̄ q̄ negatio effectus dꝫ accipi ꝓportiona liter negationi cāe.nā ſi albū diſgregat nō oꝫ q̄ nō albuꝫ cōgreget.qꝛ albū ⁊ nō albū ſe hn̄t in plus q̄ꝫ congregare ⁊ diſgregare.ſi ergo albū eſt cauſa diſgregationis ⁊ dꝫ acci pi oppoſitū cāe vt oppoſitū albi.⁊ oppoſitum effectus vt oppoſitū diſgregationis:oꝫ q̄ ſicut albū cōuertit̄ cum diſ gregare:ſic oppoſitū albi conuertat̄ cuꝫ oppoſito eius qđ eſt congregare.aliter non accipiet̄ ꝓportionaliter nega tio negatiōi ſicut affirmationi.hec aūt ꝓportio eſt accipiē da ſm̄ idem genus oppōnis.Dicimus ḡ q̄ ſi albū diſgre gat nigrū cōgregat.qꝛ ſicut albū ⁊ nigrū opponit̄ ꝯrie ſic cōgregare ⁊ diſgregare ꝯrie opponunt̄.ſic etiaꝫ dicemus q̄ ſi eſt per ſe q̄ albū diſgreget p̄ ſe etiā erit q̄ nō albū nō diſgreget.qꝛ eodē genere oppōnis opponunt̄ albū ⁊ non album ⁊ diſgregare ⁊ non diſgregare. nō tamē valeret ſi album diſgregat q̄ nō albū congreget.qꝛ tunc chymera congregaret.cauſa aūt q̄re nō valet eſt.qꝛ albū ⁊ nō albū nō opponunt̄ eodem genere oppōnis quo opponunt̄ con gregare ⁊ diſgregare.¶ Deīde cū dicit.

¶ **Sillogiſmus aūt huiuſmodi cauſe eſt in me dia figura. vt ſit.a.animal:in quo.b.reſpiret:in quo.c.paries.in.b.gdeꝫ igit̄ omni eſt.a.omne enim reſpirans aial eſt.in.c.autē nullo.a. qua re neq̄ꝫ.b.in.c.nullo ē.nō igit̄ reſpirat paries.**

¶ Docet ordinare hōꝫ demſ̄ratione ſm̄ formā ſillogiſticā. Circa q̄ tria facit.qꝛ primo facit qđ dictum eſt. ſecundo oſtendit quō in talibus demōſtrationibus cāe cōparent̄ ad ſuos effectus. tertio epilogat circa determinata. ſcđa ibi.(Cōparant̄ hōꝫ cauſaꝝ.)tertia ibi.(Scđm gdē igit̄.) Dicit ergo.(Sillogiſmus aūt hōꝫ fit eſſe).i.contingit eſſe (in media figura).q.d.q̄ demonſtratio p̄ cām remotaꝫ cū ordinat̄ ſillogiſtice dꝫ fieri in media figura (vt ſit.a. aial).i aial ſit medius terminus(in quo.b. reſpirare).i. reſpirare ſit maior extremitas(in quo.c.paries).i.paries ſit minor extremitas.(in quo quidem.b. igitur omni).i. in omni qđ reſpirat (ineſt.a.).i. ineſt animal.(omne.n. reſpirās aial eſt)hec eſt maior(in quo.c. aūt nullo).i.in nullo.c.hoc eſt in nullo pariete ſu.ineſt aial. hec ē minor (quare nec.b.).i.nec reſpirās(in nullo.c.).i. in nullo pa riete(nō igit̄ reſpirat paries)hec eſt cōclo.¶ Notandū aūt q̄ in ſecunda figura medius terminus ſemper predi cat̄.medius ergo terminus eſt ſupra maiorē ⁊ minorem extremitatē.ideo intelligit̄ per.a.medius terminus.p.b. vō intelligit̄ maior extremitas.per.c.vō minor.Formet̄ ergo ſic ſillogiſmus.omne.b.eſt.a.i.omne reſpirās eſt ani mal.nullū.c.eſt.a.i.nullus paries eſt animal.ergo nullus .c.eſt.b.i.nullus paries reſpirat.probatum eſt ergo parie tem nō reſpirare per hoc q̄ nō eſt aial.que ꝓbatio eſt per cauſam remotam.eſſe enim animal eſt remota cauſa re ſpirationis.ſed hēre ſanguinē ⁊ pulmoneꝫ eſt cauſa ꝓpin qua.i.omne habēs ſanguinem ⁊ pulmonem reſpirat. nō aūt omne animal.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Cōparant̄ autē huiuſmodi cāꝝ dictis ſcđm excellētiā. Hoc autē ē plurimuꝫ diſtare mediū dicere. Sicut enim illud eſt anacarſidis qđ in ſcithis nō ſunt ſibilatores.neq̄ꝫ.n.vites.**

¶ Oſtēdit quō in talibus demſ̄ratiōibus cāe cōparant̄ ad effectus.d.q.(Cōparant̄ ſm̄ excellētiā).i. ſm̄ trāſcēdē tiā.qꝛ ſunt cāe trāſcendētes ⁊ remote.iō ait q̄(hōꝫ cāꝝ) .i.cāe q̄ ſunt de numero hōꝫ cārum(cōparant̄ dictis)ſu. effectibus(ſm̄ excellētiā).i.ſm̄ trāſcendētiā.(hoc autē eſt dicere mediū plurimū diſtare)vel vt habet aliq tex tus.plurimū diſtās.q.d.q̄ hoc mō demōſtrare eſt accipe re cām ꝓ medio que multū diſtat ⁊ eſt multū remota ab effectu.(ſicut eſt illud qđ anacarſides)ſu.dixit.vel(ſicut eſt illud dictū anacarſidis q̄ in ſcithis non ſunt ſibilato res.neq̄.n.vites)voluit anacarſides reddere cām quare ſcithe.i.quare illi hoīes qui morant̄ in ſcithia nō ſibilāt. dixit.n.q̄ hoc iō erat.qꝛ nō habebāt vites.cā.n. hec aſſi gnata eſt valde remota.nā vites ſunt cauſa vini. vinum cauſa potationis.potatio cauſa gaudij.gaudium cauſa ſibilationis.ergo de primo ad vltimum vites ſunt cauſa ſibilationis.ſed hoc eſt arguere per cauſam valde remo tam.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Secundū quidē igitur eandem ſcientiā ⁊ ſe cundum eoꝝ poſitionē hē dn̄tie ſunt ipſi⁹: qꝛ ad eum qui eſt ꝓpter quid ſillogiſmum.**

¶ Epilogat circa determinata dicens.(Scđꝫ quidē eādē ſcientiam ⁊ ſm̄ pōnē eorūdē terminoꝝ).i.ſm̄ ordinē eo rūdem terminoꝝ pertinētium ad eādeꝫ ſciētiā(he ſunt dn̄tie ipſius qꝛ.ad cū ſillm̄ qui eſt ꝓpter qđ).i.his oīb⁹ modis differt demonſtratio qꝛ. a demōſtratiōe propter qđ.nā demonſtratio ꝓpter quid. fit vno ſolo mō.vȝ.per cām propriam ⁊ adequataꝫ.⁊ demonſtratio qꝛ.vō tribus modis.vȝ.per cauſam remotam.per effectum adequatū ⁊ per effectum tranſcendentem ⁊c.

¶ **Alio autē mō differt ꝓpter qđ ab ipſo qꝛ.qđ eſt per aliam ſcientiā vtrūq̄ꝫ ſpeculari.**

¶ In iſta parte vt dicebat̄ determinat p̄būs de dn̄tia de monſtratiōis qꝛ.ad ꝓpter quid.in diuerſis ſciētijs.Circa qđ duo facit.qꝛ primo proponit quod intendit. ſecundo exequitur de intento ibi.(Huiuſmodi autēꝫ ſunt.)Dicit ergo.(Alio vero modo differt propter quid.ab ipſo qꝛ.qđ eſt).i.qꝛ eſt(ſpeculari vtrūq̄ per aliam ſcientiam).i.per diuerſas ſcientias.q.d. q̄ non ſolum differt demonſtra tio propter quid a demonſtratione quia ꝓout vtraq̄ fit in eadem ſcientia.ſed etiam differt ꝓut cōtingit vtrūq̄ ſpeculari.vel vtrūq̄ conſiderare per aliam ⁊ aliam ſcien tiam ita q̄ vna ſcientia conſiderabit propter quid. ⁊ alia quia.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Huiuſmodi autē ſunt quecūq̄ ſic ſe hn̄t ad in uicem q̄ alterum ſub altero eſt. vt ſpeculatiua ad geometriaꝫ.machinatiua ad ſteriometriā. ⁊ armonica ad arithmeticam. ⁊ apperentia ad aſtrologiam.**

¶ Exequit̄ de intento.ꝓpter qđ ſciendū q̄ ad hoc q̄ vna ſcientia dicat qđ ⁊ alia qꝛ. pōt tripliciter ɔtingere.ꝓimo ſi vna ſcientia ſubalternat̄ ſimplr̄ alij ſcientie.ſicut muſi ca ſimplr̄ ſubalternatur ariſmetrice.⁊ iō de multis dicit muſicus qꝛ.de quibus dicit ariſmetricus ꝓp qđ.2⁹ pōt ſi ɔtingere ſi ſcīa ſimplr̄ nō ſubalternet̄ ſcie ſꝫ ſubalternet̄

ei q̄tū ad aliquā p̄te. ſic nālis p̄hia ſubalternat̄ ꝑſpectiue
nō ſimplr̄ ſʒ q̄tū ad illā p̄tē q̄ ē de iride. ⁊ iō ī multis quā
tū ad ea q̄ ſpectāt ad iridē vl̄ ad arcū celeſtē dicit nālis q̄ꝛ
de q̄b⁹ dicit ꝑſpectiu⁹ ꝓꝑ q̄d. 3° hoc p̄t ꝯtingere ſi ſcia non
ſubalternet̄ ſcie nec ſimplr̄ nec q̄ntū ad aliq̄ꝫ partē ſʒ
ſolū hoc ē q̄ꝛ vtit̄ aliq̄ ꝓpōne de q̄ dicit q̄ꝛ. circa quā alia
ſcia dic̄ ꝓꝑ q̄d. vt p̄ʒ ī medicina cirugica ⁊ geometria me
dicia. n. cirugica nec ſimplr̄ nec ſʒ aliquā ſui p̄tē ſubalter
nat̄ geometrie: medic⁹ t̄n cirugic⁹ dic̄ de aliq̄ q̄ꝛ. de q̄ ſpe
ctat ad geometrā dicere ꝓꝑ q̄d. Dic̄. n. cirugic⁹ q̄ꝛ vulne
ra circularia tardi⁹ ſanant̄. de h⁹ āt diceret geometra ꝓꝑ
q̄d. vʒ. q̄ꝛ in circulo p̄tes vulneris circularis ꝓꝑ eaꝝ diſtā
tiā tardius cōſūgunt̄. ⁊ ꝑ ꝯñs talia vulnera tardius ſanā
tur. Tria ḡ facit ſm q̄ triplr̄ oſtēdit q̄ō q̄ꝛ. ⁊ ꝓꝑ q̄d. cōſi
derant̄ in diuerſis ſciētijs. naʒ p̄io h⁹ oñdit q̄ñ ſcia vna
ſubalternatur alteri ſcie ſimplr̄. 2° q̄ñ nō ſubalternat̄ ei
ſimplr̄ ſed q̄tū ad aliq̄ñ p̄tē. 3° q̄ñ nec ſimplr̄ nec q̄tuꝫ
ad aliquā p̄tē ſubalternat̄ vna ſcia alij ſʒ ſolū hoc ꝯtingit
circa aliquā ꝑticularē ꝓpōnē d̄ q̄ vna ſcia dicit q̄ꝛ. ⁊ alia
ꝓꝑ q̄d. ſc̄da ibi (Dʒ āt ſe ad ſpeculatiuā.) 3ª ibi (Multe
vō ⁊ nō ſubinuicē.) Circa p̄mū duo fac̄. q̄ꝛ p̄ exēplificat
de ſciētijs ſimplr̄ ſubalternatis q̄ō ille dicūt q̄ꝛ. ⁊ ſubal
ternātes ꝓꝑ quid. 2° dat ꝯueniētiā ⁊ dr̄iaꝫ inter hōs ſcias
ibi (Fere āt vniuoce (Cōtinuet̄ āt ſic. dcm̄ ē q̄ q̄ꝛ. ⁊ ꝓꝑ q̄d
aliq̄ñ ꝯſiderant̄ in diuerſis ſciētijs (hō āt ſunt q̄cūq̄ ſic
ſe hn̄t adinuicē q̄ alteꝝ ſub alteroē) q. d. q̄ ille ſcie q̄ ſic
ſe hn̄t adīuicē q̄ altera ē ſubalterna ⁊ q̄ vna ſubalternat̄
alteri ī illis h⁹ v̄ificat̄ q̄ vna dic̄ q̄ꝛ ⁊ alia ꝓꝑ q̄d (vt) ſe hʒ
(ſpeculatiua) i. ꝑſpectiua (ad geometriā. ⁊ machiatiua)
i. q̄ erigit edificia. (ad ſteriometriā) i. ad ſciaꝫ q̄ eſt d̄ mē
ſuris corpoꝝ (⁊ armonica) i. muſica ſe hʒ iſto m̄ō (ad
ariſmetricā. ⁊ apparētia) i. naualis ſe hʒ iſto modo (ad
aſtronomiā.) ¶ Notādū āt q̄ ī oīb⁹ iſtis ſciētijs ſubʒ ē
ſub ſubō. nā ſubm ſpeculatiue. i. ꝑſpectiue ē ſub ſubō geo
metrie. nā ꝑſpectiua ꝯſiderat de linea viſuali. geometria
vō de linea ſimplr̄. linea. n. ſimplr̄ ē ꝑs ſubi geometrie. ꝯſi
derat. n. geometria de q̄titate ꝯtinua q̄ntitas āt ꝯtinua
diuidit̄ ī lineā ſupficiē ⁊ corp⁹. ipſi⁹ ḡ q̄titatis ꝯtinue ſʒ
ſe ē ꝑs linea ſimplr̄. q̄ꝛ ḡ linea viſualis ē ſub linea ſimplr̄
id q̄d ꝯſiderat ꝑſpectiu⁹ ē ſub eo q̄d cōſiderat geometra.
iſto ēt m̄ō ſe hʒ machinatiua ad ſteriometriā. nā machi
natiua ē de mēſuris edificioꝝ. ſteriometria de mēſuris
vl̄r corpoꝝ. corp⁹. n. q̄d eſt edificiū ē ſub corpe vl̄r ſūpto.
ſic. n. dicere poſſum⁹ q̄ armonica ſe hʒ ad ariſmetricaꝫ.
nā ariſmetrica eſt de nūero ſimplr̄. armonica. i. muſica
eſt de nūero relato ad ſonū. nūerus āt q̄ repit̄ in ſonis eſt
ſub nūero ſimplr̄. h⁹ ēt m̄ō ſe hʒ apparentia. i. naualis ad
aſtrologiā. nā aſtrologia conſiderat mot⁹ aſtroꝝ ſimplr̄.
nauualis vō ꝯſiderat hōs mot⁹ ꝑ q̄ſdā apparētias ⁊ ꝑ q̄daꝫ
ſigna ſenſibilia. ꝯſiderat. n. h⁹ m̄ō motū aſtroꝝ prout de
ſeruit ad artē nauigādi. vñ hec ſcia dcā ē apparētia q̄ꝛ ꝑ
q̄dā ſigna apparētia ⁊ ſenſibilia īdicat mot⁹ aſtrorum vt
deſeruit ad artē nauigādi. mot⁹ aūt aſtrorū ſic ſūpt⁹ ē
ſub motu aſtroꝝ ſumpto ſimplr̄. ¶ Dubitaret forte ali
q̄s vtꝝ ſteriometria ſit eadē ſcia cū geometria ⁊ videt̄ q̄
ſic. q̄ꝛ de menſuris corpoꝝ intromittit ſe geometra. ſte
riometria ḡ vl̄ erit geometria vel ꝑs geometrie. ¶ Dicē
dū. q̄ ad hoc dixerūt q̄daꝫ q̄ ſteriometria de q̄ h̄ loquit
p̄hs ē ipſe vndecim⁹ vel duodecim⁹ geometrie in q̄ agit̄
de ſolidis ⁊ corꝑib⁹. poſſumus t̄n dicere q̄ ſteriometria q̄
dicit ꝓꝑ q̄d. eius q̄ machinatiua dicit q̄ꝛ. ē ſubalternata
geometrie. nec ē eadē ſcia cū geometria. nā geometria ē
valde abſtracta. machinatiua aūt mechanica que erigit
edificia eſt valde ſenſibilis ⁊ valde m̄ālis. nō aūt eēt fa
cile a ſcia iſta abſtracta ⁊ ꝯſiderāte cās ſic vl̄es cauſmōi

eſt geometria deſcēdere in ſciam ſic ſenſibilē ⁊ m̄alē cu
iuſmodi ē machinatiua mechanica. Sʒ iter geometriā ⁊
machiatiuā eſt ſcia media q̄ dr̄ ſteriometria. nā illas cās
quas ꝯſiderat geometra vl̄r ꝯſiderat ſteriometra appli
cando ad mēſuras corpoꝝ. ex ꝓpōnibus. n. ⁊ ex ꝓportio
nib⁹ gn̄aliter ſumptis deſcēdit ſteriometra ad ꝯſiderādū
de q̄buſdʒ corpoꝛib⁹ ſenſibilib⁹ q̄ō ſe hēant adinuicē ⁊
in qua ꝓportione. ſteriometra igit̄ ſupponit ꝓpōnes geo
metricas ⁊ eſt q̄ſi q̄dā practica geometrie. nā ex ꝓpōnib⁹
geometricis multas ſenſibiles paſſiōes ꝓbat de corpori
bus ad quas ꝓbādas nō deſcēderet geometra qui eſt ar
tifex magis abſtractus ⁊ leuatus. ſteriometra ḡ accipit a
geometra tanq̄ꝫ artifex ſenſibilis ab abſtracto. machina
tiuus autem accipit a ſteriometra tanq̄ꝫ magis ſenſibilis
a minus ſenſibili. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Fere aūt vniuoce ſunt harū ſciarūꝫ q̄daꝫ vt
aſtrologia mathematica q̄ eſt ⁊ nauualis ⁊ ar
monica mathematica que eſt ſcd̄m auditum.

¶ Dat ꝯueniētiā ⁊ dr̄iaꝫ iter hōs ſcias. Circa q̄ duo fac̄. q̄ꝛ
p̄ oñdit q̄ō tales ſcie ꝯueniūt. 2° q̄ō dr̄ne ibi. (Dec. n.)
ꝯueniētia aūt iter has ſcias ſubalternantes ⁊ ſubalterna
tas ē q̄ꝛ q̄dam haꝝ ſciaꝝ ſubalternataꝝ ſūt q̄ſi vniuoce
ad ſcias ſubalternātes. ſūt idē gn̄e ⁊ vt idē ſpē. iō ait. (Fe
re aūt q̄dā haꝝ ſciaꝝ) ſu. ſubalternaꝝ (ſūt fere vniuoce
ad ſcias ſu. ſubalternātes (vt aſtrologia mathematica ⁊
nauualis) ſu. ē q̄ſi vniuoca vna alteri (⁊ armonica) i. mu
ſica (mathematica) ⁊ muſica (q̄ ē ſʒ auditū) ſūt ſu. vere
vniuoce. ¶ Notādū āt q̄ de ſerenitate ⁊ de tēpeſtate ꝯſi
derat aſtrolog⁹ ⁊ nauualis: ſʒ aſtrolog⁹ ꝯſiderat de talib⁹ ſʒ
cās. q̄ꝛ cōſiderat mot⁹ ⁊ ſitus aſtroꝝ a q̄b⁹ cāt̄ ſerenitas
⁊ tēpeſtas. nauualis āt ꝯſiderat de talib⁹ ſʒ q̄dā ſigna ſenſi
bilia ⁊ ſʒ q̄ſdā appētias. ¶ Not̄ᵐ q̄ aſtrologia ē duplex.
vna q̄ ꝯſiderat ſolū mot⁹ ⁊ curſus aſtroꝝ. alia practica ⁊ ī
dicialis q̄ ſʒ mot⁹ aſtroꝝ iudicat ſerenitates ⁊ tēpeſtates
⁊ alia q̄ hic īferi⁹ accidūt. Iſta āt aſtronomia iudicialis ē
q̄ſi vniuoca ad nauualē. q̄ꝛ id q̄d ꝯſiderat nauualis m̄ō groſ
ſo ⁊ ſenſibili ⁊ ꝑ q̄dā ſigna apparētia: vt puta q̄ꝛ luna fac̄
circulū; vel q̄ꝛ rubet celū. aſtrologia iudicial ꝯſiderat m̄ō
ſubtiliori: vt ꝑ mot⁹ ⁊ ſitus aſtroꝝ. vt q̄ꝛ tales planete ad
īuicē ꝯiungent̄. vel q̄ꝛ tal' planeta erit ī tali puncto. iō h̄ ⁊
h̄ eueniet. ¶ Nōndū ēt q̄ muſica ſʒ auditū pōt dici mu
ſica iſtr̄al: vt puta ars viellādi ⁊ citharizandi: hec āt fere
eſt vniuoca cū muſica mathematica. nā illas eaſdeꝫ pro
pōes q̄s cōſiderat muſica mathematica m̄ō magis ſub
tili conſiderat: v ellator ⁊ citharizator modo magis groſ
ſo ⁊ ſenſibili. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ō in talib⁹ dn̄r
fere vniuoce ſcie ſubalternātes ⁊ ſubalternate. ¶ Dōʒ q̄
vniuoca ſunt q̄ꝝ nomē cōe eſt ⁊ rō ſu̇bē eadē. rō āt ſumit̄
ex forma. ⁊ q̄ꝛ illā eadē formā quā cōſiderat ſcia ſupior
m̄ō abſtracto cōſiderat ſcia īferior ⁊ ſublaternata modo
ſenſibili ⁊ per applicationē ad m̄ām iō vna eſt fere vni
uoca alteri. ſcia. n. nauualis quedā aſtrologia eſt. q̄ꝛ ꝑ ea q̄
videt in aſtris iudicat d̄ tempeſtate ⁊ ſerenitate aſtrorū
ergo aſtrologia nauualis ⁊ aſtrologia mathematica conue
niunt in nōie: q̄ꝛ q̄libet eſt aſtrologia ⁊ muſica mathema
tica. ⁊ ſm auditum ꝯueniūt in nōie. q̄ꝛ q̄lʒ ē muſica. ⁊ cō
ueniunt ēt in rōne: q̄ꝛ ꝑ eadē aſtra iudicat de ſerenitate ⁊
tēpeſtate aſtronomia nauualis ꝑ que iudicat aſtronomia
mathematica: nō t̄n eſt ſimplr̄ ⁊ ꝓp̄e vniuoca hec ⁊ illa.
q̄ꝛ nō iudicat eodē m̄ō: naꝫ aſtronom⁹ mathematicus ⁊
maxie iudicial' iudicabit de ſerenitate ⁊ tēpeſtate cōſide
rādo ſitus ⁊ curſus aſtroꝝ. aſtronomus aūt nauualis con
ſiderabit ꝑ aſtra ſerenitatē ⁊ tēpeſtateꝫ cōſiderando ali
qua ſigna apparētia in aſtris. vt puta q̄ꝛ luna facit circu

lũ vel q2 mars oritur nimis rubicũdus. ⁊ qđ dcm̃ eſt de aſtronomia mathematica ⁊ naualli intelligendũ ẽ de muſica mathematica ⁊ q̃ eſt ſm̃ auditum. ❡ Ulterius forte dubitaret aliq̃s vtrũ aſtronomus iudicialis poſſit iudicare de ſerenitate ⁊ tẽpeſtate ⁊ de his q̃ hic agunt. ❡ Dõm. q̃ Ptolemeus in cẽtilogo ſuo duas ↄditiões dat iudicio aſtronomoꝝ. vna ẽ q̃ debẽt aſtronomoꝝ iudicia eẽ in vli nõ in pticulari. alia eſt q̃ talia iudicia ſunt media iter poſſe ⁊ neceſſe. ⁊ vt h̃ adaptem⁹ ad ꝓpoſitũ dicim⁹ q̃ ea q̃ hic inferius agunt̃ vel depẽdẽt ex libero arbitrio vel non. q̃ ſi nõ depẽdẽt ſicẽ tẽpeſtas. ſerenitas. vbertas. ſterilitas. õ talib⁹ poterũt iudicare aſtronomi ita tñ q̃ eoꝝ iudicium erit plus q̃ poſſe: qđ eſt ad vtrũlibet: ⁊ min⁹ q̃ neceſſarium qđ eſt ſemꝑ. nã mot⁹ celi ꝓſupponit diſpõnẽ mãe ita q̃ ex eodem ſitu ſyderũ nõ ſemꝑ ↄtigit idẽ effectus ſi mã nõ ſit eodẽ mõ diſpoſita. ⁊ q2 põt ꝓꝑ indiſpõnez mãe ipediri talis effect⁹ ex motu celi nõ ẽ neceſſariũ iudiciũ de effectibus iſtoꝝ iferioꝝ. q̃re ſi dicat̃ q̃ ipſa diſpõ mãe dependet ex motu celi ita q̃ redeũtib⁹ ſyderib⁹ ad eũdẽ pũctũ redibit eadẽ diſpõ mãe ⁊ ꝑ ↄñs idẽ effect⁹. dici dꝫ q̃ nõ oꝫ dare tãtã eq̃litatẽ nec tãtã vniformitatẽ in effectibus q̃tã damus in cãis. vñ nõ oꝫ ſemꝑ ſi i tãto tpe ẽ talis ↄiũctio ſyderꝝ q̃ ſemꝑ i illo tpe redeat talis diſpõ mãe. Si aũt q̃ h̃ iferius agunt̃ depẽdẽt ex libero arbitrio tũc ibi ẽ adhibẽda ſcđa ↄditio. ʒ°. q̃ iudicia aſtronomoꝝ ſũt i vli ⁊ nõ in pticulari. nã liberũ arbitriũ motui corpoꝝ celeſtiũ directe ſubditũ eẽ nõ pt. iõ nõ dꝫ eẽ tale iudiciũ in pticulari. vtputa ſi q̃s ꝑ aſtrologiã cerneret q̃ deberet eẽ copia vini: iõ nõ d̃beret iudicare q̃ petrus vl ioãnes erũt ebrij q2 per liberꝫ arbitriũ poſſent ab ebrietate cauere. Sꝫ in vli verius iudicium darent dicẽdo q̃ plures erunt ebrij hoc anno ꝓꝑ copiã vini. Si aũt deſcẽderẽt ad ꝑſonas ſpãles poſſet eis accidere maior deceptio. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Hoc aũt ipſum q2 ſenſibiliũ ẽ ſcire. Sꝫ ipſuꝫ ꝓpter qđ mathematicoꝝ. Hi enim cauſarum demonſtrationes habent.

❡ Dat dñiam iter ſcias ſubalternãtes ⁊ ſubalternatas ⁊ q̃tuor facit ſꝫ q̃ q̃druplicẽ dñiaꝫ aſſignat. vna. n. dñia ẽ ex mõ ſciẽdi. nã modus ſciẽdi ſcie ſbalternate ẽ ſcire q2. ſubalternãtis aũt ꝓꝑ qđ. z⁹ dñia eſt ex pte rei ſcite. nã multotiens ipꝫ q2. ẽ ſcitũ i ſcia ſubalternata qđ nõ ẽ ſcitũ i ſbalternãte. tertia dñia ẽ ex pte ſcie ſubalternate q2 ẽ mãlior ⁊ ſenſibilior q̃ ſubalternãs. q̃rta ãt ẽ ex pte ſcie ſubalternãtis q2 eſt formalior ⁊ abſtractior q̃ ſubalternata. ſcđa ibi.) Et multotiẽs) ʒ⁹ ibi (Sunt ãt h⁹) q̃rta ibi (Mathematice. n.) Dicit g̃ q̃ (hoc. n. ipm̃ q2 ſcire ẽ ſenſibiliũ) i. ſciaꝝ ſubalternataꝝ. (ſꝫ ꝓꝑ qđ ſcire ẽ mathematicoꝝ) i. ſciaꝝ ſubalternãtiũ (hi. n.) i. mathemaci ſiue ſcie ſubalternãtes (hñt demſtratiões cãꝝ) i. ꝑ cãs. q. d. q̃ dñt ſcia ſubalternãs a ſubalternata in mõ ſciẽdi. q2 vnius ẽ ſcire q2. alterius ꝓꝑ qđ. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et multotiens neſciunt ipſuꝫ q2 ſicut vlẽ cõſiderantes multotiens q̃dã ſingulariũ neſciũt ꝓpter id q̃ non intendunt.

❡ Dat ſcđaꝫ dñiaꝫ ſũptã ex pte rei ſcite. d. (Et multotiẽs) ſu. ipſe ſcie ſubalternãtes (neſciũt ipꝫ q2) ſu. qđ ſciũt ſcie ſubalternate (ſicẽ ↄſiderãtes vlẽ multotiẽs neſciũt q̃daꝫ de numero ſingulariũ ꝓꝑ id qđ nõ itẽdũt) i. q̃ nõ aduertũt nec ↄſiderãt. q̃uis. n. ſcit aliqđ in vli ⁊ i ſuis pncipijs nõ oꝫ q̃ ſciat illđ i ꝓpria forma. ſcie g̃ ſubalternantes ꝓꝑ ſui altitudinẽ cõſiderãtes vles cãs lꝫ ſciãt ꝓꝑ quid. ignorãt tñ multos effectus ⁊ multa q2. q̃ nõ ignorant ſcientie ſenſibiles ⁊ ſubalternate. Eſt g̃ h̃ dñia inter ſciam ſubalternatã ⁊ ſubalternantẽ q̃tũ ad ipſaꝫ rẽ. q2 ipm̃ quia põt eſſe ſcitũ in ſcia ſubalternata qđ nõ eſt ſcitũ i ſubalternãte. ❡ Notãdũ aũt q̃ geometra neſciret q2 vulnera circularia tardius ſanant. ⁊ tñ ſcit cãm h⁹. ſcit. n. q̃ circulus nõ hꝫ angulũ. hoc aũt eſt ſcire cãm q̃re circulare vuln⁹. ſanat̃ tardi⁹. nã vbi ſit angulus ptes appropiquãt magis iõ vulnera angularia ꝓpter ꝓpinq̃tatem partiũ citius ſanant̃. q2 citius ↄiungunt̃ partes adinicẽ. circularia autem tardius. carere angulo g̃ eſt ꝓꝑ qđ circulare vuln⁹ tardi⁹ ſanat̃. ſcit g̃ geometra iſtud ꝓꝑ qđ. q2 ſcit circuluꝫ carere angulo. multi tñ geometre ſunt a q̃b⁹ ſi q̃rerent̃ vtꝝ circularia vulnera tardius ſanentur qui dicerent ſe neſcire. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sunt autem hec quecũq3 alterũ quid ſit ſecũdum ſubam ⁊ vtuntur ſpẽbus.

❡ Dat tertiã dñiam ſumptã ex pte ſcie ſubalternate q̃ eſt mãlior. d. (Sũt hec) i. ſunt ſcie ſubalternate (q̃ quidem ſunt qđdã alteꝝ ſm̃ ſubaꝫ vel ſm̃ ſubm̃) alteritas enim ⁊ diuerſitas ſciaꝝ ſubalternataꝝ ad ſcias ſubalternãtes ſumit̃ ſꝫ ſubaꝫ ⁊ ſꝫ ſubꝫ. i. ſꝫ mãꝫ ad quã applicãtur vñ tales ſcie (vtunt̃ ſpẽb⁹) i. vtunt̃ forma ſu. applicata ad mãm. eſt g̃ hec dñia ex pte ſcie ſubalternate: q̃ ẽ qđ alteꝝ ⁊ qđ diuerſuꝫ a ſubalternãte rõne ſubiecti ⁊ mãe ad quã applicat̃. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Mathematice. n. circa ſpẽs ſunt. Non. n. de ſubiecto aliquo. ſi. n. õ ſubiecto aliquo geometrica ſunt; ſed nõ ſm̃ q̃ de ſubiecto ſunt.

❡ Dat q̃rtã dñiã ſumptã ex pte ſcie ſubalternãtis. nã tales ſcie dñt a ſubalternatis: q2 ſunt circa ſpẽs ⁊ ſunt formaliores illis. iõ ait q̃ (mathematice. n.) i. ſcie ſubalternantes (ſunt circa ſpẽs) ⁊ circa formã (nõ. n. ſunt de aliquo ſubo) i. õ aliq̃ mã ſpãli. lꝫ. n. ea q̃ ↄſiderat geometra ſint in aliquo ſubo: ipſe tñ ↄſiderat ea vt nõ ſunt in ſubo: ideo ait (ſi. n. geometrica ſũt õ aliquo ſubo) i. õ aliq̃ ſpãli mã (ſed nõ) ſu. ↄſideranẽ talia a geometra (ſꝫ q̃ ſũt õ ſubo ↄſiderat. n. geometra lineã q̃ n̄ eſt ſine ligno vel ſine lapide vl ſine aliq̃ mã: ipſe tñ ↄſiderat eã vt nõ ẽ in aliq̃ mã. eſt g̃ hec q̃rta dñia ex pte ſcie ſubalternãtis: q2 in h̃ dñt a ſubalternata: q2 eſt circa ſpẽꝫ ⁊ ẽ magis formalis. ❡ Dubitaret forte aliq̃s q̃ũo geometra põt ↄſiderare lineã q̃ ẽ in mã ⁊ q̃ nõ dr̃ de aliq̃ ſubo vt nõ ẽ in mã ⁊ vt nõ dr̃ de aliquo ſubo. ❡ Dõm. q̃ mathematicus non abſtrahit a mã ſimplr̃: ſꝫ a mã ſenſibili: quãtitas aũt cõtinua quã cõſiderat mathematicus nãliter hꝫ eẽ in mã. ⁊ ſine mã nõ põt itelligi q̃ habeat nãle eſſe. ipoſſibile ẽ. n. q̃ mathematicus abſtrahat a mã ſimplr̃: ſꝫ abſtrahit a mã ſenſibili. nã virtutes actiue ⁊ paſſiue cuiuſmodi ſunt q̃litates prie ⁊ q̃litates ſcđe q̃ deriuant̃ a q̃litatib⁹ pmis faciũt rẽ quãcũq3 eẽ ſenſibilẽ: mã g̃ ſenſibilis eſt mã q̃lis: ⁊ q2 q̃titas eſt prior q̃litate: q2 q̃titas eſt accñs qđ p̃ ineſt ſubſtantie vt vult cõmẽtator in. lꝫ. meta. poterit itelligi mã q̃ta nõ intellecta mã q̃li: licet q̃titas ſit cũ q̃litate ⁊ hẽat eſſe in mã q̃li tñ q2 põt intelligi q̃titas q̃ eſt in mã q̃li nõ itellecta mã quali. hñ ergo dcm̃ ẽ q̃ geometrica ſunt i aliquo ſubiecto. i. in aliq̃ mã quali: ſm̃ ſe aũt conſiderant̃ a geometra nõ in ſubo ⁊ ſm̃ q̃ nõ dñr de ſubo. i. ſm̃ q̃ nõ ſũt in mã quali: vt nõ dicunt̃ de mã quali: ſed vt ſunt abſtracta a materia tali. ❡ Tunc ſequitur illa pars.

❡ Hꝫ aũt ſe ad ſpeculatiuã ſicut hec ad geometriã. alia ad ipſam: vt id qđ eſt de yride ipm̃ q̃dem q2 phyſicoꝝ eſt ſcire: ſed ꝓꝑ quid ſpeculatiui aut ſimpliciter aut ſm̃ doctrinam.

¶ Que eſt ſcda pars pncipalis hu' lectionis. In qua poſtq̃ auctor oſtendit quo ppter qd. ⁊ q2 comparant̄ ad diuerſas ſcias quarũ vna alteri ſimplr ſubalternat̄. oſtdit quo cōparant̄ ad diuerſas ſcias. quarũ vna n̄ ſubalternat̄ alteri ſimplr ſm aliquã ptem. d q (Hz aũt ad ſpeculatiuã). i. ad pſpectiuã (ſic h ad geometriã. alia ad iſtã). q. d. q alia ſcia vtputa nãlis ſe hz ad iſtã. ſ. ad pſpectiuã ſic hec. i. ſic pſpectiua ad geometriã. nã de aliq̃ dicit nãlis q2. de q̃ dicit pſpectiuus ppter qd. ſic de aliq̃ dicit pſpectiu' q2. de q̃ geometra dicit pp qd. (vt eſt id qd ē de yride). q. d. q q̃tum ad illã ptē q̃ eſt de yride phyſicus ſubalternat̄ pſpectiuo ſicut pſpectiu' geometre. q̃tũ g̃ ē ad id qd ē de yride (phyſici ē ſcire q2. ſ3 pp qd pſpectiui aut ſimplr aut ſm doctrinã) qd quo itelligẽdũ ſit in dubitatõe dicet̄. ¶ Notãdu3 aũt q nãlis phia ſiue phyca n̄ ſubalternat̄ pſpectiue ſimplr ſ3 q̃tũ ad aliquã ptē vtputa q̃tũ id qd ē de yride. igit̄ qñ pp qd. ⁊ q2 cõpant̄ ad tales ſcias diuerſas cuiuſmodi ſunt pſpectiua ⁊ phyca talis cõpatio nõ eſt ſ3 q vna ſcia ſubalternat̄ alteri ſimplr ſ3 ſm q ſubalternat̄ ei q̃tum ad aliquã ptē. ¶ Dubitaret forte aliqs quo de yride dič phs q2. pſpectiuus aũt ppter qd. aut ſimplr aut ſ3 doctrinam. ¶ Dõ3 q o3 ex his q̃ dñr de linea viſuali circa quã lineã negociat̄ pſpectiua dicere ppter qd eo2 q̃ apparẽt in yride. ea aũt q̃ dñr de linea viſuali vel ↄpetũt ipi linee ſm ſe ⁊ illa accipit pſpectiuus a geometra nã ad geometrã ptinet determinare de linea ⁊ de his q̃ linee iſunt per ſe. ſi vero ea q̃ dñr de linea viſuali nõ cõpetãt linee ſ3 q linea ſ3 ſm q viſualis talia dñr eſſe pſpectiua ſimplr. talia. n. nõ accipit pſpectiu' ab alio. q2 g̃ ad dõm pp qd ô yride aliqua ſumunt̄ ô linea viſuali q̃ ↄpetũt ei ſm q viſualis. aliq̃ vo ſm q linea: iõ ppter quid de yride dicit pſpectiua ſimplr ⁊ ſm ſe ⁊ dicit pſpectiuo nõ ſm ſe ſed vt accipit ea a ſupiori ſcia. de yride ergo q2 dicit nãlis. ſed ppter quid dicit pſpectiuus aut ſimplr aut ſm doctrinã ſu. ſuperiorẽ. i. ſ3 q accipit a geometra. hoc. n. ↄcordat cũ alia trãſlatione vbi dr̄ q de yride phyci ē ſcire q2. ſ3 pp qd pſpectiui. aut ſimplr aut ci' g eſt ſm metaphyſica. eũ autẽ qui eſt ſm mathematica appellat geometrã. de yride g̃ pp qd vel dicit pſpectiuus ſimplr q̃tũ ad ea q̃ ſunt linee viſualis vel dicit hic ille g eſt ſm mathematica. i. geometra ſiue pſpectiuus vt accipit a geometra q̃tu3 ad ea que ſunt ipſius linee. ¶ Tunc igitur ſeqtur illa pars.

¶ Multe. n. ⁊ nõ ſubinuicẽ ſcia2 hñt ſe ſic vt ad geometriã medicia: q. n. vlnera circularia tardius ſanãtur medici eſt ſcire: propter quid autem geometre.

¶ Que ē tertia ps pncipalis lectõis huius in q̃ oñdit̄ quo ppter quid. ⁊ q2 ↄparant̄ ad diuerſas ſcias: qua2 vna nõ ſubalternat̄ alteri nec ſimplr nec ſm partẽ ſed hoc eſt ſolum ſm aliquã ppõnem de qua vna ſcia dicit q2. alia pp qd. iõ ait q (multe vo ſcia2). i. de nũero ſcia2 (nõ ſubinucẽ). i. q̃rum vna non ſubalternat̄ alteri nec ſimplr nec ſm aliquã pte3 (ſe hñt ſic). ſ. q vna dicit. q2 ⁊ alia ppter qd. (vt medicia). i. cirugica (ad geometriã q. n. vulnera circularia tardi' ſanant̄ q2 ē ſcire medici). i. cirugici (pp qd aũt geometre.) ¶ Notandũ autem q medicina cirugica q̃ eſt curatrix vulnerũ nec ſimplr nec ſm ptē ſubalternat̄ geometrie. tñ de aliq̃ ppõne vt q circularia vulnera ſanantur tardius dicit talis medicia q2. de quo geometra diceret ppter qd. ¶ Notãdũ ēt q iſto modo quo dicit medicina q2. ⁊ geometra ppter qd. non eſt quia vna ſubalternetur alteri ſed ſm aliquã ppõnẽ ſic ſe hñt etiã geometria ⁊ nãlis phia. geometria. n. nec ſimplr nec ſm aliquã ptē ſubalternat̄ nãli phie. attñ de aliq̃ ppõne dicit geometra q2. vtputa q2 l3 de pũcto ad pũctum rectam lineã ducere. de q̃ dič phycus pp qd. pbat̄. n. in. 6. phycorum q inter q̃l3 duo pũcta eſt dare lineam mediam.

Figurarum autez magis ſcire faciẽs maxime prima eſt.

¶ Poſtq̃ phs cõparauit demſ̃ationẽ ppter qd. ad demſ̃ationẽ q2. vt eligeret ſibi demſ̃ationẽ pp qd. q̃ magis facit ſcire. In parte iſta cõparat figuras ſillogiſmo2 ad ſe inuicẽ vt eligat ſibi figurã illa3 que magis facit ad ſcire. Circa quod duo facit quia primo facit quod dictũ eſt. 2° quia mentione3 fecerat de ppõne immediata affirmatiua ne aliquis crederet q oĩs ppõ immediata eſſet affirmatiua ⁊ q nulla eſſet talis negatiua oſtendit quo habeat fieri ppoſitio immediata negatiua ibi (Sicut aũt eſſe a. in b.) Propter primũ ſciendu3 q figura illa que magis facit ſcire eſt pma figura. Circa quod tria facit in pma parte. nam pmo proponit hanc veritatem q prima figura magis facit ſcire. 2° ad hoc pbandum adducit multiplicẽ rõne3. 3° epilogat circa determinata. ſcda ibi. (Mathematice. n.) tertia (Manifeſtum eſt igitur) Dicit g̃ q (Figurarum aũt magis faciẽs ſcire). i. inter figuras ſillogiſmorũ illa que eſt magis idonea ad generandũ ſciam (maxime eſt) ſ. prima figura. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mathematice ⁊ eni3 ſciarũ per hanc fuerũt demſ̃ationes vt arithmetica ⁊ geometria ⁊ perſpectiua.

¶ Probat qd dixerat. Circa qd q̃tuor facit ſ3 q quattuor rõnes adducit ad ppoſitũ: ſcda ibi (Et fere dñr eſt). tertia ibi (Et poſtea ipſi'.) quarta ibi (Amplius hoc illis) Prima ē rõ a ſigno. nã ſignũ ē q pma figura magis fač ſcire q2 mathematice ſcie q̃ ſũt certiſſime ⁊ q̃ maxime faciũt ſcire potiſſime vtunt̄ hac figura: iõ ait q (Mathematice. n. ſcia2 p hãc primã figurã fuerũt demſ̃ationes: vt ariſmetrica ⁊ geometria ⁊ pſpectiua) tũc eſt g̃ ſuppleda rõ q cum ſic ſit ſignũ eſt q pma figura magis faciat ſcire. ¶ Dubitaret forte aliquis vt2 mathematice ſint certiſſime ⁊ maxime faciãt ſcire. ¶ Dõ3 q iſta certitudo vel põt accipi ex parte rei: vel ex pte mõe. ſi ex parte rei q̃to ſcia eſt de ſimplicioib' tãto eſt certior. ⁊ iõ metaphyſica eſt certiſſima ſcia2 vbi agit̄ de deo ⁊ ſubſtantijs ſeparatis q̃ ſimplicitate excedũt cetera entia. Sed in ↄpatione ad nos talia nõ ſunt certiſſima: q2 nõ ſunt pportionata itellectui nro. ⁊ nõ niſi a poſteriori poſſum' deuenire in cognitionẽ ipſo2: de talib'. n. poſſum' ſcire. q2 ſunt ⁊ q2 itelligũt. Sz q̃lis eſt eo2 eẽ. ⁊ qual' ē ſuo2 itelligere balbutiendo pferim' ⁊ balbutiẽdo de ipſis loq̃ntes nõ qd ſũt. ſ3 qd nõ ſũt ſcim' itellcũ eẽnciali ſubẽ ſepate a nobis itelligi nõ põt. Mathematica g̃ q2 ſũt magis pportionata itellectui nro. imo q2 cognitio nra i mathematicis ſm ↄmẽ. in pmo. phy. icipit a pozib' ⁊ p cãs i eis deuenimus i cognitionẽ effectuũ. in ↄpatõe g̃ ad nos tales ſcie ſũt certiſſime. vñ ⁊ ↄmẽ. in. 2. meta. ait q demſ̃ationes mathematice ſũt in p̃ ordine certitudis. ⁊ ſubdit q demſ̃atiões nãles ſequnt̄ eas in hoc. dicam' g̃ q cũ triplex ſit mod' eẽntialis phie phycus mathematic' ⁊ diuin': demſ̃ationes mathematice ſunt certiores demõſtrationib' nãlib' ⁊ ratione rei. q2 res mathematice ſunt magis abſtracte. ⁊ ratione noſtri. q2 cognitio nra in mathematicis incipit a p̃ozib'. in nãlib' aũt incipit ab effectib' ⁊ a poſteriori. pńuo. n. phi fuerũt admirati effectũ: vt lunam eclipſari ⁊ poſtea inueſtigauerũt eſſe cãm iterpoſitionẽ terre: ſed vt p3 ſciẽtib' per geometriã p̃us ſcit̄ q triangulus habeat angulũ extrinſecũ q̃3 q habeat tres ⁊ tñ hr̄e angulũ eſt p̃us

τ eſt cã eius qð ē hr̄e tres ſʒ ipſa mathematica ē metaphyſica certioꝛ nõ rõne rei ſʒ rõne nr̃i vt ē p̲ habita declaratū. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs vtrū tres iſte ſcie de qbꝰ facit mētionē. vʒ. ariſmetrica geometria. τ ꝑſpectiua ſint eque certe. ¶ Dōm. ꝙ iſte tres ſcie ſe hñt p̲ ordinē in certitudine. nã vt ꝓbaᷓ in p̊ meta. ſcia q̄ ē de re q̄ ſe hʒ p̲ additionē ad rē aliā de q̄ eſt ſcia alia ē minꝰ certa q̄ʒ illa ſcia qꝛ eſt de re minꝰ ſimplici. τ qꝛ pūctus ſe hʒ p̲ additionē ad vnitatē. qꝛ pūctꝰ eſt ſuba poſita. vel qꝛ pūctꝰ ē vnitas poſitionē hñs iõ ariſmetrica q̄ ē de vnitate ē certioꝛ geometria q̄ ē de pūcto. Ruſus linea viſualis ſe hʒ p̲ additionē ad lineā ſimplr. geometria igiᷓ q̄ ē ð linea ſimplr ē certioꝛ ꝑſpectiua q̄ ē de linea viſuali. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et fere dicere ē q̄cūqʒ pp̲ qd faciūt ſpeculationē. aut. n. oĩo aut ſicut frequētiꝰ τ in pluribꝰ per hanc figurā que eſt propter qd fit ſillogiſmus quare τ per hanc erit maxime faciēs ſcire propter quid ſpeculari.

¶ Adducit ſcðaʒ rõnē. ſumiᷓ aūt hec rõ ex ipſa cã ſiue ex ipſo ꝓpter qd. iõ ait ꝙ (τ fere ē dicere ꝙ q̄cūqʒ faciūt ſpeculationē) i. demõſtrationē (pp̲ qd) i. p̲ cãm (aut oĩno aut ſicut frequētiꝰ τ in pluribꝰ p̲ hāc figurā) i. p̲ primaʒ (fit ſill'ſ) q̄ eſt pp̲ qd. i. p̲ cãm (q̄re faciens ſcire ſpeculari pp̲ qd maxie erit p̲ hāc figurā) i. p̲ p̊mā. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re faciens ſcire ſpeculari vel faciēs ſcire cognoſcere pp̲ qd vel oĩno vel in pluribꝰ erit per primam figuraʒ. ¶ Dōm. ꝙ in demõſtrationibꝰ eſt cã p̲ ſe qꝛ p̲ cãm p̲ accñs non eſt demõſtratio ꝙ nec p̲ talē cãm aggeneraᷓ ſcia. in per ſe aūt includiᷓ de oĩ ergo talis cã eſt vl'is. illð ḡ qð demõſtratur ꝓpter qd demõſtraᷓ vlr. demonſtrare aūt aliqd vlr eſt dupliciter. vel affirmatiue vl' negatiue p̊ma ergo figura vel demonſtrat ꝓpter qd. i. ꝓpõnem habentē per ſe cãm τ ꝓpõnem vlem q̄tum ad vlem affirmatiuā vl' vt in pluribꝰ q̄tū ad vtranqʒ. vʒ. q̄tū ad affirmatiuaʒ τ negatiuā. nã p̲ p̊mā figurā põt ↄcludi vtraqʒ. vʒ. affirmatiua τ negatiua. in ſcða aūt negatiua tm̄. in tertia qdē nulla eſt vl'is. p̊ma ḡ figura vl' oēs ↄplectiᷓ τ oēs vl'es ↄcludit q̄tum ad affirmatiuas vel in maioꝛi parte qꝛ concludit τ affirmatiuas τ negatiuas que ſunt multo plures q̄ʒ negatiue tantū. vel poſſumus aliter reſpondere qꝛ ſm qð dicitur in 2ꝰ elencoꝝ ſemꝑ in non facere intelligiᷓ facere τ omnino in negatione demõſtratio. i. affirmatio itellectꝰ enim vnius vt intellectꝰ negatiuus ſiue intellectꝰ ꝑuatiuus vt qð aliqd ſit idiſtinctū a ſe τ diſtictū ab alio τ nõ ſit aliud ꝑſupponit itellectū entis τ intellectū poſitiuū. reddere ergo cãm negatiue ſemꝑ ꝑſupponit redditionē cauſe affirmatiue. vt multū ergo indigemꝰ reddere cãʒ affirmatiue. vt raro aūt negatiue. iõ qꝛ ſicut rectum eſt index ſui τ obliqui. τ ſicut per rectū itelligimus rectum τ obliquū ita affirmatio ē index ſui τ negatiõis τ p̲ affirmationem itelligimꝰ affirmationē τ negationē. affirmatio aūt multū facit ad ſcire: negatio aūt vt parum. τ qꝛ vl'is affirmatiua p̲ ſolā p̊mā figurā ↄcludiᷓ: negatiua vl'is p̲ p̊maʒ τ ſcðam hñ dictū eſt ꝙ freq̄ntius τ vt in pluribꝰ ſill'ſ faciens nos ſcire ſpeculari. i. cognoſcere propter qd maxime fit per hāc figurā. i. per primā. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Poſtea ipſius quicqd eſt ſciam p̲ hāc ſolaʒ figuram venari poſſibile ē. in media. n. figura nõ cathegoricꝰ ſill'ſ ſed ipſiꝰ qð qd eſt ſcia eſt affirmationis. in vltima fit q̄le ſed non vlr: ſed qð quid eſt vniuerſaliū eſt. nõ eniʒ quodāmodo eſt animal bipes homo.

¶ Adducit tertiā rõnē ex p̲te ipſiꝰ diffõnis. nã demõſtratio hʒ p̲ ſe ↄpationē ad diffinitionē. nã vt ſupradcm̄ ē diffinitio vel eſt demõſtrationis p̊ncipiū vel demõſtratiõis cõcluſio vel tota demõſtratio poſitõe dĩns. cū ḡ diffinitio predicetᷓ vlr affirmatiue. qꝛ τ ſolā p̊mā figurā cõcludit vl'is affirmatiua ſola p̊ma figura potiſſime ē vtilis ad demõſtrationē τ ſola ipſa potiſſime facit ſcire. iõ ait ꝙ (poſtea) i. poſt rõnes aſſignatas eſt hˀ etiam rõ ad ꝓpoſitū qꝛ (ipſiꝰ qdem ꝙ qd eſt) i. diffõnis (ſciaʒ venari p̲ ſolā hāc p̊mā figurā eſt poſſibile) nã (in media. n. figura non fit ſillus cathegoricus) i. affirmatiuus (ſʒ ſcia ipſiꝰ ꝙ qd eſt affirmatiõis eſt) nã diffinitio affirmatiue ꝑdicaᷓ (in vltia) figura. i. i tertia (fit qdē) ſʒ. ↄclõ affirmatia (ſʒ nõ vlr) oēs eniʒ ↄcluſiones tertie figure ſunt ꝑticulares (ſed qð qd eſt) i. ipſa diffinitio (vl'ium eſt) i. vlr predicaᷓ. (hõ enim nõ eſt aĩal bipes quodāmõ) i. particulariter ſʒ vlr. ¶ Notandum aūt vim rõnis huius in hoc ↄſiſtere ꝙ qꝛ demõſtratoꝛ ſemꝑ vtiᷓ diffinitiõe τ maxie in demõſtratione potiſſima cū diffinitio ꝑdiceᷓ vlr τ affirmatiue qꝛ aĩal bipes q̄ eſt diffinitio homis vniuerſaliter τ affirmatiue predicaᷓ de homine cū in tertia figura nõ fit ↄcluſio vl'is in ſcða nulla affirmatiua ſcia diffõnis: qꝛ potiſſime ꝑtinet ad demõſtrationē potiſſime per p̊mā figurā fieri hʒ. ¶ Notādū ꝙ hec rõ tertia dīt a rõne ſcða ſicut ſpāle differt a gnāli. arguebat. n. rõ ſcða ꝙ qꝛ demõſtratio accipit ipſm pp̲ qd. i. ipſaʒ cãm per ſe que maxime accipiᷓ affirmatiue τ vlr. iõ ſola p̊ma figura eſt maxie vtilis ad ſcire: qꝛ in ſola p̊ma ↄcludiᷓ vl'is affirmatiua. hec aūt rõ tertia arguit ex cã per ſe magis ſpāliter. nam demõſtratio accipit cãm p̲ ſe τ talē cãm p̲ ſe cuiuſmodi eſt diffõ. cum ḡ diffõ ꝑdiceᷓ vlr τ affirmatiue ſola p̊ma figura facit maxie ad ſcire. qꝛ in ſola ipſa ↄcluditur vl'is affirmatiua. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ vr̄ rõ phi eē inſufficiens. naʒ nõ oʒ in oĩ demõſtratione potiſſima ↄcludi diffõnē: imo ↄcludiᷓ paſſio de ſubo vel diffõ paſſionis: vt ſi ira eſt paſſio irati τ ſi diffõ ire ē accēſus ſanguis circa coꝛ pp̲ appetitū doloris in ↄ̄rio ↄcludeᷓ p̲ hoc mediū qð eſt appetere doloꝛem in ↄ̄rio ira de irato tanq̄ʒ p̲ ſe paſſio de ſubo: vel ↄcludeᷓ habere accenſum ſanguis circa coꝛ de ipſo irato tanq̄ʒ diffõ per ſe paſſionis de ipſo ſubo. nã cuicūqʒ cõpetit diffinitū τ diffõ. cuicūqʒ cõpetit hr̄e irã cõpetit τ hr̄e accenſum ſanguinis: in demõſtratione ḡ potiſſima ſemꝑ diffõ eſt mediū: nõ tñ ſemꝑ ↄclõ: cū ḡ mediū ſumaᷓ in ꝑmiſſis nõ in ↄcluſione rõ phi arguit ꝙ ꝑmiſſe in demõſtratiõe ſunt vl'es affirmatiue: nõ aūt arguit ꝙ ↄclõ. Cū ḡ tertia figura poſſit hr̄e ambas ꝑmiſſas vl'es affirmatiuas ſcia diffinitiõis poterit haberi p̲ tertiā figuraʒ τ non per ſolam primam. ¶ Dōm ꝙ rõnem factā ↄcedimꝰ q̄tū ad hˀ ꝙ demõſtratio dī ſcia diffõnis. i. habita p̲ diffõnē. nã vt dicebaᷓ ſemꝑ i demõſtratiõe potiſſima diffõ eſt mediū. nã per diffõnē dicēte pp̲ quid paſſiõis ↄcludiᷓ paſſio de ſubo. τ hec eſt ſcia. igiᷓ ſcia diffinitiõis. i. p̲ diffinitionē aggenerata hʒ tã premiſſas vl'es q̄ʒ ↄclõnē nã ſi diffinitio dicēs pp̲ qd paſſionis cõpetit vlr ſubiecto vt aſſumunᷓ ꝑmiſſe oʒ ꝙ τ ipſa paſſio ↄpetat vlr ſubo vt ↄcludit ↄclõ. ſcia igiᷓ diffõis aggeneraᷓ p̲ ſill'ʒ hñtē vl'es ꝑmiſſas τ ↄclõnē vlem. τ qꝛ hõ ſill'ſ eſt in ſola p̊ma figura. iõ ſola p̊ma figura maxie facit ad ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius hec quidē illius nihil indiget. Ille aūt per hanc denſanᷓ τ augmentanᷓ quouſqʒ vtriqʒ ad immediata veniant.

¶ Adducit quartam rõnem ſumptā ex parte ipſaꝝ figuraꝝ. d. (Amplius) i. amplioꝛ ratio (hec) i. p̊ma figura (nihil indiget illis) i. ſcða τ tertia (ille aūt) ſup. ſcða τ

tertia indigent pma.iō ſubdit q(p banc).i.p pmā figurā(depſant ⁊ augmētant)ſu.ſcda ⁊ tertia figura (quouſqz veniāt ad imediata)Tūc ē g ſupplēda rō q cū figura illa magis faciat ad ſcire q nō idiget figuris alijs pma figura que nō idiget nec ſcda nec tertia magis faciet ad ſcire q̄ ſcda ⁊ tertia q̄ idigēt pria.⸿ Dubitaret forte aliqs quō ſcda ⁊ tertia figura idigēt pria qz augmētant ⁊ depſant p illā quouſqz veniāt ad imediata.⸿ Dōz.q hoc qd hic dr verū eſt mālr ⁊ verū eſt formalr.ipſa.n. forma ſillogiſtica in ſcda ⁊ tertia figura augmētat ⁊ depſat p pmā quouſqz veniat ad imediata.⁊ ipa ēt mā pdictaꝝ figuraꝝ hʒ ſic augmētari ⁊ depſari p pmā.venire.n.ad imediata hoc ē ſoluere aliqd in ſua vltia pncipia vt nō reſtet vlterius qrere pp qd.pncipia aūt in q reſoluit forma ſillogiſtica ſunt dici de oī ⁊ dici de nullo.vt dr in li.pꝛiū. hec aūt pncipia nō pbant ſcdam ⁊ tertiā figurani niſi reſoluant in pmā.ſcda aūt figura reſoluit in pmā p depſatione.depſando eni mediū.i.ſubyciēdo ipm reſoluit z^a figura vbi ſemp mediū pdicat in pma.vbi mediū i vna ſubycit in altera pdicat.tertia aūt figura reſoluit in primā pp augmētationē.oz.n.in tertia mediū augmentare .i.dilatare ⁊ facere ipm pdicari ſi debeat reſolui in pmā. hoc g modo ſcda ⁊ tertia veniūt ad imediata.i. reſoluuntur in pncipia pbantia formā ſillogiſticā.qz depſantur ⁊ augmētant per pmā.z^o mō verificat hoc nō ſolū q̄tum ad formā ſʒ ēt q̄tū ad māʒ.nā ſi ſcda ⁊ tertia figura accipiāt ppōnes mediatas ille ppōnes mediate nō deuenient ad imediatas niſi depſent ⁊ augmētent p primaʒ figurā:vtputa ſi accipet in ſcda vel i tertia figura.oīs hō eſt corpus:cū īter hoīeʒ ⁊ corpus multa ſint media nō deuenimus ad imediata deſcēdēdo a corpore ad hoīeʒ vel aſcēdēdo ab hoīe ad corpus niſi p pmā figurā.nā ſcda figura ſemp accipit ſuprā.qz ſemp accipit mediū qd pdicatur de vtraqz extremitate.tertia aūt ſemp accipit īfra.qz ſemper accipit medium quod ſubycitur.ſola autem prima accipit medium vt mediū.qz ſola ipſa accipit mediū inter vtrāqz extremitatē.ſola g ipſa poterit reduci ad immediata depſando.i.deſcēdēdo accipiēdo aliqd ſpālius vel augmentando.i.aſcendendo ⁊ accipiēdo cōius medium ⁊ latius vt ſi nō eſt hec imediata.hō ē corpus.qz corpus nō imediate pdicat de hoīe nec hō imediate ſubycitur corpori.imo ſunt multa media ſm pdicamētalē lineam inter hoīeʒ ⁊ corpus:ſi hec ppō debeat reduci ad immediata hoc erit dupl'r vel qz talis reductio erit q aliqd imediate pdicet de hoīe de quo imediate nō pdicat corpus.vel q aliqd imediate ſubyciat corpori cui imediate nō ſubycit hō.pmū fiet odepſando ⁊ deſcendendo.ſp enim accipiet deſcēdendo inter corpus ⁊ hoīeʒ donec deueniat ad aliqd qd imediate pdicet de hoīe.z^m aūtē fiet aſcēdendo ⁊ augmentando.ſi enim ſemp accipiatur aſcēdendo inter hominē ⁊ corpus ad vltimum deueniet ad aliqd q imediate ſubyciet corpori.⸿ Deinde cū dicit.

⸿ Manifeſtū igitur q maxime pprīū ſcie pria figura. Sicut aūt eſſe.a.in.b.ꝯtingit idiuidualiter.ſic ⁊ nō eē ꝯcedit: Dico aūt idiuidualiter eſſe aut nō eē eo q nō eſt eoꝝ medium.

⸿ Epilogat circa determinata.d.q(manifeſtū eſt igit q pma figura ē maxie pprīū).i.maxie eſt a ppetate(ſcie) i.maxie facit ad ſcire.⸿ Tūc ſequitur illa ps.(Sicut aūt eē.)Qz fecerat mentionē de ppōne imediata affirmatiua.qz p ꝯdepſationē ⁊ augmētationē ⁊ accipiēdo īter ſubiectū ⁊ pdicatū affirmatiua reducitur ad imediatā. ne g aliqs crederet q nō eſſet dare negatiuā imediatā ſicut ē dare affirmatiuā oſtēdit q eſt dare negatiuā imediatam ſicut ⁊ affirmatiuā.Circa qd duo facit.qz pmo pponit qd intēdit.z^o exeqtur de intento ibi.(Cum igit aut.a.qdē) Dicit g(ſicut.a.eſſe in.b.cōtingit indiuidualiter) ⁊ imediate.q.d.q ſicut eſt dare q.a.ſit in.b.⁊ pdicet de.b. ⁊ ſit ppoſitio affirmatiua imediata(ſic ⁊ ꝯcedit nō eē)ſu.a. in.b.⁊ remoueri.a.a.b.idiuidualr ⁊ facere ppōnē imediatam ⁊ negatiuā.⁊ exponit ſeqid appellat indiuidualiter d.(dico aūt idiuidualiter eē).i. ppōnē affirmatiuā imediatam(aut non eſſe).i. ppoſitionē negatiuam imediatam.(eo q non eſt eoꝝ mediū)qñ.ſ.nō eſt dare mediū ad inferēdū pdicatū de ſubiecto ſiue illa ppō ſit affirmatiua ſiue negatiua dr eſſe imediata.⸿ Dubitaret forte aliquis vtrum in ppoſitione negatiua ſit dare medium. ⸿ Dōm q mediū pt accipi dupl'r vel ſm ordinē predicati vel ſʒ ordinē ſilli.vel aliter pōt diſtigui ⁊ in idē redit: q dupl'r eſt mediū:qz eſt mediū qd ē iter pdicatū ⁊ ſubʒ ⁊ eſt mediū qd nō eſt iter ſubʒ ⁊ pdicatū:ſʒ inter pdicatū de ſubo iferi pdicatū de ſubo.mediū aūt ſʒ ordinē pdicati ſiue mediū iter pdicatū ⁊ ſubm nō hʒ niſi ppō affirmatiua.nā nō accipit aliqd iter aliqua duo niſi illa ſint adinuicē ordinata.⁊ niſi vnū illoꝝ ſit ſupra aliud: in ppōne aūt negatiua ſi ſit va nec pdicatū eſt ſupra ſubʒ nec infra:ſed eſt extraneū ab eo.talis g ppō nō hʒ mediū inter pdicatū ⁊ ſubʒ:ſʒ pōt hr̄e mediū p qd iferi ⁊ ꝯcluditur remotio pdicati ad ſubm:vt hic:nullus hō eſt q̄titas:habʒ p medio ſubam p quā hec ppō ꝯcludit.nā ſi nulla ſuba eſt quantitas.⁊ oīs hō eſt ſubſtātia.ꝯcludet q nullus hō ſit quantitas.⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Cū igit aut.a.qdē aut.b.i toto quodā ſit aut ⁊ ambo nō cōtingit.a.in.b.primo non eſſe.

⸿ Exequit de intēto.Circa qd duo facit:qz p oſtēdit quō hʒ eē ppō negatiua.z^o quō imediata ibi(Sʒ nō neutra.) Circa pmū duo facit.qz pmo dicit quot modis hʒ fieri ppoſitio negatiua mediata.z^o exequit de quolʒ illoꝝ modoꝝ ibi(Sit.n.a.)Dicit ergo(Cū igit aut.a.qdeʒ).i. aut pdicatū(aut.b.).i.ſubiectū(ſit in toto quodā).i.hʒ aliqd pdicatū ſupra ſe(aut ⁊ ambo).i.taʒ pdicatū q̄ ſubiectū hʒ aliqd genus ſupra ſe(nō ꝯtingit.a.).i.pdicatū(nō eē in.b.).i.remoto ſubiecto(pmo).i.imediate.ppoſitio ergo negatiua pōt eſſe non imediata tripliciter.vel qz pdicatum habet aliquod genus ſupra ſe:vl quia ſubiectū hʒ hō genus ſupra ſe.vel qz ambo tā pdicatū q̄ ſubm habēt ſupra ſe genus.⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Si eniʒ.a.in toto.c.ergo ſi.b.nō eſt i toto.c. pōt enim.a.eſſe quidē in quodā toto:ſed.b.nō eſſe in hoc erit ſillogiſmus q nō ſit.a.in.b. Si eniʒ in.a.quidē omni eſt.c.in.b.autē nullo eſt in.b.nullo eſt.a.⁊ hoc per medium.c.

⸿ Exequit de oībus his modis.Circa qd tria facit.qz primo facit qd dictū eſt.z^o qdā qd ſuppoſuerat declarat.3° epilogat circa determiata.ſecūda ibi.(Qd autē ꝯtingit) tertia ibi(Manifeſtū eſt aūt igit.)Circa pmū tria facit ſm q de tribus modis exeqtur.nā pūo exeqtur de ppoſitione negatiua mediata qñ pdicatū hʒ genus ſupra ſe. z^o qñ ſubiectū.3° qñ vtrūqz.ſcda ibi(Silr aūt)tertia ibi (Eodē aūt mō)Dic(Sit.n.a.).i.pdicatū(in toto.c.).i. in aliquo genere(ſi.b.).i.ſubiectū(non eſt in toto.c.).i. non eſt in illo genere ꝯ pōt ꝯtingere hn̄(pōt.n.a.).i.predicatū(eſſe in quodā toto.c.).i.in quodaʒ genere(ſʒ.b.) i.ſubm(nō eſſe in hoc).i.in illo gn̄e(qd ſi hoc mō ꝯtingat ſill's erit).i.ſillogiʒabit ſu.p mediuʒ.c.q non ſit.a.in b.verbi gr̄a ſi pponat talis ppoſitio.nulla q̄titas eſt hō qz pdicatū.a.i.hō eſt in gn̄e quodaʒ qd eſt.c.i.qd eſt ſuba

q2 ſubm.b.i.q̄titas nō eſt in.c.i.in ſuba. ſillogizabit per c.i.p ſubam q̄ nō ſit.a.in.b.i.q̄ q̄titas non ſit hō.iō ait (q̄ ſi.n.in oi.a.ē gdē.c.).i.ſi eſſe.a.eſt.c.hoc eſt ſi ois hō ē ſuba (in nullo aūt.b.eſt.c.).i.ſi nulla q̄titas eſt ſuba (in nullo.b.eſt.a.).i.nulla q̄titas eſt hō.factus eſt ergo ſills in ſcdo ſcde q̄.a.remoueat.a.b.i.q̄ q̄titas nō ſit hō (per mediū.c.).i.p ſubam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autem eſt ⁊ ſi.b.in toto quodam eſt vt in.d.d.autem in omni.b.eſt.a.autem in nullo.b.erit per ſillogiſmum.

¶ Determinat de z° mō qn̄ ſubȝ eſt in aliq̄ gn̄e.vtputa ſi pponat talis ppō.nulla linea ē ſuba.iō ait q̄ (ſilr aūt ē ⁊ ſi.b.).i.ſi ſubm vtputa linea (ē in quodā toto).i.i q̄daȝ gn̄e.vtputa in toto.d.qđ eſt in gn̄e qđ eſt q̄titas q̄ ſignificat p.d.(.d.enī).i.q̄titas.(.i oi.b.ē).i.in oi linea (.a.āt) i.ſuba (erit in nullo.b.).i.ↄcludet nō eē in.b.(p ſillȝ) ſu. p mediū.d.i.p q̄titatē.fiet.b.talis ſills.nullū.d.eſt.a.nulla q̄titas eſt ſuba.oē.b.eſt.d.i.ois linea eſt q̄titas.g̊ nullum.b.eſt.a.i.nulla linea eſt ſuba. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eodem autem modo demonſtrabitur ⁊ ſi vtraq3 in toto quodam ſit.

¶ Determinat de ppōne negatiua mediata qn̄ vtraq3.i.tā p̄dicatū q̄ ſubm ſunt in aliq̄ gn̄e.d.(Eodē aūt mō demōſtrabit̄) ſu.a.nō eſſe in.b.(⁊ ſi vtraq3).i.ſi tā p̄dicatuȝ q̄ ſubm ſunt (in toto quodā).i.aliquo gn̄e vt ſi pponat talis ppō.nulla linea eſt hō.q2 tā linea q̄ hō ſunt in aliq̄ gn̄e poterit p quodlibȝ illoꝝ generꝝ inferri hec ppō negatiua.infertur enim per ſubam in z° ſcde ſic.ois homo eſt ſuba.nulla linea eſt ſuba.ergo nulla linea eſt hō infertur hec ppoſitio p q̄titatē ⁊ fiet ſillogiſmus in z° prime ſic.nulla q̄titas eſt hō.ois linea eſt q̄titas.g̊ nulla linea eſt homo.eodē modo fieret iſte ſillogiſmus in p̊ ſcde ſi cōuerteretur maior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod autē contingit.b.non eē in quo toto eſt.a.aut iterū.a.in quo eſt.b.māifeſtū ex coordinationib⁹ eſt q̄cūq3 non cōmutantur adinuicem. Si enī nihil coꝝ q̄ ſunt i.a.c.d.coordinatiōe de nullo p̄dicant̄ q̄ ſūt in.b.e.f.a.āt in toto p.ſit ordinatōe exiſtēti.manifeſtū q̄.b.nō erit in.p.cōmutarent̄ enīȝ coordinatōes. Silr aūt eſt ⁊ ſi.b.in toto quodam eſt.

¶ Quoddam qđ ſuppoſuerat declarat.dixerat.n.q̄ poterat eē.a.i.p̄dicatū in quodā toto.i.in aliquo genere.i quo nō erat.b.i.ſubm ⁊ ecōuerſo.qđ declarat ex coordinatōe p̄dicamētoꝝ.d.(Qđ autē ↄtingat.b.).i.ſubm (nō eſſe in quodā toto cū.a.).i.in eodē toto cū.a.(aut iteꝝ) ſu.q̄ nō ↄtingat eſſe.a.ſu.(in quo eſt.b.manifeſtū eſt ex coordinationib⁹ quecūq3) ſu.coordinatiōes (nō cōmutant̄ adinuicē) cuiuſmodi ſunt coordinationes diuerſoꝝ p̄dicamētoꝝ ⁊ exponit ſe in terminis dicēs (ſi.n.nihil hoꝝ q̄ ſunt in.a.c.d.).i.in aliq̄ coordinatōe p̄dicamētali vtputa ſi nihil hoꝝ q̄ ſunt hō corpus ſuba (de nullo p̄dicat̄ q̄ ſunt in b.e.f.) vtputa ſi accipiat̄ linea ↄtinuū q̄titas.que ſunt in aliqua coordinatiōe p̄dicamētali (.a.aūt).i.p̄dicatuȝ vtputa ſi hō (ſit in toto.p.).i.in aliquo p̄dicamēto qđ ſignificat̄ per.p.vtputa in p̄dicamēto ſubſtātie (.p.coordinatione exiſtēti).i.exiſtēti tali coordiatiōe p̄dicamētali q̄ ſignificatur per.p.(manifeſtū eſt qm̄.b.).i.qm̄ linea q̄ ſignificatur per.b.(nō erit in.p.).i.non erit in p̄dicamēto ſubſtātie qđ ſignificatū ē p.p.(cōmutarent̄ .n. coordinationes) p̄dicamētoꝝ.⁊ ſubdit q̄ (ſilr autē eſt ⁊ ſi.b.).i.ſi ſubm (eſt in toto quodā).i.eſt in aliquo p̄dicamēto vel i aliquo genere.poterit.n.b.i ſubm eſſe in aliq̄ gn̄e ſiue in aliquo p̄dicamēto in quo nō erit.a.i.p̄dicatū. ¶ Notādū q̄ idē appellauit.a.c.d.⁊.p.nā p.a.c.d.itelligit coordinationē p̄dicamētalē.vtputa hō.corp⁹.ſubſtātia.⁊ p.p.intelligit eādē coordinationē p̄dicamētalē.q2 g̊ diuerſoꝝ generū ⁊ nō ſubalternatiȝ poſitoꝝ diuerſe ſunt ſpēs ⁊ dr̄ie: ⁊ q2 ſunt in diuerſis coordinationib⁹ p̄dicamētalib⁹ non p̄dicant̄ eſſentialr̄ de ſe inuicē.a.⁊.b.i p̄dicatū ⁊ ſubȝ accipi in diuerſis coordinationibus ⁊ hoc mō vnū illoꝝ erit i quodā toto.i.in quodā genere vel in quodā p̄dicamēto i quo nō erit aliud ⁊ ecōuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero neutrū ſit in toto nullo. Nō eſt autē a.in.b.neceſſe eſt indiuidualiter non eſſe

¶ Determinat de ppoſitiōe negatiua imediata.Circa qđ duo facit q2 p̊io ppōnit qđ itēdit.z°.pbat propoſitū ibi. (Si.n.erit mediū) dicit ergo q̄ (ſi vero neutrū).i.ſi nec a.nec.b.ſiue ſi nec p̄dicatū nec ſubm (ſit in nullo toto).i. in nullo genere (nō eſt aūt.a.in.b.).i.ſi.a.remoueat̄.a.b. (neceſſe eſt idiuidualr̄ nō ineſſe).i.neceſſe eſt idiuidualiter remoueri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si.n.erit mediū neceſſe eſt alteꝝ ipſorum in toto quodā eſſe.aut enim in prima figura aut in media erit ſills. Si igitur i prima figura.b. erit in toto quodā.affirmatiuā enī ad hanc oȝ fieri ppoſitionē. Si vero in medio quecunq3 ↄtingit.ad vtriq3.n.poſito priuatiuo ſit ſills. Cum autē vtraq3 negatiua ſit nō erit.

¶ Probat qđ dixerat.d.(Si.n.erit mediū) ſu.ad pbandū q2.a.remouat̄.a.b.(neceſſe ē alteꝝ ipſoꝝ).vȝ.aut.a aut.b.(eē in quodā toto).i.eē in aliquo gn̄e.nā (aut eniȝ in p̊ma figura aut in media erit ſills) vl̄is .n.negatiua p p̊mā vl ſcdaȝ figurā pōt ↄcludi nō aūt p tertiā (Sigdē igit̄ in p̊ma figura fiat ſills.b.in toto quodā) ſu.erit.i.oȝ q̄ ſubȝ ſit in aliq̄ toto vel i aliq̄ gn̄e (nā hāc.n. ppōnē).i. minorē (oȝ affirmatiuā eē.ſi vero in media) ſu.fiat ſills (q̄cūq3 ↄtingit).i.q̄lȝ pōt eē affirmatiua tā mioꝛ q̄ maioꝛ (ad vtranq3.n.).i.ad q̄cūq3 (poſito p̄uatiuo ſit ſills) pōt.n.ſcda figura hr̄e maiorē affirmatiuā ⁊ minorē negatiuā ⁊ ecōuerſo.hēbit g̊ ſcda figura aliq̄ ppōneȝ affirmatiuā: iō ſubdit q̄ (cū vtraq3 negatiua ſit non erit) ſu. ſillus. Si g̊ ſcda figura de neceſſitate aſſumit aliq̄ ppōnē affirmatiuā q̄cūq3 ſit illa oȝ q̄ aliqua extremitatū ſiue maioꝛ ſiue mioꝛ ſit in aliq̄ genere.opoꝛtebit g̊ vel.a.vl̄ b.eē in gn̄e.ſi ergo nec.a.nec.b.ſit in gn̄e non poterit ſillogizari: nullū.b.erit.a.p aliquā figurā. ¶ Notandum aūt q̄ ſi nec.b.nec.a.ſunt in aliquo genere iſta erit imediata, nullū.b.eſt.a.q2 non poterit accipi aliquod medium ad ↄcludēduȝ nullū.b.eſſe.a.nam ſi fiat ſills in p̊ma figura illud mediuȝ predicabitur de.b.q2 in prima figura nec̄e eſt ſp minorē eſſe affirmatiuā.ergo aliquid predicabitur de.b.ergo.b.erit in aliquo genere.ſi autē fiat ſills in ſcda illud mediū aut predicabitur de.a.⁊ tunc.a.erit in aliquo genere.aut predicabit̄ de.b.⁊ tūc.b.erit in genere.oȝ enī etiam in ſcda figura aliquā premiſſaꝝ eſſe affirmatiuaȝ: lȝ nō ſit ſignificare q̄ ſit illa: tn̄ oȝ aliquā eſſe affirmatiuā q̄cumq3 ſit illa: illud quod acipiet̄ mediū ad ↄcludenduȝ in ſcda figura nulluȝ.b.eſt.a.oȝ q̄ vel predicetur de.a.vel p̄dicetur de.b.g̊ aliquid p̄dicabitur de aliquo illoꝛū ⁊ aliquod illoꝛū de nec̄itate erit in genere.ſi igit̄ nulluȝ illoꝛū ſit in gn̄e erit ppō imediata.q2 nō poterit accipi mediuȝ nec poterit fieri ſillus ad ↄcludēdū illō. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄re opoꝛteat vl p̄dicatū vl̄ ſubȝ eē i gn̄e ſi debeat inuenire mediū ad pbādū q̄ vnū n̄ ſit aliō ¶ Dōȝ q̄ ens

immediate deſcēdit in ipſa p̄dicamēta.nō enī ſit diſceſus ab ente in ſubaꝫ ſicͦ a gñe i ſpēꝫ ꝙ fiat deſceſus per dr̄iaꝫ. vt p̄baṫ in.3° meta.ipſa.n.diuerſa p̄dicamēta nō ſunt niſi diuerſi modi eēndi ipſius entis nihil enī addiṫ enti ad ꝯhendū ens ad aliqͦd p̄dicamētū ſꝫ p̄dicamentū aliud ⁊ aliud eſt alius ⁊ alius modus eſſendi entis ita ꝙ ſeipſis p̄dicamēta faciūt diuerſitatē entis.⁊ qꝛ quecūqꝫ differūt vel differant ſeipſis vel differūt ꝑ aliquā dr̄iam: pꝫ ꝙ ea que differūt ſeipſis nō hn̄t mediū ad p̄bandū eoꝝ dr̄iaꝫ ⁊ maxīe loq̄ndo de medio qͦd facit ſcire vel de medio ag generāte ſciaꝫ ſimplr̄.nā tale mediū oꝫ eē cāꝫ.ſi ḡ aliq̄ differūt ſeipſis illa nō hn̄t aliquā cāꝫ aliā ſue dr̄ie.nō ḡ erit mediū aliō ab ipſis qͦd poſſit ↄ̄cludere vnū nō eē aliō.ſi aūt illa q̄ ponunṫ differre:quoꝝ vnū nō ē aliō oꝫ ꝙ differāt ꝑ aliquā dr̄iaꝫ.ſꝫ q̄ differūt ꝑ dr̄iaꝫ ſūt in gñe.iō potiſſimū mediū ad p̄bādū eoꝝ dr̄iaꝫ ē aſſumere gen⁹ ꝓ medio.⁊ maxīe ſi illa nō ſint i eodē gñe.oꝫ ḡ vel ambo vel alteꝝ eē in genere q̄ nō faciūt ꝓpōnē negatiuā imediataꝫ.ſi aūt neutrū ſit in gñe ⁊ vnū nō ſit aliud faciēt ꝓpōnē negatiuā īdiuidualr̄ ⁊ imediatā.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Manifeſtum igitur eſt ꝙ contingit aliud in alio non eſſe indiuidualiter. ⁊ quando contingat ⁊ quomodo diximus.

⁋ Epilogat circa determiata.d.(Manifeſtū ē igiṫ ꝙ ↄ̄tingit ⁊ aliud in alio non eſſe īdiuidualiter).i.ꝙ ↄ̄tingit aliquam ꝓpōnem negatiuā eſſe īmediatam(⁊ qn̄ ↄ̄tingit ⁊ quō contingit diximus.)

Ignorantia aūt nō ſcd̄m negationē ſꝫ ſcd̄m diſpōnem dicta eſt q̄dē ꝑ ſilloꝫiſmum facta deceptio.

⁋ Cū itētio ph̄i in hͦ libro ſit dare artē ⁊ modū quo ↄ̄tingat ſcire ſimplr̄.iō poſtq̄ diſtinxit demſ̄tationē qꝛ a demſ̄tatione ꝓꝑ q̄d.vt eligeret ſibi demſ̄tationē q̄ maxīe facit ſcire:⁊ poſtea cōparauit figuras ſilloꝝ adinuicē vt doceret nos ꝑ quā figurā ↄ̄tingat magis ſcire. In p̄te iſta determiat de ſillo ignorātie ne decepti ꝑ talem ſillm̄ deficiam⁹ a ſimplr̄ ſcire.Circa qͦd tria facit qꝛ p̄ͦ diſtinguit ⁊ ſeparat ignorātiā diſpōnis ab ignorātia negationis.2° diſtīguit diuerſos modos ipſius ignorātie ſꝫ diſpōnē.3° dat dr̄iam inter illos modos.2ͣ ibi(Hec aūt in his)3ͣ ibi(Simplr̄ q̄dē igiṫ)Dicit(ignorātia aūt non ſm̄ negationē ſꝫ ſm̄ diſpōneꝫ dcā eſt deceptio q̄ ꝑ ſillm̄ facta eſt).i.q̄ ꝑ ſillm̄ pōt fieri.q.d.ꝙ cuꝫ duplex ſit ignorātia:vna negationis alia diſpōnis.ignorātia aūt diſpōnis differt ab ignorātia negatiōis.qꝛ hͦ ignorātia ē deceptio facta.i.poſſibilis fieri ꝑ ſillm̄.ſꝫ ignorātia negatiōis nō eſt talis deceptio nec ſic facta.⁋ Dubitaret forte aliq̄s quot dr̄ias dat hͥ ph̄s iter vtrāqꝫ ignorantiā.⁋ Dōm ꝙ in duob⁹ dat dr̄iam iter vtrāqꝫ ignorātiā.negatōis.ſ.⁊ diſpōnis.nā ille dr̄ hr̄e ignorātiā negatiōis q nihil ſcit de re nec bn̄ nec praue.ſicut ruſtic⁹ hꝫ ignorātiā negatōis de geometria.ille vͦ hꝫ ignorātiā diſpōnis q hꝫ aliq̄ vocabula artis.neſcit tn̄ ea eo mō quo dꝫ:vt ſcit q̄d ē dyameter ⁊ q̄d ſymeter:tn̄ male cōbinat iſta duo:quia credit ꝙ dyameter ſit ſymeter coſte.iſte ſic ignorans duobus differt a primo ignorāte.p̄mo qꝛ iſte eſt deceptus.ille nō eſt deceptus.2° qꝛ iſta deceptio pōt fieri ꝑ ſillm̄.ſꝫ ignorantia ſm̄ negationē non pōt fieri ꝑ ſillm̄ cū habens talem ignorantiā nihil ſciat de eo cuius hꝫ ignorātiā.ſignāter ḡ loquitur ph̄s cum dicit ꝙ ignorantia ſm̄ diſpōnem ē deceptio ⁊ eſt per ſillm̄ facta.i.poſſis fieri.non.n.debem⁹ exponere ꝙ talis ignorātia ſit ꝑ ſillm̄ facta ꝙ nūq̄ fiat ſine ſillo.nam vt īfra dicetur aliq̄n ſimplr̄ ⁊ abſqꝫ ſillogiſmo habetur talis ignorantia.ſꝫ dr̄ eſſe ꝑ ſillm̄ facta.i.poſſibilis fieri in quo differt ab ignorātia ſm̄ negationē q̄ nunquā fit per ſillm̄.vnde hec ignorātia diſpōnis ꝓprie ē vocata error.⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Hec aūt in his que ſunt primo aut nō primo ſunt:contingit duplr̄.aut enim cuꝫ ſimpliciter eſſe accipiat vel non eſſe.aut per ſillogiſmum accipiat opinionem.

⁋ Diſtinguit diuerſos modos ignorātie h⁹.d.ꝙ (hͤ aūt).ſ. ignorātia ſm̄ diſpōnē(i his q̄ ſūt p̄).i.i ꝓpōnib⁹ imediatis(aut)ſu.i his(q̄ nō ſūt p̄ ↄ̄tingit duplr̄.aut cuꝫ ſimplr̄ accipiat eē).i.affirmatiuā falſaꝫ(aut nō eē).i.negatiuaꝫ falſaꝫ(aut cū accipiat opionē)falſaꝫ(ꝑ ſillm̄).⁋ Dubitaret forte aliq̄s quot modos ignorantie diſtinxit hͥ ph̄s. ⁋ Dōꝫ.ꝙ in his paucis vͣbis ph̄s dedit itelligere eē octo modos ignorātie ſm̄ diſpōnē.nā iſta ignorātia vel hr̄ de ꝓpōnib⁹ p̄mis ⁊ imediatis:vel de ſcd̄is ⁊ mediatis:⁊ q̄lꝫ iſtoꝝ pōt eē q̄tuor modis:qꝛ hͦ ignorātia vel erit de affirmatōe qꝛ credet eē qͦd n̄ ē.vl̄ de negatōe qꝛ credet nō eē qͦd ē. Rurſus vl̄ h⁹ deceptio erit ſimplr̄ accepta vl̄ h⁹ falſa opio erit ꝑ ſillm̄ cāta.octo ḡ erūt deceptiōes.nā ſi aliq̄d diuidiṫ p̄ i duo mēbra ⁊ q̄lꝫ illoꝝ duoꝝ diuidiṫ i duo ſi adhuc q̄lꝫ diuidiṫ i duo ō nec̄citate erūt octo.talē ḡ modū ſuauit ph̄s.nā ignorātiā diſpōnis p̄ diuiſit i duo.d. ꝙ talis ignorātia pōt fieri in his q̄ ſunt p̄ ⁊ in his q̄ nō ſūt p̄. Rurſus q̄lıbet iſtoꝝ diuiſit i duo inuēs ꝙ tā in his que ſunt p̄ q̄ in his q̄ nō ſunt p̄ pōt fieri deceptio ꝑ eſſe ⁊ ꝑ nō eē.3° adhuc q̄lꝫ diuiſit in duo inuēs ꝙ tā in his q̄ ſunt p̄ q̄ in his q̄ nō ſunt p̄ taꝫ in ꝓpōnibus affirmatiuis q̄ negatiuis pōt fieri deceptio vel ſimplr̄ accepta vel pōt fieri talis falſa opio ꝑ ſillm̄ cāta.⁋ Notādū ꝙ ſicͭ duplex eſt habit⁹ cognitiuus.vꝫ.intell̄s ⁊ ſcia:ita duplex eſt modus ignorādi.vnus q oppoṅiṫ intellectui:vt cū q̄s errat circa ꝓpōnes p̄mas ⁊ imediatas.⁊ alius q oppoṅiṫ ſcie vt cuꝫ q̄s errat circa ↄ̄cl̄ones ⁊ propōnes mediatas.iō ſignāter ait ꝙ in his q̄ ſunt p̄ ⁊ i his q̄ nō ſunt p̄ pōt accidere ignorantia ⁊ deceptio.⁋ Dubitaret forte aliq̄s adhuc vtruꝫ in his q̄ ſunt p̄ poſſit accidere ignorantia ⁊ deceptio.⁊ vr̄ ꝙ nō.nā talia q̄ ſūt p̄ncipia ⁊ q̄ ſunt p̄ma ⁊ imediata ſūt ſicut locus ianue in domo quā nullus ignorat vt vult cōmen.ſupra 2° meta.ḡ circa talia non pōt error accidere. ⁋ Preterea dr̄ in īfra ꝙ in talibus pōt accidere deceptio ꝑ ſillm̄.Cōtra ad p̄ncipia nō eſt rō:vt dr̄ in.6.ethicoꝝ.ꝑ rōnē igiṫ vel ꝑ ſillm̄ nō pōt circa p̄ncipia accidere deceptio.⁋ Dōm ꝙ p̄ncipia ſūt nota in ſolo lumie intell̄s agētis ſtatim cū offerunṫ itellectui itell̄s aſſentit eis.iō principia oīo p̄ria nullus negat directe ⁊ corde.pōt aūtē quis negare ore vel indirecte.nā indirecte vno mō neganṫ talia principia qn̄ cū extrea ſignificatōe negātur:vel nō recte apphendiṫ ſignificatū eoꝝ:ſicut Heraclitus negabat de quolibꝫ affirmatio.qꝛ credidit ꝙ res eēt in tāto fluxu ꝙ cū diceret aliq̄d affirmatiue ſtatiꝫ ꝓꝑ fluxibilitatē rei poſſꝫ dici negatiue.nō ḡ directe negauit veritatē p̄ncipij. qꝛ hoc ipſo ꝙ ꝓꝑ fluxibilitatē rei dicebat ſtatim poſſe negari qͦd p̄us fuerat affirmatū nō ponebat ꝯdictoria verificari ſiḿ.alio mō neganṫ p̄ncipia idirecte qn̄ nō neganṫ in ſe ⁊ principalr̄:ſed negātur negatis aliq̄s ⁊ ex ↄ̄ñti.hoc hoc mō q̄cūqꝫ dicit aliqͦd falſum ponit ꝯdictoria verificari ſimul.qꝛ ponit nō eē qͦd eſt vel eē qͦd nō eſt.dicamus ergo q̄ p̄ncipia q̄dā dn̄r ſimplr̄ p̄ma q̄ nullo mō poſſunt probari per p̄ora in aliq̄ ſcia:⁊ hͦ ſunt dignitates ⁊ cōes animi cōceptiōes ⁊ talia poſſunt negari ore ⁊ non corde:vel ſi neganṫ corde hoc eſt indirecte:vel qꝛ negātur non plene itellecta ſignificatione terminoꝝ: ideo dicebatur

ſupra q principia cognoſcimus inq̄tū terminos cognoſcim᷑. cognita.n. ſignificatiõe terminoꝝ ſtatim pncipijs aſſentimus: ſed nõ intellecta terminoꝝ ſignificatiõe nõ eſt incõueniens pncipia negare. pncipia ḡ ſi negantur, cor de hoc eſt indirecte vel cū extranea ſignificatione vel eſt ĩdirecte q2 non negant̄ in ſe ſed negant̄ principiata vel cõcluſiones quibus negatis ↄ̄ñs eſt q negentur pncipia. nam ſi cõcluſio non eſt nec premiſſe ſunt. falſum enĩʒ ex veris concludi non põt. pʒ ḡ qūo põt accidere deceptio circa pncipia ſimplr̄ pma que vocamus cões animi conceptiones: ſed ſi non ſint ſimplr̄ pma ſʒ ſint pma in aliq̄ ſcia tunc non eſt incõueniẽs q que ſunt pma in vna ſcia ꝓbentur in alia. vt de puncto ad punctū rectā lineā ducere eſt pncipium in geometria. ꝓbatur tñ hoc in. 6. phico. circa taigit̄ que ſunt ſic pma nõ eſt icõueniẽs deceptionē accidere. ℂ Qđ vero vlterius q̄rebat̄ vtrū poſſis accidere error circa pncipia p rõnem. Dñm q ſicut principia non poſſunt ſimplr̄ probari. ita non poſſunt ſimpliciter improbari. nā ſicut nihil eſt notius principijs in ſua veritate ſic nihil ē notius oppoſitis pncipioꝝ in ſua falſitate. ſicut eni pncipia nihil habent verius ita eoꝝ oppoſita nihil falſius. quicunqʒ.n. ratione vel ſillogiſmo cogitur negare aliquam veritatē hoc eſt q2 per rõnem aliquam quā fingit itra ſe vel quā alius ſibi facit ducitur ad aliqđ inconueniẽs. oporteret igitur q eſſet maius icõueniens illud ad quod ducitur q̄ʒ ſit negare pncipia quod eſſe nõ poteſt. imo ſimplr̄ pncipia ꝓbari non poſſunt nec improbari ſʒ non eſt incõueniẽs ea ꝓbare huic vel etiam improbare. hoc ḡ modo poteſt aliq̇s negare pncipia per rationem q2 hʒ aliquam rõnem quam neſcit ſoluere ꝓpter quā negat aliquā manifeſtā veritatē ſicut multi phoꝝ negauerūt motū neſcientes ſoluere rõnē illam q ſi eēt dare motū q eſſet dare vacuum. nam corpus motum vt arguebant oportet q recipiatur vel in pleno vel in vacuo in pleno non. q2 tunc eſſent duo corpora in eodē. ḡ in vacuo. neſcientes igitur quidaʒ phi hanc rationem ſoluere negauerunt motum ne ponerent vacuū non aduertentes q hec rõ nihil arguit de motu circulari nec etiam ꝓbat de motu recto: q2 põt mediū cedere corpori mobili ita q nec erit dare vacuū nec erit dare duo corpora in eodem ſimplr̄. ḡ pncipia nec ꝓbantur nec improbantur ſʒ huic nõ eſt incõueniens ea ꝓbari vel iprobari propter qđ non eſt inconueniens q aliq̇s rõne aliqua perſuaſus neget aliquod principium vel aliquā q̄ʒcunq̄ʒ manifeſtā veritatem. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Simplicis igit̄ opionis ſimplex deceptio ſʒ que eſt per ſillogiſmum plures ſunt.

ℂ Poſtq̄ʒ diſtinxit eſſe duplicem deceptionē. vnam ſimpliciter. aliam per ſillm. dat dr̄iam inter deceptionem hanc ⁊ illam. Circa quod duo facit. q2 primo facit quod dictuʒ eſt. 2° determinat de vnaquaqʒ tali deceptione ibi (Non ſit.n.a.) Dicit ḡ q (ſimplicis q̄dē igitur opinionis ſimplex eſt deceptio ſʒ que eſt per ſillogiſmum plures) q.d. hanc eſſe dr̄iam inter ignorantiam ſimplicē ⁊ per ſillogiſmum q2 ignorantia ſimplex ſimplr̄ fit. i. vno modo videlʒ cum quidem nulla rõne perſuaſus negat aliquaʒ veritatem vel opinatur aliquā falſitatē. ſʒ ignorantia p ſillogiſmum fit multis modis: q2 multi poſſunt fieri ſillogiſmi ⁊ multe rões cõcludẽtes aliq̄ʒ falſitatē. ℂ Notandū aūt q ſimplex ignorantia nõ per ſillogiſmum facta poteſt eſſe ⁊ diſpoſitionis ⁊ negationis. naʒ ⁊ aliquis ſciens in aliqua ſcientia poteſt habere aliquā ignorãtiaʒ non per ſillogiſmū ſed q2 ſimpliciter adheret alicui falſitati de ignorantia autem negationis q ſit ſimplex ⁊ ſine ſillo non habet dubium. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Non ſit.n.a. in nullo.b. indiuidualr̄ igitur ſi ſillogizaretur.a. eſſe in.b. mediuʒ accipiens.c. deceptus erit per ſillogiſmum.

ℂ Exequit̄ de vtraqʒ ignorãtia. ĩõ duo facit. q2 pmo exequtur de ignorantia ⁊ etiam de deceptione per ſillum. 2° de ignorantia ⁊ de deceptiõe ſimplici ⁊ potiſſime de deceptione ſimplicis negationis ibi (Manifeſtū aūt ſiq̇s ſenſum.) Circa pmū duo facit. q2 pmo determiat de hᵒ deceptiõe ꝓut p ſillū hʒ fieri in ꝓpõnibᵒ idiuiduis ⁊ imediatis. 2° ꝓut hʒ eſſe in ꝓpõnibᵒ mediatis ibi (In his āt que ſūt nõ idiuidua) pma in duas. q2 p̊ ꝓbat q põt accidere ignorantia p ſillū circa ꝓpões idiuiduas. 2° exequit̄ de modis talis ignorãtie oñdẽs quot modis põt ignorantia talis accidere ibi (Cõtingit q̄dē) Dicit ḡ q (nõ ſit.n.a. in nullo.b. idiuidualr̄) vt puta q2 nlla ſuba eſt q̄titas (igit̄ ſi ſillogizet̄ eē.a. in.b.) i. ſi ꝓbet p ſillogiſmū oēʒ ſubam eē q̄titatē (accipiẽs mediū.c.) vt puta q̄litatē (deceptus erit p ſillogiſmū.) Formet̄ ḡ ſic ſillogiſmᵒ. oē.c.ē.a. i. ois q̄litas ē q̄titas. omne.b.ē.c. i. ois ſubſtãtia ē q̄litas ḡ oē.b.eſt.a. i. ois ſuba eſt q̄titas. ℂ Deinde cum dict.

ℂ Contingit quidem igitur vtraſqʒ ꝓpoſitiones falſas. contingit autē alterā tantuʒ.

ℂ Oñdit quot modis põt accidere talis deceptio ⁊ talis ignorãtia circa ꝓpões idiuiduas. Propter qđ ſciẽnduʒ q ꝓpoſitio idiuidua ē duplex. affirmatiua ⁊ negatiua. decipi ergo per ſillm circa tales ꝓpões ⁊ cõcludere earuʒ oppoſitū erit duplr̄: vel q2 concluditur affirmatiua falſa oppoſita negatiue imediate vere: vel q2 ecõuerſo: vt q2 cõcludit̄ negatiua falſa oppoſita affirmatiue immediate. Duo ergo facit̄ q de his duobus exequitur ibi (Que vō eſt ipſius nõ eē). Propter pmū ſciendū q falſuʒ non põt ↄcludi niſi p falſuʒ ↄcludere ḡ affirmatiuam falſam oppoſitā negatiue vere ↄcludetur p p̄miſſas falſas. vel hᵒ ergo erit p ambas falſas vel p alteraʒ tm̄. duo ergo facit: q2 pmo ↄtinuat ſe ad dicẽda. 2° exeqtur de itẽto ibi (Si enī.a.) Cõtinuat ergo ſe pmo ad dicẽda. d.q (contingit q̄dē igit̄ vtraſqʒ ꝓpões eē falſas) p quas ſʒ. cõcluditur affirmatiua falſa oppoſita negatiue vere imediate (Contingit aūt alterā tm̄). i. cõtingit hoc idē fieri per alteram premiſſam falſam. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Si enim nec.a. ĩ nullo.c. erit neqʒ.c. in nullo .b. accepta autem ſunt econtrario vtraqʒ vtreque erunt falſe.

ℂ Exequitur de intẽto. Circa qđ duo facit. q2 primo facit qūo põt talis affirmatiua ↄcludi per vtranqʒ premiſſam falſaʒ. 2° qūo per alterā tantū ibi (Sed alterā) pma in duas. q2 p̊ oñdit qūo talis affirmatiua põt concludi per ambas p̄miſſas falſas totalr̄. 2° qūo p ambas falſas in pte ibi (Põt aūt.c.) dicit ḡ q (ſi.n.a.) i. maior extremitas ſiue ſi p̄dicatū (nec erit in nullo.c.) i. in nullo medio (nec.c.) i. nullū mediū (in nllo.b.) i. ĩ nulla minori extremitate (accepta aūt fuit vtraq̄ ecõtrario) i. accipiantur vtraq̄ affirmatiue (vtreq̄ falſe erunt) ſʒ. ⁊ ↄcluſio falſa. ℂ Notãdū aūt q p.a. ⁊.b. itelligit p̄dicatuʒ ⁊ ſubiectum ſiue itelligit maiorē ⁊ minoreʒ imediatā. per.c. intelligit mediū p qđ debeat fieri ↄcluſio: vt puta ſi p.a. intelligat̄ q̄titas p.b. ſuba. p.c. qualitas: q2 nullū iſtorum eſt in aliquo ipſoꝝ ſi accipiantur oēs ꝓpões affirmatiue erunt ambe p̄miſſe totaliter falſe ⁊ ↄcludẽt affirmatiuā falſaʒ. Formabit̄.n. ſic ſillᵒ. ois q̄litas eſt q̄titas. ois ſuba ē q̄litas. ḡ ois ſuba ē q̄titas. hic.n. ſunt ambe p̄miſſe falſe totalr̄ ⁊ ↄcludũt affirmatiuā falſaʒ oppoſitā negatiue indiuidue vere. nulla ſuba eſt q̄titas. ℂ Deinde cum dicit.

¶ Poſt autē ſic ſe habere.c.ad.a.ꝛ ad.b.ꝛ ꝙ c.neqꝫ ſub.a.ſit:neqꝫ vniuerſaliter in.b.b.quidem impoſibile eſſe eſt ī toto aliquo. Primus enim dictum eſt in ipſo.b.non eſſe.a.a.autem non neceſſe eſt oībus que ſunt.c.ineſſe vniuerſaliter.quare vtreqꝫ falſe ſunt.

¶ Oñdit quō pōt ɔcludi talis affirmatiua falſa ꝑ ambas ꝓmiſſas falſas nō totalr.ſꝫ hoc ḡ nō mutabit̄ nec.a.nec.b.ſiue nō mutabit̄ ſubm ꝛ ꝑdicatū itelligemus ꝑ.a.quātitatē.ꝑ.b.ſubam vt ꝑus:ſꝫ mutabit̄.c.i.mutabit̄ mediū.accipiet̄ eni tale.c.ſiue tale mediuꝫ qđ nec vlr erit ſub.a.vlr ꝑdicabit̄ de.b.oꝫ ḡ accipe tale mediū qđ ſit de differētijs entis.cuiuſmodi ſūt ꝑfectū ꝛ iꝑfectū act⁹ ꝛ potentie.talia eni ſūt in oī ꝑdicamēto.eſt eni dare ſubam in actu ꝛ in potētia ꝑfectā ꝛ imꝑfectā.ſic ēt reꝑiunt̄ iſte in qūtitate ꝛ q̄litate.ſi ḡ accipiat̄ aliqđ iſtoꝝ ꝓ medio:vtputa ſi accipiat̄ iꝑfectū.tale.n.mediū nō vlr ɔtinet̄ ſub.a.i.ſub qūtitate.qꝛ nō oē imꝑfectū eſt qūtitas.nec vlr ꝑdicat̄ de.b.i.d ſuba:qꝛ nō oīs ſuba eſt iꝑfecta.iđ ait.ꝙ(pōt aūt.c.)i.mediū:vtputa iꝑfectū(ſic ſe hr̄e ad.a.ꝛ ad.b.)i.ad qūtitatē ꝛ ad ſubam.i.(ꝙ nec ſit ſub.a.)i.ſub qūtitate vlr ſu.(nec vlr ſit in.b.)i.in ſuba.ꝛ ſubdit ꝙ(.b.quidem)i.ſuba(eſt impoſſe ēē in toto aliquo).q.d.ꝙ hn̄ pōt ɔtingere ꝙ c.i.ꝑfectū nō ꝑdicet̄ vlr de.b.i.de ſuba.ꝛ nō ſit genus ad ipſum qꝛ poſitū eſt ꝙ.b.nō ſit in aliquo toto.i.ī aliquo gn̄e.q̄re aūt hoc poſitū eſt pꝫ ꝑ illud qđ dictū ē(qꝛ dictuꝫ eſt.b.nō.ēē.in.a.ꝑmū)q̄re nec.b.nec.a.erūt in aliquo genere.i.in aliquo toto:qꝛ tunc nō facerēt ꝓpōnē negatiuā ꝑmā ꝛ īmediatā.illud ḡ qđ acceptuꝫ eſt ꝓ medio nō ꝑdicabit̄ de.b.i.de ſuba:nec etiā de hͦ medio opꝫ ꝙ vlr ꝑdicet̄.a.ideo ait.ꝙ(.a.aūt nō neceſſe eſt ineſſe vlr oīb⁹ que ſunt.)vñ nō eni neceſſe eſt ꝙ oē imꝑfectū ſit.a.ḡ.c.i.imꝑfectū qđ acceptum eſt ꝓ medio:nec ꝑdicat̄ de.b.i.de ſuba:nec vlr ſubijcit̄ ipſi.a.i.qūtitati(quare vtreqꝫ)ꝑmiſſe(falſe ſunt)in parte non totaliter.Formabit̄ enim ſic ſilluſ.oē iꝑfectum eſt qūtitas.oīs ſuba eſt iꝑfecta.ḡ oīs ſuba ē qūtitas.q̄libet.n.harū ꝑmiſſarū eſt falſa in pte.naꝫ aliqđ iꝑfectū ē qūtitas aliqđ non ē qūtitas.ſic ēt aliq̄ ſuba eſt imꝑfecta aliq̄ nō imꝑfecta.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alterā cōtingit verā accipere. Nō tamē quālibet cōtingenteꝫ.ſed que eſt.a.c.nā.b.c.ꝓpoſitio ſemꝑ erit falſa.ꝓpter id qđ.c.in nullo eſt.b.ſed que eſt.a.c.pōt:vt ſi.a.in.b.ꝛ in.c.indiuidualiter eſt.cum enim predicetur ideꝫ primum de pluribus neutrum in neutro erit.

¶ Oſtēdit quō pōt ɔcludi affirmatiua falſa ꝑ alterā ꝑmiſſam falſam ꝛ alterā verā.Circa qđ duo facit:qꝛ ꝑmo facit qđ dictū eſt.2⁹ remouet quaſdam obiectiones que pñt ex habitis hr̄e ortū ibi(Differt autē nihil)dicit ḡ ꝙ.(Sed alterā cōtingit verā accipe.nō tñ q̄libet ɔtingētē)i.idifferentē.q.d.ꝙ hec ꝓpō affirmatiua falſa.vꝫ.omne.b.eſt a.i.omnis ſuba eſt qūtitas:vel quecūqꝫ alia ꝓpō affirmatiua falſa oppoſita negatiue indiuidue vere.talis aūt ꝓpoſitio pōt cōcludi ꝑ alterā ꝑmiſſarū verā.ita tñ ꝙ.b.c.i.minor ſemꝑ erit falſa.ſi autē erit aliq̄ ꝑmiſſa vā illa erit a.c.i.maior.ideo dicit ꝙ(que eſt.a.c.)ſcꝫ.pōt eē vera(nā b.c.ꝓpō)i.minor(ſemꝑ erit falſa ꝓpter id qđ in nullo eſt.b)i.ꝓpter id qđ nō eſt in aliquo toto.iđ minor ſemꝑ erit falſa(ſed que ē.a.c.)i.maior(pōt)ſcꝫ.eē vera.vt ergo in terminis ſpālibus fiat qđ hic dicit̄ non mutabimus nec.a.nec.b.ſed ꝑ.a.intelligimus qūtitatē ꝑ.b.ſubſtātiaꝫ.mutabimus aūt.c.in mediū.accipiem⁹ eniꝫ aliqđ ꝓ medio qđ immediate ſit ſub qūtitate:vtputa numerus.nā qūtitas imediate diuidit̄ in ɔtinuuꝫ ꝛ diſcretū.qūtitas ergo imediate ꝑdicat̄ de ſuba falſe:qꝛ ſua oppoſita eſt imediate vā.Rurſus qūtitas imediate predicat̄ de numero ſed vere.a.ergo.i.qūtitas in duobus eſt imediate.vꝫ.in.b.ꝛ in c.i.in ſuba ꝛ in numero.ſꝫ in vno negatiue ꝛ in alio affirmatiue.vel in vtroqꝫ affirmatiue:ſed in vno falſe in alio vere.nā iſta eſt imediate falſa.oīs ſuba eſt qūtitas.ꝛ iſta imediate vā.oīs numerus eſt qūtitas.ſi ḡ idē.a.i.eadem qūtitas ꝑdicat̄ indiuidualr de.b.ꝛ de.c.i.de ſuba ꝛ de numero.ita tñ ꝙ de vno ꝑdicat̄ falſe ꝛ de alio vere.vel ita tñ ꝙ de vno predicat̄ indiuidualr affirmatiue:ꝛ de alio indiuidualiter negatiue opꝫ ꝙ neutrū ſit in neutro.i.ꝙ.b.nō ſit in.c.nec econuerſo.minor ḡ q̄ eſt.b.c.ſemꝑ erit falſa.ideo ait.ꝙ(ſi.a.eſt idiuidualr in.b.ꝛ in.c.)i.in ſuba ꝛ ī numero alr tñ ꝛ alr:qꝛ in vno affirmatiue in alio negatiue.vel ſi in vtroqꝫ dicat̄ eſſe affirmatiue in vno erit idiuidualr falſe:in alio indiuidualr vere:ꝛ qꝛ ſic eſt(cū eni idē)i.cū eadē qūtitas(ꝑdicet̄ ꝑmū)i.imediate de plurib⁹.i.de.b.ꝛ de.c.ſiue de ſuba ꝛ de numero:qꝛ de vno ꝑdicat̄ indiuidualr vere de alio idiuidualr falſe(neutrū ī neutro erit)i.a.nō erit in.b.i.ſuba non erit numerus.ꝓpō ergo.b.c.i.minor falſa erit.a.c.vero.i.maior erit vera ſic ſe habentibus terminis.formabit̄ eniꝫ ſic ſillogiſmus.oē.c.eſt.a.i.oīs ſuba eſt qūtitas.omne.b.eſt.c.igit̄ oīs ſuba eſt numerus.ergo oē.b.eſt.a.i.oīs ſuba eſt quantitas.hic eni cōcludit̄ affirmatiua falſa oppoſita negatiue indiuidue vere.ꝑ maiorē verā ꝛ minorē falſā.¶ Notādū aūt ꝙ aliq̄ exponunt hoc dictuꝫ phi in terminis dicentes ꝙ oꝫ accipi.a.eſſe indiuidualiter in.b.ꝛ in.c.ſicut accipit̄ genus eſſe indiuidualr in duab⁹ ſpēbus vt color in albedine ꝛ nigredine ſm quē modum color erit ibi.a.i.maior extremitas albedo.b.i.minor:ꝛ nigredo.c.i.medium:habebit.n.ſillo maiorē verā ꝛ minorem falſaꝫ:ſꝫ nō hēbit concluſioneꝫ falſaꝫ de qua principalr hic intendit̄.vult.n.phs oñdere quō poſſit affirmatiua falſa concludi ꝛ taliter falſa ꝙ ſit oppoſita negatiue indiuidue vere.ita tñ ꝙ fiat concluſio ꝑ maiorē verā ꝛ minorē falſam oīa aūt iſta obſeruātur ī terminis ꝑus poſitis.nō aūt obſeruantur in terminis.2⁹ poſitis.ꝛ ꝙ debeat ſic exponi textus ꝙ.a.debet accipi indiuidualr in.b.ꝛ in.c.nō aūt ꝙ in ambobus ſit affirmatiue ꝛ vere ſicut eſt genus in duabus ſpēbus:ſed ꝙ in vno ſit indiuidualiter falſe in alio idiuidualr vere vel in vno indiuidualr negatiue in alio idiuidualr affirmatiue.pꝫ ꝑ cōmētatorē Auerro.exponētē hanc literam.Sed eſt aduertendū ꝙ vbi nos hēmus.c.ipſe hꝫ.g.vñ ait.ꝙ poſſe eſt ꝙ ſit maior vera ꝛ minor falſa:qm̄ poſſibile eſt vt ſit.a.comprehendens.g.ꝛ negatuꝫ ſit ab ipſo.b.negatione prima.¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aūt nihil neque ſi nō idiuidualr inſit.

¶ Remouet q̄ſdā obiectiōes q̄ poſſent fieri circa ꝑdicta.he aūt ſunt due.ſcđa ibi(Ipſi⁹ q̄dē igit̄)Prima obiectio talis eſt.poſſet.n.aliq̄s dubitare vtꝝ hoc mō quo concluſa eſt affirmatiua indiuidualr falſa.i.imediate falſa poſſit cōcludi affirmatiua falſa nō indiuidua:ſed media Ad qđ rñdet ꝙ(Dīt aūt nihil neqꝫ ſi non indiuidualr inſit)ſupabūdat igit̄ negatio ſicut multotiens eſt cōſuetudo phi.q.d.ꝙ ita hn̄ concludet̄ affirmatiua falſa non idiuidua ſicut indiuidua:ꝛ ita hn̄ ꝑ ꝑmiſſas nō idiuiduas ſicut ꝑ idiuiduas.accipiebant̄ eniꝫ ꝑus tria generatiua qūtitas ꝛ q̄litas.ꝛ fiebant due ꝑmiſſe affirmatiue idiuidue falſe.ꝛ ɔcludebant affirmatiuā idiuiduā falſaꝫ.iſto etiā mō poſſent accipi tres ſpēs homo linea albedo:vt oīs albedo eſt linea.oīs homo eſt albedo.ergo oīs hō eſt linea.hic autem ſunt

ambe ꝓmiſſe falſe. ⁊ ſunt nõ idiuidue. ⁊ ḡ eſt affirmatiua falſa ⁊ nõ idiuidua. ſic ēt diſcurrendo ꝑ oēs alios modos poſſent accipi ꝓpõnes nõ idiuidue. vñ nihil differt ſi nõ idiuidualr accipiant̄ tales ꝓpõnes. oībꝰ eñi modis qbꝰ ↄcluſiꝫ eſt ſubm ex falſis idiuidualr poterit ↄcludi nõ indiuidualr. ⁊ in ꝓpõ qñ accepta fuit q̄ritas in eſſe ſube indiuidualr negatie ⁊ nũero idiuidualr affirmatie ſi loco ſube accipiat̄ bõa quo quãtitas nõ negat̄ imediate ⁊ loco numeri accipiat̄ denarius numerus de quo q̄ritas nõ imediate ꝑdicat̄ idē fiet quod prius. nõ ḡ refert accipere idiuidualiter vel nõ indiuidualiter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipſius quidez igit̄ eſſe deceptio per iſtam figuram ⁊ ſic ſit ſolum. Non enim erit in alia figura ipſius eſſe ſillogiſmus.

¶ Remouet ſcdam obiectionē poſſet eñi aliqs dubitare hanc ignorãtiã ſiue hãc deceptionē ꝑut ḡo ꝑ ſillīꝫ credit aliquã vlem affirmatiuã eſſe q̄ eſt falſa nõ exẽplificauit in ſcda figura. ad qõ reſpondet ꝙ ſolũ ꝓma figura cõcludit vlem affirmatiuã. iõ ait. ꝙ (deceptio gdez igit̄ ipſius eſſe) .i. decipi de ipſo eſſe. i. de ipſa affirmatiua (ꝑ iſtã) .i. per ꝓmã (figurã) .ſu. hꝫ fieri ꝙ (ſic ſit ſolũ) .ſ. per ꝓmã figurã ſicut oſtēſum eſt. ⁊ ſubdit ꝙ (ipſius eſſe) .i. ipſius affirmatiue vlis (nõ erat ſillus) .i. nõ poterat eſſe cõcluſio ſillogiſtica (in alia figura) ſu. q̄ꝫ in ꝓma. ¶ Notãdum ꝙ deceptio circa affirmatiuaꝫ de q̄ hic agit̄ eſt deceptio circa affirmatiuam oppoſitaꝫ negatiue indiuidue. negatiua aũt indiuidua eſt vlr vera. ḡ affirmatiua erit vlr falſa. ⁊ qꝛ nulla vlis affirmatiua cõcludit̄ in alia figura q̄ꝫ in prima. ideo in ſola prima figura poſuit exempla phs.

¶ Que vero ipſius non eſſe in prima ⁊ media figura eſt.

¶ Poſtq̄ꝫ phs oſtēdit q̃uo accidat deceptio circa affirmatiuã falſaꝫ oppoſitam negatiue indiuidue vere. In parte iſta oſtendit q̃uo accidat deceptio circa negatiuã falſam oppoſitaꝫ affirmatiue indiuidue vere. Circa ꝙ duo facit: qꝛ ꝓmo narrat per quas figuras hꝫ talis deceptio fieri. 2° exeqtur de q̄libet illarum figurarũ ibi. (ꝓmo ḡ dicemꝰ) Dicit ergo. (Que vero eſt ipſius nõ eſſe.) .i. deceptio q̄ ē ipſius negatiue ſu. falſe oppoſite affirmatiue idiuidue vē (in prima ⁊ in media figura) .i. in ſecũda figura (eſt) .i. contingit talē deceptionē fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Primum quidem igitur dicamus quot modis in prima figura ⁊ q̃uo ſe habentibus propoſitionibus contingit.

¶ Exequit̄ d̄ vtraqꝫ figuraꝝ: ⁊ ꝓ q̃uo fiat talis deceptio ꝑ ꝓmã figurã. 2° per ſcdam ibi. (Sꝫ in media figura) Circa primum tria facit: qꝛ ꝓmo cõtinuat ſe ad dicēda. 2° exeqtur de intento. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi (Contingit quidē.) Tertia ibi. (Manifeſtũ eſt igit̄.) Dicit ḡ ꝙ (ꝓmo ḡ dicemus quot modis ī ꝓma figura ſit) .i. ↄtingat ſu talis deceptio (⁊ q̃uo ſe habentibꝰ ꝓpõnibus) habeat talis deceptio fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõtingit q̄dē igit̄ vtriſqꝫ falſis: vt ſi .a. in .c. ⁊ in .b. ſit indiuidualr. Si eñiꝫ accipiatur .a. in .c. nullo .c. aũt in oī .b. falſe ſunt vtreqꝫ ꝓpõnes.

¶ Exequit̄ de modis quibus hꝫ fieri talis deceptio in prima figura. Circa quod duo facit: qꝛ ꝓmo oſtēdit q̃uo fiat talis deceptio ambabus premiſſis exiſtentibus falſis. 2° q̃uo altera tñ ibi (Contingat aũt altera.) Dicit ḡ ꝙ (Cõtingit quidem igit̄) .i. põt cõtingere ⁊ accidere talis deceptio (vtriſqꝫ falſis) .i. ambabus ꝓmiſſis exiſtentibus falſis (vt ſi .a. ⁊ in .b. ⁊ in .c. ſit indiuidualiter) .i. immediate: ſicut genus imediate ꝑdicat̄ de ꝓximis ſpēbus: ſicut color de albedine ⁊ nigredine. ita ꝙ ꝑ .a. intelligat̄ color per .b. albedo per .c. nigredo. (Si eñiꝫ accipiat̄ .a. quidez in .c. nullo) vt ſi dicat̄. nulla nigredo eſt color (.c. autē) ſu. accipiat̄ (in omni .b.) .i. oīs albedo eſt nigredo (falſe ſunt propoſitiones) .i. ꝓmiſſe. ⁊ cõclõ ſu. ſequit̄ falſa. ſequitur .n. ꝙ nulla albedo ſit color. ¶ Notãdũ autem ꝙ cũ hec. oīs albedo eſt color ſit vera ⁊ imediata ↄñs eſt ꝙ nulla albedo eſt color. ſit imediata. iſta ḡ negatiua falſa idiuidua. nulla albedo eſt color cõcludit̄ ex duabꝰ ꝓmiſſis falſis. vꝫ. ex iſta. nulla albedo eſt color. ⁊ ex iſta. oīs albedo ē nigredo.

¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ hec ſit imediata oīs albedo ē color. ⁊ vr̄ ꝙ nõ: qꝛ ſi iſta eēt imediate vā negatiua eſſet imediate falſa: ſed nulla ꝓpõ eſt imediata: niſi illa cuius ſubm ⁊ ꝑdicatũ nõ ſunt in aliquo gñe. ſic eñi arguebatur ſupra ꝙ ſi .a. vel .b. vel ambo eēnt in aliquo gñe nõ faciebãt ꝓpõnē imediate negatiuã cũ ergo albedo ſit ī aliquo genere ⁊ ſit in aliquo totã cuꝫ nullo alio poterit facere ꝓpõne negatiuã. ¶ Dõm ꝙ albedo ⁊ quodlibet aliud poterit cõparari ad tria. vel ad ſuũ genus: vel ad ea q̄ ſunt ī eodez gñe: vl̄ ad ea q̄ ſunt in eodē gñe reſpectu ſui generis. reſpectu eñiꝫ eoꝝ que ſunt in ſuo genere pñt facere ꝓpõnez imediatã ea q̄ ſunt in genere ⁊ ea que ſunt in toto. nã cũ genus imediate deſcēdit in aliquas ſpēs ⁊ ille ſpēs cõparate ſunt ad genus affirmatiue faciũt ꝓpoſitionē imediate veram negatiue imediate falſam. cõparate autem ille ſpēs ad ſeinuicē ſe habent ecõuerſo. nam negatiue faciunt ꝓpoſitionez immediate veram. affirmatiue immediate falſam vt ſi albedo ⁊ nigredo immediate reſpiciũt. colorez tunc albedo eſt color vel nigredo eſt color. ꝓpoſitio immediate vera. albedo ē nigredo immediate falſa. in negatiua vero econtrario. naꝫ albedo nõ ē color. vel nigredo nõ eſt color immediate falſa. albedo aũt nõ eſt nigredo imediata vera. ſic ergo põt accipi immediatio ī his q̄ ſunt in eodē genere vt cõparant̄ ad ſeinuicē etiã vt comparantur ad genus: ſed in his que dicunt aliud ⁊ aliud genus nunq̄ꝫ eſt ꝓpoſitio immediata niſi ipſoꝝ generum ⁊ ipſorũ ſupiorũ que nõ ſunt vlterius in genere. eorũ aũt q̄ ſunt in aliquo toto vel in aliquo gñe ꝓpõ imediata iſto mõ eſſe non põt. naꝫ diuerſorũ generũ ⁊ nõ ſubalternatī poſitorũ diuerſe ſunt ſpēs ⁊ differētie: qꝛ ipſa genera ſunt diuerſa. diuerſitas ergo ſpēꝝ ⁊ differētiaꝝ exiſtentium in diuerſis gñibus eſt ex diuerſitate generiꝫ. ꝑus ergo intelligit̄ q̄ritas diuerſificari a ſuba ⁊ econuerſo. ⁊ ex hoc itelligitur ab his que ſunt in ſuba: ⁊ ea que ſunt in ſuba hoc mõ diuerſificantur a q̄ritate ⁊ ab his que ſunt ī q̄ritate qꝛ ſuba ⁊ q̄ritas deuerſificantur adinicē. phs ergo in precedentibus locutus eſt de imediatiõe reſpectu diuerſoꝝ geneꝝ: quaꝫ nõ faciũt ea q̄ ſunt in genere: ſꝫ ipſa genera. hic aũt loqtur de imediatiõe ī eodē genere quas poſſunt facere ipſe ſpēs cum genere vel ipſe ſpecies adinuicem.

¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vbi reſeruatur magis rõ imediatiõis vel in his q̄ ſũt in eodē genere vl̄ in his q̄ ſunt in diuerſis generibꝰ. ¶ Dõm ꝙ multũ eſt equiuoca iſta cõparatio: nã diuerſa genera nunq̄ꝫ ↄſtituũt ꝓpõnez imediatã affirmatiuã verã. ea autē que ſunt in genere vt cõparantur ad ſuũ genus ecõtrario ſe habent: qꝛ nunq̄ꝫ cõſtituunt ꝓpoſitionē affirmatiuã imediatam falſaꝫ. in diuerſis ergo generibus negatiua eſt immediata vera: affirmatiua eſt imediata falſa. vt nulla q̄ritas eſt ſuba immediata vera. oīs q̄ritas ē ſuba imediata falſa. ecõtrario ſe eſt de ſpēbus vt cõparant̄ ad genus. ſi ergo mõ quo poſſumus volumus hanc cõparationē de imediatione facere. dicemus ꝙ immediatio que eſt in diuerſis generibus vel in diuerſis ꝑdicamentis icõparabilr ē maioꝝ q̄ꝫ illa que

eſt in ſpēbus reſpectu ſui generis.nā ens non deſcendit p
differētiā mediā in pdicamēta ſicut deſcendit genus per
dñias medias in ſpēs.ſpēs ḡ imediate ſubycit generi:qꝛ
nō p aliā ſpēm ſubycit ſibi:nō tñ ſubycit ei imediate ꝙ
nō cadat ibi dñia media.nā ſi nō opꝫ reduci ſpēz in genꝰ:
ſemp tñ opꝫ reduci ipſaꝫ p dñiaꝫ aliquā.pꝫ ḡ qd dicendū
ſit de imediatiōe in eodē gñe:vt ſpēs cōparanť ad genus
ꝛ in diuerſis gñibus vt gña cōparanť adinuicem.℄ Re
ſtat videre qd dōm ſit de imediatiōe in eodē gñe:vt ſpēs
cōparanť adinuicē ꝛ in diuerſis gñibus vt gña cōparanť
adinuicē.Ad qō dici pōt ꝙ hec ſꝫ vītatē ꝛ falſitatē ē ma
gis vniuoca cōparatio.nā due ſpēs ſub eodē gñe imedia
te exñtes ſp faciūt negatiuā imediatā verā ꝛ affirmati
uaꝫ imediatā falſā.duo aūt gña diuerſa ḡ ñ ſunt in alijs
gñibꝰ etiā iſto mō ſe hñt.Sed qꝛ qō nō eſt de imediatio
ne vbi.ſ.eſt maior imediatio:aut ſꝫ diuerſitatē generum
cū diuerſa gña remoueanť abinuicē:aūt ſꝫ identitatem
gñis cū due ſpēs abinuicē remoueanť.dici pōt ꝙ incōpa
rabilr eſt maior cōparatio in ꝓpōnibꝰ ꝯſtitutis ex diuer
ſis gñibus ꝙ̄ ꝯſtitutis ex diuerſis ſpēbꝰ ſub eodem gñe.vt
multo eſt maior imediatio ꝙ ſuba nō eſt quantitas ꝙ̄ ꝙ
vna ſpēs aīalis nō ē alia.nā ipſa pdicamēta ſeipſis diuer
ſificāť.ſpēs vō nō ſeipſis ſꝫ p differētias .imediata ē autē
ꝓpō ꝙ vna ſpēs nō eſt alia:qꝛ ſm rectā lineā pdicamēta
lez nō iuenit aliqō mediū ad hoc ꝓbādū. imediata eſt ḡ
ꝓpō hec p remotionē medij ſm rectā lineā pdicamenta
lem:ſed nō eſt imediata p remotionē medij ꝙ̄tum ad ea
que cadunt ex latere.dñia enī vel p ſe ſūpta vel addita ge
neri poſſet eſſe mediū ad hoc ꝓbādū:ſꝫ ꝓpō imediata ſꝫ
ꝙ vnū pdicamētuꝫ remoueť ab alio eſt magis imediata
qꝛ talia ſeipſis nō p differētias cōſtituētes ea diuerſificā
tur.℄ Eſt ḡ diligenter notādū ꝙ qꝛ magis eſt imediata
ꝓpoſitio dicēs vnū pdicamētū nō eē aliud ꝙ̄ dicēs vnā
ſpēm nō eē aliā.iō nō eēt incōueniēs dīce hāc nō eē ime
diatā:nō ꝙ nullo mō ſit imediata:ſꝫ qꝛ nō hꝫ tm̄ de ime
diatione ſicut illa.℄ Deinde cum dicit.

℄ Contingit aūt ꝛ altera falſa: ꝛ hac ꝗcūqꝫ cō
tingente.pōt enī que ē.a.c. veraꝫ eſſe. Que vō
eſt.c.b.falſaꝫ:ſꝫ que ē.a.c. veraꝫ. qm̄ non oībꝰ
que ſunt ineſt.a.ſed que eſt.b.c.falſam qm̄ im
poſſibile eſt eſſe in.b.c.in quo nullo eſt.a. Nō
enim vera erit que eſt.a.c.ꝓpoſitio.ſilr autem
ꝛ ſi ſint vtreqꝫ vere concluſio erit vera.

℄ Exequiť qūo ſequať talis ꝯclō falſa cū altera pmiſſaꝝ
eſt falſa.Circa qō duo facit ſm ꝙ dupłr hoc pōt ꝯtingere
nā pmo oſtēdit hoc cum eſt falſa minor:ꝛ maior vera.2ꝰ
cū ecōuerſo ibi.(Sed ꝗ eſt.b.c.)Dicit ḡ ꝙ(contingit au
tē)ſu.cōcludere negatiuā imediate falſam(altera falſa
ꝛ hoc ꝗcūqꝫ ꝯtingēte).i.ꝗcūqꝫ indifferēter.ꝛ pmo exem
plificat qñ eſt vā maior ꝛ falſa minor.vñ ait ꝙ(pōt eniꝫ
que eſt.a.c.).i.maior(eſſe vā.que vero eſt.b.c.).i.minor
(falſa)vt ḡ appareat in terminis qō dř.a. ꝛ.b.non muta
bimꝰ.ſed p.a.itelligimꝰ colorez p.b.albedinē ſic pꝰus.mu
tabimus aūt.c.i.mediū.accipiemꝰ.n.per.c.ſaporē qui vlř
remoueť a colore.his aūt terminis ſic ſe habētibus expo
nať littera ſequēs cū dicit(ſed que eſt.a.c.).i.maior(ve
ra)ſu.poterit ſumi(qm̄.a.).i.color(nō ineſt oībꝰ ꝗ ſunt)
vt nō ineſt ſapori.maior ḡ ꝗ eſt negatiua.vꝫ.nullus ſapor
eſt color eſt vā(ſꝫ ꝗ eſt.b.c.).i.minor:vt oīs albedo eſt ſa
por(falſa eſt qm̄ ipoīe eſt.c.).i.saporez(eſſe in.b.).i.in al
bedine(in quo nullo ē).i.in ꝗ nullo ſapore(ē.a.).i.color.
ꝛ ſubdit(nō enim erit vā.a.c.ꝓpō).q.d.ꝙ.a.c.ꝓpō que ē
negatiua.vꝫ.nullus ſapor eſt color.non poſſet eſſe vera.ſi
b.c.i.minor ꝗ eſt oīs albedo eſt ſapor.eēt ēt vā.maior er
go erit vera ꝛ minor falſa:qꝛ ſi eēt ēt minor vā eſſet ꝯclō
vera.iō ſubdit ꝙ(ſilr aūt ꝛ ſi ſint vtreqꝫ vere ꝛ cōclō erit
vera ſed)ſu.poſitū eſt ꝙ eſt falſa qꝛ hic agiť de ſillō igno
rātie.℄ Notādū ēt ꝙ cū hec ſit imediate vā.oīs albedo
eſt color.hec erit imediate falſa.nulla albedo ē color. Ad
ꝓbādū ergo hāc ꝓpōnē imediate falſā nullū.b.eſt.a.nul
la albedo eſt color.accipiemꝰ.c.mediū aliud qō remouea
tur vlř a colore:vtputa accipiemus ſaporē.Formabiť āt
ſic ſillogiſmꝰ.nullus ſapor eſt color.oīs albedo eſt ſapor.
ergo nulla albedo eſt color.hic concludiť ꝓpō imediata
falſa p maiorē verā ꝛ minorē falſā.℄ Notādū ēt ꝙ pħs
ꝓbat minorē debere eē falſaꝫ in tali ſillō dupłr.vno mō
ex parte maioris.nā nō eſt poſſibile ꝙ aliqd vlř remouea
tur ab.a.i.a colore ꝛ tñ cōueniat. b.i.albedini.ſapor ergo
qui remouetur ſm veritatem a colore in maiori ſm falſi
tatez predicabiť de albedine in minori ſi vera eſt maior.
nullus ſapor eſt color.cum albedo ſit imediate ſub colo
re de neceſſitate erit falſa minor.omnis albedo ē ſapor.ꝛ
ꝙ̄tum ad hoc ait ꝙ falſa eſt.b.c.ideſt minor:ex quo.vera
eſt.a.c.i.maior.2ꝰ modo probat hoc idem ex parte cōclu
ſionis.nam cum maior poſita ſit eſſe vera cū cōcluſio de
beat eſſe falſa rebus ſic ſe habentibus de neceſſitate oꝫ ꝙ
minor ſit falſa.qꝛ ſi eſſent ambe vere ꝛ conclō vera eſſet:
qō eſt contra ypoteſim.℄ Deinde cum dicit.

℄ Sed ꝗ eſt.c.b.contingit veram eſſe cū altera
ſit falſa: vt ſi.b. ꝛ in.c. ꝛ in.a.erit:neceſſe ē eniꝫ
alterum ſub altero eſſe: quare ſi accipiatur.a.ī
nullo.c.eſſe falſa erit propoſitio.

℄ Oſtendit qūo poſſit cōcludi cōclō imediate falſa p ma
iorē falſaꝫ ꝛ minorē verā.cōclōnē ergo nō mutabimus.
concludemꝰ.n.hanc imediate falſam.nullū.b.eſt. a.i.nul
la albedo eſt color.ſed mutabimꝰ.c.i. mediuꝫ.accipiemꝰ
.n.p medio qō vlř ſubyciať ipſi.a. ꝛ qō vlř prediceť de
b.cuiuſmodi eſt diſgregatiuuꝫ.Formabitur. n.ſic ſillus.
nullū diſgregatiuū eſt color.omnis albedo eſt diſgregati
ua.ergo nulla albedo eſt color.hic concluditur concluſio
imediate falſa per minorem verā ꝛ maiorē falſam.iō ait
(ſed ꝗ eſt.b.c.).i.minorē(contingit verā eſſe cuꝫ altera)
.i.cum maior(ſit falſa:vt ſi.b.).i.ſi albedo(ꝛ in.c.ꝛ in.a.
eſt).i.ꝛ in diſgregatione ꝛ in colore:naꝫ oīs albedo eſt diſ
gregatiua.ꝛ omnis albedo ē color:quo poſito(neceſſe eſt
alteruꝫ ſub altero eſſe)non.n.poſſet albedo eſſe in diſgre
gatiuo ꝛ in colore niſi alterū eſſet ſub altero:niſi color vlř
pdicareť de diſgregatiuo:vel econuerſo nō poſſet albedo
eſſe vlř in vtroqꝫ(ꝗre ſi accipiatur.a.in nullo.c.eſſe falſa
erit ꝓpoſitio)ſu.a.c.ꝛ tunc ſupplendum eſt ꝙ minor erit
vera ꝛ concluſio immediate falſa vt patuit in ſillogiſmo
ante poſito.℄ Deinde cum dicit.

℄ Manifeſtuꝫ igiť eſt quoniā ꝛ cū altera falſa
ſit ꝛ in vtriſqꝫ falſus erit ſillogiſmus.

℄ Epilogat circa determinata.d.(manifeſtū ē igiť.ꝙ ꝛ cū
altera)ſu.pmiſſarū(ſit falſa ꝛ in vtriſqꝫ)ſu.pmiſſis(fal
ſus erit)ſu.(ſillō)ignorantie.℄ Deinde cum dicit.

℄ Sed in media qdē figura vtraſqꝫ ꝓpōnes to
tas falſas eſſe nō cōtingit. Cum eniꝫ.a.in omni
ſit.b.nihil eſt accipere qō in altero quidem oī
in altero vero nullo erit. Opꝫ autem ſic recipe
re ꝓpōnes: ꝛ ꝙ in hoc quidem ſit in hoc autez
non ſit:ſunt vere erit ſillogiſmus.

℄ Oñdit quomodo ꝓpoſitio negatiua imediate falſa poſ
ſit concludi per mediam figuram.Circa qō tria facit:quia

pmo oſtēdit quō poſſit ⁊ nō poſſit ↄcludi ↄclo p pmiſſas vtraſq; falſas. 2° quō poſſit cōcludi p alterā falſam. 3° exēplogat circa determinata. 2° ibi. Alterā autē falſam. 3° ibi. (Manifeſtū eſt igit̄) ¶ Propter pmū ſciēdū q̄ ſi ambe pmiſſe ſunt falſe totalr nō poterit in ſcda figura ↄcludi ↄcluſio negatiua immediate falſa: ſ; ſi ſint falſe in parte poterit. Duo ḡ facit phs: q2 primo oſtendit q̄ nō poſſit talis ↄclo cōcludi p ambas pmiſſas falſas totaliter. 2° q̄ poſſit concludi per falſas in parte ibi. (In quodā autē.) Circa pmū duo facit ſ; q̄ duplr ꝓbat itentū. nā pmo ꝓbat h̄ ex habitudine terminoꝝ. 2° ↄuerſione ꝓpōnu; ibi. (Si āt accipiant̄.) Dicit ḡ (ſ; i media figura totas ꝓpōnes eā vtraſq; falſas nō ↄtingit) .q.d. q̄ ꝓpō negatia immediate falſa nō poterit ↄcludi p vtraſq; pmiſſas in toto falſas. (cū eni .a. ſit in oi .b.) cū oē .b. ſit .a. ſiue cū ois albedo ſit color (nihil erit) .i. nihil ↄtinget (accipe qḋ ſit in altero qdē oi in altero nullo) ex ipſa ḡ habitudine terminoꝝ: vt q2 albedo vlr ſubijcit̄ colori nō poterit iteruenire aliqd qḋ vlr ↄueniat vni ⁊ vlr remoueatur ab alio. ⁊ ſubdit q̄ (opȝ aūt ſic accipe ꝓpōnes q̄ in hoc qdē ſit) ſup. oi (in hoc qdē non ſit ſi v̄e erit ſillꝰ) .i. ſi vere debeat ibi reſeruari forma ſillogiſtica ſ; ſcdaȝ figurā. ¶ Notādū āt q̄ ꝓpō negatiua imediate falſa hȝ oppoſitā ꝓpōnē affirmatiuā imediate verā. ſi ḡ debeat ꝓbari per ſillm in media figura hec ꝓpō imediate falſa. nullu; .b. eſt .a. i. nulla albedo eſt color. opȝ q̄ ſua oppoſita. vȝ. ois albedo eſt color ſit imediate vera. Sȝ conſtat q̄ nō poſſumꝰ ↄcludere hanc imediate falſaȝ. nulla albedo eſt color. p ſecūdaȝ figurā niſi vna pmiſſarū ſit vlis affirmatiua: ⁊ alia vlis negatiua. opȝ ḡ accipe aliqḋ mediū qḋ vlr pdicet̄ de colore: ⁊ vlr remoueatur ab albedine vel ecōuerſo. ſit ḡ tale mediū .c. dicemꝰ ḡ. ois color eſt .c. nulla albedo eſt .c. ḡ nulla albedo eſt color. vel dicemus. nullus color eſt .c. nulla albedo eſt .c. ḡ ⁊c. Si ḡ ambe pmiſſe ſunt tote falſe in pmo ſillo. q eſt ſcdus ſcde: tunc .c. remouebit̄ vlr a colore: q2 h̄ ponit̄ tota falſa. ois color eſt .c. ⁊ ↄueniet vlr albedini: q2 etiā ponit̄ tota falſa nulla albedo eſt .c. nō ḡ poterit fieri ſillꝰ in ſcdo ſcde. niſi .c. mediū remoueat̄ vlr a colore ⁊ cōueniat vlr albedini. Si aūt fiat ſillꝰ in pmo ſcde ⁊ ſint ambe pmiſſe tote falſe: tunc mediū .c. ſe habebit econuerſo. cōueniet eni; vlr colori ⁊ remouebit̄ vlr ab albedine. ex ipſa ḡ habitudine terminoꝝ: vt q2 color ineſt oi albedini nō poterit inueniri aliqḋ medium p qḋ ſillogizet̄ in ſcda figura nulla albedo eſt color per vtraſq; pmiſſas in toto falſas: q2 tunc mediū inuētū vel vlr cōueniret colori ⁊ vlr remoueret̄ ab albedine vel ſe haberet ecōtrario: qḋ eſt impoſſibile. nihil. n. pōt vlr cōuenire vni qḋ remoueat̄ vlr ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur accipiātur ſic falſe: manifeſtum eſt q̄ contrarie ⁊ econtrario ſe habebunt. hoc autem impoſſibile eſt.

¶ Probat hoc idē ex ↄuerſiōe ꝓpōnū. d. (Si igit̄ accipiātur) ſu. ambe pmiſſe (ſic) .ſ. in toto (falſe manifeſtum eſt q̄ ↄrie ſe habebunt) .i. erūt in toto vere (hoc aūt īpoſſibile eſt) q2 cōclo eēt vera. ¶ Notādū aūt q̄ hec ꝓpō imediate falſa. nullu; .b. eſt .a. ſiue nulla albedo eſt color. non poterit concludi in ſcda figura p ambas pmiſſas in toto falſas: q2 ſi eſt poſſe accipiat̄ mediū .c. ⁊ fiat ſillꝰ in pmo ſcde: nullus color eſt .c. ois albedo eſt .c. ḡ nulla albedo eſt color. ſi ḡ ambe pmiſſe ſint in toto falſe accipiant̄ earum ↄrie: vel qḋ idē eſt. ↄuertant̄ pdicte ꝓpōnes in ↄtrariā q̄litate;: tunc erūt ambe vere ⁊ fiat ſillꝰ in ſcdo ſcde ſic. ois color eſt .c. hec erit maior in toto vera: q2 ſua ↄria ponebatur tota falſa. minor erit. nulla albedo eſt .c. que etiam erit i toto v̄a: q2 ſua ↄria erit in toto falſa ſeq̄ret̄ ergo ↄclo q̄ nulla albedo ſit color: qḋ eſt īpoſſibile: q2 tūc ↄcluderetur ↄclo ſimplr falſa ex ꝓpōnibus ſimplr veris. ex ipſa ḡ ↄuerſione ꝓpōnū vt ſi ↄuertant̄ pmiſſe in oppoſitā q̄litate; pȝ q̄ in ſcda figura nō pōt accipi ambe pmiſſe in toto falſe ↄcludētes ↄclonē falſaȝ. hoc idē eſt; ſi ↄclo ſit falſa concluderet̄ in ſcdo ſcde p ambas pmiſſas in toto falſas: q2 tūc acciperent̄ eaꝝ ↄrie. vel qḋ idē eſt ↄuerterent̄ i oppoſitā q̄litatē ⁊ eſſent i toto v̄e ⁊ fieret ſillus in pmo ſcde cōcludēs p pmiſſas ſimplr veras concluſionē ſimplr falſam: qḋ eſt impoſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In quodā aūt nihil ꝓhibet vtrāq; falſaȝ eſſe vt ſi .c. in .b. ⁊ in .a. quodā eſt. Si eni; .c. qdem in .a. omni accipiat̄ eſſe. in .b. autē nullo eſſe falſe quide; vtreq; ꝓpōnes: nō tn̄ tote ſed in quodam ⁊ econtrario autem poſito priuatiuo.

¶ Oſtēdit q̄ pōt ↄcludi talis cōclo p ambas pmiſſas falſas in pte. d. (In quodā aūt) .i. in pte (nihil ꝓhibet vtrā q;) pmiſſā (falſaȝ eē vt ſi .c. i .a. ⁊ in .b. quodā ſit) .i. ſi accipiat̄ tale mediu; qḋ pticulariter verificet̄ de .a. ⁊ de .b. i. de colore ⁊ de albedine: vtputa pfectū: q2 qdam color eſt pfectus qdā nō: ⁊ q̄dā albedo eſt pfecta ⁊ q̄dam non. Sic autē ſe hñtibus terminis (ſi. n. in .a. qdem omni .c.) .i. in omni colore accipiat̄ eſſe .c. i. eē pfectu; ⁊ dicat̄ ois color eſt perfectus (in .b. aūt nullo) .i. nulla albedo eſt perfecta (falſe qdē ſunt oēs ꝓpōnes nō tn̄ tote: ſ; in quodam) .i. i parte. p tales ergo pmiſſas in parte falſas cōcludetur q̄ nulla albedo ſit color que eſt imediate falſa: ⁊ ſubdit q̄ (⁊ ecōuerſo aūt poſito pͥuatiuo) ſilr erūt pmiſſe ambe in parte falſe ⁊ concludet̄ cōcluſio imediate falſa: vtputa ſi dicat̄. nullus color eſt perfectus. ois albedo eſt pfcā. ergo nulla albedo eſt color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autē ⁊ alteram eſſe falſam ⁊ quālibet contingit: qḋ enim in .a. omni ⁊ in .b. eſt. Si igitur accipiatur in .a. quidem toto eſſe .c. in .b. autem toto non eſſe que quidem eſt .c. a. vera erit. ſed que eſt .c. b. falſa.

¶ Oñdit quō poſſit cōcludi talis ↄcluſio p alterā pmiſſaȝ falſam. circa qḋ duo facit. q2 pmo oſtēdit quomodo poſſit concludi talis concluſio per 2^m ſecunde vbi maior eſt affirmatiua ⁊ minor negatiua. 2° oſtēdit quomodo poſſit hoc idē fieri per pmū ſcde vbi ecōuerſo ſe hȝ pͥuatiuū ibi. (Silr autē ſit) Circa primū duo facit: q2 accipe alteram pmiſſaꝝ falſam ⁊ alterā verā ⁊ ↄcludere ſimplr falſaȝ p 2^m ſecunde vel hoc erit: quia maior erit v̄a ⁊ minor falſa vel econuerſo. primo ergo exēplificat de primo. ⁊ 2° de 2° ibi (Iterū q̄ in .b.) dicit ergo (Alterā falſaȝ aūt) .i. p alteram pmiſſaꝝ falſam (⁊ q̄libet) .i. q̄cūq; ↄtigit qdē cōcluſionē imediate falſaȝ ↄcludere. ⁊ pmo exemplificat qñ maior eſt vera ⁊ mior falſa dicens (qḋ ē eni; in .a. omni) .i. in oi colore (⁊ in .b. eſt) ſu. i. in oi albedine. q. d. q̄ ad h̄ faciendum opȝ q̄ accipiatur medium quod conueniat omni colori ⁊ omni albedini. vtputa q̄litas vel viſibile. (ſi ergo accipiatur .c.) .i. medium vtputa qualitas vel viſibile (eſſe qdem in toto .a.) .i. in oi colore (in .b. aūt toto) .i. in omni albedine (nō eſſe q̄ qdem eſt .a. c.) .i. maior vt ois color ē q̄litas (vera erit: ſed q̄ eſt .b. c.) .i. mior. vȝ. nulla albedo eſt q̄litas (falſa) erit ⁊ cōcluſio ſu. erit imediate falſa. vȝ. nulla albedo eſt color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterū qḋ in .b. nullo eſt neq; in .a. omni ierit. Si enim ⁊ in .a. eſt ⁊ in .b. ſed non erat. Si igitur accipiatur .c. in toto quidē .a. ineſſe .b. autē

nullo.b.c. ꝓpoſitio vera erit:altera autē falſa.
℄ Oñdit quõ poſſit ↄcludi talis ↄcluſio ꝑ maiorē falſaꝫ ⁊
minorē vēaꝫ.dicēs.ꝙ(ē in nullo.b.)i.in nulla albedine
(neqꝫ in.a.oī erit).q.d.ꝙ ad h̾ faciēdū dꝫ accipi mediuꝫ
qđ vl'r remoueat ab albedine:vtputa ↄgregatiuū vel ni-
gredo.ſi eñi nulla albedo ↄgregat vel ſi nulla albedo ē ni
gredo ipoſſibile eſt ꝙ oīs color ↄgreget:q2 ſi oīs color eēt
talis:⁊ oīs albedo eēt ēt talis.iō ſubdit(ſi eniꝫ in.a.omni
eſt ⁊ in oī.b.)ſu.erit(ſed nō erat).i.dicebat̃ ꝙ deberet ac
cipi tale mediū qđ in oī.b.nō erat.i.q' vl'r remoueat̃.a.b.
ſicut nigredo vel ↄgregatiuuꝫ.℄ Si igit̃ accipiat̃.c.)i.
ↄgregatiuū(in toto qdē.a.eſſe)vt oīs color eſt congrega
tiu᷒(in.b.aūt nullo)vt nulla albedo eſt ↄgregatiua q̄ qdē
eſt(.b.c.ꝓpō)i.minor(vera eſt.altera vō)i.a.c.maior
(falſa)eſt ⁊ ↄclō ſu.imediate falſa.℄ Notādū autēꝫ ꝙ
mediū qđ vl'r remouet̃.a.b.i.ab albedine ipoſt ē ꝙ cōue
niat oī.a.dupl'r ḡ tale mediū ſe poterit h̾re ad.a.i.ad colo
rē:q2 vel remouebit̃ ab eo i pte:ſicut nigredo q̄ remouet̃
a colore ꝑticul'r:q2 ē dare colorē q nō eſt nigredo:⁊ tūc fi
et ſill's ꝑ maiorē falſaꝫ in parte:⁊ minorem verā ſimpl'r.
vt oīs color ē nigredo:nulla albedo ē nigredo.ḡ nulla al
bedo eſt color.2° mō hoc pōt ↄtingere.ꝙ mediū acceptū
qđ remouet̃ vl'r ab albedine remoueat̃ etiā a colore vl'r
vt ſapor:⁊ tunc fiet ſillogiſmus ꝑ maiorē falſam in toto ⁊
minorē veraꝫ ſimpl'r:vt oīs color eſt ſapor.nulla albedo
eſt ſapor.ergo ⁊c.℄ Deinde cum dicit.

℄ **Similiter autē fit tranſpoſitio priuatio. Qđ enīꝫ in nullo eſt.a.neqꝫ in.b.nullo erit. Si igit̃ accipiat̃ in toto quidē:a.nō eſſe.in.b.autem to to eſſe:que quidē eſt.a.c.ꝓpoſitio vera eſt:altera autem falſa.**

℄ Oſtendit quõ pōt ↄcludi ↄclō imediate falſa ꝑ alterā ꝑ
miſſarū verā ⁊ alterā falſam in p̄mo ſcđe.⁊ duo facit:q2
p̄mo oſtendit quõ hoc fiat qñ maior vera eſt ⁊ minor fal
ſa.2° qñ ecōuerſo ibi(Et iterū.)Dicit ergo ꝙ(ſil'r autem
fit tranſpoſitio ꝑuatio).q.d.ꝙ ſil'r concludit̃ conclō ime
diate falſa ꝑ alterā p̄miſſarū verā ⁊ alterā falſaꝫ tranſpo
ſito priuatiuo.nā ſill's fact᷒ fuit in ſcđa ſcđe:⁊ hēbat maio
rem affirmatiuā ⁊ minoreꝫ negatiuā.⁊ ſi ḡ tranſponatur
ꝑuatiuū ſiue negatiuū ⁊ fiat ſill's in primo ſcđe:⁊ ſit ma
ior affirmatiua ⁊ minor negatiua ſil'r fiet ꝙ cōcludet̃ cō
cluſio imediate falſa ꝑ alterā p̄miſſaruꝫ verā ⁊ alterā fal
ſam.⁊ p̄mo exequit̃ d̄ hoc qñ maior eſt vera ⁊ minor fal
ſa.d.(qđ eniꝫ in nullo.a.eſt)i.in nullo colore(nec in.b.
nullo erit)i.in nulla albedine.q.d.ꝙ ad hoc faciendum
dꝫ accipi mediū qđ vl'r remoueat̃ a colore ⁊ ab albedine:
vtputa ſapor(ſi igit̃ accipiat̃.c.)i.mediū.vꝫ.ſapor(in to
to quideꝫ.a.nō eſſe)vt nullus color eſt ſapor(in.b.a.toto
eſſe)vt oīs aldedo eſt ſapor(que quidem eſt.a.c.ꝓpō)i.
maior(vera eſt.altera autem)i.minor(falſa).⁊ conclu
ſio ſu.erit immediate falſa.℄ Deinde cum dicit.

℄ **Et iteruꝫ qđ in oībus ē nullo accipe.a.nō eē falſuꝫ eſt. Eſt eñi neceſſe ſi in omni.b.⁊.i quo dam.a.eſſe. Si igit̃ accipiat̃ in omni.b.eſſe.c.i a.auteꝫ nullo que quidem eſt.c.b.vera eſt que autem eſt.c.a.falſa.**

℄ Oſtendit quõ hoc fiat ſi maior ſit falſa ⁊ minor vera.d.
(⁊ iteruꝫ ꝙ in omni.b.eſt)i.in omni albedine)accipere
eſſe in nullo.a.)i.in nullo colore(falſum erit)qđ enim
contingit omni albedini nō poterit remoueri vniuerſal'r
a colore.ideo ſubdit ꝙ(neċe eſt ſi in omni.b.)i.in omni
albedine illud eſſe(in quodaꝫ.a.)i.in quodā colore.acci
piēdū eſt ḡ medium qđ cōueniat omni albedini:vtputa
diſgregatiuū.nā quod cōpetit omni albedini oꝫ ꝙ cōue
niat omni colori.ſic aūt ſic ſe habentibus terminis(ſi.n.
accipiat̃)mediū:vtputa diſgregatiuū eē qdē(in oī.b.)vt
oīs albedo eſt diſgregatiua(in.a.aūt nullo).i.accipiat̃ eē
in nullo colore vt nullus color eſt diſgregatiu᷒ hec ē ma
ior(que qdē eſt.b.c.)i.minor(vā erit q̄ āt.a.c.(i.maior
(falſa)ſu.⁊ ↄclō falſa.℄ Notādū ꝙ ꝑticularis pt dupl'r
vificari.vel particul'r:vt ſi diceret̃ qdā color eſt cōgregati
uus.nā nō oīs color diſgregat.vel vl'r:vt ſi dicat̃ quidā co
lor eſt q̄litas:q2 oīs color eſt talis.qđ eñi oī albedini ↄue
nit pōt cōpetere cuidā colori particulariter:vtputa diſgre
gatiuū:vel pōt cōpetere ita cuidam colori ꝙ etiā cōpetet
omni:vtputa qualitas.ſi ergo accipiat̃ mediū primo mō
cōcludet̃ ↄcluſio imediate falſa per maiorē falſaꝫ in par
te ⁊ minorem verā ſimpliciter:vt nullus color diſgregat.
oīs albedo diſgregat.ḡ nulla albedo eſt color.ſed ſi acci
piat̃ mediuꝫ.2° mō cōcludet̃ talis cōcluſio per maiorem
falſaꝫ total'r ⁊ per minorē ſimpl'r verā:vt nullus color eſt
qualitas.omnis albedo eſt qualitas.ergo nulla albedo ē
color.℄ Deinde cum dicit.

℄ **Manifeſtuꝫ igit̃ ꝙ vtriſqꝫ falſis ⁊ altera tantum erit ſill's deceptiuus in indiuiduis.**

℄ Epilogat circa p̄terita.d.ꝙ(Manifeſtū ē igr̃ ꝙ vtriſ
qꝫ)p̄miſſis(falſis)exn̄tib᷒(⁊ altera tātū)p̄miſſaruꝫ exi
ſtente falſa(erit ſill's deceptionis in idiuiduis).i.in ꝓpō
nibus imediatis.cōcludit̃.n.deceptorie ꝓpoſitio imedia
te falſa per ambas falſas ⁊ per alteram tantum.

℄ **In his autē que nō idiuidua ſunt cū qdē per ꝓpriū medium fiat falſitas ſillogiſmus ipoſſibile vtraſqꝫ falſas eſſe propoſitiones ſed ſolum que eſt ad maius vltimum.**

℄ Poſtq̄ ph's oñdit quõ pōt ↄcludi ꝓpō falſa oppoſita ꝓ
pōni imediate vē.In pte iſta declarat quõ poſſit ↄcludi
ꝓpō vl'is falſa oppoſita mediate vere.Circa qđ duo fac̃.
q2 p̄mo oñdit quõ ↄcludat̃ talis ꝓpō ſi fiat vl'is affirma
tiua ibi(Si vō ſit affirmatiu᷒)Circa p̄mū duo facit.q2 p̄
oñdit quõ cōcludat̃ tal̃ negatiua falſa ꝑ figurā primā.2°
quõ ꝑ ſcđam ibi(Sꝫ ꝑ media).Propter qđ ſciendum ꝙ
mediū hꝫ ſe in triplici habitudīe.nā aliqñ ē ꝓpriū.aliqñ
ſīle ꝓprio.aliqñ extraneū.vt ſi debeat concludi hec ꝓpō
mediata.oīs hō eſt ſubā.dicet̃ mediū propriū qcqd i p̄di
camento ſubē eſt iter hoīeꝫ ⁊ ſubāꝫ.vñ aīal corpus ⁊ cete
ra talia poterūt accipi tanq̄ ꝓprium mediū:lꝫ forte iter
hec ꝓpria media ſit dare grad᷒:q2 vnū pōt eē magis pro
priū q̄ aliud.oīa tñ talia media pñt dici ꝓpa.mediū aūt
ſīle ꝓprio pōt dici mediū aliqđ accñtale ꝑ qđ pōt ↄcludi
talis ↄclō:vt puta ſi oīs hō eēt alb᷒ ⁊ oē album eēt ſuba ſi
acciperet̃ albū ꝓ medio ad cōcludēdū oēꝫ hoīeꝫ eē ſubām
diceret̃ accipi mediū ſīle ꝓprio.mediū aūt extraneuꝫ dt̃
oē illud ꝑ qđ nullo mō vē pōt cōcludi talis concluſio:vt
puta lapis aut lignū.nullo.n.mō cōcludet̃ talis cōcluſio
per tale mediuꝫ:⁊ qđ dictum eſt de p̄dicatis ſubſtantiali
bus que p̄dicant̃ in p̄mo mō dicendi per ſe vitatem hꝫ in
per ſe paſſionib᷒ q̄ p̄dicant̃ in.2° mō dicēdi per ſe vt ſi di
catur triangulus habꝫ tres iſta nō eſt imediata.q2 habꝫ
mediū ſue ꝓbatiōis:medium ergo ad ꝓbandū h̾re tres
de triangulo vel accipiet̃ ꝓpriū vel ſimile ꝓpo vel extra
neū.ꝓpriū aūt mediū ad hoc ꝓbandū eſt illud ꝑ qđ talis
paſſio ineſt ſubiecto tali.vtputa h̾re angulū extrinſecuꝫ.
mediū aūt ſīle ꝓprio eſt illud ꝑ qđ talis paſſio non ineſt
ſuo ſubō.ſed poteſt inferri ꝙ inſit:vtputa ſi accipiatur p̄n
cipium figuraꝝ.omne.n.principiū figuraruꝫ hꝫ tres.tri-

angulus eſt bz.ḡ rc.medium aūt extraneū eſt illud ꝑ qḋ talis paſſio non ineſt ſuo ſubo:nec pōt inferri ꝙ inſit. volens ḡ pħs ꝓbare quō ɔcludat̄ vlis negatiua falſa oppoſita vli affirmatiue v̄e nō idiuidue ſʒ mediate tria facit: qꝛ ṗ oſtēdit quō h̄ fiat ꝑ mediū ꝓṗuʒ.2ᵒ quō ꝑ mediū ſil̄e ꝓṗo.3ᵒ quō ꝑ mediū extneū.2ᵃ ibi.(Silr autē ſi ex alia.) 3ᵃ ibi.(Si vero nō ꝓpriū.)Circa pmū tria facit:qꝛ ṗ oſtēdit quō ɔcludat̄ talis ɔclo falſa ꝑ mediū ꝓpriuʒ.2ᵒ exponit ſe qd appellat mediū ꝓṗuʒ.3ᵒ qḋ dixerat māifeſtat in terminis.2ᵃ ibi.(Dico aūt.)3ᵃ ibi.(Sit eni.a.)dicit ḡ ꝙ(in his aūt q̄ ſunt nō idiuidua)ſu.ſi debeat in talibꝰ cōcludi negatiua falſa(cū qdē ꝑ mediū ꝓpriū)cōcludit̄ talis cōclo.ꝑ qḋ mediū ꝓṗuʒ.(fit ſillꝰ ɔ̄dictiōis)ſu. verus(non poſſe eſt vtraſqʒ ꝓpōnes eſſe falſas:ſʒ ſolū q̄ ad maius eſt vltimū).i.ad maiorē extremitatē.q.d.ꝙ ſi accipiat̄ mediū ꝓṗuʒ ſolū maior poterit ēē falſa:mior aūt ſꝑ erit v̄a. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi qs vellet ɔcludere hāc ꝓpōnē falſā. nullus hō ē ſubſtātia.q̄ opponit̄ huic ꝓpōni v̄e nō indiuidue.i.nō imediate.vʒ.ad ois hō eſt ſuba.ſi debeat mediū ꝓpriū ꝑ qḋ poſſit ɔcludi hec ꝓpō vera:vtputa ſi accipiat̄ aīal vel corpꝰ vel qḋcūqʒ aliud qḋ eſt itra hoiēʒ ꝛ ſubaʒ ſi ꝑ tale mediū ꝓṗuʒ ꝑ qḋ ɔcludit̄ ꝓpō affirmatiua mediate v̄a debeat ɔcludi i pma figura ꝓpō negatiua mediate falſa ipoſſe erit minorē ēē falſaʒ.ſed ſolū maior.fiet.n.ſic ſillogiſmꝰ.nullū corpꝰ eſt ſuba.ois hō eſt corpus.ḡ nullus hō eſt ſuba.hoc idē ēēt in ꝑ ſe paſſionibꝰ:vt ſi ꝑ hoc mediū ꝓpriū.vʒ.ꝑ hr̄e angulū extrinſecū ꝑ qḋ cōcludit̄ hec affirmatiua ꝓpō v̄a mediata:ꝙ ois triāgulus hʒ tres dʒ cōcludi negatiua mediata ꝙ nullus triāgulus habʒ tres ipoſſe ēēt minorē eſſe falſam.ſic eni fiet ſillꝰ. nihil habēs angulū extrinſecū hʒ tres.ois triangulus hʒ angulum extrinſecū.ḡ nullus triangulus hʒ tres. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Dico autem proprium mediuʒ per quod fit contradictionis ſillogiſmus.**

¶ Exponit ſe qd appellat ꝓpriū medium.d.(dico aūt mediū ꝓpriū)ſu.ēē(ꝑ qḋ fit ſillꝰ ɔ̄dictiōis).ſ. ſillꝰ ɔ̄rius ſiue ſillꝰ ɔcludēs ꝓpōnē ɔ̄riaʒ:vt ſi debeat ɔcludi hec negatiua falſa.nullus hō eſt ſuba.mediū ꝓpriū erit illud ꝑ qḋ fit ſillꝰ ɔ̄dictionis.ſ.ſillꝰ ɔ̄riꝰ ꝑ quē ɔcludit̄ hec ꝓpō ɔ̄ria q̄ eſt v̄a.vʒ.ꝙ ois hō ē ſuba. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sit eniʒ.a.in.b.per mediū. c.quoniaʒ igit̄ neceſſe eſt que eſt.c.b.affirmatiuam accipi ſillogiſmo facto:manifeſtuʒ eſt ꝙ hec ſemꝑ eſt vera. Non eni cōuertit̄ ſed que eſt.a.c.falſa.Cōuerſa enim hac contrario fiet ſillogiſmus.**

¶ Quod dixerat manifeſtat in terminis. d.(ſit eni.a.).i. ſubſtantia(in.b.).i.in hoie(per mediū. c.).i. per corpꝰ.i. ꝓbet̄ ꝙ ois hō ſit ſubſtantia ꝑ hoc ꝙ ois hō eſt corpus.ſi igit̄ ꝑ hoc idē medium debeat ꝓbari ꝙ nullus hō ſit ſubſtātia . quare minor ſemꝑ erit affirmatiua:ꝛ ſemꝑ erit eadem in ſillꝰ falſo ꝓbante nullū hoiēʒ eſſe ſubam:q̄ fuit i ſillꝰ vero ꝓbante oēʒ hoiēʒ eſſe ſubam.neceſſe erit ſemꝑ minorē veram eſſe.ideo ait(qm̄.neceſſe eſt que.b.c.).i.illā que eſt minor(affirmatiuaʒ accipi facto ſillꝰ)ꝑ medium ſu.ꝓpriū(manifeſtuʒ eſt ꝙ hec).i.minor(ſemꝑ erit vera.nō eniʒ ɔuertit̄).i.nō mutat̄ vel(nō eni cōuertit̄) ſu.in oppoſitaʒ q̄litatē:ſʒ manet affirmatiua ſic̄ ṗus(ſed que eſt.a.c.).i.maior(falſa)ſu.erit(hac eniʒ cōuerſa)in oppoſitā qualitatem(fiet ſillogiſmus)cōtradictionis.i. ſillꝰ oppoſitus vel ſillꝰ ɔ̄rarius ſiue ſillꝰ concludens ꝓpoſitionē cōtrariam. ¶ Notādū autē ꝙ ſi fiat talis ſillogiſmus.oē corpus eſt ſubſtantia.ois hō eſt corpus.ḡ ois hō eſt ſubſtātia:ſi debeat cōcludi ꝓpō cōtraria falſa.vʒ.

ꝙ nullus hō eſt ſubſtātia.nō variabit̄ minor ſed maior cōuertet̄ in oppoſitā q̄litatem. accipiet̄.n.maior vlis negatiua:que in ſillꝰ vero fuit vlis affirmatiua.in tali ergo ſillꝰ concludente ꝓpōnē ſic falſaʒ maior erit falſa:minor autem ſemper vera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Silr aūt eſt ſi ex alia coordinatione accipiat̄ medium vt.d.q̄uis in toto.a.ſit ꝛ de.b.predicat̄ oi. Neceſſe enim eſt q̄ ē. b.d.ꝓpōnē manere:alteraʒ aūt cōuerti.Quare hec qdē ſemper v̄a.illa auteʒ ſemꝑ falſa ꝛ fere hꝰ deceptio eadem eſt ei que fit per proprium medium.**

¶ Oñdit quō cōcludat̄ talis cōclo falſa ꝑ mediū ſil̄e ꝓṗo d.(Silr aūt ſi ex alia ordiatiōe accipiat̄ mediū)vtputa ꝙ ſi accipiat̄ mediū ſubale:nec mediū ꝓpriū:ſʒ accipiat̄ mediū accntale.vt.d.poſſumꝰ aūt ꝑ.d.itelligere aliō accidentale qḋ ſic ſe hēat ad ſubaʒ ꝛ ad hoiem ſicut corpꝰ vlr ſubijcit̄ ſube ꝛ vlr ṗdicat̄ de hoie.ſic illud medium accepꝰ in hoc aſſimilet̄ ꝓṗo medio: vtputa ſi accipemꝰ mobile vel gradiens.iō ait(q̄uis.d.).i. gradiens(ſit in toto a.).i.vlr ſubijciat̄ ſubſtantie(ꝛ predicet̄ de oi.b.nec̄e eſt qḋ qdē eſt.d.b.).i.miorē(ꝓpōnē manere.alterā autē).i. maiorē(ɔuerti)ſu.oʒ ꝑ oppoſitam q̄litatē:(q̄re hec qḋ) .i.minor(ſꝑ v̄a erit.illa auteʒ).i.maior(ſꝑ falſa)ꝛ ſubdit ꝙ(ꝛ facere hꝰ deceptio)q̄ fit ꝑ mediū ſil̄e ꝓṗo(ē eadē ei q̄ fit ꝑ ꝓpriū mediū). ¶ Notādum aūt ꝙ ſi fiat talꝰ ſillꝰ verus ꝑ mediū ſil̄e ꝓṗo.oē gradiens ē ſuba:ois hō ē gradiens.ḡ ois hō ē ſuba.ſi debeat fieri ſillꝰ ɔ̄riꝰ cōcludēs ꝙ nllꝰ hō ſit ſuba nō mutabit̄ mior:ſʒ maior accipietur negatiua falſa.vʒ.nullū gradiens ē ſuba. maior ḡ ſꝑ erit falſa ꝛ minor ſꝑ vera. ¶ Dubitaret forte aliqs quō deceptio per mediū ſil̄e ꝓprio eſt fere eadē cū deceptiōe ꝑ mediū ꝓpriū. ¶ Dōʒ ꝙ in hoc ē ſiliſitudo ꝛ idētitas iter hāc deceptiōeʒ ꝛ illā ſi fiat talis deceptio i pria figura.qꝛ ſꝑ i tali deceptiōe maior erit falſa ꝛ minor v̄a.cā aūt q̄re ſꝑ minor v̄a eſt.qꝛ illud ē mediū ꝓṗuʒ qḋ fac̄ ſcire vlr ieſſe alicui.vt mediū ꝓṗuʒ q̄re genꝰ remotū iſit ſpēi ē genꝰ ꝓpinquū:ꝛ mediū ꝓpriū q̄re ꝑ ſe paſſio iſit ſubo ē diffō dicēs ꝓꝑ qd paſſiōis:vel ē ꝑ ſe cā q̄re illa paſſio iſit illi ſubo.mediū aūt ſil̄e ꝓṗo eſt mediū qḋcūqʒ aliō ꝑ qḋ pōt iferi tale genꝰ de tali ſpē vel talis paſſio de tali ſubo: mediuʒ ḡ ꝓṗuʒ a medio ſilī ꝓṗo differt.qꝛ mediū ꝓpriū eſt cā q̄re tale ṗdicatū ſiue tale genus remotū ṗdicet̄ de tali ſpē.vel eſt cā q̄re talis paſſio inſit tali ſubiecto.mediū aūt ſimile ꝓprio nō eſt cā q̄re tale genꝰ ṗdicet̄ de tali ſpē.ſed ſolū q̄re inferat̄ de ipſa.vnde ꝛ mediū accidētale pōt ēē tale mediū iferēdi.ſ.ſʒ nō ēēndi:q̄re ēt ꝛ i ꝑ ſe paſſiōe mediū ſil̄e ꝓprio non ē cā quare talis paſſio inſit tali ſubo:ſed quare inferat̄ d ipo.mediū ḡ ꝓpriū ē cā inferēdi ꝛ ēēndi.mediū ſil̄e ꝓprio ē cā iferendi ſed nō ēēndi.mediuʒ extraneum nec ēēndi nec iferēdi.In hoc ḡ cōueniūt mediū ꝓprium ꝛ ſimile ꝓprio:ꝙ vtrunqʒ eſt cā quare maior extremitas vlr inferatur de minori extremitate:ſed nihil pōt eſſe cā q̄re aliqd inferat̄ affirmatiue vlr de aliquo niſi ṗdicetur vniuerſaliter de illo: vt nihil poteſt ēē cauſa quare a.que ponitur eſſe maior extremitas inferatur vniuerſaliter de b.que ponitur eſſe minor extremitas niſi illud tale medium quod ponitur eſſe talis cauſa: ṗdicetur vniuerſaliter de.b.i.de minori extremitate.ꝛ qꝛ in prima figura miori exiſtente negatiua nihil ſeq̄t̄ opʒ ꝙ in minori ſit ſi debeat ibi reſeruari forma ſillogiſtica ꝙ ſemꝑ medium affirmatiue ṗdicetur de minori extremitate:ꝛ qꝛ cā medium ꝓprium q̄ʒ ſil̄e ꝓprio eſt illud qḋ vlr predicat̄ de minori extremitate.ſolū auteʒ extraneū eſt illud quod nō oʒ vlr

ꝑdicari de minori extremitate ſiue fiat ſill'o ꝑ mediuꝫ ꝓ
ꝓpriū ſiue ꝑ ſi͛le ꝓpo ſemꝑ minor erit vã:ꝛ q꞉ ſemꝑ minor
erit vã opꝫ ꝙ in tali ſill'o q̄ dr̄ eē ignorãtie:ꝛ ꝙ ꝯcludit cō-
cluſionē falſam ꝙ ſemꝑ maior ſit falſa:q꞉ ſi maior eēt vã
cū minor ſemꝑ ſit vã eēt ꝛ ꝯcl'o vera.nam lꝫ ex falſis poſ
ſit inferri verū:nō ꝓpter qd:ſꝫ q꞉ ex veris nūt nō niſi ve-
rū.hn̄t ſe eni ꝓmiſſe ad cōcl'onē ſicut an̄s ad ꝯn̄s ſicut ḡ
eſt ĩpoſſe ꝙ an̄s ſit ꝛ ꝯn̄s nō ſit:ita impoſſe eſt ſeruata for
ma ſillogiſtica ꝙ ꝓmiſſe ſint ve ꝛ ꝯcl'o nō ſit vã.ꝛ ſic pōt
ꝯtingere ꝙ nō ſit an̄s ꝛ ſit ꝯn̄s:vt ꝙ nō ſit hō ꝛ tn̄ ſit ani
mal.hoc tn̄ nō erit ꝓpter qd:q꞉ nō eſſe hoīeꝫ nihil fac̄ ad
hoc ꝙ aīal ſit.ita pōt cōtingere nēc tn̄ hoc erit ꝑ ꝓ qd:ſed
q꞉.ꝙ nō ſunt ꝓmiſſe vere:ꝛ tn̄ ꝯcl'o ſit vera.Sill'us ḡ in ꝓ
ma figura ꝯcludēs negatiuā falſaꝫ ꝑ mediū ꝓpriū vel ꝑ
ſi͛le ꝓpo:q꞉ ſemꝑ hꝫ minorē verā:oꝫ ꝙ ſemꝑ habeat ma
iorē falſaꝫ.fere eſt ḡ eadē deceptio ꝑ mediuꝫ ꝓpriū:ꝛ per
ſi͛le ꝓpo.nō eſt.n.oīno eadē:q꞉ nō eſt idē mediū:ſed ē ea
dē q̄ntū ad modū īferēdi:q꞉ ſicut talis negatiua falſa ĩ ꝓ
ma figura ꝑ mediū ꝓpriū ſemꝑ īfert̄ ꝑ maioreꝫ falſaꝫ ꝛ
minorē verā ſic ꝑ mediū ſimile ꝓpo.℄ Deinde cū dicit.

℄ Si vo nō ꝑ ꝓpriū mediuꝫ fiet ſill'us.cuꝫ.d.q
deꝫ ſub.a.ſit mediū.in.b.autē nullo ē.neceſſe ē
vtraſqꝫ falſas eē.Recipiēde eni vtiqꝫ ſunt ecō
trario quã ſe habeãt ꝓpōnes ſi dēbeat fieri ſill'is.
Sic eni accepte vtreqꝫ fiūt falſe:vt ſi.a.quidē
in toto.d.eſt.d.autē in nullo.b.cōuerſus enim
ſill'us quidem erit ꝛ ꝓpōnes vtreqꝫ falſe.

℄ Oſtēdit q̄uo bēat īferri talis negatiua falſa ĩ ꝓma figu-
ra ꝑ tale mediū extraneuꝫ.Circa qd̄ duo facit:q꞉ ꝓ decla-
rat q̄uo bēat inferri ꝑ tale mediū ex ambab' falſis ꝓmiſ
ſis.2° q̄uo ex altera falſa ibi.(Cuꝫ vo.)dicit ḡ q꞉(ſi vero
nō ſit ꝓpriū.mediū).i.ſi ſit mediū extraneū(ſit quidem
ſill'us)ex ambab' ſi.ꝓmiſſis falſis(cū.d.q̄dē mediuꝫ ſit
ſub.a.).i.ſub maiori extremitate:vtputa ſub ſub̄a(in.b.
autē).i.in minori extremitate:vtputa in hoīe(nullo eſt)
ſic aūt ſe hn̄tib' termis(neceē ē vtraſqꝫ)ꝓmiſſas(eſſe fal
ſas).q.d.ꝙ ſi debeat accipi mediū extraneum ꝑ qd̄ debe
at ꝓbari hec ꝓpo negatiua mediata falſa.nulluꝫ.b.eſt.a.
vtputa.nullus hō eſt ſub̄a.oꝫ accipi tale mediuꝫ de q̄ vl'r
predicet̄ ſub̄a ꝛ vl'r remoueatur ab hoīe:vtputa lapis aut
leo.tūc.n.erūt vtreqꝫ ꝓmiſſe falſe:q꞉ ad formaꝫ ſillogiſti-
caꝫ(recipiēde ſunt ꝓpōnes ecōtrario q̄ꝫ vtiqꝫ ſe habeant
ſi bēat vel debeat fieri ſill'us.ſic autē acceptis)premiſſis
(vtreqꝫ erūt falſe.)nā ſi mediū.d.qd̄ ponit̄ eſſe lapis per
qd̄ oꝫ ꝓbari ꝙ nullus hō ſit ſub̄a ſi tale mediuꝫ ſubycit̄
vl'r ſub̄e:ꝛ remouet̄ vl'r ab hoīe.non poterit iſto mō fieri
ſill'us in ꝓma figura:q꞉ tūc maior eſſet affirmatiua:ꝛ mi
nor negatiua:ſꝫ quē modū nō ſeq̄t̄ ſill'is in prima figura.
ſꝫ ad hoc ꝙ debeat ibi fieri ſill's.vel ꝙ debeat ibi reſerua
ri forma ſillogiſtica econtrario accipient̄ ꝓpōnes ꝙ rei
ritas ſe hēnt.accipiat̄ eniꝫ maior negatiua ꝛ minor affir
matiua:ꝛ fiet talis ſill'us.nullus lapis eſt ſub̄a.oīs hō ē la
pis.igit̄ nullus hō ē ſub̄a.ħ ꝓbat̄ hec negatiua mediata
falſa ꝙ nullus hō eſt ſub̄a ꝑ hoc mediū extraneū.vꝫ.ꝑ la
pis ꝑ vtraſqꝫ ꝓmiſſas falſas.iō exponens ſill'uꝫ in termis
dicit ſic.(ſi.a.q̄dē).i.ſi ſub̄a.(eſt in toto.d.).i.in oī lapide
(d.aūt).i.lapis(in nullo.b.).i.in nullo hoīe.(ꝯuerſis.n.
ꝓpōnib').i.acceptis ꝓpōnib' ecōuerſo q̄ꝫ vitas ſe hēat:
ꝛ dicendo nullus lapis ē ſub̄a.oīs hō eſt lapis(ſill'us q̄dē
erit).ſ.falſitatis(ꝛ ꝓpōnes erūt vtreqꝫ falſe)ꝛ cōcludet̄
cōcl'o falſa.vꝫ.ꝙ nullus hō ſit ſub̄a.℄ Deinde cuꝫ dicit.

℄ Cū vero nō ſit ſub.a.mediū:vt.d.que quidē
eſt.a.d.vera erit.que vero eſt.d.b.falſa:q꞉ ſi
eſſet vera ꝛ concluſio eſſet vera:ſed erat falſa.

℄ Oſtendit q̄uo poſſit cōcludi talis cōcluſio ex altera exi-
ſtente falſa.d.(cum vero nō ſit ſub.a.medium vt.d.).i.ſi
mediuꝫ qd̄ ſignificat̄ per.d.accipiat̄ tale ꝙ nō ſit ſub.a.i.
ſub ſubſtantia:vtputa ſi accipiat̄ pro medio ſciētia:ꝛ fiat
talis ſill'us.nulla ſubſtantia eſt ſciētia.oīs homo eſt ſcien
tia.ḡ nullus hō eſt ſub̄a.ĩ hoc aūt ſill'o(que q̄dē eſt.a.d.)
.i.maior(vera erit:q̄ quideꝫ eſt.d.b.).i.minor(falſa)eſt
vel falſa erit(q꞉ ſi eēt vã ꝛ cōcl'o eēt vã)ex ambabus eni
veris nō poſſet cōcludi niſi veruꝫ(ſꝫ erat falſa).i.in ſill'o
deceptiuo de quo hic agit̄ opꝫ ꝯclōnē eē falſaꝫ.per tale ḡ
mediū extraneū cuiuſmodi eſt ſcia ꝯcludit̄ hec negatiua
falſa.ꝙ nullus hō eſt ſub̄a ꝑ maiorē verā ꝛ minorē falſā.
℄ Dubitaret forte aliqs cū hic pħs intendat tradere oēs
modos ꝑ quos cōcludit̄ negatiua falſa ꝑ mediū extrane
um cū aſſignauerit modū q̄uo ꝯcludit̄ talis negatiua fal
ſa in ꝓma figura ꝑ mediū extraneū ꝑ vtraſqꝫ ꝓpōnes fal
ſas:ꝛ ēt q̄uo ꝯcludit̄ ꝑ minorē falſaꝫ ꝛ maiorē veraꝫ q̄re
nō aſſignauerit modū tn̄.vꝫ q̄uo ꝯcludat̄ talis cōcluſio
per minorem verā ꝛ maioreꝫ falſam.℄ Dicendum ꝙ ſi
cut per mediū proprium:vel per ſimile proprio nunq̄ꝫ cō
cludit̄ negatiua falſa in prima figura niſi minor ſit vera.
ita ꝑ medium extraneū nūq̄ꝫ ꝯcludit̄ vl'is negatiua falſa
niſi minor ſit falſa.naꝫ illud dr̄ mediū extraneū ꝑ qd̄ nō
pōt vere affirmatiue īferri maior extremitas de minori:
vtputa ꝙ hō ſit ſub̄a oꝫ eſſe talis maior extremitas q̄ cō-
petat vl'r minori:ita ꝙ ſit affirmatiua vl'r vera cū negati-
ua debeat eſſe vl'r falſa.oꝫ ḡ ꝙ mediū vl'r non ꝯpetat mi
nori extremitati:ꝛ ſi volumus ſiſtere in terminis aſſigna
tis opꝫ ꝙ mediū accepuꝫ ſi debeat eē extraneum ſit tale
ꝙ vl'r nō cōpetat hoī.q꞉ ſi vl'r ꝑdicaret̄ de hoīe tunc ꝑ ta-
le mediū poſſet inferri ſub̄a vl'r de hoīe.mediū ḡ tale ac-
ceptū nō eſſet extraneū:ſed eēt ꝓpriū vel ſi͛le ꝓprio.me-
diū ḡ extraneū eſt qd̄ vl'r nō ꝯpetit minori extremitati.ꝛ
q꞉ in ꝓma figura ſi debeat ꝯcludi vl'is ꝓpo oꝫ ꝙ in mino
ri mediuꝫ ꝑdicet̄ vl'r de minori extremitate.iō ſi debeat
accipi mediū extraneū opꝫ ꝙ ſꝑ minor ſit falſa.q꞉ in mi
nori accipit̄ mediū ꝑdicari de minori extremitate vl'r qd̄
nō ꝑdicaret̄ vl'r de ipſa cuꝫ ſit extraneū ab ipſa.℄ Ulte
rius forte dubitaret aliquis:q꞉ vr̄ hoc eē falſum ꝙ nō poſ
ſit accipi mediū extraneuꝫ niſi minor ſit falſa:illud.n.dr̄
mediū extraneū ꝑ qd̄ nō pōt cōcludi ꝓpo vã affirmatiua
mediata q̄ eſt ꝯria ꝓpōni negatiue mediate q̄ concludit̄
in ſill'o deceptionis facto in ꝓpōnib' nō īdiuidais.i.non
imediatis.nā hec eſt ꝓpo īmediata vã ꝛ affirmatiua.oīs
hō eſt corp'.q꞉ aliqd eſt mediū ad ꝓbandū corp' de hoīe.
ſub̄a ḡ erit medium extraneuꝫ in hoc ſill'o.q꞉ ꝑ ſub̄am ꝓ
bat̄ corpus de hoīe:q̄re ſi fiat talis ſillogiſmus.nullū cor
pus eſt ſubſtantia.oīs homo eſt ſubſtãtia.ḡ nullus homo
eſt corpus.hic per mediū extraneū vt ꝑ ſubſtantiam con
cluditur hec negatiua falſa mediata.vꝫ.ꝙ nullus homo
ſit corpus.ꝛ tamē ĩ hoc ſill'o deceptorio maior eſt falſa ꝛ
minor vã.℄ Rurſus videt̄ hic obſeruari regula pħi.nā
mediū acceptū nō eſt ſub minori extremitate.q꞉ ſubſtan
tia nō eſt ſub corpore.ꝛ tn̄ nō ſe hn̄t ꝓpōnes vt in lr̄a dr̄
videlꝫ ꝙ maior q̄ eſt negatiua ſit vera:ꝛ minor q̄ eſt affir
matiua falſa.imo ſe hn̄t econtrario.℄ Dōm ꝙ mediuꝫ
extraneum pōt accipi dupl'r:vel abſolute:vel reſpectiue.
Abſolute dicit̄ extraneum eē medium qd̄ eſt extraneuꝫ
vel a maiori extremitate vel a minori vel ab vtriſqꝫ:vt
ſi debeat ſillogizari hec negatiua falſa de q̄ ponebat̄ exē
plū.nullus hō eſt corpus.mediū dicet̄ extraneū:vel q꞉ ſit
extraneū a corpore.tertiū aūt mēbrū q̄ ſit extraneum ab
vtriſqꝫ includit̄ in ſecūdo:q꞉ qd̄ eſt extraneum a corpore
eſt extraneū ab hoīe:ſubſtãtia aūt q̄ dicebat̄ eē mediuꝫ

extraneū nō meret̄ dici extraneū:qꝛ nec eſt quid extranie
us a corpe nec ab hoie cuꝫ ꝑdicet̄ vlr de vtroqꝫ.Dicam⁹
ergo ꝙ in ſillogizādo negatiuā mediatā falſaꝫ oppoſitaꝫ
vniuerſali affirmatiue vere ꝑ mediū extraneum ſemper
opꝫ ꝙ illud mediū ſit extraneū a minori extremitate.nā
ſi eſt extraneū vel hoc erit:qꝛ ē extraneū a maiori:vel qꝛ
a minori:vel qꝛ ab vtroqꝫ.Si enī3 nullo hoꝝ modoꝝ eēt
extraneū deberet potius dici nō extraneū ꝙ̄ extraneuꝫ.
Si ḡ tale mediū dicat̄ extraneuꝫ qꝛ extraneet̄ a minori
haberi ītentū.ſꝫ qꝛ a maiori de neceſſitate extraneabit̄ a mi
nori:quia maior ⁊ minor in tali ſillogiſmo ſic ſe habent:
ꝙ minor eſt vniuerſaliter ſub maiori. aliter.n.non fieret
ſillus ꝺceptiōis ꝯcludēs vleꝫ negatiuā mediatā falſaꝫ op
poſitā vli affirmatiue mediate ve.3⁹ ſi dicat̄ mediū eꝫ̄ne
uꝫ:qꝛ eꝫ̄neet̄ ab vtroqꝫ.ēt ex h̄ ꝯcludet̄ ꝙ ſit eꝫ̄neū a mi
nori extremitate.ſemꝑ ḡ mediū extrāeabit̄ a miori.ſꝫ q̄
tieſcūqꝫ extraneū ꝑdicat̄ de eꝫ̄neo vlr affirmatiue ꝓpō
ē falſa.ḡ hō ſillus ꝑ mediū extraneū ſemꝑ hēbit minorē
falſaꝫ:⁊ mior ſemꝑ ſit affirmatiua:alr enīꝫ nō obſuaret̄
forma ſillogiſtica ī ꝑma figura. ḡ ſi loq̄mur de eꝫ̄neo ab
ſolute pꝫ ꝙ n̄ ſillogizat̄ ī p⁹ figura negatiua falſa ꝑ medi
uꝫ extraneū niſi minor ſit falſa .Sꝫ ſi accipiat̄ mediū eꝫ̄
neū nō ꝯparādo mediū ad miorē extremitateꝫ ſꝫ ſe: vel
ad maiorē ſꝫ ſe:ſꝫ ꝯparādo ipſuꝫ ad vnū illoꝝ ī reſpectu
ad aliud ſꝫ quē modū lꝫ ſuba nō ſit qd eꝫ̄neū a corpe ſꝫ
ſe:nec ab hoie ſꝫ ſe.vr̄ tn̄ eē qd extraneū a corpe vt dꝫ cō
cludi de hoie.vel dr̄ qd extraneū eſſe ab hoie vt de eo dꝫ
ꝯcludi corp⁹.nā illud ꝑ qḋ dꝫ ꝯcludi corp⁹ de hoie dꝫ eſſe
ſꝫ lineā ꝑdicamētalē īter corp⁹ ⁊ hoieꝫ.ſuba ergo q̄ eſt ſu
pra vtrūqꝫ nō erit ſimplr̄ ꝯgruū mediū ad cōcludēdum
vnū de alio.ꝑꝑ qḋ dici pōt ꝙ ēt loquēdo ſic de extraneo
adhuc ſuba n̄ dꝫ dici ſimplr̄ extraneū qd.nā tūc eēt ſuba
ſimplr̄ extraneū mediū qn̄ nullo mō ꝑ tale mediū poſſꝫ
cōcludi corp⁹ de hoie.pōt aūt ⁊ ſi nō vlr̄. ꝑticulr̄.ſubſtan
tia.n.⁊ ſi nō accepta vlr̄ eſt tale mediū. accepta aūt parti
culariter ⁊ ꝯcta ꝑ aliquā drīam:vtputa ſi dicat̄ ſuba aia
ta ſenſibilis poterit eſſe tale mediū. fiet.n.ide ſillus ver⁹
ſic.ois ſuba aiata ſenſibilis eſt corp⁹.ois hō ē hō.ḡ ⁊c.⁊ ſi
et inde ſillus deceptiōis ꝯuerſa maiori in oppoſitā q̄ lita
teꝫ:vt nulla ſuba aiata ſenſibilis eſt corpus.ois hō ē hō.ḡ
ois hō eſt corp⁹.tale ergo mediū nō dꝫ dici extraneū ſi ac
cipiat̄ mediū extraneū de neceſſitate ſemper minor erit
falſa vt in queſtione antepoſita dicebatur.

¶ Sꝫ ꝑ mediā figurā fcā deceptiōe: vtraſqꝫ q̄
dē nō cōtingit falſas eē ꝓpōnes totas. Cū enīꝫ
ſit.b.ſub.a.nihil qdē cōtingit hoc qdē omni in
ſillo vero nullo eſſe:ſicut dictuꝫ eſt prius.

¶ Poſtq̄ pbs oſtēdit qūo pōt cōcludi negatiua mediata
falſa ꝑ ſillū deceptoꝝ factuꝫ in pria figura. Jn pte iſta
declarat qūo poſſit hoc fieri ꝑ mediaꝫ figurā.Circa quod
tria facit:qꝛ p̄ oſtendit qūo hēat fieri ꝑ ambas falſas.2⁹
qūo ꝑ alterā falſam.3⁹ epilogat circa determinata.2⁹ ibi.
(Altera vo.)3⁹ ibi.(Si qdē ꝑuatiuus.)dicit ergo.(Sed
ꝙ facta deceptione).i.ſꝫ ſi fiat deceptio(per figuraꝫ me
diā vtraſqꝫ ꝓpōnes nō cōtingit eē totas falſas:qꝛ cuꝫ.b.
ſit ſub.a.).i.cū minor extremitas ſit ſub maiori.i.(nihil
ꝯtingit eē.ī hoc qdē oī.i.illo aūt nullo ſicut dictū ē prius.)

¶ Notādū autē ꝙ ſi debeat eē negatiua vlr̄ falſa opꝫ ꝙ
affirmatiua ſit vlr̄ va:qꝛ ſi ſillus deceptori⁹ cōcludit hāc
negatiuā vlr̄ falſam.nullū.b.eſt.a.opꝫ ꝙ affirmatiua ſit
vlr̄ va.ſ.oē.b.eſt.a.ḡ in tali ſillo deceptorio ſemꝑ intelli
git̄ eſſe.b.ſub.a.ḡ ſi ꝑ mediā figurā dꝫ cōcludi ꝑ ambas ꝑ
miſſas in toto falſas hec ꝓpō negatiua vlr̄ falſa nullum
b.eſt.a. vtputa nulla albedo ē color: vel nullus homo eſt
aial.oꝫ ꝙ mediū acceptū vlr̄ affirmatie falſificet̄ ꝺ vno:
⁊ vlr̄ negatie falſificet̄ de alio.nā oꝫ ꝙ vna ꝑmiſſarꝫ ſit
affirmatiua ⁊ altera negatiua.ſi ḡ mediū cū maiori extre
mitate ſiue cū.a.facit maiorē cū alia extremitate ſiue cū
b.fac̄ miorē ꝺ vna ꝑdicat̄ vlr̄ affirmatie:de alia vlr̄ nega
tiue:⁊ ſūt ambe ꝑmiſſe tote falſe:oꝫ ꝙ mediū de vno ꝑdi
catoꝝ falſificet̄ vlr̄ affirmatiue.de alio aūt vlr̄ negatiue.ḡ
mediū vni vlr̄ ꝯueniet ⁊ ab alio vlr̄ remouebit̄.nō.n.vlr̄
ꝯuēiet de q̄ falſificabit̄ vlr̄ negatiue.ab eo aūt vlr̄ remo
uebit̄ de q̄ falſificabit̄ vlr̄ affirmatiue.nō ḡ poterit ſillo
gizari ꝙ nullū.b.ſit.a.i.ꝙ null⁹ hō ſit corp⁹:vel ꝙ null⁹ co
lor ſit q̄litas niſi īueniat̄ aliqḋ mediū qḋ vlr̄ remoueat̄
ab vno:⁊ vlr̄ ꝑdicet̄ de alio.qḋ eſt ipoſſe.cū vnū ſit vlr̄ ſub
alio.ḡ ſicut dicebat̄ prius de ꝓpōnib⁹ negatiuis falſis īdi
uiduis ꝙ nō poterāt ſillogizari tales ꝓpōnes ꝑ figurā me
diā ex ambabus ꝑmiſſis totalr̄ falſis. ſic ītelligendū ē h̄
idē de ꝓpōnib⁹ negatiuis falſis nō indiuiduis ꝙ non pñt
cōcludi per ſecundā figurā per ꝑmiſſas totas falſas.ſꝫ ꝑ
falſas in parte pñt.nā nullus homo eſt corpus.hec nega
tiua falſa mediata ſi accipiat̄ pro medio erunt ambe pre
miſſe falſe in parte.⁊ cōcludetur concluſio negatiua me
diata falſa ſimplr̄.¶ Deinde cum dicit.

¶ Altera vero pōt eē falſa ⁊ q̄cūqꝫ cōtigit. Si
.n.c.⁊ in.a.⁊ i.b.ē:ſi accipiat̄ ī.a.qdē eē:ī.b.ve
ro nō eē.ḡ qdē.a.c.vera erit.altera autēꝫ falſa.

¶ Oñdit qūo poſſit cōcludi talis ꝓpō negatiua ꝑ alteraꝫ
falſam ⁊ alterā verā.Circa qḋ duo fac̄.qꝛ p̄ oñdit qūo hoc
fiat qn̄ maior eſt va ⁊ mior falſa.⁊ fac̄ ide ſillꝫ in 2⁹ ſcđe.
2⁹ oñdit h̄ qn̄ eſt ecōuerſo.⁊ fac̄ ide ſillꝫ in p̄ ſcđe ibi(Jte
rum ſi in.b.)Dicit ḡ ꝙ(Altera vo pōt eē tota falſa ⁊ q̄cū
qꝫ cōtigit).q.d.ꝙ ꝑ alterā ꝑmiſſaꝝ falſaꝫ q̄cūqꝫ ſit illa pt
cōcludi ꝓpō mediata negatia falſa.⁊ p̄ oñdit qūo h̄ fiat
qn̄ minor eſt falſa ⁊ maior va.d.(ſi.n.c.).i.ſi mediū(⁊ in
a.⁊ in.b.eſt)q̄ſi dicat ꝙ ſi ad hoc ſciēdū dꝫ accipi tale me
dium ꝙ ſit ſu.a.⁊ ſit ſu.b.vtputa ſi debeat ꝯcludi hec ne
gatiua mediata falſa.nlls hō eſt corp⁹.accipiet̄ ſuba q̄ ē
ſupra vtrūqꝫ ⁊ fiet ſills in ſcđo ſcđe ſic. oē corpus eſt ſub
ſtantia.nlls hō ē ſuba.ḡ nullus homo eſt corp⁹.hic enim
ꝯcludit̄ negatiua falſa p.a.c.i.ꝑ maiorē verā: ⁊.b.c.i.mi
norē falſā.iō ait ꝙ(ſi accipiat̄ qdeꝫ)ſu.c.i.ſuba.(ī.a.).i.
in corpore.(eſſe)vt oē corpus eſt ſubſtātia.(in .b.vero)
.i.in hoie(nō eſſe)vt nullus hō eſt ſubſtātia.(q̄ quideꝫ ē
a.c.).i.maior(vera erit ⁊ altera autem).i.b.c.hec minor
(falſa)⁊ ſu.⁊ ecōuerſo falſa.¶ Deinde cum dicit.

¶ Jterum ſi quidem in. b.accipiat.c.eſſe.in.a.
autem nullo:que quidem eſt.c.b. vera erit:al
tera autem falſa.

¶ Oñdit qūo ꝯcludat̄ tal̄ negatiua falſa ꝑ maiorē falſā ⁊
minorē verā.nec mutat termios:ſꝫ ſolū tranſponit ꝓpō
neꝫ ꝑuatiuā ⁊ fac̄ ſillm in p̄ ſcđe:quē prius fecerat ī 2⁹ ſcđe
.d.(iteruꝫ ſi in.b.).i.in hoie(accipiat̄ qdē eſſe.c.).i.ſuba
hec eſt minor.ois hō ē ſuba(in a.)qdeꝫ in corpe(nullo)
ſu.accipiat̄ eſſe ſuba.formabit̄ ḡ ſic ſills.nullū corpus
eſt ſuba.ois hō eſt ſuba.ḡ nullus homo ē corpus:in hoc ḡ
ſillo(q̄ qdem eſt.b.c.).i.minor(vera erit.altera autē).i.
a.c.(falſa)⁊ cōcl̄o falſa ſu.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si quidem igitur ſit priuatiuus ſillogiſmus
deceptionis dictuꝫ eſt quare ⁊ quando ⁊ per
que erit deceptio.

¶ Epilogat circa determinata.d.(ſi qdem ſills deceptio
nis ſit ꝑuatiu⁹).i.ſi ſillo cōcludat deceptorie negatiuam
falſam(dictum eſt qn̄).i.in q̄ figura(⁊ per que).i.per q̄s

premiſſas falſas (erit deceptio) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero ſit affirmatiuꝰ tūc ꝑ ꝓpriū medium impoſſibile eſt vtraſqꝫ eē falſas. Neceſſe enīꝫ eſt que eſt .b.c. manere: ſi quidē erit ſillogiſmꝰ ſicut dictū eſt prius. Quare .a.c. ſemꝑ erit falſa. hec autem erit conuerſa.

¶ Quia oſtenderat quō pōt ꝯcludi negatiua mediata falſa: tā in pma figura ꝙ̄l ſcđa. In pte iſta vt dicebat̄ declarat quō poſſit ꝯcludi ꝓpō vl'a affirmatiua mediata falſa qđ niſi ꝑ pmā figurā fieri pōt. nō ğ i hoc variabit̄ figura qꝛ ſola pma ꝯcludit vlem affirmatiuā. ſꝫ variabit̄ mediuꝫ qꝛ pōt hoc fieri vl' ꝑ mediū ꝓpriū ſiue ꝑ ſille ꝓpō vl ꝑ extraneū. Tria ğ facit. qꝛ p̄ oſtdit quō talis vl'is affirmatia mediata falſa poſſit ꝯcludi ꝑ mediū ꝓpriū. 2ᵒ quō ꝑ ſille ꝓpō. 3ᵒ quō ꝑ extraneū. ſcđa bi (Silr aūt) tertia ibi (Cū vō nō ſit ꝑ ꝓpriū.) Dic̄ ğ ꝙ (ſi fiat affirmatiuus ſillogiſmus) ſꝫ. deceptoriꝰ (tūc qdē ꝑ mediū ꝓpriū impoīe eſt vtraſqꝫ) pmiſſas (falſas eē. neceē ē. n.) illā ꝓpoſitionē (q̄ ē b.c.) .i. minorē (manere) .i. nō variari (ſiqdeꝫ erit ſill's) ſ. verus .i. ſi recte reſeruabit̄ ibi forma ſillogiſtica (ſic dictū eſt p̄us) cum .ſ. agebat̄ de ſill'o p̄uatiuo (q̄re .a.c. ſemꝑ erit falſa. hec. n. ē ꝯuerſa) in oppoſitā q̄litatē. nam hec. ſi maior in ſill'o nō deceptorio accipet̄ negatiua ⁊ eēt vā. in ſill'o aūt deceptorio accipit̄ ꝯuerſa in oppoſitā q̄litateꝫ. i. accipit̄ affirmatiua ⁊ eſt falſa. ¶ Notādū āt ꝙ vt ponamus in terminis q̄ hic dr̄ dicemus ꝙ affirmatiua vl'is mediata falſa de q̄ hic loquit̄ ph's hꝫ vlem negatiuā mediatā verā. ſi ğ oē .b. eſt .a. ē mediata falſa. nullū .b. ē .a. erit mediata vā. accipiamꝰ ergo ꝑ .b. aliqđ qđ ſit in p̄dicamēto ſubē. vtputa aīal. ꝑ .a. q̄titateꝫ. hec. n. eſt ꝓpō negatiua mediata vā. nullū aīal ē q̄titas. mediū aūt ꝓpriū ad hoc ꝓbādū eſt ſubā. ſi ergo fiat ſill's p̄uatiuꝰ nō erit deceptoriꝰ. dicet̄. n. nulla ſubā eſt q̄titas. oē aīal ē ſubā. ergo nullū aīal eſt q̄titas. Si ergo debeat ꝯcludi affirmatiua falſa oppoſita huic negatiue vē. vt ſi debeat ꝯcludi oē aīal ē q̄titas minor nō mutabit̄. ſꝫ maior ꝯuertet̄ in oppoſitā q̄litatē. dicet̄. n. ois ſubā ē q̄titas. oē aīal eſt ſubā. ergo oē aīal ē q̄titas. minor. n. qꝛ manet eadem ſꝑ erit vā. maior aūt qꝛ accipit̄ mō ꝯuerſo q̄ꝫ i ſill'o vō ſemꝑ erit falſa. ¶ Notādū ēt ꝙ ſill's verus pt̄ dici duplr̄ vel q̄tū ad materiā vel q̄tū ad formā. Sill's autē deceptoriꝰ nūq̄ꝫ erit verꝰ q̄tum ad māꝫ. ſꝑ. n. accipit vel ambas vel ſaltē alterā pmiſſaꝝ falſaꝫ. pōt tn̄ talis ſill's eē verꝰ q̄tū ad formā qꝛ pōt tenere verā formā ſillogiſticaꝫ. iō dicebamꝰ in expōne lr̄e: ꝙ ꝓpōnē .b.c. i. minorē oꝫ manere ſi d̄beat eſſe ſill's. ſ. verꝰ. i. ſi debeat ibi reſeruari vā forma ſillogiſtica. nā ſi ꝯuerteret̄ mīor in oppoſitā q̄litatē. ⁊ fieret negatiua nō reſeruaret̄ ibi forma ſillogiſtica. qꝛ vt dicebat̄. ā. mīori exnte negatiua nihil ſeq̄t̄ i pria figura. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Silr aūt ē ⁊ ſi ex alia ordinatiōe accipiat̄ medium: ſicut dcm̄ eſt in priuatiua deceptiōe. Neceſſe eſt enim que quideꝫ eſt .d.b. manere.

¶ Oſtdit ꝙ hoc idē ꝯtingit ſi accipiat̄ mediū ſille ꝓpō vt ſi accipiat̄ mediū ex alia coordinatiōe. mediū. n. ꝓpriuꝫ ad ꝓbādū qđ ē in vno gn̄e nō ſubiici alteri gn̄i ē ipſꝫ genꝰ vt mediū ad ꝓbādū aīal qđ ē in gn̄e ſubē nō ſubiici q̄titati ē ipſa ſubā. ſꝫ ſi accipet̄ mediū aliqđ accn̄s qđ p̄dicaret̄ de aīali ⁊ remoueret̄ a q̄titate ſic̄ eē vigilās vel eſſe dormiēs vel eē appetēs. qꝛ talia ꝯpetūt aīalibꝰ. nō aūt q̄titas tale mediū eēt ex alia coordinatiōe qꝛ nō eēt i coordinatiōe ſubāli nec i gn̄e ſubē: ſꝫ eēt accn̄tale tale mediuꝫ ēt diceret̄ ſille ꝓpō qꝛ ſic̄ ꝑ ꝓpriū mediū pōt ꝯcludi nullū aīal eē q̄titatē. ita ⁊ ꝑ talia media poſſet ꝯcludi ſ̄b idē. Formabit̄. n. ſic ſill's. nullū appetēs ē q̄titas. oē aīal ē appetēs. ergo nullū aīal ē q̄titas. iſte ſill's nō ē deceptoriꝰ. ſꝫ ſi deceptorie debeat ꝯcludi hec affirmatiua. oē aīal ē q̄titas. minor nō mutabit̄ ſꝫ maior accipiet̄ affirmatiua ⁊ erit falſa. dicet̄. n. oē appetēs ē q̄titas. oē aīal ē appetēs. ğ oē aīal ē q̄titas. Silr̄ eſt ergo de medio ſill'i ꝓpō. ⁊ de medio ꝓpō. ⁊ ſille ē ꝯcludere ꝑ pmā figurā deceptorie ꝑ mediū ꝓpriū vel ꝑ ſille ꝓpō affirmatiuā falſaꝫ vel p̄uatiuā. i. oibꝰ. n. talibꝰ deceptōibꝰ maior accipiet̄ econuerſo q̄ꝫ ſit rei vītas ⁊ erit ſemꝑ falſa. mīor autem ſemꝑ manebit eadem. ⁊ erit ſemper vera. vnde q̄tum ad hoc ſemper erit eadē d̄ceptio. iō ait (Silr āt) ſu. accidet d̄ceptio ꝙ ſꝑ erit maior falſa ⁊ mīor vā (⁊ ſi ex alia ordinatiōe accipiatur mediū) .i. ſi accipiat̄ mediū ex ordinatiōe accn̄tali ſiue accipiat̄ mediū ſille ꝓpō (ſic̄ dcm̄ ē. ⁊ i p̄uatiua deceptione) nā ſic̄ diximꝰ ſilis modꝰ deceptiōis ē in ꝯcludēdo ꝑ mediū ꝓpriū vel ꝑ ſille ꝓpō ꝑ pmā figurā deceptorie p̄uatiuā falſaꝫ vl' affirmatiuā. ſemꝑ. n. mīor nō variabit̄ ⁊ erit vera. maior variabitur ⁊ erit falſa ideo ait ꝙ (neceſſe eſt enīꝫ) ꝓpoſitionē (que quidē eſt .d.b.) .i. mīorē (manere) .i. eſſe verā (que vō ē .a.d.) .i. maiorē ꝯuerti. i. accipe eam econuerſo q̄ꝫ vītas ſe hēat ⁊ eē falſaꝫ. ⁊ ſubdit ꝙ hec deceptio ē eadē p̄ori. i. hꝫ magnā affiātē cū p̄ori. qđ duplr̄ pōt exponi. vꝫ ꝙ hec. i. decepꝰ ꝑ ſille ꝓpō eadē ſit cū d̄ceptiōe ꝑ ꝓpriū vl' ſ̄b. i. decepꝰ q̄tū ad ꝓpōnē affirmatiuā ē eadē cū deceptiōe q̄tū ad p̄uatiuā. ſꝑ. n. i oibꝰ talibꝰ mīor n̄ variat̄ ⁊ ē vera maior variat̄ ⁊ ē falſa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū v̄ro ſit nō ꝑ ꝓpriū mediū ſi qdeꝫ ſit .d. ſub .a. nec qdē erit v̄ra. altera aūt falſa pōt. n. .a. i pluribus eſſe que non ſunt ſibiinuicem.

¶ Oſtdit quō poſſit fieri talis deceptio ꝑ mediū nō ꝓpriū. Circa qđ duo fac̄. qꝛ p̄ oſtdit quō fiat ſ̄b q̄n mediū eſt ſub maiori extremitate. 2ᵒ quō q̄n eſt ſub maiori ibi (Si vō n̄ ſit .d.) dic̄ ğ ꝙ (cū vō n̄ ſit ꝑ ꝓpriū mediū) .i. ſi fiat deceptio ꝑ mediū extrneū (ſi qdē ſit .d. ſ̄b .a.) .i. ſi mediuꝫ acceptū ſit ſ̄b maiori extremitate (hec qdē) .i. maior (erit vā altera āt) .i. mīor (falſa) ⁊ oſtdit quō pōt hoc fieri dicens ꝙ (pt̄ .n. .a.) .i. maior extremitas (eē i pluribꝰ q̄ n̄ ſūt ſibiīuicē) ¶ Notādū aūt ꝙ hec ē negatiua mediata nullꝰ hō ē inaiatꝰ. ē. n. mediū ad ſ̄b ꝓbādū aīal. Si ğ accipiat̄ ꝯria huiꝰ affirmatiua falſa. vꝫ. ois hō ē iaiatꝰ. ⁊ ſi accipiat̄ mediū ꝯtētū ſub iaiato qđ ſit extrneū ab hoīe: vtputa lapis vl' ferrū. tūc erit maior vā ⁊ mīor falſa. Formet̄. n. ſic ſill's. ois lapis ē iaiatꝰ. ois hō ē lapis. ğ ois hō ē iaiatꝰ: quō aūt poſſit inueniri tale mediū dic̄ ꝙ .a. i. iaiatꝰ q̄ ponit̄ eē maiō extremitas pōt ꝓbari de pluribꝰ que nō ſūt ſibiīuicē ⁊ q̄ ſūt ſu. extrnea ab hoīe. ⁊ ꝙ lꝫ tale ſu. poterit eē mediū vt ferrū lapis ⁊ cetera talia q̄ nō ſūt ſibiīuicē ⁊ ſūt extrnea ab hoīe. ğ nō ē itētio ph'i ꝙ maior extremitas p̄dicaret̄ d̄ pluribꝰ q̄ i ſūt ſibiīuicē vt d̄ medio ⁊ d̄ mīori extremitate. qꝛ ſi maior extremitas p̄dicaret̄ d̄ mīori extremitate. tūc ꝯcl'o affirmatiua eēt vā q̄ pōit̄ eē falſa. Exponēdū eſt ergo ꝙ .a. ideſt maior p̄dicat̄ de pluribꝰ q̄ nō i ſunt ſibiīuicē. i. p̄dicat̄ de pluribꝰ mediis q̄ nō ſunt ſibiīuicē. ⁊ q̄ ſunt etranea a minori extremitate. vt iaiatū p̄dicat̄ de lapide ⁊ ferro que ſunt extranea ab hoīe. ¶ Ad hoc ergo valet lr̄a ph'i. ſ. qꝛ poſſet aliqs credere ꝙ nō poſſemꝰ hr̄e talia media q̄ eēnt ſ̄b maiori extremitate. vl' ſi poſſemus hr̄e plā talia media ſibiīuicē eēnt. ita ꝙ vnuꝫ eēt ſ̄b alio iō dr̄ i lr̄a ꝙ mlta pn̄t eē ſub .a. i. ſub maiori extremitate vt puta ſub inaiato q̄ nō ſūt ſibiīuicē ⁊ q̄ ſunt extranea a maiori extremitate. vtputa ab hoīe ⁊ ꝑ q̄ ſu. pōt ꝯcludi deceptorie iaiatū de hoīe. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Si vero non ſit .d. ſub .a. hoc qdē manifeſtū.

q̃m ſemꝑ erit falſa. affirmatiuã.n. accipit̃ que quidẽ.d.b.ↄtingit ⁊ verã eſſe ⁊ falſam.

¶ Oñdit quõ ↄtingat talis deceptio q̃n mediũ qḋ dz accipi ex̃neũ nõ ẽ ſua maiori extremitate. ⁊ duo fac̃. q2 ṗ ait quõ hẽat fieri talis deceptio. 2° declarat quod dixerat ibi (Nihil.n. ꝓhibz) Dic̃ g̊ (Si vo.d.).i.ſi mediũ acceptuʒ extraneũ (nõ ſit ſub.a.).i.ſub maiori extremitate (manifeſtũ ẽ q̃dẽ ꝙ h̃c).i.maior.ſ.a.d. (ſꝑ erit falſa. affirmatiua.n.accipit̃.q̃ vo ẽ.d.b.).i.mior (ↄtigit verã eẽ ⁊ falſã) ¶ Notãdũ ãt ꝙ ſꝑ mediũ ĩ ṗma figura ĩ maiori ꝓpõne ſubycit̃ maiori extremitati. ſi g̊ d̃ceptorie oȝ ↄcludi vĩeʒ affirmatiuã. oȝ maiorẽ eẽ affirmatiuã. ⁊ q2 oȝ maiorẽ eẽ affirmatiuã oȝ mediũ ſubyci maiori extremitati. ſi g̊ mediũ ñ ſit ſb maiori extrẽitate vt ſi.d.ñ ſit ſub.a. vl ſi.a.ñ ṗdicet̃ vĩr d̃.b.planũ ẽ ꝙ maior q̃ ẽ.oẽ.d.ẽ.a.ſꝑ erit falſa. mior aũt poterit eſſe falſa ⁊ vera: ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Nihil.n.ꝓhibet.a.q̃dẽ in.d. nullo eẽ.d. autẽ in omni.b. vt aĩal: ſcia: muſica.**

¶ Declarat qḋ dixerat q2 g̊ dixerat ꝙ ſi mediũ nõ accipiatur ſub maiori. ꝙ maior ſꝑ eſt falſa. mior aũt põt eẽ vã ⁊ falſa. iõ duo fac̃. q2 ṗ declarat quõ minor poſſit eẽ vã. 2° quõ poſſit eẽ falſa ibi (Nõ aũt) Dic̃ ergo (Nihil.n. ꝓhibet.a.ĩ.d.nĩl̃o eẽ.d.aũt in oĩ.b. vt aĩal: ſcia ⁊ muſica.) Si g̊ qs vellet concludere ꝙ oẽ.b.eẽt.a.ĩ.ꝙ oĩs muſica eẽt aĩal. ⁊ accipet ꝓ medio ſcia.q̃ nõ ↄtiet̃ ſub maiori extremitate.ĩ.ſub aĩali. formabit̃ ergo ſic ſill̃s. oĩs ſcia ẽ aĩal. oĩs muſica ẽ ſcia. ergo oĩs muſica ẽ aĩal. hic ↄcludit̃ affirmatiua falſa mediata. vt oĩs muſica ẽ aĩal. ꝑ medium extraneũ vt ꝑ ſciam nõ cõtentã ſub maiori extremitate.ĩ. ſub aĩali. ⁊ ĩ hoc ſill̃o ẽ maior falſa ⁊ mior vã. ¶ Dubitaret forte aliq̃s q2 ſcia non eſt mediũ extraneũ. imo eſt ꝓprĩuʒ. nõ.n. ſcia extraneat̃ a muſica. imo ṗdicat̃ de ipſa. ¶ Dõm ẽ ꝙ ſec̃ ẽ in ꝓpõne affirmatiua falſa oppoſita negatiue vẽ ⁊ in ꝓpõne negatiua falſa oppoſita affirmatiue vẽ. nã in negatiua falſa oppoſita affirmatiue vẽ non põt accipi mediũ extraneũ niſi duob⁹ modis vl̃ a maiori extremitate: vl̃ ab vtroqȝ. nõ.n. põt accipi 3m. vȝ a maiori ⁊ nõ a miori q2 poſtq̃ affirmatiua ponit̃ eẽ vã q̃cq̃d extraneat̃ a maiori ⁊ a miori: ſȝ in ꝓpoſito vbi affirmatiua falſa ⁊ negatiua vã ẽ vt pȝ in exẽplo ꝓpoſito. cũ d̃r omnis muſica ẽ aĩal. poterit accipi mediũ extraneũ ĩ cõpatione ad aĩal qḋ nõ erat extraneũ reſpcũ muſice. ⁊ tale mediuʒ eſt ſcia. vñ tale mediũ eſt extraneũ ⁊ ẽ ↄſonũ. ẽ extraneũ ab aĩali. ⁊ cõſonũ muſice. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Non autem iterum neqȝ.a.in nullo.d.neqȝ d.in nullo.b.**

¶ Oñdit quõ h⁹ fiat ſi mior ſit f̃l̃a.d.ꝙ (itex̃) ſu.pñt accipi termĩ qḋ (ñ ãt) ſu.erit vex̃ d̃re (nec.a.ĩ nĩl̃o.d.nec. d.ĩ nullo.b.) q.d.ꝙ poterũt accipi oĩa extrãea. vt puta .aĩal linea muſica. hec.n.nec.a.ĩ.maior extrẽitas ſiue aĩal ẽ in nĩl̃o.d.ĩ.ĩ nĩl̃o medio ſiue ĩ nĩl̃a liea. neqȝ.d.ĩ.mediũ ſiue linea ẽ in nullo.b.ĩ.in minori extremitate. ſiue ĩ muſica. nec ẽ curãdũ ꝙ ſm modũ ſuũ ph̃s ſupabundat in negationib⁹. formet̃ ergo ſill̃s tot⁹ affirmatiu⁹ ⁊ habebit oẽs ꝓpõnes falſas ſic. oĩs linea ẽ aĩal. oĩs muſica eſt linea. g̊ oĩs muſica eſt aĩal. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Manifeſtũ igit̃ ẽ q̃m cũ nõ ſit mediuȝ ſub.a. vtreqȝ poſſunt eẽ falſe. ⁊ q̃ecũqȝ contingit.**

¶ Epilogat circa determiata ⁊ duo fac̃. q2 ṗ epilogat q̃tũ ad hãc partẽ imediate poſitã. 2° q̃tũ ad totũ ṗcedens ibi (Quot q̃dẽ igr̃) Dic̃ ergo ꝙ (mãifeſtũ ẽ igr̃ q̃n cũ nõ ſit mediũ ſub.a. ⁊ vtreqȝ pñt eẽ f̃l̃e. ⁊ q̃cũqȝ) tã maior q̃ꝫ minor pñt eẽ f̃l̃e. ¶ Notãdũ ãt ꝙ cũ mediũ nõ ẽ ſub maiori extremitate q̃cũqȝ tã minor q̃ꝫ maior põt eẽ falſa. aliter tñ ⁊ alit̃. nã maior põt eẽ falſa ſine miori. mior ãt nõ ſine maiori: nã ſic ſe hñtib⁹ termis vt patuit maior ſemꝑ erit falſa. minor aũt põt eẽ vã ⁊ falſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quot quideȝ igitur modis ⁊ per q̃ poſſunt fieri ſcd̃m ſillogiſmum deceptiones: et in his que ſunt ſine medio et in his que ſunt per demonſtrationes manifeſtum eſt.**

¶ Epilogat circa totũ ṗcedẽſ.d. (quot qḋ igr̃ mõis ⁊ ꝑ q̃) .ĩ.ꝑ q̃s (pñt fieri d̃ceptões ꝑ ſillȝ ĩ his q̃ ſt̃ ſine medio. ⁊ ĩ his q̃ ſt̃) cũ medio (ꝑ d̃mr̃atõꝫ) ſu. ↄcluſe (mãifeſtũ ẽ) ¶ Notãdũ ãt ꝙ ꝓpõnes imediate ſt̃ idemr̃abiles. mediate ãt ſt̃ ꝑ d̃mr̃atõeȝ ↄcluſe vl̃ pñt ꝑ d̃mr̃atõeȝ ↄcludi. ⁊ q2 ẽ d̃terminatũ de d̃ceptõib⁹ tã circa imediatas q̃ꝫ circa mediatas. iõ an. dcm̃ ẽ eẽ de d̃ceptiõib⁹ nõ ſolũ ꝓpõnuȝ q̃ ſunt ſine medio: ſȝ etiã ꝓpoſitionũ habẽtiũ mediũ. ⁊ ꝑ demr̃atõeȝ ↄcluſax̃ vel poſſibiliũ ↄcludi vt accipiat̃ demõſtratio large ꝓ ſill̃o neceſſario cõcludẽte.

¶ **Manifeſtuȝ ẽ autẽ ꝙ ſi aliquis ſenſus defecerit neceſſe eſt aliquam ſciam deficere. quam impoſſibile eſt accipere ſine ſenſu.**

¶ Poſtq̃ ph̃s d̃terminauit de ignorãtia diſpõnis. ¶ In pte iſta vĩſdicebat̃ d̃termiat de ignorantia ſimplicis negatiõis q̃ potiſſime ↄtingit ex defectu alicui⁹ ſenſus. naȝ d̃ficiẽte ſenſu oȝ ꝙ d̃ficiat ſcia q̃ eſt apta nata acq̃ri ꝑ illũ ſenſũ. tales ergo potiſſime hñt ignorãtiã ſimplicis negatiõis alicui⁹ ſcie: q̃b⁹ deficit ſenſus ꝑ quẽ ẽ apta nata acq̃ri tal̃ ſcia ſꝫ illũ ſenſũ: vt ceci a natiuitate potiſſime hñt ignorãtiã ſimplicis negatõis ſcie d̃ colorib⁹. q2 eis deficit viſus ꝑ quẽ eſt apta nata acq̃ri colox̃ ſcia. ſȝ.n. ruſtici dicant̃ hr̃e ignorãtiã ſimplicis negatiõis geometrie vl̃ alicui⁹ alteri⁹ ſcie. magis tñ hñt hꝫ ſimpliceȝ ignorãtiã q̃b⁹ defic̃ ſenſus ꝑ quẽ ẽ apta nata acq̃ri tal̃ ſcia. ↄcederet.n. ruſtic⁹ ꝙ fulgẽs lucidũ diſgregaret viſuȝ: qḋ nõ cõcederet a natiuitate cec⁹. q2 nũq̃ hoc potuit experiri per ſenſum. d̃terminare igr̃ de ignorãtia ſimplicis negatiõis ẽ d̃terminare quõ ꝑ defcm̃ alicui⁹ ſenſus oporteat deficere ſciam q̃ ẽ ſꝫ illũ ſenſuȝ. duo ergo fac̃ ph̃s. q2 ṗ ꝓponit hãc veritatẽ. 2° eã d̃clarat ⁊ ꝓbat ibi (Si vẽ adiſcimus) Dicit g̊ (Mãifeſtũ ẽ ãt ꝙ ſi ſenſus alic⁹ d̃ficeret neceẽ eſt ⁊ ſciam deficere quã ipoſſ̃e eſt accipe niſi per ſenſuȝ) ſu. illũ vt cui deficit viſus neceẽ deficere ſciaȝ colox̃ quã ſciaȝ ipoſſ̃e ẽ accipere niſi ꝑ viſum. ¶ Dubitaret forte aliq̃s. vñ ſeqtur hec ↄña ꝙ ſi deficiat ſenſus ꝙ ⁊ deficiat ſcientia illi⁹ ſenſus vel ſm illũ ſenſum. ¶ Dõm ꝙ duplici via poſſumus oñdere ſic eẽ. ṗma via ſumit̃ ꝓut ſcia ↄpat̃ ad ſuũ modũ accipiẽdi. ſcd̃a via ſumit̃ ꝓut ſcia ↄpat̃ ad ipm̃ itellectũ .ĩ.ad hituȝ ṗncipiox̃ ſiue ad ṗncipia ꝑ q̃ acq̃rit̃. ṗma via ſic pȝ. nam ſcia nõ ẽ nobis inata ⁊ itellectus nr̃ poſſ̃is non naſcit̃ plen⁹: ſȝ nud⁹. a ṗmordio.n. natiuitatis nr̃e itell̃s nr̃ poſſ̃is ẽ ſic̃ tabula raſa ĩ q̃ nihil ẽ d̃pictũ. poſſ̃is eſt tñ q̃cũ qȝ picturã accipe. itell̃s igr̃ poſſ̃is in ſui ṗmordio nihil eſt actu fact⁹ ẽ. tñ poſſ̃is oĩa fieri q̃ oĩa declari hñt ĩ.3.de aĩa. Ex his manifeſte colligit̃ ꝙ ſcia ĩ nobis cãta ẽ ꝑ acq̃ſitionẽ ⁊ ꝑ acceptõeȝ ⁊ ꝑ ĩpſſionẽ a reb⁹. ſȝ cui deficit ṗmũ accipiẽs oȝ ꝙ deficiat ⁊ 2m. ṗmũ accipiẽs ãt ⁊ ṗmũ recipiẽs ĩpſſiõeȝ a reb⁹ ẽ ſenſus. res.n. ĩpe nõ pñt imediate ĩpmere in intellectu: ſȝ ṗus faciũt ĩpſſionẽ ĩ ſenſu. ⁊ mediãte ſenſu ſit ĩpreſſio ĩ itellectu. cui g̊ d̃ficit aliq̃s ſenſus. q2 ei deficiũt ĩpreſſiões ſenſibiles ſꝫ illũ ſenſuȝ oȝ ꝙ ei deficiãt ĩpſſiones itelligibiles apte nate deriuari ab ĩpreſſiõibus ſenſibilib⁹ factis ĩ tali ſenſu. ⁊ ꝑ ↄñs oȝ ꝙ ei deficiat ſcia ſm talẽ ſenſuȝ. Scd̃a via ad hoc idẽ ſumit̃ ꝓut ſcia con-

parant̄ ad intellectū vł ad habitū ꝑncipioꝝ. nā ſcia ē habitus ꝯcluſionū. cui ḡ deficit itellectꝰ opꝫ ꝙ ei deficiat ſcia. nā ſcia q̄ ē habitꝰ ꝯcluſionū ꝑſuppōit itellcm̄ q ē habitus principioꝝ. ꝑncipia aūt fiūt nobis nota via ſenſus memorie ⁊ experiētie. cui ḡ defic̄ aliq̄s ſenſus oꝫ ꝙ ei deficiant ꝑncipia illa q̄ ſūt apta nata nō acq̄ri niſi ꝑ illū ſenſuꝫ. ⁊ per ꝯñs oꝫ ꝙ deficiat ei ſcia q̄ ſine talibꝰ ꝑncipijs nō pōt hēri. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̄s. vtꝝ ſꝫ platonē d̄ficiēte ſenſu d̄ficeret ſcia. ℂ Dōꝫ ꝙ platoni deſeruiebāt idee ad ſciaꝫ ⁊ ad gn̄ationē. vt i meta. d̄clarari hꝫ. ab ideis. n. ipſis deriuabant̄ ſpēs itelligibiles in aīas nr̄as ⁊ ſpēs ſenſibiles i ſubiectā mām. eedē. n. erāt idee cāntes illas ſpēs ⁊ has ſꝫ ꝙ iſte eēnt ſenſibiles ⁊ ille itelligibiles. h̄ . n. erat ꝓꝑ diuerſitatē recipiētiuꝫ. vn̄ ipe vnitatē poſuit ex ꝑte idee ⁊ ex ꝑte forme. pluritatē āt ex ꝑte recipientium. ⁊ ex ꝑte mae. vt d̄clarari hꝫ i ꝑ phy. igr̄ ꝓut ab eiſdē ideis d̄riuabāt̄ ſpēs itelligibiles i aīas nr̄as idee platoni deſeruiebāt ad ſciaꝫ q̄ ꝑ tales ſpēs itelligibiles hꝫ eē. ꝓut āt ab illis eiſdē ideis d̄riuabāt̄ forme ſenſibiles ⁊ i ſubiectā māꝫ d̄ſeruiebāt idee ad gn̄atōꝫ q̄ termiat̄ ad māles formas. ſꝫ h̄ ḡ ſenſus nihil faciebat ad acq̄ſitiōeꝫ ſcie. q2 ſcia ſm opionē platonis nō iprimit̄ ꝑ ſpēs d̄riuatas i itellꝫ ꝑ ſenſū: ſꝫ imediate cāt̄ur i nobis ſcia ab ideis. iter res. n. corporales ⁊ itellm̄ ē mediꝰ ſenſus q eſt vtꝰ corpea ⁊ organica. q2 ḡ trāſitꝰ ab extremo ad extremū ꝑſupponit trāſitū per mediū nō d̄riuabunt̄ ſpēs a rebꝰ i itellectu niſi ꝑ ſenſū: ſꝫ iter ideas ⁊ itellꝫ cū ipe idee ſint q̄d ſeparatū ⁊ abſtractū nō ē mediꝰ ſenſus q ē vtꝰ organica: ⁊ vtꝰ i corpe. itellectꝰ ḡ q neqꝫ ē corpꝰ. neqꝫ vtꝰ i corpe ꝓximioꝛ ē ideis q̄ȝ ipe ſēſus nā iſta ꝓximitas nō ē attēdēda ſꝫ ꝓpriū ſitū cū idee nūq̄ȝ ſint. ſꝫ ſꝫ nāꝫ. ad h̄ ḡ ꝙ idee iprimāt i itellm̄ q ē eis vtꝰ ꝓximioꝛ: nō oꝫ ꝙ aliq̄d iprimat̄ ꝑus i ſenſuꝫ. ad ſciam ḡ ſm platonē nihil fac̄ ſenſus ad acq̄ſitōeꝫ ſcie ſꝫ ad vſum ſcie. ſꝫ Ariſt. igr̄ ⁊ ſꝫ v̄itatē ſine ſenſu: nec poſſet hēri ſcia nec vſus ſcie ꝑ illū ſenſū. ſꝫ platonē āt ſine ſenſu habetur ſcia: ſꝫ forte ſꝫ cū nō hr̄ vſus ſcie ſꝫ illū ſenſū. ℂ Aduertēdū āt ꝙ cū dicimꝰ deficiēte ſenſu defic̄ ſcia ſꝫ illū ſenſuꝫ: nō ē itelligēduꝫ de eo q ꝑus habuerit ſenſū. ⁊ poſtea ē ꝑuatꝰ illo ſenſu. nā q ꝑus fuit videns poterit hr̄e ſciam coloꝝ q̄ȝtūcūqꝫ fiat poſtea cecꝰ. ſꝫ hoc itelligēdū ē de illo q nūq̄ȝ habuit talē ſenſū. vn̄ i acq̄ſitōe ſcie ideꝫ q nūq̄ȝ habuiſſet nūq̄ȝ fuiſſet vſus ſenſu. ſi q̄s. n. ſꝑ fuiſſet in tenebris q̄ȝdiu ſic exiſteret coloꝝ ſciaꝫ hr̄e non poſſet. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̄s. vtꝝ aliq̄d fuerit in itellcū q̄ꝺ nūq̄ȝ fuerit in ſenſu. ℂ Dōm ꝙ nihil ē in itellcū q̄ꝺ ꝑus nō fuerit in ſenſu vł ſꝫ ſe vł ſm ſuū ſile vel ſm effcm̄ vł ſꝫ ptes: vt ſi q̄s itelligeret mōtē aureū. lꝫ tn̄ hoc nūq̄ȝ viderit. vidit tn̄ mōtē ⁊ vidit auꝝ: ⁊ ſi itelligimus ſubas ſeparatas lꝫ nūq̄ȝ fuerit in ſenſu ſꝫ ſuā eēntiā tn̄ apphēdimus ꝑ ſenſū eaꝝ effectꝰ. ℂ Eſt ḡ hic aduertēdū ꝙ effectus ꝑ quos cognoſcimꝰ cās ſemꝑ ſm ꝙ huiꝰ ducūt in cognitionē q2 eſt cā: ſꝫ nō ſꝑ ducūt i cognitōeꝫ. q̄d ē cā. nam huiꝰ effectus vł ſūt ꝓportionati ſuis cauſis vel nō. ſi non ſunt ꝓportionati: ducūt ſolū in cognitionem q2 eſt cauſe ideo in intellectu eēntiali deū ⁊ ſubas ſeparatas per eorum effectꝰ itelligere nō poſſumꝰ q̄d ſūt. lꝫ q2 ſīt. actū q2 obm̄ ē ꝓportionatū actui ⁊ actꝰ potētie. ꝑ obm̄ poſſumus ſcire q̄d ē actꝰ ⁊ ꝑ actū q̄d ē potētia. actꝰ ergo lꝫ ſit effectꝰ ipius potētie. q2 potētia ē in aliquo gn̄e cāe ⁊ ē cā ipiꝰ actꝰ. poſſumꝰ tn̄ ꝑ huiꝰ actū ⁊ ꝑ hꝰ effcm̄ cognoſcere ipſaꝫ potētiaꝫ non ſolū q2 eſt ſꝫ q̄d ē. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliquis de ipſis coloribꝰ vtꝝ cecꝰ a natiuitate poſſit hr̄e ſciaꝫ coloꝝ. ⁊ videt̄ ꝙ ſic. q2 multo potioꝛ ē ſcia ꝑ cām q̄ȝ ꝑ effectū. ſꝫ d̄ ſubſtātijs ſeparatis dicimur hr̄e ſciaꝫ. ⁊ metaᵘ. potiſſime eſt de illis. ⁊ tn̄ ꝑ ſenſuꝫ nō habemꝰ expiētiā d̄ ſubſtātijs ſeparatis. niſi de eaꝝ effectibꝰ. multo ḡ magis cecꝰ a natiuitate poterit hr̄e ſciam de coloribꝰ cū habuerit ꝑ ſenſum experiētiā de coloꝝ cāis. potuit. n. ꝑ ſenſū tactꝰ expiri de calido frigido hūido ⁊ ſicco q̄ ſīt q̄litates ꝑme a q̄bꝰ cānt̄ ⁊ depēdēt oēs q̄litates ſcđe. ℂ Dōꝫ ꝙ ſi hn̄ ꝯſiderant̄ dicta phi ſcire ſimplr̄ ⁊ ꝓꝑ q̄d ē ſcire cāꝫ. ⁊ q̄m illiꝰ ē cā. ſic ēt ſcire q2 ē ſcire ꝑ effectꝰ. ⁊ q̄m illiꝰ ē effectꝰ. ꝑ ſenſū āt nō ſolū expimur de effectibꝰ ſubaꝝ ſeparataꝝ. ſꝫ ēt expimur q̄m ſūt effectꝰ taliū ſubaꝝ. expimur. n. ꝑ ſenſū motū corporū celeſtiū ⁊ q̄litatē motuū ⁊ ēt ꝯtinuitatē ꝙ nō iterūpit̄ talis motꝰ. motꝰ āt ſic eq̄lis. ⁊ ſic ꝯtinuꝰ a v̄tute in corpe eē nō poſſet. oꝫ ḡ ꝙ ſit ab aliq̄ ſuba ſeparata. expimur. n. ꝑ ſenſū aliq̄ q̄ nō ſolū ſunt effectꝰ taliū ſubaꝝ ſeparataꝝ. ſꝫ ēt ꝑ ſenſū poſſumꝰ expiri ꝙ ſūt effectꝰ taliū ſubaꝝ ſed cecꝰ a natiuitate poſſet hr̄e expiētiā d̄ q̄litatibꝰ eloꝝ ſiue q̄litatibꝰ ꝑmis vt ſūt q̄dā res in ſe. nullā tn̄ expientiā hr̄e poſſet ꝑ ſenſū vt ſūt coloꝝ cauſe. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̄s de ipa forma ſubſtātiali. vtꝝ aliq̄n fuerit in ſenſu. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. q2 ſi nō fuiſſet i ſenſu. nūq̄ȝ eēt i itellcū. ḡ nō hēremꝰ ſciaꝫ de formis ſubſtātialibus ⁊ ꝑ ꝯñs nec de ipſis ſubſtātijs. q2 mā non cognoſcitur niſi per analogiam ad formā vt vult phs in ꝑ phy. Rurſus ēt cognitio ꝯpoſitoꝝ ſi ē ſine ꝯponētiū cognitiōe. q̄re ſi nō cognoſceremus ſubaꝫ q̄ eſt forma non cognoſceremus ſubaꝫ compoſitam: nullam ergo ſubaꝫ cognoſceremꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nllm̄ accn̄s. q2 vt dr̄ in ꝑnᵒ 7. meta. ſuba ē poꝛ accn̄te cognitōe ⁊ diffōne ⁊ tpe. ℂ Dōm ꝙ ſm ꝯme. i. 2. de aīa. ē ſenſus q cognoſcit oīa ꝑticularia oīum ꝑdicamētoꝝ. lꝫ huiꝰ ſenſus. ⁊ huius eſtimatiua alr̄ ſit in brutis alr̄ i nobis. nā ſi bruta apphēdūt idiuidua oīuꝫ ꝑdicamētoꝝ. hoc ē ſolū ꝓut talis apphēſio deſeruit ad nec̄itatē vite. in nobis āt deſeruit non ſolū ad nec̄itatē vite: ſꝫ ēt ad ſciaꝫ. nā ꝑter illā neceſſitatē vite idigemꝰ ſenſu rōne ſcie. vt declari habet in ꝑ meta. ſm hoc ergo forma ſubalis ſub eē idiuiduali fuit vł ſilli. poterit ergo ſub eē vl̄i eſſe in itellectu. dato tn̄ ꝙ ſi nullus ꝑciperet formā ſbalē. poſſet tn̄ adhuc in itellectu eſſe forma ſubalis vł ſilitudo eius. ℂ Dicemꝰ ḡ ꝙ ſicut ſe hn̄t forme reales ad actionē realē. ſic ſuo mō forme intētiōales ſe hn̄t ad actionē intentiōalē. ſicut ergo forma accidētalis realis vt agit in v̄tute forme ſubał pōt iducere realiter ſubalē formā: ſic̄ videmꝰ ꝙ ignis q̄ȝuis nullā habeat v̄tutē actiuā niſi calorē tn̄ pōt ꝑ calorē q ē forma accidētalis vt agit in v̄tute forme ſubalis gn̄are ignem. ⁊ iducere formā ſubalē. forme ergo accidētales ſīt organa formaꝝ ſubaliū. ⁊ inq̄ȝtū ſūt ipſaꝝ organa: in v̄tute ipſaruꝫ faciūt ad gn̄ationē ſubſtātie. ſicut ergo ſe hꝫ i formis realibꝰ dīe poſſumꝰ ꝙ ſic ſe hꝫ in itētiōalibꝰ. vꝫ. ꝙ ipſe intentiōes ⁊ ipe ſilitudines formaꝝ accidētaliū ſunt organa itentionū ⁊ ſilitudinū formaꝝ ſubaliū. Dato ergo ꝙ nlla intētio. ⁊ nulla ſilitudo formaꝝ ſubaliū ſit i ſenſu ipſe itētiones formaꝝ accidētaliū vt agunt in v̄tute formarum ſubaliū ⁊ vt ſunt eaꝝ organa poterūt cāre in itellectu intentiōes ⁊ ſilitudines formaꝝ ſubaliū. Nec obſtat ſi dicat̄ ꝙ tales itētōes accn̄tiū ſūt ſeparate ab itētōibꝰ ſubaꝝ: nā vtꝰ q̄ ē in ſcie eſt ſeparata ab aīa pr̄is. Attn̄ q̄ȝtūcūqꝫ ſit ſeparata adhuc eſt organū ipſiꝰ aīe. ⁊ agit in v̄tute ipſiꝰ aīe. ⁊ ex hoc hꝫ aīare fetū ⁊ iducere in ipſo aīam vel diſpoſitiue vel ſimplr̄. Poſſet etiaꝫ ⁊ hec difficultas de ſubali forma qualr̄ ſit in intellectu aliter tolli. ſꝫ de hoc in nr̄is q̄ꝺnibus theologicis diffuſius diximus: ꝓpter quod ad preſens dicta ſufficiant. ℂ Deinde cum dicit:

ℂ **Si vere diſcimꝰ aut iductōe aut demſtatiōe.**

ℂ Probat q̄ꝺ dixerat. Circa q̄ꝺ tria facit. quia ꝑ diſtiguit diuerſos modos adiſcendi ſiue ſciendi. 2ᵒ dat d̄riam iter illos modos. 3ᵒ oñdit ꝙ ipoſſibile ſit aliquo mō ſcire ni-

ſi p ſenſuʒ. ſcđa ibi.(Eſt aũt dm̃ratio)tertia ibi(Impoſſibile ē aũt.) Dicit ergo q(ſi ṽe adiſcim⁹ aut p iductionē aut p demr̃ationē) q̃ſi.d.q̃ veꝝ ē q deficiēte ſenſu deficit ſcia ſʒ illũ ſenſuʒ qꝛ ṽe n̄ adiſcim⁹ niſi p dm̃ratōeʒ aut p idũctionē. g modi adiſcēdi vt patebit oēs pſupponũt ſēſũ. poſſʒ aũt g vellet ſic ex h formare rōnē. qcũqʒ nō adiſcũt niſi p dm̃r̃ationē aut p inductionē illi deficiēte ſenſu ṽe deficiũt i ſcia ſʒ illũ ſenſuʒ. nos ſum⁹ h̄m̄ g̃ ꝛc. ¶ Notandũ aũt q ṽe non adiſcimus nec ſcim⁹ niſi p demr̃ationē vl' per iductōeʒ. nã cecus de coloribus poſſet loq vba q̃ audiuit ab alijs. ſʒ mente nō caperet qđ diceret. loq ergo poſſum⁹ deficiēte ſenſu de ſcia q̃ ē ſʒ ſenſuʒ ſʒ ṽe itelligere ꝛ ſcire deficiente ſenſu eſt impoſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt aũt demonſtratio q̃dē ex vlibus. Inductio autem ex his que ſunt ſecundum partem.

¶ Quia diſtinxerat duos modos adiſcēdi vel ſciendi dat dr̃iam iter hoˀ modos dicēs q(Eſt aũt q̃dē demr̃atio ex vlib⁹. inductio aũt ex his q̃ ſunt ſm partē) i. ex particularibus. Eſt ergo dr̃ia iter adiſcere p demr̃atōeʒ ꝛ iductiōeʒ ſic iter ſcire ex vlib⁹ ꝛ pticularib⁹. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Impoſſibile autem vniuerſalia ſpeculari ꝛ non per inductionem.

¶ Diſtinctis modis adiſcēdi ꝛ data dr̃ia iter hoˀ modos pcedit ad declarandũ ppoſitũ. vʒ. q nllo mō ꝯtingit ſcire vel acqrere ſciam deficiēte ſenſu itēdit aũt talē rōnē. ſcire per demr̃ationeʒ ꝛ ſcire ex vlib⁹ pſupponit ſcire p inductionē ꝛ ex pticularib⁹. ſcire aũt ex iductiōe ꝛ ex pticularib⁹ pſupponit ſenſum. g̃ oē nr̃m adiſcere ꝛ oē nr̃m ſcire cũ nō ſit niſi ex his duob⁹ modis pſupponit ſenſũ. fundatur aũt hec rō ſup duab⁹ ppōnib⁹. iō duo fac. qꝛ p̊ declarat q ſcire ex vlib⁹ pſupponit iducere ꝛ ſcire ex particularib⁹. 2° declat q iducere ꝛ ſcire ex particularibus preſupponit ſenſuʒ ibi(Inducere aũt)Circa primũ duo fac. qꝛ p̊ fac qđ dcm̃ eſt. 2° qđ ſuppoſuerat pbat ibi(Qm̃ ꝛ q̃.) Dicit ergo q(ipoſle eſt aũt vlia ſpeculari niſi p inductionē)poſſet aũt ex hoc ſic formari ratio. qcũqʒ vult ſcire per vlia. i. p vles ppōnes oʒ q ſciat ipſas vles ppōnes. ſed vls ppōnes nō poſſum⁹ ſcire niſi iducēdo i pticularibus g̊ p vlia ꝛ p demr̃ationē nō ꝯtingit ſcire niſi p iductioneʒ in pticularib⁹. ¶ Notãdũ aũt q vles ppōnes mediate pñt ſciri p vles ppōnes imediatas. ꝛ per p̊ncipia ſiue per dignitates. ipſa aũt principia ꝛ ipſe dignitates ſciunt via ſenſus. ꝛ p iductiōeʒ. Ad hoc ergo vadit rō phi q nō ꝯtingit ſcire p vlia p̊ncipia. ꝛ p dignitates niſi ſciuerimus ipſa p̊ncipia vlia. ꝛ ipſas dignitates. hec aũt nō poſſumus ſcire niſi via ſenſus. ꝛ p iductionē. ergo nihil ē ſcire p vlia niſi via ſenſus ꝛ per inductionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã ꝛ que ex abſtractōe dicunt eē ē per inductiones nota facere que iſunt in vnoquoqʒ genere quedã: ꝛ ſi nō ſeparabilia ſunt ſcđʒ q vnumquodqʒ huiuſmodi eſt.

¶ Qđ ſuppoſuerat pbat. ꝛ pbat. q. p locũ a maiori. nã magis videretur q vlia mathematicoꝝ q̃ ſunt abſtrata ꝛ ſeparata deberem⁹ ſcire ſine ſenſu ꝛ ſine iductiōe q̃ alia. ſi illa neſcim⁹. ergo ꝛc. iō ait (Quoniã ꝛ q̃ p abſtractionem dr̃ eē eſt). i. ꝯtingit (ꝛ p inductioneʒ nota facere.). q. d. q vlia ꝛ mathematica (q̃ ſunt) abſtracta via ſenſus ꝛ p iductionē nota fiunt ex eo q (in vnoquoqʒ gñe) talium abſtractoꝝ (ſũt q̃dã) pticularia q̃ (ꝛ ſi) p qꝛ (nō ſeparabilia ſm q hoˀ vnũqđqʒ eſt) iō ſu. oīa via ſenſus. ꝛ p inductionē oʒ talia cognoſcere. q. d. q lʒ talia pticularia pñt ſepari a mã ſenſibili ſm intētionē. non autē pñt ſepari ſm eē. poſſum⁹ ergo per itētionē ꝛ p ꝯſiderationeʒ ꝯſiderare lineã hãc q̃ ē in mã ſenſibili pter mãm ſenſibilē. tñ hec linea pticularis nunq̃ ſepat a mã ſenſibili ſm eē. ꝛ iō. ſ. nũq̃ niſi p iductionē ꝛ via ſenſus pñt talia cogſci. ¶ Dubitaret forte aliqs. Unñ ſeqt hec ꝯña phi q vlia abſtracta ꝛ mathematica nō fiũt p iductionē in pticularib⁹ ſenſibilib⁹ eo q talia pticularia. ꝛ ſi ſepari pñt a mã ſenſibili ſʒ ꝯſiderationē. nō aũt ſepari pñt ſm q ē vnũqđqʒ eoꝝ. i. ſm eē. poſſum⁹ aũt nō ſolũ lineã: ſed et hãc lineã q̃ ē i mã ſenſibili imaginari pter mãm ſenſibilē. qꝛ poſſum⁹ imaginari hoc q̄tũ nō imagiato q̄li. vr̃ igit ex hoc q ſaltē in mathematicis hoc nō oporteret q fieret via ſenſus. Nã diceret aliqs q pticularia mathematicoꝝ pñt ꝯſiderari pter mãʒ ſenſibilē. ¶ Dōm q via phi ē q nr̃a ſcia cauſet a reb⁹. vñ ꝛ cōmē. in. 12. metaphiſice vult hãc eē dr̃iam iter ſciam dei ꝛ nr̃am. qꝛ illa cauſat res. nr̃a autē cauſat a rebus fit. n. ſcia in nobis ſm q res agũt in aīam. ſʒ nihil agit in aliqd niſi ſm eē qđ hʒ. ipſe ergo res nō agũt in animã nr̃am niſi ſm eē qđ hñt in ſeipſis ſʒ pticularia mathematica nō hñt eē niſi in mã ſenſibili. g̃ et ex talib⁹ pticularibus nō potent cãri ſcia in aīa nr̃a niſi via ſenſus. cũ g̊ dicis q poſſumus ꝯſiderare hanc lineã ſine mã ſenſibili. Dici dʒ q niſi hec linea ſm eē qđ hʒ in mã ſenſibili ſuaʒ ſilitudinē cauſaret in ſenſu. nunq̃ poſſem⁹ eã imaginari ſine mã ſenſibi. l. tota g̃ ſcia quam poſſumus hr̃e ex ductu rōnis reducēda eſt ad ſenſum tanq̃ ad radicē ꝛ tanq̃ ad primordiale principium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Inducere eni nō habētes ſenſuʒ ipoſſibile ē. ſingulariũ enim ſenſus ē. Nō. n. ꝯtingit accipere coꝝ ſciam. neqʒ eni ex vlibus eſt ſine inductione neqʒ per ductionē ſine ſenſu.

¶ Declarato q nō ē ſcire p vlia niſi ſciat p iductionē. Declarat q nō ſit ſcire per iducere niſi ſciant pticularia via ſenſus. iō ait q(iducere aũt nō hñtes ſenſum ē ipoſlē. nã ſingulariũ aũt ſenſus eſt. nō. n. ꝯtingit accipere ipſoruʒ) particulariũ(ſciam)niſi p iductiōem ꝛ per ſenſum. Reſumit g̊ totã rōnē. d.(neqʒ. n. ex vlib⁹ eſt) ſu. ſcia(ſine inductiōe nec per iductionē ſine ſenſu.)ergo cũ nihil ſciat niſi vl' ex vlibus vel p iductionē nihil ſciat niſi per ſenſuʒ qđ declarare volebamus. deficiēte ergo ſenſu deficit ſcia ſm illũ ſenſum. ¶ Notãdũ aũt vim rōnis huius in hoc ꝯſiſtere q cũ ſenſus pprie ꝛ per ſe ſit cognitiuus ꝛ diſcretiuus particulariũ ſi cognoſcere ex vlib⁹ preſupponit cognoſcere ex iductiōe. iductio aũt ē ex cognitione pticulariũ. cognitio aũt pticulariũ eſt per ſenſum vel nō eſt ſine ſenſu. totius ergo in ſe cognitionis ianua eſt ſenſus.

¶ Eſt aũt oīs ſill's per tres terminos.

¶ Intētio phi ē in hoc libro tradere artē qũo ꝯtigat ſimplr̃ ſcire qꝛ ifinitũ ſm q hui⁹. ignotũ ē vt dr̃ in p̊ phyſi. ne ergo rōne infinitatis deficiam⁹ a ſcire ſimplr̃. ꝛ ne deſpiciamus hãc ſciam dicētes q nō ꝯtingit ſimplr̃ ſcire eo q nō ē dare ſtatũ in p̊dicatis: ſed ē pceſſus in talibus in ifinitũ. iō phs in hoc ca°. intēdit pbare q nō ſit pceſſus in talib⁹ in infinitũ nec ſm aſcēſum nec ſm deſcenſuʒ nec ſm media. Circa qđ duo facit. qꝛ p̊mo p̊mittit quedã neceſſaria ad ppoſitũ. 2° exeqt de itētō ibi(Si igitur. c.) Uult. n. phs pbare q in ſill's demr̃atiuis nō ſit pceſſus i infinitũ. In ſill'o aũt demr̃atiuo eſt ꝯſiderare formam ꝛ mãm. Duo ergo facit phs in accipiēdo neceſſaria ad ppoſitũ. qꝛ p̊mo accipit q̃dã q̃ ſe tenēt ex parte forme ſillogiſmi demōſtratiui. 2° accipit ꝛ tãgit aliq̃ neceſſaria ad propoſitũ q̃ ſe tenēt ex parte materie. ibi(Scđm q̃dē igit) circa p̊mũ tria facit. qꝛ p̊mo tãgit formã ſillogiſticã q̃ eſt in tribus terminis vel in ordine triũ termioꝝ. 2° qđ dixerat declarat. 3° qđ declarauerat adaptat ad ppoſitũ. ſcđa

ibi(Et hoc qͥdem demſtrare)tertia ibi(Manifeſtū igiẽ) Dicit ḡ ꝙ(Eſt aūt oīs ſill's per tres terminos)ſu. ordinatos in mō ⁊ figura.⁊ hoc ſu.ptinet ad formā ſilli.⁊ de hoc diffuſius dcm̄ eſt in libro prioꝝ.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc qͥdem demonſtrare poſ'e eſt.qm̄ eſt. a.in.c.ꝓpter id qđ eſt in.b.⁊ hoc in.c.

¶ Declarat qđ dixerat. Circa qđ duo facit.qꝛ pͥmo hoc declarat in forma ſilli affirmatiua.2° in negatiua ibi(Sed ꝓuatiuus)Dicit ḡ(Et hoc qđē).ſ.ꝙ ſill's ſit per tres terminos debite ordiatos(declarare ⁊ manifeſtare poſ'e ē) .i.facilis ē(vt qm̄ eſt.a.in.c.(.i.ɔcl'o(ꝑ id qđ ē in.b.)ecce maioꝛ(⁊ hoc).i.b.(in.c.)ecce mioꝛ.Deſcripta ē ḡ forma ſillogiſtica tota ſilli demſtratiui.vt lō.a.⁊.c.adinuicē ɔiungunt in ɔclōne.qꝛ ambo ɔiunguntᷣ ipſi.b.⁊ ipſi medio in pͥmiſſis.pͥncipiū ḡ cui initiẽ tota forma ſilli affirmatiui ē. q̄ vni ⁊ eidē ſunt ɔiūcta:iter ſe ſunt coniuncta.vel q̄ vni ⁊ eidem ſunt eadem:inter ſe ſunt eadem.¶ Dubitaret forte aliqͥs.vtrū iſtud pͥncipiū ſit veꝝ.⁊ vtrū ꝑ h̄ pͥncipiū poſſit ꝓbari oīs ſill's affirmatiu⁹.Et vꝫ ꝙ nō.qꝛ nō valet. hō eſt aīal.aſinus eſt aīal.ḡ aſinus eſt hō.hō ḡ ⁊ aſin⁹ ſūt eadē aīali.nō ſunt tn̄ eadē iter ſe.¶ Dicēdū ꝙ in pͥdicto ſill'o ſillogiçaẽ in q̄tuoꝛ termis.nō.n.ē idē aīal qđ pͥdicatur de hoīe.⁊ qđ pͥdicaẽ de aſino.ſi.n.eēt idē aīal qđ pͥdicaẽ de vtroqꝫ opoꝛteret vnuꝫ de altero pͥdicari.hoc ergo obſeruauit pħs in li° poꝝ vt ſic oꝛdiarentᷣ termini ꝙ mediū nō diuerſificatū ɔiūgeretᷣ vtriqꝫ extremitati.⁊ q̄ vni ⁊ eidē ſunt ɔiūcta:inter ſe ſunt ɔiuncta.⁊ ex h̄ ɔñſerat ꝙ extremitates que ɔiunguntᷣ eidē medio in pͥmiſſis ɔiungerentᷣ in ɔcluſione inter ſe.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed priuatiuus quidem eſt alteram quideꝫ propoſitionem habens quoniam eſt aliud in alio:alteram autem quoniam non eſt.

¶ Dat formā ſilli ꝓuatiui dicēs ꝙ(ſill's ꝓuatiu⁹ eſt hn̄s alterā qđē ꝓpōnē qm̄ eſt aliud in alio).i.affirmatiuā(alterā aūt qm̄ nō eſt).i.negatiuā.forma ergo ſilli ꝓuatiui eſt hr̄e alterā pͥmiſſaꝝ affirmatiuā alterā negatiuā.¶ Notandū aūt ꝙ ex vtraqꝫ ꝓpōne affirmatiua nō poſſet concludi negatiua.ex vtraqꝫ aūt negatiua nihil ſeqͥẽ nō.n.valet.ſi aliq̄ duo remouentᷣ ab eodē ꝙ illa ſint remota iter ſe.nec ēt ſequitur ꝙ ſint eadē.pñt.n.eſſe eadē ⁊ diuerſa q̄ ab vno ⁊ eodē remouentᷣ.q̄re ſi ex puris affirmatiuis nō ɔcluditur negatiua nec ex puris negatiuis aliquid ſeqͥtur ɔñs eſt ꝙ ſill's ꝓuatiuus alterā pͥmiſſarū hēat affirmatiuā alterā negatiuā.¶ Notādū ēt formā ſilli negatiui inniti huic pͥncipio.qcqͥd remouetur ab aliquo remouetur ab oī eo qđ eſt idē illi.nō eſt.n.intelligibile ꝙ.a.ſit remotū.a.b.⁊ nō ſit remotū.a.c.qđ eſt ideꝫ.b.duas ergo pͥmiſſas dꝫ hr̄e ſill's negatiu⁹ vnā ſm̄ remotionē ⁊ aliā ſꝫ idētitatē:ergo forma talis ſilli negatiui eſt hr̄e alterā pͥmiſſaꝝ affirmatiuā alteram negatiuā.ꝙ ſi dicaẽ non valere ɔñam hāc:ꝙ qcqͥd remoueẽ a.b.remouetur ab oī eo qđ ē idem.b.ꝓpter qđ dicaẽ nō valere ſi.a.remoueẽ a.b.ꝙ remoueatur a.c.qđ eſt idē.b.qꝛ poterit accipi tale.b.qđ erit remotū ab.a.⁊ poterit accipi aliud.b.qđ erit idē ipi.a.nec tn̄ rō hec valebit ꝙ.a.ſit remotū.a.c.poterit.n.accipi tale aīal qđ erit remotū ab hoīe:⁊ tale aīal qđ erit idē rōnali.nec tn̄ ꝓp h̄ valebit ꝙ hō ſit remot⁹ a rōne.ſꝫ talis obiectio ſeipſā ſoluit.qꝛ tūc ſillogiçabiẽ i q̄tuoꝛ.terminis.foꝛᵃ aūt ſilli ē accipe tres terīos tm̄.ſi ḡ a.b.remoueẽ.a.⁊ illi ⁊ eidē b.ē.idē.c.oꝫ ꝙ a.remoueaẽ.a.c.¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Manifeſtuꝫ igitur eſt quoniam principia ⁊ dicte ſuppoſitiones he ſunt.

¶ Qđ dixerat adaptat ad ꝓpoſituꝫ.Circa qđ duo facit.qꝛ pͥmo ait ꝙ que dicta ſunt neceſſaria ſunt ad ꝓpoſitū.2° q̄ūo ſunt neceſſaria declarat ⁊ ꝓbat ibi(Incipiens aūt) Dicit ergo(manifeſtū eſt igiẽ ꝙ he ſunt dicte ſuppōnes ⁊ pͥncipia)ſu.ad ꝓbādū ꝓpoſitū.q.d.tradere formā ſillogiſticā ⁊ oñdere q̄ūo ſill's tā affirmatiu⁹ q̄ꝫ negatiuus eſt in tribus terminis.hoc eſt pͥncipiū ad declarādū nr̄m ꝓpoſitū.⁊ h̄ dcm̄ ē ꝙ dꝫ ſupponi in nr̄o ꝓpoſito.¶ Dubitaret forte aliqͥs q̄ūo iſtud debeat ſupponi.⁊ q̄ūo dꝫeat eē pͥncipiū ad iueſtigādū ꝓpoſitū.¶ Dōm ꝙ ꝓpoſitū pħi ē ꝓbare ſtatū i ſill'is demſtratiuis.⁊ ꝙ nō ē abire i talib⁹ i infinitū.Dubitare aūt de ifinitate taliū dupl'r poſſet ɔtigere.pͥ.n.poſſet eē dubitatio de q̄libꝫ ſillo ſm̄ ſe.2° d illo vt referẽ ad formā quā hꝫ in demſtratiua mā.his ergo mōis vtile eſt tradere formā ſillogiſticā ad oñdendū ꝙ in talibus nō eſt abire in infinitū.pͥmo.n.hoc eſt vtile ad q̄uēlꝫ ſill'm in ſe.Poſſet enim forte aliqͥs dubitare de quolibet ſill'o in ſe.vtrū poſſet accipere infinita.cui dubitationi ex his q̄ dicta ſunt ſtatiꝫ ſatiſfit.nā ſi q̄libet ſill's in ſe nō cōſtat niſi ex trib⁹ terminis.ex duab⁹ extremitatib⁹.⁊ vno medio:nō ſolū ifinita nō accipit imo pauciſſima accipit. 2° hoc fuit vtile ſi cōpareẽ ſill's demōſtratiuus ad formā ſillogiſticā quā hꝫ in tali mā.forma enim ſilli eſt habitudo extremoꝝ ad mediū:que forma ſi referaẽ ad materiā demōſtratiuā illa habitudo oꝫ ꝙ ſit ꝑ ſe.nā q̄ ſunt ꝑ accidens ſunt demonſtrationib⁹ inutilia.ea aūt que ſunt per ſe impoſſibile eſt ifinita eē.Naꝫ vt vult cōmē.in.8.phy. nec que ſunt per ſe nec q̄ ſunt ꝑ accñs poſſunt actu infinita eſſe.ea tamen que ſunt per accñs ſm̄ ipſum pñt eſſe infinita ſucceſſiue.vt hāc reuolutionē celi ſm̄ ipm̄ preceſſerūt infinite reuolutiōes.⁊ hūc filiū ifiniti pr̄es.ea autem q̄ ſunt ꝑ ſe ſm̄ eū nec ſucceſſiue nec ſimul poſſunt infinita eē.qcqͥd aūt ſit de his q̄ ſunt per accñs.de his aūt que ſunt ꝑ ſe veꝝ dicit ꝙ talia ipoſſibile eſt eē ifinita.nec ſiẽ nec ſucceſſiue nec q̄litercūqꝫ.nā ꝑ ſe dicit certā ⁊ determinatā habitudinē:ifinitū aūt dicit qđ ideterminatum. oīno ergo vnū repugnat alteri.nec vnū pōt ſtare cū alio. Voluit ergo pħs in hoc ca°.narrare formā ſilli.vt applicando huius formā ad determinatā mām oīno appareret impoſ'e ꝙ in ſill'is vel in ꝓpōnibus demōſtratiuis eēt poſſibilis ꝓceſſus in infinitū.¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipientes enim hoc neceſſe eſt ſic demonſtrare vt.ꝙ a.ſit in.c.per b.Iteruꝫ āt ꝙ a.ſit in b.per aliud mediuꝫ.⁊ ꝙ.b.ſit in.c.ſimiliter.

¶ Quod dixerat adaptat ad ꝓpoſitū.d.(accipiētes autē hoc).vꝫ.ꝙ ſill's fiat ex tribus terminis.⁊ ꝙ hec ſit forma ſillogiſtica ɔcludere duo extrema ꝑ vnū mediū.hoc ḡ accipiētes.⁊ hoc ſupponentes ex habitis ⁊ ex libro priorum (neċe eſt ſic demonſtrare vt ꝙ.a.ſit in.c.ꝑ.b.iteꝝ autē ꝙ a.ſit in.b.ꝑ aliud mediū.⁊ ꝙ.b.ſit in.c.ſimpl'r)ſi demſtrabiẽ hoc erit ꝑ aliđ mediū.¶ Notādūꝫ aūt ꝙ de ꝓceſſu i infinitū poſſet eē triplex qō.⁊ q̄libet illarū qōnū adhuc haberet tres qōes.⁊ iteꝝ q̄l hꝫ dictaꝝ qōnū adhuc haberet duas qōes.nā in ſill'o ſunt tres ꝓpōnes.vꝫ.a.b.b.c.a.c.vt oē.b.eſt.a.oē.c.eſt.b.ḡ oē.c.eſt.a.ɔcluſum eſt ḡ in hoc ſill'o.a.eſſe in.c.ꝑ.b.Rurſus qꝛ forte poſſet ſillogiçari maioꝛ ⁊ mioꝛ.vt a.eſt in.b.ꝑ.c.i.maioꝛ poſſet ſillogiçari per aliqđ mediū.⁊.b.eē in.c.i.minoꝛ poſſet ſillogiçari ſil'r per aliqđ mediū.hic narrat pħs ⁊ adaptat ſic formā ſillogiſmi ad materiā demſtratiuā vt oſtēdat quot modis poſſet dubitari de ꝓceſſu in infinitū in demſtratiōe nā poſſet de hoc eſſe dubitatio triplex.vꝫ.de ɔclone vtrū ad ꝓbādū a.c.poſſet eē ꝓceſſus in infinitū.⁊ de maioꝛi vtrū ad ꝓbādū.a.b.poſſet eſſe ꝓceſſus in infinitū.⁊ de minoꝛi vtrū ad ꝓbādū.b.c.poſſit eſſe talis infinitus ꝓceſſus.Rurſus

tñ quelibet triũ ꝓpoſitionũ habeat ſuũ mediũ qḋ dedit intelligere cũ dixit ꝙ.a.c. ꝓbaẽ ꝑ.b.c.⁊.a.b.ꝑ alio mediũ ⁊.b.c.ſilr ꝑ aliud:q̄libet iſtaꝝ q̄ōnũ poſſet hr̄e tres q̄ōes. vz vtrũ poſſit eē ꝓceſſus in ſurſuz vel in deorſuz vl̄ ĩ medijs.vtꝝ poſſent eē ĩfinita.a.q̄ ꝑdicarent̄ de.c.⁊ vtrũ poſſent eē ĩfinita.c.q̄ ſubijcerent̄ ipſi.a.vel vtꝝ poſſent eē infinita.b.q̄ ꝓbarẽt.a.d.c.he ḡ tres q̄ōnes de ſurſuz ⁊ deorſum ⁊ de medijs poſſent fieri tã de maiori q̃ʒ de minori q̃ʒ de cõcluſione cũ q̄libz haꝝ ꝓpoſitionũ hẽat ſuũ mediũ. Rurſus adhuc quelz iſtaꝝ q̄ōnũ poſſet diuidi in duas qꝛ poſſent eſſe oẽs he q̄ōnes tã de ꝓpõnib⁹ affirmatiuis q̃ʒ de negatiuis.diſtinguere ergo ſic ꝓpões ⁊ ſic media nõ fuit inutile ad ꝓpoſitũ.¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ lz iſte q̄ōnes ſint multe numero.pauce tamẽ ſunt in veritate:qꝛ vt patebit omnia huiuſmodi dubitabilia ad valde pauca reducuntur.¶ Deinde cum dicit.

¶ Secundũ quidẽ igiẽ opiõnez ſillogizãtib⁹ ⁊ ſolũ dyaletice manifeſtũ eſt ꝙ hoc ſolũ intẽdẽdũ ſit. Si ex q̄bus ↄtingit veriſimilis fiat ſillogiſmus. Quare ⁊ ſi eſt aliq̄d eorum in veritate que ſunt.a.b.mediũ videtur autem non per hoc ſyllogizãs ſyllogizatus dialetice eſt. Ad veritatez autem ex his que ſunt oportet intendere. Habet autem ſe ſic.

¶ Poſtq̃ꝫ ph̃s enarrauit aliq̄ neccãria ad ꝓpoſitũ ſe tenentia ex parte forme ſilli õmr̃atiui. In parte iſta aſſumit aliq̄ neccãria ſe tenẽtia ex parte mãe q̄ ſunt duo.vz.ꝙ demonſtratio ꝓcedit ex imediatis ſm veritatem ⁊ ex his que ſunt per ſe. Duo ergo fac̃.qꝛ primo dat dr̃iaz iter dyaleticũ ⁊ demoſtratorẽ. vt oñdat ꝙ demr̃ator ꝓcedit ex ĩmediatis ſm v̄itatẽ.2° dat dr̃iaz ĩter ea q̄ ſunt ꝑ ſe: ⁊ que ſunt ꝑ accñs vt oñdat ꝙ demr̃ator ꝓcedit ex his q̄ ſunt ꝑ ſe.⁊ dimittit q̄ ſunt ꝑ accñs.ibi(Qm̄ aũt eſt) Dic̃ ergo (ſꝫ igr̃ opinionẽ q̄dẽ ex ſolis dyaletice ſillogiçantib⁹ manifeſtũ eſt ꝙ ſolũ h̄ itẽdẽdũ ſit ex q̄b⁹ ↄtingat).i.contingenter vel q̄lrcũq3(fiat veriſimilis).i.ꝓbabil̄ ⁊ opinabilis(ſills)vel q̄lrcunq3 ex veriſimilibus.i.ex opinabilib⁹: vt habet alia lr̃a(ſills q̄re ⁊ ſi aliquid in v̄itate eſt eorum q̄ ſunt.a.b.mediũ aũt nõ videẽ ſillogiçãs ꝑ hoc).i.ſillogiçãs ꝑ hõ ꝓpoſitionẽ(ſillogiçat⁹ eſt dyaletice).q.d.ꝙ ſi eorũ que ſunt.a.b.i.hec ꝓpõ in v̄itate habeat mediũ.i.in v̄itate ſit mediata.dũ tñ nõ videaẽ.i.dũ ꝓbabil̄r appeat eſſe non mediata ſufficit ad ſyllogiçandũ dyaletice(ad veritatẽ aũt).i.ad ſillogiçãdũ ſm veritatẽ(oꝫ itẽdere ex his q̄ ſunt)ĩmediata ſm veritatẽ(habꝫ aũt ſe ſic)ſ.demõſtratio ꝙ nõ ꝓcedit ex his q̄ videnẽ:ſꝫ ex his q̄ ſũt ſꝫ veritatẽ.¶ Notãdũ aũt ꝙ ĩmediata ꝓpõ eſt q̄ nõ eſt altera prior:ſed hr̃e ꝓpoſitionẽ porẽ hoc põt eẽ dupliciter vel ſm veritatẽ vel ſm ꝓbabilitatẽ.cũ ergo accipiẽ aliq̄ ꝓpõ ad ꝓbãdũ aliq̄d ſi illa hꝫ aliquã priorẽ opꝫ ꝙ reſoluatur in ſuã porez.nã illud ꝑ qḋ ꝓbaẽ aliq̄d vel dꝫ eẽ per ſe notũ vel dꝫ reduci ĩ ꝑ ſe notũ.ḡ tã dyaleticus q̃ʒ demõſtrator ſillogiçans ex p̄mis ⁊ ĩmediatis vel ex his q̄ reducunẽ ad p̄ma ⁊ ĩmediata.alr̃ tñ iſte alr̃ ille.naz dyaletic⁹ ſillogiçat ſic ſm ꝓbabilitatẽ.ſuffic̃.n.dyaletico qḋ ꝓbabiliter videaẽ ꝓpõ accepta eẽ ĩmediata ꝙ ſit ab oĩb⁹ vel a plurib⁹ acceptaẽ.demr̃ator aũt nõ ſic.nã cũ ipſe aggeneret ſciaz q̄ nõ eſt niſi veroꝝ.oꝫ ꝙ ꝓcedat ex ĩmediatis.vl̄ ex his q̄ reducunẽ ad ĩmediata ſm v̄itatẽ nõ ſꝫ opiõnẽ. ¶ Notãdũ etiã ꝙ ſpãliter fecit mẽtionẽ de.a.b.d.ꝙ ſi eoꝝ q̄ ſunt.a.b.ẽ mediũ.i.ſi eſſet mediũ iter.a.⁊.b.i.ſi hec ꝓpõ.oẽ.b.eſt.a.nõ eſt ĩmediata tñ videaẽ ⁊ appareat imediata hoc ſufficit dyaletico ſpãlr mẽtionẽ fecit de.a.b.itelligẽs ꝑ hoc ꝓpoſitionẽ maiorẽ.nã ↄclõ nũq̃ꝫ dꝫ eẽ imediata.ꝑmiſſe ḡ dñt eẽ imediate ⁊ potiſſime maior:in q̄ ſtat vis ſilli.¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ũo facit ad ꝓpoſitũ aſſumere ꝙ demr̃ator ꝓcedit ex imediatis ſꝫ v̄itatẽ. ¶ Dicẽdũ ꝙ eſt⁹ itẽtio in h̄ caplõ ẽ oñdere ꝙ oĩs rei non ſit demr̃atio.vñ ⁊ infra diceẽ ꝙ idẽ eſt itẽdere ſi demr̃ationes in ĩfinitũ veniũt.⁊ ſi demr̃atio ẽ oĩs rei.ſi ḡ ſufficeret demr̃atori ꝓcedere ſm ꝓbabilitatẽ ipſa p̄ncipia poſſent demr̃ari.⁊ iõ dr̃ in p̄ thopicoꝝ ꝙ dyaletica ad oĩum methodoꝝ p̄ncipia viã hꝫ.ſi ḡ ipſa p̄ncipia poſſent demõſtrari oĩum eẽt demr̃atio.vt ergo oñdat ꝙ non oĩum ſit demõſtratio aſſumit ꝙ demõſtrator nõ ꝓcedit ex imediatis ꝓbabiliter ſed ſm veritatẽ.¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam autem eſt qḋ ipſum quidem de alio predicaẽ non ſecundum accidens.

¶ Dat dr̃iam iter ea q̄ ſunt ꝑ accñs ⁊ ꝑ ſe.vt oñdat ꝙ demõſtrator nõ ꝓcedit ex his q̄ ſunt ꝑ accñs ſꝫ ꝑ ſe. Circa qḋ tria fac̃.qꝛ p̄ ait aliq̄ eẽ non ꝑ accñs. 2° exponit ſe q̄d appellet eẽ ꝑ accñs.3° ex his que dixerat cõcludit aliq̄ eẽ per ſe ex q̄b⁹ demr̃ator ꝓcedit.ſcḋa ibi.(Dico aũt)tertia ibi(Sunt igiẽ q̄dã)Dicit ergo(Qm̄ aũt eſt ꝙ ipſuz q̄dẽ de altero p̄dicaẽ.nõ ſm accñs).q.d.ꝙ eſt dare aliqua p̄dicata nõ per accñs.¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico ãt ſꝫ accidẽs.vt albũ aliquãdo dicim⁹ illud eſſe hoiez:non ſimil̄r dicentes ⁊ hominẽ album. Quod quidẽ.n.cum non alterum aliqḋ ſit album eſt.album autem eſt quoniaz accidit homini eſſe album.

¶ Exponit ſe q̄d appellet ꝑ accñs.d.(dico aũt ſm accñs)ſ.ꝑdicari(vt albũ dicim⁹ illud eẽ hominẽ nõ ſilr̃ dicentes ⁊ hoiem albũ).q.d.ꝙ hoc illud.ſ.albũ eſt hõ.⁊ hõ eſt albus.q̄libet eſt ꝑ accñs ſꝫ nõ ſilr̃.i.ſꝫ non eodem mõ.qḋ declarat.d.(ꝙ q̄dẽ.n.cũ nõ aliqḋ alteꝝ ſit albũ.albũ eſt hõ).i.albũ p̄dicaẽ de hoĩe.nõ qꝛ aliqḋ alteꝝ ſit album.ſꝫ (q̄m̄ accidit hoĩ eſſe album.)¶ Dubitaret forte aliquis q̄ũo alr̃ eſt ꝑ accñs albũ eſt hõ.⁊ hõ eſt albus.¶ Dicẽdũ ꝙ albũ eſt hõ eſt ꝑ accñs duplr̃.⁊ rõne ſubi.⁊ rõne habitudinis p̄dicati ad ſubm.rõne.n.ſubi eſt ꝑ accñs.qꝛ accidit albo ꝙ ſubijciaẽ.nã albũ nõ ſubijciẽ qꝛ albũ ſꝫ ſubijciẽ rõne alicuius ſubi in quo hꝫ eẽ albedo.albuz ergo eſt hõ.qꝛ ſoꝛ.in quo fundaẽ albedo eſt hõ. Rurſus albuz eſt hõ.eſt ꝑ accñs rõne habitudinis p̄dicati ad ſubm.qꝛ hec duo albuz ⁊ hõ hñt hitudinez ꝑ accñs non per ſe:ſꝫ hec. hõ eſt alb⁹ ẽ ꝑ accñs vno mõ.nã nõ eſt ꝑ accñs rõe ſubiecti.vt ꝙ accidat hoĩ ꝙ ſubijciaẽ.hõ.n.ẽ aliq̄d qḋ eſt aptũ natũ ſubijci.¶ Aduertẽduz tñ ꝙ cũ dicim⁹ ꝙ hec ꝓpõ hõ eſt albus nõ eſt ꝑ accñs rõne ſubiecti.⁊ ꝙ hõ ō ſe eſt: dicit aliq̄d aptũ natũ ſubijci.nõ itẽdim⁹ ꝑ hoc excludere particularia.qꝛ ꝑticularis hoĩs.vtputa ſoꝛ.nõ eſt aliquid aliud eẽntialr̃ ab hõ.hõ ergo q̃ꝫtũcunq3 ſubijciaẽ albo ꝑ ſortẽ nõ ſubijciẽ ei ꝑ aliq̄d qḋ ſit eſſentialr̃ aliud ab ipſo alr̃ itaq3 albũ eſt hõ.qꝛ ſoꝛ.cui accidit albũ eſt hõ.⁊ aliter hõ eſt alb⁹.qꝛ ſortes q eſt hõ eſt alb⁹.nã albũ ſubijciẽ homini ꝑ accñs.nõ ꝑ aliud eẽntialr̃ ab ipſo vt ꝑ ſortem. hõ tñ ſubijciẽ albo nõ ꝑ ẽ aliud eſſentialr̃ ab ipſo.igr̃ hec ꝓpoſitio.eſt alb⁹.nõ eſt ꝑ accñs rõne ſubiti:ſed eſt per accidens ratione habitudinis p̄dicati ad ſubm. vt qꝛ album ad hominẽ habet habitudinẽ per accidens.ideo ait ꝙ album aũt eſt hõ.i.ꝙ albuz p̄dicaẽ de homine nõ oꝫ ꝙ hic accipiaẽ ecõuerſo ꝓpoſitio q̃ꝫ ſonet littera.ſonat autem littera.albũ eſt hõ.i.albũ ſubijciẽ homini:ſꝫ debꝫ exponi albũ aũt eſt hõ.i.eſt p̄dicatuz hoĩs.vel p̄dicaẽ de hoĩe .i.hec ꝓpoſitio.homo eſt albus in qua albuz p̄dicatur de

hoīe ſit.eſt ꝑ accn̄s.nō aūt ꝙ alterꝫ aliqd ſit ꝑ accn̄s.i.nō rōne ſubi.ſ; ē ꝑ accn̄s qm̄ accidit hoī eē albū.i.qm̄ eſt accn̄talis habitudo ꝑdicati ad ſubꝫ.❡ Eſt ḡ diligenter notandū ꝙ illa q̄ ſunt ꝑ ſe in gn̄e illa ſunt apta nata ſubijci ⁊ ſuis ſupiorib⁹ ⁊ ſuis ꝓprietatib⁹.vt albedo ꝑ ſe ſubijcit colori ⁊ ꝑ ſe q̄litati ſubijcit.ſic ēt albedo ꝑ ſe ſubijcit ꝓprietatib⁹.vt ſi diſgregare ē ꝓprietas albedinis.iſta erit ꝑ ſe albedo diſgregat.ſic eſt ꝑ ſe.triāgulus hꝫ tres.nā lꝫ triāgulus ſit accn̄s.hꝫ tn̄ ſuas ꝓprietates.nā vnuꝫ accn̄s pōt eſſe ꝓprietas alterius accn̄tis.ita lꝫ albedo ſit accn̄s hīe ſuas ꝓprietates qb⁹ ꝑ ſe ſubijcit.vnū.n.accn̄s pōt eē ꝑ ſe ſubm̄ alterius ſm̄ ꝙ de ſubō loqtur demr̄ator.ea ḡ q̄ ſūt ꝑ ſe in gn̄e ſunt apta nata ſubijci.nec ꝑ accn̄s eſt q̄ ſubijciantur.ſ; qꝛ cōcreta nō ſunt ꝑ ſe in gn̄e.vt qꝛ iuſtū nō ē in genere ſ; iuſticia.talia ⁊ denoīatiua qꝛ iplicant ſubm̄.vt iuſtū vel albū.qꝛ implicāt illud in quo eſt iuſticia vel albedo.iō talia ſubijciunt ꝑ accn̄s.qꝛ nō ſubijciunt rōe ſui ſed rōne ſubi qd̄ iplicāt.Si ḡ ea q̄ ſunt in gn̄e ſubijciūtur nō pōt illi eē ꝑ accn̄s rōne ſubi ſm̄ ſe ſ; rōe habitudinis ꝑdicati ad ſubm̄.cū ḡ hō ſit qd ꝑ ſe in genere.homo eſt albus nō erit ꝑ accn̄s rōne ſubi ſm̄ ſe vt rōne alicuius alterius quod iplicat hō de quo nō eſſentialr̄ ꝑdicet.ſicut albū ſubijcit ꝑ accn̄s rōne alicuius alteri⁹ qd̄ iplicat d̄ quo nō eēntialr̄ ꝑdicat ſ; ſolū erit ꝑ accn̄s hō eſt albus.qꝛ accidit hoī eſſe albū.i.qꝛ ē accn̄talis hitudo albi ad hoiem predicati ad ſubm̄.❡ Deinde cum dicit.

❡ **Sunt igitur quedam h⁹ que quidē ſecundū ſe predicantur.**

❡ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit aliq̄ eſſe per ſe ex qbus ꝓcedit demr̄ator.d.ꝙ (ſunt igit q̄daꝫ h⁹ que ſm̄ ſe ꝑdicantur) ⁊ ſu.talia ꝑdicata ſunt huius ex qbus ꝓcedit demr̄ator. ❡ Dubitaret forte aliqs quare diſtinxerit hic phs inter ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s.⁊ q̄re voluit eligere ea q̄ ſunt ꝑ ſe ex quib⁹ demr̄ator ꝓcedit.❡ Dōm.ꝙ intentio eius in hoc.c.eſt oñdere ꝙ demonſtrationes non vadunt in infinitū.⁊ ꝙ oīs rei nō eſt demōſtratio.Si ḡ demonſtrator poſſet accipere ea que ſunt per accn̄s.qꝛ talia ſunt indeterminata ⁊ quodāmodo infinita demonſtratiōes quodāmodo irent in infinitū.ſ; qꝛ accipit ea q̄ ſunt ꝑ ſe q̄ in quolꝫ gn̄e ſunt certa ⁊ determinata.ideo ex hoc ſtatim apparere pōt ꝙ demr̄ationes non vadūt in infinitū.ꝑma ḡ acceptio.vꝫ.ꝙ demr̄atio ꝓcedit ex imediatis ſm̄ veritatē magis deſeruit huic veritati ꝙ oīs rei nō ſit demr̄atio.qꝛ erit deuenire ad aliq̄ ꝑma ⁊ imediata q̄ ſm̄ veritatē demr̄ari potuerūt.ꝙ vero hic 2ᵒ aſſumit ꝙ diſtinguit iter per ſe ⁊ per accn̄s vt oſtendat ꝙ demr̄atio ꝓcedit ex his q̄ ſunt per ſe magis deſeruit huic veritati ꝙ demōſtrationes nō vadunt in infinitū Eſt ḡ intentio phi ꝙ cū dupl̄r dicat aliqd ꝑ accn̄s vel rōne ſubi ſm̄ ſe vel rōne habitudinis predicati ad ſubm̄.vel rōne habitudinis tm̄ ꝙ eſt dare aliq̄ per ſe que non ſunt ꝑ accn̄s aliquo iſtoꝝ modoꝝ.⁊ ex talibus ꝓcedit demōſtrator.⁊ qꝛ talia ſunt certa ⁊ determinata in quolibet genere.iō eſt impoſſe demonſtrationes in infinitū ꝓcedere.❡ Tunc ſequitur illa pars.

❡ **Sit igitur.c.quidem h⁹ ꝙ ipſum quidem nō ſit alio: in hoc autē.b.ſit primo: ⁊ non eſt aliō mediuꝫ. Iterum.i.ſit in c. Sit etiam ſimiliter ⁊ hoc in.b. Nūquid ergo neceſſe eſt ſtare.aut contingit in infinitum ire.**

❡ In q̄ poſtq̄ aſſumpſit neceſſaria ad ꝓpoſitū exequtur d̄ intēto.Circa qd̄ duo facit.qꝛ circa ꝓceſſuꝫ in infinituꝫ ꝑ mouet quaſdā qōnes.2ᵒ exequitur de illis queſtionibus ibi (Qd̄ quideꝫ igitur non ꝯtingit) Circa ꝑmū duo facit.qꝛ primo mouet h⁹ qōnes ſm̄ aſcenſum ⁊ deſcenſum ⁊ ſꝫ media.2ᵒ oſtēdit ꝙ tales qōnes in ꝯuertibilib⁹ locū nō hn̄t.ibi (Sꝫ in cōuertibilibus.) Circa ꝑmuꝫ duo fac. quia primo mouet tales qōnes in demōſtrationib⁹ affirmatiuis.2ᵒ in negatiuis.ibi (Silr̄ aūt dico ⁊ in ꝑuatis.) Circa primū tria facit ſm̄ ꝙ in quolibꝫ ſillogiſmo ē dare tres terminos.nā ꝑmo mouet qōnes de minori extremitate.vtrū incipiēdo a minori extremitate ꝯtingat in infinitū aſcendere ſurſuꝫ.2ᵒ de maiori vtrū icipiēdo a maiori ꝯtingat in infinitū deſcēdere deorſuꝫ.3ᵒ de medijs vtruꝫ iter maiorē ⁊ minorē extremitatē poſſunt eē ifinita media.2ᵒ ibi (Et iterꝫ ſi de ea).3ᵒ ibi (Amplius nunq̄) Dic ergo (ſit.c.) .i.minor extremitas (qd̄ ipſum hui⁹ nō ſit in alio) .i.ꝙ ita ſit ifimū ꝙ nihil ſit ſub eo (i h̄ āt.c.ſit.b.ꝑ) .i.imediate (⁊ nō eſt aliud mediū) ⁊ nullū ſit mediū iter b.a.c. (⁊ iterꝫ ſi ſit.i.in.c.) vt hn̄t aliqui textus in.e. (ſilr̄ ⁊ hec) .i.e. (ſit in.b.nunq̄ igit ſic aſcēdēdo neceſſe ē ēt hoc ſiue in hoc ſtare aut ꝯtingit in ifinitū ire).q.d.hēant iſta q̄tuor ꝑ ordinē.c.b.e.ita ꝙ.c.ſit vltimū ⁊ ſupra.c.imediate ſit.b.⁊ ſupra.e.ſit.i.⁊.e.ſit ſupra.b.ꝓcedet in infinituꝫ ſic aſcēdendo vel erit ſtatus.❡ Dubitaret forte aliqs.qꝛ vr̄ ꝙ iſta qd̄ nō ſit de minori extremitate ſed minor extremitas ſupponit.⁊ q̄rit vtrū ſit aſcēdere in infinitū ſꝫ minorē extremitatē.❡ Dōm q̄ iſta qd̄ nō eſt de minori extremitate ſm̄ ſe.nec de minori extremitate vt ꝯparatur ad iferiora.nā loquēdo de ꝓpōne vl̄i q̄ nunq̄ ꝯcludit in tertia figura.accidit minori extremitati cōpari ad iferiora:ſed ꝑ ſe eſt qd̄ cōparat ad ſupiora.ſic etiā maior extremitas nō ꝓprie cōparat ad ſupiora.ſed ad iferiora.ḡ qd̄ de aſcēſu magis eſt ꝓpria minori extremitati a q̄ aſcēditur.⁊ qd̄ de aſcenſu magis eſt ꝓpria maiori extremitati a qua deſcēditur. Rurſus qn̄ aliqd ex vna pte hꝫ fineꝫ ⁊ terminū.ex alia nō hꝫ nec finē nec terminū. qꝛ infinituꝫ ignotū eſt.⁊ denoiatio dꝫ fieri a noto.nō dꝫ fieri denoiatio ab eo ꝙ ponit infinitū.ſed ab eo ꝙ ponit finituꝫ.⁊ qꝛ hic finite ⁊ determinate ponit minor extremitas.⁊ q̄rit vtrū exinde poſſit aſcēdi in infinitū.a minori.n.extremitate dꝫ noiari hec qd̄ q̄ ponit finita nō a maiori q̄ ponit nō finita.Et cum dr̄ ꝙ minor ſupponit:lꝫ ſupponat ſm̄ ſe nō ſupponit ſm̄ aſcenſum:imo ſi vellemus poſſemus dicere ꝙ cū qōes ſint equales nūero his q̄ vere ſcimus.⁊ cū ſcia ſit de paſſione ⁊ ſubō in hac qōe tanq̄ ſubm̄ ſe hꝫ minor extremitas.tanq̄ paſſio maior:vtrū exinde poſſit ꝓcedi in infinitū.erit ḡ qd̄ vtrū hec paſſio aſcendere ſup aliquid infinitum poſſit cōpetere huic ſubiecto.vꝫ.minori extremitati.❡ Deinde cum dicit.

❡ **Et iterum quidem ſit de.a. nihil predicatur per ſe.a.autem in.c.eſt primo.medium auteꝫ in nullo priori. ⁊ iteꝫ.c.ſit in.i. ⁊ hoc in.b. Nūquid ⁊ hoc ſtare neceſſe eſt.an ⁊ hoc cōtingit in infinitum abire.**

❡ Mouet qōnem de maiori extremitate in deſcendendo.Circa qd̄ duo facit.qꝛ ꝑmo facit qd̄ dictum eſt.ſecūdo dat drīam inter hāc qōnem ⁊ ꝑmiſſam ibi (Differt aūt) Dicit ḡ (Et iterū vel ⁊ idē ſi de.a.qdē) .i.de maiori extremitate (nihil predicet per ſe) .i.nihil ſit ſupra ipſum (.a. aūt ſit in.c.ꝑmo) .i.imediate (medium autē) .i.c.qd̄ erit mediū inter.a.⁊ alia (ſit in nullo priore) .i.nō ſit i aliquo priore q̄ i.a.i.ſit imediate in.a. (⁊.c.) quod ponitur tale medium inter.a.⁊ alia (ſit in.i.⁊ hoc) .i.i. (ſit i.b.) .i.iſta q̄tuor ſe habeāt ꝑ ordinē in deſcēdēdo a.c.in.b. (nūquid neceſſe eſt ſtare hoc) vel ſtare in hoc (aut) ſm̄ modum hunc.i.ſm̄ hūc ꝓceſſuꝫ incipiēdo.ſ.ab.a.ſupremo qd̄ nō hꝫ aliqd ſuperius (ꝯtingit in infinitū ire) .i.in infinitum

deſcendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aūt hoc a priori: qm̄ hoc quidē eſt. Nunquid contingit inceptum ab hiſ ꝙ in nullo eſt altero ſed aliud in illo in ſurſum ⁊ in infinitum abire. alterū qȝ iceptū ab hiſ qḋ ipm̄ qdē de alio. de illo aūt nihil predicatur in deorſum intēdere ſi cōtingit ⁊ in infinitū ire.

¶ Dat dr̄iā īter hāc qōnē ⁊ ꝓcedētē. d. (dr̄t āt huiꝰ). ſ. qō vl' (dr̄t āt h̄ a priori). ſ. qōe (qm̄ hᵉ qdē) qō q̄ ē pᵒ poſita. i. qō pᵃ ē (nūqd ꝯtigit iceptū ab hiſ qḋ i nullo ē. ſȝ aliqd ē i illo). i. nūq̄ ꝯtigit icipe ab iſimo (⁊ i iſinitū ſurſū ire. alteꝝ āt). i. altera qō ē (iceptū ab hiſ). i. a ſupmo (qḋ qdē ipȝ ḋ alio ꝑdicaꝛ. ḋ illo āt nihil). q. d. ꝙ altera qō q̄rit vtꝝ icipe ab aliq̄ ſic ſupmo ꝙ nihil ꝑdicaꝛ ḋ ipſo. ſȝ ipȝ ḋ alijs cōtigit i deorſū deſcēdere ⁊ ſic deſcēdēdo i iſinitū ire. pᵃ igiꝛ ꝑſupponit vltimū ⁊ q̄rit vtꝝ ſit i iſinitū aſcēdere ſurſū. 2ᵃ qō ē ⁊ dr̄t ab altera q2 ꝑſuppōit ſupmū. ⁊ q̄rit vtꝝ ſit in iſinitū deſcendere deorſū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius nunqd cōtingit iſinitare media determinatis terminis. Dico autē vt ſi. a. in. c. ſit mediū autē ipſoꝝ ſit. b. ab ipſo autē. b. a. alterum. ſȝ hoꝝ alia. nunqd ⁊ hoc cōtingit in infinitum abire. aut impoſſibile eſt.

¶ Mouet qōnē de medijs. Circa qḋ duo facit. pmo facit qḋ dcm̄ eſt. 2ᵒ oñdit qd tales qōnes q̄rūt ⁊ ad quid deducāt. ibi (Eſt aūt ⁊ hoc) Dicit ḡ ꝙ (ampliꝰ) ſu. ꝯtigit q̄rere de ipſis medijs (nūqd. ſ. ꝯtingit iſinitare media determinatis extremis) ⁊ exponit ſe. d. (dico āt vt ſi. a. ſit in. c.) ita ꝙ ſint determinata iſta extrema vt nihil ſit ſupra. a. ⁊ nihil ſit infra. c. (⁊ mediū ipoꝝ ſit. b.) ſ. b. ſit inter. a. ⁊ c. (ab ipſo aūt. b. ſ. ab. a. alteꝝ). i. iter. b. ⁊ a. alterum ſit mediū. vt puta. d. (ſȝ ⁊ hoꝝ alia). ſ. ſȝ hoꝝ medioꝝ ſiue iter h̄ media ſint alia media (nūqd ⁊ h̄ ꝯtigit i iſinitū abire) ita ꝙ ſp erūt media ⁊ medioꝝ media. in iſinitū (aut impoſſe ē) ſu. hoc i infinitū ꝓcedere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt autem hoc intendere idē eſſe. ⁊ ſi demōſtrationes in infinitum veniant ⁊ ſi eſt demōſtratio rei ois aut adinuicem includantur.

¶ Oñdit qḋ tales qōes q̄rāt. ⁊ ad qd deducāt. d. (Eſt aūt ⁊ h̄ itendere idē ēē) ſu. ſi q̄raꝛ (⁊ ſi demr̄atiōes i iſinitum veniūt ⁊ ſi demr̄atio ē ois rei aut adiuicē includantur). i. teriēꝛ vt hȝ alia lr̄a. ¶ Notādū āt ꝙ i iſinitis nō eſt dare pmū. vn̄ ſi mūdꝰ fuiſſȝ ab eterno n̄ eēt dare pmā pluuiā nec pmū hoiē. ita ꝙ nl'lꝰ eēt hō q n̄ eēt geniꝰ ab hoie. ita ſi ꝓpōnes dēmr̄atie vadūt i iſitū. nl'la erit ꝓpō prima. ⁊ nulla erit ꝓpoſitio q̄ poſſit demr̄ari. ſic ḡ idē ē q̄rere vtꝝ accipiēdo ab hoie q vltiatꝰ ē vtꝝ ſit dare hoiē ab hoie in infinitū. h̄. n. q̄rere ē idē q̄rere vtꝝ ſit dare pmū hominē. ita ēt q̄rere vtꝝ ſp ꝓpō poſſit ꝯfirmari ꝑ ꝓpōnē in iſinitū vl' n̄. ⁊ q̄rere vtꝝ ſit dare pmā ꝓpōnē ⁊ idemoſtrabilē: vl' vtꝝ ois rei ſit demr̄atio ē idē vnū qḋ aliḋ. ¶ Notādū ꝙ qcqd termiat vl' ē ipe terminꝰ. vl' ē ꝑ aliḋ teriatū. qḋ aūt nec ē terminꝰ. nec ē reducere ipȝ i teriuȝ nl'lo mō terminare pōt. igiꝛ q2 ſi i ꝓpōnibꝰ demr̄atis eēt ꝓceſſus in iſinitū nl'la ꝓpō eēt terminꝰ. nec vllā ꝓpōnē eēt reducere i terminū. nl'la ḡ ꝓpō teriaret aliā. nec faceret fidē de alia nec vna demr̄atio ꝯfirmaret aliā demr̄atōē. nec terminaret aliā. q̄rere ḡ vtꝝ talia vadāt i iſinitū vl' nō ē q̄rere vtrū ꝓpōnes demr̄atiue vna faciat fidē de alia. vel vna terminet ⁊ ꝯcludat aliā vel non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr̄ autē dico ⁊ in priuatiuis ſillogiſmis ⁊ ꝓpoſitionibus. vt ſi. a. non ineſt. b. nulli aūt primo aut ē aliqd ifra cui priori non ineſt. a. vt ſi ipſi. c. qḋ ſit i oi. i. ⁊ nāqȝ in his aut infinita ſūt in qbus non eſt prioribus aut ſtatur.

¶ Oñdit has qōnes fcās i affirmatis poſſe fieri i negatiis. d. (Silr̄ āt dico ⁊ i ꝑuatis). i. i negatis (ſillis ⁊ ꝓpōnibꝰ vt ſi. a. qḋ n̄ ineſt nl'li. b. pᵒ vl' ē i nl'lo. b. pᵒ. aut ē aliqd infra) i. itermediū vt hȝ alia lr̄a (cui pori n̄ ineſt. a. vt ſi n̄ ē i. c. qḋ c. ē i oi. b. ⁊ iteꝝ ēt h̄. c. ē i alio pori vt ſi. c. ē illḋ qḋ ē i oi. i. ⁊ nāqȝ i his āt iſinita ſūt) ſu. pora (i qbꝰ poribꝰ n̄ ineſt) ſu. a (aut ſtatur) i talibꝰ ⁊ nō eſt ꝓceſſus i iſinitum. Ut ḡ iſta magis pateāt i terīs ſpālibꝰ dicemꝰ q. nl'lū. b. ē. a. i. nl'lꝰ hō ē q̄titas. n̄ ineſt nl'li. b. i. nl'li hoi pᵒ. i. imediate aliqd erit ifra i. itermediū a q̄ pᵒ remouebiꝛ. a. i. q̄titas. vt puta ſit illud. c. i. aial. qḋ. c. ē i oi. b. i. i oi hoie. ſi iteꝝ h̄. c. i. aial ē i alio pori. vt puta ſi aial ē illḋ qḋ ē i oi. i. i oi corpe. erit ḡ i talibꝰ ꝓceſſus i iſinitū. ita ꝙ ſp erit daꝛ aliqd pᵒ ⁊ aliqd ſupiꝰ. a. qbꝰ poribꝰ nō ierit. i. a qbꝰ ꝑ pᵒ remouebiꝛ. a. i. q̄titas. vl' n̄ erit ꝓcedere i iſinitū. ſȝ erit i talibꝰ ſtarꝰ. ¶ Notādū āt ꝙ iō ē mediata hec negatiua nullū. b. eſt. a. i. nullꝰ hō eſt q̄titas. q2 aliqd ē ſupra. b. vl' q2 aliqd ē ſupra. a. ſi. n. nec. b. nec a. eēt i aliq̄ toto iſta eēt imediꝰ. nullū. b. ē. a. vt ē ex ſupioribꝰ patefactū. ſi ḡ ē mediata aliqd erit ſupra. b. vl' ſupra. a. ſi āt iō eſt mediata. q2 aliqd ē ſupra. b. illḋ ḡ mediū qḋ erit ifra. b. ⁊ a. vl' illḋ mediū qḋ erit ad ꝓbādū nullū. b. ē. a. erit ſupra. b. ſit ḡ. c. ſi āt adhuc nō ē imediata nullū. c. ē adhuc erit aliqd ſupra. c. ꝓcedeꝛ ḡ i iſinitū i negatis ē ꝓcedeꝛ i infinitū i affirmatis q2 ſi eēt. c. ſupra. b. ⁊ i. ſupra. c. ⁊ ſic aſcēdēdo nl'lȝ eēt mediū ex pte. b. ad ꝓbādū nl'lȝ. b. ē. a. ⁊ qḋ dictū ē ḋ. b. itelligēdū ē ḋ. a. q2 ſi iō eēt mediata nl'lȝ. b ē. a. q2 aliqd eēt ſupra. a. qḋ pᵒ remoueret ab ipo b. q̄ a. ſi adhuc nō eēt ꝓpō imediata. adhuc oporteret dare aliqd ſupra illḋ. n̄ ē ḡ ꝓceſſus i iſinitū i negatiuis: niſi q2 eſt ꝓceſſus i infinitū in affirmatis. ¶ Deinde cum dicit

¶ Sȝ in cōuertibilibꝰ nō ſilr̄ ſe hȝ: non. n. eſt in eque predicabilibꝰ de quo ꝑdicatur primo aut vltimo. oia. n. ſic ſilr̄ ad oia ſe habēt. ⁊ ſi ſint infinita de ipſo ꝑdicantia in vtraqȝ ſunt ꝑdicata iſinita. Niſi ſilr̄ ꝯtingat conuerti: ſȝ hoc qdē ſicut accn̄s illud vero ſicut predicamentum.

¶ Oñdit ꝙ tales qōnes i ꝯuertibilibꝰ n̄ hn̄t locū. d. (Sȝ i cōuertibilibꝰ nō hȝ ſe ſic.) ꝙ ſu. ſit ibi. a. aſſignare ſupius ⁊ iferiꝰ: nec ē ibi aſcēſus nec deſcēſus. iō ait ꝙ (nō. n. in eq̄ ꝑdicabilibus de quo dr̄ pᵒ aut vltio. oia. n. ad oia ſe hn̄t ſic ſilr̄). i. ꝯuertibilr̄ ⁊ eodē mō (⁊ ſi ſint iſinita) talia. ſ. ꝯuertibilia (ꝑdicātia de ipſo). i. ḋ aliquo ꝯuertibili (i vtraqȝ) ſup. pte (ſunt talia ꝑdicata iſinita). q. d. ꝙ talia ꝑdicata erūt i vtraqȝ pte. i. ita erūt ſuba ſic ꝑdicata: ex q̄ ꝯuertibilia ſunt ad oēȝ ptē poterūt verti. poterit. n. ſp in talibꝰ fieri de ꝑdicato ſubȝ ⁊ ecōuerſo (niſi ſilr̄ ꝯtigat ꝯuerti) falſa eſt lr̄a. dȝ dici (niſi nō ſilr̄ ꝯtigat ꝯuerti) ita. n. hȝ alia trāſlatio ⁊ eſt correctior lr̄a. q. d. ꝙ poterit eē diuerſitas in talibꝰ ꝯuertibilibꝰ ſi nō ſilr̄ ꝯuertanꝛ. i. ſi nō ſint ſilr̄ ꝯuertibilia (ſȝ h̄ qdem ſm accn̄s). i. ꝯuertanꝛ accidētaliter (illud autē ſicut predicatū). i. cōuertaꝛ ſicut eēntiale ꝑdicatuȝ hoc. n. mō diffinitio ⁊ ꝓpriuȝ ꝯuertunꝛ de aliquo: ſed diffinitio ꝯuertiꝛ eſſentialr̄. ꝓpriū aut manet de genere accn̄tis. nō eſt dr̄ia in cōuertibilibus ſm ſub ⁊ ſupra: ſed ſolum ſm eſſe eſſentiale ⁊ accidentale.

¶ Q ḋ qdē igiꝛ media nō contigit iſinita eē ſi in ſurſuȝ ⁊ deorſuȝ ſtēt ꝑdicamēta maīfeſtū eſt.

¶ Poſtq̄ phs poſuit queſtiōes de aſcēſu ⁊ deſcenſu ⁊ de

medijs. In parte iſta exequitur de q̄ōnibus illis. Circa qđ duo facit: q2 p̄mo hꝰ q̄ōnes abbreuiat reducendo eas ad pauciores. 2° q̄ōnes abbreuiatas determinat. ibi (Sed ꝙ in illis ſillogiſtice.) Propter p̄mū ſciēdū ꝙ hꝰ q̄ōnes abbreuiant̄ dupl'r. p̄mo q2 q̄ōnes de medijs reducunt̄ ad q̄ſtiones de extremis: q2 ſi nō eſt incipiēdo a maiori extremitate deſcēdere in īfinitū nō erūt media īfinita. nō igit̄ poſſunt eſſe media infinita: niſi q2 vel ē infinitus aſcēſus icipiēdo ab extremo īfimo. vel eſt infinitus deſcēſus incipiendo a ſupmo extremo. 2° abbreuiant̄ hmōi q̄ōnes: q2 q̄ōnes de p̄uatiuis reducunt̄ ad queſtiones de affirmatiuis. nā vt ſupra diximus non pōt eſſe infinitus ꝓceſſus in negatiuis: niſi q2 eſt īfinitus ꝓceſſus in affirmatiuis. duo ergo facit ſm ꝙ hic duplici mō abbreuiat hꝰ queſtiones. nā p̄mo facit hoc reducendo q̄ſtiones de medijs ad q̄ſtiones de extremis. 2° reducēdo queſtiones de negatiuis ad queſtiones de affirmatiuis. ibi. (Manifeſtum eſt autē.) Circa p̄mū tria facit: q2 p̄mo ꝓponit qđ intendit. 2° exponit qđ dixerat. 3° ꝓbat intentū. 2ª ibi (Dico autem) 3ª ibi (Si eni. a.) Dicit ergo (manifeſtū eſt quidē ꝙ non cōtingit media infinita eſſe ſi ſtēt ꝑdicata in ſurſuz ⁊ deorſuz) .q.d. ꝙ cū eſt ſtatus in extremis ꝙ nō cōtingit in infinitū nec aſcendere nec deſcēdere. hoc erit ſtatus in medijs ꝙ non erunt infinita media. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Dico autem ſurſuz quidem qđ vl'e magis ē. deorſum autem qđ particulare eſt.**

¶ Exponit qđ dixerat. exponit. n. q̄d eſt ire ſurſū ⁊ q̄d deorſum. d. (dico aūt ſurſum qđ eſt magis vl'e) hoc erit enim ire ſurſuz incipere a magis particulari: ⁊ ire in magis vl'e (deorſū aūt) ſu. ire (eſt ī magis ꝑticulare.) ¶ Notanduz aūt ꝙ ſic eadez ē via q̄ itur ab athenis ad thebas ⁊ a thebis ad thenas. attū dīt ſm modū ſe hn̄di: vel ſ3 modū incipiēdi ⁊ finiēdi viā: q2 vna incipit ab athenis ⁊ finit̄ ī thebas. alia a thebis ⁊ finit̄ in athenas: vt declarari h3 in 3° phy̆coꝝ. ſic idē eſt ſpaciū ꝑ qđ deſcēdit̄ ⁊ aſcēdit̄ ī linea ꝑdicamentali. ſed illud ſpatiū vt eſt aſcēſus incipit a particulari ⁊ tendit in magis vniuerſale: vt eſt deſcenſus ſe h3 econuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Si. n. a. ꝑdicāte de. c. īfinita ſūt media in q̄bꝰ eſt. b. manifeſtū eſt ꝙ cōtigit vtiq3 ab. a. ad. c. ī deorſum alterū de altero ꝑdicari ī īfinitū. anq̄3 enīz in. c. veniat infinita ſūt media. ⁊. a. c. in ſurſuz īfinita anq3 in. a. veniat. Quare ſi. b. īpoſſibilia ſūt: ⁊ ipſiꝰ. a. ⁊. c. īpol'e ē īfinita eē media.**

¶ Probat p̄ncipale itentū. Circa qđ duo fac̄: q2 p̄ fac̄ qđ dictū eſt. 2° remouet quādā cauillationē circa h̄ fieri poſſz ibi. (Neq3 eni.) Dic̄ ḡ. (Si. n. a. ꝑdicāte de. c. īfinita ſunt media ī q̄bꝰ ē. b.) .i. ſignificant̄ ꝑ. b. (manifeſtū ē ꝙ ꝯtingit vtiq3 ꝙ ab. a. ad. c. ī deorſū alteꝝ de altero ꝑdicari ī infinitū anq̄3 veniat ī. c. īfinita media ſūt. ⁊. a. c.) .i. ab ipo. c. (in ſurſū īfinita) ſu. ꝯtigit ꝑtrāſire: (q2 ſi hec īpoſſia ⁊ ipſiꝰ .a. ⁊. c. īpol'e ē eē infinita media.) ¶ Notādū aūt itētionē phi' eē ꝙ ē īpol'e īfinita media eē. ſ3 oz eē ſtatū in extrēis. vt ponamꝰ ꝙ extrēa ſūt. a. ⁊. c. i. ſubā ⁊ hō. media ſīt corpꝰ aīatū ⁊ aīal ⁊ cetera talia q̄ oīa figurent̄ ꝑ. b. ꝯſtat aūt ꝙ anq̄3 deueniat̄ ab. a. in. c. i. a. ſubā ī hoīez ꝙ oz oīa. b. i. oīa media ꝑtrāſire. ⁊ q2 talia ſunt īfinita: īfiniꝰ ḡ poterit eſſe tal' dſcēſus. nūq̄3 ḡ icipiēdo ab. a. deueniemꝰ in. c. q2 nō cōtigit īfinita ꝑtrāſire. h̄ āt ē ꝯ ypotheſi3. poſitū eſt enim deſcēſu3 eē finitū. ſi ḡ deſcēſus ē finitꝰ oz ꝙ media ſint finita. hoc. n. oēt ſi icipemꝰ. a. c. i. ab hoīe. ⁊ aſcēderemꝰ in. a. i. in ſubā3. infinita. n. eſſet ꝑtrāſire. ſi ḡ ſunt hec īpoſſia ꝙ ſit aſcenſus finitꝰ ⁊ deſcēſus finitꝰ nec̄e ē inter. a. c. eē media finita ex q̄ ponimꝰ aſcēſū ⁊ deſcēſū. ¶ Nōdū ēt. ꝙ q̄dā textꝰ hn̄t his. ꝯtingit. hn̄t. n. talē lr̄a3. māifeſtū ē ꝙ ꝯtigit vtiq3 ꝙ ab. a. ad. c. alterū de altero ꝯtigit ꝑdicari īfinitū. ſ3 ibi nō d3 eē niſi ſcil' ꝯtingit: vt p3 ex alia trāſlatiōe q̄ in hoc h3 correctiorē lr̄a3. ¶ Notandū aūt ꝙ cōiter textus hn̄t q̄re ſi. b. ſ. ſūt. ⁊ ē corrupta lr̄a. d3 dici ſi h̄ non h3 alia tranſlatio cū q vellet poſſet ſic nr̄a3 exponere lr̄a3. q̄re ſi .b. i. ſi media īpoſſia ſunt ſu. ꝑtrāſire ſi ponant̄ īfinita ipſiꝰ .a. ⁊. c. impol'e ē eſſe infinita media. q2 ſu. ponit̄ poſ'is trāſitus ab. a. in. c. ⁊ ecōuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Neq3 eni ſi aliq̄s dicat ꝙ hec q̄dē q̄ ſunt. a. b. c. cōtinentia ſunt adinuicē: quare neceſſe eſt media eſſe finita. illa vero nō accipere.**

¶ Remouet quādā cauillationē q̄ circa ꝑdicta fieri poſſz circa qđ duo fac̄: q2 p̄ pōit hꝰ cauillationē. 2° eā remouet ibi. (Nihil dīt.) Dic̄ ḡ ꝙ (neq3 ē ſupple dr̄ia ſi aliquis dicat qđ hec q̄dē q̄ ſūt. a. b. c.) .i. ſi media ⁊ extrēa q̄ itelligūtur ꝑ. a. b. c. (ſunt adinuicē ꝯtigētia) .i. ꝓxīa ⁊ ꝓpinq̄ (q̄re nec̄e ē media) ſu. talia eē accipe. i. eē (finita) .q.d. ꝙ ſi. a. b. c. i. ſi media ⁊ extrema ſunt adinuicē ꝯtingentia vel ꝯſr̄ iter ſe habētia cōtingit talia media eē accipere. i. eſſe finita. ſ3 ſi nō ſunt ꝯtigētia vel ꝯſr̄ ſe hn̄tia ſupplēdū eſt ꝙ diceret cauillator ꝙ pſſīt eſſe īfinita media. ¶ Nōnᵐ ꝙ per a. c. intelligit extrema. ꝑ. b. media. igit̄ . a. b. c. eē adinuicē cōtingētia ē media īter ſe ⁊ media cū extremis eē adinuice3 .i. ꝯtingentia. i. ꝯtinua vl' ꝯſr̄ ſe hn̄tia. ¶ Notādū ēt vim cauillationis hꝰ in hoc ꝯſiſtere. nā inter duo extrema pſſīt eē media infinita: q̄ nec īter ſe nec cū extremis ſūt ꝯtinua nec ꝯtingētia: nec ꝯſr̄ ſe hn̄tia. vt inter duo puncta extrema ſunt īfinita puncta media q̄ nec īterſe nec cū extrēis ſunt ꝯtigētia. cauillaret ḡ aduerſariꝰ ꝙ ſi. a. b. c. i. ſi media adinuicē ⁊ cū extremis ſūt ꝯtigētia. i. ꝯtinua vel cōtigua vel ꝯſr̄ ſe. hn̄tia nec̄e ē talia media eē accipe. ſ3 ſi nō ſunt ꝯtingencia pſſīt eē īfinita. ſ3 vt patebit dū tū ſint media in actu nihil refert ponere ea ꝯtigētia vl' nō ponere. ¶ Notādū ēt ꝙ in his q̄bꝰ itur in īfinitū eſt accipe media ꝓxīa: vt ſi mūdꝰ fuiſſet ab eterno. incipiēdo ab h̄ die vltio in q̄ ſumꝰ poſſemꝰ ſemꝑ accipe diē aliū: ⁊ hoc in īfinitū: nūq̄3 tū deuenirēmꝰ ad diē p̄mū. h̄. tū non obſtāte dies ſe hn̄t ꝯſr̄: q2 ſtati poſt vnā diē ē alia dies. ſi. n. ſic eēt pol'e ꝙ mūdꝰ fuiſſet ab eterno ⁊ eēt dare p̄mā diē ſꝑ poſſemꝰ accipe diē poſt diē: nūq̄3 tū deuenirēmꝰ ad hāc vltia3 diē. ⁊ ī talibus q̄ vadūt in īfinitū nihil dīt accipe ꝯſr̄ vl' nō ꝯſr̄. vt p3 in nūeris. poſſū. n. ſꝑ accipe ꝯſr̄ ⁊ dicere vnū duo tres q̄tuor: ⁊ ſic in īfinitū. ⁊ poſſū accipe nō ꝯſ̄ter ⁊ dicere q̄nq3 decē q̄ndeci3. ⁊ ſic in īfinitū. in hoc ē aūt dr̄ia: q2 accepta ſūt finita. ſ3 poſtea q̄ ſūt accipiēda ſūt īfinita. ſi ḡ accipiant̄ talia ꝯſr̄ vel nō ꝯſr̄ ſemꝑ q̄ poſtea accipiēda ſūt: ſūt īfinita. ⁊ nūq̄3 icipiēdo ab vno extremo ex quo infinita ſūt media nūq̄3 deueniemꝰ ad aliud extremū ſiue accipiant̄ media ꝯſ̄ter ſiue nō cōſequēter. accepta. n. erunt finita: ſed q̄ poſtea accipiēda ſūt erūt ſemꝑ īfinita. vel ergo dōm ꝙ nō ſit ſtatus in extremis ⁊ ꝙ nō ſit deuenire ab extremo ad extremū: vl' ſi eſt deuenire ab extremo ad extremū: oz ꝙ media ſint finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Nihil differt. quod vtiq3 accipio eorū3 que ſunt. b. erit ad. a. aut ad. c. aut īfinita media aut non. a. aut ſi quo iam primo ſunt infinita. ſiue ſtatim ſiue nō ſtatim. nihil differt. que. n. ſunt poſt hoc infinita ſunt.**

¶ Soluit cauillationē dictā dicens: ꝙ (nihil differt). i. nihil refert ſu. ſic cauillare (qꝰ. n. vtiq3 accipio eorum que ſunt. b.) .i. ſi accipio aliqua eorum que ſunt. b. (erit. ad. a.

aut ad.c.infinita media aut nõ).q.d.ꝙ vel erũt infinita media iter.b.⁊.a.⁊ nõ inter.b.⁊.c.aut nõ erũt infinita media iter.b.⁊.a.ſ; iter.b.⁊.c.⁊ ſubdit(a quo).i.ex quo(iã p̄mo ſũt finita).i.iã poſitum eſt p̄mũ ꝙ ſint media iſinita (ſiue)accipiant̃ talia media(ſtati).i.ↄ̃iter ſe habentia (vel nõ ſtati).i.nõ ↄ̃iter ſe habẽtia(nihil differt.nã que aũt ſunt poſt infinita ſunt.)❡ Notãdũ aũt ꝙ per.a.c.vt ſupra dicebat̃ intelligit extrema.p.b.media.ſi ergo.b.i.ſi media ſunt iſinita.vel erũt iſinita ad.a.i.reſpiciẽdo.c.vel nõ ſu.erũt iſinita ad.a.vel nõ erũt infinita ad.c.põt eni; ↄtingere ꝙ hꝫ media nõ ſunt infinita ad.a.ſi ſunt iſinita ad.c.⁊ põt ↄtingere ecõuerſo ꝙ hꝫ media nõ ſunt infinita ad.a.c.ſi ſunt iſinita ad.a.oꝫ tñ vel ad.a.vel.c.iſinita eſſe. aliter eni talia nõ eẽnt media infinita. q̃litercũq; tñ iter.a.⁊.c.i.iter duos terminos ponant̃ iſinita.b.i.iſinita media.du; tñ talia media ſint in actu.nihil tñ refert ponere talia media ↄtinua vel nõ ↄtinua.nã quocũq; mõ ponantur impoſe eſt inter duos terminos eẽ infinita media in actu.q2 qcqd eſt iter duos terminos eſt terminatu; qcqd eſt terminatũ eſt finitũ.ſi ergo iter duos termios eẽnt iſinita in actu infinita eẽnt finita.❡ Dubitaret forte aliqs. quõ oꝫ ipſius.b.ad.a.aut ad.c.infinita media eſſe aut nõ eſſe.❡ Dicẽdũ ꝙ poſitũ eſt in ſuppoſitione p̄ma ꝙ iter.a.⁊.c.ſint iſinita media ponam⁹ ꝙ per.a.itelligat̃ vnitas. per.c.numerus ſupmus.ſi eſſet tale numerũ dare.p.b.numeros itermedios.ſi ergo accipio aliqd eoꝝ que ſunt.b.i.aliquẽ numerũ itermediũ:vtputa.denariũ vel erunt ipſi⁹ b.i.ipſius denarij ad.a.i.ad vnitatẽ finita media ⁊ ad ipſ.c.infinita aut ecõuerſo.g̃ ipſius intermedij ad.a.poſſunt eſſe media finita vel infinita.⁊.c.pñt eẽ finita vel infinita.ita tñ ꝙ ſi ad vnũ terminũ.b.hꝫ media finita ad aliu; terminũ habebit infinita.ſemꝑ eni; in talib⁹ media accepta ſunt finita ⁊ accipienda ſunt infinita.ſi g̃ hõ poſſet incipere ab vtroq; termino ab vtroq; poſſet accipere finita ⁊ infinita.verũ q2 nõ eſt poſe ꝙ incipiat̃ ab vtroq; eſt poſſibile ꝙ mediũ acceptũ ad vtrũq; terminum habeat habitudinẽ finitã ⁊ infinitã.ſi ergo icipio ab.a.i.ab vnitate mediũ acceptũ:vtputa denariũ habebit ad vnitatẽ finitam habitudinẽ:⁊ erunt finita media iter denariũ ⁊ vnitatem.ad.c.aũt.i.ad ſupmũ numerũ habebit habitudinẽ infinitã:⁊ erunt infinita media iter ea.⁊ ſi eẽt poſe ꝙ inciperet̃.a.c.i.a ſupmo numero numerus accept⁹ ex parte.c. haberet finitã habitudinẽ ad.c.⁊ infinitam ad.a.phs g̃ in lectione ſua p̄ſupponit poſitionẽ aduerſarij.vꝫ.ꝙ.a.⁊.c.dicant determinatos terminos:⁊ ꝙ a quolibet poſſet incipi ꝙ ſi ſic eſt medium acceptum poterit hr̃e finita ⁊ iſinita media ad.a.⁊ etiã ad.c.ita tñ ꝙ ſi ad vnu; hꝫ finita ad aliud habebit infinita:vt ſi incipitur ab.a.erit finitas ex pte a.⁊ infinitas ex parte.c.vt denarius q hꝫ finitaz habitudinez ad vnitatẽ:⁊ infinitã ad ſupmũ numerũ.⁊ ſi eſſet poſſibile ꝙ inciperet̃.a.c.i.a ſupmo numero ⁊ acciperet̃ aliqs numerus intrinſecus.ita ſe hr̃et ad ſupmũ numerũ ſicͭ denarius ad vnitatẽ eẽt hitudo ecõtrario:q2 tunc.b.i.numerus ille itermedi⁹ hr̃et finitã hitudinẽ ad.c.⁊ iſinitã ad a.pꝫ g̃ quõ i talib⁹ pñt eẽ media finita ⁊ iſinita.❡ Ulterius forte dubitaret aliquis.qd vult ſibi phs cũ ait.ꝙ ex quo iã p̄mũ ſunt infinita media ſiue accipiant̃ media ſtatim ſiue nõ ſtati; nihil differt:q2 que ſunt poſt iſinita ſũt.❡ Dicendũ ꝙ hoc dictũ phi aſſũptũ eſt ad ſoluẽdũ cauillationẽ aduerſarij.Dicit.n.phs ⁊ verũ eſt ꝙ non eſt poſe ꝙ ſit ſtatus in extremis:⁊ ꝙ ſit poſſibile ꝓcedere ab.a.in.c.vel ecõuerſo.⁊ tñ ipſa.b.i.ipſa media ſint iſinita:q2 tũc ↄtingeret infinita ptrãſire.cauillaret aũt aduerſari⁹ ꝙ ſi accipiant̃ ipſa.b.i.ipſa media ↄtingentia ⁊ ꝓxima.impoſſibile eſt eſſe poſe; ꝓceſſu; ab.a.ad.c.⁊ talia media eſſent infinita:ſi diceret aduerſarius ꝙ nõ ẽ accipe talia media ſic ꝓxima iſinita iter.a.⁊.c.ſed media nõ ꝓxima diceret aduerſari⁹ pñt eẽ iſinita:⁊ tñ erit poſſis ꝓceſſus ab.a.ad.c.⁊ ecõuerſo.Ad qð reſpõdet phs ꝙ ex quo p̄mũ.i.ſ; ſuppoſitionẽ p̄mã.i.p̄ncipalẽ aduerſarij ſunt iſinita media.non refert accipe talia media.ſtati;.i.ꝓxima.vel nõ ſtatim.i.nõ ꝓxima.ſtati; eni poſt binariũ ẽ ternarius:poſt ternariũ eſt q̃ternarius.ſi g̃ inter vnitatẽ ⁊ ſupmũ numerũ accipiantur iſta intermedia binarius ternarius:⁊c̃ accipiant̃ media ſtati;:ſ; poſt binariũ nõ ſtatim ẽ denarius.⁊ poſt.10.nõ ſtati; ſũt.15.accipiẽdo eni tales numeros itermedios.vꝫ.5.10.15.20.⁊ ſic in iſinitũ ꝓcedẽdo accipiunt̃ media nõ ſtati.nõ refert aũt ex quo media ſunt iſinita:ſiue accipiant̃ media ſtati ſiue nõ ſtati.icipiẽdo eni; ab vnitate:⁊ dicẽdo vnũ duo tres.ſic ꝓcedẽdo ⁊ ſic accipiendo media ſtati deueniemus ad numerũ ſupmũ:ſic accipiẽdo ẽt media nõ ſtati.⁊ dicẽdo vn⁹.5.10.15.⁊ ſic ꝓcedẽdo nũq; deueniem⁹ ad ſupmũ numerũ.ſemꝑ eni accepta erũt finita ⁊ q̃ ſũt poſt.i.accipiẽda erũt iſinita.nõ eſt g̃ poſe ꝙ aliquis poſſit ꝓcedere ab a.⁊.c.⁊ ecõuerſo.i.ab vnitate in ſupmũ numerũ vel ecõuerſo:⁊ tamẽ ſint infinita media iter.a.⁊ c.ſi illa media ſint ꝓxima ſiue nõ ꝓxima.ſi ergo eſt ſtat⁹ in extremis.i.ſi eſt poſſis ꝓceſſus ab extremo in extremũ opꝫ ꝙ ſit ſtat⁹ in medijs.⁊ ꝙ ſint finita media. ſiue accipiant̃ talia media ꝓxia ſiue nõ ꝓxima.❡ Ulterius forte dubitaret aliqs.q2 vr̃ verũ eẽ dictum aduerſarij.vꝫ.ꝙ poſſunt eẽ determinata extrema:⁊ põt eẽ trãſit⁹ ab extremo in extremũ.⁊ pñt eẽ infinita media iter extrema.dũ tñ illa media nõ ſint ꝓxima adinuicem vel nõ ſint ↄ̃iter ſe habẽtia:vt põt eẽ trãſitus ab vno capite linee ad aliud caput:⁊ tñ in linea ſunt iſinita puncta:ſ; illa puncta non ſe habent ↄ̃iter.q2 pũctus pũcto nõ eſt ↄtinu⁹:neq; ↄtigu⁹ neq; ↄ̃iter ſe hñs.❡ Dõm ꝙ nõ eſt locutio hic de medijs in potẽtia.ſed de medijs in actu.impoſe ẽ aũt media infinita eſſe in actu iter aliqua extrema ⁊ eſſe poſſibilem tranſitũ ab extremo in extremu; ſiue illa media ſint ↄ̃iter ſe habentia ſiue non.❡ Deinde cum dicit.

❡ **Manifeſtum aũt ⁊ in priuatiua demonſtratione quonia; ſtatur.Siqdem ſtatur in predicatiua ſtat̃ in vtriſq;.Si ab vltimo.n.nõ contingens neq; in ſurſum ab eo in quo ſtatur ire in infinitum.Dico autẽ in quo ſtatur ꝙ ipſum quidem in alio nullo eſt.ſed in illo aliud.vt.c. Neq; a primo in id in quo ſtat̃ velut vltimu;. dico autem primum ꝙ ipſum quidem de alio: ſed de illo nullum aliud.Si igitur hoc erit in negatione ſtabitur.**

❡ Abbreuiat hꝫ q̃ſtiões reducẽdo p̄uatiuas ad affirmatiuas.Circa qð duo facit.q2 p̄mo ꝓponit qð intẽdit.2° probat ꝓpoſitũ.d.(manifeſtũ eſt aũt.⁊ in p̄uatiua demſtratione:qm̃ ſtat̃ ſiqdẽ in p̄dicatiua).i.in affirmatiua(ſtatur i vtriſq;)in vtrãq; ptẽ in ſurſũ ⁊ deorſum.q.d.ꝙ ſi ſtat̃ in affirmatiua in ſurſũ ⁊ deorſum ſtabit̃ in negatiua i ſurſũ ⁊ deorſu;.qð declarat in terminis.d.(ſi autẽ ab vltimo).i.ab infimo(in quo ſtat̃).i.vltra qð nõ ẽ deſcenſus(nõ ↄtingens nec in ſurſu; in infinitu; ire)⁊ exponit ſe qd appellet vltimũ in quo ſtat̃.d.(dico aũt).i.voco vltimũ ſu.(in quo ſtat̃ qð ipm̃ qð qdẽ in nullo alio eſt).i.de nullo alio p̄dicat̃(ſed in illo aliud).i.ſed alia p̄dicant̃ de ipſo.q.d.ꝙ ſi eſt ſtatus in aſcendẽdo ⁊ ſu.ſi ẽt eſt ſtatus in deſcendendo(vt nec a p̄).i.a ſupremo.⁊ vli eũdo ſu.(in id in quo ſtatur velut in vltimu;)⁊ particulare vt.ſ.ſic pro

cedendo nõ ſit abire in infinitũ ꝛ exponit ſe quid appellet primũ. d. (dico aũt) .i. voco (pmum qđ ipſum qdem) ſu. de alio predicaꝭ. (ſed de ipſo) ſu. (nihil aliud) dicitur (ſi igiꝭ hoc erit) .i. ſi erit ſtatus in affirmatiua ꝙ non contingat in infinitum ire. nec in ſurſuꝫ nec in deorſum (ꝛ in negatiua ſtabiꝭ) ſu. in ſurſum ꝛ in deorſum.

℄ Tripl'r. n. demrãꝭ nõ eẽ. aũt. n. in quo ẽ. c. b. omni ineſt. Sꝫ in quo ẽ. b. nulli ieſt. a. Ipſius qdẽ igiꝭ. b. c. Et ſemp alterius diſtãtie neceſſe eſt ire in imediata. pdicatiua. n. hec diſtantia.

℄ Poſtꝗ phus ꝓpoſuit hanc vitatẽ ꝙ ſi eſt ſtatus in affirmatiua ꝙ eſt ẽt in negatiua. In pte iſta ſupponẽdo ſtatũ in affirmatiua ꝓbat ſtatũ in negatiua. Circa qđ tria facit. qꝛ pmo facit qđ dcm̃ eſt. 2° remouet cauillationẽ quãdaꝫ. 3° epilogat circa determinata. ſcđa ibi. (Manifeſtũ ãt.) tertia ibi. (Quod quidẽ igiꝭ) Circa pmũ tria facit ſꝫ ꝙ puatiua in triplici figura cõcludi põt. pmo ergo oſtedit ꝙ in puatiua ſit ſtatus ꝓut ↄcludiꝭ per pmaꝫ figurã. 2° ꝓut ↄcludiꝭ p ſecũdã. 3° ꝓut ↄcludiꝭ per tertiam. ſecunda ibi. (Iteꝝ ſi. b.) tertia ibi. (Terti⁹ aũt ẽ.) Dicit ergo ꝙ. (tripliciter. n. demrãꝭ nõ eſſe) .i. ꝓpõ negatiua. Dicit ergo pmo qũo tale nõ eſſe. i. talis ꝓpõ negatiua oſtẽdaꝭ p pmã figurã. Circa qđ duo facit. qꝛ pmo ex ſuppõne facta ait ꝙ in pma figura ſit ſtatus quãtuꝫ ad ꝓpõnẽ affirmatiuã. 2° ex hoc ꝓbat ꝙ ſit ſtatus quãtũ ad negatiuã ibi. (Si alteruꝫ.) Dicit ergo. ꝙ (aut. n.) ſu. nõ eſſe. a. in. c. (qꝛ in quo qdẽ eſt. b. ↄtingit) .i. ineſſe omni. b. c. hec eſt minor. oẽ. c. eſt. b. (ſed. a. ieſſe nulli in quo ẽ. b.) .i. nullũ. b. eſt. a. ecce maior. fiet ergo talis ſillus in pma figura. nullum. b. eſt. a. oẽ. c. eſt. b. ergo nullum. c. eſt. a. ſi ergo pmiſſas huius ſilli volumus reducere ad immediatas (ipſius qdem igiꝭ. b. c.) .i. ipſius minoris q̇ eſt affirmatiua (ꝛ ſemper alterius ſpacij) .i. quãtũcũqꝫ accipiatur eſſe alterius ꝛ alterius ſpacij .i. ſiue magni ſiue parui (neceẽ eſt ire in imediata. predicatiua. n. eſt hec diſtantia) .q. d. ex quo ſuppoſitũ eſt ꝙ in affirmatiuis itur in imediata. b. c. qualecũqꝫ hẽat ſpatium ſiue magnuꝫ ſiue paruuꝫ ex quo affirmatiua eſt reducere ad imediata ꝛ ad aliqd in quo ſit ſtatus. ℄ Notãdũ autẽ ꝙ ſi vellẽ ꝓbare nullum. c. eſt. a. i. nullus hõ eſt q̃titas ꝛ aſſumere ꝓ medio. b. ꝓpõ. b. c. poſſet eſſe magne diſtãtie ꝛ parue. magne qdeꝫ ſi ꝓ. b. acciperꝭ ſuba. parue vo ſi ꝓ. b. acciperꝭ animatũ. nã nõ eſt tanta diſtãtia inter hominez ꝛ aĩatũ q̃ta eſt inter hoĩeꝫ ꝛ ſubaꝫ. attamẽ q̃tũcũqꝫ accipiatur. b. c. minor alterius ꝛ alterius ſpatij ex quo affirmatiua eſt per ſuppoſitionem factam reduceꝭ ad propoſitionem immediatam. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Sed alteꝝ manifeſtuꝫ ꝙ ſi in alio nõ ẽ priori vt in. d. hoc indigebit in oi. b. eẽ. ꝛ ſi iteꝝ in aliquo ipſo. d. priore non fuerit illud indigebit in oi. d. eſſe. Quare qm̃ in deorſum ſtaꝭ ꝛ in ſurſum ſtabiꝭ. ꝛ erit qđdã pꝛicipiũ i quo nõ erit. a.

℄ Oñdit quo mõ reducaꝭ negatiua. vt qũo reducaꝭ. nullum. b. eſt. a. i. nullũ aĩatuꝫ eſt q̃titas. ideo ait. (Sed alteruꝫ) .i. ſed ꝓpõ altera. vtputa. negatiua. vꝫ. nullũ. b. eſt. a. (manifeſtũ eſt ꝙ ſi) ſu. a. i. ſi q̃titas (ſi nõ eſt in alio priori. vt in. d.) .i. ſi q̃titas non eſt. i. remoueꝭ ab ipſo. d. i. ab ipſo corpore puſquam ab ipſo. b. i. ab ipſo inaĩato (indigebit) .i. oportebit (hoc) .i. d. ſiue corpus (eẽ in omni. b.) .i. omni inaĩato (ꝛ ſi iteꝝ) ſu. a. i. q̃titas (non fuerit in alio priori ab ipſo) .i. ſi q̃titas remouebiꝭ prius ab alio. vtputa a ſuba puſꝗ. a. d. i. priuſꝗ a corpore (indigebit) .i. oportebit ſu. ſubam (eſſe in omni. d. quare qm̃ in deorſuꝫ ſtaꝭ ꝛ i ſurſũ ſtabiꝭ) .q. d. ꝙ ſi ẽ ſtat⁹ i ſurſuꝫ ꝙ ꝛ i deorſũ. ſu. i affirmatiuis. cũ ḡ hoc mõ negatiua reducaꝭ ad imediataꝫ accipiendo ſemp aliqd ſu. ſm ꝓpõnẽ affirmatiuã ſi ẽ ſtatus in affirmatiuis. oꝫ ꝙ ſit ſtatus i negatiuis. ꝛ qꝛ ſic eſt (erit qđdã pn̄) .i. qđdã pmũ (i quo nõ erit) .i. negabitur ſup. a. i. quãtitas. q. d. ꝙ erit dare aliqd a quo pmo negabitur quãtitas ꝛ ibi erit ſtat⁹. ℄ Notandũ ꝙ ſi aliqd remoueꝭ ab aliquo. vtputa. ſi quãtitas remoueꝭ ab homine. ꝛ ſi ex hoc formaꝭ ꝓpõ negatiua mediata. hoc nõ ẽ niſi qꝛ hõ eſt in aliquo ſupiori. vtputa. in aĩali in quo pus nõ eſt quãtitas. pus. n. nõ eſt. i. pus remoueꝭ vel ꝑus negaꝭ quãtitas ab aĩali ꝗ ab homine. Rurſus ſi adhuc iſta nõ eſt imediata. nullũ aĩal eſt q̃titas. hoc eſt qꝛ aliqd eſt ſupra aĩal a quo pus remoueꝭ q̃titas ꝗ ab aĩali: hoc ḡ mõ mediata reduciꝭ ad imediata in negatiuis aſcẽdẽdo ſꝫ lineaꝫ pdicamẽtalẽ in affirmatiuis. ꝛ qꝛ ſtatus ẽ in affirmatiuis oꝫ ꝙ ſit ſtatus ꝛ i negatiuis. ℄ Notãdũ ẽt ꝙ vltimũ ꝛ infimũ appellat illud in quo ſtaꝭ. nã ad ſenſuꝫ eſt notũ aliq̃ eẽ indiuidua ꝛ de nũero ſingulariuꝫ q̇ de nullo ſubo diũr iõ loq̃ns đ ſtatu i deorſuꝫ q̃ſi de magis noto ait: qm̃ i deorſum ſtaꝭ ꝛ in ſurſuꝫ ſtabiꝭ. igiꝭ cũ dcm̃ ſit ꝙ mediata hoc mõ reduciꝭ ad imediata in negatiuis. qꝛ ſp accipitur ſurſuꝫ ſm lineã pdicamentalẽ in affirmatiuis ſi ſtaꝭ ſurſuꝫ in affirmatiuis oꝫ deuenire ad imediatã in negatiuis. erit ergo pncipiũ in quo nõ erit. a. i. oꝫ dare aliquid in in quo pmũ remouebiꝭ. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Iterum ſi. b. quidem in omne. a. ꝛ in. c. autez nullo. a. in. c. nullo erit.

℄ Oñdit qũo in negatiua ſit ſtatus ꝓut concludiꝭ p ſecundam figuram. Circa qđ tria facit. qꝛ pmo oñdit qũo negatiua hꝫ ↄcludi p ſecũdam figurã. 2° declarat quot modis talis negatiua hꝫ reduci ad immediata. 3° ſpẽliter manifeſtat qũo reducaꝭ ad imediata per ſecundã figurã. ſcđa ibi. (Iteꝝ hec.) tertia ibi. (Secundus autez. (Continuetur aũt ſic. Dcm̃ eſt qũo ↄcludaꝭ negatiue negatiua per figurã pmã. reſtat ergo dñi qũo ↄcludaꝭ p ſecundã. iõ ait (Iteꝝ ſi. b. qdẽ in omni. a.) hec eſt maior. vꝫ. omne. a. eſt. b. (in nullo. c.) .i. ꝛ. b. ſit in nullo. c. hec eſt minor. ſ. nullũ. c. eſt. b. (erit) ſu. ↄcluſum p ſcđam figurã (. a. in nullo. c.) .q. d. ꝙ ſi. b. mediũ de. a. ꝛ de. c. pdiceꝭ in premiſſis de vno affirmatiue. ꝛ de alio negatiue ↄcludeꝭ p ſecundam figuram. nullum. c. eſt. a. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Iteruꝫ hoc ſi oꝫ mõſtrare manifeſtũ eſt: qm̃ aut p ſurſuꝫ modũ monſtrabiꝭ aut p hunc aut per tertium. Primus quidẽ igiꝭ dictus eſt.

℄ Oſtendit qũo propoſitio negatiua concluſa in ſecunda figura poſſit reduci ad immediata. d. q. (iteꝝ ſi oporteat hoc demonſtrare) reducendo. ſ. ad imediata (manifeſtũ eſt ꝙ aut monſtrabitur p ſurſum) .i. p ea q̇ dicta ſunt ſurſum. i. p pmã figurã (aut p hanc) .i. p ſecundam figuraꝫ. (aut p tertium) .i. p tertiã figurã (pmus quidem modus dictus eſt) de 3° ſu. dicetur infra. Reſtat ſu. dicere de 2°. ℄ Notandum autẽ ꝙ ↄclõ negatiua ↄcluſa in quacũqꝫ figura hoc mõ reducitur ad imediata. qꝛ ſi concludiꝭ negatiua. opꝫ ꝙ cõcludaꝭ p aliquã negatiuã. tunc q̃reꝛeꝭ de illa negatiua. vtꝝ ſit imediata vel nõ ꝙ ſi nõ. concludeꝭ p aliam negatiuã. donec deueniatur ad imediata. vbi gratia. ſi fiat talis ſillus in ſecunda figura vt ipſe phus facit. omne. a. eſt. b. nullum. c. eſt. b. ergo nullum. c. eſt. a. hec negatiua nullum. c. eſt. a. concluſa eſt per hanc negatiuam: nullum. c. eſt. b. ſi ergo iſta negatiua eſt immediata. nullũ. c. eſt b. habetur intentum. ſꝫ ſi nõ eſt imediata. ꝛ iterum opꝫ demõſtrare hoc. vꝫ. ꝙ nullũ. c. ſit. b. vel hoc erit p primã figurã vel p ſcđaꝫ. vel p tertiã. qũo aũt fiat per pmaꝫ dcm̃ eſt. qũo aũt p tertiaꝫ diceꝭ infra. 2ño eſt ergo dicere

quo modo fiat per ſecundam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Secundus aũt demonſtrabit. Sic aũt vtiqȝ demonſtrabit vt ꝙ.d.in.b.omni eſt. In.c.aũt nullo. Si neceſſe eſt aliquid eſſe in.b. ⁊ iterū ſi hoc in.c.nō erit. Aliud vō i.d.ꝙ in.c.nō eſt. Igit̃ qm̄ eſſe ſꝑ in ſuꝑiori ſtat̃ ſtabit ⁊ non eē.

¶ Declarat quō hoc fiat ꝑ ſecūdā figurā. naȝ ſi ꝑ.b.ꝓbat̃.a.nulli ineſſe.c.vtputa ſi ꝑ.b.i.ſi ꝑ aīal qđ īeſt oī.a.i.oī hōmini.⁊ nulli.c.i.nulli ꝙ̄titati.ꝓbat̃ ꝙ nullū.c.ſit.a.i.nulla ꝙ̄titas ſit hō vtputa.ſi fiat talis ſillꝰ.oē.a.eſt.b.i.oīs hō eſt aīal.nullū.c.eſt.b.i.nulla ꝙ̄titas ē aīal.ergo nullū.c.eſt.a.i.nulla quātitas ē hō.hic iſta negatiua. nulla quātitas eſt hō.ſiue nullū.c.eſt.a.ꝯcluſa ē in ſcđa figura ꝑ hāc nullū.c.eſt.b.ſiue nulla quātitas eſt aīal.ſi iteꝝ hec.nulla quātitas ē aīal.ſiue nullū.c.eſt.b.oȝ reduci ad imediata.ꝑ ſecūdā figurā opȝ accipere aliqđ. vtputa.d.qđ īſit oī.b.⁊ nulli.c.vtputa animatū qđ ineſt oī aīali ⁊ nulli ꝙ̄titati.fiet ergo talis ſillꝰ.oē aīal eſt aīatuȝ.nulla quantitas eſt aīata.g̃ nulla ꝙ̄titas ē aīal.ſi aũt adhuc iſta nō eſſet imediata.nulla ꝙ̄titas ē aīata.accipiemus aliqđ ſupra aīatū qđ ineſſet oī aīato ⁊ nulli ꝙ̄titati.ſi g̃ in affirmatiuis nō eſt ire in īfinitū i ſurſuȝ opȝ eē ſtatū in ſcđa figura ſi ꝑ talē figurā reducant̃ negatiue.iō ait.ꝙ (ſcđus aũt mōſtrabit̃.mōſtrabit̃ aũt ſic).q.d.ꝙ ſi ꝑ ſecūdā figurā iſto mō mōſtrat̃ ⁊ iſto mō reducet̃ negatiua ad imediata (vt ꝙ d.).i.accipiendo.d.vtputa.aīatum qđ (īeſt omni.b.in.c.aũt nullo) ſu.eſt.i.qđ īeſt omni aīali ⁊ nulli ꝙ̄titati.⁊ ſubdit (ſi neceē eſt aliqđ eē in.b.).q.d.ꝙ hec.nullū.c.eſt.b.nō eſt mediata niſi q2 oȝ aliqđ eē i.b.nā.d.i.aīatū.eſt in.b.i.ī aīali.⁊ nō eſt in.c.i.in ꝙ̄titate.ꝙ̄titas.n.ꝑus remouet̃ ab aīato ꝙ̄ ab aīali.q2 adhuc ſi iſta non erit imediata.nulla ꝙ̄titas eſt aīata.accipiet̃ aliqđ ſupra.i.ſupra aīatuȝ qđ nō inerit.c.i.ꝙ̄titati.iō ait (⁊ iteꝝ ſi h̃).i.ſi.d.i.ſi aīatū (non erit in.c.).i.i ꝙ̄titate ſu.imediate (aliđ vō ē in.d.).i.ſupra aīatū (qđ nō eſt in.c.).i.qđ nō ꝯpetit ꝙ̄titati.⁊ q2 i ſurſuȝ nō eſt abire in īfinitū.nece ē ſtare.iō ait (igit̃ qm̄ eſſe).i.qm̄ ſm̄ eē.i.ſm̄ affirmatiuā (ſemꝑ ſtat̃ in ſuꝑiori ſtabit ⁊ non eſſe).i.ſtabit ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tertius autē eſt ſi.a.in.b.omni inſit.c.vō in nullo ſit.b. Non in omni ſit.c.in quo eſt.a.

¶ Oſ̄dit quō hoc fiat ꝑ tertiā figuraȝ.Circa qđ tria facit.q2 ꝑmo format ſillm̄ in hac figura.2° oſtendit quot modis ꝯcluſum in hac figura poſſit reduci ad imediata.3° facit reductionē ad imediata ſpālr ꝑ hanc figurā. ſcđa ibi. (Iteꝝ aũt.) tertia ibi.(Si vō.) Dicit g̃ ꝙ (tertiꝰ aũt ē).i.3° mō fit h̃ vt ꝯcludat̃ negatiua i tertia figura qđ hoc mō fit (ſi.a.ſit in oī.b.) hec eſt minor. omne.b.ē.a.(.c.vō inſit in nullo.b.) hec eſt maior.nullū.b.eſt.c.(nō in omni inſit.c.in quo ē.a.) hec ē ꝯclō.qđdā.a.nō ē.c.diſpoſitus eſt.n.h̃ ſillꝰ in tertia figura vbi oēs ꝯclōnes ſūt ꝑticulares.variat aũt maioreȝ ⁊ minorē extremitatē.ita ꝙ ꝑ.a.intelligit extremitatē minorē.⁊ ꝑ.c.maioreȝ.alr.n.eſſet minor negatiua.⁊ nihil ſeq̄ret̃ i tertia figura. ¶ Deinde cū dic̃.

¶ Iterū autē hoc aut ꝑ ſuꝑius dicta: aut ſimilr demonſtrabitur.illo tamen modo ſtatur.

¶ Oſ̄dit quot modis poſſit fieri talis reductio ad immediata.d.(Iteꝝ aũt hoc).vȝ.nulluȝ.b.ē.c.ſi nō ſit imediata ⁊ debeat reduci ad imediata (aut hoc erit ꝑ ſuꝑius dicta).i.ꝑ ꝑmā ⁊ ſecundā figurā (aut demſ̄rabit̃ ſilr).i.per tertiā figuram.appellat.n.hoc demſ̄rari ſilr.q2 fiat hec reductio ⁊ hec demſ̄ratio eo mō quo facta eſt ꝯclō.⁊ q2 fcā ē ꝑ tertiā figurā.iō tunc fiet h̃ ſilr qn̄ fiet ꝑ tertiā figuram.⁊ ſubdit.ꝙ (tn̄ illo mō).i.per ꝑmā ⁊ ſcđam figurā (ſtat̃) q.d.ꝙ oſ̄ſum eſt quō ſit ſtatus in reducēdo negatiuaȝ illo mō.i.ꝑ ꝑmā ⁊ ſecundā figurā.reſtat ergo ſolum dicere quo ſit ſtatus ſi fiat reductio ꝑ tertiā. ¶ Notāduȝ aũt ꝙ reducere ꝓpōnē mediatā ad imediataȝ nō eſt facere niſi ꝙ ꝓpō mediata ſit imediata.ſed hoc ē ſemꝑ ꝓcedere in ꝓpōnibꝰ donec in ꝑmiſſis accipiat̃ ꝓpō imediata.cuȝ g̃ factus fuerit talis ſillꝰ in tertia figura.nullū.b.ē.c.oē.b.eſt.a.g̃ qđdā.a.nō eſt.c.ſi iſta ꝯclō ꝯcluſa ē ꝑ ꝓpōnē imediatā hētur intētū.ꝙ ſi nō.tūc nullū.b.ē.c.q̄ fuit ꝑmiſſa negatiua.iteꝝ opȝ ſillogiȥare donec deueniat̃ ad imediata.qđ q̄liter fiat ꝑ primā ⁊ ſecundā dcm̄ eſt. Reſtat ergo dicere quō fiat per tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero ſic eſt accipiat̃ iteꝝ.b.in.c.eē in quo.c.non in omni.c. ⁊ hoc iteꝝ ſimilr: qm̄ autem conceſſum eſt ſtare ⁊ in deorſum manifeſtuȝ eſt ꝙ ſtabit ⁊ in.c.qđ non eſt.

¶ Oſ̄dit quō fiat talis reductio ꝑ tertiaȝ.d.(ſi vō ſic eſt) vȝ.ꝙ opȝ facere talē reductionē ꝑ tertiam figuraȝ.q.d.ſi hec.nullū.b.eſt.c.nō fuit imediata ⁊ opȝ eā ꝓſillogiȥare i tertia figura accipiet̃ ſemper aliqđ ſub.b.qđ remoueatur a.c.⁊ q2 nō eſt in deorſuȝ abire in īfinitū.opȝ aliqn̄ ſtare.iō ait.ꝙ (accipere.b.ineſſe.c.).i.accipiet̃ mediū.e.qđ ſit ſub.b.⁊ cui inſit.b.(in quo) ſu.eſt (.c.nō ē omni).i.a quo.c.remouet̃ vlīter (⁊ hoc iterū ſimilr).i.iteꝝ ſub.b.accipiat̃ aliud qđ remoueat̃.a.c.(qm̄ aũt ꝯceſſuȝ eſt ſtare in deorſum.manifeſtū ē ꝙ ſtabit̃ i.c.qđ nō ē in.c.).i.totiēs accipiet̃.e.ſub.e.medium ſub medio.donec deueniat̃ ad aliqđ in q̄ ſit ſtatus ſub quo nō vlterius ſit accipe aliqđ a quo remoueat̃.c. ¶ Dubitaret forte aliqs de reductiōibꝰ pħi.⁊ ꝑmo pōt dubitari q2 reducit magis ꝑticulares ad magis vlēs ⁊ iſto mō dic̃ eſſe ſtatū taȝ in ꝑma ꝙ̄ in ſcđa figura.q2 nō ē abire in īfinitū in ſurſuȝ. ſed ꝯſtat ꝙ in demſ̄ratiōibus ⁊ maxīe in demſ̄ratiōe potiſſima oēs termini ſunt ꝯuertibiles.ſuꝑuacuū ē ergo demſ̄ratorē laborare ad ꝓbādū eē ſtatutū in ſurſum. ¶ Dōm ꝙ in demſ̄rationeȝ ingrediunt̃ duo genera ꝑncipioꝝ.vnū ſȝ ſubaȝ.aliud ſm̄ virtutē.ꝑncipia.n.ꝓpria ⁊ ꝯuertibilia ꝯuiuſmodi ſūt diffinitiōes dicētes ꝓꝑ qđ paſſionis īgrediunt̃ demſ̄ratiōes ſȝ ſubaȝ.ꝑncipia vō cōīa vt cōes aī ꝯceptiōes q̄s vocanꝰ dignitates ingrediunt̃ ſm̄ virtutē.niſi ergo eſſet deuenire ad iſta: ⁊ niſi cēt principia ꝓpria reſoluere in iſta nihil ꝯtingeret ſcire.ſicut nihil ꝯtingeret demſ̄rare.hꝫ aũt cōes animi ſunt ꝯceptiones ex ſupremis ꝑdicabilibꝰ.puta ex ente: ⁊ ex ꝑtibꝰ entis.nā hoc ꝑncipiū.de quolibet cōtingit eſſe vel nō eſſe.ſumit̃ ex ipſo ente.ſi ab eq̄libus eq̄lia demas.ſumit̃ a quantitate q̄ ē pars entis. dicere ergo ꝙ nō ſit ſtatus in ꝑdicatis.⁊ nō ſit deuenire ad ſuprema predicabilia eſt negare cōes animi ꝯceptiones.⁊ ꝑ ꝯn̄s ē negare ſcientiā ⁊ demſ̄ratiōeȝ.neceſſariuȝ ergo fuit pħo ꝓbare ſtatū in ꝑdicatis ne ꝯtingeret ponere ꝓceſſuȝ in infinitū.⁊ ꝑ ꝯn̄s ne cōtingeret negare ꝙ non eſſet deuenire ad propoſitiōes ꝑmas ⁊ imediatas.cuiuſmodi ſunt cōes animi ꝯceptiones ⁊ dignitates.tales.n.ꝓpōnes ꝑ anthonomaſiā ſunt ꝑme ⁊ imediate. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de eo qđ in ꝓcedētibꝰ dicebat̃.vȝ.ꝙ tales reductiones nō hn̄t locū in ꝯuertibilibus.vr̄.n.ꝙ demſ̄rator potiſſime de cōuertibilibus ſe debeat intromittere. ¶ Dōm ꝙ poſterioriſta dat artem demſ̄randi.ſpāles aũt ſcientie ꝓprie demſ̄rant.docet.n.poſterioriſta ꝙ demſ̄ratio dȝ eſſe ex cōuertibilibus.ſcie tn̄ ſpāles demſ̄rant ⁊ ad demſ̄randū accipiunt illa cōuertibilia.in libro ergo poſterioꝝ nō tradit̃ ſcientia.ſȝ modus ſciēdi.nō ſpectat ergo ad poſterioriſtā cōſiderare ꝓpria cuiuſlibet diſcipline ſm̄ ſubſtantiā.ſed ſolum ſpectat ad ipſum tradere hanc artem generalem

ꝙ ꝗlibet diſciplina debet ex ꝓprijs demõſtrare. ⁊ ſicut ſpectat ad poſterioriſtã tradere hanc artẽ generalẽ ꝙ ꝗlibꝫ diſciplina debet ex ꝓprijs demõſtrare. ita ſpectabat ad poſterioriſtã tradere hãc artẽ generalẽ. ꝙ ꝑncipia ꝓpria ſũt in cõia reſoluẽda: imo qꝛ logica magis ẽ ꝺ gbuſdã cõibus ꝗ̃ de ꝓprijs potiſſime ſpectat ad logicã ꝓbare ſtatũ ꝙ ſit deuenire ad ꝗdã cõia ſiue ad quaſdã ꝓpõnes generales ꝗ̃ ſunt ꝑme ⁊ imediate: vltra q̃s nõ eſt ꝓcedere. ⁊ qꝛ talis reductio nõ fit ꝑ ꝯuertibilia. iõ talẽ reductionẽ dicit non hr̃e locũ in ꝯuertibilibꝰ. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtrũ in ꝯuertibilibus habeat aliquo mõ locum talis reductio. ¶ Dõm ꝙ ꝗ̃tũ ad ꝑſens ſpectat duplex eſt ordo in rebus ꝑdicatõis ⁊ cãlitatis. ⁊ ſm̃ vtrũqꝫ ordinẽ eſt repire ſub. ⁊ ſupra ꝯuerſionẽ ⁊ equalitatẽ. in ꝑdicabilibus. n. eſt repire ſub ⁊ ſupra. quia ſpẽs eſt ſub genere ⁊ genus ſupra ſpẽm. eſt ẽt ibi repire cõuertentiã ⁊ eq̃litatẽ. qꝛ diffinitio equat̃ diffinito ⁊ cum ipſo ꝯuertit̃: ſicut ẽt in ordine cãlitatis cauſe ſuper cãta. qꝺ ergo eſt ꝑ ſe cã alicuius illud eſt ſupra ipſum. in talibus aũt cauſis ⁊ cãtis vitatẽ hꝫ qꝺ dic̃ Dionyſius in de di. no. ꝙ nõ recipimus cõuerſionem. ſi g̃ accipiant̃ cauſe ꝑ ſe non erit ibi conuerſio. interpoſitio. n. terre ita eſt cã quare ſit eclipſis ꝙ nõ ecõtra. ſꝫ ſi accipiantur cauſe ꝑ accñs. vtputa. ſi accideret ꝙ omne album eſt muſicum. ⁊ ecõtra: quereret̃ cã muſici: ⁊ aſſignare album hic eſſet ꝯuertẽtia. qꝛ eque bene muſicum aſſignaret̃ cauſa albi. ſicut ecõuerſo. ſm̃ aũt vtrũqꝫ ordinẽ eſt ſtatus. nã in ordine ꝑdicabiliũ eſt deuenire ad aliquid qꝺ non vlterius reducitur in aligd ꝑdicabile. in ordine autẽ cãlitatis ſꝫ qꝺlibet genus eſt dare aligd ꝑmũ in illo genere. ſꝫ aũt vtrũqꝫ ordinẽ ꝓcedit̃ ad imediata. vt ſm̃ ordinẽ ꝑdicabiliũ ꝓcedit̃ ad imediata ꝗ̃ ingrediunt̃ demõſtrationẽ ſm̃ vtutẽ ſm̃ ordinem cãlitatis ad imediata ꝗ̃ ingrediuntur demõſtrationeꝫ ſm̃ ſubaꝫ. vt ſi hec paſſio ineſt ſubiecto mediãte alia paſſione. ⁊ alia paſſio mediãte alia paſſione eſt deuenire ad aliq̃s paſſiones ꝗ̃ immediate egredit̃ a ſubo. ꝓpõ ergo facta ex tali paſſione ⁊ ſubiecto poterit eſſe premiſſa in ſillõ demõſtratiuo. ſed ſm̃ ꝙ huius non erit ꝯclõ. ꝙ ſi cõcluderetur talis paſſio ſm̃ ꝙ huius hoc eẽt ſolum ſm̃ diffinitioneꝫ ſubiecti. qꝛ mã ſubiecta cum forma que ſunt principia ſubi ſunt cã oĩuꝫ accidẽtium ꝗ̃ ſiunt in ea. diffinitio ergo ſubiecti ꝗ̃ aggregat in ſe principia ſubi. dices ꝙ poterit eſſe medium ad ꝓbãdũ talẽ paſſionẽ ſꝫ diffinitio ſubiecti nõ eſt cã altera a ſubiecto. demõſtratio autẽ debet eſſe ꝑ cãm alterã a ſubiecto ⁊ ab eo qꝺ predicat̃ de ſubiecto. vt ſi hr̃e tres ꝓbat̃ de triangulo ꝑ hr̃e anguluꝫ. opꝫ ꝙ hr̃e angulum ſit gd alterũ ab vtroqꝫ. dicamus ergo ꝙ prima paſſio ſm̃ ꝙ huius ẽ indemõſtrabilis de ſubiecto. vtrũ aut poſſit aliquo mõ demõſtrari. declarabit̃ cũ diſputabit̃ de medio demõſtratiõis. nunc aũt ſcire ſufficiat ꝙ ꝯuertibilia ſm̃ ꝙ ꝯuertibilia nõ ſunt vtilia ad reducendũ propoſitiones mediatas ad imediatas. vt ꝯuertibila ſm̃ ꝑdicationẽ nõ ſunt vtilia vt reductio imediata. vt ꝑncipia ꝗ̃ ſumunt̃ ex ordine ꝑdicabiliũ. cõuertibilia aũt ſm̃ cãlitatem cuiuſmodi ſunt cãe ꝑ accñs ꝗ̃ eque ⁊ icõuertibilr̃ ſũt cãe ſibiĩuicẽ nõ ſunt vtilia vt fiat reductio in ꝑmas ꝑ ſe paſſiones ex gbus ſunt ꝓpõnes aliquo mõ ꝑme ⁊ imediate. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis de eo qꝺ dcm̃ eſt de reductione imediata ꝑ tertiã figurã. nã talis reductio nõ eſt ꝑ accipere ſupra: ſed ꝑ accipe ſub: ſꝫ quẽ modũ itur non ad imediata ſed ad mediata. vtputa. ſi fiat ⁊ varientur termini. ita ꝙ. c. ponit̃ maior extremitas. ⁊ a. minor. arguat̃ ergo nullum. b. eſt. c. i. nullũ corpus eſt icorporeũ. omne. b. eſt. a. i. omne corpus eſt ſuba. ergo qꝺdam. a. non eſt. c. i. ꝗdã ſuba nõ eſt icorpea. hec aũt negatiua ꝯclõ cõcluſa eſt ꝑ negatiuã ꝑmiſſaꝫ hãc. nullũ. b. eſt. c. i. nullũ corpus eſt incorporeuꝫ. ſi ergo iterũ deberet hoc ſillogiçari ꝑ tertiam figuraꝫ oporteret ꝙ acciperetur aligd ſub. b. a. quo remoueret̃. c. vtputa. e. ⁊ per. e. intelligatur aĩal qꝺ eſt ſub b. i. ſub corpore. ⁊ remouet̃. a. c. i. ab incorporeo. ¶ Formabit̃ ergo ſic ſillꝰ. nullũ. e. eſt. c. i. nullum aĩal eſt incorporeũ. omne. e. eſt. b. i. oẽ aĩal eſt corpus. g̃ qꝺdam. b. nõ ẽ. c. i. qꝺdã corpus nõ eſt incorporeũ. ꝙ ſi adhuc vellemus vlterius ꝓcedere acciperemus aligd ſub. e. i. ſub aĩali. vtputa. hoiem ꝑ etiã intelligat̃ per. e. ita ꝙ ſit. e. ſub. e. nõ eſt aũt abire in infinitũ. ſtabit̃ ergo ĩ aliquo. e. i. in aliquo accepto ſub medio cui nõ inerit. c. ſed ꝯſtat ꝙ ſic ꝓcedendo nõ imus ad imediata: ſꝫ ad mediata. nã hec eſt magis immediata. corpus nõ eſt icorporeũ ꝗ̃ hec fuit accepta ſub. videlicet aĩal nõ eſt incorporeũ. ⁊ hec. aĩal nõ ẽ icorporeũ nõ eſt ita mediata ſicut ꝗ̃ fuit accepta ſub. vt hõ nõ eſt incorporeus: vr̃ ꝙ ꝑ͛hus teneat ordinẽ ꝯtrũ. ¶ Dõm ꝙ immediatũ eſt idẽ qꝺ ꝑmᵐ. immediatũ. n. ſupra habitũ ẽ ꝑmũ: ⁊ imediatũ idẽ dico. primũ aũt duplr̃ ꝯtingit accipi. vel ſm̃ ſupremũ in deſcendendo. ⁊ iſta ſunt ſimplr̃ ꝑma. qꝛ nõ eſt mediũ. ꝑ qꝺ poſſint ꝓbari cum ſint ſimplr̃ imediata. Alioꝰ accipit̃ ꝑmũ in infinito ⁊ ſm̃ aſcẽſuꝫ. vt illud a quo ꝑmo incipit aſcenſus. ꝑ ꝑmã g̃ ⁊ ſecundã fit reſolutio ad ꝑma ⁊ imediata. i. ad ſuprema a gbus icipit deſcenſus. ꝑ tertiã aũt figurã fit reſolutio ad ꝑma ⁊ imediata. i. ad infima ꝗ̃ ꝑ accipimus in aſcẽdẽdo. equocat̃ g̃ ibi ꝺ immediato. nec vacat hoc a ꝓpoſito. qꝛ expedit ſecundum omnem proceſſum tam ſecundum ſuperius ꝗ̃ ſecũdum inferius venari ſtatum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum aũt eſt qm̃ ⁊ ſi non vna via demonſtret̃: ſed omnibus aliqñ quidem ex prima figura: aliqñ ꝟo ex ſecũda aut tertia: qm̃ ⁊ ſic ſtabit̃. finite. n. ſunt vie. Finita autẽ finite multotiens ſumpta finiri neceſſe eſt omnia.

¶ Remouet ꝗ̃dã cauillatiõeꝫ poſſem oriri ex dictis. Diceret forte aligs ꝙ ſi cõcludat̃ aliqua ꝓpõ in aliq̃ figura ꝙ nõ ibit̃ ad infinitum ſm̃ illã figurã. ſi ꝯcludat̃ negatiua in ꝑma figura: ſi ꝓſillogiçaret̃ oĩbus modis: gbus põt ꝓ ſillogiçari in illa figura. nõ ibit̃ in infinitũ. ſꝫ fiat talis ꝓſillogiçatio oĩbus modis gbus põt fieri in ꝗ̃libet figura. diceret aduerſarius ꝙ tales ꝓſillogiçatiões erũt infinite. ſed hoc eſt ridiculũ dicere. qꝛ cũ finite ſint figure ⁊ finite ſint ꝓſillogiçatiões in ꝗ̃libet figura fiẽt plures tales ꝓſillogiçatiões ꝑ oẽs figuras ꝗ̃ ꝑ vnã tantũ. nõ tñ poterũt eẽ infinite. qꝛ finitũ finities ſumptũ ĩpoſſibile ẽ ꝙ faciat infinitũ. iõ ait ꝙ (manifeſtũ eſt aũt qm̃ ſi nõ vna via demõſtratur: ſed omnibus) ita ꝙ per omnes figuras fiant tales reductiones ⁊ ꝓſillogiçatiões vt (aliquãdo quidem fiãt ex prima figura aliquando quidẽ ex ſecunda vel tertia. manifeſtum eſt quoniã ſic ſtabit̃. finite autẽ ſunt vie). ideo ſubdit ꝙ (finite aut finita multotiens) i. aliquotiens nõ finities (ſumpta. neceſſe eſt omnia finiri) ideſt omnia eẽ finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã quidẽ igitur in priuatione ſiquidem ⁊ in eſſe ſtatur manifeſtum eſt.

¶ Epilogat circa determinata. d. (ꝙ qdẽ igit̃ ſtant in priuatione) i. in negatione. (ſi quidẽ ſtat̃ ⁊ in eſſe.) i. ĩ affirmatione (manifeſtum eſt) ſup. ex dictis ſupra.

¶ Sed ꝙ in illis logice aligd quidem ſpeculent̃ hoc manifeſtũ fit. In his qdem igit̃ ꝗ̃ in eo ꝙ qd eſt predicant̃ patens ẽ. ſi. n. eſt diffinire aut ſi notũ eſt ꝙ qd erat eẽ. ĩfinita ãt nõ eſt trãſire. Neceſſe eſt ergo finiri in eo ꝙ qd ẽ ꝑdicantia.

¶ Poſtq̃ phüs abbreuiauit q̃ões ⁊ reduxit ꝓuatiuas ad affirmatiuas. ⁊ media ad extrema. In pte iſta ꝓſeqᵣ ð itento. vʒ. ꝙ ſm aſcẽſuʒ ad extremũ ſurſum. ⁊ ſm deſcẽſuʒ ad extremũ deorſuʒ nõ ſit in iſinitũ ire. Circa qð duo facit. qꝛ pmo ad hoc oſtendẽdum adducit rões magis cões ⁊ logicas. 2° magis ꝓpas. ibi. (Analetice ãt.) Circa pᵐ duo facit. qꝛ pmo ꝓbat hoc ſpãlr de ꝑdicatis ſubalibꝰ. 2° gnãlr de predicatis oĩbus ibi. (Ule autẽ vel vliter.) Dicit ĝ. (Sʒ ꝙ q̃) .i. ꝙ aliq̃ (ſpeculãt logice) .i. ꝑ rões logicas ⁊ cões (ĩ illis) .i. in extremis ꝙ ſu. ĩ talibꝰ nõ ſit abire in ĩfinitũ (hoc manifeſtũ ſit) ſu. ex dictis. ⁊ pmo in ꝑdicatis ſubalibꝰ. iõ ꝙ (in his gdẽ igit̃ q̃ in eo qð gd ꝑdicant̃. patẽs eſt) ſu. ꝙ talia extrema vt ire a ſurſum ĩ deorſum. vel ecõuerſo nõ eſt abire in ĩfinitũ. cuius rõ ẽ. nã (ſi. n. ẽ) .i. ſi ꝯtingit (diffinire) ſu. aliq̃d (aut ſi notũ eſt ꝙ aliquid erat eſſe) .i. ꝙ ẽ dare diffõnez alicuiꝰ (infinita aũt nõ eſt trãſire.) vñ qꝛ ſic ẽ (ꝑdicãtia ĩ eo qð qd eſt) .i. diffiniẽtia ⁊ ꝑdicata ſubalia (neccẽ ẽ finiri) .i. finita ee. ¶ Notãduʒ aũt vim rõnis hꝰ in hoc conſiſtere. ꝙ ſi ꝑdicata ſubalia ⁊ diffiniẽtia irẽt in ĩfinitũ. qꝛ ipoſſe ẽ infinita ptrãſire nihil eẽt diffinibile. cũ ĝ aliq̃d ſit diffinibile: ⁊ cũ notũ ſit ꝙ ſit aliq̃d diffinibile. ⁊ ꝙ aliq̃d ẽ qð hʒ ꝙ qd erat eẽ. i. diffõnẽ notũ dʒ eſſe ꝙ ipoſſe ẽ talia ĩfinita eẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vñ notũ ſit ꝙ ſit aliq̃d diffinibile. ¶ Dõʒ ꝙ ex hoc eſt aliq̃d diffinibile ex eo ꝙ eſt aliq̃d actu in aliq̃ ſpẽ. vñ dr̃ in 2° phy. ꝙ dũ aliq̃d eſt in potẽtia ꝑuſq̃ accipiat ſpẽʒ ſʒ rõnẽ nõ dicimus eẽ tale vel tale. ſʒ cũ ẽ in actu tũc diffiniẽtes illud dicimus ꝙ ẽ os vel ꝙ ẽ caro. Si ergo notũ ẽ ꝙ entia ſunt id qð ſunt. ⁊ ꝙ ſunt in aliq̃ ſpẽ notũ dʒ eſſe ꝙ eſt aliq̃d diffinibile. diffinitio aũt aggregat totuʒ. vñ ſi hec eſt diffinitio hoĩs. ꝙ ẽ aĩal bipes. ⁊ iteꝝ aĩal diffinit̃. ꝙ eſt ſuba aĩata ſenſibilis. diffinitio hoĩs totum ꝯgregat. erit ĝ hõ ſuba aĩata ſenſibilis bipes. ſi. n. aĩal ponit̃ in diffinitione hoĩs. ⁊ aĩal ẽ qd diffinibile. ignota erit diffinitio hoĩs ſi ſit ignota diffinitio aĩalis. non erit ĝ nota diffinitio alicuius. niſi ſint nota diffiniẽtia: diffinientia aũt nota eſſe nõ poſſunt ſi ſint diffinibilia. niſi ſciãtur coꝝ diffinitiones. ſi ergo predicata ſubalia in infinitum: oportebit infinita cõgregare. hoc autẽ eſt impoſſe. hoc ergo poſito. nihil erit diffinibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uniuerſaliter autem ſic dicimus.

¶ Oñdit hoc vliter in oĩbus ꝑdicatis ꝙ nõ ſit abire ĩ infinitum. Circa qð duo facit. qꝛ pmo ꝓponit qð intendit. 2° exeqᵣ de intento. ibi. (Eſt. n. veꝝ.) Cõtinuet̃ autẽ ſic. nõ ſolũ in predicatis ſubſtantialibus (autem) ꝓ ſed (ſed vle) .i. vl'iter in oĩbus predicatis (ſic dicimus) ꝙ ſu. non itur in talibus in infinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt. n. vere dicere albũ ambulare ⁊ magnũ illud lignuʒ eẽ ⁊ iteꝝ lignũ magnuʒ eẽ ⁊ hoiẽʒ ambulare. Alteꝝ igit̃ ẽ dr̃e ſic aut illo modo.

¶ Exeqᵣ de intento. Circa qð duo facit. qꝛ pmo ꝑmittit q̃dã preãbula neccãria ad ꝓpoſituʒ. 2° ꝓbat eſſe ſtatuʒ in oĩbus predicatis. ibi. (Aut. n. ſicut ſubſtãtia.) Propter pmũ ſciendũ ẽ. ꝙ ſi aliq̃ reqrunt̃ neccãria ad ꝓbãdũ ſtatũ in predicatis. vel hoc eſt rõne ꝑdicatoꝝ accñtaliũ ꝓut talia ꝑdicata ꝯparant̃ adiuicẽ. vel rõne ꝑdicatoꝝ ſubaliuʒ ꝓut talia predicantur ad accñtalia. vel rõne predicatoꝝ oĩuʒ. Primo ĝ premittit q̃dã de predicatis accñtalibus. 2° de predicatis ſubalibꝰ. 3° de predicatis oĩbus. ſcða ibi. (Quare aũt ĩ qd) tertia ibi. (Amplius ſi nõ hoc.) Circa pᵐ duo facit. qꝛ pmo diſtinguit tres modos predicatiõis accñtalis. ⁊ dicit illos modos eſſe adiuicẽʒ alteros. 2° determinat de vnoquoq̃ʒ illoꝝ modoꝝ. ibi. (Cũʒ. n. albuʒ) tres. n. modi predicationis accñtalis ſunt: qꝛ vel predicat̃ accñs de accñte. vt albuʒ ambulat. vel ſuba de accñte vt magnũ ẽ lignũ. vel accñs de ſuba vt lignũ ẽ magnũ. vel hõ ambulat. Iõ ait ꝙ. (ẽ. n. veꝝ dicere albũ ambulare) ecce accñs de accñte (⁊ magnũ aliqð lignũ eẽ) ecce ſuba de accñte (⁊ iteꝝ lignũ ẽ magnũ. ⁊ hoiẽʒ ambulare) ecce accñs de ſuba. Et ſubdit ꝙ) igit̃ ſic dr̃e. aut illo mõ ẽ alteruʒ) .i. diuerſuʒ. q. d. ꝙ iſti modi accñtales adiuicẽ dr̃nt. ¶ Notãdũ aũt ꝙ cũ poſuiſſet tres modos ꝑdicationum accñtaliũ inuit eẽ duos modos cũ dixit ꝙ dr̃e hoc mõ eſt alteꝝ ab illo. nã pmi duo modi icidũt quodãmõ in vnũ modũ. vʒ. ĩ ꝑdicatiõeʒ ĩdirectã. nã ꝙ accñs ſubijcit̃ accñti. vel ꝙ accñs ſubijciat̃ ſube. ſp ẽ idirecta ꝑdicatio. ⁊ talibus ꝑdicatiõibꝰ nõ vtit̃ demõſtratoꝛ. cũ ĝ aut accñs ꝑdicat̃ de ſuba vel de ſubo. tũc ẽ ꝑdicatio directa. Iõ ꝯ duos primos modos. vʒ. ꝯ albũ ambulare. ⁊ ꝯ magnũ eẽ lignũ diuiſit tertiũ modũ q̃ſi ſm modum. d. ꝙ ⁊ iteꝝ dicimus lignũ eẽ albũ magnũ ⁊ hoiem ambulare. vbi accñs ꝑdicatur de ſuba vel de ſubo. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ verum ſit ꝙ ſp predicatio ſit indebita ⁊ indirecta qñ accñs ſubijcit̃ ſiue ſubijciat̃ accñti ſiue ſube. ⁊ vtꝝ veꝝ ſit ꝙ tali ꝑdicatiõe nõ vtit̃ demõſtratoꝛ. Et vr̃ ꝙ nõ: qꝛ tũc geometria nõ diceret lineã eẽ curuã nec triãgulũ habere tres cũ linea ſit accñs ⁊ triãgulus accñs. ¶ Dõm ꝙ cũ dicimꝰ idirectas eẽ ꝑdicatiões nõ ſolũ qñ accñs ſubijcit̃ ſube. ſʒ ẽt qñ ſubijcit̃ accñti. intelligendum ẽ de accñtibus illis q̃ non ſm ſe ſed per aliq̃d alteꝝ ſubijciuntur accidentibus alijs vt ſi dicat̃ albuʒ ambulare. album. n. ſm ſe nõ ſubijcit̃ ambulatiõi. ſed hoc eſt ꝑ aliq̃d alteꝝ. vt qꝛ albedo accidit homini vel equo cui competit ambulare. nõ ãt hoc intelligendũ ẽ de his q̃ ſubijciunt̃ ꝓprietatibꝰ ſuis ſic triãgulus ꝑ ſe cõparat̃ ad hr̃e tres ⁊ linea ad rectitudinẽʒ vel ad curuitatem. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quo differant iſti tres modi ꝑ accñs. ¶ Dõm ꝙ cũ accñs predicat̃ de accñte ibi cõcurrit triplex modus ꝑ accñs. cũ ſubſtantia de accñte duplex: cuʒ accñs de ſubſtãtia vnꝰ. Nã cum accñs ſubijcit̃ accñti: vtputa album ambulat ibi eſt tria cõſiderari. accñs ſubm ⁊ accñs ꝑdicatũ. ⁊ illud rõne cuius ſubijcit̃. vt albũ eſt ibi ſubiectũ. ambulare predicatum. ⁊ ſoꝛ. vel hõ qð ibi itelligit̃ ẽ illud alteꝝ tñ rõne cuius hoc de illo ꝑdicat̃ ſm hoc eſt ibi hitudo ꝑ accñs. Naʒ ſoꝛ. ꝑ accñs cõparat̃ ad albuʒ. ⁊ albũ ꝑ accñs cõparat̃ ad ambulationẽ. ⁊ ſoꝛ. ꝑ accñs cõparat̃ ad ambulatiõeʒ. ſed ſi ſubſtantia predicat̃ de accñte vt ſi dicat̃ album eſt hõ adhuc eſt ibi ꝯſiderare tria. ſed ſm illa tria nõ ſunt ibi niſi duo modi ꝑ accñs. eſt. n. in hꝫ locutiõe cõſiderare albũ qð ſubijcitur. ⁊ hoiem q predicat̃. ⁊ ſoꝛ. rõne cuius hõ de albo predicat̃. ſed ſm iſta tria ẽ ibi duplex modus ꝑ accidens. Nã ſoꝛ. accñtalr cõparat̃ ad albũ ⁊ album accñtaliter ad hoiem. ſoꝛ. tamen eſt eẽntialiter hõ. cũ vᵒ accñs predicat̃ de ſubſtantia. vt ſi dicat̃ hõ eſt albus. ibi nõ eſt niſi duo conſiderari. ⁊ ſm illa duo eſt vna habitudo ꝑ accidens eſt. n. ibi ꝯſiderare hominẽ q ſubijcit̃ ⁊ album qð predicat̃. ⁊ ſi dicatur ꝙ eſt ẽt ibi tertium. vʒ. ſoꝛ. cui ineſt albedo. vt ſi dicatur ꝙ homo non eſt albus niſi qꝛ ſoꝛ. eſt albus. dici debet ꝙ hic ſoꝛ. non facit eſſentialiter tertium qꝛ eſt eſſentialiter homo. duo ergo eſt ibi conſiderari hominem ſubiectum. ⁊ album predicatum. ⁊ ſm illa duo eſt vna habitudo per accidens. qꝛ vnum ad aliud accidẽtaliter comparatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum enĩʒ albuʒ quidẽʒ eſſe dico lignuʒ: tunc dico qð cui accidit album eẽ lignum eſt. ſed nõ quod ſubiectum ligno album ſit. Et nanq̃ʒ neque quod album eſt. neque quod vere album aliquid factum eſt lignum quare non eſt hoc

ſecundum ſe ſed aut ſecundum accidens.

¶ Exequit̃ de oĩbus his modis. Circa qđ tria facit q̃ꝛ pᷓmo exequit̃ quõ ſuba p̃dicat̃ de accñte. 2° quõ accidens de ſuba. 3° quõ accñs de accñte. ſcđa ibi. (Cum vero dico) tertia ibi. (Cum muſicũ) Dicit ḡ. (Cum .n. albuꝫ qđē dico eſſe ligmiꝫ tunc dico q̃ cui accidit albuꝫ eſſe ē lignum ſed nõ q̃ ſubm̃ ligno albũ ſit) .q.d. q̃ albũ ꝑ ſe nõ ſubijcitur ligno. ſꝫ alicui accidit albũ eē qđ ꝑ ſe ſubijcit̃ ligno. ⁊ ſubdit q̃re ꝑ ſe album non põt eſſe ſubm̃ ligno. d. (⁊ nãqꝫ neqꝫ qđē cũ albũ ſit) ſu. vere eſt lignũ neqꝫ qđ eſt album aliqđ vere fcm̃ eſt lignũ. q̃re non eſt vniuerſale ſup. vere p̃dicari lignũ de albo (ſed aliqđ ſm̃ accñs.) Notandum aũt q̃ aliqđ v̾e ſubijcit̃ alicui dupl̾r. vel q̃ꝛ vere eſt illud. ⁊ ſic eſt p̃dicatio eẽntialis: vt hõ ſubijcit̃ aĩali. q̃ꝛ vere eſt aĩal ⁊ eẽntial̾r aĩal ē for. hoĩ q̃ꝛ eſt eẽntial̾r hõ aut hic eſt nõ q̃ ſit v̾e ⁊ eẽntial̾r: ſed q̃ꝛ ē fcm̃ illud ſicut ſubm̃ ſubijcit̃ accñti q̃ꝛ in ſubo ſit accñs neutro aũt iſtoꝝ modoꝝ albũ ſubijcit̃ ligno q̃ꝛ nec ē eẽntial̾r lignũ nec in albo ſit lignũ: imo ecõtrario in ligno albũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum v̾o lignũ albũ eſſe dico non q̃ alteꝝ aliqđ ſit album. Illi autē accidit lignum eſt.

¶ Oſtendit quõ accñs p̃dicat̃ de ſuba vel de ſubiecto dicens (cum vero dico lignum eſſe albũ nõ q̃ aliqđ alterũ ſit albũ ⁊ illi accidit ligmiꝫ) .q.d. q̃ lignum ſubijcit̃ albo nõ ꝑ aliqđ aliud eẽntialiter a ligno. album vero ſubijcit̃ ligno ꝑ aliqđ aliud eẽntialiter ab albo vt ꝑ aliqđ particulare lignum. ſed ligmiꝫ non ſubijcitur albo ꝑ aliquid aliud eſſentialiter a ligno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut cuꝫ muſicũ albũ eſſe dico. ⁊ ſic eniꝫ qm̃ hõ eſt alb⁹ cui accidit muſicũ eē dico. Sꝫ ligmiꝫ ē ſubm̃ qđ vere factuꝫ eſt albũ nõ qđ aliud alterum q̃ꝫ qđ vere eſt lignũ aut lignũ aliquod.

¶ Oſtẽdit quõ accñs p̃dicat̃ de accñte. circa qđ tria facit. q̃ꝛ pᷓmo oñdit quõ accñs predicat̃ de accñte. 2° reſumit quõ accñs predicat̃ de ſubo. 3° declarat inter hos tres modos q̃s ſit rectus p̃dicationis modus. ſcđa ibi. (Sꝫ cuꝫ lignum.) tertia ibi. (Si ergo opꝫ.) Dicit ergo (vt cum muſicũ album eſſe dico tunc) ſu. ſubm̃ ſubijcit̃. ſupple ꝑ accidens rõne eius cui accidit muſica. Uñ ait q̃. (tunc enĩ dico muſicũ album. qm̃ hõ eſt albus cui accidit eſſe muſicum) .q.d. q̃ talia v̾ificant̃ q̃ accñs p̃dicet̃ de accñte. q̃ꝛ ambo inſunt eidē ſubo vt album p̃dicat̃ de muſico. quia vtrũqꝫ accidit hoĩ. Reſumit autē quõ accñs predicat̃ de ſubo vel đ ſuba q̃ꝛ hoc nõ eſt rõne alteri⁹: ſꝫ rõne ſuiipſi⁹. Jđ ait (q̃ ſi lignum ē ſubm̃) ſu. albi. q̃ꝛ (q̃ vere ſubm̃ factum nõ eſt q̃ aliqđ alteꝝ q̃ꝫ qđ vere eſt. eſt ligmiꝫ aut lignũ aliud) .q.d. q̃ ſi ligmiꝫ ſubijcit̃ albo hoc nõ eſt q̃ ſit fcm̃ album aliud q̃ꝫ lignũ. nã aliqđ lignũ nõ ē aliud eẽntialiter q̃ꝫ lignum. ¶ Notãdum aũt q̃ i hoc ph̃s rñdet tacite obiectioni. Nã ne aliqs obijceret q̃ lignũ ē albuꝫ. q̃ꝛ aliqđ lignũ eſt albũ. iđ ait ph̃s q̃ v̾e lignũ ē albuꝫ aut aliqđ lignũ: dans ꝑ hoc intelligere q̃ aliqđ ligmiꝫ nõ eſt aliud eẽntial̾r q̃ lignũ. q̃re ſi ligmiꝫ ſubijcit̃ albo q̃ꝛ aliqđ lignũ eſt albũ nõ ꝑꝑ hoc dici đꝫ q̃ lignum ſubijciat̃ albo ꝑ aliqđ aliud. Nã vt dcm̃ ē quoddã ligmiꝫ non eſt aliquid aliud eſſentialiter a ligno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur oportet nomina ponere ſit ſic dicere predicari. Sed illo modo aut nequaq̃ꝫ predicari aut predicari quidem nõ ſimpl̾r eſt ſed aut ſm̃ accidens predicari.

¶ Declarat iter hos tres modos q̃s ſit rectus modus p̃dicationis. Circa qđ tria facit. q̃ꝛ pᷓmo facit qđ dcm̃ eſt. 2° ex his q̃ dixerat oñdit q̃ ſubm̃ ſemꝑ đꝫ ſubijci ⁊ accñs predicari. 3° q̃ dixerat adaptat ad ꝓpoſitum. ſcđa ibi. (eſt aũt tanq̃ꝫ.) tertia ibi. (Subijciat̃ igit̃.) Dicit ergo. (Si ergo opꝫ noĩa imponere) ſu. ſꝫ p̃dicatiões ꝓprias vt noĩem⁹ illas eſſe p̃dicatiões q̃ ſunt predicatiões recte ⁊ ꝓprie (ſit ſic dicere p̃dicari) .i. hoc mõ dicamus fieri debere predicatõem qñ ſubm̃ vl̾ qñ ſubſtãtia ſubijcit̃. ſꝫ illo mõ) .vꝫ. quando ſubijcit̃ accñs vt qñ p̃dicat̃ accñs de accñte vel ſubſtantia de accñte (aut nequaq̃ꝫ eſt) ſupple ꝓprie (p̃dicari. aut eſt qđē nõ ſimpl̾r p̃dicari. ſꝫ predicari ſm̃ qđ) accidit .n. accñti ⁊ extraneum ē ab ipſo q̃ ſubijciat̃. Naꝫ accidit albo q̃ ſubijciat̃ muſico vel hoĩ. q̃ꝛ hoc non eē ſꝫ ſe. ſed rõne indiuidui qđ implicat̃ in albo q̃ idiuiduũ ē eẽntialiter aliud ab albo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt aũt tanq̃ꝫ albuꝫ quidem quod predicat̃. ſed ſicut lignum eſt de quo predicatur.

¶ Ex his q̃ dixerat oñdit q̃ ſubm̃ ſꝑ đꝫ ſubijci. accñs autē ſꝫ q̃ huius đꝫ predicari. nõ aũt ſubijci. iđ ait q̃. (eſt aũt tanq̃ꝫ album qđ qđ p̃dicat̃) .i. qđ ſe hꝫ vt accñs ſic albuꝫ đꝫ p̃dicari nõ aũt ſubijci. (ſꝫ ſic lignũ eſt de quo p̃dicat̃) .i. id qđ ſe hꝫ ſicut ligmiꝫ ⁊ ſicut ſubm̃ eſt id de quo predicat̃. i. id quod debet ſubijci. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Subijciat̃ igitur p̃dicatũ predicari ſemꝑ de quo predicatur ſimpliciter. ſed non ſm̃ accñs Sic .n. demonſtrationes demonſtrantur.

¶ Que dixerat adaptat ad ꝓpoſitũ. vꝫ. q̃ in demr̃atiõib⁹ debẽt fieri p̃dicatiões ſimpl̾r. vꝫ. vt ſubm̃ ibi ſubijciat̃ ⁊ paſſio predicet̃. hoc .n. mõ demr̃atiões vtunt̃ p̃dicationibus. iđ ait.) .i. Subijciat̃ igit̃) .i. ſupponat̃ (predicatuꝫ) ſup. in demr̃ationibus (p̃dicari de quo predicat̃ ſimpl̾r. ſed nõ) p̃dicari (ſm̃ accidens. ſic .n. demr̃atiões demonſtrant.) ⁊ hoc modo. ſ. demõſtratiões vtũtur predicatiõibus. q̃ꝛ vtuntur predicationibus directis ⁊ ſimpliciter.

¶ Quare aut in qđ quid eſt: aut qm̃ quale: aut quãtũ: aut ad aliquid: aut faciens. aut patiens. aut vbi. aut quando cũ vnuꝫ de vno p̃dicabit̃.

¶ Poſtq̃ꝫ premiſerat ph̃us q̃daꝫ neceſſaria ad ꝓpoſitum ſumpta ex pte p̃dicatoꝝ accñtaliuꝫ. In pte iſta vt dicebatur p̃mittit q̃daꝫ nec̃aria ad ꝓpoſitũ ſumpta ex pte p̃dicamentoꝝ ſubaliũ. Circa qđ duo facit. q̃ꝛ primo facit qđ dcm̃ eſt. 2° remouet q̃ſdaꝫ cauillatiões q̃ poſſent hr̃e ortũ ex dictis ibi. (Quecũqꝫ v̾o nõ ſm̃ ſubſtantiã.) Circa primũ tria facit. pᷓmo ipſe diſtinguit ipſa p̃dicata. ſcđo deſcribit q̃ ſunt p̃dicata ſubſtãtialia. tertio oſtẽdit q̃ nõ ſunt talia p̃dicata accidentalia q̃lia ſunt predicata ſubalia. ſcđa ibi. (Amplius qđē ſubſtãtiã.) tertia ibi. (Quecũqꝫ.) Diſtinguit pᷓmo ergo ipſa p̃dicata dicẽs. (Quare) ſupple q̃cũqꝫ p̃dicant̃ (aut) ſup. p̃dicant̃ (in eo q̃ qđ) .i. ſubſtãtialiter (aut qm̃ quale aut quantũ aut ad aliqđ. aut faciens aut patiens aut vbi aut quando) .q.d. q̃ diuerſitas predicatoꝝ eſt ſm̃ diſtinctioneꝫ p̃dicamentoꝝ vt ſm̃ q̃ ſunt varia predicamenta ita ſunt varia predicata. Et ſubdit (cum vnũ de vno predicatur) .q.d. q̃ ita debẽt accipi talia predicata q̃ vnũ de vno p̾edicet̃. dictum eſt .n. q̃ predicationes accipiunt predicata ſimpliciter nõ aũt eſt ſimplex predicatio quando predicant̃ plura de vno. ſed quãdo vnum de vno. ¶ Dubitaret forte aliqs quare ſemper debet predicari vnum de vno. ¶ Dõm q̃ hoc poſſumus tripl̾r declarare. pᷓmo ex parte predicationis ipſius. 2° ex parte demr̃atiõis. 3° ex parte diffinitiõis rex. Ex parte .n. predicationis hoc ſic oñdit̃. Nã ſicut ꝓpoſitio plures nõ eſt ſimpliciter ꝓpõ. nam vt ꝓbat̃ in elencis eadem eſt rõ vnius hoĩs ⁊ ſimpl̾r hoĩs. ⁊ eadem eſt rõ ꝓpõnis vnius ⁊

ppōnis ſimplr. qd̄ g̃ non eſt ppō vna nō eſt ppō ſimplr: ſic qd̄ nō ē ꝑdicatio vna nō eſt ꝑdicatio ſimplr. ⁊ qꝛ vt ſu pra dicebaꝰ demr̄ator accipit ꝑdicata q̃ ſunt ꝑdicata ſim plr. iō ī demr̄atiōe hoc attēdēdū ē ꝙ ꝑdiceꝰ vnū de vno. Scd̄o hoc idē pꝫ ex pte dm̄ratiōis. Nā ppō quā aſſumit demr̄ator vel eſt ꝯclo vel ē ꝑmiſſa. ſi autē ppō illa ſit de mr̄atiōis ꝯclo opꝫ ꝙ hēat mediū ad ꝓbādū ꝑdicatuꝫ de ſubiecto. ſꝫ mediū demr̄atiuū nō pōt ſimul plura ꝯclude re de vno. qꝛ cū arguaꝰ in demr̄atiōe ꝑ cāꝫ equatā. ⁊ vnū ⁊ idē nō poſſit eſſe cā eq̄ta pluriū nō ē poſſibile ꝑ mediū demr̄atiuū de eodē ſil' plura demr̄ari. g̃ nec in ppōnibus demr̄atiuis debēt ſimul plura de eodē ꝑdicari. Si aūt il la ppō ſit demr̄atiōis ꝑncipiū ⁊ aſſumaꝰ in demr̄atione tanq̄ ꝑmiſſa vel erit mediata vel erit īmediata. ſi media ta poterit demr̄ari ⁊ tūc poterit eē demr̄atiōis ꝯclo. Idē erit iudiciū ergo de tali ꝑmiſſa in demr̄atiōe ⁊ de ꝯclone demr̄ationis. ſi aūt ſit īmediata nō erit poſſibile de eodē ſm ꝙ hō plura eē īmediata ꝑdicari. Ex parte ergo ipſius demr̄ationis pꝫ ꝙ vnū de vno ꝑdicari dꝫ. Tertio qdē pꝫ ex parte diffōis quaꝫ demr̄ator aſſumit. nam rō ꝑmi ter mini vt diceꝰ in 2° eſt mediū in demr̄atione. ꝑmus aūt ter minus eſt maior extremitas. paſſio q̃ ſe hꝫ ſicut maior ex tremitas. ⁊ iō diffinitio dicens qd paſſiōis. vt ſub loco pa tebit. erit mediū in demr̄atione. Dicamus ergo ꝙ maior extremitas eſt illud qd̄ ꝑdicaꝰ in ꝯclone de maiori extre mitate. diffi° g̃ dicens ꝑ ꝑ qd illius ꝑdicati erit mediuꝫ in demr̄atione. ſꝫ ꝯſtat ꝙ hoīs albi nō ē diffi° nec albi muſi ci. ſi ergo totū hoc hō albꝰ. vel albū muſicuꝫ ꝑdicareꝰ de aliquo. talis ꝑdicati non poſſet eſſe diffinitio. imo qꝛ tota rō demr̄atiōis in diffinitiōe fundaꝰ: eo ꝙ diffinitio vel ē demr̄ationis ꝑn^m vel cōclo vel tota demr̄atio differens pōne. ꝑdicata quoꝝ non eſt diffi° reſpuit demr̄ator. talia aūt ſunt q̄ ſil' plura ꝑdicanꝰ de vno. ⁊ vt ſenſibiliter hoc oñdamus dicamus ꝙ ꝑdicatū debet ſignare qd aut q̄le aut q̄ntum aut aliqd̄ ꝑdicamētoꝝ. ſi ergo hō albus ꝑdica reꝰ de aliquo vel hō magnus vel magnū albū vel albuꝫ muſicū. hō albus nō diċ qd nec q̄le. ſed qd q̄le. vn̄ homo albus nō eſt in ꝑdicamēto. ſꝫ in ꝑdicamentis. ſicut etiam hō magnus nō dicit qd nec quantū. ſꝫ diċ qd q̄ntuꝫ. ⁊ ma gnū album nō dicit q̄ntum nec q̄le. ſꝫ diċ quantū q̄le. ⁊ al bū muſicū non eſt q̄litas. ſꝫ eſt q̄litates. Vn̄ ergo phs cū diuiſit ꝑdicamenta. ⁊ cum dixit ꝙ ꝑdicatū dꝫ dicere vel qd vel quantuꝫ vel q̄le. ſubīnuit ꝙ dꝫ ꝑdicari vnum de vno. nā vt patuit ꝑdicatū qd̄ nō eſt vnū. nō ē qd nec q̄le nec aliquid predicamentorum. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Amplius ſubſtantiam quidem ſignificantia quod vere illud eſt. aut ꝙ vere illud aliquid ē de quo predicantur ſignificant.**

❡ Deſcribit q̃ ſunt ꝑdicata ſubalia. d. (Amplius qdem ſi gnificantia ſubāꝫ) i. ꝑdicata ſubalia (ſignificāt illud qd̄ vere eſt. aut illud qd̄ vere aliqd̄ ē de quo vere ꝑdicanꝰ.) ❡ Notādū ꝙ hec eſt deſcriptio ꝑdicatoꝝ ſubalium. vꝫ. ꝙ ꝑdicatum ſubale ſic ſe hꝫ ad illud de quo ꝑdicaꝰ. i. ad ſubm̄ ꝙ eſt ſubm̄ eſt vere illud qꝛ. i. ꝑdicatū. vel ē vere ⁊ eſſentialiter aliqd̄ illud. nā ꝑdicatū ſubale vel ꝑdicaꝰ cō uerſiꝫ vel non ꝯuerſim. ſi ꝑdicaꝰ ꝯuerſiꝫ cuiuſmodi ē dif finitio. tunc ſubm̄ eſt vere illud ⁊ eēntialr̄ illud. ſi aūt nō ꝑdicaꝰ cōuerſim. vt qꝛ ſe hꝫ in plus ꝑdicatuꝫ q̄ ſubm̄. vt puta ſi aīal ꝑdicareꝰ de hoīe. tunc nō pōt dici ꝙ hō ſit ve re eſſentialr̄ aīal abſolute ⁊ ſimpliciter. qꝛ tunc eſſet vere eſſentialiter aſinus. ſꝫ homo eſt vere. i. eēntialr̄ nō aīal in ſua cōītate. ſed aliqd̄ aīal. vt animal rōnale. ❡ Notandū etiā ꝙ cum deſcribiꝰ ꝑdicatū ſubale ꝑ eſſe vere illud vel eſſe aliqd̄ illud pōt intelligi duplr̄ vel ꝙ ſubꝫ ſit vere ꝑe dicatū vel aliqd̄ ꝑdicatū. ⁊ ad hoc valet expō data. nā cū ꝑdicatū ſubale eſt ꝯuertibile tūc ſubꝫ ē v̄e tale ꝑdicatuꝫ. Cuꝫ aūt nō ē ꝯuertibile tūc ſubm̄ eſt v̄e tale ꝑdicatū ali qd̄. i. tale ꝑdicatū ꝯtractuꝫ. vt hō ē v̄e aīal aliqd̄. i. aīal rō nale. ſꝫ ſi hoc referaꝰ ad ꝑdicatū. vt diceret ꝙ ꝑdicatum ſubale eſt v̄e illud vel aliqd̄ illud. i. eſt v̄e ſubm̄ vel aliqd ſubiecti. tūc dicemus ꝙ ꝑdicatū ſubſtātiale. vel dicit to taꝫ diffinitioneꝫ vel pteꝫ diffinitiōis ſi dicit totā diffini tionē. tūc eſt v̄e illud. i. v̄e ſubm̄. qꝛ eēntialr̄ eſt totū ſubꝫ. ſi aūt tale ꝑdicatū nō ſit diffō. ſed ps diffōnis tūc nō ē v̄e illud. i. v̄e totalr̄ illud. ſꝫ ē aliqd̄ illud. i. aliqd ipſius. qꝛ eſt aliq̄ pars eius. ❡ Dubitaret forte aliquis. qꝛ pars nunq̄ ꝑdicaꝰ de toto. cū g̃ tam genus q̄ dr̄ntia ꝑdicanꝰ de dif finito opꝫ ꝙ qd̄libꝫ dicat totū. qd̄libꝫ ergo ꝑdicatū ſuba le eſt vere illud. i. vere ſubm̄ ſuuꝫ. qꝛ ē totū ſubiectū ſuuꝫ nullum ergo eſt aliquod illud. i. aliqd ſubiecti. vel aliqua pars ſubiecti: qꝛ tunc non ꝑdicareꝰ de ſubō eſſentialiter. ❡ Dōm ꝙ lꝫ ꝑdicatū ſubſtantiale tam genus q̄ dr̄ntia dicat totū: aliter tn̄ genus aliter dr̄ntia. naꝫ genus diċ to tuꝫ qꝛ ſignificat totū. dr̄ntia aūt dicit totum nō qꝛ ſigni fi cat totū: ſꝫ qꝛ implicat totum. aīatum. n. nō ſignificat niſi aīam q̃ eſt eius pars rei. nō tota res. ſicut album nō ſigni ficat niſi albedinē. ⁊ inde ē ꝙ dr̄ntia non ꝑdicaꝰ eēntiali ter. ſed denominatiue. aīal. n. nō eſt aīa. ſꝫ aīatum. genus aūt dicit totū. qꝛ ſignificat totū. ⁊ inde ē ꝙ cōtra rōneꝫ ge neris eſt ꝑdicari denominatiue. ſed ꝑdicaꝰ eēntialr̄. Dica mus g̃ ꝙ lꝫ hoc ſit aliter ⁊ aliter. genus dicit totum diffe rētia totū. ⁊ ſpēs dicit totū. ſꝫ genus diċ totū ꝑ modū ma terie: eo ꝙ eſt in potētia ad dr̄ntiā. iuxta illud porphyrij. ꝙ genus nullā dr̄ntiā hꝫ actu potentia v̄o oēs. dr̄ntia aūt dicit totuꝫ ꝑ modū forme. vn̄ a forma ⁊ ab eo qd̄ ē actua le in re ſumiꝰ rō dr̄ntie. vt aīatum ab aīa. ſpēs v̄o dicit to tum. qꝛ vtrūq; ꝑ modum vtriuſq; tam qd̄ eſt mr̄āle q̄ qd̄ eſt formale. tam genus q̄ dr̄ntiam in ſe complectiꝰ. Dīc ergo poſſumus ꝙ genus dicit totū ꝑ moduꝫ partis. qꝛ di cit totū ꝑ modū materie. ⁊ dr̄ntia ꝑ modū partis. qꝛ dicit totū ꝑ modū forme. nec mr̄ā aūt nec forma ē tota res. ſꝫ pars rei. ſpēs aūt dicit totū ꝑ modū totius. ſic etiaꝫ qꝛ dif finitio dicit totū ꝑ modū totius. aliter tn̄ ⁊ alr̄. qꝛ diffi° di cit totū diſtincte ⁊ manifeſte. ſpēs aūt dicit totū īdiſtīcte ⁊ cōfuſe. de diffinito igiꝰ ꝑdicaꝰ tota diffi° ⁊ genus per ſe ⁊ dr̄ntia ꝑ ſe. ſꝫ diffi° eſt vere illud. i. qꝛ v̄e totū ſuū ſubm̄. qꝛ ē totū ꝑ modū totius. genus aūt cū ꝑdicaꝰ de diffinito nō eſt vere illud. i. nō eſt v̄e totū. qꝛ nō ē totuꝫ ꝑ modū to tius. ſed ē aliqd̄ illud. i. eſt illud ꝑ modū alicuius. qꝛ eſt to tum ꝑ modū partis. eſt. n. totum ꝑ modū mr̄āe ſiue ꝑ mo dum partis mr̄āliter ⁊ dr̄ntia nō eſt vere illud. i. nō ē vere totū. ſed eſt illud totum ꝑ modum alicuius ſiue ꝑ moduꝫ partis. qꝛ eſt totum ꝑ modum forme ſiue per moduꝫ par tis formalis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Quecunqꝫ v̄o nō ſubſtantiā ſignificant ſꝫ d̄ alio ſubiecto dicunꝰ qd̄ nec vere eſt illud eſt. neqꝫ qd̄ vere illud aliqd eſt accidentia ſunt. vt de hoīe eſt albū. nō. n. eſt homo neqꝫ qd̄ vere albū eſt. Neqꝫ qd̄ vere albuꝫ aliquod eſt. ſed aīal forſan. qd̄ vere enim aīal eſt homo eſt.**

❡ Oñdit ꝙ ꝑdicata accn̄talia non ſunt talia ſicut ſubalia dicens. (Quecūq; v̄o nō ſubām ſignificāt. ſed de aliquo ſubō dicunꝰ). i. q̄cūq; nō ſunt ꝑdicata ſubalia (neq; ſunt ꝙ vere illud eſt. neq; ꝙ vere illud aliqd eſt accn̄tia ſunt) . q. d. ꝙ q̄cūq; nō ſunt ꝑdicata ſubalia. qꝛ nec ſunt vere il lud. i. vere totuꝫ ſubm̄ ſiue tota eſſentia ſubiecti. nec ſunt aliqd illud. i. aliq̄ pars eēntie ſubiecti. ideo talia accn̄tia

ſunt.(vt de hoīe eſt albū(ſu.pdicatuз accñtale)non.n. eſt hō neqз qđ vere albū eſt.neqз qđ vere albū aliqd eſt. ſз aīal forſan qđ vere aīal eſt).i.aliquid qđ vere aīal(eſt homo).q.d.ꝙ albū nec eſt hō nec aliqd hoīs.qꝛ eſt pdicatū accñtale.aīal nō eſt qd.i.aliqd vere hō.i.aliqd hoīs ⁊ hō eſt aliqđ aīal.¶ Notandū ēt ꝙ phs cū pus dixiſſet ꝙ accñtia nec ſunt vere illud.i.ſubз.nec vere aliqd illđ.i. aliqd ſubi in exēplificādo poſuit ɔuerſaз hui⁹ aſſerens ꝙ ſubm nō eſt accñs nec aliqd accñtis.vt hō nō eſt vere.i. eſſentialr albū nec aliqd albi.qđ iō fecit quia hec ad conuertētiam ſe hñt.cū enim pdicatū eſt vē.iō totalr ſubз.⁊ ſubm eſt totalr pdicatū.vt diffinitio ē totalr diffinituз ⁊ ecōuerſo.cū aūt pdicatū nō eſt totalr ſubm ſз aliqd ſubi. ɔ̄ñs eſt vt ⁊ ſubз nō ſit totalr pdicatū ſз aliqd predicati. vt hō nō eſt totalr aīal.i.nō cōprehēdit totū aīal.ſз ē aliqđ aīal vl aliqd aīalis.i.aliqd cōtētū ſub aīali.ſic ēt ⁊ aīal nō eſt totalr hō.qꝛ non dicit totū hoīeз p modū toti⁹ ſed eſt aliqd hō vel aliqd hoīs.qꝛ dicit hoīeз p modū alicui⁹ ſiue per modū ptis.¶ Deinde cū dicit.

¶ Queciiqз vero non ſubſtātiam ſignificāt oз de quodā ſubiecto pdicari ⁊ non eſſe aliquod album qđ nō cū alterum aliqđ ſit albū eſt.

¶ Remouet quaſdā cauillationes circa practa. ⁊ duo facit ſm ꝙ duas tales cauillationes remouet.duo enim dixerat.vnū q̄tū ad predicata ſubalia.d.ꝙ talia predicata vel ſunt vere illud.i.totū ſubm.vel vē aliqđ illud.i. aliq̄ ps ſubi.Cōtra.poſſet aliqs dicere.ydee platonis eēntialr pdicant de ydeatis ſiue de iſtis ſenſibilibus:⁊ tñ ſunt ſeparate.pp qđ nec ſunt eēntialr iſta ſenſibilia nec ps ſenſibiliū. Ruſus dixit de pdicatis accñtalib⁹ ꝙ ſuba nec ſūt talia pdicata nec aliqd taliū pdicatoꝝ.vt hō nec ē vē albuз nec aliqd albi.Cōſequēter poſſet aliqs dicere.ſi hō ñ eſt aliqd albi g̃ nō vē ſubycit̃ albo.Primo g̃ remouet cauillationē ſcđaз.2° pmā remouet ibi(Spēs āt gaudeāt) Remouet aūt cauillationē ſcđam:qꝛ lз hō nō ſit aliqd albi eēntialr:ē tñ aliqd albi ſubiectiue qꝛ p ſe ñ p aliqđ aliđ ſubycit̃ albo.iō ait q.(q̄cūqз vero nō ſubam ſignificāt) .i.oīa iſta pdicata accñtalia(oз de quodā ſubo pdicari ⁊ nō)ſu.oз(eē aliqd albū)ſu.p aliud ſз p ſe qđ cū aliqđ alterum ſit albū eſt)illđ.n.ſubiectiue ē p ſe albū qđ nō eſt albū p aliqđ alterū ſubm.q.d.dixi ꝙ hō nec eſt albū vere nec aliqd albi.qđ nō intelligendū eſt ꝙ hō non ſit aliqd albi ſubiectiue vt ꝙ nō p ſe ſз p aliqd alterū ſubyciat̃ albo.ſз itelligendū eſt eſſentialr.hō enim nec eſt eēntialr albū nec aliqd albi ſic etiam nec albuз eſt eſſentia hoīs nec aliquid eēntie.¶ Deinde cū dicit.

¶ Species enim gaudeant.monſtra eniз ſunt ⁊ ſi ſunt nihil ad rōnē ſunt. demōſtrationes.n. de huiuſmodi ſunt.

¶ Remouet cauillationē pmam.d.(Spēs)⁊ gn̄a ⁊ ydee platonis(gaudeāt).i.quieſcant(monſtra enim ſunt.).i. vana ſunt vel nihil ſunt(⁊ ſi ſunt.nihil ſunt ad rōnem) .i.ad ſciam vel nihil ſunt ad rōnē demr̄atiuā(Demonſtratiōes eniз ſunt de hꝭ).i.de his q̄ ſunt in ſenſibilibus vel ſunt de hꝭ).i.p ea q̄ ſunt de hꝭ ſiue p ea q̄ ſunt in ſenſibilibus:nō aūt ſunt demr̄ationes de talibus ſeparatis nec per talia ſepata.q.d.dixim9 ꝙ pdicata ſubalia ſunt eēntialr ſubm vel aliqd ſubi.Nō ergo cauillet aliqs allegās ydeas platonis dicēs talia eſſe predicata eſſentialia.⁊ tñ nec ſunt eēntialr iſta ſuba nec ps eēntialis coꝝ.Nullus ergo hoc mō cauillet qꝛ tales ſpēs ⁊ tales ydee nihil ſunt. ⁊ ſi ſunt nihil ɔferūt ad rōnem demr̄atiuā.nos aūt loquimur de pdicatis ad rōnē demr̄atiuā ɔferentib⁹.¶ Notādum aūt ꝙ plato poſuit ordinē ydeaꝝ ſm ordinē abſtractoꝝ.vt poſuit hoīem ſepatū ⁊ aīal ſepatū ⁊ viuū ſeparatum ⁊ poſuit aīal ſupra hoīem ⁊ viuū ſupra aīal ⁊ ens ſupra viuuз vt ſicut in iſtis inferioribus hō participat aīal aīal viuū ⁊ viuū ens.ſic ⁊ in illis ſeparatis minus abſtracta magis abſtracta participāt.talia aūt ſepata vocat genera ⁊ ſpēs qđ pōt referri ad magis abſtracta ⁊ min⁹ abſtracta.vt magis abſtracta.vt viuū ſepatū ⁊ aīal ſeparatū dicant̃ gn̄a.minus aūt abſtracta vt hō ſepatus ⁊ leo ſepatus dicant̃ ſpēs.alia aūt tranſlatio nō hꝫ genera ſз hꝫ ſolū ſpēs.⁊ forte eſt correctior lr̄a.nam ydee grece forme latine vel ſpēs interpretant̃.¶ Notandū ēt ꝙ ea de quibus ſunt ſilli pñt dici premiſſe.ſunt enim de pmiſſis ſilli. qꝛ q̄cqd ſillogiçat̃ ſillogiçat̃ per pmiſſas.hoc g̃ mō eſt ſillogiſmus de pmiſſis.qꝛ ſillogiçatio eſt p pmiſſas. ſunt ēt ſilli de cōclōnibus qꝛ ſunt ad ɔclōnes.cum ergo dr̄ ꝙ demr̄ationes ſunt de hꝭ pōt referri vel ad premiſſas.qꝛ demr̄ationes ſunt per talia que ſunt in ſenſibilibus:vel pōt referri ad ɔcluſiones.qꝛ demonſtrationes ſunt ad talia q̄ ſunt in ſenſibilibus.⁊ melius ⁊ cōgruentius forte hoc refertur ad premiſſas q̄з ad cōcluſiones.nā ydee ſm ponentes eas ɔputabant̃ inter gn̄a cauſaꝝ.cā aūt in demr̄atione potiſſima nō cōcludit̃:ſз magis eſt rō cōcludendi.vñ magis ptinet ad pmiſſas q̄з ɔclonē:cū g̃ artifices ſpāles pprie demonſtrēt demr̄ationes nō ſunt p tales cās ſeparatas cuiuſmodi ſunt ydee:ſз ſunt p ea q̄ ſunt hꝭ.i.q̄ ſunt in ſenſibilibus.¶ Dubitaret forte aliqs qd intendit phs vel q̄re dicat hoc ꝙ ait ydeas gaudere.¶ Dōз q. ſз quoſdā ydee pñt gaudere ſm Platonicos:qꝛ hñt nobilius eē q̄з iſta ſenſibilia. Iſta g̃ exultatio ⁊ iſtud gaudiū ſumitur ſm iſtos ex nobilitate eſſendi.ſз hoc nō cōcordat cū lr̄a. dr̄.n.in lr̄a ꝙ iō gaudeant qꝛ mōſtra ſunt; monſtrū.n.eſt ens pter itentionē.mōſtra g̃ ſm q. hꝭ nō hñt nobili⁹ eſſe ſed vilius. Nā qđ eſt pter itētionē magis vergit ſз ꝙ hꝭ in malū q̄з in bonū.⁊ magis dr̄ eē ignobile q̄з nobile. pp qđ dicere poſſumus ꝙ mōſtrū in effectibus idē eſt qđ aliqd pter cāз.ea.n.q̄ ſūt i nā pter itētionē nāe:⁊ p accñs ⁊ pter cāз p ſe dnr̄ mōſtra:vt ſi pp corruptionē ſemis aliqs naſceret̃ ſine brachys diceret̃ monſtrū.tale.n.mōſtrum nō haberet cām efficientē:ſз deficientē:nō g̃ reduceretur in cām:ſз in defectū cāe.ipſe.n. effectus ṽtutis in ſemie fuiſſet cā huius.Silr aūt ſi pp abundantiā māe ⁊ pp debilitatē virtutis in ſemine nō valētis dominari ſue māe ⁊ nō potentis eā cōuertere in debita mēbra generarentur in manu alicuius ſex digiti:hoc ēt eēt p accñs ⁊ preter intentionē ⁊ pter cām per ſe.poſſent ēt talia reduci in cām deficiētē vt in defectū ṽtutis in ſemīe nō valētis ſue dñari māe.mōſtrū g̃ in effectibus eſt quodāmō eſſe pter cāз ſic ēt dicere poſſumus ꝙ monſtruз in cauſis eſt eſſe pter effectū.mōſtrū.n.eſſet ponere cās q̄ nihil haberēt facere ⁊ quaꝝ nihil eſſet pducere.Plato ergo qꝛ pōebat ydeas inter gn̄a cāꝝ ponebat eas eſſe mōſtra.qꝛ ſi eſſent tales cāe nihil haberēt pducere.ad oēm.n.effectū hic inferius nāliter pductū ſufficiunt motores orbiū.vз motor pm⁹ deus a quo eſt oīs motus:⁊ motores alij:et virtutes naturales actiue q̄ ſunt in ſeminib⁹ ⁊ vir̄ q̄ ſunt in corporib⁹: non ergo indigem⁹ vt ſint ydee.vñ ſi ſunt ydee gaudeāt .i.q̄eſcant qꝛ nihil hñt facere.¶ Aduertēdū tñ ꝙ cū dicimus ꝙ ad pductionem coꝝ q̄ nāliter hic agunt ſufficit motor pmus.⁊ motores alij ⁊ ṽtutes q̄ ſunt in corporib⁹ hꝭ nō eſt intelligendum hoc ꝙ ſit ex inſufficientia dei i ꝙ nō poſſet deus ſi vellet ſine talibus motoribus ſecundis ⁊ ſine ṽtutibus corporalibus pducere hꝭ oēs effectus: ſed hoc eſt ex benignitate dei volentis ſuā dignitatē cōicari creaturis vt nō ſint priuate actionibus ſuis ppꝛys:ſз in

oībus rebus vult φ ſit ſuba virtus ⁊ opatio. ſuba p̄ quaȝ ſit virtus per quaȝ agat: ⁊ operatio per quam efficiat. hoc eſt enim maxime dignitatis ⁊ hoc maxīe aſſimilationis eſt ad p̄mum φ res cauſate poſſunt aliqd̄ de ſe cauſare ⁊ aliqd̄ de ſe p̄ducere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi non eſt hoc h9 qualitas ⁊ illud h9. Neqȝ qualitatis eſt qualitas. Impoſſibile eſt eque adinuicem predicari ſic. Sed verum quidem contingit dicere. eque autem predicari non contingit vere.

¶ Premittit quedam neceſſaria ſe tenentia ex p̄te oīuȝ p̄dicatoꝝ pp̄ qd̄ ſciendum φ oē predicatum quodāmodo hȝ rōnē forme. ⁊ ideo hȝ rōnē q̄litatis. nam vt pȝ p̄ ph̄uȝ in. 5. meta. vbi diſtinguit modos q̄litatis. ipſa etiā forma ſubſtantialis ſiue accn̄talis eſt quedā diſpō ſubiecti. ⁊ iō quedā q̄litas dici pōt. oē ergo p̄dicatuȝ pōt dici q̄litas. tū qꝛ hȝ rōnem forme. tū etiam qꝛ ſignificat̄ p̄ modū cuiuſdam diſpōnis ſubiecti. predicatū ḡ eſt diſpō ſubiecti. ſubiectum autēȝ nō eſt diſpō predicati. hoc ḡ poſito impoſſibile eſt φ in predicatis poſſit eē equa cōuerſio vt φ ſubȝ eque poſſit predicari de predicato ſicut econuerſo. qꝛ tūc predicatum eque diſponeret̄ per ſubm ſicut econuerſo. iō ait φ (amplius ſi hoc). i. ſi ſubm (non eſt qualitas hui9). i. non eſt diſpoſitio predicati (⁊ illud). i. predicatum nō eſt (huius. Neqȝ qualitatis eſt qualitas). i. diſpō diſpoſitionis. qꝛ ſubm non ſe hȝ vt diſpō ſed vt diſpoſitum ⁊ predicatum non eſt diſpō diſpoſitionis ſed diſpō diſpoſiti. ſi ergo ita eſt (īpoſſibile eſt ſic eque predicari adinuiceȝ) ita φ ita eque ſubm predicet̄ de predicato ſicut ecōuerſo (ſȝ verum quidem). i. ſm veritatem. (contingit dicere) ſm veritatem enim contingit dicere ⁊ facere talem conuerſionem φ homo eſt albus. ⁊ album eſt homo. (eque autē vere predicari non contingit). q. d. φ licȝ vtrūqȝ ſit vex: vtrobiqȝ tamen non eſt eque predicatio. nam homo ſubijcitur albo ſm ſe. album aūt non ſubijcitur homini ſȝ ſe. ſicut etiam album predicatur de hoīe ſm ſe. qꝛ ipſa albedo ineſt homini. ſȝ homo non predicat̄ de albo ſm ſe vt φ ipm eſſe album ſubijciatur homini. ſed hoc eſt p̄ alterū rōne eius in quo eſt albedo. ¶ Tunc ſeq̄t̄ illa pars.

¶ Aut eniȝ ſicut ſubſtantia predicat̄ vt eſt. aut cum genus ſit. aut dr̄ia pōt predicari.

¶ In qua auctor poſtq̄ꝫ premiſit nec̄ia ad p̄poſitū exeq̄t̄ de intento oſtendens φ ſit dare ſtatū vniuerſaliter in predicatis. Circa quod duo facit. qꝛ primo reſumit quedam que prius dixerat de predicatis ſubſtantialibus. 2° oñdit φ in illis predicatis non ſit ire in infinitum. ibi (Sic quidem ergo.) Circa primum duo facit. qꝛ p̄mo diſtinguit predicata ſubalia. 2° reſumit q̄ dixerat. vȝ. φ talia nō vadunt in infinitū. ibi (Hec aūt.) Dicit ergo φ (aut. n. ſicut ſuba p̄dicabit̄ vt eſt). i. ēentialr̄. i. φ predicat̄ ſicut ſuba ⁊ φ predicat̄ ēentialr̄ (aut) hoc erit (cū ſit genus aut p̄dicatur dr̄ia). i. ſicut dr̄ia. q. d. φ iſta ſunt p̄dicata ēentialia genus ⁊ dr̄ia. ſpēs aūt nō cōnumerat̄ inter p̄dicata ſubalia vel qꝛ poteſt reduci ad predicatū de genere. qꝛ p̄dicat̄ in quid ſicut genus. vel quia non predicatur niſi de indiuiduis. Indiuidua enim ſm Platonis ſniaȝ vt Porphirius recitat relinquenda ſunt. qꝛ de eis non poteſt eſſe diſciplina. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aūt oīa oñſa ſunt q̄m non erunt infinita neqȝ in ſurſum. neqȝ deorſum. vt hō eſt bipes ⁊ homo eſt aīal. hoc autem alterum eſt neqȝ aīal de hoīe. hoc autem de callia. hoc auteȝ de alio in eo qd̄ quid eſt. Subſtantiam quidem omne eſt diffinire h9. Infinita enim non eſt tranſire intelligentem. quare neqȝ in ſurſum neqȝ in deorſum infinita ſunt. Illam. n. nō eſt difinire de qua infinita predicantur.

¶ Reſumit ſuperius dicta. vȝ. φ talia nō vadūt in īfinitū. d. φ (hec aūt). i. hēͦ p̄dicata ſubalia (oñſa ſūt) ſupra (q̄m nō erūt īfinita nec in ſurſuȝ nec in deorſuȝ) nō ſūt aūt īfinita in ſurſuȝ (vt) dicat̄ (hō eſt bipes. h̄). i. bipes (aīal. h̄ aūt). i. aīal (eſt alterū aliqd̄) ſic ḡ in ſurſuȝ aſcēdēdo non itur in īfinitū nec ēt itur in īfinitū in deorſum. vt dicatur (aīal de hoīe. hoc āt). i. hō (de callia h̄ aūt). i. callias (in eo qd̄ aliqd̄ ē). i. ſubale dicat̄ ſu. de aliq̄ alio. ſic. n. in infinitū p̄cedere īpoſe ē. nā vt ſupra dicebat̄ (ſubam q̄dem oēm) ſu. q̄ ē inter gen9 ⁊ dr̄iaȝ (oȝ diffinire. h9 aūt diffinientia nō ē). i. nō ꝯtingit (ītelligētē). i. diffinientē (p̄trāſire) ſi ḡ talia eēnt infinita nihil eēt diffinibile: quare cum hoc ſit falſuȝ ꝯñs eſt φ (nec in ſurſuȝ nec in deorſuȝ ſunt infinita) talia p̄dicata ſubalia. (nā illā). ſ. ſubam (nō ē). i. nō ꝯtingit (diffinire de q̄ īfinita p̄dicant̄). q. d. φ ponere īfinita diffinīētia ē ponere nihil eē diffinibile. ¶ Notandū aūt φ ſicut triplex ē dr̄ia realis realr̄ diuerſa mā forma ⁊ cōpoſitū. qꝛ mā realr̄ nō eſt ipſa forma nec ecōuerſo. ⁊ ꝯpoſitū nō eſt realr̄ mā tantū nec forma tātū: ſic dicere poſſum9 φ triplex eſt ſuba ſaltē differēs ſm rōnē. vȝ. gen9 qd̄ ſe hȝ tāq̄ꝫ mā. dr̄ia q̄ ſe hȝ tāq̄ꝫ forma ⁊ ſpēs q̄ ſe hȝ tanq̄ꝫ cōpoſitū. cū ḡ dr̄ φ cōtingit oēm ſubam diffinire nō eſt intelligendū de ſuba q̄ ſe hȝ tāq̄ꝫ mā vt ō gn̄e. nec de ſuba q̄ ſe hȝ tanq̄ꝫ forma vt de dr̄ia. ſȝ de ſuba q̄ ſe hȝ tanq̄ꝫ cōpoſitū vt de ſpē. oīs eniȝ ſuba talis eſt diffinibilis. talis eniȝ ſuba q̄ eſt ſpēs dr̄ eē inter gen9 ⁊ dr̄iaȝ: nō φ ſit inter ea ſȝ lineā predicamentalem: ſȝ qꝛ eſt inter ea vt cōſtitutū inter ꝯſtituētia. ¶ Notādū aūt φ ſȝ cōmē. in. 7. meta. diffinitio eſt q̄ſi organū intellectus ad intelligendū. Eſt enī diffinitio q̄ſi quoddā ſpeculū in quo intellectus reſpicit ⁊ cernit nām rei. iō ſpālr̄ ph̄us facit mentionē de intellectu vel de intelligente accipiens intelligentē p̄ diffiniēte dicēs. φ ſi eēnt diffiniētia īfinita nō cōtingeret intelligentē. i. diffinientem illa pertranſire.

¶ Si q̄dē igit̄ genera adinuicē equalr̄ p̄dicant̄. erit. n. ipſuȝ qd̄ vere ipſum aliquid eſt.

¶ Premiſſis preambulis neceſſarijs ad propoſitum ⁊ reſumptis quibuſdam que dicebant̄ de ſubſtantialibus p̄dicatis. In parte iſta p̄ſequit̄ de intento oſtendens per quaſdam rōnes logicas φ non cōtingit p̄dicata ire in infinitum. Circa quod duo facit. quia primo oſtendit φ nō contingit talia predicata ire in infinitū ſm circulum. 2° φ non contingit ire in infinitum ſm rectum. ibi (Sed q̄m ne infinita) Circa primum duo facit. qꝛ primo oſtendit hoc φ non eant in infinitū ſm circulū de predicatis ſubſtantialibus. 2° de accn̄talibus ibi (Neqȝ tn̄.) Dicit ergo (Sic quidem genera ſibi adinuicē p̄dicari eq̄liter) ideſt ſi ponat̄ ſic φ genera tam infima q̄ꝫ ſuprema de ſe inuicem predicentur equaliter ⁊ cōuerſim φ eque ſit ſubſtantia aīal ſicut aīal ſubſtantia. (Erit enim ipm) genus (quod vere eſt ipm aliquid). i. genus ſuperius qd̄ eſt q̄d magis vl̄e vere eſt ipſum aliquid ⁊ vere eſt ipſum inferi9 ⁊ non excedet inferius ſuum quod vere eſt ipm aliquid ⁊ quod vere eſt quid particulare reſpectu eius. ¶ Notandum autem φ animal eſt aliqua ſubſtantia. non eſt aūt ſubſtātia vl̄r. ſi ergo eque predicaretur aīal de ſuba ſicut econuerſo ſequeretur φ ſuba eēt ipȝ aīal ⁊ ſubijceret̄ vl̄r aīali qd̄ aīal eſt ipm aliqd̄. i. eſt ipſa ſubſtantia particulr̄.

hoc aũt eſt īpoſſibile.qꝛ tũc eēt idē maius ſeipſo ꝛ vlius ſeipſo.ſi enim ſuba vlr eſſet ipm aial.aial eſſet vlius vel ſaltem eque vle ſicut ſuba. Rurſus qꝛ aial eſt ſuba ꝑticulariter vbi ſuba eſt vlior ꝙ̃ aial ſequit̃ g̃ oppoſitũ.vʒ.ꝙ ſuba nõ ſit vlior.ꝛ ꝙ ſit vlior ꝙ̃ aial ꝛ ꝑ ↄ̃ns ꝙ ſit vlior ſe ipſa.non vadunt g̃ ꝑdicationes ſubales in īfinitũ ſm circulũ qꝛ lʒ ſuperiora ſubalꝫ ꝑdicent̃ de inferioribus nõ tñ ecõuerſo. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vr̃ ꝙ iſta ꝑdicatio ſit magis ꝓpria.aial eſt hõ.vel ſuba eſt aial.ꝙ̃ ecõuerſo. nã ſemꝑ ꝑdicatũ tʒ locũ forme.cũ g̃ genus teneat locum mãe ſpẽs erit formalior genere.ꝛ qꝛ hõ eſt ſpẽs aialis ꝛ aial ſpẽs ſubſtãtie verius dicet̃ hõ de aiali ꝙ̃ ecõuerſo ꝛ aial de ſuba ꝙ̃ ecõuerſo. ¶ Dõm.ꝙ forma generis ꝛ forma ſpẽi ſunt vna forma ꝑ candẽ.n.formã.ſor.eſt hõ aial ſuba.vtꝝ aũt ꝑ candẽ formã ſor.ſit hõ ꝛ corpꝰ nõ ē ꝑntis ſpeculationis.tñ ꝗ̃tũ ad ꝑns ſpectat de hiis q̃ de ſe inuicē eſſentialr̃ ꝑdicant̃ cũ talia dicant formã vnã nõ põt eſſe qõ que illaꝝ ſit formalior ſm rẽ ſʒ ſolũ ſm modũ ītelligendi. Propter qõ ſciẽdũ ꝙ forma generis ꝛ forma ſpẽi ꝓut differunt ſm modũ intelligendi ꝑnt cõſiderari dupl̄r vel vt recipiunt̃ in mã vel vt ↄſiderant̃ abſtracte per intellectũ.ſi ꝓout habẽt eſſe in mã ſic certũ eſt ꝙ forma generis eſt materialior ꝙ̃ forma ſpẽi.naʒ mã ꝑus recipit formas magis vles.ꝛ poſtea minus vles vt dicit cõmen. ſup.2.metaph.ſʒ hᵃ receptio eſt ſub eſſe idiuiduali.qꝛ gd recipit̃ in mã eſt hoc.mã g̃ prius recipit formas magis vles.i.prius recipit indiuiduũ magis vlis.vt ſi ꝑ ideʒ leo eſt leo aial ꝛ ſuba.ipſa tñ forma leonis vt dat leoni ꝙ ſit hec ſuba intelligit̃ eſſe prius ſeipſa ꝛ ītelligit̃ ꝑus recipi in mã ꝙ̃ vt dat ei ꝙ ſit hoc aial vel hic leo.hec g̃ ſuba que eſt indiuiduũ forme magis vlis ſm modũ itelligendi eſt prior in gñatione ꝙ̃ ſit hoc aial qõ eſt idiuiduũ forme minus vlis.ꝛ ꝙ ea q̃ ſunt priora in gñatione ꝑus recipiunt̃ in mã ꝛ per ↄ̃ns ſunt magis mãlia ſʒ eſſe qõ habẽt forme in mã ꝗ̃to forma eſt vlior tanto mãlior ꝛ magis in potentia.ſʒ ſm hoc nõ currit qõ noſtra.qꝛ idiuidua nõ ſunt per ſe obm ītellectus ꝛ taliũ nõ eſt ꝑ ſe ſcia.ſʒ ſi cõſiderant̃ forme non ſm eſſe ↄtractũ qõ habent in mã ſʒ ſʒ eſſe abſtractũ qõ hñt apud intellectum ꝗ̃to forma vlior eſt tanto eſt formalior qꝛ ſimplicior ꝛ abſtractior. ¶ Ad formã aũt arguẽdi.ꝙ genus tʒ locũ mãe.ꝛ ꝙ aial dicit id quod dicit homo per modũ mãe.dõm.ꝙ omnes partes diffinitionis ſunt forme vt declarari hʒ in.2ᵒ Dicet.n.aduerſarius ꝙ genus differentia ſpẽs oia habent rationem forme attamen forma generis licet ſit forma eſt tamen magis in potentia.ꝛ per ↄ̃ns mãlior ꝙ̃ forma ſpẽi ꝛ ideo non videtur ꝙ debeat ꝑdicari de forma.ꝓpter quod ſciẽdum ꝙ diffinitio poteſt cõſiderari dupl̄r.vt diſtinguit cõmen.in.7ᵒ vel vt eſt ſignificatiua nãe rei.vel vt eſt inſtrumentum intellectus ad intelligendũ.aial eniʒ vt ſignificat formam rei formalior eſt ꝙ̃ homo vt ſignificat hõis naturã ꝛ formaʒ.ipſa.n.nã humana ſignificata ꝑ aial multo eſt abſtractior ꝛ formalior ꝙ̃ ſignificata ꝑ hoiem. Sʒ ſi ↄſideretur diffinitio vt eſt inſtrũm ad intelligenduʒ ſic eſt ecõuerſo.hoc eniʒ mõ forma generis eſt multo potentialior ꝙ̃ forma ſpẽi.intelligere hoiem in aiali eſt intelligere ipſum in potentia.intelligere aũt hoiem in ſeipſo eſt intelligere ipm ꝑfecte in actu.multo g̃ eſt ꝑfectior intellectus ꝛ ꝑ ↄ̃ns multo formalior ſi intelligat aliqd in ſpẽ ꝙ̃ ſi intelligat ipʒ in genere.ꝛ hoc mõ loquit̃ ↄmẽ.in.12. ꝙ.ſcia in vli eſt in potentia.ſʒ ↄſtat ꝙ aial non ꝑdicatur de homine nec diffinitio de diffinito vt ſunt inſtrꝫ ad intelligendum ſed vt ſunt ſignificatiua nature rei vt qꝛ eandem nãm ſignificat hõ aial ideo hec eſt vera.hõ eſt aial vt ergo anial predicatur de homine eſt formalius homine. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q̃ ſit formalior an ſpẽs an dr̃ia. ¶ Dõʒ.ꝙ talia vt generãt i nobis ſciaʒ ꝛ vt ſunt organũ intellectus ad intelligendũ dr̃ia eſt formalior ſpecie.iſta enim tria ſe habent ꝑ ordinẽ genus ſpẽs ꝛ diffinitio tota. Intellectus enim intelligẽs aliqd in genere vel intelligens ipm genus eſt valde iꝑfectꝰ itelligens ſpẽm eſt ꝑfectior.intelligẽs aũt diffinitionẽ ꝛ ſciẽs reſoluere diffinitũ in ſua diffiniẽtia eſt perfectiſſimus.iõ dr̃ in ꝑmo phyco ꝝ ꝙ hoc nomẽ ad rõne ſuſtinuit.vʒ.ꝑ ↄfuſiꝰ ꝛ imperfectius ſignificat naturã rei nomẽ ꝙ̃ rõ.i.ꝙ̃ diffinitio vt hoc nomẽ circulus nõ ita ꝑfecte ꝛ expreſſe exprimit intellectui eſſentiã circuli ſicut diffinitio circuli.hec aũt ꝑfectio in dr̃ia cõplet̃ ꝛ ꝑ dr̃iaʒ hʒ eẽ.ſi aũt hʒ eẽ per genus hoc eſt ꝓut ſpecificat̃ ꝑ dr̃iaʒ.formalior g̃ eſt ipſa dr̃ia ꝙ̃ ſpẽs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et neqʒ tñ de q̃litate aut alioꝝ nullũ niſi ſm accidens predicat̃.omnia hec enim accidũt ꝛ de ſubſtantijs predicari.**

¶ Oſtendit ꝙ non eant in īfinitũ ſm circulũ in predicatis accidentalibus.d.(neqʒ de qualitate)ſup.eſt ↄuerſio vt ꝙ q̃litas ꝑdicet̃ de ſuba ꝛ ecõuerſo(aut nullũ alioꝝ) .i.nullũ aliud accñs ꝑdicat̃ ↄuerſim de ſuba(niſi ſʒ accidens.hec.n.oia accidũt)ipſi ſubſtãtie ſup.(ꝛ de ſubſtantijs ꝑdicant̃)nõ ſu.econuerſo.cõiter aũt textus hñt.ꝛ de ſubſtãtijs ꝑdicari.ſʒ eſt corrupta lr̃a.vt pʒ ex alia tranſlatione. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ eẽt in talibꝰ īfinitas ſi eẽt ibi circulatio. ¶ Dõm ꝙ ois circulus eſt quodãmõ infinitus ſaltẽ motus circularis nõ neceſſe eſt ꝙ finiat̃. ſemꝑ enim põt eſſe ab codẽ in idẽ ꝑ idẽ ſine quiete ꝛ ſine fine.ſi g̃ eſſet cõuerſio in predicatis ſubalibus vt ꝙ ſuba predicaret̃ de corpore corpus de aiali.aial de homine.ꝛ hõ de ſubſtantia.poſſet ſm circulũ in infinitũ fieri talis ꝑdicatio. Rurſus ſi quãtitas ꝑdicaret̃ de ſuba q̃litas de quãtitate ꝛ ſuba de qualitate in infinitũ poſſet ſic circulariter ꝓcedere talis ꝑdicatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sed qm̃ neqʒ in ſurſuʒ infinita erũt. vnũqdqʒ enim qõ predicat̃ ſignificat aut quale aliqd. aut ad aliquid:aut q̃ʒtum aliquid:aut hꝰ.aut que ſunt in ſubſtantia.hec aũt finita ſunt ꝛ genera predicamentorum finita.aut enim quale. aut q̃ʒtum.aut ad aliquid.aut facere. aut pati. aut vbi.aut quãdo predicabitur.**

¶ Oſtendit ꝙ nõ vadit predicatio in infinitũ ſm rectuʒ. circa ꝙ tria facit.qꝛ ꝑmo oſtendit hoc de oibus predicatis generaliter.2ᵒ de predicatis per ſe ſpãliter.3ᵒ epilogat circa determinata.ſcḋa ibi.(Nec in ſurſum). tertia ibi. (Logice qdem ex his.) ¶ Propter ꝑmũ ſciendũ ꝙ loquendo generaliter de ꝑdicatiõe duplex eſt ꝑdicatio.vna ꝛ plures.ſiue ſimplex ꝛ compoſita. Predicatio aũt vna ꝛ ſimplex eſt quãdo predicat̃ vnũ de vno. Predicatio aũt plures ꝛ cõpoſita eſt quãdo vꝑuta duo vel tria vel quattuor vel etiam plura predicant̃ de vno. Rurſus ſimplex predicatio diſtinguit̃ quia quedam eſt directa ꝛ ꝓpria vt quando ſuba predicat̃ de ſuba ꝛ potiſſime ſuba ſuperior de inferiori.vel etiam quãdo accñs de ſuba.Quedaʒ aũt eſt indirecta ꝛ iꝓpria vt.ſ.quãdo ſuba ꝑdicat̃ de accñte vel qñ accñs de accñte.ergo circa ꝑdicationem gñaliter vtꝝ predicatio vadat in īfinitũ ſʒ rectũ poſſet eẽ triplex dubitatio.Una de predicatione ſimplici ꝛ directa vtꝝ talis predicatio vadat in infinitũ .vꝑuta ꝙ de ſubſtantia predicat̃ ſubſtantia.poſtea ꝗ̃titas.ꝛ poſtea qualitas ꝛ ſic in infinitũ.Scḋa dubitatio eſſe poſſet de predicatiõe plu

rũ ⁊ cõpoſita duplicando triplicando ⁊ in infinitũ multi-
plicãdo predicata vt de ſuba ꝑdicaret̃ ſil' ſuba ⁊ q̃titas
⁊ poſtea ſimul q̃titas ⁊ q̃litas. poſtea q̃litas ⁊ vbi. ⁊ ſic ꝓ
cedẽdo. Rurſus cũ proceſſum eẽt duplicãdo ꝓcederetur
triplicando vt ſi de ſuba p̃mo predicaret̃ ſil' ſuba q̃titas
⁊ q̃litas vt diceret̃ ꝙ hõ eſt aĩal magnum albũ. ⁊ poſtea
quantitas ⁊ q̃litas ⁊ vbi. ⁊ ſic ꝓcedendo triplicãdo ⁊ cum
ꝓceſſuʒ eẽt triplicando ꝓcederet̃ q̃druplicãdo. Poſſet ĝ
qs dubitare vtrũ hoc mõ irent ꝑdicationes in infinituʒ
ſm rectũ. ❡ Tertia dubitatio eẽ poſſet de ꝑdicatiõe per
accñs ⁊ indirecta vtputa ſi de ſuba ꝑdicaret̃ accñs. veruʒ
de illo accñte poſſit ꝑdicari aliqđ aliđ accñs ⁊ de illo alio
aliud accñs. ⁊ ſic in infinitũ. tria ĝ facit ſm ꝙ circa ꝓceſ-
ſum in ꝑdicationibus in infinitũ has tres dubitationes
remouet. 2ᵃ ibi (Conceſſuʒ aũt eſt). 3ᵃ ibi (Ipſa aũt) Dicit
ergo (Sʒ qm̃ neqʒ infinita erũt) generalr̃ ꝑdicata ſu. (in-
ſurſuʒ) ⁊ primo nõ erũt ĩfinita ſm ꝑdicationẽ ſimpliceʒ
⁊ ꝓpriã. vtputa ꝙ de ſuba ꝑdicaret̃ q̃titas. poſtea q̃litas.
⁊ ſic in ĩfinitũ nã ꝑdicamẽta ſunt in numero quodã ⁊ ſũt
finita idõ ait ꝙ (vnũqđqʒ ꝑdicamentũ aut ſignificat qđ
aut q̃le aut ad aliqđ aut aliqđ hõ. aut q̃ ſunt i ſuba) .i. aut
q̃cũqʒ ſunt in ſuba (hec aũt) q̃ ſũt in ſuba (finita ſunt) nõ
(⁊ gña ꝑdicamentoꝝ finita). q.d. ꝙ ꝑdicata ⁊ oĩa q̃ ſunt
in ſuba ⁊ q̃ ꝑdicant̃ de ſuba ſunt finita. qꝛ gña ꝑdicamen-
tuʒ ſunt finita. ⁊ ꝙ ſint finita pʒ. qđlibʒ enim predicamẽ-
tũ qđ eſt in ſuba (aut enim ſignificat q̃le aut q̃tũ aut ad
aliqđ aut facere aut patiant vbi aut qñ aut) ſup. aliquid
aliud hõ. ❡ Notandũ aũt ꝙ ſupponit ex habitis ꝑdicata
ſubalia nõ ire in infinitum. idõ cũ hic noiat ꝑdicamẽta. d.
ꝙ genera ꝑdicamentoꝝ ſunt finita non noiat ſubam ſed
qualis q̃tũ ⁊ hõ ꝑdicamenta accñtalia. ❡ Dubitaret for-
te aliqs vñ ſequit̃ hec ꝯña ꝙ ſi gña ꝑdicamentoꝝ ſunt fi-
nita ꝙ ea q̃ predicant̃ de ſuba ſunt finita. ❡ Dõm. ꝙ cũ
particulare nõ ſit per ſe obiectũ intellect' ⁊ de talibus nõ
ſit ꝑ ſe ſcia nõ eſt intentio phĩlog de indiuiduis ſʒ de gñi-
bus ⁊ ſpẽbus. Ex quo eniʒ gña ſunt finita oʒ ꝙ ⁊ ſpẽs ſint
finite. eſt enim ꝑ ſe habitudo ſpẽrum ad genus. idiuidua
enim dñt aliqđ ꝑ accñs. homo .n. eſt ſimplr̃ aĩal. ſed ſoꝛ.
nõ eſt ſimplr̃ hõ ſʒ eſt hõ determinati tpis. vñ nunq̃ȝ pre-
dicabit̃ hõ de ſorte niſi in illo determinato tpe. ſi ĝ eſt ꝑ ſe
habitudo ſpẽrũ ad gen'. habitudo aũt per ſe nõ põt eẽ infi-
nita. nã hitudo ꝑ ſe eſt certa ⁊ determinata hitudo. ⁊ per
ꝯñs finita. Uel poſſum' dicere ꝙ diuiſio generis in ſpẽs
eſt diuiſio ꝑ formã. diuiſio aũt ſpẽi in indiuidua eſt diui-
ſio ꝑ mãʒ ⁊ qꝛ forme ⁊ actui repugnat infinitas. ĩpoĩe eſt
in vno ⁊ eodẽ gñe eſſe infinitas ſpẽs. ſi ĝ gña predicamẽ-
toꝝ ſunt finita ſpẽs eoꝝ erunt finite ⁊ q̃cunqʒ ꝑdicantur
de ſuba ſunt finita. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Conceſſum aũt eſt vnum de vno predicari.**

❡ Remouet ſcđam dubitationẽ vʒ. ꝙ non poſſunt talia
ire in infinitũ ſʒ ꝯpõnẽ. d. (Cõceſſuʒ aũt eſt vnũ de vno
ꝑdicari). q.d. ꝙ nõ ibunt ꝑdicatões i ĩfinitũ ꝑ aggregatio-
nem ꝙ pˀus ꝑdicent̃ de ſuba duo ⁊ poſtea tria ⁊ ſic aggre-
gãdo qꝛ ꝯceſſuʒ eſt .i. dcm̃ eſt ſupra ꝙ vnũ de vno ꝑdicet̃.
❡ Dubitaret forte aliqs qꝛ nõ vr̃ hr̃e apparentiã ꝙ ꝑdi-
cata poſſint ire i ĩfinitũ ꝑ aggregationẽ qꝛ cũ nõ ſint niſi
10. ꝑdicamẽta nõ vr̃ ꝙ poſſint aggregari niſi .10. modi. tot
erũt ĝ ꝑdicatiões ſʒ aggregationẽ quot ſimplices. ❡ Di-
cendũ. ꝙ multo plures ſunt ꝑdicatiões ſʒ aggregationeʒ
q̃ȝ ſimplices. nã q̃ttuoꝛ ꝑdicata ſimplr̃ nõ poterũt facere
niſi q̃ttuoꝛ ꝓpõnes. ꝑ cõbinationẽ aũt faciẽt ſex. nã q̃ttuoꝛ
poterũt ſex modis cõbinari. ⁊ vt dem' regulã de cõbina-
tionib' qñ volum' ſcire de aliqb' ſimplicib' quot modis
poſſint cõbinari debẽt diſponi ꝑ ordinẽ vt ponat̃ vnũ in
p̃ loco aliđ in 2ᵒ aliud in 3ᵒ aliud in 4ᵒ quartũ ĝ cõbinat̃

tribus modis. vʒ. cũ 3ᵒ p̃mo ⁊ 2ᵒ tertiũ cõbinat̃ cũ duob'
.ſ. cũ 2ᵒ ⁊ p̃mo. nã ſi cõbinaremus tertiũ cũ quarto accipe-
remus vnã ⁊ eandẽ cõbinationẽ bis. nã qñ cõbinabimus
quartũ cũ 3ᵒ cõbinam' tertiũ cũ q̃rto. 2ᵐ aũt nõ habebit
niſi vnã cõbinationẽ cũ p̃mo. tres aũt duo ⁊ vnũ faciunt
ſex. Et eſt diligenter aduertẽdũ ꝙ modicũ addere in ſim-
plicibus eſt multũ addere in ꝯbinationibus. nã q̃ttuoꝛ cõ-
binant̃ ſex modis. qnqʒ aũt cõbinant̃ .10. modis ⁊ ſex q̃n-
decim modis. ſi ĝ ꝑdicata ſimplicia q̃tũcũqʒ eſſent in ali-
quo numero finito combinarent̃ oĩbus modis qbus poſ-
ſent. ⁊ poſtea illa ſimplicia cõtrinarent̃ oĩbus modis qb'
poſſent: ⁊ poſtea cõquatrinarent̃: videret̃ forte alicui ꝙ
iſto mõ aggregando ea poſſent in ĩfinitũ variari. Ad hoc
ergo remouendũ dicit phs cõceſſuʒ eſſe .i. dictũ eſſe ſupra
vnũ de vno ꝑdicari debere. qñ ergo dicebat̃ nõ eẽ plures
aggregationes q̃ȝ ſimplices ꝑdicationes pʒ eſſe falſuʒ. qꝛ
ſole ꝯbinationes ſunt multo plures q̃ȝ ſimplices ꝑdicatio-
nes. ſi ĝ ſil' cũ cõbinationibus accipiant̃ ꝯtrinatiões ⁊ q̃-
trinationes ⁊ ſic ꝓcedẽdo videbitur alicui ꝙ hoc mõ poſ-
ſit ꝓcedi in infinitũ. ❡ Aduertẽdũ tñ qñ dicimus ꝙ plu-
res ſunt cõbinationes q̃ȝ ſimplices ꝑdicatiões intelligẽdũ
eſt ſi ſimplicia ſint plꝛa q̃ȝ tria. nã tria ſimplicia tot habẽt
cõbinatiões quot ſimplices. duo aũt ſimplicia pauciores
habẽt cõbinationes q̃ȝ ſimplices. nã in duobus ſimplici-
bus nõ põt accipi niſi vna cõbinatio ſm rẽ niſi forte acci-
perent̃ due cõbinatiões ſm modũ intelligendi ſicut dr̃
via q̃ itur athenis thebas ⁊ thebis athenas. ſic inter duo
aliq̃ vt inter .a. b. poſſet eẽ duplex cõbinatio ſʒ rõnẽ: vt ſi
fieret vna cõbinatio in qua pˀus poneretur .a. ⁊ poſtea .b. ⁊
alia in qua diſponerent̃ termini ecõuerſo. ſm rẽ tñ bina-
rius hʒ plura ſimplicia q̃ȝ cõbinationes. ſed ſi ſint ſimpli-
cia plꝛa tribus ſemper erũt plures combinationes q̃ȝ ſim-
plicia. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Ipſa aũt de ipſis quecũqʒ nõ aliquid ſunt nõ
predicari dicimus. accidentia enim ſunt oĩa. ſʒ
hec quidem ſm ſeipſa. illa vero ſcđm alteruʒ
modũ. Hec autem omnia de ſubiecto quodã
predicari dicimus. ſcđm accñs autem nõ eſſe
ſubiectum aliquod. Nihil eniʒ taliũ ponimus
eſſe ꝙ nõ alterũ aliquod eſſe dicitur qđ dicit̃.
ſed ipſum in aliis ⁊ alia quidem de altero.**

❡ Remouet tertiã dubitationẽ vt ſi dicat̃ ꝙ vadũt ꝑdi-
cationes in infinitũ ſm ꝑdicationem idirectã ĩpropriaʒ ⁊
per accñs. vʒ. cũ ſubm ꝑdicat̃ de accidẽte vel accñs de ac-
cidente. nã de tali dubitatiõe nõ eſt curandũ. nã tales pre-
dicationes nõ ſunt ꝑdicationes ſimplr̃. idõ ait ꝙ (ipſa aũt)
.ſ. ſuba (de ipſis) .ſ. (quecũqʒ nõ ſunt aliqđ) ꝑ ſe. ſed ſunt
aliqđ in alio (nõ dicemus predicari. accñtia .n. ſunt oĩa).
q.d. ꝙ ſuba nõ dicimus predicari .i. nõ recipim' in demõ-
ſtrationibus ꝙ ꝑdicent̃ de his q̃ nõ ſunt aliqđ ꝑ ſe .i. de ac-
cidentibus. oĩa .n. talia qꝛ ſunt accidẽtia nõ ſñt ꝑ ſe ſubij-
ci idõ ait ꝙ (ſed hec qdem) .ſ. ſubiecta (ſʒ ſeipſa) ſubijciũ-
tur. (illa võ) .ſ. accñtia (ſm alteꝝ modũ) ſup. ſubijciunt̃.
Uel põt exponi ꝙ hec qdẽ .i. accñtia ſm ſeipſa ſup. predi-
cantur de ſubiectis. illa vero .i. ſuba ſm alterũ modũ .i. ꝑ
accñs ꝑdicant̃ de accñtibus. ⁊ ideo ſubdit ꝙ (hec autem
oĩa) .ſ. accñtia dicimus predicari de quodã ſubo (ſm acci-
dens aũt) .ſ. que ſunt ſm accñs (non eſſe) ſup. dicimus
(ſubm aliqđ) ⁊ ſubdit cãm ꝙ (nihil .n. taliũ) .ſ. accñtiuʒ
(ponimus ꝙ non alterum aliquod dicimus eſſe) vel di-
citur eſſe. ⁊ ſubdit quod (ſed eſt ipſum) tale accidens (in
aliis ⁊ alia quidem dicũtur de altero). q.d. ꝙ nullaʒ acci-
dẽs ponimus eſſe taliũ .i. de numero taliũ: vt de numero

ſubiectuꝫ ꝙ hoc nō fit per aliqd alterꝝ .i. per ſubm vt albuꝫ eſt hō qꝛ aliqd alterꝝ vt ſoꝛ. q̄ ſubijcit̄ albo eſt hō. ergo talis p̄dicatio eſt qꝛ ipm albū eſt in alijs. vtputa. qꝛ albū eſt in hoīe ⁊ i leone. ⁊ qꝛ iſta alia vtputa hō: ⁊ leo de altero .ſ. dicunt̄ vt de hoc hoīe pticulari ⁊ de hoc leone ⁊ rōne illiꝰ alterius pticularis pñt talia accñtia ſubijci talibus ſubīs vt de albo predicabitur hō. qꝛ predicat̄ de quodam altero. vꝫ. de particulari hoīe cui accidit eſſe album.

¶ Neqꝫ in ſurſum ergo vnum de vno neqꝫ in deorſum eſſe dr̄. de quibus q̄dē enī dicunt̄ accidētia q̄cūqꝫ in ſubſtantia vniuſcuiuſqꝫ ſunt: hec aūt non ſunt infinita.

¶ Hic vt dicebat̄ oſtendit phs nō ire predicationes in infinitū in predicatis p ſe. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄ ꝓponit ꝙ tales ꝓpōnes nō vadūt in īfinitū nec in ſurſuꝫ nec i deorſuꝫ. ⁊ p̄ declarāt ꝙ nō vadūt i īfinitū deorſuꝫ. 2° declarat ⁊ ꝓbat ꝙ nō vadūt in īfinitū ſurſuꝫ ibi. (Sꝫ ſurſuꝫ.) Dic̄ q̄ (nec ſurſuꝫ q̄ vnū de vno nec i deorſū) in īfinitū ſu. (dicet̄ eſſe) ſu. ꝓceſſus in p̄dicatis p ſe qđ ꝓbat. d. (de qbꝰ q̄dē. n. dr̄ accñtia) ſu. p ſe ſunt illa ſuba (q̄cūqꝫ ſūt i ſuba) .i. in ſubali diffōne (vniuſcuiuſqꝫ) .ſ. taliū accñtiū (hec aūt nō ſūt īfinita) .q.d. q. qꝛ diffiniētia nō ſūt īfinita. ⁊ qꝛ in ſubali diffōne nō eſt ꝓceſſus in īfinitū: iō i p̄dicatis p ſe i deorſū nō ē ꝓceſſus ī īfinitū. ¶ Notādū āt q. illa p̄dicata ſꝫ p ſe de aliqbꝰ ſubīs q̄cūqꝫ talia ſuba ponūt̄ i ſuba .i. i ſubali diffōne q̄rūcūqꝫ taliū accñtiū ſi vniuſcuiuſqꝫ talis accñtis. vult. n. h̄ phs ꝓbare ꝙ nō ſit ꝓceſſus in infinitū p ſe in p̄dicatis p ſe q̄ ſunt in. 2° mō dicēdi per ſe. nā de p̄dicatis q̄ ſunt in p̄ mō dicēdi p ſe ꝙ nō vadāt in īfinitū ꝓbatū ē ſupra cū ꝓbatū fuit de p̄dicatis ſubalibꝰ. Dic āt agit̄ de p̄dicatis p ſe. cuiuſmōi ſūt p ſe paſſiones. talia aūt p̄dicata ſūt illa quoꝝ ſuba .ſ. in quoꝝ eēntiali diffōne ponunt̄ ſuba. ¶ Nōm aūt ꝙ pōt ↄtigere ꝙ aliqd ſit p ſe paſſio alicuiꝰ ⁊ illiꝰ p ſe paſſionis ſit alia p ſe paſſio. vtputa ſi color ſit p ſe paſſio corpis termiati. ipe ēt color hꝫ p ſe paſſiones. nā nō eſt icōueniēs ꝙ aliqd ſit p ſe paſſio vnius ⁊ p ſe ſubm alteriꝰ. qꝛ nō eſt icōueniēs ꝙ accñs ſit per ſe ſubm. vt triangulus q eſt accñs ē p ſe ſubꝫ de hr̄e tres. hoc q̄ mō erit ꝓceſſus in īfinitū in deorſuꝫ i hꝫ p ſe p̄dicatis ſi aliqd ſit p ſe ſubm vniꝰ. ſic corpꝰ termiatū coloris ⁊ color p ſe ſubꝫ alteriꝰ rei. ⁊ illa alia res p ſe ſubm alteriꝰ rei. ⁊ ſic in īfinitū. ¶ Notādū ēt ꝙ oīa p̄ora ponunt̄ in diffōne poſterioꝝ. vt ſi corpꝰ termiatū ē p ſe ſubm coloris ⁊ color p ſe ſubꝫ alteriꝰ ꝓprietatis corpꝰ termiatū qđ igredit̄ diffōnē coloris igredit̄ diffōnē oīum ꝓprietatū coloris ſi q̄ in ſic p ſe p̄dicatis eēt ꝓceſſus in īfinitū īfinita ingrederent̄ diffōnē vnius. iō phs ait q. nō eſt ꝓceſſus in infinitū nec in ſurſum nec in deorſum ſu. in p ſe p̄dicatis. ⁊ ꝙ non ſit in talibꝰ ꝓceſſus in infinitū pꝫ ꝙ illa ſunt talia p ſe p̄dicata in quoꝝ diffōnibꝰ ponunt̄ ſuba. hec āt q̄ ſunt diffinitiua aliquoꝝ vel alicuius nō pñt eē īfinita. ⁊ qꝛ nō pōt eē ꝙ ſit ꝓceſſus in īfinitū deorſuꝫ i p ſe paſſionibꝰ. vꝫ. ꝙ. b. ſit p ſe paº de. a. ⁊. c. p ſe paº de. b. ⁊ ſic in īfinitū niſi īfinita igrediant̄ diffōnē alicuiꝰ cū h̄ ſit ipoſſe: ipoſſe ē i talibꝰ in deorſuꝫ eē ꝓceſſuꝫ i īfinitū. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ ſupꝰ cū auctor ꝓbauit ſtatū de p̄dicatis eēntialr̄ nō fecit mētionē niſi d̄ ſurſū tm̄. d. ſꝫ qm̄ neqꝫ īfinita erūt ſurſuꝫ. h̄ aūt cū agit de p̄dicatis p ſe facit mētionē de ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ. ¶ Dōm. ꝙ p̄dicata ſupꝰ tacta ſic ſe hn̄t ſurſum ita ſe hn̄t deorſum. vt ſi de ſuba p̄dicat̄ q̄ntitas ⁊ poſtea q̄litas. ⁊ ſic deinceps. iſte modus ꝓcedēdi pōt dici ⁊ ſurſum ⁊ deorſuꝫ. nā ſi ire ſurſuꝫ ē icipe a magis mālī iſte modus ꝓcedēdi ē ire in ſurſuꝫ. nā ſuba ē māle ſubm q̄ntitatis. q̄ntitas v° eſt ſubm q̄litatis. Si v° ire ſurſuꝫ ē icipe a magis formali tūc iſte modus nō eſt ire ſurſuꝫ ſꝫ deorſum. nā h̄ nō icipit a magis formalī: ⁊ itur i magis mālia ſed potiꝰ ecōuerſo. icipit. n. a magis mālī ⁊ itur in magis formalia. ⁊ qꝛ ꝓbauit ſtatū in talibꝰ p̄dicatis quoꝝ ꝓceſſus diuerſis reſpectibus eſt ſurſuꝫ ⁊ deorſum: nō curauit ibi diſtinguere ſurſum ⁊ deorſum. ſꝫ in eo ꝙ dixit ſurſum intellexit etiam ⁊ deorſum. hic autem in per ſe predicatis vbi eſt per ſe accipere ſurſum ⁊ deorſuꝫ diſtinguit vnū ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed in ſurſum ipſa quoqꝫ ⁊ accñtia vtraqꝫ non infinita ſunt. Neceſſe eſt ergo eſſe aliquid de quo primum predicetur ⁊ de hoc aliud: ⁊ hoc ſtare ⁊ eſſe aliquid quod non amplius neqꝫ de alio priori neqꝫ de alio aliquid prius predicetur. vnus quidem demonſtrationis modus dicitur hic.

¶ Oſtēdit ꝙ in talibꝰ p ſe p̄dicatis nō ſolū ē ſtatus i deorſuꝫ vtputa ſi poneret̄ ꝙ aliqd ſit p ſe ſubm alicuiꝰ ꝓprietatis ⁊ illa ꝓprietas p ſe ſubꝫ alteriꝰ ꝓprietatis. ⁊ ſic i īfinitū. ſꝫ ēt in talibꝰ p ſe p̄dicatis ē ſtatus in ſurſuꝫ tā ex pte p̄dicatoꝝ q̄ ex pte ſubiectoꝝ. circa qđ duo fac̄. ſꝫ ꝙ dupl'r ꝓbat intētū. nā p̄ ꝓbat h̄ ex pte diffōnis ſupponēdo ꝙ ↄtigat talia p ſe diffiniri. 2° ex pte ſcie ſupponēdo ꝙ ↄtigat aliq̄ ſcire. ibi (Adhuc āt alr̄). ¶ Propter p̄mū ſciēdū ꝙ ꝓcedere in ſurſuꝫ i talibꝰ h̄ mō ↄtigit .ſ. ſubꝫ ⁊ ſupra p̄dicatū: vt ſi ſimū p ſe p̄dicat̄ de naſo in hac ꝓpōne p ſe. naſus eſt ſimus. ꝓcederet̄ in ſurſuꝫ accipiendo ſupra naſuꝫ ⁊ ſupra ſimū vt accipiendo ſupra naſuꝫ corpꝰ. ſupra corpus ſubſtantiā. ⁊ h̄ mō ꝓcedēdo ⁊ accipiendo ſupra ſimū cauū. ⁊ ſupra cauū q̄le. q̄litas. n. eſt ſupra cauitatē. ⁊ h̄ mō ꝓcedēdo. nullo. n. iſtoꝝ modoꝝ ē ꝓceſſus in īfinitū. nā oīa q̄ ſūt ſupra naſuꝫ ponunt̄ in diffōne naſi. ſi q̄ in talibꝰ eſſet ꝓceſſus in īfinitū eēt ꝓceſſus in īfinitū in diffōnibꝰ. ſic ēt oīa q̄ ponunt̄ ſupra ſimū ponunt̄ in diffōne ſimi ⁊ nō ſolū q̄ ſunt ſupra ſimū ponunt̄ i diffōne ſimi. ſꝫ ēt q̄ ſūt ſupra naſuꝫ ſunt diffinitiua ſimi: eo ꝙ ipſe naſus ē qđ diffinitiuū eius. q̄re ſi in talibus eſſet ꝓceſſus in īfinitū. eſſet in diffinitionibus proceſſus in infinitū: hoc eſt q̄ qđ dic̄. (Sꝫ in ſurſum ipſa) ſup. ſubiecta (⁊ ēt accñtia vtraqꝫ) tā ſubiecta q̄ accñtia (nō ſunt infinita. neceſſe eſt ergo eſſe aliqd qđ de alio p̄dicet̄ p̄mus) vtputa ſimū p̄mo ⁊ per ſe p̄dicat̄ de naſo (⁊ de hoc) vtputa de ſimo p̄dicat̄ (aliud) vtputa cauū vel q̄lis (⁊ hoc ſtare erit) .i. deuenire ad aliqd ex pte ipſius caui de quo nō p̄dicat̄ vlteriꝰ aliqd prius nec aliqd ſupiꝰ. ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ eē aliqd) ſup. contingit ex pte ſubiecti vt ex pte naſi (qđ nō ampliꝰ nec de alio p̄ori nec de illo aliud p̄us p̄dicet̄) .q.d. ꝙ ex pte naſi erit deuenire ad aliqd qđ nō dicet̄ amplius de aliquo p̄ori nec de illo aliqd p̄us. vtputa ſi de naſo dr̄ corpꝰ ⁊ de corpe ſubſtantia: ſuba nō dr̄ de aliquo priori q̄ de corpe. nihil. n. eſt mediū inter corpus ⁊ ſubam. nec de ſuba dr̄ aliqd prius. (Unus q̄dē q̄ modus demr̄ationis) ꝙ nō ſit ꝓceſſus in infinitū i ſurſuꝫ i ꝓpōnibꝰ p ſe nec ex pte ſubi nec ex pte p̄dicati (hic eſt). ¶ Notādū āt ꝙ ita vr̄ phō eſſe p ſe mediū ꝙ talia accepta in ſurſuꝫ vt accepta ſupra naſum vel ſupra ſimū ſunt p ſe diffiniētia ſimi vel naſi qđ ſupponendo ſtatū in diffinitionibꝰ ſupponit nō eſſe ꝓceſſuꝫ in īfinitū. vñ ſic ē ſupplēda l'ra: ꝙ ſi aliqd p̄dicat̄ de alio p̄ ⁊ p ſe. vtputa ſimū de naſo. ⁊ de hoc .ſ. ſimo p̄dicet̄ aliud: ⁊ de illo aliud: neceſſe ē hic ſtare. qꝛ diffiniētia ſimi nō pñt eſſe infinita. ſic ēt ex pte naſi neceſſe eſt dare aliqd qđ nō dicatur de alio priori nec de illo aliud prius. q.d. ꝙ nō eſt dare ꝓceſſum in īfinitū ex pte naſi qđ ſupplēdū eſt iō ↄtige

re qꝛ diffinitiua naſi infinita eē nō pñt. qꝛ ſi eſſent infinita diffinitiua naſi eēnt ēt īfinita diffinitīa ſimi. oīa. n. diffinitiua naſi ſunt ēt diffinitīa ſimi. Unus ḡ modus ꝓbādi ſtatū ī talib' eſt h̄ g. ſ. ſumit̄ ex pte diffōnis. ¶ Notandum ēt ꝙ ſuperi' dcā magis ꝓbāt ſtatū ex pte diffōnis in ſubalib'. h̄ āt in accñtalib'. qð ḡ dī h̄ ex pte naſi ꝙ talia diffinitīa nō vadūt in īfinitū magis referēda ſūt ad ſimū ꝗ̄ ad naſuꝫ ⁊ ad paſſionē ꝗ̄ ad ſubꝫ. nā oīa diffinitīa ſubiectū ſūt diffinitīa paſſionē ⁊ in īfinitū nō vadūt. ¶ Notādū āt ꝙ cū pħs ṗus dixiſſet ꝙ nec ī ſurſuꝫ nec ī deorſū itur in īfinitū cū nūc ſpālr ꝓbauit ꝙ nō itur in īfinitū in ſurſuꝫ dedit itelligere ꝙ ṗ ꝓbauerit ꝙ in ṗdicatis ꝑ ſe nō eant in īfinitū deorſuꝫ. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re pħs cū voluit ꝓbare ſtatū in predicatis ꝑ ſe reſumpſit h̄ vbū vnū de vno. d. ꝙ vnū de vno nec ī ſurſuꝫ nec ī deorſuꝫ dicet̄ eē ꝓceſſus in īfinitū. ¶ Dōm. ꝙ ṗdicari vnū de vno ꝑ anthonomaſiā reꝑit̄ ī ṗdicatis ꝑ ſe. in ṗdicatis. n. cōib' ⁊ vnū de plurib' ⁊ plura de vno albū. n. ⁊ in cigno ⁊ in niue reꝑit̄. qꝛ nulli eoꝝ ineſt ſm ꝙ hꝰ. ꝓp ꝙ vnū ⁊ idē hꝰ ṗdicatū reperitur in pluribus. ſic ⁊ plura dr̄ de vno vt albū ⁊ dulce de pomo. h̄. n. plura vt plura de eodē ṗdicant̄. albū enim ⁊ dulce relata ad pomū ſunt plura vt plura. qꝛ neutꝝ illoꝝ ineſt mediāte alio. ſi enim in pomo dulce eēt ꝑ ſe cā albi nō reꝑiret̄ pomū dulce nō albū ⁊ ſi albū eſſet per ſe cā dulcis nō reꝑiret̄ pomū albū nō dulce. talia ḡ ṗdicata ꝑ accñs ⁊ cōia ⁊ vnū plurib' ⁊ plura vni ī eo ꝙ plura ineſſe pñt. ſꝫ in his q̄ īſunt ꝑ ſe ⁊ ṗ nec vnū plurib' nec plura in eo ꝙ plura eidē īſunt. ꝙ aūt in talib' vnū nō poſſit ineſſe pluribus pꝫ. nā ꝙ īꝫ tale ṗdicatū cū inſit ꝑ ſe ⁊ ṗ cōuertibile eſt cū eo cui ineſt. idē aūt pluribus diuerſis in eſſe cōuertibilr̄ eſt īpoſe. Rurſus in talib' plura vt plura nō inſunt vni. nā ⁊ ſi inueniant̄ plures ꝑ ſe ꝓprietates ineſſe eidē ſubo. vtpote hr̄e tres ⁊ hr̄e angulū extrinſecum ineſſe triāgulo h̄ nō erit plura vt plura ſed vnū ꝑ ſe ꝓpuꝫ inerit mediāte alio. vt hr̄e tres ieſt ꝑ hr̄e angulū extrinſecū. in talib' ḡ ꝑ anthonomaſiā dr̄ vnū de vno. Sic ḡ poterit exponi l̄ra ṗcedēs ꝙ neqꝫ q̄ñ vnū de vno. i. neqꝫ q̄ñ ꝑ ſe ṗdicatū dr̄ de ꝑ ſe ſubo. neqꝫ. ſ. in talib' in quibus per anthonomaſiā dr̄ de vno nec in ſurſuꝫ nec in deorſuꝫ dicet̄ eſſe ꝓceſſus in infinitū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc autē alius. ſi eni de q̄bus quedā priora predicant̄ horuꝫ q̄dē demōſtratio erit neqꝫ poſſunt habere ad ipſa ꝗ̄ ſcire. Neqꝫ hoc eſſe ſine demonſtratione.

¶ Oñdit h̄ idē. vꝫ. ꝙ ſit ſtat' ī ſurſuꝫ ī ṗdicatis ꝑ ſe ſupponēdo ꝙ ꝯtīgat aliq̄d ſcire. Circa qð q̄ttuor fac. qꝛ ṗ ait ꝙ poſteriora ſciunt̄ ꝑ ṗora. 2° dic̄ ꝙ nō pñt ſciri poſteriora ignoratis ṗorib'. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ ſi ꝯtingit aliq̄d ſcire ſimplr̄ ꝑ demr̄ationē ꝙ oꝫ eē ſtatū ī ṗdicatis. 4° ⁊ vltimo h̄ ꝙ dixerat declarat ⁊ māifeſtat. 2° ibi. (Si āt h̄.) 3° ibi. (Si ḡ ē aliq̄d) 4° ibi (Si. n. nō ſteterit.) Dic̄ ḡ ꝙ (adhuc ali') ſu. modus ē ad ꝓbādū eē ſtatū ī ṗdicatis. ad quē modū declarādū ṗ ſumeni' hāc v̄itatē. ꝙ q̄cūqꝫ hñt aliq̄ ṗora ꝙ illoꝝ ē demr̄atio ꝑ ṗora illa. ⁊ ꝙ nō ꝯtigit talia poſteriora ſcire niſi ꝑ demr̄ationē ex ṗorib'. iō ait. ꝙ (ſi. n. de q̄b' ṗora q̄dē ṗdicant̄ erit hoꝝ demr̄atio) ſu. per talia ṗora. Et addit q̄ (nō pñt aliq̄ ſe hr̄e poti') ſ. meli' (ad ipa) poſteriora (ꝗ̄ ſcire) ipa (nec ē) i. nec ꝯtigit ipa ſcire (ſine demr̄atiōe). q. d. ꝙ ſi ꝯcedat̄ nobis v̄itas hec ꝙ poſteriora demr̄ant̄ ꝑ ṗora. ⁊ ꝙ h̄ mō hñ nos hēmus ad poſteriora ſi ſciuerim' ea demr̄are ꝑ ṗora hac veritate cōceſſa oñdemus ꝙ eſt alius modus ꝓbādi ſtatū in ṗdicatis amoto ſtatu ſupius tacto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autē hoc per hoc notum eſt. Hoc autem neſcimus neqꝫ melius habemus ad ipſa ꝗ̄ ſcire neqꝫ per hoc notum ſciemus.

¶ Propoſita hac v̄itate ꝙ poſteriora ſciunt̄ ꝑ priora ꝓponit veritatē aliaꝫ ꝙ nō ꝯtingit ſcire poſteriora ignoratis prioribus. iō ait. (Si aūt h̄) i. ſi aliq̄d poſteri' (eſt notū per hec) i. ꝑ aliq̄ ṗora (hec aūt) i. illa priora (neſcimus nec meli' nos habemus ad ipſa ꝗ̄ ſcire h̄ poſito neqꝫ ſciemus notū ꝑ hoc.) i. neqꝫ ſciemus illud poſteri' qð dr̄ eſſe notū ꝑ illa ṗora. q. d. ꝙ ignoratis ṗorib' neceſſe eſt ignorare poſteriora. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi volum' ſcire aliq̄d poſterius vel aliqua poſteriora neceſſe eſt nos ſcire ṗora. vl̄ neceſſe eſt nos hr̄e ad ipſa melius ꝗ̄ ſcire. nā ṗora illa vel ſunt ſimplr̄ ṗma ⁊ idem ōſtrabilia. ⁊ tūc ad ea nos habemus meli' ꝗ̄ ſcire. Taliū. n. nō eſt ſcia ſꝫ intellectus. ipſe aūt intellectus. i. ṗncipioꝝ habitus eſt potior ꝗ̄ ſcia. ſi vo illa priora hēant ſupra ſe alia ṗora tūc poterūt ꝑ illa ṗora ſciri ⁊ demr̄ari. eſt enim itentio pħi ꝙ nō ꝯtingit poſteriora ſcire niſi de ṗorib' habeamus ſciam vel intellectū qui eſt ṗor ꝗ̄ ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ nō vr̄ hoc poſſibile ſi aliq̄ ſunt vere ṗm° ꝙ ad ea nō habeamus meli' ꝗ̄ ſcire. ⁊ ꝙ de eis nō habeamus intellectū q̄ eſt potior ꝗ̄ ſcia: cū talia ſint ſicut locus ianue in domo quem nullus ignorat. ¶ Dōm ꝙ dcm̄ pħi tripliciter pōt hr̄e v̄itatē. primo vt hoc ſit dictū ex datis ab aduerſario. nā ſi aduerſarius dicat ꝙ oīum ſit demōſtratio. vel ꝙ demōſtratiōes vadānt in infinitū ꝯñs erit vt nulla ſit ꝓpoſitio īmediata vt nulla ſit ꝓpoſitio ſimpliciter ṗma. ad nihil ḡ nos habebimus melius ꝗ̄ ſcire ⁊ nullius rei erit intellectus. ex hoc ergo ſequetur ꝙ nō ſciemus poſteriora cognoſcēdo ṗora per ſciam. qꝛ tunc oporteret infinita ſcire cū poſitum ſit talia in infinitum ire. Rurſus nō ſciemus poſteriora cognoſcēdo ṗora ꝑ intellectū ſiue ꝑ melius ꝗ̄ ꝑ ſciam: qꝛ nihil erit cognoſcibile ſic cū nihil ponat̄ ſimplr̄ ṗmuꝫ. ſupponendo ḡ dicta aduerſarij videt̄ pħs loqui. Secūdo dicere poſſumus ꝙ hoc videt̄ veritatē hr̄e q̄tū ad eos q̄ carent aliquo ſenſu vel q̄ nō fuerūt vſi hꝰ ſenſu. tales. n. nō pñt ſcire poſteriora cognoſcēdo priora ꝑ ſciam vel ꝑ intellectū. nā cū intellectus ſiue ṗncipioꝝ habitus aggeneret̄ in nobis via ſenſus memorie ⁊ experientie deficiente ſenſu deficit intellect' ṗncipioꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs deficit ſcia alioꝝ. ſꝫ hoc ſic aptabimus hāc l̄raꝫ. ꝙ ſicut deficiētes in ſenſu nō pñt ſcire poſteriora per priora. iō oꝫ ꝙ deficit eis ſcia ſm illum ſenſuꝫ ſic ponentes demōſtrationes ire in īfinituꝫ. qꝛ hoc poſito oꝫ ignorare ṗora cū nō ꝯtingat īfinita ptrāſire ꝯñs eſt ſm ꝙ nihil cōtingat ſcire. ꝙ ḡ dicit̄ q' talia ṗncipia ſunt ſicut locus ianue in domo intelligēdū ē q̄tū ad bene diſpoſitos nō deficiētes in ſenſu. Uel poſſumus dicere ꝙ ſunt ſicut locus ianue in domo ſi ꝯſiderent̄ ſm ſe. non aūt ſunt ſicut locus ianue nec ſic patentia vt in ea reſoluūtur poſteriora. ⁊ hoc mō eſt nobiliſſimū ſcire ṗncipia ꝓut in ea reſoluuntur ṗncipiata. Uel poſſumus dicere ꝙ nō valēt in demr̄atiōe ṗncipia q' ſunt ſic nota. vñ ex hoc eoꝝ nobiliſſima cognitio. Tertio pōt hoc ſolui diſtinguēdo de ṗncipijs. nā aliud eſt aſſentire ṗncipijs oblatis. ⁊ aliud eſt ſcire poſteriora in talia ṗncipia reſoluere. q̄libet enim ruſticus ſi offerant̄ ei ṗncipia. dūm tñ itelligat q̄d eſt qð dr̄ ꝑ nomē niſi deficiat in ſenſu ſtatim aſſentit eis. poſteriora reſoluere tñ in talia ṗncipia nō eſt ideotaruꝫ ſꝫ ſcientium. vult ḡ pħs ꝙ nō poſſumus ſcire poſteriora niſi ſciamus ea reſoluere in ṗora q̄ oꝫ cognoſcere vel ꝑ ſciam ſi nō ſint ṗora ſimplr̄. vl̄ ꝑ itellectū ſi ſint ſimplr̄ ṗma. qꝛ ergo ponentes ꝓceſſuꝫ in infinitū nō pñt ponere ꝙ ſciamus poſteriora reſoluēdo ea in ṗora quoꝝ hēam' cognē ꝑ ſciam vel ꝑ itellectū. h̄. n. poſito ṗoꝝ nō erit ſcia nec intellectus. ⁊ ꝑ ꝯñs nihil ꝯtingit ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igiť eſt aliqd ſcire ꝑ demſ̄ationes ſimplr̄ nō ex aliqbus neqȝ ex ſuppōne. manifeſtuȝ eſt ſtare predicamenta media.

¶ Ex his q̄ dixerat ↄcludit. ꝙ ſi ↄtingit aliqd ſcire ſimplr̄ ꝑ demſ̄ationē ꝙ oȝ eē ſtatū in predicatis. d. (Si ḡ ē.) .i. ſi ↄtingit (aliqd ſcire ſimplr̄ ⁊ ꝑ demſ̄ationē nō ex aliquibus nec ex ſuppōne manifeſtū eſt p̄dicata media vl̄ p̄dicamēta media ſtare) .i. nō ꝓcedere in infinitū. ¶ Notādū aūt ꝙ aliqñ ↄtigit demſ̄are ex datis ſicut fit ī demſ̄atione ad ipoſ̄e vbi ex ↄceſſis ab aduerſario ſillogiȥať. vel ſicut fit in q̄cūqȝ argumētatione ſi non arguať ex ſimplr̄ p̄mis ſed ex datis ⁊ cōceſſis. Aliqñ aūt ↄtingit demſ̄are ex ſuppoſitione ſicut ſcia ſubalternata demōſtrat ſupponēdo aliq̄ declarata in ſupiori ſciā. ſi ḡ eēnt ifinita media ⁊ ſi nō eēt ſtatus in ſurſuȝ aſcendēdo nihil ↄtingeret ſcire ex demōſtratione ſimplr̄. ſed ſi hoc eſſet vel eſſet ex aliqbus datis vel ex ſuppōne. nunq̄ȝ .n. eſſet demſ̄atio ex ꝑ ſe notis. nec eſſet reſolubilis in ꝑ ſe nota. q̄ꝛ nulla eēnt p̄ma ſimplr̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si eni nō ſteterit. ſȝ eſt ſemꝑ acceptio in ſuperius oiuȝ erit demſ̄atio: q̄re ſi ifinita nō ↄtingit ꝑcurrere: quoꝝ nō ē demſ̄atio nō ſciemus per demonſtrationē. ſi igiť neqȝ melius habemus ad ipſa q̄ȝ ſcire. non erit aliqd ſcire ꝑ demonſtrationē ſimplr̄ ſȝ ex ſuppōne.

¶ Declarat qd̄ dixerat. d. (Si .n. nō ſteterint ſȝ ē ſꝑ acceptio in ſupi⁹) vel vt hȝ alia lr̄a (ſi oi accepto ſꝑ ē aliqd ſuperi⁹ oiuȝ erit demſ̄atio. q̄re ſi ifinita nō ↄtingit ꝑtrāſire nō cogſ̄cimus ꝑ demōſtrationē ea quoꝝ nō ē demōſtratio) ḡ nō ↄtigit ea ſcire (ſi ḡ neqȝ hēm⁹ nos ad ipſa meli⁹ q̄ȝ ſcire) ſi hꝰ p̄ora nō cognoſcim⁹ nec ꝑ ſciam nec ꝑ itellectuȝ q̄ eſt melior q̄ȝ ſcia (nō erit aliqd ſcire) .i. nihil ↄtingeret ſcire (ꝑ demſ̄ationē ſimplr̄ ſȝ ex ſuppōne) declaratū eſt ḡ qd̄ ſupius dicebať. vȝ. ꝙ ſi eēt ꝓceſſus in ifinituȝ nec eēt ſtatus in ſurſuȝ ꝙ nihil ↄtingeret ſcire ꝑ demſ̄atione ſimplr̄. ¶ Notādū aūt ꝙ ſcia p̄ſupponit itellectū. intellectus aūt nō eſt niſi p̄moꝝ ⁊ imediatoꝝ. ſi ḡ nō eēt ſtatus in ſurſuȝ nō eſſet deuenire ad aliq̄ imediata. nullorū ḡ eēt itellect⁹ ⁊ ꝑ ↄn̄s nullius eēt ſcia. hoc ḡ poſito p̄ora nō ſciremus. q̄ꝛ nō eēt ea reſoluere in imediata. nec haberemus de p̄oribus nobilioꝛē cognitionē q̄ȝ ſciam. vt puta intellectū. q̄ꝛ nō eēt daret p̄us niſi in reſpectu. nihil ḡ eēt p̄mū ſimplr̄. poſſet forte eē vnū p̄us altero ſic poſuerunt p̄hi ī gn̄atiōe hoīuȝ ꝙ nō eēt dare p̄mū hoīeȝ ſimplr̄ ſed eēt dare vnū hoīeȝ p̄oꝛē alio. h̄ ḡ poſito ignoraremus p̄ora: qbus ignoratis nihil ↄtigeret ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Logice qdem igitur ex his vtiqȝ aliquis credet de eo quod dictum eſt.

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ. (Logice qdē) .i. ꝑ rōnes logicas (ex his vtiqȝ) .i. ex dictis (crederet aliqs de eo quod dictū eſt). vȝ. ꝙ ſit hꝰ ſtatus.

¶ Analetice autē māifeſtuȝ eſt ꝑ hec velocius ꝙ neqȝ in ſurſū neqȝ ī deorſuȝ ifinita p̄dicātia ↄtigit eē ī demſ̄atiuis ſciētijs de qb⁹ itētio eſt.

¶ Poſtq̄ȝ p̄hs ꝓbauit eē ſtatū in p̄dicatis logice ⁊ ꝑ q̄daȝ ↄn̄tia. hic ꝓbat hꝰ ſtatū analeticie ⁊ magis ꝑ ꝓpria. Circa qd̄ duo facit. q̄ꝛ p̄mo facit qd̄ dictū eſt. 2° qd̄ dixerat de extremis adaptat ad media ibi (Si aūt ſic ē.) Circa p̄mū duo facit. q̄ꝛ primo ꝓponit qd̄ intendit. 2° declarat ꝓpoſitū ibi (Demonſtratio qdem) Dicit ḡ ꝙ (analetice autē) .i. per rōnes magis proprias (velocius) .i. citius (manifeſtū eſt ꝑ hec) .i. ꝑ dicēda (ꝙ nec in ſurſuȝ nec in deorſū ↄtingit eſſe ifinita p̄dicantia in demōſtratiuis ſciētys de qbus) demōſtratiuis ſciētys (eſt intētio) ſup. nr̄a. q. d. ꝙ cū nos nō intēdamus de oibus ſillis ſȝ de demōſtrationibus volumus ſp̄aliter oñdere in demōſtrationib⁹ ꝙ in talib⁹ ſit ſtatus in p̄dicatis. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ꝓbationes p̄cedētes dicanť logice ⁊ ſequētes analetice .i. reſolutorie. ¶ Dōm̄ .q. ꝙ reſoluere eſt in ꝓpria p̄n̄a logice. arguere eſt ꝑ quedā cōia. q̄ꝛ ḡ ſupi⁹ ꝓbatus eſt ſtat⁹ cōiter in oib⁹ p̄dicatis. rurſus ſi ꝓbat⁹ fuit ſtat⁹ in ꝑ ſe p̄dicatis hoc fuit ꝑ q̄dā cōia nō deſcēdēdo ad ſp̄ales terminos. hic aūt q̄ꝛ ſp̄alr̄ ꝓbať ſtat⁹ in ꝑ ſe p̄dicatis ⁊ ꝓbať ſp̄alr̄ deſcēdendo ad ſp̄ales terminos dr̄ hꝰ rōnes magis reſolutorie ⁊ magis ſp̄ales ⁊ ꝓprie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Demonſtratio eni eſt ex his quecunqȝ qdeȝ ipſa inſunt ſc̄m ſeipſa rebus.

¶ Exequiť de intēto. Circa qd̄ duo facit. q̄ꝛ p̄mo ait de quibus eſt demſ̄atio. ⁊ exequiť de vnoquoqȝ illoꝝ modorū 2° ꝓbat ꝙ circa nullū tale ſit ꝓceſſus in ifinitū. ibi (Horū aūt neutra.) Circa p̄mū tria facit. q̄ꝛ primo ꝓponit ꝙ demonſtratio eſt ex his que ſunt ꝑ ſe. ſc̄do diſtinguit modos per ſe. 3° determinat de vnoquoqȝ illoꝝ modoꝝ. ſc̄da ibi (ſc̄m ſeipſa) tertia ibi (Ut in numero) Dicit ḡ ꝙ (demſ̄atio eſt eoꝝ quecūqȝ ipſa ſc̄m ſeipſa ſiue ꝑ ſeipſa inſūt rebus.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sc̄dm ſeipſa vero duplr̄. quecunqȝ enim illis inſunt in eo ꝙ quid eſt: ⁊ in quibus ipſa in eo ꝙ quid eſt inſunt ipſis.

¶ Diſtinguit duos mōs dicēdi per ſe. Nā p̄mus mōus eſt qñ p̄dicatū poniť in diffinitione ſubi. Sc̄ds qñ ecōuerſo iō ait ꝙ (ſc̄m ſeipſa vō) .i. per ſe (duplr̄) dr̄ vel dupliciter ſunt. vno .n. mō ſunt per ſe (q̄cūqȝ vō) p̄dicata (ſunt in illis) .i. in ſubis (in eo ꝙ qd eſt) .i. in diffōne eoꝝ. q. d. ꝙ ꝑ ſe p̄dicata ſunt ſc̄m primū modū dicēdi ꝑ ſe q̄ ponunť in diffinitione ſubiectoꝝ (⁊) ſu. ſunt p̄dicata ꝑ ſe (in qbus) p̄dicatis (ipa) ſubiecta (iſunt ipſis) p̄dicatis (in eo ꝙ qd) .i. in diffinitione ipſoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut in numero impar quod ineſt quideȝ numero. Eſt autē ipſe numerus in rōne ipſi⁹. Et iteꝝ multitudo aut diuiſibile in rōne nūeri eſt.

¶ Exēplificat de vtroqȝ mō ꝑ ſe. ⁊ p̄ de. 2° mō. d. (vt in numero ipar qd̄) ipar (ineſt qdē numero) ſu. in ſc̄do mō dicendi ꝑ ſe. ⁊ iō ſubdit. q. (eſt aūt ipſe numerus in rōne) .i. in diffinitione (ipſius) iparis (⁊ iteꝝ multitudo aut diuiſibile eſt in rōne) .i. in diffinitione (nūeri) ⁊ iō ꝑ ſe iſunt nūero. numerus ḡ ꝑ ſe cōparať ad ipar q̄ꝫtū ad 2ᵐ modū q̄ꝛ ingrediť diffinitionē iparis. Rurſus numerus ꝑ ſe cōparať ad multitudinē ⁊ ad diuiſibile .i. ad q̄ꝫtitate diſcretā. ſȝ hoc ē in p̄ mō dicēdi ꝑ ſe. q̄ꝛ multitudo vl̄ q̄ꝫtitas diſcreta poniť in diffinitione numeri. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Horuȝ aūt neutra cōtingit infinita eſſe nec vt imperfectū numeri. Iteruȝ eni ſi ipari aliō iſit cui inhereat exiſtenti. Hoc aūt ſi eſt primū numerus ineriť his q̄ inſunt ipſi. ſi igiť nō cōtingit hꝰ ifinita eē in nūero neqȝ ī ſurſuȝ erunt ifinita.

¶ Oſtendit ꝙ in nullo iſtoꝝ modoꝝ dicēdi ꝑ ſe ↄtigit eē ꝓceſſum in ifinitū. Circa qd̄ tria facit. q̄ꝛ p̄mo oñdit hoc de 2° mō dicēdi per ſe. 2° de p̄mo. 3° ex his q̄ dixerat ↄcludit ꝙ nullo mō in his q̄ ſunt ꝑ ſe ē proceſſus in ifinitū. ſecūda ibi (Neqȝ tn̄ q̄cūqȝ) tertia ibi (Quare ſi p̄dicātia) Circa p̄mō duo facit. ſc̄m ꝙ duas rōnes adducit ad pro

poſitū. ſcōa ibi (At vō) Dicit ergo ꝙ (hoꝝ aūt) modoꝝ ꝑ ſe (neutra ꝯtingit eē infinita) ⁊ p̄mo deſcēdit ad 2ᵐ modū .d. (nec) ſu. ꝯtingit eē ꝓceſſus in īfinitū (vt imperfectū) .i. vt ipar. vt hꝫ alia lr̄a (numeri) ſu. eſt ꝓpa paſſio. ⁊ ſubdit ꝙ (iteꝝ .n. ſi ipari inſit qd) .i. inſit ꝓpria paſſio (cui) impari inerat .i. ponat ineſſe (exiſti) .i. tanꝗ̄ exiſti ⁊ tanꝗ̄ ꝓprio ſubo (hoc aūt ſi ē p̄mū nūerꝰ .ierit his q̄ iſunt ipſi) ſu. impari. q. d. ꝙ ſi ipar ē ꝓpria paſſio numeri ſi rurſus impari iſit aliqd tanꝗ̄ ꝓpria paſſio. oꝫ ꝙ ⁊ numerus q ponit̄ ſubm p̄mū ponat̄ in diffōne illius ꝓprietatis q̄ ponitur ineſſe ipſi impari (ſi ergo nō ꝯtigit hꝫ diffiniētia eſſe īfinita in imo) .i. in deorſuꝫ (nec in ſurſuꝫ īfinita erūt) q. d. ꝙ ſi poat̄ ꝓceſſus in īfinitū in ꝑ ſe paſſionibꝰ vt ꝙ ipar ſit ꝑ ſe paº numeri ⁊ iparis ſit ꝑ ſe paº alia: qꝛ oīa p̄ora ponent̄ in diffōne poſterioꝝ: ꝯn̄s erit ꝙ diffinitia alicuiꝰ ſint infinita. ſi ergo hoc eſt impoſſibile nullo modo in talibus eſt ꝓceſſus in infinitū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vero neceſſe eſt omnia ieſſe primo vt numero ⁊ in illis neceſſe eſt eſſe numeruꝫ quare conuertibilia erunt ſed non excedētia.

¶ Adducit ad hoc idē ſcōaꝫ rōnē. d. (At vō neċe ē oīa) .i. oēs hꝫ ꝑ ſe paſſiones. (ineſſe p̄) .ſ. ſubo (vt puta nūero ⁊ in illis) .i. in diffōne (oīuꝫ illoꝝ numeꝝ) ſu. oꝫ eſſe (q̄re cōuertibilia erūt ſed nō excedētia) q. d. ꝙ nō poſſunt poni ꝑ ſe multe tales paſſiones niſi inſint ſubo ⁊ ſubꝫ ſit i diffinitione illoꝝ. ergo oīa talia ſunt ꝯuertibilia. nō ergo ſunt excedētia. nō ergo in talibꝰ locū hꝫ qd̄ de ſurſuꝫ ⁊ deorſum. qꝛ nihil eſt ibi nec ſurſuꝫ nec deorſuꝫ ſed totū eſt ꝯuertibile. ¶ Dubitaret forte aliqs vn̄ ſeqtur hec ꝯn̄ia ꝙ ſi hꝫ oēs paſſiones inſint nūero ⁊ nūerus ponit̄ in diffōne eaꝝ ꝙ oīa ſunt ꝯuertibilia. ¶ Dꝫ ꝙ ſi oēs hꝫ paſſiones inſūt numero ergo nūerus nō eſt in plus ꝗ̄ q̄libꝫ taliū paſſionū. ſi .n. nūerus excederet aliquā de hꝫ paſſionibꝰ tūc hꝫ paº non ineſſet nūero ſimplr̄ ſꝫ alicui nūero. ergo ex eo ꝙ tales paſſiones iſunt nūero hr̄ ꝙ nūerus nō excedit hꝫ paſſiones. ex eo aūt ꝙ nūerus eſt in illis .i. eſt in diffōne cuiuſlibꝫ illoꝝ hr̄ ꝙ nulla talis paº excedit numeꝝ: qꝛ nullū diffinitū excedit ſuū diffinitiuū. ſꝫ qd̄ nō excedit nec excedit̄ eſt ꝯuertibile: ergo oꝫ oīa iſta eē ꝯuertibilia. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtꝝ qd̄ de ſurſuꝫ a deorſum locū hēat in demonſtrationibꝰ. ¶ Dōm. ꝙ p̄cipia demr̄atiōis vt ſupiꝰ dicebat̄ q̄dā ſunt tranſcēdētia ⁊ nō igrediunt̄ demr̄ationē niſi ſm v̄tutē ⁊ in talibꝰ locū hꝫ qd̄ de ſurſuꝫ ⁊ deorſū. qꝛ talia p̄cipia nō ſumūtur niſi ex gn̄alibꝰ termis vt ex ente ⁊ ex ptibꝰ entis. q̄dā aūt ſunt p̄cipia ꝓpria q̄ igrediūtur demōſtrationē ſꝫ ſubaꝫ ⁊ talia ſunt ꝯuertibilia ⁊ q̄ṫū ad h̄ nō hꝫ locū qd̄ ꝓpoſita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec tamē quecūqꝫ ſunt in eo ꝙ quid eſt nec infinita ſunt. neqꝫ enim eſſet diffiniri.

¶ Oſ̄dit ꝙ nō eſt ꝓceſſus in īfinitū in ꝑ ſe p̄dicatis q̄ṫū ad p̄mū modū. d. (nec tn̄ q̄cūqꝫ) ſu. p̄dicata (ſunt in eo ꝙ qd ē) .i. ponunt̄ in diffōne ſuboꝝ. vt puta q̄ dr̄ i p̄mo mō dicēdi ꝑ ſe (nec hoc ſiue nec hec) q̄ ſunt talia p̄dicata (infinita ſunt neqꝫ enim eſſet diffinire) q. d. ꝙ hoc poſito nihil cōtingit diffinire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare ſi predicātia quidē omnia ꝑ ſe dicūt: hec nō infinita ſunt. Stabunt vtiqꝫ in ſurſum quare ⁊ in deorſum.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ nullo mō in his q̄ ſunt per ſe ꝯtingit ire in īfinitū. d. (q̄re ſi p̄dicātia qdē ꝑ ſe oīa dr̄) ſu. modis p̄dictis. vꝫ. vel qn̄ p̄dicata ponuntur in diffōne ſubarum vel qn̄ econuerſo (hec aūt) ſic diffiniētia (non ſunt infinita. ſtabūt vtiqꝫ p̄dicata in ſurſuꝫ. q̄re) ſi ſtāt in ſurſum ſtabūt (⁊ in deorſuꝫ). ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ nō vr̄ ꝙ deberet ꝓbare ſtatū in p̄dicatis ꝑ ſe p̄ mō ſed ſolū in predicatis ꝑ ſe. 2º mō. nā per ſe paſſionū eſt demr̄atio. ſubſtātie aūt nō eſt demōſtratio. ¶ Dōm. ꝙ lꝫ ſube nō eſt demr̄atio diffinitio tn̄ ſube vtilis eſt ad demr̄ationē: vt in 2º patebit cū diſputabit̄ de medio demr̄ationis. Uel poſſumꝰ dicere ꝙ oīa diffinientia ſubm ſunt diffinientia paſſionē. ſi ergo eēt ꝓceſſus in infinitū in diffinitiuis ipſius ſubi eēnt etiā infinita diffinitiua ipſius paſſionis. q̄re nō ꝯtigeret paſſionē ipſaꝫ ſcire. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Si autē ſic eſt ⁊ que ſunt in medio duoꝝ iter minorum ſemper ſunt finita.

¶ Que dixerat de extremis adaptat ad media. Circa qd̄ duo facit. qꝛ p̄mo facit quod dictū eſt. 2º ex his q̄ dixerat de ſtatu in extremis ⁊ in medijs oſtendit ꝙ oꝫ dare aliq̄ eſſe principia ⁊ eſſe propoſitiones aliquas p̄mas ⁊ inmediatas ⁊ non oīum eſſe demr̄ationē. ibi (Si vero hoc eſt) Dicit ergo (Si aūt ſic eſt) ꝙ nō ſit ꝓceſſus in īfinitū nec in ſurſuꝫ nec in deorſum (⁊ que ſtant in medio duorum terminoꝝ ſemꝑ ſunt finita) q. d. ꝙ ſi ꝓcederet̄ ab vno extremo ad aliud extremū nō eſt ꝓceſſus in infinitū oꝫ media iter duo talia extrema finita eē. ¶ Notādū autē viꝫ eius qd̄ hic dr̄. vꝫ. ꝙ media ſunt finita ex duobꝰ poſſet colligi. vꝫ. ex ſupioribus dictis. vꝫ. ꝙ motus in ſurſum ⁊ deorſuꝫ ē finitus. vel ex his que hic dicunt̄. nā ſemꝑ in oī demr̄atione eſt dare duos termios. vꝫ. maiorē ⁊ minorē extremitatē. ꝙ aūt iter duos terminos ponant̄ media infinita eſt ponere oppoſitū in adiecto. vꝫ. ꝙ infinita ſunt finita. nā q̄ iter duos termios claudunt̄ ex oī pte ſunt terminata. nullo ergo mō talia ſunt īfinita. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vero hoc eſt. manifeſtuꝫ eſt iaꝫ ⁊ demonſtrationuꝫ ꝙ neceſſe eſt principia aliqua eſſe ⁊ non omniū eſſe demonſtrationē. qd̄ vero diximus quoſdā dicere iuxta principium.

¶ Ex his que dixerat oſtendit ꝙ eſt dare aliquas ꝓpoſitiones primas ⁊ immediatas ⁊ ꝙ nō oīuꝫ eſt demr̄atio. Circa qd̄ tria facit. qꝛ primo facit quod dictū eſt. 2º que dixerat declarat in terminis. 3º dat artē ad inueniēdū hꝫ propoſitiones immediatas indemr̄abiles. ſcōa ibi. (Monſtratis aūt his) tertia ibi (Cū aūt indigeat) Circa p̄muꝫ duo facit. qꝛ p̄mo ex his que dixerat vt qꝛ oꝫ eſſe ſtatum in demr̄ationibus: oſ̄dit ꝙ oꝫ dare aliqua p̄cipia p̄ma ⁊ imediata. ⁊ ꝙ nō oīum eſt demōſtratio. 2º oſtendit conuerſam huius ibi (Si eniꝫ ſint) Dicit ergo (Si vero hoc eſt) vꝫ. ꝙ nō ſint media infinita ⁊ ꝙ ſit ſtatus in ſurſum ⁊ deorſuꝫ (manifeſtū eſt iam ꝙ neceſſe eſt ⁊ demonſtrationum eſſe principia ⁊ nō oīum eſſe demōſtrationē: qd̄ vere diximus quoſdā dicere iuxta p̄cipiū) q. d. ꝙ ſi vera ſunt q̄ dicta ſunt oꝫ eſſe aliq̄ p̄cipia demr̄ationū q̄ ſūt indemōſtrabilia ſicut in principio libri diximus quoſdā dicere. ¶ Notandū aūt ꝙ circa principiū huius libri añ illam particulā. Circulo ꝙ ipoſſe eſt demr̄are. Dixit ph̄s nō oīum eſſe ſciam demōſtratiuā ſed hoc dixit in perſona ꝓpria. hic aūt hoc ad alios refert. d. quoſdā hoc dixiſſe ⁊ vere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim ſunt principia non oīa ſunt demonſtrabilia. neqꝫ in infinitum poſſunt ire.

¶ Quia dixerat ꝙ ex eo ꝙ erat ſtatus in demōſtrationibꝰ oportebat aliq̄ p̄cipia demōſtrationū eſſe ⁊ nō oīum eē demōſtrationem. hic proponit conuerſam huius. vꝫ ꝙ ſi ſunt demonſtrationum p̄cipia nō oīa ſunt demōſtrabilia ⁊ oꝫ in talibus eſſe ſtatū. Circa qd̄ duo facit. qꝛ p̄ facit qd̄ dictū eſt. 2º oſ̄dit ꝙ incōueniēs ſequit̄: ſi ponat̄ qd̄ li-

bet hominem: vel q non ſit ſtatus: vel q omnium ſit demõſtratio: vel q nõ ſit dare aliqua pĩcipia demonſtrationũ ibi. (Eſſe eni quodlibet.) Dicit ergo (ſi eni pĩcipia ſunt) ſu. demonſtrationũ (nõ omnia ſunt demõſtrabilia neq̃ in infinitũ poſſunt ire) ſu. demonſtrationes. q. d. q ſi vera ſunt que diximus q ſit ſtatus in demonſtrationib⁹ oʒ eſſe aliqua pĩcipia demonſtrationũ ⁊ non oĩa eſſe demõſtrabilia. ⁊ ecõuerſo ſi ſint aliqua pĩcipia demonſtrationũ nõ oĩa ſunt demõſtrabilia: ⁊ ẽ in demſ̃atiõib⁹ ſtatus. ⁊ nõ pñt demſ̃ationes in ĩfinitũ ire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Eſſe eni horuʒ qðlibet nihil aliud eſt q̃ʒ eſſe nullũʒ ſpaciũ ſine medio ⁊ indiuiſibile. ſed oĩa diuiſibilia. Intus eni imittẽdo terminũ ſed nõ aſſumẽdo demonſtratur qð demonſtrat̃.**

¶ Oſtendit q incõueniẽs ſequit̃ ſi negent̃ iſta ⁊ ſi ponat̃ qðlibet p̃dictoꝝ. Circa qð duo facit ſm q ad duplex icõueniẽs adducit. nã adducit ad hoc incõueniens q nulla ſit ppõ. 2° q inter duos terminos ſint infinita media. ibi. (Quare ſi hoc mõ.) Dicit ḡ q (qðlibet p̃dictoꝝ) trium ſi ponant̃: ſiue q nõ ſint aliqua pĩcipia demſ̃ationũ: ſiue q oĩa ſunt demſ̃abilia: ſiue q demſ̃atiões vadunt in ĩfinitũ (qðlibʒ eni hoꝝ ſi ponat̃ eſſe nihil aliud eſt q̃ʒ nullũ ſpaciũ eſſe ſine medio ⁊ indiuiſibile: ſed oĩa eẽ diuiſibilia) q. d. quecũq̃ʒ hoꝝ triũ ponant̃ hoc eſt ponere nullũ ſpaciũ. i. nullã ppõnẽ eẽ indiuiſibilẽ ⁊ imediatã: qð declarat. d. (Intus eni mittẽdo terminũ tñ ſed nõ aſſumẽdo extra demõſtrat̃ qð demonſtrat̃.) ¶ Notãdũ aũt q mediũ in demſ̃atiõe nõ dʒ eẽ extraneũ: ſʒ dʒ eẽ iter duo extrema. ſi ḡ oĩs ppõ ẽ demonſtrabilis oĩs ppõ habebit mediũ. ¶ Ex hoc remouet cauillationem circa hoc fieri poſſibilẽ. nã lʒ oẽ corpus eſt ſuba. ſit imediata. qꝛ nihil ẽ mediũ inter ſubam ⁊ corpus. per mediũ tñ ex̃neũ poſſet hoc ſillogiçari: vtputa p eẽ mobile. nã oẽ mobile eſt ſuba oẽ corpus eſt mobile. ḡ oẽ corpus eſt ſuba. aſſumendo ḡ mediũ extraneũ nihil eſt imediatum. Ad hoc ergo remouẽdũ ait q intus. i. inter maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatem dʒ aſſumi mediũ nõ extra. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quare ſi hoc in infinituʒ cõtingit ire. ꝯtinget vtiq̃ʒ duoruʒ terminoruʒ infinita eẽ interi⁹ media. ſʒ hoc impoſſibile eſt ſi p̃dicata ſteterint in ſuperius ⁊ iferius. qð autẽ ſtent demõſtratuʒ eſt logice prius: analetice vero nunc.**

¶ Adducit ad aliud icõueniẽs. vʒ. q iter duos terminos ſint infinita media: iõ q̃ſi ꝯcludẽdo ifert hoc incõueniẽs. d. (Quare ſi hoc mõ in infinitũ ꝯtingit ire. vʒ.) q nulla ſit ppõ imediata vt q iter. a. ⁊. c. ſit mediũ. b. inter. a. ⁊. b. aliud mediũ ⁊ ſic in ĩfinitũ. hoc poſito (ꝯtigit vtiq̃ʒ eẽ infinita media interius duoꝝ terminoꝝ) erũt eni ſm hec infinita media inter. a. ⁊. c. (ſʒ hoc eſt ipoſe ſi p̃dicata ſteterint ſupius ⁊ inferi⁹. q aũt ſtẽt) hõ p̃dicata ſupius ⁊ inferius (demõſtratũ ẽ pꝰs logice. nũc vo) eſt demõſtratũ ſiue oſtenſum) analetice. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Mõſtratis autẽ his manifeſtũ eſt q ſi aliqð idẽ duob⁹ iſit vt. a. ⁊ in. c. ⁊ in. d. nõ p̃dicãte altero de altero aut nullo modo: aut nõ de oĩ qð nõ ſemp ſʒ cõe aliquid inerit: vt yſocheli ⁊ ſcalenoni duob⁹ rectis eq̃les habere ſʒ cõe aliqð ineſt. Scðm eniʒ q eſt figura quedã ⁊ nõ ſm alterum ineſt. hoc autem nõ ſemp ſic ſe hʒ.**

¶ Declarat qð dixerat in terminis. vʒ. q eſt deuenire ad ppõnes imediatas. Circa q duo facit ſm q dupliciter oſtendit intẽtũ. nã p̃mo oſtẽdit hoc pꝫ aut dicit̃ de plurib⁹. 2° put vnũ de vno. vel alr ⁊ melius qꝛ primo dicit q eſt deuenire ad imediatũ ſm ſubiectũ. 2° q ad imediatum ſm cãm ibi. (Manifeſtũ eſt aũt.) Circa p̃mũ tria facit: qꝛ p̃mo pponit qð intẽdit. 2° pbat qð dixerat. 3° remouet quãdã cauillationẽ circa p̃dicta. ſcða ibi. (Sit ãt. b.) 3ª ibi. (In eodem aũt genere.) Dicit ergo q (mõſtratis his). vʒ. q nõ ꝯtingit ire in infinitũ: nec in ſurſum nec in deorſum: ⁊ q nõ ꝯtingit inter duos terminos eẽ infinita media his monſtratis ⁊ oſtenſis (manifeſtũ eſt q ſi aliquid idẽ inſit duobus: vt ſi. a. idẽ eſt in. c. ⁊ in. d. nõ p̃dicãte altero de altero: aut nullo mõ. aut nõ de omni qð non ſemper ſm cõmune aliqd inerit). i. nõ ſemp pcedet̃ ab vno cõmuni ad aliud cõe in ĩfinitũ. q. d. q ſi aliqd eſt in duobus per aliqd cõe ⁊ illi cõmuni per aliud cõe q non ſemper ſit pcedere ſʒ aliqñ erit ſtatus (vt ſcalenoni ⁊ yſocheli duobus rectis equales habere ſm cõmune aliquid ineſt. ſm enim q figura quedaʒ eſt) vt ſm q triangulus (⁊ nõ ſm alterũ ineſt. hoc autẽ nõ ſemp ſic ſe hʒ) q ſemper ſit accipere cõe poſt cõe. ¶ Notãdũ aũt q aliqñ põt aliqd ineſſe aliquibus duobus mediante aliquo cõmuni que duo ita ſe hñt q nullo mõ vnum predicat̃ de alio vt corpus p̃dicat̃ de hoĩe ⁊ de aſino mediãte aĩali: quorum vnũ vĺr remouet̃ ab alio. aliquando enim illa duo ſic ſe hñt q vnũ vĺr nõ remouetur ab alio. nec vĺr de ſeinuicẽ predicant̃ ſicut homo ⁊ maſculus. naʒ nec omnis homo maſculus nec econuerſo. iõ ait q põt aliqd ĩeſſe duobus altero de altero p̃dicãte nullo: ſicut aĩal ineſt hoĩ ⁊ aſino. vel ineſſe duobus altero de altero predicante nõ oĩ ſicut aĩal ineſt homini ⁊ maſculo. ¶ Dubitaret forte aliquis qꝛ vr̃ ſp hoc eſſe verũ q ſi aliqd ineſt duob⁹ q hoc inſit p aliqd cõmune lʒ nõ ſp illud cõmune ſit nominatũ. nam oʒ vnã paſſionẽ per ſe eſſe vnius ſubiecti. ſi ergo eadẽ paſſio ineſt pluribus. vtputa hñe tres ſcalenoni ⁊ yſocheli q̃ ſunt ſpẽs nullum iſtorum erit per ſe ſecundum q ipſum ſubiectũ huius paſſionis. cũ p ſe paſſio ſp req̃rat ſubiectũ ſibi equatũ. q̃re ſp erit dare ſubiectũ aliqð cõe. ¶ Dicendũ q paſſio nunq̃ʒ ineſt duobus niſi per ſubm cõe. ſʒ nõ opʒ q illud ſubm cõe habeat aliud cõe vt pʒ in exemplo poſito ſi hñe tres ineſt duabus ſpẽbus trianguli per triangulũ ſi triãgulo ineſſet p aliqd aliud per illud aliud ieſſet ⁊ ſpẽbus triãguli. ⁊ ſi adhuc illi alĳ ineſſet p aliud adhuc per illud aliud ineſſet ſpẽbus triãguli. q ergo ſic pcedat̃ in infinitũ. vʒ. q ſemp ſpẽbus triãguli inſit p aliud ſp per aliud. hoc p̃hus negat: q̃diu ergo eadẽ paſſio ineſt p̃libus debemus venari ſubm vnũ illius paſſionis. ſʒ poſtq̃ʒ venati ſumus vnũ ſubm vnius paſſionis. nõ oʒ ſemp venari aliud ſp aliud. ſed eſt dare ſtatũ ⁊ eſt dare aliqð ſubm cui ita imediate ineſt illa paſſio q nõ ineſt ei p aliud ſubiectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sit ãt. b. ſm qð ẽ. a. in. c. ⁊ in. d. Manifeſtũ igit̃ eſt q. b. in. c. d. ſm cõe eſt: ⁊ illud ſʒ alteꝝ. Quare duorũ terminoruʒ medĳs: infiniti vtiq̃ʒ icidunt termini: ſʒ hoc ipoſſe eſt. ſm igit̃ cõe aliqð eſſe nõ neceſſe eſt ſemp idem in plurib⁹. quare vero erunt imediata ſpacia.**

¶ Probat qð dixerat. vʒ. q nõ ſp ſit accipe ſubʒ aliud ſp aliud. ſʒ oʒ aliqñ deuenire ad ſubiectũ imediatuʒ. iõ ait. (Si aũt. b.) i. ſubiectuʒ medium (ſm q eſt. a.) i. paſſio (in. c. ⁊. in. d.) i. in duob⁹ aliqb⁹ ſubiectis (manifeſtũ ẽ ḡ q. b. in. c. ⁊. in. d. erit ſm q cõe ẽ ⁊ illud ſʒ alteꝝ). q. d. q ſi in talibus nõ ẽ ſtatus illud cõe inerit ſm alterũ ⁊ aliud ſm alterũ (q̃re duoꝝ terminoꝝ icidẽt ĩfiniti termini in

medij ſed hoc eſt īpoſſe. ḡ ſm eſſe aliq̄d cōe).i. ſm accipe re cōe ſu. aliud ⁊ aliud (nō neceſſe eſt ſemꝑ idē pluribus q̄ꝫ vere erūt īmediata ſpacia).i. ſꝫ erit deuenire ad ꝓpō nes īmediatas. ¶ Notādū aūt vim hui⁹ rōnis in hoc cō ſiſtere ꝙ ſi. a. i. ſi paſſio: vtputa hr̄e tres ineſt. c. d. i. duab⁹ ſpēbus triāguli per. b. vtputa ꝑ triāgulū. b. erit mediū īter paſſionē ⁊ ſpēs triāguli. ſi iterū. b. ſiue triāgulus nō eſt im mediatū ſubm̄ illius paſſiōis: ſꝫ talis paſſio īeſt triāgulo ꝑ aliud oꝫ in illud aliud eſſe mediū inter paſſionē ⁊ ſpēs triāguli. ꝓbabit̄ eni paſſio de ſpēbus triāguli ꝑ illud ali ud: vt ſi ſpēs triāguli habēt tres ꝑ triāgulū: triāgulus per figurā ⁊ ſpēs trianguli habebūt tres per figurā. quot ergo accipiunt̄ talia ſubiecta tot accipiunt̄ media inter paſſio nem datā ⁊ ſpēs triāguli cui cōpetit talis paſſio. ſi ḡ cōtin git ſemꝑ accipere aliud ⁊ aliud ſubiectū: ſequet̄ hoc incō ueniēs ꝙ inter duo extrema erūt infinita media. dicere autē inter duos terminos eē infinita eſt dicere īfinita eē finita: q̄ꝫ eſſe inter duos terminos eſt ex omni parte eē ter minatū ⁊ finitū. inter duos ḡ terminos nō pn̄t eē infinita niſi in potētia. ſicut ſunt infinita pūcta in linea. cū ḡ hoc ſit īpoſſe eſt deuenire ad īmediata ſpacia. i. ad ꝓpōnes ī mediatas ſiue ad īmediatū ſubiectū cui aſſignata paſſio nō ineſt per ſubiectū aliud. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In eodem tn̄ gn̄e ⁊ ex eiſdē athomis neceſſe eſt terminos eſſe. ſiqdem his que ꝑ ſe ſunt erit cōe. non eni erat ex alio genere in aliud deſcen dentem demonſtrare.

¶ Remouet quādā cauillationē circa ṗdicta. nā ſi accipe rem⁹ mediū extraneū nunq̄ꝫ eēt deuenire ad īmediata ſꝫ ac cipiēdo ex eodē gn̄e neċe eſt deuenire ad immediata. iō ait ꝙ (in eodē. n. genere ⁊ ex eiſdē athomis).i. ex eiſdē indi uiſibilibus ſiue ex eiſdē terminis (neceſſe eſt accipe ter minos. ſiqdē cōe) acceptū erit (ex his q̄ ſunt ꝑ ſe. nō eniꝫ erat ex alio genere in aliud) genus (deſcēdētē demōſtra re. ¶ Notādū aūt ꝙ vt pateat q̄d hic dr̄ ponemus in ter minis. dicem⁹. n. ꝙ eē palpabile ineſt homini ⁊ leoni per corpus. accipiēdo ḡ media nō extranea accipiemus ea q̄ ſūt īter corp⁹ ⁊ ſpēs aſſignatas. dicem⁹. n. ꝙ hō ⁊ leo ſunt gd palpabile ꝑ aīal: q̄ꝫ ſunt aīal ſed adhuc nō habem⁹ īm mediatū ſubm̄ paſſionis huius q̄d eſt palpabile. ſed vlte rius dicem⁹ ꝙ aīal eſt gd palpabile: q̄ꝫ eſt corpus aīatuꝫ: corpus aūt aīatū eſt gd palpabile: q̄ꝫ eſt corpus. nō ꝯtin get aūt ſic abire in īfinitū accipiēdo. ex eodē aūt gn̄e ⁊ ea que ſunt ꝑ ſe. ſed ſi acciperem⁹ extranea vt diceremus ꝙ hō eſt gd palpabile q̄ꝫ eſt ꝑceptibilis diſcipline. nā oē ꝑce ptibile diſcipline eſt gd palpabile. Rurſus diceremus ꝙ ꝑceptibile diſcipline eſt gd palpabile: q̄ꝫ eſt riſibile. nā oē riſibile eſt palpabile. accipiēdo. n. talia media per accn̄s ⁊ extranea nunq̄ꝫ veniremus ad īmediata. ¶ Notādū ē aūt ꝙ athomos appellat maiorē ⁊ minorē extremitatē. terminos aūt ex eiſdē athomis ⁊ ex eodē gn̄e appellat ea que vere cadunt media inter maioreꝫ extremitatē ⁊ mi norē: q̄ꝫ ḡ demōſtratio nō deſcēdit de alio genere in aliō genus. i. q̄ꝫ nō accipit media extranea neceſſe eſt media ꝑ ſe que accipit demonſtrator finita eſſe.

¶ Manifeſtū eſt aūt ⁊ cū. a. in. b. ſit. ⁊ ſiquideꝫ eſt aliq̄d mediū eſt demōſtrare ꝙ. a. in. b. ſit. ⁊ elemēta hui⁹ ſunt hec ⁊ tot quot media ſūt. im mediate eni ꝓpōnes ſunt elemēta: aut omnes aut vl'es. ſi vero nō eſt mediū nō amplius erit demōſtratio. ſed in principia via hec eſt.

¶ Poſtq̄ꝫ ph̄us oſtendit q̄ūo ſit deuenire ad ꝓpōnes ime diatas put vnū ṗdicat̄ de pluribus. In ꝑte iſta oſ̄dit hoc idē put vnū ṗdicat̄ de vno. Uel poſſum⁹ alr̄ cōtinuare ⁊ multo melius ꝙ poſtq̄ꝫ ph̄us oſ̄dit ꝙ ē deuenire ad ime diatū q̄̄tū ad ſubm̄. In ꝑte iſta oſtēdit ꝙ eſt deuenire ad īmediatū q̄̄tū ad cām. Propter q̄d ſciēdum ꝙ q̄̄diu vna paſſio ineſt plurib⁹ nō habem⁹ īmediatū ſubꝫ illi⁹ paſſio nis. q̄n̄ aūt deuētū eſt ad vnū ſubꝫ adhuc nō oꝫ ꝙ habea mus ꝓpriū ⁊ īmediatū ſubm̄ illi⁹ paſſionis. attn̄ de neċi tate eſt deuenire ad īmediatū ſubm̄ cuiuſlibet ꝑ ſe paſſio nis. cū aūt deuentū eſt ad īmediatū ſubm̄ lꝫ nō īſit illi ſubō ꝑ aliud ſubm̄: pōt tn̄ ineſſe per aliā cām: vt cū deuen tum eſt ꝙ hr̄e tres ineſt triāgulo deuentū eſt ad īmedia tū ⁊ ꝓpriū ſubm̄ paſſiōis huius. nā hec paſſio nō īeſt triā gulo per aliud ſubm̄. nō eſt tn̄ deuentū ad īmediatū ſm cām: q̄ꝫ ineſt ei per aliam cām vt per hr̄e angulū extrinſe cum. ad hoc aūt ꝙ ꝓpō ſit indemonſtrabilis: ita ꝙ poſſit eſſe demr̄ationis ṗncipium nō ꝯclō nō ſufficit ꝙ ſit ime diata ſm ſubm̄. ſꝫ opꝫ etiā ꝙ ſit īmediata ſm cām. ꝙ. n. triāgulus hꝫ tres eſt īmediata ſm ſubiectū. tn̄ eſt demō ſtrabilis: q̄ꝫ eſt mediata ſm cām. demr̄at̄ enim hr̄e tres de triangulo ꝑ hr̄e angulū extrinſecuꝫ. hoc ḡ vult venari ph̄us in hac ꝑte q̄ūo ſit deuenire ad īmediatū ſm cāꝫ. Cir ca q̄d tria facit. q̄ꝫ ṗmo oſ̄dit ꝙ eſt deuenire ad tale īme diatuꝫ in affirmatiuis. 2° in negatiuis. 3° ex his q̄ dixerat q̄ſi ꝑ modū correlarij infert ꝙ ſicut in affirmatiuis ē da re aliq̄ ṗncipia indemr̄abilia. ita ⁊ in negatiuis. ſcḋa ibi. (Silr̄ aūt erit) tertia ibi (Et ſicut q̄dā) Dicit ḡ ꝙ (mani feſtū aūt ē ꝙ cū. a. inſit. b. ſiqdē ē aliq̄d mediū) ſu. iter. a. ⁊. b. (eſt).i. ꝯtingit (demōſtrari ꝙ. a. īſit. b. ⁊ elemēta) ſu. ad ꝓbādū ꝙ. a. inſit. b. (ſunt hec).i. ſunt illa q̄ ſunt iter. a. ⁊. b. (Et) talia elementa vel ṗncipia (ſunt tot) ſup. ad ꝓ bandū ꝙ. a. inſit. b. (quot ſunt media) ſu. īter. a. ⁊. b. ⁊ ſub dit ꝙ (īmediate eni ꝓpōnes ſunt elemēta).i. ṗncipia de mōſtrationū (aut oēs aut vl'es) ⁊ ſubdit ꝙ (ſi v̄o non eſt mediū) ſ. inter. a. ⁊. b. (nō ampli⁹ erit demr̄atio. ſꝫ hec ē via in ṗncipia) q. d. ꝙ ſi iter. a. ⁊. b. ē aliq̄d mediū demr̄a ri poterit ꝙ. a. inſit. b. ⁊ ꝑ tot ṗncipia poterit hoc demr̄ari quot ſunt media iter. a. ⁊. b. Si v̄o īter. a. ⁊. b. nō ſit mediū erit ꝓpō īmediata ⁊ indemr̄abilis. tales. n. ꝓpōnes īme diate vel oēs vel saltē vl'es ſunt principia demr̄ationū. ⁊ hec eſt via in ṗncipia. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄ūo ꝓpō nes īmediate vel oēs vel saltē vl'es ſunt principia demr̄a tionū. Dicēdū ꝙ hoc exponunt aliq̄ dupl'r dicunt. n. ꝙ ſ̄ vno mō pōt referri ad ꝓpōnes īmediatas ſm ꝙ ſpēs ṗ dicant̄ de īdiuiduo. nā hec eſt īmediata. ſoꝛ. ē hō. q̄ꝫ ſicut ſpēs īmediate eſt ſub genere. ita indiuiduum ſub ſpē. hec aūt ꝓpō. ſoꝛ. eſt hō. lꝫ ſit īmediata: nullius tn̄ demōſtra tionis pōt eſſe ṗncipiū: q̄ꝫ de ſingularibus non eſt ſcīa. ⁊ multo magis nō erit ſcīa per ſingularia. cū ergo dicit̄ ꝙ ꝓpōnes īmediate ſunt demr̄atiōis ṗncipiū intelligendū eſt nō de oībus ſed de vl'ibus. per hoc ergo q̄d ph̄us addi dit: oēs aūt vl'es: excluſit ꝓpōnes illas īmediatas in q̄b⁹ ſpēs ṗdicat̄ de indiuiduo. q̄ꝫ tales ꝓpōnes vl'es eſſe non pn̄t. Scḋo mō r̄ndet̄ ad hoc ſm eoſdeꝫ ꝙ ṗncipia demō ſtrationū pn̄t accipi vel in aliqua ꝑte ſcīe vel vl'r in ſcīa. ꝓpōnes aūt īmediate oēs ſunt ṗncipia demr̄ationuꝫ in aliqua parte ſcīe. ſed ꝓpōnes īmediate vl'es cuiuſmodi ſunt dignitates ſunt principia vl'r in ſcīa. Uel poſſumus alr̄ dicere ⁊ melius forte ꝙ duplex eſt demōſtratio. vl'is ⁊ particularis. Itē duplex eſt īmediatū ſm ſubm̄. ⁊ ſꝫ cāꝫ. Propoſitio aūt īmediata ſm ſubiectū eſt principium in demōſtratione particulari vt hec propoſitio ꝙ oīs trian gulus hꝫ tres eſt ṗncipiū ad ꝓbandū ꝙ yſocheles habet tres. ꝓpoſitio autem īmediata ſm cām vel q̄n̄ accipitur vl'is cauſa eſt ṗncipiū in demōſtratiōe vl'i. ꝓpōnes vl'es

ꝗ nõ accipiunt̃ ſm ſignũ vle. nã ſic accipiẽdo vle oẽs ꝓpõnes in demõſtratiõe ſunt vles ẽt in ꝑticulari demonſtratiõe. nam ſi ꝓbaret̃ hr̃e tres de yſochele oẽs ꝓpõnes accepte eſſent vles q̃ꝝtũ ad ſignũ: ſ; põt hic accipi vle ſ; cãlitatẽ vel ſm inherentiã paſſiõis ad ſubm: vt ſi vna paſſio ineſt ſubo mediãte alia paſſiõe: vt hr̃e tres ineſt triangulo ꝑ hr̃e angulũ extrinſecũ. ⁊ alia mediãte alia qũ deuẽtũ eſt ad paſſionẽ ꝑmã. illa cum ſubo facit q̃dã vle: qꝛ facit ꝓpõnẽ imediatã q̃ eſt vlis cã oium paſſionũ ſequẽtiũ. ꝓpõnes ḡ imediate ſunt ꝑncipia demõſtrationũ ſaltẽ ꝑticulariũ: qꝛ q̃litercũq; ſint imediate. nã ſi ñ eẽnt immediate niſi ſm ſubm adhuc tales ꝓpõnes eẽnt ꝑncipia demõſtrationũ ſaltẽ ꝑticulariũ. ſ; ꝓpõnes vles ſm vlitatẽ cãe ſunt ꝑncipia demõſtrationũ ſimplr̃. vz. demonſtrationũ vliũ. q̃uo aũt differt demr̃atio vlis ⁊ ꝑticularis in ſequẽti lectiõe dicet̃. ⸿ Ulteri⁹ forte dubitaret aliquis de eo qḋ in littera dr̃ ꝙ hec eſt via in ꝑncipia. Cõtra ad ꝑncipia nõ eſt rõ: vt dr̃ in ethicis. ꝑterea dyalecticus q ꝓcedit ꝓbabilr̃ hȝ viã ad ꝑncipia oium methodorũ. ſed demõſtrator q ꝓcedit ſm rei veritatẽ nõ hȝ viã ad ꝓbãdũ ꝑncipia: qꝛ ſm v̾itatẽ ꝑncipijs ſm ꝙ hꝰ nulla ſunt ꝑora. ⸿ Dicẽdũ ꝙ poſterioriſta non ꝓprie demr̃at ſed dat artẽ ⁊ modũ demõſtrãdi. ⁊ dyalectica nõ eſt ꝓpe ſcia ſed eſt modus ſciẽdi: ⁊ hic ſm artẽ datã non ꝓbant̃ ꝑncipia: ſ; dat̃ via ⁊ modus deueniẽdi in ꝑncipia: vt ſi accipiatur ꝓpõ mediata accipiat̃ id qḋ eſt mediũ iter vtrãq; extremitatẽ. ſi adhuc aũt inter illud mediũ ⁊ extremitatẽ ſit aliud mediũ accipiat̃ illḋ aliud mediũ. nõ ꝑnt aũt talia media eſſe infinita. erit ḡ deuenire ad ꝓpõnẽ imediatã q̃ erit indemõſtrabilis ⁊ demõſtratiõis ꝑncipiũ. iſta eſt ḡ via deueniẽdi in ꝑncipia. i. deueniẽdi in ꝓpõnẽ imediatã q̃ hȝ rõnẽ ꝑncipij accipiẽdo ſemꝑ medium inter extrema ſemꝑ mediũ donec deueniam⁹ ad imediatũ. ph̃us ḡ cũ docuiſſet accipe mediũ iter. a. ⁊. b. iter extrema donec nõ eſſet amplius mediũ. dixit ꝙ hec eſt via in ꝑncipia. i. deueniẽdi in ꝑncipia. in hoc ḡ nõ ꝓbauit ipa ꝑncipia ſed dedit modũ deueniẽdi in ea. vel poſſumus alr̃ ſoluere ꝙ demõſtrare poſſum⁹ que ſũt ꝑncipia: ſ; nõ ꝓpꝑ qḋ ſũt ꝑncipia. q ḡ ꝓbat ꝑ ꝓpõnes imediatas ⁊ ꝑ effectus tandẽ opȝ deuenire ad ꝓpõnes imediatas: ⁊ ad cãs: ſolũ ꝓbat: quia ſunt aliq̃ ꝑncipia: ſed nõ demõſtrat ꝓpter quid ſunt ꝑncipia. ꝓpõnes eni mediate ⁊ effect⁹ nõ ſunt ꝓpter qḋ ꝓpoſitionũ imediatarũ ⁊ cauſarũ. cũ ḡ dicit̃ ꝙ ad ꝑncipia nõ eſt rõ verũ eſt dicens ꝓpter qḋ. ſ; põt eẽ rõ dicẽs qꝛ. ⁊ cũ vlterius addit̃ ꝙ demõſtrator nõ hȝ viã ad principia. eodez mõ ſoluit̃: qꝛ nõ hȝ viã dicẽtẽ ꝓpter qḋ. ⸿ Eſt tñ diligenter notãdũ ꝙ ex v̾bis Ariſto. in textu poſitis colligit̃ ꝙ hic intendit de imediato ſm cãm. ait. n. ꝙ cum nõ eſt amplius mediũ nõ eſt amplius demõſtratio. ꝙ ſi intelligeret de imediato ſm ſubm falſum eẽt. qñ eni deuẽtũ ẽ ad imediatũ ſm ſubm eſt adhuc ꝓpõ demõſtrabilis. nã habere tres ineſt triãgulo non per aliud ſubm ⁊ cum demonſtrat̃ de ipſa demõſtratiõe potiſſime vñ intelligẽdũ eſt hoc de imediato ſm cãm ad qḋ cum deuentum ſit ceſſat demonſtratio. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Silr̃ aũt erit ⁊ ſi. a. in. b. nõ ſit. ſi q̃dẽ eni aut mediũ eſt aut prius cui nõ ineſt erit demõſtratio. ſi vero nõ: nõ eſt. ſed principia ⁊ elementa tot ſũt quot ſũt termini. ⁊ hoꝝ q̃dẽ eni ꝓpoſitiones principia demõſtratiõis ſunt

⸿ Oſtẽdit ꝙ eſt deuenire ad imediata in negatiuis dicẽs ꝙ (ſilr̃ aũt erit ⁊ ſi. a. in. b. nõ ſit) ⁊ ſubdit ꝙ (ſi q̃dẽ. n. aliquod aũt eſt mediũ cui ꝑus nõ eſt) ſu. a. (erit demõſtratio) per illud mediũ ꝙ. a. nõ ineſt. b. (ſi vero nõ ẽ) aliqḋ mediũ ſu. nõ erit demõſtratio (ſed) tales ꝓpõnes accepte (ſunt ꝑncipia) ſu. demr̃ationũ. ⁊ ſubdit ꝙ (elementa) ſu. demõſtrationũ (tot ſũt quot termini. nam ⁊ horum) terminoꝝ (ꝓpõnes ſunt ꝑncipia demr̃ationũ.) ⸿ Notãdum autẽ ꝙ ſi dicã nullũ. b. eſt. a. vtputa nullus hõ eſt q̃ꝝtitas: qꝛ hoc eſt mediũ inter. a. ⁊. b. qꝛ eſt ibi mediũ ſubſtãtie poterit demonſtrari ꝙ nullũ. b. ſit. a. i. ꝙ nullus hõ ſit q̃ꝝtitas. hoc eniȝ mediũ acceptũ. ſ. ſuba eſt tale cui ꝑus nõ ineſt. a. i. a. quo prius remouet̃ q̃ꝝtitas q̃ȝ ab hoie. ſed ſi inter. a. ⁊. b. nõ eſſet aliquod mediuȝ: vt ſi diceret̃ nulla ſubſtantia eſt q̃ꝝtitas talis ꝓpoſitio eſſet indemonſtrabilis: ⁊ haberet ſe ſicut ꝑncipiũ. ⸿ Aduertendũ tñ ꝙ iȝ ſube nõ ſit demr̃atio. grã tñ exẽpli exẽplificauimus in terminis ſubſtãtialibus vbi magis clare apparet qḋ dr̃. ſm eni veritatẽ ſuba ſolũ põt eẽ ſubm in demr̃atione. nõ ãt eẽ põt nec id qḋ demõſtrat̃ de ſubo. nec mediũ ꝑ qḋ demõſtratur. ſemꝑ eni in demõſtratione potiſſima demonſtratur paſſio per paſſionẽ: vt hr̃e tres ꝑ hr̃e angulũ. donec deuẽtum ſit ad paſſionẽ imediatã que eſt indemr̃abilis. Quidam tñ dicũt eã poſſe demr̃ari in demr̃atiõe potiſſima ꝑ diffõnẽ ſubiecti. ſed hi nõ ↄſiderãt ꝙ demr̃atio potiſſima de qua loquimur dȝ habere alteram cãm a ſubiecto: ⁊ a paſſione. diffinitio aũt ſubiecti nõ ẽ res altera a ſubiecto. ⸿ Dubitaret forte aliqs q̃uo tot ſunt elementa quot ſũt termini. Uidet̃. n. hoc eſſe falſum. nã ꝓpõnes ſunt elementa. nõ aũt ſunt tot ꝓpõnes quot ſunt termini cum terminus ſit ꝓpõnis. ⸿ Dicẽdũ q̇ hic ph̃us loquit̃ de termio vt ſi inter hr̃e tres ⁊ triãgulũ cadit hoc mediũ hr̃e angulũ. iſtud mediũ erit elementũ ⁊ ꝑncipiũ ad ꝓbandũ hr̃e tres de triangulo. qḋ vero dicit̃ de ꝓpõne dici dȝ ꝙ iſtud mediũ acceptũ facit ꝓpõnẽ cũ maiori ⁊ cũ minori extremitate. ꝓpõnes hoꝝ terminoꝝ medioꝝ. i. facte de talib⁹ terminis medijs ꝑnt. ſ. tales termini cõiungunt̃ in ꝑmiſſis cũ maiori ⁊ cum minori extremitate ſunt ꝑncipia demonſtrationis. q̃re tales ꝓpõnes in v̾tute medij termini demr̃atiue ↄcludit̃ maior extremitas demonſtrari ſiue ſit affirmatiua propõ ſiue negatiua. ſi ſit mediata ſemꝑ medius terminus inter extrema hȝ rõnẽ elemẽti ⁊ principij reſpectu illius ꝓpõnis ↄcludẽde. ⸿ Deĩde cum dicit.

⸿ Et ſicut q̃dã principia demr̃atiõis ſunt indemõſtrabilia ꝙ ſit h̃ illud. ⁊ ꝙ ſit h̃ in illo: ſic ⁊ ꝙ nõ ſit h̃ illud: neq; ꝙ ſit hoc in illo. q̃re h̃ q̃dẽ eẽ aliqḋ alia aũt nõ eſſe aliqḋ erunt principia.

⸿ Quaſi ꝑ modũ correlarij infert ꝙ ſunt q̃dã ꝑncipia idemõſtrabilia in ꝓpõnib⁹ negatiuis ſicut i affirmatiuis. iõ ait ꝙ (ſicut ſunt q̃dã ꝑncipia indemõſtrabilia ꝙ hoc ſit illud) q̃ꝝtũ ad ꝑdicata eſſentialia (⁊ ꝙ hoc ſit in illo) q̃ꝝtuȝ ad ꝑ ſe paſſiões. ſic ſu. erũt ꝑncipia indemõſtrabilia in negatiuis (ꝙ nõ erit hoc illud) q̃ꝝtũ ad ea q̃ eẽntialr̃ remouent̃ (neq; ꝙ ſit hoc in illo) q̃ꝝtũ ad paſſiões q̃ remouet̃ a ſubiecto (q̃re hoc q̃dẽ) erũt ꝑncipia (eẽ aliqḋ) i. i affirmatiuis (illa aũt erũt ꝑncipia nõ eſſe aliqḋ) i. in negatiuis. ⸿ Notãdũ aũt ꝙ hic ph̃us large loquit̃ de demonſtratiõe ⁊ de ꝓpõnibus indemõſtrabilib⁹. nã aliqua ſunt imediata q̃ꝝtũ ad predicata ſubalia vt q̇ corpus eſt ſuba. aliqua vero q̃ꝝtũ ad per ſe paſſiões vt cũ imediata paſſio predicat̃ de ſubiecto. iõ in affirmatiuis duo tetigit ph̃us. vz. ꝙ hoc eſt illud q̃ꝝtũ ad eẽntialia. ⁊ hoc eſſe in illo q̃ꝝtũ ad ꝑ ſe paſſiões. ⁊ ſicut diſtinximus in affirmatiuis. nam aliqñ vna ſuba imediate remouet̃ ad aliq̃. vtputa ſuba icorporea a corporea ⁊ hoc eſt hoc nõ illud. aliqñ aũt aliqua paſſio imediate remouetur ab aliquo ſubiecto ⁊ hoc eſt hoc nõ eẽ in illo. ꝙ ãt hic ph̃us large loquit̃ de demõſtratiõe pȝ. qꝛ ſubſtãtie nõ ẽ demr̃atio ꝑdicatũ. n. ſubale

nõ põt demõſtrari de ſuo īferiori loquẽdo de demõſtratiõe potiſſima q̃ ē p cãm alterã. large tñ loquẽdo de demõſtratiõe omnis rõ neccia põt dici demõſtratio. ℂ Deinde cum dicit

ℂ Cũ aũt idigeat mõſtrare aliqd accipiẽdũ eſt ꝙ de.b.primũ ꝑdicetᷣ. Sit.n.c.de hoc ſilr.a. ⁊ ſic ſemper vadẽs nequaq̃ʒ extra ꝓpõ cadet neq̃ʒ ipſius.a.eẽ accipiatᷣ vt demõſtretᷣ: ſʒ ſemp mediũ deſẽtᷣ quouſq̃ʒ indiuiſibilia fiãt ⁊ vnũ.

ℂ Dat artẽ ad īueniẽdũ hᵒ ꝓpõnes imediatas. Circa qᵭ duo facit: qꝛ p̄ dat hᵒ artẽ in affirmatiuis. 2ᵒ in negatiuis ibi (In demõſtratiuis qdẽ) Circa p̄mũ tria facit. qꝛ p̄mo docet inuenire ꝓpõnes ſimplices ⁊ indiuiſibiles. 2ᵒ ait ꝙ tales ꝓpõnes ſimplices ⁊ indiuiſibiles ſunt imediate. 3ᵒ per ſiſitudinẽ in alijs oſtendit tales ꝓpõnes ſimplices ⁊ imediatas eſſe p̄ncipia ⁊ mẽſurã ꝓpõnũ demõſtrabiliũ ⁊ ſilloꝝ demonſtratiuoꝝ. 2ᵃ ibi (Eſt aũt vnũ.) tertia ibi. (Et queãdmodũ in alijs) Dicit ḡ. (Cũ autẽ) ſup. aliquis (indigeat demõſtrare aliqd) vtputa ꝙ velit probare ꝙ oẽ.a.eſt.b. (accipiẽdũ ē qᵭ de.b.ꝑdicetᷣ p̄mũ) .i. imediate (ſicut.c.) Uel vt hʒ qdam textᵒ (ſiue in.c.illud) .ſ. de quo.b. ꝑdicetᷣ p̄mũ (⁊ de hoc ſilr.a) .ſu. ꝑdicetᷣ. q.d. ſi debeat dm̃õſtrari oẽ.b.eſt.a. vtputa ois hõ ē ſuba accipietᷣ c.iter.b.⁊.a. vtputa aial qᵭ ꝑdicatᷣ de.b.i. de hoie imediate ſu. ⁊ vlr ⁊ de hoc.i. de aiali ſilr.i. vlr predicatᷣ.a.i. ſuba (⁊ ſic ſemp vadẽs) .i. ſemper accipiens inter.b.⁊.a. inter hoiem ⁊ ſubaʒ (nequaq̃ʒ ꝓpõ cadet extra) ꝑfatos terminos. vñ ſubdit q. (nec) extra (ipſius.a.) vel vt habet alia tranſlatio (nec extra ipm.a. accipiatᷣ vt demonſtretᷣ). q.d. terminᵒ acceptᵒ p medio nunq̃ʒ dʒ eẽ extra ſubaʒ vel extra ꝑdicamẽtũ ſube (ſed ſemp mediũ denſetᷣ quouſq̃ʒ fiant idiuiſibilia ⁊ vnũ) .i. quouſq̃ʒ deueniatᷣ ad imediata q̃ ſunt indiuiſibilia ⁊ vnũ. ℂ Notãdũ aũt ꝙ ſi eẽnt aliqua corpa ordinata in aliquo ſpacio illa dicerentᷣ eſſe rara: ſʒ plura pñt eſſe talia corpa in tali ſpacio ſm talẽ ordinẽ q̃ʒ ſint. ſed tũc dicerentᷣ denſari illa corpa qñ tot ponerentᷣ ibi quot poſſet capere ſpaciũ. ad huiᵒ aũt ſiſitudinẽ pħs loquitᷣ. nã hoc appellat dẽſare mediũ iter.a.⁊.b. vtputa inter hoiez ⁊ ſubam qñ nihil relinquitᷣ de his q̃ ſũt media inter ea. Si ḡ volẽs ꝓbare hoiez eẽ ſubam acciperet ſtatim p medio corpᵒ. relinq̃ret ſpaciũ vacuũ: qꝛ magnũ interuallũ eſt iter corpus ⁊ hoiez: nec imediate deſcẽdere a corpe in hoiez. ſʒ ſi accipit aial qᵭ p̄mũ ⁊ imediatum predicatᷣ de hoie: ⁊ poſtea inter aial ⁊ ſubam recipiat aiatũ corpᵒ: qᵭ ſilr p̄mũ .i. imediate ⁊ vlr ꝑdicatᷣ de aiali. ⁊ poſtea accipiat corpus ſic dẽſabit media ꝙ nullũ dimittet ſpaciũ vacuũ hoc mõ deueniet ad imediata. vʒ. ꝙ oẽ corpus ſit ſuba q̃ nõ põt demõſtrari. ſed loquẽdo large ð demõſtratiõe p hãc demõſtrabuntᷣ alie. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Eſt autẽ vnũ cuʒ imediatũ fiat: ⁊ vna ꝓpoſitio ſimplex eſt imediata.

ℂ Quia declarat artẽ deueniẽdi in ꝓpõnes que ſunt vnũ ⁊ indiuiſibiles. declarat qd appellat ꝓpõnes que ſunt ſic vnũ. ð. tales ꝓpõnes eẽ imediatas. vñ ait ꝙ (eſt aũt vnũ cũ imediatũ fiat ⁊ vna ꝓpõ ſimplex ⁊ imediata) .i. ⁊ illa eſt vna ꝓpõ ſimplex q̃ eſt vna ⁊ imediata. ℂ Notandũ aũt ꝙ ꝓpõ mediata lʒ ſit vna actu eſt plꝫs potentia. naʒ ex quo mediata eſt dat intelligere mediũ qᵭ eſt inter ea qᵭ mediũ cũ vna extremitate facit vnã ꝓpõnẽ ⁊ cũ alia aliam: ita ꝙ ꝓpõ mediata eſt quodãmõ tres ꝓpõnes. vna q̃ cõficitᷣ ex ipſis extremitatibᵒ ⁊ alia q̃ fit de medio cũ vna extremitate. ⁊ iterũ q̃ fit de medio cũ relĩq̃ extremitate. ſʒ imediata qñ nullũ habet mediũ remanet ſimplex ⁊ vna vt nõ poſſit ſic plurificari. ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Et queãdmodũ in alijs ē p̄ncipiũ ſimplex hoc aũt nõ idẽ vbiq̃ʒ eſt: ſʒ in graui qdẽ vncia. in melodia aũt tonus: in mẽbris aũt dieſis: aliud aũt in alio: ſic eſt in ſillogiſmo vna ꝓpõ imediata. in demõſtratiõe autẽ ⁊ ſcientia intellectus.

ℂ Declarat p ſile in alijs dicẽs. (Et queãdmoduʒ in alijs ſimplex eſt p̄ncipiũ) .i. hʒ rõnem p̄ncipij. ita ſu. ⁊ in ſillis demõſtratiuis ꝓpõ imediata que eſt ſimplex hʒ rõnem p̄ncipij: ⁊ ſubdit q. (hoc aũt) .i. tale ſimplex: qᵭ hʒ rõneʒ p̄ncipij (nõ idẽ vtiq̃ʒ eſt) ſu. in oibus. ⁊ ait (in põdere qdẽ vncia) .i. tale ſimplex in ponderibᵒ vocatᷣ vncia (in melodijs) .i. in muſica (tonus) vel vt hʒ alia tranſlatio (dieſis) .i. diuiſio toni ſiue ſemitonum (in mẽbris diuiſio) .i. iunctura. illud eſt enĩ minimũ mẽbꝝ qᵭ nõ hʒ diuiſionẽ in ſe. ſʒ ſolũ hʒ diuiſionẽ ⁊ iuncturã ad aliud mẽbrũ. diuiſio ḡ .i. illud mẽbrũ ad qᵭ ſtat diuiſio: vel illud ad quod terminatᷣ iunctura alterius mẽbri eſt minimũ in membris. vel ad lrãm illud vltimũ vel illud qᵭ eſt q̃ſi cartilago qᵭ facit nã inter mẽbrũ ⁊ mẽbrũ qᵭ ē q̃ſi iũctura mẽbroꝝ eſt minimum in mẽbris: ſicut pũctus qui eſt iunctura ⁊ copulatio ꝯtinuoꝝ eſt aliqd minimũ in tali genere. ⁊ ſubdit (aliud aũt in alio) .i. in alio gñe ē dare aliud ſimplex qᵭ eſt ſicut mẽſura ⁊ p̄ncipiũ vt ī coloribᵒ albũ ⁊ ī nũeris vnitatẽ (ſi ⁊ in ſillo) vnũ qᵭ ē ſic mẽſura ⁊ p̄ncipiũ eſt.ſ. (ꝓpõ imediata. in demõſtratiõe aũt ⁊ ſcia ē) .i. in demõſtratõe vt aggenerat ſciam vel in ſcia aggenerata p demõſtrationẽ (intellectus) eſt tale vnũ ⁊ ſimplex qᵭ ē ſic mẽſura ⁊ p̄ncipiũ. ℂ Notãdũ aũt qᵭ intellectᵒ cõparatᷣ ad ſciam ſicut ꝓpõ imediata ad ſillum dm̃õſtratiuũ. nã itellectᵒ q ē hitus p̄ncipioꝝ eſt p̄ncipiũ ⁊ cã ſcie q̃ ē hitus ꝯcľonum. ſic ꝓpõ imediata accipitᷣ ſicut p̄ncipium ⁊ cã in ſillo demõſtratiuo. cãtur .n. intellectᵒ ex acceptiõe ꝓpõnũ imediataꝝ. ſicut cãtur in nobis ſcia ex acceptiõe ꝯcľonũ p demõſtrationẽ cõcluſaꝝ. in ſillo ḡ demõſtratiuo ſimplex qᵭ eſt p̄ncipiũ ē ꝓpõ imediata. in ſcia aũt per demõſtrationẽ accepta ſimplex qᵭ eſt p̄ncipiũ eſt intellectus. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ In demõſtratiuis igitᷣ ſillogiſmus eius qᵭ ē nihil cadit extra. ſed in priuatiuis hoc quidem nihil quod oportet eſſe extra hoc cadit.

ℂ Docet deuenire ad imediata in p̄uatiuis. Circa qᵭ tria facit. nã p̄mo oñdit quõ hoc fiat in p̄ma figura. 2ᵒ quõ in ſcda. 3ᵒ ait hoc nõ poſſe fieri in tertia. ſcda ibi (Si vo indigeat) tertia ibi. (In 3ᵃ aũt mõ) Circa p̄mũ duo facit. qꝛ p̄mo ꝯtinuat dcã dicendis. 2ᵒ exeqᷣtᷣ de intẽto. ibi. (Uel ſi.a.) Dicit ḡ (In demõſtratiuis ſillis eiᵒ qᵭ ē) .i. mediũ qᵭ eſt eius .i. talis ſilli demõſtratiui .i. affirmatiui (nihil cadit extra) .i. nõ cadit extra extremitates (ſʒ in p̄uatiuis qdẽ ſillis hoc) .i. mediũ (opʒ eſſe ꝙ nihil cadat extra hoc) .i. extra negatiuã ꝓpõnem. ℂ Dubitaret forte aliqs quõ in priuatiuis ſillis mediũ nõ cadit extra hoc .i. extra negatiuã ꝓpõnẽ. Dicẽdũ ꝙ in demõſtratiuis .i. ī affirmatiuis ſillis ſiue in affirmatiuis ꝓpõnibᵒ mediũ eſt mediũ ſimplex. ſed in negatiuis ꝓpõnibus ſi ꝯcludantᷣ tales ꝓpõnes per primã vel ſcdam figurã mediũ acceptũ nõ erit medium ſimplr: ſed erit mediũ ſm negationẽ .i. erit mediũ per qᵭ deuenitᷣ in negatiuã imediatã. ſʒ ī tertia figura hoc ē oĩo inutile. qꝛ nullo mõ per mediũ acceptũ deuenitᷣ ad imediata. vbi grã. ſi dẽat ſillogiʒari hec affirmatiua mediata. oẽ aial eſt ſuba. accipietᷣ vere mediũ iter aial ⁊ ſubſtãtiã. vtputa corpus vel aiatũ corpus. ſed ſi debeat ſillogiʒari hec negatiua mediata. nullũ aial ē q̃titas. p p̄mam vel ſcdam figurã nõ poterit accipi vere medium. qꝛ illud dicitᷣ eẽ mediũ inter aliqua qᵭ hʒ ꝯuenientiaʒ cũ vtroq̃ʒ

extremoꝝ. nihil aūt tale mediū pōt eē in negatiua ꝓpōne ſʒ oʒ ꝙ mediū vni extremo ꝯueniat ⁊ ab alio remoueatur. nō ḡ illi erit mediū ſimplr̄: ſʒ mediū ſm̄ negationē. erit eni illi mediū mediāte quo vnum negatᷣ ab alio. erit eni illi ſuba. nā mediāte ſuba q̄titas negetᷣ ab aiali ⁊ ab oībꝰ q̄ ſūt in ꝑdicamēto ſube. ſuba aūt iter q̄titatē ⁊ aial nō eſt mediū ſimplr̄: ſʒ eſt mediū ſm̄ negationē. i. eſt mediante quo hoc negetᷣ ab illo. ⁊ ſm̄ tale mediū accipiᷣ ꝓpoſitio negatiua imediata. nā hec eſt negatiua imediata: nulla q̄titas eſt ſuba. tale eni medium accipitᷣ ⁊ in pma ⁊ in ſcda figura. in pma quidē ſic formabitᷣ ſilluſ. nulla ſuba eſt q̄titas: oē aial eſt ſuba: ḡ nullū aial eſt q̄titas in ſcda autē ſic. nulla q̄titas eſt ſuba: oē aial eſt ſuba: ḡ nullū aial eſt q̄titas. in tertia aūt figura hec ars eſt inutilis. nā mediū oʒ accipere ſub aiali eo ꝙ ſemꝑ illi ſubycitᷣ. ñ poterimꝰ ḡ ꝯcludere vlr̄ hāc negatiuā. nullū aial eſt q̄titas: ſed ꝯcludetᷣ particulariter ſic: nullus hō eſt q̄titas oīs hō eſt aial. ḡ qddā aial nō eſt q̄titas. mediū enim ſic acceptū nō eſt mediū ſimplr̄ iter aial ⁊ q̄titatē: nec ē mediū ſm̄ negationē. nō eni negatᷣ q̄titas ab aiali: q̄ negetᷣ ab hoīe ſʒ magis ecōuerſo. ¶ Rurſus ſic accipiendo mediū nullo mō veniemus ad negatiuā imediatā ſʒ magis recedimus ab ipſa. nā magis eſt mediata. nullus hō ē q̄titas ꝙ nullū aial eſt q̄titas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi a. eſt in. b. ꝑ. c. nō eſt. Si. n. in. b. quidē omni eſt. c. in nullo autē. c. eſt. a. iterū ſi indigeat qđ in. c. a. nullo ſit mediuʒ accipiēduʒ ē ipſiꝰ a. ⁊. c. ⁊ ſic ſemꝑ procedat.

¶ Exequitᷣ de itēto ponēdo exēplū in terminis. ⁊ pmo in pma figura. d. (Ut ſi. a. ī. b. eſt) ſu. negatiue (ꝑ. c.). q. d. ꝙ ſi hec ꝓpō negatiua. nullū. b. eſt. a. vtputa nullū aial ē q̄titas. oʒ ꝓbari ꝑ. c. vtputa ꝑ corpus ħ mō fiet (nā ſi in. b. qdē omni eſt. c.) hec eſt minor. oē. b. eſt. c. i. oē aial ē corpꝰ (in nullo aūt. c. eſt. a) hec eſt maior. nullū corpꝰ ē q̄titas. ſequetᷣ ꝯcluſio in pma figura ꝙ nullum aialꝰ ſit q̄titas. ⁊ ſubdit ꝙ (ſi indigeat) probare ſup. (ꝙ in. c. nullo ſit. a.). i. nullū corpus eſt q̄titas que fuit maior. (mediū accipiendū eſt ipſiꝰ. a. ⁊. c.). i. iter q̄titatē ⁊ corpꝰ (⁊ ſic ſemꝑ ꝓcedat) donec veniat ſu. ad imediata. vt. ſ. donec veniat ad iſtā. nulla ſubſtantia eſt q̄titas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero indigeat mōſtrare ꝙ. d. in. c. nō ſit in eo ꝙ eſt. c. i. d. quidē omni eſt in. e. autē nullo. Aut nō in omni nunq̄ʒ extra. e. cadit. Hoc autē eſt cui nō oportet ineſſe.

¶ Oſtēdit hoc idē in ſcda figura. d. (Si vero indigeat demōſtrare ꝙ. d. in. c. nō ſit) vtputa in terminis acceptis ꝙ nullū aial ſit q̄titas (in eo ꝙ. c. eſt). i. mediū (in. d. qdem omni) vtputa corpus in oī aiali (in. e. aūt nullo) i. in nulla q̄titate (nunq̄ʒ extra. e. cadit). i. mediū acceptum. ſ. c. nunq̄ʒ cadet extra negatiuaʒ ipſius. e. q̄ ſemꝑ negabitᷣ. c. ab. e. iō ſubdit ꝙ (hec eni). ſ. quidē. e. c. eſt (cui oʒ non ineē). i. que ſumitᷣ negatiua. formabitᷣ eni ſic ſillus. omne d. eſt c. i. omne aial eſt corpus. nullū. e. eſt. c. i. nulla q̄titas eſt corpus. ḡ nullū. e. eſt. d. i. nulla q̄titas eſt aial. hic eniʒ ꝑ mediū. c. i. per corpus ꝓbatᷣ ꝙ. d. i. ꝙ aial nō ſit i. e. i. nō ſit in q̄titate. ſi aūt ecōuerſo poneretᷣ ꝓuatiuū ꝯcludere tur ꝯuerſa. vʒ. ꝙ nullū aial eēt q̄titas. ſic ḡ ē demonſtratiua ꝯclō hec ꝙ nullū. e. ſit. d. i. ꝙ nulla q̄titas ſit aial. vl ꝙ nullū aial ſit q̄titas per mediū. c. i. per corpꝰ. Si ergo rurſus deberet demr̄ari ꝙ nullū. c. eēt. e. i. ꝙ nullū corpus eſt q̄titas accipetᷣ mediū inter. c. ⁊. e. ſiue iter corpus ⁊ q̄titatē. nunq̄ʒ ḡ mediū cadet extra. e. i. extra negatiuaʒ. iō dr̄ in lr̄a q̄ʒ hoc eſt cui nō oʒ ineſſe. dicebatᷣ. n. in q̄one ꝙ in negatiuis nō eſt dare mediū ſimplr̄. i. ſm̄ ꝯueniētiā. ſʒ ſm̄ negationē. ¶ Notādū aūt ꝙ mediū ſʒ negationē pōt accipi vel ꝑticulr̄ vel vlr̄. quō aūt accipiatᷣ vlr̄ pʒ per exēpla poſita. ꝑticulr̄ aūt accipietᷣ ſic. vt ſi qs vellet ꝓbare ꝙ. d. nō ſit in. e. ꝑticulr̄: vtputa ꝙ color nō ſit in ipſo perfecto: vtputa ꝑticulr̄ ſic ꝙ ſit iſta vā. qddā ꝑfectū nō ē color accipietᷣ ꝑ medio. c. i. q̄litas q̄ eſt in oī. d. i. in oī colore ⁊ in nullo. e. aut nō in oī. e. i. nō in oī ꝑfecto. formabitᷣ ḡ ſic ſillus. oīs color eſt q̄litas. nō oē ꝑfectū ē q̄litas. ḡ nō oē ꝑfectū eſt color. hic mediū acceptū. i. q̄litas nō ē extra. e. i. extra negatiuā ſiue extra ꝑfectum a quo negetᷣ color. medium eni acceptū vere ē mediū ſm̄ negationē. nā ē cauſa quare color negetᷣ ab oī ꝑfecto eſt: q̄ q̄litas negatᷣ ab aliquo perfecto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In tertio autē mō neq̄ʒ a quo oportet: neq̄ʒ qđ oportet priuari nequaq̄ʒ extra ibit.

¶ Oñdit hāc artē nō eē vtilē in tertia figura. d. (In 3° aūt mō). i. in tertia aūt figura (nec) illud (a quo opʒ ꝓuari (nec) illud (qđ oʒ ꝓuari neq̄ʒ extra ibit) ſʒ ſu. ſp̄ iſra. q. d. ꝙ i 3ª figura mediū nec ē extra miorē extremitatē a q̄ negetᷣ maior extremitas: nec eſt ex̄ maiorē extrēitatē q̄ negetᷣ a minori. iō ſupplēdū ē ꝙ ꝑ talē figurā nō ē reducere ꝓpōnes ad imediata. ¶ Notādū aūt ꝙ qñ volumus negatiuā mediatā ad imediatā reducere. vel opʒ mediū accipere ſupra ꝑdicatū vel ſupra ſubʒ. vt ſi hāc negatiuā mediatā. nullū corpus eſt q̄titas. vellemus reducere ad imediatā acciperemus ꝑ medio ſubāʒ q̄ ē ſubʒ. ſi xo vellemus reducere ꝯuerſam. vʒ nulla q̄titas ē corpꝰ. accipemus ſubāʒ q̄ eſt ſupra ꝑdicatū ex quo appet ꝙ ſuba nō ē ꝓprie mediū inter corpus loquēdo ð corpore qđ ē ſuba ⁊ q̄titatē: q̄ ſi eēt ꝓprie mediū eēt ſupra vnū ⁊ iſra aliđ. cū ergo ſit ſuba ſupra corpus eēt iſra q̄titatem: qđ appet eſſe falſum. eſt tñ mediū ſm̄ negationē. q̄ vere ſuba ē id mediāte quo quātitas negatᷣ a corpore tali. mediuʒ ergo ſʒ negationē per qđ ꝑdicatū negetᷣ a ſubo ⁊ ꝑ qđ ſit reductio ad negatiuā imediatā. vel opʒ eſſe ſupra ſubm a quo ꝑdicatū negetᷣ vel ſupra predicatuʒ. in tertia ergo figura vbi mediū nūq̄ʒ ē extra. i. nūq̄ʒ eſt ſupra aliquā extremitatū inutilis eſt hec ars de reductione mediatoꝝ ad imediata vel de ꝯdenſatiōe mediꝫ. ¶ Notandū aūt ꝙ ſicut in affirmatiua ꝯdenſantᷣ media quando nullū medium relinquitᷣ inter predicatū ⁊ ſubiectum vt ſi debeat reduci ad imediata. oē aial eſt ſuba. primo accipietur ꝑ medio corpus aiatum ⁊ concludetur oē aial eē ſubam. q̄ omne aial eſt aiatum corpus. poſtea accipietᷣ corpus qđ imediate ſubycitur ſube. ſic ⁊ in negatiua nullū debet relinqui mediū ſm̄ negationem: vt ſi debeat reduci ad imediata nullum aial eſt quātitas. primo accipietur aiatū corpus ⁊ concludetur nullū aial eſſe quātitatem. q̄ nullū aiatum corpus eſt q̄titas. poſtea corpus. poſtea ſuba a qua imediate remouetur quātitas. ſic ergo accipiendo media ꝯdenſata. i. ſine intermiſſione tam in affirmatiuis q̄ʒ in negatiuis oportebit ad vltimū deuenire ad imediata.

Cum aūt ſit demr̄atio alia ꝑticularis: alia ꝟo vlīs: ⁊ hec qdē cathegorica: illa ꝓuatiua: dubitatur q̄lis potior ſit ſilr̄ aūt ⁊ de ea q̄ demōſtrare dicitᷣ ⁊ de ducenti ad impoſſibile demōſtratione.

¶ Quia intentio auctoris eſt vt pluries eſt dictū dare modum ⁊ artem q̄uo ꝯtingat ſimplr̄ ſcire. iō in parte iſta vt ſupra dicebatᷣ cōparat diuerſa genera demōſtrationum adinuicē vt oſtdat ſm̄ q̄ genus demr̄ationū magis ꝯtingat ſcire. ¶ Propter qđ ſciēdū ꝙ ꝓter diſtinctionē factā

ſuperius de demõſtratiõe q̃ quedã eſt demõſtratio quia. ⁊ q̃dam ꝓpter quid. Adhuc de demõſtratione põt triplex alia diſtinctio fieri: quia quedã eſt demõſtratio vlis: q̃daʒ parti cularis: q̃dã affirmatiua: q̃dã negatiua: q̃daʒ oſtenſiua: q̃dam ducens ad ĩpoſſe. ducens enĩ ad ĩpoſſe ſemꝑ cõcludit falſum: ⁊ ex illo falſo ↄcl'o oſtẽdit oppoſitũ alicui⁹ pmiſſe eſſe verũ. oſtẽſiua aũt demſ̄atio ſemꝑ cõcludit verũ ſiue affirmatiue ſiue negatiue ↄcludat illud. ſic ergo annectit̃ iſtud capitulũ ad p̃cedẽtia q̃ cũ ſciam⁹ q̃ eſt ſtat⁹ in p̃di catis ꝑꝑ qd nõ poſſemus negare q̃ nõ cõtingat ſcire ⁊ ad hoc vadit capitulũ p̃cedẽs. ¶ Rurſus ſi ſciuerimus quo h₃ cauſari ignorãtia vt poſſim⁹ eaʒ vitare ne deficiam⁹ a ſcire. ⁊ ſi ſciuerimus q̃ pma figura maxime facit ſcire. ⁊ adhuc ſi ſciuerim⁹ q̃ demſ̄atio ꝑꝑ quid potiſſime facit ſci re. Adhuc quia in pma figura dmſ̄atio ꝑꝑ quid põt fieri vlis ⁊ pticularis. põt fieri affirmatiua ⁊ negatiua. põt fieri oſtẽ ſiua ⁊ ducẽs ad ĩpoſſe: nõ cõplete traderet̃ ars libri poſte riorum: niſi ſciuerim⁹ ꝑ quod genus p̃dictarũ demſ̄ationũ ma gis ↄtingat ſcire. tria ḡ facit phũs: quia p̊ pmittit illã triplicẽ diſtinctionẽ de demſ̄atione q̃rens q̃ demſ̄atio ſit potior. 2° dat ordinẽ dicẽdoꝝ. 3° ſcḋm p̃taxatuʒ ordinem exequit̃ de intẽto. 2° ibi (Primũ quidẽ.) 3° ibi. (Videt̃ quidẽ). Dic̃ ergo. (Cũ ſit demõſtratio alia quidẽ particularis alia vlis. ⁊ hec quidem) ſ. ã vlis q̃ pticularis q̃dã (ſit cathegorica) .i. affirmatiua (illa aũt) .i. alia (ſit p̊uatiua. Dubitatur q̃lis ſit potior) vtrũ vlis q̃ particularis vel econuerſo. vtrũ af firmatiua q̃ negatiua vel econuerſo (⁊ ſilr de ea) demſ̄a tiõe (que dr̃ demſ̄are) .i. de oſtẽſiua (⁊ de demſ̄atiõe ducẽ te ad ĩpoſſe) ſilr. ſ. dubitat̃ q̃ ſit potior. ¶ Deinde cũ dic̃.

¶ Primuʒ igit̃ intẽdimus de vli ⁊ particulari. oſtẽdentes enĩ hoc ⁊ de ea q̃ demonſtrare dr̃: ⁊ que eſt ad impoſſibile dicemus.

¶ Dat ordinẽ dicẽdoꝝ. d. (Primũ quidẽ igit̃ ĩtẽdamus de demſ̄atiõe vli ⁊ particulari) ſu. q̃ ſit potior (oſtẽdẽtes aũt hoc) .ſ. q̃ ſit potior an. ſ. vlis an pticularis (dicem⁹) ſtr̃. poſtea (⁊ de ea q̃ dr̃ demonſtrare) .i. de oſtẽſiua (⁊ de ea q̃ eſt ad ĩpoſſe dicem⁹) .ſ. q̃ ſit potior: ⁊ ẽ ſupplẽda lr̃a. ⁊ h̃ idẽ dicem⁹ de affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Videt̃ quidẽ igit̃ fortaſſis vtriq₃ q̃buſdã ſic in tẽdẽtib⁹ pticularis eẽ dignior. Si. n. ſ₃ quã ma xime ſcim⁹ demſ̄atione potior ẽ demõſtratio. Hec. n. virt⁹ demſ̄atiõis ẽ. Magis autẽ ſcim⁹ vnũqdq₃ cũ ipm cognoſcim⁹ ſcḋm ipſ₃ q̃₃ ſcḋ₃ aliud; vt muſicũ choriſcũ qñ choriſcus muſic⁹ eſt q̃₃ cũ hõ muſicus ſit: ſimilr̃ autẽ ⁊ in alijs.

¶ Exequit̃ de intẽto ⁊ ſcḋm p̃taxatũ ordinẽ. tria ḡ facit ſcḋm q̃ triplicẽ diſtinctionẽ facit de demõſtratiõe q̃rẽs que ſit potior. p̊ ḡ inq̃rit an ſit potior vlis an pticularis. 2° an af firmatiua an negatiua. 3° an oſtenſiua: an ducẽs ad ĩpoſſe 2° ibi (Quod aũt demſ̄atiua priuatiua) 3° ibi (Quod quidem cathegorica p̊uatiua.) Circa pmũ tria facit: quia primo ad ducit rõnes per q̃s poſſet videri alicui q̃ demõſtratio pti cularis ſit potior q̃ vlis. 2° rõnes illas ſoluit. 3° adducit rõnes veras ad ꝓpoſitũ oſtendens demſ̄ationẽ vlem po tiorẽ eſſe particulari. ſcḋa ibi. (Aut quidẽ pmũ.) tertia ibi. (Amplius ſi demſ̄atio.) ¶ Propter pmũ ſciendũ q̃ de monſtratio vlis eſt qñ demõſtrat̃ vlis paſſio de vli ſubo vt paſſio q̃ vlr̃ ineſt ſubo quod vlr̃ ſubijcit̃. ſi. n. hr̃e tres de monſtret̃ de figura nõ eẽt vlis demõſtratio: quia figura nõ vlr̃ ſubijcit̃ tali paſſiõi. nã nõ ois figura h₃ tres. ¶ Rur ſus ſi talis paſſio demonſtret̃ de yſocheles vel de aliq̃ ſpẽ trianguli nõ eſſet vlis. naʒ l₃ tale ſubm vlr̃ ſubijciat̃ tali paſſioni. tali tñ paſſio ſcḋm totũ ſuũ ãbitũ ⁊ vlr̃ nõ cõ paret̃ ad tale ſubm. ſ₃ particulariter. vlis ergo eſt demõ ſtratio qñ paſſio per cãʒ per ſe demõſtrat̃ de ſuo vli ſubo vt p̃ta hr̃e tres per hr̃e anguluʒ tanq̃ per cãm per ſe de monſtrat̃ de triangulo tanq̃ de ꝓprio vli ſubo. hoc ergo. ois triangulus h₃ tres. erit ↄcl'o in demonſtratione vli. ¶ Rurſus aũt ſi hec. ois triangulus h₃ tres: que fuit con cluſio in demonſtratione vli accipiat̃ vt pmiſſa. ⁊ cõclu dat̃ per eã hr̃e tres d̃ aliqua ſpẽ triãguli. ⁊ fiat talis ſillus. ois triãngulus h₃ tres. yſocheles vel equitibiaruʒ eſt triã gulus. ergo ⁊c̃. dicet̃ hec demonſtratio eſſe particularis. eſt ergo queſtio que iſtarum demonſtrationuʒ eſt potior. Videt̃ autẽ ſcĩa comparari ad tria propter que pñt ſumi tres rõnes per quas poſſet videri q̃ demonſtratio parti cularis eſſet potior. pmo enim ſcĩa põt cõparari ad intel lectum quẽ perficit. ⁊ ſcḋm hoc illa eſt potior ſciẽtia q̃ ma gis perficit intellectũ. ⁊ ſcḋm quã intellectus magis ſcit. ſ₃ hoc etiã illa erit potior demonſtratio que magis facit ſci re. Secundo poteſt cõparari ſcĩa ad oppoſitũ vt ad erro rem quẽ d₃ expellere ꝓpter quod illa eſt potior ſcĩa que ma gis errorẽ fugat. ⁊ que magis ab errore recedit ⁊ ſcḋm hoc illa erit potior demſ̄atio q̃ magis ab errore elongatur. 3° ſcĩa põt cõparari ad obiectũ ſiue ad ſubm de quo eſt. ⁊ quia obiectum ſiue ſubm in qualibet ſciẽtia eſt aliquod ens. ⁊ ex quelibet ſcĩa eſt de ente illa erit potior ſcĩa que magis eſt de ente. ⁊ per oñs illa erit etiã potior demõſtratio que eſt magis de ente. tria ergo facit ſcḋm q̃ hoc triplici modo ar guit demõſtrationẽ particularẽ eẽ potiorẽ. pmo. n. mõ h̃ arguit ex eo q̃ talis demonſtratio videtur facere magis ſcire. 2° ex eo q̃ videt̃ ab errore magis elongari. 3° ex eo q̃ videtur eſſe magis de ente. ſcḋa ibi (Amplius ſi vle.) tertia ibi (Potior aũt eſt) Circa primũ duo facit. quia pmo ponit rõnẽ ipſam. 2° hãc rõnẽ adaptat ad ꝓpoſitũ. ibi (Sed vlis) Dicit ergo q̃ (videt̃ quidem igit̃ fortaſſe q̃buſdã) .i. aliq̃bus (ſic intẽdentibus) .i. ↄſiderãtibus que nũc dice mus (particularis) .ſ. demonſtratio (eſſe dignior) ſu. q̃ vlis (ſi. n. potior eſt demſ̄atio ſcḋm quã demſ̄ationẽ maxi me ſcimus. hec. n. eſt virtus demſ̄ationis) .i. in h̃ eſt tota bonitas ⁊ tota vtilitas ⁊ tota efficacia demſ̄ationis q̃ fa ciat nos ſcire. illa ḡ q̃ facit nos magis ſcire eſt potior (ma gis aũt ſcim⁹ vnũqdq₃ cũ ipm cognoſcim⁹ ſcḋm ipm) .ſ. ſcḋm ꝓpᷓ formã ⁊ in pticulari (q̃) qñ cognoſcimus ipm (ſcḋm aliud) vt ſ₃ ſuũ vle (vt muſicũ coriſcũ) ſup. magis ſci m⁹ (qñ) ſcim⁹ (qñ ẽ muſicus coriſc⁹ q̃) qñ ſcimus (q̃ ſit homo muſicus. Silr̃ autẽ ⁊ in alijs) magis eſt. n. ſcire hoĩem ſcḋm q̃ ẽ hõ q̃ ſcire ſ₃ q̃ eſt aĩal. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ Sed vlis qñ aliud nõ qñ ipſ₃ ↄtingit demſ̄at: vt qñ eſt eq̃tibiaꝝ. nõ qñ ẽ equitibiaꝝ. h̃ qñ ẽ triãgulus. h̃ particularis qñ ipm. Si ḡ potior quidẽ q̃ eſt ſcḋm ipm h⁹ aũt eſt pticularis vli ma gis ⁊ potior vtiq₃ demõſtratio ſcḋm pt̃ẽ erit.

¶ Premiſſe vi medij vel pmiſſa rõe adaptat quod dixerãt ad ꝓpoſitũ. d. (Sed vlis) ſup. demſ̄atio (demonſtrat qñ ↄtingit aliud nõ qñ ipſ₃) .i. demõſtrat qñ paſſio ↄuenit aliq̃ ſubiecto vli nõ qñ conuenit ipſi ſubiecto particulari (vt qñ eſt eq̃tibiaꝝ nõ quia eq̃tibiaꝝ ẽ ſ₃ qñ ẽ triãgulus) q. d. q̃ demõſtratio vlis ſi ꝓbat̃ hr̃e tres de eq̃tibiarum ſiue de yſocheles. hoc nõ ẽ ſcḋm ſe. ſ₃ hoc ẽ qñ triãgulus (ſ₃ particularis) ſup. demõſtratio demõſtrat (qñ ipm eſt) demõſtratio aũt pticularis ↄcludit hanc paſſione in ſe q̃ equitibiaꝝ hẽat tres. ſed vlis demonſtratio nõ cõcludit hoc de aliqua ſpẽrũ triãguli ſpẽaliter. ſed de omni triangu lo generaliter (ſi igit̃ potior eſt que eſt ſcḋm ipm) .i. que cõ

cludit de aliquo ſm ipm (hec aũt eſt particularis) ex illa concludit paſſionẽ de ſubiecto particulari ſm ſe (vtiq3) q2 ſic eſt (demõſtratio ſ3 partẽ) .i. particularis (erit magis) ſup. faciẽs ſcire (et potior vniuerſaliter) .i. q̃3 ſic vniuerſalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ampli⁹ ſi vle qdẽ nõ ẽ aliqd ſm rẽ p̃ter ſingularia. Demõſtratio opinionẽ cõficit eẽ h aliqd ſm q̄ demõſtrat. et quãdã nãz eẽ hãc ſine his q̃ ſunt: vt triãguli p̃ter quoſdam: et figure p̃ter aliquas: et numeri preter quoſdam numeros.**

¶ Adducit ſcdaz rõnẽ ſumptã ex eo q̄ p̃ticularis demonſtratio magis videt̃ elõgari ab errore. d. (Ampli⁹ ſi vniuerſale nõ ẽ qdẽ aliud aliqd p̃ter ſingularia. demonſtratio aũt) ſu. vlis (opionẽ ↄficit) .i. dat nobis nãm opinãdi (hoc) .i. vle (ſm q̄ demonſtrat eẽ aliqd) ſup. p̃ter ſingularia (et eſſe quãdã nãm in his que ſũt) .i. in ſingularibus ſu. p̃ter ſingularia (vt trianguli p̃ter quoſdã) .q.d. q̄ demõſtratio vlis dat nobis nãm opinandi eſſe naturaz triãguli (p̃ter quoſdã) .i. p̃ter particulares triangulos in q̄bus h3 eſſe (et figure p̃ter aliq̃s) .i. eſſe nãm figure p̃ter particulares figuras in q̄bus h3 eẽ (et numeri) .ſ. naturaz numeri (p̃ter quoſdã numeros) .i. preter particulares numeros in q̄bus exiſtit. ¶ Notãdũ aũt q̄ cũ demõſtratio vlis nõ ſit nec de hoc nec de illo: vtputa ſi demonſtretur vlr aliqd de triãgulo nõ demonſtrat̃ nec de hoc nec de illo ſed de triangulo ſimplr. ſi ḡ res ita ſe h3 ad eẽ ſic ad cognoſci et ecõuerſo. ſi tradit̃ ſcia per dem̃ſtationẽ de triãgulo ſimplr et vlr: nõ de hoc nec de illo videt̃ q̄ ex hoc ſeq̄t̃ q̄ triãgulus ſit vlis p̃ter hũc et p̃ter illũ. ſ3 hoc ẽ error dicere. ḡ in oĩ demonſtratiõe vli videt̃ error aliq̄s iplicari. ſ3 h⁹ error nõ iplicat̃ in dem̃ſtatione p̃ticulari. dem̃ſtatio ḡ p̃ticularis eſt potior vt videt̃ q̃3 vlis: q2 magis videtur eſſe ab errore elongat̃. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ **Potior aũt eſt q̃ eſt de eẽ q̃3 de nõ eẽ. Et pp quã nõ errabit̃ quã pp quã errabit̃. Eſt ãt vlis h⁹. p̃cedẽtes eñi demõſtrant de eo q̃d ẽ p̃portionale q̃d et eſt analogu3 q̃d neq3 linea: neq3 numer⁹: neq3 ſolidu3: neq3 planũ ẽ: ſ3 p̃ter hoc aliqd. Si igit̃ vlis quidẽ magis hoc ẽ. De eo autẽ q̃d eſt min⁹ q̃3 p̃ticularis: et facit opione3 falſam indignior vtiq3 erit vlis particulari.**

¶ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã ex eo q̄ demõſtratio particularis videt̃ eſſe magis de ente. p̃cedit aũt ſic in hac rõne: q̄ ſil cũ hac rõne tertia q̄ particularis ẽ magis de ente reſũit ſcdam. v3. q̄ p eã min⁹ errat̃. iõ ait q̄ (potior aũt eſt) ſu. demõſtratio (que ẽ de eẽ) .i. de ente (q̃3 de nõ eſſe) .i. de nõ ente (et p̃pter quã nõ errabit̃ q̃3 p̃pter quã errabit̃. eſt aũt vlis h⁹) .v3. q̄ eſt de non ente: et q̄ p̃pter eam errat̃: q̃d p3. nã (p̃cedẽtes. n.) dem̃ſtatiue (dm̃ſtant q̄ ẽ analogũ q̄ nõ ẽ linea neq3 numerus: neq3 ſolidũ) .i. corp⁹ (neq3 planũ) .i. ſupficies (ſ3 p̃ter hec aliqd) cũ igitur nihil ſit tale ſm rei vitatẽ vlis dem̃ſtatio ſic dem̃ſtans nõ eſt de ente et errat. pp q̃d ↄcludit q̄ (ſi igit̃ qdem vlis magis eſt hoc) .i. magis h3 iſta duo. v3. (q̄ ẽ minus de eo q̃d eſt) .i. de ente (p̃ticularis et facit opionẽ falſa3) q̃d nõ facit p̃ticularis (indignior vtiq3 vlis p̃ticulari) .i. q̃3 p̃ticularis. ¶ Notãdũ aũt q̄ arguere a p̃mutata proportione cõpetit his q̃ttuor. v3. lineis corporib⁹ numeris et ſuperficiebus nõ lineis ſm q̄ linee nec nũeris ſm q̄ nũeri. vñ nulli iſtoꝝ cõpetit ſ3 ſe: ſ3 cõpetit oĩbus iſtis q̃ttuor. ſ3 q̄ ↄueniũt in q̃dã analogo q̃d nobis inoiatũ ẽ. dem̃ſtator ḡ volẽs p̃bare hãc paſſionẽ de p̃prio ſuo ſubo. v3. in q̄b⁹ põt argui a p̃mutata proportione dem̃ſtabit hoc. v3. poſſe ſic argui de illo analogo: q̃d dicet eẽ aliqd p̃ter oĩa illa q̃ttuor: et q2 in rei vitate nihil ẽ tale: ſic nihil ẽ hõ p̃ter p̃ticulares hoĩes: ſic nihil ẽ illud analogũ p̃ter illa ad q̃ analogat̃ q2 ḡ ſic ẽ vlis dem̃ſtatio ſic demõſtrãs duo mala h3. nã p̃ nõ eſt de ente. nã demõſtrat de analogo q̃d dicit eſſe p̃ter illa q̃d nõ eſt p̃ter illa. ex hoc aũt malo. v3. q̄ eſt de nõ ente ſeq̄t̃ aliud malũ. v3. q̄ erret. q2 dicit eẽ q̄ nõ eſt. ḡ vlis demonſtratio: q2 magis eſt hoc. i. q2 magis h3 iſta duo. q2 eſt minus de ente et magis errat. iõ vt videt̃ eſt idignior. ¶ Notãdũ ẽt q̄ arguere a p̃mutata p̃portione hoc mõ ſit vt ſicut ſe h3 p̃mũ ad ſcdm: ſic tertiũ ad q̃rtũ: vt q2 ſic ſe hñt duo ad q̃ttuor ſicut. 8. ad. 16. ſi ſic eſt poſſum arguere p̃mutatim q̄ ſic ſe habebit primũ ad tertiũ ſicut ſcdm ad q̃rtũ: vt duo ad octo: ſicut q̃ttuor ad. 16. q̄ ãt poſſimus ſic arguere p̃mutatiz p̃bat̃ in. 5. geometrie: de q̄bus autẽ poſſum⁹ ſic arguere ſũt illa q̃ttuor que ponunt̃ in lr̃a: ita tñ q̄ hec paſſio nõ cõpetit alicui illoru3 ſm ſe. dem̃ſtator ḡ volẽs hãc paſſionẽ. ſ. ſic poſſe arguere demõſtrare de p̃prio ſubo demonſtrabit ea de illo analogo: ac ſi eſſet p̃ter illa q̃ttuor: cũ tñ nõ habeat eẽ p̃ter illa. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrũ dem̃ſtatio p̃ticularis ſit dem̃ſtatio: vt ſi dicatur. oĩs triãgulus h3 tres. yſocheles ẽ triãgulus. ḡ h3 tres. videt̃ q̄ hic nullo mõ ſit dem̃ſtatio. q2 ſi eẽt vel eẽt p effectũ vel per cãm. p effectũ nõ: q2 triãgulus nõ ẽ effectus p̃ hr̃e tres: nec ẽt eſt p cãm: q2 vel eſſet per cãm p̃ximã vel p cã3 remotã ſi p p̃ximã eẽt vlis: q̃d nõ ↄcedit̃. ſi p remotã nõ poſſem⁹ arguere niſi negatiue hic aũt ↄcludit̃ affirmatiue. nullo ḡ mõ vt videt̃ ẽ dem̃ſtatio vt p̃bat̃ in elenchis dr̃ q̄ eſt ibi fallacia. non ḡ eſt dem̃ſtatio. ¶ Dõm q̄ illa diſtinctio q̄ oĩs dem̃ſtatio vel eſt p effectũ vel p cãm eſt diſtinctio dem̃ſtationis vlis. vlis. n. paſſio de proprio ſubo põt cõcludi et per effectũ et per cãm. ſed ſi volumus loqui de dem̃ſtatõe gñalr tã de vniuerſali q̃3 de p̃ticulari faciemus diſtinctionẽ trimembrẽ. dicemus enim q̄ demõſtratio vel ẽ p effectũ vel ẽ p cãm vel p hñs in ſe cãm .ſ. per p̃priũ ſubm. attñ ſi adhuc illam diſtinctionẽ vellemus adaptare ad demõſtrationẽ particulare3 dicemus q̄ h⁹ demõſtratio eſt p cãm. nã ſubm ẽ cã paſſionis. ſub3 .n. et h3 in ſe paſſionis cãm: et eſt ẽt paſſionis cã. vt triangulus h3 angulũ extrinſecu3: q̃d eſt cã de hr̃e tres: et ipſemet triangulus eſt huius cã. non eſt. n. inconueniens eiuſdem eſſe plures cãs ſm quẽdam ordinẽ. imaginabimur. n. q̄ paſſiones nãliter fluunt a proprio ſubiecto. q̃d aũt eſt ſ3 nãm op3 q̄ ſit ſm quẽdã ordinem ita q̄ ſcda paſſio fluit mediante p̃ma et tertia mediante ſcda. ſubm ergo erit cã paſſionis ſcde mediante prima et erit cã tertie mediante prima et ſcda: et ſic deinceps. ſubm ergo ſi referat̃ ad p̃mã paſſionem talis paſſio ſm q̄ huius eſt indemõſtrabilis. et ſi referat̃ ad ſcdam vel tertiã et ſic deinceps talis paſſiõis erit cã et habebit in ſe cãm vel cãs. q2 in ſe paſſionẽ p̃cedẽtem vel p̃cedẽtes. dem̃ſtatio ergo p̃ticularis q2 ẽ p p̃priũ ſubm ↄñs eſt q̄ ſit per cãm et per hñs in ſe cã3 vel cãs vtputa ſi multe paſſiones p̃cedunt paſſionẽ illã ſubm nõ ſolum erit illius paſſionis cã ſed habebit in ſe plures illius paſſionis cãs. potiſſime tñ erit demonſtratio illius paſſionis per imediatã cãm vt dem̃ſtabit̃ ſcda paſſio mediante p̃ma et tertia mediante ſcda et ſic deinceps. Si vero paſſionem illã nõ p̃cedat niſi vna paſſio ſubm erit eius cã et habebit in ſe ipſius cãm. Cũ võ arguebat̃ q̄ ſi ſubm eſſet cã paſſionis vel eſſet p̃pinqua vel remota. nõ propinqua q2 tũc eſſet demonſtratio potiſſima. nec remota q2 nihil poſſet per talẽ cãm ↄcludi affirmatiue. ſm neutrã parte3 ↄcludit rõ. nam demõſtratio per cãm p̃ximã et equatã ẽ

potiſſima ſi demõſtret per ſe paſſio de ſubõ eq̃to ⁊ ꝓpo.
q̃dcũq; aũt iſtoꝝ deficiat vel q̃d nõ ſit ꝑ ſe paſſio q̃ ꝓbat
vel ꝙ non ſit ſubm ꝓpriũ ⁊ eq̃tũ de quo ꝓbat: vel ꝙ nõ
ſit ꝑ ſe cã ⁊ eq̃ta ꝑ quã ꝓbat nõ erit demſ̃ratio potiſſima.
dato g̃ ꝙ ꝑ hr̃e angulum extrinſecũ q̃ eſt ꝑ ſe cã ⁊ eq̃ta de
hr̃e tres ꝓbaretur talis paſſio de yſochele ⁊ diceret̃. oĩs fi
gura plana hñs angulũ extrinſecuꝫ hꝫ tres yſocheles eſt
hõ.g̃ ⁊c̃. nõ eẽt potiſſima: q2 tale ſubm nõ eſt eq̃tũ reſpcũ
talis paſſiõis. demonſtratio g̃ potiſſima ⁊ vl'is eſt ꝑ cãm
eq̃tã de ſubõ equato. demſ̃ratio ãt ꝑticularis eſt per cãm
equatã vel per ſubm eq̃tũ de ſubõ particulari nõ eq̃to: vt
de yſochele ſiue de alia ſpẽ triãguli. ❡ Rurſus deficit rõ
q̃ſtũ ad aliã ꝑtẽ. nã qñ dr̃ ꝙ per cãm remotã nõ ↄcludit̃
paſſio affirmatiue. ❡ Dõm eſt q' ibi cã remota idẽ ſonat
ꝙ excedens ⁊ non ↄuertibilis. ſicut aĩal eſt cã remota de
reſpirare. nã multa aĩalia nõ reſpirãt. ſm̃ g̃ talẽ cãm non
poterit ↄcludi affirmatiue. nõ. n. valet. eſt aĩal g̃ reſpirat:
ſꝫ negatiue: q2 bene ſequit̃. nõ eſt aĩal: g̃ nõ reſpirat. ſed ſi
accipiat̃ cã remota que eſt ↄuertibilis: ſed pro tãto dicat̃
remota: q2 nõ imediate fluit illa paſſio ab illa cã per talẽ
cãm ſic remotã tñ ↄuertibilem ⁊ affirmatiue ⁊ negatiue
põt argui. ❡ Quod vero vlterius addebat̃: q2 eſt ibi fal/
lacia accidẽtis. ❡ Dõm q' vt alibi diximus ſi dicat̃ oĩs
triãgulus hꝫ tres yſocheles ẽ hõ. g̃ ⁊c̃. hic põt eẽ accñs ſil/
logiſmus topic' ⁊ demõſtratio particularis. accñs q̃de ſi
credas ꝙ hr̃e tres ſic inferat̃ de yſochele ſicut competit
triãgulo. nã ſicut accidit homini. ꝙ ꝑdicet̃ d' ſorte inq̃tũ
ſtat ſub iſto attributo ſpẽs: ita ꝙ h' eſſet fallacia accidẽtis
hõ eſt ſpẽs. ſoꝛ. eſt hõ. g̃ ſoꝛ. eſt ſpẽs. ita accidit triãgulo ⁊
extneũ eſt ab eo ꝙ ꝑdicet̃ de yſochele inq̃tũ eſt ſubm eq̃
tũ de hr̃e tres: itaq; hic eẽt fallacia accidẽtis. triãgulus ẽ
ſubm equatũ de hr̃e tres. yſocheles eſt triãgulus. ergo eſt
huius ſubm. vel ꝙ idẽ eſt hic eẽt accñs. triãgulus hꝫ tres.
yſocheles eſt triãgulus. g̃ yſocheles hꝫ tres ſicut triangu/
lus. ſi ergo hr̃e tres inferat̃ de yſochele ſicut de ſubõ eq̃to
erit ibi accñs vel deciperis per fallaciam accidentis ſi in
referendo taleꝫ paſſionẽ de tali ſubiecto credas ſubm il/
lud ad paſſionẽ illã equatũ eſſe. Si vero inferas paſſionẽ
illam de yſochele tanq̃ de ſubiecto particulari. hanc ꝓ/
poſitionẽ maiorẽ. vꝫ. ꝙ oĩs triãgulus hꝫ tres: vel accipis
eã tanq̃ dictã ab euclide: ⁊ tunc nõ hẽs inde niſi opinio/
nẽ. ⁊ erit ſilliſ topicus. vel accipis eã tanq̃ notã per cãm
tunc ſi per hoc concludis habere tres de yſochele hẽs de/
mõſtrationẽ particularẽ. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Aut primũ q̃dẽ nihil magis in vli q̃ in ꝑticu
lari rõe ẽ. Si. n. ꝙ duob' rectis ieſt nõ ſm̃ ꝙ eſt
equitiblariũ: ſꝫ ſm̃ ꝙ triãgulus eſt cognoſcẽs.
qñ minus cognoſcit inq̃tũ ipm̃ eſt q̃ cogno/
ſcet qñ triãgulus eſt. ⁊ oĩno ſi non ſic q̃dẽ ſm̃
ꝙ eſt triãgulus poſtea demonſtrat. nõ erit de/
monſtratio. Si vero ſit cognoſcẽs vnũq̃dq;
ſm̃ ꝙ vnũq̃dq; eſt magis cognoſcit.

❡ Soluit rõnes ꝑdictas. ⁊ ꝑmo ſoluit rõnẽ ꝑmã oñdẽs ꝙ
vl'is magis facit ſcire. 2° ſoluit rõnẽ tertiaꝫ oſtendens ꝙ
vl'is ſit magis de ente. 3° ſoluit rõnẽ ſecũdã declarans ꝙ
nulla ſit neceſſitas errãdi per demõſtrationẽ vlẽm. 2° ibi
(Amplius ſi quidem.) 3° ibi. (Amplius nec vna.) Circa
ꝑmum tria facit: q2 ꝑmo ſoluit ad hõ rationem. 2° q̃dã
q̃d ſuppoſuerat declarat dãs quedã documẽta ad cogno/
ſcendũ ſubm: per q̃d alijs ſubiectis aliqua paſſio ineſt. 3°
ex his que dixerat ↄcludit ↄcluſionem intẽtã. 2° ibi. (Si
g̃ triãgulus.) 3° ibi. (Quare vl'r ſciẽs.) Dicit g̃. (Aut qui/
dem ꝑmũ nihil magis in vniuerſali q̃ in particulari eſt.

rõ). q. d. ꝙ rõ ꝑmũ facta de magis ſcire nõ ẽ magis ↄtra
vle q̃ ↄtra ꝑticulare imo ſupplẽdũ eſt ꝙ ẽ minus. iõ ait
ꝙ (ſi. n. ꝙ duobus rectis ineſt) .i. hec paſſio. vꝫ. hr̃e duos
rectos (non) ineſt ſm̃ ꝙ yſocheles ſiue (ſm̃ q' eq̃tibiaꝝ.
ſed ſm̃ ꝙ triãgulus eſt. cognoſcens ergo qñ) yſocheles
ſiue qñ equitibiarum (minus cognouit inq̃tũ ipſum eſt
q̃ cognoſcens qñ triãgulus eſt). q. d. ꝙ ſi illud eſt magis
ſcire q̃d eſt ſcire ſm̃ ꝙ ipm̃ vt ratio dicebat ſciens ſm̃ ꝙ
triangulus ſcit magis ſꝫ ꝙ ipꝫ. ⁊ ſubdit q' (⁊ oĩno ⁊ ſi po/
ſtea nõ demonſtret ſm̃ ꝙ triãgulus eſt. nõ vtiq; erit de/
monſtratio). q. d. ꝙ qui demonſtrationẽ particularẽ ne/
ſcit reſoluere in vlẽm neſcit demõſtrare. ꝓbãs enim hr̃e
tres yſochelem per triangulum niſi ſciat probare habere
tres poſtea de ipſo triangulo nullaꝫ habet demonſtratio/
nem. q2 ergo ſic eſt ↄcludit ꝙ (ſi vero ſit cognoſcẽs vnũ/
quodq; ſm̃ ꝙ ipſum magis cognouit) ſ. ſciẽs ꝑ demon/
ſtrationẽ vniuerſalem q̃ particularẽ: q2 magis ſcit ſꝫ ꝙ
ipſum. ❡ Dubitaret forte aliq̃s: q2 videt̃ ph'us rõneꝫ fa/
ctam nõ ſoluere. non eſt eñi queſtio cui competat magis
ſm̃ ꝙ ipſum habere tres vtruꝫ triãgulo vel yſocheli: nec
de hoc arguebat rõ. ſed arguebat ꝙ hr̃e tres magis ſcitur
de ipſo yſochele ſi ↄcludat̃ de eo ſpal'r q̃ ſciat h' de yſo/
chele ſi cõcludat̃ de oĩ triangulo gñal'r. ❡ Dõm q' ſcire
q̃d aggenerat̃ per demſ̃rationẽ nõ ẽ ſcire alicui' rei in ſe:
ſed h' in hoc: vt paſſionis in ſubõ. iõ illud eſt maxĩe ſcire
qñ ſcit̃ talis paſſio de ſubõ cui cõpetit ſm̃ ꝙ ipm̃. ⁊ q2 h'
mõ cõpetit hr̃e tres triangulo de quo demonſtratur vl'r.
nõ yſocheli de quo demõſtrat̃ ꝑticulariter. iõ vl'is demõ
ſtratio facit magis ſcire: ⁊ vt melius pateat ſolo ph'i ⁊ ve/
ritas q̃ſiti dicemus q' ſcire per demõſtrationẽ põt ĩtelli/
gi dupl'r: vel vt ĩcludit vlẽm vel vt nõ ĩcludit: ſi vt ĩcludit
nulla eſt q̃ſtio. aliq̃d. n. addit demſ̃ratio ꝑticularis ſupra
vlẽm: ⁊ ſciens vl'r ⁊ particulariter aliquo mõ ſcit pluſq̃
ſciens particulariter tñ. ſꝫ ex hoc nõ habet̃ ꝙ ꝑticularis
ſit potioꝛ vli. Si võ ꝑticularis demonſtratio nõ includat
vlẽm ſcire per demſ̃rationẽ ꝑticularẽ nullo mõ ẽ ſcire: ſꝫ
opinari tñ. nã nõ eſt ſcire niſi ꝑ demſ̃rationẽ. nihil aũt ſci/
tur ꝑ demſ̃rationẽ ignoratis prioꝛib': vl' nihil ꝑ demſ̃ratio/
nem ſcit̃ niſi ſciat̃ reſoluere vſq; ad imediata. põt. n. ſci/
re ex ſuppõne: ſꝫ ſimpl'r ⁊ ex demſ̃ratione hoc ẽ ſcire: ſciẽs
g̃ ꝙ yſocheles hꝫ tres per triãgulũ q̃rat̃ vtrũ ſciat de triã
gulo: q' ſi neſcit nec ſcit de yſochele: ſed opinat̃ tñ. g̃ ſi tu
queras q̃ demſ̃ratio facit magis ſcire ſi queras ſimpl'r ⁊
abſolute plana eſt rñſio ꝙ vl'is: q2 facit ſcire de ſubõ q̃d ẽ
ſm̃ ꝙ ipm̃. ſi autẽ queras q̃ magis facit ſcire de yſochele
adhuc vl'is magis facit ſcire. nã ſciens demſ̃rare hr̃e tres
de triãgulo vl'r aliquo mõ ſcit de yſochele. ſꝫ qui demon/
ſtrat particulariter de yſochele niſi ſciat demõſtrare vl'r
nullo mõ hꝫ ſciam illius paſſionis de yſochele: ſed poteſt
inde hr̃e opinionẽ. iõ in ſolutione ſua duo tetigit ph's. vꝫ.
ꝙ ſcire hr̃e tres de triãgulo eſt magis ſcire ſm̃ ꝙ ipm̃: ex
quo habet̃ ꝙ abſolute loquẽdo demõſtratio vl'is magis
facit ſcire. poſtea dixit ꝙ ſciens hr̃e tres de yſochele niſi
poſtea ſciat hoc demõſtrare de triangulo nõ erit demon
ſtratio: ex quo habet̃ ꝙ demonſtratio vl'is ſine particula
ri magis facit ſcire de ipſo yſochele ⁊ de ipſo particulari
q̃ ꝑticularis ſine vniuerſali ſcire. n aliq̃d in ipſo vniuerſa
li eſt quodãmodo ipſum ſcire: ſed ſcire particulare ſine
vniuerſali eſt nullo modo ſcire particulare. ſed opinari
tantum. optime ergo eſt ſoluta ratio ſi bene conſideren/
tur verba ph'i. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Si igitur triangulus in plus eſt ⁊ ratio eadẽ
eſt ⁊ nõ ſcđm equiuocationẽ triãgulus eſt: ⁊
ineſt omni triangulo ꝙ eſt duobus rectis non

vtiqȝ ⁊ triangulus ſecundum q̄ eſt equilibiarum: ſed ſecundum q̄ eſt triangulus habet huiuſmodi angulos.

¶ Quia dixit q̄ hr̄e tres ꝯpetit yſocheli ſ3 q̄ triāgul⁹. ið hoc ďclarat: qð declando dat quedā documēta quo ꝓpoſitis aliqbus ſubiectis reſpectu alicui⁹ paſſiōis ſi volum⁹ cognoſcere cui per qð ieſt. vt ſi reſpectu hr̄e tres ꝓponaꝰ triangulus nobis ⁊ yſocheles ſiue equicrus ⁊ yſopleuros ſiue eqlaterus q̄ ſunt ſpēs triāguli. tūc debem⁹ videre qð illoꝝ ſit in plus. cōſtat aūt q̄ in plus eſt triangulus. 2° debem⁹ videre vtꝝ dicaꝰ equoce vel ſ3 vnā rōnē triangulus de illis ꝑticularib⁹. ꝯſtat aūt q̄ diciꝰ ſ3 rōnē vnaȝ. 3° vidēdū eſt vtꝝ illa paſſio īſit oī triāgulo. cōſtat q̄ oībus his trib⁹ cōcurrētib⁹ triangulus erit hui⁹ ſubm nō eqlibiarū. ið ait. (Si igiꝰ triāgulus in plus eſt) ſu. q̄ꝫ eqlibiarus (⁊ ē eadē rō ⁊ nō ſ3 equocationē triāgulus ē) in eqlibiarū ⁊ in alijs ſuis ſpēb⁹ (⁊ ieſt oī triāgulo q̄ ex duobus rectis) .i. hec paſſio (nō vtiqȝ triāgulus ſ3 q̄ eqlibiaꝝ ſ3) eqlibiaꝝ (ſ3 q̄ triāgulus ē hꝫ habēs angulos) .q.d. q̄ oībus his ꝯcurrētib⁹ ꝑ triāgulū ieſt alijs hꝫ paſſio. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū ꝑ iſta tria documēta ſufficiēter detur nobis ars ad cognoſcēdū qð ſit ſubm ꝑmū ⁊ ꝓpriuȝ. ¶ Dicēdū q̄ nō. nā q̄ anguli extrinſeci valeāt q̄tuor rectos cōpetit oī figure rectilinee. ſi ergo ꝓponereꝰ hec paſſio ⁊ ponereꝰ ſubiecta hui⁹ paſſionis triāgulus ⁊ ſpecies ei⁹ ꝯſtat q̄ ibi occurrēt oīa tria illa documēta. nā triāgulus ē in plus q̄ꝫ aliq̄ ei⁹ ſpēs ⁊ ſm eādē rōnē ꝑdicaꝰ de q̄libet ſua ſpē. ⁊ hui⁹ paſſio ieſt oī triāgulo: nec tñ eſt triāgulus imediatū ſubm eius: ſ3 figura recti linea. ꝑdicta enī documēta nō ſufficiēter īſinuāt ꝓpriū ſubm. ſ3 oñdūt cui ꝑ qd ieſt. oñdūt .n. q̄ ſpēb⁹ triāguli ieſt talis paſſio ꝑ triangulū. ſ3 nō ſufficiēter arguūt documēta illa q̄ inſit talis paſſio ſm ſe. q̄2 poſſet ei ineſſe per aliqd ſupius. ꝟ aūt ſufficit pħo q̄ talis paſſio ſi ineſt yſocheli ꝑ triāgulū neſcieꝰ de yſochele niſi ſciaꝰ de triāguloꝝ ſi ieſt triāgulo per aliō neſcieꝰ de triāgulo niſi ſciaꝰ de illo alio. demſ̄tatio g̃ particularis nō aggenerat ſciaȝ ſine vli. hoc ē āt qð itēdit pħs declarare. Ul poſſum⁹ dicere q̄ ineē oī triāgulo eſt ineſſe vlr. ⁊ qñ paſſio reſpicit vlr ſubm ⁊ ecōuerſo cū alijs cōditionib⁹ tactis habeaꝰ ad iueniēdū ꝓpriū ſubm ⁊ per ſe ſubm ipſius paſſionis ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare vniuerſalr̄ ſciens magis cognoſcit ſecundum q̄ eſt quā ſcðm partem. potioꝛ itaqȝ eſt vniuerſalis quam particularis.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit ꝯcluſionē intentam dicens. (Quare vlr ſciēs magis cognouit ſm q̄ eſt) .i. ſm q̄ ineſt talis paſſio (q̄ꝫ ſm partē) .i. q̄ꝫ ſi ſciat particulariter ⁊ q̄2 ſic eſt (potioꝛ eſt itaqȝ vniuerſalis demonſtratio quā particularis) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi quidem ſit quedam ratio vna ⁊ non equiuoca. vniuerſale erit vtiqȝ nihil min⁹ quibuſdam ſecundum partem. ſed magis eſt quanto icorruptibilia ſunt illis. que vero ſcðȝ partem corruptibilia magis.

¶ Soluit ad rōnē tertiā de entitate dicēs (Ampli⁹ qdē ſi ſit rō vna ⁊ nō equoca) .i. ſi vle dicaꝰ de ſuis inferiorib⁹. ⁊ ſm rōnē vnā ⁊ nō equoce (vle illud erit vtiqȝ nihil minus qbuſdā ſm partē ſ3 magis q̄to icorruptibiliora ſūt illis. q̄ vero ſ3 partē corruptibilia ſūt magis) .q.d. q̄ vle nō erit min⁹ .i. nō hebebit min⁹ de entitate q̄ꝫ particularia que ſunt ſm ꝑtem imo magis ⁊ tāto magis hēbit vle de entitate q̄ꝫ particulare q̄to vlia ſunt icorruptibiliora illis .i. particularib⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs. qð ē magis ens an vle an particulare. ¶ Dicendum q̄ duplex ē particulare. ſimplr ſicut iduiduū. ⁊ in reſpectu ſic ſpēs eſt qd particulare reſpectu gnīs. nō pōt aūt hec qð eē de ꝑticulari in reſpectu: ſ3 ð ꝑticulari ſimplr. nā ið hec qð otra ē. q̄2 vle in demſ̄tatione accipiꝰ eē ſine ꝑticularib⁹ ac ſi eēt ſine illis. ſ3 ꝯſtat q̄ ſi ita conſidereꝰ ſpēs ſine indiuiduis cū nō ſit ſine illis. ſicut ꝯſideraꝰ genus ſine ſpēbus cū nō ſit ſine ipſis. hec g̃ qð nō eſt magis dubitabilis de genere q̄ꝫ de ſpē. oȝ g̃ q̄ hoc referaꝰ ad ipſuȝ indiuiduū ſenſibile qð nō abſtrahiꝰ ab alio. rō ergo ꝑma de magis ſcire licet falſa ſit apparēter tñ arguit tā de ꝑticulari in reſpectu q̄ꝫ de ꝑticulari ſimplr. q̄ magis faciat ſcire demſ̄tatio ꝑticularis ſ3 tale ꝑticulare q̄ꝫ demōſtratio vlis vt magis ſciamus hr̄e tres de yſochele q̄ eſt ſpēs triāguli que eſt quid particulare in reſpectu. vel de hoc triangulo deſcripto in puluere qð eſt ꝑticulare ſimplr q̄ꝫ ſciam⁹ talē paſſionem ſciēdo eā ð triāgulo ſimplr. ſcða tñ ⁊ tertia rō ſpālr arguit de particulari ſimplr. Si g̃ ð hoc ſit qð qð magis habeat de entitate an tale particulare an vle. Dici pōt q̄ ſi loquamur de entitate que reqriꝰ ad ſciam cuiuſmodi eſt entitas ſm q̄ circa eā negociaꝰ itellect⁹ plana eſt reſponſio q̄ plus habet de entitate vle q̄ꝫ particulare. imo vle hꝫ talem entitatē ⁊ nō ꝑticulare: nā vle eſt ꝑ ſe obm̄ itellectus ⁊ particulare. ſi vo loq̄mur de ipſa entitate ſm ſe diſtiguemus de ente ſm q̄ diſtinguit ꝯmē. in .5. meta. naȝ qð de ente ſm rōnē vno mō ꝑtiet ad qōnes de gnē. ⁊ ſic ens dicit ipſaȝ eēntiā rei. ⁊ ſic ens diuidiꝰ ꝑ ſe in .10. ꝑdicamēta. Alio° qð de ente vt diꝰ cōmē. ꝑtinet ad qōnē de accñte. ⁊ ſic ens dicit ipm extrīs. ſi g̃ queraꝰ qð hꝫ magis de entitate an vle an ꝑticulare. ſi ſit qð de ente vt dicit ipſaȝ rei eſſentiā plana eſt rñſio. nā vle eſt tale ens ſimplr particulare aūt nō eſt ens niſi determiati tpis. ⁊ q̄tū ad hoc pōt referri lr̄a pħi q̄ vlia tanto ſunt magis entia q̄ꝫ ꝑticularia q̄to ſunt incorruptibiliora illis. Si vo loq̄mur 3° de ente vr̄ q̄tū ad hoc hr̄e dubiū. q̄2 non videꝰ exiſtere vle niſi in particularibus. nā ſunt oīa in primis: ⁊ deſtructis ꝑmis ē ipoſſe aliqð alioꝝ remanere. poſſemus tñ dicere q̄ iſtud eſſe accidit ſcie. nō eſt .n. ſcia de reb⁹ q̄tū ad exiſtere qð hñt. ſ3 ſenſus eſt circa res ſic acceptas. ſcia aūt eſt de rebus ſm ſuā eſſentiā ⁊ q̄ditatē ⁊ ið dubitatio q̄tū ad iſtud eſſe nō eſt ad ꝓpoſitū. poſſem⁹ tñ dicere q̄ ēt q̄tuȝ ad iſtud eē vle plus hꝫ de eē q̄ꝫ aliqð ꝑticulare ſignatū lȝ nō habeat plus q̄ꝫ oīa ꝑticularia ſucceſſiue. nā nulluȝ ꝑticulare ſignatū loquēdo de iſtis corruptibilib⁹ hꝫ eſſe niſi ſm determinatū tp̄s. vle aūt hꝫ eſſe ſemꝑ. Ruſus a nullo ꝑticulari ſignato depēdet vle totalr ſm ſuū eē. q̄2 adhuc reſeruaꝰ nā rei vlis in alijs ꝑticularib⁹ corrupto quocunqȝ ꝑticulari ſignato. ſic g̃ in hac qōe loquēdū eſt ð vli reſpectu particularis ſimplr. ſed ſi volumus loq de vli reſpectu ꝑticularis ſm reſpectū ſic oē iferi⁹ eſt qðdā ꝑticulare reſpectu ſuperioris. ſic ꝑut ad ꝓpoſitū ſpectat vle eſt magis ens q̄ꝫ ꝑticulare. vt triāgulus eſt magis ens q̄ꝫ aliqua ſpēs eius. ⁊ illud anologū de quo ꝓbaꝰ ꝑmutata ꝓportio ē magis ens q̄ꝫ aliqð ſuoꝝ analogatoꝝ. nā ens ſiue eē de quo agit demſ̄tatoꝛ nō ē ens vl eē abſolutū. ſed ē ens vel eſſe ſub ꝓpa paſſiōe. ſ3 ꝯſtat q̄ magis ē ens ſub ꝓpria paſſiōe ſubm vle. q̄2 ē ens ſub tali paſſiōe ſ3 q̄ ipſȝ q̄ꝫ aliqð alioꝝ in q̄ diuidiꝰ tale vle ſubȝ. ⁊ ad ꝟ ſatis pñt referri verba pħi q̄ vle magis ſit ens. q̄2 magis incorruptibilr .i. magis iſeparabiliter ſe hꝫ ad hmōi paſſioneȝ. reſpectu g̃ particulariū ſimplr vniuerſalia ſūt magis entia q̄2 ſūt magis icorruptibilia. ſ3 ꝑ ꝯparationē ad particulare in reſpcū vniuerſalia ſubta ſunt magis entia ⁊ magis incorruptibilia .i. magis ſeperabilia vt referuntur ad paſſio

nem demõſtrandã de ipſis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ neqȝ vna neceſſitas ẽ opinari aliqd eſſe hoc p̃ter hoc qm̃ vnum oſ̃dunt nihil magis quã in alijs quecunqȝ non aliqd ſignificãt ſȝ aut q̃le aut ad aliqd aut facere: ſic g̃ non demõſtratio cauſa eſt ſed male audiens.

¶ Soluit ad ſc̃bãȝ rõnẽ de errore. d. (Ampli⁹ nec vna neceſſitas ẽ opiari aliqd eẽ hoc) .i. vl'e eẽ (p̃ter hoc) .i. p̃ter p̃ticularia (qm̃ vnũ oſ̃dũt) .i. ex eo q͛ demr̃antes demõſtrãt aliqd d̃ vli tãq̃ȝ de aliquo vno (nihil .n. magis) opȝ ex hoc opiari q͛ vl'e ſit p̃ter p̃ticularia (q̃ȝ in alys q̃cunqȝ nõ ſignificãt aliqd) .i. q̃cũqȝ nõ ſignificãt ſubãȝ (ſȝ aut q̃le aut ad aliqd aut facere. ſic g̃ nõ demõſtratio ẽ cã) erroris hui⁹ (ſȝ male audiẽs) .i. tuipſe es tibi cã hui⁹ erroris q̃ es male audiẽs .i. q̃ nõ itelligis ſic͛ debes. ¶ Notandũ q͛ particularia ſũt multa cũ g̃ vl'e ↄ̃ſideraꝛ̃ vt aliqd vnũ videꝛ̃ ↄ̃ſiderari p̃ter illa multa. ⁊ q͛ demr̃atoꝛ cũ dm̃ r̃at vlr̃ demr̃at paſſionẽ tãq̃ȝ de ſubto vno. iõ vr̃ q͛ accipiat illd̃ vnũ p̃ter multa. iõ ait p̃hus q͛ cũ dm̃r̃antes oſ̃dunt vnũ .i. oſ̃dũt aliq̃ȝ paſſionẽ de aliquo ſubo vli tãq̃ȝ de ſubiecto vno nulla nec̃itas eſt opiari illd̃ vl'e qd̃ ↄ̃ſideraꝛ̃ vt vnũ eẽ p̃ter multa p̃ticularia in qb⁹ exiſtit. ¶ Notãdum ẽt q͛ aliq̃n aliqd p̃dicari⁹ d̃ ſe ipſo accñte ƒȝ ſe vt dicem⁹ q͛ albedo eſt coloꝛ. nũq̃ȝ g̃ q͛ coloꝛ p̃dicabiꝛ̃ de albedine ƒȝ ſe. opiabiꝛ̃ ex hoc aliqs q͛ albedo ſit aliqd exñs ƒȝ ſe. ſicut g̃ in alys que nõ ſunt ſuba ex eo aliq̃ dr̃ de illis ƒȝ ſe nulla neceſſitas eſt q͛ opinemur ea exiſtere ƒȝ ſe. ſic ⁊ de ipſis vlib⁹ ex eo q͛ aliq̃ paſſiões demr̃anꝛ̃ de eis ƒȝ ſe nulla neceſſitas ẽ q͛ credam⁹ talia vniuerſalia exiſtere ƒȝ ſe. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ q̃ ſunt in alys poſſunt eẽ ƒȝ ſe. ¶ Dicẽdũ q͛ eẽ ƒȝ ſe eſt triplr̃. vl' eẽ ƒm ſe q̃ȝtum ad actualeȝ exiſtẽtiã. vl' eẽ ƒȝ ſe ƒȝ ↄ̃ſiderationẽ intellect⁹ vel eẽ ƒȝ ſe ſub aliqb⁹ p̃dicatis. eẽ ƒȝ ſe ƒȝ actualeȝ exiſtẽtiaȝ ſunt ſolũ idiuidua ſubſtãtie in qbus oĩa alia habẽt eẽ qb⁹ deſtructis ipoſſibile ẽ ƒȝ tale eẽ aliquod alioꝝ remanere. Eſſe aũt ƒȝ ↄ̃ſiderationẽ itellect⁹ ſicut ſunt vlia: poſſum⁹ .n. ↄ̃ſiderare vniuerſale nihil ↄ̃ſiderãdo de p̃ticulari. ⁊ ſic abſtrahẽdo vl'e a p̃ticulari nõ ẽ ibi mẽdaciũ. q͛ põt ſemꝑ itelligi p̃us non itellecto poſteriori. cũȝ g̃ p̃ticulare addat ſupra vl'e ſuũ poterit ↄ̃ſiderari vl'e ſine illo addito. ⁊ ſic cõſiderabiꝛ̃ ſine p̃ticulari. cũ g̃ demõſtraꝛ̃ aliqd de vli ƒȝ ſe hñ eſt illud vl'e abſqȝ p̃ticularib⁹ nõ ƒȝ actualẽ exñtiã: ſȝ ƒm ↄ̃ſiderationẽ itellect⁹. 3° aũt mõ ꝓut dicim⁹ aliq̃ eſſe ƒm ſe. q͛ ſunt ƒm ſe ſub aliqbus p̃dicatis. ſic ẽt ipſa accñtia ſunt ƒm ſe vt coloꝛ dr̃ de albedine ƒm ſe in primo mõ dicẽdi ꝑ ſe. ⁊ lȝ triãgulus ſit accñs hñ͛ tres dicíꝛ̃ de triãgulo ƒm ſe. ad hoc g̃ vadit ſilitudo p̃hi. vȝ. q͛ ſicut in alys a ſuba cũ aliq̃ dicunꝛ̃ de eis ƒm ſe nulla nec̃itas eſt opinandi ea per ſe exiſtere. ſic nec cũȝ dicuntur de vniuerſalib⁹.

¶ Amplius ſi demõſtratio ẽ ſillogiſmus demõſtratiuus cauſe ⁊ ꝓpter quid. vl'e aũt magis ẽ cauſa. cui .n. per ſe ineſt aliqd hoc idem ipſius cauſa eſt. vniuerſale aũt eſt primum cui ineſt per ſe cauſa ergo vniuerſale eſt. quare ⁊ dmõ[illegible] dignioꝛ eſt. magis enim cauſa eſt ⁊ qd̃ propter quid eſt.

¶ In p̃te iſta vt dicebaꝛ̃ p̃hs adducit rõnes veras ad probãdũ q͛ vlis demr̃atio ſit potioꝛ. Circa qd̃ ſeptẽ facit ƒm q͛ ſeptẽ rõnes adducit. ſc̃ba ibi (Amplius vſqȝ) tertia ibi (Ampli⁹ q̃ȝtocũqȝ) q̃rta ibi (Ampli⁹ ſi magis) q̃nta ibi (Ampli⁹ ãt ⁊ ſic) ſexta ibi Magis ẽt manifeſtũ) ſeptima ⁊ vltima ibi (Et vlis q̃dēȝ) Dic̃ g̃ (Ampli⁹ ſi demonſtratio eſt ſill'o demr̃atiu⁹ cauſe ⁊ ꝓpter qd. vl'e ãt) .ſ. ſubȝ (magis ẽ cã) q̃ȝ .ſ. p̃ticulare. q͛ ãt tale vl'e ſit magis cã pȝ. q͛ (cui .n. ieſt aliqd ꝑ ſe) .i. aliq̃ paſſio (h idẽ) vl' id idem (ẽ cã ipſi) .ſ. paſſiõis (vl'e ãt) ſubm (ẽ p̃mũ) .i. ẽ illud (cui ꝑ ſe) ⁊ p̃rio (ieſt) paſſio. ſi g̃ ſubȝ ꝑ ſe. ⁊ p̃mũ ẽ cã paſſiõis. ⁊ tale ſubȝ ẽ vl'e (cã igr̃) ſu. ipſi⁹ paſſiõis (ẽ vniuerſale) .ſ. ſubȝ (quare ⁊ demr̃atio) .ſ. vlis (dignioꝛ eſt. magis .n. cã ⁊ ꝓpter qd ẽ) .i. talis demr̃atio ẽ magis ꝑ cãȝ ⁊ magis ꝓpter qd. ¶ Dubitaret forte aliqs. q͛ videꝛ̃ hꝰ rõ ſophiſtica: demr̃atio ẽ .n. ſill's cãe ⁊ ꝑꝑ qd q̃ȝtũ ad me^m q͛ mediũ qd̃ accipit demr̃atoꝛ dȝ eẽ ꝑ ſe ⁊ eq̃a cã paſſiõis. p̃hus ãt h ꝓbat demr̃ationẽ vniuerſalẽ eẽ potiorẽ rõne cãlitatis nõ referẽs cãlitatẽ ad mediũ: ſȝ ad ſubȝ. ¶ Dõȝ q͛ dm̃r̃atio potiſſima accipit mediũ ꝑꝑ qd reſpcũ paſſiõis. nõ abſolute: ſȝ vt ẽ in tali ſubiecto. tale g̃ ſubȝ dȝ eẽ cãle .i. ƒȝ q͛ hui⁹ dȝ eẽ cã paſſiõis. ⁊ dȝ i ſe hr̃e cãȝ paſſiõis. ⁊ q͛ ſic ſubȝ cauſale. ⁊ ſic hñs in ſe cãm nõ ẽ ſubm p̃ticulare: ſed vl'e. ↄ̃ñs eſt q͛ demõſtratio vlis ſit potioꝛ demr̃atione p̃ticulari. Qd̃ ergo arguebaꝛ̃ q͛ cãlitas dȝ referri ad mediũ nõ ad ſubm. dici dȝ q͛ cãlitas dȝ referri ad mediũ vt cõparatur ad paſſionẽ nõ ſimplr̃. ſȝ vt comparaꝛ̃ ad paſſionẽ vt hȝ eſſe in ſubiecto. talis aũt cãlitas non põt eſſe in medio niſi etiã ipm ſubiectũ ſit cãle. ⁊ q͛ hõ ſubiectum accipit dmr̃atio vniuerſalis. non particularis. iõ dr̃ talis dmr̃atio magis cãlis eſſe ⁊ eſſe potioꝛ. ¶ Deinde cum dicit.

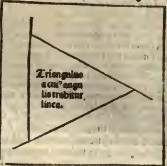
¶ Amplius vſqȝ ad hoc querimus ꝓpter qd ⁊ tũc opinamur ſcire cũȝ non ſit aliqd aliud ꝓpter quid ſciamus quãȝ h aut q͛ fiat aut q͛ ſit. Finis enim vltimus ⁊ termin⁹ iã ſic eſt. vt cuius cauſa venit: vt accipiat argentũ. hoc auteȝ eſt vt reddat cui debuit. hoc aũt eſt vt non iniuſte agat. ⁊ ſic p̃cedẽtes cũ non ſit amplius. ꝓpter aliud neqȝ alteri⁹ cauſa ꝓpter hoc ſicut propter finem dicimus venire ⁊ fieri ⁊ eſſe. ⁊ tũc cognoſcere magis ꝓpter quid venit. Si igiꝛ̃ ſimilr̃ ſe habet in alijs cauſis ⁊ que ſunt ꝓpter quid. In his aũt q̃cunqȝ cauſe ſic ſunt ſicut que eſt cuius cauſa ſic ſcimus maxie. ⁊ in alijs igitur ſic maxime ſcimus cum non amplius ſit hoc quoniam aliud eſt.

¶ Adducit ſc̃bãȝ rõnẽ. Circa qd̃ duo facit. q͛ p̃mo ponit vĩ rõnis ſue viȝ mediȝ. 2° qd̃ dixerat adaptat ad ꝓpoſitum ibi (Cũ g̃ cognoſcamus) Dicit g̃ q͛ (Amplius vſqȝ ad h querimus ꝓpter qd) donec ſu. nõ ſit vlteri⁹ aſſignare cãȝ nec ſit vlterius ꝑꝑ qd iq̃rere. iõ ſubdit q͛ (⁊ tũc opiamur ſcire cum non ſit aliqd aliud q̃ȝ hoc) .i. cum non ſit aſſignare aliquã vlteriorẽ cãm q̃ȝ hec q̃ eſt aſſignata (aut q͛ fiat aut q͛ ſit) .i. tã in fieri q̃ȝ in eẽ ſiue tã in cãis fiendi q̃ȝ in cãis eſſendi. ⁊ ſubdit q͛ (finis ⁊ vltim⁹ termin⁹ ſic eſt) .ſ. q̃n deuẽtũ ẽ ad illã cãm q͛ nõ ↄ̃tingit vlterius querere. Ubi .n. eſt finis ibi ẽ vltim⁹ termin⁹. qd̃ pȝ in cauſis finalibus. q͛ ſemꝑ querim⁹ donec ſciam⁹ vltimũ finẽ: quod declarat ꝑ exemplũ (vt) ſi queraꝛ̃ de aliquo (cui⁹ cã venit) diceꝛ̃ (vt accipiat argẽtũ. hoc aũt) ſi queraꝛ̃ vlterius diceꝛ̃ q͛ iõ eſt) quaten⁹ reddat cui debuit. hoc aũt (ſi q̃ratur vlterius q̃re .ſ. vult reddere debitũ diceꝛ̃ q͛ iõ eſt (vt nõ iniuſte agat ⁊ ſic p̃cedẽtes cũ nõ erit amplius (dicere (ꝓpter aliud. nec) ſu. q͛ venerit (alterius cã) .i. cũ deuẽtum fuerit ad vltimũ intẽtũ ſiue ad vltimũ finem (dicimus ipm venire ꝓpter hoc ſicut finẽ ⁊ eẽ ⁊ fieri) tam .n. in eẽ q̃ȝ in fieri q̃rimus ſemꝑ vltimã cãm. ſic .n. q̃rim⁹ de

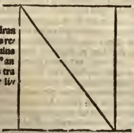
cauſis eſſendi. ſic ⁊ ð cauſis fiēdi ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ tūc cogno ſcim⁹ magis ꝑpter quid venit) ⁊ ait ꝙ (ſi igit̃ ſiſr ſe bēat in alijs cauſis) .q.d. ꝙ ſi ſe hꝫ ſiſr in alijs generib⁹ cauſaꝝ (in quibus) ↄtingit q̃rere (ꝑpter qd) ſicut in cauſis fina lib⁹ ſupplendū eſt ꝙ ⁊ in alijs generib⁹ cāꝝ oꝫ querere vl timā cām. ⁊ ait ꝙ (in his aūt q̃cunqꝫ ſic cāe ſunt ſicut eſt cui⁹ cauſa) .i. in cauſis finalib⁹ (maxime ſic ſcim⁹) qū .ſ. deuentū eſt ad vltimū finē (⁊ in alijs) ſu. generibus cau ſarum (tūc igit̃ maxie ſcimus cū nō ampli⁹ ſit hoc qm̄ aliō) .i. cū nō amplius ſit aſſignare aliā vlteriorē cauſaꝝ. tota ergo vis totius dicti in hoc conſiſtit ꝙ in oībus gene ribus cauſaꝝ tam in finalib⁹ q̄ꝫ in alijs: tam in cāis eſſen di q̄ꝫ fiendi tunc maxime ſcimus cū deuentū eſt ad vlti mā cām nō eſt q̃rere qm̄ aliud vt cū nō eſt aſſignare aliā vlteriorem cauſam. ℭ Deinde cum dicit.

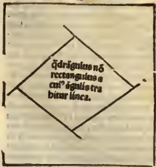
ℭ Cum igit̃ cognoſcimus quidem ꝙ q̃tuoꝛ q̇ ſunt extra equales ſunt qm̄ eqtibiaruꝫ adhuc deeſt ꝑpter quid qꝛ triāgulus. ⁊ hoc qꝛ eſt fi gura rectilineis. ſi aūt hoc nō ampli⁹ propter quid aliud. tunc maxime ſcimus ⁊ vniuerſale: tunc vniuerſalis vtriqꝫ potioꝛ eſt.

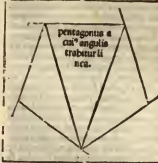
ℭ Poſita vi ratiōis ⁊ poſita vi medij qō dixerat adaptat ad propoſitū. d. (Cum igit̃ qdem cognoſcamus ꝙ angu li q̇ ſunt extra ſunt equales quatuoꝛ) ſu. rectis (qm̄ equiti biarum) .q.d. ꝙ cū hanc paſſionē. vꝫ ꝙ anguli extrinſe ci ſunt equales quatuoꝛ rectis ꝓbamus de equitibiaꝝ .i. de equicruri (adhuc deeſt) q̃rere (ꝑpter qd) nā equicru ris nō qꝛ equicruris: ſed qꝛ aliud vt (qꝛ triangulus) habꝫ hanc paſſionē. ⁊ triāgulus nō qꝛ triangulus. ſed qꝛ figura rectilinea hꝫ hanc paſſionē. figura aūt rectilinea non hꝫ eam ꝑpter aliud. iō ait ꝙ ſi hanc paſſionem aſſignamus (qm̄ equi tibiaꝝ ad hac deſt) q̃rere (ꝑꝑ quid: vt qꝛ triāgulus. ⁊ hoc) ſcꝫ triāgulus habet hāc paſſionē (qꝛ ē figu ra rectalie is) vel (re ctilineaꝛ̃) vel (recti lineā:) vt hꝫ alia lr̃a (ſi autē h̄ nō) ē aſſi gnaꝛ̃ (am pli⁹ ꝑꝑ qd aliud) .i. ſi hec paſſio nō cōpetit rectilinee ꝑ aliō (tūc maxie ſci mus. ⁊) tē autem eſt (vniuerſa le) ſubm. ⁊ qꝛ ſic eſt

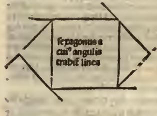

quadrangulus re ctāgulus a cui⁹ an gulis trabitur li nea.

(vlis vtriqꝫ) demōſtratio (potioꝛ ē) ſu. q̄ꝫ ꝑticularis ℭ Notāduꝫ aūt rōnē hāc in h̄ ↄſiſtere ꝙ maxie ſci mus cū deuē tū ē ad vlti^m in oī gn̄e cāe tā incē q̄ꝫ i fi eri. ⁊ qꝛ ſubꝫ eſt i aliq̄ gn̄e cāe reſpectu paſſionis. tūc g̊ maxie ſcie mus qn̄ dueē tū erit ad vl timū ſubꝫ. ⁊ qꝛ q̄ꝫdiu ē de mōſtratio ꝑ ticularis non demr̃aꝛ̃ paſ ſio ð vltimo ſubo. qꝛ tunc demr̃aꝛ̃ ð vl tio ſubo qn̄ ē vl̃e. ſ. tale ſb̄ iectū. ⁊ qꝛ qn̄ eſt vl̃e ſubꝫ. tūc ē vl̃is de mr̃atio. ↄn̄s eſt ꝙ vlis de mōſtratō ſit mlto potioꝛ ⁊ magis faci at ſcire q̄ꝫ ꝑti clari. ℭ No tanduꝫ ēt ꝙ hr̄e angulos extrinſecos eq̄les duob⁹ rectis eſt pro priū triāguli ⁊ nullius al terius figuꝛ̃. ſꝫ ꝙ anguli extriſeci va leāt q̃tuoꝛ rectos cōpetiꝛ̃ triāgulo ⁊ oī figure rectilinee. q̄ cūqꝫ .n. angulоꝝ fiat figura rcilinea totū augmētū ē ad iteri⁹. q̄ꝫtū āt ad valorē nihil augmētāꝛ̃ āguli exteriores triāguli q̄t q̃drāguli q̄t pētagoni q̄t ſi hr̄et mille āgulos qō totū patere pōt ex .3z. ꝑpōe p̄mi euclidis dicētis ꝙ totū augm̄tū recipiꝛ̃ in angulis iterioꝛib⁹. ⁊ ꝙ ñ augmētanꝛ̃ exteriores q̄ꝫtū ad valorem. naꝫ bene augmētanꝛ̃ q̄ꝫtum ad numeꝝ: plures .n. angulos exteriores hꝫ quadrāgulus q̄ꝫ triāgulus. ⁊ pēthagon⁹ q̄ꝫ q̃drangulus. ſꝫ illi anguli lꝫ ſint plures ſunt ſtrictiores ita ꝙ nō plus valēt. figura enī rectilinea q̄ꝫto eſt pluriū angulоꝝ tanto anguli iteriores ſunt ampliores ⁊ exteriores ſtrictiores. ⁊ qꝛ in figura re ctilinea quanto plurium eſt angulоꝝ tāto hꝫ ſtrictiores angulos. ideo propter pluralitatē angulоꝝ nihil lucratur q̄ꝫtuꝫ ad valorē coꝝ. ⁊ ēt nihil ꝑdit. ſemꝑ .n. anguli extrin ſeci cuiuſlibet figure rectilinee quotcūqꝫ angulorū ſit fi

gura illa valent q̄tuoꝛ rectos. ergo hec paſſio hr̄e angulos
extrinſecos valētes q̄tuoꝛ nō cōpetit eq̄tibiaꝝ ſm ſe ſed
ꝑ aliqd ſuperi⁹ vt ꝑ triāgulū. nec triāgulo cōpetit ſm ſe ſꝫ
per aliqd ſupius vt ꝑ figurā rectilineā. figure autē rectili-
nee cōpetit nō ꝑ aliud ſꝫ ſꝫ ſe. hāc igiť paſſionē maxime
ꝯtingit ſcire de figura rectilinea. que ē vl̄e ſubm. ⁊ q2 cuꝫ
hec paſſio demrāť de eq̄tibiaꝝ ē demrātio ꝑticularis. ⁊
cū demrāť de triāgulo ē ēt ꝑticularis. cū aūt demrāť de
rectilinea figura tūc ē vl̄is. q2 hāc paſſionē maxime ꝯtin
git ſcire de figura rectilinea. ꝯn̄s eſt ꝙ demrātio vl̄is q2
accipit vl̄e ſubm maxie faċ ſcire. ꝑꝑ qd̄ ē multo potioꝛ q̄ꝫ
ꝑticularis. ❡ Dubitaret forte aliqs. q2 vr̄ h̄ falſuꝫ q· figu
re rectilinee nō cōpetit hec paſſio ꝑ aliqd aliud. nā ſi non
cōpeteret ei ꝑ aliud nō poſſet demrāri de ipſa. demrāť āt
ex eo ꝙ oīs figura rectilinea eſt reſolubilis in tot angulos
quot angulos hꝫ dēptis duob⁹. q̄libet. n. figura rectilinea
eſt tot triāguli quot angulos hꝫ dēptis duobus. ſi ḡ remo
ueanť duo anguli a triāgulo remanet vn⁹ angulus. q̄libꝫ
enī triāgulus ē vn⁹ triāgulus. ſi vo remoueanť duo angu
li a q̄drāgulo remanēt duo anguli. q̄libꝫ. n. q̄drāgulus eſt
duo triāguli. ſic ſi remoueanť duo anguli a pēthagono re
manēt tres anguli. q̄lꝫ enī pēthagon⁹ eſt tres triāguli. ſi ḡ
demōſtrabiť hec paſſio. q̄cūqꝫ figura reſolubilis ē in tot
triāgulos quot angulos hꝫ dēptis duob⁹ hꝫ angulos extri
ſecos valētes q̄tuoꝛ rectos. oīs figura rectilīea ē h̄ ꝛ ḡ ⁊c.
❡ Dōm ꝙ nō cōpetere ꝑ aliud ē dupl̄r. vel nō per aliud
ſubm. vel non ꝑ aliā cām. q̄diu ḡ paſſio demrāť de ſubō
cui cōpetit ꝑ aliud ſubm ē demrātio ꝑticularis. qn̄ auteꝫ
deuētū eſt ad ſubm cui nō ꝑ aliud ſubm cōpetit. ſꝫ ꝑ aliā
cām illa eſt demrātio vl̄is. qn̄ aūt deuētū ē ad talē paſſio
nem ⁊ ad tale ſubm q̄ nō cōpetit ei ꝑ aliud ſubm nec per
aliā cām eſt ꝓpō imediata idemrābilis. ⁊ eſt ṗncipiū de
mrātiōis ⁊ ſcie. q̄to ḡ minus ē ibi de ꝑ aliud tāto plus fa
cit ad ſcire. iō ꝓpōnes imediate in qb⁹ nō eſt dare ꝑ aliō
nec q̄tū ad ſubm nec q̄tū ad cām. ſꝫ ſtatim rō claudiť i
ſubō maxie faciūt ad ſcire. lꝫ. n. taliū ꝓpōnū nō ſit ſcia ſꝫ
intellectus. ipſe tn̄ maxie faciūt ad ſcire. q2 ſunt ṗncipiuꝫ
ſcie. in hac ḡ ꝓpōne aſſumpta tanq̄ꝫ vā ꝙ in ꝓpōnib⁹ in
qbus minus ē de ꝑ aliud magis ē de facere ſcire. ꝯn̄s ē ꝙ
demrātiōes vl̄es q̄ demrāt paſſionē de ſubō vbi minus
eſt per aliud. q2 nō cōpetit illa paſſio ꝑ aliud ſubm. ſꝫ per
aliā cām. multo magis faciat ad ſcire q̄ꝫ demōſtrationes
ꝑticulares vbi plus eſt de ꝑ aliud. demōſtrāt. n. tales de-
mōſtrationes paſſionē de ſubiecto que eſt ꝑ aliud ſubm.
⁊ per aliam cauſam. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Amplius quātocūqꝫ demōſtratio magis ſe-
cundū partes eſt in īfinita cadit. vniuerſalis āt
in ſimplex ⁊ finē. Eſt auteꝫ ſm ꝙ ſunt infinita
nō ſcibilia: ſed ſcd̄m ꝙ ſunt finita ſcibilia ſunt.
Scdꝫ itaqꝫ ꝙ vniuerſalia ſunt magis ſcibilia
ſunt q̄ꝫ que ſunt ſm partem.**

❡ Adducit tertiā rōneꝫ. Circa qd̄ duo facit. q2 ṗ facit qd̄
dc̄m ē. 2° remouet quandā cauillationē q̄ fieri poſſet cir-
ca hāc rōnē. ibi (Demrābilia igiť) Dicit ḡ ꝙ (Ampli⁹ aūt
q̄tocūqꝫ vtiqꝫ magis ē ſm ꝑtē in īfinita cadit) aliq tex-
tus hñt. in īfinita cadē. ſꝫ lr̄a ē corrupta vt pꝫ ex alia tranſ
latione. demrātio ergo q̄to magis ē ſm ꝑticularia tanto
magis cadit ſiue tāto magis vadit in infinita (vl̄is autē)
vadit ſu. vel cadit (in ſimplex ⁊ finem) .i. in aliquid fini-
tum ⁊ vnū. ⁊ ſubdit ꝙ (eſt aūt) .i. ꝯtingit (ſꝫ ꝙ ſunt īfini-
ta nō ſcibilia) eē ſu. (ſm aūt ꝙ ſunt finita ſcibilia ſūt) ⁊
q2 ſic ē (ſm vtiqꝫ q· ſunt vl̄ia ſunt magis ſcibilia q̄ꝫ que
ſunt ſm partē) .i. q̄ꝫ ꝑticularia. ❡ Notādū aūt ꝙ īfinitū

ſm ꝙ hui⁹ eſt ignotū. nā illud ē notū apud ītellcm̄ cuius
fines ꝯſpicit. ⁊ iō ītellect⁹ in ītelligendo diffinit. diffinire
ideꝫ ē. n. qd̄ eſt finire ⁊ terminare. vn̄ ⁊ ipſa diffō a pħo in
multis locis vocať termin⁹. accipit. n. diffō gen⁹ ⁊ drīaꝫ q̄
ſunt q̄ſi termini nāe rei. nā īter ea q̄ſi īter fines quoſdā ⁊
inter quoſdā terminos tota nā rei claudiť. vt extra tales
fines nō īueniať aliqd de nā rei. ſi ḡ ītellect⁹ in intelligen
do diffinit qd̄ caret fine ſubterfugit cognitionē ītellect⁹.
ꝑpter qd̄ q̄to aliquid eſt magis in finitū tanto eſt magis
ignotū. ⁊ q̄to magis finitū tāto magis de ſe notū. ⁊ quia
vl̄ia ſunt pauciora ⁊ magis finita q̄ꝫ ꝑticularia: ire ī ꝑticu
laria ē ire in īfinitū. ire aūt ī vl̄ia eſt ire in aliqd finituꝫ ⁊
vnū. q̄re demrātio vl̄is ē potioꝛ ꝑticulari ⁊ magis faciēs
ſcire. ❡ Dubitaret forte aliqs. vtrū ſit alia cā q̄re ꝑticula
ria ſunt magis īfinita ⁊ min⁹ ſcibilia niſi q2 ſūt plura nu-
mero. ❡ Dōm q· mā magis diċ qd īfinitū. forma auteꝫ
magis qd finitū. vn̄ ⁊ mā nō ē cognoſcibilis niſi ꝑ analo-
giā ad formā: ſꝫ ꝯſtat ꝙ forme q̄to vl̄iores tanto magis
abſtracte. ⁊ ꝑ ꝯn̄s tāto magis formales. ꝑpter qd̄ ſm qd̄
hui⁹ ſunt magis finite. q̄to aūt ꝑticulariores min⁹ abſtra
cte. ⁊ ꝑ ꝯn̄s magis māles ⁊ min⁹ note apud ītellm̄. lꝫ eniꝫ
forma vt in mā recipiť q̄to vl̄ioꝛ tāto mālioꝛ. tn̄ vt conſi
derať abſtracta quanto vl̄ioꝛ tanto formalioꝛ. q2 vniuer
ſalioꝛa formalioꝛa ſunt finitioꝛa. ⁊ ꝑ ꝯn̄s magis ſcibilia.
demrātio ḡ vl̄is magis facit ſcire. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Demonſtrabilia ergo magis ſunt vniuerſa-
lia. De demōſtrabilibus autem magis eſt de-
monſtratio. ſimiliter eniꝫ magis ad aliqd ſūt.
dignioꝛ ergo vniuerſalis eſt qm̄ quideꝫ ⁊ ma-
gis eſt demonſtratio.**

❡ Remouet q̄ſdā cauillationē. poſſet qs forte dicere ꝙ ſi
ſeqť ꝙ ſi vl̄ia ſūt magis demrābilia ⁊ magis ſcibilia ꝙ
dmrātio vl̄is magis faċ ſcire. iō ꝓbat q· h̄ ſqť. nā hᵉ drīr
relatiue. dmrātio dr̄ relatiue ad demrābile. ⁊ ſcia ad ſci-
bile. illa ḡ q̄ ſūt magis dmrābilia ⁊ magis ſcibilia coruꝫ
erit potioꝛ demrātio ⁊ potioꝛ ſcia iō ait ꝙ (demrābilia
igr̄ ſť magis vl̄ia. d demrābilib⁹ āt magis erit demrātio)
ſu. magis. ⁊ ſubdit ꝙ (ad aliqd. n. ſil̄r magis) .i. ea q̄ ſť ad
aliqd ſili mō ſe hñt ad magis. ita ꝙ ſi vnū ē magis ⁊ aliō
q̄ ḡ ſť magis demrābilia illoꝝ ē magis demrātio ⁊ q̄ ma
gis ſcibilia illoꝝ potioꝛ ſcia. iō ait. q2 ſic ē (dignioꝛ ē ḡ) de
mrātio (vl̄is) q̄ꝫ ꝑticularis (qm̄ ipſa ē magis demrātio)
q̄ꝫ ꝑticularis. q2. ſ. de magis demrābilib⁹. ❡ Deiñ cū diċ.

❡ **Amplius ſi magis ꝓponenda ſcd̄m quaꝫ
hoc ⁊ aliud q̄ꝫ ſecundum hoc ſolū cognoſcit.
Uniuerſale auteꝫ habens cognoſcit particula
re. hoc autem vniuerſale non ſciuit. ⁊ ſic ma-
gis pꝛeponenda erit vniuerſalis.**

❡ Adduċ q̄rtā rōnē dicēs (Ampli⁹ ſi magis ꝓponēda) ē
ſu. dmrātio illa (ſꝫ quā) cognouit (hoc ⁊ aliud) .i. vl̄e ⁊
ꝑticulare (quā ſm quā cognōit ſolū hoc) .i. ſolū ꝑticulare
(vl̄e āt hñs cognouit ⁊ ꝑticulare. hoc āt) .ſ. hñs .i. cogno-
ſcēs ꝑticulare (nō ſciuit vle) q̄re (⁊ ſic) .i. ꝑpter rōnem
iſtā q̄rtā vtiqꝫ (magis erit ꝓponēda) .i. magis erit appꝛe
cianda ſu. demrātio (vl̄is) q̄ꝫ ꝑticularis. ❡ Notādū aūt
ꝙ ſciēs oēꝫ mulā eē ſterilē ſcit aliquō hāc mulā ſterilem.
ſi āt neſciat: hoc ē q2 nō ꝑtractat. nō ꝯſiderat. nō īducit h̄
ꝑticulare in ſuū vl̄e. valde ergo modicū deficit ei ſcia ꝑti
cularis ſi hēat ſciam de vl̄i. q2 qn̄ modicū deē ītellꝰs acci-
pit. q̄ſi nihil deeē. vt dr̄ ī. 2. phy. iō ſciēs vle dr̄ ſcire hoc ⁊
aliud iō dr̄ ſcire ēt ꝑticulare. ſꝫ ſciēs ꝑticulare minus eſt
remot⁹a ſcia vl̄is. ſciēs. n. hāc mulā eē ſterilē multū ē lō-

ginquus vt ſciat oēʒ mulaʒ. q2 ſi hec ē mula ē ſterilis. poſſet ɔtigere h̄ ex aliq̄ pticulari cā. ſicut ꝙ aliq̄ mulier ē ſterilis ex aliq̄ pticulari cā. nō tñ ois mulr ē ſterilis: ꝗcūcūq3 ḡ velit ɔſiderare hñs ſciam de pticulari ſ3 p hoc poſſit deuenire ad ſciaʒ vlis. multū eſt tñ adhuc longinquus a tali ſcia propter quod merito ſciens particulare dicit̄ vle neſcire. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius aūt ⁊ ſic. vniuerſale. n. magis demōſtrare eſt qđ eſt per medium demonſtrare cū propinquius ſit medium principio. ꝑrime aūt immediatuʒ eſt. hoc aūt eſt principium. ſi igit̄ q̄ ex principio eſt ea q̄ non eſt ex principio magis eſt ex principio ea q̄ min⁹ eſt certior demōſtratio. Eſt autem huiuſmodi vniuerſalis magis dignior itaq3 vniuerſalis magis erit.

ℂ Adducit rōnē qntā. Circa qđ tria facit. q2 p̄ fac̄ qđ dcm̄ eſt. 2° qđ dixerat exponit in terminis. 3° q̄ſi p modū epilogi narrat q̄lr ſe hēant rōnes facte dicēs q̄ſdā ex eis logicas eē. 2° ibi (Ut ſi oʒ) 3° ibi (Sʒ coꝝ) Dic̄ ḡ (Amplius aūt ⁊ ſic) .i. p iſtā rōnē qntā (vle aūt eſt magis demr̄are) ſu. ꝙ̄ pticulare. q2 (qđ ē demr̄are p mediū cū ſit ꝑpius) .i. ꝓpinquius (pncipio) ſpē magis demr̄are (ꝑrie aūt) ſu. pncipio (imediatū ē. hoc āt) .ſ. imediatū (pncipiū ē. ſi ḡ) demr̄atio (q̄ ē ex pnci⁹ eſt) ſu. potior (ea q̄ nō eſt ex pnci⁹) ɔñs eſt ꝙ demr̄atio q̄ (magis eſt ex pncipio ſit certior ea q̄ eſt min⁹. hō āt ē vlis) q2 vlis ē magis ex pncipio ⁊ ꝓpingor pncipio ꝙ̄ pticularis (dignior itaq3 erit vlis) ꝙ̄ pticularis. ℂ Dubitaret forte aliqs q2 dixit q̄ ꝑrie aūt pncipio imediatū ē. ⁊ poſtea dixit ꝙ hoc .ſ. imediatū ē pncipiū. ſi ḡ imediatū ē pncipiū nō ē ꝑrime pncipio. ℂ Dōʒ ꝙ vt ſupra diximus imediatū idē ē qđ nō p aliđ. ⁊ idē imediatū eſt idemr̄abile. ſic ḡ duplex ē nō p aliđ. ita duplex erit imediatū ⁊ duplex erit idemr̄abile. dr̄. n. nō p aliđ vt diximus vl q2 nō eſt p aliud ſubm. vel q2 nō ē p aliā cāʒ: Sic ēt duplex ē imediatū vel ſm̄ ſubm vel ſm̄ cāʒ. ⁊ duplex eſt idemr̄abile. vel q2 nō ē demr̄abile p aliud ſubʒ. vel q2 nō ē demr̄abile p aliā cām. q⁹ ḡ triāgulus hʒ tres ē imediata ꝓpō ⁊ nō imediata. ⁊ ē demr̄abilis ⁊ nō demr̄abilis. ⁊ ē pncipiū ⁊ ꝑria pncipio. imediata ē. n. ⁊ idemr̄abilis p ſubʒ. ꝙ. n. triāgulus hʒ tres nō pōt demr̄ari p aliđ ſubm. ē eni triāgulus imediatū ſubm talis paſſionis. pōt tñ demr̄ari p aliā cām. ⁊ hoc mō ē ꝓpō imediata. talis ḡ ꝓpō ꝙ triāgulus hʒ tres ē pncipiū in demr̄atiōe pticulari. vbi demr̄at̄ p aliđ ſubm ⁊ nō ē pncipiū. ſʒ ē ꝑria principio. i. ē ꝑria cāe. q2 hʒ i ſe pcāſaʒ cām p quā demr̄at̄ demōſtratione vli talis paſſio de tali ſubo. nō eſt ḡ incōueniens ꝙ aliq̄ ꝓpō diuerſis reſpectib⁹ ſit mediata. ⁊ imediata ſit pncipiū ⁊ ꝑrima pncipio. Uel poſſumus dicere ꝙ qđlibet ē potiſſime ꝑrimū ſibiiꝑſi. vle ḡ ſubʒ q2 ē imediatū ⁊ hʒ rōnē pncipij potiſſime ē ꝑrimū pn⁹. q2 eſt proximū ſibiiꝑſi. pma tñ via melior ē. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Ut ſi oportet dmōſtrare. a. de. d. media ſint in quibus eſt. b. c. magis autem ſurſum ſit. b. quare ſi per. b. vniuerſale magis eſt.

ℂ Qđ dixerat exponit in terīs. d. (Ut ſi oʒ demr̄are. a. de. d.) i. hr̄e tres de eqtibiaꝝ vel paſſionē aliā de ſubo aliquo pticulari (media āt ſint) duo (i qb⁹ ē. b. c.) .i. hr̄e angulū extrinſecū. ⁊ triāgulus (magis aūt ſurſuʒ ſit. b.) .i. mediū iſtđ qđ ſignificat̄ p. b. vʒ. hr̄e angulū extriſecū ſit mediuʒ magis ſurſum (q̄re ſi vle magis ē p. b.) .i. magis eſt p media ſurſuʒ. ɔñs ſu. ē ꝙ magis fac̄ ſcire. ℂ Notādū aūt ꝙ a. i. hr̄e tres mōſtrat̄ de. d. i. de eqtibiaꝝ p mediū. c. i. per triāgulū. Ruꝛſus idē. a. mōſtrat̄ de. c. i. de triāgulo p mediū. b. i. p hr̄e angulū extrinſecū. mediū ḡ. b. i. hr̄e angulū extriſecū vl ē pncipiū vl eſt magis ꝓpinquū pncipio. cū ſit magis ſurſuʒ. ⁊ per tale mediū demr̄at demr̄atio vlis ɔñs ē ꝙ ipa eſt potior. ℂ Notādū ēt ꝙ ſi ſic diſponerent̄ termini. vʒ. a. b. c. d. i. habere tres habere angulum triāgulus ⁊ equicibiaruʒ inter. a. ⁊ d. i. inter habere tres ⁊ equicibiaꝝ ſunt media. b. ⁊ c. i. hr̄e angulū ⁊ triāgulus. p vtrūq3 eni poſſet ꝓbari hr̄e tres de eqtibiaꝝ. ⁊ q2 hʒ angulū. ⁊ q2 ē triāgulus. ſʒ iter. a. ⁊ c. i. iter hr̄e tres ⁊ triāgulū ē mediū b. i. hr̄e āgulū. b. ḡ. i. hr̄e āgulū ē mediū magis ſurſū ꝙ̄. c. i. ꝙ̄ triāgulus q2 imediati⁹ ſe tʒ ad. a. ⁊ ad paſſionē ꝺ triāgulo ḡ ꝓbat̄ hr̄e tres p mediū magis ſurſū. i. magis imediate ſe tenēs ad paſſionē. ꝑp qđ talis paſſio q̄ ē vlis ꝑut hr̄e tres ꝓbat̄ de triāgulo p hr̄e angulū ē potior. q2 ē p mediū magis ſurſū ꝙ̄ ꝑut ꝓbat̄ hui⁹ paſſio de eqtibiaꝝ p triangulū. ꝙ ſi dicat̄ ꝙ de eqtibiaꝝ pōt ꝓbari hʒ paſſio p hr̄e angulū dicem⁹ ꝙ eqtibiaꝝ nō hʒ āgulū niſi q2 eſt triāgulus. triāgulus ḡ erit magis mediū ɔueniēs ad h̄ ꝓbādū. appellat̄ ḡ h̄ mediū magis ſurſuʒ qđ ē ꝓ inqui⁹ paſſiōi. q̄ eſt maior extrēitas ⁊ pm⁹ ⁊ termin⁹. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Sed eorum que dicta ſunt q̄dā logica ſunt.

ℂ Per modū cuiuſdā correlarij īfert ꝙ (eoꝝ q̄ dicta ſunt quedā ſunt logica) .q. d. ꝙ rōnū factaꝝ q̄daʒ ſunt logice. ℂ Notādū aūt ꝙ tertia ⁊ q̄rta rō ſunt multū ꝑcōia. vʒ. ꝙ vl's magis faciat ſcire. quia magis tēdit in ſimplex ⁊ vnū vel ꝙ magis faciat ſcire. q2 ſcito vli ſcit̄ h̄ ⁊ aliud .i. ſcitur vle ⁊ pticulare tales aūt rōes vocat logicas. q2 ſūt per quedā cōia. pma aūt q2 vle eſt magis per cām. ⁊ ſcđa q2 demr̄atio vlis eſt magis p cauſam vltimā ⁊ qnta. vʒ. ꝙ demr̄atio vlis eſt magis propinqua principio ſunt rōnes magis proprie. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Maxime aūt manifeſtum eſt ꝙ vniuerſalis magis ꝑpria ſit q̄ʒ propoſitionē hanc quidem habētes priorē ſcimus quodāmodo ⁊ poſteriorem potētia vt ſi aliqs cognouit q2 omnis triangulus habet tres angulos equales duob⁹ rectis ſciuit quodammodo ⁊ ꝙ equicibiaꝝ ꝙ duobus rectis potentia ſit. Et ſi non cognouit ꝙ trianglus ſit hāc autem habens propoſitionem vniuerſalem nullo modo cognouit neq3 potentia neq3 actu.

ℂ Adducit ſeptā rōnē dicēs (Magis aūt manifeſtū eſt) vel (Maxime aūt manifeſtū ē ꝙ vlis magis ſit ꝑpria) vel vt hʒ alia trāſlatio (ſit pncipalior ꝙ̄ hñtes q̄dē hanc priorē ꝓpōne) .i. hñtes q̄dē vlem q̄ eſt poꝛ ꝺ numero ꝓpoſitionū (ſcim⁹ q̄dē quodāmodo poſteriorē) .i. pticularē ⁊ habēs potētiā ad ſciēdū pticularē (vt ſi aliqs cognouit q̄ñ oīs triāgulus hʒ tres angulos equales duobus rectis quodāmodo ⁊ potētia ſciuit ꝙ equicibiaꝝ ſit equalis duobus rectis) .i. ſit hñs angulos equales duobus rectis (⁊ ſi nō cognouit ꝙ triangulus hñs ꝓpōnem hāc) .ſ. particularē ꝙ quitibiaꝝ (nullo mō cognouit vle nec potētia nec actu) .q. d. ꝙ̄ iſta rō eſt multū ꝑpria ⁊ multū principalis. ꝙ vlis demr̄atio ſit potior pticulari. q2 ſciēs vle ex hoc ipſo ſcit quodāmodo particulare. ſʒ ex eo ꝙ quis ſcit particulare nullo mō ex hoc dr̄ ſcire vle nec potentia nec actu. ergo demōſtratio vlis eſt potior. ℂ Dubitaret forte aliqs q2 videt̄ ꝙ hec rō ſexta ſit eadē cū quarta rōne. ſic. n. arguebat rō quarta ꝙ potior ē demr̄atio p quā ſcit̄ hoc ⁊ aliud ꝙ̄ p quā ſcitur hoc ſolū. ⁊ ex hoc arguebat̄ ꝙ demr̄atio vlis eſſet potior. q2 p eaʒ ſcit̄ hoc ⁊ aliud. i. ſcit̄

vniuerſale ⁊ particulare: ſ; per pticularē demrationē ſcitur hoc ſolū .i. pticulare tm̄. Et ideꝫ vt vr̄ arguit iſta rō .pꝑ qḋ duo incōueniētia vt vr̄ ſequunt̄. pͦ q2 iſta rō vr̄ eſſe eadē cū illa. 2ͦ q2 illa rō dicebat̄ eē logica. ⁊ tn̄ iſta q̄ vr̄ eſſe eadē cū illa dr̄ eē maxie ppa. Uel vt h; alia lr̄a dr̄ eē maxime pncipalis. ¶ Dōm ꝙ vl'e ſub; de quo ꝯcludit paſſionē vl'is demrātio duas ꝓrogatiuas h; reſpcū pticularis ſubiecti .i. ꝑ q̄ ꝯcludit paſſioneꝫ pticularis demratio. vt ois triāgulus de q̄ ꝯcludit hr̄e tres demratio vl'is q̄tū ad p̄ſens ſpectat duas ꝓrogatiuas h; reſpectu ois egtibiarū de q̄ concludit hȝ paſſioneꝫ demratio pticularis. vna aūt iſtarꝫ ꝓrogatiuarꝫ ſumit̄ ex pte ſigni vl'is ⁊ ex parte termini cōis. nā i termino cōi ꝯiūcto ſigno vl'i ꝑ locū a toto i q̄titate icludit̄ termin⁹ min⁹ cōis cōiunct⁹ ſigno vl'i. vt i oi aiali includit̄ ois hō. ſic in oi triāgulo includit̄ ois egtibiarꝫ: ſ; nō ecōuerſo. in oi hoie nō includit̄ oi aial. non enī valet ois hō .g͛ oē aial. nec valet. ois equitibiarꝫ .g͛ ois triāgulus. l; valeat ecōuerſo. vꝫ. ois triāgulus .g͛ ois equitibiarꝫ. ex hac autē ꝓrogatiua arguebat rō q̄rta. vꝫ. ꝙ qui ſcit vl'e ſcit pticulare .i. q ſcit ꝑpōnē vl'iorē ſcit pticularem. vel q ſcit terminū magis cōem iunctū ſigno vl'i ſcit terminū min⁹ cōeꝫ iūctū tali ſigno. vt q ſcit ꝙ oē aial ſcit ꝙ ois hō. ⁊ iō rō illa dicebat̄ logica. q2 arguere ex cōitate termini ⁊ vl'itate ſigni ē arguere ꝑ q̄dā cōia. qḋ maxime ſpectat ad logicū. ſcḋam aūt ꝓrogatiuā h; ſubm vl'e de q̄ ꝯcludit paſſionē demratio vl'is reſpectu ſui pticularis de quo ꝯcludit demratio pticularis. q2 hȝ ſubm vl'e ſm ꝙ huius eſt h; in ſe cām illi⁹ paſſiōis. ſub; aūt pticulare ſ; ꝙ huius ē nō h; i ſe hȝ cām. ⁊ q2 ſcire ē ꝑ cām: ſciens paſſionem de ſubiecto vl'i ſm ꝙ hui⁹ ſcit cām illius paſſionis. ſciēdo aūt hȝ cām ſcit aliquo mō oīa illa qb⁹ talis paſſio ineſt. iō ſciens vl'e rōne cognitōis cāe dr̄ quodā mō ſcire pticulare: ſ; ſciēs pticulare q2 ſ; ꝙ hui⁹ ignorat cāꝫ: nullo mō dr̄ ſcire vl'e nec actu nec potētia loquēdo ð potētia ꝓpinqua. niſi forte diceret̄ ſcire ſm potentiā remotā. ſicut puer ē in potētia ad militandū. hec ergo rō ſexta nō ē eadem cū quarta. q2 illa innit̄ cōibus. iſta ꝓprijs q2 innititur eo ꝙ aliqḋ ē magis ꝑ cām eſt initi in ꝓprijs. iō illa dicebatur logica. hec aūt magis ꝓpria. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et vniuerſalis qdē itelligibilis eſt: ſed particularis in ſenſu perficit̄. Q ð igit̄ vl'is dignior ſit particulari tot nobis dicta ſunt.

¶ Adducit ſeptimā ⁊ vltimā rōnē dicēs ꝙ (⁊ vniuerſalis qdē) ſiue (⁊ vniuerſalis aūt) demratio (itelligibilis eſt) .i. ſolo itellectu cognoſcit̄ (pticularis quideꝫ in ſenſu pficit) ūic g͛ ē ſupplēda rō ꝙ cū magis faciat ſcire qḋ ptinet ad intellectū q̄ꝫ qḋ ptinet ad ſenſuꝫ. demratio vniuerſalis eſt potior q̄ꝫ pticularis. videt̄ aūt hec rō potiſſime cōcludere de demratione pticulari ſimplr̄. vtputa ſi de hoc triāgulo ſenſibili ꝓbaret̄ hr̄e tres. Ultimo epilogat circa determinata dicens (qḋ quidem vniuerſalis dignior pticulari tot nobis) .i. a nobis (dicta ſint.)

Quod aūt demratiua priuatiua hic manifeſtū ſit. ſit. n. ðmratio dignior alijs exn̄ib⁹ eiſdē aut que eſt ex minoribus q̄ōnib⁹ aut ſuppoſitionibus aut ꝑpōnib⁹. Si. n. note ſint ſilr̄ cognoſcere veloci⁹ ꝑ hoc eſt. hoc aūt appetibilius eſt. Rō aūt ꝑpōnis ꝙ melior ſit ex minoribus vniuerſalis ſic eſt.

¶ Poſtq̄ꝫ phs ꝓbauit ꝙ demratio vl'is potior ſit q̄ꝫ pticularis. in pte iſta declarat ꝙ affirmatiua ſit potior q̄ꝫ negatiua. Circa qḋ ſex facit ſm ꝙ ſex rōnes adducit ad ꝓpoſitū. ſcḋa rō icipit ibi (Utreqꝫ qdē igr̄) tertia ibi (Amplius qm̄ oſtſum) q̄rta ibi (Ampli⁹ iuxta hoc) 5ͣ ibi (Ampli⁹ ſi pncipiū) ſexta ibi (Adhuc pncipalior) Circa pmū tria facit. q2 pmo ſupponit qḋdā neccīuꝫ ad ꝓpoſitū. vꝫ. quod eſt ex paucioꝛib⁹ ceteris ptib⁹ ꝙ illud ſit magis notum ⁊ digni⁹. 2ͦ ſupponit aliud neccīuꝫ ad ꝓpoſitū ꝙ ſꝑ priora ſm ꝙ hui⁹ ſunt notiora. 3ͦ ex his q̄ dixerat ꝓbat intētū. ſcḋa ps icipit ibi (Si. n. ſilr̄) tertia ibi (Si per media demōſtratio) Dicit ergo (ꝙ aūt demratiua) .i. affirmatiua (priuatiua) .i. negatiua ſit potior (manifeſtū ē hinc) .i. ex dicēdis nā (ſi. n. demratio ē dignior alijs exn̄tib⁹ eiſdeꝫ) .i. ceteris parib⁹ (q̄ eſt aut ex minorib⁹ q̄ōnib⁹ aut) ex minorib⁹ (ſuppōnib⁹ aut) ex minorib⁹ (ꝑpōnibus) .q.d. ꝙ illud eſt digni⁹ qḋ eſt ꝑ minora .i. ꝑ pauciora ſiue illa minora vel pauciora ſint q̄ōnes ſiue ſuppōnes ſiue ꝑpōnes qḋ declarat dicēs ꝙ (ſi. n. ſilr̄ note ſunt veloci⁹ cognoſcere ē ꝑ hec) .i. ꝑ pauciora. ⁊ ait ꝙ (hoc aūt ē appetibilius). vꝫ. cognoſcere veloci⁹ q̄ꝫ tardi⁹. ⁊ cognoſcere ꝑ pauca q̄ꝫ ꝑ multa. ⁊ ſubdit ꝙ (rō vniuerſalis ꝓpōnis) n̄re ſiue n̄ri dicti (ꝙ ſit melior ex minorib⁹ ſic ē) .q.d. ꝙ iſto mō ſumitur vl'is .i. vl'r rō huius ꝑpōnis .i. hui⁹ dicti ꝙ .ſ. ſit melior affirmatiua q̄ꝫ negatiua q2 ē ex minorib⁹ .i. ex paucioꝛib⁹. ¶ Notādū aūt ꝙ ꝑpōnes ſuppōnes ⁊ q̄ōes ſic differūt. nam ꝑpōnes dici pn̄t q̄ ſunt per ſe note. ſuppōnes auteꝫ dr̄ que ſunt ꝯceſſe ab aduerſario. q̄ōnes aūt dici pn̄t de qbus aduerſarius dubitat: ⁊ que nō ꝯcedit. exn̄tibus aūt eiſdē .i. ceteris parib⁹ illud qḋ eſt ex paucioꝛib⁹ eſt digni⁹. q2 velocius ſcit̄. q̄liacūqꝫ aūt ſint illa pauciora. vt qḋ eſt ex paucioꝛib⁹ q̄ōnib⁹ eſt meli⁹ q̄ꝫ qḋ ex plurib⁹. Sic ēt dōm eſt de ꝑpōnib⁹ ⁊ ſuppōnibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim ſimiliter continget cognita eſſe media. priora aūt notiora ſunt.

¶ Premittit ſcḋm qḋ eſt neceſſariū ad ꝓpoſitū .d. (Si. n. media erit) .i. ꝯtinget (eē cognita. ſilr̄) .i. eē eiuſdē gnīs ⁊ eſſe eiuſdē coordinatiōis. appellat. n. media ſilr̄ cognita q̄ ſunt ſ; idē gen⁹ vl' ſ; eādē coordinationē. ſi g͛ media accipiant̄ talia: ſemꝑ pͦra notiora ſunt (pͦra. n.) media eiuſdeꝫ coordinationis (notiora ſunt) poſterioꝛib⁹. poſſet. n. ꝯtingere ꝙ pͦra in naturalib⁹ nō eēnt ita nota nobis ſicut poſteriora in mathematicis: ſ; ceteris paribus accipiēdo priora ⁊ poſteriora eiuſdeꝫ coordinationis ſemper priora ſunt notiora poſterioꝛibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igitur per media demonſtratio eorum que ſunt. b. c. d. ꝙ. a. in. e. ſit. Altera vero ꝑ. b. c. ꝙ. a. in. d. ſit ſimiliter igit̄ hoc ſe h; ꝙ. a. i. d. ſit ꝙ. a. in. e. ſit. S; ꝙ. a. in. d. ſit prius eſt ⁊ cognoſcibilius q̄ꝫ ꝙ. a. in. e. ꝑ hoc. n. illud demratur. Credibilius autē eſt ꝙ eſt per quid ⁊ que itaqꝫ per minima ē demōſtratio melior ē alijs eiſdem exiſtentibus.

¶ Ex his que dixerat ꝓbat intentū exponēs ſuā ꝓbationeꝫ in terminis dicens (Sit demratio per media eorꝫ q̄ ſunt b. c. d. ꝙ. a. in. e.) .q.d. ꝙ demōſtret̄ ꝙ. a. ſit i. e. vtputa ſubſtantia in hoie per hec tria media. b. c. d. per corpus per aiatū corp⁹. per aial q̄ ſunt tria media. iter hoieꝫ ⁊ ſubſtātiaꝫ. per. a. ergo intelligat̄ ſubā. per. e. hō. per. b. corpus ꝑ. c. aiatū corp⁹. per. d. aial. ⁊ ſubdit ꝙ (ſit vō altera) .i. ðmōſtratio (per) hec media (. b. c. ꝙ. a. ſit i. d.) .q.d. ꝙ mōſtret̄ altero medio ꝙ. a. ſit in. d. i. ſuba in aiali. per. b. ⁊ per c. i. per corp⁹ ⁊ per aiatū corp⁹. que ſunt media inter ſubſtātiam ⁊ aial. ⁊ ſubdit ꝙ (ſimilr̄ igit̄ h;) .i. ſic h; hoc ꝙ

(a.ſit in.d.)i.ſubſtātia in aiali(⁊ ꝙ a.ſit in.e.)i.ſuba in hoie.q.d.ꝙ media ꝑ que ꝓbaẽ ſuba de hoie ⁊ de aiali ſe hñt ſilr.i.ſunt eiuſdē coordinatiōis.ſunt.n.in eadeʒ linea ꝑdicamētali.differūt tn̄ media ꝑ q̄ ꝓbaẽ ſuba de aiali ⁊ ꝑ q̄ ꝓbaẽ de hoie.qꝛ media q̄ ſunt inter ſubam ⁊ aial ſūt poꝛa.media aūt īter ſubam ⁊ hoiez ſunt poſterioꝛa.iō ait (ſʒ ꝙ.a.ſit in.d.)i.ſuba in animali(prius ē ⁊ cognoſcibilius ꝙ.a.in.e.)i.ꝙ̄ ſuba i hoie(ꝑ hoc.n.)i.ꝑ aial.(dmōſtraẽ illud.)i.ſuba de hoie.⁊ ſubdit ꝙ(credibilius aūt ē qd̄ ē ꝑꝑ gd:⁊ qd̄ eſt ꝑ minia.)i.ꝑ pauciora.⁊ qꝛ ſic ē(alijs eiſdē ex̄ntib⁹.)i.ceteris parib⁹(melioꝛ ē)dm̄ratio que ē ꝑꝑ gd ⁊ ꝑ poꝛa ⁊ ꝑ minima.i.ꝑ pauciora q̄ꝫ q̄ eſt ꝑ poſterioꝛa ⁊ ꝑ plura.Tūc ḡ ſupplēda ē rō ꝙ cū ſic ſe hēat affirmatiua demr̄atio ad negatiuā.qꝛ eſt ꝑ poꝛa ⁊ ꝑ pauciora.oʒ ꝙ ſit potioꝛ q̄ꝫ negatiua.❡ Dubitaret forte aliqs.vtꝝ affirmatiua ꝓbeẽ ꝑ pauciora q̄ꝫ negatiua.❡ Dōm ꝙ oʒ eē pauciora ꝑ q̄ ꝓbaẽ affirmatiua q̄ꝫ per q̄ ꝓbaẽ negatiua.nā ꝑ oia ꝑ q̄ ꝓbaẽ affirmatiua ꝓbaẽ ⁊ negatiua.addit ēt aliqd̄ mediū vel aliq̄ media ꝓbatio negatiue ſupra affirmatiuā.vt pʒ in diuerſis gn̄ib⁹.nā ſi accipiaẽ aliq̄ duo extrema ī vno ꝑdicamēto īter q̄ cadāt q̄ꝫ plura pn̄t cadere media ī eodē ꝑdicamēto.⁊ accipiaẽ termin⁹ q̄ꝫ propinquioꝛ pōt reſpcū mioꝛis extremitatis accepte in alio ꝑdicamēto.apparebit in terminis ſic eē vt dixim⁹.vbi gr̄a maꝛia diſtātia in aliquo ꝑdicamēto.vtputa in predicamēto ſubē vt ſuba ⁊ hō.īter hec.n.duo extrema cadūt plura media q̄ꝫ īter aliqua alia duo extrema.nō deſcēdendo.n.ad indiuidua.qꝛ illa relinquēda ſunt.ſpēs ſpālisſima tʒ infimū locū in ꝑdicamēto:⁊ gen⁹ generaliſſimū ſupremū.iō gr̄a exēpli aſſumpſim⁹ hos terminos.vʒ.ſubaʒ tanq̄ꝫ maioꝛē extremitatē.⁊ hoiem tanq̄ꝫ minorē.reduceẽ.n.hō in ſubam ꝑ aliq̄ media.vtputa ꝑ tria.dicemus.n.q̄re hō eſt ſuba.qꝛ ē corp⁹.q̄re ē corp⁹.qꝛ ē aiatū corp⁹.q̄re ē aiatuʒ corp⁹.qꝛ eſt aial.ꝑꝑ qd̄ gnqʒ lr̄e poſite ī textu.vʒ.a.b.c.d.e.pn̄t ſignificare hos gnqʒ terminos duos extrēos ⁊ tres medios.vʒ.ſubaʒ.corp⁹ aiatū.corp⁹.aial.hoieʒ.ſic ḡ ſe hʒ in affirmatiua.qꝛ iſto mō in eodē ꝑdicamēto reducitur mediatū ad imediatū.ſi ḡ accipiaẽ negatiua.⁊ accipiatur termin⁹ aliqs in aliq̄ predicamēto:vtputa ꝙ accipiaẽ aliqd in ꝑdicamento q̄ꝫtitatis qd̄ remoueaẽ ab hoie dato ꝙ accipiaẽ illud īter qd̄ ⁊ hoiez cadūt pauciora media.hoc aūt erit ipſa q̄ꝫtitas ſiue ipm̄ ꝑdicamētū.pauciora.n.media aſſumerenẽ ad ꝓbandū ꝙ q̄ꝫtitas remoueaẽ ab hoie q̄ꝫ ꝙ linea remoueaẽ ab hoie nam ꝙ q̄ꝫtitas remoueaẽ ab hoie nō accipienẽ media niſi que ſunt in ꝑdicamento ſubē q̄ ſunt ſupra hoiem.reducereẽ.n.hō in ſubam q̄ ſubſtātia īmediate remoueẽ a q̄ꝫtitate.ſʒ ꝙ linea remoueaẽ ab hoie nō ſolū reduceẽ hō in ſubam ⁊ nō ſolū accipientur media q̄ ſunt in ꝑdicamēto ſubē:ſed ēt reduceẽ linea in q̄ꝫtitatē.⁊ accipienẽ media que ſunt in ꝑdicamēto q̄ꝫtitatis.eſt ergo illud inter qd̄ ⁊ hoiem cadūt pauciora media.in ꝓpōne ḡ affirmatiua q̄ ſumiẽ reſpectu eiuſdē ꝑdicamēti aſſumpſim⁹ illud qd̄ maxie diſtat ab hoie:vt ſubſtātiā.In ꝓpōne vō negatiua q̄ ſumiẽ reſpectu diuerſoꝝ ꝑdicamētoꝝ aſſumpſim⁹ illō inter qd̄ ⁊ hoiez cadūt pauciora media.vtputa q̄ꝫtitatē vel q̄litatē vel qdcūqʒ aliō ꝑdicamētū.ſuba ḡ cū hoie faciet ꝓpōnem affirmatiuaʒ.q̄ꝫtitas aūt vel q̄litas ſvel qdcūqʒ aliud ꝑdicamētū faciet negatiuā.oia aūt q̄ accipiunẽ media ad ꝓbandū affirmatiuā ꝙ hō ſit ſuba accipienẽ ad ꝓbādū negatiuā ꝙ hō nō ſit q̄ꝫtitas ⁊ adhuc plura.nā īter hoiez ⁊ ſubam nō ſūt poſita eē niſi tria media.vʒ.aial.aiatū corp⁹.corp⁹:ſʒ ꝙ q̄ꝫtitas remoueaẽ ab hoie erūt ibi q̄tuoꝛ media.vʒ.tria prefata ⁊ adhuc quartū.vʒ.ipſa ſuba.nā ipſa ſuba nō eſt mediū inter ſubaʒ ⁊ hoieʒ.ſʒ eſt mediū ꝙ q̄ꝫtitas remoueaẽ ab hoie.hec ḡ negatiua.hō nō ē q̄ꝫtitas.vel q̄ꝫtitas remoueẽ ab hoie reduceẽ ad imediatā ꝑ q̄tuoꝛ media.diceẽ eniʒ ꝙ q̄ꝫtitas remoueẽ ab hoie.qꝛ remoueẽ ab aiali.ab hoc aūt qꝛ ab aiato corpoꝛe.ab hoc vō qꝛ a corpoꝛe.a corpoꝛe vō remoueẽ qꝛ remoueẽ a ſuba.illa ergo media que cadūt ad ꝓbādū affirmatiuā cadūt ad ꝓbādū negatiuā.⁊ adhuc plura.ꝑ pauciora ḡ eſt affirmatiua q̄ꝫ negatiua ḡ potioꝛ.❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.ꝙ cuʒ multe ſint negatiue in eodē ꝑdicamēto vtꝝ vitatē habeat in negatiuis eiuſdē ꝑdicamēti ꝙ ꝑ illa eadē media.⁊ adhuc ꝑ plura ꝓbeẽ negatiua q̄ꝫ affirmatiua.❡ Dōm ꝙ negatiue in eodem predicamēto ſunt ꝓut vna ſpecies remouetur ab alia:vt ſi dicaẽ ꝙ hō nō eſt leo.vel ꝙ hō non eſt ferrum:vel ꝙ aial non eſt lapis.oʒ.n.accipi iſta ſm̄ diuerſas ſpēs vel ſpāliſſimas vl̄ ſubalternas.igiẽ iſte due ſpēs vel imediate ꝯtinenẽ ſub eodem genere vt albedo ⁊ nigredo ſub coloꝛe.tūc facient ꝓpōnē negatiuā imediatā ⁊ indemonſtrabilē.de talib⁹ ergo nō eſt queſtio.Si vō ſunt ſub eodem genere nō ꝓximo ſed remoto vtputa ꝙ hō nō ē ferrum.illud ideʒ dicemus de talibus duabus ſpeciebus.in eodē ꝑdicamento.qd̄ diceremus de gbuſlʒ duabus alijs ſpecieb⁹ in diuerſis ꝑdicamētis.nā homo ⁊ ferrū lʒ ſint ī eodē genere remoto.nō ſunt aūt in eodē genere ꝓximo.accipiemus ergo q̄ꝫ longinquius ⁊ q̄ꝫ remoti⁹ poterimus nō deinuicē ꝑdicantia.vt ex parte hominis accipiemus corpus aiatū.⁊ ex pte ferri corpus inaiatū.⁊ erit idem iudiciū de iſtis duob⁹ generib⁹ reſpectu hoīs ⁊ ferri quod eſſet de duob⁹ ꝑdicamētis reſpcū duoꝝ aliquoꝝ ex̄ntiuʒ in illis ꝑdicamētis.nā ſicut dicimus ꝙ linea remoueẽ ab hoie.qꝛ ꝑdicamētuʒ q̄ꝫtitatis in quo eſt linea remoueẽ a ꝑdicamēto ſubſtantie in quo eſt hō.ſic dicemus ꝙ hō remoueẽ a ferro.qꝛ corpus aiatū in quo eſt hō tanq̄ꝫ in ſuo genere remoueẽ a corpoꝛe inaiato in quo eſt ferrū tanq̄ꝫ in ſuo genere.⁊ ſic hec negatiua mediata.hō nō eſt linea reduciẽ ad imediata reducēdo tā hoiem q̄ꝫ lineā ī ſuprema gn̄a q̄ ſunt abinuicē diuerſa:ſic hāc negatiuā mediatam.hō nō eſt ferrū.reducemus ad imediatā reducendo tam hoiez q̄ꝫ ferrū q̄ꝫ ad ſuperioꝛa gn̄a poſſum⁹ adinuicē dn̄a.hec aūt nō ſunt nec ſuba nec corpus.qꝛ nec in ſuba nec in corpoꝛe differūt hō ⁊ ferrum.ſed hꝫ ſunt aiatum ⁊ inaiatū.ſi ḡ ſm̄ iſtā negatiuā mediatā.hō non eſt ferruʒ volum⁹ accipere affirmatiuā q̄ꝫ magis mediatā poſſum⁹ accipiemus iſtā.homo eſt corpus aiatū.vel iſtā.ferrum ē corpus inaiatū.quo facto pʒ ꝙ ꝑ illa eadē media per que reduciẽ homo in corpus aiatū:ꝑ illa eadē media ⁊ ꝑ plura remouebiẽ hō a ferro vel a corpꝛe inaiato.vtputa ſi inter corpus aiatū ⁊ hoiem ſint duo media.vʒ.aial ⁊ rationale aial per oia iſta media ꝑ que reduciẽ hō in corpus aiatuʒ remouebiẽ a corpꝛe inaiato ⁊ adhuc ꝑ plura.qꝛ ⁊ ipm̄ corpus aiatuʒ qd̄ nō cadit mediū inter ſeipm̄ ⁊ hoieʒ cadet mediū ſm̄ remotionē inter corpus inaiatū ⁊ hoiem:hoc eſt ḡ qd̄ phs dicit ꝙ alijs eiſdem ex̄ntibus.i.ceteris paribus.i.ſi accipiaẽ talis affirmatiua ſm̄ ꝙ cōpetit accepte negatiue.vel ſʒ ꝙ dʒ accipi vt requirit accepta negatiua ſemꝑ ex paucioꝛibus eſt affirmatiua q̄ꝫ negatiua.poſſet enim talem accipꝛe affirmatiuā ⁊ taleʒ negatiuā ꝙ ꝑ plura eſſet affirmatiua q̄ꝫ negatiua.ſed ſi accipiaẽ affirmatiua ſm̄ ꝙ requirit negatiua ſemꝑ eſt ex paucioꝛibus affirmatiua q̄ꝫ negatiua.❡ Ulterius forte dubitaret aliquis.vtrum ſit ex prioꝛibus affirmatiua q̄ꝫ negatiua.❡ Dicēdum ꝙ illud qd̄ eſt cā ⁊ eſt ꝓpter quid alterius eſt prius illo ſi.n.hō remoueẽ a q̄ꝫtitate ꝑ ſubam prius intelligitur homo eſſe in ſuba q̄ꝫ remoueri a quātitate.imo ipm̄ eſſe in ſubſtātia eſt ꝓpter gd ⁊ eſt cā q̄re remoueaẽ a quātitate.phs ergo cōparat negatiuā ad affirmatiuam eo modo

quo in eodē p̄dicamēto affirmatiua magis mediata cō-parat̄ ad affirmatiuā minus mediatam: vt ſic hec. hō eſt ſubſtātia. que eſt magis mediata cōparat̄ ad hanc. aīal ē ſubſtātia: q̄ min⁹ eſt mediata. ita ſuo mō q̄ntū ad pn̄s ſpectat. hō nō eſt q̄ntitas. que eſt negatiua cōparat̄ ad hanc. hō eſt ſub̄a. que eſt affirmatiua. nā ſicut illa eadē media que cadūt inter aīal ⁊ ſub̄am cadūt inter hoīem ⁊ ſub̄az. ⁊ adhuc plura. ſic illa eadē media q̄ cadūt in affirmatiua cadūt in negatiua ⁊ adhuc plura. dū tn̄ accipiat̄ affirmatiua ſm̄ q̄ dz accipi iuxta acceptā negatiuā. nā ad hāc negatiuā. hō nō eſt ferrū. nō deberet accipi hec affirmatiua: hō eſt ſub̄a. vel hō eſt corp⁹. in q̄b⁹ ꝯuenit cū ferro: ſed deberet accipi hō eſt corpus aīatum. in quo differt a ferro. ſic. n. accipiēdo affirmatiuā ſemper per plura ē negatiua q̄ affirmatiua. Rurſus ſicut q̄ aīal ſit ſubſtātia eſt prior q̄ q̄ hō ſit ſubſtātia. q2 hō eſt ſub̄a ꝑ hoc q̄ aīal eſt ſub̄a. ſic affirmatiua eſt prior q̄ negatiua. nam nō remouetur hō per ſub̄am a q̄ntitate. niſi q2 prius itelligit̄ eſſe in ſubſtātia q̄ remoueri a q̄ntitate. vī. n. ph̄s extra ſuū ꝓpoſituꝫ ꝓceſſiſſe qn̄ ex duab⁹ affirmatiuis. vz. ex. a. in. e. ⁊ in. d. i. ex ſub̄a in hoīe ⁊ in aīali ꝑ media eiuſdē coordinatiōis ꝓbauit paucitatē ⁊ p̄oritatē. vt q2 ꝑ pauciora ⁊ ꝑ priora eſt d. in. a. i. ſub̄a in aīali q̄ in. e. i. in hoīe. cum tn̄ ipſe non deberet hoc ꝓbare de duabus affirmatiuis. ſed de affirmatiua ⁊ negatiua: cum de hoc ſit principalis intentio: ſꝫ vt patuit oīno eſt ſīle de duab⁹ affirmatiuis in eodeꝫ p̄dicamēto quaꝝ vna eſt mediatior alia: ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua: dū tn̄ accipiat̄ affirmatiua vt dz accipi iuxta acceptā negatiuā. ꝑ pauciora ḡ vt dicebat p̄ma ſuppō ⁊ per p̄ora ⁊ notiora vt dicebat ſc̄da eſt affirmatiua q̄ negatiua. potior ḡ ⁊ dignior eſt iſta q̄ illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Vtreq3 quidem igitur ꝑ tres terminos ⁊ ꝓpōnes duas demr̄ant̄: ſed hec quidem eſſe accipit aliquid: illa vero eſſe ⁊ nō eſſe aliq̄d per plura itaq3 accipit: quare indignior eſt.

¶ Adducit ſc̄dam rōnem. differt aūt hec ſc̄da rō a prima. q2 p̄ma arguit de paucitate ſm̄ numeꝝ. ⁊ arguit de paucitate nō ſm̄ vnū ⁊ eūdē ſillogiſmū. nā ī vno ⁊ eodē ſill̄o ſemꝑ eſt vnū mediū. hec aūt arguit in vno ⁊ eodē ſill̄o. ⁊ arguit de paucitate nō ſm̄ numerum. ſm̄ eniꝫ numeꝝ in vno ⁊ eodē ſill̄o tot ſunt in affirmatiuo quot in negatiuo: ſꝫ in vno ⁊ eodē ſill̄o ſm̄ q̄litatē ⁊ formā plura ſunt in negatiuo q̄ in affirmatiuo. nam in affirmatiuo nō ſunt niſi ꝓpōnes affirmatiue tm̄. in negatiuo v̄o eſt vna ꝓpō affirmatiua ⁊ alia negatiua. iō ait q̄ (vtreq3 q̄dē igit̄). ſ. demōſtrationes taꝫ affirmatiua. ſ. q̄ negatiua (demr̄ant ꝑ tres terminos ⁊ ꝑ duas ꝓpōnes: ſꝫ hec q̄dē) demr̄atio affirmatiua (accipit aliq̄d eē). i. accipit ſolū ꝓpōnes affirmatiuas (illa v̄o). ſ. negatiua demr̄atio accipit (aliq̄d eē ⁊ nō eē). i. accipit affirmatiuā ⁊ negatiuā (ꝑ plura itaq3) ſu. ſm̄ qualitatē ⁊ formā eſt negatiua q̄ affirmatiua (q̄re dignior eſt) hec q̄ illa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius qm̄ oſtenſuꝫ eſt impoſſibile eſſe ꝑ vtranq3 priuatiuaꝝ ꝓpoſitionuꝫ fieri ſillogiſmum: ſed vnā quidem oportet huiuſmodi eē. aliam vero quoniam eſt.

¶ Adducit ad hoc idē tertiā rōnem ſumptā ex eo q̄ affirmatiua nō ſolū eſt ex paucioribus ⁊ q̄ntum ad numerū ⁊ q̄ntum ad formā. vz. q̄ntum ad numeꝝ in diuerſis ſill̄is ⁊ quātum ad qualitatē ⁊ formā in eodē ſill̄o. ſꝫ in affirmatiua eſt potior q2 ē maioris efficacie. iō ait (Amplius) ſu. affirmatiua eſt potior q̄ negatiua (qm̄ oſtſuꝫ ē) in libro prioꝝ (ipoſſē eſt fieri ſill̄m ex vtraq3 ꝓpoſitionū ꝑuatiua rū) ex puris. n. negatiuis nihil ſequit̄ vt in priorībus probat̄ (ſed) ſu. in ꝑuatiuo ſill̄o (vnā q̄dē) ſu. ꝓpoſitionē (oꝫ eſſe h̄9). ſ. negatiuā (alterā v̄o qm̄ aliq̄d eſt). i. affirmatiuam. tunc ergo ſic formet̄ rō. affirmatiu⁹ ſill̄s nō indiget ꝓpoſitione negatiua. ſill̄s aūt negatiu⁹ nō pōt facere ſine ꝓpōne affirmatiua. ergo efficacior eſt ad ꝯcludēdū affirmatiua q̄ negatiua. nā affirmatiua nō ſoluꝫ hꝫ efficaciā in ſill̄o affirmatiuo: ſed etiam in negatiuo. ⁊ q2 efficacior eſt affirmatiua. iō dignior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius iuxta hoc oꝫ accipere p̄dicatiuas. q̄dē enim augmētata demr̄atiōe neceſſe ē fieri plures. priuatiuas autē impoſſibile eſt plures vnam in omni ſillogiſmo eſſe.

¶ Adducit ad hoc ideꝫ quartā rōnem. Circa quod tria facit. q2 primo adducit h̄9 rationē. ſc̄do eaꝫ ap, licat in terminis. tertio ex his que dixerat cōcludit intentum. ſecunda ibi (Sit eniꝫ in nullo) tertia ibi (Si ergo notius) Dic̄ ergo (q̄ amplius iuxta hoc). i. iuxta ꝓpōnes negatiuas (oꝫ accipe hoc). i. ꝓpōnes (predicatiuas. augmētata. n. quidē demr̄atione neceſſe ē fieri plures) predicatiuas. i. affirmatiuas (priuatiuas quidem impoſſibileꝫ fieri plures in vno ſill̄o. vnā eniꝫ eē). ſ. priuatiuā in oī ſill̄o priuatiuo. ſu. ꝯtingit. ¶ Notādū aūt vim rōnis h⁹ in hoc cōſiſtere q̄ affirmatiua ſit potior q̄ negatiua. q2 ſi augmētetur demr̄atio negatiua. i. ſi ꝓſillogiçent̄ p̄miſſe ſill̄i negatiui. nā hoc ē augmētare ſill̄m vel demr̄ationeꝫ ꝓſillogiçare p̄miſſas eius. ſi ḡ fiat ꝓſillogiçatio in ſillogiſmo ꝑuatiuo in ꝓſillogiçādo plures accipient̄ affirmatiue q̄ negatiue. nam ad ꝓſillogiçādum affirmatiuā accipient̄ ambe affirmatiue. ſꝫ ad ꝓſillogiçandū negatiuaꝫ accipietur altera affirmatiua altera negatiua. plures ergo erunt ibi affirmatiue q̄ negatiue. in ipſo ergo ſillogiſmo negatiuo hꝫ maiorē efficaciā ꝓpō affirmatiua q̄ negatiua. ꝓpō ḡ dignior. ⁊ ſi dignior eſt propō affirmatiua q̄ negatiua dignior eſt demr̄atio affirmatiua que accipit oēs propōnes dignas. i. omnes affirmatiuas q̄ ſit demōſtratio negatiua que accipit aliquaꝫ ꝓpōnem negatiuā. ⁊ ita minus dignam. ¶ Dubitaret forte aliquis. q2 videt̄ q̄ iſta rō quarta contradicat rationi prime. nam in rōne prima dicebatur q̄ que eſt ex paucioribus eſt dignior. ergo dignior eſt negatiua q̄ affirmatiua. ſi ergo in proſillogiçādo plures accipiunt̄ affirmatiue q̄ negatiue videtur q̄ ſit dignior negatiua. ¶ Dicēdum q̄ ꝓpoſitio regrens pauciora media dignior eſt. quia eſt magis imediata ⁊ ꝓpinquior p̄ncipio. ⁊ ad hoc vadit ratio prima. q2 ceteris paribus ſemꝑ affirmatiua eſt inmediatior q̄ negatiua. ſed ſm̄ media accepta quales debeant accipi propoſitiones vtruꝫ affirmatiue vel negatiue ad hoc non vadit ratio prima. ſꝫ ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde equoce loquitur de pluralitate hec ratio ⁊ illa. ratio eniꝫ prima ex paucitate mediorum arguit dignitatem affirmatiue hec autem ſuppoſitio numero mediorum ⁊ ex pluralitate propoſitionū affirmatiuaꝝ arguit efficaciam propoſitionis affirmatiue: ⁊ ita dignitatē eius. nā ad ſillogiçādū duas p̄miſſas ēt in ſill̄o negatiuo nō accipiēdo niſi duo media vnū ad ꝓſillogiçandum maioreꝫ. ⁊ aliud ad ꝓſillogiçandū minorē: in tali eniꝫ ꝓſillogiçatione cōcurrent plures affirmatiue q̄ negatiue. quod non eſſet niſi affirmatiua eſſet efficacior. ⁊ ꝑ ꝯn̄s dignior. ¶ Vlteri⁹ forte dubitaret aliquis. q2 videt̄ hec ratio quarta nō differre a ratione tertia. nam vtraq3 arguit ex eo q̄ oꝫ magis plurificari affirmatiuaꝫ. ⁊ ex eo q̄ hec eſt efficacior q̄ negatiua. ¶ Dōꝫ q̄ hec rō quarta addit ſupra rōnem tertiā. nam ratio tertia ſimplr̄ arguit affirmatiuaꝫ efficaciorē eſſe. q2 hꝫ virtutem ⁊ effi-

caciā in affirmatio q̄ȝ in negatiuo ſillogiſmo. negatiā aūt ſolū habet efficaciā in negatiuo ſillogiſmo. ſȝ hec rō q̄rta plus arguit. pbat enī q̄ in ipſo ſillogiſmo negatiuo quātū ad aliquid habet maioreȝ efficaciā affirmatiua q̄ȝ negatiua vt q̄tū ad pſillogiçationē eius. ſi. n. aliq̄d haberet potentiā in duab⁹ rebus eēt potētius q̄ȝ illud quod hēret potentiā in vna illaꝝ tantū. ⁊ adhuc ēt ſi reſpectu illius vni us rei in qua vtrunq̄ȝ haberet efficaciam. ſed illud qđ habet potentiam in duobus haberet etiam potentiam in illa eadem re in qua habet efficaciaȝ alius: ⁊ maiorē efficaciam q̄ȝ illud: tunc nullum dubiuȝ eſſet q̄ eſſet multo potentius q̄ȝ illud. per ſimilem modū arguit ph̄s de ꝓpōne affirmatiua ⁊ negatiua. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sit. n. in nullo eē. a. in quibus ē. b. in. c. aūt ſit omni. b. Si igiṫ opus eſt iteꝝ augere vtraſq̄ȝ ꝓpoſitiōes ē mediū inueniendū. Huiuſmodi quidē. a. b. ſit medium. d. ſed. b. c. ſit. c. c. qdem manifeſtū ē p̄dicatiuū eſſe. ſed. d. de. b. predicatiuum quidem. a. d. āt tanq̄ȝ priuatiuū ponitur. d. quidem enim de omni. b. ſed. a. in nullo oportet eſſe. d. ſic igiṫ vna priuatiua ꝓpoſitio que ē. a. d. idē aūt modus ē ⁊ ī alijs ſillogiſmis ſemꝑ enim medium p̄dicatiuoꝝ terminoꝝ predicatiuū in vtraq̄ȝ eſt. ſȝ priuatiui alterum priuatiuū neceſſe eſt eſſe. quare hec vna hmōi ſit propoſitio. alie vero predicatiue.

❡ Qđ dixerat declarat in terminis dicēs (Sit. n. in nul'o eſſe. a. in qb⁹ ē. b.) .i. hec ſit maior ſilli negatiui. nullū. b. ē a. (in. c. aūt oī ſit. b.) .i. hec ſit minor. oē. c. eſt. b. (ſi iteꝝ eſt opus augere vtraſq̄ȝ ꝓpōnes) .i. ſi neće eſt proſillogiçare vtranq̄ȝ iſtaꝝ p̄miſſaꝝ (inueniendū eſt mediū. hui⁹ qdeȝ. a. b.) .i. inueniendū eſt mediū cōpetens quod pſillogizet. a. b. que fuit maior. vȝ. nullū. b. eſt. a. (ſit. d.) tale (mediū ſed. b. c. ſit. c.) .i. ad pſillogizandū. b. c. minorem ſit. c. medium. ⁊ ſubdit q̄ (. c. qdē igiṫ manifeſtū eſt p̄dicatiū eē.) q. d. q̄ medium per quod ſillogizabiṫ. b. c. minor affirmatiua erit in vtraq̄ȝ premiſſarū affirmatiuaꝝ. q2 nō ſillogizaṫ affirmatiua niſi per affirmatiuam (ſed. d.) quod fuit medium ad pſillogizandū. a. b. que fuit negatiua vnam ꝓpōnem vt minorem faciet affirmatiuā. formabitur. n. ſic ſillogiſmus ad pſillogiçandum minorē. omne. c. eſt. b. omne. c. eſt. c. ḡ omne. c. eſt. b. ꝓpter qđ in pſillogizatione maioris erunt oēs affirmatiua. maior autē pſillogizabiṫ ſic nullū. d. eſt. a. omne. b. eſt. d. ergo nullum. b. eſt. a. ideo q̄tum ad hoc ſubdit q̄ (ſit. d. de. b. qdeȝ predicatiuū) .i. minor ad pſillogizandū maiorē erit affirmatiua. (a. d. aūt) .i. maior illius pſillogiſmi (tanq̄ȝ priuatiuū) .i. erit negatiua. ⁊ ſubdit (ponaṫ. d. quidem enī de oī. b.) .i. d. p̄dicabiṫ de omni. b. iſta eſt minor (ſed. a. ī nullo oȝ eē. d.) .i. remouebiṫ ab omni. d. iſta eſt maior (ſic igiṫ vna eſt priuatiua ꝓpoſitio que eſt. a. d.) . q. d. q̄ in pſillogizando maiorē ⁊ minorē alicuius ſillogiſmi negatiui non accipimus niſi vnā premiſſaȝ negatiuā ⁊ tres p̄miſſas affirmatiuas. ergo non ſoluȝ abſolute ⁊ ſimplr̄. ſed ēt in ipſo ſillogiſmo negatiuo q̄tum ad pſillogizationē eius efficacior ē affirmatiua q̄ȝ negatiua. ⁊ ſubdit q̄ (idē aūt mōus ē ⁊ in alijs ſillogiſmis) naȝ quēcūq̄ȝ ſill'm ēt negatiuū ſi volum⁹ ipſ pſillogizare non accipiemus niſi vnā p̄miſſaȝ negatiuaȝ ⁊ tres premiſſas affirmatiuas. iō ſubdit q̄ (ſꝑ. n. medium qdē p̄dicatiuoꝝ terminoꝝ in vtraq̄ȝ oȝ eē p̄dicatiuū) .i. affirmatiuū. q. d. q̄ oȝ accipe mediuȝ qđ in vtraq̄ȝ p̄miſſaꝝ ſumatur affirmatiue. ⁊ ſubdit q̄ (priuatiui) aūt cū ſint termini. i. ad pſillogizandū ꝓpōnē hn̄tē terminos cōiunctos negatiue (alterū terminorū neceſſe eſt eē priuatiuū) ⁊ alteꝝ ſu. affirmatiuū. ita q̄ mediū cū vno termino faciet p̄miſſā negatiuā ⁊ cū alio affirmatiuā (q̄re in hō) ſu. pſillogizatiōe q̄ pſillogizatur taȝ maior q̄ȝ minor ſilli negatiui (vna ꝓpō) .i. vna p̄miſſa (erit hec huiꝰ) .i. erit negatiua (alie vero) premiſſe (predicatiue) .i. affirmatiue ſunt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Si igiṫ noti⁹ ꝑ qđ demōſtraṫ ⁊ credibili⁹ ē: demonſtraṫ aūt priuatiua ꝑ p̄dicatiuā. predicatiua aūt ꝑ illaȝ non demoſtratur. prior ergo ⁊ notior ⁊ credibilior cum ſit melior vtiq̄ȝ erit.

❡ Ex his q̄ dixerat ɔcludit ɔclōnē īcentā. nā ſill'us negatiuus pſillogizaṫ ꝑ multas ꝓpōnes affirmatiuas. ſed ſillogiſmus affirmatiuus non pſillogizaṫ ꝑ aliq̄s negatiuas. credibilior ḡ ⁊ notior ⁊ nobilior ⁊ efficacior eſt affirmatiua q̄ negatiua. iō aīt. (Si ḡ notius ⁊ credibilius eſt ꝑ qđ demr̄aṫ. demr̄aṫ aūt priuatiua ꝑ p̄dicatiuam. predicatiua aūt ꝑ illaȝ) .i. ꝑ negatiuā (nō demōſtraṫ. p̄or ḡ ⁊ notior ⁊ credibilior erit vtiq̄ȝ) p̄dicatiua q̄ȝ negatiua (cuȝ ſit melior) ſiue dignior. i. efficacior. ❡ Notanduȝ aūt q̄ cū dicit q̄ priuatiua demōſtraṫ ꝑ p̄dicatiuaȝ pōt referri vel ad ꝓpōnē vel ad demonſtrationeȝ. ipſa enī demōſtratio negatiua ſiue ipſe ſill'us negatiuus ſiue debeant demr̄ari ſiue pſillogizari premiſſe eius oȝ q̄ accipiat multas ꝓpōnes affirmatiuas. ſȝ ſill's affirmatiuus in pſillogizatiōe ſua nō accipiet aliquā negatiuā. Uel pōt qđ dictuȝ eſt referri ad ipſas ꝓpōnes. nā ſill's negatiuus accipit duas p̄miſſas. vnā affirmatiuā. aliā negatiuā affirmatiua aūt nō dēmr̄abiṫ ſiue nō pſillogizabiṫ ꝑ aliq̄ȝ negatiuā. negatiua autē demr̄abitur ⁊ ſillogiçabiṫ per affirmatiuam. potior ergo ⁊ efficacior eſt affirmatiua. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Amplius ſi principiū ſillogiſmi ꝓpō vniuerſalis immediata eſt. Eſt aūt in demonſtratiua affirmatiua. in priuatiua aūt ⁊ negatiua vl'is. ꝓpō autē affirmatiua negatiua prior ⁊ notior. ꝑ affirmatiuā. n. negatiua nota eſt ⁊ prior affirmatio eſt. ſicut eſſe pri⁹ eſt non eſſe: q̄re potius principiū demōſtratiue ē q̄ȝ priuatiue. dignioribus autem principijs vtitur dignior.

❡ Adducit q̄rtā rōnē dicēs (Ampli⁹ ſi p̄ncipiū ſillogiſmi eſt ꝓpō vl'is ⁊ imediata. ⁊ eſt autē in demr̄atiua affirmatiua. in p̄uatiua aūt negatiua) . q. d. q̄ ſi p̄ncipium demr̄ationis demr̄atiue. i. affirmatiue eſt principiū ꝓpoſitionis vl'is affirmatiue imediata. in p̄uatiua aūt demōſtratiōe eſt hōꝰ principiū ꝓpō negatiua. q2 ergo ſic eſt (⁊ vl'is ꝓpō affirmatiua eſt potior negatiā) .i. q̄ȝ negatiua (⁊ notior) notior qdem eſt affirmatiua (q2 negatiua nota eſt ꝑ affirmatiuā. ⁊ prior eſt affirmatiua) ſu. q̄ȝ negatiua (ſicut p̄us enim eſt eē q̄ȝ nō eē. q̄re poti⁹ eſt p̄ncipiū demōſtratiue) .i. affirmatiue demōſtrationis (q̄ȝ negatiue dignioribus aūt principijs vtiṫ dignior) . q. d. q̄ q̄ vtitur dignioribus principijs eſt dignior. ⁊ q2 hōꝰ eſt affirmatiua. ideo ipſa dignior. ❡ Dubitaret forte aliquis q2 videtur hec ratio eſſe eadeȝ cuȝ p̄cedentibus. vȝ. q̄ negatiua eſt minus nota q̄ȝ affirmatiua. q2 ꝓbatur per affirmatiuā. hoc etiā dicebant rōnes ſuperiores. ❡ Dōm q̄ iſta prioritas vel pōt accipi ſm̄ ordinem ſillogiſticū vel ſm̄ apprehēſionē itellectus. vtroq̄ȝ āt mō aūt affirmatiua p̄cedit negatiuā ⁊ ē notior ipſa. nā ſemꝑ in nō facere intelligitur facere. ⁊ oīno in negatiōe dictio. i. affirmatio. vt dicitur in elenchis. non enī poſſumus intelligere obliquū niſi ꝑ rectū. nec negationē

niſi p affirmationē.eſt ḡ intētio phi q̄ ſ3 apphenſionē intellectus nr̄i vlis affirmatiua imediata q̄ eſt pncipiū demr̄atiōis affirmatiue ē poꝛ ꝛ notioꝛ q̄3 ppō imediata negatiua q̄ ē pncipiū demr̄atiōis negatiue.ꝛ quātū3 ad hoc vadit hec rō qnta. Rurſus ſi iſta nr̄a apprehēſio explicetur p ſill'3 apparebit q̄ negatiua pbabit̄ p affirmatiuā.ꝛ nō ecōuerſo.ergo affirmatiua poꝛ ꝛ notioꝛ.ꝛ q̄tū ad hoc vadit qḋ ſupius dicebat̄.quō aūt rōnes ādicte differāt manifeſtū ē p iā dicta.⁋ Ulteri⁹ dubitaret forte aliquis quō eē ſit p̄us q̄3 nō eē.⁋ Dō3 q̄ iuxta regulā phi datā i 9° metaphiſice d̄ actu ꝛ potētia.poſſum⁹ ſilr̄ dicere de eē ꝛ de nō eē.nā i eodē generabili ꝛ corruptibili potentia p̄cedit actū.vt p̄us fuit ſoꝛ.in potētia q̄3 eēt in actu.ſimplr̄ tn̄ actus p̄cedit potētiā nā cū potētia nō reducat̄ in actū niſi p actū ſi act⁹ nō p̄cederet ſimplr̄ potētiā entia poſſent eſſe ſi nihil actu eēt.qḋ eſt abſurdū dicere.ſic dicemus de eſſe ꝛ de nō eſſe.nā in eodē gn̄abili ꝛ corruptibili nō eē p̄cedit eſſe ſimplr̄ tn̄ eſſe p̄cedit nō eſſe.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Adhuc principalioꝛ eſt:ſine eni3 demonſtratiua non eſt priuatiua.

⁋ Adducit ſextā ꝛ vltimā rōnē d.(Adhuc p̄ncipalioꝛ ē) ſu.affirmatiua q̄3 negatiua.qḋ p3.nā(ſine.n.demr̄atiua) .i.ſine affirmatiua(nō eſt p̄uatiua)ſed econuerſo pōt eē. dependet ergo p̄uatiua ab affirmatiua non ecōuerſo.eſt ergo affirmatiua principalioꝛ ꝛ per ꝯñs potioꝛ.⁋ Dubitaret forte aliqs.q2 vr̄ q̄ hec rō ſexta.ſit eadē cu3 ratione tertia.nā in rōne tertia dicebat̄ q̄ ſillus priuatiuus accipit ꝓpōnē affirmatiuā.ꝛ hic dicit̄ q̄ non eſt priuatiua ſine affirmatiua.ide3 ergo dicit̄ hic ꝛ ibi.⁋ Dōm q̄ aliud eſt eſſe efficacius ꝛ aliud eſt eē p̄ncipalius.nā efficacius ē qḋ plus agit.principalius aūt eſt ſine quo aliud nō agit.ꝛ vtrūq3 h3 ꝓpoſitio affirmatiua.nam plus agit q̄3 negatiua:ꝛ ſine ea nihil facit negatiua.q̄re ſi aliquo mō ſunt eadē v̄ba in hac ratiōe ſexta ꝛ in tertia.nō tn̄ ſunt ꝓpter idē inducta.nam tertia ratio innitit̄ huic excellentie.q2 affirmatiua plus facit ꝛ eſt efficacioꝛ ꝛ eius actio ad plura ſe extendit.hec autem vltima ratio magis innititur huic excellentie q̄ affirmatiua eſt principalioꝛ.quia ſine ea negatiua nihil poteſt facere.

Quod quidem cathegorica priuatiua ſit dignioꝛ manifeſtum eſt:et ad impoſibile ducente.

⁋ Poſtq̄3 phs probauit q̄ demr̄atio vlis ſit potioꝛ particulari.ꝛ q̄ affirmatiua ſit potioꝛ negatiua. In parte iſta vt dicebatur declarat q̄ oſtenſiua ſit potioꝛ ducente ad impoſſe.Demōſtratio aūt oñſiua duplex eſt q̄dā affirmatiua q̄dā negatiua.iō duo facit q2 primo oñdit q̄ demōſtratio oñſiua negatiua ſit potioꝛ ducente ad impoſſibile.2° ex hoc concludit q̄ affirmatiua ſit potioꝛ ducente ad impoſſibile.nam ſi affirmatiua oñſiua eſt potioꝛ negatiua oñſiua.negatiua aute3 oñſiua eſt potioꝛ ducēte ad īpoſſibile.ꝯñs eſt q̄ ꝛ ipſa affirmatiua ſit potioꝛ ducente ad ipoſſe.ſcd̄a ibi.circa finem lectiōis.(Quare hac q̄dē.) Circa primū tria facit.q2 p̄mo ꝓponit qḋ intēdit.2° p̄mittit q̄dā neꝫaria ad ꝓpoſitu3.3° ex his q̄ dixerat concludit intentu3.ſcd̄a ibi.(Opoꝛtet aūt ſcire.)tertia ibi.(Si igit̄ ex notioꝛibus.)Dicit ḡ(q̄ q̄de3 cathegorica p̄uatiua).i. demr̄atio oñſiua p̄uatiua(ſit dignioꝛ ducente ad impoſſibile manifeſtū eſt)ſu.ex dicēdis.⁋ Nōndū aūt quoſdā exponere ſic textū hunc vt h̄ intēdat phs pbare q̄ demōſtratio affirmatiua oñſiua ſit dignioꝛ ducente ad impoſſe vn̄ ſic exponunt lr̄a3 q̄ q̄dē demr̄atio cathegorica.i.affirmatiua ſit dignioꝛ p̄uatiua.q.d.q̄ cu3 ſit ita q̄ demr̄atio cathegorica.i.affirmatiua ſit dignioꝛ p̄uatiua ex hoc manifeſtum eſt ad impoſſe ducēte ſu.q̄ ſit dignioꝛ affirmatiua.ſed circa finē lectiōis hoc idē dr̄.vn̄ videt̄ eē q̄dā iutilis receptio.ipſe ēt textus ſequens magis ꝯſonat exponi prime.⁋ Notandū ēt q̄ lr̄a quā exponit Auer.cōmē.plane oñdit q̄ hec lr̄a.v3.cathegorica priuatiua d3 exponi ꝓ oſtenſiua p̄uatiua.nā vbi nos hēmus cathegorica priuatiua.lr̄a quā exponit Auer.h3 ſillus rectus negatiuus.conſtat aute3 q̄ demr̄atio recta eſt demr̄atio oñſiua.ad ipoſſibile aūt nō eſt demr̄atio recta.ſed curua ꝛ reflexa.nam ſemper in omni tali demr̄atiōe ex oppoſito ꝯcl'onis fit reflexio ad oſtēdēdū oppoſitū alicuius p̄miſſaꝝ.q̄ ſi dicat̄ q̄ nr̄a trāſlatio h3 cathegorica.ꝛ alia trāſlatio h3 affirmatiua:dici d3 q̄ hoc fuit culpa trāſlatoꝛis.nā phs demr̄ationē demr̄atiuā aliqñ appellat cathegoricā ſiue affirmatiuā3:aliqñ oñſiuā trāſlatoꝛ cū deberet trāſferre oñſiua trāſtulit cathegorica.⁋ Dubitaret forte aliqs.vtr̄ ſit v̄a hec ꝯñā q̄ ponit̄ circa finē lectiōis.vel ſ3 quoſdam poſita eſt nūc.v3.q̄ ſi demr̄atio affirmatiua ſit potioꝛ negatiua q̄ ſit potioꝛ ducēte ad ipoſſe.⁋ Dō3 q̄ hec ꝯñā v̄a eſt duplr̄ p̄mo q̄dē q2 oīs demr̄atio ad ipoſſe aliquo mō eſt demr̄atio negatiua vel ipſa3 ꝓponendo vel ipſa3 ex datis ab aduerſario aſſumēdo.vt ſi vellē ꝓbare q̄ nullu3.b eſt.a.demr̄atiōe ducēte ad impoſſe vterer ꝓpōne negatiua ipſa3 ꝓponēdo.ſi vero vellē ꝓbare p talē demr̄ationē ꝯtrariā ꝓpoſitionis aſſumpte.v3.omne.b.eſt.a.vterer ꝓpōne negatiua data ab aduerſario.v3.nullum.b.eſt.a.demonſtratio ergo ad impoſſibile nunq̄3 eſt immunis a negatiōe.ſi ergo demonſtratio affirmatiua eſt potioꝛ negatiua ꝛ ducens ad ipoſſibile nō eſt oīno imunis a negatiōe:ꝯñs eſt q̄ affirmatiua ſit potioꝛ ſic ducēte.2° hoc idē p3 ex dicendis.ꝓbabit̄.n.in lectione p̄ſenti q̄ demōſtratio oſtēſiua priuatiua ſit potioꝛ ducente ad ipoſſibile.ſi ergo ex dictis affirmatiua eſt potioꝛ negatiua:ꝛ ex dicēdis negatiua eſt potioꝛ ducente:ꝯñs eſt q̄ affirmatiua ſit potioꝛ ducente.q2 quicquid eſt potius vel dignius dignioꝛi ē dignius minus digno.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Opoꝛtet aūt ſcire q̄ ſit dr̄ntia ipſaꝝ.Sit igit̄ .a.in nullo.b.in.c.autē omni.b.neceē eſt in nullo .c.eſſe.a.ſic igit̄ acceptis demonſtratiua priuatiua erit demonſtratio:qm̄.a.in.c.non erit.

⁋ Premittit q̄dā neꝫaria ad ꝓpoſitū.Circa qḋ duo facit.q2 primo facit qḋ dcm̄ eſt.2° circa ea que dixerat mouet q̄dā cauillationē ꝛ ſoluit.ibi.(Non.n.ſi cōtingit.)Circa p̄mū q̄ttuoꝛ facit ſm q̄ q̄ttuoꝛ neceſſario ad ꝓpoſitum p̄mittit.na3 primo declarat quō habeat fieri demonſtratio oſtenſiua negatiua.2° quō habeat fieri ducens ad impoſſibile.3° dat dr̄ntiam inter vtrāq3 demr̄ationem.4° ex differentia data oñdit demonſtrationē oñſiuā p̄cedere ex p̄oꝛibus ꝛ notioꝛibus.ſecūda ibi.(Qḋ vero ad impoſſibile.)tertia ibi.(Termini q̄dem igit̄.)quarta ibi.(Non aute3 p̄oꝛ)Dicit ḡ.(Opoꝛtet aūt ſcire q̄ ſit dr̄ntia ipſaꝝ)q.d.q̄ p̄mo ꝓpoſuit hanc veritatem q̄ demr̄atio cathegorica.i.oñſiua p̄uatiua ſit dignioꝛ ducente ad impoſſibile:qḋ vt appareat o3 ſcire q̄ ſit dr̄ntia ipſa inter p̄uatiuam oñſiuā ꝛ ducente3 ad ipoſſibile.ꝛ p̄mo deſcribit q̄liter habeat fieri oñſiua p̄uatiua dicens(ſit igitur.a.in nullo.b.) hec eſt maioꝛ.nullum.b.eſt a.(in.c.autem omni.b.)hec eſt minoꝛ.omne.c.eſt.b.(neceſſe eſt ergo in nullo.c.eſſe. a.)hec eſt concluſio.nullum.c.eſt.a.ꝛ ſubdit q̄(ſic quidē igitur acceptis)ſu.premiſſis(erit demōſtratio p̄uatiua ꝛ demonſtratiua).i.oſtenſiua(qm̄.a.in.c.non erit).q.d.q̄ hoc mō oꝛdinando ſill'm ꝯcludit̄ p demōſtrationē oſtēſiuam negatiua.nullum.c.eſt.a.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Que v̄o ē p impoſſe ſic ſe h3 ſi opus ē demō

ſtare ꝙ.a.in.b.nõ ſit accipiẽdũ eſt affirmatiue .a.eſſe in.b.⁊.b.in.c.q̃re accidit ⁊.a.in.c.eſſe. hoc aũt ſit notũ ⁊ certũ ꝙ impoſſe ẽ ipſuz eſſe.

¶ Oñdit quõ hẽat fieri demſ̃ratio ad impoſſe.d.(Que vo ad impoſſe ſic ſe hʒ vt ſi opus ẽ demſ̃rare)ſu.p demſ̃rationez ad impoſſe(ꝙ.a.in.b.nõ ſit accipiẽdũ in affirmatiuã a.in.b.eẽ)iſta erit maior.oẽ.b.eſt.a.(⁊.b.in.c.)iſta eſt minor.oẽ.b.ẽ.c.(q̃re accidit.a.in.c.eẽ. hoc aũt ſit notũ ⁊ certũ ꝙ impoſſe eſt eẽ.)ſemꝑ.n.demſ̃ratio ad impoſſe ↄcludit ↄclonẽ manifeſte falſã.ex ↄclone manifeſte falſa ꝓbaꝛ oppoſitũ ꝑmiſſe eſſe verꝫ.vtputa ſi magis ẽ notũ ꝙ albedo nõ ſit nigredo q̃ ꝙ nõ ſit color cõgregatiuus ſi vellet ꝓbare ꝙ albedo nõ ſit color ↄgregatiuus vel ecõuerſo.i. ꝙ color cõgregatiuus nõ ſit albedo q̃rereꝛ ab aduerſario verꝫ.b.ſit.a.vel nõ.i.color ↄgregatiuꝰ ſit albedo vel nõ.qḋ ſi ↄcederet hrẽꝛ itẽtũ.qḋ ſi negaret diceret da oppoſituz. accipieꝛ ḡ oppoſita.vʒ.color cõgregatiuꝰ eſt albedo accipieꝛ ḡ alius terminus.c.nigredo ⁊ argueꝛ ſic.oẽ.b.eſt.a. i.oĩs color cõgregatiuus ẽ albedo.oẽ.c.ẽ.b.i.oĩs nigredo ẽ color ↄgregatiuus.ḡ omne.c.eſt.a.i.oĩs nigredo ẽ albedo. hoc aũt eſt falſuz ⁊ impoſſe.ḡ ⁊ illud ex quo ſeqꝛ.vʒ.ꝙ.b. ſit.a.i.color ↄgregatiuꝰ ſit albedo. ¶ Dubitaret forte aliqs.verꝫ ſemꝑ ſillꝫ ad impoſſe debeat hrẽ ↄclonem manifeſte falſam. ¶ Dõʒ ꝙ ſic̃ nõ cõcedẽti verꝫ opꝫ illud verꝫ declarare ꝑ aliqd verius.ꝓpter qḋ ꝑmiſſe debent eſſe veriores ↄclone.ſic ſi aliqs cõcedat falſuz opꝫ ꝙ impugneꝛ ducendo ipꝫ ad aliqd falſiꝰ.⁊ qꝛ in demſ̃ratiõe ad impoſſibile ſꝑ ex falſitate concluſionis ꝓbaꝛ eſſe falſitas in aliq̃ ꝑmiſſaꝝ:oꝫ ſemꝑ in omni tali demſ̃ratiõe ꝙ cõcluſio falſior ſit q̃ ꝑmiſſa.ideo dꝛ in textu q̃.a.eſſe in.c.i.ꝙ concluſum ſit notũ ⁊ certũ eſſe impoſſibile. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Termini qdẽ igiꝛ ſilr ordinanꝛ. Differt autẽ quo q̃lis ſit notior priuatiua propoſitio. Vtrũ igiꝛ ꝙ.a.b.nõ ineſt. aut ꝙ.a.c nõ ineſt. Cuʒ igitur eſt ↄclo notior q̃m nõ ẽ.a.in.b.ꝙ eſt ad impoſſibile ſit demonſtratio. Cum autez in ſillogiſmo ſit demonſtratiua eſt.

¶ Dat drñtiam ⁊ cõuenientiã inter vtrãqꝫ demſ̃ratiõez.d. ꝙ(termini qdẽ igiꝛ ſimilr ordinanꝛ)demſ̃ratio.n.oſtẽſiua ⁊ ad impoſſibile in hoc cõueniunt ꝙ vtrobiqꝫ termini ordinanꝛ ſimiliter.i.ordinanꝛ debite ſm modũ ⁊ figuraʒ ſillogiſticã.⁊ ſubdit ꝙ(differt in quo q̃lis ſit notior priuatiua ꝓpoſitio verꝫ igiꝛ q̃.a.b.non ineſt).i.vtruʒ maior negaꝛ(aut non eſt.a.in.c.).i.concluſio.q.d.ꝙ in hoc differt ſillꝰs oñſiuꝰ a ſillogiſmo ad impoſſibile.qꝛ in vno accipitur notior ꝙ.a.nõ ſit in.b.i.ꝑmiſſa.in alio accipiꝛ ꝙ.a.nõ ſit in.c.i.cõcluſio.ideo ait(cũ igiꝛ cõcluſio notior eſt q̃m nõ eſt ſit demonſtratio q̃ eſt ad impoſſibile.cuʒ aũt in ſillogiſmo)ſup.ſit notior.i.cuʒ ſit notior ꝑmiſſa q̃ eſt(in ſillogiſmo demſ̃ratiua).i.oñſiua(eſt).ſ.demſ̃ratio. ¶ Notandum autez ꝙ vt patere põt ex terminis ꝑaſſignatis.vtputa ſi magis ſit notuʒ ꝙ nigredo non ſit albedo q̃ ꝙ color cõgregatiuus non ſit albedo.ſiquis vellet ꝓbare ꝙ color congregatiuus non ſit albedo poſſet hoc ꝓbare oñſiue ⁊ ad impoſſe.ſed ꝓbãdo oñſiue acciperet ꝑmiſſaʒ notiorẽ in veritate.ꝓbando ad impoſſibile cõcluderet cõcluſionez notiorẽ in falſitate. Argueretꝛ.n.oſtenſiue ſic.nulluʒ.b.eſt .a.i.nulla nigredo eſt albedo.omne.c.eſt.b.i.oĩs color congregatiuus eſt nigredo.ergo nullum.c.eſt.a.i.nullus color congregatiuus eſt albedo.hec quidem ꝓcedit ex notioribus.qꝛ vt ſupponebaꝛ notius eſt.b.nõ eſſe.a.i.nigredinez non eſſe albedinez q̃.c.non eſſe.a.i.colorẽ ↄgregatiuũ nõ eẽ albedinẽ.demſ̃ratio aũt ad impoſſe econtrario faceret.ex .c.n.nõ eẽ.a.i.ex ↄclone ꝓbaret.b.nõ eſſe.i.ꝑmiſſaʒ.quantum ḡ ad ꝑmiſſas ꝓcedit demſ̃ratio ad impoſſe ex minus notis.in demſ̃ratiõe eni ad impoſſe eſt aliqua ꝑmiſſarum minus nota in falſitate:⁊ oppoſita eius minus nota in veritate.concl̃o autez ſe hʒ econuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Natura aũt prior eſt q̃ eſt ꝙ.a.in.b.nõ ſit q̃ .a.in.c.priora.n.concluſione ſunt ex qbus eſt concluſio. Eſt aũt q̃.a.qdẽ in.c.nõ eẽ ↄcluſio. .a.autem in.b.ex quibus eſt concluſio.

¶ Ex differẽtia data oñdit demſ̃rationẽ oſtẽſiuã eẽ ex ꝑoribus ⁊ notioribus.nã ſi demſ̃ratio oñſiua accipit notiorez ꝑmiſſam cõcludit notiorẽ ↄcluſionez:oñſiua eſt ex notioribus.non aũt illa q̃ eſt ad impoſſibile.⁊ ex hoc ſeqꝛ ꝙ oñſiua teneat ordinẽ nãlẽ.eſt.n.nãle ꝙ ꝑmiſſe ſint notiores ↄcluſione.ad ipoſſibile aũt tenet ordinem q̃ſi ↄ naturaʒ.iõ ait ꝙ(nã aũt ꝑor qdẽ eſt ꝙ.a.in.b.nõ ſit q̃.a.i.c.) nõ eſſe.q.d.ꝙ nãliter ꝑmiſſa dʒ eẽ notior cõcluſiõe.⁊ hoc facit demſ̃ratio oñſiua ꝙ.ſ.accipit.a.nõ eſſe in.b.i.ꝑmiſſã notiorẽ q̃.a.nõ eſſe in.c.i.q̃ ↄcluſionẽ.vñ ſubdit ꝙ(priora aũt)⁊ notiora(ſunt cõcluſiõe ex qbus eſt cõcluſio)ſu. oñſiua.⁊ ſubdit ꝙ(eſt aũt q̃ eſt.a.qdẽ in.c.nõ eſſe concluſio.a.aũt in.b.).ſ.nõ eſſe(ex qbus eſt cõcluſio).i.ex ꝑmiſſa.tunc ḡ eſt ſupplenda ratio ꝙ cuʒ oñſum ſit ſupra ꝙ demõſtratio oñſiua negatiua accipit.b.nõ eſſe.a.notius q̃ .c.nõ eſſe.a.ꝑꝫ ꝙ talis demſ̃ratio notiores accipit ꝑmiſſas ⁊ eſt ex notioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non enim ſi contingit remoueri aliquid hoc concluſio eſt.illa autem ſunt ex quibus.

¶ Remouet circa ꝑacta q̃dã cauillatiõez.Circa qḋ duo facit.qꝛ ꝑmo ponit cauillationez.2º eã remouet.ibi(Sed hoc qdẽ.)Poſſet.n.qs cauillare circa ꝑacta.d.ꝙ cum in demſ̃ratõe ad ipoſſibile ex falſitate ↄcluſionis arguaꝛ falſitas alicuius ꝑmiſſaꝝ.vł ex nõ eẽ ↄcluſionẽ arguaꝛ non eſſe ꝑmiſſaʒ ꝙ talis demõſtratio ꝓcedit ex ꝑoribus ⁊ ex notioribus.nã facto ſillo i regreſſuʒ q̃n ex nõ eſſe ↄcluſionẽ ↄtingit nõ eſſe ꝑmiſſaʒ in tali regreſſu diceret aduerſarius ipſuʒ nõ eẽ ↄclonẽ ſe hʒ ſic̃ ꝑmiſſa ⁊ ipſa itẽrẽptio premiſſe ſe hʒ vt ↄclo.⁊ qꝛ vt dcm̃ eſt in tali ſillo interẽptio ↄclonis eſt notior q̃ interẽptio ꝑmiſſe.iõ in ipſo regreſſu ꝑmiſſa eſt notior.hanc ergo cauillationẽ remouẽs ait ꝙ (non.n.ſi cõtingit aliqd remoueri).i.interimi vt hʒ alia tranſlatio.(hec)aũt q̃ interimiꝛ.ſ.(ẽ ↄclo.illa aũt ſunt) ſup.ꝑmiſſe(ex qbꝰ eſt)ſup.talis interẽptio.tunc ergo eſt ſupplenda rõ ꝙ cũ ex interẽptione cõcluſionis interimaꝛ ꝑmiſſa interẽptio cõcluſionis ſe hẽbit ſicut ꝑmiſſa.in hoc ergo ſtat tota cauillatio ꝙ qꝛ ex interemptiõe cõcluſionis arguaꝛ interemptio ꝑmiſſe.videꝛ ex hoc ꝙ poſſumus dicere ꝙ interemptio ꝑmiſſe ſit cõcluſio.⁊ interẽptio cõcluſionis ſit ꝑmiſſa.⁊ videtur ex hoc etiaʒ ꝙ poſſumus vlterius arguere ꝙ demonſtratio ad impoſſibile accipiat notiores premiſſas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed hoc qdẽ ex quo ſillogiſmus ẽ.qḋ vtiqꝫ ſic ſe hʒ:quare aut vt totũ ad partem:aut pars ad totũ ſe hʒ.ſed que ſunt.a.c.⁊.a.b.propoſitiones non ſic ſe habent adinuicem.

¶ Remouet hãc cauillatiõez.d.(Sʒ hoc qdẽ)ſu.ẽ illud (ex quo eſt ſillꝰs qḋ vtiqꝫ ſic ſe hʒ q̃n aut totũ ad ꝑtez:aut ſe hʒ ſic̃ ꝑs ad totũ.ſed q̃ ſunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpõnes).i.ↄclo ⁊ ꝑmiſſa ſiue interẽptio cõcluſionis ⁊ itẽrẽptio ꝑmiſſe(nõ aũt ſic ſe hñt adinuicẽ)ſupplẽdũ eſt ḡ hꝰ dcm̃ ꝙ qꝛ in regreſſu cũ ex interẽptione cõcluſionis īterimiꝛ ꝑmiſſa nõ

reſeruat̃ forma ſillogiſtica. ideo non poſſumus dicere ex hoc ꝙ demõſtratio ad impoſſibile ſit ſillis ex notioribus. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ illud ex quo eſt ſillogiſmus ſe hʒ ſicut pars ad totuʒ. aut ſicut totũ ad partẽ. ¶ Dicẽdum ꝙ illud ex quo ẽ ſillis ꝓprie eſt medius terminus. medius aũt terminus ſe hʒ ad extremitates vel ſicut pars ad totũ. vel totũ ad ptẽʒ. naʒ in ſcḋa figura medius terminus in vtraqꝫ ꝓpõnẽ ſic ſe hʒ ſicut totũ ad ptẽ. qꝛ in vtraqꝫ ꝑdicat̃. in tertia aũt in vtraqꝫ ꝓpõne ſe hʒ ſicut pars ad totuʒ. qꝛ in vtraqꝫ ſubijcit̃. in pma vo medius terminus ſe hʒ in maiori ſicut pars ad totũ qꝛ ibi ſubijcit̃. i minori aũt ſicut totuʒ ad partẽ qꝛ ibi ꝑdicat̃. eſt ergo intẽtio phi dicere ꝙ illud ex quo eſt ſills. i. ex quo infert̃ aliqd ſillogiſtice oʒ ꝙ ſe habeat ſicut totũ ad partẽ. vel ſicut pars ad totũ. i. oʒ ꝙ ſit ordinatũ debite ſm modũ ⁊ figurã ſillogiſticã. hoc aũt modo non ſe hñt. a. c. ⁊. a. b. i. ↄclo ⁊ ꝑmiſſa in demonſtratione ad impoſſibile. cum. n. in tali demõſtratione ex interẽptione. a. c. i. cõcluſionis regredimur ad interimendum. a. b. i. ꝑmiſſaʒ. in tali. n. regreſſu non ſeruat̃ illa ꝓportio totius ad partẽ vel econuerſo. i. nõ reſeruat̃ ibi debitus ordo ſillogiſticus. ſic. n. regredi non eſt ſillogiҁare. ⁊ qꝛ non reſeruatur debitus ordo ſillogiſticus. non poſſumus dicere ꝙ in tali regreſſu ipſa concluſio vel interemptio eius ſic ſe habeat ſicut premiſſa. ⁊ id qḋ interimitur ſe habeat ſicut concluſio. nec poſſumus vlterius ex hoc dicere ꝙ talis demonſtratio propter huiuſmodi regreſſuʒ procedat ex prioribus vel ex notioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Si igit̃ ex notioribus ſit ⁊ credibilioribus dignior eſt. ſunt enim vtreqꝫ ex non eſſe credibiles. ſed hoc quidem ex priori. illa vero ex poſteriori potior ſimpliciter vtique erit ea que eſt impoſſibilis demonſtratio priuatiua.**

¶ Poſtqꝫ phs declarauit quõ habeat fieri demõſtratio oſtenſiua priuatiua ⁊ quo modo habet fieri demõſtratio ad impoſibile ⁊ dedit dr̃iam inter vtrãqꝫ demõſtrationem ⁊ ex dr̃ntia data oʒ ꝓceſſuʒ in demõſtratiõe oñſiua eẽ naturalẽ ⁊ eſſe ex prioribus ⁊ ex notioribus. In iſta parte ex oĩbus his dictis infert cõclonẽ intentã. vʒ. ꝙ demõſtratio oñſiua ꝑuatiua ſit potior. qꝛ ꝓcedit ex prioribus ⁊ notioribus qꝫ ducẽs ad impoſſibile que ꝓcedit ex poſterioribus. iḋ ait. (Si igit̃ ex notioribus ⁊ credibilioribus dignior eſt). ſ. demonſtratio (ſunt aũt vtreqꝫ) demõſtrationes (credibiles ex non eſſe). i. vtraqꝫ demõſtratio tam oñſiua priuatiua qꝫ ducens ad impoſſibile facit fidem ꝑ nõ eſſe: aliter tñ ⁊ aliter. ideo ſubdit ꝙ (hec qdem). ſ. oñſiua ꝑuatiua (ex priori). i. facit fidẽ ex nõ eſſe priori. i. ex ꝑmiſſa negatiua priori (illa vero que ẽ ad impoſſibile ex poſteriori). i. facit fidem ⁊ eſt credibile ex nõ eſſe poſteriori. i. ex interẽptiõe ↄclonis. ⁊ qꝛ ſic ẽ (vtiqꝫ ꝑuatiua demonſtratio). ſ. oñſiua (erit ſimplr̃ potior ea). i. qꝫ illa q̃ eſt ad impoſſibile. ¶ Dubitaret forte aliquis. qꝛ videt̃ ꝙ vtraqꝫ demonſtratio tã oñſiua negatiua qꝫ ducẽs ad impoſſibile ſit ex nõ eſſe priori. nã oñſiua ẽ ex nõ eẽ priori. qa ibi ꝑmiſſa negatiua ex q̃ infert̃ ↄclo negatiua eſt notior. ⁊ ꝑ ↄñs dignior ⁊ prior cognitiõe. qꝛ de tali prioritate hic loquimur. ſic etiã ⁊ in demõſtratiõe ad impoſſibile credibilitas eſt ex nõ eſſe priori nõ ex nõ eſſe poſteriori vt dicit auctor in lr̃a. nã credibilitas in tali demõſtratiõe ẽ ex non eẽ ↄclonis. ſed ↄſtat in tali demõſtratione nõ eſſe ↄclonẽ eſt notius. ⁊ ſi ẽ notius eſt prius. ergo credibilitas ibi eſt ex nõ eſſe priori. ¶ Dicendũ ꝙ duplr̃ eſt prius qñtũ ad pñs ſpectat. vʒ. ſm veritatẽ ⁊ ſm ordinẽ ſillogiſticuʒ. ſm veritatem. n. ſi bona ſit demõſtratio ad impoſſibile ſemꝑ ex priori nõ eſſe ꝓbat̃ non eſſe poſterius. vt ex nõ eſſe ↄclonis qḋ debet eẽ magis totum ⁊ prius cognitione ꝓbat̃ nõ eſſe alicuius ꝑmiſſaʒ. qḋ dʒ eſſe minus ⁊ poſterius cognitiõe. ſed lʒ demõſtratio ad impoſſibile ꝓcedat hoc mõ ex priori nõ eſſe. tñ ſʒ ordinẽ ſillogiſticuʒ ꝓcedit ex poſteriori. qꝛ ex nõ eſſe ↄclonis q̃ ſʒ ordinẽ ſillogiſticũ ẽ poſterior probat aliqꝫ ꝑmiſſaʒ nõ eſſe q̃ ſm talẽ ordinẽ eſt prior. ⁊ in hoc differt a dẽmõſtratiõe oñſiua. qꝛ ꝑuertit ordinẽ ſillogiſticũ. nec ſʒ ordinẽ nãleʒ. nã. n. ſillogiſmi ſꝫ regrit ꝙ ꝑmiſſe ſint notiores ↄclone ⁊ nõ ecõuerſo. ¶ Ulteriꝰ forte dubitare aliqs. qꝛ videt̃ falſũ ꝙ vtreqꝫ. vʒ. taʒ demõſtratio ꝑuatiua oñſiua qꝫ ducẽs ad impoſſibile quelibet ſit credibilis ex nõ eſſe. de negatiua. n. oſtenſiua verũ eſt. qa nõ eſſe qḋ accipit̃ in ꝑmiſſis. i. ex negatiõe alicuius ꝑmiſſaʒ ſit fides ꝙ non ſit ↄclo. vel fides de cõcloe negatiua: immo aliqñ ſit fides ex affirmatiua. nam ſi cut cum debet per impoſſibile ꝓbari negatiua vera cõcludit̃ affirmatiua falſa. ⁊ tunc ex nõ eſſe ſit fides. qꝛ oppoſitum ↄcluſionis eſt non eſſe. ſed ſi debeat ꝓbari affirmatiua vera per impoſſibile opʒ ꝙ ↄcludat̃ negatiua falſa. tunc ergo nõ ſiet fides ex negatione. ſed ex affirmatione. nam in ſillogiſmo ad impoſſibile ſemper ſit fides ex oppoſito ↄclonis. oppoſitum autem ↄclonis negatiue eſt affirmatio. ſiet ergo tunc fides ex affirmatione ⁊ ex eſſe. nõ ex nõ eẽ. ¶ Dicẽdũ ꝙ ſillogiſmus ad impoſſibile ſemꝑ facit fideʒ ex nõ eſſe: quia ſemꝑ facit fidẽ interimendo ↄcloneʒ. interimere aũt ↄclonem eſt ↄclonẽ nõ eſſe. iſtud tñ nõ eſſe aliquando equipollet affirmationi. qꝛ ſi concluſio ſit negatiua faciet fidẽ ex nõ eſſe ↄclonẽ qḋ equipollebit affirmatiõi. quia nõ eẽ negationeʒ eſt eſſe affirmationẽ. pʒ ergo quõ demonſtratio ad impoſſibile ſemper facit fidẽ ex nõ eſſe. Uel poſſumus aliter ſoluere ꝙ rõ phĩ ꝙ oſtenſiua ſit potior ducente ad impoſſibile nõ fundat̃ ſuꝑ eſſe. ſed fundat̃ ſuꝑ hoc ꝙ oſtenſiua accipit premiſſas priores ⁊ notiores. ad impoſſibile accipit ↄclonẽ notiorẽ. in tali. n. ſillogiſmo ſemper ↄclo debʒ eſſe notior in falſitate. ⁊ oppoſitum eius ex quo ꝓbatur oppoſitum alicuius ex premiſſis debet eſſe notius in veritate. hoc aũt debet eſſe commune in omni demõſtratione ad impoſſibile. propter qḋ omnis demõſtratio ad impoſſibile habet quẽdã defectum. quia ibi eſt ꝓceſſus quodãmõ cõtra naturam ſillogiſmi demõſtratiui. cuius natura eſt accipere premiſſas notiores. ꝙ ergo phꝰ ait ꝙ vtreqꝫ demonſtrationes tam oſtenſiua ꝑuatiua qꝫ ducens ad impoſſibile ſunt credibiliores ⁊ faciunt fideʒ ex nõ eſſe. põt dici ꝙ vt patuit nunqꝫ demõſtratio ducens ad impoſſibile eſt immunis a negatione. ⁊ qꝛ nunqꝫ eſt immunis a negatiõe dr̃ ſemper facere fidem ex non eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quare ⁊ hac dignior ꝑdicatiua. manifeſtũ ẽ etiam ꝙ ⁊ ea q̃ eſt impoſſibilis potior eſt.**

¶ Quia ꝓbatum eſt ꝙ negatiua oñſiua eſt potior ea que eſt ad impoſſibile. iḋ ex hoc. vt dicebat̃. concludit ꝙ affirmatiua ſit potior. iḋ ait. (Quare predicatiua). i. affirmatiua (hac). i. negatiua (dignior) ſuꝑ. eſt. ⁊ quia ſic eſt (manifeſtũ eſt ꝙ) ꝑdicatiua cũ ſit dignior qꝫ negatiua (ꝙ eſt ⁊ potior). i. dignior (ea). i. qꝫ illa (q̃ eſt ad impoſſibile.) dignꝰ. n. digniore vt ſupra dicebatur eſt dignius minus digno.

TErtior autem ⁊ prior eſt ſcientia que cunqꝫ ipſiꝰ quia. ⁊ propter quid eadem eſt. ſed non eſt ipſius extra eam que eſt propter quid.

¶ In toto aũt iſto libro poſterioꝝ tradit̃ ars quõ ↄtingat ſcire ꝑ demonſtrationẽ. vñ omnia q̃ dicunt̃ tam in primo qꝫ in ſecundo ad hoc referẽda ſunt. ſm aũt hoc totus iſte liber primus diuidebat̃ in ptes duas. qꝛ in pma agebatur de demonſtratione ſm ſe. in ſecunda vero de demonſtratione prout vna demonſtratio comparatur ad aliam.

τ ſicut dupl'r poſſumus loq de demõ̃ratione. ſic dupliciter poſſumus loq de ipſo ſcire. nã de ipſo ſcire poſſumus loq ſimpl'r put accipit ſimpl'r. vʒ. ꝙ ſcire ē ꝑ cãm cognoſcere τ quoniã illius eſt cã τ ꝙ nõ cõtingit aliter ſe hr̃e. τ ſic loqui vel ſic cõſiderare de ſcire ptinet ad pmã ptem huius libri pmi. vbi agit̃ de demõ̃ratiõe ſʒ ſe. Secũdo mõ poſſumus loq de ſcire cõparatiue. vʒ. put vnũ ſcire cõparatur ad aliud ſcire vel put vl'r ſcire comparat̃ ad opinari τ ad alios habitus cognitionis. ſic ergo poſſumus hãc partem ad pcedētē cõtinuare. vʒ. ꝙ poſtq̃ phus determinauit de ſcire ſimpl'r τ de demõ̃ratione ſm ſe. τ etiaʒ determinauit de demonſtratione cõparatiue comparãdo vnã demonſtrationeʒ ad aliã. In parte iſta determinat de ſcire comparatiue comparando vnũ ſcire ad aliud ſcire τ cõparando ad opinari τ ad alios hitus cognitiuos. duo ergo facit. qꝛ primo cõparat vnum ſcire ad aliud. 2° comparat ſcire ad opinari τ ad alios habitus cognitiuos. ibi. (Scibile autem τ ſcientia differunt ab opinari.) Circa primum duo facit. qꝛ pmo cõparat ſcire ad ſcire oñdens que ſciētia ſit certior τ q̃ minus certa. 2° comparat ipſum ſcire ſiue ipaʒ ſcientiã ad ſuũ ſubm τ ad ſua principia a qbus hʒ diuerſitatē τ vnitatē. ibi. (Una autē ſciētia eſt.) Circa pmũ tria facit ſm ꝙ tripl'r oñdit vnã ſciam eſſe alia certiorē. ſcđa ibi. (Et q̃ nõ eſt de ſubiecto.) tertia ibi. (Et q̃ eſt ex minoribus.) Dicit ergo ꝙ (ſcientia aũt eſt certior τ pꝛior q̃ eſt eadē ipſius qꝛ. τ ppter qd. ſed nõ ipſius qꝛ. extra eã q̃ eſt propter qd) q. d. ꝙ ſcĩa illa que ſimul vna τ eadē ex ꝑte ꝯſiderat qꝛ. τ ppter qd eſt pꝛior τ certior. ſʒ nõ eſt potior τ certior illa q̃ eſt ipſius qꝛ. extra τ ſeparatim a ppter quid. ¶ Dubitaret forte aliqs. quõ ſcientia aliqua ſit ipſius qꝛ. tñ. aliqua ipſius qꝛ. τ ppter quid. ¶ Dõm ꝙ ſcire qꝛ. eſt tripliciter. vel ꝑ cãm remotã. vel per effectũ remotũ. vel ꝑ effectũ quēcũqꝫ. Scire aũt ppter qd. eſt ſcire ꝑ cãm cõuertibileʒ τ adequatã. ille aũt q nouit cãm cõuertibilē τ adequataʒ ſciens ppter qd. de facili põt ſcire ipm qꝛ. ideo talis dicit̃ ſcire vtrunqꝫ. ſʒ ſciens ꝑ cãm remotã ſciēs ſic qꝛ. nõ de facili ſcit ppter qd. i. cãm pximaʒ τ adequatã. talis aũt dr̃ ſcire qꝛ ſeparatim a ppter qd ſciens etiã ꝑ effectum ſiue pximũ ſiue remotum nõ ſtatim ſcit propter qd. licʒ forte admiret̃ vt ſciat. nam ex admirari ceperunt phi philoſophari. vt dicit̃ in primo metaphyſice. ſic ergo facile eſt exponere lr̃am phi. nã ſcientia acqſita ꝑ cãm adequatam dicentē ppter qd. eſt multo certior τ pꝛior q̃ acqſita ꝑ cãm remotã τ per effectus: q ſunt demõ̃ratiões qꝛ. Alio mõ põt exponi lr̃a phi τ forte magis ſm intentionem phi vt dicatur ſcientia conſiderans ſimul propter quid. τ quia. ſcientia ſubalternans. ſcientia autem conſiderans quia. extra ſeparatim a propter quid. dicatur ſcientia ſubalternata. qđ nõ ſic intelligendũ eſt ꝙ ſciētia ſubalternãs cõſideret oĩa qꝛ. de qbus ꝯſiderat ppter qd. nã vt ſupra dicebatur multotiens aliq̃ ſciētie ppter altitudinē ſcientes ipʒ ppter qd. neſciunt ipſuʒ qꝛ. nõ de oĩbus g̊ de qbus ſciunt ppter qd. ſciunt qꝛ. ſed ecõuerſo de oĩbus de qbus ſciunt qꝛ. ſciunt ppter qd: de nullo. n. cõſiderat geometra qꝛ. de quo neſciat ppter qd niſi ſit ꝑ ſe notũ vel valde pximuʒ ei qđ eſt ꝑ ſe notũ. ſcientia g̊ ſubalternãs τ ſi ſm q̄ huius conſiderat ppter qd. ſepatũ a qꝛ. nunq̃ tñ conſiderat qꝛ. ſeparatũ a ppter qd. nam ſciētia ſubalternãs ſʒ ꝙ huius de nullo ſcit qꝛ. de quo neſciat ppter qd. ſed ſciētia ſubalternata conſiderat qꝛ. ſeparatũ a ppter qd. vt ꝑſpectiuus ſm ꝙ huius de multis ſcit qꝛ. de qbus neſcit ppter quid. ſed ſupponit illa a geometra tanq̃ a ſupiori artifice. diximus aũt ꝙ ſcientia ſubalternãs ſm ꝙ huius nihil ſupponit de quo neſciat reddere cãm niſi illud ſit per ſe notum vel ppinquũ. nam geometra ſupponit ꝙ lʒ de puncto ad punctũ rectã lineã ducere. pbat̃ tñ hoc ĩ ſexto phyſicoꝝ. vbi oñdit ꝙ inter q̃libet duo pũcta cadit linea media ſed hoc nõ accipit geometra vt ſubalternãs. ſʒ vt dependēs ab alia ſcĩa. ſciētia g̊ vt ſubalternãs τ vt nõ dependēs de nullo cõſiderat qꝛ. de quo nõ cõſideret ꝑꝑ qd. Uel poſſumus dicere ꝙ hoc ē valde ppinquũ ei qđ eſt q̃ſi ꝑ ſe notũ. τ iõ deſpicit geometra ſuꝑ hoc demõ̃rationem adducere. Poſſumus ēt τ tertio videre ꝙ de paucis vel de vno aliq̃ pticulari nõ eſt curãdũ. qñ ergo dr̃ ꝙ illa ſciētia eſt minꝰ certa q̃ cõſiderat qꝛ. ſeparatũ a ppter qd. intelligēdũ ē qñ in pluribꝰ τ in multis ita ſe hʒ. ſʒ q̃do in aliq̃ vna ppõne ita ſe hʒ nõ eſt multũ curãdũ. Eſt g̊ intentio phi. q̄ ſciētia ſubalternãs eſt certior eo ꝙ nõ ꝯſiderat qꝛ. ſeparatũ a ppter qd. i. nõ ꝯſiderat qꝛ. qđ neſciat reſoluere in ppter qd τ i cãʒ. ſcĩa aũt ſubalternata ē minus certa. qꝛ ꝯſiderat qꝛ. ſeparatũ a propter qd. i. conſiderat qꝛ. qđ ſm ꝙ huius neſcit reſoluere in propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que non eſt ex ſubiecto illa que eſt de ſubiecto. vt arithmetrica armonica.

¶ Ponit ſecundam comparationeʒ vel dat ſecũdũ documentũ ad cognoſcendum ſcientiã certiorē dicens. (Et q̃ nõ eſt de ſubiecto) ſu. ſenſibili. i. ſcientia que ē magis abſtracta τ minus nr̃alis eſt ſu. pꝛior τ certior (illa). i. q̃ illa (que eſt de ſubiecto). ſ. ſenſibili. i. q̃ illa que eſt minus abſtracta q̃ eſt magis de ſubiecto ſenſibili (vt ariſmetrica) que eſt de numero ſimpliciter eſt certior. quia eſt magis abſtracta q̃ (armonica). i. q̃ muſica que eſt de numero contracto ad aliquid ſenſibile τ relato ad ſonum. ¶ Dubitaret forte aliquis. qꝛ videt̃ iſtud documentum eſſe ideʒ cuʒ pmo. nã ariſmetrica τ armonica ſic ſe habēt ꝙ vna eſt ſubalternans. alia ſubalternata. vna dicit pꝛopter quid. τ alia qꝛ. ¶ Dõm q̄ hoc 2m documentum eſt aliud a pmo. pmum. n. documētũ innitit̃ huic veritati ꝙ cauſa eſt certior effectu. nam effectus non eſt notus ſimpliciter niſi per cauſam. τ propter qđ vnũqđqꝫ τ illud magis. erit ergo cauſa ſimpliciter notior τ certior effectu. τ qꝛ ſcientia dicens propter qd ꝯſiderat cãm. dicēs qꝛ. cõſiderat effectũ. ꝯñs eſt ꝙ ſcĩa ppter qd. certior ſit ſcĩa qꝛ. Hoc aũt 2m documētum innitit̃ huic veritati q̄ forma ꝑ ſe loquēdo eſt notior q̃ materia. nam materia non cognoſcit̃ niſi ꝑ analogiã ad formã. τ qꝛ ſcientia magis abſtracta ē ſcientia magis formalis minus abſtracta eſt magis materialis. ꝯñs eſt ꝙ ſcĩa que eſt minus de ſubiecto ſenſibili tanquam magis abſtracta τ formalior ſit certior q̃ ſcĩa magis de ſubiecto ſenſibili que eſt mãlior. differũt ergo hec duo documenta formal'r. põt tñ eē in eodē ſubiecto. vt illa eadē ſcĩa q̃ eſt de ſubiecto magis ſenſibili τ eſt magis mãlis põt ꝯſiderare qꝛ. τ eſſe ſubalternata. τ illa q̃ eſt de minus ſubiecto ſenſibili. τ que eſt magis formalis pt conſiderare ppter qd. τ eſſe ſubalternans. τ põt cõtingere ꝙ hoc ſcđm documentũ non concurrat cũ pmo. nã cũ tres ſint modi eſſentialis ph̃ye. phyſicus mathematicus τ diuinus. mathematica que eſt de ſubiecto magis abſtracto. vtputa geometria que eſt certior q̃ nãlis ſciētia que eſt de ſubõ magis ſenſibili. nec tñ propter hoc naturalis phĩa ſubalternatur geometrie. iſta ergo duo documenta non ſunt τ idem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que eſt ex minoribus ea que eſt ex appoſitione vt geometria τ arithmetrica. Dico aũt ex additione vt vnitas. ſubſtantia eſt ſine poſitione. Punctus autem ſubſtantia poſita. hoc autem eſt ex apppoſitione.

¶ Dat tertiũ documentũ dicēs. (Et) ſcientia (q̃ eſt ex mi

noribus)eſt ſup.certior(ea q̃ eſt ex appoſitiõe vt geome
tria).i.q̃ geometria(ariſmetrica)ſit. eſt certior. ⁊ expo/
nit ſe qd appellat ex minoribus.d.(dico aũt)ex minori
bus q̃ nõ eſt(ex appoſitione)vel vt hñt aliq textus(dico
aũt ex additione).i.expono quid appello ex additiõe(vt
vnitas eſt ſubã ſine poſitiõe punctus aũt eſt ſubã poſita.
hoc aũt eſt ex poſitiõe).vȝ.cõſiderare de re magis cõtra
cta.punctus ergo q dicit poſitionẽ in cõtinuo ſe hȝ p addi
tionẽ ad vnitatẽ q̃ eſt ſine tali põne. geometria ergo q̃ eſt
de puncto eſt ex appõne ⁊ ex additiõe q2 aliqd addit pun
ctus ſupra vnitatẽ.ariſmetrica q̃ eſt de vnitate eſt ex mi/
norib⁹.q2 eſt de vnitate q̃ nõ hȝ talẽ poſitionẽ.iõ ariſme
trica eſt certior q̃ geometria.℄ Dubitaret forte aliquis.
q2 videt̃ hoc documẽtũ eſſe idẽ cũ ſcḋo.nam illa ſciã que
eſt ex additione eſt mãlior illa q̃ eſt ex minoribus forma
lior ⁊ abſtractior.⁊ in hoc cõſiſtebat v̄tus ſcḋi documẽti.
℄ Dõm ꝙ hoc documẽtũ tertiũ nõ eſt oĩo idẽ cũ ſcḋo.
hȝ tñ magnã ↄformitatẽ cũ illo.nã vtrũq3 documentũ in
hoc cõſiſtit q᷑ ſciã que ẽ de magis formaliẽ certior q̃ q̃ ẽ
d magis mãli.Sȝ magis formale ⁊ magis mãle poſſunt
ↄſiderari dupl̄r.vel p cõparatiõeȝ ad mãȝ ſenſibilẽ de q̃
ↄſiderat nãlis.vel ad mãm intelligibilẽ ſiue imaginabi
leȝ de qua ↄſiderat mathematicus.Scḋm ergo documẽ
tuȝ ab hoc tertio differt.q2 illud qḋ cõcernit mãȝ ſenſibi
leȝ vt illa ſciẽtia dicat̃ certior que abſtrahit a mã ſenſibi
li.illa minus certa q̃ ẽ de ſubõ magis ſenſibili.ſed hoc do/
cumentũ tertiũ vt cõiter ponit̃ ſumit̃ p comparationem
ad materiã intelligibilẽ ſiue imaginabilẽ.dicemus enim
ꝙ in cõſiderãdo materiã intelligibilẽ ſiue imaginabileȝ
ſunt gradus.nulla.n.ſcientia mathematica oĩo abſtrahit
a materia intelligibili ſiue imaginabili.propter qḋ non
poſſet ariſmetricus conſiderare de ſubſtantijs ſeparatis.
nec ſpectaret ad ipſuȝ ↄſiderare de eaꝝ numero. attamẽ
inter ipſa mathematica quedam ſunt magis materialia
q̃dã minus.vt punctus eſt materialior vnitate.nam pun
ctus dicit quandã ſituationẽ inter partes. vel dicit quan/
dam ſituationẽ relatã ad aliquid hñs partes ⁊ q2 poſitio
ſumit̃ reſpectu partiũ:punctus qui in ſuo itellectu talem
ſituationẽ includit ⁊ talẽ relatiõeȝ ad partes dr̄ eſſe ſubã
poſita vel poſitioneȝ hñs. vnitas aũt caret tali poſitione.
nõ ꝙ repiat̃ vnitas q̃ eſt ṗncipiũ numeri ſine ↄtinuo.ſed
q2 intellectus vnitatis ṗcedit oẽm intellectũ continui ⁊
oẽm intellectum partiũ.⁊ ideo vnũ ſm ꝙ vnũ ſemp ẽ in
diuiſibile.nec eſt hoc ṗterrationem ꝙ aliquid nõ habeat
eſſe niſi in aliqbus.⁊ tñ ſit intellectus eius ṗter oẽm intel
lectũ talium.vt genus nõ hȝ eſſe niſi in ſpẽbus.⁊ tñ itelle
ctus generis ṗcedit omnẽ intellectum ſpẽrũ:ſicut intelle
ctus vnitatis ṗcedit omnẽ intellectũ partiũ:licȝ vnũ qḋ
eſt principiũ numeri nõ habeat eſſe niſi in cõtinuo ⁊ i ha
bente partes. vnũ ergo qḋ eſt ṗncipium numeri licet non
ſit oĩno quid abſtractũ a materia intelligibili vel a mate/
ria imaginabili a qua materia ſunt abſtracte ſubſtantie
ſeparate.q2 ſunt oĩno entia preter materiã itelligibilẽ.vt
declarari hȝ in octauo metaphyſice.attamẽ hõ materiã
intelligibilẽ vel imaginabilẽ magis circũcernit punctus
⁊ cõtinuũ q̃ vnitatis:eo ꝙ ſituatio ⁊ poſitio eſt de intelle
ctu puncti ⁊ ↄtinui. q̃ nõ eſt de itellectu vnitatis.propter
qḋ patere põt qũo differt hoc documentũ tertiũ a ſcḋo.
⁊ qualr̄ veritatẽ habeat iſtud tertiũ documentũ.℄ Ul
terius forte dubitaret aliquis qũo vnitas ſit ſubſtantia ſi
ne poſitione.℄ Dõm ꝙ vno modo põt ſaluari vt ſit locu
tio ſm modũ platonicũ qui nõ diſtinxit inter vnũ qḋ eſt
ṗncipiũ numeri ⁊ qḋ cõuertit̃ cum ente.⁊ q2 vnuȝ qḋ con
uertit̃ cũ ente eſt idẽ eſſentialiter cũ ente.⁊ dicit ſubam
cuiuſlibȝ rei.plũs qui nõ curat de exẽplis aliquando in

ſuis exẽplis loquit̃ ſȝ modũ alioꝝ phoꝝ.⁊ iõ dixit ꝙ vni
tas erat ſubã.qḋ aũt poſtea addidit ꝙ erat ſine poſitione.
hoc addit q2 ſm v̄itatẽ intellectus vnius loquendo ẽt de
vno qḋ ẽ ṗncipiũ numeri nõ icludit itellectũ ſituationis
nec poſitiõis ſicut intellectus pũcti Uel poſſumus dicere
ꝙ vnitas ẽ ſubſtãtia nõ cuiuſcũq3.ſȝ ſubſtãtia numeri.q2
ex vnitatibus ſubſtãtialr̄ cõponit̃ nũerus.Subſtãtia.n.
vno mõ dicit eẽntiã cuiuſlȝ rei.vt pȝ ex q̃nto metaphyſi/
ce.⁊ q2 numerus ex vnitatibus eẽntialr̄ cõponit̃:erit vni
tas ſubſtãtia numeroꝝ.Iſto ẽt modo ſm platonicos pun
ctus eſt ſubſtantia continuoꝝ.q2 punctus motus ſm pla
tonẽ facit lineam.linea ſupficieȝ.ſuperficies corpus.ſm
hoc ergo cõtinuuȝ erit eſſentialiter ex punctis:⁊ punctus
erit ſubſtantia cõtinuoꝝ ſicut vnitas numeroꝝ.ergo taȝ
punctus q̃ vnitas eſt q̃dã ſubſtantia.ſȝ pũctus eſt ſubſtã
tia poſitionẽ hñs:q2 in ſuo intellectu includit ſituationeȝ
vel poſitionẽ. vnitas aũt eſt ſubſtãtia nõ hñs in ſuo intel
lectu ſituationem nec poſitionẽ. Poſſumus autem ⁊ 3° re
ſpondere vt illud dicat̃ ſubã alicuius ſine quo aliqd non
remanet. vel illud dicat̃ ſubã alicuius qḋ igredit̃ ſubſtan
tialiter eius diffinitionẽ.⁊ hoc modo pũctus eſt ſubſtan/
tia cõtinui.q2 ſine puncto vel in actu vel in potẽtia nõ hȝ
eſſe cõtinuũ.ſicut etiã punctus ẽ ſubſtãtia linee.q2 ingre
dit̃ ſubſtantialẽ diffinitionẽ eius.ꝙ autẽ iſtis modis vni
tas ſit ſubã numeroꝝ.q2 ſine vnitate non hȝ eſſe nũerus.
⁊ q2 vnitas igreditur ſubalẽ.i.eſſentialẽ diffinitioneȝ nu/
meri.nulli eſt dubium.ppter qḋ pȝ qũo tam punctus q̃
vnitas dicatur ſubſtantia quomodo auteȝ punctus ſit po
ſitionem habens:vnitas vero ſit non habens declaratum
eſt per iam dicta.℄ Deinde cum dicit.

℄ Una auteȝ ſcientia eſt que eſt vnius generis
quecũq3 ex primis componitur: ⁊ partes aut
paſſiones horum ſunt per ſe.

℄ Comparat ipſam ſcientiã ad ſuũ ſubm ⁊ ad ſua ṗncipia
a quibus hȝ vnitateȝ ⁊ diuerſitatẽ.duo ergo facit auctor.
q2 ṗmo oñdit ex q̃bus ſubis hñt eſſe ſcie ⁊ p q̃ ṗncipia.2°
oſtẽdit ex q̃bus ſubis ⁊ p que principia nõ hñt eẽ ſcientie.
ibi.(Sed eius qḋ eſt a fortuna.)Circa ṗmũ duo facit ſm
ꝙ duo ſortiunt̃ ex ſubiectis ⁊ ex principijs:vnitatẽ.ſ.⁊ di
uerſitatẽ.ṗmo ergo oñdit qũo ſcientia ex ſubõ ⁊ ṗncipijs
ſortit̃ vnitatẽ.2° qũo diuerſitatem .ibi.(Altera aũt.)Di/
cit ergo ꝙ(ſciã autẽ eſt vna q̃ ẽ vnius generis).ſ.ſubiecti
(q̃cunq3 ↄponit̃ ex ṗmis).i.ex eiſdẽ ṗmis ṗncipijs(ptes
aũt ⁊ paſſiones hoꝝ).i.taȝ ſubi q̃ ptiũ(ſunt p ſe).q.d.ꝙ
ſciã iſto mõ hȝ vnitatẽ ex ſubiecto ⁊ ex ṗncipijs.qḋ.ſ.in ſe
dȝ hr̄e q̃tuor.ṗmo ꝙ ſubm ſuũ ſit vnius generis.⁊ quan/
tum ad hoc ait q᷑ ſciã ẽ vna que eſt vnius generis.ſcḋm
do ꝙ circa illud genus ſubiecti negociet̃ ſm eadem prin
cipia prima.3° reqrit̃ ad vnitatẽ ſcie q᷑ circa idem genus
ſubiecti ſic negociet̃ p eadeȝ ṗncipia prima ꝙ ↄſideret p
ſe ptes illius ſubiecti.4° ⁊ vltimo ꝙ conſideret hoꝝ.ſ.taȝ
ſubiecti q̃ ptiũ p ſe paſſiones.cum ergo in lrã dicit̃(ptes
aũt ⁊ paſſiones horũ ſunt per ſe)illud per ſe dȝ referri ad
partes ⁊ ad paſſiones.℄ Dubitaret forte aliqs qd ſit eſſe
ſcientiã vnius generis ſubiecti.℄ Dõm ꝙ eſſe ſciãȝ vni
us generis ſubiecti eſt eſſe vnius generis ſubijcibilis per
quod ſolũ excluditur equiuocatio.nã genus ſubijcibile eſt
in plus q̃ genus ṗdicabile.nam analogia entis impedit
genus predicabile.ens.n.qḋ ẽ analogũ ad.x.ṗdicamenta
non eſt genus ad illa.talis tñ analogia nõ impedit genus
ſubijcibile.eſt enim de toto ente vna ſciẽtia vt metaphy/
ſica que eſt entis in eo ꝙ ens vt declarari habȝ in quarto.
℄ Ulterius forte dubitaret aliquis.cum poſite ſint q̃tu
or conditiones ad vnitatem ſcie videlicȝ vnitas generis

ſubycibilis identitas primoꝝ principioꝝ. ꝙ habeat ꝑ ſe partes. ⁊ ꝑ ſe paſſiones. quid ꝑ q̄libet cõditiões excludit̄. ℭ Dõm ꝙ ex eo ꝙ ſcientia dꝫ eſſe vnius generis ſubiecti vt pꝫ ꝑ iã dicta excludit̄ equiuocũ. de equiuoco autē ſm ꝙ equiuocũ non eſt vna ſcientia. Ex ſcda aũt ꝯditiõe excluditur diuerſitas cõſiderationis. nã de eodē ſubiecto poſſunt cõſiderari diuerſe ſciẽtie diuerſimode. illud enim idē corpus qḋ ꝯſiderat nãlis cõſiderat ⁊ mathematicus. ſed nãlis ꝯſiderat hṏ corpus ſm ꝙ eſt quale. ſm ꝙ ē actiuũ. ſꝫ ꝙ eſt paſſiuũ. ſm ꝙ tranſmutat. vel ſꝫ ꝙ tranſmutat̄. ideo ꝑncipia q̄ aſſumet pħus nãlis vt cõiter ponit̄ ex motu ſumũtur. dr̄ ēt ꝙ nãlis cõſiderans ſic de corꝑe non abſtrahet a mã ſenſibili. qꝛ corpus ē ſenſibile ꝑ qualitatē loquēdo ḋ ſenſibus exterioribus ſicut ē imaginabile per q̄titatē. mathematicus vo ꝯſiderabit de illo eodē corꝑe nõ vt quale nec actiuũ nec paſſiuum. ſꝫ vt quãtũ. ideo ꝑncipia ſua aſſumet ex q̄titate. Et ſi dicat̄ ꝙ de q̄titate ꝯſiderat naturalis. Dici dꝫ ꝙ de q̄titate conſiderat naturalis vt eſt qualitati ꝯiũcta. mathematicus vo vt eſt a qualitate abſtracta. q̄uis ergo de eodẽ conſideret naturalis ⁊ mathematicus. tamen qꝛ nõ eodẽ modo ꝯſiderãt. ideo hec ſcientia ⁊ illa nõ vtunt̄ eiſdē principijs primis. ſed naturalis vt dicebatur magis innititur ꝑcipijs ſumptis ex motu. mathematicus ex q̄to. ex quo apparet ꝙ hic ꝑma principia non intelliguntur extra genus cuiuſmodi ſunt oĩa cõia. ſicut de quolibet affirmatio. ſed itelligunt̄ ꝑma ꝑcipia q̄ ſunt ꝑma ſm ꝓpriã ꝯſideratiõez ſciẽtie. vti q̄ ſic eiſdē primis ꝑncipijs hoc eſt negociari ſm eandē cõſideratiõnē. Ex tertia aũt conditione ꝙ partes debẽt eſſe ꝑ ſe oñditur ꝙ nõ eſt ſimpliciter eadẽ ſcientia ſubalternata cũ ſubalternante. non. n. dicere poſſumus ꝙ linea ſimpliciter de q̄ eſt geometria ſit ꝑ ſe totum ad lineã viſualē de q̄ eſt ꝑſpectiua. forte ꝑ ſe diuidit̄ linea in lineã rectam ⁊ curuã: nõ aũt per ſe diuiditur in viſualē ⁊ non viſualẽ. ita ꝙ viſuale ⁊ non viſuale non ſunt ꝑ ſe partes linee. Ex quarta aũt ꝯditione ex eo qḋ additur ꝙ debẽt eſſe per ſe paſſiones excludit̄ ab vnitate ſciẽtie ꝯſideratio ꝑ accñs. non. n. ſpectat ad vnã ⁊ eandẽ ſciam ꝯſiderare niſi ea q̄ ſunt ꝑ ſe. verũtñ qꝛ ea q̄ ꝑ accñs ſunt vni ſcientie poſſunt eſſe per ſe alij ſicut ea que ſunt ꝑ accñs vni ſenſui poſſunt eſſe ꝑ ſe alij. ſicut ſapor qui ꝑ accñs cõparat̄ ad viſum per ſe comparatur ad guſtum: licet vna ⁊ eadem ſcientia que ꝯſiderat aliqḋ ſubꝫ per ſe non poſſit ꝯſiderare ea q̄ reſpiciũt illud ſubiectũ per accñs: nõ eſt iconueniens illa per accñs poſſe eſſe ꝑ ſe de ꝯſideratiõe alterius ſciẽtie. vt multa ſunt per accñs corpori mathematico. de q̄bus non põt ſe intromittere geometra. q̄ ſunt ꝑ ſe corpori nãli de q̄bus põt ſe intromittere phyſicus. ℭ Ulterius forte dubitaret aliquis cũ aſſignate ſint quatuor cõditiones ad hoc ꝙ ſit ſcia vna q̄ illaꝝ conditionũ ſit formalior ⁊ potior. ℭ Dicendũ ꝙ ſcda qua dr̄ ꝙ debent eſſe eadē prima ꝑncipia. vel ꝙ dꝫ eſſe eadē cõſideratio eſt formalior ⁊ potior. Nã tota rõ quare ſcientia eſt vna ē qꝛ cõſiderat de oĩbus ſm ꝯſiderationē vnã. vel qḋ idē eſt. qꝛ cõſiderat de oĩbus ſꝫ eadē ꝑncipia prima ſumpta ſm ꝓpriã cõſiderationẽ. cũ enim hec cõditio hꝫ eſſe in aliqua ſcientia vna oꝫ ꝙ ibi ſint oẽs alie tres cõditiones. nã ſm vnã ⁊ eandē cõſiderationē nõ poſſunt cõſiderari que nõ ſunt eiuſdē generis ſubycibilis. talia. n. nõ poſſunt reduci in eadem principia prima propria. Rurſus que nõ ſunt ꝑ ſe partes eiuſdẽ ſubiecti vel nõ ſunt ꝑ ſe paſſiones ſubiecti vel partium ſubiecti cadere ſub eadē cõſideratione ē impoſſe. ⁊ talia cõtineri ſub eiſdē primis principijs loquēdo de principijs primis propꝛijs. Et vt melius pateat intentio pħi dici dꝫ ꝙ ſecunda cõditio eſt ſm ꝙ formalr̄ eſt ſciẽtia vna. imaginabimur enim ꝙ q̄cq̄d ꝯſiderat geometra ꝯſiderat in eo ꝙ q̄tum vel in eo ꝙ eſt principiũ q̄titatis. ⁊ ſm hãc cõſideratiõez accipiet q̄dã ꝑncipia ꝑma q̄ erunt ꝓpꝛia geometre: ſub q̄bꝰ militabũt oĩa de q̄bus conſiderat geometra. ⁊ ex hoc erit vnitas in tota ſcia geometrie. accipiet. n. geometra tanq̄ ꝑncipia ꝓpꝛia diffĩões puncti linee ſuꝑficiei ⁊ anguli ⁊ figure ⁊ ceteroꝝ taliũ ex quoꝝ ꝯditõe ⁊ ex q̄bus ꝑncipijs ḋpendẽt oĩa q̄ ſunt in geometria. ex hoc ergo ſiue ex hac cõditiõe ſecũda habꝫ formalr̄ ⁊ ꝑncipaliter vnitatē ſciẽtia. Alie aũt tres cõditiões nobis inſinuat ad que põt ſe extēdere ſcientie vnitas. Sic ergo exponemus textũ pħi ꝙ ſi ſciẽtia ꝓcedat ſꝫ ꝯſideratiõez. vel qḋ idē eſt ſi ꝓcedat ſꝫ eadē ꝑncipia ⁊ ꝑma in quo ꝯſiſtit ſcda cõditio: tantã ex hṏ ſortiet̄ identitatē ꝙ vna ⁊ eadē ſcia exñs ꝯſiderare poterit de oĩbus hiis q̄ ſunt eiuſdē generis ſubycibilis: q̄ fuit cõditio ꝑma. nõ. n. erit alia ſciẽtia de ente mobili ſm ꝙ ens. ⁊ de ente imobili. ſꝫ poſtq̄ ē ibi cõſideratio vna. qꝛ q̄cquid cõſiderat: cõſiderat in eo ꝙ ens de toto ente tanq̄ de vno genere ſcibili poterit eſſe ſcia vna. Rurſus ſi ſcia ꝓcedat ſꝫ eadē cõſiderationē nõ ſolũ poterit eē vna ⁊ eadē de toto ſubiecto: ſꝫ ēt de oĩbus ꝑ ſe partibus ſubiecti tam ſubiectiuis q̄ eſſentialibus: vt ſi yſochełes vel yſopleuros vel qḋ idem eſt triangulus hñs duo equalia latera ⁊ hñs oĩa equalia nõ ſunt per ſe partes ſubiectiue trianguli. qꝛ ſunt ꝑ ſe ſpẽs eius: erũt de ꝯſideratione vnius ⁊ eiuſdē ſciẽtie: Illa ergo vna ⁊ eadē ſcientia q̄ conſiderat dē toto genere ſubycibili: q̄ fuit cõditio prima: illa eadē vna exñs cõſiderabit de oĩbus per ſe partibus illius ſubiecti: q̄ fuit conditio tertia. qḋ totũ ideo ꝯtingit ꝙ de omnibus talibus ꝯſiderat ſꝫ eadē ꝑncipia ꝓpꝛia prima. vel qḋ idē eſt de oĩbꝰ talibus ꝯſiderat ſm cõſiderationem vnã. ſi. n. corpus mobile ad formã ⁊ mobile ad ſitũ ſunt per ſe partes corporis mobilis non erit alia ſcia q̄ ꝯſiderat de toto corpore mobili ⁊ de talibus ꝑ ſe ꝑtibus. ⁊ qḋ dcm̄ ē de partibus ſubiectiuis intelligēdũ eſt de partibus eẽntialibꝰ vt ſi materia ⁊ forma ſunt ꝑ ſe partes eſſentiales corporis mobilis nõ erit alia ſcientia ꝯſiderãs de corpore mobili: ⁊ cõſiderans de materia ⁊ forma q̄ ſunt ꝑ ſe partes eſſentiales eius. Et qḋ dcm̄ eſt de ꝑ ſe partibꝰ in quo ꝯſiſtebat cõditio tertia: intelligendũ eſt de ꝑ ſe paſſiõibus: in quo cõſiſtit quarta cõditio. vna. n. ⁊ eadẽ ſciẽtia q̄ cõſiderat de eodẽ ⁊ de ꝑ ſe partibus ſubiecti ꝯſiderare poterit de oĩbus ꝑ ſe paſſionibus tam ſubiecti q̄ partiũ. q̄re aũt cũ tanta diuerſitate q̄ta eſt in oĩbus hiis q̄ ſunt in omni genere ſubycibili ⁊ q̄ eſt in omnibus partibus eius ⁊ in oĩbus ꝑ ſe paſſionibus põt ſtare vnitas ſcie totum ſumit̄ ex ſcda cõditiõe. qꝛ de oĩbus cõſiderat ſꝫ eandē cõſiderationē ⁊ ſm eadem propꝛia principia prima. ſcia ergo tãtã ſortit̄ vnitatē ex ꝓpꝛijs principijs primis: ex q̄bus cõſurgit vnitas cõſideratiõis: ꝙ ſm talia principia vna exñs cõſiderare poterit de toto genere ſubycibili. de oĩbus ꝑ ſe partibus eius. ⁊ de oĩbus per ſe paſſionibus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Altera autē ſcia eſt ab altera quoꝝcunq̄ principia neq̄ ex eiſdem neqꝫ ex alterutris ſunt.

ℭ Oñdit q̄ ſcia habeat ex ſuis principijs diuerſitatem. Circa qḋ duo facit. qꝛ ꝑmo facit qḋ dcm̄ eſt. 2° qḋ dixerat probat per ſignum. ibi (Unius aũt eſt ſignũ.) Dicit ḡ ꝙ (altera aũt ſcia eſt ab altera quorũcunq̄ principia nec ex eiſdē nec ex alterutris ſunt). q. d. ꝙ tũc eſt ſcia altera qñ ſic habꝫ altera principia ꝙ hṏ ꝑcipia altera nec ſunt ex eiſdē principijs nec ſunt altera ex alteris. i. nec ſunt ex ſe inuicē. ℭ Dubitaret forte aliq̄s. qꝛ cum vnitas ſcie ſit ex vnitate ſubiecti erit ergo alteritas ex alteritate. non bene ergo fecit pħus volens determinare de alteritate ſcie ꝙ

nihil tetigit de ſubiecto. ſʒ ſolum de pncipijs. ¶ Dōm ꝙ ſm quoſdaʒ vnitas ſcientie eſt ex vnitate generis ſubiecibilis. ideo volens pħus determinare de vnitate ſcientie ait ꝙ ſcientia eſt vna que eſt vnius generis. ſ. ſubiecibilis. ſed vt dicūt alteritas ſciētie eſt ex alteritate pncipioꝝ. iō volens determinare de alteritate ait ꝙ ſcientie ſunt altere quaꝝ pncipia ſunt altera. ſed hoc nō eſt rationabile dictū. ſemper. n. res ex eiſdem generaꝰ ⁊ corrumpiꝰ ex eiſdē. ſ. oppoſito modo factis vt declarari hʒ in ſcdo ethicoruʒ. quare ſi vnitas ſcientie cauſatur ex vnitate ſubiecti. ⁊ alteritas ex alteritate ſubiecti. non eſt enim rationabile ꝙ ex vnitate vnius cauſetur vnitas. ⁊ ex alteritate alterius alteritas. Propter quod dicere poſſumꝰ ꝙ Auerroys ac ſi reſponderet huic queſtioni ſupplet hanc lr̄am dicens ꝙ ſcientie ſunt diuerſe quaꝝ principia primo ſunt diuerſa ⁊ ſubiecta ipſaruʒ diuerſa. Uel poſſumus aliter rn̄dere ad qōnē ꝙ ſcientia eſt vna q̄ ꝯſiderat de vno genere ſubiecibili ſm vnā ꝯſiderationē vel ſm eadē pncipia pma propria. cōſiderare aūt de eodeʒ genere ſubiecibili hoc ē materiale in vnitate ſcientie ſed cōſiderare ſm eandē conſiderationē ⁊ ſm eadē ꝓpria pncipia pma hoc eſt formale. vt ergo pħs oſtenderet hoc eſſe formale: illud autē materiale. ⁊ hoc eſſe potius ⁊ pncipalius illo totā vim alteritatis ſcientie tribuit alteritati pncipioꝝ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō ſcientie ſunt altere quando ſic ſe hn̄t altera principia ꝙ nec ſunt ex eiſdē nec ex alteris. ¶ Dicendū ꝙ hꝰ principia accipiēda ſunt pma nō qualitercūqꝫ. ſed pma in ſciētia. pōt ergo vna ſciētia hr̄e altera pncipia ſi illa altera ſint ex eiſdeʒ vel ſi illa altera ſint ex alteris. i. ex ſe inuicē. Metaphyſica. n. cōſiderat de ente ⁊ de ſuba nec ſunt oīno eadeʒ pncipia ſūpta ex ente ⁊ ex ſuba. attñ qꝛ pncipia ſumpta ex ſuba ſm ꝯſiderationem metaphyſicā reducunꝰ in pncipia ſumpta ex ente. vel qđ ideʒ eſt qꝛ apud metaphicū cōſideratio ſube reduciꝰ in conſiderationeʒ entis. qꝛ nō cōſiderat de ſuba niſi vt in ea ſaluaꝰ cōſideratio entis: ſic cōſiderare de ſubſtātia ⁊ de ente nō facit alteritatē ſimplr̄ in ꝯſideratione. qꝛ altera conſideratio eſt eo altera. ſic etiā eadē metaphyſica q̄ conſiderat de ente cōſiderat de oībus pdicamentis q̄ ſunt ꝑ ſe partes entis. ſʒ ergo ſit alia conſideratio vnius pdicamēti a ꝯſideratione alterius. he tñ cōſiderationes due altere nō faciunt alteritatē in metaphyſica. qꝛ iſte due cōſiderationes altere ſunt ex eiſdē. nā non conſiderat metaphyſicus de pdicamentis q̄ ſunt altera adinuicē niſi ſm conſiderationē vnā ⁊ eandē vt ſm conſiderationeʒ entis. ⁊ vt talia pateant ꝑ exēplū dicemus ꝙ pncipia ſubſtātie ſenſibilis ſunt ſubſtantia vt ſunt materia ⁊ forma. pncipia accidentis nō ſunt ſubſtātia. ſʒ ſunt accn̄tia pncipia aūt totius entis cauſati non ſunt accidentis nec materia ⁊ forma ſed actus ⁊ potentia. totū. n. ens cauſatuʒ tanq̄ʒ in ſua principia eſſentialia reduciꝰ in actum ⁊ potētiā. eadem ḡ metaphyſica conſiderat de accn̄te ⁊ de eius principijs. de ſubſtantia ſenſibili ⁊ de eius pncipijs. de ente ⁊ de eiꝰ pncipijs. ⁊ tñ principia ſubſtātie ⁊ pncipia accn̄tis non ſunt eadē attamen ſm ꝯſiderationē metaphyſicā hꝰ pncipia ſunt ex eiſdē ⁊ ꝓpter eadē. ſ. ꝓpter pncipia entis. hñ eniʒ videt metaphyſicus ⁊ ad eū ſpectat ꝯſiderare ꝙ pncipia ſube ſunt alia a principijs accidētis. ſʒ ipſe nō ꝯſiderat de ſuba ⁊ de accn̄te ⁊ de eoꝝ pncipijs nec de diuerſitate ipſorum niſi ex hoc pfectius cognoſcat nām entis. ſic ēt vt dicebaꝰ pncipia ſubſtātie ſenſibilis nō ſunt eadē cū principijs totius entis. ſunt tñ ex alterutris qꝛ principia ſube reducit metaphyſicus in pncipia entis vt māmm ⁊ formā in actū ⁊ potētiā. ⁊ quod dcm̄ eſt de ſubſtātia reſpectu entis intelligendum eſt de accidente. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huius autem ſignuʒ eſt cuʒ in indemōnſtrabilia veniāt. oporteret. n. ipſa in eodem genere eſſe his que demonſtratur.

¶ Quod dixerat manifeſtat per ſignum. Circa qđ tria facit. qꝛ primo adducit ſignum. 2° illud ſignū ꝓbat ꝑ aliud ſignum. 3° qđ dixerat ꝙ ex alteritate principiorum habet eſſe alteritas in ſcientia. ne ex hoc aliqs crederet ꝙ nullo modo ꝑ altera principia nec ꝑ altera media poſſet cōcludi vna ⁊ eadem concluſio oñdit quō hoc fieri poſſit. ſcđa ibi. (Signum aūt.) tertia ibi. (Plures aūt.) Dicit ergo, (Huius aūt ſignum eſt) ꝙ ex alteritate principioruʒ habeat eſſe alteritas ſciētie (cū veniāt in indemōſtrabilia) ſ. ad indemonſtrabilia (opʒ ipſa) indemonſtrabilia (eſſe in eodem genere) i. pertinere ad idem genus ſubiecibile (cū his q̄ demōſtranꝰ) q. d. ꝙ ea q̄ demōſtranꝰ ⁊ q̄ ſunt demr̄atiōis ꝯcluſio ꝑtinēt ad idē genus ſubiecibile cū ipſis indemr̄abilibꝰ ꝑ que demōſtranꝰ. verbi gratia ſi ꝓbeꝰ hec paſſio. vʒ poſſe collocare triāgulū eq̄laterꝝ de hoc ſubiecto vt de q̄libet linea data ꝑ hoc pncipiū indemr̄abile. qꝛ ſuꝑ quolibet cētro circulū q̄tūuis ſpaciū potes occupādo deſcribere. oīa iſta ꝑtinēt ad genus cōtinui. de quo tanq̄ʒ de ſubo ē geometria. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi demr̄ata ſunt i eodē genere cū idemr̄abilibus ergo a deſtructōe ꝯñtis ſi indemr̄abilia vel ſi principia ſunt diuerſa genere. ita ꝙ ſic ſint altera ꝙ nec ſint ex eiſdeʒ nec ex alterutris erunt demr̄ata altera gñe. nō ergo ꝑtinebūt ad idē genꝰ ſubiecti. ⁊ ꝑ ꝯñs nō erit de eis aliqua ſciētia. ergo qꝛ demr̄ata ſunt in eodē genere cū indemr̄abilibus. ſignū eſt ꝙ diuerſitas indemonſtrabilium ſiue pncipioꝝ facit diuerſitatem in genere demonſtratoꝝ ſiue in ſciētia ¶ Notādū etiaʒ ꝙ ſic arguere vt arguit pħus demr̄ata ſunt in eodem genere cuʒ indemr̄abilibus. ergo a deſtructione ꝯñtis diuerſitas pncipioꝝ indemr̄abilium facit diuerſitatem in genere demonſtratoꝝ ⁊ in ſciētia: ⁊ arguere a poſteriori. ⁊ per ꝯñs eſt arguere per ſignum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signum auteʒ huius eſt cuʒ indemonſtrabilia per ſe ipſa in eodeʒ genere ſunt ⁊ proxima.

¶ Probat hꝰ ſignū ꝑ aliud ſignuʒ. ⁊ habeꝰ cōiter talis lr̄a (ſignum aūt huius: qꝛ cū indemr̄abilia ꝑ ſeipſa ſunt in eodē genere. ⁊ proxima) ⁊ eſt lr̄a falſa. vt pʒ per aliā tranſlationē vbi ſic dꝛ (ſignum aūt eſt ⁊ huius cū que demr̄anꝰ per ipſa in eodē genere ſint ⁊ cōgenita.) vn̄ ſic dʒ dicere lr̄a nr̄a (ſignū aūt huius cū i demōſtrabilia ꝑ ipſa ī eodē genere ſint ⁊ ꝓxima) ⁊ eſt intellectus littere ꝙ ſignū aūt huius eſt ꝙ indemonſtrabilia ſint in eodē genere cuʒ his que demonſtrantur. cuʒ demōſtrabilia per ipſa. ſ. indemōſtrabilia pncipia ⁊ ꝓxima demonſtrata per talia demonſtrabilia ſint in eodē genere. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi per aliqua principia indemonſtrabilia demōſtrarenꝰ aliqua. ⁊ per illa demonſtrata demōſtrarenꝰ alia ꝓxima talibus demonſtrabilibus illa ꝓxima erunt in eodem genere cū illis demr̄abilibus. ergo cum ꝓxima. i. cum demr̄abilia infinita ſint in eodē genere cum ſuꝑioribus demr̄abilibꝰ ꝑ que demōſtranꝰ ſignū eſt ꝙ ipſa demōſtrabilia ſuꝑiora ſint in eodē genere cum indemr̄abilibus per que demonſtrantur. eſt enim ſic arguere a poſteriori. ⁊ ideo eſt arguere per ſignum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Plures aūt demr̄ationes eſſe eiuſdē poſſibile eſt: nō ſolū ex eodē ordine accipienti non ꝯtinuū medium. vt eoꝝ q̄ ſunt. a. b. c. ⁊. d. ⁊. ʒ.

¶ Oſtēdit quō eadē poſſint cōcludi ꝑ diuerſa pncipia vel per diuerſa media. Circa quod tria facit. qꝛ primo oſtendit ꝙ hoc poſſit fieri per diuerſa principia eiuſdē ordinis

ſcdo q̃ poſſit p̃ diuerſa p̃ncipia ꝯtraria ⁊ nõ eiuſdẽ ordinis.3° q2 exẽplificauerat de p̃ma figura. ait q̃ debemus quõ fiat itẽdere p̃ alias figuras. ſcda ibi(Sʒ ex altero) tertia ibi(Intendere ãt)Dic̃ ḡ q̃(eiuſdẽ.ſ. ꝯclonis)poſſibile eſt eẽ plures demõſtrationes(p̃ plura.ſ. media)nõ ſolum ex eodẽ gñe accipiendo mediũ nõ ꝯtinuum(ſʒ ſup. ex alio ordine).q.d. q̃ eiuſdẽ ꝯclonis p̃t eẽ plẽs demõſtrationes accipiendo media nõ ꝯtinua ex eodẽ ordie.⁊ etiaʒ accipiendo talia media ex alio gñe.⁊ exẽplificat de medijs nõ ꝯtinuis eiuſdẽ ordinis.d.(vt eoꝝ q̃ ſunt.a.b.)i. iſtoꝝ duoꝝ extremoꝝ q̃ ſunt.a.⁊.b. media ſit p̃ñs nõ(.c.d.⁊.i.)vel vt habẽt aliq textus(.c.d.d.z.)⁊ ſic fiet demõſtratio eiuſdẽ ꝯclonis p̃ tria media.q̃dã textus videntur exẽplificare de q̃ttuor medijs.poſuit enim loco medioꝝ.c.⁊.d.i.z.(Notandũ aũt q̃ vt pateat in terminis ſpãlibus q̃ hic dr̃.Sciendũ eſt q̃ triangulus diuidit̃ in duas ſpẽs.vʒ. in eq̃latez ⁊ nõ in eq̃lateꝝ.oĩs.n.triangulus vel hʒ latera eq̃lia vel nõ eq̃lia. Rurſus triangulus nõ eq̃laterus nõ eſt ſpẽs ſpãliſſima ſʒ ſubalterna vel eſt gen⁹ ſub alternũ.hʒ enim ſub ſe duas ſpẽs.vʒ. eq̃crurim. ſcalenoné. Naʒ nõ hñe eq̃lia latera põt eẽ dupl̃r.vel q2 hʒ duo eq̃lia ⁊ tertium ineq̃le.⁊ tũc dr̃ eq̃cruris vel yſochcles.vl̃ q2 hʒ oĩa ineq̃lia ⁊ tunc dr̃ gradatus vel ſcalenon. ſʒ hoc ergo dicemus q̃ hñe tres ꝯpetit huic eq̃cruri deſcripto in puluere p̃ eq̃crurẽ.eq̃cruri aũt p̃ triangulũ nõ eq̃laterũ. triangulo aũt nõ eq̃latero p̃ triangulũ ſimpl̃r.triãgulo aũt ſimpl̃r nõ ꝯpetit p̃ aliud ſub ſe:ſed p̃ aliã cãm. vt p̃ hñe angulũ extrinſecũ.ḡ.a.de.b.i.hñe tres eq̃cruri deſcripto ĩ puluere poterit p̃bari p̃ q̃ttuor media. vʒ.p̃.d.c.i.z.i.p̃ hñe angulũ extrinſecũ.p̃ triangulũ ſimpl̃r.p̃ triangulũ nõ equilaterũ.⁊ p̃ eq̃crurẽ.nã oẽ habẽs angulũ extrinſecũ.oĩs triangulus.oĩs nõ eq̃laterus.oĩs eq̃cruris hʒ tres. hic eq̃cruris deſcript⁹ ẽ oĩa iſta.ḡ ⁊c̃.(Dubitaret forte aliq̃s quõ iſta media ſunt eiuſdẽ ordinis nõ ꝯtinua.(Dõʒ.q̃ iſta media accepta ſunt eiuſdẽ ordinis q̃ ſunt ex ſe inuicẽ predicabilia q2 de eq̃cruri p̃dicat̃ nõ eq̃laterus.de nõ eq̃latero triãgulus.⁊ de oĩbus iſtis p̃dicat̃ hñe angulũ. ſunt aũt iſta media nõ ꝯtinua.q2 hec eſt demõſtratio p̃ticularis nun q̃ aũt in demõſtratione p̃ticulari mediũ eſt ꝯtinuũ vtriq̃ʒ extremitati.ſed ſolũ hoc põt eẽ in demõſtratione potiſſima ⁊ in vlı̃.vt ſi a ſubo puta.a.fluit imediate hec paſſio .b.⁊ mediate fluat paſſio.c.c.nõ imediate ſe habebit ad.a.⁊ multo magis nõ ſe habebit imediate ad ea que ſunt ſub.a.ſed.b.imediate ſe habebit ad vtrũq̃ʒ extremorum ad.c.⁊ ad.a.nõ aũt ad ea q̃ ſunt ſub.a.ḡ ſi hñe tres fluit a triangulo mediante habere angulũ extrinſecum habere tres nõ ſe hʒ imediate ad triangulum.nec ad ea que ſunt ſub triangulo.ſic etiam nec habere angulũ extrinſecum ſe hʒ imediate ad ea que ſunt ſub triangulo. ſi ḡ hñe tres p̃betur de hoc equicruri deſcripto mediũ acceptum non erit ꝯtinuũ vtriq̃ʒ extremoꝝ.i.non ſe habebit imediate ad vtrunq̃ʒ.habebit.n.ſe im mediate ad minorem extremitatẽ non ad maiorẽ.nam equicruris imediate ſe hʒ ad hunc equicrurem.nõ autez ad habere tres. Si vero accipietur p̃ medio habere angulũ extrinſecũ.tunc medium acceptũ haberet ſe immediate ad minorẽ extremitatẽ.ſ. ad habere tres.ſed non ad minorẽ vt ad hunc equicrurẽ ſed ſi accipiet̃ p̃ medio triangulus ſimpl̃r vel triangulus non equilaterus tunc mediũ acceptũ nõ eſſet continuuʒ nec imediatũ alicui extremitatũ.pʒ ergo q̃uo ad vnam ⁊ eandẽ ꝯcluſionẽ concurrũt multa media. vt puta q̃ttuor ⁊ etiaʒ plura poſſent concurrere ſi acciperet̃ aliqua figura ſup̃a triangulũ.⁊ acciperetur aliqua eius paſſio p̃pria. q2 tunc inter illam paſſionem ⁊ hũc triangulũ cadere poſſent multa talia media.nec obſtat quod in hoc libro dicitur.q̃ augentur demõſtrationes nõ p̃ media.q2 intelligendũ ẽ de medijs potiſſimis ⁊ eq̃ potiſſimis.media eniʒ accepta nõ ſunt oĩa potiſſima nec eque potiſſima.q̃liter aũt iſta plura media ſunt eiuſdẽ ordinis nõ continua eſt per habita declaratũ.(Deinde cũ dicit.

(Sed ex altero vt ſit.a.trãſmutari. in quo aũt .d.moueri.ſed.b.letari.⁊ iteruʒ.i.geſcere.verum eſt igit̃ ⁊.d.de.b.⁊.a.de.d.p̃dicari.letãs enim mouet̃:⁊ q̃d mouet̃:tranſmutat̃.iteruʒ ⁊.a.de.i.⁊.i.de.b.veruʒ eſt predicari.oĩs eniʒ letans geſcit ⁊ geſcens tranſmutatur.

(Oñdit quõ hoc poſſit fieri per media nõ eiuſdem ordinis ſed cõtraria nõ de ſe inuicẽ predicantia. vt vnũ enim ⁊ idẽ vt.a.de.b.i.tranſmutari de letari põt oñdi per media ꝯtraria vʒ p̃.d.⁊.i.i.per moueri ⁊ quieſcere. nã moueri ⁊ geſcere ſunt ꝯ̃ria.⁊ tñ p̃ vtrunq̃ʒ iſtoꝝ põt oñdi q̃ letãs vel q̃ delectans tranſmutat̃. nã omne delectãs ⁊ potiſſime loquẽdo de delectatione ſenſibili mouet̃ ⁊ quieſcit.⁊ omne mouẽs:⁊ oẽ quieſcẽs vt patebit tranſmutat̃.duo ḡ facit quia primo q̃ poſſit ſic per contraria media idez cõcludi deſcribit in terminis. ſcdo ex deſcriptione facta in terminis concludit concluſionem intentam. ſbi(Quare per altera)Dicit ergo(ſed ex altero)quaſi dicat nõ ſolũ ex eodem ordine ſed ex alio ordine poterunt plura ad eandem concluſioneʒ media accipi(vt ſit.a.).i.maior extremitas(tranſmutari.in quo aũt.d.).i. medius terminus (ſit moueri.ſed.b.)i.minor extremitas ſit(letari.⁊ iteruʒ.i.)ideſt aliud mediũ ſit(geſcere)⁊ ſubdit quõ poſſit.a.de.b.i.trãſmutari de delectari vel de letari per mediũ.d.i.per moueri dicens.(verum igitur eſt ⁊.d.)i. moueri predicari(de.b.)i.de letari vel de delectari. nam delectans mouetur.(⁊)verum eſt(a)i.tranſmutari(p̃dicari.de.d.)de moueri.nõ mouens trãſmutat̃.iõ ſubdit(letans enim mouet̃)ecce minor(⁊ q̃d mouet̃ trãſmutat̃.) ecce maior.formet̃ ergo ſic ſillus.oẽ q̃d mouet̃ tranſmutatur.oẽ letans mouet̃.ergo oẽ letans tranſmutat̃. hic ḡ tranſmutatari de letari p̃bat̃ p̃ hoc mediũ moueri. Iteꝝ aũt hoc idẽ põt p̃bari per mediũ ꝯ̃riũ vt per geſcere.iõ ait q̃(iteꝝ ⁊.a.)i.trãſmutari veꝝ eſt p̃dicari.(de.i.).i. de geſcere.oẽ eniʒ geſcens vt patebit trãſmutat̃(⁊.i.).i. quieſcens(veꝝ eſt p̃dicari de.b.).i.de letari.⁊ iõ ſubdit (omnis enim letans quieſcit)ecce minor(⁊ quieſcens tranſmutat̃)ecce maior. ſequit̃ ergo cõcluſio p̃ hoc mediũ q̃d eſt quieſcere q̃ oẽ letans tranſmutat̃.q̃d p̃ꝰ fuit cõcluſum per medium contrariuʒ vʒ per moueri.(Dubitaret forte aliquis quomodo omne letans vel omne delectans quieſcit ⁊ mouetur.(Dicendũ q̃ geſcens aliquando dicit id quod dicitur per priuationẽ motus ſimpliciter aliquando dicit illud quod acquiſitũ eſt in motu.omne enim tranſmutans partim habet de eo ad q̃d vadit.⁊ partim reſtat ſibi acquirẽdũ.ſi enim totũ acquiſiuiſſet nõ trãſmutaret̃:q2 eſſet in fine motus.ſi nihil acquiſiuiſſet nõ tranſmutaret̃.q2 nondum inchoaſſet motuʒ. ergo partim acquiſiuit:⁊ partim reſtat ſibi acquirendũ. ratione acquiſiti dicitur quieſcere.q2 q̃tum ad hoc habʒ intentum.rõne acq̃rendi dicit̃ moueri:q2 q̃tum ad hoc eſt in potentia.tranſmutãs ergo põt dici geſcere ⁊ moueri loquendo de talibus vt locuti ſumus.ſic etiam geſcẽs ⁊ mouens loquendo ſic de quiete ⁊ de motu trãſmutat̃. Rurſus oẽ delectans ⁊ potiſſime loquẽdo de delectatione ſenſibili.q2 nõ põt haberi plene ⁊ p̃fecte:geſcit ⁊ mouetur.quieſcit rõne eius q̃d hʒ mouet̃:q2 non plene hʒ ſʒ anhelat ad aliq̃d habẽdũ.letans ergo trãſmutat̃ q2 quie

ſcie habēdo aliqd imꝑfecte. ⁊ qꝛ mouet̃ ad vlteri⁹ habēdū. ergo ꝑ quetem ⁊ motū ꝓbabit̃ q̄ ſunt duo ꝯtraria ꝙ letās vel ꝙ delectans tranſmutat̃. Sꝫ aduertendū ꝙ ſi delectatio eēt intellectualis ⁊ ſimplr̄ ⁊ maxīe ſi eēt ſumme intellectualis ſicͤ ē in ipo deo nullo mō haberet rōnē motus. ꝙ ergo delectatio habeat rōnē qetis ⁊ motus. hoc ē qꝛ nō eſt ſimplex. nō eſt aūt icōueniēs ꝙ ad rē nō ſimplicē ꝯcurrāt duo oppoſita: imo eſt neceſſariū. nā actus ⁊ potentia opponunt̃ ⁊ ad qōlibꝫ nō ſimplex concurrūt actus ⁊ potentia. ſunt enim act⁹ ⁊ potētia de ꝯparatione quiuiſꝫ nō ſimplicis. ¶ Aduertēdū aūt ꝙ qn̄ ꝯcurrunt ꝯria ad ꝓbandū idē de eodē oꝫ illa ꝯria eidē ineſſe vt motus ⁊ quies eſt in delectatione. niſi. n. hec duo ineſſent nō poſſet ꝑ hec duo de delectari affirmatiue aliqd ꝯcludi. ¶ Aduertendū ēt ꝙ qn̄ ſic ꝑ media ꝯria ꝓbat̃ eſſe de eodē nō concurrūt plura media potiſſima vel eque potiſſima ad eandē ꝯclonē nā lꝫ tranſmutans qeſcat ⁊ moueat̃. potiꝰ tn̄ mouet̃ q̄ꝫ qeſcit. ⁊ lꝫ delectās quieſcat ⁊ moueatur. tn̄ vt delectatur potius qeſcit q̄ꝫ mouet̃. delectans ḡ vt delectās ē nō dr̄ trāſmutari. iō ꝑ media potiſſima nō pōt trāſmutari de letari vel de delectari. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare per altera media ⁊ non ex eodem genere ſillogiſmus eſt. quare eſt neutruꝫ de neutro dici mediorum. neceſſe enim eſt idem alicui vtrunqꝫ ineſſe.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit intētū. d. (Quare ꝑ altera media nō ex eodē ordine fit ſillus) ſ. ad ꝓbandū maiorē extremitatē de minori. ⁊ ſubdit (q̄re). i. q̄re qꝛ ſi ſic ē ꝙ talia media nō ſunt de eodē ordine. (ō. ſ. (eſt). i. ꝯtingit (neutrū medioꝝ de neutro dici). i. ꝑdicari. ⁊ ſubdit ꝙ qn̄ ꝯtingit ꝙ ꝑ ꝯria media ꝓbat̃ aliqd de aliq̄ (neceſſe enīꝫ eſt tunc vtraqꝫ eadē media ineſſe alicui) niſi enim quies ⁊ motus ineſſent delectationi nō poſſet per hec duo media aliquid affirmatiue ꝯcludi de delectatione ſed qꝛ quies ⁊ motus ſunt in oī delectatione ſenſibili ⁊ qꝛ quies ⁊ motus ſunt quodāmodo in omni tranſmutatione. ideo per quietem ⁊ motum probat̃ tranſmutās de delectari. vel de letari. ¶ Notādū aūt ꝙ iō dic̄ ꝙ hec duo ꝯria neceſſe eſt ineſſe eidē ſi debeat per talia ꝯria vel talia oppoſita ꝓbari aliqd de eodē vt de intelligere ꝙ nūq̄ꝫ ꝑ altera media vel ꝑ ꝯria ꝓbat̃ idē de eodē in eadē ſcia niſi illa duo ꝯria ꝑtineāt ad idē genus ſubiicibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Intendere autē eſt ⁊ ꝑ alᷣs figuras quot modis contingat fieri eiuſdem ſillum.

¶ Qꝛ ſillogiſmos factos ad ꝯcludendū eandē ꝯcluſionē per media ꝯria in p̄ma figura ordinauerat. qꝛ nō ſolū eadē ꝯclo affirmatiua ſꝫ ēt ꝯclo negatiua poſſet ꝓbari per ſic altera media. ⁊ ēt qꝛ nō ſolū ꝯclo vlis ſꝫ ēt ꝑticularis poſſet ſic ꝯcludi per altera media: iō ait ꝙ nō ſolū in prima figura. ſꝫ ēt ꝑ alᷣs debemus h̄ intendere ⁊ aduertere. iō ait ꝙ (intēdere aūt eſt). i. ꝯtingit (ꝑ alᷣs figuras). i. per ſcdam ⁊ tertiā (quot modis ꝯtingit fieri ſillum) ꝑ plura media ſ. altera eiuſdē. ſ. ꝯclonis ſiue ad eādē ꝯclonē.

Sed eius qđ eſt a fortuna nō ē ſcia ꝑ demonſtrationē. neqꝫ enī ſic̄ neceſſariū eſt neqꝫ ſicut frequēter qđ eſt a fortuna. ſꝫ qđ extra hoc fit. ſꝫ demonſtratio alterius hoꝝ eſt. Ois. n. ſillus aut ꝑ neceſſarias aut ꝑ eas q̄ ſt̄ tāq̄ꝫ freq̄nter ꝓpōnes.

¶ Poſtq̄ꝫ phs oſtendit ex q̄bus ⁊ per que hꝫ eſſe ſcia. quia oſtendit ex q̄bus ⁊ per que hꝫ eſſe ſcia vna ⁊ ſcia altera. In parte iſta declarat ex q̄bus ⁊ per que non hꝫ eſſe ſcia. Circa quod duo facit. qꝛ p̄mo oſtendit ex quibus vel de q̄bus nō hꝫ eſſe ſcia. 2° declarat per que p̄ncipia nō hꝫ eſſe ſcia. ibi. (Eadē aūt p̄ncipia.) Circa p̄mū duo facit. naꝫ ea ex quibus nō eſt ſcia vel nō poſſunt eſſe ſubiꝫ ſcie q̄ꝫtū ad preſens ſpectat ſunt duo. vꝫ. fortuita ⁊ ſenſibilia particularia. p̄mo ergo oſ̄dit ꝙ de fortuitis nō eſt ſcia. 2° ꝙ de ſenſibilibus particularibus ſcia eſſe nō pōt. ibi (Neqꝫ ꝑ ſenſum.) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄mo oſ̄dit ꝙ de fortuitis nō pōt eſſe ſcia q̄ꝫtū ad premiſſas. ſcdo ꝙ nō pōt eſſe ſcia quo ad ꝯclones. ibi (Et ſi quidem) Dicit ergo (Sed eius qđ eſt a fortuna nō eſt ſcia per demonſtrationeꝫ) qꝛ ſ. nec premiſſe nec concluſiones in demonſtratione poſſunt eſſe fortuite. nullo ergo modo eorum que ſunt a fortuna erit ſcientia per demonſtrationem. ꝙ autem in demonſtratione non ſint fortuita declarat dicens. qꝛ (neqꝫ enim ſicut neceſſariuꝫ eſt neqꝫ ſicut vt frequenter qđ eſt a fortuna. ſed quod fit extra hoc). q. d. ꝙ hec fortuita nec ſunt neceſſaria nec frequēter ſꝫ ſunt extra hec. i. extra neceſſariū ⁊ frequenter. ⁊ ſubdit ꝙ (ſed demonſtratio eſt alterius hoꝝ). i. ꝑ altera iſtoꝝ vꝫ vel per neceſſaria vel per frequenter. ⁊ ſubdit ꝙ (omnis. n. ſillogiſmus) vꝫ demōſtratiuus eſt (aut per neceſſarias ꝓpoſitiones. aut ꝑ eas que ſunt tanq̄ꝫ frequēter.) ꝓbatū eſt ḡ ꝙ fortuita nō ꝑtinent ad ſciam habitā per demōſtrationē tanq̄ꝫ p̄miſſas. qꝛ demonſtratio eſt vel ꝑ ꝓpoſitiones neceſſarias. vel ꝑ eas que ſunt frequenter. fortuita autem ſunt neutrū iſtorum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ſi neceſſe qdē ſint ꝓpōnes ⁊ ꝯcluſio neceſſaria eſt: ſi ꝟo ſunt ſicut freq̄nter ꝯcluſio hꝰ eſt. q̄re ſi id qđ ē a fortūa nō ē ſic̄ freq̄nter neqꝫ eſt ſic̄ nec̄iuꝫ nō vtiqꝫ erit ipſius demōſtratio.

¶ Oſtendit ꝙ fortuita nō ꝑtinent ad ſciam habitā per demonſtrationē tāq̄ꝫ ꝯclones dicēs. (Et qdē ſi ꝓpōnes). i. ſi premiſſe (ſunt neceſſarie ⁊ ꝯcluſio eſt nec̄ia. ſi vero) ꝑmiſſe (ſunt ſicut frequēter ⁊ ꝯcluſio erit hꝰ) vꝫ ſicut frequenter. ꝯcluſio ergo demōſtrationis vel erit neceſſaria vel frequēter cū premiſſe in demōſtratione ſemꝑ ſint tales (quare) qꝛ ſic eſt (ſi id qđ eſt a fortuna neqꝫ eſt ſicut frequenter. neqꝫ ſicut neceſſariū nō vtiqꝫ erit demſ̄ratio ipſius). ſ. fortuiti tāq̄ꝫ ꝯclonis. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videtur falſum ꝙ ſcia nō poſſit eſſe eoꝝ que ſunt a fortuna. nā ꝓpter qđ vnū qđqꝫ ⁊ illud magis. ſi ergo tota cā quare ipſoꝝ que ſunt a fortuna nō eſt ſcia h̄ eſt ꝑꝑ ipſaꝫ fortunaꝫ. ergo multo magis de ipſa fortuna nō eſſet ſcia. ſed hoc eſt falſum. nam de ipſa fortuna eſt ſcia cuꝫ in 2° phyſicorum determinetur de fortuna ⁊ caſu. ergo multo magis de ipſis fortuitis erit ſcia. Dicendum ꝙ ſicut contingit in naturalibus entibus ꝙ quedam ſunt entia per ſe. quedam per accidens. ita contingit in cauſis ⁊ in effectibus ꝙ quedam ſunt entia que ſunt per ſe cauſe quedā per accidens. quidam effectus per ſe. quidā per accidens. In entibus autē generaliter hoc contingit ꝙ quodlibet ens ſimplex eſt ens per ſe. nam quodlibet ens ſimplex eſt in aliquo predicamento. predicamenta autem ſunt per ſe partes entis. ⁊ ens per ſe diuiditur in deceꝫ predicamēta vt declarari habet in quinto metaphyce. albedo ergo eſt ens per ſe. quia eſt qualitas que eſt per ſe pars entis. ⁊ muſica eſt ens per ſe. quia eſt qualitas que eſt per ſe pars entis. ſic etiam ⁊ homo eſt ens per ſe. quia eſt ſubſtantia que eſt per ſe pars entis. ⁊ hoc modo diſcurrendo per oīa ſimplicia quodlibet eſt ens per ſe. nō ꝙ per ſe exiſtat. qꝛ hoc eſt ꝓprium ſolius ſubſtantie. ſed quia eſt per ſe in predicamento ⁊ quodlibet predicamentū eſt per ſe pars entis. ſed licet ſic ſit in ſimplicibus: in compoſitis tamen re-

periantur multa per accidens.nam homo albus eſt ens
per accidens eo ꝙ homo nõ ſit per ſe ſubm albi.ſed acci-
dit homini eſſe albũ.⁊ multo magis albũ muſicũ eſt ens
per accidẽs.qꝛ vnũ in talibus nõ ꝑdicatur de alio:niſi qꝛ
ambo accidunt tertio. Quod ergo dictuȝ eſt generaliter
in entibus intelligendũ eſt in cauſis ⁊ cauſatis. quilibet
enim effectus ſimplex hȝ per ſe cãm.⁊ quelibȝ ſimplex cã
hȝ per ſe effectum. vnio tñ cauſarum ⁊ vnio effectuũ põt
eſſe per accidens.nam ꝙ iſte vadat ad forum hȝ per ſe
cãm.vȝ vt recipiat argentũ.⁊ recipere argentũ hȝ per ſe
effectũ.vȝ.ꝙ iſte vadat ad forũ.ſic etiã ꝙ lapis deſcẽdat
hȝ per ſe cãm.vȝ.grauans vel formã grauis.⁊ grauãs vel
forma grauis hȝ per ſe effectũ.vȝ.ꝙ grauẽ deorſuȝ tẽdat.
ſic eſt aũt in oĩbus ſimplicibus.⁊ ſm hoc põt intelligi qḋ
dicitur platonẽ dicere in thimeo.ꝙ nihil eſt cuius ortum
non legitima cã precefſerit. In vnione aũt cauſarũ ⁊ effe-
ctuum multa ſunt per accidens.nam lȝ lapidẽ deſcende-
re ſit per ſe.⁊ hoĩem ire ad forũ ſit per ſe.tñ iſta duo ſimul
ꝯiungi ꝙ homo vadat ad forum qñ lapis deſcendit.⁊ ꝙ
lapis deſcendens frangat caput illius qui vadit ad foruȝ
eſt per accidens.fractio ergo capitis eſt effectus ꝑ accñs.
qꝛ hoc ꝯtingit ex coniunctione duoꝝ effectuum vel dua-
rum cauſarum.nam ꝙ iſte vadat ad forũ ſimul ſit cũ de
ſcenſu lapidis eſt per accidens ſicut etiã ꝙ recipere argen
tum tunc ſit cauſa ꝙ homo vadat ad foꝝ qñ grauãs vel
forma grauis eſt cauſa ꝙ lapis deſcendat.iſta cõiunctio
eſt per accidens.⁊ qꝛ eoꝝ que ſunt per accidẽs nõ eſt ſcia.
ideo nec talium nec per talia eſt ſcia. Quod ergo dr̃ ꝙ de
ipſa fortuna eſt ſcia.ergo ⁊ de fortuitis:dici dȝ ꝙ de ipſis
fortuitis vt ſunt fortuita vel de ipſa fortuna vt eſt per ac-
cidens.nõ eſt ſcia.ſed vt in talibus reperitur aliquid ꝑ ſe
põt de eis eſſe ſcia.nã fortuna per ſe ⁊ de ſe eſt cauſa ꝑ ac
cidens.nõ accidet ergo fortune eſſe cauſa ꝑ accidẽs ⁊ for-
tuita vt fortuita ꝑ ſe referuntur in cãm ꝑ accñs.determi-
nare ergo ſic de fortuna vt eſt cã in his que ſunt raro ⁊ q̃
ſunt per accñs.⁊ determinare de fortuitis vt referuntur
in cãm ꝑ accñs ⁊ vt ſunt raro eſt determinare vt in eis re
peritur aliqḋ ꝑ ſe.ſm quem moduȝ talia cadere ſub ſcia
nõ negat phs. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.qꝛ vide-
tur hoc eſſe falſum ꝙ ſcia ſit eoꝝ que ſunt frequenter.nã
ſm Boetium in ariſmetrica ſua eſt eoꝝ que immutabilem
ſubſtãm ſortiuntur.nõ ergo erit ſcia niſi neceſſarioꝝ. Pre-
terea phs dicit circa principium huius libri ꝙ ſcire ſim-
pliciter non ſophiſtico modo:quod eſt ꝑ accidens:eſt cãȝ
cognoſcere ⁊ qm̃ illius eſt cauſa ⁊ ꝙ impoſſibile eſt aliter
ſe habere.non ergo erit ſcia niſi neceſſarioꝝ ⁊ maxime
ſcia aggenerata per demõſtrationẽ per quã aggeneratur
ſcire ſimplr̃. ¶ Dõm.ꝙ cauſa aliquando põt impediri
vt in nãlibus.⁊ tunc facit effectuum vt frequẽter.vt fre-
quenter enim eſt ꝙ ex ſemine oliue generatur oliua. põt
tamen ꝯtingere ꝙ ex corruptione aliqua circa ſemẽ vel
ex aliqua alia cauſa impediente ꝙ ex ſemine oliue non
generatur oliua. In talibus ergo ex poſteriorib' poſſum'
arguere ex neceſſitate q̃tum ad eſſe vt ſm naturalẽ cur-
ſum.ſi oliua eſt.ergo ſemen fuit.ſed ex prioribus ⁊ q̃tum
ad cauſam non poſſumus arguere q̃tum ad eſſe ſed ſolũ
q̃tum ad aptitudinem.poſſumus enim arguere ꝙ talis
cauſa ſit apta nata niſi impediatur facere talem effectũ.
propter quod pȝ ꝙ in his que ſunt frequenter poſſumus
facere demonſtrationem ꝓut reperitur in eis neceſſitas
vel a poſteriori ſm eſſe.vel a priori ſm aptitudineȝ.ꝙ ſi
dicatur ꝙ etiam de fortuitis hoc modo eſt ſcia.dici debȝ
ꝙ in fortuitis reperitur neceſſitas per accñs. in fortuitis
ergo eſt per ſe accidẽs ⁊ eſt accidẽs per ſe.⁊ iõ de talibus
nõ dicit̃ eſſe ſcia.in his aũt q̃ ſunt ꝑ ſe eſt neceſſitas ꝑ ſe.ſi

autẽ ibi nõ ſit neceſſitas hoc ꝑ accidẽs eſt rõne alicuius
impedimenti.ipſa.n.q̃tum eſt de ſe neceſſaria ſunt niſi
impediant̃.ideo de talibus dr̃ eſſe ſcia ⁊ nõ de fortuitis.
Reſumamus ḡ qḋ a ꝑncipio diximus ⁊ dicamus ꝙ ſem-
per per cãm ꝑ ſe eſt ſcia:ſed aliqñ cã ꝑ ſe põt ĩpediri vt in
nãlibus.⁊ iõ de talibus dr̃ eſſe ſcia q̃tũ ad ea q̃ ſunt fre-
quenter.aliqñ cã ꝑ ſe nõ põt ĩpediri vt in mathematicis.
⁊ tũc dr̃ eẽ ſcia q̃tũ ad ea q̃ ſunt ſemꝑ. Uel poſſumus di-
cere ⁊ clarius ꝙ aliud eſt hr̃e ſciam de rebus factis. aliḋ
de mõ fiendi.de ipſo.n.mõ fiendi ꝙ aliqua ſunt ꝑ ſe alia
qua ꝑ accidens ſunt poſſumus hr̃e ſciam tam de fortui-
tis q̃ de nõ fortuitis ſcimus.n.aliqua euenire ꝑ accidẽs
⁊ fieri a caſu ⁊ a fortuna.qꝛ ſcimus eẽ ꝑ accñs aliquẽ con-
curſum cauſaꝝ.nã ꝑ accñs eſt ꝙ iſta ꝯcurrunt.qꝛ deſcen
dit lapis qñ ſoꝝ.vadit ad forũ cã recipiendi argentuȝ:ex
quo deſcenſu frangit̃ caput docẽdo.n.hoc tamus ſciam
de modo fiendi rerũ.ſed de ipſa re facta ex inopinato cõ-
curſu cauſaꝝ vt de ipſa fractione capitis euntis ad foꝝ ꝑ
deſcenſum lapidis poſſumus hr̃e ſenſuȝ.qꝛ poſſum' ꝑ ſen
ſum accipe ſic eẽ ſȝ nõ ſciaȝ:qꝛ in infinitis alijs modis poſ
ſet hoc ꝯtingere.qꝛ frangeret̃ ſorti caput ꝑ deſcenſuȝ lapi
dis q̃ eundo ad foꝝ.de qbuſcũqȝ ḡ hẽmus ſciam oȝ illa
ſm ꝙ huius nõ ꝯtigat aliter ſe hr̃e.ſȝ quãtũ ad ipſas res
factas vel quantũ ad ipſas res cauſatas poſſum' hr̃e de
his q̃ ſunt ſemꝑ.⁊ de his q̃ ſunt frequẽter.qꝛ ꝯtingit talia
hr̃e cãm ꝑ ſe.de his ergo q̃ ſunt frequẽter q̃tum ad ipſas
res cauſatas nõ ſolũ q̃tũ ad modũ cauſandi. vt quo ex
ſemie oliue generat̃ oliua poſſumus hr̃e ſciam ꝓut ꝯtin-
git ꝯſiderare talia talr̃ ꝙ nõ ꝯtingit alr̃ ſe hr̃e.ſȝ de his re
bus fortuitis qꝛ ſm ꝙ huius nõ habẽt cãm ꝑ ſe nõ eſt de
eis ꝑ ſe ſcia q̃tũ ad ipſas res factas vl̃ quãtũ ad ipſas res
cauſatas vt põt eẽ ꝑ habita manifeſtũ. ¶ Ulterius for
te dubitaret aliqs.qꝛ videt̃ ꝙ dcm̃ phi nõ ꝯcludat.ait.n.
phus ꝙ ſemꝑ ex ꝓpõnibus neceſſarijs ſequit̃ ꝯcluſio ne-
ceſſaria.ex his que ſunt frequenter ꝯcluſio vt frequenter.
⁊ ex hoc vult hr̃e ꝙ demr̃atio nõ arguit niſi i cauſis neceſ
ſarijs vel in frequenter ꝙ ꝯcl'ones ad ſciam pertinentes
vel erunt neccie vel frequẽter.ergo videt̃ velle ꝙ ex ordi-
ne ſillogiſtico ſemꝑ iſta cõcomitentur. vȝ.necitas ꝯclo-
nis ⁊ premiſſarũ.ſȝ hoc eſt falſum.qꝛ ſicut ex falſis poteſt
ſequi verum.ita ex non neceſſarijs concluſio neceſſaria.
Dicenduȝ ꝙ ſi bene ꝯſideret̃ dictũ phi neceſſitatẽ hȝ qḋ
dr̃.nam ex neceſſitate ꝯcl'onis nõ arguit necitatem ꝑmiſ
ſarũ nec ex frequẽtia ꝯcl'onis arguit frequẽtiaȝ ꝑmiſſaꝝ.
ſed ecõtrario ex neceſſitate ⁊ frequentia ꝑmiſſaꝝ arguit
neceſſitatẽ ⁊ frequentiam ꝯcl'onis.nam lȝ non valeat.ſi
cõcluſio eſt ḡ ꝑmiſſe ſunt.qꝛ nõ valet.ꝯñs eſt.ḡ añs ẽ tñ
optime valet ſi ꝑmiſſe ſunt ꝯcl'o eſt.qꝛ ſi añs eſt ⁊ ꝯñs ẽ.
⁊ ſi valet ſi premiſſe ſunt.ḡ ꝯcl'o eſt.valet ꝑ ſe loquẽdo ꝙ
q̃les ſunt ꝑmiſſe talis eſt ꝯcl'o.ſi ḡ ꝑmiſſe ſunt neceſſarie
ꝯcl'o erit neceſſaria.⁊ ſi freqñter ꝯcl'o frequẽter.⁊ qꝛ de-
mr̃ator nõ arguit niſi in cauſis ꝑ ſe q̃ vel ſunt neceſſarie
vel frequẽter.ꝯcl'o demõſtrationis nũq̃ erit fortuita. ſed
vel erit neceſſaria vel frequẽter. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Neqȝ ꝑ ſenſuȝ eſt ſcire:ſi eniȝ eſt ſenſus talis
ꝙ hui' ⁊ nõ huius alicui':ſed tñ ſẽtire neceſ-
ſe eſt hoc aliqḋ ⁊ vbi.⁊ nũc.vl̃e aũt ⁊ in oĩbus
ĩpoſſe ẽ ſẽtire:nõ eni hoc ẽ neqȝ nunc.non eniȝ
eẽt vl̃e:qḋ.n.ſꝑ ⁊ vbiqȝ eſt vl̃e dicimus eſſe.

¶ Oſtendit ꝙ nõ ꝯtingit ſcire ꝑ ſenſum.vel qḋ idẽ eſt ꝙ
de ſenſibilibus particularibus non eſt ſcia.Circa qḋ duo
facit.qꝛ ꝑmo facit qḋ dictum eſt.2° ex hoc remouet erro-
reȝ quoꝝdã dicẽtiũ ꝙ ſentire aliqḋ eſt ſcire illḋ ibi(Sȝ

manifeſtū eſt.) Circa ꝑmū duo facit. q2 oſ̄dit ꝙ vl̄e non cadit ſub ſenſu ſ3 ꝑticulare. ibi (Qm̄ igit̄ demr̄atiões.) Dicit ḡ (neq3 ꝑ ſenſu3 eſt) .i. ↄtingit (ſcire) .qꝺ declarat. d. (ſi .n. ſenſus eſt talis ꝙ eſt huius) .i. ſi ſenſus eſt vl̄is (⁊ nõ huius alicui⁹) .i. particularis. (ſ3 tñ) vel ſ3 tm̄ (neceſſe eſt ſentire hoc aliqd) .i. particulare (⁊ vbi) .i. h̄ (⁊ nũc) .q.d. ꝙ l3 ſenſus ſit vl̄is. tñ ſentire eſt ꝑticulare. vel cõtingit tm̄ ſentire particulare q̇ h̄ ⁊ nũc. ⁊ ſubdit ꝙ (vl̄e aũt in oībus) eſt ſu. (⁊ impoſſe eſt ſentire) ſu. vl̄e (non .n.) ſu. vl̄e eſt (hic nec nunc. non vtiq3 eſſet vl̄e) ſu. ſi eſſet hic ⁊ nunc (qꝺ .n. eſt ſemper ⁊ vbiq3 vl̄e eē dicimus.) ¶ Notandũ aũt ꝙ huius lr̄e ſenſus eſt talis ꝙ huius ⁊ nõ hui⁹ alicuius alr̄ exponitur ſi ſenſus eſt particularis ⁊ nõ vl̄is. ſed nõ pōt fieri talis expoſitio ſine violentia lr̄e. nã vt p3 in lr̄a manifeſte dat dr̄iam inter ſenſum ⁊ ſentire. d. ꝙ ⁊ ſi ſenſus eſt talis ꝙ eſt huius .i. vl̄is. ⁊ non huius alicui⁹ .i. particularis. ſentire tñ nõ cõtingit niſi hoc aliquid ꝑticulare. vñ ⁊ in fine ſecundi huius hoc idē h̄r̄ dr̄ enim ibi ꝙ ſentire qdē eſt ſingulare. ſed ſenſus eſt vl̄is. ¶ Notãdu3 ē dcm̄ pħi in hoc cõſiſtere ꝙ q̄tũcũq3 ſenſus ſit vl̄is. tñ q2 nõ ſentimus niſi ꝑticulare qꝺ eſt hic ⁊ nũc. nõ vl̄e qꝺ ē ſemꝑ ⁊ vbiq3 ſentire nõ eſt ſcire. ⁊ impoſſe eſt ſcire ꝑ ſenſum. Qualr̄ aũt ſit hoc intelligendũ ꝙ ſenſus ſit vl̄is. ſentire aũt particularis in fine huius. v3. in qōmbus vltime lectionis dicet̄ vbi de hoc eſt ſpālis mā. ſufficit tñ pħo ꝙ actus ſentiendi ſiue ſentire nũq̄3 terminet̄ ad vl̄e ad hoc ꝙ per ſenſum nõ ſit ſciētia. ⁊ ad hoc ꝙ ſentire nõ ſit ſcire. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videtur hoc falſum ꝙ vl̄e ſit ſemper ⁊ vbiq3. q2 ſi vl̄e eſſet vbiq3 tunc ſil̄ eēt hõ ⁊ oliua ⁊ tunc oīa corpora eēnt ſimul. in oī .n. loco eſſet quel3 ſpēs cuiuſlib3 corporis. Preterea videmus ad ſenſum falſu3. nã in aliqbus ꝑtibus non ſunt oliue. ergo vl̄e oliue nõ eſt vbiq3. q2 non pōt eſſe tale vl̄e niſi vbi eſt ſuũ particulare. ¶ Dōm. ꝙ ſm̄ quoſdã vl̄e eē ſemꝑ ⁊ vbiq3 nõ eſt intelligendũ affirmatiue. q2 tunc vbiq3 eſſet oliua. ſed intelligēdũ eſt negatiue ⁊ ꝑ abſtractionē vt dicat̄ vl̄e eſſe ſemper ⁊ vbiq3. q2 ē abſtractũ ab oī loco ⁊ ab oī tēpore. ⁊ iō q̄tũ eſt de ſe nullus ei repugnat locus ⁊ nullũ tēpus. Poſſum⁹ tñ alr̄ dicere. nõ enim loquitur hic pħs de vl̄i ſimplici. ſed de vl̄i ↄpoſito .i. de vl̄i quod demõſtrat̄. non .n. loquitur de ſubo vt eſt aliquid vl̄e in ſe. nec de paſſione vt eſt qdam vniuerſale in ſe ſed de ſubiecto in comparatione ad paſſionē. vt eſt vniuerſaliter ſub ipſa. vt ſi demonſtrat̄ ꝙ luna eclipſat̄ per interpōnem terre hec demõſtratio non erit hic ⁊ nũc ſed erit vbiq3 ⁊ ſemꝑ. eſt .n. hec demonſtratio ꝙ vbicũq3 .i. in q̄cũq3 parte celi eclipſat̄ luna eclipſat̄ per interpōnē terre. ⁊ ex hoc vult h̄r̄e pħs ꝙ ſentire nõ ſit ſcire. nã ſi eſſemus ſupra lunã qñ luna eclipſatur ⁊ videremus ꝙ terra ſe interponeret optime iudicaret viſus ꝙ luna nũc in illa parte celi eclipſatur per interpoſitionē terre. ſed verũ in alia parte celi vel in aҏo tēpore poſſet eclipſari aliter q̄3 per interpōnē terre nõ poſſet iudicare ſenſus. homo ergo per ſenſum ſi videret ꝙ luna eclipſaretur hic ⁊ nunc: vt ſi eſſet ſupra lunam qñ eclipſatur cogitaret per intellectũ verũ luna in alio tēpore vel in alia parte celi poſſet alr̄ eclipſari q̄3 per interpoſitionē. ⁊ q2 cognoſceret q2. non iudicaret per intellectu3 ꝙ interpoſitio eſt vl̄is cā eclipſis. ⁊ q2 ſcire nõ eſt niſi per vl̄em cām. ⁊ ꝓut aliqd eſt vl̄r ſubiectum ſue paſſioni vl̄r dico per relatione3 ad cām. nõ .n. abſolute loquendo luna eclipſat̄ ſemꝑ ⁊ vbiq3 ſed eclipſatur ſemꝑ ⁊ vbiq3 ꝑ relationē ad cām. nã vbicũq3 ſit luna dum tñ ibi interponit̄ terra eclipſatur ⁊ ſemꝑ quando interponit̄ eclipſat̄. ſic autē cognoſcere non ſpectat ad ſenſum ſed ad intellectũ. p3 ergo de quo vl̄i loquitur pħs quod eſt ſemper ⁊ vbiq3. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Qm̄ igit̄ demr̄ationes vl̄es ſunt. has aũt nõ ē ſentire. manifeſtũ ē ꝙ neq3 ſcire ꝑ ſenſu3 eſt.**

¶ Ex his q̄ dixerat ↄcludit intētũ. d. (Quoniam igit̄ demonſtrationes ſunt vl̄es) .i. ꝑ vl̄es cauſas. vel ſunt vl̄es q2 ſunt de ſubiectis ꝓut ꝑ relationē ad cām vl̄r ſunt ſub ſuis paſſionibus. q2 ergo demõſtrationes ſunt per tales cās ⁊ de talib⁹ ſubiectis (has aũt) ſic vl̄es cauſas vel hec vniuerſalia ſubiecta (nõ eſt) .i. non contingit (ſentire) ⁊ q2 ſic eſt (manifeſtum eſt ꝙ neq3 eſt ſcire per ſenſum.) ¶ Notandũ aũt ꝙ cauſa hic ⁊ nũc ſi non eſt cauſa ſimplr̄ nõ eſt cauſa ꝑ ſe. ſed per accñs. niſi eni3 interpoſitio terre eſſet vl̄r cā eclipſis nõ eſſet ꝑ ſe cauſa. q2 ḡ tale vl̄e non ꝑcipit ſenſus nõ eſt ſcire ꝑ ſenſu3. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Sed manifeſtu3 qm̄ ⁊ ſi eſſet ſentire triãgulu3 ꝙ duob⁹ rectis equales haberet angulos quereremus vtiq3 demonſtrationem: ⁊ non ſicut quidam fatentur ſciremus.**

¶ Remouet errorē quorundã dicentiũ ꝙ idē eſt ſcire qꝺ ſentire. Propter qꝺ ſciendũ ꝙ ſentire nõ eſt ipm̄ ſcire. attñ ſenſus duplr̄ deſeruit ſcie. ꝑmo q2 per ſenſu3 deuenim⁹ in ſciam. vñ ſenſus eſt cauſatiuus ſcie. 2° q2 qñ videmus aliqua ꝑ ſenſum faciliꝰ cogitamus cām ⁊ faciliꝰ acquirimus ſciam. vt ſi eſſemus ſupra lunã ⁊ videremus ꝙ terra ſe interponit. l3 ipſum videre nõ eēt ipm̄ ſcire: q2 nõ videremus niſi hic ⁊ nũc. attñ videndo ꝙ terra ſe interponit faciliꝰ cogitaremus ꝑ intellectũ ꝙ interpoſitio terre quam ſenſus videt ꝑticulariter eſt cā eclipſis. ſenſus ḡ eſt cauſatiuus ſcie ⁊ ēt iuuatiuus. Tria ergo facit pħs. q2 ꝑmo oſ̄dit ꝙ ſentire nõ eſt ſcire. 2° declarat quo ſenſus ē cauſatiuus ſcie. 3° quo eſt iuuatiuus. ſcđa ibi. (S3 ex ↄſideratione) tertia ibi. (Sunt tñ qdã) Circa ꝑmũ tria facit. q2 ꝑmo remouet ꝑdictũ errorē. 2° aſſignat cām dicti. 3° qꝺ dixerat declarat in terminis. ſcđa ibi. (Sentire qdē enĩ) tertia ibi. (Vñ ⁊ ſi in luna) Dicit ḡ (S3 manifeſtũ ē qm̄ et ſi eſſet) .i. ſi ↄtigeret (ſentire triangulũ q̇ h̄ret angulos equales duobus rectis quereremus vtiq3 demr̄atione3) de triangulo (⁊ nõ ſciremus) .i. ꝑꝑ hoc nõ haberem⁹ ſcia3 de triangulo. q2 ſentire nõ eſt idē qꝺ ſcire (ſicut qdam fatent̄). ¶ Notandũ aũt quoſdã poſuiſſe ꝙ intellect⁹ idē eſt ꝙ ſenſus: ꝑꝑ qꝺ oportebat eos fateri ⁊ cõcedere ꝙ ſentire eſſet idem qꝺ ſcire. qꝺ pħs negat ⁊ dicit eſſe falſum ¶ Notandum ēt ꝙ ſi ad oculu3 videremus ꝙ angulus extrinſecus in triangulo valet duos intrinſecos ſibi oppoſitos. ꝑꝑ quod videremus ꝙ anguli triãguli valent duos rectos non cognoſceremus hoc niſi particulariter. videremus .n. ad ſenſu3 ꝙ in hoc triangulo ſic ſit. ſ3 ſtati3 ingreremus per intellectũ verum vl̄r ſic eſſet. hoc eſt ḡ qꝺ pħs ait. ꝙ cũ hoc videremus adhuc q̄reremus demr̄atione3 .i. cũ per ſenſum cognoſceremus in hoc triangulo ſic eſſe particulariter adhuc q̄reremus demonſtrationē .i. adhuc quereremus vl̄em. q2 ingreremus ꝑ intellectũ verum in omni triãgulo ſic ſe hēat vl̄r. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Neceſſe eni qdē eſt ſentire ſingulr̄. Scientia autē eſt in cognoſcendo vniuerſale.**

¶ Aſſignat cām dicti dicēs ꝙ (ſentire qdē enĩ eſt neceſſe ſingulr̄. ſcia aũt eſt in cognoſcendo vl̄e) .q.d. bñ dictũ eſt ꝙ ſentire nõ eſt ſcire. q2 ſentire eſt ſingulare. ſcire aũt eſt vl̄e. ⁊ bñ dcm̄ eſt ꝙ ſi viderem⁹ triãgulũ h̄r̄e duos rectos adhuc q̄reremus demõſtrationē. nã ſentire eſt ſingulr̄ .i. per ſenſum. nõ hēremus noticiã de hoc triãgulo ꝑticulr̄. ſed q2 ſcia ſit vl̄is adhuc q̄reremus demr̄ationē ⁊ ſcia3. vt hēremus hui⁹ noticiã de triãgulo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Unde ⁊ ſi in luna eſſem⁹ viderem⁹ obiectã**

terrã: non vtiqȝ ſciremus cãm defectus. ſentiremus enim qñ deficeret nũc ſȝ nõ ꝓpter qd oio. Non enim eſſet vl̃is ſenſus.

¶ Quod dixerat declarat in terminis. d. (Unde ⁊ ſi in luna eſſemus) .i. ſi eſſemus ſupra lunã qñ eclipſatur (videremus obiectã terram ⁊ nõ vtiqȝ ſentiremus cãm defectus) .i. eclipſis. ſu. vl̃em (ſentiremus. n.) .i. cognoſceremus per ſenſum (qñ luna deficeret) .i. eclipſaret̃ (nunc ſed nõ) cognoſceremus ꝑ ſenſum (oio ꝓpter qd) .i. vl̃ez cãm (nõ. n. ſenſus nũc) .i. qui eſt hic ⁊ nũc (vl̃is eſſet) .i. erat vl̃is vt hȝ alia tranſlatio. q. d. ꝙ ſenſus non erat. i. nõ dicebat̃ eſſe vl̃is. ğ ſi eſſemus ſupra lunã nõ cognoſceremus lunam eclipſari niſi ꝑticulariter. ideo nõ haberem⁹ ſciaȝ qꝛ neſciremus hoc vl̃r. illud ergo videre nõ eſt ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sȝ ex cõſideratione multotiens accñte vl̃eȝ demr̃ationem habemus. Ex ſingularibus enĩ pluribus vl̃e eſt manifeſtum.

Oñdit quõ ſenſus eſt cauſatiuus ſcie. Circa qḋ tria facit. qꝛ primo facit qḋ dictũ. 2° cõparat cognitionẽ ſcientificam ad cognitiones alias. 3° ex his que dixerat ↄcludit intentum. d. ꝙ ſentire nõ eſt ſcire niſi accipiat̃ ſentire equoce. ſcḋa ibi (Ule aũt) tertia ibi. (Manifeſtũ ẽ) Dicit ergo (Sȝ ex cõſideratione in hoc multotiens accñte) .i. ↄtingente. i. qñ multotiens cõtingit nos ↄſiderare in hoc. i. circa particulare poſtea ſum⁹ venantes illḋ. i. vl̃e. ⁊ ſic (vl̃eȝ habemus demr̃ationẽ. ex ſingularibus eniȝ pluribus vl̃e manifeſtũ eſt) hoc ergo mõ cauſatur ſcia ex ſenſu. vt qñ video nunc ꝙ reubarbaꝝ purgat coleram ⁊ poſtea video ꝙ hoc aliud reubarbaꝝ purgat colerã multotiens ſic experiendo per ſenſum ſic ex multis ſingularibus deuenio in vl̃e. ⁊ habeo ſciam ꝙ omne reubarbaꝝ purgat colerã. propoſitiones ergo vl̃es per quas habetur ſcia ⁊ demonſtratio ⁊ que ſunt principium artis. ⁊ ſcie ſunt accepte ex multis ſenſibilibus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ul̃e aũt honorabilius eſt qñ oſtendit cãm: quare de h⁹ vniuerſalis ſcia honorabilior eſt ſenſibus: ⁊ cognitione quoꝝcunqȝ cauſa eſt ſed de primis alia ratio eſt.

¶ Comparat cognitionẽ ſcientificaȝ ad alias cognitiões. Propter qḋ ſciẽdũ ꝗtuor eẽ cognitiones. ſenſitiuã. ſciẽtificam ꝗ eſt ꝑ cãm. ⁊ cognitionẽ nõ ꝑfectã. ⁊ intellectiuã ꝗ eſt ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ. Cognitio ğ ſciẽtifica ꝗ eſt ꝑ cãȝ vl̃eȝ honorabilior eſt cognitiõe ſenſitiua. ⁊ ẽt honorabilior eſt ꝗcũqȝ alia cognitione ꝗ nõ ẽ ꝑ cãm: nõ tñ ẽ honorabilior ꝙ̃ cognitio ꝑncipioꝝ. iḋ ait. (Ul̃e aũt honorabile eſt. qñ oñdit cãm) .q. d. ꝙ cognitio ſciẽtifica vl̃is ẽ honorabilis. qꝛ eſt oñſiua vl̃is cãe. (q̃re de h⁹ vl̃is) .i. cognitio ſic vl̃is vel cognitio habita de h⁹ vl̃is. i. de h⁹ vl̃i. ponitur genitiuus ꝓ ablatiuo (honorabilior eſt ſenſibus) .i. cognitione ſenſitiua (⁊) ſu. h⁹ cognitio vl̃is ſcientifica honorabilior eſt (cognitione) ſu. nõ habita per cãm (quoꝝũcunqȝ cã eſt) .i. honorabilior eſt ꝙ̃ ſit cognitio queqȝ alia habita non per cãm ſed per ea quoꝝũcũqȝ eſt cauſa. i. per effectus (ſed ex ꝑmis) .i. de ꝑmis (alia rõ eſt.) qꝛ non eſt ſcia honorabilior ꝙ̃ cognitio primoꝝ ꝑncipioꝝ. ideo de talibus eſt alia rõ. ¶ Notandũ aũt ꝙ ſcia que eſt ꝑ cãȝ eſt honorabilior cognitio cognitione quacũqȝ habita ꝑ nõ cãm. dũ tñ cognitio illa ſit taliuȝ quoꝝ ſit cã. lȝ enim cognitio ꝑncipioꝝ nõ ſit per cãm. nõ tñ ꝓpter hoc talis gñitio eſt minus honorabilis ꝙ̃ ſcia. ideo ph̃s ſignanter loquit̃ ſciẽtiam eſſe honorabiliorem cognitione quoꝝũcũqȝ eſt cauſa. i. cognitione quoꝝũcũqȝ cauſatoꝝ. quecũqȝ eniȝ cognitio habeat̃ de cauſatis. dũ tñ illa cognitio nõ ſit habita ꝑ cãm: nõ eſt ita honorabilis ſicut ſcia. de ꝑmis ğ ꝑncipijs ẽ alia rõ. qꝛ talia nõ ſunt cauſata taliũ nõ eſt cã. aliqd aũt hic tactũ ẽ icidẽtal̃r de ↄparatione cognitiõis ſciẽtifice ad cognitiões al̃s ſȝ de h̃ plen⁹ īfra dicet̃. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Manifeſtuȝ igitur ſit ꝙ ĩpoſſibile eſt ſentiendo ſcire aliqd demr̃atoꝝ: niſi aliqs ſentire hoc dicat ſciam vere per demonſtrationem.

¶ Ex his que dixerat ↄcludit intentũ. vȝ. ꝙ ſentire non ſit ſcire niſi accipiat̃ ſentire equiuoce. d. (Manifeſtum eſt igit̃ ꝙ impoĩe eſt ſentiendo ſcire aliqd demõſtratoꝝ) .i. aliqd demonſtrabile ſiue aliqd demonſtrabilium. vt hȝ alia tranſlatio (niſi) accipiat̃ ſentire equ:ce. ⁊ niſi (aliqs dicat hoc eſſe ſentire habere ſciam per demõſtrationeȝ) multotiens. n. ſic loquimur ꝙ qñ aliqd manifeſte ꝑ intellectum cognoſcimus: dicimus nos illud ſentire ⁊ tãgere. ſit ğ accipiẽdo ſentire ꝓut idẽ ẽ ꝙ manifeſte cãȝ demr̃atiue cogñſcere idẽ erit ſentire qḋ ſcire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sunt tñ ꝗdã reducta ad ſenſuȝ ꝑꝑ defectus in ꝓpoſitis: quedã. n. ſi non videremus nõ q̃reremus non tanq̃ȝ ſcientes in videndo: ſed tãq̃ȝ habentes vl̃e ex eo ꝙ videmus.

¶ Declarat quõ ſenſus ſit iuuatiuus ad ſciam ⁊ quõ ex defectu ſenſus multotiẽs ĩpedimur ad ſciam. Circa qḋ tria facit qꝛ ꝑmo facit qḋ dictũ eſt. 2° qḋ dixerat declarat in terminis. 3° qḋdã qḋ aſſumpſerat declarat vel aſſignat cãm dicti ſui ſcḋa ibi. (Ut ſi vitruȝ) tertia ibi. (Et ꝓpter id). Dicit ergo ꝙ (ſunt ꝗdã in ꝓpoſitis) vel vt hȝ alia lr̃a in ꝓbleumatibus. i. in dubitationib⁹. i. in his ĩ qb⁹ dubitamus. vel in his ꝗ nobis ꝓponunt̃. vl̃ que nobis ſe offerũt dubitabil̃r. quedã. n. de talibus redacta ſunt ad defectum ſenſus. et ideo dubitamus de eis. qꝛ deficit ibi ſenſus ⁊ ñ poſſumus illa cõprehẽdere ꝑ ſenſum. vnde ſubdit ꝙ (ꝗdam enim ſi viderem⁹ nõ vtiqȝ q̃reremus nõ tanq̃ȝ ſcientes in videndo) .i. nõ ꝙ ipſum videre ſit ſcire (ſed tanq̃ȝ ex eo ꝙ videmus) .i. ex viſu (hñtes vl̃e) .i. deueniẽtes in vl̃eȝ cãm. ſenſus ğ iuuat nos ad ſciaȝ nõ ꝙ ſentire ſit ſcire. ſȝ ꝙ ꝑ ſenſuȝ deuenim⁹ in vl̃eȝ cãȝ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Ut ſi vitrũ ꝑforatũ videmus ⁊ lumen ꝑtranſiens: manifeſtum vtiqȝ erit ⁊ ꝓpter quid.

¶ Quod dixerat manifeſtat in terminis dicẽs (Ut ſi videremus vitrũ ꝑforatum. ⁊) ſu. videremus (lumẽ trãſiens per vitrũ. manifeſtũ vtiqȝ erit ⁊ ꝓpter qd) .i. manifeſta eſſet vtiqȝ cã q̃re lumẽ ꝑ vitrũ tranſit. eſſet. n. cã ꝑforatio vitri. ¶ Notandũ aũt ꝙ nõ curat ph̃s de exẽplo. loq̃t̃. n. more illoꝝ dicentiũ lumen eẽ corpus. Uñ cũ querebat̃ ab iſtis quõ lumẽ trãſit ꝑ vitrũ. dicebãt vitrũ eſſe poroſũ ⁊ ꝑforatũ ſed illa foramina ꝑꝑ ſui paruitatẽ latent viſuȝ noſtrum ⁊ ꝑ illa foramina vt dicebant ꝑtrãſibat lumen. more ğ iſtoꝝ loq̃t̃. qḋ ſi ſic eſſet ⁊ nos haberem⁹ ita ſubtilẽ viſum ꝙ videremus illa foramina nõ q̃reremus cãm quare lumẽ ꝑ vitrũ trãſit. qꝛ manifeſte videremus cãm ꝑforationẽ vitri. iuuaret ergo tũc ſenſus viſus ad cognitionem cauſe. ipm tñ videre nõ eſſet ſcire. qꝛ ꝑ viſum cognoſceremus cãm in hoc vitro ꝑticulariter. ſed cognoſcentes in hoc vitro per viſum cãm ꝑticulariter de leui cogitaremus ꝑ intellectũ ſic eſſe in oĩ vitro. ⁊ ex hoc eſſem⁹ hñtes vniuerſale. i. ſcientes vl̃r. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝓpter id qḋ videmus ſeorſum in vtroqȝ intelligere aũt ſimul eſt: qñ in oibus ſic eſt.

¶ Aſſignat cãm dicti ſui quare. ſ. ſic vidẽdo ipȝ videre nõ

eſſet ſcire.d.ꝙ(ꝑꝑ illud)ſup.ſic videndo ipſꝫ videre non eēt ſcire(ꝙ)ꝑ qꝛ(videm⁹ ſeorſū ī vtriſqꝫ)Ul' vt hꝫ alia trāſlatio ꝛ meli⁹:ī vnoq̄qꝫ(itelligere āt ſil' ē qm̄ ī oīb⁹ ſic eſt)q.d.ꝙ ꝑ ſenſuꝫ ñ videm⁹ oīa ꝑticularia ſil' ſꝫ ſeorſuꝫ in vnoquoqꝫ vt videm⁹ in h̄ vitro ꝙ ſic trāſit lumē.ꝛ poſtea ſeorſuꝫ.i.ſeꝑatim ī alio vitro videm⁹ ꝙ ſic trāſit lumen ſꝫ ꝑ itellectū ꝛ ſciaꝫ cogſcim⁹ de oī vitro ſil' ꝙ ꝑ ipſꝫ trāſit lumē.nō ḡ videre ꝛ vlr nullū ſentire ē idē qđ ſcire.

Eadē aūt eē ꝑncipia oīuꝫ ſilloꝝ ipoſē eſt primū qdē logice ſpeculantib⁹.hi q dem.n.veri ſunt ſillī:alij aūt falſi.

¶ Poſtq̄ ph̄s oñdit de qb⁹ nō eſt ſcia tāq̄ ð ſubīs.qꝛ nō eſt de fortuitis nec de ꝑticularib⁹ ſenſibilib⁹. In iſta ꝑte declarat ꝑ q̄ nō ē ſufficiēter ſcia tāq̄ ꝑ ꝑncipia qꝛ nō pñt ſciri oīa ꝑ eadē ꝑncipia.nō ſunt.n.oīuꝫ voꝝ eadē ꝑncipia neqꝫ ēt ſunt eadē ꝑncipia oīum falſoꝝ.ꝛ multo magis nō ſunt eadē ꝑn^a oīuꝫ voꝝ ꝛ falſorū ſil'.duo aūt facit ſm ꝙ duplr ꝓbat itētū.nā ꝑ̊ ꝓbat h̄ ꝑ rōnes magis cōes ꝛ logicas.2° ꝑ magis ꝓprias ibi.(Si vo alr)Circa ꝑ^m tria facit.qꝛ ꝑ̊ oñdit ꝙ nō ſunt eadē ꝑncipia oīuꝫ voꝝ ꝛ falſoꝝ ſil'.2° ꝙ nō ſunt ꝑncipia eadē oīum falſoꝝ.3° nō ſunt eadē oīuꝫ vorū.2ª ibi(Poſtea nꝫ falſe).3ª ibi(Neqꝫ voꝝ.n.)Circa ꝑ^m duo facit.qꝛ ꝑ̊ oñdit ꝙ nō ſunt eadē ꝑncipia oīuꝫ voꝝ ꝛ falſoꝝ ſm ꝙ veꝝ ꝯcludit̄ ꝑꝑ qd.2° oñdit h̄ idē ꝓut veꝝ ꝯcludit̄ qꝛ.ibi(Et ſi nāqꝫ)Dicit ḡ ꝙ(eadē āt eſſe ꝑncipia oīuꝫ ſilloꝝ ē ipoſē.ꝑmū qdē)ē h̄ ipoſē(ſpeculātib⁹ logice)cui⁹ rō ē:qꝛ(hi qdē ſunt ſilli veri.alij āt falſi)tūc ſupplēda ē rō.voꝝ ſilloꝝ ſunt ꝑncipia va.falſoꝝ āt ſunt ꝑncipia falſa.ꝑncipia va ꝛ falſa non ſunt eadē.ḡ nō ſūt eadē ꝑn^a oīuꝫ tā voꝝ q̄ falſoꝝ.¶ Notādū aūt ꝙ loq̄ndo ꝑꝑ qd nūq̄ ex falſis ſeq̄t̄ niſi falſum. ſi eniꝫ ex falſis ſeq̄t̄ veꝝ h̄ nō eſt ꝑꝑ qd.ſꝫ qꝛ.iſta ḡ rō ꝯcludit ꝙ loq̄ndo ꝑꝑ qd oīuꝫ ſilloꝝ tam voꝝ q̄ falſoꝝ nō ſunt eadē ꝑn^a ſꝫ ſeq̄ns rō declarabit ꝙ q̄lrcūqꝫ fiāt ſilli dū tñ ſint ordinati in mō ꝛ figura nō erūt oīuꝫ tā voꝝ q̄ falſoꝝ eadē ꝑncipia.nā ſi ſillogiçetur veꝝ ex falſis ſi poſtea ꝓſillogiçent̄ ꝑmiſſe falſe de nc̄citate ꝓſillogiçabuntur ex falſis.¶ Notādū āt itētionē h⁹ capl'i in h̄ ꝯſiſtere ꝙ nō oīuꝫ ſunt eadē ꝑncipia.ſic ḡ oñſuꝫ eſt ſupra de qbuſdā ſubīs nō eſt ſcia.qꝛ nō ē de fortuitis nec de ꝑticularibus.ſic in h̄ caplo declarat̄ ꝑ q̄ ꝑncipia nō eſt ſcia.qꝛ ꝑ eadē ꝑn^a nō pōt oīuꝫ reꝝ accipi ſcia.¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ſi nāqꝫ ſit verum ex falſis ſillogizare.ſꝫ ſemel hoc fit:aut ſi.a.de.c.verū ſit mediū autē.b.falſum:neqꝫ.n.a.in.b.eſt.neqꝫ.b.in.c. Sed ſi aliā media accipiunt̄ ꝓpōnū falſa erunt.eo ꝙ oīs concluſio falſa ex falſis eſt:ꝛ vē aūt ex veris:altere autem ſunt vere ꝛ falſe.

¶ Oñdit ꝙ nō ſolū ſi ſillogiçet̄ ꝑꝑ qd ſꝫ q̄litercūqꝫ ſillogiçet̄ nō erunt eadē ꝑncipia veroꝝ ꝛ falſoꝝ.d.(ꝛ ſi nāqꝫ fit).i.ꝯtingat(veꝝ ſillogiçare ex falſis ſꝫ hoc fit ſemel).q.d.ꝙ ſi ex falſis ſillogiçet̄ veꝝ ſolū.hoc erit ſemel.vꝫ.ī ꝑmo ſillo ꝙ ñ erit talis ꝯclō q̄les ſūt ꝑmiſſe.ſed ſi poſtea in ꝓſillis ꝓſillogiçent̄ ꝑmiſſe oꝫ ꝙ ꝓſillogiçent̄ ex falſis ꝙ nō ſeq̄t̄ ſillum niſi ex falſis.ꝛ iteꝝ ſi debeāt alie ꝑmiſſe ꝓſillogiçari cū ſint falſe ꝓſillogiçabunt̄ ex falſis.ſemꝑ ḡ in alijs ſillis q̄les erūt ꝑmiſſe tal' erit ꝯclō.iō ait(vt ſi a.de.c.veꝝ ſit)vt ſi hec ē va.oē.c.ē.a.(mediū āt.b.falſuꝫ nō.n.a.ī.b.ē nec.b.ī.c.).i.tale accipiat̄ mediū ſlm q° nec a.ſit in eo.vt ꝙ iſta ſit falſa.oē.b.ē.a.vtputa oīs lapis eſt aīal.nec.b.mediū acceptū ſit in.c.vtputa ꝙ mioꝛ ſit falſa oē.c.eſt.b.i.oīs hō ē lapis.ꝯclō tñ erit va.vꝫ.oē.c.ē.a.i.oīs hō ē aīal.ſic ḡ ē ſemel.i.ī hoc ꝑ̊ ſillo.ꝙ ñ ſūt tales ꝑmiſſe q̄lis ē ꝯclō.(ſꝫ ſi accipiant̄ media hoꝝ).i.taliū ꝑmiſſaꝝ cū ſint iſte ꝑmiſſe falſe ꝓpōnes accepte ad ꝓbādum eas (erūt falſe.eo ꝙ oīs ꝯclō falſa ex falſis ē)ſi ḡ ꝯclō falſa ex falſis ē(va āt ē ex vīs.altere āt ſūt)ꝓpōnes(ve ꝛ falſe) ḡ ſu.altera ſūt ꝑn^a ſilloꝝ voꝝ ꝛ falſoꝝ.¶ Notādū āt viꝫ rōnis ī h⁹ ꝯſiſtere ꝙ loq̄ndo ꝑꝑ qd ſꝑ tales ſūt ꝑmiſſe q̄lis eſt ꝯclō ꝛ ꝯuerſo.vt ſi ꝑmiſſe ſūt falſe ꝛ ꝯclō.ſi ve ꝛ ꝯclō ēt loq̄ndo qꝛ ſemel ꝯtigit vl' pt cōtingere ꝙ nō ſūt tales ꝑmiſſe q̄lis ē ꝯclō vt in ꝑ̊ ſillo vbi ex falſis ꝯcludit veꝝ. ſed poſtea ī alijs ꝓſillis ſi ꝓſillogiçent̄ ꝑmiſſe cū ſint falſe ſꝑ ꝓpōnes accepte ad ꝯcludēdū eas erūt falſe.in oīb⁹ ḡ alijs ꝓſillis tales erūt ꝑmiſſe q̄lis ꝯclō.formet̄ ḡ ex hoc talis rō.ſemꝑ vel q̄ſi ſemꝑ ꝛ vt plerūqꝫ tales ſūt ꝑmiſſe q̄lis eſt ꝯclō.ḡ ſilloꝝ veroꝝ vt plerūqꝫ ſūt ꝑmiſſe ve.falſoꝝ falſe.nō eedē ſunt ꝓpōnes ve ꝛ falſe.ḡ nō oīum tā veroꝝ q̄ falſoꝝ erūt eadē ꝑncipia.aliq̄s ḡ forte ſillus ver⁹.i.hn̄s ꝯclōnē verā habebit ꝑmiſſas falſas.in oīb⁹ tñ poſtea ꝓſillogiſmis erunt falſe ꝯcluſiones ꝛ falſe premiſſe. ¶ Dubitaret forte aliq̄s.qꝛ nō videt̄ hoc verū ꝙ ſolū ſemel ſit ꝯclō diſſimilis a ꝑmiſſis.nā pōt ſillogiçari verū ex altera ꝓpōne va ꝛ altera falſa.nā oīs albedo eſt color. hec eſt va.oīs nigredo eſt albedo.hec eſt falſa:ḡ oīs nigredo eſt color.eſt ꝯclō va.ḡ ſi deāt ꝓſillogiçari ꝑmiſſe cū ſit altera va ꝛ altera falſa nō erit neceſſariū ſꝑ accipe premiſſas falſas:nec erit nc̄cariū ſꝑ accipe vas.nā cū altera ꝑmiſſaꝝ ſit va poterit ſillogiçari ex vīs ꝛ ex falſis.nō ḡ ꝑmiſſe erūt ſil'es ꝯclōni.Dōm ꝙ ſi ꝑmiſſe ſunt ve de neceſſitate ꝯcludūt ꝯclōnē verā.ſed ſi ꝑmiſſe ſunt falſe nō de nc̄citate ꝯcludūt ꝯcluſionē falſam.ꝙ ſi ſꝑ ꝯcluderent falſam ſtati hēret̄ itētū ꝙ nō ſunt eadē ꝑncipia ſillogiſmorū veroꝝ ꝛ falſoꝝ.ad obuiādū ḡ huic diuerſitati dic̄ ph̄s ſel' hoc ꝯtingere ꝙ ꝑmiſſe nō ſunt ſil'es ꝯclōni.imaginat̄ tñ ꝙ deāt accipi ambe ꝑmiſſe falſe.qꝛ ſi acciperet̄ vna va altera falſa:ſtati eēt diſſilitudo in ꝑncipijs ſilloꝝ.qꝛ non eſſent āhe ꝑmiſſe falſe.ſicut in ſillo ſimplr vo ſūt āhe premiſſe vere.ꝑꝑ qđ ſupponit ph̄s ꝙ debeāt vel āhe ꝑmiſſe accipi ve vel ambe falſe.quo ſuppoſito in ſolo ꝑmo ſillo pōt hoc ꝯtigere ꝙ ꝯclō ſit diſſilis a ꝑmiſſis.in oīb⁹ alijs ꝓſillis ſi ꝓſillogiçant̄ ꝑmiſſe cū ſint falſe ſꝑ accipientur ꝓpōnes falſe.ꝛ erit ꝯclō ſilis ſꝑ ꝑmiſſis Uel poſſum⁹ ad hāc ṽitatē clari⁹ declarare.vult.n.ph̄s oñdere ꝙ nō oīuꝫ ſilloꝝ ſunt eadē ꝑncipia.Aduerſari⁹ ḡ ꝯdicēs huic ṽitati ſꝑ deret accipe ꝑmiſſas ī ſillo ſil'es vel āhas.ſ.vas vl' ambas falſas.qꝛ ſi ī vno ꝛ eodē ſillo acciperet vnā ꝑmiſſaꝫ verā ꝛ alterā falſam ſtati ꝯ ſeipſum ageret.qꝛ ꝯcluderet ꝯ eū nā ſi in vno ꝛ eodē ſillo nō ſūt eadē ꝑncipia.ſed aliđ ē ꝑncipiū veꝝ ꝛ aliđ falſum multo magis in oīb⁹ ſillis nō erunt eadem ꝑncipia.¶ Deinde cum dicit.

¶ Poſtea neqꝫ falſe ex eiſdē ſunt.Eſt eniꝫ falſas adinuicē ꝛ cōtrarias ꝛ ipoſſibiles ſimul eē vt iuſticiā eſſe iniuſticiā aut timorē:aut hoīem equum:aut bouem aut equale maius:aut minus.ex poſitis autem ſic eſt.

¶ Oñdit ꝙ oīum falſoꝝ nō ſunt eadē ꝑncipia dicēs(Poſtea neqꝫ falſe).ſ.ꝯclōnes(ſūt ex eiſdē)ſꝫ.ꝑncipijs.q.d. ꝙ qꝛ oñdimus nō eē eadē ꝑncipia oīuꝫ tā voꝝ q̄ falſoꝝ. volum⁹ nūc poſtea oñdere oīum falſoꝝ nō eē ꝑncipia eadē.iō ait ꝙ(eſt eni).i.ꝯtigit(falſas).ſ.ꝯclōnes(adinuicē ꝯrias eſſe.ꝛ)ꝯtigit tales ꝯclōnes(eē ipoſſibiles ſil').i.eſſe incōpoſſibiles(vt iuſticiā eē iniuſticiā aut timorem ꝛ hoīem eē equū aut bouē.ꝛ eq̄le eē maius aut min⁹ ex poſitis).i.ex ꝑmiſſis datis(ſic ē).i.ſic ꝯtigit ꝯcludere.q.d. ꝙ ſi oīum falſoꝝ erūt eadē ꝑncipia tūc ex eiſdē ꝑncipijs poſitis.vel ex eiſdē ꝑncipijs datis ꝯcludet̄ ꝙ iuſticia ſit

inuſticia ꝛ ꝙ iuſticia ſit timor q̄ ſunt falſe ꝛ icõpoſſes ꝛ ꝙ hõ ſit equ⁹. ꝛ ꝙ hõ ſit bos. ꝛ ꝙ eq̄le ſit maı⁹. ꝛ ꝙ eq̄le ſit minus. q2 ḡ oĩa iſta ſunt falſa ꝛ incõpoſſia q2 taliũ nõ pñt eſſe eadẽ p̄n͠a. oĩum falſoꝝ nõ erũt eadẽ p̄n͠a. ℭ Notãdũ aũt ꝙ ſi ↄ̄cl'ones ſunt ↄ̄rie ꝛ incõpoſſes ꝙ p̄n͠a ex qbus ſe quunt ꝛ maxime ſi ſeq̄ntur ex eis pp qd oꝫ eſſe falſa ꝛ incõpoſſibilia ſed q̄ ſũt icõpoſſibilia nõ ſunt eadẽ. ḡ taliũ oĩum nõ ſunt p̄ncipia eadẽ. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Neqꝫ enim oĩuꝫ veroꝛuꝫ p̄icipia ſunt eadẽ. altera. n. multoꝛuꝫ gn̄e p̄icipia ſunt: neqꝫ ↄ̄ueniunt vt vnitates punctis non ↄ̄ueniunt. Hec q̄dem eniꝫ nõ h̄n̄t põneꝫ. illa autẽ habent.

ℭ Oñdit ꝙ oĩum voꝝ nõ ſunt eadẽ p̄n͠a. Circa qd̄ ſex faĩ ſm ꝙ ſex rõnes adduĩ ad ꝓpoſitũ. 2ᵃ ibi (Neceſſe ẽ ãt) 3ᵃ ibi (Sꝫ neqꝫ cõium) 4ᵃ ibi (Ampli⁹ p̄ncipia) q̄nta ibi (Adhuc ↄ̄cl'ones) ſexta ibi (Ampli⁹ p̄ncipia q̄dẽ) Dicit ḡ ꝙ (Neqꝫ. n. oĩum voꝝ ſunt eadẽ p̄ncipia. altera. n. ſunt p̄ncipia multoꝝ gn̄e) i. diũtium gn̄e (nec) ſu. talia p̄ncipia (ↄ̄ueniũt) adinuicẽ. q. d. ꝙ ex quo p̄ncipiata ſunt multa. i. diũa gn̄e oꝫ ꝙ p̄ncipia ſint altera ꝛ nõ ↄ̄ueniãt. vt p̄ncipia in gn̄e diſcretoꝝ nõ ↄ̄ueniũt cũ p̄ncipiys in gn̄e cõtinuoꝝ. iõ exẽplificãs ait (vt vnitates nõ ↄ̄ueniũt pũctis) i. cũ pũctis. nã (he. n.) ſiue (he qd̄) i. vnitates (non h̄n̄t põnẽ. illa aũt) i. pũcta (h̄n̄t) ſu. põnẽ. ℭ Deide cũ dicit.

ℭ Neceſſe eſt auteꝫ in media conuenire: aut in ſurſum aut in deoꝛſuꝫ aut īterius habere hos illos autẽ exterius terminoꝛum.

ℭ Adducit ad h° ſcd̄am rõnẽ ſumptã ex ꝓſillogiçatione ipa vel ex ipſa multiplicatiõe ſilloꝝ. vt ſi fiat aliqs ſill'us vtputa ꝙ ſillogiçeĩ hõ eẽ corpus ſi dẽant m̃ltiplicari ſill'i ſm hãc m̃aꝫ termini accepti vel accipienĩ īteri⁹ i medio. ꝛ h° dupl'r. vl' ſurſuꝫ v̄ſus corp⁹ vtputa ſi accipeĩ ꝓ medio aiatũ corp⁹. vl' deoꝛſũ v̄ſus hoieꝫ. vtputa ſi accipeĩ ꝓ medio aial vl' accipenĩ tales termini exteri⁹. vt ſic fiat acceptio ſupra corp⁹ vel īfra hoieꝫ ſi aliqd eẽt īfra ipꝫ. ex h ḡ ꝑt argui ꝙ ñ ſolũ oĩuꝫ voꝝ nõ ſũt eadẽ p̄n͠a. ſꝫ ẽt oĩuꝫ affirmatiuoꝝ voꝝ nõ ſũt eadẽ p̄n͠a. iõ ait (neceẽ ãt) ſu. illa v̄a q̄ de ſe iuicẽ ↄ̄cludũĩ affirmatiue. aut (ↄ̄uenire i medio) ꝛ h dupl'r (aut i ſurſũ aut i deoꝛſuꝫ. aut ḡ hos) i. termios oꝫ (h̄r̄e īteri⁹) vt eos q accipiunĩ ſurſũ vl' deoꝛſũ (illos ãt termīoꝝ exteri⁹) q. d. ꝙ h nĩõ multiplicanĩ v̄i affirmatiui vl' accipiẽdo i medio vel accipiẽdo exteri⁹ ſupra maiorẽ extremitatẽ. vl' ītra miorẽ. tũc ḡ ſuppleda ẽ rõ. ꝙ cũ nõ oĩa ſic ſe h̄ẽant nec oĩa ſe h̄ẽant ſꝫ iſtã lineã nõ oĩuꝫ erũt eadẽ p̄ncipia. ℭ Dubitaret forte aliqs. q2 v̄ĩ ꝙ ſit inutile accipe ſupra maiorẽ extremitatẽ. ꝛ inutile īfra miorẽ: q2 ex hoc nõ ↄ̄cluditur maior extremitas de ſubo. ℭ Dõm. ꝙ accipe in medio ſiue accipiaĩ ſurſuꝫ v̄ſus maiorẽ extremitatẽ. ſiue deoꝛſũ v̄ſus miorẽ ẽ vtile ad ↄ̄cludẽdũ maioreꝫ extremitatẽ de mīori vl'r. accipe aũt īfra ẽ vtile ad ↄ̄cludẽdũ maiorẽ extremitatẽ de minori ꝑticul'r. vt ſi ſit hec ↄ̄cl'o cõcludẽda. hõ ẽ corp⁹. ſi accipiaĩ īfra hoieꝫ erit vtile ad ↄ̄cludendũ corp⁹ de hoie ꝑticul'r. vtputa ſi accipiatur ethiops. veꝝ. n. ẽ oẽm ethiopẽ eẽ corp⁹ ꝛ oẽm ethiopẽ eẽ hoieꝫ. ex h ḡ ſeq̄ĩ quẽdã hoieꝫ eẽ corp⁹. vel vtile ẽ ſic accipe ita ad ↄ̄cludẽdũ maiorẽ extremitatẽ de illo infra accepto aſſumẽdo ꝓ medio miorẽ extremitatẽ poterimus ↄ̄cludere corp⁹ vl'r de ethiope ꝑ h mediũ hõ. accipe ãt ſupra nullo mõ ẽ vtile ad cõcludẽdũ maiorẽ extremitateꝫ de minori ꝑ ſubaꝫ. n. nõ ↄ̄cludeĩ corp⁹ de hoie nec vl'r nec ꝑticul'r. ẽ tñ vtile ſic accipe ad ↄ̄cludẽdũ illũ acceptuꝫ de miori extrẽitate faciẽdo mediũ de maiori. vt ſi accipiaĩ ſuba q̄ ẽ ſupra corp⁹ poterit ↄ̄cludi vl'r ſuba de hoie ꝑ hoc mediũ corp⁹. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrũ hic modus accipiẽdi vtilis ſit in ꝑ ſe paſſionib⁹. ℭ Dõm. ꝙ ſic. vtputa ſi ab eodẽ ſubo fluerent paſſiones q̄ eſſent ꝑ ſe paſſiones eius ꝛ ↄ̄uertibiles cũ ipſo. ſi ḡ demr̃aretĩ octaua ꝑ q̄rtã nõ eẽt demr̃atio ꝑ imediata. h ḡ mõ reducereĩ ad immediatã. vel accipiendo infra octauã ꝛ q̄rtã. ꝛ hoc dupl'r. imo ſi volum⁹ dicere hoc tripl'r. q2 vel accipieĩ oĩo in medio inter octauã ꝛ q̄rtã. vtputa pa⁹ ſexta q̄ eſt i medio oĩno tñ diſtãs ab octaua q̄tuꝫ a q̄rta. vel accipieĩ magis v̄ſus octauã vt ſeptia. vel magis v̄ſus q̄rtã vt q̄nta. termini ḡ accepti vel paſſiones accepte vel erũt interi⁹ mediis qb⁹ dixim⁹. vel erũt exteri⁹ ꝛ hoc dupl'r. q2 vel erũt ſupra paſſionẽ q̄rtã. vtputa paſſio p̄ma vel ſcd̄a vel infra paſſioneꝫ octauã. vtputa nona vel decia. ea ḡ q̄ ſm ſe ſic ſe h̄n̄t ſm talẽ analogiã reducunĩ in eadẽ p̄ncipia. ꝛ q2 nõ oĩa ſũt ordinata ſic ñ oĩuꝫ erũt eadẽ p̄ncipia. ℭ Deide cũ dicit.

ℭ Sꝫ neqꝫ cõiuꝫ p̄incipioꝝ pñt eẽ aliq̄ ex qb⁹ oĩa demr̃abunĩ. Dico autẽ cõia. vt oẽ aut affirmare aut negare. gn̄a enim eoꝛuꝫ q̄ ſunt altera ſunt ꝛ alia q̄dẽ in q̄ꝫtitatibus: alia v̄o in q̄litatibus ſunt ſolum de qbus demr̃aĩ ꝑ cõia.

ℭ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ p̄n͠a cõia nõ ſufficiũt ſine ꝓpriys. ꝛ q2 in aliys ꝛ aliys generib⁹ ſũt p̄n͠a ꝓpria alia ꝛ alia. iõ nõ oĩuꝫ taliũ ſunt eadẽ p̄n͠a. iõ ait ꝙ (ſꝫ neqꝫ cõiuꝫ p̄ncipioꝝ) i. de nũero cõiuꝫ p̄ncipioꝝ (pñt eſſe aliq̄) ſu. p̄n͠a. (ex qb⁹ demr̃enĩ oĩa) ſu. ſufficiẽter. ꝛ exponit ſe. d. (dico ãt cõia) i. p̄n͠a (vt oẽ aut affirmare aut negare) ſꝫ h p̄ncipiũ de quolꝫ affirmatio vel negatio ñ ſufficit ſine ꝓpriys. iõ ſubdit ꝙ (genera eoꝝ q̄ ſ altera ſũt). q. d. ꝙ eoꝝ q̄ ſunt. i. entiũ ſunt altera gn̄a. i. diuerſa p̄dicamenta. ꝛ q2 ſic eſt oꝫ eoꝝ eẽ altera p̄n͠a. iõ ſubdit (ꝛ alia q̄dẽ) ſu. p̄n͠a ſunt (in q̄ꝫtitatib⁹ alia v̄o in q̄litatib⁹ ſolũ) ſi ue ſolũ. i. aliq̄ ſũt p̄n͠a ſolis q̄litatib⁹ ꝛ ꝓpria q̄litatib⁹. ḡ q2 aliq̄ p̄ncipia ſũt q̄litatibus ꝓpa (cũ qbus) p̄ncipiys ꝓpriys (demõſtranĩ) paſſiones (ꝑ cõia.) ſi ḡ nõ ſufficiunt cõia ſine ꝓpriys. ꝛ h ꝓpa in aliys p̄dicamẽtis ſunt alia ꝛ alia nõ erũt oĩuꝫ eadẽ p̄ncipia. Notãdũ ꝙ alia trãſlatio nõ hꝫ ſolũ. tñ ſatis põt exponi ꝑ ſolũ ꝓpria. nã p̄ncipia q̄ ſunt ſolũ i q̄litatibus ſunt ꝓpria qualitatibus.

ℭ Amplius p̄incipia nõ multum minoꝛa ſunt ↄ̄cluſionib⁹. p̄incipia q̄dẽ. n. ꝓpõnes. ꝓpõnes autẽ aſſumpti termini aut imiſſi ſunt.

ℭ Hic vt dicebaĩ adducit rõnẽ quartã ſũptã ex eo ꝙ p̄n͠a nõ ſunt multo pauciora ↄ̄cl'onib⁹. iõ ait (Ampli⁹ p̄n͠a non ſunt multũ vel m̃lto miora) i. pauciora (ↄ̄cl'onib⁹) ꝛ ſubdit ꝙ (p̄n͠a q̄dẽ. n. ꝓpõnes ſũt ꝓpõnes aut ſũt termini aſſumpti. aut) ſũt termi (imiſſi) q. d. ꝙ ipſe ꝓpõnes ↄ̄cluſe in vno ſill'o ſũt p̄n͠a in alio ſill'o q̄ ꝓpõnes ſiũt ex termis aut aſſũptis exteri⁹ vt ſupra maiorẽ. aut īfra miorẽ extremitatẽ. aut imiſſis. i. int⁹ miſſis ꝛ accepti ītra vtranqꝫ extremitatẽ. tũc ḡ ẽ ſupplẽda rõ ꝙ ſi p̄n͠a ſũt nõ multũ pauciora ↄ̄cl'onib⁹ cũ nõ ſint eedẽ ↄ̄cl'ones oĩuꝫ ſill'oꝝ voꝝ ñ ſunt eadẽ p̄n͠a oĩuꝫ hõ ſill'oꝝ. ℭ Dubitareꝫ forte aliqs quo p̄n͠a nõ ſũt multo pauciora ↄ̄cl'onibus. ℭ Dõm ꝙ h referendũ ẽ ad ipos termios. termi. n. q accipiũĩ ꝓ p̄ncipiys ꝛ ꝓ mediys nõ ſũt multo pauciores termis ex qb⁹ fiũt ↄ̄cl'ones. qd̄ pꝫ ſi accipianĩ termini imiſſi interi⁹ vtputa aiatũ corp⁹ ꝛ aliy termini: ſi aliy ſũt itermediy iter aial ꝛ corpus. accipienĩ ẽt termi exteri⁹ vt ſupra maiorẽ extremitatẽ. vt ſupra corp⁹ accipiaĩ ſuba vl' ẽt aliq aliy termini ſi aliy ſint ſupiores. infra minorẽ accipieĩ hõ ꝛ ẽt aliy termini ſi aliy ſint. Cõſtat ãt ꝙ oẽs termini ītermediy q ſunt iter terminũ ſupmum ꝛ terminũ īfimũ. vt inter ſubaꝫ ꝛ hoieꝫ erũt

pncipia ⁊ accipient vt media.nā corp⁹ erit pn^m ⁊ erit me-
diū ad pbādū ſubam de oib⁹ iferiorib⁹.⁊ aīatū corp⁹ erit
pn^m ⁊ erit mediū ad pbādū tā ſubam ꝙ̄ corp⁹ de oib⁹ in-
ferioꝛib⁹.⁊ aīal erit pn^m ⁊ mediū ad ↄcludendū oīa ſupio
ra de hoīe.ḡ in oī tali analogia ſi eēnt centū tales termi-
ni quot ſunt ibi termini medij tot ſūt ibi pn^a ſilloꝝ p q̄ cō
cludet̃ aliqd de aliq̄.termin⁹ aūt ſupm⁹ nō poterit accipi
vt mediū ad ↄcludēdū aliqd de aliq̄ in tota hꝫ analogia.
ſed terminus iſim⁹ vt hō poterit accipi vt mediū ad ↄclu-
dēdū aliqd nō vlr̃ ſꝫ ſolū pticulr̃.ḡ in oī analogia quot ſt̃
ibi termini tot ſūt ibi pn^a ſilloꝝ accepto termino ſupre-
mo q eſt oīo inutilis ad ↄcludēdū.¶ Uiſo ī oī genologia
⁊ in ordīe termioꝝ quot termi accipiunt̃ vt pn^a ſilloꝝ.
reſtat videre quot termi ī in hꝫ genologijs ingrediunt̃ cō-
clōnē.nā ad cōcludēdū tāꝙ̄ pn^a excludunt̃ duo termi ex-
tremi.vel ſolū excludit̃ vn⁹ termin⁹.ſ.ſum⁹.nā infim⁹ nō
excludit̃ ſimplr̃ cū p ipꝫ poſſit cōcludi pticulr̃ ſꝫ nō vlr̃.
Sic ḡ dōm ē de terminis q igrediunt̃ vt mediū vel vt pn^m
ſꝫ ab igreſſu cōclōnis in tota genologia nullus excluditur
termin⁹.nā p aīal pnt oīa ſupiora cōcludi de hoīe.ita ꝙ
oēs termi ſupra aīal ⁊ īfra igrediant̃ cōclōnē.ipm ēt aīal
cōclōnē ingredief̃.qꝛ p aliqd qđ ē īfra ſubaꝫ ⁊ aīal exclu-
di pt ſuba de aīali.ipꝫ ḡ aīal in hꝫ genologia cōclōnē in-
trabit.ſi ḡ in oī genologia ſolus vnus termin⁹ excluditur
ſimplr̃ vt ſit oīo inutilis ad cōcludēdū.ab igreſſu aūt ↄclo-
nis nullus excludit̃.pn^a ſunt nō mlto pauciora ↄclōnib⁹
.i.in oī genologia termini q accipiunt̃ vt pn^a nō ſūt mlto
pauciores terminis q igrediunt̃ ↄclōnē.ydē.n.termini q
ↄcludūt̃ in vno ſillo ſūt poſtea pn^a in alio.⁊ ex his termi
nis cōficiunt̃ ppōnes q̄ ſūt ↄclōnes in vno ſillō:⁊ poſtea
ſunt pn^a ⁊ premiſſe in alio.nihil ē ḡ in lr̃a phi qđ vacet a
pposito.nā qđ ipſe ait ꝙ pncipia ſūt nō multo pauciora
cōclōnib⁹ h̄ dicit qꝛ ī h̄ ſtat tota vi⁹ medij nā ſi pn^a n̄ ſūt
mlto pauciora ↄclōnib⁹ ↄclōnes n̄ ſūt eedē nec pn^a erūt
eadē.Qđ v̄o poſtea ſubdit.ꝙ pn^a ſūt ppōnes ⁊ ppōnes ſt̃
termini aſſumpti aut imiſſi h̄ ait ad ďclarādū ſuū itētū.
nā ꝙ pn^a nō ſint mlto pauciora ↄclōnib⁹ ex h̄ declarat̃.
qꝛ ſi accipiant̃ termini extra vt ſupra maiorē extremita-
tē ⁊ infra minorē ⁊ accipiant̃ termi imiſſi iteri⁹.intra .n.
vtrāqꝫ extremi^tem ⁊ ex hꝫ termis fiāt ppōnes q̄ ppōnes
erūt pn^a in vno ſillō ⁊ cōclō ī alio.ſi h̄ fiat ex h⁹ vt patuit
declarabit̃ iſta veritas ꝙ termini q ſunt pncipia nō ſunt
multo pauciores terminis q igrediunt̃ cōclōnē v̄ba ergo
nunc dcā ad duo deſeruiunt ⁊ ad declarandū ꝙ pncipia
nō ſunt multo pauciora cōclōnib⁹ ⁊ ad pncipale intētū.
nā ſi ille eedē ppōnes conſtitute ex terminis imiſſis vel
aſſumptis ſunt pn^a in vno ſillō ⁊ cōclōnes in alio:ↄñs eſt
ꝙ pncipia fiant cōclōnes ⁊ cōclōnes pncipia.⁊ ſi aliq̄ ad
hoc cōcludunt̃ qꝛ aliq̄ ſint cōcluſa qđ nō pnt eē pncipia
illa ſūt valde pauca.q̄re ſi cōiter ⁊ vtplimū pncipia fiūt
cōclōnes ⁊ ecōuerſo.idē erit iudiciū de pncipijs ⁊ ↄclōni-
bus.ſꝫ nō ſūt eedē oīuꝫ cōclōnes ſilloꝝ v̄oꝝ.ḡ nec eadeꝫ
pn^a.arguunt.n.potiſſime rōnes adducte ď ſillīs affirma-
tiuis v̄is.ſꝫ ſi nō ſūt eadē pncipia oīuꝫ ſilloꝝ affirmatiuo
rū v̄oꝝ multo magis nō ſūt eadē pn^a oīuꝫ ſilloꝝ.tā v̄oꝝ
affirmatiuoꝝ ꝙ̄ negatiuoꝝ. Ul̃ poſſumus dicere ꝓ p il-
la media p q̄ fit reductio ad imediata in affirmatiuis:fit
reductio ad imediata in negatiuis modo quo ſupra dixi-
mus.ideo ſi pbatur de affirmatiuis ꝙ nō ſunt eadē pba
tum erit de negatiuis.¶ Deinde cū dicit.

¶ Adhuc cōclōnes īfinite ſūt:termini āt finiti.

¶ Adducit 5^tam rōnē.d.ꝙ (adhuc) eſt alia rō.qꝛ (cōclōnes
ſūt īfinite.termi āt) ſu.i qb⁹ ↄueniūt oēs ſcie ſt̃ (finiti).i.
ſūt valde pauci.n̄ ſufficiūt ḡ tales termini ⁊ talia pn^a ad
oēs cōclōnes.n̄ ḡ ſt̃ eadē pn^a oīuꝫ.¶ Nōn^m āt vīꝫ rōnis

h⁹ in h̄ ↄſiſterē q.ſi eēnt eadē pn^a oīuꝫ tūc illa pn^a eſſent
iſti termini vel ↄſtituerent̃ ex illis termis in qb⁹ cōueni-
unt oēs ſcie.ſꝫ hꝫ termini ſt̃ finiti.i.ſūt valde pauci.qꝛ ſt̃
cōmuniſſimi ſic ſūt termi ſupti ex ēte vl̃ ex gn̄alib⁹ ptib⁹
entis.cuiuſmōi ſt̃ eē ⁊ n̄ eē.act⁹ ⁊ pōa.⁊ talia cōiſſima q̄
valde pauca ſt̃.ſi iſta ſūt ita pauca ⁊ ↄclōnes oīuꝫ ſciarū
ſt̃ q̄ſi īfinite.iſta pn^a pauca q̄ ſt̃ eadē n̄ ſufficiūt ad tātaꝫ
mltitudinē ↄclōnū.oꝫ ḡ dar̃ pn^a alia ꝓ pa ī q̄lꝫ ſciā q̄ ſūt
altera ⁊ diuerſa in diuerſis ſciētijs.nō ḡ ſūt eadē pn^a oīuꝫ.
Uidet̃ āt h̄ rō gnta multū appropiq̄re rōni tertie.dr̃ tn̄
h̄ ab illa.nā illa pbat ꝙ nō ſufficiūt pn^a cōia abſqꝫ pro-
prijs pp diuerſitatē geneꝝ entis.oꝫ.n.dare pn^a in q̄litati-
bus ⁊ in q̄titatibus ⁊ in quolꝫ gn̄e entis:q̄ adiūcta cōib⁹
hēant efficaciā ↄcludēdi.ſꝫ hec rō gnta nō tn̄ īnnitit̃ di-
uerſitati q̄tū multitudini ↄclōnū.naꝫ ꝙ ſic finiti termi-
ni ⁊ ſic pauca pn^a in qb⁹ cōueniūt oēs ſcie ſufficerēt ad tā
taꝫ mltitudinē ↄclōnū eſt deriſoriū dicere.oꝫ ḡ pter iſta ī
qb⁹ cōueniūt oēs ſcie dare alia pn^a ⁊ alios terminos ī q-
bus differūt.pp qđ nō erūt oium eadē pn^a.¶ Dubitaret
forte aliqs.qꝛ vr̃ hoc falſuꝫ ꝙ ↄclōnes ſint infinite.cū p
batū ſit ſupra ſtatuꝫ eſſe in ſurſuꝫ ⁊ in deorſuꝫ.¶ Dōꝫ ꝙ
q̄tū ad intētionē phī.nō oꝫ ꝙ dicam⁹ ↄclōnes eē infini-
tas ſimplr̃.ſꝫ dr̃ īfinite.i.inumerabiles.⁊ h̄ hꝫ intētū.nā
in tanta numeroſitate cōcluſionū nō ſufficiūt illi termi
finiti.i.illa pn^a pauca in qb⁹ cōueniūt oēs ſcie.ꝙ ſi tn̄ vel-
lemus ſaluare cōclōnes ad lr̃am eē infinitas ſaluarem⁹
hoc triplr̃.nec diceremus ꝙ hec lr̃a ↄ̄dicat ſupiori caplō
vbi oñſum eſt eē ſtatū in ſurſuꝫ ⁊ ī deorſuꝫ.qꝛ aliud ē loq
de infinitate cōclōnū ī ſe.⁊ aliud vt reducunt̃ ī ſua pn^a.⁊
vt demus ſenſibile exēplū dicem⁹ ꝙ figure multiplican
tur in īfinitū qꝛ alia figura ē triāgulus alia q̄drāgulus:⁊
ſic aſcēdēdo.ↄſtat aūt ꝙ q̄libꝫ figura hꝫ ſuā ppꝛietatē q̄
poſſet demōſtrari de ipſa.ſi qs eēt circa hoc ſollicitus: vt
triāgulus hꝫ p ppꝛietate hr̃e tres.quadrangulus āt ſi ſit re
gularis hꝫ p ppꝛietate hr̃e angulos oppoſitos ⁊ latera op-
poſita eq̄lia:⁊ ſic de figuris alijs.cū ḡ tales figure ſint īfi-
nite nō vr̃ poſſe negari ꝙ cōclōnes ſm̄ ſe aliq̄ mō vadāt
in īfinituꝫ.tn̄ vt reducunt̃ ī ſua pn^a:nō oꝫ ꝙ nec ī ſurſum
nec in deorſuꝫ vadat ī īfinitū.nā poſſet aliq̄ ppꝛietas pba
ri de figura ſupiori.verbi gratia de exagono nihil dicēdo nec ď
penthagono nec de q̄drāgulo.pbabit̃.n.de exagono ꝙ ſi
collocetur in circulo.lat⁹ ei⁹ erit medietas dyametri.hec
ḡ ppꝛietas.vꝫ hr̃e lat⁹ eq̄le medietati dyametri ſic pbabi-
tur de exagono ꝙ nulla mētio fiet de penthagono nec de
quadrāgulo.ſꝫ ḡ exagon⁹ in ordine figuraꝝ preſupponat
penthagonū ⁊ q̄drāgulꝫ.tn̄ vt reducit̃ in pncipia p q̄ p-
bātur ppꝛie paſſiōes de ipſo:nō opꝫ ꝙ fiat talis reductio
mediātib⁹ figuris illis.q̄tū cūqꝫ ḡ figure vadāt ī īfinituꝫ
reductio tn̄ cuiuſlibet figure in ſua pn^a:qđ eſt q̄ſi pcede-
re in ſurſuꝫ:⁊ pcedere a pncipijs ad paſſionē cuiuſlibet fi
gure.qđ eſt q̄ſi pcedere deorſuꝫ ſp̄ erit qd finituꝫ.nec oꝫ
ſꝫ ꝙ augmētatur nūer⁹ figuraꝝ ꝙ augmentet̃ tol̃ redu-
ctio.qꝛ vt patuit nō oꝫ ꝙ ſp̄ figura ſequēs vt ſubijcit̃ ſue
paſſioni reducat in pn^a p figuras pcedētes.erit ḡ intentio
phī ꝙ ↄclōnes ī ſe pnt eē īfinite.ſꝫ ordo ī pn^a ī ſurſū ⁊ deor-
ſuꝫ ſp̄ ſit finit⁹.cū ḡ termi in qb⁹ cōicāt oēs ſcie ſint finiti
.i.pauci tales termi ⁊ hꝫ pncipia cōia in qb⁹ ſcie ↄueniūt
nō ſufficiēt ad tanta multitudinē cōclōnū ſine terminis
⁊ pncipijs in qb⁹ ſcie differūt.¶ 2° mō h^o poſſumus ſal-
uare vt qdā ponūt p cōbinationē.videm⁹.n.ꝙ lr̃e ſūt ml̃
to pauce nūero.⁊ tn̄ ī īfinit̃ mōis ↄbinari pñt ſic vt īfini
te dictiōes poſſint pp aliā ⁊ aliā cōbinationē ex talib⁹ lr̃is
cōſtitui ſic āt ex paucis ⁊ ex infinitis termis pp aliā ⁊ aliā
cōbinationē cōſtitui poterūt īfinite ppōnes.pma tn̄ expō
melior eſt.qꝛ n̄ pt tot mōis variari cōbiatio termioꝝ ad

ꝯſtituēdū ꝓpōnes quot modis variaṫ ꝯbinatio lraꝝ ad ꝯſtituēdū dictiōes. ¶ Poſſum⁹ āt ⁊ tertio dicere ꝙ pħs ſupra qñ ꝓbauit ſtatū excluſit ṗdicationē ꝑ accñs hic aūt loquiṫ cōiter de oī ṗdicatione vā ꝙ ṗncipia ad ꝯcludēdū ꝯclōnes q̄ſcūq₃ veras nō ſūt eadē: ⁊ q̄ꝛ cōclōnes ꝑ accñs ſūt ve: q̄ꝛ verū ē albū eē muſicū: lȝ ſit ꝑ accñs: cū tales ꝓpōnes ꝑ accñs poſſint multiplicari in īfinitū. dixit pħs ꝯclōnes eē īfinitas: nō obſtāte ꝙ in his q̄ ſūt ꝑ ſe ē ſtat⁹. ṗma tñ expō melioꝛ ē: q̄ꝛ ea q̄ ſūt ꝑ accñs ſūt oīno inutilia demr̄ationi. lȝ ḡ pħs ꝓbauerit nō eē eadē ṗncipia falſorū ⁊ veroꝝ nō exceſſit limites demr̄atōis: q̄ꝛ falſa nō ſūt oīno inutilia ad demr̄ationē. nā lȝ ſint inutilia ad demr̄ationē oſtenſiuā: nō ſunt tamē inutilia ad demōſtrationē ad īpoſſibile. nā ſemper talis demr̄atio accipit aliq̄ꝫ ꝓpōne falſam. ſūt ḡ multo paucioꝛa ṗncipia cōīa q̄ꝫ ꝯclōnes. ⁊ ſūt fere tot ṗncipia ꝓpa quot ꝯclōnes. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius principia hec quidē ex neceſſitate. illa autē cōtingentia ſunt. Sic igiṫ in intentiōe habitis īpoſſe eſt eadem eſſe. Neceſſe eſt ergo alia eſſe aut finita: aut cū īfinite ſint cōclōnes.

¶ Adducit ad idē 6ᵃᵐ rōnē. d. (amplius qdē q̄dā ſūt pñᵃ ex nec̄itate) .i. nec̄ia. (alia vō ſūt ꝯtigētia) ⁊ q̄ꝛ ſic ē (ſic igiṫ ī itētiōe hitis) .i. ſic nobis ꝯſiderātib⁹: vt hȝ alia trāſlatio vel ſic nobis itēdētib⁹ (īpoſſe ē eadē eē) ſu. pñᵃ oīū. (aut) .i. maxīe (finita) .i. potiſſime īpoſſe ē talia pñᵃ ponere finita (cū ꝯnes ſint īfinite) ē ḡ vis rōnis ꝙ cū nec̄ia ſequanṫ ex nec̄arijs ꝯtigētia ex ꝯtigētib⁹ nō ſt̄ eadē oīū pñᵃ: q̄ꝛ nō ē idē nec̄iū ⁊ ꝯtigēs. ¶ Notādū āt ꝙ poſſet aliq̄s dicere ꝙ lȝ ꝯnes ſint īfinite pñᵃ pñt eē eadē. q̄ꝛ pñᵃ ſūt ēt īfinita ⁊ nihilominꝰ eadē: q̄ꝛ eiſdē ṗncipijs infinitis vtiṫ q̄libet ſcia. Ad hᵒ ḡ excludēdū in hac rōne 6ᵃ reſūpſit vim rōnis q̄nte. d. ꝙ aut. i. potiſſime eſt incōueniēs ponere īfinita eadē cū ꝯnes ſint infinite. ṗſupponit. n. q̄ſi notū ꝙ ea q̄ ſunt eadē in oīb⁹ ſciētijs ⁊ q̄bus vtunṫ oēs ſcie ſūt valde pauca ⁊ finita. ꝙ ḡ ſic pauca ⁊ ſic finita poſſint in tātā multitudinē ꝯclonū ꝑ ſeipſa ſine additiōe alioꝝ ṗncipioꝝ propꝛioꝝ ⁊ diuerſoꝝ non eſt poſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vō aliṫ quodāmō dicat aliq̄s ꝙ he qdem geometrice: alie vero ſillꝫoꝝ: alie vō medicine qđ vtiq₃ erit aliud qđ dr̄ niſi ꝙ ſunt principia ſciarū: ſȝ eadē dicere deriſio eſt: qm̄ eadem eiſdem eadem eſſent: oīa nāq₃ ſic erūt eadem.

¶ Probat hᵒ idē. vȝ. ꝙ ſi ꝑ eadē pñᵃ oīa ꝯcludanṫ ꝑ rōnes magis ꝓpas. ſūt āt iſte rōnes magis ꝓpe: q̄ꝛ ꝑ eas magis deſcēdiṫ ad mām ſpālē. rōnes āt ſuperficiales magis ſtāt ī q̄buſdā gn̄alib⁹ ⁊ cōib⁹. iō dr̄ logice reſpcū iſtarū. Modus āt ꝓbādi intētū ꝑ rōnes ꝓpas ē deſcēdere ad ſpāles ſcias q̄rem⁹. n. vtrū medicia habeat ſua pñᵃ ꝓpa ꝑ q̄ ꝓbat paſſiōes de ſubo. ⁊ vtrū geometria habeat ſic pñᵃ ꝓpꝛia. ⁊ ēt vtrū logica habeat ſua pñᵃ ꝓpꝛia ſibi vt hȝ dici de oī dici de nullo ꝑ q̄ ꝓbat ꝙ inferre de nec̄itate cōpetit ſillꝫo. ſic q̄libet ſcia hȝ ſua pñᵃ ꝓpꝛia: ꝙ ſi hᵒ ꝯcedaṫ ſtatim habebiṫ intētū ꝙ nō ſūt eadē pñᵃ oīū niſi eadē eēnt oīa: vel de eiſdē determinarēt oēs ſcie. Si vō hᵒ nō ꝯcedaṫ. ſȝ dicaṫ ꝙ ex q̄libet mōſtraṫ q̄ꝫlibet: ſtatī duceṫ ēt aduerſari⁹ ad incōueniens: q̄ꝛ in q̄libet ſcia eſt dare aliq̄s ꝓpōnes īmediatas: q̄bus variatis varianṫ ꝯnes. naȝ ex alia ⁊ alia ꝓpōne īmediata inferṫ alia ⁊ alia ꝯclo. nō ḡ ex q̄libȝ inferṫ q̄ꝫlibet. duo ḡ facit pħs: q̄ꝛ primo ꝑ rōnes ꝓpꝛias oſtēdit ꝙ nō ſūt eadē pñᵃ oīum ſi ꝯcedaṫ pñᵃ eſſe homogenea ṗncipiatis. 2ᵒ ꝓbat hᵒ idē ſi aduerſarius dicat ꝙ ex q̄libet ꝓbaṫ q̄ꝫlibet. ibi (At vō) Dicit ergo. (Si vō aliter quodāmō dicat) .i. cōcedat (aliq̄s ꝙ he quidem ſunt geometrice) .ſ. argumētationes. (alie autē ſunt ſillꝫoꝝ) .i. dyaletice (alie aūt medicine qđ vtiq₃ erit qđ dicitur niſi ꝙ ſunt ṗncipia ſciarū) ſu. diuerſa. q. d. ꝙ ſi volum⁹ aliṫ diſputare cū aduerſario per rōnes magis ꝓpas. ⁊ ipſe dicat quodāmodo ⁊ cōcedat nobis ꝙ alie ſunt rōnes ⁊ ꝯcluſiones ⁊ principia in geometricis ⁊ in ſillogiſmis. i. in dyaleticis ⁊ in medicina ⁊ in alijs ſcientijs: hoc eſt ponere ṗncipia alia. ⁊ ſubdit (ſed eadē dicere deriſio eſt) q. d. ꝙ hᵒ ꝯcedere ⁊ poſtea ꝓteruire ⁊ dicere ꝙ oīū ſūt eadē pñᵃ eſt deriſio. ⁊ ſubdit q̄re ſit deriſio (q̄ꝛ eadē eſſent eiſdē) ⁊ ſic ꝑ ꝯn̄s (oīa nāq₃ fierēt) vel eēnt. (eadē). ¶ Dubitaret forte aliq̄s vñ ſequiṫ hec ꝯn̄a ꝙ ſi q̄s cōcedat q̄ꝫlibet ſciētiā ꝓcedere ex ſuis ṗncipijs ſi ponanṫ talia ṗncipia eadē ꝙ oīa eſſent eadē. ¶ Dōm ꝙ qui cōcedit quālibet ſciaȝ vti ſuis ṗncipijs cōcedit ṗncipia eſſe vnigenea ṗncipiatis ⁊ hr̄e q̄dā identitatē ⁊ conformitatē ad ſua ṗncipia: quo poſito q̄cūq₃ ṗncipiata: vel q̄cūq₃ demōſtrata ſub eiſdeȝ ṗncipijs militāt: hñt q̄dā identitatē ⁊ cōformitatē adinuicē. ꝓpter quod omnia eſſent eadē: ⁊ de eiſdem determinarēt oēs ſcie. qđ deriſoriū eſt dicere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vero neq₃ ꝙ ē ex oīb⁹ demōſtrare q̄ꝫlibȝ hoꝝ: hoc. n. ē q̄rere oīum eadē eſſe principia. Multū. n. inſipiēs ē. Neq₃. n. in manifeſtis hᵒ ſit doctrinis: neq₃ in reſolutione poſſibile eſt. Immediate. n. ꝓpōnes principia ſūt: altera āt cōcluſio ſit accepta ꝓpoſitione imediata.

¶ Oñdit ꝙ nō ſūt eadē pñᵃ oīum ſi aduerſarius dicat ꝙ ex quolibet mōſtraṫ q̄ꝫlibet. Circa qđ tria facit. q̄ꝛ ṗ facit qđ dcm̄ eſt. 2ᵒ circa ea q̄ dixerat remouet cauillationē q̄ꝫdā. 3ᵒ reſumit vi₃ rōnis ſue ⁊ ꝯcludit itentū. ſcđa ibi. (Si āt dicat) tertia ibi. (Si vō neq₃) Dicit ḡ (At vō neq₃) ſu. dici pōt. (ꝙ ex oīb⁹) .i. ꝙ ex quolibet (eſt demonſtrare q̄ꝫlibet hoꝝ) .i. q̄ꝫcūq₃ (q̄ꝛ hᵒ ē q̄rere) .i. iſto mō querere (oīum eē eadē pñᵃ. multū. n. eſt inſipiēs) .i. ſic q̄rere ē q̄rere valde inſipiēter. ⁊ declarat q̄liter ſit valde inſipiens q̄rere iſto mō eē eadē pñᵃ oīum dicens ꝙ (neq₃. n. in manifeſtis doctrinis hᵒ ſit) ꝙ. ſ. ex q̄libet demōſtreṫ q̄ꝫlibet (neq₃ in reſolutiōe) .i. in doctrinis reſolutorijs (poſſe eſt) ſu. ex q̄libet demr̄are q̄ꝫlibet. ⁊ ſubdit ꝙ (imediate. n. ſūt pñᵃ) ⁊ ait ꝙ (altera aūt ꝯclo ſit accepta imediata ꝓpōne altera) q. d. ꝙ valde inſipiēs eſt opinari hᵒ mō eē pñᵃ eadem. q̄ꝛ ex quolibet demr̄areṫ q̄ꝫlibet. q̄ꝛ ſi hᵒ eēt poſſe hᵒ mō eſſe pñᵃ eadē tunc vel in doctrinis manifeſtis vel in doctrinis reſolutorijs hoc cōtingeret. ſȝ in nullis doctrinis hoc eſt poſſe ꝙ ex quolȝ demonſtreṫ q̄ꝫlibet. ḡ ſic opinari eſſe pñᵃ eadē eſt valde inſipiēs. ¶ Notādū āt ꝙ doctrine manifeſte appellanṫ q̄ ꝓcedūt ꝑ inductionē ⁊ per q̄dā ſenſibilia manifeſta. Reſolutoria āt pñt vocari que reſoluunṫ in ſuas cās ꝓcedēdo ꝑ cās: ⁊ reſoluēdo poſteriora in ṗoꝛes cās. vel pōt dici ꝙ doctrine ſūt manifeſte qñ ꝓcedūt ꝑ imediata ⁊ ꝑ ſe nota. Sȝ doctrine ſunt reſolutorie qñ nō ꝓcedūt ꝑ imediata nec per ſe nō. ſȝ ꝓcedūt per ea q̄ pñt reſolui in imediata ⁊ in ꝑ ſe nota. in nullis āt doctrinis talibus nec in manifeſtis nec in ꝑ ſe notis nec in reſolutorijs ex quolȝ demōſtraṫ q̄ꝫlibȝ. ḡ valde ē īſipiēs iſto mō q̄rere ṗncipia eē eadē. ¶ Notādū ēt ꝙ cū q̄re in nullis doctrinis ſiue ſint manifeſte ſiue reſolutorie hᵒ nō cōtingit ꝙ ex quolibet demōſtreṫ q̄ꝫlibet: eſt. q̄ꝛ ſemper opȝ deuenire ad propōnes imediatas que ſunt principia. ſed variatis imediatis ꝓpōnibus variantur concluſiōes ita ꝙ ſit altera concluſio quādo eſt altera imediata ꝓpō. q̄ꝛ ḡ ſic ē nō ex quolibet demr̄aṫ q̄ꝫlibȝ. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si aūt dicat aliq̄s primas ꝓpōnes imediata

eſſe principia: vnum in vnoquoqȝ genere eſt.

¶ Circa ea que dixerat remouet cauillationē quādā. poſſet.n. aliqs dicere ꝙ pme ꝓpōnes .i. cōes animi cōceptiones qb⁹ vtunť oēs ſcie ſūt imediate ꝓpōnes: ⁊ iſta ſūt pn⁹ ꝗ diceret aduerſari⁹ ꝙ eadē ſūt oium pn⁹. Ad h remouendū ait. ꝙ pter has ꝓpōnes cōes oꝫ dare in vnoquoqȝ gn̄e aliquā ꝓpōnē imediatā q̄ ē pn̄ᵐ in illo gn̄e: ⁊ iſta diuerſificanť put diuerſificanť gn̄a. igiť nō ſūt oium eadē pn⁹. Iō ait. (Si āt aliqs dicat pmas ꝓpōnes imediatas eē pn⁹ vnū in vnoquoqȝ gn̄e eſt) .i. pter has ꝓpōnes pmas q̄ vocanť cōes animi cōceptiōes oꝫ dare in vnoquoqȝ gn̄e aliquā vnā ꝓpōnē imediatā q̄ hꝫ rōnē pncipij. ⁊ qꝛ ꝓpōnes imediate ꝓpe q̄ ſunt pncipia in vnoquoqȝ gn̄e diuerſificanť ſm diuerſitatē geneꝝ ſubaꝝ. iō nō oium ſunt eadē pn⁹: nec q̄ôlibet mōſtrať p q̄ôlibet. ¶ Notandū āt ꝙ q̄n dr̄ in vnoq̄qȝ gn̄e eē vnā aliquā ꝓpōnē imediatā nō ſolū h r̄ferēdū ē ad totū gen⁹ ſubijcibile. ſꝫ ēt ad ptes ei⁹: vtputa ſi geometria ē de ꝯtinuo tāq̄ȝ de ꝓprio ſubo: ⁊ ptes ꝯtinui ſūt linea: ſupficies: ⁊ corp⁹ nō ſolū a ꝯtinuo fluit aliq̄ vna paſſio p̄ ⁊ imediate q̄ ē idemr̄abilis. ſꝫ ēt a linea pōt fluere ⁊ fluit vna aliq̄ talis paſſio: ⁊ a corpe: ⁊ a ſupficie. ⁊ itelligēdū ē h: nō ſolū ſꝫ rē: ſꝫ ēt ſm rōnē: vt ab eodē ꝯtinuo ſꝫ rē vno mō ꝯſiderato imediate fluet aliq̄ vna paſſio. ⁊ ab eodeȝ alio mō ꝯſiderato poterit fluere aliq̄ vna paſſio: ſic ſꝫ rē idē ē triāgul⁹ ⁊ pn̄ᵐ figuraꝝ. attñ a triāgulo vt triāgul⁹ fluit hr̄e tres. ab eodē: vt ē pn̄ᵐ figuraꝝ fluit eē illō i q̄ reſoluunť oēs figure rectilinee: nec ē curādū ꝙ hr̄e tres ⁊ eē illud in q̄ reſoluunť oēs figure rectilinee nō ſūt paſſiōes idemr̄abiles ſꝫ demr̄abiles: ⁊ n̄ ſūt paſſiōes imediate: ſꝫ mediate: qꝛ paſſiōes mediate reducunť ad imediatas. ⁊ ſic ab eodē ſm rē alr̄ ⁊ alr̄ accepto pn̄t fluere plés paſſiōes mediate: ita ꝙ nō fluit vna mediāte alia ſic ab illo eodē ēt alr̄ ⁊ alr̄ accepto oꝫ ꝙ fluant plés paſſiōes imediate: qꝛ plés paſſiōes mediate q̄ꝝ vna n̄ r̄duciť i aliaꝫ p̄ſupponūt plés paſſiōes imediatas. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Si vero neqȝ ex oībus vt op⁹ ē demonſtrari q̄ôlibet neqȝ ſic ex altera q̄re erūt vniuſcuiuſqȝ ſcie altera. Relinqť igiť ſi ꝓprima ſunt pricipia oium: ꝫ ex his q̄dē hec: ex illis autē illa.

¶ Reſumit vis rōnis ſue ⁊ ꝯcludit itērū. Circa qō tria fac̄ qꝛ p̄ fac̄ qō dcm̄ ē. z⁹ epilogat circa dterminata. ȝ⁹ ne laboret in equoco diſtiguit de pncipijs. z⁹ ibi (Manifeſtū autē.) ȝ⁹ ibi. (Pricipia .n. ſūt duplicia.) Dic̄ ḡ. (Si vo neqȝ ex oib⁹ vt op⁹ ē demr̄ari q̄ôlibet) ſup. ꝯtingit .i. ſi ex quolibet nō demr̄ať q̄ôlibȝ (nec ſic ex altera) ſu. ꝓpōne diuerſi gn̄is ſu. demr̄ať ꝓpō altera alterius gn̄is (q̄re) ergo ſic ē. qꝛ nec ex quolibet demr̄ať q̄ôlibet. nec ex altero gn̄e alterū gen⁹ (erūt vniuſcuiuſqȝ ſcia altera) ſu. pncipia ꝓpria (relinqť igiť) qꝛ ſic ē ꝙ vniuſcuiuſqȝ gn̄is ſunt ſu. altera pncipia ꝓpa (ſi pncipia oium) coꝝ q̄ demr̄anť (ſint ꝓprima) .i. ꝯgenea: vt hꝫ alia trāſlatio. vl̄ vnigenea his q̄ demonſtanť. nō ergo oium eadē ſunt pncipia (ſꝫ ex his) ſu. pncipijs (hec q̄dē) ſu. demr̄anť (ex illis aūt) ſu. ⁊ ex alijs pncipijs (illa) .ſ. alia demr̄anť. ¶ Notandū aūt: qꝛ pn̄cipia ꝓpa in vnoquoqȝ gn̄e ſūt ꝓxia: ⁊ vnigenea oib⁹ his q̄ demr̄anť in illo gn̄e. iō nō ex quolibet demr̄ať q̄ôlibȝ: ſꝫ ex his q̄dē pncipijs q̄ ſunt in hoc gn̄e demr̄anť hec q̄ ſunt in iſto gn̄e. ex illis aūt que ſūt in alio gn̄e demr̄anť illa in illo alio genere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtuȝ āt ⁊ hoc ē q̄m̄ n̄ ꝯtigit mōſtratū ē .n. ꝙ altera pricipia gn̄e ſunt differētiuȝ gn̄e.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Manifeſtū ē ēt q̄m̄ nō ꝯtingit hoc) .vꝫ. ꝙ ſint eadē pncipia oium (mōſtratū eſt enim) ſupra (ꝙ differentiū genere ſunt altera pncipia) oꝫ ꝙ nō oium ſunt eadē pncipia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Principia .n. duplicia ſunt: ex q̄bus: ⁊ circa q̄. ex q̄b⁹ q̄dē igiť cōia ſunt. Que autē ſunt circa que ꝓpria ſunt: vt numerus ⁊ magnitudo.

¶ Ne laboret in equoco diſtinguit de pncipijs. d. ꝙ (pncipia enī ſunt duplicia: ex q̄b⁹: ⁊ circa q̄. Ex q̄b⁹ igiť cōia ſūt q̄ aūt ſunt circa ꝓpa q̄ ſūt vt nūer⁹ ⁊ magnitudo) .i. vt pncipia accepta in ariſmetrica circa numerū: ⁊ i geometria circa magnitudinē. oꝫ ḡ ſic ꝯtinuari lr̄a ad pcedētia. dixīmus nō oium eē eadē pn⁹: ſed cū duplicia ſint pn⁹ q̄dam cōia ex q̄b⁹ ꝓbāť oia: q̄dā āt q̄ ſt circa q̄ .i. circa q̄dā genera ſpālia: vtputa circa magnitudinē vl̄ circa nūerū: vl̄ circa aliqd aliō gen⁹ cū dicim⁹ nō eadē eē pn⁹ oiūȝ ne laboremꝰ in equoco nō itelligim⁹ hoc de cōib⁹ ſed ex ꝓprijs.

Scibile autē ⁊ ſcia differunt ab opinabili ⁊ opinione.

¶ Poſtq̄ȝ phs ꝯparauit ſcire ad ſcire. In pte iſta vt dicebať ꝯpat ſcire ad opiari ⁊ ad alios hitus cognitiuos. duo ergo facit. qꝛ pmo cōparat ſcire ad opinari. z⁹ ad reliquos habit⁹ cognitiuos. ibi (Reliq̄ aūt quō) Circa pmū duo facit. qꝛ p̄ oñdit ꝙ ſcire eſt aliud ab opinari. ⁊ ſcibile ab opinabili. z⁹ circa ea q̄ dixerat mouet qōnes q̄ſdā. ibi (Qualiter eſt igiť idē) Circa pmū duo facit. qꝛ p̄ ꝓponit qō itendit. z⁹ ꝓbat itētū. ibi (Q̄m̄ ſcia eſt vl̄is) Dicit ḡ ꝙ (ſcibile aūt ⁊ ſcia differūt ab opinabili ⁊ ab opinione) referēda ſunt ſingula ſingulis. vꝫ. ꝙ ſcia differt ab opinione. ⁊ ſcibile ab opinabili. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Q̄m̄ ſcia vl̄is ⁊ p neceſſaria eſt. Neceſſariuȝ autē non contingit aliter ſe hr̄e.

¶ Probat qō dixerat. Circa qō duo facit. qꝛ p̄ oñdit circa q̄ ē ſcia ⁊ circa q̄ nō ē. ⁊ gr̄a hui⁹ oñdit circa q̄ ē itellect⁹ ⁊ circa q̄ nō ē. z⁹ ex his q̄ dixerat oñdit opionē eē q̄d aliō ⁊ ſcia ⁊ itellectu. ibi (Uer⁹ .n. itellect⁹) Circa p̄ᵐ tria fac̄. qꝛ p̄ oñdit circa q̄ ē ſcia. z⁹ oñdit circa q̄ nō ē. ȝ⁹ gr̄a hui⁹ dtерminat de itellcū circa q̄ hꝫ eē. ⁊ circa q̄ nō hꝫ eſſe. ſcda ibi (Sūt āt q̄dā) tertia ibi (At vo itellect⁹) Cōtinueť āt ſic lr̄a. hn̄ dcm̄ ē ꝙ ſcia differt ab opione ⁊ ſcibile ab opiabili (q̄m̄ ſcia ē vl̄is ⁊ ē p neccīa) ⁊ ex pōit ſe q̄d appellat neccīū .d. ꝙ (neccīū .n. nō ꝯtingit alr̄ ſe hr̄e) Ex h .n. ſtati poſſet patere vitas. nā ſi ſcia ē vl̄is ⁊ p neccīa. opio āt nō oꝫ ꝙ ſit vl̄is nec p neccīa relinqť ꝙ ſcia nō ſit opio. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ſcia ſit vl̄is. Dōȝ ē ꝙ ſcia ē vl̄is. qꝛ accipit cām p ſe ⁊ ſimpliciter. ⁊ qꝛ accipit cām equatā: opio āt nō oꝫ ꝙ accipiat cām p ſe nec cāȝ ſimplr̄ nec cām eq̄tā. Propter qō poſſum⁹ diſtiguere triplex vl̄e. vnū vl̄e qō reſpic̄ vl̄itatē ſuboꝝ ⁊ tēpoꝝ. aliō qō icludit vl̄itatē cāe p ſe. tertiū qō icludit vl̄itatē cāe pciſe ⁊ eq̄te. Alr̄ ē vl̄e. ois coru⁹ ē niger. alr̄ ois eqcruris hꝫ tres. ⁊ alr̄ ois triāgul⁹ hꝫ tres. nā ois coru⁹ eſt niger ē vl̄e q̄ttū ad vl̄itatē ſubiectoꝝ ⁊ tēpoꝝ. poſito ꝙ coruí naſcanť nigri. qꝛ nō ē curādū de exēplo. tn̄ nō ē hec ꝓpō vl̄is q̄ttū ad cām p ſe. nigredo .n. nō ſeqť coruū ꝙ ſit accn̄s ſpēi: ſꝫ qꝛ ē accn̄s indiuidui. iō nō ē p ſe paſſio corui nec ꝓpriū ei⁹. ſꝫ eſt accn̄s iſepabile. pp qō ſm ſniam porphyrij pōt ſubintelligi coruus albus ⁊ ethiops nitēs colore. ſꝫ ois eqcruris hꝫ tres eſt q̄d vl̄e q̄ttū ad vl̄itatē cāe p ſe. nā q̄libet ſpēs triāguli hꝫ tres per ſe .i. p cām exitē in ſe. qꝛ q̄libet ſpēs triāguli hꝫ in ſe angulū extrinſecū eq̄ualētē duob⁹ itriſecis ſibi oppoſitis. ſꝫ hui⁹ cā nō ꝯſiderať in eqcruri vel i aliq̄ alia ſpē triāguli vt eq̄ta nec vt pciſa. ſꝫ h nō ꝯſiderať in triāgulo pp qō eqcruris ſm qō eqcruris nō hꝫ tres: ſꝫ ſꝫ ꝙ triāgulus. ois ḡ triāgulus hꝫ tres. ē vl̄is ſm vl̄itatē cāe eq̄te. opio ḡ dr̄ nō eſſe

vlis:qꝛ nõ aggñaꝛ p cãz nec p demõſtrationẽ:ſ3 p q̃dã ſigna ꝓbabilia: ꝛ p q̃dã cõia:ꝛ p ſillõs thopicos.ğ qꝛ opio ñ aggeneraꝛ p cãm.nec per ꝓpa deficit ab vlitate cãe cq̃te:ꝛ ab vlitate cãe per ſe:qꝛ nõ põt aggenerari per ſigna ꝓbalia q̃ nec oꝫ eſſe in oĩbus:nec ſemp põt deficere ab vlitate tam ſubozũ q̃3 tẽporũ. ꝓpter qð pꝫ ꝙ ſcia dicatur eſſe vlis ꝛ nõ opinio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sunt aũt q̃dã v̾a qdẽ ꝛ entia cõtingẽtia alr̃ ſe hñe. Manifeſtũ igiꝛ ẽ ꝙ circa hoc ſcia nõ ẽ. Eſſet.n. ipoſſia vtiq3 alr̃ ſe hñe poſſia alr̃ ſe hñe.**

¶ Oſtẽdit circa q̃ ſcia nõ hꝫ eẽ.d.(ſũt aũt q̃dã v̾a qdẽ ꝛ entia ꝯtingẽtia ꝛ alr̃ ſe hñe)ꝛ ſubdit ꝙ(manifeſtũ ẽ igiꝛ ꝙ circa hec).i.circa talia ꝯtigẽtia alr̃ ſe hñe(nõ ẽ ſcia)ꝛ ſubdit(eſſent vtiq3 ipoſſia alr̃ ſe hñe poſſia alr̃ ſe hñe).q.d.cũ ſcia ſit circa ipoſſia alr̃ ſe hñe ſi poneretꝛ ſcia eẽ circa ꝯtingẽtia ꝛ circa poſſia alr̃ ſe hñe ſeq̃retꝛ oppoſitum in adiecto .vꝫ.ꝙ ipoſſia alr̃ ſe hñe eẽnt poſſia alr̃ ſe hñe. ¶ Notãduꝫ ꝙ cõiter text⁹ ſũt h̃ defectiui.cõiter.n.textibus deficit tota hec lr̃a.ſũt aũt q̃dã v̾a qdẽ ꝛ entia ꝯtingẽtia alr̃ ſe hñe:ꝛ poſtea ſeqꝛ qð cõiter text⁹ hñt.manifeſtũ igiꝛ eſt ꝙ circa hec ꝛc̃.ꝙ aũt talis debeat eẽ text⁹:ſicut nos dixim⁹ pꝫ ex alia trãſlatiõe. ¶ Notãdũ etiã ꝙ textũ noſtrũ ſine additione altera ſic exponem⁹.manifeſtũ ẽ ꝙ circa hec.ſ.ꝯtingẽtia alr̃ ſe hñe nõ ẽ ſcia.qꝛ eẽnt vtiq3 ipoſſibilia alr̃ ſe habere poſſibilia aliter ſe habere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **At v̾o neq3 intellect⁹.dico aũt itellectũ principiũ ſcie:neq3 ſcia eſt indemõſtrabilis: hec aũt eſt acceptio imediate ꝓpõnis.**

¶ Declarat circa q̃ nõ hꝫ eſſe itellect⁹: ꝛ ẽt oſtẽdit circa q̃ hꝫ eẽ.nã intellect⁹ q ẽ hitus ꝑncipioꝝ nõ hꝫ eẽ circa ꝯtingẽtia alr̃ ſe hñe:ſ3 cũ ſit ꝑncipiũ ſcie ꝛ cũ q̃dã ſcia idemr̃abilis oꝫ ꝙ hẽat eẽ circa indemr̃abilia:qꝛ idemr̃abilia ſũt ꝑncipiũ ſcie.iõ ait.(At v̾o nec itellect⁹).i.nec hit⁹ ꝑncipiorũ hꝫ eẽ circa ꝯtingẽtia alr̃ ſe hñe.ꝛ exponit ſe qd appellet itellectũ.d.(dico.n.itellectũ ꝑncipiũ ſcie)ꝛ ſubdit(neq3 enĩ eſt ſcia).q.d.ꝙ itellect⁹ nõ ſolũ nõ ẽ opio:ſed ẽt nõ ẽ ſcia loquẽdo de ſcia ſimplr̃.nõ.n.dꝫ cõcedi ꝙ itellect⁹ ſit ſcia ſimplr̃.ſ3 põt ꝯcedi ꝙ ſit ſcia indemr̃abilis.vñ ſubdit (ẽ a.ũt)ſ.n.itellect⁹(idemr̃abilis hec).i.idemr̃abilis ſcia q̃re aũt ſit idemr̃abilis ſcia declarat cũ ſubdit ꝙ(ẽ opio imediate ꝓpõnis).q.d.ꝙ itellect⁹ ẽ totũ h̃.ſ.indemr̃abilis ſcia ꝛ opinio.i.eſtimatio:vt hꝫ alia tranſlatio ſiue acceptio imediate ꝓpõnis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Verus.n.ẽ itellectus ꝛ ſcia ꝛ opio ꝛ qð p h̃ dr̃. Quare relinqꝛ opionẽ eẽ circa verũ aut qdẽ falſuꝫ:ſ3 ꝯtingẽs ẽ alr̃ ſe hñe. Hec aũt ẽ acceptio imediate ꝓpõnis ꝛ nõ neceſſarie.**

¶ Dat dr̃aꝫ iter ſciaꝫ ꝛ intellm̃ ꝛ opionẽ.ꝙ l3 oĩa iſta ſint circa veꝝ.tñ ſcia ꝛ itellect⁹ ſũt circa veꝝ ꝙ nõ ꝯtingit alr̃ ſe hñe.ꝛ iõ talia ſic ſũt circa veꝝ ꝙ nõ ſunt circa falſuꝫ:ſ3 opio ẽ circa verũ qð ꝯtigat alr̃ ſe hñe.iõ põt eẽ opio circa falſuꝫ.ꝛ qð plus ẽ dato ꝙ opio accipiat ꝓpõnẽ imediataꝫ accipiet eã nõ neccĩam ſ3 ꝓbabilẽ ꝛ poſſeꝫ alr̃ ſe hñe.duo ğ facit pħus.qꝛ ꝑ dat hãc dr̃am iter opionẽ ꝛ illa duo.vꝫ ſciam ꝛ itellm̃.2° qðdã qð ſuppoſuerat ꝓbat.ibi.(Et certũ eſt ſic apparẽtibus).Dicit ğ ꝙ.(Ver⁹ ẽ.n.itells ꝛ ſcia ꝛ opio:ꝛ qð p hec dr̃).q.d.ꝙ oĩa iſta.vꝫ.ſcia:intells:ꝛ opinio ſunt circa veꝝ:ꝛ ẽt q̃ dñr p hec.vꝫ.ſcita:itellecta ꝛ opinata.ſunt ẽt circa veꝝ:ꝛ tũc ẽ ſupplẽda lr̃a:ꝙ opio ẽ circa verũ ꝯtingẽs alr̃ ſe hñe.ꝛ ſeqꝛ in lr̃a(q̃re relinqꝛ opionẽ eſſe circa verũ qdẽ ꝛ falſuꝫ)nõ qðcũq3(ſed ꝯtigẽs alr̃ ſe hñe)ꝛ ſubdit ꝙ(hec aũt.).i.opio(eſt acceptio imediate ꝓpõnis nõ neccĩe).q.d.ꝙ l3 opio cõueniat cũ intellectu ꝛ ſcia in hoc qð ẽ circa verũ differt tñ triplr̃.ꝑ qꝛ nõ ſolũ ẽ circa verũ.ſ3 ẽt circa falſuꝫ.2° ꝙ ẽ circa ea q̃ ꝯtigũt alr̃.3° qꝛ ꝛ ſi opio reſoluit vſq3 ad ꝓpõnẽ imediatã:nõ accipiet ꝓpõnẽ imediatã neccĩã ſ3 ꝓbabilẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃uo nõ ſolũ ſunt v̾a:ſcia:itells:ꝛ opio.ſ3 ẽt ꝙ dr̃ p hec. ¶ Dõm ꝙ v̾itas ẽ in reb⁹ tanq̃3 in cã.ẽ in itellu ꝛ cõponẽte tãq̃3 in ſubo.ꝛ ẽ i orõne p vocẽ ꝓlata tãq̃3 in ſigno.ꝙ aũt ſic ſit põt patere p pħm in.6.meta.q dans dr̃iaꝫ iter verũ ꝛ falſũ.ꝛ bonũ ꝛ malũ.dic̃ ꝙ veꝝ ꝛ falſũ ſũt in aĩa. bonũ ꝛ malũ ſũt i reb⁹.ſi ğ in ipa aĩa ſũt veꝝ ꝛ falſũ.cũ ſcia nr̃a cãetꝛ a reb⁹ oꝫ ꝙ veꝝ ſit i ipis reb⁹ tanq̃3 in cã.Eſt.n.veꝝ adeq̃tio reꝝ ꝛ itellectuũ.iſta aũt adeq̃tio formalr̃ ẽ i itellu qꝛ itells adeq̃ꝛ reb⁹:ꝛ nõ res intellectui.ꝛ l3 iſta adeq̃tio ſit formalr̃ in itellu.eſt tñ cãlr̃ in reb⁹:qꝛ res cãnt hõ adeq̃tionẽ in itellu:ſ3 v̾itas ẽ in orõne ꝓlata tanq̃3 i ſigno:qꝛ ea q̃ ſũt in voce ſũt ſigna eoꝝ q̃ ſũt in aĩa.Vñ ſuo mõ ſic dicem⁹ de v̾itate reſpcũ reꝝ itellect⁹ ꝛ vocũ.ſic dicim⁹ de ſanitate reſpcũ cibi aĩalis ꝛ vrine.nã ſanitas q̃ ẽ adeq̃tio hũoꝝ ẽ in cibis cãlr̃ in aĩali tãq̃3 i ſubo:ꝛ i vrina tãq̃3 in ſigno.veꝝ tñ oĩa iſta dñr ſana.nã dr̃ cib⁹ ſanus aĩal ſanũ ꝛ vrina ſana.ſic ẽt ꝛ circa v̾itatẽ.ꝛ illa q̃ itelligunꝛ dñr v̾a.ꝛ ipe itellect⁹ dr̃ verus ꝛ ipa orõ in voce ꝓlata dr̃ v̾a. Rurſus qꝛ aliqñ itellect⁹ negociaꝛ circa ꝯtingẽtia alr̃ ſe hñe.ꝛ tũc dr̃ opinari.aliqñ circa neccĩa idemr̃abilia vt circa ꝑn⁹ ꝛ tũc dr̃ intelligere.aliqñ circa neccĩa demr̃abilia vt circa ꝯcl̃ones.ꝛ tũc dr̃ ſcire.qðlibet aũt iſtoꝝ triũ.vꝫ.intellect⁹ ſcia ꝛ opio põt ꝯſiderari triplr̃.vel ſm̃ ſe.vel vt cõparanꝛ ad obiecta ſua.vꝫ.vt cõparanꝛ ad ſcibilia opinabilia ꝛ intelligibilia.vel 3° vt cõparanꝛ ad ꝓpõnes in voce ꝓlatas de ſcibilib⁹ opinabilibus ꝛ itelligibilib⁹.ſcðm hoc ğ exponeꝛ lr̃a pħi duplr̃.ꝑ vt lr̃a illa q̃ ait.ꝛ qð dr̃ p h̃ referaꝛ ad itelligibilia ſcibilia ꝛ opinabilia.vt ſit ſenſus intellectus ſcia ꝛ opio ſunt circa veꝝ.ꝛ ẽt qð dr̃ p hoc.ſ.res ipſe q̃ dñr ꝛ exꝑmunꝛ ꝛ ſignificanꝛ per iſta:cuiuſmodi ſunt ſcibilia opinabilia ꝛ intelligibilia.iſta qdẽ ſic dcã per hec ſunt ẽt v̾a.ſi.n.ea q̃ ſunt in aĩa ſunt ſigna eoꝝ q̃ ſunt in rebus.res ipſe dñr.i.ſignificanꝛ ꝛ figuranꝛ p ea q̃ ſũt in mẽte ꝛ hoc mõ ſcibilia opinabilia ꝛ itelligibilia dñr.i.exꝑmunꝛ per ſciam opinionẽ ꝛ itellectũ. 2° mõ hoc mõ põt exponi ꝙ referẽdo ad ea q̃ i voce dñr.vt ſit ſenſus nõ ſolũ ſcia opinio ꝛ itellectus ſũt v̾a:ſ3 qð dr̃ in voce p h̃.i.ꝓpõnes ꝓlate p hec ſũt ẽt v̾e.nã p ſciam quã qs hꝫ dicit ꝛ ꝓfert ꝓpõnes ſcibiles.p opionẽ opinabiles.p itellectũ itelligibiles. ğ tales ꝓpõnes dicte.i.ꝓlate ſũt ẽt v̾e. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.qꝛ vr̃ nõ ob hoc ꝙ opinio in hoc ꝯueniat cũ itellectu ꝛ ſcia ꝙ ſit circa verũ.qꝛ qð ẽ in potẽtia nõ ẽ. opinio aũt põt eẽ circa veꝝ.nõ aũt dꝫ dici ꝙ ſit circa verũ niſi p accñs cũ nõ de neccĩtate ſit circa veꝝ.ſ3 qð ẽ p accñs ꝛ qð ẽ in potẽtia.nec dꝫ dici talis. ğ ꝛc̃.Dicẽdũ ꝙ ad hoc poſſumus q̃druplr̃ rñdere.ꝑmo vt nõ ſit cure pħo magis de v̾o q̃3 de falſo.vult.n.dare ꝯueniẽtiã iter ſciẽtiã intellectũ ꝛ opinionẽ.qꝛ qðlibet eſt circa cõpoſita.ꝛ iõ dicit opinionem eſſe circa verum.i.circa cõpoſitionẽ circa quã hꝫ eẽ veritas ꝛ falſitas.ğ per verũ intelligit cõpõnẽ.ꝛ ſic nõ hꝫ dubiũ qð dr̃.nã oĩa iſta ſp ſunt circa ꝯpoſitionẽ. Scðo põt ad hoc rñderi ꝙ cũ pħus velit dare dr̃iam iter opionẽ ꝛ illa duo potiſſime dat dr̃iam iter opionẽ q̃ magis vr̃ ꝯuenire cũ illis duob⁹.hui⁹ aũt eſt v̾a.erit ğ ſnĩa pħi ꝙ nõ ſolũ opinio q̃cũq3 ſ3 ẽt opinio v̾a q̃ magis vr̃ ꝯuenire cum ſcia ꝛ intellectu differt ab illis:qꝛ ꝛ ſi ſit circa veꝝ eſt circa verum qð ꝯtingit alr̃ ſe hñe ꝛ ex h̃ põt eſſe circa falſum. Tertio mõ põt rñderi ꝙ pħs nõ aſſerit ſimplr̃ opionẽ eẽ circa veꝝ:ſ3 ita dic̃ eã eẽ circa veꝝ.ꝙ poſtea ſubdit q.ꝑt eẽ circa falſuꝫ.Quarto mõ põt ẽt rñderi: ꝙ opinio gene-

ratur p quedā pbabilia. ſed vt dr in pmo rhetoricorum q̄tū eſt ex pte rei ſemp vera ſunt pbabiliora falſis. Qd aūt dr in. 8. thopicoꝝ. ꝙ nihil phibet quedā falſa proba/ biliora eſſe q̄buſdā veris. intelligēdū eſt ex parte noſtra. opinabilia ergo ⁊ pbabilia ex parte rei ſemp ſunt vera. ſi aūt opinamur falſa hoc eſt ex malitia ſiue ex defectu no/ ſtri intellectus. Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s quō opi/ nio ſit acceptio ppōnis imediate nō neceſſarie. Dicen dum ꝙ ſicut ſcibilia reducimus in ppōnes per ſe notas neceſſarias. ſic opinabilia q̄tuz eſt de ſe reduci habent in ppōnes p ſe notas pbabilr. ſicut ſunt ille que videnf oi/ bus: vt forte oēs ↄcederent hāc q· ois mater diligit filiuz q̄uis ↄtingat alr ſe habere: q2 medea non dilexit: ſed da/ to ꝙ opinio accipiat tales propōnes ſic notas ꝙ poſſunt dici imediate opinabiles nō erunt neceſſarie ſed pbabi/ les. Deinde cum dicit.

Et certuz eſt ſic apparētibus. opinio eniz in/ certum eſt vt nulla h9 eſt.

Probat qd ſuppoſuerat. vz. ꝙ opinio eſt circa contingē tia aliter ſe hre. Circa qd duo facit ſm ꝙ duplr pbat intē tum ibi (Adhuc autem nullus.) In parte iſta probat ex ipſis apparentibus. ⁊ ex his que ſunt in promptu. nam in promptu eſt ꝙ opinari eſt circa ea que pñt alr ſe habere. hoc ſonat opinari. i. nō certe cognoſcere. ideo ait. (Et cer/ tum eſt) illis. vel vt h3 alia trāſlatio ⁊ cū ↄfeſſuz eſt (ſic) . i. ꝙ opinio ſit ſic. ſ. circa nō neca͞ria (apparentibus). i. ex apparētibus. ⁊ ex his que ſūt in prōptu. ⁊ ſubdit ꝙ (opio eni incertū eſt) q̄d ⁊ (nulla huius). i. aliq̄d dubium. nam hec dicit opinio nō quid dubiū. Deinde cuz dicit

Adhuc āt nullus opinat̄ pbare cuz opinet̄ i/ poſſibile eē alr ſe habere h ſcire. S3 aliq̄ñ q̄dē eē ſic. h tñ aliter nihil phibet tunc pbare tanq̄3 h9 opinionē quidē eſſe: ſed neceſſarijs ſcientiā.

Probat hoc idē ex pte nra. d. (adhuc āt nullus opinat̄ pbare). vel vt h3 alia lra putat opinari. nam pbare vt h ſumit̄ eſt idē qd pbabilr cognoſcere. vel q̄d opinari. nul/ lus ḡ opinat̄ probare. i. opinari (cū opinet̄ ipoſſe eſt alr ſe hre. ſ3 ſcire). i. ſed tūc opinat̄ ſe ſcire (ſed) ſu. cum putat (aliq̄ñ q̄dē eſſe ſic: ſ3 tñ alr nihil phibet) ſu. ſe hre (tūc p/ bare). i. tūc putat ſe pbare. i. pbabilr cognoſcere ⁊ opina ri (tanq̄3 opinionē q̄dē) ↄtingat (eē hui⁹). ſ. ↄtingētia (ſ3 ſciam) ↄtingat eē (neceſſariȝ). Deinde cum dicit.

Qualiter ergo eſt idem opinari ⁊ ſcire qua/ re non erit opinio ſcientia.

Mouet q̄ſdā qōnes circa ſciam ⁊ opionē. Circa qd tria facit: q2 pͦ mouet h9 qōnes. 2° arguit ad vtrāq; illarū qō/ num. 3° ſoluit qōnes illas. 2° ibi. (Siq̄s poſuerit.) 3° ibi. (Aut ſiquidē.) Mouet aūt duas qōnes. vnam de ſcito ⁊ opinato. vtrū idē poſſit eſſe ſcitū ⁊ opinatū: ⁊ q̄tū ad hoc ait (q̄lr igit̄ eſt). i. ↄtingit (opinari ⁊ ſcire idē). i. q̄lr ↄtin git idē eſſe ſcitū ⁊ opinatū. Scda qd ē de ſcia ⁊ opinione. vtrū ſcia ſit idē qd opinio ⁊ q̄tū ad h ſubdit (q̄re ſcia nō erit opinio). i. idē qd opinio. Notādū autē ꝙ vna iſta/ rū qōnū depēdet ex alia. nā ſi ſcitū eſt opiatū: qd q̄rit qd pͦma: ſcia erit opio qd q̄rit qd ſcda: ⁊ ecōuerſo ſi ſcia ē opi/ nio ſcitū eſt opinatū. ⁊ q2 ſic iſte qōnes ex ſeinuicē depen/ dent. ⁊ arguere ad vnā eſt arguere ad aliā. q̄lr aūt ſcitum poſſit eē opinatū. ⁊ vtrū ſi ſcitū ſit opinatū: ⁊ ſcia ſit opio in ſequēti qōne dicet̄. Ad pñs aūt ſcire ſufficiat ꝙ ph9 has qōnes annectit adinuicē. d. ꝙ ſi ſcitū erit opinatū: q̄/ re ſcientia nō erit opinio. i. ex hoc ſequetur ꝙ ſcientia ſit opinio. Deinde cum dicit.

Si aliq̄s poſuerit eē aut nihil ↄtigere opiari.

Arguit ad vtrāq; qōnes: vel facit argumēta que pñt ad vtrāq; qōnē referri. ⁊ ſunt hui⁹ argumēta tria. 2ᵐ argumē tum icipit ibi (Cōſeq̄r eni.) 3ᵐ ibi. (Sicut eni q2.) Dic̄ ḡ (Siq̄s poſuerit eē) ſu. idē ſciam ⁊ opinionē: vel idē ſcitū ⁊ opinatū (aut nihil ↄtingere opinari). i. pp nihil ↄtinge/ re opinari ſu. ꝙ nō ↄtingat ſcire. Uñ alia trāſlatio h3 hāc ſniam clari⁹ vbi ſic dr. ſiq̄s poſuerit oē qd nouit ↄtingere opinari. eſt ḡ h argumētū tale. oē qd q̄s nouit. i. qd ſciuit ↄtingit opinari. vel qd idē eſt nihil contingit opinari qd. ſ. nō ↄtingat ſcire. ḡ eſt idē ſcire qd opinari ⁊ idem ſcitū qd opinatū. Notādū aūt ꝙ pbabilr arguit̄ ꝙ oē qd ↄtin git ſcire ↄtingit opinari. nam q̄cq̄d cognoſcimus p rōnes neceſſarias: p q̄s dicimur ſcire poſſum⁹ cognoſcere p rō/ nes pbabiles per q̄s dicemur opinari. Deide cū dicit.

Cōſequētur. n. hic q̄dem ſciens: ille vero opi nans per media quouſq; ad imediata veniat. Quare ſi quidem ille ſciuit ⁊ opinās ſciuit.

Adducit ſcd̄z argumētū. d. (Cōſequit̄ eni h q̄dē ſciēs) ſup. ſua ſcibilia (ille vero opinās) conſequit̄ ſup. opinabi lia (per media quouſq; veniat ad imediata: quare ſi qui dem ille). i. ſciens (ſciuit ⁊ opinans ſciuit) eſt ergo idem ſcia ⁊ opinio ſcitū ⁊ opinatū. Notandū aūt vim rōnis huius in hoc conſiſtere ꝙ ſicut ſcia pcedit per media do nec veniat ad im mediata. ita opinio procedit per media donec veniat ad imediata. nam vt ſupra diximus: ad opi nionem ſpectat etiā vſq; ad imediata reſoluere. q̄re ſi ex hoc dr ſciens ſcire: q2 vadit per media vſq; ad imediata. ⁊ opinās dicet̄ ſciēs. q2 iſto mō pgit. erit ergo ſcia opinio. ⁊ ſcitū opinatū. Deinde cum dicit.

Sicut enim ⁊ quia eſt opinari ⁊ ppter quid autem medium eſt.

Adducit tertiā rōnē dicēs q· (ſicut. n. eſt). i. ↄtingit opi nari (q2 ⁊ ppter q̄d). ſ. ↄtingit opinari (hoc āt ē mediū) . i. hoc eſt opinari per mediū ⁊ p cāz. Notādū aūt ꝙ ſic ↄtingit accipere pbabilr aliquē effectū ↄtingit accipe p babiliter cāz. cū ḡ arguimus p id qd apparet eē pbabilr effectus aggeneramus opinionē q2. ſ3 cuz arguimus p id qd apparet pbabilr eſſe cā ⁊ mediū tūc aggeneram⁹ opi nionē pp q̄d. ↄtingit opinari ḡ q2. ⁊ ppter q̄d. ex hoc ergo ſic formet̄ rō. hoc videt̄ eſſe ppriū ſcie diuidi p q2. ⁊ p pter q̄d. ſed hoc cōpetit opinioni. ḡ ſic diuidit̄ opio p q2. ⁊ ppter q̄d ſicut diuidit̄ ſcia. ⁊ ſicut contingit opinari q2. ⁊ ppter q̄d. qd eſt hre mediū ⁊ cām. ſicut cōtingit ſcire. idē ergo erit ſcia ⁊ opinio. q2 eodē mō diuidunt̄. ⁊ p ↄñs idē erunt ſcitum ⁊ opinatum. Deinde cum dicit.

Aut ſi q̄dē ſic arbitrat̄ nō ↄtingētia alr ſe hre ſicut ⁊ habēt diffinitiōes p quas ſunt demon/ ſtratiōes nō opinabit̄ ſ3 ſciet. Si aūt vera q̄dē eē nō tñ hoc ipſis ineſſe ſecūdū ſubſtātiā ſed ſe cundum ſpeciē opinabit̄ ⁊ nō ſciet vere.

Soluit ad qōnes factas. Circa qd duo facit. q2 pͦmo ſol uit ad qōnem ſcdā. vz. ꝙ nō eſt idē ſcia ⁊ opinio. 2° ad qōnē pͦmā. ibi (Eiuſdē āt opio) Circa pͦmū duo facit. q2 pͦmo oñdit ꝙ nō eſt idē opinio ⁊ ſcia. 2° diuidit opinionē in q2. ⁊ ppter q̄d ibi (⁊ q2 ⁊ ppter q̄d) Dic̄ ergo (Aut q̄dē ſi aliq̄s ſic arbitratur). i. ſic extimat. ⁊ ſic videt ſe cogno ſcere non cōtingentia alr ſe hre ſicut ſe hñt diffinitiones per q̄s demſtratiōes ſunt: ille cognoſcēs talia ⁊ p talia (nō opinabit̄ ſ3 ſciet. ſi aūt vera quidē) vident̄ eſſe q̄ accipit (nō tñ) ↄtingit (ineſſe ipſis ſm ſubam) q̄tū ad pdicata ſubalia (⁊ ſm ſpēm) q̄tū ad p ſe paſſiōes (opinabit̄ ⁊ nō vere ſciet). q. d. ꝙ hec ē dñia iter ſciaz ⁊ opionē. q2 ſcia ac

ceipit que nõ ꝯtingūt alr ſe hr̃e. opinio aūt nõ accipit ea q̄ inſunt rebus ſm ſubam .i. nõ accipit p̄dicata ſubalia vel melius nõ accipit ea q̄ inſūt rebus ſz ſubaz .i. gn̄e ⁊ ſz ſpēz ſed accipit ea que ꝯtingūt alr ſe hr̃e. ꝓpter qd̄ nõ eſt idez ſcia ⁊ opinio. ❡ Notādū aūt ꝙ diſtinguit̄ duplex accn̄s .vz. accidens indiuidui ⁊ accn̄s ſpēi. Accn̄s aūt indiuidui eſt accn̄s cõe. Accn̄s aūt ſpēi ſūt p ſe paſſiones q̄ ſequunt̄ p̄ncipia ſubalia rei. arguere g̃ ex talibus q̄ inſūt ſm ſubaz ⁊ ſpēm .i. q̄ ſequunt̄ p̄ncipia ſubalia: ⁊ ſunt accn̄tia ſpēi ē arguere ex nõ ꝯtingentib⁹ alr ſe hr̃e. opinio autē nõ accipit talia: qꝛ accipit cõtingentia aliter ſe habere: ⁊ ideo diffet a ſcientia. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Et qꝛ ⁊ ꝓpter quid ſi quidez p imediata opinabit̄: ſi nõ p imediata ſoluz ipm̄ qꝛ opinabit̄.**

❡ Diuidit opinionē in qꝛ ⁊ ꝓpter qd̄. Propter qd̄ ſciendū ꝙ tam in ſcia q̄ȝ in opinione cuz qs ſcit reſoluere vſq̄ȝ ad imediata ſcit qꝛ ⁊ ꝓpter qd̄. ſcit qꝛ: qꝛ ſcit qm̄ ſic eſt. ⁊ ſcit ꝓpter qd̄: qꝛ ſcit cauſam. ſz cū neſcit reſoluere vſq̄ȝ ad immediata pōt ſcire qꝛ: ſed neſcit propter qd̄: qꝛ neſcit cām. vt qui videt ſolē eclipſari ⁊ neſcit eclipſim reſoluere i ſuam cauſam vt īterpoſitionē terre: ſcit qꝛ ſol eclipſat̄. ſz neſcit ꝓpter qd̄. ⁊ qd̄ dictū eſt de ſciā veritatē hz de opinione. nã opinabilia mediata que ſunt parū ꝓbabilia pñt reduci in imediata ꝓbabilia. ⁊ qn̄ ſcimus talia opinabilia ſic reſoluere habem⁹ opinionē qꝛ ⁊ ꝓpter qd̄. qn̄ aūt neſcimus habem⁹ opinionē qꝛ nõ ꝓpter qd̄. iō ait (Et qꝛ ⁊ ꝓpter qd̄) ſu. hēbit opīonē (ſi qdē opinabit̄ p imediata) .i. ſi ſciat reſoluere opinabilia vſq̄ȝ ad imediata (ſi vō nõ per imediata opinabit̄ ipm̄ qꝛ) ſup. nõ ꝓpter quid.

❡ **Eiuſdē aūt opinio ⁊ ſcia nõ penit⁹ ē: ſz ſicut falſa opinio ⁊ v̄a eiuſdē quodā mõ ē ſic ⁊ ſcia ⁊ opīo eiuſdē. Et .n. opinionē ⁊ verā ⁊ falſaz ſic dicūt qdā eiuſdē ieſſe icõueniētia accidit appetere alia que ⁊ nõ opinari ꝙ opinat̄ falſo.**

❡ Poſtq̄ȝ p̄hus ſoluit hāc q̄ōnē ꝙ nõ eſt idē opinio ⁊ ſciētia. In parte iſta vult ſoluere q̄ōnē aliā ꝙ nõ eſt idem ſcitum ⁊ opinatū oſtēdens qūo ſit idē ⁊ qūo nõ ſit idē. Circa qd̄ duo facit: qꝛ p̄mo oſtendit qūo ſit idē ſcitum ⁊ opinatum: ⁊ qūo nõ ſit idem q̄tū ad ipm̄ ſcibile ⁊ opinabile. 2° qūo ſit idē q̄tū ad ſciētē ⁊ opinātē ibi. (Manifeſtum autem ex his.) Circa p̄mū tria facit: qꝛ p̄ oſtēdit ꝙ nõ ē idē ſcitū ⁊ opinatū penitus: nec de eodē penit⁹ ē ſcia ⁊ opinio ſicut nõ eſt idē opīo v̄a ⁊ falſa: nec eſt de eodē penitus opīo vera ⁊ falſa. 2° declarat qūo de eodē poſſit eſſe opīo v̄a ⁊ falſa. 3° qd̄ dixerat de opiniōe v̄a ⁊ falſa adaptat ad ſciaz ⁊ opinionem. 2ª ibi. (Qm̄ aūt idē.) 3ª ibi (Similr autem ſcia.) Dicit ergo (eiuſdē autem opinio ⁊ ſcia nõ penitus eſt: ſed ſicut falſa ⁊ v̄a opinio quodāmodo eſt eiuſdē. ſic ⁊ opinio ⁊ ſcia eſt eiuſdem) ſu. quodāmō nõ eiuſdē ſimplr ⁊ ſubdit q (⁊ opinionē verā ⁊ falſam eiuſdē: ſicut quidaz dicūt eſſe accidit) ſu. illos ſic dicētes (appetere inconueniētia alia quidem) ſu. multa q̄ȝ illa que ponunt̄ hic. vel alia quidē multa: reputa oīa illa incõueniētia que poſita ſunt i. 4. metaphy. vbi hec mā pertractat̄ (⁊) ſu. inter alia incõueniētia accidit hoc incõueniēs (nõ opinari qd̄ opinat̄ falſo) .i. ꝙ nulla opinio ſit falſa. hoc g̃ poſito quilibet opinabit̄ veruz. ⁊ nõ opinabitur quod opinatur falſum. ❡ Dubitaret forte aliquis vñ ſequit̄ hec cõſequentia. ꝙ ſi de eodem eēt opinio vera ⁊ falſa: ꝙ nulla opinio eēt falſa. ⁊ ꝙ nõ opinaret̄ aliqs de aliquo aliqd qd̄ eſſet falſuz. ❡ Dicēdum ꝙ modi itelligēdi ſumunt̄ a modis eēndi. vñ ſicut res ſz hz ad eſſe. ita ſe hz ad cognoſci. ꝑꝑ qd̄ de eodem penit⁹ nõ pōt eē opīo v̄a vl̄ falſa. nã opīo v̄a ē de eodem relato in id qd̄ ineſt ei lz ꝯtingat alr ſe hr̃e. falſa autē opinio eſt de eodem relato in id qd̄ nõ ineſt ei: lz ⁊ h' forte contingat aliter ⁊ aliter ſe habere. ſicut ergo ſor. ſedens ⁊ ſtans eſt idē mālr: nõ eſt idē p omnē modū. ita idez vt relatū in id quod ineſt ei ⁊ relatū in id qd̄ nõ ineſt ei ē idē māliter. nõ idem eſt per omnē moduz. ſed ſi de eodē per omnē modū poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. veritas ⁊ falſitas opinionis non acciperet̄ ex eo ꝙ ita res ſe hz: vt de ſorte eodez modo ſe habente ⁊ ſm rem ⁊ ſm relationem vt ꝙ nõ refert̄ in aliud ⁊ aliud non poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. ꝙ huius diuerſitas ſumeret̄ ex parte rei opinabilis. ergo ſi poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa: ſic de eodē penitus oporteret ꝙ talis diuerſitas ſumeret̄ ex parte intellectus opinantis. vt ideo hec eſſet falſa opinio. ſortes ſedet: qꝛ aliquis opinat̄ ipm̄ nõ ſedere: ſz etiā ideo eſt vera. qꝛ aliquis opinat̄ ipm̄ ſedere. ſm hoc ergo rediret illa opinio reprobata in. 4. meta. ꝙ quicquid apparet eſt verū: ⁊ quicqd opinat̄ aliqs eſt verū. hāc ergo poſitionē ſequuntur multa incõuenientia. ⁊ potiſſime ſequit̄ hoc inconueniens ꝙ nulla opinio ſit falſa: qꝛ ſi qcqd opinamur ē verū: cū nullus opinet̄ aliqd qd̄ credat eē falſuz: nulla opīo erit falſa. ideo p̄hus ait. ꝙ nõ contingit opinari ꝙ opinat̄ falſo. i. qd̄ credit̄ eē falſum. ꝓz ꝙ ſi de eodez penit⁹ poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa ſequeret̄ ꝙ qcqd opinaremur eēt verū: ꝑꝑ qd̄ nulla opinio eēt falſa. ❡ Ulterius qꝛ intellectus hoīs nõ qeſcit. dubitaret forte aliquis vnde ſequitur hec ꝯña. ꝙ ſi eadē penitus eēt opinio vera ⁊ falſa ꝙ quicquid crederemus eē veꝝ: verum eēt. ⁊ ꝙ per conſequens nulla opinio eſſet falſa. ❡ Dicendū ꝙ qꝛ veritas ⁊ falſitas opinionis non cauſatur ex intellectu opinante. ſed ex re opinata. vt ideo eſt vera opinio: qꝛ ſic eſt in re. ⁊ iō falſa qꝛ ſic non eſt. ⁊ qꝛ veritas ⁊ falſitas opinionis cauſatur ex re opinata: non ex intellectu opinante nulla mutatiōe facta in itellectu opināte ſz ſoluz mutata re opinata opinio vera fiat falſa. ⁊ econuerſo. vt ſi opinionem quis habet ꝙ Petrus ſedeat manente eo in hac opinione nulla mutatiōe penitus facta in ipo ſurgente petro erit illa opinio falſa que prius erat vera. ergo opinans penitus exiſtens idem nullo modo mutans pōt hr̃e opinionē verā ⁊ falſam. cuius rō eſt. qꝛ huius veritas ⁊ falſitas nõ cauſat̄ ex opināte. ſi igit̄ de eadem re penitus nullo modo ſe alr habente nec in aliud ⁊ aliud relata poſſet eſſe opīo vera ⁊ falſa: ꝯñs eſſet ꝙ talis veritas ⁊ falſitas nõ cauſaretur ex re opinata. ſicut nõ cauſat̄ ex intellectu opināte. quia eodem mõ penitus ſe hñte pōt hr̃e opinionē verā ⁊ falſam. ſed ſi nõ cauſaret̄ v̄itas ⁊ falſitas ex re opinata oporteret ꝙ cauſaretur ex intellectu opinante. ergo ſicut nunc veritas ⁊ falſitas opinionis cauſat̄ ex eſſe ⁊ nõ eſſe rei ita ſtante hac ypotheſi veritas ⁊ falſitas opinionis cauſaretur ex opinari vel ex non opinari opinantis. ergo ſicut nunc dicimus quare eſt vera opinio quia ſic eſt. ⁊ quare falſa qꝛ ſic non eſt. ita tunc diceremus quare eſt vera quia ſic intellectus opinatur ⁊ quare falſa qꝛ ſic non opinatur. quicquid ergo opinaremur eſſet verum. ⁊ nulla opinio eſſet falſa. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Qm̄ aūt multiplr idē dr̃ eſt ſicut ꝯtingit. Eſt aūt ſicut nõ. cõmēſuratiuū .n. eē diametrū vere opinari icõueniēs ē. ſz qꝛ diametros circa quā ſunt opiniōes idē ſic eiuſdē eſt: ſz qd̄ aliqd erat eſſe vnicuiq̄ȝ ſecundū rationē nõ idē eſt.**

❡ Qꝛ dixerat ꝙ de eodē penit⁹ ē opinio vera ⁊ falſa declarat qūo de eodē ⁊ qūo nõ de eodem ſit opīo v̄a ⁊ falſa. nã idē opinabile pōt dici: vl̄ ipm̄ enūciabile: vel ipſa res opi

nata de eodē enūciabili ſil' nō pōt eē opīo vera vel falſa:
vel qḋ idē eīdē enūciabile nō pōt ſimul eē verū ⁊ falſuꝫ
ſꝫ eodē opinabili.i.de eadē re opinata eſt vt ſic:⁊ ē vt nō.
nā de eadē re mālr pōt ſimul eē opinio vera ⁊ falſa.de ea
deꝫ formalr nō. ideo ait ꝙ (qm̄ aūt idē dr̄ multiplr eſt)
qꝛ (ſicut ↄtingit eē).ſu.de eodē opinionē verā ⁊ falſaꝫ (ē
autē ſicut nō).i.quodā mō ↄtingit ⁊ quodā mō nō.⁊ ſub
dit ꝙ (cōmēſuratū eē diametrū coſte vere opinari ē in
cōueniēs).q.d.ꝙ iſtud enūciabile qḋ eſt dyametruꝫ eſt
cōmēſuratū coſte nō pōt exp̄mere vel ſignificare opinio
nē verā:⁊ qḋ dcm̄ eſt de iſto enūciabili.intelligēdū eſt de
quolibet alio enūciabili.ꝙ vnū ⁊ idē enunciabile ſimul
⁊ ſemel nō pōt exp̄mere vel ſignificare opinionē verā ⁊
falſaꝫ:qꝛ tūc eſſet eadē oṫo ſimul vera ⁊ falſa.⁊ ſubdit ꝙ
(ſꝫ ſm dyametros eſt circa queqꝫ ſūt opiniones).i.ꝗtū
ad ipam rē opinatā eſt (idē).i.mālr (⁊ ſic eſt eiuſdeꝫ).ſ.
mālr opinio ſu.vera ⁊ falſa (ſed ꝙ aliqḋ erat eſſe vnicuiꝗ
ꝗꝫ ſm rōnē).i.ꝗtū ad rōnē diffinitiuaꝫ que dicit eſſe rei
(nō eſt idē).q.d.ꝙ de eodē dyametro mālr nō de eodeꝫ
formalr ⁊ ſm rōnē pōt eē opinio vera ⁊ falſa. ¶ Dubita
ret forte aliqs qūo de eadē re mālr nō de eadē re forma
liter:⁊ ſm rōnē pōt eē opinio vera ⁊ falſa.⁊ qūo idē enun
ciabile nō ↄtingit eē verū ⁊ falſum. ¶ Dōm ꝙ ſi qs opi
naṫ dyametrū eē cōmēſurabile coſte opinaṫ falſum.qui
aūt opinaṫ ipꝫ icōmenſurabile opinaṫ verū. idē eſt ergo
dyametrū mālr de quo hic hꝫ opīonē verā:ille vo falſaꝫ.
ſed nō eſt idē dyametrū formalr ⁊ ſm rōnē:nec ſm cōſi
derationē.nā habēs opinionē verā cōmēſurat dyametrū
ſm eſſe icōmēſuratū ⁊ refert dyametruꝫ in tale eſſe.hn̄s
vo falſam cōſiderat ipm̄ ſm eē cōmēſuratū ⁊ refert ipm̄
in tale eſſe.idē eſt ḡ dyametrū mālr de quo pōt eſſe opīo
vera ⁊ falſa:ſꝫ nō eſt idē formalr.vel nō eſt idē ſm cōſi
derationē:vel nō eſt idē ſm relationē. nā cōmēſuratio ⁊
incōmēſuratio ſunt diuerſe ꝑfectiones vel diuerſe forme
vnde nō eſt idē formaliter dyameter acceptus vt cōmē
ſuratus ⁊ vt incōmenſuratus:nec eſt eodē mō conſidera
tus dyameter ſic ⁊ intellectus. nec eſt dyameter eodem
mō relatus:nec eſt idē ſm relationē ſi referaṫ in eſſe cō
mēſuratū ⁊ in eſſe incōmēſuratū:qꝛ ſi opinabile dicat rē
opinatā de eodē opinabili.i.de eadeꝫ re opinata materia
liter pōt eſſe opinio vera ⁊ falſa:ſed de eadem re opinata
ſm ↄſiderationē.⁊ de eadeꝫ re ſm relationem nō erit ſi
mul vera ⁊ falſa opinio. Sic ḡ dicendū eſt de opinabili
put per opinabile itelligimus rem opinatā.ſꝫ ſi p opina
bile intelligamꝰ ipm̄ enūciabile ſiue ipſam ꝓpōnem per
quā ꝓferamus opinionē noſtrā:qꝛ nō eſt eadeꝫ ꝓpō nec
idē enūciabile qḋ dicit dyametrū eſſe cōmenſurabile:⁊
ꝙ dicit ipm̄ eſſe incōmenſurabile.de eodē enūciabili nō
erit ſimul opinio vera ⁊ falſa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Similiter autē ⁊ ſciētia et opinio eiuſdē eſt.
hoc quidem eniꝫ ſic aīalis eſt ꝙ nō eſt cōtinge
re nō eſſe aīal. ſed illa qdē quod eſt contingere
vt ſi hoc quidem ꝙ vere hominis eſt: illa vo
hominis quidē:nō aūt veri hoīs. idē eni eſt qꝛ
homo hoc autem nō ſicut idem.**

¶ Per id qḋ dixerat de opinione vera ⁊ falſa ſoluit q̄ōneꝫ
de ſcīa ⁊ opinione.nā ſicut de eodeꝫ mālr pōt eſſe opinio
vera ⁊ falſa.nō aūt de eodem ſm ↄſiderationē.ita de eo
dem mālr pōt eſſe ſcīa ⁊ opinio:nō aūt de eodē ſm cōſi
derationē.vt ſi qs ↄſiderat hoiem eſſe vere aīal ⁊ ꝙ ipoſſi
ſit alr ſe hr̄e poterit hr̄e ſciam. Si qs vero ↄſiderat ꝙ hō
nō ſit vere.i.ex nēcitate aīal:⁊ ꝙ pōt hoc alr ſe hr̄e pote
rit de hoc hr̄e opinionē.de eodē ḡ hoie alr ⁊ alr ↄſiderato
poterit eē ſcīa ⁊ opīo.Hͦ ē ḡ qḋ dicit.(Silr aūt ſcīa ⁊ opīo
eſt eiuſdē).ſ.mālr:nō eiuſdē ſm ↄſiderationē. Et ſubdit
ꝙ (hec.n.qdē).i.ſcīa (ē ſic aīalis ꝙ nō ē ↄtingere nō eſſe
aīal ſꝫ illa).i.opīo (q̄cūqꝫ eſt ↄtingere) nō eē aīal.q.d.ꝙ
ſcīa de aliquo ꝙ ſit aīal ē ꝙ nō ↄtingat nō eſſe aīal. Illa
aūt opīo de aliquo ꝙ ſit aīal eſt q̄cūqꝫ.vel eſt (q̄ ē ↄtinge
re) alr ſe hr̄e.Et ſubdit (vt ſi hoc qdem).i.ſi ſcīa (ſit vere
hoīs).i.ſi ſit de homine ꝙ ve ſit aīal:⁊ ꝙ nō cōtingat alr
ſe hr̄e (illa vo).i.opīo (hoīs qdē) ſit (nō aūt vere hoīs).i.
nō ſit hoīs ꝙ ſit ve aīal.i.de nēcitate aīal ꝙ nō contingat
alr ſe hr̄e.Et ſubdit (illud.n.ē qꝛ hō).i.de eodē hoie mā
liter erit ſcīa ⁊ opīo (hͦ aūt).i.idē hō mālr ē (ſicut nō idē)
ſm ↄſiderationē ꝓut de ipſo hꝫ eſſe ſcīa ⁊ opinio. ¶ Du
bitaret forte aliqs.vtrū de eodē mālr poſſit eſſe ſciētia ⁊
opinio. ¶ Dicēdū ꝙ ēt in mathematicis q̄ maxime ſunt
ſcita:⁊ que maxime ſunt certiſſima in p̄mo gradu certitu
dinis:vt vult cōmētator ſuper 2° metaphyſice pōt cōtin
gere ꝙ idem ſit ſimul ſcitū ⁊ opinatū: vt de triangulo ꝙ
habet tres poteſt quis habere ſcientiam ſi aſſentiat huic
veritati eo ꝙ nouit cauſam poteſt quis habere opinionē.
ſi aſſentiat huic veritati ꝓpter auctoritatem euclidis. qꝛ
hoc dicit euclides vel propter aliqḋ aliud ꝓbabile ſignū.
habens.n.hoc mō cognitionē de triāgulo nō hēret ſciaꝫ
ſꝫ opinionē.nā qḋ dicit euclides poſſet eſſe falſum ⁊ ꝓba
bile ſignū poſſet deficere.ḡ ſic ſciēs triāgulum ꝙ hꝫ tres.
qꝛ hoc dicit euclides.vel de hoc hꝫ aliqḋ ꝓbabile ſignuꝫ
nō hꝫ de hoc ſciam.qꝛ neſcit hoc ꝙ nō poſſit aliter ſe hr̄e.
relinquiṫ ḡ ꝙ hēat de hoc opinionē. de eodem ḡ mālitar
poterit eſſe ſcīa ⁊ opinio.nō tn̄ de eodē ſm ↄſiderationē.
qꝛ nō eſt idem ſm ↄſiderationē referre aliqḋ in ꝑ ſe cām
⁊ in aliqḋ ꝓbabile ſignū.vel non eſt idē ſm ↄſiderationē
cōſiderare aliquid vt nō ↄtingat alr ſe hr̄e:⁊ conſiderare
illud vt contingat alr ſe hr̄e. ¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs:vtꝝ ſi idem ſit ſcitū ⁊ opinatū.idē eēt ſcīa ⁊ opinio.
Dicendum ꝙ ſi idē penitus ⁊ ꝑ omnē modū eſſet ſcitum
⁊ opinatū.idē eſſet ſcīa ⁊ opinio. nam idem penitus ⁊ per
omnē modum nō poſſet eē ſcitū ⁊ opinatum. niſi de ipſo
eodē ſm eaſdē ↄſiderationes ſcīa ⁊ opinio aggenerarent.
quo poſito non differret ſcīa ab opinione: poſtq̄ omnino
ſm eaſdem cōſiderationes aggeneraret vtraqꝫ.imo qꝛ ha
bitus differūt per actus.⁊ actus per obiecta.de eodē obie
cto formaliter non poſſunt diuerſi habitus eſſe.ſi ergo de
eodem ſm eandē conſiderationē nō pōt eē diuerſe ſcie.
multo magis de eodem ſm ↄſiderationē eandē non po
terit eē ſcīa ⁊ opinio.ſi ergo idem penitus ⁊ ſm eandē cō
ſiderationē ſumptū eēt ſcitum ⁊ opinatū idem eſſet ſcīa
⁊ opinio non tn̄ opꝫ ꝙ non plus differant ſcīe ⁊ opinio q̄
ſcitum ⁊ opinatū.nam ſcīa ⁊ opinio prout ſcīa dicit habi
tum aggeneratū ex rōnibus neceſſarijs.⁊ prout opinio di
cit habitum aggeneratum ex ꝓbabilibus ſunt duo habi
tus non ſolum ſm rōnē vel ſm ↄſiderationē.ſꝫ etiā realr
differentes.ſcitum tn̄ ⁊ opinatū nō opꝫ ꝙ realr differāt.
de eodē enim dyametro realr alr ⁊ alr cōſiderato poſſet
quis hr̄e ſciam ⁊ opinionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Manifeſtuꝫ aūt ex his ē ꝙ neqꝫ opinari ſil' idē
et ſcire cōtingit. Sil'.n.vtiqꝫ hr̄et opinionē alr
hn̄di et nō alr hn̄di idē eſſe ꝙ vere nō cōtingit.**

¶ Oſtendit quomodo de eodē poſſit eſſe ſcīa ⁊ opinio q̄ꝗ
tum ad ſciētē ⁊ opinātē.Circa qḋ duo facit.qꝛ p̄mo oſten
dit ꝙ in eodē nō pōt eſſe ſimul de eodeꝫ ſcīa ⁊ opinio.2°
ꝙ in alio pōt ibi (In alio qdē.n.) Dicit ergo ꝙ (manife
ſtum eſt autē ex his ꝙ nō ↄtingit) eundē hominē (ſimul
opinari ⁊ ſcire idē.hr̄et.n.vtiqꝫ) idem homo (opinionem
idē alr ſe hn̄di ⁊ nō alr ſe habendi.qḋ vere nō cōtingit)

¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū ſciēs hō poſſit idē ſimul ſcire ⁊ opinari. Et videt̄ φ ſic. nā ſcia aggenerat̄ per rōnes neč̄ias. opinio ꝑ ꝓbabiles. ſi ḡ qs hēat de aliquo opinionē ꝑ rōnes ꝓbabiles: ſi poſtea acqrit de illo ꝑ rōnes neč̄ias. nō oꝫ φ obliuiſcat̄ illas rōnes ꝓbabiles. ſimul ḡ de eodē hēbit rōnes neč̄ias ⁊ ꝓbabiles. ḡ ſimul ſciā ⁊ opinionē. ¶ In ɔ̃riū eſt phūs: qꝛ tūc ſequeret̄ poſſe hēre ſimul opinionē. i. extimationē eē idē alr̄ ſe habēdi. i. alr̄ ſe hre ⁊ nō alr̄ ſe hre. q̄ duo ſibi inuicē aduerſant̄ ⁊ ſimul eē ūa nō cōtingit. ¶ Dōm φ idē ſimul de eodē nō pōt ſimul ſciam ⁊ opinionē hre. pōt. n. ſimul de eodē ſimul hre rōnes neceſſarias ⁊ ꝓbabiles: ſꝫ rōnes ꝓbabiles ſine neč̄arijs faciūt opinionē. cū neceſſarijs aūt nec fidē nec opinionem nec aliquā credulitatē faciūt. nā habēs rōnes neceſſarias de triāgulo φ hꝫ tres. ſi tn̄ hic haberet aliqḋ ſignū probabile nullaꝫ fidē nec aliq̄ꝫ credulitatē vlteriorē i illo faceret. habens ḡ rōnē neceſſariā φ nō pōt alr̄ ſe hre nullam opinionē de illo hre pōt ꝑ aliqḋ ſignū ꝓbabile: ꝑ qḋ extiſtimet φ illud poſſit alr̄ ſe hre. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In alio quidē eni vnūqḋqꝫ eſſe cōtingit eiuſdem ſicut dictū eſt: ſꝫ in eodē nihil ſic pōt eſſe. haberet eni opinionē ſimul: vt φ homo eſſet φ vere eſt aial. hoc eni erat nō cōtingere nō eē aial. hoc eni ſic cōtingit ſic cōtingere.

¶ Oſtēdit φ in alio ɔtingit reſumēs φ in eodē eē nō poſſit. alius. n. ⁊ alius hō pōt de eodē hre ſciaꝫ ⁊ opinionē. ſꝫ nō idē hō. iō ait (in alio qdē eni vnūqḋqꝫ). i. tam ſciaꝫ q̄ꝫ opinionē (ɔtingit eē eiuſdē ſicut dictū eſt). i. ɔtingit eſſe eiuſdē mālr̄ (ſed in eodē nihil ſic pōt eē. haberet eni). ſ. idē hō (opinioneꝫ ſimul. vt φ hō eſſet φ vere eſt aial). i. ex neceſſitate ⁊ eſſentialr̄ aial (hoc eni erat nō cōtingere eſſe nō aial). i. nō ɔtingere alr̄ ſe habere. ⁊ ſu. idē habebit opinionem φ nō vere aial. i. φ hō non ſit vere aial (hoc eni eſt ſic cōtingere). ſ. alr̄ ſe habere. cum ḡ iſta duo ſtare nō poſſint ſimul φ aliquis credat de aliquo φ ſit ve animal: ⁊ φ nō ſit vere aial: φ nō poſſit aliter ſe hre: ⁊ φ poſſit aliter ſe hre vnus ⁊ idē de eodē nō poterit hre ſciam ⁊ opinioneꝫ. ſed alius ⁊ alius poterit. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrum de quocūqꝫ eſt ſcia poſſit eſſe opinio: ⁊ econuerſo. ¶ Dicēdū φ de quocūqꝫ eſt ſcia illud non eſt per ſe notū: qꝛ ſi eēt per ſe notū de eo nō eēt ſcia ſed itellectus quicqd autē nō eſt per ſe notū: pōt apud aliquē eē dubiū. de quocūqꝫ ḡ eſt ſcia: ⁊ qcqd ſcit̄ ꝑ rōnes neceſſarias pōt apud aliquē eē dubiū ⁊ cognoſci per rōnes ꝓbabiles. de eodē ergo nō erit intellectus ⁊ opinio: ſed de quocūqꝫ eſt ſcia pōt eſſe opinio: non tn̄ ɔuertit̄ φ de quocūqꝫ ſit opio de illo poſſit eſſe ſcia. naꝫ particulariū nec eſt ſcia nec diffinitio: pōt tn̄ de eis eē opinio. nō ergo de quocūqꝫ ſm ſe eſt opinio pōt eſſe ſcia cū de quocūqꝫ ē opinio pōt de eo eſſe ſcia aliquo mō: vel in ſe: vel in ſuo vlī: vt in eo inueniatur aliqḋ neceſſariū: vt ſi eſt opinio de particularibus de eis erit ſcientia in vlī: ⁊ ſi eſt opinio de eis que contingūt alr̄ ſe hre de eis erit ſcia ꝓut in eis reperit̄ aliqd qḋ nō cōuenit alr̄ ſe hre. de ipſis enim trāſmutationibus poſſunt fieri immutabiles rōnes. vñ nālis phia que eſt de corpore mobili: de ipſo corpore mobili format immutabiles rōnes: ⁊ de caſu: ⁊ de fortuna pōt eſſe ſcia ꝓut in eis reperitur aliquod neceſſariū. nā talia eē cauſas per accidēs nō ē ꝑ accidens ſꝫ neceſſariū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrū opinās poſſet credere ſe ſcire: ⁊ ſciens credere ſe opinari. ¶ Dicēdū φ circa opinionē deceptionē cadere non eſt incōueniēs. multi eni opinant̄ ⁊ nō habēt niſi mediū ꝓbabile qḋ pōt alr̄ ſe habere: ⁊ tn̄ decipiunt̄ credētes ſe habere neceſſariū medium φ nō poſſit aliter ſe habere. vñ tales nō hñt ſciam: credūt tn̄ ſe habere ſciam: ſꝫ circa ſciam cadere deceptionē eſt īpoſſibile. pōt. n. ɔtingere φ neſciēs credat ſe ſcire: ſꝫ φ ſciēs credat ſe neſcire ⁊ decipiatur: vel credat ſe opinari eſt īpoſſe. nā nō ē ſciens niſi ſciat reſoluere vſqꝫ ad ꝑ ſe nota. h̄ āt ſciēs ſtatiꝫ videt φ īpoſſe ē alr̄ ſe hre. ſic aūt ſe hñs nō eſt poſſe φ opinet̄. Aduertendū tn̄ φ hñs mediū ꝓbabile ſi credat hre neč̄iuꝫ lꝫ decipiat̄ ⁊ nō habeat ſciam hꝫ opinionē mālr̄ ſed nō formaliter: qꝛ nō opinat̄ vt opinās ſe opinari: ſꝫ vt deceptus ⁊ vt extimās ſe ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Reliqua autē q̄uo oꝫ diſtribuere in rōnem ⁊ in intellectum. ⁊ ſciam: ⁊ artē: ⁊ prudētiam: ⁊ ſapientiā. hec quidē eni phyſice: illa vero ethice ſpeculationis ſunt magis.

¶ Cōparat ſciaꝫ ad alios habit᷑ cognitiuos. Circa qḋ duo facit qꝛ p̄mo cōparat ſciam ad alios habitus cognitiuos vero. 2° ſpālr̄ determinat de ſolertia que ſpāli mō reſpicit ɔiecturationē medij. ibi. (Solertia quideꝫ.) Dicit ḡ φ (reliq̄ aūt). i. reliquos habitus cognitiuos (q̄uo oꝫ diſtribuere). i. diſtinguere (in rōneꝫ ⁊ intellectū ⁊ ſciam ⁊ artem ⁊ prudentiā ⁊ ſapiētiā) ſupple nō ſpectat oīa iſta diſtinguere ad pñtem ſpeculationē nec ad hunc libruꝫ ⁊ ſubdit φ (hec qdē ſunt phyſice magis. illa aūt ſūt magis ethice ɔſiderationis). q. d. φ aliqua iſtoꝝ diſtinguere ⁊ inueſtigare ſpectat ad phyſicū. i. ad naturaleꝫ phiam. aliq̄ vo cōſiderare ſpectat ad ethicā. i. ad moralē ſciaꝫ. ¶ Notandū aūt φ ꝑtermiſſa opinione loquēdo de habitib᷑ veris p̄ma diuiſio ē in rōnem ⁊ itellectū. eſt. n. itellectus cognitio p̄ncipioꝝ ad que nō eſt rō. ꝑ rōneꝫ. n. habet̄ cognitio cōcluſionū q̄ quadruplr̄ ſe hñt. qꝛ vel ſūt practice vel ſpeculatiue. Si ſunt practice hoc eſt duplr̄. qꝛ vel ſunt circa agibilia ⁊ ſic ē prudētia q̄ eſt recta rō agibiliū. vel ſūt circa factibilia. ⁊ ſic eſt ars q̄ eſt recta rō factibilium. Si autē ſunt ſpeculatiue. vel eſt per cauſas altiſſimas. ⁊ tūc eſt ſapiētia. vel ꝑ cāas nō altiſſimas ⁊ tūc eſt ſcia. Recta ḡ rō diuidit̄ in q̄tuor. in ſciam. ſapiētiā. prudētiā. ⁊ artē. artifices. n. manuales lꝫ nō arguāt ſillogiſtice. qcqd tamen faciūt ſe hꝫ per modū ɔcluſionis. ɔcludūt enim in mēte ſua ſe debere ſic facere. vel qꝛ ſic viderunt peritos artifices facere. vel ductu rōnis ducunt̄ vt ſic agāt. cum ergo phūs dixit reliquos habitus in rōnē ⁊ itellectū qñ poſtea noīauit ſciam ⁊ artē ⁊ cū nominauit in que diuidit̄ rō: notādū ēt φ rō ⁊ intellectus poſſunt dicere potētias anime ⁊ ſic de eis ɔſiderare ſpectat ad phycum. vel poſſunt dicere habitus. nam ratio vt dictū eſt diuidit̄ in q̄tuor habitus. ⁊ ſic ſpectat ad librū ethicoꝝ. nā in ſexto ethicorum ſerioſe de oībus his qnqꝫ habitibus determinatur. qualr̄ aūt pōt ſe intromittere ethicus de talibus non eſt pñtis ſpeculatiōis. Uel poſſumus dicere φ phūs ꝑ rōnem intelligit potentiam intellectiuā de qua determinare ſpectat ad phicum vt ad librum de aīa. ꝑ itellectū ⁊ ſciaꝫ ⁊c. intelligit qnqꝫ habitus cognitiuos de qbus determinatur in ſexto ethicoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Solertia autem eſt ſubtilitas quedam in nō proſpecto tempore medij.

¶ Determinat de ſolertia. Circa qḋ tria facit. qꝛ p̄mo dicit qd eſt ſolertia. 2° qḋ dixerat declarat ꝑ exēpla. 3° reducit ſolertiā ad ordinem ſillogiſticū. ſcḋa ibi (Ut ſi qs) tertia ibi (Splēdidū eſſe) Dicit ḡ φ (ſolertia ē q̄daꝫ ſubtilitas medij). i. q̄dā facilis coniecturatio medij. vt hꝫ alia trāſlatio (tpe nō ꝓſpecto). i. nō habito tpe ad ꝑcipiendum ⁊ ad deliberādum. tūc. n. dr̄ qs ſolers qñ q̄ſi ſtatiꝫ ⁊ ſubito videt mediū ⁊ cāam q̄re aliqd ſit. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Ut ſi aliquis vidēs q ſplēdorē ſemp hʒ luna a ſole. ſtatī intelligit pp qd h ſit: qꝛ pp id q illuſtrat a ſole. Aut diſputātē cū diuite. cognouit qm̄ accōmodatū ē: aut pp id q qdē amici ſunt qꝛ inimici eiuſdē ſūt. Oīs. n. cās medias vidēs cognit ⁊ vltimas. ſplēdidū eē ad ſolē ſit in quo .a. lucere. a. ſole. b. luna. c. ieſt āt lune qdē. c. qđ ipſi ieſt. b. qđ ē lucere. a. ſole. ipſi āt. b. a. qđ ē ad h eē ſplēdidū a quo ſplēdor: qre ⁊ ipſi. c. a. p. b.

¶ Quod dixerat declarat per exēpla. ⁊ ponit tria exēpla. d. (Ut ſiqs videt q luna ſplēdore hʒ ↄuerſa ad ſolē) .ſ. ex ea parte quā hʒ verſus ſolē (ſtatim intellexerit pp qd ſit hoc: qꝛ ꝓpter id qđ illuſtrat a ſole) qꝛ. n. videm⁹ q luna ſemp hʒ ſplēdorē in illa parte que eſt verſus ſolē: ⁊ nō in alia debemus intelligere q hʒ lumē a ſole. Ponit aliđ exēplū. d. (Aut) ſu. vt ſiqs videns (diſputātē) .i. altercantem .ſ. pauperē (cū diuite cognouit: qm̄ accōmodatū eſt) .i. ſtatim ↄiecturat⁹ ē q ille diues aliqd accōmodauit illi pauperi. Ponit autem tertiū exēplū. d. (aut) ſu. ſiquis videns duos inimicos factos amicos ſtatiʒ ſu. cognouit ꝓpter quid hoc ſit vt (ꝓpter id q ſunt amici eiuſdē vel inimici eiuſdē) contingit. n. duos inimicos fieri amicos. vel qꝛ amicant̄ vni ⁊ eideʒ: vel qꝛ inimicant̄ vni ⁊ eidē vt cōfundant illū. Et ſubdit q (oīs cauſas medias videns cognouit ⁊ vltimas) .i. ſolers .ſ. qꝛ ſtatim videt mediū ⁊ cognoſcit cauſas medias poteſt cognoſcere cās vltimas ad quas ſtat vltima reſolutio: vltra quas nō contingit q̄rere ꝓpter qd. tunc ḡ ē qs maxime ſolers qñ cognoſcit cauſas medias. ⁊ ſcit eas reſoluere in vltimas. ¶ Ultimo cum dicit. (Splēdidū eſſe) reducit ſolertiaʒ ad ordinē ſillogiſticū. d. (Splēdidū eſſe ad ſolē) .i. hr̄e ſplēdorē verſus ſolem. vel in ea parte q̄ reſpicit ſoleʒ (in quo a) .i. maior extremitas (lucere a ſole) .i. hr̄e lumen a ſole (b) .i. medius terminus (luna. c.) .i. minor extremitas. Et ſubdit q (ieſt aūt lune. b.) .i. lucere a ſole. nā per. b. itelligit̄ lucere a ſole. hec eſt minor: luna hʒ luceʒ a ſole (ipſi eni. b.) .i. ipſi habēti lucē a ſole (. a.) .i. ineſt. a. (qđ idē eſt qđ eē ſplendidū ad hoc) .i. verſus ſolē (a quo eſt huius ſplēdor) hec eſt maior. vʒ. q habēs ſplēdorē a ſole ſplēdet ex ea parte que eſt verſus ſolē (quare ⁊ ipſi. c.) .i. ipſi lune (a) .ſ. ieſt .i. ſplēdere .i. verſus ſolem (per b.) .i. per habēs lumē a ſole. formetur ḡ ſic ſillus gcqd hʒ lumē a ſole ſplēdet verſus ſolē luna hʒ lumē a ſole. ḡ ſplēdet verſus ſolem. Et in hoc terminat̄ ſententia p̄mi libri.

AD pleniorem intelligētiā āt totius p̄mi libri dicam⁹ q tot⁹ p̄mus liber excepto ꝓhemio hʒ q̄ttuor ptes pncipales ⁊ .20. capitula. nā demōſtratio q̄libet facit ad ſcire. non tñ q̄libet facit ad potiſſime ſcire. vñ de demonſtratione pōt qs tractare: vel vt facit ad ſcire loquendo de ſcire abſolute. vel vt facit ad ſcire potiſſime ꝓut vnuʒ ſcire eſt potius q̄ aliud. q̄ttuor ergo ſunt partes pncipales in p̄mo libro preter ꝓhemiū. nā in parte p̄ma oſtēdit qd eſt ſcire ⁊ ex quibus ⁊ qualibus ↄtingit ſcire. In ſcđa parte agit̄ ex qbus ⁊ q̄libus nō ↄtingit ſcire. In tertia parte qꝛ mentionē fecerat de pncipijs ꝓprijs ⁊ cōibus cōparant̄ huius principia ad ipſas artes. In q̄rta parte agit̄ de ſcire potiſſime. vel agit̄ de ſcire cōparatiue per qđ potius cōtingat ſcire. ſecunda pars pncipalis incipit ibi. (Si igit̄ eſt demōſtratiua ſcia ex neceſſarijs) tertia pars pncipalis incipit ibi (Dico autem pncipia in vnoquoqꝫ genere) quarta ibi. (Sʒ differt qꝛ ⁊ ꝓpter qd.) Prima pars pncipalis hʒ qnqꝫ capitula nā in p̄mo capitulo diffinit ſcire ⁊ cōparat ſcire ad demōſtrationē. In ſcđo. c. oſtēdit ex qbus ↄtingit ſcire: qꝛ ex notioribus p̄oribus ex veris ⁊ imediatis. In tertio caplo remouet quoſdā errores circa ſcire: qꝛ qdā errabāt dicētes q nō ↄtingit ſcire: qdā vo ponētes oium eē ſciaʒ p demōſtrationē. In q̄rto aūt caplo qꝛ diffiniuerat ſcire ⁊ declarauerat ex qbus ↄtingit ſcire: qꝛ ex p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹: ⁊ remouerat errores circa ſcire. iđ declarat q̄lia ſunt illa ex qbus ↄtingit ſcire. nā nō ſufficit ſcire ex qbus ↄtingit ſcire: qꝛ ex p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹ niſi ſciat̄ q̄lia debent eē illa p̄ora ⁊ notiora: qꝛ debēt eē de oi p ſe ⁊ ſm q ipm. ⁊ vlē. de qb⁹ oibus agit̄ in q̄rto caplo. In qnto caplo aūt remouent̄ errores aliqui circa ipſ vlē: vel circa ea que dicta erant de ſm q ipm vel de vlī. ¶ Secūda aūt pars pncipalis in q̄ agit̄ ex quib⁹ ⁊ qualibus nō cōtingit ſcire diuidit̄ in qnqꝫ capitula. nā in p̄mo capitulo agit̄ q nō contingit ſcire ex his que poſſunt aliter ſe habere. In ſecundo q nō contingit ſcire ex his que ſunt per accidens. In tertio q non cōtingit ſcire ex extraneis. In quarto q non contingit ſcire ex corruptibilibus ſiue ex his que nō ſunt ſemper. In qnto q nō cōtingit ſcire ex cōmunibus. ¶ Tertia ps principalis in qua agitur de principijs habet quattuor capitula. naʒ in primo capitulo diſtinguit ipſa pncipia in cōmunia ⁊ propria. ⁊ oſtendit que ſunt pncipia cōmuniū ⁊ que ꝓpria. In ſecundo cōparat artes ⁊ ſcientias ad ſubiectum ⁊ paſſionem ⁊ ad ipſa principia cōia. In tertio comparat artes ad principia ꝓpria. In quarto circa artes doctrinales mouet queſtiōes quaſdam. ¶ Quarta aūt ps in qua agitur de ſcire potiſſime. vel in qua agitur de ſcire comparatiue vt eligat ſibi quid ſit ſcire potiſſime hʒ ſex capla nā in primo capitulo determinat̄ de demonſtratione ꝓpter quid ⁊ qꝛ. vt eligat ſibi demōſtrationē ꝓpter qd que magis facit potiſſime ſcire q̄ qꝛ. In ſecundo capitulo cōparat̄ prima figura ad figuras alias. vt eligat ſibi figurā primā que magis facit potiſſime ſcire q̄ figure alie. In 3° agit̄ de ſillogiſmo ignorantie ne deficiamus a potiſſime ſcire. In 4° de ſtatu in p̄dicatis ne credamus q ſit impoſſibile potiſſime ſcire. In qnto comparat̄ demſtratio vlis ad particularem. affirmatiua ad negatiuā. oſtenſiua ad eā q̄ eſt ad ipoſe vt oñdat p quā ↄtigat potius ſcire. In ſexto ⁊ vltimo cōparat̄ vnū ſcire ad aliud ſcire ⁊ cōpat̄ ſcire ad alios habitus cognitiuos vt oſtēdat quod ſcire ſit potius: ⁊ vtrū ſcire ſit potius vel nō potius q̄ alij habitus cognitiui. Sunt ergo in vniuerſo. xx. capitula. ſecundū capitulum incipit ibi. (Si igitur eſt ſcire vt poſſumus). Tertiū ibi. (In qbuſdā ꝓpter id). Quartū ibi. (Qm̄ autem eſt impoſſibile alr̄ ſe hr̄e) qntū ibi. (Oʒ aūt nō latere) ſextū ibi (. Si igit̄ ē demſtratiua ſcia) ⁊ ibi terminat̄ pars p̄ma pncipalis ⁊ incipit ſecunda. ſeptimū ibi. (Accidētiū aūt nō p ſe) octauū ibi. (Non igit̄ ex alio genere) nonuʒ ibi. (Manifeſtū eſt aūt q ſi ſint ꝓpōnes) decimū ibi. (Qm̄ aūt eſt manifeſtū.) vndecimū ibi. (Dico aūt principia in vnoquoqꝫ gn̄e.) ⁊ ibi terminat̄ ſcđa ps principalis ⁊ incipit tertia. duodecimū ibi. (Si aūt ꝓprie qdē.) tertiūdecimū ibi. (Si aūt interrogatio ſillogiçādi) decimūquartum ibi. (Quoniā aūt geometrice interrogationes.) decimūqntū ibi. (Sʒ differt qꝛ ⁊ ꝓpter quid). ⁊ ibi terminatur tertia ps pncipalis. ⁊ icipit q̄rta. decimūſextū ibi. (Figurarū aūt magis) decimūſeptimū ibi. (Ignorātia aūt) decimūoctauū ibi. (Eſt aūt oīs ſillogiſmus) decimūnonū ibi. (Cū ſit demōſtratio alia qdē) vigeſimū ⁊ vltimū ibi. (Scia aūt certior.) Poſſet aūt q velet adhuc capitula iſta diuidere in minora capitula. ſed de hoc nō ē nobis cure. talia eniʒ prudētis lectoris iudicio relinquant̄.

¶ Et hec de p̄mo poſteriorū dicta ſufficiant.

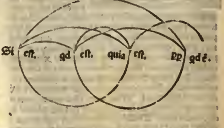
Queſtiões ꝙ ſūt eq̄les nūero his q̄cūqȝ ꝙ ſcim⁹.

¶ Hic liber ſecūdus vr̄ differre a p̊.q2 in p̊ agiť ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄lib⁹ ē demr̄atio. ⁊ ex q̄bus ⁊ ex q̄lib⁹ nō ē ⁊ cōpanť ibi demr̄atiōes adīuicē. ¶ Do ceť ğ in p̊ q̄lr fiat demr̄atio vl' qð idē eſt doceť de factōe ⁊ de gnātione demr̄ationis. Sȝ vt dr̄ in p̊ poꝝ ī illo.c. Qm̄ āt idonei erim⁹.nō ſolū oȝ gnātionē ſilloꝝ ꝯſiderare.ſȝ hr̄e potētiā faciēdi ſillos.ſic ⁊ in ꝓpoſito dicem⁹ ꝙ nō ſufficť ſcire q̄liter demr̄atio genereť ⁊ q̄liter fiat.ſȝ opȝ nos hr̄e potētiā faciēdi demr̄ationē. hec aūt potentia ꝯfert nobis cū docemur īuenire p̄ncipia ⁊ īuenire media ad demr̄andū. ¶ In p̊ ğ libro determinauit auctor de gnātione demr̄ationis. vȝ.q̄liter demr̄atio fiat ⁊ q̄lr demr̄atiōes ſcē cōpareńť adīuicē. ¶ In hoc aūt z° libro agit de inuētione medij. Mediū aūt in demr̄atione pōt dici oē illud p qð ꝯcludiť aliqd. Mediū ğ in demr̄atione ⁊ eſt mediū ⁊ eſt p̊n̄ ⁊ cā. Mediū qdē eſt.q2 eſt illud p qð deuenimus in cognitionē ꝯclonis. Principiū aūt ⁊ cā eſt.q2 eſt cā inferendi vl' eſſendi ꝯclonem. Scđm hoc ğ poſſumus diſtinguere duplex p̊n̄.vel duplex mediū in demr̄atione. vnū cōe.qð nō ingrediť demr̄ationē niſi ſm v̄tutē.⁊ hui⁹ mediū ſiue huius p̊n̄.eſt dignitas.aliud ꝓpriū qð ingrediť ſm ſubam.⁊ h⁹ p̊n̄ ſiue mediū eſt diffinitio. Nam in demōſtratiōe potiſſima ſp mediū eſt diffinitio aliq̄.⁊ iō habebiť īfra ꝙ rō.i.diffinitio p̄ncipij eſt mediū ī demr̄atione. dignitas ğ tanq̄ p̄ncipiū cōe.⁊ diffō tanq̄ p̊n̄ ꝓpriuȝ ſunt illa p̊n̄ p q̄ p̊mi termini tanq̄ p q̄dā media deuenimus ī cognitionē ꝯclonū. Volēs ğ ph̄s nos facere idoneos ad poſſe faciliter demr̄are inſtruit nos ī hoc z° ⁊ circa diffinitionē tanq̄ circa p̊n̄ ꝓpriuȝ.⁊ circa dignitates tanq̄ circa p̄ncipia cōia. Totus ğ iſte ſcđs liber diuidiť ī partes duas.q2 in p̊ agiť de qð qd ē.ſiue đ diffōne.ſiue đ p̊n̄ ꝓprio.z° agiť de dignitatibus.i.p̄ncipijs cōibus.i.de p̄ncipijs.aūt qualiter ſūt cognita. ¶ In tota p̊ma pᵗe intēdit talē rōneȝ.de quocūqȝ ſunt oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitationes ⁊ a quocūqȝ depēdent oīa ſcibilia ⁊ oīs ſcia. de illo videndū eſt q̄liter circa ipm̄ ſe hȝ demr̄atio.ſȝ qð quid eſt:eſt h°.ğ ⁊c. duo ğ facit in p̊ma pᵗe.q2 p̊mo declarat ꝙ oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitationes ſunt de quod quid eſt. ⁊ ꝙ oīa ſcibilia ⁊ oīs ſcia depēdet a qð qd eſt. z° ex hoc inueſtigat ⁊ determinat qualr̄ demr̄atio ſe hēat ad qð quid eſt. ibi. Quō aūt ⁊ qð qd eſt demonſtrať. In p̊ma pᵗe itēdit talē rōneȝ. Q̄ōnes ſunt equales numero ſcibilib⁹.ſed oēs q̄ōnes ſunt de qð qd eſt.ğ tota ſcia depēdet a qð quid eſt. ¶ Tunc ğ vlterius arguēdū eſt ꝙ cū demr̄atio ſit ſillus faciēs ſcire.tota ſcia depēdet a qð qd eſt.tria ğ facit in prima pᵗe.q2 p̊ ꝓponit hanc veritatē.vȝ.ꝙ q̄ōnes ſcibilibus ſunt numero eq̄les. z° enumerat q̄ōnes ⁊ exeq̄tur de eis ⁊ reducit oēs q̄ōnes ad qð qd eſt.3° epilogat circa determinata.ſcđa ibi (Querim⁹ aūt) tertia ibi (Qð qdē igitur oīa) Dicit ğ ꝙ (Q̄ōnes ſunt equales numero his que vere ſcimus) i.q̄ōnes ſunt eq̄les numero ſcibilibus. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū oīa ſcibilia ſint q̄ōnes. ¶ Dōm. ꝙ qð eſt dubitabilis ꝓpō.oē aūt vere ſcibile eſt dubitabile. Nā ſcia differt ab intellectu.q2 intellectus ē habitus p̄ncipioꝝ que ſunt p ſe nō.circa que non cadit dubitatio. ſȝ ſunt q̄ſi loc⁹ ianue in domo quez nullus ignorat.ſȝ ſcia eſt hitus ꝯclonū q̄s ſm ꝙ hui⁹ ipoſſe eſt oē p ſe notas. q2 ſi eēnt p ſe note ad eas nō eēt rō.⁊ p ꝯñs nō eſſent q̄ōnes. Diſtiguēdo igiť itelligibile a ſcibili dicem⁹ ꝙ nullū itelligibile eſt qō.ſȝ qðlibȝ tale eſt p ſe notū.qðlibȝ aūt ſcibile eſt qō.q2 qðlibȝ ſcibile eſt dubitabile cū nō ſit p ſe notum.quodlibet autez dubitabile eſt qō.ğ qðlibet ſcibile eſt qō. ¶ Vlteri⁹ forte dubitaret vtrū quelibȝ qō ſit qðdam ſcibile. vr̄ ꝙ nō.q2 dubitam⁹ ⁊ q̄rimus nō ſolum đ ſcibilibus ⁊ neceſſarijs.ſȝ de opinabilib⁹ ⁊ ꝯtingētib⁹ aliter ſe habere. Rurſus nō ſolū dubitaremus đ his que cognoſcunť per cām q̄ ſunt vere ſcibilia.ſed de his q̄ cognoſcuntur per ſigna que ſm ꝙ huius ſunt opinabilia.non ğ omnis queſtio eſt quid vere ſcibile. Amplius non ſolum dubitamus de his que ſunt per ſe que ſunt vere ſcibilia. ſed de his que ſunt per accñs. ¶ Ad hoc dōm eſt ꝙ ſcibile pōt accipi tripliciter q̄tum ad pn̄s ſpectat. vȝ. ꝓprie. large.⁊ magis large. Proprie autem ſunt ſcibilia q̄cunq̄ ſic ſunt cōcluſa ꝙ ſunt neceſſaria ⁊ per ſe: habitus eniȝ cōcluſionū neceſſariū ⁊ p ſe dr̄ ꝓp̄e ſcia. ¶ z° modo poteſt accipi ſcibile large p oī hitu ꝯcluſionū.vel p cognitione cuiuſcūqȝ nō p ſe noti. vt dicať intellectus rerū p ſe notarum. dicať aūt ſcia cognitio q̄rūcūqȝ reꝝ non p ſe notarū.ſiue illa p ſe ſint: ſiue p accidēs.ſiue ſint neceſſaria: ſiue q̄ poſſint aliter ſe hr̄e.ſiue cognitio illa habeať p ſigna ſiue per cām. ¶ Tertio pōt accipi ſcia magis large p oī cognitione cuiuſlibet rei.ſiue ſit p ſe nota.ſiue nō.ſȝ de hoc tertio mō nihil ad pn̄s. Accipiēdo ğ ſciam z°°.vt ſolū excludit cognitionē p ſe notoꝝ tūc certū eſt ꝙ ſolum oē ſic ſcibile eſt dubitabile.⁊ oē dubitabile eſt ſic ſcibile.q2 quicqd nō eſt p ſe notū eſt dubitabile:⁊ ecōuerſo. ¶ Scđȝ h ğ exponeť lr̄a ph̄i ita ꝙ ly vere ſcimus non excludat niſi cognitionē p ſe notoꝝ.vt ſit ſenſus.q̄ōes ſūt eq̄les numero his q̄ vere ſcimus.i.his q̄cūqȝ nō ſūt p ſe nota. Sȝ ſi accipiať ſcia ꝓp̄e.tūc poſſum⁹ dupl'r oñdere quō q̄ōnes ſūt equales numero his q̄ vere ſcimus. p̊mo vt accipianť qō nō vniuerſaliter.ſed in rebus que ſunt per ſe. vt ſit ſenſus ꝙ queſtiones in rebus que ſunt per ſe de quibus ſpectat ad demōſtratorē determinare ſunt equales numero his que vere ſcimus. Nā ea que ſunt p ſe quedā ſunt intellecta.⁊ iſta ſunt per ſe nota.⁊ nō ſunt dubitabilia. quedam autē ſunt vere ſcita.⁊ oīa iſta q2 nō ſunt p ſe nota ſunt dubitabilia in rebus ergo que ſunt p ſe.q2 ſolum de talibus intendit demonſtrator q̄ōnes ſunt equales numero his que vere ſcimus. In talibus.n.quot ſunt ſcibilia tot ſunt dubitabilia ⁊ ecōuerſo. Sm̄ hoc pȝ ſolutio ad argumēta. ¶ Nā ꝯclōnes que ſunt p accidēs ⁊ que ꝯtingunt aliter ſe habere ⁊ que ſolum per ſigna habēt concludi non ſunt per ſe.in his ergo que ſunt per ſe non habet dubiuȝ dictū ph̄i. ¶ Pōt autez ⁊ hoc aliter ſolui.q2 ſemp imperfectū ad pfectū hȝ reduci. Per accidēs ergo debet reduci ad p ſe.qð eſt per ſignū ad qð eſt p cāȝ.qð pōt aliter ſe habere ad quod non pōt aliter ſe habere.ꝯcluſiones ergo per accidens ⁊ per ſigna ⁊ que pn̄t aliter ſe habere dependent a vere ſcibilibus que ſunt per ſe ⁊ per cāȝ ⁊ q̄ nō pn̄t aliter ſe habere. Omnis ergo queſtio eſt quoddā ſcibile vel eſt reducibilis ad ſcibile.prior tn̄ ſolutio melior eſt. ¶ Vlterius forte dubitaret aliqs.q2 ph̄s incepit hūc libꝛuȝ ſcđm a ſcientia ⁊ a ſcibilibus. ¶ Dicendū ꝙ lȝ inſtrumentum habet cognoſci ⁊ diffiniri per ſuum finē.cognito eniȝ fine inſtrumenti ſtatim ſcimus quale debeat eſſe illud inſtrumentū ⁊ qualr̄ circa inſtr̄ȝ illud debeam⁹ nos habere. vt cognito fine ſerre q eſt ſecare dura ſtatim ſcimus qualis debeat eſſe certa ſerra.q2 dȝ eē ferrea ⁊ dentata.⁊ ſtatim ſcimus qualr̄ debeam⁹ nos hr̄e circa ſerrā.q2 nō eodem

mō ſcindet ſerra ⁊ gladius.qꝛ dentatū ⁊ nō dentatū nō eodē mō ſcindūt ſic cognito ſcire qs ē ſinis demōſtrationis ex hoc poſſum⁹ ſcire q̄lis debeat eſſe demōſtratio ⁊ q̄lr nos debeam⁹ hr̄e ad demōſtrationē cognito.n. ꝙ totū nr̄z ſcire depēdet a cognitōe medy.ſiue qḋ idē eſt a cognitione ei⁹ qḋ qd eſt.ſtatiꝫ appet ꝙ nō poſſum⁹ plene determinare de demōſtratione q̄ eſt organū ordinatū ad generādū ſciaꝫ niſi cōparemus eā ad qḋ qd ē. Volēs ḡ phs cōparare demōſtrationē ad qḋ quid eſt incepit hūc 2ᵐ librū a ſcibilī vel a ſcia.oñdens ꝙ oīa ſcibilia depēdēt a qḋ qd eſt. ⁊ qꝛ ſic eſt neſcirem⁹ qūo demōſtratio faciat ſcire niſi cōparem⁹ eā ad qḋ qd eſt. ❡ Vlteri⁹ forte dubitaret aliqs.q̄re hūc librū nō icepit ſimplr a ſcire vel a ſcibilib⁹.ſꝫ incepit ipſ a q̄ōnibus. ❡ Ad qḋ dōm eſt ꝙ q̄ō eſt q̄dā motus admirationis.q̄ eniꝫ querit admirat̄:⁊ qui admirat̄ deſiderat ſcire.iō dicūt q̄daꝫ ꝙ icepit a q̄ōnib⁹ hūc librū.vt ꝑ admirari trahat nos ad deſideriū ſcie. ❡ Poſſumus tn̄ aliter reſpōdere ⁊ melius:ꝙ in hoc 2° agit̄ de inuentōe medy. Qui aūt venat̄ mediū ⁊ vult ipm inuenire nondum ſcit. ſꝫ dubitat ⁊ querit viaꝫ qūo deueniat ad ſciam. Demōſtratio ergo incipit a dubio.⁊ terminat̄ ad ſciam. Demōſtratio ḡ eſt media īter dubitationē ⁊ ſciam.ꝑus ergo dubitam⁹ ⁊ q̄rimus mediū.inuēto aūt medio ordinam⁹ ipm in demōſtrationē ꝑ quā aggenerat̄ in nobis ſcia. Dubitatio ḡ eſt motus animi q̄ motus mediāte demōſtratione tanq̄ mediante organo aptus natus ē fieri ⁊ terminari ad ſciaꝫ. Dubitatio ergo p̄cedit ſciam.eſt ḡ intētio phi ꝙ in his q̄ ſunt ꝑ ſe.quicūqꝫ dubitat vult ſcire.naꝫ in talib⁹ que ſunt ꝑ ſe q̄ōnes ſunt eq̄les numero ſcibilib⁹.dubitās ḡ ſi vult ſcire oꝫ ꝙ ſciat ꝑ demōſtrationē.cum ḡ oēs demōſtrationes ⁊ ois ſcia depēdeat a cognitione medy ⁊ a cognitiōe qḋ qd eſt. nullus poterit motū ſue dubitationis finire ꝑ demōſtrationē ⁊ ꝑuenire ad ſciam.niſi ſciat q̄lr dēmōſtratio ſe hēat ad qḋ qd eſt.bn̄ ḡ phs hūc 2ᵐ librū incepit a q̄ōnib⁹ ⁊ a ſcibilibus:vt oſtendat ꝙ tam q̄ōes q̄ ſcibilia dependent a qḋ qd eſt.⁊ vt ex hoc vlteri⁹ hēat q̄ oꝫ demōſtrationeꝫ cōparare ad qḋ qd ē.cū oēs demōſtrationes q̄s demōſtratio terminat.⁊ oīs ſcia q̄ demōſtratio aggenerat depēdeat a qḋ qd eſt.ꝑus aūt icepit a q̄ōnib⁹ q̄ a ſcibilib⁹.qꝛ in iueniēdo mediū d̄ quo agit̄ in hoc 2° p̄ dubitam⁹ ⁊ poſtea ſcim⁹.vtile eſt ḡ q̄rere ⁊ dubitare.ſꝫ vtilius ē ſcire.tota tn̄ vtilitas tā dubitationis q̄ ſcie a qḋ qd eſt depēdet.ꝑꝑ qḋ dēmōſtratio ad qḋ qd eſt cōꝑanda ē. ❡ Vlteri⁹ qꝛ dicim⁹ ꝙ dubitare ē vtile. Dubitaret forte aliqs vtrū de ſingulis ſit vtile dubitare. ❡ Ad h̄ dōm ꝙ hec dubitatio nō pōt eſſe de eis de q̄bus nō poſſumus dubitare.vt ſi qs q̄reret vtrū eēt vtile dubitare de ꝑ ſe notis.ipſo facto q̄ō eſt nulla.qꝛ īpoīe ē per ſe ⁊ ꝓprie de talib⁹ dubitare. De his ḡ q̄ ſufficiēter cōprehēdimus ad ſenſum nō poſſumus dubitare niſi careremus aliquo ſenſu.vel id de quo dubitaremus nunquaꝫ fuiſſet in ſenſu.vt ſi qs dubitaret niuē eſſe albā.vl̄ careret viſu.vel nunq̄ vidiſſet niuē. Loquēdo ergo de his de q̄b⁹ poſſumus dubitare dicemus ꝙ dubitare idē eſt ꝙ icertū eē.ſicut ergo duplex ē certitudo:ita duplex pōt eē dubitatio.eſt.n.certitudo duplex vt cōiter diſtinguit̄:qꝛ q̄dā eſt adheſionis:vt cum quis ita firmiter credit ⁊ ita firmiter adheret ꝙ nullo mō dubitat qn ſic ſit. Alia eſt certitudo ſpeculationis cū qs ita clare videt ⁊ ſpeculat̄ aliqd quod certū eſt ſic eſſe. Cū ergo q̄ritur vtrū vtile ſit dubitare de ſingulis.ſi ſit q̄ō de dubitatione adheſionis. ⁊ de hac dubitatione nō loquit̄ phs. Attn̄ q̄daꝫ ſunt q̄bus debemus ita firmiter adherere ꝙ non lꝫ nobis de illis dubitare. vt ſunt ea que ſunt fidei.ſꝫ ſi loq̄mur de dubitatione ſpeculationis.ſic dubitās nō hꝫ oīmodā ignorātiā de hoc de q̄ dubitat̄.qꝛ ſi oīmodā ignorātiā haberet.nullatenus dubitaret.ſic nec ruſtic⁹ dubitat vtruꝫ dyameter ſit ſimeter coſte de quo hꝫ oīmodā ignorātiā.vtilius ḡ eēt de re plenam cognitionē hr̄e.nō tn̄ eſt inutile dubitare.i.aliq̄lem cognitionē hr̄e.anteq̄ ergo ſciamus ⁊ anq̄ ꝑueniam⁹ ad ſciam vtile ē de quolꝫ dubitare.⁊ de quolꝫ aliqualē p̄cognitionē habere.vt ſic dubitādo admiremur.⁊ admirando poſſimus in ſciam deuenire. ❡ Deinde cū dicit.

certitudo duplex adhesionis et speculationis

❡ Querimus autē quattuor.quia eſt:propter quid eſt:ſi eſt:quid eſt.

❡ Enumerat h̄ q̄ōnes. Circa qḋ duo fac̄.qꝛ p̄ enūerat q̄ōnes.2° oēs q̄ōnes enūeratas reducit ad qḋ qd ē.ibi(Querim⁹ āt.)Circa p̄ᵐ tria facit.qꝛ p̄ enūerat h̄ q̄ōes dicēdo eas eſſe q̄tuor.2° exeq̄tur de q̄libꝫ illaꝝ.3° epilogat circa determinata.ſc̄da ibi(Cum querit̄ enim vtrū)tertia ibi(Que qdē igitur querim⁹.)Dicit ergo(Querim⁹ autem q̄tuor).i.q̄tuor ſūt dubitabilia.vꝫ.(qꝛ ē.ꝑꝑ qd eſt.ſi eſt.⁊ qd eſt). Notādū aūt ꝙ id de quo q̄rit̄.vel eſt ſimplex. vl̄ eſt quid ꝯpoſitū.ſi eſt ſimplex de eo erit duplex q̄ō. Vna vtrū ſit.⁊ hāc appellat ſi ē.alia qd ſit.⁊ hāc appellat qd ē. Alia ē q̄ō nō de ſimplici nec de re.vt ſignificat̄ aliqd ſm ſe.ſꝫ de cōpoſito ꝓut dr̄ eſſe aliqd in aliquo.⁊ de hoc non pōt ibi eſſe niſi duplex q̄ō. Vna vtrū hoc ſit in illo:⁊ hāc appellat qꝛ eſt.i.qꝛ eſt.vel qꝛ ē in illo. Alia q̄ō eſt ꝑꝑ qd eſt .i.ꝓpter qd ſit in illo.nā cū ſcimus eſſe aliqd in aliquo.q̄rimus qd ſit in illo.⁊ hāc appellat ꝑꝑ qd eſt.q̄tuor ḡ ſunt q̄ōnes.due ſimplices.ſi eſt ⁊ qd eſt:⁊ due ꝯpoſite.qꝛ eſt ⁊ ꝓpter qd eſt. ❡ Notandum aūt ꝙ q̄ō ſimplex differt a q̄ōne cōpoſita.qꝛ q̄ō ſimplex querit eſſe ſimplex. vt ſi q̄rerē de hoīe vel de quolꝫ alio ſi eſt hoc eſſet q̄rere ſimplr de eē eius vtrū hr̄et eē. Sed q̄ō cōpoſita nō q̄rit eſſe ſimplex ſed q̄rit eſſe aliqd ſiue eē ſm partē.q̄rit eni vtꝝ hoc ſit hoc.vtrū homo ſit albus. vel vtꝝ luna eclipſetur.hoc nō eſt q̄rere ſimplr vtrum luna ſit.ſꝫ vtꝝ luna ſit tale qḋ quid patiatur eclipſim. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Cū quidē eni vtrū hoc aut hoc ſit querimus in numeꝝ ponētes:vt vtrū ſol deficiat aut nō: ipm qꝛ q̄rimus. Signū iuenietes eniꝫ qꝛ deficit.pauſamus. Et ſi in principio ſciremus qꝛ deficeret.nō querimus vtrum deficeret.

❡ Exequit̄ de q̄libet q̄ōne.circa qḋ duo facit.qꝛ p̄mo exequit̄ de q̄ōibus cōpoſitis ⁊ ponētibus in numerū q̄ ſunt q̄ōnes ſm hoc ⁊ ſm aliqd.ſiue ſm partē cui⁹ ſunt.qꝛ eſt.⁊ ꝓpter qd eſt.2° exequitur de q̄ōnibus ſimplicib⁹ de ſi eſt. ⁊ qd eſt.ibi.(Quedā aūt alio mō)Circa p̄muꝫ duo facit. quia primo exequitur de q̄ōe.qꝛ eſt.2° de propter qd eſt. ibi(Cū āt)dicit ergo(Cū quidā eni)ſupple querimus

vtrū hoc an ſit hoc)⁊ vtrū hoc ꝑdicatū īſit tali ſubiecto. (querimus ponētes in numerū).i. facim⁹ q̄ōez cōpoſitā (vt)ſu. ſi q̄ram⁹(vtrū ſol deficiat. aut nō q̄rim⁹ ip̄z. q̄ꝛ n. facim⁹ q̄ōez cōpoſitā. q̄rim⁹. n. vtrū defect⁹ īſit ſoli(ſignū aūt h̄ui⁹. Nos inueniētes. n. q̄ḋ deficit pauſam⁹).i. ceſſat talis q̄ō. vel ceſſat talis motus dubitatōis. Et ſubdit. q̄ꝛ(ſi in p̄ncipio).i. an̄ q̄ōnē factā(ſcirem⁹ q̄ꝛ deficeret)ſu. ſol(nō q̄rim⁹ vtrū)ſu. deficiat. ḡ cū q̄rimus vtruz ſol deficiat ſignū eſt ꝙ ꝑ hāc q̄ōnez volum⁹ ſcire hāc v̄itatē. q̄ꝛ ſol deficit. q̄ꝛ ſi ſcirem⁹: ſolē deficere ſolē nō q̄rerem⁹. ⁊ poſtq̄ꝫ hoc ſcimus q̄ꝛ deficit pauſamus.i. deſinim⁹ hoc q̄rere. ḡ talis q̄ō d̄ꝫ vocari q̄ꝛ. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Cū aūt ſciamus ip̄m q̄ꝛ: ip̄m ꝓpter quid q̄reremus: vt ſcientes q̄ꝛ luna deficit. ⁊ q̄ꝛ mouet terra ꝓpter q̄d deficit ⁊ ꝓpter quid mouetur terra querimus. hec quidem igitur ſic.

❡ Determinat de q̄ōne ꝓpter q̄d. d.(cū aūt ſcimus ipſuz q̄ꝛ ip̄m ꝓpter q̄d q̄rimus. vt ſciētes q̄ꝛ deficit luna. ⁊ quia mouet terra)ſu. ad centrū. vel ad mediū q̄rimus(ꝓꝓ q̄d deficit)ſu. luna(⁊ ꝓꝓ q̄d mouet terra)ſu. ad medium. ⁊ ſubdit ꝙ(hec q̄dē igit̄ ſic)ſu. q̄rant̄. vel ſic intelligantur q̄ri. q̄ꝛ. i. ſunt q̄ōnes cōpoſite. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quedā aūt alio mō q̄rim⁹: vt ſi ē aut nō ē centaurus: aut ſi eſt de⁹. Hoc aūt ſi eſt aut nō ſimpliciter dico. Sed nō ſi album eſt aut nō eſt.

❡ Exequit̄ de q̄ōnibus ſimplicibus. Circa q̄ḋ duo facit. q̄ꝛ p̄mo exeq̄tur de ſi eſt. 2⁰ de q̄d ē. ibi(Cognoſcētes autē). Dicit ḡ ꝙ(q̄dā aūt q̄rim⁹ alio mō).i. ſimpl̄r nō per q̄ōez cōpoſitā ⁊ ponētem in numerū(vt)ſu. cū q̄rimus(ſi eſt aut non eſt centaurus aut deus)⁊ ſubdit(hoc autē ſi eſt. aut nō ē. dico).i. appello(ſimpl̄r ſꝫ nō)ſu. appello eē ſimpliciter(ſi eſt albus. aut ſi nō eſt albus)Si. n. q̄ro vtrum centaurus ſit quero de eſſe cētauri ſimpl̄r. ſed cū querit̄ vtrū ſit alb⁹ vel nō. nō eſt q̄ō de eſſe eius ſimpl̄r. ſꝫ de eē tali. ❡ Notādū aūt ꝙ forte ꝑ centaurū intelligit aliquod figmentū. ſicut hyrcocerus ⁊ chymera q̄dam figmenta noīant. talia. n. h̄ñt minimū de eſſe. tales ḡ q̄ōnes ſi res ē vel nō eſt. poſſunt fieri d̄ nō entibus ſimpl̄r vt figmētis. ⁊ ēt p̄ñt tales q̄ōnes fieri de h̄ñtib⁹ maximū eſſe. vt de icorruptibilib⁹. iō ph̄s volēs exēplificare de q̄ōne ſi ē exēplificauit de centauro ⁊ de deo. ꝙ aūt talis q̄ō. vꝫ. ſi ē poſſet fieri de his q̄ h̄ñt medio mō eē. vt de hoīe ⁊ de leone. ⁊ de alijs corruptibilibus. q̄ nec ſunt figmēta. nec h̄ñt maximū eē. nulli d̄ꝫ eſſe dubium. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Cognoſcentes aūt q̄ꝛ eſt. q̄d eſt q̄rim⁹ vt q̄d eſt deus: aut quid homo.

❡ Exeq̄tur de q̄d eſt. d.(Cognoſcētes autē q̄ꝛ eſt).i. ſi eſt. (q̄rim⁹ q̄d eſt. vt)ſu. ſciētes ſi deus eſt. aut ſi hō eſt. querimus(q̄d ē deus. aut q̄d ē hō.) ❡ Dubitaret forte aliq̄s vtꝝ de figmētis poſſit fieri hec q̄ō. vꝫ. q̄d ē. ❡ Dōꝫ. ꝙ q̄d eſt. vno mō ē p̄cognitio. alio mō ē q̄ō. Nā q̄d ē q̄ḋ d̄r per nomē eſt p̄cognitio. nā figmēta noīꝫ debēt p̄ſupponi in q̄lꝫ ſcīa. Ad talia. n. nō eſt rō. eo ꝙ ſunt ad placitū. Q̄ōes ḡ de q̄bus hic ph̄s dicit. non ſunt q̄ōnes de q̄d noīs. q̄ꝛ talia nō ſūt de ſcīa. nec ſunt de ꝯcluſa in aliq̄ ſcīa ſed ſunt queſtiones de quid rei: ſed licet quid nominis ſit entium ⁊ nō entiū. q̄ꝛ ipſa figmēta poſſunt habere q̄d noīs. tñ q̄d rei nō eſt niſi entiū. Cognitio. n. q̄d aliq̄d eſt loquendo de q̄d rei p̄ſupponit q̄ōnē ſi eſt. Figmētoꝝ aūt talis q̄ō eſſe non pōt. ſigāter aūt ph̄s exēplificādo de q̄ōne ſi eſt exēplificauit de centauro ꝑ q̄ḋ nō poſſum⁹ intelligere aliq̄ḋ figmētū. q̄ꝛ talis pōt eſſe q̄ō ēt figmētoꝝ. ſed exēplificando de q̄ōne q̄d eſt. non exēplificauit niſi de entibus. vt de deo. q̄ꝛ talis q̄ō vt hic de q̄ōne agit̄. non niſi entiū eē pōt. poſſum⁹ ēt ꝑ deū itelligere celū. vel ad l̄ram ip̄m deuz. ſꝫ ꝓp̄e deo nō cōpetat diffiniri. q̄ꝛ ei nō competit finiri nec h̄re finē nec terminū. ſꝫ h̄ nō obſtat qn̄ de eo poſſit queri q̄d eſt. Nā ſicut p̄t queri ſi eſt de eo q̄ḋ nō h̄ꝫ eē. ita p̄t q̄ri q̄d eſt de eo q̄ḋ nō h̄ꝫ diffōnē. Nā nunq̄ꝫ q̄ō p̄ſupponit id q̄ḋ q̄rit̄. Q̄ō ḡ ſi ē q̄ꝛ q̄rit de eē nō p̄ſupponit eē rē. ſꝫ p̄t fieri de figmēto ſic ēt q̄ō q̄d eſt loq̄ndo de q̄d rei. ſꝫ p̄ſupponat rē eē. q̄ꝛ nō pōt eē niſi entiū. nō tñ p̄ſuppōit id q̄ḋ querit. Pōt ḡ fieri talis q̄ō d̄ nō h̄ñtib⁹ diffōnē. Uel poſſum⁹ dicere ꝙ accipit̄ h̄ q̄d ē large. ſꝫ quē modū de ipſo ridem⁹ ad quid. vt ſi q̄reret̄ a nobis quid eſt deus. diceremus ꝙ eſt id quo maius cogitari non poteſt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Que q̄dez igit̄ q̄rimus ⁊ que iueniētes ſcimus hec ⁊ tot enim ſunt.

❡ Epilogat circa determinata. d.(Que q̄dē igr̄ q̄rim⁹. ⁊ q̄ inueniētes ſcim⁹ h̄ ⁊ tot ſunt). vꝫ. q̄tuor duo ſimplicia. ⁊ duo cōpoſita. Dicit aūt ꝙ que q̄rimus hec inueniētes ſcimus. q̄ꝛ q̄ōnes ſunt equales numero ſcibilibus. De ſcibilibus enim p̄mo dubitamus. ⁊ tūc q̄rimus. poſtea illa eadē inuenimus. ⁊ tūc querēdo dubitamus. iueniēdo ea ſcimus. Dicit ēt ꝙ hec ⁊ tot ſunt. q̄ꝛ ipſe nō ſoluz docuit nos de q̄ōnibus quot ſunt numero: ſꝫ ēt q̄ ſunt ſm̄ eſſentiam. q̄ꝛ oīs q̄ō vel ē q̄ō de ſi eſt. vel de q̄d eſt vel de q̄ꝛ eſt. vel de propter quid eſt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Querimus aūt cū querim⁹ q̄ꝛ aut ſi eſt ſimpliciter vtrū ſit mediū ipſius aut nō. Cum aūt cognoſcentes aut q̄ꝛ eſt: aut ſi eſt: aut in parte aut ſimpl̄r. tunc iteruz ꝓpter quid q̄rimus aut quid eſt. ⁊ tunc querimus quid ſit medium.

❡ Enumeratis q̄ōnibus reducit oēs h̄ q̄ōnes ⁊ ad q̄ōnez vnā. vꝫ. ad q̄ōnem de medio. Circa q̄ḋ duo facit. nam cū ſint q̄tuor q̄ōnes p̄mo reducit has q̄tuor ad duas. vꝫ. ad ſi eſt mediū. ⁊ ad quid eſt mediū. 2⁰ reducit has duas ad vnā ibi(Cauſa q̄dē enim) Circa p̄mū ꝫ tria facit. q̄ꝛ p̄mo facit q̄ḋ dictū ē. ſcḋo q̄ꝛ mētionē fecerat de eſſe in p̄te ⁊ d̄ eſſe ſimpl̄r. exponit ſe q̄d appellat vtrūq̄ꝫ. 3⁰ ꝯcludit ꝯcluſionē intētā. vꝫ. oēm q̄ōnez eſſe duplicē. q̄ꝛ ꝑ oēm q̄ōnem querit̄ ſi eſt mediū. vel q̄d eſt mediū. ſcḋa ibi.(Dico āt) tertia ibi.(Cōtingit itaq̄ꝫ) Dicit ergo(querimus aūt cum querimus. q̄ꝛ eſt)q̄ꝫtum ad q̄ōnez compoſitaz.(aut ſi eſt ſimplex)quantū ad queſtionem ſimplicē(vtrū ſit medium ipſius. aut nō) q.d. ꝙ he due q̄ōnes. q̄ꝛ eſt in cōpoſitis. ⁊ ſi eſt in ſimplicib⁹ nō faciūt niſi vnam q̄ōnem. vꝫ. vtrū ſit mediū. vel ſi eſt mediū. Et ſubdit ꝙ(cum aūt cognoſcētes)ſcim⁹(aut q̄ꝛ eſt).ſ. mediū(aut. ſi eſt)ſup. mediū(aut in p̄te. aut ſimpl̄r. Iterū querimus ꝓpter q̄d eſt) q̄ꝫtum ad q̄ōes cōpoſitas(aut q̄d eſt)q̄tuꝫ ad ſimplices (⁊ tūc querimus q̄d ſit mediū) q.d. ꝙ he due alie q̄ōes. vꝫ. ꝓꝓ q̄d eſt in cōpoſitis. ⁊ q̄d eſt i ſimplicibus nō faciūt niſi vnam q̄ōnem. vꝫ. quid ſit mediū. tūc ergo eſt ſupplēda ratio. q̄ꝛ ſi eſt ⁊ quia eſt. non faciunt niſi vnam q̄ōnem. vꝫ. ſi eſt mediū. ⁊ quid. ⁊ propter quid eſt. non faciūt niſi vnam aliā. vꝫ. quid eſt mediū. omnes he quatuor q̄ōnes non ſunt niſi due. vꝫ. ſi eſt medium. ⁊ quid eſt medium. ❡ Notādū aūt ꝙ hoc q̄ḋ dicit. cognoſcentes aūt aut q̄ꝛ eſt. aut ſi eſt. aut in p̄te. aut ſimpl̄r. pōt dupl̄r legi. p̄mo vt referant̄ ſingula ſingulis. vt in parte referat̄ ad q̄ꝛ eſt. ⁊ ſimpl̄r referat̄ ad ſi eſt. vt ſit ſenſus. cognoſcentes autem q̄ꝛ eſt. quod idez eſt. quod aut in parte. aut cognoſcētes ſi eſt. quod idē eſt q̄ḋ aut ſimpl̄r. tunc in parte querimus ꝓꝓ q̄d ⁊ ſimpl̄r quid. quid ſit aūt in parte. ⁊ quid ſimpl̄r. ſtatim dicet̄. Uel pōt aliter legi. vt ꝙ ꝓ eodē accipiat̄. q̄ꝛ ē.

eſt ſi eſt. Nam cũ ſupius dixit cognoſcentes qz eſt. querimus qd eſt ꝑ qz eſt. itellexit ſi eſt. tunc ḡ erit ſic ſenſus. qz cũ cognoſcim⁹ de aliq̃ qz ē. vel ſi ē. ꝛ hoc vel in pte q̃tum ad q̃ones ↄpoſitas. vel ſimplr q̃tũ ad ſimplices. tũc hec ſciẽdo ſciem⁹ ſi ē mediũ. ꝛ q̃rim⁹ videri⁹ qd i ſimplicib⁹. ꝛ ꝑꝑ quid i ↄpoſitis. vt ſciam⁹ qd ſit illud mediũ. ⸿ Dubitaret forte aliqs quõ ſi ē. ꝛ qz ē. q̃rũt ſi mediũ eſt. ꝛ qd ꝛ ꝑpter qd q̃rũt qd ē mediũ. ⸿ Dõm. ꝙ ſi ē. ꝛ qz eſt. nõ dr̃nt vt patuit. niſi qz ſi ē. q̃rit eẽ ſimplr vt ſi ē luna. aut hõ. ſed qz ē q̃rit eẽ i pte qz q̃rit aliqd ð aliquo. vt q̃rit paſſionẽ de ſubo. vel aliqd alið ꝑdicatũ. Nõ. n. q̃õ. qz ē. querit vtꝝ hõ ſit ſimplr. ſʒ vtꝝ ſit riſibilis vel vtꝝ ſit aliqd alið. ꝛ ſicut dr̃nt ſi ē. ꝛ qz ē. qz q̃õ vna q̃rit i ſimplicib⁹. alia q̃rit i ↄpoſitis. ſic dr̃nt qd ē ꝛ ꝑꝑ qd ē. qz qd q̃rit qd ē in ſimplicib⁹ ꝛ ꝑꝑ qd q̃rit i ↄpoſitis. ⸿ Hoc viſo dicam⁹ ꝙ nlla q̃õ de q̃ h̄ agit̃ q̃rit de pncipijs vel de cãis ſʒ ſe ſʒ q̃rit de cãtis vel de pncipiatis. Nã pn̄ nõ ſũt ꝓ̃e ſcita. imo ſunt itellecta. Q̃ões ḡ q̃ ſũt eq̃les nũero his q̃ ꝓ̃e ſcim⁹. nõ ſunt de pncipijs ſʒ ſe. vel ſi ſunt de pncipijs h̄ eſt i ordīe ad pncipiata ſʒ ſe. Ergo ſolũ q̃rim⁹ de cãtis. ꝛ pncipiatis. Eſſe aũt cãtoꝝ ſiue illa cãta ꝓferant̃ mõ ſimplici. ſiue mõ ↄpoſito ē ex ſuis cãis. Dubitare ḡ ð aliq̃ cãto an ſit. ē dubitare an h̄eat cãʒ ſui eẽ. ex q̃. n. ſupponit̃ tã de ſimplici q̃ʒ de ↄpoſito ꝙ ē qd cãtũ. qz alr̃ nõ eẽt qd dubitabile. cũ eẽ cãti n̄ ſit niſi ex cã. dubitare an cãtũ ſit ē dubitare an ſit cã. ꝛ ꝑ ↄñs an ſit mediũ. qz cã ē mediũ ad īferendũ ſuũ cauſatũ. ḡ ſiue q̃ras. qz ē vt i ↄpoſitis. ſiue ſi ē. vt in ſimplicib⁹ ſꝑ q̃ris ſi eſt cã vel ſi ē mediũ. ⸿ Rurſus q̃n ſcim⁹ cãtũ h̄re cãʒ. tunc q̃rim⁹ qd ſit illa cã. qz q̃rendo i ſimplicib⁹ quid ſit illud cãtũ. in ↄpoſitis h̄ quereẽdo q̃rim⁹ ꝑꝑ qd ſit tale cãtũ. Nã ſcire cãm q̃re aliqd ſimplr ſit h̄ ē ſcire ſuã qditatẽ ꝑ quaʒ ſimplr ē. ſic etiã in ↄpoſitis q̃rere ꝑꝑ qd hoc i ſit illi. hoc eſt q̃rere qd ſit cã talis inherẽtie. Ergo ſic̃ ſi ē in ſimplicibus ꝛ qz ē in ↄpoſitis q̃rũt ſi cã eſt. vel ſi ē mediũ. ita qd eſt in ſimplicib⁹. ꝛ ꝓpter qd i ↄpoſitis q̃rũt qd ſit illa cã ꝛ quid ſit illud mediũ. Oĩs ḡ q̃õ ē de medio. vel de cauſa in ordine ad cãta. nã de cãis ꝛ pncipijs ſʒ ſe nõ p̃t eẽ q̃õ. qz talia ſm ſe ſũt ꝑ ſe nõ. ꝛ talia ſʒ ſe nõ ſunt ſcibilia ſʒ intelligibilia. ſʒ lʒ pn̄ ſʒ ꝙ hᵒ ſint ꝑ ſe nõ. tñ nõ ē ꝑ ſe notũ quõ oĩa ↄtinent̃ in pncipijs. iõ oĩs q̃õ ē de ipſis cãis ꝛ de ipſis pncipijs. ꝛ in ordine ad cãta ꝛ ad pncipiata. ⸿ Dubitaret forte aliqs quõ oĩs q̃õ eſt de cã in ordīe ad cãta. vel de pncipijs in ordine ad pncipiata. ſiue de medio in ordīe ad ↄcl̃ones. ⸿ Dõm. ꝙ cũ cãtũ ꝓbat̃ ꝑ ſuã cãm. vel cũ ↄcl̃o aliq̃ demr̃at̃ ꝑ aliq̃ pn̄ vel ꝑ aliqð mediũ. q̃rem⁹ de illis pncipijs ꝛ de illo medio. vtꝝ poſſint demr̃ari vel nõ: qz ſi poſſint demr̃ari nõ erũt pn̄ ſimplr. qz h̄rẽt alia priora pn̄. Principia aũt ſimplr ſunt idemr̃abilia. ꝛ talia oʒ ꝙ ſint ꝑ ſe nõ. vel q̃ſi ꝑ ſe nõ. de talib⁹ ḡ ſm ſe nõ ē q̃õ. qz nõ ſũt dubitabilia. ſʒ lʒ nõ ſit q̃õ ð ipſis medijs vl̃ de ipſis pncipijs ſm ſe. q̃õ tñ eſt de ipſis ſm ordinẽ ad cãta ꝛ ad pncipiata. Uel vt magis ꝓ̃p̃e loq̃mur oĩs q̃õ de ipſis pncipijs ꝛ de ipſis cãis ꝓut ad ea ordinant̃ pncipiata ꝛ cãta. vl̃ oĩs q̃õ ē de ipſis medijs ꝓut ad ea ordinant̃ ↄcl̃ones. ⸿ Dicem⁹ ḡ ꝙ in nobis duplex ē mot⁹. Unus dubitationis ꝛ iſte icipit ab effectu ꝛ tẽdit i cãʒ. Iſte ḡ motus nihil aliud q̃rit niſi īuenire cãʒ. ꝛ iõ oĩs q̃õ dr̃ eẽ de ipſa cã vel de ipſo medio. Alius eſt motus certitudinis. ꝛ iſte icipit a cã ꝛ tẽdit in effectũ. Dñtes eni effectũ dubitam⁹ ꝛ q̃rim⁹ cãʒ. Cũ aũt iam h̄emus cãm ꝑ eã iaʒ certificatã. ꝛ ꝑ ipſam ſʒ certitudinem tendimus in effectum. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Dico aũt qz eſt aut ſi ē i pte ꝛ ſimplr: i parte qdeʒ vtrũ deficit luna aut auget̃. Si. n. eſt aliqd aut non ē aliqd in hmõi ingrim⁹ ſimplr aũt eſt ſi eſt aut non eſt luna aut nox.

⸿ Exponit ſe qd appellauit ſimplr. ꝛ qd i pte. d. (Dico aũt qz ē aut ſi ē in pte. aut ſimplr. i pte qdẽ vt vtrũ deficit luna aut augeẽ. Si. n. eſt aliqd aut non ē aliqd hᵒ q̃rimus) q. d. ꝙ ſic q̃rendo nõ q̃rim⁹ ſi luna ſit ſimplr ſed ſi ſit aliqd tale. vel nõ ſit aliqd tale. vtputa ſi aliqd eſt augmentabile. vl̃ aliqd defectibile vel nõ ē aliqd hoꝝ. Et ſubdit ꝙ (ſimplr aũt ē) ſu. q̃õ (ſi ē aut nõ ē luna aut nox) i. aut ſi eſt vel non eſt. Cũ. n. q̃rim⁹ de luna. vel de nocte. ſi eſt vel non ē. q̃rim⁹ de eẽ coꝝ ſimplr. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Contingit qdẽ itaqʒ in oĩbus q̃õibus querere aut ſi eſt aut quid eſt medium.

⸿ Ccludit ↄcl̃onẽ intẽtaʒ. vʒ. ꝙ oẽs he q̃tuor q̃ões non ſũt niſi due. vʒ. ſi ē mediũ. ꝛ qd ē mediũ. iõ dic̃ ꝙ (contingit itaqʒ in oĩb⁹ hᵒ q̃õnibus) i. in oĩb⁹ his q̃tuor q̃õnib⁹ (querere) ſu. duo (aut ſi ē.) mediũ (aut qd eſt medium.)

⸿ Cauſa quidem enim medium eſt. In oĩbus autẽ talibus hoc querit̃ vtruʒ deficit. vtruʒ ſit aliquod medium aut non: Poſt hoc ſcientes quia eſt quid igitur hoc ſit querimus.

⸿ Poſtq̃ꝫ ph̄s oẽs has q̃tuor q̃ões reduxit ad duas. vʒ. ad ſi ē mediũ ꝛ ad qd ē mediũ. In pte iſta reducit oẽs q̃ões ad q̃õneʒ vnã. Propter qð ſciẽdũ. ꝙ oẽs q̃tuor q̃ões nõ p̃nt reduci ad vnã. hoc eſt ꝑꝑ dr̃iaʒ q̃ eſt it̃r eas. Nã ſi nõ eẽnt q̃ões differẽtes oẽs q̃ões eẽnt vna q̃õ. Si ḡ dubiũ eſt de vnitate: hoc ē ꝑꝑ dr̃iam q̃ eſt it̃r eas. Poſſum⁹ aũt dicere quõ it̃r hᵒ q̃ões eſt triplex dr̃ia. Una dr̃ia ē ꝓut qz ē cõparat̃ ad qd eſt. Alia eſt ꝓut qz eſt cõparat̃ ad q̃õnem ſi eſt. Tertia dr̃ia ꝓut qd ē cõparat̃ ad ꝑꝑ qd eſt. Poſſet aũt ꝛ aſſignari q̃rta dr̃ia ꝛ q̃nta ꝛ ſexta. ſʒ de h̄ in q̃õnib⁹ dicet̃. Ad p̃ns aũt ph̄s volẽs ꝓbare oẽs has q̃ões eſſe vnã q̃õnẽ. qz q̃libʒ q̃õ ad quãcũqʒ q̃õeʒ cõparata vnã ꝛ eãdẽ q̃õneʒ dicit. tria facit. qz p̃ondit ꝙ ē vna q̃õ qz eſt ꝛ qd ē. 2° ꝙ ē vna ſi ē ꝛ qz ē. 3° q̄ eſt vna qd ē ꝛ ꝑꝑ qd eſt. Uel q̃õ idẽ eſt intẽtio ei⁹ eſt oñdere q̄ oẽs he q̃ões ſunt vna q̃õ ꝛ ꝙ hᵒ vnitas nõ toll'it̃ ex eo qð qz ē differt a qd eſt. nec ex eo q̄ qz eſt differt a ſi ē. nec ex eo ꝙ qd ē differt a ꝑꝑ qd ē. 2ᵃ ibi (Cã. n. ipſi⁹) tertia ibi. (In oĩb⁹. n. his.) Dicit ḡ ꝙ (cã qdẽ. n. mediũ ē) q. d. q̄ i demr̃ationib⁹ idẽ eſt mediũ ꝛ cã. Et ſubdit ꝙ (in oĩb⁹) ſ. q̃õib⁹ (hoc q̃rit̃) ſ. mediũ ꝛ cã. ḡ oẽs q̃ões ſunt vna q̃õ. Et ꝙ oẽs hᵒ q̃ões ſint vna q̃õ hoc oñdit. ꝛ p̃ ex eo q̄ ſunt eadẽ q̃õ qz ꝛ quid. Uñ ſubdit. vt (vtrũ deficit) i. q̃õ illa que q̃rit. vtrũ luna deficiat ē (vtrũ ſit mediũ aliqð aut nõ. poſtea hoc ſcientes qz eſt) ſ. mediũ. (qd igit̃ ſit hoc) i. qd igit̃ ſit mediũ (q̃rimus) ḡ tam q̃õ qz ē. q̃ʒ q̃õ quid ē p̃nt dici vna q̃õ. qz vtraq; eſt q̃õ medij. ſʒ aliter ꝛ aliter. ⸿ Deinde cũ dicit.

⸿ Cauſa eni ipſius eſt eſſe. Nõ hoc aut hoc. ſʒ ſubſtantiã ſimplr aut nõ ſimplr ſed aliqd coꝝ que ſunt per ſe aut ſcðm accidens medium.

⸿ Oſtẽdit q̄ oẽs he q̃ões ſunt vna q̃õ. qz idẽ q̃rit. qz ē. ꝛ ſi eſt. Circa qð duo facit. qz p̃mo facit qð dictũ eſt. 2° qz mentionẽ fecerat de eẽ ſimplr. ꝛ de eẽ ſm quid exẽplificat de vtraqʒ ibi (Dico aũt ſimplr.) Dicit ḡ ꝙ (medium eſt. n. cã ipſius eẽ nõ hoc aut hoc. ſʒ ſubm ſimplr. aut non ſimplr. ſed aliqd coꝝ q̃ ſunt per ſe. aut ſm accñs) q. d. ꝙ ſiue q̃ratur eẽ ſimplr. cuiuſmodi q̃ritur de ſubo. qð nõ eſt eẽ hoc. aut hoc. ſʒ eſt eẽ ſimplr. ſiue q̃rat̃ eẽ nõ ſimplr. ſʒ eẽ aliqd. i. ſm qd cuiuſmodi eſt eẽ coꝝ q̄ ſunt ꝑ ſe. vel per accñs. ſꝑ in oĩbus talib⁹ cã q̃ q̃rit̃ eſt ipm medium. ḡ oẽs tales q̃ões ſunt vna q̃õ. ſ. q̃õ medij. ⸿ Notandũ aũt ꝙ de ſubo põt q̃ri aliqd ſimplr. ꝛ non ſimplr. vt de luna pt

querit aliqd ſimplr. vt cū non q̄rit vtrū hoc ſit. aut nō ſit hoc. vt vtrū ſit eclipſata. aut nō. ſʒ vtrū ſit ſimplr. ⁊ tūc ē qō ſi eſt. aut ēt de ſubō. vt de luna p̄t q̄ri nō ſimplr. vt cuʒ q̄rit̄ de ea aliqd eorū q̄ ſunt ei p ſe. vel p acciñs: ⁊ tūc ē qō q2 eſt. Siue ḡ q̄rat̄ de luna q̄ntū ad eē ſimplr. ſiue q̄ntū ad eē aliqd. ſp q̄rit̄ cā ⁊ mediuʒ hui⁹ eē. ḡ qō q2 eſt. ⁊ ſi eſt. eſt vna qō. vʒ. qō cāe vl̄ mediȷ. ℂ Dubitaret forte aliqs quō demr̄atio poſſit vti hiis q̄ ſūt p acciñs. ℂ Dōʒ. ꝙ ſicut ineſſe p ſe hʒ ſuā cām. ita ineſſe nō p ſe hʒ ſuā cāʒ. Nā ſi affirmatio eſt cā affirmatōis. ⁊ negatio ē cā negatiōis. vt ſi hr̄e p ſe angulū ē cā p ſe hr̄e tres. ⁊ nō hr̄e p ſe angulū ē cā nō p ſe hr̄e tres. Dicem⁹. n. ꝙ lʒ idē ſit triāgulus ⁊ p̄ncipiū figurarꝝ. nā triāgulus eſt p̄ncipiū oiuʒ figurarꝝ rectilinearꝝ. q2 in ipſum reſoluunt̄ oēs figure tales. Hoc tñ nō obſtante ꝙ idē ſit p̄ncipiū figurarꝝ ⁊ triāgulus. attñ triangulus habet tres in eo ꝙ triāgulus. nō in eo ꝙ principiū ita ꝙ accidit primo figurarꝝ hr̄e tres. Nā triāgulus hʒ angulū extrīſecum ſm ꝙ ipm ⁊ p ſe. non ſm ꝙ principiū figurarꝝ. Ex hoc ḡ poſſet fieri demr̄atio. ⁊ ꝙ triāgulus hʒ tres p ſe. ⁊ ꝙ p̄ncipiū figurarū p acciñs. Eſſet. n. prima demr̄atio tali s. gcqd per ſe hʒ angulū extrinſecū p ſe hʒ tres. triāgulus ē hm̄ōi. ḡ ⁊c̄. Scḋa aūt demōſtratio eēt talis. cuicūqʒ accidit hr̄e angulū extrinſecū. accidit hr̄e tres. p̄ncipiū figurarū eſt hm̄ōi. ḡ ⁊c̄. Ex quo pʒ ꝙ ſicut ſcia eſt ō corruptibilib⁹. ⁊ de mobilib⁹. ꝓut de eis ſiunt icorruptibiles ⁊ imobiles rōnes. ita ſcia demr̄atiua p̄t vti hiis q̄ ſunt p acciñs ꝓut in talibus inuenitur aliqd per ſe. Nā ſicut ē p ſe ꝙ id quod p ſe hʒ angulū extrinſecū. ꝙ p ſe hʒ tres. ita eſt p ſe ꝙ cui accidit hr̄e talē angulū. ꝙ ei accidit hr̄e tres. Cauſa ergo hr̄e p acciñs tres eſt cā hr̄e per acciñs angulū. Siue ḡ queratur de re q̄ntū ad eſſe ſimplr. ſiue nō q̄ntū ad eſſe ſimplr ſed ꝓut hʒ eē ſub aliq̄ paſſiōe: ſiue illa paſſio inſit p ſe ſiue per acciñs. ſemp in oībus talibus q̄ritur mediū ⁊ cā ⁊ oēs tales qōnes ſunt vna qō. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Dico aūt ſimplr ſubm vt lunā aut terraʒ aut triangulū. Quid aūt eſt defectum ⁊ eq̄litatem vel inēq̄litatem ⁊ ſi in medio ſit aut non ſit.

ℂ Q2 fecerat mētioneʒ de eē ſimplr ⁊ de eē aliqd. ſiue de eſſe qd. ſiue ſm qd: nūc exponit qd ſit vtrūqʒ. d. (Dico aūt ſimplr ſubm vt lunā aut terrā. aut triāgulū) i. tūc querit̄ de ſubō q̄ntū ad eē ſimplr cū q̄rit̄ de luna ſm ſe vel ō terra vel de triāgulo. Et ſubdit (qd aūt eſt) i. tūc q̄rimus de aliquo qd. i. ſm qd ⁊ ſm p̄tē cū q̄rim⁹ (defectū) q̄ntū ad lunā. nō vtrū ſit ſimplr. ſʒ vtrum deficiat. vel nō deficiat (⁊ eq̄litatē vel ineq̄litatē) q̄ntū ad triangulū. vt cū nō q̄rimus de triangulo vtrū ſit ſimplr ſed vtrū habeat duobus rectis equales vel non equales (⁊ ſi in medio ſit aut non) q̄ntum ad terram vtrū ꝯueniat ei iſta paſſio. ſ. vel eē in medio vel non. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ In omnibus eni hiis manifeſtū eſt ꝙ ideʒ ſit querere quod quid eſt ⁊ propter quid eſt.

ℂ Oſtendit ꝙ oēs he qōnes ſunt vna qō. q2 idē q̄rit qd ⁊ ꝓpter qd. Circa qō tria facit. q2 p̄mo hāc veritatē ꝯcludit ex habitis. 2⁹ ad hac v̄itatē ꝓbandā adducit rōes nouas. 3⁹ ꝯcludit ꝯclōnem intentam. ſ. ꝙ oēs he qōnes ſunt vna qō. vʒ. mediȷ. ſcḋa ibi (Amplius qdeʒ eſt defectus) 3⁹ ibi (Quod qd eſt igit̄) Dicit ergo (In oībus. n. hiis). i. in oīb⁹ hiis qōnibus. In oībus. n. hiis in quibus q̄rimus vl̄ de ſubiecto q̄ntuʒ ad eſſe ſimplr. vel q̄ntum ad eſſe qd. (manifeſtum eſt ꝙ idē ſit ꝙ quid eſt ⁊ ꝓpter quid eſt.) ℂ Notandū aūt ꝙ ex habitis pōt patere ꝙ idē ſit querere qd ⁊ pp quid. q2 vtraqʒ eſt qō mediȷ. vtraqʒ. n. q̄rit qd ſit mediū. Dicemus. n. ꝙ ſicut ſe hʒ ſi eſt ad q2 eſt. quia vtraqʒ ē qō mediȷ. ⁊ vtraqʒ querit ſi eſt medium. ſic ſe hʒ qd eſt ad pp quid ē. q2 vtraqʒ ē qō mediȷ. vtraqʒ. n. querit qd ſit medium. Si ḡ ex habitis manifeſtū ſit ꝙ idē q̄rit q2 eſt. ⁊ ſi eſt. ex habitis manifeſtū eſſe dʒ ꝙ idē querit qd ⁊ ꝓpter qd. ℂ Notandū aūt ꝙ ph̄s hic vr̄ ꝯtradicere hiis que inferius dicet. Dicet̄. n. infra ꝙ qd. ⁊ ꝓpter qd nō idem dicūt. Sʒ quid eſt demr̄ationis ꝯclō vt ibi dicet̄. ꝓpter qd autē demr̄ationis p̄ncipiū. ſʒ quō hec ꝯtrouerſia ſoluit̄ in lectōe illa. Iterū aūt ſpeculādū eſt. dicet̄. vbi de hoc ſpālis mouebit̄ qō. Cui ḡ cure eſt nūc hāc ꝯtrouerſiaʒ ſcire ſoluere: qōnem de hoc ibi motā legēdo ꝑcurrat. ℂ Dubitaret forte aliqs. q2 vr̄ ph̄s inſufficiēter ꝓbare ꝙ qōnes oēs ſunt vna qō. vʒ. qō mediȷ. naʒ cū quatuor ſint qōnes poſſunt ſex modis combinari. ipſe autē nō exequitur niſi de trib⁹ cōbinationibus. Oſtendit. n. ſupra ꝙ idem querit qd eſt ⁊ q2 eſt. q2 vtraqʒ q̄rit mediū. 2⁹ execut⁹ eſt de aliqua cōbinatione q̄ idē q̄rit ſi eſt ſubiectū ſimplr ⁊ q2 eſt aliquid eorꝝ que ſunt non ſimplr. vt qō idem q̄rit q2 eſt. ⁊ ſi eſt q2 vtraqʒ querit vtrū ſit mediū. 3⁹ executus eſt ō cōbinatōe tertia. ita ꝙ idē querit quid eſt. ⁊ pp qd eſt. Adhuc ḡ deberet exequi de trib⁹ alijs cōbinationib⁹. vʒ. qō idem q̄rit. q2 eſt. ⁊ pp qd eſt. ⁊ ſi eſt. ⁊ quid ē. ⁊ ſi ē. ⁊ pp qd eſt. ℂ Dicendū ꝙ he tres cōbinationes de quib⁹ auctor non facit mentionē cōprehendunt̄ ⁊ manifeſtant̄ ꝑ alias cōbinationes de quib⁹ facit mentionē. Nam ꝓbatū fuit in p̄ia cōbinatione ꝙ idē q̄rebat q2 eſt. ⁊ qd eſt. ⁊ in tertia ꝙ idē querit qd. ⁊ ꝓpter qd. Relinquit̄ ergo cōbinatio a ph̄o illa tacita ꝙ idē. ſ. q̄ret. q2 ⁊ ꝓpter qd. Nā ſi idē querit q2 ⁊ qd. idem querit qd. ⁊ pp qd. ḡ de primo ad vltimuʒ idem querit q2. ⁊ pp quid. ℂ Rurſus q̄m q2 eſt ad pp quid eſt. ſe hʒ ſicut ſi eſt. ad quid eſt. ſi idē querit q2 eſt ⁊ pp qd eſt. idem querit ſi eſt ⁊ quid ē. ℂ Ulteri⁹ ſi idē querit ſi eſt ⁊ quid. cū idē querat quid ⁊ pp quid. ꝯñs eſt ꝙ idē q̄rat ſi ē ⁊ pp qd eſt. Oēs ḡ qōnes idē querūt cōbinando eas oīb⁹ modis. quas combinationes lʒ nō oēs ponat ph̄s ſm ſe: p eas tamen quas ponit alie leuiter vt patet pn̄t haberi. ℂ Ulterius forte dubitaret aliquis. vtrū ſi eſt ⁊ quid eſt. querātur de paſſione. Dicendū ꝙ ſi ē. ⁊ qd eſt ꝓprie querunt̄ de ſubiecto. ⁊ ſi querant̄ de paſſione hoc nō eſt ꝓprie de paſſione ꝓut paſſio eſt. ſed ꝓut aliquid quod eſt paſſio ⁊ accidens vnius eſt ſubiectū alterius. vt triāgulus q pōt eſſe accidens ligni vel cupri eſt ſubm de hr̄e tres. de triāgulo ergo vt eſt quoddā ens ſm ſe pōt queri ſi eſt ſimplr. vt eſt quoddaʒ ens exñs ſub aliqua paſſione pōt queri q2 eſt ſub paſſione illa. Sic ēt quid eſt ꝓprie querit̄ de ipſo ſubiecto. ita ꝙ ſi eſt. ⁊ quid eſt ꝓprie ſunt qōnes ſubiecti. q2 eſt ⁊ ꝓpter quid eſt ꝓprie ſunt qōnes paſſionis. Attamen oēs he qōnes quatuor extendi pn̄t tam ad paſſionē q̄ʒ ad ſubiectū. Nam de paſſione de qua ſcimus q2 eſt vt hʒ eſſe in aliquo ſubiecto poſſumus ſcire ſi eſt vt eſt quedam res ſm ſe. ſiue vt eſt res alicuius p̄dicamenti. Et de eadem paſſione de qua ſcimus pp qd eſt ꝓut ſcim⁹ cāʒ inherentie eius in ſubiecto. poſſum⁹ ſcire qd eſt vt eſt quedam ens ſm ſe. imo illa eadeʒ diffinitio que dicit pp qd paſſionis. ꝓut paſſio eſt in ſubiecto. dicit quid paſſionis. ꝓut eſt paſſio tanq̄ʒ quoddaʒ ens diffinitū. vt ſi diffiniretur quid eſt eclipſis diceret̄ ꝙ eſt p̄uatio luminis in luna obiectu terre. ⁊ ſi q̄rat̄ pp qd luna eclipſatur. hoc ideʒ rn̄detur. Et ſicut omnes he q̄tuor qōnes extendunt̄ ad paſſionē ⁊ ad acciñs. ita omnes poſſunt extendi ad ſubaʒ. vt aiali. vt eſt quoddā ens in ſe pōt queri ſi eſt. ⁊ qd eſt. ⁊ vt p̄dicatur de alio pōt ſciri q2 eſt. vt q2 iſta eſt vera. homo eſt aial. vel q2 aial eſt in hoīe. ⁊ ſciēdo q2 eſt aial i homie. poterim⁹ inueſtigare ꝓpter qd eſt. ita ꝙ illud ideʒ qō eſt quid aialis ſm ſe erit ꝓpter quid eius vt hʒ eſſe in aliq̄. vt ſi q̄reret̄ quid eſt aial ſm ſe diceret̄ ꝙ eſt ſubſtātia aiata

ſenſibilis.⁊ ſi q̄rereť ꝓpter quid eſt aīal in aliquo. h̄ idē
videtur. Nā iō eſt aīal in hoīe.qꝛ eſt in eo ſuba aīata ſen-
ſibilis.ſemꝑ ğ rō ꝑmi termini.ſ.rō ꝑdicati eſt mediū in
demr̄atione. Ad ꝓbandū.n.aīal eē in hoīe.nō accipitur
ꝓpria diffinitio hoīs.ſed diffinitio aīalis. Nā eſſe in aliq̄
eſt ꝯditio ꝑdicati nō ꝯditio ſubi.⁊ demr̄atio q̄ probat ali
qd eē in aliq̄ accipiet ꝑ medio ꝓprie loquēdo diffōnem
ꝑdicati.nō diffōnē ſubi.¶ Dicem⁹ aūt ꝓprio mō qꝛ vtꝝ
aliquo mō diffinitio ſubi īgrediať demr̄ationē. ⁊ quō ſe
hēat ad demr̄ationē in ſequētib⁹ apparebit cum diſputabi
mus de medio demr̄ationis. Ad p̄ns aūt ſcire ſufficiat ꝙ
illud qđ eſt qd paſſionis.vel cuiuſlꝫ ꝑdicati.vt eſt qđdā
ens ſm ſe eſt ꝑꝑ qd ei⁹.vt hꝫ eē in aliquo. Ꝓpe ğ loq̄n-
do qōnes ſimplices ſunt ſubaꝝ.qꝛ ꝓprie ſuba eſt ens ſꝫ
ſe.vñ de ea ꝓprie q̄riť ſi eſt.⁊ ꝓprie ſuba hꝫ qditatē ſim-
plicem.vñ de ea ꝓprie q̄riť qd eſt. Attñ ſi eſt.⁊ qd eſt:que
ſunt ꝓpe qōnes ſube:extenduntť ad accñs.vt hꝫ rōnem
ſubiecti.extēduntť ēt non ſolū ad accñs.vt hꝫ rōnē ſubi.
ſed ēt vt hꝫ rōnē ꝑdicati. Nā ipm accñs qđ eſt ꝑdicatū:
dato ꝙ nullū eſſet ſubm.lꝫ nō poſſet intelligi ſine ſubo:ſi
gnificať tñ vt eſt aliqd in ſe.vt ſi diceret.albedo eſt.⁊ ſi-
gnificať vt eſt aliqd in alio.vt ſi diceret.corp⁹ eſt albū.
Ut aūt ſignificať albedo.vt aliqd ſm ſe.ſic extēduntť ad
eā qōnes ſimplices ſi eſt.⁊ qd.ſꝫ vt ſignificať vt aliquid i
aliquo ſic ſunt de ea qōnes cōpoſite.qꝛ eſt.⁊ ꝑꝑ qd ē. Et
ſicut ſi eſt ⁊ qd eſt ſunt ꝓprie qōnes ſube.extenduntur tñ
ad paſſionē.ſic qꝛ eſt.⁊ ꝓprie qd eſt.ſunt ꝓprie qōnes paſ
ſionis.extenduntť tñ ad ipſam ſubaꝫ. Nā ſi accñs poſitū
in ſubiecto licet ex hoc nō ſit ſuba.hꝫ tñ quēdam modū
ſubſtātie.ex eo ꝙ obſtat ipſi verbo.vt ſi diceretur albedo
eſt.⁊ ex hoc extenduntť ad accñs qōnes ſimplices ſic ſub-
ſtantia poſita in ꝑdicamēto hꝫ quendā modū accñtis vt
ſi dicať.hō eſt aīal.hic aīal non ſignificať.vt aliquid per
ſe exñs.ſꝫ vt aliqd in hoīe.ꝓprie ğ loquēdo ipſius ſubſtā
ſtantie nō eſt demr̄atio.attñ ad ipſam ſubam extenduntť
qōnes cōpoſite.⁊ ipſa ſuba vt eſt aliqd in aliquo pōt ali-
quo mō demōſtrari de illo.¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs quō accipiantť he qōnes.¶ Dōꝫ.ꝙ he qōes nō dif-
ferunt ſm ſubm ⁊ mām. Nā de q̄cūqꝫ pōt ꝯcludi aliqd
de aliquo.poſſunt oēs he qōes queri.vnde mālr ⁊ ſub-
iectiue oēs qōnes ſunt eedē.qꝛ omnes de eadē re poſſunt
queri. Differunt tamen rōne ⁊ ꝯſideratione. Nam vt res
aliqua cōſideratur ſm ſe ſic queruntť de ea qōes ſimplices.
ſi eſt ⁊ quid eſt.ſed put eſt in alio ſic qōnes cōpoſite qꝛ eſt
⁊ ꝓpter qd eſt.ſic etiā ipſum ſubm put eſt aliquid ſm ſe
queruntť de eo qōnes ſimplices.put eſt aliqd ſub alio qō
nes cōpoſite. Dicemus ergo vt cōiter ponitť ꝙ eſt pōt eſſe
2^{m} adiacens ⁊ 3^{m} adiacens. Si eſt 2^{m} adiacens ſic indicat
eſſe ſimplr.vt ſi dicerē triāgulus eſt.vel luna eſt q̄tum ad
ſubm.vel etiā q̄tum ad paſſionē.vt ſi dicereť.defectus
eſt.vel equalitas eſt.⁊ ſm hoc formantť qōnes ſimplices.
Sicut.n.querimus ſi luna eſt.⁊ ſcito ſi eſt querimus quid
eſt:ſic etiam poſſemus querere ſi defectus eſt.⁊ ſcito ſi eſt
poſſem⁹ q̄rere qd eſt. Aliqñ aūt eſt ſignificať vt tertium
adiacens.⁊ ſic non dicit eſſe ſimplr ſꝫ eē illud qđ ponitur
in ꝑdicamēto.vt ſi dicereť luna eſt defectibilis.ly eſt nō
dicit eſſe ipſius lune ſimplr.ſꝫ dicit eē aliqđ qđ hꝫ ſub tali
paſſione.⁊ ſm hoc ſiunt qōnes compoſite.vꝫ.quia eſt.vt
vtrum ſit verū ꝙ defectus ſit in luna.vel ꝙ luna ſit ſub
defectu.⁊ ſcito qꝛ eſt inueſtigabimus ꝓpter qd ē.ita ꝙ illō
idem qđ quid eſt ipſius defectus vt ſignificať ſm ſe ē ꝑꝑ
quid eius vt ſignificatur vt aliquid in aliquo.illud idē qđ
videtur ad qd ē defect⁹ cū eſt ponitť 2^{m} adiacens videbi-
tur ad ꝑꝑ quid luna eſt defectibilis.¶ Aduertendū tñ ꝙ
non eſt alia cā quare defectus ſit in luna.⁊ quare luna ſit
ſub defectu. Diximus.n.in precedenti qōne ꝙ diffinitio
paſſionis.ſiue diffinitio ꝑdicati eſt mediū in demr̄atiōe.
qꝛ demr̄atio demōſtrat eē aliqd i aliquo.⁊ iſta eſt ꝯditio
ꝑdicati nō ſubiecti. Ne ğ cauillet cauillator.⁊ dicat ꝙ ſicē
demr̄atio demōſtrat eē aliqd in aliquo qđ eſt ꝯditio ꝑdi-
cati.ita demōſtrat aliqd eē ſub aliq̄ qđ eſt cōditio ſubi.ex
quo vř ſeq ꝙ ſi arguebať ꝙ diffinitio ꝑdicati eēt mediū
vt vř.pōt ēt argui ꝙ diffinitio ſubi ſit tale mediū. Sꝫ hoc
nihil arguit.qꝛ vt diximus nō eſt aliqua alia cā.q̄re ſubꝫ
ſit ſub paſſione.⁊ quare paſſio ſit in ſubo:⁊ illa cā dꝫ acci-
pi vt eſt paſſionis.nō vt eſt ſubi.⁊ inde eſt ꝙ eſt ꝑ ſe.⁊ ſm
ꝙ ipſum.⁊ talia denotātia cāūlitatē q̄re ſubꝫ ſit ſub paſſio
ne.vel quare paſſio ſit in ſubiecto.vt ꝓbabať in ꝑmo poſꝝ
in illo caplo. Reduplicatiue autē ſunt ꝯditiones ꝑdicati
non ſubi.imaginabimur ꝙ ſubm accipieť.vt aliqd ꝑ ſe.⁊
vt fundamētū alioꝝ. Ea aūt q̄ ꝓbantť de ſubo hēbūt cāꝫ
ſui in eſſe.⁊ q̄re ſint in ſubo ⁊ illa cā erit in demr̄atiōe me
diū.q̄ erit ꝑꝑ qd paſſionis ꝙ ſi aliqs volēs defendere po-
ſitionem dicat ꝙ ipm ſubiectū hꝫ cāꝫ ſui eſſe.⁊ illa cā eſt
cā paſſiōis.⁊ ꝑ illā cāꝫ poterit demr̄ari paſſio.dato ꝙ hec
ꝯcedať ꝙ ꝑ talē cām pōt fieri demr̄atio illa cā nō igrede
retur demr̄ationē vt eſt cā ſubiecti ſm ſe.qꝛ tunc demon
ſtratio eēt de aliquo abſoluto.ſed ſi igredieť demr̄ationē
hoc erit put ē cā ſubiecti in ordine ad paſſionē. Quicquid
aūt eſt cauſa ſubiecti in ordine ad paſſionem.vel qđ idē
eſt quicqd eſt cā q̄re ſubiectū ſit ſub paſſione. vel quare
paſſio ſit in ſubiecto.ē neceſſitate eſt cā paſſionis.nō aūt
eſt de neceſſitate cā ſubiecti. Habere enim angulum ex-
trinſecū nullam cāūlitatem hꝫ reſpectu triāguli. ſed ſolū
ꝙ triangulus ſit ſub habere tres.⁊ iterpoſitio terre nullā
cauſalitatem hꝫ reſpectu lune ſm ſe.ſꝫ reſpectu lune vt ē
ſub eclipſi. Si ergo hitudo neceſſaria.et vt ē neceſſaria ē
attēdenda in demr̄atione.qꝛ illud qđ eſt cā quare ſubm
ſit ſub paſſione neceſſaria eſt cā paſſionis. Non autē ne
ceſſaria eſt cā ſubiecti dato ꝙ idem eſſet cauſa ſubiecti ⁊
paſſionis.⁊ per illud fieret demonſtratio illud non ingre-
deretur demonſtrationē.vt eſt cā ſubiecti.dato ꝙ idē eēt
cauſa ſubiecti.ſꝫ cā inherentie paſſionis.ergo ꝓpter quid
paſſionis ſemper eſt mediū in demr̄atione. Et qꝛ idē eſt
ꝓpter quid ⁊ quid.diffinitio paſſiōis eſt mediū in demō-
ſtratione.ſꝫ de hoc mā adhuc inferius diſputabim⁹. Nāꝫ
in lectione illa. Eſt aūt quorūdam qdem altera cā.diſpu-
tabimus de medio demr̄ationis.vbi oñdemus oſtēſiue ⁊
ad impoſe ꝙ diffinitio ſubiecti in demr̄atione potiſſima
mediū eſſe nō poſſit. Ad preſens aūt ſcire ſufficiat ꝙ ille
q̄ttuor qōnes de eadē re fieri poſſunt ſm ꝙ alr ⁊ alr acci
pitur.ideo non differūt he qōes mālr ⁊ ſubiectiue.ſed
formalr ⁊ ſm ꝯſiderationē.¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs quō he due qōes reducantť ad duas. ⁊ quō ad vnā.
¶ Dicendū ꝙ he qōes potiſſime accipiende ſunt prout
paſſio ineſt ſubiecto.qꝛ de hoc eſt demonſtratio.⁊ de hoc
eſt vere ſcia. Hoc ergo mō qōnes erunt equales numero
hiis que vere ſcimus. Conſtat aūt ꝙ paſſio ⁊ qđlibꝫ accñs
nō eſt ens.niſi qꝛ eſt entis put ꝓbari hꝫ in 7° ⁊ 4°.meta.
Illa ğ eadem cā ꝑ quā paſſio ſignificať vt ens ſm ſe.illa
eadē erit cā ꝑ quā ſignificať paſſio vt ens in alio. Nō eſt
enim alia cā quare defectus ſit.⁊ q̄re defectus ſit in luna.
Omnes ğ qōnes querunt hanc cām.⁊ hoc mediū ⁊ hoc
mō oēs qōnes ſunt vna qō.⁊ ſunt oēs qōnes due qōnes.
qꝛ iſta cā pōt queri duplr.vtrū ē ⁊ qd eſt. Rurſus oēs he
qōnes ſunt quattuor.qꝛ vtrū ē ō defectu pt queri duplr.
Uno mō ſimplr.vt cū eſt ponitť 2^{m} adiacens.vt ſi q̄ratur
vtrū defectus ſit.⁊ hec vocatur ſi eſt. Alio modo ſm ap-
poſitionē.vt ſi ponať eſt 3^{m} adiacens vt ſi querať vtrum
defectus ſit in luna.⁊ hec vocatur qꝛ ē. Sic etiā quid eſt

mediū pōt q̄ri dupl'r. vel ſimpl'r. vt ſi q̄rat̄ quid eſt defectus. vel cōpoſite. vt ſi q̄ratur ꝓpter quid defect⁹ eſt in luna. ḡ oēs he q̄ōnes ſunt q̄tuoꝛ. ꝑut diuerſificant̄ ꝑ vtrū ē mediū. ⁊ qd eſt mediū. ⁊ ꝑ ſimplex ⁊ cōpoſitū. ⁊ ſunt due ꝑut diuerſificant̄ ſolū ꝑ vtrū ē mediū. ⁊ qd ē mediuȝ nō ħita ꝯſideratiōe de ſimplici. ⁊ de cōpoſito ⁊ ſunt oēs vna q̄ō. ꝑut oēs ſunt de cā ⁊ de medio inherētie paſſionis ad ſubȝ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s cū hec dicant̄ eē q̄tuoꝛ q̄ōnes. ⁊ ēt in libro thopicoꝝ aſſignent̄ q̄tuoꝛ. q̄uō he q̄ōnes differūt ab illis. ¶ Dōm ꝙ diuiſio q̄ōnū in li° thopicoꝝ ē ſcđm ſubm ⁊ mātotā. h̄ aūt ſm ꝯſideratiōnē ⁊ formā. Nā ipſa ꝯſideratio ē qd formale in ſcia. Pōt aūt de eadē re mālitér determinari in pluribꝫ ſciētijs. nō aūt de eadē re formal'r ⁊ ſm ꝯſideratiōnē. Accipiam⁹ ḡ hoc ꝓ veritate ꝙ ipſa ꝯſideratio ſit qd formale in talib⁹. Sm hoc ḡ dicem⁹ ꝙ diuiſio q̄ōnuȝ hic tradita eſt ſȝ dr̄ias formales nō māles. nā de eadē re vt patuit al'r ⁊ al'r ꝯſiderata ꝑnt oēs he q̄ōnes q̄ri. ſȝ diuiſio facta in libro thopicoꝝ eſt ꝑ dr̄ias māles. Nō eniȝ eadē res eſt ꝓpriū vel accn̄s. vel genus vel accn̄s. vel diffinitio ⁊ accn̄s. Illa. n. q̄tuoꝛ ꝑdicata. vȝ. genus ⁊ accn̄s. diffō ⁊ ꝓpriuȝ mālitér ⁊ real'r dr̄nt. Eſt. n. aliqd in diffinitiōe de quo nō ꝑdicat̄ genus ⁊ q̄ō nō eſt realiter ⁊ eſſential'r ipm genus. ſicut ꝑs non eſt eſſential'r ⁊ real'r ipm totuȝ vt dr̄ia. ꝓpter q̄ō pȝ ꝙ aliter diuidunt̄ q̄ōnes ſiue problemata in libro thopicoꝝ. ⁊ al'r hic. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis q̄uō ille q̄ōes reducant̄ ad iſtas. ¶ Dōm. ꝙ oēs ille q̄ōes ſunt multe materialiter. ſed nō ſunt niſi vna q̄ō formal'r cū ergo q̄tuoꝛ ſint ille. ⁊ quattuoꝛ iſte. oīno oppoſito mō ſe habent iſte ⁊ ille: q2 iſte oēs ſunt vnū mālitér q2 oēs ſunt de eodē. ſ. de cā ⁊ de medio. Si aūt ſunt plures. vt ſi ſunt q̄tuoꝛ h̄ erit formal'r ⁊ ſm ꝯſideratiōnē. ꝑut eadē res al'r ⁊ al'r ꝯſiderata ad idē mediū pōt q̄drupl'r cōparari. vt de eodē defectu. ⁊ reſpectu eiuſdē īterpōnis terre pōt q̄ri ſi hȝ mediū. ⁊ quid eſt tale mediū ⁊ ſi verū ſit: q2 inſit. ⁊ ꝑꝑ quid inſit. Omnes ḡ he q̄ōnes ſunt vna q̄ō mālitér. ⁊ oēs q̄ōnes libri thopicoꝝ ſunt vna q̄ō formaliter. q2 ſunt ſolū q̄ō q2. Oia eni ꝓblemata tradita in libro thopi. Ariſtotelis nō poſſunt reduci nec ad ſi ē. nec ad qd ē. nec ad ꝓpter qd. ſȝ ſolū ad q2 ꝑ ſe. ⁊ ꝑmo. ⁊ imediate. Naȝ illa ꝓblemata oia arguunt ꝑut eſt ponit̄ eē tertiū adiacens. vt ſi hoc ē gen⁹ huius: vel diffinitio huius. Nunq̄ȝ aūt ponitur eē tertiuȝ adiacens ꝙ ſit q̄ō ſimplex. ſȝ ſemper erit q̄ō ponēs in numerū nō q̄re hoc ſit ſȝ q̄re hoc ſit in hoc. Cū ḡ q̄ōnes ſimplices ſint ſi eſt. ⁊ qd ē. q̄ōnes libri thop. ab iſtis duab⁹ q̄ōnibus ſunt abſolute. ¶ Rurſus cū dyalectic⁹ nō ꝓcedat niſi ꝑ q̄daȝ cōia. ⁊ cū ſillō thopicus nō ſit ꝑ cām. nec faciat ſcire ſȝ opinari q̄ōnes nō erūt ꝓpter quid q2 nō erunt ꝑ cām. oia ergo erūt q2. Probabit̄. n. ibi ꝑ q̄ſdam ꝯſiderationes logicas ⁊ cōes. q2 hoc ꝑdicatū eſt gen⁹ ad ſuas ſpecies. vel q2 h' eſt diffinitio huius. vel q2 h̄ eſt ꝓpriuȝ. ſiue q2 hoc eſt accn̄s. oēs ḡ ille q̄ōnes formal'r ſunt vna q̄ō. ſ. q2. mālitér aūt ſunt q̄ōnes plures. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Amplius quid ē defectus. priuatio luminis a luna ob terre obiectū. ⁊ ꝓpter qd eſt defect⁹ aut ꝓpter quid deficit luna. ꝓpter defectuȝ luminis oppoſita terra.**

¶ Adducit nouas rōnes ad oñdendū ꝙ ideȝ ſunt q2 ⁊ ꝑꝑ qd. Circa q̄ō tria facit. q2 ꝑ̊ declarat hoc ꝑ exēplū nāle. vt ꝑ defectū lune. 2° ꝑ exēplū muſice. vt ꝑ armoniā. 3° per ſignū nāle declarat ⁊ oſtēdit ꝙ oēs q̄ōnes ſunt vna q̄ō. 2° ibi (Quid eſt armonia) 3° ibi (Q̄ō aūt ſit mediū.) Dic̄ ḡ (amplius aūt māifeſte) ſu. apparet ꝑ exēplū ꝙ idē ſit qd. ⁊ ꝑꝑ qd. q2 ſi q̄rat̄ (qd ē defect⁹) ſu. rn̄debit̄ ꝙ ſit (priuatio luminis a luna a terre obiectu) . i. ab interpoſitione terre (⁊) ſi q̄rit̄ (ꝑꝑ qd eſt defectus. aut ꝑꝑ qd luna deficit) ſu. reſpōdebitur idem vȝ. (ꝓpter defectū luminis iterpoſita terra.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quid ē conſonātia. rō numeroꝝ in acuto ⁊ graui. ꝓpter qd conſonat acutū graui. propter id ꝙ rōnē hȝ numeroꝝ acutū ⁊ graue vtrum ſit in numeris ratio ipſorum. accipientes aūt quia eſt q̄ō ergo eſt ratio.**

¶ Oñdit idē ꝑ exēplū muſicū. nā idē eſt. qd eſt armonia. ⁊ ꝓpter qd eſt armonia. nam ſi q̄rat̄ (qd eſt armonia) . i. ꝯſonātia. rn̄debit̄ ꝙ ē (rō numeroꝝ in acuto ⁊ graui) ⁊ ſi q̄rat̄ (ꝑꝑ qd ꝯſonat acutū ⁊ graue) rn̄debit̄ ideȝ. vȝ. (ꝑꝑ id ꝙ acutū ⁊ graue hn̄t rōnem numeroꝝ) . i. hn̄t ꝓportionem numeralē adinuicē. ḡ qd eſt armonia. ⁊ ꝓpter qd ē armonia nō q̄rūt niſi vnū ⁊ idē mediū vnā ⁊ eandē cāȝ. vȝ. rōnem numeroꝝ vel ꝓportionē numeralē ſm acutū ⁊ graue. ⁊ nō ſolū ꝑꝑ qd eſt idē q̄ō qd eſt ſȝ ēt q2 ē. querit̄ de eodē de quo q̄rit qd. Ideo ſubdit ꝙ q̄rētes (verū ſit numerus rō) . i. ꝓportio (ipoꝝ) . i. acuti ⁊ grauis (accipiētes q2 eſt) . ſ. hui⁹ rō (Quid eſt ḡ rō illa) ſu. q̄rimus. q. d. ꝙ q̄ñ ſcimus q2 ē mediū. vt puta q̄ñ ſcimus q2 eſt rō q̄rim⁹ qd ſit mediū ⁊ qd ſit illa rō. ḡ de eodeȝ medio q̄rūt ⁊ q2 ⁊ ꝑꝑ qd. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄uō armonia ſiue cōſonātia ſit rō numeroꝝ. i. ꝓportio numeralis ſm acutū ⁊ graue. ¶ Dicēdū ꝙ nō eſt ꝯſonātia eiuſdē ad ſeipm. nec eēt cōſonātia inter aliq̄ ſi ſemꝑ illa ſtarēt in eodē tono. Ex hoc aūt ſumitur ꝯſonātia. q2 ſuperiora cōſonāt inferioribus. ſicut dyapaſon q̄ eſt octaua ꝯſonat cū toto. ⁊ dyapenta q̄ eſt q̄nta ꝯſonat cū eodē. in ꝯſonātia ḡ ſemꝑ ſunt aliq̄ note ſuꝑiores ⁊ aliq̄ inferiores. Uox āt q̄to ſuꝑioꝛ tāto magis acuta. q̄to inferioꝛ tāto grauioꝛ. Sȝ ita diffinit̄ acutū ꝙ in pauco tp̄e mouet multū. ⁊ diffinit̄ ſic graue. quod multo tp̄e mouet paꝝ. Multū aūt ⁊ paucū ſiue paꝝ ſunt dr̄ie numeri. ſi ḡ ꝯſonātia eſt rō. ſiue ꝓportio ſm acutū ⁊ graue. Et acutū ⁊ graue ſibi inuicē ꝓportionant̄ ſm mouere multū ⁊ paucū. ⁊ multū ⁊ paucū ſunt dr̄ie numerales. oȝ ꝙ ꝯſonātia ſit q̄dā rō. ſiue q̄dā ꝓportio numeralis reꝑta in acuto ⁊ graui. ¶ Uel poſſum⁹ al'r dr̄e q̄ muſica eſt de numero relato ad ſonū. Nam ſȝ h̄ attēdit̄ muſica ſm ꝙ i varijs ictibus. ⁊ in varijs reꝑcuſſiōib⁹ cātibus ſonū hȝ eē aliqua ꝯſonātia. Sonus ḡ vt refert̄ ad muſicaȝ nō hȝ rōneȝ ꝯtinui. ſȝ magis hȝ rōnē numeri. q2 oȝ ſonuȝ illū de quo ſe itromittit muſica. ſiue ſit i chordis ſiue in fiſtulis. ſiue i vocibus cātū eē ex multis repercuſſionibus. Sonus ḡ ille nō erit ꝯtinuus. Cōſonātia ḡ nō ē paſſio cōtinui. ſȝ ē paſſio numeri. ḡ cū ſit q̄dā ratio ⁊ quedā proportio: erit ꝓportio nūeralis: ꝑut numerus reꝑit̄ i ſonis. ſed numerus q̄ reꝑit̄ in ſonis nō ē niſi ſȝ acutū ⁊ graue. ꝑut vnus ſonus ē altioꝛ ⁊ acutioꝛ alio. Cōſonātia ḡ erit rō numeralis ſm acutū ⁊ graue. ⁊ q2 ſic ē: oēs q̄ōes facte de ꝯſonātia querūt huius rōnē. vt ſi q̄rat̄ ſi ē ꝯſonātia. hoc ē q̄rere ſi ē talis rō. Si aūt q̄rat̄ vtruȝ veꝝ ſit ꝙ conſonātia ſit i aliquibus ſonis: erit idē q̄rere ꝙ verū talis rō ſit ſicut in ſonis illis ſi eſt qd ē ꝯſonātia. ⁊ propter qd eſt. hoc idē q̄runt omnes q̄ōnes. Omnes ergo q̄ōnes ſunt de quod qd eſt. ſiue de medio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quod aūt ſit mediū queſtio oſtēdit̄ q̄ñcūq̄ȝ mediū ſenſibile eſt. querimus enim nō ſentientes: vt defectuȝ ſi eſt aut nō. Si vero eſſemus ſuꝑ lunam nō vtiq̄ȝ q̄reremus: nec ſi ſit nec ꝑꝑ quid ſed ſimul manifeſtum eſſet vtiq̄ȝ.**

¶ Oñdit p ſignũ ſenſibile q oẽs qõnes ſint eadẽ qõ .vꝫ. qõ mediȷ. Circa qõ tria fac. qꝛ p facit qõ dictũ ẽ. 2° remouet q̃dã cauillationẽ. 3° oñdit oẽs qões eẽ eandẽ qõnẽ. ⁊ vitatẽ hꝫ in his q̃ ſunt ſimplr ⁊ in his q̃ nõ ſunt ſimplr. 2° ibi (Ex eo .n.) 3° ibi (Hoc aũt eſt.) Dicit ḡ (q aũt) ſu. oẽs qõnes ſint eadẽ qõ. ⁊ (q ſint qõ eiuſdẽ mediȷ. oñdit) qꝛ (qñ eſt mediũ ſenſibile) ſi ñ ſentim⁹ .i. ſi nõ videm⁹ illd mediũ. tũc (q̃rim⁹) de illo medio (vt defectũ) lune qñ nõ videm⁹ qñ luna deficit. tũc q̃rim⁹ (ſi eſt) talis defectus. ⁊ ſi luna deficit. ſꝫ ſi videm⁹ quõ luna deficit. nõ q̃rimus de defectu ei⁹. Jõ ſubdit. q (ſi eẽm⁹ ḡ ſupra lunã) qñ. ſ. luna deficit. ita q manifeſte viderem⁹ qñ ſe īterponit terra (nõ vtiqꝫ q̃rerem⁹ neqꝫ ſi ẽ) talis defectus (neqꝫ pp qd ſit) neqꝫ ſu. qd ſit. (ſꝫ ſic mediũ ẽ vtiqꝫ.) qꝛ ſi ẽ. ⁊ qd eſt ⁊ pp qd ẽ. ⁊ totũ. vel (ſil. manifeſtũ eẽt vtrunqꝫ) .i. vtraqꝫ qõ. ⁊ an ſit. ⁊ qd ſit. ⁊ ẽt pp qd ſit totũ notũ eẽt q nõ eſſet. niſi oẽs iſte qõnes ptinerẽt ad mediũ. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Ex eo eni q ſentim⁹ ⁊ vlẽ nobis ſcĩm ẽ ſcire ſenſus qdẽ eſt q nũc obijcit. ⁊ manifeſtũ ẽ q nũc deficit. ex his aũt vtiqꝫ vlẽ ſcĩm ẽ. Sic igitur dixim⁹ q qd ẽ ſcire idẽ ẽ ⁊ ppter qd eſt.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ. Poſſet .n. qs dicere q ſi eſſem⁹ ſupra lunã qñ eclipſat neſcirem⁹ ipaꝫ eclipſari. qꝛ ſenſus nõ ẽ niſi pticularis. ſcia aũt ẽ vlis. ¶ Ad h rñdẽdũ q lꝫ ſenſus ſit pticularis. ex ipo tñ pticulari facto ī ſenſu. fiet vle in nr̃o ītellectu. iõ ait. (Aut ex eo .n. qõ ſentimus ſcĩm ẽ nob ſcire.) Et ſubdit q (ſenſus qõ .n. ẽ ex eo q nũc obijcit) .i. q nũc īterponit terra (⁊ manifeſtũ ẽ) ſu. p ſenſuꝫ (q nũc defic) luna (ſꝫ ex his vtiqꝫ) ſup. ſcis in ſenſu (ſcĩm ẽ vle) ſu. i. ītellcũ. ⁊ qꝛ ſic ẽ. q qñ videm⁹ mediũ nihil q̃rim⁹. oẽs qõnes idẽ q̃rũt. Jõ ſubdit q (ſic igit diximus q qd ẽ. ⁊ pp qd eſt ſcire idẽ) ⁊ ẽt ſi ẽ oia .n. iſta idẽ q̃runt qꝛ oia q̃runt de medio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt aut eſt ſimplr ⁊ non eoꝝ q̃ ſunt hoc aliqd aut eorum q̃ inſunt vt qm̃ duo recti aut qm̃ maius aut minus.

¶ Oñdit q h. vꝫ. q ois qõ q̃rat idẽ. ⁊ q ois qõ ſit de medio vitatẽ hꝫ tam in his q̃ ſunt ſimplr q̃ꝫ in alijs. ideo ait (Hoc qdẽ) vꝫ. q oẽs q̃ſtiones idẽ q̃runt. ⁊ ẽt q ñ ſit qõ niſi de medio (aut eſt ſimplr. ⁊ ñ ẽ eoꝝ q̃ īſũt aliqd. aut) aliqd (eoꝝ q̃ īſut) .q.d. q h vitatẽ hꝫ tã ī his q̃ ñ ſt aliqd ſꝫ ſunt ſimplr. vt cũ ẽ qõ de eẽ ſimplr. vt cũ ẽ ponit eẽ 2ᵐ adiacens q̃ꝫ ī his q̃ ñ ſũt ſimplr. ſꝫ īſũt aliqd (vt qm̃) anguli triãguli ſũt (duo recti. aut qm̃ ẽ magis aut) qm̃ (eſt minus.) Si .n. q̃reret vtꝝ anguli triãguli ſunt duo recti. vel ſint plus. vel ſint min⁹ q̃ꝫ duo recti. nõ eſſet qõ de eſſe ſimplr ſed de eſſe h: ñ .n. vt h q̃reret vtꝝ triãgulus ſit. ſꝫ vtꝝ ſit hoc .i. hñs talẽ paſſioneꝫ. Jn oĩb⁹ ḡ his qõnibus ſiue q̃rat de eſſe ſimplr. ſiue nõ ſemper eſt hoc veruꝫ q ois queſtio eſt de medio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod qdem igit oia que queruntur mediȷ̃ queſtio ſit manifeſtum ſit.

¶ Concludit ↄcl̃onẽ intentã. d. (q qdeꝫ igit oia que querunt ſit q̃ſtio mediȷ) .i. q oẽs queſtiones ſunt de qõ quid eſt. ⁊ de medio (manifeſtum eſt) ſu. per iam dicta.

Quomodo autem q quid eſt demonſtretur ⁊ quis modus introductionis ⁊ quid eſt diffinitio ⁊ quoꝝ dicamus opponentes primum de ipſis.

¶ Poſtq̃ꝫ phs pbauit q oẽs qõnes ſint de qõ qd eſt. ſiue de medio. totũ ſcire nr̃m depẽdet ab ipſo qõ qd eſt. ſiue a medio. cũ qõnes nr̃e determinent p demrationeꝫ. ⁊ cũ ſcire nr̃m ſit p demrationẽ. iõ in pte iſta declarat quõ qõ qd ẽ ſe hẽat ad demrationẽ. Circa qõ duo facit ſm q circa hoc duplr pcedit. Nã p pcedit q̃ſi arguẽdo ⁊ opponendo. ⁊ q̃ſi p q̃dã cõia. 2° pcedit p magis ppa ⁊ magis vitatẽ determinãdo ibi (Jtẽꝝ aũt ſpeculãdũ ẽ). Circa pmũ tria facit. qꝛ p pmittit q̃tuor q̃ in arguẽdo ⁊ opponẽdo hꝫ determiare circa qõ qd ẽ. 2° oñdit a q̃ illoꝝ q̃tuor ſit īcipiẽdũ. 3° exeqt de vnoq̃ꝫ illoꝝ q̃tuor. 2ᵃ ibi (Pri⁹ aũt) 3ᵃ ibi (Dubitabit aũt aliqs) Dic ḡ. (Quõ aũt qõ qd eſt demrat) q.d. q illud ẽ vnũ circa qõ pponim⁹ arguere vꝫ. vtrũ qõ qd eſt demrat. (⁊ qs ſit modus ītroductõis) q.d. q iſtud eſt aliud qõ volum⁹ arguẽdo declarare. q ſi qõ qd eſt nõ demraret. quõ poſſum⁹ ītroducere in ipm. ⁊ quõ ipꝫ poſſumus venari. ⁊ qualr deueniremus in cognitionẽ ei⁹. vtrũ via ſillogiſtica. vt vtrũ. ſ. poſſit h fieri p ſillm reduplicatiuum: vl p diuiſiuũ. vl q̃liter (Et qd ẽ diffõ) ecce 3ᵐ circa qõ pponit arguere. vꝫ. qd ſit q qd ẽ ſiue qd ſit diffõ. vtrũ .ſ. ſit idẽ qõ demratio (Et quoꝝ) ecce 4ᵐ. vꝫ. quoꝝ ſit diffinitio. vtrũ. ſ. eoꝝ quoꝝ eſt demratio. Et ſubdit (dicem⁹ de ipſis primũ opponẽtes) .q.d. q de ipſis q̃ poſita ſunt. pmo exeqtur arguẽdo ⁊ opponẽdo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Principium autẽ futuroꝝ q vere ſit magis proprium habitis rationibus.

¶ Declarat a quo iſtoꝝ q̃tuor eſt īcipiẽdũ. d. q (pncipiũ aũt futuroꝝ) .i. dicẽdoꝝ (ſit qõ vẽ ſit magis ppriũ) .i. magis ↄueniẽs (rõib⁹ hitis) .i. ſeq̃ntib⁹. Jlla .n. dñr eẽ adinuicẽ hita q̃ ſe hñt ↄñr. ¶ Not̃ aũt q in cognitiõe nr̃a vr̃ q oĩm ſit pncipale. Qui ḡ vult determiare de diffõne ⁊ de demõſtratiõe pncipiũ a quo ẽ icipiẽdũ eſt ipm diffinibile ⁊ ipꝫ demrabile. Jõ p incipiẽdũ eſt a qõe q̃rta. vꝫ q̃rũ eſt diffinitio ſiue q̃ ſunt diffinibilia. vtrũ. ſ. eadẽ ſint diffinibilia ⁊ demõſtrabilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit eni vtiqꝫ aliqs vtrũ ſit idẽ ⁊ ſcđꝫ idẽ ſcire diffinitiõe ⁊ demõſtratiõe aut ipoſſ. Diffinitio enim qõ qd ẽ ſcire vr̃. qõ qd ẽ aũt oẽ vniuerſale eſt ⁊ pdicatiuũ ẽ. Sillogiſmi qdeꝫ alij ſunt priuatiui: alij aũt non vniuerſales. puta qui quidem in ſecunda figura priuatiui oẽs ſunt. in tertia vero non vniuerſales.

¶ Exeqtur de pdictis q̃tuor ⁊ exeqt de eis arguẽdo ⁊ opponẽdo ſic dicebat ſe velle exeq. Circa qõ q̃tuor facit. qꝛ pmo exeqt de q̃rto. vꝫ. quoꝝ ẽ diffinitio ⁊ q̃ ſunt diffinibilia. vtꝝ ſint eadẽ. ſ. diffinibilia ⁊ demrabilia. 2° exeqtur de tertio. vꝫ. qd ſit diffõ vtꝝ ſit idẽ qõ demratio. 3° exeqt de ſcđo. vꝫ. qd ſit modus ītroductõis: ⁊ qd ſit modus venãdi diffõnẽ vtrũ via ſillogiſtica reduplicatiua. vel diuiſiua. vel qualr. q̃rto exequit de pmo. vꝫ. vtruꝫ qõ quid eſt demretur. ſcđa ibi (Manifeſtũ eſt vtiqꝫ diffinitio.) Tertia ibi (Jpſius aũt qõ qd eſt) q̃rta ibi (Qualr igit diffiniens) Circa pᵐ duo facit. qꝛ p cõpat diffinibilia ad demonſtrabilia. 2° epilogat circa determiata. ibi (Manifeſtum itaqꝫ.) Diffinibilia aũt ad demrabilia poſſunt triplr cõparari. p vtrũ oia demrabilia ſint diffinibilia. vel qõ ideꝫ eſt. vtrũ oiuꝫ quoꝝ eſt demratio ſit diffinitio. ſcđa cõparatio põt eẽ q̃tũ ad ↄuerſaꝫ huius. vtꝝ oia diffinibilia ſint demõſtrabilia. tertia cõparatio põt eẽ pticularis. vtrũ vni⁹ alicuius eiuſdẽ poſſit eſſe ſimul demratio ⁊ diffõ. Tria ḡ facit. qꝛ pmo pbat q non oia demrabilia ſunt diffinibilia. 2° pbat ↄuerſam q nõ oia diffinibilia ſunt demonſtrabilia. 3° declarat q nullius eiuſdem ſil eſt diffinitio ⁊ demratio. ſcđa ibi. (Qõ aũt) terti. ibi (Sꝫ vtꝝ ſi nõ oia)

Circa p̄mū̄ tria facit:q2 p̄ oſtēdit de oībus demr̄abilibus gnalr.ꝙ nō oīa demr̄abilia ſūt diffinibilia.2° oñdit h̄ de demr̄abilib⁹ p̄ p̄mā̄ figurā̄ ſpālr:ꝙ nō oīa talia ſūt diffinibilia.3° epilogat circa determinata.2° ibi(Poſtea neqꝫ.) 3° ibi.(Quā gdē igiꝛ.)Dicit ḡ.(Dubitabit aūt aliqs vtꝛ ſit).i.ꝯtingat(ſcire idē ꝛ ſꝫ idē p diffōnē:ꝛ ſcire p demrātionē aut ipoſe).vꝫ.ꝙ ſit idē diffinibile ꝛ demr̄abile.ꝛ p̄mo exequit̄ ꝙ nō eſt idē ſcire p diffōnē ꝛ demr̄ationē:q2 nō eſt idē eſſe diffinibile ꝛ demr̄abile q̄tū ad demr̄ationeꝫ gnālr:q2 nō oīa demr̄abilia ſūt diffinibilia.Jō ait.ꝙ(diffō gdē enī qd̄ gd eſt videt̄ ſcire.).i.videt̄ facere ſcire(qd̄ gd eſt aūt oē eſt vl'e p̄dicatiuū.)Diffinitio eniꝫ p̄dicat̄ vl'r ꝛ affirmatiue de ſuo diffito.(Silli aūt alij ſūt p̄uatiui.alij quidē nō vl'es ſicut i ſc̄da figura.ſunt gdē oēs p̄uatiui.Jn tertia āt)figura ſunt gdē oēs(nō vl'es).i.ptīculares.Sōmet̄ ḡ ſic rō.diffinibilia:vel ea quoꝝ ē diffō ſunt oīa vl'ia affirmatiā:ſꝫ nō oīa demr̄abilia:nec oīa ſillogizabilia ſūt vl'ia affirmatiua:q2 q̄dā ſunt p̄uatiua:q̄dā ꝑticularia ḡ non oīa talia ſunt diffinibilia.¶ Dubitaret forte aliqs:q2 cum hic agat de ſillis demr̄atiuis.videt̄ ꝙ nulli ſūt tales ꝑticulares:q2 cū ꝑticulariū nō ſit ſcia:coꝝ nō erit demr̄atio.¶ Dōꝫ ꝙ ſcia p ſe eſt vl'iuꝫ.pōt aūt eſſe particulariū:inq̄tū vl'ia poſſunt ad particularia applicari:vt medicus p ſciaꝫ quā hꝫ de vl'i curat hunc egrū particularē applicando ſuā ſciam vl'em ad hūc ꝑticularē.ſic ꝛ demr̄ationes p ſe ꝛ directe ſunt de vl'ibus.pñt aūt eſſe de particularib⁹:put illa vl'ia pñt ad particularia applicari. Dicem⁹ enī ꝙ demr̄atio eſt qd̄dā organū ipſius intellect⁹ ducens ipſuꝫ in ſciaꝫ.Sicut ḡ ſe hñt vl'e ꝛ particulare ad intellectū:ſic ſuo mō poterūt ſe ita habere ad demonſtrationē.Conſtat aūt ꝙ per ſe ꝛ directe vl'e eſt obiectuꝫ itellectus.ḡ per ſe ꝛ p̄mo intellectus intelligit vl'e.pōt tn̄ intelligere ꝑticulare p reflexionē applicādo ſe ſen ſui.ſic directe ꝛ per ſe demr̄at̄ vl'e.pōt tn̄ illa demr̄atio vl'is applicari ad aliqd̄ particulare.¶ Deinde cum dicit.

¶ Poſtea neqꝫ coꝝ q ſūt i p̄ia figura oīuꝫ ē diffō:vt ꝙ oīs triāgulus duobus rectis eq̄les hꝫ tres.Huius āt rō ē qm̄ ſcire demōſtratiue ē demonſtrationeꝫ hr̄e.q̄re ſi in talib⁹ demōſtratio eſt:manifeſtuꝫ ꝙ ipſoruꝫ nō erit diffinitio.

¶ Oſtendit hoc ſpālr de p̄ma figura:ꝙ nō oīa q̄ ſūt demōſtrabilia ſunt diffinibilia.Circa qd̄ q̄ttuor facit ſꝫ ꝙ q̄tuor rōnes adducit ad ꝓpoſitū.2° ibi.(Sciet enim.)3° ibi.(Sufficit auteꝫ fides.)4° ibi.(Amplius ſi diffō)Dicit ḡ ꝙ(poſtea neqꝫ coꝝ oīuꝫ q̄ ſunt in p̄ma figura eſt diffō:vt ꝙ oīs triangulus hꝫ tres)angulos(equales duobus rectis)hoc eſt aūt demr̄abile p p̄mā̄ figurā:ꝛ tn̄ nō eſt diffinibile.Et ſubdit ꝙ(hui⁹ rō eſt).vꝫ.ꝙ demr̄abile p p̄mā̄ figurā̄ nō eſt diffinibile.(qm̄ demr̄atiue ſcire eſt demonſtrationē hr̄e.q̄re ſi eſt demr̄atio in talibus)q̄ ſciunt̄ per demōſtrationē(manifeſtū eſt ꝙ nō erit diffō ipſoꝝ)vis ḡ huius rōnis l hoc ꝯſiſtit.demr̄abilia ſciunt̄ per demonſtrationē.ḡ taliū non eſt diffō.¶ Dubitaret forte aliquis vn̄ ſequit̄ hec ꝯña.ꝙ ſi vl'ia affirmatiua que demōſtrantur per p̄mā̄ figurā̄ ſciunt̄ p demr̄ationē ꝙ taliū nō ſit diffinitio.¶ Dōm ꝙ ea quoꝝ eſt diffō nō ſciunt̄ per demōſtrationē.Nihil ḡ qd̄ ſcit̄ p demr̄ationeꝫ hꝫ diffōnē:quia gcgd ſcit̄ per demr̄ationē:nō pōt ſciri niſi habita demōſtratione eius.Si ḡ aliqd̄ demōſtrabile eſſet diffinibile:tunc demr̄abile poſſet ſciri per diffinitioneꝫ.ꝛ ſi poſſet ſciri p diffinitionē.poſſet ḡ ſciri ſine demr̄atione:qd̄ eſt iconueniens.Uel poteſt hoc aliter declarari:ꝛ in idem redit. Nā vnius ſcibilis vt dicet̄ infra vnus eſt potiſſimus modus ſciendi.Si ergo demōſtrabile potiſſime ſcit̄ p demōſtrationē.nullū demonſtrabile erit diffinibile:quia diffinibile potiſſime ſcit̄ p diffinitionē.ipſa ḡ vniuerſalia affirmatiua:q2 ſunt apta nata ſciri p demr̄ationē:ꝯñs ē ꝙ nō habeāt diffinitioneꝫ.¶ Aduertendū aūt ꝙ rō quare demr̄abile non eſt diffinibile eſt:q2 oē demr̄abile eſt gd complexū.diffinitio aūt non eſt ꝯplexoꝝ:ſed ſimpliciuꝫ.hoīs eniꝫ albi nō eſt diffinitio:vt ꝓbat̄ in.7.meta.demōſtrat̄ eniꝫ paſſio de ſubiecto.hoc autē totū ſimul paſſio ꝛ ſubm̄ diffinitionē nō hꝫ.diffinitio eniꝫ eſt ſermo declaratiuus alicuius nāe vel eēntie.Qd̄ ḡ nō dicit vnā eēntiam nec vnā nāꝫ diffōne caret.Suba ḡ q2 hꝫ eēntiā vnaꝫ p ſe exiſtētē hꝫ diffōnē ſimplicē.Accn̄s āt q2 dicit eēntiā vnā dependētē hꝫ diffōnē p additamēta.Cōplexuꝫ aūt q2 non dicit eēntiā vnaꝫ diffinitione caret.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sciet enim vtriqꝫ aliquis ꝛ ſꝫ diffinitionem non habens demonſtrationem.nihil.n.prohibet non ſimul habere.

¶ Adducit ſecūdā rōneꝫ.d.(Sciet eniꝫ aliqs)ſu.affirmatiuū(ſm diffōnē.nō hñs tn̄ demr̄ationē)q2(nihil enim ꝓhibet hr̄e)illa duo(nō ſimul)eſt ḡ vis rōnis huius ꝙ nō neceſſe eſt de quolꝫ vl'i affirmatiuo hr̄e ſimul diffōnem ꝛ demr̄ationē.nā qd̄libꝫ tale demr̄abile eſſet diffinibile.¶ Dubitaret forte aliqs vn̄ ſequit̄ hec ꝯña.ꝙ ſi non neceſſe de talibus vl'ibus affirmatiuis ſil' hr̄e diffinitioneꝫ ꝛ demr̄ationē ꝙ hō demr̄abile nō ſit diffinibile.Dicendū ꝙ hec ꝯña hꝫ verificari hoc mō.q2 ſi eſſet diffinitio oīuꝫ taliū demr̄abiliū p p̄mā̄ figurā.tunc eſſet p ſe ꝙ demonſtrabile affirmatiue eſſet diffinibile.ꝛ ſi per ſe demr̄abile eſſet diffinibile.ꝯñs eſſet ꝙ demr̄atio eſſet diffinitio.ꝛ ſi demonſtratio eēt diffinitio de nullo tali poſſemus habere diffinitioneꝫ de quo nō haberem⁹ demr̄ationem.Sꝫ ḡ nō neceſſe eſt habere ſil' diffinitionem ꝛ demr̄ationeꝫ diffō nō eſſet demr̄atio.ꝛ p ꝯñs diffinibile nō eſſet demr̄abile.ſi ḡ diffinitio nō reſpicit ea q̄ ſunt p accn̄s:opꝫ ꝙ habitudo in talibus ſit habitudo p ſe.p ſe aūt non pōt eē habitudo demr̄abilis ꝛ diffinibilis niſi demr̄atio eſſet diffinitio vn̄ faciēda eſt vis l textu ph̄i.Utrū idē ſm idem ꝯtingat ſcire per demr̄ationē ꝛ p diffinitionē.vel ideꝫ ſm ideꝫ ſit diffinibile ꝛ demr̄abile.nā nō eſt icōueniēs ꝙ idē ſꝫ aliud ꝛ aliud ſit demr̄abile ꝛ diffinibile.nam ideꝫ aliqd ſimplr ꝛ ſm ſe ſumptū eſt diffinibile.cōplexū alteri ꝛ faciēs ꝓpōneꝫ cū ipſo eſt demr̄abile.ſꝫ ſi ideꝫ ſm ideꝫ ſiue vl'r in oībus demr̄atiōibus ſiue i p̄ma figura tm̄ eſſet diffinibile ꝛ demr̄abile.vel gnālr hoc cōtingeret ꝙ demr̄atio eēt idē qd̄ diffinitio.vel ſaltem in p̄ma figura hoc v̄itatē haberet.cū ergo hoc falſuꝫ ſit q2 poſſumus hr̄e diffinitionē alicuius non habendo demr̄ationē:non oē demr̄abile ēt per primam figuram eſt diffinibile.immo nullum tale ē diffinibile.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sufficit autē fides ex inductione.nihil enim aliquando diffinientes cognoſcemus.neqꝫ eorum que per ſe ſunt neqꝫ ſecundum accidens.

¶ Adducit ad hoc tertiā rōnē.d.(Sufficit aūt fides)ad h̄ oñdendū(ex inductiōe.nā aliqñ diffinientes.nihil.n.cognoſcimus.neqꝫ coꝝ q̄ ſunt p ſe neqꝫ coꝝ q̄ ſūt p accn̄s.)nō eſt ḡ oē demr̄abile diffinibile.immo loq̄ndo eodē mō ꝛ p ſe nullū demr̄abile eſt diffinibile.q2 ſi idē ſm ideꝫ eēt demr̄abile ꝛ diffinibile nō poſſemus de illo hr̄e diffōnē niſi ſciremus ea q̄ ei inſunt ꝛ q̄ pñt ꝓbari de ipſo p demr̄ationeꝫ.Sꝫ inducēdo i multis videm⁹ ꝙ multotiens diffiniendo aliqd nihil ſcimus de his q̄ inſunt ei.ꝛ nō ſolū nihil ſcimus de eis que inſunt ei p ſe ꝛ q̄ pñt de eo ꝯcludi p demr̄ationē:ſed etiā nō eſt neceſſe nos ſcire ea que inſunt

ei per accidens. nõ ergo eodez modo cõparat aliquid ad diffinitionẽ ⁊ ad demonſtrationẽ. nec idẽ ſm idẽ eſt diffinibile ⁊ demonſtrabile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi diffinitio ſubſtantie alicuius notificatio eſt manifeſtum ꝙ nõ ſunt ſubſtantie.

¶ Adducit ad hoc q̃rtã rõnẽ. d. (Amplius ſi diffõ ẽ q̃dã cognitio ſubẽ) hꝫ aũt q̃ demrãnt (manifeſtũ eſt ꝙ non ſũt ſubẽ) ḡ ſu. nõ erit diffõ eoꝝ quoꝝ eſt demrãtio. ¶ Notandũ aũt ꝙ diffõ p ſe ⁊ p̃ eſt ſubarũ: vt ſumunt̃ ſm ſe ⁊ ſimplr. demrãtiões autem nõ ſunt hꝫ: qꝛ nõ ſunt ſubarũ ſm ſe ⁊ ſimpliciter: ſed magis ſunt per ſe paſſionũ vt ſunt in ſubſtantijs. non ergo eorundem erit diffinitio quorũ eſt demonſtratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã quidẽ igitur nõ eſt diffinitio omnis cuius eſt demonſtratio manifeſtum eſt.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Qm̃ quidẽ igit̃ non eſt diffinitio oĩs cuius eſt demrãtio manifeſtũ eſt). ¶ Notandũ autẽ ꝙ pħs de his rõnibus imo oẽs ſi bene inſpiciantur cõcludunt vtrũq₃. vꝫ. ꝙ nõ ſit diffinitio quoꝝ ẽ demonſtratio: nec econuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid autẽ cuius eſt diffinitio: nunqd oĩs demõſtratio ẽ aut nõ vna qdẽ vtiq₃ rõ ⁊ de hoc eadem eſt. vni⁹ eni inq̃ʒtũ vnũ vna eſt ſcĩa. q̄re ſi vere ſcire demonſtratione eſt ſciam hr̃e: accidet quoddam impoſſibile. diffinitionem eni habens ſine demonſtratione ſciet.

¶ Adducit rões ad ↄ̈uerſaꝫ partẽ. vꝫ. ꝙ nõ ſit demrãtio oĩs cui⁹ eſt diffõ. circa qõ duo facit ſm ꝙ duas rões adducit. ſcða ibi (Amplius p̃ncipia). Dicit ḡ. (Quid eſt aũt cuius ẽ diffõ. nũqd eſt oĩs cuius eſt demrãtio). q. d. nũqd oẽ diffinibile eſt demrãbile: aut nõ ẽ. Et ſubdit ꝙ (vna qdẽ iã rõ eſt ⁊ de hoc eadẽ) cũ ſupioꝛib⁹: qꝛ (vni⁹ eni inq̃ʒtũ vni⁹ vna eſt ſcĩa: q̄re ſi ſcire demrãbile eſt demrãtionem hr̃e. accideret qðdã impoſſe) ſi ponat̃ diffinibile demrãbile (diffõnẽ eni habẽs ſine demrãtõe ſciet). q. d. ꝙ ſi diffinibile eẽt demrãbile: cũ poſſum⁹ hr̃e diffõnẽ anq̃ʒ habeamus demrãtionẽ ſeq̄ret̃ hoc incõueniens ꝙ illud qð ponit̃ eſſe ſimul diffinibile ⁊ demrãbile poſſem⁹ ſcire p diffõnẽ anq̃ʒ haberem⁹ de ipo demrãtionẽ. poſſet ḡ ſciri aliqð demrãbile anq̃ʒ haberet̃ de eo demrãtio: qð ẽ incõueniẽs. ¶ Notãdũ aũt ꝙ vis hui⁹ rõnis: vt ſupra patuit habita fuit ĩ pte illa. Poſtea neq₃. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quõ poſſit hoc ↄ̈tingere ꝙ de aliquo poſſum⁹ hr̃e diffõnẽ nõ habẽdo de ipo demrãtionẽ. ¶ Dõm ꝙ cognitio ſimplicis p̃cedet cognitionez cõpoſiti ⁊ cognitio abſoluti p̃cedit cognitiõez reſpectiuã. Igit̃ cũ diffõ ſit rei ſꝫ ſe. demrãtio aũt ſit rei in ordĩe ad aliud. diffõ p̃cedit demrãtionez. Poſſum⁹ eni dicere ꝙ diffõ ⁊ dẽmrãtio oĩno habẽt modũ oppoſitũ. Nã diffõ ꝓpe ẽ ſubarũ. Si aũt ẽ accñtiũ: hoc ẽ ꝓut accñtia ſignificant̃ p modũ ſubẽ. Nã nõ eſt ꝓpe diffinitio niſi eoꝝ q̃ ſunt p ſe in gñe. Accñtia nõ ſunt p ſe in genere: niſi vt ſignificant̃ p modũ abſtractiõis. Iuſtũ eni nõ eſt in gñe ſꝫ iuſticia: ſꝫ accñtia in abſtractiõe ſignificata ſumunt̃ p modũ ſubẽ ⁊ tanq̃ʒ p ſe exñtia. imo ⁊ ſi diffiniunt̃ ↄ̈creta: vt ſi diffiniat̃ ſimũ: nõ diffinit̃ q̃tũ ad id qð ĩplicat. Nã hoĩs albi nõ eſt diffõ. ⁊ ſubm ⁊ accñs acceptũ totũ ſimul diffinitionẽ nõ habent. Cũ ḡ accñs in concretione ĩplicet ſubꝫ: ſi q̃tũ ad id qð ĩplicat hr̃et diffõnẽ tunc hoĩs albi eẽt diffinitio. ḡ accidẽs ſolũ diffinitionẽ hꝫ q̃tũ ad id qð ſignificat. Sed accñs ſic acceptũ eſt q̃dam res per ſe in p̃dicamento. ſic eni acceptũ induit quẽdam modũ ſubẽ: qꝛ qð nec eſt p ſe ⁊ eſſentialr̃ in ſuo p̃dicamẽto nõ hꝫ reſpectũ accñtalẽ ſꝫ eẽntialẽ. Diffõ ḡ p ſe ⁊ p̃mo eſt ſubſtantiarũ. Si autez eſt accidentiũ magis proprie eſt abſtractoꝝ q̃ʒ cõcretoꝝ. ergo nõ eſt accidẽtiũ: niſi vt ſignificant̃ per modũ ſubſtantie. Nã accidẽtia in abſtractione ſũpta induũt quẽdã modum ſubſtantie: ⁊ accidentia ↄ̈creta vt habẽt diffõnẽ quẽdã modũ ſubſtãtie induũt. ſic ergo ſe hꝫ diffõ ſed demrãtio habꝫ modũ oppoſitũ. nã per ſe demrãtio eſt accidẽtiũ. Si aũt eſt ſubſtãtiaꝝ hoc nõ ẽ ſm ſe: ſꝫ vt ſubſũt accidẽtibus. Ex hoc ergo apparet intẽtio pħi in rõne illa. ꝙ diffõ eſt q̃dã cognitio ſubẽ. ⁊ ꝙ demrãtiones nõ ſunt hꝫ: quia vt dictũ eſt diffõ. vel ẽ ſubſtantia: vel ſi eſt accidentiũ hoc eſt vt induunt quẽdã modũ ſubſtantie. Demõſtrationes aũt nõ ſũt hꝫ. imo ſe habent modo oppoſito: qꝛ vel ſunt accñtiũ. vel vt dicebam⁹ ſi ſunt ſubarũ hoc eſt vt ſubſunt accñtib⁹. Ex hoc etiã patꝫ qð in hac q̃ſtione eſt q̃ſitum. nã prius eſt cognoſcere ſubſtantiã ſm ſe qð facit diffinitio: q̃ʒ cognoſcere eaꝫ ĩ ordĩe ad aliud: quod facit demonſtratio. Si ergo eſſet demonſtratio oĩs cuius eſt diffinitio cum ſit per ſe ⁊ p̃ncipaliter diffinitio ipſius ſubſtantie: ⁊ qꝛ contingit de ſubſtantia p̃us hr̃e diffinitionem ⁊ cognoſcere eaꝫ ſꝫ ſe q̃ʒ hr̃e demrãtionẽ ⁊ cognoſcere eã in ordine ad accñs. Hac ḡ ypotheſi ſtante ꝙ ſit demrãtio cui⁹ ẽ diffinitio poterim⁹ cognoſcere ſubam p diffinitionez anq̃ʒ habeam⁹ de ea demrãtionez. ⁊ qꝛ ſuba ponit̃ eſſe demrãbilis eo ꝙ ẽ diffinibilis cõtingit nos cognoſcere aliqð demrãbile nõ hñdo de ipſo demrãtionẽ. qð eſt ĩpoſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius p̃cipia demõſtrationũ diffinitiones ſunt: quoꝝ nõ eſſe demõſtratiões mõſtratũ eſt prius: aut erunt demõſtrabilia p̃cipia. ⁊ principioꝝ p̃cipia. ⁊ hoc in ĩfinitum abibit aut prime diffinitiones erũt indemõſtrabiles.

¶ Adducit ad hoc idẽ ſcðaꝫ rõnẽ. d. (Ampli⁹ p̃ncipia demõſtrationis ſunt diffinitiões. quoꝝ) i. p̃ncipioꝝ (nõ eẽ demrãtiones mõſtratũ ẽ p̃us) in p̃mo h. libro pbatũ fuit p̃ncipia eſſe ĩdemrãbilia. Et ſubdit ꝙ (aut erant p̃ncipia demrãtiua) i. demrãbilia. vt hꝫ alia tranſlatio (⁊ p̃ncipioꝝ p̃ncipia. ⁊ hoc in ĩfinitũ abibit. aut p̃me diffinitiones erunt indemõſtrabiles). q. d. ꝙ ſi p̃ncipia ſunt demõſtrabilia erit ꝓceſſus in ĩfinitũ. ⁊ qꝛ hoc ẽ ĩpoſſibile: oꝫ ꝙ prime diffinitiones ſint indemõſtrabiles ⁊ ſi p̃me diffinitiones ſunt indemrãbiles oꝫ ꝙ prima diffinita ſint demonſtrabilia. Non ergo qðlibet diffinibile eſt demrãbile: nec oĩs cuius eſt diffinitio eſt demrãtio. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Sed verũ ſi nõ omnis eiuſdẽ ſꝫ alicui⁹ eiuſdẽ ſit diffinitio ⁊ demõſtratio ſimul aut impoſſibile. Non eni eſt demõſtratio cuius eſt diffinitio. Diffinitio qdem enim ipſius qd eſt ⁊ ſubſtantie eſt Demonſtrationes aũt vident̃ ſuppoſitiue eſſe ⁊ accipiẽtes qð qd eſt. vt mathematice qd vnitas. qd impar ⁊ alie ſimiliter.

¶ Oſtdit ꝙ nulli⁹ eiuſdẽ cui⁹ ẽ diffi⁹ erit demrãtio. Circa qð q̃tuoꝛ facit ſm ꝙ q̃tuoꝛ rões adducit ad ꝓpoſitũ ſcða ibi (Ampli⁹ oẽs) tertia ibi (Amplius alteꝝ) q̃rta ibi (Alteri⁹ aũt altera) Dicit ḡ (Sꝫ verũ ſi nõ oĩs eiuſdez eſt demrãtio ⁊ diffi⁹ ſed cuiuſdã eiuſdẽ) i. ſi alicui⁹ eiuſdẽ vt hꝫ alia tranſlatio ſit diffi⁹ ⁊ demrãtio (aut ĩpoſſibile) ſit diffinitionẽ ⁊ demõſtrationez eẽ eiuſdẽ. Et ſubdit ꝙ (nõ .n. eſt demrãtio. cuius eſt diffi⁹) ⁊ reddit cãꝫ dicti dicẽs. ꝙ (diffinitio qdẽ .n. eſt ipſius qð qd ẽ) i. ipi⁹ q̃ditatis (⁊ ſubſtantie) i. eẽntie. ẽ .n. diffi⁹ ſmo explicati⁹ q̃ditatis ⁊ eẽntie (ſꝫ demrãtiões vident̃ eẽ ſuppoſitie) i. eẽ ſupponẽtes. vt hꝫ alia tranſlatio (accipiẽtes) ſupponẽdo. ſ. (qð qdẽ ẽ vt

mathematice) ſupponentes .i. accipiũt ſupponẽdo (qd ẽ vnitas: ⁊ qd eſt ipar. ⁊ alie) ſcie (ſilr) accipiunt aliq̃ de q̄bus ſupponũt qđ quid eſt: vt geometria ſupponit quid ſit circulus ⁊ qd rectũ: ⁊ multa alia q̃ nõ demonſtrat qd ſit: ſʒ ſupponẽdo accipit. Tũc ḡ eſt ſupplẽda rõ q̄ cũ diffõ declaret qd res ſit. demr̃atio hoc nõ declarat ſed ſupponit. nullius eiuſdẽ erit diffõ ⁊ demr̃atio. nã diffõ ẽ q̄dã declaratio qditatis. demr̃atio aũt nõ eſt declaratio qditatis: ſʒ ſupponit qditatẽ eſſe. ¶ Notãdũ ãt q̄ nõ ẽ demr̃atio ei⁹ qđ ſupponit: ſʒ ei⁹ qđ ꝓbat. Cũ ḡ qđ qd eſt a demr̃atione ſupponat. ḡ ipſi⁹ qđ qd eſt nõ erit demr̃atio. Cũ ḡ ipſi⁹ ſit diffõ non erit eiuſdẽ demr̃atio ⁊ diffõ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Ampli⁹ oĩs demõſtratio aliqđ de aliquo demõſtrat: aut q2 eſt aut nõ eſt. In diffõne aũt nihil alterum de altero ꝑdicat: vt neq3 aĩal de bipede: nec bipes de aĩali: nec etiam de plano figura. nõ .n. ẽ planũ figura: nec figura planum.

¶ Adducit ſcđaʒ rõneʒ. d. (Ampli⁹ oĩs demr̃atio demr̃at aliqd de aliq̃. aut q2 eſt) ſi ſit demr̃atio affirmatiua. (aut q2 nõ eſt) ſi ſit demr̃atio negatiua. (In diffõne aũt nihil alteruʒ de altero ꝑdicat: neq3 aĩal de bipede) .ſ. ꝑdicatur (neq3 hoc) .ſ. bipes (de aĩali) vt ſi hec ſit diffõ hõis. aĩal bipes .i. hac diffõne genus ⁊ dr̃ia nõ ꝯiũgunt tanq̃ alterꝝ de altero ꝑdicans: ſʒ tanq̃ alterũ alterũ ꝯhẽs. ⁊ ſubdit q̄ (neq3 ẽt de plano) ſu. figura predicat: nec ſup. econuerſo. vñ ſubdit q̄ (nõ eſt planũ figura: nec figura planũ). q. d. q̄ in hac diffõne trianguli q̄ triãgulus ẽ figura plana ⁊c. planũ nõ ẽ .i. nõ dr̃ figura: nec figura planũ: q2 nõ ꝯiũgit vnũ alteri tanq̃ de eo ꝑdicans. ſʒ vt ipſuʒ ꝯhẽs. ¶ Notãdũ q̄ de dr̃ia nõ ꝑdicat gen⁹: vt ꝓbat in .3. metaph. niſi ꝓut dr̃ia iplicat ſpẽm. de eo eni qđ ſignificat dr̃ia nõ ꝑdicat genus. nõ eni ſignificat aliud aĩatũ q̃ aĩa: ſic nec ſignificat aliud albũ q̃ albedo. Albũ .n. ⁊ albedo nõ differunt q̃tũ ad rem ſignificatã: ſʒ q̃tũ ad modũ ſignificãdi. ſic ẽt aĩatũ ⁊ aĩa q̃tũ ad reʒ ſignificatã nõ differũt. Si ḡ de eo qđ ſignificat aĩatũ ꝑdicat aĩa. ipſa aĩa eſſet aĩal: qđ ẽ incõueniẽs. de dr̃ia ḡ nõ ꝑdicat genus. ⁊ multo magis de gñe nõ ꝑdicat dr̃ia. De plano ḡ vt ẽ dr̃ia figure: vel de plano vt eſt ꝯiũctũ cũ figura: ⁊ facit diffõnẽ triãguli nõ ꝑdicat vt figura: nec ecõuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ alterũ quod qd eſt ⁊ q2 eſt monſtrare. Diffinitio quidem igit̃ qd ẽ oſtẽdit: demonſtratio autẽ q2 ſi eſt hoc de hoc aut non eſt.

¶ Adducit tertiã rõnẽ. d. q̄ (alterũ ẽ demr̃are) .i. manifeſtare ⁊ declarare (qđ qd eſt: ⁊ q2 eſt). ⁊ ſubdit q̄ (diffõ q̄dẽ igit̃ oñdit) .i. manifeſtat ⁊ declarat (qđ qd ẽ. ſʒ demõſtratio) oñdit ⁊ declarat q̄ (hoc ẽ in hoc) ſi ſit demr̃atio affirmatiua (aut nõ eſt) .i. aut oñdit q̄ nõ ẽ hoc i hoc ſi ſit demr̃atio negatiua. q. d. q̄ nõ ẽ eiuſdẽ diffõ ⁊ demr̃atio: q2 diffõ declarat qditatẽ ſimplicẽ. Eſt ḡ diffõ ipſi⁹ rei incõplexe. demr̃atio ãt eſt rei cõplexe. demr̃at .n. ꝑ demr̃ationẽ aliqd cõplexũ: vt aliq̃ ꝓpõ affirmatiua: vt q2 ẽ h in hoc. vel aliq̃ negatiua: vt q2 nõ eſt. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Alteri⁹ aũt altera demõſtratio ẽ niſi ſit tanq̃ pars q̄daʒ totius. Hoc aũt dico: q2 oſtenſuʒ ẽ de yſocheles q̃m hʒ tres angulos duob⁹ rectis equales. Si oſtenſus eſt oĩs triangulus. pars eni eſt: hoc ãt totũ: hec ãt adiuicẽ nõ ſe hñt. ſic q2 eſt ⁊ qd eſt. Nõ ẽ .n. alterũ alterius pars.

¶ Adducit q̃rtã rõnẽ. d. q̄ (alteri⁹ aũt rei ẽ alterũ demr̃atio) .i. altera manifeſtatio vel declaratio (niſi ſit tanq̃ quedã pars totius). Et ſubdit (hoc aũt dico: q2 oſtenſum eſt de yſocheles q̄ hʒ angulos equales duobus rectis. ſed oñſum ẽ de oĩ triãgulo.) Et ſubdit q̄ (hoc .n. eſt ps) .ſ. yſocheles (hoc aũt totũ) .ſ. triangulus. ⁊ ſubdit q̄ (hec autẽ adinuicẽ nõ ſic ſe habẽt) nõ eni eſt alterꝝ alteri⁹ pars. Eſt ḡ vis rõnis huius q̄ diuerſoꝝ diuerſa eſt declaratio: niſi vnũ ſit pars alterius. Cũ ḡ (q2 eſt ⁊ qd eſt) ſint diuerſa (⁊ vnũ nõ ſit ps alterius) nõ ꝑ idẽ declarabit̃ q2 ẽ. ⁊ qd eſt. ſed qd ẽ declarat̃ ꝑ diffõneʒ. ḡ ꝑ diffõnẽ nõ declarabit̃ q2 ẽ: q2 tũc ꝑ idẽ declararent̃ duo diuerſa. ſic ẽt q2 demr̃atio declarat q2 ẽ. nõ declarabit demr̃atio qd eſt. Semꝑ ḡ demr̃atio ⁊ diffõ declarãt aliud ⁊ aliud. nõ ḡ erit eiuſdẽ hoc ⁊ illud. ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 videt̃ hoc eẽ falſũ q̄ qđ qd eſt. ⁊ q2 eſt ſint ſic diuerſa q̄ vnũ nõ ſit pars alteri⁹. Nã qd eſt ſignificat̃ ꝑ ſimplicẽ terminũ: q2 ẽ ſignificat̃ ꝑ ꝓpõnẽ. Sic ḡ ſe habebit qd eſt ad q2 ẽ: ſicut terminus ad ꝓpõneʒ: ſʒ termin⁹ eſt ps ꝓpõnis. ḡ quid eſt: eſt pars de q2 eſt. ¶ Dõm q̄ nõ loquit̃ h̄ phs de parte integrali: ſed de parte ſubiectiua. Si .n. aliq̃ duo ſic ſe habent adinuicẽ q̄ vnũ ſit ps ſubiectiua alterius: ſicut yſocheles eſt ps ſubiectiua trianguli. q2 eſt ſpẽs eius. cũ dẽmr̃at̃ aliqd de toto vl'i. demr̃atur illud de q̃libet parte ſubiectiua. Naʒ qđ ꝓbat̃ oĩ triãgulo competere ꝓbat̃ cõpetere yſocheli ⁊ cuilibet ſpẽi triãguli. nõ eñ ita ſe hʒ de pte integrali. nõ .n. oĩ q̄ paſſio ꝯpetens toti integrali ꝯpetat pti eius. hr̃e .n. tres qđ demonſtrat̃ de triangulo nõ ꝯpetit linee q̃ eſt pars integralis eius: nec põt talis paſſio de linea demr̃ari. Cũ ḡ qđ qd eſt nõ ſit pars ſubiectiua: q2 eſt non eodẽ mõ nec ꝑ idẽ declarabit̃ vtrunq3. hʒ ergo ſe iſta ratio q̃rta ad tertiã rõneʒ tanq̃ ſupplens rõnẽ tertiam: ⁊ tanq̃ remouẽs cauillationem ab ea. Dixerat enim ratio tertia q̄ q2 eſt ⁊ qd eſt ſũt altera ⁊ nõ declarant̃ ꝑ idem. Poſſet ḡ qs cauillare q̄ q2 eſt. ⁊ quid ẽ ſic ſunt altera q̄ vnũ eſt ps alterius. ideo hoc remouet̃ in ratione quarta. ¶ Deinde enim dicit.

¶ Manifeſtũ itaq3 q̄ nec cui⁹ diffinitio huius omnis ſit demonſtratio. nec cuius oĩs eſt demonſtratio: huius oĩs ſit diffinitio. quare oĩo eiuſdem nulli⁹ cõtingit vtrãq3 habere. Quare manifeſtum itaq3 q̄ diffinitio ⁊ demonſtratio nec idem vtiq3 erunt: nec alterum in altero: ⁊ nanq3 ſubiecta ſimiliter ſe haberent. hec quidẽ igitur vſq3 ad hoc oppoſita ſunt.

¶ Epilogat circa determinata dicens. q̄ (manifeſtũ itaq3 eſt. q̄ neq3 ſit diffinitio oĩs cuius eſt demr̃atio. Neq3 etiã verũ eſt. q̄ cuius oĩs ẽ demr̃atio q̄ hui⁹ oĩs ſit diffinitio. q̃re) manifeſtũ eſt etiã ex dictis q̄ (oĩo nulli⁹ eiuſdẽ) .i. de nullo eodẽ (cõtigit hr̃e vtrãq3) .ſ. diffinitionẽ ⁊ demõſtrationem. Epilogat .n. tria ſm̃ q̄ tria ꝓbauerat. Probauerat .n. q̄ nõ oẽ demr̃abile eſt diffinibile. ⁊ q̄ nõ oẽ diffinibile eſt demr̃abile ⁊ ꝓbauerat tertiũ. q̄ de nullo eodeʒ habet̃ ſimul demr̃atio ⁊ diffinitio. ¶ Tunc ſequit̃ pars illa (Manifeſtũ itaq3) in qua declarat tertiã q̄oneм. declarata eſt .n. qđ q̃rta. vʒ. quoꝝ ſit diffinitio. ⁊ vtꝝ ſit coꝝ quoꝝ eſt demr̃atio. iõ hic incipit declarare q̄onem tertiã vʒ. qd eſt diffinitio. vʒ. vtrum ſit idẽ q̄ demr̃atio ſʒ breuiter ſe expedit de iſta q̄one tertia. q2 hec totalr̃ dependet ex q̃rta. Si .n. declaratũ eſt quoꝝ eſt diffinitio. ⁊ q2 nõ eſt ipſoꝝ demr̃abilium. ſatis põt haberi qd ſit diffinitio. q2 nõ eſt idẽ qđ demr̃atio. Si .n. nullum diffinibile ẽ demr̃abile nec econuerſo: nulla diffinitio erit demonſtratio nec econuerſo. Iõ ait (Manifeſtũ eſt itaq3 q̄ diffinitio ⁊ demr̃atio nõ idẽ erunt. nec ẽ alterũ i altero) .i. nec diffinitio erit demr̃atio. nec vnũ eſt pars alterius. Nõ eſt .n. alterũ

in altero tanq̄ʒ pars in toto. Et ſubdit q̄ (⁊ nãqʒ ſubiecta ſilr ſe haberēt) Cū ḡ ſubm demſ̄rationis .i. demōſtrabile. ⁊ ſubm diffōnis .i. diffinibile: nec ſint idem: nec vnū ſit ps alterius: q2 gd eſt: ⁊ q2 eſt nec ſunt idē nec alterū eſt pars alterius: oʒ q̄ diffō ⁊ demſ̄ratio nec ſūt idē: nec alterū alterius pars. Et ſubdit q̄ (hec gdeʒ vſqʒ huc oppoſita ſunt) .i. p modū oppōnis: ⁊ p modū argumētationis dicta ſunt. ❡ Notādū aūt tria eē declarata ſupius. vʒ. q̄ non oē demōſtrabile eſt diffinibile. Nā ſi hoc eſſet tunc demſ̄rabile eēt ps ipſius diffinibilis. demſ̄ratū eſt ēt q̄ nō oē diffinibile eſt demſ̄rabile: q2 ſi hoc eēt: tūc diffinibile eēt ps ipſius demſ̄rabilis. demſ̄ratū eſt ēt q̄ nullū vnū ⁊ idē eſt ſimul demſ̄rabile ⁊ diffinibile. ḡ oſtēſuʒ ē q̄ demſ̄rabile ⁊ diffinibile q̄ ſūt ſubta demſ̄ratiōis ⁊ diffōnis ſic ſe habēt q̄ nec ſūt idē: nec ē alteruʒ in altero: ſicͣ ps in toto. ḡ demſ̄ratio ⁊ diffō ſic ſe habebūt q̄ nō erūt ideʒ. nec erit alterū in altero: ſicͣ ps in toto. ❡ Notādū ēt q̄ id dr̄ eē ſubm alicui circa qd̄ vſaſ̄ illud: vt ferrū dr̄ ſubyci arti fabrili: q2 circa ipſuʒ vſaſ̄ talis ars: ſic ēt q2 circa diffinibile vſaſ̄ diffō: ⁊ circa demſ̄rabile demſ̄ratio. diffinibile ⁊ demſ̄rabile dicunſ̄ eē ſubta diffōni ⁊ demſ̄ratiōi. ❡ Notādū aūt q̄ ꝓcedere mō argumētatiuo ⁊ oppoſitiuo dr̄ aliqs qñ non plene determiat v̄itatē. modicū aūt eſt ſcire de diffōne quoꝝ ſit ſi ſcim⁹: q2 nō ē eoꝝ quoꝝ ē demſ̄ratio: ⁊ modicū eſt ſcire de diffōne gd ſit ex eo q̄ ſcim⁹ q̄ nō eſt demſ̄ratio: nec ps demſ̄rationis. Et q2 hec ſūt mō declarata de q̄ōnib⁹ illis. vʒ q̄rū ē diffō: ⁊ gd ē diffō. iō p̄hs ait q̄ hec vſqʒ huc oppoſita ſūt. ſ. mō oppoſitiuo ⁊ argumētatiuo dicta: nō aūt ſunt dicta tāq̄ʒ plene declarātia v̄itatē ſʒ tanq̄ʒ q̄dā argumēta ad quādā pticulā v̄itatis. ❡ Notandū ēt q̄ cū dr̄ diffō ⁊ demſ̄ratio nec ſūt idē: nec vnū eſt ps alteri⁹ itelligēdū eſt de pte ſubiectiua: nō de pte itegrali. Nam diffō eſt ps itegralis demſ̄ratiōis cū ſit demſ̄ratiōis mediū vel ꝑncipiuʒ: non tamen eſt pars ſubiectiua demōſtrationis: q2 non eſt demonſtratio neqʒ de ea predicatur demonſtratio.

IPſius aūt qd̄ gd eſt vtrū ſillogiſm⁹ ſit: aut eſt demōſtratio: aut nō eſt ſicut nunc ratio ſuppoſuit.

❡ Poſtq̄ʒ p̄hs executus ē de q̄ōne q̄rta. vʒ. quorum ſit diffinitio. ⁊ tertia. vʒ. gd ſit diffō. Hic vt dicebatur exequiſ̄ de q̄ōne ſcd̄a. vʒ. qs eſt modus itroductionis diffōnis. vtrū itroducaſ̄ .ſ. via ſillogiſtica. Circa quod duo facit: q2 ꝑ ꝯtinuat ſe ad q̄ōnē ſcd̄aʒ ⁊ ad q̄ōnē ꝑmaʒ. 2° exequiſ̄ de q̄ōne. 2ͣ ibi. (Sill's gdeʒ). Dicit ḡ. (Ipſius aūt qd̄ gd eſt vtrū ſit ſillus) .i. vtruʒ via ſillogiſtica introducaſ̄: qd̄ q̄rebat qd̄ ſcd̄a (aut) ipſius (eſt demſ̄ratio) qd̄ q̄rebat qd̄ ꝑma (aut nō ē) demſ̄ratio ipſius qd̄ gd eſt (ſicut rō) ſupius hita (ſupponit). Supponebat. n. q̄dā rō ſupi⁹ q̄ qd̄ gd eſt i demſ̄ratiōe ſupponiſ̄. nō aūt p demſ̄ratioeʒ ꝓbaſ̄. ⁊ q2 ſic eſt q̄lr ſup. hec ſe habēt. exeqͥſ̄ arguēdo ⁊ opponēdo ⁊ adducēdo argumēta: q̄ nec via ſillogiſtica pōt itroduci: vel oñdi q̄ gd eſt qd̄ q̄rebat qd̄ ſcd̄a. Nec pōt ēt qd̄ gd eſt demſ̄rari: nec hēri p demſ̄rationē: qd̄ q̄rebat qd̄ ꝑma. ❡ Notādū aūt q̄ qd̄ ſcd̄a eſt. vtꝝ via ſillogiſtica poſſit itroduci diffō. Qd̄ aūt ꝑma eſt ſpālr vtꝝ diffō demſ̄reſ̄. Cū ḡ ſill's ſit cōioꝛ q̄ʒ demſ̄ratio: q2 oīs demſ̄ratio eſt ſillus ⁊ nō ecōuerſo. qd̄ ſcd̄a ē gn̄alioꝛ q̄ʒ p̄ria. Cū ḡ ait vtꝝ ipſi⁹ qd̄ quid eſt ſit ſillus aut demſ̄ratio. duplr pōt exponi. vno mō q̄ ꝯtinuet ſe ad q̄ōnē ſcd̄am tm̄: que loquiſ̄ gn̄alr de ſillo: ſiue ſit demſ̄ratio: ſiue non. Alio modo pōt exponi q̄ continuet ſe ad vtrāqʒ q̄ōnē ad ꝑmā ⁊ ſcd̄am: vt in littera tactum eſt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sillogiſmus quideʒ enim aliquid de aliquo demonſtrat per medium.

❡ Exeqͥſ̄ de q̄ōne ſcd̄a oñdēs q̄ p ſilluʒ n̄ pōt itroduci .i. oñdi diffō. ❡ Propter qd̄ ſciēdū q̄ ſillus ſimplr ⁊ abſolute ſūptus nō pōt oñdere diffōnē. Si ḡ diffō pōt oñdi p ſilluʒ oʒ q̄ accipiaſ̄ nō ſill's q̄libet: ſed ſill's debit⁹ ⁊ ordinat⁹ ad talē mām. Videſ̄. n. triplex ſill's hr̄e magnā apparētiā q̄ pōt nos itroducere i diffōnē. ⁊ q̄ poſſit ꝯcludere hāc eſſe diffōnē huius diffiniti. Vn⁹ ē ſill's reduplicatiu⁹. Nā ſi. a. cū hac reduplicatione i eo qd̄ gd ē: ⁊ cū hac reduplicatiōe ꝯuerſim ꝑdicaſ̄ de. b. ⁊ b. cū eiſdē reduplicationib⁹ ꝑdicetur de. c. ꝯñs eſt q̄. a: cū eiſdē reduplicatiōib⁹ ꝑdicaſ̄ de. c. Si ḡ fiat talis ſill's. a. in eo qd̄ gd eſt. ⁊ ꝯuerſiʒ ꝑdicaſ̄ d. b. ⁊ b. in eo qd̄ gd ꝯuerſiʒ ꝑdicaſ̄ de. c. ꝯcludeſ̄ q̄. a. in eo qd̄ quid ⁊ ꝯuerſim ꝑdiceſ̄ de. c. ſʒ id qd̄ ꝯuerſiʒ: ⁊ in eo qd̄ gd ꝑdicaſ̄ de aliquo eſt diffō eius. ḡ concluſuʒ eſt q̄. a. ſit diffinitio ipſius. c. Per talem ḡ silluʒ reduplicatiuū videtur q̄ poſſit ꝯcludi q̄ hec ſit diffinitio huius diffiniti. Scd̄us ſill's qui etiā videſ̄ hoc ꝯcludere ē ſill's diuiſiuus q̄ quō fiat in ſequētib⁹ apparebit. Terti⁹ ſill's qui videſ̄ ēt h̄ poſſe facere ē ſill's diffinitiuus cuiuſmodi ē ſill's accipiēs diffinitionē diffōnis. Volēs ḡ p̄hs ꝓbare q̄ nllo mō p ſilluʒ pōt concludi qd̄ quid eſt. nec ꝓbari q̄ hec ſit diffō huius: tria facit. q2 primo oñdit q̄ hoc non pōt fieri per ſillm reduplicatiuū. 2° q̄ nō p ſillm diuiſiuū. 3° q̄ non p ſillm diffinitiuū. ſcd̄a ibi (At v̄o neqʒ p diuiſionē) tertia ibi (Sed verū ſit demſ̄rabile) Circa ꝑmū tria facit. q2 ꝑ oñdit cui⁹ ꝯditiōis ſit ſillus: 2° declarat q̄ ꝯditiōes reqͥrunſ̄ ad diffinitionē. 3° ex his q̄ dixerat ꝓbat itentum. vʒ. qd̄ gd eſt. in eo qd̄ gd eſt nō poſſit p ſillm reduplicatiuū ꝯcludi. ſcd̄a ibi. (Sed qd̄ gd eſt.) tertia ibi. (Si. n. ipſi. c.) Dicit ergo. (Sillus gdē. vel ſillus aūt demſ̄rat aligd de aliquo p mediū). q. d. q̄ hec eſt ꝯditio ſilli accipe aliqd̄ mediū. ⁊ per illud mediū demſ̄rare aligd .i. aliquā maiorē extremitateʒ de aliquo .i. de minori. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sed quod quid eſt ꝓpriū gdem ⁊ in eo qd̄ quid eſt ꝑdicaſ̄. Hec autē neceſſe eſt conuerti.

❡ Oſtēdit q̄ ſunt ꝯditiōes diffinitiōis ⁊ oñdit q̄ due ſunt dicēs (Sʒ qd̄ gd eſt ꝓpriū quidē eſt) .i. hec ē vna ꝯditio ipſius qd̄ quid ē .i. ipſi⁹ diffinitionis q̄ ſit gd ꝓpriū (⁊ i eo qd̄ gd eſt ꝑdicaſ̄) .i. hec ē ſcd̄a ꝯditio ipſi⁹ qd̄ gd eſt .i. ipſi⁹ diffinitionis q̄ ꝑdiceſ̄ in eo qd̄ gd. Et ſubdit (hec aūt) .i. diffinitio q̄ dicit qd̄ gd eſt (neceſſe eſt ꝯuerti) .i. nccē ē q̄ ſit ꝯuertibilis cū ſuo diffinito. hec vr̄ eſſe tertia conditio. ſed hoc ē facere cū ꝑma. idē eſt. n. eē ꝓpuʒ ⁊ eē ꝯuertibile. i. ꝑdicari ꝯuertibilr. ❡ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ſit idē eē ꝓpū. ⁊ eē ꝯuertibile. ⁊ vr̄ q̄ nō. q2 vltia dr̄ia ꝯuertiſ̄ cū ſua ſpecie. Si. n. aīal hn̄s pedes hr̄ diuidereſ̄ p ſuas dr̄ias tot eēnt dr̄ie aīalis habētis pedes quot eēnt aīalia hn̄tia pedes. vel quot eēnt ſpēs ꝯtente ſub tali genera. ⁊ tm̄ dr̄ia nō eſt gd ꝓpriū. P̄ poſſet aliqd̄ accñs ꝯuerti cū ſuo ſubo. ⁊ tm̄ differt ꝓpriū ⁊ accñs. Dicēdū q̄ loq̄ndo de ꝓpo qd̄ ꝯuenit oī ⁊ ſoli ⁊ ſemp poſſum⁹ diſtinguere triplex ꝓpriū vʒ. diffinitionē. dr̄iam ꝓpriā. ⁊ p ſe paſſionem. Diffinitio enim eſt gd ꝓpriū dicēs totū eſſentialiter p modū totius Dr̄ia ꝓpria eſt quid ꝓpriū non ſignificans totū. ſed ꝑdicans de toto eſſentialiter p modū partis vt p modum forme. Diciſ̄. n. dr̄ia ꝑdicari eſſentialr. q2 lʒ habeat quendaʒ modū qualem. q2 ꝑdicaſ̄ denoīatiue ſm rē. tm̄ dicit gd. Per ſe aūt paſſio eſt gd ꝓpriū nō dicens eſſentiā rei. ſed emanans ex ꝓprys ꝑncipys rei. Accidens iſepabile nullo mō eſt quoddā ꝓpriū. q2 nec dicit ꝓpriā eſſentiam rei. nec emanat ex ꝓprys ꝑncipys rei. q2 non emanat ex ꝑncipys ſpeciei q̄ ſunt ꝓpa ꝑncipia rei. ſed emanat ex ꝑncipys iduidui. Qd̄ vero obyciatur q̄ tale accñs iſeparabile pōt eē ꝯuertibile. dici dʒ q̄ hoc erit p accñs q̄ tale accñs ꝯuertaſ̄. Nō eni eſt hoc p ſe q̄ aligd nō dicēs ꝓpriā eēn-

tiā rei vel nō fluens ex ꝓpriis ꝓncipiis eſſentia rei cōuertaṫ cū ipſa re. gcqd ğ eſt ꝓpriū per ſe cōuertibile cū re eſt ꝓpriū ipſius rei. Sꝫ ꝓpriū dr̄ multipl'r: vel qꝛ eſt ꝓpā diffinitio. vel qꝛ eſt ꝓpā dr̄ia. vel qꝛ eſt ꝓpā paſſio. eſſe ğ ꝓpriū: ꝛ eſſe ꝑ ſe ↄuertibile vnā ꝛ eādē ↄditionē dicūt. Hoc ğ qđ addiṫ ꝙ neceſſe eſt hoc ↄuerti nō eſt tertia conditio differens a ↄditiōibus aliis. ſed eſt gd expoſitiuū ꝛ manifeſtatiuū ꝓme cōditiōis. Si. n. diffō eſt gd ꝓpriū ipſi' diffiniti oꝫ ꝙ cōuertaṫ cū ipſo. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Si eni ipſi. c. a. ꝓpriū eſt: manifeſtuꝫ eſt ꝙ ꝛ ipſius. b. ꝛ ipſius. c. quare oīa ſunt adinuicem.

ℂ Ex his que dixerat ꝓbat intētū. vꝫ. ꝙ ꝑ ſill'm reduplicatiuū nō pōt ꝓbari qđ gd eſt in eo qđ gd eſt. Circa qđ duo facit: qꝛ ꝑ facit qđ dictū eſt: ꝙ nō poſſit hoc fieri: ducendo ad icōueniens volētes hoc facere. i. volētes hoc mō quod gd eſt ꝑ ſill'm concludere. 2° qđ dixerat declarat in terminis ibi (Et oīno ſi eſt monſtrare). Circa pmū q̄ttuor facit qꝛ pmo oſtendit gd reqraṫ in ſill'o reduplicatiuo ex pma ↄditione diffōnis. vꝫ: qꝛ diffō eſt aliqd ꝓpriuꝫ ꝛ ꝑdicatur ↄuerſim. 2° declarat gd requiraṫ in tali ſill'o ex ↄditione ſcda. vꝫ. ꝙ diffinitio ꝑdicaṫ in eo qđ gd eſt. 3° ꝓbat ꝙ non obſeruatis illis ↄditionibus ſill's nō poterit ↄcludere qđ quid eſt in eo qđ gd eſt. 4° ꝛ vltimo ex his que dixerat ducit ad iconueniēs volētes ↄcludere qđ gd eſt in eo qđ gd eſt ꝑ ſillum reduplicatiuū: aſſerēs hoc nō poſſe fieri ſine petitione principij. ſcda ibi. (At vero ſi. a.) tertia ibi. (Si vero aliqs.) q̄rta ibi. (Si igitur qđ gd eſt.) Dicit ğ. (Si enīꝫ ipſi. c.) i. ſi ipſi diffinito (eſt ꝓpriū. a.) i. diffō (manifeſtū eſt ꝙ ipſi. b.) i. e ipſi diffinito ſu. erit gd ꝓpriū (ꝛ hoc) i. ipſum. b. ſiue ipſuꝫ mediuꝫ (c) i. ipſi diffinito ſup. erit gd mediū (quare oīa ſunt adinuicē) i. oīa ſūt adinuicēꝫ ↄuertibilia. ꝛ oīa ſūt ꝓpā. q. d. ex hac ↄditiōe pma ipſius diffōnis. vꝫ. ꝙ diffō eſt gd ꝓpriū ꝛ gd ↄuertibile cūꝫ ipſo diffinito mediū acceptū ad ꝓbādū diffōnē de diffinito oꝫ eē gd ꝓpriū ꝛ gd ↄuertibile cū vtroqꝫ extremoꝝ. Si ğ. a. i. maior extremitas q̄ poniṫ eē diffō. dꝫ ꝓbari de. c. i. de minori extremitate q̄ poniṫ eē ipſū diffinitū ꝑ mediū qđ eſt. b. oꝫ ipſuꝫ. b. ſiue ipſuꝫ mediū eē gd ꝓpriū: ꝛ gd conuertibile cū. a. ꝛ cū. c. i. cū diffōne ꝛ diffinito. oīa ğ erūt ad inuicē ↄuertibilia. ℂ Dubitaret forte aliqs vtruꝫ ſequaṫ hec ↄña ꝙ ſi mediū ē ꝓpriū ꝛ ↄuertiṫ cū vtraqꝫ extremitate: ꝙ oīa ↄuertāṫ. ℂ Dōꝫ ꝙ ↄuerti ꝛ cū aliq̄ nihil ē aliud q̄ꝫ eē eq̄le illi. Que eni ſe adinuicē nō excedūt illa ſūt ↄuertibilia ꝛ eq̄lia. Sꝫ ↄſtat ꝙ q̄ vni ꝛ eidē ſūt eq̄lia iter ſe ſūt eq̄lia. Cū ğ idē ſit eē ↄuertibile ꝛ eq̄le q̄ vni ꝛ eidēꝫ ſūt ↄuertibilia: iter ſe ſūt ↄuertibilia. Si ğ mediū ē ꝓpriū ꝛ ↄuertiṫ cū vtraqꝫ extremitate. neċe eſt vtranqꝫ extremitatē adinuicē ↄuerti. oīa ğ erūt adinuicē ↄuertibilia. ℂ Ulteri' forte dubitaret aliqs: qꝛ nō videṫ adhuc tenere ↄña ꝓbi: ſꝫ videṫ ecōtrario ſe hr̄e. Nō eni ph's ſupponendo ꝙ mediū ↄuertaṫ cū vtraqꝫ extremitate arguit ex hoc ꝙ extremitates ↄuertanṫ: ſed ecōtrario ſupponēdo ꝙ extremitates ↄuertanṫ ꝛ habeāt ſe adinuicē: ſicˀ ꝓpriū ad id cui' ē ꝓpriū. arguit ꝙ oporteat mediū ↄuerti ꝛ ꝙ oīa ſūt adinuicē ↄuertibilia. iō forte dubitaret aliqs vṙ̄ ſeqtur hec ↄña. ℂ Dōm ꝙ diffinitio cum ꝑdicaṫ de diffinito vl'r ꝛ affirmatiue nō pōt verificari de eo niſi ꝑ pmaꝫ figurā. In ſola aūt pma figura pōt ↄcludi vl'is affirmatiua. In pma aūt figura qñcūqꝫ extremitates ↄuertunṫ inter ſe. neċe ē cōuerti mediū cū vtraqꝫ extremitate. ꝛ neċe eſt tūc oīa eē ↄuertibilia: vt ſi. a. ꝓbaṫ de. c ꝑ mediū. b. in pma figura. ꝛ. a. ꝛ c. ſunt ↄuertibilia. neċe ē. b. ↄuerti cū vtroqꝫ eoꝝ. In ſill'o eni vl'i affirmatiuo: ſi extremitates cōuertunṫ neċe ē oīa ↄuertibilia eē. Nā gcqd eſt iter ↄuertibilia oꝫ ꝙ ſit ↄuertibile: qꝛ gcqd ſubijciṫ vl'r vni ↄuertibilium. ſubijciṫ vl'r ꝛ alteri. ſic etiā gcqd ꝑdicaṫ de vno cōuertibiliuꝫ ꝑdicaṫ de altero. Cum ğ mediū i pma figura ſit ſillus affirmatiuus vl'is cuiuſmodi dꝫ eſſe ſillus ↄcludēs diffōnē: mediū ſubijciṫ vl'r maiori extremitati: ꝛ predicaṫ vl'r de minori. ſi extremitates ſunt cōuertibiles oꝫ ꝙ mediū ſit tale ꝙ poſſit vl'r ſubijci ꝛ vl'r predicari de q̄libet extremitate. ſed qđ ſubijciṫ vl'r ꝛ ꝑdicaṫ de aliquo eſt ↄuertibile cum illo. Erit ğ medium ↄuertibile cūꝫ q̄libet extremitate: ꝓpṫ qđ oīa erūt ↄuertibilia. Ex hac ğ ↄditione: qꝛ diffō ꝑdicaṫ vt ꝓpriū: ꝛ vt gd ↄuertibile cū diffinito. ſeqṫ q' ſi poſſit ↄcludi diffō vl'r de ſuo diffinito: niſi mediū ēt accipiaṫ ꝓpriū ꝛ ↄuertibile: ꝛ niſi oīa ſint ↄuertibilia. ℂ Deide cū dicit.

ℂ At vero ꝛ ſi. a. in eo qđ quid eſt in omni. b. ꝛ vl'r. b. de omni. c. qđ gd eſt dr̄. Neceſſe eſt ꝛ. a. in eo qđ quid eſt de. c. dici.

ℂ Oſtēdit gd requiraṫ in ſill'o reduplicatiuo ex ſcda cōditione diffōnis. vꝫ. ꝙ diffō ꝑdicaṫ in eo qđ gd. naꝫ ſicut qꝛ diffinitio predicatur vt ꝓpriū ꝛ conuerſim nō poteſt hoc modo concludi de diffinito: niſi mediuꝫ cōuertatur cum vtraqꝫ extremitate. ꝛ niſi oīa ſint cōuertibilia. ſic qꝛ diffinitio ꝑdicaṫ in eo qđ gd nō poterit concludi de diffinito. vꝫ. in eo qđ quid. niſi in vtraqꝫ extremitate. ſiue in vtraqꝫ ꝑmiſſarum accipiaṫ hec reduplicatio in eo qđ gd. Jō ait (at vero ſi. a.) i. maior extremitas (in eo qđ gd ē i oī. b.) i. in oī medio (ꝛ. b. vl'r) i. mediū (dr̄ in eo qđ ē de oī. c.) i. de oī minori extremitate (neceſſe eſt) igitur hoc gdem (ꝛ. a. in eo qđ gd ē de. c. dici) q. d. ꝙ nō pt. a. i. maior extremitas. ſiue diffinitio ↄcludi de. c. i. de minori extremitate ſiue de diffinito in eo qđ gd ē. niſi accipiaṫ in vtraqꝫ ꝑmiſſarū hec reduplicatio i eo qđ gd ē. ℂ Deide cuꝫ dicit.

ℂ Si vero nō aliquis ſic accipiet duplicāōs: non neceſſe erit. a. de. c. ꝑdicari in eo quod gd eſt. Si aūt. a. quidem de. b. in eo qđ quid ē non de quibuſcūqꝫ autēꝫ ipſum. c. b. in eo qđ quid eſt. ipſum autēꝫ qđ gd eſt vtrūqꝫ hoc habebit. erit ergo ꝛ. b. ipſius. c. quod quid eſt.

ℂ Oſtēdit ꝙ nō obſeruatis his ↄditiōib' ꝛ nō accepta tali reduplicatione i vtraqꝫ ꝑmiſſarū ꝙ nō fiet ↄcl'o in eo qđ gd. iō ait ꝙ (ſi vero aliqs nō accipit ſic reduplicāōs) maiorem extremitatē de medio. vel nō ſic reduplicāōs maiorē ꝓpoſitionē (nō neceſſe eſt. a. ꝑdicari de. c. i eo qđ gd ē.) Et ſubdit ꝙ (neqꝫ de qbus. c. gdē. b. in eo qđ quid eſt) i. ſi nō accipit. b. c. i. minorē in eo qđ gd ē. ſup. nō erit ↄcl'o in eo qđ gd eſt. Ad hoc ğ ꝙ ſit ↄcl'o i eo qđ gd ē. oꝫ vtrāqꝫ ꝑmiſſarū eē in eo qđ gd. Jō ſubdit ꝙ (ipm aūt qđ quid eſt hēbit vtrāqꝫ) ſup. ꝑmiſſaruꝫ. ꝛ ſeqṫ in lr̄a (erit itaqꝫ. b. de. c. in eo qđ gd ē) q. d. ſi dꝫ eē ↄcl'o in eo qđ gd ē. nō ſolum maior. vt. a. b. ſed ēt mior. ſ. b. c. erit i eo qđ quid ē. ℂ Notādū aūt ꝙ aliđ ē ↄcludere quid ꝛ aliud ē ↄcludere quid in eo qđ quid. vel qđ idē eſt aliud eſt cōcludere diffinitionem. ꝛ aliud eſt ↄcludere diffinitionem in eo ꝙ diffinitio: Pōt. n. ↄtingere ꝙ cōcludaṫ aliqua diffinitio de aliquo: nō tn̄ concludeṫ vt diffinitio eius ſiue in eo q' diffinitio. niſi in vtraqꝫ ꝑmiſſaꝝ recipiatur hec reduplicatio expreſſe. vꝫ. in eo quod gd. vel i eo q' diffinitio. vt ſi aīal bipes eſt diffō hoīs. ꝛ fiat talis ſillus. oīs hō eſt aīal bipes. omne riſibile eſt homo. ergo omne riſibile eſt animal bipes. hoc aīal bipes quod poſitum eſt eſſe quedam diffinitio concluditur de riſibili. ſꝫ nō in eo ꝙ diffinitio. nō ē. n. ei' diffinitio. qꝛ in ꝑmiſſis nō fuit accepta hec reduplicatio in eo ꝙ diffinitio. ꝛ ſi fuiſſet accepta fuiſſꝫ falſa. immo dato ꝙ

aial bipes eēt diffō riſibilis. nō poſſet ɔcludi de eo tanq̄ꝫ diffō eiꝰ: niſi i vtraqꝫ pmiſſarū: vt dicebaṫ accipeṫ expꝛeſſe hec reduplicatio. Sic ḡ fiat talis ſill's. a. pdicaṫ de oī. b. in eo q̄ diffō: ꝛ. b. de oī. c. in eo q̄ diffō. ḡ. a. de oī. c. i eo q̄ diffinitio. ¶ Notādū ēt q̄ i eo qđ qd pōt ſumi vel large. vel ꝓprie. Large qdē. oē pdicatū ſubſtāle pdicaṫ in eo qđ qd: ꝛ ſi accipiēdo in eo qđ qd. nō ſufficit hec reduplicatio ſola ad ɔcludēdū diffōnē de diffinito. qꝛ nō oē pdicatū ſubſtāle eſt diffō. ſic ḡ accipiēdo in eo qđ qd. oꝫ ſil' cū hac ɔditione addere ɔditiōē alia. vꝫ. ɔuerſiꝫ. naꝫ ḡ eq̄ qd pdicaṫ ɔuerſim. ꝛ in eo quod qd eſt diffō. genus enim lꝫ pdiceṫ in eo quod qd nō pdicaṫ ɔuerſim. dr̄ia aūt ꝛ ſi pōt pdicari ɔuerſiꝫ. nō pdicaṫ in eo qđ qd. Sola ḡ diffō hꝫ has duas ɔditiones. 2ᵒmo pt accipi in eo qđ qd qđ dicit totā q̄ditatem rei: ꝛ ſic ſola diffō pdicaṫ i eo qđ qd de ſpē. Alia aūt pdicata ſubſtātialia cuiuſmodi ſūt genꝰ p ſe: vel dr̄ia p ſe. dicuntur nō dicere totā q̄ditatē: qꝛ nō dicūt eā p modū totius. Inde ē ḡ q̄ phs ſupra ad ɔcludendū diffōnē de diffinito ſuſtētatus eſt ſup duabꝰ reduplicatiōibꝰ. vꝫ. ſup eo qđ qd ē. ꝛ ſup ꝓpriū: ſiue ſup ɔuerſiꝫ: qꝛ ſi accipiaṫ qđ qd large nō ſufficit ad ɔcludendū diffōnē: niſi ſupaddaṫ ibi ɔuerſim. Dic aūt viſus eſt ſuſtētari ſolū ſup qđ qd ē: qꝛ ſi accipiaṫ qđ qd eſt: vt dicit totā q̄ditatē: ꝛ vt dicit ipſaꝫ diffōnē ſufficit hec ſola reduplicatio. Suffic. n. q̄. a. pdicaṫ de. b. i eo qđ qd eſt: ſiue in eo q̄ diffinitio. ꝛ. b. de. c. in eo qđ qd. i. in eo q̄ diffinitio. ad hoc q̄. a. ɔcludaṫ pdicari de. c. in eo q̄ diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igiṫ quid eſt ꝛ qđ qd erat eſſe vtraqꝫ hīt in medio: erit prius qđ quid erat eſſe.

¶ Ex his que dixerat ducit ad icōueniēs volēs ɔcludere qđ qd eſt in eo qđ qd eſt p ſill'm reduplicatiuū. d. (ſi ḡ qđ qd eſt). i. diffinitio. ſu. ſm̄ q̄ hꝰ dꝫ ɔcludi de diffinito (ꝛ qđ qd erat eē vtraqꝫ habent). q. d. q̄ nō pt ɔcludi qđ qd ē. i. diffinitio ſꝫ q̄ huiꝰ: niſi vtraqꝫ pmiſſaruꝫ habeat hanc reduplicationē qđ qd erat eſſe. In vtraqꝫ ḡ pmiſſarū accipieṫ hec reduplicatio in eo qđ qd. ſiue in eo q̄ diffō: ꝛ qꝛ ſic eſt (in medio erit prius qđ qd erat eſſe). i. ſupponitur qđ dꝫ ꝓbari. ipſuꝫ eni mediū prius ſūptū erat ipſuꝫ qđ qd eſt. ꝓbabiṫ ḡ qđ qd eſt p qđ qd eſt: ꝛ ſic erit ideꝫ p idē petitio pncipij. ¶ Dubitaret forte aliquis vtꝝ reduplicatio poſſit eſſe ipſiꝰ mediꝫ. ꝛ videṫ q̄ ſic p phm h' dicētem qđ qd ē. i. reduplicatio erit in medio. i. erit ipſiꝰ mediꝫ. ¶ In ɔ̄riuꝫ eſt aūt idē phs in lib. poꝝ in ca. reduplicatiuū autem. vbi vult q̄ reduplicatio ſit ipſius maioris extremitatis: non mediꝫ. ¶ Dōm q̄ cum q̄riṫ cuiꝰ ſit reduplicatio. hoc dcm̄ pōt hr̄e duplicē itellectū. vel cuius ſit tanq̄ꝫ eius qđ reduplicaṫ. vel cuius ſit tanq̄ꝫ eius cuius ſit ɔ̄ditio. Prio mō reduplicatio eſt ſubi: qꝛ ſemp reduplicaṫ ipſuꝫ ſubꝫ. Naꝫ ſi dicaṫ q̄ iuſticia ſit bona: qm̄ bonum: ita q̄ reduplicetur ipſuꝫ pdicatū erit falſuꝫ ꝛ nō intelligibile. Reduplicaṫ ḡ ſemp ipſum ſubm. attn̄ reduplicatio ē ɔditio pdicati. Reduplicatio ḡ nūq̄ꝫ eſt ɔditio mediꝫ put medium poniṫ in ſubto: qꝛ nunq̄ꝫ eſt ɔditio ſubti: ſed pdicati. pōt tn̄ eſſe ipſius mediꝫ poſiti in ſubto. nō tanq̄ꝫ eius cuius eſt ɔditio: ſꝫ tanq̄ꝫ eius qđ replicaṫ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q̄re reduplicatio ſit ipſius ſubiecti tanq̄ꝫ eius qđ reduplicaṫ. nō tn̄ ſit ɔditio ſubiecti: ſed pdicati. ¶ Dōm q̄ reduplicatio dicit quēdā modū īherētie. dicit enim inherētiā pciſam. hoc. n. mō triāgulus hꝫ tres in eo q̄ triāgulus: qꝛ hr̄e tres ineſt triāgulo pciſe: qꝛ cuicūqꝫ ineſt hoc eſt p triāguꝫ. De ipſa ḡ īherētia poſſet eē duplex q̄ſtio. vna cuius ſit ɔditio: ꝛ tūc ē plana reſpōſio. certū ē eni q̄ ē ɔditio pdicati reduplicatio. pdicatū. n. ieſt nō ſubꝫ. Si ḡ īherētia ē ɔ̄ditio: pdicatio q̄ dicit quēdā ſpālē modū īherētie erit ēt ɔ̄ditio pdicati: qꝛ cuius ɔditio eſt res eiꝰ ɔditio eſt ꝛ modus rei: ꝛ ſic loquendo de reduplicatiōe: vel de īherentia dr̄ eſſe maioris extremitatis q̄ hꝫ rōnē pdicati: nō mediꝫ: qꝛ reſpectu eius hꝫ rōnē ſubti. Alio mō pōt eē qđ de ipſa īherētia ꝛ nō cuius ſit ɔditio: ſꝫ a q̄ depēdet: ꝛ i q̄ hēat eſſe eius cā. ꝛ ſic īherētia vl' reduplicatio q̄ dic̄ quēdā modū inherētie eſt ipſiꝰ ſubti nō pdicati: lꝫ. n. ipſū pdicatū īhereat: cā tn̄ ipſiꝰ īherētie nō eſt in pdicato: ſꝫ in ſubo. hēre. n. tres ieſt ipſi triāgulo. cā tn̄ ipſiꝰ īherētie nō ē in ipſo hr̄e tres ſꝫ in ipſo triāgulo. Semp eni in ſubto eſt q̄rēda cā coꝝ q̄ ſūt in ſubo. In illo eni eſt q̄rēda cā alicuiꝰ in quo hꝫ eē illud. Cū ḡ ipſū pdicatū inſit ipſi ſubo: nō ſubm pdicato. cā huius inherētie q̄rēda ē i ſubo nō in pdicato. Semp. n. ſubꝫ itelligiṫ tanq̄ꝫ fundamētū: ꝛ alia tāq̄ꝫ aduenientia ſibi. accipiēdo aduenientia large: ſiue aduenīāt accn̄taliṫ: ſiue ſubālr. Cauſa aūt aduenientie ſiue aduētus accipiēda eſt nō in eo qđ aduenit: ſꝫ in eo cui aduenit. Nō eni querēda eſt cā i febre q̄re iſti aduenerit: ſꝫ in febricitāte: vt ſi ſit talis cauſa repletio: nō erit ꝓprie febris repleta: ſꝫ febricitās: niſi forte tale eſſet adueniēs q̄ eſſet p ſe exiſtens: ſicut locatū venit ad locū. tale. n. adueniēs hꝫ in ſeipſo cāꝫ ſui aduentus. Sꝫ id qđ nō eſt p ſe exñs. ſed itelligiṫ eē i alio: ſicut pdicata ſunt in ſubiecto. ſic in ipſo ſubiecto q̄renda eſt cā talis inherētie. Sm̄ ḡ hunc modū logṫ phs i poſtibꝰ q̄ dicere iuſticiā eē bonū qm̄ bonū eſt falſū ꝛ nō itelligibile. Nā nō ē querēda cā in ipſo bono q̄re pdiceṫ de iuſticia: ſꝫ i ipſa iuſtitia eſt q̄renda cā q̄re ſubijciaṫ bono. Illud vero qđ reduplicaṫ deſignat in ſe hr̄e cāꝫ inherētie. ꝛ iō ſp reduplicaṫ ſubm. vt triangulus hꝫ tres i eo q̄ triāgulus. Sed reduplicatio lꝫ hēat cām in ſubo. ꝛ lꝫ reduplicetur ſubm eſt tn̄ cū ſit q̄dā iherētia ɔditio pdicati. Ex quo eſt diligenter aduertēdum q̄ ſi hn̄ ordinate fiat reduplicatio dꝫ reduplicari ſubm: ſꝫ dꝫ poni reduplicatio ex pte pdicati vt in exemplo pallegato triangulus ſe tenet ex pte ſubiecti ſed hr̄e tres in eo q̄ triangulus totū hoc ſe tenet ex pte pdicati. put ḡ reduplicatur ſubm: datur itelligi q̄ in ipſo ſit reduplicationis cā. ſꝫ put reduplicatio ſe tenet ex parte pdicati: datur itelligi q̄ ſit eiꝰ ɔditio. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtꝝ aliq̄n poſſit reduplicari ipm pdicatum. ꝛ vr̄ q̄ nō. p textū phi ſupra allegatū. vꝫ. q̄ dicere iuſticiā eſſe bonū qm̄ bonū eſt falſuꝫ. ꝛ nō ē itelligibile. ¶ In ɔ̄riū ē qꝛ diximus q̄ diffinitio i eo q̄ diffinitio pdicaṫ. ꝛ qđ qd ē in eo q̄ qđ qd eſt pdicaṫ. ḡ ipſū pdicatū. vꝫ qđ qd ē hic reduplicaṫ. ꝛ dr̄ pdicari in eo qđ qd eſt. ¶ Dōm q̄ ſi illud qđ reduplicatur. vt patuit dicit id i quo eſt cauſa reduplicationis nunq̄ꝫ reduplicabiṫ pdicatum ſed ſubm. qꝛ vt dicebaṫ lꝫ predicatuꝫ inſit. cā tn̄ inherentie querēda eſt in ſubiecto. ꝛ qđ dr̄ qꝛ qđ qd eſt in eo quod qd eſt pdicatur. ꝛ diffinitio in eo q̄ diffinitio predicatur. dici pōt q̄ in hac oratiōe ipſa diffinitio q̄ dr̄ eſſe pdicatum induit rationeꝫ ſubiecti. Nam ſicut cū dicimus triangulus. in eo q̄ triangulus hꝫ tres eſt ſenſus. q̄ ipſi triangulo tanq̄ꝫ ſubiecto cōpetit hec paſſio hr̄e tres ſm̄ ſe. ſic cum dicimꝰ diffinitio pdicaṫ in eo q̄ diffinitio eſt ſenſus. q̄ ipſi diffinitioni cōpetit hec ꝓprietas q̄ eſt pdicari de diffinito ſm̄ ſe. Sꝫ hec ſolutio eſt ad hoieꝫ. ¶ Et iō dicendū eſt alr ꝛ melius q̄ nunq̄ꝫ pdicatuꝫ reduplicatur ſm̄ ſe. vnde nec eſt verum dicere q̄ hō eſt aial in eo q̄ aial. nec ē veꝝ dicere q̄ aial pdicaṫ de hoie in eo q̄ aial. Idē eſt. n. dicere vnū q̄ aliud ḡ ſi diffinitio in eo q̄ diffinitio pdiceṫ. ipm pdicatū reduplicareṫ. Cum ergo dr̄ q̄ diffiᵒ pdicaṫ de diffinito in eo q̄ diffinitio equiuocatur ibi in diffinitione. Nam ſi nō eſſet ibi equocatio falſum eſſet quod diciṫ. Unde ſi accipiatur talis reduplicatio modo nō equoco ſtatim apparebit falſitas in dicto: vt ſi diceret aial bipes pdicaṫ de hoie in eo

ꝙ aial bipes falſa eēt locutio. Nō eſt.n.q̄rēda cā q̄re aial
bipes p̄dicet̄ de hoie in aiali bipede: ſʒ in hoie. ē eni falſū
⁊ nō itelligibile ꝙ hō ſit aial bipes in eo ꝙ aial bipes: ſed
in eo ꝙ hō. Sʒ ſi dicat̄ ꝙ aial bipes p̄dicat̄ ð hoie in eo ꝙ
diffō. v̄a ē locutio. g̊ cū dr̄ ꝙ diffō p̄dicat̄ ð diffinito i eo ꝙ
diffō. eq̄uocat̄ ibi i diffōne. nā cū dr̄ diffō p̄dicat̄. accipit̄
ibi diffō ꝓ re ipſa q̄ ſubycit̄ itētiōi diffōnis. nā ſic v̄ificat̄
ꝙ diffō p̄dicat̄ de diffinito: ſicꝙ genus p̄dicat̄ de ſpē: ge
nus eni nō p̄dicat̄ de ſpē ꝙ ſpēs ſit genus: ſʒ id qδ ſubyci
tur itentiōi gn̄is: vt aial p̄dicat̄ de eo qδ ſubycit̄ itētioni
ſpēi: vt de hoīe. ſic nec diffinitū eſt diffō ſʒ qδ ſubycit̄ itē
tiōi diffōnis: vt aial bipes p̄dicat̄ ð eo qδ ſubycit̄ itētioni
diffiniti: vt de hoie. ĝ cū dr̄ ꝙ diffō p̄dicat̄ de diffinito. ibi
diffō accipit̄ ꝓ eo qδ ſubycit̄ intētiōi diffōnis. ſʒ poſtea
cū ſubdit̄ i eo ꝙ diffō: ibi diffō accipit̄ ꝓ itētiōe diffōis.
aial. n. qδ ſubycit̄ itētiōi gn̄is p̄dicat̄ de hoie ſʒ hāc itētio
neʒ. i. ſʒ ꝙ gen᷒. ſic ⁊ diffō. i. id qδ ſubycit̄ itētiōi diffōnis
ſʒ intētiōeʒ diffōnis p̄dicat̄ de diffinito. eq̄uocat̄ g̊ ibi in
diffōne. niſi ergo eq̄uocet̄ in p̄dicato nunq̄ȝ reduplicabit̄
p̄dicatū. ❡ Ulteri᷒ forte dubitaret aliqs q̄re cū eq̄uocat̄
in reduplicato pōt reduplicari p̄dicatū: non aūt cū nō eq
uocat̄. ❡ Dicēdū vt dictū ē p̄dicatū ieſt: ſʒ nō ē cā ſue ihe
rētie. ſi g̊ reduplicaret̄ p̄dicatū illa reduplicatio nō poſſet
deſignare niſi duo. vel cām ihērētie: vel ſpecificationē in
herētie. ſi cāʒ ihērētie falſa eēt locutio. q2 cā ihērētie ē q̄rē
da i ſubō: nō i p̄dicato. Si āt deſignaret ſpecificationē in
herētie: tūc nō eēt qd itelligibile: q2 nō eſt qd itelligibile
ꝙ idē eodē mō ſūptū ſeipſuʒ ſpecificet. Jō ſignāter forte
logt̄ p̄hs i pōrib᷒: cū ait ꝙ dicere iuſticiā eſſe bonū. qm̄ bo
nū ē falſū ⁊ nō itelligibile. Nā ſi hec reduplicatio qm̄ bo
nuʒ ſignificat cāʒ ihērētie: tunc eſt falſuʒ qδ dr̄: q2 talis cā
nō eſt q̄rēda i bono nec i p̄dicato: ſʒ in ſubō. Si v̄o ſignifi
cet ſpecificationē inherētie. tūc nō eſt qd itelligibile. Nā
nō eſt intelligibile ꝙ idē eodē mō ſūptū ſeipſuʒ ſpecificet.
Cā g̊ inherētie accipiēda eſt i ſubō. Specificatio aūt ihe
rentie eſt ꝯditio p̄dicati: vt ſi dicat̄ triāgulus hʒ tres in eo
ꝙ triāgulus. triangulus nō ſpecificat h̄ ſeipſuʒ: ſed hec re
duplicatio eſt deſignatio cāe i ſubō: ⁊ ē ſpecificatio ihere
tie p̄dicati. p̄dicatuʒ g̊ non eq̄uoce ſūptū non pōt redupli
cari: ſed eq̄uoce ſumptū pōt: nō ꝙ nulla reduplicatio deſi
gnet cāʒ inherētie. ſʒ ſpecificationē ihērētie: vel ſpecifica
tionē modi p̄dicandi: vt ſi qs dubitat q̄lr̄ aial bipes p̄dica
tur de hoie. hoc ſpecificabit ſibi hec reduplicatio: q2 p̄edi
cat̄ in eo ꝙ diffō. diffō g̊ vt dicit intentionē ſpecificat mo
dū inherentie: vel modū p̄dicādi ei᷒ qδ ſubycit̄ intētioni
accipiēdo intētionē ihērētie large ad oē id qδ ē i alio: ſiue
ſit ſubalr̄ ſiue accn̄talr̄. ❡ Ulteri᷒ forte dubitaret aliqs
vtrū poſſet ꝯcludi qδ qd ē in eo qδ qd ē: niſi in vtraq; p̄
miſſarū accipiat̄ qδ qd in eo qδ qd eſt. ❡ Dōm ꝙ nunq̄ȝ
pōt diffō in eo ꝙ diffō ꝯcludi de diffinito niſi accipiant̄
due diffōnes ꝓp̄e ipſius diffiniti: q̄rum vna ſe hēat tanq̄ȝ
medium. reliq̄ v̄o tanq̄ȝ maior extremitas. nec hoc ſuffi
cit ꝙ accipiant̄ ſic due diffōnes ꝓp̄e: niſi ēt accipiant̄ cū
hac reduplicatione in eo ꝙ diffō: vt ſi de hoie ſint he due
ꝓp̄e diffōnes. aial bipes ⁊ aial ꝑceptibile diſcipline. ſi fie
ret ſillꝰs ſine reduplicatione ꝯcluderet̄ diffō: ſʒ nō i eo ꝙ
diffō: vt ſi diceret̄ aial bipes eſt aial ꝑceptibile. hō eſt aial
bipes. g̊ eſt aial ꝑceptibile. ꝯcludit̄ hec diffō hōis de hoie
ſed nō vt diffō: nec ꝑ iſtuʒ ſillum ſcimus ꝙ aial ꝑceptibi
le ſit diffō hois. ſed ſi accipiant̄ iſte due diffōnes cū redu
plicatione ꝯcludet̄ diffō hois ð ipō tāq̄ȝ diffō ⁊ ꝑ ſillʒ reſ
uabit̄ nobis ꝙ illa ſit diffō hois. Naʒ ſi ſic ſillogizet̄ aial
bipes eſt aial ꝑceptibile ſm ꝙ qd erat eſſe. hō eſt aial bi
pes ſm qδ qd erat eſſe. ꝯcludet̄ ſillogiſtice ꝙ hō ſit aial
⁊ imediatas. ſʒ terminos. i. diffinitiōes ꝓp̄as. ⁊ ſubdit ꝙ
ꝑceptibile ſʒ qδ qd erat eē. Si g̊ ambe diffōes tā maior
extremitas q̄ȝ mediū accipiant̄ ꝓp̄e. ⁊ vt ꝓp̄e ꝯcludāt dif
fōnē de diffinito ꝓp̄aʒ; ⁊ vt ꝓp̄aʒ. Si v̄o accipiant̄ ꝓp̄e: ſʒ
nō cū hac reduplicatiōe ꝙ ſint ꝓp̄e ꝯcludēt diffōnē ꝓp
aʒ: ſʒ n̄ vt ꝓp̄aʒ. i. ſʒ ex h̄ nō māifeſtabit̄ nob̄ ſillogiſtice
ꝙ illa diffō ſit ꝓp̄a. Triplex g̊ poſſet eē defectus in maio
ri extremitate. P̄rio ſi nō eēt diffō. vt ſi diceret̄ oē aial bi
pes eſt riſibile. hō eſt aial bipes. ergo ⁊c̄. hic nullo mō ꝯclu
dit̄ diffō de diffinito. 2° nō pōt eſſe talis defectus ſi acci
pet̄ talis diffō nō ꝓp̄a: vtputa ſi acciperet̄ diffō aialis. vt ſi
diceret̄ aial bipes eſt ſuba aiata ſenſibilis. hō eſt aial bi
pes. g̊ ⁊c̄. hic ꝯcludit̄ diffō de diffinito. ſed q2 nō fuit acce
pta diffō ꝓp̄a nō fuit ꝯclo ꝓp̄a. 3° mō poſſet eē defect᷒ ſi
accipet̄ diffō ꝓp̄a: ſed nō cū hac reduplicatiōe vt ꝓp̄a: ⁊
tunc vt patuit: lʒ poſſit ꝯcludi diffō ꝓp̄a. nō tn̄ ꝯcludere
tur: vt ꝓpria: nec oſtēderet̄ ꝑ hō ſillūʒ ꝙ eēt ꝓp̄a. Et ſicut
triplex poteſt eſſe defectus in maiori extremitate. ita tri
plex pōt eſſe defectus in ipſo medio. Nā ipſuʒ mediū dʒ
accipi q̊ ſit diffō: ⁊ ꝙ ſit diffinito ꝓpria ⁊ tanq̄ȝ ꝓp̄a. Alr̄
enim ꝑ tale mediū nō ꝯcluderet̄ de diffinito diffō ꝓpria
tanq̄ȝ ꝓp̄a. Nō g̊ ꝯcluderet̄ de diffinito qδ qd eſt in eo
qδ qd eſt. niſi in vtraq; p̄miſſaꝝ accipiat̄ qδ qd ē i eo qδ
qd eſt. P̄robabit̄ g̊ qδ qd eſt ꝑ qδ qd ē i eo qδ qd eſt. ideʒ
per idem petitio principij. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Omnino q̄ȝ ſi eſt mōſtrare qd eſt hō. ſit. c. hō. a.
vero qδ quid eſt ſiue aial bipes ſiue aliud qd.
Si ergo ſillogizabit̄ neceſſe. a. de. b. omni p̄e
dicari. Huius autē erit alia media ratio. quale
⁊ hoc erit ꝙ quid eſt homo.

❡ Qδ dix᷑at declarat in termis. Circa qδ tria facit. q2 p̄
declarat hoc in termis exēplificando de diffōne hois. 2°
dat artē manifeſte cognoſcēdi q̄uō i talib᷒ petat̄ p̄ncipiū
3° qδ dixerat declarat ꝑ exēplū in diffōnib᷒ aīe. ⁊ aſſignat
dictoꝝ rōnē oſtēdens hoc hr̄e v̄itatē in oī diffōne. i. q̊ nul
la diffō pōt ꝯcludi de aliq̄ i eo qδ qd ſine petitiōe p̄ncipij
ſcd̄a ibi (Oʒ in duabus) tertia ibi (Ut ſi aliqs diffiniat)
Dicit g̊ (Et oīno ſi eſt) i. ſi ꝯtingat (mōſtrare qd ē hō) i. dif
finitionē hois de hoie (ſit. c.) i. minor extremitas (a v̄o)
i. maior extremitas (qδ quid eſt hois (ſiue aial bipes. ſi
ue aliquid aliud). q. d. ꝙ iſta diffinitio hois ſit aial bipes
vel aliq̄ alia diffō eius. Et ſubdit ꝙ (Si g̊ ſillogizat̄) ſu.
a. de. c. ſ. diffi᷒ hois de hoie (neceſſe eſt a) i. diffōneʒ hois
(p̄dicari de oi. b.) i. de oī medio ſup. in eo qδ qd erat eſſe
(huius autē alia rō media). q. d. q̊ nō poterit. a. i. diffō
hois ſill̄ari de. c. i. de hoīe. niſi accipiat̄. b. i. medium tale
qδ ſit rō ⁊ diffō ipſius hois. Unū ꝯcludit (q̄re hoc) ſ. tale
mediū acceptū eſt (qδ qd ē hois) ꝓbat̄ g̊ qδ qd ē hois. ꝑ
qδ qd eſt hois. ⁊ ſic petitio principij. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Oportet aūt in duabus ꝓpōnibus ⁊ imedia
tis ⁊ primis terminis conſiderare. maxime. n.
manifeſtū eſt ꝙ dr̄ ſic ꝑ ꝯuerſionē. igit̄ demō
ſtrantes qd eſt aīa: aut qd eſt hō: aut aliud qδ
cūq; eoꝝ q̄ ſunt: qδ ex principio eſt repetunt.

❡ Dat artē manifeſte cognoſcēdi quō ſp̄ i oī tali ſillogiza
tione petat̄ p̄ncipiū (Oʒ aūt i duab᷒ ꝓpōnib᷒. ⁊ p̄mis ⁊ i
mediatis terminis ꝯſiderare) ſu. qδ dr̄. q. d. vt manifeſte
appareat q̄uō in talibus petet̄ qδ ē in p̄ncipio oʒ ꝯſidera
re. quod dr̄ in duabus ꝓpōnibus. que ſint prime. i. diffini
tiue ⁊ ſint ex immediatis terminis. i. ſint ex terminis pro
prijs. Et ſubdit ꝙ (maxime autem manifeſtum eſt quod
dr̄) i. quod petitur principium. ſic. i. accipiendo duas pro
poſitiones. (ſic) i. ſicut diximus. vʒ. p̄mas. i. diffinitiuas

demſtationes gd igiť per ↄuerſionē(.i.per terminos ↄuertibiles:vt cōiter poniť.vel aľr ⁊ melius ꝙ ꝑ ↄuerſionē.i.ꝑ circulationē oſtēdēdo ꝑ vnā diffōnē aliā ⁊ ecōuerſo:vt oſtēdēdo)gd ē aīa.⁊ gd ē hō ⁊ aut aligd qōcūqȝ:vel qōlibet coꝝ q̄ ſunt(.i.entiū qǒ eſt ex ṗncipio repetūt)i.petāt .q.d.ꝙ ſi accipiamus duas ꝓpōnes ṗmas.i.diffinitiuas ⁊ imediatas ſ₃ terminos.i.duas diffōnes ꝓpās:maxime erit manifeſtū qǒ dr̄.i.ꝙ ſic petať ṗncipiū:vt ſigs gd eſt aīa aut gd ē hō:aut gd eſt qōcūqȝ aliud entiū demōſtret ꝑ ↄuerſionē.i.ꝑ circulationē oſidēdo diffōnē ꝑ diffōnē qǒ gd eſt:⁊ qǒ gd eſt qǒ ex ṗncipio eſt petet.i.ſtatī apparebit ꝙ petit qǒ ē ī ṗncipio.℄ Notādū aūt ꝙ diffōnes dicunť ꝓpōnes ṗme:q₂ ad eas ſtat reſolutio oīuȝ alioꝝ.Jpas.n.dignitates reſoluim⁹ in diffinitiones:vt tunc cognoſcim⁹ ṗncipia ⁊ dignitates qn̄ cognoſcim⁹ terminos.i.rōnes terminoꝝ ⁊ diffinitionē:⁊ tunc cognoſcim⁹ ꝙ oē totū eſt maius ſua parte:qn̄ ſcimus gd eſt oē:⁊ gd eſt pars. ꝓpōnes ergo primas appellat ꝓpōnes diffinitiuas.imediatas ſ₃ ſm terminos appellat diffōnes proprias.q.d.ꝙ ſi voluimus ↄcludere diffinitionē in eo ꝙ diffinitio opȝ ṗmiſſas cōtinere diffinitiones ꝓprias:qǒ faciēdo ſtatim apparebit qǒ petiť ibi qǒ eſt in ṗncipio.℄ Deinde cum dicit.

℄ Ut ſi aligs diffiniret aīam eandē eiſdem eſſe cām viuendi.hoc aūt numeruȝ eūdē ſeipm mouentē.neċe eſt eniȝ repetere aīaȝ ꝙ vere eſt numerū eſſe ipſuȝ ſeipſuȝ mouentē ſic vt idē ens.

℄ Quod dixerat declarat ꝑ exēplū in diffōnib⁹ aīe:⁊ aſſignat dictoꝝ rōnē.Duo g̊ facit.ſcđa ibi(Nō eniȝ ſi ſeqť).Primo g̊ qǒ dixerat declarat in diffōnibus aīe oſtendēs ꝙ ſi volumus ↄcludere gd eſt aīa ⁊ cōuerſioneȝ.i.ꝑ circulationē oſtendendo vnā diffinitionē ꝑ aliā ſtatim apparebit ꝙ petiť ibi qǒ eſt in principio.iō ait.(vt ſi aligs diffiniret aīaȝ eandē eidē).i.eādē ſibyṗſi(eſſe cauſaȝ viuendi) hec eſt vna diffinitio aīe.aīa eſt ſibyṗſi cauſa viuendi.⁊ ſubdit(hoc aūt).i.aīam ſu.etiaȝ diffiniat(numerū ſeipſȝ mouenteȝ)hec eſt alia diffō.ꝙ aīa eſt numerus ſeipſum mouens.ſi g̊ aligs per vnā diffōnē velit ꝓbare aliā:vt per numerū ſeipſum mouenteȝ velit de aīa ꝓbare ꝙ ſit ſibi ipſi cauſa viuendi(neceſſe eſt.n.)ſi hoc velit facere(recipere)vel(petere aīam qǒ verū eſt eſſe numeruȝ ſeipſum mouēteȝ.⁊ ſic ſicut idē).i.ſicut diffōneȝ in eo qǒ gd.ꝓbabit eni eſſe ſibyṗſi cauſa viuendi diffinitionē aīe in eo qǒ gd ponendo.i.ſupponēdo numerū ſeipſuȝ mouenteȝ eſſe ipſius aīe ſicut idē.i.ſicut diffinitionem in eo qǒ gd.Probabiť g̊ de aīa diffinitio in eo qǒ gd ꝑ idem.i⁹.ꝑ diffinitionem in eo qǒ gd.Jdē g̊ ꝑ ideȝ petitio principij.℄ Notanduȝ aūt ꝙ he due diffōnes ſūpte ſunt ſm modū platonicuȝ.volebat eniȝ plato ꝙ cū aligd eſt cā alteri⁹ ſm aligd ꝙ ipſuȝ ſit cā ſibyṗſi ſ₃ illud idē.q₂ g̊ aīa eſt cauſa corporis vt viuat aīa ſibyṗſi ſm platonem erit hōͅ cauſa ꝓpter qǒ ſibyṗſi erit cauſa viuendi.⁊ ſ₃ hoc accepta eſt vna illarum diffōnū.℄ Rurſus voluit plato ꝙ non differt vnū qǒ ↄuertiť cū ente:⁊ vnū qǒ eſt principiū numeri.vel neſciuit diſtinguere hoc ⁊ illud.⁊ ex hoc voluit ꝙ deus quī erat ſimpliciſſimus eēt ipſa eēntia vnitatis.oīuȝ aūt aliorū:q₂ erant cōpoſita.dixit eſſe numerū coꝝ ſubam.aīa g̊ ſm platonē ſubaliter eſt numerus.℄ Rurſus q₂ aīa eſt cauſa quare corpus moueatur:ipſa ſeipſam mouebit.erit ergo ipſa aīa ſm platonē numerus ſeipſum mouens.⁊ ſ₃ hoc accepta eſt alia diffinitio ℄ Deinde cum dicit.

℄ Non eniȝ ſi cōſequitur.a.ipſi.b.⁊ hoc ipſi.c.erit ipſi.c.a.quod gd erat eſſe.Sed verū erat dicere ꝙ erit ſolum.

℄ Aſſignat rōnē dcōꝝ.dixerat.n.ꝙ ad oſidēdū qǒ gd eſt ī eo qǒ gd eſt oȝ accipe oēs primas.i.rōes diffinitiuas.⁊ ille rōnes diffinitiue debent eē imediate ſ₃ terminos.i.proprie.tria g̊ facit:q₂ ṗ oſidit ꝙ opȝ accipe rōnes diffinitiuas.2⁹ declarat ꝙ opȝ diffōnes illas eſſe ꝓprias.3⁹ ex hīs q̄ dixerat ↄcludit intentū.vȝ.ſi hoc nō fiat:nō ↄcludeť qǒ gd eſt in eo qǒ gd eſt.ſi aūt hoc fiat.peteť principiū.ſcđa ibi.(Nec ſi eſt.a.)tertia ibi.(Si gdeȝ igiť nō ſic accipiatur) Dicit g̊(nō eniȝ ſi ſeqť:vl ſi ↄſeqť.a.ad.b.⁊ hoc).i.b.cōſeqť(.c.erit in ipſo.c.a.qǒ gd erat eē.ſ₃ verū erat dicere qǒ erat ſolū).q.d.ꝙ ſi accipiať.a.ſimplr̄ eē in oī.b.⁊.b.in oī .c.ſolū ↄcludeť ꝙ.a.erit in oī.c.ſ₃ n̄ ↄcludiť ꝙ.a.ſit qǒ gd erat eſſe ipſius.c.Si g̊ volum⁹ ↄcludere ꝙ.a.ſit qǒ quid erat eſſe ipſi⁹.c.nō ſufficit accipe ṗmiſſas tanq̄ ꝓpōnes ſimplices:ſed oȝ eas eſſe ꝓpōnes diffinitiuas in eo ꝙ diffinitiuas.⁊ ita declaratū eſt primū dictū.vȝ.ꝙ nō pōt cōcludi qǒ gd eſt.niſi premiſſe ſint ꝓpōnes prime ⁊ diffinitiue in eo ꝙ diffinitiue.℄ Deinde cum dicit.

℄ Neqȝ ſi ē.a.qǒ gd ē ⁊ de.b.ṗdicať oī.eteniȝ aīalis eſſe ṗdicať de hoīs eē:ſicut ⁊ oēȝ hoīeȝ aīal eſſe.ſed non ſic ſicut qǒ eſt vnum eſſe.

℄ Declarat ſecundū dictum.vȝ.ꝙ nō ſufficiat premiſſas eſſe ꝓpōnes diffinitiuas. ſed oportet eas eſſe imediatas ſm terminos.i.continere diffōnes ꝓprias.vt ſi volo probare quod gd eſt de homie:nō ſufficit accipere diffinitionem aīalis q̄ eſt quoddaȝ quod gd eſt.⁊ predicatur de oī hoīe.ſed opȝ accipere diffinitionē ꝓpriā hoīs.ideo aīt ꝙ (Nec ſi eſt.a.quod quid eſt)ſupple alicuius alterius q̄ hoīs.vtputa aīalis(⁊ predicatur de oī.b.).i.de oī medio.vtputa quod predicātur vlr̄ de diffinitione propria hoīs enim nō ſupple propter hoc concludetur.a.tanq̄ propria diffinitio hoīs.oȝ.n.vtrunqȝ acceptū ⁊ eſſe diffinitioneȝ ⁊ eē ꝓpriū.ideo ſubdit ꝙ(nāqȝ ⁊ ſi aīalis eē).i.diffō aīalis (ṗdicať de eē hoīs).i.de diffōne ſupple vlr̄(ſicut ⁊ oēm hoīeȝ aīal)dicim⁹ ſupple(eē)vlr̄(ſ₃ nō ſicut ꝙ vnū).i.nō ſic diffi⁹ ꝓpria.oȝ g̊ vtrāqȝ diffōnē eē ꝓpaȝ ſi volum⁹ ↄcludere qǒ gd alicuī⁹ in eo qǒ gd.℄ Deinde cum dicit.

℄ Siquideȝ igiť nō ſic accipiat nō ſillogizabiť ꝙ.a.ſit ipſi.c.ꝑ qǒ quid erat in ſubſtantia.Si vero ſic accipiat prius erit accipiēs qǒ ipſi.c.ē qǒ gd erat eſſe ipſuȝ.b.Quare nihil demōſtratum eſt.qǒ enim erat in principio accepit.

℄ Concludit cōcluſionē intentā. vȝ.ꝙ ſi nō accipianť ſic idest non accipianť diffinitiones ꝓprie ſm ꝙ huius.non concludeť qǒ gd eſt ſm ꝙ huius.ſi aūt ſic accipianť proprie diffinitiones.peteť qǒ eſt in ṗncipio.nō g̊ pōt ſillogizari qǒ gd eſt ſm ꝙ hui⁹ ꝑ ſillum reduplicatiuū ſine petitione ṗncipij.ideo ait ꝙ(ſi igiť nō ſic accipiat).i.ſi non accipiat diffōnes ꝓpās(ſic).i.ſm hui⁹(nō ſillogizať ꝙ .a.ſit in.c.ꝙ gd erat eē in ſuba).i.tanq̄ diffinitio ſubalis ⁊ ꝓpria(ſi vero accipiat ſic).i.diffinitiones ꝓprias(prius erit accipiens ꝙ.b.).i.ꝙ mediū(eſt in.c. ꝙ quid erat eſſe .c.).i.petet quod eſt in ṗncipio.ꝓbabit.n.de.c.quod quid eſt ſupponendo prius medium aliquod quod ſit ipſius.c.quod quid eſt.ideo ſubdit.(quare nihil demonſtratū.accepit enim quod erat in ṗncipio).i.hoc faciēdo non ſillogizauit ſed petijt quod eſt in ṗncipio.quō auteȝ ſit petitio ṗncipij.probando diffinitionem per diffinitionem dicetur in qōnibus illius lectiōis.Sed verū ſit demonſtrare.

℄ At vero neqȝ q̄ ꝑ diuiſionem via ſillogizare.ſicut in reſolutione circa figuras dictū eſt.neq̄ q̄ enim neceſſe eſt rem illam eſſe cuȝ hec ſint.

¶ Poſtq̃ phs ꝓbauit q̄ nō pōt ɔcludi qđ qđ eſt ꝑ ſillm reduplicatiuū .niſi petaꝛ id qđ eſt in ꝓncipio. In pte iſta vt dicebaꝛ oñdit q̄ nō poſſit ɔcludi qđ qđ eſt ꝑ ſillm diuiſiuum:niſi ēt petaꝛ qđ eſt in ꝓncipio. Fit aūt hoc modo ſillˢ diuiſiuus ɔcludēs diffōnē alicuius. vtputa diffōnez hoīs. ſupponem᷒.n. de hoīe aliqđ qđ ſit notū. vtputa viuū. viuū aūt diuidemus ꝑ aīal.i.ꝑ ſenſibile.ꝛ per inaīatū.i.ꝑ inſenſibile. fiet ḡ talis ſillˢ.oē viuū vel eſt aīal vel eſt inaīatū.i.iſenſibile.hō eſt qđ viuū.ḡ vel eſt aīal vl̃ ē qđ iaīatū.i.iſenſibile.Ex h ḡ ſillo diuiſiuo accipieꝛ q̄ hō ſit aīal .i.qđ aīatū.ꝛ dimitteꝛ q̄ nō ſit aīal.ꝛ q̄ ſit qđ iaīatū.ꝛ qđ inſenſibile.Ulteri᷒ āt fiet ali᷒ ſillˢ diuiſiu᷒.q̄ oē aīal aut eſt greſſibile aut aquaticū:ꝛ iſto mō ꝓcedeꝛ donec hēaꝛ diffō hoīs.Eſt ḡ ſillˢ diuiſiu᷒ ſillˢ vtēs diuiſiōe ad aliqđ ꝓbandū ſicˢ ſillˢ reduplicatiu᷒ eſt ſillˢ vtēs reduplicatione ad oñdēdū ꝓpoſitū.vult ḡ h phs oñdere q̄ ꝑ talē ſillz diuiſiuū nō poſſit ɔcludi qđ qđ eſt.Circa qđ duo fac.qꝛ ꝓ facit qđ dcm̄ eſt.adducēs plura argumēta q̄ nō ɔtigat ꝑ ſillm diuiſiuū ꝓbari qđ qđ ē.2° remouet ſolutionē quorūdā volētiū ſoluere ad argumēta illa ibi(Cōtingit autē ſoluere)Circa ꝓmū duo facit. Nā in ſillo diuiſiuo ꝓbāte vel volēte ꝓbare diffōnē eſt duo ɔſiderare vz.ea q̄ ſe tenēt ex pte diuiſionis ꝑ quā oꝫ ꝓbari diffinitū ꝛ ea q̄ ſe tenēt ex pte diffōnis.ꝓ ḡ oñdit q̄ ꝑ ſillm diuiſiuū nō poſſit ꝓbari qđ qđ ē ꝑ ea q̄ ſe tenēt ex pte diuiſionis.2° ꝑ ea q̄ ſe tenent ex pte diffōnis.:ibi(Qđ.n. ꝓbibꝫ)Circa ꝓmū duo facit ſꝫ q̄ dupl'r ꝓbat intētū.nā ꝓ ꝓbat h ꝓut diuiſio cōparaꝛ ad ſillm.2° ꝓut ɔparaꝛ ad iductionē. ibi(Sꝫ ſicˢ) Prima rō formeꝛ.ꝑ id qđ nō ſillogiçat aliqđ ꝓpoſituz ꝛ qđ nō obſeruat ſillogiſticā formā ad ꝓbandū ꝓpoſitū.ꝑ id.ſ.nō ɔtingit ꝓbare qđ qđ ē.ſꝫ hꝫ ē ſillˢ diuiſiu᷒.ḡ ꝛc.iō aut(Ae vō neqꝫ via ē ſillogiçari).i.ad ſillogiçandū ſu.qđ qđ eſt(ꝑ diuiſionē).i.ꝑ ſillz diuiſiuū(ſicˢ dcm̄ ē in reſolutione circa figuras).i.in libro ꝓoꝝ vbi agiꝛ de reſolutiōe figuraꝝ ſillogiſticaꝝ.ꝛ ſubdit q̄(neq̃q̄.n.necē ē rē illaz eſſe).i.nō neceſſe ē eē ɔcluſuz ꝓpoſitū(cū hec ſint).i.cū ſint ꝓmiſſe.q.d.q̄ hec ē forma ſillogiſtica.q̄ neceſſe ſit eē rē ɔcluſaz.i.eē ꝓpoſitū ɔcluſuz.cū ſint ꝓmiſſe ſillˢ āt diuiſiuus nō fac hoc.ḡ nullū ꝓpoſitū ꝓbat ſillogiſtice.qđ ſi ſic eſt.cōſtat q̄ nec diffō nūc poterit ſillogiſtice ꝓbare.

¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ſillˢ diuiſiu᷒ nō ꝓbat ſillogiſtice aliqđ ꝓpoſitū.ꝛ q̄re nō neceſſe ē eē rē.cui᷒ ꝓbatio vel cuius ɔclō intendiꝛ in tali ſillo. ¶ Dōm q̄ parū añ illud capitulū in li° ꝓoꝝ.quo aūt reducem᷒.vult phs q̄ ſillogiſmus diuiſiu᷒ nihil ſillogiſtice ꝓbet.Poſſum᷒ aūt ad hoc aſſignare triplicē rōnē.ꝓ q̄ in tali ſillo ſit acceptio ꝓpoſiti nō ſillogiſtice.2° qꝛ petiꝛ qđ eſt in ꝓn°.3° qꝛ accipiat mediū cōius q̄ ſit maior extremitas.Prima via ſic pꝫ.nā ſi qs vellet ꝓbare ꝑ ſillm diuiſiuū q̄ hō eſſet rōnalis.argueret ſic.oē anīal vel eſt rōnale vel eſt irrōnale.hō eſt aīal.ḡ ē rōnalis vel ē irrōnalis.nō ē irrōnalis.ḡ ē rōnalis.hoc.n.bñ ɔcludiꝛ ſillogiſtice.q̄ hō vel ſit rōnalis vel irrationalis.ſed hoc nō eſt ɔcludere ꝓpoſitū vel itētū. ꝓpoſitū.n.eſt ꝓbare q̄ hō ſit rōnalis.nō aūt q̄ ſit hoc vl̃ illud.Sunt igiꝛ ibi duo ꝓceſſus.vnus ſillogiſtic᷒.ali᷒ nō ſillogiſticus.ꝓceſſus.n.ſillogiſtic᷒ ē cū dr̄.oē aīal vl̃ eſt rōnale vel irrōnale.hō eſt aīal.ḡ ꝛc.ꝓceſſus aūt nō ſillogiſticus eſt qñ vlteri᷒ arguiꝛ q̄ hō nō eſt irrōnalis.ḡ eſt rōnalis.ſillus aūt diuiſiuus ꝓ ꝓceſſu ſillogiſtico nō hꝫ ꝓpoſitū ſꝫ accipit ſuū ꝓpoſitū in 2° ꝓceſſu q nō eſt ſillogiſtic᷒. accipit ḡ talis ſillˢ aliqđ ſillogiſtice.ſꝫ nō accipit ſillogiſtice ſuū ꝓpoſitū nec ſuū intētū.ſi ḡ talis ſillˢ nullū itētū ꝛ nullū oppoſitū accipit ſillogiſtice.planū ē q̄ ꝑ talē ſillz ſillogiſtice nō poterit accipi diffō.Ex h aūt apparet intētio phi.nā in tali ſillo cū ſint ꝓmiſſe nō oꝫ eē rē illā q̄ itendiꝛ.oportuit.n.vt patuit ꝑ ꝓmiſſas eſſe rē aliq̄:ſꝫ nō illā q̄ intēdiꝛ.nā ſi vā ē maioꝛ.q̄ oē aīal ſit rōnale vel irrōnale.ꝛ vā ſit minoꝛ q̄ oīs hō ſit aīal.necē ē eē.vꝫ.h q̄ hō vel ſit rōnalis vel ſit irrōnalis:ſꝫ hoc nō ē ꝓpoſitū nec intentū.Oꝫ aūt hō ſit rōnalis ꝛ nō irrōnalis:qđ eſt ꝓpoſitū ꝛ itentū nō hr̄ ꝑ ꝓmiſſas.nec via ſillogiſtica.In reſolutione ḡ circa figuras.i.in li° ꝓoꝝ circa finē capl'i de inētione mediȷ.vbi agiꝛ de reſolutione ſilloꝝ oñſuz ē qđ dcm̄ eſt. Scđa via ad ꝓbādū hoc idē ſumiꝛ ex eo q̄ talis ſillˢ petit qđ eſt in ꝓncipio.arguit.n.vt patuit in exēplo ꝓpoſito ſillˢ diuiſiu᷒.q̄ hō vel ſit rōnalis.vl̃ ſit irrōnalis:ſꝫ q̄ hō ſit rōnalis ꝛ nō irrōnalis qđ eſt ꝓncipale itentū nō ꝓbat. ſꝫ ſine ꝓbatione accipit.nō ꝓbare aūt:ſꝫ ſine ꝓbōne accipere ꝓncipale intētū eſt petere qđ eſt in ꝓn°.Sillˢ ḡ diuiſiuus nullū ꝓpoſitū vel nullū intētū ꝓbat ſillogiſtice.qꝛ petit vel petēdo ꝛ ſupponendo accipit qđ deberet ꝓbare. Tertia via ad hoc idē ſumiꝛ ex eo q̄ accipit mediū terminū cōius q̄ ſit maioꝛ extremitas.vel q̄ ſit illud qđ intendit ꝓbare.itēdit.n.ꝓbare nō h totū q̄ hō ſit rōnalis vel irrōalis:ſꝫ q̄ ſit rōnalis.ad h āt ꝓbādū accipit ꝑ medio aīal:qđ ē cōius q̄ rōale.nūq̄ āt ꝑ magis cōe vl̃ ꝑ magis vl̃e pōt ꝓbari de aliq̄ id qđ ē min᷒ vl̃e.nūq̄.n.ꝑ ſubaz ꝓbabiꝛ aīal de hoīe.nec ꝑticulariter nec vl'r.ſi.n.ad ꝓbādū aīal de hoīe accipieꝛ ꝑ medio ſuba:ſic eēt ſillˢ i ꝓ° figura maioꝛe exñte ꝑticlari.q̄ poſito nihil ſeqꝛ.Deide cū dicit.

¶ Sed ſicut neqꝫ iducēs demōſtrat. Nō.n.oꝫ ɔcluſionē interrogare nec in ɔcedēdo eē:ſꝫ neceſſe eſt eſſe cū ſint illa. ꝛ ſi nō dicat reſpōdēs.

¶ Probat hoc idē cōparando ſillm diuiſiuū ad iductionē.Circa qđ duo facit.qꝛ ꝓmo facit qđ dcm̄ eſt.2° qđ dixerat declarat in terminis.3° circa ea q̄ dixerat remouet cauillationē q̄dā.ſcđa ibi(Ut vtꝝ hō)tertia ibi.(Differt aūt nihil)Dicit ḡ q̄(ſꝫ ſicˢ neqꝫ iductiōes demſant):vel ſicut qdā text᷒ hꝫ(ſicut neqꝫ iducēs demſat)qꝛ nō ꝓbat ſꝫ petit.ita ſupple nec ſillˢ i diuiſiui dm̄ſant.nec ſillogiçās diuiſiue demſat nec ꝓbat aliqđ:ſed petit. cuius rō eſt.qꝛ(nō oꝫ ɔclōnē interrogare.nec)oꝫ ɔclōnē(eſſe in ɔcedēdo)ɔceſſio.n.rñdentis nō dat robur ɔclōni(ſed neceſſe eſt eſſe).ſ.ɔclōnē(cum ſint illa).i.cum ſint ꝓmiſſe(ꝛ ſi rñdens nō dicat).i.dato q̄ rñdens nō ɔcedat eam.Forma ḡ ſillogiſtica ē q̄ ɔcludat de neceſſitate. Inductio āt nō ɔcludit.ergo nō ſeruat formā ſillogiſticā. Tunc ergo eſt ſupplenda ratio.q̄ cū ſillˢ diuiſiuus in hoc aſſimileꝛ inductioni.q̄ oꝫ interrogare ɔclōne.ḡ nō ſeruat formaz ſillogiſticā.ꝛ ꝑ ɔñs nō ꝓbat ſillogiſtice aliqđ ꝓpoſitū.q̄re nec diffōnē ꝓbabit ſillogiſtice. ¶ Dubitaret forte aliquis.vtꝝ ſillus diuiſiuus aſſimileꝛ inductioni.qꝛ vtrobiqꝫ petiꝛ ꝓncipiū ex acceptione partiū:vel ex acceptione aliquoꝝ cōtentoꝝ ſub aliquo toto. ¶ Dicendum q̄ ſm quoſdā ſillˢ diuiſiuus in hoc aſſimilaꝛ inductioni.qꝛ ſicˢ inductio nō ɔcludit niſi ſuppoſito q̄ nihil aliđ ɔtieaꝛ ſub eo de quo fit inductio q̄ indiuidua accepta.vt ſi qs vellet ꝓbare q̄ oīs hō currit.ꝛ argueret.ſoꝛt.pla.ꝛ talis:ꝛ talis currunt.ḡ oīs homo currit.nō ſeqꝛ ɔclō.niſi ſuppoſito q̄ nihil ɔtineaꝛ ſub hoīe:niſi indiuidua accepta. oꝫ.n. q̄ indiuidua accepta ſufficienter euacuent hoiem.ſic vt dr̄t ꝛ in ſillo diuiſiuo nō ſequiꝛ ɔclō niſi ſuppoſito q̄ ptes oēs accepte ſufficienter euacuent totū.vt patuit in exemplo ꝓpoſito.nihil.n.poſſumus ɔcludere de hoīe ꝑ aīal via diuiſiua.niſi ptes accepte ſub aīali vtputa rationale ꝛ irrationale ſufficienter euacuent ipm aīal:ſed hoc videꝛ accipere qđ eſt ꝑ accñs.nā in inductiōe.hoc eſt ꝑ ſe.q̄ oꝫ ſupponere ptes ſub toto eſſe ſufficienter acceptas.ꝛ qꝛ nō eſt notum nobis q̄ non ſunt alia particularia ſub illo toto quā

n

particularia accepta:ſ; in diuiſione hoc eſt ꝑ accñs.q: nõ ſit notũ ꝑtes euacuare totũ:nã diuiſio ſi bona ſit dꝫ fieri ꝑ oppoſita.oppoſita aũt ſufficiẽter diuidũt ipm̃ totũ. nã ſ; ꝑticularia nõ habeãt oppoſitionẽ adinuicẽ.⁊ ſ; q: ꝑticularia nõ neceſſe ſit ea eẽ in aliq̃ nũero determiato. ꝑꝑ qḋ nõ eſt nobis notũ vtꝝ in inductiõe ſint accepta oĩa ꝑticularia vel nõ.⁊ q2 hoc nõ eſt notũ.oportuit ipſ; ſupponere. ⁊ ex hoc petiĩ ibi qḋ eſt in ṗn°.dicim⁹ aũt ꝙ ꝑticularia ſ; ꝙ ꝑticularia ſunt.nõ ſunt in aliquo determinato nũero. q2 ex aliq̃ alia cã poſſent eẽ in aliquo determiato nũero vtputa ſi ↄſtarent ex tota mã ſua.tũc nõ eẽt niſi vnũ; in ſpẽ:ſ; hoc eẽt ex alia cã.nõ aũt eẽt ſ; ꝙ ꝑticulare eſt ⁊ potiſſime ſm ꝙ ꝑticulare ſenſibile.omne.n.ꝑticulare hꝫ formã in mã.oĩs ãt forma in mã:q:tũ eſt de ſe:eſt multiplicabilis.nec hꝫ determinatũ nũerũ ſue multiplicationis. ſi aũt vt dicebaẽ multiplicaẽ.h eſt ex alia cã. ℂ Ex ipſa ergo acceptiõe ꝑtiũ in iductiõe petiẽ qḋ eſt in ṗncipio. q2 ſupponiẽ qḋ nõ eſt notũ:ſ; in diuiſione nõ ſic.nã in diuiſione ꝑ ſe ſũt determiate ꝑtes.⁊ ſciẽ numer⁹ ꝑtiũ.nã ꝑtes debẽt eẽ oppoſite.⁊ nõ ſunt niſi due.vñ oĩs diſio vl' eſt bĩmẽbris vel ẽ reducibilis ad bimẽbrẽ.Ex acceptiõe ḡ ꝑtiũ nõ petiẽ ꝑ ſe qḋ ẽ i ſillo diſiuo.q2 nõ ſupponiẽ niſi qḋ eſt notũ.notũ ẽ.n.qḋ oẽ aĩal vl' ẽ rõnale vl' irrõnale.⁊ oẽ aĩatũ vel ẽ ſenſibile vel iſenſibile.q2 cũ iſte ſint dĩe oppoſite ſufficiẽter euacuãt ſuũ totũ ꝑ ſe.ḡ ex tali acceptiõe nõ eſt ibi petitio.ſi aũt ẽ ibi petitio h ẽ ꝑ accñs. vt ſi fieret diſio nõ ꝑ oppoſita ꝑꝑ qḋ ñ eẽt notũ talia euacuare totũ.Sills ḡ diſiu⁹ nõ aſſimilaẽ iductiõi.ꝙ petat ṗncipiũ in accipiẽdo ꝑtes:ſ; petit ṗn^m in accipiẽdo ṗncipale ꝓpoſitũ.qḋ ⁊ inductio faẽ.quõ ãt h ſit i ſeq̃nti q̃one patebit. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtꝝ eodẽ mõ petat ṗncipiũ inductio ⁊ ſills diſiu⁹. ℂ Dõm q: iductio petit ṗncipiũ q2 accipit ⁊ ſupponit qḋ dꝫ ꝓbare arguit.n.iductio ex q̄buſdã ꝑticularib⁹.⁊ ex hoc ↄcludit ꝓpõnẽ vlẽ;.qḋ nõ ſeqẽ niſi ſuppoſito ꝙ illa ꝑticularia ſint oẽ tale.velle aũt ꝓbare oẽ tale ⁊ ſupponere ꝑticularia accepta eẽ oẽ tale eſt ſupponere qḋ dꝫ ꝓbari.ſic ⁊ ſills diſiu⁹ ſupponẽdo accipit qḋ dꝫ ꝓbare. Eſt.n.ibi vt dicebaẽ duplex ꝓceſſus.vn⁹ ſillogiſtic⁹ q ↄcludit aliqd.ſ; nõ ꝓpoſitũ.Aliꝰ nõ ſillogiſtic⁹ q nihil ꝓbat: ſ; ſine ꝓbõne accipit intẽtũ.Quãtũ ḡ ad ꝓceſſuꝫ ſillogiſticũ.q ẽ in accipiẽdo oẽs ꝑtes.vt patuit nõ ẽ ſile de iductiõe ⁊ de diſione q2 ꝙ iductio petat.⁊ q: nõ ſit notũ eã accipere oẽs ꝑtes eſt ꝑ ſe.ſ; ꝙ diſio petat.⁊ ꝙ nõ ſit notũ eam accipe oẽs ꝑtes ẽ ꝑ accñs.vt ſi fiat nõ ꝑ oppoſita.Sꝫ q̃tũ ad ꝓceſſuꝫ nõ ſillogiſticũ ẽ ſile de iductiõe ⁊ de diſiõe.q2 ſicut iductio accipit qḋ dꝫ ꝓbare:ita ⁊ diſio. Utrobiq; ḡ tã in iductiõe q̃ĩ ſillo diſiuo ↄclõ intẽta nõ ſeqẽ ex ṗmiſſis. q̃ſcũq; ãt h ẽ.lꝫ iterrogare de ↄclõne.nã nihil rñdẽs eã; ↄcedit.ex cuꝰ ↄceſſiõe hẽat firmitatẽ ex ṗmiſſis ãt robur ⁊ firmitatẽ ñ hꝫ.in h ḡ ſtat itẽtio ṗhi ꝙ ſicut iducẽs poſtq̃ induxit adhuc reſtat iterrogare de ↄclõne.q2 nõ ſufficiẽter ſeqẽ de ṗmiſſis.Sic ꝓcedẽs diſiue poſtq̃ aſſũpſit intentũ:adhuc reſtat iterrogare ꝺ illo aſſũpto.q2 nõ ſufficeret h;intẽtũ aſſumere ꝑ ṗmiſſas:ſills ḡ diuiſiu⁹ ſic ⁊ iductio ñ ↄcludit ſillogiſtice itẽtũ.ḡ ſillogiſtice ꝑ talẽ ſillꝫ nõ poterit ↄcludi aliq̃ itẽta diffõ ꝺ aliq̊ diffiito. Deĩn cũ dic.

ℂ Ut vtꝝ hõ aĩal eſt aut inaiatũ.poſtea accipit aĩal nõ ſillogizatũ eſt.itẽ oẽ aĩal aut greſſibile ẽ aut aq̃ticũ.ſi accepit greſſibile ⁊ hoiem totum aĩal greſſibile:ñ neceẽ ex dcis ſ; accipit ⁊ hoc.

ℂ Qḋ dixerat declarat in terminis.d.(Ut vtꝝ hõ aĩal eſt aut iaiatũ)nõ curat de exẽ⁰ nã aĩal ⁊ iaiatũ nõ ſufficienter euacuãt aliqḋ totũ.vel forte accipit ꝓ aiato iſenſibile ⁊ ſubdit q:(poſtea accipit aĩal nõ ſillogiçatũ ẽ).q.d.ꝙ in ſillo diuiſiuo eſt duplex ꝓceſſus.vn⁹ ſillogiſtic⁹ ꝑ quẽ cõcludiẽ ꝙ hõ ſit aĩal vl' inaiat⁹.ali⁹ ñ ſillogiſtic⁹.q2 poſtea accipit ꝙ hõ ſit aĩal.⁊ ꝙ nõ ſit inaiat⁹.⁊ q̃tũ ad hũc ꝓceſſuꝫ nõ ſillogiçatũ ẽ.⁊ ſubdit(Itẽ)ſu.fiet ſills diſiu⁹ alius. vt(oẽ aĩal aut ẽ greſſibile aut aq̃ticũ)hõ ẽ aĩal.ſeqẽ ſillogiſtice.ꝙ vl' ſit greſſibilis aut aq̃tic⁹(ſ; accipit greſſibile) ſu.ſine ſillo ⁊ ſubdit:ꝙ(⁊ hoiem)eſſe. hoc(totum anial greſſibile nõ neceſſe eſt ex dictis.ſ; accipit ⁊ hoc)ſupple ineſt ſillo. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Differt aũt nihil i multis aut in paucis ſic dicere:idẽ.n.eſt. Nõ ſillogiſtic⁹ q̄dẽ igiẽ vſus ſit ſic ꝓcedẽtib⁹ etiã de ↄuenientib⁹ ſillogizari.

ℂ Remouet quãdã dubitationẽ poſſ; ex dictis oriri.poſſet.n.qs dubitare ꝙ dñt facere mltos tales ſillos diſiuos vl' paucos.iõ ait q:(dñt ãt nihil in mltis aut i paucis ſic) .i.tales ſillos diſiuos(facere.idẽ ẽ.n.)in mltis ⁊ ipaucis. ⁊ ſubdit q:(nõ ſillogiſtic⁹ q̄dẽ vſus ẽ ſic ꝓcedẽtib⁹).q.d. ꝙ ꝓcedentes via diſiua nõ ſeruãt vſuꝫ ⁊ formã ſillogiſticã.⁊ ſubdit q:(⁊)ſu.ſic ꝓcedẽtib⁹ vel ſ; ſic ꝓcedẽtes via .ſ.diſiua(ſillogiçari).i.ſillꝫ fieri(de ↄueniẽtib⁹).i.de cõtingẽtib⁹ vt hꝫ alia lr̃a.i.ꝺ q̄buſcũq; ſu.ñ ẽ vſus ſillogiſticus.tales.n.ſic ꝓcedẽtes ñ ſeruãt formam ſillogiſticam. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Quid.n.ꝓhibet hoc vtꝝ q̄dẽ oẽ eẽ de hoie. Nõ tñ qḋ q̄d eſt neq; qḋ q̄d erat eſſe oñdens.

ℂ Probat ꝙ via diſiua nõ põt ꝓbari qḋ q̄d ẽ ꝑ ea q̃ ſe tenẽt ex ꝑte diffõnis.Circa qḋ duo faẽ.nã qḋ q̄d ẽ diſiue ſe dꝫ hr̃e q2 dꝫ eẽ diffõ rei.⁊ dꝫ eẽ ꝓpa.ṗ ḡ oñdit q: via diſiua deficẽ.q2 qḋ ↄcludit ñ dꝫ eẽ diffõnẽ.2° q2 ñ dꝫ eẽ ꝓpaꝫ. ibi(Ampli⁹ qḋ ꝓhibꝫ)Diẽ ḡ(Quid.n.ꝓhibꝫ h q̄dẽ vnũ eẽ de hoie qḋ).i.ſu.via diſiua oñſũ ẽ de ipõ(nõ tñ)ſu. h via diſiua ẽ(oñdẽs qḋ q̄d ẽ aut qḋ q̄d erat eẽ)ꝑ diſioneꝫ .n.⁊ ſi hr̃ q: h ſit h nõ tñ hr̃ ꝙ illḋ ſit diffõ.arguit.n. ſills diſiu⁹ ꝙ hõ ſit aĩal.⁊ ꝙ ſit greſſibile.⁊ q: ſit bipes:ſ; ñ ex h dr̃ ꝙ h ſit diffõ hoĩs.q̃tũ ḡ ad pñs ſpectat duplicẽ defectũ hꝫ talis ſills.⁊ q2 hꝫ ꝓceſſũ ñ ſillogiſticũ.⁊ q2 ſ; talẽ ꝓceſſuꝫ ſillogiſticũ ñ arguit ea q̃ accipit eẽ diffõnẽ rei ſillogiſtice.ḡ ꝑ talẽ viã ñ ↄcludiẽ diffõ. ℂ Deĩde cuꝫ dic.

ℂ Amplius quid prohibꝫ aut apponere aliqd aut auferre aut ſupergredi ſubſtãtia. Hec quidem igitur pretermittantur.

ℂ Adducit aliã rõnẽ eẽ.ꝙ ꝑ talẽ diffõnẽ via diuiſiua põt accipi diffõ nõ ꝓpria.diffõ aũt nõ ꝓpria põt eẽ triplr.vel q2 hꝫ aliqd ſupfluũ.vtputa q2 ↄtinet aliq̃s dñas accitales.vtputa ſi diffiniaẽ aĩal qḋ ẽ corp⁹ vigilãs:vl' qḋ ẽ vtẽs ſomno.põt ẽt eſſe diffõ ſupflua ↄtinẽdo dñas ſubales ſi ↄtineat plures q̃ debeat.⁊ tũc erit in mĩn⁹ q̃ diffinitũ.vtputa ſi diffiniret aĩal ꝑ ſubam aiatã ſenſibilẽ greſſibileꝫ. 2°° põt eẽ diffõ nõ ꝓpria qñ ẽ diminuta.⁊ tũc eſt diffõ in plus q̃ diffinitũ.vtputa ſi diffiniaẽ aĩal qḋ ẽ ſuba aiata.ẽ .n.hoc in plus q̃ aĩal.3° põt eẽ diffinitio nõ ꝓpria ſi ſit per dñas ſupexcellẽtes ⁊ eas ſupgrediẽtes ſubaꝫ ⁊ q̄ditateꝫ. vtputa ſi diffiniret homo vel aĩal ꝑ actũ ⁊ potentiaꝫ que ſunt dñe tranſcẽdentes ſubaꝫ ⁊ q̄ditatem.q2 ſunt dñe entis.ideo ait(aut q̄d ꝓhibꝫ aut apponere aliqd).i. facere diffinitionem ſupfluã(aut aliqd auferre).i. facere eam diminutã(aut excellere)vel(excedere ſubam).i.facere eã ꝑ dñas tranſcendentes.q.d.ꝙ oĩa iſta poſſent fieri per diuiſionẽ.Et ſubdit q:(hec q̄dẽ igiẽ demĩtanẽ).i. dimittanẽ.vel vt hꝫ alia lr̃a(ṗtermittanẽ)ſu.in via diſiua.q.d.ꝙ via diuiſiua ṗtermittit iſtas ↄditiones.q2 nõ eſt ars certa ⁊ determinata ꝙ per eam nõ poſſit accipi diffinitio ſuperflua ⁊ diminuta ⁊ ſupgrediens. ℂ Dubitaret for

de aliq̄o q̄re diffō p̄ drīas trāſcēdētes dr̄ trāſcēdere ſubaʒ ¶ Dōm ꝙ ſicut ē in demr̄ationib⁹ q̄ oñdūt de aliquo q̄ eſt. ita ſuo mō eſt de diffinitiōib⁹ q̄ oñdūt de ſe qd eſt. videm⁹.n.ꝙ in demr̄ationib⁹ oʒ dare aliq̄d gen⁹ ſubijcibile circa qd ſiūt demr̄atōes. ſi aūt accipiant̄ p̄ncipia trāſcendētia illō gen⁹ hꝫ p̄ncipia trāſcendent demr̄ationes nec igredient̄ demr̄ationē ſꝫ ſubaʒ. ſꝫ ſolū ſm vtutē. ſic ⁊ circa diffōnes oʒ dare aliq̄d gen⁹ p̄dicabile: cui⁹ drīe trāſgrediunt̄ diffōnē ſꝫ ſubam. drīe aūt trāſcēdētes p̄nt ſꝫ vtutē igredi diffōnē. ſm ſubam aūt nō debēt igredi. act⁹.n. ⁊ potētia igrediunt̄ diffōnē ſꝫ vtutē. nā ꝙ gen⁹ ⁊ drīa faciūt diffōnē vnā. hoc eſt in vtute act⁹ ⁊ potētie. vt q̄ genus dicit potētiā. ⁊ drīa actū. drīe ḡ trāſcēdētes ſubaʒ generis: vel tranſcēdētes ea p̄ q̄ hꝫ p̄p̄rie declarari ſubſtantia diffiniti n̄ debēt igredi diffōnē. diffō ḡ cū ſit qd p̄p̄uʒ. drīe trāſcēdētes drīt trāſgredi ſubam. q̄ tranſgrediunt̄. ſubam diffiniti vel ſubam generis: in quo hꝫ eſſe diffinitū. vel tranſgrediunt̄ ſubam. q̄ tranſgrediunt̄ id qd ſubſtātialr̄ ⁊ eētialr̄ eſt diffō. q̄ cū diffō ſit ſubalr̄ qd p̄priū nō oʒ eſſe p̄ drīas tranſcēdētes. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Contingit aūt ſoluere in accipiendo in eo qd qd eſt omnia ⁊ qd eſt cōſequenter diuiſioneʒ facere queſitum prius ⁊ nihil relinquere. hoc aūt neceſſarium ſpē eſt. Indiuiduū.n. oʒ eſſe.**

¶ Ponit ſolutionē quorūdam ad rōnes factas ⁊ ſpālr̄ ad has duas rōnes vltimas. Circa qd duo fac. q̄ p̄ ponit hō ſolutionē. 2° eā iprobat ⁊ excludit. ibi (Sꝫ ſillꝰ tn̄) Dicit ergo ꝙ (ɔtingit aūt ſoluere) ſu. rōnes factas (in accipiēdo in eo qd qd ē oīa). i. oēs drīas (⁊ qd ē ɔñr diuiſiones facere q̄ſitū p̄us) vel vt hꝫ alia lr̄a petitū p̄mū. i. circa p̄ncipaliter petitū. ⁊ circa p̄ncipalr̄ q̄ſitū (⁊ nihil relinq̄re). q.d. ꝙ arguebāt rōnes p̄cedētes. ꝙ via diuiſiua forte acceptū nō erit diffō. ⁊ ſi erit diffō. nō erit p̄p̄ria. ſi accipiant̄ oēs drīe. ⁊ fiant ɔñr diuiſiones deſcēdēdo gradatiʒ vſqꝫ ad q̄ſitū p̄ncipalr̄. i. vſqꝫ ad illud qd oʒ diffiniri. ⁊ nihil relinq̄ndo de oib⁹ drīnijs. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc aūt neceſſariuʒ eſt). q.d. ꝙ ſi ſic accipiant̄ dictiōes ⁊ nihil relinquat̄. ſi hoc fiat neceſſariū aūt ē h̄. vʒ. ꝙ itētū ſit ipſa diffō p̄p̄a. ⁊ ſubdit ꝙ (indiuiduū.n. ſpē oʒ eſſe) ſu. illud qd inuenit̄. q.d. ꝙ ipm inuentū p̄ talē viā diuiſiuā erit p̄p̄a diffō q̄ erit idicās eēntiā idiuidue ſpēi. i. ſpālíſſime ſpēi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Sꝫ ſillꝰ tn̄ nō ieſt. ſꝫ ſi qdē ſoc aliquo mō cognoſcere facit: ⁊ hunc qdē nō eſt incōueniens.**

¶ Remouet hui⁹ ſolutionē. Circa qd duo facit. q̄ p̄ facit qd dcm̄ ē. 2° qddā qd ſuppoſuerat p̄bat. ibi (Neqꝫ.n. iducēs) Eſt.n. remotio hui⁹ ſolutiōis ꝙ via diſiua ⁊ ſi iuuat ad cog̃ſcēdū diffōnē. nō tn̄ fac eā cog̃ſcere ſillogiſtice. iō ait (ſꝫ tn̄ ſillꝰ n̄ ē: ſꝫ ſi de alio mō cog̃ſcere fac) ſu. q̄ȝ ſillogiſtice. q.d. ꝙ diſio nō ē ſillꝰ. i. nō fac cog̃ſcere ſillogiſtice: ſꝫ faciat cog̃ſcere alio° ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ h̄ qdē nō ē incōueniens) ꝙ. ſ. aliq̄d māifeſtet alio° q̄ȝ ſillogiſtice. ſūt.n. multi modi māifeſtādi p̄ter ſillꝫ. ¶ Notādū aūt ꝙ diffinitio p̄prie nō ē equocoꝝ. ⁊ q̄ latēt equocatiōes in generib⁹. iō maxie ⁊ p̄p̄e diffinibilis ē ſola ſpēs ſpālíſſima. rōnē ḡ ⁊ diffōnē oʒ eē idiuiduā ſpē. i. idiuidue eēntie ſm ſpeciem.

¶ Notādū ēt ꝙ nō ē itētio h̄. vtꝝ diſio poſſit eē p̄ficua ad cog̃ſcēdū diffōnē: ſꝫ itētio ei⁹ ē q̄rere vtꝝ via diſiue poſſit ſillogiçari qd qd eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̄ vr̄ ꝙ iſti ſufficiēter ſoluāt. ſaltē ad duas rōes ſeq̄ntes. nā ſi via diſiua neceſſario ducit i cognitiōeʒ diffōnis idiuidue ſꝫ ſpēʒ ⁊ ſi via diſiua facit talē diffōnē cognoſcere. ſꝫ h̄ nō faciat ſillogiſtice. Licꝫ ex hoc nō ſint ſolute rōnes p̄me. videntur tn̄ ſolute eſſe rōnes vltime q̄ nō faciūt mentioneʒ de ſillo: ſed ſolū de diffōne. oñdūt.n. ꝙ via diſiua acceptum poterit eē nō diffō. vel ſi erit diffō poterit eē nō p̄p̄a. hoc aūt totū ſufficiēter ē ſolutū. q̄ ſp̄ erit diffō p̄p̄a ſi accipiātur oēs drīe donec p̄ueniat̄ ad idiuiduā rōnē ſpecificam. ¶ Dōm ꝙ diſio nō eſt ſp̄ generis i p̄p̄as drīas. ſꝫ aliq̄n ē ſubi i accñtia. Iteꝝ aliq̄n ē p̄ analogiā i drīas trāſcēdētes ſic entis in actū ⁊ potētiā. ⁊ m̄ltis alijs modis p̄nt fieri diuiſiones ſꝫ q̄s. vel nō accipiet̄ diffō. vel ſi accipiet̄ nō tn̄ accipiet̄ p̄p̄a. p̄me ḡ rōnes ɔcludūt ꝙ nllō mō via ſillogiſtica pōt p̄ diſionē ɔcludi diffō. ſcd̄e aūt rōnes ſūpte ex p̄te diffōnis arguūt ꝙ n̄ q̄cq̄d ɔcludit̄ via diſiua ē diffō. ⁊ ſi ē diffō nō oʒ ꝙ ſit p̄p̄a. hec aūt ſolutio n̄ arguit ꝙ via diuiſiua accipiat̄ p̄p̄a diffō. ſꝫ oñdit ꝙ pōt fieri talis diuiſio ꝙ p̄ eā deueniet̄ in p̄p̄ā diffōnē. ¶ Cōtra ḡ hāc ſolutionē arguit p̄hs. d. ꝙ dato ꝙ h̄ ɔtigeret ꝙ via diuiſiua deueniremꝰ i p̄p̄aʒ diffōnē: h̄ tn̄ nō fieret ſillogiſtice. nō ḡ hoc ē ɔ̄ nr̄m p̄poſitū. cū nos itēdamꝰ p̄bare ꝙ via ſillogiſtica p̄ diſionē nō poſſit ɔcludi diffō. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ **Neqꝫ enim qui iducit fortaſſe demōſtrat: ſꝫ tamen manifeſtat aliquid.**

¶ Probat qd dixerat. Dixerat.n. ꝙ via diſiua n̄ facit notū aliq̄d ſillogiſtice. ſꝫ faciat notū alio° Circa qd tria fac: ſꝫ ꝙ tripl̄r p̄bat itētū. nā p̄ p̄bat h̄ p̄ut ſillꝰ diſiu⁹ ɔpat̄ ad inductionē. 2° p̄ut ɔpat̄ ad ſillm̄ ipſeꝝ. 3° p̄ut ɔpat̄ ad ipſaʒ diſionē. ſcd̄a ibi (Sillꝫ aūt) tertia ibi (Dicet.n.) In p̄ma p̄te ſic format̄ rō. Sicut ſe hꝫ iductio ad id qd oñdit ita ⁊ diſio: ſꝫ iductio nō demr̄at. i. nō ſillogiçat: ſꝫ alia via oñdit ⁊ notū facit. ḡ ⁊ diſio ſil̄r ſe hēbit. de hac aūt rōne ponit vtutē medij. d. (Neqꝫ.n. iductio fortaſſis demr̄at). i. ſillogiçat (ſꝫ tn̄ oñdit aliq̄d). i. alia via notū facit. ita ſu. ⁊ diſio ſe hēbit. ¶ Notādū aūt ꝙ ait fortaſſis. q̄ niſi accipiant̄ oīa p̄ticularia nō ſeq̄t̄ ɔclō niſi ex ſuppōne. ſi aūt accipiant̄ ſeq̄t̄. nō tn̄ reſeruat̄ ibi p̄p̄e forma ſillogiſtica. acceptis.n. oibus p̄ticularib⁹ iductio demr̄at. i. ɔcludit. non demr̄at. i. ſillogiçat. Dicendo.n. ſoꝛ. currit. plato currit. ḡ oīs hō currit. nō eſt ibi forma ſillogiſtica. niſi alr̄ reducatur in modū ⁊ figurā. ¶ Notādū ēt ꝙ iductio aliq̄ȝ noticiā facit. q̄ ex his q̄ ſunt nota ſenſui p̄cedit. illa tn̄ noticia nō aggenerat̄ p̄ ſillm̄. q̄ nō reſeruat̄ ibi forma ſillogiſtica. Inductio ergo aliq̄d oñdit. ſꝫ nō ſillogiçat. ſic ⁊ diuiſio aliq̄d oñdit: ⁊ aliq̄ȝ noticiā facit. Nā poſtq̄ȝ ſcimus ꝙ oē aīal. vel eſt rōnale vel ē irrationale. ⁊ cogitamꝰ de hoie ꝙ nō ſit irrationalis. ⁊ arguimus ipm eſſe rationalē Aliqua aūt fides ⁊ aliqua noticia fit in nobis ſic arguendo. ſꝫ iſta fides nō eſt aggenerata p̄ ſillm̄. q̄ ꝙ homo ſit rationalis nō eſt ɔcluſum via ſillogiſtica. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Sillogiſmuʒ aūt nō dicit ex diuiſione dicens diffinitionem. ſicut.n. in ɔcluſionibus que ſine medijs ſunt. Si aliquis dicat quoniam exiſtētibus his neceſſe eſt hoc eſſe ɔtingit interrogare p̄pter qd ſit. ⁊ in diuiſis terminis qd eſt hō: aīal mortale bipes habēs pedes ſine pēnis p̄pter qd ſm vnamquāqꝫ appoſitionem.**

¶ Probat hoc idē cōparādo ſillꝫ diuiſiuū ad ſillꝫ ſine medio. pōt aūt appellari ſillꝰ ſine medio ſillogiſmus imp̄fectus ſiue enthimema. vt cū arguit̄ ex vna p̄poſitione vt ſi diceret̄. oīs homo. ergo ſoꝛ. bn̄ ſeq̄t̄. ſꝫ nō ſillogiſtice. q̄ ſp̄ reſtat interrogare q̄uo exiſte hac p̄miſſa. ſ. oīs homo. poſſit ɔcludi ꝙ ſoꝛ. nō.n. ſeq̄t̄ niſi addat̄ ꝙ ſoꝛ. ſit homo. ⁊ in diuiſione ſp̄ reſtat interrogare in oī ɔcluſione Vn̄ ſequitur concluſio. ideo ait ꝙ (dicens). i. cōcludens. vel venans (diffinitionē ex diuiſione nō dicit ſillm̄). i. nō facit hoc per ſillꝫ (ſicut i ɔcluſionib⁹ q̄ ſunt ſine medio) ſu. nō

referuat forma ſillogiſtica(vt ſi aliqs dicat φ exiſtibus
his).i.pmiſſis(neće ē hoc eē).i.ɔcloneȝ.vt ſiqs diceret
exiſtēte oī hoie ⁊ exiſte oī aſino neceſſe eſt eē ſoꝛ.⁊ brunel
lū ſp(ɔtingit interrogare pp qd ſit)qꝛ nō reſeruatur ibi
forma ſillogiſtica nec ſeqꝛ ſillogiſtice niſi addaꝛ φ ſoꝛt.
ſit hō ⁊ φ brunellus ſit aſin⁹.⁊ ſubdit φ(⁊ in diuerſis ter-
minis).i.in diuiſis terminis.vt hȝ alia lra.i. in terminis
ſiue in diffōnibus diſiuis.i.acceptis p diſioné.vtputa(qd
eſt hō aīal rōnale bipes hñs pedes ſine pēnis)qſi dicat ſi
iſta diffō eēt accepta p diſione nō eēt hoc via ſillogiſtica.
qꝛ(ſm vnāquāqȝ appōneȝ)ɔtingit interrogare pp quid.
℄ Notandū aūt φ ſp bis ponit mediū in pmiſſis.ſi ḡ ex
vna ppōne ɔcludat aliqd.illa ɔclō dr eſſe ſine medio qꝛ
nihil in pmiſſis ē acceptū bis cū nō ſit ibi niſi vna pmiſ-
ſa.℄ Notādū ēt φ diſio ɔ̄ptuȝ ad pceſſuȝ nō ſillogiſticū
hȝ ſilitudinē cū ɔclōne enthimematica.nā ſicut ī tali cō-
cluſione arguit ex vno.vt oīs hō.ḡ ſoꝛ.ita in diſione poſt-
ɔ̄ȝ ɔcluſum eſt ſillogiſtice.φ hō ſit rōnalis vel irrōnalis.
arguit poſtea nō ſillogiſtice ex vno tm̄.⁊ dr nō ē irrōna-
lis.ḡ eſt rōnalis.℄ Notādū ēt φ ait ſm vnāquāqȝ appō
nē qꝛ diffō venata via diuiſiua ſit ex multis ſillīs diuiſi-
uis.⁊ ex multis appoſitionibus.⁊ de quolibȝ appoſitō ſiet
interrogatio.℄ Deinde cum dicit.

℄ Dicit.n.⁊ dmōſtrabit diuiſionē ſicut opinat
φ oē aīal aut mortale aut imortale ſit.hui⁹ aūt
oīs rō nō eſt diffō:quāuis demōſtrauerit diui-
ſionē:ſed diffinitio nō ſillus ſit.

℄ Adducit tertiā rōnē ſumptā pꝫ ſillis diſiu⁹ ɔpat ad di-
uiſioneȝ ipam.pp qđ ſciēdū φ ſills diſiu⁹ ipiaȝ diſionem
ɔcludit ſillogiſtice:ſȝ alterā ptē diſionis petit ⁊ accipit nō
ſillogiçādo eā.hñ.n.ſeqꝛ φ ſi oē aīal vl eſt mortale vl im-
mortale cū hō ſit aīal.φ vel erit mortalis vel imortalis:
ſȝ ɔcludere alterā ptē φ hō ſit mortalis.qꝛ nō ē imorta-
lis nō ſit hoc ſillogiſtice.cū ḡ in diſiōe ſit duplex pceſſus
ſi formet diffō ſȝ pceſſuȝ ſillogiſticū erit ɔpoſita ex oib⁹
diuiſiōib⁹.vȝ.φ hō ē aīal mortalis vl imortalis bipes vl
nō bipes hñs pēnas vl ñ hñs:ſȝ nlla diffō ē talis.nihil.n.
ſic diffinit.ſi āt fiat diffō ɔpoſita nō ex totis diſionib⁹.ſȝ
ex alternis ptib⁹diſionū.tūc ſiet ſȝ pceſſū nō ſillogiſticū.
iō ait φ(dicet.n.)vl(dicit.n.⁊ demrabit)vt hȝ alia tran-
ſlatio(diſionē ſicut opinaꝛ φ oē aīal aut ſit mortale aut
imortale).q.d.φ q vult venari diffōnē via diſiua:⁊ opi-
naꝛ ſe hñ ſillogiçare:hñ mōſtrat ⁊ hñ ſillogiçat totā diſio
nē:vt φ hō eſt aīal aut mortale aut imortale.⁊ ſubdit φ
(hoꝰ āt rō nō ē diffō).nā nlla diffō accipit vtrāqȝ ptē di-
uiſiōis:ſȝ alterā tm̄.⁊ ſubdit q̄re(ɔ̄uis mōſtrat diſionē)
.i.ɔ̄uis ɔcluſerit ſillogiſtice totā diſionē(ſȝ cū diffō)que
ſu.accipit alteras ptes diſionis(nō ſit p ſillȝ)vel(nō ſit
ſills diffō).i.vt habeaꝛ diffō.℄ Notādū tm̄ φ text⁹ aliq
hūt ablatiuū q̄re ɔ̄uis mōſtrauerit diſionē.⁊ ex h forte
īſurrexerūt varij modi exponēdi hāc lrāȝ.ſȝ vt pȝ ex alia
tranſlatiōe ibi dȝ eē accuſatiu⁹.⁊ certū ē φ ſills diuiſiuus
mōſtrat ſillogiſtice ⁊ ɔcludit totā diuiſionē.alterā tm̄ ptē
ɔcludit nō ſillogiſtice.⁊ iō diffō q̄ ſumit ex alternis ptib⁹
nō ſit ſillogiſtice p ſillm diuiſiuū.℄ Notandū ēt φ cuȝ
diffō debeat nos certificare de nā diffiniti: nulla diffō ē
tal' rō φ accipiat vtrāqȝ ptē diſionis.qꝛ tūc nō certifica-
ret nos de nā diffiniti.ſi.n.hō ſic diffiniret φ eſt aīal.vel
ñ ē aīal.mortale vl imortale.pēnatū vl ſine pēnis.nihil
certū haberem⁹ de hoīe.aliqd ḡ mōſtrat ⁊ ɔcludit ſillo-
giſtice ſillus diuiſiuus qꝛ ɔcludit totā diuiſionē.diffinitio
neȝ tm̄ ipſam non concludit ſillogiſtice.

℄ Sed vtꝝ ſit demōſtrare qđ quid eſt ſm ſub-
ſtantiam ex ſuppoſitione accipiētē qđ qd erat
eſſe.qđ eſt ex his q̄ ſunt in eo quod qd eſt pro-
prijs.hec aūt in eo qđ qd eſt ſola ⁊ propꝛium
omne hoc enim eſſe eſt illi.

℄ Poſtqꝫ phs oñdit φ diffō nō poſſit ɔcludi ſillogiſtice p
ſillm reduplicatiuū nec p diſiuū.In pte iſta vt dicebatur
oñdit φ nō poſſit hoc fieri p ſillm diffinitiuū.Appellaꝛ
aūt ſills diffinitiu⁹ ſills vtēs diffōne vl aſſumēs diffōnē
ad pbādū aliqd.ſicut reduplicatiu⁹vtēs ⁊ aſſumēs redu-
plicationē ⁊ diſiu⁹ diſionē.tūc ḡ p ſillȝ diffinitiuū ɔclude
tur diffō ſi iſillō aſſumaꝛ diffō ad ɔcludēdū diffōnē.qđ
duplici via fieri pōt.Primo ſi accipiaꝛ diffō ſȝ itētiones
ſcdas.vt ſi acciperꝛ diffō ipſi⁹ diffōnis q̄ tradita ē in arte
diffiniēdi.vȝ.φ dȝ ɔſtare ex gñe ⁊ dñtijs vl q̄ dȝ eē ppa
⁊ pdicari ī qd.h.n.mō diffinit diffō p q̄ſdā itētiōes ſcdas
⁊ cōes de qb⁹ ſe itromittit logic⁹ Nā gen⁹ dñia ppriū ⁊c.
talia ſcdas itētiones nominát.hoc ḡ mō diceret aliqs φ
pōt diffō pbari de diffinito.vtputa diffō hoīs de hoīe.qꝛ
qcqd ē ppriū hoīs ⁊ pdicaꝛ in qd de ipſo ē diffō ei⁹.aīal
rōnale mortale bipes ē hō.ḡ ⁊c.h p hāc diffōnē diffōnis.
vȝ.diffō qꝛ ē ppriū ⁊ pdicaꝛ in qd.ɔcluſa ē diffō hoīs de
hoīe.poſſet aūt ⁊ q vellet accipe aliā diffōnē diffōnis.vȝ.
φ diffō ē ɔſtās ex gñe ⁊ dñtijs ɔſtituētib⁹ ſpēȝ.⁊ tūc for
meꝛ ſic ſills:qcqd ɔſtat ex gñe ⁊ dñtijs ɔſtituētib⁹ hoīeȝ
ē diffō hoīs.aīal mortale bipes ē hō.ḡ ⁊c.vno ḡ mō ſills
diffinitiu⁹.i.ſills aſſumēs diffōnē ad ɔcludēdū diffōneȝ
de diffinito ſit:ſi accipiaꝛ diffō diffinitionis.⁊ hoc ſm q̄ſ-
dam intentiones ſcdas.nā ipſa diffinitio nō pōt diffiniri
niſi logice p q̄ſdā intētiones cōes ⁊ ſcdas.nam ⁊ diffō eſt
nomen ſcde intentionis.2° hoc pōt fieri ſi accipiaꝛ diffō
ipſius diffiniti.vtputa ſi p vnā diffōnē pbareꝛ alia diffō.
⁊ hoc potiſſime.erit ſcdm intentiōes pmas.qđ dupl'r poſ-
ſet fieri.vel ſm intentionē ppoſitā.vtputa.ſi albū hēret
duas diffōnes.⁊ p vnā ɔcludereꝛ alia:ſȝ exeq de hac via
eſſet repetere qđ fuit dcm̄ in ſillō reduplicatiuo.Ibi eniȝ
oñſum fuit verū eēt poſſe p vnā diffōnē alicui⁹rei ɔclude-
re aliā diffōneȝ ſm φ hui⁹ de eadē.Alio⁹ hoc fieri pōt p
diffōnē oppoſitā.vtputa ſi p diffōnē dataȝ de nigro ɔclu-
dereꝛ ppria diffō albi de ipſo albo.vt ſi qꝛ color ɔgregati
uus eſt diffō nigri.ex hoc ɔcludereꝛ φ color diſgregatiu⁹
eſſet diffō albi.Duo ḡ facit phs.qꝛ pͦ oñdit φ nō pōt con-
cludi diffō de diffinito p ſillm diffinitiuū aſſumētē diffi-
nitionem oppoſitā diffiniti ibi(Et ſi ex ɔditiōe)Circa pͥ-
mū duo facit.qꝛ pmo.iſtruit nos qūo debeat accipi diffō
diffinitionis.2° declarat p hꝫ diffōnē φ non poſſit ɔcludi
diffō de diffinito.ibi(Aut iteꝝ accipit)Dicit ḡ(Sȝ vtꝝ
ſit demrare qđ qd).i.diffōnē(ſm ſubam).i.ſm ſubaleȝ
diffōnē ei⁹(ex ɔditione).i.ex ſuppōne(accipiēte qđ quid
erat eſſe)ſu.ipſius diffōnis(qđ ē ex his q̄ ſūt in eo qđ qd.
⁊ ex pprijs).q.d.φ hoc eſt qđ qd erat eē ipſius diffōnis.
⁊ hoc ē diffō diffōnis.vȝ.φ diffō ē ex his q̄ ſūt ī eo qđ qd.
⁊ ex pprijs.⁊ ſubdit φ(oē hoc).i.totū hoc.vȝ.qđ ē(in eo
qđ qd.⁊ ē ppriū.ſola)ſu.diffō hȝ iſta duo.vel ſola hȝ hoc
totū.⁊ ſubdit φ(hoc).vȝ.eſſe in qd ⁊ eē ppriū(ē eē illi)
.i.eſt diffō ipſi diffōni.℄ Notādū aūt φ cū oñſum ſit φ
nec p ſillm reduplicatiuū nec p diuiſionē poſſit ſillogiſti-
ce ɔcludi diffō ſm φ ē hui⁹.de ipſo diffinito q̄rit hic phs.
vtꝝ ex ɔditione.i.ex ſuppōne ſupponēdo φ ipſa diffō ha-
beat diffōnem.vtꝝ ſit.i.ɔtingat accipiētē talē diffōnē de
monſtrare qđ qd ē ſm ſubaȝ.i.qđ qd eſt ſȝ qđ qd eſt.vel
qđ qd eſt ſȝ ſubaȝ.i.qđ qd eſt indicat ſubam.vl qđ qd eſt
ſm ſubſtātiā.i.ſm ſuā diffinitionē ſubalem.vtꝝ.ſ.diffini
tio ſm ſuā diffinitionem eſſentialem.i.ppriam poſſit de
diffinito demrari.i.ſillogiçari.accipit.n.ibi demrari large

pro ipſa ſillogiſatione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut iter accepit qđ gd erat eē ꝛ in hoc neceſ ſe enim eſt ꝑ medium monſtrare.

¶ Probat ꝙ hoc nō bn̄ fiat. circa qđ duo facit ſm ꝙ du‑ plr̄ ꝓbat intētū ibi (Amplius ſicut) Dicit ǵ (Aut iter acce pit qđ gd erat eē) .q.d. ꝙ ſi ꝑ diffōnē diffōnis ꝯcludatur diffō de diffinito. iter accepit ꝙ gd erat eē .i. petit ibi qđ eſt in ꝑncipio. ꝛ ſubdit ꝙ (in hoc) .ſ. mō ſillogiʒādi (neceſ eſt mōſtrare) .ſ. diffōnē (ꝑ mediū) .ſ. qđ ē ipa diffō. mō ſtrabit̄ ǵ diffō ꝑ diffōnē. qđ gd eſt ꝑ qđ gd ē. q̄re petit̄ ibi ꝑncipiū. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrum ſi ꝓbet̄ diffō ſit ibi petitio ꝑncipij. ꝛ ꝑ q̄rimus hoc de diffōne ipſius diffiniti. ꝛ poſtea de diffōne ipſ' diffōnis. vr̄ .n. ꝙ ꝑ vnā diffōnem ipſius diffiniti abſq; petitione poſſit ꝓbari alia. nā vt di‑ cebat̄ in ꝑmo. diffinitio vel eſt demr̄ationis ꝑncipiū vel demr̄ationis ꝯclo. vel tota demr̄atio poſitiōe differens. cū ǵ nō ſit petitio ꝑncipij ꝑ ꝑncipiū ꝯcludere ꝯclōnē ex q̄ aliqua diffō ſe hʒ vt demr̄ationis ꝑncipiū. aliq̄ vō vt de‑ mr̄ationis ꝯclo. nō eſt incōueniens ꝑ vnā diffōnē ꝯclude re aliā. ¶ Dōm ꝙ ex vbis Ariſ. ꝑma facie pōt ſolui ad q̄‑ ſitū. nā nō negat pħs gn ꝑ diffōnē diffō ꝯcludi poſſit: ſed nō pōt ꝯcludi diffō in eo ꝙ diffō. vt ſi det̄ de ira duplex diffō. vna mālis q̄ eſt demr̄ationis ꝯclo. vtputa ꝙ ira eſt accenſio ſanguinis. alia formalis que eſt demr̄atiō is ꝑn‑ cipiū. vt ꝙ ira eſt ꝑꝑ appetitū doloris in inimicū ſiue in ꝯ‑ riū. Cōcludet̄ .n. vna diffō ꝑ aliā: ſʒ nō in eo ꝙ diffō. Sʒ ꝯtra hoc ſtati obyciet̄. qꝛ ſi ꝑ diffinitionē pt ꝯcludi diffō ſine petitiōe ꝑncipij. ǵ ꝑ diffōnē acceptā in eo ꝙ diffō po‑ terit ꝯcludi ſine petitiōe ꝑncipij diffō in eo qđ diffō. ſi .n. ſimplr̄ cōcludit ſimplr̄ ſine petitione nō vr̄ rō q̄re redu‑ plicatiuū nō poſſit ꝯcludere reduplicatiuū ēt ſine petitio‑ ne. ꝑꝑ qđ ſciēdū ꝙ duplr̄ pōt h̄ ſolui. ꝑ ꝙ diffō nō pōt cō cludi in eo ꝙ diffinitio. niſi de diffinito tm̄. ſi ǵ in ꝯclōne ſimplr̄ ꝯcludet̄ diffinitio de diffinito: forte hr̄et aliq̄ʒ ap‑ parentiā ꝙ poſſet ꝯcludi diffō in eo ꝙ diffō: ſʒ nō ꝯcludi‑ tur diffō de diffinito: ſʒ de eo de quo ꝯcludit̄ diffinitū. vt ſi ira hʒ duas diffōnes. vnā dicētē gd. aliā ꝑꝑ gd. vel vnā mālē. aliā formalē. cū ira ſit paſſio irati. ſic ira pōt ꝯcludi de irato ꝑ diffōnē dicētē ꝑꝑ gd ire. ita ꝛ diffō dicens quid ire. vel diffō māl ꝯcludet̄ de ipſo irato de q̄ ꝯcludit̄ ipm diffinitū qđ eſt ira. ꝛ h̄ ꝑ illā eādē diffōnē dicētē ꝑꝑ quid. ꝑ hāc .n. ꝛ eādē diffōnē vʒ. ꝑ appetere dolorē in aduerſa‑ rio ꝯcludet̄ de irato ira q̄ eſt qđdā diffinitū. ꝛ eodeʒ mō poterit ꝯcludi accēſio ſanguinis circa cor q̄ eſt diffō ei'. ǵ in hoc ſtat hec ſolutio ꝙ in demr̄ationib' nō ꝯcludit̄ dif finitio paſſionis de ipſa paſſione vel de ipſo diffinito. ſed de ſubō. vt diffō ire de irato. nō ǵ poſſumus arguere ꝙ ſi ſic ꝯcludit̄ diffō ꝑ diffinitionē ſm ꝯcluſioneʒ ſimplicem ꝙ poſſit ꝯcludi ſm ꝙ diffinitio ꝛ ſm ꝯcluſionē reduplica tam. qꝛ diffinitio ſm ꝙ diffō non pōt ꝯcludi de diffinito ipſo. ſʒ hoc hʒ calumniā. qꝛ nō vr̄ inconueniens ꝙ diffini tio mālis .i. diffinitio cui imponitur neceſſitas ꝯcludatur de ipſo diffinito ꝑ diffinitionē formalr̄ .i. per diffinitioneʒ ſm ponēteʒ neceſſitatē. vt qꝛ finis iponit nec̄itatē māe. ꝛ aliꝫ cāis. diffō data ꝑ finē erit formalis reſpcū ōiuʒ alia‑ rū diffinitionū. ſi ǵ detur de ſerra duplex diffinitio. vna formalis data ꝑ finē: vtputa qꝛ ſerra eſt inſtrumētū ad ſe candū dura. alia mālis. vtputa qꝛ ſerra eſt inſtr̄m ferreū ꝛ dentatū. ꝓbabit̄ de ipſo diffinito vt de ſerra hec diffini tio mālis ꝙ ſit gd ferreū ꝛ dentatū ꝑ hāc diffinitionē for‑ malr̄ qꝛ eſt inſtr̄m ad ſecādū dura. ꝑpter hoc dōm eſt alr̄ ꝙ dato verū eſſe qđ dr̄. non tn̄ valet ſi via ſimplici diffini‑ tio vna ſine petitione ꝑncipij poteſt ꝯcludere diffinitionē aliam ꝙ poſſit eam concludere ſine petitione ꝑncipij in eo ꝙ diffinitio. Nā vt patebit nō eſt eadē ratio de ꝯcluſio ne ſimplici ꝛ reduplicata. ¶ Ulterius forte dubitaret ali q̄s ſi diffinitio vna poteſt ꝯcludi de diffinito ꝑ diffinitio‑ nē aliā. q̄re diffinitio in eo ꝙ diffinitio nō pōt ꝯcludi. ſi .n. ſimplr̄ ſe hʒ ad ſimplr̄. q̄re ēt reduplicatū nō ſic ſe habʒ ad reduplicatū. ¶ Dōm ꝙ ꝑmo oñdemus ꝙ diffō in eo ꝙ diffinitio nō poſſit concludi de diffinito ſine petitione ꝑncipij. Scdo ſoluem' ad formā arguēdi. ꝛ oñdemus ꝙ reduplicatū nō ſe hʒ ad reduplicatū: ſic ſimplr̄ ad ſimplr̄ qꝛ ꝯmittit̄ ibi fallā accidētis. Nā ſi eodem mō ſumeret̄ ſimplr̄ ad ſimplr̄ tūc ſimplr̄ nō iferret ſimplr̄ ſine petitio ne ꝑncipij. vt reduplicatū ſine tali petitiōe. Propter ꝑmū ſciēdū ꝙ ſi diffinitio ſm ꝙ diffinitio ifert̄ de diffinito ſʒ ꝙ diffinitio oʒ ꝙ ꝛ in ꝑmiſſis vt patuit accipiat̄ diffini‑ tio. ſi ǵ diffinitio ꝯcludit̄ de diffinito ſʒ ꝙ hui'. vel h̄ erit: ſub q̄dā rōne genāli vtputa ꝙ nō ꝯcludat plus ꝯclo niſi ꝙ illa ſit diffinitio diffiniti. nō aūt ꝯcludat ꝙ ſit diffini‑ tio talis. vtputa ꝙ ſit formalis vel mālis vel data ꝑ taleʒ cām. vel per talē ſʒ vt dicebat̄ diffinitio ſm ꝙ huius ꝯclu det̄ de diffinito ſub q̄dā rōne generali. cū ergo ꝛ in ꝑmiſ‑ ſis accipiat̄ diffinitio in eo ꝙ diffinitio ꝛ in ratione gnāli. diffinitionis oēs diffinitiones ꝯueniāt. nō erit magis no‑ tū ſm hāc rōnē generalē ꝙ id qđ ſumit̄ in ꝑmiſſis ſit dif finitio in eo ꝙ diffinitio q̄ʒ id qđ in ꝯclōne cōcludit̄. ſʒ cō ſtat ꝙ ꝓbare aliqd ꝑ eque notū ē petere. ǵ hoc fieri nō pōt ſine petitione. Sʒ dices ꝙ hoc nō erit ſm rationem gene ralem ſed ſm rationē ſpālem. vt ſicut diffinitio formalis ſimplr̄ ſūpta dʒ eſſe notior q̄ʒ mālis ita diffinitio formal' ſumpta cū reduplicatione. vt in eo ꝙ talis diffinitio erit notior q̄ʒ diffinitio māl' cū reduplicatione accepta. hoc er go modo dicet aduerſarius pōt cōcludi diffinitio in eo ꝙ diffinitio. ꝛ ꝑ gd notius. vt ꝑ diffōnē formalē ſm ꝙ diffi‑ nitio cōcludat̄ diffinitio mālis ſm ꝙ huius. ſʒ h̄ fieri nō pōt: nā tanta vis eſt in reduplicatione. ꝛ reduplicatio ita reſtringit modū cōſiderādi: vt nō poſſit alr̄ ꝯcludi redu‑ plicatū in cōclōne q̄ʒ eo mō quo reduplicatū eſt acceptū in ꝑmiſſis. vt ſi arguat̄ ſic. triāgulus in eo ꝙ triāgulus hʒ tres: yſocheles eſt triāgulus. non poterit ꝯcludi ꝙ yſoche les in eo ꝙ yſocheles hēat tres. ſed in eo ꝙ triāgulus. nec alr̄ poterit inferri reduplicatio in cōclōne: niſi vt accepta ē in ꝑmiſſis. ſʒ nō eſt ita de illatione ſimplici. Infert .n. ſʒ illationē ſimplicē hr̄e tres de yſochele ꝑ triangulum non obſtāte ꝙ hec paſſio non ſic cōpetit yſocheli vt triangulo. ſi ǵ diffinitio vt diffinitio debet cōcludi de aliquo diffini‑ to opʒ ꝙ ꝛ reduplicatio eodem mō ſūpta ſit in ꝑmiſſis ſi‑ cut in ꝯclōne. qđ ſine petitione fieri nō poterit. Dicem' ǵ ꝙ ſi diffinitio ſm ꝙ huius dʒ ꝯcludi de aliquo ſm rōnē generalē oʒ ꝙ in ꝑmiſſis de illo eodē accipiat̄ diffō ſʒ ꝙ diffinitio ſm rationem gnālē. ſi vō debeat ꝯcludi ſm ra‑ tionē ſpecialē. vtputa. in eo ꝙ diffō talis: oʒ ꝙ ꝛ in ꝑmiſ‑ ſis ſumat̄ diffō de illo eodē ſm eādē rōnem ſpecialem. non ǵ erit magis notum vnum q̄ʒ aliud ſiue ſm rōnem gnālem ſiue ſpālem hoc fiat. ꝓbabit̄ ǵ idē ꝑ idē. ſiue eque notū per eq̄ notū. qđ ſine petitiōe fieri non pōt. diffō ergo formalis ſʒ illationē ſimplicē pōt iferre diffinitionē ma terialem. ſicut triangulus ſm illationē ſimplicē pōt infer re hr̄e tres de yſochele. ſʒ diffinitio formalis in eo ꝙ for‑ malis non poteſt inferre diffinitionem mālem ſm ꝙ eſt materialis. ſʒ ſi inferret eaʒ: ex vi ſillogiſtica inferret eaʒ cum hac reduplicatione in eo ꝙ formalis. ſicut triāgulus in eo ꝙ triangulus non inferret habere tres de yſochele in eo ꝙ yſocheles: ſed in eo ꝙ triangulus. non ergo poteſt inferri diffinitio mālis in eo ꝙ mālis. niſi per diffinitio nem oimode ſūptā. vt pʒ ſine petitione fieri non pōt. dif‑ finitio .n. in eo ꝙ diffinitio non poteſt inferri pro aliquo

vno niſi ſm illũ modũ ſm quem eſt diffinitio:vt mãlis
ſm q̃ mãlis.formalis ſm q̃ formalis. Dicere aũt q̃ iſe
ratur diffõ mãlis cũ hac reduplicatiõe.vt formalis. hoc
nõ eſt inferre eã vt eſt diffõ.ſ3 vt nõ ẽ diffõ.diffõ ergo vt
diffõ inferri nõ põt niſi penit⁹ eodẽ mõ accipiat̃ hic in p̃
miſſis ⁊ in ↄcl'one.erit g̊ ibi apta petitio.❡ Ad formã ãt
arguẽdi de ſimplr̃ ad ſimplr̃ dici d3 q̃ ſi eodẽ mõ accipe
ret̃ diffõ ſimplr̃ in p̃miſſis ſicut ſ3 illationẽ ſimplicẽ iſer
tur in ↄcl'one.ſic eodẽ mõ o3 accipe reduplicatũ in p̃miſ
ſis ſicut in ↄcl'one ↄcludit̃.nõ poſſet ſimplr̃ ſine petitione
inferre:ſicut nec reduplicatũ.nã tũc eodem mõ ſumeret̃
ſimplr̃ diffinitio in p̃miſſis ⁊ in ↄcl'one qñ p̱ diffõnẽ for
malẽ eodẽ mõ ſumptã inferret̃ formalis eodẽ mõ acce
pta.⁊ per mãlẽ mãlis:qõ nõ fieret ſine petitione.❡ Ulte
rius poſtq̃3 dubitauimus qũo diffõ poſſit inferri de diffi
nito p̱ diffõnẽ diffiniti. Dubitaret forte aliqs.vtrũ3 diffõ
ſm q̃ huius ſine petitione principij poſſit inferri de diffi
nito per diffõnẽ diffõnis.❡ Dõm q̃ nihil eſt aliud hoc
eſſe diffõnẽ huius q̃3 eẽ ꝓpriũ ſubale eius. Nã duplex eſt
ꝓpriũ3 accñtale:vt p̱ ſe paſſio.⁊ ſubſtãtiale vt diffõ.ſi g̊ hec
ſit diffõ diffinitionis qõ eſt qõdã ꝓpriũ ſubale rei.vel qõ
idẽ eſt:qõ p̃dicat̃ in qd de re.⁊ eſt ꝓpriũ rei.q2 g̊ ſic eſt idẽ
erit q̃rere vtꝝ.a.ſit diffõ de.b.⁊ vtꝝ ſit ꝓpriũ ſubale eius.
ꝓbare g̊ q̃ ſit diffõ de.b.p̱ hoc qõ eſt ꝓpriũ ſubale ei⁹ eſt
ꝓbare q̃.a.eſt diffõ de.b.idẽ ergo p̱ idem.quare non po
terit ꝓbari diffõ de diffinito per diffõnẽ diffõnis niſi pro
bet̃ idẽ p̱ idẽ.⁊ p̱ ↄñs niſi petat̃ p̃n^m.❡ Deinde cũ dicit.

❡ **Amplius ſicut nec in ſillo accipitur qd eſt ſil
logizare.ſemp̱ enim aut tota aut pars eſt ꝓpo
ſitio ex qbus eſt ſillogiſmus.ſic nec quod qd
erat eſſe op3 ineſſe ſillogiſmo.**

❡ Adducit ſcđam rõnẽ ſumptã p̱ ſile i ſill'is.Circa qõ tria
facit.q2 p̊ ponit hõ rationẽ.v3.q̃ nõ d3 accipi diffõ diffõ
nis ad ſillogiçãdũ diffõnẽ:ſic nõ accipit̃ diffõ ſilli in ſill'o.
vel ad ſillogiçãdũ ſill'3.2° oñdit ad qd valet accipere hõ
rõnes.3° ex hiis q̃ dixerat:ↄcludit itentũ.ſcđa ibi(Sz ſeor
ſum)3ª ibi(Quare neceſſe eſt)Dicit g̊(Amplĩ⁹ ſic nec in
ſill'o accipit̃ qd eſt ſillogiçare).i.diffõ ſillogiſmi.⁊ ſubdit
q̃(Semp̱.n.aut tota aut p̱s eſt ꝓpõ ex qbus eſt ſillus)
.q.d.q̃ hec eſt diffõ ſilli q̃ vna ꝓpõ vt maior ſe hẽat vt
totũ.alia vt minor ſe habeat vt p̱s:p̱ hãc.n.diffõnẽ ſilli ñ
accipim⁹ in ſill'o cũ ſillogiçamus.nec accipim⁹ eã ad ſillo
giçandũ ſill'm.⁊ ſubdit q̃(ſic nec qõ qd ẽ eẽ).i.nec diffõ
nẽ diffõnis(o3 eẽ i ſill'o)ſu.ad ſillogiçãdũ diffõnẽ.❡ Du
bitaret forte aliqs.vtꝝ poſſemus ꝓbare ſillogiſtice ſill'm
per diffõnẽ ſill'i.⁊ vr̃ q̃ ſic.poſſemus.n.quẽlib3 ſill'm ſillo
giſtice ꝓbare ſill'm eẽ p̱ diffõnẽ ſill'i.Fieret.n.talis ſill's.
qcqd ↄſtat ex duab⁹ ꝓpõnibus quarũ vna eſt totũ alia vt
pars illud eſt ſill's:qlib3 ſillogiſmus eſt hõ.ergo ⁊c̃.❡ Di
cendũ q̃ diffinire ſill'm ſpectat ad artificẽ generalẽ.vtpu
ta ad dyalecticũ q̇ dr̃ generalis.q2 negociat̃ circa cõmu
nia q̃dam.⁊ circa quaſdã cões diffõnes.ad ip̃m ergo ſpe
ctat diffinire ſillogiſmũ q̇ dat artẽ de ſill'o.ars aũt d3 eſſe
generalis.⁊ nõ d3 ſupponere aliquem ſill'm.Si ergo dya
lecticus hoc modo vellet ꝓbare de aliqua argumentatio
ne q̃ ſit ſillogiſmus accipiendo diffinitionẽ ſillogiſmi.⁊
concludẽdo ſillogiſtice de illa argumentatione q̃ ſit ſil
logiſmus.ꝓbaret ſillogiſmũ ſupponendo ſill'm.hoc ergo
eſſet ſimile ſicut ſi aliquis vellet negare loquela3 eſſe.qõ
nõ poſſet facere niſi p̱ loquelã.negãdo ergo loquela3 ↄce
deret loquelã.ſic ſi qs vellet ꝓbare ſillogiſmũ ſillogiſtice
per diffinitionẽ ſill'i.ꝓbaret ſill'm ſupponẽdo ſillogiſmũ.
q2 ſillogiçaret ſillogiſmũ.ſicut ergo ad manifeſtandũ q̃
aliqua argumẽtatio ſit ſill's non debemus hoc facere ſil
logiſtice p̱ diffinitionẽ ſill'i.ſic ad ꝓbandũ rõnẽ aliquam
eſſe diffinitionẽ nõ debemus hoc ſillogiçare per diffini
tionẽ diffõnis.q2 tunc ꝓbando diffinitione3 poneremus
diffinitionem.❡ Deinde cum dicit.

❡ **Sed ſeorſum hoc appoſitis eſſe. Et ad dubi
tantem ſillogizatũ eſt aut nõ eſt obuiare: quo
nia3 hoc.n.erit ſill's ⁊ adhuc neq3 quod quid
erat eſſe ſillogizatu3 eſt qñ vtiq3 hoc ſuppoſi
tum erat nobis qõ quid erat eſſe.**

❡ Oñdit ad qd valent hẽ rõnes.vel hẽ diffõnes dicẽs(ſ3
ſeorſu3 h̃ appoſitis)vel(a poſitis eſſe)vt h3 alia lr̃a.q.d.
hoc.i.diffõ diffõnis(⁊)diffõ ſill'i d3 eſſe in mẽte ſeorſu3
ſeparata a poſitis.i.ab his que ponunt̃ in ſill'o ⁊ in ſill'o.⁊
per talẽ diffõnẽ ſill'i(ad dubitãtẽ).i.ↄtra dubitantẽ vtꝝ
(ſillogiçatũ eſt.aut nõ eſt ↄ̃dicere).i.obuiare ⁊ inſtare ſi
bi.⁊ oñdere ei per diffõnẽ ſillogiſmi(qñ hic eſt ſill's.⁊
adhuc neq3 quod qd erat eſſe ſillogiçatũ).i.ↄtra negan
tem ſillogiçatam eſſe diffinitionẽ.ſu.debemus ſimilr̃ cõ
tradicere ⁊ obuiare ⁊ oñdere per diffõnem diffinitionis
q̃ id qõ eſt ſillogiçatũ eſt diffõ.❡ Dubitaret forte aliqs
qũo rõne3 ſill'i ⁊ diffõnis debemus habere ſeorſu3.⁊ qũo
hoc valet ↄtra obuiantes.❡ Dicendum q̃ diffõ diffini
tionis ⁊ diffinitio ſillogiſmi deſeruiunt ad duo.vt p3 ex
textu.Primo ad regulandum nos.nam ex hoc q̃ habe
mus in mente diffõnem ſillogiſmi q̃ d3 eſſe ex ꝓpoſitio
nibus habentibus ſe vt totũ ⁊ vt pars:regulamur in ſillo
giçando vt nõ deficiamus in forma ſillogiſtica.ſic ẽt ⁊ p̱
diffinitionẽ diffõnis in mente habitã regulamur ne defi
ciamus in diffiniendo.⁊ q̃tum ad hoc ait.q̃ hoc.i.tam
diffõ diffõnis q̃3 ſill'i d3 eſſe in mente ſeorſu3 a poſitis vt
h3 alia tranſlatio.i.ab his que ponunt̃ tã in diffõne q̃3 in
ſillogiſmo.vt ſi vellem examinare.vtꝝ aĩal bipes ſit ho
na diffõ hoĩs.deberẽ rõnẽ diffõnis habere ſeorſu3 in mẽ
te.i.ſeparatim ab his que poſita ſunt in diffõne data.⁊ p̱
rõnem diffõnis in mente examinare diffõnem datam.
vel vt tranſlatio noſtra h3.hec.i.diffõ diffõnis eſſe.ſu.d3
in mẽte appoſitis.i.additis ſu.his que ponunt̃ in diffõne
data.nam ſemp̱ regulatũ d3 apponi.i.addi vel coniungi
ipſi regule vt videat̃ an ſit cõformẽ.ergo rõni quã habe
mus ſeorſum in mente de diffõne quaſi cuidã regule de
bemus apponere.i.adiungere ea q̃ ſunt in quacũq3 diffi
nitione data.⁊ p̱ hoc examinare an ſit bñ data.⁊ qõ dictũ
eſt de diffõne diffõnis itelligẽdũ eſt de diffõne ſill'i.2° dif
finitio tam ſill'i q̃3 diffinitionis valet ad obuiantem.i.ↄ̃
obuiantẽ.nã ſiquis obuiaret de aliquo ſill'o q̃ eſſet ſillus
vel de aliqua diffõne q̃ eſſet diffinitio.poſſemus ei con
tradicere per rationẽ3 ta3 ſill'i q̃3 diffõnis. Dicemus ergo
q̃ ſicut principia non poſſunt ꝓbari ſimplr̃ ſine petitio
ne principij.poſſunt tñ ꝓbari apud hunc vel apud illum
ſic per diffõnẽ diffõnis nõ poteſt ſimplr̃ ꝓbari diffinitio.
q2 tunc probaremus diffõnem ſupponendo diffinitionẽ.
nam ⁊ principia non poſſunt ꝓbari niſi ſupponendo p̃n
cipia.nam ſi probas principia per ſeipſa ꝓbas principia
ſupponendo principia.ſi autem ꝓbas ea per principiata
cum principiata preſupponant principia.adhuc probat̃
principia ſupponendo principia.p̃ncipia ergo nõ poſſunt
probari ſimplr̃.ſic nec diffõ per ſuam diffõnem ſimplici
ter probabitur.apud hunc tamen obuiantem nobis ⁊ ne
gantem diffõnem data3 bonã eſſe per rationẽ diffõnis.
poſſemus igitur ſibi ↄtradicere.quare aũt diffinitio diffi
nitionis non ſimplr̃ ꝓbat ipſam p3 per ſupius dicta.na3
non magis notũ eſt aĩal bipes conſtare ex ꝓprio genere ⁊
ex ꝓpria dr̃ia hoĩs q̃3 eũ eſſe ꝓpriã diffõnẽ hoĩs.❡ Ulte
rius forte dubitaret aliqs quare tales rõnes debem⁹ hẽ

ſeorſum. ¶ Dōm ꝙ ſm cōmē. in. 2. meta. nō bonū eſt
querere ſimul ſciam ⁊ modū ſciēdi. hr̄e enim rōnē diffō
nis ⁊ rōnē ſilli ꝑtinet ad modū ſciendi. formare aūt pro/
prios ſillos de rebus ſcitis ⁊ proprias diffōnes de ſcibili/
bus ꝑtinet ad ſciam. ſeorſum ğ ⁊ ꝑus debemus addiſcere
logicā ⁊ cognoſcere q̄ ſit rō ſillogiſmi: ⁊ q̄ ſit rō diffōnis. ⁊
has rōnes debemus hr̄e in mēte. ⁊ poſtea qn̄ venimus ad
ſcias ſpāles ꝑ rōnes illas quas didicimus in logica q̄ eſt
modus ſciēdi: debemus examinare diffōnes ꝓprias ⁊ ſil
logiſmos ꝓprios quos formamus de ſcibilib᷒. Pꝛima ğ
rō. vꝫ. ꝙ petiť ibi id qđ eſt in ꝑncipio deſeruit ſi credatur
ꝙ per diffōnē diffōnis aggeneret in nobis ſcia. vt credi/
mus ꝑ hoc ſcire q̄ diffō ſit cuiuſlibꝫ diffiniti. ꝑ rōnes. n. il/
las cōes traditas in logica. ꝙ diffō eſt qđ ꝓpriū ⁊ ꝑdicať
in qđ nō aggenerať in nobis ſcia: ſed opinio. ex hoc. n. ni/
ſi plus ſciamus non poterimus ſcire de hoīe que ſit diffō
eius: nec de aliquo alio aīali. ſed poterimus forte ex hoc
hr̄e aliquā opinionē. ſimplr̄ tn̄ neſciemus. nā lꝫ ſciamus
ꝙ diffō debeat ꝯſtare ex ꝓprio gn̄e ⁊ ex ꝓpria dr̄ia. nō tn̄
ꝑꝑ hoc eſt nobis notū ꝓpriū gen᷒ nec ꝓpria dr̄ia hoīs. nec
eſt magis notū nobis ꝙ aīal bipes ꝯſtat ex ꝓprio gn̄e nec
ex ꝓpria dr̄ia hoīs q̄ꝫ ꝙ ſit diffō eius. ğ ſic arguendo peti/
tur principiū. Scđo aūt rō ꝙ debemus talia hr̄e ſeorſuꝫ
⁊ per ea obuiare alijs deſeruit nobis ſi ꝑ diffōnē diffōnis
nō credamus ex hoc hr̄e ſciam. vt ex hoc ſciamus cogno
ſcere diffōnē cuiuſlibꝫ diffiniti. ſed ex hoc credamus idē
hr̄e quēdā modū ſciēdi. qđ ſi ſic eſt tunc deberemus hr̄e
ſeorſum in mēte: ⁊ per hoc examinare diffōnē. nā modus
ſciendi lꝫ nō faciat ſciaꝫ: multū tn̄ iuuat ad ſciam. Logi
ca. n. in qua tradiť modus ſciendi ⁊ rōnes ille cōes quas
addiſcim᷒ in logica: lꝫ nō ſufficiāt ad aggenerādū ſciam:
multū tn̄ regulāt nos in acqſitione ſcie: ⁊ multū iuuant
nos ad examinandū ea q̄ dr̄ in ſciētijs. tales ergo rōnes
cōes ſimplr̄ nō ꝓbāt. poſſumus tn̄ per eas nos regulare ⁊
per illas huic vel illi obuiantí ꝯdicere. plus enim latet vt
pꝫ de veritate in his dictis ph̄i q̄ꝫ ſuperficies textus oſten
dit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare neceſſe ē ſine eo quod quid erat ſillo-
giſmus. aut qđ qđ erat ſillogizare aliquid.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit intētum. d. (Quare neceſſe
eſt ſine eo qđ quid eſt ſillogiſmus). i. ſine diffōne ſillogiſ
mi. (aut) ſi. ſine eo qđ eſt (qđ qđ erat eſſe). i. ſine diffōne
diffinitionis (ſillogiçare aliquid). q. d. ꝙ nō debemus ſil
logiçare aliqđ. i. ꝓbare ſillogiſtice de aliquo ꝙ ſit diffō ꝑ
diffōnem diffōnis. nec debemus ꝓbare ſillogiſtice de ali
quo qđ ſit ſillogiſmus per diffōnem ſillogiſmi. loquendo
de ꝓbatione ſimplr̄. poſſumus aūt ꝓbare ꝑ hoc vel ob/
uiare huic vel illi ſꝫ nō ſimplr̄. ¶ Notādū aūt ꝙ cū ſillo/
giſtice per diffōnem diffōnis ꝓbamus diffōnem. ibi eſt
ꝯſiderare duo. vꝫ. diffōnem diffōnis que aſſumitur. ⁊ for
mā ſillogiſticā in qua talis diffō ordinať. quare ſicut vo/
lumus facere fidem de diffōne per diffōnem eius. ita cū
forma ſillogiſtica ꝯcurrat ad hoc ꝓbandū debemus fa/
cere ſimili mō fidem de forma ſillogiſtica per diffōnem
ſillogiſmi. ſed cū nō debeat ꝓbari ſillogiſtice ſillogiſm᷒
per diffōnem eius pari rōne nō debebit ꝓbari ſillogiſtice
diffō de diffōne ipſius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſi ex cōditione autē demōſtretur vt ſi ma
lo ineſt diuiſibile eſſe: in cōtrario autē cōtrarij
eſſe in quibuſcunqꝫ eſt aliqđ ꝯtrariuꝫ: bonum
autē malo cōtrariuꝫ eſt. ⁊ indiuiſibile diuiſibi
li: eſt itaqꝫ boni eſſe qđ indiuiſibile eſſe.

¶ Oñdit ꝙ nō debet ꝓbari diffō per diffōnem diffiniti.
accipiendo diffōnem oppoſitā. vt nō pōt ꝓbari aliqđ eſſe
diffōnem boni ꝑ diffōnē mali. Circa qđ duo facit. q2 ꝑmo
ꝓponit qđ intendit. ſcđo manifeſtat ꝓpoſitū. ibi (Hoc. n.
accipiens.) Dicit ğ (Et ſi ex cōditione aūt). i. ex ſuppōne
. i. ſupponendo diffōnem vnius ꝯtrarij. (demōſtret) ſup.
diffōnem alterius ꝯtrarij. vel de alio ꝯtrario. (vt. ſ. ſi ma
lo ineſt diuiſibile eſſe). i. ſi iſta eſt diffō mali. eſſe qđ diui/
ſibile (in ꝯtrario aūt ꝯtrariū eſſe in qbuſcūqꝫ eſt ꝯtrariū.
bonū aūt eſt malo ꝯtrariū ⁊ indiuiſibile) eſt ꝯtrariū (di/
uiſibili) q2 ſic eſt (boni eē). i. diffō boni indiuiſibile. i. erit
(eſſe qđ indiuiſibile). q. d. ꝙ in quibuſcūqꝫ eſt ꝯtrarium
hec eſt regula gn̄alis. ꝙ ſemꝑ in ꝯtrario eſt ꝯtrariuꝫ. ſi ğ
bonū ⁊ malū ſunt cōtraria. ⁊ diuiſibile ⁊ indiuiſibile con
trariant̄. ſi eſſe diuiſibile eſt diffō mali ꝯtrariū erit diffō
ꝯtrarij. i. eſſe indiuiſibile erit diffō boni. ¶ Notandū aūt
ꝙ in hoc exēplo loquiť ph̄s mō platonico. Poſuit enim
plato ꝙ vnū qđ ꝯuertiť cū ente erat idem cū vno: qđ eſt
principiū numeri. ideo poſuit numeros eſſe ſubas rerum.
Et q2 defectus incipit in receſſu a ſimplici ⁊ ab vnitate:
poſuit ꝙ idem erat eſſentia vnitatis ⁊ bonitatis. ⁊ idem
eſſentia mali ⁊ diuiſibilitatis. ſupponendo ergo ꝙ eſſe di/
uiſibile ꝑdicet̄ de malo in eo ꝙ diffō ꝯcludeť ꝙ eſſe indi
uiſibile predicet̄ de bono in eo ꝙ diffō. poterit ergo ꝓbari
de aliquo ꝓpoſito diffinitio in eo ꝙ diffinitio ſupponen/
do diffōnem oppoſiti. habet tn̄ qđ hic dr̄ bonum intelle/
ctum ſm veritatem. q2 ſimplex hꝫ rōnem boni. ⁊ diuiſuꝫ
ſm ꝙ huius hꝫ rōnem mali. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Etenim hoc accipiens qđ qđ erat eſſe demō
ſtrat. Accipe autē ad demōſtrādū qđ q̇đ erat
eſſe alterū tn̄ ſit. Etenim in demōſtrationibus
eſt: qm̄ eſt hoc de hoc. ſed non ipſum neqꝫ cu
ius eadem ratio ⁊ conuertitur.

¶ Pꝛobat ꝙ nō poſſit hoc modo ꝓbari diffinitio de diffi
nito. Circa qđ duo facit. q2 primo ꝓbat hoc per rōnem ꝓ
priam ad ipſam diffōnem. ſcđo per rōnē cōem tā ad diffi
nitionem q̄ꝫ ad diuiſionē. ibi. (Ad vtroſqꝫ.) Dicit ergo.
(Accipiēs. n. diffōnē demōſtrat qđ qđ erat eſſe). i. demō
ſtrat diffōnem. q. d. ꝙ talis ꝓbatio nō eſt cōpetens. q2 pe
tit. ꝓbat enim diffōnem per diffōnem. Et q2 poſſet aliqs
dicere ꝙ hoc pōt fieri ꝙ concludatur diffinitio per diffi/
nitionem. ideo ſubdit. ꝙ (accipere aūt ad demonſtrandū
quod quid erat eſſe) quaſi dicat ꝙ poſſumus accipere qđ
quid erat eſſe. i. diffinitionem tanq̄ꝫ medium ad demon/
ſtrandum aliquid (alterum tantum ſit) vel vt habet alia
littera ⁊ melius alterum tamen ſit. i. ita tamen ꝙ mediū
acceptum ſit quid alterum ab eo quod concluditur. ⁊ ſub
dit. ꝙ (⁊ enim in demonſtrationibus eſt) ſup. oſtendere
per medium quod eſt diffinitio. (quoniā eſt hoc de hoc)
. i. paſſio vel diffinitio paſſionis predicať de ſubiecto (ſed
non ipſum). i. ſed non eſt idem ipſum medium quod con
cluſio. (neqꝫ eſt) ſup. ipſum medium id (cuius eſt ipſa rō
eadem) quaſi dicat ꝙ ipſum medium non debet eſſe eiuſ
dem rationis cum ipſo concluſo. ita ꝙ non ſit magis no
tum ſed ſit eque vel eodem modo notum medium ſicut
concluſum. ⁊ ſubdit. (⁊ conuertitur) ideſt hoc poſito ſe/
quitur ꝙ medium conuertatur. quod non debet fieri. nō
enim debet eſſe medium id quod conuertitur cum con/
cluſione. ita ꝙ eque bene poſſit per concluſuꝫ oſtendi me
dium. ſicut econtra. tunc ergo eſt ſupplenda ratio ꝙ cum
per diffinitionem vnius contrarij poſſit eque bene oſten/
di diffinitio alterius contrarij. ſicut ecōuerſo: vel cum nō
ſit magis notum qđ diuiſibile ſit diffinitio mali q̄ꝫ indiui
ſibile boni. nec econuerſo non poteris per vnum oſtendi
aliud. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad vtroſq; aūt ſm diffinitionē demrantez
τ ad ſic ſillm eſt eadē oppō: ppter qd erit hō
aial bipes greſſibile. ſed nō aial τ bipes. ex ac-
ceptis.n. nec vna neceſſitas eſt vnū fieri. qđ p̄-
dicaṫ. ſ3 ac ſi hō idē eēt τ grāmatic⁹ τ muſic⁹.

¶ Adducit aliam rationē cōem tam ad diffinitionē ꝙ̃ ad
diuiſionē. di. (ad vtroſq;).i. ad vtroſq; ſillos vel ad vtraſ-
q; vias (τ ſm diuiſionē demrantē τ ad ſillm ſic). v3. ſm
diffōnē (eadē oppoſitio).i. idē modus arguēdi ꝯ vtrūq;.
v3. (pp qd eſt hō aial bipes greſſibile: ſ3 nō aial τ bipes)
q.d. ꝙ nec via diuiſiua. nec via accipiens q̄ cōpetūt ꝯrio
ꝯcludit diffōnē eſſe qd vnū. vn̄ nō magis cōcludit hoiez
eſſe aial bipes. ꝙ̃ aial τ bipes. τ ſubdit ꝙ (ex acceptis.n.
nec vna nccitas eſt vnū fieri qđ p̄dicaṫ. ſ3) vtiq; (ſic hō
idē erit grāmaticus τ muſic⁹). q.d. ꝙ diffō dicit qd vnū.
nulla aūt iſtaꝝ viaꝝ ꝯcludit ꝙ id qđ p̄dicaṫ ſit qd vnū3.
ergo nulla talis via ꝯcludit ꝙ id qđ p̄dicaṫ ſit diffō in eo
qđ diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ vĩ falſum ꝙ via di-
uiſiua nō ꝯcludat diffōnē eſſe qd vnū. nā ſi fiāt diuiſiōes
ſm dr̄ias ſubales diffō accepta de nccitate dicet qd vnū.
¶ Rurſus τ via diffinitiua. accipiendo diffōnez ꝯtrarij
hoc idē fiet. nā ſi diffō ꝯtrarij dicit qd vnū o3 ꝙ τ ꝯtraria
diffinitio dicat qd vnū. ¶ Dicēdū ꝙ nulla via cōcludiṫ
diffō eſſe qd vnū τ qđ dr̄ de diuiſione per dr̄ias eēntiales.
dici o3 ꝙ dr̄ia eēntialis hn̄ facit vnū cū eo cuius eſt dr̄ia.
ſed ꝙ fiat hoc mō vnū hoc nō hr̄ ex diuiſione in eo ꝙ di-
uiſio: ſed ex eo ꝙ diuiſio h3 eſſe circa talē mā3. diuiſio.n.
ſm ꝙ hō pōt fieri τ p dr̄ias eſſentiales: τ p accidentales.
via ergo diuiſiua cū poſſit fieri diuiſio vtroq; mō nō ma-
gis hr̄ ex acceptis per diuiſionē ꝙ hō ſit aial bipes: ꝙ̃ ꝙ
ſit aial τ bipes. i. nō magis hr̄ ꝙ aial τ bipes dicāt plures
actus. τ ſint vnū per accn̄s. ſic.n. acceptū per diuiſionem
poterit eſſe vnū per accn̄s. ſicut hō eſt vnū per accn̄s cum
grāmatico τ muſico. Quod vō addebant de diffinitione
ꝯtrarij dici o3 ꝙ nō magis notum eſt ꝙ eſſe diuiſibile ſit
diffinitio mali ꝙ̃ ꝙ indiuiſibile boni. arguere.n. ꝙ in oī-
bus habentibus ꝯtrarium ſp̄ eſt ꝯtrarium in cōtrario. ita
val3 in eēntialibus ſicut in accn̄talibus. dū tn̄ ſint per ſe
accn̄tia. τ tali via arguere rōne modi arguēdi ꝙ accepte
ſint dr̄ie eſſentiales nō erit nobis magis notū ꝙ̃ acciden-
tales. poterit.n. hoc innoteſcere nobis alia via: ſ3 ipſe mo-
dus arguendi nihil nobis de hoc patefaciet. ex ipſo ergo
mō arguendi nō magis habebitur ꝙ ꝯcluſa diffinitio ſit
qd vnum ꝙ̃ ꝙ quid plura. Val3 ergo hec obiectio. ꝙ nec
via diuiſiua. nec diffinitiua ꝯcludat diffinitionē vt diffini-
tio. qꝛ diffinitio vt diffō eſt qd vnū. ex neutra aūt via ſuf-
ficienter habeṫ ꝙ id qđ cōcludiṫ ſit qd vnum.

¶ Qualr̄ igiṫ diffiniens mōſtrabit ſubſtātiam:
aut qđ qd eſt. Neq;.n. ſicut demōſtrās ex cer-
tis eē: manifeſtū faciet qđ neceē eſt cū ſint illa al-
terum aliqd eſſe. demōſtratio.n. hec eſt.

¶ Poſtꝙ̃ ph̄s executus eſt de qōne q̄rta. v3. quoꝝ eſt dif-
finitio. vtꝝ ſit eoꝝ quoꝝ eſt demratio τ de tertia. v3. qd
eſt diffō. vtꝝ ſit idē qđ demratio. τ de ſcda. v3. qs ſit mo-
dus inv. ducēdi diffōnez. vtꝝ via ſillogiſtica. reduplicati-
ua. aut diuiſiua. aut diffinitiua. In parte iſta vt dicebaṫ
vult exequi de qōne p̄ma. vtꝝ qđ qd eſt demreṫ. ¶ Pro-
pter qđ ſciendū ꝙ demratio eſt duplex. ad ſenſu3. τ ad in-
tellectū. τ ad ſenſu3 eſt duplex rōcinatiua. ſ. τ nō rōcinati-
ua. demrare aūt ad ſenſum mō rōcinatiuo videṫ facere
inductio. Nā inductio ſenſibilr̄ oñdit in hoc τ in illo ſic eē
τ ex hoc arguit in oībus ita eſſe. vn̄ quaſi qđdā demrare
eſt ſic ſenſibilr̄ pcedere. demratio āt ad ſenſu3 nō rōcina-
tiua pōt fieri. vt ſi qs ſenſu. vtputa viſu oñderet ſibi ſic eē
vt ſi qs nunꝙ̃ vidiſſet niuē. τ dubitaret eā eſſe albā ad ſen-
ſum. τ ſm viſum oñdereṫ ſibi ſic eē. vtputa ſi portaretur
nix corā eo τ diceret ei. reſpice qm̄ eſt alba: vel poſſit talis
demratio fieri digito: vt ſi qs nūꝙ̃ tetigiſſet ignē poſſet ei
digito demrari ꝙ eſſet calidus. vel econuerſo poſſet expo-
ni ꝙ ſenſus referaṫ ad tactū. poſſet.n. alicui ſenſu demō-
ſtrari aliqd ſentiendo τ tāgēdo ipm̄. digitus aūt referatur
ad viſum. vt qꝛ pōt alicui digito oñdi aliqd vt videat il-
lud. Demratio aūt ad intellectū fit p diffōnem. qꝛ mediū
in tali demratione eſt diffō. duo ḡ facit ph̄s. qꝛ p̄ oñdit ꝙ
nec demratione ad intellectū nec ad ſenſu3 pōt demrari
qđ qd eſt. 2° ſpecialr̄ adducit rōnes ꝙ nō poſſit demratio
ne ad intellectū ibi (Amplius quō mōſtrabit) Circa p̄ī-
mū duo facit. qꝛ p̄ oñdit ꝙ nō pōt demrari qđ qd eſt de-
mratione ad intellectū. 2° ꝙ nec demratione ad ſenſu3.
ibi (Nec ſicut inducēs) Dicit ḡ (Qualr̄ igiṫ diffiniēs).i.
qualr̄ demōſtrās demratione ad itellectū: vbi mediū eſt
diffō (mōſtrabit).i. demōſtrabit (ſuba3).i. eēntialē diffi-
nitionem (aut qđ qd eſt. neq;.n. ſicut demrans ex certis)
p̄ncipijs (faciet māifeſtū) illud qđ qd eſt. v3. ꝙ (neceſſe eſt
cū ſint illa) p̄ncipia (alterū aliqd eſſe).i. ꝯclonē τ ſubdit
(demratio.n. hec eſt). q.d. ꝙ in hoc ſtat rō demōſtratio-
nis ꝙ accipiat qđdā certa τ nota p̄ncipia. ex qbus de neceſ-
ſitate ſequaṫ aliqd alteꝝ. ſ. ꝯclo. hoc aūt mō. v3. demrati-
ue τ p certa τ nota nō pōt demrari qđ qd eſt ſ3 qđ qd eſt.
nā ſi ꝯcludereṫ qđ qd eſt in eo qđ qd eſt. oporteret ꝙ in p̄-
miſſis acciperṫ eodē mō qđ qd eſt in eo qđ qd eſt. talis ḡ
eſſet mediū q̄lis eſſet ꝯclo. hoc aūt mō nō eēt pcedere ex
notis τ certis. qꝛ cū ꝯclōnes ſint dubitabiles eēt τ mediū
dubitabile. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ vĩ ꝙ id qđ hic dr̄
ſit idē cū eo qđ ſuperius dicebaṫ. nā idē eſt verū diffiniēs
poſſit demrare qđ qd eſt. qđ dicit hec qđ q̄rta: τ vtꝝ ip̄ī⁹
qđ qd eſt ſit ſillus reduplicatiu⁹. q accipit p medio. qđ qd
eſt in eo qđ qd eſt. vel ſillus diffinitiuus. q accipit p medio
diffōnē diffinitionis. vel diffōnē diffiniti. qđ totum fuit
dictum in ſecunda qōne. oībus.n. his modis diffiniendo
oñdimus diffinitionē eo modo quo poſſe ē oñdi. ¶ Dōm
ꝙ oñdere diffōnē per diffōnem nō eſſe poſſibile q̄drupli-
citer declarat ph̄s. primo in ſillogiſmo reduplicatiuo. 2°
in ſillo accipiente diffōnem diffōnis. tertio in ſillo acci-
piente diffōnem diffiniti ꝯtrariā τ q̄rto in hoc textu nūc
expoſito. aliter tn̄ τ alr̄. Nā diffinitio duplr̄ pōt accipi. vel
large pro omni deſcriptione put non aggenerat ſciam:
ſed opinionez. vel pprie. put ea vtiṫ demrator. τ put ag-
generat ſciam. Prime ḡ vie loquunṫ de diffōne large in
gn̄ali. ſiue put ea vtiṫ demratio ſiue nō ꝙ nullo mō qđ
qd eſt in eo qđ qd eſt poſſit demrari. ſed textus nunc ex-
poſitus loquiṫ de diffōne put ea ſpecialr̄ vtiṫ demōſtra-
tor. qđ qd eſt ḡ ſm ꝙ huius nō pōt ꝯcludi per diffōnem
put diffō p̄tinet ad ſillum generalr̄ ſiue ſillus ille ſit de-
mōſtratio ſiue non. nec pōt ꝯcludi p diffōnem. put diffi-
nitio illa ſpecialr̄ ſpectat ad demratorē. ḡ hec q̄rta ſua lo-
cutio de diffōne p3 quō differt a tribus p̄mis locutionib⁹
precedentibus. tres aūt precedentes locutiones de diffō-
ne. p3 ēt quō adinuicē dr̄nt. Prima ḡ locutio cū dr̄. ipſum
aūt qđ qd eſt. loquiṫ de diffōne diffiniti. vtꝝ p diffōnem
hoīs vel cuiuſcunq; alterius ſm ꝙ huius poſſit demon-
ſtrari diffō eius ſm ꝙ huius. ita ꝙ p vnā diffōnem ſ3 ꝙ
huius demrareṫ alia ſm ꝙ huius. Secunda aūt locutio
de diffōne cū dicit: ſed verū ſit demōſtrare quod qd eſt. lo-
quitur nō de diffōne diffiniti ſed diffinitionis. verū3 hoc
modo ꝯtingat oñdere quod qd eſt. Tertia aūt locutio cū
dicit. τ ſi ex conditione. loquitur de diffōne diffiniti. ſed
aliter ꝙ̃ locutio prima. qꝛ prima loquebatur de diffōne.

diffiniti ꝑpoſita. vt ſi de eadē re dent̄ due diffinitiones. vtꝫ ꝑ vnā poſſit oñdi alia. ſꝫ tertia locutio loquit̄ de diffinitione diffiniti oppoſita. vtꝫ. ſ. ꝑ diffinitionē vnius oppoſiti poſſit oñdi diffō alterius. ℂ Eſt aūt diligēter notādū ꝙ cū dicimus ꝙ qđ qd ē ſm ꝙ hꝰ nō pōt ꝓbari nec ſillogiçari loq̄ndo de ſillo gnāliter. nec pōt ꝓbari nec demr̄ari loq̄ndo de demr̄atione ſpālr. itelligēdū ē ꝙ ñ poſſit ſillogiçari ve. i. ſillogiſtice ꝓbari vere q2 ſꝑ petit̄ ibi pñcipium. nunq̄. n. eſt ſillogiſtica ꝓbatio vā niſi ꝑmiſſe ſint notiores ɔclone. tñ bñ pōt ꝓbabiliter ſillogiçari ꝙ nihil ꝓhibet q̄dam falſa ꝓbabilia eē: imo ꝓbabiliora q̄buſdā veris. vt oñ in 8° thop. multis. n. ꝓbabilr̄ ſillogiçatū eſſet ꝙ aīal nō pēnatū bipes ē diffō hōis: ſi aſſumeret̄ hoc pro medio qđ ɔſtat ex gñe ⁊ dñtijs hōis. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Nec ſic iducēs ꝑ ſinglaria cū manifeſta ſint. qm̄ oē cui ſic nihil alr̄ ē. nō. n. qđ qd ē demr̄at: ſꝫ qm̄ aut ē aut nō ē. Quis igit̄ eſt aliꝰ modus reliquꝰ. Nō. n. vtiq̄ mōſtrabit ſēſu aut digito.

ℂ Oñdit ꝙ nō poſſit demr̄ari qđ qd eſt demr̄atiōe ad ſenſuꝫ. d. (Nec ſic inducēs). i. nec demr̄abit ſu. diffōnē ſenſibilr̄ iducēs (ꝑ ſingularia cū manifeſta ſint) illa ſingularia. ſ. ad ſenſum (qm̄ oē ſic ⁊ nihil alr̄). i. q2 in oibꝰ ſingularibꝰ ita ſe hꝫ ſic accipit iductio ⁊ nō alr̄. ⁊ ſubdit. ꝙ (nō. n. qđ qd ē demr̄at) ſu. ſic iducēs (ſꝫ qm̄ ē. aut nō ē.) nō ḡ ꝑ inductionē pōt demr̄ari ſenſibilr̄ qđ qd ē. nec ēt ſenſibilr̄ pōt demr̄ari ſenſu vl̄ digito. vñ ſubdit. (q̄s igit̄ ē aliꝰ modus reliquꝰ) ſu. ad demr̄andū qđ qd ē (nō. n. mōſtrabit) ipm qđ qd ē (ſenſu aut digito) qūo āt differāt he tres demōſtratiōes ſenſibiles. vꝫ. demr̄are iductiōe ſenſu ⁊ digito. in pñ° lectiōis tāgebat̄. ℂ Dubitaret forte aliq̄s. vtrū ꝑ iductionē demr̄ari poſſit qđ quid eſt. dōm ꝙ iductio ꝓcedit ex manifeſtis ad ſenſuꝫ ſenſus vō nō iudicat niſi ð accñtibꝰ. ſi āt iudicamꝰ de ſuba ꝑ ſenſuꝫ h̄ ē ꝑ accñs vl̄ in relatiōe ad accñs. vt ſi video filiū celonis ꝑ accñs. h̄ ē q2 video albū ꝑ ſe. ⁊ ſi aliq̄s ſenſus ē q̄ iudicet de ipa ſuba. vt puta ipa ē mā h̄ nō erit niſi in relōne ad accñtia. ipam āt ſubam nudā ⁊ ipm qđ qd ē nudū ſenſus nō pōt appħēdere. nūq̄ ḡ fit iductio de ipa nuda ſuba. ſꝫ ſꝑ ð ea in relōne ad accñs. vt ſi iudico ꝑ ſenſuꝫ hūc eē hōiem. hūc eē rōnalē. h̄ ē ipam ſubam ⁊ ipam q̄ditatē hōis nudā ſcōm ſe eſt ꝑ aliq̄ accñtia q̄ video in ipo. ꝙ āt poſſumꝰ ſentire ipoſe. ⁊ q2 ſuba in relōne ad accñs nō dicit q̄d eē. ſꝫ q2 eſt. iductio q̄ fit ex manifeſtis ad ſenſum nō demr̄at q̄d res ſit. ſꝫ q2 ſit. vñ poſſumꝰ ꝑ ſenſum iudicare de aliquo q2 ē hō. q2 videmus ad ſenſuꝫ aliq̄ in ipo q̄ nō poſſet facere niſi eēt hō nō āt poſſumꝰ ad ſenſuꝫ cogſcere q̄d ſit hō. iductio ḡ q̄ ꝓcedit ſenſibilr̄. ⁊ ſenſus ⁊ digitus q̄ faciūt cognitionē ſenſibilē. nō q̄d eſt. ſꝫ qm̄ eſt oſtēdere pñt. iō valde ē dubiuꝫ qūo demr̄abit̄ qđ qd eſt. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Ampliꝰ quo mō mōſtrabit qđ qd ē. neceſſe eſt. n. ſciētē qđ qd ē hō: aut aliud qđcūq̄ ſcire q2 eſt. qđ. n. nō eſt nullus ſcit qd eſt. ſꝫ qd ſignificat rō diffinitio q̄dem aut nomē. cū dico hircocervus qd autē ē hircocervꝰ impoſſe ē ſcire.

ℂ Oſtēdit ſpālr̄ ꝙ qđ qd eſt nō poſſit demr̄ari demr̄atione ad itellectū. ſcire. n. ad itellectū ꝑtinet. ⁊ ſentire ad ſenſuꝫ. h̄. n. mōſtrabūt rōnes ſeq̄ntes ꝙ qđ qd ē nō ɔtingat ꝑ demr̄ationē ɔcludere. ꝑ demr̄ationē. ſ. ad itellectuꝫ ⁊ faciētē ſcire. Circa qđ facit tria q2 pmo ꝑmittit qđdā neceſſariū ad ꝓpoſitū. 2° adducit multas rōnes ꝙ qđ qd ē demr̄ari nō poſſit. 3° epilogat circa determinata. ſcđa ibi. (At vō.) tertia ibi. (Ex his igit̄) Dicit ḡ. (Amplius qūo mōſtrabit). i. demr̄abit (qđ qd eſt) ⁊ ſubdit. q2 (neceē ē. n. ꝙ ſciēdo qd ē hō aut aliud qđlibet ſcire. q2 ē. qđ. n. nō eſt nullus ſcit qd ē. ſꝫ qd ſignificat. rō aut nomē) ⁊ ponit exēplū. d. (cū dico tragelaphus qd eſt tragelaphus ipoſſe eſt ſcire) h̄ ḡ ē qđ pmo ꝓponit neccīū ad ꝓpoſitū. ꝙ cū qđ qd eſt de quo nos loq̄mur. nō ſit niſi entiū ⁊ ꝙ de nullo poſſumus ſcire tale qđ qd eſt niſi ſciamꝰ ipm eē. vñ de non entibus. nec ēt de figmētis cuiuſmodi ſunt tragelaphus ⁊ chymera nō poſſumus ſcire qd eſt. q2 nō hñt q̄ditatē. ſꝫ poſſumꝰ ſcire de eis qd ſignificet nomē. ℂ Notādū autē ꝙ ēt de ipſo nihil poſſumꝰ ſcire qd ſignificet nomē. nā ſcire poſſumꝰ qd iportat̄ ꝑ h̄ nomē nihil ⁊ h̄ grāmaticus appellat ſubam q̄litatē aūt appellat modum ſignificādi. vt q2 ſignificat̄ ꝑ modū ꝓpriū. vel ꝑ modū appellatiui. ⁊ ex h̄ ipm nihil ⁊ ēt oē nomen ſignificat ſubam cū q̄litate. q2 in omni nomine eſt ɔſiderare ſignificatū. aut ꝑ modū ſignificādi ꝓpriū vel iduidui. vtputa ſortes ⁊ plato. aut per modū cōis ⁊ appellatiui. vtputa hō ⁊ aīal. ſi ḡ in ipo nihilo eſt aſſignare qd ſignificet nomē. nō eſt icōueniēs ꝙ tragelaphus ⁊ alia figmēta habeāt qd nois. eēt āt icōueniēs ſi hērēt qd rei. ℂ Notādū ēt ꝙ eē vocem ſignificatiuā ɔpetit ⁊ termino cōplexo ⁊ icōplexo. ⁊ nomini ⁊ orōni. ⁊ ex h̄ opꝫ ꝙ ipſa rō nois q̄ ɔtinet plures terminos ſit ēt vox ſignificatiua. vt rō huius nois tragelaphus eſt hyrcocervus vel eſt aīal cōpoſitū ex hyrco ⁊ ceruo. qđ in rerū nā eē nō pōt. poſſumus ḡ ſcire de tragelapho quid ſignificet nomē eius. vel qd ſignificet rō nois eius. nō aūt poſſumus de ipo ſcire qd rei. ℂ Dubitaret forte aliq̄s ad quid deſeruit qđ hic ꝑmiſſuꝫ ē. vꝫ. ꝙ nō poſſumus ſcire de aliquo qd eſt. niſi ſciamus ipm eſſe. dōm ꝙ hoc dcm̄ deſeruit ad duo. vꝫ. ad id qđ pma facie ſonat. nā vt q̄dā rō inferior declarabit. ſi quod qd eſt poſſet demr̄ari. poſſemus de aliquo ſcire qđ quid eſt. ⁊ tñ ignoraremus ipſuꝫ eſſe. ⁊ ideo hic ſupponit̄ tanq̄ impoſſibile. 2° hoc dcm̄ deſeruit ad cognoſcendū q̄ꝙ qd eſt ⁊ eſſe ſunt diuiſa ex quo vnū preſupponit aliud. valet. n. hoc ad ſequentes rōnes. quia plures de ſequētibus rōnibꝰ initent̄ huic fundamēto ꝙ ꝑ demr̄ationē nō poſſit demr̄ari qd ē. q2 ꝑ eā demr̄at̄ eē qđ eſt aliud a qđ qd eſt. ℂ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̄s. vtrū verū ſit q̄ non poſſumus de aliquo ſcire qđ quid eſt niſi ſciuerimus de eo q2 eſt. vel niſi ſciuerimus ipm eſſe. Dōm ꝙ facienda eſt vis in eo ꝙ dicit ſcire. naꝫ ſcire non eſt niſi entium. non ergo poſſumus ſcire de aliquo qd eſt. niſi ſciendo ipꝫ eē ens. q2 ſi neſciremus ipm eē ens neſciremus ipm. q̄re ſi nō poſſumus ſcire de aliquo qd eſt niſi ſciamus ipm eſſe ens. ſciēdo aūt ipm eē ens ſcimus ipm eſſe. ɔñs ē q̄ nō poſſumus de aliquo ſcire qd eſt niſi ſciamus ipm eē. qđ. n. nō eſt nō ſcit̄. vñ ⁊ in pmo huius dcm̄ eſt. ꝙ falſuꝫ nō ſcit̄. q2 nō eſt. Uel poſſumus dicere: ꝙ faciēdā eſt vis in qđ qd eſt qđ ad demr̄ationē ordinat̄. Cuꝫ ergo demr̄atio nō ſit niſi entium: tale qđ qd eſt de aliquo ſcire nō poſſumus niſi ſciamus ipm eē ens. ⁊ per ɔñs niſi ſciamus ipm eē. Eſt ergo intētio phi. q̄ ſi dubitat̄ vtrum poſſit demr̄ari qđ qd eſt nō pōt eſſe dubiū niſi de qđ qd eſt qđ ordinat̄ ad demr̄ationē. nā de qđ quid eſt qđ nō ordinat̄ ad demr̄ationē q̄libet pōt ſcire qđ nō demr̄at̄. qđ quid eſt ergo qđ ordinat̄ ad demr̄ationē eſt qđ qd entiū. De nullo ergo poſſumus ſcire tale qđ quid eſt niſi ſciuerimus ipm eſſe ens. ⁊ per ɔñs niſi ſciuerimus ipm eē. ſꝫ de hoc plenius dicet̄ in pma dubitatione illius lectiōis. Diffinitio qm̄ aūt ⁊c̄. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ At vero ſi demōſtrabit quid ē: ⁊ q2 ē: ⁊ eq̄liter eadem rōne mōſtrabit̄. diffinitio. n. vnum aliquid manifeſtat: ⁊ demonſtratio alterum.

Jd autez qḋ ē gd eſt hō. ⁊ eē hoiem aliud eſt.

¶ Adducit multas rōnes ad pbandū intētū. vȝ. qḋ gd eſt
demſ̄rari nō poſſit. Circa qḋ ſex facit. ſm ꝙ ſex rōnes ad/
ducit ad ꝓpoſitū. ſcḋa ibi (Poſtea ꝑ demſ̄ratione) tertia
ibi (Qr vē ⁊ nūc) q̄rta ibi (Quod igit̄ demſ̄rabit) qnta ibi
(Manifeſtū āt eſt) ſexta ibi (Si igit̄ diffiniēs) Jn pma
pte intēdit talē rōnē. diffō demſ̄rat gd vnū pari rōne ⁊ de
mōſtratio demſ̄rat gd vnū. ſȝ demſ̄ratio demſ̄rat qꝛ ē ḡ nō
demſ̄rabit gd eſt. qꝛ tūc demſ̄raret duo. cū aliud ſit gd ē. ⁊
qꝛ ē. H eſt ḡ qḋ dicit (At vō ſi) ſu. aliqs (demſ̄rabit gd eſt.
⁊ qꝛ eſt qualr eadē rōne demſ̄rabit vtrūqȝ) .q.d. ꝙ ē ipoſe
⁊ ſubdit ꝙ (diffō aliqd vnū manifeſtat ⁊ demſ̄ratio) lr̄a ē
corrupta vt pȝ ex alia trāſlatiōe q̄ hȝ. diffō vnū aliqd ma
nifeſtat ⁊ demſ̄rat. ſi ḡ diffō vnū aliqd demſ̄rat ſupponen/
dū eſt ꝙ pari rōne ⁊ demōſtratio. ſi ḡ vellemus exponere
lr̄am nr̄am ſilr̄ exponeremus ipam. diffō. n. vnū aliqd ſi
gnificat ⁊ demſ̄ratio. i. ⁊ demſ̄ratio ſupple vnū aliqd mani
feſtat. ⁊ ſubdit (Jd aūt qḋ eſt gd eſt hō. ⁊ eē hominē aliḋ
eſt) tūc ḡ ē ſupplēda rō. ꝙ cum demſ̄ratio nō demſ̄ret niſi
vnū. cū demſ̄ret eē ſu. qꝛ. nō demſ̄rabit gd eſt. qꝛ aliud eſt
eē qꝛ eſt. ⁊ aliud gd eſt. ¶ Notandū aūt ꝙ rō pōt dici oē
id ꝑ qḋ certificamur de aliquo. ſumpſit. n. nomē rō ab ip/
ſa rōne ſiue ab ipo itellectu: qꝛ ē organū itellectus. Jllud
.n. ē rō quo vtit̄ itellect⁹ ad itelligēdū. igit̄ cū dicebam⁹.
oē id ꝑ qḋ certificamur de aliquo ꝑ qḋ fit nobis aliqua fi
des de aliquo. pōt dici rō. ⁊ qꝛ ꝑ diffōnez certificamur de
qditate rei. ipſa diffō q̄dā rō dr̄. Rurſus qꝛ ꝑ quālibet ar
gumētationē rectā fit nobis aliq̄ fides. q̄lȝ talis argumē
tatio dr̄ q̄dā rō. cū ḡ ꝑ demſ̄rationē nō ſolū fides: ſȝ ēt cer/
titudo fiat nobis de re ipſa: demſ̄ratio q̄daȝ rō eſt. rō ḡ eſt
gd cōe ad demſ̄rationē ⁊ ad diffōnē. Uult ḡ phūs ꝙ non
eadē rōne demſ̄ret̄ qḋ gd eſt. ⁊ qꝛ eſt. qꝛ vnū demonſtrat̄
diffōne. aliud demōſtratiōe. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Poſtea ⁊ ꝑ demōſtrationē dicimus neceſſa
rium eſſe demōſtrare omne qꝛ eſt: niſi ſubſtan
tia ſit eſſe aut non ſubſtantia ē nulla. Nō. n. eſt
genus ens. demſ̄ratio ergo erit. qꝛ ē qḋ quid ē.**

¶ Adducit ſcḋam rōnē q̄ eſt q̄ſi ſupplemētū rōnis pme.
dixerat. n. ꝙ demſ̄rat gd vnuȝ. poſſet ergo aliqs dicere. ꝙ
eſſe ⁊ gd eſt non ſunt aliud ⁊ aliud. ¶ Ad hoc ergo remo
uendū facit rōnē ducentē ad incōueniēs. vȝ. ꝙ eē nō eſt
gd rei nec eſt ſuba rei. qꝛ tūc ens eēt gen⁹ qḋ ē icōueniēs.
ſi ergo eē nō ē gd ⁊ demſ̄ratio nō demſ̄rat niſi eē. ergo nō
demſ̄rat gd. iō ait ꝙ (Poſtea) .i. alia poſterioꝛ rō ducens
ad incōueniēs ē hec. vȝ. ꝙ (⁊ ꝑ demſ̄rationē dicimus ne/
ceſſariū eſſe demſ̄rare omne qꝛ eſt) ergo ſu. ꝑ demſ̄rationē
nō demſ̄rant̄ eēntialr̄ nec ē gd demſ̄rat̄ (niſi ſuba ſit) ſu.
ipm (eſſe) ⁊ ipm qꝛ eſt. ⁊ ſubdit ꝙ (eē nō eſt ſuba nulla)
ſupabūdat ibi. vel vt hȝ alia trāſlatio. eē aūt nō eſt ſuba
nulli. ⁊ ſubdit ꝙ (nō. n. eſt gen⁹ qḋ ē) .i. ens. vt habȝ alia
trāſlatio. q. d. ꝙ ſi poneret̄ ꝙ eē eēt ſuba aliq̄. vel eēt ſub/
ſtātia alicuius. ſequeret̄ hoc incōueniēs ꝙ ens eēt genus.
cū ergo ens nō ſit genus. eſſe vō erit ipm gd. nec erit ipſa
ſuba alicuius. ⁊ qꝛ ſic eſt (demſ̄ratio itaqȝ erit eius qḋ gd
eſt) vel vt hȝ alia tranſlatio. erit qꝛ eſt. non ergo demon/
ſtrabit̄ per demſ̄rationē gd eſt. ſȝ demſ̄rabit̄. ꝙ res gdē eſt
vel qꝛ eſt. nō aūt gd eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū eē
ſit ſuba. vel vtꝝ ſit idē eē ⁊ qḋ gd eſt. ¶ Dōm ꝙ hic ſuba
accipit̄ large pro qualibȝ eēntia rei. vn̄ hic eſt qḋ vtrum
ipſa eēntia q̄ indicat̄ per diffōnē ſit ipm eſſe. vt vtrum. ſ.
eſſe rei ſit idem qḋ eius eēntia ⁊ ſubſtantia. ad qḋ reſpon/
dent gdā ꝙ in ſolo deo eſt eē idē ⁊ ꝙ gd eſt. in omni alio
differt eſſe ⁊ eſſentia. vnde ⁊ cōmuniter expoſitores expo
nunt hunc paſſuȝ de eē rei. volentes q̄ hic loquatur phi/
loſophus de eſſe actuali rei. qḋ in ſolo deo eſt ideȝ cū ſua
qditate. ſȝ nunq̄ ſic ꝓcedendo ⁊ loquēdo de tali eſſe ha/
bebimus itentionē phi. vult. n. phūs ꝙ ſi eſſe eſſet ideȝ ꝙ
rei ſuba: ꝙ ens eſſet genus. ⁊ ꝙ oia ꝑ ꝯn̄s eſſent in eodem
gn̄e: ſȝ ſi loqueret̄ phūs de tali eſſe nō ſeq̄ret̄ ꝙ ens eſſet
genus. ⁊ ꝙ oia per ꝯn̄s eſſent in eodem gn̄e. imo ſequeret̄
ꝙ ens nō eēt genus. ⁊ ꝙ nihil eſſet in gn̄e: nam qḋ hȝ ideȝ
eſſe cū ſuba nullo mō hȝ in eo aliqd potentiale. ergo nun
q̄ in eo poterit accipi rō gn̄is nā gen⁹ dicit formam me/
diam inter potentiā ⁊ actū. vt declarat cōmen. in. z. me/
ta. nec oȝ in hoc multū inſiſtere. qꝛ omnes ꝯcedūt deum
nō eſſe in gn̄e. ſi ḡ alie res haberent idem eſſe cū ſua ſub/
ſtātia nihil eſſet in gn̄e: ⁊ ſi nihil eſſet in gn̄e nullum eſſet
genus. hoc ergo poſito nō ſolū ens eēt in gn̄e: ſȝ ibi nulluȝ
aliud eſſet genus. icidūt ergo iſti in q̄ndā v̄itatez. ꝙ eſſe in
ſolo deo eſt idem cū eſſentia. ſȝ nō vadunt ad mētē phi.
imo vadunt ad oppoſitū mentis. nā vt pȝ: phūs vult ꝙ H
poſito ſequeret̄ ꝙ ens ſit gen⁹. ſm aūt expōnē iſtoꝝ hoc
poſito deſtruūt eē genus. ſi ḡ de eē actuali loq̄ret̄ H phūs
ꝙ in ſolo deo eſt idē eē cū eēntia. ſi tale eē eēt idē cū ſub
ſtātia rei nihil eēt in gn̄e. ¶ Ad hoc idē ēt facit. qꝛ phs in
tendit hic loq de eē vt refert̄ ad demſ̄rationē demſ̄rare āt
eſt ſciarū ſpāliū q̄ nō ꝯſiderāt nec de deo nec de ſubīs ſe
paratis. nā ⁊ ipſa phyſica vt declarari hȝ in. 6. meta. eſſet
pma phia: ſi nō eſſet meta. non ꝯſideraret de talibus ſm
ſe. qꝛ vt dicitur in phyſicis que nō amplius mota mouēt:
nō amplius ſunt phyſice ꝯſideratiōis. de talibus ergo nō
ſe intromittit hic phs. accipere ḡ eē qḋ nō ſit idē cū eſſen
tia. prout ab hoc excludit̄ ſolus deus qui habet idem eſſe
cū eſſentia. nō ē ire ad mētē phi. cū ḡ q̄rit̄ vtrū eē ſit ideȝ
cū eſſentia. vel qḋ rei eēntia. dici dȝ q̄ nō. ſȝ ꝑ H nō hētur
de eē de quo loqt̄ phūs. nec per hoc hētur vtrū eē de quo
loqt̄ phūs ſit idē cū qḋ rei eēntia. nec ꝑ hoc ēt hētur. vtꝝ
ſi eſſe de quo loqt̄ hic phūs eēt idē qḋ rei ſuba vel qḋ rei
eēntia: ex hoc ſequeret̄ ꝙ ens eēt gen⁹. ſȝ de his oibus in
ſequētibus qōnibus dicet̄. ¶ Dubitaret forte aliqs. de q̄
eē loquit̄ hic phūs. ¶ Dōȝ ꝙ ens vno⁹ diuidit̄ ꝑ ſe in. 10.
ꝑdicamēta. ſm ꝙ vult phūs in 5⁰ meta. nam vt ibi dr̄ ꝙ
dnr aūt entia per ſe oia q̄ ſignificāt figure ꝑdicamentoꝝ.
alio⁰ accipit̄ ens per accñs nō oȝ nūc diſtiguere quot mo
dis ſumat̄ ens ꝑ accñs. ſȝ ſufficit nūc ſcire ꝙ ens ꝑ accñs
dr̄ de veritate ꝓpōnis. vn̄ ēt ꝯmē. in 6⁰ meta. ait ꝙ q̄ſtio
de ente vno⁰ co. locat̄ in qōnibus gn̄is. alio⁰ in qōnibus
accñtis. vn̄ ait. q̄ q intellexerit de ente qḋ ē cōe. 10. ꝑdica/
mētis dicit ꝙ collocat̄ in qōnib⁹ generis. ⁊ q itellexit de
ente id qḋ inte ligit̄ de vō dixit q̄ collocatur in qōnibus
accñtis. eē ergo vno⁰ dicit ipm eſſe eēntie. ſiue ipſaȝ eēn/
tiam vel ipaȝ qditatē. ⁊ ſm H diuidit̄ ꝑ ſe in. 10. ꝑdicamē
ta: ⁊ tale eſſe eſt qḋ indicat̄ per diffinitionē cū dicit̄ ꝙ dif
finitio eſt oino indicans gd eſt eſſe. alio⁰ accipiat̄ eſſe pro
ipſo exiſtere rei in actu de quo locuti ſumus in qōne ꝑce/
denti: de quo hic phūs nō intendit loqui. tertio⁰ pōt acci
pi eſſe ꝓ habitudine predicati ad ſubiectū in qua habitu
dine cōſiſtit veritas ⁊ falſitas ꝓpōnis. ⁊ de tali eſſe hic lo
quitur phūs. qḋ pȝ. nam ipſe loquit̄ de eſſe qḋ oſtenditur
per demonſtrationem: qḋ eſſe diuidit̄ contra q̄ quid eſt.
qḋ oſtenditur per diffinitionē. cōſtat aūt ꝙ eſſe qḋ oſten/
ditur per demōſtrationē nō eſt exiſtere actuale rei. qḋ ꝑ
ſe ⁊ primo cōpetit particularibus. quoꝝ nō eſt ſciētia nec
diffō: vlibus autē non competit tale eſſe nec tale exiſtere
actuale niſi prout habent eſſe in particularibus. de hoc āt
eſſe loquit̄ ꝯmen. 7⁰ metaph. cū dicit. ꝙ quiditates rerū
nō ſunt entia niſi per eē reꝝ hntiū qditates. ſi ḡ talis eē ē
directe ipſoꝝ particulariū. hꝫ eē nō eſt illud qḋ ꝑ demſ̄ra

tionē oñdit̄. eſſe etiā hꝫ eſt ipſi⁹ rei incōplexe ꝑ demſ̄atio
nē. nō aūt oñdit̄ niſi qd ꝯplexū. eſſe ḡ qḋ ꝑ demſ̄ationē
oñdit̄ eſt eſſe cōplexi ⁊ eſſe ꝓpōnis. hꝫ aūt eē nihil aliud
eſt ꝙ̄ habitudo ꝑdicati ad ſubm. de hoc ḡ eē loquit̄ ph̄us
in ꝑncipio ꝑhyermenias. qui ait ꝙ eſt ſiue eſſe ſignificat
quādā ꝯponē quā ſine cōpoſitis nō eſt intelligere. pꝫ ḡ de
quo eē hic loquit̄ ph̄us. ¶ Ulterius dubitaret aliqs. vtꝝ
tale eē ſit idē qḋ rei ſuba. ¶ Dōm ꝙ eſſe qḋ eſt habitudo
ꝓpōnis in quo ꝯſiſtit veritas vel falſitas. imo veritas. qꝛ
falſitas ꝯſiſtit in nō eſſe. veritas aūt ꝯſiſtit in eſſe. cū ḡ eſt
habitudo eo mō quo ꝓnūciat̄ ꝓpoſitio eſt locutio vera.
cū aūt nō eſt talis habitudo eſt falſa. cū ḡ dicit̄ eſſe qḋ eſt
vel nō eſſe qḋ nō eſt. qꝛ ſic ꝓfert̄ habitudo vt termini ſe
hñt eſt locutio vera. ſi modis oppoſitis ꝓfert̄ eēt falſa. ta
lis. n. habitudo ⁊ tale eē nō eſt ipſa ſuba rei. vñ ⁊ ph̄us in
lib. perhyermenias ait loquēs de hoc eſſe. ꝙ neqꝫ. n. eē eſt
ſignū rei vel nō eſſe. eē ḡ vel nō eē ꝓpōnis nō ſunt ſignū
rei qꝛ nō dicūt q̄ditatē vel eſſentiā alicuius ꝑdicamenti.
ſed ſolū dicūt habitudines ꝑdicamētoꝝ adinuicē. bene ḡ
facit ꝯmē. ꝙ hoc qḋ intelligit̄ de vero vel de habitudine
ꝑdicati ad ſubm dixit pertinere ad qōnē de accidente. qꝛ
hec habitudo eſt minus ꝙ̄ accidēs. nā accidēs aliquā reꝫ
dicit. aliquā eſſentiā nominat. vel aliquā q̄ditatē dicit. ſꝫ
hꝫ habitudo ſiue hꝫ eſſe nulli⁹ rei ſignū eſt. nec eſt hoc ſic
intelligendum ꝙ queſtio de hꝫ habitudine collocet̄ ſub
qōnibus de accidente. qꝛ omnis talis habitudo ſit per ac
cidens aliquādo. n. tales habitudines cōſequunt̄ res ſm
ſe. ⁊ tunc ſunt per ſe. aliqñ nō ſm ſe. ⁊ tunc ſunt per accñs
nō ergo tales habitudines collocantur ſub queſtionibus
accñtis ꝙ oēs ſint per accñs. ſed ipſe ſm ſe nullam ſubaꝫ
dicunt nec aliquā eſſentiā. nec aliquā quiditateꝫ. vñ ſunt
minus ꝙ̄ accñs. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis. da
to ꝙ hꝫ eſſe quod dicit veritatem ꝓpoſitionis nō ſit ali
qua eſſentia nec aliqua ſubſtantia. ⁊ ſit minus ꝙ̄ accidēs
quō differt ab accñte. ¶ Dōm ꝙ hꝫ habitudines nihil
dicunt niſi reſpectū rei ad rem. nō reſpectum qui ſit rela
tio ſm eſſe. ſed reſpectū qui eſt relatio ſm dici. ideo hꝫ eē
in nullo ꝑdicamento eſt ſm ſe. ſꝫ ſolū eſt aliquid ꝯñs reꝫ
ꝑdicamentoꝝ. vt ex eo ꝙ talis res eſt in tali predicamen
to ⁊ in tali ſpecie. ex hoc habet habitudinem ad talia ⁊ ad
talia. ⁊ ex hoc poſſunt de ea talia ⁊ talia verificari. vnde
talis reſpectus. ⁊ talis habitudo ſiue tale eē minus hꝫ de
eſſe ꝙ̄ vera relatio. ⁊ ꝙ̄ relatio ſm eſſe. cū ergo dicat cō
mē. in. 12°. in illo cap. Utrū ſunt eadē ꝑncipia ſubſtantie
⁊ accñtis ꝙ vera relatio habeat minimū de eē. iſtud eſſe
qḋ habet minus de eſſe ꝙ̄ relatio hebit minus de eſſe ꝙ̄
minimuꝫ de eſſe. Ex hoc ergo ſequitur ꝙ ipm ſm ſe nihil
ſit. bene ergo dixit ph̄us in ꝑhyermenias loquens de hoc
eſſe. ꝙ ſi hoc ipm eſſe purū dixeris ipſum q̄dē nihil eſt. di
camus ergo ꝙ eſſe qḋ dicit veritatē ꝓpoſitionis: nullam
quiditatē dicit. ⁊ ſm ſe nihil eſt. differentia ergo inter hoc
eſſe ⁊ accñs eſt qꝛ nomen cuiuſlibet accñtis aliquid ſigni
ficat ⁊ eſt ſignū alicuius. iſtud auteꝫ eſſe nihil ſignificat.
nō eſt. n. aliquid ſignificatū. ſꝫ eſt quedā ꝯditio ꝯñs ſigni
ficatū. ⁊ qꝛ nihil ſignificat hꝫ eſſe. ſed ſoluꝫ exprimit mo
dum ſignificādi. ideo ipſum ſm ſe nihil eſt. vnde ph̄us in
eiſdem ꝑhyermenias cū ꝑus dixiſſet. ꝙ ſi hoc ipm eſſe pu
rum dixeris ipm q̄dē nihil eſt. ſtatim q̄ſi aſſignās huius
dicti cām ſubiungit. cōſignificat. n. quādam compoſitio
nem. hec eſt. n. cauſa quare tale eſſe ſm ſe nihil eſt. qꝛ ſm
ſe nihil ſignificat. ſꝫ ſolū cōſignificat. exprimit. n. quēdā
modū ſignificādi. cuius aūt ſit cōditio tale eſſe dici dꝫ ꝙ
eſt ꝯditio predicati. nā iſte modus iſtius habitudinis que
exprimit̄ per eſſe. nō eſt niſi qdā modus inherētie vt acci
piat̄ inherentia ſm ꝙ pōt competere cuilibet predicato.
Inherentia aūt nō eſt ꝯditio ſubiecti. ſed ꝑdicati. vñ tale
eſſe ſemꝑ eſt nota. i. ſemꝑ eſt cōditio eoꝝ q̄ de altero ꝑdi
cantur. ¶ Ulterius dubitaret forte aliqs. vtrū ſi tale eē
eſſet ſubſtātia. ꝯñs eſſet ꝙ ens eſſet genus. ¶ Dōm ꝙ ſi
tale eſſe eſſet ſubſtātia: eſſet ſubſtātia alicuius. qꝛ eēt ſub
ſtātia ſubiecti. nam cū ꝑdicatū dicat aliquid in ſubiecto. ⁊
dicat aliqd alicuius. vt aliquid ſubiecti. ſi ꝑdicatū eſt ſub
ſtātia. oꝫ ꝙ ſit ſubſtātia alicuius. ⁊ qꝛ ipm eſſe qḋ eſt ſub
ſtātia ꝑdicati. ſi ergo ipm eſſe eēt ſubſtātia vel eēntia ali
qua. eſſet ſubſtātia vel eſſentia alicuius vt ſubiecti. vnde
vna tranſlatio hꝫ ꝙ eſſe eſt nō nulla ſuba. ſuꝑabundat ibi
negatio. alia aūt trāſlatio hꝫ ꝙ eſt nulli ſuba. nam idem
eſt vnum ꝙ aliud. poſſumus ⁊ hoc breuiter declarare. qꝛ
ſi eſſe eſſet ſuba. i. eēt aliq̄ q̄ditas ⁊ aliq̄ eēntia. ita q· ideꝫ
eſſet eſſe qḋ qḋ qd eſt. qꝛ hoc vult improbare ph̄us ꝙ nō
ſit idē cum quiditas ſemꝑ dicat aliqd in alio. ſi eſſe eſſet
quiditas vel eēntia aliqua. eſſet q̄ditas ⁊ eēntia alicuius
rei. hoc viſo dicamus ꝙ ſi eſſe qḋ dicit veritatem ꝓpoſi
tionis. vel qḋ dicit eſſe ꝑdicati in ſubō eſſet ſuba. tūc qḋli
bet ꝑdicatū quod poſſet v̄ificari de aliquo ſubō ꝑtineret
ad ſubam ſubiecti. nam ſi ipſa habitudo q̄ nullius rei ſi
gnū eſt. ſꝫ eſt conditio ꝑdicati eſſet qḋ qd rei. multo ma
gis ⁊ ipſum predicatū eſſet qḋ qd ꝑtinens ad ſubam rei. ⁊
qꝛ oīa ꝑdicata poſſunt verificari de ſuba alicuius rei oīa
predicata pertinere poſſent ad ſubam ⁊ ad eſſentiā rei. ſꝫ
quecunqꝫ ꝑtinent ad ſubam vel ad eēntiā eiuſdē de ne
ceſſitate ſunt in eodē gñe. oīa ergo predicata nō facerent
niſi vnū genus. ⁊ ſi oīa ꝑdicata eſſent vnius generis. illud
qḋ ꝑdicat̄ poſitiue de oībus ꝑdicatis eſſet genus. hꝫ āt eſt
ſolū ens. qḋ ſꝫ ſe ⁊ poſitiue ꝑdicat̄ de oībus ꝑdicatis. alia
āt trāſcēdentia nō ꝑdicant̄ poſitiue ſm ſe. nā veꝝ ꝑdicat̄
de oībus nō ſꝫ ſe ⁊ abſolute: ſꝫ in ꝯparatiōe ad intellectū
bonū in ꝯparatiōe ad appetitū. vnū āt nō ꝑdicat̄ poſitiue.
ſꝫ ꝑuatiue. poſito ḡ ꝙ eē qḋ dicit hitudinē ꝑdicati vel qḋ
dicit v̄itatē ꝓpōnis eſſet ſuba alicui ens eſſet genus. qḋ ē
incōueniēs. aliud eſt ḡ eē qḋ dicit v̄itatē ꝓpōnis: qḋ ꝯclu
dit demſ̄ratio. ⁊ aliud qḋ qd eſt. qḋ dicit ſubaꝫ ⁊ eēntiam
cuiuſlibet rei ꝙ manifeſtat diffō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝙ vere ⁊ nunc faciunt ſcire. quid enim ſi
gnificat triangulus accipit geometra: qḋ autē
ſit equalitas demonſtrat.

¶ Adducit tertiā rōnē ſumptā ex his que videmus in ſciē
tys. d. ꝙ (v̄e ⁊ nūc). vꝫ. demſ̄rare eſſe ⁊ nō demſ̄rare qḋ qd
eſt (faciūt ſcire). q. d. ꝙ v̄e demſ̄ratiōes demſ̄rant eē. ⁊ qḋ
qd eſt nō demſ̄rant. ſꝫ ſupponūt. vñ ſubdit (qd. n. quidē ſi
gnificat triāgulus accipit). i. ſupponit (geometer. ꝙ aūt
q̄deꝫ eſt) ſꝫ. eq̄laterus (demſ̄rat) ſupponit ḡ geometer qd
ſignificet equilaterus. vel qd ſignificet ipſe triāgulus. ⁊ ex
diffōne triāguli ꝓbat ꝙ figura in quā ē reſolubilis pyra
mis eſt triāgulus. vel ſupponit diffōnē triāguli eq̄lateri. ⁊
ex diffōne ei⁹ ꝓbat ꝙ triāgulus collocatus ſuꝑ ſemidya
metro duoꝝ circuloꝝ eq̄liū ſe interſecantiū eſt eq̄later⁹.

¶ Quid igitur mōſtrabit diffiniēs: quid eſt vel
qꝛ eſt vt triangulū. Sciens itaqꝫ diffinitiōe ali
quis quid eſt: ſi eſt nō ſciet ſed impoſſibile.

¶ Poſtꝙ̄ ph̄s adduxit tres rōnes ꝙ demſ̄ratio nō demſ̄rat
qd ē. ſꝫ qꝛ ē. hic adducit ad hoc idē tres alias rōnes. dice
bat̄ ꝙ ſex rōnib⁹ ꝓbabat ph̄s ꝙ qḋ qd ē demſ̄rari nō pōt.
¶ Poſtꝙ̄ ergo adducte ſunt tres rōnes reſtat adducere
alias tres. dñt aūt he tres ſequētes a trib⁹ ꝑcedētib⁹: qꝛ ꝑ
cedētes directe ꝓbāt demſ̄rationē nō demſ̄rare qḋ qd ē. ſꝫ
he ſequētes nō ꝓbāt h̄ directe. ſꝫ indirecte. ꝓbāt. n. ꝙ dif
finitio ꝙ̄tū eſt de ſe. i. ꝑmo aſpectu vel gñalr ſumpta nō

eſt ipſius entis.nec oñdit rem eſſe.tūc ergo ſic poſſet for-
mari rō.ſicut ſe hꝫ diffō ad eē ⁊ ad q̄ꝛ eſt.ita ſe hꝫ demſ̄ra-
tio ad q̄d eſt.ſꝫ diffō q̄tū eſt de ſe nō eſt ipſi⁹ entis nec oſtē-
dit de re eē ⁊ q̄ꝛ eſt.ḡ nec demſ̄ratio oñdet de re q̄d eſt.tria
ḡ facit ſm q̄ tres rōnes adducit h̄ pbātes.ſcda ibi (Ma
nifeſtū aūt) tertia ibi.(Si igiꝛ) Dicit ḡ.(Diffiniēs q̄d ē
vel q̄ꝛ ē.vt triāgulū) .i. vt circa triāgulū (q̄d demſ̄rabit)
diffiniēs circa ipm̄.vtrū q̄d eſt.vel q̄ꝛ ē.vtrum demſ̄rabit
diffō ipm̄ q̄ꝛ ē.ita q̄ ſit diffō de neccitate ipſi⁹ entis. ⁊ ſub-
dit (ſciēs itaq̄ʒ aliq̄s diffōnē q̄d eſt.ſi eſt nō ſciet.ſꝫ h̄ im-
poſſe eſt).q.d.q̄ ſi diffō demſ̄raret q̄ꝛ ē ⁊ eſſet.q̄tū ē de ſe
ipſi⁹ entis ſeq̄ret̄ hoc impoſſe q̄ aliq̄s poſſet ſcire de re q̄d
eſt ⁊ ignorare ſi eſt qḋ ſu.negabat̄.¶ Dubitaret forte ali
q̄s.quō demſ̄ratio ſe hꝫ ad eſſe.¶ Dōm q̄ poſſum⁹ diſti-
guere triplex eē ad quoꝝ duo demſ̄ratio ſe hꝫ ꝑ ſe: ad ter-
tiū aūt per accñs.ad illa aūt duo eſſe ad q̄ demſ̄ratio dr̄ ſe
hr̄e per ſe: nō eodē mō ſe hꝫ per ſe ad illa.ſꝫ ad vnū illoꝝ
ſe hꝫ ꝑ ſe.q̄ꝛ ꝑ ſe p̄ſupponit.ad aliud aūt ſe hꝫ ꝑ ſe q̄ꝛ ipm̄
ꝑ ſe ↄcludit.Eſt aūt p̄mū eē rei ꝑ qḋ res ē in p̄dicamēto.
⁊ de h̄ eē poſſet itelligi qḋ Boet. dicit q̄ ſpēs eſt totū eſſe
idiuiduoꝝ.q̄ꝛ totū eē qḋ hn̄t idiuidua in p̄dicamēto.h̄ eſt
ꝑ ſpēm.tale.n.eē pōt cōpetere rei.ea nō exñte actualr̄. vt
nō exñte roſa in actu.veꝝ ē de ea q̄ ſit res p̄dicamēti.ſuf
ficit.n.de re q̄ ſit in ſe vl' in ſuis cāis ad h̄ q̄ de ipa poſſit
eē ſcia.ſi.n.res nullo mō eēt nullo mō de ea poſſet eē ſcia.ad
h̄ aūt q̄ de re ſit ſcia ſufficit q̄ q̄tū ē de ſe hēat habitudi
nes ad debitas ꝓprietates.⁊ ad debita p̄ncipia.ad hoc q̄
de ea poſſint formari v̄e ꝓpōnes. vñ ⁊ locutiōes hoium
h̄ deſignāt. ⁊ tradētes ſciaꝫ h̄ oñdūt.dñt.n.hoies loquē-
tes de roſa.⁊ etiā ph̄i ſi de roſa ſciam traderent hoc idem
dicerent. vꝫ.q̄ roſa eſt pulcherrimus floꝝ.qḋ dicentes
nō intenderent dr̄e q̄ roſa eēt actu vel nō eſſet. ſꝫ q̄ roſe
cōpetit per ſe hr̄e hitudinē ad tantā pulchritudineꝫ q̄ pul
chritudine excellat oēs flores. ⁊ de cinnamomo ſi de eo
traderet̄ ſcia diceret̄ q̄ eſt ſpēs ꝓficua dentibus qḋ dicē-
tes nō intenderent dr̄e cinamomū eſſe actu vel nō eē. ſꝫ
q̄ q̄tū eſt de ſe cōpetit ei hec ꝓprietas.hoc eſt ḡ eſſe rem
p̄dicamēti q̄ de ea poſſit eſſe ſcia vel q̄ hēat hitudinem
ad debita p̄ncipia ⁊ ad debitas proprietates.ad tale autē
eſſe ſufficit q̄ res ſit in ſuis cauſis.q̄ꝛ ſi eſt in ſuis cāis.cuꝫ
ſcire ſit ꝑ cām de ea poterit eē ſcia. Rurſus eo ipſo q̄ res
eſt in ſuis cāis q̄tū eſt de ſe dicit aliqḋ determinatuꝫ ad
certā ſpēꝫ.⁊ per ↄñs q̄tū ē de ſe ab ea ſunt apte nate flue-
re debite ꝓprietates.ergo qḋ hꝫ tale eſſe.vꝫ.in ſuis cāis ē
res predicamēti ⁊ de eo pōt eſſe ſcia ⁊ de eo pñt formari
ꝓpōnes vere.q̄ꝛ q̄tū eſt de ſe iportat habitudinē ad dbi-
ta p̄ncipia.⁊ ad debitas proprietates. tale aūt eſſe demſ̄ra
tio p̄ſupponit.cū ergo dr̄ q̄ demſ̄ratio nō eſt niſi entium.
nō eſt intelligendū de entib⁹ in actu tm̄. ſꝫ de entibus in
ſuis cāis vel de his que ſunt res p̄dicamētoꝝ.in q̄ p̄dica-
mēta per ſe diuidit̄ ens.Eſt aūt 2m eſſe rei qḋ dicit v̄itatē
ꝓpōnis ⁊ tale eſſe p̄ſupponit p̄mū eſſe:p̄mo.n.intelligit̄
q̄ aliq̄d ſit res p̄dicamenti.⁊ q̄ hēat hitudines ad debita
p̄ncipia.⁊ ad debitas ꝓprietates.⁊ poſtea de tali re formē-
tur ꝓpōnes vere. ꝓpō ergo v̄a explicat illas habitudines
q̄s res hꝫ.tale aūt eſſe qḋ dic̄ veritatē ꝓpōnis demſ̄ratio
ↄcludit intelligit̄ ergo q̄ demſ̄ratio ſit iter duplex eē.vꝫ.
inter eē p̄dicamenti ⁊ eē qḋ dic̄ v̄itatē ꝓpōnis.quoꝝ vnū
p̄ſupponit.⁊ aliud ↄcludit.tertium aūt eē eſt eſſe actuale
rei.hoc aūt ꝑ accñs ſe hꝫ ad demſ̄ratione.pbat.n.demſ̄ra-
tor q̄ triāgulus hꝫ tres: q̄ꝛ ē figura plana ⁊c̄. ⁊ forte nihil
tale eſt in actu.q̄ꝛ forte nihil ē oīno planuꝫ vel nihil oīno
rectū.pōt ergo fieri demſ̄ratio de re nō hn̄te actuale eſſe.
¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s.vtrū diffō q̄tū ē de ſe
oſtēdat rē eſſe. ¶ Dōm q̄ diffō ḡnaliter ſumpta q̄tū eſt
de ſe nō dicit niſi ſignificatū nōis vel q̄d eſt qḋ dr̄ per no-
men.vñ ⁊ in 4° meta.ſm trāſlationē ↄmē.dr̄ q̄ rō quaꝫ
ſignificat nomē eſt diffō.ſi ḡ hec eſt rō tragelaphi aīal cō
poſitū ex hirco ⁊ ceruo hec eſt rō q̄d nōis tm̄. eo q̄ trage-
laphus eſt figmētū.ſꝫ ſi tragelaphus eſſet res p̄dicamētī
iſtā eādē rōnē hr̄et.⁊ tūc hec rō eſſet q̄d rei.nūc aūt eſt q̄d
nōis tm̄.⁊ qḋ dcm̄ eſt de figmēto ſi fieret res.h̄ idē eēt de
re ſi poſſet fieri figmentū.vñ ſi hec eſt rō hoīs aīal bipes
hoīs rō ē q̄d rei.eo q̄ hō eſt res p̄dicamenti.ſꝫ ſi eēt poſſe q̄
hō fieret figmētū.eādē rōnē hr̄et ſi hoīs rō q̄ nūc eſt q̄d rei
tūc eſſet q̄d nōis tm̄.per diffōnem ḡ p̄mo inoteſcit nobis
q̄tū eſt de ſe.i.p̄mo aſpectu vel ḡnaliter ſumptā q̄d ſigni-
ficat̄ per nomē.poſtea ad nos ſpectat ↄſiderare vtrū eſt.
qḋ ſic ſignificat̄ poſſit eē in reꝝ nā vel nō. ſi ḡ res ignota
deſcribit̄ nobis per diffōnē.p̄ intelligimus per diffōnē il-
lā q̄d nōis.⁊ poſtea in nobis ipſis poſſumus cogitare.vtꝝ
illud q̄d nōis ſit q̄d rei.ꝑꝑ qḋ dicet̄ in ſequēti rōne q̄ cuꝫ
diffō dicit de aliquo q̄d eſt.nō dicit de illo q̄ꝛ eſt:eo q̄ ad
huc reſtat q̄rere ꝑꝑ q̄d.cū.n.aliq̄d ignotū nobis deſcribit̄
q̄d ſit:adhuc reſtat in nobis ipſis cogitare vtꝝ illud q̄d ſit
ꝑꝑ q̄d.i.ſit cā ipſius eſſe rei.nā qḋ eſt quid nōis tm̄.nō eſt
ꝓpter q̄d.q̄ꝛ nō eſt cā alicuius eſſe.ſed ideꝫ qḋ eſt q̄d rei.
ita eſt q̄d q̄ eſt ꝓpter quid.q̄ꝛ eſt id ꝓpter q̄d res eſt diffō
ergo q̄tū eſt de ſe non oſtēdit rem eſſe.¶ Ulterius forte
dubitaret aliq̄s.vtrū aliq̄ diffō oſtēdat rem eſſe.¶ Dōꝫ
q̄ nulla diffō oſtēdit rē eſſe ſm ſe ſumpta.diffō.n.pōt ſu-
mi duplr̄.primo ḡnaliter.vꝫ.vt cōīter accipit̄. ſiue dicat̄
q̄d nōis.ſiue q̄d rei.⁊ tūc certū eſt q̄ diffō ſic ſumpta non
oſtēdit rē eſſe.cū talis diffō poſſit eſſe nō entis. 2° pōt ſu-
mi diffō ſpāliter.vt dicit q̄d rei tm̄.⁊ ſic nō oſtēdit rē eſſe.
ſꝫ p̄ſupponit.diffō.n.que dicit q̄d rei p̄ſupponit de re q̄ꝛ ē
⁊ oſtēdit de ea q̄d ē. nūq̄ꝫ.n. poſſumus ſcire de diffōne q̄
ſit q̄d rei.niſi p̄us ſciam⁹ rem ipam eē.ſi ḡ diffinit̄ nobis
res nota quā ſcimus eſſe.ſcimus diffōneꝫ illā eſſe q̄d rei.
q̄ꝛ ſcimus rē illā eſſe.ſi āt diffiniat̄ nobis rē ignotā quam
neſcimus eſſe.diffō illa faciet nos ſcire q̄d nōis. ſꝫ poſtq̄
ſciuerimus q̄d nōis ⁊ q̄d importat̄ per nomen poterim⁹
cogitare vtrū illud tale ſit in rerū nā. donec autē ſciueri-
mus.vtrū illud tale ſit in rerū natura neſciem⁹ vtrū illa
diffinitio ſit q̄d rei vel quid nōis tm̄.ſi aūt qḋ diffinimus
ſit ignotū diffinitio data erit faciens ſcire ſolū quid nōis.
ſi aūt inoteſcat nobis q̄ illud diffinitū ſit figmētū.tūc il-
la diffō nō erit quid nōis quocūq̄ʒ mō.ſed erit nōis tm̄ ſi
v̄o nobis inoteſcat q̄ ſit res p̄dicamēti. tūc ſciemus q̄ il-
la diffō eſt q̄d rei.anteq̄ꝫ aūt ſciamus rem eſſe neſciem⁹
diffōnem datā eſſe q̄d rei. nulla ḡ diffinitio oñdit rē eſſe.
nam diffinitio ſumpta generaliter nec oſtendit rem eſſe
nec ſupponit.ſumpta aūt ſpālr̄ vt dicit q̄d rei nō oñdit ſꝫ
ſupponit.diffō ḡ ḡnaliter ſumpta non dicit rē eſſe.qḋ q̄ꝛ
ſit pꝫ:q̄ꝛ generalr̄ ſumpta extēdit ſe ad diffōnē dicētē q̄d
nōis q̄ pōt eſſe nō entiū. Rurſus etiā diffinitio dicens q̄d
rei p̄mo aſpectu non indicat rē eſſe.qḋ q̄ꝛ ſit in p̄ma du-
bitatione illius lectiōis.diffō aūt q̄m ⁊c̄.plenius dicet̄.ꝑ
dubitabilia.n.illius lectiōis multa q̄ in hac lectiōe dicun-
tur manifeſta erūt.¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s.vñ
ſequat̄ ↄñtia ph̄i.q̄ ſi diffō demſ̄raret vel oñderet q̄ꝛ eſt.
q̄ poſſemus de re ſcire q̄d eſt ignorādo ſi eſt.¶ Dōꝫ ē q̄
ſi diffinitio q̄tū eſt de ſe oñderet rē eſſe nō eſſet diffinitio
niſi entis.⁊ nulla eſſet diffinitio q̄ nō diceret quid rei.quo
poſito data diffinitione de aliquo non oporteret nos inue-
ſtigare vtrum illud ſit vel non ſit.ante ergo q̄ꝫ inueſtiga-
remus illā rem eſſe:ſciremus diffinitionē illā eſſe q̄d rei.
hac ergo ypotheſi ſtante poſſemus ſcire de diffinitiōe q̄
eſſet quid rei.⁊ tamen ignorarem⁹ ſi illa res eſſet qḋ eſt
impoſſibile.diffinitio ergo quātum eſt de ſe non oſtendit

rem eſſe. tūc ğ ſuppleđa eſt rō phi. ꝙ ſicut diffinitio ſe hꝫ ad eē vel ad ꝗ eſt: ita demr̃atio ſe hꝫ ad qd eſt. ſed diffō quātū eſt de ſe nō oſtēdit eſſe. ſꝫ ſi ſit qd rei pſupponit reꝫ eſſe. ğ ꝛ demr̃atio nō oñdit qd res ſit ſꝫ pſupponit. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtruꝫ ſit idē eē. qꝺ pſupponit diffō dicēs qd rei. ꝛ qꝺ ꝯcludit demonſtratio. ℭ Dōm ꝙ vnū ꝛ idē eē ſupponit ꝛ ꝯcludit demōſtratio. alr tamē ꝛ alr. nā in generali tale eē ſupponit. in ſpāli aūt tale eē cōcludit ꝛ demr̃at. ſupponit. n. demr̃atio ꝙ res illa de ꝗ dꝫ aliqd demōſtrari ꝙ ſit res pdicamenti ꝙ habeat habitudines ad aliquas ꝓprietates. ꝛ poſtea cōcludit ſpāliter ꝙ hꝫ habitudinē ad hanc ꝓprietatē. habitudinē aūt pdicati ad ſubm qꝺ eſt eſſe in quo fundaṫ veritas ꝓpōnis ſupponit demr̃atio in generali ꝛ in cōmuni. ꝗ nō eſt demōſtratio. niſi entis hn̄tis talem habitudinē. hꝰ ergo habitudo que ante oēm demōſtrationē preſupponiṫ: poſtea per demōſtrationē explicaṫ. vel poſſumus dicere ꝙ demr̃atio pſupponit rem eſſe ſm ſe ꝛ maxime rē ſubiectā. ꝗ de ſubiecto opꝫ pſupponere ꝗ eſt. pſupponendo aūt rē eſſe. pſupponit de ea ꝙ hēat habitudines ad aliqͣs ꝓprietates poſtea hꝰ habitudines ꝗles ſint. ꝛ quaꝝ ꝓprietatū ſint cōcludit. ſic ꝛ diffō dicens qd rei pſupponit rem eſſe. ꝛ pſupponit eā hr̄e aliqͣs habitudines ad aliqͣs proprietates. ſed quaꝝ ꝓprietatū ſint ille habitudines nō opꝫ ꝙ hꝰ diffinitio dicens qd rei ſupponat. ergo nō eſt idē eſſe qꝺ diffinitio dicens qd rei ſupponit ꝛ demr̃atio ꝯcludiṫ. vel ſi ē idē nō eſt eodē mō ſumptū. nam eſſe qꝺ pſupponit diffinitio eſt eſſe rei ſm ſe eſſe aūt qꝺ ꝯcludit demr̃atio eſt eſſe cuiuſdaꝫ habitudinis ad ꝓprietates. vel ſi diffō pſupponit eſſe huiꝰ habitudinis hoc eſt in ꝗdā ꝯfuſione ꝛ in quadaꝫ gn̄alitate. pſupponit. n. diffinitio ſi ſit qd rei ꝙ in ſubiecto ſit habitudo ad aliquas ꝓprietates. demr̃atio cōcludit ꝛ explicat aliquas ꝓprietates. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Manifeſtum aūt ꝛ ſcđm nunc modos terminorꝫ qꝺ quid nō demōſtrant diffinientes ꝗ ē. Si enim ē ex medio aliquid equale. ſed ꝓpter quid eſt qꝺ diffiniṫ. ꝛ propter quid ē circulus erit enim vtiqꝫ ꝛ mōtis enei dicere eſſe ipſam: neqꝫ ꝙ poſſibile ſit eſſe qꝺ diciṫ cum ſignificāt termini. neqꝫ ꝓpter illud eſt cuius aiunt eē diffinitiones. ſed ſemꝑ lꝫ dicere ꝓpter quid.

ℭ Adducit ſcđaꝫ rōnē. ꝙ diffō nō oñdat rem eē. d. (Manifeſtū eſt aūt. ꝛ ſm nūc dictos modos terminorꝝ) i. ſm modos diffōnuꝫ ꝗ nunc danṫ manifeſtū eſt. n. ſm tales diffōnes datas ꝙ (diffinientes qꝺ qd ē nō demr̃ant ꝗ ē) ꝛ ſubdit (ſi. n. eſt ex medio aliqd eq̄le) i. ſi iſta diffō circuli ꝙ equalr ſit ex medio. i. ꝙ equalr ſe hēat ad centruꝫ ſic ſciēdo diffōnē circuli neſcimus circulū eſſe. (ſꝫ ꝑꝑ qd eſt qꝺ diffiniṫ. ꝛ ꝑꝑ qd eſt circulus) ſu. reſtat iueſtigare. q. d. ꝙ poſtꝗ̄ ſcimus diffinitionē circuli adhuc neſcimus circulū eſſe. ſꝫ adhuc reſtat iueſtigare ꝑꝑ qd. i. cām an ſit circulus. ꝛ ſubdit. ꝙ (eſſet. n. vtiqꝫ ꝛ mōtis enei dr̃e ipſam) ſ. diffōnem. ꝛ ꝗ ſic eſt (nec. n. ꝙ poſſe ſit eē qꝺ diffiniṫ. iō aſſignant) vel vt hꝫ alia lr̃a (ſignāt termini) i. diffinitiones (neqꝫ) ſu. ſignāt ꝛ oñdunt diffōnes ꝗ (illud eſt cuius debēt eē diffōnes. ſꝫ ſꝑ lꝫ dicere. ꝑꝑ qd) i. ſemꝑ lꝫ ꝗrere cām an ſit illud qꝺ eſt diffinitū. q. d. ꝙ diffōnes ꝗ̄tū ē de ſe nō dn̄t niſi ꝙ ſignificat nomē. vn̄ nō dicunt ꝙ res poſſit eſſe. nec qꝺ res ſit. tunc ğ eſt ſuppleđa rō. ꝙ cū demr̃atio ſic ſe hēat ad qꝺ qd eſt. ſic diffō ad eſſe. ꝛ ad ꝗ eſt. cuꝫ diffō nō oſtēdat de re eē. vel ꝗ eſt: nec demr̃atio ꝯcludet de re qd eſt. ℭ Notādū aūt. ꝙ ſupra diximus. ſi res diffinita eſſet qd ignotū ſciēdo diffōnē nō ſtatiꝫ rē ipaꝫ ſciremus. ſꝫ adhuc oporteret iueſtigare. vtꝝ tale qꝺ diffinitū ē ſit res pdicamēti. vn̄ ſi circulus eēt nobis ignotꝰ ꝛ diceret ꝙ circulus eq̄liter eſt ꝙ reſpicit mediū ſiue cētrū. nō ꝑꝑ hoc ſciremus circulū eſſe. nā ꝛ de mōte eneo poſſet dici. qd eſt mons eneus. ꝛ ſciēdo quid mōtis enei. vel rōnē eius. nō ꝑꝑ hoc talis mōs eſſet. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si ergo diffiniēs demōſtrat: aut quid ē: aut quid ſignificat nomē. ſed nō eſt vllo mō ipſius quid eſt. erit vtiqꝫ diffinitio ꝛ ratio nominis idem ſignificans. ſed incōueniēs eſt.

ℭ Adducit tertiā rōnē. ꝗ eſt cōparādo rōnes pores. Circa qꝺ duo facit. ſm ꝙ dem̄ ē. zº qꝺdā qꝺ ſupponit ꝓbat. ibi. (Primū qdē) Dicit ergo (Si ğ diffiniēs demr̃at. aut qd eſt. aut qd ſignificet nomen) i. ſi diffō ſe hꝫ gn̄alr. ꝛ cōiter ad qd rei. ꝛ ad qd nois (nō eſt vllo mō eius qꝺ qd ē) i. entis ſu. diffō. q. d. ꝙ per diffinitionē nō poſſumus hr̄e vllo mō. ꝙ diffinituꝫ ſit ens. ꝛ ſubdit (erit itaqꝫ diffō) ſu. rei (ꝛ rō nois idē ſignificans. ſꝫ incōueniēs eſt) ſ. ꝙ ideꝫ ſignificet. q. d. ꝙ ſi diffō eſſet eius qꝺ qd ē. qꝺ eſt aliqd. i. qꝺ eſt ens vel qꝺ idē eſt ſi diffō ꝗ̄tū eſt de ſe oñderet reꝫ eſſe ſequereṫ hoc incōueniēs ꝙ ōis diffō diceret qd rei ꝛ ꝙ idē eſſet diffō dicēs qd rei. ꝛ qd nois. qꝺ ē incōueniēs. diffō ergo nō oſtēdit rē eſſe. tūc ē ſuppleđa rō ꝙ ergo nec demr̃atio oñdit qd res eſt. hꝫ. n. ſe quodāmō diffō ad ꝗ eſt ſicut demr̃atio ad qd eſt. ℭ Notādū aūt ꝙ qñ mediū eſt in plus ꝗ̄ id qꝺ oñdiṫ nullo mō de neceſſitate oñdit illō. ſꝫ ſi oñdit. hoc eſt ꝯtingēter. vt ſi aial eſt in plus ꝗ̄ hō nullo modo per aial eē poſſet de neceſſitate ꝯcludere hoiēꝫ eē. ſic ꝗ diffinitio ſumpta generalr. nō ſolum eſt eius qꝺ eſt qd. i. qꝺ eſt aliqd. ſꝫ etiaꝫ eſt eius qꝺ ſignificat nomē. ꝗ ğ ſic ē. ꝗ diffō ſe hꝫ ſic generalr ꝙ vel demr̃at id qꝺ eſt qd. i. qꝺ eſt aliquid. ꝛ qꝺ hꝫ qditatem. vel id qꝺ ſignificat nomen: nullo mō poſſumus dicere ꝙ diffinitio ſit de neceſſitate quedam manifeſtatio eius qꝺ eſt quid. ſiue eius qꝺ hꝫ quiditatē. ꝛ qꝺ eſt ens. niſi forte diceremus ꝙ omē qꝺ ſignificaṫ per nomē eſſet quid. ꝛ ꝯſiter ens. ꝛ ꝙ ideꝫ eſſet ratio dicēs quid rei. ꝛ qd nois. qꝺ eſt incōueniēs. omnes ergo he tres rōnes hoc ꝓbāt. ꝙ ſicut ſe hꝫ diffinitio generaliter ſumpta ad qꝺ eſt vel ad eſſe. ſic demōſtratio ad qd eſt. ſed diffinitio generalr ſumpta nō oſtendit ꝗ eſt. ergo nec demōſtratio oñdit qd eſt. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Primuꝫ quidē. n. ꝛ nō ſubſtātiaꝝ vtiqꝫ eſſet ꝛ nō entiuꝫ. ſignificare. n. eſt ꝛ nō entia.

ℭ Probat qꝺ ſuppoſuerat. Circa qꝺ tria facit. ſꝫ qꝺ triplr oſtēdit ꝙ non eſt idem diffō dicens qd rei ꝛ qd nois. ſcđa ibi. (Amplius oēs.) tertia ibi. (Amplius nec vna ſcia.) Dicit ergo (Primū qdeꝫ) ſu. pꝫ ꝙ nō ſit idē qd nois ꝛ qd rei. vn̄ ſubdit. ꝙ (ꝛ nō ſubaꝝ eſſet) ſu. diffō ſicut ſubaruꝫ (ꝛ eoꝝ que nō ſunt) ſu. eſſet diffō. ſic eoꝝ ꝗ ſunt. ꝛ ſubdit ꝙ (eſt. n.) i. ꝯtigit (ſignificare) ſu. per nomen (ꝛ eaꝗ nō ſunt) q. d. ꝙ ſi eſſet idē quid rei ꝛ qd nois pmū ſeq̄reṫ hꝫ incōueniēs ꝙ ita eſſet diffō nō ſubaꝝ ſicut ſubarū: ꝛ non entium ſicut entium. ℭ Dubitaret forte aliqs. quō ſeqṫ hoc inconueniēs. ℭ Dōm ꝙ ita vno nomine ſignificaṫ accidēs. ſicut ꝛ ſubſtātia. quiditas tamē ꝛ diffō accidētis non eſt ita ſimplex ſicut diffinitio ſubſtantie. nomen. n. quo ſignificatur accidens non eſt compoſitum ex accn̄te ꝛ ſubſtantia. ſicut diffinitio qua diffiniṫ accn̄s eſt cōpoſita ex accn̄te ꝛ ſubſtantia. ſi ergo eodē mō eſſet loquendū de quid rei ꝛ de qd nominis eo mō quo aliqd hr̄et qd nominis. ꝛ eo mō quo poſſet noiari. eo mō hr̄et qd rei ꝛ eo modo poſſet diffiniri. ꝛ ꝗ ita vno noīe poſſet nominari ꝛ ſignificari accidēs ſicut ſubſtātia. ꝛ nō ens ſicut ens. hac

ğ ypotheſi ſtāte ita eēt diffō nō ſubaꝝ.i.accidētaliū ſicut ⁊ ſubāꝝ.⁊ nō entiū ſicut entiū.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Amplius omnes rōnes: diffinitiones vtiq₃ erunt. Erit.n. vtiq₃ nomen ponere cuilibet rationi. quare terminos vtiq₃ colloquemur vel diſputātes oēs ⁊ ylias diffinitio vtiq₃ erit.**

¶ Adducit ad hoc ſcdam rōnē₃.d.(Ampli⁹ oēs rōnes).i. oēs rōcinatiōes.ſiue oēs ſermones ⁊ oēs cōfabulationes (diffōnes erunt)qđ pbat(eſſet.n.nomen vtiq₃ ponere) .i.imponere(cuilibet rōni).i.cuilibet rōcinatiōi.ſiue cōfabulatiōi.⁊ ſubdit.(q̄re vtiq₃ oēs terminos diſputam⁹) .i.oia q̄cūq₃ diſputam⁹ ſunt termini ⁊ diffōnes (⁊ ylias) .i.hyſtoria troiana(diffō ſit)vł(diffō erit)vt h₃ alia trāſlatio.¶ Notādū aūt φ quid nois eſt ratio explicans id qđ dr̄ per nomē.ſi ergo vni magne rōcinatōi ſiue vni magne cōfabulatiōi imponeret̄ vnū nomen ⁊ vocaret̄.a.rō explicans qd īportat̄ p illud nomen eēt tota illa ꝯfabulatio.ğ ſi idē eſſet qd rei ⁊ quid nois.vna tota confabulatio eſſet vera diffō.q₂ eſſet explicās qd nois.ſic etiā nunc diſputamus diſputationes.ſ₃ hoc poſito φ idē eſſet qd rei.⁊ qd nois nō diſputaremus niſi diffinitiōes.diſputaremus .n.oēs terminos.i.oēs diſputationes quas diſputaremus ꝯporteret eſſe diffōnes ⁊ terminos.nā cuilib₃ diſputatiōi poſſet imponi aliqđ nomē.⁊ q₂ rō illius nois īpoſiti eſſet tota illa diſputatio: ꝯueniens eſſet φ tota diſputatio eēt vere diffō.ſic ⁊ hyſtoria troiana eſſet diffō de ylias.nā rō hui⁹ nois ylias eſt tota illa hyſtoria magna troiana.ſeq̄retur ğ φ tota talis hyſtoria eſſet q̄dā diffō.nā ſi q̄reret̄ qd importaret̄ per hoc nomen ylias.rīderet̄ φ importat̄ φ hector ⁊ achilles ita ⁊ ita ſe habuerūt.ſic ⁊ ſic fuerit.tota ğ illa hyſtoria eſt rō hui⁹ nois ylias.⁊ p ꝯñs hac ypotheſi ſtāte tota eſſet ꝑpria diffinitio.¶ Deinde cū dicit.

¶ **Amplius nec vna ſcientia demonſtrat vtiq₃ φ hoc nomē eius quod quid eſt ſignificat. nec diffinitiones huius aſſignāt.**

¶ Adducit ad hoc tertiā rōnē₃.d.(Amplius nec vna ſciā demr̄at vtiq₃.q₂ hoc nomē ſignificet).i.ſignum ſit(eius qđ qd).i.eius qđ eſt qd vel qđ ē hoc aliqd.vñ alia lr̄a h₃ φ nulla ſcia demr̄at φ hoc nomē ſignificet hoc.⁊ ſubdit φ(nec diffōnes in ſciētys aſſignant hoc).i.nō multū curant hoc aſſignare.v₃.quid ſignificet nomē.¶ Notandū q̄ttuor dr̄ias eē inter qd nois ⁊ qd rei.ṗma eſt q₂ qd nois eſt ita accñtiū ſicut ſubaꝝ.ſcđa eſt q₂ eſt ita nō entiu₃ ſicut entium.qđ nō competit dr̄ie de qd rei.tertia dr̄ia ē q₂ qd nois eſt ita ꝯplexoꝝ ſicut incōplexoꝝ.qđ nō ꝯtingit dicere de qd rei.q₂ hois albi nō eſt diffō.vt pbat̄ in 7° meta. q̄rta dr̄ia eſt quātū ad intētionē ipſaꝝ ſciaꝝ.nā l₃ illa eadem diffō q̄ eſt qd rei de ipſo circulo ſit etiā quid nois circuli.geometer tñ dans talē diffōnē.nō dat eā vt per ipſa₃ habeamus ſciam de noie.ſ₃ de re.nō eſt ğ vłiter idem qd nois ⁊ qd rei.⁊ vbi eſt idē differt quātū ad intētionē ſcie. hoc ergo intēdit in hac vltima rōne.φ ſcie p diffōnes q̄s dant non demr̄ant.i.nō intendunt demr̄are qd nois.nec per h̄ diffōnes intēdūt ſcie dare notitiā de noibus.ſ₃ de rebus.nec diffōnes date in ſcia aſſignāt hoc.v₃.φ intendant dare notitiā de qd nois.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ex his igit̄ nec diffō.adhuc aūt qđ neq₃ diffinitio nihil demonſtrat: neq₃ oñdit̄.neq₃ qđ qd ē: neq₃ diffōne cog̃ſcere ē neq₃ demr̄atiōe.**

¶ Epilogat circa determinata.d.(Ex his igit̄)ſup.p₃ φ (neq₃ diffō)⁊ ſillus vr̄ idem eſſe vel ide₃ ens.vt h₃ alia trāſlatio.neq₃ ſillus ⁊ diffō eiuſdē ſu. ſūt(Adhuc āt)manifeſtū eſt.φ(neq₃ diffō nihil demr̄at)ſu.eē. vel nō eſſe (neq₃)ſu.diffō(demr̄at̄).i.p demr̄ationē cōcludit̄.oia .n.per antedicta patefcā ſūt.⁊ ſubdit.φ manifeſtu₃ ē(qđ qd eſt).i.φ eſſe qd ⁊ eſſe aliqd ſm ſe in genere entiū.(neq₃ diffōne.neq₃ demr̄atione eſt cognoſcere)demr̄atio.n. nō demr̄at aliqd ſm ſe.ſ₃ ſolu₃ aliqd in ordine ad aliud. diffinitio aūt ſm ſe non oñdit φ illud qđ diffinit̄ ſit qd.i. φ ſit aliqd.immo ſi diffinit̄ nobis res ignota.adhuc poſſumus ꝯbitare.vtrū illud diffinitu₃ ſit res ꝑdicamenti. ergo eſſe aliquid ſm ſe.⁊ eſſe rem ꝑdicamenti ſm ſe.nec diffinitiō.nec demonſtratio oſtendit.

Iterū aūt ſpeculādu₃ eſt qd hoꝝ dr̄ bene: ⁊ qd nō bene. ⁊ qd ſit diffō: ⁊ ipſi⁹ qđ qd ē.nunqd quodāmō ē demonſtratio aut diffō: aut nullo mō.

¶ Poſtq̄₃ aūt pbus ꝑceſſit circa diffōnē.⁊ circa qđ qd eſt. diſputādo. In parte iſta ꝑcedit veritatē determinādo.q₂ nō eſt veꝝ φ nullo mō ſit eiuſde₃ demr̄atio ⁊ diffō nec ē verū φ nullo mō diffō demr̄et̄.nec eſt verū φ nullo mō ſit eiuſdē demr̄atio cuius eſt diffō.nā ipſa diffō eſt q̄dam demr̄atio virtute.Rurſus ipſa diffō pōt per demr̄atione₃ cōcludi.l₃ nō in eo φ diffinitio.⁊ ſi pōt per demr̄atione₃ ꝯcludi multo magis pōt per ſillu₃ ꝯcludi:imo diffō in eo φ diffō pōt ſillogiſtice pbari.l₃ nō vē.ſ₃ pbabilr̄ ⁊ logice.Rurſus eiuſde₃ aliquo mō eſt diffō ⁊ demr̄atio.nā illud qđ diffinit̄ vt cōſiderat̄ ſm ſe pōt demr̄ari in ordine ad aliud.⁊ eadē diffō q̄ vt cōſiderat̄ ſm ſe oñdit de re qd eſt.aſſumpta vt mediū demr̄atiuum poterit pbare de re q₂ eſt in alio.q̄ttuor aūt ꝑponebant̄ qōnes.ſ₃ ille q̄ttuor nō ſūt niſi due.ṗma.n.qđ erat.vtrū demr̄aret̄ diffō.ſcđa erat.qs ſit modus introductionis ei⁹.i.qūo poſſum⁹ venari qđ qd eſt.vtrū via reduplicatiua.vel vtrū via diuiſiua. vel q̄liter.tertia qđ fuit qd ē diffō.vtrū.ſ.ſit idē φ demōſtratio.quarta erat quoꝝ eſt diffinitio.vtrū ſit eoꝝ quoꝝ eſt demōſtratio.tres aūt harum queſtionū.v₃.prima tertia ⁊ q̄rta q̄runt quodāmō vnam qōnem.v₃.qūo diffō ſe hēat ad demr̄ationē.ſi bñ.n.ſcirem⁹ hoc.v₃.qualr̄ ſe hñt adinuicem demr̄atio ⁊ diffō ſciremus vtiq₃ vtrū diffō demr̄aret̄ ⁊ vtrū ſit idē φ demr̄atio.⁊ veꝝ eiuſdē.oēs ergo q̄ttuor qōnes quodāmō ſunt due qōnes.nā prima tertia ⁊ q̄rta q̄rūt hoc qūo ſe hēat demr̄atio ad diffinitione₃ ſcđa aūt q̄rit quis ſit modus itroductiōis.i.qūo o₃ venari diffinitionē.Tria ergo facit.q₂ ṗmo ꝯtinuat dicta dicēdis.2° exequit̄ de hoc intento qūo ſe hēat demr̄atio ad diffinitionē.tertio exequitur de alio intēto.v₃.qūo oporteat venari diffinitionē:ſecunda ibi.(Qm̄ aūt ſicut diximus.)tertia ibi.(Qūo aūt o₃ venari.)Dicit ergo φ(Iteru₃ aūt ſpeculādū.qd hoꝝ dr̄ bene ⁊ nō bñ).q.d.φ vſq₃ nūc executi ſumus arguēdo ⁊ diſputādo.ſ₃ iteꝝ volum⁹ ſpeculari magis ſm vitatē.qd in talibus ſit bñ dcm̄ ⁊ qd nō.dicemus ergo(quid ſit diffō ⁊)dicemus(eius qđ qd eſt.nūqd quodāmō eſt diffō aut demr̄atio)ſu.ſimul(aut nullo⁹)ſu.ē ei⁹ qđ qd ē diffō ⁊ demr̄atio.¶ Deīde cū dic̄.

¶ **Qm̄ āt ſicut dixim⁹ idē ē ſcire qđ qd ē ⁊ ſcire cām ipſi⁹ ſi ē. Rō aūt hui⁹ eſt qm̄ eſt aliq̄ cā ⁊ hec aut eade₃ aut alia ē. ⁊ ſi vtiq₃ alia ē: aut eſt demr̄abilis.aut indemonſtrabilis. Si igit̄ eſt alia ⁊ cōtingit demōſtrare. neceſſe ē mediū eē cām ⁊ in figura pria demōſtrari. vłe.n. ⁊ ꝑdicatiuū ē qđ demr̄at̄. vn⁹ qdē igit̄ modus vtiq₃ erit qui nūc exq̄ſitus p aliud qđ qdē demr̄are.**

¶ Exequitur de intento videlicet quo modo diffinitio ſe

habeat ad demõſtrationẽ. Circa qḋ duo facit. q̄ꝛ ṗmo exponit q̄dā ſup.us dicta. 2° ſerioſe exequitur de intento. ibi. (Quo aũt mõ ↄtingat) videbantᷣ .n. q̄dā ſuperiꝰ dicta dīe q̄ nullo mõ diffõ demonſtretᷣ. ꝓbabatᷣ .n. ſupea ꝛ̄õnes multas q̄ nõ demr̄atᷣ niſi eſſe. ꝛ nõ qd ē. verũ eſt .n. qḋ qd eſt. nõ demr̄atᷣ ƒ3 ſe. ſ3 bene põt demõſtrari diffiᵒ dicẽs qd eſt de alio. ꝛ in ordine ad aliud. ſ3 non demr̄abilᷣ in eo qḋ qd. nec in eo q̄ diffõ. ſ3 ſimplr̄ cõcludetᷣ h̄ de illo. duo ḡ facit. q̄ꝛ ṗmo oſtẽdit q̄uo diffiᵒ dicẽs q̄ poſſit de alio ſillogiꝫari ſimplr̄ demr̄atiue. 2° ait q̄ nõ põt ſillogiꝫari in eo qḋ qd ꝛ cũ reduplicatiõe demonſtratiue. ſ3 logice. ibi. (Et .n. hoꝝ qḋ qd eſt.) Dicit ḡ. (Qm̄ aũt idẽ eſt ſicut dixi mus ſcire qḋ qd eſt. ꝛ ſcire cām eius ſi eſt) .q.d. q̄ ipm̄ qḋ qd eſt. ꝛ ipſa diffinitio rei eſt cā eius qḋ eſt eē rei. ꝛ ſubdit (rõ aũt huiꝰ eſt). v3. qḋ qd eſt ſit cā ipſius eē (qm̄ nõ eſt aliq̄ cā) ſu. ipſius eē. ꝛ huiꝰ nõ eſt niſi ipſa diffiᵒ ſiue ipm̄ qḋ qd ē. ꝛ ſubdit (ꝛ hoc aũt) v3. cā. ſiue hoc qḋ qd ē. ſiue hec diffiᵒ (eadez) .i. eſt cuiuſmodi eſt diffõ dicẽs qd (aut alia eſt) cuiuſmodi eſt diffõ dicens ꝑpter qd ꝛ cām. q.d. q̄ cā ipſius eē eſt ipm̄ qḋ qd ſiue ipa diffõ. ꝑ ipſam .n. diffinitionẽ exprimitᷣ cā ipſius eſſe. ꝛ hꝫ diffõ eſt duplex: q̄ꝛ aut eſt eadẽ cũ ipſa re vt diffõ dicẽs qd. aut eſt alia. vt diffinitio dicẽs ꝑpter qd ꝛ cām. ꝛ ſubdit (ꝛ ſi vtiq3 alia eſt) .i. ſi hꝫ diffõ eſt alia. ꝛ eſt dicens ꝑpter qd. ꝛ cām (aut eſt demr̄abilis) ſu. res per tale ꝑpter qd. ꝛ talẽ cām. vtputa. ſi ſit ꝑpter quid. ꝛ cā per ſe ꝛ ꝑpa (aut nõ ē demr̄abilis) res per tale ꝑpter qd. ꝛ ꝑ talẽ cām. vtputa. ſi ſit ꝑpter qd. ꝛ cā per accñs. vel ſi nõ ē ꝑpria. ꝛ ſubdit (ſi igr̄ eſt alia) .i. ſi talis diffõ. vtputa. q̄ꝛ eſt dicẽs ꝑpter qd ꝛ cām (ꝛ cõtingit demr̄are) ſu. rem per tale ꝑpter qd. ꝛ ꝑ talẽ cām (neċe eſt eſſe mediam cām) .i. neċe eſt tale ꝑpter qd. ꝛ talẽ cā3 eſſe mediā ad ꝓbādũ ſu. paſſionẽ de ſubō. ꝛ ad ꝓbādum qḋ qd eſt paſſionis. diffinitio .n. dicẽs ꝑpter qd ſi ſit bene data: ꝛ ſi ſit per cām ꝑ ſe ꝛ ꝑpriā põt accipi vt mediu3 ad ↄcludendũ paſſionem. ꝛ ad ↄcludẽdũ diffinitionẽ dicentem qd paſſionis. ꝛ ſubdit. q̄ (ꝛ in ṗma figura demõſtrari) ſu. o3 per talẽ cām. cuius rõ eſt q̄ꝛ (vl̄e .n. ꝛ ṗdicatiuu3 eſt qḋ demr̄atur) ſu. per talẽ cām. ſi .n. ꝑ diffinitionẽ dicẽtem ꝑpter quid ↄcluditᷣ per ſe paſſio vel diffõ dicens qd paſſionis. q̄ꝛ paſſio ṗdicatᷣ vl̄iter de ſuo ſubiecto. ꝛ diffõ dicens qd paſſionis ēt vl̄iter ṗdicatᷣ o3 talẽ demr̄ationez fieri in ṗma figura. q̄ꝛ ſolũ ibi ↄcluditᷣ vl̄is affirmatiua. ꝛ ſubdit q̄ (vnus q̄dẽ modus nũc exquiſitus eſt. q̄uo qḋ qd eſt) .i. diffinitionẽ dicentem quid (demr̄are) ſu. ↄtingit (per aliud) .i. ꝑ diffinitionẽ aliā vt ꝑ diffinitionẽ dicẽtem ꝑpter quid. p3 ergo q̄ loquẽdo de ↄcluſione ſimplici. nõ loquẽdo de reduplicatiua. diffinitio dicẽs quid põt demõſtrari ꝛ põt ↄcludi demõſtratiue per diffinitionez dicentẽ ꝑpter quid. ꝛ per ↄñs per aliā. ¶ Dubitaret forte aliquis. q̄uo cā ipſius eſſe. vel cā eius qḋ eſt ſi eſt. poteſt eſſe eadem ꝛ alia. ¶ Dõm q̄ hoc tripliciter põt cõtingere. ṗmo referendo hoc ad diuerſa genera ṗdicamẽtoꝝ. 2° ad diuerſa genera cauſaꝝ. 3° ad diuerſos modos diffiniendi. vel ad diuerſa genera diffinitionum. ṗmũ ſic p3. nam ipm̄ qḋ quid eſt. propter qḋ dicimus re3 eſſe. ꝛ qḋ dicitur eſſe cā q̄ res ſit põt accipi. vel in ſuba. vel in accñtibus. in ſuba q̄dẽ idẽ eſt qḋ quid eſt cũ ipſa re. nā ſube hñt diffõnẽ ſimplicẽ. nõ ꝑ additamẽta. nõ .n. ingreditᷣ diffõnẽ ſube niſi qḋ pertinet ad eſſentiā ſube. loquẽdo de ſuba que eſt per ſe in genere. nihil ponitᷣ in diffinitiõe ſube qḋ nõ pertineat ad eſſentiam eius. ꝛ dicimus q̄ eſt per ſe in genere. q̄ꝛ ſi diffinietᷣ quod non eſt per ſe in genere. vtputa. ſi diffinietᷣ forma poſſet ꝑpria materia ingredi diffinitionẽ eius. vt in diffinitione anime cadit corpus. l3 corpus nõ ꝑtineat ad eſſentia3 aīe. ſubſtantia ergo hꝫ qḋ qd eſt idẽ. ſed accidẽs hꝫ qḋ quid eſt aliud. q̄ꝛ aliquid ingreditᷣ diffinitionẽ accñtis: qḋ non pertinet ad eſſentiā eius. ſm̄ hoc ergo poſſet exponi lr̄a ph̄i. q̄ ipſum qḋ qd eſt. qḋ dicitur eſſe cauſa q̄ res ſit hꝫ cauſa ꝛ hoc qḋ qd eſt in aliquibus eſt idẽ. vt in ſubſtātijs. ꝛ taliũ nõ eſt ꝑpria demõſtratio. in aliquibus eſt vt aliud. vt in accñtibus. ꝛ taliũ ꝑ hꝫ qḋ qd eſt. ſi accipiatᷣ per ſe ꝛ ꝑpriũ poterit eſſe demõſtratio. alio mõ põt exponi referendo hoc ad diuerſa genera cauſaꝝ. vt dicamus q̄ diffõ data per mā3 ꝛ per formā. q̄ꝛ tales ſunt cauſe intrinſece dicatᷣ diffõ eadez. data v̄o per efficientem ꝛ finem. q̄ꝛ tales ſunt cāe extrinſece dicatᷣ diffõ alia. ſm̄ hũc ergo modũ diffinitio alia demr̄at diffõnẽ eādem. q̄ꝛ diffinitio data ꝑ finẽ ꝛ ꝑ efficientẽ demõſtrat diffinitionẽ datā per mām ꝛ formā. nā efficiens imponit neceſſitatẽ forme. nā ideo ē talis forma in re genita. q̄ꝛ tale fuit ſufficiens ꝛ tale generās forma imponit neceſſitatem materie. vt iõ eſt talis mā. q̄ꝛ cā talem requirit formā. ſemꝑ aũt cā imponens neċitatem ↄcludit cām cui imponitᷣ neċitas. efficiens ḡ vel diffõ data ꝑ cām efficientem ↄcludet diffinitionẽ datā per mām ꝛ formā. diffinitio aũt data ꝑ finem ↄcludit omnes diffinitiones datas per alias cās. q̄ꝛ finis eſt cauſa cauſaꝝ. ꝛ a fine iponitur neċitas omnibus alijs. Aduertẽdũ tñ q̄ ꝛ finis ꝛ efficiens poſſet accipi per ſe ꝛ ꝑ accñs. ꝛ ꝑprie ꝛ nõ ꝑprie. ſ3 hoc ergo exponetᷣ littera ph̄i. q̄ omnes cauſe ſunt cāe ipſius eſſe. nam hec eſt diffõ cauſe ad cuius eſſe ſequitᷣ aliud. ōis ergo diffinitio per quācũq3 cā3 ſit data eſt cauſa eius qḋ eſt eſſe rei. vel eſt cauſa q̄ res ſit. ſ3 hꝫ cauſa. ꝛ hꝫ diffinitio aliquando eſt alia. q̄ꝛ eſt data per cām extrinſecā. aliquādo eſt eadem. q̄ꝛ eſt data per cām intrinſecā. ꝛ cũ ē alia. i. cũ eſt data per cām. vtputa. per finem vel ꝑ efficiẽtem. aut eſt res demr̄abilis per tale3 cām. vtputa. ſi ſit cā per ſe ꝛ ꝑpria. vel non eſt demr̄abilis. vtputa. ſi ſit cā per accñs. vel ſi non ſit propria. ſi ergo ſit diffinitio data per cām aliam. ꝛ per cām extrinſecam. ꝛ contingit demr̄are per talem diffinitionem. ſiue per tale3 cām. vtputa. ſi hꝫ cā ſit per ſe ꝛ ꝑpria neċe eſt hꝫ cām eſſe mediā ad concludendũ ipſum diffinitũ. vel ad ↄcludendũ ipſa3 diffinitionem datā per cām intrinſecā. ſiue datā per materia3 vel per formā. fiet .n. tunc demr̄atio vl̄is affirmatiua in prima figura. vnus ergo modus exq̄ſitus ꝛ bonus per quem ↄtingit demr̄are qḋ quid eſt per aliud. i. per diffinitionem aliā eſt iſte qui nũc dictus eſt. v3. quādo diffinitio eadem .i. data per cām eādem. i. intrinſecā. vt per mām. ſiue per formā demr̄atiue ↄcluditᷣ per diffinitionẽ aliā. i. datā per cām alia3. hoc eſt per cām extrinſecā. vt per efficientem ꝛ finem. 3° mõ põt hoc dem̄ referri ad diuerſos modos diffiniẽdi ſiue ad diuerſa genera diffõnum. ꝛ iſte modus tercius multũ appropinquat ad modũ 2ᵐ. ꝛ multum videtᷣ ire ad mentem ph̄i. dicemus .n. q̄ circa paſſionem poſſumus aſſignare quid ꝛ ꝑpter qd. vt quid eſt eclipſis eſſentialr̄. eſt q̄dam ṗuatio luminis. ꝑpter quid eſt eclipſis eſt ꝑpter interpoſitionẽ terre vtrũq3 .n. aliquo mõ eſt cauſa q̄ eclipſis ſit. nam ipſa eſſentia rei eſt cauſa q̄ res ſit. ipſa ergo ṗuatio luminis que eſt eſſentialr̄ eclipſis eſt cauſa q̄ eclipſis ſit. illud etiam a quo hꝫ eſſe eſſentia rei eſt cauſa etiā q̄ res ſit. nõ ſolu3 ergo ipm̄ qd. ſiue ipſum eē ē cauſa q̄ res ſit. ſed etiā ipſu3 ꝑpter qd. ꝛ id qḋ eſt cauſa eſſentie eſt etiā cā q̄ res ſit. ipſa ḡ interpõ terre q̄ ē ꝑpter qd eclipſis. ꝛ a q̄ eſſentialr̄ cātur eclipſis ē etia3 cā q̄ eclipſis ſit. Aduertendũ tñ q̄ licet quid. ꝛ propter quid ſic differant q̄ꝛ quid dicit ipſam eſſentiam ꝑpter quid dicit id qḋ ē cā ipſius eſſentie. tamen in accidentibus ꝛ in per ſe paſſionibus ipſum ꝑpter quid. ꝛ id qḋ ē cauſa eſſentie pertinent ad quod quid ē ſiue ad q̄ditatẽ ipſoꝝ. nā accñtia habent

quidditatē ꝑ additamēta.ita ꝙ tā eētia ꝙ̄ cā eētie tā qd
ꝙ̄ ꝑꝑ qd ingrediū qditatē ꝑ ſe paſſionū.ita ꝙ totū vocat
aliqñ ꝑhus qȯ qd eſt.differt tñ vnū ab alio.qꝛ differt qd
.i.eētia ab eo qȯ eſt ꝑꝑ qd ⁊ a cā eſſentie.qꝛ ipſa eſſentia
eclipſis.⁊ id qȯ dicit qd eclipſis.ſiue ipſa ꝓuatio luminis
eſt idē qȯ eclipſis:ſʒ ipm ꝑꝑ qd: ⁊ id qȯ eſt cā eētie.ſiue
īterpoſitio terre nō eſt eētialr idē qȯ eclipſis.Scdm ħ ꝙ̄
plana eſt lr̄a pħi.nā idem eſt ſcire qȯ qd eſt accipiēdo qȯ
qd eſt large ſiue ſit eētia ſiue cā eētie. ⁊ ſcire cām eius
ſi eſt.i.cām ipſi᷒ eſſe rei.nā taʒ eētia ꝙ̄ cā eētie ſunt cā
ꝙ res ſit.hꝫ aūt rō quare ꝙ qd eſt.eſt cā ipſius eē:eſt iſta.
qm̄ aliq̄ eſt cā ipſius eſſe rei.nā nō demrāt niſi cauſata
⁊ principiata.cāta aūt ⁊ principiata habent aliquam cām
ſui eſſe.⁊ hoc eſt ipꝫ qȯ qd eſt ipſoꝝ.ſiue ſit eētia.ſiue cā
eſſentie.⁊ ſubdit.ꝙ ⁊ hoc aūt.vꝫ.q̄ eſt cā ipſius eē rei. aut
eſt eadē cū ipſa re.vt ipm qd ⁊ ipſa eētia. aut eſt alia vt
ipm ꝓpter qd ⁊ ipſa cā eſſentie.⁊ ſi vtiq; eſt alia vt ſi acci/
piaꝝ cā eſſe rei alia a re.vt ꝙ nō accipiaꝝ ipſa eētia. nec
ipm qd.ſed ipſa cā eſſentie.⁊ ipm ꝓpter quid:ſi ſic eſt.aut
eſt demonſtrabilis res per taleʒ cām ⁊ per tale ꝓpter qd.
qꝛ cā accepta eſt per ſe ⁊ ꝓpria:aut nō eſt demōſtrabilis.
vel aut eſt indemōſtrabilis res per talē cām. qꝛ cauſa ac/
cepta nō eſt per ſe vel nō eſt ꝓpria. Si igitur cā eſt alia.⁊
ꝯtingit per taleʒ cām demrāre.qꝛ huius cauſa eſt per ſe ⁊
ꝓpria.neceſſe eſt talē cāʒ eſſe mediū.i.poſſe accipi vt me
diū demōſtratiuū ad ꝯcludēdū vel ipſam paſſioneʒ. vel
diffinitionē dicentem quid paſſionis. vt interpoſitio terre
que eſt eſſentialr aliud ꝙ̄ eclipſis.ſi ſit cā per ſe ⁊ propria
poterit ꝯcludi per talē cām eclipſis de luna tanꝙ̄ ꝓpria
paſſio de ſubiecto.⁊ ēt per talē cām poterit concludi ꝓua/
tio luminis de luna que eſt diffinitio dicēs quid eclipſis.
formabiꝝ.n.ſic ſillogiſmus. In omni tpe quo interponiꝝ
terra luna eclipſaꝝ vel priuaꝝ lumine.ſed in omni oppo/
ſitiōe ſolis ⁊ lune circa nodos capitis ⁊ caude draconis in
terponiꝝ terra.ergo omni tali tpe luna eclipſaꝝ vel priua
tur lumine.fit ḡ hic qdā ſillīus vl'is quātū ad quādā vlita
tem tēpoꝝ. vn̄ ſillus factus eſt in prima figura.ꝙ ſi luna
hēret ſub ſe plura ſuppoſita fieret quātū ad vl'itatē ſubo/
rū.talis ḡ demrātio qꝛ eſt vl'is affirmatiua in ꝑma figura
hꝫ f.eri. Unus ḡ modus exq̄ſitus ⁊ bonus ꝑ quē cōtingit
demrare qȯ qd eſt.i.diffinitionē dicentē qd per aliud.i.ꝑ
diffinitionē aliā dicentē ꝓpter qd. eſt iſte qui nūc dictus
eſt. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quare diffinitio
dicens quid dicatur cauſa eſſendi eadē. dicens ꝓpter qd
dicaꝝ cā eſſendi alia. ¶ Dōm ꝙ in per ſe paſſionibus vbi
talia ſunt accipienda.pꝫ per iam dicta oīno veꝝ eē qȯ di
citur.nā diffinitio dicens qd eſt ipſa eſſentia rei ſiue eſt id
qȯ eſt eſſentialiter res. vt diffinitio dicēs quid eclipſis eſt
ipſa ꝓuatio luminis q̄ eſt idē eētialr qȯ eclipſis. diffini/
tio ḡ dicens qd qꝛ dicit ipſam eſſentiā exprimit cām eēn
di ſicut ipſa eſſentia eſt cauſa ꝙ res ſit. hꝫ aūt cā cum ſit
ipſa eſſentia rei eſt eſſentialr idē cum ipſa re.ideo talis cā
ipſius eſſe dꝛ eſſe eadem cum ipſa re.ſed cā eēndi que eſt
ipſum ꝓpter qd.⁊ que eſt cā eſſentie rei nō eſt ipſa res. ſʒ
eſt alia a re. vtrūq; tñ eſt cā ipſius eſſe rei. vnus ergo mo
dus demonſtrandi qȯ quid eſt: hic eſt. vt diffinitio expri/
mens cām eandem ⁊ eſſentiā. ⁊ dicens qd ꝯcludaꝝ ꝑ dif/
finitionē exprimentē cām aliā ⁊ dicētē ꝓpter qd. ¶ Ul/
terius forte dubitaret aliqs. vtrū ꝑ diffinitionē dicenteʒ
qd poſſit oñdi res. ⁊ videꝝ ꝙ ſic. qꝛ demrātio eſt per cām
cum ergo ipſa eſſentia ſit cā ipſius eſſe. demrātio cuius eſt
ꝓbare eſſe vel qꝛ eſt. fieri poterit per ipſam diffinitionē di
centē qd ⁊ eſſentiā. ¶ Dōm ꝙ ſanamur nō ſolū ſanita/
te.ſed etiā corpore.ipſius ḡ actus ſanādi aſſignabiꝝ cauſa
eſſentia ſanitatis.⁊ etiā eſſentia corporis q̄ eſt cā eſſentie

ſanitatis.⁊ etiā q̄cūq; alia cā a qua per ſe dependet eſſen/
tia ſanitatis aſſignabiꝝ cā ipſius actus ſanandi. ergo ipſa
ꝓuatio luminis eſt eſſentialr eclipſis.⁊ qȯ qd eſt ipſius ꝓ/
uationis erit cā ꝙ luna habeat tale eſſe.i.eſſe defectiuuʒ.
vn̄ ipſa eētia paſſionis ⁊ qȯ eſt cā eētie paſſiōis aſſigna
bitur cā ꝙ ſubm habeat tale eſſe ſub paſſione. qȯ eſſe ex/
primiꝝ per veritatē ꝓpōnis.de quo ſuperius diutius locu
ti ſumus.tale.n.eſſe qȯ dicit veritateʒ ꝓpōnis. ⁊ qȯ dicit
habitudinē ꝑdicati ad ſubm. vel dicit eſſentiā ꝑdicati in
ſubo.⁊ qȯ eſt nota coꝝ q̄ de altero ꝑdicanꝝ:eſt id qȯ ꝑ de
mrātioneʒ ꝯcludiꝝ. ſm hoc ergo videreꝝ ꝙ diffi᷒ dicens
qd poſſet eē mediū in demrātiōe.ſʒ conſtat ꝙ ipſa eētia
accitis ſꝑ eſt in dependentia ad aliud:⁊ id qȯ dicit qȯ qd
eſt accītia ſemꝑ ſumiꝝ in ordine ad aliud.⁊ in dependē/
tia ad aliud.cū ḡ mediū demrātiuuʒ debeat aggenerare
ſciam diffi᷒ dicens qd paſſionis rōne ſue depēdētie ſm ſe
in demrātione nō poterit eſſe mediū:ſi aūt talis diff᷒ ac/
cipiꝝ mediū.hoc nō erit ſm ſe.ſʒ ꝓut coniungiꝝ ſue cāe.
vt ſi ꝓuatio luminis.que eſt eſſentialr ipſa eclipſis ⁊ que
eſt diff᷒ dicēs qd eclipſis.aſſumiꝝ pro medio ad ꝓbandū
eclipſim.hoc erit ꝓut ꝯiungiꝝ ipſi propter qd ⁊ ipſi cauſe
vt ipſi interpoſitioni terre.totum ergo accipitur pro me/
dio.corpus luminoſum priuatum lumine obiectu terre.
¶ Eſt aūt diligenter aduertēdū ꝙ id qȯ aſſumiꝝ pro me
dio nō dꝫ eſſe cā ſolū ipſius eſſe. vel ipſius veritatis ꝓpo
ſitionis.ſed etiaʒ dꝫ eſſe cā ipſius paſſionis. nā hoc eſt qȯ
queritur quare talis paſſio inſit tali ſubo. conſtat autē ꝙ
idem nō pōt eſſe cā ſuipſius. diffi᷒ ergo dicens qd paſſio
nis.ſi talis ſit diffi᷒ dicens qd ꝙ nō dicat niſi eſſentiā paſ
ſionis.non poterit aſſumi pro medio.niſi quatenus cōiū/
gitur cauſe ipſius paſſionis. vt ꝓuatio luminis hoc modo
accipitur pro medio ad concludendum eclipſim ꝓut cō
iungitur interpoſitioni terre que eſt ꝓpria cauſa eclipſis.
¶ Eſt inſuper diligēter aduertēdū ꝙ ſciētia ipſius per ſe
paſſionis nō eſt alicuius rei ſm ſe.qꝛ ſi hoc eēt.forte ſuffi
ceret ſcire ꝑncipia eſſentialia eius. vel ſcire principia in q̄
reſoluitur ipſa eētia ⁊ q̄ componūt ipſam eētiā ad hoc
ꝙ ſciremus eſſe eius.ſʒ ſcia ꝑ ſe paſſiōis eſt huius in hoc
cuius principalis cā non eſt ipſa eſſentia paſſionis.ſed eſt
aliquid in ſubiecto a quo cauſaꝝ nā ⁊ eētia illius paſſio/
nis. vt aliquid eſt in ipſa luna a quo cauſaꝝ talis paſſio q̄
eſt eclipſis. vt qꝛ luna pōt hr̄e dyametralē habitudinem
ad terrā.ex hoc ſequiꝝ ꝙ poſſit eclipſari per terrā.ꝑncipa
lis ergo cauſa q̄re ꝑdicatum ſit in ſubiecto nō eſt q̄renda
ex ipſo ꝑdicato ſed ex eo ꝙ eſt in ſubiecto vel ex eo qȯ hꝫ
habitudinē ad ſubm.q̄re diffi᷒ exprimens ſolam eſſentiā
paſſionis nō eſt mediū in demrātione.modicam.n.ſciaʒ
haberemus de eclipſi.ſi ſciremus ſolū.qꝛ eſt q̄dam ꝓua/
tio luminis.⁊ nō ſciremus ꝙ cauſaꝝ ex interpōne terre.
ſed de hoc. vꝫ. vtrū diffinitio dicens qd poſſit eſſe mediū
⁊ quō ſe habeat qd eſt ad eſſe.plenius dicetur in lectiōe il
la.diffi᷒ aūt qm̄ ⁊c. vbi iterū hec eadeʒ mouebiꝝ queſtio.
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.qꝛ ſuperius dicebaꝝ ꝙ
idem erat quid ⁊ ꝓpter qd.hic aūt dicimus ꝙ qd eſt pōt
eſſe demrātionis ꝯclō. ꝓpter qd aūt demrātiōis mediū.
¶ Dōm ꝙ quid ⁊ ꝓpter quid duplr pñt conſiderari. vel
ꝓut vnū per ſe reſpicit diffinitionē.⁊ aliud demrātioneʒ.
⁊ ſic nō differunt realr.ſʒ ſunt vnū ⁊ idem alr ⁊ alr ſum/
ptū.2° modo pñt ꝯſiderari quid ⁊ ꝓpter qd. vt dicunt di/
uerſa genera diffinitionū. vt quid dicit eſſentiam ꝓpter
qd autem cām eſſentie. Rurſus in dicendo cām eſſentie
ſunt gradus ſm diuerſa genera cauſarū.ſi ergo ꝑmo mō
accipiaꝝ dr̄ia inter quid ⁊ ꝓpter quid:ſic loquiꝝ ꝑhus cir/
ca ꝑncipium huius ſcdi ꝙ idem eſt qd ⁊ ꝓpter quid.illud
.n.idem qȯ eſt diffi᷒ paſſionis.⁊ vt eſt diffi᷒ dicit qd eius:

aliud idem acceptū vt mediū demſ̄ratiuū erit ꝑpter quid eius: priuatio.n.lum inis in luna obiectiue eſt qd ⁊ ꝑpter quid: eclipſis eſt.n.qd eius.q꞉ eſt diffinitio ipſi⁹.eſt ꝑpter quid eius.q꞉ eſt mediū demſ̄ratiuū ad ꝓbandū eā.ſic aūt accipiendo quid ⁊ ꝑpter quid.vz.put idem vt eſt diffinitio dicͭ qd.⁊ vt eſt mediū demſ̄ratiuū dicit ꝑꝑ qd idē ē qd ⁊ ꝑpter qd ſola rōne differens.ſ꞉ ſi accipiatͬ quid ⁊ ꝑpter quid put vnū dicit eſſentiā paſſionis.aliud cām eſſentie. ſic non ſunt idē.ſ꞉ diffinitio dicēs eſſentiā erit demſ̄ratiōnis ↄclō.dicēs cām eſſentie erit demſ̄ratiōis pͥn̄ᵐ ſiue mediū. Rurſus ſi accipiatͬ qd ⁊ ꝑꝑ qd ſm diuerſa gnā cāꝛuꝫ. ſic etiā nō ſunt idem qd ⁊ ꝑpter qd.nā ōis diffinitio data ꝑ q̄ꝫcumqꝫ cām dicit qd.q꞉ notificat qditatē ⁊ eſſentiā rei eo ꝙ eſſentia rei depēdet a q̄l꞉ ſui cā.tn̄ in reſpectu vnius cāe ad aliā illa diffinitio dicit ꝑpter quid que imponit neceſſitatē alteri cauſe.cā aūt illa cui iponitͬ neceſſitas ſm ꝙ huius non dicit ꝑpter qd.ſm hoc ḡ diffinitio data per formā erit ꝑpter qd reſpectu diffōnis date ꝑ māꝫ.diffinitio data ꝑ efficiētē erit ꝑpter qd reſpectu diffōnis date ꝑ formā vel ꝑ māꝫ.diffō data ꝑ finē erit ꝑpter quid reſpectu oīum aliaꝝ diffōnū.ſed quō ↄtingat demonſtrare ꝑ finem.vtrū ſit demōſtratio ſimplr̄ vel ex ſuppoſitione infra dicetur in dubitationib⁹ illius lectionis.quoniā autē ſcire opinamur. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Ipſoꝝ enīꝫ qō quid eſt neceſſe eſt mediūꝫ eē qō quid eſt ⁊ ꝓprioꝝ ꝓpriūꝫ.quare hoc quidem monſtrabitur.id vero non mōſtrabit eorum que quid erant eſſe eiuſdem rei.

❡ Quia dixerat ꝙ qō qd eſt pōt ↄcludi ↄcluſione ſimplici ⁊ demſ̄rari in pͥma figura vult oſtendere ꝙ via demonſtratiua nō poſſit ↄcludi ſm ↄcluſionē reduplicatiuā. Circa qō duo facit.pͥmo.n.reſumit quō demſ̄ratiue cōcluditͬ diffinitio.2° declarat ꝙ cū reduplicatione nō ↄcluditͬ demſ̄ratiue:ſ꞉ logice ibi(Hic qdē igitͬ modus)Dicͬ ḡ.ꝙ(⁊ horum.n.qō qd eſt neceſſe eſt mediū ꝙ qd eſt ⁊ ꝓprioꝝ ꝓpriū).q.d.qō diffō nō demſ̄ratur niſi ꝑ diffinitionē.⁊ ꝓpa diffinitio nō niſi ꝑ ꝓpriā diffinitionē.vt diffinitio dicens ꝓpriā eſſentiā ⁊ demōſtrabitͬ ꝑ diffinitionē dicētē ꝓpriā cām eſſentie. Ad demōſtrādū ḡ aliquid de numero eoꝝ que ſunt quod quid eſt.i.de numero diffinitionū erit medium ipm qō quid eſt.⁊ ad demſ̄randū aliqd de numero ꝓprioꝝ.i.ꝓpriaꝝ diffinitionū erit mediū ꝓpriū.i.ꝓpria diffō (quare hoc qdem).i.diffō de numero eoꝝ q̄ erant qō quid erat eſſe eiuſdē rei mediū (mōſtrabitͬ).i.accipietur vt mediū ⁊ demōſtrabit (illud vͦo).i.alia diffō (non mōſtrabit).i.nō accipietͬ vt mediū ⁊ nō demōſtrabit.vt diffinitio dicēs qd.q.d.ꝙ(eiuſdē rei)ſunt plures ꝙ quid erat eē.i.plures diffōnes ⁊(hoꝝ taliū ꝙ quid erat eē)vel haꝝ taliū diffinitionū qd eſt mediū.i.hec diffinitio tantū̄ mediū monſtrabit vt diffinitio dicens ꝑpter qd. illud vero quod quid erat eē.ſiue illa alia diffō non mōſtrabit vt diffinitio dicens quid. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Hic qdem igitur modus quod non vtiqꝫ ſit demōſtratio dictuꝫ eſt prius. Sed eſt logicus ſill'ſ ipſius quod quid eſt.

❡ Oñdit ꝙ cū reduplicatione non ↄcluditur diffinitio demōſtratiue ſ꞉ logice.d.(Hic qdeꝫ igitͬ modus ꝙ non ſit demonſtratio)illius diffōnis in eo ꝙ diffō(dictū ē pͥus) ꝓbatū.n.fuit ſupra ꝙ qō qd eſt ī eo quod quid eſt demōſtrari non poſſit.⁊ ſubdit(ſ꞉ ipſius quid eſt)ſiue ipſius qō quid eſt ſit.ſm ꝙ huius(eſt).i.eſſe pōt(logicus ſill'ſ).q.d.ꝙ quid eſt in eo ꝙ huius pōt ſillogiçari logice.nō autē pōt ↄcludi demſ̄ratiue. ❡ Notādū aūt ꝙ ſillogiçari vere non pōt quod quid eſt in eo quod quid eſt ſine petitione principij.tn̄ logice ⁊ ꝓbabilr nō eſt incōueniens hoc fieri. nam multi qdē per diffōneꝫ diffiniti.vel ꝑ diffōnē diffinitionis ſm ꝓbationes tactas in via reduplicatiua.vel in via diffinitiua.vel ēt ꝑ diffōneꝫ oppoſiti crederēt ſillogiçatum eſſe quod quid eſt ſm ꝙ huius.

Quo aūt modo cōtingat dicemus dicentes iteruꝫ ex principio. ſicut enīꝫ ꝑpter qd q̄rim⁹ hn̄tes q꞉.aliqñ aūt ⁊ ſil' manifeſta ſunt: ſ꞉ nō in aliquo prius ꝑpter qd poſſibile eſt cognoſcere q̄ꝫ q꞉. manifeſtum autē ſilr̄ ⁊ qō quid erat eſſe non ſine q꞉ eſt.impoſſibile.n.ſcire qd eſt ignorantes ſi eſt.

❡ Hic vt dicebatͬ exequitͬ ſerioſe de intēto.vz.quō quod quid eſt ſe habeat ad demōſtrationē. Propter qō ſciēdū ꝙ qō quid eſt.eſt mediū in demōſtratione.⁊ eſt id qō per diffinitionē exprimitͬ.⁊ eſt id qō importat cām.non ergo poſſumus plene ſcire.quō quod quid eſt ſe habeat ad demonſtrationē.niſi ſciuerimus quomodo ipm quod quid eſt ⁊ ipſum mediū ſe habeant ad demōſtrationē.⁊ niſi ſciuerimus quō diffōnes ſe habeāt ad demſ̄rationē.⁊ quō genera cauſaꝝ ſe hēant ad demonſtrationē. Tria ergo facͭ. q꞉ pͥmo oñdit quō quod quid eſt vt eſt mediūꝫ ſe habeat ad demſ̄ratiōnē.2° declarat quō diffō ſe habeat ad demōſtrationē.3° declarat quō ꝑ diuerſa genera cāꝛuꝫ ↄtingit demōſtrare.ſcða ibi(Eſt aūt quoꝝūdā quideꝫ)tertia ibi. (Quē aūt ſcire opinamur)Circa pͥmū tria facit.q꞉ pͥmo oñdit quō quod quid eſt ⁊ mediū ſe habeant ad demonſtrationē.2° qō dixerat exponit in terminis.3° epilogat circa determiata.ſcða ibi(Quoꝝ igitͬ habemus)tertia ibi (Si qdē igitur accipitͬ)vel vt hꝫ alia tranſlatio(Quō qdem accipitͬ)Circa pͥmū tria facit.q꞉ pͥ cōparat ipſuꝫ ꝑꝑ quid ad ipſum q꞉ eſt.⁊ ſi eſt ad qd eſt.ſcðo declarat quod dixerat.3° ex his que dixerat oñdit intentū.vz.quō quod quid eſt ſe hꝫ ad demſ̄rationē q꞉ eadē via demſ̄ratiua ſcimus qō qd eſt.⁊ q꞉ eſt.ſcða ibi(Hoc aūt ſi eſt aliqñ)tertia ibi(Sꝫ q̄cūqꝫ qdē ſm accñs.)Dicit ḡ(Quo aūt mō ↄtingat)ſu.via demſ̄ratiua hr̄e qō qd eſt(dicemus iteruꝫ ex pͥncipio).q.d.prius executi ſumus de hoc opponēdo. poſtea iterū ſpeculati ſumus hoc diſtiguēdo oñdentes ꝙ ſm ↄcluſionē ſimpliceꝫ pōt demſ̄ratiue ↄcludi qō qd eſt ſm aūt ↄcluſionē reduplicatiuā nō pōt ↄcludi qō qd eſt. ſm ꝙ huius demōſtratiue ⁊ vere.ſ꞉ ſolū ꝓbabilr̄ ⁊ logice.nūc aūt iterum tertio volumus de qō qd eſt exeq̄ q̄ſi ex pͥncipio ſerioſe circa ipam veritatē determinādo.quō ad demōſtrationē ſe habeat.ſiue accipiatͬ vt mediū.ſiue vt diffō.ſiue vt cā.qō vt fiat.pͥmo cōparat qō quid eſt. ad ipſum q꞉ eſt.⁊ qd eſt ad ſi eſt dicēs.ꝙ(ſicut.n.ꝑꝑ quid q̄rimus habētes q꞉).q d.ꝙ aliqñ ↄtingit ꝙ prius ſcimus q꞉ ⁊ poſtea querim⁹ ꝑpter qd(aliqñ manifeſta ſunt ſimul) ſu.q꞉ ⁊ ꝑpter qd.⁊ ſubdit(ſ꞉ neqꝫ prius poſſe eſt cognoſcere ꝑpter qd q̄ꝫ q꞉).q.d.ꝙ poſſumus ſcire q꞉ priuſq̄ꝫ ꝑpter quid.⁊ poſſumus ſcire ſimul q꞉ ⁊ propter qd.ſed ꝙ prius ſciamus ꝑpter qd.q̄ꝫ q꞉ eſt impoſſibile.⁊ ſubdit.ꝙ(manifeſtū eſt ſimiliter ⁊ qō quid erat eſſe.nō eſt)ſup.cognoſcere(ſine q꞉ eſt).i.ſine ſi eſt.q꞉(ipoſſibile eſt.n. ſcire qd eſt ignorātes ſi eſt).q.d.ꝙ ſicut in qōibus cōpoſitis ſe hꝫ ꝑpter quid ad quia ꝙ non poſſumus ſcire ꝑpter quid eſt ignorātes q꞉ eſt.ſic in qōnibus ſimplicibus ſe habꝫ quod quid erat eſſe ſiue quid eſt ad ſi eſt.ꝙ nō poſſum⁹ ignorare ſi eſt ſcientes quid eſt.loquendo de quid rei.quod non eſt niſi entium. ❡ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt ſi eſt aliqñ quidẽ ſm accñs habem⁹ aliqñ vero hñtes aliqd ipſi⁹ rei: vt tonitruum qm̃ ſonus qdẽ nubiũ ẽ. ⁊ defectũ: qm̃ priuatio q̃dã luminis. ⁊ hoiẽ quoddã aĩal eſt. ⁊ aĩam numerum ſeipſum mouentem.

¶ Declarat quõ ↄtingat hoc. vȝ. ꝙ aliqñ prius ſcimus q² ẽ. vel ſi eſt q̃ȝ pp gd ẽ. vel gd eſt. aliqñ aũt ſil'. nã ſi ſcimus p mediũ accñtale. tũc poſſum⁹ ſcire q² eſt talis paſſio in tali ſubo. neſcim⁹ tñ pp gd. ſȝ ſi ſcim⁹ p mediũ diffinitiuũ ⁊ per cãm. ſciendo q² eſt ſcim⁹ ⁊ ꝑpter gd. ⁊ ꝙ dctñ eſt in q̃onibus cõpoſitis v̾itatẽ hȝ in ſimplicib⁹. vt ſi ſcimus de aliq̃ ſuba ſi eſt p mediũ accñtale. nõ oȝ ꝙ ſciamus gd ẽ. ſȝ ſi ſcimus p mediũ diffinitiuũ ⁊ eẽntiale ſciẽdo ſi ẽ ſcimus ⁊ pp gd eſt. iõ ait ꝙ (hoc aũt ſi eſt aliqñ ſȝ accñs habemus). i. p mediuȝ accñtale (aliqñ v̾o vt hñtes gd ipſi⁹ rei). i. p mediũ diffinitiuũ ⁊ p ſe (vt tonitruũ. qm̃ eſt gdã ſonus nebulaꝝ) poſſum⁹ ſ. ſcire p mediũ accñtale. ⁊ per mediũ diffinitiuũ. vtputa. ſi cognoſceremus lunã eẽ priuatã lumine. q² in plenilunio nõ exiſtẽte tpe nebuloſo corpus nr̃m nõ faceret vmbrã ex oppoſito lune. vel poſſem⁹ hoc ſcire p mediuȝ diffinitiuũ ⁊ p cãm p ſe. ⁊ ſubdit. ꝙ (⁊ hoiem qm̃ eſt quoddã aĩal) ſ. poſſum⁹ ſcire per mediuȝ eſſentiale ⁊ accñtale (⁊ aĩam. qm̃ eſt numerus ſeipſȝ mouens) ſ. poſſumus vtroq; mõ ſcire. tunc ergo ſupplenda eſt lr̃a ꝙ cũ poſſumus aliqua ſcire tam in ſubſtãtijs q̃ȝ in accñtibus p mediũ accñtale ⁊ per mediũ diffinitiuũ ⁊ p ſe. qñ eſt cognitio p mediũ accñtale tunc prius ſcimus ſi ẽ q̃ȝ gd eſt. accepit ſi eſt large prout in ipm q² eſt quoddam ſi ẽ. qñ aũt eſt cognitio p mediuȝ diffinitiuũ ⁊ per cãm p ſe. tunc ſil' vtrunq;. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quodcũq; quidẽ ſcõȝ accñs ſcim⁹ q² ſũt: neceſſe eſt nullo mõ hr̃e ad ipm quid eſt. neq;. n. q² ſunt ſcimus. q̃rere aũt quid eſt nõ hñtes q² eſt: nihil eſt q̃rere. de q̃buſcunq; ãt hẽmus q² eſt: facili⁹ eſt q̃rere quid eſt. Quare queãdmodũ habem⁹ q² eſt: ſic habem⁹ ⁊ qd̃ quid eſt.

¶ Ex his q̃ dixerat ↄcludit itentum. vȝ ꝙ eadeȝ via habemus q² eſt ⁊ gd eſt. nã cũ ſcimus q² eſt p accñs. q² ꝑprie ſi non ſcimus q² nõ ſcimus gd. ſi aũt ſcimus q² p ſe ſicut ſcimus q² ſic ſcimus ⁊ gd. ideo ait. (Quecunq; autẽ ſm accñs ſcim⁹ q² ſunt neceſſe eſt nullo mõ ſe hr̃e ad gd eſt) cuius rõ eſt. q² (neq;. n. ſcimus q² ſunt). q. d. ꝙ ſciendo q² per accñs nullo mõ nos habemus vt hoc mõ ſciam⁹ gd nã hoc mõ neq; ipſȝ q² eſt ſcimus. ⁊ ſubdit. ꝙ (q̃rere aũt quid eſt non habentes q² eſt nihil eſt querere ſed cuȝ habemus q² eſt) ſ. ex his q̃ ſũt p ſe (facilius ẽ habere quid eſt q̃re) g̃ q² ſic eſt (queãdmodũ habem⁹ q² eſt. ſic ⁊ habemus ⁊) illud (qd̃ quid eſt) ſiue ad id qd̃ gd ẽ. ¶ Notãdum aũt ꝙ ſi habemus q² eſt ex his q̃ ſunt p ſe. ſicut habemus q² eſt ſic habemus ⁊ gd eſt: vt ſi habemus cõpletã ſciaȝ de q² eſt cũ: hoc non poſſit haberi. niſi p qd̃ quid ẽ oportet ꝙ complete ſciamus ⁊ quod quid eſt. ſi autem cõplete ſcim⁹ q² ⁊ icõplete ſcim⁹ gd. ⁊ hoc in ſubalibus ⁊ in accñtalib⁹. vt ſi ↄplete ſcim⁹ de aliquo ꝙ ſit aĩal oportet ꝙ ⁊ cõplete ſciam⁹ gd ſit aĩal. nã ſcire gd ſit aĩal eſt ſcire ꝑpter gd aliquid ſit aĩal. ⁊ ſcire gd ſit eq̃later⁹ ẽ ſcire cãȝ ⁊ ꝑpter gd hic triangulus q eſt iter duos circulos ſit eq̃laterus. ⁊ q² nõ ẽ ſcire q². niſi p ꝑpter gd: nõ ↄtingit ſcire q². niſi ſciamus pp gd. ſic ⁊ in accñtibus ſicut ſcimus q² eſt eclipſis ſic ſcim⁹ gd ⁊ pp gd ẽ eclipſis. niſi ſciuerim⁹ q² ẽ eclipſis p mediũ accñtale qd̃ ſcire ñ eẽt ſcire. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quõ eadeȝ via habemus q² ⁊ quid vl' q² ⁊ ꝑpter gd. ¶ Dõȝ ꝙ eadẽ via dm̃ratiua habem⁹ vtrũq;. ſȝ in dem̃ratione duplex eſt ꝓceſſus. vnus ↄpoſitiu⁹ vt cũ ex cã ꝓcedimus in effectum. ⁊ cum ex p̾miſſis imus ad ↄcl'onẽ. ⁊ iſto mõ habem⁹ q². nã q² ẽ p dem̃rationẽ ↄcludit': alius ẽ ꝓceſſus reſolutorius. vt cũ ex effectu imus ad cãm. cũ ex ↄcl'one regredimur ſup p̾miſſas. nã via reſolutoria ẽ reſoluere ↄcl'ones i p̾miſſas. ⁊ h̾ mõ p dm̃rationẽ hr̃ pp gd. nã pp gd i dm̃ratione p̾mitti'. ſic q² p dm̃rationẽ ↄcludi'. ⁊ q² eadẽ eſt via q̃ itur a cã in effectũ ⁊ ab effectu in cãm. ſic eadẽ eſt via q̃ itur athenis thebas. ⁊ thebis athenas: eadeȝ via habem⁹ q² ⁊ pp gd. ſi g̃ hẽm⁹ q² ex his q̃ ſũt p ſe. ⁊ via dem̃ratiua. facile ẽ hr̃e pp gd. ſtatim. n. poterimus hr̃e gd ſiue pp gd. reſoluendo ↄcluſionẽ in p̾miſſas. ſed ſi hr̃emus q² nõ via dem̃ratiua. ſȝ p mediuȝ accñtale: ſtultũ eẽt hoc mõ via reſolutoria q̃rere gd vel ꝑpter quid. nã reſoluẽdo talẽ ↄcluſionẽ in tale mediũ nec haberemus quid nec ꝑpter gd. q² mediuȝ accñtale nec dicit quid nec ꝑpter quid. ¶ Deinde cum dici'.

¶ Quoꝝ igi' habemus aliquid ipſius quod quid eſt. Sit primũ quidẽ defectus in quo. a. luna in quo. c. oppoſitio terre i quo. b. vtꝝ igi' deficit aut nõ. b. q̃rere eſt vtrũ eſt aut nõ. Hoc aũt nihil differt q̃rere q̃ȝ ſi ẽ rõ ipſi⁹. ⁊ ſi ſit hoc ⁊ illõ dicim⁹ eſſe cui⁹ rõ eſt. aut q̃lis ↄtradictionis eſt. Utruȝ hñdi duos rectos aut nõ hñdi.

¶ Qd̃ dixerat exponit i terminis. Circa qd̃ duo facit. q² p̊ exponit in terminis qñ habem⁹ q² p mediũ eſſentiale. 2⁹ qñ p accñtale. ibi (Cũ ãt inueniam⁹.) Dicit g̃ ꝙ (quoꝝ) i. de q̃bus (igi' hẽm⁹ aliqd ipſius qd̃ gd eſt) q. d. ꝙ de quibus ſcim⁹ q²: ſciendo de eis aliqd ipſius qd̃ gd ẽ. i. d̾ q̃bus ſcimus q². p mediũ eẽntiale d̾ talib⁹ ſ. ſcimus ſil quia ⁊ pp gd. ꝙ ſic patet in terminis. nã (p̊mũ gdẽ ſit defect⁹ in quo. a.) i. maior extremitas (luna in quo. c.) i. minor extremitas (oppoſitio terre) q̃ ẽ v̾a cã ⁊ p ſe medium. quare luna deficit ſit (i quo. b.) i. medi⁹ termin⁹ ſit. ⁊ ſubdit ꝙ (vtrũ gdẽ deficit aut nõ) deficit ſ. luna. (. b. q̃rere ẽ aut non eſt) q. d. ꝙ q̃rere de cõcluſione. vt q̃rere vtrum luna deficit vel non eſt q̃rere de medio. vt vtrum eſt medium vel nõ ⁊ ſubdit. ꝙ (hoc autẽ nihil differt q̃rere q̃ȝ ſi eſt rõ ipſius) nã mediũ ẽ ipſa diffinitio ⁊ rõ ipſa. nã q̃rere ſi defectus eſt. eſt q̃rere de medio ⁊ ſubdit (vt querere gd defectus ẽ vel ꝑpter gd defectus ẽ) idem eſt g̃ q̃rere de concluſiõe ⁊ d̾ medio ⁊ ſubdit. ꝙ (⁊ ſi ſit hoc. ⁊ illud dicimus eſſe) vt ſi eſt gd. eſt q²: ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſi ſcimus gd ſcim⁹ q² ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſi q̃rimus de q² q̃rimus de gd ⁊ ecõuerſo. q² eadeȝ eſt qd̃ de vtroq; ⁊ eadẽ via habemus vtrũq; ⁊ ſubdit. ꝙ (aut qualis) i. cuiuſmodi (ↄdictionis ẽ rõ) vt vtꝝ hñdi duos rectos. (aut nõ habẽdi) q. d. ꝙ hoc veritateȝ hȝ in q̃licunq; rõne ↄdictionis. i. in q̃libet parte contradictionis. vt q̃rere vtꝝ hẽat duos rectos. eſt q̃rere. vtruȝ ſit mediũ. ⁊ q̃rere de altera pte ↄdictionis. vt vtrũ nõ hẽat ẽ q̃rere vtꝝ nõ ſit mediũ. tũc g̃ eſt ſupplẽda rõ ꝙ cũ ſemp qd̃ ↄcluſionis referat' ad mediũ. ⁊ cũ eadeȝ ſit qd̃ de concluſione ⁊ d̾ medio: cũ ↄcluſio dicat q². mediũ autẽ dicat gd. eadeȝ via habet' q². ⁊ gd. nõ differret niſi ſicut differt via qua itur thebis athenas. ⁊ athenis thebas ſi enim ſcimus ire a cauſa in effectũ ⁊ habemus quia. ⁊ facile eſt regredi ab effectu in cãm ⁊ habere quid vel propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum autẽ inueniamus ſimul q² eſt ⁊ ꝑpter quid. Scimus ſi per media ſit. ſi v̾o nõ ſcim⁹ quia: propter quid autem non.

¶ Exponit ĩ terminis q̃n hẽm⁹ qꝛ ꝑ mediuꝫ accñtale. Circa qđ duo facit. qꝛ p̃mo ꝯtinuat dcĩ dicẽdis. 2⁹ exeq̄t̃ d̃ itẽto ibi (Sit ḡ luna) Dicit ḡ (Cũ aũt nueniam⁹) ſu. qꝛ ꝑ mediũ eẽntiale (ſil' ſcim⁹ qꝛ. ⁊ ꝓꝑ gd ſi ꝑ media) eſſentialis (ſit) talis īuẽtio (ſi vͦ nõ) hẽm⁹ ſu. qꝛ ꝑ media eẽntialia (ſcim⁹ qꝛ ꝓpter gd ãt nõ) ſu. ſcimus ¶ Nõdũ ãt ꝙ ſcire poteſt ſum̃i ꝓprie ⁊ large. cũ enim ſcire proprie non ſit niſi per cauſam ĩpoſſibile eſt ſcire qꝛ. niſi ſciam⁹ ꝓꝑ gd. ſꝫ loquẽdo de ſcire large ꝓut nõ ſolũ ſe extẽdit ad ſcire per cãꝫ. ſꝫ ſcire ꝑ ſignũ. ſic poſſum⁹ ſcire. qꝛ ⁊ neſcire cãm ſiue propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igit̃ luna. c. a. defect⁹ pleniluno vmbrã nõ poſſe facere nullo nr̃ꝫ medio exñte. manifeſtatio ĩ quo. b. Si ḡ i. c. eſt. b. qđ eſt non poſſe facere vmbrã cũ nullus nr̃ꝫ medi⁹ ſit. In h̃ aũt a. qđ eſt deficere ꝙ gdẽ deficit manifeſtuꝫ eſt. ſed ꝓꝑ gd nõ dr̃ ⁊ qꝛ defectus eſt gdẽ ſcimus Quid autem eſt neſcimus.

¶ Exeqtur de intẽto. ſiue exponit in terminis q̃n ſcimus ꝑ mediũ accñtale. ꝓpter qđ ſciẽdũ ꝙ luna non eclipſat̃ niſi in plenilunio. ſi ḡ luna exñte plena ſimus caꝫ eclipſari per iterpoſitõeꝫ terre. ſcimus hoc ꝑ mediũ eſſentiale. i. per cãm ꝑ ſe. ſꝫ ſi ſcimus eclipſari. qꝛ corpus nr̃m nõ facit vmbrã. poſito tñ ꝙ nõ ſit tempus nebuloſuꝫ ⁊ ꝙ nihil ſit mediũ inter nos ⁊ lunã ĩpediẽs lumẽ lune. ꝙ nõ veniat ad corpus nr̃m. ſic. n. cognoſcere lunã eclipſari eſt ſcire ꝑ mediuꝫ accñtale. corpus. n. nr̃m non facere vmbram ad lumẽ lune nõ eſt cã ꝙ luna eclipſetur. ſed ecõuerſo. eclipſis lune ẽ cã ꝙ luna nõ mittat radios ſuos vſqꝫ ad nos. ⁊ ꝙ corpus nr̃m non faciat vmbraꝫ. duo ergo facit. quia p̃mo exponit in terminis q̃n hoc mõ ſcito qꝛ. neſcim⁹ ꝓꝑ gd: 2⁹ expõit ĩ terĩs q̃n ſcito qꝛ q̃rim⁹ ꝓꝑ gd. ibi (Cũ manifeſtũ ſit) Dicit ḡ (Sit ḡ luna. c.). i. minor extremitas (a). i. maior extrẽitas ſit (defectus. lunã plenã nõ poſſe vmbraꝫ facere. nullo exñtẽte medio). i. medio (nr̃m) .i. reſpectu nr̃i. ſiue iter nos ⁊ lunã deniſatio. vel vt habꝫ alia tranſlatio (manifeſtatio in quo. b.). q. d. ꝙ hoc mõ habeat̃ manifeſtatio ꝙ luna eclipſet̃. qꝛ corpora expoſita ad lunã nõ faciũt vmbraꝫ. talis ḡ manifeſtatio ſit. b. i. accipiat̃ vt mediũ (ſi ḡ in. c.). i. i luna (eſt. b. qđ ẽ nõ poſſe facere vmbram cũ null⁹ nr̃m ſit mediuꝫ). i. ſit hñs aliqđ mediũ. vel aliqđ obſtaculũ qđ accipiat ſibi lumẽ lune. ⁊ ſi vlterius (in hoc). i. in nõ poſſe vmbrã facere ẽ (a. qđ ẽ deficere) ſi ſic ẽ. ⁊ (qꝛ deficit) luna (manifeſtũ eſt. ſed ꝓꝑ gd) deficit (nõdũ ẽ) ſu. manifeſtũ (⁊ qꝛ defectus eſt ſcimus gd aũt ẽ) defect⁹ (neſcim⁹) Formabitur ḡ ſic ſill's. oẽ corpus luminoſuꝫ in ſuo plenilunio nõ faciẽs vmbrã ad corpus oppoſitũ cũ nihil exiſtat mediũ inter ipſuꝫ corpus luminoſuꝫ. ⁊ ipꝫ corpus oppoſitũ hoc totũ ẽ ꝓ medio ⁊ hoc totũ ſit. b. in hoc ḡ gdẽ. i. in h̃ corpore ſic ſe habente ẽ. a. i. eſt defectus. luna autẽ eſt tale corpus. ergo luna deficit. ſic aũt ſcire defectũ lune eſt ſcire ꝑ accñtale mediuꝫ ⁊ eſt ſcire qꝛ non propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum aũt manifeſtũ eſt qꝛ. a. in. c. ſit ſꝫ ꝓpter gd eſt. Eſt q̃rere. b. gd eſt verũ ſit obiectio aut conuerſio lune aut extinctio. Hec aut eſt ratio alterius extremitatis vt in his q̃ ſunt ipſius. a. eſt enim defectus obiectio terre.

¶ Oñdit q̃n ſcito qꝛ q̃rim⁹ ꝓꝑ gd. Circa qđ duo fac̃ ſꝫ ꝙ duo exempla adduc̃ ibi (gd ãt ẽ tonitruũ) Dicit ḡ ꝙ (cũ ãt manifeſtũ) ſit vl' (cũ ãt manifeſtũ ẽ in. c.). i. ꝙ defect⁹ ſit ĩ luna (ſꝫ ꝓꝑ gd ẽ. q̃ret̃. b. h̃ gđ gd ſit). q. d. ꝙ q̃rere ꝓꝑ gd deficit luna ẽ q̃rere ipꝫ. b. ſiue ipꝫ mediũ gd ẽ. ſiue gd ſit tale mediũ (vtꝝ ſit obiectio vel ꝯuerſio lune aut extinctio) ⁊ ſubdit ꝙ (h̃ ãt). i. h̃ mediũ (ẽ rõ). i. ẽ diffõ (alteri⁹ termi vt in his q̃ ſunt ipſi⁹. a.). q. d. ꝙ mediũ ĩ dẽmrãtione ẽ diffõ termi qđ ſignificat̃ ꝑ. a. vñ ſubdit. ꝙ (ẽ ãt defect⁹ obio). i. iterpoſitio (terre). q. d. ꝙ diffi⁹. d. ꝓꝑ gd ipſi⁹ defectus. ſiue ipſius eclipſis eſt ipſa obio. ſiue ipſa interpoſitio terre. ⁊ talis diffõ eſt mediũ in demrãtione. ḡ plane vult phs ꝙ diffõ termi q. ſignificat̃ ꝑ. a. ſiue diffi⁹ maioris extremitatis. vl' diffõ paſſionis ẽ mediũ ĩ demrãtione. qꝛ q̃rere tale mediũ. ⁊ talẽ diffõnẽ ẽ q̃rere ꝓꝑ gd vt ipſe in lr̃a inuit ſꝫ mentẽ phi. nõ diffõ dicẽs gd ſubi. ſꝫ dicẽs ꝓꝑ gd paſſionis ẽ mediũ in demrãtione. ſꝫ de h̃ in ſeq̄nti q̃one q̃remus. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̃n mediũ ⁊ cã ipſius eclipſis lune eſt obiectio vel conuerſio lune vel extinctio. ¶ Dõꝫ. ꝙ cũ ſcim⁹ qꝛ luna ꝑdit lumẽ nõ poterim⁹ ĩmaginari. niſi triplicẽ cãm q̃re luna ꝑdat lumẽ. tripl'r ḡ imaginari põt ꝙ luna lumẽ habeat. vl' ꝙ hẽat lumẽ ab alio vt ĩđ ſplẽdeat: qꝛ ſol illuminat eã. vl' ꝙ hẽat lumen a ſe. ⁊ h̃ dupliciter. vl' ꝙ pars ſit luminoſa ⁊ pars tenebroſa. vl' ꝙ tota ſit luminoſa. ſi enim luna habet lumẽ ab alio. ſicut habet ſm ṽitatẽ. tunc eclipſis erit obiectio. ſiue interpoſitio ſcito. n. ꝙ luna hꝫ lumẽ ab alio. ſtati poterim⁹ cogitare ꝙ luna h̃ mõ eclipſat̃ ⁊ ꝑdit lumẽ. qꝛ aliqd obycitur ⁊ aliqd iterponit̃ inter ipaꝫ ⁊ iter illud a quo hꝫ lumẽ. ſi vͦ luna a ſe hr̃et lumẽ. ⁊ partim eſſet luminoſa ⁊ partim tenebroſa: tũc cã eclipſis eius eſſet ꝯuerſio. vt ĩđ videretur nobis luna obſcurari. qꝛ conuerteret ſe ⁊ verteret nobis partẽ tenebroſaꝫ. ⁊ ꝙ tunc cã eclipſis lune eſſet conuerſio Si ãt eẽt tertio mõ ꝙ luna hr̃et lumẽ a ſe. ⁊ eſſet tota luminoſa. tũc nõ poſſet eẽ eclipſis lune niſi extinctio luminis ĩ luna. vt forte qꝛ luna ĩ ſuo motu obuiaret alicui humido ĩ quo extingueret̃. vel forte ꝑocuparet̃ a tempeſtate magni vẽti. ⁊ h̃ mõ vẽtus ĩ eã irruẽs extingueret ipaꝫ. Forte autẽ poſuit phs oẽs iſtas cãs eclipſis. qꝛ forte oẽs iſte fuerũt põeẽs phoꝝ. vt aliqui aſſignantes cãꝫ eclipſis lune aſſignauerũt cãm verã vt obiectionẽ vel interpoſitõeꝫ. aliqui aũt fantaſticã. vt ꝯuerſionẽ vel extictionem. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qꝛ nõ vr̃ ꝙ hoc ſit verũ qꝛ ſi luna hr̃et lumẽ a ſe ⁊ eſſet tota luminoſa. ꝙ non poſſet eclipſari niſi extingueretur lumẽ ei⁹. naꝫ ſol hꝫ lumẽ a ſe ⁊ eſt totus luminoſus: ⁊ eclipſatur: nec tñ lumen eius extinguit̃. Dõm ꝙ hoc dcm̃ ꝓſupponit ſupius dictũ. Iaꝫ eni dictũ eſt ſupius ⁊ ſuppoſitũ ẽ ꝙ ſciamus qꝛ luna eclipſat̃: ⁊ ꝙ ſciamus h̃ iſto mõ ꝙ corpus nr̃m in plenilunio ad lunã expoſitũ ñ faciat vmbrã. ita tñ ꝙ nihil ſit mediũ inter nos ⁊ lunã. qđ nõ poſſet eẽ niſi vere ſm ṽitatem luna lumen ꝑderet. Si ſol aũt eclipſat̃ hoc eſt qꝛ luna ſe interponit in medio inter nos ⁊ ſolẽ. ſꝫ iã poſitũ eſt ꝙ luna non eclipſat̃ hoc mõ ꝙ aliqd ſe iterponat iter nos ⁊ eaꝫ. ſi ergo hꝫ lumẽ a ſe ⁊ eſt tota luminoſa ⁊ eclipſat̃. non ꝙ aliquid ſe iterponat iter nos ⁊ eã: hoc eſſe non poſſet niſi extigueret̃ lumẽ eius. non tñ eſt multũ curãdũ de exemplis phi. exempla enim ipſe ponit non qꝛ ita ſint. ſꝫ vt ſentiat qui adiſcit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid ẽ tonitruũ ignis extictio ĩ nube: ꝓpter quid tonat: ꝓꝑ extigui ignẽ ĩ nube. Sit nubes .c. tonitruũ. a. extinctio ignis. b. in. c. igitur nube ẽ. b. extiguit̃. n. ĩ ipſa ignis. hoc aũt. a. ſonus ⁊ ẽ. b. rõ ipſi⁹. a. p̃mi termini. ſi aũt itꝫ huius mediuꝫ ſit ex reliquis erit rationibus.

¶ Ponit illud exẽplũ dicẽs (Quid aũt eſt tonitruũ). q. d. ſi ſciremus de tonitruo qꝛ eſt. ⁊ vellemus ſcire gd eſt. hoc

mō ſciremus qd eſt tonitruū:q2 (ē extinctio ignis in nube Sit ḡ nubes.c.) i. maior extrēitas (tonitruū.a.) i. maior extremitas (extinctio ignis.b.) i. medi⁹ termin⁹ (i.c.ḡ nu be ē.b. extinguit̃.n. in ipſa ignis. B āt) i. extinctio ignis ſiue .b.ē (ſon⁹ nebulaꝝ.) i.ē tonitruū. Et ſubdit.(ē rō ipſius a.p̄mi termi) q.d. ꝙ extinctio ignis q̄ aſſignata ē.ē cā toni trui.p̄ma rō.i.ē diffō.d.pp qd p̄mi termi ipſius a.hoc eſt maioris extremitatis ſiue paſſionis. Itez ḡ reperit phs. ꝙ diffō paſſionis ſit mediū i demſ̃atiōe. Formabit̃ ergo ſic demſ̃atio. In quocūq3 eſt B.i.b. ſiue extinctio ignis in illo eſt ſon⁹ nebulaꝝ ſiue nubiū.i.tonitruū. ſ3 in nube eſt extinctio ignis.ḡ ꝛc. ꝛ ſubdit (ſi āt itez b⁹) i. extinctionis ignis (ſit) aliqḋ (mediū erit ex reliq̄s rōnib⁹) māifeſtus q.d.ꝙ tonitruū ꝓbat̃ de nube p B mediū.p extinctionez ignis ſi itez extinctio ignis h3 aliud mediū p qḋ ꝓbetur ḋ nube erit ex alia rōne māifeſtū. ❡ Dubitaret forte aliq̄s vtrū B ſit vez exēpluz ꝙ tonitruū cauſet̃ ex extinctione ignis. ❡ Dō3.ꝙ hoc dic̃ ſm opinionē empedoclis.q̄ hoc poſuit. Opio tñ phi eſt.ꝙ tonitruū cāut ex ꝑcuſſiōe exa lationis ſicce ad vētrē nubis.idē.n.ſ3 ipm vr̃ eſſe cā toni trui.terremot⁹ ꝛ vēti.vapores.n.icluſi i terra ꝛ nō īuenie tes exitū ex ꝑcuſſiōe quā faciūt ad cauernas terre ꝯcuti unt terrā ꝛ faciūt terremotū. ṽtus.n. radioꝝ ſolariū ꝛ ſtel larū ꝑtigit ad q̄ſcūq3 ptes terre. Vapores ḡ exiſtes in ca uernis terre p talē virtutē cōmoti ſi nō īueniāt liberū exi tū ꝛ ꝯcutiūt terrā ꝛ faciūt terremotū. ſic ſi poneret̃ caſta nea in igne: ꝛ nō icideret̃. calor ignis cōmoueret aliq̄s va pores in caſtanea exiſtes. vapores ḡ illi cōmoti nō inue niētes exitū cōmouēt caſtaneā ꝛ cōmouēt ignē ſi ſb igne ſit caſtāea poſita. ꝛ q̄ſi ad modū tōitrui caſtaneā frāgit. ſic vapores ſub terra vel i terra icluſi ꝯmouēt terrā. ꝛ fa ciūt terremotū. Incluſi āt i nube ex reꝑcuſſiōe coꝝ ad vē trē nubis cōmouēt nubē ꝛ faciūt tonitruū. In aere āt va pores tales cōmouēt aerē ꝛ faciūt vētū. ❡ Deiñ cū3 dic̃.

❡ Si qdē igit̃ accipit̃ qḋ quid ē ꝛ notū3 ſit ē di cerū3: q̄re ſill'ſ quidē ipſi⁹ quid ē nō fit n3 demō ſtratio. manifeſtu3 tñ ē p ſill'3 ꝛ p demſ̃atiōnē. Quare neq3 ſine demōſtratiōe eſt cognoſcere qḋ quid eſt: cuius eſt cā alia: neq3 eſt demon ſtratio ipſius: ſicut ꝛ in oppoſitionib⁹ dixim⁹.

❡ Vel vt h3 alia trāſlatio. ꝛ meli⁹ (Qūo qdē accipit̃) epi logat circa determiata.d.(Si qde3 igit̃ accipit̃ qd ꝛ q̄lr ſit notū) p3 (qd ē.dem̄ ē) ſu.ſupra. ꝛ ſubdit ꝙ ipſi⁹ qd eſt ſu.dem̄ ē ſupra (q̄re qde3 nō fit ipſi⁹ ſill's.n3 demſ̃atio) ꝛ l3 ipm qḋ qd ē nō poſſit ſillogiſari n3 demſ̃ari (tñ) ipm qḋ qd ē (ē manifeſtū p ſill'3 ꝛ demſ̃atōe3) nō tanq̄ ꝯclō demſ̃ano ſ3 tāq̄ mediū dm̄ſ̃atū. Et ſbdit.(q̄re n3 ſine de mſ̃atiōe ē) i. cōtigit (cogſ̄cere qḋ qd ē.c⁹ ē altera cā ſine demſ̃atiōe nec demſ̃atio ē ipſi⁹) qḋ qd ē (ſic diximꝰ i op poſitionib⁹). ❡ Notādū āt ꝙ phs multipl'r loqt̃ valde ḋ qḋ qd ē. nā aliqñ p qḋ qd ē itelligit qḋl3 gen⁹ diffōnis. ali qñ p qḋ qd ē intēdit diffōnē dicērē qd ē eſt demſ̃ationis ꝯclō. aliqñ p qḋ qd eſt intēdit diffōnez q̄ eſt mediū in de mōſtratione. nā ꝛ ſupra dixit ꝙ idē eſt qḋ qd ē ꝛ pp qd ē. h aūt loqtur de qḋ qd ē B mō. v3. put ē mediū i dm̄ſ̃atio ne. talis ꝯclō qḋ qd ē ñ eſt demſ̃atio. q2 tale qḋ qd eſt per demoſtrationē non ꝯcludit̃. Rurſus tale qḋ qd ē hr̃ nō ſi ne demſ̃atione. i. hr̃ p demſ̃atiōnē ꝛ via demoſtratiua nō ꝯpoſitiua eūdo a p̄miſſis ad ꝯcl'ōnez. ſed reſolutiua eūdo ab effectu ad cā3. ſiue a ꝯcluſione ad p̄miſſas. ❡ Notādū ēt ꝙ ea q̄ hīt cā3 q̄rere qd: eoꝝ eſt q̄rere mediū demſ̃ati uum. ḡ hñtiū cā3 ꝯtigit cogſ̄cere qḋ qd ē p demſ̃ationē. ñ ꝙ ipſius ſit demoſtratio. nec ꝙ qḋ qd ē demōſtret̃ vl' per demōſtrationē ꝯcludat̃. ſ3 ipm qḋ qd eſt cognoſcim⁹ per demoſtrationem tanq̄ medium demoſtratiuum.

❡ Eſt autem quorundam q̄dam altera cauſa: quorundam autem non eſt.

❡ Poſtq̄ phs oſtēdit qūo ſe h3 qḋ qd eſt ad demſ̃ationez put qḋ qd ē h3 rōnē medij. In pte iſta vt dicebat̃ oſ̄dit qūo qḋ qd eſt ſe h3 ad demſ̃atiōnē: put qḋ qd ē h3 rōnez diffōnis. vl' ē id qḋ p diffōnē exp̄mit̃. Circa qḋ tria facit. q2 p̄mo p̄mittit q̄dā ptinētia ad ipſa diffinita. 2° q̄dā pti nētia ad ipas diffōnes. 3° ex his q̄ dixerat oſ̄dit qūo talia ſe hēant ad demſ̃atiōnē. 2° ibi.(Diffōnes autem.) 3° ibi. (Quare mediū) Dicit ḡ (eſt āt quorūda3 qdē altera cā) ſu. p q̄ poſſit demſ̃ari (quorūdā āt nō ē) ſu. altera cā p q̄ poſſit demſ̃ari. B āt p̄mittit q̄tū ad ipſa diffinita. q2 q̄dā ſunt demſ̃atiua ꝛ habēt cā3 p q̄ poſſunt demōſtrari. q̄dā aūt nō habent cām p quā poſſint demōſtrari. ſ3 ſunt ſup pōnes vl' p̄ncipia in ſcientia. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Diffinitiōes qdem ſcḋm ſpēm facte nullu3 hñt mediu3 quo demonſtrent̃: ſed diffōnes ſe cundu3 materiā facte pñt habere medium.

❡ Premittit q̄dā ptinētia ad ipas diffōnes.d.ꝙ (diffōes aūt facte ſm ſpē3) i. diffōnes formales (nullum hñt me diū quo) i.p qḋ demonſtret̃ (diffōnes āt facte ſm mā3 pñt hr̄e mediū) ſu. p qḋ demſ̃et̃. Appellat āt hic diffōes mā̃les illas qb⁹ iponit̃ neccitas. formales āt vocat q̄ neceſ ſitatē iponūt. ꝛ q2 forma iponit nccitatē mā̃e ꝛ efficiens forme. diffō data p formā ē formalis reſpectu diffinitōis date p mā̃m. ꝛ diffō data p efficiētē erit formal' reſpectu diffōnis date p formā. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quare manifeſtum eſt. qm̄ eoꝝ que ſunt qd eſt: alia qde3 ſine medio: ꝛ principia ſunt eē: ꝛ que: ꝛ qd ſunt ſupponere op3: aut alio modo manifeſtu3 facere. qḋ vere arithmeticus facit. ꝛ nāq3 quid eſt vnitate3 ſupponit. ꝛ q2 eſt.

❡ Oſ̄dit qūo talia ſe hēant ad demſ̃atiōnē. Circa qḋ duo facit. q2 p̄ oſ̄dit q̄ ſunt demſ̃abilia ꝛ q̄ nō. 2° deſcendit ad varia gnā diffōnū. vt oſ̄dat q̄ diffō ſit demſ̃abilis ꝛ que nō. ꝛ vt oſ̄dat q̄ diffō ſit demſ̃ationis ꝯclō. ꝛ que demon ſtrationis p̄n^m. ꝛ q̄ tota demſ̃atio pōne differens. ſcḋa ibi (Diffō aūt) Circa p̄mū duo fac̃. q2 p̄ oſ̄dit q̄ ſunt idemō ſtrabilia. 2° q̄ demſ̃abilia. ibi (S3 hñtiū mediū) Dicit ḡ (Quare manifeſtū ē qm̄ eoꝝ q̄ ſunt qd ē) i. q̄ ſunt diffō nes. vel q̄ ſunt hñtia diffōes. (Alia qdē ſunt ſine medio) .i. ſunt indemſ̃abilia (ꝛ ſunt p̄ncipia q̄ ꝛ eſſe ꝛ qd ſunt o3 ſupponere. aut alio mō māifeſta facere: qḋ vere ꝛ ariſme ticus facit. nam quid eſt vnitas ꝛ q2 ē vnitas ſupponit.) ❡ Notandū aūt ꝙ ad p̄ncipia nō eſt rō. vnde talia nō poſ ſumus demſ̃are. vel ergo o3 ea ſupponere. vel alia via o3 ea nota facere q̄ per demſ̃atiōnē. poſſemus.n. ea p q̄da3 ꝓbabilia declarare. nō aūt poſſumus ipſa per demōſtra tionē cōcludere loquēdo de demſ̃atione potiſſima q̄ eſt a priori ꝛ per cām. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sed hñtiu3 mediu3 quoꝝ eſt q̄da3 altera cā ſubſtātie. ꝛ ipſi⁹ eſſe p demōſtrationē eſt ſicut dem̄ eſt oſ̄dere non qḋ qd eſt demōſtrantes:

❡ Oſ̄dit q̄ ſūt demſ̃abilia.d.ꝙ (hñtiū mediū) i. demſ̃a tionū q̄ hñt mediū p qḋ demſ̃ent̃ (quoꝝ) demſ̃abilium (eſt q̄dā altera cā ſube ipſi⁹ eē) talia (ſicut dictū eſt. p de mōſtrationē eſt oſ̄dere. nō qḋ qd ē demſ̃antes.) ❡ No tandū aūt ꝙ qñ aliqd h3 alterā cām ſue ſube ſui eē p qḋ poſſit demſ̃ari. tūc talia ē oſ̄dere ꝛ cognoſcere p demſ̃a

tionē. ¶ Dubitaret forte aliq̄s de eo q̄d īfra dr̄. q̄ q̄d q̄d eſt nō demr̄at̄. Uult. n. q̄ poſſumus oſtendere per demonſtrationē ea q̄ hn̄t q̄d q̄d eſt ita tn̄ q̄ nō ſcim⁹ vt demr̄antes ipʒ q̄d q̄d eſt. ⁊ tn̄ dicet̄ īfra q̄ diffō dicēs q̄d p̄ demōſtrationē ↄcludit̄. ¶ Dōm. q̄ vt ſupra diximꝰ q̄d q̄d ē cōcludit̄ p̄ demr̄ationē. nō tn̄ cū reduplicatiōis vt in eo q̄d q̄d eſt. Rurſus vt ↄcludit̄ q̄d q̄d eſt. h̄ nō erit vt q̄d q̄d ē. ſʒ vt q̄ ē. dicem⁹. n. q̄ ⁊ diffō ⁊ demr̄atio oīno hn̄t modū oppoſitū. nā diffō ipʒ q̄ eſt oſtēdit vt q̄d q̄d. demr̄atio ipʒ q̄d q̄d eſt vt q̄ eſt. vt ſi dʒ diffiniri accn̄s. lʒ accn̄s non ſit aliq̄d ſʒ ſe. ⁊ lʒ nullus accn̄tis ſit vt q̄ eſt. q̄ accn̄a nō ē ens. niſi q̄ eſt entis. attn̄ vt diffinit̄ accn̄s. induit quēdā modū ſubē. q̄d q̄d eſt ḡ diffinit̄ q̄ntūcūq̄ʒ ſit aliq̄d in alio ſemꝑ tn̄ diffinit̄. vt accipit̄ tanq̄ʒ aliq̄d ſm̄ ſe. ecōtrario ē de demr̄atione. q̄ q̄cq̄d demr̄atur. demr̄atur vt aliq̄d in alio. ſi ḡ ipm̄ q̄d q̄d ē demr̄at̄. demr̄abit̄ vt aliq̄d in alio. ⁊ ſic acceptū q̄d q̄d eſt. q̄rat̄ q̄re vt q̄ ē. diffinitio ḡ nō dicit eſſe vel nō eē. q̄ nō eſt ꝓpō ſʒ ſolū dicit q̄ditatē rei. p̄ demr̄ationē aūt nō ↄcludit̄ niſi ꝓpō. vn̄ ſi ↄcludit̄ diffō p̄ demōſtrationē ↄcludet̄ diffōnē eē in aliquo. ↄcludet̄ ḡ q̄d q̄d eſt nō vt q̄d q̄d eſt. ſʒ vt induit quēdā modum de q̄ eſt. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. q̄ dixit quendā hr̄e mediū p̄ q̄d demonſtrat̄. q̄ramus ḡ de illo medio demr̄atiuo vtrū ſit diffō ſubi. vel q̄d ſit mediū in demr̄atione. ¶ Dōm. q̄ ſm̄ quoſdā diffinitio ſubi eſt mediū in demōſtratione. q̄d dictū vr̄ fulcimētū accipe ex dicto p̄hi ī principio de aīa. q̄ ipm̄ q̄d q̄d eſt ſubi eſt oīs demr̄atiōis p̄nm̄. Adducunt̄ ēt ad hoc plures alie rōnes. q̄ diffō ſubi ſit mediū. quaꝝ vna eſt. q̄ vel erit mediū diffō ſubi vel paſſionis. nō paſſionis. ḡ ſubi: p̄bat̄ aſſumptū. nā diffinitio paſſionis demōſtrate eſt idē q̄d paſſio. ſi ḡ demōſtraret̄ paſſio p̄ ſuā diffōnē demr̄aretur idē p̄ idē. Secūda rō ad hoc idē ſumit̄ ex cōparātia demr̄atōis vlīs ad p̄ticularē. nā in demr̄atione p̄ticulari mediū eſt ipm̄ ſubm̄ q̄d p̄ticulariter p̄bat̄ hr̄e tres de yſocbele p̄ triāgulū. ſʒ vbicūq̄ʒ ponit̄ diffinitū eſſentialr̄. loco ei⁹ pōt poni diffō. ḡ ſi triāgulus ponit̄ mediū in demr̄atione p̄ticulari poterit ī tali demr̄atione poni mediū diffinitio triāguli q̄ eſt diffō ſubi. ⁊ q̄ rōne ī demr̄atione p̄ticulari pōt eē mediū diffō ſubi. pari rōne vt videt̄ poterit eē mediū diffō ſubi in demr̄atione vlī. Fit ēt ad h̄ tertia rō. nā cōſtat q̄ paſſio demr̄atur d̄ ſubo p̄ aliq̄d mediū. illd̄ ḡ vl̄ ē eēntiale ſubo vl̄ accn̄tale. ſi eēntiale. ḡ eſt diffō ſubi. ſi accn̄tale. ḡ paſſio demr̄ata inerit ſubo p̄ accn̄s. ⁊ tūc accn̄tiū p̄ accn̄a erit demr̄atio: q̄d eſt inconueniens. Fit ēt ad hoc ⁊ q̄rta rō. nam vt dcm̄ eſt paſſio demr̄atur p̄ aliq̄d mediū. queretur ḡ de tali medio. vtꝝ ſit accn̄tale vel eēntiale ſubo. ſi eſſentiale ſtatī haberet̄ intentū vʒ. q̄ per diffinitionē ſubi. ⁊ per ea q̄ ſūt eēntialia ſubo demr̄atur paſſio de ſubo. ſi autem illud mediū ſit accn̄tale. poterit ḡ demr̄ari de ſubo. vel ḡ p̄ mediū eſſentiale vel p̄ mediū accn̄tale. vel ergo erit abire in infinitū. q̄d eſt īpoſſibile. vel nō ſemꝑ vnū accn̄s demōſtrabit̄ p̄ aliud ſʒ erit deuenire ad aliq̄d accn̄s q̄d immediate demr̄abit̄ p̄ ꝓpria p̄n̄a ſubi ſui p̄ diffōnē eius. ¶ Adductis aūt rōnib⁹. q̄ diffō ſubi ſit mediū: volum⁹ adducere rōes q̄s credimus eē veras. q̄ diffō ſubi nō ſit mediū ī demr̄atione. Ad q̄d declarādū valet dcm̄ p̄hi. d. q̄ rō p̄mi termini vel ipſi⁹ paſſionis eſt p̄p̄ q̄d ⁊ mediū in demr̄atione. q̄d pʒ in exēplo ſuo poſito. Mediū. n. ad demonſtrādū defectū de luna eſt iterpoſitio. conſtat aūt q̄ interpō nullo⁹ eſt diffi⁹ ſubi. q̄ nullo⁹ eſt diffi⁹ lune. ſʒ eſt diffō ipſi⁹ defect⁹ ſiue ipſi⁹ paſſiōis. Eſt. n. diffō dicēs cāʒ ⁊ p̄ q̄d. ſi q̄reret̄. n. q̄d eſt defect⁹. diceremꝰ q̄ cāliter ē ipa interpoſitio terre. vn̄ in lectione ſupiori dixit p̄hs. q̄ defectus aūt ē obio. i. interpō terre. q̄d nō eſt intelligendū formaľr. ſʒ cāľr. vult aūt ibi p̄hs dicere q̄ defect⁹ ſit ipſa obiectio ſiue ipſa interpō. Cū ḡ demr̄atur eclipſis. medium in demr̄atione nō erit diffō lune vel diffō ſubi. ſed diffō defectus ⁊ diffō paſſionis. ſi bn̄ ↄſiderat̄ dictū p̄hi hoc ē in demr̄atione mediū. Uerꝝ q̄ tenentes hoc q̄ diffinitio ſubi ſit in demr̄atiōe mediū ↄcedūt q̄ diffō paſſiōis poſſit eē in aliq̄ demr̄atione mediū. tn̄ illa diffō paſſionis. vel illa paſſio q̄ dicit p̄p̄ q̄d alterius paſſionis iterꝝ demōſtrabit̄ de ſubo p̄ aliq̄d p̄us. Et ad vltimū vt dicūt deuenire eſt ad diffōnē ſubi. q̄ erit mediū in demr̄atione. p̄p̄ q̄d oſtēdemus q̄ demr̄ationes hoc mō nō ꝓcedūt vtriq̄ʒ ſcientibus geometriā. nā hr̄e tres demōſtrat̄ de triāgulo p̄ aliquā paſſionē p̄orē. vtputa p̄ haber̄ angulū extrīſecū. habere aūt angulū extrinſecū equalr̄ duob⁹ intrinſecis ſibi oppoſitis demr̄atur p̄ aliq̄d aliud. vtputa p̄ hoc q̄ ab illo angulo pōt duci linea eque diſtās tertio lateri. Rurſus q̄ hec linea ducta eque diſtans ſecet angulum extrinſecum vel duos angulos eq̄les duobus intrinſecis ſibi oppoſitis. p̄bat̄ p̄ hoc. q̄ īpoſſibile eſt paralellas cōcurrere. paralellas āt nō ↄcurrere nō p̄bat̄. ſʒ accipit̄ tanq̄ʒ p̄n̄m. eſt. n. hoc valde ꝓpinquū. ſm̄ q̄ paralelle non ↄcurrant. nā linee concurrentes ⁊ facientes angulum ſemꝑ verſus angulū p̄ls appropinquant̄. ⁊ q̄to magis diſtāt ab angulo. tāto magis diſtāt ab inuicē. linee ḡ faciētes angulū. ſp̄ plus diſtāt ab īuicē in vna p̄te q̄ʒ in alia. ſi ḡ eſſent due linee eq̄liter diſtātes ab īuicē in q̄libet ſui p̄te. ille nunquā ↄcurrerēt. nec facerēt angulū. Si q̄s ḡ itelligeret q̄d ſint paralelle. i. linee eque diſtantes. ⁊ q̄d ſit ↄcurrere ⁊ facere angulū. ſtatim aſſentiret huic p̄ncipio geometrico. q̄ paralelle nō ↄcurrūt. Iſta ḡ q̄tuor ſe habēt p̄ ordinē. per reſpectū ad triāgulū. vʒ. paralellas nō ↄcurrere. ⁊ lineaʒ paralellā ſiue eque diſtantē tertio lateri trianguli diuidere angulū extrinſecū in duos angulos eq̄les intrinſecis oppoſitis. ⁊ angulū extrinſecū valere duos itrinſecos. ⁊ triāgulum hr̄e tres. ita q̄ ſemꝑ vnū eſt p̄p̄ q̄d alterius. demōſtrant̄ ergo ſemꝑ poſteriora p̄ p̄ora. nec tn̄ oʒ deuenire ad diffōnē ſubiecti. q̄ ſit mediū in demr̄atione. vt patuit in exēplo p̄allegato. fierēt. n. ibi tres demr̄ationes. nam prima demr̄atio erit q̄ triāgulus hʒ tres. p̄ hoc q̄ hʒ angulū extrinſecū equiualētē. ſcd̄a erit q̄ hʒ angulū ſic equalentem. q̄ per lineam eque diſtantē tertio lateri hʒ angulū extrinſecū diuiſibilem in duos angulos equales intrinſecis. tertia erit q̄ hʒ angulū ſic diuiſibilē. q̄ paralelle non ↄcurrunt. Ultra aūt nō ↄtingit ꝓcedere. q̄ iam facta eſt reſolutio vſq̄ʒ ad p̄ncipiū vſq̄ʒ ad paralellas nō ↄcurrer̄: ↄſtat aūt q̄ nihil iſtoꝝ eſt diffō trianguli. ſed diffō trianguli annectet̄ cuilibet iſtoꝝ ad hoc q̄ fiat demr̄atio. diffinitio ḡ ſubiecti nō ē mediū ſʒ eſt aliq̄d annexū medio. Uerꝝ q̄ itellect⁹ hoīs nō q̄ſcit: ⁊ multis non fieret fides p̄p̄ exēpla geometrica iam poſita. q̄ diffō ſubiecti nō eēt mediū in demr̄atione. ſʒ annexū medio volum⁹ probare oſtēſiue ⁊ ad īpoſſibile q̄ ſic ſe hr̄et rei veritas. oſtēſiua quedam via ex hoc ſumeret̄. Dicemus. n. q̄ paſſiones reſpectu ſubiecti in triplo gradu ſe hn̄t. nam quedā paſſiōes cū ſuis ſubiectis faciunt ꝓpoſitionē ita dignā. ⁊ tante dignitatis q̄ q̄libet eaꝝ p̄bat auditā. ⁊ ēt tales ꝓpōnes ſunt tā te q̄nalitatis q̄ nō determinent ſe ad vnū genus ſubiecti. cuiuſmodi ſunt cōes animi cōceptiones. ⁊ talis ꝓpoſitio eſt oē totū eſt maius ſua parte. ineſt. n. toti tanq̄ʒ proprio ſubiecto excedere partē tanq̄ʒ p̄ ſe paſſio. ⁊ ex hoc paſſiōe ⁊ ex hoc ſubiecto fit quoddā cōe p̄ncipium: q̄d nullo mō ingredit̄ demoſtrationē ſm̄ ſubam: q̄d lō ↄtingit. q̄ excedit genus ſubiecti ī ſcia. naʒ nō ē vna ſcia de q̄titate continua ⁊ de diſcreta. cū ergo p̄ncipiū q̄ totū excedit partē extendat ſe ad vtrūq̄ʒ genus quantitatis. ſi geometria

que eſt de q̄titate ↄtinua ⁊ ariſmetica q̄ ē de diſcreta demonſtraret ꝑ tale pn̄m nō demr̄aret ex pncipijs proprijs. Scd̄s gradus paſſionū ē.q̄ nō ſe extēdūt extra gen⁹ ſubi. tn̄ ſunt ita ꝓpinque ſenſui ꝙ inſunt ſubo.ꝙ in ſcia ſupponunt̄ tanq̄ note pen:t⁹ ſubis:⁊ hȯ ſunt paralellas nō cōcurrere.duas lineas rectas ſupficiē nō icludere. ↄcurſus eniȝ lineaꝝ ⁊ iclūſio ſupficiei nō ſe extēdunt ad ex̄ genus ↄtinui.tn̄ ita ē ꝓpinquū ſenſui ꝙ paralellis inſit hec paſſio non cōcurrere.⁊ ꝙ duab⁹ lineis rectis inſit hec paſſio ꝙ nō ſufficiāt ad includēdū aliquā ſupficiē ꝙ ſupponuntur de ſuis ſubis q̄ſi note.tales.n.paſſiones cū ſuis ſubis īgrediunt̄ demr̄atione ſ₃ ſubaȝ tanq̄ pn̄a ꝓpa diſcipline. ſ₃ nūq̄ ꝑ demr̄atione ↄcludunt̄. Sunt ⁊ alie paſſiones i 3° gradu q̄ icludunt̄ i demr̄atiōib⁹ q̄s oȝ reducere ad has paſſiones nō ↄcluſas ⁊ in ſcia ſuppoſitas.paſſiōes g̊ ↄcluſe ad paſſiones nō ↄcluſas.paſſiōes aūt nō ↄcluſe nō demōſtrant̄.attn̄ robur ⁊ vim accipiūt ex paſſionib⁹ faciētibus dignitateȝ.⁊ iō ꝓpoſitio q̄ cōponit̄ ex paſſione ⁊ ex ſubo faciēte dignitatē ⁊ cōem aī ↄceptiōeȝ dr̄ nō ingredi demr̄atione ſ̄m ſubam.q̄ non aſſumunt̄ tales ꝓpōnes tanq̄ pn̄a ꝓpria in demōſtratione ſed roborant principia propria in demonſtratione aſſumpta.demr̄ationes ergo ꝓcedūt a paſſionib⁹ ↄcluſis vſq̄ ad paſſiōes nō ↄcluſas ex q̄bus fiunt ꝓpria pn̄a in ſcia.vltra aūt illas nō ē demōſtratio.q̄ nō eſt ex cōib⁹ demr̄are. Si g⁹ g̊ videret modū quō paſſiones ↄcluſe reducunt̄ in paſſiones non ↄcluſas. vltra q̄s nō ꝓcedit demr̄atio.nunq̄ diceret ꝙ diffō ſubiecti eſſet mediū in demonſtratiōe.ſ₃ diceret ꝙ ſemper paſſio poſterior demōſtratur per paſſionē priorem.donec deueniat̄ ad paſſionē q̄ cū ſuo ſubo facit pn̄m i ſcia. ⁊ quā nō eſt demr̄atiue ↄcludere in illa ſcia. Ad qȯ intelligēdū eſt diligēter notādū ꝙ hȯ pn̄a ꝓpria in ſcia quodāmodo virtute cōtinent oīa que ſunt in ſcia.nam talia pn̄a ſiue tales ꝓpōnes ꝓut applicant̄ ad aliud ⁊ aliud.aliud ⁊ aliud cauſant.ſiue aliud ⁊ aliud demr̄ant. vt hoc pncipiū. paralellas nō ↄcurrere.applicatū ad triangulū ꝓbat in triangulo ꝙ angulus extrinſecus trianguli per lineā paralellā ⁊ non ↄcurrentē diuidat̄ in duos angulos equales duob⁹ itrinſecis ſibi oppoſitis.ꝙ ſi hoc pncipiū applicaretur ad aliam figurā.vtputa ad penthagonū.⁊ ab angulo extrinſeco penthagoni duceret̄ aliqua linea eque diſtans alicui lateri pēthagoni.talis ductio nō cāret illud quod cauſat in tringulo.vȝ.ꝙ diuideret angulū extrinſecum in duos angulos eq̄les intrinſecis.demr̄ator g̊ non deſcēdit a genere in genus.q̄ non demr̄at ꝑ pn̄a cōia excedentia gen⁹ ſubi ſui.ſ₃ pn̄a ꝓpria nō excedentia genus ſubi ſui pōt applicare ad oīa q̄ ſunt ſub ſubo.q̄ applicata ad aliud ⁊ ad aliud:aliud ⁊ aliud cauſant. Semꝑ g̊ demr̄abit̄ paſſio ꝑ paſſionē donec deuentū ſit ad paſſiones indemr̄abiles q̄ cū ſuis ſubis faciunt ꝓpria pn̄a ſciarū. Et vt melius appareat qd dr̄:dicemus ꝙ triangulus eſt triāgulus ⁊ eſt figura rectilinea.⁊ eſt qd ↄtinuū.⁊ ſi ſciremus oēs paſſiones eius videremus oēs paſſiones q̄ ſunt ab ipſo. vt triangulus eſt.⁊ oēs q̄ fluunt vt rectilineus eſt:⁊ oēs que fluūt vt quid ↄtinuū eſt.⁊ l₃ idē ſ̄m rē ſit triāgulus rectilineū ⁊ cōtinuū.vt ſunt in triāgulo.q̄ genus ⁊ ſpēs eādē formā dicunt.attn̄ q̄ nō oȝ dare tantā vnitatē in effectibus q̄ntaȝ damus in cā ſ̄m aliud ⁊ aliud genus abſtractionis fluūt alie ⁊ alie ꝓprietates. vt alie proprietates fluunt ab hoīe. vt hō eſt.⁊ alie vt aīal eſt.⁊ alie vt ſuba eſt.ſic q̄ ↄtinuū eſt in plus q̄ rectilineū.⁊ rectilineū in plus q̄ triangulus. aliq̄ ꝓprietates fluunt a triangulo vt triāgulus eſt.⁊ aliq̄ vt ↄtinuū eſt.demr̄atur g̊ paſſio poſterior per priorē donec deuentū ſit ad illam paſſionē q̄ imediate fluit a triāgulo vt triangulus eſt.quo facto queret̄.vtrū ſit notū vel q̄ſi notū ꝙ talis paſſio inſit triangulo.ꝙ ſi ſit non demr̄abilis de triangulo.ſ₃ hȯ paſſio cū ſuo ſubiecto accipiet̄ q̄ſi pncipium in geometria ꝙ ſi nō ſit notū vel quaſi notū talē paſſionē ineſſe triāgulo ꝓbabit̄ ꝑ aliud genus paſſionū. vtputa ꝑ aliquā paſſionē cōpetentē triangulo.in eo ꝙ eſt figura rectilinea nā ꝙ poſſit linea eq̄ diſtans duci ab angulo extrinſeco triāguli nō cōpetit triāgulo vt triāgulus eſt.ſed vt rectilineus ē.⁊ tn̄ ꝑ hec ꝓbat̄ de triāgulo ꝙ habeat angulū extrinſecū qȯ cōpetit triāgulo vt triangulus eſt.nulla.n.figura h₃ anguluȝ extrinſecū equalentē.niſi triangulus loquēdo de figuris regularib⁹.⁊ tn̄ lineā ducere eque diſtantē alicui lateri figure pōt cōpetere cuilibet figure.q̄ quol₃ puncto dato linee ꝓpoſite ↄtingit lineaȝ eque diſtātē ducere:paſſio.n.q̄ cōpetit triāgulo vt triāgulus pōt demr̄ari de eo ꝑ paſſionē cōpetenteȝ ei.vt rectilineus eſt.ſic̄ eclipſari ꝑ amiſſionē luminis a ſole.qȯ cōpetit lune vt luna ē demr̄atur de ea ꝑ interpoſitionē terre qȯ cōpetit ei ꝑ aliq̄d cōius.vtputa.vt corpus eſt.vel ſic ſituata eſt.ſic g̊ aſcēdēdo ſemꝑ ad paſſiōes maioris abſtractionis deueniem⁹ ad paſſiones q̄ de ſuis ſubis nō demōſtrant̄.ſ₃ accipiunt̄ vt pn̄a in ſcia.hoc g̊ mō ſcia h₃ certitudinem.q̄ reducit paſſiōes demr̄abiles q̄s notū eſt ieſſe ſubis.hoc mō ſcia h₃ vnitatē ꝓut talia pncipia vniuerſalia que ſunt ꝓpa ſcie oīa alia reducunt̄.nūq̄ g̊ diffō ſubi erit mediū in demr̄atiōe.ſ₃ ſemꝑ demr̄abit̄ paſſio ꝑ paſſionē.donec ↄuētū ſit ad paſſionē idemr̄abilē q̄ nota ē in eſſe ſubiecto.ſed dices ꝙ ſi poſtq̄ deuentū eſt ad primeȝ paſſionē cōpetētem triangulo vt triangulus.ſi illa paſſio poſſet demr̄ari de triangulo ꝑ aliquaȝ paſſionē fluentem ab ipſo vt rectilineus ē: ſeq̄rent̄ vt vr̄ duo inconueniētia. quoꝝ pmum eſt ꝙ paſſio illa demr̄ata de triangulo non ↄpeteret triāgulo vt triangulus eſt.cū demōſtret̄ de ipſo ꝑ paſſionē ↄpetētē ei vt rectilineus eſt 2m icōueniens ē q̄ tunc demſtratio non eſſet ꝑ cām ꝓpriaȝ.ꝓpter g⁹ ſciēdū ꝙ loquēdo de demr̄atione potiſſima de qua hic loq̄mur nulla paſſio demonſtrat̄ de triāgulo q̄ non cōpetat ei vt triāgulus ē vel q̄ nō cōpetat ei ꝑ aliȯ. Sȝ cōpetere ꝑ aliȯ eſt duplr̄.vt ſepe diximus.vȝ.ꝑ aliud ſubm.vel ꝑ aliā cām. nulla.n.paſſio demr̄ata de triangulo cōpetit ei per aliud ſubm.quelibet tn̄ paſſio talis cōpetit triāgulo per aliquā cām ꝑ quā demōſtrat̄ de ipſo.paſſio ergo fluens primo a triangulo in eo ꝙ triangulus poterit demr̄ari ꝑ paſſionē fluentē ab ipſo in eo ꝙ rectilineus.nec tn̄ ꝓpter hoc habebitur ꝙ paſſio ſic demr̄ata de triāgulo cōpetat ei ꝑ aliud ſubm.ſed ſolū ꝑ aliaȝ cām qȯ demr̄ationi non repugnat. imo eſt in demr̄atione neceſſariū.ꝑꝑ qȯ ſolutū ē incōueniens pmū.ꝓpter 2m aūt incōueniēs ſciēdū ꝙ multe nō ſunt ꝓprie paſſiōes q̄ ſunt ꝓprie cauſe.nā ꝙ ſe iterponat terra inter ſolem ⁊ lunā nō eſt ꝓpa paſſio lune.vt luna ē. poſſe.n.hr̄e talē ſitū ꝙ iterponat ſe terra iter ipſaȝ ⁊ ſolē: nō ſolum cōpetit lune.ſ₃ etiā competit oībus corporib⁹ q̄ ſunt in terra.iterponit.n.ſe terra inter hoiem ⁊ ſolem.hȯ ergo interpoſitio q̄ non eſt ꝓpa paſſio lune.eſt tn̄ ꝓpria cā alicuius paſſionis exiſtētis in luna.nā hȯ iterpoſitio cauſat in luna eclipſim.q̄ eſt corpus luminoſuȝ habens lumen a ſole.hȯ tn̄ iterpoſitio nō cauſabit in hoīe eclipſiȝ.q̄ nō eſt corpus hȯ luminoſuȝ.ſic ēt ⁊ in triangulo.naȝ ꝙ linea ducat̄ eque diſtans lateri triāguli nō eſt ꝓpria paſſio competens triāgulo vt triāgulus ē.nā in multis figuris rectilineis.imo in oībus pōt duci linea recta diſtans cuil₃ lateri cuiuſcūq̄ figure.ſ₃ hȯ ductio linee l₃ nō ſit ꝓpa paſſio trianguli vt triāgulus ē.eſt tn̄ ꝓpria cā alicuius paſſiōis cōpetētis triāgulo vt triāgulus ē.cauſat.n.hec ductio aliquid in triāgulo.q̄ cauſat ꝙ angulus eius extrinſecus diuidatur in duos angulos equales duobus intrinſecis: qȯ

non cauſat in aliq̄ alia figura. demſ̄tatio aūt ſemꝑ oꝫ ꝙ ſit ꝑ ꝓpꝛias cāꝫ nō tñ ſemꝑ oꝫ ꝙ ſit ꝑ ꝓpꝛias paſſiones. plus enim reqrit ad hoc ꝙ aliqd ſit ꝓpꝛia paſſio q̄ȝ ad hoc ꝙ aliqd ſit ꝓpꝛia cā alicuius ꝓpꝛie paſſionis. nā ad hoc ꝙ aliqd ſit ꝓpꝛia cā ſufficit ꝙ aliqd cauſet i illo ſubo qd̄ nō cauſaret in alio. ſꝫ ad hoc ꝙ ſit ꝓpꝛia paſſio nō ſufficit ꝙ illud qd̄ cauſat in illo nō cauſet in alio ſed vltra hoc reqritur ꝙ nullo mō illud repiaṫ in alio. ductio. n. linee eque diſtantis ſꝫ aliqd cauſet in triāgulo qd̄ nō cauſet in figura alia. tñ falſum eſt ꝙ nō repiaṫ in figura alia. cū ꝫ ḡ deuentū eſt ad paſſionē que nō ineſt ꝑ aliā ꝓpꝛiā paſſionem nō oꝫ ꝙ ſit deuentū ad paſſionē indemſ̄rabilē. qꝛ pōt ieſſe per aliā ꝓpꝛiā cām. Reuertamur ḡ ad ꝓpoſitū ⁊ dicam⁹ ꝙ cū deuentū eſt ad ꝓpꝛiā paſſionē triāguli in eo ꝙ triāgulus nō habentē aliā ꝓpꝛiā paſſionē ſm̄ ꝙ huius. q̄rendum eſt vtrum ſit notū vel q̄ſi notū talē paſſionē ineſſe ſubiecto. ꝙ ſi ſic nō demōſtrabiṫ de eo: ſꝫ accipieṫ tanquā pn̄ᵒ in ſcīa. ſꝫ ſi hoc nō ſit notū vel q̄ſi nōtū ſꝫ nō hēat in triāgulo aliquā ꝓpꝛiā paſſionē triāguli ꝑ quam poſſit demōſtrari habebit in eo aliquā aliam ꝓpꝛiā cām. Poterit enim demſ̄rari ꝑ aliquā paſſionē altioris gradus ⁊ maioris abſtractionis. vtputa poterit demſ̄rari ꝑ aliquam paſſionem fluentē a triangulo non in eo ꝙ triangulus ſꝫ in eo ꝙ rectilineus. ⁊ ita facit geometra. nō. n. ſemper demōſtrat ꝓpꝛiā paſſionē per ꝓpꝛiā paſſionē. ſꝫ ſemper demonſtrat ꝓpꝛiā paſſionē per aliquā paſſionē. que vl eſt ꝓpꝛia paſſio vel ſaltē eſt ꝓpꝛia cā. oſtēſum eniꝫ eſt ꝙ paſſio que repitur in alio pōt eſſe ꝓpꝛia cā alicui⁹ vt hꝫ eſſe in ſubo. ⁊ qd̄ diximus de paſſionib⁹ cōpetentibus triāgulo in eo ꝙ triangulus: dōm eſt de paſſionibus cōpetentibus ei in eo ꝙ eſt figura rectilinea. ⁊ iſto modo eſt colligatio in ſcīa. ⁊ ⁊ hoc mō ſcīa hꝫ vnitatē qꝛ paſſiones iferioris abſtractionis reducanṫ ad paſſiones altioris abſtractionis ⁊ ille in altiorē abſtractionē. donec deueniaṫ ad pn̄ᵒ ſciarū. ⁊ hoc modo ſcīa eſt vni⁹ generis ſubi. ⁊ ex hoc in aliȷs ⁊ aliȷs ſcientȷs ſunt alia ⁊ alia principia cū. n. deuentū eſt ad p̄mā paſſionē triāguli ſm̄ ꝙ huius: ſi nō eſt notū vel quaſi notū hāc paſſionē ineſſe triāgulo. ⁊ ſi nō eſt ħ pn̄ᵐ vel ſuppōn in ſcīa: ꝓbabiṫ ꝑ paſſionē altioris abſtractionis. vtputa ꝑ paſſionē fluentē a triangulo in eo ꝙ rectilineus. que licet non ſit ꝓpꝛia paſſio triāguli. poterit tñ vt patuit eē in triāgulo ꝓpꝛia cā ꝓpꝛie paſſionis. ⁊ hꝫ paſſio qꝛ non eſt ꝓpꝛia paſſio trianguli: ſꝫ figure rectilinee nō demſ̄rabiṫ de triangulo ſꝫ de figura rectilinea ꝑ aliam paſſionē figure rectilinee. ⁊ ille per aliā donec deuentū ſit ad paſſionē illam q̄ primo fluit a figura rectilinea ſm̄ ꝙ hui⁹. quo facto q̄reṫ vtrū ſit notū vel q̄ſi notū talem paſſionē ineſſe ſubo. qd̄ ſi ſic nō demſ̄rabiṫ. ſꝫ ſupponeṫ in ſcīa ⁊ accipieṫ tanq̄ȝ pn̄ᵐ. ſed ſi hoc nō ſit notū vel q̄ſi notū habebit aliquā cām ſuperioris abſtractiōis. vtputa maior paſſio: q̄ fluit a figura rectilinea in eo ꝙ eſt qd̄ ꝯtinuū q̄ paſſio licet non ſit ꝓpꝛia rectilinee poterit tñ in figura rectilinea eſſe ꝓpꝛia cā illius ꝓpꝛie paſſionis. ⁊ qꝛ nō eſt abire ſic in īfinitū ſꝫ gradus abſtractiōis. qꝛ tunc traſcēderemus ſubm̄ ſcīe oꝫ deuenire ad aliquas paſſiones quas notum eſt vel quaſi notum ineſſe ſubiectis que cum ſuis ſubiectis faciunt ꝓpoſitiones que ſupponūtur in ſcientȷs ⁊ ſunt pͥncipia ſciaꝝ.

¶ Eſt aūt diligenter notādū ꝙ itellectui nr̄o ſunt magis nota cōīa q̄ȝ ꝓpꝛia. ⁊ iō qñ in paſſionib⁹ minoris abſtractionis nō eſt notū p̄mā paſſionē ineſſe ſubiecto oꝫ aſcendere mō quo dixim⁹ ad paſſiones altioris abſtractionis vſqꝫ quo deueniaṫ ad paſſiones illas quas notum eſt vel quaſi notū ineſſe ſubiectis: ⁊ qꝛ ſic omnia inferiora reducanṫ in ſuꝑiora donec deueniaṫ ad ꝓpꝛia pͥncipia ſcīe per que tota ſcīa eſt vnita ⁊ colligata. Ex hoc autē appet q̄uo demōſtratio nō vadit a genere in genus. ſed ſemꝑ aſcendit ſm̄ ſuū genus. ⁊ ſemꝑ reſoluit in pͥncipia ſui generis. vtputa ſi in triāgulo repireṫ ratio ꝯtinui ⁊ rō numeri. cū deuentū eſſet ad paſſionē primā trianguli ſm̄ ꝙ huius ⁊ nō eſſet notū vel quaſi notū talem paſſionē ineſſe ſubiecto. ⁊ vellet geometra hoc reduceṙ ad notū accipiēdo paſſiones altioris abſtractionis nō acciperet q̄ cōpetūt triāgulo in eo ꝙ numerus. ſed q̄ cōpetūt ei in eo ꝙ cōtinuū ꝑꝑ qd̄ ſemꝑ ſequereṫ ſuū genus. Ex hoc ēt manifeſtū eſt qd̄ eſt in demſ̄ratione mediū. nā ſemꝑ per paſſionē ꝓbaṫ paſſio ⁊ nunq̄ȝ recediṫ a genere paſſionum. ſꝫ paſſio probata ſemꝑ eſt paſſio ꝓpꝛia. ſꝫ paſſio ꝓbans nō ſemꝑ eſt paſſio ꝓpꝛia. ſꝫ ſemꝑ eſt cā propria. q̄ȝdiu enim ſumus in eodē gradu abſtractiōis paſſio probans erit paſſio propria ⁊ cā propria. ſed quādo deuētū eſt ad primā paſſionē ſm̄ talē gradū abſtractōis: ⁊ nō eſt notū talem paſſionem ineſſe ſubiecto: oꝫ eam notam facere ꝑ paſſionē altioris abſtractionis. que ſꝫ nō ſit paſſio ꝓpꝛia: erit tñ in hoc cauſa propria proprie paſſionis. paſſio ergo que eſt cauſa propria ē medium paſſionis demonſtrate: ⁊ ipſa eſt ratio dicens ꝓpter quid paſſionis demonſtrate. vt que eſt rō dicens ꝓpter quid eclipſis interpoſitio terre. ⁊ que eſt rō dicens ꝓpter qd̄ de hr̄e tres eſt ipſe angulus extrīſecus. vnde ⁊ ph̄s volens aſſignare diffōnē eclipſis dicit ꝙ eclipſis ē obiectio terre vel iterpoſitio terre. ſic ſi vellemus aſſignare diffinitionē de habere tres diceremus ꝙ habere tres eſt habere angulum. diffinitiones ergo que ſunt medium in demōſtratione ſunt diffōnes cauſales nō eſſentiales. nam eclipſis non eſt eēntialr̄ iterpoſitio terre. ſꝫ eſt hoc cauſalr̄. qꝛ cāṫur ex tali interpōne tanq̄ȝ ex ꝓpꝛia cā.

¶ Poſtq̄ȝ diu ſum⁹ conati via oſtēſiua declarare qd̄ ſit in demſ̄ratōe mediū volum⁹ ħ idē oſtēdere ducēdo ad impoſſibile ꝙ diffō ſubiecti non ſit hꝫ mediū ⁊ ne laboremus in equoco diſtiguamus de diffōne vt diſtinguit themiſtius circa pͥnᵐ ꝑmi libri dicēs. ꝙ duplex eſt diffō. vꝫ. q̄ ſignificat nomē. ⁊ diffō ſignificans ſubam rei. ⁊ ē magna drīa iter vtrūqꝫ. nam diffō q̄ ſignificat nomē eſt rō appꝛehēſa ab intellectu ꝑ quā referṫ nomē in ſuū ſignificatū quā rōeȝ ydiote ⁊ pueri appꝛehēdūt: pueri enim ⁊ ydiote cū dr̄ eis ꝙ portent panē non portant lapidē. ſciunt. n. qd̄ ſignificaṫ noīe panis. ſed diffinitio dicens qd̄ rei eſt ſcire referre rē ſignificatā ī ſua pͥncipia. qd̄ nō eſt oīuȝ ſꝫ ꝑitoꝝ.

¶ Hoc ergo viſo dicamus ꝙ cū deuētū eſt ad p̄mā paſſionē inherentē ſubiecto ſi talis pa⁹ nota eſt vel inoteſcit ieſſe ſubiecto ꝑ diffōnem ſubiecti. q̄reṫ cuiuſmodi ſit illa diffō. aut illa quā oēs appꝛehēdūt. aut illa quam oꝫ cū magna diligentia inueſtigare. quā nō eſt notū ieſſe ſubiecto. ꝙ ſi hoc notificaṫ ꝑ diffōneȝ pͥmo mō dictā. ḡ erit ꝑ ſe notū talē paſſionē ineſſe ſubiecto. ⁊ illa paſſio nō erit demſ̄rabilis. nam ꝑ ſe nota cognoſcimus cū terminos cognoſcimus vel cū cognoſcimus diffōnes quas omnes appꝛehēdunt. ſi vero diffō de qua loqtur non ſit illa quā omnes appꝛehēdunt nec ſit notū oībus ſubm̄ hr̄e talem diffōnem. tūc ſi paſſio demonſtreṫ ꝑ talē diffōnem cū ibi ſit vltima reſolutio ꝑ demonſtrationē. qꝛ vltra diffōnem ſubiecti non ꝓgrediṫ via demōſtratiua ꝯſequens erit ꝙ demonſtratio non reſoluat vſqꝫ ad ꝑ ſe nota. vnde hec via tollit certitudinem demonſtrationis. ⁊ hec poſitio tollit certitudinē ſciaꝝ. qꝛ terminus demſ̄rationuȝ non ponit aliqd qd̄ ſit oībus vel quaſi oībus notū. ex hoc. n. ſcīe ſunt certe ⁊ demōſtratōes certe: qꝛ reſoluūṫ in talia q̄ q̄ſi oībus ſunt nota. ⁊ q̄ q̄ſi qlibet concederet. reſoluūṫ. n. in talia q̄ ſunt valde ꝓpinqua ſenſui: qbus ſtatim aſſentimus. iō nō ſufficit reducere demonſtrationē in diffōnem ſubiecti. ſꝫ opꝫ ipſas reducere in paſſiones abſtractionis q̄ note ſint ineſſe ſubis. vt cum

deuentū eſt ad primā paſſionē triāguli ſm ꝙ huius. ſi nō ſit notū hanc paſſionē ineſſe ſubiecto. ⁊ ſi pōt talis paſſio demrari de triāgulo nō accipiem⁹ diffōnem trianguli ad ꝓbandū eā qꝛ ſi diffō illa eēt id qđ oēs apprehendunt de triāgulo. tūc eēt ꝑ ſe notū talē paſſionē ineſſe triāgulo. nō ḡ poſſet demrari de ipſo ſic demraꝛ exceſſus partis de toto. nec ſicut demraꝛ ↄcurrere de paralellis. ſi vō illa diffō triāguli nō eēt id qđ oēs apprehēdūt de triāgulo. nec eēt notū triāgulū hr̄e talē diffōnez cuȝ nō eēt vltra ꝓcedere in demrationibus ↄtingeret ſtare vel ſiſtere ſm demrationē priuſq̄ deuenniremus ad ſcđm ſe nota. ⁊ ad ea q̄ oēs vel quaſi omnes apprehendunt. qđ facere eēt tollere certitudinē a ſciētijs. ⁊ a demrationibus. talis ḡ ꝓpria paſſio triāguli ſi nō nota eſt ineſſe ſubis nō demrabiꝛ ꝑ diffōez triāguli ſȝ ꝑ paſſionē altioris abſtractiōis ꝓut eſt in antecedētibus declaratuȝ. ⁊ ſic ꝓcedendo ſemꝑ ad paſſiones cōiores ⁊ ſupioris gradus deueniemus ad aliq̄s que note erant ineſſe ſubis ita ꝙ ſcita rōne nois ſuboꝝ ⁊ nois paſſionis quas oium vel q̄ſi oium ē apprehēdere ſtati aſſentiet intellect⁹ tales paſſiones illis ineſſe ſubis. hoc ḡ mō ſaluabiꝛ certitudo ⁊ vnitas ſcie. nam ex eo ꝙ oia q̄ ſunt i ſcia reducunꝛ in talia pn̄ª. ſcia eſt certa ⁊ eſt vna. ſi. n. oēs paſſiones triāguli reducerenꝛ in diffōnē triāguli ita ꝙ qn̄ iam deuentū eēt ad diffōnem ſubi nō ꝓcedereꝛ vlterius ſm demrationē ⁊ paſſiones q̄drāguli hoc mō reducerentur in diffōnez eius. geometria eēt tot ſcie quot eēnt figure de q̄bus demraret ꝓprias paſſiones. tollereꝛ ḡ vnitas a ſcia ⁊ ēt certitudo ſi diffinitio ſubi eēt mediū in demratione. vt eſt ꝑ habita manifeſtū. p̄ȝ ḡ q̄d ſit mediū in demratione. argumēta aūt in ↄ̄rīū facta i ſequētibus q̄ōnibus diſſoluenꝛ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtruȝ diffō ſubi ſit mediū in demratione aliq̄ ⁊ vr̄ ꝙ ſic. qꝛ demrator vt p̄ȝ in geometria p̄mo ponit diffōes. vȝ. q̄d eſt punctus. q̄d lineas q̄d circulus. ⁊ illas diffōes aſſumit ad demrandū. ḡ ⁊c̄. ¶ Dōm. ꝙ reſolutio ordinata reqrit ꝙ ſemꝑ fiat reſolutio in res ſui generis. donec deueniaꝛ ad p̄ma ſm illud genus. ⁊ poſtea p̄ma in vno genere reſoluātur in alia ſcđm aliud genus. ꝑꝑ qđ ꝓpoſitiones ſcie ⁊ ↄ̄cłones demōſtrationū reſoluunꝛ in ꝓpōnes p̄mas ⁊ immediatas. ꝓpōnes aūt prime ⁊ mediate reſoluunꝛ in ſimplicia ⁊ incōpleꝗ ⁊ in rōnes terminoꝝ. Si aūt vellem⁹ concluſiones demonſtrationū notas facere ꝑ rōes nominuȝ ⁊ per rōnes terminoꝝ. hoc eēt velle ꝙ hē ↄ̄cłones eēnt ꝑ ſe note. ⁊ hoc eſſet tollere totū ordinē ſcientificū. dicem⁹ ḡ ꝙ ſicut ↄcluſio demrationis. loquēdo de demonſtratione potiſſima eſt ꝓpoſitio ↄcludens paſſionē de ſubo ita ⁊ in qualȝ p̄miſſaꝝ accipiꝛ aliqua paſſio de ſubo ita ꝙ ſꝑ ↄcluditur potiſſime paſſio de ſubo per paſſionē de ſubo. ſȝ paſſio aſſumpta nō ſemꝑ ſit ꝓpria paſſio. ſed ſufficit ꝙ ſit ꝓpria cā. ꝓpōnes ḡ demrabiles hō mō reducunꝛ in indemrabiles. nam tam demrabilis ꝓpō q̄ eſt demōſtrationis ↄcluſio q̄ȝ indemōſtrabilis que eſt demōſtrationis p̄miſſa dicit paſſionem de ſubiecto. aliter tn̄ ⁊ aliter. qꝛ propō demōſtrabilis dicit paſſionē de ſubo quā non ↄtingit facere notā ꝑ ſolas rōnes terminoꝝ. loq̄ndo de rōnib⁹ nominū quas oēs cōiter apꝓhendūt. ſȝ ꝓpō indemōſtrabilis dicit paſſionē de ſubiecto q̄ nota eſt ineſſe ſibi ꝑ ſolas rōnes noiuȝ quas oēs vel q̄ſi oēs cōiter apprehēdunt. id ergo quod ingrediꝛ demōſtrationē ad ꝓbandū paſſionē de ſubiecto nō eſt ꝓpoſitio in qua predicaꝛ diffinitio ſubiecti de ſubiecto. ſed in qua predicaꝛ paſſio de ſubiecto. ſed ſemper paſſiones poſteriores reſoluūtur in priores ⁊ paſſiones ſpāliores in cōiores. donec deuentū ſit ad talia cōia que non poſſunt demrari: ſed ſcitis rōnib⁹ terminoꝝ note ſunt ineſſe ſubiectis. ¶ Propter rōnem aūtēȝ in cōtrarium ſciendū ꝙ diffinitio ſubiecti pōt ingredi demrationē tripliciter etiā demōſtrationē potiſſimā: ⁊ tn̄ ſȝ veritatez nunq̄ ꝓbaꝛ paſſio de ſubo niſi ꝑ paſſionē de ſubo paſſio de ſubo poſteriori ꝑ paſſionē d̄ ſubo priorē. ⁊ paſſio de ſubo minoris abſtractionis eſt ſpālior ꝑ paſſionē maioris abſtractionis ⁊ cōiorem. qđ cum ↄtingit tūc mediū in demōſtratione eſt paſſio: ſȝ nō paſſio que ſit paſſio propria. ſȝ que in hoc eſt cā ꝓpria ꝓprie paſſionis. qđ quō cōtingit oſtenſum eſt ſupra. hoc tn̄ nō obſtāte diffō ſubi ingrediꝛ demrationē qn̄ eſt talis diffō ꝙ non ſolū includit eſſentialia ſubi: ſȝ ēt icludit aliquā paſſionez que nota eſt ineſſe ſubiecto: vt ſi diffiniaꝛ circulus que ē figura plana vna linea ↄtenta in cui⁹ medio eſt centruȝ a quo omnes linee ducte ad circūferentiā ſunt equales in hō diffinitione ponuntur eſſentialia circuli. nam ꝙ circulus ſit figura plana vna linea ↄtenta dicit totā eēntiam circuli. ſed ꝙ circulo competat habere qualitatem lineaꝝ ductarum a centro hoc eſt aliquid ↄſequēs eſſentiā circuli. ⁊ hoc ē notum ineſſe circulo ꝑ rōnem circuli. intelligens. n. circulū eſſe ſic figurā planā vna linea ↄtentaȝ ſtatim intelligit ꝙ equaliter ſe habet ad centrū. quia ſi non equaliter ſe haberet nō eēt figura plana: ſed eēt aliqua pars circuli magis eleuata q̄ȝ alia. geometria ergo ꝗ non curat ſubtilr inueſtigare de diffinitione reꝝ totū illud accipit ꝓ diffōne: cū tamen ↄtineatur ibi aliquid qđ pōt dici ꝑtinere ad ꝓpriā paſſionē. cum ergo talis eſt diffō ꝙ p̄gnans eſt. nō eſt inconueniēs eam aſſumere ad ꝓbandū paſſionez de ſubo. nam hoc mō nō ꝓbabiꝛ paſſio de ſubo niſi per paſſionē de ſubiecto. vt paſſio que nō eſt ita note ineſſe circulo per equalitatem lineaꝝ ꝓgredientiū a centro qđ eſt aliquid cōpetēs circulo tanq̄ȝ ↄſequēs eēntiā eius. ⁊ eſt notū hoc ineſſe circulo ex apprehēſione rōnis noiuȝ. 2° mō hō pōt ↄtingere ꝙ diffō ſubiecti accipiaꝛ vt mediū. qꝛ non ſunt note nobis ſemꝑ diffōnes eēntiales. iō accipimus aliqua ꝓpria q̄ nota ſunt ineſſe ſubiecto ⁊ ex illis diffōnem formamus. qđ cū hoc ſit certū eſt diffōnez nō ſoluȝ ↄtinere ſubam ſubiecti. ſȝ ēt aliquā eius ꝓpriam paſſionē. ꝑꝑ qđ ſi ꝑ talē diffōnez demōſtrareꝛ paſſio de ſubo nō demraretur talis paſſio per diffōnez ſubiecti de ſubo: ſed demōſtrareꝛ talis paſſio de ſubiecto ꝑ paſſionē de ſubo. vt paſſio poſterior ꝑ priorē. vł minus abſtracta ꝑ abſtractiorē. ¶ Tertio mō hoc pōt cōtingere quando paſſio ita eſt ꝓpinqua rōni ſubiecti ꝙ accipiēdo rōnē ſubiecti videꝛ demōſtratori accipꝑe vel ꝙ accipiat paſſionē illam. ita ꝙ ꝓpter nimiā manifeſtationē deſpicit demrator paſſionē illam accipere. ſed accipit rōnem ſubiecti innuens ꝑ hoc ēt paſſionem acceptā eē. ſemꝑ tn̄ pa° demratur per paſſionē. ꝙ ſi ſit aliqua pa°. que nō ſit apta nata demrari per aliam paſſionem nec in eodem gradu abſtractiōis nec in altiori illa paſſio eſt indemōſtrabilis de ſubiecto ⁊ facit cum ſubiecto ſuppoſitionē vel principium in ſcia. ⁊ facit cum ſubiecto ꝓpoſitionē imediatā. attamen huiuſmodi paſſio aliqn̄ videꝛ ꝑtermitti ſi accipiaꝛ cum diffinitiōe ſubiecti vt dicebat via p̄ma. vel ſi accipiatur tanq̄ȝ diffiniēs ſubiectū vt dicebat via ſecunda. vel aliquando non ſoluȝ videtur ꝑtermitti. ſed ēt pretermittiꝛ ſi demrator deſpiciat talem paſſionē accipere ꝓpter nimiā propinquitatē ad rationē ſubiecti. ſed in ipſa rōne ſubiecti intelligat acceptā eſſe hō paſſionē. ſꝑ ḡ ꝑ paſſionē priorē demraꝛ pa° poſterior. vel per paſſionez altioris gradus demratur pa° inferioris gradus. niſi forte hoc ex cauſa ↄtingat ꝙ videatur ſola diffinitio ſubiecti eſſe mediū in demratione. qđ q̄bus cauſis poteſt cōtingere eſt per habita manifeſtum. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrum in aliqua demonſtratione dato ꝙ demōſtratio illa non ſit potiſſima

diffõ medij poſſit eẽ mediũ in demrãtione. ¶ Dõs ꝙ in demrãtione aliq̃ ſi illa demrãtio nõ erit potiſſima diffõ ſubi poſſit eẽ mediũ in dmrãtione. ſꝫ nõ ſubi vt ſubi: ſꝫ ſubiecti vt iduit rõnẽ medij: vel vt iduit rõnẽ maioris extremitatis. diffõ eni ſubi vt iduit rõnẽ medij ẽ mediũ ĩ demrãtiõne ꝑticulari. vt ſi dmrãtũ ſit hñe tres õ triãgulo ꝑ hñe angulũ poterit ꝑ triãgulũ qd̃ ẽ ſubm eius qd̃ ẽ hñe tres demrãri hꝫ paſſio de yſochele vel de aliqua ſpẽ triãguli. qd̃ hoc mõ ſiet. ois triãgulus hꝫ tres. yſochele ẽ triãgulus. g̃ ꝛc̃. hic eni triãgulus q eſt ſubm de hñe tres in hac dmõſtratione ꝑticulari nõ accipit̃ vt ſubm: ſꝫ vt mediũ: ꝛ ſicut triãgulus ponit̃ hic vt mediuꝫ: pari rõne diffinitio trianguli poſſet poni vt mediuꝫ ſi ſic fieret demrãtio. ois figura plana tribus rectis lineis cõtẽta hꝫ tres yſocheles eſt hꝫ. ergo ꝛc̃. in demrãtione ergo particulari vbi ſubm accipit̃ vt mediuꝫ põt ꝛ diffinitio ſubiecti accipi vt medium: qꝛ ſemper loco diffiniti põt poni diffinitio. ſi g̃ triãgulus põt eſſe mediũ ad oſtẽdẽdũ particulr̃ hñe tres de yſochele poterit ꝛ diffinitio triãguli eſſe tale medium. 2° mõ hoc poterit ꝯtingere qñ ſubm nõ accipietur vt ſubm. i. vt minor extremitas nec vt mediuꝫ: ſꝫ accipiet̃ vt maior extremitas: vt ꝑ diffõnẽ triãguli eqlateri ꝓbabitur de aliq triãgulo ꝙ ſit triãgulus equilaterus. vel ꝑ diffinitionem aialis ꝓbabit̃ de aliqua ſpẽ aialis ꝙ ſit aial: vt ſi aial eſt ſuba aiata ſenſibilis: ꝛ hec eſt ꝓpa diffõ eius ꝛ leo hꝫ oia iſta. qꝛ eſt ſuba aiata ſenſibilis de neceſſitate cõcludit̃ ꝙ leo ſit aial. ſed hec demrãtio nõ eſt potiſſima. nam dmrãtio potiſſima ꝯcludit paſſionẽ de ſubo. aial aũt non ſe hꝫ vt paſſio ad ſuas ſpẽs. ſic etiã nec triãgulus eqlaterus ſic dicit vnũ aliqd ꝛ vnuꝫ genus vel vnã ſpẽm in gñe figure nõ ſe habebit vt paſſio ad ſua inferiora. triãgulus g̃ eqlaterus eſt quoddaꝫ ſubiectuꝫ: ꝛ animal eſt quoddaꝫ ſubiectum: ſed vt ꝑ diffinitionem trianguli eqlateri demrãtur de aliquo ꝙ ſit triãgulus eqlaterus ibi triãgulus equilaterus non ſe habebit vt ſubm: nec vt minor extremitas: ſed vt ꝑdicatum ꝛ vt maior extremitas. ſic etiaꝫ ꝛ aial ſe haberet hoc mõ ſi ꝑ diffõnem aialis demrãret̃ de aliquo qd̃ eẽt aial: ꝛ qd̃ dictũ eſt de triangulo equilatero ꝛ de aiali. intelligẽdum eſt de quolibet alio de quo fieret talis demonſtratio. in oĩbus g̃ talibus demrãtionibus ſubm non accipit̃ vt ſubm: ſed vt ꝑdicatũ. ideo in demrãtiõibus talibus diffinitio ſubiecti nõ eſt medium in demrãtione ꝓut eſt diffinitio ſubiecti ſed ꝓut eſt diffinitio ꝑdicati. ꝛ ꝓut eſt rõ primi termini. i. maioris extremitatis. ¶ Aduertẽdũ ẽt ꝙ talis demrãtio nõ eſt potiſſima: qꝛ aial de ſuis inferioribus vel qd̃libet aliud ad ſua iferiora non ſe hꝫ vt paſſio ad ſubm. ¶ Eſt ẽt diligenter notãdũ vt qñ dicim⁹ ꝙ ꝑ diffinitionẽ nõ põt fieri demrãtio potiſſima. dato ꝙ ſubiectũ illud accipiat̃ vt ꝑdicatum: ꝛ vt maior extremitas intelligendũ eſt hoc qñ ſubꝫ eſt ſubq. ſꝫ ſi ſubm eſt accidens: tũc diſtinguẽdũ eẽt de diffinitiõe. nã diffinitio talis. vel diceret ſolũ qd ꝛ eſſet data ſoluꝫ ꝑ ꝑncipia eẽntialia. vel diceret ꝓꝑ qd ꝛ eſſet data ꝑ cãꝫ alterã: ꝙ ſi diceret ſolũ qd: ꝛ eſſet data ſolũ ꝑ ꝑncipia eẽntialia idẽ eſſet iudiciũ de tali accidente ꝛ de ſuba: vt triãgulus eqlaterus per ſuã diffõnez dicentẽ ſolum qd poterit demrãri de aliquo triangulo: ſicut aial ꝑ diffinitionez ſuã põt ꝯcludi de aliq̃ ſpẽ aialis. ſicut eni poſſumus ꝯcludere de leone ꝙ ſit aial qꝛ eſt ſubſtantia aiata ſenſibilis. ſic poſſem⁹ ꝯcludere de triangulo deſcripto inter duos circulos ſe iterſecantes ꝙ ſit eqlaterus: qꝛ hꝫ oia eq̃lia latera. verũ qꝛ triangulus eqlaterus cũ hoc ꝙ eſt qd̃dã ſubm eſt ẽt qd̃dã accidens: poterit ꝓbari de ſubo de quo nõ ꝑdicabitur eſſentialr̃: ꝛ hoc per cauſaꝫ alteram ꝛ nõ per ꝑncipia eẽntialia eius. ꝓbabitur enim ꝙ ſuꝑ lineã datã ꝯtingit triãgulũ eqlaterꝫ collocare: qꝛ ſuꝑ quolibet centro ꝯtingit circulũ ꝗtũuis ſpacium occupando deſcribere. In hac g̃ demrãtiõe linea data ſe habebit vt ſubiectũ. triangulus eqlater⁹ ſe habebit vt paſſio. vel collocare talẽ triãgulũ ſe habebit vt paſſio. qꝛ ꝯtingit ſuꝑ quolibet cẽtro circulũ ꝗtũuis ſpacium occupando deſcribere. ſe habebit vt medium. ꝛ erit talis demonſtratio potiſſima: qꝛ hic hec diffinitio dicens propter qd trianguli eqlateri: ſiue ꝓꝑ qd paſſionis accipit̃ vt mediũ: numq̃ꝫ g̃ diffõ ſubiecti vt ſubiecti accipit̃ vt medium ſꝫ vel diffõ ſubiecti iduit rõnem medij: vt pꝫ in demrãtione ꝑticulari. vel diffõ ſubiecti erit tale mediũ vt ſubiectũ iduit rõnem ꝑdicati. vel vt ꝓbat̃ de aliquo ſuo iferiori. ꝛ tales demrãtiones nõ erũt potiſſime. vel ſi diffõ ſubiecti poterit eẽ mediũ in demrãtiõe potiſſima. hoc erit ꝓut id qd̃ eſt ſubiectũ vnius põt eẽ ꝑ ſe paſſio alteri⁹. ꝓꝑ qd̃ poterit accipi diffõ dicẽs ꝓꝑ qd eius vt eſt paſſio alterius ꝛ cõcludi de ipſo ꝑ demrãtionem potiſſimã tanq̃ꝫ ꝓpa paſſio de ſubiecto. Quid autẽ dicenduꝫ ſit cũ vna diffõ demonſtrat̃ per aliam. vtrũ in tali demõſtratione diffõ ſubiecti poſſet eſſe mediũ infra dicet̃ in tertia qõne lectionis illius. cõtingit autẽ vnũqd̃q̃ꝫ ꝛ idem. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis. dato ꝙ diffõ ſubiecti nõ ſit medium in demonſtratione. vtꝛꝫ debeat igredi demrãtionem. ¶ Dicẽdum ꝙ diffõ ſubiecti vel aliquid loco diffõnis ſubiecti debet igredi demonſtrationẽ potiſſimam. nõ tañq̃ꝫ medium ſed tañq̃ꝫ aliqd annexum medio quod explicit de cã contingit. ꝑ qꝛ aliqñ mediũ qd̃ dicit ꝓꝑ qd paſſionis determiat̃ ad hoc ꝙ ſit ꝓpria cã paſſionis ex ipſa diffõne ſubiecti. vt ꝙ interpoſitio terre ſit ꝓpa cã eclipſis nõ poterit eſſe niſi in corpore luioſo. ſi. n. non eſſet corpus luioſuꝫ iterpoſitio terre non eclipſaret ipſum. qꝛ nec eſſet aptũ natũ eclipſari. cum ergo ꝓbatur eclipſis õ luna accipietur aliqd loco diffõnis lune. vꝫ puta corpus luminoſum qd̃ ideo ſit. quia ex hoc iterpoſitio terre ꝯbit̃ ꝛ determinatur vt ſit ꝓpria cã eclipſis. nam vt dicebat̃ corpus non luioſuꝫ talis interpoſitio eclipſare nõ põt. ſic etiã ꝛ in triãgulo cum ꝓbatur habere tres de ipſo ponit̃ in demonſtratione ꝓpria diffinitio eius. vꝫ. figura plana tribus rectis lineis ꝯtenta habens angulum ꝛc̃. nã ꝙ angulus extrinſecus valeat. duos angulos intrinſecos ſibi oppoſitos. vel ꝙ talis angulus ꝑ lineam eque diſtantem poſſit angulus extrinſecus diuidi in duos angulos equales duobus itrinſecis: ꝛ ꝙ ex hoc ſequatur triangulum hñe tres talis cauſa determinat̃ ad talem effectũ ex eo ꝙ triangulus ẽ figura tribus lineis cõtenta. nam ductio linee eque diſtãtis nõ diuideret ſic angulum extrinſecũ in penthagono vel i exagono vel i alia figura. ꝛ inde eſt ꝙ cum triangulus ſit ꝑncipiũ figuraruꝫ ꝛ ſit triãgulus ꝙ accidit ꝑncipio figuraruꝫ hñe tres: ꝛ non accidit triangulo. qꝛ vt eſt ꝑncipiuꝫ figurarũ nõ determinat hanc cãm. vꝫ. ductionem linee eque diſtantis ꝙ diuidat angulũ extrinſecum i duos angulos eq̃les intrĩſecis. ꝛ vt ex hoc habeat tres. ſed determinat hꝫ cauſaꝫ in eo ꝙ triangulus. ſecunda aũt cã q̃re eſt expediens ꝙ diffinitio ſubiecti annectat̃ medio eſt. qꝛ cũ mediũ ſit q̃dã paſſio. ꝛ paſſio nõ poſſit plene intelligi ſine ſubiecto opꝫ ꝙ vel ſubiectum vel aliqd loco ſubiecti ãnectat̃ ipſi paſſioni que ẽ medium ꝛ que dicit ꝓpter qd alterius paſſionis. Imaginabimur g̃ ꝙ diffinitio ſubiecti vel aliqd ſupplens vicez diffõis ſe habebit q̃ſi cauſa gñalis ꝛ reſpectu oĩuꝫ paſſionum que ꝓbant̃ de ipſo. ꝛ hꝫ diffinitio adiuncta paſſioni ꝑme demõſtrabit paſſionem ſecũdã. adiũcta ſecunde demõſtrabit tertiam. ꝛ ſic deinceps. ꝑma aũt paſſio vel erit idemonſtrabilis ꝛ erit quaſi nota ineſſe ſubiecto vel ſi eſt demõſtrabilis demõſtrabit̃ ꝑ paſſionem altioris abſtractionis. que altior paſſio lꝫ nõ ſit paſſio ꝓpa ẽ tñ cauſa ꝑ

pria ꝓprie paſſionis. ⁊ q2 determinatur ad hoc ex ipſa nã ſubi ſicut ductio linee cũ diſtãtis determinaĩ ex nã triangulĩ ĩ triãgulo vt diuidat angulũ extriſecũ ⁊ ſit cã de hĩc tres cũ hoc ↄtingit ꝙ oȝ mutare gen⁹ abſtractiõis cuȝ ſp̄ in tali mutatiõe paſſio magis abſtracta deteriẽ vt ꝙ ſit ꝓpa cã ꝓpẽ paſſiõis ſubi ex nã ſubi oportebit ꝙ aſſumaĩ diffõ ſubi exp̄mẽs nãȝ ei⁹ cũ paſſiõe magis abſtracta tanꝗ̃ determinãs hõ paſſionẽ ad ḋmr̃andũ paſſionẽ ꝓpaȝ ḋ ſubto. ipſa ḡ paſſio dicẽs ꝑꝑ qd alteri⁹ paſſiõis. q2 eſt cã ꝓ ꝑe ei⁹ ipſa eſt mediũ ſi eñi diffõ ſubti eẽt mediũ. tunc eẽt vnũ mediũ ad multas paſſiões. cũ ḡ hoc itelligam⁹ nõſe mediũ loquẽdo de demr̃atiõe potiſſima: ꝙ ẽ vnũ ad vnã ↄcloné. tale mediũ nõ erit niſi vna paſſio. diffõ autẽ ſubti vel aliqd ſupplẽs vicẽ diffõnis erit aliqd ↄiũctũ medio. ⁊ ex hoc apparet q̃uo qḋ qd eſt ſubti: nõ ꝓpẽ ẽ mediũ: ſed ẽ pn̄ᵐ oĩs demr̃atiõis. q2 vt dr̃ in p̄ de aĩa. ꝙ hõ diffõ ⁊ qḋ qd ẽ ſubti ſupponiĩ tãꝗ̃ pn̄ᵐ ⁊ tanꝗ̃ fũdamẽtũ oĩuȝ q̃ debent demr̃ari de ſubto: ⁊ huic pncipio ⁊ huic fundamẽto. adiuncta hec paſſio demr̃abit hãc paſſionẽ. adiuncta alia paſſio demr̃abit aliã paſſionem. ita ꝙ quot erũt paſſiones demr̃ate tot erunt paſſiões medie demr̃ãtes: ita ꝙ erit ibi dare aliquã paſſionẽ q̃ non demr̃abiĩ de ſubto: ſed demõſtrabit: ⁊ aliquã q̃ nõ demr̃abit: ſed ḋmr̃abiĩ de ſubo. paſſiones autẽ intermedie oẽs demr̃abũt ⁊ demr̃abunĩ. Tertia aũt cã q̃re diffõ ſubi põt demr̃ationẽ ingredi non tanꝗ̃ mediũ: ſȝ tanꝗ̃ aliqd ↄiũctũ medio ſumiĩ ex dr̃ia demr̃ationis ad diffõnẽ ⁊ ecõuerſo. nã nõ ꝓpẽ diffiniĩ cõcretũ: ſȝ aliqd abſtractũ. nã nõ ꝓprie diffiniĩ ſimum ſȝ ſimitas. in demr̃atione aũt eſt econtrario. q2 nõ ꝓpẽ ḋmõſtraĩ abſtractum. ſȝ ↄcretũ. diffõ eñi ẽ rei ꝑȝ ſe: ⁊ hec ẽ magis vt cõſideraĩ in abſtractione: ſȝ demr̃aĩ aliqd vt ẽ hoc in h̄ ⁊ hec eſt magis in concretione. vñ magis ꝓpẽ diffinitur tonitruũ ꝗ̃ tonare: ⁊ magis ꝓpẽ demr̃atur tonare ꝗ̃ tonitruũ. cuȝ ḡ accñs in ↄcretiõe ĩplicet ſubm rõne huius implicatiõis ↄpetẽter annectiĩ medio ſubm vel aliqd loco ſubti ſȝ ipſũ ſubm nõ p̄t annecti medio. nã cũ ipſũ ſubȝ ſit minor extremitas quã opȝ igredi ↄcloné nõ p̄t aſſumi cũ medio qḋ nõ dȝ ingredi ↄcloné. aſſumeĩ ḡ cuȝ medio diffõ ſubti vel aliqd loco diffõnis. ℂ His antez ꝑlibatis poſſumus ſoluere ad rõnes in ↄ̃riũ factas arguẽtes ꝙ diffinitio ſubti directe ⁊ ſm ſe ſit mediũ in demr̃atione. naȝ cũ diciĩ ꝙ quod qd eſt ſubti eſt pn̄ᵐ oĩs demr̃ationis ſolutũ ẽ per id qḋ dictũ eſt in hac qõe. ℂ Qḋ v̄o vlteri⁹ addi tur ꝙ ſi eẽt mediũ diffõ paſſionis demr̃ate: tunc ꝓbareĩ idẽ ꝑ ideȝ: q2 diffõ paſſionis eſt cũ paſſione. dici dȝ ꝙ hoc idẽ ſequereĩ ⁊ magis ſi eſſet mediũ diffõ ſubti. nã diffinicio ſubti ꝑ ſe loquẽdo magis eſt idẽ cuȝ ſubto ꝗ̃ diffõ paſſionis cũ ea. ſȝ ſicut eſt icõueniẽs ꝙ aliqd ꝓbeĩ ꝑ ſeipſȝ ita eſt incõueniẽs ꝙ de ſubiecto ꝓbeĩ aliqd ꝑ ſeipſuȝ ſiue ꝑ ipſum ſubm. hec ḡ rõ nõ ↄcludit intentũ: ſȝ petit ſibi quãdã difficultatẽ ſolui. ꝓpter qḋ ſciẽdũ ꝙ diffõ que eſt mediũ in demr̃atione non ẽ dicẽs quid paſſiõis q̃ eſt idẽ cũ paſſione: ſȝ eſt dicẽs ꝓpter qd eius q̃ nõ eſt idẽ cũ ipſa. paſſio eñi ꝑor eſt ꝓpter qd paſſionis ſequentis. poſterior eñi paſſio dȝ diffiniri ꝑ paſſionẽ ꝑorẽ cauſalr̃. cuȝ ḡ paſſio ꝑor nõ ſit idẽ cũ paſſione poſteriori: rõ ĩplicans paſſioneȝ ꝑorẽ que eſt diffõ dicẽs ꝓpter qd paſſionis ſequentis: ⁊ q̃ eſt mediũ nõ eſt idẽ cum paſſione demr̃ata. ℂ Qḋ v̄o arguebaĩ tertio ꝙ diffõ ſubti põt eſſe mediũ in demr̃atione parciculari ſicut ⁊ ipſuȝ ſubiectũ dici dȝ. ꝙ ↄcedimus hoc de ḋmr̃atione ꝑticulari: ſȝ non de vli. vñ non eſt ſile quod adducebaĩ ꝓ ſili. non .n. valet ſi in ḋmr̃atione particulari põt eẽ tale mediũ ꝙ ⁊ in vli. ℂ Qḋ v̄o arguebaĩ quarto ꝙ ſi accidens ḋmr̃areĩ ꝑ accidens: vt paſſio ꝑ paſſionẽ ꝙ accñtiũ ꝑ accñs eſſet ḋmr̃atio. dici dȝ ꝙ accñtia ꝑ accñs que non habent ꝑ ſe cauſaȝ in ſubto nõ demr̃anĩ de ipſo: ſed ex hoc non excluditur quin vna paſſio per ſe poſſit demonſtrari ꝑ aliã ꝑ ſe paſſionẽ. nec dicunĩ accñtia per accidens ꝑ ſe paſſiones ſi inſint ꝑ alias ꝑ ſe paſſiones. accidentiũ .n. ꝑ accñs non ẽ ḋmr̃atio q̃ diuidunĩ ↄ̃ ꝓpriũ. ſed tales ꝑ ſe paſſiones non diuidunĩ ↄ̃ ꝓpriũ: imo q̃libet earũ eſt qḋdã ꝓpriũ. equocaĩ ḡ in accñte ꝑ accñs. ℂ Qḋ vero arguebaĩ q̃nto ꝙ eẽt ꝓceſſus in infinitũ. dici dȝ ꝙ diffinitio ſubti non erit mediũ in ḋmr̃atione: nec tñ erit proceſſus in infinitũ: ſȝ erit deuenire ad aliquas paſſiones que note erunt icẽ ſubtis: ⁊ ille nõ ḋmr̃abunĩ ꝑ diffõnẽ ſubti: q2 erunt idemr̃abiles: vt eſt per habita manifeſtuȝ.

ℂ Diffinitio aũt qm̃ qdẽ dr̃ rõ ipſius qḋ qd eſt manifeſtũ ẽ: qm̃ aliqua qdẽ erit rõ ipſi⁹ qḋ qd ſignificat nomẽ: aut erit rõ altera noĩa ponẽs.

ℂ Hic vt dicebaĩ: deſcendit ꝓ̄hus ad diuerſa gña diffõnũ oſñdẽs q̃uo ſe habeãt adinuicẽ: ⁊ q̃uo ſe habeãt ad demr̃atioñẽ. Propter qḋ ſciẽdũ ꝙ poſſumus aſſignare duas diffõnes inutiles ad ḋmr̃andũ. vȝ. diffõnẽ dicẽtem qd noĩs: ⁊ diffõneȝ dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia tñ: duo ḡ facit: q2 ꝑmo ſeparat diffõnẽ qd noĩs a qd rei. 2° ſeparat diffõnẽ dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia a diffõne dicente qd rei ꝑ eẽntialia ibi. (Ratio aũt vna) Circa ꝑmũ duo facit. q2 ꝑ facit qḋ dcm̄ eſt. 2°. ꝓbat qḋ dixerat. ibi (Ut qd ſignificet.) Dic ḡ (Diffinitio aũt qm̃ qdẽ ẽ rõ ipſius qḋ qd ẽ. manifeſtum ẽ qm̃ aliqua) vel vt hȝ alia trãſlatio (Qm̃ alia qdẽ erit rõ ipſi⁹ qḋ ſignificet nomẽ). q. d. ꝙ diffi° dicit ipm̄ qd rei. ex hoc manifeſtũ eſt ꝙ hõ diffi° ſit alia ⁊ ſit differẽs a diffõne dicente qd noĩs. ⁊ ſubdit ꝙ (aut erit rõ altera noĩa ponẽs) poſſumus aũt dicere ꝙ differt diffõ dicẽs qd noĩs a rõne ponente altera noĩa. nã diffi°. dicẽs qd noĩs eſt qñ notificaĩ qd ĩportaĩ ꝑ nomẽ icõplexũ. vt ſi notificaretur qd importaĩ noĩe trianguli. diffinitio autẽ altera noĩa ponens põt dici cũ notificaĩ qd importaĩ ꝑ plura noĩa. vt ſi diceret ꝙ tunica nigra ẽ colobiũ atrum. vel poſſumus adhuc alr̃ diſtinguere ⁊ meli⁹ vt dicaĩ rõ ipſi⁹ qḋ ſignificet nomẽ qñ exponiĩ qd importaĩ ꝑ nomẽ. ſiue illud ſit ↄplexũ ſiue icõplexũ. rõ aũt ponens altera noĩa ẽ qñ nõ exponiĩ qd ĩportaĩ ꝑ nomen. ſȝ loco vni⁹ noĩs aſſignaĩ vnũ alterꝫ nomen. ⁊ loco ipſorꝫ pluriũ noĩuȝ aſſignanĩ altera plura noĩa eque ignota vel magis ꝗ̃ noĩa prius aſſignata. vt ſi dicereĩ. qd ẽ tunica. diceret ꝙ ẽ colobium. ⁊ ſi q̃rereĩ qd eſt tunica nigra. dicereĩ ꝙ eſt colobiũ atrũ. ſm hoc ḡ nõ erit faciẽda vis q̃tũ ad cõplexũ ⁊ nõ ↄplexũ. ſȝ q̃tum ad notificare ⁊ nõ notificare. exponeĩ ḡ ſic lr̃a ꝙ q2 diffi° eſt rõ ipſius qd eſt. q2 ſic ẽ. mãifeſtũ ẽ qñ ratio ipſi⁹ qd ſignificet nomẽ erit aliqua alia. i. drñs a rõne dicente qd. aut ratio altera noĩa ponens erit ſu. alia. i. differẽs a ratione dicente quid. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Ut qd ſignificat ꝙ triangulus ẽ ſcĩoȝ ꝙ triangulus eſt. Qḋ vere hñtes q2 ẽ. querim⁹ ꝓpter qd eſt. difficile eſt a ſit ſic accipe q̃ non ſcim⁹ q2 ſunt. Cã aũt dicta ẽ pl̄⁹ difficultatis. q2 ſi neqȝ eſt. neqȝ ſi non eſt ſcimus. ſed aut ſcđm accñs.

ℂ Probat qḋ dixerat dicẽs (Ut qd ſignificet) qd eſt ſu. (triãgulus ſm ꝙ triãgulus ẽ ꝙ v̄e hñtes q2 ẽ q̃rimus ⁊ ꝑꝑ qd eſt) q̃ſi. d. ꝙ ſcientes qd noĩs vel rõnẽ ꝑ altera nomina nec ſcimus. q2 nec ꝑꝑ qd. ſȝ q̃rimus tñ q2. ꝗ̃ ꝓpter qd: ſȝ ſciẽtes qd rei nõ ignoramus rẽ eſſe. ḡ nõ ẽ idẽ ratio dicens qd rei cũ rõnib⁹ illis. ſubdit aũt ad declarationeȝ ꝓpoſiti ꝙ (difficile aũt ẽ accipere) qd eſt (q̃ non ſcimus q2 ſunt.) cã aũt difficultatis dicta ẽ ꝑus. (q2 neqȝ ſi ẽ neqȝ ſi nõ ẽ ſcim⁹. ſȝ aut ſm accñs). ℂ Notãduȝ aũt ꝙ ſupra

dicebaꝛ ꝙ ſicut nos habemus ad quia eſt. ita ad qd eſt. q̄ ergo neſcim⁹ qꝛ ſunt. vel ſi ſcim⁹ ea ſm̄ accñs. difficile eſt accipe de eis qd ſunt. ¶ Notādū aūt ꝙ poſſem⁹ dicere datā eē duplicē cāz q̄re diffō dicēs qd rei differat a diffōne dicēte qd nois. vl a rōne ponēte altera noia. nā p tales rōnes noīuꝫ neſcim⁹ qꝛ ē nec qd ē. ſꝫ ſciētes rōnes noiuꝫ ad huc q̄rim⁹: qꝛ ē ⁊ qd eſt. ſꝫ ſcientes qd rei nō poſſumus ignorare qꝛ eſt. ¶ Rurſus qꝛ qd nois nō notificat reꝫ eē difficile ē hñtes qd nois iueſtigare qd eſt: qꝛ nō hñtes qꝛ eſt difficile eſt iueſtigare qd eſt. ſꝫ ſciētes qd rei ſcim⁹ qd eſt. ¶ Notādū ēt ꝙ p qd nois nō poſſum⁹ ſcire de re ſi ē: vel ſi nō ē. vel ſi ſcim⁹ ſi eſt vel nō ē h̄ ē p accñs: qꝛ ipꝫ ſignatuꝫ nois nō facit nos hoc ſcire. ſi g̃ h̄ ſcim⁹ h̄ non erit pp ipſiuꝫ ſignificatū nois: ſꝫ qꝛ alia via hoc nobis inotuit. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ſe hēat qd nois ad quid rei. ¶ Dōꝫ ꝙ nō oē qd nois eſt qd rei: ſꝫ oē qd rei eſt qd nois. nā rō quā ſignificat nomē ē diffō. ſi g̃ illa rō ſit figmenti erit qd nois tātū. ſi āt ſit v̾a diffō rei erit qd nois ⁊ qd rei. alr tñ ⁊ alr: qꝛ q̄tū eſt de ſe ⁊ p̄ aſpectu eſt qd nois: poſtea ē qd rei entis: ⁊ tūc ē qd rei entis ſm̄ veritatē: ⁊ p ſubalia. nā diffō eſt ſermo habēs ptes: vt dꝛ in. 7. meta. oīs autem ſermo cōplexus: ⁊ habens partes nō ſignificat. niſi qꝛ partes eius ſignificant. diffō g̃ qꝛ hꝫ plures partes p̄ aſpectu ſe offert vt ↄſidereꝛ quid quelibet pars ſignificet. poſtea ſe offert vt ↄſiderem⁹ vtrū illa oia ſint in aliquo ente. 3° ſe offert vtrū illa oia ſint eſſentialia illi enti: cum ↄſideramus quālibet partem diffōnis ſꝫ ſe: tūc ꝓprie eſt qd nois ⁊ tūc ex hoc neſcimus vtꝝ ſit entis vel nō entis. ⁊ ſi ſcim⁹ hoc eſt p accidēs: qꝛ alia via forte eſt hoc nobis notū: ſꝫ rōne talis cōſiderationis nihil ſcim⁹ vtrū illa res ſit vel nō ſit: ſꝫ cum poſtea ↄſideramus ꝙ oia illa repiunt̄ in aliquo vno ente: vt cū ſcimus ꝙ eſt aliqđ ens qđ eſt aial: ⁊ qđ eſt bipes: tunc ſcim⁹ ꝙ hec rō aial bipes eſt diffō alicuius entis. ſꝫ adhuc neſcimus vtrū ſit vera diffō quaꝫ vocamus diffōnē dicentem qd rei. ſed qñ tertio ↄſideram⁹ ꝙ oia illa in diffōne poſita nō ſolum repiunt̄ in aliqua vna re: ſꝫ ſunt eſſentialia ipſi⁹ rei: tūc ſcim⁹ illā eſſe diffōnē dicēteꝫ qd rei. ſꝫ adhuc neſcimus vtrū ſit ꝓpria illi rei: qꝛ poſſet ↄtingere ꝙ diffō aialis dareꝛ de hoie: ⁊ cōſtat ꝙ oia poſita in diffōne aialis repiunt̄ in hoie: ⁊ oia ſūt eēntialia hoi. nō tñ hec diffō eſt ꝓpa hoi. ſꝫ qñ vlteri⁹ videm⁹ ꝙ cōuertit̄ cum re: tūc ſcim⁹ ꝙ ē ꝓpuꝫ. nō g̃ poſſum⁹ ſcire ꝙ ſit v̾a rō alicuius entis ignorato qd nois: nec poſſumus ſcire ꝙ ſit v̾a diffō dicens qd rei ignorato ꝙ ſit diffō entis: qꝛ vt diximus p̄us occurrit nobis ꝙ oia in diffōne poſita repiant̄ in aliquo vno ente q̄ꝫ ꝙ ſint eēntialia illi enti. ex hoc patere pōt qđ dicebaꝛ in lectione illa. Quid igiꝛ demr̄abit diffiniens. nā pꝫ ꝙ impoſſibile ē ſcire d̾ re qd rei ignorato qd nois. patet ēt ꝙ diffinitio p̄ aſpectu dicit quid nominis ⁊ nō dicit rē eē: vel nō eſſe: ⁊ ex hoc patent tres ille rōnes facte. vꝫ. q: ſi diffō q̄tuꝫ ē de ſe. ⁊ p̄ aſpectu vl ēt gn̄alr ſupta n̄ dic̄ reꝫ eē: nec qꝛ ē: nec demr̄atio dicet qd ē: qꝛ p dm̄rationē nō ↄcludit̄ qd: ⁊ ſi ↄcludit̄ h̄ nō ē vt qd ē. ſꝫ vt qꝛ ē. q̄tū g̃ ad h̄ ē aliq̄ ſilitudo īter diffōnē ſūptam gn̄alr: vel ſūptā vt ſe offert p̄mo aſpectu ꝓut ſe hꝫ ad ſi ē ⁊ d̾ demr̄atōe ꝓut ſe hꝫ ad qd ē. nā ſic diffō gn̄alr ſūpta: vl vt p̄ aſpectu ſe offert nō dic̄ de re ſi eſt: ſꝫ opꝫ h̄ alia via iueſtigare. ſic p demr̄ationē vt demr̄atio ē n̄ oñdit̄ qd eſt vt qd ē: ſꝫ opꝫ hoc alia via iueſtigare. ¶ Deide cū dicit.

¶ **Ratio autem vna eſt dupliciter. hec qdē cōiunctio eſt vt que eſt ylias. alia vero vnuꝫ de vno oſtendens non ſm̄ accidens.**

¶ Separat rōnē notificātē rē p accñtalia a diffōne vere q̄ notificat rem p ea q̄ ſūt p ſe. Circa qđ tria facit: qꝛ p̄ ſeparat rōnē accñtalē a rōne dicente qd. 2° ſepat ⁊ diſtinguit rōnē dicētē qd a rōne dicente pp qd. 3° oñ dit quō qd ⁊ pp qd ſe hñt adiuicē: ⁊ quō ſe habent ad demr̄ationē. 2ª ibi. (Una qdē.) 3ª ibi. (Quare p̄ma qdeꝫ.) Dic̄ g̃ ꝙ. (Rō āt vna eſt duplr. hec qdē ↄiūctiōe vna) cuiuſmodi ē rō notificās rē p accñtalia (vt q̄ ē ylias). q. d. ꝙ talē vnitateꝫ hꝫ talis rō q̄lem hꝫ ylias. i. hyſtoria troiana ⁊ ſubdit ꝙ (alia v̾a) ſu. rō data p ſubalia eſt (oñdens vnū de vno nō ſꝫ accidens.) ¶ Notandū aūt ꝙ ex ſuba ⁊ accñte: vel ex duobus accñtibus nō fit vnū qđ dicat nāꝫ vnā vl vnā formā ſed ſunt vnū qꝛ ſūt in vno vel qꝛ p̄dicāꝛ de vno. nā ſuba ⁊ accñs: ⁊ etiā duo accidentia pñt p̄dicari de vno ⁊ eodem. talē aūt vnitatē poſſꝫ hr̄e ylias. i. hiſtoria troiana. vl vna magna alia hiſtoria. poſſet. n. vna magna hiſtoria recitari vbi nihil dicereꝛ: niſi ꝓut referreꝛ ad aliquē vnuꝫ hoieꝫ forte tota hiſtoria troiana facta fuit pp hectoreꝫ ⁊ ad cōmendationē eius: ſꝫ ptes diffōnis vere date p eſſentialia rei nō ſunt vnū: qꝛ ſūt in vno: ſꝫ qꝛ dicūt vnā nāꝫ. ⁊ vnaꝫ formaꝫ: vt declarari hꝫ in. 7. meta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Una quidē igitur eſt terminus termini q̄ dcā eſt. alia vero eſt termin⁹ demōſtrās pp qd eſt.**

¶ Dat dr̄iam inter diffōnē dicentē qd ⁊ pp qd. d. ꝙ (vna qdē termin⁹ termini eſt) i. vna rō diffōnis ē (q̄ dicta ē) p eēntialia rei q̄ dr̄t vnum aliqd. vt ſi diffiniret̄ eclipſis ꝙ eſt p̄uatio luminis. rō ergo hui⁹ diffōnis ē vel ad rōneꝫ hui⁹ diffōnis ptinet dicere qd rei (alia vero terminus) i. alia diffi° ſiue alia rō eſt. ratio (demōſtrans pp qd eſt) vt ſi diffiniret̄ eclipſis ꝙ eſt interpoſitio terre. eclipſis. n. non eſt ipſa interpoſitio formalr ſꝫ cauſalr. nā interpoſitio eſt cā ⁊ propter quid eclipſis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quare prima quidē ſignificat qd eſt. non aūt demōſtrat: que vero poſterius eſt manifeſtū: q̄m erit vt demonſtratio eius qđ qd eſt. poſitione differens a demonſtratione.**

¶ Oñdit quō he diffōes ſe hñt adiuicē. ⁊ quō ſe hñt ad demr̄ationē. Circa qđ tria facit. qꝛ p̄ facit qđ dcm̄ eſt. 2° enumerat tria gn̄a diffōnū ⁊ declarat quō oia illa gn̄a ſe hñt ad dm̄rationē. 3° epilogat circa dterminata. ſcda ibi (Que āt ē i medio) 3ª ibi (Manifeſtū ē igiꝛ ex dictis.) Circa p̄mū tria facit. qꝛ p̄ oñdit quō diffō qd ſe hꝫ ad diffōnē pp qd. 2° dclat vtrū diffō pp qd ſit ipa dm̄ratio. 3° dclarat h̄ d̾ diffōne dicente qd. ſcda ibi (Differt. n.) 3° ibi. (Amplius ⁊ tonitrui.) Dic̄ g̃. (Quare p̄ma) ſu. diffō q̄ ē ſu. p eēntialia rei: vl q̄ ē p ea q̄ ſūt ipſa res. (ſignificat qd ē dm̄rat āt nō). q. d. ꝙ diffō dicēs qd nō pōt dm̄rare. vl nō pt eē p̄n̄ dm̄ratiōis. ⁊ ſubdit (q̄ v̾o poſteri⁹ ē) i. diffō dicēs pp qd de q̄ poſteri⁹ fecimus mētionē (manifeſtū eſt q̄m erit vt dm̄ratio ei⁹ qđ qd ē. poſitiōe) i. ſicut ⁊ ordie (differēs a demr̄atione) q. d. ꝙ diffō dicēs pp qd ē vt dm̄ratio. i. dm̄ratiue ↄcludit diffōnē dicentē qd. ē g̃ hꝯ diffō v̾tualr tota dm̄ratio. differt aūt a dm̄ratiōe poſitiōe. i. ſitu ⁊ ordie: qꝛ d̾ficit ibi ordo ⁊ figura ſillogiſtica. ¶ Dubitareꝫ forte aliqs. vtꝝ diffō dicēs qd poſſit dm̄rare vl poſſit eē mediū in dm̄ratiōe. ¶ Dōꝫ q: lꝫ hāc eādē q̄ōnē diſputauerimus ſupi⁹ volum⁹ tñ h̄ ad dclarationē ſupi⁹ dictoꝝ aliq̄ dicere. ¶ Propter qđ ſciendū ꝙ eē qđ demr̄at demr̄atio eſt: vt ibi dicebaꝛ: illud qđ dicit v̾itatē ꝓpōnis vel ē iherētia p̄dicati in ſubo: ſiue hītudo p̄dicati ad ſubm. hꝯ āt hitudo aliquo mō dependet ⁊ cauſaꝛ ex ipſa eēntia p̄dicati: qꝛ vt dꝛ in ꝓyermenias. ꝙ hꝯ eſſe vel ꝙ hꝯ habitudo qđ ideꝫ eſt dicit quādā cōpoſitionē quā ſine compoſitis non eſt intelligere. diffinitio ergo dicens quid ⁊ exprimens ipſaꝫ eſſentiā paſſiōis: vt puta ſi diffinit̄ eclipſis q: ē pri-

uatio luminis.hꝫ diffō dicēs aliquā eēntiā denotaṫ hr̄e aliquā cālitatē ſup hꝫ ħitudiē ſicꝫ ⁊ ipſa eēntia paſſiōis intelligiṫ eē cā hui⁹ ħitudis.ſi ḡ hui⁹ ħitudis q̄reremꝰ cām ſꝫ ſe videreṫ poſſe fieri demſ̄ratio ꝑ diffōnē dicētē qd.ſꝫ ipſi⁹ ħitudinis ſꝫ ſe nō ē q̄rēda cā.nā hꝫ ħitudo q̄ndā reſpectū dicit.ipſi⁹ aūt reſpect⁹ ⁊ vl̄r relatiōis nō aſſignamꝰ cāꝫ: niſi qꝛ aſſignamꝰ cāꝫ abſoluti.loquēdo de his in qbꝰ ꝓpe luenit rō cāe.⁊ iō hoc mō aliqs faċ aliqd ſilē:qꝛ facit ipſū albū in quo fundaṫ ſilitudo.ipſi⁹ ḡ abſoluti eſt q̄rēda cā: q̄ q̄ſita habebiṫ cā ipſi⁹ reſpect⁹.ipſi⁹ ḡ paſſiōis ē q̄renda cā:q̄ q̄ſita hebiṫ cā ħitudis fūdate ī paſſiōe.⁊ qꝛ eſſentia paſſiōis nō ē cā ſuupſi⁹.demſ̄ratio nō dꝫ fieri ꝑ diffōnē dicētē ſolū qd.⁊ exꝓmētē ſolā eēntiā paſſionis:ſꝫ ꝑ diffōnē dicētē pp qd ⁊ exꝓmētē cāꝫ poterit ḡ diffō dicēs qd ꝯiūgi diffōni dicēti pp qd.⁊ hoc mō igredi demſ̄ratiōeꝫ ⁊ hr̄e rōnē mediꝫ rōne ei⁹ cui annectiṫ.ipſa aūt ſꝫ ſe ſūpta nō demſ̄at. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtꝝ ſola diffō dicēs pp qd ſit tota demſ̄ratio.Dōꝫ ꝙ hꝫ diffō ſꝫ ſe ē ōmſ̄rationis ꝑn̄ᵐ virtualr̄ tn̄ eſt tota demſ̄ratio:qꝛ in cā vtualr̄ hꝫ eē effect⁹.vn̄ ⁊ in diffōne dicēte pp qd vtualr̄ ꝯtinetur diffō dicēs qd.dicemꝰ ḡ ꝙ diffō dicēs pp qd ē tota ōmſ̄ratio vtualr̄.diffō dicēs qd ⁊ pp qd eſt tota demſ̄ratio mālr̄. nā diffō dicēs qd ꝯtinet duo.vꝫ.eēntiā paſſiōis ⁊ ſubꝫ:vt diffiniret eclipſis ꝙ ē ꝑuatio lumīs in luna.diffō aūt dicēs pp qd dicit cām.hec aūt tria.vꝫ.eēntia paſſiōis ſubm ⁊ cauſa ſunt tota demſ̄ratio:tn̄ differt hec a demōſtratiōe poſitiōe.i.ſitu ⁊ ordine:qꝛ nō ē ordinata ⁊ ſituata ſm modum ⁊ figuram ſillogiſticam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt eni dicere pp qd tonat: ⁊ qd eſt tonitruū. dicet eni ſiqdem pp id ꝙ extiguiṫ ignis in nube.qd eſt tonitruuꝫ:extinctio ignis in nube. Quare alio mō eadē rō dr̄: ⁊ ſic quidē demonſtratio continua:ſic autem diffinitio.

¶ Oñdit qūo diffō dicēs pp qd ſe hꝫ ad demſ̄ratiōnē vtrū ſit idē qđ demſ̄ratio.nam idē eſt qđ hec diffō diffinit:⁊ qđ demſ̄ratio declarat.alr̄ tn̄ ⁊ alr̄.nam id qđ diffō notificat ſm ſe ⁊ in abſtracto demſ̄ratio ꝯcludit illud idē vel illam eandē paſſiōis eēntiam:vt ē hoc in hoc:vel vt eſt hoc denominans h̄:vel vt ꝯſiderat ī ꝯcreto.iō ait ꝙ(differt eni dicere pp qd tonat:⁊ qd eſt tonitruuꝫ.dicet.n.ſiqdem pp id)tonat in ꝯcreto(ꝙ extinguiṫ)i.qꝛ extinguiṫ(ignis ī nube)⁊ ſubdit ꝙ(qd eſt tonitruū)ſu.diffinitiue ⁊ in abſtracto. dicet.n.ſic qd(eſt extictio)i.ꝙ ē extictio(ignis in nube q̄re eadē rō)i.idē eſt qđ oñdiṫ h̄ ⁊ ibi.ſed.(alio mō dr̄)⁊ ſubdit ꝙ(ſic qdē eſt demſ̄ratio ꝯtinua.ſic autē diffō)nā ſi dicaṫ:tonitruū eſt extictio ignis ī nube eſt diffinitio:qꝛ notificaṫ h̄ in abſtracto: ⁊ ſm ſe.ſi dicaṫ tonat qꝛ eſt extictio ignis in nube:eſt demſ̄ratio ꝯtinua.i.nō diſtincta ꝑ ꝓpōnes varias.eſt eni ibi demſ̄ratio cōtinua:qa p̄ poniṫ ibi maior extremitas ſiue paſſio. 2° poniṫ mediuꝫ.⁊ 3° ſubm.nā cū dr̄ tonat.ecce paſſio:qꝛ extiguiṫ ignis ecce cā ſiue mediū.ī nube:ecce ſubꝫ. ¶ Deinde cūꝫ dicit.

¶ Amplius eſt terminus tonitrui cōtinu⁹ ſon⁹ in nubibus.hoc autē eſt que eſt ipſius qd eſt demonſtrationis concluſio.

¶ Oñdit quo diffō dicēs qd ſe hēat ad ōmſ̄ratiōnē.verum ſit idē qđ demſ̄ratio:⁊ oñdit ꝙ ē ōmſ̄rationis ꝯclo.d.(Amplius ⁊ termin⁹)i.diffō(tonitrui ſon⁹)i.ꝙ eſt ſon⁹ in nubibus(hec aūt eſt)i.diffō(q̄ eſt ipſius qd eſt demſ̄ratiōis ꝯclo)ſu.ſed nō eſt demſ̄ratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aūt imediatorū eſt diffō ipſi⁹ qđ qd eſt ⁊ indemōſtrabilis.vna ſꝛo eſt ſillus illius qui dēꝫ quid eſt caſu differēs a demōſtratiōe.tertium aūt eſt q̄ eſt ipſius qđ quid eſt cōcluſio.

¶ Diſtinguit tria genera diffinitionum.⁊ oſtendit quomodo ſe habet ad demſ̄rationem. ¶ Propter qđ ſciendū ꝙ oīs diffō eſt declaratiua ipſi⁹ qditatis ⁊ eſſentie.alr̄ tn̄ ⁊ alr̄:qꝛ aliq̄ diffō facit hoc dicendo ꝓpter qd eſſentie.⁊ hec ſꝫ ꝙ hui⁹ eſt idemſ̄rabilis.aliqua vō eſt declaratiua eēntie dicendo qd eſſentie.⁊ hec eſt demſ̄rabilis cōclo.aliqua dicendo vtrūqꝫ.⁊ hec eſt tota demſ̄ratio caſu differens.iō ait ꝙ(diffō aūt q̄ ē ī medio)i.q̄ ſe hꝫ vt demſ̄ratiōis mediū:vel q̄ ē in medio.i.q̄ eſt imediata:vt illa q̄ diċ pp qd talis diffō eſt(ipſius qd ē)ſu.declaratiua(idemſ̄rabilis) .i.ſꝫ ꝙ hui⁹ eſt imediata ⁊ idemſ̄rabilis. ⁊ qꝛ ſic ē. ſubdit. ꝙ eſt ḡ vna rō ipſius qd ē ſu.declaratiua idemſ̄rabilis:vtputa.diffō dicens pp qd.talis eni diffō eſt declaratiua ei⁹ qđ qd ⁊ eſſentie:qꝛ diciṫ cāꝫ eēntie.hꝫ.n.diffō nō demonſtraṫ.ſed eſt demſ̄ratiōis ꝑncipiū(vna vō)i.diffō(ipſi⁹) qđ qd eſt declaratiua.(ſillus)i.eſt totus ſillogiſmus demſ̄rationis ſiue tota demſ̄ratio(caſu drn̄s a demſ̄ratione) vt diffō dicēs qd ⁊ pp qd(tertiū aūt)gen⁹ diffōnū ſiue tertia diffō(q̄ eſt ipſi⁹ qd)⁊ declaratiua(ꝯclo).i.ſe hꝫ vt demſ̄ratiōis ꝯclo.vtputa diffō dicens qd tm̄. ¶ Noñ⁹ aūt ꝙ caſu drn̄t ōnominatia ⁊ ꝯcreta q̄ demſ̄aṫ ⁊ cadūt ſ⁹ ꝑmiſſiuis ⁊ ab abſtractis.dupl̄r ḡ drt demſ̄ratio a diffōne.poſitione:⁊ caſu.pōne qdē.qꝛ ē ordinata ī mō ⁊ figura.⁊ differt caſu qꝛ demonſtratio proprie eſt rei vt cadit ⁊ vt denominatur.quia potiſſime ipſius ē paſſionis in cōcreto. ſed diffinitio magis eſt ipſius rei ſm ſe ⁊ in abſtracto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtū igiṫ eſt ex dictis ⁊ qualr̄ eſt ipſi⁹ qđ qd eſt demōſtratio: ⁊ qūo nō eſt: ⁊ quoruꝫ eſt: ⁊ quorū non ē. Ampli⁹ aūt diffinitio quot modis diciṫ: ⁊ qualr̄ ꝑ qd eſt demonſtraṫ: ⁊ qūo nō eſt: ⁊ quoruꝫ ē. ⁊ quoruꝫ nō ē. Adhuc autē ⁊ ad demōſtrationē qūo ſe hꝫ ⁊ qūo cōtingat eiuſdē eſſe ⁊ qualiter nō contingat.

¶ Epilogat circa determinata.d.(Manifeſtū igiṫ ē ex dictis qualr̄ ipſi⁹ qđ qd ē eſt demſ̄ratio.⁊ qūo nō eſt)nā vt ſupra dicebaṫ eadē via demſ̄atiua hēmus qꝛ eſt ⁊ qd eſt. nā via demſ̄atiua cōpoſitiua ꝓcedēdo a ꝑmiſſis ad ꝯcluſionē hēmus qꝛ eſt.via reſolutiua cōclōne ad premiſſas hēmus quid eſt.ergo pꝫ qualr̄ ipſius qd eſt.eſt demſ̄ratio. ⁊ pꝫ quomodo non eſt ipſius quod quid eſt demonſtratio qꝛ nō eſt ipm qđ qd ſꝫ ꝙ huius ꝑ demſ̄rationē ꝯcludere (⁊)ꝙ ēt ſupra pꝫ(quoꝝ eſt)demſ̄ratio(⁊ quoꝝ non)qꝛ quoꝝ eſt altera cā pōt eē demſ̄ratio.quoꝝ non eſt altera cā non pōt.⁊ ſubdit ꝙ(amplius aūt)ſupra dcm̄ ē(quot modis dr̄ diffō ⁊ qualr̄ qđ qd ē demſ̄aṫ ⁊ qūo non)nam ꝑ qđ qd eſt pōt intelligi gn̄aliter oīs diffō.erit ḡ ſenſus ꝙ pꝫ quot modis dr̄ diffi° ⁊ patet qualr̄ qđ qd eſt. i.diffi° demonſtreṫ ⁊ qūo non.qꝛ diffi° dicens pp qd nō demſ̄aṫ.i. ꝑ demſ̄rationem non ꝯcludiṫ.dicēs qd ꝯcludiṫ.⁊ ſubdit. (Adhuc aūt)dcm̄ eſt(⁊)aliud(ad demſ̄rationem qūo ſe hꝫ)ſu.diffinitio vtꝝ ſit idē qđ demſ̄ratio vel non.nam eſt aliqua diffō q̄ eſt ipſa tota demonſtratio caſu ⁊ poſitione drn̄s.⁊ ſubdit.ꝙ ſupra dcm̄ eſt(qūo contingat eiuſdem eſſe)ſu.demſ̄ratiōnē ⁊ diffōnem(⁊ qualr̄ non cōtingat)nam illud idem quod ſm ſe in abſtracto diffinitur in concreto.⁊ vt eſt in alio demonſtratur.

Quoniā aūt ſcire opinamur cū ſciamus cāꝫ.cāe aūt quattuor ſunt.

Una quidez ꝙ qd erat eſſe. vna ṽo que cum hoc ſit neĉe eſt hoc eſſe. altera aũt q̄ aliqd prio mouet. q̃rta vero cã cuius oẽs he per mediuz monſtrãt. ꝛ hoc.n. cũ ſit hoc neĉe eſt eſſe.

¶ Ut ſupra dicebaẽ qȯ qd ẽ qȯ hʒ rõnẽ medij demſ̃atiui eſt id qȯ exp̃milẽ p diffõnez. ꝛ hʒ rõnẽ cãe. ¶ Ad ſciẽdũ ḡ qũo qȯ qd ẽ ſe hẽat ad õnſ̃ationẽ n̄ ſufficẽ ſcire qũo ſe habeat ad demſ̃ationẽ mediũ: ꝛ qũo ſe hẽat ad demſ̃ationẽ ipſa diffõ. Sʒ vlteri⁹ oʒ oñdeẽ qũo ſe hẽat ad õnſ̃ationeʒ ipſa cã: vl̃ qũo ſe hẽant ad õnſ̃ationẽ gña cãrũ. nã ſʒ varia gña cãrũ pñt fieri varie demſ̃atiões: vl ſʒ varias cãs pñt formari varie diffõnes: p q̃s ꝯtigit õnſ̃are. Duo ãt facit phs i hac pte. q2 p̊ docet õnſ̃are p qȯlibet genus cãe. z⁰ determinat de varijs modis cãndi: ꝛ de varijs gñib⁹ cãtoruz. ibi. (Cõtigit ãt idẽ ꝛ vnũ.) Circa p̊ᵐ tria facit: q2 p̊ ꝯtinuat ſe ad dicẽda: ꝛ numerat oĩa gña cãrũ. z⁰ oñdit qũo ð beat reſuari forma ſillogiſtica cũ demſ̃ram⁹ p tales cãs. 3⁰ docʒ demſ̃are p qȯlibet genus cãe. z⁰ ibi. (Una qdẽ ꝑpõne.) 3⁰ ibi. (Manifeſtũ aũt ẽ) Dicit ḡ. (Qm̃ aũt ſcire opinamur cũ ſciam⁹ cãʒ) iȯ ſup. oʒ nos diſtiguere cãs: ꝛ õterminare õ cauſis: ꝛ oñdere qũo ꝯtigat demſ̃are p cãs. Propter qȯ ſbdit ꝛ diſtiguit gña cãrũ. d. ꝙ (cãe ãt ſũt q̃tuor. vna qdẽ) q̄ eſt (qȯ qd erat eẽ) .i. formalis ex q̄ eſt eẽ rei: ꝛ ex q̄ ſumiẽ rõ q̃ditatis rei ꝛ ſbdit (vno ṽo cũ hoc ſit neĉe eſt hoc eẽ) .i. vna alia cã ẽ cã mãlis q̄ h̄ mȯ ẽ cã: q2 ex neĉitate ei⁹ multa ꝯtigũt: vt ſic ex neĉitate mãe accidit corruptio in reb⁹. vñ hec ẽ illa cã q̄ cũ ſit neĉe ẽ eẽ hoc .i. effectũ. ꝛ ſubdit ꝙ (altera aũt) ſu. cã eſt (q̄ aliqd p̊ ſiue pñiũ mouẽs) .i. efficiẽs q̄ eſt pñᵐ vñ mot⁹. ꝛ ſubdit (q̃rta ṽo cuius cã) .i. cuius gr̃a ſu. alia fiũt. i. finalis. ꝛ ſbdit ꝙ (he oẽs mõſtranẽ p mediũ) .i. he oẽs cãe mõſtranẽ .i. manifeſtonẽ p hoc ꝙ ſunt qȯdã mediũ ad demſ̃andũ. vñ q̃dã trãſlatio hʒ ꝙ oẽs iſte ſũt mediũ i demſ̃atiõe. ꝛ ſubdit qũo oẽs he cãe accipiũẽ tanq̃ȝ mediũ. d. (ꝛ hoc .n. qȯ cãʒ ſit) .i. cũ ſit cã neĉe eſt (hoc eẽ) .i. effectũ. q. d. ꝙ hñ dictũ eſt ꝙ oẽs he cãe manifeſtanẽ p h̄ ꝙ ſũt qȯdã mediũ demſ̃atiuũ: q2 cũ ſint hȩ cãe (neĉe eſt eẽ) caruʒ effect⁹. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qũo cã mãlis ſpãlr̃ dicaẽ cã q̄ cũ hoc ſit neĉe ẽ h̄ eẽ. nã hoc vr̃ eſſe cõe oĩb⁹ cãis ſi ſint ꝑꝑe ꝛ p ſe. ꝙ ſi ſũt neĉe eſt earũ effect⁹ eſſe. ¶ Dõm ꝙ alie cãe ſm̃ ſe ꝑducũt effectũ ex intẽtiõe boni: ſʒ multa ꝑueniũt ex mã ꝑter intẽtionez finis. oportz .n. valʒ ꝙ neĉe eſt aĩal corrũpi ſi ſit cõpoſitũ ex ꝯ̃rijs. ꝛ ẽ demſ̃atio p cãʒ mãlẽ. ꝛ tñ corruptio nȯ accidit ex intẽtiõe boni: nec ex itẽtiõe finis. ꝛ q2 talia q̄ ſunt ꝑter itẽtionẽ finis potiſſime reducunẽ i neĉitatẽ mãe. iȯ phs volens deſcribere mãm deſcripſit eã ex pte neĉitatis. d. ꝙ cũ hoc ſit neĉe ẽ hoc eẽ. i. neĉe eſt eẽ illud qȯ ꝑuenit ex neĉitate mãe. vel poſſumus dicere ꝙ illud qȯ ꝑuenit ex neĉitate mãe mãlr̃ loquendo nȯ pȯt ipediri. nã oẽ corruptibile de neĉitate corrũpeẽ. Alia aũt pñt impediri ſiue ſint i hĩs q̄ agũt a nã ſiue a ꝑpoſito. a nã qdẽ: q2 nȯ oẽ gñabile gñabiẽ de neĉitate. a ꝑpoſito ṽo q2 futurus quis incedere nȯ incedet. q2 ḡ nȯ pñt ipediri q̄ accidũt ex neĉitate mãe. iȯ phs ſpãlr̃ deſcripſit materiam ex pte neĉitatis. p̊ma tñ rõ magis valet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una qdeʒ ꝑpõne accepta nȯ ẽ. duab⁹ aũt ad minus hoc aũtẽ eſt cũ vnũ mediũ habeãt. hoc ergo medio accepto neĉe eſt cõclõnẽ eſſe.

¶ Oñdit qũo debeat reſuari forma ſillogiſtica cũ demſ̃amus p tales cãs. d. ꝙ (Una qdẽ ꝑpõne accepta non eſt) ſu. demſ̃are p tales cãs (duabus aũt ad min⁹) ſu. ꝑpõib⁹ acceptis contingit demſ̃are. ꝛ ſubdit q̄lr̃ ille due ꝑpões ſe debeant hr̃e adinicẽ: q2 debent ꝯuenire in eodẽ medio. vñ ait ꝙ (h̄ aũt) .i. ſillogizare vel õnſ̃are p duas ꝑpões (eſt) .i. ꝯtigit (cũ vnũ mediũ hñt) ſu. ille due ꝑpões. ꝛ ſbdit ꝙ (h̄ igiẽ medio vno accepto) ſu. in duab⁹ ꝑpõnibus (neĉe eſt eẽ ꝯclõnẽ) ſu. ex p̊miſſis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtũ eſt autẽ ſic ꝛ ꝑpter qd ſit rectũ in medio circulo: quo exiſtente rectus eſt.

¶ Docet demſ̃are ſʒ oĩa gña cãꝝ. cũ ḡ enumerata ſint q̃tuor cãꝝ gña. iȯ q̃tuor facit: q2 p̊ docet p cãʒ mãlẽ. z⁰ p formalẽ. 3⁰ p efficienteʒ. 4⁰ p finalẽ. z⁰ ibi (Huic aũt.) 3⁰ ibi. (Hoc aũt ꝑꝑ qd.) 4⁰ ibi. (Quorũcũq; cã ẽ.) Circa p̊mũʒ duo facit: q2 p̊ ait ꝙ ꝯuẽit õnſ̃are p cãʒ mãlẽ. z⁰ hȩ õnſ̃ationẽ deſcribit in terminis ibi (Sit igiẽ recta.) Dicẽ ḡ. (manifeſtũ aũt ẽ. ꝛ ſic) ſu. ꝙ ꝯtigit õnſ̃are p cãʒ mãlẽ (ꝑꝑ qd recta ẽ) ſu. angulatio vel rect⁹ ẽ angulus (in medio circulo) hoc .n. ꝯtingit demſ̃are p cãʒ mãlẽ (quo) .i. qua cã mãli (exñte recta ẽ) ſu. ãgulatio i medio circulo. ẽ cñi cã mãl p qnã ꝑbaẽ ãgulũ i medio circulo rectũ eẽ: q2 ãgulus ille ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ. exñte .n. h̄ .i. hac cã mali ꝙ ille ãgl̃s ſit medietas duoꝝ rectoꝝ. ꝯñs ẽ ꝙ hȩ ãgl̃s ſit rect⁹. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qũo ꝑbare ãgluʒ eẽ rectũ p h̄ ꝙ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ ſit ꝑbaẽ h̄ p cãʒ mãlẽ. Dõm ꝙ vt pȯt patere ex 7⁰ meta. q̃dã ſũt ptes diffinitie. ꝛ iſte ſũ formales. q̃dã ãt ſũt ptes q̃titatiue. ꝛ iſte ſũt mãles. vt ſemicirclus ẽ ps q̃titatiua circuli. ꝑꝑ qȯ ẽ ps mãl ei⁹. nec igredieẽ diffõnẽ circuli. imo magis econuerſo. circlus .n. igrediẽ diffõnẽ ſemicirculi. ꝛ q2 ſic ſe hñt ptes q̃titatie cõcludit phs i eodẽ 7⁰ ꝙ oẽs ptes ſũt tãq̃ȝ mã in q̃s diuidiẽ tota. qȯ itelligẽdũ ẽ õ diuiſione q̃titatiã. cũ ḡ ꝑbare angulũ eẽ rectũ p h̄ ꝙ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ ſit ꝑbare p ptẽ q̃titatiuã. cũ talis ps ſe teneat ex pte mãe diceẽ eẽ hȩ ꝑbatȯ p cãʒ mãlẽ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̃s. q2 vr̃ ꝙ nȯ cõpetat mathematico demſ̃are p cãm mãlẽ cũ ipſe abſtrahat a mã. cũ ḡ hec demſ̃atio ſit mathematica nȯ vr̃ eẽ p cãʒ mãlẽ. ¶ Dõʒ ꝙ lʒ mathematic⁹ abſtrahat a mã ſenſibili. nȯ tñ abſtrahit a mã itelligibili. ſiue a mã imaginabili. vñ nȯ abſtrahit a ꝯtinuo. cum ḡ ꝯtinuũ ſit diuiſibile i ptes q̃titatiuas. ꝛ partes q̃titatiue ſint partes mãles arguiẽ hoc mȯ p cãm mãlem. q2 ſit argutio p ptes q̃titatiuãs nȯ repugnat mathematico cuius ẽ ꝯſiderare de q̃titate ꝯtinua ꝛ de eius partibus. ¶ Deinde cum dicit.

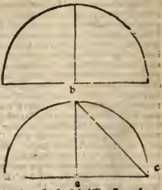
¶ Sit igiẽ recta i quo. a. media duoꝝ rectoruʒ in quo. b. que eſt in medio circulo in quo. c. a. igitur rectaʒ eſſe in. c. q̄ eſt in medio circulo: cã eſt. b. hoc enim ipſi. a. equale eſt. ꝙ vero eſt. c. ipſi. b. duorũ eniʒ rectoꝝ mediũ eſt. Exñte igitur medio duoruʒ rectoruʒ. a. ieſt. c. hoc autez erat in ſemicirculo rectã eſſe.

¶ Quod dixerat exponit in terminis. d. (Sit igiẽ recta in quo. a.) .i. maior extremitas (medietas duoꝝ rectorũ in quo. b.) .i. mẽdi⁹ termin⁹ (q̄ eſt i medio circulo) ſu. angulatio (in q̄. c.) .i. ſit minor extremitas (a. igitur) .i. rectuʒ p qȯ itelligiẽ hec paſſio (rectũ eẽ in. c.) .i. eẽ i angulatio

ne (q̄ in medio circulo eſt ē.b.) i. eā ē medietas duoꝝ rectoꝝ, ⁊ ſubdit q (B.n.) i.b. vel hoc.n.i. medietas duorum rectoꝝ (eq̄le eſt ipſi.a.) i. ipſi recto. medietas.n. duoꝝ rectoꝝ valet vnū angulū rectū. hec eſt ḡ maior.oē.b.ē.a. vel ipſi.b. eq̄le eſt.a.i. medietas duorū rectoꝝ ē eq̄le ipſi recto. ⁊ ſubdit (q vō eſt.c.ipſi) i. ipſi angulatiōi q̄ eſt i ſemicirculo ſu.i.eſt (.b.) i. ipſa medietas duoꝝ rectoꝝ ⁊ ſubdit (duoꝝ.n. rectoꝝ mediū ē) ſu. angulatio q̄ eſt i ſemicirculo. hec.n.ē mīor.oē.c.ē.b. vel oē.c. eſt eq̄le ipſi.b.i. oīs angulatio q̄ ē i ſemicirculo ē eq̄lis medietas duoꝝ rectoꝝ. ⁊ ſubdit q (hoc igit̄ exiſte medio duoꝝ rectoꝝ) i. ſi angulatio i ſemicirculo ē medietas duoꝝ rectoꝝ (.a.) i. rectū (ē ſu.c.) i.ē in hͦ angulatione. hec eſt ꝯclō. ⁊ ſubdit q (hoc aūt erat rectā eē) ſu. angulatiōez q̄ ē (i ſemicirculo) vz q ſit medietas duoꝝ. ¶ Dubitaret forte aliq̄s qūo angul⁹ q ē i ſemicirculo ſit rectus: q2 ē medietas duoꝝ rectorum. Dōm q aliq̄ ſic hoc oſtendūt. deſcribūt eni ſemicirculū.a.b.c. ⁊ a medio ſemicirculi ꝓtrahūt lineas.a.b. ⁊ a.c. ⁊ ꝓbāt q angulus i ſemicirculo fcūs ſit rect⁹. ad cui⁹ ꝓbationē ꝓtrahūt lineā.a.d. ꝑpēdicular. ꝑ q̄d facti ſūt duo triāguli ꝑtiales.a.b.d. ⁊ a.c.d. cū ḡ linea.a.d. cadat dyametraliter ſup dyametrū ſemicirculi. vz. ſup.c.b. ſeq̄t̄ q ex vtraq3 pte faciat angulū rectū. i triāgulo ḡ ꝑtiali. vz. i triāgulo.a.d.b. āgul⁹.d.ē rect⁹. ḡ reliq̄ āguli duo nō valēt niſi vnū rectū. ⁊ ſunt eq̄les: q2 linea.a.d. eq̄lis ē linee.d.b. cū q̄libet ducta ſit a centro ad circūferētiā. ſupponit̄.n.q.d. ſit centrū ſemicirculi. ſilr aūt in alio triāgulo ꝑtiali. vz. i triāgulo.a.c.d. angulus.d.ē rectus. reliq̄ ḡ duo anguli nō valent niſi vnū rectū. ⁊ q2 ſunt eq̄les ſeq̄t̄ q q̄libet valeat medietatē vnius recti. ḡ q̄ttuor anguli. vz. angulus.c. ⁊ angulus.b. ⁊ duo ꝑtiales anguli q ſunt.a.d.a. ſic ſe hñt. q q̄lib3 valet medietatē vnius recti. ſi ḡ duo ꝑtiales anguli q ſūt.a.d.a. q̄libet valet medietatē vni⁹ recti. ḡ tot⁹ angulus.a.ē equalis vni recto. ſ3 totus angulus.a. eſt angulus ſemicirculi. ḡ angulus ſemicirculi eſt rect⁹. ſ3 hec ꝓbatio dupl'r deficit. p̄° q̄dē q2 nō arguit q angulus ſemicirculi ſit rect⁹. niſi fiat recte in medio ſemicirculi. nō ḡ ꝑ3 B q̄libet angulus factus i ſemicirculo ē rect⁹: q̄d intēdit phs ⁊ vez ē. ſ3 ſolū angulus fcūs in medio ſemicirculi ē rect⁹. 2° deficit hec ꝓbatio: q2 nō arguit angulū ſemicirculi eē rectū: q2 ſit medietas duoꝝ rectoꝝ: ſ3 q2 eſt due medietates vni⁹ recti. Propter B formemus aliū ſemicirculū ꝑ3 eaſdē lr̄as. Sit ḡ ſemicirculus.a.b.c. ⁊ ſit.a.i quocūq3 pūcto ſemicirculi. ⁊ ſit dyameter ſemicirculi.c.b. ⁊ centrū.d. ꝓtractis ḡ lineis.a.c. ⁊ a.b. dicam⁹ q angulus.a.i ſemicirculo ē rect⁹ i q̄cūq3 pte ſemicirculi cadat. ꝓtrahat̄ ḡ linea.a.d. facti erūt duo trianguli ꝑtiales.a.d.b. ⁊ a.d.c. ita q duo anguli ſūt ad litterā.d. ſiue ſint eq̄les ſiue nō ſint eq̄les. tn̄ q̄licunq3 ſit illi duo anguli valent duos rectos. nā oīs linea ſup aliā cadēs facit āgulos rectos vl' eq̄les duob⁹ rectis. dicem⁹ ḡ q i triangl'o ꝑtiali.a.d.b. āgl's.d. extriſec⁹ val3 āgulū.a. ⁊ angulū.b. ⁊ q2 in triāgl'o.a.b.d. angulus.a. ⁊ āgulus.b. ſūt eq̄les: q2 latera ſunt eq̄lia: q2 ſūt linee ꝓtracte a cētro.d. ad circūferentiā. ſ3 ſi āgulus.d. extriſec⁹ val3 angulos.a. ⁊ b. ſibi oppoſitos cū anguli.a. ⁊ b. ſint eq̄les angulus ꝓdict⁹.d. eſt duplus ad angulū ꝑtialez.a. q2 q̄d valet duo eq̄lia eſt duplu3 ad alterū eq̄liū. ſilr in alio triāgulo ꝑtiali: vt i triāgl'o a.c.d. angulus extriſec⁹.d. valebit duos angl'os reliquos. vz angulū.c. ⁊ angulum ꝑtialē.a. ⁊ q2 ꝓdicti ēt anguli ſunt eq̄les. ꝯñs eſt q angulus.d. extrinſec⁹ ad triāgulū.a.c.d. ſit duplus ad angulū ꝑtialem.a. ꝓdicti ḡ duo anguli q ſūt ad punctum.d. ſunt dupli ad duos partiales angulos qui ſunt ad.a. ⁊ p ꝯñs duo anguli q ſūt ad.d. erūt dupli ad angulū totalē.a. ſ3 duo anguli q ſūt ad.b. valēt duos rectos. ḡ totalis angulus.a. q ē angulus ſemicirculi valebit vnū rectū q eſt medietas duoꝝ rectoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hinc autē idē eſt q̄d quid erat eſſe cū hoc ſignificet ratione. At vero ipſius q quid erat eē cauſa monſtrata eſt media.

¶ Oſtendit qūo ꝯtingat demōſtrare per cauſam formalē3.d. (Hunc aūt) i. angulo q ē in ſemicirculo (idē eſt q̄d q̄d erat eſſe) per cāz formalē3. i. eodem mō pōt probari q̄d quid erat eſſe. i. ꝑ cām formale3 ſiue ꝑ diffinitionem formale3 (cū3 ſignificaret B) i. eſſe rectū (rōne) i. diffōne ſiue ꝑ rōne3. i. ꝑ diffōnē. q.d. q ſi accipiam⁹ diffōnē ſignificātē. B.i. ſignificātē rectū. ⁊ ꝑ talē diffōnē ꝓbem⁹ angulū i ſemicirculo eē rectū. tūc talis ꝓbatio erit ꝑ cāz formalem ⁊ ꝑ q̄d q̄d erat eē. vñ ſūdit q (At vō ipi⁹ q̄d q̄d erat eē cā mſrata ē media) q.d. q ſi fiat demſratio ꝑ talē diffōnē ſignificātē rectū cā mſrata. i. q̄ ē manifeſta eē media ē q̄d q̄d erat eſſe ipſi⁹. i.ē cā formalis ipſi⁹ recti. ḡ cā formalis ⁊ q̄d q̄d erat eē eſt idē faciēs vel pōt eſſe idē faciēs huic. i. angulo in ſemicirculo q̄d facit ei cā mālis. poterit.n. ꝑ cām formale3 ꝓbari q ſit rect⁹ hͦ angulus ſic ꝓbatū ē ꝑ cām mālem. ¶ Dubitaret forte aliq̄s qūo cā formalis ſiue q̄d q̄d erat eē pōt facere idē huic angulo q ē i ſemicirculo q̄d facit ei cā mālis. qūo ḡ pōt eū ꝓbare eē rectum hec cā ſicut illa. Dōm ꝑ3 quoſdā q B.i. medietas duoꝝ rectoꝝ pōt accipi vt diffō ipſi⁹ recti. ⁊ ſi accipiat̄ vt diffi° tūc vt dñt erit ꝓbatio ꝑ cām formalē ⁊ ꝑ q̄d q̄d erat eē. ſ3 B ſtare nō pōt. na3 ſi hͦ medietas ē ꝓ q̄ntitatia nō ꝑtinet ad diffōnē formalē nec ad q̄d q̄d erat eē. nec d3 ſic diffiniri rectū q ſit medietas duoꝝ rectoꝝ. ſ3 diffi° recti ē q ē angulus ꝯſtruct⁹ ex linea ſup lineā dyametralr̄ ꝯcidente. Propter q̄d dicemus q angulū i ſemicirculo eē rectū pōt ꝓbari duplici via. p̄° ꝑ B q ē medietas duoꝝ rectoꝝ. ⁊ talis ꝓbatio ē per cāz mālē. 2° pōt ꝓbari ꝑ q̄d q̄d erat eē. ⁊ ꝑ diffōnē ſignificātē B.i. ſignificātē rectū vt ꝑ lineā dyametralr̄ ꝯcidētē. p̄ma aūt via patefacta eſt patefaciemus ſcdam. maneāt ḡ eedē figure. ⁊ eed ez lr̄e. quo poſito dicemus q linea.a.d. ſup dyametrum.b.c. pōt cadere recte ⁊ nō recte. q2 ſi pūct⁹ .a. ſit in medio ſemicirculi cadet hͦ linea diametralr̄. ⁊ recte. ſi aūt ſit in alio loco cadet obliq̄. ſed linea.c.a. ſup lineā.a.b. ſp cadet dyametralr̄ in quocūq3 puncto ſemicirculi cadat. q̄d ſic p3. ꝓtrahat̄ linea.a. vſq3 ad.c. imaginabimur ḡ ibi tres triangulos duos ꝑtiales. vz. triangulū.a.d.b. ⁊ triangulū.a.d.c. ⁊ vnū triāgl'3 totalē. vz. triangulū.a.b.c. in triāgulo āt ꝑtiali.a.d.b. āgul⁹ ꝑtial'.a.c.ē eq̄l' āgulo.b. q2 latera ſunt eq̄lia cū ſint educta a cētro.d. ad circūferētiā. ſilr in alio triāgulo ꝑtiali. ſ.a.d.c. angulus.c.ē eq̄lis reliquo angulo ꝑtiali.a. q2 ēt latera ſūt eq̄lia. ḡ angulus totalis.a. eſt equalis duobus angulis. ſ. angulo.c. ⁊ angulo.b. tunc imaginabimur triangulū totale. vz. triangulu3.a.c.b vbi angulus q ſit ex ꝓtractione linee.a.c. valet duos intrinſecos ſibi oppoſitos. valet ḡ angulū.c. ⁊ angulū.b. igit̄ cū

angulos totalis.ſ.a.ſit eq̄lis angulo.c.ꝛ angulo.b.ꝛ angulus extrinſecꝰ ex ꝓtractione linee.a.c.ſit eq̄lis eiſdē: ꝯñs eſt ꝙ illi duo anguli ſunt eq̄les.ſubtrabamꝰ g̊ ꝑ imaginatiōnez lineam.a.d.dicemus ꝙ linea.a.c.cadit dyametraliter ſuper linea.c.a.b.qꝛ facit ex oi pte angulos eq̄les.angulus g̊.a.totalis ꝓbaꝛ eſſe rectꝰ duplr.ꝛ qꝛ eſt medietas duoꝝ rectoꝝ ꝛ hec demſ̃atio eſt ꝑ cām māléquā accipiebat demſ̃atio pma.ꝛ ēt ꝓbaꝛ per hoc ꝙ linea.a.c.incidit dyametralr ſup linea.c.a.b.ꝛ hec demſ̃atio eſt ꝑ cām formalem.ꝛ ꝑ qđ gd erat eē.ꝛ ꝑ diffōnē recti.nā hec eſt diffō recti:ꝛ pp hoc eſt angulus rectꝰ:qꝛ cōſtituiꝛ ꝑ lineā ſup lineā dymetralr ꝯcidētē.g̊.huic.i.angulo q eſt i ſemicirculo idē eſt ꝛ idē facit qđ gd erat eſſe:ꝛ cā formalis qđ faciebat ei cā mālis:qꝛ ſicut ꝓbatū ē ꝑ cāz mālē ipm eē rectū.ita pōt ꝓbari ꝑ cām formalē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aūt pp quid medoꝝ bellū factū ē athenis:q̄ cā eſt pliari athenīēſes:qm̄ in ſardos cōmiſerunt pp hoc.n.motum eſt primum.

¶ Docet demſ̃are ꝑ cām efficiētē.Circa qđ duo facit.qꝛ p̊mo ait ꝙ ꝯtingit demſ̃are ꝑ cāz efficiētē.2ᵒ hꝰ demſ̃ationem exponit in terminis ibi.(Sit bellū in quo.a.)Dic̄ g̊ (hoc aūt).i.hec demſ̃atio ſu.eſt ꝑ cām efficientē.vz.(pp gd bellū medoꝝ factū eſt athenis).i.apud athenas ꝛ(q̄ cā eſt)ſu.(medos pliari in athenīēſes).i.ꝯtra athenīēſes (qm̄ cōmiſerunt i ſardos.pp hoc.n.motū ē p̊mū pliū).i.hoc fuit p̊mū motiuū plij.erant.n.ſardi amici medoꝝ vł erant ſub rege medoꝝ:ꝛ qꝛ athenīēſes cōmiſerunt ꝛ forefecerant in ſardos.i.ꝯ ſardos.ideo hoc fuit p̊mum motiuum mouens medos ad p̊liādū ꝯ athenienſes.ꝓbare ergo medos bellaſſe ꝯ athenīēſes:qꝛ athenienſes forefecerunt ꝯ ſardos eſt ꝓbare per cauſam efficiētez:ꝛ per id qđ impulit medos ad bellandum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit bellū i quo.a.priꝰ cōmittētes .b.athenīēſes.c.eſt igiꝛ.b.in.c.priꝰ eſt cōmittere athenīēſibꝰ.a.aūt in.b. debellāt eni priꝰ iniuſtos.ē itaqꝫ in.b.a.debellari priꝰ incipiētes.b.aūt priꝰ in athenienſibus.prius eniꝫ inceperunt medium itaqꝫ hec eſt cauſa medium mouens.

¶ Exponit hꝰ ꝺmſ̃atiōez i termīs.d.(Sit bellū i quo a).i.maior extremitas(p̊us cōmittentes.b.).i.mediꝰ terminꝰ.(athenīēſes.c.).i.minor extremitas.ꝛ ſubdit ꝙ(ē igiꝛ.b.).i.p̊us cōmittere(i.c.).i.i athenīēſibus.vñ ſubdit.ꝙ (p̊us.n.cōmittere ē).i.ꝯpetit(athenīēſibꝰ.a.aūt).i.debellare ē(i.b.).i.i p̊us cōmittētes ꝛ iniuſtos.(debellāt.n.p̊ iniuſtos).i.p̊us forefaciētes.ꝛ ad expōnē dicti.ſubdit ꝙ(ē itaqꝫ i.b.a.debellari p̊us icipiētes)expō ē eni dicti.nā ꝑ.a.itelligiꝛ debellari.ꝑ.b.p̊us icipiētes.ꝛ ſubdit ꝙ(.b.autē).i.p̊us forefacere vel p̊us in iuſtificare(in athenīēſibꝰ).i.eſt i athenīēſibꝰ vel cōpetit athenīēſibꝰ(p̊us.n.iceperūt)ſu.athenīēſes(mediū itaqꝫ)ſu.ad ſic demſ̃anduꝫ(eſt cā mouēs).i.cā efficiēs.formeꝛ g̊ ſic demſ̃atio.Oē.b.eſt.a.i.oēs p̊us forefaciētes ꝛ p̊us iniuſtificātes in aliquos ſūt debellādi ab illis.c.eſt.b.i.athenīēſes forefecerūt in medos:qꝛ forefecerunt in ſardos.ergo.c.eſt.a.i. athenienſes ſunt debellandi a medis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoꝛūcūqꝫ eſt eni cauſa pp aliqđ:vt pp gd ambulat vt ſanus fiat.ꝛ pp quid facta eſt domus vt ſaluet vaſa.illud vero pp id qđ ſaluet ſed ꝓpter quid poſt cenā opꝫ ambulare:ꝛ cuius gratia opoꝛtet nihil differt.

¶ Docet demſ̃are ꝑ cāz finalē.Circa qđ duo facit:qꝛ p̊ facit qđ dictū eſt.2ᵒ remouet quādā cauillationē circa ꝓtacta ibi.(Oꝫ aūt cōmutare.)Circa p̊ᵐ tria facit:qꝛ p̊ docꝫ demonſtrare ꝑ cāz finalē.2ᵒ illā demſ̃ationē ponit in terminis.3ᵒ illos terminos ordinat in mō ꝛ figura.2ᵒ ibi.(Sit ambulare.)3ᵒ ibi.(Videꝛ.n.b.)Dicit g̊ ꝙ(quoꝛūcūqꝫ enim cā eſt pp aliqđ).i.pp finē ſu.ꝯtingit demſ̃are h mō (vt pp gd ambulat).ſ.poſt cenam(vt ſanꝰ fiat)illud vo pp illud ꝙ ſaluet.lr̃a eſt defectiua.ſic.n.hꝫ alia trāſlatio.pp gd ambulat vt ſanus fiat(pp gd domus ē vt ſaluenꝛ vaſa)ſm hoc g̊ exponemus lr̃aꝫ noſtrā ꝙ(illud vo).i.domus ſu.eſt(pp illud quod ſaluet)vaſa ꝛ ea q̄ ſunt in ipſa. Eſt enim talis demſ̃atio ꝑ cām finalē ꝛ aſſignare tale pp gd ꝛ talē cāz eſt aſſignare cāz finalez.vñ ſubdit.ꝙ(nihil differt)ſu.q̄rere(ꝓpter gd aūt poſt cenā opꝫ deambulare.ꝛ cuius gr̄a)ſu.opꝫ hoc facere.q.d.ꝙ q̄rere tale ꝓpter quid eſt querere cauſam finalem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ambulare poſt cenā ſit in quo.c.non eminere cibos in quo.b. ſanari in quo .a.ſit igitur in eo ꝙ ambulat poſt cenā eſt facere non ſupeminere cibos iuxta os vētris: hoc eſſe ſanum.

¶ Exponit hꝰ demſ̃ationez in terminis.d.(ſit ambulare poſt cenā in quo.c.).i.minor extremitas(non eminere cibos in quo.b.).i. medius terminus(ſanari in quo.a.).i. maior extremitas:ꝛ ſubdit(ſit igiꝛ in eo ꝙ poſt cenaꝫ eſt ambulare facere nō ſupemiere cibos iuxta os vētris).i. iuxta os ſtomaci.q.d.qđ ei ꝙ eſt ambulare poſt cenā ſit.i. inſit hec ꝓpꝛetas ꝙ faciat cibos deſcēdere circa fūdū ſtōi.ꝛ ꝙ nō ſinat cibos eminere vel ſupeminere circa os ſtōi (ꝛ hoc)ſu.vz.nō eminere cibos(ſit eſſe ſanū).i.cōpetat ei hec ꝓpꝛetas ꝙ faciat eſſe ſanū.cibi.n.deſcēdentes circa fundū ſtōi faciūt hoīez magis ſanuꝫ:qꝛ melius digerunꝛ cibi in fundo ſtomaci q̄ in oꝛificio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videꝛ.n.ipſi ineſſe ambulare:qđ ē.c.b.qđ ē non eminere cibos. In hoc aūt ꝙ eſt ſanatiuū que igiꝛ cā eſt in.c.ꝙ.a. ſit.ꝓpter quid ē.ſit.b. nō eminere.hoc āt eſt ſicut illiꝰ rō.a.eni ſic demonſtrabiꝛ pp qđ.b.ieſt.c.qm̄ hoc eſt ſanari.

¶ Ordinat hꝰ terminos i mō ꝛ figura.d.ꝙ(ipſi ambulare qđ eſt.c.).i.qđ itelligiꝛ ꝑ.c.(viꝛ.n. ieſſe)hoc.ſ.(b.qđ eſt nō eminere cibos)hec eſt minor.vz.ꝙ ābulās poſt cenaꝫ nō hꝫ cibos eminentes circa os ſtōi.qꝛ motus ille facit cibos ꝺſcēdeꝛ circa fūdū.ꝛ ſubdit ꝙ(In h āt).i.i.b .vt nō hñtes cibos eminētes.a.(qđ ē ſanatiuū)ſu.cōpetit.hec ē maior.vz.ꝙ nō hr̃e cibos eminētes ē eē ſanū.ꝛ ſubdit(q̄ igiꝛ cā ē ꝙ i.c.ſit.a.pp gd ē ſit.b.).i.cā huiꝰ ꝛ pp gd ſit ipꝫ.b.(ñ emineꝛ).i.cibos(hec.n.ē ſic rō illiꝰ)nā.b.nō eminere cibos ē ſic rō ꝛ cā illiꝰ.ſ.qđ ē eē ſanū.ꝛ ſbdit ꝙ(.a.n.eē ſanū ſic mſ̃abiꝛ).i.notificabiꝛ.ſu.ꝙ iſt ambulāti poſt cenā(pp id).i.ñ emineꝛ cibos(ieſt.c.).i.ieſt ābulāti.ꝛ ſubdit(qm̄ h ſanari ē).i.eē ſic diſpoſitū ꝛ nō hr̃e cibos eminētes h ē ſanari.ꝛ hoc ē eē ſanū.ieſt g̊.a.ſanari.c.i.ambulanti.ꝑ.b.i.ꝑ nō eminere cibos.Formabiꝛ g̊ ſic ſillis.ois non hñs cibos eminētes eſt ſanus.ambulans poſt cenaꝫ non hꝫ cibos eminentes.ergo ꝛc. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Opoꝛtet autēz cōmutare rōnes.ꝛ ſic magis vnaqueqꝫ appꝛebit.Generatio eſt aūt econtrario hic ꝛ in cauſis ſcđm modum:ibi qdeꝫ mediū opoꝛtet primuꝫ fieri.hic autē.c.vltimum. vltimum autem propter quid eſt.

¶ Remouet quādā cauillationeꝫ circa ꝓtacta. ¶ Poſſet eni gs dicere nō bñ ordinatā eſſe demſ̃ationē vel rōnem ſillogiſticā.nā cuꝫ hic dēat fieri demſ̃atio ꝑ cām finalem deberet finis accipi.ipſe aūt accipit finem tanq̄ maioreꝫ

extremitatem volēs φ ſanari eēt in quo.a.i.maior extremitas.cū tñ ſanari reſpectu alioꝝ que dicta ſunt ſit finale bonū.nam pp ſanitatē hō appetit alia.vʒ.non eminere cibos ⁊ ambulare poſt cenā.ergo nō deberet eſſe ſanari in quo.a.i.maior extremitas.ſed deberet eſſe in quo.b.i.medius terminus. Ad qḋ rńdet φ opʒ hic variare rōes ⁊ terminos.qꝛ nō eodē mō ſʒ hʒ i cauſis finalibꝰ ⁊ i efficiētibꝰ. Iō ait φ (oʒ aūt cōmutare rōnes).ſ.terminoꝝ vel terminos.⁊ (ſic magis appebit vnaqueqꝫ cā) vel vt hʒ alia trāſlatio (⁊ ſic magis appebūt ſingula) ⁊ ſubdit cām q̄re.d. φ (gnātio āt eſt ecōtrario.hic enī).i.i cauſis finalibꝰ (⁊ in cauſis ſ̄ʒ motū).i.i efficiētibꝰ (ibi.n.).i.in cauſis efficientibꝰ (mediū oʒ p̄mū fieri).i.id qḋ accipit̄ ꝓ medio hʒ rōnē p̄mi ⁊ p̄oris (hic aūt).i.in cauſis finalibꝰ ipſuʒ (.c.vltimū) ſed in intētione ſu.ē p̄us in eē (vltimū aūt) ſu.ieſſe ē ipſuʒ (pp qd.).i.ipſe finis. ¶ Notādū aūt φ p̄ appbēdit̄ finis:⁊ g vltio habet̄ vel vltimo hʒ ⁊ poſtea appbēdūtur ea q̄ ſūt ad finem q̄ p̄mo ſunt.⁊ eſt ibi ordo ēt iter ea q̄ ſūt ad finē:qꝛ ſ̄m φ aliqd ē p̄us in itētiōe ſic eſt poſteriꝰ i eſſe:vt p̄us appbēdit hō φ vult ſanari.poſtea cogitat quō poſſit ſanitatē cōſeq ⁊ videbit φ ſi cibi nō eminerēt circa os ſtomachi:φ fieret ſanus:vltio cogitat quō poſſit facere φ cibi nō emineāt:vt videt φ ſi ambulabit poſt cenā φ motus faciet deſcēdere cibos.g̊ p̄mo appbēdit velle ſanari.2° nō eminere cibos.vltimo apprehēdit ambulationeʒ.c.g̊ vltimū.i.ambulare qḋ ē vltimo appbēſuʒ ē ſu.p̄mū ieſſe ⁊ pp qd.i.finis eſt vltimū.i.eſt qd vltimū ieſſe.nā p̄mo ambulat hō.poſtea ex h̄ ꝯſequit̄ φ nō emineāt cibi.vltimo aūt ꝯſequit̄ φ fiat ſanꝰ.ſi g̊ varient̄ rōnes terminoruʒ.ſiue cōmutent̄ termini magis appebūt ſingula:⁊ magis apparebit i talibꝰ q̄ ſit cā ⁊ qd ſit cauſatū.nā ſi nō eminere cibos accipit̄ tanq̄ʒ mediū:⁊ tanq̄ʒ id qḋ efficit ſanitatē:apparebit φ cā eſt finalis de nō eminere cibos:⁊ nō eminere cibos eſt cā efficiēs ſanitatis. ¶ Notādū ēt φ in via gnātiōis ⁊ factionis oīno ē ecōtrario i efficiētibꝰ ⁊ in finalibꝰ:qꝛ q̄to pluriū eſt cā efficiēs opʒ cāʒ illā p̄us eē:⁊ p̄us gnārī:⁊ p̄us fieri.i finalibꝰ āt ecōtrario.q̄to pluriū ē finis tāto poſteriꝰ hēbit̄:⁊ poſteriꝰ erit:⁊ poſteriꝰ gnābit̄.qꝛ g̊ eſt ſic diuerſitas iter cās finales ⁊ efficiētes oʒ cōmutare terminos vt iſta diuerſitas magis appareat.⁊ vt hec oīa magis pateſiāt. ¶ Dubitaret forte aliqs.vtrū ex cā finali poſſumus demr̄are accipiēdo cām finaleʒ ꝓ medio. ¶ Dōm φ cū cā finalis ſit cā anteq̄ʒ ſit in rei veritate vel anteq̄ʒ ſit ſ̄m ſeipſaʒ:qꝛ ſufficit ad hoc φ ſit cā φ ſit in apprehenſione tñ.nā ex eo φ agēs appbendit finē ex h̄ mouet ⁊ agit.finis g̊ nō mouet ſ̄m rei v̄itatē:qꝛ nec ſ̄ʒ rei veritatē oʒ ipſuʒ eſſe qñ mouet agētē:ſʒ mouet metaphoricē:vt dr̄ in de gnātiōe.ex fine g̊ nō poterimꝰ arguere ſimpliciter cū nō oporteat ipſuʒ eſſe ſimplr̄ qñ dr̄ mouere vt finis.ſed poterimꝰ arguere ex ſuppōne.vʒ.ſi debeat eē finis opʒ hoc ⁊ hoc eſſe:vt ſi debeat hō ſaluari a pluuia ⁊ a caumatibꝰ oʒ domū eſſe per quā ſaluet̄:⁊ oʒ domū illā ſic ⁊ ſic eſſe diſpoſitā vt hoīes ſaluare poſſit.ex cauſa g̊ q̄ non eſt nō poſſumꝰ arguere niſi ſupponēdo eā eſſe.finis g̊ iponit neceſſitatē his q̄ ſunt ad fineʒ:⁊ poſſumꝰ ex fine de neceſſitate arguere ex ſuppoſitione:tñ ſupponēdo finē eſſe:vel debere eſſe.ſʒ efficiens p̄exiſtit ſuo effectui.vñ ſi ſit tale efficiens φ de neceſſitate iferat effectū eē:poterimꝰ ex efficiente arguere neceſſitatē effectꝰ:nec oportebit hꝫ demonſtrationē eſſe ex ſuppoſitiōe:qꝛ nō oʒ ſupponere eſſe qḋ eſt.vt magis g̊ appareāt ſingula:⁊ vt magis appareat vnaqueqꝫ demonſtratio quō ſit nečaria:⁊ quō vnaqueqꝫ cauſa inferat ex neceſſitate opʒ terminos cōmutare ⁊ accipere efficienteʒ tanq̄ʒ mediū per quod mediū cōcludit̄ ⁊ finem tanq̄ʒ aliquid de alio concluſum.

Contingit aūt vnuʒ ⁊ idē ⁊ quid eſt ⁊ ꝓpter qd eſt ex neceſſitate:vt ꝑ lucerne pellē lumē. Et nāqꝫ ex neceſſitate diſgredit̄ qḋ in parua partibiliꝰ per maiores poros ſiquidē ignis ſit tranſgrediendo ⁊ ꝓpter aliqd vt non offendamur.itaqꝫ ⁊ ſi eſſe contingit ⁊ fieri contingit.

¶ Poſtq̄ʒ phs oſtēdit quō cōtingit demōſtrare ꝑ qḋlibet genus cauſe:qꝛ ſ̄m aliū ⁊ aliū modū cauſandi.vel qꝛ ſ̄m aliud ⁊ aliud genus cauſatoꝝ opʒ alr̄ ⁊ alr̄ demōſtrare.iō vt cōplete det artē demonſtrandi. In parte iſta determinat de varijs modis cauſandi:vel ḋ varijs generibus cauſatorum varietas modoruʒ cauſandi:vel varietas cauſatoꝝ ex hoc accipit̄:qꝛ cauſata nō eodeʒ mō referunt̄ i ſuas cauſas.poſſumus aūt q̄tū ad preſens ſpectat dare triplicē differentiā:ꝓut cauſata diuerſimode referunt̄ in ſuas cauſas.eſt aūt vna drīa ſ̄m pluralitateʒ ⁊ paucitatē:qꝛ aliqua ſunt apta nata demonſtrari per cauſas multas.aliqua nō. Scḋa differentia eſt penes ſimultatē ⁊ nō ſimultatē.vel penes cōtinuationē:vel diſcontinuationē.nā aliqua ſunt ſimul:⁊ cōtinuant̄ cū ſuis cauſis.aliqua nō ſunt ſimul cum ſuis cauſis:ſed diſcontinuant̄ ab ipſis. Tertia differentia eſt penes eſſe ſemꝑ ⁊ frequenter.nam alique cauſe ſemꝑ inferūt effectus ſuos:ita φ impoſſibile eſt eē cauſaʒ ⁊ nō eſſe effectuʒ.alique aūt nō ſemꝑ.ſed frequenter. Tria ergo facit.primo agit de diuerſitate cauſatoruʒ vel de diuerſitate modorum cauſandi prout aliqua cauſata differunt ab alijs:quia ſunt apta nata referri in plures cauſas.2° agit de hꝰ diuerſitate prout aliqua cauſata drn̄t ab alijs:qꝛ ſunt ſimul cū ſuis cauſis.illa vō nō ſimul 3° agit de hꝰ diuerſitate ꝓut aliqua cāta ſemꝑ inferuntur a ſuis cauſis.aliqua autēʒ nō ſemꝑ.ſed frequenter.ſecunda ibi (Eadē cā eſt) tertia ibi (Sunt aūt quedā q̄ ſūt vl̄r ſemꝑ) Circa p̄muʒ duo facit.qꝛ p̄mo oñdit quō idem hʒ demr̄ari ꝑ plēs cās.2° oñdit quō cōtingit demr̄are non ꝑ plēs cās.ibi (Sʒ in his q̄ ſunt) Circa p̄mū duo facit.qꝛ p̄ facit qḋ dcm̄ eſt.2° oñdit quō hoc veritateʒ hʒ in his que ſunt a nā.ſcḋa ibi (Plurima aūt) Circa p̄ᵐ duo facit.ſ̄m φ duo exēpla adducit ad ꝓpoſituʒ.ibi (Sicut ſi tonat.) Dicit ergo φ (cōtingit aūt vnū ⁊ idē) hr̄e.ſ.plēs cās (⁊ qd eſt ⁊ ꝓpter qd ⁊ ex nečitate) videt̄ ergo φ tranſlatio nr̄a enumeret tres cās.⁊ videt̄ textus ſonare φ vnuʒ ⁊ idem hēat plēs cās per quas pōt demr̄are qꝛ hʒ ⁊ qd eſt.i.cām formalē.⁊ ꝓpter qd eſt.i.finalem.⁊ ex nečitate.ſ.mālem.alia tñ tranſlatio videt̄ ſonare de duabus tñ cauſis.vñ ibi dr̄ φ cōtingit idē ⁊ grā alicuiꝰ eſſe ⁊ ex nečitate.q̄ſi diceret φ vnum ⁊ idē hʒ duas cās ꝑ q̄s pōt demr̄are qꝛ hʒ grā alicuius.i.finalem.⁊ ex nečitate.i.mālez.⁊ ſubdit.ponēs exemplū.d. (vt lumē ꝑ pellē lāterne.⁊ nāqꝫ ex nečitate diſgredit̄) ſup.lumen (qḋ eſt ꝑtibilius i parua ꝑ maiores poros) loquit̄.n.ſ̄m opiniones quorundā dicētiuʒ φ lumen eſt qdā defluxus paruoꝝ corpoꝝ a corpore luminoſo.iſti aūt ſic opinantes reddebant hāc cāʒ quare lumē tranſit ꝑ pelleʒ dicētes φ lumē eſt partibilius i minores partes ⁊ pellis habet ampliores poros vel ampliora foramina q̄ʒ ſint ꝑtes ille corpore defluentes a corpore luminoſo.⁊ magnum foramē non pōt reſiſtere paruo corpori qn̄ egrediat̄ per ipſum.ideo dicebāt:φ lumen qḋ eſt partibilius in parua de nečitate diſgredit̄ vel egredit̄ per poros pellis q ſunt maiores de qua pelle tecta ſiue circundata eſt lanterna ſiue lucerna.⁊ ſubdit (ſi ignis qdē ſit in diſgrediendo).i.ſi iſto mō ſit ignis.ſ.lumen vt hʒ alia trāſlatio in diſgrediendo vel in egrediēdo.vt φ ſit lumē egreſ-

ſus quorūdā paruoꝝ corpoꝝ a corpore luminoſo. ⁊ ſubdit (⁊ ꝓꝑ aliqd).q.d.ꝙ ipſius illuminationis nō ſolū poſſumus aſſignare cām mālem vt qḋ iō fiat illuminatio ꝑ pellē lucerne. qꝛ ſunt minora corpa in q̄ diuidit̄ lumen q̄ꝫ pori pellis. ſꝫ ēt ꝯtingit cām huius aſſignare ꝓꝑ aliqd: vt iō ponat̄ lumē in lucerna (vt nō offendam⁹) ſu. ad lapidē pedē nr̄m. iō.n. ponit̄ lumen in lucerna. vt vidētes diſpoſitionē domi⁹ nō īpingamus caput vel pedē vl̄ aliqḋ aliud mēbrū ad aliqd vn̄ poſſimus offendi. ⁊ ſubdit (ita qꝫ ſi eē ꝯtingit. ⁊ fieri ꝯtigit).q.d.ꝙ in talib⁹ ſic̄ poſſum⁹ arguere q̄ꝫtū ad eē ſi ꝯtigit hoc eē. vt ſi ꝯtingit eē cāꝫ ꝯtingit eſſe effectū. ita poſſum⁹ ēt arguere q̄ꝫtuꝫ ad fieri. vt ſi ꝯtigit fieri cāꝫ. ꝯtigit fieri effectū. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi volum⁹ dicere ꝙ illuminatiōis ꝑ pellē lucerne ſint tres cāe. vꝫ. mālis: formalis: ⁊ finalis. tūc exponem⁹ ſic lr̄am ꝙ lumen ꝑ pellē lucerne de necitate egredit̄ ꝑ maiores poros qꝛ lumē eſt ꝑtibili⁹ in minora q̄ꝫtū ad cāꝫ mālē. nā mā eſt illa cui īponit̄ necitas. ⁊ q⁹ ſubdit. ſiqdē ignis .i. lumē ſit in diſgrediendo vl̄ in egrediēdo. aſſignat cām illuminationis ex ꝑte forme ſiue ex ꝑte ipſi⁹ qḋ qd ē. ꝯtinuabit̄ ḡ ſic lr̄a ꝙ illuminatiōis nō ſolū aſſignāda ē cā ex necitate .i. mālis ſi ſit lumē i egrediēdo vel i diſgrediendo .i. in ſe diffundēdo ⁊ multiplicādo ſe ꝑ totū. ſi h̄ eſt aſſignabit̄ ſu. cā ex ꝑte forme. ⁊ ſi eſt illuminatio ꝓꝑ aliqd. vt .ſ. nō offendamus aſſignabit̄ ſu. hui⁹ eiuſdē ex ꝑte finis. ſi vō nō tāgunt̄ in lr̄a niſi due cāe. vt vr̄ ſonare alia trāſlatio. tūc h̄ qḋ dr̄ ſi ignis .i. ſi lumē ſit in diſgrediendo nō erit aſſignatio noue cāe: ſꝫ erit expō ꝑus dicti vt in expōne text⁹ dicebat̄. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ aſſignare cām illuminationis domus ꝑ diuiſionē luminis trāſeuntis ꝑ poros pellis ſit aſſignare cām mālē. ¶ Dōm ꝙ diuiſio ꝯpetit rei per mām. vn̄ ⁊ ꝑtes q̄ꝫtitatiue in q̄s ſit diſio ad māꝫ ꝑtinet. ⁊ ꝑtes māles dūr: vt pꝫ ex. 7. meta. ſi ḡ vā eēt pō dicētiū ꝙ lumē eēt defluxus quorūdā vapoꝝ vel quorūdā paruoꝝ corpoꝝ a corpore lumioſo. ⁊ ꝙ illa corpora eſſent ita parua ꝙ eēnt multo minora q̄ꝫ ſint pori pellis. tūc illuminatio dom⁹ ꝑ pellē ꝯtingeret ex q̄dā necitate māe. vt qꝛ lumen hꝫ eē in tali mā. ⁊ in tali corpe. qḋ eſt diſibile in ꝑtes tam ꝑuas. iō nō pōt retineri a pelle lucerne: ſꝫ neče eſt lumen egredi ꝑ hō pellē cū ꝑtes luminis ſint multo minores q̄ꝫ pori pellis. ſi ḡ vā eēt hec pō eēt hec demr̄atio ꝑ cāꝫ mālē. eſt tn̄ hec pō falſa. qꝛ vt ꝓbat̄ in. 2. de aīa lumē nec eſt corpus nec defluxus corpis. ita ꝙ ꝑtes aliq̄ corpee defluāt a corpore luminoſo ꝑ q̄s fiat illuminatio. nā cūꝫ lumen ſe diffundat vl̄r ꝑ totū dyaphanū ſi lumē eēt hō corpus: vl̄ oporteret totū aerē illuminatū cedere: qḋ nll̄s ſane mētis diceret: vel oporteret duo corpora eē in eodē loco. qḋ ē incōueniēs. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ arguere illuminationē dom⁹ ꝑ pellē lucerne ꝑ diſgreſſionē ſiue ꝑ diffuſionē luminis ſit arguere ꝑ cām formalem. ¶ Dōm ꝙ vt pateat v̄itas q̄ſiti. vidēdū ē quō mltiplicat ſe ignis ꝑ pellē. ꝓꝑ qḋ ſciēdū ꝙ ignis ſiue lumē igneum ſe multiplicat ꝑ pellē dupl̄r. ꝑ̄ ꝓꝑ poros pellis. nā vbi ſiunt pili in pelle. ⁊ euulſis pilis remanēt ibi pori. ⁊ foramina ꝑ que ſe multiplicat lumē: nō ꝙ lumē ſit corp⁹. ⁊ ꝙ īdigeat talibus foraminib⁹ ꝑ q̄ exeat. ſꝫ qꝛ ꝑ poros illos ingredit̄ aer ꝑ quē aerē lumē facil̄r ſe multiplicat. Ruſus lumen ſe multiplicat ꝑ pellē ēt vbi nō ſunt pori. nā pellis aliqd ꝑticipat de dyaphanitate. hoc eſt aūt de rōne luminis ꝙ ſe multiplicet ꝑ dyaphanū. vn̄ multiplicat ſe ꝑ vitrū ⁊ criſtallū dato q⁹ nll̄i porꝫ ib⁹ ſint. vetꝫ tn̄ nō ita facil̄r ſe multiplicat lumē ꝑ ꝑtes pellis nō poroſas ſic̄ ꝑ ꝑtes poroſas. qꝛ ⁊ ſi pellis aliqd ꝑticipat de dyaphanitate. nō tn̄ eſt ita dyaphana ſic̄ aer. iō ꝑ ꝑtes poroſas ꝑ q̄s ingredit̄ aer eſt facilior mltiplicatio luminis lumē ḡ egredit̄ vl̄ diſgreditur. ⁊ ſe diffundit ꝑ totā pellē. aſſignare aūt hui⁹ cām illuminatiōis ꝑ pellē ē aſſignare cām formalē. qꝛ ſicut res diuidit̄ ꝑ mām ita ſe multiplicat ⁊ gn̄at ſil̄itudinē ſuaꝫ in alio ꝑ formā ex necitate ḡ māe egredit̄ lumē ꝑ poros. ſi lumē ſit defluxꝰ ꝑuoꝝ corpoꝝ. ⁊ ſi ignis .i. ſi lumē igneuꝫ ſit in diſgrediēdo .i. in ſe mltiplicādo ꝑ totū ſu. ſic aſſignare cām illuminatiōis ē aſſignare cā ex ꝑte forme. ¶ Ulteri⁹ ꝓꝑ ea q̄ dcā ſūt ſupi⁹ cū dem̄ ſit hic idē poſſe demonſtrari ꝑ plēs cās q̄ram⁹ h̄ de diffōnib⁹ datis ꝑ varias cās. vtꝝ vna diffō poſſit ꝯcludi ꝑ aliā de diffō. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. naꝫ ſic̄ ꝯcludit̄ accēſus ſanguinis circa cor de irato ꝓꝑ appetitū doloris in ꝯ̄rio. qꝛ hec diffō ē ꝓꝑ qd illi⁹. ita poterimus ꝯcludere de ſerra ꝙ ſit ferrea ⁊ dētata ex eo ꝙ ē inſtr̄ꝫ ad ſecādū dura. nā h̄ ē ꝓꝑ illud illi⁹. iō .n. eligit̄ mā ferrea ⁊ illa ſit dētata vt poſſit ſecare dura. ḡ hec diffō. vꝫ. inſtr̄m ferreū ⁊ dētatū ꝯcludet̄ de ſerra ꝑ diffōnē hāc. qꝛ ē inſtrꝫ ad ſecādū dura. ¶ In ꝯ̄riū ē qꝛ ſi hoc poſſit fieri tūc diffō ſubi eēt mediū in demr̄atione vt diffō ſerre eſt mediū ad ꝓbandū aliā diffōnē de ſerra. ¶ Dōm ꝙ poterit ꝑ diffōnem datā ꝑ finē ꝯcludi diffō data ꝑ mām. nec tn̄ ꝓpter hoc ſequet̄ ꝙ diffō ſubi ſit mediū in demr̄atione potiſſima. nā hō ſubm cuius potētia ē diffō: vel eſt ſuba vel nō. ꝙ ſi eſt ſuba cū ſuba nō habeat diffōnē ꝑ additamēta nō diffinit̄ ſuba niſi ꝑ ꝓpria ꝑ̄ncipia exꝑ̄mētia ꝓpaꝫ eēntiā. ⁊ qꝛ vnius rei vnica eſt eēntia nō erit vni⁹ ſube niſi vnica vā diffō. ꝓꝑ qḋ in talibus nō hꝫ locū qḋ q̄rit̄. In artificialibus aūt vt in ſerra qꝛ forme artificialium ſunt accn̄tia. vt vult cōmē. ꝑ̄ phyꝫ coꝝ. ⁊ in per ſe paſſionibus. vt in ira. qꝛ paſſiōes ſūt accn̄tia: vident̄ hr̄e locū hō qōes. ¶ Propter qḋ ſciendū ꝙ oēs tales diffōnes ſi reducim⁹ eas ad ſubam ad quā debēt reduci: qꝛ oēs per ſe paſſiones ⁊ oīa per ſe accn̄tia debēt reduci ad ſubam a q̄ fluunt; apparebit ꝙ diffō diffinitū ꝯcludēs nō eſt aliud q̄ꝫ paſſio paſſionē ꝓbās: vt apparet in exēplis ꝑallegatis. ira .n. hoc mō ſit q⁹ hō appetit dolorē in ſuo aduerſario. ⁊ vult ſuum aduerſariū ꝯtriſtari. ¶ Ex iſto aūt vehemēti appetitu icipit euaporare fel. felle aūt euaporāte accendit̄ ſanguis circa cor quo accenſo hō iraſcit̄ ꝓpter ꝙ ira vr̄ eſſe paſſio fellis. qꝛ nō ex quolibꝫ accenſu ſanguinis gn̄at̄: ſꝫ ex accēſu ſanguinis ex euaporatione fellica. ḡ iſte paſſiones ſe hn̄t per ordinē q⁹ nimis intēſe appetat dolorē ꝯ̄rij. ꝙ euaporet fel. ꝙ accēdat̄ ſanguis. ꝙ generet̄ ira. cū ḡ diffōnes ire nō dicāt niſi iſtas paſſiones arguere diffōnē ꝑ diffōnē eſt arguere paſſionē per paſſioneꝫ. ꝙ ſi dicat̄ ꝙ iſta ꝓbātur de ipſa ira. vt ꝓbat̄ ꝙ ira ſit accenſus ſanguis ex vaporatione fell̄. qꝛ eſt appetit⁹ doloris. dicem⁹ ꝙ ira nō eſt iſta formal̄r. ſꝫ cauſal̄r: cātur .n. ira ex iſtis. ꝓbare ḡ ꝙ ira ſit h̄ qꝛ ē h̄. vt ꝙ ira eſt accēſus ſanguis. qꝛ ē appetit⁹ doloris ē ꝓbare ꝙ ira cātur ex hac paſſiōe vt ex accēſu ſanguis. qꝛ accēſus ſanguis cātur ex alia paſſione. vt ex appetitu doloris. tota ḡ hec demr̄atio fundat̄ i ordine ipſarū paſſionū qḋ vſqꝫ nūc clamauim⁹ veꝝ eſſe. vꝫ. ꝙ ex ordie paſſionū ſumēda eſt oīs demr̄atio potiſſima. diffō ḡ ipli cās paſſionē dicentē ꝓꝑ qd alteri⁹ paſſionis erit potiſſimū mediū ad demr̄andū illā alterā paſſionē: ⁊ qḋ diximus de paſſionib⁹: vt de ira v̄itatē hꝫ de artificialib⁹ organis vt de ſerra. nā qꝛ ferro ꝯpetit hec paſſio ꝙ ſit duꝝ. ⁊ ꝙ poſſit dētari ex hac paſſiōe ſeqt̄ alia. vꝫ. ꝙ poſſit dura ſecare, ⁊ qꝛ diffō ſerre fundat̄ ſuꝑ hīs paſſionibus. ꝓbare ſic diffinitionē per diffōneꝫ eſt ꝓbare la paſſione per la paſſione. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ in talibus eſt ordo paſſionū ꝯ̄rij que eſt ſꝫ eſſe nāe ⁊ ſꝫ intētionē artis. nā ſm eſſe nāe ꝑus intelligit̄ ꝙ ferrū debeat eſſe duꝝ. ⁊ q⁹ poſſit dētari. ⁊ poſtea ex hoc itelligit̄ ꝙ poſſit dura ſeccare. ſꝫ ſꝫ intētioneꝫ artis eſt ecōtrario. nā ars ꝑus intendit ſecationeꝫ duroꝝ.

ꝛ ex hoc eligit mām durā ꝛ poſſem dētari. ſi ergo ex ſecatione durop̄ arguat duricies māe erit demr̄atio a poſteriori ſ; intentionē artis. ſi aūt ecōuerſo erit demonſtratio a priori ſm̄ eſſe nature. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Sicut ſi tonat extincto igne. nec̄e ē ziſire ꝛ ſonare. ꝛ ſic ē quēadmodū pytagorici dicūt: minap̄ cā his q̄ ſunt ī tartaro: quaten⁹ timeāt.

⁋ Ponit aliud exēplū in quo ꝯtingit arguere p̄ plres cās. d. (ſicut ſi tonat extincto igne: neceſſe ē çiçire ꝛ ſonare). i. ꝛ facere ſonū ad modū ignis extincti. eſt. n. hoc nomē çiçire fictitiū. ſic̄. n. cāpana: q2 fac̄ tyntyn: vocata ē tyntynabulū ſic ꝛ ferrū ignitū qn̄ mittit̄ in aq̄. q2 facit çiçi ſonus ille eſt vocatus çiçire. ſi ḡ tonitruū ē ſonus fact⁹ ad modū ignis extincti in aq̄. ꝛ ſi hoc mō ſit tonitruū ex extinctiōe ignis arguere tonitruū eē tale qd: ē arguere ex neceſſitate māe. ꝛ ſubdit (ꝛ ſi eſt) ſu. tonitruū (quēadmodū pythagorici dixerūt minap̄ cā his q ſunt ī tartaro). i. in inferno ſu. poterimus arguere tonitruū eē ex cā finali. ſi ergo arguamus tonitruum ex extinctione ignis erit demr̄atio ex nec̄itate māe ſi (vt timeāt) illi q ſunt in tartaro erit ex cā finali. ⁋ Notandū aūt q̄ nō curat p̄hs de exēplo. nā falſum eſt q̄ tonitruū fiat hoc mō ex extinctione ignis. ꝛ falſum eſt q̄ tonitruū ordinet̄ ad hunc finē ad inferēdū minas. ꝛ vt timeāt illi q ſunt in inferno. vt Pythagoras ſōniabat. aū. n. tpa p̄hi v̄itatē quam tenet fides catholica de deſcenſu malap̄ aiap̄ ad tartap̄ ſiue ad infernū poete q̄ſi p̄ q̄dam ſomnia enarrabāt. Pythagoras ḡ volens aſſignare cām finalē tonitrui dixit deos ordinaſſe tonitrua: vt timerent exiſtentes in tartaro. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Plurima aūt ꝛ huiuſmodi ſunt ꝛ maxime in his q̄ nature ꝯſiſtunt: ꝛ ſtantibus hoc q̄ p̄p̄ hoc natura fecit. illa vero ex neceſſitate. Neceſſitas aūt duplex eſt. hec. n. ſ; nām ꝛ motū: ſicut lapis ex neceſſitate ꝛ ſurſum ꝛ deorſum fertur: ſ; nō p̄pter eādē neceſſitatem.

⁋ Oñdit qūo talia veritatē hn̄t ī his q̄ ſunt a nā. Dic̄ ḡ q̄ (plurima aūt ſūt hui⁹ in qb⁹). ſ. poſſum⁹ arguere ex fine ꝛ ex neceſſitate. ꝛ ſubdit q̄ (ꝛ hoc maxie) poſſumus (in his q̄ ſubſiſtūt nā. ꝛ in ꝯſtātib⁹). i. in his q̄ ꝯſtāt. vl ī his q̄ ſunt ꝯſtructa ſ; nāꝫ. ꝛ ſubdit q̄ (hec qdē). ſ. q̄ſdā res (nā fecit p̄pter hoc). i. p̄p̄ finē (illa vō ex nec̄itate) ꝛ ſubdit q̄ eſt duplex nec̄itas. nālis. ꝛ violenta. vn̄ ait q̄ (nec̄itas āt eſt duplex. hec qdē ſ; nāꝫ ꝛ motū) ſ; motū vel ſm̄ ipulſionē. ꝛ ponit exēplū. d. (ſic̄ lapis ex nec̄itate ꝛ ſurſuꝫ ꝛ deorſuꝫ fert̄. ſ; nō p̄p̄ eādē nec̄itatē) nā nec̄itate nāli fertur. deorſuꝫ. nec̄itate āt ſ; motū ipulſiōis fert̄ ſurſuꝫ. ⁋ Notādū āt q̄ nālia ꝛ ſubſtāt ꝛ ꝯſtāt: ſ; ſubſtāt rōne māe. Nā mā totius nāe ē fundamētū. ꝯſtāt āt ꝛ exiſtūt nālia rōne forme in talibus aūt nālib⁹ īueniūt̄ aliq̄ fcā p̄p̄ finē aliq̄ fcā p̄p̄ nec̄itatē tā nālē q̄ʒ violētā. nam ipſe res nāles ſibi ipſis violētiā inferūt. vt vent⁹ ꝯ nām aq̄ facit ī aq̄ p̄cellas p̄ q̄s aq̄ ſurſuꝫ eleuat̄. ⁋ Notādū ēt q̄ deſcēſuꝫ lapidis deorſuꝫ poſſum⁹ reducere ad nec̄itatē nāe māe. vt ad elemētū p̄dominās in lapide ꝛ ad neceſſitatē nature forme q̄ nō vocat̄ neceſſitas ſimplr̄. q2 ſemp̄ eſt p̄p̄ aliqueꝫ finē. vt ſi reducimus ad neceſſitatē nature forme motuꝫ lapidis deorſuꝫ. hoc erit p̄p̄ aliquē finē. vt q2 grauia melius ſaluant̄ in loco deorſuꝫ. illa aūt dr̄ ex nec̄itate eſſe q̄ nō ſunt p̄p̄ finē ſed iō ſunt q2 ſunt ex neceſſitate māe: nō p̄pter finē ꝯtingunt. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Sed in his q̄ ſunt ab itelligētia alia nequaq̄ʒ ſunt ab eo q̄ō p̄ ſe fruſtra eſt: vt dom⁹ aut effigies neq; ex neceſſitate ſunt: ſed propter hoc.

⁋ Oñdit q̄ nō poſſum⁹ arguere ex nec̄itate ī his q̄ ſūt ſub arte. ita q̄ in his q̄ ſūt ſub arte arguem⁹ ex vna cā. vt ex fine. Circa q̄ō tria facit. q2 p̄ oñdit q̄ ī aliq̄b⁹ artificialib⁹ nō ſolū nō poſſumus arguere ex neceſſitate: ſ; ēt nō poſſumus arguere ex fortuna. 2° declarat qūo in artificialib⁹ poſſum⁹ arguere ex fortuna. 3° q2 mētionē fecerat de nā arte ꝛ fortuna. oñdit qūo fortuna dr̄ a nā ꝛ ab arte. 2ª ibi (Alia vero) 3ª ibi (Quare finis) Dicit ḡ q̄ (ſ; in his que ſunt ab itelligētia). i. ab arte (alia) qdē ſūt ſu. p̄p̄ finē: ſed (neq̄q̄ʒ) ſu. (ſūt ab eo q̄ō eſt p̄ ſe fruſtra). i. a caſu (vt domus aut effigies). i. ſtatuta (neq; ex nec̄itate) ſu. ſunt talia artificiata (ſ; p̄p̄ hoc). i. p̄p̄ finē. talia ḡ demr̄ant̄ per vnā cāꝫ vt p̄ finalē. ⁋ Dubitaret forte aliq̄s. vtp̄ artificialia ſint ex neceſſitate. ꝛ vr̄ q̄ ſic. q2 cum duplex ſit nec̄itas efficiētis ꝛ māe vr̄ q̄ vtraq; nec̄itas ſit ī his q̄ ſūt ab arte. efficiētis qdē nec̄itas ibi eſt. q2 ſicut nālia ſibi violētiā inferunt ita ꝛ p̄ artē pōt violētia īferri. vt ex nec̄itate violētie lapis ipulſus vadit ſurſuꝫ: cū hoc poſſit fieri p̄ artē: poterim⁹ in artificialib⁹ arguere ex nec̄itate violentie. ſ; dices q̄ hec nec̄itas ab arte nō erit ſimplr̄ nec̄itas. q2 erit p̄pter aliquē finē: ſ; p̄babim⁹ q̄ ēt nec̄itas ſine ordiē ad finē ſit in artificialib⁹. nā faciens ſagittā ex ligno nodoſo. vꝫ. q̄ p̄p̄ nodos aliq̄ obliq̄tas erit in ſagitta. ꝛ illa nō erit p̄p̄ finē: ſ; ex nec̄itate māe. ſi. n. debeat fieri ſagitta ex ligno nodoſo p̄pter nec̄itatē māe neceſſe erit eaꝫ eſſe obliquā. ⁋ Dōm q̄ cum potētie rōnales ſint ad oppoſita eo q̄ tales potētie p̄ñt agere ꝛ nō agere. vt p̄ʒ ex. 9. meta. neceſſitas efficientis in artificialibus eſſe nō pōt niſi ex ſuppoſitione. vt ſi hoc fiat hoc erit. vt ſi impellat̄ lapis ſurſū per artē neceſſe erit ipm̄ aſcēdere: ſ; ei⁹ ipulſus nō erit neceſſari⁹. q2 in p̄tāte artificis eſt ipellere vel nō ipellere. in nālib⁹ aūt q̄ nō hn̄t dñium ſui act⁹ poterit talis nec̄itas reperiri. Rurſus nec in h̄ artificialib⁹ ē nec̄itas māe. nam neceſſitas materie p̄ſupponit nec̄itatē ex p̄te efficiētis. q̄ ſi in p̄tāte efficiētis eēt eligere ſibi materiā: vel ſi in poteſtate eius eēt agere vel nō agere ex mā electa iſtō nō eēt ſimplr̄ loquendo ex neceſſitate materie: ſed totū depēderet ex libera volūtate efficientis. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Alia vero ſunt a fortuna vt ſanitas ꝛ ſalus. Maxime aūt in q̄buſcūq; ꝯtingit: ꝛ ſic ꝛ alr̄ cum nō a fortuna generatio ſit.

⁋ Oñdit qūo circa artificialia accidit fortuna ꝛ caſus. d. q̄ (alia vō ſunt a fortuna vt ſanitas). ſ. infirmi q̄ pōt eſſe ab arte ꝛ a fortuna. vtputa ſi aliq̄s nō inſtructus p̄ artem. nec credēs ex h̄ ſanari comedit cibū p̄ quē ſanat̄ (ꝛ ſal⁹) ſu. alicui⁹. pōt eſſe a fortuna ꝛ ab arte. vtputa. ſi aliq̄s exiſtens in domo ruinoſa ſi videat p̄ artē domū illā debere cadere: ꝛ inde exeat: p̄ artē ſaluat⁹ eſt. ſi āt caſu accidat eū exire. ꝛ poſt eius exitū dom⁹ cadat ſaluat⁹ ē a fortūa. ꝛ ſubdit. in q̄bus hʒ ꝯtingere maxie fortuna. d. q̄ (maxie aūt) ſu. hʒ eſſe fortuna (in q̄buſcūq; ꝯtigit ſic ꝛ alr̄. vt nō a fortuna) eop̄ (ḡnatio ſit) ⁋ Notādū aūt q̄ nō poteſt eſſe fortuna ꝛ caſus niſi in his q̄ agūt p̄p̄ finē. nā fortuna ꝛ caſus eſt aliq̄d p̄ter intentionē agētis. ergo p̄ intentionem finis qn̄ accidit eis aliq̄d p̄ter intentionē dr̄ illud a fortuna ꝛ a caſu. fortuna ergo ꝛ caſus ꝯtingit in agentib⁹ ex intentione finis ꝯtingentib⁹ alr̄ ſe hr̄e. inq̄ʒtum aūt fortuna ꝛ caſus ꝯtingit in agentibus ex intētione finis ſic habet eſſe in his quop̄ q̄ʒtū ē de ſe ḡnatio nō eſt a fortuna ꝛ a caſu: ſed eſt ab arte vel a natura. p̄ut vō hʒ eſſe in contingentibus aliter ſe habere maxime hʒ eſſe in his que ſunt ſic ꝛ aliter. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Quare finis bonus p̄pter aliquid ſit: ꝛ aut

a natura fit: aut ab arte: a fortuna autem fit nihil propter aliquid.

¶ Cõcludit ex dictis drñam fortune a natura ⁊ arte. Naʒ cũ dcm̃ ſit ꝙ gñatio coꝝ q̃ ſunt pp̃ finẽ ſm̃ ꝙ huiꝰ nõ fit a fortuna. ɔ̃ñs eſt ꝙ drñat fortuna a nã ⁊ ab arte. q꞉ nã ⁊ ars agũt pp̃ finẽ. iõ ait (q̃re finis bonꝰ pp̃ qd̓ aliqd). i. cuiꝰ rõne aliqd (aut nã aut arte fit). ſ. talis bonꝰ finis pp̃ aliqd (a fortuna aũt nihil fit pp̃ aliqd). i. pp̃ finẽ. q꞉ qd̓libʒ tale eſt p̃ter intentionẽ. ¶ Tunc ſeq̃t illa pars.

¶ Eadẽ autez cã eſt in his q̃ fiunt: ⁊ factis ⁊ futuris: q̃ vere eſt his q̃ ſunt: media. n. cã eſt in his que ſunt. que eſt ipſis: aut que fiunt: que fit factis que fcã eſt. futuris que futura eſt.

¶ In qua poſtq̃ȝ phs oñdit q̃uo cõtingit demrare aliq̃ ex pluribus cauſis. ⁊ q̃uo nõ. q꞉ in his q̃ ſunt a nã poſſumus demõſtrare ex nec̃itate ⁊ ex fine. in his aũt q̃ ſũt ab intelligẽtia poſſumus demrare ex fine: ſʒ nõ ex nec̃itate. declarat quõ mõ ɔtingit diuerſimode demrare in his q̃ ſunt ſimul cũ ſuis cauſis ⁊ in his que nõ ſunt ſimul. duo ergo facit. q꞉ p̄mo declarat q̃uo ɔtingit demrare in his que ſunt ſil. 2° in his q̃ nõ ſũt ſil. ibi (in his q̃ nõ ſil.) ¶ Propter p̄mũ ſciendũ ꝙ in his q̃ ſunt ſil cũ ſuis cãis eadẽ rõ eſt. ⁊ idẽ modus demrandi q̃tũ ad eẽ ⁊ fieri. ⁊ fcã eẽ. ⁊ futura eſſe. in talibꝰ. n. ſi eſt cã eſt effectꝰ. ſi fit cã fit effectꝰ. ſi fcã factꝰ. ſi futura futurꝰ. tria ḡ facit. q꞉ p̄ p̄mittit hãc v̓itatẽ. 2° declarat cã p exẽpla. 3° epilogat circa determiata. ſcda ibi (Ut pp̃ qd) tertia ibi (Sic qdẽ cã) Dicit ḡ ꝙ (eadem aũt ẽ cã). i. eadẽ rõ ⁊ idẽ modꝰ demõſtrãdi (eſt) ſu. q̃tũʒ ad ea que ſunt ſil cũ ſuis cauſis (in his q̃ fiunt factis ⁊ futuris q̃ vere eſt in his q̃ ſunt) q. d. ꝙ ſicut in talibꝰ de poſſumus arguere l his q̃ ſũt. vt ſi ẽ cã ẽ effectꝰ. ita poſſumus arguere i fieri factis ⁊ futuris. ⁊ ſubdit ꝙ (media ãt cã in his q̃ ſũt ẽ cã q̃ eſt in his q̃ fiũt) eſt cã q̃ fit in factis fcã: futuris vel in futuris futura. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ut ꝑpter quid factus eſt defectus ꝑpter id qd̓ in medio facta eſt terra. fit autem ꝑpter id qd̓ fit. Erit autem ꝑpter id qd̓ erit in medio. ⁊ eſt autem ꝑpter id quod eſt ſimiliter.

¶ Qd̓ dixerat declarat p exẽpla. Ponit ãt duo exẽpla. vʒ. de eclipſi ⁊ de criſtallo. nã defectꝰ ſiue eclipſis ſil eſt cum ſua cã. vt cũ iterpoſitione terre. ⁊ criſtallus ſil cũ ſua cã. vt cũ aq̃ ɔdenſata. 2ᵐ exẽplũ icipit ibi (Quid eſt criſtallus) Dicit ḡ (Ut pp̃ qd factꝰ eſt defectus pp̃ id ꝙ in medio facta eſt terra. fit aũt ꝑpter id ꝙ fit) ſu. terra in medio (erit aũt). ſ. in futuro (ꝑpter id ꝙ in medio erit) ſu. terra in futuro (eſt aũt). ſ. defectꝰ (pp̃ id qd̓ eſt) ſup. terra in medio ergo q̃tũʒ ad eſſe in preſenti q̃tum ad fieri ⁊ facta eſſe ⁊ futura eſſe eſt eadẽ cã. i. eadem ratio. ⁊ ideʒ modus arguẽdi in talibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid eſt criſtallus. accipiaꝛ igiꝛ q̃m aq̃ dẽſata eſt. ſit aq̃ in quo. c. dẽſata in quo. a. cã media in quo. b. defectꝰ caloris penitꝰ. eſt igꝛ in. c. qdẽ b. in hoc aũt dẽſatuʒ eẽ qdẽ ẽ in quo. a. fit ãt criſtallus cuʒ fiat. b. factꝰ eſt ãt fcõ. erit ãt futuro.

¶ Ponit ſcd̓ʒ exẽplũ. dicẽs. (Quid eſt criſtallus. accipiaꝛ q̃m eſt aq̃ denſata) ſu. ꝑpter defectuʒ caloris. ⁊ ſubdit (ſit aqua. c.) i. minor extremitas (denſatũ in quo. a.). i. maior extremitas (cã media i quo. b. defectꝰ caloris penitꝰ) quaſi diceret ꝙ. b. qd̓ poniꝛ eẽ cã media iportet defectum caloris penitꝰ. ⁊ ſubdit ꝙ (eſt igꝛ i. c. qdẽ. b.) hec ẽ minor ꝙ aq̃ hʒ defectũ caloris (in hoc aũt in. b. denſatum eẽ qd̓ eſt in quo. a.) hec eſt maior ꝙ denſatũ penitus hʒ caloris defectũ. poſſet aũt ſic formari ſillõ. oẽ. b. eſt. a. i. oẽ hñs caloris defectũ ẽ denſatũ. omne. c. eſt. b. i. omnis aq̃ de qua fit criſtallus hʒ penitus defectũ caloris. ergo oĩs talis aq̃ eſt qd denſatũ. erit ergo criſtallus aq̃ denſata ꝑpter defectũ caloris. ⁊ q꞉ tale cauſatũ eſt ſil cũ cã ſua poſſumꝰ in talibus arguere ⁊ eſſe fieri ⁊ facta eſſe vt ſi eſt criſtallus eſt talis cã. ſi fit criſtallus fit talis cã. ſi erit erit. iõ ait ꝙ (fit criſtallus cũ fiat. b.). i. cũ fiat talis cã (factus aũt eſt) ſup. criſtallus (facto) ſu. b. (erit autem in futuro). ſ. criſtallus cum futuro ſup. b. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sic quidem cauſa ⁊ cuius eſt cauſa ſimul fiunt cum fiant: ⁊ ſunt cum ſunt ⁊ in eo quod eſt factum ⁊ futuro ſimiliter.

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ (ſic qdeʒ) hʒ in his q̃ ſũt ſil cũ ſuis cãis (cã ⁊ cuiꝰ eſt cã ſil fiũt cũ fiãt). i. ſil fiũt cãta cũ fiũt cauſe (⁊ ſunt cũ ſunt). i. ſil ſunt cauſata cum ſunt cãe (⁊ in eo ꝙ factũ ẽ. ⁊ in eo ꝙ futurũ ſimilr) eſt. q꞉ cũ factis cauſis ſimul ſũt facta cauſata. cũ futuris cauſis ſil futura cauſata. ¶ Tunc ſequiꝛ illa pars.

In his autem que nõ ſimul ſunt nunquid ſunt in continuo tempore: ſicut nobis videtur alias aliorum cauſas eſſe facti eſſe alterum facta ⁊ futuri futura: ⁊ eius aũt qd̓ fit aliqd antea factuʒ eſt.

¶ In q̃ oñdit q̃uo ɔtingat demrare in his q̃ nõ ſunt ſimul cũ cauſis ſuis. Circa qd̓ duo facit. q꞉ p̄mo docet demrare in talibus cauſis ⁊ cauſatis. put ꝑcedũt ſm̃ rectũ. Scd̓o docet hoc put ꝑcedũt ſm̃ circulũ ibi (Q̃m aũt videmus in his q̃ ſunt circulo) Circa p̄mũʒ duo facit. q꞉ p̄mo circa hõ cãs ⁊ cauſata mouet quãdam q̃õnẽ ⁊ ſoluit. 2° ex ſolutione q̃õnis data oñdit q̃uo ɔtingat circa talia demõſtrare ibi (Eſt igꝛ a poſteriori) Dicit ḡ (In his aũt q̃ ſunt ſil nũq̃ȝ ſunt in ɔtinuo tp̃e) ita ꝙ nõ ſit tp̃s mediũ inter cãm ⁊ cauſatũ (ſicut nobis videꝛ alioꝝ alias cauſas eſſe) iter quas nõ cadit tẽpus mediũ inter cãʒ ⁊ cauſatũ. vt huius (facti) videꝛ (eſſe) cã (altera fcã ⁊ futuri futura.) Et ſubdit ꝙ (eius aũt ꝙ fit) ſu. qd̓ nõ eſt ſil cũ ſua cauſa aliqd antea factũ qd̓ ſup. nõ eſt ſimul tẽpore cũ ipſo facto. ſed cadit tẽpus mediũ inter cãm ⁊ cauſatũ. ¶ Notãdũ aũt q̃õneʒ hãc eſſe. vtꝝ in his que nõ ſunt ſimul cum ſuis cauſis cadat tp̃s mediũ inter ipſa ⁊ ſuas cãs. Solutio aũt huius queſiti eſt ꝙ hoc videmꝰ in aliqs cauſatis q̃ ſunt ſil cum ſuis cauſis. ⁊ que hñt alias cãs q̃ȝ cãs diſtãtes. in talibus. n. nõ cadit tp̃s mediũ inter cãm ⁊ cauſatũ. ſed facti de neceſſitate eſt cã facta ⁊ futuri de nec̃itate cã futura: ſed in his q̃ nõ ſunt ſil nõ ẽ facti cã facta. ⁊ futuri cã futura immo in talibus futuri eſt cã facta. in talibus ḡ q̃ nõ ſunt ſil eius qd̓ fit cã eſt antea fcã. ita ꝙ id qd̓ fit hʒ cãm p̄teritã. ⁊ id qd̓ futuꝝ eſt hʒ cãm preſentem vt ſanitas q̃ mõ aggeneraꝛ in h corpe hʒ p cã potionẽ que antea facta eſt. talia ḡ que nõ ſunt ſil cũ ſuis cauſatis ſic ſe habent ꝙ cadit tp̃s mediũ iter ipſa ⁊ ſuas cãs. ¶ Dubitaret forte aliqs. q꞉ vꝛ hec qd̓ nulla eſſe. q꞉ ſi nõ ſunt ſil cã ⁊ cauſatũ eo ipſo videtur ꝙ cadat tp̃s mediũ inter ipſa. ¶ Dĩm. ꝙ aliud ẽ eſſe ſil cũ aliquo. ⁊ aliud eſt cadere tp̃s mediũ inter illa. Diceremus. n. ꝙ gñatũ ⁊ corruptũ nõ ſunt ſil. nã p̄us itelligiꝛ aer corrũpi. ⁊ poſtea intelligiꝛ ignis gñari. ⁊ tñ iter aerẽ corruptũ ⁊ ignẽ gñatũ nullũ intercidit tp̃s mediũ. alr ḡ ſe hñt interpoſitio terre ⁊ eclipſis. ⁊ alr inciſio lapiduʒ ⁊ factio muri. ⁊ alr corruptũ ⁊ generatũ. nam interpoſitio terre ⁊ eclipſis ſunt ſil. ita ꝙ quando fit vnũ fit aliud. q̃n eſt futurũ vnũ eſt futurũ aliud: ſʒ inciſio lapidũ ⁊ factio mu

ri.nec ſunt ſil' nec ſunt in tpe ꝯtinuo ita ꝙ qñ fit vnū nõ fit aliud: ſꝫ muri ꝗ fit cā eſt iciſio lapidū q̄ antea fcā fuit. corruptū aūt ⁊ generatū lꝫ nõ ſint ſimplr ſil: ſunt tñ i tpe ꝯtinuo ita ꝙ nullū cadit mediū tp̄s iter corruptū ⁊ gn̄atū Innuit ḡ hic pħs ꝙ q̄ nõ ſunt ſil' cū ſuis cāis ēt nõ pñt eē in tpe ꝯtinuo cū ipſis: ſꝫ quõ ſeq̄t hec ꝯña in ſeq̄nti lectio ne dicet̄. Ad pñs aūt ſcire ſufficiat ꝙ q̄ nõ ſunt ſil' cū ſuis cauſis nõ ſūt in tpe ꝯtinuo cū ipſis. q2 ſi eēnt i tpe ꝯtinuo cū ipſis. tūc eēnt alia cāta q̄ꝫ ponant̄ eē. ⁊ alie cauſe q̄ꝫ po nant̄ eē. tūc. n. futuri eēt cā futura ⁊ facti facta. ⁊ ei⁹ ꝙ fit cā q̄ fit. nõ aūt eēt eius qđ fit cā q̄ antea facta eēt. ſic ē in cauſis ⁊ cauſatis: q̄ nõ ſunt ſil. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Eſt igit̄ a poſterius facto ſillogiſmus; prin cipiū igitur ⁊ hoꝝ eſt que facta ſunt. Unde in his que fiunt: ſimilr eſt: a priori aūt nõ eſt: vt quoniam hoc eſt factū: quoniaꝫ hoc factū po ſterius eſt ⁊ in futuro ſimiliter eſt.

❡ Ex ſolone qõnis adducte ꝓcedit ad ſoluendū qõnē prin cipalr intētā. Circa qđ duo facit. q2 p̄ qõnē ſoluit. 2° ſolu tionē datā declarat ⁊ manifeſtat. ibi (Neqꝫ. n. aut finiti) Cõtinuet̄ aūt ſic. dcm̄ eſt ꝙ in his q̄ nõ ſunt ſil' ei⁹ qđ fit cā eſt qđ antea factū ē. ita ꝙ in talib⁹ cadit tp̄s mediū in ter cām ⁊ cauſatū. ⁊ q2 ita eſt (igit̄ ſillo ē) i. ē arguere ſil logiſtice (a poſteriori fcō) ſu. in talibus cāis ⁊ cātis. ⁊ ſub dit ꝙ (p̄ncipiū igit̄ ⁊ hoꝝ eſt q̄ fcā ſūt) q. d. ꝙ p̄ncipiū ſil logiſticū ad ſillogiçādū in talibus q̄ fcā ſunt ſu. poſteri⁹. (vñ ⁊ in his q̄ fiūt ſilr ē) ꝙ p̄ncipiū ſillogiſticū i talib⁹ eſt ab his q̄ fiūt poſteri⁹ (A p̄ori āt nõ ē) i. nõ ꝯtingit ſillogi çare: ſed a poſteriori. vt ſu. poſſum⁹ ſillogiçare. vt (qm̄ fa ctū eſt B p̄us. q2 fcm̄ ē poſteri⁹. ⁊ in futuris ſilr) poſſum⁹ .n. arguere ꝙ B ſit futuꝝ p̄us ſi hoc ſit futurum poſterius.
❡ Notandū aūt ꝙ in his q̄ nõ ſūt ſil' ⁊ in factis ⁊ in his que fiūt poſſum⁹ arguere a poſteriori nõ a p̄ori. poſſum⁹ aūt intelligere fcā ꝑmanētia ꝑ ea q̄ fiunt ſucceſſiua. vtro biqꝫ. n. in his q̄ nõ ſunt ſil' poſſumus arguere a poſteriori nõ a p̄ori. vt in ꝑmanētib⁹. vñ valet a poſteriori. ſi paries eſt ḡ iciſio lapidū fuit. vel ſi paries ē fact⁹ iciſio lapidū eſt antea facta. nõ aūt valeret argumētū ecõtrario ⁊ a p̄ori. ſicut ēt in his q̄ ſūt ſi aliqđ mobile moueť ꝑ aliqđ ſpatiuꝫ valebit argumētū a poſteriori nõ a p̄ori. vt ſi fcūs ē mot⁹ in ꝑte poſteriori ill⁹ ſpatij fact⁹ ē mot⁹ i ꝑte p̄ori. nõ autē valet ecõtrario. p̄ncipiū ḡ ſillogiçandi in talib⁹ eſt a poſte riori. ❡ Notādū ēt ꝙ id qđ dcm̄ eſt in factis ṽitatē hꝫ in futuris. de q̄bus nihil adhuc iceptū ē. vt a futuro poſterio ri debemus arguere futuꝝ p̄us. vt ſi futurus eſt paries bñ valet ꝙ futura eſt inciſio lapidū. ſꝫ nõ valeret ecõuerſo ⁊ in ſucceſſiuis. vt ſi debeat moueri mobile ꝑ aliqđ ſpatiū. ⁊ nõdū iceperit motū. bñ valꝫ ꝙ ſi futur⁹ ē. vel ſi erit mo tus i ꝑte poſteriori ꝙ erit in ꝑte p̄ori. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Neqꝫ enim finiti aut infiniti erit tpe: qre qm̄ hoc veꝝ eſt dicere factuꝫ eſſe ⁊ poſterius hoc verum eſt dicere quoniaꝫ erit. In medio autē ſemꝑ dicere falſuꝫ eſſet altero iam facto. Ea dem autem ratio eſt in futuro.

❡ Declarat ⁊ manifeſtat ſolonem poſitā. hēbat āt ſolutio data duo mēbra. vꝫ. ꝙ nõ eſt in talib⁹ arguere a p̄ori: ⁊ ꝙ eſt ibi arguere a poſteriori. iõ p̄ declarat ꝙ nõ ſit in talib⁹ arguere a p̄ori. 2° ꝙ eſt ibi arguere a poſteriori. ibi (Spe culādū igit̄) Circa p̄mū tria fac̄ ſꝫ ꝙ triplr ꝓbat itentū. nā p̄mo ꝓbat B ex ꝑte fcōꝝ. 2° ex ꝑte modi faciēdi. 3° ex ꝑte tp̄is factionis. nā i talib⁹ fcm̄ nõ hꝫ neceiam ꝯnexionē ad fcm̄. Rurſus talia ex mõ faciēdi ꝯnexionē nõ hñt. 3° tp̄s factionis vnius ꝯnexionē nõ hꝫ ad tp̄s factiõis alteri⁹. ſe cūda ibi (Neqꝫ qm̄) tertia ibi (Ampli⁹ nec ifinitū) Dicit ergo ꝙ (neqꝫ. n. aut finiti aut infiniti erit tp̄is) q. d. ꝙ hꝫ facta nõ hñt ꝯnexionē adinuicē. ita ꝙ duratio media in ter factū ⁊ fcm̄ nec erit tp̄is finiti. i. determiati. nec ifiniti .i. indeterminati: ⁊ ſubdit (q̄re) ſu. nec ꝑ tp̄s finitū nec ꝑ infinitū erit. ſ. ſic ſillogiçare (qm̄ veꝝ eſt dicere fcm̄ eſſe hoc p̄us veꝝ ē dicere fcm̄ eſſe B poſteri⁹) ⁊ ſubdit ꝙ (in medio. n. tpe falſū eſt dicere) ſu. ꝙ B ſit. vel ꝙ B erit. q. d. ꝙ nõ poſſumus B arguere a p̄ori. nõ. n. poſſum⁹ dicere B factū eſt p̄us. ḡ in tali tpe. vel ḡ in aliquo tpe indetermina to qđcūqꝫ ſit illud. veꝝ erit dr̄e ꝙ hoc ē factū poſteri⁹. nā in tpe medio falſum eſt dicere ⁊ ꝙ illud ſit. ⁊ ēt falſuꝫ eſt dr̄e ꝙ illud de necitate erit. põt. n. eē inciſio lapidū de q̄ bus nūq̄ fiet mur⁹. vñ inciſis lapidibus nec poſſum⁹ da re tp̄s determinatū ⁊ dicere ꝙ murus ex illis lapidib⁹ erit tali die. nec ēt tp̄s indeterminatū. vt ꝙ erit aliquo die. q̄ cūqꝫ ſit ille. q2 poterit eē ꝙ nūq̄ erit. vñ in medio tpe an q̄ꝫ murus fiat falſum erit dicere ꝙ murus fact⁹ ſit. ⁊ etiā falſum eſt dicere ꝙ neceſſe ſit ipſum murum in futuruꝫ aliquando factum eſſe. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Neqꝫ enim quoniam hoc factuꝫ eſt hoc erit Medium eniꝫ ſimul genituꝫ oportet eē facto ruꝫ factū: ⁊ futuroꝝ futuruꝫ. cuꝫ his que fiunt fieri. cum his que ſunt eſſe: ſed futuꝝ eē ⁊ eſſe nõ cõtingit eſſe ſimul genitum.

❡ Probat B idē ex mõ fiēdi. nā qñ a p̄ori poſſum⁹ argue re de necitate poſteri⁹ tūc cā eſt ſil' genita effectui. ſꝫ i tali bus cāe ſūt nõ ſil genite cū ſuis effectib⁹. iõ ait (Neqꝫ qm̄ hoc factū ē) ſu. p̄us (B erit) i. poſſum⁹ arguere ꝙ B erit fcm̄ poſteri⁹. ⁊ ſubdit ꝙ (mediū. n. ſil' genitū oꝫ eē) ſu. vbi poſſum⁹ arguere ⁊ a p̄ori ⁊ a poſteriori. ⁊ ſubdit ꝙ (facto rū fcm̄) q. d. ꝙ i his i q̄b⁹ poſſum⁹ ſic arguere factoꝝ oꝫ eē mediū fcm̄ (⁊ futuroꝝ futurū cū his q̄ fiunt fieri) i. oꝫ mediū fieri (cū his q̄ ſūt eē: ſꝫ futuroꝝ eē ⁊ eē nūc pñs nõ ꝯtingit ſil' genitū) q. d. ꝙ eē futura ⁊ eē nūc pñtia nõ cõ tingit eē ſil' genita. ❡ Noᵐ āt ꝙ arguere a p̄ori ē duplr. vł ſm̄ nām vel ſꝫ tp̄s. q̄ aūt hñt cām ſil' genitā poſſumus ar guere a p̄ori ſm̄ nām. q̄ aūt nõ hñt cām ſil' genitā ⁊ non poſſumus arguere a p̄ori ſm̄ nām. nec ēt a p̄ori ſꝫ tp̄s. ex ipſo ḡ mõ factiõis eoꝝ q̄ nõ ſunt ſil' cū ſuis cauſis ſeq̄t̄ ꝙ nõ poſſumus arguere a priori. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Amplius neqꝫ infinitum contingit eſſe me dium temporis neqꝫ finitum: falſum. n. erit dicere in medio.

❡ Adducit tertiā rõnē ſumptā ex ꝑte tp̄is factiõis. d. (am plius nec infinituꝫ ꝯtingit eē tp̄s mediū nec finitū) ⁊ ſub dit. ꝙ (falſum erit dicere in) tpe (medio) ꝙ hoc eſt. vel ꝙ hoc futurū erit. nõ enim poſſumus dicere. inciſio lapi dū eſt ḡ paries erit. nec q̄ꝫtū ad tp̄s finitū. vt ꝙ erit tali tē pore nec q̄ꝫtū ad infinitū ſiue q̄ꝫtū ad indeterminatuꝫ vt ꝙ aliqñ erit. q2 poterit ꝯtingere ꝙ nūq̄ erit. ꝑ iciſionem .n. lapidū nlla ex hoc hr̄ necitas ꝙ oporteat ex hoc aliqñ parietē eſſe. ❡ Notandū āt ꝙ vr̄ hec rõ eē eadē cū p̄ma. nā hec rõ. ⁊ p̄ma arguūt ꝙ nõ poſſum⁹ i talib⁹ arguere a priori. q2 in medio tpe poſtq̄ꝫ fcm̄ eſt p̄us erit falſuꝫ dice re ꝙ neceſſe ſit poſteri⁹ factū eē. vł ꝙ necē ſit ipꝫ futuruꝫ eē: ſꝫ dr̄t vna ab alia. q2 vna referēda ē ad ipſa fcā. alia ad tp̄a factionū. ſiue ad ipa fieri. nā fcm̄ poſteri⁹ nõ hꝫ neceſ ſariā ꝯñam ad fcm̄ p̄us. poterit. n. ꝯtingere ꝙ ſit aliqđ fa ctū p̄us. ⁊ tñ nūq̄ erit fcm̄ poſterius. hec aūt tertia ratio referēda eſt ad ipſa fieri. q2 ſicut fcm̄ poſteri⁹ nõ hꝫ neceſ ſariā ꝯñaꝫ ad fcm̄ p̄us. ita nec fieri poſteri⁹ ad fieri prius.

¶ Notandū ēt ꝙ ſupponit hic phs nō eē niſi duo genera cāꝝ. vꝫ. cās q̄ ſunt ſil. ⁊ cās q̄ nō ſunt ſil. ſꝫ cadit tps mediū inter cāꝫ ⁊ cauſatū. tertiū āt gen⁹ cāꝝ. vꝫ. ꝙ cauſe nō ſunt ſil cū cātis. nec cadat tps mediū inter cās ⁊ cāta. ſed ſint in ꝯtinuo tpe vtroqꝫ ⁊ vnū ꝯtiuet ad aliud. tale āt genus cāꝝ ſm ſuū modū loq̄ndi vr̄ ipoſē eē. ¶ No^m ēt ꝙ ex hoc appꝫ quō in cāis que nō ſunt ſimul nō poſſumus arguere a pori. nā vt dcm̄ ē iter talē cāꝫ ⁊ cātum cadit tps mediū. in medio āt tpe nec veꝝ erit dīce ꝙ cātū fit: nec verū erit dīce ꝙ de necitate erit. q2 nec fcm̄ poſteri⁹ ſiue cātū poſteri⁹ hꝫ neciam ꝯnāꝫ ad fcm̄ pus. vt inuebat rō pma. nec fieri poſteri⁹ hꝫ neciāꝫ ꝯnam ad fieri pus. vt innuit hec tertia rō. nec ēt ipm mediū ſine ipſa cā i talib⁹ eſt ſil geni ta cū ipo cāto. q2 poſitū ē ꝙ talia nō ſunt ſil. nō ḡ ex hoc poterim⁹ arguere ex cā cātū. vt ex potiōe data ꝙ ē de neceſſitate habeat eē ſanitas. qꝺ eēt arguere in gn̄e cāe efficientis. vel ꝙ ex iciſione lapidū de necitate ſequat̄ factio muri. qꝺ eſſet arguere i genere cāe mālis. ⁊ huic vitati innitebat̄ rō ſcda. In talibus ḡ nō ex porib⁹ cauſis arguim⁹ poſteriora cauſata ſed econuerſo.

¶ Speculandū igitur eſt quod eſt cōtingens: vt poſt id qꝺ factuꝫ eſt ſit fieri in rebus.

¶ Poſtq̄ phs oſ̄dit ꝙ in cāis ⁊ cātis q̄ nō ſūt ſil nō cōtingit arguere a pori. In pte iſta vt dicebat̄ declarat ꝙ i talibus ꝯtingit arguere a poſteriori. Circa qꝺ duo facit. q2 p̄ p̄mittit q̄dā necia ad ꝓpoſitū. 2° exeq̄t̄ de intento ibi (De eo igr̄ qꝺ quō) Circa pmū duo fac̄ ſꝫ ꝙ duo necia ad propoſitū pmittit. ſcda ibi (Aut manifeſtū) Dic̄ ḡ (Speculādū igr̄ qd eſt ꝯtingēs) .i. q̄ ē cā ꝑ quā hoc ꝯtingat ⁊ h̄ eueniat (vt fieri in reb⁹ ſit poſt illꝺ qꝺ fcm̄ eſt). q.d. ꝙ nulla cā ē ꝑꝑ quā h̄ ꝯtingat vel h̄ eueniat de necitate ꝙ fieri in reb⁹ hēat neciam ꝯnam ad factū eē. vel ꝙ fieri in rebus neceſſario ſit poſt factū eē. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū fieri in reb⁹ necio ſit poſt fcm̄ eē. ¶ Dōm ꝙ vt pateat vitas q̄ſiti p̄ declarabim⁹ rōnē dicti oſ̄dētes quō dcm̄ phi vitatē hēat. ¶ Propter qꝺ ſciēdū ꝙ fieri i reb⁹ mēſurat̄ tpe. fcm̄ āt eē mēſurat̄ iſtanti. ꝑꝑ qꝺ ſic ē vnū iſtās inter tps pus ⁊ tps poſteri⁹. ita ē vnū factū eē iter duo fieri. vt inter fieri pus ⁊ fieri poſteri⁹. ē ḡ intētio phi cū fieri prius terminatū eſt ad factū eē ꝙ poſt illud factū eē qꝺ terminat fieri pus nō de necitate oporteat fieri eē aliqꝺ fieri poſterius. q2 pōt in hō factione cā ſiſtere. ⁊ nō plus agere. ita ꝙ poſt illꝺ factū nl'm ſequet̄ fieri. iō ait ꝙ ſpeculādū ſit qd ſit cōtingēs. i. q̄ ſit cā ꝑꝑ quā hoc de necitate ꝯtingat ꝙ fieri ſit poſt factū eē. q.d. ꝙ nulla eſt cā q̄re pōt ꝯtingere ꝙ poſt factū eē nō ſequat̄ fieri. Viſa itētiōe phi volum⁹ aſſignare rōnē dicti. dicem⁹. n. ꝙ aliꝺ ē arguere gr̄a forme. ⁊ aliꝺ eſt arguere gr̄a māe. naꝫ gr̄a māe pōt ꝯtingere ꝙ de necitate poſt factū eē ſeq̄t̄ fieri: ſic videm⁹ i celo vbi poſt mutatū eē de necitate ſeq̄t̄ moueri: eo ꝙ mot⁹ celi ſit neceſſari⁹: ſꝫ gr̄a forme nō valet qꝺ poſt factū eē de necitate ſeq̄t̄ fieri vl' poſt mutatū eē moueri. q2 ſi hoc valeret gr̄a forme in oib⁹ hēret vitatē. videm⁹ āt hoc eē falſū. q2 mobilia pn̄t ipediri. vel pn̄t nō moueri. ſi moueant̄ motu voluntario. ſic ēt ⁊ cāe agētes aliq̄ pn̄t ipediri. vel pn̄t nō agere ſi agāt ſm iperiū volūtatis. q2 ſūt mobilia q̄ in q̄libet pte ſpaty pn̄t ipediri vt nō vlteri⁹ moueant̄ cū h̄ ꝯtigeret poſt illud mutatū eē nō ſequeret̄ moueri. ſic ēt eē hꝫ non ſolū in motu: ſꝫ ēt in factiōe reꝝ ſiue ſint cāe nāles ſiue volūtarie. vt ſi ignis calefaciat q̄diu ꝯtinue calefacit ſp poſt calefactū eē hꝫ eē calefieri. ſꝫ q2 pt ipediri ne vlteri⁹ calefaciat. tūc poſt calefactū nō ſeq̄ret̄ calefieri. q2 poſitū eſt ꝙ n̄ vlteri⁹ calefaciat. ſic ēt ⁊ i cāis volūtarys eē hꝫ. q. n. incidit lapides q̄diu ꝯtinue icidit ſp poſt iciſum eē ſequitur incidi. ⁊ poſt factū eē fieri. ⁊ q2 ſm volūtatē ſuā poteſt deſiſtere ne vlteri⁹ icidat qn̄ deſiſtet tūc poſt iciſuꝫ eē nō ſequeret̄ aliqꝺ icidi niſi iteꝝ reinciperet agere: qꝺ nō eſt necium ꝙ fiat. pōt. n. ſic deſiſtere ab incidēdo q nō vlterius incidat. nulla ḡ cā eſt ꝑꝑ quā hoc necario ꝯtingat ꝙ vlr rebus poſt factū eſſe ſit fieri. vt ꝙ poſt motū eē ſit moueri. vel poſt inciſuꝫ eē ſit icidi. ¶ Vlterius forte dubitaret aliqs. ad qd deſeruiat hoc dictū philoſopho. ¶ Dōm ꝙ ſi neceſſariū eēt ꝙ poſt factū eē ſeq̄ret̄ fieri tūc in his que nō ſunt ſil poſſem⁹ optime arguere a pori. vn̄ videmus ꝙ i motu celi vbi gr̄a māe poſt mutatū eē de neceſſitate ſeq̄t̄ moueri optime poſſumus arguere a pori. vt ſi huic pti celi ꝯpetit nūc mutatū eē in oriēte hn̄ valꝫ ꝙ cōpetet ei mutatū eſſe in occn̄te. nā ſi nō valeret oporteret motū celi deſiſtere ⁊ ceſſare. ſi ḡ valeret h̄ mod⁹ arguēdi gr̄a forme ſic valꝫ gr̄a māe. q de necitate poſt factū eē ſequeret̄ fieri vt q nō poſſent cāe ipediri in ſuis actionib⁹. nec poterāt ceſſare ab agēdo vſqꝫ ad finalē ꝯſūmationeꝫ opis de necitate valeret argumētū a pori. vt ſi data ē potio ꝙ induceret̄ ſanitas. ⁊ ſi inciſi ſunt lapides ꝙ erit domus. nā poſt inciſuꝫ eē lapidē ſiue poſt hoc fcm̄ eſſe. hac ypoteſi ſtāte oporteret ꝙ ſeq̄ret̄ aliqꝺ fieri. vtputa ꝙ ponerent̄ illi lapides in fūdamēto ⁊ poſt h̄ fcm̄ eē qꝺ fieri. vtputa ꝙ edificaret̄ ſup lapidib⁹ illi. ſi ḡ ſp poſt factū eſſe ſequeret̄ fieri nō ꝯtigeret deſiſtere ab agēdo. qꝺlibꝫ ergo op⁹ iceptū ꝑficeret̄. poſſum⁹ ḡ ſꝫ hoc optime arguere ꝙ ſi inceptū ē op⁹ ꝙ ꝯſūmabit̄. ⁊ ſi ē factū qꝺ ē pus erit fcm̄ qꝺ eſt poſteri⁹. Via ḡ ad oſ̄dēdū ꝙ in talib⁹ nō poſſum⁹ arguere a pori eſt hec quā phs dedit. vꝫ. ꝙ nō eſt neceſſe ꝙ vlr in reb⁹ poſt factū eē ſeq̄t̄ fieri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At manifeſtum eſt ꝙ non continuum cū facto eſſe: quod fit. neqꝫ enim factum eſt cum poſt facto eſſe.

¶ Ponit 2^m qꝺ eſt necium ad ꝓpoſitū. Circa qꝺ tria facit. q2 p̄ facit qꝺ dictū eſt. 2° ꝓbat qꝺ dixerat. 3° excuſat ſe ꝙ determinare exq̄ſite de talib⁹ nō ſpectat ad hūc librū poſterioꝝ: ſꝫ phyſicoꝝ. ſcda ibi (Termini. n. ſūt) 3ª ibi (Magis āt manifeſtū) Dic̄ ḡ (Aut manifeſtū ē ꝙ qꝺ fit nō eſt ꝯtinuū cū fcō eē: neqꝫ factū) ſu. pus (eſt) .ſ. ꝯtinuū (cū facto eē poſt) Eſt. n. h̄ 2^m necium ad ꝓpoſitū ꝙ id qꝺ fit ſiue ipm fieri nō ſit ꝯtinuū cū fcō eē. nec vnū factū eē cum alio facto eē. ad qd āt deſeruiat phō. ⁊ quō ſit h̄ neceſſariū ad ꝓpoſitū in q̄ōnibus patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini. n. ſunt ⁊ athomi: ſicut neqꝫ pūcta ſunt adinuicem copulata: neqꝫ que facta ſunt: vtraqꝫ enīꝫ indiuiſibilia ſunt: neqꝫ. n. qꝺ fit cū eo qꝺ factuꝫ eſt ꝑpter idem. qꝺ enim fit diuiſibile: quod autē factum eſt indiuiſibile eſt: ſicut igit̄ linea ad punctum ſe habet ſic id qꝺ fit ad id quod factum eſt. ſunt. n. infinita facta in eo qꝺ fit. magis autē māifeſtuꝫ in cōmunibus de motu oporter dicere de his.

¶ Declarat qꝺ dixerat. d. (termini. n. ſūt ⁊ athomi). q.d. ꝙ ipa facta eē reſpectu fieri ſe hn̄t ſicut termini ⁊ ſic athomi. i. ſic idiuiſibilia. ⁊ ſubdit q (ſic neqꝫ puncta ſunt adinuicē copulata. neqꝫ que facta ſunt vtraqꝫ. n. idiuiſibilia ſunt). q.d. ꝙ facta reſpectu fieri ſe hn̄t ſicut puncta reſpectu linee. vtraqꝫ. n. ſunt indiuiſibilia. ⁊ vtraqꝫ ſunt termini. nā ſicut puncta ſunt termini linee ita facta eē determināt fieri. ſicut ergo puncta nō ſunt adinuicē copulata in linea. ſic nec facta eē in fieri. ⁊ ſubdit (neqꝫ igr̄ qꝺ fit cū eo qꝺ factū eſt). q.d. ꝙ nō ſolū factū eē nō eſt ꝯtinuꝫ cum

facto eſſe:ſz neq3 qð fit.i.ipm fieri eſt ſu.ↄtinuũ cũ eo qð
eſt factũ.ꝛ ſubdit:ꝙ(ꝑꝑ idẽ).i.ꝑꝑ eãdẽ cãm.vt q2 factũ
eſſe ẽ indiuiſibile.nõ põt ẽẽ ↄtinuũ ꝑꝑ hoc cũ fieri(qð eſt
indiuiſibile)indiuiſibile.n.nulli ↄtinuaẽ.nec diuiſibili nec
indiuiſibili.iõ ait ꝙ(ꝑꝑ idẽ ꝙ gdem.n.fit).i.ꝙ ipm fieri
(diuiſibile eſt.qð aũt factũ ẽ iduiſibile ẽ)ꝑꝑ hoc aũt nõ
ↄtinuaẽ vnũ alij.ꝛ ſubdit:ꝙ(ſicut igr̃ linea ſe hz ad pun-
ctũ)q2 linea ẽ diuiſibilis.pũctus iduiſibilis.ꝛ q2 pũctus
terminat lineã(ſic qð fit)ſu.ſe hz(ad qð factũ eſt)q2 qð
fit.i.ipm fieri ẽ diuiſibile.qð fcm̃ ẽ iduiſibile.ꝛ qð factũ
eſt terminat ipm fieri.ſicꝰ pũctꝰ lineã.g̃ q2 ẽ eadẽ ꝓpõ iſto
rũ adinuicẽ:ſicꝰ pũctꝰ nõ ↄtinuaẽ ad lineã.ita nec factũ ẽẽ
eſt ↄtinuũ cũ fieri.ꝛ ſubdit ad maiorẽ declarationẽ ꝓpoſi
ti ꝙ(ſũt ĩfinita in eo ꝙ fit).q.d.ꝙ bñ dictũ ẽ ꝙ ſe hz qð
factũ eſt ad fieri.ſicꝰ pũctꝰ ad lineã.q2 ſicꝰ ſunt ĩfinita pũcta
in linea ita ſũt ĩfinita fcã in fieri.ſiue in eo qð fit.¶ Du-
bitaret forte aliqs.vñ ſeqr̃ hec ↄñã ꝙ ſi factũ ẽẽ eſt qd in
diuiſibile ꝙ nõ põt ẽẽ qd ↄtinuũ cũ ipſo fieri.nec ipo fcõ
eſſe.ꝛ ꝙ hoc ẽ ꝑꝑ idẽ.i.ꝑꝑ eandẽ cãm.¶ Dõm ꝙ illud qð
eſt rõ ↄtinuãdi nõ ↄtinuaẽ.ipſa.n.ↄtinuatio.ſiue illud qð
ↄtinuat nõ ↄtinuaẽ.ſicꝰ ẽt videmꝰ in aliqs ꝙ ipſa delecta
tio nõ delectaẽ.ſz eſt rõ q̃ aliqs delectet.nec ipſe motus
mouet.nec ipſe curſus currit.¶ Utꝛ aũt ſm aliquẽ mo
dũ poſſumꝰ tales locutiones ſaluare nõ eſt pñtis ſpecula-
tionis.ſufficiat ãt ad preſens ſcire ꝙ indiuiſibile ẽ rõ ↄti-
nuandi.nã ↄtinua ſũt q̃ ↄtinuanẽ ad aliquẽ terminũ cõ-
munem.ille aũt cõis terminꝰ eſt ipm iduiſibile.hoc eſt
.n.eſſe ↄtinua hñe vltima vnũ.hoc ñ poſſet ẽẽ ſi illð vnũ
eſſet diuiſibile.q2 tũc ſe teneret ꝑtim ex ꝑte vniꝰ.ꝛ ꝑtim
ex ꝑte alteriꝰ.ꝛ nõ ẽẽt vnũ ꝛ idẽ ſimplr̃.q2 copularet verũ
q3 ipz g̃ iduiſibile eſt illud qð copulat ꝛ qð ↄtinuat.ꝛ qð
eſt rõ cõtinuãdi.iõ cũ nullo ↄtinuaẽ.nec cũ diuiſibili.nec
cũ indiuiſibili.g̃ qð factũ ẽ ꝑꝑ idẽ.i.ꝑꝑ eãdẽ cãm.vt q2 eſt
indiuiſibile ꝑꝑ hãc eandẽ cãm.nec ↄtinuaẽ.nec cuz fieri
qð eſt diuiſibile.nec cũ facto ẽẽ qð eſt indiuiſibile.¶ Ul-
terius forte dubitaret aliqs ad qd hoc dictum deſeruiat
ꝑho.¶ Dõm ꝙ ꝑhs in hac locutione intẽdit ꝓbare ꝙ in
his q̃ nõ ſunt ſil̃ ↄtingit arguere a poſteriori.nõ a priori.
Rurſus intẽdit ꝓbare ꝙ in talibꝰ ẽ arguere a poſteriori
immediato.nõ a ꝑori imediato.Primũ g̃ dcm̃.vz.ꝙ nõ
neceſſe ẽ.vz.ꝙ ſꝑ poſt factũ ẽẽ ſequaẽ fieri.ꝛ ꝙ põt ↄtin-
gere ꝙ agentia deſiſtãt ab agendo deſeruit ꝑho ad ꝑmũ
vz.ꝙ nõ poſſumꝰ in talibꝰ arguere a ꝑori:ſz a poſteriori.
q2 nõ valet ſi factũ ẽ ꝑus ꝙ neceſſe ſit fieri qð eſt poſteriꝰ
cũ poſſit ↄtingere ꝙ cãe deſiſtãt ab agẽdo.ꝛ ꝙ nõ ↄſumeẽ
qð eſt iceptũ.2m aũt dictũ.vz.ꝙ factũ ẽẽ nõ ↄtinuaẽ cum
ſuo fcõ ẽẽ nec cũ fieri.deſeruit ad 2m.vz.ꝙ in talibꝰ non
poſſumus arguere a ꝑori imediato.vel deſeruit ꝙ in tali-
bus nõ ſit accipere imediatũ ꝑus.nã nõ ẽ dare ꝑmũ fieri.
nec ꝑmũ factũ ẽẽ.eſt dare tñ vltimũ factũ ẽẽ.ſi g̃ factum
eſſe ↄtinuareẽ ad factũ ẽẽ.ita ꝙ ipm fieri ẽẽt ↄpoſituz ex
factis ẽẽ.ſicꝰ ſi ponereẽ linea cõpoſita ex pũctis oporteret
in ipſo fieri ꝑmũ factũ ẽẽ.nã ꝙ in motu nõ ſit dare ꝑmũ
mutatũ ẽẽ hec ẽ cã.q2 nõ põt ẽẽ motꝰ in indiuiſibili.nã in
ꝑncipio motꝰ añq3 mobile moueaẽ nihil eſt ibi mutatũ
eſſe.ſi aũt mouet oz ꝙ illð ſpatiũ qð acqſiuit ſit aliqd di-
uiſibile.g̃ ꝑus q3 acqreret illð totũ ſpatiũ acqſiuit mediũ
ſpatij ꝛ ꝑus mediũ medij.ꝛ q2 ↄtinuũ ẽ diuiſibile in ĩfini-
tũ nõ ẽ dare ꝑmũ acqſitũ ẽẽ.nec ꝑmũ mutatũ ẽẽ.ſiue pri-
mũ factũ ẽẽ.ſz ſi iduiſibilia ſibiinuicẽ copularenẽ.tũc in
ꝑncipio motꝰ vl̃ in ꝑncipio ſpatij añq3 iciperet motꝰ non
eſſet aliqð mutatũ ẽẽ:ſz q2 dcm̃ ẽ ꝙ vnũ iduiſibile ime-
diate copulaẽ ad alið.q2 aliqð iduiſibile ẽ qð diuidit iter
ſpatiũ in quo ẽ mobile ꝛ ſpatiũ qð ꝑ motũ dz acqri a mo-
bili:ſz ad illud indiuiſibile copulaẽ aliud iduiſibile.tunc
illud indiuiſibile erit ꝑmo acqſitũ a mobili.ꝛ hoc erit pri-
mũ mutatũ ẽẽ.ponẽs.n.ꝙ indiuiſibilia ſibiinuicẽ copulẽ-
tur ponit ꝙ ꝑ motũ ꝑus acqriẽ vnum indiuiſibile.poſtea
aliud:ſz ſi indiuiſibile acqrereẽ ꝑ motũ ẽẽt ibi dare ꝑmũ
mutatũ ẽẽ.q2 poſtq3 indiuiſibile acqſitũ ẽ ꝑtꝰ cũ nõ hẽat
partẽ nõ poterit dici ꝙ ſit prius acqſita ꝑs eius.ſi g̃ indiui-
ſibilia in motu vl̃ in fieri ſibiinuicẽ copulanẽ ẽẽt dare pri-
mũ mutatũ ẽẽ.ꝛ ꝑmũ factũ ẽẽ.Rurſus ſi fcm̃ eſſe copu-
lareẽ cũ fieri ẽẽt ẽt dare ꝑmũ fcm̃ ẽẽ.q2 q̃ copulanẽ adin-
uicẽ ſunt eiuſdẽ rõnis:tũc fieri ꝛ factũ ẽẽ ẽẽnt eiuſdẽ rõ-
nis.ẽẽt g̃ ipm fieri iduiſibile.ꝛ q2 tota cã q̃re nõ eſt dare
ꝑmũ mutatũ ẽẽ.nec ꝑmũ factũ ẽẽ eſt diuiſibilitas ipſius
fieri ꝛ ipſius motꝰ.ſi talia ẽẽnt iduiſibilia ꝛ poſſet aliqd
indiuiſibile acqri ꝑ motũ ẽẽt dari ꝑmũ mutatũ ẽẽ.ꝛ ꝑmũ
factũ ẽẽ.Redeamꝰ g̃ ad ꝓpoſitũ.ꝛ dicamꝰ ꝙ in ꝑncipio
ſpatij nõ eſt moueri.nec mutatũ ẽẽ.ꝛ q2 nõ ẽ dare aliquẽ
punctũ imediate ſe hñtẽ ad ꝑncipiũ ſpatij.iõ nõ eſt dare
ꝑmũ mutatũ ẽẽ.q2 inter quẽlibz pũctuz ſignatũ ĩfra ſpa-
cium ꝛ ꝑncipiũ ſpatij ꝑ qð dz fieri motꝰ ſunt infinita pun
cta.iõ ſꝑ añq3 mutatũ ẽẽ ſunt ĩfinita mutata:ſz ſi puncta
ſe hñrẽt imediate ad ſe inuicẽ nõ poſſet ſic argui ꝙ nõ ẽẽt
dare tale ꝑmũ.imo ẽẽt dare ꝑmũ mutatũ ẽẽ:ſz lz in ꝑnci-
pio ſpatij nec ſit moueri nec mutatũ ẽẽ.in vltimo tñ ſpa-
cij eſt dare mutatũ ẽẽ.ꝛ q2 poſt vltimũ ſpatij nullũ ẽ mu-
tatuz ẽẽ.iõ ẽ dare vltimũ mutatũ ẽẽ qð determinat totũ
motũ.nõ ẽ ãt dare ꝑmũ mutatũ eſſe a quo icipit motus.
¶ His viſis dicamꝰ ꝙ argumẽtatio ꝛ potiſſime demõſtra-
tiua duo ꝓſupponit.vz.neceſſitatẽ ꝛ imediationẽ.neceſſitatem
qdẽ q2 ſi nõ nec̃io ſeqreẽ ↄcl̃o ex ꝑmiſſis nõ eſſet demõſtra-
tio imediatiõez võ nõ ↄtingit ſcire ꝑ demõſtrationẽ niſi ſcia-
mus reſoluere vſq3 ad imediata.ſunt ãt illa imediata vl̃-
tra q̃ nõ eſt ꝓceſſus.In his g̃ q̃ nõ ſunt ſil̃ nõ poſſumꝰ ar-
guere a ꝑori.q2 nõ eſt ibi nec̃itas.nõ.n.ad ꝑus de nec̃itate
ſeqtur poſteriꝰ.poſſumꝰ ãt in talibus arguere a poſteriori:
q2 eſt ibi nec̃itas.q2 poſterius de nec̃itate ꝓſupponit priꝰ.
ꝛ ad hoc deſeruit primũ dictũ.vz.ꝙ agentia poſſunt deſi-
ſtere ab agendo.ꝛ ꝙ non de neceſſitate poſt factum eſſe
ſequitur fieri:ꝛ nõ de neceſſitate ad prius ſequitur poſte-
rius.Rurſus in talibus nõ eſt dare imediationem a prio-
ri.q2 non eſt dare aliqð mutatum eſſe vel factum eſſe ex
ꝑte priori ꝙ nõ ſit vlteriꝰ ꝓceſſus.ꝛ ꝙ non ſit dare aliud
prius factum eſſe vel mutatũ eſſe.eſt tñ ibi dare imedia-
tionem ex ꝑte poſteriori.q2 eſt ibi dare vltimũ mutatum
eſſe qð nõ eſt reſoluere in poſterius mutatum eſſe.ergo ꝛ
rõne neceſſitatis cui deſeruit dcm̃ primũ.ꝛ rõne imedia-
tionis cui deſeruit dictum 2m debemus in talibꝰ arguere
a poſteriori nõ a priori:¶ Deinde cum dicit.

¶ De eo quidẽ igitur qð eſt quomodo cum eo
qð ↄſequẽter ſic ſe hz media cauſa in terminũ
acceptum ſit. Neceſſe eſt.n.in his mediam ꝛ
primam ꝛ ſine medio eſſe.vt.a.factuz.qm̃.c.
factũ eſt.c.nãq3 poſteriꝰ.a.aũt antea.principiũ
igiẽ eſt.c.ꝓpter id qð ꝓximuz eſt ipſi nunc qð
eſt principium temporis.

¶ Exequitur de intento.Circa qð duo facit.q2 ꝑmo exeqẽ
in factis ꝙ debemus arguere a poſteriori.2o declarat ꝙ ẽt
ſilr̃ ſe habeat in futuris ꝙ eſt ibi a poſteriori arguenduz
ibi(Silr̃ aũt eſt)Circa primũ duo facit.q2 ꝑ ꝑmittit hec
duo ꝙ in factis q̃ nõ ſunt ſil̃ debemus arguere ab imedia-
to ꝛ a poſteriori.2o declarat q̃ dixerat ibi(Sed.c.factum
eſt)Dicit ergo ꝙ(de eo)ſu.qð factum eſt prius(quõ eſt
cum eo ꝙ ↄñr ſic ſe hz accepta media cã ſit tantuz)ꝛ ad
arguendũ in talibus accipienda eſt cã media.in tantũ ẽt

hoc mõ.vȝ.ſm q dr̃.ꝛ ſubdit q(neče eſt.n.ꝛ his)vel vt hȝ alia lr̃a(ꝛ in his mediã.ꝛ pmã ſine medio eẽ).q.d.q in his q̃ nõ ſunt ſil̃ mediã ꝛ primã cãm.i.id qȝ ẽ medium ad arguẽdũ.ꝛ id qȝ eſt pncipiũ ad arguẽdũ oȝ eẽ ſine medio.i.imediatũ.ꝛ iõ ſupplẽdũ ẽ q oȝ i talib⁹ arguere a poſteriori.qꝛ ex pte poſteriori in talib⁹ vt patuit accipit̃ imediatũ nõ ex pte priori.ꝛ ſudit(vt.a.factũ eſt qm̃.c.factum eſt)ꝛ ſubdit q(poſterius aũt.c.)factũ ẽ(.a.aũt antea.pncipiũ g̃).ſ.arguẽdi in talib⁹(ẽ.c.).i.a.poſteriori(pp id qȝ ꝓximũ ẽ ipſi nũc pncipiũ tpis).q.d.q ipſi nũc qȝ ẽ pncipiũ tpis a q̃ ſumit̃ pn̄ᵐ ſillogiçãdi in talib⁹ ẽ ꝓximũ.c.i.id qȝ eſt poſteri⁹.nõ.a.i.qȝ ẽ pus.in talib⁹.n.pncipiũ arguendi eſt ſumẽdũ a nũc poſteriori.nõ a nũc priori.pp qȝ ſillogiçandũ eſt.a.c.qȝ eſt ꝓximus nũc poſteriori.nõ ab.a.qȝ eſt longinquius.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Sed.c.factũ eſt.ſi factuȝ.d.d.igitur cũ fiat.a.neceſſe eſt factuȝ eſſe:cauſa autẽ eſt.c.d.enim facto neceſſe eſt.c.factum eſſe.c.autẽ facto neceſſe eſt.a.prius fuiſſe.Sic aũt accipiẽs aliqȝ medium ſtabit alicubi immediatum.

℄ Declarat q̃ dixerat.Circa qȝ duo facit.qꝛ p̊ facit quod dcm̃ eſt.2° remouet quãdã cauillationẽ circa pretacta.ibi (Aut ſp extra cadet)℄ Propter pmũ ſciẽdũ q ipſe dixerat qȝ debem⁹ incipere ab imediato.pp qȝ declarat quo hoc ꝯtingat.nã hoc ꝯtingit icipiendo ſemp ab vltimo poſteriori.vt ſi.a.añ.c.vtputa iciſo lapide añ factionem fundamẽti.c.añ.d.vt factio fundamẽti añ factionẽ dom⁹ incipiendũ erit.a.d.ꝛ qꝛ eſt dare in talib⁹ vltimũ factũ eſſe erit deuenire in talib⁹ ad imediatũ.mediũ g̃ ſillogiçandi in talibus eſt id qȝ ẽ poſteri⁹ ꝛ vltimũ poſteri⁹ ẽ imediatũ mediũ.iõ ait(ſȝ.c.factũ eſt fcõ.d.)vtputa fcm̃ eſt fundamẽtũ facta domo(.d.igit̃ cũ fiat neče eſt.a.fcm̃ eẽ)i.cũ fiat dom⁹ neče eſt lapides eẽ iciſos.ꝛ ſubdit(cã aũt eſt .c.).i.cã q̃re poſſumus arguere ex.d.a.i.ex factiõe dom⁹ inciſionẽ lapidũ.talis cã ẽ.c.i.fundamẽtũ vl̃ mur⁹ pp quẽ lapides inciduntur.ſic g̃ arguem⁹ q pp.d.i.pp domũ fit.c.i.fundamẽtũ vl̃ mur⁹.pp.c.ãt.a.i.inciſio lapidũ.iõ ait:q (.d.n.facto).i.facta domo(neče eſt factũ eẽ.c.).i.fundamentũ vl̃ muꝝ(.c.ãt facto neče eſt prius fuiſſe.a.).i.inciſionẽ lapidũ.ꝛ ſubdit q(Si igit̃ accipies aliqȝ meduȝ) ſu.poſteri⁹(ſtabit aliqñ imediatũ).i.ad imediatũ.vt hȝ alia tranſlatio erit dare aliqȝ poſteri⁹ qȝ erit vltimũ fcm̃ eſſe.ꝛ hoc erit imediatũ in talib⁹.℄ Notandũ aũt q illȝ a quo arguim⁹ in talib⁹ eſt poſteri⁹ ꝛ eſt pri⁹.eſt poſterius in eſſendo:ſȝ eſt prius in ſillogiçãdo.vñ aliq textus hñt.ſi aũt accipiens prius aliqȝ mediũ.nã mediũ acceptũ q̃to poſterius in eſſendo tãto pus in ſillogiçando.oȝ g̃ in talibus deuenire ad imediatũ qȝ ſit primuȝ in ſillogiçando.ꝛ vltimum in eſſendo.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Aut ſemper extra cadet propter infinituȝ.nõ enim contingit factum cum facto ſicut dictum eſt:ſed incipere inde neceſſe eſt a medio ꝛ ab ipſo nunc primo.

℄ Remouet quidam cauillationẽ circa pretacta.diceret enim aliqs q nũq̃ eſt deuenire ad imediatũ.qꝛ in quolibȝ fieri eſt dare infinita fcã:ſed h̃ nõ obſtãte pȝ qȝ eſt dare vltimũ fcm̃ eẽ.deuenire ẽ g̃ ad imediatũ.qꝛ eſt deuenire ad aliqd qȝ imediate ſe hȝ ad ipm nũc.qȝ ẽ pmũ in ſillogiçando ꝛ vltimũ in eẽndo.iõ ait(Aut ſp extra cadet) vl̃ vt hȝ alia trãſlatio(aut ſp itercidet).q.d.q aut.ſ.cauillabit aliqs q nõ ẽ deuenire ad imediatũ.ſed ſp cadet extra imediatũ.ita q mediũ nõ erit immediatũ:ſed ſemp erit nũc imediatũ(ꝓpter ſinẽ ifinitũ.nõ.n.ꝯtinuũ eſt factum cũ fcõ eẽ quẽadmodũ eſt dcm̃.ſȝ)ſu.hoc nõ obſtãte(incipere tñ neče ẽ a medio ꝛ ab ipſo nũc p̊)incipe eniȝ eſt ab ipſo nũc qȝ eſt mediũ ſillogiſticũ in talib⁹.ꝛ qȝ eſt pmũ in ſillogiçando lȝ ſit vltimũ in eẽndo.℄ Notandũ ãt q pp infinitũ ꝛ pp id q fcm̃ eẽ nõ eſt ꝯtinuũ cũ fcõ eẽ.ſȝ ſp inter q̃libȝ duo fcã eẽ,ſunt infinita fcã eẽ pp qȝ illud tale infinitũ nõ tollit̃ qn ſit dare vltimũ fcm̃ eẽ.ꝛ qꝛ pncipiũ in talib⁹ eſt a poſteriori vt ſupra dicebat̃ ipm vltimũ nunc in talibus in quo eſt dare vltimũ fcm̃ eẽ eſt medium ꝛ pmum.i.pncipiũ ad ſillogiçandũ.ſm g̃ tale nunc accipiendũ erit imediatũ.incipe ergo ſillogiçare debem⁹ a tali nunc tanq̃ ab immediato.℄ Deinde cum dicit.

℄ Similiter autẽ eſt ꝛ in eo quod erit.ſi enim verũ eſt dicere qm̃ erit.d.neceſſe eſt prius veꝝ dicere q.a.erit.hui⁹ aũt cã eſt.c.ſi gdẽ enim.d.erit.prius.c.erit.ſi ꝟo erit.c.prius.a.erit.

℄ Quod dixerat in factis oñdit ſil̃r eẽ in futuris.Circa qȝ tria facit.qꝛ p̊ facit qȝ dcm̃ eſt.2° remouet q̃dã cauillationẽ circa futura ꝯſimilẽ cauillationi circa fcã.3° q̃ dixerat manifeſtat p exẽpla.2ᵐ ibi.(Sil̃r ãt infinita)3ᵐ ibi(Hñt aũt ſic ſe)Dicit g̃ q(ſil̃r ãt eſt ꝛ in eo qȝ erit).i.in futuris vȝ.q i talib⁹ ẽ arguere a poſteriori.vt ab imediato.vtputa q vltimũ fcm̃ ſit.d.i.domus.ab h̃ g̃ icipiet ſillis.qȝ eſt poſtremũ ꝛ imediatũ.iõ ait q(ſi veꝝ ẽ dicere q erit.d.) .i.q erit dom⁹ i futuro(neče ẽ prius veꝝ dr̃e q erit.a.) .i.inciſio lapidũ i futuro(hui⁹ ãt cã ẽ.c.).i.mur⁹ vel fundamẽtũ.nã cã q̃re ex domo qȝ eſt vltimũ poſſum⁹ iferre inciſionẽ lapidũ qȝ ẽ pmũ talis cã ẽ ipſe mur⁹.vel ipȝ fundamẽtũ.pp qȝ fit iciſio lapidũ:a poſteriori g̃ icipiet ſill̃s.ꝛ ꝓcedet ad pri⁹.vt ex domo arguet̃ mur⁹ vl̃ fũdamẽtũ.ꝛ ex hoc iciſio lapidũ.iõ ait:q(ſi gdẽ.n.erit.d.).i.ſi eſt futura dom⁹(pus erit.c.).i.pus erit futuꝝ fũdamentũ vel mur⁹(ſi ꝟo erit.c.).i.ſi erit futur⁹ mur⁹ vl̃ fũdamẽtũ(pus erit.a.).i.pus erit futura iciſio lapidũ.℄ Deinde cũ dic̃.

℄ Simil̃r aũt eſt infinita deciſio ꝛ in his.nõ enĩ que erunt ſunt cõtinua adinuicem.Principiũ ãt ꝛ in his ſine medio accipiendum eſt.

℄ Remouet cauillationẽ circa futura cõſimilem cauillationi circa facta.nã ſic̃ in fieri pterito fuerũt infinita fcã.hoc tñ nõ obſtante poſſum⁹ arguere ab imediato fcõ in preterito.ſic ẽt in futuro fieri erũt ifinita fcã.hoc tñ non obſtante poſſum⁹ arguere ab vltimo futuro fcõ qȝ ẽ imediatũ in talib⁹.iõ ait q(ſil̃r aũt ꝛ infinita erit deciſio vel diuiſio in his).i.in futuris.ꝛ ſubdit q(nõ.n.q̃ erũt)ſȝ futura erunt.ſ.(ꝯtinua adinuicẽ).q.d.q ſic̃ fcã pterita erãt infinita.ꝛ nõ erãt adinuicẽ ꝯtinua ſic ꝛ fcã futura erunt infinita.ꝛ nõ erunt adinuicem ꝯtinua.ꝛ ſubdit q(Principiuȝ ãt ꝛ in his ſine medio accipienduȝ eſt).q.d.q non obſtante tali deciſione.i.diuiſiõe infinita pncipiuȝ ſillogiçãdi in talib⁹ poterim⁹ accipe ſine medio.i.imediatuȝ:accipiẽdo.vȝ vltimuȝ futuruȝ qȝ lȝ ſit vltimuȝ in eẽndo erit pmuȝ i ſillogiçãdo ſic̃ i factis accipiebam⁹ vltimum fcm̃ p imediato.ifinitas.n.i talib⁹ tollit q ñ ſit dare fcm̃ eẽ pmũ:ſȝ nõ tollit q ñ ſit dare vltimũ.℄ Deide cũ dic̃.

℄ Habent autem ſic ſe in operibus ſi facta eſt domus neceſſe eſt deciſos eſſe lapides.Et factum hoc eſſe propter quid quoniam neceſſe eſt fundamentum factum eſſe:ſi domus facta non eſt.ſi vero fundamentum eſt prius lapides eſſe factos neceſſe eſt.

℄ Quod dixerat declarat p exemplu.Circa quod duo facit qꝛ p̊ exẽplificat de factis.2° de futuris.ibi.(Iteꝝ ſi erit)

dicit ergo (Habet aūt ſic ſe in operationib⁹). vȝ. ꝙ ex poſteriori monſtrat̄ ꝑus. vt pȝ in operationib⁹ hūanis. nā (ſi fcā eſt domus neċe ē lapides īciſos eē) ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ fcm̄ eſſe hoc ꝓꝓ qd ē. qm̄ neċe ē fūdamētū eē). q. d. ꝙ fcm̄ eſt hoc .i. deciſi ſunt lapides ꝓꝓ fundamētū. nā lapides intm̄ ſūt mā domus inq̄tū ſūt mā fundamēti vł muri. nō .n. ſunt lapides mā dom⁹ rōne totius ſed rōne ptis. ergo ſi q̄rat̄ ꝓꝓ qd fcm̄ ē hoc. vt ꝓꝓ qd deciſi ſunt lapides reſpondebitur. iō fcm̄ eſſe qm̄ neċe eſt eē fūdamētū. ⁊ ſubdit. (ſi nō) .i. ſi nō ſit fundamētū nō fcā eſt dom⁹ (ſi vō fundamētuȝ eſt neċe eſt lapides ꝑus deciſos eē). q. d. ꝙ poſſum⁹ arguere a poſteriori nō ſolū in ꝑus ꝓximū ſȝ in ꝑus remotū. vt ex factione domus poſſum⁹ arguere īciſionē lapidū. cā aūt q̄re poſſum⁹ ſic arguere ē ꝑus ꝓximū. vtputa fūdamētū vel mur⁹. nā ſi ex domo arguit̄ fundamētū ex fundamēto lapides deciſos eē. ergo ex domo arguet̄ lapides deciſos eſſe. ¶ Notādū āt ꝙ lr̄a illa. vȝ. ꝙ hoc factū ē ꝓꝓ qd vel ꝓpter id qđ neċe eſt fundamētū eſſe. pōt legi duplr̄. vȝ. ꝙ hoc factū eſt. i. lapides īciſi ſunt ꝙ neċe ē fundamētū eē. alio mō pōt legi. vt ſit ſenſus ꝙ hoc factum eſt. vȝ. ꝙ poſſumus arguere ſic. vȝ. ex factiōe poſterioris. vt ex factiōe dom⁹ factionē ꝑoris remotiōis vt īciſionē lapidum qm̄ neċe ē ꝑus ꝓximi⁹. vȝ. fundamētū. ꝑus .n. ꝓximi⁹ ē cā q̄re ex poſteriori poſſum⁹ arguere ꝑus remoti⁹ vt fundamentum eſt cā q̄re ex factiōe dom⁹ poſſum⁹ arguere īciſionē lapidū. ¶ Notandū ēt ꝙ cū ait neceſſe eſt eē fundamentū. ⁊ neċe ē eē lapides īciſos nō ītēdit loq de neċitate abſoluta: ſed cōditionata neċe ē .n. fundamētū eē. vez ē ſi ſit domus. nā īpoſe eſt domū eē ⁊ nō eē fundamētū. iō ſubdit in lr̄a ꝙ ſi nō eſt fundamētū ꝙ nō ē dom⁹ fcā. ſic etiā neċe eſt eē lapides inciſos nō abſolute. ſȝ ex ꝯditiōe. vtputa. ſi factum eſt fundamētū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Itē ſi erit domus ſimiliter prim⁹ erunt lapides. demonſtrant̄ aūt per medium ſimilr̄. erit enim fundamentum prius.

¶ Exēplificat de futuris. d. (Itez) ſic. poſſum⁹ arguere a poſteriori in futuro. vt (ſi erit dom⁹ ſimilr̄ ꝑus erūt lapides). q. d. ꝙ ſicut arguebamus in factis. vt ſi fcā eſt dom⁹ inciſi ſunt lapides. ſilr̄ poſſum⁹ arguere in futuris. ⁊ ſubdit ꝙ (demr̄at̄ aūt ꝑ mediū ſilr̄). q. d. ꝙ ſicut ī factis demr̄at̄ ꝑus lōgius ꝑ poſteri⁹ ꝑ ꝑus mediū. ſilr̄ in futuris demōſtrat̄ ꝑ futurā domū futuros eē lapides. ꝑ futuz mediū. vt ꝑ fundamētū. iō ait ꝙ (demr̄at̄ āt ꝑ mediuȝ ſilr̄) vn̄ ſubdit. ꝙ (erit āt fundamētum ꝑus) ſi erit .n. domus. ꝑus erit fundamētū. ⁊ ſi erit fundamētū erunt prius lapides inciſi. ergo ſi erit dom⁹ erūt lapides inciſi. fundamentum eſt ergo illud mediū. ſiue illa media cā ꝑ quam ſimiliter arguimus ex futura domo futuros lapides īciſos ſicut in factis ꝑ fundamentū tāq̄ꝫ ꝑ cām mediā arguebam⁹ ex facta domo factos eſſe lapides inciſos.

¶ Qm̄ autē videm⁹ in his q̄ fiūt circulo quādā generationē eē ꝯtingit hoc eē: ſi ſꝫ ꝯſequūtur adinuicē medium ⁊ termini. In his .n. ꝯuerti eſt. oñſuȝ ē āt hoc in primis ꝙ ꝯuertant̄ ꝯclōnes ad primas ꝓmiſſas circulo hoc aūt eſt.

¶ Poſtq̄ꝫ pħs īſtruxit nos q̄ūo debem⁹ arguere ī his q̄ nō ſunt ſilr̄ q̄tū ad ea q̄ fiunt ī rectū hic docet nos q̄lr̄ debeamus arguere ī his q̄ nō ſunt ſilr̄ q̄tū ad ea q̄ fiunt ſm̄ circulū. Circa qđ tria facit. qz ꝑ oñdit qd eſt arguere circulariter. 2° ꝙ dixerat manifeſtat ꝑ exēplū. 3° declarat q̄ūo in his q̄ ſunt circulo ꝯtingit demōſtrare. ſcđa ibi (In operibus āt) tertia ibi (Cū .n. hoz) Dic̄ ergo (Qm̄ ergo videm⁹ ī his que ſunt eē q̄dā gn̄ationē circulo. i. circularē). q. d. ꝙ ī aliquibus entibus reperit̄ quedā gn̄atio circulariter. ⁊ exponit ſeq̄ūo hoc fiat dicens ꝙ (ꝯtigit eē hoc) .i. gn̄ationem circularē in entib⁹. vel (ꝯtingit eē hoc) ꝙ poſſum⁹ arguere gn̄ationē circularē in entib⁹ (ſi vō mediū ⁊ termini cōſequent̄ adinuicē. in his .n. cōuerti ē) .i. neċe. ⁊ ſubdit ꝙ (oñſuȝ eſt āt hoc in ꝑmis ꝙ ꝯuertant̄ ad ꝯclones) in li° .n. ꝑoz oñſum eſt ꝙ qn̄ ꝯuertant̄ mediū ⁊ extremitates ꝙ fiat ꝯuerſio ꝓmiſſaz ad ꝯclones. ⁊ econuerſo. ⁊ ſubdit ꝙ (circulo āt hoc eē eſt) ¶ Notandū āt ꝙ ſicut modi ītelligendi ſumūt originē ex modis eēndi. ita ⁊ modi arguēdi pn̄t ſumere originē ex modis eēndi. q̄ ergo generant̄ circulariter ⁊ hn̄t gn̄ationē circularē ſm̄ eſſe illa pn̄t de ſeinuicem inferri circulariter. ⁊ pōt fieri argumētatio de eis circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In operibus autē videtur ſic: depluta terra neceſſe eſt vaporem fieri. hoc autem facto nubem. hac vero facta: neceſſe eſt igitur terram deplutam eſſe. hoc autem erat ex principio: quare circulo circuiuit.

¶ Qđ dixerat manifeſtat ꝑ exēplū. d. (In opibus āt) ſup. nāe (ſic vr̄). vȝ. ꝙ ſunt ibi gn̄ationes circulares. ⁊ ꝙ poſſumus in aliq̄b⁹ arguere circulariter. ⁊ ſubdit ꝙ (depluta .n. terra neċe eſt vaporē fieri. ſcđ āt h) .i. vapore (nubē) .i. neċe eſt fieri nubē (hac āt fcā) .i. nube (neċe eſt igr̄ terraȝ deplutā eē. hoc āt erit ex ꝑn°). q. d. ꝙ iſtud fuit ꝑus aſſumptū in ꝑn° ⁊ ſubdit (Quare circulo circuiuit) .i. eſt ibi generatio circularis. ⁊ demr̄atio circularis. ¶ Notandū āt hec tria ſe hr̄e circulariter. vȝ. terra depluta ſiue pluuia vapor. ⁊ nubes: nā qn̄ terra depluta eſt calor ſolis facit inde eleuare vapores vaporib⁹ eleuatis fit nubes. nube facta iteꝝ fit pluuia ſiue fit terra depluta. ergo circulariter ī talib⁹ circuimus. vel circulariter demr̄am⁹. nā ꝑ terrā deplutā demr̄am⁹ terrā deplutā. ¶ Notandū ēt ꝙ hec extrema ⁊ mediū ꝯuertunt̄. nā pluuia ⁊ nubes: ⁊ vapor ꝯuertibilr̄ ſe hn̄t. q̄libȝ .n. pōt eē ꝑmū: ⁊ q̄libȝ mediū ⁊ q̄libȝ vltimū. nā ſi incipias a pluuia. ex pluuia generabit̄ vapor. ex vapore nubes. ꝓꝓ qđ pluuia erit ꝑmū. vapor mediuȝ. nubes vltimū. ſi aūt incipias a vapore ex vapore gn̄abit̄ nubes: ex nube pluuia. hic ergo nubes erit mediū generatum. ⁊ pluuia erit gn̄atū vltimū q̄ ꝑus erat gn̄atū ꝑmū. ⁊ vapor generatū ꝑmū qđ ꝑus erat generatū mediū. ſi vō īcipias a nube ex nube generabit̄ pluuia. ex pluuia vapor. in talibus ergo extrema ⁊ mediū cōuertunt̄. qz q̄libȝ pōt fieri q̄libet. ⁊ ſicut in generationibus talibus mediū fit extremū ⁊ ecōuerſo. ita ⁊ in argumentationibus pn̄t ꝯclones fieri ꝓmiſſe. ⁊ ecōuerſo. vt pōt argui. pluuia eſt. ergo vapor ⁊ ergo nubes. ⁊ ecōuerſo. nubes eſt. ergo pluuia. ⁊ ergo vapor. hic eſt ergo eſſe circulatio. i. huius eſt gn̄atio circularis ⁊ demr̄atio circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum .n. hoꝝ vnuȝ q̄libȝ ſit: alterum eſt: ⁊ cum illud alteꝝ: ⁊ cum hoc primum.

¶ Oñdit q̄ūo ꝯtingat in talibus demr̄ationē fieri. d. ꝙ q̄libȝ in talibus pōt demōſtrari ꝑ ſeipſȝ vt pluuia ꝑ pluuiā: vapor per vaporeȝ. nubes per nubem. iō ait ꝙ (q̄libȝ .n. hoꝝ cum ſit eſt alteꝝ) .i. eſt ſcđm (⁊ cum illud) .i. cū eſt ſcđm (alteꝝ) .i. eſt tertium (⁊ cum hoc) .i. cum eſt tertiū (primum) ideſt eſt primum. ergo cum eſt primum eſt ꝑmum. incipis ergo a quolibet ⁊ q̄libet innuis per ſeipm vt cum eſt pluuia eſt alterū. vt vapor. ⁊ cum eſt illud alterum. ſ. vapor. eſt alterum. ſ. nubes. ⁊ cum hoc eſt. ſ. nubes eſt primum. i. pluuia. ergo cum eſt pluuia. pluuia. ſic idez fieret ſi incipes a vapore vel a nube: nam ſi eſt vapor eſt nubes. ſi nubes pluuia. ſi pluuia vapor. ergo ſi vapor vapor.

qÕlibet.n.hoꝝ a quocũqꝫ incipias ſemper circulariter arguet. ❡ Dubitaret forte aliqˢ. vtrũ ↄtingat circulariter. ⁊ vr̃ ꝙ ſic per ea q̃ pħus hic ponit. nã ſi pluuia vapor ⁊ nubes ſe inferũt circulariter ſm eē. oꝫ ꝙ ſe inferãt circulariter ſm demr̃ationẽ. nã q̄ ſunt cãe in eēndo pñt optime eē cãe in arguẽdo. ❡ In ↄriũ eſt ꝙ ſi ↄtingeret circulariter demr̃are. tũc idẽ eēt pus ſeipo ⁊ noti⁹ ſeipo. q2 h̃ mõ oſtẽderet idẽ ꝑ ſeipm. ❡ Dõm ꝙ in cãis ꝑ ſe ĩpoſe eſt circulo demr̃are. ⁊ eq̃ potiſſime. naꝫ ĩpoſe eſt ꝙ aliq̃ duo ita ſe habeãt ꝙ eq̃ vnũ ſit cã alteri⁹. ſicut ecõuerſo. contingit.n. aliq̃ duo ſic ſe hr̃e ꝙ ꝑ ſe vnũ ẽ cã alteri⁹: ⁊ ecõuerſo. ſꝫ h̃ nõ eſt ſm idẽ gen⁹ cãe. vt potio eſt cã ſanitatis ⁊ ecõuerſo ſꝫ potio eſt cã ſanitatis i gñe cãe efficiẽtis ⁊ ſanitas eſt cã potionis in gñe cãe finalis. ⁊ q2 ſm ꝙ variat̃ gen⁹ cãe variat̃ demr̃atio nõ erit eq̃ potiſſima demr̃atio. arguere ſanitatẽ ex potiõe. ⁊ potionem ex ſanitate: imo ſi volumi⁹ recte loq h̃ nõ eſt circulatio. nõ.n. valet ſanitas eſt cã potionis. ⁊ potio ſanitatis. g̃ ſanitas eſt cã ſanitatis. q2 variatur ibi mediũ. ſi.n. ſic formaret̃ ſillus. qcqd eſt cã potiõis eſt cã ſanitatis. ſanitas autẽ eſt cã potionis. g̃ ⁊c̃. h̃ variat̃ mediũ ⁊ arguit̃ q̄ſi q̃ttuor terminis. nã nõ eodẽ mõ accipit̃ cã in maiori ⁊ in minori. nã cũ dr̃. qcqd eſt cã potiõis eſt cã ſanitatis. intelligit̃ in gñe cãe efficiẽtis. nã ꝑꝑ h̃ valet ꝙ qcqd eſt cã potiõis eſt cã ſanitatis. q2 potio eſt cã ſanitatis. g̃ oꝫ q᷑ cã potionis accipiat̃ eodẽ a quo potio ẽ cã ſanitatis. ſꝫ h̃ eſt in gñe cãe efficiẽtis. g̃ cã ſumpta in maiori ſupponit ꝓ cã efficiẽte. cũ vo in minori dr̃ ꝙ ſanitas eſt cã potiõis variat̃ ibi rõ cãe. q2 ſanitas nõ eſt cã potionis in gñe cãe efficiẽtis. ſꝫ finalis. In cãis g̃ ꝑ ſe nõ inuenit̃ circulatio. q2 nõ inueniunt̃ due ꝑ ſe cãe q̃ in eodẽ gñe cãe ſint ſibi inuicẽ cãe ſꝫ in cãis ꝑ accñs bñ reperit̃. vt pluuia eſt mã de q̃ fit vapor. vapor mã de q̃ fit nubes ⁊ nubes mã de qua fit pluuia ſm hoc g̃ pluuia eſt mã de q̃ fit pluuia. ſꝫ hoc eſt in cãis ꝑ accñs. nã pluuia nõ eſt mã de q̃ fit vapor loquẽdo ꝑ ſe. nã nullũ ens in actu ꝑ ſe ẽ mã. per accñs.n. eſt ꝙ ex ente in actu fiat ens. vt ꝓbat̃ p̊. phi. ⁊ in lib. de gñatiõe. ſꝫ ſi acciperet̃ cã mãlis per ſe vapor nõ eſſet mã pluuie nec ecõuerſo. ſꝫ mã vtriuſqꝫ ẽ ens in potentia cõe ad vtrũqꝫ. ſic aũt accipiẽdo cãm mãlẽ ꝑ ſe nõ inuenient⁹ ibi ↄuerſionẽ. nã h9 ens in potentia eſt mã pluuie. nõ aũt ecõuerſo. ſic ẽt eſt mã vaporis. nõ aũt econuerſo. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqˢ. vtrũ idẽ poſſit eſſe mã ſuppoſi⁹ loquẽdo de cã ꝑ accñs vt idem poſſit demr̃ari per ſeipm. ⁊ vr̃ ꝙ ſic. vt in exẽplo aſſumpto. nã pluuia eſt mã pluuie. ❡ Dõꝫ ꝙ nũqꝫ idẽ ẽ mã ſuppoſitus loquẽdo de eodẽ nũero q̃tũcũqꝫ accipiat̃ cã mãlis ꝑ accñs. vt ſi ex pluuia fit vapor. ex vapore nubes. ex nube pluuia. ⁊ ita ex pluuia pluuia. nõ ẽ eadẽ pluuia nũero ex q̃ fit vapor. ⁊ q̃ poſtea generat̃ ex nube fcã ex vapore. ex pluuia g̃ probat̃ pluuia. ſꝫ per hoc nõ ꝓbat̃ idẽ ꝑ idẽ. ſꝫ ꝑ pluuiã corruptã ꝓbat̃ pluuia gñata. corruptũ aũt ⁊ gñatum nõ ſunt idem nũero. nã vt dr̃ circa finẽ de gñatiõe quoꝝ ſuba deperit nõ redeũt eadẽ nũero. q̃tũcũqꝫ g̃ accipiat̃ cã ꝑ accñs mãlis nõ erit idẽ mã ſuppoſitus loquẽdo de identitate nũerali nec demr̃abit̃ circulariter idẽ per idẽ loquendo de tali idẽtitate. Rurſus idẽ nõ põt eſſe mã ſuppoſitus imediate q̃tũcũqꝫ accipiat̃ mã ꝑ accñs ⁊ q̃tũcũqꝫ accipiat̃ identitas nõ numeralis. non.n. ex aq̃ imediate gñabit̃ aq̃. ſꝫ ex aq̃ gñabit̃ aer. ⁊ rurſus ex aere poterit iterũ gñari aq̃. cuꝫ ergo dr̃ ꝙ idẽ põt eē mã ſuppoſitus. tria ſunt ibi notãda. pmo ꝙ hoc nõ põt eē ꝑ ſe. ſꝫ ꝑ accñs. 2° ꝙ idẽ nõ accipiat̃ ſm idẽtitatẽ nũeralẽ. q2 nũqꝫ ex eodem numero generabit̃ idẽ numero. q2 tũc corruptũ ⁊ gñatũ eēnt idẽ numero. ſꝫ oꝫ accipi idẽ ſm ſpẽm. 3° eſt attendẽdũ ꝙ hoc non põt fieri imediate. ſꝫ mediate. nunqꝫ.n. imediate ex aq̃ generabit̃ aq̃. q2 fruſtra ageret nã ſi aquã corrumperet ⁊ aqꝫ gñaret. ẽt mã exiſtẽs ſub forma aq̃ nõ põt appetere ꝙ expolier̃ illa forma vt induat̃ eadẽ forma. Eſt g̃ diligẽter notãdũ ꝙ h9 mediatio modica eſt in gñatiõe elemẽtoꝝ maior eſt gñatio in gñatiõe admixtoꝝ. ſꝫ multo maior eſt in gñatiõe mixtoꝝ. pñt aũt vocari admixta vapor nubes ⁊ talia. q̃ nõ ſũt perfecte mixta. modica eſt.n. talis mediatio in gñatiõe elemẽtoꝝ. nã ex aq̃ põt gñari aer. ⁊ ſtatim ex aere põt gñari aq̃. ita ꝙ ex aq̃ fit aqua mediãte aere. ſꝫ in gñatiõe admixtoꝝ talis mediatio ẽ maior. vt ex pluuia fit vapor. ſꝫ nõ ſtatim ex vapore fit pluuia. ſed pus opꝫ ꝙ fiat nubes. ⁊ ex nube pluuia mediãte vapore ⁊ nube. in mixtis aũt hec mediatio ẽ multo maior. fit.n. ex boue bos ꝑ multa media. q2 morit̃. putrefit. gñabit̃ inde herba. de q̃ comedit vacca. ex q̃ gñat̃ meſtruum. ex quo põt formari vitulus. vñ bos mortuus redit bos viuus. ſꝫ ꝑ multa media. vt declarari hꝫ in 8° metaphi. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqˢ. vtrũ hec argumẽtatio circularis ꝑ accñs ꝙ ex pluuia fiat pluuia arguat aliqd ꝑ ſe. ❡ Dõm ꝙ circulatio in iſtis iferiorib⁹ tanqꝫ ꝓprius effect⁹ arguit eẽ circularẽ motũ celi tanqꝫ ꝓpriã cãm. nã ꝙ oia menſurent̃ ſua ꝑyodo. ⁊ ꝙ oia reuertant̃ ſꝫ circulũ. vt ꝙ ex boue mortuo fiat bos viuus. ⁊ ꝙ ex pluuia fiat pluuia. ⁊ ꝙ mã pus exiſtẽs ſub forma corrupta q̄ſi circulariter reuertat̃ ad eãdẽ formã. totũ ↄtingit ex circulatiõe motus celeſtis. vñ ⁊ pħs in 8° phy. motũ celi dicit eſſe vitã quãdã oĩbus ſubſiſtẽtib⁹ nãl.i. oĩbus entibus nãlibus. nam ſicut aĩa eſt vita corporis. q2 oẽs mot⁹ corporis vitales aut aĩales cãntur ex aĩa. ita motus celi eſt q̄ſi q̃dã vita in oĩbus entibus nãlibus. q2 oẽs motus nãles cãnt̃ ex illo motu. ꝑꝑ qd̃ in motibus nãlibus ⁊ potiſſime in generationibus ⁊ corruptiõibus rerũ oꝫ eſſe quendã circulũ cum oĩa iſta cauſent̃ ex motu circulari. ❡ Deinde cũ dicit.

❡ Sũt aũt q̃dã q̃ fiũt vlr̃. ſemp.n. q̃ ⁊ in omni: aut ſic ſe habent: aut fiunt. Alia vero ſemper q̃dẽ nõ: ſed ſicut frequẽter ſunt: vt non oĩs hõ maſculus barbat̃: ſed eſt ſicut freq̃nter. Taliũ igit̃ neceſſe eſt ⁊ medium: ſicut frequẽter eſſe.

❡ In parte iſta vt dicebat̃ agit de diuerſitate cãtoꝝ. ꝗut aliq̃ ſunt ſic ſꝑ. aliq̃ ſicut frequẽter. Circa qd̃ tria facit. q2 pmo ait aliq̃ eſſe ſꝑ. aliq̃ frequenter. ⁊ oſtẽdit qũo debeamus demr̃are ea q̃ ſunt frequẽter. d. q᷑ ad demr̃andũ talia nõ debemus accipe mediũ qd̃ fit ſemper. ſꝫ qd̃ fit frequenter. 2° qd̃ dixerat ꝓbat. 3° epilogat circa determinata. ſcda ibi (Si.n.a.de.b.) tertia ibi (Qũo igit̃ ſic) Dicit ergo. q᷑ (ſunt aũt quedã q̃ ſunt vlr̃ ⁊ ſemp. q̃ autẽ ⁊ in omni ſic ſe hñt aut fiunt. alia vo nõ ſemp quidẽ ſed ſicut frequenter fiunt. vt nõ oĩs homo maſculus barbat̃) vel vt hꝫ alia trãſlatio (barbatus efficit̃. ſed ſicut frequẽter) ⁊ eſt hoc vt in pluribus. ⁊ ſubdit ꝙ (talium igitur neceſſe eſt medium ſicut frequẽter eſſe) q.d. ꝙ ad demr̃andum talia que ſunt frequenter nõ debemus accipere mediuꝫ qd̃ fit ſemper. ſed ſicut frequenter. ❡ Dubitaret forte aliquis. vtrum poſſumus arguere demonſtratiue ex medio qd̃ fit frequẽter. ⁊ videt̃ ꝙ nõ. q2 demr̃atio ẽ ex neceſſarijs. neceſſaria aũt ſunt ſemp. g̃ ⁊c̃. ❡ Dõm ꝙ debemus q̄rere eundẽ modũ demr̃andi in nãlib⁹ ⁊ in mathematicis. nec in iſtis inferiorib⁹. ſꝫ in ſupceleſtibus. nã q2 mathematica ſunt certa in priori gradu certitudinis demõſtratiões mathematice ſunt per cãm infallibilẽ. ſed cauſe naturales poſſunt impediri ⁊ ideo nõ ſemper faciant effectus ſuos. vt ꝙ homo efficiatur barbatus videtur eſſe cauſa caliditatis. nam calidi eſt rarefacere. complexio autẽ ma-

gis rarefacta eſt magis poroſa. corpus ḡ maſculū eſt magis poroſuꝫ q̄ꝫ femineū. ⁊ ide opꝫ ꝙ ſit magis piloſum. qꝛ pori ſūt magis puri. vt poſſint ide exire pili. opꝫ ēt ex h ꝙ pili ſint groſſiores in maſculo q̄ꝫ in femina pp amplitudinē poroꝝ. ſꝫ hec cā pōt in aliquo īpediri. qꝛ plures ſūt maſculi barbati. arguemus ḡ ex cāis nālib⁹ ſuos effectus nō ꝙ ſp tales effect⁹ faciāt. ſꝫ ꝙ q̄ꝫtū eſt de ſe ſp ſunt apta nata tales effect⁹ facere. nec h eſt modicū ſi ſciuerim⁹ ḡ effectus ſūt apti nati eē ex qbus cāis. nō eſt ḡ tāta nec̄itas in nālib⁹ ſic in mathematicis: nec tāta nec̄itas in iſtis inferiorib⁹ q̄ꝫta in ſupcleſtibus. ibi. n. ſp ex cāis ſequunt̄ effectus. ſemp. n. ex īterpoſitiōe terre eclipſat̄ luna. ⁊ ſp ex interpōne lune ſol. nō aūt h ſp ex ſemine oliue gn̄at̄ oliua. qꝛ pōt eē corruptio in ſemine vel pōt ex aliq̄ cā īpediri ſemen. vt nō ꝑferat ſuū germen. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ eodē mō poſſum⁹ demr̄atiue arguere in nālibus ⁊ in mathematicis. ¶ Dōm ꝙ cū mathe^{ce} cāe nō poſſint īpediri. nāles aūt pn̄t īpediri nō eodē mō arguendū eſt h ⁊ ibi. ſꝫ in mathematicis arguēdū ē ſimplr̄ ⁊ ſm actū. vt hꝫ angulū ḡ hꝫ tres. in nālib⁹ aūt ſm aptitudinē ⁊ ex ꝯditiōe. vt hꝫ talē cām. ḡ ē aptū natū hr̄e talē effectū vel ex tali cā nō īpedita ſequit̄ talis effect⁹. q̄dā ḡ nec̄itas eſt in nālib⁹ ipſis ex q̄dā aptitudine qꝛ q̄ꝫtū ē de ſe nāles cāe ſp ſunt apte nate niſi īpediant̄ ꝓducere ſuos effectus. Aliq̄ v̄o cāe ſūt vlr̄ q̄ꝫtū ad ſubta. ⁊ ſp q̄ꝫtū ad tp̄a. ita ꝙ tales cāe in omni ſic ſe hn̄t q̄ꝫtū ad vl̄itatē ſubtoꝝ q̄ ēt ſūt .ſ. in oī q̄ꝫtū ad vl̄itatē tempoꝝ. in quocūqꝫ. n. ſubto hēat eē cā q̄ nō pōt īpediri hꝫ eē effectum eius. ⁊ q̄ncūqꝫ hꝫ eſſe talis cā hꝫ eſſe effectus eius: in nālibus aūt cāis eo ꝙ pn̄t īpediri hn̄t tale eſſe ſꝫ aptitudinē. Qd̄ ergo obyciebat̄ in alia q̄ōne ꝙ demr̄atio eſt ex nec̄arijs pꝫ ꝙ in ipſis nālib⁹ eſt q̄dā nec̄itas cuiuſdā aptitudinis. ꝯcedim⁹ tn̄ ꝙ demōſtrationes per cauſas naturales habent quēdam defectū nec ſunt tāte certitudinis ſicut ſunt demōſtrationes mathematice. ¶ Aduertendum tn̄ ꝙ cum dicimus aliqua cāta eſſe ſemp ⁊ vlr̄. intelligendū ē p relōnem ad cām. vt eclipſis eſt ſemp qn̄ eſt ſua cā. ⁊ vniuerſaliter vbi eſt ſua cauſa. vn̄ ſi eſſent multe lune ⁊ īter omnes interponeret̄ terra in oībus eis eēt eclipſis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si. n. a. de. b. vl̄r ꝑdicat̄: ⁊. b. de. c. vlr̄ neceſſe eſt. a. de omni. c. ⁊ ſemp ꝑdicari. hoc. n. vlr̄ de omni ⁊ ſemp. ſed ſuppoſitum eſt ſicut frequenter eſſe. neceſſe ē ergo ⁊ mediū frequēter eſſe: qd̄ eſt in quo eſt. b. d. Erunt igit̄ ⁊ eorū que ſunt ſicut frequenter principia ſine medio q̄cunqꝫ frequēter ſic ſunt aut ſiunt.

¶ Probat qd̄ dixerat. dixerat. n. ꝙ in his q̄ ſunt frequēter oꝫ accipi mediū vt frequēter. qd̄ ꝓbat. d. (Si. n. a. ꝑdicetur de. b. vl̄r). i. maior extremitas de medio (⁊. b. de. c. vlr̄). i. mediū de minori extremitate (nec̄e ē ⁊. a. de. c. ſp ⁊ de omni ꝑdicari. hoc. n. eſt eē vlr̄). vꝫ. de omni ⁊ ſp. (ſꝫ ſuppoſitū eſt eē ſic frequēter). q. d. ꝙ ſi. a. de. c. eēt ſic frequēter oꝫ ꝙ mediū. b. accipiat̄ ſic frequēter. qꝛ ſi acciperet̄ ſic vlr̄ ⁊ ſp oporteret ꝙ ⁊. a. de. c. eēt ſic vlr̄ ⁊ ſp. qd̄ ē ꝯ ypotheſim ⁊ ꝯ illud qd̄ ſuppoſitū eſt. iō ſubdit ꝙ (nec̄e eſt ḡ ⁊ mediū qd̄ eſt in quo ē. b.). i. qd̄ ſignificat̄ p. b. (eē ſic frequēter) ⁊ ſubdit ꝙ (erūt igit̄ ⁊ eoꝝ q̄ ſunt frequēter ꝓncipia). i. cauſe (ſine medio) ⁊ proprie ⁊ īmediate (quecūqꝫ frequēter ſic ſunt) q̄ꝫtū ad ſubiecta (aut ſiūt) quātum ad tp̄a. q̄cūqꝫ ergo cāta ſunt frequēter hn̄t cāes q̄ ſunt frequēter q̄ꝫtū ad ſubiecta. vel q̄ ſiunt frequēter hn̄t cauſas que ſiunt frequēter quātū ad tp̄a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q̄uo igit̄ qd̄ ē ſit qd̄ qd eſt īter terminos aſſignatū eſt: ⁊ qualiter demonſtratio: aut diffinitio ſit ipſius aut nō: dcm̄ eſt prius.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Q̄uo igit̄ ſiet qd̄ qd eſt īter terminos) ſꝫ. ſillogiſticos (aſſignatū ē). i. oñſuꝫ eſt. ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ q̄liter demr̄atio aut diffō ſit ipſi⁹) qd̄ qd eſt (aut nō dcm̄ eſt pꝰus.) ¶ Notādū āt ꝙ ſic ſm ſingula generꝝ ꝯtingit demr̄are. ſic ſm ſingula genera cauſaꝝ contingit diffinire. vn̄ ⁊ in 8° meta. cōmēdant̄ diffōnes Ariſtarchi q̄ erāt ſm omne gen⁹ cāe. Aſſignare ergo q̄uo ſingula gn̄a cāꝝ pn̄t eſſe mediuꝫ in demr̄atiōe eſt aſſignare q̄uo qd̄ qd eſt ſiue q̄uo diffō ſꝫ omne gen⁹ cāe ſit tale mediū in demr̄atiōe. hoc eſt ergo qd̄ itendit in pͥma pte hui⁹ epilogi cū dicit ꝙ aſſignatū ē. i. oñſum q̄uo qd̄ qd ē. i. q̄uo diffō ſit inter terminos ſillogiſticos. i. ſit mediū ad ſillogiçādū. nā illud eſt mediū īter terminos ſillogiſticos qd̄ ē mediū ad ſillogiçādū. hoc. n. diffuſe dcm̄ eſt q̄uo qd̄ qd ē ſiue diffō ſit inter tales terminos vel ſit tale mediū. diffuſe dcm̄ eſt q̄uo ſingula genera cauſaꝝ pn̄t accipi inter tales terminos vel pn̄t accipi vt tale mediū ſꝫ q̄ ſingula genera cauſaꝝ formari pn̄t diffōnes ad demr̄andū. ¶ Notandū ēt ꝙ ſubaꝝ ꝓpe eſt diffō. ⁊ p ſe paſſionū ē demr̄atio. ex hoc aūt poſſumus exponere ſcdam ptē epilogi. vꝫ. ꝙ pꝫ p pͥus dicta q̄uo ipſius qd̄ qd eſt: eſt demr̄atio. ⁊ q̄uo nō. ⁊ quo eius eſt diffō ⁊ q̄uo nō. nā ipſi⁹ qd̄ qd eſt ſube nō eſt ꝓpe demr̄atio. ſꝫ diffō. ipſius aūt accn̄tis ē demr̄atio. vel poſſumus aliter dicere ꝙ ipſa eſſentia accn̄tis q̄ ſignificat̄ p qd̄ qd eſt ⁊ p diffōnē pōt cōſiderari dupliciter. vel vt eſt aliqd in ſe. ⁊ ſic ipſius qd̄ quid eſt accn̄tis vel ipſius eſſentie accn̄tis eſt diffō ipm. n. accn̄s ſꝫ ſe ⁊ in abſtracto diffinit̄. vel pōt ꝯſiderari ipm qd̄ qd eſt ſiue ipſa eſſentia accn̄tis in concreto. ⁊ vt aliqd in alio. ⁊ ſic demr̄at̄. pp qd̄ pꝫ q̄uo ipſius qd̄ qd eſt ⁊ ipſi⁹ eſſentie paſſiōis eſt diffō. ⁊ q̄uo nō. qꝛ ſm ſe ⁊ vt accipit̄ in abſtracto diffinit̄. vt autē accipit̄ cum alio nō diffinit̄. qꝛ hōis albi non eſt diffō. ſic etiā pꝫ q̄uo ipſius eſt demr̄atio. ⁊ q̄uo non. qꝛ ipſius ſm ſe nō eſt demr̄atio. eius aūt vt eſt in alio eſt demr̄atio.

Quomodo autē opꝫ venari in eo qd̄ qd eſt ꝑdicāria nūc dicamus.

¶ Dicebat̄ ſupra ꝙ circa qd̄ qd eſt duo ꝓncipalr̄ intēdebat ph̄s. pͥmo qd̄ ē q̄uo ſe hr̄et ad demr̄atiōeꝫ. 2° v̄o q̄uo poſſemus venari ⁊ inueſtigare qd̄ qd. pͥmo ergo declaratū eſt q̄uo qd̄ qd eſt ſe hēat ad demr̄ationē ⁊ ꝙ hoc intendebat̄ in ꝓcedēti parte ex epilogo īmediate habito vbi dr̄. aſſignatū eſt. i. oñſum ē q̄uo qd̄ qd ē ſit īter terminos ſillogiſticos. ⁊ q̄uo ipſi⁹ ſit demr̄atio. In hac āt pte intēdit de 2° ꝓncipali. vꝫ. q̄uo poſſumus venari ⁊ inueſtigare qd̄ qd eſt. pp qd̄ ſciēdū ꝙ ipm qd̄ qd eſt. eſt illud qd̄ p diffinitionē exprimit̄. ⁊ ēt hꝫ rōnē medij demr̄atiui. ⁊ rōnē cāe. qꝛ ſꝫ oē genus cāe pōt formari diffō. nō ḡ poſſemus ſufficiēter ſcire q̄uo ꝯtingit venari qd̄ qd eſt niſi ſcirem⁹ diffōnē venari. ⁊ niſi ſciremus venari q̄uo accipiendū ſit mediū. ⁊ cā ad demr̄andū. iō tria facit. qꝛ pͥmo dat arteꝫ q̄uo accipiēda ſit diffō ſubiecti. 2° q̄uo accipiēda ſit diffō paſſiōis. 3° docet inuenire mediū ⁊ cām ad demr̄andum paſſionē de ſubto. ſcda ibi (Quare aūt opꝫ itendentē) tertia ibi. (Ut habeamus aūt ꝓpoſita) Circa pͥmū duo facit. qꝛ pͥmo ꝯtinuat ſe ad dicēda. 2° exequit̄ de intētoibi. (Eorū igit̄ q̄ inſunt.) Dicit ergo (Q̄uo aūt oꝫ venari venantia). i. ducētia vel (ꝑdicātia) vt ſonat alia tranſlatio (in eo qd̄ qd eſt nunc dicemus) illud. n. per qd̄ ducimur ad aliqd pōt dici q̄ſi venās illō. vnde ⁊ canes venatici dicunt̄ eo ꝙ in ꝑdā nos ducūt. diffinientia dicant̄ eſſe venātia in eo qd̄ qd qꝛ ducunt nos in cognitionē qdditatis. ſm

tm̃ tráſlationẽ alıã nõ oꝫ nõs hic ſubtiliare. ſic.n. hꝫ alia trã
ſlatio. quo aũt oꝫ venari q̃ in eo ꝙ qd p̃dicant́ nũc dica/
mus ꝙ dcm̃ planũ ⁊ claꝝ hꝫ intellectũ. ℂ Deide cũ dic̃.

ℂ Eoꝝ igit̃ q̃ inſunt vnicuiqꝫ q̃daꝫ extẽdunt́ in
plus nõ tm̃ extra gen⁹: dico aũt in plus eẽ q̃cũqꝫ
gdeꝫ inſunt vnicuiqꝫ vlr̃. At vero ſꝫ aliȷ̃. vt.n.
aliqd qđ omni trinitati ineſt. ſed nõ omni trini
tati: ſicut qđ eſt. ineſt trinitati. ſꝫ nõ ⁊ numero.
ſꝫ ⁊ ipar ieſt omni trinitati: ⁊ in plus ẽ: ⁊ náqꝫ
ĩpis qnqꝫ ineſt ſꝫ nõ extra genus: qnqꝫ gdẽ.n.
numerus eſt: nullũ aũt extra numerũ impar ẽ.

ℂ Exeqnit̃ de intẽto. Propter qđ ſciendum ꝙ ars ad acci
piendũ diffõnẽ ſubiecti eſt duplex. vna q̃ ẽ bona ſimplr̃.
⁊ alia q̃ eſt bona in caſu. ars bona ſimplr̃ ẽ vt accipiat́ p/
ꝓpriũ gen⁹ ⁊ ꝓpria dr̃ia. ars aũt bona in caſu ẽ vt qn̄ igno/
rat́ ꝓpa dr̃ia ꝙ loco ꝓpe dr̃ie accipiant́ aliq̃ plura: quoꝝ
qđlibet ſe hẽat in plus ⁊ oĩa in eq̃. duo g̃ facit. qꝛ pmo dat
artẽ diffiniẽdi ſubꝫ q̃ eſt bona in caſu. 2° dat artẽ q̃ eſt bo
na ſimplr̃. ibi (Cõgruũ aũt eſt) Circa qđ duo fac̃. qꝛ pmõ
ꝓmittit q̃dã diuiſionem. 2° ex diuiſiõe pmiſſa docet nos
cognſcere q̃lia ſũt illa q̃ diffõnẽ igrediunt́. ibi (Huiuſmo
di aũt accipiẽda) dic̃ g̃ ꝙ (eoꝝ q̃ inſũt vnicuiqꝫ vlr̃ q̃dã ex
tẽdunt́ in plus nõ tm̃ ex gen⁹) ⁊ exponit ſe qd appellet eẽ
in plus. d. (Dico aũt in plus eſſe q̃cũqꝫ inſunt gdẽ vlr̃ vni/
cuiqꝫ) nõ ſolũ (at vo. ſꝫ aliȷ̃) vt illud ẽ in plus q̃ȝ hõ qđ p̃e
dicatur vlr̃ de hoĩe ⁊ ineſt aliȷ̃ q̃ȝ homini. vtputa bipes qđ
p̃dicat́ vlr̃ de hoĩe eſt in plus q̃ȝ hõ qꝛ ineſt aliȷ̃ ab hoĩe.
nõ tm̃ eſt extra aĩal qđ eſt genus hoĩs. eſt g̃ aliquid qđ p̃di
cat́ vlr̃ ⁊ ẽ in plus qđ nõ extendit ſe extra genus ⁊ ẽ aliqd
qđ ſe extẽdit. iõ ſubdit (vt aliqd qđ omni trinitati ineſt.
ſꝫ ⁊ nõ trinitati ſicut qđ eſt) i. ſicut ens. ens.n. ita ẽ ĩ plus
q̃ȝ trinitas ꝙ extẽdit ſe extra genus trinitatis. iõ ſubdit ꝙ
(ineſt trinitati. ſꝫ etiã nõ numero) q. d. ꝙ ens ita ĩeſt tri/
nitati vlr̃ ꝙ ẽt extendit ſe extra nũerũ q̃ eſt genus trinita
tis qꝛ ens ineſt ⁊ nõ numero. i. p̃dicat́ de aliquo qđ nõ eſt
nũerus. ⁊ ſubdit. ꝙ (ſꝫ impar ineſt omni trinitati. ⁊ ĩ plus
eſt) ſu. q̃ȝ trinitas. qꝛ (ineſt ipſis qnqꝫ) ⁊ ſubdit (ſꝫ nõ ex/
tra genus. qnqꝫ.n. eſt q̃dã nũerus. nullũ aũt impar extra
numerũ eſt) q. d. ꝙ impar ex eo ꝙ ineſt aliȷ̃ q̃ȝ trinario.
qꝛ ineſt qnario. nõ ꝑ hoc eſt extra gen⁹ nũeri. qꝛ ipſe qna
rius eſt nũerus: imo nullũ ipar ẽ extra gen⁹ nũeri. eſt g̃ in
tentio ſua ꝙ aliter qđ eſt. i. ens p̃dicat́ vlr̃ de trinario ⁊ in
plus ẽ q̃ȝ trinari⁹ ⁊ alr̃ ipar. nã ens ita ẽ in plus ꝙ extẽdit
ſe extra numerũ q̃ eſt genus trinariȷ̃. ſꝫ ipar nõ ſe extẽdit
extra nũerũ q̃ eſt huius genus. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Huiuſmodi igit̃ accipienda ſunt vſqꝫ ad hoc
p̃rimũ: quoꝝ vnũqđqꝫ gdẽ ĩ plus ſit. Oĩa aũt
nõ ſũt in plus. hãc.n. neceſſe ẽ ſubſtãtiã rei eẽ.

ℂ Ex diuiſiõe data oñdit q̃lia debeãt accipi ad formãdũ
diffõnem. Circa qđ duo facit. qꝛ pmo facit. qđ dcm̃ eſt. 2°
qđ dixerat manifeſtat ꝑ exemplũ. ibi (Ut trinitati) cõti/
nuat́ aũt ſic. dcm̃ eſt ꝙ q̃dã vlĩa p̃dicata ſe hñtia in plus
q̃dã ſe extendunt extra genus. q̃dã aũt nõ. ⁊ qꝛ ſic ẽ. (acci
pienda ſunt aũt hõ) ſu. p̃dicata vlĩa ſe hñtia in plus (vſqꝫ
ad hoc) i. vſqꝫ ad tantũ numerũ. ſiue vſqꝫ ad talẽ termi/
num quouſqꝫ tot accipiant́ (quoꝝ vnũqđqꝫ gdẽ taliũ)
i. p̃dicatoꝝ (in plus ſit. oĩa aũt nõ in plus ſunt. hanc ergo
neceẽ eſt ſubam rei) i. ſubalem diffõnẽ. q. d. cũ tot ſunt ac
cepta vlĩa p̃dicata hñtia ſe in plus nõ extendentia extra
gen⁹ ꝙ oĩa ſimul ſumpta nõ ſe hñt in plus q̃ȝ ipꝫ diffini/
tũ. tũc ex talib⁹ p̃dicatis ꝯſtituit́ ſuba vel diffõ. ℂ Dubi
taret forte aliqs: qꝛ vr̃ hoc falſum ꝙ q̃libet pars diffõnis
ſe debeat hr̃e in plus. ⁊ totũ in eq̃. nã vltima dr̃ia ſp̄ ꝯuer/
tit̃ cũ diffõne. ſꝫ pħm.n. in meta. ſi hrĩ ſcirem⁹ dr̃ias aĩa
lis findẽtis pedes tot eẽnt hõ dr̃ie. quot ſũt aĩalia finden
tia pedes. nũerus g̃ dr̃iaꝝ ꝓpriarũ ſub aliquo gñe equat́
nũero ſpẽrũ ſub illo gñe: qđ nõ eẽt niſi dr̃ia vltima ꝯuer
teret́ cũ ſpẽ. ℂ Dõm ꝙ qꝛ ignote ſunt nobis forme ſuba/
les: ⁊ qꝛ ignote ſunt nobis dr̃ie ꝓprie ex hoc multa mala
incurrimus diffiniẽdo. pmo qꝛ facimus diffõnẽ ex pluri/
bus q̃ȝ duob⁹. ſolũ.n. duo deberent ꝯcurrere ad diffõneꝫ.
quoꝝ vnũ ſe hr̃et vt mã ⁊ vt potentia. vꝫ. genus aliud. vt
actus. ⁊ vt forma. vꝫ. dr̃ia. nunq̃.n. ex duob⁹ fit vnuꝫ niſi
vnũ ſe hẽat vt potẽtia. ⁊ aliud vt actus. nec oꝫ dare tertiũ
qꝛ nõ requirit́ ibi. nec colla nec clauus ad ꝯiũgẽdũ actuꝫ
potẽtie. iõ tertiũ eſt ſemꝑ ſupfluũ. duo aũt ſolũ regrunt́
ad ꝯſtitutionẽ rei. potẽtia. ⁊ actus. attñ qꝛ aliqñ innoſatũ
eſt genus ꝓpriũ tũc loco gñis ꝓ ꝓpriȷ̃ ponimus gen⁹ remo/
tũ vſqꝫ ad dr̃iam vltimã. vt ſi eſſet diffõ hoĩs aĩal mãſue/
tũ bipes. totũ hoc. aĩal mãſuctuꝫ. accipet́ loco gñis ꝓpriȷ̃
ꝓximi. ⁊ bipes ſe hr̃et vt ſpecifica dr̃ia. Rurſus qꝛ aliqñ
eſt nobis ignota dr̃ia ꝓpria tunc loco dr̃ie proprie aſſumi
mus duas dr̃ias. quarũ quelibet ſe hꝫ in plus. ⁊ ãbe in eq̃
⁊ ſi nõ ſufficiũt due accipimus ⁊ plures alias tales. vtpu/
ta ſi eẽt nobis ignota ꝓpa dr̃ia hoĩs accipemus greſſibile
bipes loco dr̃ie ꝓpe quoꝝ qđlibꝫ ſe hꝫ ĩ plus: ⁊ totũ in eq̃.
greſſibile.n. ẽ in plus q̃ȝ hõ eo ꝙ equus ⁊ alia q̃drupedia
ſunt greſſibilia. ⁊ bipes in plus q̃ȝ hõ. qꝛ volatilia ſunt bi/
pedia. ſꝫ hoc totum. greſſibile bipes. forte eſt ſolus hõ. ꝙ
g̃ ſi accipiant́ multa q̃ ſunt in plus. totũ aũt nõ in plus ſꝫ
in eq̃. hoc eſt ex ignorãtia dr̃ie ꝓprie. Qđ g̃ obȷ̃cit́ ꝙ dr̃ia
ꝓpa ꝯuertit́. dici dꝫ ꝙ veꝝ ẽ ſi eſſet illa nobis nota. ſꝫ qꝛ
nõ eſt nobis nota: loco illius accipimus aliq̃ plura. quoꝝ
qđlibet ſe hꝫ in plus: ⁊ totũ in eq̃. ℂ Ulteri⁹ forte dubita
ret aliqs. vtrũ iſte modus ſit ꝯueniens. ℂ Dõm ꝙ cõue/
nientius eſſet ſi ſciremus dr̃iam ꝓpriã. tñ poſt diffõnem
ꝯtinentem dr̃iam ꝓpriã hec eſt cõuenientioꝛ diffõ qñ lo
co ꝓprie dr̃ie accipiunt́ plura. quoꝝ qđlibꝫ ſe hꝫ in plus.
⁊ totũ in eq̃. qꝛ nõ eſt aliqd qđ ita nos ducat in cognitionẽ
ꝓpriȷ̃ ſicut ꝯuenientia ⁊ dr̃ia quã hꝫ res ad alia. vt ſi lo/
co dr̃ie proprie hoĩs accipet́ greſſibile bipes. greſſibile di
ceret ꝯuenientiam quam hꝫ hõ cũ aĩalibus terreſtribus
⁊ dr̃iam quã hꝫ cuꝫ volatibilibus. bipes aũt ecõtrario di/
ceret ꝯuenientiã ad volatilia ⁊ dr̃iam ad terreſtria. In his
ergo duobus ꝯtinet́ ꝯuenientia ⁊ dr̃ia ipſius hominis taꝫ
ad aĩalia volatilia q̃ȝ ad terreſtria. ⁊ qꝛ hic eſt modus ma
xime deueniẽdi in cognitioneꝫ dr̃ie proprie: iõ poſt diffi/
nitionem ꝯtinentẽ dr̃iaꝫ ꝓpriã videt́ hic modus eſſe cõ
gruentioꝛ. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrũ ſꝫ vita
tem poſſet fieri diffõ ſm̃ hunc modũ. ℂ Dõm ꝙ nõ. naꝫ
ꝙ aliq̃ ſic ſe habeant reſpectu alicuius ꝙ qđlibet illoꝛuꝫ
ſe habeat in plus ⁊ totum in eque: hoc eſſe nõ põt niſi qꝛ
illa duo ſe habeant ſicut excedentia ⁊ exceſſa. vt ponam⁹
ꝙ hõ niger ſe hr̃et in eque cuꝫ ethiope. videmus.n. ꝙ hõ
eſt in plus q̃ȝ ethiops. ⁊ nigrum in plus q̃ȝ ethiops. hõ tñ
niger poſitus eſt ineſſe in eque. qđ ſi ſic eſt opꝫ ꝙ hõ ⁊ ni/
ger ſe habeant ſicut excedentia ⁊ exceſſa. nã ſi hoc nõ eẽt
nõ poſſet eſſe ꝙ qđlibet eẽt in plus ⁊ totũ in eque. nam ſi
nigrũ nõ repiret́ niſi in hoĩe. ⁊ hõ eſſet in plus q̃ȝ ethiops.
homo aũt niger conuerteret́ cũ ethiope oporteret ꝙ ni/
grum conuerteret́ cum ethiope. qđ ſi non ſequit́ dcs op/
poſituꝫ. ſi.n. aliquid eſt nigꝝ qđ nõ ſit ethiops. ſit illud. a.
queremus ergo vtrum. a. ſit homo. vel non. ſi non eſt ho/
mo hoc eſt ꝯtra ypotheſim. ſupponebamus.n. ꝙ nigrum
nõ ſe extenderet extra hominẽ. ſi aũt eſt homo ⁊ non eſt
ethiops. ergo homo niger non conuertit́ cum ethiope qđ
eſt ẽt ꝯ ypotheſim. Qđ ergo aliqua duo ſic ſe hẽant reſpe

ctu alicuiꝰ ꝙ qḋlibet ſit in plus ⁊ totū in eq̄ hoc eē nō po/
terit niſi qḋlibet illoꝝ duoꝝ reſtringat aliud. ⁊ ſi qḋlibet
vel ſi vtrūq; reſtringat vtrūq;. vtrunq; erit reſtringens ⁊
reſtrictū. ⁊ per ꝯn̄s vtrunq; erit excedēs ⁊ exceſſuȝ. nā nō
reſtringit niſi qḋ excedit. ⁊ nō reſtrigit̄ niſi qḋ excedit̄. eē
ergo reſtringens ⁊ reſtrictū ē eſſe excedēs ⁊ exceſſum. ſed
impoſīe eſt ſm v̄itatē in diffōne eſſe aliq̄ duo ſic ſe hn̄tia
ſicut excedētia ⁊ exceſſa. nā in diffōne ſunt genꝰ ⁊ drn̄tia.
vel ſi ſunt ibi plures drīe. hoc erit ſm ordinem ꝑdicamē/
talē. q̄rum vna erit drīa generis ſuꝑioris. ⁊ alia iferioris.
genus ergo ⁊ drīa nō pn̄t ſe hr̄e ſicut excedētia ⁊ exceſſa.
q2 drīa nō ſe extendit extra genus. Rurſus due drīe ordi
nate ſm ordinē ꝑdicamenti nō pn̄t ſic ſe hr̄e ſi bene date
ſint. nā drīa generis inferioris ſi bene data ſit non poterit
excedere drīam generis ſuꝑioris. talis ergo diffō ꝯtinēs
plura: quoꝝ qḋlibet ē in plus ⁊ totū in eq̄: nō erit diffō
vera. ſed poterit eē ſupplēs in eſſe diffōnis vere. iſte ergo
modus diffiniēdi traditus hic a pħo nō eſt bonus ſimpli
citer. ſȝ eſt bonus reſpectu nr̄i. ⁊ eſt bonus in caſu vt dixi/
mus in ꝯtinuādo lr̄am. nā q2 nobis ſunt ignote drīe ꝓꝑe
vt ſupra diximus. iō hic modus eſt nobis competens. q2
poſt diffōnē ꝯtinentē drīam ꝓꝑiā. hec diffō eſt cōgruen
tior ꝙ ꝯtineat aliq̄ quoꝝ qḋlibȝ ſit in plus ⁊ totū in eq̄ vt
eſt ex qōne ꝓbabita manifeſtū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut trinitati ineſt omni numerus ipar primꝰ
vtrobiq;. ⁊ ſicut ꝙ nō eſt mēſurari numero: ⁊
ſicut ꝙ ē nō cōponi ex numeris. hoc itaq; iam
trinitas ē numerus ipar primus: ⁊ ſic primo.

¶ Manifeſtat qḋ dixerat per exēplū de diffōne trinarij.
Circa qḋ tria facit. q2 p̄mo dat diffōnē trinarij. 2° oſtēdit
diffōnē huius eſſe ſm datā methodū ſiue ſm datā arteȝ.
3° declarat ꝙ talis diffō ſit diffō trinarij. ſcḋa ibi. (Horū
.n.) tertia ibi (Qm̄ aūt oñſum) Dic g̃ (Ut trinitati ineſt
omni nūerus ipar vtrobiq; primus) q.d. dcm̄ eſt ꝙ diffō
dȝ ꝯtinere aliq̄. quoꝝ qḋlibet ſit in plus ⁊ totū in eq̄ vt nu
merus vtrobiq; p̄mus ineſt trinitati ſn̄. mō ꝑdicto. q2 qḋ/
libet hoꝝ ſit in plus q̄ȝ trinitas. totuȝ aūt nō in plus. ſȝ in
eq̄. ⁊ exponit ſe qd appellet̄ nūerus vtrobiq; p̄mꝰ. d. (⁊)
ſn̄. nūerꝰ vtrobiq; p̄mus dr̄ (ſicut qḋ eſt nō mēſurari nūe/
ro. ⁊ ſic nō ꝯponi ex nūeris. hec itaq; iā trinitas eſt) q.d.
ꝙ iſta ē diffō trinitatis (nūerus ipar p̄mꝰ. ⁊ ſic p̄mꝰ). vȝ.
vtrobiq;. ¶ Notādū aūt ꝙ nūerus p̄mus dr̄ qḋ nō ꝓdu/
cit̄ ex nūeris. ſȝ ex ſola replicatiōe vnitatis ꝓducit̄. ſȝ nō
ꝓduci ex nūeris eſt duplr̄: vel ex ductu nūeri in nūerum.
vel ex aggregatiōe nūeri cū nūero. q̄narius .n. nō ꝓducit̄
ex nūeris ex ductu nūeri in nūeꝝ. q2 nullus numerus du
ctus in aliquē nūerū faciet nūerū q̄nariū. tn̄ q̄narius be/
ne ꝓducit̄ ex nūeris ex aggregatiōe nūeri cū numero. q2
ex aggregatiōe nūeri binarij cū trinario ꝯſtituit̄ q̄narius
q̄narius g̃ nō eſt p̄mus. niſi vno mō. ſenariꝰ aūt nulloꝰ eſt
p̄mus. q2 vtroq; mō ꝯſtituit̄ ex nūeris. ꝯſtituit̄ .n. ex du/
ctu nūeri in numerū. q2 ex ductu trinarij in binariū cōſti/
tuit̄ ſenarius. nā ter duo ſex faciūt. Rurſus ꝯſtituitur ſe
narius ex aggregatiōe nūeri cū nūero. nam duo cū q̄tuor
ſex faciūt. trinarius aūt eſt p̄mus vtroq; mō. q2 nō ꝓdu/
cit̄ ex ductu nūeri in nūerū. ⁊ hoc appellat pħus nō men
ſurari nūero. nā nūerus q ductus ē in aliū nūerū ꝓducit
aliquē numerū hꝰ numerus ſm illū numerū dr̄ mēſura/
re ꝓductū numerū. vt ſi binarius ductus in trinariuȝ fac̄
ſenariū. binarius mēſurabit ſenariū ſm trinariū. q2 ē ter
tia pars ſenarij. ſm h̄.n. binariꝰ mēſurat ſenariū ſic vlna
mēſurat pānū q̄n toties ſumit̄ ꝙ equat̄ pāno. ſic binariꝰ
mēſurat ſenariū ſȝ trinariū. q2 ter ſumptꝰ equat̄ ſenario.
trinariꝰ āt eſt p̄mꝰ iſto mō. q2 nullus nūerꝰ ductꝰ in aliuȝ
nūeꝝ mēſurat trinariū vel ꝓducit ipm̄. Rurſus trinariꝰ
eſt p̄mꝰ alioꝰ. q2 nō cōponit̄ ex nūeris. nullus .n. nūerus
cōpoſitus alteri nūero facit trinariū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hoꝝ .n. vnūquodq; aliud: qḋ in paribus oībꝰ
ineſt: vltimū aūt ⁊ dualitati: oīa aūt nulli.

¶ Probat hꝰ diffōnē eſſe ſm datā methodū ſiue ſȝ datā
artē. d. (Hoꝝ .n.) ſiue (hoꝝ q̄dē vnūquodq;) ſn̄. eſt in pluſ/
q̄ȝ trinarius. qḋ pȝ. nā (alius q̄dē). vȝ. numerus ipar (ieſt
oībus imparibꝰ) alijs a trinario (vltimū āt). vȝ. vtrobi/
q; p̄mꝰ (⁊ dualitati) ſn̄. ieſt (oīa aūt). i. totum ſil' (nulli)
ſn̄. alij ineſt niſi trinitati. eſt g̃ hec diffō trinitatis ſm datā
methodū. q2 q̄libet ps ē in plus ⁊ totū in eq̄. ¶ Notāduȝ
aūt ꝙ eſſe vtrobiq; p̄mū. ſ. nō mēſurari. vel nō ꝓduci ex
ductu nūeri in numeꝝ. nec ꝓduci ex cōpōne nūeri cū nu
mero nō ſolū cōpetit trinitati. ſȝ etiā dualitati. nā nullus
numerus ductus in aliū numerū facit dualitatē. ⁊ nullus
numerus compoſitus cum alio numero facit ipaȝ. nume
rus g̃ impar eſt in pluſq̄ȝ trinarius. q2 cōpetit alijs impari
bus. ⁊ ēt vtrobiq; p̄mū eſt in pluſq̄ȝ trinariꝰ. q2 competit
binario. totum aūt ſil. vȝ numerus ipar vtrobiq; primus
ſoli trinario competit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt oñſum iam ē in ſuꝑioribus ꝙ neceſ
ſaria ſunt in eo qḋ quid eſt ꝑdicentia. vniuerſa
lia autē neceſſaria ſunt. In trinitate autē ⁊ in
quocūq; alio ſic accipiunt̄ in eo qḋ qd eſt: ac/
cepta ſic ex neceſſitate erit trinitas hec.

¶ Declarat q̄ hꝰ diffō trinarij ē bona ex quo q̄tū ad p̄ns
ſpectat duo requirunt̄ ad hoc ꝙ aliqd ſit diffō. p̄ ꝙ ꝑdicet̄
vlr̄ ⁊ ex nec̄itate. 2° ꝙ dicat totam ſubam rei. tria g̃ facit
pħus. q2 p̄ ꝓbat q̄ hoc qḋ dcm̄ ē ꝑdicat̄ vlr̄ ⁊ ex nec̄itate
de trinario. 2° oñdit ꝙ dicat ſubaȝ eiꝰ. 3° ꝯcludit q̄ eo mō
quo accepta eſt diffō de trinario poſſet accipi de quolibet
alio. ſcḋa ibi. (Qḋ autē ſuba ſit). tertia ibi. (Quare ⁊ alij
cuilibet) Dicit g̃ (Qm̄ āt oñſuȝ ē nobis). i. a nobis (in ſu/
perioribꝰ nec̄ia q̄dē ſunt in eo qḋ qd ē ꝑdicātia) q.d. q̄ ꝑ
dicātia in eo qḋ qd ſunt nec̄ia. ⁊ ſubdit (vlia autē nec̄aria
ſūt) q.d. ꝙ talia nec̄aria. vȝ. ꝑdicātia in eo qḋ qd ſūt vlia
. i. ꝑdicant̄ vlr̄. ſi g̃ ea q̄ poſita ſunt in diffōne trinitatis ꝑ/
dicant̄ in eo qḋ qd. q2 dcm̄ eſt ꝙ talia debēt accipi. oȝ ꝙ
illa ꝑdicent̄ vlr̄ ⁊ de nec̄itate de trinario. iō ſubdit. ꝙ (in
trinitate aūt ⁊ in quolibȝ vel in quocūq; alio in eo qḋ qd
accipiunt̄ ſic). i. accipiēda ſūt ſic. vȝ. ſȝ datā artē (accepta
aūt ſic trinitas erit hec) q̄ ſūt accepta (ex nec̄itate) ⁊ ſn̄. ⁊
vlr̄. ita ꝙ q̄ ſic accepta erunt ⁊ ex nec̄itate ⁊ vlr̄ ꝑdicabun
tur de trinitate. ¶ Notādū aūt ꝙ data methodus eſt ꝙ
accipienda ſunt hꝰ q̄ ſe hn̄t in plus ⁊ nō ſe extēdūt extra
genꝰ ⁊ tot ſunt accipiēda de talibꝰ quoꝝ qḋlibet ē in plus
⁊ ꝙ oīa ſil' accepta nō ſint in plus. ſȝ in eq̄. ſi g̃ accepta nō
ſe extendēt extra genꝰ ⁊ ſunt ordinabilia in gn̄e oȝ ꝙ ꝑti/
neāt ad q̄ditatē rei. ⁊ q2 talia iſunt de nec̄itate ⁊ ꝑdicant̄
vlr̄: oȝ ꝙ ea q̄ ſūt accepta in diffōne trinarij ſi ſic accepta
ſunt ꝙ trinarꝰ ſit ex nec̄itate hec q̄ ſunt accepta. i. ꝙ hꝰ ac
cepta ꝑdicent̄ de nec̄itate de trinario. ⁊ ēt ſn̄. oȝ ꝙ ꝑdicen
tur vlr̄. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 nō vr̄ ꝙ poſita i diffō
ne trinarij ꝑdicent̄ eēntialr̄ de trinario. q2 eſſe p̄mū ⁊ nō
mēſurari nūero vel nō eſſe p̄mū. ſȝ mēſurari nūero vidē
tur eſſe q̄dā ꝓꝑrietates nūeri. ¶ Dōm ꝙ dato ꝙ nō ſint
ꝓꝑrietates hoc nō obſtat. nā q2 ignote ſunt drīe eſſentia/
les vtimur talibus loco drīaꝝ eēntialiū. ſic g̃ bipes ponit̄
drīa hoīs ⁊ drīa eēntialis. ⁊ tn̄ figura membroꝝ corporis
qḋdā accn̄s ē. attn̄ cū neſcimus drīam eēntialem ſignifi/
camus eā noīe alicuius accidentis. vt ꝑ greſſibile ſiue per
pēnatum que ⁊ ſi ſm ſe accn̄tia nomināt. tn̄ vt ingrediun

tur diffōnē ponunꝭ vice drīarū ſubaliū ⁊ aſſumunꝭ ad ſignificandū rei eſſentiā. nā ⁊ ipſa noīa ſubarum vtpluri mum ab accñtibus ſunt aſſumpta: vt lapis a leſione pe dis ⁊ petra a tritiōe pedis ſm grāmaticalē etbimologiā: qui dicūt ꝙ petra dr̄ q̄ſi pede trita. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Q̄ð aūt ſuba ſit ex bis manifeſtū ē. neċe. n. ē niſi boc eēt trinitatis eē: vt genus aliquid eſſe. boc autē noīatū: aut nō noiatū: erit igiꝭ in plus q̄ trinitati ineſſe: ꝯceſſuȝ. n. ē buiuſmodi eē ge nus qð cūq3 ſcðm potētiā in plus eſt. Si itaq3 nulli ineſt alij q̄3 athomis trinitatis: boc vtiq3 erit trinitatis eſſe supponaꝭ eteni boc vniuſcu iuſq3 ſuba eē q̄ ē i athomis vltimū p̄dicamētū.

¶ Oſtendit ꝙ ſuba trinitatis eſt ex bis ⁊ ꝙ diffinitio data dicit totaȝ ſubam trinitatis. d. (ꝙ aūt ſuba) ſu. trinitatis (ſit ex bis) i. expoſitis in diffōne p̄dicta (manifeſtū eſt) ex bis q̄ dicenꝭ. ⁊ ſubdit. ꝙ (neceſſe eſt. n. niſi boc eēt eſſe trinitatis) i. niſi in boc ꝯſiſteret eēntialis diffō. trinitatis q̄ dicit eſſe eius (vt genus aliqð eē) q. d. ꝙ ſi nō eēt diffō eſſet genus. ⁊ ſubdit ꝙ (boc aūt. a.) i. bꝰ genꝰ (aut nomi natū aut nō noiatū. erit igiꝭ in plus q̄ trinitati in eſſe) vl (q̄ trinitatis eē) q. d. ꝙ ſi ē genꝰ ſiue ſit noiatū ſiue ino minatū erit in plus q̄ trinitas qꝛ (ꝯceſſum eſt. n. bꝰ eſſe genus. qð gdē ſm potētiā eſt in plus) ſu. q̄ ea q̄ ſunt in ge nere. ⁊ qꝛ rō aſſignata de trinitate nō ē in plus q̄ trinitas nō erit genꝰ. ſȝ ſi nō eſt genꝰ ⁊ p̄dicaꝭ in qd opȝ ꝙ ſit diffō dicēs eēntiā ſiue eſſe qditatē rei. iō ſubdit (ſi itaq3) ſu. rō data (nulli alij inerit q̄ athomis) i. q̄ indiuiduis (trini tatis. B vtiq3 erit eē) i. diffō (trinitatis) ⁊ ſubdit. ꝙ (ſup ponaꝭ. n. ⁊ eſſe B ſuba) i. ſubalis diffō (vniuſcuiuſq3 q̄ eſt vltimū) i. finale (p̄dicatuȝ in athomis) i. in indiuiduis rei. ¶ Notādū aūt ꝙ vſq3 ad vltimā drīam nō babetur vltimū. i. finale p̄dicatū qð nō ineſt niſi athomis. i. niſi in diuiduis ſpēi. nā boc mō ſit diffō ſemꝑ aggregādo diffe rētias donec totū aggregatū equeꝭ ſpēi. ⁊ tūc illud totum aggregatū qð ē ſic vltimo adequatū ſpēi nō p̄dicatur de alijs niſi de ſolis athomis. i. indiuiduis illiꝰ ſpēi. ¶ Notā dū etiā ꝙ nō ꝓprie diffiniꝭ niſi ſpēs ſpāliſſima non ꝙ eſt diuiſibilis in ſpēs. ſȝ ꝙ eſt diuiſibilis in athoma. i. in indi uidua. ꝓpter qð ſpālez mētionē facit de athomis. i. de idi uiduis. ¶ Notādū etiā ꝙ ſi eſt diffō bois q eſt ſuba aia ta ſenſibilis greſſibilis bipes vſq3 ad vltimā drīam q̄ ade quat diffōnē datā bomini ſꝑ acceptū ſe bȝ vt genus: ſuba enī aiata ſe bȝ vt genus ad boiem. ⁊ ſuba aiata ſenſibilis greſſibilis vt genus. qñ aūt additū ē ibi bipes. qꝛ nō ſe bȝ in plus. tūc iaȝ eſt diffō. ſi. n. ſciremus noiare totū p̄cedēs vno noie illud tanq̄ genus ⁊ bipes tanq̄ drīa faceret dif finitionē. boc ſupponēs pħs dicit rōnez datā de trinitate vel eē genꝰ vel diffōnē. nō eſt aūt genus qꝛ nō p̄dicaꝭ in plus. relinqꝭ g̃ ꝙ ſit diffō eo ꝙ p̄dicaꝭ in eq̄ nā qð p̄dicaꝭ in qd. ⁊ p̄dicaꝭ in eque diffō eſt. genus. n. nō p̄dicaꝭ in eq̄. drīa aūt nō p̄dicaꝭ in qd. diffō aūt ⁊ in qd ⁊ in eq̄. ¶ Du bitaret forte aliqs. quō genus ſm potētiā eſt in plus q̄ q̄ ſunt in genere. ¶ Dðm ꝙ iferiora nō ſunt in ſupioribus actu. ſȝ potētia genus. n. potētia bȝ oēs drīas actu vō nul lā: ⁊ ſicut ꝯtinet genus oēs drīas potentia. nullā aūt actu ſic genus bȝ oēs ſpēs potentia. actu vō nullā imaginabi mur. n. ꝙ lȝ genꝰ nō ſit oīno ſicꝭ mā. qꝛ mā ē potētia pura. genꝰ ꝭt eſt forma media iter potētiā ⁊ actū. vt dicꝭ ꝯmen. ſup 7ᵒ meta. attñ q̄tū ad p̄ſens ſpectat genꝰ bȝ magnā ſili tudinē cū mā. nā ſicut mā ē qðdā fundamētū nāe in q̄ ni bil eſt actu. ſȝ mā eſt oīa in potētia. ⁊ ꝑ aduentū diuerſoꝝ formaꝝ ſit qðlibet in actu. ita ꝙ g̃ intelligit genus ſm ꝙ buius nō intelligit aliq̄ ſpēm in actu ⁊ adiungēdo varias drīas generi pōt itelligere q̄libet ſpēȝ in actu. bene ergo dcm̄ eſt ꝙ genus ſm ꝙ potētia eſt in plus q̄ quelibet ſua ſpēs. qꝛ in potētia eſt oēs ſue ſpēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare ſimiliter ⁊ alij cuilibet ſic demōſtra torum eidem eſſe inerit.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ eo mō quo accepta eſt diffō trina rij pōt accipi ⁊ diffō quorūlibet aliorum. d. (Quare ⁊ alij cuilibet ſic demr̄atoꝝ) i. ſic diffinitoꝝ. ſicꝭ diffinita ē tri nitas ſimul (inerit vel erit idē eē) i. eadē diffō. q. d. ⁊ qð cūq3 aliud a trinitate ſic diffiniaꝭ: illud idē qð ſic ſe babe bit ad tale diffinitum ſicut diffō trinitatis ſe bȝ ad trinita tem. illud. ſ. idē erit ſilr eē. i. diffō talis diffiniti ſicꝭ diffō da ta de trinitate eſt diffō trinitatis. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Congruū aūt eſt cum totum aliqs negocieꝭ departiri genus in athoma ſpecie prima. vt nu merus in dualitatem. ⁊ trinitateȝ. ⁊ poſtea ſic diffōnes illoꝝ accipere tentare: vt recte linee ⁊ circuli ⁊ recti anguli.

¶ Poſtq̄ auctor dedit arteȝ ⁊ methodū quō ſit accipiēda diffō q̄ eſt bona in caſu. In parte iſta dat artē ⁊ methodū q̄ eſt bona ſimplr. eſt. n. ars ⁊ methodus bona ſimplr ſci re diuidere genus vel ſcire accipe ꝓpriū genus. ⁊ ſcire ac cipere ꝓpriā drīam. Circa qð q̄ttuor facit. qꝛ p̄mo dat ar tem quō accipiēda ſit bꝰ diffō q̄ eſt bona ſimplr. 2ᵒ oſtē dit quō bꝰ ars ſit vtilis. 3ᵒ declarat quō ſit poſīs. 4ᵒ reſu mit artē datā ⁊ oſtendit eā eē ſufficietē. ſcða ibi (Sȝ diui ſiones q̄ ſunt) tertia ibi. (Nibil aūt opȝ diuidente) q̄rta ibi. (Ad ꝓbandū aūt diuiſionē) Circa p̄mū aūt tria facit qꝛ p̄mo docet eū diuidere genus. ⁊ docet accipe ꝓpriū ge nus. 2ᵒ docet accipe ꝓpriā drīam 3ᵒ qð ſuppoſuerat pro bat. ſcða ibi (Poſt aūt bec) tertia ibi. (Propterea.) Dicꝭ g̃ (Cōgruum aūt eſt cum aliqs negocieꝭ aliqð totum) i. circa aliqð totū qð dȝ diffinire (departiri) i. diuiderē (ge nus in p̄ma athoma ſpē) vel in p̄mas athomas ſpēs. i. in ſpēs ſpāliſſimas (vt numerus) i. ſi diuideret nūerus (in dualitatē ⁊ trinitatē. poſtea) i. poſtq̄ ſic diuiſum eſt ge nus (ſic) ſ. dȝ (tentare diffōnes illaꝝ) ſpērū ⁊ ſubdit (vt recte linee ⁊ circuli ⁊ anguli recti) q. d. ꝙ ſicut accipiēda eſt diffō dualitatis ⁊ trinitatis ⁊ aliaꝝ ſpērum numeri ſic accipiēda eſt diffō aliaꝝ ſpērū cōtentaꝝ ſub alijs generi bus. vt diffō recte linee circuli ⁊ anguli recti. debemus g̃ tentare diffōnē accipere dualitatis trinitatis ⁊ aliaꝝ ſpe cieꝝ ſpāliſſimarum vt diffōneȝ recte linee ⁊ anguli recti. ¶ Notādū aūt ꝙ in boc pħus docuit nos ſic diuidere ge nus. dedit. n. nobis artē accipiēdi ꝓpriū genꝰ. qð aūt diui diꭲ in ſpēs ſpāliſſimas eſt ꝓpriū genus illaꝝ ſpērū. genꝰ aūt nō ꝓpriū ſȝ lōginquū nō diuidiꭲ in ſpēs ſpāliſſimas ſed in ſpēs ſubalternas. diuidere g̃ genus in athoma ſpē. vel in athomas ſpēs. vel in ſpēs ſpāliſſimas eſt via ad co gnoſcēdū ꝓpriū genus. ¶ Notādū etiā q genꝰ vel diui diꭲ in duas ſpēs ſubalternas. vel ī duas ſpēs ſpāliſſimas. vel in vnā ſpēm ſpāliſſimā. ⁊ in aliā ſubalternā. ſupponi mus. n. diuiſionē eē bimēbrē. ſi g̃ diuidaꭲ genus in duas ſpēs ſubalternas. tale genus nō accipieꭲ vt ꝓpriū in diffō ne ſpēi ſpāliſſime. ſi vō ſm diuiſionē rectā diuidaꭲ i ſpe ciem ſpāliſſimā ⁊ ſubalternā poterit accipi vt genus pro priū in diffōne illiꝰ vniꝰ ſpēi ſpāliſſime. ſȝ ſi diuidaꭲ diui ſione propa in duas ſpēs ſpāliſſimas. poterit accipi vt ge nus ꝓprium in diffinitione vtriuſq3. via ergo recta ⁊ ars debita ad cognoſcendum ꝓpriū genus eſt facere diuiſio nem in athoma ſpē. i. in idiuiſibilia ſm ſpēm ſiue in ſpēs ſpāliſſimas. ¶ Notādum ēt ꝙ ait ꝙ debemus diuidere

gen9 in athomas ſpẽ ꝑma vel in athomas ſpẽs primas q2 nõ eſt genus ꝓpriũ ad diffiniẽdũ ſpẽm ſpãliſſimã niſi genus illud qḋ ꝑma ⁊ imediata diuiſione diuidit᷑ in ſpẽs talẽ. vñ athome ſpẽs accipiẽde ꝑ diuiſionez generis ſunt accipiẽde ꝑ ſe ⁊ imediate ſub illo genere q2 ſm hoc accipiet genus ꝓpriũ illarũ ſpẽrũ. nã diuiſione nõ ꝑma ⁊ immediata ſ3 remota ⁊ ꝑ multa media poterit ẽt genus generaliſſimũ diuidi in ſpẽs ſpãliſſimas. ❡ Notandũ ẽt ꝙ ait ꝯgruũ eſt. vt denotet hãc artẽ datã in diffõne. v3. diffinire aliqḋ ꝑ ꝓpriũ genus ⁊ ꝑ ꝓpriã dr̃iam eſſe ꝯgruã ſimpliciter. nã ars data ſupra ꝙ diffiniat᷑ aliqḋ ꝑ multa quorũ qḋlibet ſit in plus ⁊ totũ in eq̃ nõ ẽ ꝯgrua ſimplr. ſ3 in caſu cũ nõ poſſumus ſcire ꝓpriã dr̃iam. ❡ Notãdũ ẽt ꝙ ait. ꝙ cũ negocie᷑ totũ aliqḋ. i. circa totũ aliqḋ. q2 diffõ vt dr̃ in 7° meta. eſt ſmo. ⁊ ſermo h3 partes. ⁊ o3 vt ibi dr̃ ꝙ ptes diffõnis correſpõdeãt ptibus rei diffinite. cuiuſmodi ãt ſint iſte ptes aut rei aut nois nõ eſt ꝑntis ſpeculatiõis. ſufficit aũt ad ꝑns ſcire ꝙ ſicut op3 diffõne hr̃e partes. ita diffinitũ. ⁊ ſi neceſſe eſt diffinitũ hr̃e ptes necẽ eſt diffinitũ eſſe qḋdã totũ. ph̃us ḡ volẽs loq̄ de negociatiõe circa diffinitũ ait cũ totũ aliqḋ. i. circa totũ aliqḋ qḋ ide3 eſt ꝙ circa aliqḋ diffinitum. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Poſt hec aũt accipiẽtes qḋ gen9 ſit vtrũ quãtitatũ: aut qualitatũ ꝓprias paſſiones ſpeculari per cõia prima. cõpoſitis. n. ex athomis conueniẽtia ex diffõnibus erunt manifeſta.

❡ Quia docuit nos accipe ꝓpriũ genus docet nos accipere ꝓpriã differẽtiã. d. (Poſt hoc aũt) .i. poſtq̃ȝ diuiſimus gen9 in athomas ſpẽs. ⁊ ex hoc accepimus genus ꝓpriũ. accipiendũ eſt (qḋ gen9 ſit) .i. qḋ ꝑdicatũ ſit in quo ẽ illud ꝓpriũ genus. vel in quo ſunt ille ſpẽs athome q̃ ſunt diffiniende (vtrũ q̃litas aut q̃ntitas. ⁊ ꝓprias paſſiões ſpeculari) .q. d. ꝙ poſtq̃ȝ vidimus qḋ genus ⁊ qḋ ꝑdicatũ ſit in quo ſunt illa q̃ debent diffiniri. vt vtrũ ſit q̃litas aut q̃ntitas debemus ſpeculari ea que ſunt propria illius generis ſiue illius ꝑdicamẽti. ⁊ ſubdit cãm (cõpoſitis. n.) ſu. diffinitiõibus (ex athomis) .i. ſm ꝙ regrunt᷑ athome ſpẽs (ꝑ cõia ꝑma) .i. per ꝓpria ipſius generis generaliſſimi. ſiue ipſius ꝑdicamenti q̃ ſunt cõia ꝑma (ꝯueniẽtia ex diffõnibus) .i. ea q̃ ſunt ꝯueniẽtia ad diffões (manifeſta erũt) .q. d. ꝙ hoc mõ poterimus inuenire ꝯuenientia ad diffões ⁊ hoc mõ poterimus facere diffões compoſitas ex athomis. i. ex differentijs ꝓprijs. i. ſ3 ꝙ regrũt ſpẽs athome ꝑ cõia ꝑma ⁊ ꝑ ꝓpria toti9 ꝑdicamẽti. ❡ Dubitaret forte aliqs. qḋ ꝓdeſt ſpeculari ꝓpria totius generis generaliſſimi. ⁊ q̃ o per talia cõia prima ſunt manifeſta ea q̃ ſunt conueniẽtia ex diffõnibus. i. ad diffões ⁊ q̃ o talia cõia ꝑma valẽt ⁊ ſunt ꝓficua diffõnib9 ꝯpoſitis ex athomis. i. ex differẽtijs ꝓprijs q̃ ſunt dr̃e athome. i. indiuiſibiles ſm ſpẽm. q2 tales dr̃e ſunt ꝯuertibiles cum ſpẽbus ſpãliſſimis. ❡ Dõm ꝙ hoc modicũ qḋ ph̃us dicit ẽ ꝑncipiũ ⁊ regula ad ꝯſiderãdũ eẽntiales ⁊ ꝓprias dr̃ias vniuſcuiuſq3. nã facile eſt videre qḋ competit ita homini ꝙ nõ cõpetit alijs. ſ3 vtrũ id ſit ꝓpria dr̃ia q̃ debeat ingredi diffinitionẽ eius. ad hoc inueſtigãdũ regulamur ꝑ ea q̃ ſunt ꝓpria ipſi ſubẽ qḋ eſt gñaliſſimũ ꝑdicamentum. vt ſi videmus ꝙ per riſibile differt hõ ab oĩbus alijs nõ ſtatim debemus currere ad accipiendũ riſibile tanq̃ȝ propriam dr̃iaȝ. ſed per ea q̃ ſunt ꝓpria ipſi generi gñaliſſimo. ⁊ ipſi ꝑdicamẽto ſubſtãtie debemus videre vtrũ riſibile pertineat ad ꝑdicamentũ ſubẽ. ꝙ ſi per riſibile differt hõ ab oĩbus alijs ⁊ riſibile pertinet ad ꝑdicamentũ ſubẽ. ex hoc poterit colligi ⁊ hẽri ꝙ riſibile nõ ſit ꝓpa dr̃ia hoĩs. ꝓpa ergo toti ꝑdicamẽto que ſunt cõia ꝑma ſunt regula ad inueſtigãdũ ea q̃ ſunt eẽntialia oĩbus exiſtẽtibus in illo ꝑdicamẽto. ⁊ qḋ dcm̃ eſt de ſubã intelligendũ eſt de q̃ntitate ⁊ de alijs ꝑdicamẽtis. vt ſi albũ nõ hr̃et eẽ niſi in triãgulo nõ bene faceret ille qui vellet diffinire triãgulũ ꝑ albũ. ſ3 poſtq̃ȝ vidiſſet ꝙ albũ nõ reperit᷑ niſi in triãgulo. ⁊ ꝙ ẽ ꝓpriũ triãgulo. adhuc deberet videre ꝑ ea q̃ ſunt ꝓpa q̃ntitati. vtputa. ꝙ de rõne quãtitatis eſt ꝙ ſit quid diuiſibile vel de rõne quãtitatis cõtinue eſt ꝙ ſit ſm ſe extenſum. per talia. n. cõmunia deberet videre. vtrũ albũ pertineret ad ꝑdicamentũ quãtitatis in quo h3 eſſe triangulus qui debet diffiniri. ❡ Deinde cũ dicit.

❡ Propter hoc ꝙ principiũ omniũ diffõnũ ꝙ ſimplex eſt ⁊ ſimplicibus per ſe ineſſe ꝯuenientia ſolis: alijs aũt ſecundum illa.

❡ Aſſignat cãm dicti. d. (ꝓpterea) ſu. ſunt cõſiderãda talia cõmunia q̃ ſunt ꝓpria toti ꝑdicamẽto. ⁊ ꝓpterea hoc eſt faciẽdũ (ꝙ) ꝓ q2 (ꝑmũ) ſup. ꝑncipiũ eſt (oĩum diffõnũ ꝙ eſt ſimplex. ⁊ ſimplex ſimplicib9 ineſſe) ſu. cõtingit (cõueniẽtia per ſe ſolũ. alijs aũt ſm illa) .q. d. ꝙ q2 oĩbus alijs ꝯueniũt ea q̃ ꝯueniũt ꝑ ſimplicia ⁊ ꝑ ꝑma cõia. ſimplicib9 aũt q̃ eis nõ ꝯueniũt ꝑ alia. iõ hꝯ cõia ⁊ hꝯ ſimplicia ſunt ꝑncipiũ ⁊ regula ad inueſtigãdũ diffões ⁊ ꝓpas dr̃as. ⁊ alia que eẽntialr̃ cõueniũt alijs. ❡ Dubitaret forte aliqs. q2 videt᷑ hoc falſum ꝙ ſimplicib9. i. vlibus nõ cõueniãt aliq̃ per alia. ſ3 alijs per ipa. nã hr̃e tres cõpetit figure ⁊ alijs ſuperioribus ꝑ triãgulũ. ❡ Dõm ꝙ ꝑticulariter põt aliqḋ ꝯuenire ſimplici ⁊ ſuperiori. ſiue magis ꝯueniri ꝑ inferius. ſ3 vlr̃ eſt ĩpoſe. nã qḋ cõpetit triãgulo ſ3 ſe nõ põt vlr̃ cõpetere figure. ſed ecõuerſo. qḋ. n. cõpetit figure ſm ſe o3 ꝙ cõpetat omni triãgulo. ⁊ q2 ad diffõnem nõ ſunt vtilia. niſi que competũt vlr̃. loquẽdo de his que vlr̃ cõpetũt certũ eſt ꝙ q̃nto aliqua ſunt magis gñalia ⁊ magis ſimplicia tãto magis cõpetũt eis aliqua vlr̃ ſm ſe ⁊ alijs cõpetũt per illa. q̃nto aũt aliqua magis ſunt infima tãto eis ꝯpetũt plura vlr̃ per alia. q2 qcqḋ cõpetit vlr̃ ſuperioribus cõpetit vlr̃ oĩbus inferioribus. ſed nõ econuerſo. per talia ergo cõmunia ⁊ generalia toti predicamẽto. eo ꝙ ſunt cauſa omniũ eoꝝ que inſunt his que ſunt in ꝑdicamẽto. regulamur ad cognoſcendũ ea q̃ ſunt ꝓpria cuilibet exiſtẽti in predicamento. ea. n. que conueniunt vlr̃ oĩbus his que ſunt in ꝑdicamẽto ſubẽ ⁊ talia etiã cõmunia toti ſubẽ ſunt cauſa eoꝝ que ꝯueniunt his q̃ ſunt in ꝑdicamento ſubẽ. ideo ꝯſiderare talia cõia multũ valet ad accipiendũ ꝓprias dr̃ias. vt patuit in queſtione añdicta. ⁊ ẽt vt patere põt per q̃õnez hãc cũ dcm̃ ſit in hac q̃õne talia cõmunia eſſe cãm proprioꝝ.

SEd diuiſiões q̃ ſũt ſ3 differẽtias vtiles ſunt in id ꝙ ſic adeamus. ſicut tamẽ demõſtrant dcm̃ eſt in priorib9. vtiles aũt ſunt vtiq3 ſic ſolu3 ad colligendũ qḋ qḋ eſt: ⁊ etiã videt᷑ vtiq3 nihil. ſed moꝝ vtiq3 accipere omnia tanq̃ȝ ſi ex principio acceperit aliquis ſine diuiſione.

❡ Poſtq̃ȝ ph̃us dedit artẽ ⁊ methodũ q̃ o ſit accipienda diffinitio. In parte iſta vt dicebatur oſtendit q̃ o hꝯ ars ſit vtilis. Propter quod ſciendum ꝙ eſt vtile per diuiſionem accipere diffinitionez nõ via ſillogiſtica. ſed via collectiua. factis. n. diuiſionibus nõ accipimus membra diuiſionum ex q̄bus conſtituit᷑ diffinitio ſillogiçando quia vt patuit ſupra ſtatim poterimus quod eſt in principio. ſed accipimus hꝯ membra colligẽdo ⁊ coniungẽdo vnũ alteri. eſt aũt vtile procedere ſic via diuiſiua colligendo

⁊ ꝯiungēdo membra diuiſionū ad tria. pmo ad habēduꝫ ea q̄ ſunt in eo qȯ qd. 2° ad hr̄idū ordinate. 3° ad habēduꝫ ea oīa. in his. n. tribus ſtat tota ars diſtinctiua. vꝫ. q' accipiant̄ ea q̄ ſunt in eo qȯ qd. ꝙ accipiant̄ ordinate. ⁊ q' accipiant̄ oīa. ſi. n. accipiant̄ ea q̄ ptinent ad qȯ qd hoīs. ſi accipiant̄ ordinate: ⁊ ſi accipiant̄ oīa talia: īpoſſe eſt qn ex ſic acceptis ꝯficiat̄ vera diffō hoīs. ad oīa aūt hec tria vꝫ via diuiſiua collectiua. ad nihil āt tale valet via diuiſiua ſillogiſtica. Tria ḡ facit ƒm ꝙ hec tria declarat. naꝫ pmo oſtendit qūo talis via diuiſiua collectiua ſit vtilis ad accipiēdū q̄ faciūt in eo qȯ qd. 2° qūo oꝫ accipe ea ordinate. qꝛ alr̄ nō eſſet vtilis talis via. 3° qūo oꝫ ea accipere oīa. 2° ibi. (Dr̄t āt aliqd nihil) 3° ibi. (Amplius ad nihil) Dicit ḡ ꝙ (ſꝫ diuiſiōes q̄ ſūt ƒm drīas vtiles ſunt ꝙ adeam⁹) .i. ꝙ pergamus (in id) .i. in diffōnē (ſic) .i. via collectiua (ſicut tñ) .i. queadmodū (demrant dcm̄ eſt in pozibus) nā ſupra dicebat̄ ꝙ via diuiſiua nihil ſillogiçatur ⁊ nihil demrat̄ ad ꝓpoſitū ⁊ ſubdit. ꝙ (vtiles aūt ſunt) ſup. (ad colligēdū) diuiſiōes (ſic ſolū qȯ qd eſt) .q.d. ꝙ ſolum ſic vt .ſ. via collectiua accipiant̄ ea q̄ ſunt in eo qȯ qd vtiles ſunt diuiſiōes. nō aūt vtiles via ſillogiſtica. vñ ſubdit. ꝙ (ſed etiā vident̄) ſup. diuiſiōes (vtiqꝫ nihil) ſup. ꝯcludere ſillogiſtice ad ꝓpoſitū (ſꝫ mox accipere oīa tanq̄ ſi ex pncipio acciperet aliqd ſine diuiſiōe) .i. anteq̄ diuideret. ¶ Notādū aūt ꝙ vt ſupra dicebat̄ via diuiſiua nihil ſillogiçat̄ ad ꝓpoſitū. vt ſi dicat̄ ꝙ omne aīal vel ē rōnale vel irrōnale. hō eſt aīal. bene ſequit̄. ꝙ vel ſit rōnalis vl irrōnalis. ſed ꝙ accipiat̄ hoc mēbꝝ determinate de quo eſt mētio. vꝫ. ꝙ hō ſit rōnalis nō fit hoc ſillogiſtice. imo abſqꝫ ꝓbatiōe hoc accipit̄. ꝑꝑ qȯ petit̄ ibi qȯ eſt in pncipio. quātū ḡ ad ꝓbatiōnē ſillogiſticā ita bene potuiſſet accipere ante diuiſionē. ḡ accipe via ſillogiſtica eſt accipere oīa talia mēbra. ac ſi ex pn° accepiſſet ea anteq̄ feciſſet diuiſionē. diuiſio ḡ ibi nihil coopat̄ vt via ſillogiſtica aliqd ad ꝓpoſitū ꝯcludat̄. eſt ḡ vtile diuidere vt membra diuiſionis colligam⁹. nō eſt aūt vtilis vt ꝑ diuiſionē talia mēbra ſillogiçemus. ¶ Dubitaret forte aliqs. qūo ꝑ diuiſionē ſit vtile accipe ea q̄ ſunt in eo qȯ qd. ¶ Dōm ꝙ vtilis eſt hoc mō ꝑtacto. vꝫ. ꝯſiderando ea q̄ ſunt cōmunia toti pdicamēto. ꝑ ea. n. q̄ ſunt cōia toti pdicamēto ſubē regulamur ad cognoſcēduꝫ ea q̄ ſūt eēntialia. ⁊ q̄ pertinēt ad qditatē eorū q̄ ſunt in pdicamēto ſubē. vt ſi volumus diffinire hoiem ⁊ ſcimus aīal eſſe genus eius. leue ē videre q̄ cōpetūt aīali ⁊ ꝑ quas drīas hꝫ diuidi aīal. vt qꝛ diuidit̄ per pēnatū ⁊ nō pēnatū. per riſibile ⁊ hinibile. ſꝫ vtrū iſte drīe ꝑ q̄s diuiſum ē aīal ſint eēntiales vel accn̄tales regulamur per ea q̄ ſunt cōia toti pdicamēto ſubē. vt ſi ſuba dicit aliqd ꝑ ſe exn̄s. ⁊ hoc eſt cōe toti pdicamēto ſubē nihil erit ſuba. ⁊ nihil petinebit ad pdicamētū ſubē ƒm ſe niſi qȯ eſt per ſe exn̄s vel ꝙ ē eſſentia. vel pars eēntie ꝑ ſe exiſtentis. ex hoc ḡ regulabimur ad cognoſcēduꝫ. vtrū ea in que diuiſum eſt aīal ſint eſſentialia vel accn̄talia his que ſunt ſub aīali qꝛ ſi ſunt per ſe exn̄tia. vel ſi dicūt eēntiam vel partem eſſentie ꝑ ſe exn̄tis poterūt eſſe eēntialia his que ſunt ſub aīali vel ſub ſpēb⁹ ipſius aīalis. ſi aūt nō ſint talia nō erūt eſſentialia. via ergo diuiſiua vtilis eſt ad colligēdū talia q̄ ſunt in eo qȯ qd ⁊ eēntialia ſi h̄ fiat debito mō ƒm datā artē. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ pertinere ad quid pōt eſſe dupl̄r. vel q̄tū ad rem vel quātū ad modū. quātum ad rem drīa predicatur in quid. qꝛ res ipſa quā ſignificat drīa pertinet ad quiditatē. quātū aūt ad modum pdicat̄ in q̄le. qꝛ pdicat̄ demrātiue. vñ ⁊ pħus aliqn̄ equiuoce in hac mā loquit̄. nā ſupra cū dixit de rōne aſſignata de trinitate ꝙ ſi nō erat diffō ꝙ erat gen⁹: ſupponebat ꝙ nō pdicaret̄ in qd niſi genus ⁊ diffō. ƒm quem moduꝫ differentia pertinet ad pdicātia in quale. hic autē cū ait diuiſiones vtiles ad colligendū qȯ quid eſt cū diuiſiōes fiāt per drīas. ipſe drīe pertinebunt ad qȯ quid eſt. poſſet tñ dcm̄ ſuperius hr̄e aliū intellectū. nā ſupponendo ꝙ acceptum ſit genus trinitatis ⁊ ꝙ accepte ſint drīe vel accepte ſunt tot quot rō inde ꝯſtituta cōuertat̄ cum trinitate tunc rō accepta erit diffō trinitatis. ſi autem nō conuertitur nondū peruentū eſt ad drīam vltimam. ſꝫ totū qȯ acceptū eſt ante drīam vltimam totā accipit̄ loco generis. Sed dices ꝙ ꝑuenire vſqꝫ ad drīam vltimā cōpetit diffinitioni bone ſimpl̄r. nō aūt diffōni bone in caſu. vbi ignorat̄ drīa vltima. ꝓpter ꝙ ſciēdum ꝙ ⁊ diffō bona in caſu oꝫ ꝙ accipiat eēntialia vel aliqd loco eēntialiū. Rurſus hꝫ diffō lꝫ nō accipiat drīam ꝓpriā. accipit tñ aliquid loco talis drīe. dicemus ḡ ꝙ etiā in tali diffōne vbi debent accipi oīa ſe hn̄tia in plus q̄diu nō ſunt accepta tot quot oīa ſe habeant in eque. tādiu oīa accepta ſe hēbunt vt genus. qꝛ q̄diu accipimus eſſentialia ſe hn̄tia in plus tādiu accipimus genus. qn̄ āt erūt accepta tot quot ſe hēbūt in eq̄ erit ipa diffō. huic ḡ ꝯſideratiōi īnitēs ibi pħs dicit rōnē acceptā vel eē gen⁹ vel diffōnē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Differt autē aliqȯ pdictoꝝ prius ⁊ poſteri⁹ pdicari: vt eſt dicere aīal manſuetum bipes. ⁊ qm̄ bipes aut aīal manſuetum.

¶ Oſtēdit qūo ōbeāt huiuſmodi drīe accipi ordinate. Circa qȯ duo facit. qꝛ pmo facit qȯ dcm̄ ē. 2° aſſignat rōnē dicti. ibi. (Et iterū ex hoc.) Dicit ḡ ꝙ. (differt āt aliqȯ pdicamētoꝝ pus poſterius pdicari) .q.d. ꝙ magna differentia eſt ⁊ multū attendendū eſt ⁊ quo pdicata .i. qūo predicantia que ingrediunt̄ diffōnē ordinent̄ vt q̄ ordinentur pus ⁊ que poſterius qꝛ hoc mō erit vtilis ars diffinitiua per diuiſionē accepta ſi talia accipiunt̄ ordinate. ⁊ ſubdit ponēs exēplū. d. (vt eſt dicere aīal manſuetuꝫ bipes) vel (bipes aīal manſuetū) .q.d. ꝙ multuꝫ referret ordinare partes diffōnis ſic vel ſic. qꝛ primo mō bene ordinata eſt diffō. ſecundo male. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterū ex hoc ⁊ drn̄tia eſt hō aut qȯlibet eē vnum. ſic neceſſe eſt diuidentē repetere.

¶ Aſſignat rōnem dicti. ſed eſt lr̄a defectiua vt pꝫ ex ipſo mō loq̄ndi. nā h̄ qȯ dr̄. (Et iterꝫ) ad nihil ꝯtinuari pōt. pꝫ etiā hāc lr̄am eſſe defectiuaꝫ ex alia tranſlatiōe. ſic. n. hꝫ alia trāſlatio. ſi. n. omne ex duobus eſt ⁊ vnū aliquid aīal māſuetū. totū hoc deficit in trāſlatiōe noſtra. ⁊ poſtea ſequit̄ lr̄a nr̄a. vꝫ. (⁊ iterū ex hoc) ⁊c̄. Cōtinuet̄ ergo ſic. bene dcm̄ eſt ꝙ drīe debent ordinate poni ⁊ multum attendēdū eſt q̄ ponat̄ pus ⁊ q̄ poſterius. qꝛ ſi. n. omne ex duobus eſt ⁊ vnū aliqd eſt aīal māſuetū (⁊ iterū ex hoc) .i. ex aīali manſueto (⁊ drīa) .ſ. bipede (eſt hō aut qȯlibet) qȯ ſit (eſſe vnū) vel vt hꝫ alia tranſlatio aut quodcunqꝫ qȯ ſit vnum. q.d. ꝙ ꝓpter iſta tria. vꝫ. q' omne ex duob⁹ eſt. ⁊ qꝛ aīal manſuetū dicit aliqd vnū. ⁊ iterū qꝛ ex hoc .i. ex aīali māſueto ⁊ drīa .i. ⁊ bipede eſt hō vel qȯcunqꝫ aliud diffinitū qȯ dicit qd vnū (qꝛ ſi ſic ē neceē diuidētē petere) .i. ſupponere talē ordinem debere eſſe in diffōne ſi debeat diffō bona eſſe vel neceſſe eſt diuidentē petere .i. petitionē pncipij cōmittere ſi velit hꝫ ordinē via ſillogiſtica ꝯcludere ꝙ qꝛ nihil per diuiſionem via ſillogiſtica cōcludit̄ ad ꝓpoſitū ſine petitiōe pncipij. neceſſe eſt ergo diuidentem petere ſi velit via ſillogiſtica hoc ꝯcludere. qꝛ nō debet via ſillogiſtica talē ordinē ꝯcludere. ſed via collectiua accipee. ¶ Notādū āt ꝙ hoc mō drīe ordinate ponuntur vt ꝙ pmo ponat̄ drīa cōior. poſtea min⁹ cōis vſqꝫ ad drīaꝫ ꝓpriam. ſi ḡ hec eēt bona diffō hoīs ⁊ bene aſſignata. aīal manſuetuꝫ bipes. aīal eēt ibi tanq̄ genus

manſuetū tanq̄ dr̄ia cōis. bipes tanq̄ dr̄ia ꝓpria. hoc.n. mō acciperet hec diffō q̄ aial diuideret̄ ꝑ manſuetū ⁊ nō māſuetū. ⁊ poſtea totū h̄ aial manſuetū diuideret̄ per bipes ⁊ nō bipes. ⁊ poſtea totū h̄ aial manſuetū bipes acciperet̄ tanq̄ diffō hoīs. ¶ Notādū ēt q̄ poſſet alio⁹ verificari hec diffō q̄ māſuetū bipes ſuppleret vicē ꝓpe dr̄ie ſed hic modus ꝑtineret ad artē ſupius aſſignatā q̄ nō eſt bona ſimplr̄. ſ; bona in caſu. vt qn̄ ignorat̄ ꝓpria dr̄ia q̄ accipiant̄ aliq̄ plura loco dr̄ntie ꝓpriе quoꝝ q̄dlibꝫ ſit in plus ⁊ totū in eq̄. ⁊ ſic vr̄ in h̄ exēplo. vt ſi māſuetū nō dr̄ niſi de hoīe. ⁊ de alijs aialib⁹ terreſtrib⁹. ⁊ bipes nō dr̄ niſi de hoīe ⁊ de volatilibus: māſuetum erit in plus q̄ hō: ⁊ bipes in plus q̄ hō. ſ; totū h̄ māſuetū bipes erit in eq̄. ſic ḡ poſſet v̄ificari hec diffō. ſ; tūc ꝑtineret nō ad artē datā nūc q̄ eſt bona ſimplr̄. ſ; ad dataꝫ ꝑus q̄ eſt bona in caſu. ꝑꝑ qd̄ meli⁹ eſt dicere q̄ hic ph̄us nō curat de exēplo. ſed accipit māſuetū ꝓ dr̄ia cōmunioꝛi. ⁊ bipes ꝓ dr̄ia ꝓpria. ſm̄ quē modū hoc mō eſt ordinanda diffō vt aial ponat̄ ꝑus tāq̄ genus. deide māſuetum tanq̄ dr̄ia cōmunioꝛ. ⁊ vltio bipes tanq̄ dr̄ia ꝓpa. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō ꝑꝑ illa tria. vꝫ. q2 omne ex duob⁹ eſt. ⁊ q2 aial māſuetuꝫ ē vnuꝫ aliqd. ⁊ q2 ex hoc. i. ex aiali manſueto. ⁊ ex dr̄ntia. i. ex bipede eſt hō ideo nec̄e eſt diffinientia ordinate ponere. ¶ Dōm q̄ ex dr̄ntia cōmunioꝛi. ⁊ ex genere fit genus ꝓpinquum. ſi iterū adhuc acciperet̄ alia minus cōis fieret genus ꝓpinquius vſq̄ quo accipiat̄ differentia ꝓpria ex q̄ ꝯſtituit̄ ſpēs. vt ſi diuidat̄ aial q̄ aliud ē domeſticū ſiue manſuetū. ⁊ aliud indomeſticū. ⁊ poſtea accipiat̄ totum hoc. aial manſuetū. ⁊ diuidat̄ per bipes. ⁊ nō bipes. totuꝫ hoc. aial manſuetū. hēbit rōnem generis ꝓpinqui. ⁊ ſi ſciremus nomē illius generis poneremus ipꝫ genus: ſed q2 ĩnominatū eſt nobis circūlogmur ipm̄ ꝑ animal māſuetum. Rurſus cū diuidimus aial māſuetum ꝑ bipes. ⁊ nō bipes. ſi bipes nō eſt dr̄ntia ꝓpria. ⁊ totum hoc. aial manſuetū bipes. nō ꝯuertit̄ cū hoīe. totum hoc ſe hēbit vt genus. donec deueniat̄ ad dr̄iam ꝓpriā q̄ cū oībus acceptis ꝯſtituit ſpēm. ex hoc ḡ apparet q̄ opꝫ alia ordinate ponere. vt q̄ ꝑmo ponat̄ genus cū dr̄ia cōi. ⁊ poſtea ponat̄ differētia ſpālis. hꝰ.n. ordinis vna eſt cā. q2 omne cōpoſitū eſt ex duabus. vꝫ. ex potētia ⁊ actu. Nā nec ex duobus in actu nec ex duobus in potētia. ſ; ex actu ⁊ potētia fit vnū. nec oꝫ dare mediū. vt ſupra dicebat̄ qd̄ ꝯglutinet potentiā cū actu. ergo omne cōpoſitū ex duobus eſt ex potētia .ſ. ⁊ actu. ⁊ q2 ſic eſt opꝫ ordinate ponere dr̄iam. vt q̄ ꝑmo ponatur dr̄ia cōis. ⁊ poſtea ſpālis. ſi.n. fieret econuerſo q̄ ꝑmo poneret̄ dr̄ia ſpālis. ⁊ poſtea cōis nihil cōſtitueret̄ ex tali ordine. nā ex genere remoto ⁊ dr̄ia ſpāli nihil cōſtitueret̄. q2 talis actus cuiuſmodi eſt dr̄ntia ſpālis non eſt ꝓprius actus reſpondens tali potētie. vꝫ. generi remoto. ex quo.n. ibi ponunt̄ plures dr̄ntie ſupponit̄ q̄ genus acceptū ſit remotuꝫ. q2 ſi eſſet ꝓximum ſpēi ſufficeret vna dr̄ntia. cū ergo ibi plures ſint dr̄ie ꝑus ꝯſtituit̄ genus propinquū qd̄ eſt ex duobus. vꝫ. ex genere tanq̄ ex potentia ꝓpria ⁊ ex dr̄ia cōi tanq̄ ex actu ꝓprio. et vltimo ꝯſtituitur ſpēs q̄ ꝯſtat ex genere ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ntia propria. ſi ergo ꝑus poneret̄ dr̄ia ꝓpria. ⁊ poſtea cōis ſm̄ talē ordinem nō ꝯiungerent̄ duo adinuicē que cōſtituerēt genus ꝓpinquū nec q̄ ꝯſtituerēt ſpēm. ergo hoc ꝑmum dcm̄ q̄ omne cōpoſitū ex duobus eſt. probat membra diffinitionis debere eſſe ordinate poſita. vt tam genus ꝓpinquum ꝯſtituat̄ ex ꝓprijs duobus. vꝫ. ex genere ⁊ ex dr̄ntia ꝯmuni: q̄ etiā ſpecies ꝯſtituatur ex proprijs duobus vt ex genere ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ntia ꝓpria. Qd̄ vero ſubdit. q̄ aial māſuetū eſt vnū aliqd ē expoſitio ꝑoris dicti q̄tū ad alterā partē. vꝫ. q̄ ex aiali ⁊ māſueto. i. ex genere ⁊ dr̄ntia cōi fit vnū aliud. i. gen⁹ ꝓpinquū qd̄ nō fieret ſi nō ꝯiūgeret̄ ꝑus generi dr̄ia cōis q̄ ſpālis. Qd̄ vō 3° ſubdit q̄ iterꝫ ex h̄. i. ex aiali manſueto ⁊ dr̄ia. i. bipede eſt hō. eſt expoſitio ꝑoris dicti quātū ad alterā ꝑtē. vꝫ. q̄ cū ꝯſtitutū ē genus ꝓpinquū ex gn̄e remoto ⁊ ex dr̄ntia cōi. poſtea ex h̄. i. ex tali gn̄e ꝓpinquo ⁊ dr̄ntia ꝓpria ē ꝯſtitut⁹ hō vel qdcūq̄ aliud qd̄ ſit vnū ⁊ q̄ ſit diffiniēdū: qd̄ nō eſſet: ſi nō ponerent̄ ordinate ꝑtes diffōnis. ꝑꝑ qd̄ ſignāter loquit̄ cū dicit. ⁊ iterū q2 nō ſunt niſi due cāe q̄re ponēde ſunt ordinate diffōnis partes. quarū vna eſt vt ex genere ⁊ differētia cōmuni ꝯſtituat̄ genus ꝓpinquū. alia cā eſt vt ex genere ꝓpinquo ⁊ ex differētia ꝓpa ꝯſtituat̄ ſpēs. ꝑmū ḡ dcm̄ q̄ omne ex duobus eſt deſeruit ad vtrāq̄ cām. 2m vero dictū q̄ aial manſuetū eſt vnū aliqd deſeruit ad hāc cām. vt ꝑmo ꝯſtituat̄ genus ꝓpinquū. tertium vero dcm̄ q̄ ex hoc. i. ex genere ꝓpinquo ⁊ dr̄ntia ꝓpa eſt homo vel qd̄cūq̄ aliud qd̄ ſit diffiniendū deſeruit ad alterā cām. vꝫ. vt ex ꝯſtituto ꝑus genere ꝓpinquo. ex hoc. ſ. genere ꝓpinquo ⁊ differētia ꝓpria ꝯſtituat̄ ſpēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ampli⁹ ad nihil relinquēdū in eo qd̄ qd ē ſic ſolūmō ꝯtingit. cū.n. primuꝫ accipiat̄ genus ſi quidē inferioꝝ aliquā diuiſionē accipiat: nō icidet eē in hoc: vt nō oē aial aut totū pēnatū eſt: aut diuiſuꝫ pēnis. ſ; pēnatū aial ē oē. huius.n. dr̄ia hec eſt. pria āt dr̄ia ē aialis in q̄ oē aial icidit. Silr̄ aūt eſt ⁊ in vnoquoq̄ alioꝝ: ⁊ i his q̄ extra gen⁹ ⁊ q̄ ſub ipſis ſunt: vt in aue in q̄ ē ois auis. ⁊ piſce in quo eſt ois piſcis. ſic qdē igitur ambulās eſt qd eſt ſcire qn̄ nihil relictū eſt. aliter aūt relinquere neceſſe eſt ⁊ nō ſcire.

¶ Dat tertiā vtilitatē. vꝫ. q̄ vtile eſt ꝑ diuiſionē via collectiua accipere diffōnem ſi accipiamus oia nihil relinquētes de ꝑtinentibus ad ipſam diffōnem. qd̄ quō poſſit fieri ⁊ quō hoc valeat declarat in lr̄a. d. q̄. (Amplius ad nihil relinquēdū in eo qd̄ qd eſt cōtingit) ſ. via diuiſiua (ſolūmō ſic) .i. ſicut nūc dicemus. ideo ſubdit. q̄ (cum.n. accipiat̄ ꝑmū genus ſi quidē accipiat aliquā diuiſionem inferioꝝ nō incidet) omne.n. totū genus (in hec) .i. in membra illius diuiſionis. q.d. q̄ hoc nō poſſumus cognoſcere qn̄ genus diuiſum eſt per differētias debitas vel dr̄ntias generis inferioris. q2 ſi diuidat̄ genus aliqd̄ nō ꝑ dr̄ntias ſuas. ſ; ꝑ dr̄ntias generis inferioris. tūc omne. i. totū tale genus nō icidet. i. nō cūabit̄ ꝑ tales dr̄ntias. tales.n. dr̄ie nō capiēt totū genus. vel totū genus nō incidet in hoc. i. nō capiet̄ a talibus differētijs. ⁊ ponit exēplū. d. (vt non omne aial aut totū pēnatum aut diuiſum pēnis) vocat̄ aūt aial totū pēnatū qd̄ hꝫ totā alā q̄ſi vnā pēnam vt apparet in veſpertiliōe. aial āt diuiſuꝫ pēnis dr̄ qn̄ hꝫ alā in q̄ ſunt multe pēne. he ḡ dr̄ie totū pēnatū ⁊ diuiſum pennis nō ſunt dr̄ie aialis. ſed ſunt dr̄ie generis inferioris. vt aialis pēnati. ideo q̄ non omne aial aut ſup. diuidit̄ ſufficienter q̄ eſt totū pennatū aut diuiſum pennis (ſ; omne aial pennatū) ⁊ ſubdit q̄ (hec.n. eſt dr̄ia h⁹) .i. hec differentia totū pēnatū vel diuiſum pēnis eſt differētia huius animalis. vꝫ. aialis pennati nō aialis ſimplr̄. ⁊ ſubdit. q̄ (ꝑma aūt) .i. imediata (dr̄ia aialis eſt in q̄ incidit omne aial.) ⁊ ſubdit. q̄ (ſilr̄ aūt eſt ⁊ in vnoquoq̄ alioꝝ) q̄ ille ſunt per ſe ⁊ imediate dr̄ie aialis pēnati vel aialis greſſibilis vel cuiuſcūq̄ alterius aialis q̄ ſufficienter diuidunt totum ⁊ in quas totum ſufficienter cadit. ⁊ ſubdit. q̄ (in his que ſunt extra genus. ⁊ q̄ ſub ipſis ſunt) .q.d. q̄ hec regula. vꝫ. ⁊ in differentijs que ſunt extra genus aialis ⁊ in

differẽtijs que ſunt ſub ipſis.i.ſ differẽtijs ſubalternatis ſu.huic generi qḋ eſt aĩal (vt in aue illa).ſ.ẽ dĩa pĩma ⁊ īmediata (in quã).ſ.dĩam ſu.cũ ſua oppoſita (oĩs auis) ſ.icidit (⁊ in piſce in quẽ oĩs piſcis) ſic ẽt in lapide qui eſt extra genus aĩalis in quẽ oĩs lapis ẽ.⁊ ſubdit.ꝙ (ſic quidẽ ambulãs).i.ſic pgẽs p dĩas pĩmas ⁊ imediatas (eſt) ſ.ↄtingit (ſcire qd eſt).i.quiditatẽ rei (qm̃ nihil relictum eſt) de ptinẽtib⁹ ad qditatẽ (alr aũt) ſu.incidẽdo (neceſſe eſt relinquere ⁊ nõ ſcire) ſu.totũ qḋ ptinet ad qditatẽ. ¶ Notandũ aũt regulã datã in hoc ↄſiſtere ꝙ ſi diuidamus aĩal p dĩas pĩmas.vtputa p pẽnatũ ⁊ non pẽnatũ ſi iſte ſunt dĩe pĩme.⁊ poſtea nõ pennatũ per ſuas dĩas pĩmas.vtputa per greſſibile.⁊ reptile.⁊ poſtea greſſibile per ſuas dĩas pĩmas.vtputa p bipes ⁊ multipes.ſic faciendo veniemus ad vltimã dĩam hoĩs ⁊ colligemus oĩa q̃ ptinent ad qditatẽ hoĩs.⁊ qḋ dictũ eſt de hoĩe veritatem hꝫ de quolibꝫ alio.ſic enim ꝓcedẽdo p dĩas pĩmas nihil relinquitur de ptinẽtibus ad qditatẽ.ꝓcedẽdo aũt alr neceſſe eſſet errare ⁊ relinquere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil aũt oportet diffinientem ⁊ diuidentẽ omnia ſcire que ſunt.

¶ Poſtq̃ꝫ declarauit quõ accipienda ſit diffõ vt ſit vtilis. In parte iſta vt dicebatur declarat quõ talis acceptio ſit poſſis.voluerũt.n.qdã ꝙ ĩpoſſe eẽt diffinire aliquid.qꝛ vt dicebant hoc fieri nõ poſſet niſi ſciremus oĩa ↄuenientia cũ eo qḋ dꝫ diffiniri.⁊ oĩa dĩa.⁊ qꝛ vt dicebãt hoc eſt impoſſe.ideo impoſſe erat accipe aliqd p diffõnez.Tria ḡ facit pħs qꝛ pͦ excludit hunc errorem.2ͦ narrat opinionẽ ſic errantiũ.3ͦ oñdit ꝙ diffinientẽ nõ oꝫ oĩa ſcire.⁊ ꝙ nõ eſt ĩmpoſſe per diffõnem aliqd accipe.2ª ibi.(Et tñ qdam) 3ª ibi.(Primũ qdẽ igiť) Dicit ḡ ꝙ (nihil aũt oꝫ diuidẽtem ⁊ diffinietẽ ſcire oĩa q̃ ſunt).q.d. ꝙ accipe aliqd via diuiſiua p diffõnẽ non dꝫ iudicari eẽ impoſſe ex eo ꝙ hoc poſito oporteret diuidentẽ ⁊ diffinientẽ ſcire oĩa que ſũt. qꝛ põt aliquis diuidere ⁊ diuidendo diffinire abſqꝫ eo ꝙ ſciat omnia entia.Deinde cum dicit.

¶ Et tñ impoſſe qdã dicũt eſſe dĩas cognoſcere q̃ ſũt ad vnũqḋqꝫ:nõ cognoſcẽtẽ vnũqḋqꝫ ſine dĩjs nõ eẽ vnũqḋqꝫ ſcire:a quo nõ differt idẽ eſſe huic a quo aũt dĩt alteꝝ ab hoc.

¶ Narrat opinionẽ vel errorem hoc opinantiũ.d.ꝙ (⁊ tñ dicunt quidã impoſſe eẽ cognoſcere dĩam vel dĩas que ſunt ad vnũqḋqꝫ nõ cognoſcẽtẽ vnũqḋqꝫ).q.d.ꝙ ſi volumus aliqd diffinire oꝫ ꝙ diffiniamus ĩpm p dĩas p q̃s differt ab vnoquoqꝫ.⁊ qꝛ tales dĩas nõ ↄtingit ſcire niſi cognito vnoquoqꝫ.cum impoſſe ſit vnũqḋqꝫ cognoſcere impoſſe eſt aliqd diffinire.iõ ſubdit.ꝙ (ſine dĩjs.n.vnũqḋqꝫ).i.ad vnũqḋqꝫ nõ eſt (ſcire) ſu.p diffinitionẽ.cuius rõ eſt qꝛ (a quo.n.differt) oꝫ ſu.(eſſe alteꝝ ab hoc) cuꝫ ḡ nõ ↄtingit ſcire aliqd p diffõnem niſi ſciam⁹ cũ qb⁹ contingit.⁊ cum quib⁹ differt ↄñs eſt ꝙ ↄtingat aliqd ſic ſcire niſi ſciuerim⁹ dĩas q̃s hꝫ tale diffinitũ ad vnũqḋqꝫ.⁊ p ↄñs niſi ſciuerim⁹ oĩa:qḋ ẽ impoſſe. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Primũ qdẽ igiť hoc factũ ẽ.nõ.n.ſcḋꝫ oĩum dĩaꝫ alteꝝ eſt.multe enim ſunt dĩe in eiſdem ſpẽ:ſꝫ nõ ſcḋꝫ ſubſtãtiaꝫ neqꝫ per ſe.

¶ Oſtendit quõ diffinientẽ ⁊ diuidentẽ nõ oꝫ ſcire oĩa.⁊ per ↄñs ꝙ poſſe ſit aliquid diffinire.Circa qḋ tria facit.qꝛ primo oſtendit ꝙ non neceſſe eſt oĩa ſcire.2ͦ ex hoc ↄcludit ꝙ poſſis ſit ars diffiniendi.⁊ ꝙ poſſe ſit nos pergere in diffõnem ſubſtãtie.3ͦ rñdet cuidã tacite q̃ōni.ſecũda ibi (Manifeſtũ eſt.n.qm̃) tertia ibi (Omne aũt incidere)

Circa primũ duo facit.ſm ꝙ duplr ꝓbat intẽtũ.ibi (Poſtea tñ accipiantᷓ) Dicit ḡ ꝙ (primũ qdeꝫ igiť hoc falſum eſt) ꝙ oporteat diffinientem ⁊ diuidentez oĩa ſcire.cuius rõ eſt:qꝛ (non.n.ſm oẽm dĩam) ĩpm diffinibile (eſt alterum) ſu.eſſentialr ab alio.vnde ſubdit.ꝙ (multe.n. ſunt dĩe in eadẽ ſpẽ.ſed nõ ſm ſubam nec per ſe.) ¶ Notandum aũt vim rõnis huius in hoc ↄſiſtere ꝙ dĩe q̃ ingrediunť diffõnem ſunt ille p quas diffinitũ eſt alterũ ⁊ diuerſum ſm ſubam.⁊ qꝛ nõ ſm oẽs dĩas diffinitũ eſt alterum ſm ſubam imo multe ſunt dĩe accidẽtales.vtputa dĩe q̃ ſunt in eadẽ ſpẽ.ergo nõ oꝫ ꝙ diffiniẽs cognoſcat oĩa.qꝛ ſaltem nõ oꝫ ꝙ cognoſcat illa q̃ faciunt dĩam accidẽtalẽ in diffinito.qꝛ per tales dĩas nõ eſt diffinitio:diffiniens.n.hoĩem non oꝫ ꝙ cognoſcat oĩa pticularia ipſi⁹ hominis qꝛ nõ oꝫ ꝙ cognoſcat omnes differẽtias accidẽtales ipſius hominis.per quas differunt pticularia ⁊ indiuidua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Poſtea eniꝫ accipiantᷓ oppoſita ⁊ ſm dĩaꝫ ⁊ cũ oẽ icidit hinc aut inde ⁊ accipiat in altero ⁊ q̃re eſſe ⁊ hoc cognoſcit.nihil.n.differt ſcire aut neſcire in qbuſcũqꝫ p̃dicantᷓ de alijs dĩe.

¶ Adducit ſecũdã rõnem qꝛ diffinientẽ hoĩeꝫ nõ ſolũ oꝫ ſcire oĩa pticularia eius q̃ differũt p dĩas accñtales.ſꝫ ẽt non oꝫ ſcire oẽs ſpẽs alias a qbus differt hõ per dĩas eẽntiales.iõ ait ꝙ (poſtea cuꝫ accipiantᷓ oppoſita).i.dĩe oppoſite (⁊ ſm talẽ dĩam) oppoſitã ſimul cũ dĩa alia (cuꝫ omne).i.cũ totũ genus (incidit hinc aut inde).i.cũ accipiuntᷓ tales dĩe oppoſite ꝙ capiũt oẽ.i.totuꝫ genus:vt ꝙ omnẽ i.totũ genus incidit aut hinc.i.in vnã ptẽ dĩe.aut inde.i.in aliã.cũ ergo ita ſit (⁊ accipiat in altero) ſu.membro diuiſionis (qḋ queritᷓ eſſe).i.qḋ dꝫ diffiniri (⁊ cognoſcat hoc).i.illud mẽbrũ diuiſionis ſiue illã dĩaꝫ diuidẽtem (nihil differt ſcire aut nõ ſcire ea in qbus vl̃ in qbuſcũqꝫ p̃dicantᷓ dĩe de alijs) vt ſi volo diffinire hoĩeꝫ ⁊ diuido aĩal p greſſibile ⁊ volatile:ſi iſte ſunt bone dĩe ſufficit cognoſcere hoc ſiue hãc dĩam.ſ greſſibile.⁊ ꝙ hõ quẽ quero diffinire ſit ſub greſſibili.⁊ dĩjs aũt oppoſitis vt de differẽtijs q̃ p̃dicantᷓ de alijs.vt de volatilib⁹ nihil refert ſcire vel nõ ſcire quot ſunt dĩe volatiliũ.⁊ quõ diſtinguũtur volatilia. ¶ Dubitaret forte aliqs.vtrũ diffinientẽ oꝫ ſcire oĩa. ¶ Dõm ꝙ duplex eſt ſcire poſitiue ⁊ negatiue. Rurſus poſitiue duplr.in gnãli ⁊ ſpãli.diffinientẽ aũt oꝫ oĩa ſcire aliquo mõ vel poſitiue vel negatiue vel in gnãli vel in ſpãli.naꝫ ex eo ꝙ ſcio hominẽ eſſe aĩal rõnale quodãmõ in generali ⁊ negatiue.ſic ⁊ in gnãli ⁊ negatiue ego ſcio oĩa alia.nam ſicut ſciẽdo ꝙ oẽ aĩal rõnale eſt hõ.ita in quadã generalitate ſcio oĩa alia ſaltem negatiue.⁊ ſcio ꝙ qcqd non eſt aĩal rõnale nõ eſt hõ. Rurſus in quadaꝫ generalitate ſcio oẽs ſpẽs aĩalis ẽt poſitiue.qꝛ ſciens diuidere aĩal p rõnale ⁊ irrõnale oꝫ ꝙ ſciat ipꝫ aĩal ⁊ ꝙ ſciat ĩpm irrationale ſꝫ ſciens ipſum aĩal ſcit omnes ſpẽs aĩalis nõ ſm ſe ⁊ in ꝓpria forma.ſꝫ inquãtũ ſunt aĩalia ⁊ ſciens qdẽ irrõnale ſcit oĩa irrõnabilia nõ ſm ſe ⁊ in ꝓpria forma.ſꝫ ĩquãtũ irrõnabilia.ſꝫ hoc mõ ſcire oĩa nõ eſt incõueniẽs.poſſis eſt ḡ ars diffiniẽdi.⁊ poſſe eſt via diuiſiua colligere diffõnẽ alicui⁹.qꝛ nõ oꝫ ſic diuidẽtẽ ⁊ diffiniẽtẽ ſcire oĩa ſm ſe ⁊ in ꝓpria forma. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtũ eſt.n.qm̃ ſi ſic vadens veniatᷓ in hoc:quorum nõ amplius eſt differentia habebit rationem ſubſtantie.

¶ Ex his que dixerat ↄcludit ꝙ ſit poſſe accipere ḋ aliquo diffõnez ſube.d.(Manifeſtũ eſt.n.qm̃ ſi ſic vadens).i. ſi iſto mõ ꝓcedens p dĩas imediatas (veniat in hoc).i.

in tales dñias(quoꝝ).i. q̄ꝝ dñia ꝑ(nō amplı⁹ eſt dñia vl terior vt qñ nō ꝯtigit vlteri⁹ ꝓcedere ꝑ dñias eēntiales.) qñ ad hoc deuentū erit(hēbit rōnez ſube).i. ille ſic procedēs hēbit eēntialē diffōnē rei. cū ḡ ſit poſſe ſemꝑ ſic ꝓcedere ꝑ dñias imediatas. vt ꝙ pmo diuidaꝰ aīal ꝑ pēnatū ⁊ nō pēnatū. ſ; hec ſūt imediate dñie aīalis. ⁊ poſtea diuidaꝰ aīal nō pēnatū ꝑ greſſibile ⁊ reptile. ſed he ſunt imediate dñie aīalis nō pēnati. cū ḡ ſic ꝓcedēdo ꝑ tales dñias imediatas poſſē eſt deuenire ad aliq̄s dñias vltra q̄s non eſt amplius deſcēdere in vlteriorē dñiaꝫ poſſ̄is eſt ars diffiniēdi. ⁊ poſſe eſt aliqd diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne autē īcidere in diuiſionē ſi ſint oppoſita quibus nihil intereſt nō eſt petitio. neceſſe eniꝫ eſt in altero ipſoꝝ eſſe: ſi qđ illius dñia eſt.

¶ Reſpondet cuidā tacite q̄ōni. poſſet.n. aliq̄s credere ꝙ q̄libet vtens diuiſione ad diffiniendū aliqd indigeret petere ꝙ totū diuiſum euacuaret ſufficiēter ꝑ dñias diuidētes. ad hoc reſpondet ph̄s ꝙ nō oꝫ ꝙ hoc petatur vel ſupponatur. nam ſi accipiant̄ dñie ꝓprie generis. ⁊ ille ſint oppoſite. non opꝫ ꝙ hic petaꝰ. q2 hoc de neceſſitate ſequitur ꝙ totū tale genus īcidat in tales dñias. iō ait ꝙ(oē aūt) .i. totum genus diuiſum(incidere in diuiſione).i. in differentias diuidētes(ſi ſint oppoſita)hō diuidentia. ſiue hō dñie diuidentes(q̄bus).i. inter q̄s(nihil intereſt).i. nullum ē mediū reſpectu generis. ſi ergo tales differētie ſint oppoſite ⁊ īmediate ſe habeāt ad genus(non eſt petitio) aliqui textus habent non eſt repetitio. ſed falſa eſt lr̄a. vt pꝫ ex alia tranſlatione. nō eſt ergo petitio.i. non oꝫ petere ꝙ totū genus incidat īter tales dñias diuidētes. ideo ſubdit. ꝙ(neceſſe eſt.n. omne).i. totum genus diuiſuꝫ(eſſe in altero ipſoꝝ)diuidētiū ſ. cum ſuo oppoſito: altera aūt dñia diuidens cum ſua oppoſita euacuat totum genus. ⁊ ſubdit(ſiq̄dem illius eſt dñia).i. ſi talis dñia accepta ſit dñia ꝓpria illius generis qđ diuidit. ¶ Notandū autē ꝙ ex ipſo modo accipiēdi dñias pōt patere vtrū ſint dñie totius generis vel nō. nam ſi accipiant̄ tales dñie cuiuſmodi ſunt greſſibile ⁊ reptile accipientur ſoluꝫ dñie animalis terreſtris. nam aīalia terreſtria quedā gradiuntur. quedam reptāt. ſic ēt he dñie vt totū pennatuꝫ ⁊ diuiſum pēnis non ſunt dñie aīalis ſimplr̄. ſ; aīalis pennati. ſed ſi acciperent̄ differentie oppoſite. vt greſſibile ⁊ non greſſibile. vel pennatū ⁊ nō pennatū tales dñie euacuerent totuꝫ aīal. ideo ſignanter ph̄s dixit ꝙ acciperent̄ dñie oppoſite. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrū req̄ratur alia ꝯditio preter hāc ꝯditionē. vꝫ. ꝙ accipiant̄ dñie oppoſite ad hoc ꝙ euacuent totum genus. ⁊ videꝰ ꝙ nō. q2 oppoſita ſufficienter cōprehendunt totū. ¶ Dōm. ꝙ nō ſine cā ph̄s poſtq̄ dixerat ꝙ acciperent̄ dñie oppoſite addidit ꝙ tales dñie deberent eſſe imediate. ⁊ ꝙ deberēt eſſe illius generis quod diuidiꝰ per eas: vt ſi quis acciperet has dñias diuiſuꝫ pēnis ⁊ non diuiſum pēnis q̄uis ſint oppoſite. nō tamē euacuarent totum aīal. q2 nō ſunt dñie aīalis ſimplr̄. ſed aīalis pennati. dñie ḡ accepte ſic debēt eſſe oppoſite ꝙ nō determinentur ad aliqđ tale aīal. ſicut diuiſuꝫ pennis ⁊ nō diuiſuꝫ determinant̄ ad aīal pennatū ſ; hō differētie debent eſſe aīalis ſimplr̄ vel cuiuſcunq; alterius generis ⁊ ſint oppoſite ⁊ de neceſſitate euacuāt totum genus. nam dato ꝙ altera differentia eſſet ipſius generis ſi altera differentia non acciperet̄ oppoſita poſſet tñ ꝯtingere ꝙ non euacuarent totuꝫ genus. nam q̄uis volatile poſſit eē differentia animalis. q2 ſufficienter pōt diuidi aīal ꝑ volatile ⁊ nō volatile. attamen ſi acciperet̄ dñia nō oppoſita. vt puta. ſi acciperent̄ he dñie volatile. ⁊ greſſibile non ſufficienter euacuarent aīal. non ergo ſufficit accipere alterā dñiam generis niſi accipiatur ſua oppoſita. nec ſufficit accipere dñiam cū ſua oppoſita niſi dñia accepta ſit dñia generis. Et qđ obijciebatur ꝙ oppoſita ſufficiēter euacuant q̄libet totū. Dici oꝫ ꝙ oppoſitio in dñijs ſemꝑ accipiēda eſt cū determinatiōe. vt ſi diuidiꝰ aīal ꝑ volatile ⁊ nō volatile tanq̄ per dñias ꝓprias. ibi nō volatile determinaꝰ ſolum ad genus aīalis. hoc.n. mō non pōt dici ꝙ lapis ſit nō volatilis. q2 dñia aīalis tunc ſe extēderet vltra aīal. ſic ēt cū dicitur diuiſum pēnis. ⁊ nō diuiſum pēnis ibi nō diuiſum pennis determinaꝰ ſolū ad volatile aīal ꝓpter qđ tales dñie non ſunt aīalis ſimplr̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad ꝓbāduꝫ aūt terminū ꝑ diuiſionē: tria opꝫ cōiecturari accipientē ꝑdicāta in eo ꝙ qd eſt. Et hec ordinare quid primuꝫ: aut quid ſcōm. Et quoniam hec omnia ſunt.

¶ Poſtq̄ ph̄s dedit artem colligendi diffōnem per viaꝫ diuiſiuaꝫ ⁊ oſtēdit q̄uo hō ars ſit vtilis ⁊ declarauit ꝙ ſit poſſibilis. In pte iſta reſumit hō artē ⁊ ꝓbat eā eſſe ſufficientē. Circa qđ tria facit. q2 p̄ reſumit tria q̄ ſunt diligenter attēdēda in hō arte. 2° illa tria declarat. 3° ex his que dixerat ꝓbat ſufficientiā artis. ſcđa ibi(Eſt aūt vnū) tertia ibi(Manifeſtū eſt.n.) Dicit ḡ ꝙ(ad ꝓbandū autēꝫ) vel vt hꝫ alia trāſlatio(ad ꝯſtruendū aūt) ſ. diffōnem alicuius(ꝑ diuiſionē) vel ad ꝓbandum ſ. diffōnē ꝯſtructam ꝑ diuiſionē eē bonā tantū(tria oꝫ ꝯiecturari) ⁊ cōſiderare. vꝫ. aūt(accipe ꝑdicātia in eo qđ qd eſt ⁊ ordinare hec) ꝑdicantia(qd. ſ. p̄mū aut. ſ. qd 2m ⁊ q̄ñ hec ſunt) ſ; tot ⁊ nō plura. tria ḡ ſunt attēdēda. ꝙ accipiant̄ ꝑdicata eſſentialia. ꝙ accipiant̄ ordinate. ⁊ ꝙ accipiantur oīa. ita ꝙ nihil relinquaꝰ. in his.n. trib⁹ ſtat tota ars colligēdi diffinitionē ꝑ diuiſionem. ſm.n. hec tria accipiꝰ vtilitas huius artis vt ſupra dicebatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt autē hoꝝ vnuꝫ primū ꝑ id qđ poſſum⁹: ſicut accidēs colligere: q̄ñ eſt ⁊ ꝑ genus ꝓbare.

¶ Declarat qđ dixerat. Circa qđ tria facit. quia p̄ declarat q̄uo ꝯtingat accipe ea q̄ ſunt in eo qđ qd ſiue ꝑdicata eēntialia. 2° declarat q̄uo poſſum⁹ ea accipe ordinate. 3° manifeſtat q̄uo ꝯtingit accipe oīa. ſcđa ibi(Ordinate autē) tertia ibi(Q̄ñ aūt hec oīa) Dicit ḡ(Eſt aūt vnuꝫ horuꝫ primū) coꝝ q̄ dicta ſunt(ꝑ id qđ poſſumus. ſicut ad accidens colligere q̄ñ ineſt ⁊ ꝑ genus).i. ⁊ ꝑ methodū de genere(ꝓbare)ꝑdicātia ſ. in eo qđ qd. q.d. ꝙ primū dictorum eſt. vꝫ. accipe predicātia in eo qđ qd hoc mō. ſ. poterit fieri. q2 ſicut ꝑ methodū datā in libro thopicoꝝ đ accidēte poſſum⁹ ꝓbare q̄ inſunt ⁊ q̄ ꝑdicant̄ ꝑ accidens. ſic ⁊ per genus. i. per methodum datā ibi de genere poſſumus ꝓbare que inſunt eſſentialiter. ⁊ que predicātur in eo qđ quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ordinate āt ſicut eſt oportet: ſi primuꝫ accipiat. hoc āt erit ſi primuꝫ accipiaꝰ ꝙ oīb⁹ inheret. illi aūt nō oīa. neceſſe.n. aliqd eſſe hō. Accepto autē hoc iaꝫ in inferiorib⁹ idē modus erit. ſcōm autem alioꝝ primuꝫ erit ⁊ tertiuꝫ habentium. Remoto enim qđ eſt ſurſuꝫ continuum aliorum primum erit. ſilr̄ autem eſt ⁊ in alijs.

¶ Declarat 2m. vꝫ q̄uo cōtingat hec accipe ordinate. d. ꝙ(Ordinate āt ſic oꝫ)ſ. ptes diffōnis(ſi pmū accipiatur) ſ. qđ eſt p̄mū ⁊ ſubdit. ꝙ(hoc aūt erit ſi p̄mū accipiatur ꝙ oībus inheret illi aūt nō oīa).q.d. ꝙ illud qđ eſt p̄muꝫ ⁊ illud p̄us accipiēdū īter ptes diffōnis qđ ineſt ⁊ qđ predicaꝰ de oībus vel vt habet alia tranſlatio. qđ aſſequitur

.i.qđ eſt ꝯñs ad oīa.oīa aūt alia non.i.nulla alia ſunt ꝯñā ad ipm̄.ꝛ ſubdit.ꝙ(neceſſe eſt aliqͣ eē hꝰ).i.eē iter ptes diffõnis oꝫ aliqͣ eē hꝰ qđ p̄dicet̄ ð alijs ꝛ ſit ꝯñs ad alia. ſꝫ nō alia ad ipm̄.ꝛ ſubdit.ꝙ(accepto aūt h̄ iā iferiorībꝰ idē modus eſt).q.d.ꝙ ſicut illud in diffõne dꝫ poni p̄mū qđ eſt ꝯñs ad oīa.ita idē modus erit in inferiorībꝰ.q2 ac cipiēt ſcđo qđ eſt ꝯñs ad oīa alia excepto p̄ accipit̄ tertiū qđ.eſt p̄mū hr̄itū ſe ꝯſiter.iō ait ꝙ(2ᵐ aut erit alioꝝ primū.ꝛ tertiū erit)ſm p̄mū(hr̄itū)ſe ſu. ꝯſr.i. reliquoꝝ. ſic ergo p̄cedēdo ſemꝑ accipiēdo magis cōmune accipiemus ordinate totaꝫ diffõnem.iō ait ꝙ(remoto.n. qđ eſt ſurſum).i.remoto ſupiori qđ fuit priꝰ diuiſum(ꝯtinuū).i.qđ eſt p̄ximū illi(erit p̄mū alioꝝ.ſilr aūt eſt ꝛ i alijs) q2 ꝯtinuū ꝛ p̄ximū erit ſcđo p̄mū reliquoꝝ.ſic ḡ p̄ceden do oēs ptes diffõnis accipient̄ ſm ordinē ſuū. ❡ Notandū aūt ꝙ illud eſt p̄us a quo nō ꝯuertit̄ ꝯñā.illud ḡ quod p̄dicat̄ de alijs ꝛ qđ ꝯſequit̄ ad alia.ꝛ nō ecōuerſo illđ eſt prius alioꝝ.hoc ḡ mō poterimus ſcire de oībus partibus diffinitionis q̄ ſit p̄or ꝛ que poſterior.ꝛ hoc mō poterimꝰ totam diffõnem ordinare.❡ Deinde cum dicit.

❡ Qđ autē oīa hec ſunt manifeſtuꝫ eſt ex eo ꝙ recipimus primū ſꝫ diuiſionē.qm̄ oē aut hoc aut hoc.Eſt autē hoc ꝛ iteruꝫ totius differentia a toto nihil differre ſpecie amplius hoc.

❡ Declarat tertiū q̄uō poſſunt accipi oīa diffinientia.vt nihil relinquat̄.d.(Qm̄ aūt hec oīa ſunt.manifeſtuꝫ eſt ex hoc qđ accipimus p̄mū ſm diuiſionē.qm̄ omne eſt aut h̄ aut aliud)ꝛ ſubdit.ꝙ(eſt aūt.ꝛ hoc iterū)ſup.diuidere.ꝛ ſu.illud iteꝝ vſqꝫ ad dr̄iam totius.ꝛ ſubdit.ꝙ(dr̄ia totiꝰ hoc amplius a toto nihil differre ſpecie)ſu.pōt. ❡ Notādum aūt tale eſſe hoc documētū ꝙ ſi accipiat̄ qđ eſt primum ꝛ qđ ſe hꝫ vt genus.ꝛ illud diuidat̄ ꝑ talia ꝙ omne .i.totū incidat in hoc diuidentiū ꝛ in aliud.i ſi tale genus primū acceptū diuidat̄ ꝑ imediata ꝛ iterū hoc diuidētiū ſu.diuidatur ꝑ imediata ſic p̄cedendo nihil reliquemus. ſed deueniemus vſqꝫ ad dr̄iam totius que eſt dr̄ia ſpecifica.hec aūt dr̄ia totius nō pōt amplius differre ſpē a toto diffinito.q2 ꝯuertet̄ cū ipſo diffinito.talis ergo differētia non differt ſpē a diffinito.i.non p̄dicabitur de aliquo quod differat ſpē a diffinito.nō.n.predicabit̄ niſi ð idiuiduis illius ſpēi.declaratuꝫ eſt ḡ quo modo poſſint accipi predicata eſſentialia.ꝛ q̄uō poſſint accipi talia ordinate. ꝛ q̄uō poſſint accipi oīa. p̄pter qđ declarata ē tota ars colligendi diffinitionez via diuiſiua.❡ Dubitaret forte aliqs.vtrū via diuiſiua ſit vtilis ad oīa iſta.❡ Dōm.ꝙ via diuiſiua habent̄ ꝑ ſe ptes entis que ſunt decē p̄dicamenta.q2 vt p3 ex.5.meth.ens ꝑ ſe diuidit̄ in figuras predicamētoꝝ.diuiſio aūt p̄dicamētoꝝ nos regulat ad cognoſcendum que ſunt eēntialia oībus q̄ ſunt in quocūqꝫ predicamēto.nā vt ſupra dicebat̄ per cōia oībꝰ que ſunt propria generi generaliſſimo ꝛ toti predicamēto inueſtigare poſſumus que ſunt eſſentialia cuilꝫ exiſtenti in illo predicamento.via ḡ diuiſiua nos iuuat ad accipiēdū predicamēta eſſentialia. Rurſus via diuiſiua nos iuuat ad accipiendum talia ordinate.nā via diuiſiua p̄cedimus a magis cōi ad minus cōmune.ꝛ ſic deinceps.ꝛ hoc modo debent ordinari ptes diffinitionis.q2 prius dꝫ poni quod eſt cōius reſpectu oīum partiū.ꝛ poſtea quod eſt cōmunius reſpectu alioꝝ.ꝛ ſic deinceps.3ᵒ via diuiſiua nos iuuat ad accipiendū oīa q2.oꝫ accipe aliquod p̄mū qđ ꝑ ſe ſe hēat vt genus.ſi ergo illud diuidatur per dr̄ias p̄ximas vtputa.aīal per pennatū ꝛ non pennatuꝫ ſi he ſunt dr̄ie p̄ximæ aīalis.ꝛ iteꝝ ſi aīal non pennatuꝫ per p̄ximas ſic procedēdo nihil relinquemus.ſꝫ accipiemus oīa accipienda vſqꝫ ad dr̄iam totius que eſt dr̄ia vltima.ꝛ ſpecifica. vtilis eſt ḡ via diuiſiua ad oīa iſta. p̄pter qđ ph̄s ſupra cū determinauit de vtilitate huius artis.vt cū dixit diuiſiões ſm dr̄iaꝫ eſſe vtiles de omnibus his tribus eſt executus. ❡ Ulterius dubitaret forte aliqs.q2 vr̄ falſum eſſe documentū a ph̄o datū de ordine partiū diffõnū.vꝫ.ꝙ p̄us dꝫ accipi id qđ p̄dicat̄ de oībus alijs vel vt hꝫ alia trāſlatio quod aſſequit̄ ſiue qđ cōſequit̄ oīa alia.ꝛ poſtea aliud qđ eſt ꝯñs ad oīa reliqua.ꝛ ſic deinceps.nam pōt contingere ꝙ aliqua poſita in diffinitione ſic ſe habeant ꝙ neutrum erit ꝯſequens ad aliud.q2 poſſunt ſe habere ſicut excedētia ꝛ exceſſa.naꝫ nō valet.impar ḡ primus.nec valet.primus ergo impar.vt patuit i diffinitiōe trinitatis.❡ Dōꝫ ꝙ vt ſupra diximus ph̄s dedit duplicē artem diffiniēdi. vnam que eſt bona ſimpliciter.vt quando gradatim deſcenditur diuidendo genus per differentias imediatas. ꝛ poſtea alterū diuidentiū per immediatas vſqꝫ ad differētiam ſpecificā ꝛ in colligēdo ſic diffinitionem nulla erūt ibi que ſe habeant vt excedentia ꝛ exceſſa. immo gradatim ſe habebunt partes diffinitionis.quia primum diuiſum erit cōmunius oībus.2ᵒ diuiſum erit cōius reliquis. ꝛ ſic deinceps.ꝛ ſm hūc modū loqtur hic ph̄s.argumētū aūt arguebat alia via.que nō eſt bona ſimplr.ſed in cāu. qn̄.ſ.ignorat̄ dr̄ia p̄pria q2 pñt accipi loco dr̄ie p̄prie aliqua plura quoꝝ qđlibet ſe hꝫ in plus ꝛ totuꝫ in eque.vt ſi ſcimus ꝙ trinitas eſt in genere numeri.ꝛ neſcimꝰ dr̄iam p̄priā que ſimul cum numero ꝯſtituat trinitatem accipimus hec duo loco dr̄ie p̄pe.vꝫ.ipar.ꝛ vtrobiqꝫ p̄mū quorum qđlibet eſt in plus q̄ꝫ trinitas.ꝛ ambo ſimul iuncta coequantur trinitati.❡ Deinde cum dicit.

❡ Manifeſtuꝫ.n.ē:qm̄ neqꝫ plus apponit̄.oia eni q̄ ſunt i eo qđ qd ē accipiunt̄ hoꝝ neqꝫ dr̄ficit nihil.aut.n.genꝰ aut dr̄ia vtriqꝫ eēt: genꝰ quidē igit̄ ꝛ primū ꝛ cuꝫ dr̄ijs priꝰ acceptū ē:dr̄ie eni oēs ꝯtinent̄.nō.n.ampliꝰ ſunt vltia.ſpē.n. differret vltimuꝫ.hoc āt eſt deīn non differre.

❡ Oſtēdit hꝰ artē eē ſufficientez q2 nihil cōtinet ſuꝑfluum neqꝫ minꝰ.iō ait.ꝙ(Manifeſtū eſt.n.qm̄ neqꝫ plus apponit̄)vel vt hñt aliq textus.ꝙ(nunq̄ꝫ plus apponit̄).i. nihil accipit̄ ibi ſuꝑfluū cuius eſt cā q2(oīa eni hoꝝ).i. de numero hoꝝ ſic acceptoꝝ(accipiunt̄)vl vt hꝫ alia lr̄a ſunt accepta(in eo qđ qd)patet ergo per primū documētum ꝙ debēt accipi predicātia in eo qđ qd.q2 nihil tale ē ſuperfluum.ideo ex hoc habetur ꝙ ars data docet accipere nihil ſuperfluum.ꝛ ſubdit(nec deficit nihil).i.ars data nō ſolū eſt ſuꝑflua.ſed etiā non eſt defectiua.ꝛ ſubdit. ꝙ(aut genꝰ.n.aut dr̄ia eēt)ꝛ ſi ꝑ artez datā acciperet̄ diffiꝰ defectiua vel eſſet genus quod ibi deficeret vel dr̄ia ꝛ ſubdit.ꝙ(genus igitur primū cuꝫ differētijs acceptis eſt p̄us).q.d.ꝙ ꝑ 2ᵐ documētū p3 ꝙ debēt oīa accipi ordinate vt ꝙ p̄us dꝫ accipi genus cū p̄orībus differētijs p̄pter tale documentuꝫ nō pōt ibi deficere genus cum illud ſit primuꝫ qđ accipit̄.ſi.n.hoc nō eſſet acceptū nihil eſſet acceptū.ꝛ ſubdit.ꝙ(dr̄ie aūt ꝯtinent̄ oēs).i.nō pōt ibi deficere aliqua dr̄ia.cuius rō eſt.q2(nō.n.vltima ſunt amplius)ſu.(ſpē)diuiſibilia.q.d.ꝙ ꝑ tertiū documētū p3 ꝙ ſꝑ dꝫ fieri diuiſio ꝑ dr̄ias imediatas quouſqꝫ deueniat̄ ad dr̄iam vltimā.iſtud tertiū documētū facit vt nihil relinquat̄.q2 vltra vltimā dr̄iaꝫ nō ē vlterior p̄ceſſus ꝑ differentias eēntiales.ꝛ iō ait ꝙ(vltima ampliꝰ nō ſūt ſpē) ſu.diuiſibilia.ꝛ ſubdit ꝙ(differt aūt vltimum).i.differt vltimuꝫ vt hꝫ alia tranſlatio(hoc aūt deīn eſt prius non differre).q.d.ꝙ ſi vltima dr̄ia poſſet diuidi ꝑ dr̄ias ſpe

cificas.tūc hꝫ dr̄ia vltima differret ſpē a diffinito.i.repe=
riretur in aliquo qđ nō eſſet in eadē ſpecie cum diffinito
qđ negatū eſt ſupra. ⁋ Notandū aūt ꝙ nō debent poni
in diffōne niſi dr̄ie eſſentiales.ꝛ qꝛ vltra dr̄iam ſpecificā
nō eſt diuiſio per dr̄ias eēntiales ars illa que docet colli=
gere dr̄ias vſqꝫ ad dr̄iam ſpecificam docet colligere oēs
dr̄ias ꝛ nullā relinquit.ars ḡ data ꝑ primū documētū ni=
hil accipit ſupfluū.qꝛ oia q̄ accipit ſunt eſſentialia ꝛ in eo
qđ qd.per ſcōm documētū nō poteſt deficere in accepta=
tione generis.per tertiū aūt documētū non deficit in ac=
cipiendo differentias.eſt ergo ars ſufficiens nihil ꝯtinens
ſuperfluum neqꝫ minus.

Querere autē oꝫ ꝛ intēdentē in ſi=
milia in dr̄ia.primū qdē oia idē
habeāt.poſtea iteꝝ in alteris.q̄ in
eodē qdē gn̄e ſunt cū illis. Sūt
autē ipſis qdē idē ſpē illoꝝ autē al=
teri.cum ait in his accipiant̄:qd oia idem ꝛ in
alijs ſilr̄. In acceptis iteꝝ ſilr̄ intēdendū eſt.
ſi idē ſit quouſqꝫ in vnā veniat rōnē.hec.n.
erit diffinitio.ſi vero nō vadit in vnā:ſꝫ i duas
vel in plures manifeſtū eſt ꝙ nō vtiqꝫ vnum
aliqđ quod queritur:ſed plura.

⁋ Poſtq̄ phs dedit artem diffiniendi que magis cōpetit
ipſis ſubiectis vel ipſis ſubſtantijs cuiuſmodi eſt diffini=
tio conſtans ex genere ꝛ differentijs. In parte iſta docet
accipere diffōnē magis cōpetentē ipſis paſſionibus que
non ſufficit ꝙ fiat ꝑ genus ꝛ dr̄ias.ſꝫ oꝫ ꝙ fiat ꝑ cām quā
hꝫ in ſubo.vel oꝫ ꝙ fiat ꝑ ipſm ſubm.cū ḡ volum⁹ diffini=
re aliquā paſſionē debem⁹ videre ea in qb⁹ hꝫ eē illa paſ=
ſio quō ꝯueniant ꝛ quō differant ꝛ ex ꝯuenientijs ꝛ diffe=
rentijs poterimus formare vnā rōnē paſſionis queſite:
dum tamen queſita paſſio habeat rōnem vnā.imo hec
methodus ꝛ hec ars docebit nos cognoſcere vtrum paſ=
ſio diffiniēda hēat rōnē vnā.ꝛ q̄ ſit illa vna rō. Tria ḡ fa=
facit.qꝛ p̄ dat hāc artē.2⁹ qđ dixerat declarat ꝑ exēplū.3⁹
artem datā oſtēdit eſſe bonā ꝛ ꝯuenientē.2⁹ ibi(Ut dico
ſi queraṫ)3⁹ ibi(Semꝑ.n.eſt oēs.)Dicit ḡ ꝙ(q̄rere āt)
.i.querentē ſu.diffōnē paſſionis (oꝫ intendentē).ſ.eſſe ꝛ
(in ſilia ꝛ in dr̄ia.primū qdem ꝙ vnum qdem oia hn̄t.
poſtea iteꝝ)oꝫ intendere(in alijs que ſunt in eodē gene
re ſubijcibile cū illis)ꝛ ſubdit.(ſunt āt ipſis).i. ſubipſis
(qdem idem ſpē.illoꝝ aūt).i.ab illis(alteri).i.ſunt diui=
ſi ſpē.ꝛ ſubdit(cū aūt)ſu.ſic factū eſt(in his accipiaṫ qd
oia habent idem ꝛ in alijs ſilr̄)ſu.querēdū eſt qd oia ha=
bent idem.Et ſubdit ꝙ(in acceptis)ſup.vtriſqꝫ tam in
iſtis q̄ in illis(ſilr̄ eſt iterū intendendū ſi idem ſunt)oia
(quouſqꝫ vtiqꝫ veniant in vnā rōnem)ꝛ ſubdit ꝙ(hec
enim)vna rō(erit diffō)ſu.paſſionis q̄ſite. Et ſubdit ꝙ
(ſi vero nō vadit in vnā.ſꝫ in duas aut in plures)rōnes
(manifeſtū eſt vtiqꝫ ꝙ qđ queriṫ)diffiniendum(nō eſt
vnum aliqd).i.aliqua vna paſſio(ſꝫ plura).i.ſed plures
paſſiones.quō aūt ſit itelligendū hec ars ſiue hec metho
dus data ſtatim patebit. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Ut dico ſi qd eſt magnanimitas q̄rim⁹: iten
dendū eſt in quoſdā magnanimos quos ſci=
mus qd hn̄t vnū oēs inquātū h⁹ ſunt vt alci=
biades magnanim⁹:aut achilles:aut ayax. qd
vnū oēs nō tolerare iniuriā.hic qdē.n. dimica
uit.ille vero inſaniuit.hic aūt interfecit ſeipſum.

⁋ Declarat artē datā per exempla. Propter hoc ſciendū
artem datā in hoc ꝯſiſtere ꝙ ſi volum⁹ diffinire aliquā
paſſionē.vtputa ſi volumus diffinire magnanimitatē de=
bemus intēdere in aliq̄ ſilia ꝛ in aliq̄ dr̄ia.qꝛ aliqui ſunt
vno ſili mō magnanimi.aliq vero alio mō ꝛ differēti.vt
puta alcibiades.achilles.ꝛ ayax fuerunt magnanimi. qꝛ
nō potuerūt tolerare iniurias. Lyſander ꝛ Socrates fue
runt magnanimi.qꝛ nō curauerūt de fortunis ꝛ de infor=
tunijs.ad diffiniēdū ḡ hanc paſſionē debemus videre qd
oia.i.quid oēs hi.vꝫ.alcibiades ꝛ achilles ꝛ ayax habent
idem ꝛ iteꝝ in alijs.vt in Socrate ꝛ in Lyſandro qui ſūt
in eodē genere ſubijcibili cū illis.i.qꝛ ſūt ſubiecti magna
nimitati ſicut ꝛ illi.debem⁹ ḡ videre ꝛ i iſtis alijs qui hn̄t
idē.nā p̄mi hn̄t qꝛ nō ſufferūt.ſcdi hn̄t ꝙ nō curant non
ſufferre aūt ꝛ oia patiēter ſufferre videnṫ omno oppoſita.
primi ḡ ſunt qdem ſibipſis idē ſpē.qꝛ cuilibet cōpetit nō
ſufferre ſed illoꝝ aūt.i.ab illis alij ſunt alteri.i.ſunt mul
tum diuerſi cū primis cōpetat nihil ſufferre.alij ſic ſunt
magnanimi ꝙ oia ſufferunt ꝛ nihil curant.cum autē ſic
factū eſt.ꝛ in his qdē accipiant quid habent idē ꝛ in alijs
vt in ſocrate ꝛ lyſandro ſilr̄ acceptū eſt qd habent idem.
tunc in acceptis.i.in oībus tam in iſtis q̄ in illis.ſilr̄ iteꝝ
intendendū eſt ꝛ ſi ſunt idē ꝛ ſi tā iſti q̄ illi hn̄t vnum ali
quid ꝛ ex oībus poſſumus in vnā rōnem venire tunc illa
vna rō erit diffinitio magnanimitatis ꝛ magnanimitas
erit vna paſſio.i.vnius ſpēi.ꝙ ſi nō ꝯtingit oia reduci in
vnā rōnē:tūc magnanimitas vel quecūqꝫ alia paſſio q̄
queriṫ diffiniēda nō eſt vnum aliqd nec eſt vna paſſio.i.
nō eſt vni⁹ ſpēi.hec eſt ḡ ars data ad diffiniēdū quācūqꝫ
paſſionē.hāc ḡ artē ſic declarat ꝑ exēpla.qꝛ p̄ exēplificat
de qbuſdā magnanimis q nō potuerūt ſufferre iniurias.
ſcdo exēplificat d qbuſdā alijs magnanimis.q oia ſuffe=
rebant ꝛ de nullo curabāt.ꝛ docet quō ex his debeat acci=
pi rō paſſionis q̄ſite ibi(Silr̄ aūt ꝛ in alijs)dicit ḡ (vt di
co).i.expono me(ſi q̄raṫ)vel(ſi q̄ramus qd eſt magna=
nimitas intēdēdū in quoſdā magnanimos quos ſcim⁹)
eſſe magnanimos intēdendū.ſ.(inq̄tū ſunt hui⁹).i.inq̄=
tū ſūt magnāimi (qd vnū hn̄t oēs vt alcibiades magna=
nimus.vt achilles ꝛ ayax.oēs qdē)hn̄t ſup.(hoc vnū nō
tolerare iniuriā.hic.n.).ſ.alcibiades ꝓpter iniuriā quam
nolebat ſufferre(dimicauit).i.bellauit vel ꝓliatus eſt(il
le vero).i.achilles(inſaniuit).i.tantā habuit indignatio
nē de iniuria illata ꝙ v̄ſus eſt in inſaniā(hic aūt).i.ayax
(interfecit ſeipſm)nō valēs.n.ſe vindicare de iniuria il=
lata iniuriatus noluit vlteri⁹ viuere. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Silr̄ in alijs vt lyſandro ꝛ ſocrate ſi tā indif=
ferentes ꝓſꝑitati ꝛ iproſꝑitati.hec duo accipi
entes intēdo qd idē hn̄t.aut ipaſſibilitas q̄ eſt
circa fortunas.aut itolerātia iniuriaꝝ. Si vero
nullū ſit due ſpēs vtiqꝫ erūt magnanimitatis.

⁋ Exemplificat de alijs.d.(Silr̄ āt ꝛ in alteris)vel(iteꝝ
n.ꝛ in alijs)ſu.itēdendū ē(vt i lyſandro ꝛ i ſocrate.ſi iā i
differentes ꝓſꝑitati ꝛ iproſꝑitati).i.ꝙ oia ſufferebant de
nullo curabant:indifferenter ſe habebant ad fortunia ꝛ
infortunia: ꝓſꝑitatē ꝛ improſperitatem.hoc facto:dat
artē accipiendi diffōnem paſſionis.d.ꝙ(hec duo accipi=
entes intendendū eſt quid idem habent aut ipaſſibilitas
aut non tolerantia ſiue intolerantia iniuriaꝝ)itēdendū
eſt vtrū hec duo conueniant in aliqua vna rōne ꝙ ſi ſic
magnanimitas erit vnū aliqd ꝛ illa vna rō erit diffini=
tio eius ꝙ ſi nihil eſt vnū tale magnanimitas nō eſt vnū
aliqd.iō ſubdit ꝙ(ſi vero nullū ſit).i.nulla ſit vna ratio
in qua cōueniant p̄dicata duo(due vtiqꝫ erunt ſpēs ma=

gnanimitatis.) ¶ Dubitaret forte aliqs de ſupiori littera. quō poſſit ɔtingere ꝙ vna ⁊ eadē paſſio ſit in aliqbus que ſunt eiuſdem generis ⁊ ſint ad ſe inuicem alteri ſpē. ¶ Dōm. ꝙ ſi acciperet̃ ſubm paſſioni ſm ꝙ illi paſſioni ſubijcit̃: ſemꝑ vni paſſioni reſpōderet vnum ſubʒ. ſed qꝛ aliqñ accipit̃ ſubm paſſionis. nō ſm oino debitam rōnē. iō ɔtingit ꝙ eiuſdē paſſionis accipiat̃ alterū ⁊ alteꝝ ſubiectū. vt magnanimitatis accipiet̃ ſubʒ. nō tolerans gdē ꝗtum ad eos q nō potuerūt ſufferre iniurias. tolerans aūt ꝗtum ad eos q oia equo aio tolerabāt. tolerans aūt ⁊ nō tolerans poſſunt eē in eodē genere. ſʒ nō poſſunt eē in eadem ſpē. nō tolerantes igit̃ ſunt ſibiipſis idē ſpē. ſʒ illoꝝ .i. ab illis qui tolerauerūt ſunt alteri ſpē. nō eniʒ hic loquimur de ſpē ſubaꝝ ſm ſe. nam tam tolerātes ꝗʒ nō tolerātes fuerūt hoies. oēs. n. fuerūt eiuſdē ſpēi. ſed hic loqmur de ſpē ſuboꝝ in ordine ad magnanimitatē vel ad ꝗcūqʒ aliā paſſionē. nam alcibiades achilles ⁊ ayax habuerunt ordinē ad hanc paſſionē que eſt magnanimitas ꝑ intolerantiā. Lyſander ⁊ ſocrates ꝑ tolerantiā. tolerantia autē ⁊ intolerantiā nō ſunt eiuſdeʒ ſpēi lʒ poſſint eē eiuſdē generis. hoc ḡ mō eadē paſſio pōt cōpetere his q ſunt idem genere ⁊ alteri ſpē. qꝛ nō oino ꝓprie ⁊ directe acciperet̃ illud ſm qđ ineſt talis paſſio. ſʒ ſi acciperet̃ oino proprie ⁊ directe ſemꝑ eiuſdē paſſionis eſſet eadē rō. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū tolerantia ⁊ intolerātia poſſint ɔuenire in aliq̃ vna rōe. ¶ Dōʒ ꝙ ex eadē rōne ⁊ ex eadem cā pōt ɔtingere q aliqs nō poſſit tolerare. ⁊ ꝙ aliqs poſſit oia tolerare. pōt eniʒ vtrūqʒ eoꝝ ɔtingere ex eadeʒ cā. qꝛ iudicat ſe dignū magis. q enim iudicat ſe dignū magis cū deſpicit̃ nimis indignat̃. iō nō pōt iniurias tolerare. ſed poſſet ſe aliquis adeo iudicare dignū magis ꝙ totum honorē mūdi nihil reputaret. ꝓpter qđ ɔñs eſſet ꝙ ſi totū ꝑderet de nullo curaret. ex eadē ḡ cā pōt ɔtingere ꝙ aliqs nihil toleret ⁊ ꝙ aliqs de nullo curet. ¶ Aduertendum tñ ꝙ lʒ ex eadē rōne ⁊ eadē cā poſſit ɔtingere hoc ⁊ illud. tñ q ſunt ſic ⁊ ſic magnanimi nō ſunt eodē mō nec pari mō magnanimi. eſt aūt magnanimitas hec ⁊ illa eadem ſpē ſʒ nō eq̃liter participata a ſuis ſubis. naʒ multo magis fuit magnanimus ſocrates q de nullo curauit ꝗʒ achilles qui verſus ē in inſaniā nō valēs ſe vindicare. ille eſt. n. oino magnanim⁹ q nullū bonū exteri⁹ aliqd appreciat̃. totū eniʒ gaudiū magnanimi ē de vtute ⁊ de iteriori bono. ⁊ iō equo aio tolerat fortunia ⁊ infortunia. ꝑꝑ qđ pʒ ꝙ fides xpiana vē facit magnanimos. qꝛ ꝑfectionē ſuam ponit in nō curare de exteriori bono. ſm. n. hāc fidē ꝑfecti ſum⁹. cū oia abijciam⁹. eſt ḡ ars phi bona. qꝛ ſtatim occurrūt nobis dr̃ia reſpectu alicui⁹ paſſiōis. ⁊ ēt aliq̃ ſilia reſpectu eiuſdē paſſionis. vtputa. aliquib⁹ competit aliq̃ paſſio. q oēs hñt tale gd. vtputa nō tolerare. aliqbus autē alijs cōpetit alia paſſio q oēs hñt aliud gd. vtputa. tolerare. ⁊ qꝛ habētes vnā ⁊ eādē paſſionē alij inter ſe ɔueniūt ⁊ ab alijs differunt. ex hꝭ ɔuenientijs ⁊ differētijs manifeſtius apparet vtrū ſit reducere oia talia in vnam rōnem. qđ ſi ſic illa erit diffō illius paſſionis. vt ſi tolerare ⁊ non tolerare reducant̃ in hāc vnā rōnem reputare ſe dignuʒ magis. hec erit diffō magnanimitatis. vt gd eſt eſſe magnanimū reputare ſe magis dignuʒ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Semꝑ eni eſt omnis diffinitio vlis. non. n. in quodā oculo dicit ſanabile medic⁹. ſʒ aut in omni. aut in ſpē determinans.

¶ Oñdit hꝭ artē datā eē bonā ⁊ ɔuenientē. aliqd aūt ē bonū ⁊ cōueniēs ꝗtum ad pñs ſpectat triplr. vʒ. per cōparationē ad ꝓpoſitū. ad oppoſitū. ⁊ ad nos. ꝑ cōparationē ad ꝓpoſitū illa ars dr̃ ɔuenientior per quaʒ habetur melius cognitio de re intenta. ꝑ comparationē ad oppoſitū illa ē cōuenientior ꝑ quā magis vitat̃ oppoſituʒ. vʒ. error ⁊ deceptio circa hꝭ cognitionē. per comparationē aūt ad nos illa ars eſt ɔuenientior ꝗ̄ tradita eſt ſm modū nobis magis ꝓportionatū. tria ḡ facit ſm ꝙ hic triplici mō oñdit hāc artē eē ɔuenietē. 2ª ibi. (Facili⁹ gdē eſt ſingulare) 3ª ibi (Sicut in demſ̃ationib⁹.) Dicit ḡ ꝙ (ſꝑ. n. ois diffō ē vlis). i. eſt rei vlis. cuius rō eſt. (qꝛ nō. n. in quodaʒ oculo medicus dicit). i. diffinit (ſanabile. ſʒ aut in oi). i. aut diffinit ſanabile vlr̃ (aut ſpē determinās). i. aut diſtigant ſanabile per determiatas ⁊ diuerſas ſpēs. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ex hoc oſtēdat̃ ars data eē ɔueniens. qꝛ per eam magis habeat̃ ꝓpoſitū ſiue intentū. ¶ Dōm. ꝙ particulariū nō eſt ſcia neqʒ diffō. diffō ergo eſt rei vlis. ⁊ nō vlis cuiuſlibet: ſʒ ſpēi magis ꝗʒ generis medic⁹ ḡ nō diffiniet hoc ſanū vel ſanū in hoc oculo. ſʒ vel diffiniet ſanuʒ vniuerſaliter. vel determiabit. i. diſtinguet ſanum per diuerſas ſpēs. nam ſi ſanum eſt in oibus eiuſdem ſpēi. tūc diffiniet ſanū generaliter. ſi aūt nō eſt eiuſdem ſpēi diſtiguet ſanum ꝑ diuerſas ſpēs. ⁊ cuiuſlibet ſpeciei ſuam diffinitionem aſſignabit. illa eſt ḡ optima ars diffinitiua ⁊ per illaʒ habet̃ optime intētū. qñ hec duo facit. vʒ. ꝙ aut diffinit rem vlr̃ ſi eſt eiuſdē ſpēi. aut ſi non eſt eiuſdē ſpēi diſtiguit ipſaʒ in diuerſas ſpēs: ⁊ cuilʒ rōnē ſuā aſſignat. ad hoc tendit ars data in exemplo poſito de magnanimitate. vt ſi ɔſideret̃ magnanimitas in alcibiade achille ⁊ ayace apꝑebit ꝙ illi fuerūt magnanimi. qꝛ nō potuerūt iniurias tolerare. In lyſandro auteʒ ⁊ ſocrate fuit magnanimitatis ꝑ impaſſibiles eē a fortunijs ⁊ īfortunijs. ſi ergo hec duo īpaſſibilitas ⁊ itolerātia reducunt̃ ī vnā rōnem: magnanimitas erit eiuſdē ſpēi. ⁊ illa vna rō erit diffō ei⁹ ſi aūt nō reducunt̃ ī rōnē vnā magnanimitas erit diuerſaꝝ ſpēꝝ. ⁊ vnius ſpēi magnanimitatis diffō erit intolerantia iniuriaꝝ. alteri⁹ aūt ſpēi diffō erit īpaſſibilitas ab aduerſis ⁊ ꝓſꝑis. ars ḡ data optima eſt ad habēdū ꝓpoſitum. qꝛ ꝑ eā qđ hʒ vlr̃ diffiniri vlr̃ diffinit̃. qđ aūt dʒ diſtigui in diuerſas ſpēs ⁊ hr̃e rōnes plures in diuerſas ſpēs diſtinguit̃ ⁊ plures rōnes hʒ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Facilius gdeʒ eſt ſingulare diffinire ꝗʒ vle. vnde oʒ ex ſingularibus in vniuerſale aſcēdere. ⁊ nāqʒ equiuocatiōes latent magis in vniuerſalibus ꝗʒ in differentibus.

¶ Oñdit hꝭ artē datā eē ɔuenientē. qꝛ ꝑ eaʒ magis vitat̃ oppoſitū. vʒ. error ⁊ deceptio. iō ait ꝙ (facilius gdem eſt diffinire ſingulare). i. diffinire rē per ɔſiderationē quam habemus in ſingularibus (ꝗʒ vle). i. ꝗʒ diffinire rē per cōſiderationē quā hēmus in vlibus (vnde) qꝛ ita ē (opʒ ex ſingularibus) vel (a ſingularib⁹). i. ex ɔſideratiōe quam hēmus in ſingularib⁹ (aſcēdere ī vlia) ad ɔſiderationeʒ vniuerſalē. ⁊ ſubdit. ꝙ (⁊ nāqʒ equocatōes magis latent in vlibus ꝗʒ in differētib⁹). i. ꝗʒ in ſingularib⁹ q̄ nō differunt ꝑ dr̃ias ſpecificas. ¶ Notandū aūt ꝙ equocatio eſt multū cauēda in diffōnibus. nā equocū ſm ꝙ huius non diffinit̃. qꝛ equoca nō hñt rē vnā. iō licet habeāt nomen cōe: rō tñ ſubſtātie eſt diuerſa. nō ergo diffiniet̃ canis ſʒ ꝙ eſt equocū ad piſcē ⁊ ad latrabile. ſed ſʒ ꝙ canis ē vniuocū ad oia latrabilia hēbit diffōnē vnā. vt eſt vniuocuʒ ad oēs paſſiones q̄ dicunt̃ canes habebit diffōnem aliā. nunqʒ ergo diffinit̃ equocū: ſed ſꝑ vniuocū. ars ḡ data eſt valde ɔueniens. qꝛ ꝑ eaʒ vitat̃ equocatio per quā accidit error ⁊ deceptio circa diffōnes. ¶ Dubitaret forte aliqs quomodo per artē datā vitat̃ equocatio. Dōm ꝙ q conſideraret ſanū vlr̃ forte crederet oē ſanū eē eiuſdē ſpēi. ⁊ ex hoc poſſet credere ꝙ ſanū eēt eiuſdē rōnis cū ſit alte

rius ꝛ alterius rõnis. ſ; ſi ↄſideraret ſanũ in hõib⁹ hãc cõ/
plexionẽ. ꝛ videat ꝙ ſanitas i tali cõplexione ẽ eq̃tio hu/
moꝝ. ſ; hãc rõnẽ ſiue ſ; hãc ꝓportionẽ ſi poſtea ↄſidere/
tur ſanũ in aliqs idiuiduis hõib⁹ aliã ↄplexionẽ videbit̃
ꝙ ſanitas in illa alia ↄplexiõe ſit eq̃tio humoꝝ ſ; aliam
rõnẽ. ſic g̃ ex pticularib⁹ aſcẽdere i vlia facile erit cogno/
ſcere equocationẽ. q2 nõ latebit nos diuerſitas rõnuȝ. Et
q2 ars data docet ſic aſcẽdere ex ↄſideratiõe pticulariũ i
vlia. iõ ↄueniẽs ẽ ad vitãdũ oppo^m. i. ad vitãdũ dceptõeȝ
ꝛ errorẽ. q2 ꝑ talẽ artẽ ſtatĩ appet vbi ẽ equocatio ꝑ q̃ ac/
cid: ꝛ error ꝛ deceptio in diffõnib⁹. ¶ Eſt aũt diligẽter ad
uertendũ ꝙ h̃ phs de equocatiõe loq̃tur large ſ; ꝙ vera
vniuocatio eſt ſolũ in ſpẽ ſpãliſſima. in vlib⁹ aũt i. i gene/
rib⁹ nõ ẽ vera vniuocatio. ſ; quodãmõ eſt ibi equocatio.
eo ꝙ genus non ẽ vna forma ꝛ rõ ſiue diffi^o rei potiſſime
a forma ſumit̃. ꝛ q2 illõ qδ ẽ de ꝓpimo ꝛ imediate reſpi/
cit pticularia eſt ipſa ſpẽs ſpãliſſima. vbi eſt vña ꝛ ſumma
vniuocatio ꝛ cui potiſſime ↄpetit diffinitio. iõ ex ↄſidera
tione particularium eſt optimũ diffinire reȝ. q2 ex tali cõ
ſideratiõe facilr deueniemus in cognitionẽ ſpẽi cui com
petit rõ vna. ꝛ vbi nlla ẽ equocatio. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Sicut in demonſtrationib⁹ oȝ ſillogiȝare eẽ
ſic ꝛ in terminĩs certuȝ eſt. hoc aũt erit ſi ꝑ ea q̃
ſingulr̃ dicunt̃ ſit in vnoquoq; genere diffini/
re ſeparatim.

¶ Oñdit hãc artẽ ex pte nr̃a eſſe ↄueniẽtem. Circa qδ tria
facit. q2 p̃mo facit qδ dictuȝ ẽ. 2° qδ dixerat declarat per
exemplũ. 3° qδdam qδ ſuppoſuerat ꝓbat. 2° ibi (Ut ſimi
le) 3° ibi (Si aũt nec diſputare) Dic̃ g̃ ꝙ (ſicut in demr̃a/
tionibus oȝ ſill'ari eẽ) ſu. certũ. i. fieri ꝑ aliqd certum (ſic
ẽt in terminis) .i. i diffõnibus (certũ) .i. ꝑ aliqd certũ opȝ
diffinire. ꝛ ſubdit ꝙ (hoc aũt erit ſi ꝑ ea que dicuntur ſin/
gulr̃ in vnoquoq; gñe ſit) .i. ↄtingat (diffinire ſeꝑatuȝ)
.i. vle. ¶ Dubitaret forte aliquis qũo eſt ſile de diffõnib⁹
ꝛ de demoſtrationib⁹ ꝙ oȝ ꝛ hic ꝛ ibi ꝓcedere ꝑ aliqd cer
tũ. ¶ Dõȝ. ꝙ nihil eſt certũ ſm ſpeculationeȝ niſi qδ eſt
reductũ ad ſenſum. nam ſi certi ſumus de pñcipiatis hoc
eſt q2 ſcimus ea reducere in principia. ſi aũt certi ſumus
de principiqs hoc eſt via ſenſus memorie ꝛ experientie. to
ta g̃ certitudo demr̃ationũ eſt ꝑ reductionẽ ad ſenſuȝ. ſic
ꝛ in diffinitionibus oȝ ꝙ certitudo nr̃a oriatur ex ſenſu. h̃
aũt non poterit eſſe niſi ꝑ ea que ↄſideramus particulari
ter. q2 nõ ↄtingit ſentire niſi pticularia. g̃ potiſſime proce/
demus in diffõnibus ꝑ aliqd certuȝ: qñ ꝑ ea q̃ videmus
ſenſibilr̃ in hoc pticulari ꝛ in illo accipimus ꝛ conflamus
rõneȝ vnã ꝑ quam diffinimus ſpẽm ꝛ vle quod ↄſidera/
mus ſeparatũ ꝓter hoc particulare ꝛ preter illud. eſt g̃ ars
data valde ↄueniens ex parte nr̃a. q2 procedit per propor
tionata nobis cũ ꝓcedat ꝑ ſenſibilia ꝛ cognitio nr̃a a ſen
ſu icipiat. ꝛ cũ certitudo cognitõis nr̃e ex his q̃ ſunt in ſen
ſu ſumat̃. Utrũ aũt cognitio ſenſitiua ſit certior omni co
gnitione ꝛ qũo ſe habeat ad cognitionẽ pñcipioꝝ dicet̃ in
in caplõ illo. de pñcipijs ãt qũo ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſimile non omne: ſ; in colorib⁹ ꝛ figuris
ꝛ acutũ qδ eſt in voce. ꝛ ſic in cõe ire timentẽ:
ne equiuocatio contingat.

¶ Declarat qδ dixerat ꝑ exẽplũ. d. (Ut ſimile) .i. ſi aliqs
vellet diffinire qd eſt ſimile (non omne) .i. non conſide/
rabit vlr̃ omne ſimile (ſed in coloribus) .i. ſed ſi conſi/
derabit ſimile particulariter in h̃ colore ꝛ in illo (ꝛ figu/
ris) .i. ꝛ ↄſiderabit ſimile particulr̃ i figuris vt in hac fi/
gura ꝛ in illa (ꝛ acutũ) .i. ſi vellet diffinire acutũ (qδ ẽ in
voce) .i. ſed non ↄſideraret acutũ gnãlr̃. ſ; qδ eſt in voce
.i. ſ; ↄſideraret acutum qδ eſt in hac voce ꝛ in illa (ꝛ ſic)
ſu. oporteret eũ (ire in cõe) .i. ex particularibus ire in vle
(timẽtẽ ne equocatio ↄtingat.) ¶ Notãdum aũt ꝙ ſile
dr̃ equoce in coloribus ꝛ in figuris. nam ſile in coloribus
eſt ex idẽtitate coloris. vt duo alba dicunt̃ ſilia ſm colo/
rẽ. q2 hñt eundẽ coloreȝ. ſile aũt in figuris eſt ex eq̃litate
angulorũ ꝛ ex ꝓportionabilitate laterũ. vt duo trianguli
dnr̃ ſimiles ſi habeant equales angulos ꝛ latera equos
angulos ↄtinẽtia ſunt proportionabilia. q g̃ conſiderat ſi/
mile vle de facili decipietur. q2 forte crederet ꝙ ſile eſſet
eiuſdẽ rõnis in oĩbus. ꝛ ex hoc diffiniret ſile ꝑ diffõnem
vnã. ſed qñ ↄſiderat ſile in hoc colore. ꝛ in illo: ꝛ in hac fi
gura ꝛ in illa ſtatim apparet equocatio. q2 ſtatiȝ apparet
ꝙ ſille nõ dr̃ ſm rõnẽ vnã in coloribus ꝛ in figuris. ꝛ qδ
dictum eſt de ſimili intelligẽdũ eſt de acuto. nã acutum
dr̃ equoce in voce ꝛ in humore. ſiue i ſapore ꝛ i magnitu/
dine nã acutuȝ i voce ẽ vox alta ſubtilis q̃ mltũ penetrat
auditũ. acutuȝ i humorib⁹ ẽ ſapor fortis q multũ pungit
guſtũ. acutũ in magnitudinib⁹ ẽ ferrũ ſiue aliqd aliδ acu
tũ hñs cuſpidẽ vt cito ꝑforet. ſiqs ↄſideraret acutũ vlr̃ ci
to deciperet̃ ꝑ equocationẽ. ſed ſi ↄſideraret acutũ i hac
voce ꝛ in illa ꝛ i hoc humore ꝛ in illo ſtatiȝ appet ꝙ acu/
tũ nõ ẽ eiuſdẽ rõnis hic ꝛ ibi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt nec oȝ diſputare i metaphoris: neq;
quecũq; dicunt̃ in metaphoris. diſputare eniȝ
neceſſe erit in metaphoris.

¶ Quoddã qδ ſuppoſuerat ꝓbat. dixerat. n. ꝙ debem⁹ ti/
mere ne ↄtingat nobis equiuocatio in diffõnib⁹. qδ ꝓbat
q2 metaphora ẽ q̃daȝ equocatio imo equocatio eſt peior
q̃ metaphora. ſi g̃ debem⁹ cauere in diffõnib⁹ locutionẽ
metaphoricã mlto magis dẽmus cauere equocã. iõ ait. ꝙ
(ſi aũt nec diſputare in metaphoris.) nec oȝ diffinire ſu.
in metaphoris. (neq; quecunq; dicunt̃ in metaphora)
ſu. ſunt diffiniẽda ꝛ ſubdit. ꝙ (diſputare. n. neceſſe erit in
metaphoris) ſu. ↄtigãt diffinire ꝑ metaphoras. ¶ Notã
duȝ ẽt ꝙ diffõnes ſunt principia ſill'oꝝ ꝛ demr̃ationuȝ. ꝛ
potiſſime diſputationes ſiunt ꝑ rõnes ꝛ ꝑ ſill'os. ſi g̃ eſſet
tolerabile diffinire aliq̃ metaphorice opȝ nos tolerare ꝙ
diſputarem⁹ metaphorice. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ l; h̃ dcm̃ ſit
ſ; ſe ad ꝓpoſitũ. tñ forte phs i h̃ dicto habuit oculum ad
Platonẽ q ↄſueuerat diffĩre res metaphorice. d. hoĩeȝ eẽ
platanũ. i. arborẽ v̄ſaȝ. nã i arbore rami ꝓcedũt ſurſũ ꝛ ra
dices ſũt deorſuȝ. i hoĩe ãt e~rio. os qδ h; q̃ſi vĩ radicis. q2
ꝑ os ſumit̃ alimẽtũ i hoĩe. ſicut ꝑ radicẽ in arbore. hmõi
os qδ eſt q̃ſi radix in hoĩe ẽ ſurſum. brachia aũt ꝛ crura q̃
ſunt q̃ſi qdã rami ꝓcedũt verſus deorſuȝ. ¶ Notãdũ ẽt
ꝙ nõ eſt in metaphoris diſputare. ridiculoſum enim eẽt
argumẽtũ ſi quis diceret: ꝙ hõ eſt arbor verſa. arbor hẽt
folia g̃ hõ h; folia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qũo hoc dcm̃
deſeruiat ad ꝓpoſitũ. vȝ. q2 non dẽmus diffinire ꝑ meta
phoraȝ. iõ debem⁹ cauere in diffõnibus de equocatione.
Dõm ꝙ vt plurimũ equocatiões ſiunt ſm metaphoras.
q2 ſiunt ſm quãdã trãſũptionẽ. vt q2 acutũ i magnitudi/
nibus cito penetrat ex hoc trãſumptum eſt ad humores
vt dicant̃ humores ſaporis acuti q multũ pungũt guſtũ.
ex hoc aũt vlteri⁹ trãſumptũ eſt nomẽ acuti ad voces. vt
dicat̃ vox acuta q̃ mltũ penetrat auditũ. acutũ ergo i hu
morib⁹ ꝛ in vocibus dr̃ ſm metaphorã ꝛ ſm quãdam trã
ſumptionẽ. ſic ẽt ꝛ ſile i coloribus ẽ ſ; vnitatẽ cuiuſdã q̃/
litatis. vt ſm vnitatẽ coloris. ex hoc ãt trãſumptũ eſt no/
mẽ ſilitudinis ad figuras. vt dicant̃ figure ſiles que hñt
eandẽ q̃litatẽ. q̃litas aũt in figuris ẽ ipa diſpoſitio figura
rũ. illi g̃ triãguli hñt eãdẽ q̃litatẽ ꝛ ꝑ ↄñs ſũt ſiles q ſunt
eodem modo diſpoſiti. ſunt aũt eodẽ modo diſpoſiti triã/

guli vl' quecūq₃ aliē figure ſi hēat angulos eq̄les ⁊ latera ꝓportionabilia. ſilē ğ in colorib⁹ dr̄ ꝓprie. in figuris autē trāſumptiue ⁊ metaphorice. qm̄ ğ vtplurimū equocationes ſm trāſumptionē quādā ⁊ metaphorā accipiunt̄: ſi non eſt ſm metaphorā diffinire nō eſt ſm equocū diffinire. ꝙ ſi volum⁹ equocū diſtinguere a metaphorico ſiue a trāſumptiuo dicem⁹ ꝙ tūc eſt recte equocū qn̄ vnū nomen imponit̄ duob⁹ diuerſis inter q̄ non attendit̄ ꝓpter impōnē huius nois aliq̄ ꝯueniētia nec aliq̄ ſilitudo. ⁊ tūc equocū eſſet peius q̄ȝ metaphoricū. ⁊ magis cauendū eſt a tali equoco in diffōnib⁹ q̄ȝ a metaphora. naȝ iō cauet̄ a metapora in diffōnibus. q₂ metaphora nō certificat nos de nā rei quā iducat diffō. vt ꝑ ſilē qḋ repit̄ in figuris nō certificamur de ſili qḋ reperit in colorib⁹. cecus. n. poſſet doceri de ſili qḋ reperit̄ in figuris. nihil tn̄ ꝑꝑ hoc ſciret ḋ ſili qḋ reperit̄ i coloribus. ſi ğ metaphora cauēda ē a diffinitionib⁹. q₂ nō certificat. multo magis pura equocatio cauenda ē. q₂ nullo mō certificat. ſignāter ğ pħs locutus ē ſupra. cū dixit ꝙ ꝑ aliqḋ certū debem⁹ ſillogiçare ⁊ diffinire. intēdēs ꝑ hoc ꝙ metaphore ⁊ equocationes ſunt cauende a diffōnib⁹ ⁊ a ſillis ſiue a diſputationib⁹. q₂ talia nos nō certificāt. p₃ ğ quō ſit ad ꝓpoſitū hoc dictuȝ pħi. poſſum⁹. n. dicere ꝙ arguit ḃ pħs ꝑ locū a minori. q₂ equocatio. vel ē q̄dā metaphora ⁊ q̄daȝ trāſumptio. ſi ſupra ſit equocatio ꝑ q̄ȝdā ſilitudinē. vt p₃ ḋ acuto i magnitudīe ⁊ in humore. vl' equocatio ē peior q̄ȝ metaphora ⁊ q̄ȝ tranſumptio ſi ſit equocatio pura. minus ğ vr̄ ꝙ i diffinitionibus ⁊ ēt i diſputationib⁹ cauēda ſit metaphora q̄ȝ equiuocatio que ſi ſit pura eſt peior q̄ȝ metaphora ſed cauenda ē i talib⁹ metaphora. ğ multo magis equocatio.

ET habeam⁹ ꝓpoſita eligere oȝ deciſiones ⁊ diuiſiōes. ſic āt eligere ſubiectum genus cōe oium.

¶ Poſtq̄ȝ pħs dedit artē diffiniēdi paſſionē q₂ diffō paſſionis ē mediū in demr̄atione. iō poſtq̄ȝ venatus ē q̄ mō accipiēda ſit diffō paſſionis. In pte iſta venat̄ q̄ mō accipiēdū ſit mediū in demr̄atione. vn̄ ḃ qḋ ḃ tradit̄ dr̄t ab eo qḋ ſupius tradebat̄. nā aliud ē ſcire quo mō diffō ſe hēat ad demr̄ationē. ⁊ aliḋ ē dare artē diffiniēdi. ⁊ oſ̄dere q̄ mō diffō accipiēda ſit. ⁊ aliud ē oſ̄dere q̄ mō mediū ſe hēat ad demr̄ationē. ⁊ declarare quo mō ꝯtigit demr̄are ꝑ ſingula gn̄a cārū qḋ fiebat in ſupiorib⁹. ⁊ aliḋ ē dare artē inueniēdi mediuȝ ad demr̄andum qḋ ſit hic. ¶ Sciēdū ğ ꝙ venari ⁊ inuenire mediū in demr̄atione ē duplr̄. q₂ alr̄ accipit̄ mediū in demr̄atione pticulari. alr̄ i vli. nā i demr̄atione pticulari mediū ē ipm ſubm. vt per triangulū demr̄at̄ hēre tres particulr̄ de yſochele. ſ₃ i demr̄atione vli mediū ē cā iherētie paſſiōis in ſubo. ad inueſtigādū aūt hāc cāȝ m ltū valet ſcire ꝓblemata. ⁊ quō demr̄abilia diuerſimode ad inicē idētitatē hn̄t. Tria ğ fac̄ pħs in hac pte. q₂ p̄mo docet venari mediū i demr̄atōe ꝑticulari. 2° oſ̄dit quō ꝓblema. ⁊ quō ea q̄ ſunt demr̄abilia diuerſimode idētitatē hn̄t. 3° ex eo qḋ dixerat accedit ad oſ̄dēdū quō inueniendū ſit mediū i demr̄atione vli. 2ª ibi (Eadē aūt ꝓpoſita) 3ª ibi (De cā aūt cui⁹ ē cā) Propter p̄mū ſciendū ꝙ vt p̄mo dicebat̄ mediū in demr̄atione pticulari eſt ipm ſubm. ſ₃ ſubm aliqn̄ eſt vniuocū aliqn̄ analogū. ⁊ vniuocū eſt duplr̄. q₂ aliqn̄ ē nominatū. aliqn̄ innominatū. Tria ergo facit ſ₃ ꝙ triplr̄ docet demr̄are particulr̄. q₂ p̄mo docet hoc ꝑ mediū vniuocū nominatū. 2° ꝑ mediū vniuocū innominatū. 3° ꝑ mediū analogū. 2ª ibi (Nunc q̄dē igitur) 3ª ibi. (Amplr̄ ali⁹ modus) Circa p̄mū tria fac̄. q₂ p̄mo facit qḋ dem̄ eſt. 2° qḋ dixerat declat per exemplū. 3° ſtam dictum diſponit per terminos. 2ª ibi. (Ut ſi aīalia ſint) 3ª ibi. (Sit āt aīal.) Dic̄ ğ (vt hēam⁹ āt eligere ꝓpoſitū) ad demr̄andū pticulr̄ q̄cunq₃ propoſita (oȝ ḋciſiones ⁊ diuiſiones) ſu. facere (⁊) oȝ ſu. (ſic aūt eligere ſubm cōe genus oiuȝ) ꝯtētiū ſub illo genere. ¶ Notādū āt documētū datū i ḃ ꝯſiſter̄. ꝙ ſi volumus demr̄are tres pticulr̄ de yſochele. ⁊ de ſcalenone ⁊ de hꝫ ſpēcieb⁹ trianguli debemus accipere cōe genus qḋ ē ſubiectū iſti⁹ paſſionis i quo cōi gn̄e ſunt oīa ğbus ꝯtingit iſta paſſio. vt ſi hāc paſſionē videmus cōpetere yſochelī ſiue eqcruri eqlatero ⁊ ſcalenoni. debem⁹ videre qḋ ē illḋ cōe genus i quo ꝯueniūt oīa iſta. ē āt illḋ cōe triāgulus. qḋ eſt ſub₃ iſti⁹ paſſionis. habito āt hoc cōi vt hito triāgulo ſiue hito hꝫ ſubo. iā hēm⁹ mediū ad demr̄andum pticulr̄. hꝫ āt mediū ſiue hꝫ ſub₃ debem⁹ diuidere ⁊ ēt ſubdiuidere. ⁊ ḃ appellat ipē deciſiōes ⁊ diuiſiōes facere. diuidēdo. n. triāgulū i ſuas ptes ſubiuas. ⁊ iteȝ ēt illas ptes ſubiuas diuidem⁹ i alias ptes ſubiuas ſi ſūt vlteri⁹ diuiſibiles. ⁊ tūc ꝑ ḃ cōe ſubm vt ꝑ triāgulū demr̄abim⁹ hr̄e tres pticulr̄ de q̄libet pte hui⁹ ſubiectiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi aīalia ſint q̄ ꝯſiderāt̄: q̄lia oi aīali iſint. Acceptis autē his reliquoȝ oium qualia inhereant: vt ſi hec eſt auis qualia oium inhereant aui. ⁊ ſic ſp ꝓximo. manifeſtū. n. eſt: qm̄ habebimus iā dicere ꝑꝑ q̄d inſunt iherētia his que ſunt ſub cōi: vt ꝑꝑ q̄d hoi aut equo inſunt.

¶ Qḋ dixerat declarat ꝑ exēplū. d. (Ut ſi aīalia ſunt ſiue ſint q̄ ꝯſiderant̄). i. q̄ ꝯſideranda ſunt vt de eis aliqua demoſtrent̄ ſu. accipiēda ſūt (qualia iſunt oi aīali) vtputa ſomnus ⁊ vigilia (acceptis aūt his reliquoȝ oi qualia inhereāt) ſu. manifeſtū erit. q. d. ꝙ acceptis his q̄ inſunt oi aīali. tūc ꝑ aīal māifeſtū erit q̄lia iſunt oi reliquoȝ ſu. cōtentoȝ ſub aīali. vt ſi ſomnus ⁊ vigilia ineſt oi aīali. manifeſtū erit ꝑ aīal q̄lia iſunt oibus religs q̄ ſunt ſub aīali. q₂ maifeſtū erit ꝙ eis ineſt ſomnus ⁊ vigilia. Ad hoc aūt ſciendum debēt accipi que de ꝓximo diuidunt aīal ⁊ poſtea alia q̄ diuidūt hꝫ diuidētia. vn̄ ſubdit. (vt ſi hec eſt auis) q̄ ē ꝯtēta ſub aīali. ⁊ q̄ de ꝓxio diuidit aīal ſu. manifeſtū erit (q̄lia iherētia oi aui). q. n. ſcit q̄lia inſunt omni aīali ſcit q̄lia iſunt oi aui. ⁊ ſubdit (⁊ ſic ſp inſunt aīali ꝓximo). q. d. ꝙ diuidēdo aīal ꝑ ꝓxima diuidentia. ⁊ illa ꝑ alia ꝓxima ꝑ id qḋ ieſt oi aīali. manifeſtū erit q̄ ſemper aīali ꝓximo. i. ei. qḋ de ꝓximo diuidit aīal iſunt: q₂ ſic procedēdo ſemꝑ ꝑ ꝓxima diuidētia ſp ꝑ cōe ſupius manifeſtū erit q̄lia iſunt iferiorib⁹. vn̄ ſubdit. ꝙ (manifeſtū ē. n. qm̄ iā habebim⁹ dīc ꝓpter q̄d inherentia ſunt his q̄ ſunt ſub cōi) vt puta. ſub aīali. (vt ꝓpter quid inſunt talia inherentia hoi. aut equo) q̄ ſunt ſub aīali. ¶ Notadū autē ꝙ ſi accipimus ſomnū ⁊ vigiliā q̄ iſunt omni aīali ſciēdo q̄lia iſunt omni aīali. vt q₂ iſunt ei ſomnus ⁊ vigilia. ſciemus q̄lia iſunt oib⁹ his q̄ ſunt ſub aīali. q₂ ſciemus eis ineē ſomnū ⁊ vigiliā. diuidemus. n. aīal ꝑ ꝓxima diuidētia vt puta ꝑ volatile ⁊ aquaticū ⁊ terreſtre. ⁊ terreſtre aīal ꝑ ꝓxima. vt puta per greſſibile ⁊ reptile. ⁊ greſſibile per ꝓxima vtputa ꝑ hoieȝ ⁊ equū. ⁊ ſic faciēdo diuiſiōes ⁊ ſubdiuiſiones. ſiue diuiſiones ⁊ deciſiōes. i. diuiſiōes magnas ⁊ paruas demr̄abimus pticulariter ꝑ hoc mediū aīal: qḋ ē cōe ſubm̄: hāc paſſionē. ſ. ſomnū ⁊ vigiliā ineē oib⁹ religs. i. oībus ſub aīali cōtentis. ¶ Notandū ēt ꝙ cōtenta ſub aīali dicunt̄ reliqua. i. per diuiſionē relicta. nam hoc mō fit talis demonſtratio diuidēdo cōe ſubm̄. ⁊ ꝑ hꝫ cōe ſubiectū de religs. i. de relictis ⁊ de habitis ꝑ diuiſionem demōſtrabimus hꝫ paſſionē cōmunē. ſicut ergo eſt demōſtratio particularis omnis triangulus habet tres. yſochele

les vel q̃libȝ alia ſpẽs triãguli ẽ triãgulus. ḡ ⁊c̃. ita eſt demſtratio ꝑticularis ſi dicat̃. oẽ aial ſomniet. equus h̃o vl q̃cunq; alia ſpẽs aialis eſt aial. ḡ ⁊c̃. ¶ Dubitaret forte aliq̃s. q̃uo aliqua ſunt ꝓxima aiali. ⁊ quo que iſunt aiali ꝑus inſunt ꝓximo. ¶ Dõm. ꝙ magis ꝓxima ⁊ magis remota in genere poſſunt accipi. vel ſm ordinẽ rõnis. vel ſȝ ordinem rei. ſm ordinẽ rõnis quãto ꝯtenta ſub genere ſunt magis vl'ia tanto magis de ꝓximo diuidũt genus. vt ſi animal diuiditur ꝑ volatile ⁊ nõ volatile tanq̃ꝫ per dr̃ias magis vl'es. ⁊ ſi q̃libȝ hoꝝ diuidat̃ ꝑ dr̃ias alias que nõ erunt ita vl'es. dr̃ie ꝑme q̃ ſunt magis vl'es magis de ꝓximo diuident aial q̃ꝫ dr̃ie ſcd'e que ſunt magis ꝑticulares. paſſio ergo inherens oĩ aiali demſ̃rabit̃ particulariter per aial. primo de ꝓximis diuidẽtib⁹. ⁊ poſtea de alijs. ſecundo modo põt accipi ꝓximũ ⁊ remotum ſm ordinem rei. ſm quẽ modũ dicimus formas eſſe ſicut numeros. ita ꝙ ſicut nunq̃ꝫ reperiunt̃ duo numeri diuerſaꝝ ſpẽꝝ equales ſm vnitates. q꞉ ſemper ſunt plures vnitates in vno q̃ꝫ in alio. ſic nunq̃ꝫ reperiunt̃ due ſpẽs ſub eodẽ gñe eq̃les ſm perfectiones: q꞉ ſemꝑ ꝑfectius reſeruat̃ nã generis i vna ſpẽ q̃ꝫ in alia. ſic ḡ ſi vellem⁹ ordinate deſcẽdere ſm ordinem rationis prius deſcẽderemus a gñe in magis cõia ⁊ poſtea in minus ⁊ paſſionẽ cõpetentẽ toti generi per ipm genus tanq̃ꝫ ꝑ mediũ ꝑus ꝓbaremus de magis cõibus: ⁊ poſtea de minus. ſic ſi vellemus deſcẽdere ſm ordinẽ rei prius deſcẽderemus in ſpẽm ꝑfectiorẽ: ⁊ poſtea in minus perfectã. ⁊ ſic deinceps. ⁊ paſſio cõpetens toti ſm hũc ordinẽ prius ꝓbaret̃ de ſpẽ ꝑfectiori. ⁊ poſtea de minus perfecta. ⁊ ſic deinceps. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt aial in quo. a. b. aũt iherẽtia oĩ aiali. in quib⁹ aũt ſunt. c. d. e. ſint q̃dã aialia. manifeſtũ igit̃ eſt ꝑꝑ qd eſt. b. in. d. ꝑꝑ. a. enĩȝ. ſilr aũt ⁊ in alijs. ⁊ ſemꝑ in alijs deorſuȝ eadẽ rõ eſt.

¶ Diſponit ſuũ dictũ ꝑ terminos. d. (Si aũt aial in quo. a. b. aũt inherentia oĩ aiali) vtputa ſomnus ⁊ vigilia (in quibus aũt) ſu. ſunt talia iherẽtia (ſint. c. d. e. q̃dã aialia. manifeſtũ eſt igit̃) ſu. ꝑ demſ̃ratiõnẽ particularẽ (ꝓpter qd ẽ b) .i. paſſio inherens (in. d.) .i. in aliquo quod eſt ſub aiali (ꝓpter. a. enĩȝ) .i. ꝓpter aial. nã in tali demſ̃ratione particulari ipſum aial ſiue ipm ſubm erit mediũ. ⁊ ꝑ ipm aial demſ̃rabit̃ paſſio de. d. i. de cõtento ſub aiali. Et ſubdit ꝙ (ſilr aũt ⁊ alijs) q. d. ꝙ ſicut demſ̃ratũ eſt ꝑ aial ꝙ. b. paſſio ineſt. d. i. ꝯtẽto ſub aiali. vtputa volatili. ſilr oñdet̃ ꝙ iſit alijs ꝯtentis ſub aiali. vt ꝙ inſit. c. ⁊. e. vtputa aq̃tico ⁊ terreſtri. ⁊ ſubdit ꝙ (ſemꝑ ⁊ in alijs deorſum eadẽ rõ ẽ) vtputa ſi diuideret̃ aial volatile aq̃ticuȝ ⁊ terreſtre ꝑ dr̃ias magis deorſuȝ. i. magis iferiores eadẽ rõ vtiq; eẽt q꞉ de oĩb⁹ talibus poſſet ꝓbari hec paſſio. b. vtputa ſomn⁹ ⁊ vigilia per hoc mediũ qd̃ eſt aial. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nũc quidez igit̃ ſm ea q̃ ſunt aſſignant̃ cõia noia dicim⁹. oȝ aũt nõ ſolũ noia ꝯſiderare. ſed ⁊ ſi aliqd alid̃ accipiat̃ eẽ cõe. accipiẽtes ſiue hoc aliqbus inhereat ⁊ q̃lia hec ſequent̃ vt cornua hñtia hñe vẽtres nõ vtrobiq; eẽ dẽtes. Itẽ cornua hñe ſequit̃ q̃dã. Manifeſtũ eñi eſt ꝑꝑ qd ĩ illis qd̃ dr̃ ꝓpter idẽ ſunt qd̃ cornua hñt.

¶ Docet demſ̃rare ꝑ mediũ vniuocũ inoiatum. d. ꝙ (nũc qdem igit̃. ſm ea q̃ aſſignant̃ oĩa noia cõia dicimus) .i. ſm ea q̃ nunc dicim⁹. vel q̃ nũc dixim⁹ oĩa cõia ſubta q̃ ſic aſſignant̃ ſunt noia. i. ſunt noiata. ⁊ ſubdit. ꝙ (oꝑȝ aũt non ſolum ꝯſiderare) ſup. cõia (noiata ſȝ ⁊ ſi aliqd aliud accipiat̃ cõe) ſu. inoiatuȝ (accipientes) .i. debemus accipere ⁊ ꝯſiderare (ſi aliquibus) ſu. talibus cõibus innoiatis (inhereat hec) .i. aliq̃ paſſio. (⁊) ſu. debemus ꝯſiderare (q̃lia) ſu. diuidẽtia. (vel q̃les) ſu. ꝑtes ſubiute (ſequantur hec) .i. talia cõia inoiata. ⁊ ponit exẽplũ. d. (vt cornua hñtia) .i. hoc cõe inoiatũ ꝙ oẽ aial hñs cornua. ſu. hȝ has paſſiones. vȝ. (hñe vẽtres duos. ⁊ nõ hñe dẽtes vtrobiq;) .i. in vtraq; mãdibula. hñt enim talia aialia dentes i maxilla inferiori ſȝ nõ hñt dẽtes in maxilla ſuꝑiori. ⁊ ſubdit (itẽ cornua hñe) .i. hoc eſſe inoiatũ qd̃ eſt hñs cornua (ſequunt̃) .i. ſunt ſub eo. ⁊ ſunt inferi⁹ ad ipm (q̃dã) partes ſubiute. vtputa. ceruus. bos. ⁊ hmõi aialia q̃ habẽt cornua. ⁊ ſubdit. ꝙ (manifeſtũ eſt. n. ꝓpter qd illis ĩerit qd̃ dr̃) vȝ. ꝓpter qd talib⁹ aialib⁹. vt ceruo ⁊ boui ⁊ alijs ſilib⁹ ineſt nõ hñe dẽtes vtrobiq;. ⁊ hñe duos vẽtres. (ꝑꝑ id. ſ. ꝙ hñt cornua) .i. ꝑꝑ cõe inoiatũ qd̃ ẽ hñe cornua. ¶ Notãdum ꝙ oẽ qd̃ neſcim⁹ noiare vno noie. ſȝ noiamus ipm ꝑ circũlocutionẽ dr̃ inoiatũ. aial ḡ habens cornua eſt qd̃dam cõe. ⁊ hȝ ſub ſe multa iferiora. attñ iſtud cõe eſt inoiatuȝ. q꞉ neſcimus noiare vno noie qd̃ ẽ tale ſicut noiamus oẽ volatile vno noie. vtputa. ſi dicamus ipſum eẽ auez: ⁊ oẽ aquaticũ forte noiamus vno noie. vtputa piſcẽ. nõ autez ſcimus noiare vno noie oẽ aial cornutũ. iõ dicit̃ tale cõe eẽ innoiatũ. ¶ Notandũ ẽt ꝙ ſi aial cornutũ eſt ꝓpriuȝ ſubm huius paſſionis. vȝ. dualitatis ventrũ ⁊ carentie dẽtium in mandibula ſuperiori. demõſtrabit̃ ꝑticulr̃ ꝑ hoc cõe ſubm qd̃ eſt aial cornutũ q̃libȝ ꝑdictaꝝ paſſionũ de quolibet ꝯtento ſub tali cõi ſubiecto. ſicut ḡ in cõib⁹ noiatis ſi q̃reret̃ ꝑꝑ qd yſocheles habȝ tres: rñdet̃ q꞉ ẽ triãgulus. nam yſocheles habet tres per triãgulum. triangulus aũt nõ ꝑ aliud ſubm. ſic ſe habȝ ẽt in cõibus non noiatis. vt ſi aial cornutũ ẽ ꝓpriũ ſubȝ ꝑdictaꝝ paſſionũ. vȝ. dualitatis ventrũ ⁊ carẽtie dentiũ oĩbus alijs inerit ꝑ ipȝ. ceruus ḡ ⁊ bos ⁊ alia q̃ ſũt ſub h̃ cõi aiali inoiato. vȝ. ſub aiali cornuto hẽbunt ꝑdictas paſſiones ꝑꝑ id qd̃ hñt cornua .i. ꝓpter id qd̃ ſunt aial cornutũ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſequi vel aſſequi vnũ aliud põt intelligi dupl'r. vel ſm ꝯñam. ⁊ ſic ſuꝑiora ſequũtur ad iferiora. vt aial ſeq̃tur ad hoiez. q꞉ valet. h̃o ergo aial nõ ecõuerſo. ⁊ hoc mõ ſeq nõ eſt eẽ poſterius ſed eẽ ꝑus iuxta illã diffõnez datã in libro predicamentoꝝ ꝙ illud eſt ꝑus a quo nõ conuertit̃ ꝯña. alio mõ põt accipi ſeq ſm poſterioritatẽ. vt idẽ ſit ſeq qd̃ eſſe poſterius. ⁊ ſic inferiora ſequũtur ſuꝑiora. q꞉ ſũt poſteriora illis. lr̃a ḡ ſuꝑius habita ꝙ debem⁹ eẽ accipiẽtes q̃lia hec ſequunt̃ põt exponi dupl'r. debem⁹. n. accipe q̃lia. i. q̃les partes ſubiectiue ſequãt̃ hec. i. cõia inoiata. ⁊ tũc q̃lia erit caſus noĩatiui. ⁊ accipiet̃ ſeq ꝓut idẽ eſt qd̃ eẽ poſterius. alio mõ põt exponi ꝙ debemus accipe q̃lia. i. q̃les ꝑtes ſubiectiuas hec cõia inoiata ſequunt̃. ⁊ tunc ly hec erit caſus noĩatiui: ⁊ accipiet̃ ibi ſeq ꝓ ꝯſequi ſm ꝯñam prout ſuperiora ſequũtur ad iferiora. vtrobiq; tñ ſemper erit idez ſenſus. vȝ. ꝙ debemus accipere ſi aliqbus cõib⁹ innominatis inhereat. hec. i. aliqua paſſio ⁊ poſtea debemus videre quales. i. quas partes ſubiectiuas habent illa cõmunia inoiata. q꞉ his viſis poterimus illam paſſionez demonſtrare particulariter per hmõi cõia innoiata de illis partib⁹ ſubiectiuis. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̃uo habens cornua ſit per ſe ſubiectũ iſtaꝝ paſſionum. vȝ. dualitatis ventrium ⁊ carentie dentiũ in ſuꝑiori mandibula. dicendum ꝙ in nãlibus aliqua ſequuntur ex fine. aliqua q̃ſi ex ꝯditione materie. dicimus. n. ꝙ nã eſt ſagaciſſima. ⁊ dicimus ꝙ nã ſapienter agit. ⁊ nõ eſt itelligẽdũ ꝙ ipſa nã cognoſcat. ſȝ oĩa iſta referẽda ſunt ad artẽ diuinã ex qua ſũt oĩa nãlia ordinata. vnde ⁊ cõmẽ. in .i2⁹ metaphi. vult ꝙ nã nõ agit niſi rememorata ex ſuperioribus cauſis q̃ dicũt intelligentie. ⁊ oĩa iſta vt ibidem dicit ꝓueniunt ex vna

arte ꝑncipali q̄ eſt ipſius dei. debem⁹ ḡ imaginari nām totā ordinatiſſimā eē. ⁊ in oībus ſuis actionib⁹ q̄ntū poſſibile ē ordinatiſſime ſe hr̄e. aīalia ergo habētia cornua nō habēt dētes q̄ſi ꝑter cōditionē mãe. nā nutrimentū qḋ oʒ ire in dētes vadit in cornua. vn̄ h⁹ demr̄ationis mãʒ vel defectū mãe aſſignabim⁹ cāʒ. deficit eni mã ⁊ nutrimētū dētiū pp mãʒ ⁊ nutrimentū cornuū. ⁊ ide eſt φ dētes nō deficiūt in vtraq; maxilla: ſed in ſupiori ex q̄ pte ſunt cornua. deficiūt. n. talib⁹ aīalibus dentes in ſupiori mādibula. pʒ ḡ q̄uo aīalia cornuta ſequif̄ hec paſſio. vʒ. carētia dētiū cui⁹ paſſionis ꝯſecutio reduceſ̄ q̄ſi in cām mãlē. alia aūt paſſio. vʒ. dualitas ventrū reducif̄ in cāʒ finalē: vt q: talia aīalia pp carētiā aliq̄lē ⁊ defectū dētiū nō p̄nt bene ꝯterere cibū igeniauit nã φ haberent duos vētres: vnuʒ ad molificādum cibū nō ꝯtritū ⁊ maſticatū: ⁊ aliū ad digerēdū. oīa eni talia aīalia rumināt. nā p̊ icōplete maſticant cibuʒ quē icōplete maſticatū ꝓyciūt ī vētrē mollificatiuū. poſtea iteruʒ hȝ cib⁹ icōplete maſticat⁹ ⁊ ī vētreʒ mollificatiuuʒ ꝓiect⁹ redit ad os ⁊ ibi iterū maſticaſ̄ h̄ .n. ē ruminare cibuʒ icōplete maſticatū iterū maſticare. iacēt enim hȝ aīalia cū rumināt: ⁊ cū genu poſterioris cruris cōprimūt ſibi vētreʒ mollificatiuū. ex q̄ cōpreſſiōe cibus ibi exīs icomplete maſticatus redit ad os vbi ꝯplete poſtea maſticaſ̄: ⁊ ibi cōplete maſticatus mittif̄ in vētrē aliū. vʒ. in digeſtiuū qui dr̄ ſtomachus. dualitas ḡ vētruʒ cōpetit talibus aīalibus pp hūc finē vt melius poſſint digerere cibum. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius alius modus eſt ſm analogū eligere. vnum. n. accipe nō eſt idē φ vocare ſepion ⁊ ſpinā ⁊ os. ſunt aūt q̄ ſequūtur ⁊ hec tanq̄ʒ vna natura huiuſmodi exiſtente.

ℂ Docet demōſtrare per mediū analogū. d. φ (Amplius alius modus eligere) ſu. mediuʒ (ſm analogū). i. ſʒ analogiam. ⁊ ſubdit φ (vnū eni ⁊ idē) ſu. ſm gen⁹ vel ſʒ ſpēʒ (nō eſt accipe qḋ oʒ vocare ſepion ⁊ ſpinā ⁊ os) hec enim tria. vʒ. ſepion qḋ eſt gdaʒ neruus ad ſuſtinēdū molliciez carnis. cuiuſmodi neruum habēt vermes: ⁊ ſpinā quā hn̄t piſces: ⁊ os ſiue oſſa que hn̄t aīalia alia dicuntur ſʒ analogiam reſpectu harū paſſionū q̄ ſunt veſtiri carnib⁹ ⁊ ſuſtinere molliciez carniū. nō eni ſʒ idētitatē gn̄is nec ſpeciei cōpetūt iſta his tribus. ideo dicunſ̄ talia in hoc nō eē ideʒ nec gn̄e nec ſpē: ſed ſʒ analogiaʒ. ſuſtinere eni molliciem carnis p̊ cōpetit oſſi: deinde ſpine. ⁊ vltimo ſepioni. ⁊ ſubdit φ (ſunt que conſequunſ̄ hec). i. ſunt alique paſſiones que cōſequunſ̄ iſta tria (tanq̄ vna nã exiſtēte huius). i. ſm quandā analogiam quedā eni paſſiōes: vtputa veſtiri carnibus: ⁊ ſuſtinere molliciem carnis ſequuntur iſta tria propter vnam naturam. i. propter vnum aliquid: vt propter duriciez q̄ exiſtit in eis hui⁹. i. ſʒ analogiā. molle eni nō ſuſtineſ̄ niſi per durum. duricies. n. reperif̄ in oīb⁹ his tribus. ſed analogice: q: p̄mo repitur in oſſe. deinde in ſpina. ⁊ vltimo in ſepione. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Eadē aūt ꝓpoſita ſunt que quidē idē mediū habent amplius: vt q̄m oīa ꝯtrari⁹ ſtatus

ℂ Determiat q̄uo diuerſimode aliq̄ ꝓblemata ꝓpoſita vł aliq̄ ꝓblemata demr̄abilia hn̄t adiuicē idētitatē ⁊ vnitatē. iō duo facit ſʒ φ dupl̄r oñdit φ hoc poſſit ꝯtigere. nā p̊ oñdit hoc q: hn̄t ideʒ mediū. nā illa dicunſ̄ eadem talia q̄ hn̄t idē mediū. 2° oſtēdit talia eē eadē. nō q: habeāt idem mediū oīno: ſed q: habēt mediū ſub medio. ibi (Alia aūt ex eo.) Circa p̊ᵐ duo facit: q: p̊ oñdit q̄uo talia hn̄t identitateʒ pp idētitatē medij. 2ᵐ declarat q̄ū oīpa idētitate medij poſſunt habere diuerſitatē. ibi (Dorū autem quedā.)

dicit ḡ φ (eadē āt ꝓpoſita ſūt). i. ꝓblemata ꝓpoſita ſūt eadē q̄ gdem idē hn̄t mediū. ⁊ ſubdit φ (ampli⁹) ſu. ideʒ hȝ mediū (vt q̄m oīa ſūt ꝯrij ſtat⁹). q. d. φ illa ſunt eadeʒ ꝓblemata q̄ idē hn̄t mediū: ⁊ ꝓblemata ꝓpoſita de oſſe ſpina ⁊ ſepione ſunt eadē: q: ſunt illa q̄ idē hn̄t mediū: vt oīa hn̄t hoc mediū cōe: q̄m ſunt ꝯrij ſtatus. ℂ Notādum aūt φ vt diximus mollicies carnis nō ſuſtineſ̄ niſi ꝑ ꝯriuʒ. vʒ. ꝑ duriciē. oīa ḡ p̄dicta tria ſunt ꝯrij ſtatus. i. ꝯriū habent ſtatū ad molliciez carnis: q: oīa p̄dicta tria hn̄t quādā duritiē. vermis eni nō eſt totus caro: ſʒ hȝ in ſe quendā neruuʒ extenſuʒ ꝑ totū q dicif̄ ſepion ad ſuſtinēdū molliciez carnis. hȝ ḡ ille neruus ſiue ille ſepion in ſe quandaʒ duritiē. ſic etiā ſpina ⁊ os in tali duritie cōueniūt. ꝓblemata ḡ de oībus his tribus ſunt aliquo mō eadem. q: quodā mō hn̄t ideʒ cōmune medium. ℂ Deinde cum dicit

ℂ Horū aūt q̄dā genere ſūt eadē q̄cūq; hn̄t differētias ex quo aliorū aūt alr̄ ſūt: vt ꝓpter gd echo: aut pp gd apparet: ⁊ pp gd yris. oīa. n. hec idē ꝓpoſitū ſunt genere. oīa enīʒ repcuſſio ſunt: ſed ſpecie altera.

ℂ Oñdit φ hȝ ꝓblemata q̄ ſunt eadē pp identitatē medij in ipa idētitate medij hn̄t quādā diuerſitatem. q: nō hn̄t idem ſimpl̄r vt idē mediū ſpē. ſʒ idē gn̄e. vł idē analogia. iō ait φ (hoꝝ aūt). i. de numero hoꝝ ꝓblematum q̄ ſūt eadem (q̄dā ſūt eadē q̄cūq; hn̄t dr̄ias ex quo). i. ex gbus differētijs. (alr̄ autez ſunt alioꝝ). i. ꝑ q̄s dr̄ias hȝ media eadem ſʒ diuerſa diuerſimode ſe hn̄t. ⁊ ponit exēpluʒ (vt pp gd echo) ſu. fit (aut pp gd appet idolum) ī ſpeculo (⁊ pp gd yris) ſu. appet ī nubibus (oīa. n. hec ſunt idē ꝓpoſituʒ) vel ꝓblemata vt hȝ alia trāſlatio (gn̄e oīa enim ſūt repcuſſio). i. oīa iſta tam echo q̄ʒ imago ī ſpecl'o q̄ʒ ēt yris fiūt ex eadeʒ cā gn̄e. vt ex repcuſſione. i. ex reflexione (ſʒ ſpē altera). i. ſʒ huius cā ē altera ſpē. q: nō ē eadē reflexio ſm ſpēm ꝑ quam fiūt oīa illa tria. qḋ q̄uo ſit in q̄ōne patebit. ℂ Notāduʒ aūt φ ſm aliā trāſlationē lr̄a p̄cedēs nō eſt referēda ad illa tria. vʒ. ad os ſpinā ⁊ ſepion. ſʒ ad hec tria. vʒ. ad echo. ad idolum ī ſpeculo. ⁊ ad yridē. multū. n. diuerſificaſ̄ alia trāſlatio a noſtra. ſic. n. hȝ lr̄a alia. eadeʒ aūt ꝓblemata ſunt hec gdem eo qḋ idem mediū habeāt vtputa q̄m oīa antipiſtaſis. i. oīa ſūt ꝑ reſiſtētiam. vn̄ vbi nos hēmus amplius. alia lr̄a hȝ. vtputa. ⁊ vbi nos hēmus contrarij ſtatus. alia lr̄a hȝ. antipiſtaſis. ſm hoc ḡ exponetur lr̄a φ omnia hec dicēda ſunt eadeʒ ꝓblemata. q: hn̄t idem mediuʒ ⁊ eandē cāʒ. tā. n. echo q̄ʒ idolum in ſpeculo q̄ʒ ēt yris fiunt ꝑ eandem cām. vʒ. ꝑ contrareſiſtentiā. i. ꝑ reflexionem. nā nūq̄ʒ fit reflexio niſi q: inuenit ꝯtrariam reſiſtētiam. ℂ Notādū āt φ q vellet poſſet vtraq; referre ad oīa. nam tā cōtrarius ſtatus q̄ʒ contrareſiſtentia poſſunt referri ad os ſpinam ⁊ ſepion. ⁊ ad echo. ⁊ ad idolum ī ſpeculo ⁊ ad yrideʒ. os. n. ſpina ⁊ ſepion ꝓpter vnā ⁊ eandem cām ſuſtinēt mollitiem carnis. q: hn̄t ꝯtrariū ſtatuʒ ad mollitiē. vt q: ſunt dura. vel cā hui⁹ eſt. vt iō ſuſtinēt molliciem carnis. q: contra reſiſtunt hȝ mollicie ſupponēdo ipſam. Poſſunt ēt hec referri ad alia tria. nam echo ⁊ idolum ī ſpeculo ⁊ yris fiunt ꝓpter cōtrariū ſtatū. nam cum fiant ꝑ cōtrariū motum. q: fiunt ꝓpter reflexioneʒ. q: oʒ eē ꝯtrarium ſtatum ⁊ cōtrariū terminū vbi eſt contrarius motus poſſumus oīuʒ iſtoꝝ aſſignare vnā cōem cām hr̄e cōtrariū ſtatum. q̄uo aūt poſſit aſſignari cōis cā contrareſiſtentia patet. imaginabimur. n. φ prius ſit motus aeris vel multiplicatio ſpēi ad ſpeculum. vel emiſſio radioꝝ ſolarium ad nubem aquoſam. ⁊ poſtea ꝑ contrareſiſtentiam talia reflectunſ̄ ⁊ cōtraflexa hn̄t cōtrarium motum: ⁊ cōtrariū ſtatuʒ: ⁊ contrariū terminū ꝓpter que

oīa aggenerant̄ ꝓdicta tria. ¶ Dubitaret forte aliqs quō reflexiões ꝑ quas generant̄ ꝓdicta tria nō ſunt eadē ſpē. ¶ Dōm ꝙ reflexiões ꝑ q̄s generant̄ ꝓdicta tria vno mō differūt gn̄e. alio mō differūt ſpē. naꝫ echo q̄ ē ſon⁹ agg̃na tus ex reflexiōe aeris: ſicut apparet dū loq̄mur ſupra pute um: vel cū loq̄mur ſub aliq̄ volta vbi iterū reflectit̄ vox: ⁊ videt̄ nobis eandē vocē audire quaꝫ ꝓtulimus. illa ḡ vox aggenerata ex tali reflexione aeris vocat̄ echo. ipellimus enī aerē loquēdo: q̄ aer repulſus cū ꝑtigit ad voltā vel ad aliqđ obſtaculū cōcauū ꝓꝑ ꝯreſiſtētiā reflectit̄: ſicut pila ad parietē īpulſa ꝓꝑ ꝯreſiſtentiā parietis reflectit̄ in ꝯriū ⁊ ꝯ mouet̄. aer ergo ſic ꝯtraflexus ⁊ in ꝯriū motus: q̄ꝛ mo tus reflexionis eſt ſilis motui īpulſionis gn̄āt ſimileꝫ vo cem ⁊ facit echo. Idolū aūt apparet ī ſpeculo: q̄ꝛ multipli catur ſilitudo faciei vſq̄ ad ſuꝑficiē ſpeculi. ibi autem ꝓꝑ ꝯtrareſiſtēciam ſpeculi fit reflexio: ⁊ fit multiplicatio ſili tudinis faciei in ꝯtrariuꝫ: ita ꝙ p̄ma multiplicatio ſimili tudinis fuit a facie ad ſpeculū. ſecūda multiplicatio eſt ꝑ reflexionē in ꝯriuꝫ. vꝫ a ſpeculo ad faciē: ita ꝙ ſilitudo fa ciei ꝑ taleꝫ reflexionē recipit̄ in ipſo oculo: ita ꝙ hō videt ꝓpriā faciē ꝑ ſpeculuꝫ: qđ nō poſſet eē niſi ī oculo ſuo reci peret̄ ſilitudo ꝓꝑe faciei. Huius aūt ſilitudo nō poſſet ibi recipi ꝑ hꝰ multiplicationem in directū: q̄ꝛ talis multipli catio in directū incipit a re viſa. nō aūt terminat̄ ad ipſā. cum ḡ receptio ſilitudinis rei viſe ſm ꝙ hꝰ nō īcipiat ab oculo ſꝫ terminet̄ ad ipſuꝫ oꝫ multiplicationē talem fieri ꝑ reflexionem. imo q̄ꝛ ipſe oculus videt ſeipſuꝫ ꝑ ſpeculū oculus erit res viſa ⁊ res videns. vt eſt res viſa ab eo inci pit multiplicatio ſpēi: vt eſt res videns hꝰ multiplicatio terminat̄ ad ipſuꝫ. ꝙ aūt rectus mot⁹ incipiat ab aliquo termino ⁊ reuertat̄ ad ipſum hoc non poterit eſſe niſi ſit motus reflexus. Apparētia ḡ idoli in ſpeculo fit ꝑ reflexio nem ſicut etiaꝫ apparentia yridis ꝑ reflexioneꝫ fit. nā ra dij ſolares cum ꝑtingūt ad nubē roridā ibi reflectunt̄ ⁊ re flexi generant colores yridis. vn̄ ⁊ ſi aqua de alto diſtilla tim caderet: ſicut apparet de aliq̄bus fōtibus qui de alto cadūt in lapides: tūc q̄ꝛ multe guttule ꝑ talem caſuꝫ in al tum reuertunt̄ cū ad illas guttulas ꝑtingūt radij ſolares ex reflexione illoꝝ radioruꝫ ad illas guttulas aggeneran tur colores yridis. hec ḡ reflexiões vno mō nō ſunt idē ge nere. nam reflexio aeris ꝑ quā gn̄āt̄ echo fit ꝑ motū lo calē. motus localis q̄ eſt realis motus: vt q̄ꝛ eſt mot⁹ ad ſi tuꝫ nō eſt ideꝫ gn̄e cū motu ꝑ quē apparet idolū in ſpecu lo ⁊ yris q̄ nō ſunt ꝓꝑe motus: nec ſunt q̄d reale: ſed q̄d in tentionale. naꝫ hꝰ motus nihil eſt aliud q̄ꝫ multiplicatio ſilitudinuꝫ intētionaliū. Alio mō hꝰ reflexiones pn̄t dici nō differre gn̄e. naꝫ cū ipſo motu locali aeris intētionalr̄. fit ſonus. ita ꝙ in oībus his reflexionib⁹ eſt quedā multi plicatio intētionalis: ⁊ q̄ntū ad hoc oēs iſti mot⁹ ſunt quo dam mō idem in gn̄e. nō eſt aūt idē ſpē: q̄ꝛ ſicut motus ad formā recipit ſpēꝫ ex forma ad quam eſt. ꝓpter qđ deal batio ⁊ denigratio ſunt mot⁹ eiuſdē ſpēi. ſic ēt multiplica tiões intentiōales pn̄t dici recipe ſpēm ſꝫ intētiões q̄ ge nerant̄ ꝑ tales m̄ltiplicatiões: vel q̄ꝛ nō ē eadē intentio q̄ generat̄ cuꝫ fit echo: ⁊ cū apparet idolū in ſpeculo: ⁊ cū fit yris. iō tales reflexiões nō ſunt eedē ſpē. imo etiā nō ſunt eedem gn̄e loquēdo de gn̄e ꝓpinquo. lꝫ poſſint dici eedē genere: loquendo de genere remoto: q̄ꝛ oēs ſunt intētiões quarundam qualitatum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Altera autē cauſa ex eo ꝙ mediuꝫ qđ ſub alte ruꝫ mediuꝫ eſt differūt ꝓpoſitoꝝ: vt ꝓpter q̄d nilus finiēte mēſe magis fluit ꝓpter id qđ ver nior finiēs menſis. ꝓpter quid autē vernior fi niens menſis: quoniaꝫ luna deficit: hec q̄dem enim ſic ſe habent adinuicem.

¶ Determinat de idētitate ꝓblematū ꝑut ꝓblemata ſūt eadē: nō q̄ꝛ oīno habeāt idē mediū: ſꝫ habēt medium ſub medio. d. ꝙ (alia aūt ꝓpoſitoꝝ) ſiue ꝓblematum (diffe runt) ſn̄. ⁊ ſunt eadē (ex eo ꝙ mediū q̄deꝫ eſt ſubalterna tuꝫ) vt q̄ꝛ vnū mediū eſt ſub altero medio. ⁊ ponit exem pluꝫ. d. (⁊ ꝓpter q̄d nilus finiēte mēſe magis fluit) ⁊ ſub dit (ꝓꝑ id qđ vernior) .i. humidior eſt (finis menſis.) ⁊ ſubdit (ꝓpter q̄d vernior) .i. humidior eſt (finis menſis. ꝓꝑ id qđ luna deficit.) ⁊ ſubdit ꝙ (hec q̄deꝫ) ſn̄. ꝓblema ta ꝓpoſita (ſic ſe habent adinuicē) ꝙ vnū mediū eſt ſub altero medio. vel ꝙ cā vnius eſt ſub cā alteri⁹. augmenta tionis. n. nili in fine mēſis cā eſt maior humiditas circa fi nem mēſis: ⁊ cā maioris humiditatis circa hꝰ finē ē defe ctus lune. iſta ḡ duo ꝓblemata. vꝫ. ꝓꝑ q̄d in fine menſis creſcit nilus: ⁊ ꝓꝑ q̄d in fine mēſis creſcunt humida redu cunt̄ in vnaꝫ cāꝫ. vꝫ. ī defectū lune: nō tn̄ eodē mō. ſꝫ mō ſubalternatiuo: q̄ꝛ vnuꝫ reducit̄ ꝑ aliud. nā augmētū nili reducit̄ in defectū lūe tanq̄ꝫ ī cāꝫ ꝑ augmētū hūidi: ⁊ hoc appellat hſ̄e mediū ſub medio. hec ḡ ꝓblemata ſic ſe hn̄t adinuicē: q̄ꝛ aliq̄ mō ſūt eadē. aliq̄ mō diuerſa. ¶ Dubita ret forte aliqs quō defectus lune eſt cā augmēti humidi. ¶ Dōꝫ ꝙ ſꝫ quoſdā defectus lune iō ē cā augmēti hūidi. q̄ꝛ luna hꝫ dn̄iuꝫ ſuꝑ humida. iō deficiente lumīe lune ex hoc augmentant̄ humida. q̄ꝛ cōmouent̄ vapores. ſed hec vr̄ eē rō in ꝯriuꝫ. nam ꝙ luna hꝫ dn̄iuꝫ ſuꝑ humida. ideo creſcēte luna creſcūt humida. iō videm⁹ ꝙ aīalia habētia teſtā cuiuſmodi ſūt cancri. q̄ꝛ eoꝝ ſuba ꝯſiſtit in quadam humiditate pleniores ſūt cū luna ē plena. ꝓꝑ h̄ poſſum⁹ dicere ꝙ aliq̄ ſunt humida q̄ delenī cōſumunt̄ a ſole ſic̄ ſunt vapores ī altum eleuati: iō ī eſtate nō ita frequenter pluit ſicut ī hyeme: nō ꝙ nō eleuant̄ vapores humidi in eſtate. ſꝫ q̄ꝛ ꝓꝑ vehemētiā caloris ſolis ꝯſumunt̄ vapores eleuati ⁊ deſiccant̄ ꝙ nō pn̄t ad h̄ ꝑuenire vt faciāt plu uiā. aliq̄ aūt ſunt humida q̄ nō ita de facili ꝯſumunt̄ a ſo le. ⁊ talia humida creſcūt luna exiſte plena ſicut appꝫ de aliq̄bus pomis. poma. n. punica pleniora ſunt ſi colligant̄ plena luna ⁊ ēt aliq̄ aīalia vt dixim⁹ de cancris ꝙ maxie veꝝ ē de aliquo gn̄e cancroꝝ cuiuſmodi ſūt cancri hn̄tes vnā rotundā teſtā. tales. n. cācros rotūdos experimēto dici mus ī plenilunio pleniores eē. ſed humida illa q̄ de facili ꝯſumunt̄ a ſole in fine mēſis lunaris cū luna ꝯiungit̄ ſoli augmētant̄ ⁊ creſcūt. vn̄ magis pluit ceteris parib⁹ cū lu na ꝯiungit̄ ſoli. qđ iō ꝯtigit: nō q̄ꝛ defect⁹ lumīs lune aug mētet pluuiā: imo magis hec eēt cā oppoſita. nā ſi luna hꝫ dn̄iū ſuꝑ humida deficiēte luna niſi aliq̄d aliud deſic: q̄ꝫ tuꝫ ē tn̄ ex defectu luminis vident̄ magis deficere humi da. veꝝ q̄ꝛ luna ꝯiūcta ſoli ꝓꝑ ſui frigiditatē ꝯtēperat ca lorem ſolis. ꝓꝑ qđ ſol non pōt ita ꝯſumere vapores eleua tos. ⁊ iō circa ꝯiunctionē ſolis ⁊ lune magis cōtingit fieri pluuiam. ⁊ q̄ꝛ forte nilus multū augmētat̄ ex pluuiis. iō circa finem mēſis lunaris cū luna deficit. ī. cū luna ꝯiūgi tur ſoli ille fluuius eſt vernior. ī. humidior ⁊ abundat ma gis in aquas. pōt ēt ad hoc ſcđa cā aſſignari. naꝫ fluui⁹ ille q̄ dr̄ nilus cum ꝑ ꝑtes illas calida tranſeat. vꝫ. ꝑ ꝑtes egy pti multū eſt ꝓpinquus torride zone: q̄ torrida zona deſcri bit̄ ſm exiſtētiam zodyaci. ſub quo zodiaco currunt oēs planete. ⁊ q̄ꝛ luna hꝫ dn̄ium ſuꝑ humida in plenilunio in fluuijs illis q̄ ſunt ꝓping circlo zodiaco eo ꝙ directi⁹ mit tit luna radios ſuꝑ tales fluuios ex ipſis radijs lunaribus fit magis eleuatio vapoꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs ī plēilunio ī talibus flu uijs ꝓꝑ eleuationem vapoꝝ factā v̄tute lune fit magis co ſūptio hūidi. igit̄ ꝓꝑ ꝯſūptionē hūidi in plenilunio nilus erit paru⁹ circa medietatē mēſis lunaris. ḡ circa finē tal̄ menſis: q̄ꝛ nō erat tanta ꝯſumptio nilus erit vernior. ī. hu

midior. ¶ Sʒ aduertēdū φ aliud eſt ꝯſumere humiduꝫ ſimplr. aliud ꝯſumere humidū in hoc. ſimplr n. luna nō ꝯſumit humidū ſʒ augmētat. ſʒ nō eſt icōueniēs φ id qđ eſt cā augmēti ſimplr ſit cā ꝯſūptiōis huius. luna ḡ q̄ ē cā augmēti humidoꝝ in fluuijs ꝓpinqs zodiaco: qꝛ ſup talibus fluuijs directius mittit ſuos radios poterit eē cā deſiccatiōis. luna eñi in ſuo plenilunio cū maioreꝫ vtutē hʒ trahēs a talibus fluuijs vapores humidos ad ſe deſiccat hōꝯ fluuios. nilus ḡ q eſt ꝓpinquus zodiaco ſub quo currit luna ſiccior erit in plenilunio. ⁊ vernior: vl' vt hʒ alia trāſlatio hyemalior. i. humidior: qꝛ ver ⁊ hyems humida ſūt. erit circa finē mēſis lunaris. ¶ Qđ ſi q̄raꝫ a q̄ fit talis tractꝰ φ luna poſſit ad ſe trahere vapores de talibꝰ fluuijs. ¶ Dicemꝰ φ nō erit hōꝯ tractꝰ a calido ſʒ erit a tota ſpē. ſicut eñi ferrū moueꝫ ad magnetē: qꝛ aliq̄ vtus ē i magnete ꝯplete q̄ ē in ferro icōplete ꝓꝑ qđ talis tractus eſt a tota ſpecie. i. a tota ⁊ a cōpleta vtute. vñ dr̄ talis motꝰ eē ſicut i cōpleti ad cōpletū. ſic qꝛ luna hʒ dñiū ſup humida eſt aliqua vtus in luna cōplete ſup vtutē ſʒ modū eīs poſſibilē ſmitanꝫ humida icōplete ad actionē. ḡ talis vtutis nō eſt mirū ſi cōmoueanꝫ ⁊ exhalāt humida: ⁊ potiſſime illa humida ſup qbus lunare corpꝰ directius imittit ſuos radios. dicemus eñi φ hr̄e humiditatē effectiue ſicut hʒ luna eſt hr̄e humiditatē pfectiꝰ ⁊ mō excellentiori q̄ꝫ hr̄e eam formalr ſicut hʒ aqua. motus ḡ humidoꝝ ſiue tractꝰ humidoꝝ p radios lunares poterit reduci ad tractum factū a tota ſpē. Poteſt ēt ad hoc tertia cā aſſignari. nā ſm variationē lune multuꝫ varianꝫ venti. ꝓtt ergo aliq vēti flare circa ꝯiunctionē ſolis ⁊ lune. ſiue qđ idē eſt circa finē mēſis lunaris. naꝫ hic ph̄s de menſe lunari loquiꝫ: qui venti flantes cōmouent arenā ⁊ replēt p harenā cōmotā locuꝫ illum vbi nilus itrat mare: ꝓꝑ qđ nilus nō valēs libere intrare mare inflaꝫ in ſeipſo: ⁊ ex hoc magis abūdat aquis. Hanc aūt tertiam cām Linconiēſis aſſignat.

De cauſa autē ⁊ cuius cauſa dubitabit aliquis nunqđ quādo eſt cauſatū ⁊ cā eſt: vt ſi folia fluant: aut deficit: ⁊ cauſa deficiēdi ⁊ folia cadēdi erit.

¶ Poſtq̄ꝫ ph̄s docuit inuenire mediū p qđ demr̄aꝫ particulariter qđ eſt ſubm ipſius paſſionis. In parte iſta vt dicebaꝫ docet iuenire mediuꝫ p qđ demr̄aꝫ vlr: qđ eſt cauſa ipſiꝰ paſſiōis. alr eñi demr̄aꝫ hr̄e tres de yſocheles per triangulū. ⁊ alr demr̄aꝫ hr̄e tres de triāgulo p hr̄e angulū extrinſecū. de yſocheles eniꝫ demr̄aꝫ p triāgulū tanq̄ꝫ p ꝓpriū ſubm particulariter. de triangulo aūt demr̄aꝫ p hr̄e angulū extrinſecuꝫ vlr. demr̄are ḡ vlr eſt demr̄are p propriaꝫ cām. ex duabꝰ aūt ſcimꝰ aliqđ eē ꝓpaꝫ cauſaꝫ alicuius. p̄ φ ſit cōſecutio cāti ad cām p ſe. 2° φ vnius cauſati ſit vna cā. hoc ḡ mō ph̄s dat artē inueniendi cām ⁊ demōſtrandi p cām mouēdo q̄ōnē de ꝯſecutiōe cauſati ad cāꝫ ⁊ vnitate cauſati ⁊ cāe. duo ḡ facit: qꝛ p̄ mouet q̄ōnem de ꝯſecutione. 2° de vnitate. ibi (Utrū aūt ꝯtigat nō eādē.) Circa p̄muꝫ tria facit: qꝛ p̄ mouet hōꝯ q̄ōnē. 2° adducit hꝰ rōnes ad partē verā. 3° diſtinguit q̄ñ cā ⁊ cātū ſe ꝯſequūtur ⁊ q̄ñ nō. 2° ibi. (Ut ſi hōꝯ eſt.) 3° ibi. (Aut ꝯtigit vniꝰ plures.) Dicit ḡ. (De cā aūt ⁊ cuius eſt cā) i. de cā ⁊ cāto. (Dubitabit aliqs. nunqđ cum eſt cātū ⁊ cā eſt) vtrū ſe ꝯſequanꝫ: vt ſi eſt cātū neceſſe ſit eſſe cāꝫ. ⁊ ponit exēplū (vt ſi folia fluunt) ab arboribus (aut deficit) i. aut ſi deficit luna (⁊ cauſa erit) i. vtrū oporteat eē cauſaꝫ (deficiendi ⁊ cadendi folia.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi hōꝯ eſt lata habere folia. deficiendi autēꝫ terram in medio eſſe. ſi enim nō eſt: alia aliqua erit cauſa ipſoruꝫ. ſi vero cauſa ſimul ſit ⁊ cauſatuꝫ: vt ſi in medio terra ē deficit. aut ſi latū ē foliuꝫ folia fluūt. ſi aūt ſic eſt: ſimul vtriq̄ꝫ erūt

¶ Adducit rōes ad ptē verā. Circa qđ tria facit ſʒ φ triplr ꝓbat φ hec ſe ꝯſequanꝫ. nam p̄ ꝓbat hoc ex eo φ cā facit ad eē cāti. 2° ex eo φ cā iſert cātū. 3° ex eo φ cātum infert cām. 2° ibi. (Et ſi demonſtranꝫ.) 3° ibi. (Sed q̄ñ latis folijs.) Dicit ḡ. (Ut ſi hōꝯ) i. ſi cadendi folia (eſt) ſu. cā (lata hr̄e folia. deficiendi aūt) ſu. cā ē (terrā eē in medio) ſi ſic eſt oꝫ ſi ē tale cātū φ ſit talis cā. (ſi eñi nō) i. ſi ad eſſe cāti nō ſequatur eē taleꝫ cām (aliq̄) alia (erit cā ipſorū) cātoꝝ. ſʒ qꝛ ſu. ita (ſit ſimul) i. oꝫ φ ſimul ſit (cā ⁊ cātum. vt ſi in medio eſt terra deficit) luna (aut ſi latū ē foliū folia fluūt) q. d. φ poſita cā poniꝫ effectꝰ ⁊ ecōuerſo. poſito effectu poniꝫ cā. ⁊ ſubdit φ (ſi aūt ſic eſt ſimul vtriq̄ꝫ erit) cā ⁊ cātū. ¶ Notandū aūt viꝫ rōnis hꝰ in hoc ꝯſiſtere φ nō eſt cātū ſine cā. nā ponere cātū ſine cā ē ponere cātū ñ eſſe cātū. ſi ḡ deficiendi cā eſt iterpoſitio. ⁊ ſi cadendi folia cā foliū latū. poſito defectu oꝫ φ ponaꝫ eſſe iterpō. ⁊ ſi cadūt folia oꝫ φ ſit latitudo foliorū. φ ſi nō. i. ſi nō ſūt tales cāe cū ſint talia cāta aliq̄ alia erit cā iſtoꝝ cātoꝝ: ſiue ḡ taliū cātoꝝ ſint cāe aſſignate. ſiue alie: ſemꝑ oportebit φ poſitis cātis ieſſe ponanꝫ eē cāe. ſil' ḡ erit cātū ⁊ cā. ¶ Dubitaret forte aliqs. de q̄ ſimultate loqꝫ hic ph̄s cum dicit ſimul eē cātū ⁊ cām. Dōm φ ſʒ aliquos hic loqꝫ de ſimultate tp̄is. ſʒ ex ipſo exēplo ph̄i repelliꝫ hōꝯ poſitio cū ꝓbus ponat exēplū de latitudine folioꝝ. d. hāc eē cāꝫ cadēdi folia. nec tñ hōꝯ cā ⁊ cātuꝫ ſimul ſunt qꝛ nō ſtati cū ſint lata folia fit cāus folioꝝ. dicemus ḡ vt ēt alij dicūt φ hic ph̄s loqꝫ de ſimultate ꝯſecutiōis vt illa dicanꝫ ſimul eē ſm ꝯſecutionē q̄ ꝯuertibilr ſe ꝯſequūꝫ. talis. n. ſimultas ſtat cū ſimultate tp̄is: ⁊ ſtat cū nō ſimultate tp̄is. naꝫ hr̄e lata folia ⁊ folio fluere ſe conſequuntur. arbores. n. hñtes lata folia folio fluūt ⁊ ecōuerſo. ⁊ tñ iſta nō ſunt ſil' tp̄e. qꝛ p̄us arbores emittunt lata folia ⁊ poſtea folia fluūt. ſimultas ergo ſiue ꝯuertibilitas ꝯſequētie ſtat cum non ſimultate tp̄is ⁊ cum ſimultate tp̄is. vt ſi terra interponaꝫ luna deficit ⁊ econuerſo. ⁊ tñ ſimul ſunt tp̄e iterpō terre ⁊ defectus lune. ph̄s ḡ volens oñdere de qua ſimultate loquiꝫ cum dixit φ cā ⁊ cātuꝫ ſimul ſunt: de vtriſq̄ꝫ poſuit exēplū: vʒ. de cātis q̄ ſunt ſimul tp̄e cum ſua cā vt pʒ in defectu lune q eſt ſimul tp̄e cuꝫ iterpōne terre. ⁊ d' folio fluere. qđ nō ē ſimul tp̄e cū emiſſione folioꝝ latoꝝ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ſic demonſtratur per altera. ſit enim folia fluere in quo a. latuꝫ autē foliū in quo. b. vitis vero in quo. c. ſic igitur in. b. eſt. a. omne enim latuꝫ foliuꝫ folio fluit: cauſa aūt eſt. b. mediuꝫ

¶ Adducit ſcḋaꝫ rōnē ſumptā ex eo φ cā infert cātum. d. (Et ſic demōſtraꝫ p altera) i. p ſe inuicem. qꝛ cā inferꝫ ⁊ demr̄aꝫ p cātuꝫ ⁊ econuerſo. ⁊ p̄ exequitur q̄ñ cātū iferꝫ p cām. d. (ſit enim foliū fluere in quo ē. a.) i. maior extremitas (latū folium i quo. b.) i. medius terminus (vitis vō in quo. c.) i. vitis ⁊ quelibet arbor habēs lata folia ſit. c. i. ſit minor extremitas. (ſi aūt) ſu. ſic eſt (in. b. eſt. a. oē eniꝫ latum foliū hñs folio fluit) hec ē maior. in. c. aūt eſt. b. ois enim vitis ē habēs latū foliū. hec ē minor. in. c. aūt eſt. a. ois vitis folio fluit. hec ē cōcl'o. Et ſubdit φ (cā aūt eſt. b. mediuꝫ) oñdiꝫ. n. hic effectꝰ p cām. mediū eñi aſſumptū eſt cā ſiue hʒ rōnem cauſe. lata eñi folia hr̄e vt patebit eſt cā φ arbor folio fluat: Tunc ergo ſupplēda eſt ratio φ ſi hec cā que eſt lata folia de neceſſitate iſert hunc effectum qui eſt folio fluere. igitur hic effectus de neceſſitate conſequitur ad talem cauſam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sed ꝛ qm̄ latis folijs vitis ſit eſt ꝓpter id ꝙ folio fluit demóſtrare. Sit.d.qdeȝ eni latū folium.e.aūt folio fluere. vitis vero in quo.ȝ.in.ȝ. igiť eſt.e.folio fluit eniȝ oīs vitis.in.e.autē.d. omne enim folio fluens latū eſt foliū.oīs ergo vitis latum foliuȝ eſt.Cauſa āt eſt folio fluere.**

¶ Adducit tertiā rōnē q̄ cópletiua eſt ſcōe. ꝓbauit eniȝ rō ſecūda ꝙ cā de necitate infert effectū.hec aūt tertia rō ꝓbat ꝙ effect⁹ de necitate infert ſuam cām he aūt rōnes ſimul ſūpte faciūt vnā cópletā.nā ſi effectus de necitate infert cām ꝛ ecōuerſo.ḡ effect⁹ de necitate ſeqť ad cāȝ ꝛ ecōuerſo.Tria aūt facit:qꝛ pmo oñdit ꝙ effect⁹ de necitate infert cāȝ.2⁰ remouet quādā cauillationē q̄ poſſet fieri circa ea q̄ dixerat.tertio qōdam qō ſuppoſuerat ꝓbat.ſcōa ibi.(Si aūt nō ↄtingit.)tertia ibi.(Qō aūt deficere)Dicit.ḡ.(Sed qm̄ vitis ſit latis folijs).i.habeat lata folia(eſt).i.ↄtingit(demſare ꝑ id ꝙ folio fluit).q.d.ꝙ ſicut cā infert effectū qꝛ lata folia hr̄e infert ꝙ arboꝛ folio fluat:ſic effectus infert cāȝ:qꝛ pōt ecōuerſo fieri demſatio.vñ ſubdit exponēs in terminis qō dixerat dicēs(ſit eni latū folium habere.d.).i.maioꝛ extremitas(folio aūt fluere.e.).i.medius terminus(vitis vō in quo.ȝ.).i.minor extremitas:ꝛ ſubdit.(In.ȝ.igiť eſt.e.oīs enim vitis folio fluit)hec ē minoꝛ extremitas(in.e.aūt.d.oē enim folio fluēs latū eſt habens foliū)hec eſt maioꝛ.(oīs itaqȝ vitis eſt latuȝ habēs foliū)hec eſt ↄclō.Cōcludiť enim latū folium habere de vite ꝑ hoc ꝙ folio fluit.Cauſa ḡ ↄcludiť ꝑ effectum ꝛ ſubdit ꝙ(cā aūt eſt folio fluere)cā.ſ.inferendi nō eēndi.Cū ḡ effectus ſit cā iferendi cāȝ:ꝛ cā ſit cā eēndi ꝛ iferēdi effectum.Cā igiť ꝛ effect⁹ ſꝫ ſilationē ſe ↄſequunť.ſm hoc ḡ ſunt ſimul.i.hn̄t mutuā ↄſiam.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sic aūt nō cōtingit cās eſſe adiuiceȝ. Cauſa .n.prius eſt eo cuius eſt cā. ꝛ deficiendi qdem cā eſt in medio terram eſſe. Ei⁹ aūt qō eſt ī medio terram nō eſt deficere.ſi igiť ꝑ cauſaȝ dmōſtratio ꝓpter qd eſt.Qō aūt non ꝑ cauſaȝ ipſius qꝛ.qm̄ quidem in medio eſt cognouit auteȝ propter quid non.**

¶ Remouet quādaȝ cauillatioēm q̄ poſſet fieri ex dictis. dixerat.n.ꝙ lata folia hr̄e erat cā ꝙ arboꝛ folio flueret.Et poſtea dixit ꝙ folio fluere erat cā ꝙ vitis lata folia habere poſſet.ḡ ex hoc quis crederet ꝙ effectus ꝛ cā ſic ſe haberent ꝙ poſſent ſub ipſis adiuicem eē cauſe.hoc remouet. nam aliud eſt eē cā inferēdi:aliud eēndi.cū ḡ dicim⁹ ꝙ effectus ꝛ cā ſunt ſibi inuicē cauſe:nō ē intelligēdū ſimplr. ſꝫ ſꝫ illationem tm̄.nā effect⁹ eſt cā inferēdi cām ꝛ ecōuerſo.iō ait(Si aūt)ſu.effectus eſt cā inferēdi cām ꝛ ecōuerſo.(nō ↄtingit)ſu.ꝑꝑ hoc effectum ꝛ cām(eſſe cās adinuiceȝ.)ꝛ ſubdit ꝙ(cā.n.ꝑus eſt eo cuius eſt cā)cū ḡ cā ſit ꝑoꝛ effectu ꝛ nō ecōuerſo ſimplr ꝛ abſolute loquendo cauſa habebit rōneȝ cāe reſpectu effect⁹ nō ecōuerſo.nec idē erit modus demōſtrādi ſi ꝑcām inferať effectus:qm̄ erit demſatio ꝑꝑ qd.ꝛ ſi fiat ecōuerſo.qm̄ tūc erit demonſtratioꝛ qꝛ.iō ſubdit ꝙ(ꝛ deficiēdi qdeȝ cā eſt in medio terrā eē.eius aūt qō eſt in medio terram)eſſe(non eſt)cā ipſū (deficere.)ꝛ ſubdit ꝙ(ſiqdem igiť ꝑ cauſaȝ demſať.)ſiue(eſt demſatio ꝑꝑ qd eſt)ſu.talis demſatio.(ſi vō ſit) ſu.demſatio(non ꝑ cāȝ ipſius qꝛ).i.erit demſatio ipſius qꝛ.vt ſu.ſi per deficere demſaret terraȝ eē in medio(qm̄ in medio ꝙ eſt terra cognouit.ꝓpter qd aūt eſt in medio nō cognouit.)¶ Dubitaret forte aliqs:qꝛ nō videtur hoc inconueniēs aliqua duo ſibi inuicē cauſas eſſe vt ſanitas eſt cā potionis ꝛ ecōuerſo.quocūqȝ ergo mō fiat demſtratio ſiue ꝑ poſitionē inferať ſanitas ſiue cōuerſo:ſemꝑ demſatio eſt ꝑꝑ qd.¶ Dōm ꝙ ſi hn̄ attēdam⁹ ad litteram phī nō excludiť qn qō eſt cā finalis alteri⁹ poſſit eſſe effectus illius eiuſdē in alio gn̄e cauſe:vtputa ī genere cauſe efficiētis. hoc eni eſt ſpāle de cā finali.nā tota cā q̄re phs negat aliqua ſibi inuicē cauſas eē eſt rōne ꝑoꝛatis:qꝛ cā ꝑoꝛ eſt effectu.in his ergo cauſis q̄ ſunt ꝑus eodē mō ipoſſe eſt tales cās nec in eodē gn̄e cauſe:nec in alio ſibi inuicem cās eſſe.videmus eni ꝙ mā ꝛ forma ꝛ efficiens ſunt ꝑoꝛa ſuis cātis ſꝫ eē.ꝛ ſi nō tp̄e:nā.talia eni ſi accipianť vt ꝓpe ſunt cauſe:nec in eodē gn̄e cauſe:nec in alio ſibi inicē ſunt cauſe:nō in eodem:qꝛ nō reperiunť aliqua duo quoꝝ vnū ſit mā alterius ꝛ ecōuerſo.imo in nullo genere cauſe ſm idem gen⁹ cauſe aliqua duo ſunt ſibi inuicē cauſa.nec etiā in illis tribus generibus cauſaruȝ proprie loquendo de cā nō reperiētur aliqua duo ēt in alio gn̄e cauſe ꝙ ſibi inuicem ſint cauſe.dicimus aūt ꝓpe loquendo de cā:qꝛ mā ꝛ forma ſunt cā ipſius cōpoſiti:cuius ſunt partes eēntiales materia aūt nō eſt ꝓpe cauſa mālis forme:qꝛ forma non habet materiam de qua fiat ꝛ forma:licet materiaȝ perficiat:non eſt tamen pars formalis materie.immo eſſentia forme eſt alia ab eſſentia materie. eēntia.n.forme nō eſt eſſentia materie.nec pars eēntie.ſic ergo loquendo de cā in his tribus generibus cauſarū nō erit reciprocatio.nec in eodē genere cauſe nec ī alio.cōpoſitum.n.nec eſt materia ſue materie nec forma nec efficiens.ſic etiāȝ reſpectu ſue forme nullam cauſalitatē hꝫ.in ſolo aūt fine reſpectu aliaꝝ cauſaꝝ inueniemus reciprocationem:cuius ratio eſt qꝛ ꝑoꝛitas finis equoce ſumiť reſpectu ꝑoꝛitatis aliarum cauſaꝝ.nam alie cauſe ſunt ꝑoꝛes ſm eſſe.finis aūt ſꝫ intentionem.nō eſt aūt icōueniēs ꝙ poſterius ī eſſe ſit ꝑus ſm intētioneȝ.ꝓpter qō nō eſt incōueniens ꝙ ſanitas q̄ eſt effectus potionis.ꝛ q̄ eſt poſterioꝛ ea q̄tū ad eſſe ꝙ ſit cauſa eius ꝛ ſit prioꝛ ea ſm intētionem.Duplr ergo ſaluabimus dcm̄ phi.primo qdem vel non ↄtingit aliqua duo cauſas ſibi eſſe adinuicem ſm aliqua genera cārū ſi illa genera cārum ipoꝛtēt eūdē modū prioꝛitatis.qꝛ cū cauſa ſit prioꝛ effectu:ſi aliq̄ duo hoc modo eſſent ſibi inuicem cā: idem eſſet prius ſeipſo ſm eundem moduȝ prioꝛitatis.2⁰ modo poteſt ſaluari dictum phi ꝙ non contingit cauſas eſſe adinuicem.qꝛ nō loquiť de quibuſcūqȝ duobus quocūqȝ mō ſumptis.ſꝫ loquiť de effectu ꝛ cauſa. effectus.n. ꝛ cā ſm ꝙ huius nō pn̄t ſibiinuicē eē cauſe. effectus eniȝ vt effectus ē nō hꝫ rōnem cauſe nec ecōuerſo. potio.n.vt eſt effectus ſanitatis nō eſt cā eius.nam potio eſt effectus in genere cauſe finalis.ſi ergo ſecundum hoc eſſet cauſa ſanitatis.tūc eſſet cauſa ſanitatis in genere cauſe finalis. ergo ſm hoc potio ꝛ ſanitas in eodem genere cauſe vt in genere cauſe finalis eſſent ſibi inuicem cauſe. quod eſt inconueniens.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Qō aūt non deficere cā ſit in medio eſſe.ſed hoc deficiēdi manifeſtuȝ eſt. In rōne eni ipſi⁹ deficere ineſt qō in medio eſt.q̄re manifeſtum eſt ꝙ ꝑ hoc illud cognoſciť.ſꝫ non hoc ꝑ illud.**

¶ Probat qō ſuppoſuerat.ſuppoſuerat.n.ꝙ deficere non eēt cā interpoſitionis.ſꝫ ecōuerſo.iō ait(ꝙ āt deficere nō ſit cā manifeſtuȝ eſt)ꝛ ſubdit.ꝙ(ī rōne.n.).i.ī diffōne deficiēdi(ineſt ꝙ in medio ē)terra.q.d.ꝙ ī diffōne eclipſis poniť iterpoſitō terre.nō autē ecōuerſo.ꝛ ſubdit(q̄re)ſu. qꝛ ſic eſt(manifeſtum ꝙ ꝑ hoc).i.ꝑ iterpōſitōeȝ terre tāq̄ꝫ ꝑ cāȝ(cogſciť illud).ſ.defectus(ſꝫ non hoc).i.interpoſitio(ꝑ illud).i.ꝑ defectum ſu.cogſciť tanq̄ꝫ ꝑ cāȝ.¶ Notandum aūt ꝙ cā quā intēdit hic iueſtigare phus ē cauſa

paſſionis paſſio aũt cũ ſit accidens hȝ diffõnẽ per additamenta ita ꝙ aliqd ponit̃ in diffõne paſſionis qḋ nõ ꝑtinet ad eẽntiã paſſiõis. ⁊ illḋ aliqd dȝ eẽ cã paſſiõis. illḋ ḡ ꝑ qḋ diffinit̃ paſſio: vel eſt eẽntia paſſiõis. i. exꝓmens eẽntiam paſſionis: vel eſt cã eẽntie. ſi ḡ diffiniret̃ eclipſis iterpõ terre poneret̃ in diffõne eius. ſi diffiniret̃ interpõ terre eclipſis nõ poneret̃ in diffõne ipſius. iterpõ ergo eſt cã ipſius ⁊ nõ ecõuerſo. ❡ Dubitaret forte aliqs de eo qḋ ĩ littera dr̃ ꝙ defectus cognoſcit̃ ꝑ interpõnẽ terre nõ ecõuerſo: ſȝ ↄtra. nõ ſolũ ꝑ cauſaȝ ducimur in cognitionẽ effectus. ſȝ econuerſo per effectũ in cognitionẽ cauſe. ❡ Dõm ꝙ duplex eſt medium cognoſcitiuũ vnum ex parte rei: aliud ex parte nr̃a: qn̄tum eſt ex parte rei. ſicut res ſe hȝ ad eẽ: ita ẽt ⁊ ad cognoſci. diſpoſitio enim vniuſcuiuſqȝ rei in veritate eſt ſua diſpoſitio in entitate. que ergo nõ faciunt ad eẽ qn̄tum ex parte rei nõ faciũt ad cognoſci. ſm̃ hoc ꝑ cauſã cognoſcet̃ effectus nõ ecõuerſo: qꝛ cã facit ad eſſe effect⁹ nõ ecõuerſo. ſȝ qn̄tum eſt ex parte nr̃a ꝗ male nati ſum⁹ ad ſciendum eo ꝙ cognitio nr̃a incipiat a poſteriori nõ eſt incõueniẽs per effectum deuenire in cognitionẽ cauſe. vel poſſumus dicere ꝙ hic phs loquitur de cognitiõe qditatis q̃ habet̃ per diffinitionẽ. diffinitio enĩȝ eſt declaratiua quiditatis ⁊ eſſentie rei. eſt enim diffinitio qḋdam organũ ⁊ quoddã inſtrumentũ intellectus ꝑ qḋ ducimur in cognitionẽ qditatis ⁊ eſſentie rei: vt vult cõmẽ. ſupra. 7. meta. nõ aũt ſic diffinitiuũ eſt organũ itellect⁹ ad cognoſcẽduȝ diffinitionẽ. nam ea que ꝑtinent ad quiditatẽ ipſius diffiniti ponunt̃ in diffinitione. nõ autem ecõuerſo. loquẽdo ḡ de tali cognitione qditatiua que ponuntur in diffõne rei ſunt mediũ ad cognoſcẽdũ ipſam rẽ diffinitã: nõ aũt ecõuerſo. ⁊ qꝛ vt dicebat̃ interpoſitio ponitur in diffõne eclipſis: ⁊ nõ econuerſo. iõ loquẽdo ð diffinitione: vt locuti ſumus per iterpoſitionẽ cognoſcit̃ eclipſis nõ econuerſo. ❡ Eſt aũt diligenter aduertẽdũ ꝙ vt põt patere ex multis locis antehabitis idem eſt qd ⁊ ꝓpter qd. illa enĩ eadẽ diffinitio que dicit quid eſt eclipſis ſm̃ ſe accepta eſt medium demr̃atiuũ ⁊ demõſtrabit eclipſim de ſuo ſubto. ⁊ dicet ꝓpter quid eſt eclipſis. ponẽ ergo in diffinitione eclipſis eſt dicere quid eſt eclipſis: ⁊ per ↄñs eſt dicere cauſaȝ ipſius: ⁊ propter quid eius. ſuſtentatus eſt ergo phũs ꝙ interpoſitiõ dicat cauſaȝ ⁊ ꝓpter quid eclipſis ⁊ nõ econuerſo: qꝛ ponitur in diffinitiõe eius: ⁊ dicit qd ipſius ⁊ nõ ecõuerſo. ❡ Aduertendũ etiã ꝙ ſi ideȝ eſt qd ⁊ ꝓpter qd ſic loquẽdo de cognitiõe ꝓpter quid ⁊ cauſali eclipſis cognoſcitur per interpoſitionem: ⁊ non ecõuerſo ſic loquẽdo de cognitione quiditatiua: hoc eſt cognoſcere per illud ⁊ nõ ecõuerſo. ⁊ ex hoc põt melius apparere itentio textus de qua cognitione loquit̃ phs cũ ait ꝙ ꝑ hoc. i. ꝑ interpoſitioneȝ cognoſcitur illud. i. eclipſis. ſed nõ hoc. i. iterpoſitio ꝑ illud. i. ꝑ eclipſiȝ. vnus ḡ modus ad ſaluandum ꝙ id qḋ ẽ diffinitiuũ paſſionis ſit cauſa paſſionis eſt hic qui dictus eſt. ❡ Aduertẽdũ etiã ꝙ nihil ponit̃ in diffõne paſſionis qḋ nõ ꝑtineat vel ad eius eſſentiã: vel ad cauſaȝ eẽntie. iõ enĩȝ accidentia habẽt diffinitionẽ per additamenta: qꝛ in diffinitione eoꝝ ſimul cũ ṗncipijs eſſentialibus exꝓmẽtibus eſſentiã accidẽtiũ ſuperaddit̃ ſubiectũ: vel ſuꝑadduntur alia exꝓmẽtia cauſas eſſentie. ſuſtentatus eſt ḡ phũs ꝙ iterpoſitio ſit cã eclipſis: qꝛ ponit̃ in diffõne eius. nã ex quo interpoſitio ponit̃ in diffõne eclipſis: vel exꝓmet eẽntiam eclipſis. vel cãm eẽntie. nõ aũt exꝓmit ipſaȝ eẽntiã. loquendo de eſſentia large: prout quod qd eſt eẽntialiter aliquid dicat̃ eſſe eſſentia eius. eclipſis enĩ nõ eſt eẽntialiter ipſa interpoſitio. ſed eſſentialiter eſt quedaȝ ṗuatio luminis. ſi ergo interpoſitio ponitur in diffinitione eclipſis ⁊ non pertinet ad eſſentiã eius. cõſequens eſt ꝙ dicat cauſaȝ eẽntie: qḋ phũs intẽdebat ꝓbare. Alius aũt mod⁹ ad declarãdũ ꝓpoſitũ ẽ iſte ꝗ nũc dictus eſt. ❡ Aduertendũ ẽt ꝙ accidẽs magis eſt entis q̃ꝫ ſit ens. exꝓmit̃ aũt accidẽs ꝙ ſit entis ꝑ ſuas cãs. exꝓmit aũt ꝙ ſit ens ꝑ ſua ṗncipia eẽntialia: ⁊ qꝛ accidẽs magis eſt entis q̃ꝫ ſit ens. magis hȝ declarari ꝑ ſuas cãs q̃ꝫ ꝑ ꝓpria ṗncipia eẽntialia. ipſa enĩ accñtis eẽntia magis cog̃ſcet̃ ꝑ cãs ipſi⁹ eẽntie q̃ꝫ ꝑ ꝓpa ṗncipia eſſentialia. ⁊ qꝛ diffinitio eſt ſermo exꝓſſiuus qditatis ⁊ eſſentie in diffõne ipſius accidẽtis exꝓmentia cauſas eſſentie ṗncipaliora ſunt q̃ꝫ exꝓmẽtia ipſaȝ eẽntiaȝ. ſuſtentatus eſt ergo in hoc phũs ꝙ iterpoſitio ponit̃ ĩ diffinitione eclipſis nõ quocũqȝ mõ: ſȝ quaſi tanq̃ꝫ tenẽs ṗncipiuȝ in tali diffõne. ꝓpter qḋ ↄñs eſt ꝙ iterpoſitio dicat cauſam eclipſis. Tertius aũt modus ad oñdẽdũ ꝙ interpoſitio ponit̃ in diffinitione eclipſis eſt iſte qui nunc tertio poſitus eſt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ **Aut ↄtigit vni⁹ plures cauſas eẽ. ſȝ nãqȝ ſi ẽ idẽ ð plurib⁹ primis ꝑdicari. ſit. a. i. b. prio exiſtẽs. ⁊. c. alio prio. ⁊ h̃ ſit i. d. ⁊. c. i. e. erit itaqȝ. a. i. d. e. cã ãt i. d. qdeȝ. b. i. e. ãt. c. q̃re cuȝ cã ſit neceſſe eſſe reȝ eſſe. Re autẽ exiſtente nõ neceſſe eſſe omne qḋcunqȝ fuerit cauſa: ſed cãȝ qdẽ neceſſe eſt eſſe non tamen omnẽ.**

❡ Poſtq̃ꝫ mouit qõnẽ. vtꝝ cã ⁊ effectus ſe ↄſequunt̃. ⁊ adduxit rõnes ad ꝑtem verã. qꝛ ſe cõſequunt̃. In ꝑte iſta ne laboret i equoco diſtinguit de cã. naȝ taliter poſſet accipi cã ꝙ nõ ſe cõſequunt̃. ⁊ talr̃ ꝙ ſic. Tria ḡ facit. qꝛ ṗ oñdit quõ nõ ſe ↄſequunt̃. 2° quõ ſe cõſequunt̃. 3° qḋ dixerat declarat ꝑ exemplũ. ſcḋa ibi (Aut ſi ſemꝑ) tertia ibi (Ut ꝑ qd arbores) Dicit ḡ (Aut ↄtingit vni⁹ ples eſſe cãs ⁊ nãqȝ ſi eſt) i. ſi contingit (idẽ ꝑdicari de plibus ṗmis) i. de pluribus imediatis. vtputa ꝙ ſolũ mediũ eſt laudabile. vituperabile aũt ẽ vtrũqȝ extremoꝝ. ſuꝑabũdãtia ⁊ defectus. ſicut ḡ genus ṗ ⁊ imediate ꝑdicat̃ de ſuis ſpẽbus. ita quelibet diuidentia imediate aliqd ſunt ea in qbus ṗ eſt ipſũ diuiſum. ⁊ exponit ſuũ dcm̃ in termis. accipit. n. qnqꝫ terminos. vȝ. a. b. c. d. e. ꝑ. a. qdem itelligat̃ vituꝑabile ꝑ. b. ſuꝑabundans per. c. defectũ. ꝑ. d. ꝓdigũ ſiue aliud viciuȝ ſuꝑabundãs. ꝑ. e. illiberale. vel quoddã aliḋ viciũ defectiuũ ſi. n. ſuꝑabundans ⁊ defect⁹ ſunt cã ꝙ ꝓdig⁹ ⁊ illiberalis ſint vituꝑabiles nõ poterimus arguere ab effectu ad cãȝ qꝛ bene valebit eſt ſuperabundans. ergo eſt vituperabile: ſȝ nõ valebit ecõuerſo. vituperabile ḡ ſuꝑabundãs. qꝛ poterit eẽ defectiuum qḋ eſt ẽt vituꝑabile. ipm̃ ḡ vituꝑabile hȝ plures cãs abũdãtiam ⁊ defectũ. in talib⁹ ḡ cã ⁊ effcũs ſe nõ ↄſequuntur. ideo ait (ſit. a.) i. vituperabile eẽ (ṗmo i. b.) i. in ſuꝑabũdanti (⁊ eẽ ṗmo ĩ alia i. c.) i. in defectu (⁊ h̃) ſ. b. ſiue ſuꝑabũdãs (ſit i. d.) i. ĩ ꝓdigo ſiue in alio vicio ſuꝑabundanti (⁊. c.) i. defect⁹ (in. e.) i. in illiberali. ſiue in alio vicio defectiuo. his ergo ſic ſe habẽtibus (erit itaqȝ. a.) i. vituperabile (in. d. ⁊ in. e.) i. ĩ ꝓdigo. ⁊ in liberali. ⁊ ſubdit. ꝙ (cã aũt in. d. quidem. b.) i. cã q̃re. a. i. vituperabile eſt in. d. i. in ꝓdigo eſt qdem. b. i. ſuꝑabundantia (in. e. auteȝ) i. in liberali ꝙ ſit ſup. vituperabile (. c.) ſup. cauſa. i. defectus (quare cum cã ſit. neceẽ eſt rem eẽ) i. cuȝ ſit ſuperabũdantia in ꝓdigo vel defectus in auaro neceẽ ẽ eſſe hanc rem ⁊ hunc effectũ. vȝ. eẽ qd vituꝑabile (ſȝ res cum ſit) i. cum ſit hec res ⁊ hic effectus. vȝ. ꝙ vituperabile (non neceẽ eſt ꝙ ſit cã oĩno) i. ꝙ ſit cã quecunqȝ vl̃ ꝙ ſit cã hec aut illa determinate (ſed cauſam quid neceſſe eſt eſſe. non tamen omnem) i. quãlibet. nec etiam hanc vel illam determinate. In talibus ergo licet effectus cõſequatur ad cãm. qꝛ valet. ſuꝑabundans. ḡ. vituꝑabile. et

bene valet. deficiēs. ḡ vitupabile. tñ cā nō ꝯſeq̄t ad effectū. qꝛ ſi valet. vitupabile. ḡ ſupabūdās. nec valet. vitupabile. ḡ deficiēs. bñ eni valet ꝙ ſi ē vitupabile ꝙ aliq̄ cā ē ꝑ quā ſit vitupabile: ſ꞉ nō pōt iferri q̄libet cā indiſcretēter: nec pōt inferri hec cā determinate. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtrū ſꝑ cā iferat effectū ⁊ ecōtra. ℭ Dōꝫ ꝙ ſi accipiaꝛ cā ꝓꝑa ⁊ ꝑ ſe q̄ de neꝛcitate ifert effectū ſꝑ erit ibi ꝯña cōuerſa ꝙ effect᷒ ō neꝛcitate ifert cāꝫ ⁊ ecōuerſo. ſ꞉ ſi accipiatur cā nō ꝑ ſe poterit ꝯtingere ꝙ cā de neꝛcitate iferat effectū: ſ꞉ nō ecōuerſo: vt apparet in exēplo ꝓpoſito: ſed in illo exēplo nō eſt accepta cā ꝑ ſe ⁊ ꝓꝑa. nā nō ē cā ꝑ ſe ꝓꝑa ꝙ ſupabūdās ſm̄ ꝙ hui᷒ ſit vitupabile: nec ꝙ defect᷒ ſm̄ ꝙ hui᷒: ſ꞉ vt cōiter ponit̄ q̄libet iſtoꝝ eſt vituperabile in q̄tū eſt ꝯ̄ rōnē rectā. nā cū hō ſit aial rōnale: vitupabile eſt in eo ſi ꝯ̄ rōneꝫ agat. ſi ḡ accipiaꝛ cā ꝑ ſe ⁊ ꝓꝑe ipſi᷒ vitupabilis. vꝫ. agere ꝯ̄ rōneꝫ rectaꝫ ſemꝑ cauſa infert effectū ⁊ ecōuerſo. valebit enim. agit ꝯ̄ rōnē rectā. ḡ vitupabile. ⁊ ecōuerſo. vitupabile. ḡ ꝯ̄ rōnem. poſſet aūt ḡ vellet illos quinq꞉ terminos. vꝫ. a. b. c. d. e. aliter adaptare ⁊ forte magis ſm̄ in tētioneꝫ pħi: vt per. a. itelligaꝛ longa vita. ꝑ c. carens colera. ꝑ. b. ſiccū. per. e. q̄drupedia. ꝑ. d. volatilia. Longa ḡ vita ſiue. a. ineſt. c. i. q̄drupedib᷒. ꝑ. c. i. ꝑ carere colera. ⁊ ideꝫ. a. i. lōga vita. ieſt. d. i. volatilib᷒. ꝑ. b. i. ꝑ ſiccū eſſe neꝛce eſt ḡ cū vnus effect᷒ ſit ex plurib᷒ cauſis: vt cuꝫ lōga vita ſit ex carere colera in q̄drupedib᷒ ⁊ ex eſſe ſiccū in volatilibus. ꝙ in talib᷒ ſi eſt cā ꝙ ſit effect᷒: vel ſi eſt carere colera vel eſſe ſiccū ꝙ ſit lōga vita: ſ꞉ nō valebit ecōuerſo: ꝙ ſi eſt lōga vita ꝙ ſit carentia colere: vł ꝙ ſit ſiccitas ſ꞉ bñ valebit ꝙ ſi eſt talis effect᷒ ꝙ erit aliq̄ eius cā. ſ꞉ non valebit ꝙ ſit q̄libet eius cā: nec valebit ꝙ ſit hec cauſa determinate: cuꝫ talis effect᷒ poſſit eē ex plurib᷒ cauſis ſ꞉ tñ ſi accipeꝛ cā ꝑ ſe ⁊ ꝓꝑa ſemꝑ vni᷒ effectus eſſet vna cā: ⁊ ſemꝑ poſita cā poneretꝛ effect᷒ ⁊ econuerſo. nā cā ꝑ ſe longe vite eſt ꝯtēperamētū ꝯplexiōis: ⁊ qꝛ alr̄ ſit hō ꝯtēperamētū in q̄drupedib᷒ alr̄ in volatilibus. iō cauſa lōge vite eſt alia ⁊ alia hic ⁊ ibi. ſi ḡ accipeꝛ talis cā. vꝫ. ꝯtēperamentū cōplexionis valet ꝓceſſus a cā ad effectū ⁊ econuerſo. nā valet ſi dicaꝛ ꝙ hec aialia habent ꝯtēperamentū cōplexiōis. ḡ ſunt lōge vite ⁊ ecōuerſo. dixim᷒ aūt exēplū hoc magis eſſe de intētiōe pħi: nō qꝛ littera pħi poſſit exponi ſ꞉ exēplum ſupius datū de vitupabili: ⁊ ſ꞉ hoc exemplū nunc datū de lōga vita: ſed qꝛ iferius in lectiōe ſequenti exequeꝛ de hoc q̄uo idē effect᷒ eſt ex plurib᷒ cauſis. ⁊ exemplificabit de lōga vita nō de vitupabili. tñ q̄tū ad veritatē tātū eſt explicare de vno q̄tū de alio: qꝛ vna ⁊ eadem veritas per diuerſa exempla manifeſtari poteſt. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Aut ſi ſemꝑ vlē ꝓpoſituꝫ ē ⁊ cā totum quodam: ⁊ cuius eſt cā vlē: vt folio fluere in toto quodam determinatū eſt: ⁊ ſi ſpecies illi᷒ ſunt ⁊ igitur vlr̄: aut in plantis: aut hmōi plantis. q̄re ⁊ medium equale oportet eſſe in his ⁊ cui᷒ eſt cauſa ⁊ conuerti.

ℭ Oſtēdit q̄uo cā ⁊ cātuꝫ ſe ꝯſequunꝛ. d. (Aut ſi ſemꝑ eſt vlē ꝓpoſitū ⁊ cā eſt totum q̄dā) i. eſt vlr̄ ſūpta. (⁊ cuius eſt cā) ⁊ cātuꝫ ſu. (vlr̄ ſūptū) tūc ſu. ſe ꝯſequunꝛ. q. d. ꝙ ſi cā ⁊ cātuꝫ ſumanꝛ mō equato: vt ſi cātuꝫ ſumaꝛ vlr̄: ⁊ cā ſumaꝛ totū vlē reſpectu illi᷒ cauſati: tunc oꝫ ꝙ talia ſe cōſequantur. ⁊ ſubdit (vt folio fluere in quodaꝫ toto determinatū eſt) i. hꝫ quādā vlēꝫ ⁊ determinatam cām (⁊ ſi) hoc eſt q̄uis (ſpēs illius) i. eius qd̄ eſt folio fluere multe ſint: qꝛ multe ſunt ſpēs arborū que folio fluūt: ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ vlr̄ igiꝛ aut in plantis: aut in hōi plantis oꝫ) ſu. taleꝫ effectū eq̄ri ſue cāe. q. d. ꝙ ſi accipiaꝛ effectus vlis ⁊ equat᷒ ⁊ cā vlis ⁊ eq̄ta: vt ſi accipiaꝛ folio fluere in oīb᷒ plātis in q̄b᷒ hꝫ eſſe: ⁊ accipiaꝛ vlr̄ cā reſpectu oīuꝫ talium plātaꝝ. tunc cā ⁊ effect᷒ ſe hebebūt mō equato ⁊ ꝯuertibilr̄: ita ꝙ vnū infert aliud ⁊ ecōuerſo. iō ſubdit (q̄re medium) ſup. ſic acceptū ſiue cauſam ſic acceptā (oꝫ equale eſſe in his) i. in ſuis cauſis (⁊ cuius eſt cā) i. ⁊ cauſatum ſu. oꝫ equale eſſe ſue cāe (⁊ cōuerti) i. oꝫ ꝙ talia ſe habeāt ſm̄ ꝯuertētiā. ita ꝙ poſſumus ex cauſa iferre effectū ⁊ ecōuerſo. In h̄ ḡ ſtat tota mens pħi ꝙ ſi accipianꝛ cā ⁊ effect᷒ mōn eq̄to ꝙ nō oꝫ tunc talia ſe hr̄e ſ꞉ ꝯuertētiā. nō oportebit. n. h̄ poſito ex cā iferre effectū ⁊ ecōuerſo. ſ꞉ ſi accipiātur talia mō eq̄to ſe hēbūt ad cōuertētiā vt vnū ifert aliud ⁊ ecōuerſo. ℭ Notādū aūt ꝙ rōnes ſupi᷒ facte fuerūt ad ptēꝫ verā: ⁊ fuerūt determiātio q̄ōnis. vꝫ. ꝙ cā ifert effectuꝫ ⁊ ecōuerſo. qd̄ aūt poſtea dictū ē ꝙ vni᷒ effect᷒ pñt eē plures cāe: ⁊ tūc accipiꝛ cā nō eq̄ta: ⁊ ꝙ ſic accepta cā nō ſe hꝫ ad ꝯuertētiā cū effectu. ſ꞉ ſi accipiaꝛ cā eq̄ta ſe hꝫ ad ꝯuertētiā cū ſuo effectu tale dcm̄ nō ē ꝓꝑe ſolutio q̄ōnis. ſ꞉ magis ē remotio praui itellectus. determinatū eſt. n. ſupra ꝙ cā ⁊ effect᷒ ſe hñt ad ꝯuertētiā: ⁊ adducte ſunt ad hoc rōnes. qꝛ ꝓbatū ē ꝙ cā ifert effcm̄ ⁊ ecōuerſo. qꝛ vꝫ. ſi arbor hꝫ latū foliū ꝙ folio fluit ⁊ econuerſo. ne ḡ circa hoc aliqs hēat prauū intellcm̄ ⁊ crederet ꝙ q̄litercūq꞉ accepta cā cōuerteretꝛ cū ſuo effectu. iō ad hūc prauū itellectū remouēdum iuuit pħs ꝙ cā ꝓꝑe accepta ē cā equata. ſi ḡ accipiaꝛ cā nō ꝓꝑe ⁊ nō eq̄ta nō ſe hēbit ad ꝯuertētiā. ſ꞉ ſi accipiatur ꝓꝑa ⁊ eq̄ta ſe hēbit ad ꝯuertētiā. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Et ꝓpter qd̄ arbores folio fluunt. ſi igiꝛ ꝑꝑ condenſationeꝫ humidi fluit arbor: oportet eē condēſationem. ſ꞉ quia cōdēſatio non eſt cuiuſcunq꞉. ſed in arbore folio fluere.

ℭ Qd̄ dixerat declarat ꝑ exēpluꝫ oñdens ꝙ cā eq̄ta ſemꝑ infert ſuū effectū ⁊ ecōuerſo. d. (Et ꝑꝑ qd̄ arbores folio fluunt. ſi igiꝛ ꝑꝑ denſitatē huius) i. ſi cā eq̄ta folio fluendi eſt denſitas huius. i. ꝯdenſatio ſiue ꝯgelatio humoris i arbore. ſi huius eſt cā equata oꝑꝫ talē cām iferre effectum ⁊ ecōuerſo. iō ſubdit. ꝙ (ſi folio fluit arbor oꝑꝫ eſſe denſitatē) i. oꝫ denſari ⁊ cōgelari humorē ⁊ ecōuerſo. iō ait ꝙ (ſi vō denſitas eſt) i. ſi ē ꝯdenſatio ⁊ cōgelatio humoris nō in q̄libꝫ re (ſed in arbore fluere folio oꝫ) ſu. ꝙ talis arbor folio fluat. ꝯgelatio ergo humoris qꝛ eſt cā eq̄ta eius qd̄ eſt folio fluere. iō ſe hꝫ ad ꝯuertentiā cum tali effectu, vt ſi eſt folio fluere oportet ꝙ ſit talis ꝯgelatio ⁊ ecōuerſo. q̄uo aūt latitudo folioꝝ eſt cā ꝙ arbor folio fluat. vt dicebaꝛ ſupra. ⁊ q̄uo denſitas. i. congelatio humoris in arbore eſt huius cā in ſequēti q̄ōne patebit. ℭ Notandum aūt ꝙ demōſtratio potiſſima ſemꝑ eſt paſſionis ꝑ paſſionem, differenter tñ paſſio demonſtrans ⁊ demōſtrata cōparanꝛ ad ſubm̄. nam paſſio demonſtrata ſemper eſt ꝓꝑa paſſio ſubiecti. nunq̄. n. demonſtraꝛ potiſſima demōſtratione niſi ꝓꝑa paſſio de ꝓꝑo ſubiecto. vt folio fluere demonſtrabiꝛ de ſuo ꝓꝑo ſubiecto. vt de tali genere arboꝝ ad q̄s ꝯpetit talis paſſio tanq̄ ad ꝓꝑium ſubꝫ. ſ꞉ paſſio demōſtrās nō ſemꝑ eſt ꝓꝑa paſſio. ſ꞉ ſufficit ꝙ ſit ꝓꝑa cā. nā congelatio humoris non eſt ꝓꝑa paſſio arboris. nam ⁊ in alijs rebus ab arboribus pōt ꝯgelari humor. ſ꞉ eſt ꝓꝑa cā. nam congelatio humoris ⁊ ſi pōt eſſe in alijs rebus ab arboribus attñ in illis alijs rebus non habebit hūc effectū ꝙ faciat folia fluere: quem hꝫ i arboribus. denſitas ergo humoris ⁊ ſi nō eſt ꝓꝑa paſſio arboꝝ. eſt tñ ꝓꝑa cā ꝙ faciat in eis folia fluere. ⁊ hoc forte itendebat pħs cum dixit ꝙ denſitas hūoris nō in q̄libet re. ſ꞉ i arbore folio fluente ſu. ē cā ꝙ arbor folio fluat. ex hoc apparet vera eē ⁊ de itētione

pbi eſſe ea que diximus in qōne de medio demſ̄rationis. vʒ ꝙ ſemꝑ demſ̄raᵗ paſſio ꝑ paſſionem: ſed paſſio demonſtrans nō eſt ſemꝑ paſſio ꝓpa: ſʒ ſufficit ꝙ ſit ꝓpa cauſa.

Utrū aūt cōtingat nō eandē cām eſſe eiuſdē oibus ſed alteram aut nō.

¶ Poſtq̄ pħs q̄ſiuit de ꝯña cauſe ꝛ effectus. In parte iſta vt dicebaᵗ qōnē mouet de vnitate vnius ad alterū. In his ģ duob⁹ ſtat tota ars īueniēdi cāʒ q̄ ē mediū in demſ̄ratione potiſſima. naʒ ſi ē vna cā vni⁹ effect⁹ ꝛ ꝯuertibilr ſe hʒ illa cā reſpectu talis effect⁹ ſit ꝓpa. eo ꝙ ē vnius vna ꝛ equata eo ꝙ ꝯuertibilr ſe hʒ ad ipſuʒ effectū. nō ſufficit eñi cām ēē equatā niſi ſit vni⁹ vna: q̄ꝛ poſſet ēē talis eq̄tio ꝑ accñs: vt ſi aſſignareᵗ cā triāguli ꝙ hʒ tres: q̄ꝛ ē ꝑncipiū figurarū ēēt talis cā eq̄ta q̄ꝛ loquēdo de figuris rectilineis oē ꝑn^m figurarū hʒ tres: ꝛ q̄cq̄d habet tres eſt tale ꝑncipiū figurarū. attñ talis eq̄tio ē ꝑ accñs: q̄ꝛ accidit triāgulo hr̄e tres ī eo ꝙ ꝑncipiū figuraꝝ. igiᵗ ſupra eq̄tionē oʒ accipe ꝙ ſit vna cā vni⁹ effectus. tūc eniʒ eſt vna cauſa vni⁹ effect⁹ qñ determinate ꝛ per ſe ꝛ ꝓpe ſe hʒ ad effectū illuʒ. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ ſicͭ in ſuꝑiori qōne determinando de ꝯña cauſe ꝛ cauſati determinauit etiaʒ de vnitate coꝝ. ſic hic ecōuerſo mouendo qōnē de vnitate cāe ad cātū determinat etiaʒ de ꝯña vnius ad alterū. Tria ģ facit: q̄ꝛ ꝑ qōnē mouet. 2° qōnem moti ſoluit. 3° ex ſolutione data determiat q̃uo ſʒ ꝯñam ſe hēat cā ad cauſatum ꝛ ecōuerſo. ſcđa ibi. (Aut ſi qđ.) tertia ibi. (Vʒ aūt ſic ꝯſequi.) Dicit ģ. (Utrū autem contingat nō eandē cām eſſe eiuſdē) .ſ. effect⁹ (in oib⁹ ſed alterū: aut nō) ſit. dubium eſt. hec ģ queſtio noſtra q̄rit vtrū vnius ꝛ eiuſdē effectus in oibus ſit vna ꝛ eadeʒ cauſa vel non. ſed altera ꝛ altera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſiquidē ꝑ ſe demōſtratū ē ꝛ nō ſʒ ſignuʒ aut ꝑ accidēs nō pōt eſſe. rō eñi vltimi medium eſt. ſi vero non ſic eſt contingit.

¶ Soluit qōnē ꝓpoſitā. eſt aūt ſūma ſolutionis eius: ꝙ ſi accipiaᵗ cā ꝑ ſe vnius effect⁹ erit vna cauſa: ſed ſi accipiatur cā ꝑ accñs. vel accipiaᵗ ꝓ cā aliqđ ſignū tūc vnius effectus poterūt eſſe multe tales cauſe. Tria ģ facit: q̄ꝛ ꝑmo ſoluit qōnē: ꝙ ſi accipiaᵗ cā ꝑ ſe ꝙ vnius effectus erit vna cauſa. 2° ad maiorē declarationem ꝓpoſiti declarat ꝙ ſi accipiaᵗ cauſa ꝑ ſe q̄lis erit effectus talis erit cauſa. 3° qđ dixerat declarat ꝑ exempla. ſcđa ibi. (Eſt aūt cauſa.) tertia ibi. (Ut ꝓpter q̄d mutabilr.) Dicit ģ ꝙ (aut ſiquidē per ſe demonſtraᵗ) .i. ſi fiat demſ̄ratio ꝑ cām ꝑ ſe (ꝛ nō ſʒ ſignū aut accñs) .i. ꝑ mediū accidentale (nō pōt ēē) ſup. ꝙ vnius effect⁹ ſint multe cāe. ꝛ ſubdit ꝙ (rō eñi vltimi) .i. diffinitio maioris extremitatis (mediuʒ eſt) ſup. in demonſtratiōe. cū ģ vnius rei vnica ſit diffō. vnius ꝯclonis nō erit niſi vnū mediū demonſtratiuū potiſſimuʒ ꝛ vna cauſa ꝑ ſe ꝑ quā hʒ demonſtrari talis effectus. ꝛ ſubdit (ſi vero nō ſic eſt) .i. ſi nō accipiaᵗ cauſa ꝑ ſe: ſed accipiaᵗ cā ꝑ accñs: vel accipiaᵗ aliqđ ſignū ꝛ aliq̄s effectus ꝓ cā (cōtingit) plures eſſe cauſas eiuſdem. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrum eiuſdē effect⁹ ſint plures cāe ꝑ ſe: ꝛ videᵗ ꝙ ſic. q̄ꝛ cum ſint plura gña cārū: ꝛ ſʒ qđlibet genus cauſe ſit dare cauſaʒ per ſe ꝛ ꝑ accñs iuxta diuerſa gña cauſarum poterūt eiuſdem rei ēē ꝑ ſe plures cauſe. ¶ Ꝓ. videᵗ pħs ſuꝑ hoc ſuſtentari ꝙ q̄ꝛ rō vltimi termini. i. diffō maioris extremitatis. vel qđ idem eſt diffō paſſiōis eſt mediuʒ in demſ̄ratione. iō nō poterit eſſe niſi vnū talem mediuʒ. ꝛ per ꝯñs non erit niſi vna ꝑ ſe cā: ſed ex hoc nō videᵗ haberi ꝓpoſitū. nam ſʒ qđlibet gen⁹ cāe ꝯtigit demſ̄rare. ꝛ ſʒ qđlibet genus cāe ꝯtingit formare diffonē dicētē ꝑꝑ q̄d paſſionis. vñ ꝛ ſupra pħs docuit demſ̄rare ſm̄ diuerſa genera cauſaruʒ. Poterūt ergo eiuſdē paſſionis ſiue eiuſdem effectus ēē plures diffōnes exꝑmētes ꝑ ſe cauſas illius effectus. ¶ Dōm ꝙ eiuſdē rei ſm̄ diuerſa gña cārū pñt ēē plures ꝑ ſe cāe: nec hoc negaret pħs. ſʒ plures ꝑ ſe cāe q̄ ſūt mediū in demſ̄ratiōe potiſſima nō pñt ēē eiuſdē rei. nā demſ̄ratio potiſſima vel eligit excellētiorē cām. vel vt veri⁹ dicam⁹ ꝯgregat oēs cās. ſi ģ eiuſdē rei ſint plures ꝑ ſe cāe: oēs eñi ille cāe nō ſūt eque excellētes: nec eque potiſſime ad demſ̄randū. demſ̄ratio ģ potiſſima erit ꝑ potiorē cāʒ q̄ eſt vna reſpectu vnius effect⁹: vt in mathematicis vbi ſūt demſ̄rationes certiſſime: ſi idē effect⁹ pt demſ̄rari ꝑ diffonē dicētē ꝑꝑ q̄d mālr ꝛ ꝑ dicētē ꝑꝑ q̄d formalr: vt patuit d̄ angulo recto facto ī ſemicirculo: potior erit demſ̄ratio facta ꝑ ꝑꝑ q̄d formalr q̄ facta ꝑ ꝓpter q̄d mālr: vl̄ poſſumus dicere vt dicebamus ꝛ meli⁹: ꝙ demſ̄ratio potiſſima ꝯgregat in ſe totū. diffō ģ paſſionis cōgregat totū qđ eſt ꝑ ſe ꝓpter q̄d paſſionis erit mediū potiſſimum ad demſ̄randaʒ huius paſſionem. ꝛ q̄ꝛ nō pōt eſſe niſi vna talis diffō. iō vnius effectus nō eſt niſi vna talis per ſe cauſa. Appellatur ģ hic ꝑ ſe cā nō q̄libet cā ſm̄ quodlibet genus cauſe. ſed appellatur per ſe cauſa qđ eſt per ſe potiſſimū mediuʒ ad demōſtrādum ꝙ mediū ꝑ diffōnē paſſionis exꝑmiᵗ. huius aūt ꝑ ſe cā nō poterit ēē niſi vna cū totū in ſe ꝯgreget vt ſi tonitruū hēat eſſe ꝑ ſe ꝑꝑ has duas cās. vʒ. ꝑꝑ extinctionē ignis. ꝛ vt terreanᵗ q̄ ſunt in tartaro: mediuʒ potiſſimuʒ ad ꝓbādū ꝙ nubes tonat ꝯgregabit ī ſe vtrūq;: ꝛ ſi plures ēēnt ꝑ ſe cauſe tonitrui plura congregaret. Formabiᵗ ģ ſic demſ̄ratio. in quocūq; corꝑe extinguiᵗ ignis ꝑꝑ terrorē coꝝ q̄ ſunt in tartaro illud corpus tonat. nubes eſt hm̄oi. ģ ꝛc̄. ſignāter ģ pħs volēs ꝓbare vnius effect⁹ ēē ꝑ ſe vnā cām ꝓbauit ꝑ diffonem q̄ ē mediū demſ̄ratiuū inuēs ſe loq̄ de cā ꝓut mediū demſ̄ratiuʒ hʒ in ſe rōnem cauſe: mediū auteʒ demſ̄ratiuū ſi ſit potiſſimū ꝯgregat in ſe oēʒ ꝑ ſe cām ꝑ quā pōt res demſ̄rari. ꝛ q̄ꝛ nō eſt niſi vnuʒ tale mediuʒ ad vnaʒ ꝯcluſionē. iō nō eſt niſi vna ꝑ ſe talis cā. qđ vō obiciebatur ꝙ eiuſdē rei pñt eſſe plures cauſe ꝑ ſe ſʒ diuerſa genera cāꝝ patet ꝙ nō loq̄tur hic pħs ſic de ꝑ ſe cā: ſed loq̄ᵗ de ꝑ ſe cā ꝓut mediū demſ̄ratiuū potiſſimū hʒ ēē ꝑ ſe cā: qđ patet nō eſſe niſi vnuʒ ad vnā conclonē. qđ vero poſtea dicebaᵗ ꝙ ſʒ diuerſa genera cārū pñt formari diuerſe diffōnes exꝑimentes ꝓpter q̄d paſſionis ꝛ demonſtrantes paſſioneʒ de ſubiecto. dici dʒ ꝙ quelibet illaꝝ diffōnuʒ erit mediuʒ īperfectuʒ. ſed illa erit mediū potiſſimū que totū in ſe congregabit. vt poſuim⁹ exēpluʒ de tonitruo ꝙ ſi habet fieri propter extinctionem ignis ꝛ ꝓpter terrorē eoꝝ q̄ ſunt in tartaro. nō demōſtrabiᵗ perfecte ꝑ diffōneʒ exꝑimenteʒ alteruʒ iſtoꝝ. ſed per exꝑimentem vtrunq;. non ergo erit niſi vna talis diffinitio. ꝛ vnum tale mediuʒ qđ ſic accipitur pro per ſe cauſa. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis. vtrū ſi accipiatur ſignuʒ ꝓ cauſa poſſint eſſe plures cauſe eiuſdeʒ. ꝛ videᵗ ꝙ non. nam demonſtratio per ſignum eſt demonſtratio per effectuʒ. ſed eadem rō eſt de effectu ꝛ de cauſa. ſi ergo eſt vna cauſa per ſe cauſa vnius effectus. erit vnum per ſe ſignum vnius cauſe. nō ergo aliter deberet loqui de cauſa q̄ de ſigno. ¶ Dicendū ꝙ ſignuʒ ꝛ cauſa ꝑ accidens pñt habere rationeʒ cauſe. non in eſſendo ſed in inferendo. ꝙ autem cauſe per accidens poſſint eſſe plures non eſt difficile videre. vtputa ſi de hr̄e tres aſſignaremus cauſam in triangulo. quia eſt principiuʒ rectilineaꝝ. vel quia eſt illa figura ad quaʒ ſtat reſolutio oiuʒ figurarū. multa enim talia poſſemus aſſignare que eſſent cauſe inferendi ꝑ qđlibet eniʒ horuʒ poſſemus inferre habere tres de triangulo: vt ſi diceretᵗ. oē principiuʒ figurarū hʒ tres. triāgulus ē hm̄oi ergo ꝛc̄. ſic etiam omne ad qđ ſtat reſolutio figuraꝝ ꝛc̄

gñ linearũ. triangulus eſt bꝰ. g̃ ⁊c̃. ſed tales cãe ſunt p acci dẽs: q2 accidit pncipio figurarũ hr̃e tres: q2 nõ bꝫ tres triã gulus vt eſt pncipiũ figurarũ: ⁊ vt eſt pma figura: nec bꝫ tres vt ad cã ſtat reſolutio aliarũ figurarũ. pñt g̃ eiuſdem rei eẽ plures cãe p accñs: imo ſi edificator facit domũ per ſe: ⁊ edificator ẽ albus muſicus pulcher. oĩa iſta erũt cãe domꝰ p accñs: ⁊ qḋ dictũ eſt de cã p accidẽs vitatẽ bꝫ de ſigno. nam eiuſdez rei poſſũt eẽ plures cauſe ſi accipiat̃ ſi gnũ p cã. nã ſignũ dr̃ illud p qḋ aliquo mõ ducimur in co gnitiõez rei. vñ nõ ẽ ↄtra rõnẽ ſigni q̄ deficiat. nã ꝫ ſen tẽtiã pħi ſillogiſmi p ſigna deficiũt. ipſi ergo effectꝰ dimi nuti ⁊ incõpleti vocant̃ ſigna. ⁊ ẽt ꝓprie dicunt̃ ſigna. nõ aũt eſt ſic de cã. nã qḋ incõplete ⁊ diminute cauſat nõ ẽ ꝓ pe cã. cũ g̃ effectꝰ nõ equari poſſint eẽ plures eiuſdẽ cauſe nõ ẽ incõueniẽs p plura ſigna vnũ ⁊ idẽ ↄcludere: vt ſig eſt adulter ex hac cauſa poterunt ſequi oẽs hi effectꝰ. q̄ ſe cõponat ⁊ ornet: ⁊ ſit errabũdus de nocte. ex qbus oĩbꝰ ef fectibꝰ tanq̃ ex qbuſdã arguerẽt̃ eſſe hũc adulterũ. ſigna ergo ⁊ cauſe eiuſdẽ rei pñt eẽ plures: ſꝫ cauſa p ſe eſt vna: qḋ itelligendũ eſt de cauſa p ſe, pñt mediũ demõſtratiuũ potiſſimũ eſt hꝰ cauſa qḋ nõ eſt niſi vnuꝫ ad vnã ↄclonẽ q2 ſi vellemus hoc itelligere de q̃cũq3 cã p ſe dicemꝰ q̄ nõ eſt niſi vna talis p ſe cã vniꝰ effectꝰ ꝫ vnũ genꝰ cãe q̄ ſit ĩ eodẽ gñe cãe eiuſdẽ effectꝰ ſunt plures p ſe cauſe q̄ vna il laruꝫ cãrum ſit ſub alia: vel q̄ vna ordinet̃ ad aliã: ſꝫ vbi vnũ ꝓpter alterũ vtrobiq3 vnum tñ. oẽs g̃ tales cãe non dicent niſi vnã cãm. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Eſt aũt ⁊ cuius eſt cã in quo conſiderare. ↄſi derare ſm accidens. nõ tñ videt̃ ꝓpoſita eſſe. ſi autẽ nõ ſilr̃ ſe habebit mediũ. ſi quidẽ equiuo ca. equiuocũ medium. Si vero vt in genere ſit ſimiliter ſe habebit.

⁋ Oſtẽdit q̄ ſi nõ accipiant̃ talia per ſe nõ ſe habẽt eodeꝫ mõ cauſa ⁊ effectus. ſꝫ ſi accipiant̃ p ſe: ſe habebũt eodeꝫ mõ: vt ſi eſt effectus idẽ genere ⁊ diuerſus ſpẽ cauſa etiaꝫ erit talis. ⁊ ſi eſt effectus analogus: vel equiuocus ẽt cau ſa erit talis. iõ ait q̄ (eſt aũt cauſa ⁊ cuius eſt cauſa) .i. cau ſatuꝫ (in quo) .i. ⁊ in quo vt habet alia tranſlatio: hoc eſt ⁊ ſubiectum (cõſiderare ſm accidẽs nõ tñ ꝓpoſita) .i. cau ſa paſſio ſiue cauſatum ⁊ in quo .i. ⁊ ſubiectũ ſi ſunt p acci dens nõ vident̃ eſſe ꝓpoſita .i. per ſe ꝓpoſita: ⁊ p ſe inten ta: q2 talia ſunt p̃ter intentionẽ. ⁊ ſubdit. (ſi aũt nõ eſt) .i. ſi talia nõ accipiant̃ p accidẽs. ⁊ ſi nõ eſt ea accipe preter intentionem: ſed ſi accipiant̃ ſꝫ itẽtionẽ ⁊ per ſe (ſilr̃ ſe ha bebit medium) .i. cauſa ſu. ⁊ cauſatũ. ⁊ ſubdit q̄ (ſi quidẽ equiuocum eſt) ſu. cauſatũ (equiuocũ eſt mediũ. ſi vero ſicẽ vnũ ĩ gñe ſit) .ſ. cauſatum ſilr̃ ſe habebit ſu. ⁊ cauſa q̄ erit vna genere. accipiendo ergo cauſam per ſe ſemꝑ (ſimili ter ſe habebũt) cauſa ⁊ effectus. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Ut ꝓpter qḋ ⁊ viciſſim analogũ. alia eniꝫ cã eſt in numeris ⁊ in lineis ⁊ eadẽ. inq̃ꝫtũ qdem enim linea eſt nõ eſt eadẽ. inq̃ꝫtũ aũt habẽs au gmentum hꝰ eadẽ: ſicut in oĩbus.

⁋ Declarat qḋ dixerat per exẽplum. Circa qḋ duo facit: q2 pmo declarat p exemplũ de eodẽ gñe. 2° de equoco ⁊ ana logo ibi. (Similẽ aũt eſſe.) Dicit ergo. (Ut ꝓpter qḋ cõ mutabilr̃ eſt analogũ) .i. eſt ꝓportionabile. q. d. q̄ ꝓpter qḋ .i. cauſaꝫ p cauſaꝫ poſſumus arguere cõmutabilr̃ ana logũ .i. a cõmutato analogo: ſiue a cõmutata ꝓportiõe. (alia enim cauſa talis eſt in numeris ⁊ in lineis) ſu. ſpecie (⁊ eadem) ſu. genere. ⁊ ſubdit q̄ (inq̃ꝫtũ enim linea eſt nõ eſt eadeꝫ) ſup. cauſa: q2 tũc eſſet eadẽ ſpecie (inq̃ꝫtũ autẽ hꝫ hꝰ augmẽtum) ſm q̄ cõtingit cũ alijs in genere (eadẽ) .i. eadẽ erit cã (ſicut in oĩbꝰ) ſu. alijs. ⁋ Notãdũ aũt q̄ arguere a ꝓmutata ꝓportione: vt patuit ſupra in li bro pmo eſt cõe lineis: numeris tpibus: ⁊ corporibꝰ. q̃ oĩa ſunt eiuſdẽ gñis nã oĩa ſunt in genere quãtitatis. oĩa eniꝫ hec cũ augmẽtant̃ ꝓportionabilr̃ poſſumꝰ ibi ꝓmutare ꝓ portionẽ. ⁊ arguere a ꝓmutata ꝓportiõe: vt ſi accipiant̃ q̃ tuor linee vel q̃ttuor numeri: vel q̃ttuor corpa: vel q̃ttuor tpa. ſic pmũ quorũcũq3 q̃ttuor acceptoꝝ ſe hꝫ ad ſcdꝫ: ſi cut tertiũ ad q̃rtũ: vt pꝫ ex qnto geometric. poterimus ar guere ꝓmutati q̄ ſic ſe hẽbit pmũ ad tertiũ ſicut ſcdm ad q̃rtũ. ⁋ Notãdũ etiã q̄ augmẽtari ſic ꝓportionalr̃ q̄ eſt cauſa q̄ poſſumus ſic arguere a ꝓmutata ꝓportione. tale aũt augmẽtũ in lineis ⁊ in numeris eſt idem: ⁊ ẽ aliud. nã eſt idem genere ⁊ eſt aliud ſpecie: vel eſt idem ſm genus remotũ. vt ſm genus quãtitatis: nõ aũt idem ſm genus ꝓpinquũ q2 vnuꝫ eſt ĩ genere ↄtinuoꝝ ⁊ aliud in genere diſcretoꝝ. g̃ ſi ↄſiderant̃ linee ſꝫ q̄ linee ⁊ ſm ſuam ſpẽꝫ nõ iuenient̃ eadem cã q̄ poſſumus ſic arguere ꝓmutabilr̃ ĩ lineis ⁊ in numeris. ſꝫ ſi ↄſiderent̃ linee ſm q̄ habẽt hꝰ augmẽtũ cõe cum numeris. q2 tã numeris q̃ lineis cõtin git augumẽtari ꝓportiõaliter. ſic erit eadẽ cã ĩ lineis ⁊ in numeris. ſicut ĩ oĩbus alijs. nam nõ ſolũ ĩ lineis ⁊ ĩ nume ris poſſumus arguere a ꝓmutata ꝓportione. ſꝫ ẽt in alijs vt ĩ corporibus ⁊ ĩ tẽporibꝰ. in oĩbus g̃ his ẽ eadẽ cã. nõ ſꝫ ſpẽꝫ ſꝫ ſm genus. q̃re poſſumus ſic arguere. ꝓut. ſ. oĩa iſta ↄueniũt ĩ hoc gnãliter q̄ oĩbus ↄpetit hꝰ augmẽtũ. vꝫ. q̄ poſſunt augmẽtari ꝓportionalr̃. g̃ q̃lis eſt effectus talis ẽ cã. ſi accipiat̃ cã p ſe vt ſi effectus eſt vnus genere ⁊ alius ſpẽ ⁊ cã ſilr̃ ſe habebit. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Similẽ eſſe colorẽ colori: ⁊ figuram figure. aliã eſſe: equiuocũ enim eſt ſimile in omnibus. hic quidem eniꝫ fortaſſis ẽ analogia habere la tera ⁊ equales angulos. in coloribus autẽ ſen ſum vnum eſſe: aut aliud aliquid huiuſmodi. Secundum aũt analogiã eedẽ ſunt: ⁊ mediuꝫ habebunt ſecundum analogiam.

⁋ Exẽplificat de equoco ⁊ analogo. d. (Silẽꝫ aũt eẽ colo rem colori. ⁊ figurã figure) ſu. eẽ ſilẽꝫ (aliã) ſu. oẽꝫ rõneꝫ hic ⁊ ibi. nõ ẽ. n. eadẽ rõ ſilitudinis ĩ figuris ⁊ ĩ coloribus cũ equoce ſit ſilitudo hic ⁊ ibi. ⁊ ſubdit. q̄ (equocuꝫ enim eſt ſile in oĩbus) .i. in vtriſq3 tã ĩ figuris q̃ in coloribus. ⁊ ſubdit. q̄ (hic qdem. n.) .i. ĩ figuris (ẽ fortaſſis) ſu. eẽ ſile (hr̃e latera ſm analogum) .i. ſm ꝓportioneꝫ (⁊ angulos eq̃les) . ſile eñi ĩ figuris dr̃ ſm hãc ꝓportionẽ q̄ habeant latera ꝓportionabilia ⁊ angulos eq̃les (in coloribꝰ autẽ) ſu. eſt eẽ ſile (ſm vnum eẽ) .i. vnã ⁊ eãdeꝫ imutationẽ fa cere ĩ ſenſu (aut aliud aliqd hꝰ) vtputa hr̃e vnum ⁊ eũdẽ colorẽ. illa. n. ſunt ſilia ſm coloreꝫ q̃ eodẽ mõ imutant vi ſum vel q̃ hñt vnum colorẽ. ⁊ ſubdit exẽplificãdo de ana logia. d. q̄ (ſm aũt analogiã q̃ ſunt eedeꝫ ⁊ medium) .i. ⁊ cãm ſm analogiaꝫ eſt idẽ vel ſe hꝫ vt idẽ. q̃le ergo ẽ cãtũ talis eſt cã. ſi accipiat̃ cã p ſe. vt ſi cãtum eſt equiuocũ ⁊ cã equoca. ⁊ ſi analogum ⁊ cã analoga. de equocis eſt exẽpli ficatum. de analogis dictũ fuit ſupra. vt patuit de oſſe ſpi na ⁊ ſepione que ſm analogiã ſe hñt ad hũc effectum q̄ ẽ ſuſtinere mollitiem carnis. effectus ergo hꝰ eſt analogus ⁊ cauſa analoga. ⁋ Deinde cum dicit.

Habent aũt ſic cõſequi cãm adiniceꝫ: ⁊ cuius eſt cauſa: ⁊ in quo eſt cauſa vnũquodq3 quidem accipienti ⁊ cu ius cauſa in plus.

⁋ Exeqtur quõ cã ⁊ cãtũ ſe hñt ſꝫ ↄñam ⁊ quõ nõ. Circa

qđ duo facit. qꝛ p̄mo facit qđ dcm̄ eſt. 2º qđ dixerat declarat in terminis ordinabilib⁹ ſm̄ figurã ⁊ ordinẽ ſillogiſticũ .i. in terminis cõibus. ibi (In figuris aũt) Circa p̄mũ tria facit. qꝛ p̄mo oñdit quõ cã ⁊ cãtũ ſe ↄſequunt̄. ⁊ quõ nõ. 2º qđ dixerat declarat p exẽplũ. 3º aſſignat rõnẽ dicti. 2º ibi (Ut q̄ttuoꝛ eq̄les.) 3º ibi (Eſt mediũ.) Dicit ḡ ꝙ (hñt aũt ſic ſe ↄſeq adinuicẽ cã .i.) alicuius paſſionis vel alicuius effect⁹ (⁊ cui⁹ ẽ cã) .i. ⁊ ipſa paſſio ⁊ ipſe effect⁹ (⁊ in q̄ eſt cã) .i. ⁊ ipẑ ſubȝ in quo eſt talis cã ſiue talis paſſio iſta ḡ tria. paſſio. cã. ⁊ ſubm̄ ſe cõſequunt̄ adinuicẽ ſic. vȝ. ſi accipiant̄ vl̄r. ⁊ ſubdit ꝙ (vnũqđq3 q̄dẽ accipiẽti) idest accipiat̄ vnũqđq3 p̄ticul̄r tã cã q̄3 ſubm̄ (⁊ cuius eſt cã in plus eſt) .i. ⁊ ipm̄ cãtũ ſiue ipſa paſſio erit in plus q̄3 ſubȝ ⁊ q̄3 cauſa ſi accipiãtur talia ſm̄ vnumqđq3 .i. ſm̄ ꝙ competunt huic ⁊ illi particulariter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut in quattuoꝛ equales eos qui extra i plus ſunt q̄3 triangulis aut q̄drangulis: oibus autẽ in eque: quecunq3 enim quattuoꝛ rectis equales exterioꝛes: ⁊ medium ſimiliter.

¶ Qđ dixerat d̄clarat p exẽplũ. d. (vt q̄ttuoꝛ eq̄les q̄ ſunt extra) .i. hec paſſio q̄ eſt hr̄e angulos q̄ ſunt eq̄les q̄ttuoꝛ rectis (in plus ſunt q̄3 in triãgulis aut q̄drangulis) vel vt hȝ alia trãſlatio: q̄3 triãgulus. aut q̄drãgulus (i oibus aũt in eq̄lib⁹) .i. ſe hñt in ↄq̄litate: vel ſe hñt eq̄l̄r. (q̄cũq3. n.) .i. ſi accipiant̄ q̄cũq3 figure hñtes angulos (q̄ ſunt ex̄ eq̄les duob⁹ rectis) ſubm̄. n. ſic acceptũ erit eq̄le paſſioni (⁊ mediũ) ſu. acceptũ vl̄r (ſil̄r) eſt ſu. equale tali paſſioni. ¶ Notãdũ aũt ꝙ angulos extrĩſecos eẽ eq̄les q̄ttuoꝛ rectis ẽ paſſio ↄpetẽs oĩ figure rectilinee. ſi ḡ talis paſſio ⁊ tale ſubm̄ ⁊ cã accipiant̄ vl̄r: tũc oĩa ſe hebũt adinuicẽ cõuertibil̄r. ſȝ ſi cã ⁊ ſubm̄ accipiant̄ ſm̄ vnũqđq3 .i. particulariter: tũc illud cuius eſt cã .i. ipm̄ cãtũ ſiue ipſa paſſio ſe habebit in plus q̄3 cauſa ⁊ ſubm̄: vt ſi nõ accipiat̄ oĩs figura rectilinea vl̄r: ſed accipiat̄ hec figura ſpãliter: vt triangulus vel quadrangulus ⁊ accipiat̄ cã ſpãliter put habet eſſe talis paſſio in tali figura: tunc talis paſſio ſe habebit in plus q̄3 quelibȝ talis figura: vt q̄3 triãgulus: ſȝ ſi accipiatur quecũq3 figura vniuerſal̄r: vt oĩs figura rectilinea. cui cõpetit talis paſſio. ⁊ mediũ etiã ſic accipiat̄ vl̄r oĩa ſe habebũt adinuicẽ cõuertibiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt aũt mediũ rõ primi extremi: ꝓpter quod omnes ſcie p diffinitionẽ fiunt: vt folio fluere ſil̄r ſeq̄t̄ vitẽ ⁊ excedit ficũ: ſȝ nõ oĩa ſȝ eq̄liuȝ: ſi itaq3 accipiat aliq̄s primũ mediũ rõ fluendi folia ẽ. erit. n. primũ in altero mediuȝ: q̄m oĩa hꝰ ſunt: ſit huius medium ꝙ ſuccus denſatur: aut aliquid aliud huiuſmodi: quid eſt autem folio fluere denſari in contactu ſeminis ſuccum.

¶ Aſſignat rõneȝ dicti. nã oȝ oĩa talia eẽ cõuertibilia. vȝ. paſſionẽ: medium: ⁊ ſubm̄: nã mediũ eſt ipſa diffõ paſſionis quã ↄſtat eſſe ↄuertibilẽ cũ paſſione. ẽt in diffõne paſſionis cadit ſubm̄ ꝓpriũ: vel aliq̄d loco ſubi̇ ꝓpriũ qđ etiã opȝ eẽ ↄuertibile cũ paſſiõe: vñ niſi accipiat̄ diffõ dicens ꝓp q̄d paſſionis p̄ticul̄r: ⁊ niſi accipiat̄ ipſuȝ ſubȝ particulariter: opȝ oĩa talia ↄuertibilia eſſe. iõ ait ꝙ (eſt autẽ medium) in demr̄atione (rõ p̄mi termini) .i. diffõ maioris extremitatis ſiue diffõ paſſionis (ex quo) .i. p qđ: vt habȝ alia trãſlatio (oẽs ſcie per diffõnes fiũt) .i. oẽs demr̄ationes ſciẽtifice ⁊ aggenerãtes ſciam fiunt per mediũ qđ eſt diffõ: vt pȝ in demr̄ationib⁹ nãlibus (vt folio fluere) .i. vt iſta paſſio nãlis que eſt ꝙ fluãt folia (ſil̄r ſequit̄ vitem) .i. eſt in plus q̄3 vitis (⁊ excellit ficum) .i. eſt in plus q̄3 ficum: quãlibet ḡ arborẽ talẽ particul̄r ſumptam excedit hꝰ paſſio (ſȝ nõ oĩa: ſed equaliuȝ eſt) q. d. ꝙ ſi accipiant̄ oẽs arbores fluentes folio reſpectu talis ſubi̇ talis paſſio nõ erit in plus: ſed erit equaliũ .i. de numero eq̄liuȝ: qꝛ eq̄bit̄ tali ſubo: ſic etiã ⁊ mediũ ſe habebit equal̄r ad taleȝ paſſionẽ ⁊ ad tale ſubm̄: vñ ſubdit ꝙ (ſi v̇o accipiat aliq̄s medium p̄mũ) .i. mediũ imediatũ ⁊ cãm ꝓximã tale mediuȝ p̄mũ eſt (rõ fluendi folij) .i. eſt diffõ paſſiõis: ⁊ ſubdit ꝙ (erit eni p̄mũ quidẽ mediũ) .i. tale mediũ primũ ſic acceptũ (erit in altero) .i. in ſubo (q̄m oĩa ſunt hꝰ) diffinitio eni huius paſſionis que eſt folio fluere eſt mediũ p̄niũ ⁊ p̄ncipale ⁊ cauſa ꝓpria in altero .i. in ſubo: vt in arbore a quo fluunt folia. erit eni tale mediũ cã in tali arbore ꝙ oẽs tales arbores ſint hꝰ. vȝ. ꝙ fluant folijs: ⁊ ſubdit (ſit eni hꝰ mediũ q̄m ſuccus) .i. humoꝛ denſatur (aut qđdaȝ aliud hꝰ) .i. aut alia aliq̄ cã. ſi ḡ accipiat̄ propria cã huius paſſionis: illa ꝓpa cã erit diffõ paſſionis. iõ ait (q̄d aũt eſt folio fluere denſari ſuccũ ſeminis in cõtactu) ſu. folij ad ramũ. q. d. ꝙ hec eſt diffõ huius paſſiõis p quã demõſtratur de ſuo ſubo. ¶ Notãdũ ãt ꝙ ſemp diffõ que eſt medium in demr̄atione exp̄mit cãm paſſionis in ſubiecto ⁊ econuerſo: id quod eſt cauſa paſſionis in ſubiecto eſt illud qđ exprimit̄ p diffõnẽ: vt ſi cã eclipſis eſt iterpõ: ſi q̄rerẽt q̄d eſt eclipſis: diceret̄ ꝙ eſt iterpoſitio terre. ſic cã cadẽdi folia eſt cõdenſatio humoris in arboꝛe ſi q̄reret̄ q̄d eſt folio fluere: diceret̄ ꝙ eſt talis cõdenſatio ſucci. Aduertẽdũ aũt ꝙ tales diffõnes ſunt cãles: nã eclipſis nõ eſt ipſa interpõ formal̄r: ſȝ cãtur ex tali iterpõne: ſic ẽt nec caſus folioꝝ eſt ipſa cõdẽſatio ſucci. ſȝ cãtur ex tali cõdenſatione

¶ Notãdũ ẽt vim rõnis huius in hoc ↄſiſtere ꝙ diffõ paſſionis eſt mediũ in demr̄atione: qđ pȝ ex ipſis ſciẽtijs: ſcie eni vtunt̄ diffõne ad demr̄andũ. ſcia. n. nãlis ſi vellet ꝓbare caſum folioꝝ de arboꝛe fluẽte folijs ꝓbaret hoc per diffõnẽ paſſiõis qđ eſt folio fluere: hoc ẽt pȝ: qꝛ demr̄atio eſt per cãm p̄niã .i. p cãm ꝓpriã ⁊ imediatã: ⁊ hꝰ cã eſt id qđ exp̄mit diffõ paſſiõis: vt ſi cã fluẽdi folijs eſt ↄdẽſatio ſeminis: diffõ huius paſſionis eſt talis ↄdẽſatio. ſi ḡ ſic eſt opȝ ꝙ mediũ in demr̄atione ſit ipſa diffõ. ꝙ ḡ diffõ ↄuertit̄ cũ diffinito oȝ ꝙ id qđ eſt cã ⁊ mediũ ad demõſtrãdũ ſit ↄuertibile cũ ipſo cauſato ⁊ cũ ipſa paſſiõe. cã ḡ ⁊ cãtuȝ ſi accipiant̄ p ſe ꝓprie ſe habent ad cõuertentiã: ſic etiã ⁊ ipm̄ ſubȝ in quo eſt ipſa paſſio ſe hȝ ad ↄuertentiã cũ ipſa paſſione ſi accipiat̄ ſubm̄ ꝓpe: qꝛ ſi acciperet̄ p̄ticulariter nõ ſe hr̄et ad conuertẽtiã: ſȝ ſi accipiat̄ ꝓpe. qꝛ ꝓpriũ cõuertit̄ cũ eo cuius eſt ꝓpriũ. ¶ Notandũ etiã ꝙ ex eodẽ ſucco generat̄ ſemen fructus ⁊ foliũ: tñ ex puriori generatur fructus ⁊ ſemen: ex impurioꝛi generant̄ folia: totuȝ ḡ appellat̄ ſuccũ ſemis. vȝ. ſuccuȝ ex quo generat̄ ſemen ⁊ fructus: ⁊ ſuccũ ex quo generãt̄ folia: talis ergo ſuccus cõdenſatur ⁊ congelat̄ in arboꝛe in illo cõtactu vbi foliũ attingit arborẽ: tũc folia ab arboꝛe fluunt. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrũ hr̄e latũ foliuȝ ſit ſignũ ꝙ arboꝛ folio fluat. Dicẽdũ ꝙ hr̄e latũ folium ſignũ eſt huius paſſionis ꝙ arboꝛ folio fluat: cã fluẽdi folia eſt hr̄e humorẽ hñ paſſibilẽ nõ viſcoſuȝ: ſi eni humoꝛ ſit nõ viſcoſus facili⁹ exhalat a calido ⁊ facilius cõdenſat̄ a frigido: ptes eni humoris viſcoſi magis cõuiſcant̄ ⁊ cõglutinant̄ adinuicẽ ita ꝙ p calidũ nõ poſſit ita faciliter exhalare. Rurſus humoꝛ viſcoſus: qꝛ eſt magis cõglutinatus adinuicẽ frigus nõ poteſt ipſum ita faciliter penetrare: iõ talis humoꝛ ſicut non de facili exhalat a calido: ita nõ de facili cõgelat̄ nec ↄdẽſat̄ a frigido. videmus eni ꝙ magis rara q̄ frigus magis ſubintrat citius cõgelant̄: vt aqua calida que rarefacta eſt p igneȝ eo ꝙ aer frigidus magis põt eam penetrare citius congelat̄ q̄3 aqua frigida. penetrabilioꝛa ergo citius con-

gelanf: ⁊ qꝛ humor viſcoſus pp cõglutinationẽ partiũ eſt minus penetrabilis: iõ vt dicebaf talis humor nõ de facili cõgelaf: arbores ğ ille folio fluunt q̃ nõ hñt viſcoſuʒ humorẽ. ſʒ nõ hñtes hũorẽ viſcoſuʒ hñt lata folia: qꝛ humor nõ viſcoſus de facili ſe dilatat ⁊ fluit: viſcoſus autem hũor pp adherẽtiã ptiuʒ tenet ſe nec de facili dilataf. hñe ğ lata folia eſt ſignũ hñe humorẽ multũ paſſibilẽ ⁊ de facili cõdenſabilẽ a frigido: ⁊ qꝛ humore cõgelato in ramo p frigidũ nõ põt foliũ accipe nutrimentũ oʒ ꝙ deſiccef ⁊ cadat. hñe ğ lata folia eſt ſignum ꝙ arbor illa folio fluat. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrũ hñe lata folia ſit aliquo mõ cã eius qõ eſt folio fluere: ⁊ vr̃ ꝙ nõ: qꝛ cũ oſtẽſuʒ ſit B eẽ ſignũ huius paſſionis: nõ erit cã qꝛ ſignuʒ ⁊ cã ex oppoſito diuiduntf. ℂ In 3riũ eſt pħs in lectiõe precedenti q hñe lata folia dixit eẽ cãm eius qõ eſt folio fluere. ℂ Dõm ꝙ nõ eſt icõueniẽs vnũ ⁊ idẽ relatũ ad diuerſa eẽ ſignũ ⁊ cãʒ: latitudo folioꝝ eni relata ad ſuccũ ẽ ſignũ fluẽdi folia. nã hñtia lata folia ſignũ ẽ ꝙ hẽant ſuccũ valde paſſibilẽ ⁊ õ facili extẽdibilẽ: ⁊ p ɔñs ſignũ ẽ ꝙ hẽant ſuccũ de facili ɔgelabilẽ: quo cõgelato oʒ folia fluere. hoc etiã idẽ qõ eſt ſignũ erit cã. ſʒ nõ eodẽ mõ. nã quãto maiora ⁊ latiora ſunt folia tanto magis põderãt ⁊ magis ponderantia magis petunt caſum. iõ latitudo folioꝝ rõe maioris põderis eſt aliquo mõ cã ꝙ folio fluant. ſʒ ṗncipalr cã eſt ɔgelatio ſucci: qꝛ ſi nõ congelaref ſuccus ponderoſitas folioꝝ nõ eẽt ſufficiẽs cã ꝙ folia fluerent. ſi aũt cõgelaref ſuccus dato ꝙ eſſent ſtricta folia opʒ ea deſiccari: ⁊ per ɔñs ab arbore cadere: qꝛ congelato ſucco non poſſent ab arbore recipe nutrimẽtũ: iõ pħs hic vbi voluit accipere ṗmã ⁊ ṗncipalẽ cãm huius qõ eſt folio fluere non fecit mentionẽ de latitudine folioꝝ: ſed de cõgelatione ſucci. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs: quot cauſe concurrant ad hoc ꝙ folia fluãt. ℂ Dõʒ: ꝙ ṗter latitudinẽ foliorũ cõcurrunt ibi tres cauſe ſe hñtes per ordinẽ. vʒ. paſſibilitas ſucci exhalatio facta a calido: ⁊ ɔgelatio fcã a frigido. Arbores. n. latoꝝ folioꝝ hñt humorẽ ⁊ ſuccũ magis paſſibilem: qõ pʒ ex ipſa latitudine folioꝝ. ſi eniʒ nõ eſſet ſuccus hñ paſſibilis nõ de facili dilataref nec ex eo fierent folia lata ſʒ ſtricta. Prima ğ cã in talibus eſt paſſibilitas ſucci. poſt hãc aũt cãm exhalatio facta a calido: calidũ. n. illud p qõ matureſcant fructus agens in ſuccũ illũ paſſibilẽ facit ide exhalare qõ eſt ibi ſubtile. remanet ğ ibi poſt exhalationẽ factã a calido qõ groſſuʒ eſt: ⁊ qꝛ groſſuʒ nõ eſt ita penetratiuũ: qꝛ hoc eſt de ratione ſubtilis ꝙ ſit quid penetratiuuʒ: nõ aũt eſt de rõne groſſi vt põt hñi ex ṗeio de generatione. iõ ex tali humore groſſo q nõ eſt penetratiuus vt poſſit de facili fluere in folia: folia ipſa nõ pñt ide ſufficiẽter accipe nutrimẽtũ. Propter qõ ante aduẽtũ frigidi cõgelantis ṗpter exhalationẽ factã a calido plura de folijs ex arboribus cadunt: exhalatio ğ facta a calido eſt cã fluendi folia: ſed non vl̃is: poſt hanc aũt cãm eſt cõgelatio facta a frigido: frigidũ eni agens in hũ humorẽ paſſibilẽ ɔdenſat ⁊ cõgelat ipm: quo cõdenſato ⁊ ɔgelato vt dictuʒ eſt folia nõ pñt ide accipe nutrimẽtũ. pp qõ deſiccãtur ⁊ cadũt. triplex ğ aſſignata eſt cã fluẽdi folia: q̃rũ pria vʒ. paſſibilitas ſucci eſt vl̃is cã: ſʒ nõ imediata. nã ſi eſſet immediata cã: cum a ṗnº ſit ſuccus paſſibilis: a principio folia fluerẽt: ſtatiʒ ğ formatis folijs vel ante eoꝝ formationẽ eẽt folioꝝ caſus: qõ falſuʒ eſt. Secũda autem cã. vʒ. exhalatio facta a calido põt eſſe imediata: ſʒ nõ vl̃is: qꝛ p talẽ cãm nõ oĩa folia fluunt. ſʒ tertia. vʒ. congelatio facta a frigido eſt cã vl̃is ⁊ imediata. ideo talem cãm appellat pħs mediũ ṗmũ. i. cãm imediatã ⁊ vlẽm: ex hoc ergo poteſt patere lr̃a pħi cum dicit: ꝙ huius autẽ qõ eſt fluendi folia ſit medium. i. cauſa qñ denſatur ſuccus: aut aliquid aliud hĩ: qꝛ poſſunt aliquę alię cauſe aſſignari: ſed tñ cãe ille non erunt imediate ⁊ vles: vt eſt p ſupius habita manifeſtũ. ℂ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrũ humor viſcoſus ſit ſemp cã ꝙ nõ fluant folia. ℂ Dõni. q nõ fluendi folia eſt cã ipaſſibilitas ſucci vel humoris i arbore: qñ eni ſuccus arboris nõ eſt de facili paſſibilis nõ eſt hñ extẽdibilis: pp qõ facit folia ſtricta. Rurſus ſi nõ eſt hñ paſſibilis nõ de facili exhalat a calido nec de facili cõgelatur a frigido: ⁊ qꝛ nõ accidit ei ɔgelatio folia poterunt ide recipere nutrimentũ. nõ ğ deſiccabunf nec fluent p ſe: itaqȝ hũ cã eſt ipaſſibilitas ſucci: ſi aũt viſcoſitas ſucci ſit huius cã hoc p tãto eſt ṗut viſcoſitas illa reddit ſuccũ nõ de facili paſſibilẽ. nõ ğ q̃libet viſcoſitas erit cã nõ fluẽdi folia ſʒ viſcoſitas declinãs ad ſiccitatẽ: nã ſic qꝛ calidũ eſt actiuũ: ⁊ frigidũ ſubactiuũ: iõ calidũ eſt magis actiuũ q̃ʒ frigidũ: ſic qꝛ hũidũ eſt paſſiuũ: ſiccũ ſubpaſſiuũ: hũidũ ẽ magis paſſiuũ q̃ʒ ſiccũ. ſi ğ fructus ſit viſcoſus ⁊ multũ abundet in humiditate: qꝛ hũiditas eſt hñ paſſiua erit talis ſuccus hñ paſſiuus: pp qõ rõne humiditatis abundantis de facili extendef ⁊ fient inde folia lata: ſic etiã abundantis hũiditatis: qꝛ vt dictũ eſt humiditas eſt hñ paſſiua: talis ſuccus de facili patitur exhalationeʒ a calido ⁊ congelationẽ a frigido: ṗpter qõ arbor habens talem ſuccũ folio fluet. videmus. n. exemplũ ſenſibile in ficu q̃ licet habeat viſcoſum ſuccuʒ: tamen qꝛ nimis eſt ibi de humiditate ⁊ ſuccus ille eſt hñ paſſibilis ⁊ de facili extendif ⁊ fiunt ide folia lata. ẽt hũ ſuccus ṗpter paſſibilitatem humiditatis abundantis de facili exhalaf a calido ⁊ cõgelaf a frigido vñ opʒ ꝙ ficus folio fluat. pʒ ğ qũo ſe habeant cauſe p ordinẽ ad hoc ꝙ arbor folio fluat: ⁊ pʒ ꝙ ſi non folio fluere reducif in cãʒ in humorẽ viſcoſum: opʒ ꝙ humor ille viſcoſus nõ abũdet nimis in hũiditate que eſt de facili paſſiua. ſʒ opʒ ꝙ declinet ad quãdam ſiccitatẽ que non eſt ita paſſiua. ℂ Aduertẽdũ tñ ꝙ poſſet forte de ficu aſſignari alia cã q̃re folio fluat cũ habeat humorẽ viſcoſuʒ. nã forte a calido matureſcente fructus vt cũ fructus veniũt ad maturitatẽ hũ calidum digerens viſcoſum ſuccũ contẽperat viſcoſitateʒ eius. vt ſit de facili paſſibilis. facto ergo tali ſucco de facili paſſibili: de facili exhalatur a calido ⁊ adueniente frigore cõgelaf a frigido: ṗpter qõ opʒ a ficu folia fluere: ⁊ qõ dictũ eſt de ficu itelligẽdum eſt de alijs vbi eſſet ſimilis cauſa. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ In figuris aũt ſic aſſignabit aliqs querẽtibus cõſecutionẽ eẽ cãe ⁊ cuiꝰ eſt cã. ſit eniʒ. a. in. b. oĩ. b. aũt in vnoquoqȝ eorũ que ſunt. d. in plus aũt. b. q̃deʒ igif vniuerſaliter vtriqȝ erit ipis. d. hoc enim dico vniuerſale: qõ non cõuertif: in oĩa cõuertunf ⁊ excedunt: in ipſis igif eſſe cauſa ipſius. a. b. eſt. oʒ igif. a. amplius q̃ʒ. b. extendi. ſi vero non: qd magis cã erit hec illius.

ℂ Declarat ṗpoſitũ in terminis ordinabilibus ſʒ figuraʒ ⁊ ordinẽ ſillogiſticũ vel qõ idẽ eſt dclarat ṗpoſituʒ in terminis cõibus: nã vt pʒ in hũ terminis accipienda eſt ſillogiſtica forma. ſcðm eni terminos ſpãles accipif materia ſillogiſmi ſm cões formas. duo ğ fac: qꝛ pṁo declarat in terminis cõibus qũo cã ⁊ effectus ſe nõ ɔſequũf. 2º qũo ſe ɔſequunf. ibi (Si aũt in arboriũ.) Propter ṗmũ ſciẽdũ ꝙ cã ⁊ effectꝰ ſe nõ cõſequunf qñ eiuſdẽ effectus ſunt plures cauſe. tũc autem vnius effectus ſunt plures cauſe quãdo effectus excedit cãm: ⁊ quãdo repif in alio ṗpter aliã cãm. Tria ğ facit qꝛ ṗmo oñdit in terminis gñalibꝰ qũo effectus excedit cãm. 2º oſtẽdit qũo talis effectus poteſt repiri in alio ṗpter aliã cãm. 3º. qõ dixerat in terminis

gnālib⁹ declat in termis ſpālib⁹: ſi eni effect⁹ excedit cāz ⁊ repit in alio pp aliā cām opʒ ꝙ talis effectus nō ſe hēat ad ↄuertētiā cū ſua cā. ʒ⁹ ibi (Si igit i oib⁹. e.) ʒ⁹ ibi. (Ut lōge vite.) Propter pmū ſciendū ꝙ ipſe accipit gnqʒ termios gnāles. a. d. e. b. c. p. a. itelligit lōga vita. p. d. intelligant aues lōge vite: vtputa vultur agla: ⁊ alia talia ſi ſint lōge vite. p. b. itelligat cā qre volatilia ſint lōge vite. ſic illa cā eē ſiccū. p. e. intelligant q̄drupedia longe vite. per. c. itelligat cā ppter quā q̄drupedia ſint longe vite. a. g̊. i. lōga vita. i. d. i. i oib⁹ hēbit cām. b. i. ſiccū eē. i. e. i. in quadrupedib⁹ hēbit cāʒ aliā. vʒ. carere colera. a. g̊. erit in plus q̄ b. qꝛ lōga vita erit in plus q̄ eſſe ſiccum. ⁊. b. vno mō eq̄bit ipſi. d. ⁊ alio⁹ excedit ipʒ: nā ſi accipiant. p. d. volatilia lōge vite. vtputa: vultur ⁊c̄. talia. b. qd̄ eſt cā longe vite in volatilib⁹ q̄libʒ talē ſpēʒ in ſe excedet: erit eni in plus q̄ vultur ⁊ in plus q̄ agla. oib⁹ tñ talib⁹ ſil ſumptis equabit lō ait. ꝙ (i figuris āt). i. i termis cōib⁹ in qb⁹ hʒ diſponi figura ſillogiſtica (ſic aſſignabit). i. ſic reddet rōnes ⁊ cām (q̄rētib⁹ ↄſecutionē cāe ⁊ cui⁹ eſt cā). i. cāe ⁊ effectus: apparebit. n. p termios gnāles qūo cā ⁊ effectus ſe ↄſequunt ⁊ qūo nō: ⁊ p quo ſe nō ↄſequunt: vñ ſubdit (ſit. n. a.). i. lōga vita (in. b. eē oi). i. eē in oi ſicco q̄tum ad volatilia (. b. aūt). i. eē ſiccū (in vnoquoqʒ eoꝝ q̄ ſunt. d.). i. ſic in vnaq̄qʒ ſpē volatiliū q̄ ſūt lōge vite: vtputa. in vulture ⁊ in agla ⁊ in ceteris talib⁹: ⁊ ſubdit (in plus aūt). i. b. ſic in plus q̄ quelibʒ talis ſpēs. nā vt dictū eſt. b. vnāquāqʒ ſpēm talē in ſe excedit: oibus aūt ſil equat. Et ſubdit ꝙ (. b. qdeʒ igit). i. ſiccū eſſe (vlr vtiqʒ erit in ipſis. d.). i. in oib⁹ ſpēb⁹ volatiliū q̄ ſunt longe vite. Et ſubdit ꝙ (aūt dico vle qd̄ nō ↄuertit). q. d. ꝙ. b. hoc mō vlr erit in q̄libet tali ſpē: qꝛ nō ↄuertit: ſʒ erit in plus q̄ aliqua huius ſpēs: ⁊ ſubdit ꝙ (oia aūt ↄuertunt ⁊ excedent) oēs. n. ſpēs volatiliū lōge vite ↄuertunt cū. b. i. cū eē ſiccū: ⁊ excedunt: ↄuertunt. n. oēs ſi accipiant oēs ſil ⁊ excedunt oēs ſi accipiat q̄libʒ ꝑ ſe: ⁊ ſubdit ꝙ (. b. igit). i. ſiccū eē (ē cā ipſius. a.). i. ipſi⁹ lōge vite. (eē in ipſis. d.). i. eē in oib⁹ ſpēbus volatiliū q̄ ſūt lōge vite (igit) qꝛ ſic ē (oʒ. a.). i. lōgā vitā (excēdi in plus q̄. b.). i. in plus q̄ ſiccū (ſi vo non). i. ſi lōga vita nō ſit in plus q̄ ſiccū (qd magis cā erit hoc illius) q̄ ſu. illud alterius: vel q̄ ecōuerſo. q. d. ꝙ ſi nō eēt lōga vita in plus q̄ ſiccū ita lōga vita eēt cā ſicci ſicut ecōuerſo. ¶ Notandū aūt ꝙ h̄ loquit de cā iferēdi. nā qñ eiuſdē effectus ſūt plures cāe tunc poſſumus per cām iferre effectū ſʒ nō econuerſo. vt in ꝓpoſito hñ valet eſt ſiccū ↄtēperamētū. g̊ longe vite: ſed nō valet. eſt longe vite. g̊ eſt ſiccū cōtēperamētū: qꝛ lōga vita eſt in plus q̄ eē ſiccū cōtempamētū: ſed ſi nō eēt in plus: ſed eēt ↄuertibile cū ipo vnū iferret aliud. ⁊ ecōuerſo: ⁊ q̄tū ad cām iferēdi ita vnū eēt cā alteri⁹ ſic ecōuerſo. ¶ Notandū ēt ꝙ forte q̄drupedia pp ſiccū terreū reducant ad temperamētū p carētiā colere: volatilia vo qꝛ forte mltū hñt de hūiditate aerea reducūt ad tēpamentū pp eē ſiccū: igr eē ſiccū i hūido aereo eſt cā ↄtēpamēti ⁊ longe vite. In auibus aūt carere colera in ſicco terreo eſt cā ↄtēperamēti ⁊ longe vite in quadrupedibus: valebit g̊ ſiccū in humido aereo. g̊ longe vite: ſed nō ecōuerſo: ⁊ hoc erit cā iferendi illud: ⁊ nō ecōuerſo: qꝛ qd̄ eſt inferius ⁊ in minus eſt cā inferēdi illius qd̄ eſt in plus: nō aūt ecōuerſo longa aūt vita eſt plus q̄ contemperamentum per ſiccū in humido aereo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur i oibus. e. eſt. a. erūt illa oia aliquid vnū aliud. a. b. Si enim nō: quō erit dīe qm̄ in quo eſt. e. ſit. a. oi. in quo autē. a. nō omni inſit. e. ꝓpter qd eni erit aliqua cauſa: vtputa. a. ieſt oibus. d. Si itaqʒ que ſunt. d. erūt aliqd vnuʒ conſiderari opʒ ⁊ ſit. c. Contingit igit eiuſdeʒ cauſas plures eſſe: ſed nō eiuſdem.

¶ Poſtq̄ oñdit ꝙ. a. i. lōga vita eſt in plus q̄. b. i. in plꝰ q̄ ſiccū. In pte iſta vult oñdere ꝙ ideʒ effect⁹ pōt eē ex alia cā ita ꝙ vni⁹ erūt plēs cāe. lō ait. (Si igit in oib⁹. e.). i. in oib⁹ q̄drupedib⁹. ſu. q̄ ſūt lōge vite (eſt. a.). i. ē hec paſſio q̄ eſt lōga vita (erit aliqd vnū illa oia). i. erit aliqd vnuʒ ſiue aliq̄ vna cā in quo ↄueniūt oia illa q̄ ſunt longe vite. Et ſubdit (Ad. a. b.). i. illa cā vna pp quā oia. e. i. oia q̄drupedia lōge vite ſunt talia illa cā erit alia a b. i. alia a ſicco q̄ erat cā lōge vite in volatilibus: ⁊ ſubdit (ſi eni nō). i. ſi nō eſt alia cā (qūo erit dicere qm̄ in oi in quo ē. e.). i. in q̄ ſunt talia q̄drupedia hñtia lōgā vitā. (ſit. a.). i. lōga vita (in q̄ āt. a.). i. in q̄ ē lōga vita. q. d. ꝙ exquo lōga vita repent in aliis q̄ in q̄drupedib⁹: qꝛ in volatilib⁹ oʒ ꝙ cā ꝓpa hic ⁊ ibi ſit alia ⁊ alia. ſi g̊. b. ē cā ꝓpa q̄re lōga vita ſit i volatilib⁹ oʒ dare aliā cāʒ q̄. b. q̄re lōga vita (ſit in. e.). i. in q̄drupedib⁹. ⁊ ſubdit. ꝙ (erit. n. aliq̄ cā pp qd: vtputa. a.). i. lōga vita (ſit in oibus. d.). i. in volatilibus que cā dicta eſt eē. b. (ſi itaqʒ) ſu. ſic ē ꝙ. d. i. volatilia hñt ſuā cām q̄re ſint longe vite (q̄ ſunt. e.). i. q̄drupedia longe vite (erunt aliqd vnū). i. hēbebūt aliquā vnā cām: ⁊ ſubdit (ↄſiderare oʒ) ſu. qd ſit illd̄ vnū (⁊ ſit. c.). i. ſit carere colā. ⁊ ſubdit ꝙ (ↄtigit eiuſdē plēs eē cās: ſʒ nō eiuſdē) ſpē: qꝛ in eadeʒ ſpē nō eſt aſſignare dñas eēntiales: tūc g̊ ſupplēda ē rō ꝙ ſi ↄtigit eiuſdē plēs eē cās. tūc cū ſic ſe hʒ cā ⁊ effectus nō ſe ↄſequūt. ¶ Nōn^m āt ꝙ. a. adaptanim⁹ ad longā vitaʒ. d. ad volatilia lōge vite. b. ad cām q̄re volatilia ſint talia. e. ad q̄drupedia lōge vite. c. ad cām. poſſet aūt qui vellet ecōuerſo adaptare. d. ad q̄drupedia. ⁊. b. ad cām in q̄drupedib⁹ ⁊. e. ad volatilia ⁊. c. ad cāʒ i volātib⁹: ꝙ aūt. a. itelligat longa vita mutari nō dʒ niſi mutarēt oēs termini ſic ſupra per. a. itelleximꝰ vituꝑabile ⁊ alios termios adaptauimus ad vicia oppoſita vt ad ſuperabūdātiā ⁊ defectū. ſed de hoc nulla vis eſt que qualitercūqʒ fiat ſemꝑ habebit veritas ⁊ intentio phi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut eius qd̄ eſt lōge vite eſſe q̄drupedia non hēre colerā. volatilib⁹ ſicca eē aut aliud aliquid.

¶ Qd̄ dixerat i termis gnālib⁹ d̄clarat i termis ſpālib⁹. d. (Ut lōge vite qd̄) ſu. ſignificabat p. a. (eē q̄drupedia) q̄ ſu. ſignificabāt p. b. e. ē ſu. cā (nō hēre colerā) qd̄ ſignificabatur per. c. (volatilia) ſu. que ſignificabāt p. d. cā quare ſint lōge vite eſt (ſicca eē aut altera cā) vtputa temperamētū ↄplōnis q̄. ſu. cā ſignificat p. b. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt in athoma nō ſtati veniūt: ⁊ nō ſoluʒ vnū mediuʒ: ſʒ plura: ⁊ cauſe plures: ⁊ eq̄lis autēʒ cā eſt medioꝝ q̄ ad vniuerſale primuʒ eſt aut que ad ſingulare ſingularibus: manifeſtum vtiqʒ eſt ꝙ que ꝓpinquiora vnicuiqʒ ꝓxima cā. primū q̄dē eni que eſt ſub vniuerſale. hec eni cā vtputa in. d. qdeʒ. c. ipſius. b. cā eſt in. d. quidem igit eſſe. c. cauſa eſt ipſius. a. ipſi autem. c. b. in hoc autem eſt eadem.

¶ Oñdit in termis gnālib⁹ qūo cā ⁊ effect⁹ ↄſecutionē habeāt: nā cā q̄ hʒ ↄſecutionē cū ſuo effectu eſt cā athoma. i. indiuiſibilis ⁊ eq̄ta. vt qñ vna cā aſſignat vnius effectus nō plēs cāe: vñ dat artē qūo poſſumus deuenire in taleʒ cauſam athomā ⁊ equatā: pp qd̄ q̄rit talē q̄ōnem. ſi vlis paſſiōis aſſignet cā pticularis pticulariū ſubtoꝝ. vtputa ꝙ lōge vite aſſignet ꝓ cā ſiccū i vulture i agla ⁊ i aliis volatilib⁹ cū ſiccū ſi ſit cā athoma ⁊ eq̄ta ipſi⁹ lōge vite erit qd̄ qūo deueniemus i cāʒ eq̄tā ⁊ athomā. vtrū deſcēdēdo

a ſicco viſus ſubta pticularia. vt viſus vulturez ⁊ aquilam. vel aſcēdēdo viſus paſſionē vlem. vt viſus longam vitaz. eſt aūt ſolutio q̄ſiti φ cā eq̄ta q̄rēda eſt in ſubto ppo: ⁊ q2 magis accedimus ad ſubz ppriū aſcēdēdo viſus vle. iō h mō q̄rēda ē talis cā vt ſint volatilia hntia lōgā vitam. d. eē ſiccū. c. cōtēpatū ɔplonis ſit. b. lōga vita ſit. a. g̊. a. i. lōga vita ē in. d. i. i volatilib⁹. p. c. i. p eē ſiccū. Rurſus. a. ē in c. i. in eē ſiccū. p. b. i. p tempamētū ɔplonis. in. b. autez nō eſt p aliqd aliō. ſz hec cā eadē ⁊ eq̄ta eſt q̄re aliq̄ ſint lōge vite. hñe. ſ. cōtemperamētum ɔplonis. iō ait φ(ſi nō ſtatiz veniūt in athomū). i. i cāz eq̄tā vnā ⁊ idiuiſibilē (⁊ nō ſolū ē vnū mediū). i. vna cā (ſz ſūt plā). ſ. media (⁊ plēs cāe) ſi ſic ē (⁊ q̄lis eſt cā medioꝝ). i. erit qō nr̄a q̄lis ſit accipiēda cā eq̄ta. q̄ eſt de nuō medioꝝ ⁊ q̄ hz ſe vt mediuz vtrū ſit accipiēda talis cā (q̄ ē pma ad vle). i. viſus paſſionē vlem ⁊ viſus cās vlioꝛes (aut q̄ eſt ad ſingulare ſubm ſingularū). i. viſus ea q̄ ſunt de nuō ſingulariuz ⁊ pticularū cāꝝ. debem⁹ ne g̊ deſcēdere viſus pticulare ſubm ⁊ viſus pticulares cās: vel aſcendere viſus vle ſubm ⁊ verſus vles cās. Et ſubdit ſoluens qōnē φ (manifeſtuz igiꝛ φ ⁊ magis ppe vniciuiq3) ſu. ſubto ppo eſt (cā ppria) ſu. magi vli: accipe g̊ q̄ ſunt ppria vli paſſioni: ⁊ aſcēdere viſus vlez paſſionē eſt accipe cās magis primas ppo ſubo. ⁊ ſubdit φ (pmū gdē ſub vli eē hec eſt cā). q. d. φ illud qō contingit eſſe pmū ⁊ pmū ſub illo vli ſubo vel in ipſo vniuerſali ſubo hec cā. ſ. ppa ⁊ eq̄ta ipſius paſſionis: naz ſub vli ſubo vel in vli ſubo q̄renda eſt talis cā. ⁊ ſubdit (vt in. d.) . i. in volatilib⁹ hñtib⁹ lōgā vitā (qō ē. c.) . i. ſiccū ſu. eſt cā lōge vite (ipſi⁹) . ſ. c. i. ipſi⁹ ſicci (cā ē. b.) . i. cōtemperamētū ɔplonis: ⁊ q2 ſic ē (i. d. gdē igiꝛ) . i. in volatilib⁹ (eē. a.) . i. lōga vita (ipſi⁹) . ſ. a. ſiue ipſius lōge vite (cā ē. c.) . i. ſiccū (in. c. aūt) . i. in ſicco ſu. φ ſit lōga vita (. b.) . i. cā ē. b. i. cōtempamētū ɔplonis. iſta g̊ q̄tuoꝛ. vz. b. c. d. a. i. volatilia. ſiccū. tempamētū ɔplonis. ⁊ longa vita ſe hñt p ordinē. nā. a. ē i. d. p. c. i. lōga vita i volatilib⁹ p ſiccū. Rurſus . a. ē in. c. p b. i. lōga vita in ſicco p ɔtempamētū ɔplonis. ſz. a. ē in. b. i. lōga vita in ɔtēpamēto ɔplonis nō p aliquā aliā cām. iō ſubdit φ (i hoc. n.) . i. in. b. ſiue in cōtēperamēto ɔplonis ſu. φ ſit. a. i. lōga vita (eadē ē) . ſ. cā. i. nō eſt dare aliquā cām q̄re ita ſit. deuētū ē. n. iā ad cām athomā ⁊ eq̄tā: tūc g̊ ſupplēda eſt rō. q2 cū deuētū ē ad talē cāz. tūc cā ⁊ effect⁹ ſe ɔſequūꝛ ⁊ mutuo ſe iferūt: vt ſi eſt cā eſt ei⁹ effect⁹ ⁊ ecōuerſo. ¶ Nōndū aūt φ vle ⁊ ppriū ſubz eſt radicale ⁊ pmū fundamētū oīuz alioꝝ. oīa igiꝛ alia. vz. tā paſſio q̄ꝫ cā paſſionis q̄renda ſunt ſub vli ſubo. ſicut poſterioꝛa ſub pꝛoꝛi: ⁊ q̄rēda ſunt in vli ſubo. tanq̄ꝫ ſuſtētata in radicabili fundamento. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De ſillogiſmo quidē igitur ⁊ demr̄atione qd vnumquodq3 eſt: ⁊ q̄uo ſit manifeſtum eſt: ſimul autem ⁊ de ſcientia demonſtratiua.

¶ Epilogat circa determinata: q2 iſte liber q̄ꝫdā ɔnexionē hz ad libꝛū poꝝ. iō epilogat de vtroq3. d. (De ſillis gdē) q̄ꝫtū ad libꝛū poꝝ. (⁊ de demr̄atiōe) q̄ꝫtū ad hunc libꝛuz (qd ſit vnūqodq3) . i. qd ſit taz ſill's q̄ꝫ demr̄atio (⁊ q̄uo ſit vel q̄uo fiat) vtrūq3 (manifeſtū ē.) Et ſubdit φ (ſil' aūt) ſu. manifeſtū ē (⁊ de ſcia demr̄atiua) q̄uo fiat in nob. idez eni ē. q. d. φ ad idē ptinet. nā cū demr̄atio faciat ſcire idez eſt ⁊ ad idē ptinet ſcire q̄uo fiat demr̄atio: ⁊ ſcire q̄uo fiat in nobis ſcia demōſtratiua. i. per demōſtrationem.

De principiꝫs autē qualꝛ fiāt cognita: ⁊ qs eſt cognoſcens habitus eſt manifeſtum ꝑdubitantibus primum.

¶ Ut diximus circa huius ſcōi libri pncipiū duplex eſt demr̄ationis pncipiū. vz. ppriū qō ingreditꝛ demonſtrationē ſm ſubam vt diffinitio: ⁊ cōe qō nō igreditꝛ niſi ſm v̄tutē vt dignitas. Poſtq̄ꝫ g̊ phs determinauit de qō quid eſt ⁊ de diffōne qō eſt pncipiū ppriuz. In pñte iſta determinat de dignitate que eſt pncipiū ɔmune. Circa quod tria facit. q2 primo continuat ſe ad dicenda. ſcōo dat neceſſitatem vel aſſignat rationem neceſſitatis hui⁹ capituli. tertio exequitur de intento. ſecūda ibi. (Qō gdē igitur) tertia ibi (Jm mediatoꝝ autez.) Dicit ergo. (De principiꝫs autem.) . i. de dignitatibus (qualiter) talia pncipia (fiūt) nobis (cognita: ⁊ quid eſt habit⁹ cognoſcēs.) ideſt per quem cognoſcimus talia principia (hinc) ideſt ex dicendis (manifeſtum eſt dubitantibus primum.) q. d. φ hoc modo erit manifeſtū φ prius procedemus dubitando: ⁊ poſtea ſoluendo ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod quidem non cōtingit ſcire per demōſtrationē non cognoſcenti prima principia immediata dictum eſt prius.

¶ Aſſignat rōnē illius capli. d. (Qō gdē igiꝛ nō cōtingit ſcire p demr̄ationē nō cognoſcēti) . i. a nō cognoſcēte vel niſi cognoſcanꝛ (pncipia pma imediata) cuiuſmodi ſunt dignitates (dcm̄ ē pus) . vz. circa pncipiū pmi libri. nā ibi dcm̄ ē φ de dignitate opꝫ ſupponere q2 ē: de paſſiōe qd. ⁊ ſubo vtrūq3. qō nō eſſet niſi inherentiā paſſionis in ſubo eſſet reducere in ipſas dignitates. ſi ergo īherētia paſſiōis in ſubo roboꝛaꝛ p ipſas dignitates: ⁊ ſi nō ɔtingit ſcire per demr̄ationē ignoratis dignitatib⁹: iſtud caplm vbi oſdiꝛ q̄uō fiāt dignitates cognite valde eſt nec̄riū ad ſciam demr̄atiuā ⁊ ad tradēdū artē ð demr̄atōe. ¶ Deīde cū dic.

¶ Jmediatoꝝ aūt cognitio ⁊ vtruz eadē ē aut nō eadē dubitabit vtiq3 aliqs: ⁊ vtrū ſcia vtriuſq3 an nō: aut hui⁹ gdē ſcia. illi⁹ āt aliqō gen⁹. ſit ⁊ vtꝝ cū nō ſint hi⁹ fiāt: aut cū iſint lateāt.

¶ Exeqꝛ de itēto. Circa qō duo facit. q2 p̊ pmittit quaſdā qōnes. 2° exeqꝛ de qōnib⁹ illis ibi (Si gdē igiꝛ hēmus.) pmittit āt tres qōnes q̄ ſz v̄itatē nō ſunt niſi due. eſt autē pma qō de ipſis pncipꝫs imediatis. iō ait. (Jm mediatorū aūt cognitio) . i. cognitio pncipioꝝ ⁊ dignitatū (Dubitabit vtiq3 aliqs) ſu. q̄uo tal' cognitio ſe hēat ad cognitionē ɔclonū: ⁊ erit ſu. dubitatio. vtrū eadē aut nō eadez eſt ſu. cognitio pncipioꝝ ⁊ cōcluſionū: ⁊ cuz ſubdit (Et vtruz ſcia) ponit ſcōaz qōnez. d. (⁊ erit) ſu. alia queſtio (vtrum vtriuſq3.) vz. tā cōcluſionū q̄ꝫ pncipioꝝ (eſt ſcia aut non aut huius gdē) . i. cōcluſionū (eſt ſcia illius āt) . i. pncipiorū (ſit) alteꝝ (aliqō gen⁹) vtputa: itellectus ita φ nō eodē habitu cognoſcanꝛ pncipia ⁊ ɔcluſiones. ſed ɔclones ſunt note p habitū g dicīꝛ ſcia. pncipia v̊o p aliud genus habituū vt p habitū g dꝛ itellectus. ¶ Et cuz ſubdit (Et vtrū cū nō ſint) ponit tertiā qōnem. d. (⁊) ſup. erit tertiā qōnem (vtrū habit⁹) principioꝝ (cū nō inſint fiāt in nobis: aut cū inſit lateāt) q. d. φ erit tertia qō q̄uo fiāt in nobis habitus pncipioꝝ: vtrū fiant in nobis per acq̄ſitionē vel inſint nobis a natura: ⁊ latet nos hr̄e eos. ¶ Notādūz autē φ pma ⁊ ſcōa qō q̄ſi ſunt vna queſtio. naz ambe dependēt ex vna ſolutione: oſtenſo enim φ non per eūdem habitū cognoſcunꝛ pncipia ⁊ cōcluſiones: qō querebat q̄ſtio ſcōa. oñſum erit φ non eſt eadē cognitio vtroꝝq3 qō querebat qō prima. due ergo qōnes ſunt ſm rei veritatē. vz. vtrū eodez habitu cognitiuo cognoſcanꝛ ɔcluſiones ⁊ pncipia: ⁊ q̄uo hitus pncipioꝝ ſint in nobis p acq̄ſitionez vel iſint a nā. ⁊ nos lateāt. ¶ Dubitaret forte aliquis de hac vltima qōne q̄uo habitus pncipiorum in nobis fiant. Dōm φ in cognitione ſenſitiua ⁊ maxie in viſu g potiſſi

me aſſimilat̃ itellectui duo ibi ↄcurrunt. vʒ. ſpẽs viſibilis informans oculũ ⁊ lumẽ i quo vident̃ ipa viſibilia. ita ꝙ ipſe ſenſus viſus. ſiue ipſe oculus in q̃ ẽ talis ſenſus ẽ oia viſibilia fieri. qꝛ pōt ſpẽb⁹ oiuʒ viſibiliũ iformari. lumẽ aũt in q̃ vident̃ talia viſibilia ẽ oia facere. qꝛ v̈tute lumi nis oẽs ſpẽs coloꝝ mouẽt viſuʒ. q̃re ãt regrat̃ ibi lumen. vtrũ pp ipʒ oculũ vel pp ipſos colores vł pp vtrũqʒ nõ ẽ p̄ntis ſpeculatõis. ⁊ ſic ad h̓ ꝙ oculus exeat in actũ vidẽ di regrit̃ ibi ſpẽs viſibilis ⁊ lumẽ corꝑale. ita ad h̓ ꝙ itel lect⁹ poſſis exeat in actũ itelligẽdi regrit̃ ibi ſpẽs itelligi bilis ⁊ lumẽ itell̓s agẽtis: ſʒ vltra ea q̃ regrunt̃ in viſu re grit̃ in itellectu reſpcũ aliq̃ꝝ cognitoꝝ rõcinatio ⁊ diſcur ſus. viſus. n. i v̈tute lumis corꝑalis iformat⁹ ſpẽ viſibiliũ ſimplr̃ app̄hẽdit ipſa viſibilia. in app̄hẽdẽdo. n. hõ viſi bilia nõ diſcurrit nõ rõcinat̃: ſʒ ſimplr̃ fert̃ in cognitiõeʒ ipſoꝝ: ſʒ itell̓s poſtq̃ʒ in v̈tute lumis itell̓s agẽtis iforma tus ẽ aliqb⁹ ſpẽb⁹ itelligibilib⁹ fcũs i actu ꝑ tales ſpẽs di ſcurrit rõcinat̃ mouet ſeipm̃ ad itelligẽdũ alia. itell̓s g̃ re ſpectu aliquoꝝ ſe hʒ quodãmõ ſic̃ viſus ad viſibilia. vt re ſpectu p̄ncipioꝝ. nã ſic̃ viſus ꝑ ſolũ lumen corꝑale abſqʒ alio rõcinio iformat̃ ſpẽb⁹ viſibiliũ ⁊ cogſcit viſibilia ipa ita itell̓s poſſis ꝑ ſolũ lumẽ itell̓s agẽtis iformat̃ ſpẽ to tius ⁊ ſpẽ ꝑtis. ⁊ itelligit qd iportat̃ nõie toti⁹ ⁊ qd nomĩe ꝑtis. ⁊ hoc itelligẽdo abſqʒ alia rõne ⁊ abſqʒ alia argumẽ tatõe aſſentit huic p̄n° ꝙ oẽ totũ ẽ mai⁹ ſua ꝑte. cognitio g̃ p̄ncipioꝝ ⁊ hit⁹ quo cognoſcunt̃ p̄n° ẽ nob a nã ⁊ nõ eſt nobis a nã. ẽ qdẽ nobis a nã. qꝛ nãlr̃ eſt i nob lumẽ itell̓s agẽtis in q̃ talia p̄n° abſqʒ aliq̃ diſcurſu ⁊ rõcinatõe ſunt nota. nõ ſunt tñ in nobis tales hit⁹ a nã. qꝛ itell̓s nr̃ in ſui p̄mordio naſcit̃ ſic̃ tabula raſa in q̃ nihil ẽ depictũ. tales ergo hit⁹ formalr̃ ⁊ cõplete ſunt i nobis ꝑ acgſitionẽ. vir tualr̃ ãt ⁊ vt i radice ſũt i nobis a nã ꝓutẽ in nob nãliter lumẽ itell̓s agẽtis in q̃ talia abſqʒ alio diſcurſu ⁊ rõcina tione ſunt ſufficiẽter nõ. ſic g̃ cognitio ſenſitiua dr̃ nãlis. nõ ꝙ oculus naſcat̃ colorat⁹: ſʒ naſcit̃ abſcolor: ⁊ ſic̃ tabu la raſa in q̃ nullus ẽ depictus color. attñ dr̃ talis cognitio nãlis. qꝛ nã dedit nobis viſum ꝑ quẽ mediãte lumĩe cor ꝑali ſimplr̃ ferunt̃ in ipſa viſibilia abſqʒ alio diſcurſu ⁊ rõcinatiõe ſic cognitio p̄ncipioꝝ poterit dici nãlis. non qꝛ intell̓s naſcat̃ pict⁹. ſʒ qꝛ ꝑ lumẽ itell̓s agẽtis abſqʒ di ſcurſu ſiũt ſibi nõ. talia p̄n⁹. imo q̃ʒtũ ad aliqd magis ſũt nobis nãliter nota p̄ncipia. q̃ʒ ſit nobis naturalis cognitio ſenſitiua. qꝛ lumẽ itell̓s agẽtis in quo ſunt nota p̄ncipia ẽ nobis nãliter inditũ. ſʒ lumẽ corꝑale in quo vident̃ colo res nobis aduenit ab exteriori p̄n°. cognitio g̃ viſiua ẽ nã lis. hoc tñ nõ obſtãte viſus accipit ſuã cognitionẽ a ſenſi bilib⁹. ſiue a viſibilib⁹ ſic ⁊ cognitio p̄ncipioꝝ lʒ ſit nobis nãlis eo mõ quo diximus⁹. accipit̃ tñ talis cognitio ꝑ ſenſũ memoriã ⁊ expiẽtiã. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si quidẽ igitur habemus ipſos incõueniẽs eſt: contingit enim certiores habendo cognitio nes demonſtrantem latere.

¶ Exeqt̃ de q̃õnibus p̄dictis. Circa qđ duo fac̃. qꝛ p̄ exeqt̃ de q̃õne vltia. vʒ. quõ ſiãt in nobis nõ p̄n° vel quõ ſiãt in nobis hitus p̄ncipioꝝ. z° exeqt̃ de q̃õne alia. vʒ vtrũ eo dẽ hitu ſiãt in nobis nõ p̄ncipia ⁊ ↄclones. ibi (Qm̃ ãt cir ca itelligẽtiã) Circa p̄m̃ ſciẽdũ ꝙ in p̄n°. lectiõis dicebat̃. ꝙ quõ ſiãt cognita p̄ncipia mãifeſtũ erit p̄m̃ dubitãtibus. i. ꝑ modũ dubitatõis ꝓcedẽtib⁹. ideo duo fac̃. qꝛ circa co gnitionẽ p̄ncipioꝝ quõ ſiãt nota p̄ ꝓcedit dubitãdo ⁊ ar guẽdo. z° v̈itatẽ dtermiãdo. ibi (Necẽ itaqʒ.) Circa p̄m̃ tria facit. qꝛ p̄ arguit ꝙ hit⁹ p̄ncipioꝝ nõ ſũt nobis a nã. z° ꝙ nõ ſiunt in nobis ex acgſitõe. z° ex his q̃ dixerat cõ cludit ꝙ neutro mõ ſũt in nobis p̄ncipia. vʒ. nec a natura nec ex acgſitõe z° ibi (Si aũt accipim⁹) z° ibi (Manife ſtũ qđ ẽ) Dic̃ g̃ (ſi qdẽ igr̃ hẽm⁹ ipos) ſu. hit⁹ p̄ncipioꝝ naturalr̃ (icõueniẽs ẽ). i. ſeqt̃ iſtõ icõueniẽs (ↄtingit. n.) h̓ poſito (hñtẽ cognitiões certiſſimas). i. magis certas ſi ue (certiores) vt hʒ alia trãſlatio (dmr̃atõeʒ). i. q̃ʒ dmr̃a tõeʒ (latere). q. d. ꝙ ſi ẽ icõueniẽs hñtẽ hitũ dmr̃atiuũ la tere ipʒ multo magis ẽ icõueniẽs hñtẽ hit⁹ p̄ncipioꝝ qui ſunt mlto certiores q̃ʒ demr̃atio latere ipm̃. non g̃ tales hit⁹ ſunt i nobis a nã. qꝛ qñ p̄mo icipim⁹ adiſcere nullũ hitũ ſcim⁹ nos hr̃e. ſi g̃ hit⁹ p̄ncipioꝝ eẽnt i nobis a nã hẽ rem⁹ nobiliſſimos hit⁹ ⁊ laterẽt nos: qđ eſt incõueniens. ¶ Dubitaret forte aliqs. pp qd ẽ hr̃e nobiliſſios hit⁹ co gnitiuos ⁊ nos latere. ¶ Dõʒ ꝙ hit⁹ cognitiui ꝓ tãto ſunt nobiliſſimi loq̃ndo ſʒ modũ phycũ ĩq̃ʒtũ nos certificãt d̓ ipſis reb⁹ cognitis. g̃ nõ poſſum⁹ hr̃e nobiles hit⁹ cogniti uos niſi ſcim⁹ certi d̓ reb⁹ cognitis ad q̃s nos ordinãt illi ordines: ſʒ nll̓s ẽ cert⁹ d̓ aliq̃ re cognita niſi cert⁹ ſit ꝙ co gnoſcat illã. ſi g̃ cert⁹ es de cognito. ſiue de re cognita cer tus eris de cognitõe rei cognite. ⁊ ꝑ ↄñs certus eris de ha bitu. nec poterit te latere hitus ꝑ quẽ cognoſcis rẽ cogni tã. hit⁹. n. q̃ te certificat de re cognita. oʒ ꝙ certificet d̓ co gnitõe rei cognite. ⁊ ꝑ ↄñs oʒ ꝙ te certificet de ſeipſo. icõ ueniẽs g̃ eſt hr̃e hitus cognitiuos nobiliſſimos ⁊ certiſſi mos niſi ſis certus te hr̃e tales habit⁹. ¶ Deinde cũ dic̃.

¶ Si autem accipimus nõ habẽtes prius quali ter vtiqʒ cognoſcemus ⁊ adiſcemus: vt non ex p̄exiſtente cognitione. ipoſſibile. n. eſt ſicut ⁊ in demonſtratione diximus.

¶ Arguit ꝙ nõ pñt eẽ i nobis tales hit⁹ ex acgſitiõe. d. (ſi aũt) ſu. (accipim⁹) tales hit⁹ ꝑ acgſitionẽ (nõ hñtes) ip ſos (p̄us) a nã (vtiqʒ) ſi ita eſt (q̃lr̃ cogſcim⁹ ⁊ adiſcim⁹) ſu. tales hit⁹ (ex nõ p̄expñti cognitõe ipoſſe ẽ ſic̃ diximus⁹ in demr̃atiõe). i. ſic̃ diximus⁹ circa p̄m̃ hũ⁹ libri q̃ ẽ de dmõ ſtratione. diximus⁹. n. ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs diſciplina itelle ctiua ex p̄expñti fit cognitõe. cũ g̃ cognitionẽ p̄ncipiorũ vt vr̃ nulla alia p̄cedit cognitio ſi tal̓ cognitio eẽt in nobis ꝑ acgſitionẽ vt vr̃ fieret i nobis cognitio aliq̃ itellectiua ex nõ p̄expñti cognitõe: qđ ẽ icõueniẽs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Manifeſtũ igit̃ ꝙ neqʒ hr̃e poſſe ẽ: neqʒ igno rantib⁹: ⁊ neqʒ nullũ habentibus habitũ fieri

¶ Cõcludit ex dc̃is ꝙ cognitio p̄ncipioꝝ nec poſſit in nob eẽ inata nec acgſita. d. (Manifeſtũ igit̃. qm̃ neqʒ ẽ poſſe hr̃e) ſu. cognitõeʒ p̄ncipioꝝ inatã ꝑ verã (neqʒ ignorãti bus neqʒ vnũ). i. nullũ hñtib⁹ (habitũ) p̄ncipioꝝ ſup. co gnitionẽ in nobis (fieri). i. ſi nullũ habem⁹ habitũ princi pioꝝ. ⁊ ſi ignoram⁹ p̄ncipia. impoſſe eſt i nobis fieri tales habitus per acquiſitionẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe itaqʒ eſt habere qdẽ quãdam poten tiam. Non huius autẽ habere que erit his ho norabilior ſʒ certitudinem

¶ Exeqt̃ ſoluẽdo ⁊ v̈itatẽ determinãdo. Circa qđ tria fac̃. qꝛ p̄ ait ꝙ oʒ p̄exiſtere q̃ʒdã potẽtiã cognitiuã i nobis que dr̃ ſenſitiua. z° oñdit quõ hõ potẽtia ſenſitiua ſiue ſenſus in diuerſis diuerſimode p̄exiſtit. z° ex his que dixerat ſol uit ad q̃õnem ꝓpoſitam. vʒ. quõ p̄ncipia ſint in nobis co gnita oñdẽs ꝙ ſũt nobis cognita ex ſenſu memoria ⁊ ex perimẽto. ſcđa ibi (Videt̃ ãt hoc oĩb⁹) tertia ibi (Ex ſen ſu qdẽ igit̃) Dic̃ g̃ (necẽ itaqʒ ẽ) nos. ſ. (hr̃e quãdã qdem potẽtiã). ſ. cognitiuã q̃ dr̃ ſenſus. ⁊ ſubdit (nõ hui⁹ ãt hr̃e q̃ erit his honorabilior ſm̃ certitudinẽ). q. d. ꝙ neceſſe ẽ nos hr̃e talẽ potẽtiã cognitiuã q̃ dr̃ ſenſus quã potentiaʒ nõ hẽm⁹ ac ſi eẽt aliqd honorabilius ſm̃ certitudinẽ his

.i.cognitione ꝑncipioꝝ vel bitib⁹ cognitiuis ꝑ q̃s cogno-
ſcim⁹ ꝑncipia.ipſa.n.potētia ſenſitiua nō ē ita honorabil
potētia ſm certitudinē ſicˀ ſūt h⁹ bit⁹. ¶ Dubitaret forte
aliqs vtrū cognitio ſenſuū ſit nobilior ſm certitudinē q̃
cognitio ꝑncipioꝝ. ¶ Dōm ꝙ bit⁹ ⁊ act⁹ ſumūt ſpēm ex
obis.iō ſimplr ⁊ abſolute loq̄ndo nō pt eē tāta certitudo
in ipſis ſenſibilib⁹ q̄ apphēdūt a ſenſu q̄ta ē in ipſis ꝑnci-
pijs itelligibilib⁹ q̄ apphēdūt ab itellcū.⁊ ꝓ qꝛ ſenſibilia
ipſa ſūt magis variabilia ⁊ mutabilia q̄ itelligibilia imo
itelligibilia manēt codē mō ſenſibilia ſūt aliquō i ɔtinuo
fluxu.cū g̃ h̄ ſit de rōne certitudis cognitōis ꝙ nō ɔtigat
alr ſe hr̄e circa ꝑticularia ſenſibilia nō poterit eē tāta cer-
titudo ſicˀ eſt circa ꝑn^a itelligibilia.z° h̄ idez pȝ qꝛ ea q̄ ſe
hn̄t ſm appoſitionē nō ſunt ita certa ſicˀ ſimplicia.vt pro
bat phs in ꝑn° ꝑmi meta.⁊ in fine hui⁹.vbi agit de certitu
dine ſciaꝝ.oñdit.n.tā i meta.q̄ h̄ ꝙ ariſmetrica ē certioꝛ
q̄ geometria.qꝛ pūct⁹ ſe hȝ ꝑ additionē ad vnitatē.cū g̃
ſenſibilia ſe hēant ꝑ additionez ad itelligibilia.qꝛ addūt
ſup ea ɔditiōes māe nō erit tāta certitudo in ſenſibilib⁹
ſicˀ in itelligibilib⁹.nec ē du^m q̄tū ad vitatē q̄ſiti.g̃n cogni
tio ꝑncipioꝝ itelligibiliū ſit multo honorabilioꝛ ſm cer-
titudinē q̄ cognitio ſenſitiua. Sȝ dubiū in hac q̄ōne fac:
qꝛ oīa alia oriunt̄ ex ſenſu.⁊ oīs alia cognitio certitudinez
habȝ.qꝛ reducit̄ ad ſenſuȝ. vr̄ g̃ h̄ ꝙ cognitio ſenſitiua ſit
multo certioꝛ oib⁹ alijs cognitionib⁹.ꝓpͤ qd̄ ſciēduȝ ꝙ in
reb⁹ eſt tria ɔſiderare.fieri.viſum.⁊ eē.aliq̄.n.ſūt ꝑuſa ⁊
ꝑexiſtūt alijs q̄tū ad fieri.vt ꝙ alia nō fierēt niſi illa ꝑus
eēnt fcā.aliq̄ q̄tū ad viſum.vt ꝙ non poſſum⁹ eis vti niſi
ꝑexiſtāt alioꝝ viſus.alia aūt ꝑexiſtūt q̄tuȝ ad eē ⁊ ſm ſe.
ꝓpͤ qd̄ dicem⁹ ꝙ alr cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit cognitioni
ꝑncipioꝝ.alr cognitio ꝑncipioꝝ ꝑexiſtit cognitōi ɔclonū
nā cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit cognitiōi ꝑncipioꝝ q̄tū ad
fieri.⁊ q̄tū ad viſuȝ.ſȝ nō ꝓpͤe q̄tū ad eē.cognitio autē
ꝑncipioꝝ ꝑexiſtit cognitiōi ɔclonū nō ſolū q̄tū ad fieri.
⁊ q̄tū ad viſū.ſȝ ēt q̄tū ad eē.cognitō.n.ſenſitiua ꝑexiſtit
cognitiōi ꝑncipioꝝ q̄tū ad fieri.qꝛ niſi eēt facta cognitio
ꝑus in ſenſu nulla cognitio q̄tū ad illō gen⁹ poſſȝ fieri in
itellu nec ꝑncipioꝝ nec ɔclonū.iō cec⁹ a natiuitate qꝛ nō
hūit cognitionē i ſenſu de colorib⁹ nullā pt hr̄e cognitōez
circa gen⁹ coloꝝ i itellcū.z° cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit co
gnitiōi itellectiue ꝑncipioꝝ nō ſolū q̄tū ad fieri.ſȝ ēt q̄-
tū ad viſuȝ:qd̄ nō ē itelligēdū de ſenſu exteriori:ſȝ d̄ inte-
riori:vt de fantaſia ſiue imaginatōe.nā ſi hō vidiſſet colo
res.dato ꝙ poſtea fieret cec⁹.⁊ amitteret viſū exterioȝ
adhuc poſſȝ acq̄rere ſciaȝ de colorib⁹.⁊ ſi acq̄ſiuiſſet eam
ꝓpͤ amiſſionē viſus nō ꝑderet hō ſciaȝ.tn̄ ſi corrūperet̄ in
eo ſenſus interioꝛ.vtputa.ſi corrūpet̄ i eo fantaſia ſicˀ cor
rupta ē in demētib⁹ ⁊ i furioſis dato ꝙ hr̄et ſciam coloꝝ
q̄diu hr̄et corruptā fātaſiā.nō poſſet directe vti ipſa ſcia.
qꝛ ea q̄ ſūt i itellcū remanēt i eē hituali nec ſiūt i actu ni-
ſi iteꝝ fiāt i actu fātaſmata.q̄re nō poterim⁹ vti his q̄ ſūt
in itellcū corrupto fātaſtico.g̃ cognitio ſenſitiua exterioꝛ
ꝑexiſtit cuilȝ cognitōi itellectiue q̄tū ad fieri.cognitio āt
ſenſitiua iterioꝛ.vt fātaſia ꝑexiſtit cuilibȝ cognitōi itelle-
ctiue nō ſolū q̄tū ad fieri.ſȝ ēt q̄tū ad viſū.ſȝ talia ꝓpͤe
nō ꝑexiſtūt cognitiōi itellectiue q̄tū ad eē.qꝛ poſt acq̄ſi-
tā ſciam ſi poſſȝ aīa libere ɔuertere ſe ſupra ſe vl aſpicere
ea q̄ hȝ in itellcū nullo mō idigeret ſenſu nec iteriori nec
exteriori:ſȝ cognitio ꝑncipioꝝ ꝑexiſtit cognitōi ɔcluſionū
ēt q̄tū ad eē.qꝛ ſi aīa ꝑderet cognitionē ꝑncipioꝝ.dato ꝙ
poſſet libere ɔuertere ſe ſupra ſe:⁊ aſpicere ɔclones q̄s hȝ
in ſe nullo mō eſſet certa de ɔclonib⁹ ignoratis ꝑncipijs.
certificamur āt de ꝑncipijs reducēdo ea ad ſenſuȝ.qꝛ fie-
ri vel viſus cognitiōis ꝑncipioꝝ depēdet a fieri vel ex viſu
cognitionis ſenſuū.certitudo g̃ cognitōis ꝑncipioꝝ ꝙ de-
pēdeat a certitudie cognitiōis ſenſitiue.h̄ ē quodāmō ꝑ
accn̄s.vȝ q̄tū ad fieri ⁊ q̄tū ad viſuȝ.nō āt ꝓpͤe ꝑ ſe q̄tū
ad eē:iō ex h̄ nō poſſum⁹ arguere ſimplr loq̄ndo ꝙ cogni
tio ſenſitiua ſit certioꝛ.ſȝ qꝛ cognitio ɔclonū ēt ꝑ ſe ⁊ dire
cte q̄tū ad eē ꝑexiſtit cognitōi ꝑncipioꝝ.iō talis cognitio
ſimplr ē certioꝛ q̄ cognitio ɔcluſionū. ¶ Deinde cū dicˀ.

¶ Videt̄ āt hoc oib⁹ ineſſe aīalib⁹.hn̄t.n. pote
tiam naturalē indicatiuā quā vocāt ſenſum.

¶ Oñdit quō huius potentia ſenſitiua in diuerſis diuerſi-
mode exiſtat.nā q̄dā hn̄t ſenſuȝ exteriorē ſine memoria
vt aīalia iꝑfecta. muſca.n.flabello a loco aliquo remota
imemoꝛ ꝑcuſſionis ꝑterite ſtatim redit ad eundē locum.
ergo muſca hȝ exteriorē ſenſuȝ:ſed memoria caret.aliq̄
v̄o aīalia hn̄t ſenſum exteriorē ⁊ memoriā:ſed nō hn̄t di
recte rōcinatiuā ex talib⁹ ſenſibilib⁹ vt aīalia bruta: que-
dā hn̄t ſenſum memoriā ⁊ rōcinatiuā. vt hoīes. Tria er
go facit.qꝛ ꝑ° ait in q̄buſdā aīalibus eſſe potentiā ſenſitiuā
iudicatiuā tm̄.z° oñdit in q̄buſdā eſſe potētiā ſenſitiuam
⁊ memoriā.3° declarat in quibuſdā.vt in hominib⁹ eē po
tentiam ſenſitiuā memoriā ⁊ rōcinatiuā.ſecūda ibi(Cū
inſit aūt)tertia ibi(Multis igit̄ factis) Dicit g̃ q.(Ui-
detur aūt hoc.i.potētia ſenſitiua(ineſſe oibus aīalib⁹) ⁊
ſubdit ꝙ(hn̄t aūt)ſu.oia aīalia(potētiā naturalē(vl vt
hȝ alia tranſlatio(potētiā cōnaturalē idicatiuā quā vo-
camu ſenſum.) Deinde cum dicit.

¶ Cū inſit āt ſenſus his q̄dē aīaliū eſt manſio
ſenſibilis:alijs autē nō ſit.in q̄buſcunq3 q̄dem
igit̄ nō ſit aut oīno aut circa q̄ nō ſit nō ē in his
cognitio extra ſentire.in q̄bus autē ineſt ſentiē
tibus eſt hr̄e vnū3 quoddam in anima.

¶ Agit de ſcd̄o gradu.vȝ.ꝙ i aliq̄bus aīalib⁹ nō ſolū ineſt
potētia ſenſitiua.ſȝ etiam eſt in eis māſio ſenſibilis.i. me
moria.vn̄ ait(cū inſit aūt ſenſus) ſu.oibus aīalibus (in
his q̄dē aīaliū).i.de numero aīaliū(ſit māſio ſenſibilis)
.i.ſit memoria q̄ eſt māſio ⁊ theſaurus ⁊ ɔſeruatio ſpēruȝ
ſenſibiliū(in alijs aūt).ſ.aīalib⁹.vt in imꝑfectis nō ſit)
.ſ.māſio ſenſibilis ⁊ memoria ⁊ ſubdit ꝙ(in q̄buſdā igit̄
nō ſit māſio ſenſibilis aut oīo).i.nullo mō (aut circa ea
que ſit)māſio ſenſibilis ſiue memoria(nō eſt i his cogni
tio vltra ea q̄ nō ſenſerūt).q.d.ꝙ aīalia q̄ non habēt me
moriam nullā hr̄e cognitionē vltra ea que nō ſenſerunt
ſiue que nō ſentiūt.i.niſi q̄diu durat ſenſus.q̄diu.n.imu
tat̄ ſenſus exterioꝛ tādiu aīalia carētia memoria pn̄t ali-
quid cognoſcere ſȝ deficiēte imutatiōe ſenſus exterioris
vltra id qd̄ nō ſenſerūt exteri⁹ nihil cognoſcunt. ⁊ ſubdit
ꝙ (in q̄b⁹ aūt).i.i q̄buſcūq3 (ſentiētib⁹).i.in animalib⁹
(ineſt)ſu.memoria ſiue māſio ſenſibilis i illis.ſ.(ē).i.cō
tingit(hr̄e vnū q̄dē i aīa).i.vnā q̄ſdā potētiā in aīa ſu.ꝓ-
ter ſenſum exteriorē quā vocam⁹ memoriā. ¶ Notādū
aūt ꝙ ait i q̄buſdā āt oīo nō ſit.ſ.memoria aut circa q̄ nō
ſit ꝙ in illis nō eſt cognitio vltra id qd̄ nō ſenſerūt exteri
us.i.niſi q̄diu ſēſerūt exteri⁹.nā q̄dā aīalia nullā oīo hn̄t
memoriā.q̄dā āt hn̄t mēoriā.ſȝ debilē.ita ꝙ niſi ſint ve
hemētia ſenſibilia exterioꝛa nulla ſit i ipſis de illis ſenſi-
bilib⁹ memoria.q̄ g̃ nullā oīo hn̄t memoriā nulla oīo re-
manet in eis cognitio niſi q̄diu durat ſenſus exterioꝛ. q̄
aūt hn̄t memoriā ſolū circa vehemētia ſenſibilia:nō aūt
circa alia:circa ea:circa q̄ nō ſit in eis memoria nō rema
net in eis cognitio vltra id qd̄ ſenſerūt. ¶ Deīn cū dicit.

¶ Multis autē factis hui⁹ iam quedā dr̄ia ſit.
quare in his quādam eſt fieri rōnem ex talium
manſione.alijs vero non.

¶ Ponit tertiũ gradũ. d. q(multis igiť ſcis hẽt). ſ. multis factis talibus vel multis exiſtẽtibus talibus hñtibus. ſ. memoriã de ſenſibilibus(iã qdã dr̃ia fit)ſu. inter talia aialia hñtia memoriã de ſenſibilibus(q̃re)ſu. pp̃ talẽ dr̃iaz (ẽ). i. (ↄtingit ĩ his). ſ. aialibus(fieri qdã rõnez). i. qdã collatõz ꝛ rõcinatiõez(ex memoria taliũ). vz ſenſibiliũ. vtputa ĩ hoĩbus q poſt memoriã ſenſibiliũ rõcinãť ꝛ ↄferũt ĩ ſeipis de his quoꝝ hñt memoriã(in alijs nõ)ſu. aialibus. vtputa ĩ brutis ñ ſu. ↄtigit fieri talẽ rõcinatiõez ex memoria ſenſibiliũ. ¶ Nõndũ ãt q bruta ñ directe conferũt nec rõcinanť. tñ ex quodaz iſtictu nature hñt aliqd ſĩile rõcinationi. vt ſi canis p odorẽ ſeqť leporẽ ſi inueniat tres vias. ꝛ ſi oportuit leporẽ ire p alteraz illaꝝ viaꝝ dñt venatores ſe eẽ exptos q odorat pmaz ꝛ ſaz ꝛ ſi inueniat p neutrã illaꝝ iuiſſe leporẽ q ſtatim incipit currere p tertiam ĩ quo hz aliqd ſĩle rõcinio. vr̃. n. ex h ſillogiçare ſic ꝛ arguere. ſunt tres vie. nõ iuit p pmã nec p ſaz. g iuit p tertiã. ſz bruta nõ ſic arguũt. ſz ex quodam iſtictu nature mlťa faciunt ac ſi arguerẽt. vñ nõ rõcinanť. ſz dñr aliqd hñe ſĩle rõcinio. qz vt dcm̃ eſt hñt quẽdã iſtictũ nature q ĩ mlťis ſupplet ĩ eis vicẽ cuiuſdã rõciny. ¶ Deinde cũ dicit.

EX ſenſu qdẽ igiť fit memoria ſic diximus. ex memoria aũt multotiẽs fcã expimẽtũ. mlťe. n. memorie numero expimẽtũ vnũ ſũt. Ex expimẽto aũt aut ex oĩ qeſcẽte vlĩ in aia vno pter multa qdcunqz ĩ oĩb vnũ fit idẽ artis ẽ pricipiũ ꝛ ſcie. ſi qdẽ circa gñatiõez ẽ artis: ſi v̾o circa eẽ ſcie.

¶ Soluit ad qõnẽ ppoſitã. Circa qd tria facit. qz p̃ circa qſitã qõnẽ determiat v̾itatẽ oſtẽdẽs qũo fiãt nob cognita pñ. 2° ex v̾itate ad deteriata ſoluit obiectiões factas. 3° v̾itatẽ declarat ꝛ manifeſtat. ſcda ibi(Neqz igiť determiat) tertia ibi(Ut ĩ machĩe cuerſiõe) Dicit g q(ex ſenſu qdẽ igiť ſic diximus)paulo añ(fit). i. in nobis(memoria. ex memoria ãt multotiẽs fcã expimẽtũ)fit. ꝛ ſubdit. (multe. n. memorie nũero ẽ vnũ expimẽtũ)vel vt hz alia tranſlatio(ſũt vnũ expimẽtũ)qd ĩ idẽ redit. nã vnũ expimẽtũ ẽ multe memorie. qz ↄficit ex multis memorijs. ꝛ mlťe memorie ſunt vnũ expimẽtũ. qz faciũt vnũ expimẽtũ. ꝛ ſbdit q(ex expimẽto aũt aut ex oĩ). i. ꝛ ex oĩ vlĩ(qeſcente in aia vnũ pter mlťa)qz vlẽ cũ ſit vnũ in oĩb(illud idẽ)ſu. qd gñať ex expimẽto. ꝛ ex vlĩ qeſcẽte ĩ aia(ẽ pncipium artis ꝛ ſcie)ꝛ dat dr̃iã iter artẽ ꝛ ſciaz. d. (ſi qdẽ circa gñatiõez). i. ſi tale pñm ſit circa gñatiõez ꝛ circa fieri artis eſt ſu. pñm (ſi v̾o circa eẽ). i. circa necãria q̃ ñ dñr eẽ ĩ fieri. ſz dñr eẽ ĩ exiſtere. qñ g circa talia accipiť talis pñm(ſcie). i. hõ pñm acceptũ erit pncipium ſcie. declaratũ ẽ ergo qũo generẽť in nobis habitus pncipioꝝ q ẽ pncipiũ artis ꝛ ſcie. qz ſi ex multis ſenſibus fiat memoria. ex multis memorijs expimẽtũ. ex multis expimentis vlẽ tunc ex expimẽto ꝛ vlĩ qeſcẽte in aia ẽ in nobis ſiue gñať in nobis id qd eſt pncipium artis ꝛ ſcie. ¶ Nõndũ ãt q expimẽtũ eſt notitia accepta de aliq̃ re pticulariter ex collatione multoꝝ pticulariũ. vtputa. ſi vidi q reubarbaꝝ in hoc pticulari hoĩe purgauit coleram ꝛ hẽo hoc in memoria. ꝛ vidi q ĩ alio fecit h idem. ꝛ habeo hoc ĩ memoria. ꝛ rurſus ĩ alio ꝛ in alio hoc idem vidi: ꝛ memoratus ſuz ex multis talib ſenſibus ꝛ ex multis talibus memorijs ego facio qdã collatiõez p rõciniũ qũo reubarbaꝝ in hoc ꝛ in illo ꝛ in alio pticulari hñit talem effectũ ꝛ ex collatiõe hoꝝ oĩuz accipio hãc expimẽtalẽ notitiam. qz reubarbaꝝ purgat colerã. ꝛ qz ſolus intellectus ẽ id qd rõcinať de rebus. potẽtia ãt ſenſitiua qz q̃cũq q alta nõ ppẽ rõcinať. ſz forte hẽat aliqd rõcinio ſĩle. cognitio expimẽtalis ad itellectum ptinet. nõ ad itellectum vt cognoſcit recto reſpcũ vel aſpectu ꝛ vt accipiť ſz ſe. qz hoc mõ itellect nõ cognoſcit pticulare. ſz vlẽ. ſz expimẽtalis cognitio ptinet ad itellectũ put ↄiũctus ſẽſui p reflexionẽ cognoſcit pticulare ꝛ rõcinať de pticularib. ¶ Notãdũ ẽt quoſdã exponere textũ phĩ q ex ſenſibus fit memoria ex multis memorijs fit expimẽtũ. ex expimẽto aũt fit vlẽ qd vlẽ eſt pñm artis ꝛ ſcie. ſic g exponentes phm̃ in qdã v̾itatẽ incidũt. ſz nõ vadũt ad mẽtẽ ei. nã in textu plane hẽtur q ex oĩ vlĩ qeſcẽte ĩ aia vna pter multa ẽ illud. ſiue hz eẽ illud idẽ qd ẽ pñm artis ꝛ ſcie. ergo ſz mẽtẽ phĩ oz videre nõ qũo vlẽ ſit pncipiũ ſcie. ſed qũo ex vlĩ hz eẽ ꝛ gñať id qd ẽ pñm ſcie. ꝛ ẽt artis. qd qũo ſit in qõnib patebit. ¶ Notãdũ ãt q ars ẽ recta rõ factibiliũ: vt declarari hz in 6° ethi. iõ habitus pncipioꝝ vt v̾ſať circa factibilia ꝛ circa ea q̃ ſunt in fieri dr̃ eẽ pñm artis. ſz qz ſcia ẽ de necãrijs q̃ ſz q h nõ dñr fieri. ſz eẽ. iõ habit pncipioꝝ cũ v̾ſať circa eẽ. i. circa necãria efficiť pncipiũ ſcientie. in aia n. nr̃a eſt hitualis cognitio tã pncipioꝝ factibiliũ q̃ ſpeculabiliũ ꝛ vtraqz talis habitualis cognitio dr̃ itellect. ſz h habitualis cognitio ſiue intellect vt v̾ſať circa factibilia eſt pñm artis. vt circa ſpeculabilia eſt pncipiũ ſcientie. ¶ Dubitaret forte aliqs in quo dñt expimẽtum ꝛ vlẽ. ¶ Dõm q nr̃a cognitio incipit a ſenſu ꝛ cũ pmo incipimus cognoſcere multum adheremus cognitõi ſenſibilium. ita q nõ cogitamus niſi pticulariter de reb: neſcimus. n. abſtrahere vlẽ a pticulari. vnus. n. hõ illiterat reputaret impoẽ q poſſet intelligi homo preter ſortem ꝛ platonẽ ꝛ pter hoĩez pticularẽ. qdiu ergo ĩ tali cognitiõe ſiſtimus. vtputa. q non cogitamus de reubarbaro preter hoc pticulare reubarbaꝝ. ꝛ preter illud. ꝛ pter omne tale particulare tãdiu de reubarbaro non hẽmus notitiã niſi expimẽtalez. ſz qñ accepimus expimẽtalẽ notitiã p multos ſenſus ꝛ multas memorias. de hac herba vt de reubarbaro q purgat coleram. ꝛ poſtea accepimus aliam experimẽtalez notitiã. ꝛ poſtea accepimus aliã p multos etiam ſenſus ꝛ ẽt memorias de alia herba q hz aliũ effcm̃. vtputa de yſopo. q purgat flegma a pectore. tunc ex multis talibus expimẽtis excitať intellect vt cogitet de naturis reꝝ. vt qz videt eſſe particulare reubarbaꝝ purgare coleram. qz exptus eſt ĩ multis talib pticularib ſic eẽ. ꝛ qz videt oẽz yſopũ purgare flegma. qz exptus ẽ in multis ſic ſe hñe. cogitat aliqd vnam nãm eẽ in oĩb pticularib reubarbaris. vñ hñt hũc effcm̃. ſic etiaz ꝛ in yſopis ꝛ ĩ alijs reb: vñ accipit experientiaz. tũc fit in aia cognitio vnius vlis pter multa. ſ. pticularia. qz ↄſiderabit nãz illam vnã vlez pter h pticulare ꝛ pter illud. ꝛ etiam pter oẽ pticulare dr̃ tale vlẽ eſſe pter multa. qz ↄſiderať vt vnum nõ eſt diuiſuz p multa. qz tũc ↄſiderabitur p multa. ꝛ pter hoc q ſit diuiſuz in multis qñ abſtraheť a pticularibus oĩb ꝛ ↄſiderabiť ſz ſe. tale. n. vlẽ erit ex oĩ particulari abſtractuz: erit vnum pter multa. qz erit vnũ ↄſideratuz pter diuiſionez ꝛ multitudinẽ. erit vnũ oĩb. qz in ipſo vniunť oĩa particularia. tale vlẽ diceť eẽ qeſcẽs. qz erit ↄſideratum ꝛ abſtractum pter oẽz locũ. pter oẽ ipſ. pter oẽz variatiõez. tale etiam vlẽ diceť qeſcẽs in aia. qz ſz eẽ qd hz in ſuis pticularibus nõ eſt qeſcẽs. ſz eſt variatiõi ſubm̃. ſz ſz eſſe qd hz p ↄſiderationez a ſe dr̃ eẽ qeſcẽs. qz ẽ a variatiõe ſemotuz. tale aũt vlẽ eſt pñm artis ꝛ ſcie. ꝛ ex tali vlĩ fit in nob pncipiuz artis ꝛ ſciẽtie. qd qũo ſit in ſeqnti qõne patebit. pz g qũo differt expimẽtum ſiue cognitio expimẽtalis ab vlĩ. nã qdiu ſiſtimus in cognitione particulariũ nõ ↄſiderãtes in eis nãm vnam pter multa tãdiu poſſumus hñe d ipſis cognitionẽ expimẽtalẽ. ſed nõ vlẽm. ſed qñ ↄſideramus in eis nãm vnam pter multa. tũc incipit eẽ in nobis cognitio vniuerſalis ex q̃ fit in nobis pncipiũ artis ꝛ ſcie.
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qũo ex expimẽto ꝛ ex

tia ſenſitiua ſʒ intellectiua. ❡ Dubitaret forte aliqs quõ aggnãcio ipſius itellꝰs ſiue habitꝰ cognitiui p quẽ cognoſcim' pncipia aſſilat̃ exercitui fugiẽti itez debellare volenti. ❡ Dõs ꝙ optie exẽplũ ẽ ad ꝓpoſitũ.nã exercitꝰ fugiẽs obſtupefactꝰ eſt diſpſus ⁊ neſcit in q̃ loco ſe ↄgreget q̃ſi caſualr ſe ponit:⁊ nõ totũ ſil' ſʒ paulatim ſe ↄgregat. ſicut cũ volumꝰ cogſcere cãs ⁊ pncipia ex quoꝝ cognitiõe aggnãt̃ i nobis itellꝰs q̃ſi ſumꝰ obſtupefacti ex admiratiõe qꝛ videmꝰ effectꝰ ⁊ igramꝰ cãs ſumꝰ ſparſi.cogitamꝰ hinc ĩde.neſcimꝰ vbi figamꝰ cogitationẽ nr̃aȝ. poſtq̃ʒ ãt figimꝰ nos in aliq̃ vna mẽoria:vt qꝛ ħ vidimꝰ tali tpe q̃ſi caſualiter ẽ ꝙ hr̃ nos figamꝰ:⁊ ſi hr̃ nos fiximꝰ vna memoria nõ ſufficit:ſʒ ẽt niemozamur ð alio tpe ꝙ ẽt de tali tpe ħ ĩdẽ ↄtigit.ex plibꝰ talibꝰ memozys hẽmꝰ exprimẽtũ ⁊ vle: ⁊ poterit ĩ nobis aggnãri p̃dictꝰ hitus.ꝙ ãt nõ ſuffic̃ vnuȝ tale gd.ſʒ regrunt̃ multa:ħ ẽ qꝛ vnũ fortificat̃ p aliũ:ſic̃ q̃ multitudo bellãtiũ ẽ fortioꝛ:ſic ſenſus plificatꝰ fortioꝛ eſt ad aggnãndũ mẽoriã.⁊ mẽoria mltiplicata fortioꝛ ẽ ad aggnãndũ exprimẽtũ.hꝯ multiplicatio pt referri ⁊ ad actꝰ ⁊ ad potẽtias.ad actꝰ gdeȝ qꝛ vnꝰ ſenſus nõ ſufficeret nec vna mẽoria.ipſi.n.actꝰ ſenſitiui plẽs ↄiũcti efficaciores ſũt ⁊ multe mẽorie ſil' iũcte maioꝛẽ vtutẽ hñt.põt ẽt multiplicatio hec referri ad ipſas potẽtias.nã ipſe ſenſus q̃tũcũq̃ plificatꝰ nõ ſufficeret ad aggnãndũ habitũ pncipioꝝ:ſʒ ſenſus ↄiũctꝰ mẽorie:⁊ mẽoria ↄiũcta exprimẽto cogni vli oĩa iſta ſil' iũcta ſeiuicẽ fortificãtq̃ fortificata ⁊ roborata pñt ĩ nob aggñar̃ hitũ g oꝛ̃ itellꝰs. ❡ Deiñ cũ.d.

❡ **Q**d ãt dcm̃ ẽ olim nõ ãt plane dcm̃ ẽ.iteꝝ dicamꝰ.extãte.n.idr̃ntiũ vno p̃io gdẽ ĩ aĩa vle eſt:⁊ nãq̃ʒ ſentire gdẽ ſingulare.ſenſus autẽ vlis eſt:vt hois nõ callie hois.iteꝝ in his ſtat̃ quouſq̃ iptibilia ſtẽt ⁊ vlia:vtputa huiꝰ aĩalis quouſq̃ aĩal.⁊ in hoc ſilr.

❡ Declarat ʒ^m dubiũ.vʒ.quõ ex ſenſu poſſit generari cognitio vlis aſſignãs p cã ꝙ ipſe ſenſus eſt rei vlis:ſʒ ſentire ſit rei pticularis.qd quõ veꝝ ſit in dubitatiõe patebit ſi q̃ ipſe ſenſus eſt rei vlis nõ ẽ miꝝ ſi ex ſenſu põt cãri in nobis cognitio vlis.iõ ait(Qd aũt dcm̃ eſt oliʒ nõ aũt dictũ eſt certe).i.clare quõ.ſ.ex ſenſu poſſit fieri vle gelcẽs in aĩa.dicebat̃.n.ħ ſupra quõ ex ſenſu fiebat memoria:⁊ poſtea exprimẽtũ:⁊ poſtea vle:ſed nõ dicebat̃ hoc certe ⁊ clare:qꝛ nõ reddebatur cã vel ratio dicti.⁊ ſubdit.(iterũ dicamꝰ)ſi.clare ⁊ certe quõ ħ fiat.⁊ ſubdit(ſtãte.n. indifferẽtiũ vno).i.ſtãte aĩa ſup ↄſideratiõe idifferẽtiuȝ in aliquo vno:vt q̃ñ ↄſiderat multa pticularia: que ſunt idr̃ia in aliq̃(vno)q̃ñ ſic ẽ:⁊ q̃ñ ſic ↄſiderat(eſt in aĩa p̃^m gdẽ vle.)⁊ ſubdit ꝙ(⁊ nãʒ ſentire gdẽ eſt ſingulare.ſenſus aũt rei vlis:vt hois ſʒ nõ callie hois).i.nõ huiꝰ pticularis hois tñ.q.d.ꝙ cũ p ſenſuʒ accepta ſunt aliq̃ pticularia ẽẽ idr̃ia in aliq̃ vno aĩa ſtãte ĩ tali ↄſideratiõe ſit in ea vle.nec ẽ miꝝ ſi p ſenſuʒ pt ħ fieri:qꝛ ipſe ſenſus ẽ rei vlis:ſʒ ſentire ſit rei pticularis:⁊ qꝛ dederat modũ quõ ex pticularibꝰ ↄſideramꝰ vle qd ẽ ſpẽs:vt q̃ñ ↄſideramꝰ aliq̃ plura pticularia idr̃ia in vna nã ſpecifica dat modũ quõ ex ipſis ſpẽbꝰ poſſumꝰ ↄſiderare vle qd eſt genꝰ: iõ ſubdit ꝙ(iteꝝ in his ſtat̃).i.aĩa poſtq̃ʒ ↄſiderabit mltos pticulares equos ſub vna nã egna.⁊ multos pticulares hoies ſub vna natura hũana iteꝝ ſtat̃.i.ſtat aĩa in his.i.in ↄſiderãdo equũ ⁊ hoieʒ:⁊ hꝰ ſpẽs ↄſiderando quõ ↄueniunt (quouſq̃ vtiq̃ ſtẽt iptibilia ⁊ vlia).i.quouſq̃ tales cõſideratiões ſtent ⁊ finiant̃ ad iptibilia vl in iptibilia:vt hʒ alia trãſlatio.q.d.ſtãte aĩa ĩ ↄſideratiõe ſpẽꝝ deueñiet ad ipſa gnã q̃ ſũt vlia ⁊ iptibilia.i.idr̃ia:qꝛ i ipſo gñe hñt ipe

ſpẽs q̃ndã vnitatẽ ⁊ quãdã idr̃iaȝ.⁊ ſubdit(vt hꝰ aĩalis).i. ſtabit aĩa ſup ↄſideratiõe hꝰ aĩalis:vtpute hois ⁊ eq ⁊ alioꝝ ſpẽꝝ(q̃uſq̃ aĩal).i.q̃uſq̃ hẽat̃ ipʒ(aĩal)⁊ ipſ genꝰ(⁊ in ħ ſilr).i.⁊ ſilr aĩa ſtabit ĩ ħ.i.ↄſiderãdo ħ genꝰ qd eſt aĩal.⁊ ĩ ↄſiderãdo aliũ genꝰ qd ẽ plãta donec ſu.veniat ad aliũ ſupiꝰ genꝰ:vt ad coꝛpꝰ aĩatũ:pp qd pʒ quõ ĩ aĩa fit cognitio vlis ipſiꝰ ſpẽi ex idiuiduis:⁊ quõ ĩ ea fit cog gñis iferioris ex ſpẽbꝰ ⁊ q̃uõ gñis ſupioris ex iferioribꝰ gñibus. ❡ Dubitaret forte aliqs quõ ſentire ẽ rei pticularis:⁊ ſẽſus rei vlis. ❡ Dõʒ ꝙ p vnũ actũ ſentiẽdi ñ ſentimꝰ niſi vnũ pticlare:qd ſi dicat̃ qd vno ituitu pt qs videre decẽ hoies.ridemꝰ ꝙ q̃t ſũt hoies viſi tot ſt ſpẽs:⁊ idola ĩ oculo ⁊ q̃dãmõ tot ſũt viſiões.nec ẽ icõueniẽs ꝙ cũ organũ ſit gd q̃tũ ꝙ ĩ diuerſis ptibꝰ orgãi recipiãt̃ diuerſe ſpẽs:⁊ q̃dãmõ fiãt ibi diuerſe viſiões.p vnã.n.⁊ eãdẽ ptẽ oclĩ ñ videbimꝰ ſil' ⁊ ſel' pl'a tota nec plẽs ptes totiꝰ.vnꝰ q̃ actus ſentiẽdi nõ ẽ ꝓpẽ niſi vniꝰ rei pticularis:ſʒ p vnã vtutẽ ſẽſitiuaȝ multa pticularia pcipe poſſumꝰ.vnꝰ q̃ ſenſus ſiue vna vtꝰ ſenſitiua p plẽs actꝰ ſentiẽdi pcipit pticlaria multa:⁊ ẽt vna vtꝰ ſenſitiua pt cogſcere de ill' multis pticularibꝰ quõ ↄueniãt ⁊ quõ differãt ħ q̃ mõ ſenſus ẽ vlis:qꝛ in multis pticularibꝰ reſuat̃ rõ vlis:vl ħ mõ ſenſus ẽ vlis.qꝛ ẽ multũ ꝓpinquꝰ cogñi vli.vnꝰ.n.actꝰ ſentiẽdi eſt multũ remotus a cognitiõe vli.qꝛ nõ pcipit niſi vnuȝ particulare:ſʒ ipe ſenſus vnꝰ ⁊ idẽ extrĩs q pcipit multa pticularia ⁊ pcipit quõ ↄueniãt ⁊ quõ dĩnt valde ẽ ꝓpiquꝰ cognitioni vli:qꝛ ſtatiʒ itellectꝰ adiutus p ſenſuʒ ↄſiderabit pticularia illa.vt ſunt idr̃ia.⁊ ſtãdo ſup tali ↄſideratiõe. vt illa pticularia ↄueniũt ⁊ vt iſũt idr̃ia:ſtati accipiet idẽ ↄſiderationẽ vlem.hũc aũt modũ pcedẽdi ipſe textꝰ deſignat. ſenſus q̃ nõ ẽ callie tñ.i.vniꝰ pticularĩ.ſʒ ẽ hois ſiue ẽ rei vlis qd eſt pluriũ pticulariũ. ❡ Deinde cũ dicit.

❡ **M**anifeſtuȝ eſt q̃m nobis prima inductione cognoſcere neceſſarium eſt.⁊ nãq̃ʒ ſenſus ſic vniuerſale intus facit.

❡ Cõcludit ex dcis ꝙ oꝛ ex ſenſu ⁊ via iductiua accipe cognitionẽ p̃moꝝ.i.pncipioꝝ ſiue vliũ.d.Manifeſtũ ẽ q̃m neceũꝫ eſt nobis cogſcere p̃ª.i.pncipia(iductiõe).i.via iductiua.⁊ ſubdit.ꝙ(⁊ nãq̃ ſenſus ſic facit cogſcere vle) caꝫ.n.p ſenſuʒ cognoſcimꝰ hoc pticulare ⁊ illud tũc iducẽdo in ħ ⁊ in illo p inductionẽ cognoſcimꝰ vle.cũ.n.nr̃a cognitio ĩcipiat a ſenſu ex pticularibꝰ ⁊ p iductionẽ oꝫ p̃ma pncipia ⁊ vlia cognoſcere. ❡ Tunc ſeq̃t̃ illa ps.

❡ **Q**m̃ ãt circa itellm̃ hituuȝ ĩ qbꝰ veꝝ dicimꝰ: alij gdẽ ſp veri ſunt.alij ãt recipiunt falſitateȝ: vt opio ⁊ rõ.vͣa autẽ ſemp ſcia ⁊ itellꝰs ⁊ principia demõſtrationuȝ notioꝛa ſunt.

❡ In qua poſtq̃ʒ ſoluit hãc q̃õnẽ quõ fiãt nobis nota pncipia ſoluit q̃õnẽ aliã.vtꝫ eodem hitu cognitiuo cognoſcamus pncipia ⁊ pncipiata.ſiue principia ⁊ ↄclõnes.eſt enĩ ſua itẽtio ꝓbare ꝙ nõ ẽ idẽ hitus cognitiuꝰ p quẽ cognoſcimꝰ pncipia ⁊ p queȝ cognoſcimꝰ ↄclõnes.Circa qd duo facit.qꝛ p̃ ſepat itellm̃ ⁊ ſciaȝ q ſũt hitus ſemp vꝰi ab aliqͥ hitibꝰ nõ ſemp veris.2º dat dr̃iaȝ iter ipm̃ itellm̃ ⁊ ſciaȝ oñdẽs talia nõ dr̃e vnũ ⁊ eũdẽ habitũ:ſʒ diuerſos.ibi(Et nihil ẽ ſcia.)Dic̃ q̃(Qm̃ ãt circa itelligẽtiam).i.circa cognitionẽ(hituũ qbꝰ veꝝ dicimꝰ alij gdẽ).i.hitus(ſunt vꝰi ſemp.alij aũt)hitus(reſpiciũt aliq̃ñ falſitateȝ.vt opinio ⁊ rõ).i.rõcinatio.⁊ ſubdit.ꝙ(vͣa aũt ſũt ſp ſcia ⁊ itellꝰs) q.d.ꝙ talẽ cognitionẽ ⁊ talẽ itelligẽtiã debemꝰ hr̃e de habitibꝰ veris:⁊ ſic debemꝰ diſtiguere inter eos.vʒ.ꝙ habituũ veroꝝ gdã ſunt ſemp veri:vt intellectꝰ ⁊ ſcia.gdã aliq̃ñ veri aliq̃ñ falſi.vt opinio ⁊ ratio.quõ aũt dr̃ant.ſcia ⁊

Intellect⁹ pȝ ꝙ itellꝰ ꝑncipi. ſcia ꝯcloñ. rō aũt ⁊ opinio ſic ꝑñt differre vt rō referatur ad cognitionē experimētalē habitā ex rōcinatiōe ⁊ ex collatiōe ꝑticulariū cū ſic ex ꝗbuſdā ſignis multis modis pōt falli: ⁊ eſt multotiēs falſa. opinio referat̃ ad cognitionē vlem habitaȝ ēt ꝑ ſigna fallibilia. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Et nihil certius eſt ſcientia q̃ȝ intellectus.

¶ Oſtēdit ꝙ itellꝰ nō ē idē qḋ ſcia: ꝓꝑ qḋ ſciēdū ꝙ itellꝰ dfferet a ſcia 3ᵉ. ꝑ q2 eſt certior ⁊ notior. 2° q2 ad ꝑnᵃ q̄ꝝ ē itellect⁹ nō ē rō: ſȝ ſcia nō ē ſine rōne. 3° q2 itellꝰ ē ꝑnᵐ ſcie nō eſt ſcia. Tria ḡ facit fȝ ꝙ ħ triplici mō oñdit itellm̄ differe a ſcia. 2ᵃ ibi. (Scia āt oīs.) 3ᵃ ibi. (Et ꝙ ꝗdē demſtratiōis.) Dicit ḡ ꝙ (⁊ nihil) eſt aliḋ gen⁹ habituū (certi⁹ ſcia q̃ȝ itellꝰ.) ⁊ ſubdit ꝙ (ꝑnᵃ eni. demſtationū notiora ſunt) ſu. q̃ȝ ipſe ꝯcloñes ſiue q̃ȝ ipſa ſcibilia. tūc ḡ ē ſupplēda rō ꝙ ſi ꝑnᵃ demſtrationū q̄ꝝ ē itellꝰ ſūt certiora ⁊ notiora q̃ȝ ipſe ꝯcloñes ſiue q̃ȝ ipſa ſcibilia: q̄ꝝ ē ſcia itellꝰ ē notior ⁊ certior q̃ȝ ſcia. lȝ ḡ nullus ali⁹ habit⁹ ab itellm̄ ſit notior ⁊ certior q̃ȝ ſcia: tñ itellꝰ ipſe ē certior ⁊ notior: q2 ē de ꝑncipijs q̄ ſūt notiora ⁊ certiora q̃ȝ ipſa ſcibilia. nō ē ḡ itellꝰ idē qḋ ſcia: ſȝ ē aliqḋ noti⁹ ⁊ certius q̃ȝ ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs q2 vr̄ aliqs hit⁹ ab intellꝰ notior q̃ȝ ſcia. vȝ. ſapiētia ſiue metaph. nā itellꝰ ē ꝑncipioꝝ: ſcia ē ꝯcloñū per cāſ nō altas. ſapia aũt ꝑ cāſ altas ſiue ꝑ cāſ altiſſimas. n̄ ſolū ḡ habit⁹ ꝑncipioꝝ: ſȝ ēt hit⁹ ꝯcloñū ꝑ cāſ altiſſimas: vt ſapia erit certior q̃ȝ ſcia. ¶ Dōȝ ꝙ ſapia icludit̃ in itellectu. nā vt dr̄ in. 7. ethi. ſapia ē itellꝰ ⁊ ſcia. metaphyſica eni nō hȝ aliā ſciam q̄ ꝓbet ꝑnᵃ ſua. ipſa. n. in ſeipſa capit ſuū itellm̄ ⁊ ſuā cognitionē ꝑncipioꝝ ꝑ q̄ ꝓbat ſuas ꝯcloñes. vñ alie ſcie ſūt ſenſuqꝫ regulant̃ ꝑ aliq̄ ſuꝑiora ꝑncipiata. ſȝ metaph. ē ſcia ⁊ itellect⁹: q2 nō regulat̃ ꝑ aliquaȝ aliā ſuperiorē ſciaȝ loquēdo de ſciētijs humanitus inuētis. ſed vt dictū eſt ipſa in ſeipſa capit ſuū itellectū ⁊ ſuaȝ regulā. ſi ergo ſolus intellectus eſt certior q̃ȝ ſcia non excluditur ex hoc: imo cōcluditur ꝙ ſapiētia ſit certior ⁊ nobilior q̃ȝ ſcia: cū ipſa in ſe cōprehēdat ſuum intellectuȝ ⁊ ſuam regulam. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sciētia aũt oīs cū rōne eſt. ꝑncipioꝝ ſcia quidem nō vtiqꝫ erit. qm̄ aũt nihil veri⁹ ꝯtingit eē ſcia q̃ȝ intellectus. Intellectus vtiqꝫ erit principioꝝ: ex his cōſiderātibus.

¶ Adducit ſcdaȝ rōnē ꝙ itellꝰ differat a ſcia. d. ꝙ (ſcia aũt oīs ē cū rōne) ſȝ ſu. nullus itellꝰ eſt cū rōne: q2 ad ꝑncipia nō ē rō. ḡ q2 ſic ē (ꝑncipioꝝ ꝗdē) ſu. hitus (nō vtiqꝫ erit ſcia) .i. erit differēs a ſcia. eſt ḡ vis rōnis hui⁹ ꝙ itellꝰ eſt ꝑncipioꝝ ad q̄ nō eſt rō. ḡ differt a ſcia q̄ nō ē ſine rōne. ꝙ aũt itellꝰ ſit ipſoꝝ ꝑncipioꝝ ꝓbat: cū ſubdit. d. (qm̄ aũt nihil veri⁹ ꝯtigit eſſe ſcia q̃ȝ itellꝰ) .q. d. ꝙ habit⁹ ꝑncipioꝝ eſt aliqḋ veri⁹ q̃ȝ ſit ipſa ſcia: ſȝ nihil eſt veri⁹ q̃ȝ ſcia niſi itellꝰ. ergo habit⁹ ipſoꝝ ꝑncipioꝝ erit itellꝰ. iō ſubdit ꝙ (intellꝰ vtiqꝫ erit ꝑncipioꝝ) ſu. habit⁹ (cōſiderātib⁹ ex eis) .i. ex iā dictis. q. d. ꝙ ſi ꝯſiderem⁹ ex iā dictis pȝ ꝙ intellect⁹ eſt ꝑncipioꝝ ad q̄ nō eſt rō. ḡ differt a ſcia q̄ nō eſt ſine rōne. ¶ Notādū aũt ꝙ rō ꝑma eſt ꝯfirmatio rationis ſcde. nam q2 ſolus itellꝰ eſt certior q̃ȝ ſcia: vt dicebat rō ꝑma: ⁊ vt reſſūptū eſt in hac rōne ſcda. cū ḡ habit⁹ ꝑncipioꝝ ſit certior q̃ȝ ſcia ſi nihil eſt certi⁹ ſcia q̃ȝ itellectus. ḡ habit⁹ ipſoꝝ ꝑncipioꝝ erit ipſe itellꝰ: ⁊ ꝑ ꝯñs itellectus differt a ſcia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et q2 demōſtratōis ꝑncipiū nō eſt demōſtratio: q̄re neqꝫ ſcie ſcia. Si igit̃ nullū aliud gen⁹ ꝑter ſciaȝ habem⁹ veꝝ: itellect⁹ vtiqꝫ ſcie ꝑncipiū erit. ⁊ hoc qdē principiū ꝑncipij vtiqꝫ erit hoc aũt omne ſilr̄ ſe hȝ ad oē reruȝ genus.

¶ Adducit ad hoc tertiā rōnē ꝙ itellꝰ nō ſit ſcia. nā itellꝰ eſt ꝑnᵐ ſcie: ⁊ ꝑnᵐ ſcie nō eſt ſcia ſicut ꝑnᵐ demſtratiōis nō demſtrat̃. iō ait (⁊ ꝙ ꝗdē) ſu. itellꝰ nō ſit ſcia. pȝ ex eo ꝙ (demſtratio ſi ſit ꝑnᵐ demſtratōis. q̄re neqꝫ ſcia) ſu. ē ꝑnᵐ. ꝑnᵐ ḡ ſcie dfert a ſcia. in demſtratiōib⁹. n. nō ꝓcedit̃ in infiⁿ: ita ꝙ ꝑnᵃ demſtratiōis nō demſtrant̃: ⁊ demſtratiōis ꝑnᵐ nō oȝ ꝙ ſit demſtratio: imo ē deuenire ad aliq̄ ꝑnᵃ idemſtrabilia: q̄ꝝ nō erit ſcia. cognitio ḡ illoꝝ ꝑncipioꝝ q̄ ē ꝑnᵐ ſcie nō erit ſcia. hr̄i ḡ demū ē ꝙ ꝑnᵐ ſcie vl̄ cognitio ꝑncipioꝝ q̄ eſt ꝑnᵐ ſcie nō ē ſcia. ꝙ aũt cognitio ꝑncipioꝝ ſit itellꝰ pȝ nā cognitio ꝑncipioꝝ ē vior q̃ȝ ſcia: ⁊ nihil ē vi⁹ q̃ȝ ſcia niſi itellꝰ. ḡ cog ꝑncipioꝝ erit ipſe itellꝰ. iō ſubdit ꝙ (ſi igit̃ fȝ ſciaȝ) vl̄ vt hȝ alia trāſlatio ⁊ meli⁹ (ſi igit̃ ꝑter ſciam nihil aliud) .i. nullū aliḋ gen⁹ cognīs (hēm⁹ verū) .i. magis veꝝ ſu. q̃ȝ itellm̄ (itellꝰ vtiqꝫ erit ꝑnᵐ ſcie ⁊ erit ꝑnᵐ ꝑncipijs) .i. erit ꝑnᵐ ad cognoſcēdum ꝑncipia. nō ergo eſt idē habit⁹ ꝑncipioꝝ ⁊ ꝯcloñū: q2 habitus ꝑncipioꝝ eſt intellect⁹. ꝯcloñū eſt ſcia. ⁊ ſubdit (in hoc aũt) .i. hoc totuȝ (ſilr̄ ſe hȝ ad oēm reꝝ) ſu. nām. q. d. hoc qḋ dictū eſt i cōi ꝙ itellꝰ eſt ꝑnᵐ ſcie ſilr̄ ſe hȝ in oī nā reꝝ: vt in hac nā reꝝ mathematicis itellectus ꝑncipioꝝ per q̄ ꝓbant mathematica erit ꝑnᵐ ſcie mathematicoꝝ ⁊ in alia nā reruȝ intellꝰ erit ꝑnᵐ ſcie illoꝝ ſiue illaruȝ reꝝ. qḋ ergo dictum eſt generaliter ꝙ intellectus eſt principiuȝ ſciētie veritatem habȝ ſpālīter in oī nā q̃ꝝcūqꝫ reꝝ ſcitaꝝ. ¶ Notādū ꝙ lȝ actus icōpleti ſint ꝑncipia habituuȝ. habitus tñ eſt ꝑncipiū actuū cōpletoꝝ. loquēdo ergo de cognitiōe ꝑfecta ꝑ quā cognoſcim⁹ ꝑncipia intellect⁹. i. habitus ꝑncipioꝝ nō ſoluȝ eſt ꝑnᵐ ſcie: ſed ēt eſt ꝑnᵐ ꝑncipijs. i. eſt ꝑnᵐ cognitionis per quā cognoſcim⁹ principia. Et in hoc terminat̃ ſētētia ſcdi poſterioꝝ.

AD pleniorē intelligentiā toti⁹ ſcdi libri poſterioꝝ dicim⁹ ꝙ iſte ſecūdus liber hȝ qnqꝫ ꝑtes ꝑncipales. ⁊. 22. capla. nā totus liber ꝑma diuiſiōe diuidit̃ in duas partes. nā in ꝑma parte agit̃ de qḋ qd eſt qḋ eſt ꝓpriū mediū ⁊ ꝓpriū ꝑnᵐ demōſtrationis. In ſcda parte agit̃ de ꝑncipijs ⁊ de dignitatib⁹ q̄ ſunt ꝑncipia cōia demōſtrationis. Prima ps vbi agit̃ de qḋ qd eſt ⁊ d medio ⁊ ꝓprio ꝯtinet q̄tuor ꝑtes ꝑncipales. nā ꝑma ps ꝑncipalis eſt ꝑambulū ad dicēda: vbi oſtēdit̃ ꝙ oīs qḋ ē de medio demſtatiōis. In ſcda ꝑte ꝑncipali agit̃ de h⁹ medio ⁊ de qḋ qd ē fȝ oppōneȝ. In 3ᵃ ꝑte ꝑncipali agit̃ de qḋ qd ē ⁊ de medio fȝ vitatē. ꝓut ſe hȝ ad demſtratiōnē. In 4ᵃ aũt ꝑte ꝑncipali agit̃ de qḋ qd ē ⁊ de medio fȝ vitatē ꝓut ſe hȝ ad ſuā ivētionē. Declarat̃. n. ibi q̄uō cōtingit venari ⁊ iveſtigare qḋ qd ē ſiue mediuȝ in demſtratiōe. ſūt ḡ qnqꝫ ꝑtes ꝑncipales i toto 2° libro. in q̄ꝝ ꝑma declarat̃ ꝙ oīs qḋ ē de medio ⁊ de qḋ qd ē. In 2ᵃ ꝑte tractat̃ de medio ⁊ de qḋ qd ē arguēdo ⁊ fȝ opiōnē. In 3ᵃ ꝑte tractat̃ de medio ⁊ de qḋ qd ē fȝ veritatē q̄uō ſe hȝ ad demſtrationē. In 4ᵃ ꝑte tractat̃ de qḋ qd eſt ⁊ de medio ēt fȝ vitatē q̄uō ſe hȝ ad ſuā ivētionē. In 4ᵃ aũt ⁊ vltia agitur de dignitatib⁹ q̄uō fiāt cognite q̄ ſūt ꝑncipia cōia i demōſtratiōe. ſcda ps ꝑncipalis icipit ibi. (Quō aũt qḋ qd eſt demſtret̃) 3ᵃ ibi (Itez āt ſpeculādū ē) 4ᵃ ibi (Quō aũt opȝ venari) qnta ⁊ vltia ibi (De ꝑncipijs aũt q̄lr̄ fiūt cognita.) Pria ⁊ vltia ps remanēt idiuiſe. ſcda ps vbi agit̃ de medio ⁊ d qḋ qd eſt arguēdo ⁊ fȝ oppōnē hȝ ſex cap⁹. nā in ꝑmo cap. agit̃ vtꝝ qḋ qd ſiue diffinitio ſit eoꝝdeȝ quoꝝ eſt demōſtratio. in 2° aũt vtꝝ diffinitio ſit ideȝ qḋ demōſtratio. in 3° quid ſit modus introducendi diffinitionem. vtꝝ. ſ. diffō poſſit cōcludi per ſillogiſmū reduplicatiuū. in 4° vtꝝ diffō poſſit ꝯcludi ꝑ ſillm̄ diuiſiuum. in 5°

vtꝝ diffō poſſit ɔcludi p ſillm diffinitiuū. in 6° vtꝝ diffō poſſit ɔcludi p demſtationē. 3ᵃ āt ps vbi agiꝰ de qd gd eſt ẜʒ vitatē qūo ſe hēat ad demſtationē hʒ. 8. capla. nā qd gd eſt rē mediū i demſtatiōe ꝛ ē id qd exꝓmiꝰ p diffōnē ꝛ hʒ rōnē cāe. nō ğ pt ſufficiēter oñdi qūo qd gd eſt ſe hēat ad demſtationē. niſi ſciaꝰ qūo meᵐ ſe hēat ad demſtationē et qūo diffō ꝛ qūo cā. Rurſus cā diuidiꝰ ẜʒ diuerſa gnā cārū ꝛ ẜʒ diuerſos modos cāndi. diuerſi āt modi cāndi ēt diuidunꝰ: qꝛ q̄dā cāta referunꝰ ꝛ demſtanꝰ p p'ſes cās. aliq̄ nō p p'ſes. Rurſus aliq̄ cāta ſūt ſil' cū ſuis cāis. aliq̄ āt nō ſil. ꝛ ea q̄ nō ſunt ſil'. aliq̄ ꝓcedūt ẜʒ rectū. aliq̄ ẜʒ circulū. eſt ꝛ ali⁹ modus cāndi ab oib⁹ iſtis: qꝛ aliq̄ cāe inferūt ſua cāta ſp ꝛ vlr. aliq̄ aūt vtplm ꝛ frequēter. cū ğ ẜʒ qdlʒ gen⁹ cāe poſſit formari qd gd eſt ꝛ diffō. nō pfecte poterimus ſcire qūo qd gd ē ſe hēat ad demſtationē. niſi ſciuerimus qūo oia iſta ſe hēant ad demſtationē. iō. 8. capla cōtinet ps 3ᵃ. nā in p. c. 3ᵉ ptis pnˡⁱˢ agiꝰ qūo qd gd ē vt habʒ rōnē medij ſe hēat ad demſtationē. i 2° vō qūo diffō ſe hēat ad demſtationē. in 3°. qūo ɔtigit demſtare p oia gnā cāꝝ. i 4° qūo ɔtigit demſtare. cū cāta referunꝰ i p'ſes cās ꝛ qūo cuʒ nō i p'ſes cās. in 5°. qūo ɔtigit demſtare cū cāe ſūt ſil' cū ſuis cātis. in 6° qūo ɔtigit demſtare cū cāe ꝛ cāta nō ſunt ſil: ſʒ ē in eis ꝓceſſus ẜʒ rectū. in 7°. qūo ɔtigit demſtare cum cāe ꝛ cāta nō ſūt ſil: ſʒ ē in eis ꝓceſſus ẜʒ circulū. in 8° aūt agiꝰ qūo ɔtingit demſtare cū cāe iferūt ſua cāta vlr ꝛ ſp. ꝛ qūo cū iferūt vt plm ꝛ vt freq̄nter. 4ᵃ āt ps pnˡⁱˢ vbi agitur de qd gd eſt ẜm veritatē qūo ſe habʒ ad ſuam intentionem habʒ ſex capla. naʒ vt dictum eſt. qd gd eſt. eſt id qd exꝓmitur per diffinitionē ꝛ habet rōnē medij ꝛ cauſe. Rurſus diffō aliq̄ ē ipſi⁹ ſubi ꝛ aliq̄ ipſi⁹ paſſionis. nā alr hʒ diff. niri ſubm alr paſſio. Ars. n. ad ineniēdū diffōneʒ ſubi aliq̄ ē bōa in caſu. aliq̄ ē bona ſimplr. mediū ēt i demōſtratiōe pt accipi 2ᵉ: vel put demſtaꝰ p ipʒ pticulr. vel vlr. i demſtatiōe ēt vli ſūt duo attēdēda. vʒ ꝙ cā ꝛ cātuʒ ſe ɔſequanꝰ ꝛ ꝙ vni⁹ cāti ſit vna cā. ſex capla hʒ q̄rta ps. nā in p. c. q̄rte ptis pnˡⁱˢ daꝰ ars ineniēdi diffōnē ſubi q̄ ē bona in caſu. in ſcdo vō daꝰ ars ineniēdi diffōnē ſubi q̄ ē bōa ſimplr. in 3°. doceꝰ qūo nos debeam⁹ inenire diffōnē paſſiōis. in 4° qūo debeam⁹ venari ꝛ inenire meᵐ ad demōſtrādū pticulr. in 5° qūo i demſtatiōe vli inueniēda ſit cā q̄ ɔſequaꝰ ad effectū ꝛ q̄ ſe hēat ad ɔuertētiā cū ipſo. in 6° qūo in tali demſtatiōe vli ineniēda ſit cā q̄ ſit vni⁹ cāti ꝛ eꝯ. Sūt ğ i toto 2° lib. 22. capla. 2ᵐ caᵐ icipit ibi. (Qūo aūt qd gd ē demſtreꝰ) ꝛ ibi finit pᵃ ps pnˡⁱˢ. ꝛ incipit 2ᵃ. 3ᵐ capᵐ icipit ibi. (Māifeſtū itaqꝫ ꝙ diffō.) q̄rtū ibi. (Ipi⁹ aūt qd gd ē.) 5ᵐ ibi. (At vō nec p diuiſione.) 6ᵐ ibi. (Sʒ vtꝝ ſit demſtare.) 7ᵐ ibi. (Qualr igitur diffiniēs.) 8ᵐ ibi. (Iteꝝ āt ſpeculādū.) ꝛ ibi terminaꝰ 2ᵃ ps pnˡⁱˢ. ꝛ icipit 3ᵃ. 9ᵐ ibi. (Eſt ēt q̄rūdā gdeʒ altera.) 10ᵐ ibi. (Qm̄ aūt ſcire opiamur.) 11ᵐ ibi. (Cōtingit autē ꝛ idē vnum.) 12ᵐ ibi. (Eadē āt q̄ eſt.) 13ᵐ ibi. (In his āt q̄ nō ſil ſūt.) 14ᵐ ibi. (Qm̄ aūt ꝛ idem⁹ in his q̄ ſūt circulo.) 15ᵐ ibi. (Sūt aūt q̄dā q̄ ſūt vlr.) 16ᵐ ibi (Qūo āt oʒ venari.) ꝛ ibi terminaꝰ 3ᵃ ps pnˡⁱˢ ꝛ icipit 4ᵃ. 17ᵐ ibi. (Cōgnitū aūt cū totuʒ.) 18ᵐ ibi. (Quꝛe aūt oʒ itēdētē.) 19ᵐ ibi. (Ut hēam⁹ aūt ꝓpoſita.) 20ᵐ ibi. (De cā aūt ꝛ cui⁹.) 21ᵐ ibi. (Uteꝝ āt ɔtigat nō eādē oʒ.) 22ᵐ ibi. (De pncipijs āt qūo fiāt cognita.) ꝛ ibi terminaꝰ 4ᵃ ps pnˡⁱˢ. ꝛ icipit 5ᵃ q̄ nō diuidiꝰ i pla capitula. ſʒ ibi poſteriora analetica ɔſumanꝰ. Sc...

ſis oīum meoꝝ laborū premiuʒ. tu vltima mea merces qui cum patre ꝛ ſpū ſancto es vnus deus benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Ramuſius Armi Latai. S.

❡ Siquis ab inſtanti circo defendere ſeſe
Aegida vel cupiat pallados armigerę
❡ Hirſuta qui pelle tegor me vendicet: ꝛ ſic
Romanum Aegidij nouerit ingenium.

❡ Explicit perutilis expoſitio Egidij Romani in libros poſteriorū Ariſtotelis demum accuratiſſime emendata: in priſtinū qꝫ candorē reddita. Mandato ꝛ impenſis heredū nobilis viri dñi Octauiani ſcoti ciuis Modoetienſis ꝛ ſocioꝝ impreſſa Venetijs per Georgiū arriuabenum Anno recōciliate natiuitatis. 1513. xij. Julij.

Regiſtrum

a
Poſteriora
Excellētiſſimi
telligere rurſus
cōtinēs pncipia

b
ꝙ ſint ſub vlib⁹
in pncipia. ideo
ſicut motus ad
mum locuʒ eſſe

c
poſitoꝝ habet
lis ita ꝙ ꝓpter
ſunt ei pncipia
maiorē ꝛ miorē

d
quendā moduʒ
eſſentialr qd
ſed ex pncipijs
falitas dmſtatōi

e
in geometriā.
faciunt ſex qui
defectu. i. de
nec ē geometre

f
calias. vtputa
cipijs vtitur
propter quod
cī propoſitio

g
ei quātuʒ ad
❡ Que eſt ſcda
tertia indigent
imediate dſcēdūt

h
pmiſſas falſas
paratur ad
ibi (ꝛ hoc
homine ſup.

i
ſunt (vt de
hoc autem eſt
ſubiectoꝝ ꝙ
❡ Si igitur eſt

k
vtiqꝫ ꝛ triāgulus
cauſis eſſendi
ginquus vt
(a. ſit in. d.)

l
ſecundo ꝙ
periunꝰ multa
terram: non
iniuſtitia ꝛ ꝙ

m
❡ Queſtiones
vtrum hoc an
queri aliquid
mediū poteſt.

n
❡ Poſtq̄ꝫ phus
te aliqs quare
pro ipſa
ſeorſuʒ. ❡ Dōm

o
illud idem
❡ Exponit in
tionē. ❡ Dubites
non cauſat in

p
ſus quorūdā
a natura ſit
❡ Notādū ēt
hoc modo

q
differentijs que
ideſt: qd eſt
gnaninitatis.)
guli vel q̄cunqꝫ

r
quod duo facit
generalibus
me aſſimilatur

Finis

